Bundel van de Gemeenteraad van 29 juni 2017

Agenda bijlagen

Besluitenlijst_Gemeenteraad_29_juni_2017

Teylingen.tv

Deze vergadering bekijkt u live of achteraf op de website: www.teylingen.tv

1 Opening

2 Vaststellen agenda

- Voorstel is om het agendapunt "Aanpassen Wegsleepverordening" van de agenda af te voeren zodat conform de in de cie BFT gemaakte opmerkingen er een differentiatie in tarieven o.a. voor het afvoeren van fietsen kan worden opgenomen.
- Voorstel is om het agendapunt Vaststellen jaarrekening van bespreekstukken naar hamerstukken te verplaatsen nu de accountantsverklaring is ontvangen.
- Van de CU is een amendement over het hamerstuk Beleidsnota Schuldhulpverlening ontvangen (In de beleidsnota 'Humanitas' te vervangen door 'Humanitas, of andere organisaties die op enigerlei wijze schuldhulpverlening aanbieden') Voorstel is om het hamerstuk om te zetten naar bespreekstuk

- Toevoegen nieuwe versie bezwaarschrift bij niet ontvankelijk verklaring raadsbesluit Skeelerbaan Bezwaarmaker Eggen heeft aangegeven dat niet het juiste bezwaarschrift bij de stukken voor de raadsvergadering zat. Ambtelijk is dit per abuis verkeerd aangeleverd bij de griffie. Het bezwaarschrift tegen de omgevingsvergunning zat bij de stukken en het moest zijn het bezwaarschrift tegen het raadsbesluit. De commissie bezwaren en klachten heeft wel het juiste stuk ontvangen en daarop hun advies gebaseerd. Hierbij ontvangt u het correcte bezwaarschrift over het raadsbesluit en voor de volledigheid ook het andere bezwaarschrift. Op de website/iBabs is inmiddels het juiste stuk geplaatst.

- Onder voorbehoud: toevoegen fysieke verklaring van geen bezwaar aan de stukken (Wethouder Van Velzen geeft een toelichting)
Gebleken is dat bij de aangeleverde stukken over het raadsvoorstel 'verklaring van geen bedenkingen voor de zonnepanelenweide Oosthoutlaan' het fysieke exemplaar van de ontwerpverklaring van geen bedenkingen niet is bijgevoegd. Hierbij lever ik alsnog het fysieke exemplaar aan met het verzoek deze aan de raad kenbaar te maken.

Waar gaat dit document over:
Het document 'Ontwerpverklaring van geen bedenkingen' is na ondertekening het fysieke bewijsstuk dat de raad in ontwerp heeft verklaard geen bedenkingen te hebben tegen de ingediende aanvraag, in dit geval de zonnepanelen. Deze fysieke 'verklaring van geen bedenkingen' is verwoord in het raadsvoorstel en bevat geen informatie die niet wordt genoemd in het raadsvoorstel (behalve de mededeling dat de aanvraag na ontvangst naar de raad is verzonden).

3 Bepalen volgorde bij stemming

4 Vragenkwartier (mondelinge vragen)

5 Spreekrecht inwoners (max. 30 minuten)

De heer Eggen spreekt in over het bezwaarschrift Skeelerbaan (namens VVE Karpers en Forellen).

6 Lijst van ingekomen stukken en mededelingen

Zie voor de ingekomen stukken het aparte agendapunt op Ibabs/Teylingen.nl

Mededelingen
- Aankondiging Motie ChristenUnie over de dienstverlening HLT. Deze motie wordt zodra deze ontvangen is, conform de in het presidium gemaakte afspraken, eerst geagendeerd voor de commissie BFT.

7 Actielijst, lijst van toezeggingen en langetermijnagenda

7 - Actielijst Teylingen raadscommissies juni.pdf

7 - LTA Teylingen raadscommissies juni.pdf

8 H A M E R S T U K K E N

9 ISD begrotingswijziging 2017-II

[Doel: besluitvormend]
De ISD Bollenstreek heeft de begrotingswijziging 2017 II ingediend, inzake formatie-uitbreiding. De commissie welzijn wil een zienswijze op laten stellen en daarin opnemen dat digitalisering en automatisering er niet toe mogen leiden dat klanten alleen nog digitaal geholpen kunnen worden en bij het loket worden weggestuurd, digitalisering mag niet ten koste gaan van het persoonlijk contact en maatwerk.
De brief met zienswijze conform het advies van de commissie welzijn is aan de stukken toegevoegd. In de commissie is afgesproken dat het een hamerstuk is.

9 - 2017-06-29 RV ISD begrotingswijziging 2017-II.pdf

9 - 2017-06-29 Brief zienswijze Teylingen ISD begrotingswijziging 2017.pdf

Aanbiedingsbrief ISD begrotingswijziging 2017-II

begrotingswijziging ISD 2017-II.PDF

10 Kunstgrasveld RC The Bassets

[Doel: besluitvormend]
Sinds 2015 speelt het eerste herenteam van rugbyclub The Bassets in de Ereklasse. Dit is de hoogste klasse in Nederland. De rugbybond vereist daarvoor dat de rugbyclub minimaal één kunstgrasveld of twee natuurgrasveld tot zijn beschikking heeft. Op dit moment heeft The Bassets slechts één natuurgrasveld en daarmee een capaciteitstekort. De sportaccommodatienota stelt de eisen waaraan een vereniging moet voldoen om financiering te krijgen voor capaciteitsuitbreiding. Aan deze eisen is voldaan. Samen met the Bassets is gezocht naar een locatie voor een tweede natuurgrasveld, maar dit is niet gevonden. Daarom wordt voorgesteld een krediet beschikbaar te stellen voor de aanleg van één kunstgrasveld op de plek van het huidige natuurgrasveld in Sassenheim.

10 - 2017-06-29 RV Kunstgrasveld RC The Bassets.pdf

10 - Begrotingswijziging Kunstgrasveld RC The Bassets.pdf

Aanvraag Kunstgrasveld RC The Bassets

11 Bespreekstuk: Beleidsnota Schuldhulpverlening

[Doel: besluitvormend]
In deze beleidsnota is omschreven hoe er in de periode juli 2017 tot juli 2021 gewerkt zal worden aan een laagdrempelige en integrale aanpak vanuit de gehele keten, waarbij de inwoner centraal staat. Om dit te realiseren wordt de huidige werkwijze doorontwikkeld en aangevuld met instrumenten. Daarnaast worden er elementen toegevoegd waarbij er een grote rol wordt vervuld door netwerkpartners en vrijwilligers. De sociale teams krijgen een expliciete rol en de toegang voor inwoners zal centraal worden geregeld. Er worden activiteiten ingezet in het kader van preventie en vroegsignalering en er wordt meer vorm gegeven aan nazorg om herhaling te voorkomen. De samenwerking tussen netwerkpartners zal worden verstrekt en er wordt geïnvesteerd in nieuwe methoden om een integrale aanpak mogelijk te maken. Voor alle inwoners is een plan van aanpak op maat mogelijk, dus niemand wordt op voorhand uitgesloten van hulp. De communicatie zal worden verbeterd en de resultaten gemeten en geëvalueerd.

11 - 2017-06-29 RV Beleidsnota schuldhulpverlening.pdf

Ingetrokken 2017-6-29 Amendement CU Beleidsnota Schuldhulpverlening.docx

Concept beleidsnota schuldhulpverlening Teylingen 2017-2021

Advies adviesplatform Wmo en jeugd over schuldhulpverlening (8 juni 2017)

12 Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Teylingen

[Doel: besluitvormend]
Het college van burgemeester en wethouders is als bevoegd gezag aangewezen voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH – taken). Zij hebben de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze taken. Met het opstellen van de verplichte verordening hebben gemeenteraden en provincies een handvat om toezicht op de kwaliteit te houden.

12 - 2017-06-29 RV Verordening kwaliteit vergunningsverlening.pdf

13 Vaststelling Bestemmingsplan Sassenheim-Oost

[Doel: besluitvormend]
Het vast te stellen bestemmingsplan is een actualisatie van het bestemmingsplan “Oost” en verschillende kleinere bestemmingsplannen binnen het bestemmingsplan “Sassenheim Oost”. Deze op dit moment nog geldende bestemmingsplannen worden samengevoegd tot één bestemmingsplan. Het plangebied is gelegen ten zuidoosten van de kern Sassenheim. Het betreft een woongebied, globaal begrensd door de Narcissenlaan, Parklaan/de van Pallandstraat, de A44 en de Hyacintenstraat. De gemeenteraad is bevoegd om het bestemmingsplan vast te stellen. In dit voorstel stelt het college voor in te stemmen met de Nota van beantwoording zienswijzen, tevens nota van wijzigingen. Tevens stelt het college voor het bestemmingsplan ‘Sassenheim Oost” gewijzigd ten opzichte van het ontwerpplan vast te stellen. Er hoeft geen exploitatieplan vastgesteld te worden.

13 - 2017-06-29 RV Vaststelling bp Sassenheim Oost.pdf

13 - Bijlage 1. Sassenheim-Oost_vast te stellen Plankaart.pdf

13 - Bijlage 2. Sassenheim-Oost_vast te stellen Plankaart archeologie.pdf

13 - Bijlage 3. Sassenheim-Oost_vast te stellen regels en toelichting (incl bijlagen).pdf

13 - Bijlage 4. Nota van beantwoording zienswijzen ontwerpbp Sassenheim Oost voor vaststelling.pdf

Bijlage 5. Zienswijze Schmidt Goslinga Zoene en Willemse.pdf

Bijlage 6. Zienswijze Beljon.pdf

Bijlage 7. Zienswijze Kiebert.docx

Bijlage 8. Zienswijze Liander.pdf

Bijlage 9. Sassenheim-Oost_ontwerp_1_Plankaart 1.pdf

Bijlage 10. Sassenheim Oost_ontwerp_1 Plankaart 2.pdf

Bijlage 11. Sassenheim-Oost_ontwerp_1_Regels.pdf

Bijlage 12. Sassenheim-Oost_ontwerp_1_Bijlagen bij de Regels.pdf

Bijlage 13. Sassenheim-Oost_ontwerp_1_Toelichting.pdf

Bijlage 14. Sassenheim-Oost_ontwerp_1_Bijlagen bij de Toelichting.pdf

De heer Goslinga - inspreektekst Sassenheim-Oost

De heer Wurtz - inspreektekst BP Sassenheim-Oost Menneweg 141

De heren Bakker - inspraakreactie bestemmingsplan Sassenheim Oost 13-6-17

14 Onteigening ten behoeve van het project Noordelijke Randweg Voorhout

[Doel: besluitvormend]

Voor de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout heeft uw raad op 30 juni 2016 het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' vastgesteld. Het bestemmingsplan maakt de aanleg mogelijk van de Noordelijke Randweg (Bollendreef). De weg vormt een schakel tussen de N444 en de (deels nog aan te leggen) ontsluitingsweg Hooghkamer. Op die manier ontstaat een verbinding tussen de N444 en de Zuidelijke Randweg (Teylingerdreef) en de Jacoba van Beierenweg (N450). Naast de weg wordt een fietspad aangelegd. De weg kruist de spoorlijn Haarlem-Leiden met een onderdoorgang. Het bestemmingsplan is op 15 september 2016 onherroepelijk geworden. Voor de aanleg heeft de gemeente nog enkele percelen en delen van percelen nodig. Deze zijn aangegeven op de onteigeningslijst behorende bij het onteigeningsplan. Dit plan treft u in de bijlagen bij dit voorstel aan. Op SharePoint kunt u de logboeken waarop geheimhouding rust raadplegen en de adressenlijst. Deze laatste is op verzoek van een belanghebbende van de website gehaald. Voor het raadsbesluit is de adressenlijst niet nodig.

Uw raad wordt gevraagd de Kroon te verzoeken enkele percelen en delen van percelen, gelegen langs de Haarlemmertrekvaart in Voorhout te onteigenen.

De Corporate Dienst heeft positief gereageerd, maar er zijn enkele technische aanpassingen nodig gebleken in de bij het besluit behorende stukken. Zie hieronder de nieuwe bijlagen met kleine technische aanpassingen, zoals aangegeven in de oplegnotitie.

14 - 2017-06-29 RV Onteigening ten behoeve van het project Noordelijke Randweg Voorhout.pdf

Nieuw Oplegnotitie Onteigeningsbesluit Noordelijke Randweg Voorhout - raadsvergadering 22 juni 2017 .pdf

14 - Nieuw Bijlage 1 A-1 voordracht Kroon-02.pdf

14 - Nieuw Bijlage A-3 Grondtekening - onteigening NRW.pdf

14 - Nieuw Bijlage A-4 Onteigeningslijst gemeente Teylingen.pdf

Nieuw Bijlage A-3 Grondtekening situatie - onteigening NRW

Nieuw Bijlage A-5 Zakelijke beschrijving gemeente Teylingen-onteigening Noordelijke Randweg Voorhout

Nieuw Bijilage A-6 Kadastale berichten

Nieuw Bijlage A-7 Lijst belanghebbenden

Nieuw Bijlage A-8 inlegvel toepassing WOB

Nieuw Bijlage B-1 TEK Verbeelding vastgesteld bestemmingsplan NRW Voorhout

Nieuw Bijlage B-2 TEK Grondplan op verbeelding BP NRW - onteigening NRW

Nieuw Bijlage B-3 Raadsbesluit vaststelling bestemmingsplan NRW

Nieuw Bijlage B-4 Regels en Toelichting vastgesteld bestemmingsplan NRW

Nieuw Bijlage B-5 TEK Grondplantekening op inrichtingsplan

Nieuw Bijlage B-5 TEK Inrichtingsplan

OUD Bijlage A-1 voordracht Kroon-01

OUD Bijlage A-3 Grondtekening - onteigening NRW

OUD Bijlage A-3 Grondtekening situatie - onteigening NRW

OUD Bijlage A-4 Onteigeningslijst gemeente Teylingen

OUD Bijlage A-5 Zakelijke beschrijving gemeente Teylingen-onteigening Noordelijke Randweg Voorhout

OUD Bijlage A-6 Kadastale berichten

OUD Bijlage A-7 Lijst van belanghebbenden

OUD Bijlage A-8 inlegvel toepassing WOB

OUD Bijlage B-1 TEK Verbeelding vastgesteld bestemmingsplan NRW Voorhout

OUD Bijlage B-2 TEK Grondplan op verbeelding BP NRW - onteigening NRW

OUD Bijlage B-3 Raadsbesluit vaststelling bestemmingsplan NRW

OUD Bijlage B-4 Regels en Toelichting vastgesteld bestemmingsplan NRW

OUD Bijlage B-5 TEK Grondplantekening op inrichtingsplan

OUD Bijlage B-5 TEK Inrichtingsplan

15 Vaststelling Het Hart van Holland: regionale agenda Omgevingsvisie 2040

[Doel: besluitvormend]

Het Hart van Holland: regionale agenda Omgevingsvisie 2040 is een project van de gemeenten Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten, Wassenaar en Zoeterwoude. Omdat wij onze positie binnen de Deltametropool en de samenhang tussen onze gemeenten willen versterken en bovenal voor een aantal bovenlokale grote opgaven staan, werken wij samen aan een regionale agenda Het Hart van Holland: regionale agenda Omgevingsvisie 2040 met daarin de gemeenschappelijke opgaven die onze fysieke leefomgeving raken. De Raad wordt gevraagd in te stemmen met Het Hart van Holland: regionale agenda Omgevingsvisie 2040 en de Nota van beantwoording zienswijzen.

15 - 2017-06-29 RV Het Hart van Holland regionale agenda Omgevingsvisie 2040.pdf

15 - Het Hart van Holland regionale agenda Omgevingsvisie 2040.pdf

15 - Nota van beantwoording zienswijzen Hart van Holland - Regionale Agenda omgevingsvisie 2040.pdf

Uit het Hart van Holland: Oogst van inwoners

16 Afgevoerd van de agenda. Aanpassen Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2017

[Besluitvormend] In de huidige Wegsleepverordening staat het bergingsbedrijf BCB vermeld. Dit bergingsbedrijf is failliet. In de nieuwe Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2017 is de naam van het bergingsbedrijf verwijderd. Tevens zijn de tarieven en een aantal andere inhoudelijke zaken aangepast. Een lijst met de verschillen van de Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2010 ten opzichte van de Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2017 is als bijlage toegevoegd. De bevoegdheid tot het vaststellen van deze verordening ligt bij de gemeenteraad. Gekozen is voor bergingsbedrijf BRL omdat de plaats van bewaring van voertuigen geografisch dichtbij ligt en de tarieven voor het wegslepen ongeveer hetzelfde zijn.

Raadsvoorstel wegsleepverordening

2017-06-14 Lijst met afwijkingen wegsleepverordening

17 Rekenkamerrapport Projectbeheersing

[Besluitvormend]
De Rekenkamercommissie Teylingen heeft onderzoek gedaan naar de Projectbeheersing. Om hier een beeld van te krijgen zijn drie projecten onderzocht:
• De nieuwbouw van de Andreasschool in Voorhout.
• De nieuwbouw van de brede school Kloppend Hart in Warmond
• De revitalisering van het eiland Koudenhoorn

De conclusies zijn als volgt:
1. De projectbeheersing is redelijk op orde;
2. Betrokkenen zijn over het algemeen positief over de totstandkoming en het resultaat van de onderzochte projecten;
3. Er zijn wel elementen die, gekeken naar alle onderzochte projecten, beter kunnen en ook moeten bij toekomstige projecten om ze beter te kunnen sturen en beheersen. Daarvoor zijn goede afspraken van belang op het moment dat de raad zijn kaders stelt met betrekking tot de strategische doelen, en de lasten en baten van het project.

De aanbevelingen zijn;
1. Successen vieren;
2. Geen projecten starten zonder helderheid over de dekking van een mogelijk aanmerkelijk negatief saldo van de financiële baten en lasten;
3. Expliciet vaststellen wat de verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn van de raad, het college, ambtenaren en derden;
4. Vaststellen wanneer en waarover de raad minimaal schriftelijk geïnformeerd wordt;
5. Burgerparticipatie vooraf voorzien van een duidelijk plan.

17 - 170629 RV rapport rekenkamercommissie Projectbeheersing.pdf

17 - RKC Teylingen - Definitieve eindrapport Projectbeheersing.pdf

17 - RKC Teylingen projectbeheersing conclusies en aanbevelingen.pdf

Reactie college op onderzoek rekenkamercommissie naar projectbeheersing.pdf

18 HLT Begroting 2017 en kaderbrief HLT

[Besluitvormend] . In de Wet gemeenschappelijke regelingen is vastgelegd dat het Dagelijks Bestuur van een gemeenschappelijke regeling de ontwerpbegroting toestuurt aan de raden van deelnemende gemeenten. De raden kunnen op grond van artikel 35 Wet gemeenschappelijke regelingen zienswijzen over de ontwerpbegroting indienen. Teylingen neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling HLT samen. Het bestuur van HLTsamen heeft de ontwerpbegroting 2018 vastgesteld en heeft deze begroting samen met de Kaderbrief 2018-2021 nu bij de raden van Hillegom, Lisse en Teylingen aangeboden. De raden kunnen vervolgens bij het bestuur HLTsamen hun zienswijze naar voren brengen. Het bestuur HLTsamen neemt deze zienswijzen mee in de definitieve vaststelling van de begroting en zendt daarna de vastgestelde begroting aan de raden. Voorgesteld wordt een zienswijze over de ontwerpbegroting 2018 uit te brengen met een positieve strekking.

.

18 - Raadsvoorstel Teylingen Zienswijze Ontwerpbegroting 2018 HLTsamen.pdf

18 - brief zienswijze Teylingen HLT ontwerpbegroting 2018.pdf

18 - Ontwerpbegroting 11 mei 2017 HLTsamen2018_2.pdf

Aanbiedingsbrief Teylingen.pdf

HLT Kaderbrief 2018.pdf - HLT Kaderbrief 2018

Ontwerpbegroting 11 mei 2017 HLTsamen2018_2.pdf - Ontwerpbegroting 2018 HLT Samen

Bestuursbesluit HLT ontwerpbegroting 2018 11 mei 2017_2.pdf - Bestuursbesluit HLT 11 mei 2017

19 1e voortgangsrapportage Teylingen 2017

[Bestluitvormend]
In de 1e Voortgangsrapportage 2017 wordt de raad geïnformeerd over de beleidsmatige en financiële afwijkingen ten opzichte van de programmabegroting 2017. De kan aanleiding geven voor de raad tot bijsturing van het huidige beleid.
Voorstel is:
1. De 1e Voortgangsrapportage 2017 vast te stellen;
2. Het krediet uitplaatsing STV te verhogen met € 170.000 en de daarbij horende begrotingswijziging vast te stellen;
3. In te stemmen met de investering aanschaf fraude documentscanners (binnen HLTsamen) van totaal € 25.000;
4. De bij de 1e Voortgangsrapportage voorgestelde wijzigingen in de programmabudgetten en de daarbij horende begrotingswijziging (zie bijlage 1 van de Voortgangsrapportage) vast te stellen.

19 - Raadsvoorstel 1e Voortgangsrapportage 2017.pdf

19 - 2017-06-29 NIEUW 1e voortgangsrapportage 2017 -inclusief aangepaste tekst nav cie BFT.pdf

19 - Begrotingswijziging 1e voortgangsrapportage 2017.pdf

OUD 1e voortgangsrapportage 2017 - 31052017

20 B E S P R E E K S T U K K E N

21 Besluit tot niet ontvankelijk verklaren van vijf bezwaarschriften tegen raadsbesluit Skeelerbaanop

Tegen het raadsbesluit skeelerbaan van 15 december 2016 zijn vijf bezwaarschriften ingediend. De bezwaarschriften zijn door de raad voor advies in handen gesteld van de commissie bezwaren en klachten. Deze commissie heeft op 8 juni 2017 het advies uitgebracht om de bezwaren niet ontvankelijk te verklaren. Aan de hand van dit advies wordt u gevraagd te beslissen op deze bezwaren.

21 - 2017-06-29 RV Beslissing op bezwaar skeelerbaan.pdf

Concepttekst Brief beslissing op bezwaar Skeelerbaan

Advies commissie bezwaren en klachten inzake skeelerbaan

Verslag hoorzitting skeelerbaan

2017-06-29 Bezwaarschriften skeelerbaan

22 Aangehouden: Verklaring van geen bedenkingen Zonnepanelenweide Oosthoutlaan

[Doel: besluitvormend]
Begin 2016 is de Duurzaamheidsagenda Teylingen 2016 – 2018 vastgesteld door de gemeenteraad. Eén van de acties is dat de gemeente op zoek gaat naar een duurzame aanpak voor onder andere het opwekken van energie. Om invulling te geven aan deze duurzame aanpak is, tijdens de zoektocht naar geschikte locaties voor een zonnepanelenweide, het eilandje binnen bedrijventerrein Oosthoutlaan naar voren gekomen als een geschikte locatie. De gemeente Teylingen heeft op 24-04-2017 een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor de zonnepanelenweide op het eilandje binnen bedrijventerrein Oosthoutlaan. Deze aanvraag is strijdig met het bestemmingsplan Bedrijventerrein Oosthoutlaan. Medewerking aan de omgevingsaanvraag is mogelijk als de raad besluit een (ontwerp) verklaring van geen bedenkingen af te geven.

Gezien de discussies over groene inpassing en kosten-baten staat dit als bespreekstuk geagendeerd. Tevens onder voorbehoud van het toesturen van de business case waarin o.a. kosten-baten worden toegelicht.

2017-06-29 RV Zonneweide Oosthoutlaan

NIEUW 2017-06-29 Ontwerpverklaring van geen bedenkingen Zonnepanelenweide Ooshoutlaan.pdf

Bijlage 1. Ruimtelijke onderbouwing

Bijlage 2. Aanvraag omgevingsvergunning

2017-06-25 Memo Concept business case Zonnepanelen Oosthoutlaan.docx

23 Prognose uitgaven jeugdhulp, extra budget voor 2017 en 2018

[Doel: besluitvormend]
De TWO Jeugdhulp stelt vast dat in 2016 en ook voor de komende jaren 2017 - 2020 een te groot verschil blijft bestaan tussen de beschikbare financiële middelen en de vraag naar jeugdhulp. Het door het Rijk beschikbaar gestelde budget is te snel gedaald. Om de komende jaren niet alleen voldoende jeugdhulp te kunnen bieden, maar ook de transformatie te blijven stimuleren, zijn extra middelen nodig. De TWO Jeugdhulp heeft een notitie opgesteld (zie bijlage), waarin inzicht wordt gegeven in de berekening van de extra benodigde financiële middelen. Verder schetst de TWO Jeugdhulp de mogelijkheden tot intensivering van de sturing op het jeugdhulpstelsel. Op 12 april jl. heeft het PHO Maatschappij positief geadviseerd over dit voorstel. Nu moet de raad een besluit nemen. De raad is bevoegd te besluiten over het beschikbaar stellen van extra middelen.

De commissie welzijn heeft breed aandacht gevraagd voor innovatie en transformatie om daarmee de kosten te beheersen. De commissie adviseert derhalve dit als bespreekpunt aan de raad voor te leggen.

23 - 2017-06-29 RV Prognose uitgaven Jeugdhulp.pdf

23 - 2017-06-29 Aangenomen Motie CDA D66 CU Pilot vroegsignalering.pdf

23 - 2017-06-29 Afgewezen Motie jeugdhulp budget VVD.pdf

Notitie Prognose Uitgaven Jeugdhulp - versie gemeenten

Presentatie van inspreker de heer Van den Brekel YOEP

24 Hamerstuk: Programmarekening 2016 inclusief verslag accountant

[Besluitvormend] In deze programmarekening doet het college verslag van de in 2016 uitgevoerde activiteiten en bereikte resultaten. De programmarekening 2016 geeft naar het oordeel van de accountant een getrouw beeld in overeenstemming met het "Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten" en de "Beleidsregels toepassing WNT". Uit het (concept)accountantsverslag zijn een aantal bevindingen naar voren gekomen. Het accountantsverslag komt beschikbaar zodra de reviews van alle verbonden partijen beschikbaar zijn (naar verwachting in de tweede week van juni). Een concept van het accountantsverslag is in de auditcommissie van 22 mei besproken.

Op grond van artikel 198 van de Gemeentewet is de gemeenteraad bevoegd tot het vaststellen van de programmarekening. Via een raadsmededeling hebben het college april reeds geïnformeerd over een positief resultaat. Dit positieve resultaat is n.a.v. de accountantscontrole nader vastgesteld op € 1.590.876. Dit is inclusief de voorgestelde naar 2017 over te hevelen exploitatiebudgetten van € 168.431.
Vanwege de nog te ontvangen controleverklaring vwb de TWO gelden is dit als bespreekstuk geagendeerd.

24 - Raadsvoorstel vaststelling gemeentelijke programmarekening 2016 Teylingen.pdf

24 - Jaarrekening 2016 Gemeente Teylingen.pdf

24 - Begrotingswijziging Jaarrekening 2016.pdf

24 - Controleverklaring Teylingen 2016 was getekend.pdf

25 Governance van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek

[Besluitvormend] Het voorstel voor de Governance (zie bijlagen 1 en 2) van de EAD&B wordt aan de raad voorgelegd. De Governance regelt de aansturing van de verdere uitwerking en doorontwikkeling van de Economische Agenda binnen de Triple Helix. In het sturingsmodel staan de projecten centraal. Daar zit immers enthousiasme en betrokkenheid van bedrijven, kennisinstellingen en overheden. Daar kan privaat geld worden gegenereerd. De potentie tot kracht en versnelling ligt in de projecten besloten. Voorstel is om
1. Om voor de periode 2018 tot en met 2021 een jaarlijks budget beschikbaar te stellen van € 90.000,- conform het verzoek in de kader nota 2018 voor de uitvoering van de Governance van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek. Het benodigde budget voor 2017, €45.000,-, wordt gefinancierd vanuit de begroting 2017;
2. Kennis te nemen van de uitgewerkte Governance structuur conform eerdere besluitvorming;
3. Kennis te nemen van het verwachte totaal benodigde budget van € 1.275.000,- (jaarlijks) voor de zes gemeenten tot en met 2021.
Door de commissie BFT is geadviseerd dit punt als bespreekpunt op te nemen, de vragen vanuit de commissie worden voor de raadsvergadering schriftelijk beantwoord.

25 - Raadsvoorstel Governance Economische Agenda Duin- en Bollenstreek T3.pdf

25 - 2017-06-29 Aangenomen Motie CDA Inbreng economische agenda van grote regionale private spelers.pdf

25 - 2017-06-29 Aangenomen Motie CDA en CU Handen af vertrouwen daadkracht en versnellen.pdf

2017-06-29 Ingetrokken Motie CDA Inbreng economische agenda D&B-streek gemeente Katwijk.doc

Bijlage 1 Oplegnotitie opzet Governance voor de Economische Agenda Duin 1

Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf

Bijlage 3 Visiedocument 2016

Bijlage 4 Uitvoeringsagenda 2016

2017-06-29 Beantwoording vragen agendapunt Governance vd Economische Agenda DenBollenstreek.pdf

26 Motie CU en PvdA en een motie van D66 over de plannen voor het realiseren van een bouwmarkt aan de Oosthoutlaan te Sassenheim

[Besluitvormend] De motie is ingediend in de raad van 1 juni 2017 waarbij is afgesproken de motie te bespreken in de commissie. Bij de bespreking van deze motie gaat het om de aspecten van de detailhandelsvisie Teylingen. De planologische aspecten, inclusief de mogelijke bestemmingsplanwijziging, komen op een later moment in de commissie Ruimte aan de orde.
In de motie wordt opgeroepen om te concluderen dat de aanvraag voor een vestiging van bouwmarkt in Teylingen niet voldoet aan door de Provincie en door het college zelf gestelde voorwaarden en bovendien strijdig is met de door de Raad vastgestelde visie op de detailhandel in Teylingen;
te concluderen dat het gewenst is alle betrokken partijen zo spoedig duidelijkheid te geven en dat het daarom nutteloos en daarmee onverantwoord zou zijn de procedure van wijziging van het bestemmingsplan door te zetten als reeds nu vaststaat dat de uitkomst van dat traject zal zijn dat vestiging van een bouwmarkt niet kan plaatsvinden; op grond van het vorenstaande de onderhandelingen met de initiatiefnemer en de voorbereiding op de ruimtelijke inpassing stop te zetten. In de commissie BFT is over de motie gesproken waarbij afgesproken is dat de memo van het college in de fracties zal worden besproken.

2017-06-30 Aangehouden aangepaste Motie CU PvdA Bouwmarkt Oosthoutlaan Sassenheim.doc

26 - 2017-06-29 Afgewezen Motie D66 Behandeling bouwmarkt aan de hand van bestemmingsplan wijziging.pdf

Detailhandelsvisie Teylingen 2014.pdf

2017-06-14 Memo over de motie bouwmarkt van PvdA en CU 1

2017 - 23 Informatie wethouder Brekelmans motie bouwmarkt.pdf

2017 - 23 Bjlage 4 Advies Teylingen Oosthoutlaan.pdf

2017 - 23 Bijlage 3 Ruimtelijk Economische Impact Analyse Bouwmarkt Sassenheim.pdf

2017 - 23 Bijlage 2 Memo, antwoorden nav eerste reactie adviescommissie.docx.pdf

2017 - 23 Bijlage 1 Oplegnotitie Ruimtelijk Economische Impact Analyse bouwmarkt Oosthoutlaan.pdf

OUD 2017-06-01 Conceptmotie PvdA en CU Bouwmarkt Oosthoutlaan

27 Sluiting

Besluitenlijst Gemeenteraad

Datum	29-06-2017
Tijd	20:00 - 23:00
Locatie	Raadzaal, Bestuurscentrum Voorhout
Voorzitter	Carla G.J. Breuer
Aanwezigen	Breuer, C.G.J.; Dijk, R. van ; Boden, R.M. ten ; Paardekooper, A; Piket, D; Swieten, F van; Koek, E.W.A.; Zuurmond, T.C.; Doesburg, J.J. van; Nederstigt, F; Keijzer, R.M.; Hartvelt, R.; Verdegaal, T.; Koot, F.; Ploeg, B.A.J. van der ; Scholten, P.H.; Wietsma, R.G.E.; Zandbergen, M.; Leeuwen, G.L.C.M. van; Vries-van den Beukel, S.C. de; Welie, M. van; Lubbe, S.G. van der ; Keeven, L.P.G.; Berg, M. van den en Bosman, J.
Omschrijving	

Kenmerk	Omschrijving
	Teylingen.tv Deze vergadering bekijkt u live of achteraf op de website: www.teylingen.tv
1	**Opening** *Besluit* Vergadering geopend om 20.00u. Mevrouw Volten en de heer Konings (VVD) zijn afwezig.
2	**Vaststellen agenda** - Voorstel is om het agendapunt "Aanpassen Wegsleepverordening" van de agenda af te voeren zodat conform de in de cie BFT gemaakte opmerkingen er een differentiatie in tarieven o.a. voor het afvoeren van fietsen kan worden opgenomen. - Voorstel is om het agendapunt Vaststellen jaarrekening van bespreekstukken naar hamerstukken te verplaatsen nu de accountantsverklaring is ontvangen. - Van de CU is een amendement over het hamerstuk Beleidsnota Schuldhulpverlening ontvangen (In de beleidsnota 'Humanitas' te vervangen door 'Humanitas, of andere organisaties die op enigerlei wijze schuldhulpverlening aanbieden') Voorstel is om het hamerstuk om te zetten naar bespreekstuk - Toevoegen nieuwe versie bezwaarschrift bij niet ontvankelijk verklaring raadsbesluit Skeelerbaan Bezwaarmaker Eggen heeft aangegeven dat niet het juiste bezwaarschrift bij de stukken voor de raadsvergadering zat. Ambtelijk is dit per abuis verkeerd aangeleverd bij de griffie. Het bezwaarschrift tegen de omgevingsvergunning zat bij de stukken en het moest zijn het bezwaarschrift tegen het raadsbesluit.

De commissie bezwaren en klachten heeft wel het juiste stuk ontvangen en daarop hun advies gebaseerd. Hierbij ontvangt u het correcte bezwaarschrift over het raadsbesluit en voor de volledigheid ook het andere bezwaarschrift. Op de website/iBabs is inmiddels het juiste stuk geplaatst.

- Onder voorbehoud: toevoegen fysieke verklaring van geen bezwaar aan de stukken (Wethouder Van Velzen geeft een toelichting)
Gebleken is dat bij de aangeleverde stukken over het raadsvoorstel 'verklaring van geen bedenkingen voor de zonnepanelenweide Oosthoutlaan' het fysieke exemplaar van de ontwerpverklaring van geen bedenkingen niet is bijgevoegd. Hierbij lever ik alsnog het fysieke exemplaar aan met het verzoek deze aan de raad kenbaar te maken.

Waar gaat dit document over:
Het document 'Ontwerpverklaring van geen bedenkingen' is na ondertekening het fysieke bewijsstuk dat de raad in ontwerp heeft verklaard geen bedenkingen te hebben tegen de ingediende aanvraag, in dit geval de zonnepanelen. Deze fysieke 'verklaring van geen bedenkingen' is verwoord in het raadsvoorstel en bevat geen informatie die niet wordt genoemd in het raadsvoorstel (behalve de mededeling dat de aanvraag na ontvangst naar de raad is verzonden).

Besluit
Wegsleepverordening wordt afgevoerd van de agenda.
Vaststellen jaarrekening wordt een hamerstuk.
Beleidsnota schuldhulpverlening wordt een bespreekstuk.
Het bezwaarschrift van de VVE over de skeelerbaan wordt toegelaten tot de stukken.
De fysieke verklaring van geen bezwaar Zonnepanelenweide Oosthoutlaan wordt onder voorbehoud van toelichting wethouder aan de stukken toegevoegd.
Op verzoek van Trilokaal wordt n.a.v. motie Katwijk over omgevingsvisie Hart van Holland aan de voorzitter van commissie Ruimte gevraagd deze te bespreken in de commissie Ruimte van september.

3 Bepalen volgorde bij stemming

Besluit
Volgorde begint bij mevrouw Keijzer (D66).

4 Vragenkwartier (mondelinge vragen)

Besluit
Geen aanmelding voor mondelinge vragen.

5 **Spreekrecht inwoners (max. 30 minuten)**

De heer Eggen spreekt in over het bezwaarschrift Skeelerbaan (namens VVE Karpers en Forellen).

Besluit

De heer Eggen spreekt in over het bezwaarschrift Skeelerbaan (namens VVE Karpers en Forellen).

6 **Lijst van ingekomen stukken en mededelingen**

Zie voor de ingekomen stukken het aparte agendapunt op Ibabs/Teylingen.nl

Mededelingen

- Aankondiging Motie ChristenUnie over de dienstverlening HLT. Deze motie wordt zodra deze ontvangen is, conform de in het presidium gemaakte afspraken, eerst geagendeerd voor de commissie BFT.

Besluit

De lijst ingekomen stukken is vastgesteld.
De heer Ten Boden heeft aandacht gevraagd voor de laat ingediende moties en amendementen.
De heer Nederstigt kondigt een motie aan over dienstverlening HLT ter behandeling in de commissie BFT van september 2017

7 **Actielijst, lijst van toezeggingen en langetermijnagenda**

8 **H A M E R S T U K K E N**

9 **ISD begrotingswijziging 2017-II**

[Doel: besluitvormend]
De ISD Bollenstreek heeft de begrotingswijziging 2017 II ingediend, inzake formatie-uitbreiding. De commissie welzijn wil een zienswijze op laten stellen en daarin opnemen dat digitalisering en automatisering er niet toe mogen leiden dat klanten alleen nog digitaal geholpen kunnen worden en bij het loket worden weggestuurd, digitalisering mag niet ten koste gaan van het persoonlijk contact en maatwerk.
De brief met zienswijze conform het advies van de commissie welzijn is aan de stukken toegevoegd. In de commissie is afgesproken dat het een hamerstuk is.

Besluit

besluit:
1. Geen zienswijze in te dienen op de begrotingswijziging 2017-II van de GR ISD Bollenstreek

10 **Kunstgrasveld RC The Bassets**

[Doel: besluitvormend]
Sinds 2015 speelt het eerste herenteam van rugbyclub The Bassets in de Ereklasse. Dit is de hoogste klasse in Nederland. De rugbybond vereist

daarvoor dat de rugbyclub minimaal één kunstgrasveld of twee natuurgrasveld tot zijn beschikking heeft. Op dit moment heeft The Bassets slechts één natuurgrasveld en daarmee een capaciteitstekort. De sportaccommodatienota stelt de eisen waaraan een vereniging moet voldoen om financiering te krijgen voor capaciteitsuitbreiding. Aan deze eisen is voldaan. Samen met the Bassets is gezocht naar een locatie voor een tweede natuurgrasveld, maar dit is niet gevonden. Daarom wordt voorgesteld een krediet beschikbaar te stellen voor de aanleg van één kunstgrasveld op de plek van het huidige natuurgrasveld in Sassenheim.

Besluit
besluit:
1. Een krediet beschikbaar te stellen van € 540.000,-, conform de begroting 2016, voor de aanleg van een kunstgrasveld bij RC The Bassets aan de Vijfmeiweg in Sassenheim.
2. Een aanvullend krediet van €36.000,- beschikbaar te stellen voor de aanleg met kurk infill in plaats van rubbergranulaat.
3. In te stemmen met de bijbehorende begrotingswijziging.

11 **Bespreekstuk: Beleidsnota Schuldhulpverlening**
[Doel: besluitvormend]
In deze beleidsnota is omschreven hoe er in de periode juli 2017 tot juli 2021 gewerkt zal worden aan een laagdrempelige en integrale aanpak vanuit de gehele keten, waarbij de inwoner centraal staat. Om dit te realiseren wordt de huidige werkwijze doorontwikkeld en aangevuld met instrumenten. Daarnaast worden er elementen toegevoegd waarbij er een grote rol wordt vervuld door netwerkpartners en vrijwilligers. De sociale teams krijgen een expliciete rol en de toegang voor inwoners zal centraal worden geregeld. Er worden activiteiten ingezet in het kader van preventie en vroegsignalering en er wordt meer vorm gegeven aan nazorg om herhaling te voorkomen. De samenwerking tussen netwerkpartners zal worden verstrekt en er wordt geïnvesteerd in nieuwe methoden om een integrale aanpak mogelijk te maken. Voor alle inwoners is een plan van aanpak op maat mogelijk, dus niemand wordt op voorhand uitgesloten van hulp. De communicatie zal worden verbeterd en de resultaten gemeten en geëvalueerd.

Besluit
ChristenUnie dient een amendement in. Wethouder Van Kempen geeft aan dat het amendement in zijn ogen in lijn is met de nota en daarmee overbodig. ChristenUnie trekt met deze toelichting het amendement in.

12 **Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Teylingen**
[Doel: besluitvormend]

Het college van burgemeester en wethouders is als bevoegd gezag aangewezen voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH – taken). Zij hebben de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze taken. Met het opstellen van de verplichte verordening hebben gemeenteraden en provincies een handvat om toezicht op de kwaliteit te houden.

Besluit
besluit:
1. De Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Teylingen gebaseerd op de kwaliteitscriteria 2.1 vast stellen.
2. Kennis nemen van toekomstige wijzigingen van de kwaliteitscriteria 2.1.

13 Vaststelling Bestemmingsplan Sassenheim-Oost

[Doel: besluitvormend]
Het vast te stellen bestemmingsplan is een actualisatie van het bestemmingsplan “Oost” en verschillende kleinere bestemmingsplannen binnen het bestemmingsplan “Sassenheim Oost”. Deze op dit moment nog geldende bestemmingsplannen worden samengevoegd tot één bestemmingsplan. Het plangebied is gelegen ten zuidoosten van de kern Sassenheim. Het betreft een woongebied, globaal begrensd door de Narcissenlaan, Parklaan/de van Pallandstraat, de A44 en de Hyacintenstraat. De gemeenteraad is bevoegd om het bestemmingsplan vast te stellen. In dit voorstel stelt het college voor in te stemmen met de Nota van beantwoording zienswijzen, tevens nota van wijzigingen. Tevens stelt het college voor het bestemmingsplan ‘Sassenheim Oost” gewijzigd ten opzichte van het ontwerpplan vast te stellen. Er hoeft geen exploitatieplan vastgesteld te worden.

Besluit
besluit:
1. De zienswijzen van de indieners te beantwoorden, zoals aangegeven in de Nota van beantwoording zienswijzen, tevens Nota van wijzigingen ontwerpbestemmingsplan “Sassenheim Oost” van april 2017.
2. Het bestemmingsplan “Sassenheim Oost” met identificatienummer NL.IMRO.1525.BP2015SAS05009-0401 gewijzigd vast te stellen met inachtneming van de bijgevoegde en bij dit besluit behorende Nota van beantwoording zienswijzen, tevens nota van wijzigingen ontwerpbestemmingsplan “Sassenheim Oost”.
3. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.

14 Onteigening ten behoeve van het project Noordelijke Randweg Voorhout

[Doel: besluitvormend]

Voor de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout heeft uw raad op 30 juni 2016 het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' vastgesteld. Het bestemmingsplan maakt de aanleg mogelijk van de Noordelijke Randweg (Bollendreef). De weg vormt een schakel tussen de N444 en de (deels nog aan te leggen) ontsluitingsweg Hooghkamer. Op die manier ontstaat een verbinding tussen de N444 en de Zuidelijke Randweg (Teylingerdreef) en de Jacoba van Beierenweg (N450). Naast de weg wordt een fietspad aangelegd. De weg kruist de spoorlijn Haarlem-Leiden met een onderdoorgang. Het bestemmingsplan is op 15 september 2016 onherroepelijk geworden. Voor de aanleg heeft de gemeente nog enkele percelen en delen van percelen nodig. Deze zijn aangegeven op de onteigeningslijst behorende bij het onteigeningsplan. Dit plan treft u in de bijlagen bij dit voorstel aan. Op SharePoint kunt u de logboeken waarop geheimhouding rust raadplegen en de adressenlijst. Deze laatste is op verzoek van een belanghebbende van de website gehaald. Voor het raadsbesluit is de adressenlijst niet nodig.

Uw raad wordt gevraagd de Kroon te verzoeken enkele percelen en delen van percelen, gelegen langs de Haarlemmertrekvaart in Voorhout te onteigenen.

De Corporate Dienst heeft positief gereageerd, maar er zijn enkele technische aanpassingen nodig gebleken in de bij het besluit behorende stukken. Zie hieronder de nieuwe bijlagen met kleine technische aanpassingen, zoals aangegeven in de oplegnotitie.

Besluit
besluit:
De Kroon (i.c. het ministerie van Infrastructuur en Milieu) via de Corporate Dienst te verzoeken over te gaan tot aanwijzing ter onteigening op grond van Titel IV van de Onteigeningswet ten name van de gemeente Teylingen van enkele percelen en delen van percelen, gelegen langs de Haarlemmertrekvaart in Voorhout, ten behoeve van het project Noordelijke Randweg Voorhout, volgens het bij dit besluit behorende verzoek en het als zodanig gewaarmerkte onteigeningsplan.

15 **Vaststelling Het Hart van Holland: regionale agenda Omgevingsvisie 2040**
[Doel: besluitvormend]

Het Hart van Holland: regionale agenda Omgevingsvisie 2040 is een project van de gemeenten Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten, Wassenaar en Zoeterwoude. Omdat wij onze positie binnen de Deltametropool en de samenhang tussen onze gemeenten willen versterken en bovenal voor een aantal bovenlokale grote opgaven staan, werken wij samen aan een regionale agenda Het Hart van Holland: regionale agenda Omgevingsvisie 2040 met daarin de gemeenschappelijke opgaven die onze fysieke leefomgeving raken. De Raad

wordt gevraagd in te stemmen met Het Hart van Holland: regionale agenda Omgevingsvisie 2040 en de Nota van beantwoording zienswijzen.

Besluit
besluit:
1. Het Hart van Holland; regionale agenda Omgevingsvisie 2040 vast te stellen
2. In te stemmen met de Nota van beantwoording zienswijzen Het Hart van Holland: regionale agenda Omgevingsvisie 2040.

16 **Afgevoerd van de agenda. Aanpassen Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2017**

[Besluitvormend] In de huidige Wegsleepverordening staat het bergingsbedrijf BCB vermeld. Dit bergingsbedrijf is failliet. In de nieuwe Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2017 is de naam van het bergingsbedrijf verwijderd. Tevens zijn de tarieven en een aantal andere inhoudelijke zaken aangepast. Een lijst met de verschillen van de Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2010 ten opzichte van de Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2017 is als bijlage toegevoegd. De bevoegdheid tot het vaststellen van deze verordening ligt bij de gemeenteraad. Gekozen is voor bergingsbedrijf BRL omdat de plaats van bewaring van voertuigen geografisch dichtbij ligt en de tarieven voor het wegslepen ongeveer hetzelfde zijn.

Besluit
Afgevoerd van de agenda.

17 **Rekenkamerrapport Projectbeheersing**

[Besluitvormend]
De Rekenkamercommissie Teylingen heeft onderzoek gedaan naar de Projectbeheersing. Om hier een beeld van te krijgen zijn drie projecten onderzocht:
- De nieuwbouw van de Andreasschool in Voorhout.
- De nieuwbouw van de brede school Kloppend Hart in Warmond
- De revitalisering van het eiland Koudenhoorn

De conclusies zijn als volgt:
1. De projectbeheersing is redelijk op orde;
2. Betrokkenen zijn over het algemeen positief over de totstandkoming en het resultaat van de onderzochte projecten;
3. Er zijn wel elementen die, gekeken naar alle onderzochte projecten, beter kunnen en ook moeten bij toekomstige projecten om ze beter te kunnen sturen en beheersen. Daarvoor zijn goede afspraken van belang op het moment dat de raad zijn kaders stelt met betrekking tot de strategische doelen, en de lasten en baten van het project.

De aanbevelingen zijn;
1. Successen vieren;
2. Geen projecten starten zonder helderheid over de dekking van een mogelijk aanmerkelijk negatief saldo van de financiële baten en lasten;
3. Expliciet vaststellen wat de verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn van de raad, het college, ambtenaren en derden;
4. Vaststellen wanneer en waarover de raad minimaal schriftelijk geïnformeerd wordt;
5. Burgerparticipatie vooraf voorzien van een duidelijk plan.

Besluit
besluit:
1. De aanbevelingen in het rekenkamerrapport Projectbeheersing over te nemen;
1. Successen vieren;
2. Geen projecten starten zonder helderheid over de dekking van een mogelijk aanmerkelijk negatief saldo van de financiële baten en lasten;
3. Expliciet vaststellen wat de verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn van de raad, het college, ambtenaren en derden;
4. Vaststellen wanneer en waarover de raad minimaal schriftelijk geïnformeerd wordt;
5. Burgerparticipatie vooraf voorzien van een duidelijk plan.
2. De aanbevelingen voor uitvoering in handen te stellen van het college;
3. Het college te verzoeken over de implementatie van de aanbevelingen aan de gemeenteraad te rapporteren voor 1 december 2017.

18 HLT Begroting 2017 en kaderbrief HLT

[Besluitvormend] . In de Wet gemeenschappelijke regelingen is vastgelegd dat het Dagelijks Bestuur van een gemeenschappelijke regeling de ontwerpbegroting toestuurt aan de raden van deelnemende gemeenten. De raden kunnen op grond van artikel 35 Wet gemeenschappelijke regelingen zienswijzen over de ontwerpbegroting indienen. Teylingen neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling HLT samen. Het bestuur van HLTsamen heeft de ontwerpbegroting 2018 vastgesteld en heeft deze begroting samen met de Kaderbrief 2018-2021 nu bij de raden van Hillegom, Lisse en Teylingen aangeboden. De raden kunnen vervolgens bij het bestuur HLTsamen hun zienswijze naar voren brengen. Het bestuur HLTsamen neemt deze zienswijzen mee in de definitieve vaststelling van de begroting en zendt daarna de vastgestelde begroting aan de raden. Voorgesteld wordt een zienswijze over de ontwerpbegroting 2018 uit te brengen met een positieve strekking.
.

Besluit
besluit:

Als zienswijze aan het bestuur te laten weten dat de raad instemt met de ontwerpbegroting 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling werkorganisatie HLT Samen volgens het bijgevoegde concept.

19 **1e voortgangsrapportage Teylingen 2017**

[Bestluitvormend]
In de 1e Voortgangsrapportage 2017 wordt de raad geïnformeerd over de beleidsmatige en financiële afwijkingen ten opzichte van de programmabegroting 2017. De kan aanleiding geven voor de raad tot bijsturing van het huidige beleid.
Voorstel is:
1. De 1e Voortgangsrapportage 2017 vast te stellen;
2. Het krediet uitplaatsing STV te verhogen met € 170.000 en de daarbij horende begrotingswijziging vast te stellen;
3. In te stemmen met de investering aanschaf fraude documentscanners (binnen HLTsamen) van totaal € 25.000;
4. De bij de 1e Voortgangsrapportage voorgestelde wijzigingen in de programmabudgetten en de daarbij horende begrotingswijziging (zie bijlage 1 van de Voortgangsrapportage) vast te stellen.

Besluit
besluit:
1. De 1e Voortgangsrapportage 2017 vast te stellen;
2. Het krediet uitplaatsing STV te verhogen met € 170.000 en de daarbij horende begrotingswijziging vast te stellen;
3. In te stemmen met de investering aanschaf fraude documentscanners (binnen HLTsamen) van totaal € 25.000;
4. De bij de 1e Voortgangsrapportage voorgestelde wijzigingen in de programmabudgetten en de daarbij horende begrotingswijziging (zie bijlage 1 van de Voortgangsrapportage) vast te stellen.

20 **B E S P R E E K S T U K K E N**

21 **Besluit tot niet ontvankelijk verklaren van vijf bezwaarschriften tegen raadsbesluit Skeelerbaanop**

Tegen het raadsbesluit skeelerbaan van 15 december 2016 zijn vijf bezwaarschriften ingediend. De bezwaarschriften zijn door de raad voor advies in handen gesteld van de commissie bezwaren en klachten. Deze commissie heeft op 8 juni 2017 het advies uitgebracht om de bezwaren niet ontvankelijk te verklaren. Aan de hand van dit advies wordt u gevraagd te beslissen op deze bezwaren.

Besluit
1. Vaststellen dat bijgevoegde bezwaarschriften niet-ontvankelijk zijn
2. In te stemmen met de inhoud van bijgevoegde brief beslissing op bezwaar

22 **Aangehouden: Verklaring van geen bedenkingen Zonnepanelenweide Oosthoutlaan**

[Doel: besluitvormend]
Begin 2016 is de Duurzaamheidsagenda Teylingen 2016 – 2018 vastgesteld door de gemeenteraad. Eén van de acties is dat de gemeente op zoek gaat naar een duurzame aanpak voor onder andere het opwekken van energie. Om invulling te geven aan deze duurzame aanpak is, tijdens de zoektocht naar geschikte locaties voor een zonnepanelenweide, het eilandje binnen bedrijventerrein Oosthoutlaan naar voren gekomen als een geschikte locatie. De gemeente Teylingen heeft op 24-04-2017 een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor de zonnepanelenweide op het eilandje binnen bedrijventerrein Oosthoutlaan. Deze aanvraag is strijdig met het bestemmingsplan Bedrijventerrein Oosthoutlaan. Medewerking aan de omgevingsaanvraag is mogelijk als de raad besluit een (ontwerp) verklaring van geen bedenkingen af te geven.

Gezien de discussies over groene inpassing en kosten-baten staat dit als bespreekstuk geagendeerd. Tevens onder voorbehoud van het toesturen van de business case waarin o.a. kosten-baten worden toegelicht.

Besluit
Voorstel is afgevoerd van de agenda en derhalve niet in stemming gebracht.

23 **Prognose uitgaven jeugdhulp, extra budget voor 2017 en 2018**

[Doel: besluitvormend]
De TWO Jeugdhulp stelt vast dat in 2016 en ook voor de komende jaren 2017 - 2020 een te groot verschil blijft bestaan tussen de beschikbare financiële middelen en de vraag naar jeugdhulp. Het door het Rijk beschikbaar gestelde budget is te snel gedaald. Om de komende jaren niet alleen voldoende jeugdhulp te kunnen bieden, maar ook de transformatie te blijven stimuleren, zijn extra middelen nodig. De TWO Jeugdhulp heeft een notitie opgesteld (zie bijlage), waarin inzicht wordt gegeven in de berekening van de extra benodigde financiële middelen. Verder schetst de TWO Jeugdhulp de mogelijkheden tot intensivering van de sturing op het jeugdhulpstelsel. Op 12 april jl. heeft het PHO Maatschappij positief geadviseerd over dit voorstel. Nu moet de raad een besluit nemen. De raad is bevoegd te besluiten over het beschikbaar stellen van extra middelen.

De commissie welzijn heeft breed aandacht gevraagd voor innovatie en transformatie om daarmee de kosten te beheersen. De commissie adviseert derhalve dit als bespreekpunt aan de raad voor te leggen.

Besluit

1. In te stemmen met de uitbreiding van het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp Holland Rijnland, en daarvoor in 2017 € 309.428 en in 2018 € 433.327 extra beschikbaar te stellen.
2. In te stemmen met de mogelijkheid van toekennen van cliëntvolgend budget via het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp Holland Rijnland

24 **Hamerstuk: Programmarekening 2016 inclusief verslag accountant**

[Besluitvormend] In deze programmarekening doet het college verslag van de in 2016 uitgevoerde activiteiten en bereikte resultaten. De programmarekening 2016 geeft naar het oordeel van de accountant een getrouw beeld in overeenstemming met het “Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten” en de “Beleidsregels toepassing WNT”. Uit het (concept)accountantsverslag zijn een aantal bevindingen naar voren gekomen. Het accountantsverslag komt beschikbaar zodra de reviews van alle verbonden partijen beschikbaar zijn (naar verwachting in de tweede week van juni). Een concept van het accountantsverslag is in de auditcommissie van 22 mei besproken.

Op grond van artikel 198 van de Gemeentewet is de gemeenteraad bevoegd tot het vaststellen van de programmarekening. Via een raadsmededeling hebben het college april reeds geïnformeerd over een positief resultaat. Dit positieve resultaat is n.a.v. de accountantscontrole nader vastgesteld op € 1.590.876. Dit is inclusief de voorgestelde naar 2017 over te hevelen exploitatiebudgetten van € 168.431.
Vanwege de nog te ontvangen controleverklaring vwb de TWO gelden is dit als bespreekstuk geagendeerd.

Besluit
besluit:
1. De programmarekening 2016 vast te stellen.
2. In te stemmen met de overhevelingsvoorstellen naar 2017 en de bijbehorende begrotingswijziging vast te stellen.
3. Het resterende jaarrekeningsaldo van € 1.422.445 toe te voegen aan de algemene reserve.
4. Kennis te nemen van het accountantsverslag over 2016.
Aldus besloten in de raadsvergadering van 29 juni 2017,

25 **Governance van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek**

[Besluitvormend] Het voorstel voor de Governance (zie bijlagen 1 en 2) van de EAD&B wordt aan de raad voorgelegd. De Governance regelt de aansturing van de verdere uitwerking en doorontwikkeling van de Economische Agenda binnen de Triple Helix. In het sturingsmodel staan de projecten centraal. Daar zit immers enthousiasme en betrokkenheid van bedrijven, kennisinstellingen en overheden. Daar kan privaat geld worden gegenereerd. De potentie tot kracht en versnelling ligt in de projecten besloten. Voorstel is om

1. Om voor de periode 2018 tot en met 2021 een jaarlijks budget beschikbaar te stellen van € 90.000,- conform het verzoek in de kader nota 2018 voor de uitvoering van de Governance van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek. Het benodigde budget voor 2017, €45.000,-, wordt gefinancierd vanuit de begroting 2017;
2. Kennis te nemen van de uitgewerkte Governance structuur conform eerdere besluitvorming;
3. Kennis te nemen van het verwachte totaal benodigde budget van € 1.275.000,- (jaarlijks) voor de zes gemeenten tot en met 2021.
Door de commissie BFT is geadviseerd dit punt als bespreekpunt op te nemen, de vragen vanuit de commissie worden voor de raadsvergadering schriftelijk beantwoord.

Besluit
besluit:
1. Om voor de periode 2018 tot en met 2021 een jaarlijks budget beschikbaar te stellen van € 90.000,- conform het verzoek in de kader nota 2018 voor de uitvoering van de Governance van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek. Het benodigde budget voor 2017, €45.000,-, wordt gefinancierd vanuit de begroting 2017;
2. Kennis te nemen van de uitgewerkte Governance structuur conform eerdere besluitvorming;
3. Kennis te nemen van het verwachte totaal benodigde budget van € 1.275.000,- (jaarlijks) voor de zes gemeenten tot en met 2021.

De motie van het CDA over grote regionale partijen is unaniem aangenomen
De motie van het CDA over Handen af: vertrouwen, daadkracht en versnellen is unaniem aangenomen.

26 **Motie CU en PvdA en een motie van D66 over de plannen voor het realiseren van een bouwmarkt aan de Oosthoutlaan te Sassenheim**
[Besluitvormend] De motie is ingediend in de raad van 1 juni 2017 waarbij is afgesproken de motie te bespreken in de commissie. Bij de bespreking van deze motie gaat het om de aspecten van de detailhandelsvisie Teylingen. De planologische aspecten, inclusief de mogelijke bestemmingsplanwijziging, komen op een later moment in de commissie Ruimte aan de orde.
In de motie wordt opgeroepen om te concluderen dat de aanvraag voor een vestiging van bouwmarkt in Teylingen niet voldoet aan door de Provincie en door het college zelf gestelde voorwaarden en bovendien strijdig is met de door de Raad vastgestelde visie op de detailhandel in Teylingen;
te concluderen dat het gewenst is alle betrokken partijen zo spoedig duidelijkheid te geven en dat het daarom nutteloos en daarmee onverantwoord zou zijn de procedure van wijziging van het bestemmingsplan door te zetten als reeds nu vaststaat dat de uitkomst van dat traject zal zijn dat vestiging van

een bouwmarkt niet kan plaatsvinden; op grond van het vorenstaande de onderhandelingen met de initiatiefnemer en de voorbereiding op de ruimtelijke inpassing stop te zetten. In de commissie BFT is over de motie gesproken waarbij afgesproken is dat de memo van het college in de fracties zal worden besproken.

Besluit
Motie van de CU over de plannen voor een bouwmarkt aan de Oosthoutlaan in Sassenheim is van de agenda afgevoerd en dus niet in stemming gebracht.
Dit in afwachting van de beantwoording van de vragen. Behandeling daarvan in de eerstvolgende commissie BFT.

De motie van D66 is afgewezen met 9 tegen 14 stemmen (D66 en VVD voor. CU, CDA, PvdA en Trilokaal zijn tegen)

27 Sluiting

Besluit
Vergaderin gesloten om 23. 21 uur.

Stand van zaken voor Commissievergaderingen week juni 2017

Actielijst/lijst van toezeggingen raad en commissie, schriftelijke vragen en openstaande moties

(actiepunten worden opgenomen en afgevoerd indien als zodanig geconcludeerd door de raad c.q. commissie).

Commissie Welzijn

	Datum ontvangst	Actie/toezegging/stand van zaken commissie.	College	Afgesproken afhandeldatum	Afgehandeld	Stand van zaken van college
W.08	13-okt-14	Takendiscussie ISD. Update 10-okt-16: Verzoek aan het college is om voor de commissievergadering van januari 2017 een notitie aan te bieden over taken en bevoegdheden op basis waarvan de commissie welzijn een discussie kan voeren over aspecten als wie doet de beleidsvoorbereiding (ISD of gemeenten?) en past de ISD de regelingen wel goed en empathisch toe. In de notitie graag een kwalitatieve analyse opnemen van de dienstverlening bij partners en cliënten van de ISD. Verzocht wordt in de notitie aan te geven wat het standpunt is van het college ten aanzien van de verschillende aspecten en een tijdspad aangeven, waarbij het streven van de fracties is, in maart 2017 deze discussie af te ronden.	van Kempen	1-mrt-17		Memo over proces volgt in juni 2017.
W.44	7-mrt-16	Inkoop Jeugdhulp 2017: regelmatige terugkoppeling over pilot Alphen a/d Rijn en Kaag en Braassem	van Kempen	Periodieke terugkoppeling		Wethouder geeft schriftelijke of mondelinge reactie zodra aan de orde.
W. 47	7-mrt-16	Wachtlijsten veilig thuis. Na elke AB vergadering terugkoppeling aan commissie.	van Kempen	Na elke AB-vergadering RDOG HM		
W.50	11-apr-16	Integratie statushouders: Periodiek terugkoppelen Handboek integratie statushouders	van Kempen	Per kwartaal		
W.54	11-apr-16	De commissie adviseert om een lichtere variant op te stellen van de voorzieningennota, voor de sociaal-culturele accommodaties, die niet onder andere beleidsplannen (IHP onderwijs en sportaccommodaties) vallen. Het college komt met een aangepast voorstel in het derde kwartaal 2016.	van Kempen	1-9-2017		In overleg met de portefeuillehouder worden in het kader van het domeinplan keuzes gemaakt. De voorzieningennota voor sociaal-culturele accommodaties is opgenomen in het domeinplan. Oplevering van het plan vindt in de 2e helft van 2017 plaats.
W.60	13-jun-16	Wanneer komen de eerste resultaten komen van de nadere duiding bij cijfers sociaal domein?	van Kempen	1-jun-17		In juni komt de monitor sociaal domein met verwerking van de cijfers.
W.64	29-nov-16	Regionaal beleidskader Maatschappelijke Zorg 2017-2025 Afgesproken dat dit wordt uitgewerkt in scenario's, waarin passend onderwijs, huisvesting, maatwerk, perspectieven vanuit cliënten en aanpak huiselijk geweld worden meegenomen.	van Kempen	1-jan-18		
W.68	9-jan-17	Kaders voor maatwerk (n.a.v. transformatieagenda Wmo, op voorstel van Pvd/	van Kempen	30-jun-17		Eerste afspraak heeft in april plaatsgevonden
W.72	6-feb-17	Onderzoek Wmo-budget 2015: Onderzoek wordt over 2 jaar opnieuw uitgevoerd	van Kempen	1-jan-19		
W.74	6-feb-17	N.a.v. de bespreking van het onderzoek Wmo budget 2015 maakt het college een financieel overzicht van de consequenties bij verlaging van de eigen bijdrage.	van Kempen	30-jun-17		Informatie is aangeleverd aan de Commissieleden. Portefeillehouder neemt contact op met partijen of vervolg gewenst is.
W.76	6-feb-17	Organiseren van een discussie in de commissie welzijn over de mogelijkheden van kaderstelling vanuit de raad op jeugdhulp				In het eerste overleg is afgesproken de monitor sociaal domein procesmatig in deze werkgroep te bespreken om te bezien hoe sturingsmogelijkheden van de raad versterkt kunnen worden.
W.78	13-mrt-17	Armoedebeleid: De commissie bespreekt de verschillende aspecten van de notitie, o.a. aspecten als toegang, communicatie, analyse risico en doelgroepen, uitwerking en specifieke maatregelen. De commissie wil deze beleidsnotitie verder uitwerken in kaders om het armoedebeleid daarmee te concretiseren. Het stuk vormt de basis voor de nadere uitwerking. Nu gaat het voorstel niet door naar de raad. Op een later moment kan de notitie inclusief de concretisering aan de raad voorgelegd worden.	van Kempen	31-dec-17		
W.81	12-jun-17	Monitoring/evaluatie schuldhulpverlening. Toezegging van de wethouder: dat de opzet van de evaluatie wordt voorgelegd aan de commissie.	van Kempen			

Commissie Ruimte

	Datum ontvangst	Actie/toezegging	College	Afgesproken afhandeldatum	Afgehandeld	
R.37	19-jan-16	Handhavingsnotitie aanleveren bij behandeling bestemmingsplan Watertuin	Breuer	12-sep-17		De notitie is gereed en wordt gelijktijdig aangeboden bij de vaststelling bestemmingsplan (bp) in september. Haalbaarheid planning (bp) is afhankelijk van de inspraakreacties/zienswijzen en of er een hoorzitting door de raadscommissie wordt gedaan.
R.46	30-aug-16	Terugkoppeling eventuele mast Vodafone bij Dekker Warmond mbt mobiele bereikbaarheid Warmond. Update 10-01-17 wethouder zegt toe actief aandacht voor te houden en actie op te ondernemen.	Brekelmans	12-sep-17		Wethouder Brekelmans heeft op 13 juni aangegeven dat Vodafone voornemens is een omgevingsvergunning aan te vragen. Omwonenden worden geinformeerd. Update volgt in commissie september.
R.50	29-nov-16	Bij het stuk "Deregulering afgeven (algemene) verklaring van geen bedenkingen weigeren omgevingsvergunning" volgt er een proefperiode tot maart 2018. Vervolgens wordt een evaluatie voorgelegd aan de raad voor eventuele continuering.	Brekelmans	31-mrt-18		
R.51	10-jan-17	Prestatieafspraken commissie op de hoogte houden dmv agendering bij commissie niet als ingekomen stuk.	Brekelmans	1-dec-17		
R.52	10-jan-17	Verhelderend stuk over te voeren beleid over wie voor welke kosten opdraait bij geschillen / juridische zaken n.a.v. discussie schriftelijke vragen leges oud bestemmingsplan. Op 13 juni 2017 is gevraagd om een update.	Breuer	9-mei-17		
R. 53	7-feb-17	Overzicht van alle stukjes grond waarbij constructies zijn huur/verhuur/potentieel verkoop en waar vergelijkbare acties zoals Industriekade hebben plaatsgevonden.	van Velzen	12-sep-17		Wethouder Van Velzen heeft op 13 juni 2017 aangegeven aan dat de inventarisatie is gemaakt en dat de Raad hier binnenkort (voor september) over wordt geïnformeerd.
R.56	4-apr-17	Invoering omgevingswet op LTA plaatsen	Brekelmans	9-mei-17		Omgevingswet treedt naar verwachting in 2019 in werking. Er wordt een plan van aanpak opgesteld voor de implementatie. De raad zal periodiek geïnformeerd worden.
R.58	9-mei-17	Terugkoppeling bomenoverlast speelterrein tussen de Van der Leydestraat en de Endepoellaan	van Velzen	12-sep-17		
R.59	9-mei-17	Memo om voorzieningen discussie te voeren nav petitie "Wij willen de Hoogvliet in de Postwijk houden"	Brekelmans	1-dec-17		
R.61	9-mei-17	Terugkoppeling plannen Hortusplein + uitvragen verschillende sfeerbeelden eigenaar	Brekelmans	12-sep-17		
R.62	13-jun-17	Terugkoppeling brief 074 GMN over verplaatsen in- en uitrit naar Bollendreef i.v.m gevaarlijke verkeerssituatie.	Brekelmans	12-sep-17		
R.63	13-jun-17	Schriftelijke reactie brieven van de heer Boonstra over luchtkwaliteit	van Kempen	12-sep-17		
R.64	13-jun-17	Terugkoppeling monumentale hagen betrekken bij erfgoedverordening	Brekelmans	12-sep-17		
R.65	13-jun-17	Agendering jaarverslag GOM + presentatie commissie september	Brekelmans	12-sep-17		
R.66	13-jun-17	Invulling geven aan kaders afvalbeleid gepaste werkvorm met commissie in samenwerking met griffie	van Velzen	12-sep-17		

Commissie BF&T

	Datum ontvangst		College	Afgesproken afhandeldatum	Afgehandeld	
Bft 15	16-okt-13	Stand van zaken burgerparticipatie	van Velzen	Vast actiepunt		
Bft 16		Wegsleepverordening	Breuer	29-jun-17		Commissie van 12 juni 2017 en raad van 29 juni 2017. In de huidige Wegsleepverordening staat het bergingsbedrijf BCB vermeld. Dit bergingsbedrijf is failliet. In de nieuwe Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2017 is de naam van het bergingsbedrijf verwijderd. Tevens zijn de tarieven en een aantal andere inhoudelijke zaken aangepast.

Bft 17		Evaluatie Handhavinguitvoeringsprogramma 2016	Breuer	jaarlijks (juni)		
Bft18	14-jun-17	Nieuwe nota reserves en voorzieningen	van Velzen	1-nov-17		
Bft	14-jun-17	Uitwerking aanbevelingen rkc rapport Projectbeheersing naar concrete actiepunten/plan van aanpak. Wat gaan we doen met de aanbevelingen?	Van Velzen	31-dec-17		

Presidium

	Datum ontvangst	Actie/toezegging/status	Wie	Afgesproken afhandeldatum	Afgehandeld	
P04	27-feb-14	Start integriteitsmonitor vanaf oktober 2014. Stand van zaken bespreken in december 2014. Erop toezien dat integriteit in organisatie afdelingsbreed wordt uitgedragen. Start maart 2015.	Burgemeester	Jaarlijks		
P05	16-apr-14	Twee jaarlijks bespreken doorontwikkeling sharepoint/Ict raad en griffie.	Griffier	Jaarlijks jan/sept		
P06	6-apr-14	Vervolg rapportage Gert-Jan Jongkind met veranderkwartiertjes. Na beijeenkomst in september langhangend fruit invoeren en starten met een werkgroep bestuurlijke vernieuwing. Vast actiepunt	griffier/burgemeester	31-dec-17		
P07	30-nov-17	Nadenken over mogelijkheden democratic Challenge/Code Oranje voor Teylingen. Starten met werkgroepje van raadsleden/burg met ambtelijke ondersteuning.	Griffier/Burgemeester	31-dec-17		

Aangenomen, maar nog niet afgehandelde moties

	Datum raad	Actie/toezegging	Commissie	Afgesproken afhandeldatum	Afgehandeld	
		Welzijn				
2014-09	30-okt-14	Beleidsnota Wmo 2015-2016 Bollen5-gemeenten: Motie Monitoring Sociaal Domein	Commissie Welzijn	30-jun-17		Update 6-2-2017: De monitor is besproken in de stuurgroep 3D en komt binnenkort naar de commissie.
2015-25	5-nov-15	Inzicht budget Sociaal Domein: Op korte termijn een budgetoverzicht met cijfermatig inzicht en onderbouwing.	Commissie Welzijn	30-jun-17		Update 6-2-2017: Wethouder geeft aan een koppeling met monitor sociaal domein te willen bewerkstelligen. In dat kader wordt een quick scan uitgevoerd.

2016-14	23-jun-16	Gezamenlijk aanbesteden Wmo en Jeugd. Het inkopen 2017, voor het jaar 2019 Jeugd en WMO gezamenlijk te doen dan wel aan te besteden om zo continuïteit van zorg en flexibel maatwerk te kunnen bieden en hierbij tevens in te zetten op integrale concepten van Jeugd met WMO en overige gemeentelijke taken binnen het totale domein van wonen, werken en zorg.	Commissie Welzijn	1-jan-19		
2016-17	23-jun-16	Verantwoord minimaal zorgniveau. Nagaan bij de zorgaanbieders hoe zij de bezuinigingen invoeren. De zorgbehoefte in kaart brengen.	Commissie Welzijn	in 2017		Update 10-10-2016: wordt opgepakt in 2017
2016-30	3-nov-16	iPGB - In het 1e kwartaal van 2017 de gemeenteraad ter besluitvorming voor te leggen hoe Teylingen –met evt. uitnodiging aan Hillegom, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout- vorm kan geven aan integrale zorgverlening goppeld aan een integraal PGB	Commissie Welzijn	8-mei-17		Uitgestesteld, komt in april in college, raadscommissie mei.
2016-31	3-nov-16	Omklapwoningen. de mogelijkheid voor Teylingen te onderzoeken om het middel "omklapwoningen" als proef in te zetten.	Commissie Welzijn	nov/dec 2017		Betrekken bij het Uitvoeringsplan transitie Maatschappelijk Zorg 2017-2020 waar huisvesting een onderdeel van uitmaakt. Vaststelling is gepland voor nov/dec 2017.
		Ruimte				
2015-8	18-jun-15	Afvalscheiding appartementen: mogelijkheid voor bewoners van appartementen om afval te scheiden - volgt bij afvalbeleidsplan	Commissie Ruimte	10-okt-17		Dit wordt meegenomen bij de behandeling van het afvalbeleidsplan in het najaar 2017
2016-01	6-jan-16	Onderzoek effectiviteit HOV	Commissie Ruimte	31-dec-19		1 jaar na uitvoering: 2018/2019
2016-18	30-jun-16	Geluidsoverlast A44 + spoor. Nav klachten begin 2018 een nieuwe akoestisch	Commissie Ruimte	1-apr-18		
2016-26	22 -sept.16	Groenvoorziening entree Sassenheim (Parklaan/Hoofdstraat). Tijdens de Dag van de Democratie zijn er twee moties door inwoners ingediend over de vervanging van groen door grind in de middenberm ter hoogte van de Pancratiuskerk bij de Parklaan/Hoofdstraat	Commissie Ruimte	10-okt-17		Update 14-4-2017: Er ligt een plan klaar om tussen het split siergrassen aan te planten (naar voorbeeld station Sassenheim).De uitvoering zou dit voorjaar plaatsvinden. Echter op advies wordt de aanplant uitgesteld tot het najaar. Reden is de werkzaamheden en veranderingen die met de realisatie van de HOV aan de Parklaan gaan gebeuren.Het niet wenselijk dat bij deze werkzaamheden een groot deel van de groene aankleding weer verwijderd of beschadigd raakt.Vandaar de keuze om de groene aankleding pas na de aanpassingen HOV aan te planten.
2016-27	27 0kt. 201	Verkenning technische mogelijkheden afvalbeleid. Verzoek om voor 1 april 2017 aan de gemeenteraad een brede verkenning voor te leggen m.b.t. afvalsystemen, waarin alle denkbare technische mogelijkheden en oplossingen aan bod komen om de doelstelling 75% beter afval scheiden te behalen.	Commissie Ruimte	1-apr-17		In uitvoering en nader onderzoek
2016-32	3-nov-16	**Overlast vliegverkeer Schiphol**. Verzoek in overleg te treden met onze vertegenwoordiger in het regioforum van de Omgevings Raad Schiphol (ORS), onze zorgen te bespreken en te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn de overlast in onze kernen te beperken;	Commissie Ruimte	3-nov-16		Er is een notitie in voorbereiding door de wethouder.
2017-02	30-mrt-17	Duurzame toekomst voor polders rond de Kaag	Commissie Ruimte	10-okt-17		
2017-03	30-mrt-17	Motie Nationaal weidevogel alarm	Commissie Ruimte	10-okt-17		
2017-04	30-mrt-17	Motie Erfgoed/Monumentenbeleid Teylingen	Commissie Ruimte	5-dec-17		De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd door een externe partij. Ter inzageleggen van de stukken is gepland in oktober. Vaststelling van de stukken is gepland in december 2017.

		BF&T				

2015-14	24-sep-15	**Motie onderzoek veiligheid parkeerdek** Sassenheim; onderzoek naar veiligheidsbeleving, extra maatregelen en aan welke regelgeving moet worden voldaan om indien wenselijk camera's te plaatsen	Commissie BF&T	31-jul-18		Besproken bij de besluitvorming inzake het parkeerdek. Toezegging is toen gedaan dat deze motie wordt uitgevoerd (indien daar noodzaak toe bestaat en aan de subsidiariteit en proportionaliteitseisen wordt voldaan) na realisering van het parkeerdek. Ook is toegezegd dat de raad bij deze besluitvorming betrokken wordt. Zodra het parkeerdek opgeleverd is kan motie opgepakt worden.
2016-07	3-mrt-16	**Wisselwerking** gemeenteraad en GR HLT samen. Maximaal inspannen om aanbevelingen uit ROB rapport ook daadwerkelijk op te volgen. In notitie aan raad beschrijven op welke wijze. De raad periodiek informeren over de staza qua uitvoering.	Commissie BF&T	1-sep-17		Discussieavond georganiseerd in juni 2016. Ter verdere uitwerking bij de griffie. Startnotitie Verbonden Partijen is besproken in januari 2017 in commissie BFT. Beleidsdocument wordt in september 2017 aangeboden aan de raad.
2016-08	24-mrt-16	**Aanleg- en onderhoudswerkzaamheden van zowel groen als infrastructuur** + het opruimen van zwerfafval dusdanig te plannen dat de dorpen er perfect uitzien voor toeristen en recreanten (en tijdens evenementen)	Commissie BF&T	1-mrt-17		De wethouder zal in de commissie van februari 2017 een mededeling over dit onderwerp doen.
2016-09	24-mrt-16	**Actualisatie recreatievisie Rondje Kaag**. Onderzoek in samenwerking met agrariers, natuurorganisaties etc. of rondje Kaag, zoals nu gepland, realistisch is. Agrariers te faciliteren, voor zover binnen de mogelijkheden, om eventuele achteruitgang te compenseren. Update 11 jan 2017: presentatie over staza Rondje Kaag. De wethouder heeft de toezegging gedaan om project Waterpoort Leiden/passantenhaven station Sassenheim en Boterhuispolder fase 2 te presenteren in de volgende commissie. Tevens komt de wethouder met een notitie over het financiele kader en of met de planvorming over rondje Kaag voldaan is aan de motie. Update 20 maart 2017: toezegging wethouder dat in commissie mei 2017 de toegezegde nota over haalbaarheid/financien geagendeerd kan worden voor de commissie.	Commissie BF&T	31-mrt-17		In procedure gezet zodat tijdige afhandeling mogelijk is. Via griffiemail ter kennis aan de raadsleden gebracht op 12/8. Aanwijzing door college.
2016-12	28-apr-16	**Ontbrekende afspraken Valentijnsakkoord versus economische agenda**. Motie over het nakomen van afspraken uit Valentijnsakkoord die ontbreken in de economische agenda en de overige Valentijnsafspraken voor 1 juli 2016.	Commissie BF&T	1-okt-17		Raadsmededeling 2016-22 uitgegaan op 14 juni. Op de kwestie van de ontbrekende afspraken is geantwoord. Update 8 juni 2017 er wordt gewerkt aan een voorstel mbt de economische agenda. Het college stelt voor de streefdatum te verplaatsen naar oktober 2017.
2016-19	30-jun-16	**Mobiele bereikbaarheid in Teylingen.** Het probleem rondom mobiele bereikbaarheid in Warmond te erkennen en te streven naar een efficiënte en effectieve oplossing van dit probleem. Daarbij de gemeenteraad voor 1 januari 2017 hiervoor een aantal opties voor te leggen.	Commissie BF&T	1-jan-18		College geeft in de commissie een update vwb de staza.
2016-30	3-nov-16	**Verbeteren score op lijst MKB Nederland**, met ondernemers in gesprek gaan over resultaten. Terugkoppeling in eerste kwartaal 2017.	Commissie BF&T	1-apr-17		Raadsmededeling wordt momenteel voorbereid en wordt binnen 4 weken aan de raad toegezonden.
2016-34	3-nov-16	Tegengaan **fietsendiefstallen stations** en verbeteren van het stallen van fietsen	Commissie BF&T	sept. 2017		Gelet op dicussie in raad jan 2017 (inclusief aanhouden motie cameratoezicht) komt hierover na de zomer van 2017 (september) duidelijkheid
2017-01	26-jan-17	Motie PvdA over vergoeding juridische kosten Molen de Speelman is aangehouden in afwachting van overleg gemeente/bestuur Molen de Speelman.	Commissie BF&T	3-nov-17		
2017-02	30-mrt-17	Motie Digitale communicatie	Commissie BF&T	11-okt-17		

Openstaande initiatiefvoorstellen raad en burgerinitiatieven

	Datum uitgezet in organisatie	Inhoud vraag	Fractie	Afgesproken afhandeldatum	Afgehandeld	
2012-01	9-feb-12	Aanleg glasvezelnetwerk (CDA) (Zie actiepunt BFT 19)	CDA	Start uitvoering 2e helft 2015		
2016	11-4-2016	Ombudsman / onafhankelijk toezicht sociaal domein	ChristenUnie	raadsbesluit 23 feb 2017		

9-7-1905	26-1-2017	Haalbaarheidsonderzoek DMT. Opdracht om haalbaarheidsstudie uit te voeren naar de juridische en finaciele mogelijkheden en consequenties bij het oprichten van een Duurzaamheids Maatschappij Teylingen.	Trilokaal/D66/PvdA/CU/ CDA	10-okt-17		
######	#######	Burgerinitiatief Skeelerbaan				
######	24-3-2016	Burgerinitiatief Burgerpanel. Ter besluitvorming in raad 23 februari 2017. Evaluatie na 1 jaar.		23-feb-17		

Auditcommissie

	Datum ontvangst	Actie/toezegging	College	Afgesproken afhandeldatum	Afgehandeld	
	1-nov-16	Opzet kadernota: van pseudobegroting naar een politiek document. Minder qua omvang maar meer naar ontwikkelingen. Techniek opnemen in bijlagen.				
	1-nov-16	Verlenging overeenkomst accountant. Opzetten evaluatie accountant en daarna besluit verlenging (max 2 maal 1 jaar).				
	1-nov-16	Begrotingsapp meenemen in aanbesteding financieel pakket organisatie (voorjaar 2017)				

de raad van de gemeente Teylingen d.d. 29 juni 2017,

de griffier, de voorzitter,

Robert van Dijk Carla G.J. Breuer

Uitleg kle

	Afgehandeld
	Lopend actiepunt
	Lopend actiepunt waarvoor geen afhandeldatum is afgesproken
	Lopend actiepunt waarvoor de afhandeldatum binnen 30 dagen is
	Afhandeldatum overschreden

Lange termijn agenda
voor de gemeenteraad
versie college 23 mei

Nr	Onderwerp	Toelichting onderwerp	Complexiteit (max. *****)	Procesfase	Participatie	Portefeuillehouder	Domein	Medewerker	Lokaal/ Regionaal	Opmerkingen: toelichting op (afwijking) planning
	Juni									
	Ruimte									
	Bestemmingsplan Sassenheim-Oost	Herziening van een conserverend bestemmingsplan	**	Besluit	Reguliere inspraak	Bas Brekelmans	Ruimte		Lokaal	Vaststelling in de raadsvergadering van juni 2017. Haalbaarheid planning is afhankelijk van hoeveelheid inspraakreacties/zienswijzen en of er een hoorzitting door de raadscommissie wordt gedaan.
	Verordening vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Teylingen	Volgt uit wet VTH, onderdeel van bestuurakkoord met Provincie ZH.	*	Besluit	Nvt	Bas Brekelmans	Publieksservice	Joop Baak	Lokaal	verdaagd naar juni i.v.m. verplichte consultatie Provincie ZH.
	Vaststellen omgevingsvisie Hart van Holland		***	Besluit		Bas Brekelmans	Ruimte		Regionaal	Afhankelijk van verloop van de procedure wordt dit onderwerp geagendeerd in juni of september.
	Het realiseren van een zonnepanelenweide op het eilandje aan de Oosthoutlaan in Sassenheim.	Afgeven van een ontwerpverklaring van geen bezwaar.	**	Besluit		Kees van Velzen	Ruimte	Ron vd Geest	Lokaal	
	Onteigeningsbesluit gronden Noordelijke Randweg Voorhout.	Besluit volgt op het op 30 juni 2016 vastgestelde bestemmingsplan en is nodig om tijdig over de nodige gronden te kunnen beschikken. Het plan past binnen bestaand beleid	*	Besluit.	Minnelijk overleg.	Bas Brekelmans	Ruimte		Lokaal	Besluit volgt op het op 30 juni 2016 vastgestelde bestemmingsplan en is nodig om tijdig over de nodige gronden te kunnen beschikken.
	Welzijn									
	Schulddienstverlening	Nieuw beleidsplan schulddienstverlening daaraanvoorafgaand ontvangt de raad een procesvoorstel ter kennisname	***	Besluit	Betrokken organisaties	Arno van Kempen	Maatschappelijke Ontwikkeling		Lokaal	BOB proces, raad diverse momenten betrokken en vaststelling juni

	Begrotingswijziging ISD II		*	Besluit		Arno van Kempen	Maatschappelijke Ontwikkeling		Regionaal	
	Regeling Huishoudelijke Hulp toelage voor mantelzorgers		***	Besluit		Arno van Kempen	Maatschappelijke Ontwikkeling		Regionaal	
	Kunstgrasveld The Bassets	Kredietaanvraag voor de aanleg van een kunstgrasveld t.b.v. Rugbyclub The Bassets	***	Besluit	geen	Bas Brekelmans	Maatschappelijke Ontwikkeling	Esther Loos	Lokaal	
	Budget Jeugdhelp	Prognose uitgaven jeugdhulp en voorstel voor extra budget	***	Besluit	geen	Arno van Kempen	Maatschappelijke Ontwikkeling	Ella Visser	Regionaal	
	BFT									
	Programmarekening 2016	In de Jaarrekening legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en de ingezette middelen.	**	Besluit		Kees van Velzen	Bedrijfsvoering		Lokaal	
	1e Voortgangsrapportage	Betreft de 1e Voortgangsrapportage vanuit de planning&control cyclus. In deze rapportage wordt over de afwijkingen (beleid en financiën) t.o.v. de begroting gerapporteerd.	**	Besluit		Kees van Velzen	Bedrijfsvoering		Lokaal	

	Ontwerpbegroting 2018 gemeenschappelijke regeling werkorganisatie HLT Samen	Zienswijze Ontwerpbegroting HLTsamen	**	Besluit		Carla Breuer	Bedrijfsvoering		Regionaal	
	Wegsleepverordening			Besluit			Buitenruimte		Regionaal	
	Uitwerking Uitvoeringsprogramma Economische Agenda Duin en Bollenstreek	Vaststellen van de Governance	****	Besluit	Overleg met betrokkenen	Bas Brekelmans	Ruimte		Regionaal	
	September									
	Ruimte									
	bestemmingsplan Watertuin	In Het bestemmingsplan worden de vastgestelde uitgangspunten verwerkt.	****	Besluit	Reguliere inspraak	Bas Brekelmans	Ruimte		Lokaal	Vaststelling in de raadsvergadering van september 2017. Haalbaarheid planning is afhankelijk van hoeveelheid inspraakreacties/zienswijzen en of er een hoorzitting door de raadscommissie wordt gedaan
	Kadeverbetering en reconstructie Zijldijk	Vrijgeven krediet op basis van definitief ontwerp	*	Besluit	Reguliere inspraak	Kees van Velzen	Buitenruimte	Richard van Eeuwijk	Lokaal	september
	Gebiedsvisie Veerpolder Warmond	De visie gaat uit van een transformatie van het bedrijfsterrein naar gedeeltelijke recreatie (leisure- en wellnessactiviteiten)	**	Besluit	Reguliere inspraak en bijeenkomst betrokkenen	Bas Brekelmans	Ruimte		Lokaal	Vaststelling in de raadsvergadering van september 2017
	Welzijn									
	Beleidsnota sport		***	Besluit	Betrokken organisaties en inwoners	Bas Brekelmans	Maatschappelijke Ontwikkeling		Lokaal	

	Fonds voorkomen woninguitzettingen	Fonds instellen om huisuitzettingen te voorkomen in samenwerking met woningbouwverenigingen	***	Besluit	In overleg met betrokken organisaties	Arno van Kempen	Maatschappelijke Ontwikkeling		Regionaal	
	Sportpark Elsgeest					Bas Brekelmans	Maatschappelijke Ontwikkeling		Lokaal	Afhankelijk van grondverwerving
	Diverse verordeningen Participatiewet	Wijziging diverse verordeningen Participatiewet (ISD Bollenstreek)	***	Besluit	nnb	Arno van Kempen	Maatschappelijke Ontwikkeling		Regionaal	Beleidsinhoudelijke behandeling
	Notitie herstructurering Maregroep	Afhankelijk van de uitkomsten van de wijze waarop het Servicepunt Werk vorm en inhoud gegeven gaat worden zal opnieuw moeten worden gekeken naar de positie van de Maregroep (rol en taken).	**	Besluit	In overleg met betrokken samenwerkingspartners	Arno van Kempen	Maatschappelijke Ontwikkeling		Lokaal en Regionaal	Verplaats van december 2017 naar juni 2017
	onderzoek binnensportaccommodaties	Afhankelijk van uitkomst onderzoek wordt aanvullende aanvraag ingediend voor trainings/sporthal bij Elsgeest	***	Besluit		Bas Brekelmans	Maatschappelijke Ontwikkeling		Lokaal	
	Kaders Maatwerk									

	WMO-verordening	VNG heeft een nieuwe WMO-verordening opgesteld. In maart zijn de techische wijzigingen doorgevoerd, nu volgen de inhoudelijke wijzigingen.	***	Besluit	nnb	Arno van Kempen	Maatschappelijke Ontwikkeling		Regionaal	Beleidsinhoudelijke behandeling
	BFT									
	Nota verbonden partijen	Zie motie wisselwerking actielijst raad Teylingen	***	Besluit			Strategie en Projecten			
	Beleidskader garanties en leningen	Nadere kaders voor het verstrekken van garanties en leningen.	***	Besluit		Kees van Velzen	Bedrijfsvoering		Lokaal	
	Herziening Standplaatsenbeleid	Het huidige standplaatsenbeleid is verouderd. Onder andere vanuit de uitwerking van de detailhandelsvisie is het gewenst het beleid te herzien zodat een goed voorzieningenniveau bereikt kan worden.	**** (Geschikt voor BOB-model)	Besluit	Overleg met betrokkenen Formele inspraak	Bas Brekelmans	Ruimte		Lokaal	Standplaatsenbeleid heeft nauwe relatie met de weekmarkt en de detailhandelsvisie. Door deze samenhang is dit een intensief en complex proces met veel participanten en een formele inspraakprocedure. Voor de zomer van 2017 wordt de beeldvormende sessie georganiseerd en na de zomer
	Uitwerking Uitvoeringsprogramma Economische Agenda Duin en Bollenstreek	Vaststellen van de eerste 5 businesscases van de projecten van de EAD&B en beschikbaarstellen van budget voor het vervolg.	****	Besluit	Overleg met betrokkenen	Bas Brekelmans	Ruimte		Regionaal	5 Businesscases
	Oktober									
	Ruimte									
	Bestemmingsplan molen Speelman	herziening van een bestemmingsplan	*	besluit	reguliere inspraak	Bas Brekelmans	ruimte			
	Uitvoeringskrediet HOV maatregelpakket	Besluit volgt op eerder besluit gemeenteraad (2016/01) waarin het maatregelpakket is vastgesteld. Om over te gaan tot realisatie dient het realisatiekrediet beschikbaar te worden gesteld.	***	Besluit	Brede participatie reeds doorlopen. Voor uitvoering met name informeren.	Bas Brekelmans	Ruimte		Lokaal	Haalbaarheid planning hangt samen met subsidiebeschikking PZH voor uitvoeringsfase.
	Welzijn									
	BFT									

	Uitwerking Uitvoeringsprogramma Economische Agenda Duin en Bollenstreek	Vaststellen van de tweede 5 businesscases van de projecten van de EAD&B en beschikbaarstellen van budget voor het vervolg.	****	Besluit	Overleg met betrokkenen	Bas Brekelmans	Ruimte		Regionaal	5 Businesscases
	Evaluatie Ondernemersfonds Teylingen	Met het ondernemersfonds is afgesproken dat zij halverwege 2017 een evaluatie opstellen. Deze evaluatie wordt ter bespreking voorgelegd aan de raad.	*****	Besluit	Samen met de ondernemers	Bas Brekelmans	Ruimte		Lokaal	
	Verzelfstandiging Weekmarkt	Voor de verzelfstandiging van de weekmarkt is het nodig dat de marktverordening wordt ingetrokken. Dit is een raadsbevoegdheid.	*	Besluit	Overleg met ondernemers en formele inspraak	Bas Brekelmans	Ruimte		Lokaal	
	November									
	Ruimte									
	Aanpassen beleid archeologie voor de Duin- en bollenstreek.		**	Besluit	Reguliere inspraak	Bas Brekelmans	Ruimte		Lokaal	vaststellen in 2017 afhankelijk van ander bollengemeenten. Zie ingekomen stuk R-80 voor nadere toelichting.
	Vaststellen Erfgoedverordening	Nieuwe Erfgoedwet is in werking getreden. De Erfgoedverordening sluit daar op aan. 'VNG model wordt als uitgangspunt gebruikt door de HLT gemeenten. Inspraak in 2017	**	Besluit		Bas Brekelmans	Ruimte		Lokaal	Aan de hand van Modelverordening VNG. Haalbaarheid planning is afhankelijk van samenwerking met Lisse en Hillegom en inspraakreacties/zienswijzen
	Welzijn									
	Integraal Huisvestingsbeleidsplan	De schoolbesturen zijn bezig met het maken van een spreidingsplan ivm de voorgenomen fusie van 2 schoolbesturen. Het is daarom goed om het maken van het IHP te temporiseren zodat dit kan aansluiten op het spreidingsplan van de schoolbesturen.	**	Besluit	In overleg met betrokken organisaties	Kees van Velzen	Maatschappelijke Ontwikkeling		Lokaal	Verschoven van juni naar december. De start van het spreidingsplan is vooruitgeschoven omdat het wachten is op de keuze die de schoolbesturen maken voor de begeleiding van het spreidingsplan. DECEMBER
	BFT									
	Opstellen Uitstallingenbeleid	Oud beleid is destijds vervallen bij de fusie. Nieuw uitstallingenbeleid is nodig om de ondernemers te kunnen faciliteren en tegelijkertijd het uiterlijk van- en de veiligheid in de straat te bevorderen.	****	Besluit	Overleg met betrokkenen Formele inspraak		Ruimte		Lokaal	Een participatietraject met veel verschillende partijen is nodig om een goed beleid op te kunnen stellen.
	2e Voortgangsrapportage	Betreft de 2e Voortgangsrapportage vanuit de planning&control cyclus. In deze rapportage wordt over de afwijkingen (beleid en financiën) t.o.v. de begroting gerapporteerd.	**	Besluit		Kees van Velzen	Bedrijfsvoering		Lokaal	

	December									
	Ruimte									
	Bestemmingsplan Van den Berch van Heemstedeweg 21, Voorhout	Het bestemmingsplan gaat uit van herbestemmen van een bestaand bedrijfsperceel (het betreft een ommissie uit het geldende bestemmingsplan Buitengebied).	**	Besluit	Reguliere inspraak	Bas Brekelmans	Ruimte		Lokaal	Vaststelling in de raadsvergadering van december 2017
	Bestemmingsplan Torenlaan tussen 15-17, Voorhout	Het bestemmingsplan gaat uit van de bouw van een Ruimte voor Ruimte woning mogelijk (passend binnen bestaand beleid)	*	Besluit	Reguliere inspraak	Bas Brekelmans	Ruimte		Lokaal	Vaststelling in de raadsvergadering van december 2017
	Bestemmingsplan Hyacintenlaan 2, Warmond	Het bestemmingsplan gaat uit van splitsing van bestaand bouwperceel naar 4 percelen, met als doel: bouw van één extra woning	*	Besluit	Reguliere inspraak	Bas Brekelmans	Ruimte		Lokaal	Vaststelling in de raadsvergadering van december 2017
	Verkeersleefbaarheid doorgaande weg Warmond	Vaststellen schetsontwerp volgend uit participatieproces met bewoners	***	Besluit	Reguliere inspraak	Kees van Velzen	Buitenruimte	Arjen Visser	Lokaal	december
	Actualisering Regionale Woonagenda	De regionale woonagenda geeft een onderbouwing voor de woningbouwplannen.		Besluit	Reguliere inspraak	Bas Brekelmans	Ruimte		Regionaal	Vaststelling in de raadsvergadering van dec 2017
	Welzijn									
	Startnotitie nieuwbouw Kinderburg Sassenheim	Startnotitie met stand van zaken en aanvraag voorbereidingskrediet	****	Besluit	Overleg met school en schoolbestuur	Kees van Velzen	Maatschappelijke Ontwikkeling		Lokaal	Er dient eerst het spreidingsplan vastgesteld te worden.
	Uitvoeringsprogramma maastschappelijke zorg	Verantwoordelijkheidsverdeling tussen de gemeenten en op welke wijze dit financieel wordt vormgegeven.	**				Welzijn			
	BFT									
	Alleen Raad									
	Kadernota: 22 juni		*****	Besluit		Kees van Velzen	Bedrijfsvoering		Lokaal	
	Begroting: 2 november		*****	Besluit		Kees van Velzen	Bedrijfsvoering		Lokaal	

2018

	Evaluatie sociaal team	Er is een pilot sociaal team gestart in de kernen Warmond en Voorhout. De afspraak is gemaakt na 1 jaar te evalueren. In de transformatieagenda WMO is opgenomen dat aan de hand van de uitkomsten van de evaluatie een nieuw voorstel wordt aangeboden aan de raad	****	informatief		Arno van Kempen			Lokaal	in te plannen voor 1e kwartaal 2018

Aldus besloten in de raadsvergadering van 29 juni 2017

Griffier Voorzitter

Robert van Dijk Carla G.J. Breuer

Raadsvoorstel Besluitvormend

begrotingswijziging ISD Bollenstreek 2017 II

aan:	de raad van de gemeente
zaaknummer:	Z-17-008587
datum voorstel:	11 mei 2017
datum collegevergadering:	23 mei 2017
datum raadsvergadering:	29 juni 2017
agendapunt:	0
portefeuillehouder:	Maak keuze
behandelend ambtenaar:	Hanane El Akili
e-mailadres:	H.ElAkili@hltsamen.nl

Wij stellen voor:

1. Geen zienswijze in te dienen op de begrotingswijziging 2017-II van de GR ISD Bollenstreek

Inleiding
De ISD Bollenstreek heeft de begrotingswijziging 2017 II ingediend. De raden kunnen op grond van artikel 35 Wet gemeenschappelijke regelingen zienswijzen indienen.

Bestaand kader en context
Het Dagelijkse Bestuur (DB) van de ISD Bollenstreek biedt de deelnemende gemeenten de (tweede) begrotingswijziging aan voor 2017.

Conform de gemeenschappelijke regeling kan de raad een zienswijze geven op de ontwerpbegroting binnen een termijn van 8 weken. Het Algemeen Bestuur (AB) besluit op 26 juni 2017 over de ontwerpbegroting en eventuele zienswijzen.

Beoogd effect
De ISD Bollenstreek voert zorg en participatie namens de gemeente uit, met accordering van deze begrotingswijziging is de dienstverlening op deze vlakken voor onze inwoners geregeld.

Argumenten
1.1 Artikel 35 lid 5 geeft de raad de bevoegdheid een zienswijze over de begrotingswijziging kenbaar te maken.
Aangezien we ons kunnen vinden in de begrotingswijziging (zie onderstaande argumenten), stellen we voor geen zienswijze in te dienen.

1.2 Voor een goede dienstverlening van de ISD Bollenstreek is het van belang dat er voldoende formatie beschikbaar is
Door een stijging in het aantal klanten en voorzieningen is een formatie-uitbreiding noodzakelijk. Binnen de Participatiewet is het aantal klanten en aanvragen om een uitkering en/of bijzondere bijstand fors gestegen en dit maakt een uitbreiding van totaal 1,5 Fte noodzakelijk. Eenzelfde beeld geeft de Wmo: met name het beroep op de meest

complexe voorziening (begeleiding) is zeer fors toegenomen. Dit maakt een uitbreiding van de formatie met 1 Fte noodzakelijk.
In de begrotingswijziging zijn ook de financiële consequenties opgenomen van het aannemen van medewerkers die vallen onder de Wet Banenafspraak. In deze wet is afgesproken dat zowel de overheid als het bedrijfsleven mensen in dienst moeten nemen die een arbeidsbeperking hebben. Hierover is al eerder een besluit genomen, De financiële consequenties zijn beperkt te noemen.

1.3 In de formatie-uitbreiding is rekening gehouden met interne verschuivingen
Op grond van de aantallen en de rekenregels zou meer Fte benodigd zijn. Er is echter rekening gehouden met de aankomende ontwikkelingen rondom ver(der)gaande digitalisering en automatisering. Doel hiervan is om bepaalde aanvragen sneller en eenvoudiger af te kunnen handelen, zowel voor de klant als de organisatie.

Kanttekeningen
Niet van toepassing

Financiële consequenties
De begrotingswijziging 2017 heeft betrekking op het onderdeel exploitatie
De kosten van de formatie-uitbreiding met 2,5 Fte bedragen in 2017 €69.764 (6 maanden) voor vijf gemeenten. De ISD Bollenstreek plaatst op grond van de banenafspraak (voorheen garantiebanen) 2,15 Fte in 2017 €64.395 voor vijf gemeenten.

Voor de uitvoering van het project statushouders zijn medewerkers ingehuurd. Medewerkers van de ISD Bollenstreek zijn eveneens betrokken bij dit project. De ISD geeft niet al de begrote kosten uit. Daardoor ontstaat éénmalig een vrijval van middelen. Het exacte bedrag is nog niet bekend, maar de ISD Bollenstreek heeft het op dit moment gelijk gehouden aan de kosten van deze begrotingswijziging. De begrotingswijziging komt hierdoor neutraal uit.

Aanpak, uitvoering en participatie
De ISD Bollenstreek draagt zorg voor de uitvoering van de formatiewijziging.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
De gemeenten Hillegom en Teylingen behandelen dezelfde begrotingswijziging.

Urgentie

Een eventuele zienswijze dient tijdig, binnen 8 weken na verzending van de stukken, aan de ISD kenbaar gemaakt te worden.

Evaluatie
Met de ISD is afgesproken dat na 21 maanden een evaluatie uitgevoerd wordt en daarbij aangegeven wordt of de tijdelijke formatie "ingeleverd" kan worden of dat deze uitbreiding verlengd c.q. structureel gemaakt moet worden.

Bijlagen en achtergrondinformatie

- begeleidende brief ISD Bollenstreek
- begrotingswijziging ISD Bollenstreek 2017 II

namens het college van burgemeester en wethouders,

Raadsbesluit

De raad van de gemeente ,

gelezen het voorstel van het College van 23 mei j.l. met als onderwerp Begrotingswijziging GR ISD Bollenstreek 2017-II,

gelet op artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen,

besluit:

1. Bijgevoegde zienswijze in te dienen op de begrotingswijziging 2017-II van de GR ISD Bollenstreek

Aldus besloten in de raadsvergadering van 29 juni 2017,

R. van Dijk
griffier

Carla G.J. Breuer
voorzitter

gemeente TEYLINGEN

ISD Bollenstreek – het bestuur
Postbus 255
2160 AG LISSE

Verzenddatum	zaaknummer	afdeling
	Z-17-008587	WMO en Participatie
Onderwerp	**uw kenmerk**	**behandeld door**
Zienswijze begrotingswijziging 2017 II		Hanane El Akili
	Bijlage	**telefoon**
		14 0252

Postbus 149
2215 ZJ Voorhout
gemeente@teylingen.nl
www.teylingen.nl
T 14 0252
F 0252 – 783 599

Bestuurscentrum
Raadhuisplein 1
Voorhout

Gemeentekantoor
Wilhelminalaan 25
Sassenheim

Geacht bestuur,

Op 13 april 2017 heeft u ons de ontwerpbegrotingswijziging 2017 II toegestuurd van de Gemeenschappelijke regeling ISD Bollenstreek (ISD). In deze brief willen wij onze zienswijze geven op uw begrotingswijziging.

Als aandachtspunt willen wij u meegeven dat digitalisering en automatisering er niet toe mogen leiden dat klanten alleen nog digitaal geholpen kunnen worden en bij het loket worden weggestuurd. Digitalisering mag niet ten koste gaan van het persoonlijk contact en maatwerk.

Tot slot
Mocht u verder nog vragen of opmerkingen hebben dan kunt u contact opnemen met Hanane El Akili via telefoonnummer 0252 of via de e-mail: h.elakili@hltsamen.nl.

Met vriendelijke groet, namens de gemeenteraad van Teylingen,

Robert van Dijk
griffier

Carla G.J. Breuer
voorzitter

ISD Bollenstreek
Intergemeentelijke Sociale Dienst
hillegom lisse noordwijk
noordwijkerhout teylingen

Aan de gemeenteraad van de
gemeente Teylingen
d.t.v. de griffier
Postbus 149
2215 ZJ TEYLINGEN

Hobahostraat 92
Postbus 255 - 2160 AG Lisse
Telefoon algemeen : (0800) 95 67 000
Fax : (0252) 345 077
Website : www.isdbollenstreek.nl
E-mail : info@isdbollenstreek.nl
IBAN : NL50BNGH0285099914

Uw brief/kenmerk :
Ons kenmerk :
Bijlagen : 3
Inlichtingen : Freek Seiffers
Onderwerp : Programmaverantwoording 2016, Begrotingswijziging 2017-II en Programmabegroting 2018

Lisse, 13 april 2017
Verzonden: 13 april 2017

Geachte leden van de raad,

U ontvangt hierbij de programmaverantwoording 2016, de begrotingswijziging 2017-II en de programmabegroting 2018 van de ISD Bollenstreek.

Programmaverantwoording 2016
U ontvangt conform artikel 50 van de Gemeenschappelijke regeling ISD Bollenstreek de programmaverantwoording 2016, inclusief de goedkeurende accountantsverklaring, ter kennisname. Het algemeen bestuur is het bevoegd orgaan om de programmaverantwoording vast te stellen. Besluitvorming vindt plaats in de vergadering van het algemeen bestuur op 26 juni 2017.

Begrotingswijziging 2017-II
In onze bestuursvergadering van 5 april 2017 hebben wij uitvoerig gesproken over de door ons noodzakelijk geachte (tijdelijke) formatie-uitbreiding. In 2014 is er door het externe bureau Berenschot een uitgebreid formatie-onderzoek uitgevoerd, waarbij onderzoek is gedaan naar een drietal zaken, te weten:

1. De benodigde formatie om de nieuwe taken per 1 januari 2015 uit te kunnen voeren (Participatiewet, de Wmo-Begeleiding en onderdelen van de Jeugdwet);
2. De benodigde formatie om de ISD-organisatie "op orde" te krijgen; dit omdat de formatie niet meegestegen was met de stijging van het aantal bijstands- en Wmo-klanten;
3. Formatierekenregels, waardoor in de toekomst een onderbouwing mogelijk wordt gemaakt om bij een stijging c.q. daling van het klanten- en voorzieningenbestand, de benodigde formatie daarmee ook te laten stijgen c.q. te laten dalen.

Op grond van het onderzoek onder punt 1 en 2 hebt u destijds ingestemd om de formatie uit te breiden.

Wij hebben destijds besloten de voorgestelde formatierekenregels voor kennisgeving aan te nemen en daar later nog een keer op terug te komen. Begin dit jaar hebben wij de directeur verzocht de formatierekenregels toe te passen op het gestegen aantal klanten en voorzieningen. Zijn onderzoek heeft uitgewezen dat een beperkte en vooralsnog tijdelijke (2 jaar) formatie-uitbreiding noodzakelijk is. Binnen de Participatiewet is het aantal klanten en aanvragen om een uitkering en/of bijzondere bijstand fors gestegen en dit maakt een uitbreiding van totaal 1,5 fte noodzakelijk. Op grond van de aantallen en de rekenregels zou meer fte benodigd zijn, maar wij hebben bij de vaststelling rekening gehouden met de aankomende ontwikkelingen rondom ver(der)gaande digitalisering en automatisering. Doel hiervan is om bepaalde aanvragen sneller en eenvoudiger af te kunnen handelen, zowel voor de klant als de organisatie.

Eenzelfde beeld geeft de Wmo: hoewel de aanspraak op een aantal Wmo-voorzieningen is gedaald, te weten het collectief vervoer en Hulp bij het Huishouden, is met name het beroep op de meest complexe voorziening, te weten de Begeleiding, zeer fors toegenomen. Dit maakt een uitbreiding van de formatie met 1 fte noodzakelijk. Hoewel de stijging van het aantal klanten en voorzieningen impact heeft op de gehele ISD-organisatie, hebben wij besloten om alleen formatie-uitbreiding van het primaire proces, te weten consulenten en medewerkers, aan u voor te leggen.

De financiële consequenties van de benodigde formatie-uitbreiding zijn verwerkt in bijgevoegde begrotingswijziging.
Met de directeur hebben wij afgesproken dat hij na 21 maanden een evaluatie uitvoert en daarbij aangeeft of de tijdelijke formatie "teruggegeven" kan worden of dat deze uitbreiding verlengd c.q. structureel gemaakt moet worden.

In de begrotingswijziging hebben wij ook de financiële consequenties opgenomen van het aannemen van medewerkers die vallen onder de Wet Banenafspraak. In deze wet is afgesproken dat zowel de Overheid als het Bedrijfsleven mensen in dienst moeten nemen die een arbeidsbeperking hebben. Hierover hadden wij al eerder een besluit genomen. De financiële consequenties zijn beperkt te noemen.

In het algemeen bestuur van 26 juni 2017 stelt het algemeen bestuur de bijgevoegde begrotingswijziging 2017-II vast.

Begroting 2018
In de derde bijlage treft u de begroting 2018 aan. De financiële consequenties van de hierboven benoemde formatie-uitbreiding is hierin opgenomen.

U hebt conform artikel 45 van de Gemeenschappelijke Regeling ISD Bollenstreek het recht om het algemeen bestuur van uw gevoelens over de voorgestelde begrotingswijziging 2017-II en programmabegroting 2018 op de hoogte te stellen. U kunt uw gevoelens over de begrotingswijziging 2017-II en programmabegroting 2018 schriftelijk binnen acht weken na verzending van deze brief bij ons kenbaar maken.
Uw zienswijze en die van de overige raden van de ISD-gemeenten worden schriftelijk aan het algemeen bestuur aangeboden en meegenomen bij de formele besluitvorming op 26 juni 2017.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Voor vragen kunt u terecht bij de controller, de heer F.R. (Freek) Seiffers, telefonisch bereikbaar op (0252) 345 096 en per mail via f.seiffers@isdbollenstreek.nl.

Met vriendelijke groet,
Het dagelijks bestuur van de
ISD Bollenstreek, namens deze,

R.J. (Robert) 't Jong
directeur

N O T I T I E

ISD Bollenstreek
Intergemeentelijke Sociale Dienst
hillegom lisse noordwijk
noordwijkerhout teylingen

Aan Dagelijks bestuur
Van Freek Seiffers
Onderwerp Begrotingswijziging 2017-II
Datum 13 april 2017
Ter vaststelling

Inleiding
Naar aanleiding van de jaarrekening 2016 en de tijdelijke uitbreiding van de formatie stellen we voor om de begroting voor 2017 aan te passen.

Bij de exploitatiekosten hebben we een aanpassing voor de salariskosten.

Voorstel
Wij stellen voor om de begroting 2017-II aan de gemeenteraden aan te bieden om hun zienswijze kenbaar te maken en door het algemeen bestuur te laten vaststellen.

Inhoudelijk/cijfermatig
De begrotingswijziging heeft betrekking op het onderdeel exploitatie.

Overzicht van baten en lasten

x € 1.000	begroting 2017	aangepaste begroting 2017	begrotings-wijziging 2017-II
Lasten			
Salariskosten ISD	6.060	6.194	134
Personeelsvergoedingen ISD	102	102	-
Overige personeelskosten	192	192	-
Huur front- en backoffice	310	310	-
Automatisering	450	450	-
Reclame- en promotiekosten	33	33	-
Vakliteratuur	11	11	-
Huisvestingskosten	90	90	-
Kantoorkosten	208	208	-
Accountantskosten	39	39	-
Advieskosten	44	44	-
Inhuur en uitzendkrachten	238	238	-
Uitbestedingen Teylingen	229	229	-
Uitvoeringskosten	81	81	-
Algemene kosten	79	79	-
Bankkosten en Rente	-	-	-
Afschrijving kantoormeubilair	80	80	-
Incidentele baten en lasten	-	-	-
Subtotaal	**8.246**	**8.380**	**134**
Doorbelaste exploitatiekosten naar het project statushouders	-	-134	-134
totaal exploitatiekosten	**8.246**	**8.246**	**-**
Uitkeringen			
Participatie	16.449	16.449	-
Zorg	19.770	19.770	-
Totaal uitkeringen	**36.219**	**36.219**	**-**
Totaal uitgaven	**44.465**	**44.465**	**-**

Exploitatie

Salariskosten

- De kosten van de formatie-uitbreiding met 2,5 fte (zie aanbiedingsbrief) bedragen in 2017 € 69.746 (6 maanden).
- De ISD Bollenstreek plaatst op grond van de banenafspraak (voorheen garantiebanen) 2,15 fte in 2017 € 64.395.

Voor de uitvoering van het project statushouders zijn medewerkers ingehuurd. Medewerkers van de ISD Bollenstreek zijn eveneens betrokken bij dit project. We geven niet al hun kosten weer uit. Daardoor ontstaat éénmalig een vrijval van middelen. Het exacte bedrag is nog niet bekend, maar we hebben het op dit moment gelijk gehouden aan de kosten van deze begrotingswijziging.

Participatie

De stijging van het aantal cliënten gaat onverminderd door. In de eerste drie maanden van 2017 is het aantal met 43 gestegen (3,4%). De oorzaak van de stijging is de instroom van statushouders.
Door het project statushouders verwachten we dat in de loop van 2017 ook de uitstroom op gang komt. De eerste successen zijn op dat gebied al geboekt. Door de hoogte van de instroom is het omslagpunt (meer uitstroom van statushouders dan instroom) nog niet in zicht. In 2017 zal de stijging van het klantenbestand teruglopen en in 2018 en volgende jaren verwachten we een daling van het klantenbestand. Eind 1e kwartaal 2017 hebben we 1.308 klanten.

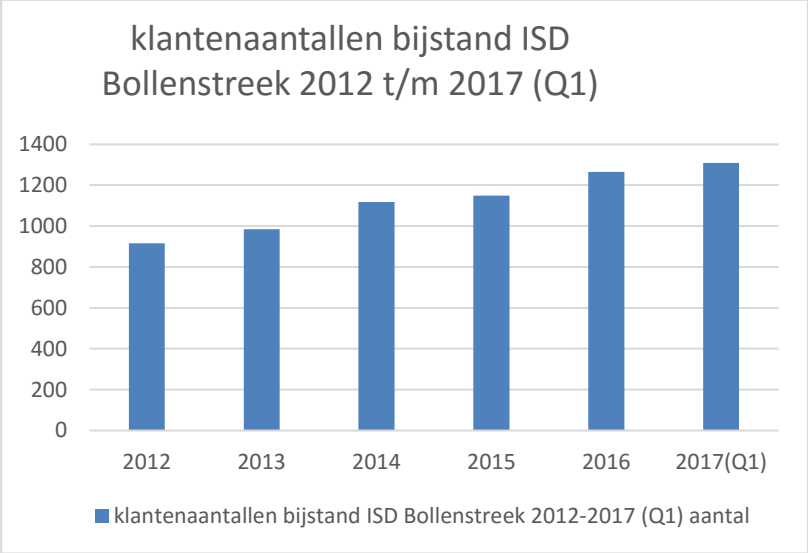

klantenaantallen bijstand ISD Bollenstreek 2012-2017 (Q1)

jaar	aantal	stijging
2012	916	
2013	985	8%
2014	1.117	13%
2015	1.149	3%
2016	1.265	10%
2017(Q1)	1.308	3%

De BUIG-budgetten eveneens zijn gestegen:

(voorlopig) 2017	€ 16.199.580
2016	€ 14.966.574
Stijging	€ 1.233.006 (8%)

Deze middelen staan niet in de begroting van de ISD Bollenstreek, maar bij de gemeenten.

Door de overgang van de re-integratie naar het SPW heeft de ISD de uitstroom niet in eigen hand.
De ISD Bollenstreek blijft verantwoordelijk voor de diagnose, tegenprestatie, Werk Eerst en de uitbetaling van de loonkostensubsidie voor de banenafspraak.

De stijging van de klantenaantallen heeft direct gevolg voor de uitgaven aan Participatiewet-uitkeringen.
De financiële vertaling hiervan presenteren we bij de halfjaarcijfers van de ISD Bollenstreek.

Voorstel:

- Stel begrotingswijzing 2017-II vast.

Raadsvoorstel Besluitvormend

Kunstgrasveld RC The Bassets

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	Z-17-008033
datum voorstel:	4 mei 2017
datum collegevergadering:	30 mei 2017
datum raadsvergadering:	29 juni 2017
agendapunt:	0
portefeuillehouder:	Bas Brekelmans
behandelend ambtenaar:	Esther Loos
e-mailadres:	E.Loos@hltsamen.nl

Wij stellen voor:

1. Een krediet beschikbaar te stellen van € 540.000,-, conform de begroting 2016, voor de aanleg van een kunstgrasveld bij RC The Bassets aan de Vijfmeiweg in Sassenheim.
2. Een aanvullend krediet van €36.000,- beschikbaar te stellen voor de aanleg met kurk infill in plaats van rubbergranulaat.
3. In te stemmen met de bijbehorende begrotingswijziging.

Inleiding
Sinds 2015 speelt het eerste herenteam van rugbyclub The Bassets in de Ereklasse. Dit is de hoogste klasse in Nederland. De rugbybond vereist daarvoor dat de rugbyclub minimaal één kunstgrasveld of twee natuurgrasveld tot zijn beschikking heeft. Op dit moment heeft The Bassets slechts één natuurgrasveld en daarmee een capaciteitstekort. De sportaccommodatienota stelt de eisen waaraan een vereniging moet voldoen om financiering te krijgen voor capaciteitsuitbreiding. Aan deze eisen is voldaan. Samen met the Bassets is gezocht naar een locatie voor een tweede natuurgrasveld, maar dit is niet gevonden. Daarom wordt voorgesteld een krediet beschikbaar te stellen voor de aanleg van één kunstgrasveld op de plek van het huidige natuurgrasveld in Sassenheim.

Bestaand kader en context
Sportaccomodatienota 2012-2015

Beoogd effect
Een toekomstbestendige sportlocatie voor RC The Bassets, zodat zij hun positie in de Ereklasse kunnen behouden.

Argumenten
1.1 The Bassets hebben een capaciteitstekort volgens de rugbybond

Er is een capaciteitstekort volgens de norm van de Rugbybond. The Bassets hebben op dit moment één wedstrijdveld en één half trainingsveld, beide natuurgras. De rugbybond vereist voor clubs in de ereklasse minimaal één kunstgrasveld, of twee natuurgrasvelden.

1.2 Een kunstgrasveld is minder kwetsbaar

Door het intensieve gebruik is het natuurgrasveld ieder jaar aan het einde van het seizoen toe aan groot onderhoud. Een kunstgrasveld kan meer uren bespeeld worden en is onderhoudsvriendelijker.

Kanttekeningen

1.1 The Bassets zouden ook uit de voeten kunnen met twee natuurgrasvelden

The Bassets zouden ook aan de norm van de rugbybond kunnen voldoen wanneer zij de beschikking zouden hebben over twee natuurgrasvelden. Deze optie is onderzocht, maar er kon geen ruimte gevonden worden voor een tweede natuurgrasveld.

1.2/2.1 De aanleg is duurder dan begroot

De aanleg van het kunstgrasveld kost € 576.000,-. Dit is 36.000 euro meer dan begroot. Het verschil kan verklaard worden door de keuze om het veld in te strooien met kurk. De kurk infill levert minder schroeiwonden aan de spelers op bij slidings dan rubbergranulaat. Daarnaast is een natuurlijk alternatief voor de goedkopere rubbergranulaatkorrels.

1.3 Rugby is geen basissport

De sportaccommodatienota stelt een aantal eisen waaraan moet worden voldaan voordat de gemeente Teylingen een capaciteitsuitbreiding financiert. Aan één van deze eisen is niet voldaan, namelijk dat rugby geen basissport is. Aan de rest van de eisen is wel voldaan. Het capaciteitstekort is aangetoond, de gemeente Teylingen heeft het geld gereserveerd voor de vervanging en het veld kan multifunctioneel ingezet worden. Bij de keuzenota voor de nieuwe sportnota heeft uw raad ervoor gekozen in de toekomst het onderscheid basissport – niet-basissport los te laten. Daarom stellen wij aan u voor dit kunstgrasveld te financieren.

Financiële consequenties

Aangezien de kosten voor de aanleg hoger zijn dan begroot, moeten de extra kapitaallasten á € 4860,- gedekt worden. Dit wordt meegenomen in de begroting van 2018 aangezien dat de afschrijvingstermijn van de investeringen start in het jaar volgend op het jaar waarin de investering is gedaan.

Er is onderzocht of het mogelijk is de BTW op de aanleg terug te krijgen. Dit zou eventueel een mogelijkheid zijn wanneer het veld aangelegd wordt door een stichting. Op basis van juridische adviezen is besloten hier vanaf te zien, omdat de kans groot is dat de belastingdienst dit ziet als een constructie.

Aanpak, uitvoering en participatie

Na het verlenen van het krediet zal The Bassets zelf de aanleg van het veld verzorgen. In een nader te sluiten overeenkomst zal een goede besteding van het geld geborgd worden. Het reguliere jaarlijkse onderhoud zal door The Bassets zelf verzorgd en gefinancierd worden. Het groot onderhoud bestaat uit het vervangen van de toplaag eens in de 10 jaar. Dit onderhoud komt voor rekening van de gemeente.

Duurzaamheid
Bij de aanleg van het veld heeft The Bassets gekozen voor kurk infill. Kurk infill is een meer milieuvriendelijke en duurzamere oplossing dan rubbergranulaatkorrels.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
N.v.t.

Urgentie
The Bassets willen deze zomer het veld aanleggen, zodat zij het nieuwe seizoen van start kunnen gaan op het kunstgrasveld.

Evaluatie
N.v.t.

Bijlagen en achtergrondinformatie
1. Aanvraag The Bassets
2. Begrotingswijziging

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen ,

gelezen het collegebesluit van 30 mei 2017 met als onderwerp Kunstgrasveld RC The Bassets,

gelet op artikel 108 van de gemeentewet,

besluit:

1. Een krediet beschikbaar te stellen van € 540.000,-, conform de begroting 2016, voor de aanleg van een kunstgrasveld bij RC The Bassets aan de Vijfmeiweg in Sassenheim.
2. Een aanvullend krediet van €36.000,- beschikbaar te stellen voor de aanleg met kurk infill in plaats van rubbergranulaat.
3. In te stemmen met de bijbehorende begrotingswijziging.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 29 juni 2017,

R. van Dijk
griffier

Carla G.J. Breuer
voorzitter

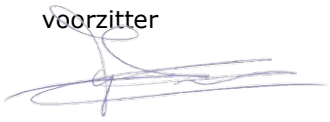

Gemeente Teylingen	Raming van baten en lasten	Provincie Zuid- Holland	Begrotingsjaar	2017
			nummer	12

Aanleg kunstgrasveld The Bassets

De raad van de gemeente Teylingen

besluit:

de raming van baten en lasten voor het dienstjaar 2017 als volgt te wijzigen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 29 juni 2017

, de burgemeester

, de griffier

Produkt-nummer Lasten		Nieuwe of verhoging raming	verlaging raming	2018	2019	2020
	Raming van baten en lasten					
	Programma					
	Totaal exploitatie			-	-	-
	Investerings- en financieringsstaat					
7.531.054	Aanleg kunstgrasveld The Bassets					
33.300	Aankoop duurzame goederen	576.000				
	Totaal investeringen	**576.000**	-	-	-	-
	Kostenverdeelstaat					
	Totaal kostenplaatsen			-	-	-

Produkt-nummer	Omschrijving	Nieuwe of verhoging raming	verlaging raming	2018	2019	2020
Baten						
	Raming van baten en lasten					
	Programma					
	Totaal exploitatie	-	-	-	-	-
	Investerings- en financieringsstaat					
7.999	Overboekingsrekening kapitaaldienst					
00999	Dekkingsrekening	576.000				
	Totaal investeringen	**576.000**	-	-	-	-
	Kostenverdeelstaat					
	Totaal kostenplaatsen	-	-	-	-	-

ONTVANGEN - 6 JUN 2016

Gemeente Teylingen
T.a.v. de heer B.H.C. Brekelmans
Postbus 149
2215 ZJ VOORHOUT

RC THE BASSETS
RUGBYCLUB SASSENHEIM

Vijfmeiweg 37a | Postbus 195
2172 VK Sassenheim | 2170 AD Sassenheim

T +31 (0)252-221390
E secretaris@bassets.nl
W www.bassets.nl

IBAN NL27RABO0357225058
KvK 40446778

Gemeente Teylingen
T.a.v. de heer B.H.C. Brekelmans
Postbus 149
2215 ZJ VOORHOUT

Ons kenmerk : U-2016-001
Datum : 1 juni 2016
Onderwerp : Sportnota gemeente Teylingen

Geachte heer Brekelmans,

Rugby club the Bassets heeft de ambitie om zowel de sportief als de kwantitatief te groeien. Helaas lopen wij tegen de grenzen van onze capaciteit op ons sportcomplex. Wij willen middels deze brief onze wensen ten aanzien van de aanleg van een kunstgrasveld, op het complex aan de Vijfmeiweg te Sassenheim, kenbaar maken.

The Bassets voldoen aan alle criteria zoals aangegeven in de sport-nota voor investeringen in capaciteitsuitbreiding in kunstgras zoals vastgelegd in paragraaf 2.5 van de nota (Sportnota gemeente Teylingen 2012-2015). In de bijlage hebben we punt voor punt de vereisten beschreven en toegelicht. Ons verzoek voor een kunstgrasveld rust op twee pijlers, ten eerste de eis van Rugby Nederland (de nationale rugbybond) dat Ereklasse teams moeten beschikken over een kunstgrasveld. Dit is vastgelegd in de strategienota van Rugby Nederland (zie bijlage 1 Power Plan NRB). Belangrijker nog voor RC The Bassets is het feit dat de capaciteit van het hoofdveld en trainingsveldje onvoldoende is om onze sportieve en kwantitatieve groei te waarborgen. De kwaliteit van het veld heeft ernstig te leiden door overbelasting. Aangezien relocatie niet opportuun is (zoals ook geconcludeerd na gezamenlijk onderzoek met de gemeente Teylingen), zal binnen het complex naar alternatieven gezocht moeten worden. Alleen een kunstgrasveld kan een oplossing bieden.

Afgelopen seizoen heeft The Bassets haar pas verworven positie in de Ereklasse (de hoogste klasse in Nederland!) met succes verdedigd. Met alle sportieve investeringen hebben we een goede basis gelegd om ons minimaal in tussen de middenmoot van de Ereklasse te nestelen en vandaar verder te groeien. The Bassets herbergt veel talent. Er zijn twee spelers die recent geselecteerd zijn bij de Nederlandse senioren-selectie en hun eerste "Cap" hebben verdiend. Beide spelers hebben ook deelgenomen aan het Europees Kampioenschap U20 met de Nederlandse jeugdselectie. Bij de U18 selectie spelen maar liefst drie Bassets talenten. De investeringen in de jeugd van zowel RC The Bassets, Rugby Nederland en ouders werpen hun vruchten af. Het geeft ons alle reden om met vertrouwen naar de toekomst te kijken dat The Bassets zich vast nestelt tussen de Ereklasse clubs in Nederland.
Wij zouden ons verzoek graag in een nader overleg mondeling willen toelichten en uw vragen direct beantwoorden. Zou u aan kunnen geven wanneer wij een afspraak kunnen plannen?

Hoogachtend,

Namens het bestuur van RC the Bassets

Dick van der Heiden
Voorzitter

Ad Wijten
Beoogd Penningmeester

Harry Admiraal
Beoogd Secretaris

Voorwaarden voor capaciteitsuitbreiding :

a) Het is een basissportvoorziening -> Rugby is gedefinieerd door NOC-NSF als een basissport. Het vervult een belangrijke functie in de ontwikkeling van de jeugd. De thema's van Rugby zijn : Integriteit, Passie & Plezier, Kameraadschap, Discipline en Respect. Al deze waarden worden van jong af aan onze spelers bijgebracht. Deze waarden worden het hele level meegedragen. Rugby is ook een sport voor alle jeugd. In de strijd tegen overgewicht zien we ook dat voor te zware jeugd een rol is weggelegd in de front row. In de loop der jaren zien we ook dat overgewicht snel omgezet wordt in spieren en kracht.

b) Er is een capaciteitstekort volgens de richtlijnen van Nederland Rugby (zie bijlage 1 Power Plan NRB). The Bassets hebben slechts een veld en een klein trainingsveld. Hierop moeten alle trainingen en wedstrijden gespeeld worden. Door het intensieve gebruik van de velden zijn deze aan het einde van het seizoen volledig vertrapt en moet groot onderhoud aan het veld uitgevoerd worden. Op grote delen van het veld is dan geen gras meer aanwezig door het intensieve gebruik. Met veel inzet is het afgelopen jaren gelukt om het veld speelklaar te krijgen voor het volgend seizoen echter we merken dat het ieder jaar moeilijker wordt om een goed veld gereed te hebben voor de eerste wedstrijd.

c) Er is al drie jaar of langer een tekort aan capaciteit. Afgelopen jaren is het leden aantal gestaag gegroeid. Bij de jeugd heeft de groei ertoe geleid dat het aantal samenwerkingsverbanden met andere clubs opgezegd kon worden en we in iedere leeftijdsgroep een eigen team in kunnen zetten. Om strategische redenen hebben we besloten om met de Colts samen te werken met BSN (British School Netherlands). Reden is dat talent van BSN niet verder kan groeien en dan bij een Nederlandse club ondergebracht moet worden.

Jaar	Spelende leden	Groei yoy	% Teylingen	% bollenstreek
2011-2012	138		56%	78%
2012-2013	158	14% / 14%	52%	74%
2013-2014	176	11% / 28%	49%	76%
2014-2015	219	24% / 59%	45%	71%
2015-2016	233	6% / 69%	45%	71%

d) Er is nog langer dan drie jaar sprake van een tekort indien niet tot realisatie wordt overgegaan. Doordat Rugby als sport binnen Nederland groeit en de sportieve successen van The Bassets extra aandacht vestigen in de regio is de verwachting dat we verder zullen groeien. Rugby Nederland heeft in haar Powerplan voor de toekomst bepaald dat Ereklasse teams een kunstgrasveld moet hebben.

e) Verenigingen die een vergelijkbare sport beoefenen hebben eveneens onvoldoende ruimte om de capaciteitsvraag op te vangen. In de regio is geen vergelijkbare capaciteit welke voldoet aan de eisen van Rugby Nederland. Na afloop van het seizoen kan het veld niet meer gebruikt worden voor trainingen

f) Het is multifunctioneel te gebruiken. Het veld van The Bassets wordt gebruikt door het Rijnlands Lyceum Sassenheim voor de wekelijkse gymles. Tevens organiseren diverse basisscholen hun sportdagen op het complex van The Bassets. Het beleid van The Bassets is om zo veel als mogelijk het complex ter beschikking te stellen aan lokale partijen.

g) Het beheer kan bij gebruiker of professionele instelling ondergebracht worden. RC The Bassets heeft een onderhoudscontract met Hoek Hoveniers voor onderhoud van het veld. Hoek heeft een goede reputatie in de regio en doet ook het onderhoud voor andere sportclubs in Roodemolen sportpark waaronder kunstgrasvelden.

h) Er is een breed draagvlak. The Bassets speelt een belangrijke sport- en culturele functie in Teylingen (Sassenheim). Er is een nauwe samenwerking met de Oranjevereniging onder andere met de kermis maar ook bij andere gelegenheden.

i) Er zijn bij de gemeente voldoende middelen beschikbaar – aangezien de aanleg van kunstgrasvelden opgenomen is in de sportnota gaan we ervan uit de er in principe middelen beschikbaar zijn.

j) Grond is beschikbaar en bestemmingsplan staat de aanleg toe. De huidige locatie kan gebruikt worden voor de aanleg van het kunstgrasveld. Het bestemmingsplan laat aanleg toe.

k) De instelling en de te investeren locatie bevinden zich in de gemeente Teylingen aan het sportcomplex op de Vijfmeiweg weg te Sassenheim.

Voorwaarden voor investering in kunstgras :

a) Er is sprake van een kwantitatieve ruimtevraag. Rugby Nederland heeft de aanleg van kunstgrasvelden verplicht gesteld voor Ereklasse teams (zie bijlage 1 Power Plan NRB). Daarnaast hebben we eerder al aangegeven dat het veld kapot gespeeld is aan het einde van het seizoen in aanmerking nemend dat naarmate het seizoen vordert er minder trainingen op het hoofdveld toegelaten worden waardoor suboptimaal getraind kan worden.
b) De capaciteit van het veld op zowel zaterdag als op zondag is volledig benut. De promotie van het eerste team naar de Ereklasse heeft de problematiek op zondag enigszins verlicht doordat Ereklasse wedstrijden nu op zaterdag gespeeld worden. Desalniettemin zitten we nu op maximale benutting en bij een volledige competitiedag kan nog maar net een acceptabel schema opgesteld worden door de wedstrijdsecretaris.
c) RC The Bassets kampt al jaren met een tekort aan capaciteit. Er is in samenwerking met de gemeente Teylingen gekeken naar mogelijkheden voor een alternatieve locatie c.q. een tweede veld aan het complex op de Vijfmeiweg. Ondanks een zeer constructieve opstelling van de gemeente blijken bij alle alternatieven praktische en financiële bezwaren te bestaan waardoor RC The Bassets zich thans richt op het maximaliseren van de benutting van het hoofdveld en ½ trainingsveld op het complex aan de Vijfmeiweg. Dit betekent dat de speel- en traincapaciteit vergroot moet worden. Dit kan alleen door de aanleg van een kunstgrasveld omdat dit minder weerafhankelijk is, minder kwetsbaar en gedurende het grootste gedeelte van het jaar benut kan worden. De capaciteit wordt vergroot met 30-40%.
d) Het veld moet toegankelijk zijn voor andere gebruikers. Zoals eerder onder punt f aangegeven zijn er diverse partijen die gebruik maken van de locatie aan de Vijfmeiweg. Wij staan open voor andere partijen om tezamen met RC the Bassets gebruik te maken van de locatie.
e) Door de ligging en capaciteit van de locatie is het helaas niet mogelijk om meerdere sportclubs te huisvesten.

Raadsvoorstel Besluitvormend

Beleidsplan Schuldhulpverlening Teylingen 2017-2021

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	Z-17-007157
datum voorstel:	16 mei 2017
datum collegevergadering:	23 mei 2017
datum raadsvergadering:	29 juni 2017
agendapunt:	Agendapunt
portefeuillehouder:	A. van Kempen
behandelend ambtenaar:	Annika Meekel
e-mailadres:	A.Meekel@HLTSamen.nl

Wij stellen voor:

1. Het beleidsplan Schuldhulpverlening Teylingen 2017-2021 vast te stellen.
2. In te stemmen met € 55.000 voor 0,5 fte om de nieuwe werkwijze te implementeren.
3. In te stemmen met € 50.500 om activiteiten in het kader van de nieuwe werkwijze uit te voeren.

Samenvatting
In deze beleidsnota is omschreven hoe er in de periode juli 2017 tot juli 2021 gewerkt zal worden aan een laagdrempelige en integrale aanpak vanuit de gehele keten, waarbij de inwoner centraal staat. Om dit te realiseren wordt de huidige werkwijze doorontwikkeld en aangevuld met instrumenten. Daarnaast worden er elementen toegevoegd waarbij er een grote rol wordt vervuld door netwerkpartners en vrijwilligers. De sociale teams krijgen een expliciete rol en de toegang voor inwoners zal centraal worden geregeld. Er worden activiteiten ingezet in het kader van preventie en vroegsignalering en er wordt meer vorm gegeven aan nazorg om herhaling te voorkomen. De samenwerking tussen netwerkpartners zal worden verstrekt en er wordt geïnvesteerd in nieuwe methoden om een integrale aanpak mogelijk te maken. Voor alle inwoners is een plan van aanpak op maat mogelijk, dus niemand wordt op voorhand uitgesloten van hulp. De communicatie zal worden verbeterd en de resultaten gemeten en geëvalueerd.

Inleiding
Met de inwerkingtreding van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) in 2012, is het bieden van schuldhulpverlening door gemeenten wettelijk ingebed. Op grond van artikel 2 van de Wgs, moet er telkens voor de periode van 4 jaar een beleidsplan worden opgesteld die kaders stelt ten aanzien van de schuldhulpverlening aan inwoners van de gemeente. Op dit moment geldt het verlengde beleidsplan van de ISD Bollenstreek tot 1 juli 2017.
De wens van het college en de raad is een meer integrale aanpak van schuldhulpverlening, waarbij aansluiting plaatsvindt op de rapporten Burgerperspectief op Schuldhulpverlening van de Nationale Ombudsman (2016) en het rapport Eigen Schuld?

van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR)(2016). Deze rapporten concluderen dat er niet zondermeer uitgegaan mag worden van de zelfredzaamheid van de inwoners en er laagdrempelige schuldhulpverlening aangeboden moet worden. Daarnaast willen het college en de raad meer koppeling naar de overige beleidsdomeinen en dat inwoners weten waar zij met hun financiële hulpvragen terecht kunnen. Deze beleidsnota heeft een laagdrempelige, integrale aanpak voor ogen waarbij de inwoner centraal staat.

Wat willen we bereiken?
Inwoners van gemeente Teylingen weten waar zij terecht kunnen met een financiële hulpvraag en worden daarbij in een zo vroeg mogelijk stadium geholpen. Elke situatie is anders, dus elke aanpak is anders. Een inwoner die onvoldoende zelfredzaam is, wordt ondersteund om toch aan voorwaarden te kunnen voldoen. Door intensieve samenwerking in de keten, komt een inwoner altijd op de juiste plek met zijn hulpvraag. Financiële problemen worden duurzaam opgelost door de juiste begeleiding en nazorg. Begeleiding is gericht op het wegnemen van stress, gedragsverandering en bevorderen van zelfredzaamheid.

Waarom leggen we dit besluit voor: argumenten
1.1 Het verlengde beleidsplan van de ISD Bollenstreek geldt tot 1 juli 2017. Per 1 juli 2017 moet de nieuwe beleidsnota van kracht worden.

2.1 Om de nieuwe werkwijze te implementeren en vervolgens uitvoering aan te (laten) geven, is in 2018 0,5 fte extra nodig.
2.2 Naar verwachting zijn de kosten voor implementatie eenmalig. Bij de evaluatie omstreeks juli 2018 zal worden bezien of er na de periode van een jaar nog extra inzet nodig zal zijn.

3.1 Om werkzaamheden en activiteiten uit te voeren die in de beleidsnota zijn omschreven, is extra budget nodig.
3.2 De kosten voor outreachend werken, de Papierwinkel en communicatie zijn structureel en zullen in de evaluatie worden meegenomen.

Wat zijn de financiële gevolgen
In de kadernota 2018 is een bedrag van € 50.500 opgenomen om activiteiten in het kader van preventie en vroegsignalering uit te voeren, samenwerkingen te versterken en nieuwe samenwerkingen aan te gaan. Extra formatie bij ISD Bollenstreek is toegezegd en de rol van de netwerkpartners zal vervuld worden in het kader van bestaande en eventueel nieuwe subsidieafspraken. Voor het implementeren van de nieuwe werkwijze zal ongeveer 0,5 extra fte nodig zijn wat in de begroting voor 2018 meegenomen zal worden.

Extra inkomsten zullen gegenereerd worden door een schuldeisersbijdrage in te voeren. Naar schatting zal dit jaarlijks € 5.500 opleveren.

De verdeling zal er naar verwachting als volgt uit komen te zien:

Begroting 2018:
- Implementatie schuldhulpverlening in de sociale teams € 55.000

Kadernota 2018:

- Vroeg Eropaf/outreachend werken € 31.000
- Communicatie € 4.000
- Samenwerkingsverbanden € 3.500,00

- Invoering Papierwinkel € 12.000

Schuldeisersbijdrage:

- Voorlichting en training € 5.500

Daarnaast zal het invoeren van Mobility Mentoring kosten met zich meebrengen. Op dit moment is nog niet aan te geven hoeveel dit bij benadering zal zijn.

De € 50.500 in de kadernota 2018 komen ten laste van het begrotingsresultaat. De kosten voor implementatie worden gedekt uit de reserve Sociaal Domein.

Aanpak en participatie
De toegang tot schuldhulpverlening zal via het sociaal team geregeld worden en er wordt gebruik gemaakt van alle netwerkpartners in de keten van hulpverlening. Voor de inwoner met financiële problemen wordt een integraal plan van aanpak opgesteld, waarbij de hulpvrager centraal staat. Een uitgebreid plan van aanpak is omschreven in de bijgevoegde beleidsnota.

Duurzaamheid
Door tijdens en na trajecten de juiste begeleiding te bieden, worden uitval en herhaling tegengegaan en financiële problemen duurzaam opgelost.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
In Hillegom en Lisse is het beleidsplan schulddienstverlening ISD Bollenstreek 2016-2020 "Op weg naar financiële zelfredzaamheid" van toepassing.

Urgentie
De beleidsnota die voorligt, moet per 1 juli 2017 ingaan.

Bijlagen en achtergrondinformatie
Concept beleidsnota schuldhulpverlening Teylingen 2017-2021

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

Gelezen het voorstel van het college;

besluit:

1. Het beleidsplan Schuldhulpverlening Teylingen 2017-2021 vast te stellen.
2. In te stemmen met € 55.000 voor 0,5 fte om de nieuwe werkwijze te implementeren.
3. In te stemmen met € 50.500 om activiteiten in het kader van de nieuwe werkwijze uit te voeren.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 29 juni 2017,

R. van Dijk
griffier

Carla G.J. Breuer
voorzitter

Amendement (artikel 33 RvO)
(Ieder lid kan ter vergadering een amendement indienen)

gemeente TEYLINGEN

Van (naam raadslid of fractie) ChristenUnie (Frans Nederstigt)

Aan De voorzitter

Onderwerp: Beleidsnota Schuldhulpverlening

Datum raad in openbare vergadering bijeen:29 juni 2017

De fractie(s) van de ChristenUnie

Stelt de raad voor het volgende amendement aan te nemen in afwijking van het voorstel van het college van B&W:

overwegende, dat
- De Beleidsnota Schuldhulpverlening een door de raad breed gedragen voorstel is.
- In de Beleidsnota evenwel Humanitas wordt opgevoerd als de enige organisatie die in samenwerking met de ISD de schuldhulpverlening in de gemeente kan uitvoeren
- Er in de gemeente meerdere initiatieven bestaan of zouden kunnen ontstaan die niet onder de vlag van Humanitas opereren.
- De Beleidsnota daar nu geen ruimte voor lijkt te bieden
- Het bovendien om kwalitatieve redenen niet verstandig is om een monopoliepositie te bieden aan één organisatie.

Concreet voorstel tot wijziging ontwerpbesluit:

In de beleidsnota 'Humanitas' te vervangen door 'Humanitas, of andere organisaties die op enigerlei wijze schuldhulpverlening aanbieden'.

en gaat over tot de orde van de dag."

Besluit raad:
stemmen voor
stemmen tegen

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van
de griffier, de burgemeester,

Robert van Dijk Carla G.J. Breuer

AMENDEMENT

Inleiding
Het "Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Teylingen" (hierna: Rv0) bevat in artikel 1 de volgende definities:
- een amendement is een voorstel tot wijziging van een ontwerpraadsbesluit, naar de vorm geschikt om daarin direct te worden opgenomen;
- een subamendement is een voorstel tot wijziging van een aanhangig amendement, naar de vorm geschikt om direct te worden opgenomen in het amendement, waarop het betrekking heeft.

Het amendement vormt een der instrumenten waarmee de vertegenwoordigende en controlerende functie van de raadsleden verwezenlijkt kan worden. Kenmerkend voor het amendement is dat het kan worden ingediend door een individueel raadslid en dat de raad verplicht is het te behandelen.

Vereisten voor de indiening en behandeling (ontleend aan artt. 1 en 33 Rv0)
- een amendement of subamendement kan worden ingediend door één of meerdere raadsleden, aanwezig in de raadsvergadering;
- een amendement kan ook het voorstel inhouden tot splitsing van een geagendeerd voorstel in een of meer onderdelen, waarover afzonderlijke besluitvorming zal plaatsvinden;
- de indiening geschiedt schriftelijk bij de voorzitter, uiterlijk tot het sluiten van de beraadslagingen over het betrokken onderwerp; indien het voorgestelde eenvoudig van aard is, kan de voorzitter mondelinge indiening toestaan;
- een amendement en subamendement dienen een pasklare formulering te omvatten, geschikt ter opneming in het voorliggende ontwerp-besluit respectievelijk amendement;
- de indiener(s) kan/kunnen het (sub)amendement intrekken, totdat de besluitvorming door de raad heeft plaatsgevonden.

Afhandeling amendementen:
Amendementen wijzigen het voorliggende ontwerpbesluit. Een amendement kan een gedeelte of het gehele ontwerpbesluit wijzigen.

Indien een raadsmeerderheid kan instemmen met het amendement (al dan niet na hoofdelijke stemming) is hiermee het ontwerpbesluit gewijzigd. Daarna vindt stemming plaats over het ontwerpbesluit inclusief wijzigingen. Bij gehele wijziging van een ontwerpbesluit door een amendement is er geen separate stemming over het door het amendement geheel gewijzigde ontwerpbesluit maar is een stemming over het amendement voldoende.

Integrale schuldhulpverlening:

Een ketenaanpak van preventie tot nazorg

Beleidsnota 2017-2021

Schuldhulpverlening Teylingen

Datum: 1 juli 2017
Opsteller: Annika Meekel

Voorwoord

Een nieuwe benadering van de problematiek vraagt om een andere aanpak, waarbij iedereen geholpen kan worden. Een ketenaanpak van preventie tot nazorg.

Steeds meer huishoudens hebben of krijgen te maken met financiële problemen. Uit onderzoek (NIBUD, 2016) blijkt dat 45% van de huishoudens moeite heeft met rondkomen en dat 40% van de huishoudens achter loopt met zijn betalingen. Eén op de vijf huishoudens heeft dusdanig ernstige betalingsachterstanden dat er sprake is van betalingsproblemen. De vraag is hoe deze problemen ontstaan en wat hieraan gedaan kan worden. In hoeverre zijn deze problemen verwijtbaar en wat kan er gedaan worden om deze grote groep te helpen?

Schuldhulpverlening wordt steeds vaker benaderd vanuit de gedragswetenschap. Uit onderzoek (WRR, 2016) blijkt dat mensen met een vermijdend karakter en mensen met weinig zelfcontrole een grotere kans hebben op financiële problemen. Stress en armoede hebben volgens dit onderzoek een negatief effect op zelfcontrole, wat weer het nemen van verkeerde beslissingen tot gevolg kan hebben. Mensen die leven in armoede, verliezen daarnaast nog eens 13 IQ-punten en leven in een tunnelvisie, zo stellen onderzoekers Eldar Shafir en Sendhil Mullainathan in hun boek **"**Schaarste. Hoe gebrek aan tijd en geld ons gedrag bepalen**".** Steeds meer gemeenten komen terug op het uitgangspunt dat de burger vanuit eigen kracht geholpen moet worden. Ook gemeente Teylingen wil een andere benadering, waarbij rekening wordt gehouden met het ontbreken van zelfredzaamheid bij haar inwoners. De Nationale Ombudsman doet in het rapport Burgerperspectief op Schuldhulpverlening (2016) een aantal aanbevelingen die aansluiten op het uitgangspunt dat niet iedereen zelfredzaam is en er zijn nieuwe methodieken gebaseerd op de gedragswetenschap die worden toegepast binnen de schuldhulpverlening. Een nieuwe ontwikkeling op het gebied van schuldhulpverlening is Mobility Mentoring (Jungman & Wesdorp, 2017). Deze methode is gebaseerd op de hersenwetenschap en richt zich op het wegnemen van stress bij mensen met schulden. Door deze methodiek toe te gaan passen, vindt er aansluiting plaats op de wens om de bevindingen uit het rapport van de WRR mee te nemen in het nieuwe beleid.

Proces

Om te komen tot een nieuw beleidsplan, is een proces gevolgd volgens het BOB-model[1]. In de beeldvormende fase zijn netwerkparters en ervaringsdeskundige inwoners van de gemeente geraadpleegd over de ervaringen met de huidige schulddienstverlening en zijn de wensen van deze partijen geïnventariseerd. In de oordeelsvormende fase zijn deze wensen verder uitgewerkt in verschillende scenario's en preventieve activiteiten, die aan verschillende netwerkpartners[2] zijn voorgelegd. Ook is in de fase van oordeelsvorming vastgesteld welke elementen nodig zijn om te komen tot de gewenste aanpak van schuldhulpverlening. De bevindingen van de oordeelsvormingsfase zijn in een nota en een presentatie voorgelegd aan het college en de raad.

---

[1] Beeldvorming, Oordeelsvorming, Besluitvorming

[2] De scenario's en preventieve activiteiten zijn voorgelegd aan de netwerkpartners die in de beeldvormende fase hebben aangegeven mee te willen denken in de oordeelsvormende fase. Hierop hebben tien netwerkpartners van vijf verschillende organisaties een reactie gegeven.

Na een reactie hierop is de richting bepaald voor het uiteindelijke beleidsplan. Bij de opstelling van het beleidsplan in de besluitvormingsfase is advies gevraagd aan het adviesplatform WMO en Jeugd en zijn er overleggen gevoerd met netwerkpartners[3] die een belangrijke rol gaan spelen in het nieuwe schuldhulpverleningsbeleid.

Samenvatting

Deze beleidsnota is een kadernota waarin is omschreven hoe er in de periode juli 2017 tot juli 2021 gewerkt zal worden aan een laagdrempelige en integrale aanpak vanuit de gehele keten, waarbij de inwoner centraal staat. Om dit te realiseren wordt de huidige werkwijze doorontwikkeld en aangevuld met instrumenten. Daarnaast worden er elementen toegevoegd waarbij er een grote rol wordt vervuld door netwerkpartners en vrijwilligers. De sociale teams krijgen een expliciete rol en de toegang voor inwoners zal via de sociale teams worden geregeld. Er worden activiteiten ingezet in het kader van preventie en vroegsignalering en er wordt meer vorm gegeven aan nazorg om herhaling te voorkomen. De samenwerking tussen netwerkpartners zal worden versterkt en er wordt geïnvesteerd in nieuwe methoden om een integrale aanpak mogelijk te maken. Voor alle inwoners is een plan van aanpak op maat mogelijk, dus niemand wordt op voorhand uitgesloten van hulp. De communicatie zal worden verbeterd en de resultaten gemeten en geëvalueerd. In 2018 willen we 50 huishoudens in een vroeg stadium bereiken, waarbij de helft geholpen wordt door snel herstel van de reguliere betalingen en 50% door de inzet van integrale schuldhulpverlening. Ook willen we de instroom met 20% verhogen door betere bekendheid en laagdrempelige schuldhulpverlening. Uitval en herhaling willen we zoveel mogelijk beperken en om inzicht te krijgen in deze resultaten, zal er en goede registratie plaatsvinden. De maatregelen die nodig zijn om de kwaliteit van de integrale schuldhulpverlening te borgen worden genomen vanuit het Sociaal Team. De kwartiermaker zal toezien op de kwaliteit.

Leeswijzer

In deze beleidsnota schuldhulpverlening leest u eerst wat de aanleiding is geweest om deze nota op te stellen en wie hierbij betrokken zijn geweest. Er is vastgesteld wat we met het nieuwe beleid voor ogen hebben en dit wordt uitgewerkt in een missie en visie. Om een beeld te schetsen van de huidige situatie rondom schuldhulpverlening, worden enkele landelijke en lokale cijfers en resultaten gepresenteerd, wat de resultaten zijn van de huidige aanpak in Teylingen en wat het rendement is. Vervolgens worden de juridische kaders gegeven waarbinnen schuldhulpverlening wordt uitgevoerd. In de doelstellingen leest u wat onze ambitie is, wat de gewenste situatie is en voor wie we het doen. Hoe we dit uiteindelijk willen realiseren, leest u in het hoofdstuk "Plan van aanpak". Bij een integrale aanpak is het noodzakelijk dat men van elkaar weet wat men doet en ook wat er van de eigen organisatie verwacht wordt. De rol van de netwerkpartners wordt daarom

[3] Humanitas, ISD Bollenstreek, MEE, Kwadraad en Welzijn Teylingen

nader toegelicht. Tot slot worden de financiële gevolgen kort toegelicht en worden de randvoorwaarden geschetst.

In deze nota worden de termen schuldhulpverlening en schulddienstverlening door elkaar gebruikt. Lokaal wordt de term schulddienstverlening gehanteerd en landelijk is de term schuldhulpverlening meer gebruikelijk. In de nieuwe aanpak is schulddienstverlening door ISD Bollenstreek een onderdeel van de integrale aanpak. Voor deze algehele integrale aanpak is de term schuldhulpverlening gekozen, wat alle onderdelen van preventie en vroegsignalering tot nazorg omvat. Schulddienstverlening is dan ook één van de onderdelen, een instrument, van de Teylingse schuldhulpverlening.

Inhoudsopgave

Voorwoord **2**

Samenvatting **3**

Leeswijzer **3**

1. Inleiding **7**

2. Huidige situatie **8**
2.1 Wet- en regelgeving 8
2.2 Landelijke cijfers 8
2.3 Doelgroepen 9
2.4 Teylingse cijfers 12
2.5 Resultaten 13
2.6 Duurzaamheid 13

3. Gewenste situatie **13**
3.1 Missie 14
3.2 Visie 14

4. Doelstellingen **14**
4.1 Ambitie 14
4.1.1 Wat willen we bereiken? *14*
4.1.2 Hoe willen we dit bereiken? *15*
4.2 Beleidsuitgangspunten 16
4.2.1 Preventie en vroegsignalering *16*
4.2.2 Laagdrempelige aanpak *16*
4.2.3 Proces versimpelen en minder bureaucratisch *16*
4.2.4 Integrale aanpak voor de inwoner *17*
4.2.5 Verder vormgeven curatieve schulddienstverlening *17*
4.2.6 Inzetten op nazorg en voorkomen van herhaling *17*

5. Plan van aanpak **18**
5.1 Preventie en vroegsignalering 18
5.2 Laagdrempelige aanpak 19
5.3 Proces versimpelen en minder bureaucratisch 19
5.4 Integrale aanpak voor de inwoner 20
5.5 Verder vormgeven curatieve schulddienstverlening 20
5.6 Inzetten op nazorg en voorkomen van herhaling 21

6. Wie doet wat? **21**

6.1 Sociaal team 21
6.2 ISD Bollenstreek 22
6.3 Kwadraad 23
6.4 MEE 23
6.5 Humanitas 23
6.6 Welzijn Teylingen 23
6.7 Ketenaanpak 24

7. Financiële context 26

8. Verantwoording 27
8.1 Doorlooptijden 28
8.2 Kwaliteitsborging 28
8.3 Monitoring 28
8.4 Implementatie, evaluatie en vervolg 29
Bijlage 1 Uitleg begrippen processchema 30
Bijlage 2 Bronvermelding 33

1. Inleiding

Deze beleidsnota heeft een laagdrempelige, integrale aanpak voor ogen waarbij de inwoner centraal staat.

Met de inwerkingtreding van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) in 2012, is het bieden van schuldhulpverlening door gemeenten wettelijk ingebed. Op grond van artikel 2 van de Wgs, moet er telkens voor de periode van 4 jaar een beleidsplan worden opgesteld die kaders stelt ten aanzien van de schuldhulpverlening aan inwoners van de gemeente. Op dit moment geldt het verlengde beleidsplan schulddienstverlening tot 1 juli 2017.

De wens van het college en de raad is een meer integrale aanpak van schuldhulpverlening, waarbij aansluiting plaatsvindt op de rapporten Burgerperspectief op Schuldhulpverlening van de Nationale Ombudsman (2016) en het rapport Eigen Schuld? van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR)(2016). Deze rapporten concluderen dat er niet zondermeer uitgegaan mag worden van de zelfredzaamheid van de inwoners en er laagdrempelige schuldhulpverlening aangeboden moet worden. Daarnaast willen het college en de raad meer koppeling naar de overige beleidsdomeinen en dat inwoners weten waar zij met hun financiële hulpvragen terecht kunnen.

De Nationale Ombudsman doet in haar rapport de volgende aanbevelingen aan gemeenten:

- Ondersteun en begeleid minder zelfredzame burgers tijdens en na het schuldhulptraject;
- Stel de (hulpvraag van de) schuldenaar centraal: kijk naar maatwerkoplossingen als een reguliere aanpak niet volstaat;
- Zorg voor persoonlijke aandacht, regelmatig contact en duidelijkheid zodat iemand weet waar hij voor wat moet zijn;
- Zet direct stappen na toelating tot de schuldhulpverlening: korte doorlooptijden verhogen de kans op succesvolle schuldhulp;
- Bied (voorlopige) hulp bij een dringende situatie ook als de schuldenaar nog niet is toegelaten tot de schuldhulpverlening;
- Geef iemand bij afwijzing/beëindiging van de schuldhulpverlening een besluit zodat hij gebruik kan maken van rechtsmiddelen.

Op grond van de Wgs moet in de beleidsnota specifiek worden aangeven hoe schuldhulpverlening aan gezinnen met inwonende minderjarige kinderen vorm wordt gegeven. Met de integrale aanpak die in deze beleidsnota wordt omschreven, wordt de gezinscontext bezien en worden andere problematieken bij de persoon en het gezin onderzocht. Door het bieden van maatwerk wordt gewerkt aan een passende oplossing voor de problematiek binnen gezinnen met inwonende minderjarige kinderen.

Schuldhulpverlening is een belangrijk onderdeel van het armoedebeleid. Deze beleidsnota schuldhulpverlening kan gezien worden als een verdere uitwerking van spoor 2 uit de armoedenota. Het bieden van goede en duurzame schuldhulpverlening, voorkomt dat mensen verder in armoede terechtkomen.

2. Huidige situatie

2.1 Wet- en regelgeving

Op 1 juli 2012 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) ingevoerd. Deze wet geeft gemeenten een wettelijke regierol op het gebied van schuldhulpverlening. Met de invoering van de Wgs is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing op de schuldhulpverlening. Dit betekent dat er bij aanvraag en beëindiging een beschikking moet worden afgegeven. Tegen de besluiten staat de mogelijkheid voor bezwaar en beroep open. De ISD Bollenstreek geeft de beschikkingen af binnen de wettelijke termijnen en zal dat blijven doen binnen de nieuwe aanpak door hun vertegenwoordiging in de sociale teams. De ISD Bollenstreek is lid van de NVVK, de brancheverenigingvoor schuldhulpverlening en sociaal bankieren. De ISD Bollenstreek heeft daardoor te maken met de richtlijnen van de NVVK, die in openbare Gedragscodes en modules zijn omschreven[4]. Op de curatieve uitvoering zijn de Beleidsregels schulddienstverlening ISD Bollenstreek van toepassing. Deze worden vastgesteld door het dagelijks bestuur.

Vooral bij vroegsignalering speelt het borgen van privacy een grote rol. Als er geen specifieke wettelijke basis aanwezig is, moet het verwerken van persoonsgegevens plaatsvinden in overeenstemming met de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). De Wgs beschouwt vroegsignalering als een onderdeel van integrale schuldhulpverlening, waarmee een wettelijke basis wordt gelegd. Ook de Regeling afsluitbeleid voor kleingebruikers van elektriciteit en gas en de Regeling afsluitbeleid voor kleinverbruikers van drinkwater voorzien in een wettelijke grondslag. De Regeling van de Minister van VWS van 9 november 2015 verplicht zorgverzekeraar en gemeente om persoonsgegevens uit te wisselen indien dit nodig is om betalingsachterstand van premies te voorkomen of te verminderen. Belangrijk is dat er een geoorloofd en expliciet doel is voor handelen in het kader van vroegsignalering. Om binnen de privacyrichtlijnen te blijven handelen, zal er gebruik gemaakt worden van bestaande voorbeelden, zoals in Almere of Amsterdam en ondersteuning worden gevraagd aan een door het Rijk gesubsidieerde projectgroep die vroegsignalering, waaronder Vroeg Eropaf, landelijk uitrolt.

In deze beleidsnota wordt vermeld dat er een schuldeisersbijdrage ingevoerd zal worden. Artikel 48 lid 2 Wet op het consumentenkrediet biedt hiertoe de mogelijkheid.

2.2 Landelijke cijfers

Zoals eerder genoemd heeft volgens NIBUD 45% van de huishoudens moeite met rondkomen en loopt 40% van de huishoudens achter met zijn betalingen. Eén op de vijf huishoudens heeft dusdanig ernstige betalingsachterstanden dat er sprake is van betalingsproblemen. Volgens de cijfers van de NVVK[5] (2017) klopten in 2016 ruim 89.000 mensen aan bij een NVVK-lid voor hulp bij schulden. Hierbij zijn niet de personen meegerekend die zich in sociale teams of wijkteams hebben gemeld voor hulp. Het aantal aanmeldingen is in vergelijking met voorgaande jaren niet gestegen en de gemiddelde hoogte van de schuld is stabiel gebleven met

€ 40.3000 verdeeld over gemiddeld 15 schuldeisers. Het aantal tot stand gebrachte regelingen in

[4] https://www.nvvk.eu/gedragscodes-en-modules
[5] De brancheverenigingvoor schuldhulpverlening en sociaal bankieren

2016 was bij de NVVK-leden gemiddeld 41%.

Het is landelijk een tendens dat steeds meer mensen met financiële problemen zich aanmelden bij een wijkteam. Bij 80% van deze meldingen in wijkteams, spelen financiële problemen een rol.

2.3 Doelgroepen

Om uitvoering te geven aan het beleidsplan, is het goed om een beeld te hebben voor wie we het doen. Volgens de cijfers over 2016 van de ISD Bollenstreek, zijn de volgende doelgroepen in beeld.

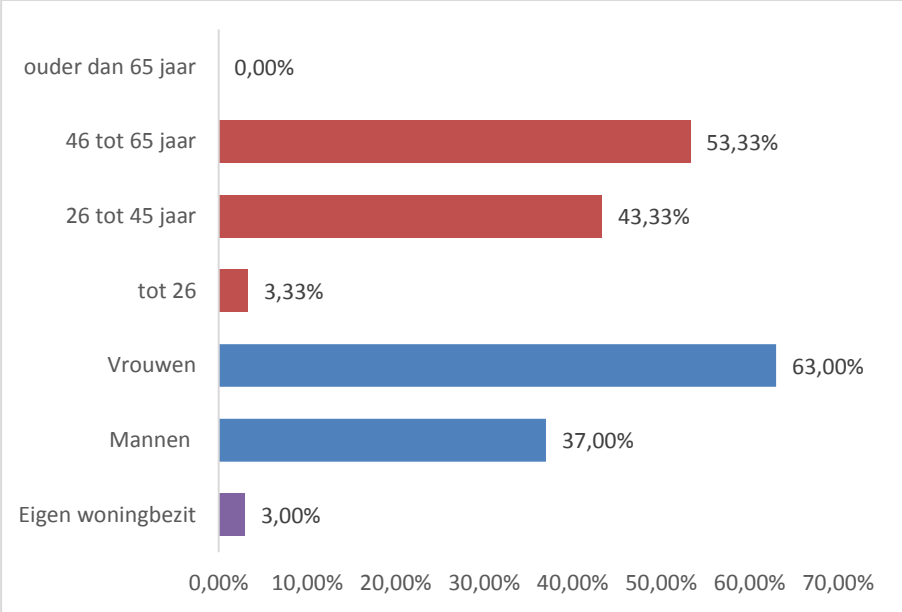

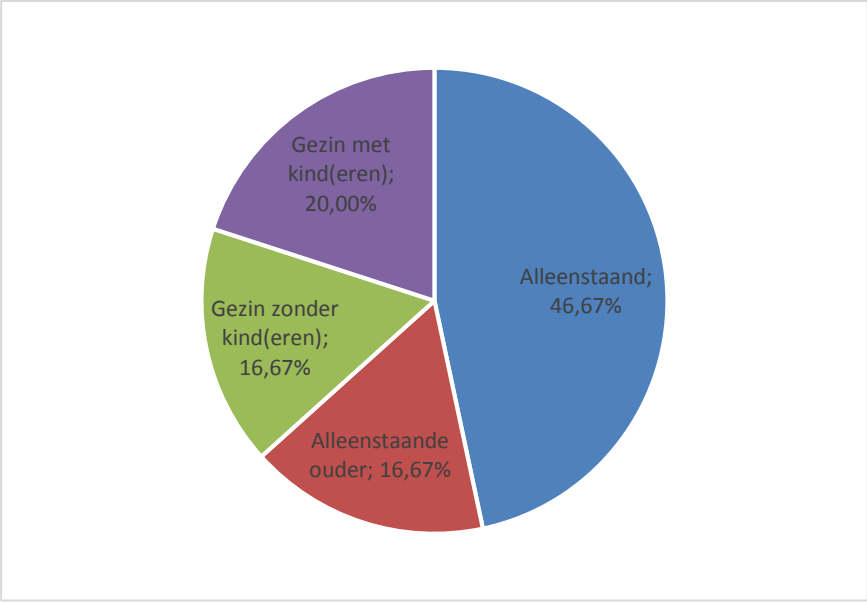

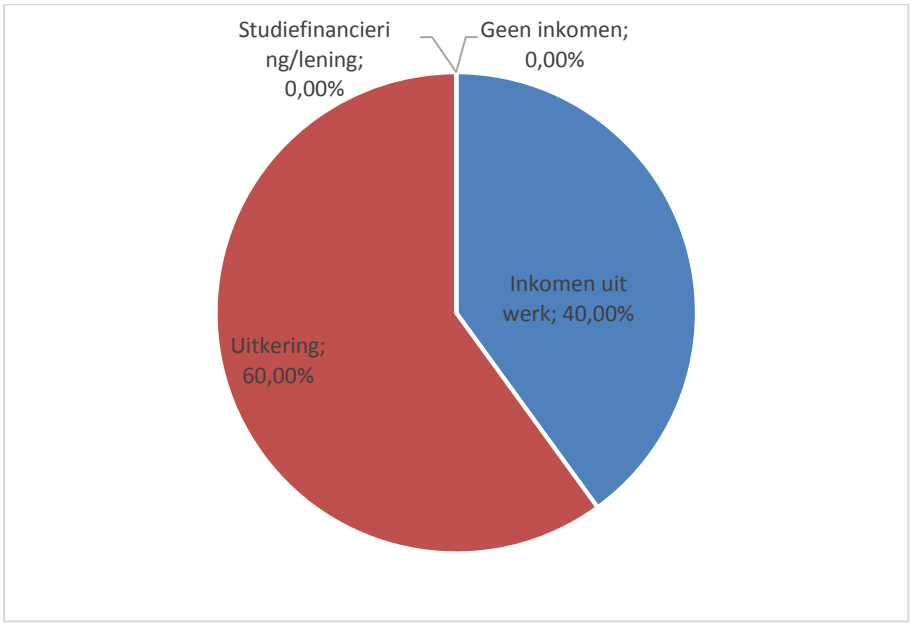

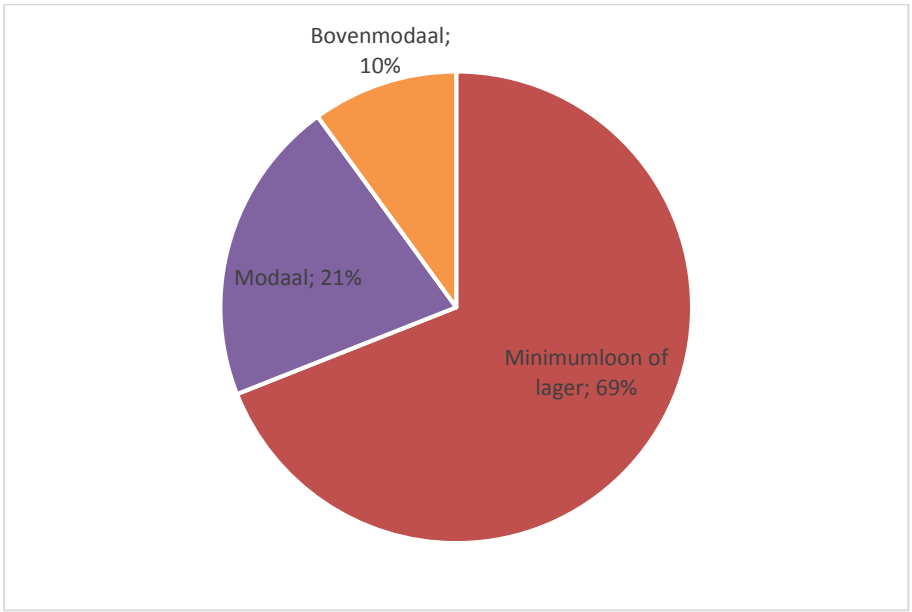

De ISD Bollenstreek geeft aan dat het onbekend is of er specifieke groepen in 2016 vaker om hulp vroegen dan voorheen.

In de beeldvormende fase is gebleken dat netwerkpartners de volgende doelgroepen in beeld hebben.

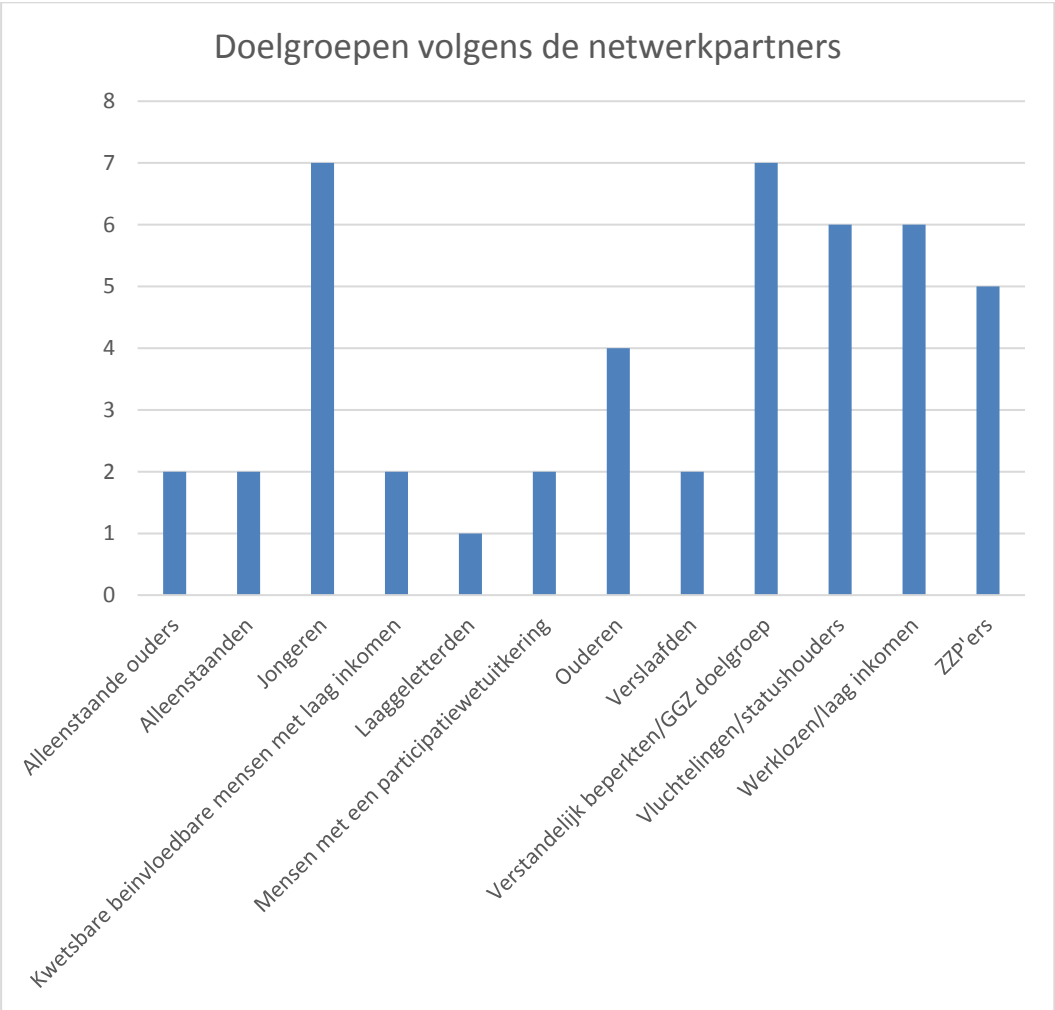

De gemeente Teylingen wil zich richten op alle inwoners met (kans op) financiële problemen en inwoners die financiële problemen ervaren of problematische schulden hebben. De schuldhulpverlening is breed toegankelijk voor iedereen en iedereen wordt geholpen met een plan van aanpak op maat. Hiermee sluiten we aan op het uitgangspunt dat op voorhand geen groepen mogen worden uitgesloten van schuldhulpverlening. Er wordt dan ook geen inkomensgrens gehanteerd of bepaalde voorwaarden gesteld. Door samen te werken in de keten, is er een passende aanpak mogelijk voor elke doelgroep.

Het komt voor dat inwoners die een traject schulddienstverlening hebben doorlopen, zich opnieuw aanmelden. Hoe omgegaan wordt met inwoners die in herhaling vallen is omschreven in de beleidsregels van ISD Bollenstreek. Dit heeft betrekking op toegang tot de curatieve schulddienstverlening. In de nieuwe ketenaanpak, zijn er meer mogelijkheden. Door bijvoorbeeld Duurzame Financiële Dienstverlening aan te bieden, wordt iemand niet de deur gewezen en blijft de persoon in beeld. Aan iedereen wordt een mogelijkheid geboden, maar dat betekent niet

automatisch dat iedereen geholpen *wil* worden. Als de keten er alles aan heeft gedaan en er gezamenlijk niet uit kan komen, kan er (gemotiveerd) besloten worden iemand niet verder te helpen.

2.4 Teylingse cijfers

In 2016 hebben 98 inwoners van gemeente Teylingen zich gemeld bij ISD Bollenstreek voor hulp bij financiële problemen. De hoogte van de schulden bedraagt bij de Teylingse inwoners gemiddeld € 74.000 met een gemiddeld schuldenpakket van 13 schuldeisers. Voor de gehele ISD is de gemiddelde schuld van deze schuldregelingen € 58,463, dat ligt in lijn met het landelijke gemiddelde. Dat het gemiddelde voor de gemeente Teylingen hier flink bovenuit boven uit springt, komt vooral door één schuldenaar met zakelijke schulden met een totale hoogte van € 414.095. Als we dit dossier weglaten, dan zakt de gemiddelde schuld naar € 66.923, wat in lijn ligt met Hillegom en Noordwijk, maar aanzienlijk hoger is dan in Noordwijkerhout en Lisse. Deze verschillen hebben vooral te maken met het wel of niet hebben van een hypotheekschuld.

De door de ISD Bollenstreek tot stand gebrachte regelingen voor Teylingse inwoners was in 2016 70%.

Voor gemeente Teylingen heeft de ISD Bollenstreek de volgende informatie geregistreerd met betrekking tot schulddienstverlening (SDV) in 2016:

SDV	2016
Informatie en advies	58
Aanvragen schulddienstverlening (SDV)	40
Aanvragen SDV toegekend	30
Aanvragen met niet-regelbare schuld(en)	10%
Gemiddeld aantal schuldeisers	13
Gemiddeld totale schuldbedrag per persoon	€ 73.969,62
Aanleren budgetvaardigheden	21
Stabilisatie-overeenkomsten	23
Afgifte Wsnp-verklaring	4
Budgetbeheer op 31-12-2016	16
Budgetbeheer gestart	12
Schuldbemiddelingen gestart	28
Schuldbemiddelingen getroffen	26
Betalingsregelingen getroffen	2
Maatwerktrajecten	13

Uit cijfers van de ISD Bollenstreek blijkt dat in 2016 aan 58 huishoudens informatie en advies is verstrekt en dat er 40 aanvragen voor schulddienstverlening zijn ingediend. In totaal zijn er in 2016 30 aanvragen schulddienstverlening toegekend door ISD Bollenstreek aan inwoners van gemeente Teylingen. Bij 10% van de aanvragen is er sprake van één of meerdere niet-regelbare schulden. Dit kunnen bijvoorbeeld niet-saneerbare boetes van het Centraal Justitieel Incassobureau zijn. Een grote groep die risico loopt om problematische schulden te krijgen, is niet bekend bij de ISD Bollenstreek en wordt op dit moment niet geholpen in het kader van de integrale schulddienstverlening. Inwoners komen over het algemeen pas bij de ISD Bollenstreek als er al sprake is van problematische schulden.

Over aantallen bij netwerkpartners met betrekking tot schulddienstverlening, weten we het volgende.

In 2015 was 6,2% van de verwijzingen door Kwadraad een verwijzing naar schulddienstverlening. De cliënten die zijn verwezen naar Kwadraad, zijn in geen van de gevallen verwezen door ISD Bollenstreek.

In Voorhout en Warmond zijn begin mei 2016 de pilots Sociaal team gestart en in de periode tot oktober 2016 was 21% van de aanmeldingen binnen deze teams wegens financiële problemen. In totaal hebben 9 personen zich in deze periode gemeld voor hulp bij financiële problemen.

Bij het zorgloket in Teylingen, kwamen in 2015 164 mensen met vragen over schulddienstverlening en in 2016 waren dit er 108. Het is niet bekend of deze inwoners terecht zijn gekomen bij de ISD Bollenstreek en zijn geholpen bij hun hulpvraag.

2.5 Resultaten

Het slagingspercentage van ISD Bollenstreek van 70% is hoog in vergelijking met de landelijke cijfers. De ISD Bollenstreek schat dat het aantal succesvol afgeronde trajecten na 3 jaar rond 90% ligt. Een exact percentage is door wisseling van softwaresysteem op dit moment niet te genereren. Landelijk is dit percentage 55%. Inwoners die eenmaal in een traject zitten bij ISD Bollenstreek, worden effectief geholpen.

2.6 Duurzaamheid

Hoewel de resultaten van de ISD Bollenstreek goed zijn, is er een groep inwoners die niet geholpen wordt of kan worden. In 30% wordt geen regeling tot stand gebracht en 10% valt uit tijdens een traject. Daarnaast is er een groep van inwoners die niet in beeld is. Zij weten de weg niet of komen niet uit schaamte. Door in te zetten op communicatie, preventie, vroegsignalering en nazorg richten we ons op deze groep en kunnen we ervoor zorgen dat problemen in een zo vroeg mogelijk stadium worden aangepakt en duurzaam worden opgelost.

3. Gewenste situatie

De huidige situatie richt zich voornamelijk op curatie. In de nieuwe werkwijze werken we meer samen in de keten om gezamenlijk de schuldhulpverlening te organiseren. Zo maken we een laagdrempelige en integrale aanpak mogelijk en kan er meer maatwerk worden geboden.

3.1 Missie

De gemeente Teylingen wil laagdrempelige schuldhulpverlening voor alle inwoners met een financiële hulpvraag en een passende oplossing voor inwoners met financiële problemen of problematische schulden. Hierbij is aandacht voor preventie, vroegsignalering en nazorg. Bij de vernieuwde aanpak staan niet de regels, maar de inwoner centraal. Door oog te hebben voor speciale doelgroepen en het bieden van maatwerk, kan iedereen geholpen worden.

3.2 Visie

Alle inwoners met een financiële hulpvraag, hebben recht op hulp en begeleiding om betalingsproblemen te voorkomen en schulden op te lossen of beheersbaar te maken. Vanwege schaamte en onbekendheid, melden inwoners zich soms niet of te laat voor hulp waardoor schulden onnodig zijn opgelopen. Ook zijn niet alle inwoners zelfredzaam genoeg om een aanvraag voor schuldhulpverlening te kunnen doen, of om zich aan de voorwaarden voor schuldhulpverlening te kunnen houden. Door in te zetten op vroegsignalering, preventie en laagdrempelige schuldhulpverlening kunnen inwoners in een zo vroeg mogelijk stadium worden geholpen en wordt erger voorkomen. Door samen te werken in de keten, kan elk type klant optimaal worden begeleid. Als een inwoner onvoldoende zelfredzaam is, kan deze belemmering door de juiste begeleiding worden weggenomen. Nazorg voorkomt herhaling en waarborgt een duurzame oplossing.

4. Doelstellingen

De gemeente Teylingen streeft naar een laagdrempelige en integrale aanpak en een duurzame oplossing voor haar inwoners met financiële problemen, waarbij de inwoner centraal staat.

4.1 Ambitie

Inwoners van de gemeente Teylingen weten waar zij terecht kunnen met een financiële hulpvraag en worden daarbij in een zo vroeg mogelijk stadium geholpen. Elke situatie is anders, dus elke aanpak is anders. Een inwoner die onvoldoende zelfredzaam is, wordt ondersteund om toch aan voorwaarden te kunnen voldoen. Door intensieve samenwerking in de keten, komt een inwoner altijd op de juiste plek met zijn hulpvraag. Financiële problemen worden duurzaam opgelost door de juiste begeleiding en nazorg. Begeleiding is gericht op het wegnemen van stress, gedragsverandering en bevorderen van zelfredzaamheid.

4.1.1 Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat meer mensen de weg vinden naar schuldhulpverlening. Omdat we niet weten of mensen zich dubbel hebben gemeld in de sociale teams, het Zorgloket en bij de ISD Bollenstreek, is het aantal hulpvragers niet bekend. Wel weten we dat 98 mensen zich voor schulddienstverlening hebben aangemeld. Dit aantal willen we minimaal met 20% verhogen.

De groep van inwoners die om hulp vraagt bij financiële problemen is vele malen kleiner dan de groep die daadwerkelijk problemen heeft. Eén van de doelstellingen is om de groep die (nog) niet aanklopt voor hulp in een vroeg stadium te bereiken. Door de inzet van Vroeg Eropaf in Amsterdam, wordt 67% van de huishoudens die nog niet in beeld was, bereikt en leidde 40% tot een snel herstel van de reguliere betalingen. De helft van de overige bezochte huishoudens werd

doorgeleid naar schuldhulpverlening (Panteia 2014). De problematiek in Amsterdam is niet één op één te vertalen naar de problematiek in Teylingen, waar de schuldenproblematiek naar verwachting minder groot is. In 2018 willen we daarom 50 huishoudens in een vroeg stadium bereiken, waarbij de helft geholpen wordt door snel herstel van de reguliere betalingen en 50% door de inzet van integrale schuldhulpverlening. Het behalen van deze doelstelling en welk effect dit heeft op de reguliere instroom, zal na een jaar na invoering worden geëvalueerd en zo nodig worden bijgesteld.

Door de preventieve aanpak, willen we uiteindelijk bereiken dat minder inwoners een curatief traject nodig hebben. In de huidige situatie krijgt misschien niet iedereen die dat nodig heeft curatieve hulp. In het begin kunnen we daarom juist meer curatieve trajecten verwachten. Hierboven hebben we de schatting gemaakt van 25 extra curatieve trajecten in 2018.

Het uitvalspercentage bij de ISD Bollenstreek is naar schatting 10%. De doelstelling is om dit terug te brengen naar maximaal 5%. Daarnaast is het doel om uitval goed te registreren, zodat er inzicht komt in de redenen van uitval en hierop een plan van aanpak gemaakt kan worden. Omdat schuldregelingen 3 jaar duren, wordt dit geëvalueerd na afloop van deze beleidsperiode.

Cijfers van mensen die in herhaling vallen, zijn niet bekend en de duurzaamheid van trajecten die nu worden ingezet, kan niet op korte termijn gemeten worden. Met de nieuwe aanpak streven we ernaar om herhaling te voorkomen. Er zal een goede registratie plaatsvinden van inwoners die zich voor een tweede keer aanmelden, zodat hier een goed beeld van ontstaat.

4.1.2 Hoe willen we dit bereiken?

Door het inzetten van Vroeg Eropaf in Teylingen, willen we de groep die we nu niet in beeld hebben, bereiken. Met het verbeteren en uitbreiden van de communicatie en door gebruik te maken van promotiemateriaal, bereiken we dat inwoners de weg weten te vinden naar schuldhulpverlening. Door het versterken van samenwerking, organiseren van warme overdrachtmomenten en inzet van de Papierwinkel, gaan we ervoor zorgen dat inwoners ook effectief geholpen worden. Inwoners kunnen bij de Papierwinkel terecht met brieven die zij niet begrijpen en voor vragen over geld, regelingen en schulden. Ook helpt de Papierwinkel met het op orde brengen van de administratie. In Kaag en Braassem wordt al twee jaar met dit concept gewerkt en Gouda is er dit jaar mee van start gegaan. De ervaringen van deze gemeenten kunnen we gebruiken om de Papierwinkel in Teylingen op te zetten. Een effectieve samenwerking en de Papierwinkel helpen de inwoners tijdens een traject, maar het kan ook preventief werken. Als iemand eerder geholpen kan worden met een lastige brief van de Belastingdienst, kunnen naheffingen bijvoorbeeld worden voorkomen.

Uitval gaan we terugdringen door ook tijdens een traject meer begeleiding op maat te bieden. Als instrument hiervoor gaan we Mobility Mentoring inzetten. Deze Amerikaanse methode is gebaseerd op de hersenwetenschap en richt zich op het wegnemen van stress bij mensen met schulden. Door deze methodiek toe te gaan passen, vindt er aansluiting plaats op de wens om de bevindingen uit het rapport van de WRR mee te nemen in het nieuwe beleid. Door inwoners te coachen en te kijken naar verschillende leefgebieden, zal de inwoner beter geholpen zijn. De inwoner staat bij deze aanpak centraal en er is een integrale aanpak mogelijk voor iedereen die zich aanmeldt voor schuldhulpverlening. Om herhaling te voorkomen, zal er meer aandacht zijn voor nazorg en kunnen vrijwilligers of trainingen worden ingezet om het nazorgtraject in te vullen.

4.2 Beleidsuitgangspunten

Om een integrale en laagdrempelige aanpak te realiseren, richt het beleid zich op de volgende uitgangspunten:

4.2.1 Preventie en vroegsignalering

Preventie en vroegsignalering dragen bij aan het voorkomen van schulden en het proactief ingrijpen in een vroeg stadium, wat erger kan voorkomen. Bij preventie en vroegsignalering kan een mix van activiteiten als instrument worden ingezet, om de schuldhulpverlening vorm te geven. Dit gaan we doen door middel van betere informatievoorziening, professionals en vrijwilligers te trainen op het gebied van preventie en vroegsignalering en door in een eerder stadium meer begeleiding te bieden.

Het eerste spoor uit de armoedenota van gemeente Teylingen richt zich op preventie en vroegsignalering, waarin de verbinding wordt gelegd met andere beleidsterreinen en organisaties worden aangemerkt als vindplaatsen. In het kader van schuldhulpverlening, zullen er acties worden genomen om preventie en vroegsignalering in te zetten die vooral gericht zijn op het voorkomen en oplossen van schulden. Er zal samen worden opgetrokken binnen het netwerk en met andere beleidsdomeinen, om preventie en vroegsignalering integraal vorm te geven. Dit zal gedaan worden door integrale overlegvormen te benutten, netwerkpartners te betrekken bij de uitvoering en de uitvoering van het beleid continu af te stemmen op de actualiteit.

4.2.2 Laagdrempelige aanpak

Bij de nieuwe aanpak, zal de inwoner nog meer centraal worden gesteld. Vanuit het oogpunt van de inwoner zal gekeken worden naar de beste aanpak en zal er maatwerk geboden worden. Regels vormen daarbij geen belemmering, omdat er voor elke hulpvraag een sluitende aanpak mogelijk is. Dit sluit aan op de omgekeerde toets. Hierbij wordt niet gekeken naar de letter van de wet, maar naar het doel die de wet voor ogen heeft. Bij de vraagstelling wordt bezien welke (wettelijke) instrumenten er nodig zijn om een bepaald doel te bereiken. Deze situatie bereiken we door elementen toe te voegen aan de huidige dienstverlening. Onder andere ZZP'ers, huiseigenaren, mensen in echtscheiding die nu niet direct geholpen kunnen worden, kunnen voortaan wel worden opgenomen in een traject. Om inwoners te bereiken die nu wegens schaamte, eenzaamheid of onbekendheid niet aankloppen voor hulp, kan de communicatie worden aangepast en kunnen ervaringsdeskundigen een rol vervullen. Hierdoor wordt schaamte zoveel mogelijk bestreden.

4.2.3 Proces versimpelen en minder bureaucratisch

Voor inwoners is het door de hoeveelheid aan instanties en regels vaak onoverzichtelijk waar zij terecht kunnen voor hulp en waar zij precies recht op hebben. Bij de nieuwe aanpak zal versnippering worden tegengegaan, door juist verbindingen aan te gaan. Dit sluit aan op verschillende beleidsterreinen waar ontschotting hoog op de agenda staat, zoals bij de aanbevelingen 18- 18+ van Holland Rijnland[6]. Inwoners weten waar zij terecht kunnen voor hulp en vragen over financiën en worden begeleid tijdens het gehele proces. Hiervoor zal promotie worden gemaakt om de bekendheid te vergroten. De communicatie wordt afgestemd op het niveau van de hulpvrager. Zowel de digitale communicatie als de brieven vanuit de ISD Bollenstreek aan

[6] https://hollandrijnland.nl/wp-content/uploads/2016/10/06a-Bijlage-1-Aanbevelingen-voor-gemeentelijk-beleid-16-27-jarigendef.pdf

de inwoners worden op de betreffende doelgroepen aangepast.

4.2.4 Integrale aanpak voor de inwoner

Door integrale samenwerking, wordt de inwoner niet meer van het kastje naar de muur gestuurd en is het voor de inwoner altijd duidelijk waar hij terecht kan bij vragen. Door samenwerking kunnen alle middelen worden ingezet die nodig zijn om de gestelde doelen te bereiken. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan fondsen en omklapwoningen[7]. Fondsen kunnen worden ingezet om belemmeringen op te heffen, zodat er sneller schuldhulpverlening kan worden ingezet. Zoals het verstrekken van een fonds aan een ZZP'er om de boekhouding in orde te maken of het voorkomen van een huisuitzetting. Als er huisuitzetting dreigt, worden mensen ondersteund in hun eigen huis, de zogenaamde omklapwoning, totdat zij het zelf weer kunnen. Kortom, voor verschillende doelgroepen kan de juiste begeleiding en aanpak worden ingezet vanuit de keten.

Door het toepassen van Mobility Mentoring, zal de stress van de inwoner worden verminderd waardoor hij beter in staat is om mee te werken aan een oplossing. Er wordt een integraal plan van aanpak opgesteld, waarbij de hulpvraag leidend is en de juiste begeleiding op verschillende leefgebieden wordt ingezet. Doelen en doorlooptijden worden in het plan van aanpak vermeld, zodat voor iedereen duidelijk is wie wat doet en ook wanneer er bepaalde acties genomen moeten worden. Er wordt gekeken naar de persoon in de context van zijn gezin en in de context van andere eventueel aanwezige problemen. Integraliteit vanuit de inwoner wordt hiermee op twee manieren ingevuld.

4.2.5 Verder vormgeven curatieve schulddienstverlening

Uit de beeldvorming is gebleken dat de curatie, oftewel de technische uitvoering van schulddienstverlening door de ISD Bollenstreek, effectief en succesvol is. Inwoners die bij de ISD Bollenstreek eenmaal in een traject zitten, zijn doorgaans tevreden met de dienstverlening. De ISD Bollenstreek heeft bij het uitvoeren van de schulddienstverlening een onafhankelijke en bemiddelende rol en richt zich hierbij op het oplossen, of als dat niet mogelijk is, het beheersbaar maken van de schuldenproblematiek. De technische uitvoering van schulddienstverlening zal daarom niet worden gewijzigd, maar wel worden aangevuld en doorontwikkeld om aan te sluiten op de nieuwe integrale aanpak in gemeente Teylingen.

4.2.6 Inzetten op nazorg en voorkomen van herhaling

Om te zorgen dat de schuldhulpverlening die geboden wordt, duurzaam is, zal er meer ingezet worden op nazorg. Hiermee wordt herhaling voorkomen. Bij nazorg wordt er in één of meer contactmomenten nagegaan of de financiële huishouding op orde is en of er te verwachten is dat er in de toekomst nieuwe problemen ontstaan. Mocht er aanleiding voor zijn, zal er opnieuw een begeleidingstraject op maat worden ingezet. Een training Omgaan met geld of ondersteuning van een vrijwilliger kunnen tijdens en na een traject uitkomst bieden.

---

[7] https://ibabsonline.eu/LijstDetails.aspx?site=Teylingen&ListId=c0630b5a-4fdd-4a08-bfb3-787b58e2c543&ReportId=f8a9072c-923f-4c5a-ba58-4e0d56641596&EntryId=938f7598-9454-4456-a160-536e97c2802d&searchtext=

5. Plan van aanpak

Om uitvoering te geven aan de in hoofdstuk 4 geformuleerde beleidsuitgangspunten en daarmee de genoemde doelstellingen te bereiken, zullen er nieuwe en bestaande instrumenten worden ingezet. Wat we gaan doen en hoe we dit gaan doen, wordt hieronder weergegeven.

5.1 Preventie en vroegsignalering

A. Betere informatievoorziening:

Door het realiseren van algemene en individuele informatievoorziening, gaan we inwoners gerichter informeren door onder andere verbetering van gemeentelijke websites, folders en leesbare brieven. Er zijn verschillende lespakketten, bijvoorbeeld van het NIBUD, die gebruikt kunnen worden om lessen te verzorgen op middelbare scholen of op het MBO. Vanuit de gemeente kan gesproken worden met basisscholen en middelbare scholen om het onderwerp "omgaan met geld" te integreren in bestaande lespakketten. Ook verenigingen kunnen worden bezocht om voorlichting te geven, waarbij een brede doelgroep bereikt kan worden.

De samenwerking tussen organisaties zal worden verbeterd, waardoor inwoners beter geïnformeerd worden vanuit de keten. Voor het versterken en opzetten van samenwerkingsverbanden kan gebruik worden gemaakt van de expertise van andere organisaties, eventueel gesubsidieerd vanuit het rijk. Het rapport Schuldhulpverlening in de keten van Divosa[8] kan daarnaast ondersteuning bieden.

B. Training preventie en vroegsignalering aan professionals en vrijwilligers:

Netwerkpartners zullen vanuit de gemeente worden getraind in de nieuwe werkwijze van schuldhulpverlening. Hiervoor kan onder andere gebruik worden gemaakt van vernieuwde editie van De eindjes aan elkaar knopen van Platform 31[9]. Deze handreiking geeft duidelijk uitleg over bepaalde onderwerpen en deze informatie kan in trainingen worden overgebracht aan netwerkpartners.

Door het toepassen 9%-regeling ten laste van de schuldeiser, kunnen deze trainingen worden bekostigd.

C. Meer begeleiding in een eerder stadium:

Zorg- en welzijnsorganisaties (waaronder huisartsen, CJG, Sociale teams) wooncorporaties, verenigingen, kerken, enzovoort worden geïnstrueerd om zo vroeg mogelijk signalen op te laten pakken en om vervolgens deze signalen in vroegtijdig stadium met elkaar delen. Waar mogelijk wordt dit bespreekbaar gemaakt met de betreffende inwoners. Door het inzetten van Vroeg Eropaf

[8] https://www.divosa.nl/sites/default/files/onderwerp_bestanden/schuldhulpverlening_in_de_keten.pdf
[9] http://www.platform31.nl/publicaties/vernieuwde-editie-de-eindjes-aan-elkaar-knopen

worden signalen van dataleveranciers, namelijk van de energiebedrijven, zorgverzekeraars, woningcorporaties en gemeentelijke belastingen gebruikt om in een vroeg stadium hulp te kunnen bieden. Hierbij zal gehandeld worden binnen de wet- en regelgeving rondom privacy.

5.2 Laagdrempelige aanpak

A. Meer maatwerk bieden en niet de regels, maar de inwoner centraal:

In gesprekken met mensen wordt bezien hoe ze geholpen zijn en niet welke regels op hen van toepassing zijn. Waar mogelijk, zal deregulering plaatsvinden. Inzet van de Papierwinkel biedt inwoners de mogelijkheid om laagdrempelig aan te kloppen voor hulp bij financiële vragen, invullen van formulieren of brieven waar zij zelf niet uitkomen.

B. Schaamte zoveel mogelijk bestrijden:

Door communicatie te verbeteren willen we inwoners bereiken die nu wegens schaamte, eenzaamheid of onbekendheid niet aankloppen voor hulp. Kredietbank Nederland heeft in 2016 samen met Universiteit Groningen en Syncassso onderzoek gedaan naar barrières die mensen met financiële problemen ervaren bij het zoeken van hulp. Zij hebben gezamenlijk de communicatie-toolbox Afgelost = opgelost[10] ontwikkeld. De gemeente Teylingen kan hier gebruik van maken om mensen beter te bereiken. Ook kunnen ervaringsdeskundigen worden ingezet als maatje of bij het geven van voorlichting, om de drempel te verlagen.

5.3 Proces versimpelen en minder bureaucratisch

A. Intake koppelen aan sociale teams, BIP en zorgloket:

De toegang tot schuldhulpverlening zal worden georganiseerd vanuit de sociale teams, waarbij de teams expliciet de taak krijgen om een integrale intake te doen en een plan van aanpak op te stellen.

B. Verbinden van netwerken:

We laten organisaties beter weten wat ze aan elkaar hebben en zorgen voor verduidelijking van taken en verantwoordelijkheden. Er zullen warme overdrachtmomenten worden georganiseerd om verwijzingen succesvol tot stand te brengen.

[10] https://www.kredietbanknederland.nl/afgelost-is-opgelost

C. Verbeteren van communicatie:

Dit gaan we doen door het verbeteren van websites en andere algemene informatievoorziening en door het verbeteren van de communicatie vanuit de gemeente en de ISD Bollenstreek. Op de site van de gemeente moet op een zichtbare plek duidelijke informatie komen over schuldhulpverlening. Op de sites kunnen ook tips komen en links naar bijvoorbeeld https://www.nibud.nl/consumenten/persoonlijk-budgetadvies/, https://berekenuwrecht.nibud.nl/ en www.wijzeringeldzaken.nl. Ook kan de gemeente aansluiten bij Startpunt Geldzaken van Nibud, Vereniging Eigen Huis (VEH), de beleggersvereniging VEB en de Stichting Certificering FFP. Startpunt Geldzaken richt zich op financiële zelfredzaamheid. Daartoe zijn geldplannen ontwikkeld en via het internet beschikbaar gesteld, om huishoudens stap voor stap en op de door hen gewenste tijd en plaats, te helpen om de eigen geldzaken in balans te krijgen en te houden[11]. Folders en brieven vanuit de ISD Bollenstreek zullen worden aangepast om deze beter leesbaar te maken.

5.4 Integrale aanpak voor de inwoner

A. Gezinscontext bezien en andere problematieken bij de persoon/het gezin onderzoeken:

Door het bieden van maatwerk en gebruik te maken van het netwerk, wordt er breed gekeken naar de hulpvraag. Mobility Mentoring of elementen hieruit worden toegepast, zodat er aandacht is voor verschillende leefgebieden.

5.5 Verder vormgeven curatieve schulddienstverlening

A. Schulden oplossen of, wanneer dat niet kan, beheersbaar maken:

De curatieve schulddienstverlening is effectief gebleken en kan worden uitgebreid om een totaalpakket aan middelen in te kunnen zetten. In de nieuwe werkwijze zal de curatieve schulddienstverlening de volgende instrumenten bevatten:

- budgetcoaching
- training
- betalingsregelingen en mogelijk herfinanciering (100% aflossen)
- schuldbemiddeling en mogelijk saneringskrediet (voorstel tegen finale kwijting)
- aanvragen regeling in het kader van Wnsp
- budgetbeheer

[11] https://www.nibud.nl/beroepsmatig/startpunt-geldzaken/

Nieuw hierbij is de eventuele inzet van herfinanciering en saneringskrediet. Er zal onderzoek gedaan worden naar de mogelijkheden om deze instrumenten in te zetten. Daarnaast zal er een uitbreiding plaatsvinden van het Zelfstandigenloket en wordt onderzocht of de ISD Bollenstreek primaire vaste lasten door kan betalen. Ook zullen er mogelijkheden worden gecreëerd om het eigen incassobeleid van Teylingen te versoepelen

5.6 Inzetten op nazorg en voorkomen van herhaling

A. Contact houden na het afsluiten van een traject

Na beëindiging van een traject, zal bezien worden of de financiële situatie van de inwoner stabiel is of dat er begeleiding op maat ingezet moet worden om een tot een duurzame stabiele financiële situatie te komen en herhaling tegen te gaan. Hiervoor kan een training Omgaan met geld worden aangeboden of vrijwilligers worden ingezet. Om meer inzicht te krijgen in terugval, zal er beter geregistreerd worden of iemand eerder een traject heeft doorlopen in het kader van schuldhulpverlening.

6. Wie doet wat?

Met het beleid op schuldhulpverlening beoogt de gemeente een integrale aanpak, door breed naar de problematiek te kijken. Een integrale toegang sluit aan op de uitgangspunten uit de armoedenota. In de sociale teams zijn vertegenwoordigers van verschillende organisaties aanwezig, om vanuit hun eigen expertise de inwoner te kunnen bieden waar vraag naar is. Dit kunnen voorzieningen zijn vanuit de WMO, of inzet op gedragsverandering door maatschappelijk werk. Door de toegang tot schuldhulpverlening te organiseren vanuit het sociaal team, is een brede kijk en aanpak geborgd.

6.1 Sociaal team

In het sociaal team zitten medewerkers van MEE, Kwadraad, ISD Bollenstreek, Welzijn Teylingen en wijkverpleegkundigen van ActiVite, Buurtzorg en Marente. Zij beantwoorden vragen van inwoners of ondersteunen hen bij het vinden van een oplossing. In de nieuwe aanpak zal een consulent schulddienstverlening van de ISD Bollenstreek aan de teams worden toegevoegd.

Door te kijken naar de hulpvraag en een integraal plan van aanpak op te stellen, wordt de inwoner centraal gesteld. Toegang tot schuldhulpverlening wordt daarom georganiseerd vanuit het sociaal team en er wordt maximaal ingezet op samenwerking in de keten en met vrijwilligers. Verschillende organisaties zijn in het sociaal team vertegenwoordigd, waardoor er breed gekeken kan worden naar een hulpvraag en een integrale aanpak mogelijk is. Bij financiële problematiek, zal er een casemanager worden ingezet die de regie houdt op het proces en de ketensamenwerking in een dossier. Dit is een specialist op het gebied van schuldhulpverlening en zal optreden als ketenregisseur. Nieuw aan deze aanpak is dat een inwoner niet voor hulp gelijk naar de ISD Bollenstreek gaat waar de nadruk op dienstverlening en curatie ligt, maar naar het sociaal team waar de nadruk ligt op het bieden van ondersteuning om te komen tot een passende oplossing voor het probleem.

De ketenregisseur bepaalt samen met de klant wie en wat er nodig is om geholpen te worden en zij leggen dit samen vast in een plan van aanpak. In dit plan van aanpak worden doelen bepaald, termijnen vastgelegd en is omschreven wie welke taak heeft. De ketenregisseur bewaakt het proces tot en met de nazorg. Een aanvraag voor schuldhulpverlening moet volgens de Wgs binnen 8 weken in behandeling worden genomen. Door participatie van een medewerker schulddienstverlening in de sociale teams, kan er binnen deze termijn een beschikking worden afgegeven.

6.2 ISD Bollenstreek

Inwoners met schulden kunnen bij de ISD Bollenstreek terecht voor schulddienstverlening, de technische, curatieve kant van schuldhulpverlening. De ISD Bollenstreek hanteert daarbij een brede aanpak, waarbij in eerste instantie wordt gekeken naar het ontstaan van de schulden. Vervolgens wordt er gekeken wat de beste aanpak is bij het beheersbaar maken of het oplossen van de schulden. In november 2016 is de ISD Bollenstreek gestart met het Budget Informatiepunt (BIP). Het BIP is bedoeld als een laagdrempelige voorziening waar inwoners terecht kunnen met financiële vragen. In het BIP is een consulent schulddienstverlening en een vrijwilliger van Humanitas aanwezig om informatie en advies te verstrekken. Ook werkt de ISD Bollenstreek sinds dit jaar met een zelfstandigenloket, waar ondernemers met financiële problemen terecht kunnen met vragen.

Er is een samenwerkingsconvenant met de woningcorporaties en GGZ om huisontruimingen te voorkomen. De ISD Bollenstreek biedt gestandaardiseerd maatwerk, door gebruik te maken van het screeningsinstrument MESIS. Nieuw aan de werkwijze van de ISD Bollenstreek is, dat zij bij inwoners van gemeente Teylingen niet meer hoeven te kijken naar zelfredzaamheid. Dit is in de voorfase al beoordeeld en hierop is passende begeleiding ingezet op het moment dat een aanmelding voor curatie plaatsvindt bij de ISD Bollenstreek. De ISD Bollenstreek neemt aanvragen van inwoners uit Teylingen in behandeling na een melding of overleg met de ketenregisseur van het sociaal team.

Om schulden beheersbaar te maken of op te lossen, kan de ISD Bollenstreek momenteel de volgende activiteiten uitvoeren:

- Verstrekken van informatie en advies;
- Budgetcoaching;
- Trainingen;
- Betalingsregeling (100% betalen van de schulden);
- Schuldbemiddeling (voorstel tegen finale kwijting);
- Het aanvragen van een regeling in het kader van de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp).
- Budgetbeheer.

Dit zal eventueel worden uitgebreid met de volgende activiteiten:

- **Herfinanciering**: De schuld 100% wordt afgelost met behulp van bijvoorbeeld een krediet. De schuld wordt in zijn geheel overgenomen en er blijft één schuldeiser over.

- **Saneringskrediet**: Hierbij wordt een krediet verstrekt om een deel van de schulden af te lossen en het restant wordt kwijtgescholden. De schuldenaar lost in drie jaar het saneringskrediet af en heeft nog maar te maken met één schuldeiser.
- **Schuldhulpverlening aan ondernemers (SHVO):** Er wordt een minnelijke regeling tot stand gebracht voor de totale schuldenlast. Hierbij wordt rekening gehouden met de continuïteit van de onderneming, hetzij op basis van een bedrijfssaneringskrediet, hetzij middels een spaarsanering.

De ISD Bollenstreek kan hiervoor een samenwerking aangaan met een stadsbank of kredietbank, bij voorkeur voor de gehele ISD Bollenstreek. Om ondernemers met financiële problemen te kunnen helpen, zal het zelfstandigenloket worden uitgebreid door middel van een samenwerkingsverband met een organisatie die zakelijke schulden kan saneren, zodat in situaties waarbij dat mogelijk is het bedrijf kan blijven behouden.

6.3 Kwadraad

Kwadraad ondersteunt mensen die zelf geen oplossing kunnen vinden voor hun problemen. Dit doen zij onder andere met maatschappelijk werkers en sociaal raadslieden. In de aanpak van schulden, kan Kwadraad een belangrijke rol spelen bij het bevorderen van zelfredzaamheid en helpen bij problematiek op verschillende leefgebieden. Kwadraad heeft ervaring met outreachend werken. Deze ervaring zal ingezet worden bij het vormgeven van vroegsignalering.

6.4 MEE

MEE biedt ondersteuning aan mensen met een beperking of chronische ziekte. De consulenten zijn, vanuit de opdracht vanuit HLT Samen, momenteel maximaal een half jaar betrokken bij de cliënten. Zij helpen iemand zo goed mogelijk op weg, zodat de persoon weer grip op zijn leven heeft. Zij werken outreachend als dit passend is en ondersteunen bij aanmelding bij bijvoorbeeld Humanitas of de ISD Bollenstreek. Daarnaast biedt MEE de cursus Omgaan met geld, speciaal voor mensen met een (licht) verstandelijke beperking.

6.5 Humanitas

In Teylingen verzorgen vrijwilligers van Humanitas de thuisadministratie en zijn zij aanwezig in het Budget Informatiepunt (BIP) bij de ISD Bollenstreek. Het doel van Humanitas is mensen begeleiden naar zelfredzaamheid en als dat niet mogelijk is, begeleiden naar andere hulpverlening zoals budgetbeheer of beschermingsbewind. In de nieuwe aanpak kunnen hun werkzaamheden mogelijk in het kader van curatieve begeleiding en nazorg worden uitgebreid.

6.6 Welzijn Teylingen

Welzijn Teylingen kan als brede welzijnsorganisatie een belangrijke rol spelen bij het wegnemen van stress en het empoweren van de inwoners. Bij de groep van inwoners met financiële problemen is ook vaak sprake van andere problematiek zoals eenzaamheid, noodzaak voor mantelzorg, ziekte, laaggeletterdheid en werkeloosheid. Door de inzet van sociaal werkers in samenwerking met ervaringsdeskundigen en vrijwilligers kan de zelfredzaamheid en eigen regie verhoogd worden. Het inzetten van vrijwilligers is een onderdeel van het armoedebeleid. Naast de begeleiding van Humanitas, kan gebruik worden gemaakt van de diensten vanuit Welzijn Teylingen. Onderzocht kan worden of methodieken van bijvoorbeeld Schuldhulpmaatje overgenomen kunnen worden. Om de druk op vrijwilligers te voorkomen, kan Welzijn Teylingen hierin een coördinerende rol vervullen en scholingstrajecten voor vrijwilligers organiseren.

6.7 Ketenaanpak

Bestaande samenwerkingen blijven bestaan en waar mogelijk wordt hierbij aangesloten. Het zorgoverleg waarin verschillende organisaties aan deelnemen, wordt bijvoorbeeld gebruikt als vindplaats. Er zal waar nodig gebruik worden gemaakt van omklapwoningen. Daarnaast zal er gekeken worden naar eventuele andere oplossingen, zoals het uitvoeringsprogramma van het beleidskader maatschappelijke zorg voor ogen heeft.

Uit de beeldvorming is gebleken dat men de hoeveelheid aan organisaties als een doolhof ervaart. Door organisaties te verbinden, gezamenlijk op te trekken bij integrale hulpvragen en een uniforme werkwijzen na te streven, maken we effectief gebruik van de mogelijkheden die de verschillende organisaties kunnen bieden. Taken worden helder omschreven en verantwoordelijkheden worden afgesproken en vastgelegd. Netwerkpartners zullen worden geschoold om te kunnen doen wat van hen wordt gevraagd. Voor de leden van het sociaal team is het ook belangrijk dat zij weten naar wie zij kunnen verwijzen buiten het eigen team. Hierbij moet gedacht worden aan bewindvoerders, vluchtelingenwerk, de voedselbank, kledingbank, charitasinstellingen, enzovoort.

Om schuldhulpverlening laagdrempelig en voor de inwoner overzichtelijk te houden, kan de inwoner zich op verschillende plekken melden. De inwoner wordt altijd geholpen, ongeacht waar hij of zij zich aanmeldt. De aanmelding kan rechtstreeks worden gedaan in het sociaal team, bij het zorgloket van de gemeente, bij de ISD Bollenstreek, Kwadraad of een andere netwerkpartner. Bij deze aanpak is het belangrijk dat alle netwerkpartners en medewerkers van de zorgloketten weten hoe ze de hulpvrager verder kunnen helpen. Hiervoor zullen duidelijke instructies komen. Er zal een instrument worden gebruikt, waarbij een vraagverheldering op alle leefgebieden plaatsvindt en die door alle netwerkpartners kan worden gebruikt. Bij elke melding zal de ketenregisseur worden ingeschakeld. Dit is zoals eerder aangegeven een specialist op het gebied van schuldhulpverlening (bijvoorbeeld een consulent vanuit de ISD Bollenstreek) en lid van het sociaal team. Na een melding, neemt de ketenregisseur zelf contact op met de hulpvrager. Hiermee wordt het risico beperkt dat een verwijzing niet aankomt. Door het aangaan van samenwerkingsverbanden met netwerkpartners en vrijwilligers is het aanbod van diensten waar gebruik van gemaakt kan worden, groot. Door in te zetten op begeleiding op maat, wordt de inwoner optimaal voorbereid op een traject bij de ISD Bollenstreek en is er altijd een contactpersoon aanwezig. Alle netwerkpartners en medewerkers van de gemeente schakelen de ketenregisseur in bij een financiële hulpvraag. Deze ketenregisseur werkt outreachend bij (vroeg)signalen en zorgt voor een warme overdracht naar aansluitende dienstverlening, zoals ISD, om geen gat te laten vallen in de dienstverlening. De ketenregisseur kan eventueel samen met een vrijwilliger op huisbezoek gaan.

Met deze aanpak wordt de schulddienstverlening aangevuld vanuit de hulpverleningskant. De benaming schuldhulpverlening past dan ook beter in deze brede aanpak van hulp- en dienstverlening. De ISD Bollenstreek blijft de curatie, oftewel de technische kant van het traject, uitvoeren. De NVVK heeft een processchema ontwikkeld, waarin alle facetten van schuldhulpverlening een plek hebben. Binnen de Teylingse situatie komt het schema er als volgt uit te zien:

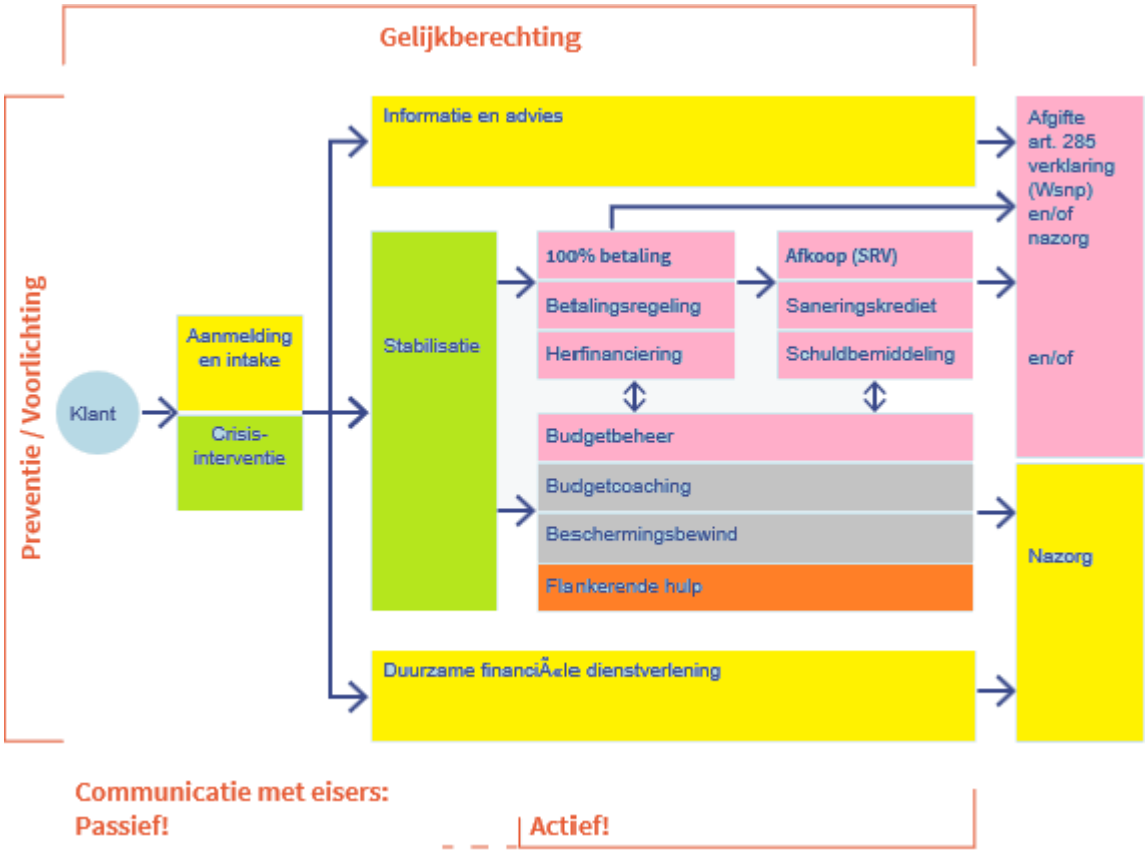

Sociaal team
ISD Bollenstreek
Sociaal team/ISD Bollenstreek
ISD Bollenstreek/netwerkpartner/vrijwilliger
Netwerkpartner/vrijwilliger

In de bijlage is een begrippenlijst opgenomen om de termen in het processchema te verhelderen.

De ISD Bollenstreek houdt zich als lid van de NVVK aan de richtlijnen wat essentieel is om schulden uiteindelijk te kunnen oplossen. Het sociaal team heeft meer handelingsruimte en kan in de voorfase inzetten wat nodig is. Indien langdurige ondersteuning nodig is, bijvoorbeeld omdat er sprake is van herhaling en een inwoner niet tot een schuldregelingstraject bij de ISD Bollenstreek kan worden toegelaten, kan Duurzame Financiële Dienstverlening (DFD) worden ingezet. Hierbij worden inkomsten gemaximaliseerd, uitgaven geminimaliseerd en de beslagvrije voet gegarandeerd. Schuldeisers worden op de hoogte gehouden en waar mogelijk worden er regelingen getroffen. Budgetbeheer of beschermingsbewind kan worden ingezet om nieuwe

schulden te voorkomen. Dit is een vorm van langdurige stabilisatie en is erop gericht om een inwoner niet verder te laten afglijden.

7. Financiële context

In de kadernota 2018 is een bedrag van € 50.500 opgenomen om activiteiten in het kader van preventie en vroegsignalering uit te voeren, samenwerkingen te versterken en nieuwe samenwerkingen aan te gaan. Extra formatie bij ISD Bollenstreek is toegezegd en de rol van de netwerkpartners zal vervuld worden in het kader van bestaande en eventueel nieuwe subsidieafspraken. Voor het implementeren van de nieuwe werkwijze zal ongeveer 0,5 extra fte nodig zijn wat in de begroting voor 2018 meegenomen zal worden.

Extra inkomsten zullen gegenereerd worden door een schuldeisersbijdrage in te voeren. Naar schatting zal dit jaarlijks € 5.500 opleveren. Over het inhouden van de 9% van de gereserveerde gelden ten behoeve van de schuldeisers, zegt de NVVK het volgende (artikel 5 Gedragscode Schuldhulpverlening):

"Voor het opzetten en uitvoeren van schuldregelingen kunnen NVVK-leden vergoedingen in rekening brengen, met inachtneming van de vigerende wet- en regelgeving in het kader van de Wet op het consumentenkrediet. De vergoeding voor een schuldregeling wordt steeds ten laste gebracht van de door de schuldenaar, in het kader van een schuldregeling, gespaarde maximale afloscapaciteit zoals uit te keren aan de schuldeisers. De Algemene Ledenvergadering van de NVVK stelt een percentage vast van het gespaarde bedrag dat als vergoeding maximaal in rekening mag worden gebracht. Het percentage is nu vastgelegd op 9% van de doorbetaalde bedragen aan de schuldeisers."

Bij het inhouden van de 9% betaalt de schuldenaar niet meer dan in de huidige situatie. Een voorbeeld. De aflossingscapaciteit van de schuldenaar is vastgesteld op € 100 per maand. Gedurende de schuldbemiddeling van 36 maanden, kan er € 3.600 worden gereserveerd voor de schuldeisers. De schuldeisers ontvangen in totaal € 3.600 in de huidige situatie. Bij het inhouden van de schuldeisersbijdrage, ontvangen de schuldeisers € 3.276 en betalen zij € 324 mee aan het traject. De vergoeding die op deze manier bij schuldeisers in rekening wordt gebracht, kan worden geïnvesteerd in preventie en vroegsignalering en het scholen van netwerkpartners en vrijwilligers.

De verdeling zal er naar verwachting als volgt uit komen te zien:

Begroting 2018:

- Implementatie schuldhulpverlening in de sociale teams € 55.000

Kadernota 2018:

- Vroeg Eropaf/outreachend werken € 31.000
- Communicatie € 4.000
- Samenwerkingsverbanden € 3.500,00
- Invoering Papierwinkel € 12.000

Schuldeisersbijdrage:

- Voorlichting en training € 5.500

Daarnaast zal het invoeren van Mobility Mentoring kosten met zich meebrengen. Op dit moment is nog niet aan te geven hoeveel dit bij benadering zal zijn.

Naar verwachting zijn de kosten voor implementatie eenmalig. Bij de evaluatie omstreeks juli 2018 zal worden bezien of er na de periode van een jaar nog extra inzet nodig zal zijn. De kosten voor outreachend werken, de Papierwinkel, communicatie, training en voorlichting zijn structureel en zullen ook in de evaluatie worden meegenomen.

Schuldhulpverlening levert de gemeente ook iets op. Uit onderzoek (Hogeschool Utrecht en Regioplan, 2011) blijkt dat elke euro die een gemeente besteedt aan schuldhulpverlening, ongeveer het dubbele bespaart op andere terreinen waardoor schuldhulpverlening loont.

8. Verantwoording

Zoals in de inleiding genoemd, heeft de Nationale Ombudsman een aantal aanbevelingen gedaan aan gemeenten om schuldhulpverlening voor iedereen toegankelijker te maken. Bij de nieuwe aanpak, voldoet gemeente Teylingen aan al deze aanbevelingen.

Hieronder worden deze aanbevelingen nog een keer benoemd:

- Ondersteun en begeleid minder zelfredzame burgers tijdens en na het schuldhulptraject;
- Stel de (hulpvraag van de) schuldenaar centraal: kijk naar maatwerkoplossingen als een reguliere aanpak niet volstaat;
- Zorg voor persoonlijke aandacht, regelmatig contact en duidelijkheid zodat iemand weet waar hij voor wat moet zijn;
- Zet direct stappen na toelating tot de schuldhulpverlening: korte doorlooptijden verhogen de kans op succesvolle schuldhulp;
- Bied (voorlopige) hulp bij een dringende situatie ook als de schuldenaar nog niet is toegelaten tot de schuldhulpverlening;
- Geef iemand bij afwijzing/beëindiging van de schuldhulpverlening een besluit zodat hij gebruik kan maken van rechtsmiddelen.

Het rapport van WRR schetst drie beleidsrichtingen, namelijk:

- Probeer allereerst te voorkomen dat mensen nodeloos in financiële problemen komen door keuzes zo in te richten dat mensen relatief makkelijk zullen uitkomen bij de optie die voor hun financiële situatie waarschijnlijk het beste is. Dat kan bijvoorbeeld door het aanbieden van goede default-opties bij financiële keuzes;
- Als mensen toch problematische schulden (dreigen te) ontwikkelen, zorg dan dat sneller dan nu het geval is contact wordt gelegd tussen schuldenaar en hulpverlener. Dat kan door de drempel voor schuldhulpverlening te verlagen en door meer werk te maken van vroegsignalering;

- Mochten mensen hun schulden aan de overheid niet meer afbetalen, zet de bijzondere bevoegdheden van de overheid dan zoveel mogelijk pas in nadat is vastgesteld dat de betreffende schuldenaren ook beschikken over voldoende afloscapaciteit. Anders kan het gevolg zijn dat schuldenaren onder het bestaansminimum uitkomen, en daardoor welhaast gedwongen zijn om nieuwe schulden te maken.

Door ons te richten op communicatie, preventie en vroegsignalering, te kijken naar het eigen incassobeleid en te dereguleren waar mogelijk, sluit de nieuwe aanpak aan op deze drie beleidsrichtingen van de WRR.

8.1 Doorlooptijden

De gemeente Teylingen houdt zich aan de wettelijke doorlooptijden die in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en Wgs zijn bepaald. De ISD Bollenstreek die de technische schulddienstverlening uitvoert, is lid van de NVVK en moet zich houden aan doorlooptijden van de NVVK. Door activiteiten in de voorfase door netwerkpartners te laten uitvoeren, zijn deze doorlooptijden niet altijd van toepassing. In het plan van aanpak dat met de hulpvrager wordt opgesteld, zullen altijd realistische termijnen worden gesteld die aan de hulpvrager kenbaar worden gemaakt.

8.2 Kwaliteitsborging

Door te werken met professionele organisaties die aan voor de branche geldende kwaliteitseisen voldoen, wordt de kwaliteit van de integrale schuldhulpverlening geborgd. Voorbeelden van keurmerken zijn ISO, NEN, NVVK en lidmaatschap BPBI. Omdat de toegang tot schuldhulpverlening geregeld wordt via het sociaal team, zal de kwaliteitsbewaking daar plaatsvinden door de kwartiermaker.

8.3 Monitoring

Onder paragraaf 4.1.1 is aangegeven wat we de komende beleidsperiode willen bereiken, namelijk:

- Het aantal hulpvragen, door het bieden van een laagdrempelige toegang, verhogen met minimaal 20%. Dit komt neer op 118 hulpvragen per jaar;
- Door het inzetten van vroegsignalering, verwachten we daarnaast nog eens 50 huishoudens te bereiken in een vroeg stadium;
- Het eerste jaar zal er naar verwachting een toename zijn van het aantal curatieve trajecten. De verwachting is dat er in 2018 in totaal 55 curatieve trajecten ingezet zullen worden. Dit aantal zal in de jaren daarna sterk moeten afnemen.
- Het uitvalpercentage is maximaal 5%.

Door goede registraties van alle betrokken organisaties en het genereren van managementinformatie, worden de aantallen gemeten en kan hierop worden bijgestuurd als dat nodig blijkt te zijn. Er zullen registraties worden gedaan van NAW-gegevens[12], contactmomenten, verwijzingen, ingezette trajecten, doorlooptijden, resultaten en uitstroom voorzien van een reden. Het registreren en verwerken van de gegevens gebeurt binnen de geldende privacywet- en

[12] Naam, adres, woonplaats

regelgeving.

8.4 Implementatie, evaluatie en vervolg

Dit beleidsplan geldt over de periode juli 2017 tot juli 2021. Het neerleggen van de taak schuldhulpverlening in de sociale teams heeft implementatietijd nodig en zal niet in 2017 gerealiseerd zijn. Omstreeks juli 2018 zal geëvalueerd worden hoever het staat met de uitvoering van dit beleidsplan. Per 1 juli 2021 zal een volgend nieuw beleidsplan in gaan. Voordat dit nieuwe beleidsplan wordt opgesteld, zal een evaluatie plaatsvinden om te bezien of de doelstellingen zijn behaald en of er bijsturing nodig is voor het nieuwe beleidsplan 2021-2025.

Bijlage 1 Uitleg begrippen processchema[13]

1. Aanmelding en intake

Het doel van de Aanmelding is de registratie van de hulpvraag van de klant bij het NVVK-lid. De aanmelding leidt tot informatie die noodzakelijk is voor intake/crisisinterventie.

Het doel van de Intake is het toetsen van de zelfredzaamheid van de klant en het vaststellen van het probleem van de klant om een plan van aanpak te ontwikkelen.

2. Crisisinterventie

Het doel van crisisinterventie is het afwenden van een crisis en daarmee de mogelijkheid creëren om de schuldenaar te helpen via de reguliere schuldhulpverlening.
Indien er sprake is van een bedreigende situatie vindt binnen 3 werkdagen na de aanmelding het eerste gesprek plaats waarin de hulpvraag wordt vastgesteld.

3. Informatie en advies

Doel is het geven van Informatie en Advies over het zelfstandig bereiken van duurzaam financieel evenwicht zonder gebruik te maken van de producten Stabilisatie, Betalingsregeling, Herfinanciering, Schuldregeling, Budgetbeheer, Budgetcoaching of Duurzame Financiële Dienstverlening. Door het geven van informatie en advies kan ook een beroep op andere vormen van financiële dienstverlening worden voorkomen.

4. Stabilisatie

Het doel van Stabilisatie is het in evenwicht brengen en houden van inkomsten en uitgaven van de schuldenaar.
Hierbij is van belang dat de inkomsten worden gemaximaliseerd, de uitgaven tot het minimum worden beperkt, er geen crisis is en de beslagvrije voet wordt gegarandeerd.
Als bovenstaande is bereikt kan een Betalingsregeling, Herfinanciering of een Schuldregeling worden opgezet.

5. Duurzame Financiële Dienstverlening

Het doel van Duurzame Financiële Dienstverlening (DFD) is het in evenwicht brengen en houden van inkomsten en uitgaven van de schuldenaar, waarbij is vastgesteld dat het bestaande schuldprobleem door in of bij die persoon gelegen omstandigheden nog niet duurzaam opgelost kan worden.

6. Betalingsregeling

Het doel van de betalingsregeling is het volledig (100%) betalen van de vordering in een aantal termijnen.

7. Herfinanciering

Herfinanciering heeft tot doel een financieringsovereenkomst tot stand te brengen tussen de schuldenaar en de kredietverstrekker, waarmee de vastgestelde vordering(en) ineens en voor 100% wordt(en) voldaan.

---

[13] Volgens NVVK en https://www.zelfjeschuldenregelen.nl/over-schulden/extra-informatie/begrippen-a-z/

8. Schuldregeling

Het doel van de schuldregeling is het bewerkstelligen van een minnelijke regeling van de totale schuldenlast.

De module Schuldregeling bestaat uit twee submodules: Schuldbemiddeling en Saneringskrediet.

Schuldbemiddeling

Schuldbemiddeling is het oplossen van schulden, door het bemiddelen tot een regeling met schuldeisers, zonder krediet te verlenen. De schuldenaar reserveert maandelijks bij de schuldbemiddelende instantie het inkomen boven het Vrij Te Laten Bedrag, die de bedragen vervolgens doorbetaalt aan de schuldeisers. Schuldbemiddeling wordt door de gemeentelijke kredietbank, gemeenten en door de wet aangewezen instanties.

Saneringskrediet

Een schuldsanering is het oplossen van schulden door het verstrekken van een saneringskrediet. Met dit krediet worden de schuldeisers direct afbetaald. De schuldenaar moet dit nieuwe krediet gedurende de looptijd van de schuldregeling aflossen bij de schuldhulpverlenende instantie.

9. Budgetbeheer

Budgetbeheer beheert de inkomsten en doet betalingen voor de klant, volgens een vastgesteld budgetplan. Het doel van budgetbeheer is zorgdragen dat betalingen tijdig gedaan worden en voorkomen van (nieuwe) schulden of betalingsachterstanden.

10. Budgetcoaching

Doel van budgetcoaching is het bieden van ondersteuning bij het opdoen van kennis en vaardigheden, waardoor de klant leert op een verantwoorde manier met zijn geld om te gaan. Dit kan inhouden het inzicht krijgen in de inkomsten en uitgaven, het op orde brengen van een overzichtelijke administratie, en klanten helpen bij het afstemmen van de uitgaven op het beschikbare budget, zodanig dat de schulden kunnen worden afgelost en er in de toekomst geen nieuwe schulden ontstaan.

11. Beschermingsbewind

Beschermingsbewind is mogelijk voor mensen die wegens een lichamelijke of geestelijke beperking niet in staat zijn om hun eigen vermogen te beheren. Het bewind zegt dus niets over de vermogenspositie van iemand, maar wel over het onvermogen om de eigen financiën te regelen. Beschermingsbewind wordt in principe aangevraagd door de klant zelf maar kan ook door familieleden (tot in de 4e graad) worden aangevraagd. Is er niemand die de aanvraag kan doen en is bewind voering toch noodzakelijk, dan kan een verzoek bij de officier van Justitie in worden gediend.

12. Flankerende hulp

Met de inzet van flankerende hulp wordt de schuldenaar zodanig ondersteunt dat het mogelijk is om te komen tot een duurzame oplossing of beheersing van de financiële problemen.

13. Wsnp

De Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (Wsnp) is een aanvulling op de Faillissementswet en biedt burgers met financiële problemen een extra perspectief op een schuldenvrije toekomst. De

rechter beslist hierin over de toelating tot deze regeling, de hoogte van de afloscapaciteit en de duur van de sanering. Voorwaarde voor toelating is, dat de schulden te goeder trouw zijn ontstaan en dat een vrijwillig akkoord over afbetaling niet meer mogelijk is. Dit wettelijke traject kan pas in werking treden, als eerst is geprobeerd in het minnelijke traject tot een oplossing te komen.

14. Nazorg

Doel van Nazorg is het voorkomen van herhaling in de zin van het voorkomen dat personen opnieuw met problematische schulden te maken krijgen.

Bijlage 2 Bronvermelding

Armoedebeleid gemeente Teylingen 2017 [Beleidsnota]. (2017). Geraadpleegd van DecosJoin HLT: zaaknr. Z-17-001804

BELEIDSPLAN Schuldhulpverlening ISD BOLLENSTREEK 2012-2013 [Beleidsnota]. (2012). Geraadpleegd van http://ibabsonline.eu/Agenda.aspx?site=teylingen&agendaid=e1a36093-47ed-4a27-a6d0-720de4f7550a&FoundIDs=

Hogeschool Utrecht. (2011). *Schuldhulpverlening loont!*. Geraadpleegd van https://www.divosa.nl/sites/default/files/onderwerp_bestanden/schuldhulp_loont.pdf

Jungman, N., & Wesdorp, P. (2017). *Mobility Mentoring. Hoe inzichten uit de hersenwetenschap leiden tot een betere aanpak van armoede en schulden*. Geraadpleegd van http://www.platform31.nl/publicaties/mobility-mentoring

Mullainathan, S., & Shafir, E. (2015). *Schaarste. Hoe gebrek aan tijd en geld ons gedrag bepalen*. ?, ?: Times Books.

Nationale Ombudsman. (2016, 11 mei). Burgerperspectief op Schuldhulpverlening [Rapport]. Geraadpleegd van https://www.nationaleombudsman.nl/onderzoeken/2016050-burgerperspectief-op-schuldhulpverlening

Nibud. (2016, 7 november). Kans op financiële problemen 2016 [Rapport]. Geraadpleegd van https://www.nibud.nl/wp-content/uploads/Nibud-Rapport-Kans-op-geldproblemen-2016.pdf

NVVK. (2017). Jaarverslag 2016. Geraadpleegd van http://jaarverslag2016.nvvk.eu/cijfers/index.html

Panteia. (2014, 30 april). Amsterdam: Vroeg Eropaf [Rapport]. Geraadpleegd van http://businesscases.effectieveschuldhulp.nl/?page_id=16

Rijksuniversiteit Groningen (RUG), Kredietbank Nederland en Syncasso. (2016). AFGELOST = OPGELOST. Geraadpleegd van https://www.kredietbanknederland.nl/afgelost-is-opgelost

WRR. (2016). Eigen Schuld? [Rapport]. Geraadpleegd van http://www.effectieveschuldhulp.nl/files/1014/6736/6634/Een_gedragswetenschapelijk_perspectief_op_problematische_schulden_onderzoek_WRR2016.pdf

Adviesplatform WMO en Jeugd Teylingen

Aan het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Teylingen
Postbus 149
2215 ZJ Voorhout

Voorhout, 8 juni 2017

Advies met betrekking tot de Beleidsnota Integrale Schuldhulpverlening Teylingen 2017-2021

Geachte college,

Graag willen wij u complimenteren met de voorgestelde beleidsnota Integrale Schuldhulpverlening Teylingen 2017-2021. De nota is goed van opbouw, leesbaar en alle beschikbare relevante informatie is meegenomen. De uitgangspunten zijn helder geformuleerd en er is ruime aandacht voor preventie en nazorg.
Dat u de keuze maakt om het Sociaal Team een centrale rol te geven in de schuldhulpverlening zal de integraliteit bevorderen. Tegelijkertijd zit hier ook een zorgpunt. De Sociale Teams worden ingezet in de kernen Warmond en Voorhout en betreffen een pilot. Pas later dit jaar is er een evaluatie van deze pilot en zal worden besloten of de Sociale Teams worden voortgezet. Wij zijn van mening dat u, door hier geen melding van te maken in deze nota, een voorschot neemt op de uitkomst van deze evaluatie. Ook missen wij in de nota de aanpak voor de kern Sassenheim. Hier is het zogenaamde Home Team actief. Ons is niet duidelijk of dit Home Team ook kan en zal worden ingezet op een gelijke wijze als het Sociaal Team van de twee andere kernen in onze gemeente.

Dat u zowel de werkwijze “Vroeg er op af”, de “Papierwinkel” en “Mobility Mentoring” wilt inzetten vinden wij een goede zaak. Wij adviseren u om de Papierwinkel in alle 3 de kernen binnen onze gemeente in te zetten om de drempel voor de inwoners zo laag mogelijk te maken. De buurtkamers kunnen hierin wellicht een belangrijke rol vervullen.
In paragraaf 8.2 geeft u aan te willen werken met professionele organisaties die aan kwaliteitseisen moeten voldoen. Graag vragen wij hierbij uw extra aandacht voor de bewaking van de kwaliteit van de in te zetten vrijwilligers door deze organisaties. Ook zij moeten de gevraagde ondersteuning goed kunnen leveren. Een extra waarborg hiervoor lijkt ons op zijn plaats.
Ten aanzien van de communicatie adviseren wij u om die in samenwerking met de ketenpartners te doen en aan te sluiten bij al bestaande communicatiekanalen. Wel adviseren wij u om advies in te winnen hoe u de inwoners die het betreffen het best kunt bereiken.

Wij stellen de wijze waarop we als Adviesplatform zijn betrokken bij de ontwikkeling van deze beleidsnota zeer op prijs. Tevens hopen we dat de kennis die door mevrouw Meekel is verzameld over dit onderwerp, ook na haar vertrek geborgd blijft in de organisatie.

Met vriendelijke groet,
Namens de leden van het platform

Mw. M.A.C. Groenewegen
Voorzitter adviesplatform WMO en Jeugd Teylingen

Raadsvoorstel Besluitvormend

Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Teylingen

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	Z-17-000517
datum voorstel:	11 april 2017
datum collegevergadering:	16 mei 2017
datum raadsvergadering:	29 juni 2017
agendapunt:	0
portefeuillehouder:	Dhr. B.H.C. Brekelmans
behandelend ambtenaar:	Joop Baak
e-mailadres:	J.Baak@hltsamen.nl

Wij stellen voor:

1. De Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Teylingen gebaseerd op de kwaliteitscriteria 2.1 vast te stellen.
2. De raad in kennis te stellen van toekomstige wijzigingen van de kwaliteitscriteria 2.1.

Inleiding
Het college van burgemeester en wethouders is als bevoegd gezag aangewezen voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH – taken). Zij hebben de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze taken. Met het opstellen van de verplichte verordening hebben gemeenteraden en provincies een handvat om toezicht op de kwaliteit te houden.

Bestaand kader en context
Wet VTH
De wet Vergunningverlening, Toezicht en handhaving (VTH) trad 14 april 2016 in werking. De wet VTH is de verankering van de afspraken tussen de rijksoverheid, de provincies en de gemeenten om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van het omgevingsrecht beter te organiseren. In de wet VTH is vastgelegd dat gemeenten hiervoor verordeningen moeten opstellen. Voor het voorbereiden van de verordening is gebruik gemaakt van de standaard van de VNG. De standaard is afgestemd met IPO (Interprovinciaal Overleg) en Rijk. Het gebruik ervan vereenvoudigt de verplichte afstemming van de verordening met de provincie.

Kwaliteitscriteria 2.1.
Het IPO en de VNG hebben samen met het kabinet afspraken gemaakt hoe zij gezamenlijk werken aan de verbetering van de VTH taken. Naar aanleiding hiervan is een programma opgesteld, dat o.a. heeft geresulteerd in de kwaliteitscriteria 2.1 voor de uitvoering van de Wabo taken. De wet VTH is geschreven op basis van een stelsel dat gebaseerd is op vertrouwen en decentralisatie. Daarom zijn de kwaliteitscriteria 2.1 een uitgangspunt en behoudens het verplichte onderdeel betreffende een sluitende

beleidscyclus, uiteindelijk niet vastgelegd in landelijke wetgeving. De verordening regelt waarover de doelen van het beleid moeten gaan en hoe deze worden beoordeeld.
De kwaliteit is een verantwoordelijkheid van de decentrale overheden. Dit wordt dus aan de provincie en de gemeente overgelaten, waarbij de provincie de rol van toezichthouder heeft.

Zelfevaluatietool.
Voor organisaties, welke een rol op het gebied van de VTH taken hebben, is de zelfevaluatietool kwaliteitscriteria beschikbaar. De zelfevaluatietool is een webbased applicatie, om te meten hoe een organisatie zich verhoudt tot de kwaliteitscriteria 2.1. Na invulling is op basis van de uitkomsten duidelijk op welke punten een organisatie voldoet en waar nog een verbeterslag nodig is.
Onder leiding van het bureau Senze is voor de gemeenten Hillegom, Lisse, Teylingen gezamenlijk de zelfevaluatietool VTH-kwaliteitscriteria 2.1 ingevuld en is een plan opgesteld, waarin daar waar nodig verbeteringen worden geadviseerd. Doel was om inzichtelijk te krijgen hoe voldaan zou kunnen worden aan de kwaliteitscriteria 2.1.
De geadviseerde verbeteringen zullen in de werkorganisatie 'HLT samen' worden geïmplementeerd. Op deze wijze wordt de werkorganisatie toegerust om uitvoering te geven aan de afzonderlijke kwaliteitsverordeningen van Hillegom, Lisse en Teylingen.

Concept verordening.
Door Senze is ook de concept verordening opgesteld. Deze verordening is voor Hillegom, Lisse en Teylingen gelijk. Vanwege de zelfstandigheid van de gemeenten moet deze door de raden van de drie gemeenten afzonderlijk vastgesteld worden. De in de verordening gestelde doelen hebben betrekking op een toekomstgerichte borging van de inrichting en kwaliteit van de fysieke leefomgeving. In elk geval hebben deze doelen betrekking op de dienstverlening, de uitvoeringskwaliteit van diensten en producten en financiën.

Deze doelen zijn weliswaar algemeen geformuleerd, maar binnen het kader van de kwaliteitscriteria 2.1 moet als volgende stap ook een sluitende beleidscyclus opgesteld worden (procescriteria). Desgewenst kunnen in de nog op te stellen beleidsstukken die hieraan ten grondslag komen te liggen, per gemeente verschillen worden aangebracht. Hiermee is de raad in de gelegenheid om lokale invloed uit te oefenen en lokale prioriteiten te stellen.
Wanneer eventueel door nieuwe inzichten, de kwaliteitscriteria 2.1 in de toekomst worden gewijzigd, wordt de gemeenteraad hiervan op de hoogte gebracht.

Resultaat zelfevaluatietool, onderscheid kritieke massa en procescriteria.
Binnen de kwaliteitscriteria 2.1 zijn 2 elementen te onderscheiden; de kritieke massa en de proceskwaliteit.
De *kritieke massa* is te vertalen in vakmanschap. Dit komt neer op voldoende opleiding en kennis, voldoende ervaring (vlieguren) en het onderhouden van de opleiding, kennis en ervaring. De kwaliteitscriteria 2.1 hebben echter geen enkele relatie met de omvang van het werkaanbod, maar geven een ondergrens voor het aantal medewerkers en hun deskundigheid en ervaring. Voor wat dit aspect betreft voldoet werkorganisatie HLT nagenoeg op alle 26 taakvelden van de kwaliteitscriteria 2.1. Waar niet wordt voldaan is dit te herleiden tot onvoldoende (zeer specialistisch) werkaanbod. Er is dus simpelweg ook nauwelijks of geen vraag naar.
Verder is er om aan de kwaliteitseisen te voldoen verbetering nodig op het gebied van (actualiserings-) en verdiepingscursussen. In het opleidingsplan zal dit worden meegenomen. Op basis van kennis en ervaring hebben alle medewerkers echter voldoende bagage voor zelfstandige uitvoering van de taken.

Het voldoen aan *de procescriteria* borgt een gesloten cyclus, die begint met het opstellen van strategisch beleidskader, die overgaat in een planmatig uitvoeringsprogramma, achtereenvolgens het monitoren van geleverde prestaties en tenslotte het bijstellen van het beleid naar aanleiding van de ervaringen uit de praktijk. Voor het onderdeel procescriteria is op sommige onderdelen een verbeterslag nodig om aan de kwaliteitseisen te kunnen voldoen. Binnen de afzonderlijke gemeenten waren echter vaak al wel werkinstructies en protocollen aanwezig. Geïnventariseerd moet worden welke bruikbaar zijn om te kunnen voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.1. Daartoe zal een projectplan worden opgesteld, waarin ook de bestuurlijke doelen worden meegenomen.

Interbestuurlijk toezicht.
Met de Provincie Zuid Holland is een bestuursovereenkomst gesloten. Deze bestuursovereenkomst bevat afspraken over het interbestuurlijk toezicht tussen de Provincie Zuid Holland en de gemeente en heeft o.a. ook betrekking op de naleving van de wet- en regelgeving op de domeinen Ruimtelijke Ordening en Omgevingsrecht.
Een specifieke afspraak betreft de VTH-taken, dat wil zeggen het vaststellen van de verordening kwaliteit Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht.

Beoogd effect
Voldoen aan de Wet Vergunningverlening, Toezicht en handhaving (VTH) en de afspraken uit de bestuursovereenkomst met de provincie Zuid-Holland.

Argumenten
1. Dit is een bevoegdheid van de gemeenteraad.

2. In de Wet VTH is bepaald dat gemeenten een kwaliteitsverordening moeten vaststellen.

3. Het hebben van een kwaliteitsverordening is een beoordelingspunt voor het interbestuurlijk toezicht door Gedeputeerde Staten (GS). De conceptverordening is ter consultatie aangeboden aan GS, er zijn door GS geen opmerkingen gemaakt op de conceptverordening.

4. Door nieuwe inzichten kunnen de kwaliteitscriteria 2.1 worden gewijzigd. De raad zal dan in kennis gesteld worden van de wijzigingen.

Kanttekeningen
De kwaliteitscriteria 2.1 hebben geen enkele relatie met het lokale werkaanbod, deze zijn slechts gebaseerd op een ondergrens van kwantiteit en kwaliteit. Diverse VTH-taken worden door de ODWH uitgevoerd, met name op het gebied van milieuregelgeving. Dit laat onverlet dat steeds de afweging kan worden gemaakt waar de overige taken het beste kunnen worden uitgevoerd, bijvoorbeeld ter versterking van de robuustheid van de ODWH. Vanuit kwaliteitsoogpunt is er echter geen aanleiding extra taken naar de ODWH te verplaatsen.

Financiële consequenties
Het vaststellen van deze verordening als zodanig heeft geen financiële consequenties. Eventuele kosten welke het gevolg zijn van gewenste bestuurlijke doelstellingen, zullen zo nodig nader in beeld worden gebracht en ter besluitvorming worden voorgelegd.

Aanpak, uitvoering en participatie
Binnen het kader van de kwaliteitsverordening moet een sluitende beleidscyclus opgesteld worden. Een nader te bepalen projectstructuur lijkt hierbij een voor de hand liggende

aanpak, mede omdat de uitvoering van de VTH-taken zich uitstrekt over verschillende domeinen, onder verantwoording van verschillende portefeuillehouders. Ook heeft dit een relatie met de aankomende Omgevingswet. Het management van Werkorganisatie 'HLT Samen' draagt er zorg voor dat de beleidscyclus opgesteld wordt en dat voorgestelde verbeteringen geïmplementeerd worden.

Duurzaamheid
De verordening regelt de kwaliteit van de door en in opdracht van het college van burgemeester en wethouders uitgevoerde vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) van het omgevingsrecht. Ook binnen het omgevingsrecht wordt in toenemende mate rekening gehouden met duurzaamheid. Goede uitvoering van de taken volgend uit het omgevingsrecht komt daarom ten goede aan duurzaamheid. Bijvoorbeeld in geval van toezicht op de uitvoering van maatregelen om het energiegebruik te beperken. Onderwerpen die binnen het bereik van de verordening vallen, kunnen ook onderdeel (blijven) uitmaken van andere thema's dan die van de fysieke leefomgeving alleen. Deze verordening belemmert niet dat specifieke onderwerpen zoals bijvoorbeeld duurzaamheid, ook aan de orde kunnen komen op andere gebieden of in andere beleidskeuzes en taakstelling.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
Een inhoudelijk identieke verordening wordt ook ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraden van Hillegom en Lisse. Deze verordening vormt de basis, met het opstellen van een sluitende beleidscyclus kunnen de verschillende gemeenten echter individueel het kwaliteitsniveau voor de verschillende onderdelen bepalen en eventueel de nadruk op bepaalde thema's leggen.

Urgentie
Het hebben van een kwaliteitsverordening VTH is een beoordelingspunt voor het interbestuurlijk toezicht door Gedeputeerde Staten (GS). Naar GS is oorspronkelijk gecommuniceerd dat gestreefd zou worden de verordening in het eerste kwartaal van 2017 in werking te laten treden. Vanwege de invoering van Werkorganisatie 'HLT Samen' is dit met instemming van GS uitgesteld.

Evaluatie
Het uitgangspunt voor de uitvoering van de VTH taken zijn de kwaliteitscriteria 2.1. Deze zijn verankerd in artikel 1 en 5 van de verordening. Jaarlijks zullen burgemeester en wethouders moeten aangegeven of de geformuleerde beleidsdoelen voor dienstverlening, uitvoeringskwaliteit van diensten en producten en financiën gehaald worden. Het college zal dit voorleggen aan de gemeenteraad. De gemeenteraad oefent invloed uit op de formulering van doelen en indicatoren door burgemeester en wethouders en op de bijstelling daarvan. Op deze wijze ontstaat een gesloten cyclus van doelstelling, uitvoering en bijstelling.

Bijlagen en achtergrondinformatie

- Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Teylingen.
- Kwaliteitscriteria 2.1 d.d. 7 september 2012.

namens het college van burgemeester en wethouders,

J.J.G. Covers
secretaris

C.G.J. Breuer
burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het collegebesluit van [datum] met als onderwerp Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Teylingen;

gelet op de artikelen 5.4, eerste lid, 5.5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en artikel 149 van de Gemeentewet;

gehoord Gedeputeerde Staten van Zuid Holland;

gezien het advies van de commissie Bestuur Financiën Toerisme;

besluit:

1. De Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Teylingen gebaseerd op de kwaliteitscriteria 2.1 vast stellen.
2. Kennis nemen van toekomstige wijzigingen van de kwaliteitscriteria 2.1.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 29 juni 2017,

Robert van Dijk
griffier

Carla G.J. Breuer
voorzitter

Raadsvoorstel Besluitvormend

vaststelling bestemmingsplan "Sassenheim Oost"

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	9262
datum voorstel:	25 april 2017
datum collegevergadering:	16 mei 2017
datum raadsvergadering:	29 juni 2017
agendapunt:	
portefeuillehouder:	Bas Brekelmans
behandelend ambtenaar:	Lindy van der Klaauw
e-mailadres:	L.vanderKlaauw@hltsamen.nl

Wij stellen voor:

1. De zienswijzen van de indieners te beantwoorden, zoals aangegeven in de Nota van beantwoording zienswijzen, tevens Nota van wijzigingen ontwerpbestemmingsplan “Sassenheim Oost” van april 2017.
2. Het bestemmingsplan “Sassenheim Oost” met identificatienummer NL.IMRO.1525.BP2015SAS05009-0401 gewijzigd vast te stellen met inachtneming van de bijgevoegde en bij dit besluit behorende Nota van beantwoording zienswijzen tevens nota van wijzigingen ontwerpbestemmingsplan “Sassenheim Oost”.
3. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.

Inleiding
Het vast te stellen bestemmingsplan is een actualisatie van het bestemmingsplan “Oost” en verschillende kleinere bestemmingsplannen binnen het bestemmingsplan “Sassenheim Oost”. Deze op dit moment nog geldende bestemmingsplannen worden samengevoegd tot één bestemmingsplan. Het plangebied is gelegen ten zuidoosten van de kern Sassenheim. Het betreft een woongebied, globaal begrensd door de Narcissenlaan, Parklaan/de van Pallandstraat, de A44 en de Hyacintenstraat. De gemeenteraad is bevoegd om het bestemmingsplan vast te stellen. In dit voorstel stellen wij u voor in te stemmen met de Nota van beantwoording zienswijzen, tevens nota van wijzigingen. Tevens stellen wij u voor het bestemmingsplan ‘Sassenheim Oost” gewijzigd ten opzichte van het ontwerpplan vast te stellen. Er hoeft geen exploitatieplan vastgesteld te worden.

Bestaand kader en context
Het gaat om een actualisatie van het bestemmingsplan. De actualisatie van het bestemmingsplan is ingegeven door de verplichting van de Wet ruimtelijke ordening om het bestemmingsplan één keer in de tien jaar te herzien. Het geldende bestemmingsplan is in september 2007 vastgesteld en dient daarom herzien te worden. De voorbereiding van de actualisatie is gestart met een inspraakfase. Dit is wettelijk niet verplicht, doch in overeenstemming met de gemeentelijke participatieladder. Na de inspraakfase is de formele procedure volgens de Wet ruimtelijke ordening gevolgd voor het vaststellen van het bestemmingsplan.

Beoogd effect
Een vastgesteld bestemmingsplan met een actueel toetsingskader voor vergunningaanvragen en principeverzoeken.

Argumenten
1.1 De zienswijzen zijn in de Nota van beantwoording, tevens nota van wijzigingen van een passende reactie voorzien.
Er zijn vier zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn in de Nota van beantwoording tevens nota van wijzigingen samengevat en van een passende reactie voorzien. De zienswijzen leiden deels tot aanpassing van het bestemmingsplan.

1.2 De genoemde wijzigingen zijn noodzakelijk en wenselijk.
Voor een deel zijn de aanpassingen, genoemd in de Nota van beantwoording, tevens nota van wijzigingen, het gevolg van de ingediende zienswijzen. Voor het overige zijn dit zogenaamde "ambtshalve "aanpassingen. Kortheidshalve wordt verwezen naar de betreffende nota.

2.1 Het bestemmingsplan biedt een passende bestemmingsplanregeling voor het gebied.
Het bestemmingsplan is conserverend van aard. Bebouwings- en gebruiksregels zijn geactualiseerd en aangepast aan de hiervoor in de organisatie ontwikkelde standaardregeling "Handboek Bestemmingsplannen gemeente Teylingen". Tevens is het bestemmingsplan aangepast aan nieuwe wetgeving. De wijzigingsbevoegdheden van het geldende bestemmingsplan die nog niet zijn uitgevoerd, zijn overgenomen in het geactualiseerde plan. Het betreft in hoofdzaak bedrijfspercelen die gewijzigd kunnen worden in een woonbestemming passend in de woonomgeving.

3.1 Op grond van artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening is het niet vereist een exploitatieplan vast te stellen.
Het betreft een conserverend plan en er zijn geen kosten te verhalen. Voor de ontwikkellocaties waarvoor een wijzigingsbevoegdheid in het plan is opgenomen is volgens artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening, een financiële verantwoording aan de orde wanneer deze bevoegdheid wordt toegepast.

Overwegingen
In het kader van het overleg als bedoeld in artikel 3.1.1. van het Besluit ruimtelijke ordening is een voorontwerp van het bestemmingsplan voorgelegd aan de provincie Zuid-Holland en het Hoogheemraadschap van Rijnland. De gemeente heeft het provinciale E-formulier voor het aanbieden van ruimtelijke plannen ingevuld. Daaruit blijkt dat er geen provinciale belangen in het geding zijn. Het Hoogheemraadschap heeft met het plan ingestemd. Tevens heeft het voorontwerp van het bestemmingsplan van 8 september tot en met 19 oktober 2016 ter inzage gelegen en is voor het inzien van het voorontwerp van het bestemmingsplan een inloopavond gehouden. Tijdens de periode dat het bestemmingsplan ter inzage lag, kon iedereen een inspraakreactie indienen. De

ontvangen vooroverleg- en inspraakreacties zijn samengevat en van een reactie voorzien in de "inspraak- en vooroverlegnota". Deze nota is als bijlage toegevoegd aan de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan. Een aantal inspraakreacties hebben geleid tot aanpassingen van het bestemmingsplan.

In overeenstemming met artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening en afdeling 3.4. van de Algemene wet bestuursrecht heeft een ontwerp van het bestemmingsplan van 16 februari 2017 tot en met 29 maart 2017 ter inzage gelegen. Tijdens deze periode was het voor iedereen mogelijk een zienswijze in te dienen. Het ter inzage leggen van het ontwerpplan en de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen is op 15 februari 2017 bekend gemaakt op de gemeentelijke website, in het plaatselijk nieuwsblad "de Teylinger" en in de Staatscourant.

Er zijn vier zienswijzen ontvangen op het ontwerpbestemmingsplan. In bijgaande Nota van beantwoording, tevens Nota van wijzigingen zijn deze zienswijzen samengevat en van een reactie voorzien.

Naar aanleiding van ingediende zienswijzen is het vast te stellen bestemmingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerp.

Kanttekeningen
Geen.

Financiële consequenties
In de gemeentelijke begroting is voor het opstellen en actualiseren van bestemmingsplannen jaarlijks een bedrag opgenomen. De kosten van het opstellen en in procedure brengen van het bestemmingsplan komen ten laste van deze post.

Aanpak, uitvoering en participatie
Het besluit van de gemeenteraad tot gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan wordt toegezonden aan de Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland. Vanwege de gewijzigde vaststelling moet volgens artikel 3.8 lid 4 van de Wet ruimtelijke ordening, eerst GS in de gelegenheid worden gesteld om te reageren. Zes weken na het vaststellingsbesluit wordt het vaststellingsbesluit (in "de Teylinger", de Staatscourant en op de website) bekend gemaakt.

Het bestemmingsplan ligt na deze bekendmaking zes weken ter inzage. Tijdens deze termijn kunnen belanghebbenden in beroep gaan bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. De indieners van zienswijzen worden schriftelijk op de hoogte gesteld van het vaststellingsbesluit.

Het besluit is onherroepelijk als na afloop van de beroepstermijn niemand beroep heeft ingesteld. Is gedurende die termijn beroep ingesteld én is een verzoek om voorlopige voorziening gevraagd dan is het besluit nog niet onherroepelijk.

Duurzaamheid
Het betreft een actualisatie van het bestemmingsplan. Met een actueel toetsingskader kunnen principeverzoeken en vergunningaanvragen met minder administratieve lasten en procedures worden afgehandeld. Dit levert een bijdrage aan een duurzame organisatie en gemeente.

Voor mogelijke ontwikkelingen zijn wijzigingsbevoegdheden opgenomen. Het gaat hierbij om woningbouwontwikkelingen. Wanneer gebruik wordt gemaakt van deze wijzigingsbevoegdheden wordt met de betreffende eigenaar of projectontwikkelaar

afspraken vastgelegd over duurzaamheid overeenkomstig de woonvisie en andere (beleids)afspraken. Volgens het huidige beleid zou dit inhouden dat er in ieder geval afspraken gemaakt worden over het bouwen volgens Woonkeur van SKW certificatie B.V. te Houten, het FSC keurmerk en in overeenstemming met een GPR gebouwscore van tenminste een 7 per thema en voor het thema energie een 7,5.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
Het betreft een voorstel voor de gemeenteraad van Teylingen. Voor de overige gemeenten is dit niet relevant.

Urgentie
Gelet op de verplichting van de Wet ruimtelijke ordening om een bestemmingsplan één keer in de tien jaar te herzien en de vaststelling van het geldende bestemmingsplan in september 2007, is een zo spoedig mogelijke behandeling van het voorstel van belang.

Evaluatie
Niet van toepassing.

Bijlagen en achtergrondinformatie

1. Nota van beantwoording zienswijzen, tevens Nota van wijzigingen ontwerpbestemmingsplan Sassenheim Oost.
2. Zienswijze heren Schmidt, Goslinga, Willemse en van Zoen, woonachtig op respectievelijk Lindenlaan 21, 2172 AH, Lindenlaan 8 en 30, 2172 AJ en Berkenlaan 1, 2172 AE in Sassenheim.
3. Zienswijze Mr. drs. B.J.P.M. Zwinkels, Advocatenkantoor Zwinkels, Middel Broekweg 120a, 2675 KJ Honselerdijk, namens de heer Beljon en aannemersbedrijf fa. H&B Beljon, Adelborst van Leeuwenlaan 15a, Sassenheim.
4. Zienswijze S.M. Kiebert, namens Kiebert Beheer BV, Molenstraat 15, 2171 GM Sassenheim.
5. Zienswijze Liander N.V., Postbus 50, 6920 AB Duiven.
6. Verbeelding (plankaart) 1 bestemmingsplan.
7. Verbeelding (plankaart) 2/archeologie bestemmingsplan.
8. Regels bestemmingsplan.
9. Toelichting bestemmingsplan.
10. Bijlagen bij de regels bestemmingsplan.
11. Bijlagen bij de toelichting bestemmingsplan.
12. Verbeelding (plankaart) 1 ontwerpbestemmingsplan.
13. Verbeelding (plankaart) 2/archeologie ontwerpbestemmingsplan.
14. Regels ontwerpbestemmingsplan.
15. Toelichting ontwerpbestemmingsplan.
16. Bijlagen bij de regels ontwerpbestemmingsplan.
17. Bijlagen bij de toelichting ontwerpbestemmingsplan.

namens het college van burgemeester en wethouders,

Dhr. J.J.G. Covers secretaris	Mevr. C.G.J. Breuer burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het collegebesluit van 16 mei 2017,

gelet op artikel 3.1. van de Wet ruimtelijke ordening,

besluit:

1. De zienswijzen van de indieners te beantwoorden, zoals aangegeven in de Nota van beantwoording zienswijzen, tevens Nota van wijzigingen ontwerpbestemmingsplan "Sassenheim Oost" van april 2017.
2. Het bestemmingsplan "Sassenheim Oost" met identificatienummer NL.IMRO.1525.BP2015SAS05009-0401 gewijzigd vast te stellen met inachtneming van de bijgevoegde en bij dit besluit behorende Nota van beantwoording zienswijzen, tevens nota van wijzigingen ontwerpbestemmingsplan "Sassenheim Oost".
3. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 29 juni 2017,

Robert van Dijk
griffier

Carla G.J. Breuer
voorzitter

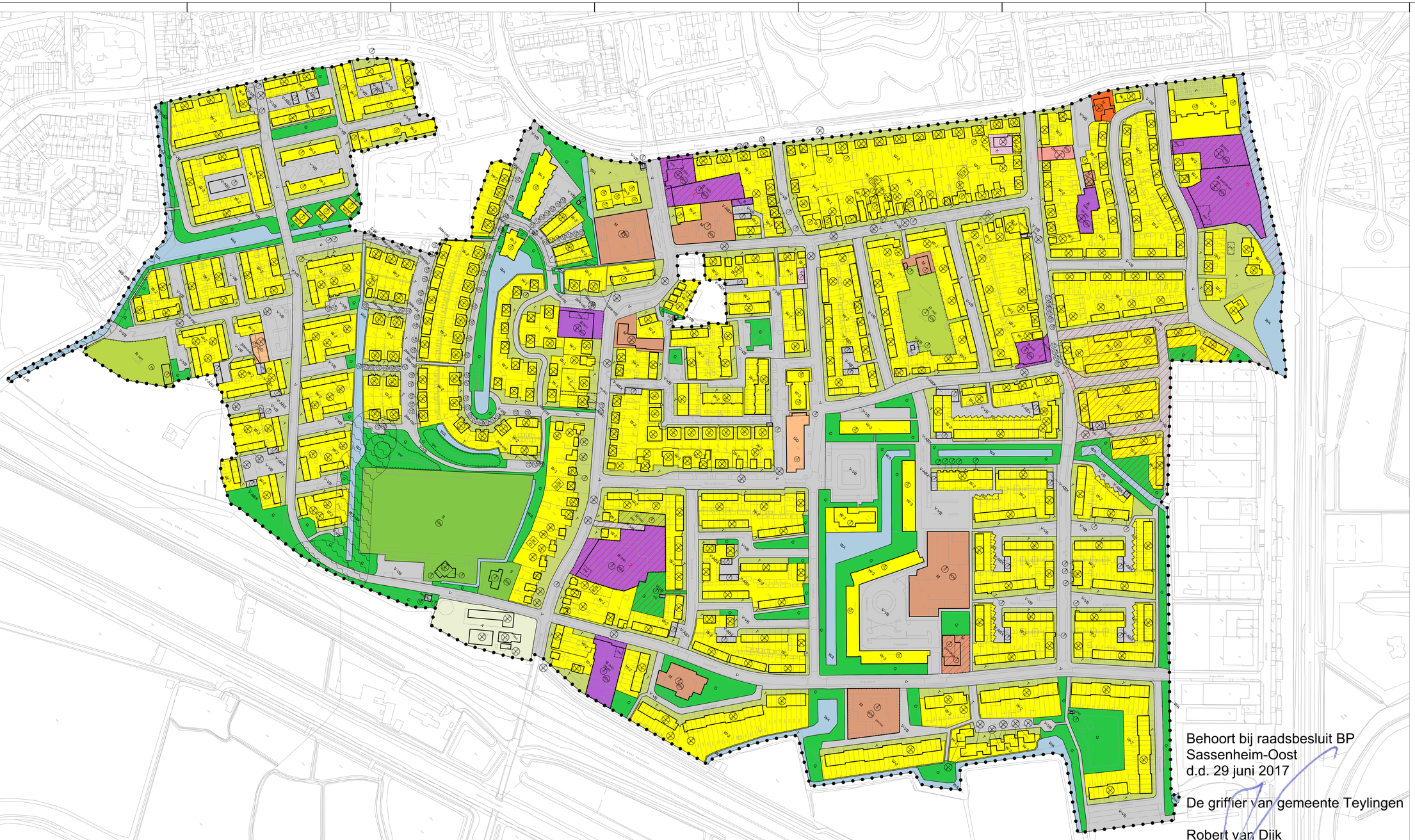

Plangebied

Sassenheim oost

Bestemmingen

- A — Agrarisch
- B — Bedrijf
- DH — Detailhandel
- GD — Gemengd
- G — Groen
- H — Horeca
- K — Kantoor
- M — Maatschappelijk
- R — Recreatie
- S — Sport
- T — Tuin
- V — Verkeer
- V-ABX — Verkeer - Autoboxen
- V-VB — Verkeer - Verblijfsgebied
- WA — Water
- W-1 — Wonen - 1
- W-2 — Wonen - 2
- W-3 — Wonen - 3

Dubbelbestemmingen

- L-R — Leiding - Riool
- L-W — Leiding - Water
- WR-A — Waarde - Archeologie (zie kaartblad 2)
- WS-WS — Waterstaat - Waterkering

Gebiedsaanduidingen

- wetgevingzone - wijzigingsgebied 1
- wetgevingzone - wijzigingsgebied 2
- wetgevingzone - wijzigingsgebied 3
- wetgevingzone - wijzigingsgebied 4
- wetgevingzone - wijzigingsgebied 5
- wetgevingzone - wijzigingsgebied 6

Functieaanduidingen

- (atel) — atelier
- (bd1) — bedrijf tot en met categorie 1
- (bd2) — bedrijf tot en met categorie 2
- (bd3.1) — bedrijf tot en met categorie 3.1
- (bw) — bedrijfswoning
- (dso) — dansschool
- (dv) — dienstverlening
- (gar) — garage
- (gw) — geluidwal
- (k) — kantoor
- (nv) — nutsvoorziening
- (sb-an) — specifieke vorm van bedrijf - aannemer
- (sb-gh) — specifieke vorm van bedrijf - groothandel in verfproducten
- (sb-zg) — specifieke vorm van bedrijf - zaaksgebonden overgangsrecht
- (sd-ks) — specifieke vorm van dienstverlening - kapsalon
- (sm-dkw) — specifieke vorm van maatschappelijk - depot kringloopwinkel
- (sm-kw) — specifieke vorm van maatschappelijk - kringloopwinkel
- (sr-pe1) — specifieke vorm van tuin - parkeren op eigen erf 1
- (swa-1) — specifieke vorm van waarde - 1 (zie kaartblad 2)
- (swa-2) — specifieke vorm van waarde - 2 (zie kaartblad 2)
- (swa-3) — specifieke vorm van waarde - 3 (zie kaartblad 2)
- (sw-pe1) — specifieke vorm van wonen - parkeren op eigen erf 1
- (spt) — speeltuin
- (sps) — sportschool
- (vm) — verkooppunt motorbrandstoffen zonder lpg
- (zb) — zwembad

Bouwvlakken

- bouwvlak

Bouwaanduidingen

- (ant) — antennemast
- (bba-cp) — specifieke bouwaanduiding - carport
- (bba-ov) — specifieke bouwaanduiding - overbouwing
- (bba-ok) — specifieke bouwaanduiding - overkapping

Maatvoeringen

- ep 41 — extra oppervlakte erfbebouwing (m²)
- 40% — maximum bebouwingspercentage (%)
- 1 — maximum bouwhoogte (m)
- g 0,5 — maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)

Figuren

- hartlijn leiding - riool
- hartlijn leiding - water

Verklaringen

- bestaande bebouwing, topografische gegevens (GBK)
- kadastrale gegevens (DKK)

Behoort bij raadsbesluit BP
Sassenheim-Oost
d.d. 29 juni 2017

De griffier van gemeente Teylingen

Robert van Dijk

GEMEENTE TEYLINGEN
BESTEMMINGSPLAN
SASSENHEIM-OOST

- Vastgesteld mei 2017
- NL.IMRO.1525.BP2015SAS05009-

ruimtelijke denkers
wissing

Weidelaan 108, 2991 CT Barendrecht
Postbus 37, 2990 AA Barendrecht
www.wissing.nl
T +31(0)180 61 31 44

sk	073624-B-01
blad	1 van 2
schal	1 : 1.000
versie	0401
gete	17-05-2017 DRE
grf	15-03-2016
gmw	Kim Heijmerks

verhelpbijw maken zijn vastgelegd in het GML-bestand

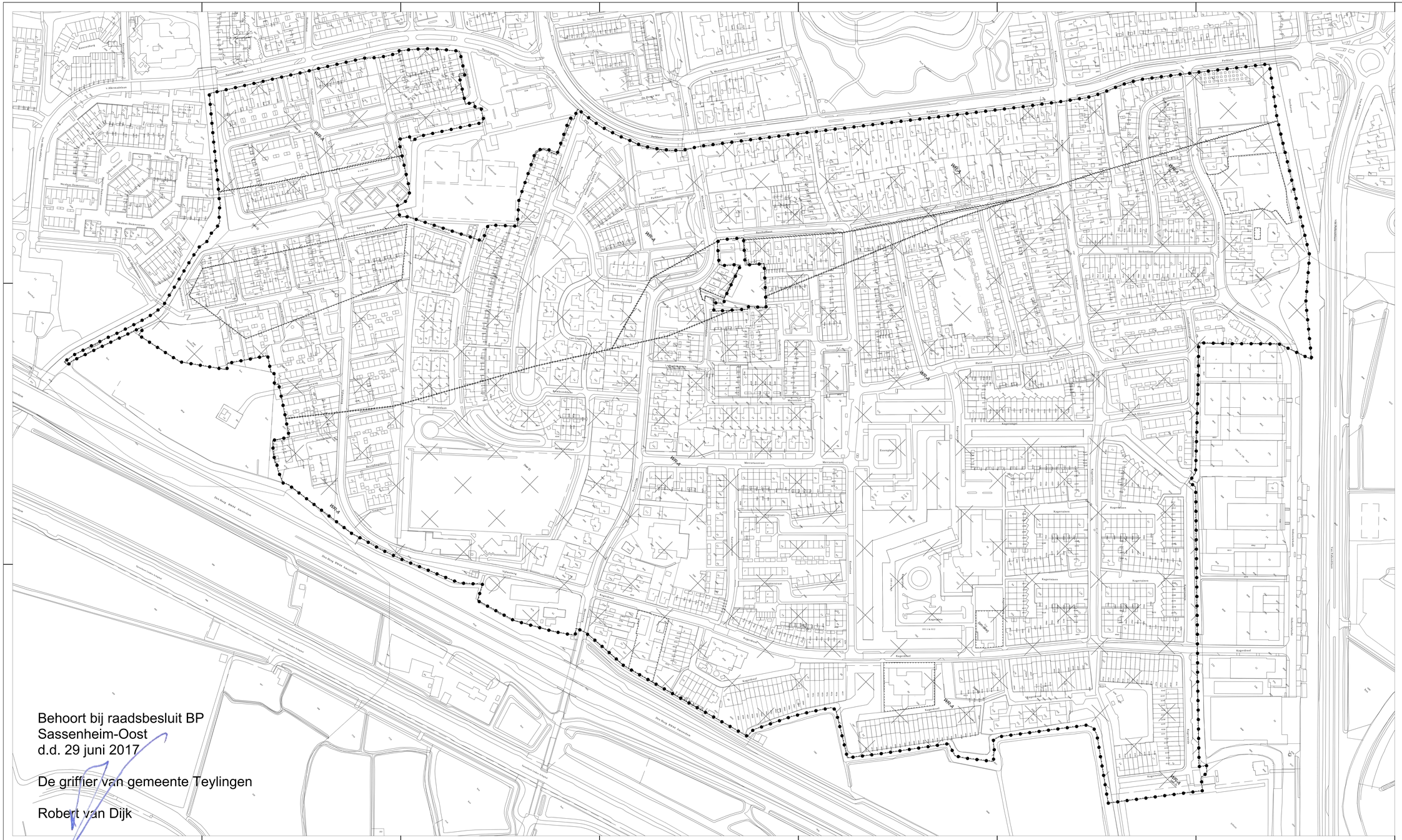
WR-A
Parkhaven
Mercatorstraat
Kagerstraat
Kagerdreef
Kagerlaan
Kagerplein
Essenplein
Vijverpark
Vijverpad
Vijverlaan
Vijverstraat
Vijverweg
Vijverhof
Vijverkade
Vijverplein
Vijverbrug
Vijverbuurt
Vijverbuurtschool
Vijverbuurtschool-school
Vijverbuurtschool-gymzaal
Vijverbuurtschool-kinderopvang
Vijverbuurtschool-buitenschoolse opvang
Vijverbuurtschool-peuterspeelzaal
Vijverbuurtschool-speelplaats
Vijverbuurtschool-speelplaats
Vijverbuurtschool-speelplaats

Behoort bij raadsbesluit BP
Sassenheim-Oost
d.d. 29 juni 2017

De griffier van gemeente Teylingen

Robert van Dijk

Sassenheim-Oost

Inhoudsopgave

Toelichting 5

Hoofdstuk 1 Inleiding 5
1.1 Aanleiding 5
1.2 Ligging plangebied 5
1.3 Vigerende bestemmingsplannen 6
1.4 Planvorm 7
1.5 Planproces 7
1.6 Leeswijzer 8

Hoofdstuk 2 Gebiedsvisie 9
2.1 Ontstaansgeschiedenis 9
2.2 Ruimtelijk-functionele structuur 10
2.3 Gebiedsvisie 13
2.4 Ontwikkellocaties 14
2.5 Conclusie 16

Hoofdstuk 3 Juridische Planbeschrijving 17
3.1 Planvorm 17
3.2 Systematiek bestemmingen 17

Hoofdstuk 4 Beleidskader 27
4.1 Rijksbeleid 27
4.2 Provinciaal beleid 28
4.3 Regionaal beleid 30
4.4 Gemeentelijk beleid 30

Hoofdstuk 5 Onderzoek 34
5.1 Milieueffectrapportage 34
5.2 Bedrijven en milieuzonering 35
5.3 Externe veiligheid 38
5.4 Bodem 42
5.5 Archeologie 43
5.6 Cultuurhistorie 45
5.7 Geluid 46
5.8 Luchtkwaliteit 52
5.9 Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB) 54
5.10 Flora en fauna 59
5.11 Water 62

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid 64
6.1 Economische uitvoerbaarheid 64
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 64

Bijlagen bij de Toelichting 65

Bijlage 1 Beoordeling milieuaspecten wijzigingsbevoegdheden, Omgevingsdienst West-Holland 2016 66

Bijlage 2 Milieuadvies omgevingsdienst West-Holland 2016 118

Bijlage 3 Beoordeling geluidsbelasting zoutopslag 141

Bijlage 4 Beoordeling externe veiligheid 167

Bijlage 5 Berekening stikstofdepositie, AERIUS berekening 179

Bijlage 6 Inspraak- en vooroverlegnota 189

Regels 209

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 210
Artikel 1 Begrippen 210
Artikel 2 Wijze van meten 223

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 225
Artikel 3 Agrarisch 225
Artikel 4 Bedrijf 226
Artikel 5 Detailhandel 228
Artikel 6 Gemengd 229
Artikel 7 Groen 231
Artikel 8 Horeca 232
Artikel 9 Kantoor 233
Artikel 10 Maatschappelijk 234
Artikel 11 Recreatie 235
Artikel 12 Sport 236
Artikel 13 Tuin 237
Artikel 14 Verkeer 239
Artikel 15 Verkeer - Autoboxen 240
Artikel 16 Verkeer - Verblijfsgebied 241
Artikel 17 Water 242
Artikel 18 Wonen - 1 243
Artikel 19 Wonen - 2 246
Artikel 20 Wonen - 3 249
Artikel 21 Leiding - Riool 251
Artikel 22 Leiding - Water 252
Artikel 23 Waarde - Archeologie 253
Artikel 24 Waterstaat - Waterkering 255

Hoofdstuk 3 Algemene regels 256
Artikel 25 anti-dubbeltelregel 256
Artikel 26 algemene bouwregels 257
Artikel 27 algemene gebruiksregels 258
Artikel 28 algemene aanduidingsregels 259
Artikel 29 algemene afwijkingsregels 261
Artikel 30 algemene wijzigingsregels 264
Artikel 31 overige regels 266

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 267
Artikel 32 Overgangsrecht 267
Artikel 33 Slotregel 268

Bijlagen bij de Regels 269

Bijlage 1 Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging' 270

Bijlage 2 Staat van Horeca-activiteiten 292

Toelichting

De toelichting moet een duidelijk beeld van het bestemmingsplan en van de daaraan ten grondslag liggende gedachten geven. Met name een goede afstemming tussen de toelichting en de beide juridische onderdelen van het bestemmingsplan (verbeelding en planregels) is van groot belang. De toelichting heeft geen bindende werking, maar vervult een belangrijke rol voor de onderbouwing van het plan en de uitleg van de planregels.

De toelichting bevat achtereenvolgens de volgende hoofdstukken:

1 Inleiding

2 Gebiedsvisie

3 Juridische Planbeschrijving

4 Beleidskader

5 Onderzoek

6 Uitvoerbaarheid

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) moeten alle gemeenten voor het gehele grondgebied over actuele bestemmingsplannen beschikken (jonger dan 10 jaar). Daarnaast heeft het college van burgemeester en wethouders op 1 april 2014 het programma "Actualisering bestemmingsplannen 2014-2024" vastgesteld. Met dit programma streeft het college naar actuele bestemmingsplannen, maar ook naar een vermindering van het aantal bestemmingsplannen, een geografisch en functioneel logische gebiedsindeling, uniformiteit in planvoorschriften en planmethodiek en het digitaliseren van bestemmingsplannen.

Voor het oostelijk deel van Sassenheim vormt het bestemmingsplan "Oost" het vigerend juridisch-planologisch kader. Dit bestemmingsplan is in 2007 vastgesteld en dus bijna ouder dan 10 jaar. Daarnaast voldoet het niet meer aan de eisen die ten aanzien van de digitalisering worden gesteld en is versnippering in het juridisch-planologisch kader opgetreden. Vandaar dat het noodzakelijk is dat een nieuw bestemmingsplan wordt opgesteld. Het voorliggende bestemmingsplan voorziet in de gewenste actualisatie.

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied ligt ten zuidoosten van de kern Sassenheim en het betreft een geografisch aaneengesloten gebied, dat in hoofdzaak een woonfunctie heeft. De begrenzing van het plangebied is als volgt:

- noordoostzijde: Sassenheimervaart, Industriekade, Geelhoornstraat, Kagertuinen, Kagerweide;
- zuidoostzijde: Kagerweide, watergang achter Kagerdreef, (watergang langs) Rijksweg A44, noordoostzijde perceel voormalige RWZI-locatie, speeltuin Bijdorp, Zandsloot;
- zuidwestzijde: Zandsloot;
- noordwestzijde: Narcissenlaan, Gladiolenstraat, Crocussenstraat, tennisvelden, Mondriaanlaan, Rembrandtlaan, Parklaan.

Onderstaande afbeelding geeft de begrenzing van het plangebied weer.

Afbeelding: Ligging plangebied

Ten opzichte van het bestemmingsplan "Oost" uit 2007 maken enkele locaties geen onderdeel meer uit van het bestemmingsplangebied, namelijk:

- Tennispark STV aan de Parklaan; voor deze locatie is het bestemmingsplan "Parklaan-Mondriaanlaan" in voorbereiding, dat woningbouw op de locatie mogelijk maakt.
- Teylingerhof aan de Schoonzorgseweg; voor deze locatie is het bestemmingsplan "Teylingerhof, Sassenheim" in voorbereiding, dat woningbouw op de locatie mogelijk maakt.

1.3 Vigerende bestemmingsplannen

Zoals in 1.1 Aanleiding al is aangegeven, is het vigerende bestemmingsplan "Oost" bijna ouder dan 10 jaar. Daarnaast zijn nog enkele andere bestemmingsplannen van kracht en is in de loop der jaren bovendien een vrijstellingsprocedure doorlopen. Hierdoor is sprake van een versnipperde planologische regeling. In de navolgende tabel is een overzicht gegeven van de voor het plangebied geldende bestemmingsplannen en doorlopen vrijstellingsprocedure. Hierbij is ook aangegeven of het betreffende plan volledig (V) of deels (D) binnen onderhavig plangebied is gelegen.

VIGERENDE BESTEMMINGSPLANNEN

Nr.	Naam	Vastgesteld Raad	Goedgekeurd GS	
SAS05004	Mennepark, Sassenheim	13-03-2014	n.v.t.	V
SAS00320	Oost	27-09-2007	27-05-2008	D
SAS00500	Industriekade	24-08-1982	04-10-1983	D
SAS05007	Menneweg 20, Sassenheim	25-06-2015	n.v.t.	V

VERLEENDE VRIJSTELLINGEN

Nr.	Naam	Vastgesteld Raad	Goedgekeurd GS	
Art. 19 WRO	Appartementen Essenlaan	03-02-2009	12-01-2011	V

BESTEMMINGSPLAN IN PROCEDURE

Nr.	Naam	Status
SAS05006	Menneweg 55a, Sassenheim	Ontwerp, 12-01-2016

1.4 Planvorm

Het bestemmingsplan "Sassenheim-Oost" is in eerste instantie een op beheer gericht bestemmingsplan en krijgt daardoor een conserverend karakter. Dit betekent, dat bestaande kwaliteiten worden behouden en ontwikkelingen slechts in het bestemmingsplan worden opgenomen als die voldoende zijn uitgekristalliseerd. De bestemmingen liggen nauwkeurig omschreven vast en de bebouwingsregels geven precies aan waar en hoe mag worden gebouwd. In detail kunnen er dingen gewijzigd zijn, zoals bouw- en goothoogtes. In sommige straten zijn deze op de werkelijke situatie afgestemd. Daarnaast zijn de aan- en uitbouwen zo veel mogelijk buiten het hoofdbouwvlak gelaten.

Op enkele locaties worden door middel van een wijzigingsbevoegdheid (kleinschalige) ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Hierbij wordt verwezen naar 2.4 Ontwikkellocaties.

1.5 Planproces

Voordat het bestemmingsplan rechtskracht verkrijgt, moet de procedure worden doorlopen, zoals deze is neergelegd in de Wet ruimtelijke ordening. Kort weergegeven betreft het de volgende stappen:

1. Ter inzage legging van het voorontwerpbestemmingsplan. In deze fase vindt plaats:
   a. overleg over het voorontwerp bestemmingsplan met diverse betrokken instanties, waaronder het Waterschap en de Provincie;
   b. overleg met belanghebbenden en belangstellenden: inspraak (gemeentelijke inspraakverordening);
   c. verwerken resultaten vooroverleg en inspraak.
2. Ter inzage legging van het ontwerpbestemmingsplan met de bekendmaking van onder meer de mogelijkheid zienswijzen naar voren te brengen bij de gemeenteraad.
3. Vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad.
4. Beroepsprocedure.
5. Onherroepelijk worden van het bestemmingsplan.

De vooraankondiging van dit bestemmingsplan (Bro art. 1.3.1) heeft plaatsgevonden op 31 augustus 2016.

1.6 Leeswijzer

Dit bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding met bijbehorende regels, vergezeld van een toelichting. De regels en de verbeelding vormen de juridische bindende elementen van het bestemmingsplan. De toelichting bestaat uit een planbeschrijving met de resultaten van het vooroverleg en de inspraak.

De toelichting bestaat uit zes hoofdstukken. Na dit inleidende hoofdstuk 1 volgt in hoofdstuk 2 een beschrijving van het plan, waaronder de bestaande situatie en de geplande ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de juridische beschrijving. Hoofdstuk 4 bevat het relevante beleidskader. In hoofdstuk 5 wordt het uitgevoerde onderzoek beschreven. In de hoofdstuk 6 wordt tot slot ingegaan op de maatschappelijke en financiële uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Hoofdstuk 2 Gebiedsvisie

2.1 Ontstaansgeschiedenis

Sassenheim is gesticht op een langgerekte zandrug. Deze zandruggen zijn in de loop der tijd vrijwel geheel afgegraven voor de steenfabricage en de bloembollenteelt. Aan de ligging van de oude dorpskern is nog duidelijk te zien dat deze op een hoog niveau gebouwd is. De loop van de zandrug is ook gebruikt voor de aanleg van de Heerweg, de route tussen Leiden en Haarlem. De kern van Sassenheim kent van oorsprong een lineair karakter en heeft zich in de loop der jaren ontwikkeld langs de oude verbinding tussen Leiden en Haarlem.

Tot aan de 18e eeuw vond in Sassenheim voornamelijk agrarische ontwikkeling plaats. Rond 1860 kwam de bloembollenteelt in opkomst en maakte Sassenheim tot een gewilde plaats om te wonen. Uitbreiding van het woningbestand was noodzakelijk voor de groeiende behoefte aan arbeiders. De oplossing werd gevonden in het verdichten van de bestaande lintstructuur van Sassenheim, dat tot ongeveer 1920 is doorgegaan. Tussen 1880 en 1925 zijn vele fraaie villa's gebouwd die getuigen van de bloei van het dorp. De bloembollengronden in de gemeente Teylingen en de bijbehorende bloembollenschuren, zijn tegenwoordig vrijwel geheel verdwenen. De handel en teelt hebben zich verplaatst naar gebieden buiten Sassenheim.

Na de planmatige uitbreidingen van 1920 tot 1940 en de woningbouwcomplexen in de jaren ‘50 en ‘60, vond in Sassenheim in de jaren ‘60 en ‘70 op grote schaal uitbreiding plaats. Het plangebied maakt deel uit van de uitbreiding die tussen de Parklaan en de rijksweg plaatsvond.

Sinds de Tweede Wereldoorlog is veel nadruk gelegd op het aantrekken van lichte industrie. Het grondgebied van Sassenheim is deels voor lichte industrie en deels voor woningbouw gebruikt. De ontwikkeling als industriegemeente en forensengemeente zorgde voor een sterke groei die zich voortzette tot in 1991. Deze groei ging gepaard met een aanzienlijke toename van de welstand. De vernieuwing en uitbreiding van de winkelstand hield met de groei een gelijke tred. Het karakteristieke dorpsgezicht van Sassenheim ging door de drastische verandering van modernisering van panden, kaalslag en nieuwbouw veelal verloren. Hedendaags kent Sassenheim een grondgebrek waardoor beperkte mogelijkheden zijn voor woningbouw en de groei van de gemeente beperkt is.

Afbeelding: Sassenheim ca. 1840

2.2 Ruimtelijk-functionele structuur

2.2.1 Stedenbouwkundige opzet

Het plangebied is primair een woongebied. De aanwezige woningen dateren daarbij voornamelijk uit de jaren ’60 tot ’80 van de vorige eeuw. Op enkele locaties hebben de afgelopen decennia enkele herstructureringen plaatsgevonden. In Sassenheim Oost is sprake van een beperkte variatie in woningtypen en bouwvormen. Zo zijn voornamelijk grondgebonden woningen aanwezig, maar ook enkele beneden-bovenwoningen, flats en galerijwoningen. Vanuit stedenbouwkundig oogpunt kunnen in Sassenheim Oost vier verschillende deelgebieden onderscheiden worden. Hieronder wordt kort op deze deelgebieden ingegaan.

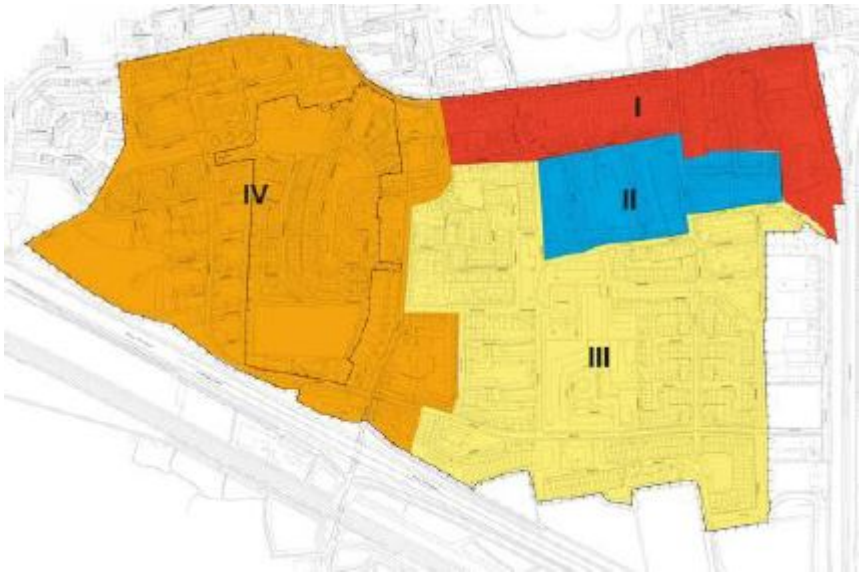

Afbeelding: Indeling deelgebieden (begrenzing komt niet geheel overeen met het plangebied)

Gebied I

Langs de Rusthofflaan / Parklaan, Adelborst van Leeuwenlaan en de Kerklaan bevindt zich voornamelijk een grote differentiatie aan vrijstaande woningen en korte rijwoningen (maximaal drie woningen) op ruime kavels. Op de overwegend grote percelen zijn enkele bedrijven te vinden. Een aantal van deze gebouwen kan als oriëntatiepunt in de wijk worden beschouwd, zoals het appartementencomplex op de hoek van de J.P. Gouverneurlaan en de Rusthofflaan.

De Parklaan is een doorgaande weg door Sassenheim met een wisselend bebouwingstype. Er staan enkele en dubbele woonhuizen en korte rijtjes die worden herhaald. De voorgevels zijn naar de weg georiënteerd met een gevarieerde rooilijn parallel aan de weg. De woningen langs de Parklaan bestaan uit één á twee bouwlagen en een nadrukkelijke, uitstekende kap waarbij verschillende dakvormen voorkomen. Erkers zijn veel voorkomende accenten en geven de massa een verticaal karakter, waarbij de daklijsten zorgen voor een horizontale geleding. De detaillering is grotendeels zorgvuldig en het materiaalgebruik traditioneel. Sommige rijenwoningen wijken in kleurgebruik af en ondersteunen daarmee niet het statige beeld van de Parklaan. Langs met name de Rusthofflaan en de Kerklaan is sprake van structuurbepalend groen, voornamelijk in de vorm van bomen en plantsoenen. Ook de omgeving van de vrijstaande woningen aan de Adelborst van Leeuwenlaan heeft een groen karakter. De Adelborst van Leeuwenlaan wordt naast het groen en water gekenmerkt door architectonisch zorgvuldig uitgewerkte rijenwoningen en grotere twee-onder-een-kapwoningen met een duidelijke horizontale geleding en een nadrukkelijke kap. De bebouwing vormt samenhangende clusters.

Gebied II

De woningen rondom de Sportlaan, Lindenlaan en Berkenlaan kennen in mindere mate variatie in woningtypen en bouwvormen. Het behoort tot een grote uitbreidingswijk met een heldere structuur en een eenvoudige woningopbouw van twee lagen met kap. De woningen beschikken over onbebouwde voortuinen. In de loop der tijd heeft zich op enkele achtererven kleinschalige ontwikkelingen ten behoeve van de woonfunctie voorgedaan. De opbouw van het stratenpatroon en bebouwingsstructuur is hier overwegend lineair. Groene elementen zijn aanwezig in de vorm van bomen die verticale accenten vormen in de lineaire structuur van de woonstraten. Enkele andere groene elementen zijn de bijzondere kwaliteiten van de open ruimten. De buurtverzamelwegen worden gevormd door de Adelborst van Leeuwenlaan, Lindenlaan en de Essenlaan / Rusthofflaan, deze vervullen ook een ontsluitingsfunctie voor het

achterliggende woongebied de Kooi.

Gebied III

Dit deel van het plangebied is in de jaren zestig ontwikkeld om de groei van inwoners en de toenemende woningbehoefte op te vangen. Het gebied kent een hoge bebouwingsdichtheid en is primair een woongebied met een mindere mate van diversiteit in bebouwingstypen en bouwvormen. In het gebied komen naast woningen ook enkele voorzieningen voor. De eengezinswoningen in het gebied hebben variërende woonlagen van twee lagen met kap tot drie lagen met kap of plat dak. Centraal in dit deelgebied liggen enkele flats bestaande uit zeven bouwlagen, waarbij de balkons en galerijen zorgen voor een horizontale geleding. De belangrijkste ontsluitingen van dit deelgebied vormen de Kagerdreef, de Essenlaan, de Mercuriusstraat, de Platanenlaan en de Kagertuinen. De overige wegen zijn korte woonstraten die direct aansluiten op de buurtontsluiting en zijn ingericht als verblijfsgebied.

Gebied IV

In dit deel van het plangebied heeft de opbouw van het stratenpatroon en de bebouwingsstructuur een overwegend lineair karakter. De woningen beschikken over onbebouwde voortuinen en hebben een beperkte variatie in woningtypen en bouwvormen. De woningen kennen een eenvoudige opbouw van twee lagen met kap, voornamelijk een zadeldak. Uitzondering vormen de woningen rondom de Tulpenstraat. Hier is juist sprake van een plat dak. De hoekwoningen zijn, op een extra raam of deur na, gelijk aan tussenwoningen. Op enkele plaatsen is sprake van een woonaccent in de vorm van gestapelde woningen met een flauw hellend of plat dak.

De woningen aan de Menneweg vormen een uitzondering op de woningen in de overige buurten. Deze weg maakt onderdeel uit van een voormalige route richting de Kagerplassen en kent een dorpse uitstraling. De Menneweg is ruim opgezet met voornamelijk vrijstaande woningen en slechts enkele twee-onder-een-kap- of rijwoningen, waardoor sprake is van een meer landelijk karakter dan in de rest van de omgeving. De bebouwing is veelal gesitueerd op grote percelen en zijn incidenteel voorzien van een zorgvuldige detaillering. De woningen hebben een heldere hoofdmassa en bestaan uit een of twee lagen met voornamelijk een zadeldak. Ook andere kapvormen worden aangetroffen. Op een enkele plek aan de Menneweg heeft herstructurering plaatsgevonden.

Van oudsher was centraal in dit deelgebied een sportcomplex gelegen. De begin 21e eeuw is een groot deel van dit complex omgevormd tot woongebied met in totaal 176 woningen. Deze buurt, genaamd Mennepark, kenmerkt zich als 'kindvriendelijk' met rustige woonstraten en een eenvoudige verkavelingsstructuur. Centraal door de woonbuurt is een waterstructuur aangelegd, waarin water en groen het beeld domineren. De woonbuurt is opgedeeld in vier woonstraten met elk een eigen verkavelingstype:

1. Rembrandtlaan: deze laan volgt de centrale waterstructuur en bestaat uit een gelede aaneengesloten bebouwing (twee-onder-één-kap) langs de westzijde, als drager van de omringende open structuren. Deze bebouwingsstructuur is doorgetrokken tot aan de Mondriaanlaan. De aanliggende openbare ruimte heeft allure door het licht gebogen verloop van de straat.
2. Mondriaanlaan: deze laan ligt ingesloten tussen de tennisvelden, de woningen langs de Rembrandtlaan, een waterstructuur en het rugbyveld. Aan de korte straten zijn twee-onder-één-kap-woningen gerealiseerd. Door de aaneengesloten bebouwing

(blokken rijwoningen) aan de westzijde van de Mondriaanlaan is sprake van een open rand, waardoor een duidelijke relatie met het water aanwezig is. Aan de zuidzijde zijn geluidswallen geplaatst in verband met het wegverkeerslawaai van de Rijksweg A44.

3. Charley Tooroplaan: de bebouwing aan de Charley Tooroplaan vormt de entree van het gebied vanaf de Menneweg. Het geheel van de bebouwing aan deze laan heeft een waaiervorm, waardoor een verweving is ontstaan met de groenstrook langs de Parklaan. Gestapelde woningen in vier bouwlagen langs de oostzijde van de Rembrandtlaan accentueren de zichtlijn vanuit het centrale deel van de woonbuurt op de kerktoren in het centrum van Sassenheim. Naast de gestapelde woningen zijn twee blokken rijwoningen gerealiseerd. Als 'scharnierpunt' van de waaiervorm is een waterelement in de vorm van gestapelde woningen in vier bouwlagen gerealiseerd.
4. Van Goghlaan: de Van Goghlaan is gesitueerd tussen de waterstructuur en de bebouwing langs de Menneweg. De Van Goghlaan is een kronkelende smalle woonstraat met een eigen besloten sfeer. De vrijstaande woningen langs deze laan zijn in een orthogonale structuur geplaatst, waardoor sprake is van een gevarieerd straatbeeld.

De Menneweg en Vijfmeiweg / Tulpenstraat vormen de buurtverzamelwegen voor het westelijk deel. De overige woonstraten, welke zijn ingericht als verblijfsgebied sluiten hierop aan. De Menneweg heeft een overwegend groen karakter door een breed wegprofiel met bomen en diepe voortuinen. Het overige groen is voornamelijk aan de randen, langs de Zandsloot en de A44, te vinden.

2.2.2 Verkeer

Ontsluiting

Langs het plangebied ligt een belangrijke doorgaande route; de Parklaan. De Parklaan sluit ter hoogte van de Sassenheimervaart aan op de provinciale weg N208 (van Pallandtlaan), die een verbinding vormt met de A44. De Parklaan kent een maximale rijsnelheid van 50 km/h.

De belangrijkste wijkontsluitingswegen die zich in het plangebied bevinden zijn de Narcissenlaan, Vijfmeiweg, Menneweg, Kagertuinen/Lindelaan/Kerklaan en de Adelborst van Leeuwenlaan. De buurtwegen worden gevormd door de Essenlaan, Mercuriusstraat, Platanenlaan, Rembrandtlaan en de Rusthofflaan. Tussen deze wijkontsluitings- en buurtwegen ligt een netwerk van woonstraten. Het stratenpatroon binnen het plangebied vormt voornamelijk een eenheid van rechthoekige straten. De woonstraten- en erven hebben voornamelijk een verblijfsfunctie en zijn dan ook ingericht als 30 km/uur-gebied.

Openbaar vervoer

Door het plangebied lopen momenteel drie buslijnen; namelijk de lijnen 'Leiden – Haarlem', 'Noordwijk – Schiphol' en 'Hoofddorp - Sassenheim'. De haltes voor deze buslijnen bevinden zich alle aan de Parklaan. Parallel langs de rijksweg A44 is net ten zuiden van het plangebied de spoorlijn 'Leiden – Schiphol' gelegen. Deze lijn halteert ook op het station Sassenheim. De kortste loopafstand van dit station naar het plangebied bedraagt hierbij circa 10 minuten.

Fietsroutes

Er is geen uitgesproken en als zodanig herkenbaar fietsenstelsel door het plangebied. Het langzaam verkeer maakt gezamenlijk met het gemotoriseerde verkeer gebruik van de rijbanen. Alleen langs de Parklaan en de Narcissenlaan zijn fietsstroken aanwezig. De J.P.Gouverneurlaan is aan de zijde van de Parklaan afgesloten voor het autoverkeer, maar kan wel gebruikt worden door het fietsverkeer.

Parkeren

Het parkeren in het plangebied wordt, op enkele straten na, opgelost door parkeren langs de straat. Op doorgaande wegen, zoals onder andere de Lindenlaan, Kagertuinen en Kagerdreef zijn parkeervakken evenwijdig aan de weg gelegen. In de woonstraten wordt geparkeerd op de straat en de stoep, op enkele plekken levert dit een hoge parkeerdruk op. Parkeren op eigen terrein vindt plaats op de brede kavels, zoals aan de Menneweg, Adelborst van Leeuwenlaan en op enkele kavels aan de Parklaan.

Door het gehele plangebied komen garageboxen voor. Deze bevinden zich over het algemeen aan de achterzijde van de woningen, in hofjes en op pleintjes. De garageboxen leveren een

bijdrage aan het terugdringen van parkeren in de woonstraten.

2.2.3 Bedrijvigheid, detailhandel en horeca

Bedrijven zijn verspreid over de hele wijk te vinden, maar er zijn ook enkele kleine concentraties. Een kleine concentratie van bedrijvigheid bevindt zich aan de Adelborst van Leeuwenlaan en de achterliggende Oosthaven, aan de Menneweg op de hoek met de Parklaan en aan de Menneweg nabij de Kagerdreef. Aan de Menneweg is ook een agrarisch bedrijf gevestigd.

Detailhandel is nauwelijks in het plangebied aanwezig. Op slechts drie locaties komt detailhandel voor; aan de Kerklaan bevinden zich een bloemenwinkel en een kapper en aan de Kagerdreef is een kringloopwinkel gelegen.

In het plangebied is uitsluitend lichte horeca toegestaan; horeca categorie I. Onder categorie 1 vallen bijvoorbeeld een snackbar, een traiteur en een broodjeszaak. In het plangebied is naast een snackbar aan de Essenlaan ook een Chinees-Indisch restaurant aan de Parklaan aanwezig.

2.2.4 Maatschappelijke voorzieningen

Verspreid door het plangebied zijn diverse maatschappelijke voorzieningen gesitueerd. Zo bevinden zich twee basisscholen binnen de plangrenzen, namelijk Rooms-Katholieke Basisschool De Springplank aan het Kagerplein (met direct ten zuiden daarvan een sporthal) en Openbare Basisschool Het Bolwerk aan de Menneweg. In de directe omgeving van laatstgenoemde voorziening bevinden zich aan de Rusthofflaan ook nog een kinderopvang, het Riagg, een gezondheidscentrum en het clubgebouw van Stichting De Zevensprong. Ook aan de Kagerdreef is een kinderopvanglocatie gesitueerd. Naschoolse opvang vindt onderdak bij de sportfaciliteiten aan de Vijfmeiweg.

2.2.5 Openbare ruimte

In het plangebied komen naast enkele grotere groene ruimten beperkt kleine groenelementen voor. Het grootste gedeelte van het plangebied heeft een beperkte groene uitstraling. De privé-ruimten zijn strikt gescheiden van de openbare ruimte. Garageboxen komen in het gebied op enkele plaatsen voor, maar veelal vindt het parkeren plaats in de openbare ruimte. De verkeersstructuur van de buurten kenmerkt zich door woonstraten die zijn ingericht als verblijfsgebied.

De groenvoorzieningen in het oostelijk deel van Sassenheim zijn gering en bestaan op wijkniveau uit open groene ruimte die worden gebruikt als speelterreinen. In enkele woonstraten wordt de openbare ruimte bepaald door hoogopgaand groen, zoals in de Rusthofflaan en Kerklaan te zien is. Op het niveau van de buurt komen beperkt kleine groenelementen voor. Verder wordt het groen bepaald door de bomen in de woonstraten en de particuliere tuinen. Het water van de Sassenheimervaart en de Zandsloot aan de randen van het plangebied zijn voor belang van de wijk. Langs de Sassenheimervaart staan enkele woningen gesitueerd aan het water, waardoor het water op deze plek meer een privé karakter kent. Het water in de rest van het plangebied heeft een belangrijke rol binnen de openbare ruimte. Het water geeft doorzichten en biedt mogelijkheden voor recreatie, zoals vissen en varen.

2.2.6 Sport- en speeldoeleinden

Op diverse plekken in Sassenheim-Oost zijn in de openbare ruimte speelvoorzieningen aanwezig. Het gaat hierbij veelal om enkele kleinschalige locaties. Wel zijn in het plangebied ook enkele grootschalige speelvoorzieningen aanwezig, namelijk aan de Krelagehove, Sporthoflaan en aan de Kagerweide.

De aanwezige sportvoorzieningen in het plangebied zijn geclusterd aan de Vijfmeiweg. Het betreft hier het terrein van rugbyclub The Bassets en het clubgebouw van p.v. De Blauwband. Daarnaast functioneren het sport- en recreatiecomplex Wasbeek en sporthal De Korf, die zich ten zuidwesten van het plangebied bevinden, wijkoverschrijdend en voorzien de bewoners in het plangebied van de nodige sport en recreatie.

2.3 Gebiedsvisie

Behoud van de ruimtelijke structuur

De in het plangebied aanwezige en duidelijk herkenbare verkavelings- en wegenstructuur moet behouden en waar mogelijk versterkt worden. Daarbij moet voldoende aandacht zijn

voor de groenstructuur.

Handhaving van het woon- en leefklimaat

In het plangebied is wonen de belangrijkste functie. Uitbreiding van het woongebied is alleen nog beperkt mogelijk op enkele inbreidingslocaties. Mogelijke inbreidingslocaties voor woningbouw dienen dan ook zorgvuldig te worden benut. Hiertoe zijn in het plangebied enkele wijzigingsbevoegdheden opgenomen.

Het beleid van de gemeente is gericht op behoud en versterking van het woon- en werkmilieu en de bestaande groen- en waterstructuren. Daarnaast streeft de gemeente naar verkeersveilige woonwijken en moet rekening worden gehouden met de belemmeringen die door diverse milieuaspecten aanwezig zijn.

2.4 Ontwikkellocaties

Zoals eerder aangegeven voorziet dit bestemmingsplan hoofdzakelijk in een actuele juridisch-planologische regeling voor het feitelijke (bestaande) gebruik van de gronden. Daarnaast zijn in het plangebied nog enkele ontwikkelingen voorzien, die mogelijk pas op langere termijn gaan spelen. Deze zijn in dit bestemmingsplan dan ook niet rechtstreeks mogelijk gemaakt, maar via een zogeheten wijzigingsbevoegdheid. Het gaat hierbij om:

Wijzigingsbevoegdheid 1 – hoek Parklaan-Menneweg

Op grond van deze wijzigingsbevoegdheid kan de bestemming gewijzigd worden van ‘Bedrijf’ naar Wonen - 3, Tuin en Verkeer - Verblijfsgebied. Het maximaal aantal te realiseren woningen bedraagt 12 en deze dienen als gestapelde woningen uitgevoerd te worden. De goothoogte van een gebouw mag niet meer bedragen dan 6 meter, met uitzondering van één hoekaccent waarvan de goothoogte niet meer mag bedragen dan 9 meter. Op dit moment zijn er (nog) geen ontwikkelingen gaande op deze percelen.

Wijzigingsbevoegdheid 2 – Menneweg 107, 109, 141 en Saturnusstraat

Het betreft hier een aantal percelen met verschillende bestemmingen, zoals 'Recreatie', 'Verkeer - Verblijf', 'Bedrijf 'en 'Groen'. Er zijn hier o.a. een dansschool en een autohandel gevestigd. De bestemmingen kunnen gewijzigd worden naar Wonen - 1, Wonen - 2, Tuin, Groen, Water, Verkeer - Verblijfsgebied . Het maximum aantal te realiseren woningen bedraagt 12. De bestaande bedrijfswoning wordt hierbij niet meegeteld. Deze woningen dienen te worden uitgevoerd in de vorm van vrijstaande dan wel geschakelde woningen. De goothoogte van een woning mag niet meer bedragen van 6 meter.

Wijzigingsbevoegdheid 3 – Kagerdreef 51a

Dit perceel heeft de bestemming ‘Maatschappelijk’ en is in eigendom van de gemeente Teylingen. Hier is momenteel het depot van een kringloopwinkel gevestigd. Op grond van de wijzigingsbevoegdheid kan de bestemming gewijzigd worden naar Wonen - 3, Tuin, Groen, Water, Verkeer - Verblijfsgebied. Het maximum aantal te realiseren woningen bedraagt 10. De woningen dienen te worden uitgevoerd als gestapelde woningen. De hoogte van een gebouw mag niet meer bedragen dan 12 meter.

Wijzigingsbevoegdheid 4 – Lindenlaan 32 (hoek Platanenlaan)

Het betreft hier een perceel met de bestemming ‘Bedrijf’, waar een autoservicebedrijf en een tankstation is gevestigd. De bestemming kan gewijzigd worden naar Wonen - 2, Tuin, Groen, Water, Verkeer - Verblijfsgebied. Er mogen hier maximaal 3 geschakelde woningen gerealiseerd worden met een goothoogte van maximaal 6 meter.

Wijzigingsbevoegdheid 5– Industriekade 2 t/m 8, Acacialaan 2 t/m 20, Geelhoornstraat 2

t/m 10, Arend Verkleijstraat, Joseph Elststraat en Kagertuinen 1 t/m 15

Het betreft hier hoofdzakelijk woningen in eigendom van Woonstichting Vooruitgang. Het openbaar gebied (Verkeer) is eigendom van de gemeente Teylingen. De bestemmingen

kunnen gewijzigd worden naar Wonen - 2, Wonen - 3, Tuin, Groen, Water, Verkeer - Verblijfsgebied. Hierbij dienen het minimale aantal te realiseren woningen 50 en het maximum aantal te realiseren woningen 100 te zijn. De woningen dienen uitgevoerd te worden in de vorm van gestapelde, geschakelde en rijenwoningen. De hoogte van een gebouw mag niet meer bedragen dan 14 meter. De goothoogte van niet-gestapelde woningen mag niet meer bedragen dan 6 meter.

Wijzigingsbevoegdheid 6 – Adelborst van Leeuwenlaan 5, 5a, 5b, 15a en deel Sassenheimervaart

Op deze percelen zijn een aantal bedrijven, waaronder een aannemersbedrijf, en water gelegen. De bestemmingen kunnen gewijzigd worden naar Wonen - 1, Wonen - 2, Tuin, Groen, Water, Verkeer - Verblijfsgebied. Het maximum aantal te realiseren woningen bedraagt 16 met een maximum woningdichtheid van 26 woningen per hectare. De bestaande bedrijfswoningen worden bij het bepalen van het aantal en woningdichtheid niet meegeteld. De woningen dienen te worden uitgevoerd in de vorm van grondgebonden woningen. De goothoogte van de woning mag niet meer bedragen dan 6 meter. De bouwhoogte (nokhoogte) mag niet meer bedragen dan 11 meter, uitgezonderd woningen aan de zijde van de Adelborst van Leeuwenlaan, daar mag de bouwhoogte niet meer bedragen dan 9 meter.

Ook wordt een strook van 10 meter langs de Sassenheimervaart vrij gehouden van hoofdgebouwen.

Dit wordt gedaan om het ruimtelijk karakter langs de Sassenheimervaart te waarborgen en rekening te houden met de aan de overzijde gelegen bedrijven.

Afbeelding: Overzicht ontwikkelingslocaties binnen het plangebied van dit bestemmingsplan

2.5 Conclusie

Het bestemmingsplan heeft een consoliderend karakter waarbij de bestaande situatie wordt vertaald in dit bestemmingsplan. Hierbij is het behoud van de ruimtelijke structuur de basis en zal het woon- en leefklimaat worden gehandhaafd. Op zes locaties is in het plan een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Deze hebben allen de verplichting meegekregen dat wijziging pas is toegestaan nadat is aangetoond, met aanvullende onderzoeken, dat het plan uitvoerbaar is. Vanwege de consoliderende planopzet kan geconcludeerd worden dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

Hoofdstuk 3 Juridische Planbeschrijving

3.1 Planvorm

Conserverend

Het bestemmingsplan biedt voor de bestaande (woon)bebouwing een conserverende planvorm. De gekozen planvorm maakt het mogelijk alle aanwezige functies in het plangebied te voorzien van een gedetailleerde bestemmingsregeling waardoor de ruimtelijke kwaliteit in het gebied als zodanig kan worden beheerd en gerealiseerd. Daarnaast zijn in het plangebied nog enkele ontwikkelingen voorzien, die mogelijk pas op langere termijn gaan spelen. Deze zijn in dit bestemmingsplan dan ook niet rechtstreeks mogelijk gemaakt, maar via een zogeheten wijzigingsbevoegdheid.

3.2 Systematiek bestemmingen

3.2.1 Inleidende regels

Begrippen (artikel 1) en Wijze van meten (artikel 2)

De begrippen die in dit bestemmingsplan zijn opgenomen, worden in artikel 1 nader gedefinieerd. Bij toetsing van het bestemmingsplan wordt uitgegaan van de definities van begrippen, die in dit artikel zijn opgenomen. Naast begrippen zijn in het bestemmingsplan hoogte- en andere maten opgenomen die van belang zijn bij het bouwen van bouwwerken. Artikel 2 van de regels geeft een nadere omschrijving hoe de bedoelde maten gemeten moeten worden.

3.2.2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Agrarisch

Op de hoek van de Menneweg en Vijfmeiweg is een agrarisch bedrijf aanwezig. De betreffende gronden zijn dan ook bestemd als 'Agrarisch' en bestemd voor de uitoefening van agrarische doeleinden. De verkoop van eigen agrarische producten als ondergeschikt bestanddeel van de totale bedrijfsuitoefening is daarbij toegestaan. Gebouwen en overkappingen moeten binnen het op de verbeelding aangegeven bouwvlak worden opgericht. De goot- en/of bouwhoogte mag hierbij niet meer bedragen dan de aangegeven hoogte. Bij het bedrijf mag één bedrijfswoning aanwezig zijn; deze is alleen toelaatbaar ter plaatste van de aanduiding 'bedrijfswoning'.

Artikel 4 Bedrijf

Op diverse locaties binnen het plangebied zijn bedrijven aanwezig. Deze zijn voorzien van de bestemming 'Bedrijf'. Daarnaast is met de aanduiding 'bedrijf tot en met categorie ...' bepaald, tot welke milieucategorie de bedrijfsactiviteiten mogen behoren. Op enkele locaties is zeer specifiek vastgelegd, welk type bedrijf is toegelaten. Dit alles vanuit het oogpunt van een goede milieuzonering. Bedrijfswoningen zijn alleen toegestaan binnen de op de verbeelding opgenomen aanduiding 'bedrijfswoning'. Als onderdeel van het bedrijf is het toegestaan om 50% van het bedrijfsvloeroppervlakte te gebruiken ten behoeve van een kantoor. De bedrijfsgebouwen en bedrijfswoning dienen gebouwd te worden binnen het aangegeven bouwvlak. Daarbij is eveneens aangegeven wat de maximale bouwhoogte bedraagt voor de gebouwen.

Het perceel aan de Lindenlaan 32 is bestemd met 'Bedrijf' en op dit perceel is een tankstation gevestigd. Naar aanleiding van een ingediende zienswijze wordt kort toegelicht waarom ter plaatse van dit perceel de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - zaaksgebonden overgangsrecht' is opgenomen. Het betreft hier een tankstation met een verkooppunt van motorbrandstof dat beschikt over de vereiste vergunningen en in die zin legaal aanwezig is.

In het vigerende bestemmingsplan "Oost" viel het tankstation, wegens het ontbreken van de aanduiding "verkooppunt motor-brandstof" onder het overgangsrecht. Het is echter niet mogelijk een situatie voor een tweede maal onder het overgangsrecht te laten vallen. Daarbij is er (binnen de nieuwe planperiode) geen concreet perspectief op uitplaatsingen of bedrijfsbeëindiging. Het tankstation is om die reden opgenomen in een zaaksgebonden overgangsrecht. Dat houdt in dat het gebruik als tankstation mag worden voortgezet, maar

dat na bedrijfsbeëindiging het tankstation niet opnieuw in gebruik mag worden genomen. Daarbij is bepaald, dat binnen een termijn van 1 jaar na beëindiging het gebruik toch nog mag worden hervat.

Artikel 5 Detailhandel

Op één locatie binnen het plangebied komt de bestemming 'Detailhandel' voor, namelijk aan de Kerklaan. Zoals de naam van de bestemming al aangeeft zijn deze gronden bestemd voor detailhandel, maar ook voor dienstverlening. Gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd. Op de verbeelding is aangegeven tot welke bouwhoogte binnen het bouwvlak gebouwd mag worden.

Artikel 6 Gemengd

Deze verzamelbestemming is opgenomen voor die locaties waar het wonen veelal op verdiepingen wordt gecombineerd met een andere functie. Andere functies die mede mogelijk zijn gemaakt binnen deze bestemming zijn detailhandel, horeca en bedrijven. De toegestane goot- en/of bouwhoogte is aangegeven binnen het bouwvlak waar hoofdgebouwen gebouwd mogen worden. Daarnaast is op sommige locaties een bebouwingspercentage opgenomen. Als er geen percentage is opgenomen, mag het bouwvlak volledig worden gebouwd.

Artikel 7 Groen

De voor Groen aangewezen gronden zijn bestemd voor groenvoorzieningen en water. Daarnaast biedt de bestemming ruimte aan speelvoorzieningen, voorzieningen ten behoeve van gescheiden inzameling, wegmeubilair, duikers en voet- en fietspaden. Ter plaatste van de aanduiding 'geluidswal' (gw) is uitsluitend een geluidswal toegestaan, welke in stand moet worden gehouden. Binnen de bestemming 'Groen' mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde, worden gebouwd.

Artikel 8 Horeca

Op één locatie binnen het plangebied komt de bestemming 'Horeca' voor, namelijk aan de Parklaan. Zoals de naam van de bestemming al aangeeft zijn deze gronden bestemd voor horeca. Hierbij is uitsluitend horeca behorende tot categorie 1c uit de bij de regels gevoegde Staat van Horeca-activiteiten toegestaan . Op de verbeelding is aangegeven tot welke bouwhoogte binnen het bouwvlak gebouwd mag worden. Het bouwvlak mag hier voor 100% bebouwd worden.

Artikel 9 Kantoor

Deze bestemming komt op enkele locaties binnen het plangebied voor. Het betreft het kantoorgebouw achter de woningen Kerklaan 70/72 en het kantoorgebouw aan de Essenlaan . De betreffende gronden zijn bestemd voor kantoren en dienstverlening, waarbij gebouwen opgericht moeten worden binnen het op de verbeelding aangegeven bouwvlak. Dit vlak mag voor 100% bebouwd worden, waarbij de hoogte niet meer mag bedragen dan de op de verbeelding aangegeven hoogte.

Artikel 10 Maatschappelijk

Deze bestemming omvat de gebruikelijke maatschappelijke voorzieningen op het gebied van educatie, gezondheidszorg, cultuur, levensbeschouwing en religie, voorzieningen ten behoeve van kinderopvang, wooncomplexen en voorzieningen ten behoeve van de openbare dienstverlening, evenementen en het verenigingsleven. De regeling is relatief flexibel, zodat een uitwisseling van functies eventueel mogelijk is. Dit wil zeggen dat binnen de bestemming 'Maatschappelijk' diverse maatschappelijke voorzieningen gevestigd kunnen worden en onderling uitwisselbaar zijn. De kringloopwinkel en bijbehorend depot zijn met een specifieke aanduiding vastgelegd. Waar een bouwvlak is aangegeven, zijn hoofdgebouwen zijn binnen het bouwvlak toegestaan, waarbij ook de maximale goot- en bouwhoogten zijn aangegeven. Als er geen bouwvlak op het betreffende perceel is ingetekend, dan mag op het gehele bouwperceel worden gebouwd. Daarnaast is op de verbeelding aangegeven hoeveel procent van het bouwvlak bebouwd mag worden; als er geen bebouwingspercentage is opgenomen,

mag het bouwvlak voor 100% bebouwd worden.

Artikel 11 Recreatie

De gronden voorzien van de bestemming 'Recreatie' zijn bestemd voor recreatieve en sportieve dienstverlening en sportvelden. Op enkele plekken is nog sprake van een specifieke aanduiding: zo is ter plaatse van de aanduiding 'speeltuin' (spt) een speeltuin toegestaan. Gebouwen en overkappingen dienen binnen het bouwvlak te worden opgericht, waarbij de goot- en/of bouwhoogte niet meer mag bedragen dan de op de verbeelding aangegeven hoogte. Daarnaast is op de verbeelding aangegeven hoeveel procent van het bouwperceel bebouwd mag worden; als er geen bebouwingspercentage is opgenomen, mag het bouwvlak voor 100% bebouwd worden.

Artikel 12 Sport

De voor 'Sport' aangewezen gronden zijn bestemd voor sportvoorzieningen. Deze bestemming is opgenomen voor de gronden van de rugbyvereniging en het clubgebouw van de duivensportvereniging. Daarnaast is het clubgebouw van de rugbyvereniging mede bestemd voor een naschoolse opvang ter plaatse van de aanduiding 'naschoolse opvang' (nso).

Bij de bestemming is met een bebouwingspercentage aangegeven hoeveel procent van het bouwperceel bebouwd mag worden, hiertoe wordt ook het binnen het bouwperceel aangegeven bouwvlak gerekend.

Artikel 13 Tuin

De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor tuinen. Het gaat hier in de meeste gevallen om de voortuinen van woningen. Deze bestemming is gekozen om te voorkomen dat in de voortuinen zonder meer wordt gebouwd. Onder strikte voorwaarden is bebouwing binnen de bestemming toegestaan, in de vorm van erkers aan de voor- en zijgevel van de woningen. Een carport is alleen toegestaan ter plaatse van de op de verbeelding aangegeven aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - carport'. Een bestaand zwembad is met de aanduiding 'zwembad' aangegeven, waardoor deze binnen de bestemming mogelijk is gemaakt.

De volgende figuur geeft een toelichting op deze voorwaarden bij de bestemming 'Tuin'.

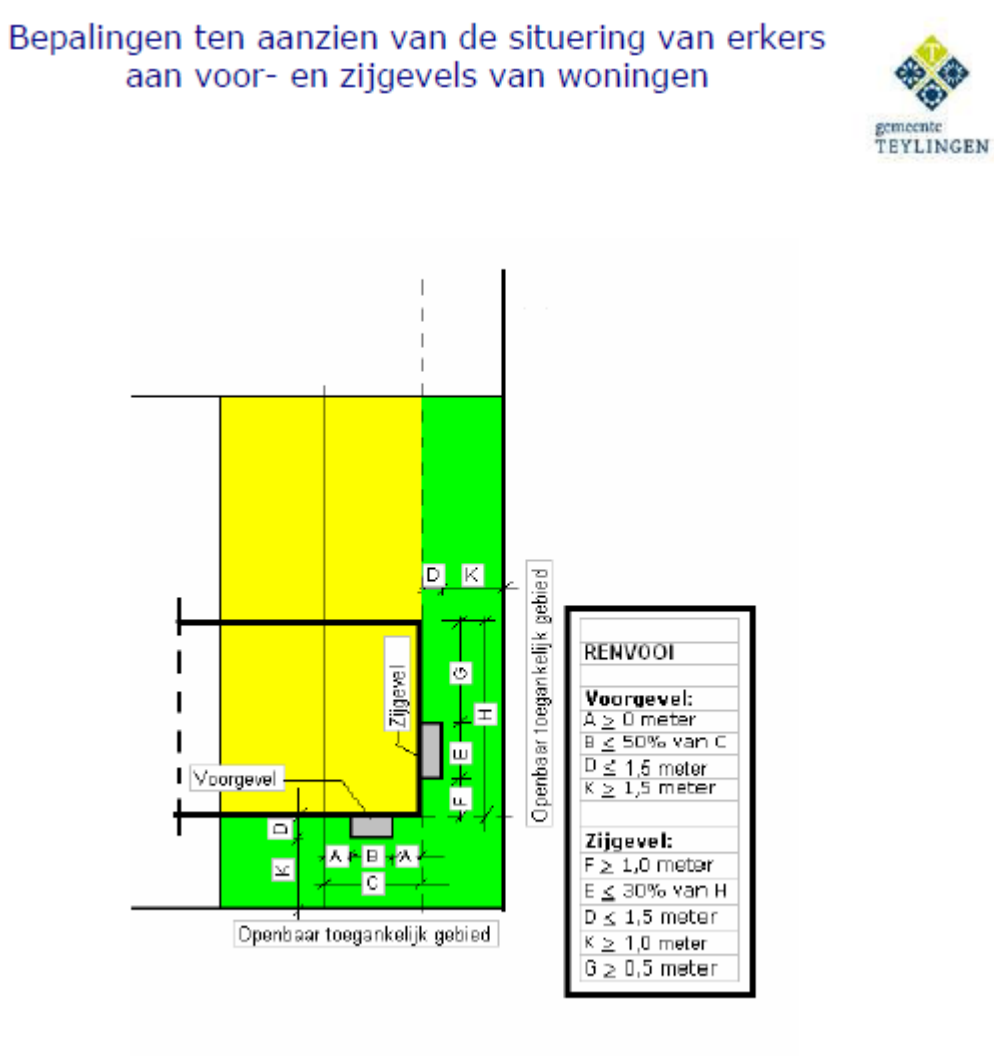

Afbeelding: Situering van erkers aan voor- en zijgevels van woningen

Artikel 14 Verkeer

Voor wegen waar geen sprake is van een 30 km/h regime, is de bestemming 'Verkeer' opgenomen. Daar waar de bestemming 'Verkeer - Verblijfsgebied' gericht is op de verblijfsfunctie, is de bestemming 'Verkeer' met name gericht op de ontsluiting van het gebied. Binnen deze bestemming zijn uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, toegestaan.

Artikel 15 Verkeer - Autoboxen

In het plangebied zijn garageboxen aanwezig. De boxen mogen uitsluitend binnen het aangeduide bouwvlak worden gebouwd en hebben een maximale bouwhoogte van 3 meter.

Artikel 16 Verkeer - Verblijfsgebied

In het plangebied bevinden zich 30 km/h wegen. Deze wegen zijn opgenomen binnen de bestemming 'Verkeer - Verblijfsgebied'. De bestemming is erop gericht om ook bijvoorbeeld speelvoorzieningen binnen de woonstraten te kunnen realiseren. Binnen deze bestemming wordt eveneens ruimte geboden voor parkeergelegenheden. Voor zover het openbaar gebied geen onderdeel uitmaakt van het structureel groen, is de openbare ruimte en de groenvoorzieningen opgenomen binnen deze bestemming.

Artikel 17 Water

De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor water en waterhuishoudkundige voorzieningen, verkeer te water en oeververbindingen, bruggen, duikers en steigers. Binnen de bestemming mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden gebouwd. Voor terrassteigers gelden specifieke oppervlakte- en breedtematen.

Artikel 18 t/m 20 - Wonen 1 t/m 3

Bij de bestemming Wonen zijn de gronden bestemd voor wonen, hier wordt onderscheid gemaakt in:

- Wonen - 1 voor vrijstaande woningen;
- Wonen - 2 voor (twee-)aaneengesloten woningen, en;
- Wonen - 3 voor gestapelde woningen.

Dit bestemmingsplan is conserverend en legt de situatie vast zoals deze op dit moment is. Zowel de grondgebonden woningen als de gestapelde woningen in dit plan hebben op basis van het geldende bestemmingsplan elk hun eigen bouwmogelijkheden afgestemd op de woonvorm, er is getracht hierin zoveel mogelijk uniformiteit aan te brengen.

De volgende figuren geven ten aanzien van aanbouwen, uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen een toelichting op de bouwregels bij de bovengenoemde bestemmingen.

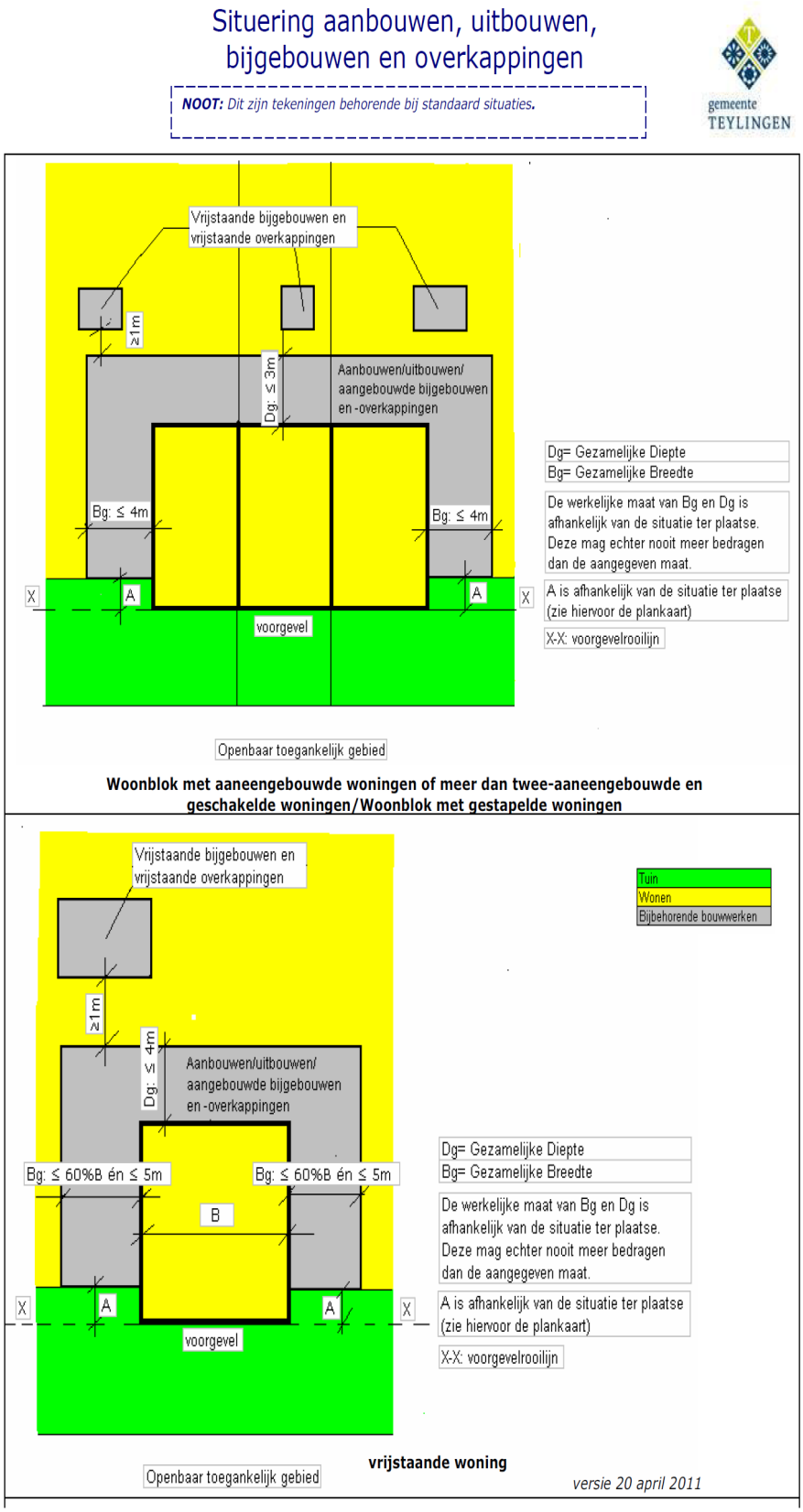

Afbeelding: Afbeelding: Situering aanbouwen, uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen

Artikel 21 Leiding - Riool

In het plangebied is een rioolpersleiding aanwezig. De ligging van deze leiding is geborgd en

wordt beschermd door deze dubbelbestemming.

Artikel 22 Leiding - Water

In het plangebied ligt een belangrijke regionale watertransportleiding. De ligging van deze transportleiding is geborgd en wordt beschermd door deze dubbelbestemming.

Artikel 23 Waarde - Archeologie

In het plangebied zijn de diverse archeologische waarden beschermd door de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie'. Voor deze gebieden geldt een vergunningsverplichting bij werkzaamheden waarbij de grond wordt verstoord.

Artikel 24 Waterstaat - Waterkering

In het plangebied zijn enkele waterkeringen gelegen, waarbij ook sprake is van kern- en beschermingszones. De werking van de waterkering is geborgd en wordt beschermd door deze dubbelbestemming.

3.2.3 Algemene regels

Artikel 25 anti-dubbeltelregel

In deze regel is vastgelegd dat grond die in aanmerking moest worden genomen bij het verlenen van een omgevingsvergunning, waarvan de uitvoering heeft plaatsgevonden of alsnog kan plaatsvinden, bij de beoordeling van een andere aanvraag om omgevingsvergunning niet opnieuw in beschouwing mag worden genomen.

Artikel 26 algemene bouwregels

In deze regeling is vastgelegd dat ondergeschikte bouwdelen in beperkte mate zijn gevrijwaard van de in het bestemmingsplan genoemde maten en afmetingen. Ook is vastgelegd dat de bestaande afmetingen en afstandsmaten van bestaande bouwwerken als maximale afmetingen dan wel minimale afstandsmaten worden beschouwd. Daarnaast is een bepaling opgenomen omtrent ondergronds bouwen en -aanleggen.

Artikel 27 algemene gebruiksregels

In dit artikel is een regeling opgenomen over evenementen die buiten de aangewezen evenemententerreinen plaatsvinden. Daarnaast zijn ook regels opgenomen over standplaatsen, ten behoeve van kramen of stalletjes.

Artikel 28 algemene aanduidingsregels

Binnen de regels komen verschillende algemene aanduidingsregels voor.

Het betreffen de zes wijzigingsgebieden, die zijn aangeduid als 'wetgevingszone-wijzigingsgebied' voor:

- ter plaatse van wijzigingsgebied 1 is het mogelijk om onder voorwaarden de geldende bestemming te wijzigen naar 'Wonen - 3', 'Tuin' en 'Verkeer - Verblijfsgebied',zodat hier maximaal 12 woningen gerealiseerd kunnen worden;
- ter plaatse van wijzigingsgebied 2 is het mogelijk om onder voorwaarden de geldende bestemmingen te wijzigen naar 'Wonen - 1', 'Wonen - 2', 'Tuin', 'Groen', 'Water' en 'Verkeer - Verblijfsgebied', zodat hier maximaal 12 woningen gebouwd kunnen worden;
- ter plaatse van wijzigingsgebied 3 is het mogelijk om onder voorwaarden de geldende bestemming te wijzigen naar 'Wonen - 3', 'Tuin', 'Groen', 'Water' en 'Verkeer - Verblijfsgebied', zodat hier maximaal 10 woningen opgericht kunnen worden;
- ter plaatse van wijzigingsgebied 4 is het mogelijk om onder voorwaarden de geldende bestemming te wijzigen naar 'Wonen - 2', Tuin', 'Groen', Water' en 'Verkeer - Verblijfsgebied', zodat hier 3 woningen gerealiseerd kunnen worden;

- ter plaatse van wijzigingsgebied 5 is het mogelijk om onder voorwaarden de geldende bestemmingen te wijzigen naar 'Wonen - 2', 'Wonen - 3', 'Tuin', 'Groen', 'Water', 'Verkeer - Verblijfsgebied', zodat hier minimaal 50 en maximaal 100 woningen gebouwd kunnen worden;
- ter plaatse van wijzigingsgebied 6 is het mogelijk om onder voorwaarden de geldende bestemmingen te wijzigen naar 'Wonen - 1', 'Wonen - 2', 'Tuin', 'Groen', 'Water' en 'Verkeer - Verblijfsgebied', zodat hier maximaal 16 woningen opgericht kunnen worden.

Bij de toepassing van deze wijzigingsbevoegdheden, moet de uitvoerbaarheid van het plan worden aangetoond op diverse sectorale aspecten zoals bodemkwaliteit, flora- en fauna, water, externe veiligheid, luchtkwaliteit en geluidshinder.

Artikel 29 algemene afwijkingsregels

Dit artikel is een aanvulling op de (afwijkings)regels uit de bestemmingen. In het artikel is een algemene afwijking opgenomen, die met een omgevingsvergunning kan worden verleend. Het betreft een standaardregeling die het mogelijk maakt om onder voorwaarden bij de uitvoering van bouwplannen beperkte afwijkingen van de toegestane bouwgrenzen (niet zijnde bestemmingsgrenzen) mogelijk te maken.

Verder is het mogelijk gemaakt om door middel van een omgevingsvergunning de bestemmingen, 'Groen', 'Verkeer' en 'Verkeer - Verblijfsgebied' af te wijken van het bestemmingsplan voor de bestemming 'Tuin' en 'Wonen". Bij toepassing van deze afwijkingsregel moet worden voldaan aan de genoemde voorwaarden in lid 29.2. Na afwijking dient voldaan te worden aan het bepaalde in de onderstaande figuur.

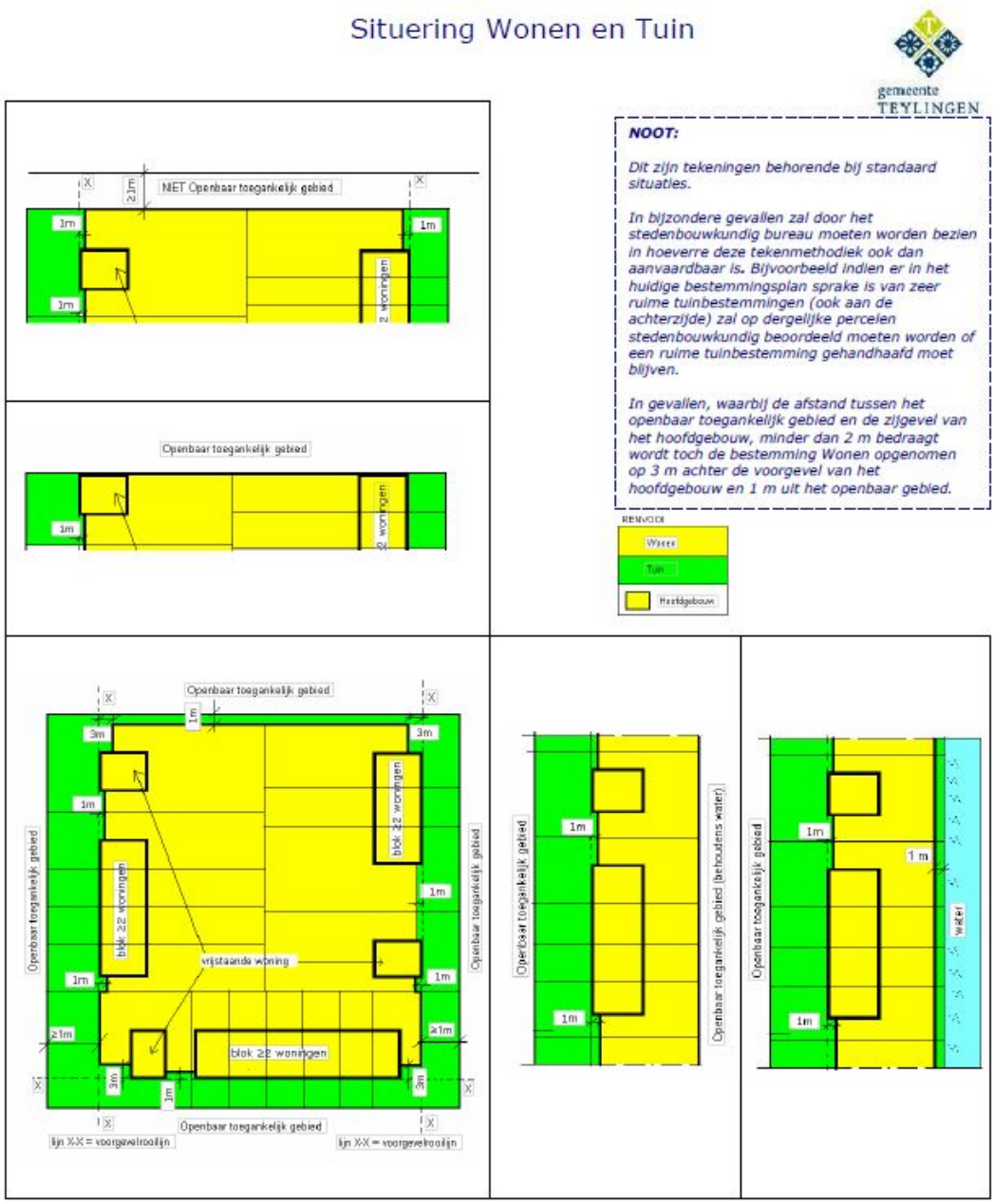

Afbeelding: Tekening situering wonen en tuin

Om tegemoet te komen aan de maatschappelijke behoefte om mensen langer te kunnen huisvesten in de eigen omgeving, zijn afwijkingsregels opgenomen om met een omgevingsvergunning ook buiten het bouwvlak, dan wel de aangewezen bestemmingen, liften mogelijk te maken. Bij de grondgebonden woningen betreft dit eenpersoonsliften, bij de gestapelde woningen zijn meerpersoonsliften mogelijk, ook binnen de aangrenzende bestemmingen met een niet-wonen functie.

Artikel 30 algemene wijzigingsregels

In dit artikel is een aantal algemene wijzigingsregels opgenomen. Het betreft een standaardregeling die het mogelijk maakt om bij de uitvoering van bouwplannen beperkte afwijkingen van het plan mogelijk te maken die niet met een omgevingsvergunning voor afwijken geregeld kunnen worden. Het betreft bijvoorbeeld een overschrijding van de bestemmingsgrenzen, of het wijzigen danwel schrappen van de dubbelbestemming Waarde - Archeologie na negatieve resultaten van een nader archeologisch onderzoek.

Artikel 31 overige regels

In dit artikel is bepaald dat wettelijke regelingen waarnaar in de regels wordt verwezen, gelden zoals deze luidden op het moment van vaststelling van het plan. Daarnaast is bepaald dat bij een bouwwerk, dat voorziet in een behoefte aan parkeergelegenheid, voldoende parkeermogelijkheden gerealiseerd moeten worden en in stand gehouden.

3.2.4 Overgangs- en slotregels

Artikel 32 Overgangsrecht

In het overgangsrecht is een regeling opgenomen voor bebouwing en gebruik dat al bestond bij het opstellen van het plan, maar dat strijdig is met de opgenomen regeling. Onder bepaalde voorwaarden mag deze strijdige bebouwing en/of strijdig gebruik worden voortgezet of gewijzigd.

Artikel 33 Slotregel

Het laatste artikel van het bestemmingsplan betreft de slotregel. Hierin is de officiële naam van het bestemmingsplan bepaald. Onder deze naam kan het plan worden aangehaald.

Hoofdstuk 4 Beleidskader

Dit hoofdstuk geeft een beschrijving van de beleidsonderdelen van de verschillende overheden, voor zover het beleid van belang is voor het plangebied van dit bestemmingsplan. Hetgeen in dit bestemmingsplan is vastgelegd past binnen de beleidskaders van de onderstaande beleidsdocumenten. Daar waar sprake is van afwijking van het relevant beleid zal dit gemotiveerd worden aangegeven.

4.1 Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

In maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vastgesteld. De structuurvisie vervangt de Nota ruimte, Nota mobiliteit (gedeeltelijk), de structuurvisie Randstad en nog een aantal kleine plannen. Deze nota's zijn daarom niet meer opgenomen in dit bestemmingsplan. In de SVIR zijn, uitgaande van de verantwoordelijkheden van het Rijk, de ambities uitgewerkt in rijksdoelen tot 2028, waarbij is aangegeven welke nationale belangen aan de orde zijn.

Nederland moet concurreren en daarnaast bereikbaar, leefbaar en veilig zijn, dat is het streven van het Rijk. Het Rijk voorziet dit met een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen scherp prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. De ruimtelijke structuur van Nederland heeft zich ontwikkeld van steden in een landelijk gebied naar stedelijke regio's in interactie met landelijke en cultuurhistorische gebieden. Dit maakt Nederland sterk en onderscheidend in de wereld. Die samenhang van het internationale en regionale schaalniveau wil het Rijk behouden, laten groeien en versterken. Nederland heeft met zijn internationale oriëntatie en open economie een hoog welvaartsniveau opgebouwd. Een netwerk van hoogwaardige internationale verbindingen van weg, spoor, water en lucht, met daarbinnen de mainports als belangrijke knooppunten is de basis voor die internationale concurrentiepositie. De 3 hoofddoelen (nationale belangen) van de structuurvisie zijn:

- het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn;
- het verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zeker stellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat.

Barro

Aangezien een structuurvisie geen bindende werking heeft voor andere overheden dan de overheid die de visie heeft vastgesteld, zijn de nationale belangen uit de structuurvisie die juridische borging vragen geborgd in de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) Ruimte. Deze AMvB wordt aangeduid als het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en is op 1 oktober 2012 volledig in werking getreden. Het Barro richt zich op doorwerking van nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen. Dit betekent dat dit besluit regels geeft over bestemmingen en het gebruik van gronden en zich daarbij primair richt tot de gemeenten. Daarnaast kan het Barro aan de gemeenten opdragen om in de toelichting bij een bestemmingsplan bepaalde zaken uitdrukkelijk te motiveren.

De volgende onderwerpen uit het Barro moeten worden vertaald in bestemmingsplannen: (1) Project Mainportontwikkeling Rotterdam, (2) Kustfundament, (3) Grote Rivieren, Waddenzee en Waddengebied, (4) Defensie, (5) Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, (6) Rijksvaarwegen, (7) Hoofdwegen en spoorwegen, (8) Elektriciteitsvoorzieningen, (9) EHS, (10) Primaire waterkeringen buiten het kustfundament en de (11) uitbreidingsruimte van het IJsselmeer.

Met het inwerkingtreding van het Barro heeft er ook een wijziging plaatsgevonden van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). In de Bro is opgenomen dat gemeenten en provincies verplicht zijn om in de toelichting van een ruimtelijk besluit de zogenaamde 'ladder voor duurzame verstedelijking' op te nemen, wanneer een zodanig ruimtelijk besluit een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt.

Conclusie ten aanzien van Rijksbeleid

Voor dit bestemmingsplan is 'Nationaal belang 1' van toepassing: "een excellente ruimtelijk-economische structuur van Nederland door een aantrekkelijk vestigingsklimaat in en goede internationale bereikbaarheid van de stedelijke regio's met een concentratie van topsectoren". Het plangebied ligt in de stedelijke regio Den Haag. Omdat bestemmingsplan een conserverende insteek heeft en geen rechtstreekse ontwikkelingen toestaat, is dit plan niet in strijd met de doelstellingen die het rijk heeft verwoord in de SVIR. Ook het Barro vormt geen belemmering voor het bestemmingsplan.

Omdat geen directe ontwikkelingen in dit bestemmingsplan zijn opgenomen, is de ladder voor duurzame verstedelijking niet van toepassing.

Indien een wijzigingsbevoegdheid uit het voorliggende bestemmingsplan wordt aangewend moet de Ladder voor duurzame verstedelijking worden onderbouwd.

4.2 Provinciaal beleid

Visie ruimte en mobiliteit

Als gevolg van grote veranderingen, zoals een veranderende economie, op sommige plaatsen een krimpende bevolking en meer behoefte aan duurzame energievoorzieningen, hebben Provinciale Staten van Zuid-Holland op 9 juli 2014 de structuurvisie "Visie ruimte en mobiliteit (VRM)" vastgesteld. Ook de Verordening Ruimte 2014 en de programma's 'Ruimte' en 'Mobiliteit' maken hiervan deel uit. In deze documenten is het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid van de provincie tot aan 2030 vastgelegd, waarbij de programma's een grotere dynamiek kennen dan de visie.

Het strategisch ruimtelijk beleid zoals verwoord in de structuurvisie "Visie Ruimte en Mobiliteit" is operationeel vertaald in het Programma Ruimte. Dit programma verwijst naar de kwaliteitskaart, die bij ontwikkelingen buiten of grenzend aan het 'bestaand stads- en dorpsgebied' (BSD) gebruikt wordt als richtingskader. Hierbij is de inzet van de provincie, dat ruimtelijke ontwikkelingen bijdragen aan het behoud en de versterking van de op deze kaart benoemde ruimtelijke kwaliteit.

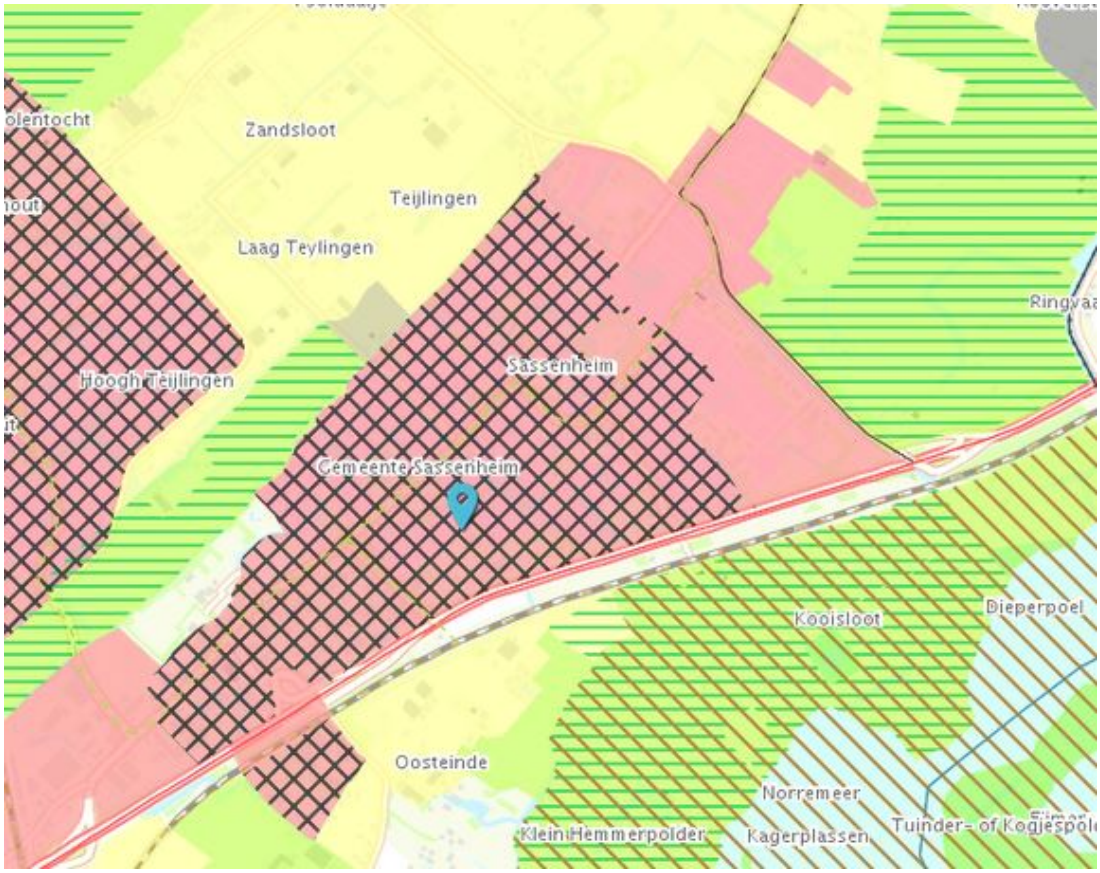

Afbeelding: Functiekaart

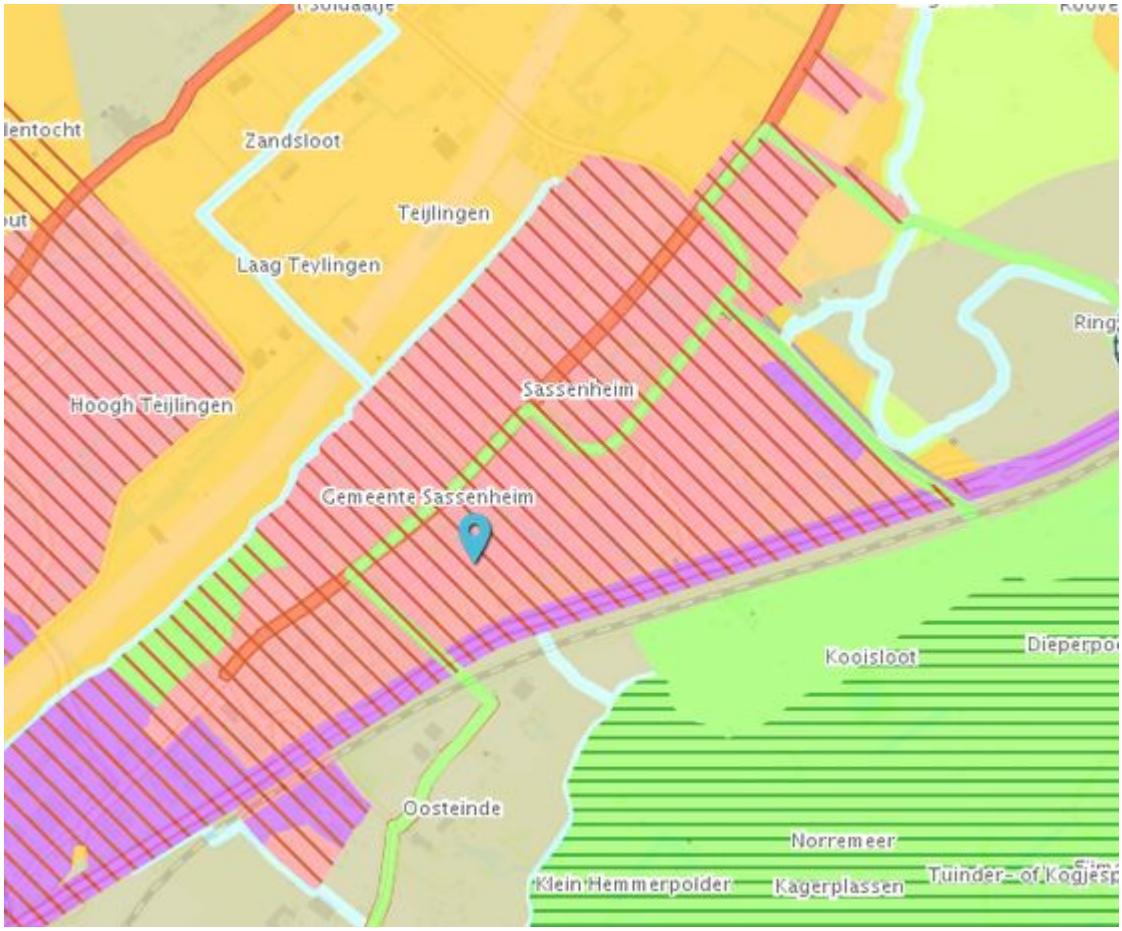

Afbeelding: Kwaliteitskaart

De provinciale structuurvisie bevat een functiekaart en een kwaliteitskaart, waarmee wordt aangegeven welke functies en kwaliteiten aan een gebied worden toegekend. Op de kwaliteitskaart is het aan het plangebied grenzende gebied gedefinieerd als 'bollenlandschap in de binnenduinrand' met 'kwaliteit van de stads- en dorpsrand'. Op de functiekaart is het gehele plangebied aangemerkt als 'stads- en dorpsgebied met hoogwaardig openbaar vervoer'. Dit betekent dat de betreffende delen van het stads- en dorpsgebied in de nabijheid en invloedssfeer van haltes van hoogwaardig openbaar vervoer van het Zuidvleugelnet liggen. Eén van de speerpunten van het provinciaal ruimtelijk beleid is om het bestaand stads- en dorpsgebied beter te benutten, door herstructurering, intensivering en/of transformatie van het stedelijk gebied, met een beperkte toevoeging van nieuwe detailhandelsfuncties. Hierbij speelt de ladder voor duurzame verstedelijking een belangrijke rol.

Provinciale Verordening Ruimte; ontwikkelen met schaarse ruimte

Om het provinciale ruimtelijke belang, zoals beschreven in de Provinciale structuurvisie, te kunnen uitvoeren is, onder meer, de provinciale verordening opgesteld. In de provinciale verordening zijn de zaken die generiek van aard zijn (relevant voor alle gemeenten of een bepaalde groep gemeenten) en in eerste instantie vooral een werend of beperkend karakter hebben vastgelegd. De provincie acht de borging hiervan van groot belang.

Daarnaast zijn de nationale belangen zoals vastgelegd in de AMvB Ruimte ook in de provinciale verordening opgenomen ten behoeve van een doorwerking in de gemeentelijke bestemmingsplannen. Tot slot zijn in de verordening regels gesteld over de inhoud van bestemmingsplannen en de inhoud van de toelichting van bestemmingsplannen. De verordening heeft slechts betrekking op een beperkt aantal onderwerpen. Bij het opstellen van bestemmingsplannen moet daarom ook rekening worden gehouden met ander provinciaal beleid. Bovendien moet worden voldaan aan de overige wet- en regelgeving.

Conclusie ten aanzien van provinciaal beleid

Met de voorliggende actualisatie wordt voorzien in een overwegend consoliderend bestemmingsplan, dat de bestaande ruimtelijk-functionele kwaliteiten en structuur van het gebied vastlegt en beschermt. Mogelijkheden voor ruimtelijke verdichting zijn - uitgezonderd eventuele herstructureringsopgaven - nauwelijks meer in het gebied aanwezig. Doelstelling is dan ook het behoud en waar mogelijk de verbetering van de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. Het bestemmingsplangebied is op de bij de verordening behorende kaart 'Bebouwingscontour' geheel gelegen binnen de bebouwingscontour. Binnen deze contour is verstedelijking toegestaan en zijn er vanuit de verordening geen belemmeringen. De provinciale verordening doet verder geen uitspraken die van belang zijn voor het plangebied. Het bestemmingsplan "Sassenheim-Oost" is in lijn met de provinciale structuurvisie, alsook de bijbehorende programma's en de verordening.

4.3 Regionaal beleid

Op regionaal niveau bestaat een aantal intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waarbinnen de visie en het beleid voor de regio waartoe Teylingen behoort, zijn uitgewerkt.

Regionale Structuurvisie Holland Rijnland 2020

In deze visie leggen twaalf gemeenten, waaronder Teylingen, de koers voor de ruimtelijke inrichting in de regio 'Holland Rijnland' tot 2020 vast.

Gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek (2006)

Uit deze gebiedsuitwerking blijkt, dat binnen dezelfde regio het streven is om tussen 2020 en 2030 14.000 woningen te realiseren. Hiervan zijn 4.000 woningen voorzien in de vijf bollengemeenten.

Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport Bollenstreek (2016)

De gemeenteraad van Teylingen heeft samen met vijf andere gemeenten de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport Bollenstreek (2009) vastgesteld. Deze structuurvisie is gericht op het creëren van een vitale Greenport met een vitaal landschap en ziet met name op ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied.

Conclusie ten aanzien van regionaal beleid

Omdat het bestemmingsplan een conserverend karakter heeft en de bestaande situatie vastlegt, hebben de bovengenoemde intergemeentelijke afspraken geen invloed op de haalbaarheid van dit bestemmingsplan.

4.4 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Teylingen 2030 'Duurzaam Bloeiend'

De gemeenteraad van Teylingen heeft op 25 juni 2015 de structuurvisie "Gemeente Teylingen 2030 ‘Duurzaam Bloeiend’"met het bijbehorend Planmilieu effectrapport vastgesteld. In deze structuurvisie is het gemeentelijk ruimtelijk beleid tot 2030 op hoofdlijnen vastgelegd. De kern van deze visie is dat Teylingen duurzaam bloeit in een krachtige regio, met ruimtelijk hoogwaardige en sociaaleconomisch sterke kernen Voorhout, Sassenheim en Warmond, een vitale Greenport en aantrekkelijk plassengebied. Daarnaast wordt integraal richting en fundament gegeven aan belangrijke ambities, zoals de bouw van woningen, de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen, de aanleg van nieuwe ligplaatsen aan de Kaag en de realisatie van glastuinbouw op de locatie Trappenberg-Kloosterschuur. De in het document opgenomen ambities zijn in diverse thema's en deelgebieden uitgewerkt.

Een van de deelgebieden betreft de kern Sassenheim. Het ruimtelijk beleid is hier onder andere gericht op de versterking van het centrum met behoud en waar mogelijk ontwikkeling van het cultureel erfgoed. Daarnaast wordt ingezet op herstructurering c.q. kwaliteitsverbetering van enkele verouderde woon- en winkelgebieden, herstructurering van delen van bedrijventerrein Jagtlust, intensivering van Sportpark De Roodemolen en behoud en versterking van groene, blauwe en cultuurhistorische kwaliteiten.

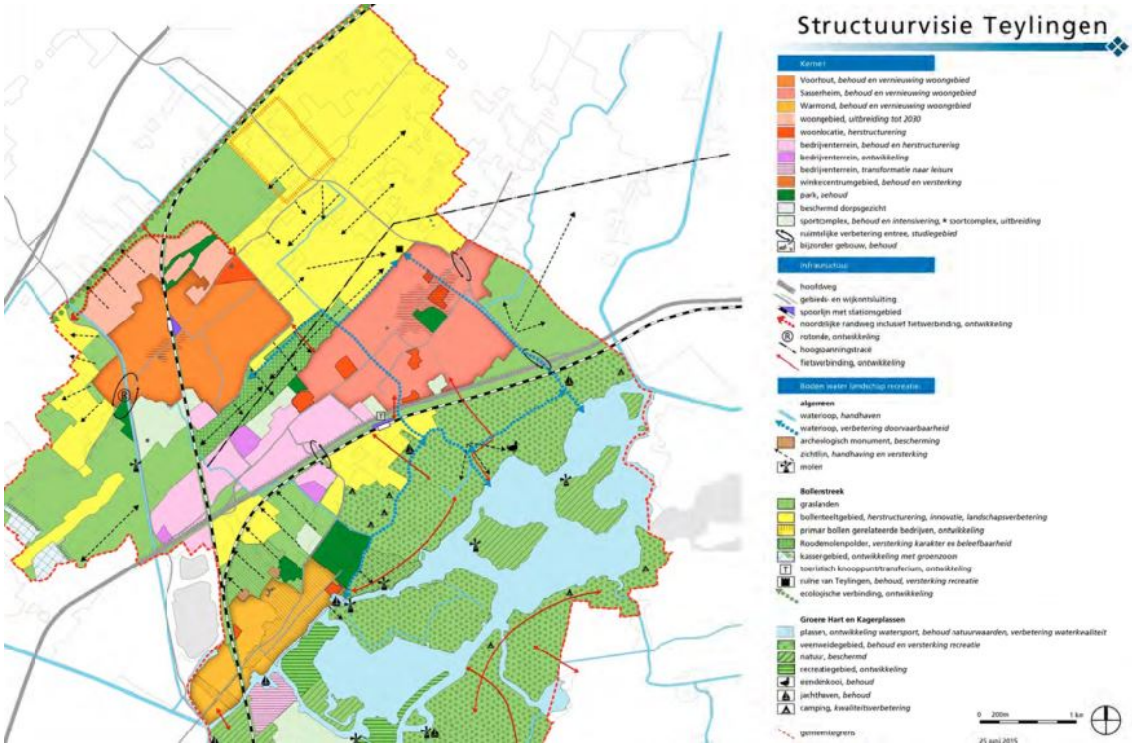

Afbeelding: Structuurvisie Teylingen

Strategische Visie Teylingen 2040 (2009)

Centraal in deze visie staat Teylingen als ideale gemeente om te wonen.

- ideale uitvalsbasis om te werken in de centra om ons heen;
- ideaal om te winkelen en te recreëren;
- met heel eigen kwaliteiten in de drie dorpen;
- met een openbare ruimte van hoge kwaliteit die uitnodigt tot 'ontmoeten', verblijven en recreëren en;
- een sociaal klimaat dat uitnodigt tot sociale contacten en sociale verbondenheid.

Verder is het de bedoeling om Teylingen uit te bouwen tot een voorbeeldgemeente op het gebied van toekomstbestendigheid en duurzaamheid. Het centrale thema in de visie is: Teylingen 2040, moderne dorpen, midden in de wereld. Het centrale thema is uitgewerkt tot zeven uitgangspunten voor beleid:

- koesteren van de drie dorpen met ieder hun eigen karakter;
- verder verhogen van de kwaliteit van de openbare ruimte (ook in het buitengebied);
- toekomstbestendig en hoogwaardig maken van het woningbestand:
- bevorderen van duurzaamheid;
- vasthouden van de sociale samenhang en de actieve betrokkenheid van de inwoners;
- samenwerken met inwoners, bedrijven en instellingen;
- versterken van de samenwerking binnen de Bollenstreek.

Woonvisie Teylingen 2015-2020

In deze Woonvisie beschrijft de gemeente Teylingen het beleid op het gebied van wonen voor de periode 2015-2020. De Woonvisie vormt de basis voor woningbouw in de gemeente en voor prestatieafspraken met de corporaties. Onderdeel van deze woonvisie is de regionale woonvisie die samen met de gemeenten Hillegom en Lisse is opgesteld. De drie gemeenten

hebben afstemming gezocht in het woonbeleid en dit vastgelegd in een regionale woonvisie. Centraal staan de thema's: bestaande kernen en bestaande woningvoorraad, duurzaamheid, wonen met zorg, welzijn, beschikbaarheid, doelgroepen en betaalbaarheid.

In het bestemmingsplan is een aantal wijzigingsbevoegdheden opgenomen waarbij het mogelijk is om een andere bestemming te veranderen naar een woonbestemming. Relevant voor deze wijzigingsbevoegdheid is dat in de woonvisie het beleid zich richt op goedkope/betaalbare huur- en goedkope en middeldure koopwoningen.

Voor een belangrijk deel zijn in de toekomst kleinere woningen nodig, ook voor 1-persoonshuishoudens, waarvan een groot deel geschikt moet zijn voor ouderen.

Gemeentelijk verkeer en vervoersplan

De raad van Teylingen heeft op 4 februari 2010 het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP) 2010-2020 vastgesteld. Het verkeersbeleid is hierin opgesplitst in de onderdelen Bereikbaarheid, Parkeren, Verkeersveiligheid en Leefbaarheid.

Het GVVP bestaat, naast de hoofdnota en een bijlagerapport, uit vijf deelnota's: bereikbaarheid, parkeren, verkeersveiligheid, leefbaarheid en kaderstellend beleid. In de deelnota's zijn de betreffende onderwerpen tot in detail beschreven en geanalyseerd. Daarbij worden het gemotoriseerd verkeer, langzaam verkeer en openbaar vervoer per onderwerp beschouwd. In de hoofdnota zijn de koers, ambities en visie(kaart) opgenomen met een uitvoeringsprogramma tot 2020 en een doorkijk naar 2030.

Samengevat dient het GVVP vier doelen:

5. Bieden van een kaderstellend samenhangend en richtinggevend verkeers- en vervoerbeleid van waaruit verkeersplannen worden ontwikkeld en verkeersvraag stukken worden opgelost.
6. Inspelen op toekomstige lokale, provinciale en regionale ruimtelijke ontwikkelingen.
7. Eenduidige en heldere visie op het gebied van verkeer en vervoer, ten behoeve van communicatie naar burgers, belanghebbenden en andere overheden.
8. Voldoen aan de Planwet verkeer en vervoer.

In het kort komt de visie er op neer dat Teylingen in 2020 duurzame bereikbaarheid, veiligheid, leefbaarheid en parkeersituatie kent, waardoor de gemeente een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven en nieuwe inwoners kent die graag in de Randstad maar ook 'buiten' willen wonen. Deze visie is weergegeven in de visiekaart 2020/

Duurzaamheidsagenda 2016-2018

Teylingen heeft de "Duurzaamheidsagenda 2016-2018" vastgesteld. De gemeente wil, samen met bewoners en bedrijven, zo veel mogelijk duurzaamheidskansen benutten. Voorbeelden van speerpunten en prioriteiten voor de komende periode op het gebied van gezondheid, veiligheid en duurzaamheid zijn:

- Stimuleren van duurzaam vervoer door onder andere bevorderen van gebruik van deelauto’s en elektrisch rijden. De gemeente geeft hierin zelf het goede voorbeeld.
- Alle nieuwbouwprojecten worden zoveel mogelijk duurzaam ontwikkeld.
- Particulieren en woningbouwcorporaties worden gestimuleerd energiebesparende maatregelen te nemen.
- Aandacht voor opwekking van duurzame energie.

Parkeernota Teylingen 2014

Op 2 december 2014 heeft het college van burgemeester en wethouders de Parkeernota Teylingen 2014 vastgesteld. In deze nota zijn parkeernormen opgenomen voor diverse functies. Door een wetswijziging is eind 2014 ook de wettelijke grondslag van stedenbouwkundige bepalingen uit de bouwverordening vervallen. Dit betekent dat in nieuwe bestemmingsplannen een eigen regeling in het plan moet worden opgenomen voor onder andere parkeren. De regeling van de parkeerbepaling in de bouwverordening wordt daarom overgenomen in dit bestemmingsplan, door middel van een voorwaardelijke verplichting. Een en ander leidt niet tot een inhoudelijke wijziging van de beoogde toetsing. Aan het Besluit ruimtelijke ordening is mede in verband met het intrekken van toetsing aan de

bouwverordening de mogelijkheid opgenomen om voor de invulling van de eis van voldoende parkeren in concrete situaties gebruik te maken van beleidsregels (zie artikel 3.1.2 lid 2 onder a Bro), zoals dit ook onder de werking van de bouwverordening mogelijk was.

Conclusie ten aanzien van gemeentelijk beleid

Met dit bestemmingsplan wordt de bestaande situatie vastgelegd, maar waar er mogelijkheden tot kwaliteitsverbetering zijn, worden deze kansen benut. Binnen het plangebied is sprake van enkele locaties die op termijn herontwikkeld kunnen worden. Aangezien hier nog geen concrete bouwplannen voor zijn, zijn deze met een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Voor deze wijzigingsbevoegdheden is het van belang dat er wordt aangesloten op de woonvisie. De woonvisie richt zich op goedkope/betaalbare huur- en goedkope en middeldure koopwoningen.

Hoofdstuk 5 Onderzoek

Het nieuwe bestemmingsplan wordt een hoofdzakelijk conserverend bestemmingsplan met een aantal wijzigingsbevoegdheden. In het plangebied overheerst de woonfunctie Alle omgevingsaspecten zijn beschouwd voor het voorliggende plan.

In het bestemmingsplan zijn enkele directe en indirecte ontwikkelingen opgenomen. Voor de directe ontwikkeling is per thema de effecten beschreven. Bij de indirecte ontwikkelingen en de daarbij behorende regels is bepaald dat voorafgaand eerst de uitvoerbaarheid moet worden aangetoond op het gebied van diverse milieuaspecten. Wel is per thema het relevante beleidskader gegeven. De beleidsstukken vormen de onderlegger van het bestemmingsplan en gelden als toetsingskader voor eventueel toekomstige ontwikkelingen.

De Omgevingsdienst West-Holland heeft een eerste beoordeling uitgevoerd van milieuaspecten voor de wijzigingsbevoegdheden 1-6. De volledige beoordeling is opgenomen in Bijlage 1. De volgende aspecten zijn beoordeeld;

- Milieueffectenrapportage
- Bedrijven- en milieuzonering
- Externe veiligheid
- Bodem
- Geluid
- Luchtkwaliteit
- Flora en fauna.

Als er knelpunten bij de bovenstaande aspecten worden vastgesteld dan worden nader bezien gedurende het ontwerp proces van het voorliggende plan. Het is ook mogelijk dat er pas wordt ingegaan op deze knelpunten bij de toepassing van de wijzigingsbevoegdheid.

Voor het toepassen van de wijzigingsbevoegdheid moeten niet alleen milieuaspecten maar ook omgevingsaspecten zoals water, verkeer en parkeren worden onderzocht.

5.1 Milieueffectrapportage

5.1.1 Kader

Voor plannen en activiteiten, die mogelijk belangrijke nadelige gevolgen hebben voor het milieu, kan het noodzakelijk zijn dat een milieueffectrapport wordt opgesteld.

In hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en in het Besluit milieueffectrapportage is dit geregeld. Er is een m.e.r.-plicht voor plannen (planMER)en een m.e.r.-plicht voor besluiten. Een plan is plan-m.e.r.-plichtig als het plan kaders stelt voor m.e.r.-plichtige activiteiten.

Een bestemmingplan (of wijzigingsplan) kan plan m.e.r.-plichtig zijn. Dit is het geval als het plan kaders stelt voor latere m.e.r.-plichtige activiteiten en/of als voor het plan een passende beoordeling nodig is. Daarnaast kan een plan ook m.e.r.-plichtig zijn als er een concreet (bouw)plan ter uitvoering ligt.

5.1.2 Beoordeling wijzigingsbevoegdheden

In het bestemmingsplan zijn wijzigingsbevoegdheden opgenomen voor het realiseren van woningen. Hiermee bevat het plan een activiteit die genoemd wordt in onderdeel D, categorie D11.2 ‘De aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen’ van de bijlage behorende bij het Besluit milieueffectrapportage.

Voor woningen geldt een drempelwaarde van 2000 woningen of meer.

Het plan maakt de realisatie van maximaal 152 woningen mogelijk. Aangezien de drempelwaarde niet wordt overschreden is er voor deze activiteit geen verplichting om een m.e.r.-beoordeling uit te voeren.

Echter, er moet wel een motivering (vormvrije-m.e.r.-beoordeling) worden gegeven waarom er geen m.e.r.-beoordelingsplicht is. Deze motivering moet zijn gebaseerd op een toets die qua inhoud aansluit bij m.e.r.-beoordeling. In deze m.e.r.-beoordeling moet worden nagegaan of er belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn te verwachten.

De beoordeling is gebaseerd op de drie onderwerpen genoemd in bijlage III van de Europese m.e.r.-richtlijn

1. Kenmerken van het project

De ontwikkelingen bestaan uit het realiseren van maximaal 152 woningen ter plaatse van stedelijk gebied. Het betreft herontwikkeling van locaties ter vervanging van bestaande bebouwing. De ontwikkeling van de woningen heeft geen bijzondere effecten op de omgeving. De ontwikkeling van de woningen heeft geen bijzondere effecten op de omgeving

2. Plaats van het project

De locaties liggen in bestaand stedelijk gebied. Aanwezige archeologische waarden worden in het bestemmingsplan al beschermd. In de omgeving ligt nog meer stedelijk gebied.

3. Kenmerken van het potentiële effect

Ontwikkelingen kunnen hooguit een plaatselijk effect hebben, zoals een kleine toename van het verkeer op omliggende wegen. Bij het gebruikmaken van de wijzigingsbevoegdheid kan hiermee rekening worden gehouden.

De volledige resultaten van de beoordeling m.e.r. zijn opgenomen in de beoordeling van de milieuaspecten in Bijlage 1.

5.1.3 Conclusie

In het hoofdstuk 5 Onderzoek worden de diverse milieuaspecten voldoende beschouwd. Er zijn geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te verwachten. Een formele m.e.r.-beoordeling is niet nodig.

5.2 Bedrijven en milieuzonering

5.2.1 Kader

In het kader van een goede ruimtelijke ordening moet worden beoordeeld of bedrijven in de omgeving worden belemmerd door de ontwikkeling en of ter plaatse van gevoelige functies, zoals woningen, sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Voor de beoordeling is gebruik gemaakt van de Handreiking Bedrijven en milieuzonering (VNG, editie 2009). Per milieucategorie geldt een minimaal gewenste afstand, de richtafstand. Deze richtafstand geldt tussen enerzijds de grens van de bestemming die bedrijven (of andere milieubelastende functies) toelaat en anderzijds als uiterste situering van de gevel van een woning die volgens het bestemmingsplan of via vergunning vrij bouwen mogelijk is. De in de handreiking opgenomen afstanden zijn indicatief en verschillen per gebiedstype waarin de ontwikkeling zal plaatsvinden Uitgangspunt is dat deze afstanden gemotiveerd worden toegepast.

Milieucategorie	*Richtafstand woonomgeving in meters*	*Richtafstand gemengd gebied in meters*
1	10	0
2	30	10
3.1	50	30
3.2	100	50
4.1	200	100

Afbeelding: Milieucategorie en richtafstanden

5.2.2 Beoordeling wijzigingsbevoegdheden

In het plangebied zijn naast woningen nog andere functies (zoals bedrijven, kantoren, detailhandel en horeca) aanwezig. Om in dit bestemmingsplan de belangenafweging tussen bedrijvigheid en gevoelige functies met betrekking tot milieu in voldoende mate mee te nemen, wordt gebruikgemaakt van milieuzonering. Dit vindt plaats aan de hand van een Staat van Bedrijfsactiviteiten (SvB), die gebaseerd is op de VNG-uitgave en die als bijlage bij de regels is opgenomen. Bij toepassing van deze SvB wordt uitgegaan van een afstandstoetsing ten opzichte van een rustige woonwijk. Voor al deze activiteiten is naar aanleiding van hun milieubelasting een categorie bepaald. Met het opnemen van de categorieën op de verbeelding en in de regels worden de toegestane activiteiten bepaald. Lagere categorieën dan aangegeven zijn ook toegestaan. Het brandstofservicestation aan de Lindenlaan 32 vallen onder SBI-code 473.3 'Benzineservicestations: zonder LPG', milieucategorie 2. Dit bedrijf valt hiermee onder de algemene toelaatbare bedrijven in milieucategorie 2.

Binnen het plangebied worden bedrijven van milieucategorie 2 algemeen toelaatbaar geacht, met een uitzondering van brandstofservicestation op de hoek van de Parklaan en de Menneweg. Deze activiteit is aangemerkt als een categorie 3-inrichting en ook als zodanig bestemd. Het betreft hier een bestaande situatie die conserverend wordt vastgelegd. Een nadere motivering van de richtafstanden is daardoor niet benodigd

De volledige resultaten van de beoordeling bedrijven en milieuzonering zijn opgenomen in de beoordeling van de milieuaspecten in Bijlage 1.

Voor elke wijzigingsbevoegdheid is nagegaan welke bedrijven en /of inrichting in de nabije omgeving aanwezig zijn.

Wijzigingsbevoegdheid 1

In de omgeving van deze wijzigingsgebied liggen geen bedrijven die op voorhand een belemmering vormen voor het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid 1 in het bestemmingsplan om de bestemming te wijzigen naar wonen met uitzondering van de basisschool gelegen aan de Menneweg 12.

Het schoolplein ligt binnen de richtafstand van 30 meter. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid zal nader moeten worden onderzocht c.q. gemotiveerd dat er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ten gevolge van het stemgeluid van spelende kinderen op het schoolplein.

Ook moet het brengen en halen van kinderen worden beschouwd.

Wijzigingsbevoegdheid 2

Nabij het gebied behorende bij wijzigingsbevoegdheid 2 is een aannemersbedrijf aan de Kagerdreef 4 en een veehouderij op het perceel Menneweg 42 gevestigd. Deze bedrijven voldoen niet aan de gewenste richtafstand tot het wijzigingsgebied.

<u>Kagerdreef 4</u>

Op dit perceel is een aannemersbedrijf gevestigd. De reeds bestaande woningen liggen op kortere afstand van het bedrijf dan de wijzigingslocatie. Het bedrijf moet reeds ter plaatse van de bestaande woningen voldoen aan de milieunormen. Het bedrijf wordt niet belemmerd in de bedrijfsvoering. Ook is er sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de ontwikkelingslocatie.

<u>Menneweg 42</u>

De veehouderij aan Menneweg 42 is een melkrundveebedrijf. Er geldt op basis van het Activiteitenbesluit een vaste afstand van 100 meter tussen dierenverblijven en geurgevoelige objecten.

De kleinste afstand tussen de stal en het plangebied bedraagt 70 meter. Dit is ter plaatse van

de bestaande woning (binnen de wijzigingsbevoegdheid) Menneweg 143.

De veehouderij zit 'op slot' als gevolg van de omliggende woningen aan de Menneweg. De ontwikkeling van wijzigingsbevoegdheid 2 levert geen extra belemmering op voor de veehouderij.

Op de grens van het perceel van wijzigingsbevoegdheid 2 zal onder bepaalde weersomstandigheden mogelijk agrarische geur van de veehouderij waarneembaar zijn, maar het woon- en leefklimaat binnen het plangebied kan in algemene zin voor wat betreft geurhinder als 'goed' worden omschreven.

Er zijn geen belemmeringen voor het opnemen van de wijzigingsbevoegdheid 2 voor het wijzigen van de bestemming naar 'Wonen' in het bestemmingsplan.

Wijzigingsbevoegdheid 3

Uit de beoordeling blijkt dat er niet wordt voldaan aan de richtafstand. Er wordt niet voldaan aan de richtafstand (gemeten vanaf de grens van het wijzigingsgebied tot grens buitenterrein van de school/grens bestemming maatschappelijk). Met name het aspect geluid ten gevolge van stemgeluid van spelende kinderen is van belang. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid moet nader worden onderzocht of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en of de school niet wordt belemmerd. Eventueel zijn maatregelen noodzakelijk.

Wijzigingsbevoegdheid 4

Uit de beoordeling blijkt dat er wordt voldaan aan de richtafstand. Vanuit bedrijven en milieuzonering zijn er geen belemmeringen voor het opnemen van de wijzigingsbevoegdheid 4 voor het wijzigen van de bestemming naar 'Wonen' in het bestemmingsplan.

Wijzigingsbevoegdheid 5

Het wijzigingsgebied is gelegen binnen de richtafstand van diverse bedrijven. Het betreft in hoofdzaak bedrijven die zijn gelegen op het Bedrijventerrein Industriekade. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid moet nader worden beoordeeld of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de te realiseren woningen en of bedrijven worden belemmerd door de ontwikkeling. Hierbij geldt wel dat de bestaande bedrijven nu reeds al rekening moeten houden met de bestaande woningen.

Wijzigingsbevoegdheid 6

In de nabije omgeving van het gebied behorende bij wijzigingsbevoegdheid 6 is een brandweerkazerne gevestigd. De afstand van het plangebied tot de brandweerkazerne aan de Parklaan 176 voldoet niet aan de richtafstand volgens de VNG. Dit betekent dat er bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid nader zal moeten worden onderzocht of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de te realiseren woningen en of de brandweerkazerne wordt belemmerd in de bedrijfsvoering.

5.2.3 Specifieke aanduiding bedrijven

Voor een aantal bedrijven is binnen het plangebied een specifieke aanduiding in de regels en op de verbeelding opgenomen. Het betreft de percelen Kagerdreef 2-4, Parklaan 134 en Rusthoffweg 28.

Kagerdreef 2-4

Op dit perceel is een aannemersbedrijf met werkplaats met een bedrijfsoppervlakte groter dan 1000 m2 (SBI-code 41,42,42) gevestigd. Dit bedrijf valt onder milieucategorie 3.1 en past daarmee niet binnen de algemene toelaatbaarheid. Het betreft een bestaande situatie. Voor dit perceel wordt een specifieke aanduiding opgenomen.

Parklaan 134

Op dit perceel is een groothandel in verfproducten (SBI-code 41,42,42) gevestigd. Dit bedrijf valt onder milieucategorie 3.1 en past daarmee niet binnen de algemene toelaatbaarheid. Het betreft een bestaande situatie. Voor dit perceel wordt een specifieke aanduiding opgenomen.

Rusthoflaan 28

Het perceel Rusthofflaan 28 heeft een specifieke aanduiding 'timmerwerkplaats' gekregen. Volgens ons bedrijfsinformatiesysteem is er geen bedrijf aanwezig op deze locatie. Op het perceel was Trappenmakerij Van der Lans gevestigd. Aangezien de timmerwerkplaats niet meer aanwezig is, is de aanduiding verwijderd.

Lindelaan 32

Het perceel aan de Lindenlaan 32 is bestemd met Bedrijf en op dit perceel is sinds lange tijd een tankstation gevestigd. In het bestemmingsplan Oost-West uit 1994 had het tankstation een positieve bestemming. In het vigerende bestemmingsplan "Oost" viel het tankstation wegens het ontbreken van de aanduiding voor het verkopen van brandstoffen aan particulieren, onder het overgangsrecht. Het betreft een tankstation met een verkooppunt van motorbrandstof dat beschikt over de vereiste vergunningen en in die zin legaal aanwezig is. Het is niet mogelijk om een situatie twee maal onder het algemene overgangsrecht te brengen. Daarbij komt dat er op dit moment geen concreet perspectief op verplaatsing of bedrijfsbeëindiging. Dit was de reden dat in het ontwerpbestemmingsplan "Sassenheim Oost" de specifieke aanduiding was opgenomen om het tankstation positief te bestemmen.

De gemeente heeft een zienswijze van omwonenden ontvangen op het ontwerp van het bestemmingsplan, waarin wordt aangegeven dat de aanwezigheid van het tankstation als ongewenst wordt ervaren. Na belangenafweging is gekozen om geen specifieke aanduiding voor het benzinestation op te nemen en te kiezen voor een zaaksgebonden overgangsrecht. Dit houdt in dat het tankstation mag worden voortgezet door het huidige bedrijf, maar dat na beëindiging het tankstation daarna niet meer in gebruik mag worden genomen. Binnen een termijn van 1 jaar is het echter toegestaan om na beëindiging het gebruik voort te zetten.

5.2.4 Conclusie

Vanuit bedrijven en milieuzonering zijn er op voorhand geen belemmeringen voor het ontwikkelen van woningen ter plaatse van de wijzigingsbevoegdheid 4.

Voor wat betreft de overige wijzigingsbevoegdheden wordt niet voldaan aan de richtafstand. Onderzoek moet uitwijzen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en of de bedrijven worden belemmerd in de bedrijfsvoering. Mogelijk zijn er maatregelen noodzakelijk.

5.3 Externe veiligheid

5.3.1 Kader

Landelijk beleid

Externe veiligheidsbeleid heeft betrekking op het gebruik, productie, opslag en transport van gevaarlijke stoffen.

De overheid stelt grenzen aan de risico's van inrichtingen met gevaarlijke stoffen. De grenzen zijn vertaald in een norm voor het plaatsgebonden risico (PR), een oriëntatiewaarde en verantwoordingsplicht voor het groepsrisico[3] (GR).

Plaatsgebonden risico

Het PR kent een grenswaarde van 10^{-6}. Binnen de PR 10^{-6} contour mogen geen kwetsbare objecten aanwezig zijn. Voor beperkt kwetsbare objecten geldt deze waarde als richtwaarde. In nieuwe situaties moet voor beperkt kwetsbare objecten in beginsel ook aan deze waarde worden voldaan.

Verantwoordingsplicht groepsrisico

Het groepsrisico is een maat voor de maatschappelijke ontwrichting in situaties waarin zich een ramp met gevaarlijke stoffen voordoet. De verantwoordingsplicht is erop gericht om een weloverwogen afweging te maken over de risico's in relatie tot de ontwikkelingen in het plangebied.

Het groepsrisico wordt vergeleken met de oriëntatiewaarde: de kans op een ongeval met 10 dodelijke slachtoffers van 10^{-5} per jaar, met de kans op een ongeval met 100 dodelijke slachtoffers van 10^{-7} per jaar, en met de kans op 1000 of meer dodelijke slachtoffers van 10^{-9} per jaar. Deze getallen gelden voor de oriëntatiewaarde in de omgeving van inrichtingen. Voor het transport van gevaarlijke stoffen over de weg en via buisleidingen ligt de oriëntatiewaarde een factor 10 lager.

In de verantwoording van het groepsrisico worden onderwerpen behandeld die van belang zijn bij het maken van een afweging over het risico. Behalve de hoogte van het groepsrisico zijn dat de noodzaak van de ruimtelijke ontwikkeling, risicoreducerende maatregelen en mogelijkheden tot rampenbestrijding.

Inrichtingen

Het beleid voor inrichtingen is vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi).

Buisleidingen

Voor buisleidingen geldt het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en de Regeling externe veiligheid buisleidingen (Revb). Behalve met het PR en het GR moet voor buisleidingen rekening worden gehouden met de belemmeringenstrook aan weerszijden van de leidingen die moet worden vrijgehouden ten behoeve van onderhoud en werkzaamheden aan de buisleiding. Binnen de belemmeringenstrook, mag niet gebouwd worden, tenzij met toestemming (via een ontheffing of een aanlegvergunning) van burgemeester en wethouders. Werkzaamheden in deze strook mogen alleen worden uitgevoerd door of met instemming van de leidingbeheerder. De ligging van de leidingen en de belemmeringenstrook moet op de bestemmingsplankaart worden vastgelegd.

Vervoer over weg, water en spoor

Voor transportroutes geldt het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt).

Voor wegen die onderdeel zijn van het Basisnet weg geldt de Regeling basisnet, daarin zijn veiligheidsafstanden vastgelegd: een afstand voor het risicoplafond en het plasbrandaandachtsgebied (PAG).

Bij de vaststelling van de veiligheidsafstanden is rekening gehouden met een toename van het transport van gevaarlijke stoffen. De afstand voor het risicoplafond is zodanig gekozen dat, het plaatsgebonden risico op de grens van de zone niet meer bedraagt dan 10^{-6} per jaar. Binnen de afstand voor het risicoplafond mogen geen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten worden gebouwd.

Binnen het PAG van 30 meter mag slechts bij hoge uitzondering en met een goede motivatie gebouwd worden

Provinciaal Beleid

De Provincie Zuid-Holland ambieert een veilig Zuid-Holland. In de provinciale structuurvisie (PSV) staat als provinciaal belang genoemd het ‘beschermen van grote groepen mensen tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen’. De Provincie wil voorkomen dat risicovolle activiteiten gevestigd worden in de omgeving van grote groepen mensen of dat een nieuwe ontwikkeling gepland wordt binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit. Het is niet altijd te voorkomen dat dit soort functies gecombineerd worden en het groepsrisico toeneemt. In dat geval vraagt de provincie van de verantwoordelijke bestuurders dat zij een

groepsrisicoverantwoording schrijven: een heldere en transparante toelichting waarin zij uitleggen waarom deze ontwikkeling op deze locatie noodzakelijk is. Op basis van een groepsrisicoverantwoording moet aannemelijk worden gemaakt dat op termijn in de eindsituatie wordt voldaan aan de oriëntatiewaarde.

Regionaal beleid

De regio Holland-Rijnland heeft in 2014 de omgevingsvisie externe veiligheid geactualiseerd (Bestuurlijk kader Externe Veiligheid Holland Rijnland). In deze omgevingsvisie heeft de regio een beslismodel op basis van zonering van het groepsrisicodiagram opgesteld en richtsnoeren voor veilig ruimtelijk ontwerpen geformuleerd.

Afbeelding: Zonering groepsrisicodiagram (fN diagram: f= kans op calamiteit, N=aantal slachtoffers)

Het model gaat uit van de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Als de groepsrisicocurve voor een activiteit of ruimtelijke ontwikkeling in een bepaalde zone uitkomt, volgt uit het model onder welke voorwaarden de activiteit of ruimtelijke ontwikkeling is toegestaan.

Richtsnoeren voor veilig ruimtelijk ontwerpen

Afhankelijk van de positie van het plan ten opzichte van de risicobron, is het wenselijk een aantal maatregelen te overwegen die de veiligheid ten goede komen. Daartoe wordt een onderscheid gemaakt in een aantal zones rondom de risicobron:

- Zone 1: het gebied binnen de 10^{-6}-contour (de veiligheidszone)
- Zone 2: de 100%-letaliteitszone
- Zone 3: het GR-relevante invloedsgebied
- Zone 4: de grens tot 1% letaliteit (het invloedsgebied)

Om het ruimtelijk veilig ontwerpen vorm te geven, is een aantal ontwerprichtsnoeren ontwikkeld. Het toepassen van deze ontwerprichtsnoeren leidt tot een ruimtelijk veilig ontwerp. De mate waarin deze ontwerprichtsnoeren moeten worden toegepast is afhankelijk van de hoogte van het groepsrisico. Is het groepsrisico kleiner dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde, dan hoeven de ontwerprichtsnoeren maar beperkt te worden toegepast. Komt het groepsrisico boven de oriëntatiewaarde, dan is het wenselijk alle ontwerprichtsnoeren onverkort toe te passen.

	Richtsnoer inrichting ruimte i.v.m. risicobeperking	Vertaald naar zones
1	Ontwerp zonder beperkt kwetsbare objecten in de veiligheidszone	Geen beperkt kwetsbare objecten in zone 1
2	Ontwerp zonder kwetsbare objecten binnen de 100%-letaliteitszone	Geen kwetsbare objecten in zone 2
3	Ontwerp met afnemende personendichtheid naar de risicobron toe: waar hogere concentraties personen worden gepland, projecteer deze zo ver mogelijk van de risicobron af, c.q. buiten het GR-relevante invloedsgebied. Gebiedsfuncties met lage aanwezigheid van personen (bv. parkeervoorzieningen)kunnen als ruimtelijke zone worden gebruikt tussen de risicobron en de objecten met een hoge dichtheid aan personen.	Hoge dichtheden bij voorkeur buiten zone 3
4	Ontwerp met nieuwe bijzonder kwetsbare objecten bij voorkeur buiten het invloedsgebied van de risicobronnen	Verminderd zelfredzamen buiten zone 4
5	Ontwerp met een goede verkeerskundige ontsluiting voor hulpdiensten en aandacht voor vluchtroutes van de bron af.	Belangrijk in de zones 2 en 3 en bij LPG-tankstations
6	Ontwerp een goede bluswatervoorziening	Alle zones

Afbeelding: Richtsnoeren voor een ruimtelijk veilig ontwerp

5.3.2 Beoordeling wijzigingsbevoegdheden

Risicobronnen

In de omgeving van het plangebied liggen de volgende risicobronnen:

- transportroute gevaarlijke stoffen over rijksweg A44
- transportroute gevaarlijke stoffen over provinciale weg N208
- inrichting: Wesseling transport, Anton Philipsweg 20, Sassenheim

Berekening groepsrisico transportroutes

De Omgevingsdienst West-Holland heeft een groepsrisicoberekening uitgevoerd met RBM II versie 2.3.

Door de ontwikkeling van woningen (door middel van de wijzigingsbevoegdheden) neemt het groepsrisico op de A44 toe van 0,235 tot 0,236 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft dus onder de oriëntatiewaarde.

Het groepsrisico op de N208 is zowel in de huidige als in de nieuwe situatie 0,002 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft daar dus ruim onder de oriëntatiewaarde.

Groepsrisico inrichtingen

Wesseling Transport

Wesseling transport ligt op ruim 750 meter van het plangebied Sassenheim Oost. De afstand tot de grens van het invloedsgebied ten behoeve van de verantwoording van het groepsrisico is 320 meter. Daarom heeft de aanwezige populatie in het plangebied geen invloed op de hoogte van het groepsrisico.

Groepsrisicoverantwoording

De ontwikkeling heeft geen invloed op de hoogte van het groepsrisico bij Wesseling transport. Ook op de N208 verandert het groepsrisico niet door deze ontwikkeling. Daar blijft het groepsrisico ruim onder de 0,01 maal de oriëntatiewaarde.

Het groepsrisico voor de A44 neemt toe van 0,235*OW naar 0,236*OW.

Er wordt ruim voldaan aan de oriëntatiewaarde. Het plan (inclusief de wijzigingsbevoegdheden) is niet in strijd met het provinciaal beleid.

Door het plan neemt het groepsrisico minimaal toe. Als getoetst wordt aan de geactualiseerde versie van de omgevingsvisie (het "Bestuurlijk kader Externe Veiligheid Holland Rijnland") is de conclusie dat deze situatie in zone geel valt, tussen 0,1 en 1,0*OW.

Volgens de omgevingsvisie Externe veiligheid wordt een activiteit toegestaan, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Alle redelijkerwijs te treffen maatregelen zijn getroffen om het risico te reduceren
- Er bevinden zich geen beperkt zelfredzame personen in de 100% letaliteitszone
- De hulpdiensten kunnen adequaat ingrijpen als een calamiteit zich voordoet
- De bevolking is goed geïnformeerd over hoe te handelen bij een calamiteit

In de groepsrisicoverantwoording is gekeken naar de bovenstaande aspecten

De volledige resultaten van de beoordeling externe veiligheid zijn opgenomen in de beoordeling van de milieuaspecten in Bijlage 1 en Bijlage 4.

5.3.3 Conclusie

Vanuit externe veiligheid is er geen belemmering voor het plan.

De PR grenswaarde contour (PR 10^{-6}) ligt op de weg. Aan de norm voor de PR grenswaarde wordt voldaan.

Door de ontwikkeling van woningen (door middel van de wijzigingsbevoegdheden) neemt het groepsrisico op de A44 toe van 0,235 tot 0,236 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft dus onder de oriëntatiewaarde.

Het groepsrisico op de N208 is zowel in de huidige als in de nieuwe situatie 0,002 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft daar dus ruim onder de oriëntatiewaarde. Er heeft een verantwoording van het groepsrisico plaatsgevonden.

5.4 Bodem

5.4.1 Kader

Bij de ontwikkeling van een ruimtelijk plan en/of bestemmingsplan dient rekening te worden gehouden met de bodemkwaliteit ter plaatse. De reden hiervoor is dat eventueel aanwezige bodemverontreiniging van groot belang kan zijn voor de keuze van bepaalde bestemmingen en/of voor de uitvoerbaarheid van een bestemmingsplan. Voor een bestemming zoals wonen, gelden ander normen dan voor bijvoorbeeld de bestemming bedrijven. Uitgangspunt is dat de bodemkwaliteit als gevolg van aanwezige bodemverontreiniging geen onaanvaardbaar risico oplevert voor de gebruikers van de bodem. Bovendien mag de bodemkwaliteit niet verslechteren door grondverzet (bijvoorbeeld graafwerkzaamheden). Dit is het zogenaamde stand still-beginsel.

5.4.2 Beoordeling wijzigingsbevoegdheden

In het bestemmingsplan is een aantal wijzigingsbevoegdheden opgenomen om de bestemming te wijzigen van bedrijven naar wonen. Dit betekent dat er sprake is van een gevoeliger gebruik (met uitzondering van de wijzigingsbevoegdheid 5, want daar is grotendeels al sprake van wonen).

Wanneer er binnen een gebied geen ontwikkelingen zijn gepland hoeft de bodem alleen gesaneerd te worden indien sprake is van een risicovolle bodemverontreiniging; een zogenaamde 'spoedlocatie'. Binnen het plangebied Sassenheim Oost zijn geen spoedlocaties bekend.

Op locaties waar wel ontwikkelingen plaatsvinden, dient de bodem gesaneerd te worden als sprake is van een ernstige bodemverontreiniging. In dat geval dient voorafgaand aan ontwikkelingen een saneringsplan of melding in het kader van het Besluit uniforme saneringen (BUS-melding) opgesteld te worden welke goedgekeurd moet worden door de Omgevingsdienst zijnde het bevoegd gezag in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb).

Door de Omgevingsdienst is een inventarisatie gemaakt van de meest relevante bodemgegevens uit het plangebied. Het gaat hierbij om informatie uit tank-, bodemonderzoek- en verontreinigingsbronnen. De informatie is afkomstig uit de volgende archieven:

- het bodeminformatiesysteem (BIS/GIS)
- het historische bedrijvenbestand (Hbb)

Bodeminformatiesysteem

In het plangebied Sassenheim Oost zijn op diverse locaties lichte tot sterke verontreinigingen aangetroffen, waarschijnlijk als gevolg van langdurig gebruik en ophooglagen. Er bevinden zich in het gebied geen zogenaamde spoed locaties of locaties waar binnen een bepaalde termijn saneringen moeten worden uitgevoerd.

Historisch bedrijvenbestand

In het plangebied Sassenheim Oost zijn bedrijven aanwezig geweest die potentieel verdacht zijn op het veroorzaken van bodemverontreiniging. Historisch onderzoek en/ of oriënterend onderzoek moet hier nog worden uitgevoerd. Andere locaties zijn bij bouwwerkzaamheden al wel onderzocht, alleen dermate lang geleden dat aan de uitkomst van die onderzoeken niet meer dan een historische waarde kan worden toegekend. De Omgevingsdienst verwacht niet direct belemmeringen voor het bestemmingsplan, wel zal bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid een bodemonderzoek moeten worden gedaan.

De volledige resultaten van de beoordeling bodem zijn opgenomen in de beoordeling van de milieuaspecten in Bijlage 1.

5.4.3 Conclusie

In het bestemmingsplan worden een aantal ontwikkelingen mogelijk gemaakt door middel van een wijzigingsbevoegdheid. Op voorhand worden er geen belemmeringen verwacht voor het bestemmingsplan. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid zal op dat moment een bodemonderzoek moeten worden uitgevoerd, en eventueel maatregelen moeten worden getroffen om de bodem geschikt te maken voor de beoogde functie.

5.5 Archeologie

5.5.1 Kader

Het archeologisch erfgoed wordt binnen Nederland als zeer waardevol beschouwd. De Wet op de Archeologische Monumentenzorg (WaMZ) legt de verantwoordelijkheid voor de bescherming van het archeologische erfgoed bij de gemeente. Zo verplicht de WaMZ om bij de vaststelling van een bestemmingsplan of bij afwijking daarvan rekening te houden met in de bodem aanwezige of te verwachten archeologische waarden. De feitelijke bescherming daarvan krijgt gestalte door het opnemen van regels in het bestemmingsplan ten aanzien van de afgifte van omgevingsvergunningen in die gebieden die als archeologisch waardevol zijn aangemerkt.

In de nota "Onder de grond, beleid voor archeologie in Teylingen 2015" is het gemeentelijk archeologiebeleid vastgelegd. Het beleid is gebaseerd op het wettelijk kader en de archeologische verwachtings- en beleidskaart van Teylingen en heeft tot doel om het

archeologisch erfgoed te behouden en te beschermen. Voor het nemen van beslissingen is een archeologische verwachtings- en beleidskaart opgesteld. Deze geeft inzicht in de archeologische waarden en verwachtingen in Teylingen.

Afbeelding: Detail uit de archeologische beleidskaart 2015 van Teylingen

5.5.2 Analyse

Volgens de archeologische beleidskaart Teylingen 2015 is in het bestemmingsplangebied sprake van vier verschillende archeologische verwachtingswaarden. Het merendeel maakt hierbij onderdeel uit van categorie 8 (groen): zone met een lage archeologische verwachting. Hierbij geldt, dat archeologisch onderzoek alleen noodzakelijk is bij bodemverstorende activiteiten, als deze dieper reiken dan 30 centimeter beneden maaiveld en een oppervlak beslaan van meer dan 1.000 m^2. Daarnaast is sprake van categorie 5 (licht rood) en 6 (geel); dit betreffen zones met een hoge respectievelijk middelhoge verwachting. Archeologisch onderzoek is hier noodzakelijk bij verstoringen dieper dan 30 centimeter beneden maaiveld en een oppervlak groter dan 250 respectievelijk 500 m^2. Rondom de Baanbrekersweg is ook nog sprake van categorie 12 (grijs). Dit betreffen gebieden die archeologisch vrijgegeven zijn. Hier is dus geen archeologisch onderzoek benodigd, voorafgaand aan bodemverstorende activiteiten.

Ter bescherming van eventuele aanwezige archeologische resten is in dit bestemmingsplan een dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie' opgenomen, met uitzondering van het gebied van categorie 12.

De categorieën zijn daarbinnen gespecificeerd aangeduid:

Categorie 5 is opgenomen in specifieke vorm van waarde - 1,

Categorie 6 is opgenomen in specifieke vorm van waarde - 2,

Categorie 8 is opgenomen in specifieke vorm van waarde - 3.

5.5.3 Conclusie

De van toepassing zijnde archeologisch waardevolle gebieden zijn in kaart gebracht en als dubbelbestemming in dit bestemmingsplan opgenomen. De archeologische waarden zijn hiermee voldoende gewaarborgd.

5.6 Cultuurhistorie

5.6.1 Kader

In 1999 is de Nota Belvedère verschenen. Doel van de nota is de cultuurhistorische identiteit meer richtinggevend te laten zijn voor de inrichting van de ruimte. Deze doelstelling wordt in de nota geconcretiseerd in een breed scala van te ondernemen acties op Rijks-, regionaal- en lokaal niveau. In het kader van de nota is een landsdekkend overzicht gemaakt van de cultuurhistorisch meest waardevol geachte steden en gebieden: de Cultuurhistorische Waardenkaart van Nederland (ook wel Belvedèrekaart genoemd).

De huidige juridische basis voor het omgaan met archeologische waarden is de Monumentenwet uit 1988. In 1998 is het Verdrag van Valletta door de Staten Generaal geratificeerd. Dit verdrag is in de Wet op de archeologische monumentenzorg verankerd, die officieel in werking is getreden op 1 september 2007, ondermeer als wijziging op de Monumentenwet 1988. In het kader van het project 'modernisering monumentenzorg' (MoMo) hebben per 1 januari 2012 enkele wijzigingen in de wet- en regelgeving plaatsgevonden. Voor het bestemmingsplanproces is de wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) de belangrijkste: gemeenten dienen in hun bestemmingsplannen rekening te houden met de aanwezige cultuurhistorische waarden.

5.6.2 Analyse

De afwisselende bebouwing van de Menneweg en de Rusthofflaan staat in een oude lintstructuur en kan daarmee aangemerkt worden als cultuurhistorisch waardevol. De bebouwing langs de Parklaan kent een statig profiel en vormt door met name de ligging langs het park een waardevolle synthese tussen bebouwing en omgeving. Ook aan de boerderij aan de Menneweg kan enige cultuurhistorische waarde worden toegekend. Desondanks zijn in het plangebied geen rijks- en/of gemeentelijke monumenten aanwezig.

Afbeelding: Rusthofflaan *Menneweg*

5.6.3 Conclusie

De van toepassing zijnde cultuurhistorisch waardevolle gebieden zijn in kaart gebracht. Aangezien dit bestemmingsplan overwegend conserverend van aard is, worden deze cultuurhistorisch waardevolle gebieden niet negatief beïnvloed.

5.7 Geluid

5.7.1 Kader

Geluidoverlast kan worden veroorzaakt door industrielawaai, railverkeerslawaai, wegverkeerslawaai en luchtverkeerslawaai van Schiphol. De Wet geluidhinder en de Luchtvaartwet kent grenswaarden voor geluid. Bepaalde geluidgevoelige objecten mogen alleen worden toegelaten als zij geen ontoelaatbare geluidbelasting ondervinden. Daartoe moet op grond van artikel 3.3.1 Besluit ruimtelijke ordening, zones in het bestemmingsplan worden opgenomen rond geluidbronnen. Het bestemmingsplan moet de ligging en de afmetingen van woningen en andere geluidgevoelige gebouwen en van geluidgevoelige terreinen gelegen binnen de zone van een weg, spoorweg of industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder aangeven.

Als een bepaalde bestemming en/of een bepaalde geluidbron niet in de Wet geluidhinder of Luchtvaartwet is geregeld, moet in het kader van de goede ruimtelijke ordening toch een akoestische afweging gemaakt worden.

De Wet geluidhinder (Wgh) geeft mogelijkheden om een hogere waarde vast te stellen voor wegverkeer, railverkeer en industrielawaai. Op 4 maart 2013 heeft de Omgevingsdienst West-Holland de herziene versie van de "Richtlijnen voor het vaststellen van hogere waarden" vastgesteld (verder: het beleid). Op basis van deze richtlijnen stelt de Omgevingsdienst een maximale hogere waarde van 58 dB voor, voor verkeerslawaai en 63 dB voor railverkeer (beleidswaarde). Voor industrielawaai en Luchtvaartlawaai gelden de wettelijke grenswaarden.

5.7.2 Beoordeling wijzigingsbevoegdheden

In het bestemmingsplan zijn zes wijzigingsbevoegdheden opgenomen, die het oprichten van nieuwe geluidgevoelige objecten (woningen) mogelijk maken.

Door de Omgevingsdienst West-Holland is beoordeeld of deze wijzigings-bevoegdheden haalbaar zijn. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid zal gedetailleerd akoestisch onderzoek nodig zijn.

Industrielawaai

Het plangebied ligt niet binnen de geluidszone van een gezoneerd bedrijventerrein.

Dit aspect hoeft daarom niet te worden meegenomen in de beoordeling van het plan.

Luchtverkeerslawaai

Het plangebied is gelegen binnen de 20 Ke-geluidscontour van Schiphol. Het plangebied maakt onderdeel uit van het bebouwd gebied. Hierdoor legt de geluidscontour geen beperkende maatregelen op het plangebied.

De regelgeving met betrekking tot Schiphol wijzigt. Op 24 oktober 2016 is het ontwerpwijzigingsbesluit van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol vanwege externe veiligheid en geluid gepubliceerd in de Staatscourant. Dit besluit treedt naar verwachting in 2017 in werking. In de paragraaf Luchthavenindelingbesluit Schiphol wordt hier nader op ingegaan.

Wegverkeerslawaai en spoorweglawaai

Op grond van de Wgh moet akoestisch onderzoek plaatsvinden als nieuwe geluidgevoelige objecten mogelijk worden gemaakt binnen de geluidzone van onder meer een gezoneerde weg of een spoorweg. Daarnaast wordt in het kader van een goede ruimtelijke ordening gekeken naar de invloed van de 30 km/uur-wegen.

Als niet aan de voorkeurswaarde kan worden voldaan, wordt beoordeeld of een hogere waarde is vast te stellen. Hierbij wordt tevens gekeken naar de cumulatie van de verschillende geluidbronnen.

De locaties liggen binnen de geluidzone van:

WB[1]	**Locatie**	**weg buitenstedelijk**	**weg binnenstedelijk**	**spoorweg**
1	hoek Parklaan-Menneweg	-	Parklaan	Spoorweg
2	Menneweg 17, 109 ev	A44	Menneweg	Spoorweg
3	Kagerdreef 51a	A44	-	Spoorweg
4	Lindenlaan 32	-	-	-
5	Industriekade ea	-	V. Pallandtlaan	-
6	Adelborst v Leeuwenlaan	-	Parklaan + V. Pallandtlaan	

Tabel: geluidzone

Voor de A44 geldt een zonebreedte van 400m, voor de overige wegen is deze 200m. De spoorzone van de spoorlijn Leiden - Schiphol is hier 600m breed. Deze is afhankelijk van het vastgestelde geluidproductieplafond (hier max. 69,4 dB).

De volgende figuur geeft de gebieden met wijzigingsbevoegdheid weer:

Afbeelding: wijzigingsbevoegdheden

Weg		Grenswaarde[dB]	
Voorkeurswaarde	**max beleid**		**max Wgh**
A44	48	53	53	58*
Parklaan	48	58	63
Van Pallandtlaan	48	58	63
Spoorweg	55	63	68

Tabel: Geldende grenswaarden

* bij vervangende nieuwbouw (art. 83 lid 7 Wgh)

Beoordeling

Op de berekende geluidbelasting vanwege wegverkeer wordt een aftrek toegepast op grond van art. 110 Wgh.

Indicatieve berekening

De zes wijzigingsgebieden zijn in een rekenmodel ingebracht. De gebouwen die binnen de locaties zijn gelegen zijn daarbij verwijderd. Deze hebben de hoogte 0 m gekregen.

Rekenresultaten

Wegverkeer

In de onderstaande afbeelding de maximaal berekende waarde in dB, per deelgebied per weg weergegeven incl. bovengenoemde aftrek en de gecumuleerde waarde vanwege alle wegen samen (incl. 30 km/uur) excl. aftrek. De geluidbelasting ten gevolge van de 30 km/uur wegen bedraagt respectievelijk 53, 54, 59 en 64 dB inclusief aftrek voor de wijzigingsgebieden 1, 3, 4 en 5.

WB	Geluidbelasting incl. aftrek [dB]				Geluidbelasting excl. aftrek [dB]
	A44	Parklaan	Van Pallandtlaan		
			50 km/uur	80 km/uur	Gecumuleerd
1	(56) *	62			68
2	64				66
3	59			49	63
4	(53)		44	50	65
5	(56)		52	60	69
6	(52)	62	62	61	68

Afbeelding:maximaal berekende waarde in dB

(waarde tussen haakjes): formeel niet binnen zone van A44. Roze = hoger dan max. grenswaarde Wgh, lichtblauw= hoger dan max. beleidswaarde, wit =hoger dan voorkeurswaarde en groen = voldoet

Resultaten wegverkeer

Op alle locaties zou de voorkeurswaarde vanwege de A44 worden overschreden, maar er zijn maar twee wijzigingslocaties (2 en 3) die binnen de zone van de A44 vallen. Binnen de wijzigingsgebieden (2 en 3) wordt de maximale grenswaarde ook overschreden en zijn zonder maatregelen geen woningen toelaatbaar. De maatregelen kunnen uit bron- of overdrachtsmaatregelen bestaan, maar die lijken niet realistisch voor alleen deze twee

wijzigingsgebieden. Blijft over dat de woningen afgeschermd kunnen worden door een niet-geluidgevoelige functie of door het realiseren van een dove gevel.

Voor de andere wijzigingsgebieden is een overschrijding te verwachten vanwege de Parklaan en/of de Van Pallandtlaan. Deze laatste bestaat uit een 50 en een 80 km/uur-deel. Per wijzigingsgebied moet bekeken worden of specifieke invulling kan leiden tot een lagere gevelbelasting.

De gecumuleerde waarde ligt niet alleen hoog omdat de aftrek niet is toegepast, maar tevens omdat de rand van de wijzigingslocatie (grens van de wijzigingsbevoegdheid) soms vlak langs een 30 km/uur-weg loopt. Deze rand is niet altijd een realistische bouwrand. Die zal in veel gevallen verder van de weg liggen. In de bijlage ''Indicatie geluidberekening'' bij deze beoordeling is per relevante weg een figuur met de gevelbelasting weergegeven (zonder aftrek art. 110g Wgh). De volledige beoordeling is opgenomen in Bijlage 1

Railverkeer

In de onderstaande afbeelding is de geluidbelasting in dB op de rand van de wijzigingsgebieden (WB) of, als er een rooilijn is, op de rooilijn weergegeven. Na de tabel is locatie WB-2 weergegeven. Dit is de locatie met de hoogste geluidbelasting vanwege railverkeer.

WB	dB
1	56
2	62
3	56
4	56
5	58
6	55

Afbeelding: geluidbelasting in dB op de rand van de wijzigingsgebieden

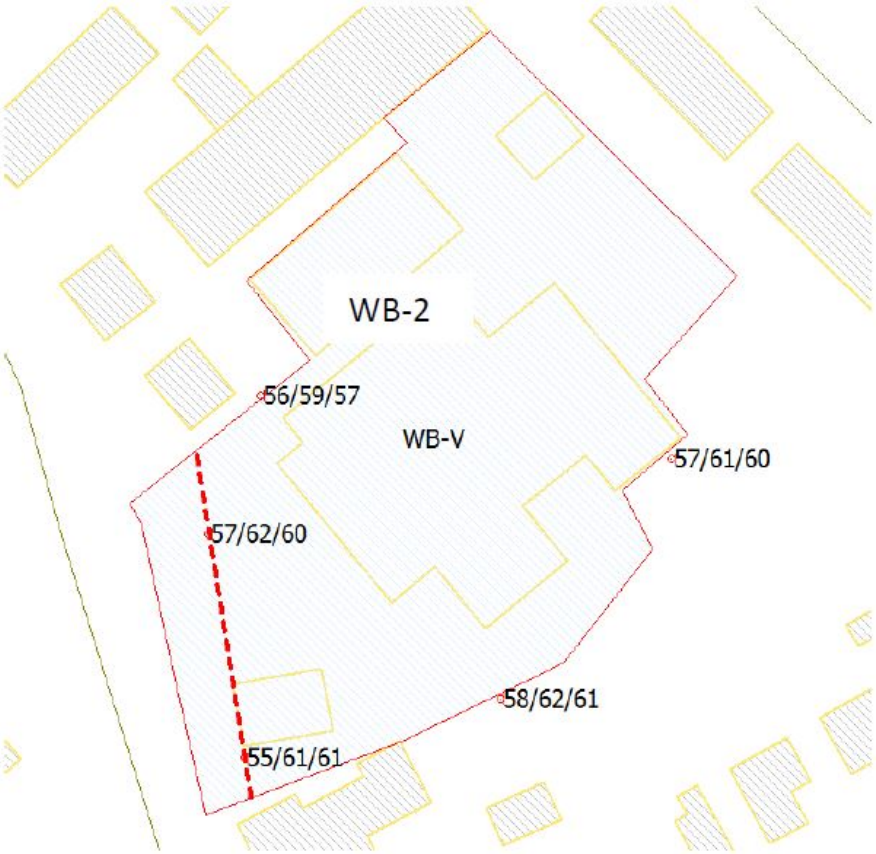

Afbeelding: geluidbelasting spoorweglawaai op WB 2 op 1,5/5/8 m hoogte

De geluidbelasting blijft op alle wijzigingsgebieden onder de grens waar binnen het beleid nog een hogere waarde voor kan worden vastgesteld.

5.7.3 Beoordeling geluidsbelasting zoutopslag

Het wijzigingsgebied 6 is binnen de invloedssferen van de tijdelijke zoutopslag op het terrein van Parklaan 176 gesitueerd. Door de Omgevingsdienst West-Holland is de geluidbelasting ten gevolge van de zoutopslag ter plaatse van het wijzigingsgebied 6 beoordeelt. Het volledige advies is opgenomen in Bijlage 3.

De mogelijk optredende geluidniveaus ten gevolge van de zoutopslag en bijbehorende activiteiten zijn worstcase berekend. Bij de beoordeling is het algemene belang van het zout strooien meegewogen.

Uit de berekeningen volgt dat er sprake is van hoge geluidniveaus ter plaatse van de ontwikkellocatie ten gevolge van de werkzaamheden ten behoeve van gladheidbestrijding, oftewel zoutstrooiwerkzaamheden. De geluidniveaus van het incidenteel bevoorraden van de opslag voldoen aan het Activiteitenbesluit.

Doordat er al geluidisolerende maatregelen nodig zijn voor de gevel in verband met de geluidbelasting ten gevolge van de Van Pallandtlaan, zullen de geluidniveaus in de woningen al redelijk beperkt worden tot een acceptabel geluidsniveau. Een optredend L_{Amax} geluidsniveau op de gevel resulteert in een binnenniveau L_{Amax} van 46 dB(A) in de nachtperiode. Gezien het algemeen belang en incidenteel optreden hiervan is dit acceptabel.

Het eventueel mogelijk maken van ligplaatsen of woningen in/boven het water nabij de locatie is ongewenst vanuit een goede ruimtelijke ordening. Dit wordt niet mogelijk gemaakt middel de wijzigingsbevoegdheid.

Afbeelding: weergave locatie en zoutopslagloods, het paarse gebied betreft wijzigingsgebied 6

5.7.4 Conclusie

Uit een indicatieve berekening ten gevolge van weg- en railverkeer blijkt dat de zes wijzigingsgebieden een hoge geluidsbelasting hebben op de rand van het bouwvlak of bepaalde rooilijn. De belangrijkste bron is erg locatieafhankelijk. Het is noodzakelijk om bij de planinvulling de geluidbelasting prioriteit te geven. Wijzigingsgebieden 2 en 3 zijn niet zonder meer mogelijk. De maximale grenswaarde vanwege de A44 wordt overschreden.

Wijzigingsgebied 3 kan onder voorwaarden nog gerealiseerd worden indien het om vervangende nieuwbouw gaat.

Voor de overige wijzigingsgebieden, met uitzondering van wijzigingsgebied 4, bedraagt de berekende waarde meer dan de maximale waarde die nog, op grond van het vastgestelde beleid, verleend kan worden. Er moet nader naar de invulling van de wijzigings-gebieden gekeken worden ten einde de geluidbelasting zo laag mogelijk te houden. Indien maatregelen redelijkerwijs niet zijn te nemen kan onder voorwaarden een hogere waarde worden vastgesteld. Deze hogere waarde zal bij het wijzigingsplan worden vastgesteld.

Nabij wijzigingsgebied 6 is een zoutopslag gelegen. De geluidsbelasting wordt als acceptabel geacht. Het eventueel mogelijk maken van ligplaatsen of woningen in/boven het water nabij de locatie is ongewenst vanuit een goede ruimtelijke ordening. Dit wordt niet mogelijk gemaakt middel de wijzigingsbevoegdheid.

Bij het gebruik maken van een wijzigingsbevoegdheid zal een gedetailleerde toetsing moeten plaatsvinden. Als gedetailleerdere invulling plaatsvindt, kan gedetailleerder worden getoetst. Geluid kan dus mogelijk een belemmering vormen voor het realiseren van woningen.

5.8 Luchtkwaliteit

5.8.1 Kader

In de Wet milieubeheer (Wm) zijn kwaliteitseisen voor de buitenlucht opgenomen. Hoofdstuk 5 Titel 5.2 'Luchtkwaliteitseisen' wordt kortweg aangeduid als de Wet luchtkwaliteit. Het doel van de wet is om mens en milieubescherming te bieden tegen de negatieve effecten van luchtverontreiniging. Voor de gezondheid van de mens is een goede luchtkwaliteit van groot belang. Daarom zijn in bijlage 2 van de Wet milieubeheer grenswaarden opgenomen voor een aantal stoffen die als verontreiniging in de lucht voorkomen. In de praktijk richt de aandacht zich vooral op de stoffen stikstofdioxide en fijn stof (PM^{10} en $PM^{2,5}$). Van deze stoffen komen in Nederland concentraties voor die in de buurt van de grenswaarde liggen. De overige stoffen die in bijlage 2 zijn genoemd liggen over het algemeen ver onder de grenswaarden.

Vanaf 1 januari 2015 geldt er een grenswaarde voor een kleinere fractie van fijn stof namelijk $PM^{2,5}$. De grenswaarde voor $PM^{2,5}$ bedraagt 25 µg/m^3. Gezien het grote verschil tussen de grenswaarde en de achtergrondconcentratie zullen overschrijdingen van deze grenswaarde niet vaak voorkomen. De achtergrondconcentraties langs de gemeentelijke wegen onder de 20 µg/m^3 . Het blijkt dat als de grenswaarde voor PM^{10} niet wordt overschreden, er geen overschrijding van de grenswaarde voor $PM^{2,5}$ zal zijn.

Besluit en regeling 'niet in betekenende mate'

De Wet luchtkwaliteit maakt onderscheid tussen grote en kleine ruimtelijke projecten. Een project is klein als het slechts in geringe mate, ofwel niet in betekenende mate (NIBM), leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. De grens ligt bij een verslechtering van maximaal 3% van de grenswaarden voor de luchtkwaliteit.

Het Besluit en de Regeling 'niet in betekenende mate' bevat criteria waarmee kan worden bepaald of een bepaald project wel of niet als 'in betekenende mate' moet worden beschouwd.

NIBM-projecten kunnen - juridisch gezien - zonder toetsing aan de grenswaarden voor wat betreft het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening moet wel worden bekeken of het realiseren van het plan met betrekking tot de luchtkwaliteit op die locatie gewenst is. Daarbij speelt de mate van blootstelling aan de luchtverontreiniging een rol. Ook de gevoeligheid van bepaalde groepen mensen voor luchtverontreiniging kan daarbij worden afgewogen. Hierbij gaat het niet alleen om de toekomstige gebruikers van de locatie maar ook om de personen in de omgeving daarvan, bijvoorbeeld om de bewoners en/of kinderen in een school/kinderdagverblijf aan de gebiedsontsluitende wegen.

Op grond van Artikel 74 van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit worden concentraties vastgesteld vanaf de grens van het terrein van de betreffende inrichting. Op 19 december 2008 is een wijziging van deze regeling in werking getreden. Met deze wijziging werd het 'toepasbaarheidsbeginsel' geïntroduceerd. Dit beginsel geeft aan op welke plaatsen de luchtkwaliteitseisen toegepast moeten worden. Dit wil zeggen dat

- Geen beoordeling van de luchtkwaliteit plaatsvindt op plaatsen waar het publiek geen toegang heeft en waar geen bewoning is.
- Geen beoordeling van de luchtkwaliteit plaatsvindt op bedrijfsterreinen of terreinen van industriële inrichtingen (hier gelden de ARBO regels). Dit omvat mede de (eigen) bedrijfswoning. Uitzondering: publiek toegankelijke plaatsen; deze worden wel beoordeeld (hierbij speelt het zogenaamde blootstellingscriterium een rol). Toetsing vindt plaats vanaf de grens van de inrichting of bedrijfsterrein.
- Geen beoordeling van de luchtkwaliteit op de rijbaan van wegen, en op de middenberm van wegen, tenzij voetgangers normaliter toegang hebben tot de middenberm.

5.8.2 Beoordeling wijzigingsbevoegdheden

Alle wijzigingsbevoegdheden hebben betrekking op het wijzigen naar woondoeleinden. Wijzigingsbevoegdheid 5 heeft betrekking op een renovatieproject, waarbij bestaande woningen worden vervangen door nieuwe woningen.

Het totaal aantal te ontwikkelen woningen is maximaal 152. Voor de toetsing aan de luchtkwaliteitsnormen kan gebruik gemaakt worden van de Regeling 'niet in betekenende mate' (NIBM). In voorschrift 3A.2 worden woningbouwlocaties als NIBM-locatie aangewezen

als het project bij één ontsluitingsweg niet meer dan 1500 nieuwe woningen omvat. Dat is hier het geval. Er hoeft daarom niet getoetst te worden aan de grenswaarden voor stikstofdioxide en PM^{10}.

Uit oogpunt van goede ruimtelijke ordening dient wel afgewogen te worden of het aanvaardbaar is om het project op deze locatie te realiseren.

Om inzicht te geven in de mate van blootstelling aan luchtverontreiniging als gevolg van het plan kunnen de concentraties uit de digitale monitoringstool, die behoort bij het NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit) worden gebruikt

Afbeelding: Uitsnede kaart monitoring NSL

	Grenswaarde Wm ($\mu g/m^3$)	A4 bij tunnel Menneweg ($\mu g/m^3$)	Van Pallandtlaan ($\mu g/m^3$)	Parklaan hoek Menneweg ($\mu g/m^3$)
NO_2	40	23,0	21,8	20,6
PM_{10}	40	21,5	21,3	21,3
$PM_{2,5}$	25	13,5	13,4	13,3

Afbeelding: Resultaten Monitoring NSL (2015) jaargemiddelde concentraties.

Uit deze tabel blijkt dat de concentraties ruim onder wettelijke grenswaarden liggen. Vanuit een goede ruimtelijke ordening is het hiermee aanvaardbaar om de woningen op deze locaties te realiseren. Voor het conserverende deel van het bestemmingsplan zijn de concentraties in de tabel vergelijkbaar .

In de regionale ambitie is vastgelegd dat de luchtkwaliteit in woongebieden minstens 10 % beter moet zijn dan de wettelijke grenswaarde. Op de locaties met een wijzigingsbevoegdheid wordt overal aan deze ambitie voldaan.

Voor het gehele bestemmingsplangebied geldt dat wordt voldaan aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer en de ambitie uit het beleid.

De volledige resultaten van de beoordeling luchtkwaliteit zijn opgenomen in de beoordeling van de milieuaspecten in Bijlage 1 en Bijlage 5.

5.8.3 Conclusie

Het plan voldoet aan de Wet milieubeheer, onderdeel luchtkwaliteitseisen. Hierdoor zijn er geen belemmeringen voor de wijzigingsgebieden met betrekking tot de luchtkwaliteit. Vanuit een goede ruimtelijke ordening is het, gelet op de luchtkwaliteit, aanvaardbaar om de woningen binnen de wijzigingsgebieden te realiseren.

5.9 Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB)

5.9.1 Kader

In het Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB, zoals laatstelijk gewijzigd bij besluit van 15 oktober 2015, Stb. 2015, 389) worden beperkingen gesteld aan het ruimtegebruik rond de luchthaven. Deze regels moeten door gemeenten in acht worden genomen bij bestemmingsplannen en bij omgevingsvergunningen.

5.9.2 Beoordeling

In het Lib zijn twee gebieden vastgesteld: het luchthavengebied en het beperkingengebied.

Het luchthavengebied geeft de begrenzing aan van het terrein van de luchthaven en is niet relevant voor dit plan.

Op dit moment wordt gewerkt aan een herziening van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol. Deze wijzigingen hebben geen gevolgen voor het plangebied.

Het beperkingengebied geeft het gebied aan waarbinnen beperkingen aan de bebouwing gesteld worden.

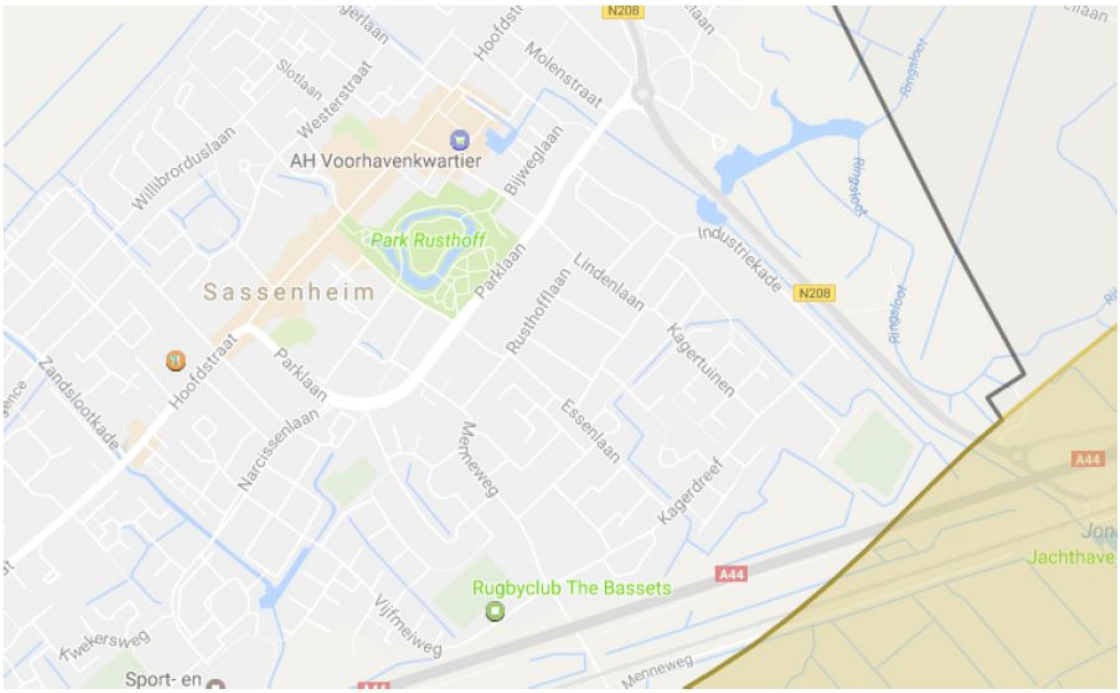

Afbeelding: uitsnede beperkingengebied LIB

Het plangebied valt niet binnen een beperkingengebied uit het geldende LIB.

20 Ke-contour Schiphol

Binnen de aangeduide 20-Ke contour van Schiphol mag buiten bestaand bebouwd/ stedelijk gebied niet worden gebouwd. Deze 20-Ke-contour is ook opgenomen in de Verordening Ruimte van de provincie Zuid-Holland (actualisatie 2016).

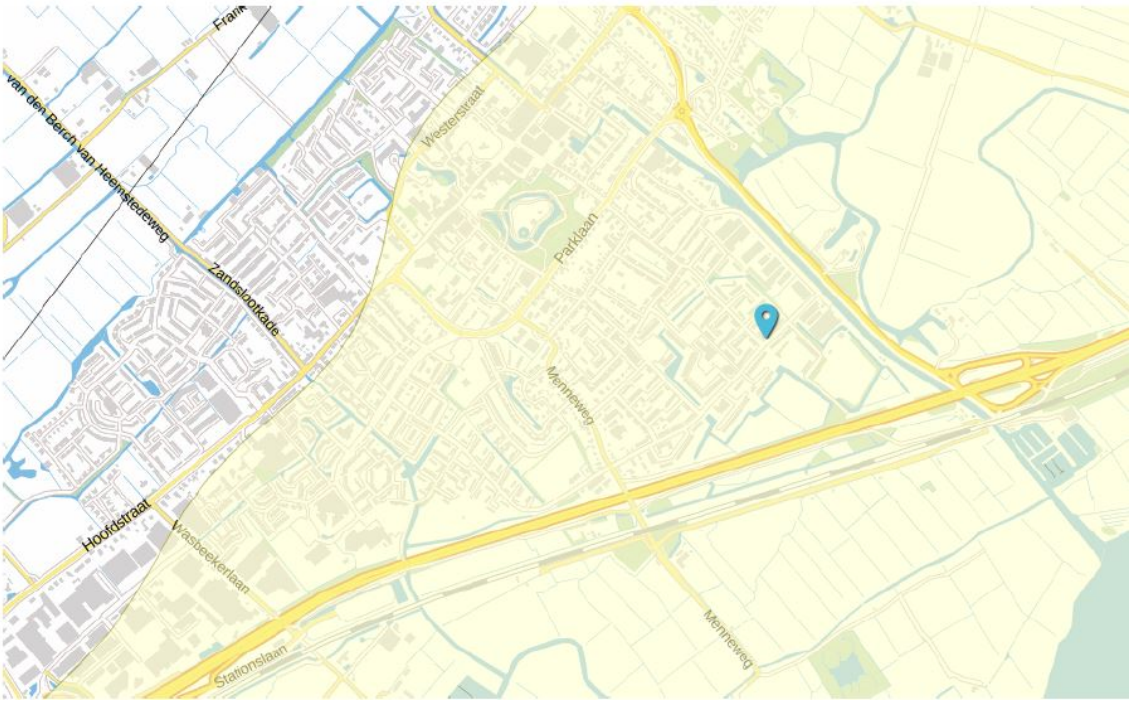

Afbeelding: Uitsnede kaart 20 Ke-contour Schiphol Verordening ruimte 2016

Uitzondering hierop vormt onder andere kleinschalige woningbouw in aansluiting op en ter afronding van bestaand stads- en dorpsgebied, de toevoeging van ten hoogste enkele woningen in reeds aanwezige lintbebouwing en woningen volgens het principe ruimte voor ruimte, waarbij de ruimtelijke kwaliteit wordt verbeterd door de sloop van overtollige bebouwing en kassen. Herstructurering en intensivering in bestaand bebouwd/stedelijk gebied zijn binnen de 20 Ke-contour dus wel mogelijk.

De ontwikkelingslocaties liggen binnen bestaand stedelijk gebied. De 20 Ke-zone vormt geen belemmering voor het plan.

Wel moeten toekomstige bewoners van de woningbouwontwikkeling rekening houden met mogelijke geluidsoverlast in verband met de ligging binnen die 20 Ke-contour van Schiphol.

Wijziging Luchthavenindelingbesluit

Op dit moment wordt gewerkt aan een herziening van het Luchthavenindelingbesluit

Schiphol. Het ontwerpbesluit is op 24 oktober 2016 gepubliceerd (Staatscourant 2016 nr. 55748). Het LIB wordt als volgt gewijzigd:

- en eerste wordt een afwegingsgebied voor externe veiligheid en geluid in het LIB opgenomen (nu bekend als het '20 Ke-gebied'). In dit gebied mogen gemeenten op basis van een eigen integrale afweging omgevingsvergunningen afgeven voor de bouw van nieuwe woningen binnen het bestaand stedelijk gebied. Buiten het bestaand stedelijk gebied blijven nieuwe woningbouwlocaties niet toegestaan.
- Ten tweede worden de ruimtelijke regels over externe veiligheid en geluidhinder verduidelijkt en vereenvoudigd. Met deze wijzigingen krijgen gemeenten meer eigen afwegingsruimte en verantwoordelijkheid voor ruimtelijke ontwikkelingen. Dit mede naar aanleiding van knelpunten bij gemeenten in verband met de lokale leefbaarheid.

Het beperkingengebied zoals opgenomen in bijlage 2 wordt op enkele punten gewijzigd. Deze wijzigingen hebben geen gevolgen voor het plangebied.

Beoordeling

Het plangebied ligt binnen het beperkingengebied Schiphol zoals aangegeven in bijlage 2 van het ontwerp besluit LIB.

Afbeelding: beperkingengebied Lib

In bijlage 3 bij het ontwerp-LIB wordt op de kaart aangegeven in welk gebied er beperkingen voor bebouwing gelden. Het plangebied is niet gelegen binnen een sloopgebied zoals aangegeven op de kaart bijlage 3 met nummer 1 en 2. Ook is het plangebied niet gelegen binnen beperkingen gebied voor kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten (kaart in bijlage 3 met nummer 3) en niet binnen het beperkingengebied voor geluidsgevoelige objecten (kaart bijlage 3 met nummer 4).

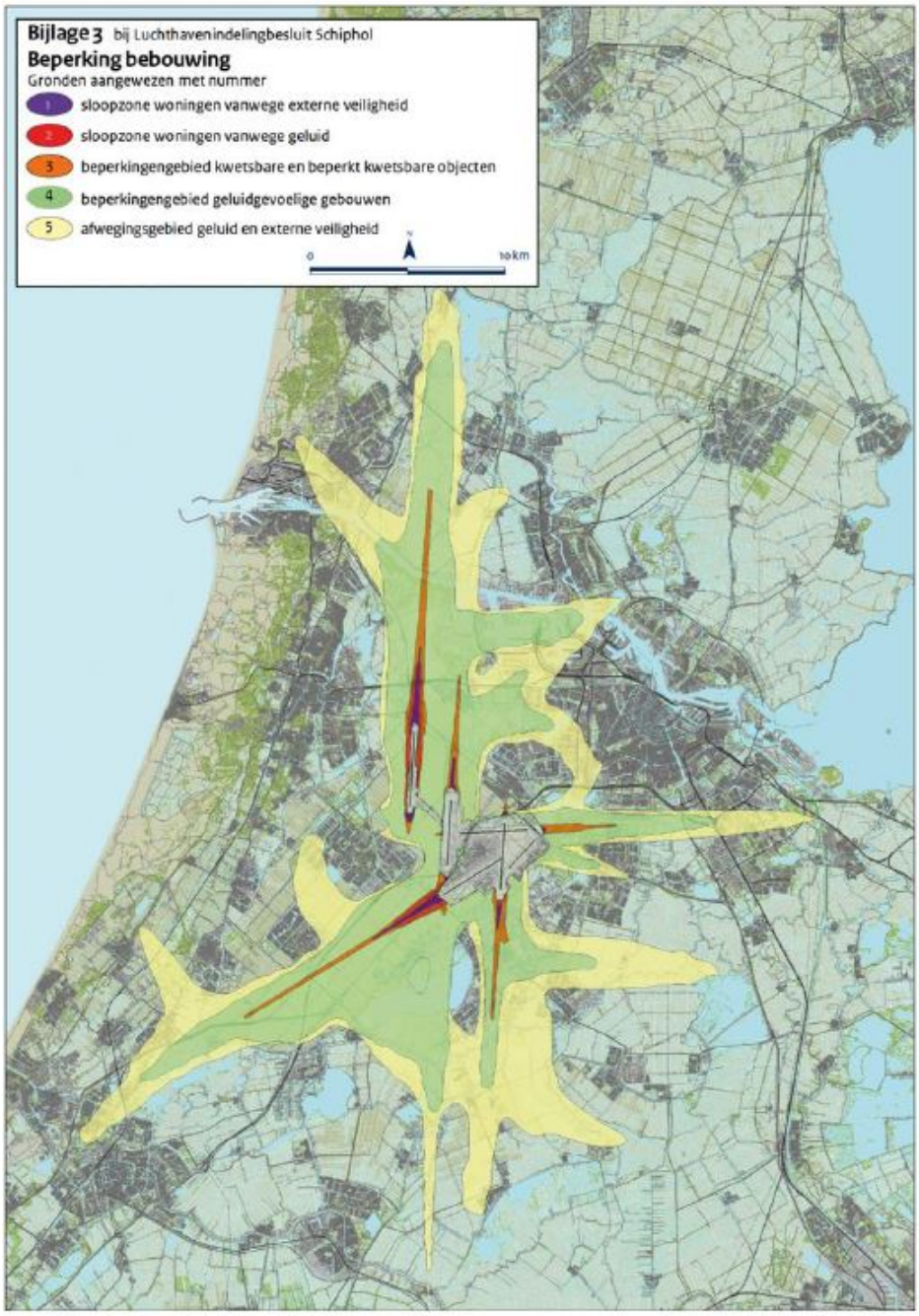

Afbeelding: beperkingengebied bebouwing

Het plangebied ligt binnen het afwegingsgebied voor geluid en externe veiligheid zoals aangegeven op de kaart in bijlage 3 (nummer 5) van het ontwerp-LIB.

In artikel 2.2.1d van het ontwerpbesluit LIB is bepaald dat:

1. Op de gronden die op de kaart in bijlage 3 bij dit besluit met nummer 5 zijn aangewezen, zijn buiten bestaand stedelijk gebied geen nieuwe woningbouwlocaties toegestaan.
2. Voor de gronden die op de kaart in bijlage 3 bij dit besluit met nummer 5 zijn aangewezen, motiveren gemeenten in de toelichting op het bestemmingsplan of in de onderbouwing van de omgevingsvergunning de wijze waarop rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen van een vliegtuigongeval met meerdere slachtoffers op de grond als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen.

De voorgenomen ontwikkelingen zijn gelegen binnen bestaand stedelijk gebied. Artikel 2.2.1d onder 1 is niet van toepassing. Afhankelijk van de planning van het bestemmingsplan en de vaststelling van het LIB moet in de toelichting van het bestemmingsplan worden gemotiveerd op welke wijze rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen van een van een vliegtuigongeval met meerdere slachtoffers op de grond als gevolg van de in het plan opgenomen ruimtelijke ontwikkelingen.

5.10 Flora en fauna

5.10.1 Kader

Ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden getoetst aan de natuurbeschermingswetgeving en beleid. Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. In de wet wordt onderscheid gemaakt in gebiedsbescherming en soortenbescherming. Met deze wet zijn de Europese Vogelrichtlijn en de Europese Habitatrichtlijn verankerd in de nationale wetgeving.

Naast de wetgeving bestaat er ook provinciaal ecologisch beleid waarmee bepaalde gebieden en landschapselementen worden beschermd, zoals de Ecologische Hoofdstructuur en het weidevogelgebied. Tevens worden op basis van provinciaal beleid bepaalde soorten vrijgesteld van bescherming.

Formeel moeten alle ruimtelijke aspecten vooraf in beeld zijn gebracht alvorens in te stemmen met een ruimtelijk plan (artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening). Dit houdt in dat vooraf duidelijk moet zijn of, onder meer op het gebied van flora en fauna, er planologische belemmeringen zijn te verwachten en zo ja of de belemmering door "mitigatie" kan worden weggenomen en/of ontheffing kan worden verkregen. De planning van de activiteiten in de wijzigingsgebieden is van belang voor de uit te voeren ecologische onderzoeken. Dit omdat de betreffende onderzoeken, maar ook een eventuele ontheffing van de Wet natuurbescherming, een beperkte houdbaarheid hebben. Een ecologische quickscan heeft een houdbaarheid van 5 jaar, een soortgericht onderzoek 3 jaar en een ontheffing 3-5 jaar.

Door middel van een bureauonderzoek wordt inzicht gegeven op de planologische haalbaarheid van het bestemmingsplan.

5.10.2 Beoordeling wijzigingsbevoegdheden

De resultaten van de beoordeling Flora en Fauna zijn opgenomen in de volledige beoordeling van de milieuaspecten in Bijlage 1.

Soortenbescherming

Bureauonderzoek

Het onderzoek naar flora en fauna in het plangebied is uitgevoerd door middel van een bureaustudie (verder: het bureauonderzoek). Er is gebruik gemaakt van expert kennis, luchtfoto's, de "nota van uitgangspunten voor het opstellen bestemmingsplan Sassenheim Oost" en vrij beschikbare verspreidingsgegevens om in te schatten of effecten kunnen optreden op beschermde soorten. Vanwege de looptijd van het bestemmingsplan (10 jaar) zijn nog geen soortgerichte veldonderzoeken uitgevoerd. In dit bureauonderzoek is per soortgroep welke veldonderzoeken nodig zijn en of dit de haalbaarheid van het bestemmingsplan beïnvloed. Daarbij wordt onderscheid in wijzigingsgebieden gemaakt waar dat relevant is.

Vogels

Voor stedelijke soorten geldt dat deze kunnen voorkomen in de wijzigingsgebieden en dat bij de sloop-, bouw- en/of aanlegwerkzaamheden en eventuele kap van bomen rekening moet worden gehouden met broedende vogels tijdens het broedseizoen. Soorten met een jaarrond beschermd nest die in het plangebied kunnen voorkomen zijn huismus en gierzwaluw. Deze soorten zijn in 4 van de 6 wijzigingsgebieden (2, 3, 5 en 6) zijn te verwachten. Met een

veldbezoek moeten de uitkomsten van het bureauonderzoek nader worden onderzocht.

Als gebouwen worden gesloopt, gerenoveerd of groenstructuren verwijderd worden (met name struwelen, hagen zijn geschikt voor de huismus) moet de geschiktheid van het plangebied voor huismus en gierzwaluw in het veld beoordeeld worden.

De mogelijke aanwezigheid van beschermde vogels kan invloed hebben op de haalbaarheid van de individuele wijzigingsgebieden Als er maatregelen kunnen worden genomen of een ontheffing kan worden aangevraagd en kan worden verkregen, hebben beschermde vogels geen invloed op de haalbaarheid van het bestemmingsplan als geheel

Grondgebonden zoogdieren

Beschermde grondgebonden zoogdieren zoals egel, bunzing en algemene muizensoorten kunnen mogelijk op de wijzigingslocaties worden verwacht. In de Wet Natuurbescherming geldt vanaf 1 januari 2017 voor deze soorten een vrijstellingsregeling voor ruimtelijke ontwikkelingen en beheer en onderhoud. De zorgplicht blijft wel gelden.

Vleermuizen

Beschermde vleermuizen kunnen wel in het huidige plangebied aanwezig zijn. Verschillende soorten en functies zijn te verwachten. De gewone- en ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis en mogelijk de watervleermuis en meervleermuis kunnen gezien het habitat en de verspreiding binnen Nederland in de wijzigingsgebieden 1, 2, 3, 5 en 6 worden verwacht. De verschillende wijzigingsgebieden kunnen worden gebruikt als verblijfplaats (zomer-, winter-, paar- en kraamverblijfplaats), vliegroutes en foerageergebieden. Met een veldbezoek moeten de uitkomsten van het bureauonderzoek nader worden onderzocht, met dien verstande dat voor wijzigingsgebied 5 op voorhand al kan worden gesteld dat een soortgericht onderzoek moet worden uitgevoerd. Naar gelang de bevindingen van het veldbezoek kan een nader soortgericht onderzoek en een ontheffing noodzakelijk zijn.

De geschiktheid van de verschillende wijzigingsgebieden voor vleermuizen moet daarom tijdig worden onderzocht. Naar gelang de resultaten kan een ontheffing met mitigatieplan kan noodzakelijk zijn. Er kunnen maatregelen worden genomen of er kan een ontheffing worden aangevraagd. Omdat het aannemelijk is dat maatregelen kunnen worden genomen of een ontheffing kan worden verkregen, hebben vleermuizen geen invloed op de haalbaarheid van het bestemmingsplan als geheel. Wel moet in het bestemmingsplan voldoende financiële ruimte en tijd worden gereserveerd om goed om te kunnen gaan met eventueel aanwezige verblijfplaatsen.

Vissen

Beschermde soorten vissen worden niet in het plangebied verwacht. Wel moet rekening worden gehouden met de zorgplicht die ook voor meer algemene vissoorten geldt. Alleen in wijzigingsgebieden 5 en 6 vinden activiteiten plaats in of in de directe nabijheid van water. Op voorhand is niet duidelijk of in wijzigingsgebieden 5 en 6 daadwerkelijk activiteiten gaan plaats vinden in het water. Omdat er goede mitigatiemaatregelen bestaan wordt de haalbaarheid van het plan niet beïnvloed door de aanwezigheid van beschermde soorten vissen.

Reptielen, amfibieën, vlinders, libellen, beschermde ongewervelden en vaatplanten

Voor deze soortgroepen ontbreekt geschikt habitat waardoor effecten op beschermde soorten uit deze soortgroepen met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Ook in de toekomst worden deze soorten niet verwacht. Door de sterk stedelijke ligging zijn de wijzigingsgebieden niet bereikbaar voor de rugstreeppad.

Conclusie soortenbescherming

Voor wat betreft de Wet natuurbescherming (voorheen Flora- en faunawet) kan worden

geconcludeerd dat enkele beschermde soorten kunnen voorkomen binnen het plangebied.

- Voor wijzigingsgebied 4 geldt dat er geen beschermde soorten zijn te verwachten. Een planologische belemmering wordt niet verwacht.
- Voor wijzigingsgebieden 2, 3, 5 en 6 geldt dat er beschermde soorten broedvogels zijn te verwachten. Hiervoor moet met een veldbezoek de geschiktheid van de wijzigingsgebieden voor broedvogels nader worden bepaald.
- Voor alle wijzigingsgebieden, met uitzondering van wijzigingsgebied 4 geldt dat er beschermde soorten vleermuizen zijn te verwachten. Hiervoor moet met een veldbezoek de geschiktheid van deze wijzigingsgebieden voor vleermuizen worden bepaald.
- Voor wijzigingsgebied 5 is op voorhand al te verwachten dat een soortgericht onderzoek ten behoeve van vleermuizen en vogels moet worden uitgevoerd.

Op dit moment is voor alle wijzigingsgebieden niet duidelijk wanneer de ontwikkelingen gaan plaatsvinden. Indien voor beschermde vogels en vleermuizen nader onderzoek naar het voorkomen moet worden uitgevoerd, dient dit te gebeuren in een specifieke periode in het jaar. Hiermee moet tijdig gestart worden, circa een jaar voorafgaand aan de sloop/bouw/aanleg werkzaamheden. Als blijkt dat een ontheffing moet worden aangevraagd en dat mitigerende maatregelen moeten worden getroffen, dient inclusief de vervolg onderzoeken ongeveer 2 jaar (of 3 jaar) voor de geplande ontwikkeling te worden bekeken of beschermde soorten aanwezig kunnen zijn.

De wijzigingsbevoegdheden bieden voldoende flexibiliteit in invulling. Bij de voorbereiding van de ontwikkelingen zullen voldoende financiële ruimte en tijd worden gereserveerd om goed om te kunnen gaan met eventueel aanwezige verblijfplaatsen en andere onderdelen van het leefgebied van beschermde soorten.

Overigens zal op basis van de zorgplicht genoemd in de Wet natuurbescherming bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening wordt gehouden met de aanwezige planten en dieren.

Gebiedsbescherming

Voor gebiedsbescherming geldt dat voorafgaand aan het vaststellen van het bestemmingsplan, duidelijk moet zijn of het aspect gebiedsbescherming een belemmering oplevert. Hoewel de verschillende wijzigingsgebieden zijn gelegen op 6 km of meer van het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid en de wijzigingsgebieden niet zijn gelegen in provinciale beschermde gebieden, moet de afwezigheid van effecten wel onderbouwd worden in het bestemmingsplan. Hiertoe is een kort bureauonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek geeft inzicht op de ligging van de wijzigingsgebieden ten opzichte van beschermde gebieden en dus op de planologische haalbaarheid van het bestemmingsplan.

Bureauonderzoek

Voor wat betreft het Natuurnetwerk Nederland (NNN: voorheen Ecologische hoofdstructuur EHS) kan worden gesteld, dat de 6 wijzigingsgebieden niet zijn gelegen in een gebied wat is aangewezen als ecologische verbindingszone. Dit geldt overigens ook voor belangrijke weidevogelgebieden en gebieden die zijn aangewezen als “strategische reservering natuur”. Daarnaast zijn binnen de 6 wijzigingsgebieden geen karakteristieke landschapselementen aanwezig. Op dit punt zijn geen planologische belemmeringen te verwachten.

Voor wat betreft Natura 2000 kan worden gesteld dat de 6 wijzigingsgebieden niet zijn gelegen in een Natura2000-gebied. Mogelijk hebben de ontwikkelingen per wijzigingsgebied nog negatieve effecten op het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid. Gelet op de aard van de planontwikkelingen binnen de 6 wijzigingsgebieden en de afstanden van de wijzigingsgebieden tot het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid, is de verwachting dat hier geen sprake zal zijn van een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen van het betreffende Natura 2000-gebied. In Aerius Calculator is een indicatieve stikstofberekening gemaakt waarbij alle 6 de wijzigingsgebieden zijn ingevoerd.

Uit de berekening blijkt weliswaar dat de stikstofdepositie zal toenemen met maximaal 0,06 mol/hectare/jaar. Echter, er mag worden uitgegaan dat de werkelijke depositie lager zal zijn (lager dan 0,05 mol). Omdat woningbouw geen meldingsplichtige activiteit is en de ondergrens van 0,05 mol niet wordt overschreden, indien rekening wordt gehouden met het bestaand gebruik, is de conclusie gerechtvaardigd dat de wijzigingsgebieden geen significante negatieve effecten zullen veroorzaken op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid.

Tevens zijn geen van de wijzigingsgebieden gelegen in een gebied dat is beschermd op grond van provinciaal beleid, karakteristieke landschapselementen zijn niet aanwezig in de diverse wijzigingsgebieden. Een planologische belemmering wordt dan ook niet verwacht. Een nader onderzoek is niet noodzakelijk.

5.10.3 Conclusie

Vanuit gebiedsbescherming is er geen belemmering voor het plan. Voor soortenbescherming geldt dat er op de Vanuit gebiedsbescherming is er geen belemmering voor het plan. Voor soortenbescherming geldt dat er op de wijzigingslocaties, met uitzondering van wijzigingslocatie 4, beschermde soorten worden verwacht. Voordat het bevoegd gezag medewerking verleend aan de wijzigingsbevoegdheid zal dan ook een flora- en faunaonderzoek moeten worden uitgevoerd en moet duidelijk zijn dat er maatregelen worden genomen ter voorkoming van negatieve gevolgen voor beschermde soorten en/of een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is verleend. Dit moet worden geborgd in de wijzigingsregels.

5.11 Water

Bij elk besluit binnen de ruimtelijke ordening is de betrokkenheid van de waterbeheerder van groot belang. Met het uitvoeren van de zogenaamde ‘watertoets’ wordt de waterbeheerder actief bij ruimtelijke besluitvormingsprocessen betrokken en krijgt water een duidelijke plek binnen de ruimtelijke ordening.

Het plangebied is gelegen in het beheersgebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland, dat zowel de kwantiteit als de kwaliteit van het oppervlaktewater beheert, alsmede ook de aanwezige waterkeringen.

5.11.1 Kader

Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water (KRW) omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit is 2015, met eventueel uitstel tot 2027. De doelstellingen worden uitgewerkt in (deel)stroomgebieds-beheerplannen. In deze plannen staan de ambities en maatregelen beschreven; ook de ecologische ambities worden op dit niveau geregeld.

Nationaal beleid

Het Rijksbeleid is in diverse nota's vastgelegd. Het meest directe beleidsplan is het Nationaal Waterplan. Dit plan is de opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en vervangt alle voorgaande Nota's Waterhuishouding. Het Nationaal Waterplan is opgesteld op basis van het wetsvoorstel Waterwet en beschrijft de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie. Belangrijke onderdelen van het Nationaal Waterplan zijn het nieuwe beleid op het gebied van waterveiligheid, het beleid voor het IJsselmeergebied, het Noordzeebeleid en de Stroomgebiedbeheerplannen op grond van de KRW. Daarnaast bevat het een eerste beleidsmatige uitwerking op het advies van de Deltacommissie.

Provinciaal beleid

Het beleid van de provincie Zuid-Holland met betrekking tot water is vastgelegd in het provinciaal Waterplan Zuid-Holland 2010 – 2015. Dit waterplan is op 11 november 2009 door Provinciale Staten vastgesteld. In het Provinciaal Waterplan zijn de opgaven van de Europese Kaderrichtlijn Water, het Nationaal Bestuursakkoord Water en het Nationale Waterplan vertaald naar strategische doelstellingen voor Zuid-Holland. Het Provinciaal Waterplan

beschrijft op hoofdlijnen wat de provincie in de periode tot 2015 samen met haar waterpartners wil bereiken. Het Waterplan heeft vier hoofdopgaven:

1. Waarborgen waterveiligheid.
2. Zorgen voor mooi en schoon water.
3. Ontwikkelen duurzame zoetwatervoorziening.
4. Realiseren robuust en veerkrachtig watersysteem.

In het plan zijn deze opgaven verder uitgewerkt in 19 thema's én voor drie gebieden, in samenhang met economische, milieu- en maatschappelijke opgaven.

Regionaal beleid

Het hoogheemraadschap heeft zijn beleid vastgelegd in het Waterbeheerplan 5: "Waardevol Water" (WBP5), dat op 9 maart 2016 door het algemeen bestuur is vastgesteld. In het WBP5 staat samen werken met de omgeving aan water centraal. Rijnland wil samen met zijn omgeving werken aan duurzaam en efficiënt waterbeheer tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten. In het document worden vier hoofddoelen onderscheiden:

1. waterveiligheid: bescherming tegen overstromingen vanuit zee en de rivieren;
2. voldoende water: er is voldoende water aanwezig, passend bij het gebruik;
3. schoon en gezond water, zodat mens, natuur en economie hier optimaal gebruik van kan maken;
4. waterketen: het afvalwater wordt optimaal gezuiverd en de grondstoffen hergebruikt.

Met de keur en bijbehorende uitwerkingsregels kan het hoogheemraadschap haar taken als waterkwaliteits- en kwantiteitsbeheerder uitvoeren. De Keur geeft regels voor het gebruik van of het uitvoeren van activiteiten op het gebied van waterkeringen, watergangen en andere waterstaatswerken. Daarnaast zijn aan de keur bepalingen toegevoegd voor het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water in de bodem.

5.11.2 Analyse

Het plangebied valt binnen de Floris Schouten Vrouwenpolder en behoort tot het peilgebied 3.19.1.2. Het plangebied watert, door middel van een stuw, af richting het zuiden naar peilgebied 3.19.1.1, waar het overschot aan water via een vijzelgemaal afgewaterd wordt op het boezemwater. Het plangebied is met een duiker verbonden met peilgebied 3.19.1.3, dat gelegen is ten oosten van het plangebied, achter de Sassenheimervaart. De grondwaterstroming vindt plaats in zuidelijke richting, naar de Kooipolder en de Kagerplassen.

In het plangebied van dit bestemmingsplan zijn twee waterkeringen aanwezig, namelijk de kade van de Zandsloot en een waterkering ter plaatse van de Adelborst van Leeuwenlaan behorende bij de Sassenheimervaart. Voor deze waterkeringen (alsook de bijbehorende beschermingszones) is een dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterkering' opgenomen.

In het plangebied bevinden zich diverse oppervlaktewateren, die voornamelijk behoren tot het polderwater. Echter zijn ook enkele wateren aanwezig, die onderdeel uit maken van het boezemwater. Het betreft hier onder andere de Zandsloot en haar zijtakken. Het oppervlaktewater heeft een belangrijke functie in de ontwatering van het plangebied. Daarnaast heeft het water een recreatieve functie en een ecologische functie. De aanwezige watergangen zijn voorzien van een passende bestemming.

In het plangebied is voornamelijk sprake van een gemengd rioolstelsel. Dit betekent, dat het relatief schone hemelwater tegelijkertijd met het afvalwater wordt afgevoerd naar de rioolzuiveringsinstallatie. Op enkele plekken is sprake van een gemengd rioolstelsel, bijvoorbeeld in het Mennepark.

Binnen het bestemmingsplan worden geen directe nieuwe bouwontwikkelingen mogelijk gemaakt. Hierdoor vinden geen veranderingen in de waterhuishouding plaats. Bij toepassing van de wijzigingsbevoegdheden, die in dit bestemmingsplan zijn opgenomen, moet onderzoek gedaan worden naar de invloed op de waterhuishouding en moet daarnaast rekening worden gehouden met mogelijke compensatie. Immers is pas op dat moment duidelijk wat de herontwikkeling inhoud.

5.11.3 Conclusie

Geconcludeerd wordt, dat het aspect water geen belemmering oplevert voor dit bestemmingsplan.

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

Op grond van artikel 6.12 lid 1 Wro stelt de gemeenteraad een exploitatieplan vast voor gronden waarop een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bouwplan is voorgenomen. In het tweede lid van artikel 6.12 Wro is aangegeven dat onder andere van het opstellen van een exploitatieplan kan worden afgezien wanneer het verhaal van kosten van de grondexploitatie over de in het plan begrepen gronden anderszins is verzekerd.

Met onderhavig bestemmingsplan worden geen aangewezen bouwplannen door middel van rechtstreeks bouwrecht mogelijk gemaakt. Het bestemmingsplan biedt immers een consoliderende planologische regeling voor reeds bestaande functies en gebruik. Zodoende hoeft geen exploitatieplan te worden opgesteld en is aannemelijk dat het bestemmingsplan economisch uitvoerbaar is.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening (Bro) wordt het voorontwerpbestemmingsplan toegezonden aan de voor de gemeente vaste overleginstanties. Eventuele reacties naar aanleiding van het wettelijk vooroverleg worden betrokken bij het opstellen van het ontwerpbestemmingsplan.

Daarnaast wordt het voorontwerpbestemmingsplan overeenkomstig de gemeentelijke inspraakverordening ter inzage worden gelegd en worden vrijgegeven voor inspraak. Daarna doorloopt het plan de procedure van artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening doorlopen. Met het ter inzage leggen van het ontwerpbestemmingsplan start de formele bestemmingsplanprocedure. Een ieder krijgt dan de gelegenheid op het ontwerpbestemmingsplan een zienswijze in te dienen. De zienswijzen worden betrokken bij de vaststelling van het bestemmingsplan. Zodoende is het aannemelijk dat het bestemmingsplan maatschappelijk uitvoerbaar is.

Bijlagen bij de Toelichting

Bijlage 1 Beoordeling milieuaspecten wijzigingsbevoegdheden, Omgevingsdienst West-Holland 2016

Omgevingsdienst West-Holland

Datum:
12 december 2016

Ons kenmerk:
2016072453

Contactpersoon:
mevrouw C. Lokman
C.Lokman@odwh.nl

Uw kenmerk:

Zaaknummer:
2016071676

Bijlage(n)

Per E-mail: gemeente@teylingen.nl
Gemeente Teylingen
Mevrouw L. van der Klaauw
Postbus 149
2215 ZJ VOORHOUT

Betreft: RO advies milieu Bestemmingsplan Sassenheim Oost

Geachte mevrouw Van der Klaauw,

Hierbij ontvangt u ons advies over de zes wijzigingsbevoegdheden in het bestemmingsplan Sassenheim Oost.

Wij hebben de zes wijzigingsbevoegdheden beoordeeld op haalbaarheid voor de aspecten: bodem, bedrijven en milieuzonering, ecologie, geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid. Tevens hebben wij het plan getoetst aan het Besluit milieueffectrapportage.

Samenvatting en conclusie
Naar aanleiding van de beoordeling van de ter beschikking gestelde informatie concluderen wij het volgende:

<u>Bodem</u>
Op voorhand worden er geen belemmeringen verwacht voor het bestemmingsplan. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid zal op dat moment een bodemonderzoek moeten worden uitgevoerd, en eventueel maatregelen moeten worden getroffen om de bodem geschikt te maken voor de beoogde functie.

<u>Geluid</u>
Ter plaatse van de wijzigingsgebieden 2 en 3 wordt de maximale grenswaarden ten gevolge van wegverkeer over de A44 overschreden. Zonder maatregelen is het realiseren van woningen niet mogelijk. Voor de overige wijzigingslocaties, met uitzondering van wijzigingsgebied 4, bedraagt de berekende geluidbelasting meer dan de maximale waarde die nog, op grond van het vastgestelde hogere waarde beleid, verleend kan worden. Indien maatregelen redelijkerwijs niet zijn te nemen kan onder voorwaarden een hogere waarde worden vastgesteld.
In de wijzigingsvoorwaarden moet worden geborgd dat er akoestisch onderzoek wordt uitgevoerd en dat moet worden voldaan aan het gemeentelijke hogere waarde beleid.

Luchtkwaliteit
Het plan voldoet aan de Wet milieubeheer, onderdeel luchtkwaliteitseisen. Gelet op de luchtkwaliteit zijn er ook vanuit een goede ruimtelijke ordening geen belemmeringen voor het realiseren van woningen ter plaatse van de wijzigingsgebieden.
Hierdoor zijn er geen belemmeringen voor de wijzigingsgebieden met betrekking tot de luchtkwaliteit.

Externe veiligheid
Vanuit externe veiligheid is er geen belemmering voor het plan.
De PR grenswaarde contour (PR 10^{-6}) ligt op de weg. Aan de norm voor de PR grenswaarde wordt voldaan. Door de realisatie van de wijzigingsbevoegdheden neemt het groepsrisico op de A44 toe van 0,235 tot 0,236 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft dus onder de oriëntatiewaarde.
Het groepsrisico op de N208 is zowel in de huidige als in de nieuwe situatie 0,002 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft daar dus ruim onder de oriëntatiewaarde.
Er heeft een verantwoording van het groepsrisico plaatsgevonden.
De Veiligheidsregio Hollands Midden moet echter wel formeel om advies worden gevraagd.

Bedrijven en milieuzonering
Vanuit bedrijven en milieuzonering zijn er op voorhand geen belemmeringen voor het ontwikkelen van woningen ter plaatse van het wijzigingsgebied 4.
Voor wat betreft de overige wijzigingsgebieden wordt niet voldaan aan de richtafstand. Bij gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid zal nader onderzoek moeten plaatsvinden om te beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en of de bedrijven worden belemmerd in de bedrijfsvoering. Mogelijk zijn er maatregelen noodzakelijk.

Ecologie
Vanuit gebiedsbescherming is er geen belemmering voor het plan. Voor soortenbescherming geldt dat er ter plaatse van de wijzigingsgebieden, met uitzondering van wijzigingslocatie 4, beschermde soorten worden verwacht. Voordat het bevoegd gezag medewerking verleend aan de wijziging van de bestemming zal dan ook een flora- en faunaonderzoek moeten worden uitgevoerd en moet duidelijk zijn dat er, indien nodig, maatregelen worden genomen ter voorkoming van negatieve gevolgen voor beschermde soorten en/of een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is verleend (Deze wet treedt in werking per 1 januari 2017 en vervangt de Flora- en faunawet). Dit moet worden geborgd in de wijzigingsregels.

Besluit m.e.r.
Het plan heeft geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Een formele m.e.r.-beoordeling is niet nodig.

Luchthavenindelingbesluit
De wijzigingsgebieden liggen binnen het afwegingsgebied voor geluid en externe veiligheid zoals opgenomen in het ontwerpbesluit Luchthavenindelingbesluit van 25 oktober 2016. Afhankelijk van de planning van het bestemmingsplan en de vaststelling van het LIB moet in de toelichting van het bestemmingsplan worden gemotiveerd op

welke wijze rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen van een van een vliegtuigongeval met meerdere slachtoffers op de grond als gevolg van de in het plan opgenomen ruimtelijke ontwikkelingen.

Een nadere toelichting op deze conclusie vindt u onder het hoofdstuk ‘uitwerking per milieuaspect’.

Meer informatie
Heeft u nog vragen? Neem dan contact op met mevrouw C. Lokman via 071-4083306 of C.Lokman@odwh.nl. Vermeld hierbij het zaaknummer: 2016071676.

Namens het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst West- Holland,

mevrouw N. Mier
Afdelingshoofd Advies van de Omgevingsdienst West-Holland

Deze brief is in een geautomatiseerd systeem aangemaakt en daarom niet persoonlijk ondertekend.

Ons kenmerk:
2016072453

Uitwerking per milieuaspect
Advies ruimtelijke plannen

Gegevens project

Project	Bestemmingsplan Sassenheim Oost
Gemeente	Teylingen
Datum vraag	14 juli 2016
Contactpersoon gemeente	Mevrouw L. van der Klaauw
Contactpersoon ODWH	mevrouw C. Lokman

De gemeente Teylingen gaat het bestemmingsplan Sassenheim Oost actualiseren.
Het plangebied van het nieuwe bestemmingsplan omvat globaal het plangebied van het vigerende plan Oost Sassenheim (2007). De verschillen zijn:

- Het plangebied van het bestemmingsplan Mennepark (2014) wordt toegevoegd. Dit ligt midden in het plangebied.
- Buiten het plangebied komen te vallen de volgende ontwikkellocaties:
  - Teylingerhof (in het zuidwesten)
  - Bloementuin (de oude wijzigingsbevoegdheden I en II)

Hiervoor zijn aparte bestemmingsplannen in procedure c.q. in voorbereiding.
Het nieuwe bestemmingsplan wordt een hoofdzakelijk conserverend bestemmingsplan met een aantal wijzigingsbevoegdheden. In het plangebied overheerst de woonfunctie.

Figuur 1 Plangebied nieuw bestemmingsplan Sassenheim Oost

Overzicht wijzigingsbevoegdheden

Figuur 2 Overzicht ontwikkelingslocaties binnen het plangebied

Adviesvraag gemeente
De gemeente Teylingen gaat starten met een actualisatie van het bestemmingsplan Sassenheim-Oost (2007). Dit moet in 2017 klaar zijn.
De gemeente Teylingen heeft de Omgevingsdienst gevraagd om de milieuaspecten voor de wijzigingsgebieden (totaal 6 stuks) voor het Bestemmingsplan Sassenheim Oost te beoordelen. Het gaat om de wijzigingsgebieden 1, 2, 3, 4, 5 en 6.

Overzicht wijzigingsbevoegdheden

Wijzigingsbevoegdheid 1 – hoek Parklaan-Menneweg
Op grond van deze wijzigingsbevoegdheid kan de bestemming gewijzigd worden van ‘Bedrijf’ naar ‘Wonen’, ‘Groen’ en ‘Verkeer-Verblijf’. Het maximaal aantal te realiseren woningen bedraagt 12 en deze dienen als gestapelde woningen uitgevoerd te worden. De goothoogte van een gebouw mag niet meer bedragen dan 6 meter, met uitzondering van één hoekaccent waarvan de goothoogte niet meer mag bedragen dan 9 meter. Op dit moment zijn er (nog) geen ontwikkelingen gaande op deze percelen.

Figuur 3 Wijzigingsbevoegdheid 1

<u>Wijzigingsbevoegdheid 2 – Menneweg 107, 109, 141 en Saturnusstraat</u>
Het betreft hier een aantal percelen met verschillende bestemmingen, zoals 'Recreatie', 'Verkeer - Verblijf', 'Bedrijf 'en 'Groen'. Er zijn hier o.a. een dansschool en een autohandel gevestigd. De bestemmingen kunnen gewijzigd worden naar ‘Wonen’, ‘Groen’, ‘Water’ en ‘Verkeer - Verblijf’. Het maximum aantal te realiseren woningen bedraagt 12. Deze woningen dienen te worden uitgevoerd in de vorm van vrijstaande dan wel geschakelde woningen. De goothoogte van een woning mag niet meer bedragen van 6 meter.

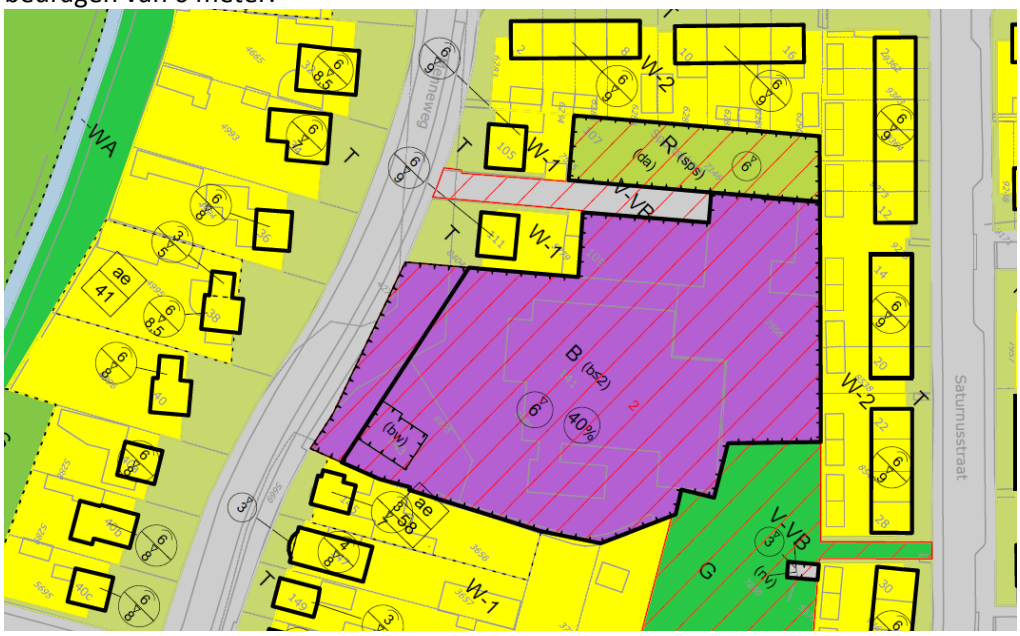

Figuur 4 Wijzigingsbevoegdheid 2

Wijzigingsbevoegdheid 3 – Kagerdreef 51a
Dit perceel heeft de bestemming ‘Maatschappelijk’ en is in eigendom van de gemeente Teylingen. Hier is momenteel het depot van een kringloopwinkel gevestigd. Op grond van de wijzigingsbevoegdheid kan de bestemming gewijzigd worden naar ‘Wonen’, ‘Groen’, ‘Water’ en ‘Verkeer - Verblijf’. Het maximum aantal te realiseren woningen bedraagt 10. De woningen dienen te worden uitgevoerd als gestapelde woningen. De hoogte van een gebouw mag niet meer bedragen dan 12 meter.

Figuur 5 Wijzigingsbevoegdheid 3

Wijzigingsbevoegdheid 4 – Lindenlaan 32 (hoek Platanenlaan)
Het betreft hier een perceel met de bestemming ‘Bedrijf’, waar een autoservicebedrijf en een tankstation is gevestigd. De bestemming kan gewijzigd worden naar ‘Wonen’, ‘Groen’, ‘Water’ en ‘Verkeer - Verblijf’. Er mogen hier maximaal 3 geschakelde woningen gerealiseerd worden met een goothoogte van maximaal 6 meter.

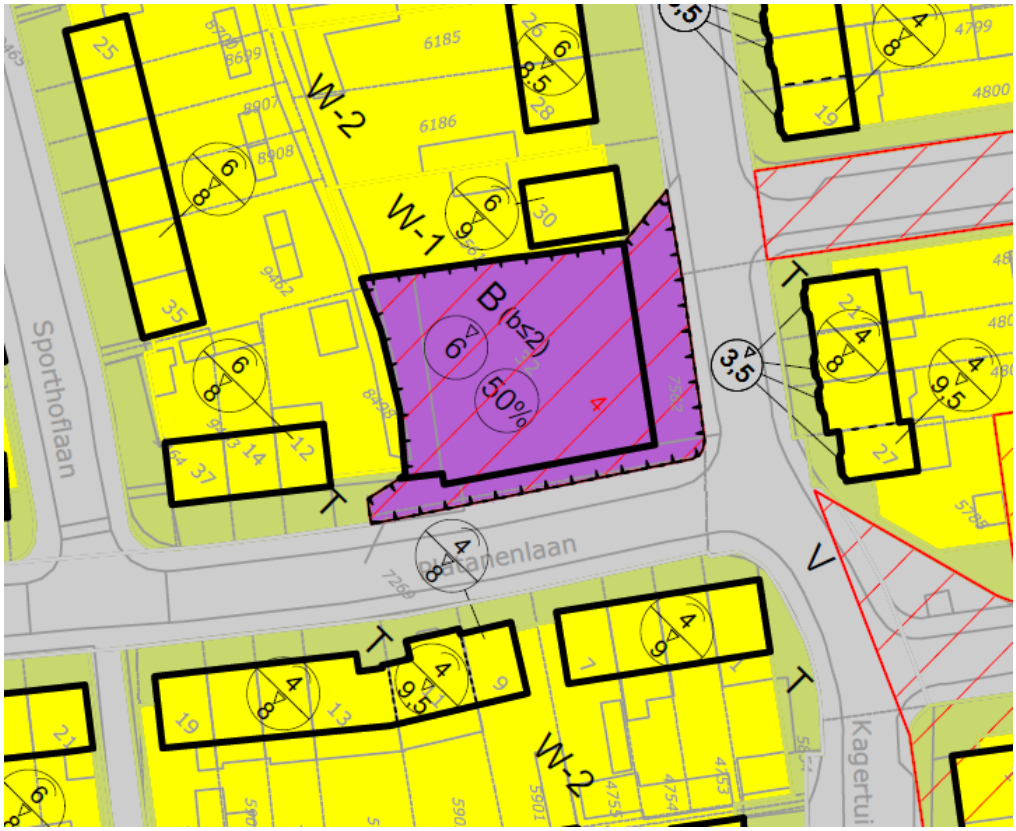

Figuur 6 Wijzigingsbevoegdheid 4

Wijzigingsbevoegdheid 5– Industriekade 2 t/m 8, Acacialaan 2 t/m 20, Geelhoornstraat 2 t/m 10, Arend Verkleijstraat, Joseph Elststraat en Kagertuinen 1 t/m 15
Het betreft hier hoofdzakelijk woningen in eigendom van Woonstichting Vooruitgang. Het openbaar gebied (Verkeer) is eigendom van de gemeente Teylingen. De bestemmingen kunnen gewijzigd worden naar ‘Wonen’, ‘Verkeer - Verblijf', ‘Groen’ en ‘Water’. Hierbij dienen het minimale aantal te realiseren woningen 50 en het maximum aantal te realiseren woningen 100 te zijn. De woningen dienen uitgevoerd te worden in de vorm van gestapelde, geschakelde en rijenwoningen. De hoogte van een gebouw mag niet meer bedragen dan 14 meter. De goothoogte van niet-gestapelde woningen mag niet meer bedragen dan 6 meter.

Figuur 7 Wijzigingsbevoegdheid 5

Wijzigingsbevoegdheid 6 – Adelborst van Leeuwenlaan 5, 5a, 5b, 15a en deel Sassenheimervaart

Op deze percelen is een aantal bedrijven, waaronder een aannemersbedrijf, en water gelegen. De bestemmingen kunnen gewijzigd worden naar ‘Wonen’, ‘Groen’, ‘Water’ en ‘Verkeer - Verblijf’. Het maximum aantal te realiseren woningen bedraagt 15. De woningen dienen te worden uitgevoerd in de vorm van patiowoningen en ten hoogste 1 vrijstaande woning. De goothoogte van de vrijstaande woning mag niet meer bedragen dan 6 meter. De hoogte van de patiowoningen mag niet meer bedragen dan 6 meter.

Figuur 8 Wijzigingsbevoegdheid 6

Beoordeling milieuaspecten wijzigingsbevoegdheden

Bodem

Beleid en regelgeving

Bij de ontwikkeling van een ruimtelijk plan en/of bestemmingsplan dient rekening te worden gehouden met de bodemkwaliteit ter plaatse. De reden hiervoor is dat eventueel aanwezige bodemverontreiniging van groot belang kan zijn voor de keuze van bepaalde bestemmingen en/of voor de uitvoerbaarheid van een bestemmingsplan. Voor een bestemming zoals wonen, gelden ander normen dan voor bijvoorbeeld de bestemming bedrijven. Uitgangspunt is dat de bodemkwaliteit als gevolg van aanwezige bodemverontreiniging geen onaanvaardbaar risico oplevert voor de gebruikers van de bodem. Bovendien mag de bodemkwaliteit niet verslechteren door grondverzet (bijvoorbeeld graafwerkzaamheden). Dit is het zogenaamde stand still-beginsel.

Beoordeling

In het bestemmingsplan is een aantal wijzigingsbevoegdheden opgenomen om de bestemming te wijzigen van bedrijven naar wonen. Dit betekent dat er sprake is van een gevoeliger gebruik (met uitzondering van de wijzigingsbevoegdheid 5, want daar is grotendeels al sprake van wonen).

Wanneer er binnen een gebied geen ontwikkelingen zijn gepland hoeft de bodem alleen gesaneerd te worden indien sprake is van een risicovolle bodemverontreiniging; een zogenaamde ‘spoedlocatie’. Binnen het plangebied Sassenheim Oost zijn geen spoedlocaties bekend.

Op locaties waar wel ontwikkelingen plaatsvinden, dient de bodem gesaneerd te worden als sprake is van een ernstige bodemverontreiniging. In dat geval dient voorafgaand aan ontwikkelingen een saneringsplan of melding in het kader van het Besluit uniforme saneringen (BUS-melding) opgesteld te worden welke goedgekeurd moet worden door de Omgevingsdienst zijnde het bevoegd gezag in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb).

Door de Omgevingsdienst is een inventarisatie gemaakt van de meest relevante bodemgegevens uit het plangebied. Het gaat hierbij om informatie uit tank-, bodemonderzoek- en verontreinigingsbronnen. De informatie is afkomstig uit de volgende archieven:
- het bodeminformatiesysteem (BIS/GIS)
- het historische bedrijvenbestand (Hbb)

Bodeminformatiesysteem
In het plangebied Sassenheim Oost zijn op diverse locaties lichte tot sterke verontreinigingen aangetroffen, waarschijnlijk als gevolg van langdurig gebruik en ophooglagen. Er bevinden zich in het gebied geen zogenaamde spoed locaties of locaties waar binnen een bepaalde termijn saneringen moeten worden uitgevoerd.

Historisch bedrijvenbestand
In het plangebied Sassenheim Oost zijn bedrijven aanwezig geweest die potentieel verdacht zijn op het veroorzaken van bodemverontreiniging. Historisch onderzoek en/ of oriënterend onderzoek moet hier nog worden uitgevoerd. Andere locaties zijn bij bouwwerkzaamheden al wel onderzocht, alleen dermate lang geleden dat aan de uitkomst van die onderzoeken niet meer dan een historische waarde kan worden toegekend. De Omgevingsdienst verwacht niet direct belemmeringen voor het bestemmingsplan, wel zal bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid een bodemonderzoek moeten worden gedaan.

<u>Conclusie</u>
In het bestemmingsplan worden een aantal ontwikkelingen mogelijk gemaakt door middel van een wijzigingsbevoegdheid. Op voorhand worden er geen belemmeringen verwacht voor het bestemmingsplan. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid zal op dat moment een bodemonderzoek moeten worden uitgevoerd, en eventueel maatregelen moeten worden getroffen om de bodem geschikt te maken voor de beoogde functie.

Geluid

Beleid en regelgeving

Geluidoverlast kan worden veroorzaakt door industrielawaai, railverkeerslawaai, wegverkeerslawaai en luchtverkeerslawaai van Schiphol. De Wet geluidhinder en de Luchtvaartwet kent grenswaarden voor geluid. Bepaalde geluidgevoelige objecten mogen alleen worden toegelaten als zij geen ontoelaatbare geluidbelasting ondervinden. Daartoe moet op grond van artikel 3.3.1 Besluit ruimtelijke ordening, zones in het bestemmingsplan worden opgenomen rond geluidbronnen. Het bestemmingsplan moet de ligging en de afmetingen van woningen en andere geluidgevoelige gebouwen en van geluidgevoelige terreinen gelegen binnen de zone van een weg, spoorweg of industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder aangeven.
Als een bepaalde bestemming en/of een bepaalde geluidbron niet in de Wet geluidhinder of Luchtvaartwet is geregeld, moet in het kader van de goede ruimtelijke ordening toch een akoestische afweging gemaakt worden.

De Wet geluidhinder (Wgh) geeft mogelijkheden om een hogere waarde vast te stellen voor wegverkeer, railverkeer en industrielawaai. Op 4 maart 2013 heeft de Omgevingsdienst West-Holland de herziene versie van de “Richtlijnen voor het vaststellen van hogere waarden” vastgesteld (verder: het beleid). Op basis van deze richtlijnen stelt de Omgevingsdienst een maximale hogere waarde van 58 dB voor, voor verkeerslawaai en 63 dB voor railverkeer (beleidswaarde). Voor industrielawaai en Luchtvaartlawaai gelden de wettelijke grenswaarden.

Beoordeling

In het bestemmingsplan zijn zes wijzigingsbevoegdheden opgenomen, die het oprichten van nieuwe geluidgevoelige objecten (woningen) mogelijk maken.

Door de Omgevingsdienst West-Holland is beoordeeld of deze wijzigings-bevoegdheden haalbaar zijn. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid zal gedetailleerd akoestisch onderzoek nodig zijn.

Industrielawaai

Het plangebied ligt niet binnen de geluidszone van een gezoneerd bedrijventerrein. Dit aspect hoeft daarom niet te worden meegenomen in de beoordeling van het plan.

Luchtverkeerslawaai

Het plangebied is gelegen binnen de 20 Ke-geluidscontour van Schiphol. Het plangebied maakt onderdeel uit van het bebouwd gebied. Hierdoor legt de geluidscontour geen beperkende maatregelen op het plangebied.

De regelgeving met betrekking tot Schiphol wijzigt. Op 24 oktober 2016 is het ontwerpwijzigingsbesluit van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol vanwege externe veiligheid en geluid gepubliceerd in de Staatscourant. Dit besluit treedt naar verwachting in 2017 in werking. In de paragraaf Luchthavenindelingbesluit Schiphol wordt hier nader op ingegaan.

Wegverkeerslawaai en spoorweglawaai
Op grond van de Wgh moet akoestisch onderzoek plaatsvinden als nieuwe geluidgevoelige objecten mogelijk worden gemaakt binnen de geluidzone van onder meer een gezoneerde weg of een spoorweg. Daarnaast wordt in het kader van een goede ruimtelijke ordening gekeken naar de invloed van de 30 km/uur-wegen.
Als niet aan de voorkeurswaarde kan worden voldaan, wordt beoordeeld of een hogere waarde is vast te stellen. Hierbij wordt tevens gekeken naar de cumulatie van de verschillende geluidbronnen.

De locaties liggen binnen de geluidzone van:

WB[1]	Locatie	weg buitenstedelijk	weg binnenstedelijk	spoorweg
1	hoek Parklaan-Menneweg	-	Parklaan	Spoorweg
2	Menneweg 17, 109 ev	A44	Menneweg	Spoorweg
3	Kagerdreef 51a	A44	-	Spoorweg
4	Lindenlaan 32	-	-	-
5	Industriekade ea	-	V. Pallandtlaan	-
6	Adelborst v Leeuwenlaan	-	Parklaan + V. Pallandtlaan	-

Voor de A44 geldt een zonebreedte van 400m, voor de overige wegen is deze 200m. De spoorzone van de spoorlijn Leiden - Schiphol is hier 600m breed. Deze is afhankelijk van het vastgestelde geluidproductieplafond (hier max. 69,4 dB).

De volgende figuur geeft de gebieden met wijzigingsbevoegdheid weer:

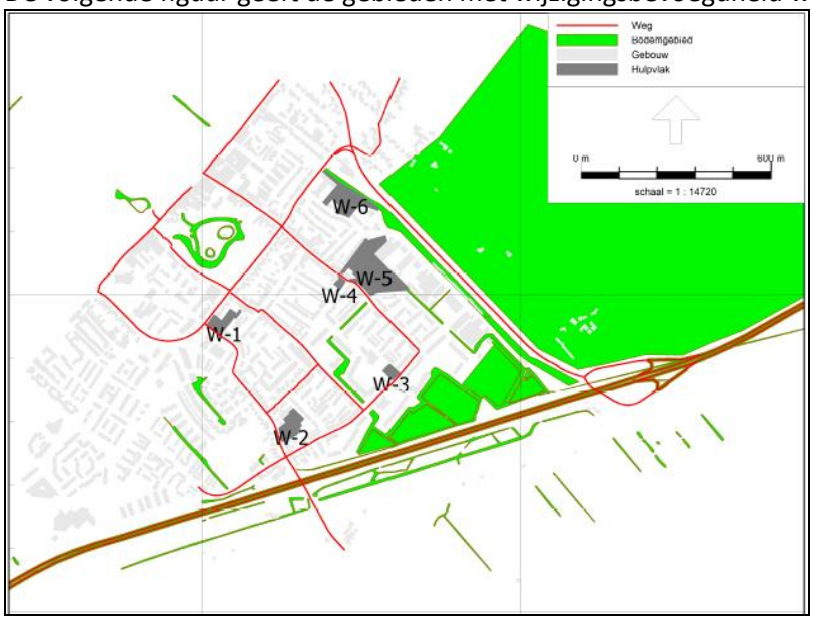

[1] WB: Wijzigingsbevoegdheid

Geldende grenswaarden

Weg	Grenswaarde[dB]			
	Voorkeurswaarde	max beleid	max Wgh	
A44	48	53	53	58*
Parklaan	48	58	63	
Van Pallandtlaan	48	58	63	
Spoorweg	55	63	68	

* bij vervangende nieuwbouw (art. 83 lid 7 Wgh)

Op de berekende geluidbelasting vanwege wegverkeer wordt een aftrek toegepast op grond van art. 110 Wgh. Deze aftrek bedraagt:
Tot 1 juli 2018:
a. 3 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidsbelasting vanwege de weg zonder toepassing van artikel 110g van de Wet geluidhinder 56 dB is;
b. 4 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidsbelasting vanwege de weg zonder toepassing van artikel 110g van de Wet geluidhinder 57 dB is;
c. 2 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidsbelasting afwijkt van de onder a en b genoemde waarden;
d. 5 dB voor de overige wegen;
e. 0 dB bij toepassing van de artikelen 3.2 en 3.3 van het Bouwbesluit 2012 en bij toepassing van de artikelen 111b, tweede en derde lid, 112 en 113 van de Wet geluidhinder.

Indicatieve berekening
De zes wijzigingsgebieden zijn in een rekenmodel ingebracht. De gebouwen die binnen de locaties zijn gelegen zijn daarbij verwijderd. Deze hebben de hoogte 0 m gekregen.

Rekenresultaten
Wegverkeer
In de volgende tabel is de maximaal berekende waarde in dB, per deelgebied per weg weergegeven incl. bovengenoemde aftrek en de gecumuleerde waarde vanwege alle wegen samen (incl. 30 km/uur) excl. aftrek. De geluidbelasting ten gevolge van de 30 km/uur wegen bedraagt respectievelijk 53, 54, 59 en 64 dB inclusief aftrek voor de wijzigingsgebieden 1, 3, 4 en 5.

WB	Geluidbelasting incl. aftrek [dB]				Geluidbelasting excl. aftrek [dB]
	A44	Parklaan	Van Pallandtlaan		
			50 km/uur	80 km/uur	Gecumuleerd
1	(56) *	62			68
2	64				66
3	59			49	63
4	(53)		44	50	65
5	(56)		52	60	69
6	(52)	62	62	61	68

(waarde tussen haakjes): formeel niet binnen zone van A44.
Roze = hoger dan max. grenswaarde Wgh, lichtblauw= hoger dan max. beleidswaarde, wit =hoger dan voorkeurswaarde en groen = voldoet

Bespreking resultaten wegverkeer
Op alle locaties zou de voorkeurswaarde vanwege de A44 worden overschreden, maar er zijn maar twee wijzigingslocaties (2 en 3) die binnen de zone van de A44 vallen. Binnen de wijzigingsgebieden (2 en 3) wordt de maximale grenswaarde ook overschreden en zijn zonder maatregelen geen woningen toelaatbaar. De maatregelen kunnen uit bron- of overdrachtsmaatregelen bestaan, maar die lijken niet realistisch voor alleen deze twee wijzigingsgebieden. Blijft over dat de woningen afgeschermd kunnen worden door een niet-geluidgevoelige functie of door het realiseren van een dove gevel.
Voor de andere wijzigingsgebieden is een overschrijding te verwachten vanwege de Parklaan en/of de Van Pallandtlaan. Deze laatste bestaat uit een 50 en een 80 km/uur-deel. Per wijzigingsgebied moet bekeken worden of specifieke invulling kan leiden tot een lagere gevelbelasting.

De gecumuleerde waarde ligt niet alleen hoog omdat de aftrek niet is toegepast, maar tevens omdat de rand van de wijzigingslocatie (grens van de wijzigingsbevoegdheid) soms vlak langs een 30 km/uur-weg loopt. Deze rand is niet altijd een realistische bouwrand. Die zal in veel gevallen verder van de weg liggen.

In de bijlage Indicatie geluidberekening is per relevante weg een figuur met de gevelbelasting weergegeven (zonder aftrek art. 110g Wgh).

Railverkeer
De volgende tabel geeft de geluidbelasting in dB op de rand van de wijzigingsgebieden (WB) of, als er een rooilijn is, op de rooilijn. Na de tabel is locatie WB-2 weergegeven. Dit is de locatie met de hoogste geluidbelasting vanwege railverkeer.

WB	dB
1	56
2	62
3	56
4	56
5	58
6	55

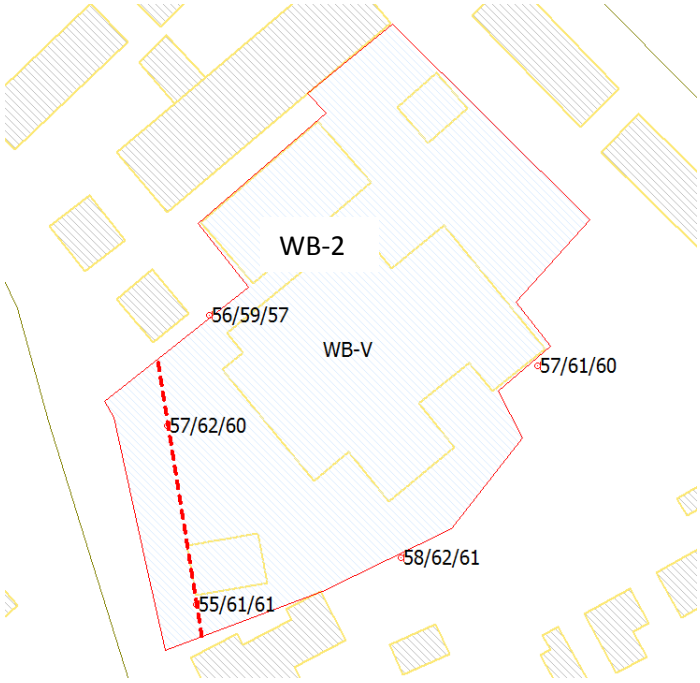

Figuur Geluidbelasting spoorweglawaai op WB 2 op 1,5/5/8 m hoogte.

De geluidbelasting blijft op alle wijzigingsgebieden onder de grens waar binnen het beleid nog een hogere waarde voor kan worden vastgesteld.

Conclusie
Uit een indicatieve berekening blijkt dat de zes wijzigingsgebieden een hoge geluidbelasting hebben op de rand van het bouwvlak of bepaalde rooilijn. De belangrijkste bron is erg locatieafhankelijk. Het is noodzakelijk om bij de planinvulling de geluidbelasting prioriteit te geven. Zonder maatregelen is het realiseren van woningen ter plaatse van de wijzigingsgebieden 2 en 3 niet mogelijk. De maximale grenswaarde vanwege de A44 wordt overschreden.
Voor de overige wijzigingsgebieden, met uitzondering van 4, bedraagt de berekende waarde meer dan de maximale waarde die nog, op grond van het vastgestelde beleid, verleend kan worden. Er moet nader naar de invulling van de wijzigingsgebieden gekeken worden ten einde de geluidbelasting zo laag mogelijk te houden. Indien maatregelen redelijkerwijs niet zijn te nemen kan onder voorwaarden een hogere waarde worden vastgesteld.

Bij het gebruik maken van een wijzigingsbevoegdheid zal een gedetailleerde toetsing moeten plaatsvinden. Als gedetailleerdere invulling plaatsvindt, kan gedetailleerder worden getoetst. Geluid kan dus mogelijk een belemmering vormen voor het realiseren van woningen.
In de regels is geborgd dat er moet voldaan aan de voorkeurswaarde en/of een verleende hogere waarde. Hierbij moet voldaan worden aan het gemeentelijk beleid

met betrekking tot het verlenen van hogere waarden. Er moet vooraf akoestisch onderzoek worden uitgevoerd.

Luchtkwaliteit

Kader

In de Wet milieubeheer (Wm) zijn kwaliteitseisen voor de buitenlucht opgenomen. Hoofdstuk 5 Titel 5.2 'Luchtkwaliteitseisen' wordt kortweg aangeduid als de Wet luchtkwaliteit. Het doel van de wet is om mens en milieu bescherming te bieden tegen de negatieve effecten van luchtverontreiniging. In bijlage 2 van de Wet milieubeheer zijn grenswaarden opgenomen voor een aantal, dat als verontreiniging in de lucht voorkomen.
De Wet luchtkwaliteit maakt onderscheid tussen grote en kleine ruimtelijke projecten. Een project is klein als het slechts in geringe mate, ofwel niet in betekenende mate (NIBM), leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. NIBM projecten kunnen - juridisch gezien - zonder toetsing aan de grenswaarden voor wat betreft het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden.

Beoordeling

Alle wijzigingsbevoegdheden hebben betrekking op het wijzigen naar woondoeleinden. Wijzigingsbevoegdheid 5 heeft betrekking op een renovatieproject, waarbij bestaande woningen worden vervangen door nieuwe woningen.
Het totaal aantal te ontwikkelen woningen is maximaal 152. Voor de toetsing aan de luchtkwaliteitsnormen kan gebruik gemaakt worden van de Regeling 'niet in betekenende mate' (NIBM). In voorschrift 3A.2 worden woningbouwlocaties als NIBM-locatie aangewezen als het project bij één ontsluitingsweg niet meer dan 1500 nieuwe woningen omvat. Dat is hier het geval. Er hoeft daarom niet getoetst te worden aan de grenswaarden voor stikstofdioxide en PM_{10}.

Uit oogpunt van goede ruimtelijke ordening dient wel afgewogen te worden of het aanvaardbaar is om het project op deze locatie te realiseren.

Om inzicht te geven in de mate van blootstelling aan luchtverontreiniging als gevolg van het plan kunnen de concentraties uit de digitale monitoringstool, die behoort bij het NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit) worden gebruikt.

Figuur: Uitsnede kaart monitoring NSL

De monitoringstool geeft voor 2015 de volgende waarden:

	Grenswaarde Wm (µg/m³)	A4 bij tunnel Menneweg (µg/m³)	Van Pallandtlaan (µg/m³)	Parklaan hoek Menneweg (µg/m³)
NO_2	40	23,0	21,8	20,6
PM_{10}	40	21,5	21,3	21,3
$PM_{2,5}$	25	13,5	13,4	13,3

Tabel: resultaten Monitoring NSL (2015) jaargemiddelde concentraties.

Uit deze tabel blijkt dat de concentraties ruim onder wettelijke grenswaarden liggen. Vanuit een goede ruimtelijke ordening is het hiermee aanvaardbaar om de woningen op deze locaties te realiseren.

<u>Conclusie</u>
Het plan voldoet aan de Wet milieubeheer, onderdeel luchtkwaliteitseisen. Hierdoor zijn er geen belemmeringen voor de wijzigingsgebieden met betrekking tot de luchtkwaliteit. Vanuit een goede ruimtelijke ordening is het, gelet op de luchtkwaliteit, aanvaardbaar om de woningen binnen de wijzigingsgebieden te realiseren.

Externe veiligheid

Beleid en Regelgeving

Landelijk beleid

Externe veiligheidsbeleid heeft betrekking op het gebruik, productie, opslag en transport van gevaarlijke stoffen.
De overheid stelt grenzen aan de risico's van inrichtingen met gevaarlijke stoffen. De grenzen zijn vertaald in een norm voor het plaatsgebonden risico[2] (PR), een oriëntatiewaarde en verantwoordingsplicht voor het groepsrisico[3] (GR).

Plaatsgebonden risico

Het PR kent een grenswaarde van 10^{-6}. Binnen de PR 10^{-6} contour mogen geen kwetsbare objecten aanwezig zijn. Voor beperkt kwetsbare objecten geldt deze waarde als richtwaarde. In nieuwe situaties moet voor beperkt kwetsbare objecten in beginsel ook aan deze waarde worden voldaan.

Verantwoordingsplicht groepsrisico

Het groepsrisico is een maat voor de maatschappelijke ontwrichting in situaties waarin zich een ramp met gevaarlijke stoffen voordoet. De verantwoordingsplicht is erop gericht om een weloverwogen afweging te maken over de risico's in relatie tot de ontwikkelingen in het plangebied.
Het groepsrisico wordt vergeleken met de oriëntatiewaarde: de kans op een ongeval met 10 dodelijke slachtoffers van 10^{-5} per jaar, met de kans op een ongeval met 100 dodelijke slachtoffers van 10^{-7} per jaar, en met de kans op 1000 of meer dodelijke slachtoffers van 10^{-9} per jaar. Deze getallen gelden voor de oriëntatiewaarde in de omgeving van inrichtingen. Voor het transport van gevaarlijke stoffen over de weg en via buisleidingen ligt de oriëntatiewaarde een factor 10 lager.
In de verantwoording van het groepsrisico worden onderwerpen behandeld die van belang zijn bij het maken van een afweging over het risico. Behalve de hoogte van het groepsrisico zijn dat de noodzaak van de ruimtelijke ontwikkeling, risicoreducerende maatregelen en mogelijkheden tot rampenbestrijding.

Inrichtingen

Het beleid voor inrichtingen is vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi).

Buisleidingen

Voor buisleidingen geldt het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en de Regeling externe veiligheid buisleidingen (Revb). Behalve met het PR en het GR moet voor buisleidingen rekening worden gehouden met de *belemmeringenstrook* aan weerszijden van de leidingen die moet worden vrijgehouden ten behoeve van onderhoud en werkzaamheden aan de buisleiding. Binnen de belemmeringenstrook,

[2] PR: Risico op een plaats buiten de inrichting, uitgedrukt als de kans per jaar, dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, verblijft overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting of bij de transport-as, waarbij een gevaarlijke stof betrokken is (zie ook artikel 1, lid 1 onderdeel p van het BEVI).
[3] GR: De cumulatieve kansen dat per jaar dat een groep van 10, 100 of 1000 personen overlijdt als rechtstreeks gevolg hun aanwezigheid in het invloedsgebied in het invloedsgebied van een inrichting of een transport-as en een ongewoon voorval binnen die inrichting of bij een transport-as, waarbij een gevaarlijke stof betrokken is (zie ook artikel 1, lid 1 onderdeel k van het BEVI).

mag niet gebouwd worden, tenzij met toestemming (via een ontheffing of een aanlegvergunning) van burgemeester en wethouders. Werkzaamheden in deze strook mogen alleen worden uitgevoerd door of met instemming van de leidingbeheerder. De ligging van de leidingen en de belemmeringenstrook moet op de bestemmingsplankaart worden vastgelegd.

Vervoer over weg, water en spoor
Voor transportroutes geldt het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt).
Voor wegen die onderdeel zijn van het Basisnet weg geldt de Regeling basisnet, daarin zijn veiligheidsafstanden vastgelegd: een afstand voor het risicoplafond en het plasbrandaandachtsgebied (PAG).
Bij de vaststelling van de veiligheidsafstanden is rekening gehouden met een toename van het transport van gevaarlijke stoffen. De afstand voor het risicoplafond is zodanig gekozen dat, het plaatsgebonden risico op de grens van de zone niet meer bedraagt dan 10^{-6} per jaar. Binnen de afstand voor het risicoplafond mogen geen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten worden gebouwd.
Binnen het PAG van 30 meter mag slechts bij hoge uitzondering en met een goede motivatie gebouwd worden.

Provinciaal Beleid
De provincie Zuid-Holland ambieert een veilig Zuid-Holland. In de provinciale structuurvisie (PSV) staat als provinciaal belang genoemd het ‘beschermen van grote groepen mensen tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen’. De provincie wil voorkomen dat risicovolle activiteiten gevestigd worden in de omgeving van grote groepen mensen of dat een nieuwe ontwikkeling gepland wordt binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit. Het is niet altijd te voorkomen dat dit soort functies gecombineerd worden en het groepsrisico toeneemt. In dat geval vraagt de provincie van de verantwoordelijke bestuurders dat zij een groepsrisicoverantwoording schrijven: een heldere en transparante toelichting waarin zij uitleggen waarom deze ontwikkeling op deze locatie noodzakelijk is. Op basis van een groepsrisicoverantwoording moet aannemelijk worden gemaakt dat op termijn in de eindsituatie wordt voldaan aan de oriëntatiewaarde.

Regionaal beleid
De regio Holland-Rijnland heeft in 2014 de omgevingsvisie externe veiligheid geactualiseerd (Bestuurlijk kader Externe Veiligheid Holland Rijnland). In deze omgevingsvisie heeft de regio een beslismodel op basis van zonering van het groepsrisicodiagram opgesteld en richtsnoeren voor veilig ruimtelijk ontwerpen geformuleerd.

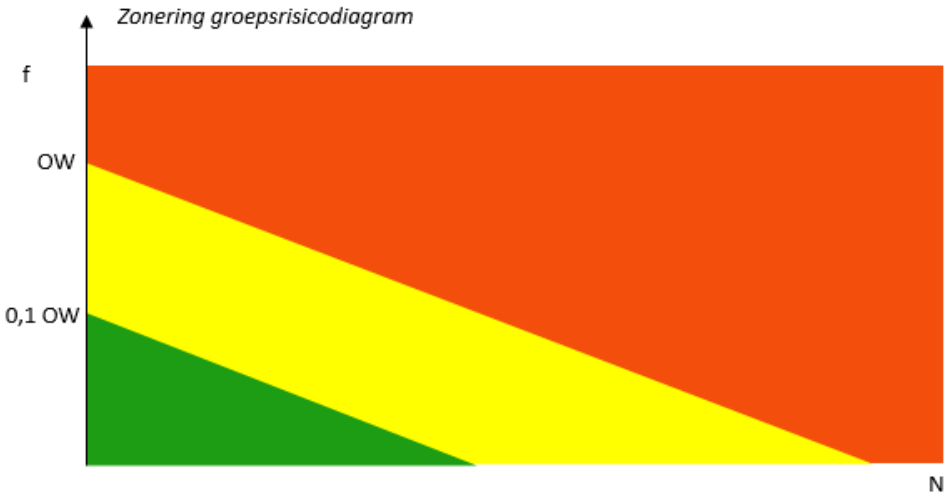

Figuur Zonering groepsrisicodiagram (fN diagram: f= kans op calamiteit, N=aantal slachtoffers)

Het model gaat uit van de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Als de groepsrisicocurve voor een activiteit of ruimtelijke ontwikkeling in een bepaalde zone uitkomt, volgt uit het model onder welke voorwaarden de activiteit of ruimtelijke ontwikkeling is toegestaan.

Richtsnoeren voor veilig ruimtelijk ontwerpen
Afhankelijk van de positie van het plan ten opzichte van de risicobron, is het wenselijk een aantal maatregelen te overwegen die de veiligheid ten goede komen. Daartoe wordt een onderscheid gemaakt in een aantal zones rondom de risicobron:

- Zone 1: het gebied binnen de 10^{-6}-contour (de veiligheidszone)
- Zone 2: de 100%-letaliteitszone
- Zone 3: het GR-relevante invloedsgebied
- Zone 4: de grens tot 1% letaliteit (het invloedsgebied)

Om het ruimtelijk veilig ontwerpen vorm te geven, is een aantal ontwerprichtsnoeren ontwikkeld. Het toepassen van deze ontwerprichtsnoeren leidt tot een ruimtelijk veilig ontwerp. De mate waarin deze ontwerprichtsnoeren moeten worden toegepast is afhankelijk van de hoogte van het groepsrisico. Is het groepsrisico kleiner dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde, dan hoeven de ontwerprichtsnoeren maar beperkt te worden toegepast. Komt het groepsrisico boven de oriëntatiewaarde, dan is het wenselijk alle ontwerprichtsnoeren onverkort toe te passen.

	Richtsnoer inrichting ruimte i.v.m. risicobeperking	**Vertaald naar zones**
1	Ontwerp zonder beperkt kwetsbare objecten in de veiligheidszone	Geen beperkt kwetsbare objecten in zone 1
2	Ontwerp zonder kwetsbare objecten binnen de 100%-letaliteitszone	Geen kwetsbare objecten in zone 2
3	Ontwerp met afnemende personendichtheid naar de risicobron toe: waar hogere concentraties personen worden gepland, projecteer deze zo ver mogelijk van de risicobron af, c.q. buiten het GR-relevante invloedsgebied. Gebiedsfuncties met lage aanwezigheid van personen (bv. parkeervoorzieningen) kunnen als ruimtelijke zone worden gebruikt tussen de risicobron en de objecten met een hoge dichtheid aan personen.	Hoge dichtheden bij voorkeur buiten zone 3
4	Ontwerp met nieuwe bijzonder kwetsbare objecten bij voorkeur buiten het invloedsgebied van de risicobronnen	Verminderd zelfredzamen buiten zone 4
5	Ontwerp met een goede verkeerskundige ontsluiting voor hulpdiensten en aandacht voor vluchtroutes van de bron af.	Belangrijk in de zones 2 en 3 en bij LPG-tankstations
6	Ontwerp een goede bluswatervoorziening	Alle zones

Tabel: richtsnoeren voor een ruimtelijk veilig ontwerp

Beoordeling

Risicobronnen
In de omgeving van het plangebied liggen de volgende risicobronnen:
- transportroute gevaarlijke stoffen over rijksweg A44
- transportroute gevaarlijke stoffen over provinciale weg N208
- inrichting: Wesseling transport, Anton Philipsweg 20, Sassenheim

Berekening groepsrisico transportroutes
De Omgevingsdienst heeft een groepsrisicoberekening uitgevoerd met RBM II versie 2.3.[4]
Door de ontwikkeling van woningen (door middel van de wijzigingsbevoegdheden) neemt het groepsrisico op de A44 toe van 0,235 tot 0,236 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft dus onder de oriëntatiewaarde.
Het groepsrisico op de N208 is zowel in de huidige als in de nieuwe situatie 0,002 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft daar dus ruim onder de oriëntatiewaarde.

Groepsrisico inrichtingen
Wesseling Transport
Wesseling transport ligt op ruim 750 meter van het plangebied Sassenheim Oost. De afstand tot de grens van het invloedsgebied ten behoeve van de verantwoording van

[4] Zie Kwantitatieve risicoberekening t.b.v. Sassenheim-Oost, kenmerk 2016081819

het groepsrisico is 320 meter. Daarom heeft de aanwezige populatie in het plangebied geen invloed op de hoogte van het groepsrisico.

Groepsrisicoverantwoording
De ontwikkeling heeft geen invloed op de hoogte van het groepsrisico bij Wesseling transport. Ook op de N208 verandert het groepsrisico niet door deze ontwikkeling. Daar blijft het groepsrisico ruim onder de 0,01 maal de oriëntatiewaarde.

Het groepsrisico voor de A44 neemt toe van 0,235*OW naar 0,236*OW.

Er wordt ruim voldaan aan de oriëntatiewaarde. Het plan (inclusief de wijzigingsbevoegdheden) is niet in strijd met het provinciaal beleid.

Door het plan neemt het groepsrisico minimaal toe. Als getoetst wordt aan de geactualiseerde versie van de omgevingsvisie (het “Bestuurlijk kader Externe Veiligheid Holland Rijnland”) is de conclusie dat deze situatie in zone geel valt, tussen 0,1 en 1,0*OW.

Volgens de omgevingsvisie Externe veiligheid wordt een activiteit toegestaan, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:
- Alle redelijkerwijs te treffen maatregelen zijn getroffen om het risico te reduceren
- Er bevinden zich geen beperkt zelfredzame personen in de 100% letaliteitszone
- De hulpdiensten kunnen adequaat ingrijpen als een calamiteit zich voordoet
- De bevolking is goed geïnformeerd over hoe te handelen bij een calamiteit

In de groepsrisicoverantwoording wordt daarom naar onderstaande aspecten gekeken.
1. Redelijkerwijs toepasbare risicoreducerende maatregelen
   Maatregelen uitwerken voor mogelijke calamiteiten scenario’s: toxische wolk, Bleve, plasbrand, fakkel
   - Bronmaatregelen zijn niet beschikbaar, omdat de gemeente geen invloed heeft op transportaantallen
   - Ruimtelijke maatregelen: de wijzigingsplannen hebben geen invloed op personendichtheden langs risicobronnen, er komen geen nieuwe zeer kwetsbare objecten bij. Aan richtsnoer 1 t/m 3 wordt voldaan.
   - Bouwkundige maatregelen
     Explosies en Bleve’s[5] : Het maatgevende scenario bij opslag en transport van brandbare gassen (LPG) is een Bleve van een tankauto, met druk- en hittebelasting tot gevolg. Omdat vooraankondiging van een ongeval kort of zelfs niet aanwezig (koude Bleve) is, is de kans op een groot aantal slachtoffers aanwezig. Gebouwen op korte afstand, binnen een straal van 150 meter van de Bleve-bron zullen zwaar worden beschadigd. Personen in gebouwen op een afstand kleiner dan 150 meter zijn ook in gebouwen onvoldoende beschermd tegen de gevolgen van een Bleve. Maatregelen zoals het toepassen van brandwerende gevels en splintervrij of gelaagd glas, bieden bescherming bij een calamiteit van geringere omvang of op grotere afstand. De effecten van een calamiteit worden door deze maatregelen beperkt en de kans op overlijden

[5] Bleve: Boiling liquid expanding vapour explosion

als een direct gevolg van de calamiteit wordt verkleind. In de toekomst zal de omgevingswet bouweisen stellen aan nieuwbouw binnen met explosie-aandachtsgebied (200 meter van zijkant weg).
De wijzigingsbevoegdheden 1 en 3 liggen op meer dan 250 meter van zowel de A44 als de N208. Voor deze gebieden zijn extra bouwkundige maatregelen vanwege een mogelijke Bleve op deze wegen niet vereist.
Wijzigingsbevoegdheid 2 ligt op 100-200 meter van de A44, wijzigingsbevoegdheden 4, 5 en 6 liggen op 80 – 160 meter van de N208. Hiervoor moet er rekening mee gehouden worden dat de Omgevingswet in de toekomst bouweisen zal gaan stellen.

2. Aanwezigheid beperkt zelfredzame personen
   Objecten zoals bv in ziekenhuizen, verpleeghuizen, basisscholen, en in kinderdagverblijven waarin verminderd zelfredzame personen verblijven zijn niet gepland in deze wijzigingsbevoegdheden. Aan richtsnoer 4 wordt voldaan.

3. De hulpdiensten kunnen adequaat ingrijpen als een calamiteit zich voordoet.
   Verschillende punten zijn van belang vanuit het oogpunt van de rampenbestrijding:
   1. Een goede bereikbaarheid en toegankelijkheid van het plangebied voor hulpdiensten, bij voorkeur via drie, maar ten minste via twee onafhankelijke toegangswegen.
   2. De wegen binnen het plangebied moeten minimaal 3 meter breed zijn.
   3. Een maximale afstand van 160 meter tussen de bluswatervoorziening en de inzetlocatie. De wegen binnen het plangebied moeten een gewicht kunnen dragen van 10.000 kg asdruk.
   4. Een minimale vrije hoogte van 4,2 meter binnen het plangebied.
   5. Geen doodlopende wegen in het plangebied.
   6. De geschikte rijbanen moeten goed herkenbaar zijn voor de hulpdiensten;
      Voor gebouwen geldt, dat:
      - brandkranen op 15 meter benaderbaar moeten zijn
      - om de 80 meter brandkranen (primaire bluswatervoorziening) beschikbaar moet zijn
      - eventueel open water benut kan worden als secundaire bluswatervoorziening

   Een uitgebreide beschrijving van aandachtspunten staat in de praktijkrichtlijnen Bereikbaarheid en Bluswatervoorziening van de regionale Brandweer Hollands Midden.

   Om te beoordelen of aan deze voorwaarden voldaan wordt, moet de veiligheidsregio in de gelegenheid worden gesteld advies uit te brengen.

4. Informatie aan aanwezige personen, alarmering en zelfredzaamheid
   Onder zelfredzaamheid wordt verstaan: de mogelijkheid van personen om zichzelf, zonder daadwerkelijke hulp van hulpverleningsdiensten, in veiligheid te brengen.
   Incidenten die voor kunnen komen zijn een plasbrand en een Bleve.
   Bij een Bleve van een LPG tankwagen moeten de aanwezige personen het invloedsgebied zo snel mogelijk ontvluchten. Het is daarom van belang dat de aanwezige personen goed worden geïnformeerd wat te doen bij een calamiteit.

Een snelle alarmering is hierbij essentieel. Niet in alle gevallen zal alarmering tijdig kunnen plaatsvinden. Bij een koude Bleve is hier geen tijd voor.

De fysieke eigenschappen van personen, gebouwen en de omgeving zijn van invloed op de zelfredzaamheid.
Het bouwplan betreft de bouw van woningen. Objecten zoals bijvoorbeeld ziekenhuizen, verpleeghuizen en kinderdagverblijven waarin verminderd zelfredzame personen verblijven zijn niet gepland in dit project. Van de aanwezigen in die gebouwen mag verondersteld worden dat deze in overgrote meerderheid het gebied zelfstandig kunnen verlaten.

Bij het ontwerp van de gebouwen moet rekening worden gehouden met vluchtwegen en ontsnappingsmogelijkheden voor de aanwezige personen. Deze moeten het gebouw waarin zij zich bevinden kunnen verlaten in een richting van de risicobron vandaan. Bij het bouwontwerp moet daar rekening mee gehouden worden.

Daarnaast moet de directe omgeving van de gebouwen zodanig zijn ingericht dat het vluchten mogelijk is via korte, goed begaanbare routes die van de risicobronnen af gericht zijn. Hierbij moet voorkomen worden dat deze routes gelijk zijn aan de aanrijroutes van de hulpdiensten, of deze kruisen om belemmeringen voor beide partijen te voorkomen.

Conclusie
Vanuit externe veiligheid is er geen belemmering voor het plan.
De PR grenswaarde contour (PR 10^{-6}) ligt op de weg. Aan de norm voor de PR grenswaarde wordt voldaan.
Door de ontwikkeling van woningen (door middel van de wijzigingsbevoegdheden) neemt het groepsrisico op de A44 toe van 0,235 tot 0,236 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft dus onder de oriëntatiewaarde.
Het groepsrisico op de N208 is zowel in de huidige als in de nieuwe situatie 0,002 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft daar dus ruim onder de oriëntatiewaarde.
Er heeft een verantwoording van het groepsrisico plaatsgevonden.

Bedrijven en milieuzonering
Beleid en regelgeving
In het kader van een goede ruimtelijke ordening moet worden beoordeeld of bedrijven in de omgeving worden belemmerd door de ontwikkeling en of ter plaatse van gevoelige functies, zoals woningen, sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Voor de beoordeling is gebruik gemaakt van de Handreiking Bedrijven en milieuzonering (VNG, editie 2009). Per milieucategorie geldt een minimaal gewenste afstand, de richtafstand. Deze richtafstand geldt tussen enerzijds de grens van de bestemming die bedrijven (of andere milieubelastende functies) toelaat en anderzijds als uiterste situering van de gevel van een woning die volgens het bestemmingsplan of via vergunning vrij bouwen mogelijk is. De in de handreiking opgenomen afstanden zijn

indicatief en verschillen per gebiedstype waarin de ontwikkeling zal plaatsvinden Uitgangspunt is dat deze afstanden gemotiveerd worden toegepast.

Milieucategorie	***Richtafstand woonomgeving in meters***	***Richtafstand gemengd gebied in meters***
1	10	0
2	30	10
3.1	50	30
3.2	100	50
4.1	200	100

Beoordeling

Wijzigingsbevoegdheid 1 – hoek Parklaan-Menneweg
Op grond van deze wijzigingsbevoegdheid kan de bestemming gewijzigd worden van 'Bedrijf' naar 'Wonen', 'Groen' en 'Verkeer-Verblijf'. Het maximaal aantal te realiseren woningen bedraagt 12.

In de omgeving van dit wijzigingsgebied liggen de volgende inrichtingen/bedrijven:

Bedrijf/activiteit	**Adres**	**SBI-2008**	**Omschrijving**	**Milieu cat.**	**Minimale gewenste afstand (m)**	**Huidige afstand tot het plangebied (m)**
O.B.S. Het Bolwerk	Menneweg 12	852, 8531	Scholen voor basis- en algemeen voortgezet onderwijs	2	30	35 (gebouw) 21 (schoolplein)
Sociaal Cultureel Centrum 't Onderdak	J P Gouverneurlaan 40 A	94991.A	Buurt- en clubhuizen	2	30	45
Total Nederland N.V.	Parklaan 60	473.3	Benzineservisestations: - zonder LPG	2	30	ligt in plangebied
Horeca groothandel Tongkong	Menneweg 47A	4638, 4639	Groothandel in overige voedings- en genotmiddelen	2	30	ligt in plangebied
Wasserij De Toekomst	Menneweg 16	96011.A	Wasserijen en strijkinrichtingen	3.1	50	130
Poldergemaal	Dr. de Visserlaan 24	3700.B	Rioolgemalen	2	30	75

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er geen bedrijven in de omgeving zijn die op voorhand een belemmering vormen voor het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid 1 in het bestemmingsplan om de bestemming te wijzigen naar wonen met uitzondering van de basisschool gelegen aan de Menneweg 12.
Het schoolplein ligt binnen de richtafstand van 30 meter. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid zal nader moeten worden onderzocht c.q. gemotiveerd dat er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ten gevolge van het stemgeluid van spelende kinderen op het schoolplein.
Ook moet het brengen en halen van kinderen worden beschouwd.

Wijzigingsbevoegdheid 2– Menneweg 107, 109, 141 en Saturnusstraat

Het betreft hier een aantal percelen met verschillende bestemmingen, zoals recreatieve doeleinden, verblijfsdoeleinden, bedrijfsdoeleinden en groendoeleinden. Er zijn hier o.a. een dansschool en een autohandel gevestigd. De bestemmingen kunnen gewijzigd worden naar 'Wonen', 'Groen', 'Water' en 'Verkeer-verblijf'. Het maximaal aantal te realiseren woningen bedraagt 12.

In de omgeving van het wijzigingsgebied liggen de volgende inrichtingen/bedrijven:

Bedrijf/activiteit	**Adres**	**SBI-2008**	**Omschrijving**	**Milieu cat.**	**Minimale gewenste afstand (m)**	**Huidige afstand tot het plangebied (m)**
Dansstudio Sonja	Menneweg 107	931.Fb	Sportscholen, gymnastiekzalen	2	30	ligt in plangebied
Van Zelst Holland	Menneweg 109	47.A	Detailhandel voor zover n.e.g.	1	10	ligt in plangebied
Fa. Gebr. J. en R. van der Plas	Menneweg 42	0149.6	Fokken en houden van overige dieren: - overige dieren	2	100*	70
Herruer Holding B.V.	Kagerdreef 4	45.A	Bouwbedrijven met werkplaats: b.o > 1000 m2	3.1	100	34
Holiday Cars	Menneweg 141	63,69-71,73,74, 77,78	Overige zakelijke dienstverlening: kantoren	1	10	ligt in plangebied

**Voor veehouderijen gelden wettelijke afstandsnormen en/of geurcontouren*

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er voor het aannemersbedrijf aan de Kagerdreef 4 en de veehouderij op het perceel Menneweg 42 niet wordt voldaan aan de gewenste afstand.

Kagerdreef 4
Op dit perceel is een aannemersbedrijf gevestigd. De reeds bestaande woningen liggen op kortere afstand van het bedrijf dan de wijzigingslocatie. Het bedrijf moet reeds ter plaatse van de bestaande woningen voldoen aan de milieunormen. Het bedrijf wordt niet belemmerd in de bedrijfsvoering. Ook is er sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de ontwikkelingslocatie.

Menneweg 42
De veehouderij aan Menneweg 42 is een melkrundveebedrijf. Er geldt op basis van het Activiteitenbesluit een vaste afstand van 100 meter tussen dierenverblijven en geurgevoelige objecten.
De kleinste afstand tussen de stal en het plangebied bedraagt 70 meter. Dit is ter plaatse van de bestaande woning (binnen de wijzigingsbevoegdheid) Menneweg 143.
De veehouderij zit 'op slot' als gevolg van de omliggende woningen aan de Menneweg. De ontwikkeling van wijzigingsbevoegdheid 2 levert geen extra belemmering op voor de veehouderij.
Op de grens van het perceel van wijzigingsbevoegdheid 2 zal onder bepaalde weersomstandigheden mogelijk agrarische geur van de veehouderij waarneembaar

zijn, maar het woon- en leefklimaat binnen het plangebied kan in algemene zin voor wat betreft geurhinder als ‘goed’ worden omschreven.

Er zijn geen belemmeringen voor het opnemen van de wijzigingsbevoegdheid 2 voor het wijzigen van de bestemming naar ‘Wonen’ in het bestemmingsplan.

Wijzigingsbevoegdheid 3– Kagerdreef 51a
Dit perceel heeft de bestemming ‘Maatschappelijk’ en is in eigendom van de gemeente Teylingen. Hier is momenteel het depot van een kringloopwinkel gevestigd. Op grond van de wijzigingsbevoegdheid kan de bestemming gewijzigd worden naar ‘Wonen’, ‘Groen’, ‘Water’ en ‘Verkeer - Verblijf’. Het maximum aantal te realiseren woningen bedraagt 10.

In de omgeving van het wijzigingsgebied liggen de volgende bedrijven:

Naam	**Locatieadres**	**SBI-2008**	**Omschrijving**	**Milieu cat.**	**Minimale gewenste afstand (m)**	**Huidige afstand tot het plangebied (m)**
Basisschool De Springplank	Kagerplein 30	852, 8531	Scholen voor basis- en algemeen voortgezet onderwijs	2	30	19

Er wordt niet voldaan aan de richtafstand (gemeten vanaf de grens van het wijzigingsgebied tot grens buitenterrein van de school/grens bestemming maatschappelijk). Met name het aspect geluid ten gevolge van stemgeluid van spelende kinderen is van belang. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid moet nader worden onderzocht of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en of de school niet wordt belemmerd. Eventueel zijn maatregelen noodzakelijk.

Wijzigingsbevoegdheid 4 – Lindenlaan 32 (hoek Platanenlaan)
Het betreft hier een perceel met de bestemming ‘Bedrijf’, waar een autoservicebedrijf en een tankstation is gevestigd. De bestemming kan gewijzigd worden naar ‘Wonen’, ‘Groen’, ‘Water’ en ‘Verkeer - Verblijf’. Er mogen hier maximaal 3 geschakelde woningen gerealiseerd worden.

In de omgeving van het wijzigingsgebied liggen de volgende bedrijven:

Naam	Locatieadres	SBI-2008	Omschrijving	Milieu cat.	Minimale gewenste afstand (m)	Huidige afstand tot het plangebied (m)
Formule 2 tankstations/ Nic de Groot B.V.	Lindenlaan 32	505.1	Benzineservisestations: Zonder LPG	2	30	ligt in plangebied
Poeliersbedrijf G.A.M. van Egmond	Lindenlaan 28	47.A	Detailhandel voor zover n.e.g.	1	10	12
Autoservice Gerrit Zwiers	Lindenlaan 32	451, 452, 454	Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	2	30	ligt in plangebied
V.O.F. M.J. Mechanisatie	Geelhoornstraat 7	8621, 8622, 8623	Artsenpraktijken, klinieken en dagverblijven	1	10	135
Gasdrukregel- en meetstation DS Wilgenlaan 100133	Wilgenlaan 27	35.D4	Gasdistributiebedrijven:- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C	2	30	125

Er wordt voldaan aan de richtafstand. Vanuit bedrijven en milieuzonering zijn er geen belemmeringen voor het opnemen van de wijzigingsbevoegdheid 4 voor het wijzigen van de bestemming naar ‘Wonen’ in het bestemmingsplan.

Wijzigingsbevoegdheid 5– Industriekade 2 t/m 8, Acacialaan 2 t/m 20, Geelhoornstraat 2 t/m 10, Arend Verkleijstraat, Joseph Elststraat en Kagertuinen 1 t/m 15
Het betreft hier hoofdzakelijk woningen in eigendom van Woonstichting Vooruitgang. Het openbaar gebied (Verkeer) is eigendom van de gemeente Teylingen. De bestemmingen kunnen gewijzigd worden naar ‘Wonen’, ‘Verkeer - Verblijf', ‘Groen’ en ‘Water’. Hierbij dienen het minimale aantal te realiseren woningen 50 en het maximum aantal te realiseren woningen 100 te zijn.

In de omgeving van het wijzigingsgebied liggen de volgende bedrijven:

Naam	Locatieadres	SBI-2008	Omschrijving	Milieu cat.	Minimale gewenste afstand (m)	Huidige afstand tot het plangebied (m)
Basisschool De Springplank	Kagerplein 30	852, 8531	Scholen voor basis- en algemeen voortgezet onderwijs	2	30	145
Formule 2 tankstations/ Nic de Groot B.V.	Lindenlaan 32	505.3	Benzineservisestations: Zonder LPG	2	30	19
Poeliersbedrijf G.A.M. van Egmond	Lindenlaan 28	47.A	Detailhandel voor zover n.e.g.	1	10	15
Autoservice Gerrit Zwiers	Lindenlaan 32	451, 452, 454	Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	2	30	19
Waasdorp Electro- en Energietechniek B.V.	Industriekade 18	45.A	Bouwbedrijven met werkplaats: b.0. < 1000 m2	2	30	11

Naam	Locatieadres	SBI-2008	Omschrijving	Milieu cat.	Minimale gewenste afstand (m)	Huidige afstand tot het plangebied (m)
V.O.F. M.J. Mechanisatie	Geelhoornstraat 7	8621, 8622, 8623	Artsenpraktijken, klinieken en dagverblijven	1	10	8
Fa. H. & B. Beljon	Adelborst van Leeuwenlaan 15 A	45.A	aannemersbedrijven met werkplaats > 1000 m2	3.1	50	90
Bedrijfsverzamelgebouw	Industriekade 18	63,69-71,73,74,77,78	Overige zakelijke dienstverlening: kantoren	1	10	10
Gebr. Bisschops Stucadoorsbedrijf	Industriekade 10	45.A	Aannemersbedrijven met werkplaats b.o. > 1000 m2	3.1	50	0
Buitelaar Transport B.V.	Industriekade 16 b	494.0	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks): b.o. > 1000 m²	3.2	100	20
Automobielbedrijf Bakker	Industriekade 16 A	451, 452, 454	Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	2	30	45
Hekker Interieurbouw	Industriekade 24	162.0	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout	3.2	100	50
Marco Heemskerk Natuursteenwerken	Industriekade 26 D	267.1	Natuursteenbewerkingsbedrijven:- zonder breken, zeven en drogen	3	50/100	70
Omtzigt Watersport Internationaal	Industriekade 20	301, 3315.1	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven:- houten schepen	5.1*	500	70
Verhaar Omega BV	Industriekade 28	27, 28, 33.1	Machine- en apparatenfabrieken incl. reparatie:- p.o. < 2.000 m2	3.2	100	110
Gasdrukregel- en meetstation DS Wilgenlaan 100133	Wilgenlaan 27	35.D4	Gasdistributiebedrijven:- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C	2	30	190
Vuurwerk Gigant Sassenheim	Industriekade 26 c	4778	Detailhandel in vuurwerk tot 10 ton verpakt	1	10	70
Scotch Whisky International	Industriekade 18	4634	Grth in dranken	2	30	10
Meta Tech	Industriekade 14	255, 331.B1	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d., p.o. < 200 m2	3.1	50	8

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het wijzigingsgebied is gelegen binnen de richtafstand van diverse bedrijven. Het betreft in hoofdzaak bedrijven die zijn gelegen op het Bedrijventerrein Industriekade. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid moet nader worden beoordeeld of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de te realiseren woningen en of bedrijven worden belemmerd door de ontwikkeling. Hierbij geldt wel dat de bestaande bedrijven nu reeds al rekening moeten houden met de bestaande woningen.

Wijzigingsbevoegdheid 6– Adelborst van Leeuwenlaan 5, 5a, 5b, 15a en deel Sassenheimervaart

Op deze percelen is een aantal bedrijven, waaronder een aannemersbedrijf, en water gelegen. De bestemmingen kunnen gewijzigd worden naar 'Wonen', 'Groen', 'Water' en 'Verkeer - Verblijf'. Het maximum aantal te realiseren woningen bedraagt 15.

In de omgeving van het wijzigingsgebied liggen de volgende bedrijven:

Naam	**Locatieadres**	**SBI-2008**	**Omschrijving**	**Milieu cat.**	**Minimale gewenste afstand (m)**	**Huidige afstand tot het plangebied (m)**
Meijer Industrial Woodcoatings	Parklaan 134	4752	Bouwmarkten, tuincentra, hypermarkten	2	30	75
Chinees-Indisch Restaurant Peking	Parklaan 144	561	Restaurants, cafetaria's, snackbars, ijssalons met eigen ijsbereiding, viskramen e.d.	1	10	70
Brandweerkazerne	Parklaan 176	8425	Brandweerkazernes	3.1	50	15
Snackbar Thomas	Parklaan 176	561	Restaurants, cafetaria's, snackbars, ijssalons met eigen ijsbereiding, viskramen e.d.	1	10	15
Fa. H. & B. Beljon	Adelborst van Leeuwenlaan 15 A	45.A	Aannemersbedrijf met werkplaats b.o. > 1000 m2	3.1	50	ligt in plangebied
Ahoy Hengelsport	Adelborst van Leeuwenlaan 5 B	47.A	Detailhandel voor zover n.e.g.	1	10	ligt in plangebied

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de afstand van het plangebied tot de brandweerkazerne aan de Parklaan 176 niet voldoet aan de richtafstand volgens de VNG. Dit betekent dat er bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid nader zal moeten worden onderzocht of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de te realiseren woningen en of de brandweerkazerne wordt belemmerd in de bedrijfsvoering.

<u>Conclusie</u>

Vanuit bedrijven en milieuzonering zijn er op voorhand geen belemmeringen voor het ontwikkelen van woningen ter plaatse van de wijzigingsbevoegdheid 4.
Voor wat betreft de overige wijzigingsbevoegdheden wordt niet voldaan aan de richtafstand. Onderzoek moet uitwijzen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en of de bedrijven worden belemmerd in de bedrijfsvoering. Mogelijk zijn er maatregelen noodzakelijk.

Ecologie

Beleid en wetgeving

Ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden getoetst aan de natuurbeschermingswetgeving. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in gebiedsbescherming (o.a. Natuurbeschermingswet 1998) en soortenbescherming (Flora- en faunawet). Met deze wetten zijn de Europese Vogelrichtlijn en de Europese Habitatrichtlijn verankerd in de nationale wetgeving.
Onder gebiedsbescherming valt ook de toetsing aan het provinciaal ecologisch beleid, waarmee bepaalde gebieden en landschapselementen worden beschermd, zoals de Ecologische Hoofdstructuur en het weidevogelgebied

Formeel moeten alle ruimtelijke aspecten vooraf in beeld zijn gebracht alvorens in te stemmen met een ruimtelijk plan (artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening). Dit houdt in dat vooraf duidelijk moet zijn of, onder meer op het gebied van flora en fauna, er planologische belemmeringen zijn te verwachten en zo ja of de belemmering door "mitigatie" kan worden weggenomen en/of ontheffing kan worden verkregen. De planning van de activiteiten in de wijzigingsgebieden is van belang voor de uit te voeren ecologische onderzoeken. Dit omdat de betreffende onderzoeken, maar ook een eventuele ontheffing, een beperkte houdbaarheid heeft. Een ecologische quickscan heeft een houdbaarheid van 5 jaar, een soortgericht onderzoek 3 jaar en een ontheffing 3-5 jaar.

Door middel van een bureauonderzoek wordt inzicht gegeven op de planologische haalbaarheid van het bestemmingsplan.

Beoordeling

Soortenbescherming

Bureauonderzoek

Het onderzoek naar flora en fauna in het plangebied is uitgevoerd door middel van een bureaustudie (verder: het bureauonderzoek). Er is gebruik gemaakt van expert kennis, luchtfoto's, de "nota van uitgangspunten voor het opstellen bestemmingsplan Sassenheim Oost" en vrij beschikbare verspreidingsgegevens om in te schatten of effecten kunnen optreden op beschermde soorten. Vanwege de looptijd van het bestemmingsplan (10 jaar) zijn nog geen soortgerichte veldonderzoeken uitgevoerd. In dit bureauonderzoek is per soortgroep welke veldonderzoeken nodig zijn en of dit de haalbaarheid van het bestemmingsplan beïnvloed. Daarbij wordt onderscheid in wijzigingsgebieden gemaakt waar dat relevant is.

Vogels

Voor stedelijke soorten geldt dat deze kunnen voorkomen in de wijzigingsgebieden en dat bij de sloop-, bouw- en/of aanlegwerkzaamheden en eventuele kap van bomen rekening moet worden gehouden met broedende vogels tijdens het broedseizoen. Soorten met een jaarrond beschermd nest die in het plangebied kunnen voorkomen zijn huismus en gierzwaluw. Deze soorten zijn in de wijzigingsgebieden (2, 3, 5 en 6) zijn te verwachten. Met een veldbezoek moeten de uitkomsten van het bureauonderzoek nader worden onderzocht, met dien verstande dat voor wijzigingsgebied 5 op voorhand al kan worden gesteld dat een soortgericht onderzoek moet worden uitgevoerd.

Als gebouwen worden gesloopt, gerenoveerd of groenstructuren verwijderd worden (met name struwelen, hagen zijn geschikt voor de huismus) moet de geschiktheid van het plangebied voor huismus en gierzwaluw in het veld beoordeeld worden.

De mogelijke aanwezigheid van beschermde vogels kan invloed hebben op de haalbaarheid van de individuele wijzigingsgebieden Als er maatregelen kunnen worden genomen of een ontheffing kan worden aangevraagd en kan worden verkregen, hebben beschermde vogels geen invloed op de haalbaarheid van het bestemmingsplan als geheel.

Grondgebonden zoogdieren
Beschermde grondgebonden zoogdieren zoals egel, bunzing en algemene muizensoorten kunnen mogelijk op de wijzigingslocaties worden verwacht. In de Wet Natuurbescherming geldt vanaf 1 januari 2017 voor deze soorten een vrijstellingsregeling voor ruimtelijke ontwikkelingen en beheer en onderhoud. De zorgplicht blijft wel gelden.

Vleermuizen
Beschermde vleermuizen kunnen wel in het huidige plangebied aanwezig zijn. Verschillende soorten en functies zijn te verwachten. De gewone- en ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis en mogelijk de watervleermuis en meervleermuis kunnen gezien het habitat en de verspreiding binnen Nederland in de wijzigingsgebieden 1, 2, 3, 5 en 6 worden verwacht. De verschillende wijzigingsgebieden kunnen worden gebruikt als verblijfplaats (zomer-, winter-, paar- en kraamverblijfplaats), vliegroutes en foerageergebieden. Met een veldbezoek moeten de uitkomsten van het bureauonderzoek nader worden onderzocht, met dien verstande dat voor wijzigingsgebied 5 op voorhand al kan worden gesteld dat een soortgericht onderzoek moet worden uitgevoerd. Naar gelang de bevindingen van het veldbezoek kan een nader soortgericht onderzoek en een ontheffing noodzakelijk zijn. De geschiktheid van de verschillende wijzigingsbieden voor vleermuizen moet daarom tijdig worden onderzocht. Naar gelang de resultaten kan een ontheffing met mitigatieplan kan noodzakelijk zijn. Er kunnen maatregelen worden genomen of er kan een ontheffing worden aangevraagd. Omdat het aannemelijk is dat maatregelen kunnen worden genomen of een ontheffing kan worden verkregen, hebben vleermuizen geen invloed op de haalbaarheid van het bestemmingsplan als geheel. Wel moet bij de voorbereiding en de uitvoering van de ontwikkelingen voldoende financiële ruimte en tijd worden gereserveerd om goed om te kunnen gaan met eventueel aanwezige verblijfplaatsen.

Vissen
Beschermde vissen worden niet in het plangebied verwacht. Wel moet rekening worden gehouden met de zorgplicht die ook voor meer algemene vissoorten geldt. Alleen in wijzigingsgebieden 5 en 6 vinden activiteiten plaats in of in de directe nabijheid van water. Op voorhand is niet duidelijk of in wijzigingsgebieden 5 en 6 daadwerkelijk activiteiten gaan plaats vinden in het water. Omdat er goede mitigatiemaatregelen bestaan wordt de haalbaarheid van het plan niet beïnvloed door de aanwezigheid van beschermde vissen.

Reptielen, amfibieën, vlinders, libellen, beschermde ongewervelden en vaatplanten
Reptielen, amfibieën, vlinders, libellen, beschermde ongewervelden en vaatplanten
Voor deze soortgroepen ontbreekt geschikt habitat waardoor effecten op beschermde soorten uit deze soortgroepen met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Ook in de toekomst worden deze soorten niet verwacht. Door de sterk stedelijke ligging zijn de wijzigingsgebieden niet bereikbaar voor de rugstreeppad.

Conclusie soortenbescherming
Voor wat betreft de Wet natuurbescherming wordt geconcludeerd dat enkele beschermde soorten kunnen voorkomen binnen het plangebied. In tabel 1 is per wijzigingsgebied opgenomen welke soortgroepen zijn te verwachten.

Tabel 1: Overzicht mogelijk voorkomen beschermde soorten per wijzigingsgebied

Wijzigings-gebied	**Globale locatie**	**Planontwikkeling**	**Kunnen beschermde soorten voorkomen ja/nee**
1	Hoek Parklaan/ Menneweg	Tankstation -> 12 woningen	Ja: huidige bebouwing is potentieel geschikt voor vleermuizen.
2	Menneweg 107 Menneweg 109 Menneweg 141 Saturnusstraat	Diverse bedrijven -> 12 woningen	Ja: huidige bebouwing is potentieel geschikt voor vleermuizen en vogels.
3	Kagerdreef 51a	Kringloopwinkel -> 10 woningen	Ja: huidige bebouwing is potentieel geschikt voor vleermuizen en vogels.
4	Lindenlaan/ Platanenlaan	Bedrijf -> 3 woningen	Nee: bestaand gebouw heeft een metalen golfplatenbekleding. De bebouwing wordt niet geschikt geacht voor beschermde soorten. Een planologische belemmering wordt niet verwacht
5	Geelhoornstraat e.o.	Reconstructie woongebied -> 50-100 woningen	Ja: oude woningen + veel groen, kans dat in plangebied beschermde soorten voorkomen is zeer groot. De verwachting is dat er een soortgericht onderzoek naar vogels en vleermuizen moet worden uitgevoerd met als uitkomst dat er zeer waarschijnlijk een ontheffing Wnb noodzakelijk zal zijn.
6	Adelborst van Leeuwenlaan	Bedrijf -> 15 woningen	Ja: huidige bebouwing is potentieel geschikt voor vleermuizen/vogels.

Uit de tabel volgt het volgende:
- Voor wijzigingsgebied 4 geldt dat er geen beschermde soorten zijn te verwachten. Een planologische belemmering wordt niet verwacht.
- Voor wijzigingsgebieden 2, 3, 5 en 6 geldt dat er beschermde soorten broedvogels zijn te verwachten. Hiervoor moet met een veldbezoek de geschiktheid van de wijzigingsgebieden voor broedvogels nader worden bepaald.
- Voor alle wijzigingsgebieden, met uitzondering van wijzigingsgebied 4 geldt dat er beschermde soorten vleermuizen zijn te verwachten. Hiervoor moet met een veldbezoek de geschiktheid van deze wijzigingsgebieden voor vleermuizen worden bepaald.
- Voor wijzigingsgebied 5 is op voorhand al te verwachten dat een soortgericht onderzoek ten behoeve van vleermuizen en vogels moet worden uitgevoerd.

Op dit moment is voor alle wijzigingsgebieden niet duidelijk wanneer de ontwikkelingen gaan plaatsvinden. Indien voor beschermde vogels en vleermuizen nader onderzoek naar het voorkomen moet worden uitgevoerd, dient dit te gebeuren in een specifieke periode in het jaar. Hiermee moet tijdig gestart worden, circa een jaar voorafgaand aan de sloop/bouw/aanleg werkzaamheden. Als blijkt dat een ontheffing moet worden aangevraagd en dat mitigerende maatregelen moeten worden getroffen, dient inclusief de vervolg onderzoeken ongeveer 2 jaar (of 3 jaar) voor de geplande ontwikkeling te worden bekeken of beschermde soorten aanwezig kunnen zijn.

De wijzigingsbevoegdheden bieden voldoende flexibiliteit in invulling. Bij de voorbereiding van de ontwikkelingen zullen voldoende financiële ruimte en tijd worden gereserveerd om goed om te kunnen gaan met eventueel aanwezige verblijfplaatsen en andere onderdelen van het leefgebied van beschermde soorten.

Overigens zal op basis van de zorgplicht genoemd in de Wet natuurbescherming bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening wordt gehouden met de aanwezige planten en dieren.

Gebiedsbescherming
Net zoals bij soortenbescherming, geldt voor gebiedsbescherming dat voorafgaand aan het vaststellen van het bestemmingsplan, vooraf duidelijk moet zijn of het aspect gebiedsbescherming een belemmering oplevert. Hoewel de verschillende wijzigingsgebieden zijn gelegen op 6 km of meer van het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid en de wijzigingsgebieden niet zijn gelegen in provinciale beschermde gebieden, moet de afwezigheid van effecten wel onderbouwd worden in het bestemmingsplan. Hiertoe is een kort bureauonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek geeft inzicht op de ligging van de wijzigingsgebieden ten opzichte van beschermde gebieden en dus op de planologische haalbaarheid van het bestemmingsplan.

Bureauonderzoek
Voor wat betreft het Natuurnetwerk Nederland (NNN: voorheen Ecologische hoofdstructuur EHS) kan worden gesteld, dat de 6 wijzigingsgebieden niet zijn gelegen in een gebied wat is aangewezen als ecologische verbindingszone. Dit geldt overigens ook voor belangrijke weidevogelgebieden en gebieden die zijn aangewezen als “strategische reservering natuur”. Daarnaast zijn binnen de 6 wijzigingsgebieden geen karakteristieke landschapselementen aanwezig. Op dit punt zijn geen planologische belemmeringen te verwachten.

Voor wat betreft Natura 2000 kan worden gesteld dat de 6 wijzigingsgebieden niet zijn gelegen in een Natura2000-gebied. Mogelijk hebben de ontwikkelingen per wijzigingsgebied nog negatieve effecten op het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid. Van belang hierbij is de aard van de ontwikkelingen per wijzigingsgebied en de afstand tot het betreffende Natura 2000-gebied. In tabel 2 zijn de afstanden en de ontwikkelingen benoemd.

Tabel 2: afstanden locaties wijzigingsbevoegdheden tot Natura 2000-gebied

Wijzigings-gebied	**Globale locatie**	**Planontwikkeling**	**Afstand tot Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid**
1	Hoek Parklaan/ Menneweg	Tankstation -> 12 woningen	ca. 6,3 km
2	Menneweg 141-143	Bedrijven -> 12 woningen	ca. 6,3 km
3	Kagerdreef 51a	Kringloopwinkel -> 10 woningen	ca. 6,4 km
4	Lindenlaan/ Platanenlaan	Bedrijf -> 3 woningen	ca. 6,2 km
5	Geelhoornstraat e.o.	Reconstructie woongebied 92 woningen -> 50-100 woningen	ca. 6,2 km
6	Adelborst van Leeuwenlaan	Bedrijf -> 15 woningen	ca. 6,0 km

Gelet op de aard van de planontwikkelingen binnen de 6 wijzigingsgebieden en de afstanden van de wijzigingsgebieden tot het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid, is de verwachting dat hier geen sprake zal zijn van een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen van het betreffende Natura 2000-gebied. In Aerius Calculator is een indicatieve stikstofberekening gemaakt waarbij alle 6 de wijzigingsgebieden zijn ingevoerd. Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Alle woningen betreffen vrijstaande woningen (dit is een worst case-benadering voor wat betreft de NOx-uitstoot per woning = 3,03 kg/jr).
- Voor alle woningen is uitgegaan van een NH3-uitstoot van 1 kg/jr.
- De uitstoothoogte van alle woningen is gesteld op 7 meter.
- Alleen de nieuwe situatie is berekend, bij de berekening is het bestaand gebruik niet meegenomen. Met andere woorden er is gerekend alsof in de huidige situatie de locaties 'braak' liggen.
- Het aspect verkeer is niet meegenomen vanwege de afstanden tot het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid.

Uit de berekening blijkt weliswaar dat de stikstofdepositie zal toenemen met maximaal 0,06 mol/hectare/jaar. Echter, er mag worden uitgegaan dat de werkelijke depositie lager zal zijn (lager dan 0,05 mol). Omdat woningbouw geen meldingsplichtige activiteit is en de ondergrens van 0,05 mol niet wordt overschreden, indien rekening wordt gehouden met het bestaand gebruik, is de conclusie gerechtvaardigd dat de wijzigingsgebieden geen significante negatieve effecten zullen veroorzaken op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid.

Tevens zijn geen van de wijzigingsgebieden gelegen in een gebied dat is beschermd op grond van provinciaal beleid (belangrijke weidevogelgebieden, gebieden waarop een strategische reservering natuur rust en gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland). Karakteristieke landschapselementen zijn niet aanwezig in de diverse wijzigingsgebieden. Een planologische belemmering wordt dan ook niet verwacht. Een nader onderzoek is niet noodzakelijk.

Conclusie
Vanuit gebiedsbescherming is er geen belemmering voor het plan. Voor soortenbescherming geldt dat er op de wijzigingslocaties, met uitzondering van wijzigingslocatie 4, beschermde soorten worden verwacht. Voordat het bevoegd gezag medewerking verleend aan de wijzigingsbevoegdheid zal dan ook een flora- en faunaonderzoek moeten worden uitgevoerd en moet duidelijk zijn dat er maatregelen worden genomen ter voorkoming van negatieve gevolgen voor beschermde soorten en/of een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet is verleend. Dit moet worden geborgd in de wijzigingsregels.

Besluit milieueffectrapportage
Beleid en regelgeving
Voor plannen en activiteiten, die mogelijk belangrijke nadelige gevolgen hebben voor het milieu, kan het noodzakelijk zijn dat een milieueffectrapport wordt opgesteld.
In hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en in het Besluit milieueffectrapportage is dit geregeld. Er is een m.e.r.-plicht voor plannen (planMER)en een m.e.r.-plicht voor besluiten. Een plan is planm.e.r.-plichtig als het plan kaders stelt voor m.e.r.-plichtige activiteiten.

Een bestemmingplan (of wijzigingsplan) kan plan m.e.r.-plichtig zijn. Dit is het geval als het plan kaders stelt voor latere m.e.r.-plichtige activiteiten en/of als voor het plan een passende beoordeling nodig is. Daarnaast kan een plan ook m.e.r.-plichtig zijn als er een concreet (bouw)plan ter uitvoering ligt.

Beoordeling
In het bestemmingsplan zijn wijzigingsbevoegdheden opgenomen voor het realiseren van woningen. Hiermee bevat het plan een activiteit die genoemd wordt in onderdeel D, categorie D11.2 ‘De aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen’ van de bijlage behorende bij het Besluit milieueffectrapportage.

Voor woningen geldt een drempelwaarde van 2000 woningen of meer.

Het plan maakt de realisatie van maximaal 152 woningen mogelijk. Aangezien de drempelwaarde niet wordt overschreden is er voor deze activiteit geen verplichting om een m.e.r.-beoordeling uit te voeren.

Echter, er moet wel een motivering (vormvrije-m.e.r.-beoordeling) worden gegeven waarom er geen m.e.r.-beoordelingsplicht is. Deze motivering moet zijn gebaseerd op een toets die qua inhoud aansluit bij m.e.r.-beoordeling. In deze m.e.r.-beoordeling moet worden nagegaan of er belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn te verwachten.

De beoordeling is gebaseerd op de drie onderwerpen genoemd in bijlage III van de Europese m.e.r.-richtlijn

1) Kenmerken van het project
De ontwikkelingen bestaan uit het realiseren van maximaal 152 woningen ter plaatse van stedelijk gebied. Het betreft herontwikkeling van locaties ter vervanging van bestaande bebouwing. De ontwikkeling van de woningen heeft geen bijzondere effecten op de omgeving.

2) Plaats van het project
De locaties liggen in bestaand stedelijk gebied. Aanwezige archeologische waarden worden in het bestemmingsplan al beschermd. In de omgeving ligt nog meer stedelijk gebied.

3) Kenmerken van het potentiële effect
Ontwikkelingen kunnen hooguit een plaatselijk effect hebben, zoals een kleine toename van het verkeer op omliggende wegen. Bij het gebruikmaken van de wijzigingsbevoegdheid kan hiermee rekening worden gehouden.

<u>Conclusie</u>
In het hoofdstuk 5 Onderzoek worden de diverse milieuaspecten voldoende beschouwd. Er zijn geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te verwachten. Een formele m.e.r.-beoordeling is niet nodig.

Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB)

Normstelling en beleid

In het Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB, zoals laatstelijk gewijzigd bij besluit van 15 oktober 2015, Stb. 2015, 389) worden beperkingen gesteld aan het ruimtegebruik rond de luchthaven. Deze regels moeten door gemeenten in acht worden genomen bij bestemmingsplannen en bij omgevingsvergunningen.

Beoordeling

In het Lib zijn twee gebieden vastgesteld: het luchthavengebied en het beperkingengebied.
Het luchthavengebied geeft de begrenzing aan van het terrein van de luchthaven en is niet relevant voor dit plan.

Het beperkingengebied geeft het gebied aan waarbinnen beperkingen aan de bebouwing gesteld worden.

Figuur uitsnede beperkingengebied LIB

Het plangebied valt niet binnen een beperkingengebied uit het geldende LIB.

20 Ke-contour Schiphol

Binnen de aangeduide 20-Ke contour van Schiphol mag buiten bestaand bebouwd/ stedelijk gebied niet worden gebouwd. Deze 20-Ke-contour is ook opgenomen in de Verordening Ruimte van de provincie Zuid-Holland (actualisatie 2016).

Figuur Uitsnede kaart 20 Ke-contour Schiphol Verordening ruimte 2016

Uitzondering hierop vormt onder andere kleinschalige woningbouw in aansluiting op en ter afronding van bestaand stads- en dorpsgebied, de toevoeging van ten hoogste enkele woningen in reeds aanwezige lintbebouwing en woningen volgens het principe ruimte voor ruimte, waarbij de ruimtelijke kwaliteit wordt verbeterd door de sloop van overtollige bebouwing en kassen. Herstructurering en intensivering in bestaand bebouwd/stedelijk gebied zijn binnen de 20 Ke-contour dus wel mogelijk.

De ontwikkelingslocaties liggen binnen bestaand stedelijk gebied. De 20 Ke-zone vormt geen belemmering voor het plan.
Wel moeten toekomstige bewoners van de woningbouwontwikkeling rekening houden met mogelijke geluidsoverlast in verband met de ligging binnen die 20 Ke-contour van Schiphol.

<u>Wijziging Luchthavenindelingbesluit</u>
Op dit moment wordt gewerkt aan een herziening van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol. Het ontwerpbesluit is op 24 oktober 2016 gepubliceerd (Staatscourant 2016 nr. 55748). Het LIB wordt als volgt gewijzigd:

- Ten eerste wordt een afwegingsgebied voor externe veiligheid en geluid in het LIB opgenomen (nu bekend als het ’20 Ke-gebied’). In dit gebied mogen gemeenten op basis van een eigen integrale afweging omgevingsvergunningen afgeven voor de bouw van nieuwe woningen binnen het bestaand stedelijk gebied. Buiten het bestaand stedelijk gebied blijven nieuwe woningbouwlocaties niet toegestaan.
- Ten tweede worden de ruimtelijke regels over externe veiligheid en geluidhinder verduidelijkt en vereenvoudigd. Met deze wijzigingen krijgen gemeenten meer eigen afwegingsruimte en verantwoordelijkheid voor ruimtelijke ontwikkelingen. Dit mede naar aanleiding van knelpunten bij gemeenten in verband met de lokale leefbaarheid.

Het beperkingengebied zoals opgenomen in bijlage 2 wordt op enkele punten gewijzigd. Deze wijzigingen hebben geen gevolgen voor het plangebied.

<u>Beoordeling</u>
Het plangebied ligt binnen het beperkingengebied Schiphol zoals aangegeven in bijlage 2 van het ontwerp besluit LIB.

Figuur: beperkingengebied Lib

In bijlage 3 bij het ontwerp-LIB wordt op de kaart aangegeven in welk gebied er beperkingen voor bebouwing gelden.

Figuur: beperkingengebied bebouwing Lib

Het plangebied is niet gelegen binnen een sloopgebied zoals aangegeven op de kaart in bijlage 3 met nummer 1 en 2. Ook is het plangebied niet gelegen binnen beperkingen gebied voor kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten (kaart in bijlage 3 met nummer 3) en niet binnen het beperkingengebied voor geluidsgevoelige objecten (kaart in bijlage 3 met nummer 4).

Het plangebied ligt binnen het afwegingsgebied voor geluid en externe veiligheid zoals aangegeven op de kaart in bijlage 3 (nummer 5) van het ontwerp besluit LIB.

In artikel 2.2.1d van het ontwerpbesluit LIB is bepaald dat:

1. Op de gronden die op de kaart in bijlage 3 bij dit besluit met nummer 5 zijn aangewezen, zijn buiten bestaand stedelijk gebied geen nieuwe woningbouwlocaties toegestaan.
2. Voor de gronden die op de kaart in bijlage 3 bij dit besluit met nummer 5 zijn aangewezen, motiveren gemeenten in de toelichting op het bestemmingsplan of in de onderbouwing van de omgevingsvergunning de wijze waarop rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen van een vliegtuigongeval met meerdere slachtoffers op de grond als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen.

De voorgenomen ontwikkelingen zijn gelegen binnen bestaand stedelijk gebied. Artikel 2.2.1d onder 1 is niet van toepassing. Afhankelijk van de planning van het bestemmingsplan en de vaststelling van het LIB moet in de toelichting van het bestemmingsplan worden gemotiveerd op welke wijze rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen van een van een vliegtuigongeval met meerdere slachtoffers op de grond als gevolg van de in het plan opgenomen ruimtelijke ontwikkelingen.

Bijlage indicatieve geluidberekening

Resultaten wegverkeer. Waarden in dB op 1,5/5/8 m, zonder aftrek art. 110g Wgh.

Gebied Wijzigingsbevoegdheid 1 (WB-1)

Parklaan

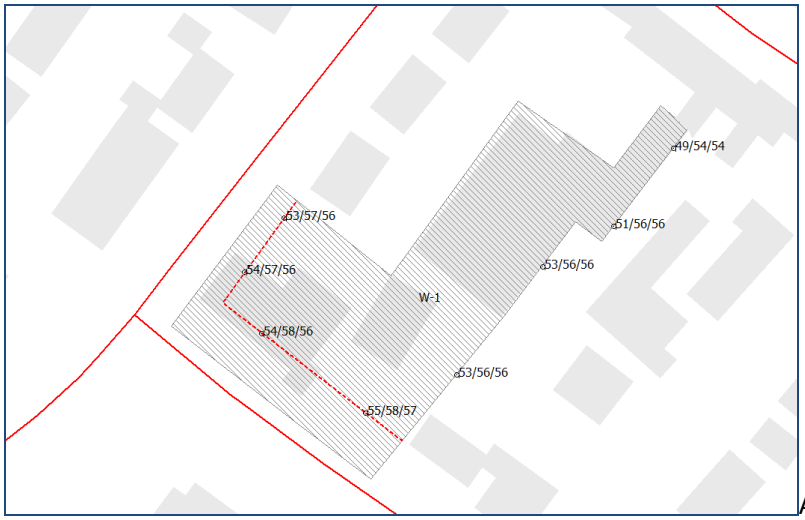

A44

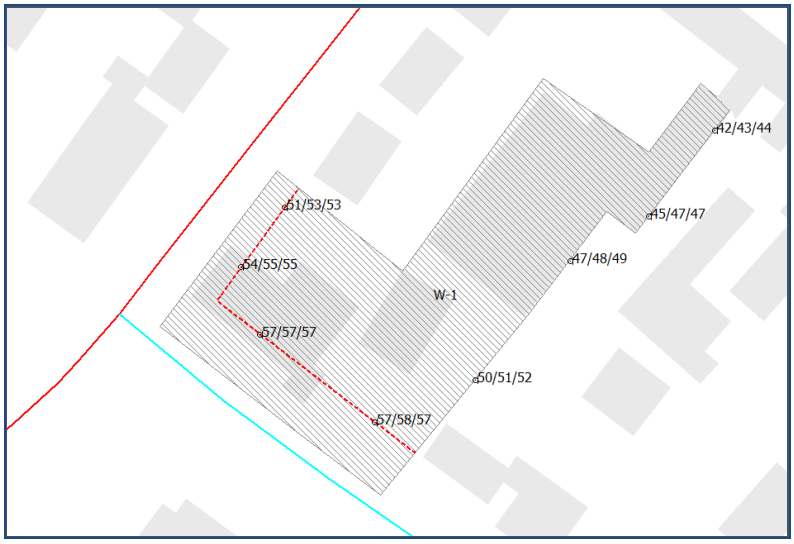
42/43/44
45/47/47
47/48/49
51/53/53
54/55/55
W-1
57/57/57
50/51/52
57/58/57

30 km/uur

Wijzigingsbevoegdheid 2 (WB-2)

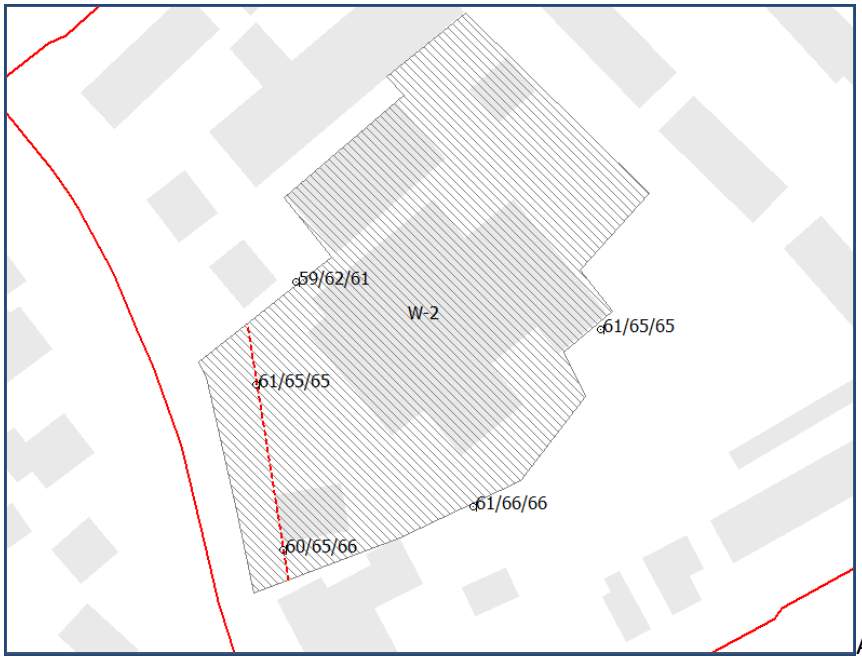

A44

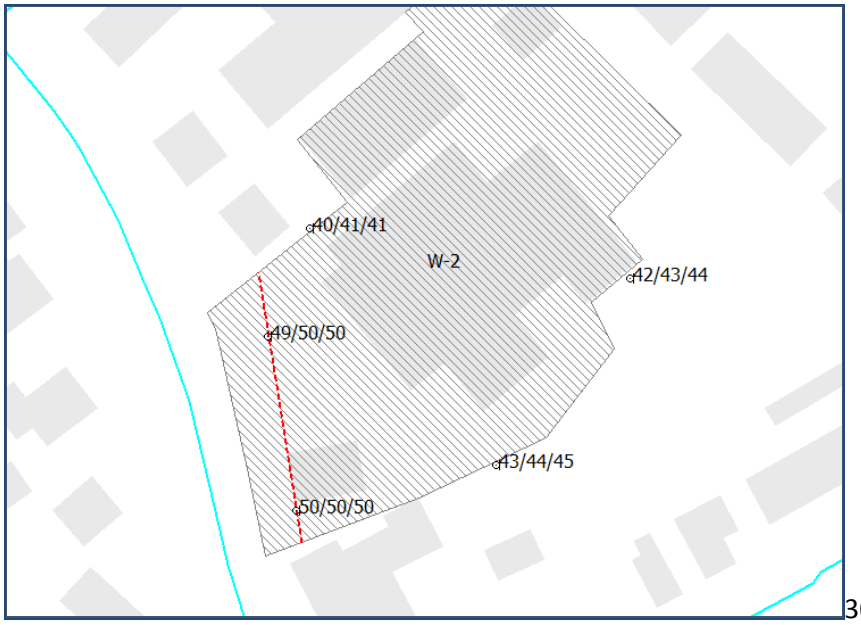

30 km/uur

Wijzigingsbevoegdheid 3 (WB-3)

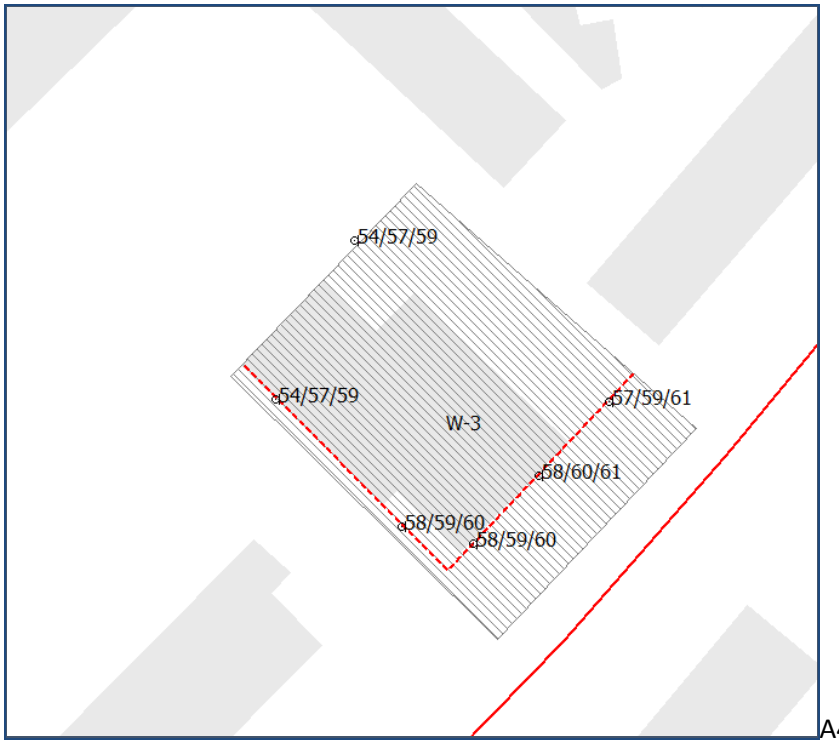

A44

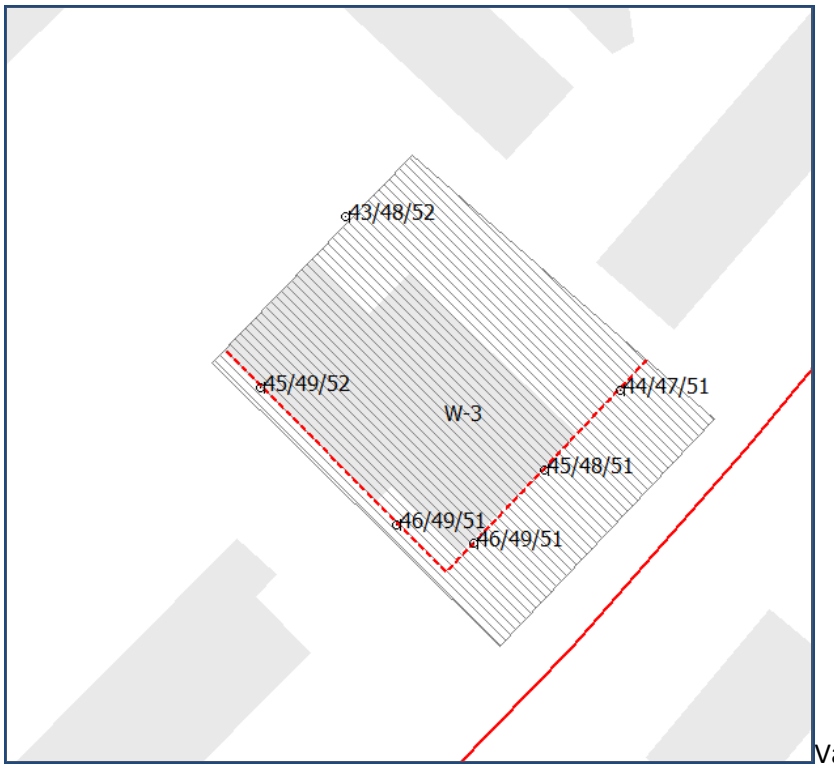

Van Pallandtlaan

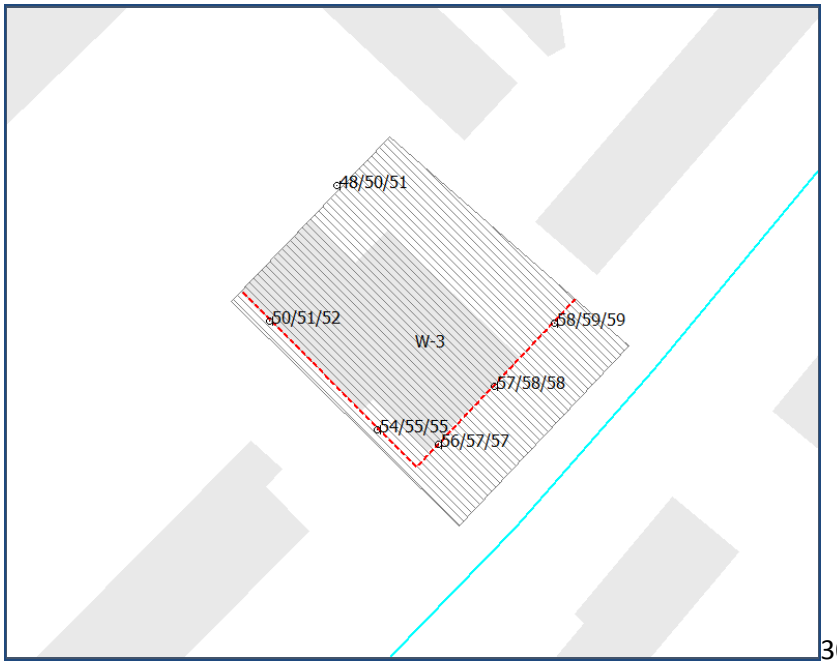

30 km/uur

Wijzigingsbevoegdheid 4 en 5 (WB-4 en WB-5)

A44

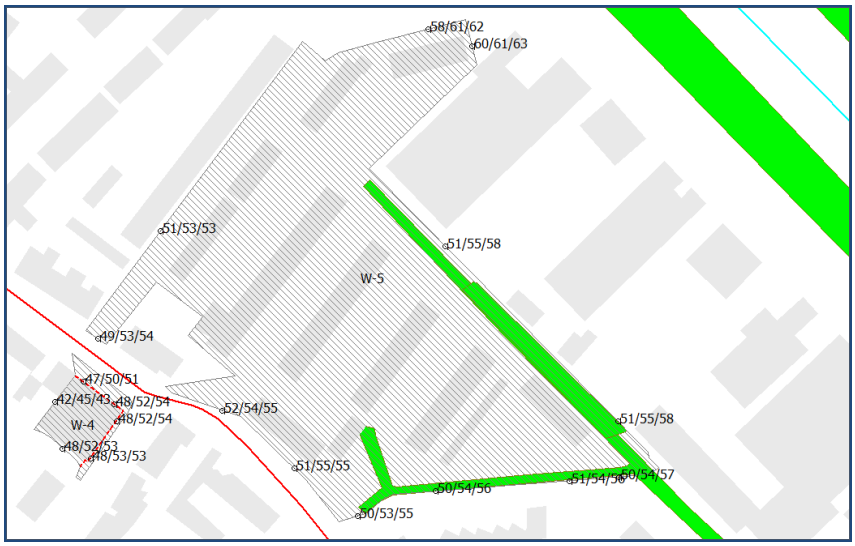

Van Pallandtlaan

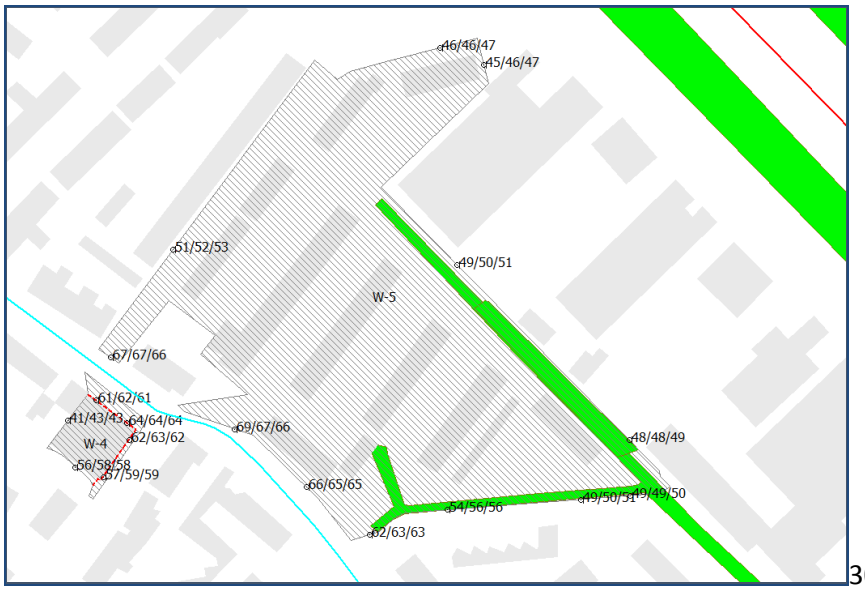

30 km/uur

Wijzigingsbevoegdheid 6 (WB-6)

A44

Parklaan

Ons kenmerk:
2016072453

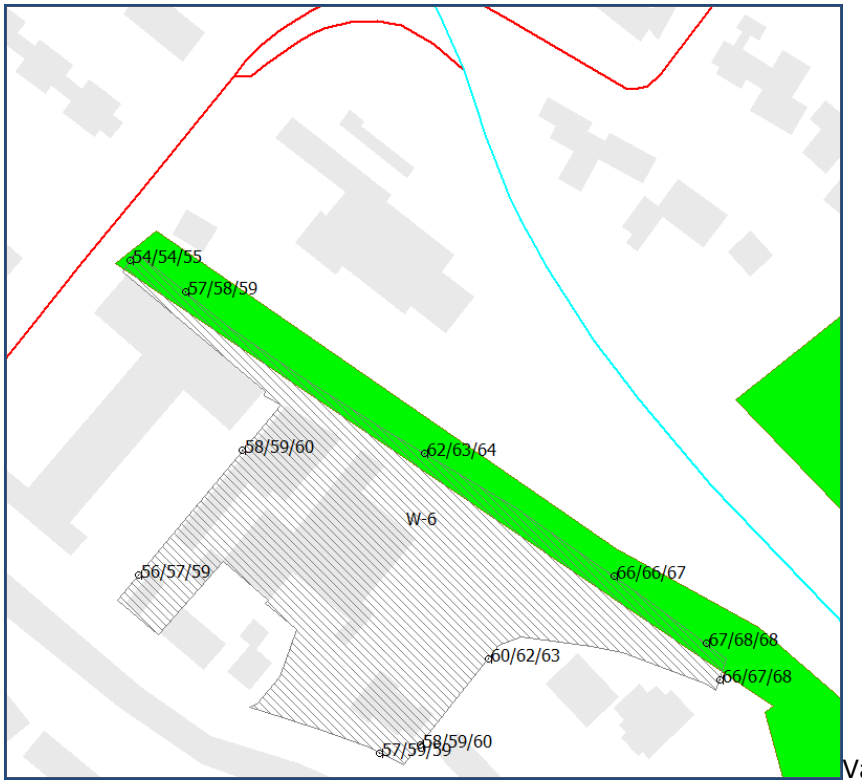

Van Pallandtlaan

Bijlage 2 Milieuadvies omgevingsdienst West-Holland 2016

Omgevingsdienst West-Holland

Datum:
12 december 2016

Ons kenmerk:
2016128208

Contactpersoon:
mevrouw C. Lokman
C.Lokman@odwh.nl

Uw kenmerk:

Zaaknummer:
2016115933

Bijlage(n):

Per E-mail: l.vanderklaauw@teylingen.nl; gemeente@teylingen.nl
Gemeente Teylingen
Mevrouw L. van der Klaauw
Postbus 149
2215 ZJ VOORHOUT

Betreft: RO advies milieu Bestemmingsplan Sassenheim Oost te Sassenheim

Geachte mevrouw Van der Klaauw,

Op 31 oktober 2016 ontvingen wij van u het verzoek om advies over het Bestemmingsplan Sassenheim Oost te Sassenheim. Door u is gevraagd om het voorontwerpbestemmingsplan te beoordelen en om tevens een definitief advies te geven over de wijzigingsbevoegdheden. Het definitieve advies over de wijzigingsbevoegdheden ontvangt u in een aparte brief.

Wij hebben het plan beoordeeld op de volgende milieuaspecten:
bedrijven en milieuzonering, bodem, geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid en ecologie. In het advies is tevens een paragraaf opgenomen met betrekking tot het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.).
Van de overige milieuaspecten is met u afgesproken dat deze buiten beschouwing kunnen worden gelaten.

Samenvatting en conclusie
Naar aanleiding van de beoordeling van de ter beschikking gestelde informatie concluderen wij het volgende:
Toelichting
- Paragraaf 5.2 Bedrijven en milieuzonering: tekst aanpassen volgens ons advies.
- Paragraaf 5.7 Geluid (onder 5.7.3): tekst aanpassen volgens ons tekstvoorstel.
- Paragraaf 5.8 Luchtkwaliteit: tekst aanpassen volgens ons advies.
- Paragraaf 5.9 Flora en fauna moet worden aangepast op grond van de nieuwe wetgeving die geldt vanaf 1 januari 2017. Hiervoor kan gebruikt worden gemaakt van ons tekstvoorstel.
- Ten aanzien van de paragrafen 5.1 Milieueffectrapportage, 5.3 Externe veiligheid, 5.4 Bodem hebben wij geen opmerkingen.
- Een paragraaf toevoegen waarbij wordt ingaan op het Luchthavenindelingbesluit Schiphol.

Regels
- Artikel 4 aanpassen volgens ons voorstel.
- Artikel 30.3 Algemene wijzigingsvoorwaarden moet worden aangepast volgens ons voorstel.

Een nadere toelichting op deze conclusie vindt u onder het hoofdstuk ‘uitwerking per milieuaspect’.

Meer informatie
Heeft u nog vragen? Neem dan contact op met mevrouw C. Lokman via 071-4083306 of C.Lokman@odwh.nl. Vermeld hierbij het zaaknummer: 2016115933.

Namens het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst West- Holland,

mevrouw N. Mier
Afdelingshoofd Advies van de Omgevingsdienst West-Holland

Deze brief is in een geautomatiseerd systeem aangemaakt en daarom niet persoonlijk ondertekend.

Uitwerking per milieuaspect
Advies ruimtelijke plannen

Gegevens project

Project	Bestemmingsplan Sassenheim Oost te Sassenheim
Gemeente	Teylingen
Datum vraag	31 oktober 2016
Contactpersoon gemeente	Mevrouw L. van der Klaauw
Contactpersoon ODWH	Mevrouw C. Lokman

Gegevens procedure

Soort procedure	Bestemmingsplan

Figuur 1 Verbeelding van het plan

Adviesvraag
Het voorontwerpbestemmingsplan Sassenheim Oost heeft ter inzage gelegen. Voor dit voorontwerp heeft de Omgevingsdienst in concept een milieu-advies geleverd. De gemeente heeft gevraagd om het milieu-advies daar waar nodig aan te vullen en het advies definitief te maken. Tevens heeft de gemeente verzocht Hoofdstuk 5 van de toelichting (met uitzondering van het onderdeel 'Water') van het voorontwerpbestemmingsplan door te nemen om te beoordelen of aanpassing nodig is en of er aanleiding is artikel 30.3 van de regels (voorwaarden voor wijzigingsbevoegdheden van artikel 28) aan te passen.

Bij het adviseren op het plan is uitgegaan van de aangeleverde stukken:
- voorontwerp bestemmingsplan Sassenheim Oost (toelichting, regels en verbeelding)

Beoordeling Voorontwerpbestemmingsplan

Besluit Milieueffectrapportage (m.e.r.)
In paragraaf 5.1 van de toelichting wordt getoetst aan het Besluit m.e.r. Ten aanzien van deze paragraaf hebben wij geen opmerkingen. Het plan heeft geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Er is geen formele m.e.r.-beoordeling nodig.

Bedrijven en milieuzonering
Ten aanzien van Paragraaf 5.2 Bedrijven en milieuzonering merken wij het volgende op.

In de paragraaf ontbreekt een motivering waarom voor een aantal bedrijven binnen het plangebied een specifieke aanduiding in de regels en op de verbeelding is opgenomen. Het betreft de percelen Kagerdreef 2-4, Parklaan 134 en Rusthoffweg 28.

Kagerdreef 2-4
Op dit perceel is een aannemersbedrijf met werkplaats met een bedrijfsoppervlakte groter dan 1000 m2 (SBI-code 41,42,42) gevestigd. Dit bedrijf valt onder milieucategorie 3.1 en past daarmee niet binnen de algemene toelaatbaarheid. Het betreft een bestaande situatie. Voor dit perceel wordt een specifieke aanduiding opgenomen.

Parklaan 134
Op dit perceel is een groothandel in verfproducten (SBI-code 41,42,42) gevestigd. Dit bedrijf valt onder milieucategorie 3.1 en past daarmee niet binnen de algemene toelaatbaarheid. Het betreft een bestaande situatie. Voor dit perceel wordt een specifieke aanduiding opgenomen.

Rusthoflaan 28
Het perceel Rusthofflaan 28 heeft een specifieke aanduiding 'timmerwerkplaats' gekregen. Volgens ons bedrijfsinformatiesysteem is er geen bedrijf aanwezig op deze locatie. Op het perceel was Trappenmakerij Van der Lans gevestigd. Indien er geen timmerwerkplaats meer aanwezig is, kan de specifieke aanduiding, indien gewenst, worden verwijderd.

Paragraaf 5.2.2
De brandstofservicestations aan de Parklaan 60 (hoek Parklaan/Menneweg) en het tankstation aan de Lindenlaan 32 vallen onder SBI-code 473.3 ‘Benzineservicestations: zonder LPG’, milieucategorie 2. Deze bedrijven vallen hiermee onder de algemene toelaatbare bedrijven in milieucategorie 2. Het is daarom niet nodig om voor deze percelen een bestemming bedrijven in maximaal milieucategorie 3.1 op te nemen.

Wijzigingsbevoegdheid 1
Wij adviseren om de tekst als volgt aan te passen:

In de nabije omgeving van dit gebied zijn geen bedrijven gevestigd die op voorhand een belemmering vormen voor het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid 1 in het bestemmingsplan om de bestemming te wijzigen naar wonen met uitzondering van de basisschool gelegen aan de Menneweg 12. Het schoolplein ligt binnen de richtafstand van 30 meter. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid zal nader moeten worden onderzocht c.q. gemotiveerd dat er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ten gevolge van het stemgeluid van spelende kinderen op het schoolplein. Ook moet het brengen en halen van kinderen worden meegenomen in de motivering.

Wijzigingsbevoegdheid 2
Wij adviseren om de tekst als volgt aan te passen:

Nabij het gebied behorende bij wijzigingsbevoegdheid 2 is een aannemersbedrijf aan de Kagerdreef 4 en een veehouderij op het perceel Menneweg 42 gevestigd. Deze bedrijven voldoen niet aan de gewenste richtafstand tot het wijzigingsgebied.

Kagerdreef 4
Op dit perceel is een aannemersbedrijf gevestigd. De reeds bestaande woningen liggen op kortere afstand van het bedrijf dan de wijzigingslocatie. Het bedrijf moet reeds ter plaatse van de bestaande woningen voldoen aan de milieunormen. Het bedrijf wordt niet belemmerd in de bedrijfsvoering. Ook is er sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de ontwikkelingslocatie.

Menneweg 42
De veehouderij aan Menneweg 42 is een melkrundveebedrijf. Er geldt op basis van het Activiteitenbesluit een vaste afstand van 100 meter tussen dierenverblijven en geurgevoelige objecten.
De kleinste afstand tussen de stal en het plangebied bedraagt 70 meter. Dit is ter plaatse van de bestaande woning (binnen de wijzigingsbevoegdheid) Menneweg 143. De veehouderij zit ‘op slot’ als gevolg van de omliggende woningen aan de Menneweg. De ontwikkeling van wijzigingsbevoegdheid 2 levert geen extra belemmering op voor de veehouderij.
Op de grens van het perceel van wijzigingsbevoegdheid 2 zal onder bepaalde weersomstandigheden mogelijk agrarische geur van de veehouderij waarneembaar zijn, maar het woon- en leefklimaat binnen het plangebied kan in algemene zin voor wat betreft geurhinder als ‘goed’ worden omschreven.

Er zijn geen belemmeringen voor het opnemen van de wijzigingsbevoegdheid 2 voor het wijzigen van de bestemming naar 'Wonen' in het bestemmingsplan.

Wijzigingsbevoegdheid 3
Wij adviseren om de tekst als volgt aan te passen:

Uit de beoordeling blijkt dat niet wordt voldaan aan de richtafstand tot het buitenterrein van de school (gemeten vanaf de grens van het wijzigingsgebied tot grens buitenterrein van de school/grens bestemming maatschappelijk). Met name het aspect geluid ten gevolge van stemgeluid van spelende kinderen is van belang. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid moet nader worden onderzocht of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en of de school niet wordt belemmerd. Eventueel zijn maatregelen noodzakelijk.

Wijzigingsbevoegdheid 4
De tekst is akkoord.

Wijzigingsbevoegdheid 5
De tekst is akkoord.

Wijzigingsbevoegdheid 6
De tekst is akkoord.

5.2.3 Conclusie
Wij adviseren om de tekst als volgt aan te passen:
Vanuit bedrijven en milieuzonering zijn er op voorhand geen belemmeringen voor het ontwikkelen van woningen ter plaatse van de wijzigingsbevoegdheid 4.
Voor wat betreft de overige wijzigingsbevoegdheden wordt niet voldaan aan de richtafstand. Onderzoek moet uitwijzen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en of de bedrijven worden belemmerd in de bedrijfsvoering. Mogelijk zijn er maatregelen noodzakelijk.

Regels

Artikel 4 Bedrijf
In dit artikel (onder 4.1a tot en met f) wordt verwezen naar de Staat van bedrijfsactiviteiten ‘functiemenging’.
Bij het plan is echter een Staat van bedrijfsactiviteiten toegevoegd waarbij uitgegaan is van functiescheiding en richtafstanden. Wij adviseren om de tekst aan te passen.

Artikel 4.1 onder c kan komen te vervallen, omdat er geen benzinetankstation aanwezig is dat valt onder milieucategorie 3.1.

Wij adviseren om de volgende artikelen als volgt te wijzigen.

d. ter plaatse van de aanduiding ‘specifieke vorm van een bedrijf- aannemer’ ook een aannemersbedrijf met werkplaats met een b.o. > 1000 m2 (SBI-code 41,42,42) in maximaal milieucategorie 3.1 (*=Kagerdreef 2-4)*

Figuur Uitsnede verbeelding Kagerdreef 2-4

e. ter plaatse van de aanduiding ‘specifieke vorm van een bedrijf- groothandel in verfproducten’ ook een groothandel in verfproducten (SBI-code 41,42,42) in maximaal milieucategorie 3.1 (*=Parklaan 134)*

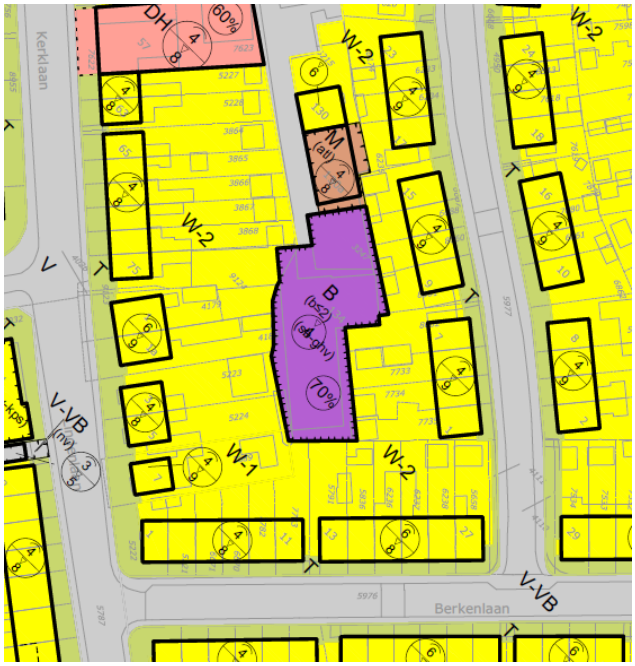

Figuur Uitsnede verbeelding Parklaan 134

Het perceel Rusthofflaan 28 heeft een specifieke aanduiding ‘timmerwerkplaats’ gekregen. Volgens ons bedrijfsinformatiesysteem is er geen bedrijf aanwezig op deze locatie. Op het perceel was Trappenmakerij Van der Lans gevestigd. Indien er geen timmerwerkplaats meer aanwezig is, kan artikel 4.1 onder f worden verwijderd.

Figuur Uitsnede verbeelding Rusthofflaan 28

Artikel 30.3 Algemene wijzigingsvoorwaarden
Wij adviseren om onderstaande tekst toe te voegen aan artikel 30.3:

- uit onderzoek blijkt dat omliggende bedrijven niet worden belemmerd in de bedrijfsvoering en er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de te realiseren woningen

Conclusie
In het bestemmingsplan is voor een aantal bedrijven een specifieke aanduiding opgenomen. In de toelichting is niet gemotiveerd waarom dit gebeurd is.
Wij adviseren om de tekst in de toelichting, verbeelding en de regels aan te passen.

Externe veiligheid
In paragraaf 5.3 van de toelichting wordt het aspect externe veiligheid behandeld. Ten aanzien van deze paragraaf hebben wij geen opmerkingen. De tekst die in het eerdere advies ten aanzien van externe veiligheid is voorgesteld, is integraal opgenomen in de toelichting bij het Bestemmingsplan.

Bodem
Ten aanzien van paragraaf 5.4 Bodem van de toelichting hebben wij geen opmerkingen.

Geluid
Ten aanzien van paragraaf 5.7 Geluid van de toelichting merken wij het volgende op.

Wij adviseren om de volgende tekst toe te voegen:

Industrielawaai
Het plangebied ligt niet binnen de geluidszone van een gezoneerd bedrijventerrein. Dit aspect hoeft daarom niet te worden meegenomen in de beoordeling van het plan.

Luchtverkeerslawaai
Het plangebied is gelegen binnen de 20 Ke-geluidscontour van Schiphol. Het plangebied maakt onderdeel uit van het bebouwd gebied. Hierdoor legt de geluidscontour geen beperkende maatregelen op het plangebied.

De regelgeving met betrekking tot Schiphol wijzigt. Op 24 oktober 2016 is het ontwerpwijzigingsbesluit van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol vanwege externe veiligheid en geluid gepubliceerd in de Staatscourant. Dit besluit treedt naar verwachting in 2017 in werking. In de paragraaf Luchthavenindelingbesluit Schiphol wordt hier nader op ingegaan.

Ons eerdere advies (kenmerk 2016072453) is overgenomen in het bestemmingsplan. In dit advies is niet duidelijk dat er naast wegverkeer ook sprake is van railverkeer. Geadviseerd wordt om de tekst in paragraaf 5.7.3 Conclusie als volgt aan te passen:

Begin tekstvoorstel
Uit een indicatieve berekening ten gevolge van weg- en railverkeer blijkt dat de zes wijzigingsgebieden een hoge geluidsbelasting hebben op de rand van het bouwvlak of bepaalde rooilijn. De belangrijkste bron is erg locatieafhankelijk. Het is noodzakelijk om bij de planinvulling de geluidbelasting prioriteit te geven. Wijzigingsgebieden 2 en 3 zijn

niet zonder meer mogelijk. De maximale grenswaarde vanwege de A44 wordt overschreden.
Wijzigingsgebied 3 kan onder voorwaarden nog gerealiseerd worden indien het om vervangende nieuwbouw gaat.
Voor de overige wijzigingsgebieden, met uitzondering van wijzigingsgebied 4, bedraagt de berekende waarde meer dan de maximale waarde die nog, op grond van het vastgestelde beleid, verleend kan worden. Er moet nader naar de invulling van de wijzigings-gebieden gekeken worden ten einde de geluidbelasting zo laag mogelijk te houden. Indien maatregelen redelijkerwijs niet zijn te nemen kan onder voorwaarden een hogere waarde worden vastgesteld. Deze hogere waarde zal bij het wijzigingsplan worden vastgesteld.

Bij het gebruik maken van een wijzigingsbevoegdheid zal een gedetailleerde toetsing moeten plaatsvinden. Als gedetailleerdere invulling plaatsvindt, kan gedetailleerder worden getoetst. Geluid kan dus mogelijk een belemmering vormen voor het realiseren van woningen.

Einde tekstvoorstel

Bij het uitwerken van de planinvulling dient nader akoestisch onderzoek te worden verricht. Hierin dient een afweging te worden gemaakt of bron- en overdrachtsmaatregelen doelmatig zijn. De planinvulling dient tevens getoetst te worden aan de richtlijnen voor het verlenen van hogere waarde.
Uit de reeds uitgevoerde berekeningen volgt, dat voor alle deelgebieden hogere waarden dienen te worden aangevraagd bij gebruikmaking van de wijzigingsbevoegdheden.

<u>Regels</u>
Wij adviseren om aan artikel 30.3 Algemene wijzigingsregels toe te voegen:

- De woningen (en of andere geluidsgevoelige objecten) moeten voldoen aan de voorkeurswaarde op grond van de Wet geluidhinder of een door het bevoegd gezag vastgestelde hogere waarde. Voor de woningen dient een akoestisch onderzoek te worden uitgevoerd waaruit blijkt of er sprake is van overschrijding van de voorkeurswaarde. In het onderzoek moet tevens worden aangetoond dat voldaan wordt aan het gemeentelijk beleid met betrekking tot het verlenen van hogere waarden.

Luchtkwaliteit
In paragraaf 5.8 van de toelichting wordt het aspect luchtkwaliteit behandeld.

Wij adviseren om de tekst in paragraaf 5.8.1. Kader (blz. 37) te vervangen door onderstaande tekst.

Begin tekstvoorstel

<u>Beleid en regelgeving</u>
In de Wet milieubeheer (Wm) zijn kwaliteitseisen voor de buitenlucht opgenomen. Hoofdstuk 5 Titel 5.2 ‘Luchtkwaliteitseisen’ wordt kortweg aangeduid als de Wet luchtkwaliteit. Het doel van de wet is om mens en milieubescherming te bieden tegen de negatieve effecten van luchtverontreiniging. Voor de gezondheid van de mens is een

goede luchtkwaliteit van groot belang. Daarom zijn in bijlage 2 van de Wet milieubeheer grenswaarden opgenomen voor een aantal stoffen die als verontreiniging in de lucht voorkomen. In de praktijk richt de aandacht zich vooral op de stoffen stikstofdioxide en fijn stof (PM10 en PM2,5). Van deze stoffen komen in Nederland concentraties voor die in de buurt van de grenswaarde liggen. De overige stoffen die in bijlage 2 zijn genoemd liggen over het algemeen ver onder de grenswaarden.

Vanaf 1 januari 2015 geldt er een grenswaarde voor een kleinere fractie van fijn stof namelijk PM2,5. De grenswaarde voor PM2,5 bedraagt 25 µg/m3. Gezien het grote verschil tussen de grenswaarde en de achtergrondconcentratie zullen overschrijdingen van deze grenswaarde niet vaak voorkomen. De achtergrondconcentraties langs de gemeentelijke wegen onder de 20 µg/m3. Het blijkt dat als de grenswaarde voor PM10 niet wordt overschreden, er geen overschrijding van de grenswaarde voor PM2,5 zal zijn.

Besluit en regeling 'niet in betekenende mate'.
De Wet luchtkwaliteit maakt onderscheid tussen grote en kleine ruimtelijke projecten. Een project is klein als het slechts in geringe mate, ofwel niet in betekenende mate (NIBM), leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. De grens ligt bij een verslechtering van maximaal 3% van de grenswaarden voor de luchtkwaliteit.
Het Besluit en de Regeling 'niet in betekenende mate' bevat criteria waarmee kan worden bepaald of een bepaald project wel of niet als 'in betekenende mate' moet worden beschouwd.
NIBM-projecten kunnen - juridisch gezien - zonder toetsing aan de grenswaarden voor wat betreft het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening moet wel worden bekeken of het realiseren van het plan met betrekking tot de luchtkwaliteit op die locatie gewenst is. Daarbij speelt de mate van blootstelling aan de luchtverontreiniging een rol. Ook de gevoeligheid van bepaalde groepen mensen voor luchtverontreiniging kan daarbij worden afgewogen. Hierbij gaat het niet alleen om de toekomstige gebruikers van de locatie maar ook om de personen in de omgeving daarvan, bijvoorbeeld om de bewoners en/of kinderen in een school/kinderdagverblijf aan de gebiedsontsluitende wegen.

Op grond van Artikel 74 van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit worden concentraties vastgesteld vanaf de grens van het terrein van de betreffende inrichting. Op 19 december 2008 is een wijziging van deze regeling in werking getreden. Met deze wijziging werd het 'toepasbaarheidsbeginsel' geïntroduceerd. Dit beginsel geeft aan op welke plaatsen de luchtkwaliteitseisen toegepast moeten worden. Dit wil zeggen dat

- Geen beoordeling van de luchtkwaliteit plaatsvindt op plaatsen waar het publiek geen toegang heeft en waar geen bewoning is.
- Geen beoordeling van de luchtkwaliteit plaatsvindt op bedrijfsterreinen of terreinen van industriële inrichtingen (hier gelden de ARBO regels). Dit omvat mede de (eigen) bedrijfswoning. Uitzondering: publiek toegankelijke plaatsen; deze worden wél beoordeeld (hierbij speelt het zogenaamde blootstellingscriterium een rol). Toetsing vindt plaats vanaf de grens van de inrichting of bedrijfsterrein.
- Geen beoordeling van de luchtkwaliteit op de rijbaan van wegen, en op de middenberm van wegen, tenzij voetgangers normaliter toegang hebben tot de middenberm.

Einde tekstvoorstel

Blz. 38
Aan de tekst in paragraaf 5.8.2 moet worden toegevoegd dat voor het conserverende deel van het bestemmingsplan de concentraties in de tabel vergelijkbaar zijn. Voor het gehele bestemmingsplangebied geldt dat wordt voldaan aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer en de ambitie uit het beleid.

Blz. 38
Aan de tekst moet worden toegevoegd dat voor het gehele bestemmingsplangebied wordt voldaan aan de Wet milieubeheer en het beleid.

Ecologie
Toelichting
De tekst van paragraaf 5.9 Flora en fauna moet ook worden aangepast op grond van de nieuwe wetgeving die geldt vanaf 1 januari 2017. Wij adviseren om paragraaf 5.9 Flora en fauna te vervangen door onderstaand tekstvoorstel:

Begin tekstvoorstel

5.9 Flora en fauna
5.9.1 Wettelijk kader
Ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden getoetst aan de natuurbeschermingswetgeving en beleid. Op 1 januari 2017 treedt de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking. In de wet wordt onderscheid gemaakt in gebiedsbescherming en soortenbescherming. Met deze wet zijn de Europese Vogelrichtlijn en de Europese Habitatrichtlijn verankerd in de nationale wetgeving. Naast de wetgeving bestaat er ook provinciaal ecologisch beleid waarmee bepaalde gebieden en landschapselementen worden beschermd, zoals de Ecologische Hoofdstructuur en het weidevogelgebied. Tevens worden op basis van provinciaal beleid bepaalde soorten vrijgesteld van bescherming.

Formeel moeten alle ruimtelijke aspecten vooraf in beeld zijn gebracht alvorens in te stemmen met een ruimtelijk plan (artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening). Dit houdt in dat vooraf duidelijk moet zijn of, onder meer op het gebied van flora en fauna, er planologische belemmeringen zijn te verwachten en zo ja of de belemmering door "mitigatie" kan worden weggenomen en/of ontheffing kan worden verkregen. De planning van de activiteiten in de wijzigingsgebieden is van belang voor de uit te voeren ecologische onderzoeken. Dit omdat de betreffende onderzoeken, maar ook een eventuele ontheffing van de Wet natuurbescherming, een beperkte houdbaarheid hebben. Een ecologische quickscan heeft een houdbaarheid van 5 jaar, een soortgericht onderzoek 3 jaar en een ontheffing 3-5 jaar.
Door middel van een bureauonderzoek wordt inzicht gegeven op de planologische haalbaarheid van het bestemmingsplan.

Wet natuurbescherming

Gebiedsbescherming
De Wnb beschermt Natura 2000-gebieden, en wetlands. Voor activiteiten met een mogelijk effect op deze gebieden is toetsing noodzakelijk.

Natura 2000
Voor het uitvoeren van projecten en handelingen die negatieve effecten kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied en die niet nodig zijn voor het beheer van het Natura 2000-gebied, is een vergunning nodig. Het bevoegd gezag hiervoor zijn Gedeputeerde Staten, tenzij de Wnb-procedure aanhaakt bij de omgevingsvergunning. In dat geval zijn burgemeester en wethouders het bevoegd gezag, maar is er verklaring van geen bedenkingen van GS nodig.

Bij besluiten om een plan (bijvoorbeeld een bestemmingsplan) vast te stellen moet op grond van artikel 2.8 van de Wnb rekening worden gehouden met de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Ook activiteiten buiten het Natura 2000-gebied kunnen negatieve effecten op het Natura 2000-gebied hebben. Dit wordt ‘externe werking’ genoemd.

Instandhoudingsdoelstellingen beschrijven de doelen voor natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten om een gunstige staat van instandhouding te waarborgen. Van negatieve effecten is sprake als, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, een habitattype verslechtert of soorten significant worden verstoord. Deze bescherming geldt alleen voor de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Projecten en handelingen die de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied aantasten zijn in ieder geval vergunningplichtig op grond van artikel 2.7 tweede lid Wnb.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)
Het voormalige ministerie van LNV heeft in 1990 de Ecologische Hoofdstructuur (hierna: EHS) geïntroduceerd. De EHS bestaat uit een netwerk van natuurgebieden. Het doel van de EHS is de instandhouding en ontwikkeling van deze natuurgebieden om daarmee een groot aantal soorten en ecosystemen te laten voortbestaan. De EHS wordt beschermd via regelgeving onder de Wet ruimtelijke ordening.
In 2014 is voor de EHS een nieuwe naam geïntroduceerd namelijk het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Naast de EHS maken ook onder andere gebieden uit de strategische reservering natuur onderdeel uit van het NNN. De bevoegdheid voor bescherming van deze gebieden is toen van het Rijk overgegaan naar de provincies.

Gemeenten moeten het in de verordeningen en beleidsregel vastgelegde beschermingsregime voor het NNN verankeren in bestemmingsplannen en ook de naleving daarvan borgen bij het (verlenen van omgevingsvergunningen voor het) afwijken van ruimtelijke regels.
Een gebied kan tegelijk een Natura 2000-gebied zijn en onderdeel zijn van het NNN. Als er sprake zou zijn van tegenstrijdige vereisten, dan is het Natura 2000-beschermingsregime leidend.

Weidevogelgebied
In de Provinciale Verordening Ruimte 2014 en de Beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland 2013 is de bescherming van belangrijke provinciale weidevogelgebieden vastgelegd. Voor ingrepen in deze gebieden geldt (net zoals bij de gebieden die onderdeel uitmaken van het NNN) het 'nee, tenzij-principe': er zijn geen bestemmingswijzigingen mogelijk als daardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er sprake is van groot openbaar belang, er geen reële alternatieven zijn, de negatieve effecten zoveel mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten worden gecompenseerd. Als dat het geval is en de ruimtelijke ontwikkeling mag plaatsvinden, dan geldt dat er compensatie toegepast moet worden. Hiervoor geldt de provinciale Beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland 2013. De toelichting bij het bestemmingsplan moet dan een verantwoording over de wijze van compensatie bevatten.

Soortenbescherming
In de Wnb wordt onderscheid gemaakt in verschillende beschermingscategorieën. De beschermde diersoorten (vogels, vissen, zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten, ongewervelden, et cetera) en ongeveer 100 plantensoorten zijn te vinden in drie lijsten, die deel uitmaken van de Wnb. Daarnaast zijn alle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen beschermd tijdens de broedperiode en zijn van een aantal soorten de vaste rust- en verblijfplaatsen en functionele omgeving jaarrond beschermd.

Het uitgangspunt van de Wnb is dat alles wat schadelijk is voor beschermde soorten verboden is, zoals bijvoorbeeld het verstoren, verontrusten, doden, vangen, plukken, vernielen, verwonden van soorten of het wegnemen, vernielen of verstoren van hun verblijfplaats. Van het verbod kan alleen onder bepaalde voorwaarden worden afgeweken. Voor álle activiteiten met een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten is toetsing aan de Wnb noodzakelijk. Activiteiten waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, dienen voorkomen te worden, bijvoorbeeld door het treffen van mitigerende maatregelen. Indien dit niet mogelijk is, dan is het uitvoeren van een dergelijke activiteit alléén toegestaan met een natuurtoestemming van Omgevingsdienst Haaglanden. Een mitigatieplan of natuurtoestemming dient in het bezit te zijn voorafgaand aan de start van de uitvoeringsfase.

Naast de verbodsbepalingen staat in de Wnb dat voor alle in het wild levende planten- en diersoorten de zogenaamde zorgplicht geldt. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. De zorgplicht geldt voor iedereen en voor alle planten en dieren, beschermd of niet. Bij beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

5.9.2 Beoordeling wijzigingsbevoegdheden

De resultaten van de beoordeling Flora en Fauna zijn opgenomen in de volledige beoordeling van de milieuaspecten in Bijlage 1[1].

Soortenbescherming

Bureauonderzoek

Het onderzoek naar flora en fauna in het plangebied is uitgevoerd door middel van een bureaustudie (verder: het bureauonderzoek). Er is gebruik gemaakt van expert kennis, luchtfoto's, de "nota van uitgangspunten voor het opstellen bestemmingsplan Sassenheim Oost" en vrij beschikbare verspreidingsgegevens om in te schatten of effecten kunnen optreden op beschermde soorten. Vanwege de looptijd van het bestemmingsplan (10 jaar) zijn nog geen soortgerichte veldonderzoeken uitgevoerd. In dit bureauonderzoek is per soortgroep welke veldonderzoeken nodig zijn en of dit de haalbaarheid van het bestemmingsplan beïnvloed. Daarbij wordt onderscheid in wijzigingsgebieden gemaakt waar dat relevant is.

Vogels

Voor stedelijke soorten geldt dat deze kunnen voorkomen in de wijzigingsgebieden en dat bij de sloop-, bouw- en/of aanlegwerkzaamheden en eventuele kap van bomen rekening moet worden gehouden met broedende vogels tijdens het broedseizoen. Soorten met een jaarrond beschermd nest die in het plangebied kunnen voorkomen zijn huismus en gierzwaluw. Deze soorten zijn in 4 van de 6 wijzigingsgebieden (2, 3, 5 en 6) zijn te verwachten. Met een veldbezoek moeten de uitkomsten van het bureauonderzoek nader worden onderzocht.
Als gebouwen worden gesloopt, gerenoveerd of groenstructuren verwijderd worden (met name struwelen, hagen zijn geschikt voor de huismus) moet de geschiktheid van het plangebied voor huismus en gierzwaluw in het veld beoordeeld worden.

De mogelijke aanwezigheid van beschermde vogels kan invloed hebben op de haalbaarheid van de individuele wijzigingsgebieden Als er maatregelen kunnen worden genomen of een ontheffing kan worden aangevraagd en kan worden verkregen, hebben beschermde vogels geen invloed op de haalbaarheid van het bestemmingsplan als geheel.

Grondgebonden zoogdieren

Beschermde grondgebonden zoogdieren zoals egel, bunzing en algemene muizensoorten kunnen mogelijk op de wijzigingslocaties worden verwacht. In de Wet Natuurbescherming geldt vanaf 1 januari 2017 voor deze soorten een vrijstellingsregeling voor ruimtelijke ontwikkelingen en beheer en onderhoud. De zorgplicht blijft wel gelden.

Vleermuizen

Beschermde vleermuizen kunnen wel in het huidige plangebied aanwezig zijn. Verschillende soorten en functies zijn te verwachten. De gewone- en ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis en mogelijk de watervleermuis en meervleermuis kunnen gezien het habitat en de verspreiding binnen Nederland in de

[1] Deze bijlage 1 'Beoordeling wijzigingsbevoegdheden' volgt in een apart advies.

wijzigingsgebieden 1, 2, 3, 5 en 6 worden verwacht. De verschillende wijzigingsgebieden kunnen worden gebruikt als verblijfplaats (zomer-, winter-, paar- en kraamverblijfplaats), vliegroutes en foerageergebieden. Met een veldbezoek moeten de uitkomsten van het bureauonderzoek nader worden onderzocht, met dien verstande dat voor wijzigingsgebied 5 op voorhand al kan worden gesteld dat een soortgericht onderzoek moet worden uitgevoerd. Naar gelang de bevindingen van het veldbezoek kan een nader soortgericht onderzoek en een ontheffing noodzakelijk zijn. De geschiktheid van de verschillende wijzigingsbieden voor vleermuizen moet daarom tijdig worden onderzocht. Naar gelang de resultaten kan een ontheffing met mitigatieplan kan noodzakelijk zijn. Er kunnen maatregelen worden genomen of er kan een ontheffing worden aangevraagd. Omdat het aannemelijk is dat maatregelen kunnen worden genomen of een ontheffing kan worden verkregen, hebben vleermuizen geen invloed op de haalbaarheid van het bestemmingsplan als geheel. Wel moet in het bestemmingsplan voldoende financiële ruimte en tijd worden gereserveerd om goed om te kunnen gaan met eventueel aanwezige verblijfplaatsen.

Vissen
Beschermde soorten vissen worden niet in het plangebied verwacht. Wel moet rekening worden gehouden met de zorgplicht die ook voor meer algemene vissoorten geldt. Alleen in wijzigingsgebieden 5 en 6 vinden activiteiten plaats in of in de directe nabijheid van water. Op voorhand is niet duidelijk of in wijzigingsgebieden 5 en 6 daadwerkelijk activiteiten gaan plaats vinden in het water. Omdat er goede mitigatiemaatregelen bestaan wordt de haalbaarheid van het plan niet beïnvloed door de aanwezigheid van beschermde soorten vissen.

Reptielen, amfibieën, vlinders, libellen, beschermde ongewervelden en vaatplanten
Voor deze soortgroepen ontbreekt geschikt habitat waardoor effecten op beschermde soorten uit deze soortgroepen met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Ook in de toekomst worden deze soorten niet verwacht. Door de sterk stedelijke ligging zijn de wijzigingsgebieden niet bereikbaar voor de rugstreeppad.

Conclusie soortenbescherming
Voor wat betreft de beschermde soorten uit de Wet Natuurbescherming kan worden geconcludeerd dat enkele beschermde soorten kunnen voorkomen binnen het plangebied.

Gebiedsbescherming
Voor gebiedsbescherming geldt dat voorafgaand aan het vaststellen van het bestemmingsplan, duidelijk moet zijn of het aspect gebiedsbescherming een belemmering oplevert. Hoewel de verschillende wijzigingsgebieden zijn gelegen op 6 km of meer van het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid en de wijzigingsgebieden niet zijn gelegen in provinciale beschermde gebieden, moet de afwezigheid van effecten wel onderbouwd worden in het bestemmingsplan. Hiertoe is een kort bureauonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek geeft inzicht op de ligging van de wijzigingsgebieden ten opzichte van beschermde gebieden en dus op de planologische haalbaarheid van het bestemmingsplan.

5.9.3 Conclusie
Vanuit gebiedsbescherming is er geen belemmering voor het plan. Voor soortenbescherming geldt dat er op de wijzigingslocaties, met uitzondering van wijzigingslocatie 4, beschermde soorten worden verwacht. Voordat het bevoegd gezag medewerking verleend aan de wijzigingsbevoegdheid zal dan ook een flora- en faunaonderzoek moeten worden uitgevoerd en moet duidelijk zijn dat er maatregelen worden genomen ter voorkoming van negatieve gevolgen voor beschermde soorten en/of een ontheffing op grond van de Wet Natuurbescherming is verleend. Dit is geborgd in de wijzigingsregels.

Einde tekstvoorstel

<u>Regels</u>
Ten aanzien van de wijzigingsvoorwaarden stellen wij voor om artikel 30.3 onder b als volgt te wijzigen:

b. een toets heeft plaatsgevonden aan de natuurbeschermingswetgeving, waaruit blijkt, of er maatregelen moeten worden genomen ter voorkoming van negatieve gevolgen voor beschermde soorten en/of een ontheffing op grond van de **Wet Natuurbescherming** moet worden verleend;

Luchthavenindelingbesluit Schiphol
In de toelichting van het bestemmingsplan wordt niet ingegaan op het Luchthavenindelingbesluit (LIB)

Wij adviseren om een aparte paragraaf in de toelichting op te nemen. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van onderstaande tekst.

Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB)
Normstelling en beleid
In het Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB, zoals laatstelijk gewijzigd bij besluit van 15 oktober 2015, Stb. 2015, 389) worden beperkingen gesteld aan het ruimtegebruik rond de luchthaven. Deze regels moeten door gemeenten in acht worden genomen bij bestemmingsplannen en bij omgevingsvergunningen.

Beoordeling
In het LIB zijn twee gebieden vastgesteld: het luchthavengebied en het beperkingengebied.
Het luchthavengebied geeft de begrenzing aan van het terrein van de luchthaven en is niet relevant voor dit plan.

Het beperkingengebied geeft het gebied aan waarbinnen beperkingen aan de bebouwing gesteld worden.

Figuur uitsnede beperkingengebied LIB

Het plangebied valt niet binnen een beperkingengebied uit het geldende LIB.

20 Ke-contour Schiphol

Binnen de aangeduide 20-Ke contour van Schiphol mag buiten bestaand bebouwd/ stedelijk gebied niet worden gebouwd. Deze 20-Ke-contour is ook opgenomen in de Verordening Ruimte van de provincie Zuid-Holland (actualisatie 2016).

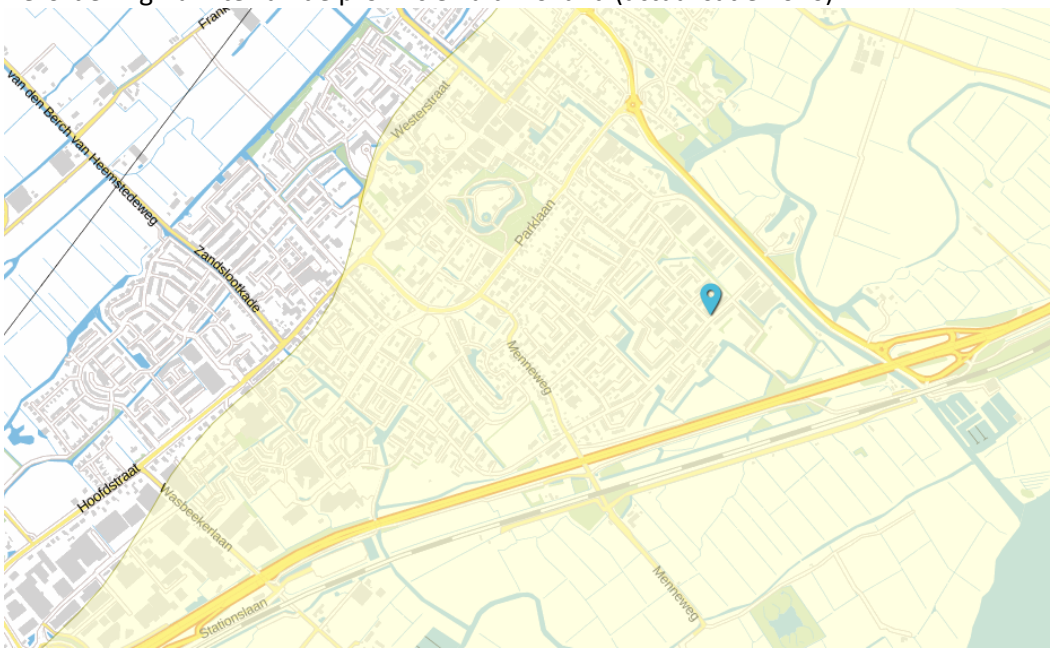

Figuur Uitsnede kaart 20 Ke-contour Schiphol Verordening ruimte 2016

Uitzondering hierop vormt onder andere kleinschalige woningbouw in aansluiting op en ter afronding van bestaand stads- en dorpsgebied, de toevoeging van ten hoogste enkele woningen in reeds aanwezige lintbebouwing en woningen volgens het principe ruimte voor ruimte, waarbij de ruimtelijke kwaliteit wordt verbeterd door de sloop van overtollige bebouwing en kassen. Herstructurering en intensivering in bestaand bebouwd/stedelijk gebied zijn binnen de 20 Ke-contour dus wel mogelijk.

De ontwikkelingslocaties liggen binnen bestaand stedelijk gebied. De 20 Ke-zone vormt geen belemmering voor het plan.
Wel moeten toekomstige bewoners van de woningbouwontwikkeling rekening houden met mogelijke geluidsoverlast in verband met de ligging binnen die 20 Ke-contour van Schiphol.

Wijziging Luchthavenindelingbesluit

Op dit moment wordt gewerkt aan een herziening van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol. Het ontwerpbesluit is op 24 oktober 2016 gepubliceerd (Staatscourant 2016 nr. 55748). Het LIB wordt als volgt gewijzigd:

- Ten eerste wordt een afwegingsgebied voor externe veiligheid en geluid in het LIB opgenomen (nu bekend als het ’20 Ke-gebied’). In dit gebied mogen gemeenten op basis van een eigen integrale afweging omgevingsvergunningen afgeven voor de bouw van nieuwe woningen binnen het bestaand stedelijk gebied. Buiten het bestaand stedelijk gebied blijven nieuwe woningbouwlocaties niet toegestaan.

- Ten tweede worden de ruimtelijke regels over externe veiligheid en geluidhinder verduidelijkt en vereenvoudigd. Met deze wijzigingen krijgen gemeenten meer eigen afwegingsruimte en verantwoordelijkheid voor ruimtelijke ontwikkelingen. Dit mede naar aanleiding van knelpunten bij gemeenten in verband met de lokale leefbaarheid.

Het beperkingengebied zoals opgenomen in bijlage 2 wordt op enkele punten gewijzigd. Deze wijzigingen hebben geen gevolgen voor het plangebied.

<u>Beoordeling</u>
Het plangebied ligt binnen het beperkingengebied Schiphol zoals aangegeven in bijlage 2 van het ontwerp-LIB.

Figuur: beperkingengebied ontwerp-LIB

In bijlage 3 bij het ontwerp-LIB wordt op de kaart aangegeven in welk gebied er beperkingen voor bebouwing gelden.

Figuur: beperkingengebied bebouwing ontwerp-LIB

Het plangebied is niet gelegen binnen een sloopgebied zoals aangegeven op de kaart in bijlage 3 met nummer 1 en 2. Ook is het plangebied niet gelegen binnen beperkingen gebied voor kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten (kaart in bijlage 3 met nummer 3) en niet binnen het beperkingengebied voor geluidsgevoelige objecten (kaart in bijlage 3 met nummer 4).

Het plangebied ligt binnen het afwegingsgebied voor geluid en externe veiligheid zoals aangegeven op de kaart in bijlage 3 (nummer 5) van het ontwerp-LIB.

In artikel 2.2.1d van het ontwerp-LIB is bepaald dat:

1. Op de gronden die op de kaart in bijlage 3 bij dit besluit met nummer 5 zijn aangewezen, zijn buiten bestaand stedelijk gebied geen nieuwe woningbouwlocaties toegestaan.
2. Voor de gronden die op de kaart in bijlage 3 bij dit besluit met nummer 5 zijn aangewezen, motiveren gemeenten in de toelichting op het bestemmingsplan of in de onderbouwing van de omgevingsvergunning de wijze waarop rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen van een vliegtuigongeval met meerdere slachtoffers op de grond als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen.

De voorgenomen ontwikkelingen zijn gelegen binnen bestaand stedelijk gebied. Artikel 2.2.1d onder 1 is niet van toepassing. Afhankelijk van de planning van het bestemmingsplan en de vaststelling van het LIB moet in de toelichting van het bestemmingsplan worden gemotiveerd op welke wijze rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen van een van een vliegtuigongeval met meerdere slachtoffers op de grond als gevolg van de in het plan opgenomen ruimtelijke ontwikkelingen.

Bijlage 3 Beoordeling geluidsbelasting zoutopslag

Omgevingsdienst West-Holland

Datum:
24 april 2017

Ons kenmerk:
2017049977

Contactpersoon:
mevrouw C. Lokman
C.Lokman@odwh.nl

Uw kenmerk:

Zaaknummer:
2017046334

Bijlage(n):

Per E-mail: l.vanderklaauw@hltsamen.nl;gemeente@teylingen.nl

Gemeente Teylingen
Mevrouw L. van der Klaauw
Postbus 149
2215 ZJ VOORHOUT

Betreft: Advies geluid Adelborst van Leeuwenlaan 5 - 15A te Sassenheim

Geachte heer/mevrouw,

Op 11 april 2017 ontvingen wij van u het verzoek om de geluidbelasting ten gevolge van de zoutopslag ter plaatse van het bestemmingsplanvlak voor deelgebied 6 in Bestemmingsplan Sassenheim Oost inzichtelijk te maken.

De beoordeling treft u aan in de bijlage ‘Advies geluid’.

Samenvatting en conclusie
De mogelijk optredende geluidniveaus ten gevolge van de zoutopslag en bijbehorende activiteitenn zijn worstcase berekend. Bij de beoordeling is het algemene belang van het zout strooien meegewogen.

Uit de berekeningen volgt dat er sprake is van hoge geluidniveaus ter plaatse van de ontwikkellocatie ten gevolge van de werkzaamheden ten behoeve van gladheidbestrijding, oftewel zoutstrooiwerkzaamheden. De geluidniveaus van het incidenteel bevoorraden van de opslag voldoen aan het Activiteitenbesluit.

Doordat er al geluidisolerende maatregelen nodig zijn voor de gevel in verband met de geluidbelasting ten gevolge van de Van Pallandtlaan, zullen de geluidniveaus in de woningen al redelijk beperkt worden tot een acceptabel geluidniveau. Een optredend L_{Amax} geluidniveau op de gevel resulteerd in een binnenniveau L_{Amax} van 46 dB(A) in de nachtperiode. Gezien het algemeen belang en incidenteel optreden hiervan is dit acceptabel.

Het eventueel mogelijk maken van ligplaatsen of woningen in/boven het water nabij de locatie is ongewenst vanuit een goede ruimtelijke ordening.

Meer informatie
Heeft u nog vragen? Neem dan contact op met mevrouw C. Lokman via 071-4083306 of C.Lokman@odwh.nl. Vermeld hierbij het zaaknummer: 2017046334.

Namens het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst West- Holland,

mevrouw N. Mier
Afdelingshoofd Advies van de Omgevingsdienst West-Holland

Deze brief is in een geautomatiseerd systeem aangemaakt en daarom niet persoonlijk ondertekend.

Ons kenmerk:
2017049977

Advies Geluid

Gegevens project

Project	Adelborst van Leeuwenlaan 5 - 15A te Sassenheim
Gemeente	Teylingen
Datum vraag	11 april 2017
Contactpersoon gemeente	Mevrouw L. van der Klaauw
Contactpersoon ODWH	Mevrouw C. Lokman

Adviesvraag
De adviesvraag betreft:

- Inzichtelijk maken van de geluidbelasting ten gevolge van de Zoutopslag ter plaatse van het bestemmingsplanvlak voor deelgebied 6

Zoutopslag
Inleiding
Het deelgebied 6 in Bestemmingsplan Sassenheim Oost te Sassenheim is binnen de invloedsferen van de tijdelijke zoutopslag op het terrein van Parklaan 176 gesitueerd. In figuur 1 is de locatie van de zoutopslagloods weergegeven.

Figuur 1. Weergave locatie en zoutopslagloods, het paarse gebied betreft deelgebied 6

Bedrijfssituatie
Door de Omgevingsdienst West-Holland zijn bij de gemeente Teylingen de gegevens opgevraagd.

Op basis van afroep wordt door een zoutleverancier 30 ton zout per keer geleverd. In de winter 2016-2017 is 4x zout afgeroepen. Het zout wordt tijdens kantooruren in de dagperiode geleverd. De vrachtwagen lost in de loods (door het dak te verschuiven) en de shovel schuift het laatste zout naar binnen.

De tijdelijke zoutopslag aan de Parklaan bevoorraad 3 grote vrachtwagens (5 ton) en 3 kleinere vrachtwagens (3,5 ton). De wagens worden geladen door een kleine shovel. De werkwijze van de gemeente is om zoveel mogelijk preventief te strooien, zodat er ’s nachts geen strooiwerkzaamheden hoeven plaats te vinden. In het geval van preventief strooien worden de vrachtwagens in de dagperiode geladen en het strooien gebeurt in de avondperiode. De vrachtwagens worden niet tussentijds bijgeladen.

Normstelling
De zoutopslag valt onder het Activiteitenbesluit milieubeheer. In artikel 2.22 van dit besluit is aangegeven dat het geluid ten behoeve van gladheidbestrijding niet wordt meegenomen bij vaststelling van het maximale geluidniveau L_{Amax}. Dit komt neer op een vrijstelling voor het geluid van de achteruitrijsignalering en het motorgeluid van de vrachtwagen. Nu het Activiteitenbesluit dit uitsluit moet in het kader van een goede ruimtelijke ordening worden beoordeeld of deze geluiden niet leiden tot ontoelaatbare hinder bij de nieuw te realiseren woningen.

Artikel 2.22

1 Bij het bepalen van het maximaal geluidsniveau L_{Amax}, bedoeld in de artikelen 2.17, 2.17a, 2.19, 2.19a dan wel 2.20, blijft buiten beschouwing het geluid als gevolg van het uitrukken van motorvoertuigen ten behoeve van ongevallenbestrijding, spoedeisende medische hulpverlening, brandbestrijding en gladheidbestrijding en het vrijmaken van de weg na een ongeval.

2 Het bevoegd gezag kan maatwerkvoorschriften stellen met betrekking tot het treffen van technische en organisatorische maatregelen ten aanzien van het uitrukken van motorvoertuigen ten behoeve van ongevallenbestrijding, spoedeisende medische hulpverlening, brandbestrijding en gladheidbestrijding en het vrijmaken van de weg na een ongeval, indien dat bijzonder is aangewezen in het belang van het milieu.

De normen die in het Activiteitenbesluit zijn opgenomen worden hieronder weergegeven.

Tabel 2.17a

	07:00 −19:00 uur	19:00 −23:00 uur	23:00 −07:00 uur
$L_{Ar,LT}$ op de gevel van gevoelige gebouwen	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
$L_{Ar,LT}$ in in- en aanpandige gevoelige gebouwen	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
L_{Amax} op de gevel van gevoelige gebouwen	70 dB(A)	65 dB(A)	60 dB(A)
L_{Amax} in in- en aanpandige gevoelige gebouwen	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

Geluidbronnen

Door de Omgevingsdienst West-Holland zijn bij diverse bedrijven metingen verricht aan vrachtwagens en shovels. Voor dit onderzoek is uitgegaan van de beschikbare meetgegevens en expertise, waarbij uitgegaan is van worstcase-gegevens met betrekking tot de bronvermogens. Voor de vrachtwagens en de shovel is uitgegaan van grote machines, terwijl het te gebruiken materieel bij de zoutopslag van beperkte grote is.

Zout strooien

Voor het zout strooien zijn we uitgegaan van de volgende bronnen:

- aankomst en vertrek van 6 vrachtwagens per periode
- de shovel is 5 minuten per vrachtwagen bezig met laden
- achteruitrijsignalering van de vrachtwagens

In tabel 1 zijn de bronvermogens en piekniveaus weergegeven.

Tabel 1. Weergave gehanteerde bronnen

Id.	Omschrijving	Lw [dB(A)]	Lmax [dB(A)]
01	Vrachtwagens	104	109
02	Shovel	107	112
03	Achteruitrijsignalering en vrachtwagen	-	110

Ten einde de situatie in te schatten zijn berekeningen gedaan met de situatie dat de shovel 30 minuten aan het laden is en er 6 vrachtwagen naar de zoutopslagloods komen.

Aanlevering van zout -incidentele bedrijfssituatie-

Nieuw zout wordt aangeleverd in de dagperiode door 1 vrachtwagen. De shovel verricht slechts kortstondig werkzaamheden om het laatste zout in de opslag te schuiven. De bronvermogens van de verschillende bronnen bij de strooiwerkzaamheden zijn tevens gehanteerd voor de bevoorrading (tabel 1).

Deze situatie komt slechts enkele keren per jaar voor en is afhankelijk van hoe vaak gestrooid wordt.

Berekeningsresultaten
Het deelgebied 6 is gesitueerd langs de Adelborst van Leeuwenlaan. In het figuur is de bestaande bebouwing van Adelborst van Leeuwenlaan 5 wel en bebouwing van Adelborst van Leeuwenlaan 15A niet weergegeven; deze heeft een hoogte van 0 m in het rekenmodel.

Zoutstrooiwerkzaamheden
Uit de resultaten volgt dat het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) ten gevolge van de uitruk 56 dB(A)-etmaalwaarde bedraagt en de L_{Amax} 75 dB(A) op de rand van het deelgebied in het water en 73 dB(A) op de kade in de dag-, avond- en nachtperiode. Het langtijdgemiddeld geluidniveau van het uitrukken, is hoger dan de grenswaarden in het Activiteitenbesluit van 50 dB(A)-etmaalwaarde. Het $L_{Ar,LT}$ is in de dagperiode lager dan grenswaarden.

In het Activiteitenbesluit zijn de maximale geluidniveaus van de gladheidsbestrijding uitgesloten van toetsing. Indien de geluidbelasting vergeleken wordt met de normen voor andere maximale geluidniveaus, is de berekende waarde hoger.

Vanwege het algemeen maatschappelijk belang van de strooiwerkzaamheden is het niet wenselijk dat hier beperkingen aan worden opgelegd. Daarbij is tevens aangegeven dat in de huidige situatie zoveel mogelijk preventief gestrooid wordt in de avondperiode en dat daarbij de voorbereidende werkzaamheden van het laden van de vrachtwagens in de dagperiode worden uitgevoerd. Hiermee worden de te hoge optredende geluidniveaus in de nachteperiode zoveel mogelijk beperkt. Ook zijn de gehanteerde geluidniveaus worstcase en komt de activiteit slechts incidenteel voor.

Bij nieuwbouwplannen kan wel rekening worden gehouden met de geluidbelasting vanwege de werkzaamheden voor het strooien met zout, door bijvoorbeeld woningen op voldoende afstand te realiseren of afschermende maatregelen te treffen. Als dat redelijkerwijs niet mogelijk is moet het niveau in de woningen zodanig laag zijn dat met name schrikreacties en slaapverstoring wordt voorkomen. Dat niveau wordt voor maximale geluidniveaus in de woning, in het algemeen op 45 dB(A) in de nachtperiode gelegd.

Het maximale geluidniveau op de noordelijke rooilijn in het water is 75 dB(A). Het lijkt niet logisch dat in dat gebied nieuwbouwwoningen gerealiseerd worden. Echter kan er wel gedacht worden aan het situeren van woonboten. Met deze hoge geluidniveaus en de beperkte geluidwering van woonboten ligt het vanuit een goede ruimtelijke ordening niet voor de hand nieuwe ligplaatsen voor woonboten te realiseren.

Ter hoogte van de toetspunten op het terrein van deelgebied 6 (dus niet in het water) is het berekende geluidniveau maximaal 73 dB(A).

Voor de situatie voor deelgebied 6 is het vanuit landschappelijk oogpunt waarschijnlijk niet wenselijk een geluidscherm langs de kade te projecteren (zowel aan de zijde van A. van Leeuwenlaan, als aan de zijde van het terrein van Parklaan 176).

De locatie ondervindt tevens een hogere geluidbelasting ten gevolge van wegverkeer en dus dient de geluidwering van de gevels al hoger te zijn dan de standaard geluidwering uit het Bouwbesluit van 20 dB. Vanuit deze eerste worstcase-berekeningen kan de binnenwaarde van 45 dB(A) in de nachtperiode gewaarborgd worden met een geluidwering van 28 dB(A) (73 dB(A) minus 45 dB(A)). Aangezien de geluidbelasting ten gevolge van de Van Pallandtlaan (exclusief aftrek) tevens hoger is dan 60 dB, wordt deze geluidwering al nagenoeg gerealiseerd vanuit wegverkeerslawaai (60-33=27).

Incidentele bedrijfssituatie
Tevens zijn de optredende geluidniveaus ten gevolge van de bevoorrading van zout berekend. Uit de berekeningen volgt dat het langtijdgemiddeld geluidniveau $L_{Ar,LT}$ 39 dB(A) bedraagt en de L_{Amax} 75 dB(A) in de dagperiode; dit is namelijk gelijk aan de strooiwerkzaamheden. Als de toetspunten op de grens van het vlak buiten beschouwing worden gelaten bedraagt het langtijdgemiddeld geluidniveau $L_{Ar,LT}$ 36 dB(A) en het L_{Amax} 73 dB(A).

De optredende geluidniveaus zijn een worstcase-berekening en zullen over het algemeen minder dan 12 keer per jaar voorkomen. De maximale geluidniveaus ten gevolge van laad- en losactiviteiten L_{Amax} blijven in de dag- avond en nachtperiode buiten beschouwing, waardoor voldaan wordt aan de grenswaarden in het Activiteitenbesluit.

<u>Conclusie</u>
De mogelijk optredende geluidniveaus zijn worstcase berekend. Bij de beoordeling is het algemene belang van het zout strooien meegewogen.

Uit de berekeningen volgt dat er sprake is van hoge geluidniveaus ter plaatse van de ontwikkellocatie ten gevolge van de werkzaamheden ten behoeve van gladheidbestrijding, oftewel zoutstrooiwerkzaamheden. De geluidniveaus van het incidenteel bevoorraden van de opslag voldoen aan het Activiteitenbesluit.

Doordat er al geluidisolerende maatregelen nodig zijn voor de gevel in verband met de geluidbelasting ten gevolge van de Van Pallandtlaan, zullen de geluidniveaus in de woningen al redelijk beperkt worden tot een acceptabel geluidniveau. Een optredend L_{Amax} geluidniveau op de gevel resulteerd in een binnenniveau L_{Amax} van 46 dB(A) in de nachtperiode. Gezien het algemeen belang en incidenteel optreden hiervan is dit acceptabel.
Het eventueel mogelijk maken van ligplaatsen of woningen in/boven het water nabij de locatie is ongewenst vanuit een goede ruimtelijke ordening.

Bijlagen:
Bijlage 1. Invoergegevens en figuren rekenmodel
Bijlage 2. Berekeningsresultaten

Bijlage 1. Invoergegevens en figuren rekenmodel

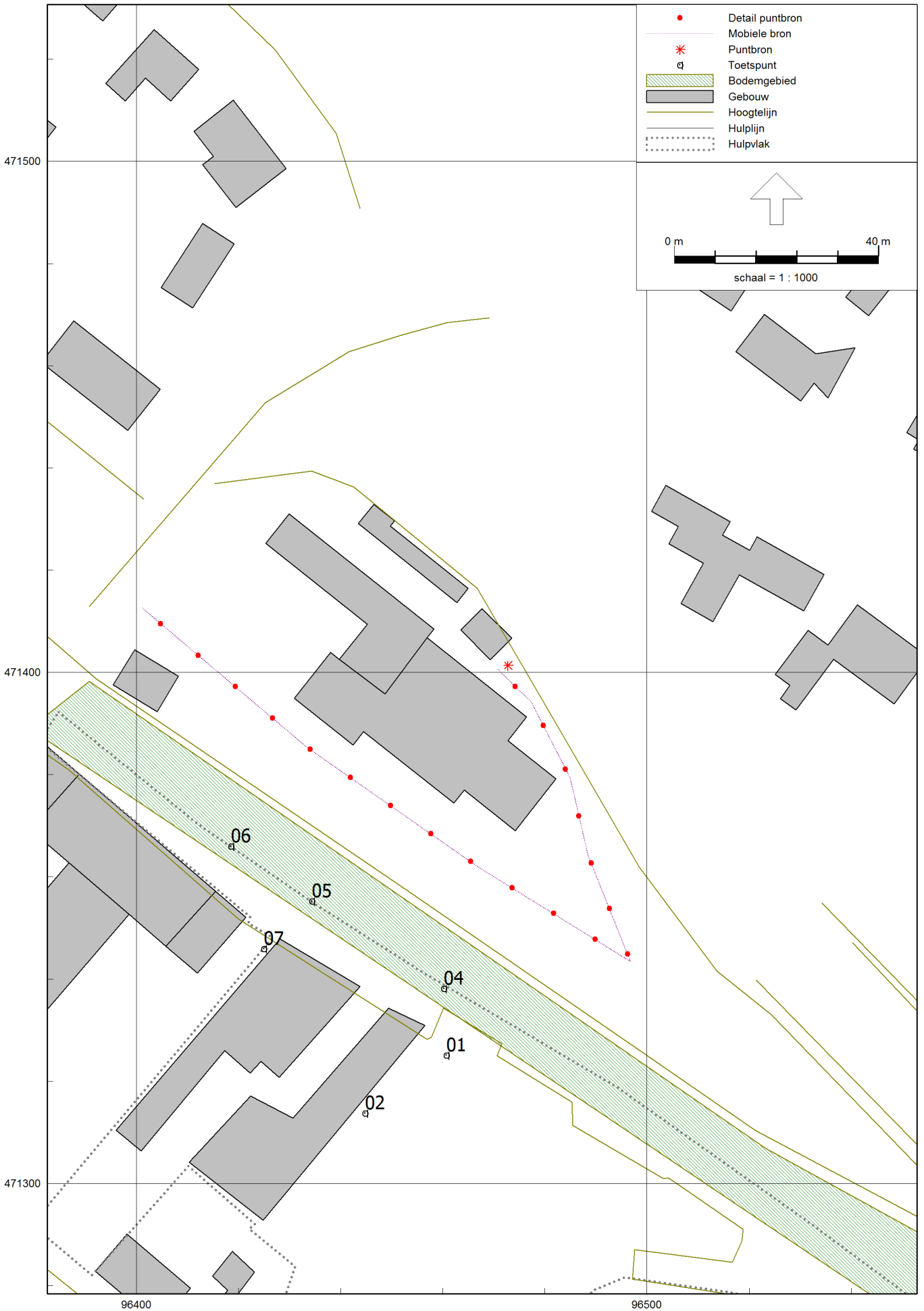

Industrielawaai - IL, [Zoutopslag - II Zoutopslag_ deelgebied 6_zoutstrooien] , Geomilieu V4.10

Puntbron
Toetspunt
Bodemgebied
Gebouw
Hoogtelijn
Hulplijn
Hulpvlak
0 m
80 m
schaal = 1 : 2022
471600
471400
96400
96600
06
05
07
04
01
02

Model: Il Zoutopslag_ deelgebied 6_zoutstrooien
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M	Hdef.	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
01	vrachtwagen	0,75	--	Relatief	6	6	6	33,20	28,43	31,44

Model: Il Zoutopslag_ deelgebied 6_zoutstrooien
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Gem.snelheid	Max.afst.	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k
01	10	10,00	--	79,00	89,00	91,00	96,00	99,00	100,00	94,00	84,00

Model: Il Zoutopslag_ deelgebied 6_zoutstrooien
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Red 31	Red 63	Red 125	Red 250	Red 500	Red 1k	Red 2k	Red 4k	Red 8k
01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Model: Il Zoutopslag_ deelgebied 6_zoutstrooien
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
02	Schovel	1,00	0,05	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	13,80	9,03	12,04

Model: Il Zoutopslag_ deelgebied 6_zoutstrooien
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	GeenRefl.	GeenDemping	GeenProces	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k
02	Nee	Nee	Nee	--	84,00	90,00	95,00	102,00	102,00	101,00	94,00

Model: Il Zoutopslag_ deelgebied 6_zoutstrooien
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Lw 8k	Red 31	Red 63	Red 125	Red 250	Red 500	Red 1k	Red 2k	Red 4k	Red 8k
02	87,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Model: Il Zoutopslag_ deelgebied 6_zoutstrooien
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E
01	Kade	0,22	Relatief	1,50	5,00	8,00	--	--
02	terreingrens midden	0,14	Relatief	1,50	5,00	8,00	--	--
03	terreingrens A. v. Leeuwenlaan	-0,12	Relatief	1,50	5,00	8,00	--	--
04		0,22	Relatief	1,50	5,00	8,00	--	--
05		0,22	Relatief	1,50	5,00	8,00	--	--
06		0,22	Relatief	1,50	5,00	8,00	--	--
07		0,21	Relatief	1,50	5,00	8,00	--	--

Model: Il Zoutopslag_ deelgebied 6_zoutstrooien
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Hoogte	F	Gevel
01		--	Ja
02		--	Ja
03		--	Ja
04		--	Ja
05		--	Ja
06		--	Ja
07		--	Ja

Model: Il Zoutopslag_ deelgebied 6 Lmax
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.	Hoek
02	Schovel Lmax	1,50	0,05	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00
05	Vrachtwagen achteruitrijsignalering Lmax	1,50	0,06	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00
06	Vrachtwagen achteruitrijsignalering Lmax	1,50	0,12	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00
07	Vrachtwagen achteruitrijsignalering Lmax	1,50	0,14	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00
08	Vrachtwagen achteruitrijsignalering Lmax	1,50	0,18	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00

Model: Il Zoutopslag_ deelgebied 6 Lmax
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	GeenRefl.	GeenDemping	GeenProces	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500
02	10,79	6,02	9,03	Nee	Nee	Nee	--	84,00	90,00	95,00	102,00
05	0,00	0,00	0,00	Nee	Nee	Nee	--	67,30	77,70	83,40	92,00
06	0,00	0,00	0,00	Nee	Nee	Nee	--	67,30	77,70	83,40	92,00
07	0,00	0,00	0,00	Nee	Nee	Nee	--	79,00	89,00	91,00	96,00
08	0,00	0,00	0,00	Nee	Nee	Nee	--	79,00	89,00	91,00	96,00

Model: Il Zoutopslag_ deelgebied 6 Lmax
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Red 31	Red 63	Red 125	Red 250	Red 500	Red 1k	Red 2k
02	102,00	101,00	94,00	87,00	0,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00
05	93,50	104,60	90,30	78,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
06	93,50	104,60	90,30	78,30	0,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00
07	99,00	100,00	94,00	84,00	0,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00
08	99,00	100,00	94,00	84,00	0,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00	-5,00

Model: Il Zoutopslag_ deelgebied 6 Lmax
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Red 4k	Red 8k
02	-5,00	-5,00
05	0,00	0,00
06	-5,00	-5,00
07	-5,00	-5,00
08	-5,00	-5,00

Bijlage 2. Berekeningsresultaten

Rapport: Resultatentabel
Model: Il Zoutopslag_ deelgebied 6_zoutstrooien
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal
01_A	Kade	1,50	39	44	41	51
01_B	Kade	5,00	41	46	43	53
01_C	Kade	8,00	42	46	43	53
02_A	terreingrens midden	1,50	37	42	39	49
02_B	terreingrens midden	5,00	39	44	41	51
02_C	terreingrens midden	8,00	39	44	41	51
03_A	terreingrens A. v. Leeuwenlaan	1,50	33	38	35	45
03_B	terreingrens A. v. Leeuwenlaan	5,00	32	37	34	44
03_C	terreingrens A. v. Leeuwenlaan	8,00	32	37	34	44
04_A		1,50	42	47	44	54
04_B		5,00	44	49	46	56
04_C		8,00	44	49	46	56
05_A		1,50	42	47	44	54
05_B		5,00	44	49	46	56
05_C		8,00	44	49	46	56
06_A		1,50	43	48	45	55
06_B		5,00	44	49	46	56
06_C		8,00	44	49	46	56
07_A		1,50	39	44	41	51
07_B		5,00	41	46	43	53
07_C		8,00	42	47	44	54

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Il Zoutopslag_ deelgebied 6 Lmax
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
01_A	Kade	1,50	69	69	69
01_B	Kade	5,00	69	69	69
01_C	Kade	8,00	69	69	69
02_A	terreingrens midden	1,50	65	65	65
02_B	terreingrens midden	5,00	66	66	66
02_C	terreingrens midden	8,00	66	66	66
03_A	terreingrens A. v. Leeuwenlaan	1,50	59	59	59
03_B	terreingrens A. v. Leeuwenlaan	5,00	60	60	60
03_C	terreingrens A. v. Leeuwenlaan	8,00	60	60	60
04_A		1,50	72	72	72
04_B		5,00	72	72	72
04_C		8,00	71	71	71
05_A		1,50	73	73	73
05_B		5,00	73	73	73
05_C		8,00	73	73	73
06_A		1,50	71	71	71
06_B		5,00	72	72	72
06_C		8,00	72	72	72
07_A		1,50	69	69	69
07_B		5,00	70	70	70
07_C		8,00	70	70	70

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Bijlage 4 Beoordeling externe veiligheid

Omgevingsdienst West-Holland

Risicoberekeningen Sassenheim-Oost A44 en N208

Risicoberekeningen Sassenheim-Oost A44 en N208

In opdracht van:	Gemeente Teylingen
Opgesteld door:	Tineke van Woudenberg, afdeling Advies
Datum:	16 augustus 2016
Zaaknummer:	2016072446

Samenvatting

De gemeente Teylingen actualiseert momenteel het bestemmingsplan Sassenheim-Oost. Dit is hoofdzakelijk een conserverend bestemmingsplan met een aantal wijzigingsbevoegdheden. De gemeente Teylingen heeft de Omgevingsdienst West-Holland gevraagd de milieuaspecten voor de wijzigingsbevoegdheden (totaal zes stuks) te beoordelen.

De PR grenswaarde contour (PR 10^{-6}) ligt op de weg. Aan de norm voor de PR grenswaarde wordt voldaan.
Door de realisatie van de wijzigingsbevoegdheden bij bestemmingsplan in Sassenheim Oost neemt het groepsrisico op de A44 toe van 0,235 tot 0,236 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft dus onder de oriëntatiewaarde.
Het groepsrisico op de N208 is zowel in de huidige als in de nieuwe situatie 0,002 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft daar dus ruim onder de oriëntatiewaarde.

Inhoud

1. Inleiding 6
2. Uitgangspunten 6
2.1. Beschrijving gebied 6
2.1.1. Subparagraaf ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
2.2. Transportroutes 7
3. Risicoberekeningen: resultaten 8
3.1. A44 8
3.1.1. Plaatsgebonden risico 8
3.1.2. Groepsrisico 8
3.2. N208 10
3.2.1. Plaatsgebonden risico 10
3.2.2. Groepsrisico 10
3. Conclusies 11

1. Inleiding

De gemeente Teylingen actualiseert momenteel het bestemmingsplan Sassenheim-Oost. Dit is hoofdzakelijk een conserverend bestemmingsplan met een aantal wijzigingsbevoegdheden. De gemeente Teylingen heeft de Omgevingsdienst West-Holland gevraagd de milieuaspecten voor de wijzigingsbevoegdheden (totaal zes stuks) te beoordelen. In dit rapport worden de risicoberekeningen vanwege transport van gevaarlijke stoffen over de A44 en de N208 beschreven.

In hoofdstuk 2 worden de uitgangspunten voor de risicoberekeningen beschreven. In hoofdstuk 3 worden de resultaten gegeven, en in hoofdstuk 4 de conclusies.

2. Uitgangspunten

De berekeningen zijn uitgevoerd met RBM II versie 2.3.
Het ingevoerde weerstation is Valkenburg. Dit is het dichtstbijzijnde weerstation.

2.1. Beschrijving gebied

Het gebied Sassenheim Oost is een geografisch aaneengesloten gebied dat in hoofdzaak een woonfunctie heeft. In dit gebied zijn een aantal wijzigingsbevoegdheden opgenomen. Deze wijzigingsbevoegdheden zijn nader beschreven in de “Nota van Uitgangspunten voor opstellen bestemmingsplan Sassenheim-Oost”[1]

Hieronder een kaart met daarop aangegeven de locaties waar de wijzigingen in het bestemmingsplan gevolgen voor hebben:

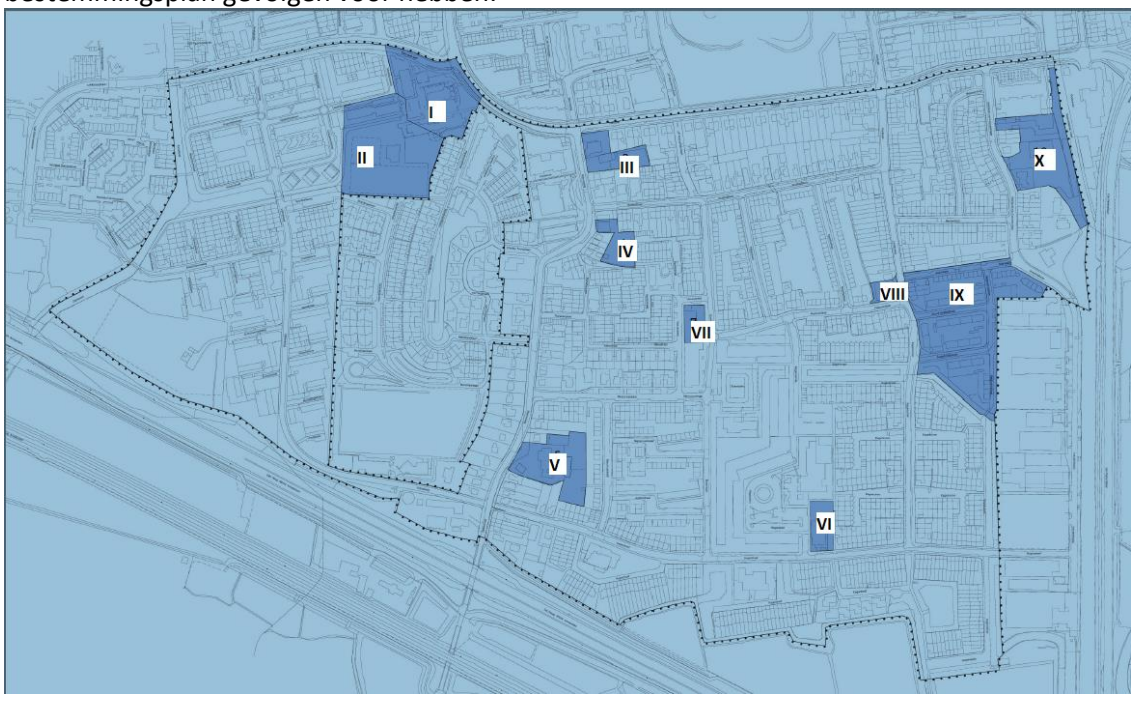

[1] Kenmerk NL.IMRO.1525.BP2015SAS05009

In deze risicoberekening zijn de wijzigingsbevoegdheden I, II en VII buiten beschouwing gelaten. Deze gebieden worden in apart bestemmingsplannen beschreven.

In dit rapport wordt de huidige situatie vergeleken met de nieuwe situatie, waarin de wijzigingsbevoegdheden ingevuld zijn.

Voor de bevolkingsgegevens van de huidige situatie is uitgegaan van de populatieservice. Met behulp van de populatieservice is een populatiebestand aangemaakt dat kan worden ingelezen in RBM II.

Voor de bevolkingsgegevens voor de nieuwe situatie is de bestaande populatie aangevuld met de volgende bevolkingscijfers per wijzigingbevoegdheid:

Wijzigingsbevoegdheid	aantal woningen	aantal personen dag	aantal personen nacht
III: hoek Parklaan/Menneweg	12	15	30
V: Menneweg 107, 109, 141, Saturnusstraat	12	15	30
VI: Kagerdreef 51a	10	13	25
VIII+IX: Geelhoornstraat Lindenlaan Platanenlaan	103	130	260
X: Adelborst van Leeuwenlaan	15	20	40

2.2. Transportroutes

Ten zuidoosten van het plangebied loopt de A44. Ten noordoosten van het plangebied loopt de N208. Over deze beide wegen worden gevaarlijke stoffen vervoerd.

2.2.1. Rijksweg A44

De Rijksweg A44 loopt langs het plangebied.
Volgens bijlage I van de Regeling Basisnet moet gerekend worden met 3000 tankwagens GF3 per jaar.

2.3.1. Provinciale weg N208

Ten noordoosten van het plangebied loopt de provinciale weg N208. Hier moet gerekend worden met de volgende transportgegevens[2]:
GF3: 36 transporten per jaar
LF1: 845 transporten per jaar
LF2: 409 transporten per jaar

[2] Telgegevens uit de tabel “2016 05 Lijst wegvakken data tellingen & basisnet_tcm21-83404”van Rijkswaterstaat, opgehoogd met een factor 15% volgens het GE-groeiscenario uit het Rijkswaterstaatrapport “Toekomstverkenning vervoer gevaarlijke stoffen over de weg” voor LF 1 en LF2 en een factor 50% voor GF3.

3. Risicoberekeningen: resultaten

3.1. A44

3.1.1. Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico kent zowel in de huidige situatie als in de toekomstige situatie geen PR 10-6 contour.

3.1.2. Groepsrisico

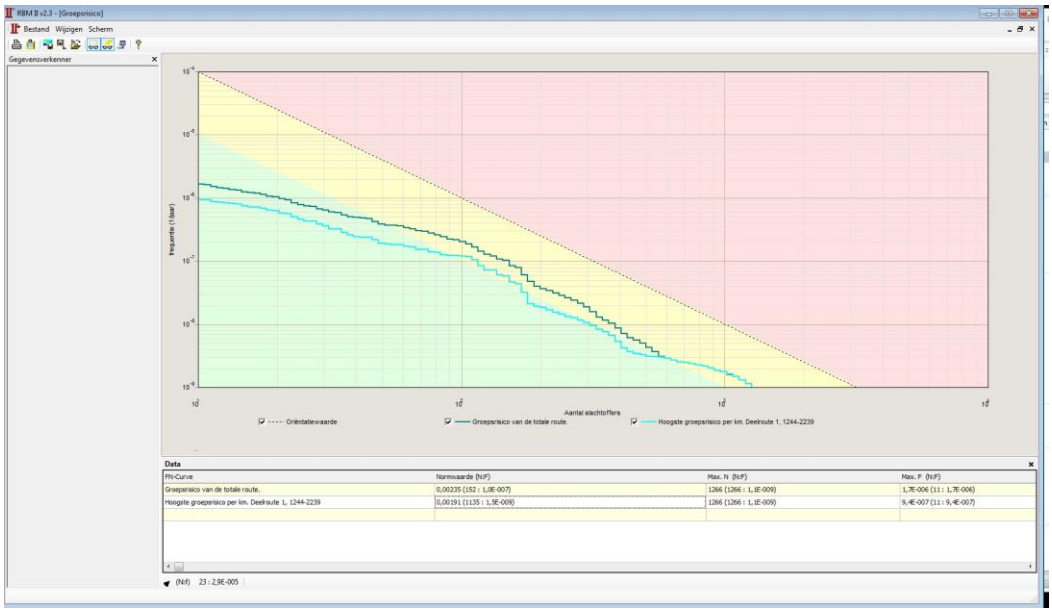

GroepsrisicoA44 huidig

Het hoogste groepsrisico voor de A44 in de huidige situatie is 0,235 * OW.

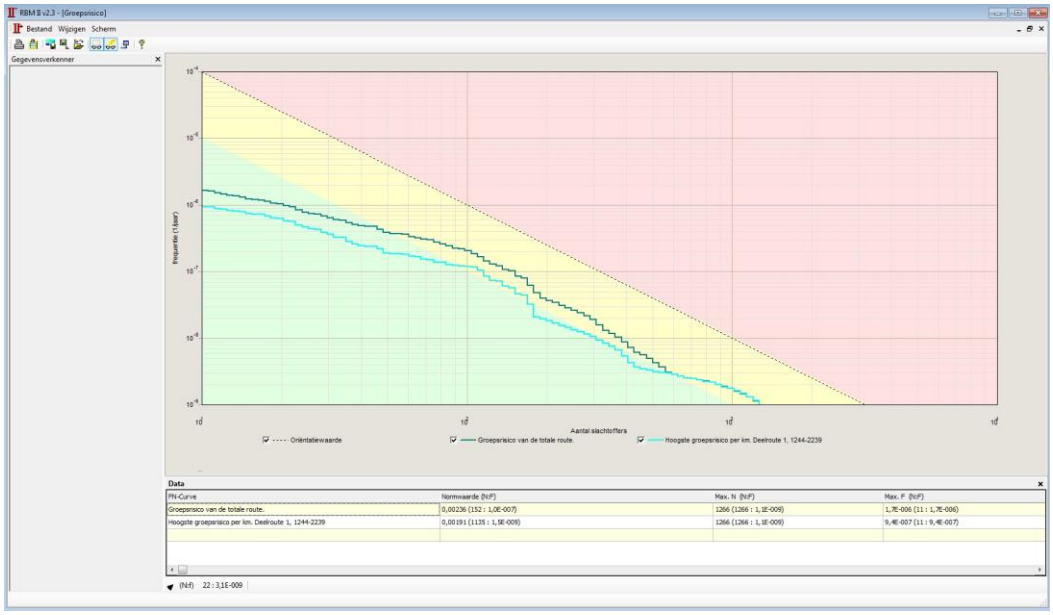

Groepsrisico A44 nieuw

In de nieuwe situatie is het hoogste groepsrisico voor de A44 0,236*OW.

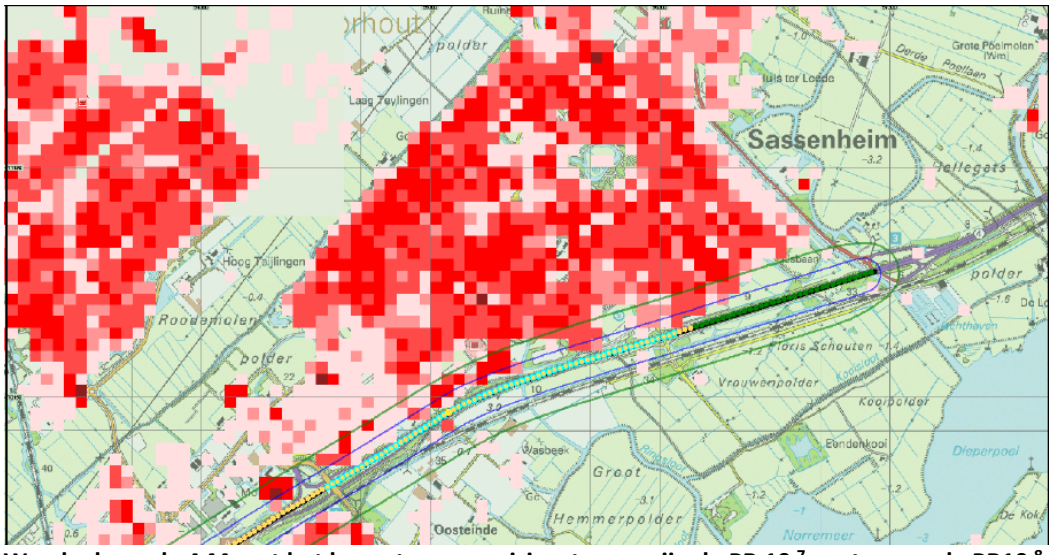

Wegdeel van de A44 met het hoogste groepsrisico, tevens zijn de PR 10^{-7} contour en de PR10^{-8} contour zichtbaar

In de nieuwe situatie wordt het hoogste groepsrisico op hetzelfde wegvak bereikt als in de huidige situatie. Het groepsrisico neemt heel weinig toe van 0,235*OW naar 0,236*OW.

3.2. N208

3.2.1. Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico kent zowel in de huidige situatie als in de toekomstige situatie geen PR 10-6 contour.

3.2.2. Groepsrisico

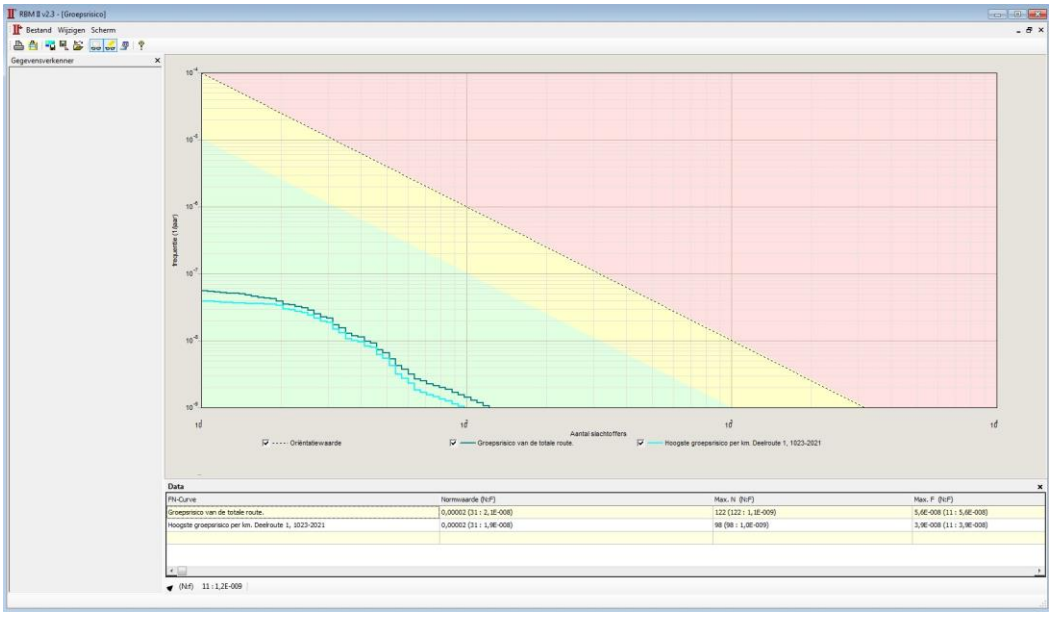

Groepsrisico N208 huidig

Het hoogste groepsrisico voor de N208 in de huidige situatie is 0,002 * OW.

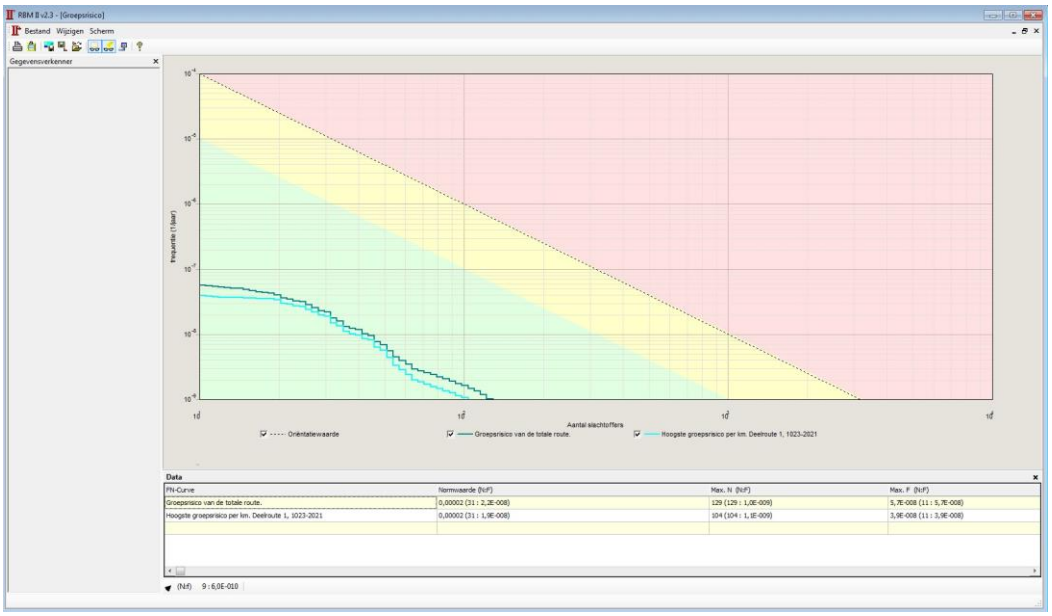

Groepsrisico N208 nieuw

Het hoogste groepsrisico voor de N208 in de nieuwe situatie is 0,002 * OW.

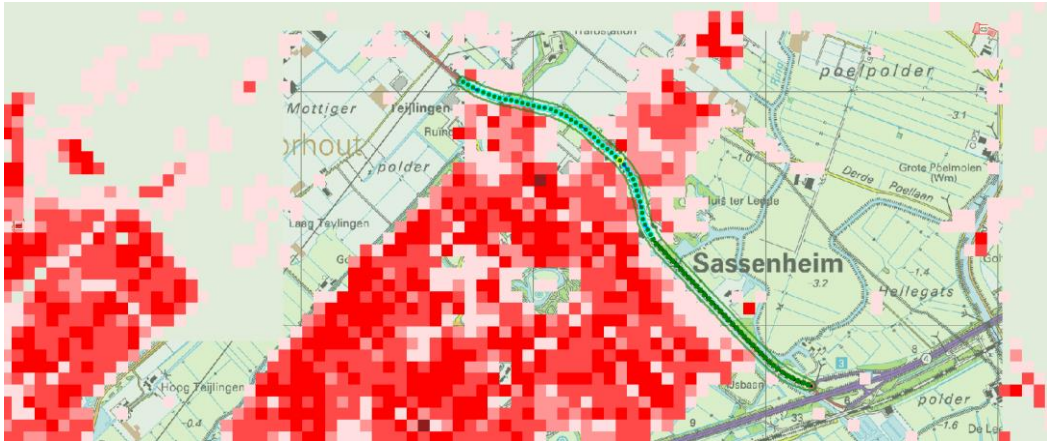

Wegdeel van de N208 met het hoogste groepsrisico, tevens is de PR10^{-8} contour zichtbaar

In de nieuwe situatie wordt het hoogste groepsrisico op hetzelfde wegvak bereikt als in de huidige situatie. Het groepsrisico neemt niet toe

3. Conclusies

De PR grenswaarde contour (PR 10^{-6}) ligt op de weg. Aan de norm voor de PR grenswaarde wordt voldaan.
Door de realisatie van de wijzigingsbevoegdheden bij bestemmingsplan in Sassenheim Oost neemt het groepsrisico op de A44 toe van 0,235 tot 0,236 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft dus onder de oriëntatiewaarde.
Het groepsrisico op de N208 is zowel in de huidige als in de nieuwe situatie 0,002 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft daar dus ruim onder de oriëntatiewaarde.

Bijlage 5 Berekening stikstofdepositie, AERIUS berekening

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat resultaten van een stikstofdepositieberekening met AERIUS Calculator. U kan dit document gebruiken voor de onderbouwing van depositie onder de drempelwaarde (0.05 mol/ha/j) in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, afhankelijk van de door u gekozen rekeninstellingen.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH3) en stikstofoxide (NOx), of één van beide. Hiermee is de depositie van de activiteit berekend en uitgewerkt. Op basis van de gekozen rekeninstellingen zijn de resultaten op Natura 2000-gebieden, als wel voor overige natuurgebieden inzichtelijk gemaakt.

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in de Calculator. Voor meer toelichting verwijzen we u naar de websites www.aerius.nl pas.natura2000.nl.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Emissie
- Depositie natuurgebieden
- Depositie habitattypen

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
ODWH	, Teylingen

Activiteit

Omschrijving
wijzigingsgebieden BP Sassenheim Oost

Datum berekening	Rekenjaar
25 augustus 2016, 14:24	2016

Rekeninstellingen
Berekend voor Nb-wet.

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	460,70 kg/j
NH3	152,00 kg/j

Depositie

Hectare met hoogste project-bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied	Provincie
Kennemerland-Zuid	Zuid-Holland

Situatie 1
0,06

Toelichting

indicatieve stikstofberekening voor 6 wijzigingsgebieden (uitgaande van 7m uitstoothoogte en vrijstaande woningen)

Locatie
Situatie 1

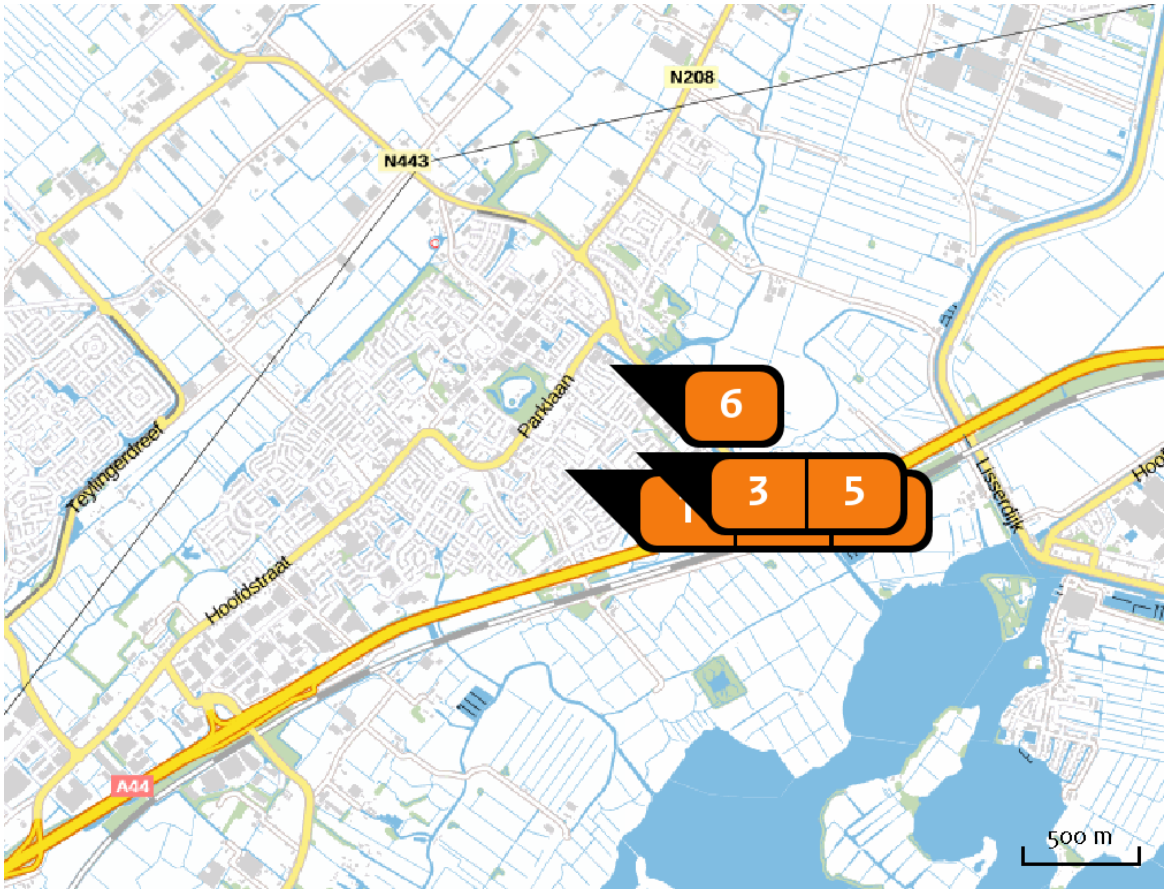

Emissie (per bron)
Situatie 1

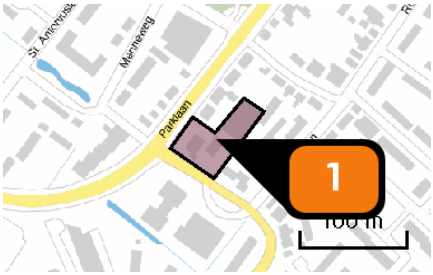

Naam	wijzigingsgebied III (12 woningen)
Locatie (X,Y)	96062, 470914
Uitstoothoogte	7,0 m
Oppervlakte	0,3 ha
Spreiding	0,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NOx	36,40 kg/j
NH_3	12,00 kg/j

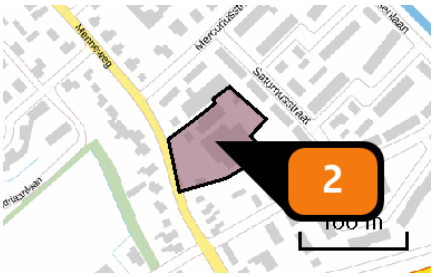

Naam	Wijzigingsgebied V (12 woningen)
Locatie (X,Y)	96274, 470589
Uitstoothoogte	7,0 m
Oppervlakte	0,5 ha
Spreiding	0,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NOx	36,40 kg/j
NH3	12,00 kg/j

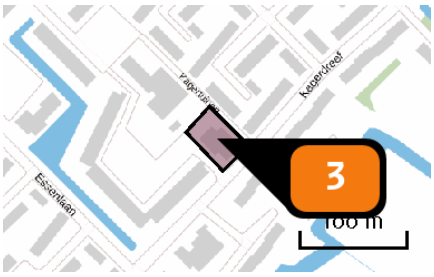

Naam	Wijzigingsgebied VI (10 woningen)
Locatie (X,Y)	96586, 470762
Uitstoothoogte	7,0 m
Oppervlakte	0,2 ha
Spreiding	0,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NOx	30,30 kg/j
NH3	10,00 kg/j

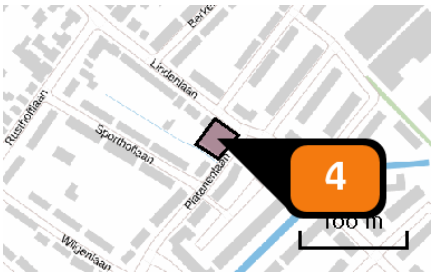

Naam	Wijzigingsgebied VIII (3 woningen)
Locatie (X,Y)	96433, 471036
Uitstoothoogte	7,0 m
Oppervlakte	0,1 ha
Spreiding	0,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NOx	9,10 kg/j
NH3	3,00 kg/j

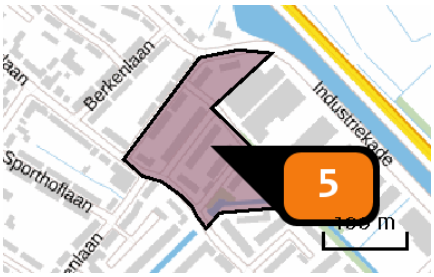

Naam	Wijzigingsgebied IX (max 100 woningen)
Locatie (X,Y)	96538, 471079
Uitstoothoogte	7,0 m
Oppervlakte	2,1 ha
Spreiding	0,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NOx	303,00 kg/j
NH3	100,00 kg/j

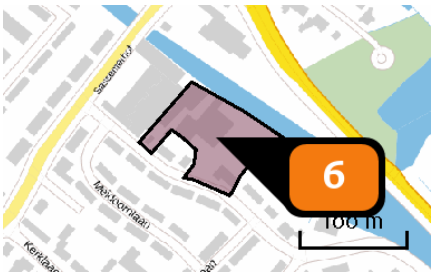

Naam	Wijzigingsgebied X (15 woningen)
Locatie (X,Y)	96449, 471296
Uitstoothoogte	7,0 m
Oppervlakte	0,7 ha
Spreiding	0,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NOx	45,50 kg/j
NH3	15,00 kg/j

Depositie natuur-gebieden

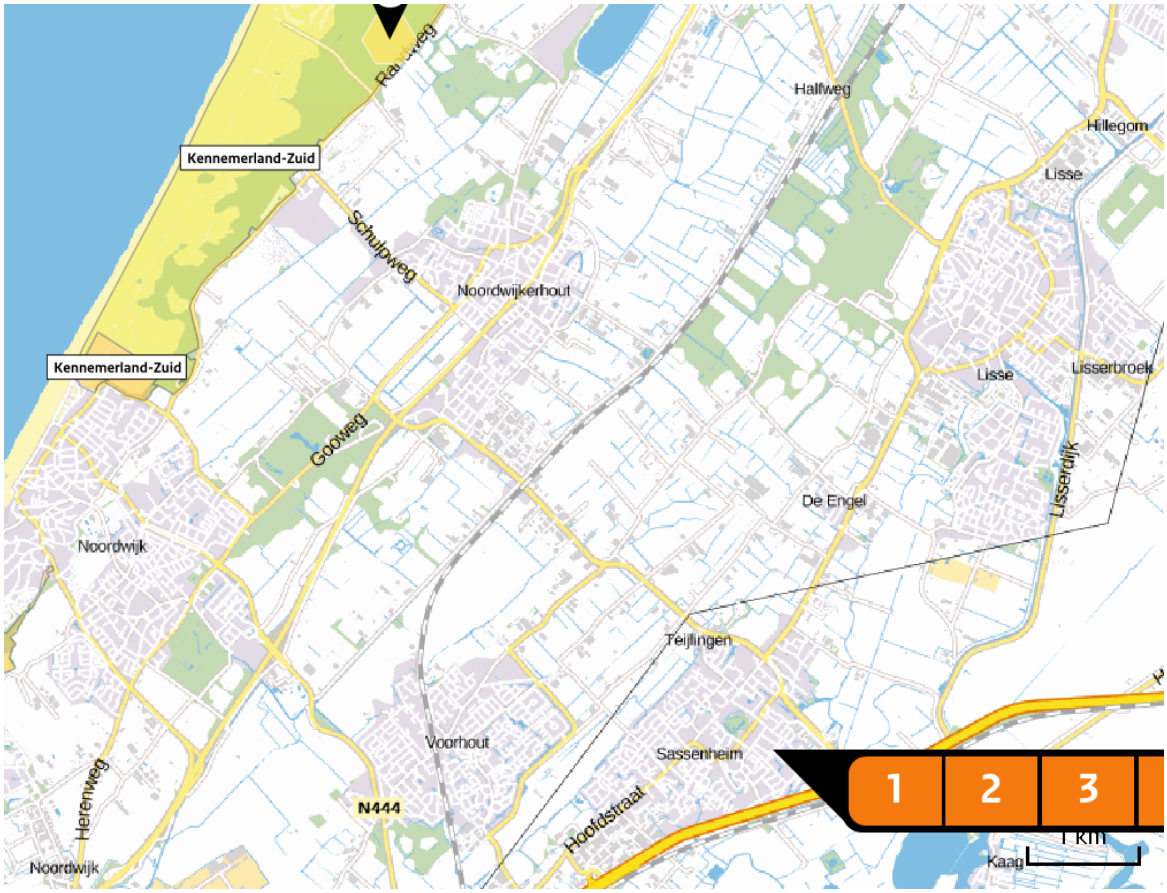

Hoogste projectbijdrage (Kennemerland-Zuid)

Hoogste projectbijdrage per natuurgebied

- Habitatrichtlijn
- Vogelrichtlijn
- Beschermd natuurgebied
- Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn
- Habitatrichtlijn, Beschermd natuurgebied
- Vogelrichtlijn, Beschermd natuurgebied
- Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn, Beschermd natuurgebied

Depositie PAS-gebieden

Natuurgebied	Hoogste depositie (mol/ha/j)	Overschrijding KDW	Ontwikkelingsruimte beschikbaar
Kennemerland-Zuid	0,06	●	✓

○ Geen overschrijding*

● Wel overschrijding

✓ Ontwikkelingsruimte beschikbaar**

✗ Geen ontwikkelingsruimte beschikbaar

◪ Er is hier geen effect dat relevant is voor de uitgifte van ontwikkelingsruimte, dus de berekende toename is niet relevant voor de beoordeling

* Deze uitkomst wordt niet meegenomen in de toetsing aan de Nb-wet. Bij de toetsing aan de NB-wet gaat het om de relevante hexagonen waarvoor ontwikkelingsruimte is gereserveerd.

** Bij beoordeling van een vergunningaanvraag in het kader van de Nb-wet wordt vastgesteld of er voldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is en of dat significante verslechtering uitgesloten kan worden.

Depositie per habitattype

Kennemerland-Zuid

Habitattype	Hoogste depositie (mol/ha/j)	Overschrijding KDW	Ontwikkelingsruimte beschikbaar
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,06	●	✓
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,06	●	✓
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	>0,05	●	✓
ZGH2180C Duinbossen (binnenduinrand)	>0,05	○	⊘
H2170 Kruipwilgstruwelen	>0,05	○	⊘

○ Geen overschrijding*

● Wel overschrijding

✓ Ontwikkelingsruimte beschikbaar**

✗ Geen ontwikkelingsruimte beschikbaar

⊘ Er is hier geen effect dat relevant is voor de uitgifte van ontwikkelingsruimte, dus de berekende toename is niet relevant voor de beoordeling

* Deze uitkomst wordt niet meegenomen in de toetsing aan de Nb-wet. Bij de toetsing aan de NB-wet gaat het om de relevante hexagonen waarvoor ontwikkelingsruimte is gereserveerd.

** Bij beoordeling van een vergunningaanvraag in het kader van de Nb-wet wordt vastgesteld of er voldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is en of dat significante verslechtering uitgesloten kan worden.

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden verleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2015.1_20160514_90ad58c36e
Database	versie 2015.1_20160514_90ad58c36e

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2015-handboek-0

Bijlage 6 Inspraak- en vooroverlegnota

gemeente
TEYLINGEN

Inspraak- en vooroverlegnota

Voorontwerpbestemmingsplan Sassenheim Oost

NL.IMRO.1525.BP2015SAS05009-0201

Versie: januari 2017
Opstellers: afdeling Ruimte

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3

2 Vooroverlegreacties 4

3 Inspraakreacties 6

1 Inleiding

Het huidige bestemmingsplan 'Oost' wordt vervangen door een nieuw bestemmingsplan 'Sassenheim Oost'. Het huidige bestemmingsplan is binnenkort ouder dan 10 jaar. Volgens de wet moet het bestemmingsplan dan geactualiseerd worden. Een andere reden waarom we het bestemmingsplan herzien is dat we zoveel mogelijk dezelfde regels in de bestemmingsplannen in Teylingen willen.
Het nieuwe bestemmingsplan is in hoofdzaak een "conserverend" plan. Dat houdt in dat er geen nieuwe ontwikkelingen worden opgenomen. Alleen de bestaande regels worden geactualiseerd. Wel is voor een aantal specifieke locaties in het bestemmingsplan een mogelijkheid opgenomen om een bestemming te wijzigen. Bijvoorbeeld van een bedrijfsbestemming naar een woonbestemming. Deze wijzigingsmogelijkheden staan ook al in het huidige bestemmingsplan.
Voor een aantal woonpercelen geldt dat de bouwmogelijkheden worden verkleind. Voor deze percelen is het in het huidige plan mogelijk om aanbouwen en/of uitbouwen te voorzien van twee verdiepingen. Vanuit stedenbouwkundige oogpunt en in het belang van de directe omwonenden zijn dergelijke uitbreidingen niet langer wenselijk. Op dit moment geldt het huidige bestemmingsplan met de ruimere (hogere) bouwmogelijkheden nog. De eigenaren van deze woningen zijn daarom nog in de gelegenheid gesteld een vergunningaanvraag in te dienen. Dit kan nog tot het moment dat een ontwerp van het bestemmingsplan ter inzage wordt gelegd, naar verwachting begin maart 2017. De eigenaren van deze woonpercelen zijn hierover geïnformeerd.

Van **donderdag 8 september 2016** tot en met **woensdag 19 oktober 2016** heeft het voorontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegen voor inspraak. Op 19 september 2016 heeft een inloopavond plaatsgevonden, waar reacties gegeven konden worden op het plan. Ook zijn de vooroverlegpartners in de gelegenheid gesteld hun reactie in te dienen. In deze nota wordt een antwoord gegeven op de ingediende inspraak- en vooroverlegreacties.

2 Vooroverlegreacties

In het Besluit ruimtelijke ordening is vastgelegd dat bij de voorbereiding van een nieuw bestemmingsplan relevante (overheids)instanties in de gelegenheid moeten worden gesteld om een vooroverlegreactie in te dienen. De volgende instanties zijn verzocht een vooroverlegreactie op te stellen, met het verzoek om binnen de ter inzage periode te reageren:

Naam
• Provincie Zuid Holland • Hoogheemraadschap van Rijnland • Veiligheidsregio Hollands-Midden / Brandweer Hollands-Midden • TenneT TSO B.V. • Omgevingsdienst West Holland • Gemeente Teylingen • Cultuur Historisch Genootschap Duin- en Bollenstreek • Adviseur archeologie, gemeente Katwijk • Greenport ontwikkelingsmaatschappij Bollenstreek • Teylingen Ondernemersvereniging • Ministerie van Infrastructuur & Milieu/Rijkswaterstaat • Ministerie van Economische Zaken • Ministerie van Defensie • Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed • Verkeersadviseur Politie • Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland • Liandon BV namens Liander Infra West NV • N.V. Nederlandse Gasunie (Gas, Transport, Services) • Dunea Duin&Water • Zuid-Hollandslandschap

Van de volgende instanties is een reactie ontvangen. De beantwoording van de reacties is in de daaropvolgende tabel opgenomen. In de tweede en derde kolom van die tabel wordt aangegeven of de reactie leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Nr.	Naam	Onderwerp
A	Gasunie Transport Services B.V.	Geen opmerkingen op het VOBP
B	Veiligheidsregio Hollands midden	Geen opmerkingen op het VOBP
C	Cultuur Historisch Genootschap Duin- en Bollenstreek	Geen opmerkingen op het VOBP
D1	Hoogheemraadschap van Rijnland	Geen opmerkingen op het VOBP
D2	Hoogheemraadschap van Rijnland	Geen opmerkingen op het VOBP
E	Ministerie van Infrastructuur & Milieu/Rijkswaterstaat	Geen opmerkingen op het VOBP
F1	Adviseur archeologie, gemeente Katwijk	Archeologie
F2	Adviseur archeologie, gemeente Katwijk, correctie	Archeologie

F Adviseur archeologie de heer J. Lanzing, gemeente Katwijk

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
1. De koppeling van categorieën in de toelichting aan de Waarden 1, 2 en 3 uit de regels is onvoldoende duidelijk.	In art. 5.5.2 van de toelichting wordt gesproken over vier categorieën. De koppeling met de specifieke vorm van waarde zal worden toegevoegd.	Aan art. 5.5.2 van de toelichting wordt een laatste zin toegevoegd: De dubbelbestemmingen zijn Categorie 5: waarde 1 Categorie 6: waarde 2 Categorie 8: waarde 3
2. De verstoringswaarden in de regels moeten gecorrigeerd worden.	De verstoringsregels komen niet overeen met de verstoringsmaten in het archeologiebeleid Teylingen 2015 en worden aangepast.	Art. 23.2.C.3 van de regels wordt als volgt aangepast: 100 cm wordt vervangen door 30 cm. Art. 23.2.C.4 van de regels wordt als volgt aangepast: 500 m2 wordt vervangen door 1000 m2.

3 Inspraakreacties

Het voorontwerpbestemmingsplan "Sassenheim Oost" heeft zes weken ter inzage gelegen. In die periode kon iedereen een inspraakreactie over het plan indienen. Bovendien heeft een inloopavond plaatsgevonden, waar reacties gegeven konden worden op het plan.

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de inspraakreacties, die de (rechts)personen tegen het voorontwerp hebben ingediend. De beantwoording van de inspraakreacties is na de tabel opgenomen.

De reacties zijn ingedeeld in de volgende categorieën:
I Beperking regels
II Wijzigingsbevoegdheid
III Foutief bestemd in VOBP
IV Wijzigingsverzoeken

Nr.	Naam	Categorie
1	Linde	I
2	Kiebert	III
3	Kiebert	III
4	Arnoldus/Kampinga	IV
5	Suurd	IV
6	Matze	I
7	Batenburg	I
8	Westerbeek	II
9	Kiebert	II
10	Natzijl	I
11	Bakker	III
12 a/b	Zwinkels	II
13 a/b	Lans	I en III
14 a/b	Kiebert	II
15	Bakker	III
16	Warmenhoven	III
17 a/b	Vooruitgang	IV
18	Ambtelijk	III

Categorie I: Beperking regels

1
Naam: M. ter Linde
Adres: Kagerweide 24
Postcode en Woonplaats: 2172 HT Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Kan het in het nieuwe bestemmingsplan mogelijk blijven om een balkon op mijn garage te plaatsen? PS: woonkamer ligt op de eerste verdieping. *= dit gearceerde deel is de uitbouw waarop ik in de toekomst een balkon/terras wil aanbrengen.	In het voorontwerp bestemmingsplan is onder Wonen -2 (artikel 19) het volgende t.b.v. dakterrassen opgenomen: <u>19.2.3 Dakterrassen</u> Voor dakterrassen, die nog niet aanwezig zijn tijdens de ter inzage legging van dit bestemmingsplan, gelden de volgende regels: a. dakterrassen zijn toegestaan op de achtergevel en/of zijgevel van het hoofdgebouw en op aan- en uitbouw als zowel de achtergevel als de zijgevel is gericht naar openbaar toegankelijk gebied; b. dakterrassen zijn niet toegestaan aan de voorgevel van de woning; c. de bouwhoogte van terrashekken ten behoeve van dakterrassen bedraagt ten hoogste 1,2 m boven de vloer van het dakterras. Conclusie: Ja, het bestemmingsplan laat toe om een dakterras op de garage aan de Kagerweide 24 te realiseren.	Geen aanpassing bestemmingsplan.
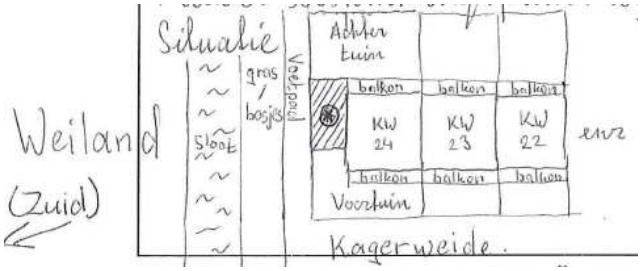		

6
Naam: J.G.M. Matze
Adres: J.P. Gouverneurlaan 42
Postcode en Woonplaats: 2171 ES Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Ik woon in de woning J.P. Gouverneurlaan 42. In het huidige bestemmingsplan is er de mogelijkheid om een lift te realiseren naar de tweede verdieping vanuit de bestaande uitbouw. Het nieuwe bestemmingsplan heeft die mogelijkheid niet. In het kader van langer thuis wonen wil ik die mogelijkheid wel hebben voor het geval ik slecht ter been wordt of in een rolstoel beland.	Voor bestemming Wonen-1 en Wonen-2 wordt in de algemene afwijkingsregels (artikel 29) opgenomen dat een eenpersoonslift toelaatbaar is aan zij- of achtergevel.	Het bestemmingsplan, artikel 29 "algemene afwijkingsregels", wordt aangepast, waarbij dit mogelijk wordt gemaakt met een omgevingsvergunning.

7
Naam: R.J. Batenburg
Adres: Rusthofflaan 28
Postcode en Woonplaats: 2171 EW Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
1. De beperkte en onduidelijke informatievoorziening over de verkleining van de uitbreidingsmogelijkheden is onvoldoende.	De mening over de beperkte en onduidelijke informatievoorziening wordt niet gedeeld. Bij aanvang van de ter inzage termijn van het voorontwerp bestemmingsplan hebben alle eigenaren, van percelen waarvoor geldt dat de bouwvlakken op een andere wijze bestemd worden, een brief gekregen. Hierin is zo goed mogelijk uitgelegd wat de doelstelling en de gevolgen zijn. Daarnaast zijn de eigenaren in de brief uitgenodigd om bij vragen contact op te nemen met de betrokken medewerkers van de gemeente. Uiteraard is dit ook nu nog mogelijk.	Geen aanpassing bestemmingsplan.
2. Ik wil het recht behouden in de toekomst mijn woning uit te breiden, daar waar deze nu wordt ingeperkt.	Naar aanleiding van deze inspraakreactie en gelet op de situering van bebouwing van de aangrenzende percelen is het bouwvlak aan de achterzijde van de woning aangepast overeenkomstig het huidige bestemmingsplan Oost.	Aanpassing bouwvlak Rusthofflaan 28 op verbeelding (plankaart).

10
Naam: P. Natzijl
Adres: Rusthofflaan 26
Postcode en Woonplaats: 2171 EW Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Ik ben het niet eens met de verkleining van uitbreidingsmogelijkheden van mijn woning aan de Rusthofflaan. Meerdere woningen hebben inmiddels diverse meerlaagse uitbreidingen aan de even kant van de Rusthofflaan. De diepe kavels lenen zich daar namelijk uitstekend voor aan die kant van de Rusthofflaan. Het lijkt mij een onrechtvaardige beperking van de mogelijkheden om mijn woning in de toekomst op dezelfde manier uit te breiden. De genoemde reden van overlast door minder privacy en zonlicht is vreemd, daar de huizen rondom juist al meerlaags meerdere meters naar achter zijn gegaan. Mijn advies is om voor de eigenaren van de woningen die door deze beperking worden benadeeld, een uitzondering in het bestemmingsplan te regelen, en de mogelijkheid te bieden om net als de andere uitgevoerde meerlaagse uitbreidingen, hun woning meerlaags te kunnen uitbreiden, conform het huidige plan (en de plannen daarvoor).	Naar aanleiding van deze inspraakreactie en gelet op de situering van bebouwing van de aangrenzende percelen, is het bouwvlak van de woning aangepast overeenkomstig het huidige bestemmingsplan Oost.	Aanpassing bouwvlak Rusthofflaan 26 op verbeelding (plankaart).

13
Naam: J.C. van der Lans
Adres: Rusthofflaan 28a
Postcode en Woonplaats: 2171EW Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Hierbij reageer ik op een brief d.d. 29-08-2016 (zaaknr. 150032) door u verstuurt aan de bewoners Rusthofflaan 26 en 28. Het betreft het Voorontwerpbestemmingsplan Sassenheim-Oost. Mijn vraag aan u is, waarom deze brief niet aan Rusthofflaan 28a is verstuurd. Van mijn beide buren Dhr. Batenburg en Dhr. Natzijl, heb ik vernomen dat zij bezwaar hebben gemaakt tegen de voorgenomen plannen. Door de informatie door beide aan mij gedaan, kan ik het ook niet eens zijn met dit voorontwerpbestemmingsplan.	Naar aanleiding van deze inspraakreactie is telefonisch contact geweest met de indiener van de inspraakreactie en is per email verzocht om het bezwaar in de inspraakreactie te onderbouwen. De gemeente heeft geen onderbouwing ontvangen. De aard van het bezwaar is dan ook niet bekend. Een aantal adressen is door middel van een brief, persoonlijk geïnformeerd. Dit gaat om adressen van woningen waarbij in het voorontwerp bestemmingsplan kleinere bouwvlakken zijn opgenomen dan de bouwvlakken van het geldende bestemmingsplan. Omdat dit geldt voor de buren van bewoner van Rusthofflaan 28a, de woningen Rusthofflaan 26 en 28, hebben de eigenaren van deze woningen een brief ontvangen van de gemeente. Omdat deze situatie niet geldt voor het perceel Rusthofflaan 28a, heeft de indiener van de inspraakreactie deze brief niet ontvangen. Dit is telefonisch en per email aan de indiener van de inspraakreactie meegedeeld.	Geen aanpassing op het perceel Rusthofflaan 28a naar aanleiding van inspraakreactie. Omdat een eerder verleende vrijstelling van het bestemmingsplan niet op juiste wijze was verwerkt, wordt het bestemmingsplan voor dit perceel wel ambtshalve aangepast.

Categorie II: Wijzigingsbevoegdheid

8 Westerbeek
Naam 1: Investia Vastgoed B.V.
Naam 2: F.J. Westerbeek
Namens: P.L.G. Fisser, Menneweg 74, Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
In het voorontwerp bestemmingsplan is het perceel bestemd als Maatschappelijk. Deze bestemming heeft/geeft een dermate onzekere toekomst voor de verhuur van het object dat wij een verruiming van de bestemming Maatschappelijk noodzakelijk achten om verdere leegstand en verpaupering van het object tegen te gaan. Het object is uitermate geschikt voor transformatie naar appartementen (Wonen-3). Dit eventueel in combinatie met Maatschappelijk, het kinderdagverblijf. De markt vraagt naar huurappartementen! Graag gaan wij in overleg met de gemeente om een juiste bestemming te geven aan het pand om tot een mooie passende invulling te komen waar zowel de Gemeente Teylingen als omwonende en de gehele omgeving plezier en gemak van zal ondervinden. Mondeling is de inspraakreactie aangevuld met het verzoek voor deze verruiming van de toegestane functie een wijzigingsbevoegdheid op te nemen.	De gemeente staat open voor overleg. Voorwaarde voor het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid is dat de haalbaarheid van het plan is aangetoond. Omdat er geen concreet plan (inclusief ruimtelijke onderbouwing) is ingediend is op dit moment niet aan te geven of het plan haalbaar is.	Geen aanpassing bestemmingsplan.

9
Naam: S.M. Kiebert
Adres: Molenstraat 15
Postcode en Woonplaats: 2171 GM Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Betreft: Adelborst van Leeuwenlaan 5, 7, 5a, 5b, boxen 1-25		
1. Patiowoningen: Wij verzoeken de wijzigingsbevoegdheid tot woningbouw te handhaven maar zonder vermelding van aantallen en bouwhoogte.	De stedenbouwkundige randvoorwaarden voor deze wijzigingsbevoegdheid zijn aangepast. Het aantal is gehandhaafd, doch de bouwhoogte is aangepast.	De voorwaarden van de wijzigingsbevoegdheid worden aangepast.
2. Woningen/appartementen A. van Leeuwenlaan 5+7: Deze woningen hebben van oudsher een woonbestemming. Nu is het gehele perceel, inclusief de woning 5 en 7, ingekleurd als bedrijf. Graag zien wij dit aangepast naar bestemming wonen.	Op het perceel nr. SSH00A7886G0 is volgens het geldende bestemmingsplan, één dienstwoning toegestaan (Adelborst van Leeuwenlaan 5). Deze specifieke aanduiding zal worden overgenomen in het ontwerpbestemmingsplan Sassenheim Oost.	

12
Naam 1: Advocatenkantoor Zwinkels
Naam 2: B.J.P.M. Zwinkels
Namens: H.J. Beljon, woonachtig aan de Adelborst van Leeuwenlaan 15 te Sassenheim
En namens: Aannemersbedrijf fa. H&B Beljon, gevestigd aan de Adelborst van Leeuwenlaan 15a te Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Betreft Adelborst van Leeuwenlaan 15a		
Ik verzoek u namens de heer Beljon en Aannemersbedrijf fa. H&B Beljon om de milieucategorie van het bedrijf te bepalen op milieucategorie 3.	In het geldende bestemmingsplan is ter plaatse van deze locatie een bedrijf toegestaan met een milieucategorie van maximaal 2, zoals genoemd in de Staat van Bedrijfsactiviteiten. Omdat het aannemersbedrijf valt in een milieucategorie 3 wordt ter plaatse van de betreffende locatie hiervoor een specifieke aanduiding opgenomen op de verbeelding.	In het bestemmingsplan wordt een specifieke aanduiding "Aannemersbedrijf toegestaan" opgenomen.
Voorts verzoek ik u de bouwmaten op zijn bedrijfsperceel te stellen op een goothoogte van 6 meter en een bouwhoogte van 10 meter.	Overeenkomstig het geldende bestemmingsplan wordt een maximale goothoogte opgenomen van 6 meter. De maximale bouwhoogte wordt gesteld op 10 meter.	Maximale (goot- en) bouwhoogte wordt aangepast.
Voor wat betreft de voorwaarden verbonden aan de wijzigingsbevoegdheid verzoek ik u om de voorwaarden te verbreden tot eengezinswoningen met een goothoogte van 7 meter en een bouwhoogte van 12 meter.	De voorwaarden voor toepassing van de wijzigingsbevoegdheid worden aangepast. Aan de zijde van het water zijn woningen met een maximale bouwhoogte van 11 meter toegestaan. In het middengebied geldt een bouwhoogte van 10 meter en aan de kant van de Adelborst van Leeuwenlaan 9 meter. De maximale goothoogte wordt voor alle woningen op maximaal 6 meter gesteld. De gemeente meent dat met deze gevarieerde bouwhoogten enerzijds een statige uitstraling gerealiseerd kan worden(vaartkant) en anderzijds aan te sluiten bij de bouwhoogten van de omgeving.	Voorwaarden wijzigingsbevoegdheid wordt aangepast.
De splitsing tussen de ontwikkeling van Adelborst van Leeuwenlaan 5a en 15a dient nader te worden uitgewerkt door te bepalen dat op het perceel van cliënt maximaal 10 woningen mogen worden gerealiseerd.	Aan de voorwaarden van de wijzigingsbevoegdheid wordt toegevoegd dat de woningdichtheid ten hoogste 25 woningen per hectare bedraagt. Hiermee wordt een evenredige verdeling in verhouding tot de grootte van de twee percelen binnen deze wijzigingsbevoegdheid bereikt.	Voorwaarden wijzigingsbevoegdheid wordt aangepast.

14
Naam: S.M. Kiebert
Adres: Molenstraat 15
Postcode en Woonplaats: 2171 GM Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Betreft: Parklaan 130-134 Bestemming wijzigen naar 'Wonen' i.v.m. plannen om hier grondgebonden woningen te bouwen.	De gemeente kan zich niet vinden in de stedenbouwkundige invulling. Bouwen in de tweede lijn, achter rijwoningen aan de straatzijde, is niet wenselijk. De gemeente staat overigens open voor overleg om de mogelijkheden te bekijken voor een andere invulling van deze locatie.	Geen aanpassing.

Categorie III: Foutief bestemd in VOBP

2
Naam: Kiebert
Adres: Molenstraat 15
Postcode en Woonplaats: 2171 GM Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Betreft: Perceel Parklaan 130a – 134 (eigenaar: Kiebert Beheer BV). Nummer 134 heeft in het huidige bestemmingsplan een goothoogte van 4 meter. In het nieuwe plan is dit 4 meter bouwhoogte geworden. Dit is onjuist. Graag aanpassen naar goothoogte 4 meter. (Zoals het nu is)	In het huidige bestemmingsplan Oost is een maximale goothoogte van 4 meter aangegeven. Deze goothoogte wordt in het ontwerpbestemmingsplan Sassenheim Oost overgenomen. Daaraan wordt een bouwhoogte van 8 meter toegevoegd, vanwege vergelijkbare bouwhoogtes van de omliggende bebouwing.	Op de verbeelding (plankaart) wordt toegevoegd: Goothoogte 4 meter Bouwhoogte 8 meter.

3
Naam: Kiebert
Adres: Molenstraat 15
Postcode en Woonplaats: 2171 GM Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Betreft: Perceel Adelborst Van Leeuwenlaan 5, 7, 5a, 5b, garage 1-24. Zelfstandige woningen. Nummers 5 en 7 staan niet in het bestemmingsplan aangegeven als woonruimte. Graag aanpassen/toevoegen.	Op het betreffende perceel is volgens het bestemmingsplan Oost één dienstwoning toegestaan (Adelborst van Leeuwenlaan 5). Deze specifieke aanduiding zal worden overgenomen in het ontwerpbestemmingsplan Sassenheim Oost.	Op de verbeelding (plankaart) wordt toegevoegd: specifieke functie aanduiding “bedrijfswoning toegestaan”.

11
Naam: J.W.N. Bakker (eigenaar Lindenlaan 32)
Adres: Elbalaan 57
Postcode en Woonplaats: 2161 DZ Lisse

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Betreft: Lindenlaan 32. Voor Lindenlaan 32 geldt alléén categorie 2 (volgens bestemming). Terwijl tankstations onder 3 vallen. Dit moet dus nog worden aangepast.	In het geldende bestemmingsplan is ter plaatse van deze locatie een bedrijf toegestaan met een milieucategorie tot en met categorie 2, zoals genoemd in de Staat van Bedrijfsactiviteiten. Het tankstation aan de Lindelaan verkoopt geen LPG. Volgens de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' valt volgens de staat van bedrijfsactiviteiten een benzineservicestation zonder LPG onder categorie 2. De staat van bedrijfsactiviteiten met een toelichting is opgenomen als bijlage 1 bij de regels van het voorontwerpbestemmingsplan.	Geen aanpassing voor de categorie. Wel een ambtshalve aanpassing: toegevoegd wordt de specifieke functie aanduiding “verkooppunt motorbrandstof”.

15 Zie nummer 11 hierboven.

16
Naam: J. Warmenhoven
Adres: Kerklaan 70
Postcode en Woonplaats: 2171 GD Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
De goothoogte van ons bestaande pand aan de Kerklaan 70-72 is in het huidige bestemmingsplan 6m en nok 11m, in het nieuwe plan staat goothoogte 4m en nokhoogte 8m, dat is een enorme beperking. Vernieuwing als bestaand is dan onmogelijk omdat het huidige pand een hogere goot en nokhoogte heeft. Ik lijd daardoor ernstige schade.	Uit bouwtekeningen en hoogtemetingen blijkt dat goothoogte 4m en nokhoogte 8m voldoende is om als bestaand te vernieuwen. Een goot- en nokhoogte van respectievelijk 6m en 11m is uit stedenbouwkundig oogpunt niet wenselijk. De gemeente vindt het daarom niet gewenst het bestemmingsplan aan te passen. Wanneer er concrete plannen zijn voor vernieuwing tot een hogere goot- en nokhoogte is de gemeente, gelet op het nu nog geldende bestemmingsplan, bereid om tot het moment van de vaststelling van het bestemmingsplan, bij een aanvaardbaar plan, medewerking te verlenen aan deze hogere goot- en nokhoogte.	Geen aanpassingen bestemmingsplan.

De achterbouw krijgt een goothoogte 4m i.p.v. de huidige 6m in het huidige bestemmingsplan. Is daar een goede reden voor?	In het huidige bestemmingsplan Oost is een maximale goothoogte van 6 meter aangegeven. Vanuit stedenbouwkundig oogpunt en in het belang van de directe omwonenden is een verhoging van het gebouw tot een goothoogte van maximaal 6 meter niet (langer) wenselijk. Uit bouwtekeningen blijkt een goothoogte van 4m en een nokhoogte van 6m voldoende om bestaand te vernieuwen.	Geen aanpassingen bestemmingsplan.

Categorie IV: Wijzigingsverzoeken

4
Naam: E.R. Arnoldus en H.C. Kampinga
Adres: Kagerdreef 1 en 3
Postcode en Woonplaats: 2172 HG Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Ervaren meer geluidsoverlast sinds april 2015. Is er een recent geluidsrapport bij de gemeente? Naar onze beleving genereert de Kaagbrug ook erg veel geluidsoverlast.	Om 2016 is naar aanleiding van klachten door een onafhankelijk bureau een geluidsonderzoek uitgevoerd. Hoofdconclusie uit dit rapport is dat de gemeten waarden voldoen aan de vastgestelde plafondwaarde, waardoor Rijkswaterstaat niet gedwongen kan worden maatregelen te treffen omdat het plafond niet is bereikt. De gemeente zal de monitorverslagen in de gaten blijven houden. Het onderzoek en bijbehorend collegevoorstel is: http://www.teylingen.nl/bis/bw/College_B_en_W/Besluiten_van_collegevergaderingen/2016/04/26_april_2016_09_00 punt 15 Akoestisch onderzoek geluid A44 en spoorlijn. Op dit moment is er geen aanleiding het ontwerpbestemmingsplan hierop aan te passen.	Geen aanpassingen bestemmingsplan.

5
Naam: D. Suurd
Adres: Rusthofflaan 69
Postcode en Woonplaats: 2171 EV Sassenheim

Ook namens:

Familie Caspers Rusthofflaan 61	Familie Hoekstra Rusthofflaan 63	Familie Soesbergen Rusthofflaan 65	Mevrouw de Zwart Rusthofflaan 67

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Wij hebben een wens voor in het nieuwe bestemmingsplan 'Sassenheim Oost'. Wij wonen in	Vanuit stedenbouwkundig oogpunt is een dergelijke uitbreiding in hoogte niet wenselijk. Het uitbreiden van	Geen aanpassing bestemmingsplan.

het blok Rusthofflaan 61 t/m 69. Graag zouden wij allemaal de mogelijkheid krijgen om onze woning te verruimen aan de achterzijde. De kavels zijn diep, maar het woonoppervlak is niet erg groot. Met name de bovenverdieping is klein voor gezinnen met opgroeiende kinderen. (42m2). Kunt u in het nieuwe bestemmingsplan het bouwvlak met 3 meter vergroten om ons de mogelijkheid te geven voor een aanbouw van 2 verdiepingen?	de woning op de verdieping kan tot overlast leiden voor de omwonenden, zoals minder privacy of minder (zon)licht. Concreet houdt dit in dat we het bouwvlakken van de woningen aan de Rusthofflaan 61-69 op de plankaart van het bestemmingsplan niet zullen verruimen.	

17
Naam 1: Woonstichting Vooruitgang
Naam 2: J. van Buren
Adres: Hoofdstraat 10
Postcode en Woonplaats: 2171 AT Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
De woonstichting is nu bezig met planning groot onderhoud Kooiflats (Kagerplein, Platanenlaan, Kagervoorde). Andere galerijhekken etc. geen bouwkundige zaken behalve dat er nieuwe liften in de planning zitten. Die kunnen niet in de oude schacht en worden buiten het gebouw geplaatst. Zie tekening. Dit wordt momenteel nader uitgewerkt met architect en liftenfabrikant. Het is niet onze grond namelijk. De vraag is nu of het in het bestemmingsplan past. Zo niet is mijn vraag of het meegenomen kan worden.	Er wordt medewerking verleend aan dit verzoek door in de algemene afwijkingsregels (artikel 29) voor de bestemming Wonen-3 schachten voor liften met een omgevingsvergunning toe te staan buiten het bouwvlak.	Artikel 29 algemene afwijkingsregels wordt aangepast, waarbij deze schachten met omgevingsvergunning mogelijk worden gemaakt.

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan

het bestemmingsplan 'Sassenheim-Oost' met identificatienummer NL.IMRO.1525.BP2015SAS05009-0401 van de gemeente Teylingen.

1.2 bestemmingsplan

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.3 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.4 aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding als het een vlak betreft.

1.5 aanbouw

een toevoeging van een afzonderlijke ruimte aan een hoofdgebouw, dat in bouwkundig opzicht te onderscheiden is van het hoofdgebouw.

1.6 aangebouwd bijgebouw en overkapping

een bijgebouw of overkapping gebouwd tegen een op hetzelfde perceel gelegen hoofdgebouw en/of tegen een op hetzelfde perceel gelegen aan en/of uitbouw en/óf tegen een ander tegen dit hoofdgebouw gebouwd bijgebouw of overkapping.

1.7 aaneengebouwde woningen

bebouwing bestaande uit meer dan twee aaneengebonden grondgebonden woningen.

1.8 aan-huis-gebonden beroep

een vrij beroep, waarvan de activiteiten niet publiek gericht zijn, dat op kleine schaal in een woning door de bewoner wordt uitgeoefend, waarbij de woning primair haar woonfunctie behoudt en de desbetreffende beroepsuitoefening een ruimtelijke uitstraling heeft die in overeenstemming is met de woonfunctie. Zoals arts, notaris of advocaat.

1.9 achtererf

de gronden die behoren bij het hoofdgebouw en gelegen zijn achter de achtergevel van het hoofdgebouw of achter een denkbeeldige lijn in het verlengde daarvan. Zie Figuur 2 in lid 1.121.2.

1.10 afhaalzaak

een detailhandelsbedrijf waar in hoofdzaak kant-en-klare maaltijden en kleine etenswaren, alsmede alcoholvrije dranken en consumptie-ijs worden verkocht voor directe consumptie elders.

1.11 agrarisch bedrijf

een bedrijf, gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of het houden van dieren, nader te onderscheiden in:

a. akker- en vollegrondstuinbouw:

de teelt van gewassen op open grond, daaronder niet begrepen sier-, fruit- en bollenteelt;

b. grondgebonden veehouderij:

het houden van melk- en ander vee (nagenoeg) geheel op open grond;

c. intensieve veehouderij:

de teelt van slacht-, fok-, leg- of pelsdieren in gebouwen en (nagenoeg) zonder weidegang, waarbij de teelt niet afhankelijk is van de agrarische grond als productiemiddel;

d. glastuinbouw:

de teelt van gewassen (nagenoeg) geheel met behulp van kassen;

e. sierteelt:

de teelt van tuin- en potplanten en/of bomen, al dan niet met behulp van kassen en al dan niet gecombineerd met de handel in deze gewassen;

f. fruitteelt:

de teelt van fruit op open grond;

g. bollenteelt:

de teelt van bloembollen in samenhang met de teelt van bolbloemen;

h. intensieve kwekerij:

de teelt van gewassen of dieren (anders dan bij wijze van intensieve veehouderij) (nagenoeg) zonder gebruik te maken van daglicht;

i. een paardenfokkerij:

boomkwekerij: de teelt van bomen al dan niet gecombineerd met de handel daarin.

1.12 antennedrager

een antennemast of andere constructie bedoeld voor de bevestiging van een antenne.

1.13 antenne-installatie

een installatie bestaande uit een antenne, een antennedrager, de bedrading en de al dan niet in een of meer techniekkasten opgenomen apparatuur, met de daarbij behorende bevestigingsconstructie.

1.14 archeologisch onderzoek

een onderzoek verricht door of namens een dienst of instelling die over een opgravingsvergunning beschikt.

1.15 archeologische waarde

de aan een gebied toegekende waarde in verband met de in dat gebied voorkomende overblijfselen uit oude tijden.

1.16 bebouwing

een of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

1.17 bedrijf

een onderneming gericht op het produceren, bewerken, herstellen, installeren of inzamelen van goederen, alsmede verhuur, opslag en distributie van goederen.

1.18 bedrijfswoning

een woning in of bij een gebouw of op een terrein, kennelijk slechts bestemd voor bewoning door (het huishouden van) één persoon, gezin of andere groep personen, die behoort bij en waarvan de bewoning verband houdt met de bedrijfsuitoefening of het beheer van het bedrijf of de instelling op het perceel waarop de woning zich bevindt.

1.19 bedrijfsvloeroppervlakte

de totale vloeroppervlakte van een kantoor, winkel of bedrijf met inbegrip van de daartoe behorende magazijnen en overige dienstruimten; deze wordt gemeten tussen de gevelmuren en/of gemeenschappelijke scheidsmuren.

1.20 bestaand

a. bij bebouwing: een gebouw of een bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan tot stand is gekomen of tot stand zal komen met in achtneming van het bepaalde bij of krachtens de Woningwet en/of de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
b. bij gebruik: het legale gebruik zoals aanwezig op het tijdstip dat het plan ter inzage is gelegd.

1.21 bestaande afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen

afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen, die op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan tot stand zijn gekomen of zullen komen met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Woningwet en/of de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.22 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak.

1.23 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.24 Bevi-inrichting

een bedrijf zoals bedoeld in artikel 2 lid 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen.

1.25 bevoegd gezag

bevoegd gezag zoals bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.26 bordeelprostitutie

prostitutie, waarbij de seksueel-erotische dienstverlening in een besloten daarvoor specifiek bedoelde en ingerichte ruimte wordt aangeboden.

1.27 bouwen

het plaatsen, geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten.

1.28 bouwgrens

de grens van een bouwvlak.

1.29 bouwlaag

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke hoogte of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen binnenwerks is begrensd, dit met inbegrip van de begane grond en een dakterras en met uitsluiting van een zolder en kelder, die beiden lager zijn dan 1,5 m of niet voor verblijf geschikt zijn.

1.30 bouwmarkt

een al dan niet overdekt detailhandelsonderneming, waarin een volledig of nagenoeg volledig assortiment aan bouwmaterialen en doe-het-zelfproducten uit voorraad wordt aangeboden.

1.31 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.32 bouwperceelgrens

een grens van een bouwperceel.

1.33 bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn toegelaten.

1.34 bouwwerk

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

1.35 bijgebouw

een gebouw dat in functioneel en bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan een op hetzelfde bouwperceel gelegen hoofdgebouw.

1.36 café

een horecaonderneming, niet zijnde een discotheek of bar/dancing, uitsluitend of overwegend gericht op het verstrekken van dranken voor consumptie ter plaatse, met als nevenactiviteit het verstrekken van kleine etenswaren, al dan niet ter plaatse bereid.

1.37 consumentenvuurwerk

vuurwerk dat is bestemd voor particulier gebruik.

1.38 cultuurhistorische waarde

de aan een bouwwerk of gebied toegekende waarde in verband met ouderdom en/of historische gaafheid.

1.39 dakkapel

een constructie ter vergroting van een gebouw, die zich tussen de dakgoot en de nok van een dakvlak bevindt, waarbij deze constructie onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak is geplaatst.

1.40 dakopbouw

een constructie ter vergroting van een gebouw, die zich boven de dakgoot bevindt, waarbij deze constructie (deels) boven de oorspronkelijke nok uitkomt en de onderzijden van de constructie in één of beide dakvlak(ken) is (zijn) geplaatst.

1.41 dansschool

een inrichting waarin voorzieningen aanwezig zijn voor het in besloten ruimten dansen en het geven van onderricht daarin, zonder dat zalen worden verhuurd en zonder dat gelegenheid wordt geboden voor het houden van feesten en niet bij het dansonderricht behorende muziek- of dansevenementen.

1.42 dakterras

een buitenruimte, behorende bij het gebruik van het hoofdgebouw, dat bovenop het gehele of een gedeelte van een hoofdgebouw, aanbouw of uitbouw is gesitueerd.

1.43 detailhandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen, verhuren en leveren van goederen aan personen, die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit.

1.44 dienstverlening

het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen, zoals reis- en uitzendbureaus, kapsalons, pedicures, wasserettes, makelaarskantoren, internetwinkels en bankfilialen.

1.45 detailhandel in volumineuze goederen

een detailhandelsonderneming nader te onderscheiden in de volgende branchegroepen:

a. detailhandel met betrekking tot woninginrichting waaronder meubelen, parket, zonwering en vloerbedekking;
b. detailhandel in brand- en explosiegevaarlijke goederen;
c. detailhandel in volumineuze goederen zoals auto's, boten, caravans, tenten, motoren, keukens, badkamers, landbouwwerktuigen en grove bouwmaterialen en daarmee rechtstreeks samenhangende artikelen zoals accessoires, onderhoudsmaterialen, onderdelen en/of materialen;
d. bouwmarkten

1.46 dienstverlenend bedrijf en/of dienstverlenende instelling

een onderneming of instelling waarvan de werkzaamheden bestaan uit het verlenen van economische of maatschappelijke diensten aan derden, waaronder zijn begrepen kapsalons, schoonheidsinstituten, fotostudio's en naar aard daarmee gelijk te stellen bedrijven en inrichtingen, maar met uitzondering van een garagebedrijf en een seksinrichting.

1.47 discotheek of dancing

een horecaonderneming, dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van dranken voor consumptie ter plaatse, in combinatie met het doen beluisteren van overwegend mechanische muziek en het gelegenheid geven tot dansen, feesten en andere daarmee vergelijkbare evenementen.

1.48 dove gevel

een bouwkundige constructie die een ruimte in een gebouw scheidt van de buitenlucht, waarin geen te openen delen aanwezig zijn en met een karakteristieke geluidswering - volgens NEN 5077 - die ten minste gelijk is aan het verschil tussen de geluidsbelasting van die constructie en 33 dB (ingeval van wegverkeerslawaai) en 35 dB(A) (ingeval van industrielawaai), alsmede een bouwkundige constructie waarin alleen bij wijze van uitzondering te openen delen aanwezig zijn, mits die delen niet direct grenzen aan een geluidsgevoelige ruimte, zoals omschreven in artikel 1 van de Wet geluidhinder.

1.49 eerste bouwlaag

de bouwlaag op de begane grond.

1.50 entreeportaal

een ruimte, waarin de hoofdtoegang van de woning is gelegen.

1.51 erf

al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, en, voor zover dit bestemmingsplan deze die inrichting niet verbiedt.

1.52 erfgrens

de volgens het kadaster geldende grens van het erf; als er sprake is van meer aaneengebouwde woningen op één kadastraal perceel, is dit de feitelijke grens van het erf behorende bij de betreffende woning.

1.53 erker

a. is een uitbouw aan een gevel en bestaat hoofdzakelijk uit doorzichtige delen;
b. is rechtstreeks toegankelijk vanuit achtergelegen ruimte en vormt één geheel hiermee;
c. is geen entreeportaal van de woning;
d. tot een erker kan ook een onder het raam gelegen borstwering behoren.

1.54 escortbedrijf

het bedrijfsmatig, of in een omvang alsof die bedrijfsmatig is, prostitutie aanbieden door een natuurlijke persoon, groep van personen of rechtspersoon, die op een andere plaats dan in de bedrijfsruimte wordt uitgeoefend, zoals escortservices en bemiddelingsbureaus.

1.55 evenement

gebeurtenis, gericht op een groot publiek, met betrekking tot kunst, sport, ontspanning, cultuur, thematische markten en andere vertoningen.

1.56 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.57 geluidsgevoelige objecten

woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen, zoals bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder.

1.58 geluidsbeperkende voorziening

een al dan niet gebouwde voorziening kennelijk bedoeld voor het beperken van geluidhinder, zoals een geluidscherm of geluidwal.

1.59 geschakelde woning

bebouwing waarvan het hoofdgebouw door middel van een bijbehorend bouwwerk verbonden is aan een ander hoofdgebouw en waarbij één zijgevel van het hoofdgebouw in de zijdelingse perceelsgrens is gebouwd, dan wel ten minste 1 m uit de zijdelingse perceelsgrens is gebouwd.

1.60 gestapelde woning

een woning, die zich bevindt in een woongebouw, dat bestaat uit twee of meer boven- of nagenoeg boven- elkaar gesitueerde woningen

1.61 groothandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan wederverkopers dan wel aan instellingen of personen ter aanwending in een andere bedrijfsactiviteit.

1.62 hobbykas

een gebouw dat geheel of vrijwel geheel bestaat uit glas of ander doorzichtig materiaal en dat dient voor het hobbymatig telen van planten.

1.63 hoofdgebouw

gebouw, of gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, als meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is.

1.64 horecaonderneming

een onderneming, gericht op één of meer van de navolgende activiteiten:

a. het verstrekken van ter plaatse te nuttigen dranken en/of etenswaar;
b. het exploiteren van zaalaccommodatie;
c. het bedrijfsmatig verstrekken van logies;
d. het bovenstaande al dan niet in combinatie met een vermaaksfunctie, met uitzondering van een erotisch getinte vermaaksfunctie.

1.65 hotel

een horecaonderneming, dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van logies (per nacht) met - al dan niet - als nevenactiviteit het verstrekken van maaltijden en dranken voor consumptie ter plaatse.

1.66 huishouden

persoon of groep van personen, die een huishouding voert, waarbij sprake is van onderlinge verbondenheid en continuïteit in de samenstelling ervan; bedrijfsmatige kamerverhuur wordt daaronder niet begrepen.

1.67 kamerverhuurbedrijf

een samenstel van verblijfsruimten, uitsluitend of mede bestemd of gebruikt om daarin andere dan aan de rechthebbende en de personen behorende tot diens huishouden, woonverblijf, niet in de zin van zelfstandige woongelegenheid, te verschaffen, al dan niet met gehele of gedeeltelijke verzorging.

Een en ander kan onder meer blijken uit het feit, dat voor de kamers afzonderlijk huur wordt berekend en/of betaald en elke kamer zelfstandig wordt bewoond, waarbij al dan niet sprake is van enkele gemeenschappelijke voorzieningen.

Onder de definitie van kamerverhuur valt niet:

- de verhuur van één of twee kamers door de bewoner of eigenaar/bewoner van een woning aan niet meer dan in totaal 4 personen, dit mits de gezamenlijke woonoppervlakte niet meer bedraagt dan 30% van het totale woonoppervlakte van de woning, zulks met een maximum van 40m²; door het gemeentebestuur wordt degene aangewezen, die in het kader van deze regels als bewoner wordt aangemerkt.

1.68 kantoor

een voorziening gericht op het verlenen van diensten op administratief, financieel, architectonisch, juridisch of een daarmee naar aard gelijk te stellen gebied, waarbij het publiek niet of slechts in ondergeschikte mate rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen.

1.69 kap

een constructie van één of meerdere schuine dakvlakken ter afdekking van een gebouw.

1.70 kas

een bouwwerk van glas of ander lichtdoorlatend materiaal met een hoogte van 1,5 m of meer, ten behoeve van de teelt of veredeling van gewassen (trek-, tunnel-, schaduw-, boog-, gaas- en rolkassen daaronder begrepen, maar met uitzondering van schuurkassen).

1.71 kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten

het in een woning door de bewoner op bedrijfsmatige wijze uitoefenen van activiteiten, voor zover sprake is van een inrichting type A, zoals bedoeld in het Activiteitenbesluit, en voor zover de woning in overwegende mate zijn woonfunctie behoudt met een ruimtelijke uitstraling die daarbij hoort.

1.72 kolom

een constructie, die onderdeel uitmaakt van de erfafscheiding, waarbij de hoogte en de langste zijde van het grondvlak van de kolom een verhouding hebben van minimaal 2:1 en de langste zijde en de kortste zijde van dit grondvlak een verhouding hebben van maximaal 2:1.

1.73 kwetsbaar object

een object als bedoeld in artikel 1, onder l van het Besluit van 27 mei 2004, houdende milieukwaliteitseisen voor externe veiligheid van inrichtingen milieubeheer (Besluit externe veiligheid inrichtingen).

1.74 maatschappelijke voorzieningen

educatieve, (para)medische, sociaal-culturele, levensbeschouwelijke en religieuze voorzieningen, voorzieningen ten behoeve van kinderopvang, bejaardentehuizen en voorzieningen ten behoeve van de openbare dienstverlening, evenementen en verenigingsleven, alsmede ondergeschikte detailhandel en horeca in combinatie met en ten dienste van deze voorzieningen.

1.75 ladder voor duurzame verstedelijking

de ladder is een procesvereiste en houdt in dat bij ruimtelijke besluiten moet worden gemotiveerd hoe een zorgvuldige afweging is gemaakt van het ruimtegebruik zoals is vastgelegd in Artikel 3.1.6 lid 2 Besluit ruimtelijke ordening.

1.76 lessenaarsdak

een asymmetrische dakvorm met één hellend dakvlak over (nagenoeg) de volledige breedte of diepte van een gebouw.

1.77 natuurwaarde

de aan een gebied toegekende waarde gekenmerkt door botanische, faunistische, biologische bodemkundige en morfologische elementen, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang.

1.78 NEN

de door de Stichting Nederlands Normalisatie-instituut uitgegeven norm, zoals deze luidde op het moment van vaststelling van het plan.

1.79 nutsvoorzieningen

voorzieningen ten behoeve van het openbare nut, zoals transformatorhuisjes, gasreduceerstations, schakelhuisjes, duikers, bemalingsinstallaties, gemaalgebouwtjes, telefooncellen, voorzieningen ten behoeve van (ondergrondse) afvalinzameling en apparatuur voor telecommunicatie.

1.80 openbaar toegankelijk gebied

Weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid onder b van de Wegenverkeerswet 1994, alsmede pleinen, parken, plantsoenen, openbaar water en ander openbaar gebied dat voor publiek algemeen toegankelijk is, met uitzondering van wegen uitsluitend bedoeld voor de ontsluiting van percelen door langzaam verkeer.

1.81 openbaar water

alle wateren die, al dan niet met enige beperking, voor het publiek bevaarbaar zijn of direct aansluit op openbaar gebied.

1.82 open constructies

erfafscheidingen bestaande uit lichte constructie met een overwegend transparante uitstraling.

1.83 openbare dienstverlening

alle vormen van maatschappelijke, ondersteunende dienstverlening van overheden afkomstig.

1.84 overig bouwwerk

een bouwkundige constructie van enig omvang, geen gebouw zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.85 overkapping

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, voorzien van een gesloten dak.

1.86 patiowoning

een woning, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één huishouden, met een geheel of gedeeltelijk omsloten binnenplaats of binnentuin, gevormd door de gevels van belendende, dan wel op het eigen bouwperceel aanwezige bebouwing.

1.87 peil

a. de bovenkant van de afgewerkte beganegrondvloer voor gebouwen als de bovenkant van de afgewerkte beganegrondvloer ligt tussen 0 en 0,15 m boven het bestaande gemiddelde aansluitende afgewerkte terrein;
b. in alle andere gevallen is dit de bovenkant van het bestaande gemiddelde aansluitende afgewerkte terrein, waarbij plaatselijke, niet bij het verdere verloop van het terrein passende ophogingen of verdiepingen aan de voet van het bouwwerk, anders dan noodzakelijk voor de bouw daarvan, buiten beschouwing blijven.

1.88 permanent geluiddichte gevel (dove gevel)

een bouwkundige constructie die een ruimte in een gebouw scheidt van buitenlucht, waarin geen te openen delen aanwezig zijn en met een karakteristieke geluidswering - volgens NEN 5077 - die ten minste gelijk is aan het verschil tussen de geluidsbelasting van die constructie en 33 dB (ingeval van wegverkeerslawaai) en 35 dB(A) (ingeval van industrielawaai), alsmede een bouwkundige constructie, waarin alleen bij wijze van uitzondering te openen delen aanwezig zijn, mits die delen niet direct grenzen aan een geluidsgevoelige ruimte, zoals omschreven in artikel 1 van de Wet geluidhinder.

1.89 praktijkruimte

een gebouw of een gedeelte daarvan, dat moet voor het beroepsmatig verlenen van diensten op administratief, architectonisch, kunstzinnig, juridisch, medisch, paramedisch, therapeutisch of een daarmee naar aard gelijk stellen gebied.

1.90 prostitutie

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

1.91 prostitutiebedrijf

een seksinrichting of een escortonderneming.

1.92 restaurant

een horecaonderneming, uitsluitend of overwegend gericht op het verstrekken van maaltijden voor consumptie ter plaatse, met als nevenactiviteit het verstrekken van dranken.

1.93 seksinrichting

een voor het publiek toegankelijke besloten ruimte in een gebouw of een vaartuig, waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof het bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden; hieronder wordt ook verstaan een seksbioscoop, escortbedrijf, seksautomatenhal, sekstheater, parenclub, (raam)prostitutiebedrijf en een erotische massagesalon, al dan niet in combinatie met elkaar.

1.94 seksuele dienstverlening

een bedrijfsmatige activiteit gericht op het verrichten van seksuele handelingen en/of het verrichten van erotisch/pornografische vertoningen.

1.95 speeltuin

Een speeltuin of speelplaats, met speelvoorziening bedoeld voor kinderen, die beheerd wordt door een speeltuinorganisatie of -vereniging, die als doel heeft het beheren, exploiteren en in stand houden van een speeltuin, met de daarbij behorende activiteiten en voorzieningen, waaronder mede begrepen kinderopvang en buitenschoolse opvang.

1.96 speelvoorziening

Alle voorzieningen, die uitnodigen om te spelen en te ontmoeten. Naast speeltoestellen zijn dit ook skatebanen, al dan niet verharde trapveldjes en hiermee vergelijkbare voorzieningen.

1.97 Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging'

de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging', die van deze regels deel uitmaakt en als Bijlage 1 is toegevoegd.

1.98 Staat van Horeca-activiteiten

de Staat van Horeca-activiteiten die van deze regels deel uitmaakt en als Bijlage 2 is toegevoegd.

1.99 standplaats

een mobiel (verkoop)punt/ruimte ten behoeve van verkoop of dienstverlening.

1.100 stedenbouwkundig advies

advies dat is opgesteld door een door de gemeente Teylingen aan te wijzen stedenbouwkundige;

1.101 terras

een buiten de besloten ruimte van een inrichting liggend deel van een horecabedrijf waar sta- of zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken kunnen worden geschonken of spijzen voor directe consumptie kunnen worden bereid of verstrekt.

1.102 twee-aaneengebouwde woning

bebouwing bestaande uit twee aaneengebouwde grondgebonden woningen, die samen een bouwblok vormen

1.103 uitbouw

een vergroting van een ruimte van een hoofdgebouw, dat in bouwkundig opzicht te onderscheiden is van het hoofdgebouw.

1.104 verbeelding

voorheen plankaart; de digitale kaart, waarop de bestemmingen van de in het plan begrepen gronden zijn aangegeven.

1.105 verblijfsmiddelen

voor verblijf geschikte - al dan niet aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken - voer- en vaartuigen, arken, caravans, woonwagens en andere soortgelijke verblijfsmiddelen, alsmede tenten, een en ander voor zover geen bouwwerken en/of kampeermiddelen zijnde.

1.106 verkoopvloeroppervlak

de voor het publiek zichtbare en toegankelijke overdekte winkelruimte ten behoeve van de detailhandel; dit is het nettovloeroppervlak inclusief de etalageruimte.

1.107 vliesgevel

een bouwkundige constructie aangebracht aan de buitenzijde van een gevel van een gebouw met een geluidswerende functie ten behoeve van de betrokken gevel van het gebouw, waarbij de afstand tussen de vliesgevel en de gevel van het gebouw ten minste 0,5 m bedraagt.

1.108 voldoende parkeergelegenheid

parkeergelegenheid, waarbij voldaan wordt aan de parkeernormen, zoals die zijn vastgelegd in de op dat moment van toepassing zijnde beleidsregels van de gemeente Teylingen;

1.109 voorgevel

de gevel van het hoofdgebouw die door zijn aard, functie, constructie of ''uitstraling'' als belangrijkste gevel kan worden aangemerkt.

1.110 voorgevelrooilijn

de lijn waarin de voorgevel van een hoofdgebouw is gelegen, alsmede het verlengde daarvan. Zie Figuur 1 in lid 1.121.1

1.111 vrijstaand bijgebouw

een vrijstaand gebouw dat in functioneel en bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan een op hetzelfde bouwperceel gelegen hoofdgebouw.

1.112 vrijstaande woning

een niet-aangebouwde woning.

1.113 Wabo

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.114 Wgh

de Wet geluidhinder.

1.115 Wgh-inrichting

bedrijf, zoals bedoeld in artikel 2.1 lid 3 van het Besluit omgevingsrecht, die in belangrijke mate geluidshinder kan veroorzaken.

1.116 winkel

een gebouw dat een ruimte omvat, welke door zijn indeling kennelijk is bedoeld om te worden gebruikt voor de uitoefening van detailhandel.

1.117 woning

een complex van ruimten, dat blijkens zijn indeling en inrichting bestemd is voor huisvesting van niet meer dan één huishouden.

1.118 zadeldak

twee tegen elkaar geplaatste hellende dakvlakken boven twee (nagenoeg) evenwijdige muren, waarbij de andere muren tot onder of even boven de dakschilden zijn opgetrokken.

1.119 zijerf

de gronden die behoren bij het hoofdgebouw en gelegen zijn aan de zijkant(en) van het hoofdgebouw en tussen een denkbeeldige lijn in het verlengde van de voor- en achtergevel van het hoofdgebouw. Zie Figuur 2 in lid 1.121.2.

1.120 zwembad

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat dient als zwemvoorziening voor de bewoner van de woning op het betreffende perceel en zijn gasten.

1.121 FIGUREN

1.121.1 Figuur 1

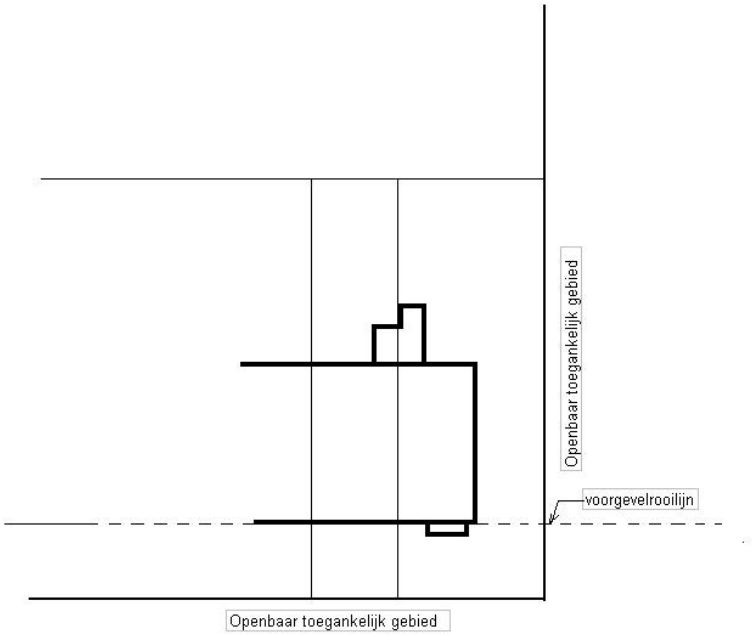

1.121.2 Figuur 2

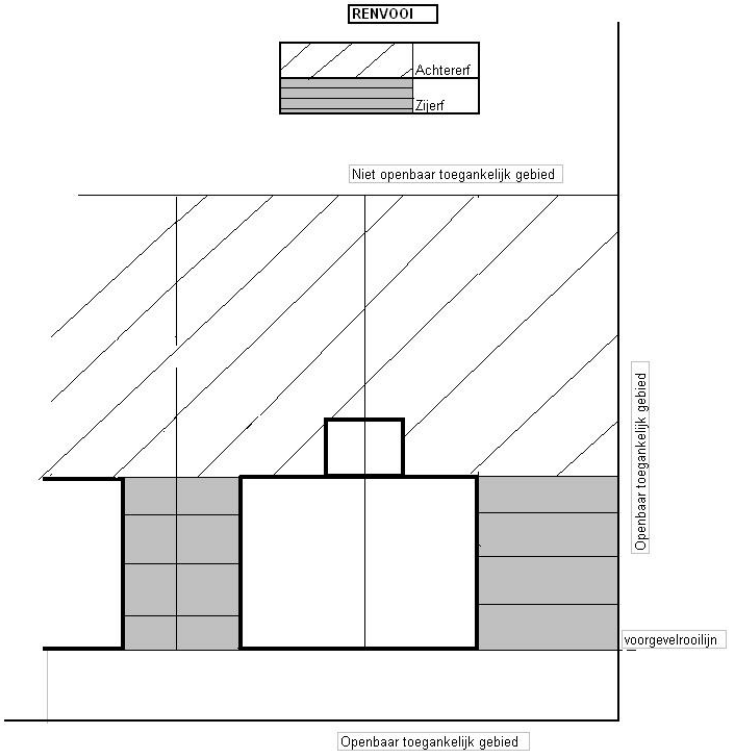

1.121.3 Figuur D

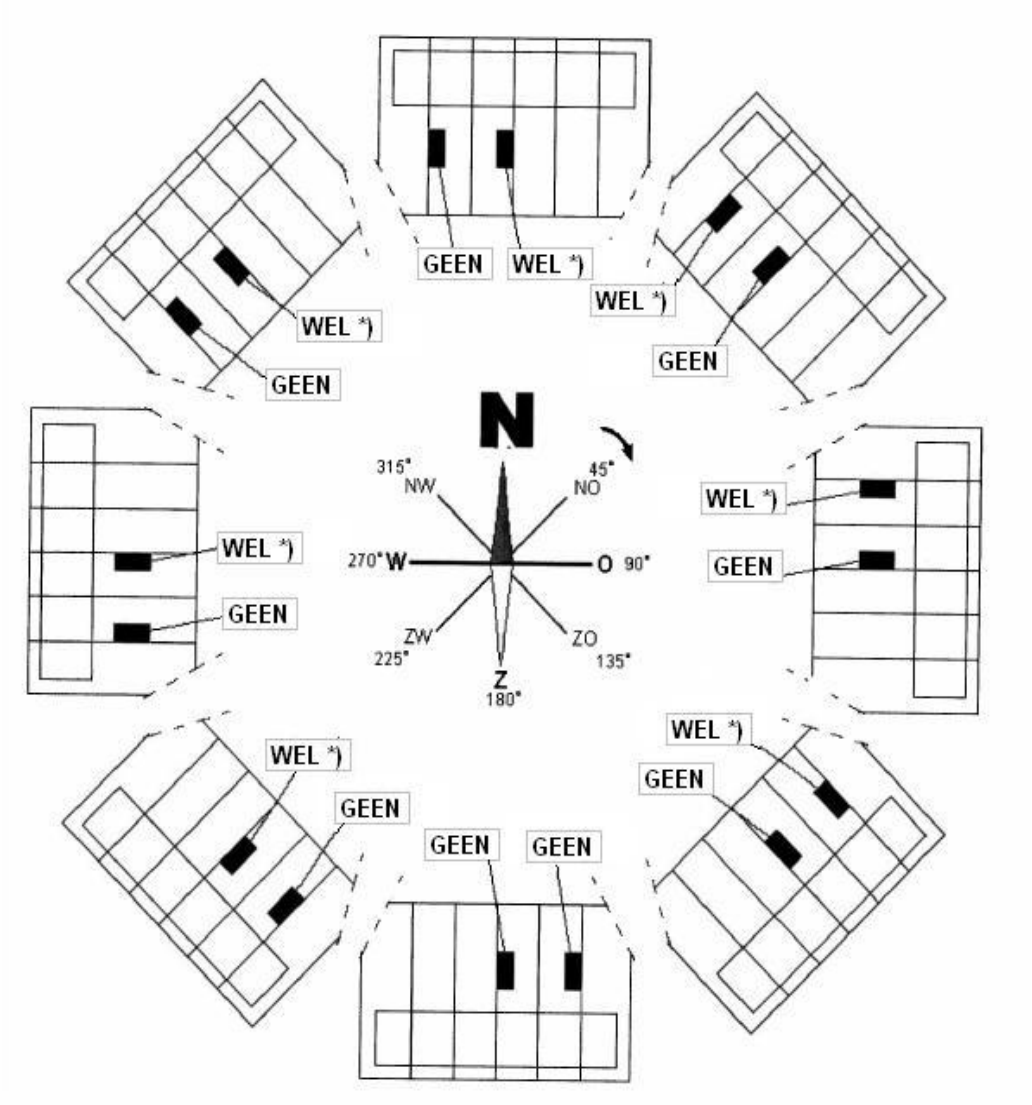

FIGUUR D

WEL = WEL nadelige verandering van de bezonningssituatie op aangrenzende perceel
GEEN = GEEN nadelige verandering van de bezonningssituatie op aangrenzende perceel
*) Er is ook GEEN nadelige verandering van de bezonningssituatie op het aangrenzende perceel als ter plaatse van 'WEL' het op te richten bouwwerk over een lengte van minimaal **80**% tegen een gebouw op het aangrenzende erf is gebouwd. 2011

-

Artikel 2 Wijze van meten

Bij het toepassen van deze regels wordt als volgt gemeten/gerekend:

2.1 afstand

de afstand tussen bouwwerken onderling alsmede de afstand van bouwwerken tot bouwperceelsgrenzen wordt daar gemeten waar deze afstand het kleinst is.

2.2 bouwhoogte van een antenne-installatie

a. in geval van een vrijstaande (schotel)antenne-installatie: tussen het peil en het hoogste punt van de (schotel)antenne-installatie;
b. in geval van een op of aan een bouwwerk gebouwde (schotel)antenne-installatie: tussen de voet van de (schotel)antenne-installatie en het hoogste punt van de (schotel)antenne-installatie.

2.3 bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

Bij ondergrondsbouwen: vanaf peil tot aan de bovenkant van de laagst gelegen afgewerkte vloer onder peil van een bouwwerk/gebouw.

2.4 breedte, lengte en diepte van een bouwwerk

tussen (de lijnen getrokken door) de buitenzijde van de gevels en het hart van de scheidingsmuren; bij afwezigheid van een gevel: de rand van het bouwwerk geprojecteerd op het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.5 vloeroppervlakte

de gebruiksoppervlakte volgens het geldende Bouwbesluit.

2.6 dakhelling

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

2.7 goothoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot c.q. de druiplijn, het boeibord, of een ander, daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.8 inhoud van een bouwwerk

tussen de onderzijde van de beganegrondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.9 oppervlakte van een bouwwerk met wanden

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.10 bedrijfsvloeroppervlakte

de totale vloeroppervlakte van een kantoor, winkel of bedrijf met inbegrip van de daartoe behorende magazijnen en overige dienstruimten.

2.11 de oppervlakte van een bouwwerk zonder wanden, zoals open overkappingen en daarmee vergelijkbare bouwwerken, geen gebouwen zijnde

het overdekte grondoppervlak, dat loodrecht gelegen is onder het dakoppervlak.

2.12 diepte en breedte van aanbouwen, uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen

De diepte van aanbouwen, uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en –overkappingen aan de achtergevel wordt gemeten haaks vanuit de betreffende achtergevel van het hoofdgebouw.

De breedte van aanbouwen, uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en –overkappingen

aan de zijgevel wordt gemeten haaks vanuit de betreffende zijgevel van het hoofdgebouw.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Agrarisch

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Agrarisch aangewezen gronden zijn bestemd voor de uitoefening van agrarische doeleinden met de verkoop van eigen agrarische producten, als ondergeschikt bestanddeel van de totale bedrijfsuitoefening en de bij deze bestemming behorende voorzieningen zoals groen, water, nutsvoorzieningen en voet- en fietspaden. groen, water op perceelsniveau, nutsvoorzieningen, parkeervoorzieningen, laad- en losvoorzieningen en toegangswegen.

3.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

3.2.1 Gebouwen en overkappingen

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. gebouwen en overkappingen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. de bouwhoogte van gebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
c. de goothoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
d. de totale oppervlakte van gebouwen en overkappingen binnen het bouwvlak bedraagt 100% van het bouwvlak;
e. de afstand van gebouwen tot de bouwperceelsgrens bedraagt ten minste 1 m, tenzij het gebouw in de bouwperceelgrens is gebouwd;
f. als gebouwen op een bouwperceel niet aaneen worden gebouwd, geldt een onderlinge afstand van ten minste 1 m.

3.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. in afwijking van lid a bedraagt de bouwhoogte van erfafscheidingen voor de voorgevelrooilijn ten hoogste 1 m;
c. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
d. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, waaronder reclamezuilen, bedraagt ten hoogste 3 m.

3.2.3 Bedrijfswoningen

a. een bedrijfswoning mag uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning' en binnen een bouwvlak worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van een bedrijfswoning bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
c. de goothoogte van een bedrijfswoning bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
d. de maximum inhoud van een bedrijfswoning bedraagt 750 m³.

Artikel 4 Bedrijf

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Bedrijf aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. ter plaatse van de aanduiding 'bedrijf tot en met categorie 1': bedrijven uit ten hoogste categorie 1 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging';
b. ter plaatse van de aanduiding 'bedrijf tot en met categorie 2': bedrijven uit ten hoogste categorie 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging';
c. ter plaatse van de aanduiding 'bedrijf tot en met categorie 3.1': bedrijven uit ten hoogste categorie 3.1 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging';
d. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - aannemer': ook een aannemersbedrijf met werkplaats met een bedrijfsvloeroppervlak van meer dan 1000 m^2 uit ten hoogste categorie 3.1 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging';
e. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - groothandel in verfproducten': ook een groothandel in verfproducten uit ten hoogste categorie 3.1 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging';
f. uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning': ook een bedrijfswoning;
g. kantoor, als niet-zelfstandig onderdeel van een bedrijf, waarbij per bedrijfskavel het kantoorgedeelte ten hoogste 50% van de bedrijfsvloeroppervlakte mag bedragen, tot een maximum van 2.000 m²;
h. ter plaatse van de aanduiding 'verkooppunt motorbrandstoffen zonder lpg' ook voor een verkooppunt van motorbrandstoffen zonder lpg, alsmede daarbij behorende andere detailhandel, met dien verstande dat andere detailhandel uitsluitend mag plaatsvinden in combinatie met een bemand tankstation;
i. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals groen, water, nutsvoorzieningen en parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen en laad- en losvoorzieningen.

4.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

4.2.1 Gebouwen en overkappingen

a. gebouwen en overkappingen worden binnen het aangegeven bouwvlak gebouwd;
b. de bouwhoogte van gebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)'aangegeven bouwhoogte;
c. de goothoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
d. de totale oppervlakte van gebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste het met de maatvoeringsaanduiding aangegeven 'maximum bebouwingspercentage (%)' van het bouwperceel; als er geen bebouwingspercentage is aangegeven, geldt een bebouwingspercentage van 100% van het bouwvlak;
e. de afstand van gebouwen tot de bouwperceelgrens bedraagt ten minste 1 m, tenzij het gebouw in de bouwperceelgrens is gebouwd;
f. als gebouwen op een bouwperceel niet aaneen worden gebouwd, geldt een onderlinge afstand van ten minste 1 m.

4.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
c. de bouwhoogte van lichtmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
d. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, waaronder reclamezuilen, bedraagt ten hoogste 3 m.

4.2.3 Bedrijfswoningen

a. een bedrijfswoning mag uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning' en binnen een bouwvlak worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van een bedrijfswoning bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
c. de goothoogte van een bedrijfswoning bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
d. de gezamenlijk oppervlakte van aanbouwen, uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen van het bij de bedrijfswoning behorende bouwperceel bedraagt ten hoogste 50% van het zijerf en achtererf met een maximum van 100 m²; hierbij moet ten minste 25 m² van het zij- en/of achtererf onbebouwd en onoverdekt blijven, uitgezonderd bouwpercelen waarbij het zij- en achtererf minder bedraagt dan 25 m².

4.3 Specifieke gebruiksregels

Met betrekking tot het gebruik gelden de volgende regels:

a. Bevi-inrichting zijn niet toegestaan;
b. opslag van meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk is niet toegestaan;
c. Wgh-inrichting zijn niet toegestaan;
d. opslag van goederen met een stapelhoogte van ten hoogste 3 meter is toegestaan;
e. prostitutiebedrijven zijn niet toegestaan.

4.4 Afwijken van de gebruiksregels

4.4.1 Afwijken van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging'.

Afwijken van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging'.

Het bevoegd gezag kan met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 4.1:

a. om bedrijven toe te laten uit een categorie hoger dan in lid 4.1 genoemd, voor zover het betrokken bedrijf naar aard en invloed op de omgeving (gelet op de specifieke werkwijze of bijzondere verschijningsvorm) geacht kan worden te behoren tot de volgens lid 4.1 toegelaten categorieën van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging';
b. om bedrijven toe te laten die niet in de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging' zijn genoemd, voor zover het betrokken bedrijf naar aard en invloed op de omgeving geacht kan worden te behoren tot de volgens lid 4.1 toegelaten categorieën van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging';

met inachtneming van de volgende bepalingen:

- Bevi-inrichtingen zijn niet toegestaan;
- Wgh-inrichtingen zijn niet toegestaan;

4.4.2 Zaaksgebonden overgangsrecht

a. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf – zaaksgebonden overgangsrecht' mag in afwijking van het bepaalde in lid 4.1 het bestaande gebruik als motorbrandstofverkooppunt zonder LPG worden voortgezet;
b. het gebruik als motorbrandstofverkooppunt zonder LPG mag niet worden hervat, indien dit gebruik gedurende een periode van ten minste 1 jaar gestaakt is geweest.

Artikel 5 Detailhandel

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Detailhandel aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. detailhandel en dienstverlening;
b. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals groen, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, nutsvoorzieningen en water.

5.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

5.2.1 Gebouwen en overkappingen

a. gebouwen en overkappingen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. de bouwhoogte van gebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
c. de goothoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
d. bij gebouwen mag de goothoogte worden doorbroken met dakkapellen onder de voorwaarde, dat deze constructie minimaal 0,5 m onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak minimaal 0,5 m boven de goot is geplaatst;
e. de totale oppervlakte van gebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste het met de aanduiding aangegeven 'maximum bebouwingspercentage (%)' van het bouwperceel;
f. de afstand van gebouwen tot de bouwperceelgrens bedraagt ten minste 1 m, tenzij het gebouw in de bouwperceelgrens is gebouwd;
g. als gebouwen op een bouwperceel niet aaneen worden gebouwd, geldt een onderlinge afstand van te n minste 1 m.

5.2.2 Bouwwerken geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. in afwijking van lid a bedraagt de bouwhoogte van erfafscheidingen voor de voorgevelrooilijn ten hoogste 1 m;
c. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
d. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, waaronder reclamezuilen, bedraagt ten hoogste 3 m.

5.3 Specifieke gebruiksregels

Met betrekking tot het gebruik gelden de volgende regels:

a. de opslag van meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk is niet toegestaan;
b. verkooppunten voor motorbrandstoffen zijn niet toegestaan;
c. prostitutiebedrijven zijn niet toegestaan;
d. detailhandel in volumineuze goederen is niet toegestaan.

Artikel 6 Gemengd

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Gemengd aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen met de mogelijkheid van aan-huis-gebonden beroepen;
b. detailhandel en dienstverlening; uitsluitend op de begane grond
c. horecabedrijven uit ten hoogste categorie 1c van de Staat van Horeca-activiteiten, uitsluitend op de begane grond;
d. bedrijf uit te hoogste categorie 1 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging' uitsluitend op de begane grond
e. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals groen, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, nutsvoorzieningen en water.

6.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

6.2.1 Hoofdgebouwen

a. hoofdgebouwen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. de bouwhoogte van hoofdgebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
c. de goothoogte van hoofdgebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
d. bij hoofdgebouwen mag de goothoogte worden doorbroken met dakkapellen onder de voorwaarde, dat deze constructie minimaal 0,5 m onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak minimaal 0,5 m boven de goot is geplaatst;
e. de afstand van hoofdgebouwen tot de bouwperceelgrens bedraagt ten minste 1 m, tenzij het gebouw in de bouwperceelgrens is gebouwd;
f. als hoofdgebouwen op een bouwperceel niet aaneen worden gebouwd, geldt een onderlinge afstand van ten minste 1 m.
g. bij hoofdgebouwen mag de goothoogte worden doorbroken met een dakopbouw op een zadeldak onder de voorwaarde, dat de dakhelling van dit zadeldak maximaal 30 graden bedraagt.

6.2.2 Balkons

Balkons mogen ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - overbouwing' de bouwgrens overschrijden met meer dan 1,5 m, tot maximaal het aangeduide vlak.

6.2.3 Dakterrassen

Voor dakterrassen, die nog niet aanwezig zijn tijdens de ter inzage legging van dit bestemmingsplan, gelden de volgende regels:

a. dakterrassen zijn toegestaan op de achtergevel en/of zijgevel van het hoofdgebouw en op aan- en uitbouw als zowel de achtergevel als de zijgevel is gericht naar openbaar toegankelijk gebied;
b. dakterrassen zijn niet toegestaan aan de voorgevel van de woning;
c. de bouwhoogte van terrashekken ten behoeve van dakterrassen bedraagt ten hoogste 1,2 m boven de vloer van het dakterras.

6.2.4 Bouwwerken geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. in afwijking van lid a bedraagt de bouwhoogte van erfafscheidingen voor de voorgevelrooilijn ten hoogste 1 m;
c. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
d. de bouwhoogte van lichtmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
e. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, waaronder reclamezuilen, bedraagt ten hoogste 3 m.

6.3 Specifieke gebruiksregels

Ten aanzien van het gebruik gelden de volgende regels:

a. de uit te oefenen functie van bijgebouwen is ondergeschikt aan de woonfunctie;
b. de opslag van meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk is niet toegestaan;
c. verkooppunten voor motorbrandstoffen zijn niet toegestaan;
d. detailhandel in volumineuze goederen is niet toegestaan.
e. prostitutiebedrijven zijn niet toegestaan.

f. een aan-huis-gebonden beroep mag uitsluitend worden uitgeoefend met inachtneming van de volgende regels:
1. de woonfunctie blijft als primaire functie gehandhaafd;
2. de vloeroppervlakte ten behoeve van aan-huis-gebonden beroepen bedraagt ten hoogste 30% van de vloeroppervlakte van de betrokken woning, inclusief aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen, met een maximum van 50 m² met inachtneming van de volgende voorwaarden:
- ten behoeve van de activiteiten is voorzien in voldoende parkeergelegenheid;
- het gebruik heeft geen nadelige invloed op de afwikkeling van het verkeer;
- het gebruik van vrijstaande bijgebouwen is niet toegestaan;
- er vindt geen horeca en geen detailhandel plaats, uitgezonderd een beperkte verkoop ondergeschikt aan een beroep aan huis.

6.4 Afwijken van de gebruiksregels

6.4.1 Afwijken van de Staat van Horeca-activiteiten

Het bevoegd gezag kan met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 6.1:

a. om horecabedrijven toe te laten in één categorie hoger dan in lid 6.1, voor zover het betrokken horecabedrijf naar aard en invloed op de omgeving (gelet op de specifieke werkwijze of de bijzondere verschijningsvorm) geacht kan worden te behoren tot de categorieën, zoals in lid 6.1 genoemd;
b. om horecabedrijven toe te laten die niet in de Staat van Horeca-activiteiten zijn genoemd, voor zover het betrokken horecabedrijf naar aard en invloed op de omgeving geacht kan worden te behoren tot de categorieën, zoals in lid 4.1 genoemd.

6.4.2 Afwijken van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging'

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 6.1:

a. om bedrijven toe te laten uit een categorie hoger dan in lid 6.1 genoemd, voor zover het betrokken bedrijf naar aard en invloed op de omgeving (gelet op de specifieke werkwijze of bijzondere verschijningsvorm) geacht kan worden te behoren tot de volgens lid 6.1 toegelaten categorieën van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging';
b. om bedrijven toe te laten die niet in de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging' zijn genoemd, voor zover het betrokken bedrijf naar aard en invloed op de omgeving geacht kan worden te behoren tot de volgens lid 6.1 toegelaten categorieën van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging';

met inachtneming van de volgende bepalingen:

1. Bevi-inrichtingen zijn niet toegestaan;
2. Wgh-inrichtingen zijn niet toegestaan;

6.4.3 Afwijken voor kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 6.1 voor het toestaan van kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten met in achtneming van de volgende regels:

a. de activiteiten worden door de bewoner uitgeoefend;
b. de woning behoudt in overwegende mate haar woonfunctie en heeft een ruimtelijke uitstraling, die met de woonfunctie in overeenstemming is;
c. de vloeroppervlakte ten behoeve van kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten bedraagt ten hoogste 30% van de vloeroppervlakte van de betrokken woning inclusief aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen met een maximum van 50 m;
d. het gebruik van vrijstaande bijgebouwen is niet toegestaan;
e. het gebruik heeft geen nadelige invloed op de afwikkeling van het verkeer;
f. ten behoeve van de activiteiten is voorzien in voldoende parkeergelegenheid;
g. seksinrichtingen zijn niet toegestaan.

Artikel 7 Groen

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Groen aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groen, water, speelvoorzieningen, duikers en voet- en fietspaden;
b. voorzieningen ten behoeve van gescheiden inzameling, wegmeubilair;
c. ter plaatse van de aanduiding 'geluidswal': geluidwerende voorzieningen in de vorm van een aarden verhoging;
d. nutsvoorzieningen.

7.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van speelvoorzieningen bedraagt ten hoogste 4 m;
c. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde, bedraagt ten hoogste 3 m;

Artikel 8 Horeca

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Horeca aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. horecabedrijven uit categorie 1 van de Staat van Horeca-activiteiten;
b. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals groen, water, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen en nutsvoorzieningen.

8.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

8.2.1 Gebouwen en overkappingen

a. gebouwen en overkappingen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. de bouwhoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
c. de goothoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
d. bij gebouwen mag de goothoogte worden doorbroken met dakkapellen onder de voorwaarde, dat deze constructie minimaal 0,5 m onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak minimaal 0,5 m boven de goot is geplaatst;
e. de bouwhoogte van overkappingen bedraagt ten hoogste 3 m;
f. de totale oppervlakte van gebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste 100% van het bouwvlak;
g. de afstand van gebouwen tot de bouwperceelgrens bedraagt ten minste 1 m, tenzij het gebouw in de bouwperceelgrens is gebouwd;
h. als gebouwen op een bouwperceel niet aaneen worden gebouwd, geldt een onderlinge afstand van ten minste 1 m.

8.2.2 Bouwwerken geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. in afwijking van lid a bedraagt de bouwhoogte van erfafscheidingen voor de voorgevelrooilijn ten hoogste 1 m;
c. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
d. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, waaronder reclamezuilen, bedraagt ten hoogste 3 m;

8.3 Afwijken van de gebruiksregels

Afwijken van de Staat van Horeca-activiteiten:

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 8.1:

a. om horecabedrijven toe te laten in één categorie hoger dan in lid 8.1, voor zover het betrokken horecabedrijf naar aard en invloed op de omgeving (gelet op de specifieke werkwijze of de bijzondere verschijningsvorm) geacht kan worden te behoren tot de categorieën zoals in lid 8.1 genoemd;
b. om horecabedrijven toe te laten die niet in de Staat van Horeca-activiteiten zijn genoemd, voor zover het betrokken horecabedrijf naar aard en invloed op de omgeving geacht kan worden te behoren tot de horecacategorieën, zoals in lid 8.1 genoemd.

Artikel 9 Kantoor

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Kantoor aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. kantoren;
b. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals groen, water, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen en nutsvoorzieningen.

9.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

9.2.1 Gebouwen en overkappingen

a. gebouwen en overkappingen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. in afwijking van het bepaalde onder a zijn overkappingen ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - overkapping' toegestaan buiten het bouwvlak;
c. de bouwhoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de maatvoeringsaanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
d. de goothoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
e. de bouwhoogte van overkappingen bedraagt ten hoogste 3 m;
f. bij gebouwen mag de goothoogte worden doorbroken met dakkapellen onder de voorwaarde, dat deze constructie minimaal 0,5 m onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak minimaal 0,5 m boven de goot is geplaatst;
g. de totale oppervlakte van gebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste 100% van het bouwvlak;
h. de afstand van gebouwen tot de bouwperceelgrens bedraagt ten minste 1 m, tenzij het gebouw in de bouwperceelgrens is gebouwd;
i. als gebouwen op een bouwperceel niet aaneen worden gebouwd, geldt een onderlinge afstand van ten minste 1 m;

9.2.2 Bouwwerken geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. in afwijking van punt a bedraagt de bouwhoogte van erfafscheidingen voor de voorgevelrooilijn ten hoogste 1 m;
c. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
d. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, waaronder reclamezuilen, bedraagt ten hoogste 3 m.

Artikel 10 Maatschappelijk

10.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Maatschappelijk aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. maatschappelijke voorzieningen;
b. ter plaatse van de aanduiding 'atelier' een atelier;
c. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van detailhandel - kringloopwinkel', een kringloopwinkel;
d. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van detailhandel - depot kringloopwinkel', een depot ten behoeve van de onder sub c genoemde kringloopwinkel;
e. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals groen, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, nutsvoorzieningen en water.

10.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

10.2.1 Gebouwen en overkappingen

a. gebouwenen en overkappingen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. de bouwhoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)'aangegeven bouwhoogte;
c. de goothoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
d. bij gebouwen mag de goothoogte worden doorbroken met dakkapellen onder de voorwaarde, dat deze constructie minimaal 0,5 m onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak minimaal 0,5 m boven de goot is geplaatst;
e. de bouwhoogte van overkappingen bedraagt 3 m;
f. de totale oppervlakte van gebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste het met de maatvoeringsaanduiding aangegeven 'maximum bebouwingspercentage (%)' van het bouwperceel; als er geen bebouwingspercentage is aangegeven, geldt een bebouwingspercentage van 100% van het bouwvlak;
g. de afstand van gebouwen tot de bouwperceelgrens bedraagt ten minste 1 m, tenzij het gebouw in de bouwperceelgrens is gebouwd;
h. als gebouwen op een bouwperceel niet aaneen worden gebouwd, geldt een onderlinge afstand van ten minste 1 m;

10.2.2 Bouwwerken geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. in afwijking van sub a bedraagt de bouwhoogte van erfafscheidingen voor de voorgevelrooilijn ten hoogste 1 m;
c. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
d. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, waaronder reclamezuilen, bedraagt ten hoogste 3 m.

Artikel 11 Recreatie

11.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Recreatie aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. recreatieve en sportieve dienstverlening;
b. sportvelden;
c. ter plaatse van de aanduiding 'speeltuin': een speeltuin;
d. ter plaatse van de aanduiding 'sportschool': een sportschool;
e. ter plaatse van de aanduiding 'dansschool', een dansschool;
f. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals speelvoorzieningen, groen, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, nutsvoorzieningen, voet- en fietspaden, water, wegen en overige verkeersvoorzieningen.

11.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

11.2.1 Gebouwen en overkappingen

a. gebouwenen en overkappingen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. de bouwhoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de maatvoeringsaanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
c. de goothoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
d. bij gebouwen mag de goothoogte worden doorbroken met dakkapellen onder de voorwaarde, dat deze constructie minimaal 0,5 m onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak minimaal 0,5 m boven de goot is geplaatst;
e. de bouwhoogte van overkappingen bedraagt ten hoogste 3 m;
f. ter plaatse van de aanduiding 'speeltuin' gelden de volgende bouwregels:
    1. in afwijking van punt a mogen gebouwen ook buiten het bouwvlak worden gebouwd;
    2. de totale oppervlakte van gebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste het met de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage (%)' aangegeven percentage van het bouwperceel;
    3. de hoogte van speeltoestellen mag niet meer bedragen dan 8 m
g. de afstand van gebouwen tot de bouwperceelgrens bedraagt ten minste 1 m, tenzij het gebouw in de bouwperceelgrens is gebouwd;
h. als gebouwen op een bouwperceel niet aaneen worden gebouwd, geldt een onderlinge afstand van ten minste 1 m.

11.2.2 Bouwwerken geen gebouwen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. De bouwhoogte van speeltoestellen bedraagt ten hoogste 8 m;
c. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
d. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, waaronder reclamezuilen, bedraagt ten hoogste 3 m.

Artikel 12 Sport

12.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Sport aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. sportvoorzieningen;
b. evenementen;
c. reclame-uitingen;
d. kinderopvang en naschoolse opvang, uitsluitend ter plaatse van gebouwen;
e. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals groen, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, nutsvoorzieningen, water, paden, wegen en overige verkeersvoorzieningen.

12.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

12.2.1 Gebouwen en overkappingen

a. gebouwenen en overkappingen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. de bouwhoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
c. de goothoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
d. bij gebouwen mag de goothoogte worden doorbroken met dakkapellen onder de voorwaarde, dat deze constructie minimaal 0,5 m onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak minimaal 0,5 m boven de goot is geplaatst;
e. de bouwhoogte van overkappingen bedraagt ten hoogste 3 m;
f. de totale oppervlakte van gebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste het met de aanduiding aangegeven 'maximum bebouwingspercentage (%)' van het bouwperceel.
g. de afstand van gebouwen tot de bouwperceelgrens bedraagt ten minste 1 m, tenzij het gebouw in de bouwperceelgrens is gebouwd;
h. als gebouwen op een bouwperceel niet aaneen worden gebouwd, geldt een onderlinge afstand van ten minste 1 m.

12.2.2 Bouwwerken geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van terreinafscheidingen bedraagt ten hoogste 3 m;
b. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
c. de bouwhoogte van lichtmasten bedraagt ten hoogste 18 m;
d. de bouwhoogte van ballenvangers bedraagt ten hoogste 6 m;
e. de bouwhoogte van reclameborden bedraagt ten hoogste 4 m;
f. de bouwhoogte van een scorebord bedraagt ten hoogste 5 m;
g. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, bedraagt ten hoogste 3 m.

Artikel 13 Tuin

13.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Tuin aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. tuinen bij de op de aangrenzende gronden gelegen hoofdgebouwen;
b. parkeren bij de op de aangrenzende gronden gelegen hoofdgebouwen;
c. perceelontsluitingen;
d. erkers ten behoeve van het wonen;
e. luifel ter plaatse van entree van hoofdgebouwen;
f. nutsvoorzieningen.

13.2 Bouwregels

13.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, worden gebouwd;
b. in afwijking van het bepaalde onder a mag ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - carport' een carport van ten hoogste 3 m worden gebouwd.

13.2.2 Specifieke bouwregels erkers

a. in afwijking van het bepaalde in lid 13.2.1 is het toegestaan op deze gronden erkers te bouwen;
b. voor erkers aan de voorgevel van hoofdgebouwen gelden de volgende regels:
1. de diepte, gemeten vanuit de voorgevel van het hoofdgebouw, bedraagt ten hoogste 1,5 m;
2. de breedte van de erker bedraagt ten hoogste 50% van de breedte van de gevel;
3. de bouwhoogte bedraagt ten hoogste de hoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,30 m, hierbij mag de bouwhoogte niet meer bedragen dan de aanwezige goothoogte van de betreffende voorgevel;
4. in afwijking van het bepaalde onder 3 bedraagt de bouwhoogte van erkers gebouwd tegen gestapelde woningen ten hoogste de hoogte van de bovenste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,3 m, hierbij mag de bouwhoogte niet meer bedragen dan de aanwezige goothoogte van de betreffende voorgevel;
5. de afstand van de erker tot het betreffende openbaar toegankelijk gebied bedraagt ten minste 1,5 m.

c. voor erkers aan de zijgevel van hoofdgebouwen gelden de volgende regels:
1. de diepte, gemeten vanuit de zijgevel van het hoofdgebouw, bedraagt ten hoogste 1,5 m;
2. de breedte bedraagt ten hoogste 30% van de breedte van de zijgevel van het hoofdgebouw;
3. de bouwhoogte bedraagt ten hoogste de hoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,30 m, hierbij mag de bouwhoogte niet meer bedragen dan de aanwezige goothoogte van de betreffende zijgevel ;
4. in afwijking van het bepaalde onder 3 bedraagt de bouwhoogte van erkers gebouwd tegen gestapelde woningen ten hoogste de hoogte van de bovenste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,3 m, hierbij mag de bouwhoogte niet meer bedragen dan de aanwezige goothoogte van de betreffende zijgevel;
5. de afstand van de erker tot het openbaar toegankelijk gebied bedraagt ten minste 1 m;
6. de afstand tot de voorgevel van het hoofdgebouw bedraagt ten minste 1 m;
7. de afstand tot de achtergevel van het hoofdgebouw bedraagt ten minste 0,5 m.

13.2.3 Specifieke bouwregels luifel ter plaatse van entree hoofdgebouw

a. in afwijking van het bepaalde in lid 13.2.1 is het toegestaan op deze gronden luifels te bouwen;
b. de diepte van de luifel bedraagt maximaal 1,50 meter;
c. de breedte van de luifel bedraagt ten hoogste de breedte van de deur(en) van de entree vermeerderd met 1 m;
d. de bouwhoogte van de luifel bedraagt ten hoogste de hoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,30 m, hierbij mag de bouwhoogte niet meer bedragen dan de aanwezige goothoogte van de gevel, waartegen de luifel wordt gebouwd;
e. de luifel wordt gebouwd tegen de gevel, waarin de entree is gelegen.

13.2.4 Bouwwerken geen gebouw zijnde en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 1 meter;
b. in afwijking van sub a bedraagt de bouwhoogte van de erfafscheidingen op het zijerf en achtererf ten hoogste 2 m;
c. in afwijking van sub a is het bij woningen met de bestemming Wonen - 1 toegestaan om een erfafscheiding te bouwen, die is samengesteld uit kolommen met een bouwhoogte van ten hoogste 1,5 meter met daartussen een open met een bouwhoogte van ten hoogste 1,25 meter;
d. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, bedraagt ten hoogste 3 m.

13.3 Specifieke gebruiksregels

Met betrekking tot het gebruik geldt de volgende regels:

ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van tuin - parkeren op eigen erf 1' is het niet toegestaan de gronden ter plaatse zodanig in te richten, dat het parkeren van minimaal 1 auto niet mogelijk is.

Artikel 14 Verkeer

14.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Verkeer aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wegen, alsmede opstelstroken, busstroken, voet- en fietspaden, hellingbanen, opritten, bermen, bruggen, viaducten en duikers;
b. reclame-uitingen;
c. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals geluidswerende voorzieningen, groen, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, nutsvoorzieningen, water, wegmeubilair, duikers, speelvoorzieningen en kunstwerken.

14.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, anders dan ten behoeve van de verkeersregeling, de verkeers- of wegaanduiding, viaducten, bruggen of de verlichting bedraagt ten hoogste 6 m;
c. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m;

Artikel 15 Verkeer - Autoboxen

15.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer - Autoboxen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. autoboxen en bergplaatsen voor niet voor handel bestemde goederen;
b. verkeer - verblijfsgebied met een functie voor verblijf, verplaatsing en gebruik ten dienste van de aangrenzende bestemmingen.

15.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

15.2.1 Gebouwen

a. gebouwen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. de bouwhoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte;

15.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. de bouwhoogte van bouwwerken en overkappingen, geen gebouwen zijnde, anders dan ten behoeve van de verkeersregeling, verkeersaanduiding, wegaanduiding of verlichting bedraagt niet meer dan 3 m.

Artikel 16 Verkeer - Verblijfsgebied

16.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Verkeer - Verblijfsgebied aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. verblijfsgebied met een functie voor verblijf, verplaatsing en gebruik ten dienste van de aangrenzende bestemmingen;
b. reclame-uitingen;
c. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals groen, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, nutsvoorzieningen, water, duikers, speelvoorzieningen, voorzieningen ten behoeve van gescheiden inzameling en wegmeubilair.

16.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt ten hoogste 6 m;
c. de bouwhoogte van windschermen bedraagt ten hoogste 1,5 m;
d. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m.
e. de bouwhoogte van lichtmasten bedraagt ten hoogste 6 m.

Artikel 17 Water

17.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Water aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. verkeer te water en oeververbindingen;
b. water ten behoeve van de waterhuishouding en oevers;
c. bruggen, duikers en steigers;

17.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, anders dan ten behoeve van de verkeersregeling of de verlichting en bruggen bedraagt ten hoogste 3 m;
c. de oppervlakte en breedte van terrassteigers mag niet meer bedragen dan in onderstaande tabel wordt weergegeven en met dien verstande dat de doorvaart niet gehinderd wordt en de steiger uitsluitend evenwijdig aan de oever mag worden gebouwd:

Breedte oppervlaktewater	Terrassteiger	
	Maximale breedte gemeten haaks op de oeverlijn	Maximaal oppervlak van de steiger
> 3 m en < 10 m	1/10 van de breedte van het oppervlaktewater	2,5 m^2
> 10 m en < 20 m	idem	5 m^2
> 20 m en < 50 m	idem	10 m^2
> 50 m	idem	15 m^2

d. per perceel met een oeverlengte van 25 m of minder is ten hoogste 1 terrassteiger toegestaan.

Artikel 18 Wonen - 1

18.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Wonen - 1 aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het wonen in vrijstaande woning met de mogelijkheid van aan-huis-gebonden beroep;
b. ter plaatse van de aanduiding 'garage': uitsluitend garages en bergplaatsen ten behoeve van woningen;
c. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals erven, nutsvoorzieningen, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, tuinen en water.

18.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en hiervoor gelden de volgende regels:

18.2.1 Hoofdgebouwen

a. hoofdgebouwen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. per bouwvlak is ten hoogste één woning toegestaan;
c. de bouwhoogte van hoofdgebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
d. de goothoogte van hoofdgebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
e. bij hoofdgebouwen mag de goothoogte worden doorbroken met dakkapellen onder de voorwaarde, dat deze constructie minimaal 0,5 m onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak minimaal 0,5 m boven de goot is geplaatst;
f. bij hoofdgebouwen mag de bouw- en goothoogte worden doorbroken met een dakopbouw op een zadeldak onder de voorwaarde, dat de dakhelling van dit zadeldak maximaal 30 graden bedraagt.

18.2.2 Erfbebouwing

Algemene regels

a. de gezamenlijke oppervlakte van aanbouwen, uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste 50% van het zij- en achtererf binnen de bestemming Wonen - 1 met een maximum van 100 m^2;
b. in afwijking van punt a is ter plaatse van de aanduiding 'extra oppervlakte erfbebouwing (m^2)' een overschrijding toegestaan van de gezamenlijke oppervlakte met de aangegeven maat;
c. de afstand van aan- en uitbouwen en bijgebouwen en overkappingen tot bouwperceelsgrenzen bedraagt 0 m of ten minste 1 m.

Aan-/uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen

d. de gezamenlijke breedte van aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen, gemeten vanuit de zijgevel van het hoofdgebouw, bedraagt ter plaatse van de betreffende zijgevel ten hoogste 60% van de breedte van het hoofdgebouw met een maximum van 5 m;
e. de gezamenlijke diepte van aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen, gemeten vanuit de achtergevel van het hoofdgebouw, bedraagt ter plaatse van de betreffende achtergevel ten hoogste 4 m;
f. de goothoogte van aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen bedraagt ten hoogste de hoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,30 m;
g. de bouwhoogte van aanbouwen, uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen bedraagt ten hoogste 4,5 m;
h. de bouwhoogte van aangebouwde overkappingen bedraagt ten hoogste de hoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,30 m;

Vrijstaande bijgebouwen en -overkappingen

i. vrijstaande bijgebouwen en -overkappingen zijn toegestaan als aan de volgende regels wordt voldaan:
1. vrijstaande bijgebouwen en -overkappingen worden op ten minste 1 m afstand van het hoofdgebouw en op ten minste 1 m afstand gebouwd van aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen;
2. de goothoogte van vrijstaande bijgebouwen bedraagt ten hoogste 3 m;

3. de bouwhoogte van vrijstaande bijgebouwen bedraagt ten hoogste 4,5 m;
4. in afwijking van het bepaalde onder 3 bedraagt de bouwhoogte van vrijstaande bijgebouwen op of binnen een afstand van 2 m van de bouwperceelgrens ten hoogste 3 m als ingevolge figuur D in lid 1.121.3 nadelige verandering optreedt in de bezonningssituatie;
5. de bouwhoogte van vrijstaande overkappingen bedraagt ten hoogste 3 m.

18.2.3 Dakterrassen

Voor dakterrassen, die nog niet aanwezig zijn tijdens de ter inzage legging van dit bestemmingsplan, gelden de volgende regels:

a. dakterrassen zijn toegestaan op de achtergevel en/of zijgevel van het hoofdgebouw en op aan- en uitbouw als zowel de achtergevel als de zijgevel is gericht naar openbaar toegankelijk gebied;
b. dakterrassen zijn niet toegestaan aan de voorgevel van de woning;
c. de bouwhoogte van terrashekken ten behoeve van dakterrassen bedraagt ten hoogste 1,2 m boven de vloer van het dakterras.

18.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. in afwijking van lid a bedraagt de bouwhoogte van erfafscheidingen voor de voorgevelrooilijn ten hoogste 1 m;
c. in afwijking van sub b is het toegestaan om een erfafscheiding te bouwen, die is samengesteld uit kolommen met een bouwhoogte van ten hoogste 1,5 meter met daartussen een hekwerk bestaande uit open constructie met een bouwhoogte van ten hoogste 1,25 meter;
d. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, bedraagt ten hoogste 3 m.

18.2.5 Zwembaden

Achter de voorgevelrooilijn is per woning één zwembad toegestaan, met dien verstande dat:

a. de oppervlakte van het zwembad maximaal 10% van de oppervlakte van het bouwperceel mag bedragen, met een maximum van 50m^2;
b. de afstand van het zwembad tot de perceelsgrens minimaal 5 m moet bedragen;
c. de afstand van het zwembad tot de grens van de weg minimaal 15 m moet bedragen;
d. de bouwhoogte van de rand van het zwembad en de overige bij het zwembad behorende voorzieningen maximaal 0,3 m mag bedragen, gemeten vanaf het aangrenzende maaiveld;
e. in afwijking van de aanhef voor de voorgevelrooilijn een zwembad is toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'zwembad' en in afwijking van punt b de bestande afstand van het zwembad tot de perceelsgrens mag worden gehandhaafd.

18.3 Specifieke gebruiksregels

Ten aanzien van het gebruik gelden de volgende regels;

a. de uit te oefenen functie van bijgebouwen zoals bedoeld in lid 18.2.2 is ondergeschikt aan de woonfunctie;
b. een aan-huis-gebonden beroep mag uitsluitend worden uitgeoefend met inachtneming van de volgende regels:

1. de woonfunctie blijft als primaire functie gehandhaafd;
2. de vloeroppervlakte ten behoeve van aan-huis-gebonden beroepen bedraagt ten hoogste 30% van de vloeroppervlakte van de betrokken woning, inclusief aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen, met een maximum van 50 m² met inachtneming van de volgende voorwaarden:
    - ten behoeve van de activiteiten is voorzien in voldoende parkeergelegenheid;
    - het gebruik heeft geen nadelige invloed op de afwikkeling van het verkeer;
    - het gebruik van vrijstaande bijgebouwen is niet toegestaan;
    - er vindt geen horeca en geen detailhandel plaats, uitgezonderd een beperkte verkoop ondergeschikt aan een beroep aan huis.

c. ter plaatse van de aanduiding 'bedrijf' is ook een bedrijf toegestaan in ten hoogste categorie 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging', met inachtneming van

de volgende voorwaarden:

- ten behoeve van de activiteiten is voorzien in voldoende parkeergelegenheid;
- het gebruik heeft geen nadelige invloed op de afwikkeling van het verkeer;
- er vindt geen horeca en geen detailhandel plaats, uitgezonderd een beperkte verkoop ondergeschikt aan het bedrijf;
- seksinrichtingen zijn niet toegestaan.

18.4 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 18.1 voor het toestaan van kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten met in achtneming van de volgende regels:

a. de activiteiten worden door de bewoner uitgeoefend;
b. de woning behoudt in overwegende mate haar woonfunctie en heeft een ruimtelijke uitstraling, die met de woonfunctie in overeenstemming is;
c. de vloeroppervlakte ten behoeve van kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten bedraagt ten hoogste 30% van de vloeroppervlakte van de betrokken woning, inclusief aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen, met een maximum van 50 m²:
d. het is niet toegestaan om vrijstaande bijgebouwen voor kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten in gebruik te nemen;
e. het gebruik heeft geen nadelige invloed op de afwikkeling van het verkeer;
f. ten behoeve van de activiteiten is voorzien in voldoende parkeergelegenheid;
g. seksinrichtingen zijn niet toegestaan.

Artikel 19 Wonen - 2

19.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Wonen - 2 aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het wonen in aaneengebouwde of twee-aaneengebouwde en geschakelde met de mogelijkheid van aan-huis-gebonden beroepen;
b. ter plaatse van de aanduiding 'garage': uitsluitend garages en bergplaatsen ten behoeve van de woningen;
c. ter plaatse van de aanduiding 'kantoor': ook kantoren;
d. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals erven, nutsvoorzieningen, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, tuinen en water.

19.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en hiervoor gelden de volgende regels:

19.2.1 Hoofdgebouwen

a. hoofdgebouwen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. de bouwhoogte van hoofdgebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
c. de goothoogte van hoofdgebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
d. bij hoofdgebouwen mag de goothoogte worden doorbroken met dakkapellen onder de voorwaarde, dat deze constructie minimaal 0,5 m onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak minimaal 0,5 m boven de goot is geplaatst;
e. bij hoofdgebouwen mag de bouw- en goothoogte worden doorbroken met een dakopbouw op een zadeldak onder de voorwaarde, dat de dakhelling van dit zadeldak maximaal 30 graden bedraagt.

19.2.2 Erfbebouwing

Algemene regels

a. de gezamenlijke oppervlakte van aanbouwen, uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste 50% van het zij- en achtererf binnen de bestemming Wonen - 2 met een maximum van 100 m2;
b. in afwijking van punt a is ter plaatse van de aanduiding 'extra oppervlakte erfbebouwing (m²)' een overschrijding toegestaan van de gezamenlijke oppervlakte met de aangegeven maat;
c. de afstand van aan- en uitbouwen en bijgebouwen en overkappingen tot bouwperceelsgrenzen bedraagt 0 m of ten minste 1 m.

Aan-/uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen

d. de gezamenlijke breedte van aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen, gemeten vanuit de zijgevel van het hoofdgebouw, bedraagt ter plaatse van de betreffende zijgevel ten hoogste 4 m;
e. de gezamenlijke diepte van aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen, gemeten vanuit de achtergevel van het hoofdgebouw, bedraagt ter plaatse van de betreffende achtergevel ten hoogste 3 m;
f. de goothoogte van aan- en uitbouwen bedraagt ten hoogste de hoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,30 m;
g. de bouwhoogte van aanbouwen, uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen bedraagt ten hoogste 4,5 m;
h. de bouwhoogte van aangebouwde overkappingen bedraagt ten hoogste de hoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,30 m;

Vrijstaande bijgebouwen en -overkappingen

i. vrijstaande bijgebouwen en -overkappingen zijn toegestaan als aan de volgende regels wordt voldaan:
j. vrijstaande bijgebouwen en -overkappingen worden op ten minste 1 m afstand van het hoofdgebouw en op ten minste 1 m afstand gebouwd van aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen;
k. de goothoogte van vrijstaande bijgebouwen bedraagt ten hoogste 3 m, uitgezonderd ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)', daar geldt ten hoogste de

aangegeven goothoogte;
l. de bouwhoogte van vrijstaande bijgebouwen bedraagt ten hoogste 4,5 m, uitgezonderd ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)', daar geldt ten hoogste de aangegeven bouwhoogte;
m. in afwijking van het bepaalde onder k bedraagt de bouwhoogte van vrijstaande bijgebouwen op of binnen een afstand van 2 m van de bouwperceelgrens ten hoogste 3 m als ingevolge figuur D in lid 1.121.3 nadelige verandering optreedt in de bezonningssituatie, uitgezonderd ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)', daar geldt ten hoogste de aangegeven bouwhoogte;
n. de bouwhoogte van vrijstaande overkappingen bedraagt ten hoogste 3 m, uitgezonderd ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)', daar geldt ten hoogste de aangegeven bouwhoogte.

19.2.3 Dakterrassen

Voor dakterrassen, die nog niet aanwezig zijn tijdens de ter inzage legging van dit bestemmingsplan, gelden de volgende regels:

a. dakterrassen zijn toegestaan op de achtergevel en/of zijgevel van het hoofdgebouw en op aan- en uitbouw als zowel de achtergevel als de zijgevel is gericht naar openbaar toegankelijk gebied;
b. dakterrassen zijn niet toegestaan aan de voorgevel van de woning;
c. de bouwhoogte van terrashekken ten behoeve van dakterrassen bedraagt ten hoogste 1,2 m boven de vloer van het dakterras.

19.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. in afwijking van lid a bedraagt de bouwhoogte van erfafscheidingen voor de voorgevelrooilijn ten hoogste 1 m;
c. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, bedraagt ten hoogste 3 m.

19.3 Specifieke gebruiksregels

Ten aanzien van het gebruik gelden de volgende regels;

a. de uit te oefenen functie van bijgebouwen zoals bedoeld in lid 19.2.2 is ondergeschikt aan de woonfunctie;
b. een aan-huis-gebonden beroep mag uitsluitend worden uitgeoefend met inachtneming van de volgende regels:
1. de woonfunctie blijft als primaire functie gehandhaafd;
2. de vloeroppervlakte ten behoeve van aan-huis-gebonden beroepen bedraagt ten hoogste 30% van de vloeroppervlakte van de betrokken woning, inclusief aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen, met een maximum van 50 m² met inachtneming van de volgende voorwaarden:
- ten behoeve van de activiteiten is voorzien in voldoende parkeergelegenheid;
- het gebruik heeft geen nadelige invloed op de afwikkeling van het verkeer;
- het gebruik van vrijstaande bijgebouwen is niet toegestaan;
- er vindt geen horeca en geen detailhandel plaats, uitgezonderd een beperkte verkoop ondergeschikt aan een beroep aan huis.

c. ter plaatse van de aanduiding 'kantoor' zijn kantoren ten behoeve van dienstverlening toegestaan, met inachtneming van de volgende voorwaarden:
    - ten behoeve van de activiteiten is voorzien in ;
    - het gebruik heeft geen nadelige invloed op de afwikkeling van het verkeer;
    - er vindt geen horeca en geen detailhandel plaats, uitgezonderd een beperkte verkoop ondergeschikt aan de dienstverlening;
    - seksinrichtingen zijn niet toegestaan;
d. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - parkeren op eigen erf 1' is het niet toegestaan de gronden ter plaatse zodanig in te richten, dat het parkeren van minimaal 1 auto niet mogelijk is.

19.4 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 19.1 voor het toestaan van kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten met in achtneming van de volgende regels:

a. de activiteiten worden door de bewoner uitgeoefend;

b. de woning behoudt in overwegende mate haar woonfunctie en heeft een ruimtelijke uitstraling, die met de woonfunctie in overeenstemming is;

c. de vloeroppervlakte ten behoeve van kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten bedraagt ten hoogste 30% van de vloeroppervlakte van de betrokken woning, inclusief aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen, met een maximum van 50 m²:
d. het is niet toegestaan om vrijstaande bijgebouwen voor kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten in gebruik te nemen
e. het gebruik heeft geen nadelige invloed op de afwikkeling van het verkeer;
f. ten behoeve van de activiteiten is voorzien in voldoende parkeergelegenheid;
g. seksinrichtingen zijn niet toegestaan.

Artikel 20 Wonen - 3

20.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Wonen - 3 aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het wonen in gestapelde woningen met de mogelijkheid van aan-huis-gebonden beroepen;
b. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van dienstverlening - kapsalon': ook een kapsalon;
c. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals erven, nutsvoorzieningen, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, tuinen en water.

20.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en hiervoor gelden de volgende regels:

20.2.1 Hoofdgebouwen

a. hoofdgebouwen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. per bouwvlak zijn gestapelde woningen toegestaan;
c. de bouwhoogte van hoofdgebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
d. de goothoogte van hoofdgebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
e. bij hoofdgebouwen mag de goothoogte worden doorbroken met dakkapellen onder de voorwaarde, dat deze constructie minimaal 0,5 m onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak minimaal 0,5 m boven de goot is geplaatst;
f. bij hoofdgebouwen mag de bouw- en goothoogte worden doorbroken met een dakopbouw op een zadeldak onder de voorwaarde, dat de dakhelling van dit zadeldak maximaal 30 graden bedraagt.

20.2.2 Erfbebouwing

a. de gezamenlijke oppervlakte van aanbouwen, uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste 50% van het zij- en achtererf binnen de bestemming Wonen-3 met een maximum van 100 m2;
b. de afstand van aan- en uitbouwen en bijgebouwen en overkappingen tot bouwperceelsgrenzen bedraagt 0 m of ten minste 1 m.

Aan-, uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen

c. de gezamenlijke breedte van aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen, gemeten vanuit de zijgevel van het hoofdgebouw, bedraagt ter plaatse van de betreffende zijgevel ten hoogste 4 m;
d. de gezamenlijke diepte van aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen, gemeten vanuit de achtergevel van het hoofdgebouw, bedraagt ter plaatse van de betreffende achtergevel ten hoogste 3 m;
e. de goothoogte van aan- en uitbouwen bedraagt ten hoogste de hoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,30 m;
f. de bouwhoogte van aanbouwen, uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen bedraagt ten hoogste 4,5 m;
g. de bouwhoogte van aangebouwde overkappingen bedraagt ten hoogste de hoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,30 m;

Vrijstaande bijgebouwen en -overkappingen

h. vrijstaande bijgebouwen en -overkappingen zijn toegestaan als aan de volgende regels wordt voldaan:

1. vrijstaande bijgebouwen en -overkappingen worden op ten minste 1 m afstand van het hoofdgebouw en op ten minste 1 m afstand gebouwd van aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen;
2. de goothoogte van vrijstaande bijgebouwen bedraagt ten hoogste 3 m;
3. de bouwhoogte van vrijstaande bijgebouwen bedraagt ten hoogste 4,5 m;
4. in afwijking van het bepaalde onder 3 bedraagt de bouwhoogte van vrijstaande bijgebouwen op of binnen een afstand van 2 m van de bouwperceelgrens ten hoogste 3 m als ingevolge figuur D in lid 1.121.3 nadelige verandering optreedt in de bezonningssituatie;

5. de bouwhoogte van vrijstaande overkappingen bedraagt ten hoogste 3 m.

20.2.3 Dakterrassen

Voor dakterrassen gelden de volgende regels:

a. dakterrassen zijn toegestaan op de achtergevel en/of zijgevel van het hoofdgebouw en op aan- en uitbouw als zowel de achtergevel als de zijgevel is gericht naar openbaar toegankelijk gebied;
b. dakterrassen zijn niet toegestaan aan de voorgevel van de woning;
c. de bouwhoogte van terrashekken ten behoeve van dakterrassen bedraagt ten hoogste 1,3 m boven de vloer van het dakterras.

20.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. in afwijking van lid a bedraagt de bouwhoogte van erfafscheidingen voor de voorgevelrooilijn ten hoogste 1 m;
c. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, bedraagt ten hoogste 3 m.

20.3 Specifieke gebruiksregels

Ten aanzien van het gebruik gelden de volgende regels;

a. de uit te oefenen functie van bijgebouwen zoals bedoeld in lid 20.2.2 is ondergeschikt aan de woonfunctie;
b. een aan-huis-gebonden beroep mag uitsluitend worden uitgeoefend met inachtneming van de volgende regels:

1. de woonfunctie blijft als primaire functie gehandhaafd;
2. de vloeroppervlakte ten behoeve van aan-huis-gebonden beroepen bedraagt ten hoogste 30% van de vloeroppervlakte van de betrokken woning, inclusief aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen, met een maximum van 50 m² met inachtneming van de volgende voorwaarden:

- ten behoeve van de activiteiten is voorzien in voldoende parkeergelegenheid;
- het gebruik heeft geen nadelige invloed op de afwikkeling van het verkeer;
- het gebruik van vrijstaande bijgebouwen is niet toegestaan;
- er vindt geen horeca en geen detailhandel plaats, uitgezonderd een beperkte verkoop ondergeschikt aan een beroep aan huis.

20.4 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 20.1 voor het toestaan van kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten met in achtneming van de volgende regels:

a. de activiteiten worden door de bewoner uitgeoefend;
b. de woning behoudt in overwegende mate haar woonfunctie en heeft een ruimtelijke uitstraling, die met de woonfunctie in overeenstemming is;
c. de vloeroppervlakte ten behoeve van kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten bedraagt ten hoogste 30% van de vloeroppervlakte van de betrokken woning, inclusief aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen, met een maximum van 50 m²:
d. het is niet toegestaan om vrijstaande bijgebouwen voor kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten in gebruik te nemen
e. het gebruik heeft geen nadelige invloed op de afwikkeling van het verkeer;
f. ten behoeve van de activiteiten is voorzien in voldoende parkeergelegenheid;
g. seksinrichtingen zijn niet toegestaan.

Artikel 21 Leiding - Riool

21.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Leiding - Riool aangewezen gronden zijn - behalve voor de andere aldaar voorkomende bestemming(en) - mede bestemd voor de bescherming van de rioolpersleiding.

21.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen ten behoeve van de in lid 21.1 genoemde bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met een bouwhoogte van ten hoogste 3 m;
b. ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, als het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

21.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 21.2 onder b. Deze omgevingsvergunning wordt verleend, als de bij de betrokken bestemming(en) behorende bouwregels in acht worden genomen en het belang van de leiding(en) door de bouwactiviteiten niet onevenredig wordt geschaad. Hiervoor is een schriftelijk advies nodig van de beheerder van de leiding.

21.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

21.4.1 Aanlegverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming Leiding - Riool zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden van het bevoegd gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
b. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en bomen;
c. het aanleggen van andere kabels en leidingen dan in de bestemmingsomschrijving is aangegeven, en het aanbrengen van daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;
d. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
e. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage;
f. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren.

21.4.2 Uitzondering op het aanlegverbod

Het verbod van lid 21.4.1 is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:

a. noodzakelijk zijn voor de uitvoering van een bouwplan waarvoor een omgevingsvergunning voor het afwijken van de bouwregels is verleend, zoals in lid 21.3 bedoeld;
b. normaal onderhoud en beheer ten dienste van de bestemming betreffen;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan.

21.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

De werken en werkzaamheden, zoals in lid 21.4.1 bedoeld, zijn slechts toelaatbaar, als het leidingbelang daardoor niet onevenredig wordt geschaad. Hiervoor is een schriftelijk advies nodig van de beheerder van de leiding.

Artikel 22 Leiding - Water

22.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Water' aangewezen gronden zijn - behalve voor de andere aldaar voorkomende bestemming(en) - mede bestemd voor een watertransportleiding.

22.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen ten behoeve van de in lid 22.1 genoemde bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met een bouwhoogte van ten hoogste 3 m;
b. ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, als het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

22.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 22.2 sub b. Deze omgevingsvergunning wordt verleend, als de bij de betrokken bestemming(en) behorende bouwregels in acht worden genomen en het belang van de leiding(en) door de bouwactiviteiten niet onevenredig wordt geschaad. Hiervoor is een schriftelijk advies nodig van de beheerder van de watertransportleiding.

22.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

22.4.1 Aanlegverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding - Water' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden van het bevoegd gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
b. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en bomen;
c. het aanleggen van andere kabels en leidingen dan in de bestemmingsomschrijving is aangegeven, en het aanbrengen van daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;
d. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
e. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage;
f. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren.

22.4.2 Uitzondering op het aanlegverbod

Het verbod van lid 22.4.1 is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:

a. noodzakelijk zijn voor de uitvoering van een bouwplan waarvoor een omgevingsvergunning voor het afwijken van de bouwregels is verleend, zoals in lid 22.3 bedoeld;
b. normaal onderhoud en beheer ten dienste van de bestemming betreffen;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan.

22.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

De werken en werkzaamheden, zoals in lid 22.4.1 bedoeld, zijn slechts toelaatbaar, als het leidingbelang daardoor niet onevenredig wordt geschaad. Hiervoor is een schriftelijk advies nodig van de beheerder van de watertransportleiding.

Artikel 23 Waarde - Archeologie

23.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie aangewezen gronden zijn - behalve voor de andere aldaar geldende bestemming(en) - mede bestemd voor de bescherming en veiligstelling van archeologische waarden.

23.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen ten behoeve van de in lid 23.1 genoemde bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met een bouwhoogte van ten hoogste 3 m;
b. ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, als:
    1. de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het bouwen een rapport heeft overgelegd van een archeologisch onderzoek, zoals gesteld in de kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie, waarin de archeologische waarde van de betrokken locatie naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate is vastgesteld;
    2. de betrokken archeologische waarden, gelet op dit rapport, door de bouwactiviteiten niet worden geschaad of mogelijke schade kan worden voorkomen door aan de omgevingsvergunning voor het bouwen voorschriften en beperkingen te verbinden, gericht op:

- het behoud van de archeologische resten in de bodem;
- het doen van opgravingen;
- het begeleiden van het bouwrijp maken en van de bouwactiviteiten door een archeologische deskundige.

c. het bepaalde in lid 23.2 onder b.1 en b.2 is niet van toepassing, als het bouwplan betrekking heeft op een of meer van de volgende activiteiten of bouwwerken:
    1. vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en/of waarbij gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering;
    2. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van waarde - 1':
        - er geen grondwerk wordt verricht dieper dan 30 cm onder maaiveld en er geen hei- en schroefwerkzaamheden zullen worden verricht; **óf**
        - het te bouwen oppervlak een omvang heeft die kleiner is dan 250 m²;
    3. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van waarde - 2':
        - er geen grondwerk wordt verricht dieper dan 30 cm onder maaiveld en er geen hei- en schroefwerkzaamheden zullen worden verricht; **óf**
        - het te bouwen oppervlak een omvang heeft die kleiner is dan 500 m²;
    4. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van waarde - 3':
        - er geen grondwerk wordt verricht dieper dan 30 cm onder maaiveld en er geen hei- en schroefwerkzaamheden zullen worden verricht; **óf**
        - het te bouwen oppervlak een omvang heeft die kleiner is dan 1000 m²;

23.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

23.3.1 Aanlegverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming Waarde - Archeologie zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden van het bevoegd gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het ophogen van de bodem met meer dan 0,50 meter;
b. grondwerkzaamheden, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, alsmede het graven of vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren en aanleggen van drainage;
c. het uitvoeren van heiwerkzaamheden en het op een of ander wijze indrijven van voorwerpen;
d. het verlagen of verhogen van het waterpeil;
e. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
f. het aanleggen, verbreden of verharden van wegen, voet- ,ruiter- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen;
g. het aanleggen van ondergrondse kabels en leidingen en het aanbrengen van daarmee

verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

23.3.2 Uitzondering op het aanlegverbod

Het verbod van 23.3.1 is niet van toepassing, als de werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden:

a. noodzakelijk zijn voor de uitvoering van een bouwplan waarbij lid 23.2 in acht is genomen;
b. het gewone onderhoud betreffen, met inbegrip van onderhouds- en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen en beplantingen binnen bestaande tracés van kabels en leidingen;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan;
d. ten dienste van het archeologisch onderzoek worden uitgevoerd:
e. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van waarde - 1':
    - werken of werkzaamheden in de bodem betreffen tot een diepte van 30 cm onder het maaiveld; **óf**
    - het gebied van de van de werken of werkzaamheden een omvang heeft, die kleiner is dan 250 m²;
f. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van waarde - 2':
    - werken of werkzaamheden in de bodem betreffen tot een diepte van 100 cm onder maaiveld; **óf**
    - het gebied van de van de werken een omvang heeft, die kleiner is dan 500 m²;
g. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van waarde - 3':
    - werken of werkzaamheden in de bodem betreffen tot een diepte van 30 cm onder maaiveld; **óf**
    - het gebied van de van de werken of werkzaamheden een omvang heeft, die kleiner is dan 500 m²;

23.3.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

De werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden, zoals in lid 23.3.1 bedoeld, zijn slechts toelaatbaar, als de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden aan de hand van archeologisch onderzoek kan aantonen dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden aanwezig zijn. Voorts zijn de werken en werkzaamheden toelaatbaar, als:

a. de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamhedenaanleg een rapport heeft overgelegd van een archeologisch onderzoek zoals gesteld in de kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie, waarin de archeologische waarde van de betrokken locatie naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate is vastgesteld;
b. de betrokken archeologische waarden, gelet op dit rapport, door de activiteiten niet worden geschaad of mogelijke schade kan worden voorkomen door aan de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden voorschriften en beperkingen te verbinden, gericht op

- het behoud van de archeologische resten in de bodem;
- het doen van opgravingen;
- het begeleiden van het bouwrijp maken en van de bouwactiviteiten door een archeologische deskundige.

23.4 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen besluiten met toepassing van artikel 3.6 1e lid onder a van de Wet ruimtelijke ordening, geheel of gedeeltelijk de verbeelding van het bestemmingsplan te wijzigen door:

a. op de verbeelding de aanduiding met de bestemming Waarde - Archeologie geheel of gedeeltelijk te doen vervallen of van omvang te veranderen als op basis van aanvullend en/of definitief archeologisch onderzoek is aangetoond, dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn, dan wel er niet langer archeologische bescherming of zorg nodig is;
b. op gronden alsnog de aanduiding met de bestemming Waarde - Archeologie te leggen als uit archeologisch onderzoek blijkt, dat ter plaatse archeologische waarden aanwezig zijn.

Artikel 24 Waterstaat - Waterkering

24.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waterstaat - Waterkering aangewezen gronden zijn - behalve voor de andere aldaar geldende bestemming(en) - mede bestemd voor de waterkering.

24.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

a. op de gronden mogen ten behoeve van de in lid 24.1 genoemde bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt ten hoogste 3 m;
c. ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, als het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

24.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 24.2. Deze vergunning wordt verleend, als de bij de betrokken bestemming behorende bouwregels in acht worden genomen en het waterkeringsbelang door de bouwactiviteiten niet onevenredig wordt geschaad. Hiervoor is een schriftelijk advies nodig van de beheerder van de waterkering.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 25 anti-dubbeltelregel

Grond, die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 26 algemene bouwregels

26.1 Overschrijding bouw- en bestemmingsgrenzen

1. De bouwgrenzen, niet zijnde bestemmingsgrenzen mogen worden overschreden door:
a. tot gebouwen behorende stoepen, stoeptreden, trappen(huizen), galerijen, hellingbanen, balkons, entreeportalen, zonnecollectoren en veranda's, mits de overschrijding ten hoogste 1,5 m bedraagt;
b. andere ondergeschikte onderdelen van gebouwen, zoals dakoverstekken, gevelversieringen, risalieten en funderingen, mits de overschrijding ten hoogste 1m bedraagt;
2. De bouw- en bestemmingsgrenzen mogen worden overschreden, als er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan ingevolge de bestemming gegeven gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden en bouwwerken, door
    a. ondergeschikte bouwdelen, zoals dakoverstekken, gevelversieringen en funderingen alsmede balkons, luifels en zonnecollectoren, mits de overschrijding ten hoogste 1,5 m bedraagt.

26.2 Ondergronds bouwen en -aanleggen

26.2.1 Ondergrondse werken, geen bouwwerken zijnde

Voor het uitvoeren van ondergrondse werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden gelden, behoudens in deze regels opgenomen bepalingen, geen beperkingen.

26.2.2 Ondergrondse bouwwerken

Voor het bouwen van ondergrondse bouwwerken, gelden de volgende bepalingen, tenzij in de regels anders is opgenomen:
a. ondergrondse bouwwerken zijn uitsluitende toegestaan binnen het bouwvlak;
b. de ondergrondse bouwhoogte van de ondergrondse bouwwerken bedraagt maximaal 4 meter beneden maaiveld;
c. bij het berekenen van de bebouwingspercentages, of van het maximaal te bebouwen oppervlak, wordt de oppervlakte van ondergrondse gebouwen mede in aanmerking genomen.

26.2.3 Afwijken voor ondergronds bouwen

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van het bepaalde in lid 26.2.2 voor het bouwen van ondergrondse bouwwerken met een ondergrondse bouwhoogte van maximaal 10 m onder maaiveld onder de voorwaarde dat de waterhuishouding niet ontoelaatbaar wordt verstoord.

26.3 Bestaande afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen

a. Voor een bouwwerk, dat bij of krachtens de Woningwet en/of Wet algemene bepalingen omgevingsrecht op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden en dat in het plan ingevolge de bestemming is toegelaten, maar waarvan de bestaande afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen afwijken van de maatvoeringbepalingen in de bouwregels van de betreffende bestemming, geldt dat:
    1. bestaande maten, die meer bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen als ten hoogste toelaatbaar worden aangehouden;
    2. bestaande maten, die minder bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen als ten minste toelaatbaar worden aangehouden.
b. Ingeval van herbouw is lid a onder 1 en 2 uitsluitend van toepassing, als de herbouw op dezelfde plaats plaatsvindt.
c. Op een bouwwerk als hiervoor bedoeld in lid a, is het Overgangsrecht bouwwerken als opgenomen in dit plan niet van toepassing.

Artikel 27 algemene gebruiksregels

27.1 Evenementen buiten aangewezen evenemententerreinen

Onverminderd het bepaalde in hoofdstuk 2 van dit bestemmingsplan geldt ten aanzien van het gebruik de volgende regel:

Niet-locatie gebonden evenementen, zoals bedoeld in artikel 2.24 van de Algemene Plaatselijke Verordening Teylingen, zijn in het plangebied toegestaan.

27.2 Standplaatsen

27.2.1 Beleidsregel standplaatsen Teylingen

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan is het niet toegestaan gronden te gebruiken voor standplaatsen volgens het bepaalde in de 'Beleidsregel standplaatsen Teylingen'.

27.2.2 In afwijking van beleidsregel

In afwijking van artikel 27.2.1 kunnen standplaatsen worden toegestaan, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

a. er wordt in voldoende parkeergelegenheid voorzien;
b. er wordt geen onevenredige afbreuk gedaan aan het normale gebruik van de aangewezen locaties, als ook aan het gebruik van de aangrenzende gronden.

Artikel 28 algemene aanduidingsregels

28.1 wetgevingzone - wijzigingsgebied 1

Hoek Parklaan - Menneweg

Burgemeester en wethouders kunnen ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - wijzigingsgebied 1' het plan wijzigen in de bestemmingen Wonen - 3, Tuin en Verkeer - Verblijfsgebied, met dien verstande dat:

a. ten hoogste 12 woningen zijn toegestaan;
b. wijziging is pas toegestaan na bedrijfsbeëindiging;
c. de goothoogte niet meer dan 6 m mag bedragen;
d. in afwijking van sub c is ten behoeve van één hoekaccent een hogere goothoogte van ten hoogste 9 meter toegestaan;
e. de voorgevelrooilijn van de bestaande bebouwing niet wordt overschreden door de voorgevel van de nieuwe bebouwing;
f. wordt voldaan aan de Algemene wijzigingsvoorwaarden, zoals genoemd in artikel 30.3.

28.2 wetgevingzone - wijzigingsgebied 2

Menneweg 107, 109, 141 en Saturnusstraat

Burgemeester en wethouders kunnen ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - wijzigingsgebied 2' het plan wijzigen in de bestemmingen Wonen - 1, Wonen - 2, Tuin, Groen, Water, Verkeer - Verblijfsgebied en met dien verstande dat:

a. ten hoogste 12 woningen zijn toegestaan, met dien verstande dat bestaande bedrijfswoningen buiten beschouwing blijven;
b. wijziging pas is toegestaan na bedrijfsbeëindiging;
c. de goothoogte niet meer dan 6 m mag bedragen;
d. wordt voldaan aan de Algemene wijzigingsvoorwaarden, zoals genoemd in artikel 30.3.

28.3 wetgevingzone - wijzigingsgebied 3

Kagerdreef 51a

Burgemeester en wethouders kunnen ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - wijzigingsgebied 3' het plan wijzigen in de bestemmingen Wonen - 3, Tuin, Groen, Water, Verkeer - Verblijfsgebied, met dien verstande dat:

a. ten hoogste 10 gestapelde woningen zijn toegestaan;
b. wijziging is pas toegestaan na beëindiging van de maatschappelijke functie en opheffing van het ter plaatse gevestigde depot;
c. de goothoogte niet meer dan 12 m mag bedragen;
d. wordt voldaan aan de Algemene wijzigingsvoorwaarden, zoals genoemd in artikel 30.3.

28.4 wetgevingzone - wijzigingsgebied 4

Lindenlaan 32 (hoek Platanenlaan)

Burgemeester en wethouders kunnen ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - wijzigingsgebied 4' het plan wijzigen in de bestemmingen Wonen - 2, Tuin, Groen, Water, Verkeer - Verblijfsgebied en met dien verstande dat:

a. ten hoogste 3 geschakelde woningen woningen zijn toegestaan;
b. wijziging is pas toegestaan na bedrijfsbeëindiging;
c. de goothoogte niet meer dan 6 m mag bedragen;
d. wordt voldaan aan de Algemene wijzigingsvoorwaarden, zoals genoemd in artikel 30.3.

28.5 wetgevingzone - wijzigingsgebied 5

Industriekade 2 t/m 8, Acacialaan 2 t/m 20, Geelhoornstraat 2 t/m 10, Arend Verkleijstraat, Joseph Elststraat en Kagertuinen 1 t/m 15

Burgemeester en wethouders kunnen ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - wijzigingsgebied 5' het plan wijzigen in de bestemmingen Wonen - 2, Wonen - 3, Tuin, Groen, Water, Verkeer - Verblijfsgebied en met dien verstande dat:

a. ten minste 50 woningen zullen worden gerealiseerd;
b. ten hoogste 100 woningen zijn toegestaan;
c. de goothoogte van niet-gestapelde woningen niet meer dan 6 m mag bedragen;
d. de bouwhoogte niet meer dan 14 meter mag bedragen;
e. de woningen worden uitgevoerd in één de volgende woningtypen:
    - geschakelde woning;

- gestapelde woning;
- aaneengebouwde woningen;

f. wordt voldaan aan de Algemene wijzigingsvoorwaarden, zoals genoemd in artikel 30.3.

28.6 wetgevingzone - wijzigingsgebied 6

Adelborst van Leeuwenlaan 5, 5a, 5b, 15a en deel Sassenheimervaart

Burgemeester en wethouders kunnen ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - wijzigingsgebied 6' het plan wijzigen in de bestemmingen Wonen - 1, Wonen - 2, Tuin, Groen, Water, Verkeer - Verblijfsgebied en met dien verstande dat:

a. ten hoogste 16 woningen zijn toegestaan, met dien verstande dat bestaande bedrijfswoningen buiten beschouwing blijven;
b. de woningdichtheid ten hoogste 26 woningen per hectare bedraagt, met dien verstande dat water en de bestaande bedrijfswoningen bij de berekening van de woningdichtheid buiten beschouwing blijven;
c. uitsluitend grondgebonden woningen zijn toegestaan;
d. de goothoogte niet meer dan 6 m mag bedragen;
e. de bouwhoogte niet meer dan 11 meter mag bedragen;
f. in afwijking van het bepaalde onder e, mag de bouwhoogte van woningen, gesitueerd aan de zijde van de Adelborst van Leeuwenlaan, niet meer bedragen dan 9 meter;
g. een zone van 10 m ten opzichte van de waterkant van de Sassenheimervaart in acht wordt genomen, waarbinnen hoofdgebouwen niet zijn toegestaan;
h. woningen, geörienteerd op de Sassenheimervaart, worden uitsluitend gebouwd als vrijstaande en twee-onder-eenkapwoningen;
i. wordt voldaan aan de Algemene wijzigingsvoorwaarden, zoals genoemd in artikel 30.3.

Artikel 29 algemene afwijkingsregels

29.1 Overschrijding bouwgrenzen

Het bevoegd gezag kan -tenzij hiervoor op grond van hoofdstuk 2 al een omgevingsvergunning kan worden verleend- een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van de regels voor overschrijding van bouwgrenzen, niet zijnde bestemmingsgrenzen, voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein; de overschrijdingen mogen echter ten hoogste 3 m bedragen en het bouwvlak mag met ten hoogste 10% worden vergroot. Deze omgevingsvergunning wordt niet verleend, als daardoor onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de ingevolge de bestemming gegeven gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden en bouwwerken.

29.2 Wonen en Tuin

Het bevoegd gezag kan middels een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in de bestemmingen Groen, Verkeer en Verkeer - Verblijfsgebied om de gronden te gebruiken ten behoeve van het wonen of als tuin, met dien verstande dat:

a. de af te wijken gronden aan de bestemming Tuin of aan Wonen - 1, Wonen - 2 of Wonen - 3 grenzen;
b. de maximale oppervlakte van de gronden 200 m^2 bedraagt;
c. op deze gronden geen hoofdgebouwen mogen worden gebouwd;
d. de erfbebouwingsregeling van de genoemde bestemmingen op deze gronden van toepassing zijn;
e. na afwijking dient voldaan te worden aan het bepaalde in de onderstaande figuur Situering Wonen en Tuin.

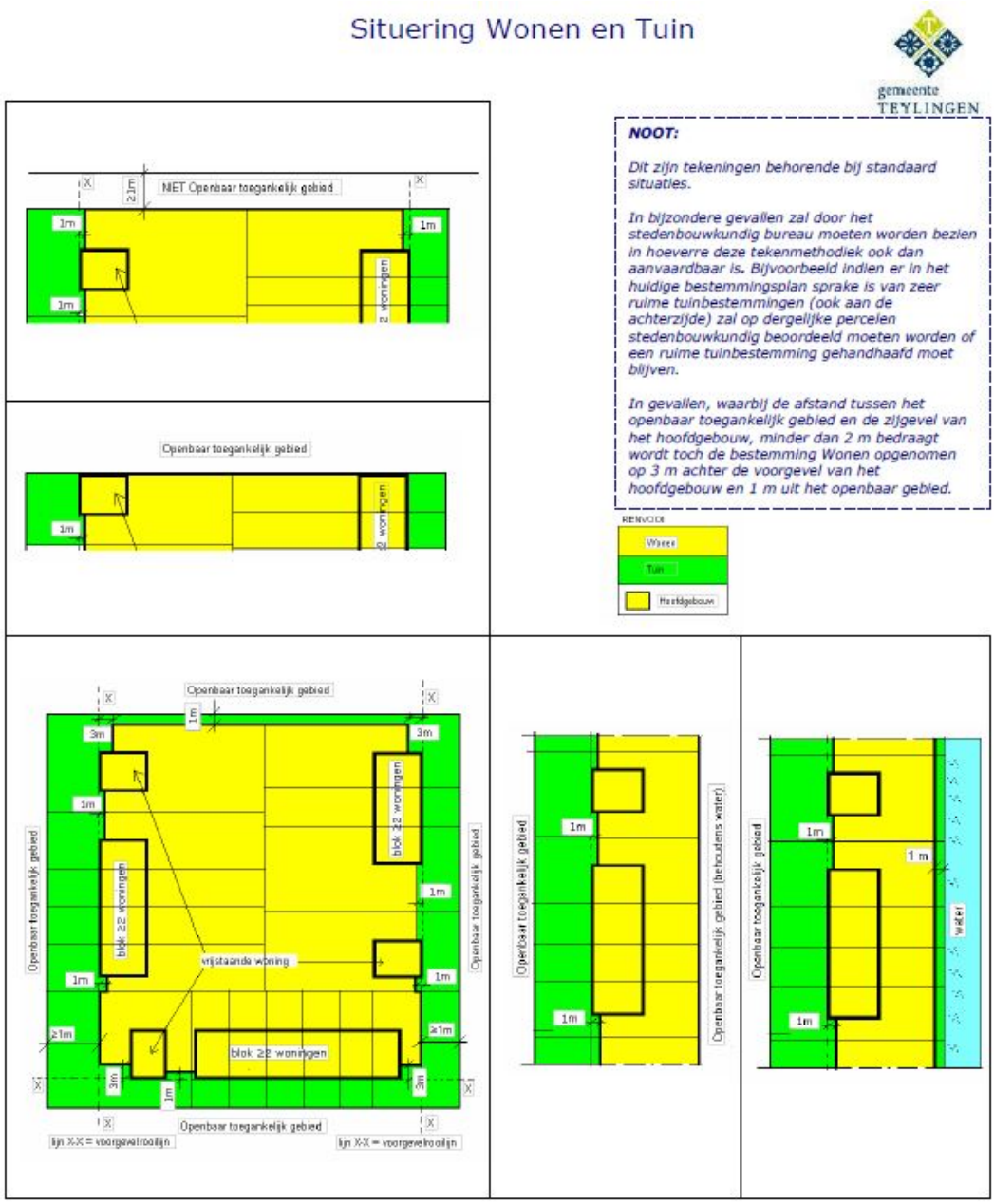

29.3 Lift

29.3.1 Eenpersoonslift

Het bevoegd gezag kan -tenzij hiervoor op grond van hoofdstuk 2 al een omgevingsvergunning kan worden verleend- een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van de regels voor overschrijding van bouwgrenzen binnen de bestemming Wonen - 1 en Wonen - 2 en toestaan dat een eenpersoonslift wordt gebouwd aan de zij- of achtergevel, mits er aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a. de bouwhoogte van de liftschacht bedraagt ten hoogste de hoogte van de bovenste bouwlaag, waar tegen wordt gebouwd, vermeerderd met 0,3 m;
b. er wordt geen onevenredige afbreuk gedaan aan het normale gebruik volgens de bestemming;
c. de omgevingsvergunning leidt niet tot een onevenredige aantasting van de stedenbouwkundige kwaliteit van de omgeving.

29.3.2 Meerpersoonslift

Het bevoegd gezag kan -tenzij hiervoor op grond van hoofdstuk 2 al een omgevingsvergunning kan worden verleend- een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van de regels voor overschrijding van bouw- en bestemmingsgrenzen binnen de bestemmingen Wonen - 3, Groen en Verkeer - Verblijfsgebied en toestaan dat een meerpersoonslift wordt gebouwd aan de voor- zij- of achtergevel, mits er aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a. de bouwhoogte van de liftschacht bedraagt ten hoogste de op de verbeelding aangegeven maximale bouwhoogte van het bouwvlak waar tegen wordt gebouwd, vermeerderd met 1,5 m;
b. er wordt geen onevenredige afbreuk gedaan aan het normale gebruik volgens de bestemming;
c. de omgevingsvergunning leidt niet tot een onevenredige aantasting van de stedenbouwkundige kwaliteit van de omgeving.

Artikel 30 algemene wijzigingsregels

30.1 Overschrijding bestemmingsgrenzen

Burgemeester en wethouders kunnen op grond van artikel 3.6, lid 1 sub a van de Wet ruimtelijke ordening de in het plan opgenomen bestemmingen wijzigen ten behoeve van overschrijding van bestemmingsgrenzen, voor zover zulks van belang is voor een technisch betere realisering van bestemmingen of bouwwerken dan wel voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein. De overschrijdingen mogen echter ten hoogste 3 m bedragen en het bestemmingsvlak mag met ten hoogste 10% worden vergroot.

30.2 Archeologische waarden

30.2.1 Wijziging ten behoeve van verwijdering van bestemming

Burgemeester en wethouders kunnen besluiten één of meer bestemmingsvlakken met de bestemming Waarden - Archeologie geheel of gedeeltelijk te verwijderen, als:

a. uit nader archeologisch onderzoek is gebleken dat ter plaatse geen archeologische waarden aanwezig zijn;
b. het op grond van nader archeologisch onderzoek niet meer noodzakelijk wordt geacht dat het bestemmingsplan ter plaatse in bescherming en veiligstelling van archeologische waarden voorziet.

30.3 Algemene wijzigingsvoorwaarden

Aan het wijzigen van een bestemming, zoals bedoeld in Artikel 28, kan pas medewerking worden verleend, als voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

a. een onderzoek is gedaan naar de toepasbaarheid van de ladder voor duurzame verstedelijking;
b. indien uit het onderzoek als bedoeld onder a. blijk,t dat de ladder voor duurzame verstedelijking moet worden toegepast, dan dient te worden voldaan aan de voorwaarden die zijn opgenomen in Artikel 3.1.6 lid 2 Besluit ruimtelijke ordening;
c. middels onderzoek is aangetoond dat er, voor zover van toepassing,
    1. geen milieutechnische belemmeringen aanwezig zijn;
    2. omliggende bedrijven niet worden belemmerd in de bedrijfsvoering;
    3. er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van te realiseren woningen;
d. voor woningen en andere geluidsgevoelige objecten een akoestisch onderzoek is uitgevoerd
    1. waaruit blijkt of er sprake is overschrijding van de voorkeursgrenswaarde op grond van de Wet geluidhinder of een door het bevoegd gezag vastgestelde hogere waarde;
    2. indien uit het onderzoek als bedoeld onder d.1. blijkt, dat er sprake is van overschrijding van de voorkeurswaarde, dan dient te worden aangetoond dat ter plaatse van de overschrijding sprake is van een aanvaard woon- en leefklimaat en tevens dient te worden aangetoond dat wordt voldaan aan het gemeentelijk beleid met betrekking tot het verlenen van hogere waarden;
e. een toets heeft plaatsgevonden aan de natuurbeschermingswetgeving, waaruit blijkt, of er maatregelen moeten worden genomen ter voorkoming van negatieve gevolgen voor beschermde soorten en/of een ontheffing op grond van de Wet Natuurbescherming moet worden verleend;
f. er wordt aangetoond met een sluitende parkeerbalans dat, binnen het te wijzigen gebied, ruimte wordt gereserveerd voor voldoende parkeergelegenheid, met dien verstande dat voldaan wordt aan de parkeernormen, zoals die zijn vastgelegd in de op dat moment van toepassing zijnde beleidsregels van de gemeente Teylingen;
g. de verkeersontsluiting van het gebied wordt gewaarborgd;
h. er overleg heeft plaatsgevonden met het Hoogheemraadschap van Rijnland;
i. er een watertoets heeft plaatsgevonden, waaruit de mate van verharding, toe- dan wel afname blijkt;
j. er compensatie plaatsvindt in de vorm van extra aan te leggen open water, ter grootte van ten minste 15% van de oppervlakte van de geconstateerde verhardingstoename, welke blijkt uit de onder sub i genoemde watertoets;
k. het bepaalde in de artikelen 21, 23 en 24 met betrekking tot de daar genoemde gronden en voor zover samenvallend met de te wijzigen gebieden, in acht wordt genomen;
l. voorgevelrooilijnen van de bestaande bebouwing niet worden overschreden door de

nieuwe bebouwing;
m. in afwijking van punt l de voorgevelrooilijn mag worden overschreden na positief stedenbouwkundig advies;
n. functieverandering van de bestaande bedrijfswoningen naar wonen wordt toegepast, voor zover gelegen binnen het te wijzigen gebied.

Artikel 31 overige regels

31.1 Werking wettelijke regelingen

De wettelijke regelingen, waarnaar in de regels wordt verwezen, gelden zoals deze luiden op het moment van de vaststelling van het plan.

31.2 Parkeren en laden of lossen

a. Een omgevingsvergunning voor het bouwen van een gebouw wordt slechts verleend, indien is aangetoond dat wordt of zal worden voldaan aan het gemeentelijke parkeerbeleid.
b. Een omgevingsvergunning voor het bouwen van een gebouw waarvoor een behoefte bestaat voor ruimte voor het laden of lossen van goederen wordt slechts verleend, indien is aangetoond dat op het betreffende bouwperceel in voldoende mate ruimte voor het laden of lossen van goederen wordt of zal worden aangebracht.
c. Bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde onder a en/of b:
    1. voor zover op andere wijze in de benodigde parkeergelegenheid of laad- of losruimte wordt voorzien, dan wel;
    2. mits het voldoen aan deze regels door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit, tot welke bijzondere omstandigheden in elk geval worden gerekend:
        - een te verwachten meer dan gemiddeld aantal gehandicapte gebruikers of bezoekers van het gebouw;
        - een te verwachten meer dan gemiddeld aantal klanten of bezoekers, indien het gebouw bestemd is voor de vestiging van één of meer detailhandelsbedrijven, dan wel openbare dienstverlening of vermakelijkheid;
        - een bestemming van het gebouw als parkeergarage, dan wel garagebedrijf.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 32 Overgangsrecht

32.1 Overgangsrecht bouwwerken

Voor bouwwerken luidt het overgangsrecht als volgt:

a. een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het bestemmingsplan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,:
   1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   2. na het tenietgaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan;
b. het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van dit lid onder a een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk zoals bedoeld in dit lid onder a, met ten hoogste 10%;
c. dit lid onder a is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsregeling van dat plan.

32.2 Overgangsrecht gebruik

Voor gebruik luidt het overgangsrecht als volgt:

a. het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet;
b. het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in dit lid onder a, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind;
c. als het gebruik, bedoeld in dit lid onder a, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten;
d. dit lid onder a is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsregeling van dat plan.

Artikel 33 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: Regels van het bestemmingsplan 'Sassenheim-Oost'.

Bijlagen bij de Regels

Bijlage 1 Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging'

Toelichting Staat van Bedrijfsactiviteiten

Onderstaande toelichting op de Staat van Bedrijfsactiviteiten is ontleend aan de VNG-publicatie "Bedrijven en Milieuzonering" uit 2009.

Deze bedrijvenlijst is opgesteld door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en gaat uit van activiteiten, gerangschikt naar SBI-codes. Voor elke activiteit zijn milieuaspecten en richtafstanden vermeld, rekening houdend met de normaliter bij deze activiteiten voorkomende opslagen en installaties.

In de lijst komen vier ruimtelijk relevante milieuaspecten aan bod: geur, stof, geluid en gevaar:

Geur

Verschillende bedrijven stoten geuren uit. De afstand waarbinnen deze geuren zeer hinderlijk en schadelijk zijn is opgenomen in de kolom "geur".

Stof

De kolom "stof" bevat richtafstanden waarbinnen de uitstoot van stof vanuit de inrichting zodanig hoog is dat het schadelijk kan zijn voor de gezondheid.

Geluid

In de kolom geluid is, indien van toepassing, de letter C van continu opgenomen. Hiermee is aangegeven dat bij de betreffende milieubelastende activiteit de voor geluid bepalende activiteiten meestal continu in bedrijf zijn.

Gevaar

In de kolom 'gevaar' is een richtafstand aangegeven, die bij een gemiddelde activiteit van dat type aangehouden kan worden. het betreft alle gevaarsaspecten, inclusief brandgevaar en stofexplosies.

Ook staat bij elke inrichting een milieucategorie. De grootste afstand van de vier voornoemde aspecten is bepalend voor de indeling in de milieucategorie. Er zijn 10 milieucategorieën:

Afstand (m)	**code**
10	1
30	2
50	3.1
100	3.2
200	4.1
300	4.2
500	5.1
700	5.2
1000	5.3
1500	6

De volgende afkortingen worden in de lijst gebruikt:

Afkorting	Betekenis
-	niet van toepassing of niet relevant
<	kleiner dan
>	groter
=	gelijk aan
cat.	categorie
e.d.	en dergelijke
kl.	klasse
n.e.g.	niet elders genoemd
o.c.	opslagcapaciteit
p.c.	productiecapaciteit
p.o.	productieoppervlak
b.o.	bedrijfsoppervlak
v.c.	verwerkingscapaciteit
u	uur
d	dag
w	week
j	jaar
b.o.	bodemverontreiniging
cat.	continu
D	divers
L	luchtverontreiniging
Z	zonering op basis van Wet geluidhinder
R	risico (BEVI mogelijk van toepassing)
V	vuurwerkbesluit van toepassing

Na deze pagina volgt de lijst.

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
01	01	-	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. DE LANDBOUW											
0111, 0113	011, 012, 013		Akkerbouw en fruitteelt (bedrijfsgebouwen)	10	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B	L	
0112	011, 012, 013, 016	0	Tuinbouw:											
0112	011, 012, 013	1	- bedrijfsgebouwen	10	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B	L	
0112	011, 012, 013	2	- kassen zonder verwarming	10	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B	L	
0112	011, 012, 013	3	- kassen met gasverwarming	10	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B	L	
0112	0113	4	- champignonkwekerijen (algemeen)	30	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B		
0112	0113	5	- champignonkwekerijen met mestfermentatie	100	10	30 C	10	100	3.2	1 G	1	B		
0112	0163	6	- bloembollendroog- en prepareerbedrijven	30	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B		
0112	011	7	- witlofkwekerijen (algemeen)	30	10	30 C	10	30	2	1 G				
0121	0141, 0142		Fokken en houden van rundvee	100	30	30 C	0	100	3.2	1 G	1			
0122	0143, 0145	0	Fokken en houden van overige graasdieren:											
0122	0143	1	- paardenfokkerijen	50	30	30 C	0	50	3.1	1 G	1			
0122	0145	2	- overige graasdieren	50	30	30 C	0	50	3.1	1 G	1			
0123	0146		Fokken en houden van varkens	200	30	50 C	0	200 D	4.1	1 G	1			
0124	0147	0	Fokken en houden van pluimvee:											
0124	0147	1	- legkippen	200	30	50 C	0	200 D	4.1	1 G	1			
0124	0147	2	- opfokkippen en mestkuikens	200	30	50 C	0	200	4.1	1 G	1			
0124	0147	3	- eenden en ganzen	200	50	50 C	0	200	4.1	1 G	1			
0124	0147	4	- overig pluimvee	100	30	50 C	0	100 D	3.2	1 G	1			
0125	0149	0	Fokken en houden van overige dieren:											
0125	0149	1	- nertsen en vossen	200	30	30 C	0	200	4.1	1 G	1			
0125	0149	2	- konijnen	100	30	30 C	0	100	3.2	1 G	1			
0125	0149	3	- huisdieren	30	0	50 C	10	50	3.1	1 G	1			
0125	0149	4	- maden, wormen e.d.	100	0	30 C	10	100	3.2	1 G	1			
0125	0149	5	- bijen	10	0	30 C	10	30	2	1 G	1			
0125	0149	6	- overige dieren	30	10	30 C	0	30 D	2	1 G	1			
0130	0150		Akker-en/of tuinbouw in combinatie met het fokken en houden van dieren (niet intensief)	100	30	30 C	0	100	3.2	1 G	1			
014	016	0	Dienstverlening t.b.v. de landbouw:											
014	016	1	- algemeen (o.a. loonbedrijven): b.o. > 500 m²	30	10	50	10	50 D	3.1	2 G	1			
014	016	2	- algemeen (o.a. loonbedrijven): b.o.<= 500 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1			
014	016	3	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. > 500 m²	30	10	50	10	50	3.1	2 G	1			
014	016	4	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. <= 500 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1			
0142	0162		KI-stations	30	10	30 C	0	30	2	1 G	1			
02	02	-												
02	02	-	BOSBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. BOSBOUW											
020	021, 022, 024		Bosbouwbedrijven	10	10	50	0	50	3.1	1 G	1			
05	03	-												
05	03	-	VISSERIJ- EN VISTEELTBEDRIJVEN											

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
0501.1	0311		Zeevisserijbedrijven	100	0	100 C	50 R	100	3.2	2 G	2			
0501.2	0312		Binnenvisserijbedrijven	50	0	50 C	10	50	3.1	1 G	1			
0502	032	0	Vis- en schaaldierkwekerijen											
0502	032	1	- oester-, mossel- en schelpenteeltbedrijven	100	30	50 C	0	100	3.2	1 G	1			
0502	032	2	- visteeltbedrijven	50	0	50 C	0	50	3.1	1 G	1			
10	08	-												
10	08	-	TURFWINNING											
103	089		Turfwinningbedrijven	50	50	100 C	10	100	3.2	2 G	2			
11	06	-												
11	06	-	AARDOLIE- EN AARDGASWINNING											
111	061, 062	0	Aardolie- en aardgaswinning:											
111	061	1	- aardoliewinputten	100	0	200 C	200 R	200	4.1	1 G	2	B	L	
111	062	2	- aardgaswinning incl. gasbeh.inst.: < 10.000.000 N m3/d	30	0	500 C	200 R	500	5.1	1 G	1	B		
111	062	3	- aardgaswinning incl. gasbeh.inst.: >= 10.000.000 N m3/d	50	0	700 C Z	200 R	700	5.2	1 G	1	B		
14	08	-												
14	08	-	WINNING VAN ZAND, GRIND, KLEI, ZOUT, E.D.											
1421	0812	0	Steen-, grit- en krijtmalerijen (open lucht):											
1421	0812	1	- algemeen	10	100	200	10	200 D	4.1	2 G	1			
1421	0812	2	- steenbrekerijen	10	200	700 Z	10	700	5.2	2 G	2			
144	0893		Zoutwinningbedrijven	50	10	100 C	30	100	3.2	2 G	1	B		
145	0899		Mergel- en overige delfstoffenwinningbedrijven	10	200	500 C	50	500	5.1	3 G	3			
15	10, 11	-												
15	10, 11	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN											
151	101, 102	0	Slachterijen en overige vleesverwerking:											
151	101, 102	1	- slachterijen en pluimveeslachterijen	100	0	100 C	50 R	100 D	3.2	2 G	1			
151	101	2	- vetsmelterijen	700	0	100 C	30	700	5.2	2 G	2			
151	101	3	- bewerkingsinrichting van darmen en vleesafval	300	0	100 C	50 R	300	4.2	2 G	2			
151	101	4	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. > 1000 m²	100	0	100 C	50 R	100	3.2	2 G	2			
151	101	5	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 1000 m²	50	0	50 C	30	50	3.1	1 G	1			
151	101	6	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 200 m²	30	0	50	10	50	3.1	1 G	1			
151	101, 102	7	- loonslachterijen	50	0	50	10	50	3.1	1 G	1			
151	108	8	- vervaardiging van snacks en vervaardiging van kant-en-klaar-maaltijden met p.o. < 2.000 m²	50	0	50	10	50	3.1	2 G	1			
152	102	0	Visverwerkingsbedrijven:											
152	102	1	- drogen	700	100	200 C	30	700	5.2	2 G	2			
152	102	2	- conserveren	200	0	100 C	30	200	4.1	2 G	2			
152	102	3	- roken	300	0	50 C	0	300	4.2	1 G	2			
152	102	4	- verwerken anderszins: p.o.> 1000 m²	300	10	50 C	30	300 D	4.2	2 G	2			
152	102	5	- verwerken anderszins: p.o. <= 1000 m²	100	10	50	30	100	3.2	1 G	1			
152	102	6	- verwerken anderszins: p.o. <= 300 m²	50	10	30	10	50	3.1	1 G	1			

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
1531	1031	0	Aardappelprodukten fabrieken:											
1531	1031	1	- vervaardiging van aardappelproducten	300	30	200 C	50 R	300	4.2	2 G	2			
1531	1031	2	- vervaardiging van snacks met p.o. < 2.000 m²	50	10	50	50 R	50	3.1	1 G	1			
1532, 1533	1032, 1039	0	Groente- en fruitconservenfabrieken:											
1532, 1533	1032, 1039	1	- jam	50	10	100 C	10	100	3.2	1 G	1			
1532, 1533	1032, 1039	2	- groente algemeen	50	10	100 C	10	100	3.2	2 G	2			
1532, 1533	1032, 1039	3	- met koolsoorten	100	10	100 C	10	100	3.2	2 G	2			
1532, 1533	1032, 1039	4	- met drogerijen	300	10	200 C	30	300	4.2	2 G	2			
1532, 1533	1032, 1039	5	- met uienconservering (zoutinleggerij)	300	10	100 C	10	300	4.2	2 G	2			
1541	104101	0	Vervaardiging van ruwe plantaardige en dierlijke oliën en vetten:											
1541	104101	1	- p.c. < 250.000 t/j	200	30	100 C	30 R	200	4.1	3 G	2	B		
1541	104101	2	- p.c. >= 250.000 t/j	300	50	300 C Z	50 R	300	4.2	3 G	3	B		
1542	104102	0	Raffinage van plantaardige en dierlijke oliën en vetten:											
1542	104102	1	- p.c. < 250.000 t/j	200	10	100 C	100 R	200	4.1	3 G	2	B		
1542	104102	2	- p.c. >= 250.000 t/j	300	10	300 C Z	200 R	300	4.2	3 G	3	B		
1543	1042	0	Margarinefabrieken:											
1543	1042	1	- p.c. < 250.000 t/j	100	10	200 C	30 R	200	4.1	3 G	2			
1543	1042	2	- p.c. >= 250.000 t/j	200	10	300 C Z	50 R	300	4.2	3 G	3	B		
1551	1051	0	Zuivelprodukten fabrieken:											
1551	1051	1	- gedroogde produkten, p.c. >= 1,5 t/u	200	100	500 C Z	50 R	500	5.1	3 G	2			
1551	1051	2	- geconcentreerde produkten, verdamp. cap. >=20 t/u	200	30	500 C Z	50 R	500	5.1	3 G	2			
1551	1051	3	- melkprodukten fabrieken v.c. < 55.000 t/j	50	0	100 C	50 R	100	3.2	2 G	1			
1551	1051	4	- melkprodukten fabrieken v.c. >= 55.000 t/j	100	0	300 C Z	50 R	300	4.2	3 G	2			
1551	1051	5	- overige zuivelprodukten fabrieken	50	50	300 C	50 R	300	4.2	3 G	2			
1552	1052	1	Consumptie-ijsfabrieken: p.o. > 200 m²	50	0	100 C	50 R	100	3.2	2 G	2			
1552	1052	2	- consumptie-ijsfabrieken: p.o. <= 200 m²	10	0	30	0	30	2	1 G	1			
1561	1061	0	Meelfabrieken:											
1561	1061	1	- p.c. >= 500 t/u	200	100	300 C Z	100 R	300	4.2	2 G	2			
1561	1061	2	- p.c. < 500 t/u	100	50	200 C	50 R	200	4.1	2 G	2			
1561	1061		Grutterswarenfabrieken	50	100	200 C	50	200 D	4.1	2 G	2			
1562	1062	0	Zetmeelfabrieken:											
1562	1062	1	- p.c. < 10 t/u	200	50	200 C	30 R	200	4.1	1 G	2			
1562	1062	2	- p.c. >= 10 t/u	300	100	300 C Z	50 R	300	4.2	2 G	3			
1571	1091	0	Veevoerfabrieken:											
1571	1091	1	- destructiebedrijven	700	30	200 C	50	700 D	5.2	3 G	3			
1571	1091	2	- beender-, veren-, vis-, en vleesmeelfabriek	700	100	100 C	30 R	700 D	5.2	3 G	3			
1571	1091	3	- drogerijen (gras, pulp, groenvoeder, veevoeder) cap. < 10 t/u water	300	100	200 C	30	300	4.2	2 G	2			
1571	1091	4	- drogerijen (gras, pulp, groenvoeder, veevoeder) cap. >= 10 t/u water	700	200	300 C Z	50	700	5.2	3 G	3			
1571	1091	5	- mengvoeder, p.c. < 100 t/u	200	50	200 C	30	200	4.1	3 G	3			
1571	1091	6	- mengvoeder, p.c. >= 100 t/u	300	100	300 C Z	50 R	300	4.2	3 G	3			
1572	1092		Vervaardiging van voer voor huisdieren	200	100	200 C	30	200	4.1	2 G	2			
1581	1071	0	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:											

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
1581	1071	1	- v.c. < 7500 kg meel/week, bij gebruik van charge-ovens	30	10	30 C	10	30	2	1 G	1			
1581	1071	2	- v.c. >= 7500 kg meel/week	100	30	100 C	30	100	3.2	2 G	2			
1582	1072		Banket, biscuit- en koekfabrieken	100	10	100 C	30	100	3.2	2 G	2			
1583	1081	0	Suikerfabrieken:											
1583	1081	1	- v.c. < 2.500 t/j	500	100	300 C	100 R	500	5.1	2 G	2	B		
1583	1081	2	- v.c. >= 2.500 t/j	1000	200	700 C Z	200 R	1000	5.3	3 G	3	B		
1584	10821	0	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:											
1584	10821	1	- Cacao- en chocoladefabrieken: p.o. > 2.000 m²	500	50	100	50 R	500	5.1	2 G	3			
1584	10821	2	- cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. < 2.000 m²	100	30	50	30	100	3.2	2 G	2			
1584	10821	3	- cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. <= 200 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1			
1584	10821	4	- Suikerwerkfabrieken met suiker branden	300	30	50	30 R	300	4.2	2 G	2			
1584	10821	5	- Suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. > 200 m²	100	30	50	30 R	100	3.2	2 G	2			
1584	10821	6	- suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. <= 200 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1			
1585	1073		Deegwarenfabrieken	50	30	10	10	50	3.1	2 G	2			
1586	1083	0	Koffiebranderijen en theepakkerijen:											
1586	1083	1	- koffiebranderijen	500	30	200 C	10	500 D	5.1	2 G	1			
1586	1083	2	- theepakkerijen	100	10	30	10	100	3.2	2 G	1			
1587	108401		Vervaardiging van azijn, specerijen en kruiden	200	30	50	10	200	4.1	2 G	1			
1589	1089		Vervaardiging van overige voedingsmiddelen	200	30	50	30	200 D	4.1	2 G	2			
1589.1	1089		Bakkerijgrondstoffenfabrieken	200	50	50	50 R	200	4.1	2 G	2			
1589.2	1089	0	Soep- en soeparomafabrieken:											
1589.2	1089	1	- zonder poederdrogen	100	10	50	10	100	3.2	2 G	2			
1589.2	1089	2	- met poederdrogen	300	50	50	50 R	300	4.2	2 G	2			
1589.2	1089		Bakmeel- en puddingpoederfabrieken	200	50	50	30	200	4.1	2 G	2			
1591	110101		Destilleerderijen en likeurstokerijen	300	30	200 C	30	300	4.2	2 G	2			
1592	110102	0	Vervaardiging van ethylalcohol door gisting:											
1592	110102	1	- p.c. < 5.000 t/j	200	30	200 C	30 R	200	4.1	1 G	2			
1592	110102	2	- p.c. >= 5.000 t/j	300	50	300 C	50 R	300	4.2	2 G	3	B		
1593 t/m 1595	1102 t/m 1104		Vervaardiging van wijn, cider e.d.	10	0	30 C	0	30	2	1 G	1			
1596	1105		Bierbrouwerijen	300	30	100 C	50 R	300	4.2	2 G	2			
1597	1106		Mouterijen	300	50	100 C	30	300	4.2	2 G	2			
1598	1107		Mineraalwater- en frisdrankfabrieken	10	0	100	50 R	100	3.2	3 G	2			
16	12	-												
16	12	-	VERWERKING VAN TABAK											
160	120		Tabakverwerkende industrie	200	30	50 C	30	200	4.1	2 G	1			
17	13	-												
17	13	-	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL											
171	131		Bewerken en spinnen van textielvezels	10	50	100	30	100	3.2	2 G	1			
172	132	0	Weven van textiel:											
172	132	1	- aantal weefgetouwen < 50	10	10	100	0	100	3.2	2 G	1			

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
172	132	2	- aantal weefgetouwen >= 50	10	30	300 Z	50	300	4.2	3 G	2			
173	133		Textielveredelingsbedrijven	50	0	50	10	50	3.1	2 G	2	B		
174, 175	139		Vervaardiging van textielwaren	10	0	50	10	50	3.1	1 G	1			
1751	1393		Tapijt-, kokos- en vloermattenfabrieken	100	30	200	10	200	4.1	2 G	2	B	L	
176, 177	139, 143		Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen	0	10	50	10	50	3.1	1 G	2			
18	14	-												
18	14	-	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT											
181	141		Vervaardiging kleding van leer	30	0	50	0	50	3.1	1 G	1			
182	141		Vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)	10	10	30	10	30	2	2 G	2			
183	142, 151		Bereiden en verven van bont; vervaardiging van artikelen van bont	50	10	10	10	50	3.1	1 G	1	B	L	
19	19	-												
19	15	-	VERVAARDIGING VAN LEER EN LEDERWAREN (EXCL. KLEDING)											
191	151,152		Lederfabrieken	300	30	100	10	300	4.2	2 G	2	B	L	
192	151		Lederwarenfabrieken (excl. kleding en schoeisel)	50	10	30	10	50 D	3.1	2 G	2			
193	152		Schoenenfabrieken	50	10	50	10	50	3.1	2 G	1			
20		-												
20	16	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.											
2010.1	16101		Houtzagerijen	0	50	100	50 R	100	3.2	2 G	2			
2010.2	16102	0	Houtconserveringsbedrijven:											
2010.2	16102	1	- met creosootolie	200	30	50	10	200	4.1	2 G	2	B	L	
2010.2	16102	2	- met zoutoplossingen	10	30	50	10	50	3.1	2 G	1	B		
202	1621		Fineer- en plaatmaterialenfabrieken	100	30	100	10	100	3.2	3 G	2	B		
203, 204, 205	162	0	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout	0	30	100	0	100	3.2	2 G	2			
203, 204, 205	162	1	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout, p.o. < 200 m2	0	30	50	0	50	3.1	1 G	1			
205	162902		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken	10	10	30	0	30	2	1 G	1			
21	17	-												
21	17	-	VERVAARDIGING VAN PAPIER, KARTON EN PAPIER- EN KARTONWAREN											
2111	1711		Vervaardiging van pulp	200	100	200 C	50 R	200	4.1	3 G	2			
2112	1712	0	Papier- en kartonfabrieken:											
2112	1712	1	- p.c. < 3 t/u	50	30	50 C	30 R	50	3.1	1 G	2			
2112	1712	2	- p.c. 3 - 15 t/u	100	50	200 C Z	50 R	200	4.1	2 G	2			
2112	1712	3	- p.c. >= 15 t/u	200	100	300 C Z	100 R	300	4.2	3 G	2			
212	172		Papier- en kartonwarenfabrieken	30	30	100 C	30 R	100	3.2	2 G	2			
2121.2	17212	0	Golfkartonfabrieken:											
2121.2	17212	1	- p.c. < 3 t/u	30	30	100 C	30 R	100	3.2	2 G	2			
2121.2	17212	2	- p.c. >= 3 t/u	50	30	200 C Z	30 R	200	4.1	2 G	2			
22	58	-												
22	58	-	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA											
221	581		Uitgeverijen (kantoren)	0	0	10	0	10	1	1 P	1			
2221	1811		Drukkerijen van dagbladen	30	0	100 C	10	100	3.2	3 G	2	B	L	
2222	1812		Drukkerijen (vlak- en rotatie-diepdrukkerijen)	30	0	100	10	100	3.2	3 G	2	B		
2222.6	18129		Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	10	0	30	0	30	2	1 P	1	B		

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
2223	1814	A	Grafische afwerking	0	0	10	0	10	1	1 G	1			
2223	1814	B	Binderijen	30	0	30	0	30	2	2 G	1			
2224	1813		Grafische reproduktie en zetten	30	0	10	10	30	2	2 G	1	B		
2225	1814		Overige grafische aktiviteiten	30	0	30	10	30 D	2	2 G	1	B		
223	182		Reproduktiebedrijven opgenomen media	0	0	10	0	10	1	1 G	1			
23	19	-												
23	19	-	AARDOLIE-/STEENKOOLVERWERK. IND.; BEWERKING SPLIJT-/KWEEKSTOFFEN											
231	191		Cokesfabrieken	1000	700	1000 C Z	100 R	1000	5.3	2 G	3	B	L	
2320.1	19201		Aardolieraffinaderijen	1500	100	1500 C Z	1500 R	1500	6	3 G	3	B	L	
2320.2	19202	A	Smeeroliën- en vettenfabrieken	50	0	100	30 R	100	3.2	2 G	2	B	L	
2320.2	19202	B	Recyclingbedrijven voor afgewerkte olie	300	0	100	50 R	300	4.2	2 G	2	B	L	
2320.2	19202	C	Aardolieproduktenfabrieken n.e.g.	300	0	200	50 R	300 D	4.2	2 G	2	B	L	
233	201, 212, 244		Splijt- en kweekstoffenbewerkingsbedrijven	10	10	100	1500	1500 D	6	1 G	2	B		
24	20	-												
24	20	-	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUKTEN											
2411	2011	0	Vervaardiging van industriële gassen:											
2411	2011	1	- luchtscheidingsinstallatie v.c. >= 10 t/d lucht	10	0	700 C Z	100 R	700	5.2	3 G	3			
2411	2011	2	- overige gassenfabrieken, niet explosief	100	0	500 C	100 R	500	5.1	3 G	3		L	
2411	2011	3	- overige gassenfabrieken, explosief	100	0	500 C	300 R	500	5.1	3 G	3		L	
2412	2012		Kleur- en verfstoffenfabrieken	200	0	200 C	200 R	200 D	4.1	3 G	3	B	L	
2413	2012	0	Anorg. chemische grondstoffenfabrieken:											
2413	2012	1	- niet vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	100	30	300 C	300 R	300 D	4.2	2 G	3	B	L	
2413	2012	2	- vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	300	50	500 C	700 R	700 D	5.2	3 G	3	B	L	
2414.1	20141	A0	Organ. chemische grondstoffenfabrieken:											
2414.1	20141	A1	- niet vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	300	10	200 C	300 R	300 D	4.2	2 G	3	B	L	
2414.1	20141	A2	- vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	1000	30	500 C	700 R	1000 D	5.3	2 G	2	B	L	
2414.1	20141	B0	Methanolfabrieken:											
2414.1	20141	B1	- p.c. < 100.000 t/j	100	0	200 C	100 R	200	4.1	2 G	2	B		
2414.1	20141	B2	- p.c. >= 100.000 t/j	200	0	300 C Z	200 R	300	4.2	3 G	3	B		
2414.2	20149	0	Vetzuren en alkanolenfabrieken (niet synth.):											
2414.2	20149	1	- p.c. < 50.000 t/j	300	0	200 C	100 R	300	4.2	2 G	2	B	L	
2414.2	20149	2	- p.c. >= 50.000 t/j	500	0	300 C Z	200 R	500	5.1	3 G	3	B	L	
2415	2015		Kunstmeststoffenfabrieken	500	300	500 C	500 R	500	5.1	3 G	3	B	L	
2416	2016		Kunstharsenfabrieken e.d.	700	30	300 C	500 R	700	5.2	3 G	3	B	L	
242	202	0	Landbouwchemicaliënfabrieken:											
242	202	1	- fabricage	300	50	100 C	1000 R	1000	5.3	3 G	3	B	L	
242	202	2	- formulering en afvullen	100	10	30 C	500 R	500 D	5.1	2 G	2	B		
243	203		Verf, lak en vernisfabrieken	300	30	200 C	300 R	300 D	4.2	3 G	2	B	L	
2441	2110	0	Farmaceutische grondstoffenfabrieken:											
2441	2110	1	- p.c. < 1.000 t/j	200	10	200 C	300 R	300	4.2	1 G	2	B	L	
2441	2110	2	- p.c. >= 1.000 t/j	300	10	300 C	500 R	500	5.1	2 G	2	B	L	

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
2442	2120	0	Farmaceutische produktenfabrieken:											
2442	2120	1	- formulering en afvullen geneesmiddelen	50	10	50	50 R	50	3.1	2 G	1	B	L	
2442	2120	2	- verbandmiddelenfabrieken	10	10	30	10	30	2	2 G	1			
2451	2041		Zeep-, was- en reinigingsmiddelenfabrieken	300	100	200 C	100 R	300	4.2	3 G	2	B		
2452	2042		Parfumerie- en cosmeticafabrieken	300	30	50 C	50 R	300	4.2	2 G	2			
2461	2051		Kruit-, vuurwerk-, en springstoffenfabrieken	30	10	50	1000 V	1000	5.3	1 G	2	B		
2462	2052	0	Lijm- en plakmiddelenfabrieken:											
2462	2052	1	- zonder dierlijke grondstoffen	100	10	100	50	100	3.2	3 G	2	B	L	
2462	2052	2	- met dierlijke grondstoffen	500	30	100	50	500	5.1	3 G	2	B		
2464	205902		Fotochemische produktenfabrieken	50	10	100	50 R	100	3.2	3 G	2	B	L	
2466	205903	A	Chemische kantoorbenodigdhedenfabrieken	50	10	50	50 R	50	3.1	3 G	2	B		
2466	205903	B	Overige chemische produktenfabrieken n.e.g.	200	30	100 C	200 R	200 D	4.1	2 G	2	B	L	
247	2060		Kunstmatige synthetische garen- en vezelfabrieken	300	30	300 C	200 R	300	4.2	3 G	3	B	L	
25	22	-												
25	22	-	VERVAARDIGING VAN PRODUKTEN VAN RUBBER EN KUNSTSTOF											
2511	221101		Rubberbandenfabrieken	300	50	300 C	100 R	300	4.2	2 G	2	B		
2512	221102	0	Loopvlakvernieuwingsbedrijven:											
2512	221102	1	- vloeropp. < 100 m2	50	10	30	30	50	3.1	1 G	1			
2512	221102	2	- vloeropp. >= 100 m2	200	50	100	50 R	200	4.1	2 G	2	B		
2513	2219		Rubber-artikelenfabrieken	100	10	50	50 R	100 D	3.2	1 G	2			
252	222	0	Kunststofverwerkende bedrijven:											
252	222	1	- zonder fenolharsen	200	50	100	100 R	200	4.1	2 G	2			
252	222	2	- met fenolharsen	300	50	100	200 R	300	4.2	2 G	2	B	L	
252	222	3	- productie van verpakkingsmateriaal en assemblage van kunststofbouwmaterialen	50	30	50	30	50	3.1	2 G	1			
26	23	-												
26	23	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN											
261	231	0	Glasfabrieken:											
261	231	1	- glas en glasprodukten, p.c. < 5.000 t/j	30	30	100	30	100	3.2	1 G	1		L	
261	231	2	- glas en glasprodukten, p.c. >= 5.000 t/j	30	100	300 C Z	50 R	300	4.2	2 G	2		L	
261	231	3	- glaswol en glasvezels, p.c.< 5.000 t/j	300	100	100	30	300	4.2	1 G	1		L	
261	231	4	- glaswol en glasvezels, p.c. >= 5.000 t/j	500	200	300 C Z	50 R	500	5.1	2 G	2		L	
2615	231		Glasbewerkingsbedrijven	10	30	50	10	50	3.1	1 G	1			
262, 263	232, 234	0	Aardewerkfabrieken:											
262, 263	232, 234	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	10	10	30	10	30	2	1 G	1		L	
262, 263	232, 234	2	- vermogen elektrische ovens totaal >= 40 kW	30	50	100	30	100	3.2	2 G	2		L	
264	233	A	Baksteen en baksteenelementenfabrieken	30	200	200	30	200	4.1	2 G	2		L	
264	233	B	Dakpannenfabrieken	50	200	200	100 R	200	4.1	2 G	2			
2651	2351	0	Cementfabrieken:											
2651	2351	1	- p.c. < 100.000 t/j	10	300	500 C	30 R	500	5.1	2 G	2			
2651	2351	2	- p.c. >= 100.000 t/j	30	500	1000 C Z	50 R	1000	5.3	3 G	3	B		
2652	235201	0	Kalkfabrieken:											

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
2652	235201	1	- p.c. < 100.000 t/j	30	200	200	30 R	200	4.1	2 G	2			
2652	235201	2	- p.c. >= 100.000 t/j	50	500	300 Z	50 R	500	5.1	3 G	3			
2653	235202	0	Gipsfabrieken:											
2653	235202	1	- p.c. < 100.000 t/j	30	200	200	30 R	200	4.1	2 G	2			
2653	235202	2	- p.c. >= 100.000 t/j	50	500	300 Z	50 R	500	5.1	3 G	3	B		
2661.1	23611	0	Betonwarenfabrieken:											
2661.1	23611	1	- zonder persen, triltafels en bekistingtrille	10	100	200	30	200	4.1	2 G	2	B		
2661.1	23611	2	- met persen, triltafels of bekistingtrillers, p.c. < 100 t/d	10	100	300	30	300	4.2	2 G	2	B		
2661.1	23611	3	- met persen, triltafels of bekistingtrillers, p.c. >= 100 t/d	30	200	700 Z	30	700	5.2	3 G	3	B		
2661.2	23612	0	Kalkzandsteenfabrieken:											
2661.2	23612	1	- p.c. < 100.000 t/j	10	50	100	30	100	3.2	2 G	2			
2661.2	23612	2	- p.c. >= 100.000 t/j	30	200	300 Z	30	300	4.2	3 G	3			
2662	2362		Mineraalgebonden bouwplatenfabrieken	50	50	100	30	100	3.2	2 G	2			
2663, 2664	2363, 2364	0	Betonmortelcentrales:											
2663, 2664	2363, 2364	1	- p.c. < 100 t/u	10	50	100	10	100	3.2	3 G	2			
2663, 2664	2363, 2364	2	- p.c. >= 100 t/u	30	200	300 Z	10	300	4.2	3 G	3			
2665, 2666	2365, 2369	0	Vervaardiging van produkten van beton, (vezel)cement en gips:											
2665, 2666	2365, 2369	1	- p.c. < 100 t/d	10	50	100	50 R	100	3.2	2 G	2			
2665, 2666	2365, 2369	2	- p.c. >= 100 t/d	30	200	300 Z	200 R	300	4.2	3 G	2	B		
267	237	0	Natuursteenbewerkingsbedrijven:											
267	237	1	- zonder breken, zeven en drogen: p.o. > 2.000 m²	10	30	100	0	100 D	3.2	1 G	2			
267	237	2	- zonder breken, zeven en drogen: p.o. <= 2.000 m²	10	30	50	0	50	3.1	1 G	1			
267	237	3	- met breken, zeven of drogen, v.c. < 100.000 t/j	10	100	300	10	300	4.2	1 G	2			
267	237	4	- met breken, zeven of drogen, v.c. >= 100.000 t/j	30	200	700 Z	10	700	5.2	2 G	3			
2681	2391		Slijp- en polijstmiddelen fabrieken	10	30	50	10	50 D	3.1	1 G	2			
2682	2399	A0	Bitumineuze materialenfabrieken:											
2682	2399	A1	- p.c. < 100 t/u	300	100	100	30	300	4.2	3 G	2	B	L	
2682	2399	A2	- p.c. >= 100 t/u	500	200	200 Z	50	500	5.1	3 G	3	B	L	
2682	2399	B0	Isolatiematerialenfabrieken (excl. glaswol):											
2682	2399	B1	- steenwol, p.c. >= 5.000 t/j	100	200	300 C Z	30	300	4.2	2 G	2			
2682	2399	B2	- overige isolatiematerialen	200	100	100 C	50	200	4.1	2 G	2			
2682	2399	C	Minerale produktenfabrieken n.e.g.	50	50	100	50	100 D	3.2	2 G	2			
2682	2399	D0	Asfaltcentrales: p.c.< 100 ton/uur	100	50	200	30	200	4.1	3 G	2	B	L	
2682	2399	D1	- asfaltcentrales, p.c. >= 100 ton/uur	200	100	300 Z	50	300	4.2	3 G	2	B	L	
27	24	-												
27	24	-	VERVAARDIGING VAN METALEN											
271	241	0	Ruwijzer- en staalfabrieken:											
271	241	1	- p.c. < 1.000 t/j	700	500	700	200 R	700	5.2	2 G	2	B		
271	241	2	- p.c. >= 1.000 t/j	1500	1000	1500 C Z	300 R	1500	6	3 G	3	B	L	
272	245	0	IJzeren- en stalenbuizenfabrieken:											
272	245	1	- p.o. < 2.000 m2	30	30	500	30	500	5.1	2 G	2	B		
272	245	2	- p.o. >= 2.000 m2	50	100	1000 Z	50 R	1000	5.3	3 G	2	B		

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
273	243	0	Draadtrekkerijen, koudbandwalserijen en profielzetterijen:											
273	243	1	- p.o. < 2.000 m2	30	30	300	30	300	4.2	2 G	2			
273	243	2	- p.o. >= 2.000 m2	50	50	700 Z	50 R	700	5.2	3 G	3	B		
274	244	A0	Non-ferro-metaalfabrieken:											
274	244	A1	- p.c. < 1.000 t/j	100	100	300	30 R	300	4.2	1 G	2	B		
274	244	A2	- p.c. >= 1.000 t/j	200	300	700 Z	50 R	700	5.2	2 G	3	B		
274	244	B0	Non-ferro-metaalwalserijen, -trekkerijen e.d.:											
274	244	B1	- p.o. < 2.000 m2	50	50	500	50 R	500	5.1	2 G	2	B		
274	244	B2	- p.o. >= 2.000 m2	200	100	1000 Z	100 R	1000	5.3	3 G	3	B		
2751, 2752	2451, 2452	0	IJzer- en staalgieterijen/ -smelterijen:											
2751, 2752	2451, 2452	1	- p.c. < 4.000 t/j	100	50	300 C	30 R	300	4.2	1 G	2	B		
2751, 2752	2451, 2452	2	- p.c. >= 4.000 t/j	200	100	500 C Z	50 R	500	5.1	2 G	3	B	L	
2753, 2754	2453, 2454	0	Non-ferro-metaalgieterijen/ -smelterijen:											
2753, 2754	2453, 2454	1	- p.c. < 4.000 t/j	100	50	300 C	30 R	300	4.2	1 G	2	B		
2753, 2754	2453, 2454	2	- p.c. >= 4.000 t/j	200	100	500 C Z	50 R	500	5.1	2 G	3	B	L	
28	25	-												
28	25, 31	-	VERVAARD. EN REPARATIE VAN PRODUKTEN VAN METAAL (EXCL. MACH./TRANSPORTMIDD.)											
281	251, 331	0	Constructiewerkplaatsen											
281	251, 331	1	- gesloten gebouw	30	30	100	30	100	3.2	2 G	2	B		
281	251, 331	1a	- gesloten gebouw, p.o. < 200 m2	30	30	50	10	50	3.1	1 G	1			
281	251, 331	2	- in open lucht, p.o. < 2.000 m2	30	50	200	30	200	4.1	2 G	2	B		
281	251, 331	3	- in open lucht, p.o. >= 2.000 m2	50	200	300 Z	30	300	4.2	3 G	3	B		
2821	2529, 3311	0	Tank- en reservoirbouwbedrijven:											
2821	2529, 3311	1	- p.o. < 2.000 m2	30	50	300	30 R	300	4.2	2 G	2	B		
2821	2529, 3311	2	- p.o. >= 2.000 m2	50	100	500 Z	50 R	500	5.1	3 G	3	B		
2822, 2830	2521, 2530, 3311		Vervaardiging van verwarmingsketels, radiatoren en stoomketels	30	30	200	30	200	4.1	2 G	2	B		
284	255, 331	A	Stamp-, pers-, dieptrek- en forceerbedrijven	10	30	200	30	200	4.1	1 G	2	B		
284	255, 331	B	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d.	50	30	100	30	100 D	3.2	2 G	2	B		
284	255, 331	B1	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d., p.o. < 200 m2	30	30	50	10	50 D	3.1	1 G	2	B		
2851	2561, 3311	0	Metaaloppervlaktebehandelingsbedrijven:											
2851	2561, 3311	1	- algemeen	50	50	100	50	100	3.2	2 G	2	B	L	
2851	2561, 3311	10	- stralen	30	200	200	30	200 D	4.1	2 G	2	B	L	
2851	2561, 3311	11	- metaalharden	30	50	100	50	100 D	3.2	1 G	2	B		
2851	2561, 3311	12	- lakspuiten en moffelen	100	30	100	50 R	100 D	3.2	2 G	2	B	L	
2851	2561, 3311	2	- scoperen (opspuiten van zink)	50	50	100	30 R	100 D	3.2	2 G	2	B	L	
2851	2561, 3311	3	- thermisch verzinken	100	50	100	50	100	3.2	2 G	2	B	L	
2851	2561, 3311	4	- thermisch vertinnen	100	50	100	50	100	3.2	2 G	2	B	L	
2851	2561, 3311	5	- mechanische oppervlaktebehandeling (slijpen, polijsten)	30	50	100	30	100	3.2	2 G	2	B		
2851	2561, 3311	6	- anodiseren, eloxeren	50	10	100	30	100	3.2	2 G	2	B		
2851	2561, 3311	7	- chemische oppervlaktebehandeling	50	10	100	30	100	3.2	2 G	2	B		
2851	2561, 3311	8	- emailleren	100	50	100	50 R	100	3.2	1 G	1	B	L	

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
2851	2561, 3311	9	- galvaniseren (vernikkelen, verchromen, verzinken, verkoperen ed)	30	30	100	50	100	3.2	2 G	2	B		
2852	2562, 3311	1	Overige metaalbewerkende industrie	10	30	100	30	100 D	3.2	1 G	2	B		
2852	2562, 3311	2	Overige metaalbewerkende industrie, inpandig, p.o. <200m2	10	30	50	10	50 D	3.1	1 G	2	B		
287	259, 331	A0	Grofsmederijen, anker- en kettingfabrieken:											
287	259, 331	A1	- p.o. < 2.000 m2	30	50	200	30	200	4.1	2 G	2	B		
287	259, 331	A2	- p.o. >= 2.000 m2	50	100	500 Z	30	500	5.1	3 G	3	B		
287	259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.	30	30	100	30	100	3.2	2 G	2	B		
287	259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.; inpandig, p.o. <200 m2	30	30	50	10	50	3.1	1 G	2	B		
29	27, 28, 33	-												
29	27, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN MACHINES EN APPARATEN											
29	27, 28, 33	0	Machine- en apparatenfabrieken incl. reparatie:											
29	27, 28, 33	1	- p.o. < 2.000 m2	30	30	100	30	100 D	3.2	2 G	1	B		
29	27, 28, 33	2	- p.o. >= 2.000 m2	50	30	200	30	200 D	4.1	3 G	2	B		
29	28, 33	3	- met proefdraaien verbrandingsmotoren >= 1 MW	50	30	300 Z	30	300 D	4.2	3 G	2	B		
30	26, 28, 33	-												
30	26, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS											
30	26, 28, 33	A	Kantoormachines- en computerfabrieken incl. reparatie	30	10	30	10	30	2	1 G	1			
31	26, 27, 33	-												
31	26, 27, 33	-	VERVAARDIGING VAN OVER. ELEKTR. MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDH.											
311	271, 331		Elektromotoren- en generatorenfabrieken incl. reparatie	200	30	30	50	200	4.1	1 G	2	B	L	
312	271, 273		Schakel- en installatiemateriaalfabrieken	200	10	30	50	200	4.1	1 G	2	B	L	
313	273		Elektrische draad- en kabelfabrieken	100	10	200	100 R	200 D	4.1	2 G	2		L	
314	272		Accumulatoren- en batterijenfabrieken	100	30	100	50	100	3.2	2 G	2	B	L	
315	274		Lampenfabrieken	200	30	30	300 R	300	4.2	2 G	2	B	L	
316	293		Elektrotechnische industrie n.e.g.	30	10	30	10	30	2	1 G	1			
3162	2790		Koolelektrodenfabrieken	1500	300	1000 C Z	200 R	1500	6	2 G	3	B	L	
32	26, 33	-												
32	26, 33	-	VERVAARDIGING VAN AUDIO-, VIDEO-, TELECOM-APPARATEN EN -BENODIGDH.											
321 t/m 323	261, 263, 264, 331		Vervaardiging van audio-, video- en telecom-apparatuur e.d. incl. reparatie	30	0	50	30	50 D	3.1	2 G	1	B		
3210	2612		Fabrieken voor gedrukte bedrading	50	10	50	30	50	3.1	1 G	2	B		
33	26, 32, 33	-												
33	26, 32, 33	-	VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN											
33	26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten e.d. incl. reparatie	30	0	30	0	30	2	1 G	1			
34	29	-												
34	29		VERVAARDIGING VAN AUTO'S, AANHANGWAGENS EN OPLEGGERS											
341	291	0	Autofabrieken en assemblagebedrijven											
341	291	1	- p.o. < 10.000 m2	100	10	200 C	30 R	200 D	4.1	3 G	2	B		
341	291	2	- p.o. >= 10.000 m2	200	30	300 Z	50 R	300	4.2	3 G	2	B	L	
3420.1	29201		Carrosseriefabrieken	100	10	200	30 R	200	4.1	2 G	2	B		
3420.2	29202		Aanhangwagen- en opleggerfabrieken	30	10	200	30	200	4.1	2 G	2	B		
343	293		Auto-onderdelenfabrieken	30	10	100	30 R	100	3.2	2 G	2			
35	30	-												

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
35	30	-	VERVAARDIGING VAN TRANSPORTMIDDELEN (EXCL. AUTO'S, AANHANGWAGENS)											
351	301, 3315	0	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven:											
351	301, 3315	1	- houten schepen	30	30	50	10	50	3.1	2 G	1	B		
351	301, 3315	2	- kunststof schepen	100	50	100	50 R	100	3.2	2 G	1	B		
351	301, 3315	3	- metalen schepen < 25 m	50	100	200	30	200	4.1	2 G	2	B		
351	301, 3315	4	- metalen schepen >= 25m en/of proefdraaien motoren >= 1 MW	100	100	500 C Z	50	500	5.1	2 G	3	B		
3511	3831		Scheepssloperijen	100	200	700	100 R	700	5.2	2 G	3	B		
352	302, 317	0	Wagonbouw- en spoorwegwerkplaatsen:											
352	302, 317	1	- algemeen	50	30	100	30	100	3.2	2 G	2	B		
352	302, 317	2	- met proefdraaien van verbrandingsmotoren >= 1 MW	50	30	300 Z	30 R	300	4.2	2 G	2	B		
353	303, 3316	0	Vliegtuigbouw en -reparatiebedrijven:											
353	303, 3316	1	- zonder proefdraaien motoren	50	30	200	30	200	4.1	2 G	2	B		
353	303, 3316	2	- met proefdraaien motoren	100	30	1000 Z	100 R	1000	5.3	2 G	2	B		
354	309		Rijwiel- en motorrijwielfabrieken	30	10	100	30 R	100	3.2	2 G	2	B		
355	3099		Transportmiddelenindustrie n.e.g.	30	30	100	30	100 D	3.2	2 G	2	B		
36	31	-												
36	31	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.											
361	310	1	Meubelfabrieken	50	50	100	30	100 D	3.2	2 G	2	B		
361	9524	2	Meubelstoffeerderijen b.o. < 200 m2	0	10	10	0	10	1	1 P	1			
362	321		Fabricage van munten, sieraden e.d.	30	10	10	10	30	2	1 G	1	B		
363	322		Muziekinstrumentenfabrieken	30	10	30	10	30	2	2 G	2			
364	323		Sportartikelenfabrieken	30	10	50	30	50	3.1	2 G	2			
365	324		Speelgoedartikelenfabrieken	30	10	50	30	50	3.1	2 G	2			
3663.1	32991		Sociale werkvoorziening	0	30	30	0	30	2	1 P	1			
3663.2	32999		Vervaardiging van overige goederen n.e.g.	30	10	50	30	50 D	3.1	2 G	2			
37	38	-												
37	38	-	VOORBEREIDING TOT RECYCLING											
371	383201		Metaal- en autoschredders	30	100	500 Z	30	500	5.1	2 G	3	B		
372	383202	A0	Puinbrekerijen en -malerijen:											
372	383202	A1	- v.c. < 100.000 t/j	30	100	300	10	300	4.2	2 G	2			
372	383202	A2	- v.c. >= 100.000 t/j	30	200	700	10	700	5.2	3 G	3			
372	383202	B	Rubberregeneratiebedrijven	300	50	100	50 R	300	4.2	2 G	2			
372	383202	C	Afvalscheidingsinstallaties	200	200	300 C	50	300	4.2	3 G	2	B		
40	35	-												
40	35	-	PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER											
40	35	A0	Elektriciteitsproduktiebedrijven (electrisch vermogen >= 50 MWe)											
40	35	A1	- kolengestookt (incl. meestook biomassa), thermisch vermogen > 75 MWth	100	700	700 C Z	200	700	5.2	2 G	3	B	L	
40	35	A2	- oliegestookt, thermisch vermogen > 75 MWth	100	100	500 C Z	100	500	5.1	2 G	3	B	L	
40	35	A3	- gasgestookt (incl. bijstook biomassa), thermisch vermogen > 75 MWth,in	100	100	500 C Z	100 R	500	5.1	1 G	3			
40	35	A4	- kerncentrales met koeltorens	10	10	500 C	1500	1500 D	6	1 P	3			
40	35	A5	- warmte-kracht-installaties (gas), thermisch vermogen > 75 MWth	30	30	500 C Z	100 R	500	5.1	1 G	2			

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
40	35	B0	bio-energieinstallaties electrisch vermogen < 50 MWe:											
40	35	B1	- covergisting, verbranding en vergassing van mest, slib, GFT en reststromen voedingsindustrie	100	50	100	30 R	100	3.2	2 G	1		L	
40	35	B2	- vergisting, verbranding en vergassing van overige biomassa	50	50	100	30 R	100	3.2	2 G	1		L	
40	35	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:											
40	35	C1	- < 10 MVA	0	0	30 C	10	30	2	1 P	1	B		
40	35	C2	- 10 - 100 MVA	0	0	50 C	30	50	3.1	1 P	1	B		
40	35	C3	- 100 - 200 MVA	0	0	100 C	50	100	3.2	1 P	2	B		
40	35	C4	- 200 - 1000 MVA	0	0	300 C Z	50	300	4.2	1 P	2	B		
40	35	C5	- >= 1000 MVA	0	0	500 C Z	50	500	5.1	1 P	2	B		
40	35	D0	Gasdistributiebedrijven:											
40	35	D1	- gascompressorstations vermogen < 100 MW	0	0	300 C	100	300	4.2	1 P	1			
40	35	D2	- gascompressorstations vermogen >= 100 MW	0	0	500 C	200 R	500	5.1	1 P	2			
40	35	D3	- gas: reduceer-, compressor-, meet- en regelinst. Cat. A	0	0	10 C	10	10	1	1 P	1			
40	35	D4	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C	0	0	30 C	10	30	2	1 P	1			
40	35	D5	- gasontvang- en -verdeelstations, cat. D	0	0	50 C	50 R	50	3.1	1 P	1			
40	35	E0	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:											
40	35	E1	- stadsverwarming	30	10	100 C	50	100	3.2	1 P	2			
40	35	E2	- blokverwarming	10	0	30 C	10	30	2	1 P	1			
40	35	F0	windmolens:											
40	35	F1	- wiekdiameter 20 m	0	0	100 C	30	100	3.2	1 P	2			
40	35	F2	- wiekdiameter 30 m	0	0	200 C	50	200	4.1	1 P	2			
40	35	F3	- wiekdiameter 50 m	0	0	300 C	50	300	4.2	1 P	3			
41	36	-												
41	36	-	WINNING EN DITRIBUTIE VAN WATER											
41	36	A0	Waterwinning-/ bereiding- bedrijven:											
41	36	A1	- met chloorgas	50	0	50 C	1000 R	1000 D	5.3	1 G	2		L	
41	36	A2	- bereiding met chloorbleekloog e.d. en/of straling	10	0	50 C	30	50	3.1	1 G	2			
41	36	B0	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:											
41	36	B1	- < 1 MW	0	0	30 C	10	30	2	1 P	1			
41	36	B2	- 1 - 15 MW	0	0	100 C	10	100	3.2	1 P	1			
41	36	B3	- >= 15 MW	0	0	300 C	10	300	4.2	1 P	2			
45	41, 42, 43	-												
45	41, 42, 43	-	BOUWNIJVERHEID											
45	41, 42, 43	0	Bouwbedrijven algemeen: b.o. > 2.000 m²	10	30	100	10	100	3.2	2 G	2	B		
45	41, 42, 43	1	- bouwbedrijven algemeen: b.o. <= 2.000 m²	10	30	50	10	50	3.1	2 G	1	B		
45	41, 42, 43	2	Aannemersbedrijven met werkplaats: b.o. > 1000 m²	10	30	50	10	50	3.1	2 G	1	B		
45	41, 42, 43	3	- aannemersbedrijven met werkplaats: b.o.< 1000 m²	0	10	30	10	30	2	1 G	1	B		
50	45, 47	-												
50	45, 47	-	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS											
501, 502, 504	451, 452, 454		Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	10	0	30	10	30	2	2 P	1	B		
501	451		Handel in vrachtauto's (incl. import en reparatie)	10	10	100	10	100	3.2	2 G	1			

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
5020.4	45204	A	Autoplaatwerkerijen	10	30	100	10	100	3.2	1 G	1			
5020.4	45204	B	Autobeklederijen	0	0	10	10	10	1	1 G	1			
5020.4	45204	C	Autospuitinrichtingen	50	30	30	30 R	50	3.1	1 G	1	B	L	
5020.5	45205		Autowasserijen	10	0	30	0	30	2	3 P	1			
503, 504	453		Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	0	0	30	10	30	2	1 P	1			
505	473	0	Benzineservisestations:											
505	473	1	- met LPG > 1000 m3/jr	30	0	30	200 R	200	4.1	3 P	1	B		
505	473	2	- met LPG < 1000 m3/jr	30	0	30	50 R	50	3.1	3 P	1	B		
505	473	3	- zonder LPG	30	0	30	10	30	2	3 P	1	B		
51	46	-												
51	46	-	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING											
511	461		Handelsbemiddeling (kantoren)	0	0	10	0	10	1	1 P	1			
5121	4621	0	Grth in akkerbouwprodukten en veevoeders	30	30	50	30 R	50	3.1	2 G	2			
5121	4621	1	Grth in akkerbouwprodukten en veevoeders met een verwerkingscapaciteit van 500 ton/uur of meer	100	100	300 Z	50 R	300	4.2	2 G	2			
5122	4622		Grth in bloemen en planten	10	10	30	0	30	2	2 G	1			
5123	4623		Grth in levende dieren	50	10	100 C	0	100	3.2	2 G	1			
5124	4624		Grth in huiden, vellen en leder	50	0	30	0	50	3.1	2 G	1			
5125, 5131	46217, 4631		Grth in ruwe tabak, groenten, fruit en consumptie-aardappelen	30	10	30	50 R	50	3.1	2 G	1			
5132, 5133	4632, 4633		Grth in vlees, vleeswaren, zuivelprodukten, eieren, spijsoliën	10	0	30	50 R	50	3.1	2 G	1			
5134	4634		Grth in dranken	0	0	30	0	30	2	2 G	1			
5135	4635		Grth in tabaksprodukten	10	0	30	0	30	2	2 G	1			
5136	4636		Grth in suiker, chocolade en suikerwerk	10	10	30	0	30	2	2 G	1			
5137	4637		Grth in koffie, thee, cacao en specerijen	30	10	30	0	30	2	2 G	1			
5138, 5139	4638, 4639		Grth in overige voedings- en genotmiddelen	10	10	30	10	30	2	2 G	1			
514	464, 46733		Grth in overige consumentenartikelen	10	10	30	10	30	2	2 G	1			
5148.7	46499	0	Grth in vuurwerk en munitie:											
5148.7	46499	1	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton	10	0	30	10 V	30	2	2 G	1			
5148.7	46499	2	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag 10 tot 50 ton	10	0	30	50 V	50	3.1	2 G	1			
5148.7	46499	3	- professioneel vuurwerk, netto expl. massa per bewaarplaats < 750 kg (en > 25 kg theatervuurwerk)	10	0	30	500 V	500	5.1	2 G	1			
5148.7	46499	4	- professioneel vuurwerk, netto expl. massa per bewaarplaats 750 kg tot 6 ton	10	0	30	1000 V	1000	5.3	2 G	1			
5148.7	46499	5	- munitie	0	0	30	30	30	2	2 G	1			
5151.1	46711	0	Grth in vaste brandstoffen:											
5151.1	46711	1	- klein, lokaal verzorgingsgebied	10	50	50	30	50	3.1	2 P	2			
5151.1	46711	2	- kolenterminal, opslag opp. >= 2.000 m2	50	500	500 Z	100	500	5.1	3 G	3	B		
5151.2	46712	0	Grth in vloeibare en gasvormige brandstoffen:											
5151.2	46712	1	- vloeistoffen, o.c. < 100.000 m3	50	0	50	200 R	200 D	4.1	2 G	2	B	L	
5151.2	46712	2	- vloeistoffen, o.c. >= 100.000 m3	100	0	50	500 R	500 D	5.1	2 G	2	B	L	
5151.2	46712	3	- tot vloeistof verdichte gassen	50	0	50	300 R	300 D	4.2	2 G	2			
5151.3	46713		Grth minerale olieprodukten (excl. brandstoffen)	100	0	30	50	100	3.2	2 G	2	B		
5152.1	46721	0	Grth in metaalertsen:											

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
5152.1	46721	1	- opslag opp. < 2.000 m2	30	300	300	10	300	4.2	3 G	3	B		
5152.1	46721	2	- opslag opp. >= 2.000 m2	50	500	700 Z	10	700	5.2	3 G	3	B		
5152.2 /.3	46722, 46723		Grth in metalen en -halffabrikaten	0	10	100	10	100	3.2	2 G	2			
5153	4673	0	Grth in hout en bouwmaterialen:											
5153	4673	1	- algemeen: b.o. > 2000 m²	0	10	50	10	50	3.1	2 G	2			
5153	4673	2	- algemeen: b.o. <= 2000 m²	0	10	30	10	30	2	1 G	1			
5153.4	46735	4	zand en grind:											
5153.4	46735	5	- algemeen: b.o. > 200 m²	0	30	100	0	100	3.2	2 G	2			
5153.4	46735	6	- algemeen: b.o. <= 200 m²	0	10	30	0	30	2	1 G	1			
5154	4674	0	Grth in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur:											
5154	4674	1	- algemeen: b.o. > 2.000 m²	0	0	50	10	50	3.1	2 G	2			
5154	4674	2	- algemeen: b.o. < = 2.000 m²	0	0	30	0	30	2	1 G	1			
5155.1	46751		Grth in chemische produkten	50	10	30	100 R	100 D	3.2	2 G	2	B		
5155.2	46752		Grth in kunstmeststoffen	30	30	30	30 R	30	2	1 G	1			
5156	4676		Grth in overige intermediaire goederen	10	10	30	10	30	2	2 G	2			
5157	4677	0	Autosloperijen: b.o. > 1000 m²	10	30	100	30	100	3.2	2 G	2	B		
5157	4677	1	- autosloperijen: b.o. <= 1000 m²	10	10	50	10	50	3.1	2 G	2	B		
5157.2/3	4677	0	Overige groothandel in afval en schroot: b.o. > 1000 m²	10	30	100	10	100 D	3.2	2 G	2	B		
5157.2/3	4677	1	- overige groothandel in afval en schroot: b.o. <= 1000 m²	10	10	50	10	50	3.1	2 G	2	B		
518	466	0	Grth in machines en apparaten:											
518	466	1	- machines voor de bouwnijverheid	0	10	100	10	100	3.2	2 G	2			
518	466	2	- overige	0	10	50	0	50	3.1	2 G	1			
519	466, 469		Overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.	0	0	30	0	30	2	2 G	1			
52	47	-												
52	47	-	DETAILHANDEL EN REPARATIE T.B.V. PARTICULIEREN											
52	47	A	Detailhandel voor zover n.e.g.	0	0	10	0	10	1	1 P	1			
5211/2,5246/9	471		Supermarkten, warenhuizen	0	0	10	10	10	1	2 P	1			
5222, 5223	4722, 4723		Detailhandel vlees, wild, gevogelte, met roken, koken, bakken	10	0	10	10	10	1	1 P	1			
5224	4724		Detailhandel brood en banket met bakken voor eigen winkel	10	10	10 C	10	10	1	1 P	1			
5231, 5232	4773, 4774		Apotheken en drogisterijen	0	0	0	10	10	1	1 P	1			
5246/9	4752		Bouwmarkten, tuincentra, hypermarkten	0	0	30	10	30	2	3 P	1			
5249	4778		Detailhandel in vuurwerk tot 10 ton verpakt	0	0	10	10 V	10	1	1 P	1			
5261	4791		Postorderbedrijven	0	0	50	0	50	3.1	2 G	1			
527	952		Reparatie t.b.v. particulieren (excl. auto's en motorfietsen)	0	0	10	10	10	1	1 P	1			
55	55	-												
55	55	-	LOGIES-, MAALTIJDEN- EN DRANKENVERSTREKKING											
5511, 5512	5510		Hotels en pensions met keuken, conferentie-oorden en congrescentra	10	0	10	10	10	1	2 P	1			
552	553, 552		Kampeerterreinen, vakantiecentra, e.d. (met keuken)	30	0	50 C	30	50	3.1	2 P	1			
553	561		Restaurants, cafetaria's, snackbars, ijssalons met eigen ijsbereiding, viskramen e.d.	10	0	10 C	10	10	1	2 P	1			
554	563	1	Café's, bars	0	0	10 C	10	10	1	2 P	1			
554	563	2	Discotheken, muziekcafé's	0	0	30 C	10	30 D	2	2 P	1			
5551	5629		Kantines	10	0	10 C	10	10 D	1	1 P	1			

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
5552	562		Cateringbedrijven	10	0	30 C	10	30	2	1 G/P	1			
60	49	-												
60	49	-	VERVOER OVER LAND											
601	491, 492	0	Spoorwegen:											
601	491, 492	1	- stations	0	0	100 C	50 R	100 D	3.2	3 P	2			
601	491, 492	2	- rangeerterreinen, overslagstations (zonder rangeerheuvel)	30	30	300 C	300 R	300 D	4.2	3 G	2			
6021.1	493		Bus-, tram- en metrostations en -remises	0	10	100 C	0	100 D	3.2	2 P	2			
6022	493		Taxibedrijven	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1			
6023	493		Touringcarbedrijven	10	0	100 C	0	100	3.2	2 G	1			
6024	494	0	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks): b.o. > 1000 m²	0	0	100 C	30	100	3.2	3 G	1			
6024	494	1	- Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks) b.o. <= 1000 m²	0	0	50 C	30	50	3.1	2 G	1			
603	495		Pomp- en compressorstations van pijpleidingen	0	0	30 C	10	30 D	2	1 P	1	B		
61, 62	50, 51	-												
61, 62	50, 51	-	VERVOER OVER WATER / DOOR DE LUCHT											
61, 62	50, 51	A	Vervoersbedrijven (uitsluitend kantoren)	0	0	10	0	10	1	2 P	1			
63	52	-												
63	52	-	DIENSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER											
6311.1	52241	0	Laad-, los- en overslagbedrijven t.b.v. zeeschepen:											
6311.1	52241	1	- containers	0	10	500 C	100 R	500	5.1	3 G	3			
6311.1	52241	2	- stukgoederen	0	30	300 C	100 R	300 D	4.2	3 G	3	B		
6311.1	52241	3	- ertsen, mineralen e.d., opslagopp. >= 2.000 m2	50	700	1000 C Z	50	1000	5.3	3 G	3	B		
6311.1	52241	4	- granen of meelsoorten, v.c. >= 500 t/u	100	500	500 C Z	100 R	500	5.1	3 G	3			
6311.1	52241	5	- steenkool, opslagopp. >= 2.000 m2	50	700	700 C Z	100	700	5.2	3 G	3	B		
6311.1	52241	6	- olie, LPG, e.d.	300	0	100 C	1000 R	1000	5.3	2 G	3	B	L	
6311.1	52241	7	- tankercleaning	300	10	100 C	200 R	300	4.2	1 G	2	B		
6311.2	52242	0	Laad-, los- en overslagbedrijven t.b.v. binnenvaart:											
6311.2	52242	1	- containers	0	10	300	50 R	300	4.2	2 G	2			
6311.2	52242	10	- tankercleaning	300	10	100	200 R	300	4.2	1 G	2	B		
6311.2	52242	2	- stukgoederen	0	10	100	50 R	100 D	3.2	2 G	2	B		
6311.2	52242	3	- ertsen, mineralen, e.d., opslagopp. < 2.000 m²	30	200	300	30	300	4.2	2 G	2	B		
6311.2	52242	4	- ersten, mineralen, e.d., opslagopp. >= 2.000 m²	50	500	700 Z	50	700	5.2	3 G	3	B		
6311.2	52242	5	- granen of meelsoorten , v.c. < 500 t/u	50	300	200	50 R	300	4.2	2 G	2			
6311.2	52242	6	- granen of meelsoorten, v.c. >= 500 t/u	100	500	300 Z	100 R	500	5.1	3 G	3			
6311.2	52242	7	- steenkool, opslagopp. < 2.000 m2	50	300	300	50	300	4.2	2 G	2	B		
6311.2	52242	8	- steenkool, opslagopp. >= 2.000 m2	50	500	500 Z	100	500	5.1	3 G	3	B		
6311.2	52242	9	- olie, LPG, e.d.	100	0	50	700 R	700	5.2	2 G	3	B	L	
6312	52102, 52109	A	Distributiecentra, pak- en koelhuizen	30	10	50 C	50 R	50 D	3.1	2 G	2			
6312	52109	B	Opslaggebouwen (verhuur opslagruimte)	0	0	30 C	10	30	2	2 G	1			
6321	5221	1	Autoparkeerterreinen, parkeergarages	10	0	30 C	0	30	2	3 P	1		L	
6321	5221	2	Stalling van vrachtwagens (met koelinstallaties)	10	0	100 C	30	100	3.2	2 G	1			
6322, 6323	5222		Overige dienstverlening t.b.v. vervoer (kantoren)	0	0	10	0	10	1	2 P	1			
6323	5223	A	Luchthavens	200	50	1500 C	500 R	1500 D	6	3 P	3	B	L	

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
6323	5223	B	Helikopterlandplaatsen	0	50	500	50	500	5.1	1 P	2			
633	791		Reisorganisaties	0	0	10	0	10	1	1 P	1			
634	5229		Expediteurs, cargadoors (kantoren)	0	0	10	0	10 D	1	1 P	1			
64	64	-												
64	53	-	POST EN TELECOMMUNICATIE											
641	531, 532		Post- en koeriersdiensten	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1			
642	61	A	Telecommunicatiebedrijven	0	0	10 C	0	10	1	1 P	1			
642	61	B0	zendinstallaties:											
642	61	B1	- LG en MG, zendervermogen < 100 kW (bij groter vermogen: onderzoek!)	0	0	0 C	100	100	3.2	1 P	2			
642	61	B2	- FM en TV	0	0	0 C	10	10	1	1 P	2			
642	61	B3	- GSM en UMTS-steunzenders (indien bouwvergunningplichtig)	0	0	0 C	10	10	1	1 P	2			
65, 66, 67	64, 65, 66	-												
65, 66, 67	64, 65, 66	-	FINANCIELE INSTELLINGEN EN VERZEKERINGSWEZEN											
65, 66, 67	64, 65, 66	A	Banken, verzekeringsbedrijven, beurzen	0	0	10 C	0	10	1	1 P	1			
70	41, 68	-												
70	41, 68	-	VERHUUR VAN EN HANDEL IN ONROEREND GOED											
70	41, 68	A	Verhuur van en handel in onroerend goed	0	0	10	0	10	1	1 P	1			
71	77	-												
71	77	-	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN											
711	7711		Personenautoverhuurbedrijven	10	0	30	10	30	2	2 P	1			
712	7712, 7739		Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (excl. personenauto's)	10	0	50	10	50 D	3.1	2 G	1			
713	773		Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen	10	0	50	10	50 D	3.1	2 G	1	B		
714	772		Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.	10	10	30	10	30 D	2	2 G	2			
72	62	-												
72	62	-	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE											
72	62	A	Computerservice- en informatietechnologie-bureau's e.d.	0	0	10	0	10	1	1 P	1			
72	58, 63	B	Datacentra	0	0	30 C	0	30	2	1 P	1			
73	72	-												
73	72	-	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK											
731	721		Natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	30	10	30	30 R	30	2	1 P	1			
732	722		Maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek	0	0	10	0	10	1	1 P	1			
74	63, 69tm71, 73, 74, 77, 78, 80tm82	-												
74	63, 69tm71, 73, 74, 77, 78, 80tm82	-	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING											
74	63, 69tm71, 73, 74, 77, 78, 80tm82	A	Overige zakelijke dienstverlening: kantoren	0	0	10	0	10 D	1	2 P	1			
747	812		Reinigingsbedrijven voor gebouwen	50	10	30	30	50 D	3.1	1 P	1	B		
7481.3	74203		Foto- en filmontwikkelcentrales	10	0	30 C	10	30	2	2 G	1	B		
7484.3	82991		Veilingen voor landbouw- en visserijprodukten	50	30	200 C	50 R	200	4.1	3 G	2			
7484.4	82992		Veilingen voor huisraad, kunst e.d.	0	0	10	0	10	1	2 P	1			

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
75	84	-												
75	84	-	OPENBAAR BESTUUR, OVERHEIDSDIENSTEN, SOCIALE VERZEKERINGEN											
75	84	A	Openbaar bestuur (kantoren e.d.)	0	0	10	0	10	1	2 P	1			
7522	8422		Defensie-inrichtingen	30	30	200 C	100	200 D	4.1	3 G	1	B		
7525	8425		Brandweerkazernes	0	0	50 C	0	50	3.1	1 G	1			
80	85	-												
80	85	-	ONDERWIJS											
801, 802	852, 8531		Scholen voor basis- en algemeen voortgezet onderwijs	0	0	30	0	30	2	1 P	1			
803, 804	8532, 854, 855		Scholen voor beroeps-, hoger en overig onderwijs	10	0	30	10	30 D	2	2 P	1			
85	86	-												
85	86	-	GEZONDHEIDS- EN WELZIJNSZORG											
8511	8610		Ziekenhuizen	10	0	30 C	10	30	2	3 P	2			
8512, 8513	8621, 8622, 8623		Artsenpraktijken, klinieken en dagverblijven	0	0	10	0	10	1	2 P	1			
8514, 8515	8691, 8692		Consultatiebureaus	0	0	10	0	10	1	1 P	1			
853	871	1	Verpleeghuizen	10	0	30 C	0	30	2	1 P	1			
853	8891	2	Kinderopvang	0	0	30	0	30	2	2 P	1			
90	37, 38, 39	-												
90	37, 38, 39	-	MILIEUDIENSTVERLENING											
9001	3700	A0	RWZI's en gierverwerkingsinricht., met afdekking voorbezinktanks:											
9001	3700	A1	- < 100.000 i.e.	200	10	100 C	10	200	4.1	2 G	1			
9001	3700	A2	- 100.000 - 300.000 i.e.	300	10	200 C Z	10	300	4.2	2 G	1			
9001	3700	A3	- >= 300.000 i.e.	500	10	300 C Z	10	500	5.1	3 G	2			
9001	3700	B	rioolgemalen	30	0	10 C	0	30	2	1 P	1			
9002.1	381	A	Vuilophaal-, straatreinigingsbedrijven e.d.	50	30	50	10	50	3.1	2 G	1			
9002.1	381	B	Gemeentewerven (afval-inzameldepots)	30	30	50	30 R	50	3.1	2 G	1	B		
9002.1	381	C	Vuiloverslagstations	200	200	300	30	300	4.2	3 G	3	B		
9002.2	382	A0	Afvalverwerkingsbedrijven:											
9002.2	382	A1	- mestverwerking/korrelfabrieken	500	10	100 C	10	500	5.1	3 G	3			
9002.2	382	A2	- kabelbranderijen	100	50	30	10	100	3.2	1 G	1	B	L	
9002.2	382	A3	- verwerking radio-actief afval	0	10	200 C	1500	1500	6	1 G	1			
9002.2	382	A4	- pathogeen afvalverbranding (voor ziekenhuizen)	50	10	30	10	50	3.1	1 G	2		L	
9002.2	382	A5	- oplosmiddelterugwinning	100	0	10	30 R	100 D	3.2	1 G	2	B	L	
9002.2	382	A6	- afvalverbrandingsinrichtingen, thermisch vermogen > 75 MW	300	200	300 C Z	50	300 D	4.2	3 G	3	B	L	
9002.2	382	A7	- verwerking fotochemisch en galvano-afval	10	10	30	30 R	30	2	1 G	1	B	L	
9002.2	382	B	Vuilstortplaatsen	300	200	300	10	300	4.2	3 G	3	B		
9002.2	382	C0	Composteerbedrijven:											
9002.2	382	C1	- niet-belucht v.c. < 5.000 ton/jr	300	100	50	10	300	4.2	2 G	2	B		
9002.2	382	C2	- niet-belucht v.c. 5.000 tot 20.000 ton/jr	700	300	100	30	700	5.2	2 G	2	B		
9002.2	382	C3	- belucht v.c. < 20.000 ton/jr	100	100	100	10	100	3.2	2 G	2	B		
9002.2	382	C4	- belucht v.c. > 20.000 ton/jr	200	200	100	30	200	4.1	3 G	2	B		
9002.2	382	C5	- GFT in gesloten gebouw	200	50	100	100 R	200	4.1	3 G	1	B	L	
91	94	-												

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
91	94	-	DIVERSE ORGANISATIES											
9111	941, 942		Bedrijfs- en werknemersorganisaties (kantoren)	0	0	10	0	10	1	1 P	1			
9131	9491		Kerkgebouwen e.d.	0	0	30	0	30	2	2 P	1			
9133.1	94991	A	Buurt- en clubhuizen	0	0	30 C	0	30 D	2	2 P	1			
9133.1	94991	B	Hondendressuurterreinen	0	0	50	0	50	3.1	1 P	1			
92	59	-												
92	59	-	CULTUUR, SPORT EN RECREATIE											
921, 922	591, 592, 601, 602		Studio's (film, TV, radio, geluid)	0	0	30 C	10	30	2	2 G	1			
9213	5914		Bioscopen	0	0	30 C	0	30	2	3 P	1			
9232	9004		Theaters, schouwburgen, concertgebouwen, evenementenhallen	0	0	30 C	0	30	2	3 P	1			
9233	9321		Recreatiecentra, vaste kermis e.d.	30	10	300	10	300 D	4.2	3 P	3			
9234	8552		Muziek- en balletscholen	0	0	30	0	30	2	2 P	1			
9234.1	85521		Dansscholen	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1			
9251, 9252	9101, 9102		Bibliotheken, musea, ateliers, e.d.	0	0	10	0	10	1	2 P	1			
9253.1	91041		Dierentuinen	100	10	50 C	0	100	3.2	3 P	1			
9253.1	91041		Kinderboerderijen	30	10	30 C	0	30	2	1 P	1			
926	931	0	Zwembaden:											
926	931	1	- overdekt	10	0	50 C	10	50	3.1	3 P	1			
926	931	2	- niet overdekt	30	0	200	10	200	4.1	3 P	1			
926	931	A	Sporthallen	0	0	50 C	0	50	3.1	2 P	1			
926	931	B	Bowlingcentra	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1			
926	931	C	Overdekte kunstijsbanen	0	0	100 C	50 R	100	3.2	2 P	1			
926	931	D	Stadions en open-lucht-ijsbanen	0	0	300 C	50 R	300	4.2	3 P	2			
926	931	E	Maneges	50	30	30	0	50	3.1	2 P	1			
926	931	F	Tennisbanen (met verlichting)	0	0	50 C	0	50	3.1	2 P	2			
926	931	G	Veldsportcomplex (met verlichting)	0	0	50 C	0	50	3.1	2 P	2			
926	931	H	Golfbanen	0	0	10	0	10	1	2 P	1			
926	931	I	Kunstskibanen	0	0	30 C	50 R	50	3.1	2 P	2			
926	931	0	Schietinrichtingen:											
926	931	1	- binnenbanen: geweer- en pistoolbanen	0	0	200 C	10	200	4.1	2 P	1			
926	931	10	- buitenbanen met voorzieningen: pistoolbanen	10	0	1000	200	1000	5.3	1 P	1			
926	931	11	- buitenbanen met voorzieningen: boogbanen	0	0	30	30	30	2	1 P	1			
926	931	2	- binnenbanen: boogbanen	0	0	10 C	10	10	1	1 P	1			
926	931	3	- vrije buitenbanen: kleiduiven	0	0	200	300	300	4.2	2 P	1		L	
926	931	4	- vrije buitenbanen: schietbomen	0	0	500	1500	1500	6	1 P	1			
926	931	5	- vrije buitenbanen: geweerbanen	10	0	1500	1500	1500	6	2 P	1			
926	931	6	- vrije buitenbanen: pistoolbanen	10	0	1500	1500	1500	6	2 P	1			
926	931	7	- vrije buitenbanen: boogbanen	0	0	10	200	200	4.1	1 P	1			
926	931	8	- buitenbanen met voorzieningen: schietbomen	10	0	300	500	500	5.1	2 P	1			
926	931	9	- buitenbanen met voorzieningen: geweerbanen	10	0	1000	1500	1500	6	2 P	1			
926	931	A	Skelter- en kartbanen, in een hal	10	0	50	10	50	3.1	2 P	1			
926	931	B	Skelter- en kartbanen, open lucht, < 8 uur/week in gebruik	50	30	500	30	500	5.1	2 P	1	B		

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
926	931	C	Skelter- en kartbanen, open lucht, >=8 uur/week in gebruik	50	50	1000 Z	30	1000	5.3	2 P	1	B		
926	931	D	Autocircuits, motorcrossterreinen e.d., < 8 uur/week in gebruik	100	50	700	50	700	5.2	3 P	1	B		
926	931	E	Autocircuits, motorcrossterreinen e.d., >=8 uur/week in gebruik	100	100	1500 Z	50	1500	6	3 P	1	B		
926	931	F	Sportscholen, gymnastiekzalen	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1			
926	932	G	Jachthavens met diverse voorzieningen	10	10	50 C	30	50	3.1	3 P	1	B		
9271	9200		Casino's	10	0	30 C	0	30	2	3 P	1			
9272.1	92009		Amusementshallen	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1			
9272.4	93299		Modelvliegtuig-velden	10	0	300	100	300	4.2	1 P	1			
93	93	-												
93	96	-	OVERIGE DIENSTVERLENING											
9301.1	96011	A	Wasserijen en strijkinrichtingen	30	0	50 C	30	50	3.1	2 G	1			
9301.1	96011	B	Tapijtreinigingsbedrijven	30	0	50	30	50	3.1	2 G	1		L	
9301.2	96012		Chemische wasserijen en ververijen	30	0	30	30 R	30	2	2 G	1	B	L	
9301.3	96013	A	Wasverzendinrichtingen	0	0	30	0	30	2	1 G	1			
9301.3	96013	B	Wasserettes, wassalons	0	0	10	0	10	1	1 P	1			
9302	9602		Kappersbedrijven en schoonheidsinstituten	0	0	10	0	10	1	1 P	1			
9303	9603	0	Begrafenisondernemingen:											
9303	9603	1	- uitvaartcentra	0	0	10	0	10	1	2 P	1			
9303	96031	2	- begraafplaatsen	0	0	10	0	10	1	2 P	1			
9303	96032	3	- crematoria	100	10	30	10	100	3.2	2 P	2		L	
9304	9313, 9604		Fitnesscentra, badhuizen en sauna-baden	10	0	30 C	0	30	2	1 P	1			
9305	9609	A	Dierenasiels en -pensions	30	0	100 C	0	100	3.2	1 P	1			
9305	9609	B	Persoonlijke dienstverlening n.e.g.	0	0	10 C	0	10 D	1	1 P	1			

Bijlage 2 Staat van Horeca-activiteiten

Bijlage 2. Staat van Horeca-activiteiten

Categorie I "lichte horeca"
Bedrijven die in beginsel alleen overdag en 's avonds behoeven te zijn geopend (vooral verstrekking van etenswaren en maaltijden) en daardoor slechts beperkte hinder voor omwonenden veroorzaken. Binnen deze categorie worden de volgende subcategorieën onderscheiden:

1a. Aan de detailhandelsfunctie verwante horeca
- automatiek;
- broodjeszaak;
- cafetaria;
- croissanterie;
- koffiebar;
- lunchroom;
- ijssalon;
- snackbar;
- tearoom;
- traiteur.

1b. Overige lichte horeca
- bistro;
- restaurant (zonder bezorg- en/of afhaalservice);
- hotel.

1c. Bedrijven met een relatief grote verkeersaantrekkende werking
- bedrijven genoemd onder 1a en 1b met een bedrijfsoppervlak van meer dan 250 m²;
- restaurant met bezorg- en/of afhaalservice (o.a. pizza, chinees, McDrives).

Categorie 2 "middelzware horeca"
Bedrijven die normaal gesproken ook delen van de nacht geopend zijn en die daardoor aanzienlijke hinder voor omwonenden kunnen veroorzaken:
- bar;
- bierhuis;
- biljartcentrum;
- café;
- proeflokaal;
- shoarma/grillroom;
- zalenverhuur (zonder regulier gebruik ten behoeve van feesten en muziek-/dansevenementen).

Categorie 3 "zware horeca"
Bedrijven die voor een goed functioneren ook 's nachts geopend zijn en die tevens een groot aantal bezoekers aantrekken en daardoor grote hinder voor de omgeving met zich mee kunnen brengen:
- dancing;
- discotheek;
- nachtclub;
- partycentrum (regulier gebruik ten behoeve van feesten en muziek-/dansevenementen.

Behoort bij raadsbesluit BP
Sassenheim-Oost
d.d. 29 juni 2017

De griffier van gemeente Teylingen

Robert van Dijk

gemeente
TEYLINGEN

Nota van beantwoording zienswijzen, tevens nota van wijzigingen

Ontwerpbestemmingsplan 'Sassenheim Oost'

Versie: april 2017

Opstellers:
Team Planvorming, Domein Ruimte,
werkorganisatie HLTsamen

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3

2. Afzonderlijke zienswijzen 4

3. Wijzigingen bestemmingsplan 8

1 Inleiding

Het ontwerpbestemmingsplan en de ingediende zienswijzen
Overeenkomstig de uniforme voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4. van de Algemene wet bestuursrecht) heeft het ontwerpbestemmingsplan van 16 februari tot en met 29 maart 2017 ter inzage gelegen. In deze periode is eenieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze te geven over de inhoud van het ontwerpbestemmingsplan Sassenheim Oost. In totaal zijn er vier zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn binnen de gestelde termijn ingediend en zijn ontvankelijk.
In hoofdstuk 2 zijn de zienswijzen samengevat en beantwoord. Per zienswijze is aangegeven of de zienswijze gegrond/ongegrond of gedeeltelijk gegrond is en of de zienswijze aanleiding geeft tot aanpassing van het ontwerpbestemmingsplan.

De zienswijzen en de vaststelling van het bestemmingsplan
De zienswijzen zijn in deze nota samengevat en voorzien van een reactie. Aan het einde van iedere zienswijze wordt geconcludeerd of de ingediende zienswijze leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan. Het gemeentebestuur legt het ontwerpbestemmingsplan met een beantwoording van de zienswijzen voor aan de gemeenteraad met de bedoeling om het bestemmingsplan (met de voorgestelde wijzigingen) vast te stellen.

Mogelijkheid van beroep tegen het bestemmingsplan
Het vastgestelde bestemmingsplan wordt vervolgens ter inzage gelegd waarbij degene die een zienswijze bij de gemeente heeft ingediend desgewenst ook beroep in kan stellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Tegen de wijzigingen bij vaststelling van het bestemmingsplan kan een ieder beroep instellen. Personen die aantoonbaar kunnen maken dat ze niet in staat te zijn geweest tegen het ontwerpbestemmingsplan een zienswijze in te dienen, kunnen alsnog beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Dit kan echter alleen in uitzonderlijke situaties.

2. Samenvatting ingediende zienswijzen en reactie

1. De heren Schmidt, Goslinga, Willemse en van Zoen, woonachtig op respectievelijk Lindenlaan 21, 2172 AH, Lindenlaan 8 en 30, 2172 AJ en Berkenlaan 1, 2172 AE in Sassenheim.

   Deze zienswijze heeft betrekking op het tankstation, Lindenlaan 32, Sassenheim

Samenvatting zienswijze	Reactie	Aanpassing bestemmings-plan
a. De ambtshalve uitbreiding van de geldende bestemming ter plaatse van Lindenlaan 32 met de aanduiding "verkooppunt motorbrandstof" houdt een wezenlijke wijziging van de bestemming in, die indieners van de zienswijze niet wenselijk vinden.	Het tankstation is al sinds lange tijd gevestigd aan de Lindenlaan 32. In het bestemmingsplan Oost-West uit 1994 had het tankstation een positieve bestemming. Uit de uitspraak van de Raad van State bleek dat in het geldende bestemmingsplan Oost (vastgesteld in 2007), het verkopen van brandstoffen aan particulieren niet was toegestaan, door het ontbreken van een specifieke aanduiding voor het tankstation in het bestemmingsplan. Dit had het onbedoelde gevolg dat het tankstation nu onder het overgangsrecht valt. Het betreft een tankstation met een verkooppunt van motorbrandstof dat beschikt over de vereiste vergunningen en in die zin legaal aanwezig is. Dit was de reden dat in het ontwerp van de herziening de specifieke aanduiding was opgenomen om het tankstation positief te bestemmen. Naar aanleiding van de ingediende zienswijze heeft de gemeente, na belangenafweging, gekozen om geen specifieke aanduiding voor het benzinestation op te nemen en te kiezen voor een zogenaamde "uitsterfregeling". Dit houdt in dat wanneer het gebruik als tankstation wordt beëindigd, na een jaar het gebruik niet meer opnieuw gestart mag worden.	Voor het tankstation wordt een zaaksgebonden overgangsrecht, een zogenaamde "uitsterfregeling" opgenomen.
b. Correspondentie met B&W bevestigt dat tankstation, Lindenlaan 32 wordt gedoogd op basis van eenmalig overgangsrecht.	Zoals hiervoor al opgemerkt valt het tankstation in het geldende bestemmingsplan "Oost" onder de bescherming van het overgangsrecht. Het is niet mogelijk een situatie voor een tweede maal onder het algemene overgangsrecht te brengen. Ook omdat er binnen de planperiode geen concreet perspectief op uitplaatsing of bedrijfsbeëindiging is. In het vast te stellen bestemmingsplan wordt daarom gekozen voor een zaaksgebonden overgangsrecht.	zie onder a.
c. Het toestaan van een tankstation had in het voorontwerp van het bestemmingsplan al opgenomen moeten worden en met een juiste motivering. De indieners van de zienswijze hebben de indruk misleid te worden.	De gemeente vindt het vervelend dat de indieners de indruk hebben misleid te worden en wil met klem benadrukken dat dit uiteraard niet de bedoeling is. Zie verder onder a.	Geen aanpassing bestemmings-plan.
d. Het is voor indieners zienswijzen onduidelijk of de overige werkzaamheden binnen	Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen en geeft geen aanleiding het bestemmingsplan aan te passen.	Geen aanpassing bestemmings-plan.

het bedrijf aan de Lindenlaan 32 passen binnen het bestemmingsplan.		

2. Mr. drs. B.J.P.M. Zwinkels, Advocatenkantoor Zwinkels, Middel Broekweg 120a, 2675 KJ Honselerdijk, namens de heer Beljon en Aannemersbedrijf fa. H & B Beljon, Adelborst van Leeuwenlaan 15a, Sassenheim.

   De zienswijze gaat in op de wijzigingsbevoegdheid 6 die is opgenomen voor het perceel Adelborst van Leeuwenlaan 15.

Samenvatting zienswijze	**Reactie**	**Aanpassing bestemmingsplan**
a. Indiener (eigenaar betreffende gronden) wil met gebruikmaking van de wijzigingsbevoegd op korte termijn overgaan tot het realiseren van woningbouw op één deel van het betreffende wijzigingsgebied, op de locatie "Beljon"(deel wijzigingsbevoegdheid 6). Verzocht wordt om in artikel 28.6 van de bestemmingsplanregels op te nemen dat er na gebruik van de wijzigingsbevoegdheid maximaal 11 woningen gerealiseerd mogen worden op de locatie "Beljon" en dat de bestaande bedrijfswoning als woning bestemd wordt (totaal 12 woningen).	De wijzigingsbevoegdheid is opgenomen voor het gehele gebied. Een gedeeltelijke woningbouwontwikkeling is ruimtelijk gezien niet onwenselijk, mits aangetoond wordt dat deze separate ontwikkeling de woningbouwontwikkeling binnen het resterende deel niet frustreert. In het ontwerpbestemmingsplan is in artikel 28.6, wijzigingsbevoegdheid 6, opgenomen dat voor het *totale* wijzigingsgebied maximaal 15 woningen zijn toegestaan, met een woningdichtheid van 25 woningen per hectare. Dit is overeenkomstig het geldende bestemmingsplan. Voor de betreffende locatie van Beljon houdt dit in dat maximaal 10 woningen gerealiseerd kunnen worden. In de Woonvisie 2015-2020 die de gemeente onlangs heeft vastgesteld is voor de kern Sassenheim aangegeven dat behoefte bestaat aan grondgebonden woningen rond de prijsklasse van € 300.000,--. Indiener zienswijze heeft in eerder overleg aangegeven op de betreffende ontwikkellocatie (locatie (in eigendom van) "Beljon") voor een deel woningen in deze categorie te kunnen bouwen en heeft hiervoor een schetsplan ontwikkeld. Dit schetsplan voorziet op de locatie "Beljon" in 11 nieuwe woningen. Dit past niet in de voorwaarden van de wijzigingsbevoegdheid van 25 woningen per hectare. Omdat het betreffende schetsplan stedenbouwkundig passend is, kan de wijzigingsbevoegdheid hierop aangepast worden. Om het schetsplan te kunnen realiseren wordt de woningdichtheid voor deze wijzigingsbevoegdheid verhoogd van 25 naar 26 woningen per hectare en wordt het maximaal aantal te bouwen woningen verhoogd van 15 naar 16 woningen (exclusief de bestaande bedrijfswoningen). In de geldende wijzigingsbevoegdheid vallen de bestaande bedrijfswoningen die binnen het wijzigingsgebied zijn gelegen, buiten deze (nieuw te bouwen) 15 woningen. In de wijzigingsbe-	Artikel 28.6, wijzigingsbevoegdheid 6 van de bestemmingsplanregels wordt aangepast, waarbij voor het gehele wijzigingsgebied: • de woningdichtheid wordt gesteld op 26 woningen per hectare; • maximaal 16 woningen zijn toegestaan, de bedrijfswoningen hierbij buiten beschouwing gelaten; • bij toepassing van de wijzigingsbevoegdheid, de functie van de bedrijfswoningen wordt gewijzigd in een woonfunctie.

	voegdheid in het ontwerpbestemmingsplan is dit niet het geval. In het vast te stellen bestemmingsplan wordt daarom aan de voorwaarden van wijzigingsbevoegdheid toegevoegd dat de bestaande bedrijfswoningen geen onderdeel uit maken van dit aantal. Tevens zal aan de voorwaarden worden toegevoegd dat bij toepassing van de wijzigingsbevoegdheid de bestemming van de bestaande bedrijfswoningen wordt gewijzigd in een woonbestemming.	
b. Indiener verzoekt om een aanpassing van het bouwvlak aan de zijde van de weg. En motiveert dit door te verwijzen naar bouwvlakken van naastgelegen percelen.	In het vast te stellen bestemmingsplan is voor de verschillende wijzigingsbevoegdheden een voorwaarde opgenomen dat bij de nieuwe verkaveling aangesloten moet worden bij de voorgevelrooilijn van de aangrenzende bebouwing. Na stedenbouwkundig positief advies kan van deze voorwaarde worden afgeweken.	De betreffende wijzigingsbevoegdheid wordt aangepast. Het betreft echter geen wijziging naar aanleiding van deze zienswijze.

3. S.M. Kiebert namens Kiebert Beheer BV, Molenstraat 15, 2171 GM Sassenheim

De zienswijze gaat over de percelen Adelborst van Leeuwenlaan 5 en Parklaan 130-134.

Samenvatting zienswijze	Reactie	Aanpassing bestemmingsplan
a. Indiener verzoekt om handhaving van de wijzigingsbevoegdheid onder vermelding van aantallen en bouwhoogten.	Overeenkomstig het ontwerpbestemmingsplan blijft de wijzigingsbevoegdheid met bouwhoogten en aantallen in het vast te stellen plan gehandhaafd. Ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan wordt het maximaal aantal te bouwen woningen binnen het wijzigingsgebied aangepast van 15 naar 16 woningen.	De betreffende wijzigingsbevoegdheid wordt aangepast. Het betreft echter geen wijziging naar aanleiding van deze zienswijze.
b. De woning Adelborst van Leeuwenlaan 5 is volgens het bestemmingsplan een bedrijfswoning. Het is echter nooit een bedrijfswoning geweest en is altijd verhuurd aan derden. Verzocht wordt om een woonbestemming.	De bestemming "bedrijfswoning" is overgenomen van het geldende bestemmingsplan. Uit onderzoek van de omgevingsdienst West Holland is gebleken dat de omzetting van bedrijfswoning naar een woonbestemming niet eerder mogelijk is, dan wanneer uit akoestisch onderzoek blijkt dat aan de geluidgrenswaarden wordt voldaan en er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Omdat er geen akoestisch onderzoeksrapport is overlegd, kan niet worden beoordeeld of wijziging van de bestemming mogelijk is.	Geen aanpassing van het bestemmingsplan.
c. Verzocht wordt om voor Parklaan 130 a	Ter plaatse van Parklaan 130 geldt volgens het ont-	Geen aanpassing van het bestemmingsplan.

(woonhuis) en Parklaan 130 (schuur) een bouwhoogte op te nemen van 8 meter.	werpbestemmingsplan een maximale bouwhoogte van 8 meter. Voor Parklaan 130 a is een maximale bouwhoogte opgenomen van 6 meter conform de destijds verleende vergunning en de feitelijke situaties	
d. De bedrijfspanden Parklaan 130-134 zijn gedateerd. Graag zien wij een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het bouwen van 10 kleine woningen op deze locatie en overleggen wij met de gemeente de mogelijkheden.	Uiteraard wil de gemeente in overleg over eventuele mogelijkheden. Voor het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid voor het wijzigen van de bestemming dient de haalbaarheid van een plan getoetst te zijn. Omdat de gegevens hiervoor niet beschikbaar zijn, kan geen wijzigingsbevoegdheid worden opgenomen.	Geen aanpassing van het bestemmingsplan.

4. Liander N.V. Postbus 50 6920 AB Duiven.

De zienswijze heeft betrekking op het gasdrukmeet- en regelstation achter de Wilgenlaan 27.

Samenvatting zienswijze	Reactie	Aanpassing bestemmingsplan
Verzocht wordt het gasdrukmeet- en regelstation gesitueerd achter Wilgenlaan 27 in Sassenheim te koppelen aan een veiligheidscontour. Op deze wijze wordt voor derden zichtbaar en wordt beter geborgd dat wettelijk vereiste veiligheidsafstanden uit het activiteitenbesluit Wet milieubeheer in acht worden genomen	Het opnemen van een veiligheidszone is geen wettelijk vereiste. Zoals in de zienswijze wordt aangegeven gelden voor dit station de veiligheidsafstanden volgens artikel 3.12, lid 6 van het Activiteitenbesluit Wet milieubeheer. Deze afstanden zijn onverkort van toepassing en gelden dus naast de regeling van het bestemmingsplan. Een dubbele regeling opnemen is niet noodzakelijk en bovendien ongewenst. Het bestemmingsplan voorziet in de planologische regeling voor gebruik en bouwen, de milieuwetgeving voorziet in een nadere invulling daarvan.	Geen aanpassing van het bestemmingsplan.

3. Wijzigingen bestemmingsplan

De ingebrachte zienswijzen geven aanleiding het bestemmingsplan aan te passen. Tevens worden ambtshalve een aantal wijzigingen aangebracht in het bestemmingsplan. Hieronder volgt een totaal overzicht van de wijzigingen naar aanleiding van ingediende zienswijzen en naar aanleiding van ambtshalve aanpassingen.

Wijzigingen Regels

Hoofdstuk 2, Bestemmingsregels

Artikel 4 Bedrijf
Artikel 4.4.2. "Zaaksgebonden overgangsrecht" is toegevoegd.

Artikel 19 Wonen-2, aan artikel 19.2.2. onder sub k., l., m. en n. is toegevoegd: "uitgezonderd ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)', daar geldt ten hoogste de aangegeven goothoogte."

Hoofdstuk 3, Algemene regels,

Artikel 28 algemene aanduidingsregels

Artikel 28.1 wetgevingszone – wijzigingsgebied 1
onder sub e., is toegevoegd : "de voorgevelrooilijn van de bestaande bebouwing niet wordt overschreden door de voorgevel van de nieuwe bebouwing" , sub e is gewijzigd in sub f

Artikel 28.2 wetgevingszone – wijzigingsgebied 2
Onder sub a. is toegevoegd "met dien verstande dat bestaande bedrijfswoningen buiten beschouwen blijven"

Artikel 28.6 wetgevingszone – wijzigingsgebied 6,
onder sub a is "ten hoogste 15 woningen" gewijzigd in "ten hoogste 16 woningen" en is toegevoegd "met dien verstande dat bestaande bedrijfswoningen buiten beschouwing blijven"

onder sub b. is "de woningdichtheid ten hoogste 25 woningen per hectare bedraagt" gewijzigd in "…ten hoogste 26 woningen per hectare….". Toegevoegd is: "met dien verstande dat water en de bestaande bedrijfswoningen bij de berekening van de woningdichtheid buiten beschouwing blijven".

Artikel 30 algemene wijzigingsregels

Aan artikel 30.3 Algemene wijzigingsvoorwaarden
Toegevoegd zijn de voorwaarden onder sub l. tot en met n.

Artikel 31 overige regels
De tekst van artikel 31.2 Parkeren en laden en lossen, sub a. tot en met sub c.1 is in zijn geheel vervangen door sub a. tot en met sub c.2.

Wijzigingen Verbeelding

- Rusthofflaan 28a, de (resterende) bedrijfsbestemming is gewijzigd in een woonbestemming met een specifieke erfbebouwingsregeling.
- Kerklaan 70 en 72, goot- en nokhoogten zijn aangepast.
- Lindenlaan 32, "verkooppunt motorbrandstoffen zonder lpg" is vervangen door "specifieke vorm van bedrijfzaaksgebonden overgangsrecht".
- Israëlhove 2 en Verzetshove 2, ter plaatse van het zij- en achtererf is de grens van de woon- en tuinbestemming aangepast.

Wijzigingen Toelichting

Hoofdstuk 2 Gebiedsvisie, 2.4 Ontwikkellocaties
Wijzigingsbevoegdheid 6,
Gewijzigd is " maximum woningdichtheid van 25 woningen" in " maximum woningdichtheid van 26 woningen"
Toegevoegd is "De bestaande bedrijfswoningen worden bij het bepalen van het aantal en woningdichtheid niet meegeteld."

Hoofdstuk 3 Juridische planbeschrijving

3.2.2. Bestemmingsplanregels
Onder Artikel 4 Bedrijf, is een tweede alinea is toegevoegd, betreffende het tankstation aan de Lindenlaan 32.
Onder artikel 28 algemene aanduidingsregels, ter plaatse van wijzigingsbevoegdheid 6 is "maximaal 15 woningen" gewijzigd in "maximaal 16 woningen"

Hoofdstuk 5 Onderzoek

5.2 Bedrijven en milieuzonering
5.2.3. Specifieke aanduiding bedrijven
Rusthofflaan 28, toegevoegd is: "Aangezien de timmerwerkplaats niet meer aanwezig is, in de aanduiding verwijderd"
Lindenlaan 32 is toegevoegd, met een toelichting.

5.7 Geluid
5.7.3 Beoordeling geluidsbelasting zoutopslag is toegevoegd. 5.7.3. Conclusie is gewijzigd in 5.7.4. Conclusie.

Wijzigingen Bijlagen bij de Toelichting
Bijlage 3 "beoordeling geluidbelasting zoutopslag" van de Omgevingsdienst West Holland, is toegevoegd. Bijlage 3, 4, en 5 zijn vernummerd naar respectievelijk bijlage 4, 5, en 6.

0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0

Gepost 28-3-17.

ONTVANGEN
29 MRT 2017

NO:

Gemeente Teylingen
Gemeenteraad van Teylingen
Postbus 149
2215 ZJ Voorhout

Sassenheim, 27 maart 2017

Betreft: Bezwaarschrift bestemmingsplan "Sassenheim Oost" 2017

Geachte Gemeente,

In het vigerend bestemmingsplan "Oost" is het gebied waar een tankstation gevestigd is (Lindenlaan 32) geduid als "Bedrijven t/m Cat 2". Gelet op jurisprudentie van de RvSt valt een tankstation onder detailhandel en is ter plaatse niet toegestaan. Om die redenen wordt het tankstation onder het vigerend bestemmingsplan gedoogd op basis van éénmalig overgangsrecht. Correspondentie met B&W bevestigt dit.

In het voorontwerp bestemmingsplan "Sassenheim-Oost" is dit niet anders. Tot onze verbazing wordt in het ontwerp bestemmingsplan de bestemming **ambtshalve** uitgebreid tot "verkooppunt motorbrandstof" hetgeen een wezenlijke wijziging van de bestemming inhoud, die ondergetekenden niet wenselijk achten.

De ambtshalve wijziging staat onder het kopje "Fouten VOBP". Gelet op de voorgeschiedenis vanaf het moment dat dit tankstation zich op de Lindenlaan vestigde, hebben ondergetekenden de indruk dat dit helemaal geen foutje is, maar een bewuste poging omwonenden voor de zoveelste maal om de tuin te leiden.

Als B&W op grond van het bestemmingsplan op Lindenlaan 32 opnieuw een tankstation willen toestaan, hadden ze dat in het voorontwerp moeten aangeven met een onderbouwde motivatie. Nu kunnen omwonenden slechts gissen naar de beweegredenen van B&W.

Inmiddels vestigen er zich ook steeds meer ondernemers in het pand (zie bijgevoegd krantenartikel). Voor ons is het onduidelijk hoe de bedrijfsgerichte bindingen lopen. Sluit de aard van de werkzaamheden aan bij de regelgeving en vergunningen van de onderlinge bedrijven. Past dit volgens het vigerende bestemmingsplan? Indien e.e.a. nu al niet volgens bestemmingsplan is, dan lijkt het ons dat overgangsrecht naar het nieuwe bestemmingsplan niet van zelfsprekend zou moeten zijn.

Met vriendelijke groet,

Berry Schmidt, Lindenlaan 21, 2172 AH Sassenheim
Ton Goslinga, Lindenlaan 8, 2172 AJ Sassenheim
Henk van Zoen, Berkenlaan 1, 2172 AE Sassenheim
Hans Willemse, Lindenlaan 30, 2172 AJ Sassenheim

Vier autospecialisten onder één dak in hartje Sassenheim

Het tankstation eens een keer positief in het nieuws

SASSENHEIM ■ Met hart en passie beoefenen zij hun vak. Samen sterk. Vier ondernemers die alles in huis hebben voor de automobilist. Vakkennis, service, betrouwbaarheid en sympathieke prijzen. 'Wij versterken elkaar', benadrukt Gerrit Zwiers die inmiddels twintig jaar zijn bedrijf in de Lindenlaan runt. 'Wij hebben een trouwe klantenkring' klinkt het tevreden. En daar mag je als ondernemer best trots op zijn.

Door Piet van Kampen

Zij die weten dat garage Zwiers in de loop der jaren een gevestigde naam is geworden, beseffen soms voor de helft nog niet wat er allemaal in het pand gaande is. Het bedrijf, dat min of meer verstopt is in het hart van Sassenheim, heeft alles voor de automobilist in huis.

Aan- en verkopen van nieuwe en occasions, goedkoop tanken en vakkundige reparaties met de meest moderne apparatuur. Maar ook wordt uw 'heilige koe' bij opgelopen schade snel en vakkundig verholpen. Deze autokenners bij uitstek hebben de krachten gebundeld en vormen voor de automobilist een totaalbedrijf voor de klant. Niet alleen in Sassenheim maar ook in de regio. De kracht van het bedrijf toont zich in de snelle afhandeling bij reparaties en schade aan de auto. En betrouwbaarheid speelt in deze ook een hoofdrol.

In de showroom pronken diverse modellen van verschillende automerken; zowel nieuwe als occasions. Het autobedrijf is gespecialiseerd in alle merken. Voor de potentiele koper staan er auto's klaar om zo mee weg te rijden.

PASSIE

De vier ondernemers, Gerrit Zwiers, Richard de Groot, John Huegen en Fred Duijnhoven hebben allemaal passie voor het vak. John: 'Bij aankoop van een nieuwe auto of occasion ontzorgen wij de klant bij zo'n belangrijke aankoop. Of het nu via internet gaat, of wanneer mensen bij ons bedrijf langs komen. Een auto koop je immers niet elke dag. Wij willen graag bemiddelen en adviseren bij de koop. Kom gerust langs en laat u adviseren'.

Gerrit Zwiers is de man met twee rechterhanden, als het om reparaties gaat. Met de meest moderne computerapparatuur weet hij de juiste weg te vinden om de mankementen vakkundig te herstellen. Zwiers mag zich derhalve expert noemen, die na snelle reparaties een tevreden klant weer vlug mobiel maakt.

KORTING

Ook Fred Duijnhoven verdient het predicaat snel, vakkundig en betrouwbaar. De restylespecialist: 'Kleine of grote deuken, ze worden met uitdeuken zonder spuiten onzichtbaar verwijderd. Ik doe dit werk met plezier en heb tevreden klanten.' Daarnaast gooien alle klanten met hoge korting hun tank aan de Lindenlaan vol. De klant kan de tank dagelijks van 7.00 uur tot 20.00 uur vullen. Ook ervaren de chauffeurs het gemak, dat met alle bestaande pasjes (creditkaarten) getankt kan worden.

Wilt u uw auto een was- of poetsbeurt geven? Het kan allemaal aan de Lindenlaan. Maar ook zaken als het herstellen van een bumper, het impregneren van een cabriolet-kap of lakbescherming. Hiervoor hebben de experts aan de Lindenlaan alle vakkennis is in huis.

DEUKJESDAG

Let op: bij de Restylespecialist is er elke laatste vrijdag van de maand 'Deukjesdag'. Een geweldige kans voor u om een deukje uit uw auto te halen, vanaf slechts 50 euro! Voor meer informatie: zie de website www.autoservicezwiers.nl.

Restylespecialist
E: info@autodeukje.com,
W: www.autodeukje.com
Showroom: E:
info@shautomotive.nl,
W: www.shautomotive.nl
Autobedrijf en tankstation: E:
info@autoservicezwiers.nl, W:
www.autoservicezwiers.nl.

Bezwaarschrift
Bestemmingsplan "Seesterheim Oost"

Gemeente Teylingen
Gemeenteraad van Teylingen
Postbus 149
2215 ZJ Voorhout

ONTVANGEN

30 MRT 2017

NO:

ADVOCATENKANTOOR ZWINKELS

mr. drs. B.J.P.M. Zwinkels
advocaat

Middel Broekweg 120a
2675 KJ Honselersdijk
T 0174 631864
F 0174 626786
E info@zwinkelsadvocaten.nl
I www.zwinkelsadvocaten.nl

Stichting beheer derdengelden
NL54 ABNA 0437550583

De Raad van gemeente Teylingen
Postbus 149
2215 ZJ VOORHOUT

vooruit per telefaxnummer: 0252 783 599 en
per e-mailbericht gemeente@teylingen.nl

Honselersdijk, 29 maart 2017
Uw ref: :
Onze ref. : 80201170322brraadML3.docx

Betreft: Beljon H.J. en Aannemersbedrijf fa. H & B Beljon/ zienswijze ontwerpbestemmingsplan "Sassenheim Oost"

Geachte gemeenteraad,

Hierdoor richt ik mij tot u namens de heer H.J. Beljon en namens Aannemersbedrijf fa. H & B Beljon, woonachtig danwel gevestigd aan de Adelborst van Leeuwenlaan 15a te Sassenheim. Zij worden hierna gezamenlijk in enkelvoud aangeduid als "cliënt". U hebt gepubliceerd het ontwerpbestemmingsplan "Sassenheim Oost". Namens cliënt breng ik hierover de navolgende zienswijze in.

Cliënt is binnen dit bestemmingsplan eigenaar van een bedrijfsterrein aan de Adelborst van Leeuwenlaan 15a te Sassenheim. Hierop is in het bestaande bestemmingsplan al een wijzigingsbevoegdheid naar Woningbouw gelegen. Cliënt heeft de intentie in de komende periode over te gaan tot deze ontwikkeling voor woningbouw. Voor iedere ontwikkeling is het echter noodzakelijk dat die economisch uit kan. Nadelig is hier dat het om een relatief kleine locatie gaat, waarop ook nog veel sloop en ontwikkelingskosten gemaakt moeten worden. Hierdoor moet cliënt efficiënt gebruik kunnen maken van de mogelijkheden van de locatie om de woningbouw economisch mogelijk te maken. Het alternatief zou immers zijn dat hij de locatie als bedrijfsterrein blijft gebruiken of laat gebruiken. De locatie is qua ligging (aan het water) echter zeer geschikt voor woningbouw. Cliënt verwacht een mooi woningbouwplan te kunnen realiseren, waar mensen met veel plezier kunnen wonen. Cliënt vraagt derhalve aandacht voor twee onderwerpen die belangrijk zijn voor de ontwikkeling van de locatie.

Op al onze werkzaamheden zijn de algemene voorwaarden van Advocatenkantoor Zwinkels van toepassing.
Deze voorwaarden zijn gedeponeerd bij de Rechtbank te Den Haag en staan vermeld aan de ommezijde en op de website.

Cliënt heeft eerder een inspraakreactie ingebracht. Naar aanleiding daarvan is de wijzigingsbevoegdheid enigszins aangepast. Hierdoor wordt het op bepaalde punten aanmerkelijk aantrekkelijker van de wijzigingsbevoegdheid gebruik te maken. Cliënt verzoekt echter nog om de volgende aanpassingen van het ontwerpplan.

Aantal woningen

In opdracht van cliënt heeft Van Egmond Totaalarchitectuur een stedenbouwkundig plan opgesteld voor de nieuwbouw van woningen op de locatie Beljon aan de Adelborst van Leeuwenlaan 15a. Dit plan d.d. 24 januari 2017 gaat als **bijlage 1** hierbij. Volgens dit plan zullen op deze locatie maximaal 11 woningen nieuw worden gerealiseerd. Het plan is ook aan de gemeente voorgelegd. Aan cliënt is door een medewerker van de gemeente bevestigd dat dit plan acceptabel is, waardoor er maximaal 11 woningen nieuw kunnen worden gerealiseerd.

Cliënt verzoekt u om in de voorwaarden van de wijzigingsbevoegdheid in artikel 28.6 duidelijk aan te geven dat op de locatie Beljon na gebruik van de wijzigingsmogelijkheid maximaal 11 woningen nieuw mogen worden gerealiseerd, waarbij de bestaande bedrijfswoning als woning bestemd zal worden.

Afmeting van het bouwvlak

In het ontwerpbestemmingsplan is ter plaatse van de locatie Adelborst van Leeuwenlaan 15a een bouwvlak aangegeven. De grens van het bouwvlak, gedefinieerd als de "bouwgrens", ligt op circa 7 meter vanaf het trottoir. Dit is in afwijking van de bouwgrens die geldt voor vrijwel alle omliggende percelen. Op het bedrijfsterrein aan de Adelborst van Leeuwenlaan 5 en 7, en ook bij de woningen aan de overzijde en aan de noordzijde van de straat loopt het bouwvlak tot 2 m vanaf de verkeersbestemming. In de Toelichting die wordt overlegd als **bijlage 2** worden enkele foto's van de aanzichten daarvan getoond.

Medio 2002 is vergunning verleend voor de bouw van de Sassemerhof aan het begin van de Adelborst van Leeuwenlaan. Hier grenst het bouwvlak onmiddellijk aan de verkeersbestemming. De uitrit van de parkeergarage komt zelfs uit op het trottoir. In de bijlage bevindt zich ook daarvan een foto. Nu is dat wellicht geen ideale situatie, en cliënt streeft hier ook niet naar. Dat neemt niet weg dat u hier vrij recent nog mee ingestemd hebt, zodat er kennelijk geen noodzaak is om een bouwgrens op grote afstand van het trottoir aan te houden.

De bestaande woning Adelborst van Leeuwenlaan 15a overschrijdt de nu aangegeven bouwgrens. Hierdoor zou de woning door het inwerkingtreden van dit bestemmingsplan in strijd met de bestemming worden. Dit kan niet de bedoeling zijn. Verzocht wordt derhalve om in de huidige bestemming de bouwgrens zodanig te verplaatsen richting de verkeersbestemming, dat de woning in de huidige situatie in ieder geval geheel binnen het bouwvlak ligt.

Voor cliënt is het oppervlak van het bouwvlak eveneens een belangrijk aspect als gebruik gaat worden gemaakt van de wijzigingsmogelijkheid naar woondoeleinden. Voor de inrichting als woningbouwlocatie is de bouwgrens op de aangegeven afstand van het trottoir zeer nadelig. In het stedenbouwkundig plan dat als bijlage 1 hierbij is overlegd, is uitgegaan van de bouw van één woning aan de straatzijde, gesitueerd op kortere afstand van het trottoir. Rekening is gehouden met een afstand van 2 m, net als bij de woningen aan de overzijde en aan de noordzijde van de straat. In de Toelichting die is overgelegd als bijlage 2 heeft cliënt door middel van foto's en door uitsneden uit het bestemmingsplan aangegeven dat een bouwgrens op 2 m afstand van het trottoir past bij de inrichting van deze straat, waarbij deze woning in lijn ligt met de omringende woningen.

Cliënt wijst erop dat het gaat om de bouw van één woning aan de straatzijde. Naast deze woning blijft een uitrit mogelijk met voldoende zicht op de straat, zodat de verkeersveiligheid ook bij het opschuiven van de bouwgrens blijft gewaarborgd.

Cliënt heeft een stedenbouwkundig plan opgesteld waarin een opzet is gekozen die binnen uw voorwaarden past. U hebt in beginsel met dit plan ingestemd. Om dit stedenbouwkundige plan mogelijk te maken dient de bouwgrens verplaatst te worden. Indien het bouwvlak kleiner wordt, betekent dat dat er niet voldoende ruimte is voor een woning aan de zijde van de straat.

Cliënt verzoekt u derhalve het bouwvlak te vergroten zodanig dat de bouwgrens is gelegen op 2 meter vanaf de bestemming "Verkeer". Deze verplaatsing van de bouwgrens is in ieder geval noodzakelijk zodra gebruik gemaakt wordt van de wijzigingsbevoegdheid naar woningbouw. In dat geval zou op dat moment het bouwvlak zodanig moeten worden vergroot, dat een bouwgrens van 2 m tot de verkeersbestemming wordt aangehouden. Om dit te bereiken kan in de wijzigingsbevoegdheid in artikel 28.6 een extra voorwaarde worden opgenomen. Na de aanhef
"*Burgemeester en wethouders kunnen ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - wijzigingsgebied 6' het plan wijzigen in de bestemmingen "Wonen" enz. en met dien verstande dat: (…)*"
dient dan de volgende extra tekst te worden opgenomen:

"j. het bouwvlak wordt vergroot, zodanig dat de bouwgrens op 2 meter afstand van de bestemming "Verkeer" in de Adelborst van Leeuwenlaan komt te liggen."

Ik vertrouw u hiermee te hebben geïnformeerd. Zo nodig gaat cliënt graag met u in overleg over zijn voorstel.

Met vriendelijke groet,

B.J.P.M. Zwinkels

Bijlage:
1. Verkavelingsplan Van Egmond Totaalarchitectuur d.d. 24 januari 2017
2. Toelichting situatie met foto's

BIJLAGE

ADVOCATENKANTOOR
ZWINKELS

ontwerp verkaveling - model 2 | schaal 1:500

VanEgmondTotaalArchitectuur

Kikkershil te Sassenheim voor Van Winden Property Consult bv | 24 januari 2017

BIJLAGE

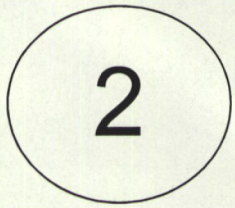

ADVOCATENKANTOOR
ZWINKELS

Bijlage 2

Opzet voor woningbouw aan de Adelborst van Leeuwenlaan 15A Locatie Beljon

Aan de A. van Leeuwenlaan 15A kan het bestemmingsvlak "Bedrijven" op de locatie van aannemingsbedrijf Beljon worden gewijzigd in de bestemming "Wonen". Om het bouwplan met 11 woningen (bijlage 1) binnen het bestemmingsvlak in te passen, zal één woning aan de straatzijde worden gebouwd. In het ontwerpbestemmingsplan is het bouwvlak echter belangrijk kleiner dan het bestemmingsvlak. De begrenzing van het bouwvlak ligt op 7 m afstand van de bestemming "Verkeer". Beljon pleit ervoor om de bouwgrens op 2 m afstand van de bestemming "Verkeer" te leggen.
In het onderstaande wordt aangetoond dat dit weinig impact heeft, en voorts dat de bouwgrens in de omgeving op verschillende plaatsen op 2 m afstand van het trottoir of zelfs op kortere afstand is gelegen

Verplaatsing van de bouwgrens heeft weinig impact
In onderstaande uitsnede van de plankaart is het bestemmingsvlak en het bouwvlak te zien. De bouwgrens ligt op 7 m. Binnen het bestemmingsvlak is al een bedrijfswoning aanwezig. Daarnaast komt de inrit naar de achtergelegen woningen. Naast de inrit wordt nog één woning aan de straatzijde geplaatst. De overige woningen worden hierachter gebouwd, ondermeer langs het water. Verlegging van de bouwgrens tot op 2 m van de verkeersbestemming betekent dus dat slechts één woning op kortere afstand dan 7 m van de straat af wordt gebouwd. Binnen het straatbeeld heeft dat weinig impact.

Uitsnede van het bestemmingsvlak "Bedrijven" op de locatie Beljon

Uit onderstaande uitsnede van de planverbeelding voor de overige woningen in de A. van Leeuwenlaan blijkt het volgende. Aan het begin van de A. van Leeuwenlaan is vrijwel overal de afstand van de bestaande woningen tot het trottoir slechts 2 m. De nieuwe woning zou daarmee in lijn liggen met de overige woningen. Het gaat onder andere om de woningen aan de overzijde van de straat. Ook aan dezelfde zijde van de straat zijn de naastgelegen woningen, zoals de woningen A. van Leeuwenlaan 5 en 9 tot en met 13 ook op 2 m afstand van het trottoir gelegen. Nr. 15 is gelegen in een flauwe bocht, waardoor de straat en de voortuin iets verloopt. Waar het grenst aan dit bouwvlak, is de afstand ook 2 m.

Het vergroten van deze afstand tot 7 m voor slechts één woning dient geen doel. Dit temeer nu de bestaande woning op nr. 15A ook al dichter bij de straat is gelegen dan de bouwgrens aangeeft.

Redelijk recent is nog vergunning verleend voor de bouw van de Sassemerhof aan het begin van de Adelborst van Leeuwenlaan. Hier ligt het bouwvlak zelfs onmiddellijk tegen de verkeersbestemming aan. Daar hebt u vrij recent nog mee ingestemd, zodat er kennelijk geen noodzaak is om een bouwgrens op grote afstand van het trottoir aan te houden.

Uitsnede van de bestemmingsverbeelding met de woningen aan het begin van de A. v. Leeuwenlaan

Overzicht van de A. Van Leeuwenlaan vanaf nr. 15

Overzicht van de A. Van Leeuwenlaan vanaf nr. 13 tot en met 5

Overzicht van de A. van Leeuwenlaan 5 tot en met de Sassemerhof

Verkeerssituatie bij de Sassemerhof met het gebouw aan de straat en de parkeergarage aan de straat

Uit voorgaande foto's blijkt dat de situatie in dit deel van de A. van Leeuwenlaan steeds vergelijkbaar is. De afstand van de woning tot aan het trottoir is steeds maximaal 2 m. Indien de woning op 2 m afstand van de straat wordt gesitueerd, past dit in het beeld van dit deel van de straat.

HP Color LaserJet MFP M476nw

Faxbevestiging

29-mrt-2017 14:11

Taak	Datum	Tijd	Soort	Identificatie	Duur	Pags.	Resultaat
600	29/ 3/2017	14:06:26	Versturen	0252783599	4:52	11	OK

Zwinkels 20 jaar
ADVOCATENKANTOOR ZWINKELS

mr. drs. B.J.P.M. Zwinkels
advocaat

Middel Broekweg 120a
2675 KJ Honselersdijk
T 0174 631864
F 0174 626786
E info@zwinkelsadvocaten.nl
I www.zwinkelsadvocaten.nl

Stichting beheer derdengelden
NL54 ABNA 0437550583

De Raad van gemeente Teylingen
Postbus 149
2215 ZJ VOORHOUT

vooruit per telefaxnummer: 0252 783 599 en
per e-mailbericht gemeente@teylingen.nl

Honselersdijk, 29 maart 2017
Uw ref. :
Onze ref. : 80201170322brraadML3.docx

Betreft: Beljon H.J. en Aannemersbedrijf fa. H & B Beljon/ zienswijze ontwerpbestemmingsplan "Sassenheim Oost"

Geachte gemeenteraad,

Hierdoor richt ik mij tot u namens de heer H.J. Beljon en namens Aannemersbedrijf fa. H & B Beljon, woonachtig danwel gevestigd aan de Adelborst van Leeuwenlaan 15a te Sassenheim. Zij worden hierna gezamenlijk in enkelvoud aangeduid als "cliënt". U hebt gepubliceerd het ontwerpbestemmingsplan "Sassenheim Oost". Namens cliënt breng ik hierover de navolgende zienswijze in.

Cliënt is binnen dit bestemmingsplan eigenaar van een bedrijfsterrein aan de Adelborst van Leeuwenlaan 15a te Sassenheim. Hierop is in het bestaande bestemmingsplan al een wijzigingsbevoegdheid naar Woningbouw gelegen. Cliënt heeft de intentie in de komende periode over te gaan tot deze ontwikkeling voor woningbouw. Voor iedere ontwikkeling is het echter noodzakelijk dat die economisch uit kan. Nadelig is hier dat het om een relatief kleine locatie gaat, waarop ook nog veel sloop en ontwikkelingskosten gemaakt moeten worden. Hierdoor moet cliënt efficiënt gebruik kunnen maken van de mogelijkheden van de locatie om de woningbouw economisch mogelijk te maken. Het alternatief zou immers zijn dat hij de locatie als bedrijfsterrein blijft gebruiken of laat gebruiken. De locatie is qua ligging (aan het water) echter zeer geschikt voor woningbouw. Cliënt verwacht een mooi woningbouwplan te kunnen realiseren, waar mensen met veel plezier kunnen wonen. Cliënt vraagt derhalve aandacht voor twee onderwerpen die belangrijk zijn voor de ontwikkeling van de locatie.

Op al onze werkzaamheden zijn de algemene voorwaarden van Advocatenkantoor Zwinkels van toepassing.
Deze voorwaarden zijn gedeponeerd bij de Rechtbank te Den Haag en staan vermeld aan de onderzijde en op de website

Zwinkels
ADVOCATENKANTOOR ZWINKELS

Middel Broekweg 120a
2675 KJ Honselersdijk

Gemeente Teylingen
Postbus 149
2215 ZJ Voorhout

gemeente@teylingen.nl

Sassenheim, 26 mei 2017.

Betreft: uw zaaknr. Z-17-000952, inspraakreactie voorontwerp bestemmingsplan Sassenheim Oost, locatie: Adelborst van Leeuwenlaan 5, 7, 5a, 5b, Parklaan 130-134

Geachte heer/mevrouw,

Wij hebben uw "inspraak- en vooroverlegnota" bekeken en geven hierbij onze reacties m.b.t. ons perceel Adelborst van Leeuwenlaan 5, 7, 5a, 5 b en Parklaan 130-134.

Adelborst van Leeuwenlaan

Wijzigingsbevoegdheid tot woningbouw handhaven onder vermelding van aantallen en bouwhoogten.

Woningen/appartementen A. van Leeuwenlaan 5 + 7, géén dienstwoning

Wij wijzen u er nogmaals op dat de woning A. van Leeuwenlaan 5 (later gesplitst in 2 appartementen nr. 5 en nr. 7) van oudsher een woonbestemming heeft. Van een dienstwoning is geen sprake, nu niet en nooit geweest. Vanaf de bouw in de jaren 30 is deze woning in ons bezit en verhuurd geweest aan personen die niets met de achterliggende bedrijven te maken hadden. Graag zien wij dit aangepast naar een algemene bestemming wonen in het bestemmingsplan.

Parklaan 130-134, bouwhoogte

Zoals voor Parklaan 134 geldt, moet ook een maximale bouwhoogte van 8 m gelden voor de Parklaan 130a (woonhuis) en Parklaan 130 (schuur) .
Wij benadrukken dat er nu ook sprake is van bebouwing van vergelijkbaar volume/hoogte (zie foto's).

Parklaan 130-134, bestemming

De bestaande panden zijn oud en gedateerd en niet meer aantrekkelijk voor gebruik. De huidige bestemming zien wij graag gewijzigd in wonen, of een vermelding in het

bestemmingsplan van een wijzigingsbevoegdheid tot het bouwen van maximaal 10 kleine rijwoningen en één twee-onder-een kapper. Graag overleggen/bekijken wij met de Gemeente de mogelijkheden tot het realiseren van de bouw van grondgebonden woningen.
Aan betaalbare (nieuwbouw-)woningen in het centrum is een groot gebrek en graag voorzien wij in deze behoefte. Laten we samenwerken!

Schuur Parklaan 130

Bedrijfsruimte Parklaan 134 met eigen buitenterrein

Wij vertrouwen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd maar zijn graag bereid nadere informatie te verstekken. U kunt ons bereiken per telefoon of per mail info@kiebertbouwbedrijf.nl.

Met vriendelijke groet,

Kiebert Beheer BV

p/o

S.M. Kiebert

ONTVANGEN
24 MRT 2017
NO:

Locatiecode 2NA8120, Postbus 50, 6920 AB Duiven

Aangetekend

Gemeenteraad van Teylingen
Postbus 149
2215 ZJ Voorhout

Bezoekadres
Dijkgraaf 4
6921 RL Duiven

Postadres
Locatiecode 2NA8120
Postbus 50
6920 AB Duiven
Telefoon 088 542 6444

info@liander.nl
www.liander.nl

Contactpersoon
Sabine Kool
tel: +31 6 25 04 55 08
ro.loket@liander.nl

Datum
21 maart 2017
Ons kenmerk
LDN-220/20170005

Betreft
Zienswijze ontwerpbestemmingsplan 'Sassenheim Oost'

Geachte heer/mevrouw,

Namens Liander Infra N.V. maken wij een zienswijze kenbaar op het ontwerp bestemmingsplan 'Sassenheim Oost' van de gemeente Teylingen (hierna: het ontwerp) zoals dat met ingang van 16 februari 2017 gedurende voor een periode van 6 weken ter inzage ligt.

Liander Infra N.V. is o.a. de eigenaar van een gasdrukmeet- en regelstation in het plangebied van het ontwerp en is daarmee belanghebbend.

Zienswijze
Het gasdrukmeet- en regelstation achter de Wilgenlaan 27 te Sassenheim is een type B inrichting in de zin van de Wet milieubeheer. Op dit station zijn de regels uit de Wet milieubeheer en het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit) van toepassing.

In het ontwerp is aan de gronden waarop het gasdrukmeet- en regelstation is gevestigd, de bestemming 'verkeer – verblijfsgebied', met de aanduiding 'nutsvoorziening', toegekend (zie ook afbeelding 1a en 1b, op pag. 2). In de planregels van deze bestemming is aangegeven dat de functie nutsvoorzieningen is toegestaan.

Gelet op de ruimtelijke uitstraling van het bovengenoemde station, zie de veiligheidsafstanden in artikel 3.12 lid 6 van het Activiteitenbesluit die gelden voor een vrijstaand gebouw, willen wij u vragen het gasdrukmeet- en regelstation te koppelen aan de veiligheidscontour (Activiteitenbesluit - zone). Door deze wijze van bestemmen is de aanwezigheid van een gasdrukmeet- en regelstation voor derden zichtbaar en wordt beter geborgd dat de veiligheidsafstanden ten opzichte van respectievelijk kwetsbare objecten en beperkt kwetsbare objecten nu en in de toekomst in acht worden genomen.

Gasdrukmeet- en regelstation achter de Wilgenlaan 27 te Sassenheim

- (Dubbel)bestemmingen: 'Verkeer – verblijfsgebied', met functieaanduiding 'nutsvoorziening'
- Vrijstaand gebouw (inh. > 15m³)
- Nummer behuizing '8 003 690'

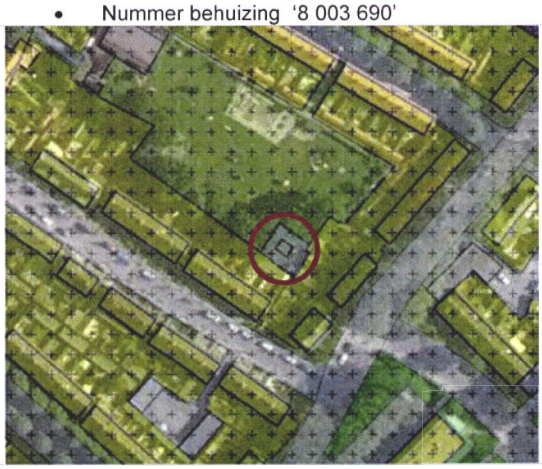

Afbeelding 1a: Uitsnede ontwerpbestemmingsplan met locatie van het gasdrukmeet- en regelstation (rode cirkel).

Afbeelding 1b: Ligging gasdrukmeet- en regelstation (rode pijl).

Conclusie

Wij verzoeken de raad het ontwerp zodanig aan te passen dat tegemoet wordt gekomen aan het beschreven voorstel. Wij zijn graag bereid om deze zienswijze mondeling nader toe te lichten en met u mee te denken.

Heeft u nog vragen naar aanleiding van deze brief of over ruimtelijke ontwikkelingen? Neem dan gerust contact met ons op door een e-mail te sturen naar ro.loket@liander.nl. Wij nemen dan binnen drie werkdagen contact met u op.

Met vriendelijke groet,
Liander N.V.

Sabine Kool
Consultant Strategisch Omgevingsmanagement

Liander

PostNL
Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

AFLEVERADRES

Uitreiken aan: Postbushouder (2215ZJ, 149)
Jacoba van Beierenhof 26
2215JK Voorhout
3SRRC08455724 (2215ZJ 149)

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas
postnl

R NL Aangetekend G-A-1

Post op rekening

3SRRC08455724

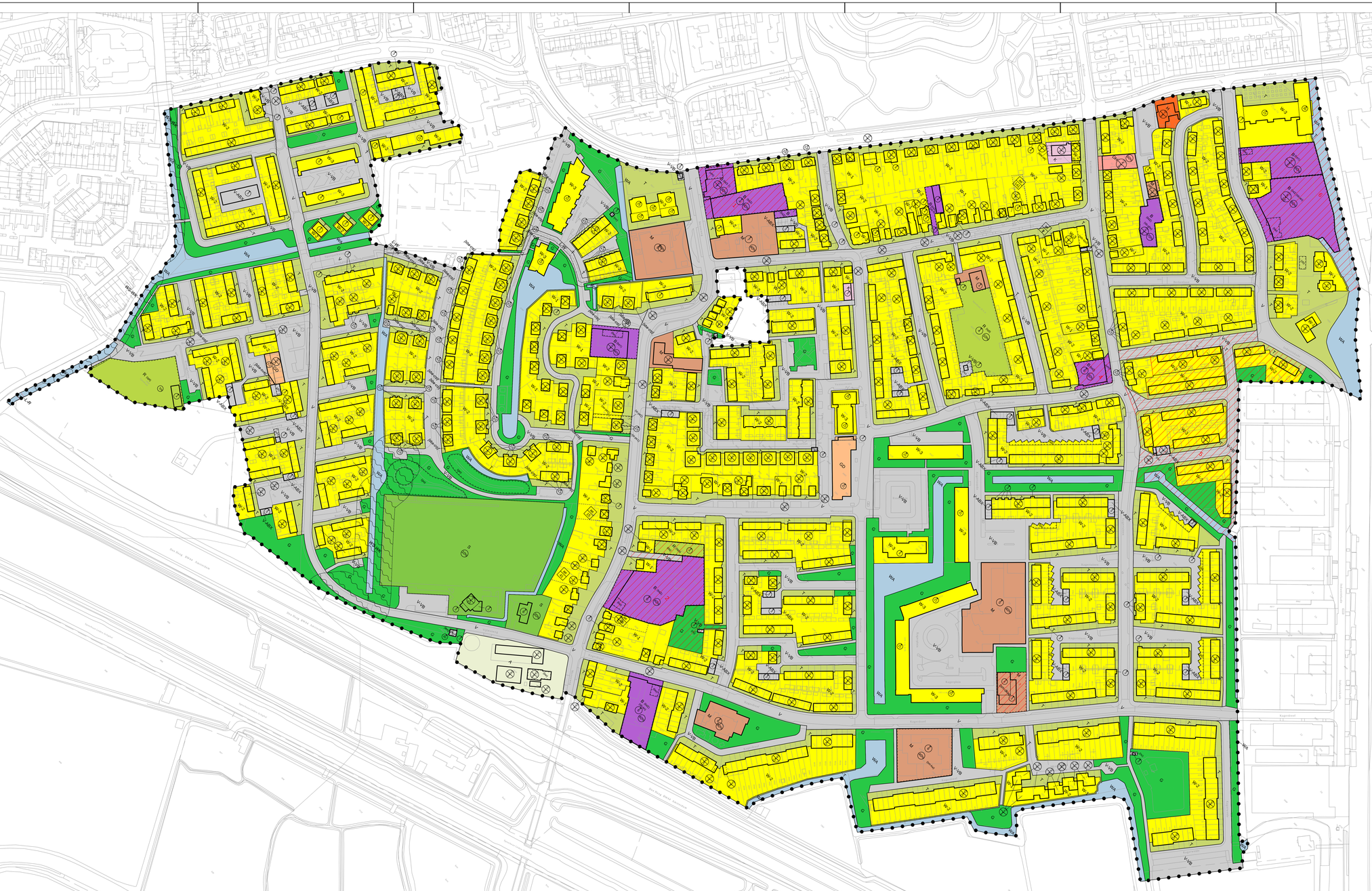

Plangebied

Sassenheim oost

Bestemmingen

- A — Agrarisch
- B — Bedrijf
- DH — Detailhandel
- GD — Gemengd
- G — Groen
- H — Horeca
- K — Kantoor
- M — Maatschappelijk
- R — Recreatie
- S — Sport
- T — Tuin
- V — Verkeer
- V-ABX — Verkeer - Autoboxen
- V-VB — Verkeer - Verblijfsgebied
- WA — Water
- W-1 — Wonen - 1
- W-2 — Wonen - 2
- W-3 — Wonen - 3

Dubbelbestemmingen

- L-R — Leiding - Riool
- L-W — Leiding - Water
- WR-A — Waarde - Archeologie (zie kaartblad 2)
- WS-WS — Waterstaat - Waterkering

Gebiedsaanduidingen

- wetgevingzone - wijzigingsgebied 1
- wetgevingzone - wijzigingsgebied 2
- wetgevingzone - wijzigingsgebied 3
- wetgevingzone - wijzigingsgebied 4
- wetgevingzone - wijzigingsgebied 5
- wetgevingzone - wijzigingsgebied 6

Functieaanduidingen

- (atel) — atelier
- (bd1) — bedrijf tot en met categorie 1
- (bd2) — bedrijf tot en met categorie 2
- (bd3.1) — bedrijf tot en met categorie 3.1
- (bw) — bedrijfswoning
- (dso) — dansschool
- (dv) — dienstverlening
- (gar) — garage
- (gwl) — geluidwal
- (k) — kantoor
- (nv) — nutsvoorziening
- (sb-an) — specifieke vorm van bedrijf - aannemer
- (sb-gh) — specifieke vorm van bedrijf - groothandel in verfproducten
- (sb-h) — specifieke vorm van bedrijf - timmerwerkplaats
- (sd-k) — specifieke vorm van dienstverlening - kapsalon
- (sm-dep) — specifieke vorm van maatschappelijk - depot kringloopwinkel
- (sm-kw) — specifieke vorm van maatschappelijk - kringloopwinkel
- (sl-pa1) — specifieke vorm van tuin - parkeren op eigen erf 1
- (sw-1) — specifieke vorm van waarde - 1 (zie kaartblad 2)
- (sw-2) — specifieke vorm van waarde - 2 (zie kaartblad 2)
- (sw-3) — specifieke vorm van waarde - 3 (zie kaartblad 2)
- (sw-pr1) — specifieke vorm van wonen - parkeren op eigen erf 1
- (spt) — speeltuin
- (sptsc) — sportschool
- (vm) — verkooppunt motorbrandstoffen zonder lpg
- (zb) — zwembad

Bouwvlakken

- bouwvlak

Bouwaanduidingen

- (ant) — antennemast
- (bba-cp) — specifieke bouwaanduiding - carport
- (bba-ov) — specifieke bouwaanduiding - overbouwing
- (bba-ok) — specifieke bouwaanduiding - overkapping

Maatvoeringen

- ae 41 — extra oppervlakte erfbebouwing (m²)
- 40% — maximum bebouwingspercentage (%)
- 3 — maximum bouwhoogte (m)
- 6 4,5 — maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)

Figuren

- hartlijn leiding - riool
- hartlijn leiding - water

Verklaringen

- bestaande bebouwing, topografische gegevens (GBK)
- kadastrale gegevens (DKK)

GEMEENTE TEYLINGEN
BESTEMMINGSPLAN
SASSENHEIM-OOST

- Ontwerp — januari 2017
- NL.IMRO.1525.BP2015SAS05009-

ruimtelijke denkers
wissing

Wilderman 108, 2991 CT
Postbus 37, 2990 AA Barendrecht

www.wissing.nl
T +31(0)180 61 31 44

sk	073624-B-01
blad	1 van 2
schal	1 : 1.000
versie	0301
gtek	31-01-2017 DRE
gcf	15-03-2016
gmw	Kim Heijmerks

verhelpbijw maken zijn vastgelegd in het DML-bestand

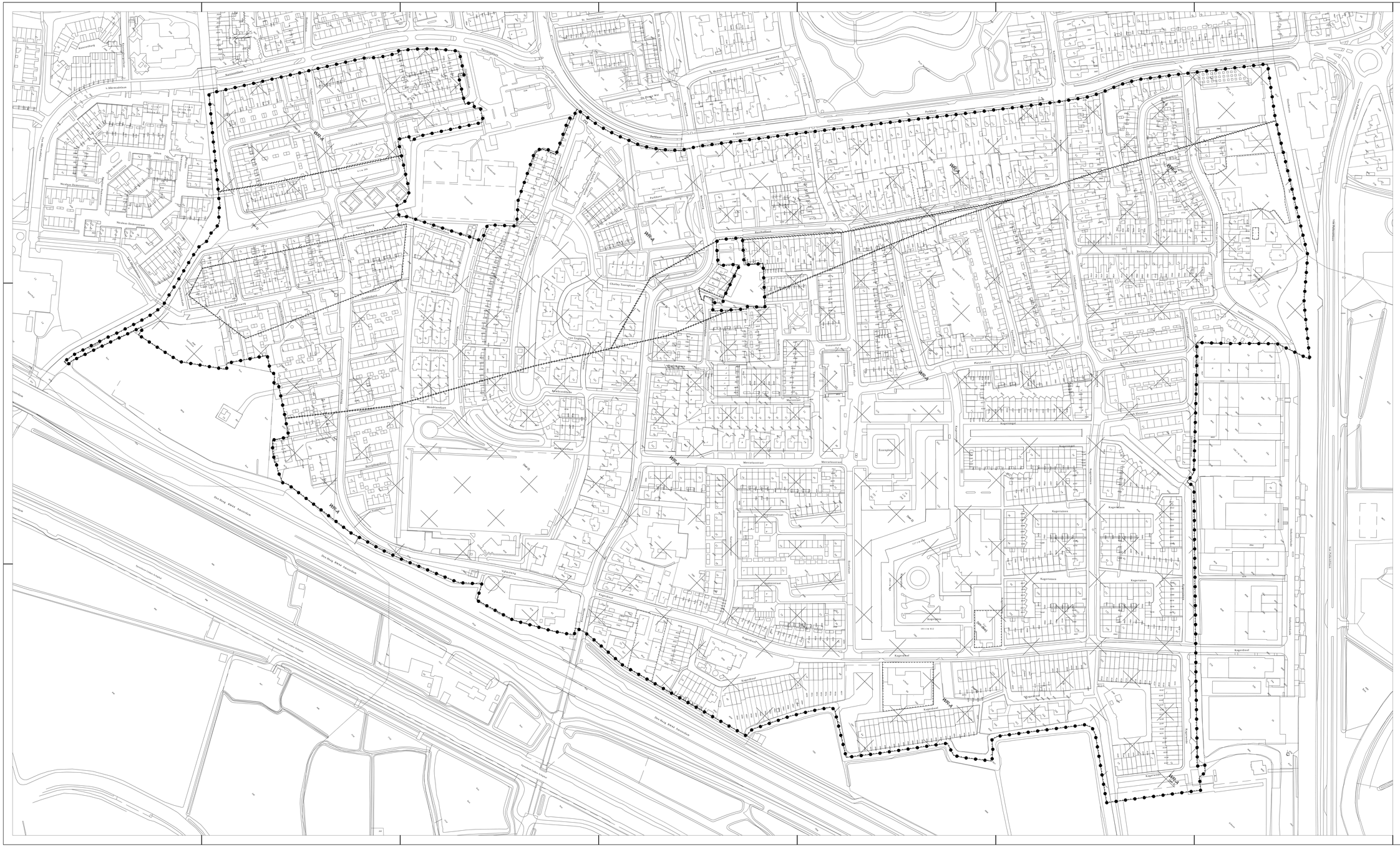
WRA
Nicolaas Beetsstraat
Nicolaas Drabbestraat
Nicolaas Berkenrodestraat
Nicolaas Verschuurstraat
Nicolaas Maesstraat
Nicolaas Backerstraat
Nicolaas Tulpstraat
Nicolaas Boogaardstraat
Nicolaas Vermeerstraat
Nicolaas Bleekstraat
Nicolaas Goltziusstraat
Nicolaas Moretusstraat
Nicolaas Mostaertstraat
Nicolaas Mercatorstraat
Nicolaas Mercatorplein
Nicolaas Mercatorstraat
Nicolaas Mercatorstraat
Nicolaas Mercatorstraat

BESTEMMINGSPLAN SASSENHEIM-OOST

GEMEENTE TEYLINGEN
ontwerp
januari 2017

ruimte voor ideeën

ruimtelijke denkers

WISSING

Sassenheim-Oost

Inhoudsopgave

Regels **3**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels **5**
Artikel 1 Begrippen 5
Artikel 2 Wijze van meten 19

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels **21**
Artikel 3 Agrarisch 21
Artikel 4 Bedrijf 22
Artikel 5 Detailhandel 24
Artikel 6 Gemengd 25
Artikel 7 Groen 28
Artikel 8 Horeca 29
Artikel 9 Kantoor 30
Artikel 10 Maatschappelijk 31
Artikel 11 Recreatie 32
Artikel 12 Sport 33
Artikel 13 Tuin 34
Artikel 14 Verkeer 36
Artikel 15 Verkeer - Autoboxen 37
Artikel 16 Verkeer - Verblijfsgebied 38
Artikel 17 Water 39
Artikel 18 Wonen - 1 40
Artikel 19 Wonen - 2 43
Artikel 20 Wonen - 3 46
Artikel 21 Leiding - Riool 48
Artikel 22 Leiding - Water 49
Artikel 23 Waarde - Archeologie 51
Artikel 24 Waterstaat - Waterkering 53

Hoofdstuk 3 Algemene regels **55**
Artikel 25 anti-dubbeltelregel 55
Artikel 26 algemene bouwregels 56
Artikel 27 algemene gebruiksregels 57
Artikel 28 algemene aanduidingsregels 58
Artikel 29 algemene afwijkingsregels 60
Artikel 30 algemene wijzigingsregels 63
Artikel 31 overige regels 65

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels **67**
Artikel 32 Overgangsrecht 67
Artikel 33 Slotregel 68

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan

het bestemmingsplan 'Sassenheim-Oost' met identificatienummer NL.IMRO.1525.BP2015SAS05009-0301 van de gemeente Teylingen.

1.2 bestemmingsplan

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.3 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.4 aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding als het een vlak betreft.

1.5 aanbouw

een toevoeging van een afzonderlijke ruimte aan een hoofdgebouw, dat in bouwkundig opzicht te onderscheiden is van het hoofdgebouw.

1.6 aangebouwd bijgebouw en overkapping

een bijgebouw of overkapping gebouwd tegen een op hetzelfde perceel gelegen hoofdgebouw en/of tegen een op hetzelfde perceel gelegen aan en/of uitbouw en/óf tegen een ander tegen dit hoofdgebouw gebouwd bijgebouw of overkapping.

1.7 aaneengebouwde woningen

bebouwing bestaande uit meer dan twee aaneengebonden grondgebonden woningen.

1.8 aan-huis-gebonden beroep

een vrij beroep, waarvan de activiteiten niet publiek gericht zijn, dat op kleine schaal in een woning door de bewoner wordt uitgeoefend, waarbij de woning primair haar woonfunctie behoudt en de desbetreffende beroepsuitoefening een ruimtelijke uitstraling heeft die in overeenstemming is met de woonfunctie. Zoals arts, notaris of advocaat.

1.9 achtererf

de gronden die behoren bij het hoofdgebouw en gelegen zijn achter de achtergevel van het hoofdgebouw of achter een denkbeeldige lijn in het verlengde daarvan. Zie Figuur 2 in lid 1.120.2.

1.10 afhaalzaak

een detailhandelsbedrijf waar in hoofdzaak kant-en-klare maaltijden en kleine etenswaren, alsmede alcoholvrije dranken en consumptie-ijs worden verkocht voor directe consumptie elders.

1.11 agrarisch bedrijf

een bedrijf, gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of het houden van dieren, nader te onderscheiden in:

a. akker- en vollegrondstuinbouw:

de teelt van gewassen op open grond, daaronder niet begrepen sier-, fruit- en bollenteelt;

b. grondgebonden veehouderij:

het houden van melk- en ander vee (nagenoeg) geheel op open grond;

c. intensieve veehouderij:

de teelt van slacht-, fok-, leg- of pelsdieren in gebouwen en (nagenoeg) zonder weidegang, waarbij de teelt niet afhankelijk is van de agrarische grond als productiemiddel;

d. glastuinbouw:

de teelt van gewassen (nagenoeg) geheel met behulp van kassen;

e. sierteelt:

de teelt van tuin- en potplanten en/of bomen, al dan niet met behulp van kassen en al dan niet gecombineerd met de handel in deze gewassen;

f. fruitteelt:

de teelt van fruit op open grond;

g. bollenteelt:

de teelt van bloembollen in samenhang met de teelt van bolbloemen;

h. intensieve kwekerij:

de teelt van gewassen of dieren (anders dan bij wijze van intensieve veehouderij) (nagenoeg) zonder gebruik te maken van daglicht;

i. een paardenfokkerij:

boomkwekerij: de teelt van bomen al dan niet gecombineerd met de handel daarin.

1.12 antennedrager

een antennemast of andere constructie bedoeld voor de bevestiging van een antenne.

1.13 antenne-installatie

een installatie bestaande uit een antenne, een antennedrager, de bedrading en de al dan niet in een of meer techniekkasten opgenomen apparatuur, met de daarbij behorende bevestigingsconstructie.

1.14 archeologisch onderzoek

een onderzoek verricht door of namens een dienst of instelling die over een opgravingsvergunning beschikt.

1.15 archeologische waarde

de aan een gebied toegekende waarde in verband met de in dat gebied voorkomende overblijfselen uit oude tijden.

1.16 bebouwing

een of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

1.17 bedrijf

een onderneming gericht op het produceren, bewerken, herstellen, installeren of inzamelen van goederen, alsmede verhuur, opslag en distributie van goederen.

1.18 bedrijfswoning

een woning in of bij een gebouw of op een terrein, kennelijk slechts bestemd voor bewoning door (het huishouden van) één persoon, gezin of andere groep personen, die behoort bij en waarvan de bewoning verband houdt met de bedrijfsuitoefening of het beheer van het bedrijf of de instelling op het perceel waarop de woning zich bevindt.

1.19 bedrijfsvloeroppervlakte

de totale vloeroppervlakte van een kantoor, winkel of bedrijf met inbegrip van de daartoe behorende magazijnen en overige dienstruimten; deze wordt gemeten tussen de gevelmuren en/of gemeenschappelijke scheidsmuren.

1.20 bestaand

a. bij bebouwing: een gebouw of een bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan tot stand is gekomen of tot stand zal komen met in achtneming van het bepaalde bij of krachtens de Woningwet en/of de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
b. bij gebruik: het legale gebruik zoals aanwezig op het tijdstip dat het plan ter inzage is gelegd.

1.21 bestaande afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen

afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen, die op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan tot stand zijn gekomen of zullen komen met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Woningwet en/of de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.22 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak.

1.23 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.24 Bevi-inrichting

een bedrijf zoals bedoeld in artikel 2 lid 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen.

1.25 bevoegd gezag

bevoegd gezag zoals bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.26 bordeelprostitutie

prostitutie, waarbij de seksueel-erotische dienstverlening in een besloten daarvoor specifiek bedoelde en ingerichte ruimte wordt aangeboden.

1.27 bouwen

het plaatsen, geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten.

1.28 bouwgrens

de grens van een bouwvlak.

1.29 bouwlaag

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke hoogte of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen binnenwerks is begrensd, dit met inbegrip van de begane grond en een dakterras en met uitsluiting van een zolder en kelder, die beiden lager zijn dan 1,5 m of niet voor verblijf geschikt zijn.

1.30 bouwmarkt

een al dan niet overdekt detailhandelsonderneming, waarin een volledig of nagenoeg volledig assortiment aan bouwmaterialen en doe-het-zelfproducten uit voorraad wordt aangeboden.

1.31 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.32 bouwperceelgrens

een grens van een bouwperceel.

1.33 bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn toegelaten.

1.34 bouwwerk

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

1.35 bijgebouw

een gebouw dat in functioneel en bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan een op hetzelfde bouwperceel gelegen hoofdgebouw.

1.36 café

een horecaonderneming, niet zijnde een discotheek of bar/dancing, uitsluitend of overwegend gericht op het verstrekken van dranken voor consumptie ter plaatse, met als nevenactiviteit het verstrekken van kleine etenswaren, al dan niet ter plaatse bereid.

1.37 consumentenvuurwerk

vuurwerk dat is bestemd voor particulier gebruik.

1.38 cultuurhistorische waarde

de aan een bouwwerk of gebied toegekende waarde in verband met ouderdom en/of historische gaafheid.

1.39 dakkapel

een constructie ter vergroting van een gebouw, die zich tussen de dakgoot en de nok van een dakvlak bevindt, waarbij deze constructie onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak is geplaatst.

1.40 dakopbouw

een constructie ter vergroting van een gebouw, die zich boven de dakgoot bevindt, waarbij deze constructie (deels) boven de oorspronkelijke nok uitkomt en de onderzijden van de constructie in één of beide dakvlak(ken) is (zijn) geplaatst.

1.41 dansschool

een inrichting waarin voorzieningen aanwezig zijn voor het in besloten ruimten dansen en het geven van onderricht daarin, zonder dat zalen worden verhuurd en zonder dat gelegenheid wordt geboden voor het houden van feesten en niet bij het dansonderricht behorende muziek- of dansevenementen.

1.42 dakterras

een buitenruimte, behorende bij het gebruik van het hoofdgebouw, dat bovenop het gehele of een gedeelte van een hoofdgebouw, aanbouw of uitbouw is gesitueerd.

1.43 detailhandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen, verhuren en leveren van goederen aan personen, die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit.

1.44 dienstverlening

het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen, zoals reis- en uitzendbureaus, kapsalons, pedicures, wasserettes, makelaarskantoren, internetwinkels en bankfilialen.

1.45 detailhandel in volumineuze goederen

een detailhandelsonderneming nader te onderscheiden in de volgende branchegroepen:

a. detailhandel met betrekking tot woninginrichting waaronder meubelen, parket, zonwering en vloerbedekking;
b. detailhandel in brand- en explosiegevaarlijke goederen;
c. detailhandel in volumineuze goederen zoals auto's, boten, caravans, tenten, motoren, keukens, badkamers, landbouwwerktuigen en grove bouwmaterialen en daarmee rechtstreeks samenhangende artikelen zoals accessoires, onderhoudsmaterialen, onderdelen en/of materialen;
d. bouwmarkten

1.46 dienstverlenend bedrijf en/of dienstverlenende instelling

een onderneming of instelling waarvan de werkzaamheden bestaan uit het verlenen van economische of maatschappelijke diensten aan derden, waaronder zijn begrepen kapsalons, schoonheidsinstituten, fotostudio's en naar aard daarmee gelijk te stellen bedrijven en inrichtingen, maar met uitzondering van een garagebedrijf en een seksinrichting.

1.47 discotheek of dancing

een horecaonderneming, dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van dranken voor consumptie ter plaatse, in combinatie met het doen beluisteren van overwegend mechanische muziek en het gelegenheid geven tot dansen, feesten en andere daarmee vergelijkbare evenementen.

1.48 dove gevel

een bouwkundige constructie die een ruimte in een gebouw scheidt van de buitenlucht, waarin geen te openen delen aanwezig zijn en met een karakteristieke geluidswering - volgens NEN 5077 - die ten minste gelijk is aan het verschil tussen de geluidsbelasting van die constructie en 33 dB (ingeval van wegverkeerslawaai) en 35 dB(A) (ingeval van industrielawaai), alsmede een bouwkundige constructie waarin alleen bij wijze van uitzondering te openen delen aanwezig zijn, mits die delen niet direct grenzen aan een geluidsgevoelige ruimte, zoals omschreven in artikel 1 van de Wet geluidhinder.

1.49 eerste bouwlaag

de bouwlaag op de begane grond.

1.50 entreeportaal

een ruimte, waarin de hoofdtoegang van de woning is gelegen.

1.51 erf

al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, en, voor zover dit bestemmingsplan deze die inrichting niet verbiedt.

1.52 erfgrens

de volgens het kadaster geldende grens van het erf; als er sprake is van meer aaneengebouwde woningen op één kadastraal perceel, is dit de feitelijke grens van het erf behorende bij de betreffende woning.

1.53 erker

a. is een uitbouw aan een gevel en bestaat hoofdzakelijk uit doorzichtige delen;
b. is rechtstreeks toegankelijk vanuit achtergelegen ruimte en vormt één geheel hiermee;
c. is geen entreeportaal van de woning;
d. tot een erker kan ook een onder het raam gelegen borstwering behoren.

1.54 escortbedrijf

het bedrijfsmatig, of in een omvang alsof die bedrijfsmatig is, prostitutie aanbieden door een natuurlijke persoon, groep van personen of rechtspersoon, die op een andere plaats dan in de bedrijfsruimte wordt uitgeoefend, zoals escortservices en bemiddelingsbureaus.

1.55 evenement

gebeurtenis, gericht op een groot publiek, met betrekking tot kunst, sport, ontspanning, cultuur, thematische markten en andere vertoningen.

1.56 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.57 geluidsgevoelige objecten

woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen, zoals bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder.

1.58 geluidsbeperkende voorziening

een al dan niet gebouwde voorziening kennelijk bedoeld voor het beperken van geluidhinder, zoals een geluidscherm of geluidwal.

1.59 geschakelde woning

bebouwing waarvan het hoofdgebouw door middel van een bijbehorend bouwwerk verbonden is aan een ander hoofdgebouw en waarbij één zijgevel van het hoofdgebouw in de zijdelingse perceelsgrens is gebouwd, dan wel ten minste 1 m uit de zijdelingse perceelsgrens is gebouwd.

1.60 gestapelde woning

een woning, die zich bevindt in een woongebouw, dat bestaat uit twee of meer boven- of nagenoeg boven- elkaar gesitueerde woningen

1.61 groothandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan wederverkopers dan wel aan instellingen of personen ter aanwending in een andere bedrijfsactiviteit.

1.62 hobbykas

een gebouw dat geheel of vrijwel geheel bestaat uit glas of ander doorzichtig materiaal en dat dient voor het hobbymatig telen van planten.

1.63 hoofdgebouw

gebouw, of gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, als meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is.

1.64 horecaonderneming

een onderneming, gericht op één of meer van de navolgende activiteiten:

a. het verstrekken van ter plaatse te nuttigen dranken en/of etenswaar;
b. het exploiteren van zaalaccommodatie;
c. het bedrijfsmatig verstrekken van logies;
d. het bovenstaande al dan niet in combinatie met een vermaaksfunctie, met uitzondering van een erotisch getinte vermaaksfunctie.

1.65 hotel

een horecaonderneming, dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van logies (per nacht) met - al dan niet - als nevenactiviteit het verstrekken van maaltijden en dranken voor consumptie ter plaatse.

1.66 huishouden

persoon of groep van personen, die een huishouding voert, waarbij sprake is van onderlinge verbondenheid en continuïteit in de samenstelling ervan; bedrijfsmatige kamerverhuur wordt daaronder niet begrepen.

1.67 kamerverhuurbedrijf

een samenstel van verblijfsruimten, uitsluitend of mede bestemd of gebruikt om daarin andere dan aan de rechthebbende en de personen behorende tot diens huishouden, woonverblijf, niet in de zin van zelfstandige woongelegenheid, te verschaffen, al dan niet met gehele of gedeeltelijke verzorging.
Een en ander kan onder meer blijken uit het feit, dat voor de kamers afzonderlijk huur wordt berekend en/of betaald en elke kamer zelfstandig wordt bewoond, waarbij al dan niet sprake is van enkele gemeenschappelijke voorzieningen.
Onder de definitie van kamerverhuur valt niet:

- de verhuur van één of twee kamers door de bewoner of eigenaar/bewoner van een woning aan niet meer dan in totaal 4 personen, dit mits de gezamenlijke woonoppervlakte niet meer bedraagt dan 30% van het totale woonoppervlakte van de woning, zulks met een maximum van 40m²; door het gemeentebestuur wordt degene aangewezen, die in het kader van deze regels als bewoner wordt aangemerkt.

1.68 kantoor

een voorziening gericht op het verlenen van diensten op administratief, financieel, architectonisch, juridisch of een daarmee naar aard gelijk te stellen gebied, waarbij het publiek niet of slechts in ondergeschikte mate rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen.

1.69 kap

een constructie van één of meerdere schuine dakvlakken ter afdekking van een gebouw.

1.70 kas

een bouwwerk van glas of ander lichtdoorlatend materiaal met een hoogte van 1,5 m of meer, ten behoeve van de teelt of veredeling van gewassen (trek-, tunnel-, schaduw-, boog-, gaas- en rolkassen daaronder begrepen, maar met uitzondering van schuurkassen).

1.71 kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten

het in een woning door de bewoner op bedrijfsmatige wijze uitoefenen van activiteiten, voor zover sprake is van een inrichting type A, zoals bedoeld in het Activiteitenbesluit, en voor zover de woning in overwegende mate zijn woonfunctie behoudt met een ruimtelijke uitstraling die daarbij hoort.

1.72 kolom

een constructie, die onderdeel uitmaakt van de erfafscheiding, waarbij de hoogte en de langste zijde van het grondvlak van de kolom een verhouding hebben van minimaal 2:1 en de langste zijde en de kortste zijde van dit grondvlak een verhouding hebben van maximaal 2:1.

1.73 kwetsbaar object

een object als bedoeld in artikel 1, onder l van het Besluit van 27 mei 2004, houdende milieukwaliteitseisen voor externe veiligheid van inrichtingen milieubeheer (Besluit externe veiligheid inrichtingen).

1.74 maatschappelijke voorzieningen

educatieve, (para)medische, sociaal-culturele, levensbeschouwelijke en religieuze voorzieningen, voorzieningen ten behoeve van kinderopvang, bejaardentehuizen en voorzieningen ten behoeve van de openbare dienstverlening, evenementen en verenigingsleven, alsmede ondergeschikte detailhandel en horeca in combinatie met en ten dienste van deze voorzieningen.

1.75 ladder voor duurzame verstedelijking

de ladder is een procesvereiste en houdt in dat bij ruimtelijke besluiten moet worden gemotiveerd hoe een zorgvuldige afweging is gemaakt van het ruimtegebruik zoals is vastgelegd in Artikel 3.1.6 lid 2 Besluit ruimtelijke ordening.

1.76 lessenaarsdak

een asymmetrische dakvorm met één hellend dakvlak over (nagenoeg) de volledige breedte of diepte van een gebouw.

1.77 natuurwaarde

de aan een gebied toegekende waarde gekenmerkt door botanische, faunistische, biologische bodemkundige en morfologische elementen, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang.

1.78 NEN

de door de Stichting Nederlands Normalisatie-instituut uitgegeven norm, zoals deze luidde op het moment van vaststelling van het plan.

1.79 nutsvoorzieningen

voorzieningen ten behoeve van het openbare nut, zoals transformatorhuisjes, gasreduceerstations, schakelhuisjes, duikers, bemalingsinstallaties, gemaalgebouwtjes, telefooncellen, voorzieningen ten behoeve van (ondergrondse) afvalinzameling en apparatuur voor telecommunicatie.

1.80 openbaar toegankelijk gebied

Weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid onder b van de Wegenverkeerswet 1994, alsmede pleinen, parken, plantsoenen, openbaar water en ander openbaar gebied dat voor publiek algemeen toegankelijk is, met uitzondering van wegen uitsluitend bedoeld voor de ontsluiting van percelen door langzaam verkeer.

1.81 openbaar water

alle wateren die, al dan niet met enige beperking, voor het publiek bevaarbaar zijn of direct aansluit op openbaar gebied.

1.82 open constructies

erfafscheidingen bestaande uit lichte constructie met een overwegend transparante uitstraling.

1.83 openbare dienstverlening

alle vormen van maatschappelijke, ondersteunende dienstverlening van overheden afkomstig.

1.84 overig bouwwerk

een bouwkundige constructie van enig omvang, geen gebouw zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.85 overkapping

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, voorzien van een gesloten dak.

1.86 patiowoning

een woning, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één huishouden, met een geheel of gedeeltelijk omsloten binnenplaats of binnentuin, gevormd door de gevels van belendende, dan wel op het eigen bouwperceel aanwezige bebouwing.

1.87 peil

a. de bovenkant van de afgewerkte beganegrondvloer voor gebouwen als de bovenkant van de afgewerkte beganegrondvloer ligt tussen 0 en 0,15 m boven het bestaande gemiddelde aansluitende afgewerkte terrein;
b. in alle andere gevallen is dit de bovenkant van het bestaande gemiddelde aansluitende afgewerkte terrein, waarbij plaatselijke, niet bij het verdere verloop van het terrein passende ophogingen of verdiepingen aan de voet van het bouwwerk, anders dan noodzakelijk voor de bouw daarvan, buiten beschouwing blijven.

1.88 permanent geluiddichte gevel (dove gevel)

een bouwkundige constructie die een ruimte in een gebouw scheidt van buitenlucht, waarin geen te openen delen aanwezig zijn en met een karakteristieke geluidswering - volgens NEN 5077 - die ten minste gelijk is aan het verschil tussen de geluidsbelasting van die constructie en 33 dB (ingeval van wegverkeerslawaai) en 35 dB(A) (ingeval van industrielawaai), alsmede een bouwkundige constructie, waarin alleen bij wijze van uitzondering te openen delen aanwezig zijn, mits die delen niet direct grenzen aan een geluidsgevoelige ruimte, zoals omschreven in artikel 1 van de Wet geluidhinder.

1.89 praktijkruimte

een gebouw of een gedeelte daarvan, dat moet voor het beroepsmatig verlenen van diensten op administratief, architectonisch, kunstzinnig, juridisch, medisch, paramedisch, therapeutisch of een daarmee naar aard gelijk stellen gebied.

1.90 prostitutie

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

1.91 prostitutiebedrijf

een seksinrichting of een escortonderneming.

1.92 restaurant

een horecaonderneming, uitsluitend of overwegend gericht op het verstrekken van maaltijden voor consumptie ter plaatse, met als nevenactiviteit het verstrekken van dranken.

1.93 seksinrichting

een voor het publiek toegankelijke besloten ruimte in een gebouw of een vaartuig, waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof het bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden; hieronder wordt ook verstaan een seksbioscoop, escortbedrijf, seksautomatenhal, sekstheater, parenclub, (raam)prostitutiebedrijf en een erotische massagesalon, al dan niet in combinatie met elkaar.

1.94 seksuele dienstverlening

een bedrijfsmatige activiteit gericht op het verrichten van seksuele handelingen en/of het verrichten van erotisch/pornografische vertoningen.

1.95 speeltuin

Een speeltuin of speelplaats, met speelvoorziening bedoeld voor kinderen, die beheerd wordt door een speeltuinorganisatie of -vereniging, die als doel heeft het beheren, exploiteren en in stand houden van een speeltuin, met de daarbij behorende activiteiten en voorzieningen, waaronder mede begrepen kinderopvang en buitenschoolse opvang.

1.96 speelvoorziening

Alle voorzieningen, die uitnodigen om te spelen en te ontmoeten. Naast speeltoestellen zijn dit ook skatebanen, al dan niet verharde trapveldjes en hiermee vergelijkbare voorzieningen.

1.97 Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging'

de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging', die van deze regels deel uitmaakt en als Bijlage 1 is toegevoegd.

1.98 Staat van Horeca-activiteiten

de Staat van Horeca-activiteiten die van deze regels deel uitmaakt en als Bijlage 2 is toegevoegd.

1.99 standplaats

een mobiel (verkoop)punt/ruimte ten behoeve van verkoop of dienstverlening.

1.100 terras

een buiten de besloten ruimte van een inrichting liggend deel van een horecabedrijf waar sta- of zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken kunnen worden geschonken of spijzen voor directe consumptie kunnen worden bereid of verstrekt.

1.101 twee-aaneengebouwde woning

bebouwing bestaande uit twee aaneengebouwde grondgebonden woningen, die samen een bouwblok vormen

1.102 uitbouw

een vergroting van een ruimte van een hoofdgebouw, dat in bouwkundig opzicht te onderscheiden is van het hoofdgebouw.

1.103 verbeelding

voorheen plankaart; de digitale kaart, waarop de bestemmingen van de in het plan begrepen gronden zijn aangegeven.

1.104 verblijfsmiddelen

voor verblijf geschikte - al dan niet aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken - voer- en vaartuigen, arken, caravans, woonwagens en andere soortgelijke verblijfsmiddelen, alsmede tenten, een en ander voor zover geen bouwwerken en/of kampeermiddelen zijnde.

1.105 verkoopvloeroppervlak

de voor het publiek zichtbare en toegankelijke overdekte winkelruimte ten behoeve van de detailhandel; dit is het nettovloeroppervlak inclusief de etalageruimte.

1.106 vliesgevel

een bouwkundige constructie aangebracht aan de buitenzijde van een gevel van een gebouw met een geluidswerende functie ten behoeve van de betrokken gevel van het gebouw, waarbij de afstand tussen de vliesgevel en de gevel van het gebouw ten minste 0,5 m bedraagt.

1.107 voldoende parkeergelegenheid

parkeergelegenheid, waarbij voldaan wordt aan de parkeernormen, zoals die zijn vastgelegd in de op dat moment van toepassing zijnde beleidsregels van de gemeente Teylingen;

1.108 voorgevel

de gevel van het hoofdgebouw die door zijn aard, functie, constructie of "uitstraling" als belangrijkste gevel kan worden aangemerkt.

1.109 voorgevelrooilijn

de lijn waarin de voorgevel van een hoofdgebouw is gelegen, alsmede het verlengde daarvan. Zie Figuur 1 in lid 1.120.1

1.110 vrijstaand bijgebouw

een vrijstaand gebouw dat in functioneel en bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan een op hetzelfde bouwperceel gelegen hoofdgebouw.

1.111 vrijstaande woning

een niet-aangebouwde woning.

1.112 Wabo

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.113 Wgh

de Wet geluidhinder.

1.114 Wgh-inrichting

bedrijf, zoals bedoeld in artikel 2.1 lid 3 van het Besluit omgevingsrecht, die in belangrijke mate geluidshinder kan veroorzaken.

1.115 winkel

een gebouw dat een ruimte omvat, welke door zijn indeling kennelijk is bedoeld om te worden gebruikt voor de uitoefening van detailhandel.

1.116 woning

een complex van ruimten, dat blijkens zijn indeling en inrichting bestemd is voor huisvesting van niet meer dan één huishouden.

1.117 zadeldak

twee tegen elkaar geplaatste hellende dakvlakken boven twee (nagenoeg) evenwijdige muren, waarbij de andere muren tot onder of even boven de dakschilden zijn opgetrokken.

1.118 zijerf

de gronden die behoren bij het hoofdgebouw en gelegen zijn aan de zijkant(en) van het hoofdgebouw en tussen een denkbeeldige lijn in het verlengde van de voor- en achtergevel van het hoofdgebouw. Zie Figuur 2 in lid 1.120.2.

1.119 zwembad

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat dient als zwemvoorziening voor de bewoner van de woning op het betreffende perceel en zijn gasten.

1.120 FIGUREN

1.120.1 Figuur 1

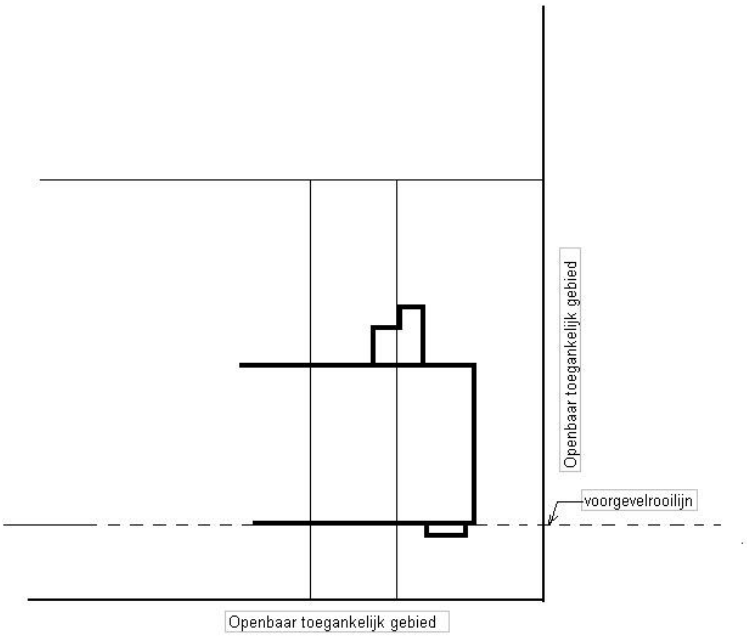

1.120.2 Figuur 2

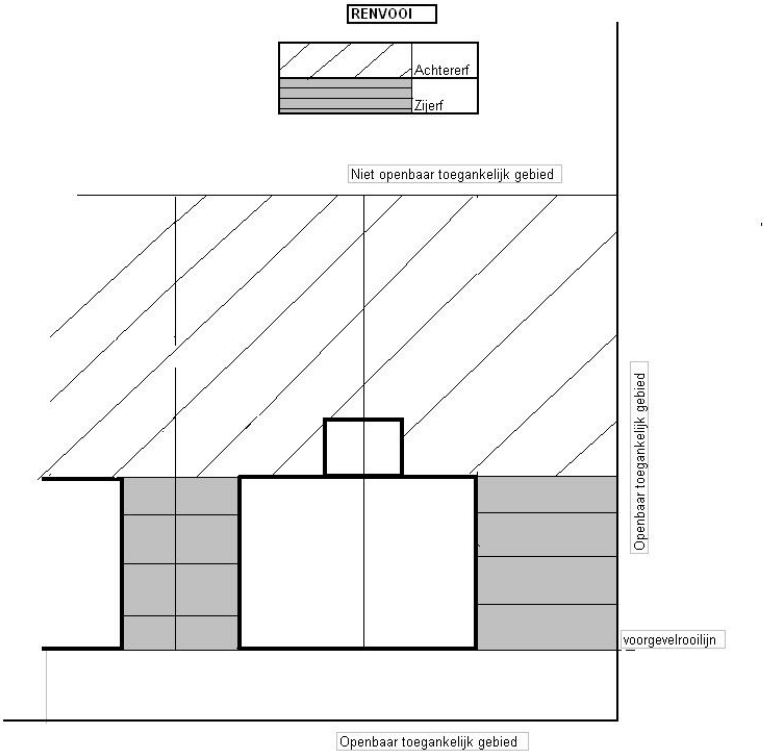

1.120.3 Figuur D

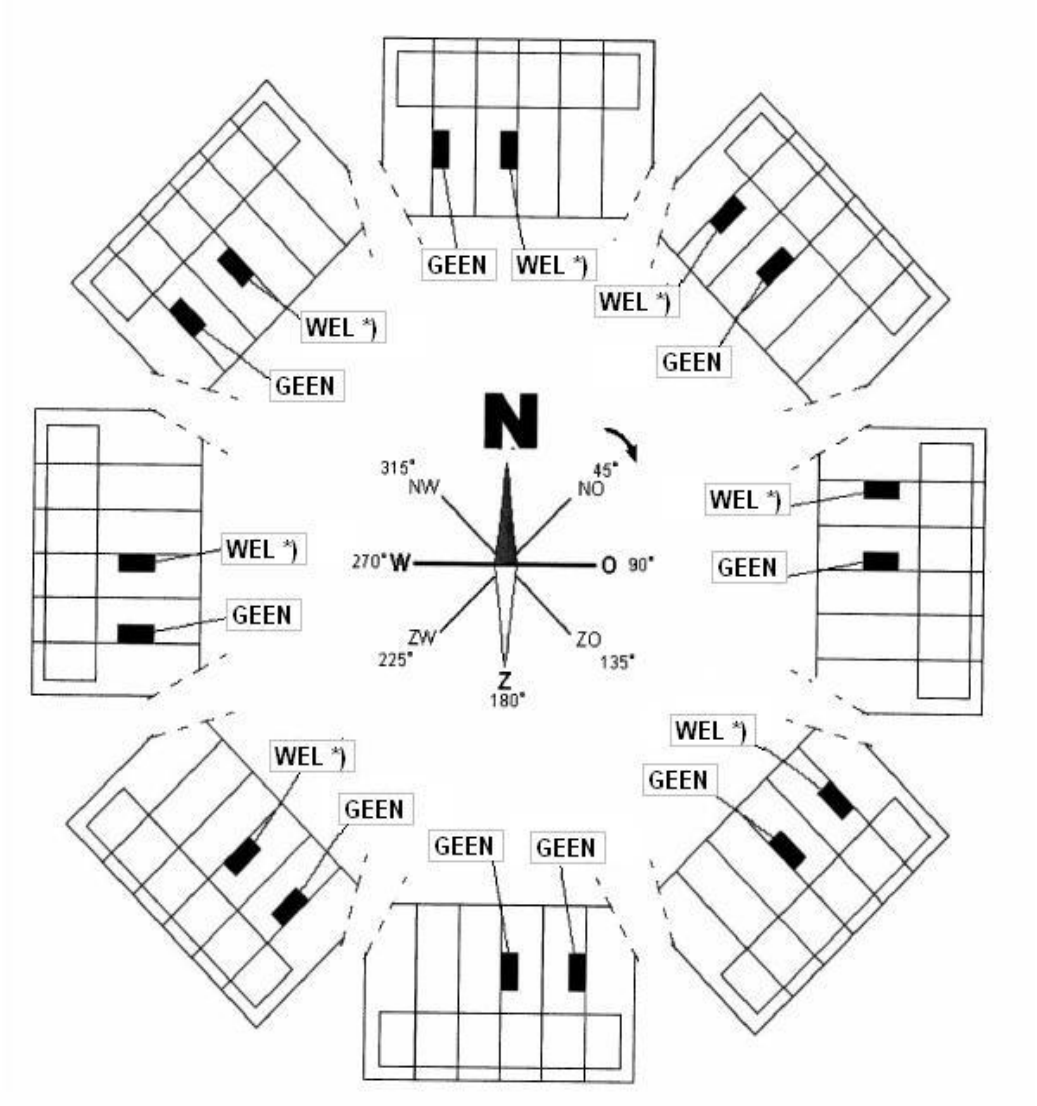

FIGUUR D

WEL = WEL nadelige verandering van de bezonningssituatie op aangrenzende perceel
GEEN = GEEN nadelige verandering van de bezonningssituatie op aangrenzende perceel
*) Er is ook GEEN nadelige verandering van de bezonningssituatie op het aangrenzende perceel als ter plaatse van 'WEL' het op te richten bouwwerk over een lengte van minimaal **80**% tegen een gebouw op het aangrenzende erf is gebouwd. 2011

Artikel 2 Wijze van meten

Bij het toepassen van deze regels wordt als volgt gemeten/gerekend:

2.1 afstand

de afstand tussen bouwwerken onderling alsmede de afstand van bouwwerken tot bouwperceelsgrenzen wordt daar gemeten waar deze afstand het kleinst is.

2.2 bouwhoogte van een antenne-installatie

a. in geval van een vrijstaande (schotel)antenne-installatie: tussen het peil en het hoogste punt van de (schotel)antenne-installatie;
b. in geval van een op of aan een bouwwerk gebouwde (schotel)antenne-installatie: tussen de voet van de (schotel)antenne-installatie en het hoogste punt van de (schotel)antenne-installatie.

2.3 bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.
Bij ondergrondsbouwen: vanaf peil tot aan de bovenkant van de laagst gelegen afgewerkte vloer onder peil van een bouwwerk/gebouw.

2.4 breedte, lengte en diepte van een bouwwerk

tussen (de lijnen getrokken door) de buitenzijde van de gevels en het hart van de scheidingsmuren; bij afwezigheid van een gevel: de rand van het bouwwerk geprojecteerd op het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.5 vloeroppervlakte

de gebruiksoppervlakte volgens het geldende Bouwbesluit.

2.6 dakhelling

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

2.7 goothoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot c.q. de druiplijn, het boeibord, of een ander, daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.8 inhoud van een bouwwerk

tussen de onderzijde van de beganegrondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.9 oppervlakte van een bouwwerk met wanden

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.10 bedrijfsvloeroppervlakte

de totale vloeroppervlakte van een kantoor, winkel of bedrijf met inbegrip van de daartoe behorende magazijnen en overige dienstruimten.

2.11 de oppervlakte van een bouwwerk zonder wanden, zoals open overkappingen en daarmee vergelijkbare bouwwerken, geen gebouwen zijnde

het overdekte grondoppervlak, dat loodrecht gelegen is onder het dakoppervlak.

2.12 diepte en breedte van aanbouwen, uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen

De diepte van aanbouwen, uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en –overkappingen aan de achtergevel wordt gemeten haaks vanuit de betreffende achtergevel van het hoofdgebouw.
De breedte van aanbouwen, uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en –overkappingen aan de zijgevel wordt gemeten haaks vanuit de betreffende zijgevel van het hoofdgebouw.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Agrarisch

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Agrarisch aangewezen gronden zijn bestemd voor de uitoefening van agrarische doeleinden met de verkoop van eigen agrarische producten, als ondergeschikt bestanddeel van de totale bedrijfsuitoefening en de bij deze bestemming behorende voorzieningen zoals groen, water, nutsvoorzieningen en voet- en fietspaden. groen, water op perceelsniveau, nutsvoorzieningen, parkeervoorzieningen, laad- en losvoorzieningen en toegangswegen.

3.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

3.2.1 Gebouwen en overkappingen

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. gebouwen en overkappingen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. de bouwhoogte van gebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
c. de goothoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
d. de totale oppervlakte van gebouwen en overkappingen binnen het bouwvlak bedraagt 100% van het bouwvlak;
e. de afstand van gebouwen tot de bouwperceelsgrens bedraagt ten minste 1 m, tenzij het gebouw in de bouwperceelgrens is gebouwd;
f. als gebouwen op een bouwperceel niet aaneen worden gebouwd, geldt een onderlinge afstand van ten minste 1 m.

3.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. in afwijking van lid a bedraagt de bouwhoogte van erfafscheidingen voor de voorgevelrooilijn ten hoogste 1 m;
c. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
d. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, waaronder reclamezuilen, bedraagt ten hoogste 3 m.

3.2.3 Bedrijfswoningen

a. een bedrijfswoning mag uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning' en binnen een bouwvlak worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van een bedrijfswoning bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
c. de goothoogte van een bedrijfswoning bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
d. de maximum inhoud van een bedrijfswoning bedraagt 750 m³.

Artikel 4 Bedrijf

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Bedrijf aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. ter plaatse van de aanduiding 'bedrijf tot en met categorie 1': bedrijven uit ten hoogste categorie 1 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging';
b. ter plaatse van de aanduiding 'bedrijf tot en met categorie 2': bedrijven uit ten hoogste categorie 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging';
c. ter plaatse van de aanduiding 'bedrijf tot en met categorie 3.1': bedrijven uit ten hoogste categorie 3.1 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging';
d. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - aannemer': ook een aannemersbedrijf met werkplaats met een bedrijfsvloeroppervlak van meer dan 1000 m^2 uit ten hoogste categorie 3.1 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging';
e. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - groothandel in verfproducten': ook een groothandel in verfproducten uit ten hoogste categorie 3.1 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging';
f. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - timmerwerkplaats': ook een bedrijfsactiviteit uit ten hoogste categorie 3.1 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging';
g. uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning': ook een bedrijfswoning;
h. kantoor, als niet-zelfstandig onderdeel van een bedrijf, waarbij per bedrijfskavel het kantoorgedeelte ten hoogste 50% van de bedrijfsvloeroppervlakte mag bedragen, tot een maximum van 2.000 m²;
i. ter plaatse van de aanduiding 'verkooppunt motorbrandstoffen zonder lpg' ook voor een verkooppunt van motorbrandstoffen zonder lpg, alsmede daarbij behorende andere detailhandel, met dien verstande dat andere detailhandel uitsluitend mag plaatsvinden in combinatie met een bemand tankstation;
j. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals groen, water, nutsvoorzieningen en parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen en laad- en losvoorzieningen.

4.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

4.2.1 Gebouwen en overkappingen

a. gebouwen en overkappingen worden binnen het aangegeven bouwvlak gebouwd;
b. de bouwhoogte van gebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)'aangegeven bouwhoogte;
c. de goothoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
d. de totale oppervlakte van gebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste het met de maatvoeringsaanduiding aangegeven 'maximum bebouwingspercentage (%)' van het bouwperceel; als er geen bebouwingspercentage is aangegeven, geldt een bebouwingspercentage van 100% van het bouwvlak;
e. de afstand van gebouwen tot de bouwperceelgrens bedraagt ten minste 1 m, tenzij het gebouw in de bouwperceelgrens is gebouwd;
f. als gebouwen op een bouwperceel niet aaneen worden gebouwd, geldt een onderlinge afstand van ten minste 1 m.

4.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
c. de bouwhoogte van lichtmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
d. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, waaronder reclamezuilen, bedraagt ten hoogste 3 m.

4.2.3 Bedrijfswoningen

a. een bedrijfswoning mag uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning' en binnen een bouwvlak worden gebouwd;

b. de bouwhoogte van een bedrijfswoning bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
c. de goothoogte van een bedrijfswoning bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
d. de gezamenlijk oppervlakte van aanbouwen, uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen van het bij de bedrijfswoning behorende bouwperceel bedraagt ten hoogste 50% van het zijerf en achtererf met een maximum van 100 m²; hierbij moet ten minste 25 m² van het zij- en/of achtererf onbebouwd en onoverdekt blijven, uitgezonderd bouwpercelen waarbij het zij- en achtererf minder bedraagt dan 25 m².

4.3 Specifieke gebruiksregels

Met betrekking tot het gebruik gelden de volgende regels:
a. Bevi-inrichting zijn niet toegestaan;
b. opslag van meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk is niet toegestaan;
c. Wgh-inrichting zijn niet toegestaan;
d. opslag van goederen met een stapelhoogte van ten hoogste 3 meter is toegestaan;
e. prostitutiebedrijven zijn niet toegestaan.

4.4 Afwijken van de gebruiksregels

Afwijken van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging'.
Het bevoegd gezag kan met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 4.1:
a. om bedrijven toe te laten uit een categorie hoger dan in lid 4.1 genoemd, voor zover het betrokken bedrijf naar aard en invloed op de omgeving (gelet op de specifieke werkwijze of bijzondere verschijningsvorm) geacht kan worden te behoren tot de volgens lid 4.1 toegelaten categorieën van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging';
b. om bedrijven toe te laten die niet in de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging' zijn genoemd, voor zover het betrokken bedrijf naar aard en invloed op de omgeving geacht kan worden te behoren tot de volgens lid 4.1 toegelaten categorieën van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging';

met inachtneming van de volgende bepalingen:
- Bevi-inrichtingen zijn niet toegestaan;
- Wgh-inrichtingen zijn niet toegestaan;

Artikel 5 Detailhandel

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Detailhandel aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. detailhandel en dienstverlening;
b. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals groen, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, nutsvoorzieningen en water.

5.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

5.2.1 Gebouwen en overkappingen

a. gebouwen en overkappingen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. de bouwhoogte van gebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
c. de goothoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
d. bij gebouwen mag de goothoogte worden doorbroken met dakkapellen onder de voorwaarde, dat deze constructie minimaal 0,5 m onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak minimaal 0,5 m boven de goot is geplaatst;
e. de totale oppervlakte van gebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste het met de aanduiding aangegeven 'maximum bebouwingspercentage (%)' van het bouwperceel;
f. de afstand van gebouwen tot de bouwperceelgrens bedraagt ten minste 1 m, tenzij het gebouw in de bouwperceelgrens is gebouwd;
g. als gebouwen op een bouwperceel niet aaneen worden gebouwd, geldt een onderlinge afstand van te n minste 1 m.

5.2.2 Bouwwerken geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. in afwijking van lid a bedraagt de bouwhoogte van erfafscheidingen voor de voorgevelrooilijn ten hoogste 1 m;
c. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
d. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, waaronder reclamezuilen, bedraagt ten hoogste 3 m.

5.3 Specifieke gebruiksregels

Met betrekking tot het gebruik gelden de volgende regels:

a. de opslag van meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk is niet toegestaan;
b. verkooppunten voor motorbrandstoffen zijn niet toegestaan;
c. prostitutiebedrijven zijn niet toegestaan;
d. detailhandel in volumineuze goederen is niet toegestaan.

Artikel 6 Gemengd

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Gemengd aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen met de mogelijkheid van aan-huis-gebonden beroepen;
b. detailhandel en dienstverlening; uitsluitend op de begane grond
c. horecabedrijven uit ten hoogste categorie 1c van de Staat van Horeca-activiteiten, uitsluitend op de begane grond;
d. bedrijf uit te hoogste categorie 1 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging' uitsluitend op de begane grond
e. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals groen, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, nutsvoorzieningen en water.

6.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

6.2.1 Hoofdgebouwen

a. hoofdgebouwen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. de bouwhoogte van hoofdgebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
c. de goothoogte van hoofdgebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
d. bij hoofdgebouwen mag de goothoogte worden doorbroken met dakkapellen onder de voorwaarde, dat deze constructie minimaal 0,5 m onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak minimaal 0,5 m boven de goot is geplaatst;
e. de afstand van hoofdgebouwen tot de bouwperceelgrens bedraagt ten minste 1 m, tenzij het gebouw in de bouwperceelgrens is gebouwd;
f. als hoofdgebouwen op een bouwperceel niet aaneen worden gebouwd, geldt een onderlinge afstand van ten minste 1 m.
g. bij hoofdgebouwen mag de goothoogte worden doorbroken met een dakopbouw op een zadeldak onder de voorwaarde, dat de dakhelling van dit zadeldak maximaal 30 graden bedraagt.

6.2.2 Balkons

Balkons mogen ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - overbouwing' de bouwgrens overschrijden met meer dan 1,5 m, tot maximaal het aangeduide vlak.

6.2.3 Dakterrassen

Voor dakterrassen, die nog niet aanwezig zijn tijdens de ter inzage legging van dit bestemmingsplan, gelden de volgende regels:

a. dakterrassen zijn toegestaan op de achtergevel en/of zijgevel van het hoofdgebouw en op aan- en uitbouw als zowel de achtergevel als de zijgevel is gericht naar openbaar toegankelijk gebied;
b. dakterrassen zijn niet toegestaan aan de voorgevel van de woning;
c. de bouwhoogte van terrashekken ten behoeve van dakterrassen bedraagt ten hoogste 1,2 m boven de vloer van het dakterras.

6.2.4 Bouwwerken geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. in afwijking van lid a bedraagt de bouwhoogte van erfafscheidingen voor de voorgevelrooilijn ten hoogste 1 m;
c. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
d. de bouwhoogte van lichtmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
e. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, waaronder reclamezuilen, bedraagt ten hoogste 3 m.

6.3 Specifieke gebruiksregels

Ten aanzien van het gebruik gelden de volgende regels:

a. de uit te oefenen functie van bijgebouwen is ondergeschikt aan de woonfunctie;
b. de opslag van meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk is niet toegestaan;
c. verkooppunten voor motorbrandstoffen zijn niet toegestaan;
d. detailhandel in volumineuze goederen is niet toegestaan.
e. prostitutiebedrijven zijn niet toegestaan.
f. een aan-huis-gebonden beroep mag uitsluitend worden uitgeoefend met inachtneming van de volgende regels:

1. de woonfunctie blijft als primaire functie gehandhaafd;
2. de vloeroppervlakte ten behoeve van aan-huis-gebonden beroepen bedraagt ten hoogste 30% van de vloeroppervlakte van de betrokken woning, inclusief aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen, met een maximum van 50 m² met inachtneming van de volgende voorwaarden:

- ten behoeve van de activiteiten is voorzien in voldoende parkeergelegenheid;
- het gebruik heeft geen nadelige invloed op de afwikkeling van het verkeer;
- het gebruik van vrijstaande bijgebouwen is niet toegestaan;
- er vindt geen horeca en geen detailhandel plaats, uitgezonderd een beperkte verkoop ondergeschikt aan een beroep aan huis.

6.4 Afwijken van de gebruiksregels

6.4.1 Afwijken van de Staat van Horeca-activiteiten

Het bevoegd gezag kan met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 6.1:

a. om horecabedrijven toe te laten in één categorie hoger dan in lid 6.1, voor zover het betrokken horecabedrijf naar aard en invloed op de omgeving (gelet op de specifieke werkwijze of de bijzondere verschijningsvorm) geacht kan worden te behoren tot de categorieën, zoals in lid 6.1 genoemd;
b. om horecabedrijven toe te laten die niet in de Staat van Horeca-activiteiten zijn genoemd, voor zover het betrokken horecabedrijf naar aard en invloed op de omgeving geacht kan worden te behoren tot de categorieën, zoals in lid 4.1 genoemd.

6.4.2 Afwijken van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging'

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 6.1:

a. om bedrijven toe te laten uit een categorie hoger dan in lid 6.1 genoemd, voor zover het betrokken bedrijf naar aard en invloed op de omgeving (gelet op de specifieke werkwijze of bijzondere verschijningsvorm) geacht kan worden te behoren tot de volgens lid 6.1 toegelaten categorieën van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging';
b. om bedrijven toe te laten die niet in de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging' zijn genoemd, voor zover het betrokken bedrijf naar aard en invloed op de omgeving geacht kan worden te behoren tot de volgens lid 6.1 toegelaten categorieën van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging';

met inachtneming van de volgende bepalingen:

1. Bevi-inrichtingen zijn niet toegestaan;
2. Wgh-inrichtingen zijn niet toegestaan;

6.4.3 Afwijken voor kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 6.1 voor het toestaan van kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten met in achtneming van de volgende regels:

a. de activiteiten worden door de bewoner uitgeoefend;
b. de woning behoudt in overwegende mate haar woonfunctie en heeft een ruimtelijke uitstraling, die met de woonfunctie in overeenstemming is;
c. de vloeroppervlakte ten behoeve van kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten bedraagt ten hoogste 30% van de vloeroppervlakte van de betrokken woning inclusief aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen met een maximum van 50 m;
d. het gebruik van vrijstaande bijgebouwen is niet toegestaan;

e. het gebruik heeft geen nadelige invloed op de afwikkeling van het verkeer;
f. ten behoeve van de activiteiten is voorzien in voldoende parkeergelegenheid;
g. seksinrichtingen zijn niet toegestaan.

Artikel 7 Groen

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Groen aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groen, water, speelvoorzieningen, duikers en voet- en fietspaden;
b. voorzieningen ten behoeve van gescheiden inzameling, wegmeubilair;
c. ter plaatse van de aanduiding 'geluidswal': geluidwerende voorzieningen in de vorm van een aarden verhoging;
d. nutsvoorzieningen.

7.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van speelvoorzieningen bedraagt ten hoogste 4 m;
c. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde, bedraagt ten hoogste 3 m;

Artikel 8 Horeca

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Horeca aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. horecabedrijven uit categorie 1 van de Staat van Horeca-activiteiten;
b. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals groen, water, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen en nutsvoorzieningen.

8.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

8.2.1 Gebouwen en overkappingen

a. gebouwen en overkappingen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. de bouwhoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
c. de goothoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
d. bij gebouwen mag de goothoogte worden doorbroken met dakkapellen onder de voorwaarde, dat deze constructie minimaal 0,5 m onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak minimaal 0,5 m boven de goot is geplaatst;
e. de bouwhoogte van overkappingen bedraagt ten hoogste 3 m;
f. de totale oppervlakte van gebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste 100% van het bouwvlak;
g. de afstand van gebouwen tot de bouwperceelgrens bedraagt ten minste 1 m, tenzij het gebouw in de bouwperceelgrens is gebouwd;
h. als gebouwen op een bouwperceel niet aaneen worden gebouwd, geldt een onderlinge afstand van ten minste 1 m.

8.2.2 Bouwwerken geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. in afwijking van lid a bedraagt de bouwhoogte van erfafscheidingen voor de voorgevelrooilijn ten hoogste 1 m;
c. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
d. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, waaronder reclamezuilen, bedraagt ten hoogste 3 m;

8.3 Afwijken van de gebruiksregels

Afwijken van de Staat van Horeca-activiteiten:

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 8.1:

a. om horecabedrijven toe te laten in één categorie hoger dan in lid 8.1, voor zover het betrokken horecabedrijf naar aard en invloed op de omgeving (gelet op de specifieke werkwijze of de bijzondere verschijningsvorm) geacht kan worden te behoren tot de categorieën zoals in lid 8.1 genoemd;
b. om horecabedrijven toe te laten die niet in de Staat van Horeca-activiteiten zijn genoemd, voor zover het betrokken horecabedrijf naar aard en invloed op de omgeving geacht kan worden te behoren tot de horecacategorieën, zoals in lid 8.1 genoemd.

Artikel 9 Kantoor

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Kantoor aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. kantoren;
b. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals groen, water, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen en nutsvoorzieningen.

9.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

9.2.1 Gebouwen en overkappingen

a. gebouwen en overkappingen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. in afwijking van het bepaalde onder a zijn overkappingen ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - overkapping' toegestaan buiten het bouwvlak;
c. de bouwhoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de maatvoeringsaanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
d. de goothoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
e. de bouwhoogte van overkappingen bedraagt ten hoogste 3 m;
f. bij gebouwen mag de goothoogte worden doorbroken met dakkapellen onder de voorwaarde, dat deze constructie minimaal 0,5 m onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak minimaal 0,5 m boven de goot is geplaatst;
g. de totale oppervlakte van gebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste 100% van het bouwvlak;
h. de afstand van gebouwen tot de bouwperceelgrens bedraagt ten minste 1 m, tenzij het gebouw in de bouwperceelgrens is gebouwd;
i. als gebouwen op een bouwperceel niet aaneen worden gebouwd, geldt een onderlinge afstand van ten minste 1 m;

9.2.2 Bouwwerken geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. in afwijking van punt a bedraagt de bouwhoogte van erfafscheidingen voor de voorgevelrooilijn ten hoogste 1 m;
c. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
d. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, waaronder reclamezuilen, bedraagt ten hoogste 3 m.

Artikel 10 Maatschappelijk

10.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Maatschappelijk aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. maatschappelijke voorzieningen;
b. ter plaatse van de aanduiding 'atelier' een atelier;
c. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van detailhandel - kringloopwinkel', een kringloopwinkel;
d. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van detailhandel - depot kringloopwinkel', een depot ten behoeve van de onder sub c genoemde kringloopwinkel;
e. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals groen, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, nutsvoorzieningen en water.

10.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

10.2.1 Gebouwen en overkappingen

a. gebouwenen en overkappingen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. de bouwhoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)'aangegeven bouwhoogte;
c. de goothoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
d. bij gebouwen mag de goothoogte worden doorbroken met dakkapellen onder de voorwaarde, dat deze constructie minimaal 0,5 m onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak minimaal 0,5 m boven de goot is geplaatst;
e. de bouwhoogte van overkappingen bedraagt 3 m;
f. de totale oppervlakte van gebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste het met de maatvoeringsaanduiding aangegeven 'maximum bebouwingspercentage (%)' van het bouwperceel; als er geen bebouwingspercentage is aangegeven, geldt een bebouwingspercentage van 100% van het bouwvlak;
g. de afstand van gebouwen tot de bouwperceelgrens bedraagt ten minste 1 m, tenzij het gebouw in de bouwperceelgrens is gebouwd;
h. als gebouwen op een bouwperceel niet aaneen worden gebouwd, geldt een onderlinge afstand van ten minste 1 m;

10.2.2 Bouwwerken geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. in afwijking van sub a bedraagt de bouwhoogte van erfafscheidingen voor de voorgevelrooilijn ten hoogste 1 m;
c. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
d. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, waaronder reclamezuilen, bedraagt ten hoogste 3 m.

Artikel 11 Recreatie

11.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Recreatie aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. recreatieve en sportieve dienstverlening;
b. sportvelden;
c. ter plaatse van de aanduiding 'speeltuin': een speeltuin;
d. ter plaatse van de aanduiding 'sportschool': een sportschool;
e. ter plaatse van de aanduiding 'dansschool', een dansschool;
f. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals speelvoorzieningen, groen, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, nutsvoorzieningen, voet- en fietspaden, water, wegen en overige verkeersvoorzieningen.

11.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

11.2.1 Gebouwen en overkappingen

a. gebouwenen en overkappingen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. de bouwhoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de maatvoeringsaanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
c. de goothoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
d. bij gebouwen mag de goothoogte worden doorbroken met dakkapellen onder de voorwaarde, dat deze constructie minimaal 0,5 m onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak minimaal 0,5 m boven de goot is geplaatst;
e. de bouwhoogte van overkappingen bedraagt ten hoogste 3 m;
f. ter plaatse van de aanduiding 'speeltuin' gelden de volgende bouwregels:
    1. in afwijking van punt a mogen gebouwen ook buiten het bouwvlak worden gebouwd;
    2. de totale oppervlakte van gebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste het met de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage (%)' aangegeven percentage van het bouwperceel;
    3. de hoogte van speeltoestellen mag niet meer bedragen dan 8 m
g. de afstand van gebouwen tot de bouwperceelgrens bedraagt ten minste 1 m, tenzij het gebouw in de bouwperceelgrens is gebouwd;
h. als gebouwen op een bouwperceel niet aaneen worden gebouwd, geldt een onderlinge afstand van ten minste 1 m.

11.2.2 Bouwwerken geen gebouwen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. De bouwhoogte van speeltoestellen bedraagt ten hoogste 8 m;
c. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
d. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, waaronder reclamezuilen, bedraagt ten hoogste 3 m.

Artikel 12 Sport

12.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Sport aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. sportvoorzieningen;
b. evenementen;
c. reclame-uitingen;
d. kinderopvang en naschoolse opvang, uitsluitend ter plaatse van gebouwen;
e. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals groen, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, nutsvoorzieningen, water, paden, wegen en overige verkeersvoorzieningen.

12.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

12.2.1 Gebouwen en overkappingen

a. gebouwenen en overkappingen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. de bouwhoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
c. de goothoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
d. bij gebouwen mag de goothoogte worden doorbroken met dakkapellen onder de voorwaarde, dat deze constructie minimaal 0,5 m onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak minimaal 0,5 m boven de goot is geplaatst;
e. de bouwhoogte van overkappingen bedraagt ten hoogste 3 m;
f. de totale oppervlakte van gebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste het met de aanduiding aangegeven 'maximum bebouwingspercentage (%)' van het bouwperceel.
g. de afstand van gebouwen tot de bouwperceelgrens bedraagt ten minste 1 m, tenzij het gebouw in de bouwperceelgrens is gebouwd;
h. als gebouwen op een bouwperceel niet aaneen worden gebouwd, geldt een onderlinge afstand van ten minste 1 m.

12.2.2 Bouwwerken geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van terreinafscheidingen bedraagt ten hoogste 3 m;
b. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
c. de bouwhoogte van lichtmasten bedraagt ten hoogste 18 m;
d. de bouwhoogte van ballenvangers bedraagt ten hoogste 6 m;
e. de bouwhoogte van reclameborden bedraagt ten hoogste 4 m;
f. de bouwhoogte van een scorebord bedraagt ten hoogste 5 m;
g. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, bedraagt ten hoogste 3 m.

Artikel 13 Tuin

13.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Tuin aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. tuinen bij de op de aangrenzende gronden gelegen hoofdgebouwen;
b. parkeren bij de op de aangrenzende gronden gelegen hoofdgebouwen;
c. perceelontsluitingen;
d. erkers ten behoeve van het wonen;
e. luifel ter plaatse van entree van hoofdgebouwen;
f. nutsvoorzieningen.

13.2 Bouwregels

13.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, worden gebouwd;
b. in afwijking van het bepaalde onder a mag ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - carport' een carport van ten hoogste 3 m worden gebouwd.

13.2.2 Specifieke bouwregels erkers

a. in afwijking van het bepaalde in lid 13.2.1 is het toegestaan op deze gronden erkers te bouwen;
b. voor erkers aan de voorgevel van hoofdgebouwen gelden de volgende regels:
1. de diepte, gemeten vanuit de voorgevel van het hoofdgebouw, bedraagt ten hoogste 1,5 m;
2. de breedte van de erker bedraagt ten hoogste 50% van de breedte van de gevel;
3. de bouwhoogte bedraagt ten hoogste de hoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,30 m, hierbij mag de bouwhoogte niet meer bedragen dan de aanwezige goothoogte van de betreffende voorgevel;
4. in afwijking van het bepaalde onder 3 bedraagt de bouwhoogte van erkers gebouwd tegen gestapelde woningen ten hoogste de hoogte van de bovenste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,3 m, hierbij mag de bouwhoogte niet meer bedragen dan de aanwezige goothoogte van de betreffende voorgevel;
5. de afstand van de erker tot het betreffende openbaar toegankelijk gebied bedraagt ten minste 1,5 m.

c. voor erkers aan de zijgevel van hoofdgebouwen gelden de volgende regels:
1. de diepte, gemeten vanuit de zijgevel van het hoofdgebouw, bedraagt ten hoogste 1,5 m;
2. de breedte bedraagt ten hoogste 30% van de breedte van de zijgevel van het hoofdgebouw;
3. de bouwhoogte bedraagt ten hoogste de hoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,30 m, hierbij mag de bouwhoogte niet meer bedragen dan de aanwezige goothoogte van de betreffende zijgevel ;
4. in afwijking van het bepaalde onder 3 bedraagt de bouwhoogte van erkers gebouwd tegen gestapelde woningen ten hoogste de hoogte van de bovenste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,3 m, hierbij mag de bouwhoogte niet meer bedragen dan de aanwezige goothoogte van de betreffende zijgevel;
5. de afstand van de erker tot het openbaar toegankelijk gebied bedraagt ten minste 1 m;
6. de afstand tot de voorgevel van het hoofdgebouw bedraagt ten minste 1 m;
7. de afstand tot de achtergevel van het hoofdgebouw bedraagt ten minste 0,5 m.

13.2.3 Specifieke bouwregels luifel ter plaatse van entree hoofdgebouw

a. in afwijking van het bepaalde in lid 13.2.1 is het toegestaan op deze gronden luifels te bouwen;
b. de diepte van de luifel bedraagt maximaal 1,50 meter;
c. de breedte van de luifel bedraagt ten hoogste de breedte van de deur(en) van de entree vermeerderd met 1 m;
d. de bouwhoogte van de luifel bedraagt ten hoogste de hoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,30 m, hierbij mag de bouwhoogte niet meer bedragen dan de aanwezige goothoogte van de gevel, waartegen de luifel wordt gebouwd;

e. de luifel wordt gebouwd tegen de gevel, waarin de entree is gelegen.

13.2.4 Bouwwerken geen gebouw zijnde en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 1 meter;
b. in afwijking van sub a bedraagt de bouwhoogte van de erfafscheidingen op het zijerf en achtererf ten hoogste 2 m;
c. in afwijking van sub a is het bij woningen met de bestemming Wonen - 1 toegestaan om een erfafscheiding te bouwen, die is samengesteld uit kolommen met een bouwhoogte van ten hoogste 1,5 meter met daartussen een open met een bouwhoogte van ten hoogste 1,25 meter;
d. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, bedraagt ten hoogste 3 m.

13.3 Specifieke gebruiksregels

Met betrekking tot het gebruik geldt de volgende regels:
ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van tuin - parkeren op eigen erf 1' is het niet toegestaan de gronden ter plaatse zodanig in te richten, dat het parkeren van minimaal 1 auto niet mogelijk is.

Artikel 14 Verkeer

14.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Verkeer aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wegen, alsmede opstelstroken, busstroken, voet- en fietspaden, hellingbanen, opritten, bermen, bruggen, viaducten en duikers;
b. reclame-uitingen;
c. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals geluidswerende voorzieningen, groen, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, nutsvoorzieningen, water, wegmeubilair, duikers, speelvoorzieningen en kunstwerken.

14.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, anders dan ten behoeve van de verkeersregeling, de verkeers- of wegaanduiding, viaducten, bruggen of de verlichting bedraagt ten hoogste 6 m;
c. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m;

Artikel 15 Verkeer - Autoboxen

15.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer - Autoboxen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. autoboxen en bergplaatsen voor niet voor handel bestemde goederen;
b. verkeer - verblijfsgebied met een functie voor verblijf, verplaatsing en gebruik ten dienste van de aangrenzende bestemmingen.

15.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

15.2.1 Gebouwen

a. gebouwen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. de bouwhoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte;

15.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. de bouwhoogte van bouwwerken en overkappingen, geen gebouwen zijnde, anders dan ten behoeve van de verkeersregeling, verkeersaanduiding, wegaanduiding of verlichting bedraagt niet meer dan 3 m.

Artikel 16 Verkeer - Verblijfsgebied

16.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Verkeer - Verblijfsgebied aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. verblijfsgebied met een functie voor verblijf, verplaatsing en gebruik ten dienste van de aangrenzende bestemmingen;
b. reclame-uitingen;
c. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals groen, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, nutsvoorzieningen, water, duikers, speelvoorzieningen, voorzieningen ten behoeve van gescheiden inzameling en wegmeubilair.

16.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt ten hoogste 6 m;
c. de bouwhoogte van windschermen bedraagt ten hoogste 1,5 m;
d. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m.
e. de bouwhoogte van lichtmasten bedraagt ten hoogste 6 m.

Artikel 17 Water

17.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Water aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. verkeer te water en oeververbindingen;
b. water ten behoeve van de waterhuishouding en oevers;
c. bruggen, duikers en steigers;

17.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, anders dan ten behoeve van de verkeersregeling of de verlichting en bruggen bedraagt ten hoogste 3 m;
c. de oppervlakte en breedte van terrassteigers mag niet meer bedragen dan in onderstaande tabel wordt weergegeven en met dien verstande dat de doorvaart niet gehinderd wordt en de steiger uitsluitend evenwijdig aan de oever mag worden gebouwd:

Breedte oppervlaktewater	Terrassteiger	
	Maximale breedte gemeten haaks op de oeverlijn	Maximaal oppervlak van de steiger
> 3 m en < 10 m	1/10 van de breedte van het oppervlaktewater	2,5 m^2
> 10 m en < 20 m	idem	5 m^2
> 20 m en < 50 m	idem	10 m^2
> 50 m	idem	15 m^2

d. per perceel met een oeverlengte van 25 m of minder is ten hoogste 1 terrassteiger toegestaan.

Artikel 18 Wonen - 1

18.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Wonen - 1 aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het wonen in vrijstaande woning met de mogelijkheid van aan-huis-gebonden beroep;
b. ter plaatse van de aanduiding 'garage': uitsluitend garages en bergplaatsen ten behoeve van woningen;
c. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals erven, nutsvoorzieningen, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, tuinen en water.

18.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en hiervoor gelden de volgende regels:

18.2.1 Hoofdgebouwen

a. hoofdgebouwen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. per bouwvlak is ten hoogste één woning toegestaan;
c. de bouwhoogte van hoofdgebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
d. de goothoogte van hoofdgebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
e. bij hoofdgebouwen mag de goothoogte worden doorbroken met dakkapellen onder de voorwaarde, dat deze constructie minimaal 0,5 m onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak minimaal 0,5 m boven de goot is geplaatst;
f. bij hoofdgebouwen mag de bouw- en goothoogte worden doorbroken met een dakopbouw op een zadeldak onder de voorwaarde, dat de dakhelling van dit zadeldak maximaal 30 graden bedraagt.

18.2.2 Erfbebouwing

Algemene regels

a. de gezamenlijke oppervlakte van aanbouwen, uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste 50% van het zij- en achtererf binnen de bestemming Wonen - 1 met een maximum van 100 m^2;
b. in afwijking van punt a is ter plaatse van de aanduiding 'extra oppervlakte erfbebouwing (m^2)' een overschrijding toegestaan van de gezamenlijke oppervlakte met de aangegeven maat;
c. de afstand van aan- en uitbouwen en bijgebouwen en overkappingen tot bouwperceelsgrenzen bedraagt 0 m of ten minste 1 m.

Aan-/uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen

d. de gezamenlijke breedte van aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen, gemeten vanuit de zijgevel van het hoofdgebouw, bedraagt ter plaatse van de betreffende zijgevel ten hoogste 60% van de breedte van het hoofdgebouw met een maximum van 5 m;
e. de gezamenlijke diepte van aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen, gemeten vanuit de achtergevel van het hoofdgebouw, bedraagt ter plaatse van de betreffende achtergevel ten hoogste 4 m;
f. de goothoogte van aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen bedraagt ten hoogste de hoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,30 m;
g. de bouwhoogte van aanbouwen, uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen bedraagt ten hoogste 4,5 m;
h. de bouwhoogte van aangebouwde overkappingen bedraagt ten hoogste de hoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,30 m;

Vrijstaande bijgebouwen en -overkappingen

i. vrijstaande bijgebouwen en -overkappingen zijn toegestaan als aan de volgende regels wordt voldaan:
1. vrijstaande bijgebouwen en -overkappingen worden op ten minste 1 m afstand van het hoofdgebouw en op ten minste 1 m afstand gebouwd van aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen;
2. de goothoogte van vrijstaande bijgebouwen bedraagt ten hoogste 3 m;

3. de bouwhoogte van vrijstaande bijgebouwen bedraagt ten hoogste 4,5 m;
4. in afwijking van het bepaalde onder 3 bedraagt de bouwhoogte van vrijstaande bijgebouwen op of binnen een afstand van 2 m van de bouwperceelgrens ten hoogste 3 m als ingevolge figuur D in lid 1.120.3 nadelige verandering optreedt in de bezonningssituatie;
5. de bouwhoogte van vrijstaande overkappingen bedraagt ten hoogste 3 m.

18.2.3 Dakterrassen

Voor dakterrassen, die nog niet aanwezig zijn tijdens de ter inzage legging van dit bestemmingsplan, gelden de volgende regels:

a. dakterrassen zijn toegestaan op de achtergevel en/of zijgevel van het hoofdgebouw en op aan- en uitbouw als zowel de achtergevel als de zijgevel is gericht naar openbaar toegankelijk gebied;
b. dakterrassen zijn niet toegestaan aan de voorgevel van de woning;
c. de bouwhoogte van terrashekken ten behoeve van dakterrassen bedraagt ten hoogste 1,2 m boven de vloer van het dakterras.

18.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. in afwijking van lid a bedraagt de bouwhoogte van erfafscheidingen voor de voorgevelrooilijn ten hoogste 1 m;
c. in afwijking van sub b is het toegestaan om een erfafscheiding te bouwen, die is samengesteld uit kolommen met een bouwhoogte van ten hoogste 1,5 meter met daartussen een hekwerk bestaande uit open constructie met een bouwhoogte van ten hoogste 1,25 meter;
d. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, bedraagt ten hoogste 3 m.

18.2.5 Zwembaden

Achter de voorgevelrooilijn is per woning één zwembad toegestaan, met dien verstande dat:

a. de oppervlakte van het zwembad maximaal 10% van de oppervlakte van het bouwperceel mag bedragen, met een maximum van 50m^2;
b. de afstand van het zwembad tot de perceelsgrens minimaal 5 m moet bedragen;
c. de afstand van het zwembad tot de grens van de weg minimaal 15 m moet bedragen;
d. de bouwhoogte van de rand van het zwembad en de overige bij het zwembad behorende voorzieningen maximaal 0,3 m mag bedragen, gemeten vanaf het aangrenzende maaiveld;
e. in afwijking van de aanhef voor de voorgevelrooilijn een zwembad is toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'zwembad' en in afwijking van punt b de bestande afstand van het zwembad tot de perceelsgrens mag worden gehandhaafd.

18.3 Specifieke gebruiksregels

Ten aanzien van het gebruik gelden de volgende regels;

a. de uit te oefenen functie van bijgebouwen zoals bedoeld in lid 18.2.2 is ondergeschikt aan de woonfunctie;
b. een aan-huis-gebonden beroep mag uitsluitend worden uitgeoefend met inachtneming van de volgende regels:
1. de woonfunctie blijft als primaire functie gehandhaafd;
2. de vloeroppervlakte ten behoeve van aan-huis-gebonden beroepen bedraagt ten hoogste 30% van de vloeroppervlakte van de betrokken woning, inclusief aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen, met een maximum van 50 m² met inachtneming van de volgende voorwaarden:
    - ten behoeve van de activiteiten is voorzien in voldoende parkeergelegenheid;
    - het gebruik heeft geen nadelige invloed op de afwikkeling van het verkeer;
    - het gebruik van vrijstaande bijgebouwen is niet toegestaan;
    - er vindt geen horeca en geen detailhandel plaats, uitgezonderd een beperkte verkoop ondergeschikt aan een beroep aan huis.

c. ter plaatse van de aanduiding 'bedrijf' is ook een bedrijf toegestaan in ten hoogste categorie 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging', met inachtneming van de volgende voorwaarden:

- ten behoeve van de activiteiten is voorzien in voldoende parkeergelegenheid;
- het gebruik heeft geen nadelige invloed op de afwikkeling van het verkeer;
- er vindt geen horeca en geen detailhandel plaats, uitgezonderd een beperkte verkoop ondergeschikt aan het bedrijf;
- seksinrichtingen zijn niet toegestaan.

18.4 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 18.1 voor het toestaan van kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten met in achtneming van de volgende regels:

a. de activiteiten worden door de bewoner uitgeoefend;
b. de woning behoudt in overwegende mate haar woonfunctie en heeft een ruimtelijke uitstraling, die met de woonfunctie in overeenstemming is;
c. de vloeroppervlakte ten behoeve van kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten bedraagt ten hoogste 30% van de vloeroppervlakte van de betrokken woning, inclusief aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen, met een maximum van 50 m²:
d. het is niet toegestaan om vrijstaande bijgebouwen voor kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten in gebruik te nemen;
e. het gebruik heeft geen nadelige invloed op de afwikkeling van het verkeer;
f. ten behoeve van de activiteiten is voorzien in voldoende parkeergelegenheid;
g. seksinrichtingen zijn niet toegestaan.

Artikel 19 Wonen - 2

19.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Wonen - 2 aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het wonen in aaneengebouwde of twee-aaneengebouwde en geschakelde met de mogelijkheid van aan-huis-gebonden beroepen;
b. ter plaatse van de aanduiding 'garage': uitsluitend garages en bergplaatsen ten behoeve van de woningen;
c. ter plaatse van de aanduiding 'kantoor': ook kantoren;
d. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals erven, nutsvoorzieningen, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, tuinen en water.

19.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en hiervoor gelden de volgende regels:

19.2.1 Hoofdgebouwen

a. hoofdgebouwen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. de bouwhoogte van hoofdgebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
c. de goothoogte van hoofdgebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
d. bij hoofdgebouwen mag de goothoogte worden doorbroken met dakkapellen onder de voorwaarde, dat deze constructie minimaal 0,5 m onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak minimaal 0,5 m boven de goot is geplaatst;
e. bij hoofdgebouwen mag de bouw- en goothoogte worden doorbroken met een dakopbouw op een zadeldak onder de voorwaarde, dat de dakhelling van dit zadeldak maximaal 30 graden bedraagt.

19.2.2 Erfbebouwing

Algemene regels

a. de gezamenlijke oppervlakte van aanbouwen, uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste 50% van het zij- en achtererf binnen de bestemming Wonen - 2 met een maximum van 100 m2;
b. in afwijking van punt a is ter plaatse van de aanduiding 'extra oppervlakte erfbebouwing (m²)' een overschrijding toegestaan van de gezamenlijke oppervlakte met de aangegeven maat;
c. de afstand van aan- en uitbouwen en bijgebouwen en overkappingen tot bouwperceelsgrenzen bedraagt 0 m of ten minste 1 m.

Aan-/uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen

d. de gezamenlijke breedte van aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen, gemeten vanuit de zijgevel van het hoofdgebouw, bedraagt ter plaatse van de betreffende zijgevel ten hoogste 4 m;
e. de gezamenlijke diepte van aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen, gemeten vanuit de achtergevel van het hoofdgebouw, bedraagt ter plaatse van de betreffende achtergevel ten hoogste 3 m;
f. de goothoogte van aan- en uitbouwen bedraagt ten hoogste de hoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,30 m;
g. de bouwhoogte van aanbouwen, uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen bedraagt ten hoogste 4,5 m;
h. de bouwhoogte van aangebouwde overkappingen bedraagt ten hoogste de hoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,30 m;

Vrijstaande bijgebouwen en -overkappingen

i. vrijstaande bijgebouwen en -overkappingen zijn toegestaan als aan de volgende regels wordt voldaan:
1. vrijstaande bijgebouwen en -overkappingen worden op ten minste 1 m afstand van het hoofdgebouw en op ten minste 1 m afstand gebouwd van aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen;
2. de goothoogte van vrijstaande bijgebouwen bedraagt ten hoogste 3 m;

3. de bouwhoogte van vrijstaande bijgebouwen bedraagt ten hoogste 4,5 m;
4. in afwijking van het bepaalde onder 3 bedraagt de bouwhoogte van vrijstaande bijgebouwen op of binnen een afstand van 2 m van de bouwperceelgrens ten hoogste 3 m als ingevolge figuur D in lid 1.120.3 nadelige verandering optreedt in de bezonningssituatie;
5. de bouwhoogte van vrijstaande overkappingen bedraagt ten hoogste 3 m.

19.2.3 Dakterrassen

Voor dakterrassen, die nog niet aanwezig zijn tijdens de ter inzage legging van dit bestemmingsplan, gelden de volgende regels:

a. dakterrassen zijn toegestaan op de achtergevel en/of zijgevel van het hoofdgebouw en op aan- en uitbouw als zowel de achtergevel als de zijgevel is gericht naar openbaar toegankelijk gebied;
b. dakterrassen zijn niet toegestaan aan de voorgevel van de woning;
c. de bouwhoogte van terrashekken ten behoeve van dakterrassen bedraagt ten hoogste 1,2 m boven de vloer van het dakterras.

19.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. in afwijking van lid a bedraagt de bouwhoogte van erfafscheidingen voor de voorgevelrooilijn ten hoogste 1 m;
c. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, bedraagt ten hoogste 3 m.

19.3 Specifieke gebruiksregels

Ten aanzien van het gebruik gelden de volgende regels;

a. de uit te oefenen functie van bijgebouwen zoals bedoeld in lid 19.2.2 is ondergeschikt aan de woonfunctie;
b. een aan-huis-gebonden beroep mag uitsluitend worden uitgeoefend met inachtneming van de volgende regels:
1. de woonfunctie blijft als primaire functie gehandhaafd;
2. de vloeroppervlakte ten behoeve van aan-huis-gebonden beroepen bedraagt ten hoogste 30% van de vloeroppervlakte van de betrokken woning, inclusief aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen, met een maximum van 50 m² met inachtneming van de volgende voorwaarden:
- ten behoeve van de activiteiten is voorzien in voldoende parkeergelegenheid;
- het gebruik heeft geen nadelige invloed op de afwikkeling van het verkeer;
- het gebruik van vrijstaande bijgebouwen is niet toegestaan;
- er vindt geen horeca en geen detailhandel plaats, uitgezonderd een beperkte verkoop ondergeschikt aan een beroep aan huis.

c. ter plaatse van de aanduiding 'kantoor' zijn kantoren ten behoeve van dienstverlening toegestaan, met inachtneming van de volgende voorwaarden:
    - ten behoeve van de activiteiten is voorzien in ;
    - het gebruik heeft geen nadelige invloed op de afwikkeling van het verkeer;
    - er vindt geen horeca en geen detailhandel plaats, uitgezonderd een beperkte verkoop ondergeschikt aan de dienstverlening;
    - seksinrichtingen zijn niet toegestaan;
d. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - parkeren op eigen erf 1' is het niet toegestaan de gronden ter plaatse zodanig in te richten, dat het parkeren van minimaal 1 auto niet mogelijk is.

19.4 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 19.1 voor het toestaan van kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten met in achtneming van de volgende regels:

a. de activiteiten worden door de bewoner uitgeoefend;
b. de woning behoudt in overwegende mate haar woonfunctie en heeft een ruimtelijke uitstraling, die met de woonfunctie in overeenstemming is;

c. de vloeroppervlakte ten behoeve van kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten bedraagt ten hoogste 30% van de vloeroppervlakte van de betrokken woning, inclusief aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen, met een maximum van 50 m²:
d. het is niet toegestaan om vrijstaande bijgebouwen voor kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten in gebruik te nemen
e. het gebruik heeft geen nadelige invloed op de afwikkeling van het verkeer;
f. ten behoeve van de activiteiten is voorzien in voldoende parkeergelegenheid;
g. seksinrichtingen zijn niet toegestaan.

Artikel 20 Wonen - 3

20.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Wonen - 3 aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het wonen in gestapelde woningen met de mogelijkheid van aan-huis-gebonden beroepen;
b. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van dienstverlening - kapsalon': ook een kapsalon;
c. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals erven, nutsvoorzieningen, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, tuinen en water.

20.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en hiervoor gelden de volgende regels:

20.2.1 Hoofdgebouwen

a. hoofdgebouwen worden binnen het bouwvlak gebouwd;
b. per bouwvlak zijn gestapelde woningen toegestaan;
c. de bouwhoogte van hoofdgebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum bouwhoogte (m)' aangegeven bouwhoogte;
d. de goothoogte van hoofdgebouwen bedraagt ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m)' aangegeven goothoogte;
e. bij hoofdgebouwen mag de goothoogte worden doorbroken met dakkapellen onder de voorwaarde, dat deze constructie minimaal 0,5 m onder de noklijn is gelegen en de onderzijde van de constructie in het dakvlak minimaal 0,5 m boven de goot is geplaatst;
f. bij hoofdgebouwen mag de bouw- en goothoogte worden doorbroken met een dakopbouw op een zadeldak onder de voorwaarde, dat de dakhelling van dit zadeldak maximaal 30 graden bedraagt.

20.2.2 Erfbebouwing

a. de gezamenlijke oppervlakte van aanbouwen, uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste 50% van het zij- en achtererf binnen de bestemming Wonen-3 met een maximum van 100 m2;
b. de afstand van aan- en uitbouwen en bijgebouwen en overkappingen tot bouwperceelsgrenzen bedraagt 0 m of ten minste 1 m.

Aan-, uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen

c. de gezamenlijke breedte van aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen, gemeten vanuit de zijgevel van het hoofdgebouw, bedraagt ter plaatse van de betreffende zijgevel ten hoogste 4 m;
d. de gezamenlijke diepte van aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen, gemeten vanuit de achtergevel van het hoofdgebouw, bedraagt ter plaatse van de betreffende achtergevel ten hoogste 3 m;
e. de goothoogte van aan- en uitbouwen bedraagt ten hoogste de hoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,30 m;
f. de bouwhoogte van aanbouwen, uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen bedraagt ten hoogste 4,5 m;
g. de bouwhoogte van aangebouwde overkappingen bedraagt ten hoogste de hoogte van de eerste bouwlaag van het hoofdgebouw vermeerderd met 0,30 m;

Vrijstaande bijgebouwen en -overkappingen

h. vrijstaande bijgebouwen en -overkappingen zijn toegestaan als aan de volgende regels wordt voldaan:
1. vrijstaande bijgebouwen en -overkappingen worden op ten minste 1 m afstand van het hoofdgebouw en op ten minste 1 m afstand gebouwd van aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen en -overkappingen;
2. de goothoogte van vrijstaande bijgebouwen bedraagt ten hoogste 3 m;
3. de bouwhoogte van vrijstaande bijgebouwen bedraagt ten hoogste 4,5 m;
4. in afwijking van het bepaalde onder 3 bedraagt de bouwhoogte van vrijstaande bijgebouwen op of binnen een afstand van 2 m van de bouwperceelgrens ten hoogste 3 m als ingevolge figuur D in lid 1.120.3 nadelige verandering optreedt in de bezonningssituatie;

5. de bouwhoogte van vrijstaande overkappingen bedraagt ten hoogste 3 m.

20.2.3 Dakterrassen

Voor dakterrassen gelden de volgende regels:

a. dakterrassen zijn toegestaan op de achtergevel en/of zijgevel van het hoofdgebouw en op aan- en uitbouw als zowel de achtergevel als de zijgevel is gericht naar openbaar toegankelijk gebied;
b. dakterrassen zijn niet toegestaan aan de voorgevel van de woning;
c. de bouwhoogte van terrashekken ten behoeve van dakterrassen bedraagt ten hoogste 1,3 m boven de vloer van het dakterras.

20.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

a. de bouwhoogte van erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2 m;
b. in afwijking van lid a bedraagt de bouwhoogte van erfafscheidingen voor de voorgevelrooilijn ten hoogste 1 m;
c. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, bedraagt ten hoogste 3 m.

20.3 Specifieke gebruiksregels

Ten aanzien van het gebruik gelden de volgende regels;

a. de uit te oefenen functie van bijgebouwen zoals bedoeld in lid 20.2.2 is ondergeschikt aan de woonfunctie;
b. een aan-huis-gebonden beroep mag uitsluitend worden uitgeoefend met inachtneming van de volgende regels:

1. de woonfunctie blijft als primaire functie gehandhaafd;
2. de vloeroppervlakte ten behoeve van aan-huis-gebonden beroepen bedraagt ten hoogste 30% van de vloeroppervlakte van de betrokken woning, inclusief aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen, met een maximum van 50 m² met inachtneming van de volgende voorwaarden:

- ten behoeve van de activiteiten is voorzien in voldoende parkeergelegenheid;
- het gebruik heeft geen nadelige invloed op de afwikkeling van het verkeer;
- het gebruik van vrijstaande bijgebouwen is niet toegestaan;
- er vindt geen horeca en geen detailhandel plaats, uitgezonderd een beperkte verkoop ondergeschikt aan een beroep aan huis.

20.4 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 20.1 voor het toestaan van kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten met in achtneming van de volgende regels:

a. de activiteiten worden door de bewoner uitgeoefend;
b. de woning behoudt in overwegende mate haar woonfunctie en heeft een ruimtelijke uitstraling, die met de woonfunctie in overeenstemming is;
c. de vloeroppervlakte ten behoeve van kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten bedraagt ten hoogste 30% van de vloeroppervlakte van de betrokken woning, inclusief aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen, met een maximum van 50 m²:
d. het is niet toegestaan om vrijstaande bijgebouwen voor kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten in gebruik te nemen
e. het gebruik heeft geen nadelige invloed op de afwikkeling van het verkeer;
f. ten behoeve van de activiteiten is voorzien in voldoende parkeergelegenheid;
g. seksinrichtingen zijn niet toegestaan.

Artikel 21 Leiding - Riool

21.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Leiding - Riool aangewezen gronden zijn - behalve voor de andere aldaar voorkomende bestemming(en) - mede bestemd voor de bescherming van de rioolpersleiding.

21.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen ten behoeve van de in lid 21.1 genoemde bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met een bouwhoogte van ten hoogste 3 m;
b. ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, als het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

21.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 21.2 onder b. Deze omgevingsvergunning wordt verleend, als de bij de betrokken bestemming(en) behorende bouwregels in acht worden genomen en het belang van de leiding(en) door de bouwactiviteiten niet onevenredig wordt geschaad. Hiervoor is een schriftelijk advies nodig van de beheerder van de leiding.

21.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

21.4.1 Aanlegverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming Leiding - Riool zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden van het bevoegd gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
b. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en bomen;
c. het aanleggen van andere kabels en leidingen dan in de bestemmingsomschrijving is aangegeven, en het aanbrengen van daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;
d. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
e. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage;
f. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren.

21.4.2 Uitzondering op het aanlegverbod

Het verbod van lid 21.4.1 is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:

a. noodzakelijk zijn voor de uitvoering van een bouwplan waarvoor een omgevingsvergunning voor het afwijken van de bouwregels is verleend, zoals in lid 21.3 bedoeld;
b. normaal onderhoud en beheer ten dienste van de bestemming betreffen;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan.

21.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

De werken en werkzaamheden, zoals in lid 21.4.1 bedoeld, zijn slechts toelaatbaar, als het leidingbelang daardoor niet onevenredig wordt geschaad. Hiervoor is een schriftelijk advies nodig van de beheerder van de leiding.

Artikel 22 Leiding - Water

22.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Water' aangewezen gronden zijn - behalve voor de andere aldaar voorkomende bestemming(en) - mede bestemd voor een watertransportleiding.

22.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen ten behoeve van de in lid 22.1 genoemde bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met een bouwhoogte van ten hoogste 3 m;
b. ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, als het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

22.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 22.2 sub b. Deze omgevingsvergunning wordt verleend, als de bij de betrokken bestemming(en) behorende bouwregels in acht worden genomen en het belang van de leiding(en) door de bouwactiviteiten niet onevenredig wordt geschaad. Hiervoor is een schriftelijk advies nodig van de beheerder van de watertransportleiding.

22.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

22.4.1 Aanlegverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding - Water' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden van het bevoegd gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
b. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en bomen;
c. het aanleggen van andere kabels en leidingen dan in de bestemmingsomschrijving is aangegeven, en het aanbrengen van daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;
d. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
e. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage;
f. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren.

22.4.2 Uitzondering op het aanlegverbod

Het verbod van lid 22.4.1 is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:

a. noodzakelijk zijn voor de uitvoering van een bouwplan waarvoor een omgevingsvergunning voor het afwijken van de bouwregels is verleend, zoals in lid 22.3 bedoeld;
b. normaal onderhoud en beheer ten dienste van de bestemming betreffen;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan.

22.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

De werken en werkzaamheden, zoals in lid 22.4.1 bedoeld, zijn slechts toelaatbaar, als het leidingbelang daardoor niet onevenredig wordt geschaad. Hiervoor is een schriftelijk advies nodig van de beheerder van de watertransportleiding.

Artikel 23 Waarde - Archeologie

23.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie aangewezen gronden zijn - behalve voor de andere aldaar geldende bestemming(en) - mede bestemd voor de bescherming en veiligstelling van archeologische waarden.

23.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen ten behoeve van de in lid 23.1 genoemde bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd met een bouwhoogte van ten hoogste 3 m;

b. ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, als:
   1. de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het bouwen een rapport heeft overgelegd van een archeologisch onderzoek, zoals gesteld in de kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie, waarin de archeologische waarde van de betrokken locatie naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate is vastgesteld;
   2. de betrokken archeologische waarden, gelet op dit rapport, door de bouwactiviteiten niet worden geschaad of mogelijke schade kan worden voorkomen door aan de omgevingsvergunning voor het bouwen voorschriften en beperkingen te verbinden, gericht op:

- het behoud van de archeologische resten in de bodem;
- het doen van opgravingen;
- het begeleiden van het bouwrijp maken en van de bouwactiviteiten door een archeologische deskundige.

c. het bepaalde in lid 23.2 onder b.1 en b.2 is niet van toepassing, als het bouwplan betrekking heeft op een of meer van de volgende activiteiten of bouwwerken:
   1. vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en/of waarbij gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering;
   2. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van waarde - 1':
      - er geen grondwerk wordt verricht dieper dan 30 cm onder maaiveld en er geen hei- en schroefwerkzaamheden zullen worden verricht; **óf**
      - het te bouwen oppervlak een omvang heeft die kleiner is dan 250 m²;
   3. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van waarde - 2':
      - er geen grondwerk wordt verricht dieper dan 30 cm onder maaiveld en er geen hei- en schroefwerkzaamheden zullen worden verricht; **óf**
      - het te bouwen oppervlak een omvang heeft die kleiner is dan 500 m²;
   4. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van waarde - 3':
      - er geen grondwerk wordt verricht dieper dan 30 cm onder maaiveld en er geen hei- en schroefwerkzaamheden zullen worden verricht; **óf**
      - het te bouwen oppervlak een omvang heeft die kleiner is dan 1000 m²;

23.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

23.3.1 Aanlegverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming Waarde - Archeologie zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden van het bevoegd gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het ophogen van de bodem met meer dan 0,50 meter;

b. grondwerkzaamheden, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, alsmede het graven of vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren en aanleggen van drainage;

c. het uitvoeren van heiwerkzaamheden en het op een of ander wijze indrijven van voorwerpen;
d. het verlagen of verhogen van het waterpeil;
e. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
f. het aanleggen, verbreden of verharden van wegen, voet- ,ruiter- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen;
g. het aanleggen van ondergrondse kabels en leidingen en het aanbrengen van daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

23.3.2 Uitzondering op het aanlegverbod

Het verbod van 23.3.1 is niet van toepassing, als de werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden:
a. noodzakelijk zijn voor de uitvoering van een bouwplan waarbij lid 23.2 in acht is genomen;
b. het gewone onderhoud betreffen, met inbegrip van onderhouds- en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen en beplantingen binnen bestaande tracés van kabels en leidingen;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan;
d. ten dienste van het archeologisch onderzoek worden uitgevoerd:
e. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van waarde - 1':
    - werken of werkzaamheden in de bodem betreffen tot een diepte van 30 cm onder het maaiveld; **óf**
    - het gebied van de van de werken of werkzaamheden een omvang heeft, die kleiner is dan 250 m²;
f. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van waarde - 2':
    - werken of werkzaamheden in de bodem betreffen tot een diepte van 100 cm onder maaiveld; **óf**
    - het gebied van de van de werken een omvang heeft, die kleiner is dan 500 m²;
g. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van waarde - 3':
    - werken of werkzaamheden in de bodem betreffen tot een diepte van 30 cm onder maaiveld; **óf**
    - het gebied van de van de werken of werkzaamheden een omvang heeft, die kleiner is dan 500 m²;

23.3.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

De werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden, zoals in lid 23.3.1 bedoeld, zijn slechts toelaatbaar, als de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden aan de hand van archeologisch onderzoek kan aantonen dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden aanwezig zijn. Voorts zijn de werken en werkzaamheden toelaatbaar, als:
a. de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamhedenaanleg een rapport heeft overgelegd van een archeologisch onderzoek zoals gesteld in de kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie, waarin de archeologische waarde van de betrokken locatie naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate is vastgesteld;
b. de betrokken archeologische waarden, gelet op dit rapport, door de activiteiten niet worden geschaad of mogelijke schade kan worden voorkomen door aan de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden voorschriften en beperkingen te verbinden, gericht op
- het behoud van de archeologische resten in de bodem;
- het doen van opgravingen;
- het begeleiden van het bouwrijp maken en van de bouwactiviteiten door een archeologische deskundige.

23.4 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen besluiten met toepassing van artikel 3.6 1e lid onder a van de Wet ruimtelijke ordening, geheel of gedeeltelijk de verbeelding van het bestemmingsplan te wijzigen door:
a. op de verbeelding de aanduiding met de bestemming Waarde - Archeologie geheel of gedeeltelijk te doen vervallen of van omvang te veranderen als op basis van aanvullend en/of definitief archeologisch onderzoek is aangetoond, dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn, dan wel er niet langer archeologische bescherming of zorg nodig is;
b. op gronden alsnog de aanduiding met de bestemming Waarde - Archeologie te leggen als uit archeologisch onderzoek blijkt, dat ter plaatse archeologische waarden aanwezig zijn.

Artikel 24 Waterstaat - Waterkering

24.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waterstaat - Waterkering aangewezen gronden zijn - behalve voor de andere aldaar geldende bestemming(en) - mede bestemd voor de waterkering.

24.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

a. op de gronden mogen ten behoeve van de in lid 24.1 genoemde bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt ten hoogste 3 m;
c. ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, als het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

24.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 24.2. Deze vergunning wordt verleend, als de bij de betrokken bestemming behorende bouwregels in acht worden genomen en het waterkeringsbelang door de bouwactiviteiten niet onevenredig wordt geschaad. Hiervoor is een schriftelijk advies nodig van de beheerder van de waterkering.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 25 anti-dubbeltelregel

Grond, die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 26 algemene bouwregels

26.1 Overschrijding bouw- en bestemmingsgrenzen

1. De bouwgrenzen, niet zijnde bestemmingsgrenzen mogen worden overschreden door:

a. tot gebouwen behorende stoepen, stoeptreden, trappen(huizen), galerijen, hellingbanen, balkons, entreeportalen, zonnecollectoren en veranda's, mits de overschrijding ten hoogste 1,5 m bedraagt;

b. andere ondergeschikte onderdelen van gebouwen, zoals dakoverstekken, gevelversieringen, risalieten en funderingen, mits de overschrijding ten hoogste 1m bedraagt;

2. De bouw- en bestemmingsgrenzen mogen worden overschreden, als er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan ingevolge de bestemming gegeven gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden en bouwwerken, door

   a. ondergeschikte bouwdelen, zoals dakoverstekken, gevelversieringen en funderingen alsmede balkons, luifels en zonnecollectoren, mits de overschrijding ten hoogste 1,5 m bedraagt.

26.2 Ondergronds bouwen en -aanleggen

26.2.1 Ondergrondse werken, geen bouwwerken zijnde

Voor het uitvoeren van ondergrondse werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden gelden, behoudens in deze regels opgenomen bepalingen, geen beperkingen.

26.2.2 Ondergrondse bouwwerken

Voor het bouwen van ondergrondse bouwwerken, gelden de volgende bepalingen, tenzij in de regels anders is opgenomen:

a. ondergrondse bouwwerken zijn uitsluitende toegestaan binnen het bouwvlak;

b. de ondergrondse bouwhoogte van de ondergrondse bouwwerken bedraagt maximaal 4 meter beneden maaiveld;

c. bij het berekenen van de bebouwingspercentages, of van het maximaal te bebouwen oppervlak, wordt de oppervlakte van ondergrondse gebouwen mede in aanmerking genomen.

26.2.3 Afwijken voor ondergronds bouwen

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van het bepaalde in lid 26.2.2 voor het bouwen van ondergrondse bouwwerken met een ondergrondse bouwhoogte van maximaal 10 m onder maaiveld onder de voorwaarde dat de waterhuishouding niet ontoelaatbaar wordt verstoord.

26.3 Bestaande afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen

a. Voor een bouwwerk, dat bij of krachtens de Woningwet en/of Wet algemene bepalingen omgevingsrecht op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden en dat in het plan ingevolge de bestemming is toegelaten, maar waarvan de bestaande afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen afwijken van de maatvoeringbepalingen in de bouwregels van de betreffende bestemming, geldt dat:

   1. bestaande maten, die meer bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen als ten hoogste toelaatbaar worden aangehouden;
   2. bestaande maten, die minder bedragen dan in hoofdstuk 2 is voorgeschreven, mogen als ten minste toelaatbaar worden aangehouden.

b. Ingeval van herbouw is lid a onder 1 en 2 uitsluitend van toepassing, als de herbouw op dezelfde plaats plaatsvindt.

c. Op een bouwwerk als hiervoor bedoeld in lid a, is het Overgangsrecht bouwwerken als opgenomen in dit plan niet van toepassing.

Artikel 27 algemene gebruiksregels

27.1 Evenementen buiten aangewezen evenemententerreinen

Onverminderd het bepaalde in hoofdstuk 2 van dit bestemmingsplan geldt ten aanzien van het gebruik de volgende regel:
Niet-locatie gebonden evenementen, zoals bedoeld in artikel 2.24 van de Algemene Plaatselijke Verordening Teylingen, zijn in het plangebied toegestaan.

27.2 Standplaatsen

27.2.1 Beleidsregel standplaatsen Teylingen

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan is het niet toegestaan gronden te gebruiken voor standplaatsen volgens het bepaalde in de 'Beleidsregel standplaatsen Teylingen'.

27.2.2 In afwijking van beleidsregel

In afwijking van artikel 27.2.1 kunnen standplaatsen worden toegestaan, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

a. er wordt in voldoende parkeergelegenheid voorzien;
b. er wordt geen onevenredige afbreuk gedaan aan het normale gebruik van de aangewezen locaties, als ook aan het gebruik van de aangrenzende gronden.

Artikel 28 algemene aanduidingsregels

28.1 wetgevingzone - wijzigingsgebied 1

Hoek Parklaan - Menneweg

Burgemeester en wethouders kunnen ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - wijzigingsgebied 1' het plan wijzigen in de bestemmingen Wonen - 3, Tuin en Verkeer - Verblijfsgebied, met dien verstande dat:

a. ten hoogste 12 woningen zijn toegestaan;
b. wijziging is pas toegestaan na bedrijfsbeëindiging;
c. de goothoogte niet meer dan 6 m mag bedragen;
d. in afwijking van sub c is ten behoeve van één hoekaccent een hogere goothoogte van ten hoogste 9 meter toegestaan;
e. wordt voldaan aan de Algemene wijzigingsvoorwaarden, zoals genoemd in artikel 30.3.

28.2 wetgevingzone - wijzigingsgebied 2

Menneweg 107, 109, 141 en Saturnusstraat

Burgemeester en wethouders kunnen ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - wijzigingsgebied 2' het plan wijzigen in de bestemmingen Wonen - 1, Wonen - 2, Tuin, Groen, Water, Verkeer - Verblijfsgebied en met dien verstande dat:

a. ten hoogste 12 woningen zijn toegestaan;
b. wijziging pas is toegestaan na bedrijfsbeëindiging;
c. de goothoogte niet meer dan 6 m mag bedragen;
d. wordt voldaan aan de Algemene wijzigingsvoorwaarden, zoals genoemd in artikel 30.3.

28.3 wetgevingzone - wijzigingsgebied 3

Kagerdreef 51a

Burgemeester en wethouders kunnen ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - wijzigingsgebied 3' het plan wijzigen in de bestemmingen Wonen - 3, Tuin, Groen, Water, Verkeer - Verblijfsgebied, met dien verstande dat:

a. ten hoogste 10 gestapelde woningen zijn toegestaan;
b. wijziging is pas toegestaan na beëindiging van de maatschappelijke functie en opheffing van het ter plaatse gevestigde depot;
c. de goothoogte niet meer dan 12 m mag bedragen;
d. wordt voldaan aan de Algemene wijzigingsvoorwaarden, zoals genoemd in artikel 30.3.

28.4 wetgevingzone - wijzigingsgebied 4

Lindenlaan 32 (hoek Platanenlaan)

Burgemeester en wethouders kunnen ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - wijzigingsgebied 4' het plan wijzigen in de bestemmingen Wonen - 2, Tuin, Groen, Water, Verkeer - Verblijfsgebied en met dien verstande dat:

a. ten hoogste 3 geschakelde woningen woningen zijn toegestaan;
b. wijziging is pas toegestaan na bedrijfsbeëindiging;
c. de goothoogte niet meer dan 6 m mag bedragen;
d. wordt voldaan aan de Algemene wijzigingsvoorwaarden, zoals genoemd in artikel 30.3.

28.5 wetgevingzone - wijzigingsgebied 5

Industriekade 2 t/m 8, Acacialaan 2 t/m 20, Geelhoornstraat 2 t/m 10, Arend Verkleijstraat, Joseph Elststraat en Kagertuinen 1 t/m 15

Burgemeester en wethouders kunnen ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - wijzigingsgebied 5' het plan wijzigen in de bestemmingen Wonen - 2, Wonen - 3, Tuin, Groen, Water, Verkeer - Verblijfsgebied en met dien verstande dat:

a. ten minste 50 woningen zullen worden gerealiseerd;

b. ten hoogste 100 woningen zijn toegestaan;
c. de goothoogte van niet-gestapelde woningen niet meer dan 6 m mag bedragen;
d. de bouwhoogte niet meer dan 14 meter mag bedragen;
e. de woningen worden uitgevoerd in één de volgende woningtypen:
    - geschakelde woning;
    - gestapelde woning;
    - aaneengebouwde woningen;
f. wordt voldaan aan de Algemene wijzigingsvoorwaarden, zoals genoemd in artikel 30.3.

28.6 wetgevingzone - wijzigingsgebied 6

Adelborst van Leeuwenlaan 5, 5a, 5b, 15a en deel Sassenheimervaart

Burgemeester en wethouders kunnen ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone - wijzigingsgebied 6' het plan wijzigen in de bestemmingen Wonen - 1, Wonen - 2, Tuin, Groen, Water, Verkeer - Verblijfsgebied en met dien verstande dat:

a. ten hoogste 15 woningen zijn toegestaan;
b. de woningdichtheid ten hoogste 25 woningen per hectare bedraagt, met dien verstande dat water bij de berekening van de woningdichtheid buiten beschouwing blijft;
c. uitsluitend grondgebonden woningen zijn toegestaan;
d. de goothoogte niet meer dan 6 m mag bedragen;
e. de bouwhoogte niet meer dan 11 meter mag bedragen;
f. in afwijking van het bepaalde onder e, mag de bouwhoogte van woningen, gesitueerd aan de zijde van de Adelborst van Leeuwenlaan, niet meer bedragen dan 9 meter;
g. een zone van 10 m ten opzichte van de waterkant van de Sassenheimervaart in acht wordt genomen, waarbinnen hoofdgebouwen niet zijn toegestaan;
h. woningen, geörienteerd op de Sassenheimervaart, worden uitsluitend gebouwd als vrijstaande en twee-onder-eenkapwoningen;
i. wordt voldaan aan de Algemene wijzigingsvoorwaarden, zoals genoemd in artikel 30.3.

Artikel 29 algemene afwijkingsregels

29.1 Overschrijding bouwgrenzen

Het bevoegd gezag kan -tenzij hiervoor op grond van hoofdstuk 2 al een omgevingsvergunning kan worden verleend- een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van de regels voor overschrijding van bouwgrenzen, niet zijnde bestemmingsgrenzen, voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein; de overschrijdingen mogen echter ten hoogste 3 m bedragen en het bouwvlak mag met ten hoogste 10% worden vergroot. Deze omgevingsvergunning wordt niet verleend, als daardoor onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de ingevolge de bestemming gegeven gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden en bouwwerken.

29.2 Wonen en Tuin

Het bevoegd gezag kan middels een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in de bestemmingen Groen, Verkeer en Verkeer - Verblijfsgebied om de gronden te gebruiken ten behoeve van het wonen of als tuin, met dien verstande dat:

a. de af te wijken gronden aan de bestemming Tuin of aan Wonen - 1, Wonen - 2 of Wonen - 3 grenzen;
b. de maximale oppervlakte van de gronden 200 m^2 bedraagt;
c. op deze gronden geen hoofdgebouwen mogen worden gebouwd;
d. de erfbebouwingsregeling van de genoemde bestemmingen op deze gronden van toepassing zijn;
e. na afwijking dient voldaan te worden aan het bepaalde in de onderstaande figuur Situering Wonen en Tuin.

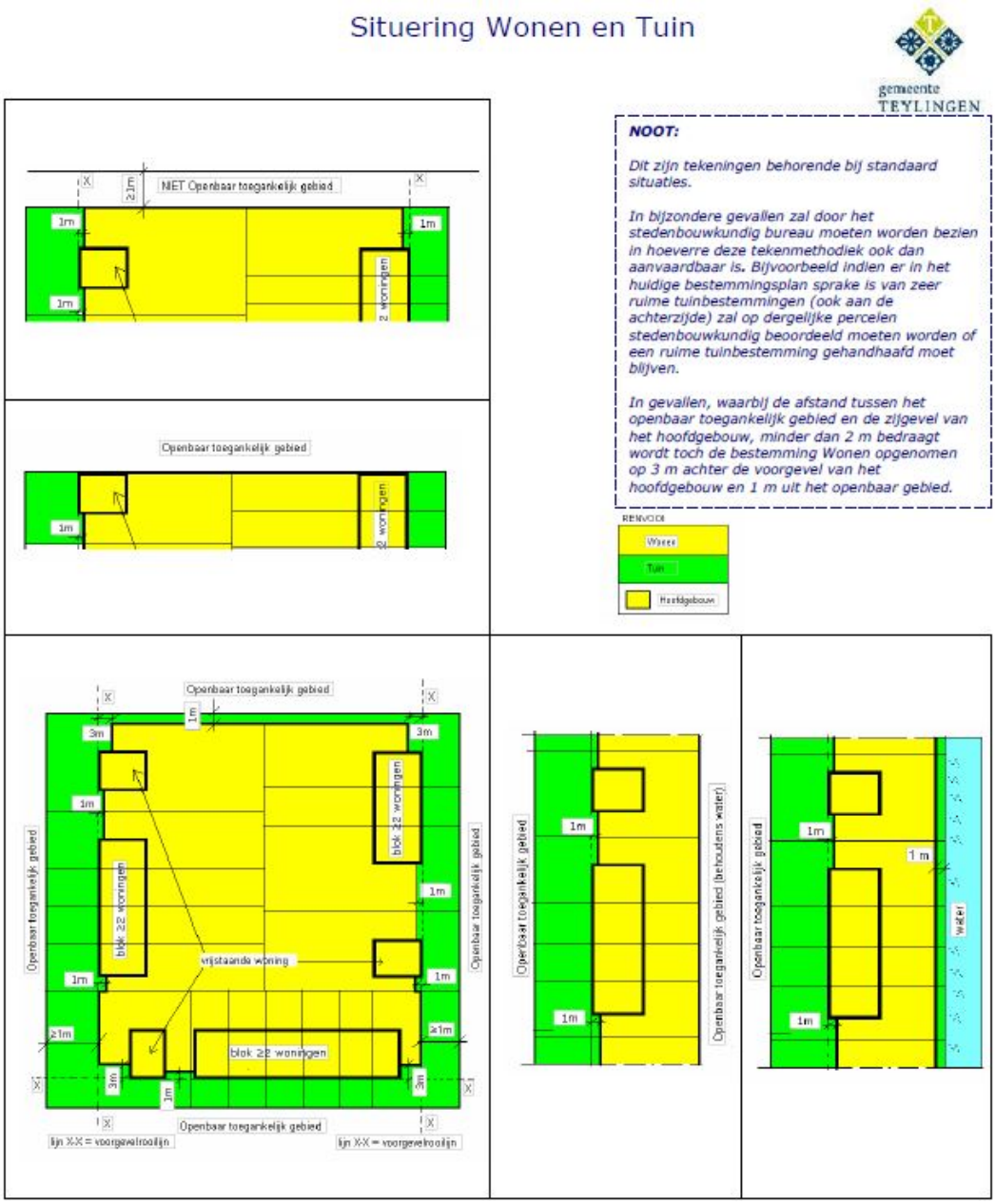

29.3 Lift

29.3.1 Eenpersoonslift

Het bevoegd gezag kan -tenzij hiervoor op grond van hoofdstuk 2 al een omgevingsvergunning kan worden verleend- een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van de regels voor overschrijding van bouwgrenzen binnen de bestemming Wonen - 1 en Wonen - 2 en toestaan dat een eenpersoonslift wordt gebouwd aan de zij- of achtergevel, mits er aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a. de bouwhoogte van de liftschacht bedraagt ten hoogste de hoogte van de bovenste bouwlaag, waar tegen wordt gebouwd, vermeerderd met 0,3 m;
b. er wordt geen onevenredige afbreuk gedaan aan het normale gebruik volgens de bestemming;
c. de omgevingsvergunning leidt niet tot een onevenredige aantasting van de stedenbouwkundige kwaliteit van de omgeving.

29.3.2 Meerpersoonslift

Het bevoegd gezag kan -tenzij hiervoor op grond van hoofdstuk 2 al een omgevingsvergunning kan worden verleend- een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van de regels voor overschrijding van bouw- en bestemmingsgrenzen binnen de bestemmingen Wonen - 3, Groen en Verkeer - Verblijfsgebied en toestaan dat een meerpersoonslift wordt gebouwd aan de voor- zij- of achtergevel, mits er aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

a. de bouwhoogte van de liftschacht bedraagt ten hoogste de op de verbeelding aangegeven maximale bouwhoogte van het bouwvlak waar tegen wordt gebouwd, vermeerderd met 1,5 m;
b. er wordt geen onevenredige afbreuk gedaan aan het normale gebruik volgens de bestemming;
c. de omgevingsvergunning leidt niet tot een onevenredige aantasting van de stedenbouwkundige kwaliteit van de omgeving.

Artikel 30 algemene wijzigingsregels

30.1 Overschrijding bestemmingsgrenzen

Burgemeester en wethouders kunnen op grond van artikel 3.6, lid 1 sub a van de Wet ruimtelijke ordening de in het plan opgenomen bestemmingen wijzigen ten behoeve van overschrijding van bestemmingsgrenzen, voor zover zulks van belang is voor een technisch betere realisering van bestemmingen of bouwwerken dan wel voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein. De overschrijdingen mogen echter ten hoogste 3 m bedragen en het bestemmingsvlak mag met ten hoogste 10% worden vergroot.

30.2 Archeologische waarden

30.2.1 Wijziging ten behoeve van verwijdering van bestemming

Burgemeester en wethouders kunnen besluiten één of meer bestemmingsvlakken met de bestemming Waarden - Archeologie geheel of gedeeltelijk te verwijderen, als:

a. uit nader archeologisch onderzoek is gebleken dat ter plaatse geen archeologische waarden aanwezig zijn;
b. het op grond van nader archeologisch onderzoek niet meer noodzakelijk wordt geacht dat het bestemmingsplan ter plaatse in bescherming en veiligstelling van archeologische waarden voorziet.

30.3 Algemene wijzigingsvoorwaarden

Aan het wijzigen van een bestemming, zoals bedoeld in Artikel 28, kan pas medewerking worden verleend, als voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

a. een onderzoek is gedaan naar de toepasbaarheid van de ladder voor duurzame verstedelijking;
b. indien uit het onderzoek als bedoeld onder a. blijk,t dat de ladder voor duurzame verstedelijking moet worden toegepast, dan dient te worden voldaan aan de voorwaarden die zijn opgenomen in Artikel 3.1.6 lid 2 Besluit ruimtelijke ordening;
c. middels onderzoek is aangetoond dat er, voor zover van toepassing,
    1. geen milieutechnische belemmeringen aanwezig zijn;
    2. omliggende bedrijven niet worden belemmerd in de bedrijfsvoering;
    3. er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van te realiseren woningen;
d. voor woningen en andere geluidsgevoelige objecten een akoestisch onderzoek is uitgevoerd
    1. waaruit blijkt of er sprake is overschrijding van de voorkeursgrenswaarde op grond van de Wet geluidhinder of een door het bevoegd gezag vastgestelde hogere waarde;
    2. indien uit het onderzoek als bedoeld onder d.1. blijkt, dat er sprake is van overschrijding van de voorkeurswaarde, dan dient te worden aangetoond dat ter plaatse van de overschrijding sprake is van een aanvaard woon- en leefklimaat en tevens dient te worden aangetoond dat wordt voldaan aan het gemeentelijk beleid met betrekking tot het verlenen van hogere waarden;
e. een toets heeft plaatsgevonden aan de natuurbeschermingswetgeving, waaruit blijkt, of er maatregelen moeten worden genomen ter voorkoming van negatieve gevolgen voor beschermde soorten en/of een ontheffing op grond van de Wet Natuurbescherming moet worden verleend;
f. er wordt aangetoond met een sluitende parkeerbalans dat, binnen het te wijzigen gebied, ruimte wordt gereserveerd voor voldoende parkeergelegenheid, met dien verstande dat voldaan wordt aan de parkeernormen, zoals die zijn vastgelegd in de op dat moment van toepassing zijnde beleidsregels van de gemeente Teylingen;
g. de verkeersontsluiting van het gebied wordt gewaarborgd;
h. er overleg heeft plaatsgevonden met het Hoogheemraadschap van Rijnland;
i. er een watertoets heeft plaatsgevonden, waaruit de mate van verharding, toe- dan wel afname blijkt;
j. er compensatie plaatsvindt in de vorm van extra aan te leggen open water, ter grootte van ten minste 15% van de oppervlakte van de geconstateerde verhardingstoename, welke blijkt uit de onder sub f genoemde watertoets;
k. het bepaalde in de artikelen 21, 23 en 24 met betrekking tot de daar genoemde gronden en voor zover samenvallend met de te wijzigen gebieden, in acht wordt genomen.

Artikel 31 overige regels

31.1 Werking wettelijke regelingen

De wettelijke regelingen, waarnaar in de regels wordt verwezen, gelden zoals deze luiden op het moment van de vaststelling van het plan.

31.2 Voldoende parkeergelegenheid

a. Een bouwwerk, waarvan een behoefte aan parkeergelegenheid wordt verwacht, kan niet worden gebouwd wanneer op het bouwperceel of in de omgeving daarvan niet in voldoende parkeergelegenheid is voorzien en in stand wordt gehouden.
b. Bij een omgevingsvergunning wordt aan de hand van op dat moment van toepassing zijnde beleidsregels bepaald of er sprake is van voldoende parkeergelegenheid.
c. Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in sub a en worden toegestaan dat in minder dan voldoende parkeergelegenheid wordt voorzien, mits dit geen onevenredige afbreuk doet aan de parkeersituatie.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 32 Overgangsrecht

32.1 Overgangsrecht bouwwerken

Voor bouwwerken luidt het overgangsrecht als volgt:

a. een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het bestemmingsplan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,:
   1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   2. na het tenietgaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan;

b. het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van dit lid onder a een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk zoals bedoeld in dit lid onder a, met ten hoogste 10%;

c. dit lid onder a is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsregeling van dat plan.

32.2 Overgangsrecht gebruik

Voor gebruik luidt het overgangsrecht als volgt:

a. het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet;

b. het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in dit lid onder a, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind;

c. als het gebruik, bedoeld in dit lid onder a, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten;

d. dit lid onder a is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsregeling van dat plan.

Artikel 33 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: Regels van het bestemmingsplan 'Sassenheim-Oost'.

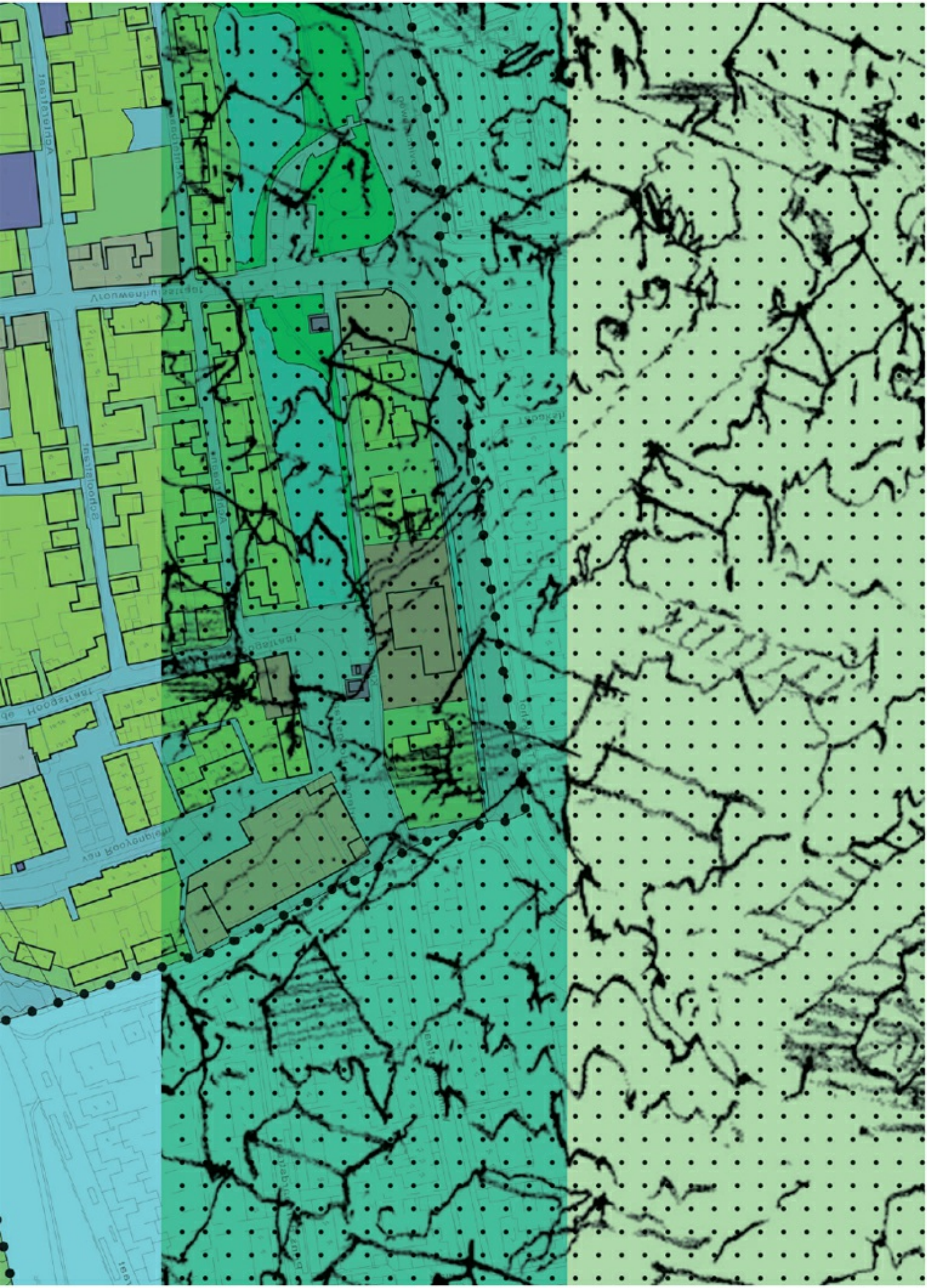

BESTEMMINGSPLAN SASSENHEIM-OOST

GEMEENTE TEYLINGEN
ontwerp
januari 2017

ruimte voor ideeën

ruimtelijke denkers

WISSING

Sassenheim-Oost

Inhoudsopgave

Bijlagen bij de Regels		**3**
Bijlage 1	**Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging'**	**4**
Bijlage 2	**Staat van Horeca-activiteiten**	**26**

Bijlagen bij de Regels

Bijlage 1 Staat van Bedrijfsactiviteiten 'functiemenging'

Toelichting Staat van Bedrijfsactiviteiten

Onderstaande toelichting op de Staat van Bedrijfsactiviteiten is ontleend aan de VNG-publicatie "Bedrijven en Milieuzonering" uit 2009.

Deze bedrijvenlijst is opgesteld door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en gaat uit van activiteiten, gerangschikt naar SBI-codes. Voor elke activiteit zijn milieuaspecten en richtafstanden vermeld, rekening houdend met de normaliter bij deze activiteiten voorkomende opslagen en installaties.

In de lijst komen vier ruimtelijk relevante milieuaspecten aan bod: geur, stof, geluid en gevaar:

Geur

Verschillende bedrijven stoten geuren uit. De afstand waarbinnen deze geuren zeer hinderlijk en schadelijk zijn is opgenomen in de kolom "geur".

Stof

De kolom "stof" bevat richtafstanden waarbinnen de uitstoot van stof vanuit de inrichting zodanig hoog is dat het schadelijk kan zijn voor de gezondheid.

Geluid

In de kolom geluid is, indien van toepassing, de letter C van continu opgenomen. Hiermee is aangegeven dat bij de betreffende milieubelastende activiteit de voor geluid bepalende activiteiten meestal continu in bedrijf zijn.

Gevaar

In de kolom 'gevaar' is een richtafstand aangegeven, die bij een gemiddelde activiteit van dat type aangehouden kan worden. het betreft alle gevaarsaspecten, inclusief brandgevaar en stofexplosies.

Ook staat bij elke inrichting een milieucategorie. De grootste afstand van de vier voornoemde aspecten is bepalend voor de indeling in de milieucategorie. Er zijn 10 milieucategorieën:

Afstand (m)	**code**
10	1
30	2
50	3.1
100	3.2
200	4.1
300	4.2
500	5.1
700	5.2
1000	5.3
1500	6

De volgende afkortingen worden in de lijst gebruikt:

Afkorting	Betekenis
-	niet van toepassing of niet relevant
<	kleiner dan
>	groter
=	gelijk aan
cat.	categorie
e.d.	en dergelijke
kl.	klasse
n.e.g.	niet elders genoemd
o.c.	opslagcapaciteit
p.c.	productiecapaciteit
p.o.	productieoppervlak
b.o.	bedrijfsoppervlak
v.c.	verwerkingscapaciteit
u	uur
d	dag
w	week
j	jaar
b.o.	bodemverontreiniging
cat.	continu
D	divers
L	luchtverontreiniging
Z	zonering op basis van Wet geluidhinder
R	risico (BEVI mogelijk van toepassing)
V	vuurwerkbesluit van toepassing

Na deze pagina volgt de lijst.

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
01	01	-	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. DE LANDBOUW											
0111, 0113	011, 012, 013		Akkerbouw en fruitteelt (bedrijfsgebouwen)	10	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B	L	
0112	011, 012, 013, 016	0	Tuinbouw:											
0112	011, 012, 013	1	- bedrijfsgebouwen	10	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B	L	
0112	011, 012, 013	2	- kassen zonder verwarming	10	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B	L	
0112	011, 012, 013	3	- kassen met gasverwarming	10	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B	L	
0112	0113	4	- champignonkwekerijen (algemeen)	30	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B		
0112	0113	5	- champignonkwekerijen met mestfermentatie	100	10	30 C	10	100	3.2	1 G	1	B		
0112	0163	6	- bloembollendroog- en prepareerbedrijven	30	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B		
0112	011	7	- witlofkwekerijen (algemeen)	30	10	30 C	10	30	2	1 G				
0121	0141, 0142		Fokken en houden van rundvee	100	30	30 C	0	100	3.2	1 G	1			
0122	0143, 0145	0	Fokken en houden van overige graasdieren:											
0122	0143	1	- paardenfokkerijen	50	30	30 C	0	50	3.1	1 G	1			
0122	0145	2	- overige graasdieren	50	30	30 C	0	50	3.1	1 G	1			
0123	0146		Fokken en houden van varkens	200	30	50 C	0	200 D	4.1	1 G	1			
0124	0147	0	Fokken en houden van pluimvee:											
0124	0147	1	- legkippen	200	30	50 C	0	200 D	4.1	1 G	1			
0124	0147	2	- opfokkippen en mestkuikens	200	30	50 C	0	200	4.1	1 G	1			
0124	0147	3	- eenden en ganzen	200	50	50 C	0	200	4.1	1 G	1			
0124	0147	4	- overig pluimvee	100	30	50 C	0	100 D	3.2	1 G	1			
0125	0149	0	Fokken en houden van overige dieren:											
0125	0149	1	- nertsen en vossen	200	30	30 C	0	200	4.1	1 G	1			
0125	0149	2	- konijnen	100	30	30 C	0	100	3.2	1 G	1			
0125	0149	3	- huisdieren	30	0	50 C	10	50	3.1	1 G	1			
0125	0149	4	- maden, wormen e.d.	100	0	30 C	10	100	3.2	1 G	1			
0125	0149	5	- bijen	10	0	30 C	10	30	2	1 G	1			
0125	0149	6	- overige dieren	30	10	30 C	0	30 D	2	1 G	1			
0130	0150		Akker-en/of tuinbouw in combinatie met het fokken en houden van dieren (niet intensief)	100	30	30 C	0	100	3.2	1 G	1			
014	016	0	Dienstverlening t.b.v. de landbouw:											
014	016	1	- algemeen (o.a. loonbedrijven): b.o. > 500 m²	30	10	50	10	50 D	3.1	2 G	1			
014	016	2	- algemeen (o.a. loonbedrijven): b.o.<= 500 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1			
014	016	3	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. > 500 m²	30	10	50	10	50	3.1	2 G	1			
014	016	4	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. <= 500 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1			
0142	0162		KI-stations	30	10	30 C	0	30	2	1 G	1			
02	02	-												
02	02	-	BOSBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. BOSBOUW											
020	021, 022, 024		Bosbouwbedrijven	10	10	50	0	50	3.1	1 G	1			
05	03	-												
05	03	-	VISSERIJ- EN VISTEELTBEDRIJVEN											

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
0501.1	0311		Zeevisserijbedrijven	100	0	100 C	50 R	100	3.2	2 G	2			
0501.2	0312		Binnenvisserijbedrijven	50	0	50 C	10	50	3.1	1 G	1			
0502	032	0	Vis- en schaaldierkwekerijen											
0502	032	1	- oester-, mossel- en schelpenteeltbedrijven	100	30	50 C	0	100	3.2	1 G	1			
0502	032	2	- visteeltbedrijven	50	0	50 C	0	50	3.1	1 G	1			
10	08	-												
10	08	-	TURFWINNING											
103	089		Turfwinningbedrijven	50	50	100 C	10	100	3.2	2 G	2			
11	06	-												
11	06	-	AARDOLIE- EN AARDGASWINNING											
111	061, 062	0	Aardolie- en aardgaswinning:											
111	061	1	- aardoliewinputten	100	0	200 C	200 R	200	4.1	1 G	2	B	L	
111	062	2	- aardgaswinning incl. gasbeh.inst.: < 10.000.000 N m3/d	30	0	500 C	200 R	500	5.1	1 G	1	B		
111	062	3	- aardgaswinning incl. gasbeh.inst.: >= 10.000.000 N m3/d	50	0	700 C Z	200 R	700	5.2	1 G	1	B		
14	08	-												
14	08	-	WINNING VAN ZAND, GRIND, KLEI, ZOUT, E.D.											
1421	0812	0	Steen-, grit- en krijtmalerijen (open lucht):											
1421	0812	1	- algemeen	10	100	200	10	200 D	4.1	2 G	1			
1421	0812	2	- steenbrekerijen	10	200	700 Z	10	700	5.2	2 G	2			
144	0893		Zoutwinningbedrijven	50	10	100 C	30	100	3.2	2 G	1	B		
145	0899		Mergel- en overige delfstoffenwinningbedrijven	10	200	500 C	50	500	5.1	3 G	3			
15	10, 11	-												
15	10, 11	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN											
151	101, 102	0	Slachterijen en overige vleesverwerking:											
151	101, 102	1	- slachterijen en pluimveeslachterijen	100	0	100 C	50 R	100 D	3.2	2 G	1			
151	101	2	- vetsmelterijen	700	0	100 C	30	700	5.2	2 G	2			
151	101	3	- bewerkingsinrichting van darmen en vleesafval	300	0	100 C	50 R	300	4.2	2 G	2			
151	101	4	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. > 1000 m²	100	0	100 C	50 R	100	3.2	2 G	2			
151	101	5	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 1000 m²	50	0	50 C	30	50	3.1	1 G	1			
151	101	6	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 200 m²	30	0	50	10	50	3.1	1 G	1			
151	101, 102	7	- loonslachterijen	50	0	50	10	50	3.1	1 G	1			
151	108	8	- vervaardiging van snacks en vervaardiging van kant-en-klaar-maaltijden met p.o. < 2.000 m²	50	0	50	10	50	3.1	2 G	1			
152	102	0	Visverwerkingsbedrijven:											
152	102	1	- drogen	700	100	200 C	30	700	5.2	2 G	2			
152	102	2	- conserveren	200	0	100 C	30	200	4.1	2 G	2			
152	102	3	- roken	300	0	50 C	0	300	4.2	1 G	2			
152	102	4	- verwerken anderszins: p.o.> 1000 m²	300	10	50 C	30	300 D	4.2	2 G	2			
152	102	5	- verwerken anderszins: p.o. <= 1000 m²	100	10	50	30	100	3.2	1 G	1			
152	102	6	- verwerken anderszins: p.o. <= 300 m²	50	10	30	10	50	3.1	1 G	1			

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
1531	1031	0	Aardappelprodukten fabrieken:											
1531	1031	1	- vervaardiging van aardappelproducten	300	30	200 C	50 R	300	4.2	2 G	2			
1531	1031	2	- vervaardiging van snacks met p.o. < 2.000 m²	50	10	50	50 R	50	3.1	1 G	1			
1532, 1533	1032, 1039	0	Groente- en fruitconservenfabrieken:											
1532, 1533	1032, 1039	1	- jam	50	10	100 C	10	100	3.2	1 G	1			
1532, 1533	1032, 1039	2	- groente algemeen	50	10	100 C	10	100	3.2	2 G	2			
1532, 1533	1032, 1039	3	- met koolsoorten	100	10	100 C	10	100	3.2	2 G	2			
1532, 1533	1032, 1039	4	- met drogerijen	300	10	200 C	30	300	4.2	2 G	2			
1532, 1533	1032, 1039	5	- met uienconservering (zoutinleggerij)	300	10	100 C	10	300	4.2	2 G	2			
1541	104101	0	Vervaardiging van ruwe plantaardige en dierlijke oliën en vetten:											
1541	104101	1	- p.c. < 250.000 t/j	200	30	100 C	30 R	200	4.1	3 G	2	B		
1541	104101	2	- p.c. >= 250.000 t/j	300	50	300 C Z	50 R	300	4.2	3 G	3	B		
1542	104102	0	Raffinage van plantaardige en dierlijke oliën en vetten:											
1542	104102	1	- p.c. < 250.000 t/j	200	10	100 C	100 R	200	4.1	3 G	2	B		
1542	104102	2	- p.c. >= 250.000 t/j	300	10	300 C Z	200 R	300	4.2	3 G	3	B		
1543	1042	0	Margarinefabrieken:											
1543	1042	1	- p.c. < 250.000 t/j	100	10	200 C	30 R	200	4.1	3 G	2			
1543	1042	2	- p.c. >= 250.000 t/j	200	10	300 C Z	50 R	300	4.2	3 G	3	B		
1551	1051	0	Zuivelprodukten fabrieken:											
1551	1051	1	- gedroogde produkten, p.c. >= 1,5 t/u	200	100	500 C Z	50 R	500	5.1	3 G	2			
1551	1051	2	- geconcentreerde produkten, verdamp. cap. >=20 t/u	200	30	500 C Z	50 R	500	5.1	3 G	2			
1551	1051	3	- melkprodukten fabrieken v.c. < 55.000 t/j	50	0	100 C	50 R	100	3.2	2 G	1			
1551	1051	4	- melkprodukten fabrieken v.c. >= 55.000 t/j	100	0	300 C Z	50 R	300	4.2	3 G	2			
1551	1051	5	- overige zuivelprodukten fabrieken	50	50	300 C	50 R	300	4.2	3 G	2			
1552	1052	1	Consumptie-ijsfabrieken: p.o. > 200 m²	50	0	100 C	50 R	100	3.2	2 G	2			
1552	1052	2	- consumptie-ijsfabrieken: p.o. <= 200 m²	10	0	30	0	30	2	1 G	1			
1561	1061	0	Meelfabrieken:											
1561	1061	1	- p.c. >= 500 t/u	200	100	300 C Z	100 R	300	4.2	2 G	2			
1561	1061	2	- p.c. < 500 t/u	100	50	200 C	50 R	200	4.1	2 G	2			
1561	1061		Grutterswarenfabrieken	50	100	200 C	50	200 D	4.1	2 G	2			
1562	1062	0	Zetmeelfabrieken:											
1562	1062	1	- p.c. < 10 t/u	200	50	200 C	30 R	200	4.1	1 G	2			
1562	1062	2	- p.c. >= 10 t/u	300	100	300 C Z	50 R	300	4.2	2 G	3			
1571	1091	0	Veevoerfabrieken:											
1571	1091	1	- destructiebedrijven	700	30	200 C	50	700 D	5.2	3 G	3			
1571	1091	2	- beender-, veren-, vis-, en vleesmeelfabriek	700	100	100 C	30 R	700 D	5.2	3 G	3			
1571	1091	3	- drogerijen (gras, pulp, groenvoeder, veevoeder) cap. < 10 t/u water	300	100	200 C	30	300	4.2	2 G	2			
1571	1091	4	- drogerijen (gras, pulp, groenvoeder, veevoeder) cap. >= 10 t/u water	700	200	300 C Z	50	700	5.2	3 G	3			
1571	1091	5	- mengvoeder, p.c. < 100 t/u	200	50	200 C	30	200	4.1	3 G	3			
1571	1091	6	- mengvoeder, p.c. >= 100 t/u	300	100	300 C Z	50 R	300	4.2	3 G	3			
1572	1092		Vervaardiging van voer voor huisdieren	200	100	200 C	30	200	4.1	2 G	2			
1581	1071	0	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:											

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
1581	1071	1	- v.c. < 7500 kg meel/week, bij gebruik van charge-ovens	30	10	30 C	10	30	2	1 G	1			
1581	1071	2	- v.c. >= 7500 kg meel/week	100	30	100 C	30	100	3.2	2 G	2			
1582	1072		Banket, biscuit- en koekfabrieken	100	10	100 C	30	100	3.2	2 G	2			
1583	1081	0	Suikerfabrieken:											
1583	1081	1	- v.c. < 2.500 t/j	500	100	300 C	100 R	500	5.1	2 G	2	B		
1583	1081	2	- v.c. >= 2.500 t/j	1000	200	700 C Z	200 R	1000	5.3	3 G	3	B		
1584	10821	0	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:											
1584	10821	1	- Cacao- en chocoladefabrieken: p.o. > 2.000 m²	500	50	100	50 R	500	5.1	2 G	3			
1584	10821	2	- cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. < 2.000 m²	100	30	50	30	100	3.2	2 G	2			
1584	10821	3	- cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. <= 200 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1			
1584	10821	4	- Suikerwerkfabrieken met suiker branden	300	30	50	30 R	300	4.2	2 G	2			
1584	10821	5	- Suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. > 200 m²	100	30	50	30 R	100	3.2	2 G	2			
1584	10821	6	- suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. <= 200 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1			
1585	1073		Deegwarenfabrieken	50	30	10	10	50	3.1	2 G	2			
1586	1083	0	Koffiebranderijen en theepakkerijen:											
1586	1083	1	- koffiebranderijen	500	30	200 C	10	500 D	5.1	2 G	1			
1586	1083	2	- theepakkerijen	100	10	30	10	100	3.2	2 G	1			
1587	108401		Vervaardiging van azijn, specerijen en kruiden	200	30	50	10	200	4.1	2 G	1			
1589	1089		Vervaardiging van overige voedingsmiddelen	200	30	50	30	200 D	4.1	2 G	2			
1589.1	1089		Bakkerijgrondstoffenfabrieken	200	50	50	50 R	200	4.1	2 G	2			
1589.2	1089	0	Soep- en soeparomafabrieken:											
1589.2	1089	1	- zonder poederdrogen	100	10	50	10	100	3.2	2 G	2			
1589.2	1089	2	- met poederdrogen	300	50	50	50 R	300	4.2	2 G	2			
1589.2	1089		Bakmeel- en puddingpoederfabrieken	200	50	50	30	200	4.1	2 G	2			
1591	110101		Destilleerderijen en likeurstokerijen	300	30	200 C	30	300	4.2	2 G	2			
1592	110102	0	Vervaardiging van ethylalcohol door gisting:											
1592	110102	1	- p.c. < 5.000 t/j	200	30	200 C	30 R	200	4.1	1 G	2			
1592	110102	2	- p.c. >= 5.000 t/j	300	50	300 C	50 R	300	4.2	2 G	3	B		
1593 t/m 1595	1102 t/m 1104		Vervaardiging van wijn, cider e.d.	10	0	30 C	0	30	2	1 G	1			
1596	1105		Bierbrouwerijen	300	30	100 C	50 R	300	4.2	2 G	2			
1597	1106		Mouterijen	300	50	100 C	30	300	4.2	2 G	2			
1598	1107		Mineraalwater- en frisdrankfabrieken	10	0	100	50 R	100	3.2	3 G	2			
16	12	-												
16	12	-	VERWERKING VAN TABAK											
160	120		Tabakverwerkende industrie	200	30	50 C	30	200	4.1	2 G	1			
17	13	-												
17	13	-	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL											
171	131		Bewerken en spinnen van textielvezels	10	50	100	30	100	3.2	2 G	1			
172	132	0	Weven van textiel:											
172	132	1	- aantal weefgetouwen < 50	10	10	100	0	100	3.2	2 G	1			

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
172	132	2	- aantal weefgetouwen >= 50	10	30	300 Z	50	300	4.2	3 G	2			
173	133		Textielveredelingsbedrijven	50	0	50	10	50	3.1	2 G	2	B		
174, 175	139		Vervaardiging van textielwaren	10	0	50	10	50	3.1	1 G	1			
1751	1393		Tapijt-, kokos- en vloermattenfabrieken	100	30	200	10	200	4.1	2 G	2	B	L	
176, 177	139, 143		Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen	0	10	50	10	50	3.1	1 G	2			
18	14	-												
18	14	-	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT											
181	141		Vervaardiging kleding van leer	30	0	50	0	50	3.1	1 G	1			
182	141		Vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)	10	10	30	10	30	2	2 G	2			
183	142, 151		Bereiden en verven van bont; vervaardiging van artikelen van bont	50	10	10	10	50	3.1	1 G	1	B	L	
19	19	-												
19	15	-	VERVAARDIGING VAN LEER EN LEDERWAREN (EXCL. KLEDING)											
191	151,152		Lederfabrieken	300	30	100	10	300	4.2	2 G	2	B	L	
192	151		Lederwarenfabrieken (excl. kleding en schoeisel)	50	10	30	10	50 D	3.1	2 G	2			
193	152		Schoenenfabrieken	50	10	50	10	50	3.1	2 G	1			
20		-												
20	16	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.											
2010.1	16101		Houtzagerijen	0	50	100	50 R	100	3.2	2 G	2			
2010.2	16102	0	Houtconserveringsbedrijven:											
2010.2	16102	1	- met creosootolie	200	30	50	10	200	4.1	2 G	2	B	L	
2010.2	16102	2	- met zoutoplossingen	10	30	50	10	50	3.1	2 G	1	B		
202	1621		Fineer- en plaatmaterialenfabrieken	100	30	100	10	100	3.2	3 G	2	B		
203, 204, 205	162	0	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout	0	30	100	0	100	3.2	2 G	2			
203, 204, 205	162	1	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout, p.o. < 200 m2	0	30	50	0	50	3.1	1 G	1			
205	162902		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken	10	10	30	0	30	2	1 G	1			
21	17	-												
21	17	-	VERVAARDIGING VAN PAPIER, KARTON EN PAPIER- EN KARTONWAREN											
2111	1711		Vervaardiging van pulp	200	100	200 C	50 R	200	4.1	3 G	2			
2112	1712	0	Papier- en kartonfabrieken:											
2112	1712	1	- p.c. < 3 t/u	50	30	50 C	30 R	50	3.1	1 G	2			
2112	1712	2	- p.c. 3 - 15 t/u	100	50	200 C Z	50 R	200	4.1	2 G	2			
2112	1712	3	- p.c. >= 15 t/u	200	100	300 C Z	100 R	300	4.2	3 G	2			
212	172		Papier- en kartonwarenfabrieken	30	30	100 C	30 R	100	3.2	2 G	2			
2121.2	17212	0	Golfkartonfabrieken:											
2121.2	17212	1	- p.c. < 3 t/u	30	30	100 C	30 R	100	3.2	2 G	2			
2121.2	17212	2	- p.c. >= 3 t/u	50	30	200 C Z	30 R	200	4.1	2 G	2			
22	58	-												
22	58	-	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA											
221	581		Uitgeverijen (kantoren)	0	0	10	0	10	1	1 P	1			
2221	1811		Drukkerijen van dagbladen	30	0	100 C	10	100	3.2	3 G	2	B	L	
2222	1812		Drukkerijen (vlak- en rotatie-diepdrukkerijen)	30	0	100	10	100	3.2	3 G	2	B		
2222.6	18129		Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	10	0	30	0	30	2	1 P	1	B		

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
2223	1814	A	Grafische afwerking	0	0	10	0	10	1	1 G	1			
2223	1814	B	Binderijen	30	0	30	0	30	2	2 G	1			
2224	1813		Grafische reproduktie en zetten	30	0	10	10	30	2	2 G	1	B		
2225	1814		Overige grafische aktiviteiten	30	0	30	10	30 D	2	2 G	1	B		
223	182		Reproduktiebedrijven opgenomen media	0	0	10	0	10	1	1 G	1			
23	19	-												
23	19	-	AARDOLIE-/STEENKOOLVERWERK. IND.; BEWERKING SPLIJT-/KWEEKSTOFFEN											
231	191		Cokesfabrieken	1000	700	1000 C Z	100 R	1000	5.3	2 G	3	B	L	
2320.1	19201		Aardolieraffinaderijen	1500	100	1500 C Z	1500 R	1500	6	3 G	3	B	L	
2320.2	19202	A	Smeeroliën- en vettenfabrieken	50	0	100	30 R	100	3.2	2 G	2	B	L	
2320.2	19202	B	Recyclingbedrijven voor afgewerkte olie	300	0	100	50 R	300	4.2	2 G	2	B	L	
2320.2	19202	C	Aardolieproduktenfabrieken n.e.g.	300	0	200	50 R	300 D	4.2	2 G	2	B	L	
233	201, 212, 244		Splijt- en kweekstoffenbewerkingsbedrijven	10	10	100	1500	1500 D	6	1 G	2	B		
24	20	-												
24	20	-	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUKTEN											
2411	2011	0	Vervaardiging van industriële gassen:											
2411	2011	1	- luchtscheidingsinstallatie v.c. >= 10 t/d lucht	10	0	700 C Z	100 R	700	5.2	3 G	3			
2411	2011	2	- overige gassenfabrieken, niet explosief	100	0	500 C	100 R	500	5.1	3 G	3		L	
2411	2011	3	- overige gassenfabrieken, explosief	100	0	500 C	300 R	500	5.1	3 G	3		L	
2412	2012		Kleur- en verfstoffenfabrieken	200	0	200 C	200 R	200 D	4.1	3 G	3	B	L	
2413	2012	0	Anorg. chemische grondstoffenfabrieken:											
2413	2012	1	- niet vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	100	30	300 C	300 R	300 D	4.2	2 G	3	B	L	
2413	2012	2	- vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	300	50	500 C	700 R	700 D	5.2	3 G	3	B	L	
2414.1	20141	A0	Organ. chemische grondstoffenfabrieken:											
2414.1	20141	A1	- niet vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	300	10	200 C	300 R	300 D	4.2	2 G	3	B	L	
2414.1	20141	A2	- vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	1000	30	500 C	700 R	1000 D	5.3	2 G	2	B	L	
2414.1	20141	B0	Methanolfabrieken:											
2414.1	20141	B1	- p.c. < 100.000 t/j	100	0	200 C	100 R	200	4.1	2 G	2	B		
2414.1	20141	B2	- p.c. >= 100.000 t/j	200	0	300 C Z	200 R	300	4.2	3 G	3	B		
2414.2	20149	0	Vetzuren en alkanolenfabrieken (niet synth.):											
2414.2	20149	1	- p.c. < 50.000 t/j	300	0	200 C	100 R	300	4.2	2 G	2	B	L	
2414.2	20149	2	- p.c. >= 50.000 t/j	500	0	300 C Z	200 R	500	5.1	3 G	3	B	L	
2415	2015		Kunstmeststoffenfabrieken	500	300	500 C	500 R	500	5.1	3 G	3	B	L	
2416	2016		Kunstharsenfabrieken e.d.	700	30	300 C	500 R	700	5.2	3 G	3	B	L	
242	202	0	Landbouwchemicaliënfabrieken:											
242	202	1	- fabricage	300	50	100 C	1000 R	1000	5.3	3 G	3	B	L	
242	202	2	- formulering en afvullen	100	10	30 C	500 R	500 D	5.1	2 G	2	B		
243	203		Verf, lak en vernisfabrieken	300	30	200 C	300 R	300 D	4.2	3 G	2	B	L	
2441	2110	0	Farmaceutische grondstoffenfabrieken:											
2441	2110	1	- p.c. < 1.000 t/j	200	10	200 C	300 R	300	4.2	1 G	2	B	L	
2441	2110	2	- p.c. >= 1.000 t/j	300	10	300 C	500 R	500	5.1	2 G	2	B	L	

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
2442	2120	0	Farmaceutische produktenfabrieken:											
2442	2120	1	- formulering en afvullen geneesmiddelen	50	10	50	50 R	50	3.1	2 G	1	B	L	
2442	2120	2	- verbandmiddelenfabrieken	10	10	30	10	30	2	2 G	1			
2451	2041		Zeep-, was- en reinigingsmiddelenfabrieken	300	100	200 C	100 R	300	4.2	3 G	2	B		
2452	2042		Parfumerie- en cosmeticafabrieken	300	30	50 C	50 R	300	4.2	2 G	2			
2461	2051		Kruit-, vuurwerk-, en springstoffenfabrieken	30	10	50	1000 V	1000	5.3	1 G	2	B		
2462	2052	0	Lijm- en plakmiddelenfabrieken:											
2462	2052	1	- zonder dierlijke grondstoffen	100	10	100	50	100	3.2	3 G	2	B	L	
2462	2052	2	- met dierlijke grondstoffen	500	30	100	50	500	5.1	3 G	2	B		
2464	205902		Fotochemische produktenfabrieken	50	10	100	50 R	100	3.2	3 G	2	B	L	
2466	205903	A	Chemische kantoorbenodigdhedenfabrieken	50	10	50	50 R	50	3.1	3 G	2	B		
2466	205903	B	Overige chemische produktenfabrieken n.e.g.	200	30	100 C	200 R	200 D	4.1	2 G	2	B	L	
247	2060		Kunstmatige synthetische garen- en vezelfabrieken	300	30	300 C	200 R	300	4.2	3 G	3	B	L	
25	22	-												
25	22	-	VERVAARDIGING VAN PRODUKTEN VAN RUBBER EN KUNSTSTOF											
2511	221101		Rubberbandenfabrieken	300	50	300 C	100 R	300	4.2	2 G	2	B		
2512	221102	0	Loopvlakvernieuwingsbedrijven:											
2512	221102	1	- vloeropp. < 100 m2	50	10	30	30	50	3.1	1 G	1			
2512	221102	2	- vloeropp. >= 100 m2	200	50	100	50 R	200	4.1	2 G	2	B		
2513	2219		Rubber-artikelenfabrieken	100	10	50	50 R	100 D	3.2	1 G	2			
252	222	0	Kunststofverwerkende bedrijven:											
252	222	1	- zonder fenolharsen	200	50	100	100 R	200	4.1	2 G	2			
252	222	2	- met fenolharsen	300	50	100	200 R	300	4.2	2 G	2	B	L	
252	222	3	- productie van verpakkingsmateriaal en assemblage van kunststofbouwmaterialen	50	30	50	30	50	3.1	2 G	1			
26	23	-												
26	23	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN											
261	231	0	Glasfabrieken:											
261	231	1	- glas en glasprodukten, p.c. < 5.000 t/j	30	30	100	30	100	3.2	1 G	1		L	
261	231	2	- glas en glasprodukten, p.c. >= 5.000 t/j	30	100	300 C Z	50 R	300	4.2	2 G	2		L	
261	231	3	- glaswol en glasvezels, p.c.< 5.000 t/j	300	100	100	30	300	4.2	1 G	1		L	
261	231	4	- glaswol en glasvezels, p.c. >= 5.000 t/j	500	200	300 C Z	50 R	500	5.1	2 G	2		L	
2615	231		Glasbewerkingsbedrijven	10	30	50	10	50	3.1	1 G	1			
262, 263	232, 234	0	Aardewerkfabrieken:											
262, 263	232, 234	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	10	10	30	10	30	2	1 G	1		L	
262, 263	232, 234	2	- vermogen elektrische ovens totaal >= 40 kW	30	50	100	30	100	3.2	2 G	2		L	
264	233	A	Baksteen en baksteenelementenfabrieken	30	200	200	30	200	4.1	2 G	2		L	
264	233	B	Dakpannenfabrieken	50	200	200	100 R	200	4.1	2 G	2			
2651	2351	0	Cementfabrieken:											
2651	2351	1	- p.c. < 100.000 t/j	10	300	500 C	30 R	500	5.1	2 G	2			
2651	2351	2	- p.c. >= 100.000 t/j	30	500	1000 C Z	50 R	1000	5.3	3 G	3	B		
2652	235201	0	Kalkfabrieken:											

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
2652	235201	1	- p.c. < 100.000 t/j	30	200	200	30 R	200	4.1	2 G	2			
2652	235201	2	- p.c. >= 100.000 t/j	50	500	300 Z	50 R	500	5.1	3 G	3			
2653	235202	0	Gipsfabrieken:											
2653	235202	1	- p.c. < 100.000 t/j	30	200	200	30 R	200	4.1	2 G	2			
2653	235202	2	- p.c. >= 100.000 t/j	50	500	300 Z	50 R	500	5.1	3 G	3	B		
2661.1	23611	0	Betonwarenfabrieken:											
2661.1	23611	1	- zonder persen, triltafels en bekistingtrille	10	100	200	30	200	4.1	2 G	2	B		
2661.1	23611	2	- met persen, triltafels of bekistingtrillers, p.c. < 100 t/d	10	100	300	30	300	4.2	2 G	2	B		
2661.1	23611	3	- met persen, triltafels of bekistingtrillers, p.c. >= 100 t/d	30	200	700 Z	30	700	5.2	3 G	3	B		
2661.2	23612	0	Kalkzandsteenfabrieken:											
2661.2	23612	1	- p.c. < 100.000 t/j	10	50	100	30	100	3.2	2 G	2			
2661.2	23612	2	- p.c. >= 100.000 t/j	30	200	300 Z	30	300	4.2	3 G	3			
2662	2362		Mineraalgebonden bouwplatenfabrieken	50	50	100	30	100	3.2	2 G	2			
2663, 2664	2363, 2364	0	Betonmortelcentrales:											
2663, 2664	2363, 2364	1	- p.c. < 100 t/u	10	50	100	10	100	3.2	3 G	2			
2663, 2664	2363, 2364	2	- p.c. >= 100 t/u	30	200	300 Z	10	300	4.2	3 G	3			
2665, 2666	2365, 2369	0	Vervaardiging van produkten van beton, (vezel)cement en gips:											
2665, 2666	2365, 2369	1	- p.c. < 100 t/d	10	50	100	50 R	100	3.2	2 G	2			
2665, 2666	2365, 2369	2	- p.c. >= 100 t/d	30	200	300 Z	200 R	300	4.2	3 G	2	B		
267	237	0	Natuursteenbewerkingsbedrijven:											
267	237	1	- zonder breken, zeven en drogen: p.o. > 2.000 m²	10	30	100	0	100 D	3.2	1 G	2			
267	237	2	- zonder breken, zeven en drogen: p.o. <= 2.000 m²	10	30	50	0	50	3.1	1 G	1			
267	237	3	- met breken, zeven of drogen, v.c. < 100.000 t/j	10	100	300	10	300	4.2	1 G	2			
267	237	4	- met breken, zeven of drogen, v.c. >= 100.000 t/j	30	200	700 Z	10	700	5.2	2 G	3			
2681	2391		Slijp- en polijstmiddelen fabrieken	10	30	50	10	50 D	3.1	1 G	2			
2682	2399	A0	Bitumineuze materialenfabrieken:											
2682	2399	A1	- p.c. < 100 t/u	300	100	100	30	300	4.2	3 G	2	B	L	
2682	2399	A2	- p.c. >= 100 t/u	500	200	200 Z	50	500	5.1	3 G	3	B	L	
2682	2399	B0	Isolatiematerialenfabrieken (excl. glaswol):											
2682	2399	B1	- steenwol, p.c. >= 5.000 t/j	100	200	300 C Z	30	300	4.2	2 G	2			
2682	2399	B2	- overige isolatiematerialen	200	100	100 C	50	200	4.1	2 G	2			
2682	2399	C	Minerale produktenfabrieken n.e.g.	50	50	100	50	100 D	3.2	2 G	2			
2682	2399	D0	Asfaltcentrales: p.c.< 100 ton/uur	100	50	200	30	200	4.1	3 G	2	B	L	
2682	2399	D1	- asfaltcentrales, p.c. >= 100 ton/uur	200	100	300 Z	50	300	4.2	3 G	2	B	L	
27	24	-												
27	24	-	VERVAARDIGING VAN METALEN											
271	241	0	Ruwijzer- en staalfabrieken:											
271	241	1	- p.c. < 1.000 t/j	700	500	700	200 R	700	5.2	2 G	2	B		
271	241	2	- p.c. >= 1.000 t/j	1500	1000	1500 C Z	300 R	1500	6	3 G	3	B	L	
272	245	0	IJzeren- en stalenbuizenfabrieken:											
272	245	1	- p.o. < 2.000 m2	30	30	500	30	500	5.1	2 G	2	B		
272	245	2	- p.o. >= 2.000 m2	50	100	1000 Z	50 R	1000	5.3	3 G	2	B		

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
273	243	0	Draadtrekkerijen, koudbandwalserijen en profielzetterijen:											
273	243	1	- p.o. < 2.000 m2	30	30	300	30	300	4.2	2 G	2			
273	243	2	- p.o. >= 2.000 m2	50	50	700 Z	50 R	700	5.2	3 G	3	B		
274	244	A0	Non-ferro-metaalfabrieken:											
274	244	A1	- p.c. < 1.000 t/j	100	100	300	30 R	300	4.2	1 G	2	B		
274	244	A2	- p.c. >= 1.000 t/j	200	300	700 Z	50 R	700	5.2	2 G	3	B		
274	244	B0	Non-ferro-metaalwalserijen, -trekkerijen e.d.:											
274	244	B1	- p.o. < 2.000 m2	50	50	500	50 R	500	5.1	2 G	2	B		
274	244	B2	- p.o. >= 2.000 m2	200	100	1000 Z	100 R	1000	5.3	3 G	3	B		
2751, 2752	2451, 2452	0	IJzer- en staalgieterijen/ -smelterijen:											
2751, 2752	2451, 2452	1	- p.c. < 4.000 t/j	100	50	300 C	30 R	300	4.2	1 G	2	B		
2751, 2752	2451, 2452	2	- p.c. >= 4.000 t/j	200	100	500 C Z	50 R	500	5.1	2 G	3	B	L	
2753, 2754	2453, 2454	0	Non-ferro-metaalgieterijen/ -smelterijen:											
2753, 2754	2453, 2454	1	- p.c. < 4.000 t/j	100	50	300 C	30 R	300	4.2	1 G	2	B		
2753, 2754	2453, 2454	2	- p.c. >= 4.000 t/j	200	100	500 C Z	50 R	500	5.1	2 G	3	B	L	
28	25	-												
28	25, 31	-	VERVAARD. EN REPARATIE VAN PRODUKTEN VAN METAAL (EXCL. MACH./TRANSPORTMIDD.)											
281	251, 331	0	Constructiewerkplaatsen											
281	251, 331	1	- gesloten gebouw	30	30	100	30	100	3.2	2 G	2	B		
281	251, 331	1a	- gesloten gebouw, p.o. < 200 m2	30	30	50	10	50	3.1	1 G	1			
281	251, 331	2	- in open lucht, p.o. < 2.000 m2	30	50	200	30	200	4.1	2 G	2	B		
281	251, 331	3	- in open lucht, p.o. >= 2.000 m2	50	200	300 Z	30	300	4.2	3 G	3	B		
2821	2529, 3311	0	Tank- en reservoirbouwbedrijven:											
2821	2529, 3311	1	- p.o. < 2.000 m2	30	50	300	30 R	300	4.2	2 G	2	B		
2821	2529, 3311	2	- p.o. >= 2.000 m2	50	100	500 Z	50 R	500	5.1	3 G	3	B		
2822, 2830	2521, 2530, 3311		Vervaardiging van verwarmingsketels, radiatoren en stoomketels	30	30	200	30	200	4.1	2 G	2	B		
284	255, 331	A	Stamp-, pers-, dieptrek- en forceerbedrijven	10	30	200	30	200	4.1	1 G	2	B		
284	255, 331	B	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d.	50	30	100	30	100 D	3.2	2 G	2	B		
284	255, 331	B1	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d., p.o. < 200 m2	30	30	50	10	50 D	3.1	1 G	2	B		
2851	2561, 3311	0	Metaaloppervlaktebehandelingsbedrijven:											
2851	2561, 3311	1	- algemeen	50	50	100	50	100	3.2	2 G	2	B	L	
2851	2561, 3311	10	- stralen	30	200	200	30	200 D	4.1	2 G	2	B	L	
2851	2561, 3311	11	- metaalharden	30	50	100	50	100 D	3.2	1 G	2	B		
2851	2561, 3311	12	- lakspuiten en moffelen	100	30	100	50 R	100 D	3.2	2 G	2	B	L	
2851	2561, 3311	2	- scoperen (opspuiten van zink)	50	50	100	30 R	100 D	3.2	2 G	2	B	L	
2851	2561, 3311	3	- thermisch verzinken	100	50	100	50	100	3.2	2 G	2	B	L	
2851	2561, 3311	4	- thermisch vertinnen	100	50	100	50	100	3.2	2 G	2	B	L	
2851	2561, 3311	5	- mechanische oppervlaktebehandeling (slijpen, polijsten)	30	50	100	30	100	3.2	2 G	2	B		
2851	2561, 3311	6	- anodiseren, eloxeren	50	10	100	30	100	3.2	2 G	2	B		
2851	2561, 3311	7	- chemische oppervlaktebehandeling	50	10	100	30	100	3.2	2 G	2	B		
2851	2561, 3311	8	- emailleren	100	50	100	50 R	100	3.2	1 G	1	B	L	

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
2851	2561, 3311	9	- galvaniseren (vernikkelen, verchromen, verzinken, verkoperen ed)	30	30	100	50	100	3.2	2 G	2	B		
2852	2562, 3311	1	Overige metaalbewerkende industrie	10	30	100	30	100 D	3.2	1 G	2	B		
2852	2562, 3311	2	Overige metaalbewerkende industrie, inpandig, p.o. <200m2	10	30	50	10	50 D	3.1	1 G	2	B		
287	259, 331	A0	Grofsmederijen, anker- en kettingfabrieken:											
287	259, 331	A1	- p.o. < 2.000 m2	30	50	200	30	200	4.1	2 G	2	B		
287	259, 331	A2	- p.o. >= 2.000 m2	50	100	500 Z	30	500	5.1	3 G	3	B		
287	259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.	30	30	100	30	100	3.2	2 G	2	B		
287	259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.; inpandig, p.o. <200 m2	30	30	50	10	50	3.1	1 G	2	B		
29	27, 28, 33	-												
29	27, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN MACHINES EN APPARATEN											
29	27, 28, 33	0	Machine- en apparatenfabrieken incl. reparatie:											
29	27, 28, 33	1	- p.o. < 2.000 m2	30	30	100	30	100 D	3.2	2 G	1	B		
29	27, 28, 33	2	- p.o. >= 2.000 m2	50	30	200	30	200 D	4.1	3 G	2	B		
29	28, 33	3	- met proefdraaien verbrandingsmotoren >= 1 MW	50	30	300 Z	30	300 D	4.2	3 G	2	B		
30	26, 28, 33	-												
30	26, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS											
30	26, 28, 33	A	Kantoormachines- en computerfabrieken incl. reparatie	30	10	30	10	30	2	1 G	1			
31	26, 27, 33	-												
31	26, 27, 33	-	VERVAARDIGING VAN OVER. ELEKTR. MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDH.											
311	271, 331		Elektromotoren- en generatorenfabrieken incl. reparatie	200	30	30	50	200	4.1	1 G	2	B	L	
312	271, 273		Schakel- en installatiemateriaalfabrieken	200	10	30	50	200	4.1	1 G	2	B	L	
313	273		Elektrische draad- en kabelfabrieken	100	10	200	100 R	200 D	4.1	2 G	2		L	
314	272		Accumulatoren- en batterijenfabrieken	100	30	100	50	100	3.2	2 G	2	B	L	
315	274		Lampenfabrieken	200	30	30	300 R	300	4.2	2 G	2	B	L	
316	293		Elektrotechnische industrie n.e.g.	30	10	30	10	30	2	1 G	1			
3162	2790		Koolelektrodenfabrieken	1500	300	1000 C Z	200 R	1500	6	2 G	3	B	L	
32	26, 33	-												
32	26, 33	-	VERVAARDIGING VAN AUDIO-, VIDEO-, TELECOM-APPARATEN EN -BENODIGDH.											
321 t/m 323	261, 263, 264, 331		Vervaardiging van audio-, video- en telecom-apparatuur e.d. incl. reparatie	30	0	50	30	50 D	3.1	2 G	1	B		
3210	2612		Fabrieken voor gedrukte bedrading	50	10	50	30	50	3.1	1 G	2	B		
33	26, 32, 33	-												
33	26, 32, 33	-	VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN											
33	26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten e.d. incl. reparatie	30	0	30	0	30	2	1 G	1			
34	29	-												
34	29		VERVAARDIGING VAN AUTO'S, AANHANGWAGENS EN OPLEGGERS											
341	291	0	Autofabrieken en assemblagebedrijven											
341	291	1	- p.o. < 10.000 m2	100	10	200 C	30 R	200 D	4.1	3 G	2	B		
341	291	2	- p.o. >= 10.000 m2	200	30	300 Z	50 R	300	4.2	3 G	2	B	L	
3420.1	29201		Carrosseriefabrieken	100	10	200	30 R	200	4.1	2 G	2	B		
3420.2	29202		Aanhangwagen- en opleggerfabrieken	30	10	200	30	200	4.1	2 G	2	B		
343	293		Auto-onderdelenfabrieken	30	10	100	30 R	100	3.2	2 G	2			
35	30	-												

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
35	30	-	VERVAARDIGING VAN TRANSPORTMIDDELEN (EXCL. AUTO'S, AANHANGWAGENS)											
351	301, 3315	0	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven:											
351	301, 3315	1	- houten schepen	30	30	50	10	50	3.1	2 G	1	B		
351	301, 3315	2	- kunststof schepen	100	50	100	50 R	100	3.2	2 G	1	B		
351	301, 3315	3	- metalen schepen < 25 m	50	100	200	30	200	4.1	2 G	2	B		
351	301, 3315	4	- metalen schepen >= 25m en/of proefdraaien motoren >= 1 MW	100	100	500 C Z	50	500	5.1	2 G	3	B		
3511	3831		Scheepssloperijen	100	200	700	100 R	700	5.2	2 G	3	B		
352	302, 317	0	Wagonbouw- en spoorwegwerkplaatsen:											
352	302, 317	1	- algemeen	50	30	100	30	100	3.2	2 G	2	B		
352	302, 317	2	- met proefdraaien van verbrandingsmotoren >= 1 MW	50	30	300 Z	30 R	300	4.2	2 G	2	B		
353	303, 3316	0	Vliegtuigbouw en -reparatiebedrijven:											
353	303, 3316	1	- zonder proefdraaien motoren	50	30	200	30	200	4.1	2 G	2	B		
353	303, 3316	2	- met proefdraaien motoren	100	30	1000 Z	100 R	1000	5.3	2 G	2	B		
354	309		Rijwiel- en motorrijwielfabrieken	30	10	100	30 R	100	3.2	2 G	2	B		
355	3099		Transportmiddelenindustrie n.e.g.	30	30	100	30	100 D	3.2	2 G	2	B		
36	31	-												
36	31	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.											
361	310	1	Meubelfabrieken	50	50	100	30	100 D	3.2	2 G	2	B		
361	9524	2	Meubelstoffeerderijen b.o. < 200 m2	0	10	10	0	10	1	1 P	1			
362	321		Fabricage van munten, sieraden e.d.	30	10	10	10	30	2	1 G	1	B		
363	322		Muziekinstrumentenfabrieken	30	10	30	10	30	2	2 G	2			
364	323		Sportartikelenfabrieken	30	10	50	30	50	3.1	2 G	2			
365	324		Speelgoedartikelenfabrieken	30	10	50	30	50	3.1	2 G	2			
3663.1	32991		Sociale werkvoorziening	0	30	30	0	30	2	1 P	1			
3663.2	32999		Vervaardiging van overige goederen n.e.g.	30	10	50	30	50 D	3.1	2 G	2			
37	38	-												
37	38	-	VOORBEREIDING TOT RECYCLING											
371	383201		Metaal- en autoschredders	30	100	500 Z	30	500	5.1	2 G	3	B		
372	383202	A0	Puinbrekerijen en -malerijen:											
372	383202	A1	- v.c. < 100.000 t/j	30	100	300	10	300	4.2	2 G	2			
372	383202	A2	- v.c. >= 100.000 t/j	30	200	700	10	700	5.2	3 G	3			
372	383202	B	Rubberregeneratiebedrijven	300	50	100	50 R	300	4.2	2 G	2			
372	383202	C	Afvalscheidingsinstallaties	200	200	300 C	50	300	4.2	3 G	2	B		
40	35	-												
40	35	-	PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER											
40	35	A0	Elektriciteitsproduktiebedrijven (electrisch vermogen >= 50 MWe)											
40	35	A1	- kolengestookt (incl. meestook biomassa), thermisch vermogen > 75 MWth	100	700	700 C Z	200	700	5.2	2 G	3	B	L	
40	35	A2	- oliegestookt, thermisch vermogen > 75 MWth	100	100	500 C Z	100	500	5.1	2 G	3	B	L	
40	35	A3	- gasgestookt (incl. bijstook biomassa), thermisch vermogen > 75 MWth,in	100	100	500 C Z	100 R	500	5.1	1 G	3			
40	35	A4	- kerncentrales met koeltorens	10	10	500 C	1500	1500 D	6	1 P	3			
40	35	A5	- warmte-kracht-installaties (gas), thermisch vermogen > 75 MWth	30	30	500 C Z	100 R	500	5.1	1 G	2			

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
40	35	B0	bio-energieinstallaties electrisch vermogen < 50 MWe:											
40	35	B1	- covergisting, verbranding en vergassing van mest, slib, GFT en reststromen voedingsindustrie	100	50	100	30 R	100	3.2	2 G	1		L	
40	35	B2	- vergisting, verbranding en vergassing van overige biomassa	50	50	100	30 R	100	3.2	2 G	1		L	
40	35	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:											
40	35	C1	- < 10 MVA	0	0	30 C	10	30	2	1 P	1	B		
40	35	C2	- 10 - 100 MVA	0	0	50 C	30	50	3.1	1 P	1	B		
40	35	C3	- 100 - 200 MVA	0	0	100 C	50	100	3.2	1 P	2	B		
40	35	C4	- 200 - 1000 MVA	0	0	300 C Z	50	300	4.2	1 P	2	B		
40	35	C5	- >= 1000 MVA	0	0	500 C Z	50	500	5.1	1 P	2	B		
40	35	D0	Gasdistributiebedrijven:											
40	35	D1	- gascompressorstations vermogen < 100 MW	0	0	300 C	100	300	4.2	1 P	1			
40	35	D2	- gascompressorstations vermogen >= 100 MW	0	0	500 C	200 R	500	5.1	1 P	2			
40	35	D3	- gas: reduceer-, compressor-, meet- en regelinst. Cat. A	0	0	10 C	10	10	1	1 P	1			
40	35	D4	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C	0	0	30 C	10	30	2	1 P	1			
40	35	D5	- gasontvang- en -verdeelstations, cat. D	0	0	50 C	50 R	50	3.1	1 P	1			
40	35	E0	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:											
40	35	E1	- stadsverwarming	30	10	100 C	50	100	3.2	1 P	2			
40	35	E2	- blokverwarming	10	0	30 C	10	30	2	1 P	1			
40	35	F0	windmolens:											
40	35	F1	- wiekdiameter 20 m	0	0	100 C	30	100	3.2	1 P	2			
40	35	F2	- wiekdiameter 30 m	0	0	200 C	50	200	4.1	1 P	2			
40	35	F3	- wiekdiameter 50 m	0	0	300 C	50	300	4.2	1 P	3			
41	36	-												
41	36	-	WINNING EN DITRIBUTIE VAN WATER											
41	36	A0	Waterwinning-/ bereiding- bedrijven:											
41	36	A1	- met chloorgas	50	0	50 C	1000 R	1000 D	5.3	1 G	2		L	
41	36	A2	- bereiding met chloorbleekloog e.d. en/of straling	10	0	50 C	30	50	3.1	1 G	2			
41	36	B0	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:											
41	36	B1	- < 1 MW	0	0	30 C	10	30	2	1 P	1			
41	36	B2	- 1 - 15 MW	0	0	100 C	10	100	3.2	1 P	1			
41	36	B3	- >= 15 MW	0	0	300 C	10	300	4.2	1 P	2			
45	41, 42, 43	-												
45	41, 42, 43	-	BOUWNIJVERHEID											
45	41, 42, 43	0	Bouwbedrijven algemeen: b.o. > 2.000 m²	10	30	100	10	100	3.2	2 G	2	B		
45	41, 42, 43	1	- bouwbedrijven algemeen: b.o. <= 2.000 m²	10	30	50	10	50	3.1	2 G	1	B		
45	41, 42, 43	2	Aannemersbedrijven met werkplaats: b.o. > 1000 m²	10	30	50	10	50	3.1	2 G	1	B		
45	41, 42, 43	3	- aannemersbedrijven met werkplaats: b.o.< 1000 m²	0	10	30	10	30	2	1 G	1	B		
50	45, 47	-												
50	45, 47	-	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS											
501, 502, 504	451, 452, 454		Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	10	0	30	10	30	2	2 P	1	B		
501	451		Handel in vrachtauto's (incl. import en reparatie)	10	10	100	10	100	3.2	2 G	1			

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
5020.4	45204	A	Autoplaatwerkerijen	10	30	100	10	100	3.2	1 G	1			
5020.4	45204	B	Autobeklederijen	0	0	10	10	10	1	1 G	1			
5020.4	45204	C	Autospuitinrichtingen	50	30	30	30 R	50	3.1	1 G	1	B	L	
5020.5	45205		Autowasserijen	10	0	30	0	30	2	3 P	1			
503, 504	453		Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	0	0	30	10	30	2	1 P	1			
505	473	0	Benzineservisestations:											
505	473	1	- met LPG > 1000 m3/jr	30	0	30	200 R	200	4.1	3 P	1	B		
505	473	2	- met LPG < 1000 m3/jr	30	0	30	50 R	50	3.1	3 P	1	B		
505	473	3	- zonder LPG	30	0	30	10	30	2	3 P	1	B		
51	46	-												
51	46	-	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING											
511	461		Handelsbemiddeling (kantoren)	0	0	10	0	10	1	1 P	1			
5121	4621	0	Grth in akkerbouwprodukten en veevoeders	30	30	50	30 R	50	3.1	2 G	2			
5121	4621	1	Grth in akkerbouwprodukten en veevoeders met een verwerkingscapaciteit van 500 ton/uur of meer	100	100	300 Z	50 R	300	4.2	2 G	2			
5122	4622		Grth in bloemen en planten	10	10	30	0	30	2	2 G	1			
5123	4623		Grth in levende dieren	50	10	100 C	0	100	3.2	2 G	1			
5124	4624		Grth in huiden, vellen en leder	50	0	30	0	50	3.1	2 G	1			
5125, 5131	46217, 4631		Grth in ruwe tabak, groenten, fruit en consumptie-aardappelen	30	10	30	50 R	50	3.1	2 G	1			
5132, 5133	4632, 4633		Grth in vlees, vleeswaren, zuivelprodukten, eieren, spijsoliën	10	0	30	50 R	50	3.1	2 G	1			
5134	4634		Grth in dranken	0	0	30	0	30	2	2 G	1			
5135	4635		Grth in tabaksprodukten	10	0	30	0	30	2	2 G	1			
5136	4636		Grth in suiker, chocolade en suikerwerk	10	10	30	0	30	2	2 G	1			
5137	4637		Grth in koffie, thee, cacao en specerijen	30	10	30	0	30	2	2 G	1			
5138, 5139	4638, 4639		Grth in overige voedings- en genotmiddelen	10	10	30	10	30	2	2 G	1			
514	464, 46733		Grth in overige consumentenartikelen	10	10	30	10	30	2	2 G	1			
5148.7	46499	0	Grth in vuurwerk en munitie:											
5148.7	46499	1	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton	10	0	30	10 V	30	2	2 G	1			
5148.7	46499	2	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag 10 tot 50 ton	10	0	30	50 V	50	3.1	2 G	1			
5148.7	46499	3	- professioneel vuurwerk, netto expl. massa per bewaarplaats < 750 kg (en > 25 kg theatervuurwerk)	10	0	30	500 V	500	5.1	2 G	1			
5148.7	46499	4	- professioneel vuurwerk, netto expl. massa per bewaarplaats 750 kg tot 6 ton	10	0	30	1000 V	1000	5.3	2 G	1			
5148.7	46499	5	- munitie	0	0	30	30	30	2	2 G	1			
5151.1	46711	0	Grth in vaste brandstoffen:											
5151.1	46711	1	- klein, lokaal verzorgingsgebied	10	50	50	30	50	3.1	2 P	2			
5151.1	46711	2	- kolenterminal, opslag opp. >= 2.000 m2	50	500	500 Z	100	500	5.1	3 G	3	B		
5151.2	46712	0	Grth in vloeibare en gasvormige brandstoffen:											
5151.2	46712	1	- vloeistoffen, o.c. < 100.000 m3	50	0	50	200 R	200 D	4.1	2 G	2	B	L	
5151.2	46712	2	- vloeistoffen, o.c. >= 100.000 m3	100	0	50	500 R	500 D	5.1	2 G	2	B	L	
5151.2	46712	3	- tot vloeistof verdichte gassen	50	0	50	300 R	300 D	4.2	2 G	2			
5151.3	46713		Grth minerale olieprodukten (excl. brandstoffen)	100	0	30	50	100	3.2	2 G	2	B		
5152.1	46721	0	Grth in metaalertsen:											

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
5152.1	46721	1	- opslag opp. < 2.000 m2	30	300	300	10	300	4.2	3 G	3	B		
5152.1	46721	2	- opslag opp. >= 2.000 m2	50	500	700 Z	10	700	5.2	3 G	3	B		
5152.2 /.3	46722, 46723		Grth in metalen en -halffabrikaten	0	10	100	10	100	3.2	2 G	2			
5153	4673	0	Grth in hout en bouwmaterialen:											
5153	4673	1	- algemeen: b.o. > 2000 m²	0	10	50	10	50	3.1	2 G	2			
5153	4673	2	- algemeen: b.o. <= 2000 m²	0	10	30	10	30	2	1 G	1			
5153.4	46735	4	zand en grind:											
5153.4	46735	5	- algemeen: b.o. > 200 m²	0	30	100	0	100	3.2	2 G	2			
5153.4	46735	6	- algemeen: b.o. <= 200 m²	0	10	30	0	30	2	1 G	1			
5154	4674	0	Grth in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur:											
5154	4674	1	- algemeen: b.o. > 2.000 m²	0	0	50	10	50	3.1	2 G	2			
5154	4674	2	- algemeen: b.o. < = 2.000 m²	0	0	30	0	30	2	1 G	1			
5155.1	46751		Grth in chemische produkten	50	10	30	100 R	100 D	3.2	2 G	2	B		
5155.2	46752		Grth in kunstmeststoffen	30	30	30	30 R	30	2	1 G	1			
5156	4676		Grth in overige intermediaire goederen	10	10	30	10	30	2	2 G	2			
5157	4677	0	Autosloperijen: b.o. > 1000 m²	10	30	100	30	100	3.2	2 G	2	B		
5157	4677	1	- autosloperijen: b.o. <= 1000 m²	10	10	50	10	50	3.1	2 G	2	B		
5157.2/3	4677	0	Overige groothandel in afval en schroot: b.o. > 1000 m²	10	30	100	10	100 D	3.2	2 G	2	B		
5157.2/3	4677	1	- overige groothandel in afval en schroot: b.o. <= 1000 m²	10	10	50	10	50	3.1	2 G	2	B		
518	466	0	Grth in machines en apparaten:											
518	466	1	- machines voor de bouwnijverheid	0	10	100	10	100	3.2	2 G	2			
518	466	2	- overige	0	10	50	0	50	3.1	2 G	1			
519	466, 469		Overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.	0	0	30	0	30	2	2 G	1			
52	47	-												
52	47	-	DETAILHANDEL EN REPARATIE T.B.V. PARTICULIEREN											
52	47	A	Detailhandel voor zover n.e.g.	0	0	10	0	10	1	1 P	1			
5211/2,5246/9	471		Supermarkten, warenhuizen	0	0	10	10	10	1	2 P	1			
5222, 5223	4722, 4723		Detailhandel vlees, wild, gevogelte, met roken, koken, bakken	10	0	10	10	10	1	1 P	1			
5224	4724		Detailhandel brood en banket met bakken voor eigen winkel	10	10	10 C	10	10	1	1 P	1			
5231, 5232	4773, 4774		Apotheken en drogisterijen	0	0	0	10	10	1	1 P	1			
5246/9	4752		Bouwmarkten, tuincentra, hypermarkten	0	0	30	10	30	2	3 P	1			
5249	4778		Detailhandel in vuurwerk tot 10 ton verpakt	0	0	10	10 V	10	1	1 P	1			
5261	4791		Postorderbedrijven	0	0	50	0	50	3.1	2 G	1			
527	952		Reparatie t.b.v. particulieren (excl. auto's en motorfietsen)	0	0	10	10	10	1	1 P	1			
55	55	-												
55	55	-	LOGIES-, MAALTIJDEN- EN DRANKENVERSTREKKING											
5511, 5512	5510		Hotels en pensions met keuken, conferentie-oorden en congrescentra	10	0	10	10	10	1	2 P	1			
552	553, 552		Kampeerterreinen, vakantiecentra, e.d. (met keuken)	30	0	50 C	30	50	3.1	2 P	1			
553	561		Restaurants, cafetaria's, snackbars, ijssalons met eigen ijsbereiding, viskramen e.d.	10	0	10 C	10	10	1	2 P	1			
554	563	1	Café's, bars	0	0	10 C	10	10	1	2 P	1			
554	563	2	Discotheken, muziekcafé's	0	0	30 C	10	30 D	2	2 P	1			
5551	5629		Kantines	10	0	10 C	10	10 D	1	1 P	1			

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
5552	562		Cateringbedrijven	10	0	30 C	10	30	2	1 G/P	1			
60	49	-												
60	49	-	VERVOER OVER LAND											
601	491, 492	0	Spoorwegen:											
601	491, 492	1	- stations	0	0	100 C	50 R	100 D	3.2	3 P	2			
601	491, 492	2	- rangeerterreinen, overslagstations (zonder rangeerheuvel)	30	30	300 C	300 R	300 D	4.2	3 G	2			
6021.1	493		Bus-, tram- en metrostations en -remises	0	10	100 C	0	100 D	3.2	2 P	2			
6022	493		Taxibedrijven	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1			
6023	493		Touringcarbedrijven	10	0	100 C	0	100	3.2	2 G	1			
6024	494	0	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks): b.o. > 1000 m²	0	0	100 C	30	100	3.2	3 G	1			
6024	494	1	- Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks) b.o. <= 1000 m²	0	0	50 C	30	50	3.1	2 G	1			
603	495		Pomp- en compressorstations van pijpleidingen	0	0	30 C	10	30 D	2	1 P	1	B		
61, 62	50, 51	-												
61, 62	50, 51	-	VERVOER OVER WATER / DOOR DE LUCHT											
61, 62	50, 51	A	Vervoersbedrijven (uitsluitend kantoren)	0	0	10	0	10	1	2 P	1			
63	52	-												
63	52	-	DIENSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER											
6311.1	52241	0	Laad-, los- en overslagbedrijven t.b.v. zeeschepen:											
6311.1	52241	1	- containers	0	10	500 C	100 R	500	5.1	3 G	3			
6311.1	52241	2	- stukgoederen	0	30	300 C	100 R	300 D	4.2	3 G	3	B		
6311.1	52241	3	- ertsen, mineralen e.d., opslagopp. >= 2.000 m2	50	700	1000 C Z	50	1000	5.3	3 G	3	B		
6311.1	52241	4	- granen of meelsoorten, v.c. >= 500 t/u	100	500	500 C Z	100 R	500	5.1	3 G	3			
6311.1	52241	5	- steenkool, opslagopp. >= 2.000 m2	50	700	700 C Z	100	700	5.2	3 G	3	B		
6311.1	52241	6	- olie, LPG, e.d.	300	0	100 C	1000 R	1000	5.3	2 G	3	B	L	
6311.1	52241	7	- tankercleaning	300	10	100 C	200 R	300	4.2	1 G	2	B		
6311.2	52242	0	Laad-, los- en overslagbedrijven t.b.v. binnenvaart:											
6311.2	52242	1	- containers	0	10	300	50 R	300	4.2	2 G	2			
6311.2	52242	10	- tankercleaning	300	10	100	200 R	300	4.2	1 G	2	B		
6311.2	52242	2	- stukgoederen	0	10	100	50 R	100 D	3.2	2 G	2	B		
6311.2	52242	3	- ertsen, mineralen, e.d., opslagopp. < 2.000 m²	30	200	300	30	300	4.2	2 G	2	B		
6311.2	52242	4	- ersten, mineralen, e.d., opslagopp. >= 2.000 m²	50	500	700 Z	50	700	5.2	3 G	3	B		
6311.2	52242	5	- granen of meelsoorten , v.c. < 500 t/u	50	300	200	50 R	300	4.2	2 G	2			
6311.2	52242	6	- granen of meelsoorten, v.c. >= 500 t/u	100	500	300 Z	100 R	500	5.1	3 G	3			
6311.2	52242	7	- steenkool, opslagopp. < 2.000 m2	50	300	300	50	300	4.2	2 G	2	B		
6311.2	52242	8	- steenkool, opslagopp. >= 2.000 m2	50	500	500 Z	100	500	5.1	3 G	3	B		
6311.2	52242	9	- olie, LPG, e.d.	100	0	50	700 R	700	5.2	2 G	3	B	L	
6312	52102, 52109	A	Distributiecentra, pak- en koelhuizen	30	10	50 C	50 R	50 D	3.1	2 G	2			
6312	52109	B	Opslaggebouwen (verhuur opslagruimte)	0	0	30 C	10	30	2	2 G	1			
6321	5221	1	Autoparkeerterreinen, parkeergarages	10	0	30 C	0	30	2	3 P	1		L	
6321	5221	2	Stalling van vrachtwagens (met koelinstallaties)	10	0	100 C	30	100	3.2	2 G	1			
6322, 6323	5222		Overige dienstverlening t.b.v. vervoer (kantoren)	0	0	10	0	10	1	2 P	1			
6323	5223	A	Luchthavens	200	50	1500 C	500 R	1500 D	6	3 P	3	B	L	

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
6323	5223	B	Helikopterlandplaatsen	0	50	500	50	500	5.1	1 P	2			
633	791		Reisorganisaties	0	0	10	0	10	1	1 P	1			
634	5229		Expediteurs, cargadoors (kantoren)	0	0	10	0	10 D	1	1 P	1			
64	64	-												
64	53	-	POST EN TELECOMMUNICATIE											
641	531, 532		Post- en koeriersdiensten	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1			
642	61	A	Telecommunicatiebedrijven	0	0	10 C	0	10	1	1 P	1			
642	61	B0	zendinstallaties:											
642	61	B1	- LG en MG, zendervermogen < 100 kW (bij groter vermogen: onderzoek!)	0	0	0 C	100	100	3.2	1 P	2			
642	61	B2	- FM en TV	0	0	0 C	10	10	1	1 P	2			
642	61	B3	- GSM en UMTS-steunzenders (indien bouwvergunningplichtig)	0	0	0 C	10	10	1	1 P	2			
65, 66, 67	64, 65, 66	-												
65, 66, 67	64, 65, 66	-	FINANCIELE INSTELLINGEN EN VERZEKERINGSWEZEN											
65, 66, 67	64, 65, 66	A	Banken, verzekeringsbedrijven, beurzen	0	0	10 C	0	10	1	1 P	1			
70	41, 68	-												
70	41, 68	-	VERHUUR VAN EN HANDEL IN ONROEREND GOED											
70	41, 68	A	Verhuur van en handel in onroerend goed	0	0	10	0	10	1	1 P	1			
71	77	-												
71	77	-	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN											
711	7711		Personenautoverhuurbedrijven	10	0	30	10	30	2	2 P	1			
712	7712, 7739		Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (excl. personenauto's)	10	0	50	10	50 D	3.1	2 G	1			
713	773		Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen	10	0	50	10	50 D	3.1	2 G	1	B		
714	772		Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.	10	10	30	10	30 D	2	2 G	2			
72	62	-												
72	62	-	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE											
72	62	A	Computerservice- en informatietechnologie-bureau's e.d.	0	0	10	0	10	1	1 P	1			
72	58, 63	B	Datacentra	0	0	30 C	0	30	2	1 P	1			
73	72	-												
73	72	-	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK											
731	721		Natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	30	10	30	30 R	30	2	1 P	1			
732	722		Maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek	0	0	10	0	10	1	1 P	1			
74	63, 69tm71, 73, 74, 77, 78, 80tm82	-												
74	63, 69tm71, 73, 74, 77, 78, 80tm82	-	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING											
74	63, 69tm71, 73, 74, 77, 78, 80tm82	A	Overige zakelijke dienstverlening: kantoren	0	0	10	0	10 D	1	2 P	1			
747	812		Reinigingsbedrijven voor gebouwen	50	10	30	30	50 D	3.1	1 P	1	B		
7481.3	74203		Foto- en filmontwikkelcentrales	10	0	30 C	10	30	2	2 G	1	B		
7484.3	82991		Veilingen voor landbouw- en visserijprodukten	50	30	200 C	50 R	200	4.1	3 G	2			
7484.4	82992		Veilingen voor huisraad, kunst e.d.	0	0	10	0	10	1	2 P	1			

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
75	84	-												
75	84	-	OPENBAAR BESTUUR, OVERHEIDSDIENSTEN, SOCIALE VERZEKERINGEN											
75	84	A	Openbaar bestuur (kantoren e.d.)	0	0	10	0	10	1	2 P	1			
7522	8422		Defensie-inrichtingen	30	30	200 C	100	200 D	4.1	3 G	1	B		
7525	8425		Brandweerkazernes	0	0	50 C	0	50	3.1	1 G	1			
80	85	-												
80	85	-	ONDERWIJS											
801, 802	852, 8531		Scholen voor basis- en algemeen voortgezet onderwijs	0	0	30	0	30	2	1 P	1			
803, 804	8532, 854, 855		Scholen voor beroeps-, hoger en overig onderwijs	10	0	30	10	30 D	2	2 P	1			
85	86	-												
85	86	-	GEZONDHEIDS- EN WELZIJNSZORG											
8511	8610		Ziekenhuizen	10	0	30 C	10	30	2	3 P	2			
8512, 8513	8621, 8622, 8623		Artsenpraktijken, klinieken en dagverblijven	0	0	10	0	10	1	2 P	1			
8514, 8515	8691, 8692		Consultatiebureaus	0	0	10	0	10	1	1 P	1			
853	871	1	Verpleeghuizen	10	0	30 C	0	30	2	1 P	1			
853	8891	2	Kinderopvang	0	0	30	0	30	2	2 P	1			
90	37, 38, 39	-												
90	37, 38, 39	-	MILIEUDIENSTVERLENING											
9001	3700	A0	RWZI's en gierverwerkingsinricht., met afdekking voorbezinktanks:											
9001	3700	A1	- < 100.000 i.e.	200	10	100 C	10	200	4.1	2 G	1			
9001	3700	A2	- 100.000 - 300.000 i.e.	300	10	200 C Z	10	300	4.2	2 G	1			
9001	3700	A3	- >= 300.000 i.e.	500	10	300 C Z	10	500	5.1	3 G	2			
9001	3700	B	rioolgemalen	30	0	10 C	0	30	2	1 P	1			
9002.1	381	A	Vuilophaal-, straatreinigingsbedrijven e.d.	50	30	50	10	50	3.1	2 G	1			
9002.1	381	B	Gemeentewerven (afval-inzameldepots)	30	30	50	30 R	50	3.1	2 G	1	B		
9002.1	381	C	Vuiloverslagstations	200	200	300	30	300	4.2	3 G	3	B		
9002.2	382	A0	Afvalverwerkingsbedrijven:											
9002.2	382	A1	- mestverwerking/korrelfabrieken	500	10	100 C	10	500	5.1	3 G	3			
9002.2	382	A2	- kabelbranderijen	100	50	30	10	100	3.2	1 G	1	B	L	
9002.2	382	A3	- verwerking radio-actief afval	0	10	200 C	1500	1500	6	1 G	1			
9002.2	382	A4	- pathogeen afvalverbranding (voor ziekenhuizen)	50	10	30	10	50	3.1	1 G	2		L	
9002.2	382	A5	- oplosmiddelterugwinning	100	0	10	30 R	100 D	3.2	1 G	2	B	L	
9002.2	382	A6	- afvalverbrandingsinrichtingen, thermisch vermogen > 75 MW	300	200	300 C Z	50	300 D	4.2	3 G	3	B	L	
9002.2	382	A7	- verwerking fotochemisch en galvano-afval	10	10	30	30 R	30	2	1 G	1	B	L	
9002.2	382	B	Vuilstortplaatsen	300	200	300	10	300	4.2	3 G	3	B		
9002.2	382	C0	Composteerbedrijven:											
9002.2	382	C1	- niet-belucht v.c. < 5.000 ton/jr	300	100	50	10	300	4.2	2 G	2	B		
9002.2	382	C2	- niet-belucht v.c. 5.000 tot 20.000 ton/jr	700	300	100	30	700	5.2	2 G	2	B		
9002.2	382	C3	- belucht v.c. < 20.000 ton/jr	100	100	100	10	100	3.2	2 G	2	B		
9002.2	382	C4	- belucht v.c. > 20.000 ton/jr	200	200	100	30	200	4.1	3 G	2	B		
9002.2	382	C5	- GFT in gesloten gebouw	200	50	100	100 R	200	4.1	3 G	1	B	L	
91	94	-												

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
91	94	-	DIVERSE ORGANISATIES											
9111	941, 942		Bedrijfs- en werknemersorganisaties (kantoren)	0	0	10	0	10	1	1 P	1			
9131	9491		Kerkgebouwen e.d.	0	0	30	0	30	2	2 P	1			
9133.1	94991	A	Buurt- en clubhuizen	0	0	30 C	0	30 D	2	2 P	1			
9133.1	94991	B	Hondendressuurterreinen	0	0	50	0	50	3.1	1 P	1			
92	59	-												
92	59	-	CULTUUR, SPORT EN RECREATIE											
921, 922	591, 592, 601, 602		Studio's (film, TV, radio, geluid)	0	0	30 C	10	30	2	2 G	1			
9213	5914		Bioscopen	0	0	30 C	0	30	2	3 P	1			
9232	9004		Theaters, schouwburgen, concertgebouwen, evenementenhallen	0	0	30 C	0	30	2	3 P	1			
9233	9321		Recreatiecentra, vaste kermis e.d.	30	10	300	10	300 D	4.2	3 P	3			
9234	8552		Muziek- en balletscholen	0	0	30	0	30	2	2 P	1			
9234.1	85521		Dansscholen	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1			
9251, 9252	9101, 9102		Bibliotheken, musea, ateliers, e.d.	0	0	10	0	10	1	2 P	1			
9253.1	91041		Dierentuinen	100	10	50 C	0	100	3.2	3 P	1			
9253.1	91041		Kinderboerderijen	30	10	30 C	0	30	2	1 P	1			
926	931	0	Zwembaden:											
926	931	1	- overdekt	10	0	50 C	10	50	3.1	3 P	1			
926	931	2	- niet overdekt	30	0	200	10	200	4.1	3 P	1			
926	931	A	Sporthallen	0	0	50 C	0	50	3.1	2 P	1			
926	931	B	Bowlingcentra	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1			
926	931	C	Overdekte kunstijsbanen	0	0	100 C	50 R	100	3.2	2 P	1			
926	931	D	Stadions en open-lucht-ijsbanen	0	0	300 C	50 R	300	4.2	3 P	2			
926	931	E	Maneges	50	30	30	0	50	3.1	2 P	1			
926	931	F	Tennisbanen (met verlichting)	0	0	50 C	0	50	3.1	2 P	2			
926	931	G	Veldsportcomplex (met verlichting)	0	0	50 C	0	50	3.1	2 P	2			
926	931	H	Golfbanen	0	0	10	0	10	1	2 P	1			
926	931	I	Kunstskibanen	0	0	30 C	50 R	50	3.1	2 P	2			
926	931	0	Schietinrichtingen:											
926	931	1	- binnenbanen: geweer- en pistoolbanen	0	0	200 C	10	200	4.1	2 P	1			
926	931	10	- buitenbanen met voorzieningen: pistoolbanen	10	0	1000	200	1000	5.3	1 P	1			
926	931	11	- buitenbanen met voorzieningen: boogbanen	0	0	30	30	30	2	1 P	1			
926	931	2	- binnenbanen: boogbanen	0	0	10 C	10	10	1	1 P	1			
926	931	3	- vrije buitenbanen: kleiduiven	0	0	200	300	300	4.2	2 P	1		L	
926	931	4	- vrije buitenbanen: schietbomen	0	0	500	1500	1500	6	1 P	1			
926	931	5	- vrije buitenbanen: geweerbanen	10	0	1500	1500	1500	6	2 P	1			
926	931	6	- vrije buitenbanen: pistoolbanen	10	0	1500	1500	1500	6	2 P	1			
926	931	7	- vrije buitenbanen: boogbanen	0	0	10	200	200	4.1	1 P	1			
926	931	8	- buitenbanen met voorzieningen: schietbomen	10	0	300	500	500	5.1	2 P	1			
926	931	9	- buitenbanen met voorzieningen: geweerbanen	10	0	1000	1500	1500	6	2 P	1			
926	931	A	Skelter- en kartbanen, in een hal	10	0	50	10	50	3.1	2 P	1			
926	931	B	Skelter- en kartbanen, open lucht, < 8 uur/week in gebruik	50	30	500	30	500	5.1	2 P	1	B		

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES				
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT	
926	931	C	Skelter- en kartbanen, open lucht, >=8 uur/week in gebruik	50	50	1000 Z	30	1000	5.3	2 P	1	B		
926	931	D	Autocircuits, motorcrossterreinen e.d., < 8 uur/week in gebruik	100	50	700	50	700	5.2	3 P	1	B		
926	931	E	Autocircuits, motorcrossterreinen e.d., >=8 uur/week in gebruik	100	100	1500 Z	50	1500	6	3 P	1	B		
926	931	F	Sportscholen, gymnastiekzalen	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1			
926	932	G	Jachthavens met diverse voorzieningen	10	10	50 C	30	50	3.1	3 P	1	B		
9271	9200		Casino's	10	0	30 C	0	30	2	3 P	1			
9272.1	92009		Amusementshallen	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1			
9272.4	93299		Modelvliegtuig-velden	10	0	300	100	300	4.2	1 P	1			
93	93	-												
93	96	-	OVERIGE DIENSTVERLENING											
9301.1	96011	A	Wasserijen en strijkinrichtingen	30	0	50 C	30	50	3.1	2 G	1			
9301.1	96011	B	Tapijtreinigingsbedrijven	30	0	50	30	50	3.1	2 G	1		L	
9301.2	96012		Chemische wasserijen en ververijen	30	0	30	30 R	30	2	2 G	1	B	L	
9301.3	96013	A	Wasverzendinrichtingen	0	0	30	0	30	2	1 G	1			
9301.3	96013	B	Wasserettes, wassalons	0	0	10	0	10	1	1 P	1			
9302	9602		Kappersbedrijven en schoonheidsinstituten	0	0	10	0	10	1	1 P	1			
9303	9603	0	Begrafenisondernemingen:											
9303	9603	1	- uitvaartcentra	0	0	10	0	10	1	2 P	1			
9303	96031	2	- begraafplaatsen	0	0	10	0	10	1	2 P	1			
9303	96032	3	- crematoria	100	10	30	10	100	3.2	2 P	2		L	
9304	9313, 9604		Fitnesscentra, badhuizen en sauna-baden	10	0	30 C	0	30	2	1 P	1			
9305	9609	A	Dierenasiels en -pensions	30	0	100 C	0	100	3.2	1 P	1			
9305	9609	B	Persoonlijke dienstverlening n.e.g.	0	0	10 C	0	10 D	1	1 P	1			

Bijlage 2 Staat van Horeca-activiteiten

Bijlage 2. Staat van Horeca-activiteiten

Categorie I "lichte horeca"
Bedrijven die in beginsel alleen overdag en 's avonds behoeven te zijn geopend (vooral verstrekking van etenswaren en maaltijden) en daardoor slechts beperkte hinder voor omwonenden veroorzaken. Binnen deze categorie worden de volgende subcategorieën onderscheiden:

1a. Aan de detailhandelsfunctie verwante horeca
- automatiek;
- broodjeszaak;
- cafetaria;
- croissanterie;
- koffiebar;
- lunchroom;
- ijssalon;
- snackbar;
- tearoom;
- traiteur.

1b. Overige lichte horeca
- bistro;
- restaurant (zonder bezorg- en/of afhaalservice);
- hotel.

1c. Bedrijven met een relatief grote verkeersaantrekkende werking
- bedrijven genoemd onder 1a en 1b met een bedrijfsoppervlak van meer dan 250 m²;
- restaurant met bezorg- en/of afhaalservice (o.a. pizza, chinees, McDrives).

Categorie 2 "middelzware horeca"
Bedrijven die normaal gesproken ook delen van de nacht geopend zijn en die daardoor aanzienlijke hinder voor omwonenden kunnen veroorzaken:
- bar;
- bierhuis;
- biljartcentrum;
- café;
- proeflokaal;
- shoarma/grillroom;
- zalenverhuur (zonder regulier gebruik ten behoeve van feesten en muziek-/dansevenementen).

Categorie 3 "zware horeca"
Bedrijven die voor een goed functioneren ook 's nachts geopend zijn en die tevens een groot aantal bezoekers aantrekken en daardoor grote hinder voor de omgeving met zich mee kunnen brengen:
- dancing;
- discotheek;
- nachtclub;
- partycentrum (regulier gebruik ten behoeve van feesten en muziek-/dansevenementen.

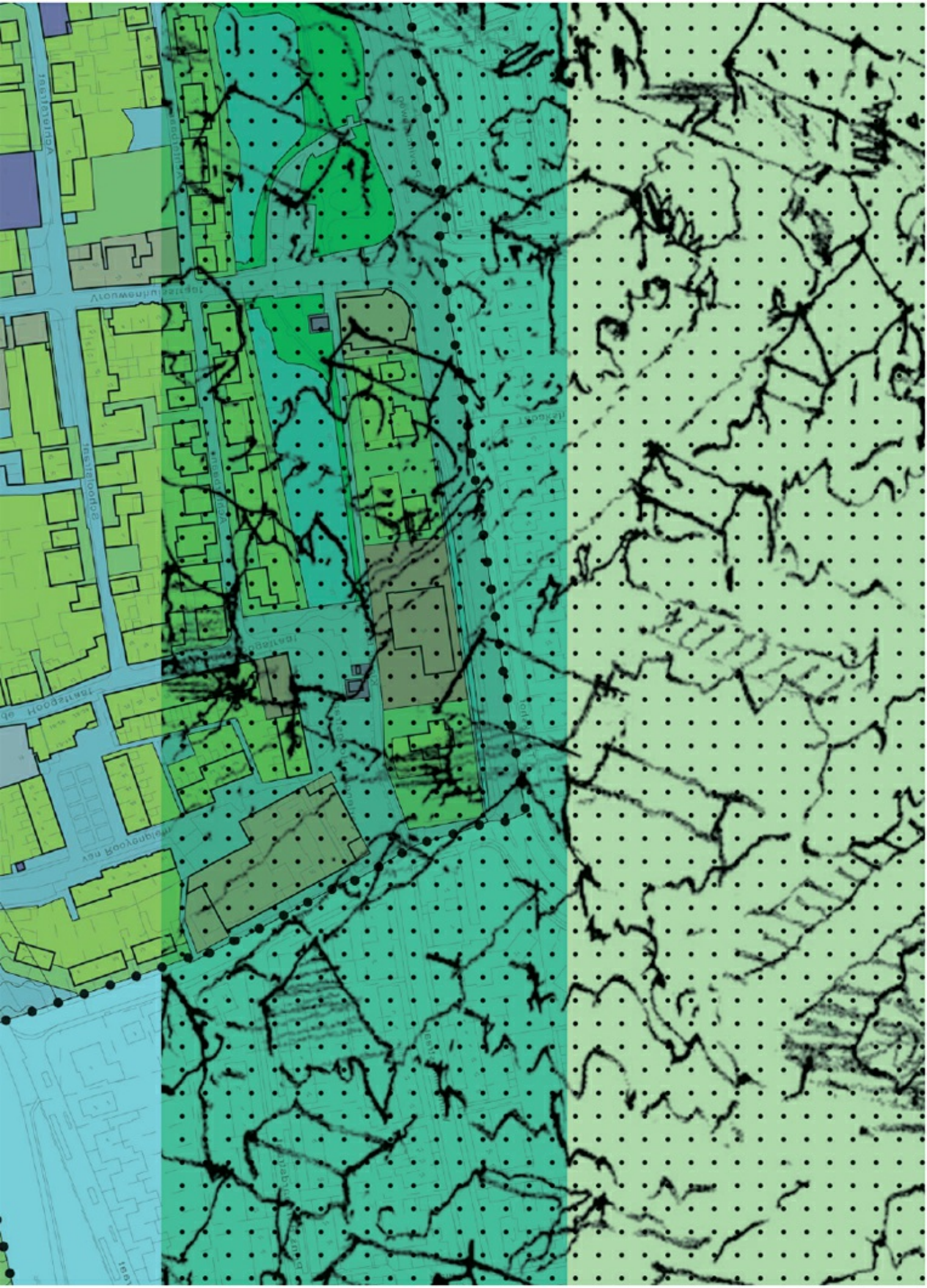

BESTEMMINGSPLAN SASSENHEIM-OOST

GEMEENTE TEYLINGEN
ontwerp
januari 2017

ruimte voor ideeën

ruimtelijke denkers

WISSING

Sassenheim-Oost

Inhoudsopgave

Toelichting **3**

Hoofdstuk 1 Inleiding **3**
1.1 Aanleiding 3
1.2 Ligging plangebied 3
1.3 Vigerende bestemmingsplannen 4
1.4 Planvorm 5
1.5 Planproces 5
1.6 Leeswijzer 6

Hoofdstuk 2 Gebiedsvisie **7**
2.1 Ontstaansgeschiedenis 7
2.2 Ruimtelijk-functionele structuur 8
2.3 Gebiedsvisie 11
2.4 Ontwikkellocaties 12
2.5 Conclusie 13

Hoofdstuk 3 Juridische Planbeschrijving **15**
3.1 Planvorm 15
3.2 Systematiek bestemmingen 15

Hoofdstuk 4 Beleidskader **25**
4.1 Rijksbeleid 25
4.2 Provinciaal beleid 26
4.3 Regionaal beleid 28
4.4 Gemeentelijk beleid 28

Hoofdstuk 5 Onderzoek **33**
5.1 Milieueffectrapportage 33
5.2 Bedrijven en milieuzonering 34
5.3 Externe veiligheid 37
5.4 Bodem 41
5.5 Archeologie 42
5.6 Cultuurhistorie 43
5.7 Geluid 44
5.8 Luchtkwaliteit 49
5.9 Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB) 51
5.10 Flora en fauna 56
5.11 Water 59

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid **61**
6.1 Economische uitvoerbaarheid 61
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 61

Toelichting

De toelichting moet een duidelijk beeld van het bestemmingsplan en van de daaraan ten grondslag liggende gedachten geven. Met name een goede afstemming tussen de toelichting en de beide juridische onderdelen van het bestemmingsplan (verbeelding en planregels) is van groot belang. De toelichting heeft geen bindende werking, maar vervult een belangrijke rol voor de onderbouwing van het plan en de uitleg van de planregels.
De toelichting bevat achtereenvolgens de volgende hoofdstukken:
1 Inleiding
2 Gebiedsvisie
3 Juridische Planbeschrijving
4 Beleidskader
5 Onderzoek
6 Uitvoerbaarheid

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) moeten alle gemeenten voor het gehele grondgebied over actuele bestemmingsplannen beschikken (jonger dan 10 jaar). Daarnaast heeft het college van burgemeester en wethouders op 1 april 2014 het programma "Actualisering bestemmingsplannen 2014-2024" vastgesteld. Met dit programma streeft het college naar actuele bestemmingsplannen, maar ook naar een vermindering van het aantal bestemmingsplannen, een geografisch en functioneel logische gebiedsindeling, uniformiteit in planvoorschriften en planmethodiek en het digitaliseren van bestemmingsplannen.
Voor het oostelijk deel van Sassenheim vormt het bestemmingsplan "Oost" het vigerend juridisch-planologisch kader. Dit bestemmingsplan is in 2007 vastgesteld en dus bijna ouder dan 10 jaar. Daarnaast voldoet het niet meer aan de eisen die ten aanzien van de digitalisering worden gesteld en is versnippering in het juridisch-planologisch kader opgetreden. Vandaar dat het noodzakelijk is dat een nieuw bestemmingsplan wordt opgesteld. Het voorliggende bestemmingsplan voorziet in de gewenste actualisatie.

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied ligt ten zuidoosten van de kern Sassenheim en het betreft een geografisch aaneengesloten gebied, dat in hoofdzaak een woonfunctie heeft. De begrenzing van het plangebied is als volgt:

- noordoostzijde: Sassenheimervaart, Industriekade, Geelhoornstraat, Kagertuinen, Kagerweide;
- zuidoostzijde: Kagerweide, watergang achter Kagerdreef, (watergang langs) Rijksweg A44, noordoostzijde perceel voormalige RWZI-locatie, speeltuin Bijdorp, Zandsloot;
- zuidwestzijde: Zandsloot;
- noordwestzijde: Narcissenlaan, Gladiolenstraat, Crocussenstraat, tennisvelden, Mondriaanlaan, Rembrandtlaan, Parklaan.

Onderstaande afbeelding geeft de begrenzing van het plangebied weer.

Afbeelding: Ligging plangebied

Ten opzichte van het bestemmingsplan "Oost" uit 2007 maken enkele locaties geen onderdeel meer uit van het bestemmingsplangebied, namelijk:

- Tennispark STV aan de Parklaan; voor deze locatie is het bestemmingsplan "Parklaan-Mondriaanlaan" in voorbereiding, dat woningbouw op de locatie mogelijk maakt.
- Teylingerhof aan de Schoonzorgseweg; voor deze locatie is het bestemmingsplan "Teylingerhof, Sassenheim" in voorbereiding, dat woningbouw op de locatie mogelijk maakt.

1.3 Vigerende bestemmingsplannen

Zoals in 1.1 Aanleiding al is aangegeven, is het vigerende bestemmingsplan "Oost" bijna ouder dan 10 jaar. Daarnaast zijn nog enkele andere bestemmingsplannen van kracht en is in de loop der jaren bovendien een vrijstellingsprocedure doorlopen. Hierdoor is sprake van een versnipperde planologische regeling. In de navolgende tabel is een overzicht gegeven van de voor het plangebied geldende bestemmingsplannen en doorlopen vrijstellingsprocedure. Hierbij is ook aangegeven of het betreffende plan volledig (V) of deels (D) binnen onderhavig plangebied is gelegen.

VIGERENDE BESTEMMINGSPLANNEN

Nr.	Naam	Vastgesteld Raad	Goedgekeurd GS	
SAS05004	Mennepark, Sassenheim	13-03-2014	n.v.t.	V
SAS00320	Oost	27-09-2007	27-05-2008	D
SAS00500	Industriekade	24-08-1982	04-10-1983	D
SAS05007	Menneweg 20, Sassenheim	25-06-2015	n.v.t.	V

VERLEENDE VRIJSTELLINGEN

Nr.	Naam	Vastgesteld Raad	Goedgekeurd GS	
Art. 19 WRO	Appartementen Essenlaan	03-02-2009	12-01-2011	V

BESTEMMINGSPLAN IN PROCEDURE

Nr.	Naam	Status
SAS05006	Menneweg 55a, Sassenheim	Ontwerp, 12-01-2016

1.4 Planvorm

Het bestemmingsplan "Sassenheim-Oost" is in eerste instantie een op beheer gericht bestemmingsplan en krijgt daardoor een conserverend karakter. Dit betekent, dat bestaande kwaliteiten worden behouden en ontwikkelingen slechts in het bestemmingsplan worden opgenomen als die voldoende zijn uitgekristalliseerd. De bestemmingen liggen nauwkeurig omschreven vast en de bebouwingsregels geven precies aan waar en hoe mag worden gebouwd. In detail kunnen er dingen gewijzigd zijn, zoals bouw- en goothoogtes. In sommige straten zijn deze op de werkelijke situatie afgestemd. Daarnaast zijn de aan- en uitbouwen zo veel mogelijk buiten het hoofdbouwvlak gelaten.
Op enkele locaties worden door middel van een wijzigingsbevoegdheid (kleinschalige) ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Hierbij wordt verwezen naar 2.4 Ontwikkellocaties.

1.5 Planproces

Voordat het bestemmingsplan rechtskracht verkrijgt, moet de procedure worden doorlopen, zoals deze is neergelegd in de Wet ruimtelijke ordening. Kort weergegeven betreft het de volgende stappen:

1. Ter inzage legging van het voorontwerpbestemmingsplan. In deze fase vindt plaats:
   a. overleg over het voorontwerp bestemmingsplan met diverse betrokken instanties, waaronder het Waterschap en de Provincie;
   b. overleg met belanghebbenden en belangstellenden: inspraak (gemeentelijke inspraakverordening);
   c. verwerken resultaten vooroverleg en inspraak.
2. Ter inzage legging van het ontwerpbestemmingsplan met de bekendmaking van onder meer de mogelijkheid zienswijzen naar voren te brengen bij de gemeenteraad.
3. Vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad.
4. Beroepsprocedure.
5. Onherroepelijk worden van het bestemmingsplan.

De vooraankondiging van dit bestemmingsplan (Bro art. 1.3.1) heeft plaatsgevonden op 31 augustus 2016.

1.6 Leeswijzer

Dit bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding met bijbehorende regels, vergezeld van een toelichting. De regels en de verbeelding vormen de juridische bindende elementen van het bestemmingsplan. De toelichting bestaat uit een planbeschrijving met de resultaten van het vooroverleg en de inspraak.
De toelichting bestaat uit zes hoofdstukken. Na dit inleidende hoofdstuk 1 volgt in hoofdstuk 2 een beschrijving van het plan, waaronder de bestaande situatie en de geplande ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de juridische beschrijving. Hoofdstuk 4 bevat het relevante beleidskader. In hoofdstuk 5 wordt het uitgevoerde onderzoek beschreven. In de hoofdstuk 6 wordt tot slot ingegaan op de maatschappelijke en financiële uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Hoofdstuk 2 Gebiedsvisie

2.1 Ontstaansgeschiedenis

Sassenheim is gesticht op een langgerekte zandrug. Deze zandruggen zijn in de loop der tijd vrijwel geheel afgegraven voor de steenfabricage en de bloembollenteelt. Aan de ligging van de oude dorpskern is nog duidelijk te zien dat deze op een hoog niveau gebouwd is. De loop van de zandrug is ook gebruikt voor de aanleg van de Heerweg, de route tussen Leiden en Haarlem. De kern van Sassenheim kent van oorsprong een lineair karakter en heeft zich in de loop der jaren ontwikkeld langs de oude verbinding tussen Leiden en Haarlem.

Tot aan de 18e eeuw vond in Sassenheim voornamelijk agrarische ontwikkeling plaats. Rond 1860 kwam de bloembollenteelt in opkomst en maakte Sassenheim tot een gewilde plaats om te wonen. Uitbreiding van het woningbestand was noodzakelijk voor de groeiende behoefte aan arbeiders. De oplossing werd gevonden in het verdichten van de bestaande lintstructuur van Sassenheim, dat tot ongeveer 1920 is doorgegaan. Tussen 1880 en 1925 zijn vele fraaie villa's gebouwd die getuigen van de bloei van het dorp. De bloembollengronden in de gemeente Teylingen en de bijbehorende bloembollenschuren, zijn tegenwoordig vrijwel geheel verdwenen. De handel en teelt hebben zich verplaatst naar gebieden buiten Sassenheim.

Na de planmatige uitbreidingen van 1920 tot 1940 en de woningbouwcomplexen in de jaren ’50 en ’60, vond in Sassenheim in de jaren ’60 en ’70 op grote schaal uitbreiding plaats. Het plangebied maakt deel uit van de uitbreiding die tussen de Parklaan en de rijksweg plaatsvond.

Sinds de Tweede Wereldoorlog is veel nadruk gelegd op het aantrekken van lichte industrie. Het grondgebied van Sassenheim is deels voor lichte industrie en deels voor woningbouw gebruikt. De ontwikkeling als industriegemeente en forensengemeente zorgde voor een sterke groei die zich voortzette tot in 1991. Deze groei ging gepaard met een aanzienlijke toename van de welstand. De vernieuwing en uitbreiding van de winkelstand hield met de groei een gelijke tred. Het karakteristieke dorpsgezicht van Sassenheim ging door de drastische verandering van modernisering van panden, kaalslag en nieuwbouw veelal verloren. Hedendaags kent Sassenheim een grondgebrek waardoor beperkte mogelijkheden zijn voor woningbouw en de groei van de gemeente beperkt is.

Afbeelding: Sassenheim ca. 1840

2.2 Ruimtelijk-functionele structuur

2.2.1 Stedenbouwkundige opzet

Het plangebied is primair een woongebied. De aanwezige woningen dateren daarbij voornamelijk uit de jaren ’60 tot ’80 van de vorige eeuw. Op enkele locaties hebben de afgelopen decennia enkele herstructureringen plaatsgevonden. In Sassenheim Oost is sprake van een beperkte variatie in woningtypen en bouwvormen. Zo zijn voornamelijk grondgebonden woningen aanwezig, maar ook enkele beneden-bovenwoningen, flats en galerijwoningen. Vanuit stedenbouwkundig oogpunt kunnen in Sassenheim Oost vier verschillende deelgebieden onderscheiden worden. Hieronder wordt kort op deze deelgebieden ingegaan.

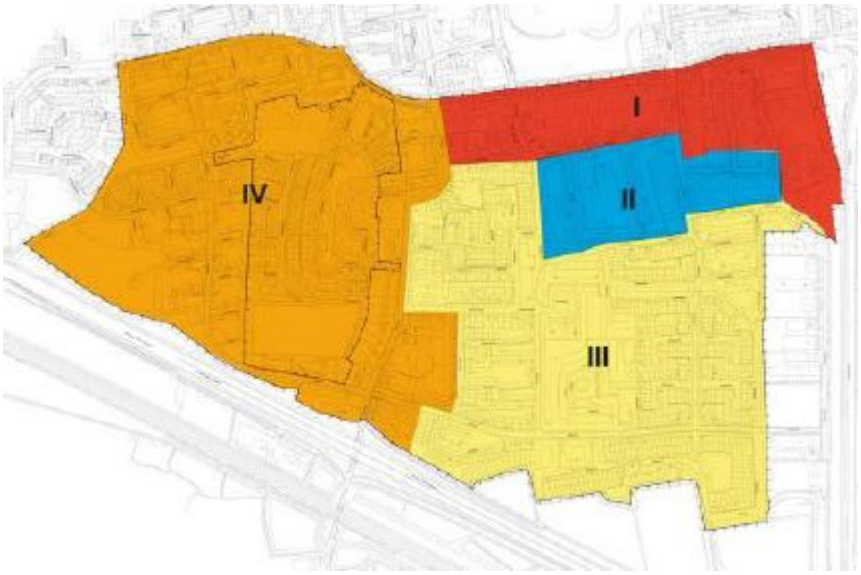

Afbeelding: Indeling deelgebieden (begrenzing komt niet geheel overeen met het plangebied)

Gebied I

Langs de Rusthofflaan / Parklaan, Adelborst van Leeuwenlaan en de Kerklaan bevindt zich voornamelijk een grote differentiatie aan vrijstaande woningen en korte rijwoningen (maximaal drie woningen) op ruime kavels. Op de overwegend grote percelen zijn enkele bedrijven te vinden. Een aantal van deze gebouwen kan als oriëntatiepunt in de wijk worden beschouwd, zoals het appartementencomplex op de hoek van de J.P. Gouverneurlaan en de Rusthofflaan. De Parklaan is een doorgaande weg door Sassenheim met een wisselend bebouwingstype. Er staan enkele en dubbele woonhuizen en korte rijtjes die worden herhaald. De voorgevels zijn naar de weg georiënteerd met een gevarieerde rooilijn parallel aan de weg. De woningen langs de Parklaan bestaan uit één á twee bouwlagen en een nadrukkelijke, uitstekende kap waarbij verschillende dakvormen voorkomen. Erkers zijn veel voorkomende accenten en geven de massa een verticaal karakter, waarbij de daklijsten zorgen voor een horizontale geleding. De detaillering is grotendeels zorgvuldig en het materiaalgebruik traditioneel. Sommige rijenwoningen wijken in kleurgebruik af en ondersteunen daarmee niet het statige beeld van de Parklaan. Langs met name de Rusthofflaan en de Kerklaan is sprake van structuurbepalend groen, voornamelijk in de vorm van bomen en plantsoenen. Ook de omgeving van de vrijstaande woningen aan de Adelborst van Leeuwenlaan heeft een groen karakter. De Adelborst van Leeuwenlaan wordt naast het groen en water gekenmerkt door architectonisch zorgvuldig uitgewerkte rijenwoningen en grotere twee-onder-een-kapwoningen met een duidelijke horizontale geleding en een nadrukkelijke kap. De bebouwing vormt samenhangende clusters.

Gebied II

De woningen rondom de Sportlaan, Lindenlaan en Berkenlaan kennen in mindere mate variatie in woningtypen en bouwvormen. Het behoort tot een grote uitbreidingswijk met een heldere structuur en een eenvoudige woningopbouw van twee lagen met kap. De woningen beschikken over onbebouwde voortuinen. In de loop der tijd heeft zich op enkele achtererven kleinschalige ontwikkelingen ten behoeve van de woonfunctie voorgedaan. De opbouw van het stratenpatroon en bebouwingsstructuur is hier overwegend lineair. Groene elementen zijn aanwezig in de vorm van bomen die verticale accenten vormen in de lineaire structuur van de woonstraten. Enkele andere groene elementen zijn de bijzondere kwaliteiten van de open ruimten. De buurtverzamelwegen worden gevormd door de Adelborst van Leeuwenlaan, Lindenlaan en de Essenlaan / Rusthofflaan, deze vervullen ook een ontsluitingsfunctie voor het achterliggende woongebied de Kooi.

Gebied III

Dit deel van het plangebied is in de jaren zestig ontwikkeld om de groei van inwoners en de toenemende woningbehoefte op te vangen. Het gebied kent een hoge bebouwingsdichtheid en is primair een woongebied met een mindere mate van diversiteit in bebouwingstypen en bouwvormen. In het gebied komen naast woningen ook enkele voorzieningen voor. De eengezinswoningen in het gebied hebben variërende woonlagen van twee lagen met kap tot drie lagen met kap of plat dak. Centraal in dit deelgebied liggen enkele flats bestaande uit zeven bouwlagen, waarbij de balkons en galerijen zorgen voor een horizontale geleding. De belangrijkste ontsluitingen van dit deelgebied vormen de Kagerdreef, de Essenlaan, de Mercuriusstraat, de Platanenlaan en de Kagertuinen. De overige wegen zijn korte woonstraten die direct aansluiten op de buurtontsluiting en zijn ingericht als verblijfsgebied.

Gebied IV

In dit deel van het plangebied heeft de opbouw van het stratenpatroon en de bebouwingsstructuur een overwegend lineair karakter. De woningen beschikken over onbebouwde voortuinen en hebben een beperkte variatie in woningtypen en bouwvormen. De woningen kennen een eenvoudige opbouw van twee lagen met kap, voornamelijk een zadeldak. Uitzondering vormen de woningen rondom de Tulpenstraat. Hier is juist sprake van een plat dak. De hoekwoningen zijn, op een extra raam of deur na, gelijk aan tussenwoningen. Op enkele plaatsen is sprake van een woonaccent in de vorm van gestapelde woningen met een flauw hellend of plat dak.

De woningen aan de Menneweg vormen een uitzondering op de woningen in de overige buurten. Deze weg maakt onderdeel uit van een voormalige route richting de Kagerplassen en kent een dorpse uitstraling. De Menneweg is ruim opgezet met voornamelijk vrijstaande woningen en slechts enkele twee-onder-een-kap- of rijwoningen, waardoor sprake is van een meer landelijk karakter dan in de rest van de omgeving. De bebouwing is veelal gesitueerd op grote percelen en zijn incidenteel voorzien van een zorgvuldige detaillering. De woningen hebben een heldere hoofdmassa en bestaan uit een of twee lagen met voornamelijk een zadeldak. Ook andere kapvormen worden aangetroffen. Op een enkele plek aan de Menneweg heeft herstructurering plaatsgevonden.

Van oudsher was centraal in dit deelgebied een sportcomplex gelegen. De begin 21e eeuw is een groot deel van dit complex omgevormd tot woongebied met in totaal 176 woningen. Deze buurt, genaamd Mennepark, kenmerkt zich als 'kindvriendelijk' met rustige woonstraten en een eenvoudige verkavelingsstructuur. Centraal door de woonbuurt is een waterstructuur aangelegd, waarin water en groen het beeld domineren. De woonbuurt is opgedeeld in vier woonstraten met elk een eigen verkavelingstype:

1. Rembrandtlaan: deze laan volgt de centrale waterstructuur en bestaat uit een gelede aaneengesloten bebouwing (twee-onder-één-kap) langs de westzijde, als drager van de omringende open structuren. Deze bebouwingsstructuur is doorgetrokken tot aan de Mondriaanlaan. De aanliggende openbare ruimte heeft allure door het licht gebogen verloop van de straat.
2. Mondriaanlaan: deze laan ligt ingesloten tussen de tennisvelden, de woningen langs de Rembrandtlaan, een waterstructuur en het rugbyveld. Aan de korte straten zijn twee-onder-één-kap-woningen gerealiseerd. Door de aaneengesloten bebouwing (blokken rijwoningen) aan de westzijde van de Mondriaanlaan is sprake van een open rand, waardoor een duidelijke relatie met het water aanwezig is. Aan de zuidzijde zijn geluidswallen geplaatst in verband met het wegverkeerslawaai van de Rijksweg A44.

3. Charley Tooroplaan: de bebouwing aan de Charley Tooroplaan vormt de entree van het gebied vanaf de Menneweg. Het geheel van de bebouwing aan deze laan heeft een waaiervorm, waardoor een verweving is ontstaan met de groenstrook langs de Parklaan. Gestapelde woningen in vier bouwlagen langs de oostzijde van de Rembrandtlaan accentueren de zichtlijn vanuit het centrale deel van de woonbuurt op de kerktoren in het centrum van Sassenheim. Naast de gestapelde woningen zijn twee blokken rijwoningen gerealiseerd. Als 'scharnierpunt' van de waaiervorm is een waterelement in de vorm van gestapelde woningen in vier bouwlagen gerealiseerd.
4. Van Goghlaan: de Van Goghlaan is gesitueerd tussen de waterstructuur en de bebouwing langs de Menneweg. De Van Goghlaan is een kronkelende smalle woonstraat met een eigen besloten sfeer. De vrijstaande woningen langs deze laan zijn in een orthogonale structuur geplaatst, waardoor sprake is van een gevarieerd straatbeeld.

De Menneweg en Vijfmeiweg / Tulpenstraat vormen de buurtverzamelwegen voor het westelijk deel. De overige woonstraten, welke zijn ingericht als verblijfsgebied sluiten hierop aan. De Menneweg heeft een overwegend groen karakter door een breed wegprofiel met bomen en diepe voortuinen. Het overige groen is voornamelijk aan de randen, langs de Zandsloot en de A44, te vinden.

2.2.2 Verkeer

Ontsluiting

Langs het plangebied ligt een belangrijke doorgaande route; de Parklaan. De Parklaan sluit ter hoogte van de Sassenheimervaart aan op de provinciale weg N208 (van Pallandtlaan), die een verbinding vormt met de A44. De Parklaan kent een maximale rijsnelheid van 50 km/h.

De belangrijkste wijkontsluitingswegen die zich in het plangebied bevinden zijn de Narcissenlaan, Vijfmeiweg, Menneweg, Kagertuinen/Lindelaan/Kerklaan en de Adelborst van Leeuwenlaan. De buurtwegen worden gevormd door de Essenlaan, Mercuriusstraat, Platanenlaan, Rembrandtlaan en de Rusthofflaan. Tussen deze wijkontsluitings- en buurtwegen ligt een netwerk van woonstraten. Het stratenpatroon binnen het plangebied vormt voornamelijk een eenheid van rechthoekige straten. De woonstraten- en erven hebben voornamelijk een verblijfsfunctie en zijn dan ook ingericht als 30 km/uur-gebied.

Openbaar vervoer

Door het plangebied lopen momenteel drie buslijnen; namelijk de lijnen 'Leiden – Haarlem', 'Noordwijk – Schiphol' en 'Hoofddorp - Sassenheim'. De haltes voor deze buslijnen bevinden zich alle aan de Parklaan. Parallel langs de rijksweg A44 is net ten zuiden van het plangebied de spoorlijn 'Leiden – Schiphol' gelegen. Deze lijn halteert ook op het station Sassenheim. De kortste loopafstand van dit station naar het plangebied bedraagt hierbij circa 10 minuten.

Fietsroutes

Er is geen uitgesproken en als zodanig herkenbaar fietsenstelsel door het plangebied. Het langzaam verkeer maakt gezamenlijk met het gemotoriseerde verkeer gebruik van de rijbanen. Alleen langs de Parklaan en de Narcissenlaan zijn fietsstroken aanwezig. De J.P.Gouverneurlaan is aan de zijde van de Parklaan afgesloten voor het autoverkeer, maar kan wel gebruikt worden door het fietsverkeer.

Parkeren

Het parkeren in het plangebied wordt, op enkele straten na, opgelost door parkeren langs de straat. Op doorgaande wegen, zoals onder andere de Lindenlaan, Kagertuinen en Kagerdreef zijn parkeervakken evenwijdig aan de weg gelegen. In de woonstraten wordt geparkeerd op de straat en de stoep, op enkele plekken levert dit een hoge parkeerdruk op. Parkeren op eigen terrein vindt plaats op de brede kavels, zoals aan de Menneweg, Adelborst van Leeuwenlaan en op enkele kavels aan de Parklaan.

Door het gehele plangebied komen garageboxen voor. Deze bevinden zich over het algemeen aan de achterzijde van de woningen, in hofjes en op pleintjes. De garageboxen leveren een bijdrage aan het terugdringen van parkeren in de woonstraten.

2.2.3 Bedrijvigheid, detailhandel en horeca

Bedrijven zijn verspreid over de hele wijk te vinden, maar er zijn ook enkele kleine concentraties. Een kleine concentratie van bedrijvigheid bevindt zich aan de Adelborst van Leeuwenlaan en de achterliggende Oosthaven, aan de Menneweg op de hoek met de Parklaan en aan de Menneweg nabij de Kagerdreef. Aan de Menneweg is ook een agrarisch bedrijf gevestigd.

Detailhandel is nauwelijks in het plangebied aanwezig. Op slechts drie locaties komt detailhandel voor; aan de Kerklaan bevinden zich een bloemenwinkel en een kapper en aan de Kagerdreef is een kringloopwinkel gelegen.

In het plangebied is uitsluitend lichte horeca toegestaan; horeca categorie I. Onder categorie 1 vallen bijvoorbeeld een snackbar, een traiteur en een broodjeszaak. In het plangebied is naast een snackbar aan de Essenlaan ook een Chinees-Indisch restaurant aan de Parklaan aanwezig.

2.2.4 Maatschappelijke voorzieningen

Verspreid door het plangebied zijn diverse maatschappelijke voorzieningen gesitueerd. Zo bevinden zich twee basisscholen binnen de plangrenzen, namelijk Rooms-Katholieke Basisschool De Springplank aan het Kagerplein (met direct ten zuiden daarvan een sporthal) en Openbare Basisschool Het Bolwerk aan de Menneweg. In de directe omgeving van laatstgenoemde voorziening bevinden zich aan de Rusthofflaan ook nog een kinderopvang, het Riagg, een gezondheidscentrum en het clubgebouw van Stichting De Zevensprong. Ook aan de Kagerdreef is een kinderopvanglocatie gesitueerd. Naschoolse opvang vindt onderdak bij de sportfaciliteiten aan de Vijfmeiweg.

2.2.5 Openbare ruimte

In het plangebied komen naast enkele grotere groene ruimten beperkt kleine groenelementen voor. Het grootste gedeelte van het plangebied heeft een beperkte groene uitstraling. De privé-ruimten zijn strikt gescheiden van de openbare ruimte. Garageboxen komen in het gebied op enkele plaatsen voor, maar veelal vindt het parkeren plaats in de openbare ruimte. De verkeersstructuur van de buurten kenmerkt zich door woonstraten die zijn ingericht als verblijfsgebied.
De groenvoorzieningen in het oostelijk deel van Sassenheim zijn gering en bestaan op wijkniveau uit open groene ruimte die worden gebruikt als speelterreinen. In enkele woonstraten wordt de openbare ruimte bepaald door hoogopgaand groen, zoals in de Rusthofflaan en Kerklaan te zien is. Op het niveau van de buurt komen beperkt kleine groenelementen voor. Verder wordt het groen bepaald door de bomen in de woonstraten en de particuliere tuinen. Het water van de Sassenheimervaart en de Zandsloot aan de randen van het plangebied zijn voor belang van de wijk. Langs de Sassenheimervaart staan enkele woningen gesitueerd aan het water, waardoor het water op deze plek meer een privé karakter kent. Het water in de rest van het plangebied heeft een belangrijke rol binnen de openbare ruimte. Het water geeft doorzichten en biedt mogelijkheden voor recreatie, zoals vissen en varen.

2.2.6 Sport- en speeldoeleinden

Op diverse plekken in Sassenheim-Oost zijn in de openbare ruimte speelvoorzieningen aanwezig. Het gaat hierbij veelal om enkele kleinschalige locaties. Wel zijn in het plangebied ook enkele grootschalige speelvoorzieningen aanwezig, namelijk aan de Krelagehove, Sporthoflaan en aan de Kagerweide.
De aanwezige sportvoorzieningen in het plangebied zijn geclusterd aan de Vijfmeiweg. Het betreft hier het terrein van rugbyclub The Bassets en het clubgebouw van p.v. De Blauwband. Daarnaast functioneren het sport- en recreatiecomplex Wasbeek en sporthal De Korf, die zich ten zuidwesten van het plangebied bevinden, wijkoverschrijdend en voorzien de bewoners in het plangebied van de nodige sport en recreatie.

2.3 Gebiedsvisie

Behoud van de ruimtelijke structuur
De in het plangebied aanwezige en duidelijk herkenbare verkavelings- en wegenstructuur moet behouden en waar mogelijk versterkt worden. Daarbij moet voldoende aandacht zijn voor de groenstructuur.
Handhaving van het woon- en leefklimaat
In het plangebied is wonen de belangrijkste functie. Uitbreiding van het woongebied is alleen nog beperkt mogelijk op enkele inbreidingslocaties. Mogelijke inbreidingslocaties voor woningbouw dienen dan ook zorgvuldig te worden benut. Hiertoe zijn in het plangebied enkele wijzigingsbevoegdheden opgenomen.
Het beleid van de gemeente is gericht op behoud en versterking van het woon- en werkmilieu en de bestaande groen- en waterstructuren. Daarnaast streeft de gemeente naar verkeersveilige woonwijken en moet rekening worden gehouden met de belemmeringen die door diverse milieuaspecten aanwezig zijn.

2.4 Ontwikkellocaties

Zoals eerder aangegeven voorziet dit bestemmingsplan hoofdzakelijk in een actuele juridisch-planologische regeling voor het feitelijke (bestaande) gebruik van de gronden. Daarnaast zijn in het plangebied nog enkele ontwikkelingen voorzien, die mogelijk pas op langere termijn gaan spelen. Deze zijn in dit bestemmingsplan dan ook niet rechtstreeks mogelijk gemaakt, maar via een zogeheten wijzigingsbevoegdheid. Het gaat hierbij om:

Wijzigingsbevoegdheid 1 – hoek Parklaan-Menneweg
Op grond van deze wijzigingsbevoegdheid kan de bestemming gewijzigd worden van 'Bedrijf' naar Wonen - 3, Tuin en Verkeer - Verblijfsgebied. Het maximaal aantal te realiseren woningen bedraagt 12 en deze dienen als gestapelde woningen uitgevoerd te worden. De goothoogte van een gebouw mag niet meer bedragen dan 6 meter, met uitzondering van één hoekaccent waarvan de goothoogte niet meer mag bedragen dan 9 meter. Op dit moment zijn er (nog) geen ontwikkelingen gaande op deze percelen.

Wijzigingsbevoegdheid 2 – Menneweg 107, 109, 141 en Saturnusstraat
Het betreft hier een aantal percelen met verschillende bestemmingen, zoals 'Recreatie', 'Verkeer - Verblijf', 'Bedrijf 'en 'Groen'. Er zijn hier o.a. een dansschool en een autohandel gevestigd. De bestemmingen kunnen gewijzigd worden naar Wonen - 1, Wonen - 2, Tuin, Groen, Water, Verkeer - Verblijfsgebied . Het maximum aantal te realiseren woningen bedraagt 12. Deze woningen dienen te worden uitgevoerd in de vorm van vrijstaande dan wel geschakelde woningen. De goothoogte van een woning mag niet meer bedragen van 6 meter.

Wijzigingsbevoegdheid 3 – Kagerdreef 51a
Dit perceel heeft de bestemming 'Maatschappelijk' en is in eigendom van de gemeente Teylingen. Hier is momenteel het depot van een kringloopwinkel gevestigd. Op grond van de wijzigingsbevoegdheid kan de bestemming gewijzigd worden naar Wonen - 3, Tuin, Groen, Water, Verkeer - Verblijfsgebied. Het maximum aantal te realiseren woningen bedraagt 10. De woningen dienen te worden uitgevoerd als gestapelde woningen. De hoogte van een gebouw mag niet meer bedragen dan 12 meter.

Wijzigingsbevoegdheid 4 – Lindenlaan 32 (hoek Platanenlaan)
Het betreft hier een perceel met de bestemming 'Bedrijf', waar een autoservicebedrijf en een tankstation is gevestigd. De bestemming kan gewijzigd worden naar Wonen - 2, Tuin, Groen, Water, Verkeer - Verblijfsgebied. Er mogen hier maximaal 3 geschakelde woningen gerealiseerd worden met een goothoogte van maximaal 6 meter.

Wijzigingsbevoegdheid 5– Industriekade 2 t/m 8, Acacialaan 2 t/m 20, Geelhoornstraat 2 t/m 10, Arend Verkleijstraat, Joseph Elststraat en Kagertuinen 1 t/m 15
Het betreft hier hoofdzakelijk woningen in eigendom van Woonstichting Vooruitgang. Het openbaar gebied (Verkeer) is eigendom van de gemeente Teylingen. De bestemmingen kunnen gewijzigd worden naar Wonen - 2, Wonen - 3, Tuin, Groen, Water, Verkeer - Verblijfsgebied. Hierbij dienen het minimale aantal te realiseren woningen 50 en het maximum aantal te realiseren woningen 100 te zijn. De woningen dienen uitgevoerd te worden in de vorm van gestapelde, geschakelde en rijenwoningen. De hoogte van een gebouw mag niet meer bedragen dan 14 meter. De goothoogte van niet-gestapelde woningen mag niet meer bedragen dan 6 meter.

Wijzigingsbevoegdheid 6 – Adelborst van Leeuwenlaan 5, 5a, 5b, 15a en deel Sassenheimervaart
Op deze percelen zijn een aantal bedrijven, waaronder een aannemersbedrijf, en water gelegen. De bestemmingen kunnen gewijzigd worden naar Wonen - 1, Wonen - 2, Tuin, Groen, Water, Verkeer - Verblijfsgebied. Het maximum aantal te realiseren woningen bedraagt 15, met een maximum woningdichtheid van 25 woningen per hectare. De woningen dienen te worden uitgevoerd in de vorm van grondgebonden woningen. De goothoogte van de woning mag niet meer bedragen dan 6 meter. De bouwhoogte (nokhoogte) mag niet meer bedragen dan 11 meter, uitgezonderd woningen aan de zijde van de Adelborst van Leeuwenlaan, daar mag de bouwhoogte niet meer bedragen dan 9 meter. Ook wordt een strook van 10 meter langs de Sassenheimervaart vrij gehouden van hoofdgebouwen.
Dit wordt gedaan om het ruimtelijk karakter langs de Sassenheimervaart te waarborgen en rekening te houden met de

aan de overzijde gelegen bedrijven.

Afbeelding: Overzicht ontwikkelingslocaties binnen het plangebied van dit bestemmingsplan

2.5 Conclusie

Het bestemmingsplan heeft een consoliderend karakter waarbij de bestaande situatie wordt vertaald in dit bestemmingsplan. Hierbij is het behoud van de ruimtelijke structuur de basis en zal het woon- en leefklimaat worden gehandhaafd. Op zes locaties is in het plan een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Deze hebben allen de verplichting meegekregen dat wijziging pas is toegestaan nadat is aangetoond, met aanvullende onderzoeken, dat het plan uitvoerbaar is. Vanwege de consoliderende planopzet kan geconcludeerd worden dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

Hoofdstuk 3 Juridische Planbeschrijving

3.1 Planvorm

Conserverend

Het bestemmingsplan biedt voor de bestaande (woon)bebouwing een conserverende planvorm. De gekozen planvorm maakt het mogelijk alle aanwezige functies in het plangebied te voorzien van een gedetailleerde bestemmingsregeling waardoor de ruimtelijke kwaliteit in het gebied als zodanig kan worden beheerd en gerealiseerd. Daarnaast zijn in het plangebied nog enkele ontwikkelingen voorzien, die mogelijk pas op langere termijn gaan spelen. Deze zijn in dit bestemmingsplan dan ook niet rechtstreeks mogelijk gemaakt, maar via een zogeheten wijzigingsbevoegdheid.

3.2 Systematiek bestemmingen

3.2.1 Inleidende regels

Begrippen (artikel 1) en Wijze van meten (artikel 2)

De begrippen die in dit bestemmingsplan zijn opgenomen, worden in artikel 1 nader gedefinieerd. Bij toetsing van het bestemmingsplan wordt uitgegaan van de definities van begrippen, die in dit artikel zijn opgenomen. Naast begrippen zijn in het bestemmingsplan hoogte- en andere maten opgenomen die van belang zijn bij het bouwen van bouwwerken. Artikel 2 van de regels geeft een nadere omschrijving hoe de bedoelde maten gemeten moeten worden.

3.2.2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Agrarisch

Op de hoek van de Menneweg en Vijfmeiweg is een agrarisch bedrijf aanwezig. De betreffende gronden zijn dan ook bestemd als 'Agrarisch' en bestemd voor de uitoefening van agrarische doeleinden. De verkoop van eigen agrarische producten als ondergeschikt bestanddeel van de totale bedrijfsuitoefening is daarbij toegestaan. Gebouwen en overkappingen moeten binnen het op de verbeelding aangegeven bouwvlak worden opgericht. De goot- en/of bouwhoogte mag hierbij niet meer bedragen dan de aangegeven hoogte. Bij het bedrijf mag één bedrijfswoning aanwezig zijn; deze is alleen toelaatbaar ter plaatste van de aanduiding 'bedrijfswoning'.

Artikel 4 Bedrijf

Op diverse locaties binnen het plangebied zijn bedrijven aanwezig. Deze zijn voorzien van de bestemming 'Bedrijf'. Daarnaast is met de aanduiding 'bedrijf tot en met categorie ...' bepaald, tot welke milieucategorie de bedrijfsactiviteiten mogen behoren. Op enkele locaties is zeer specifiek vastgelegd, welk type bedrijf is toegelaten. Dit alles vanuit het oogpunt van een goede milieuzonering. Bedrijfswoningen zijn alleen toegestaan binnen de op de verbeelding opgenomen aanduiding 'bedrijfswoning'. Als onderdeel van het bedrijf is het toegestaan om 50% van het bedrijfsvloeroppervlakte te gebruiken ten behoeve van een kantoor. De bedrijfsgebouwen en bedrijfswoning dienen gebouwd te worden binnen het aangegeven bouwvlak. Daarbij is eveneens aangegeven wat de maximale bouwhoogte bedraagt voor de gebouwen.

Artikel 5 Detailhandel

Op één locatie binnen het plangebied komt de bestemming 'Detailhandel' voor, namelijk aan de Kerklaan. Zoals de naam van de bestemming al aangeeft zijn deze gronden bestemd voor detailhandel, maar ook voor dienstverlening. Gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd. Op de verbeelding is aangegeven tot welke bouwhoogte binnen het bouwvlak gebouwd mag worden.

Artikel 6 Gemengd

Deze verzamelbestemming is opgenomen voor die locaties waar het wonen veelal op verdiepingen wordt gecombineerd met een andere functie. Andere functies die mede mogelijk zijn gemaakt binnen deze bestemming zijn detailhandel, horeca en bedrijven. De toegestane goot- en/of bouwhoogte is aangegeven binnen het bouwvlak waar hoofdgebouwen gebouwd mogen worden. Daarnaast is op sommige locaties een bebouwingspercentage opgenomen. Als er geen percentage is opgenomen, mag het bouwvlak volledig worden gebouwd.

Artikel 7 Groen

De voor Groen aangewezen gronden zijn bestemd voor groenvoorzieningen en water. Daarnaast biedt de bestemming ruimte aan speelvoorzieningen, voorzieningen ten behoeve van gescheiden inzameling, wegmeubilair, duikers en voet- en fietspaden. Ter plaatste van de aanduiding 'geluidswal' (gw) is uitsluitend een geluidswal toegestaan, welke in stand moet worden gehouden. Binnen de bestemming 'Groen' mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde, worden gebouwd.

Artikel 8 Horeca

Op één locatie binnen het plangebied komt de bestemming 'Horeca' voor, namelijk aan de Parklaan. Zoals de naam van de bestemming al aangeeft zijn deze gronden bestemd voor horeca. Hierbij is uitsluitend horeca behorende tot categorie 1c uit de bij de regels gevoegde Staat van Horeca-activiteiten toegestaan . Op de verbeelding is aangegeven tot welke bouwhoogte binnen het bouwvlak gebouwd mag worden. Het bouwvlak mag hier voor 100% bebouwd worden.

Artikel 9 Kantoor

Deze bestemming komt op enkele locaties binnen het plangebied voor. Het betreft het kantoorgebouw achter de woningen Kerklaan 70/72 en het kantoorgebouw aan de Essenlaan . De betreffende gronden zijn bestemd voor kantoren en dienstverlening, waarbij gebouwen opgericht moeten worden binnen het op de verbeelding aangegeven bouwvlak. Dit vlak mag voor 100% bebouwd worden, waarbij de hoogte niet meer mag bedragen dan de op de verbeelding aangegeven hoogte.

Artikel 10 Maatschappelijk

Deze bestemming omvat de gebruikelijke maatschappelijke voorzieningen op het gebied van educatie, gezondheidszorg, cultuur, levensbeschouwing en religie, voorzieningen ten behoeve van kinderopvang, wooncomplexen en voorzieningen ten behoeve van de openbare dienstverlening, evenementen en het verenigingsleven. De regeling is relatief flexibel, zodat een uitwisseling van functies eventueel mogelijk is. Dit wil zeggen dat binnen de bestemming 'Maatschappelijk' diverse maatschappelijke voorzieningen gevestigd kunnen worden en onderling uitwisselbaar zijn. De kringloopwinkel en bijbehorend depot zijn met een specifieke aanduiding vastgelegd. Waar een bouwvlak is aangegeven, zijn hoofdgebouwen zijn binnen het bouwvlak toegestaan, waarbij ook de maximale goot- en bouwhoogten zijn aangegeven. Als er geen bouwvlak op het betreffende perceel is ingetekend, dan mag op het gehele bouwperceel worden gebouwd. Daarnaast is op de verbeelding aangegeven hoeveel procent van het bouwvlak bebouwd mag worden; als er geen bebouwingspercentage is opgenomen, mag het bouwvlak voor 100% bebouwd worden.

Artikel 11 Recreatie

De gronden voorzien van de bestemming 'Recreatie' zijn bestemd voor recreatieve en sportieve dienstverlening en sportvelden. Op enkele plekken is nog sprake van een specifieke aanduiding: zo is ter plaatse van de aanduiding 'speeltuin' (spt) een speeltuin toegestaan. Gebouwen en overkappingen dienen binnen het bouwvlak te worden opgericht, waarbij de goot- en/of bouwhoogte niet meer mag bedragen dan de op de verbeelding aangegeven hoogte. Daarnaast is op de verbeelding aangegeven hoeveel procent van het bouwperceel bebouwd mag worden; als er geen bebouwingspercentage is opgenomen, mag het bouwvlak voor 100% bebouwd worden.

Artikel 12 Sport

De voor 'Sport' aangewezen gronden zijn bestemd voor sportvoorzieningen. Deze bestemming is opgenomen voor de gronden van de rugbyvereniging en het clubgebouw van de duivensportvereniging. Daarnaast is het clubgebouw van de rugbyvereniging mede bestemd voor een naschoolse opvang ter plaatse van de aanduiding 'naschoolse opvang' (nso).
Bij de bestemming is met een bebouwingspercentage aangegeven hoeveel procent van het bouwperceel bebouwd mag

worden, hiertoe wordt ook het binnen het bouwperceel aangegeven bouwvlak gerekend.

Artikel 13 Tuin

De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor tuinen. Het gaat hier in de meeste gevallen om de voortuinen van woningen. Deze bestemming is gekozen om te voorkomen dat in de voortuinen zonder meer wordt gebouwd. Onder strikte voorwaarden is bebouwing binnen de bestemming toegestaan, in de vorm van erkers aan de voor- en zijgevel van de woningen. Een carport is alleen toegestaan ter plaatse van de op de verbeelding aangegeven aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - carport'. Een bestaand zwembad is met de aanduiding 'zwembad' aangegeven, waardoor deze binnen de bestemming mogelijk is gemaakt.

De volgende figuur geeft een toelichting op deze voorwaarden bij de bestemming 'Tuin'.

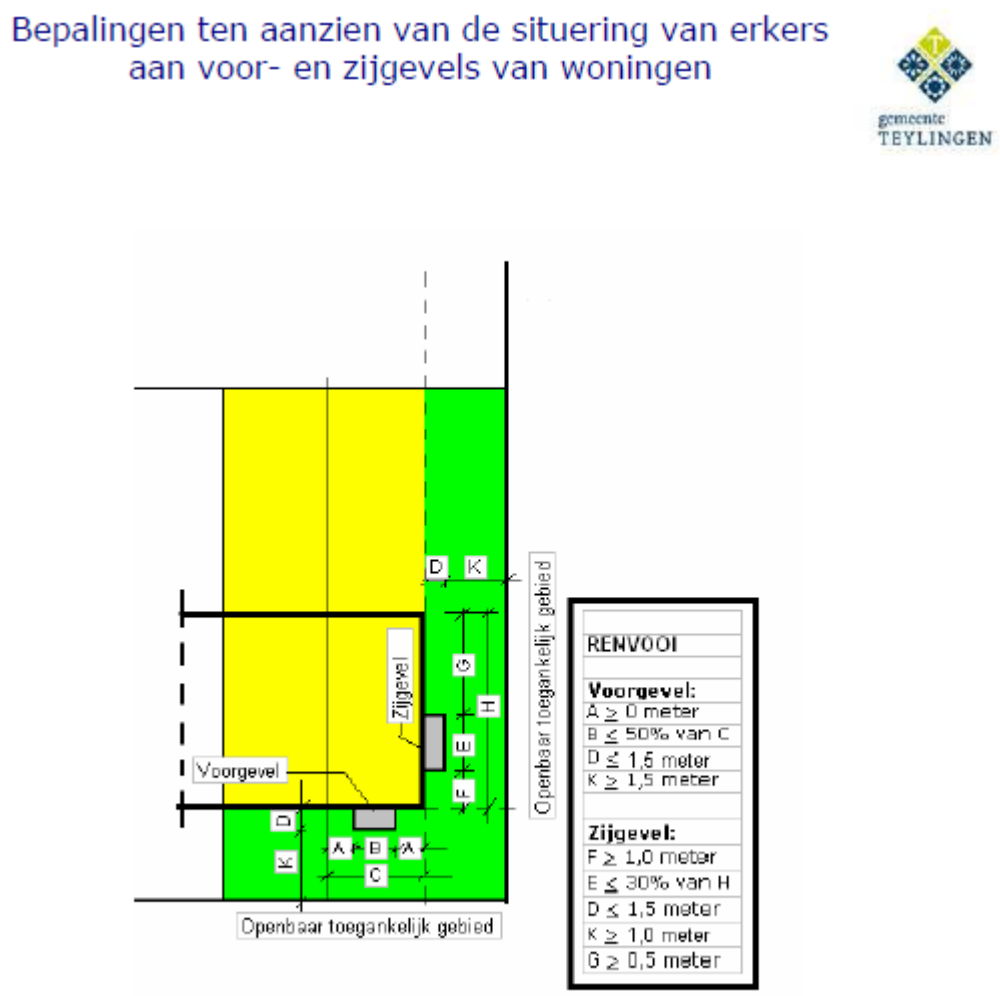

Afbeelding: Situering van erkers aan voor- en zijgevels van woningen

Artikel 14 Verkeer

Voor wegen waar geen sprake is van een 30 km/h regime, is de bestemming 'Verkeer' opgenomen. Daar waar de bestemming 'Verkeer - Verblijfsgebied' gericht is op de verblijfsfunctie, is de bestemming 'Verkeer' met name gericht op de ontsluiting van het gebied. Binnen deze bestemming zijn uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, toegestaan.

Artikel 15 Verkeer - Autoboxen

In het plangebied zijn garageboxen aanwezig. De boxen mogen uitsluitend binnen het aangeduide bouwvlak worden gebouwd en hebben een maximale bouwhoogte van 3 meter.

Artikel 16 Verkeer - Verblijfsgebied

In het plangebied bevinden zich 30 km/h wegen. Deze wegen zijn opgenomen binnen de bestemming 'Verkeer - Verblijfsgebied'. De bestemming is erop gericht om ook bijvoorbeeld speelvoorzieningen binnen de woonstraten te kunnen realiseren. Binnen deze bestemming wordt eveneens ruimte geboden voor parkeergelegenheden. Voor zover het openbaar gebied geen onderdeel uitmaakt van het structureel groen, is de openbare ruimte en de groenvoorzieningen opgenomen binnen deze bestemming.

Artikel 17 Water

De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor water en waterhuishoudkundige voorzieningen, verkeer te water en oeververbindingen, bruggen, duikers en steigers. Binnen de bestemming mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden gebouwd. Voor terrassteigers gelden specifieke oppervlakte- en breedtematen.

Artikel 18 t/m 20 - Wonen 1 t/m 3

Bij de bestemming Wonen zijn de gronden bestemd voor wonen, hier wordt onderscheid gemaakt in:

- Wonen - 1 voor vrijstaande woningen;
- Wonen - 2 voor (twee-)aaneengesloten woningen, en;
- Wonen - 3 voor gestapelde woningen.

Dit bestemmingsplan is conserverend en legt de situatie vast zoals deze op dit moment is. Zowel de grondgebonden woningen als de gestapelde woningen in dit plan hebben op basis van het geldende bestemmingsplan elk hun eigen bouwmogelijkheden afgestemd op de woonvorm, er is getracht hierin zoveel mogelijk uniformiteit aan te brengen.
De volgende figuren geven ten aanzien van aanbouwen, uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen een toelichting op de bouwregels bij de bovengenoemde bestemmingen.

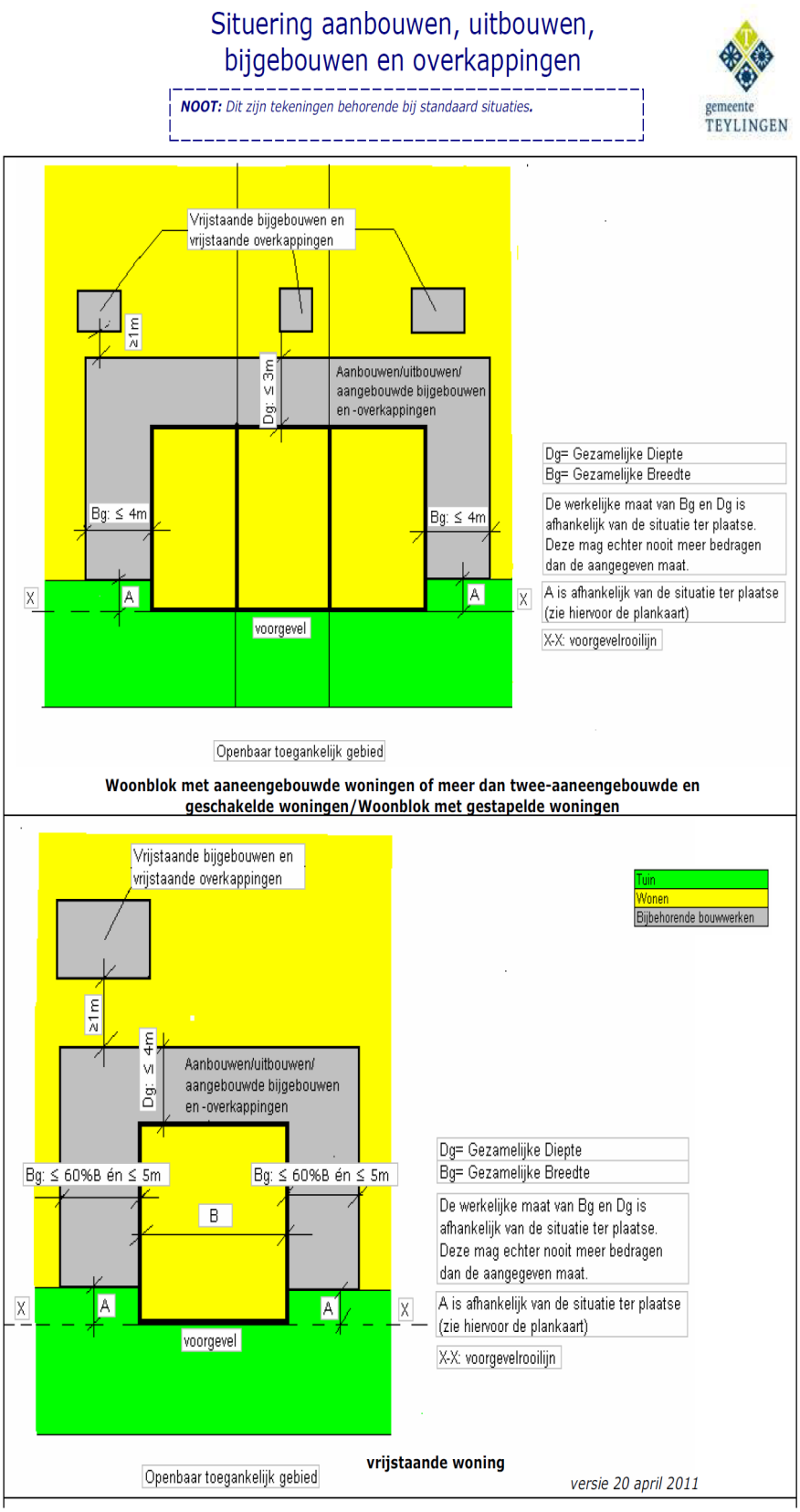

Afbeelding: Afbeelding: Situering aanbouwen, uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen

Artikel 21 Leiding - Riool
In het plangebied is een rioolpersleiding aanwezig. De ligging van deze leiding is geborgd en wordt beschermd door deze dubbelbestemming.

Artikel 22 Leiding - Water
In het plangebied ligt een belangrijke regionale watertransportleiding. De ligging van deze transportleiding is geborgd en wordt beschermd door deze dubbelbestemming.

Artikel 23 Waarde - Archeologie
In het plangebied zijn de diverse archeologische waarden beschermd door de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie'. Voor deze gebieden geldt een vergunningsverplichting bij werkzaamheden waarbij de grond wordt verstoord.

Artikel 24 Waterstaat - Waterkering
In het plangebied zijn enkele waterkeringen gelegen, waarbij ook sprake is van kern- en beschermingszones. De werking van de waterkering is geborgd en wordt beschermd door deze dubbelbestemming.

3.2.3 Algemene regels

Artikel 25 anti-dubbeltelregel
In deze regel is vastgelegd dat grond die in aanmerking moest worden genomen bij het verlenen van een omgevingsvergunning, waarvan de uitvoering heeft plaatsgevonden of alsnog kan plaatsvinden, bij de beoordeling van een andere aanvraag om omgevingsvergunning niet opnieuw in beschouwing mag worden genomen.

Artikel 26 algemene bouwregels
In deze regeling is vastgelegd dat ondergeschikte bouwdelen in beperkte mate zijn gevrijwaard van de in het bestemmingsplan genoemde maten en afmetingen. Ook is vastgelegd dat de bestaande afmetingen en afstandsmaten van bestaande bouwwerken als maximale afmetingen dan wel minimale afstandsmaten worden beschouwd. Daarnaast is een bepaling opgenomen omtrent ondergronds bouwen en -aanleggen.

Artikel 27 algemene gebruiksregels
In dit artikel is een regeling opgenomen over evenementen die buiten de aangewezen evenemententerreinen plaatsvinden. Daarnaast zijn ook regels opgenomen over standplaatsen, ten behoeve van kramen of stalletjes.

Artikel 28 algemene aanduidingsregels
Binnen de regels komen verschillende algemene aanduidingsregels voor. Dit betreffen hier de zes wijzigingsgebieden, die zijn aangeduid als 'wetgevingszone- wijzigingsgebied' voor:

- ter plaatse van wijzigingsgebied 1 is het mogelijk om onder voorwaarden de geldende bestemming te wijzigen naar 'Wonen - 3', 'Tuin' en 'Verkeer - Verblijfsgebied',zodat hier maximaal 12 woningen gerealiseerd kunnen worden;
- ter plaatse van wijzigingsgebied 2 is het mogelijk om onder voorwaarden de geldende bestemmingen te wijzigen naar 'Wonen - 1', 'Wonen - 2', 'Tuin', 'Groen', 'Water' en 'Verkeer - Verblijfsgebied', zodat hier maximaal 12 woningen gebouwd kunnen worden;
- ter plaatse van wijzigingsgebied 3 is het mogelijk om onder voorwaarden de geldende bestemming te wijzigen naar 'Wonen - 3', 'Tuin', 'Groen', 'Water' en 'Verkeer - Verblijfsgebied', zodat hier maximaal 10 woningen opgericht kunnen worden;
- ter plaatse van wijzigingsgebied 4 is het mogelijk om onder voorwaarden de geldende bestemming te wijzigen naar 'Wonen - 2', Tuin', 'Groen', Water' en 'Verkeer - Verblijfsgebied', zodat hier 3 woningen gerealiseerd kunnen worden;
- ter plaatse van wijzigingsgebied 5 is het mogelijk om onder voorwaarden de geldende bestemmingen te wijzigen naar 'Wonen - 2', 'Wonen - 3', 'Tuin', 'Groen', 'Water', 'Verkeer - Verblijfsgebied', zodat hier minimaal 50 en maximaal 100 woningen gebouwd kunnen worden;

- ter plaatse van wijzigingsgebied 6 is het mogelijk om onder voorwaarden de geldende bestemmingen te wijzigen naar 'Wonen - 1', 'Wonen - 2', 'Tuin', 'Groen', 'Water' en 'Verkeer - Verblijfsgebied', zodat hier maximaal 15 woningen opgericht kunnen worden;

Bij de toepassing van deze wijzigingsbevoegdheden, moet de uitvoerbaarheid van het plan worden aangetoond op diverse sectorale aspecten zoals bodemkwaliteit, flora- en fauna, water, externe veiligheid, luchtkwaliteit en geluidshinder.

Artikel 29 algemene afwijkingsregels
Dit artikel is een aanvulling op de (afwijkings)regels uit de bestemmingen. In het artikel is een algemene afwijking opgenomen, die met een omgevingsvergunning kan worden verleend. Het betreft een standaardregeling die het mogelijk maakt om onder voorwaarden bij de uitvoering van bouwplannen beperkte afwijkingen van de toegestane bouwgrenzen (niet zijnde bestemmingsgrenzen) mogelijk te maken.

Verder is het mogelijk gemaakt om door middel van een omgevingsvergunning de bestemmingen, 'Groen', 'Verkeer' en 'Verkeer - Verblijfsgebied' af te wijken van het bestemmingsplan voor de bestemming 'Tuin' en 'Wonen". Bij toepassing van deze afwijkingsregel moet worden voldaan aan de genoemde voorwaarden in lid 29.2. Na afwijking dient voldaan te worden aan het bepaalde in de onderstaande figuur.

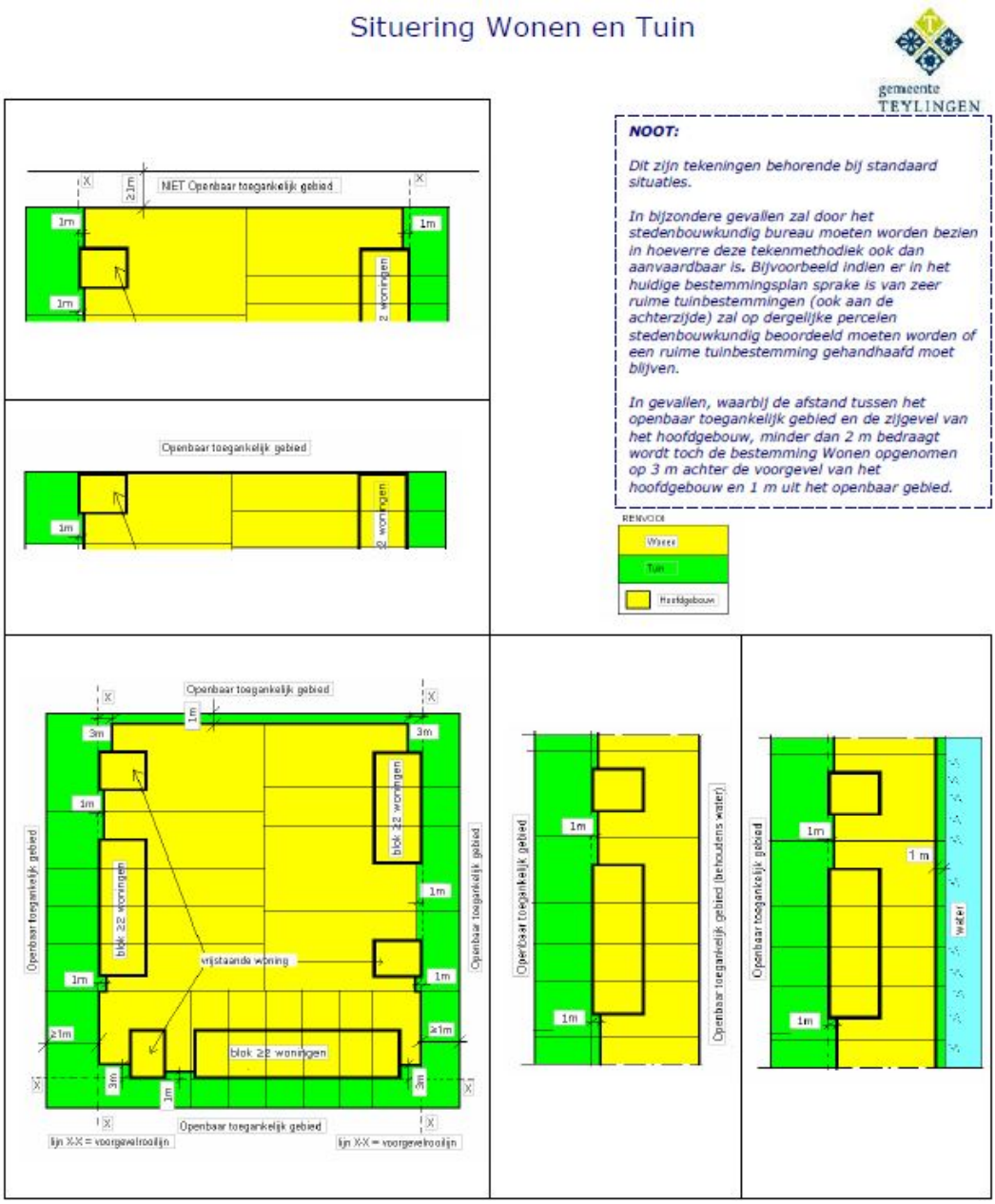

Afbeelding: Tekening situering wonen en tuin

Om tegemoet te komen aan de maatschappelijke behoefte om mensen langer te kunnen huisvesten in de eigen omgeving, zijn afwijkingsregels opgenomen om met een omgevingsvergunning ook buiten het bouwvlak, dan wel de aangewezen bestemmingen, liften mogelijk te maken. Bij de grondgebonden woningen betreft dit eenpersoonsliften, bij de gestapelde woningen zijn meerpersoonsliften mogelijk, ook binnen de aangrenzende bestemmingen met een niet-wonen functie.

Artikel 30 algemene wijzigingsregels

In dit artikel is een aantal algemene wijzigingsregels opgenomen. Het betreft een standaardregeling die het mogelijk maakt om bij de uitvoering van bouwplannen beperkte afwijkingen van het plan mogelijk te maken die niet met een omgevingsvergunning voor afwijken geregeld kunnen worden. Het betreft bijvoorbeeld een overschrijding van de bestemmingsgrenzen, of het wijzigen danwel schrappen van de dubbelbestemming Waarde - Archeologie na negatieve resultaten van een nader archeologisch onderzoek.

Artikel 31 overige regels
In dit artikel is bepaald dat wettelijke regelingen waarnaar in de regels wordt verwezen, gelden zoals deze luidden op het moment van vaststelling van het plan. Daarnaast is bepaald dat bij een bouwwerk, dat voorziet in een behoefte aan parkeergelegenheid, voldoende parkeermogelijkheden gerealiseerd moeten worden en in stand gehouden.

3.2.4 Overgangs- en slotregels

Artikel 32 Overgangsrecht
In het overgangsrecht is een regeling opgenomen voor bebouwing en gebruik dat al bestond bij het opstellen van het plan, maar dat strijdig is met de opgenomen regeling. Onder bepaalde voorwaarden mag deze strijdige bebouwing en/of strijdig gebruik worden voortgezet of gewijzigd.

Artikel 33 Slotregel
Het laatste artikel van het bestemmingsplan betreft de slotregel. Hierin is de officiële naam van het bestemmingsplan bepaald. Onder deze naam kan het plan worden aangehaald.

Hoofdstuk 4 Beleidskader

Dit hoofdstuk geeft een beschrijving van de beleidsonderdelen van de verschillende overheden, voor zover het beleid van belang is voor het plangebied van dit bestemmingsplan. Hetgeen in dit bestemmingsplan is vastgelegd past binnen de beleidskaders van de onderstaande beleidsdocumenten. Daar waar sprake is van afwijking van het relevant beleid zal dit gemotiveerd worden aangegeven.

4.1 Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

In maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vastgesteld. De structuurvisie vervangt de Nota ruimte, Nota mobiliteit (gedeeltelijk), de structuurvisie Randstad en nog een aantal kleine plannen. Deze nota's zijn daarom niet meer opgenomen in dit bestemmingsplan. In de SVIR zijn, uitgaande van de verantwoordelijkheden van het Rijk, de ambities uitgewerkt in rijksdoelen tot 2028, waarbij is aangegeven welke nationale belangen aan de orde zijn.

Nederland moet concurreren en daarnaast bereikbaar, leefbaar en veilig zijn, dat is het streven van het Rijk. Het Rijk voorziet dit met een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen scherp prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. De ruimtelijke structuur van Nederland heeft zich ontwikkeld van steden in een landelijk gebied naar stedelijke regio's in interactie met landelijke en cultuurhistorische gebieden. Dit maakt Nederland sterk en onderscheidend in de wereld. Die samenhang van het internationale en regionale schaalniveau wil het Rijk behouden, laten groeien en versterken. Nederland heeft met zijn internationale oriëntatie en open economie een hoog welvaartsniveau opgebouwd. Een netwerk van hoogwaardige internationale verbindingen van weg, spoor, water en lucht, met daarbinnen de mainports als belangrijke knooppunten is de basis voor die internationale concurrentiepositie. De 3 hoofddoelen (nationale belangen) van de structuurvisie zijn:

- het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn;
- het verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zeker stellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat.

Barro

Aangezien een structuurvisie geen bindende werking heeft voor andere overheden dan de overheid die de visie heeft vastgesteld, zijn de nationale belangen uit de structuurvisie die juridische borging vragen geborgd in de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) Ruimte. Deze AMvB wordt aangeduid als het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en is op 1 oktober 2012 volledig in werking getreden. Het Barro richt zich op doorwerking van nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen. Dit betekent dat dit besluit regels geeft over bestemmingen en het gebruik van gronden en zich daarbij primair richt tot de gemeenten. Daarnaast kan het Barro aan de gemeenten opdragen om in de toelichting bij een bestemmingsplan bepaalde zaken uitdrukkelijk te motiveren.

De volgende onderwerpen uit het Barro moeten worden vertaald in bestemmingsplannen: (1) Project Mainportontwikkeling Rotterdam, (2) Kustfundament, (3) Grote Rivieren, Waddenzee en Waddengebied, (4) Defensie, (5) Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, (6) Rijksvaarwegen, (7) Hoofdwegen en spoorwegen, (8) Elektriciteitsvoorzieningen, (9) EHS, (10) Primaire waterkeringen buiten het kustfundament en de (11) uitbreidingsruimte van het IJsselmeer.

Met het inwerkingtreding van het Barro heeft er ook een wijziging plaatsgevonden van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). In de Bro is opgenomen dat gemeenten en provincies verplicht zijn om in de toelichting van een ruimtelijk besluit de zogenaamde 'ladder voor duurzame verstedelijking' op te nemen, wanneer een zodanig ruimtelijk besluit een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt.

Conclusie ten aanzien van Rijksbeleid

Voor dit bestemmingsplan is 'Nationaal belang 1' van toepassing: "een excellente ruimtelijk-economische structuur van Nederland door een aantrekkelijk vestigingsklimaat in en goede internationale bereikbaarheid van de stedelijke regio's met een concentratie van topsectoren". Het plangebied ligt in de stedelijke regio Den Haag. Omdat bestemmingsplan een conserverende insteek heeft en geen rechtstreekse ontwikkelingen toestaat, is dit plan niet in strijd met de doelstellingen die het rijk heeft verwoord in de SVIR. Ook het Barro vormt geen belemmering voor het bestemmingsplan.

Omdat geen directe ontwikkelingen in dit bestemmingsplan zijn opgenomen, is de ladder voor duurzame verstedelijking niet van toepassing.

Indien een wijzigingsbevoegdheid uit het voorliggende bestemmingsplan wordt aangewend moet de Ladder voor duurzame verstedelijking worden onderbouwd.

4.2 Provinciaal beleid

Visie ruimte en mobiliteit

Als gevolg van grote veranderingen, zoals een veranderende economie, op sommige plaatsen een krimpende bevolking en meer behoefte aan duurzame energievoorzieningen, hebben Provinciale Staten van Zuid-Holland op 9 juli 2014 de structuurvisie "Visie ruimte en mobiliteit (VRM)" vastgesteld. Ook de Verordening Ruimte 2014 en de programma's 'Ruimte' en 'Mobiliteit' maken hiervan deel uit. In deze documenten is het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid van de provincie tot aan 2030 vastgelegd, waarbij de programma's een grotere dynamiek kennen dan de visie.

Het strategisch ruimtelijk beleid zoals verwoord in de structuurvisie "Visie Ruimte en Mobiliteit" is operationeel vertaald in het Programma Ruimte. Dit programma verwijst naar de kwaliteitskaart, die bij ontwikkelingen buiten of grenzend aan het 'bestaand stads- en dorpsgebied' (BSD) gebruikt wordt als richtingskader. Hierbij is de inzet van de provincie, dat ruimtelijke ontwikkelingen bijdragen aan het behoud en de versterking van de op deze kaart benoemde ruimtelijke kwaliteit.

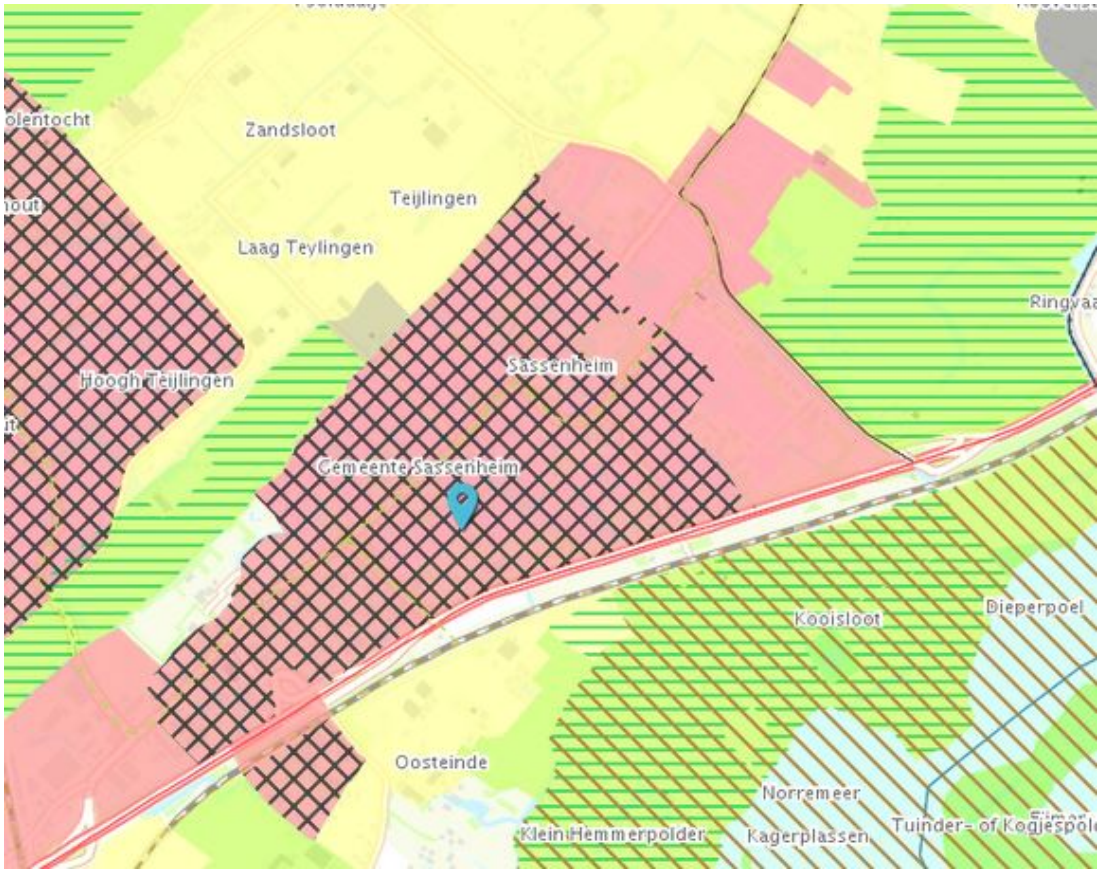

Afbeelding: Functiekaart

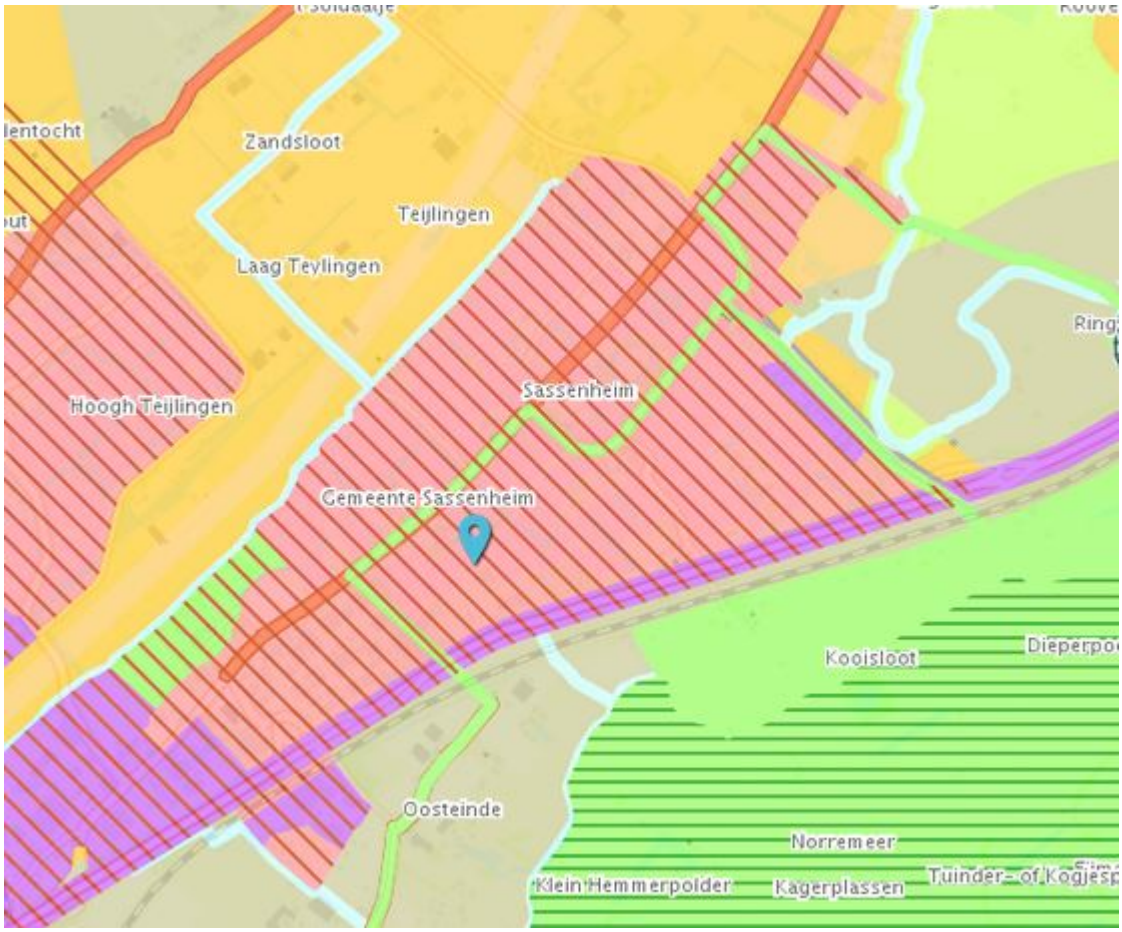

Afbeelding: Kwaliteitskaart

De provinciale structuurvisie bevat een functiekaart en een kwaliteitskaart, waarmee wordt aangegeven welke functies en kwaliteiten aan een gebied worden toegekend. Op de kwaliteitskaart is het aan het plangebied grenzende gebied gedefinieerd als 'bollenlandschap in de binnenduinrand' met 'kwaliteit van de stads- en dorpsrand'. Op de functiekaart is het gehele plangebied aangemerkt als 'stads- en dorpsgebied met hoogwaardig openbaar vervoer'. Dit betekent dat de betreffende delen van het stads- en dorpsgebied in de nabijheid en invloedssfeer van haltes van hoogwaardig openbaar vervoer van het Zuidvleugelnet liggen. Eén van de speerpunten van het provinciaal ruimtelijk beleid is om het bestaand stads- en dorpsgebied beter te benutten, door herstructurering, intensivering en/of transformatie van het stedelijk gebied, met een beperkte toevoeging van nieuwe detailhandelsfuncties. Hierbij speelt de ladder voor duurzame verstedelijking een belangrijke rol.

Provinciale Verordening Ruimte; ontwikkelen met schaarse ruimte

Om het provinciale ruimtelijke belang, zoals beschreven in de Provinciale structuurvisie, te kunnen uitvoeren is, onder meer, de provinciale verordening opgesteld. In de provinciale verordening zijn de zaken die generiek van aard zijn (relevant voor alle gemeenten of een bepaalde groep gemeenten) en in eerste instantie vooral een werend of beperkend karakter hebben vastgelegd. De provincie acht de borging hiervan van groot belang.

Daarnaast zijn de nationale belangen zoals vastgelegd in de AMvB Ruimte ook in de provinciale verordening opgenomen ten behoeve van een doorwerking in de gemeentelijke bestemmingsplannen. Tot slot zijn in de verordening regels gesteld over de inhoud van bestemmingsplannen en de inhoud van de toelichting van bestemmingsplannen. De verordening heeft slechts betrekking op een beperkt aantal onderwerpen. Bij het opstellen van bestemmingsplannen moet daarom ook rekening worden gehouden met ander provinciaal beleid. Bovendien moet worden voldaan aan de overige wet- en regelgeving.

Conclusie ten aanzien van provinciaal beleid
Met de voorliggende actualisatie wordt voorzien in een overwegend consoliderend bestemmingsplan, dat de bestaande ruimtelijk-functionele kwaliteiten en structuur van het gebied vastlegt en beschermt. Mogelijkheden voor ruimtelijke verdichting zijn - uitgezonderd eventuele herstructureringsopgaven - nauwelijks meer in het gebied aanwezig. Doelstelling is dan ook het behoud en waar mogelijk de verbetering van de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. Het bestemmingsplangebied is op de bij de verordening behorende kaart 'Bebouwingscontour' geheel gelegen binnen de bebouwingscontour. Binnen deze contour is verstedelijking toegestaan en zijn er vanuit de verordening geen belemmeringen. De provinciale verordening doet verder geen uitspraken die van belang zijn voor het plangebied. Het bestemmingsplan "Sassenheim-Oost" is in lijn met de provinciale structuurvisie, alsook de bijbehorende programma's en de verordening.

4.3 Regionaal beleid

Op regionaal niveau bestaat een aantal intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waarbinnen de visie en het beleid voor de regio waartoe Teylingen behoort, zijn uitgewerkt.

Regionale Structuurvisie Holland Rijnland 2020
In deze visie leggen twaalf gemeenten, waaronder Teylingen, de koers voor de ruimtelijke inrichting in de regio 'Holland Rijnland' tot 2020 vast.

Gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek (2006)
Uit deze gebiedsuitwerking blijkt, dat binnen dezelfde regio het streven is om tussen 2020 en 2030 14.000 woningen te realiseren. Hiervan zijn 4.000 woningen voorzien in de vijf bollengemeenten.

Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport Bollenstreek (2016)
De gemeenteraad van Teylingen heeft samen met vijf andere gemeenten de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport Bollenstreek (2009) vastgesteld. Deze structuurvisie is gericht op het creëren van een vitale Greenport met een vitaal landschap en ziet met name op ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied.

Conclusie ten aanzien van regionaal beleid
Omdat het bestemmingsplan een conserverend karakter heeft en de bestaande situatie vastlegt, hebben de bovengenoemde intergemeentelijke afspraken geen invloed op de haalbaarheid van dit bestemmingsplan.

4.4 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Teylingen 2030 'Duurzaam Bloeiend'
De gemeenteraad van Teylingen heeft op 25 juni 2015 de structuurvisie "Gemeente Teylingen 2030 'Duurzaam Bloeiend'" met het bijbehorend Planmilieu effectrapport vastgesteld. In deze structuurvisie is het gemeentelijk ruimtelijk beleid tot 2030 op hoofdlijnen vastgelegd. De kern van deze visie is dat Teylingen duurzaam bloeit in een krachtige regio, met ruimtelijk hoogwaardige en sociaaleconomisch sterke kernen Voorhout, Sassenheim en Warmond, een vitale Greenport en aantrekkelijk plassengebied. Daarnaast wordt integraal richting en fundament gegeven aan belangrijke ambities, zoals de bouw van woningen, de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen, de aanleg van nieuwe ligplaatsen aan de Kaag en de realisatie van glastuinbouw op de locatie Trappenberg-Kloosterschuur. De in het document opgenomen ambities zijn in diverse thema's en deelgebieden uitgewerkt.
Een van de deelgebieden betreft de kern Sassenheim. Het ruimtelijk beleid is hier onder andere gericht op de versterking van het centrum met behoud en waar mogelijk ontwikkeling van het cultureel erfgoed. Daarnaast wordt ingezet op herstructurering c.q. kwaliteitsverbetering van enkele verouderde woon- en winkelgebieden, herstructurering van delen van bedrijventerrein Jagtlust, intensivering van Sportpark De Roodemolen en behoud en versterking van groene, blauwe en cultuurhistorische kwaliteiten.

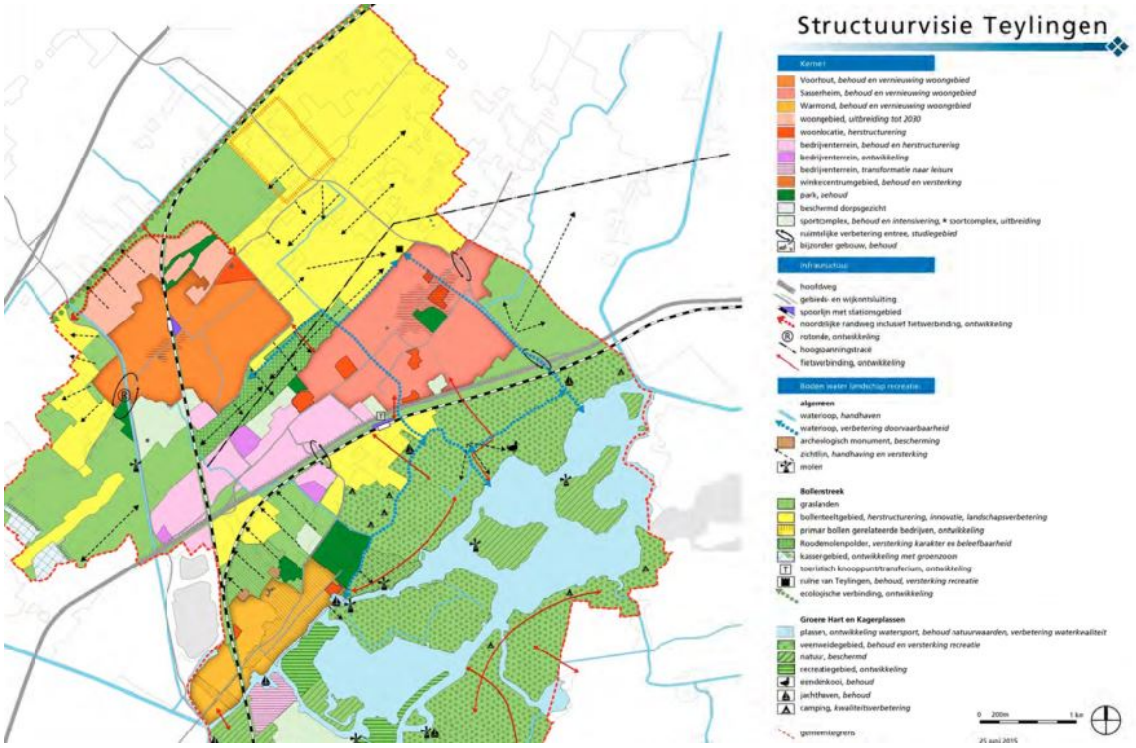

Afbeelding: Structuurvisie Teylingen

Strategische Visie Teylingen 2040 (2009)

Centraal in deze visie staat Teylingen als ideale gemeente om te wonen.

- ideale uitvalsbasis om te werken in de centra om ons heen;
- ideaal om te winkelen en te recreëren;
- met heel eigen kwaliteiten in de drie dorpen;
- met een openbare ruimte van hoge kwaliteit die uitnodigt tot 'ontmoeten', verblijven en recreëren en;
- een sociaal klimaat dat uitnodigt tot sociale contacten en sociale verbondenheid.

Verder is het de bedoeling om Teylingen uit te bouwen tot een voorbeeldgemeente op het gebied van toekomstbestendigheid en duurzaamheid. Het centrale thema in de visie is: Teylingen 2040, moderne dorpen, midden in de wereld. Het centrale thema is uitgewerkt tot zeven uitgangspunten voor beleid:

- koesteren van de drie dorpen met ieder hun eigen karakter;
- verder verhogen van de kwaliteit van de openbare ruimte (ook in het buitengebied);
- toekomstbestendig en hoogwaardig maken van het woningbestand:
- bevorderen van duurzaamheid;
- vasthouden van de sociale samenhang en de actieve betrokkenheid van de inwoners;
- samenwerken met inwoners, bedrijven en instellingen;
- versterken van de samenwerking binnen de Bollenstreek.

Woonvisie Teylingen 2015-2020

In deze Woonvisie beschrijft de gemeente Teylingen het beleid op het gebied van wonen voor de periode 2015-2020. De Woonvisie vormt de basis voor woningbouw in de gemeente en voor prestatieafspraken met de corporaties. Onderdeel van deze woonvisie is de regionale woonvisie die samen met de gemeenten Hillegom en Lisse is opgesteld. De drie gemeenten hebben afstemming gezocht in het woonbeleid en dit vastgelegd in een regionale woonvisie. Centraal staan de thema's: bestaande kernen en bestaande woningvoorraad, duurzaamheid, wonen met zorg, welzijn, beschikbaarheid, doelgroepen en betaalbaarheid.

In het bestemmingsplan is een aantal wijzigingsbevoegdheden opgenomen waarbij het mogelijk is om een andere

bestemming te veranderen naar een woonbestemming. Relevant voor deze wijzigingsbevoegdheid is dat in de woonvisie het beleid zich richt op goedkope/betaalbare huur- en goedkope en middeldure koopwoningen.
Voor een belangrijk deel zijn in de toekomst kleinere woningen nodig, ook voor 1-persoonshuishoudens, waarvan een groot deel geschikt moet zijn voor ouderen.

Gemeentelijk verkeer en vervoersplan
De raad van Teylingen heeft op 4 februari 2010 het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP) 2010-2020 vastgesteld. Het verkeersbeleid is hierin opgesplitst in de onderdelen Bereikbaarheid, Parkeren, Verkeersveiligheid en Leefbaarheid.
Het GVVP bestaat, naast de hoofdnota en een bijlagerapport, uit vijf deelnota's: bereikbaarheid, parkeren, verkeersveiligheid, leefbaarheid en kaderstellend beleid. In de deelnota's zijn de betreffende onderwerpen tot in detail beschreven en geanalyseerd. Daarbij worden het gemotoriseerd verkeer, langzaam verkeer en openbaar vervoer per onderwerp beschouwd. In de hoofdnota zijn de koers, ambities en visie(kaart) opgenomen met een uitvoeringsprogramma tot 2020 en een doorkijk naar 2030.
Samengevat dient het GVVP vier doelen:

5. Bieden van een kaderstellend samenhangend en richtinggevend verkeers- en vervoerbeleid van waaruit verkeersplannen worden ontwikkeld en verkeersvraag stukken worden opgelost.
6. Inspelen op toekomstige lokale, provinciale en regionale ruimtelijke ontwikkelingen.
7. Eenduidige en heldere visie op het gebied van verkeer en vervoer, ten behoeve van communicatie naar burgers, belanghebbenden en andere overheden.
8. Voldoen aan de Planwet verkeer en vervoer.

In het kort komt de visie er op neer dat Teylingen in 2020 duurzame bereikbaarheid, veiligheid, leefbaarheid en parkeersituatie kent, waardoor de gemeente een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven en nieuwe inwoners kent die graag in de Randstad maar ook 'buiten' willen wonen. Deze visie is weergegeven in de visiekaart 2020/

Duurzaamheidsagenda 2016-2018
Teylingen heeft de "Duurzaamheidsagenda 2016-2018" vastgesteld. De gemeente wil, samen met bewoners en bedrijven, zo veel mogelijk duurzaamheidskansen benutten. Voorbeelden van speerpunten en prioriteiten voor de komende periode op het gebied van gezondheid, veiligheid en duurzaamheid zijn:

- Stimuleren van duurzaam vervoer door onder andere bevorderen van gebruik van deelauto's en elektrisch rijden. De gemeente geeft hierin zelf het goede voorbeeld.
- Alle nieuwbouwprojecten worden zoveel mogelijk duurzaam ontwikkeld.
- Particulieren en woningbouwcorporaties worden gestimuleerd energiebesparende maatregelen te nemen.
- Aandacht voor opwekking van duurzame energie.

Parkeernota Teylingen 2014
Op 2 december 2014 heeft het college van burgemeester en wethouders de Parkeernota Teylingen 2014 vastgesteld. In deze nota zijn parkeernormen opgenomen voor diverse functies. Door een wetswijziging is eind 2014 ook de wettelijke grondslag van stedenbouwkundige bepalingen uit de bouwverordening vervallen. Dit betekent dat in nieuwe bestemmingsplannen een eigen regeling in het plan moet worden opgenomen voor onder andere parkeren. De regeling van de parkeerbepaling in de bouwverordening wordt daarom overgenomen in dit bestemmingsplan, door middel van een voorwaardelijke verplichting. Een en ander leidt niet tot een inhoudelijke wijziging van de beoogde toetsing. Aan het Besluit ruimtelijke ordening is mede in verband met het intrekken van toetsing aan de bouwverordening de mogelijkheid opgenomen om voor de invulling van de eis van voldoende parkeren in concrete situaties gebruik te maken van beleidsregels (zie artikel 3.1.2 lid 2 onder a Bro), zoals dit ook onder de werking van de bouwverordening mogelijk was.

Conclusie ten aanzien van gemeentelijk beleid
Met dit bestemmingsplan wordt de bestaande situatie vastgelegd, maar waar er mogelijkheden tot kwaliteitsverbetering zijn, worden deze kansen benut. Binnen het plangebied is sprake van enkele locaties die op termijn herontwikkeld kunnen worden. Aangezien hier nog geen concrete bouwplannen voor zijn, zijn deze met een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Voor deze wijzigingsbevoegdheden is het van belang dat er wordt aangesloten op de woonvisie. De woonvisie richt zich op goedkope/betaalbare huur- en goedkope en middeldure koopwoningen.

Hoofdstuk 5 Onderzoek

Het nieuwe bestemmingsplan wordt een hoofdzakelijk conserverend bestemmingsplan met een aantal wijzigingsbevoegdheden. In het plangebied overheerst de woonfunctie Alle omgevingsaspecten zijn beschouwd voor het voorliggende plan.
In het bestemmingsplan zijn enkele directe en indirecte ontwikkelingen opgenomen. Voor de directe ontwikkeling is per thema de effecten beschreven. Bij de indirecte ontwikkelingen en de daarbij behorende regels is bepaald dat voorafgaand eerst de uitvoerbaarheid moet worden aangetoond op het gebied van diverse milieuaspecten. Wel is per thema het relevante beleidskader gegeven. De beleidsstukken vormen de onderlegger van het bestemmingsplan en gelden als toetsingskader voor eventueel toekomstige ontwikkelingen.

De Omgevingsdienst West-Holland heeft een eerste beoordeling uitgevoerd van milieuaspecten voor de wijzigingsbevoegdheden 1-6. De volledige beoordeling is opgenomen in Bijlage 1. De volgende aspecten zijn beoordeeld;

- Milieueffectenrapportage
- Bedrijven- en milieuzonering
- Externe veiligheid
- Bodem
- Geluid
- Luchtkwaliteit
- Flora en fauna.

Als er knelpunten bij de bovenstaande aspecten worden vastgesteld dan worden nader bezien gedurende het ontwerp proces van het voorliggende plan. Het is ook mogelijk dat er pas wordt ingegaan op deze knelpunten bij de toepassing van de wijzigingsbevoegdheid.

Voor het toepassen van de wijzigingsbevoegdheid moeten niet alleen milieuaspecten maar ook omgevingsaspecten zoals water, verkeer en parkeren worden onderzocht.

5.1 Milieueffectrapportage

5.1.1 Kader

Voor plannen en activiteiten, die mogelijk belangrijke nadelige gevolgen hebben voor het milieu, kan het noodzakelijk zijn dat een milieueffectrapport wordt opgesteld.
In hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en in het Besluit milieueffectrapportage is dit geregeld. Er is een m.e.r.-plicht voor plannen (planMER)en een m.e.r.-plicht voor besluiten. Een plan is plan-m.e.r.-plichtig als het plan kaders stelt voor m.e.r.-plichtige activiteiten.

Een bestemmingplan (of wijzigingsplan) kan plan m.e.r.-plichtig zijn. Dit is het geval als het plan kaders stelt voor latere m.e.r.-plichtige activiteiten en/of als voor het plan een passende beoordeling nodig is. Daarnaast kan een plan ook m.e.r.-plichtig zijn als er een concreet (bouw)plan ter uitvoering ligt.

5.1.2 Beoordeling wijzigingsbevoegdheden

In het bestemmingsplan zijn wijzigingsbevoegdheden opgenomen voor het realiseren van woningen. Hiermee bevat het plan een activiteit die genoemd wordt in onderdeel D, categorie D11.2 'De aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen' van de bijlage behorende bij het Besluit milieueffectrapportage.

Voor woningen geldt een drempelwaarde van 2000 woningen of meer.

Het plan maakt de realisatie van maximaal 152 woningen mogelijk. Aangezien de drempelwaarde niet wordt overschreden is er voor deze activiteit geen verplichting om een m.e.r.-beoordeling uit te voeren.

Echter, er moet wel een motivering (vormvrije-m.e.r.-beoordeling) worden gegeven waarom er geen m.e.r.-beoordelingsplicht is. Deze motivering moet zijn gebaseerd op een toets die qua inhoud aansluit bij m.e.r.-beoordeling. In deze m.e.r.-beoordeling moet worden nagegaan of er belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn te verwachten.

De beoordeling is gebaseerd op de drie onderwerpen genoemd in bijlage III van de Europese m.e.r.-richtlijn

1. Kenmerken van het project

De ontwikkelingen bestaan uit het realiseren van maximaal 152 woningen ter plaatse van stedelijk gebied. Het betreft herontwikkeling van locaties ter vervanging van bestaande bebouwing. De ontwikkeling van de woningen heeft geen bijzondere effecten op de omgeving. De ontwikkeling van de woningen heeft geen bijzondere effecten op de omgeving

2. Plaats van het project

De locaties liggen in bestaand stedelijk gebied. Aanwezige archeologische waarden worden in het bestemmingsplan al beschermd. In de omgeving ligt nog meer stedelijk gebied.

3. Kenmerken van het potentiële effect

Ontwikkelingen kunnen hooguit een plaatselijk effect hebben, zoals een kleine toename van het verkeer op omliggende wegen. Bij het gebruikmaken van de wijzigingsbevoegdheid kan hiermee rekening worden gehouden.

De volledige resultaten van de beoordeling m.e.r. zijn opgenomen in de beoordeling van de milieuaspecten in Bijlage 1.

5.1.3 Conclusie

In het hoofdstuk 5 Onderzoek worden de diverse milieuaspecten voldoende beschouwd. Er zijn geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te verwachten. Een formele m.e.r.-beoordeling is niet nodig.

5.2 Bedrijven en milieuzonering

5.2.1 Kader

In het kader van een goede ruimtelijke ordening moet worden beoordeeld of bedrijven in de omgeving worden belemmerd door de ontwikkeling en of ter plaatse van gevoelige functies, zoals woningen, sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Voor de beoordeling is gebruik gemaakt van de Handreiking Bedrijven en milieuzonering (VNG, editie 2009). Per milieucategorie geldt een minimaal gewenste afstand, de richtafstand. Deze richtafstand geldt tussen enerzijds de grens van de bestemming die bedrijven (of andere milieubelastende functies) toelaat en anderzijds als uiterste situering van de gevel van een woning die volgens het bestemmingsplan of via vergunning vrij bouwen mogelijk is. De in de handreiking opgenomen afstanden zijn indicatief en verschillen per gebiedstype waarin de ontwikkeling zal plaatsvinden Uitgangspunt is dat deze afstanden gemotiveerd worden toegepast.

Milieucategorie	*Richtafstand woonomgeving in meters*	*Richtafstand gemengd gebied in meters*
1	10	0
2	30	10
3.1	50	30
3.2	100	50
4.1	200	100

Afbeelding: Milieucategorie en richtafstanden

5.2.2 Beoordeling wijzigingsbevoegdheden

In het plangebied zijn naast woningen nog andere functies (zoals bedrijven, kantoren, detailhandel en horeca) aanwezig. Om in dit bestemmingsplan de belangenafweging tussen bedrijvigheid en gevoelige functies met betrekking tot milieu in voldoende mate mee te nemen, wordt gebruikgemaakt van milieuzonering. Dit vindt plaats aan de hand van een Staat van Bedrijfsactiviteiten (SvB), die gebaseerd is op de VNG-uitgave en die als bijlage bij de regels is opgenomen. Bij toepassing van deze SvB wordt uitgegaan van een afstandstoetsing ten opzichte van een rustige woonwijk. Voor al deze activiteiten is naar aanleiding van hun milieubelasting een categorie bepaald. Met het opnemen van de categorieën op de verbeelding en in de regels worden de toegestane activiteiten bepaald. Lagere categorieën dan aangegeven zijn ook toegestaan. Het brandstofservicestation aan de Lindenlaan 32 vallen onder SBI-code 473.3 'Benzineservicestations: zonder LPG', milieucategorie 2. Dit bedrijf valt hiermee onder de algemene toelaatbare bedrijven in milieucategorie 2.
Binnen het plangebied worden bedrijven van milieucategorie 2 algemeen toelaatbaar geacht, met een uitzondering van brandstofservicestation op de hoek van de Parklaan en de Menneweg. Deze activiteit is aangemerkt als een categorie 3-inrichting en ook als zodanig bestemd. Het betreft hier een bestaande situatie die conserverend wordt vastgelegd. Een nadere motivering van de richtafstanden is daardoor niet benodigd

De volledige resultaten van de beoordeling bedrijven en milieuzonering zijn opgenomen in de beoordeling van de milieuaspecten in Bijlage 1.

Voor elke wijzigingsbevoegdheid is nagegaan welke bedrijven en /of inrichting in de nabije omgeving aanwezig zijn.

Wijzigingsbevoegdheid 1
In de omgeving van deze wijzigingsgebied liggen geen bedrijven die op voorhand een belemmering vormen voor het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid 1 in het bestemmingsplan om de bestemming te wijzigen naar wonen met uitzondering van de basisschool gelegen aan de Menneweg 12.
Het schoolplein ligt binnen de richtafstand van 30 meter. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid zal nader moeten worden onderzocht c.q. gemotiveerd dat er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ten gevolge van het stemgeluid van spelende kinderen op het schoolplein.
Ook moet het brengen en halen van kinderen worden beschouwd.

Wijzigingsbevoegdheid 2
Nabij het gebied behorende bij wijzigingsbevoegdheid 2 is een aannemersbedrijf aan de Kagerdreef 4 en een veehouderij op het perceel Menneweg 42 gevestigd. Deze bedrijven voldoen niet aan de gewenste richtafstand tot het wijzigingsgebied.

<u>Kagerdreef 4</u>
Op dit perceel is een aannemersbedrijf gevestigd. De reeds bestaande woningen liggen op kortere afstand van het bedrijf dan de wijzigingslocatie. Het bedrijf moet reeds ter plaatse van de bestaande woningen voldoen aan de milieunormen. Het bedrijf wordt niet belemmerd in de bedrijfsvoering. Ook is er sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de ontwikkelingslocatie.

<u>Menneweg 42</u>
De veehouderij aan Menneweg 42 is een melkrundveebedrijf. Er geldt op basis van het Activiteitenbesluit een vaste afstand van 100 meter tussen dierenverblijven en geurgevoelige objecten.
De kleinste afstand tussen de stal en het plangebied bedraagt 70 meter. Dit is ter plaatse van de bestaande woning (binnen de wijzigingsbevoegdheid) Menneweg 143.
De veehouderij zit 'op slot' als gevolg van de omliggende woningen aan de Menneweg. De ontwikkeling van wijzigingsbevoegdheid 2 levert geen extra belemmering op voor de veehouderij.
Op de grens van het perceel van wijzigingsbevoegdheid 2 zal onder bepaalde weersomstandigheden mogelijk agrarische geur van de veehouderij waarneembaar zijn, maar het woon- en leefklimaat binnen het plangebied kan in algemene zin voor wat betreft geurhinder als 'goed' worden omschreven.

Er zijn geen belemmeringen voor het opnemen van de wijzigingsbevoegdheid 2 voor het wijzigen van de bestemming naar 'Wonen' in het bestemmingsplan.

Wijzigingsbevoegdheid 3
Uit de beoordeling blijkt dat er niet wordt voldaan aan de richtafstand. Er wordt niet voldaan aan de richtafstand (gemeten vanaf de grens van het wijzigingsgebied tot grens buitenterrein van de school/grens bestemming maatschappelijk). Met name het aspect geluid ten gevolge van stemgeluid van spelende kinderen is van belang. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid moet nader worden onderzocht of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en of de school niet wordt belemmerd. Eventueel zijn maatregelen noodzakelijk.

Wijzigingsbevoegdheid 4
Uit de beoordeling blijkt dat er wordt voldaan aan de richtafstand. Vanuit bedrijven en milieuzonering zijn er geen belemmeringen voor het opnemen van de wijzigingsbevoegdheid 4 voor het wijzigen van de bestemming naar 'Wonen' in het bestemmingsplan.

Wijzigingsbevoegdheid 5
Het wijzigingsgebied is gelegen binnen de richtafstand van diverse bedrijven. Het betreft in hoofdzaak bedrijven die zijn gelegen op het Bedrijventerrein Industriekade. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid moet nader worden beoordeeld of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de te realiseren woningen en of bedrijven worden belemmerd door de ontwikkeling. Hierbij geldt wel dat de bestaande bedrijven nu reeds al rekening moeten houden met de bestaande woningen.

Wijzigingsbevoegdheid 6
In de nabije omgeving van het gebied behorende bij wijzigingsbevoegdheid 6 is een brandweerkazerne gevestigd. De afstand van het plangebied tot de brandweerkazerne aan de Parklaan 176 voldoet niet aan de richtafstand volgens de VNG. Dit betekent dat er bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid nader zal moeten worden onderzocht of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de te realiseren woningen en of de brandweerkazerne wordt belemmerd in de bedrijfsvoering.

5.2.3 Specifieke aanduiding bedrijven

Voor een aantal bedrijven is binnen het plangebied een specifieke aanduiding in de regels en op de verbeelding opgenomen. Het betreft de percelen Kagerdreef 2-4, Parklaan 134 en Rusthoffweg 28.

Kagerdreef 2-4
Op dit perceel is een aannemersbedrijf met werkplaats met een bedrijfsoppervlakte groter dan 1000 m2 (SBI-code 41,42,42) gevestigd. Dit bedrijf valt onder milieucategorie 3.1 en past daarmee niet binnen de algemene toelaatbaarheid. Het betreft een bestaande situatie. Voor dit perceel wordt een specifieke aanduiding opgenomen.

Parklaan 134
Op dit perceel is een groothandel in verfproducten (SBI-code 41,42,42) gevestigd. Dit bedrijf valt onder milieucategorie 3.1 en past daarmee niet binnen de algemene toelaatbaarheid. Het betreft een bestaande situatie. Voor dit perceel wordt een specifieke aanduiding opgenomen.

Rusthoflaan 28
Het perceel Rusthofflaan 28 heeft een specifieke aanduiding 'timmerwerkplaats' gekregen. Volgens ons bedrijfsinformatiesysteem is er geen bedrijf aanwezig op deze locatie. Op het perceel was Trappenmakerij Van der Lans gevestigd. Indien er geen timmerwerkplaats meer aanwezig is, kan de specifieke aanduiding, indien gewenst, worden verwijderd.

5.2.4 Conclusie

Vanuit bedrijven en milieuzonering zijn er op voorhand geen belemmeringen voor het ontwikkelen van woningen ter plaatse van de wijzigingsbevoegdheid 4.
Voor wat betreft de overige wijzigingsbevoegdheden wordt niet voldaan aan de richtafstand. Onderzoek moet uitwijzen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en of de bedrijven worden belemmerd in de bedrijfsvoering. Mogelijk zijn er maatregelen noodzakelijk.

5.3 Externe veiligheid

5.3.1 Kader

Landelijk beleid

Externe veiligheidsbeleid heeft betrekking op het gebruik, productie, opslag en transport van gevaarlijke stoffen.
De overheid stelt grenzen aan de risico's van inrichtingen met gevaarlijke stoffen. De grenzen zijn vertaald in een norm voor het plaatsgebonden risico (PR), een oriëntatiewaarde en verantwoordingsplicht voor het groepsrisico[3] (GR).

Plaatsgebonden risico

Het PR kent een grenswaarde van 10^{-6}. Binnen de PR 10^{-6} contour mogen geen kwetsbare objecten aanwezig zijn. Voor beperkt kwetsbare objecten geldt deze waarde als richtwaarde. In nieuwe situaties moet voor beperkt kwetsbare objecten in beginsel ook aan deze waarde worden voldaan.

Verantwoordingsplicht groepsrisico

Het groepsrisico is een maat voor de maatschappelijke ontwrichting in situaties waarin zich een ramp met gevaarlijke stoffen voordoet. De verantwoordingsplicht is erop gericht om een weloverwogen afweging te maken over de risico's in relatie tot de ontwikkelingen in het plangebied.

Het groepsrisico wordt vergeleken met de oriëntatiewaarde: de kans op een ongeval met 10 dodelijke slachtoffers van 10^{-5} per jaar, met de kans op een ongeval met 100 dodelijke slachtoffers van 10^{-7} per jaar, en met de kans op 1000 of meer dodelijke slachtoffers van 10^{-9} per jaar. Deze getallen gelden voor de oriëntatiewaarde in de omgeving van inrichtingen. Voor het transport van gevaarlijke stoffen over de weg en via buisleidingen ligt de oriëntatiewaarde een factor 10 lager.

In de verantwoording van het groepsrisico worden onderwerpen behandeld die van belang zijn bij het maken van een afweging over het risico. Behalve de hoogte van het groepsrisico zijn dat de noodzaak van de ruimtelijke ontwikkeling, risicoreducerende maatregelen en mogelijkheden tot rampenbestrijding.

Inrichtingen

Het beleid voor inrichtingen is vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi).

Buisleidingen

Voor buisleidingen geldt het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en de Regeling externe veiligheid buisleidingen (Revb). Behalve met het PR en het GR moet voor buisleidingen rekening worden gehouden met de belemmeringenstrook aan weerszijden van de leidingen die moet worden vrijgehouden ten behoeve van onderhoud en werkzaamheden aan de buisleiding. Binnen de belemmeringenstrook, mag niet gebouwd worden, tenzij met toestemming (via een ontheffing of een aanlegvergunning) van burgemeester en wethouders. Werkzaamheden in deze strook mogen alleen worden uitgevoerd door of met instemming van de leidingbeheerder. De ligging van de leidingen en de belemmeringenstrook moet op de bestemmingsplankaart worden vastgelegd.

Vervoer over weg, water en spoor

Voor transportroutes geldt het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt).

Voor wegen die onderdeel zijn van het Basisnet weg geldt de Regeling basisnet, daarin zijn veiligheidsafstanden vastgelegd: een afstand voor het risicoplafond en het plasbrandaandachtsgebied (PAG).

Bij de vaststelling van de veiligheidsafstanden is rekening gehouden met een toename van het transport van gevaarlijke stoffen. De afstand voor het risicoplafond is zodanig gekozen dat, het plaatsgebonden risico op de grens van de zone niet meer bedraagt dan 10^{-6} per jaar. Binnen de afstand voor het risicoplafond mogen geen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten worden gebouwd.

Binnen het PAG van 30 meter mag slechts bij hoge uitzondering en met een goede motivatie gebouwd worden

Provinciaal Beleid

De Provincie Zuid-Holland ambieert een veilig Zuid-Holland. In de provinciale structuurvisie (PSV) staat als provinciaal belang genoemd het 'beschermen van grote groepen mensen tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen'. De Provincie wil voorkomen dat risicovolle activiteiten gevestigd worden in de omgeving van grote groepen mensen of dat een nieuwe ontwikkeling gepland wordt binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit. Het is niet altijd te voorkomen dat dit soort functies gecombineerd worden en het groepsrisico toeneemt. In dat geval vraagt de provincie van de verantwoordelijke bestuurders dat zij een groepsrisicoverantwoording schrijven: een heldere en transparante toelichting waarin zij uitleggen waarom deze ontwikkeling op deze locatie noodzakelijk is. Op basis van een groepsrisicoverantwoording moet aannemelijk worden gemaakt dat op termijn in de eindsituatie wordt voldaan aan de oriëntatiewaarde.

Regionaal beleid

De regio Holland-Rijnland heeft in 2014 de omgevingsvisie externe veiligheid geactualiseerd (Bestuurlijk kader Externe Veiligheid Holland Rijnland). In deze omgevingsvisie heeft de regio een beslismodel op basis van zonering van het groepsrisicodiagram opgesteld en richtsnoeren voor veilig ruimtelijk ontwerpen geformuleerd.

Afbeelding: Zonering groepsrisicodiagram (fN diagram: f= kans op calamiteit, N=aantal slachtoffers)

Het model gaat uit van de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Als de groepsrisicocurve voor een activiteit of ruimtelijke ontwikkeling in een bepaalde zone uitkomt, volgt uit het model onder welke voorwaarden de activiteit of ruimtelijke ontwikkeling is toegestaan.

Richtsnoeren voor veilig ruimtelijk ontwerpen

Afhankelijk van de positie van het plan ten opzichte van de risicobron, is het wenselijk een aantal maatregelen te overwegen die de veiligheid ten goede komen. Daartoe wordt een onderscheid gemaakt in een aantal zones rondom de

risicobron:

- Zone 1: het gebied binnen de 10^{-6}-contour (de veiligheidszone)
- Zone 2: de 100%-letaliteitszone
- Zone 3: het GR-relevante invloedsgebied
- Zone 4: de grens tot 1% letaliteit (het invloedsgebied)

Om het ruimtelijk veilig ontwerpen vorm te geven, is een aantal ontwerprichtsnoeren ontwikkeld. Het toepassen van deze ontwerprichtsnoeren leidt tot een ruimtelijk veilig ontwerp. De mate waarin deze ontwerprichtsnoeren moeten worden toegepast is afhankelijk van de hoogte van het groepsrisico. Is het groepsrisico kleiner dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde, dan hoeven de ontwerprichtsnoeren maar beperkt te worden toegepast. Komt het groepsrisico boven de oriëntatiewaarde, dan is het wenselijk alle ontwerprichtsnoeren onverkort toe te passen.

	Richtsnoer inrichting ruimte i.v.m. risicobeperking	**Vertaald naar zones**
1	Ontwerp zonder beperkt kwetsbare objecten in de veiligheidszone	Geen beperkt kwetsbare objecten in zone 1
2	Ontwerp zonder kwetsbare objecten binnen de 100%-letaliteitszone	Geen kwetsbare objecten in zone 2
3	Ontwerp met afnemende personendichtheid naar de risicobron toe: waar hogere concentraties personen worden gepland, projecteer deze zo ver mogelijk van de risicobron af, c.q. buiten het GR-relevante invloedsgebied. Gebiedsfuncties met lage aanwezigheid van personen (bv. parkeervoorzieningen)kunnen als ruimtelijke zone worden gebruikt tussen de risicobron en de objecten met een hoge dichtheid aan personen.	Hoge dichtheden bij voorkeur buiten zone 3
4	Ontwerp met nieuwe bijzonder kwetsbare objecten bij voorkeur buiten het invloedsgebied van de risicobronnen	Verminderd zelfredzamen buiten zone 4
5	Ontwerp met een goede verkeerskundige ontsluiting voor hulpdiensten en aandacht voor vluchtroutes van de bron af.	Belangrijk in de zones 2 en 3 en bij LPG-tankstations
6	Ontwerp een goede bluswatervoorziening	Alle zones

Afbeelding: Richtsnoeren voor een ruimtelijk veilig ontwerp

5.3.2 Beoordeling wijzigingsbevoegdheden

Risicobronnen

In de omgeving van het plangebied liggen de volgende risicobronnen:

- transportroute gevaarlijke stoffen over rijksweg A44
- transportroute gevaarlijke stoffen over provinciale weg N208
- inrichting: Wesseling transport, Anton Philipsweg 20, Sassenheim

Berekening groepsrisico transportroutes

De Omgevingsdienst West-Holland heeft een groepsrisicoberekening uitgevoerd met RBM II versie 2.3.

Door de ontwikkeling van woningen (door middel van de wijzigingsbevoegdheden) neemt het groepsrisico op de A44 toe van 0,235 tot 0,236 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft dus onder de oriëntatiewaarde.

Het groepsrisico op de N208 is zowel in de huidige als in de nieuwe situatie 0,002 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft daar dus ruim onder de oriëntatiewaarde.

Groepsrisico inrichtingen
Wesseling Transport
Wesseling transport ligt op ruim 750 meter van het plangebied Sassenheim Oost. De afstand tot de grens van het invloedsgebied ten behoeve van de verantwoording van het groepsrisico is 320 meter. Daarom heeft de aanwezige populatie in het plangebied geen invloed op de hoogte van het groepsrisico.

Groepsrisicoverantwoording
De ontwikkeling heeft geen invloed op de hoogte van het groepsrisico bij Wesseling transport. Ook op de N208 verandert het groepsrisico niet door deze ontwikkeling. Daar blijft het groepsrisico ruim onder de 0,01 maal de oriëntatiewaarde.

Het groepsrisico voor de A44 neemt toe van 0,235*OW naar 0,236*OW.

Er wordt ruim voldaan aan de oriëntatiewaarde. Het plan (inclusief de wijzigingsbevoegdheden) is niet in strijd met het provinciaal beleid.

Door het plan neemt het groepsrisico minimaal toe. Als getoetst wordt aan de geactualiseerde versie van de omgevingsvisie (het "Bestuurlijk kader Externe Veiligheid Holland Rijnland") is de conclusie dat deze situatie in zone geel valt, tussen 0,1 en 1,0*OW.

Volgens de omgevingsvisie Externe veiligheid wordt een activiteit toegestaan, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:
- Alle redelijkerwijs te treffen maatregelen zijn getroffen om het risico te reduceren
- Er bevinden zich geen beperkt zelfredzame personen in de 100% letaliteitszone
- De hulpdiensten kunnen adequaat ingrijpen als een calamiteit zich voordoet
- De bevolking is goed geïnformeerd over hoe te handelen bij een calamiteit

In de groepsrisicoverantwoording is gekeken naar de bovenstaande aspecten

De volledige resultaten van de beoordeling externe veiligheid zijn opgenomen in de beoordeling van de milieuaspecten in Bijlage 1 en Bijlage 3.

5.3.3 Conclusie
Vanuit externe veiligheid is er geen belemmering voor het plan.
De PR grenswaarde contour (PR 10^{-6}) ligt op de weg. Aan de norm voor de PR grenswaarde wordt voldaan.
Door de ontwikkeling van woningen (door middel van de wijzigingsbevoegdheden) neemt het groepsrisico op de A44 toe van 0,235 tot 0,236 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft dus onder de oriëntatiewaarde.
Het groepsrisico op de N208 is zowel in de huidige als in de nieuwe situatie 0,002 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft daar dus ruim onder de oriëntatiewaarde. Er heeft een verantwoording van het groepsrisico plaatsgevonden.

5.4 Bodem

5.4.1 Kader

Bij de ontwikkeling van een ruimtelijk plan en/of bestemmingsplan dient rekening te worden gehouden met de bodemkwaliteit ter plaatse. De reden hiervoor is dat eventueel aanwezige bodemverontreiniging van groot belang kan zijn voor de keuze van bepaalde bestemmingen en/of voor de uitvoerbaarheid van een bestemmingsplan. Voor een bestemming zoals wonen, gelden ander normen dan voor bijvoorbeeld de bestemming bedrijven. Uitgangspunt is dat de bodemkwaliteit als gevolg van aanwezige bodemverontreiniging geen onaanvaardbaar risico oplevert voor de gebruikers van de bodem. Bovendien mag de bodemkwaliteit niet verslechteren door grondverzet (bijvoorbeeld graafwerkzaamheden). Dit is het zogenaamde stand still-beginsel.

5.4.2 Beoordeling wijzigingsbevoegdheden

In het bestemmingsplan is een aantal wijzigingsbevoegdheden opgenomen om de bestemming te wijzigen van bedrijven naar wonen. Dit betekent dat er sprake is van een gevoeliger gebruik (met uitzondering van de wijzigingsbevoegdheid 5, want daar is grotendeels al sprake van wonen).

Wanneer er binnen een gebied geen ontwikkelingen zijn gepland hoeft de bodem alleen gesaneerd te worden indien sprake is van een risicovolle bodemverontreiniging; een zogenaamde 'spoedlocatie'. Binnen het plangebied Sassenheim Oost zijn geen spoedlocaties bekend.

Op locaties waar wel ontwikkelingen plaatsvinden, dient de bodem gesaneerd te worden als sprake is van een ernstige bodemverontreiniging. In dat geval dient voorafgaand aan ontwikkelingen een saneringsplan of melding in het kader van het Besluit uniforme saneringen (BUS-melding) opgesteld te worden welke goedgekeurd moet worden door de Omgevingsdienst zijnde het bevoegd gezag in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb).

Door de Omgevingsdienst is een inventarisatie gemaakt van de meest relevante bodemgegevens uit het plangebied. Het gaat hierbij om informatie uit tank-, bodemonderzoek- en verontreinigingsbronnen. De informatie is afkomstig uit de volgende archieven:

- het bodeminformatiesysteem (BIS/GIS)
- het historische bedrijvenbestand (Hbb)

Bodeminformatiesysteem

In het plangebied Sassenheim Oost zijn op diverse locaties lichte tot sterke verontreinigingen aangetroffen, waarschijnlijk als gevolg van langdurig gebruik en ophooglagen. Er bevinden zich in het gebied geen zogenaamde spoed locaties of locaties waar binnen een bepaalde termijn saneringen moeten worden uitgevoerd.

Historisch bedrijvenbestand

In het plangebied Sassenheim Oost zijn bedrijven aanwezig geweest die potentieel verdacht zijn op het veroorzaken van bodemverontreiniging. Historisch onderzoek en/ of oriënterend onderzoek moet hier nog worden uitgevoerd. Andere locaties zijn bij bouwwerkzaamheden al wel onderzocht, alleen dermate lang geleden dat aan de uitkomst van die onderzoeken niet meer dan een historische waarde kan worden toegekend. De Omgevingsdienst verwacht niet direct belemmeringen voor het bestemmingsplan, wel zal bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid een bodemonderzoek moeten worden gedaan.

De volledige resultaten van de beoordeling bodem zijn opgenomen in de beoordeling van de milieuaspecten in Bijlage 1.

5.4.3 Conclusie

In het bestemmingsplan worden een aantal ontwikkelingen mogelijk gemaakt door middel van een wijzigingsbevoegdheid. Op voorhand worden er geen belemmeringen verwacht voor het bestemmingsplan. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid zal op dat moment een bodemonderzoek moeten worden uitgevoerd, en eventueel maatregelen moeten worden getroffen om de bodem geschikt te maken voor de beoogde functie.

5.5 Archeologie

5.5.1 Kader

Het archeologisch erfgoed wordt binnen Nederland als zeer waardevol beschouwd. De Wet op de Archeologische Monumentenzorg (WaMZ) legt de verantwoordelijkheid voor de bescherming van het archeologische erfgoed bij de gemeente. Zo verplicht de WaMZ om bij de vaststelling van een bestemmingsplan of bij afwijking daarvan rekening te houden met in de bodem aanwezige of te verwachten archeologische waarden. De feitelijke bescherming daarvan krijgt gestalte door het opnemen van regels in het bestemmingsplan ten aanzien van de afgifte van omgevingsvergunningen in die gebieden die als archeologisch waardevol zijn aangemerkt.

In de nota "Onder de grond, beleid voor archeologie in Teylingen 2015" is het gemeentelijk archeologiebeleid vastgelegd. Het beleid is gebaseerd op het wettelijk kader en de archeologische verwachtings- en beleidskaart van Teylingen en heeft tot doel om het archeologisch erfgoed te behouden en te beschermen. Voor het nemen van beslissingen is een archeologische verwachtings- en beleidskaart opgesteld. Deze geeft inzicht in de archeologische waarden en verwachtingen in Teylingen.

Afbeelding: Detail uit de archeologische beleidskaart 2015 van Teylingen

5.5.2 Analyse

Volgens de archeologische beleidskaart Teylingen 2015 is in het bestemmingsplangebied sprake van vier verschillende archeologische verwachtingswaarden. Het merendeel maakt hierbij onderdeel uit van categorie 8 (groen): zone met een lage archeologische verwachting. Hierbij geldt, dat archeologisch onderzoek alleen noodzakelijk is bij bodemverstorende activiteiten, als deze dieper reiken dan 30 centimeter beneden maaiveld en een oppervlak beslaan van meer dan 1.000 m^2. Daarnaast is sprake van categorie 5 (licht rood) en 6 (geel); dit betreffen zones met een hoge respectievelijk middelhoge verwachting. Archeologisch onderzoek is hier noodzakelijk bij verstoringen dieper dan 30 centimeter beneden maaiveld en een oppervlak groter dan 250 respectievelijk 500 m^2. Rondom de Baanbrekersweg is ook nog sprake van categorie 12 (grijs). Dit betreffen gebieden die archeologisch vrijgegeven zijn. Hier is dus geen archeologisch onderzoek benodigd, voorafgaand aan bodemverstorende activiteiten.

Ter bescherming van eventuele aanwezige archeologische resten is in dit bestemmingsplan een dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie' opgenomen, met uitzondering van het gebied van categorie 12.
De categorieën zijn daarbinnen gespecificeerd aangeduid:
Categorie 5 is opgenomen in specifieke vorm van waarde - 1,
Categorie 6 is opgenomen in specifieke vorm van waarde - 2,
Categorie 8 is opgenomen in specifieke vorm van waarde - 3.

5.5.3 Conclusie

De van toepassing zijnde archeologisch waardevolle gebieden zijn in kaart gebracht en als dubbelbestemming in dit bestemmingsplan opgenomen. De archeologische waarden zijn hiermee voldoende gewaarborgd.

5.6 Cultuurhistorie

5.6.1 Kader

In 1999 is de Nota Belvedère verschenen. Doel van de nota is de cultuurhistorische identiteit meer richtinggevend te laten zijn voor de inrichting van de ruimte. Deze doelstelling wordt in de nota geconcretiseerd in een breed scala van te ondernemen acties op Rijks-, regionaal- en lokaal niveau. In het kader van de nota is een landsdekkend overzicht gemaakt van de cultuurhistorisch meest waardevol geachte steden en gebieden: de Cultuurhistorische Waardenkaart van Nederland (ook wel Belvedèrekaart genoemd).
De huidige juridische basis voor het omgaan met archeologische waarden is de Monumentenwet uit 1988. In 1998 is het Verdrag van Valletta door de Staten Generaal geratificeerd. Dit verdrag is in de Wet op de archeologische monumentenzorg verankerd, die officieel in werking is getreden op 1 september 2007, ondermeer als wijziging op de Monumentenwet 1988. In het kader van het project 'modernisering monumentenzorg' (MoMo) hebben per 1 januari 2012 enkele wijzigingen in de wet- en regelgeving plaatsgevonden. Voor het bestemmingsplanproces is de wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) de belangrijkste: gemeenten dienen in hun bestemmingsplannen rekening te houden met de aanwezige cultuurhistorische waarden.

5.6.2 Analyse

De afwisselende bebouwing van de Menneweg en de Rusthofflaan staat in een oude lintstructuur en kan daarmee aangemerkt worden als cultuurhistorisch waardevol. De bebouwing langs de Parklaan kent een statig profiel en vormt door met name de ligging langs het park een waardevolle synthese tussen bebouwing en omgeving. Ook aan de boerderij aan de Menneweg kan enige cultuurhistorische waarde worden toegekend. Desondanks zijn in het plangebied geen rijks- en/of gemeentelijke monumenten aanwezig.

Afbeelding: Rusthofflaan

Menneweg

5.6.3 Conclusie

De van toepassing zijnde cultuurhistorisch waardevolle gebieden zijn in kaart gebracht. Aangezien dit bestemmingsplan overwegend conserverend van aard is, worden deze cultuurhistorisch waardevolle gebieden niet negatief beïnvloed.

5.7 Geluid

5.7.1 Kader

Geluidoverlast kan worden veroorzaakt door industrielawaai, railverkeerslawaai, wegverkeerslawaai en luchtverkeerslawaai van Schiphol. De Wet geluidhinder en de Luchtvaartwet kent grenswaarden voor geluid. Bepaalde geluidgevoelige objecten mogen alleen worden toegelaten als zij geen ontoelaatbare geluidbelasting ondervinden. Daartoe moet op grond van artikel 3.3.1 Besluit ruimtelijke ordening, zones in het bestemmingsplan worden opgenomen rond geluidbronnen. Het bestemmingsplan moet de ligging en de afmetingen van woningen en andere geluidgevoelige gebouwen en van geluidgevoelige terreinen gelegen binnen de zone van een weg, spoorweg of industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder aangeven.
Als een bepaalde bestemming en/of een bepaalde geluidbron niet in de Wet geluidhinder of Luchtvaartwet is geregeld, moet in het kader van de goede ruimtelijke ordening toch een akoestische afweging gemaakt worden.

De Wet geluidhinder (Wgh) geeft mogelijkheden om een hogere waarde vast te stellen voor wegverkeer, railverkeer en industrielawaai. Op 4 maart 2013 heeft de Omgevingsdienst West-Holland de herziene versie van de “Richtlijnen voor het vaststellen van hogere waarden” vastgesteld (verder: het beleid). Op basis van deze richtlijnen stelt de Omgevingsdienst een maximale hogere waarde van 58 dB voor, voor verkeerslawaai en 63 dB voor railverkeer (beleidswaarde). Voor industrielawaai en Luchtvaartlawaai gelden de wettelijke grenswaarden.

5.7.2 Beoordeling wijzigingsbevoegdheden

In het bestemmingsplan zijn zes wijzigingsbevoegdheden opgenomen, die het oprichten van nieuwe geluidgevoelige objecten (woningen) mogelijk maken.

Door de Omgevingsdienst West-Holland is beoordeeld of deze wijzigings-bevoegdheden haalbaar zijn. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid zal gedetailleerd akoestisch onderzoek nodig zijn.

Industrielawaai
Het plangebied ligt niet binnen de geluidszone van een gezoneerd bedrijventerrein.

Dit aspect hoeft daarom niet te worden meegenomen in de beoordeling van het plan.

Luchtverkeerslawaai
Het plangebied is gelegen binnen de 20 Ke-geluidscontour van Schiphol. Het plangebied maakt onderdeel uit van het bebouwd gebied. Hierdoor legt de geluidscontour geen beperkende maatregelen op het plangebied.

De regelgeving met betrekking tot Schiphol wijzigt. Op 24 oktober 2016 is het ontwerpwijzigingsbesluit van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol vanwege externe veiligheid en geluid gepubliceerd in de Staatscourant. Dit besluit treedt naar verwachting in 2017 in werking. In de paragraaf Luchthavenindelingbesluit Schiphol wordt hier nader op ingegaan.

Wegverkeerslawaai en spoorweglawaai
Op grond van de Wgh moet akoestisch onderzoek plaatsvinden als nieuwe geluidgevoelige objecten mogelijk worden gemaakt binnen de geluidzone van onder meer een gezoneerde weg of een spoorweg. Daarnaast wordt in het kader van een goede ruimtelijke ordening gekeken naar de invloed van de 30 km/uur-wegen.

Als niet aan de voorkeurswaarde kan worden voldaan, wordt beoordeeld of een hogere waarde is vast te stellen. Hierbij wordt tevens gekeken naar de cumulatie van de verschillende geluidbronnen.

De locaties liggen binnen de geluidzone van:

WB[1]	**Locatie**	**weg buitenstedelijk**	**weg binnenstedelijk**	**spoorweg**
1	hoek Parklaan-Menneweg	-	Parklaan	Spoorweg
2	Menneweg 17, 109 ev	A44	Menneweg	Spoorweg
3	Kagerdreef 51a	A44	-	Spoorweg
4	Lindenlaan 32	-	-	-
5	Industriekade ea	-	V. Pallandtlaan	-
6	Adelborst v Leeuwenlaan	-	Parklaan + V. Pallandtlaan	

Tabel: geluidzone

Voor de A44 geldt een zonebreedte van 400m, voor de overige wegen is deze 200m. De spoorzone van de spoorlijn Leiden - Schiphol is hier 600m breed. Deze is afhankelijk van het vastgestelde geluidproductieplafond (hier max. 69,4 dB).

De volgende figuur geeft de gebieden met wijzigingsbevoegdheid weer:

Afbeelding: wijzigingsbevoegdheden

Weg			**Grenswaarde[dB]**			
Voorkeurswaarde		**max beleid**		**max Wgh**		
A44	48	53		53		58*
Parklaan	48		58		63	
Van Pallandtlaan	48		58		63	
Spoorweg	55		63		68	

Tabel: Geldende grenswaarden

* bij vervangende nieuwbouw (art. 83 lid 7 Wgh)

Beoordeling

Op de berekende geluidbelasting vanwege wegverkeer wordt een aftrek toegepast op grond van art. 110 Wgh.

Indicatieve berekening

De zes wijzigingsgebieden zijn in een rekenmodel ingebracht. De gebouwen die binnen de locaties zijn gelegen zijn daarbij verwijderd. Deze hebben de hoogte 0 m gekregen.

Rekenresultaten

Wegverkeer

In de onderstaande afbeelding de maximaal berekende waarde in dB, per deelgebied per weg weergegeven incl. bovengenoemde aftrek en de gecumuleerde waarde vanwege alle wegen samen (incl. 30 km/uur) excl. aftrek. De geluidbelasting ten gevolge van de 30 km/uur wegen bedraagt respectievelijk 53, 54, 59 en 64 dB inclusief aftrek voor de wijzigingsgebieden 1, 3, 4 en 5.

WB	Geluidbelasting incl. aftrek [dB]				Geluidbelasting excl. aftrek [dB]
	A44	Parklaan	Van Pallandtlaan		
			50 km/uur	80 km/uur	Gecumuleerd
1	(56) *	62			68
2	64				66
3	59			49	63
4	(53)		44	50	65
5	(56)		52	60	69
6	(52)	62	62	61	68

Afbeelding:maximaal berekende waarde in dB
(waarde tussen haakjes): formeel niet binnen zone van A44. Roze = hoger dan max. grenswaarde Wgh, lichtblauw= hoger dan max. beleidswaarde, wit =hoger dan voorkeurswaarde en groen = voldoet

Resultaten wegverkeer
Op alle locaties zou de voorkeurswaarde vanwege de A44 worden overschreden, maar er zijn maar twee wijzigingslocaties (2 en 3) die binnen de zone van de A44 vallen. Binnen de wijzigingsgebieden (2 en 3) wordt de maximale grenswaarde ook overschreden en zijn zonder maatregelen geen woningen toelaatbaar. De maatregelen kunnen uit bron- of overdrachtsmaatregelen bestaan, maar die lijken niet realistisch voor alleen deze twee wijzigingsgebieden. Blijft over dat de woningen afgeschermd kunnen worden door een niet-geluidgevoelige functie of door het realiseren van een dove gevel.
Voor de andere wijzigingsgebieden is een overschrijding te verwachten vanwege de Parklaan en/of de Van Pallandtlaan. Deze laatste bestaat uit een 50 en een 80 km/uur-deel. Per wijzigingsgebied moet bekeken worden of specifieke invulling kan leiden tot een lagere gevelbelasting.

De gecumuleerde waarde ligt niet alleen hoog omdat de aftrek niet is toegepast, maar tevens omdat de rand van de wijzigingslocatie (grens van de wijzigingsbevoegdheid) soms vlak langs een 30 km/uur-weg loopt. Deze rand is niet altijd een realistische bouwrand. Die zal in veel gevallen verder van de weg liggen. In de bijlage "Indicatie geluidberekening" bij deze beoordeling is per relevante weg een figuur met de gevelbelasting weergegeven (zonder aftrek art. 110g Wgh). De volledige beoordeling is opgenomen in Bijlage 1

Railverkeer
In de onderstaande afbeelding is de geluidbelasting in dB op de rand van de wijzigingsgebieden (WB) of, als er een rooilijn is, op de rooilijn weergegeven. Na de tabel is locatie WB-2 weergegeven. Dit is de locatie met de hoogste geluidbelasting vanwege railverkeer.

WB	dB
1	56
2	62
3	56
4	56
5	58
6	55

Afbeelding: geluidbelasting in dB op de rand van de wijzigingsgebieden

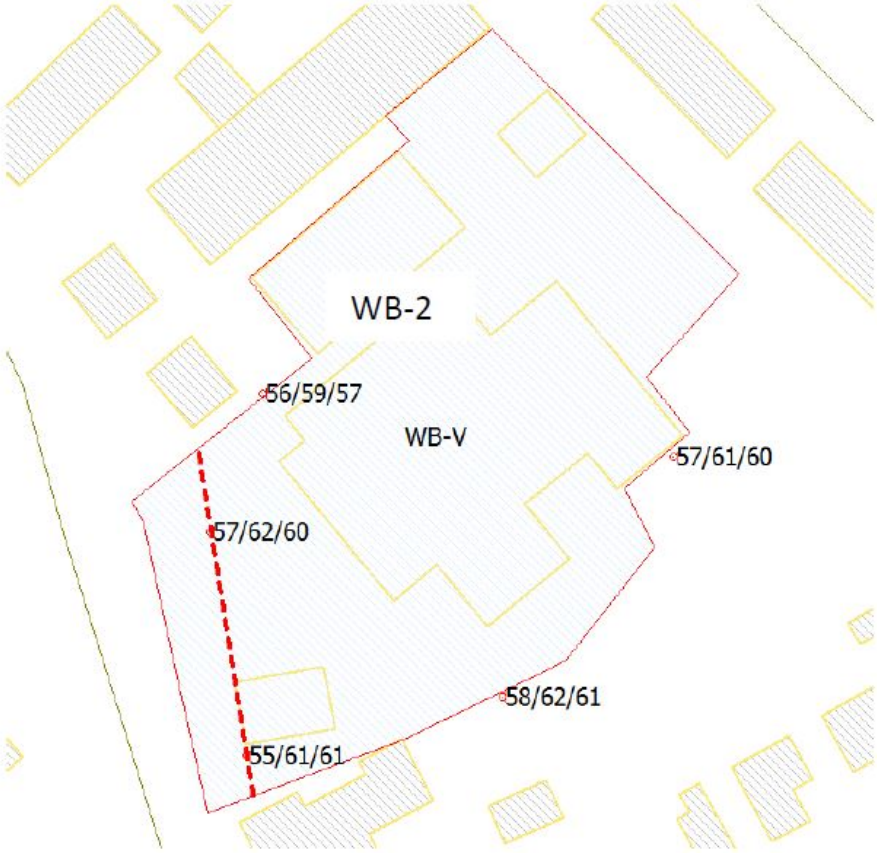

Afbeelding: geluidbelasting spoorweglawaai op WB 2 op 1,5/5/8 m hoogte

De geluidbelasting blijft op alle wijzigingsgebieden onder de grens waar binnen het beleid nog een hogere waarde voor kan worden vastgesteld.

5.7.3 Conclusie

Uit een indicatieve berekening ten gevolge van weg- en railverkeer blijkt dat de zes wijzigingsgebieden een hoge geluidsbelasting hebben op de rand van het bouwvlak of bepaalde rooilijn. De belangrijkste bron is erg locatieafhankelijk. Het is noodzakelijk om bij de planinvulling de geluidbelasting prioriteit te geven. Wijzigingsgebieden 2 en 3 zijn niet zonder meer mogelijk. De maximale grenswaarde vanwege de A44 wordt overschreden.

Wijzigingsgebied 3 kan onder voorwaarden nog gerealiseerd worden indien het om vervangende nieuwbouw gaat.

Voor de overige wijzigingsgebieden, met uitzondering van wijzigingsgebied 4, bedraagt de berekende waarde meer dan de maximale waarde die nog, op grond van het vastgestelde beleid, verleend kan worden. Er moet nader naar de invulling van de wijzigings-gebieden gekeken worden ten einde de geluidbelasting zo laag mogelijk te houden. Indien maatregelen redelijkerwijs niet zijn te nemen kan onder voorwaarden een hogere waarde worden vastgesteld. Deze hogere waarde zal bij het wijzigingsplan worden vastgesteld.

Bij het gebruik maken van een wijzigingsbevoegdheid zal een gedetailleerde toetsing moeten plaatsvinden. Als gedetailleerdere invulling plaatsvindt, kan gedetailleerder worden getoetst. Geluid kan dus mogelijk een belemmering vormen voor het realiseren van woningen.

5.8 Luchtkwaliteit

5.8.1 Kader

In de Wet milieubeheer (Wm) zijn kwaliteitseisen voor de buitenlucht opgenomen. Hoofdstuk 5 Titel 5.2 'Luchtkwaliteitseisen' wordt kortweg aangeduid als de Wet luchtkwaliteit. Het doel van de wet is om mens en milieubescherming te bieden tegen de negatieve effecten van luchtverontreiniging. Voor de gezondheid van de mens is een goede luchtkwaliteit van groot belang. Daarom zijn in bijlage 2 van de Wet milieubeheer grenswaarden opgenomen voor een aantal stoffen die als verontreiniging in de lucht voorkomen. In de praktijk richt de aandacht zich vooral op de stoffen stikstofdioxide en fijn stof (PM^{10} en $PM^{2,5}$). Van deze stoffen komen in Nederland concentraties voor die in de buurt van de grenswaarde liggen. De overige stoffen die in bijlage 2 zijn genoemd liggen over het algemeen ver onder de grenswaarden.

Vanaf 1 januari 2015 geldt er een grenswaarde voor een kleinere fractie van fijn stof namelijk $PM^{2,5}$. De grenswaarde voor $PM^{2,5}$ bedraagt 25 µg/m^3. Gezien het grote verschil tussen de grenswaarde en de achtergrondconcentratie zullen overschrijdingen van deze grenswaarde niet vaak voorkomen. De achtergrondconcentraties langs de gemeentelijke wegen onder de 20 µg/m^3 . Het blijkt dat als de grenswaarde voor PM^{10} niet wordt overschreden, er geen overschrijding van de grenswaarde voor $PM^{2,5}$ zal zijn.

Besluit en regeling 'niet in betekenende mate'

De Wet luchtkwaliteit maakt onderscheid tussen grote en kleine ruimtelijke projecten. Een project is klein als het slechts in geringe mate, ofwel niet in betekenende mate (NIBM), leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. De grens ligt bij een verslechtering van maximaal 3% van de grenswaarden voor de luchtkwaliteit.

Het Besluit en de Regeling 'niet in betekenende mate' bevat criteria waarmee kan worden bepaald of een bepaald project wel of niet als 'in betekenende mate' moet worden beschouwd.

NIBM-projecten kunnen - juridisch gezien - zonder toetsing aan de grenswaarden voor wat betreft het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening moet wel worden bekeken of het realiseren van het plan met betrekking tot de luchtkwaliteit op die locatie gewenst is. Daarbij speelt de mate van blootstelling aan de luchtverontreiniging een rol. Ook de gevoeligheid van bepaalde groepen mensen voor luchtverontreiniging kan daarbij worden afgewogen. Hierbij gaat het niet alleen om de toekomstige gebruikers van de locatie maar ook om de personen in de omgeving daarvan, bijvoorbeeld om de bewoners en/of kinderen in een school/kinderdagverblijf aan de gebiedsontsluitende wegen.

Op grond van Artikel 74 van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit worden concentraties vastgesteld vanaf de grens van het terrein van de betreffende inrichting. Op 19 december 2008 is een wijziging van deze regeling in werking getreden. Met deze wijziging werd het 'toepasbaarheidsbeginsel' geïntroduceerd. Dit beginsel geeft aan op welke plaatsen de luchtkwaliteitseisen toegepast moeten worden. Dit wil zeggen dat

- Geen beoordeling van de luchtkwaliteit plaatsvindt op plaatsen waar het publiek geen toegang heeft en waar geen bewoning is.
- Geen beoordeling van de luchtkwaliteit plaatsvindt op bedrijfsterreinen of terreinen van industriële inrichtingen (hier gelden de ARBO regels). Dit omvat mede de (eigen) bedrijfswoning. Uitzondering: publiek toegankelijke plaatsen; deze worden wel beoordeeld (hierbij speelt het zogenaamde blootstellingscriterium een rol). Toetsing vindt plaats vanaf de grens van de inrichting of bedrijfsterrein.
- Geen beoordeling van de luchtkwaliteit op de rijbaan van wegen, en op de middenberm van wegen, tenzij voetgangers normaliter toegang hebben tot de middenberm.

5.8.2 Beoordeling wijzigingsbevoegdheden

Alle wijzigingsbevoegdheden hebben betrekking op het wijzigen naar woondoeleinden. Wijzigingsbevoegdheid 5 heeft betrekking op een renovatieproject, waarbij bestaande woningen worden vervangen door nieuwe woningen.

Het totaal aantal te ontwikkelen woningen is maximaal 152. Voor de toetsing aan de luchtkwaliteitsnormen kan gebruik gemaakt worden van de Regeling 'niet in betekenende mate' (NIBM). In voorschrift 3A.2 worden woningbouwlocaties als

NIBM-locatie aangewezen als het project bij één ontsluitingsweg niet meer dan 1500 nieuwe woningen omvat. Dat is hier het geval. Er hoeft daarom niet getoetst te worden aan de grenswaarden voor stikstofdioxide en PM^{10}.

Uit oogpunt van goede ruimtelijke ordening dient wel afgewogen te worden of het aanvaardbaar is om het project op deze locatie te realiseren.

Om inzicht te geven in de mate van blootstelling aan luchtverontreiniging als gevolg van het plan kunnen de concentraties uit de digitale monitoringstool, die behoort bij het NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit) worden gebruikt

Afbeelding: Uitsnede kaart monitoring NSL

	Grenswaarde Wm ($\mu g/m^3$)	A4 bij tunnel Menneweg ($\mu g/m^3$)	Van Pallandtlaan ($\mu g/m^3$)	Parklaan hoek Menneweg ($\mu g/m^3$)
NO_2	40	23,0	21,8	20,6
PM_{10}	40	21,5	21,3	21,3
$PM_{2,5}$	25	13,5	13,4	13,3

Afbeelding: Resultaten Monitoring NSL (2015) jaargemiddelde concentraties.

Uit deze tabel blijkt dat de concentraties ruim onder wettelijke grenswaarden liggen. Vanuit een goede ruimtelijke ordening

is het hiermee aanvaardbaar om de woningen op deze locaties te realiseren. Voor het conserverende deel van het bestemmingsplan zijn de concentraties in de tabel vergelijkbaar .
In de regionale ambitie is vastgelegd dat de luchtkwaliteit in woongebieden minstens 10 % beter moet zijn dan de wettelijke grenswaarde. Op de locaties met een wijzigingsbevoegdheid wordt overal aan deze ambitie voldaan.

Voor het gehele bestemmingsplangebied geldt dat wordt voldaan aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer en de ambitie uit het beleid.

De volledige resultaten van de beoordeling luchtkwaliteit zijn opgenomen in de beoordeling van de milieuaspecten in Bijlage 1 en Bijlage 4.

5.8.3 Conclusie

Het plan voldoet aan de Wet milieubeheer, onderdeel luchtkwaliteitseisen. Hierdoor zijn er geen belemmeringen voor de wijzigingsgebieden met betrekking tot de luchtkwaliteit. Vanuit een goede ruimtelijke ordening is het, gelet op de luchtkwaliteit, aanvaardbaar om de woningen binnen de wijzigingsgebieden te realiseren.

5.9 Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB)

5.9.1 Kader

In het Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB, zoals laatstelijk gewijzigd bij besluit van 15 oktober 2015, Stb. 2015, 389) worden beperkingen gesteld aan het ruimtegebruik rond de luchthaven. Deze regels moeten door gemeenten in acht worden genomen bij bestemmingsplannen en bij omgevingsvergunningen.

5.9.2 Beoordeling

In het Lib zijn twee gebieden vastgesteld: het luchthavengebied en het beperkingengebied.
Het luchthavengebied geeft de begrenzing aan van het terrein van de luchthaven en is niet relevant voor dit plan.
Op dit moment wordt gewerkt aan een herziening van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol. Deze wijzigingen hebben geen gevolgen voor het plangebied.

Het beperkingengebied geeft het gebied aan waarbinnen beperkingen aan de bebouwing gesteld worden.

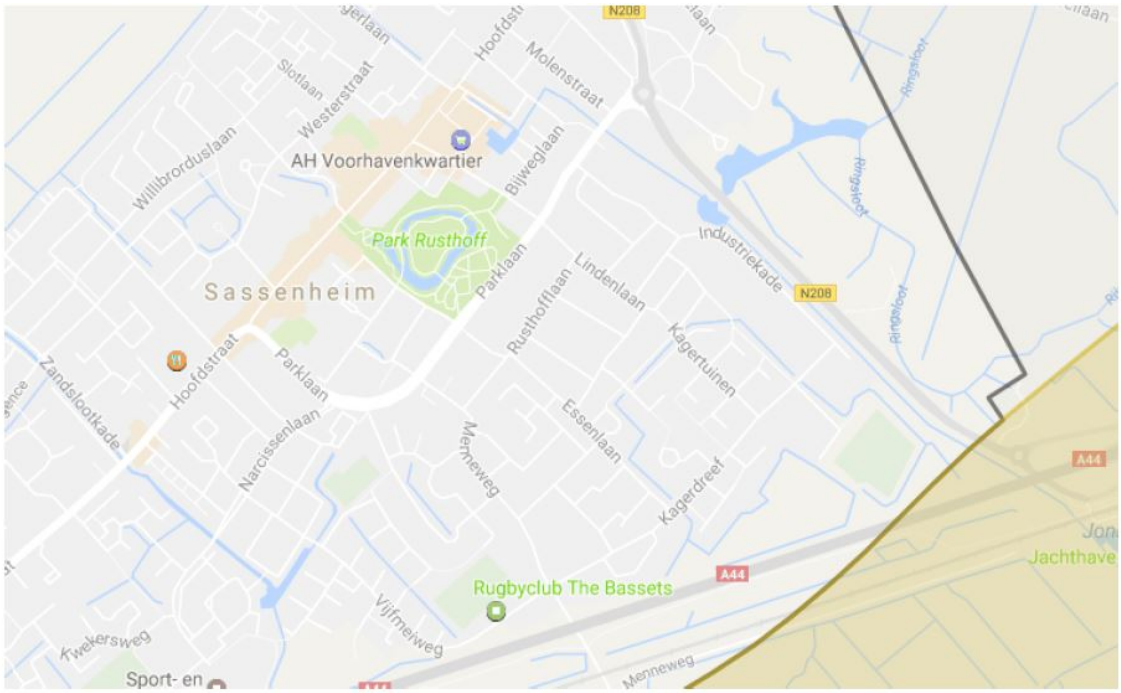

Afbeelding: uitsnede beperkingengebied LIB

Het plangebied valt niet binnen een beperkingengebied uit het geldende LIB.

20 Ke-contour Schiphol

Binnen de aangeduide 20-Ke contour van Schiphol mag buiten bestaand bebouwd/ stedelijk gebied niet worden gebouwd. Deze 20-Ke-contour is ook opgenomen in de Verordening Ruimte van de provincie Zuid-Holland (actualisatie 2016).

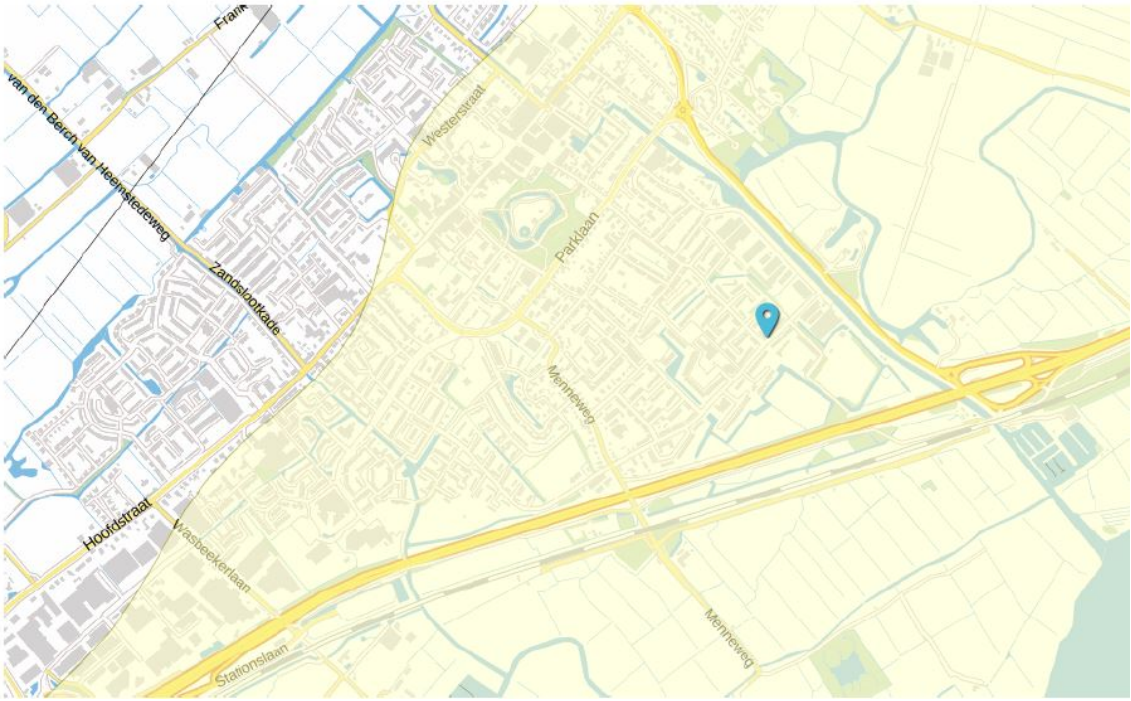

Afbeelding: Uitsnede kaart 20 Ke-contour Schiphol Verordening ruimte 2016

Uitzondering hierop vormt onder andere kleinschalige woningbouw in aansluiting op en ter afronding van bestaand stads- en dorpsgebied, de toevoeging van ten hoogste enkele woningen in reeds aanwezige lintbebouwing en woningen volgens het principe ruimte voor ruimte, waarbij de ruimtelijke kwaliteit wordt verbeterd door de sloop van overtollige bebouwing en kassen. Herstructurering en intensivering in bestaand bebouwd/stedelijk gebied zijn binnen de 20 Ke-contour dus wel mogelijk.

De ontwikkelingslocaties liggen binnen bestaand stedelijk gebied. De 20 Ke-zone vormt geen belemmering voor het plan.

Wel moeten toekomstige bewoners van de woningbouwontwikkeling rekening houden met mogelijke geluidsoverlast in verband met de ligging binnen die 20 Ke-contour van Schiphol.

Wijziging Luchthavenindelingbesluit

Op dit moment wordt gewerkt aan een herziening van het Luchthavenindelingbesluit
Schiphol. Het ontwerpbesluit is op 24 oktober 2016 gepubliceerd (Staatscourant 2016 nr. 55748). Het LIB wordt als volgt gewijzigd:

- en eerste wordt een afwegingsgebied voor externe veiligheid en geluid in het LIB opgenomen (nu bekend als het '20 Ke-gebied'). In dit gebied mogen gemeenten op basis van een eigen integrale afweging omgevingsvergunningen afgeven voor de bouw van nieuwe woningen binnen het bestaand stedelijk gebied. Buiten het bestaand stedelijk gebied blijven nieuwe woningbouwlocaties niet toegestaan.
- Ten tweede worden de ruimtelijke regels over externe veiligheid en geluidhinder verduidelijkt en vereenvoudigd. Met deze wijzigingen krijgen gemeenten meer eigen afwegingsruimte en verantwoordelijkheid voor ruimtelijke ontwikkelingen. Dit mede naar aanleiding van knelpunten bij gemeenten in verband met de lokale leefbaarheid.

Het beperkingengebied zoals opgenomen in bijlage 2 wordt op enkele punten gewijzigd. Deze wijzigingen hebben geen gevolgen voor het plangebied.

Beoordeling

Het plangebied ligt binnen het beperkingengebied Schiphol zoals aangegeven in bijlage 2 van het ontwerp besluit LIB.

Afbeelding: beperkingengebied Lib

In bijlage 3 bij het ontwerp-LIB wordt op de kaart aangegeven in welk gebied er beperkingen voor bebouwing gelden. Het plangebied is niet gelegen binnen een sloopgebied zoals aangegeven op de kaart bijlage 3 met nummer 1 en 2. Ook is het plangebied niet gelegen binnen beperkingen gebied voor kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten (kaart in bijlage 3 met nummer 3) en niet binnen het beperkingengebied voor geluidsgevoelige objecten (kaart bijlage 3 met nummer 4).

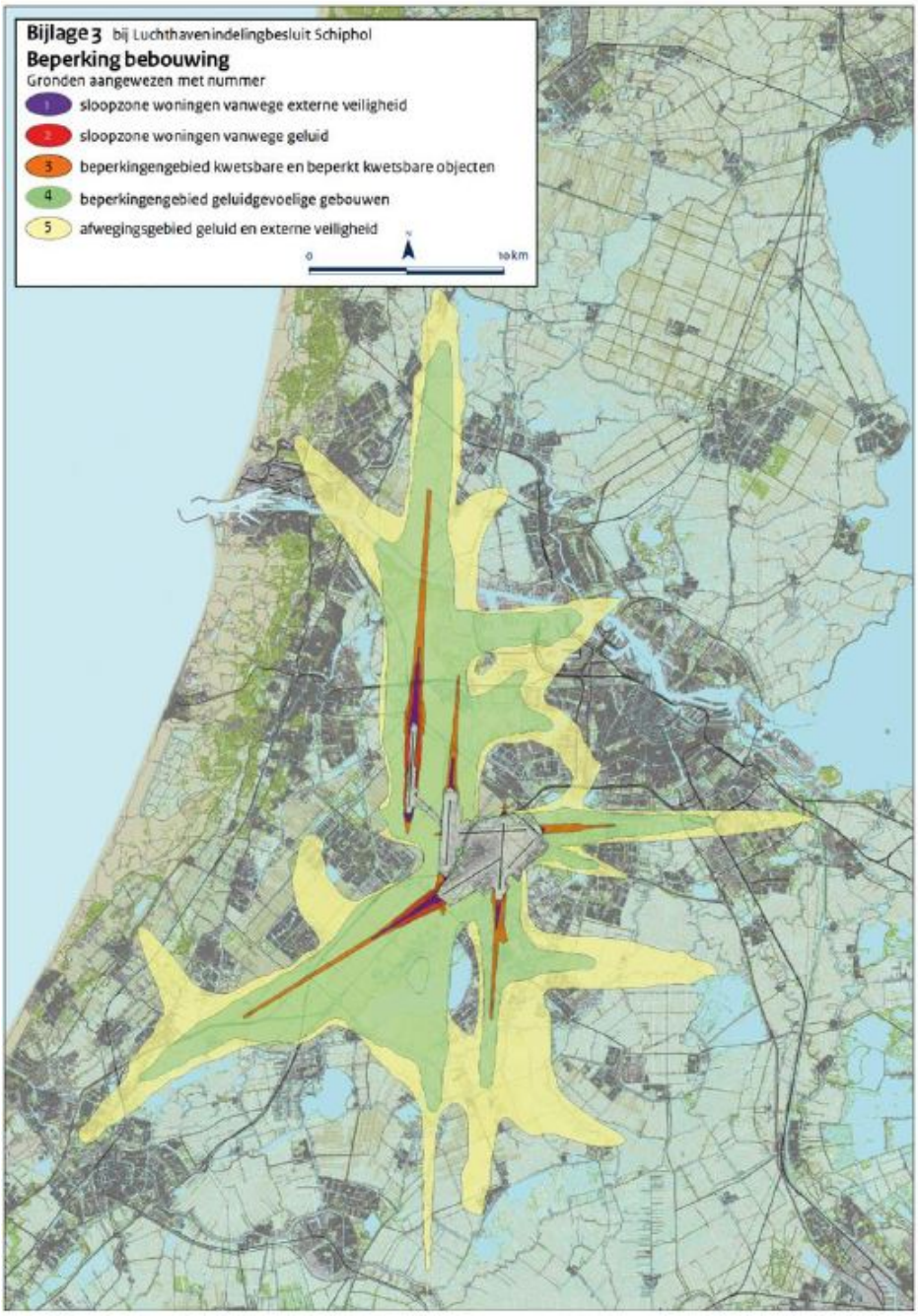

Afbeelding: beperkingengebied bebouwing

Het plangebied ligt binnen het afwegingsgebied voor geluid en externe veiligheid zoals aangegeven op de kaart in bijlage 3 (nummer 5) van het ontwerp-LIB.

In artikel 2.2.1d van het ontwerpbesluit LIB is bepaald dat:

1. Op de gronden die op de kaart in bijlage 3 bij dit besluit met nummer 5 zijn aangewezen, zijn buiten bestaand stedelijk gebied geen nieuwe woningbouwlocaties toegestaan.
2. Voor de gronden die op de kaart in bijlage 3 bij dit besluit met nummer 5 zijn aangewezen, motiveren gemeenten in de toelichting op het bestemmingsplan of in de onderbouwing van de omgevingsvergunning de wijze waarop rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen van een vliegtuigongeval met meerdere slachtoffers op de grond als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen.

De voorgenomen ontwikkelingen zijn gelegen binnen bestaand stedelijk gebied. Artikel 2.2.1d onder 1 is niet van toepassing. Afhankelijk van de planning van het bestemmingsplan en de vaststelling van het LIB moet in de toelichting van het bestemmingsplan worden gemotiveerd op welke wijze rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen van een van een vliegtuigongeval met meerdere slachtoffers op de grond als gevolg van de in het plan opgenomen ruimtelijke ontwikkelingen.

5.10 Flora en fauna

5.10.1 Kader

Ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden getoetst aan de natuurbeschermingswetgeving en beleid. Op 1 januari 2017 treedt de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking. In de wet wordt onderscheid gemaakt in gebiedsbescherming en soortenbescherming. Met deze wet zijn de Europese Vogelrichtlijn en de Europese Habitatrichtlijn verankerd in de nationale wetgeving.
Naast de wetgeving bestaat er ook provinciaal ecologisch beleid waarmee bepaalde gebieden en landschapselementen worden beschermd, zoals de Ecologische Hoofdstructuur en het weidevogelgebied. Tevens worden op basis van provinciaal beleid bepaalde soorten vrijgesteld van bescherming.

Formeel moeten alle ruimtelijke aspecten vooraf in beeld zijn gebracht alvorens in te stemmen met een ruimtelijk plan (artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening). Dit houdt in dat vooraf duidelijk moet zijn of, onder meer op het gebied van flora en fauna, er planologische belemmeringen zijn te verwachten en zo ja of de belemmering door "mitigatie" kan worden weggenomen en/of ontheffing kan worden verkregen. De planning van de activiteiten in de wijzigingsgebieden is van belang voor de uit te voeren ecologische onderzoeken. Dit omdat de betreffende onderzoeken, maar ook een eventuele ontheffing van de Wet natuurbescherming, een beperkte houdbaarheid hebben. Een ecologische quickscan heeft een houdbaarheid van 5 jaar, een soortgericht onderzoek 3 jaar en een ontheffing 3-5 jaar.

Door middel van een bureauonderzoek wordt inzicht gegeven op de planologische haalbaarheid van het bestemmingsplan.

5.10.2 Beoordeling wijzigingsbevoegdheden

De resultaten van de beoordeling Flora en Fauna zijn opgenomen in de volledige beoordeling van de milieuaspecten in Bijlage 1.

Soortenbescherming

Bureauonderzoek
Het onderzoek naar flora en fauna in het plangebied is uitgevoerd door middel van een bureaustudie (verder: het bureauonderzoek). Er is gebruik gemaakt van expert kennis, luchtfoto's, de "nota van uitgangspunten voor het opstellen bestemmingsplan Sassenheim Oost" en vrij beschikbare verspreidingsgegevens om in te schatten of effecten kunnen optreden op beschermde soorten. Vanwege de looptijd van het bestemmingsplan (10 jaar) zijn nog geen soortgerichte veldonderzoeken uitgevoerd. In dit bureauonderzoek is per soortgroep welke veldonderzoeken nodig zijn en of dit de haalbaarheid van het bestemmingsplan beïnvloed. Daarbij wordt onderscheid in wijzigingsgebieden gemaakt waar dat relevant is.

Vogels
Voor stedelijke soorten geldt dat deze kunnen voorkomen in de wijzigingsgebieden en dat bij de sloop-, bouw- en/of aanlegwerkzaamheden en eventuele kap van bomen rekening moet worden gehouden met broedende vogels tijdens het broedseizoen. Soorten met een jaarrond beschermd nest die in het plangebied kunnen voorkomen zijn huismus en gierzwaluw. Deze soorten zijn in 4 van de 6 wijzigingsgebieden (2, 3, 5 en 6) zijn te verwachten. Met een veldbezoek moeten de uitkomsten van het bureauonderzoek nader worden onderzocht.

Als gebouwen worden gesloopt, gerenoveerd of groenstructuren verwijderd worden (met name struwelen, hagen zijn geschikt voor de huismus) moet de geschiktheid van het plangebied voor huismus en gierzwaluw in het veld beoordeeld worden.

De mogelijke aanwezigheid van beschermde vogels kan invloed hebben op de haalbaarheid van de individuele wijzigingsgebieden Als er maatregelen kunnen worden genomen of een ontheffing kan worden aangevraagd en kan worden verkregen, hebben beschermde vogels geen invloed op de haalbaarheid van het bestemmingsplan als geheel

Grondgebonden zoogdieren

Beschermde grondgebonden zoogdieren zoals egel, bunzing en algemene muizensoorten kunnen mogelijk op de wijzigingslocaties worden verwacht. In de Wet Natuurbescherming geldt vanaf 1 januari 2017 voor deze soorten een vrijstellingsregeling voor ruimtelijke ontwikkelingen en beheer en onderhoud. De zorgplicht blijft wel gelden.

Vleermuizen

Beschermde vleermuizen kunnen wel in het huidige plangebied aanwezig zijn. Verschillende soorten en functies zijn te verwachten. De gewone- en ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis en mogelijk de watervleermuis en meervleermuis kunnen gezien het habitat en de verspreiding binnen Nederland in de wijzigingsgebieden 1, 2, 3, 5 en 6 worden verwacht. De verschillende wijzigingsgebieden kunnen worden gebruikt als verblijfplaats (zomer-, winter-, paar- en kraamverblijfplaats), vliegroutes en foerageergebieden. Met een veldbezoek moeten de uitkomsten van het bureauonderzoek nader worden onderzocht, met dien verstande dat voor wijzigingsgebied 5 op voorhand al kan worden gesteld dat een soortgericht onderzoek moet worden uitgevoerd. Naar gelang de bevindingen van het veldbezoek kan een nader soortgericht onderzoek en een ontheffing noodzakelijk zijn.

De geschiktheid van de verschillende wijzigingsgebieden voor vleermuizen moet daarom tijdig worden onderzocht. Naar gelang de resultaten kan een ontheffing met mitigatieplan kan noodzakelijk zijn. Er kunnen maatregelen worden genomen of er kan een ontheffing worden aangevraagd. Omdat het aannemelijk is dat maatregelen kunnen worden genomen of een ontheffing kan worden verkregen, hebben vleermuizen geen invloed op de haalbaarheid van het bestemmingsplan als geheel. Wel moet in het bestemmingsplan voldoende financiële ruimte en tijd worden gereserveerd om goed om te kunnen gaan met eventueel aanwezige verblijfplaatsen.

Vissen

Beschermde soorten vissen worden niet in het plangebied verwacht. Wel moet rekening worden gehouden met de zorgplicht die ook voor meer algemene vissoorten geldt. Alleen in wijzigingsgebieden 5 en 6 vinden activiteiten plaats in of in de directe nabijheid van water. Op voorhand is niet duidelijk of in wijzigingsgebieden 5 en 6 daadwerkelijk activiteiten gaan plaats vinden in het water. Omdat er goede mitigatiemaatregelen bestaan wordt de haalbaarheid van het plan niet beïnvloed door de aanwezigheid van beschermde soorten vissen.

Reptielen, amfibieën, vlinders, libellen, beschermde ongewervelden en vaatplanten

Voor deze soortgroepen ontbreekt geschikt habitat waardoor effecten op beschermde soorten uit deze soortgroepen met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Ook in de toekomst worden deze soorten niet verwacht. Door de sterk stedelijke ligging zijn de wijzigingsgebieden niet bereikbaar voor de rugstreeppad.

Conclusie soortenbescherming

Voor wat betreft de Flora- en faunawet kan worden geconcludeerd dat enkele beschermde soorten kunnen voorkomen binnen het plangebied.

- Voor wijzigingsgebied 4 geldt dat er geen beschermde soorten zijn te verwachten. Een planologische belemmering wordt niet verwacht.
- Voor wijzigingsgebieden 2, 3, 5 en 6 geldt dat er beschermde soorten broedvogels zijn te verwachten. Hiervoor moet met een veldbezoek de geschiktheid van de wijzigingsgebieden voor broedvogels nader worden bepaald.
- Voor alle wijzigingsgebieden, met uitzondering van wijzigingsgebied 4 geldt dat er beschermde soorten vleermuizen zijn te verwachten. Hiervoor moet met een veldbezoek de geschiktheid van deze wijzigingsgebieden voor

vleermuizen worden bepaald.
- Voor wijzigingsgebied 5 is op voorhand al te verwachten dat een soortgericht onderzoek ten behoeve van vleermuizen en vogels moet worden uitgevoerd.

Op dit moment is voor alle wijzigingsgebieden niet duidelijk wanneer de ontwikkelingen gaan plaatsvinden. Indien voor beschermde vogels en vleermuizen nader onderzoek naar het voorkomen moet worden uitgevoerd, dient dit te gebeuren in een specifieke periode in het jaar. Hiermee moet tijdig gestart worden, circa een jaar voorafgaand aan de sloop/bouw/aanleg werkzaamheden. Als blijkt dat een ontheffing moet worden aangevraagd en dat mitigerende maatregelen moeten worden getroffen, dient inclusief de vervolg onderzoeken ongeveer 2 jaar (of 3 jaar) voor de geplande ontwikkeling te worden bekeken of beschermde soorten aanwezig kunnen zijn.

De wijzigingsbevoegdheden bieden voldoende flexibiliteit in invulling. Bij de voorbereiding van de ontwikkelingen zullen voldoende financiële ruimte en tijd worden gereserveerd om goed om te kunnen gaan met eventueel aanwezige verblijfplaatsen en andere onderdelen van het leefgebied van beschermde soorten.

Overigens zal op basis van de zorgplicht genoemd in de Wet natuurbescherming bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening wordt gehouden met de aanwezige planten en dieren.

Gebiedsbescherming
Voor gebiedsbescherming geldt dat voorafgaand aan het vaststellen van het bestemmingsplan, duidelijk moet zijn of het aspect gebiedsbescherming een belemmering oplevert. Hoewel de verschillende wijzigingsgebieden zijn gelegen op 6 km of meer van het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid en de wijzigingsgebieden niet zijn gelegen in provinciale beschermde gebieden, moet de afwezigheid van effecten wel onderbouwd worden in het bestemmingsplan. Hiertoe is een kort bureauonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek geeft inzicht op de ligging van de wijzigingsgebieden ten opzichte van beschermde gebieden en dus op de planologische haalbaarheid van het bestemmingsplan.

Bureauonderzoek
Voor wat betreft het Natuurnetwerk Nederland (NNN: voorheen Ecologische hoofdstructuur EHS) kan worden gesteld, dat de 6 wijzigingsgebieden niet zijn gelegen in een gebied wat is aangewezen als ecologische verbindingszone. Dit geldt overigens ook voor belangrijke weidevogelgebieden en gebieden die zijn aangewezen als “strategische reservering natuur”. Daarnaast zijn binnen de 6 wijzigingsgebieden geen karakteristieke landschapselementen aanwezig. Op dit punt zijn geen planologische belemmeringen te verwachten.

Voor wat betreft Natura 2000 kan worden gesteld dat de 6 wijzigingsgebieden niet zijn gelegen in een Natura2000-gebied. Mogelijk hebben de ontwikkelingen per wijzigingsgebied nog negatieve effecten op het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid. Gelet op de aard van de planontwikkelingen binnen de 6 wijzigingsgebieden en de afstanden van de wijzigingsgebieden tot het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid, is de verwachting dat hier geen sprake zal zijn van een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen van het betreffende Natura 2000-gebied. In Aerius Calculator is een indicatieve stikstofberekening gemaakt waarbij alle 6 de wijzigingsgebieden zijn ingevoerd.
Uit de berekening blijkt weliswaar dat de stikstofdepositie zal toenemen met maximaal 0,06 mol/hectare/jaar. Echter, er mag worden uitgegaan dat de werkelijke depositie lager zal zijn (lager dan 0,05 mol). Omdat woningbouw geen meldingsplichtige activiteit is en de ondergrens van 0,05 mol niet wordt overschreden, indien rekening wordt gehouden met het bestaand gebruik, is de conclusie gerechtvaardigd dat de wijzigingsgebieden geen significante negatieve effecten zullen veroorzaken op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid.

Tevens zijn geen van de wijzigingsgebieden gelegen in een gebied dat is beschermd op grond van provinciaal beleid, karakteristieke landschapselementen zijn niet aanwezig in de diverse wijzigingsgebieden. Een planologische belemmering wordt dan ook niet verwacht. Een nader onderzoek is niet noodzakelijk.

5.10.3 Conclusie

Vanuit gebiedsbescherming is er geen belemmering voor het plan. Voor soortenbescherming geldt dat er op de Vanuit gebiedsbescherming is er geen belemmering voor het plan. Voor soortenbescherming geldt dat er op de wijzigingslocaties, met uitzondering van wijzigingslocatie 4, beschermde soorten worden verwacht. Voordat het bevoegd gezag medewerking verleend aan de wijzigingsbevoegdheid zal dan ook een flora- en faunaonderzoek moeten worden uitgevoerd en moet duidelijk zijn dat er maatregelen worden genomen ter voorkoming van negatieve gevolgen voor beschermde soorten en/of een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet is verleend. Dit moet worden geborgd in de wijzigingsregels.

5.11 Water

Bij elk besluit binnen de ruimtelijke ordening is de betrokkenheid van de waterbeheerder van groot belang. Met het uitvoeren van de zogenaamde 'watertoets' wordt de waterbeheerder actief bij ruimtelijke besluitvormingsprocessen betrokken en krijgt water een duidelijke plek binnen de ruimtelijke ordening.
Het plangebied is gelegen in het beheersgebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland, dat zowel de kwantiteit als de kwaliteit van het oppervlaktewater beheert, alsmede ook de aanwezige waterkeringen.

5.11.1 Kader

Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water (KRW) omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit is 2015, met eventueel uitstel tot 2027. De doelstellingen worden uitgewerkt in (deel)stroomgebieds-beheerplannen. In deze plannen staan de ambities en maatregelen beschreven; ook de ecologische ambities worden op dit niveau geregeld.

Nationaal beleid

Het Rijksbeleid is in diverse nota's vastgelegd. Het meest directe beleidsplan is het Nationaal Waterplan. Dit plan is de opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en vervangt alle voorgaande Nota's Waterhuishouding. Het Nationaal Waterplan is opgesteld op basis van het wetsvoorstel Waterwet en beschrijft de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie. Belangrijke onderdelen van het Nationaal Waterplan zijn het nieuwe beleid op het gebied van waterveiligheid, het beleid voor het IJsselmeergebied, het Noordzeebeleid en de Stroomgebiedbeheerplannen op grond van de KRW. Daarnaast bevat het een eerste beleidsmatige uitwerking op het advies van de Deltacommissie.

Provinciaal beleid

Het beleid van de provincie Zuid-Holland met betrekking tot water is vastgelegd in het provinciaal Waterplan Zuid-Holland 2010 – 2015. Dit waterplan is op 11 november 2009 door Provinciale Staten vastgesteld. In het Provinciaal Waterplan zijn de opgaven van de Europese Kaderrichtlijn Water, het Nationaal Bestuursakkoord Water en het Nationale Waterplan vertaald naar strategische doelstellingen voor Zuid-Holland. Het Provinciaal Waterplan beschrijft op hoofdlijnen wat de provincie in de periode tot 2015 samen met haar waterpartners wil bereiken. Het Waterplan heeft vier hoofdopgaven:

1. Waarborgen waterveiligheid.
2. Zorgen voor mooi en schoon water.
3. Ontwikkelen duurzame zoetwatervoorziening.
4. Realiseren robuust en veerkrachtig watersysteem.

In het plan zijn deze opgaven verder uitgewerkt in 19 thema's én voor drie gebieden, in samenhang met economische, milieu- en maatschappelijke opgaven.

Regionaal beleid

Het hoogheemraadschap heeft zijn beleid vastgelegd in het Waterbeheerplan 5: "Waardevol Water" (WBP5), dat op 9 maart 2016 door het algemeen bestuur is vastgesteld. In het WBP5 staat samen werken met de omgeving aan water centraal. Rijnland wil samen met zijn omgeving werken aan duurzaam en efficiënt waterbeheer tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten. In het document worden vier hoofddoelen onderscheiden:

1. waterveiligheid: bescherming tegen overstromingen vanuit zee en de rivieren;
2. voldoende water: er is voldoende water aanwezig, passend bij het gebruik;
3. schoon en gezond water, zodat mens, natuur en economie hier optimaal gebruik van kan maken;
4. waterketen: het afvalwater wordt optimaal gezuiverd en de grondstoffen hergebruikt.

Met de keur en bijbehorende uitwerkingsregels kan het hoogheemraadschap haar taken als waterkwaliteits- en kwantiteitsbeheerder uitvoeren. De Keur geeft regels voor het gebruik van of het uitvoeren van activiteiten op het gebied van waterkeringen, watergangen en andere waterstaatswerken. Daarnaast zijn aan de keur bepalingen toegevoegd voor het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water in de bodem.

5.11.2 Analyse

Het plangebied valt binnen de Floris Schouten Vrouwenpolder en behoort tot het peilgebied 3.19.1.2. Het plangebied watert, door middel van een stuw, af richting het zuiden naar peilgebied 3.19.1.1, waar het overschot aan water via een vijzelgemaal afgewaterd wordt op het boezemwater. Het plangebied is met een duiker verbonden met peilgebied 3.19.1.3, dat gelegen is ten oosten van het plangebied, achter de Sassenheimervaart. De grondwaterstroming vindt plaats in zuidelijke richting, naar de Kooipolder en de Kagerplassen.

In het plangebied van dit bestemmingsplan zijn twee waterkeringen aanwezig, namelijk de kade van de Zandsloot en een waterkering ter plaatse van de Adelborst van Leeuwenlaan behorende bij de Sassenheimervaart. Voor deze waterkeringen (alsook de bijbehorende beschermingszones) is een dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterkering' opgenomen.

In het plangebied bevinden zich diverse oppervlaktewateren, die voornamelijk behoren tot het polderwater. Echter zijn ook enkele wateren aanwezig, die onderdeel uit maken van het boezemwater. Het betreft hier onder andere de Zandsloot en haar zijtakken. Het oppervlaktewater heeft een belangrijke functie in de ontwatering van het plangebied. Daarnaast heeft het water een recreatieve functie en een ecologische functie. De aanwezige watergangen zijn voorzien van een passende bestemming.

In het plangebied is voornamelijk sprake van een gemengd rioolstelsel. Dit betekent, dat het relatief schone hemelwater tegelijkertijd met het afvalwater wordt afgevoerd naar de rioolzuiveringsinstallatie. Op enkele plekken is sprake van een gemengd rioolstelsel, bijvoorbeeld in het Mennepark.

Binnen het bestemmingsplan worden geen directe nieuwe bouwontwikkelingen mogelijk gemaakt. Hierdoor vinden geen veranderingen in de waterhuishouding plaats. Bij toepassing van de wijzigingsbevoegdheden, die in dit bestemmingsplan zijn opgenomen, moet onderzoek gedaan worden naar de invloed op de waterhuishouding en moet daarnaast rekening worden gehouden met mogelijke compensatie. Immers is pas op dat moment duidelijk wat de herontwikkeling inhoud.

5.11.3 Conclusie

Geconcludeerd wordt, dat het aspect water geen belemmering oplevert voor dit bestemmingsplan.

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

Op grond van artikel 6.12 lid 1 Wro stelt de gemeenteraad een exploitatieplan vast voor gronden waarop een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bouwplan is voorgenomen. In het tweede lid van artikel 6.12 Wro is aangegeven dat onder andere van het opstellen van een exploitatieplan kan worden afgezien wanneer het verhaal van kosten van de grondexploitatie over de in het plan begrepen gronden anderszins is verzekerd.

Met onderhavig bestemmingsplan worden geen aangewezen bouwplannen door middel van rechtstreeks bouwrecht mogelijk gemaakt. Het bestemmingsplan biedt immers een consoliderende planologische regeling voor reeds bestaande functies en gebruik. Zodoende hoeft geen exploitatieplan te worden opgesteld en is aannemelijk dat het bestemmingsplan economisch uitvoerbaar is.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening (Bro) wordt het voorontwerpbestemmingsplan toegezonden aan de voor de gemeente vaste overleginstanties. Eventuele reacties naar aanleiding van het wettelijk vooroverleg worden betrokken bij het opstellen van het ontwerpbestemmingsplan.

Daarnaast wordt het voorontwerpbestemmingsplan overeenkomstig de gemeentelijke inspraakverordening ter inzage worden gelegd en worden vrijgegeven voor inspraak. Daarna doorloopt het plan de procedure van artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening doorlopen. Met het ter inzage leggen van het ontwerpbestemmingsplan start de formele bestemmingsplanprocedure. Een ieder krijgt dan de gelegenheid op het ontwerpbestemmingsplan een zienswijze in te dienen. De zienswijzen worden betrokken bij de vaststelling van het bestemmingsplan. Zodoende is het aannemelijk dat het bestemmingsplan maatschappelijk uitvoerbaar is.

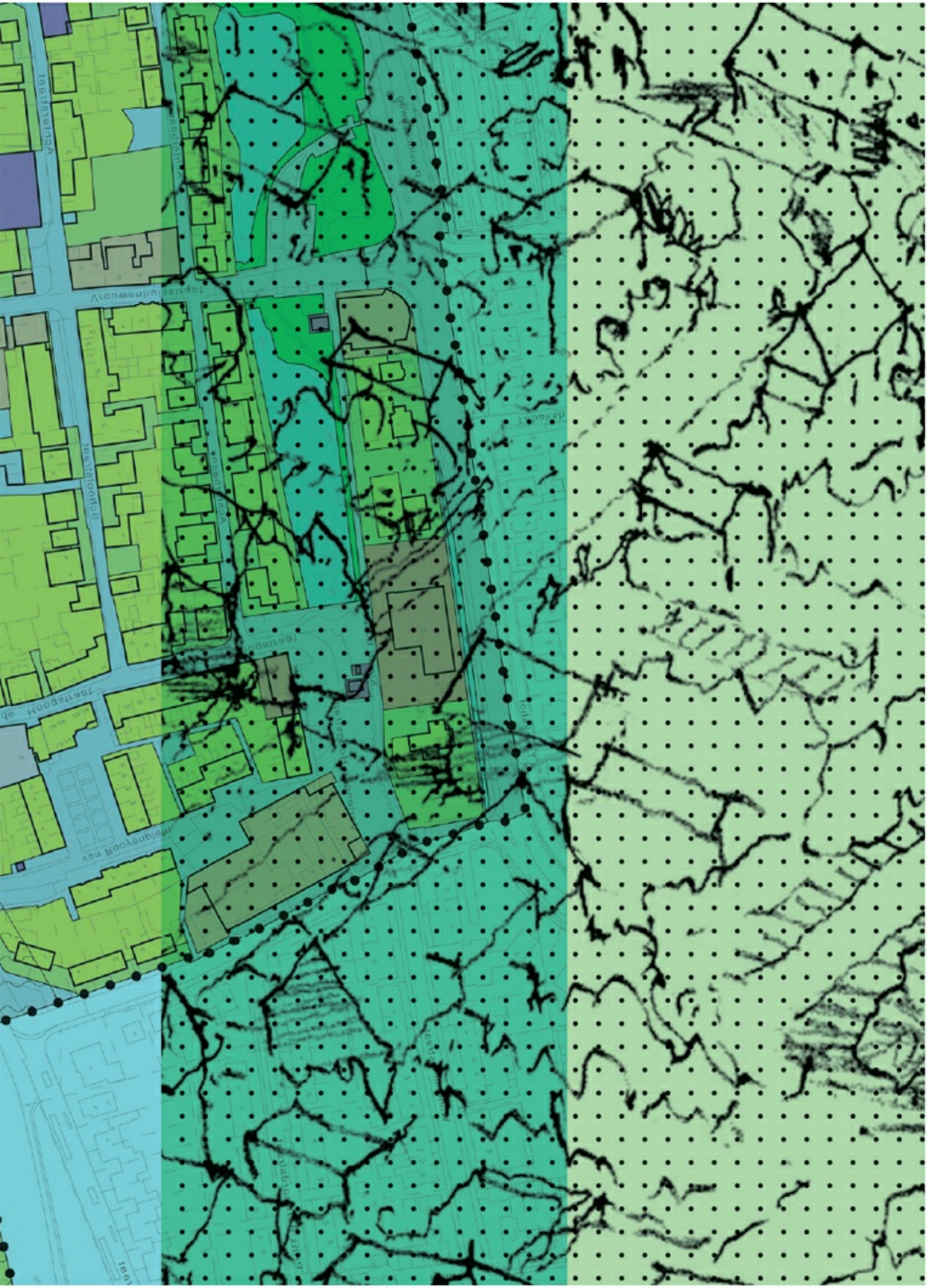

BESTEMMINGSPLAN SASSENHEIM-OOST

GEMEENTE TEYLINGEN
ontwerp
januari 2017

ruimte voor ideeën

ruimtelijke denkers

WISSING

Sassenheim-Oost

Inhoudsopgave

Bijlagen bij de Toelichting		**3**
Bijlage 1	**Beoordeling milieuaspecten wijzigingsbevoegdheden, Omgevingsdienst West-Holland 2016**	**4**
Bijlage 2	**Milieuadvies omgevingsdienst West-Holland 2016**	**56**
Bijlage 3	**Berekening externe veiligheid**	**79**
Bijlage 4	**Berekening stikstofdepositie, AERIUS berekening**	**91**
Bijlage 5	**Inspraak- en vooroverlegnota**	**101**

Bijlagen bij de Toelichting

Bijlage 1 Beoordeling milieuaspecten wijzigingsbevoegdheden, Omgevingsdienst West-Holland 2016

Omgevingsdienst West-Holland

Datum:
12 december 2016

Ons kenmerk:
2016072453

Contactpersoon:
mevrouw C. Lokman
C.Lokman@odwh.nl

Uw kenmerk:

Zaaknummer:
2016071676

Bijlage(n)

Per E-mail: gemeente@teylingen.nl
Gemeente Teylingen
Mevrouw L. van der Klaauw
Postbus 149
2215 ZJ VOORHOUT

Betreft: RO advies milieu Bestemmingsplan Sassenheim Oost

Geachte mevrouw Van der Klaauw,

Hierbij ontvangt u ons advies over de zes wijzigingsbevoegdheden in het bestemmingsplan Sassenheim Oost.

Wij hebben de zes wijzigingsbevoegdheden beoordeeld op haalbaarheid voor de aspecten: bodem, bedrijven en milieuzonering, ecologie, geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid. Tevens hebben wij het plan getoetst aan het Besluit milieueffectrapportage.

Samenvatting en conclusie
Naar aanleiding van de beoordeling van de ter beschikking gestelde informatie concluderen wij het volgende:

<u>Bodem</u>
Op voorhand worden er geen belemmeringen verwacht voor het bestemmingsplan. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid zal op dat moment een bodemonderzoek moeten worden uitgevoerd, en eventueel maatregelen moeten worden getroffen om de bodem geschikt te maken voor de beoogde functie.

<u>Geluid</u>
Ter plaatse van de wijzigingsgebieden 2 en 3 wordt de maximale grenswaarden ten gevolge van wegverkeer over de A44 overschreden. Zonder maatregelen is het realiseren van woningen niet mogelijk. Voor de overige wijzigingslocaties, met uitzondering van wijzigingsgebied 4, bedraagt de berekende geluidbelasting meer dan de maximale waarde die nog, op grond van het vastgestelde hogere waarde beleid, verleend kan worden. Indien maatregelen redelijkerwijs niet zijn te nemen kan onder voorwaarden een hogere waarde worden vastgesteld.
In de wijzigingsvoorwaarden moet worden geborgd dat er akoestisch onderzoek wordt uitgevoerd en dat moet worden voldaan aan het gemeentelijke hogere waarde beleid.

Luchtkwaliteit
Het plan voldoet aan de Wet milieubeheer, onderdeel luchtkwaliteitseisen. Gelet op de luchtkwaliteit zijn er ook vanuit een goede ruimtelijke ordening geen belemmeringen voor het realiseren van woningen ter plaatse van de wijzigingsgebieden.
Hierdoor zijn er geen belemmeringen voor de wijzigingsgebieden met betrekking tot de luchtkwaliteit.

Externe veiligheid
Vanuit externe veiligheid is er geen belemmering voor het plan.
De PR grenswaarde contour (PR 10^{-6}) ligt op de weg. Aan de norm voor de PR grenswaarde wordt voldaan. Door de realisatie van de wijzigingsbevoegdheden neemt het groepsrisico op de A44 toe van 0,235 tot 0,236 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft dus onder de oriëntatiewaarde.
Het groepsrisico op de N208 is zowel in de huidige als in de nieuwe situatie 0,002 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft daar dus ruim onder de oriëntatiewaarde.
Er heeft een verantwoording van het groepsrisico plaatsgevonden.
De Veiligheidsregio Hollands Midden moet echter wel formeel om advies worden gevraagd.

Bedrijven en milieuzonering
Vanuit bedrijven en milieuzonering zijn er op voorhand geen belemmeringen voor het ontwikkelen van woningen ter plaatse van het wijzigingsgebied 4.
Voor wat betreft de overige wijzigingsgebieden wordt niet voldaan aan de richtafstand. Bij gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid zal nader onderzoek moeten plaatsvinden om te beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en of de bedrijven worden belemmerd in de bedrijfsvoering. Mogelijk zijn er maatregelen noodzakelijk.

Ecologie
Vanuit gebiedsbescherming is er geen belemmering voor het plan. Voor soortenbescherming geldt dat er ter plaatse van de wijzigingsgebieden, met uitzondering van wijzigingslocatie 4, beschermde soorten worden verwacht. Voordat het bevoegd gezag medewerking verleend aan de wijziging van de bestemming zal dan ook een flora- en faunaonderzoek moeten worden uitgevoerd en moet duidelijk zijn dat er, indien nodig, maatregelen worden genomen ter voorkoming van negatieve gevolgen voor beschermde soorten en/of een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is verleend (Deze wet treedt in werking per 1 januari 2017 en vervangt de Flora- en faunawet). Dit moet worden geborgd in de wijzigingsregels.

Besluit m.e.r.
Het plan heeft geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Een formele m.e.r.-beoordeling is niet nodig.

Luchthavenindelingbesluit
De wijzigingsgebieden liggen binnen het afwegingsgebied voor geluid en externe veiligheid zoals opgenomen in het ontwerpbesluit Luchthavenindelingbesluit van 25 oktober 2016. Afhankelijk van de planning van het bestemmingsplan en de vaststelling van het LIB moet in de toelichting van het bestemmingsplan worden gemotiveerd op

welke wijze rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen van een van een vliegtuigongeval met meerdere slachtoffers op de grond als gevolg van de in het plan opgenomen ruimtelijke ontwikkelingen.

Een nadere toelichting op deze conclusie vindt u onder het hoofdstuk ‘uitwerking per milieuaspect’.

Meer informatie
Heeft u nog vragen? Neem dan contact op met mevrouw C. Lokman via 071-4083306 of C.Lokman@odwh.nl. Vermeld hierbij het zaaknummer: 2016071676.

Namens het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst West- Holland,

mevrouw N. Mier
Afdelingshoofd Advies van de Omgevingsdienst West-Holland

Deze brief is in een geautomatiseerd systeem aangemaakt en daarom niet persoonlijk ondertekend.

Ons kenmerk:
2016072453

Uitwerking per milieuaspect
Advies ruimtelijke plannen

Gegevens project

Project	Bestemmingsplan Sassenheim Oost
Gemeente	Teylingen
Datum vraag	14 juli 2016
Contactpersoon gemeente	Mevrouw L. van der Klaauw
Contactpersoon ODWH	mevrouw C. Lokman

De gemeente Teylingen gaat het bestemmingsplan Sassenheim Oost actualiseren.
Het plangebied van het nieuwe bestemmingsplan omvat globaal het plangebied van het vigerende plan Oost Sassenheim (2007). De verschillen zijn:

- Het plangebied van het bestemmingsplan Mennepark (2014) wordt toegevoegd. Dit ligt midden in het plangebied.
- Buiten het plangebied komen te vallen de volgende ontwikkellocaties:
  - Teylingerhof (in het zuidwesten)
  - Bloementuin (de oude wijzigingsbevoegdheden I en II)

Hiervoor zijn aparte bestemmingsplannen in procedure c.q. in voorbereiding.
Het nieuwe bestemmingsplan wordt een hoofdzakelijk conserverend bestemmingsplan met een aantal wijzigingsbevoegdheden. In het plangebied overheerst de woonfunctie.

Figuur 1 Plangebied nieuw bestemmingsplan Sassenheim Oost

Overzicht wijzigingsbevoegdheden

Figuur 2 Overzicht ontwikkelingslocaties binnen het plangebied

Adviesvraag gemeente
De gemeente Teylingen gaat starten met een actualisatie van het bestemmingsplan Sassenheim-Oost (2007). Dit moet in 2017 klaar zijn.
De gemeente Teylingen heeft de Omgevingsdienst gevraagd om de milieuaspecten voor de wijzigingsgebieden (totaal 6 stuks) voor het Bestemmingsplan Sassenheim Oost te beoordelen. Het gaat om de wijzigingsgebieden 1, 2, 3, 4, 5 en 6.

Overzicht wijzigingsbevoegdheden

Wijzigingsbevoegdheid 1 – hoek Parklaan-Menneweg
Op grond van deze wijzigingsbevoegdheid kan de bestemming gewijzigd worden van ‘Bedrijf’ naar ‘Wonen’, ‘Groen’ en ‘Verkeer-Verblijf’. Het maximaal aantal te realiseren woningen bedraagt 12 en deze dienen als gestapelde woningen uitgevoerd te worden. De goothoogte van een gebouw mag niet meer bedragen dan 6 meter, met uitzondering van één hoekaccent waarvan de goothoogte niet meer mag bedragen dan 9 meter. Op dit moment zijn er (nog) geen ontwikkelingen gaande op deze percelen.

Figuur 3 Wijzigingsbevoegdheid 1

<u>Wijzigingsbevoegdheid 2 – Menneweg 107, 109, 141 en Saturnusstraat</u>
Het betreft hier een aantal percelen met verschillende bestemmingen, zoals 'Recreatie', 'Verkeer - Verblijf', 'Bedrijf 'en 'Groen'. Er zijn hier o.a. een dansschool en een autohandel gevestigd. De bestemmingen kunnen gewijzigd worden naar ‘Wonen’, ‘Groen’, ‘Water’ en ‘Verkeer - Verblijf’. Het maximum aantal te realiseren woningen bedraagt 12. Deze woningen dienen te worden uitgevoerd in de vorm van vrijstaande dan wel geschakelde woningen. De goothoogte van een woning mag niet meer bedragen van 6 meter.

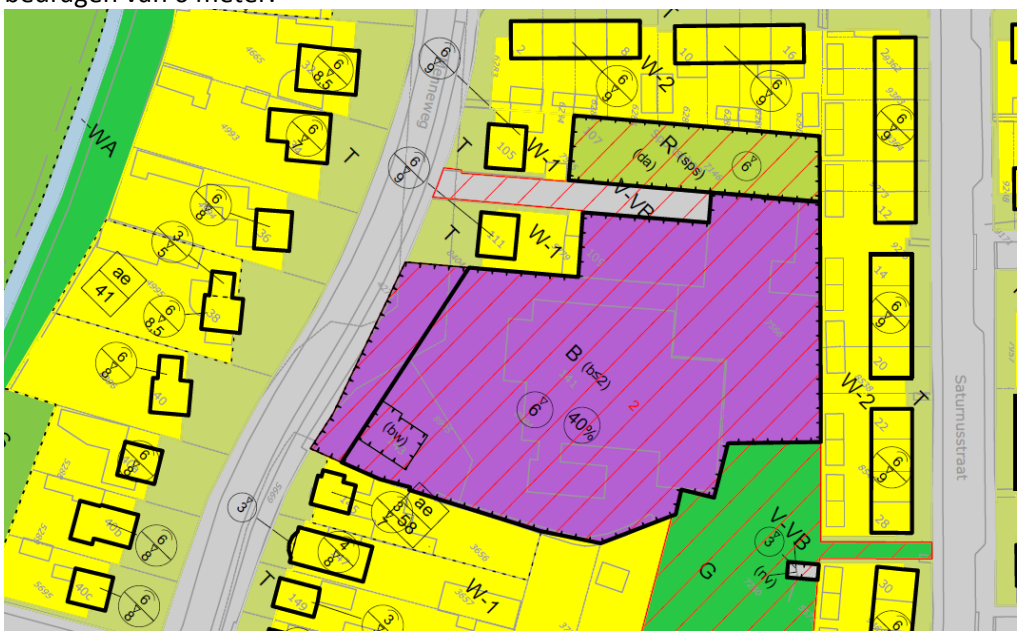

Figuur 4 Wijzigingsbevoegdheid 2

Wijzigingsbevoegdheid 3 – Kagerdreef 51a
Dit perceel heeft de bestemming ‘Maatschappelijk’ en is in eigendom van de gemeente Teylingen. Hier is momenteel het depot van een kringloopwinkel gevestigd. Op grond van de wijzigingsbevoegdheid kan de bestemming gewijzigd worden naar ‘Wonen’, ‘Groen’, ‘Water’ en ‘Verkeer - Verblijf’. Het maximum aantal te realiseren woningen bedraagt 10. De woningen dienen te worden uitgevoerd als gestapelde woningen. De hoogte van een gebouw mag niet meer bedragen dan 12 meter.

Figuur 5 Wijzigingsbevoegdheid 3

Wijzigingsbevoegdheid 4 – Lindenlaan 32 (hoek Platanenlaan)
Het betreft hier een perceel met de bestemming ‘Bedrijf’, waar een autoservicebedrijf en een tankstation is gevestigd. De bestemming kan gewijzigd worden naar ‘Wonen’, ‘Groen’, ‘Water’ en ‘Verkeer - Verblijf’. Er mogen hier maximaal 3 geschakelde woningen gerealiseerd worden met een goothoogte van maximaal 6 meter.

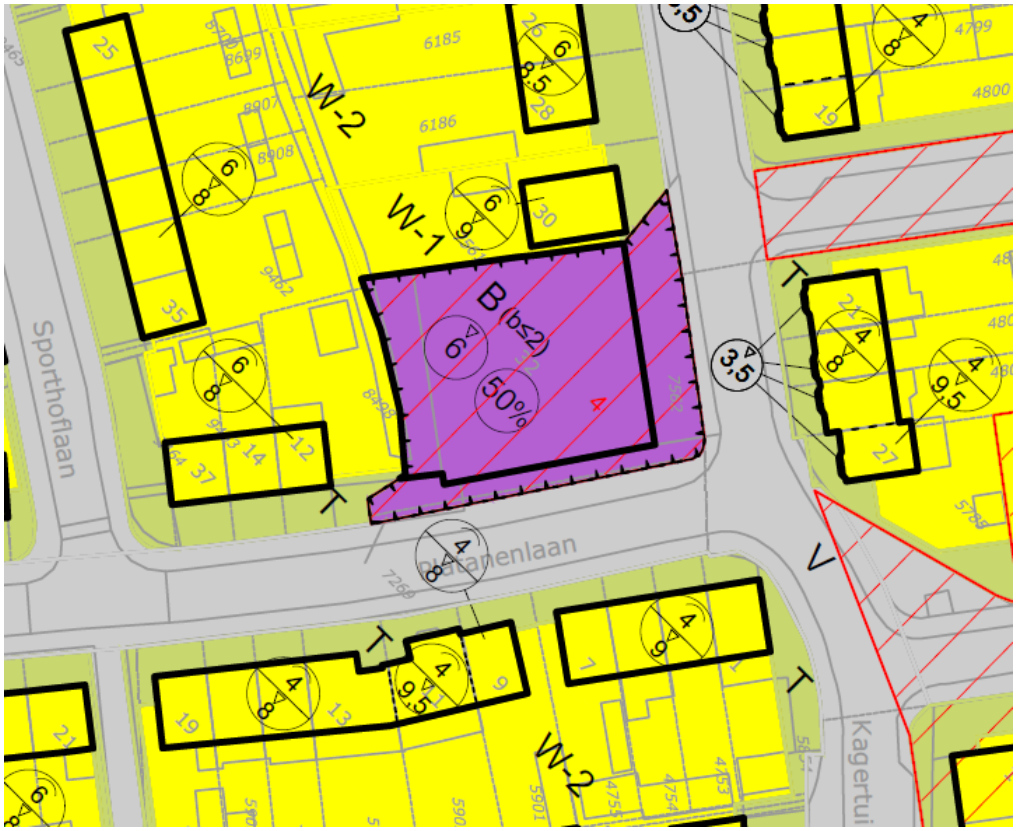

Figuur 6 Wijzigingsbevoegdheid 4

Wijzigingsbevoegdheid 5– Industriekade 2 t/m 8, Acacialaan 2 t/m 20, Geelhoornstraat 2 t/m 10, Arend Verkleijstraat, Joseph Elststraat en Kagertuinen 1 t/m 15
Het betreft hier hoofdzakelijk woningen in eigendom van Woonstichting Vooruitgang. Het openbaar gebied (Verkeer) is eigendom van de gemeente Teylingen. De bestemmingen kunnen gewijzigd worden naar ‘Wonen’, ‘Verkeer - Verblijf', ‘Groen’ en ‘Water’. Hierbij dienen het minimale aantal te realiseren woningen 50 en het maximum aantal te realiseren woningen 100 te zijn. De woningen dienen uitgevoerd te worden in de vorm van gestapelde, geschakelde en rijenwoningen. De hoogte van een gebouw mag niet meer bedragen dan 14 meter. De goothoogte van niet-gestapelde woningen mag niet meer bedragen dan 6 meter.

Figuur 7 Wijzigingsbevoegdheid 5

Wijzigingsbevoegdheid 6 – Adelborst van Leeuwenlaan 5, 5a, 5b, 15a en deel Sassenheimervaart

Op deze percelen is een aantal bedrijven, waaronder een aannemersbedrijf, en water gelegen. De bestemmingen kunnen gewijzigd worden naar ‘Wonen’, ‘Groen’, ‘Water’ en ‘Verkeer - Verblijf’. Het maximum aantal te realiseren woningen bedraagt 15. De woningen dienen te worden uitgevoerd in de vorm van patiowoningen en ten hoogste 1 vrijstaande woning. De goothoogte van de vrijstaande woning mag niet meer bedragen dan 6 meter. De hoogte van de patiowoningen mag niet meer bedragen dan 6 meter.

Figuur 8 Wijzigingsbevoegdheid 6

Beoordeling milieuaspecten wijzigingsbevoegdheden

Bodem

Beleid en regelgeving

Bij de ontwikkeling van een ruimtelijk plan en/of bestemmingsplan dient rekening te worden gehouden met de bodemkwaliteit ter plaatse. De reden hiervoor is dat eventueel aanwezige bodemverontreiniging van groot belang kan zijn voor de keuze van bepaalde bestemmingen en/of voor de uitvoerbaarheid van een bestemmingsplan. Voor een bestemming zoals wonen, gelden ander normen dan voor bijvoorbeeld de bestemming bedrijven. Uitgangspunt is dat de bodemkwaliteit als gevolg van aanwezige bodemverontreiniging geen onaanvaardbaar risico oplevert voor de gebruikers van de bodem. Bovendien mag de bodemkwaliteit niet verslechteren door grondverzet (bijvoorbeeld graafwerkzaamheden). Dit is het zogenaamde stand still-beginsel.

Beoordeling

In het bestemmingsplan is een aantal wijzigingsbevoegdheden opgenomen om de bestemming te wijzigen van bedrijven naar wonen. Dit betekent dat er sprake is van een gevoeliger gebruik (met uitzondering van de wijzigingsbevoegdheid 5, want daar is grotendeels al sprake van wonen).

Wanneer er binnen een gebied geen ontwikkelingen zijn gepland hoeft de bodem alleen gesaneerd te worden indien sprake is van een risicovolle bodemverontreiniging; een zogenaamde ‘spoedlocatie’. Binnen het plangebied Sassenheim Oost zijn geen spoedlocaties bekend.

Op locaties waar wel ontwikkelingen plaatsvinden, dient de bodem gesaneerd te worden als sprake is van een ernstige bodemverontreiniging. In dat geval dient voorafgaand aan ontwikkelingen een saneringsplan of melding in het kader van het Besluit uniforme saneringen (BUS-melding) opgesteld te worden welke goedgekeurd moet worden door de Omgevingsdienst zijnde het bevoegd gezag in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb).

Door de Omgevingsdienst is een inventarisatie gemaakt van de meest relevante bodemgegevens uit het plangebied. Het gaat hierbij om informatie uit tank-, bodemonderzoek- en verontreinigingsbronnen. De informatie is afkomstig uit de volgende archieven:
- het bodeminformatiesysteem (BIS/GIS)
- het historische bedrijvenbestand (Hbb)

Bodeminformatiesysteem
In het plangebied Sassenheim Oost zijn op diverse locaties lichte tot sterke verontreinigingen aangetroffen, waarschijnlijk als gevolg van langdurig gebruik en ophooglagen. Er bevinden zich in het gebied geen zogenaamde spoed locaties of locaties waar binnen een bepaalde termijn saneringen moeten worden uitgevoerd.

Historisch bedrijvenbestand
In het plangebied Sassenheim Oost zijn bedrijven aanwezig geweest die potentieel verdacht zijn op het veroorzaken van bodemverontreiniging. Historisch onderzoek en/ of oriënterend onderzoek moet hier nog worden uitgevoerd. Andere locaties zijn bij bouwwerkzaamheden al wel onderzocht, alleen dermate lang geleden dat aan de uitkomst van die onderzoeken niet meer dan een historische waarde kan worden toegekend. De Omgevingsdienst verwacht niet direct belemmeringen voor het bestemmingsplan, wel zal bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid een bodemonderzoek moeten worden gedaan.

<u>Conclusie</u>
In het bestemmingsplan worden een aantal ontwikkelingen mogelijk gemaakt door middel van een wijzigingsbevoegdheid. Op voorhand worden er geen belemmeringen verwacht voor het bestemmingsplan. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid zal op dat moment een bodemonderzoek moeten worden uitgevoerd, en eventueel maatregelen moeten worden getroffen om de bodem geschikt te maken voor de beoogde functie.

Geluid

Beleid en regelgeving

Geluidoverlast kan worden veroorzaakt door industrielawaai, railverkeerslawaai, wegverkeerslawaai en luchtverkeerslawaai van Schiphol. De Wet geluidhinder en de Luchtvaartwet kent grenswaarden voor geluid. Bepaalde geluidgevoelige objecten mogen alleen worden toegelaten als zij geen ontoelaatbare geluidbelasting ondervinden. Daartoe moet op grond van artikel 3.3.1 Besluit ruimtelijke ordening, zones in het bestemmingsplan worden opgenomen rond geluidbronnen. Het bestemmingsplan moet de ligging en de afmetingen van woningen en andere geluidgevoelige gebouwen en van geluidgevoelige terreinen gelegen binnen de zone van een weg, spoorweg of industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder aangeven.
Als een bepaalde bestemming en/of een bepaalde geluidbron niet in de Wet geluidhinder of Luchtvaartwet is geregeld, moet in het kader van de goede ruimtelijke ordening toch een akoestische afweging gemaakt worden.

De Wet geluidhinder (Wgh) geeft mogelijkheden om een hogere waarde vast te stellen voor wegverkeer, railverkeer en industrielawaai. Op 4 maart 2013 heeft de Omgevingsdienst West-Holland de herziene versie van de “Richtlijnen voor het vaststellen van hogere waarden” vastgesteld (verder: het beleid). Op basis van deze richtlijnen stelt de Omgevingsdienst een maximale hogere waarde van 58 dB voor, voor verkeerslawaai en 63 dB voor railverkeer (beleidswaarde). Voor industrielawaai en Luchtvaartlawaai gelden de wettelijke grenswaarden.

Beoordeling

In het bestemmingsplan zijn zes wijzigingsbevoegdheden opgenomen, die het oprichten van nieuwe geluidgevoelige objecten (woningen) mogelijk maken.

Door de Omgevingsdienst West-Holland is beoordeeld of deze wijzigings-bevoegdheden haalbaar zijn. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid zal gedetailleerd akoestisch onderzoek nodig zijn.

Industrielawaai

Het plangebied ligt niet binnen de geluidszone van een gezoneerd bedrijventerrein. Dit aspect hoeft daarom niet te worden meegenomen in de beoordeling van het plan.

Luchtverkeerslawaai

Het plangebied is gelegen binnen de 20 Ke-geluidscontour van Schiphol. Het plangebied maakt onderdeel uit van het bebouwd gebied. Hierdoor legt de geluidscontour geen beperkende maatregelen op het plangebied.

De regelgeving met betrekking tot Schiphol wijzigt. Op 24 oktober 2016 is het ontwerpwijzigingsbesluit van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol vanwege externe veiligheid en geluid gepubliceerd in de Staatscourant. Dit besluit treedt naar verwachting in 2017 in werking. In de paragraaf Luchthavenindelingbesluit Schiphol wordt hier nader op ingegaan.

Wegverkeerslawaai en spoorweglawaai
Op grond van de Wgh moet akoestisch onderzoek plaatsvinden als nieuwe geluidgevoelige objecten mogelijk worden gemaakt binnen de geluidzone van onder meer een gezoneerde weg of een spoorweg. Daarnaast wordt in het kader van een goede ruimtelijke ordening gekeken naar de invloed van de 30 km/uur-wegen.
Als niet aan de voorkeurswaarde kan worden voldaan, wordt beoordeeld of een hogere waarde is vast te stellen. Hierbij wordt tevens gekeken naar de cumulatie van de verschillende geluidbronnen.

De locaties liggen binnen de geluidzone van:

WB[1]	Locatie	weg buitenstedelijk	weg binnenstedelijk	spoorweg
1	hoek Parklaan-Menneweg	-	Parklaan	Spoorweg
2	Menneweg 17, 109 ev	A44	Menneweg	Spoorweg
3	Kagerdreef 51a	A44	-	Spoorweg
4	Lindenlaan 32	-	-	-
5	Industriekade ea	-	V. Pallandtlaan	-
6	Adelborst v Leeuwenlaan	-	Parklaan + V. Pallandtlaan	-

Voor de A44 geldt een zonebreedte van 400m, voor de overige wegen is deze 200m. De spoorzone van de spoorlijn Leiden - Schiphol is hier 600m breed. Deze is afhankelijk van het vastgestelde geluidproductieplafond (hier max. 69,4 dB).

De volgende figuur geeft de gebieden met wijzigingsbevoegdheid weer:

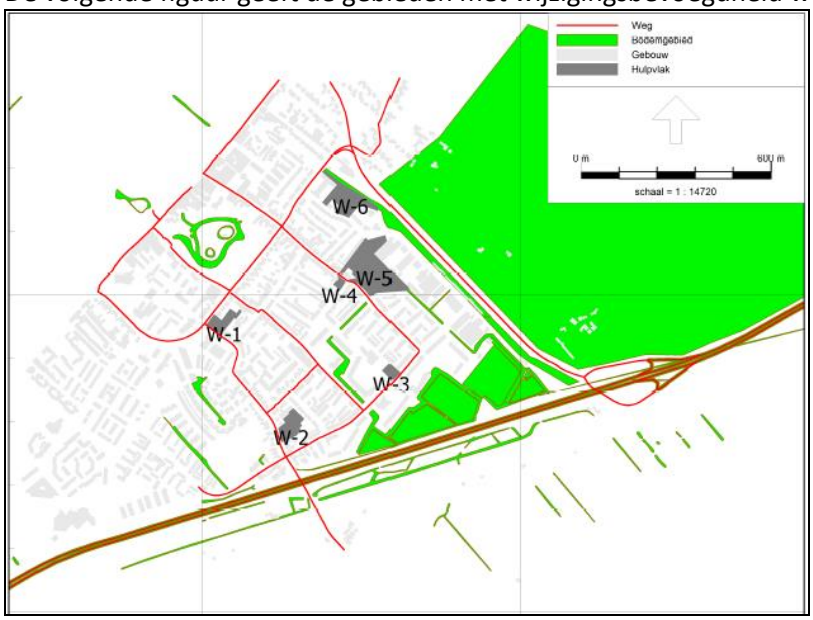

[1] WB: Wijzigingsbevoegdheid

Geldende grenswaarden

Weg	Grenswaarde[dB]			
	Voorkeurswaarde	max beleid	max Wgh	
A44	48	53	53	58*
Parklaan	48	58	63	
Van Pallandtlaan	48	58	63	
Spoorweg	55	63	68	

* bij vervangende nieuwbouw (art. 83 lid 7 Wgh)

Op de berekende geluidbelasting vanwege wegverkeer wordt een aftrek toegepast op grond van art. 110 Wgh. Deze aftrek bedraagt:
Tot 1 juli 2018:
a. 3 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidsbelasting vanwege de weg zonder toepassing van artikel 110g van de Wet geluidhinder 56 dB is;
b. 4 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidsbelasting vanwege de weg zonder toepassing van artikel 110g van de Wet geluidhinder 57 dB is;
c. 2 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidsbelasting afwijkt van de onder a en b genoemde waarden;
d. 5 dB voor de overige wegen;
e. 0 dB bij toepassing van de artikelen 3.2 en 3.3 van het Bouwbesluit 2012 en bij toepassing van de artikelen 111b, tweede en derde lid, 112 en 113 van de Wet geluidhinder.

Indicatieve berekening
De zes wijzigingsgebieden zijn in een rekenmodel ingebracht. De gebouwen die binnen de locaties zijn gelegen zijn daarbij verwijderd. Deze hebben de hoogte 0 m gekregen.

Rekenresultaten
Wegverkeer
In de volgende tabel is de maximaal berekende waarde in dB, per deelgebied per weg weergegeven incl. bovengenoemde aftrek en de gecumuleerde waarde vanwege alle wegen samen (incl. 30 km/uur) excl. aftrek. De geluidbelasting ten gevolge van de 30 km/uur wegen bedraagt respectievelijk 53, 54, 59 en 64 dB inclusief aftrek voor de wijzigingsgebieden 1, 3, 4 en 5.

WB	Geluidbelasting incl. aftrek [dB]				Geluidbelasting excl. aftrek [dB]
	A44	Parklaan	Van Pallandtlaan		
			50 km/uur	80 km/uur	Gecumuleerd
1	(56) *	62			68
2	64				66
3	59			49	63
4	(53)		44	50	65
5	(56)		52	60	69
6	(52)	62	62	61	68

(waarde tussen haakjes): formeel niet binnen zone van A44.
Roze = hoger dan max. grenswaarde Wgh, lichtblauw= hoger dan max. beleidswaarde, wit =hoger dan voorkeurswaarde en groen = voldoet

Bespreking resultaten wegverkeer
Op alle locaties zou de voorkeurswaarde vanwege de A44 worden overschreden, maar er zijn maar twee wijzigingslocaties (2 en 3) die binnen de zone van de A44 vallen. Binnen de wijzigingsgebieden (2 en 3) wordt de maximale grenswaarde ook overschreden en zijn zonder maatregelen geen woningen toelaatbaar. De maatregelen kunnen uit bron- of overdrachtsmaatregelen bestaan, maar die lijken niet realistisch voor alleen deze twee wijzigingsgebieden. Blijft over dat de woningen afgeschermd kunnen worden door een niet-geluidgevoelige functie of door het realiseren van een dove gevel.
Voor de andere wijzigingsgebieden is een overschrijding te verwachten vanwege de Parklaan en/of de Van Pallandtlaan. Deze laatste bestaat uit een 50 en een 80 km/uur-deel. Per wijzigingsgebied moet bekeken worden of specifieke invulling kan leiden tot een lagere gevelbelasting.

De gecumuleerde waarde ligt niet alleen hoog omdat de aftrek niet is toegepast, maar tevens omdat de rand van de wijzigingslocatie (grens van de wijzigingsbevoegdheid) soms vlak langs een 30 km/uur-weg loopt. Deze rand is niet altijd een realistische bouwrand. Die zal in veel gevallen verder van de weg liggen.

In de bijlage Indicatie geluidberekening is per relevante weg een figuur met de gevelbelasting weergegeven (zonder aftrek art. 110g Wgh).

Railverkeer
De volgende tabel geeft de geluidbelasting in dB op de rand van de wijzigingsgebieden (WB) of, als er een rooilijn is, op de rooilijn. Na de tabel is locatie WB-2 weergegeven. Dit is de locatie met de hoogste geluidbelasting vanwege railverkeer.

WB	dB
1	56
2	62
3	56
4	56
5	58
6	55

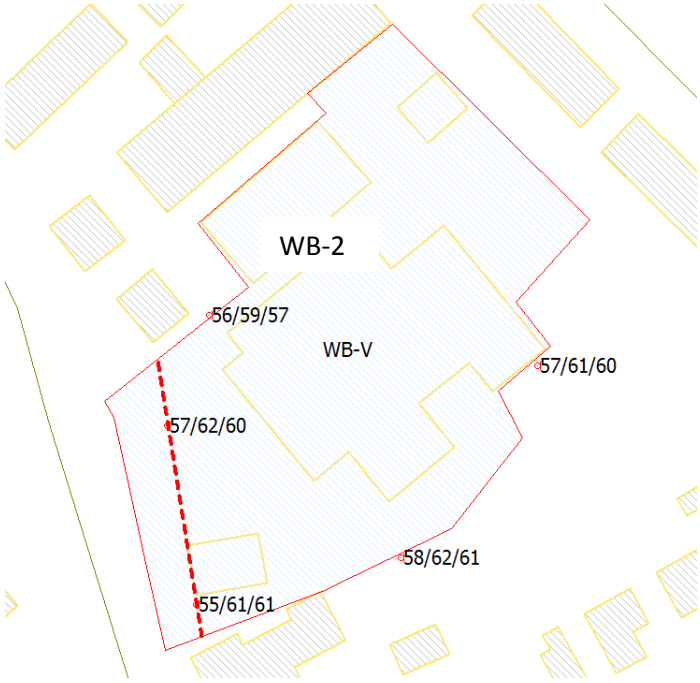

Figuur Geluidbelasting spoorweglawaai op WB 2 op 1,5/5/8 m hoogte.

De geluidbelasting blijft op alle wijzigingsgebieden onder de grens waar binnen het beleid nog een hogere waarde voor kan worden vastgesteld.

Conclusie
Uit een indicatieve berekening blijkt dat de zes wijzigingsgebieden een hoge geluidbelasting hebben op de rand van het bouwvlak of bepaalde rooilijn. De belangrijkste bron is erg locatieafhankelijk. Het is noodzakelijk om bij de planinvulling de geluidbelasting prioriteit te geven. Zonder maatregelen is het realiseren van woningen ter plaatse van de wijzigingsgebieden 2 en 3 niet mogelijk. De maximale grenswaarde vanwege de A44 wordt overschreden.
Voor de overige wijzigingsgebieden, met uitzondering van 4, bedraagt de berekende waarde meer dan de maximale waarde die nog, op grond van het vastgestelde beleid, verleend kan worden. Er moet nader naar de invulling van de wijzigingsgebieden gekeken worden ten einde de geluidbelasting zo laag mogelijk te houden. Indien maatregelen redelijkerwijs niet zijn te nemen kan onder voorwaarden een hogere waarde worden vastgesteld.

Bij het gebruik maken van een wijzigingsbevoegdheid zal een gedetailleerde toetsing moeten plaatsvinden. Als gedetailleerdere invulling plaatsvindt, kan gedetailleerder worden getoetst. Geluid kan dus mogelijk een belemmering vormen voor het realiseren van woningen.
In de regels is geborgd dat er moet voldaan aan de voorkeurswaarde en/of een verleende hogere waarde. Hierbij moet voldaan worden aan het gemeentelijk beleid

met betrekking tot het verlenen van hogere waarden. Er moet vooraf akoestisch onderzoek worden uitgevoerd.

Luchtkwaliteit

Kader

In de Wet milieubeheer (Wm) zijn kwaliteitseisen voor de buitenlucht opgenomen. Hoofdstuk 5 Titel 5.2 'Luchtkwaliteitseisen' wordt kortweg aangeduid als de Wet luchtkwaliteit. Het doel van de wet is om mens en milieu bescherming te bieden tegen de negatieve effecten van luchtverontreiniging. In bijlage 2 van de Wet milieubeheer zijn grenswaarden opgenomen voor een aantal, dat als verontreiniging in de lucht voorkomen.
De Wet luchtkwaliteit maakt onderscheid tussen grote en kleine ruimtelijke projecten. Een project is klein als het slechts in geringe mate, ofwel niet in betekenende mate (NIBM), leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. NIBM projecten kunnen - juridisch gezien - zonder toetsing aan de grenswaarden voor wat betreft het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden.

Beoordeling

Alle wijzigingsbevoegdheden hebben betrekking op het wijzigen naar woondoeleinden. Wijzigingsbevoegdheid 5 heeft betrekking op een renovatieproject, waarbij bestaande woningen worden vervangen door nieuwe woningen.
Het totaal aantal te ontwikkelen woningen is maximaal 152. Voor de toetsing aan de luchtkwaliteitsnormen kan gebruik gemaakt worden van de Regeling 'niet in betekenende mate' (NIBM). In voorschrift 3A.2 worden woningbouwlocaties als NIBM-locatie aangewezen als het project bij één ontsluitingsweg niet meer dan 1500 nieuwe woningen omvat. Dat is hier het geval. Er hoeft daarom niet getoetst te worden aan de grenswaarden voor stikstofdioxide en PM_{10}.

Uit oogpunt van goede ruimtelijke ordening dient wel afgewogen te worden of het aanvaardbaar is om het project op deze locatie te realiseren.

Om inzicht te geven in de mate van blootstelling aan luchtverontreiniging als gevolg van het plan kunnen de concentraties uit de digitale monitoringstool, die behoort bij het NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit) worden gebruikt.

Figuur: Uitsnede kaart monitoring NSL

De monitoringstool geeft voor 2015 de volgende waarden:

	Grenswaarde Wm (µg/m³)	A4 bij tunnel Menneweg (µg/m³)	Van Pallandtlaan (µg/m³)	Parklaan hoek Menneweg (µg/m³)
NO_2	40	23,0	21,8	20,6
PM_{10}	40	21,5	21,3	21,3
$PM_{2,5}$	25	13,5	13,4	13,3

Tabel: resultaten Monitoring NSL (2015) jaargemiddelde concentraties.

Uit deze tabel blijkt dat de concentraties ruim onder wettelijke grenswaarden liggen. Vanuit een goede ruimtelijke ordening is het hiermee aanvaardbaar om de woningen op deze locaties te realiseren.

<u>Conclusie</u>
Het plan voldoet aan de Wet milieubeheer, onderdeel luchtkwaliteitseisen. Hierdoor zijn er geen belemmeringen voor de wijzigingsgebieden met betrekking tot de luchtkwaliteit. Vanuit een goede ruimtelijke ordening is het, gelet op de luchtkwaliteit, aanvaardbaar om de woningen binnen de wijzigingsgebieden te realiseren.

Externe veiligheid

Beleid en Regelgeving

Landelijk beleid

Externe veiligheidsbeleid heeft betrekking op het gebruik, productie, opslag en transport van gevaarlijke stoffen.
De overheid stelt grenzen aan de risico's van inrichtingen met gevaarlijke stoffen. De grenzen zijn vertaald in een norm voor het plaatsgebonden risico[2] (PR), een oriëntatiewaarde en verantwoordingsplicht voor het groepsrisico[3] (GR).

Plaatsgebonden risico

Het PR kent een grenswaarde van 10^{-6}. Binnen de PR 10^{-6} contour mogen geen kwetsbare objecten aanwezig zijn. Voor beperkt kwetsbare objecten geldt deze waarde als richtwaarde. In nieuwe situaties moet voor beperkt kwetsbare objecten in beginsel ook aan deze waarde worden voldaan.

Verantwoordingsplicht groepsrisico

Het groepsrisico is een maat voor de maatschappelijke ontwrichting in situaties waarin zich een ramp met gevaarlijke stoffen voordoet. De verantwoordingsplicht is erop gericht om een weloverwogen afweging te maken over de risico's in relatie tot de ontwikkelingen in het plangebied.
Het groepsrisico wordt vergeleken met de oriëntatiewaarde: de kans op een ongeval met 10 dodelijke slachtoffers van 10^{-5} per jaar, met de kans op een ongeval met 100 dodelijke slachtoffers van 10^{-7} per jaar, en met de kans op 1000 of meer dodelijke slachtoffers van 10^{-9} per jaar. Deze getallen gelden voor de oriëntatiewaarde in de omgeving van inrichtingen. Voor het transport van gevaarlijke stoffen over de weg en via buisleidingen ligt de oriëntatiewaarde een factor 10 lager.
In de verantwoording van het groepsrisico worden onderwerpen behandeld die van belang zijn bij het maken van een afweging over het risico. Behalve de hoogte van het groepsrisico zijn dat de noodzaak van de ruimtelijke ontwikkeling, risicoreducerende maatregelen en mogelijkheden tot rampenbestrijding.

Inrichtingen

Het beleid voor inrichtingen is vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi).

Buisleidingen

Voor buisleidingen geldt het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en de Regeling externe veiligheid buisleidingen (Revb). Behalve met het PR en het GR moet voor buisleidingen rekening worden gehouden met de *belemmeringenstrook* aan weerszijden van de leidingen die moet worden vrijgehouden ten behoeve van onderhoud en werkzaamheden aan de buisleiding. Binnen de belemmeringenstrook,

[2] PR: Risico op een plaats buiten de inrichting, uitgedrukt als de kans per jaar, dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, verblijft overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting of bij de transport-as, waarbij een gevaarlijke stof betrokken is (zie ook artikel 1, lid 1 onderdeel p van het BEVI).
[3] GR: De cumulatieve kansen dat per jaar dat een groep van 10, 100 of 1000 personen overlijdt als rechtstreeks gevolg hun aanwezigheid in het invloedsgebied in het invloedsgebied van een inrichting of een transport-as en een ongewoon voorval binnen die inrichting of bij een transport-as, waarbij een gevaarlijke stof betrokken is (zie ook artikel 1, lid 1 onderdeel k van het BEVI).

mag niet gebouwd worden, tenzij met toestemming (via een ontheffing of een aanlegvergunning) van burgemeester en wethouders. Werkzaamheden in deze strook mogen alleen worden uitgevoerd door of met instemming van de leidingbeheerder. De ligging van de leidingen en de belemmeringenstrook moet op de bestemmingsplankaart worden vastgelegd.

Vervoer over weg, water en spoor
Voor transportroutes geldt het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt).
Voor wegen die onderdeel zijn van het Basisnet weg geldt de Regeling basisnet, daarin zijn veiligheidsafstanden vastgelegd: een afstand voor het risicoplafond en het plasbrandaandachtsgebied (PAG).
Bij de vaststelling van de veiligheidsafstanden is rekening gehouden met een toename van het transport van gevaarlijke stoffen. De afstand voor het risicoplafond is zodanig gekozen dat, het plaatsgebonden risico op de grens van de zone niet meer bedraagt dan 10^{-6} per jaar. Binnen de afstand voor het risicoplafond mogen geen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten worden gebouwd.
Binnen het PAG van 30 meter mag slechts bij hoge uitzondering en met een goede motivatie gebouwd worden.

Provinciaal Beleid
De provincie Zuid-Holland ambieert een veilig Zuid-Holland. In de provinciale structuurvisie (PSV) staat als provinciaal belang genoemd het ‘beschermen van grote groepen mensen tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen’. De provincie wil voorkomen dat risicovolle activiteiten gevestigd worden in de omgeving van grote groepen mensen of dat een nieuwe ontwikkeling gepland wordt binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit. Het is niet altijd te voorkomen dat dit soort functies gecombineerd worden en het groepsrisico toeneemt. In dat geval vraagt de provincie van de verantwoordelijke bestuurders dat zij een groepsrisicoverantwoording schrijven: een heldere en transparante toelichting waarin zij uitleggen waarom deze ontwikkeling op deze locatie noodzakelijk is. Op basis van een groepsrisicoverantwoording moet aannemelijk worden gemaakt dat op termijn in de eindsituatie wordt voldaan aan de oriëntatiewaarde.

Regionaal beleid
De regio Holland-Rijnland heeft in 2014 de omgevingsvisie externe veiligheid geactualiseerd (Bestuurlijk kader Externe Veiligheid Holland Rijnland). In deze omgevingsvisie heeft de regio een beslismodel op basis van zonering van het groepsrisicodiagram opgesteld en richtsnoeren voor veilig ruimtelijk ontwerpen geformuleerd.

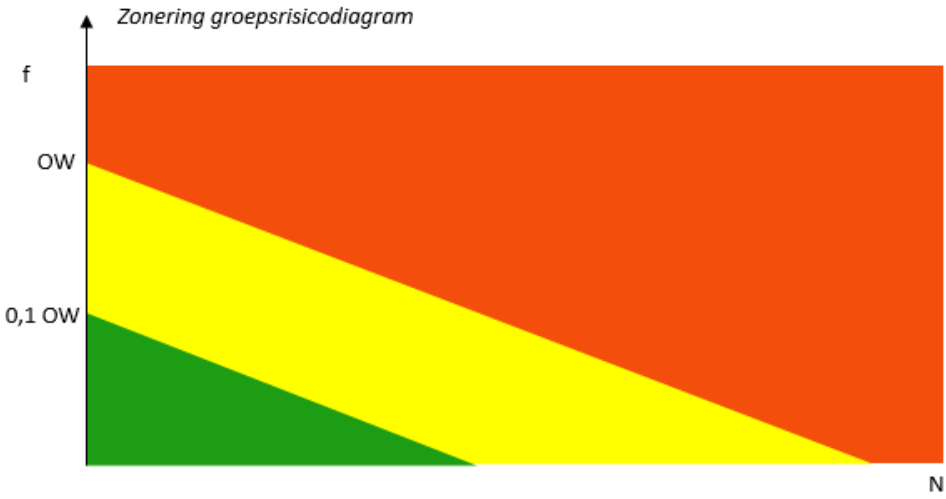

Figuur Zonering groepsrisicodiagram (fN diagram: f= kans op calamiteit, N=aantal slachtoffers)

Het model gaat uit van de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Als de groepsrisicocurve voor een activiteit of ruimtelijke ontwikkeling in een bepaalde zone uitkomt, volgt uit het model onder welke voorwaarden de activiteit of ruimtelijke ontwikkeling is toegestaan.

Richtsnoeren voor veilig ruimtelijk ontwerpen
Afhankelijk van de positie van het plan ten opzichte van de risicobron, is het wenselijk een aantal maatregelen te overwegen die de veiligheid ten goede komen. Daartoe wordt een onderscheid gemaakt in een aantal zones rondom de risicobron:

- Zone 1: het gebied binnen de 10^{-6}-contour (de veiligheidszone)
- Zone 2: de 100%-letaliteitszone
- Zone 3: het GR-relevante invloedsgebied
- Zone 4: de grens tot 1% letaliteit (het invloedsgebied)

Om het ruimtelijk veilig ontwerpen vorm te geven, is een aantal ontwerprichtsnoeren ontwikkeld. Het toepassen van deze ontwerprichtsnoeren leidt tot een ruimtelijk veilig ontwerp. De mate waarin deze ontwerprichtsnoeren moeten worden toegepast is afhankelijk van de hoogte van het groepsrisico. Is het groepsrisico kleiner dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde, dan hoeven de ontwerprichtsnoeren maar beperkt te worden toegepast. Komt het groepsrisico boven de oriëntatiewaarde, dan is het wenselijk alle ontwerprichtsnoeren onverkort toe te passen.

	Richtsnoer inrichting ruimte i.v.m. risicobeperking	**Vertaald naar zones**
1	Ontwerp zonder beperkt kwetsbare objecten in de veiligheidszone	Geen beperkt kwetsbare objecten in zone 1
2	Ontwerp zonder kwetsbare objecten binnen de 100%-letaliteitszone	Geen kwetsbare objecten in zone 2
3	Ontwerp met afnemende personendichtheid naar de risicobron toe: waar hogere concentraties personen worden gepland, projecteer deze zo ver mogelijk van de risicobron af, c.q. buiten het GR-relevante invloedsgebied. Gebiedsfuncties met lage aanwezigheid van personen (bv. parkeervoorzieningen) kunnen als ruimtelijke zone worden gebruikt tussen de risicobron en de objecten met een hoge dichtheid aan personen.	Hoge dichtheden bij voorkeur buiten zone 3
4	Ontwerp met nieuwe bijzonder kwetsbare objecten bij voorkeur buiten het invloedsgebied van de risicobronnen	Verminderd zelfredzamen buiten zone 4
5	Ontwerp met een goede verkeerskundige ontsluiting voor hulpdiensten en aandacht voor vluchtroutes van de bron af.	Belangrijk in de zones 2 en 3 en bij LPG-tankstations
6	Ontwerp een goede bluswatervoorziening	Alle zones

Tabel: richtsnoeren voor een ruimtelijk veilig ontwerp

Beoordeling

Risicobronnen
In de omgeving van het plangebied liggen de volgende risicobronnen:
- transportroute gevaarlijke stoffen over rijksweg A44
- transportroute gevaarlijke stoffen over provinciale weg N208
- inrichting: Wesseling transport, Anton Philipsweg 20, Sassenheim

Berekening groepsrisico transportroutes
De Omgevingsdienst heeft een groepsrisicoberekening uitgevoerd met RBM II versie 2.3.[4]
Door de ontwikkeling van woningen (door middel van de wijzigingsbevoegdheden) neemt het groepsrisico op de A44 toe van 0,235 tot 0,236 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft dus onder de oriëntatiewaarde.
Het groepsrisico op de N208 is zowel in de huidige als in de nieuwe situatie 0,002 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft daar dus ruim onder de oriëntatiewaarde.

Groepsrisico inrichtingen
Wesseling Transport
Wesseling transport ligt op ruim 750 meter van het plangebied Sassenheim Oost. De afstand tot de grens van het invloedsgebied ten behoeve van de verantwoording van

[4] Zie Kwantitatieve risicoberekening t.b.v. Sassenheim-Oost, kenmerk 2016081819

het groepsrisico is 320 meter. Daarom heeft de aanwezige populatie in het plangebied geen invloed op de hoogte van het groepsrisico.

Groepsrisicoverantwoording
De ontwikkeling heeft geen invloed op de hoogte van het groepsrisico bij Wesseling transport. Ook op de N208 verandert het groepsrisico niet door deze ontwikkeling. Daar blijft het groepsrisico ruim onder de 0,01 maal de oriëntatiewaarde.

Het groepsrisico voor de A44 neemt toe van 0,235*OW naar 0,236*OW.

Er wordt ruim voldaan aan de oriëntatiewaarde. Het plan (inclusief de wijzigingsbevoegdheden) is niet in strijd met het provinciaal beleid.

Door het plan neemt het groepsrisico minimaal toe. Als getoetst wordt aan de geactualiseerde versie van de omgevingsvisie (het “Bestuurlijk kader Externe Veiligheid Holland Rijnland”) is de conclusie dat deze situatie in zone geel valt, tussen 0,1 en 1,0*OW.

Volgens de omgevingsvisie Externe veiligheid wordt een activiteit toegestaan, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:
- Alle redelijkerwijs te treffen maatregelen zijn getroffen om het risico te reduceren
- Er bevinden zich geen beperkt zelfredzame personen in de 100% letaliteitszone
- De hulpdiensten kunnen adequaat ingrijpen als een calamiteit zich voordoet
- De bevolking is goed geïnformeerd over hoe te handelen bij een calamiteit

In de groepsrisicoverantwoording wordt daarom naar onderstaande aspecten gekeken.
1. Redelijkerwijs toepasbare risicoreducerende maatregelen
   Maatregelen uitwerken voor mogelijke calamiteiten scenario’s: toxische wolk, Bleve, plasbrand, fakkel
   - Bronmaatregelen zijn niet beschikbaar, omdat de gemeente geen invloed heeft op transportaantallen
   - Ruimtelijke maatregelen: de wijzigingsplannen hebben geen invloed op personendichtheden langs risicobronnen, er komen geen nieuwe zeer kwetsbare objecten bij. Aan richtsnoer 1 t/m 3 wordt voldaan.
   - Bouwkundige maatregelen
     Explosies en Bleve’s[5] : Het maatgevende scenario bij opslag en transport van brandbare gassen (LPG) is een Bleve van een tankauto, met druk- en hittebelasting tot gevolg. Omdat vooraankondiging van een ongeval kort of zelfs niet aanwezig (koude Bleve) is, is de kans op een groot aantal slachtoffers aanwezig. Gebouwen op korte afstand, binnen een straal van 150 meter van de Bleve-bron zullen zwaar worden beschadigd. Personen in gebouwen op een afstand kleiner dan 150 meter zijn ook in gebouwen onvoldoende beschermd tegen de gevolgen van een Bleve. Maatregelen zoals het toepassen van brandwerende gevels en splintervrij of gelaagd glas, bieden bescherming bij een calamiteit van geringere omvang of op grotere afstand. De effecten van een calamiteit worden door deze maatregelen beperkt en de kans op overlijden

[5] Bleve: Boiling liquid expanding vapour explosion

als een direct gevolg van de calamiteit wordt verkleind. In de toekomst zal de omgevingswet bouweisen stellen aan nieuwbouw binnen met explosie-aandachtsgebied (200 meter van zijkant weg).
De wijzigingsbevoegdheden 1 en 3 liggen op meer dan 250 meter van zowel de A44 als de N208. Voor deze gebieden zijn extra bouwkundige maatregelen vanwege een mogelijke Bleve op deze wegen niet vereist.
Wijzigingsbevoegdheid 2 ligt op 100-200 meter van de A44, wijzigingsbevoegdheden 4, 5 en 6 liggen op 80 – 160 meter van de N208. Hiervoor moet er rekening mee gehouden worden dat de Omgevingswet in de toekomst bouweisen zal gaan stellen.

2. Aanwezigheid beperkt zelfredzame personen
   Objecten zoals bv in ziekenhuizen, verpleeghuizen, basisscholen, en in kinderdagverblijven waarin verminderd zelfredzame personen verblijven zijn niet gepland in deze wijzigingsbevoegdheden. Aan richtsnoer 4 wordt voldaan.

3. De hulpdiensten kunnen adequaat ingrijpen als een calamiteit zich voordoet.
   Verschillende punten zijn van belang vanuit het oogpunt van de rampenbestrijding:
   1. Een goede bereikbaarheid en toegankelijkheid van het plangebied voor hulpdiensten, bij voorkeur via drie, maar ten minste via twee onafhankelijke toegangswegen.
   2. De wegen binnen het plangebied moeten minimaal 3 meter breed zijn.
   3. Een maximale afstand van 160 meter tussen de bluswatervoorziening en de inzetlocatie. De wegen binnen het plangebied moeten een gewicht kunnen dragen van 10.000 kg asdruk.
   4. Een minimale vrije hoogte van 4,2 meter binnen het plangebied.
   5. Geen doodlopende wegen in het plangebied.
   6. De geschikte rijbanen moeten goed herkenbaar zijn voor de hulpdiensten;
      Voor gebouwen geldt, dat:
      - brandkranen op 15 meter benaderbaar moeten zijn
      - om de 80 meter brandkranen (primaire bluswatervoorziening) beschikbaar moet zijn
      - eventueel open water benut kan worden als secundaire bluswatervoorziening

   Een uitgebreide beschrijving van aandachtspunten staat in de praktijkrichtlijnen Bereikbaarheid en Bluswatervoorziening van de regionale Brandweer Hollands Midden.

   Om te beoordelen of aan deze voorwaarden voldaan wordt, moet de veiligheidsregio in de gelegenheid worden gesteld advies uit te brengen.

4. Informatie aan aanwezige personen, alarmering en zelfredzaamheid
   Onder zelfredzaamheid wordt verstaan: de mogelijkheid van personen om zichzelf, zonder daadwerkelijke hulp van hulpverleningsdiensten, in veiligheid te brengen.
   Incidenten die voor kunnen komen zijn een plasbrand en een Bleve.
   Bij een Bleve van een LPG tankwagen moeten de aanwezige personen het invloedsgebied zo snel mogelijk ontvluchten. Het is daarom van belang dat de aanwezige personen goed worden geïnformeerd wat te doen bij een calamiteit.

Een snelle alarmering is hierbij essentieel. Niet in alle gevallen zal alarmering tijdig kunnen plaatsvinden. Bij een koude Bleve is hier geen tijd voor.

De fysieke eigenschappen van personen, gebouwen en de omgeving zijn van invloed op de zelfredzaamheid.
Het bouwplan betreft de bouw van woningen. Objecten zoals bijvoorbeeld ziekenhuizen, verpleeghuizen en kinderdagverblijven waarin verminderd zelfredzame personen verblijven zijn niet gepland in dit project. Van de aanwezigen in die gebouwen mag verondersteld worden dat deze in overgrote meerderheid het gebied zelfstandig kunnen verlaten.

Bij het ontwerp van de gebouwen moet rekening worden gehouden met vluchtwegen en ontsnappingsmogelijkheden voor de aanwezige personen. Deze moeten het gebouw waarin zij zich bevinden kunnen verlaten in een richting van de risicobron vandaan. Bij het bouwontwerp moet daar rekening mee gehouden worden.

Daarnaast moet de directe omgeving van de gebouwen zodanig zijn ingericht dat het vluchten mogelijk is via korte, goed begaanbare routes die van de risicobronnen af gericht zijn. Hierbij moet voorkomen worden dat deze routes gelijk zijn aan de aanrijroutes van de hulpdiensten, of deze kruisen om belemmeringen voor beide partijen te voorkomen.

Conclusie
Vanuit externe veiligheid is er geen belemmering voor het plan.
De PR grenswaarde contour (PR 10^{-6}) ligt op de weg. Aan de norm voor de PR grenswaarde wordt voldaan.
Door de ontwikkeling van woningen (door middel van de wijzigingsbevoegdheden) neemt het groepsrisico op de A44 toe van 0,235 tot 0,236 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft dus onder de oriëntatiewaarde.
Het groepsrisico op de N208 is zowel in de huidige als in de nieuwe situatie 0,002 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft daar dus ruim onder de oriëntatiewaarde.
Er heeft een verantwoording van het groepsrisico plaatsgevonden.

Bedrijven en milieuzonering
Beleid en regelgeving
In het kader van een goede ruimtelijke ordening moet worden beoordeeld of bedrijven in de omgeving worden belemmerd door de ontwikkeling en of ter plaatse van gevoelige functies, zoals woningen, sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Voor de beoordeling is gebruik gemaakt van de Handreiking Bedrijven en milieuzonering (VNG, editie 2009). Per milieucategorie geldt een minimaal gewenste afstand, de richtafstand. Deze richtafstand geldt tussen enerzijds de grens van de bestemming die bedrijven (of andere milieubelastende functies) toelaat en anderzijds als uiterste situering van de gevel van een woning die volgens het bestemmingsplan of via vergunning vrij bouwen mogelijk is. De in de handreiking opgenomen afstanden zijn

indicatief en verschillen per gebiedstype waarin de ontwikkeling zal plaatsvinden Uitgangspunt is dat deze afstanden gemotiveerd worden toegepast.

Milieucategorie	***Richtafstand woonomgeving in meters***	***Richtafstand gemengd gebied in meters***
1	10	0
2	30	10
3.1	50	30
3.2	100	50
4.1	200	100

Beoordeling

Wijzigingsbevoegdheid 1 – hoek Parklaan-Menneweg
Op grond van deze wijzigingsbevoegdheid kan de bestemming gewijzigd worden van 'Bedrijf' naar 'Wonen', 'Groen' en 'Verkeer-Verblijf'. Het maximaal aantal te realiseren woningen bedraagt 12.

In de omgeving van dit wijzigingsgebied liggen de volgende inrichtingen/bedrijven:

Bedrijf/activiteit	**Adres**	**SBI-2008**	**Omschrijving**	**Milieu cat.**	**Minimale gewenste afstand (m)**	**Huidige afstand tot het plangebied (m)**
O.B.S. Het Bolwerk	Menneweg 12	852, 8531	Scholen voor basis- en algemeen voortgezet onderwijs	2	30	35 (gebouw) 21 (schoolplein)
Sociaal Cultureel Centrum 't Onderdak	J P Gouverneurlaan 40 A	94991.A	Buurt- en clubhuizen	2	30	45
Total Nederland N.V.	Parklaan 60	473.3	Benzineservisestations: - zonder LPG	2	30	ligt in plangebied
Horeca groothandel Tongkong	Menneweg 47A	4638, 4639	Groothandel in overige voedings- en genotmiddelen	2	30	ligt in plangebied
Wasserij De Toekomst	Menneweg 16	96011.A	Wasserijen en strijkinrichtingen	3.1	50	130
Poldergemaal	Dr. de Visserlaan 24	3700.B	Rioolgemalen	2	30	75

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er geen bedrijven in de omgeving zijn die op voorhand een belemmering vormen voor het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid 1 in het bestemmingsplan om de bestemming te wijzigen naar wonen met uitzondering van de basisschool gelegen aan de Menneweg 12.
Het schoolplein ligt binnen de richtafstand van 30 meter. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid zal nader moeten worden onderzocht c.q. gemotiveerd dat er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ten gevolge van het stemgeluid van spelende kinderen op het schoolplein.
Ook moet het brengen en halen van kinderen worden beschouwd.

Wijzigingsbevoegdheid 2– Menneweg 107, 109, 141 en Saturnusstraat

Het betreft hier een aantal percelen met verschillende bestemmingen, zoals recreatieve doeleinden, verblijfsdoeleinden, bedrijfsdoeleinden en groendoeleinden. Er zijn hier o.a. een dansschool en een autohandel gevestigd. De bestemmingen kunnen gewijzigd worden naar 'Wonen', 'Groen', 'Water' en 'Verkeer-verblijf'. Het maximaal aantal te realiseren woningen bedraagt 12.

In de omgeving van het wijzigingsgebied liggen de volgende inrichtingen/bedrijven:

Bedrijf/activiteit	**Adres**	**SBI-2008**	**Omschrijving**	**Milieu cat.**	**Minimale gewenste afstand (m)**	**Huidige afstand tot het plangebied (m)**
Dansstudio Sonja	Menneweg 107	931.Fb	Sportscholen, gymnastiekzalen	2	30	ligt in plangebied
Van Zelst Holland	Menneweg 109	47.A	Detailhandel voor zover n.e.g.	1	10	ligt in plangebied
Fa. Gebr. J. en R. van der Plas	Menneweg 42	0149.6	Fokken en houden van overige dieren: - overige dieren	2	100*	70
Herruer Holding B.V.	Kagerdreef 4	45.A	Bouwbedrijven met werkplaats: b.o > 1000 m2	3.1	100	34
Holiday Cars	Menneweg 141	63,69-71,73,74, 77,78	Overige zakelijke dienstverlening: kantoren	1	10	ligt in plangebied

**Voor veehouderijen gelden wettelijke afstandsnormen en/of geurcontouren*

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er voor het aannemersbedrijf aan de Kagerdreef 4 en de veehouderij op het perceel Menneweg 42 niet wordt voldaan aan de gewenste afstand.

Kagerdreef 4
Op dit perceel is een aannemersbedrijf gevestigd. De reeds bestaande woningen liggen op kortere afstand van het bedrijf dan de wijzigingslocatie. Het bedrijf moet reeds ter plaatse van de bestaande woningen voldoen aan de milieunormen. Het bedrijf wordt niet belemmerd in de bedrijfsvoering. Ook is er sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de ontwikkelingslocatie.

Menneweg 42
De veehouderij aan Menneweg 42 is een melkrundveebedrijf. Er geldt op basis van het Activiteitenbesluit een vaste afstand van 100 meter tussen dierenverblijven en geurgevoelige objecten.
De kleinste afstand tussen de stal en het plangebied bedraagt 70 meter. Dit is ter plaatse van de bestaande woning (binnen de wijzigingsbevoegdheid) Menneweg 143.
De veehouderij zit 'op slot' als gevolg van de omliggende woningen aan de Menneweg. De ontwikkeling van wijzigingsbevoegdheid 2 levert geen extra belemmering op voor de veehouderij.
Op de grens van het perceel van wijzigingsbevoegdheid 2 zal onder bepaalde weersomstandigheden mogelijk agrarische geur van de veehouderij waarneembaar

zijn, maar het woon- en leefklimaat binnen het plangebied kan in algemene zin voor wat betreft geurhinder als ‘goed’ worden omschreven.

Er zijn geen belemmeringen voor het opnemen van de wijzigingsbevoegdheid 2 voor het wijzigen van de bestemming naar ‘Wonen’ in het bestemmingsplan.

Wijzigingsbevoegdheid 3– Kagerdreef 51a
Dit perceel heeft de bestemming ‘Maatschappelijk’ en is in eigendom van de gemeente Teylingen. Hier is momenteel het depot van een kringloopwinkel gevestigd. Op grond van de wijzigingsbevoegdheid kan de bestemming gewijzigd worden naar ‘Wonen’, ‘Groen’, ‘Water’ en ‘Verkeer - Verblijf’. Het maximum aantal te realiseren woningen bedraagt 10.

In de omgeving van het wijzigingsgebied liggen de volgende bedrijven:

Naam	**Locatieadres**	**SBI-2008**	**Omschrijving**	**Milieu cat.**	**Minimale gewenste afstand (m)**	**Huidige afstand tot het plangebied (m)**
Basisschool De Springplank	Kagerplein 30	852, 8531	Scholen voor basis- en algemeen voortgezet onderwijs	2	30	19

Er wordt niet voldaan aan de richtafstand (gemeten vanaf de grens van het wijzigingsgebied tot grens buitenterrein van de school/grens bestemming maatschappelijk). Met name het aspect geluid ten gevolge van stemgeluid van spelende kinderen is van belang. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid moet nader worden onderzocht of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en of de school niet wordt belemmerd. Eventueel zijn maatregelen noodzakelijk.

Wijzigingsbevoegdheid 4 – Lindenlaan 32 (hoek Platanenlaan)
Het betreft hier een perceel met de bestemming ‘Bedrijf’, waar een autoservicebedrijf en een tankstation is gevestigd. De bestemming kan gewijzigd worden naar ‘Wonen’, ‘Groen’, ‘Water’ en ‘Verkeer - Verblijf’. Er mogen hier maximaal 3 geschakelde woningen gerealiseerd worden.

In de omgeving van het wijzigingsgebied liggen de volgende bedrijven:

Naam	Locatieadres	SBI-2008	Omschrijving	Milieu cat.	Minimale gewenste afstand (m)	Huidige afstand tot het plangebied (m)
Formule 2 tankstations/ Nic de Groot B.V.	Lindenlaan 32	505.1	Benzineservisestations: Zonder LPG	2	30	ligt in plangebied
Poeliersbedrijf G.A.M. van Egmond	Lindenlaan 28	47.A	Detailhandel voor zover n.e.g.	1	10	12
Autoservice Gerrit Zwiers	Lindenlaan 32	451, 452, 454	Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	2	30	ligt in plangebied
V.O.F. M.J. Mechanisatie	Geelhoornstraat 7	8621, 8622, 8623	Artsenpraktijken, klinieken en dagverblijven	1	10	135
Gasdrukregel- en meetstation DS Wilgenlaan 100133	Wilgenlaan 27	35.D4	Gasdistributiebedrijven:- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C	2	30	125

Er wordt voldaan aan de richtafstand. Vanuit bedrijven en milieuzonering zijn er geen belemmeringen voor het opnemen van de wijzigingsbevoegdheid 4 voor het wijzigen van de bestemming naar ‘Wonen’ in het bestemmingsplan.

Wijzigingsbevoegdheid 5– Industriekade 2 t/m 8, Acacialaan 2 t/m 20, Geelhoornstraat 2 t/m 10, Arend Verkleijstraat, Joseph Elststraat en Kagertuinen 1 t/m 15
Het betreft hier hoofdzakelijk woningen in eigendom van Woonstichting Vooruitgang. Het openbaar gebied (Verkeer) is eigendom van de gemeente Teylingen. De bestemmingen kunnen gewijzigd worden naar ‘Wonen’, ‘Verkeer - Verblijf', ‘Groen’ en ‘Water’. Hierbij dienen het minimale aantal te realiseren woningen 50 en het maximum aantal te realiseren woningen 100 te zijn.

In de omgeving van het wijzigingsgebied liggen de volgende bedrijven:

Naam	Locatieadres	SBI-2008	Omschrijving	Milieu cat.	Minimale gewenste afstand (m)	Huidige afstand tot het plangebied (m)
Basisschool De Springplank	Kagerplein 30	852, 8531	Scholen voor basis- en algemeen voortgezet onderwijs	2	30	145
Formule 2 tankstations/ Nic de Groot B.V.	Lindenlaan 32	505.3	Benzineservisestations: Zonder LPG	2	30	19
Poeliersbedrijf G.A.M. van Egmond	Lindenlaan 28	47.A	Detailhandel voor zover n.e.g.	1	10	15
Autoservice Gerrit Zwiers	Lindenlaan 32	451, 452, 454	Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	2	30	19
Waasdorp Electro- en Energietechniek B.V.	Industriekade 18	45.A	Bouwbedrijven met werkplaats: b.0. < 1000 m2	2	30	11

Naam	Locatieadres	SBI-2008	Omschrijving	Milieu cat.	Minimale gewenste afstand (m)	Huidige afstand tot het plangebied (m)
V.O.F. M.J. Mechanisatie	Geelhoornstraat 7	8621, 8622, 8623	Artsenpraktijken, klinieken en dagverblijven	1	10	8
Fa. H. & B. Beljon	Adelborst van Leeuwenlaan 15 A	45.A	aannemersbedrijven met werkplaats > 1000 m2	3.1	50	90
Bedrijfsverzamelgebouw	Industriekade 18	63,69-71,73,74,77,78	Overige zakelijke dienstverlening: kantoren	1	10	10
Gebr. Bisschops Stucadoorsbedrijf	Industriekade 10	45.A	Aannemersbedrijven met werkplaats b.o. > 1000 m2	3.1	50	0
Buitelaar Transport B.V.	Industriekade 16 b	494.0	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks): b.o. > 1000 m²	3.2	100	20
Automobielbedrijf Bakker	Industriekade 16 A	451, 452, 454	Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	2	30	45
Hekker Interieurbouw	Industriekade 24	162.0	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout	3.2	100	50
Marco Heemskerk Natuursteenwerken	Industriekade 26 D	267.1	Natuursteenbewerkingsbedrijven:- zonder breken, zeven en drogen	3	50/100	70
Omtzigt Watersport Internationaal	Industriekade 20	301, 3315.1	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven:- houten schepen	5.1*	500	70
Verhaar Omega BV	Industriekade 28	27, 28, 33.1	Machine- en apparatenfabrieken incl. reparatie:- p.o. < 2.000 m2	3.2	100	110
Gasdrukregel- en meetstation DS Wilgenlaan 100133	Wilgenlaan 27	35.D4	Gasdistributiebedrijven:- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C	2	30	190
Vuurwerk Gigant Sassenheim	Industriekade 26 c	4778	Detailhandel in vuurwerk tot 10 ton verpakt	1	10	70
Scotch Whisky International	Industriekade 18	4634	Grth in dranken	2	30	10
Meta Tech	Industriekade 14	255, 331.B1	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d., p.o. < 200 m2	3.1	50	8

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het wijzigingsgebied is gelegen binnen de richtafstand van diverse bedrijven. Het betreft in hoofdzaak bedrijven die zijn gelegen op het Bedrijventerrein Industriekade. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid moet nader worden beoordeeld of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de te realiseren woningen en of bedrijven worden belemmerd door de ontwikkeling. Hierbij geldt wel dat de bestaande bedrijven nu reeds al rekening moeten houden met de bestaande woningen.

Wijzigingsbevoegdheid 6– Adelborst van Leeuwenlaan 5, 5a, 5b, 15a en deel Sassenheimervaart

Op deze percelen is een aantal bedrijven, waaronder een aannemersbedrijf, en water gelegen. De bestemmingen kunnen gewijzigd worden naar 'Wonen', 'Groen', 'Water' en 'Verkeer - Verblijf'. Het maximum aantal te realiseren woningen bedraagt 15.

In de omgeving van het wijzigingsgebied liggen de volgende bedrijven:

Naam	**Locatieadres**	**SBI-2008**	**Omschrijving**	**Milieu cat.**	**Minimale gewenste afstand (m)**	**Huidige afstand tot het plangebied (m)**
Meijer Industrial Woodcoatings	Parklaan 134	4752	Bouwmarkten, tuincentra, hypermarkten	2	30	75
Chinees-Indisch Restaurant Peking	Parklaan 144	561	Restaurants, cafetaria's, snackbars, ijssalons met eigen ijsbereiding, viskramen e.d.	1	10	70
Brandweerkazerne	Parklaan 176	8425	Brandweerkazernes	3.1	50	15
Snackbar Thomas	Parklaan 176	561	Restaurants, cafetaria's, snackbars, ijssalons met eigen ijsbereiding, viskramen e.d.	1	10	15
Fa. H. & B. Beljon	Adelborst van Leeuwenlaan 15 A	45.A	Aannemersbedrijf met werkplaats b.o. > 1000 m2	3.1	50	ligt in plangebied
Ahoy Hengelsport	Adelborst van Leeuwenlaan 5 B	47.A	Detailhandel voor zover n.e.g.	1	10	ligt in plangebied

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de afstand van het plangebied tot de brandweerkazerne aan de Parklaan 176 niet voldoet aan de richtafstand volgens de VNG. Dit betekent dat er bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid nader zal moeten worden onderzocht of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de te realiseren woningen en of de brandweerkazerne wordt belemmerd in de bedrijfsvoering.

<u>Conclusie</u>

Vanuit bedrijven en milieuzonering zijn er op voorhand geen belemmeringen voor het ontwikkelen van woningen ter plaatse van de wijzigingsbevoegdheid 4.
Voor wat betreft de overige wijzigingsbevoegdheden wordt niet voldaan aan de richtafstand. Onderzoek moet uitwijzen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en of de bedrijven worden belemmerd in de bedrijfsvoering. Mogelijk zijn er maatregelen noodzakelijk.

Ecologie

Beleid en wetgeving

Ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden getoetst aan de natuurbeschermingswetgeving. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in gebiedsbescherming (o.a. Natuurbeschermingswet 1998) en soortenbescherming (Flora- en faunawet). Met deze wetten zijn de Europese Vogelrichtlijn en de Europese Habitatrichtlijn verankerd in de nationale wetgeving.
Onder gebiedsbescherming valt ook de toetsing aan het provinciaal ecologisch beleid, waarmee bepaalde gebieden en landschapselementen worden beschermd, zoals de Ecologische Hoofdstructuur en het weidevogelgebied

Formeel moeten alle ruimtelijke aspecten vooraf in beeld zijn gebracht alvorens in te stemmen met een ruimtelijk plan (artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening). Dit houdt in dat vooraf duidelijk moet zijn of, onder meer op het gebied van flora en fauna, er planologische belemmeringen zijn te verwachten en zo ja of de belemmering door "mitigatie" kan worden weggenomen en/of ontheffing kan worden verkregen. De planning van de activiteiten in de wijzigingsgebieden is van belang voor de uit te voeren ecologische onderzoeken. Dit omdat de betreffende onderzoeken, maar ook een eventuele ontheffing, een beperkte houdbaarheid heeft. Een ecologische quickscan heeft een houdbaarheid van 5 jaar, een soortgericht onderzoek 3 jaar en een ontheffing 3-5 jaar.

Door middel van een bureauonderzoek wordt inzicht gegeven op de planologische haalbaarheid van het bestemmingsplan.

Beoordeling

Soortenbescherming

Bureauonderzoek

Het onderzoek naar flora en fauna in het plangebied is uitgevoerd door middel van een bureaustudie (verder: het bureauonderzoek). Er is gebruik gemaakt van expert kennis, luchtfoto's, de "nota van uitgangspunten voor het opstellen bestemmingsplan Sassenheim Oost" en vrij beschikbare verspreidingsgegevens om in te schatten of effecten kunnen optreden op beschermde soorten. Vanwege de looptijd van het bestemmingsplan (10 jaar) zijn nog geen soortgerichte veldonderzoeken uitgevoerd. In dit bureauonderzoek is per soortgroep welke veldonderzoeken nodig zijn en of dit de haalbaarheid van het bestemmingsplan beïnvloed. Daarbij wordt onderscheid in wijzigingsgebieden gemaakt waar dat relevant is.

Vogels

Voor stedelijke soorten geldt dat deze kunnen voorkomen in de wijzigingsgebieden en dat bij de sloop-, bouw- en/of aanlegwerkzaamheden en eventuele kap van bomen rekening moet worden gehouden met broedende vogels tijdens het broedseizoen. Soorten met een jaarrond beschermd nest die in het plangebied kunnen voorkomen zijn huismus en gierzwaluw. Deze soorten zijn in de wijzigingsgebieden (2, 3, 5 en 6) zijn te verwachten. Met een veldbezoek moeten de uitkomsten van het bureauonderzoek nader worden onderzocht, met dien verstande dat voor wijzigingsgebied 5 op voorhand al kan worden gesteld dat een soortgericht onderzoek moet worden uitgevoerd.

Als gebouwen worden gesloopt, gerenoveerd of groenstructuren verwijderd worden (met name struwelen, hagen zijn geschikt voor de huismus) moet de geschiktheid van het plangebied voor huismus en gierzwaluw in het veld beoordeeld worden.

De mogelijke aanwezigheid van beschermde vogels kan invloed hebben op de haalbaarheid van de individuele wijzigingsgebieden Als er maatregelen kunnen worden genomen of een ontheffing kan worden aangevraagd en kan worden verkregen, hebben beschermde vogels geen invloed op de haalbaarheid van het bestemmingsplan als geheel.

Grondgebonden zoogdieren
Beschermde grondgebonden zoogdieren zoals egel, bunzing en algemene muizensoorten kunnen mogelijk op de wijzigingslocaties worden verwacht. In de Wet Natuurbescherming geldt vanaf 1 januari 2017 voor deze soorten een vrijstellingsregeling voor ruimtelijke ontwikkelingen en beheer en onderhoud. De zorgplicht blijft wel gelden.

Vleermuizen
Beschermde vleermuizen kunnen wel in het huidige plangebied aanwezig zijn. Verschillende soorten en functies zijn te verwachten. De gewone- en ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis en mogelijk de watervleermuis en meervleermuis kunnen gezien het habitat en de verspreiding binnen Nederland in de wijzigingsgebieden 1, 2, 3, 5 en 6 worden verwacht. De verschillende wijzigingsgebieden kunnen worden gebruikt als verblijfplaats (zomer-, winter-, paar- en kraamverblijfplaats), vliegroutes en foerageergebieden. Met een veldbezoek moeten de uitkomsten van het bureauonderzoek nader worden onderzocht, met dien verstande dat voor wijzigingsgebied 5 op voorhand al kan worden gesteld dat een soortgericht onderzoek moet worden uitgevoerd. Naar gelang de bevindingen van het veldbezoek kan een nader soortgericht onderzoek en een ontheffing noodzakelijk zijn. De geschiktheid van de verschillende wijzigingsbieden voor vleermuizen moet daarom tijdig worden onderzocht. Naar gelang de resultaten kan een ontheffing met mitigatieplan kan noodzakelijk zijn. Er kunnen maatregelen worden genomen of er kan een ontheffing worden aangevraagd. Omdat het aannemelijk is dat maatregelen kunnen worden genomen of een ontheffing kan worden verkregen, hebben vleermuizen geen invloed op de haalbaarheid van het bestemmingsplan als geheel. Wel moet bij de voorbereiding en de uitvoering van de ontwikkelingen voldoende financiële ruimte en tijd worden gereserveerd om goed om te kunnen gaan met eventueel aanwezige verblijfplaatsen.

Vissen
Beschermde vissen worden niet in het plangebied verwacht. Wel moet rekening worden gehouden met de zorgplicht die ook voor meer algemene vissoorten geldt. Alleen in wijzigingsgebieden 5 en 6 vinden activiteiten plaats in of in de directe nabijheid van water. Op voorhand is niet duidelijk of in wijzigingsgebieden 5 en 6 daadwerkelijk activiteiten gaan plaats vinden in het water. Omdat er goede mitigatiemaatregelen bestaan wordt de haalbaarheid van het plan niet beïnvloed door de aanwezigheid van beschermde vissen.

Reptielen, amfibieën, vlinders, libellen, beschermde ongewervelden en vaatplanten
Reptielen, amfibieën, vlinders, libellen, beschermde ongewervelden en vaatplanten
Voor deze soortgroepen ontbreekt geschikt habitat waardoor effecten op beschermde soorten uit deze soortgroepen met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Ook in de toekomst worden deze soorten niet verwacht. Door de sterk stedelijke ligging zijn de wijzigingsgebieden niet bereikbaar voor de rugstreeppad.

Conclusie soortenbescherming
Voor wat betreft de Wet natuurbescherming wordt geconcludeerd dat enkele beschermde soorten kunnen voorkomen binnen het plangebied. In tabel 1 is per wijzigingsgebied opgenomen welke soortgroepen zijn te verwachten.

Tabel 1: Overzicht mogelijk voorkomen beschermde soorten per wijzigingsgebied

Wijzigings-gebied	**Globale locatie**	**Planontwikkeling**	**Kunnen beschermde soorten voorkomen ja/nee**
1	Hoek Parklaan/ Menneweg	Tankstation -> 12 woningen	Ja: huidige bebouwing is potentieel geschikt voor vleermuizen.
2	Menneweg 107 Menneweg 109 Menneweg 141 Saturnusstraat	Diverse bedrijven -> 12 woningen	Ja: huidige bebouwing is potentieel geschikt voor vleermuizen en vogels.
3	Kagerdreef 51a	Kringloopwinkel -> 10 woningen	Ja: huidige bebouwing is potentieel geschikt voor vleermuizen en vogels.
4	Lindenlaan/ Platanenlaan	Bedrijf -> 3 woningen	Nee: bestaand gebouw heeft een metalen golfplatenbekleding. De bebouwing wordt niet geschikt geacht voor beschermde soorten. Een planologische belemmering wordt niet verwacht
5	Geelhoornstraat e.o.	Reconstructie woongebied -> 50-100 woningen	Ja: oude woningen + veel groen, kans dat in plangebied beschermde soorten voorkomen is zeer groot. De verwachting is dat er een soortgericht onderzoek naar vogels en vleermuizen moet worden uitgevoerd met als uitkomst dat er zeer waarschijnlijk een ontheffing Wnb noodzakelijk zal zijn.
6	Adelborst van Leeuwenlaan	Bedrijf -> 15 woningen	Ja: huidige bebouwing is potentieel geschikt voor vleermuizen/vogels.

Uit de tabel volgt het volgende:
- Voor wijzigingsgebied 4 geldt dat er geen beschermde soorten zijn te verwachten. Een planologische belemmering wordt niet verwacht.
- Voor wijzigingsgebieden 2, 3, 5 en 6 geldt dat er beschermde soorten broedvogels zijn te verwachten. Hiervoor moet met een veldbezoek de geschiktheid van de wijzigingsgebieden voor broedvogels nader worden bepaald.
- Voor alle wijzigingsgebieden, met uitzondering van wijzigingsgebied 4 geldt dat er beschermde soorten vleermuizen zijn te verwachten. Hiervoor moet met een veldbezoek de geschiktheid van deze wijzigingsgebieden voor vleermuizen worden bepaald.
- Voor wijzigingsgebied 5 is op voorhand al te verwachten dat een soortgericht onderzoek ten behoeve van vleermuizen en vogels moet worden uitgevoerd.

Op dit moment is voor alle wijzigingsgebieden niet duidelijk wanneer de ontwikkelingen gaan plaatsvinden. Indien voor beschermde vogels en vleermuizen nader onderzoek naar het voorkomen moet worden uitgevoerd, dient dit te gebeuren in een specifieke periode in het jaar. Hiermee moet tijdig gestart worden, circa een jaar voorafgaand aan de sloop/bouw/aanleg werkzaamheden. Als blijkt dat een ontheffing moet worden aangevraagd en dat mitigerende maatregelen moeten worden getroffen, dient inclusief de vervolg onderzoeken ongeveer 2 jaar (of 3 jaar) voor de geplande ontwikkeling te worden bekeken of beschermde soorten aanwezig kunnen zijn.

De wijzigingsbevoegdheden bieden voldoende flexibiliteit in invulling. Bij de voorbereiding van de ontwikkelingen zullen voldoende financiële ruimte en tijd worden gereserveerd om goed om te kunnen gaan met eventueel aanwezige verblijfplaatsen en andere onderdelen van het leefgebied van beschermde soorten.

Overigens zal op basis van de zorgplicht genoemd in de Wet natuurbescherming bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening wordt gehouden met de aanwezige planten en dieren.

Gebiedsbescherming
Net zoals bij soortenbescherming, geldt voor gebiedsbescherming dat voorafgaand aan het vaststellen van het bestemmingsplan, vooraf duidelijk moet zijn of het aspect gebiedsbescherming een belemmering oplevert. Hoewel de verschillende wijzigingsgebieden zijn gelegen op 6 km of meer van het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid en de wijzigingsgebieden niet zijn gelegen in provinciale beschermde gebieden, moet de afwezigheid van effecten wel onderbouwd worden in het bestemmingsplan. Hiertoe is een kort bureauonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek geeft inzicht op de ligging van de wijzigingsgebieden ten opzichte van beschermde gebieden en dus op de planologische haalbaarheid van het bestemmingsplan.

Bureauonderzoek
Voor wat betreft het Natuurnetwerk Nederland (NNN: voorheen Ecologische hoofdstructuur EHS) kan worden gesteld, dat de 6 wijzigingsgebieden niet zijn gelegen in een gebied wat is aangewezen als ecologische verbindingszone. Dit geldt overigens ook voor belangrijke weidevogelgebieden en gebieden die zijn aangewezen als “strategische reservering natuur”. Daarnaast zijn binnen de 6 wijzigingsgebieden geen karakteristieke landschapselementen aanwezig. Op dit punt zijn geen planologische belemmeringen te verwachten.

Voor wat betreft Natura 2000 kan worden gesteld dat de 6 wijzigingsgebieden niet zijn gelegen in een Natura2000-gebied. Mogelijk hebben de ontwikkelingen per wijzigingsgebied nog negatieve effecten op het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid. Van belang hierbij is de aard van de ontwikkelingen per wijzigingsgebied en de afstand tot het betreffende Natura 2000-gebied. In tabel 2 zijn de afstanden en de ontwikkelingen benoemd.

Tabel 2: afstanden locaties wijzigingsbevoegdheden tot Natura 2000-gebied

Wijzigings-gebied	**Globale locatie**	**Planontwikkeling**	**Afstand tot Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid**
1	Hoek Parklaan/ Menneweg	Tankstation -> 12 woningen	ca. 6,3 km
2	Menneweg 141-143	Bedrijven -> 12 woningen	ca. 6,3 km
3	Kagerdreef 51a	Kringloopwinkel -> 10 woningen	ca. 6,4 km
4	Lindenlaan/ Platanenlaan	Bedrijf -> 3 woningen	ca. 6,2 km
5	Geelhoornstraat e.o.	Reconstructie woongebied 92 woningen -> 50-100 woningen	ca. 6,2 km
6	Adelborst van Leeuwenlaan	Bedrijf -> 15 woningen	ca. 6,0 km

Gelet op de aard van de planontwikkelingen binnen de 6 wijzigingsgebieden en de afstanden van de wijzigingsgebieden tot het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid, is de verwachting dat hier geen sprake zal zijn van een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen van het betreffende Natura 2000-gebied. In Aerius Calculator is een indicatieve stikstofberekening gemaakt waarbij alle 6 de wijzigingsgebieden zijn ingevoerd. Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Alle woningen betreffen vrijstaande woningen (dit is een worst case-benadering voor wat betreft de NOx-uitstoot per woning = 3,03 kg/jr).
- Voor alle woningen is uitgegaan van een NH3-uitstoot van 1 kg/jr.
- De uitstoothoogte van alle woningen is gesteld op 7 meter.
- Alleen de nieuwe situatie is berekend, bij de berekening is het bestaand gebruik niet meegenomen. Met andere woorden er is gerekend alsof in de huidige situatie de locaties 'braak' liggen.
- Het aspect verkeer is niet meegenomen vanwege de afstanden tot het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid.

Uit de berekening blijkt weliswaar dat de stikstofdepositie zal toenemen met maximaal 0,06 mol/hectare/jaar. Echter, er mag worden uitgegaan dat de werkelijke depositie lager zal zijn (lager dan 0,05 mol). Omdat woningbouw geen meldingsplichtige activiteit is en de ondergrens van 0,05 mol niet wordt overschreden, indien rekening wordt gehouden met het bestaand gebruik, is de conclusie gerechtvaardigd dat de wijzigingsgebieden geen significante negatieve effecten zullen veroorzaken op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid.

Tevens zijn geen van de wijzigingsgebieden gelegen in een gebied dat is beschermd op grond van provinciaal beleid (belangrijke weidevogelgebieden, gebieden waarop een strategische reservering natuur rust en gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland). Karakteristieke landschapselementen zijn niet aanwezig in de diverse wijzigingsgebieden. Een planologische belemmering wordt dan ook niet verwacht. Een nader onderzoek is niet noodzakelijk.

Conclusie
Vanuit gebiedsbescherming is er geen belemmering voor het plan. Voor soortenbescherming geldt dat er op de wijzigingslocaties, met uitzondering van wijzigingslocatie 4, beschermde soorten worden verwacht. Voordat het bevoegd gezag medewerking verleend aan de wijzigingsbevoegdheid zal dan ook een flora- en faunaonderzoek moeten worden uitgevoerd en moet duidelijk zijn dat er maatregelen worden genomen ter voorkoming van negatieve gevolgen voor beschermde soorten en/of een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet is verleend. Dit moet worden geborgd in de wijzigingsregels.

Besluit milieueffectrapportage
Beleid en regelgeving
Voor plannen en activiteiten, die mogelijk belangrijke nadelige gevolgen hebben voor het milieu, kan het noodzakelijk zijn dat een milieueffectrapport wordt opgesteld.
In hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en in het Besluit milieueffectrapportage is dit geregeld. Er is een m.e.r.-plicht voor plannen (planMER)en een m.e.r.-plicht voor besluiten. Een plan is planm.e.r.-plichtig als het plan kaders stelt voor m.e.r.-plichtige activiteiten.

Een bestemmingplan (of wijzigingsplan) kan plan m.e.r.-plichtig zijn. Dit is het geval als het plan kaders stelt voor latere m.e.r.-plichtige activiteiten en/of als voor het plan een passende beoordeling nodig is. Daarnaast kan een plan ook m.e.r.-plichtig zijn als er een concreet (bouw)plan ter uitvoering ligt.

Beoordeling
In het bestemmingsplan zijn wijzigingsbevoegdheden opgenomen voor het realiseren van woningen. Hiermee bevat het plan een activiteit die genoemd wordt in onderdeel D, categorie D11.2 ‘De aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen’ van de bijlage behorende bij het Besluit milieueffectrapportage.

Voor woningen geldt een drempelwaarde van 2000 woningen of meer.

Het plan maakt de realisatie van maximaal 152 woningen mogelijk. Aangezien de drempelwaarde niet wordt overschreden is er voor deze activiteit geen verplichting om een m.e.r.-beoordeling uit te voeren.

Echter, er moet wel een motivering (vormvrije-m.e.r.-beoordeling) worden gegeven waarom er geen m.e.r.-beoordelingsplicht is. Deze motivering moet zijn gebaseerd op een toets die qua inhoud aansluit bij m.e.r.-beoordeling. In deze m.e.r.-beoordeling moet worden nagegaan of er belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn te verwachten.

De beoordeling is gebaseerd op de drie onderwerpen genoemd in bijlage III van de Europese m.e.r.-richtlijn

1) Kenmerken van het project
De ontwikkelingen bestaan uit het realiseren van maximaal 152 woningen ter plaatse van stedelijk gebied. Het betreft herontwikkeling van locaties ter vervanging van bestaande bebouwing. De ontwikkeling van de woningen heeft geen bijzondere effecten op de omgeving.

2) Plaats van het project
De locaties liggen in bestaand stedelijk gebied. Aanwezige archeologische waarden worden in het bestemmingsplan al beschermd. In de omgeving ligt nog meer stedelijk gebied.

3) Kenmerken van het potentiële effect
Ontwikkelingen kunnen hooguit een plaatselijk effect hebben, zoals een kleine toename van het verkeer op omliggende wegen. Bij het gebruikmaken van de wijzigingsbevoegdheid kan hiermee rekening worden gehouden.

<u>Conclusie</u>
In het hoofdstuk 5 Onderzoek worden de diverse milieuaspecten voldoende beschouwd. Er zijn geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te verwachten. Een formele m.e.r.-beoordeling is niet nodig.

Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB)

Normstelling en beleid

In het Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB, zoals laatstelijk gewijzigd bij besluit van 15 oktober 2015, Stb. 2015, 389) worden beperkingen gesteld aan het ruimtegebruik rond de luchthaven. Deze regels moeten door gemeenten in acht worden genomen bij bestemmingsplannen en bij omgevingsvergunningen.

Beoordeling

In het Lib zijn twee gebieden vastgesteld: het luchthavengebied en het beperkingengebied.
Het luchthavengebied geeft de begrenzing aan van het terrein van de luchthaven en is niet relevant voor dit plan.

Het beperkingengebied geeft het gebied aan waarbinnen beperkingen aan de bebouwing gesteld worden.

Figuur uitsnede beperkingengebied LIB

Het plangebied valt niet binnen een beperkingengebied uit het geldende LIB.

20 Ke-contour Schiphol

Binnen de aangeduide 20-Ke contour van Schiphol mag buiten bestaand bebouwd/ stedelijk gebied niet worden gebouwd. Deze 20-Ke-contour is ook opgenomen in de Verordening Ruimte van de provincie Zuid-Holland (actualisatie 2016).

Figuur Uitsnede kaart 20 Ke-contour Schiphol Verordening ruimte 2016

Uitzondering hierop vormt onder andere kleinschalige woningbouw in aansluiting op en ter afronding van bestaand stads- en dorpsgebied, de toevoeging van ten hoogste enkele woningen in reeds aanwezige lintbebouwing en woningen volgens het principe ruimte voor ruimte, waarbij de ruimtelijke kwaliteit wordt verbeterd door de sloop van overtollige bebouwing en kassen. Herstructurering en intensivering in bestaand bebouwd/stedelijk gebied zijn binnen de 20 Ke-contour dus wel mogelijk.

De ontwikkelingslocaties liggen binnen bestaand stedelijk gebied. De 20 Ke-zone vormt geen belemmering voor het plan.
Wel moeten toekomstige bewoners van de woningbouwontwikkeling rekening houden met mogelijke geluidsoverlast in verband met de ligging binnen die 20 Ke-contour van Schiphol.

<u>Wijziging Luchthavenindelingbesluit</u>
Op dit moment wordt gewerkt aan een herziening van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol. Het ontwerpbesluit is op 24 oktober 2016 gepubliceerd (Staatscourant 2016 nr. 55748). Het LIB wordt als volgt gewijzigd:

- Ten eerste wordt een afwegingsgebied voor externe veiligheid en geluid in het LIB opgenomen (nu bekend als het ’20 Ke-gebied’). In dit gebied mogen gemeenten op basis van een eigen integrale afweging omgevingsvergunningen afgeven voor de bouw van nieuwe woningen binnen het bestaand stedelijk gebied. Buiten het bestaand stedelijk gebied blijven nieuwe woningbouwlocaties niet toegestaan.
- Ten tweede worden de ruimtelijke regels over externe veiligheid en geluidhinder verduidelijkt en vereenvoudigd. Met deze wijzigingen krijgen gemeenten meer eigen afwegingsruimte en verantwoordelijkheid voor ruimtelijke ontwikkelingen. Dit mede naar aanleiding van knelpunten bij gemeenten in verband met de lokale leefbaarheid.

Het beperkingengebied zoals opgenomen in bijlage 2 wordt op enkele punten gewijzigd. Deze wijzigingen hebben geen gevolgen voor het plangebied.

<u>Beoordeling</u>
Het plangebied ligt binnen het beperkingengebied Schiphol zoals aangegeven in bijlage 2 van het ontwerp besluit LIB.

Figuur: beperkingengebied Lib

In bijlage 3 bij het ontwerp-LIB wordt op de kaart aangegeven in welk gebied er beperkingen voor bebouwing gelden.

Figuur: beperkingengebied bebouwing Lib

Het plangebied is niet gelegen binnen een sloopgebied zoals aangegeven op de kaart in bijlage 3 met nummer 1 en 2. Ook is het plangebied niet gelegen binnen beperkingen gebied voor kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten (kaart in bijlage 3 met nummer 3) en niet binnen het beperkingengebied voor geluidsgevoelige objecten (kaart in bijlage 3 met nummer 4).

Het plangebied ligt binnen het afwegingsgebied voor geluid en externe veiligheid zoals aangegeven op de kaart in bijlage 3 (nummer 5) van het ontwerp besluit LIB.

In artikel 2.2.1d van het ontwerpbesluit LIB is bepaald dat:

1. Op de gronden die op de kaart in bijlage 3 bij dit besluit met nummer 5 zijn aangewezen, zijn buiten bestaand stedelijk gebied geen nieuwe woningbouwlocaties toegestaan.
2. Voor de gronden die op de kaart in bijlage 3 bij dit besluit met nummer 5 zijn aangewezen, motiveren gemeenten in de toelichting op het bestemmingsplan of in de onderbouwing van de omgevingsvergunning de wijze waarop rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen van een vliegtuigongeval met meerdere slachtoffers op de grond als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen.

De voorgenomen ontwikkelingen zijn gelegen binnen bestaand stedelijk gebied. Artikel 2.2.1d onder 1 is niet van toepassing. Afhankelijk van de planning van het bestemmingsplan en de vaststelling van het LIB moet in de toelichting van het bestemmingsplan worden gemotiveerd op welke wijze rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen van een van een vliegtuigongeval met meerdere slachtoffers op de grond als gevolg van de in het plan opgenomen ruimtelijke ontwikkelingen.

Bijlage indicatieve geluidberekening

Resultaten wegverkeer. Waarden in dB op 1,5/5/8 m, zonder aftrek art. 110g Wgh.

Gebied Wijzigingsbevoegdheid 1 (WB-1)

Parklaan

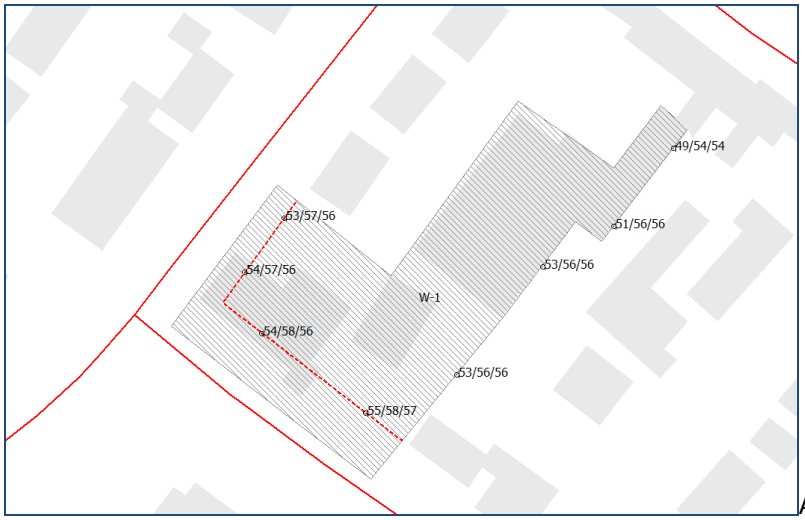

A44

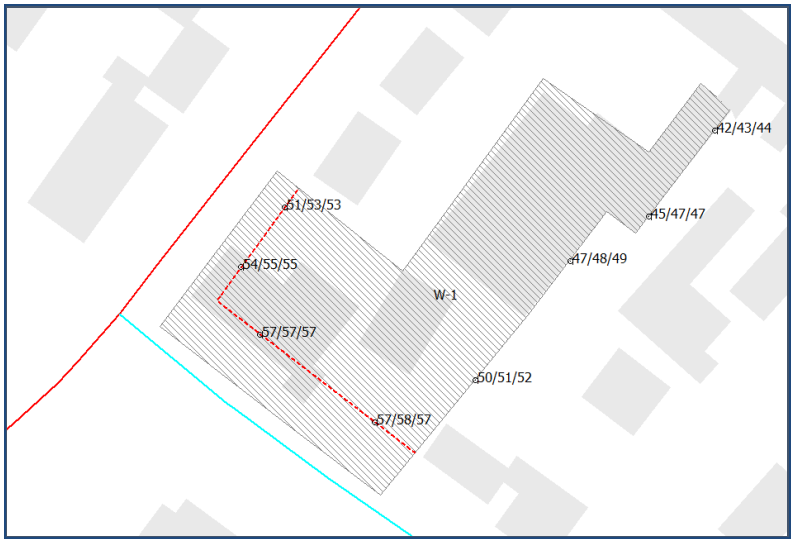
42/43/44
45/47/47
47/48/49
51/53/53
54/55/55
W-1
57/57/57
50/51/52
57/58/57

30 km/uur

Wijzigingsbevoegdheid 2 (WB-2)

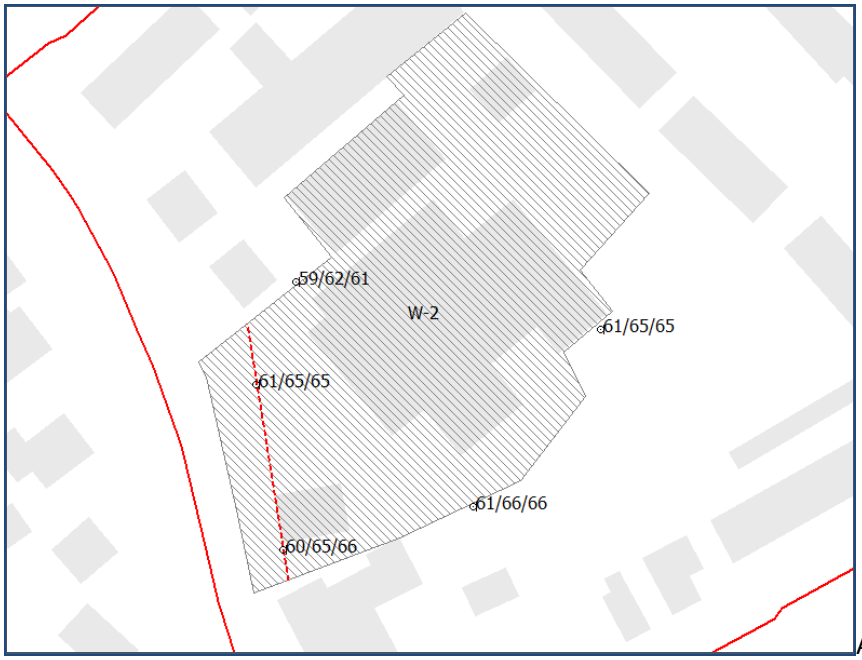

A44

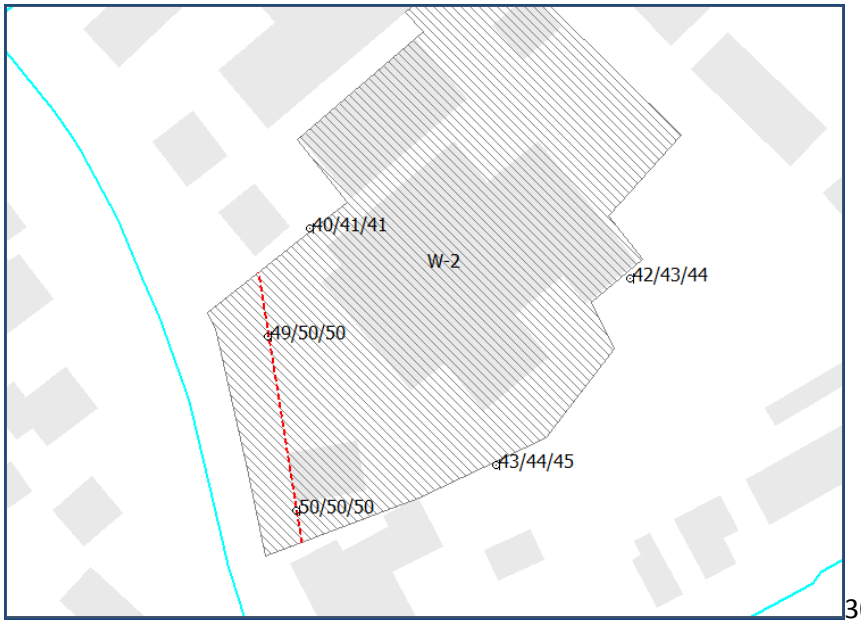

30 km/uur

Wijzigingsbevoegdheid 3 (WB-3)

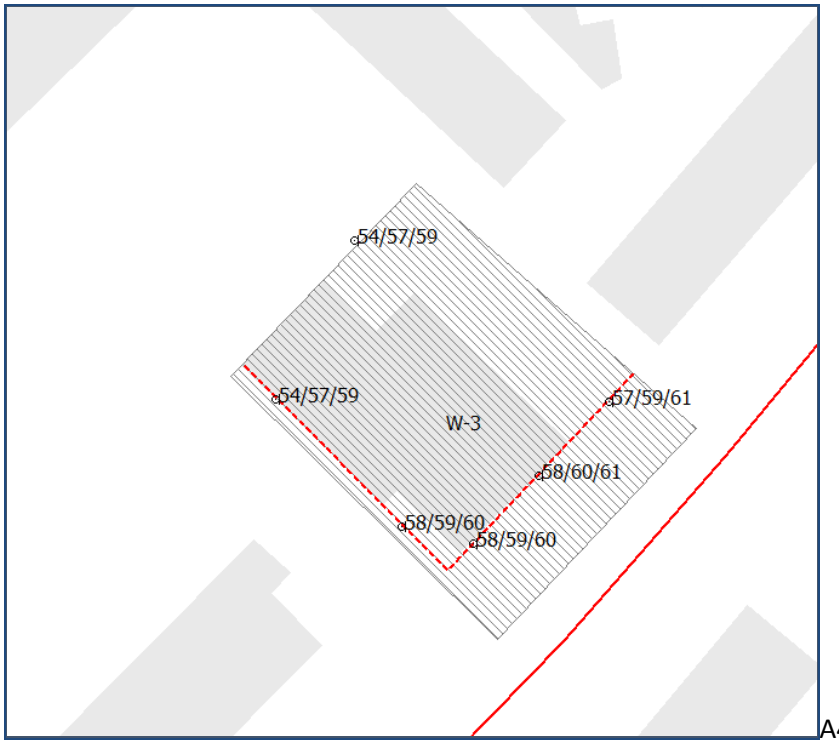

A44

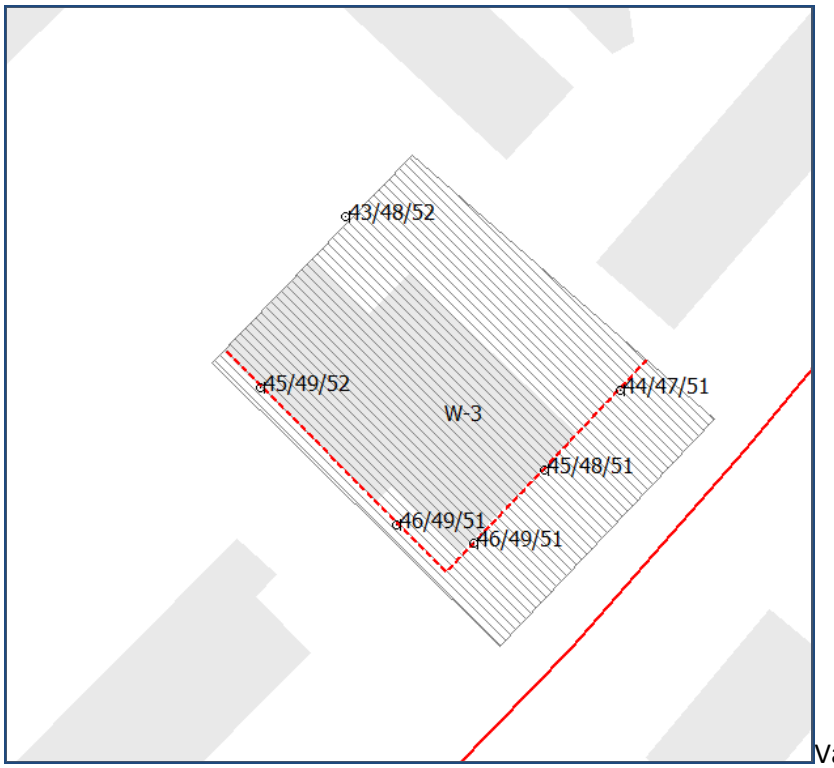

Van Pallandtlaan

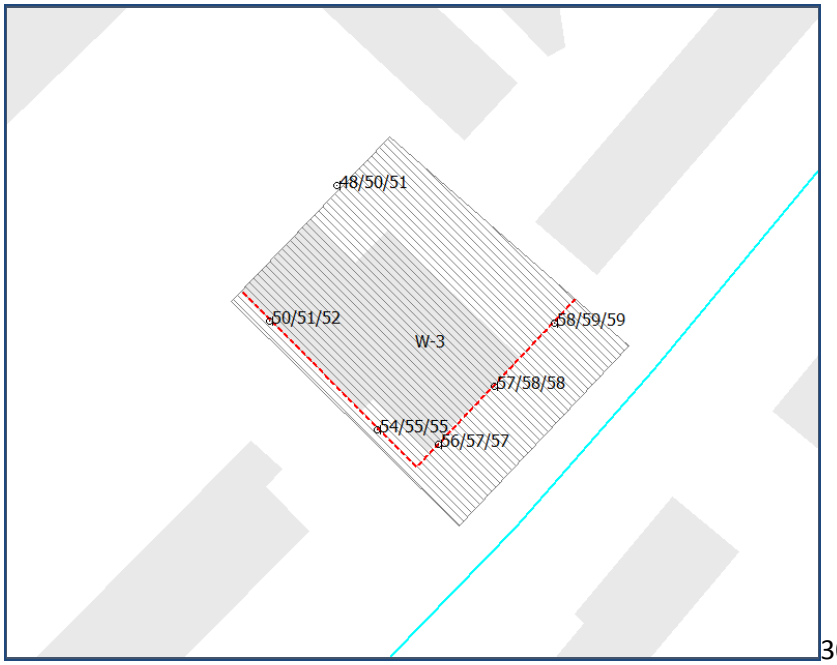

30 km/uur

Wijzigingsbevoegdheid 4 en 5 (WB-4 en WB-5)

A44

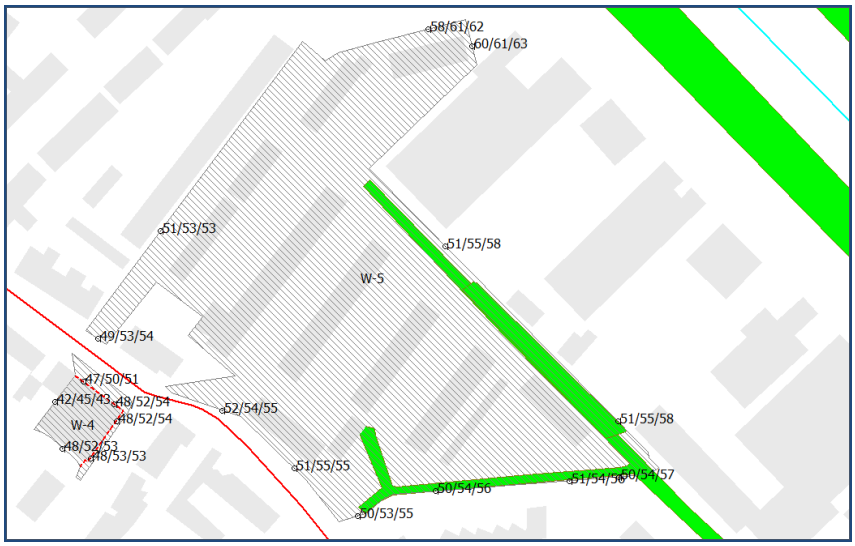

Van Pallandtlaan

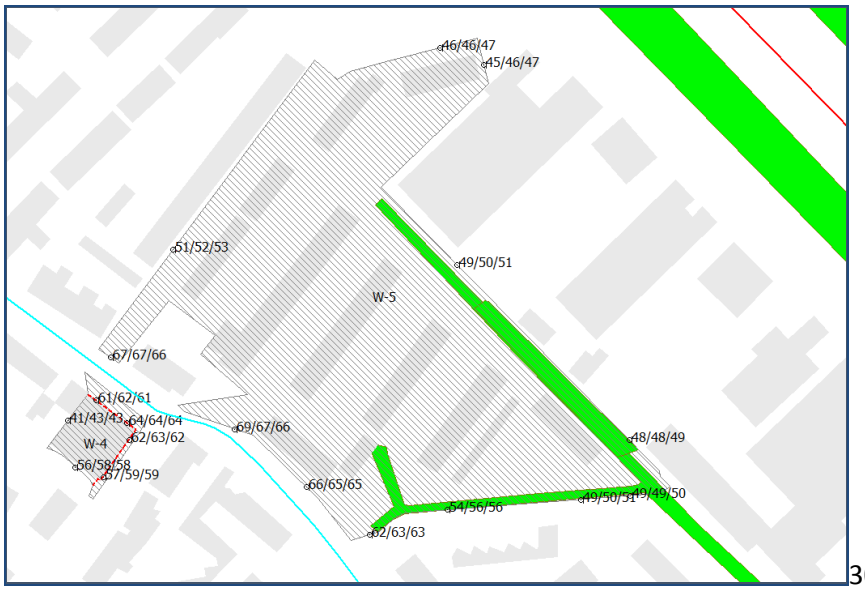

30 km/uur

Wijzigingsbevoegdheid 6 (WB-6)

A44

Parklaan

Ons kenmerk:
2016072453

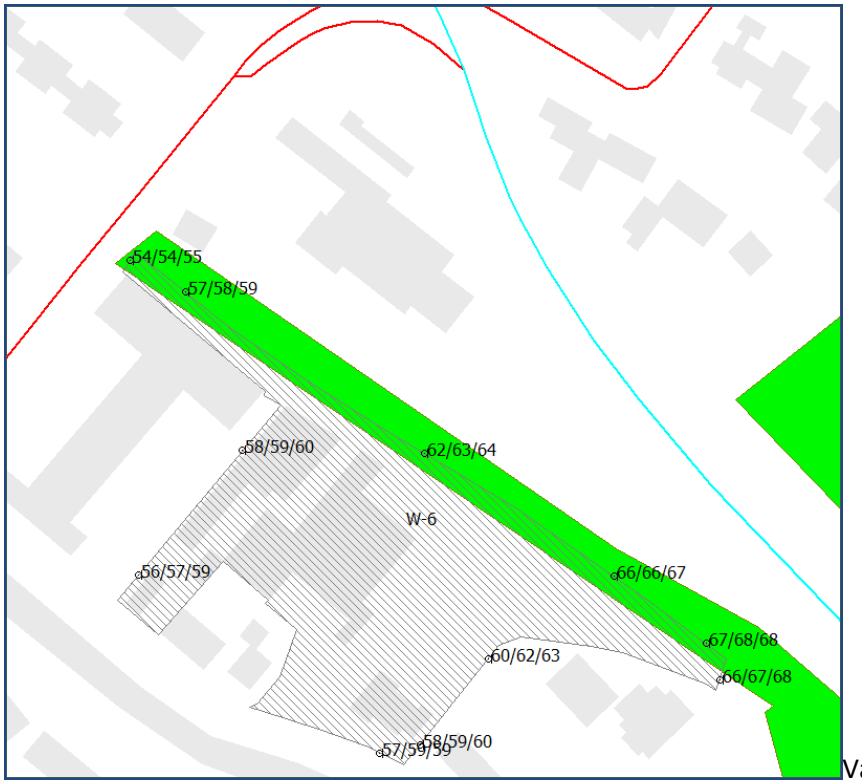

Van Pallandtlaan

Bijlage 2 Milieuadvies omgevingsdienst West-Holland 2016

Omgevingsdienst West-Holland

Datum:
12 december 2016

Ons kenmerk:
2016128208

Contactpersoon:
mevrouw C. Lokman
C.Lokman@odwh.nl

Uw kenmerk:

Zaaknummer:
2016115933

Bijlage(n):

Per E-mail: l.vanderklaauw@teylingen.nl; gemeente@teylingen.nl
Gemeente Teylingen
Mevrouw L. van der Klaauw
Postbus 149
2215 ZJ VOORHOUT

Betreft: RO advies milieu Bestemmingsplan Sassenheim Oost te Sassenheim

Geachte mevrouw Van der Klaauw,

Op 31 oktober 2016 ontvingen wij van u het verzoek om advies over het Bestemmingsplan Sassenheim Oost te Sassenheim. Door u is gevraagd om het voorontwerpbestemmingsplan te beoordelen en om tevens een definitief advies te geven over de wijzigingsbevoegdheden. Het definitieve advies over de wijzigingsbevoegdheden ontvangt u in een aparte brief.

Wij hebben het plan beoordeeld op de volgende milieuaspecten:
bedrijven en milieuzonering, bodem, geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid en ecologie. In het advies is tevens een paragraaf opgenomen met betrekking tot het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.).
Van de overige milieuaspecten is met u afgesproken dat deze buiten beschouwing kunnen worden gelaten.

Samenvatting en conclusie
Naar aanleiding van de beoordeling van de ter beschikking gestelde informatie concluderen wij het volgende:
Toelichting
- Paragraaf 5.2 Bedrijven en milieuzonering: tekst aanpassen volgens ons advies.
- Paragraaf 5.7 Geluid (onder 5.7.3): tekst aanpassen volgens ons tekstvoorstel.
- Paragraaf 5.8 Luchtkwaliteit: tekst aanpassen volgens ons advies.
- Paragraaf 5.9 Flora en fauna moet worden aangepast op grond van de nieuwe wetgeving die geldt vanaf 1 januari 2017. Hiervoor kan gebruikt worden gemaakt van ons tekstvoorstel.
- Ten aanzien van de paragrafen 5.1 Milieueffectrapportage, 5.3 Externe veiligheid, 5.4 Bodem hebben wij geen opmerkingen.
- Een paragraaf toevoegen waarbij wordt ingaan op het Luchthavenindelingbesluit Schiphol.

Regels
- Artikel 4 aanpassen volgens ons voorstel.
- Artikel 30.3 Algemene wijzigingsvoorwaarden moet worden aangepast volgens ons voorstel.

Een nadere toelichting op deze conclusie vindt u onder het hoofdstuk ‘uitwerking per milieuaspect’.

Meer informatie
Heeft u nog vragen? Neem dan contact op met mevrouw C. Lokman via 071-4083306 of C.Lokman@odwh.nl. Vermeld hierbij het zaaknummer: 2016115933.

Namens het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst West- Holland,

mevrouw N. Mier
Afdelingshoofd Advies van de Omgevingsdienst West-Holland

Deze brief is in een geautomatiseerd systeem aangemaakt en daarom niet persoonlijk ondertekend.

Uitwerking per milieuaspect
Advies ruimtelijke plannen

Gegevens project

Project	Bestemmingsplan Sassenheim Oost te Sassenheim
Gemeente	Teylingen
Datum vraag	31 oktober 2016
Contactpersoon gemeente	Mevrouw L. van der Klaauw
Contactpersoon ODWH	Mevrouw C. Lokman

Gegevens procedure

Soort procedure	Bestemmingsplan

Figuur 1 Verbeelding van het plan

Adviesvraag
Het voorontwerpbestemmingsplan Sassenheim Oost heeft ter inzage gelegen. Voor dit voorontwerp heeft de Omgevingsdienst in concept een milieu-advies geleverd. De gemeente heeft gevraagd om het milieu-advies daar waar nodig aan te vullen en het advies definitief te maken. Tevens heeft de gemeente verzocht Hoofdstuk 5 van de toelichting (met uitzondering van het onderdeel 'Water') van het voorontwerpbestemmingsplan door te nemen om te beoordelen of aanpassing nodig is en of er aanleiding is artikel 30.3 van de regels (voorwaarden voor wijzigingsbevoegdheden van artikel 28) aan te passen.

Bij het adviseren op het plan is uitgegaan van de aangeleverde stukken:
- voorontwerp bestemmingsplan Sassenheim Oost (toelichting, regels en verbeelding)

Beoordeling Voorontwerpbestemmingsplan

Besluit Milieueffectrapportage (m.e.r.)
In paragraaf 5.1 van de toelichting wordt getoetst aan het Besluit m.e.r. Ten aanzien van deze paragraaf hebben wij geen opmerkingen. Het plan heeft geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Er is geen formele m.e.r.-beoordeling nodig.

Bedrijven en milieuzonering
Ten aanzien van Paragraaf 5.2 Bedrijven en milieuzonering merken wij het volgende op.

In de paragraaf ontbreekt een motivering waarom voor een aantal bedrijven binnen het plangebied een specifieke aanduiding in de regels en op de verbeelding is opgenomen. Het betreft de percelen Kagerdreef 2-4, Parklaan 134 en Rusthoffweg 28.

Kagerdreef 2-4
Op dit perceel is een aannemersbedrijf met werkplaats met een bedrijfsoppervlakte groter dan 1000 m2 (SBI-code 41,42,42) gevestigd. Dit bedrijf valt onder milieucategorie 3.1 en past daarmee niet binnen de algemene toelaatbaarheid. Het betreft een bestaande situatie. Voor dit perceel wordt een specifieke aanduiding opgenomen.

Parklaan 134
Op dit perceel is een groothandel in verfproducten (SBI-code 41,42,42) gevestigd. Dit bedrijf valt onder milieucategorie 3.1 en past daarmee niet binnen de algemene toelaatbaarheid. Het betreft een bestaande situatie. Voor dit perceel wordt een specifieke aanduiding opgenomen.

Rusthoflaan 28
Het perceel Rusthofflaan 28 heeft een specifieke aanduiding 'timmerwerkplaats' gekregen. Volgens ons bedrijfsinformatiesysteem is er geen bedrijf aanwezig op deze locatie. Op het perceel was Trappenmakerij Van der Lans gevestigd. Indien er geen timmerwerkplaats meer aanwezig is, kan de specifieke aanduiding, indien gewenst, worden verwijderd.

Paragraaf 5.2.2
De brandstofservicestations aan de Parklaan 60 (hoek Parklaan/Menneweg) en het tankstation aan de Lindenlaan 32 vallen onder SBI-code 473.3 ‘Benzineservicestations: zonder LPG’, milieucategorie 2. Deze bedrijven vallen hiermee onder de algemene toelaatbare bedrijven in milieucategorie 2. Het is daarom niet nodig om voor deze percelen een bestemming bedrijven in maximaal milieucategorie 3.1 op te nemen.

Wijzigingsbevoegdheid 1
Wij adviseren om de tekst als volgt aan te passen:

In de nabije omgeving van dit gebied zijn geen bedrijven gevestigd die op voorhand een belemmering vormen voor het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid 1 in het bestemmingsplan om de bestemming te wijzigen naar wonen met uitzondering van de basisschool gelegen aan de Menneweg 12. Het schoolplein ligt binnen de richtafstand van 30 meter. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid zal nader moeten worden onderzocht c.q. gemotiveerd dat er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ten gevolge van het stemgeluid van spelende kinderen op het schoolplein. Ook moet het brengen en halen van kinderen worden meegenomen in de motivering.

Wijzigingsbevoegdheid 2
Wij adviseren om de tekst als volgt aan te passen:

Nabij het gebied behorende bij wijzigingsbevoegdheid 2 is een aannemersbedrijf aan de Kagerdreef 4 en een veehouderij op het perceel Menneweg 42 gevestigd. Deze bedrijven voldoen niet aan de gewenste richtafstand tot het wijzigingsgebied.

Kagerdreef 4
Op dit perceel is een aannemersbedrijf gevestigd. De reeds bestaande woningen liggen op kortere afstand van het bedrijf dan de wijzigingslocatie. Het bedrijf moet reeds ter plaatse van de bestaande woningen voldoen aan de milieunormen. Het bedrijf wordt niet belemmerd in de bedrijfsvoering. Ook is er sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de ontwikkelingslocatie.

Menneweg 42
De veehouderij aan Menneweg 42 is een melkrundveebedrijf. Er geldt op basis van het Activiteitenbesluit een vaste afstand van 100 meter tussen dierenverblijven en geurgevoelige objecten.
De kleinste afstand tussen de stal en het plangebied bedraagt 70 meter. Dit is ter plaatse van de bestaande woning (binnen de wijzigingsbevoegdheid) Menneweg 143. De veehouderij zit ‘op slot’ als gevolg van de omliggende woningen aan de Menneweg. De ontwikkeling van wijzigingsbevoegdheid 2 levert geen extra belemmering op voor de veehouderij.
Op de grens van het perceel van wijzigingsbevoegdheid 2 zal onder bepaalde weersomstandigheden mogelijk agrarische geur van de veehouderij waarneembaar zijn, maar het woon- en leefklimaat binnen het plangebied kan in algemene zin voor wat betreft geurhinder als ‘goed’ worden omschreven.

Er zijn geen belemmeringen voor het opnemen van de wijzigingsbevoegdheid 2 voor het wijzigen van de bestemming naar 'Wonen' in het bestemmingsplan.

Wijzigingsbevoegdheid 3
Wij adviseren om de tekst als volgt aan te passen:

Uit de beoordeling blijkt dat niet wordt voldaan aan de richtafstand tot het buitenterrein van de school (gemeten vanaf de grens van het wijzigingsgebied tot grens buitenterrein van de school/grens bestemming maatschappelijk). Met name het aspect geluid ten gevolge van stemgeluid van spelende kinderen is van belang. Bij het gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid moet nader worden onderzocht of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en of de school niet wordt belemmerd. Eventueel zijn maatregelen noodzakelijk.

Wijzigingsbevoegdheid 4
De tekst is akkoord.

Wijzigingsbevoegdheid 5
De tekst is akkoord.

Wijzigingsbevoegdheid 6
De tekst is akkoord.

5.2.3 Conclusie
Wij adviseren om de tekst als volgt aan te passen:
Vanuit bedrijven en milieuzonering zijn er op voorhand geen belemmeringen voor het ontwikkelen van woningen ter plaatse van de wijzigingsbevoegdheid 4.
Voor wat betreft de overige wijzigingsbevoegdheden wordt niet voldaan aan de richtafstand. Onderzoek moet uitwijzen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en of de bedrijven worden belemmerd in de bedrijfsvoering. Mogelijk zijn er maatregelen noodzakelijk.

Regels

Artikel 4 Bedrijf
In dit artikel (onder 4.1a tot en met f) wordt verwezen naar de Staat van bedrijfsactiviteiten ‘functiemenging’.
Bij het plan is echter een Staat van bedrijfsactiviteiten toegevoegd waarbij uitgegaan is van functiescheiding en richtafstanden. Wij adviseren om de tekst aan te passen.

Artikel 4.1 onder c kan komen te vervallen, omdat er geen benzinetankstation aanwezig is dat valt onder milieucategorie 3.1.

Wij adviseren om de volgende artikelen als volgt te wijzigen.

d. ter plaatse van de aanduiding ‘specifieke vorm van een bedrijf- aannemer’ ook een aannemersbedrijf met werkplaats met een b.o. > 1000 m2 (SBI-code 41,42,42) in maximaal milieucategorie 3.1 (*=Kagerdreef 2-4)*

Figuur Uitsnede verbeelding Kagerdreef 2-4

e. ter plaatse van de aanduiding ‘specifieke vorm van een bedrijf- groothandel in verfproducten’ ook een groothandel in verfproducten (SBI-code 41,42,42) in maximaal milieucategorie 3.1 (*=Parklaan 134)*

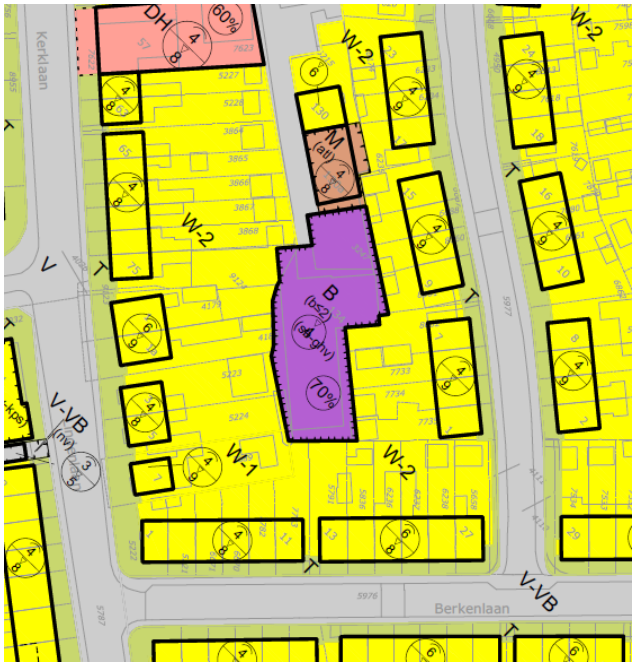

Figuur Uitsnede verbeelding Parklaan 134

Het perceel Rusthofflaan 28 heeft een specifieke aanduiding ‘timmerwerkplaats’ gekregen. Volgens ons bedrijfsinformatiesysteem is er geen bedrijf aanwezig op deze locatie. Op het perceel was Trappenmakerij Van der Lans gevestigd. Indien er geen timmerwerkplaats meer aanwezig is, kan artikel 4.1 onder f worden verwijderd.

Figuur Uitsnede verbeelding Rusthofflaan 28

Artikel 30.3 Algemene wijzigingsvoorwaarden
Wij adviseren om onderstaande tekst toe te voegen aan artikel 30.3:

- uit onderzoek blijkt dat omliggende bedrijven niet worden belemmerd in de bedrijfsvoering en er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de te realiseren woningen

Conclusie
In het bestemmingsplan is voor een aantal bedrijven een specifieke aanduiding opgenomen. In de toelichting is niet gemotiveerd waarom dit gebeurd is.
Wij adviseren om de tekst in de toelichting, verbeelding en de regels aan te passen.

Externe veiligheid
In paragraaf 5.3 van de toelichting wordt het aspect externe veiligheid behandeld. Ten aanzien van deze paragraaf hebben wij geen opmerkingen. De tekst die in het eerdere advies ten aanzien van externe veiligheid is voorgesteld, is integraal opgenomen in de toelichting bij het Bestemmingsplan.

Bodem
Ten aanzien van paragraaf 5.4 Bodem van de toelichting hebben wij geen opmerkingen.

Geluid
Ten aanzien van paragraaf 5.7 Geluid van de toelichting merken wij het volgende op.

Wij adviseren om de volgende tekst toe te voegen:

Industrielawaai
Het plangebied ligt niet binnen de geluidszone van een gezoneerd bedrijventerrein. Dit aspect hoeft daarom niet te worden meegenomen in de beoordeling van het plan.

Luchtverkeerslawaai
Het plangebied is gelegen binnen de 20 Ke-geluidscontour van Schiphol. Het plangebied maakt onderdeel uit van het bebouwd gebied. Hierdoor legt de geluidscontour geen beperkende maatregelen op het plangebied.

De regelgeving met betrekking tot Schiphol wijzigt. Op 24 oktober 2016 is het ontwerpwijzigingsbesluit van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol vanwege externe veiligheid en geluid gepubliceerd in de Staatscourant. Dit besluit treedt naar verwachting in 2017 in werking. In de paragraaf Luchthavenindelingbesluit Schiphol wordt hier nader op ingegaan.

Ons eerdere advies (kenmerk 2016072453) is overgenomen in het bestemmingsplan. In dit advies is niet duidelijk dat er naast wegverkeer ook sprake is van railverkeer. Geadviseerd wordt om de tekst in paragraaf 5.7.3 Conclusie als volgt aan te passen:

Begin tekstvoorstel
Uit een indicatieve berekening ten gevolge van weg- en railverkeer blijkt dat de zes wijzigingsgebieden een hoge geluidsbelasting hebben op de rand van het bouwvlak of bepaalde rooilijn. De belangrijkste bron is erg locatieafhankelijk. Het is noodzakelijk om bij de planinvulling de geluidbelasting prioriteit te geven. Wijzigingsgebieden 2 en 3 zijn

niet zonder meer mogelijk. De maximale grenswaarde vanwege de A44 wordt overschreden.
Wijzigingsgebied 3 kan onder voorwaarden nog gerealiseerd worden indien het om vervangende nieuwbouw gaat.
Voor de overige wijzigingsgebieden, met uitzondering van wijzigingsgebied 4, bedraagt de berekende waarde meer dan de maximale waarde die nog, op grond van het vastgestelde beleid, verleend kan worden. Er moet nader naar de invulling van de wijzigings-gebieden gekeken worden ten einde de geluidbelasting zo laag mogelijk te houden. Indien maatregelen redelijkerwijs niet zijn te nemen kan onder voorwaarden een hogere waarde worden vastgesteld. Deze hogere waarde zal bij het wijzigingsplan worden vastgesteld.

Bij het gebruik maken van een wijzigingsbevoegdheid zal een gedetailleerde toetsing moeten plaatsvinden. Als gedetailleerdere invulling plaatsvindt, kan gedetailleerder worden getoetst. Geluid kan dus mogelijk een belemmering vormen voor het realiseren van woningen.

Einde tekstvoorstel

Bij het uitwerken van de planinvulling dient nader akoestisch onderzoek te worden verricht. Hierin dient een afweging te worden gemaakt of bron- en overdrachtsmaatregelen doelmatig zijn. De planinvulling dient tevens getoetst te worden aan de richtlijnen voor het verlenen van hogere waarde.
Uit de reeds uitgevoerde berekeningen volgt, dat voor alle deelgebieden hogere waarden dienen te worden aangevraagd bij gebruikmaking van de wijzigingsbevoegdheden.

<u>Regels</u>
Wij adviseren om aan artikel 30.3 Algemene wijzigingsregels toe te voegen:

- De woningen (en of andere geluidsgevoelige objecten) moeten voldoen aan de voorkeurswaarde op grond van de Wet geluidhinder of een door het bevoegd gezag vastgestelde hogere waarde. Voor de woningen dient een akoestisch onderzoek te worden uitgevoerd waaruit blijkt of er sprake is van overschrijding van de voorkeurswaarde. In het onderzoek moet tevens worden aangetoond dat voldaan wordt aan het gemeentelijk beleid met betrekking tot het verlenen van hogere waarden.

Luchtkwaliteit
In paragraaf 5.8 van de toelichting wordt het aspect luchtkwaliteit behandeld.

Wij adviseren om de tekst in paragraaf 5.8.1. Kader (blz. 37) te vervangen door onderstaande tekst.

Begin tekstvoorstel

<u>Beleid en regelgeving</u>
In de Wet milieubeheer (Wm) zijn kwaliteitseisen voor de buitenlucht opgenomen. Hoofdstuk 5 Titel 5.2 ‘Luchtkwaliteitseisen’ wordt kortweg aangeduid als de Wet luchtkwaliteit. Het doel van de wet is om mens en milieubescherming te bieden tegen de negatieve effecten van luchtverontreiniging. Voor de gezondheid van de mens is een

goede luchtkwaliteit van groot belang. Daarom zijn in bijlage 2 van de Wet milieubeheer grenswaarden opgenomen voor een aantal stoffen die als verontreiniging in de lucht voorkomen. In de praktijk richt de aandacht zich vooral op de stoffen stikstofdioxide en fijn stof (PM10 en PM2,5). Van deze stoffen komen in Nederland concentraties voor die in de buurt van de grenswaarde liggen. De overige stoffen die in bijlage 2 zijn genoemd liggen over het algemeen ver onder de grenswaarden.

Vanaf 1 januari 2015 geldt er een grenswaarde voor een kleinere fractie van fijn stof namelijk PM2,5. De grenswaarde voor PM2,5 bedraagt 25 µg/m3. Gezien het grote verschil tussen de grenswaarde en de achtergrondconcentratie zullen overschrijdingen van deze grenswaarde niet vaak voorkomen. De achtergrondconcentraties langs de gemeentelijke wegen onder de 20 µg/m3. Het blijkt dat als de grenswaarde voor PM10 niet wordt overschreden, er geen overschrijding van de grenswaarde voor PM2,5 zal zijn.

Besluit en regeling 'niet in betekenende mate'.
De Wet luchtkwaliteit maakt onderscheid tussen grote en kleine ruimtelijke projecten. Een project is klein als het slechts in geringe mate, ofwel niet in betekenende mate (NIBM), leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. De grens ligt bij een verslechtering van maximaal 3% van de grenswaarden voor de luchtkwaliteit.
Het Besluit en de Regeling 'niet in betekenende mate' bevat criteria waarmee kan worden bepaald of een bepaald project wel of niet als 'in betekenende mate' moet worden beschouwd.
NIBM-projecten kunnen - juridisch gezien - zonder toetsing aan de grenswaarden voor wat betreft het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening moet wel worden bekeken of het realiseren van het plan met betrekking tot de luchtkwaliteit op die locatie gewenst is. Daarbij speelt de mate van blootstelling aan de luchtverontreiniging een rol. Ook de gevoeligheid van bepaalde groepen mensen voor luchtverontreiniging kan daarbij worden afgewogen. Hierbij gaat het niet alleen om de toekomstige gebruikers van de locatie maar ook om de personen in de omgeving daarvan, bijvoorbeeld om de bewoners en/of kinderen in een school/kinderdagverblijf aan de gebiedsontsluitende wegen.

Op grond van Artikel 74 van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit worden concentraties vastgesteld vanaf de grens van het terrein van de betreffende inrichting. Op 19 december 2008 is een wijziging van deze regeling in werking getreden. Met deze wijziging werd het 'toepasbaarheidsbeginsel' geïntroduceerd. Dit beginsel geeft aan op welke plaatsen de luchtkwaliteitseisen toegepast moeten worden. Dit wil zeggen dat

- Geen beoordeling van de luchtkwaliteit plaatsvindt op plaatsen waar het publiek geen toegang heeft en waar geen bewoning is.
- Geen beoordeling van de luchtkwaliteit plaatsvindt op bedrijfsterreinen of terreinen van industriële inrichtingen (hier gelden de ARBO regels). Dit omvat mede de (eigen) bedrijfswoning. Uitzondering: publiek toegankelijke plaatsen; deze worden wél beoordeeld (hierbij speelt het zogenaamde blootstellingscriterium een rol). Toetsing vindt plaats vanaf de grens van de inrichting of bedrijfsterrein.
- Geen beoordeling van de luchtkwaliteit op de rijbaan van wegen, en op de middenberm van wegen, tenzij voetgangers normaliter toegang hebben tot de middenberm.

Einde tekstvoorstel

Blz. 38
Aan de tekst in paragraaf 5.8.2 moet worden toegevoegd dat voor het conserverende deel van het bestemmingsplan de concentraties in de tabel vergelijkbaar zijn. Voor het gehele bestemmingsplangebied geldt dat wordt voldaan aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer en de ambitie uit het beleid.

Blz. 38
Aan de tekst moet worden toegevoegd dat voor het gehele bestemmingsplangebied wordt voldaan aan de Wet milieubeheer en het beleid.

Ecologie
Toelichting
De tekst van paragraaf 5.9 Flora en fauna moet ook worden aangepast op grond van de nieuwe wetgeving die geldt vanaf 1 januari 2017. Wij adviseren om paragraaf 5.9 Flora en fauna te vervangen door onderstaand tekstvoorstel:

Begin tekstvoorstel

5.9 Flora en fauna
5.9.1 Wettelijk kader
Ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden getoetst aan de natuurbeschermingswetgeving en beleid. Op 1 januari 2017 treedt de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking. In de wet wordt onderscheid gemaakt in gebiedsbescherming en soortenbescherming. Met deze wet zijn de Europese Vogelrichtlijn en de Europese Habitatrichtlijn verankerd in de nationale wetgeving. Naast de wetgeving bestaat er ook provinciaal ecologisch beleid waarmee bepaalde gebieden en landschapselementen worden beschermd, zoals de Ecologische Hoofdstructuur en het weidevogelgebied. Tevens worden op basis van provinciaal beleid bepaalde soorten vrijgesteld van bescherming.

Formeel moeten alle ruimtelijke aspecten vooraf in beeld zijn gebracht alvorens in te stemmen met een ruimtelijk plan (artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening). Dit houdt in dat vooraf duidelijk moet zijn of, onder meer op het gebied van flora en fauna, er planologische belemmeringen zijn te verwachten en zo ja of de belemmering door "mitigatie" kan worden weggenomen en/of ontheffing kan worden verkregen. De planning van de activiteiten in de wijzigingsgebieden is van belang voor de uit te voeren ecologische onderzoeken. Dit omdat de betreffende onderzoeken, maar ook een eventuele ontheffing van de Wet natuurbescherming, een beperkte houdbaarheid hebben. Een ecologische quickscan heeft een houdbaarheid van 5 jaar, een soortgericht onderzoek 3 jaar en een ontheffing 3-5 jaar.
Door middel van een bureauonderzoek wordt inzicht gegeven op de planologische haalbaarheid van het bestemmingsplan.

Wet natuurbescherming

Gebiedsbescherming
De Wnb beschermt Natura 2000-gebieden, en wetlands. Voor activiteiten met een mogelijk effect op deze gebieden is toetsing noodzakelijk.

Natura 2000
Voor het uitvoeren van projecten en handelingen die negatieve effecten kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied en die niet nodig zijn voor het beheer van het Natura 2000-gebied, is een vergunning nodig. Het bevoegd gezag hiervoor zijn Gedeputeerde Staten, tenzij de Wnb-procedure aanhaakt bij de omgevingsvergunning. In dat geval zijn burgemeester en wethouders het bevoegd gezag, maar is er verklaring van geen bedenkingen van GS nodig.

Bij besluiten om een plan (bijvoorbeeld een bestemmingsplan) vast te stellen moet op grond van artikel 2.8 van de Wnb rekening worden gehouden met de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Ook activiteiten buiten het Natura 2000-gebied kunnen negatieve effecten op het Natura 2000-gebied hebben. Dit wordt ‘externe werking’ genoemd.

Instandhoudingsdoelstellingen beschrijven de doelen voor natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten om een gunstige staat van instandhouding te waarborgen. Van negatieve effecten is sprake als, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, een habitattype verslechtert of soorten significant worden verstoord. Deze bescherming geldt alleen voor de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Projecten en handelingen die de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied aantasten zijn in ieder geval vergunningplichtig op grond van artikel 2.7 tweede lid Wnb.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)
Het voormalige ministerie van LNV heeft in 1990 de Ecologische Hoofdstructuur (hierna: EHS) geïntroduceerd. De EHS bestaat uit een netwerk van natuurgebieden. Het doel van de EHS is de instandhouding en ontwikkeling van deze natuurgebieden om daarmee een groot aantal soorten en ecosystemen te laten voortbestaan. De EHS wordt beschermd via regelgeving onder de Wet ruimtelijke ordening.
In 2014 is voor de EHS een nieuwe naam geïntroduceerd namelijk het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Naast de EHS maken ook onder andere gebieden uit de strategische reservering natuur onderdeel uit van het NNN. De bevoegdheid voor bescherming van deze gebieden is toen van het Rijk overgegaan naar de provincies.

Gemeenten moeten het in de verordeningen en beleidsregel vastgelegde beschermingsregime voor het NNN verankeren in bestemmingsplannen en ook de naleving daarvan borgen bij het (verlenen van omgevingsvergunningen voor het) afwijken van ruimtelijke regels.
Een gebied kan tegelijk een Natura 2000-gebied zijn en onderdeel zijn van het NNN. Als er sprake zou zijn van tegenstrijdige vereisten, dan is het Natura 2000-beschermingsregime leidend.

Weidevogelgebied
In de Provinciale Verordening Ruimte 2014 en de Beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland 2013 is de bescherming van belangrijke provinciale weidevogelgebieden vastgelegd. Voor ingrepen in deze gebieden geldt (net zoals bij de gebieden die onderdeel uitmaken van het NNN) het 'nee, tenzij-principe': er zijn geen bestemmingswijzigingen mogelijk als daardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er sprake is van groot openbaar belang, er geen reële alternatieven zijn, de negatieve effecten zoveel mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten worden gecompenseerd. Als dat het geval is en de ruimtelijke ontwikkeling mag plaatsvinden, dan geldt dat er compensatie toegepast moet worden. Hiervoor geldt de provinciale Beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland 2013. De toelichting bij het bestemmingsplan moet dan een verantwoording over de wijze van compensatie bevatten.

Soortenbescherming
In de Wnb wordt onderscheid gemaakt in verschillende beschermingscategorieën. De beschermde diersoorten (vogels, vissen, zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten, ongewervelden, et cetera) en ongeveer 100 plantensoorten zijn te vinden in drie lijsten, die deel uitmaken van de Wnb. Daarnaast zijn alle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen beschermd tijdens de broedperiode en zijn van een aantal soorten de vaste rust- en verblijfplaatsen en functionele omgeving jaarrond beschermd.

Het uitgangspunt van de Wnb is dat alles wat schadelijk is voor beschermde soorten verboden is, zoals bijvoorbeeld het verstoren, verontrusten, doden, vangen, plukken, vernielen, verwonden van soorten of het wegnemen, vernielen of verstoren van hun verblijfplaats. Van het verbod kan alleen onder bepaalde voorwaarden worden afgeweken. Voor álle activiteiten met een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten is toetsing aan de Wnb noodzakelijk. Activiteiten waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, dienen voorkomen te worden, bijvoorbeeld door het treffen van mitigerende maatregelen. Indien dit niet mogelijk is, dan is het uitvoeren van een dergelijke activiteit alléén toegestaan met een natuurtoestemming van Omgevingsdienst Haaglanden. Een mitigatieplan of natuurtoestemming dient in het bezit te zijn voorafgaand aan de start van de uitvoeringsfase.

Naast de verbodsbepalingen staat in de Wnb dat voor alle in het wild levende planten- en diersoorten de zogenaamde zorgplicht geldt. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. De zorgplicht geldt voor iedereen en voor alle planten en dieren, beschermd of niet. Bij beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

5.9.2 Beoordeling wijzigingsbevoegdheden

De resultaten van de beoordeling Flora en Fauna zijn opgenomen in de volledige beoordeling van de milieuaspecten in Bijlage 1[1].

Soortenbescherming

Bureauonderzoek

Het onderzoek naar flora en fauna in het plangebied is uitgevoerd door middel van een bureaustudie (verder: het bureauonderzoek). Er is gebruik gemaakt van expert kennis, luchtfoto's, de "nota van uitgangspunten voor het opstellen bestemmingsplan Sassenheim Oost" en vrij beschikbare verspreidingsgegevens om in te schatten of effecten kunnen optreden op beschermde soorten. Vanwege de looptijd van het bestemmingsplan (10 jaar) zijn nog geen soortgerichte veldonderzoeken uitgevoerd. In dit bureauonderzoek is per soortgroep welke veldonderzoeken nodig zijn en of dit de haalbaarheid van het bestemmingsplan beïnvloed. Daarbij wordt onderscheid in wijzigingsgebieden gemaakt waar dat relevant is.

Vogels

Voor stedelijke soorten geldt dat deze kunnen voorkomen in de wijzigingsgebieden en dat bij de sloop-, bouw- en/of aanlegwerkzaamheden en eventuele kap van bomen rekening moet worden gehouden met broedende vogels tijdens het broedseizoen. Soorten met een jaarrond beschermd nest die in het plangebied kunnen voorkomen zijn huismus en gierzwaluw. Deze soorten zijn in 4 van de 6 wijzigingsgebieden (2, 3, 5 en 6) zijn te verwachten. Met een veldbezoek moeten de uitkomsten van het bureauonderzoek nader worden onderzocht.
Als gebouwen worden gesloopt, gerenoveerd of groenstructuren verwijderd worden (met name struwelen, hagen zijn geschikt voor de huismus) moet de geschiktheid van het plangebied voor huismus en gierzwaluw in het veld beoordeeld worden.

De mogelijke aanwezigheid van beschermde vogels kan invloed hebben op de haalbaarheid van de individuele wijzigingsgebieden Als er maatregelen kunnen worden genomen of een ontheffing kan worden aangevraagd en kan worden verkregen, hebben beschermde vogels geen invloed op de haalbaarheid van het bestemmingsplan als geheel.

Grondgebonden zoogdieren

Beschermde grondgebonden zoogdieren zoals egel, bunzing en algemene muizensoorten kunnen mogelijk op de wijzigingslocaties worden verwacht. In de Wet Natuurbescherming geldt vanaf 1 januari 2017 voor deze soorten een vrijstellingsregeling voor ruimtelijke ontwikkelingen en beheer en onderhoud. De zorgplicht blijft wel gelden.

Vleermuizen

Beschermde vleermuizen kunnen wel in het huidige plangebied aanwezig zijn. Verschillende soorten en functies zijn te verwachten. De gewone- en ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis en mogelijk de watervleermuis en meervleermuis kunnen gezien het habitat en de verspreiding binnen Nederland in de

[1] Deze bijlage 1 'Beoordeling wijzigingsbevoegdheden' volgt in een apart advies.

wijzigingsgebieden 1, 2, 3, 5 en 6 worden verwacht. De verschillende wijzigingsgebieden kunnen worden gebruikt als verblijfplaats (zomer-, winter-, paar- en kraamverblijfplaats), vliegroutes en foerageergebieden. Met een veldbezoek moeten de uitkomsten van het bureauonderzoek nader worden onderzocht, met dien verstande dat voor wijzigingsgebied 5 op voorhand al kan worden gesteld dat een soortgericht onderzoek moet worden uitgevoerd. Naar gelang de bevindingen van het veldbezoek kan een nader soortgericht onderzoek en een ontheffing noodzakelijk zijn. De geschiktheid van de verschillende wijzigingsbieden voor vleermuizen moet daarom tijdig worden onderzocht. Naar gelang de resultaten kan een ontheffing met mitigatieplan kan noodzakelijk zijn. Er kunnen maatregelen worden genomen of er kan een ontheffing worden aangevraagd. Omdat het aannemelijk is dat maatregelen kunnen worden genomen of een ontheffing kan worden verkregen, hebben vleermuizen geen invloed op de haalbaarheid van het bestemmingsplan als geheel. Wel moet in het bestemmingsplan voldoende financiële ruimte en tijd worden gereserveerd om goed om te kunnen gaan met eventueel aanwezige verblijfplaatsen.

Vissen
Beschermde soorten vissen worden niet in het plangebied verwacht. Wel moet rekening worden gehouden met de zorgplicht die ook voor meer algemene vissoorten geldt. Alleen in wijzigingsgebieden 5 en 6 vinden activiteiten plaats in of in de directe nabijheid van water. Op voorhand is niet duidelijk of in wijzigingsgebieden 5 en 6 daadwerkelijk activiteiten gaan plaats vinden in het water. Omdat er goede mitigatiemaatregelen bestaan wordt de haalbaarheid van het plan niet beïnvloed door de aanwezigheid van beschermde soorten vissen.

Reptielen, amfibieën, vlinders, libellen, beschermde ongewervelden en vaatplanten
Voor deze soortgroepen ontbreekt geschikt habitat waardoor effecten op beschermde soorten uit deze soortgroepen met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Ook in de toekomst worden deze soorten niet verwacht. Door de sterk stedelijke ligging zijn de wijzigingsgebieden niet bereikbaar voor de rugstreeppad.

Conclusie soortenbescherming
Voor wat betreft de beschermde soorten uit de Wet Natuurbescherming kan worden geconcludeerd dat enkele beschermde soorten kunnen voorkomen binnen het plangebied.

Gebiedsbescherming
Voor gebiedsbescherming geldt dat voorafgaand aan het vaststellen van het bestemmingsplan, duidelijk moet zijn of het aspect gebiedsbescherming een belemmering oplevert. Hoewel de verschillende wijzigingsgebieden zijn gelegen op 6 km of meer van het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid en de wijzigingsgebieden niet zijn gelegen in provinciale beschermde gebieden, moet de afwezigheid van effecten wel onderbouwd worden in het bestemmingsplan. Hiertoe is een kort bureauonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek geeft inzicht op de ligging van de wijzigingsgebieden ten opzichte van beschermde gebieden en dus op de planologische haalbaarheid van het bestemmingsplan.

5.9.3 Conclusie
Vanuit gebiedsbescherming is er geen belemmering voor het plan. Voor soortenbescherming geldt dat er op de wijzigingslocaties, met uitzondering van wijzigingslocatie 4, beschermde soorten worden verwacht. Voordat het bevoegd gezag medewerking verleend aan de wijzigingsbevoegdheid zal dan ook een flora- en faunaonderzoek moeten worden uitgevoerd en moet duidelijk zijn dat er maatregelen worden genomen ter voorkoming van negatieve gevolgen voor beschermde soorten en/of een ontheffing op grond van de Wet Natuurbescherming is verleend. Dit is geborgd in de wijzigingsregels.

Einde tekstvoorstel

<u>Regels</u>
Ten aanzien van de wijzigingsvoorwaarden stellen wij voor om artikel 30.3 onder b als volgt te wijzigen:

b. een toets heeft plaatsgevonden aan de natuurbeschermingswetgeving, waaruit blijkt, of er maatregelen moeten worden genomen ter voorkoming van negatieve gevolgen voor beschermde soorten en/of een ontheffing op grond van de **Wet Natuurbescherming** moet worden verleend;

Luchthavenindelingbesluit Schiphol
In de toelichting van het bestemmingsplan wordt niet ingegaan op het Luchthavenindelingbesluit (LIB)

Wij adviseren om een aparte paragraaf in de toelichting op te nemen. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van onderstaande tekst.

Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB)
Normstelling en beleid
In het Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB, zoals laatstelijk gewijzigd bij besluit van 15 oktober 2015, Stb. 2015, 389) worden beperkingen gesteld aan het ruimtegebruik rond de luchthaven. Deze regels moeten door gemeenten in acht worden genomen bij bestemmingsplannen en bij omgevingsvergunningen.

Beoordeling
In het LIB zijn twee gebieden vastgesteld: het luchthavengebied en het beperkingengebied.
Het luchthavengebied geeft de begrenzing aan van het terrein van de luchthaven en is niet relevant voor dit plan.

Het beperkingengebied geeft het gebied aan waarbinnen beperkingen aan de bebouwing gesteld worden.

Figuur uitsnede beperkingengebied LIB

Het plangebied valt niet binnen een beperkingengebied uit het geldende LIB.

20 Ke-contour Schiphol

Binnen de aangeduide 20-Ke contour van Schiphol mag buiten bestaand bebouwd/ stedelijk gebied niet worden gebouwd. Deze 20-Ke-contour is ook opgenomen in de Verordening Ruimte van de provincie Zuid-Holland (actualisatie 2016).

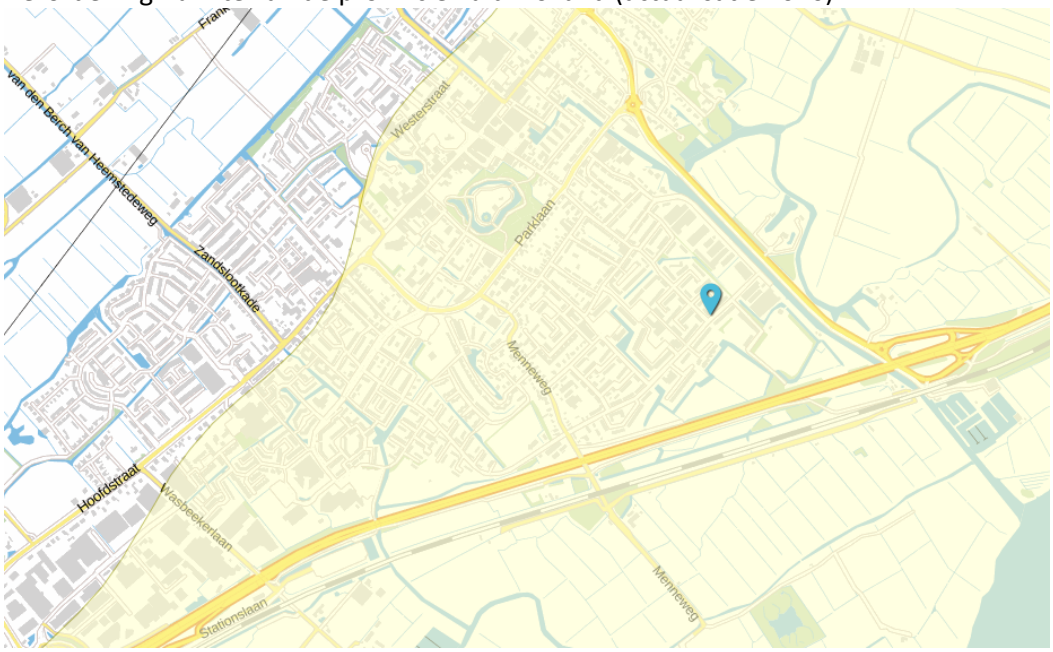

Figuur Uitsnede kaart 20 Ke-contour Schiphol Verordening ruimte 2016

Uitzondering hierop vormt onder andere kleinschalige woningbouw in aansluiting op en ter afronding van bestaand stads- en dorpsgebied, de toevoeging van ten hoogste enkele woningen in reeds aanwezige lintbebouwing en woningen volgens het principe ruimte voor ruimte, waarbij de ruimtelijke kwaliteit wordt verbeterd door de sloop van overtollige bebouwing en kassen. Herstructurering en intensivering in bestaand bebouwd/stedelijk gebied zijn binnen de 20 Ke-contour dus wel mogelijk.

De ontwikkelingslocaties liggen binnen bestaand stedelijk gebied. De 20 Ke-zone vormt geen belemmering voor het plan.
Wel moeten toekomstige bewoners van de woningbouwontwikkeling rekening houden met mogelijke geluidsoverlast in verband met de ligging binnen die 20 Ke-contour van Schiphol.

Wijziging Luchthavenindelingbesluit

Op dit moment wordt gewerkt aan een herziening van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol. Het ontwerpbesluit is op 24 oktober 2016 gepubliceerd (Staatscourant 2016 nr. 55748). Het LIB wordt als volgt gewijzigd:

- Ten eerste wordt een afwegingsgebied voor externe veiligheid en geluid in het LIB opgenomen (nu bekend als het ’20 Ke-gebied’). In dit gebied mogen gemeenten op basis van een eigen integrale afweging omgevingsvergunningen afgeven voor de bouw van nieuwe woningen binnen het bestaand stedelijk gebied. Buiten het bestaand stedelijk gebied blijven nieuwe woningbouwlocaties niet toegestaan.

- Ten tweede worden de ruimtelijke regels over externe veiligheid en geluidhinder verduidelijkt en vereenvoudigd. Met deze wijzigingen krijgen gemeenten meer eigen afwegingsruimte en verantwoordelijkheid voor ruimtelijke ontwikkelingen. Dit mede naar aanleiding van knelpunten bij gemeenten in verband met de lokale leefbaarheid.

Het beperkingengebied zoals opgenomen in bijlage 2 wordt op enkele punten gewijzigd. Deze wijzigingen hebben geen gevolgen voor het plangebied.

<u>Beoordeling</u>
Het plangebied ligt binnen het beperkingengebied Schiphol zoals aangegeven in bijlage 2 van het ontwerp-LIB.

Figuur: beperkingengebied ontwerp-LIB

In bijlage 3 bij het ontwerp-LIB wordt op de kaart aangegeven in welk gebied er beperkingen voor bebouwing gelden.

Figuur: beperkingengebied bebouwing ontwerp-LIB

Het plangebied is niet gelegen binnen een sloopgebied zoals aangegeven op de kaart in bijlage 3 met nummer 1 en 2. Ook is het plangebied niet gelegen binnen beperkingen gebied voor kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten (kaart in bijlage 3 met nummer 3) en niet binnen het beperkingengebied voor geluidsgevoelige objecten (kaart in bijlage 3 met nummer 4).

Het plangebied ligt binnen het afwegingsgebied voor geluid en externe veiligheid zoals aangegeven op de kaart in bijlage 3 (nummer 5) van het ontwerp-LIB.

In artikel 2.2.1d van het ontwerp-LIB is bepaald dat:

1. Op de gronden die op de kaart in bijlage 3 bij dit besluit met nummer 5 zijn aangewezen, zijn buiten bestaand stedelijk gebied geen nieuwe woningbouwlocaties toegestaan.
2. Voor de gronden die op de kaart in bijlage 3 bij dit besluit met nummer 5 zijn aangewezen, motiveren gemeenten in de toelichting op het bestemmingsplan of in de onderbouwing van de omgevingsvergunning de wijze waarop rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen van een vliegtuigongeval met meerdere slachtoffers op de grond als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen.

De voorgenomen ontwikkelingen zijn gelegen binnen bestaand stedelijk gebied. Artikel 2.2.1d onder 1 is niet van toepassing. Afhankelijk van de planning van het bestemmingsplan en de vaststelling van het LIB moet in de toelichting van het bestemmingsplan worden gemotiveerd op welke wijze rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen van een van een vliegtuigongeval met meerdere slachtoffers op de grond als gevolg van de in het plan opgenomen ruimtelijke ontwikkelingen.

Bijlage 3 Berekening externe veiligheid

Omgevingsdienst West-Holland

Risicoberekeningen Sassenheim-Oost A44 en N208

Risicoberekeningen Sassenheim-Oost A44 en N208

In opdracht van:	Gemeente Teylingen
Opgesteld door:	Tineke van Woudenberg, afdeling Advies
Datum:	16 augustus 2016
Zaaknummer:	2016072446

Samenvatting

De gemeente Teylingen actualiseert momenteel het bestemmingsplan Sassenheim-Oost. Dit is hoofdzakelijk een conserverend bestemmingsplan met een aantal wijzigingsbevoegdheden. De gemeente Teylingen heeft de Omgevingsdienst West-Holland gevraagd de milieuaspecten voor de wijzigingsbevoegdheden (totaal zes stuks) te beoordelen.

De PR grenswaarde contour (PR 10^{-6}) ligt op de weg. Aan de norm voor de PR grenswaarde wordt voldaan.
Door de realisatie van de wijzigingsbevoegdheden bij bestemmingsplan in Sassenheim Oost neemt het groepsrisico op de A44 toe van 0,235 tot 0,236 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft dus onder de oriëntatiewaarde.
Het groepsrisico op de N208 is zowel in de huidige als in de nieuwe situatie 0,002 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft daar dus ruim onder de oriëntatiewaarde.

Inhoud

1. Inleiding 6
2. Uitgangspunten 6
2.1. Beschrijving gebied 6
2.1.1. Subparagraaf ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
2.2. Transportroutes 7
3. Risicoberekeningen: resultaten 8
3.1. A44 8
3.1.1. Plaatsgebonden risico 8
3.1.2. Groepsrisico 8
3.2. N208 10
3.2.1. Plaatsgebonden risico 10
3.2.2. Groepsrisico 10
3. Conclusies 11

1. Inleiding

De gemeente Teylingen actualiseert momenteel het bestemmingsplan Sassenheim-Oost. Dit is hoofdzakelijk een conserverend bestemmingsplan met een aantal wijzigingsbevoegdheden. De gemeente Teylingen heeft de Omgevingsdienst West-Holland gevraagd de milieuaspecten voor de wijzigingsbevoegdheden (totaal zes stuks) te beoordelen. In dit rapport worden de risicoberekeningen vanwege transport van gevaarlijke stoffen over de A44 en de N208 beschreven.

In hoofdstuk 2 worden de uitgangspunten voor de risicoberekeningen beschreven. In hoofdstuk 3 worden de resultaten gegeven, en in hoofdstuk 4 de conclusies.

2. Uitgangspunten

De berekeningen zijn uitgevoerd met RBM II versie 2.3.
Het ingevoerde weerstation is Valkenburg. Dit is het dichtstbijzijnde weerstation.

2.1. Beschrijving gebied

Het gebied Sassenheim Oost is een geografisch aaneengesloten gebied dat in hoofdzaak een woonfunctie heeft. In dit gebied zijn een aantal wijzigingsbevoegdheden opgenomen. Deze wijzigingsbevoegdheden zijn nader beschreven in de “Nota van Uitgangspunten voor opstellen bestemmingsplan Sassenheim-Oost”[1]

Hieronder een kaart met daarop aangegeven de locaties waar de wijzigingen in het bestemmingsplan gevolgen voor hebben:

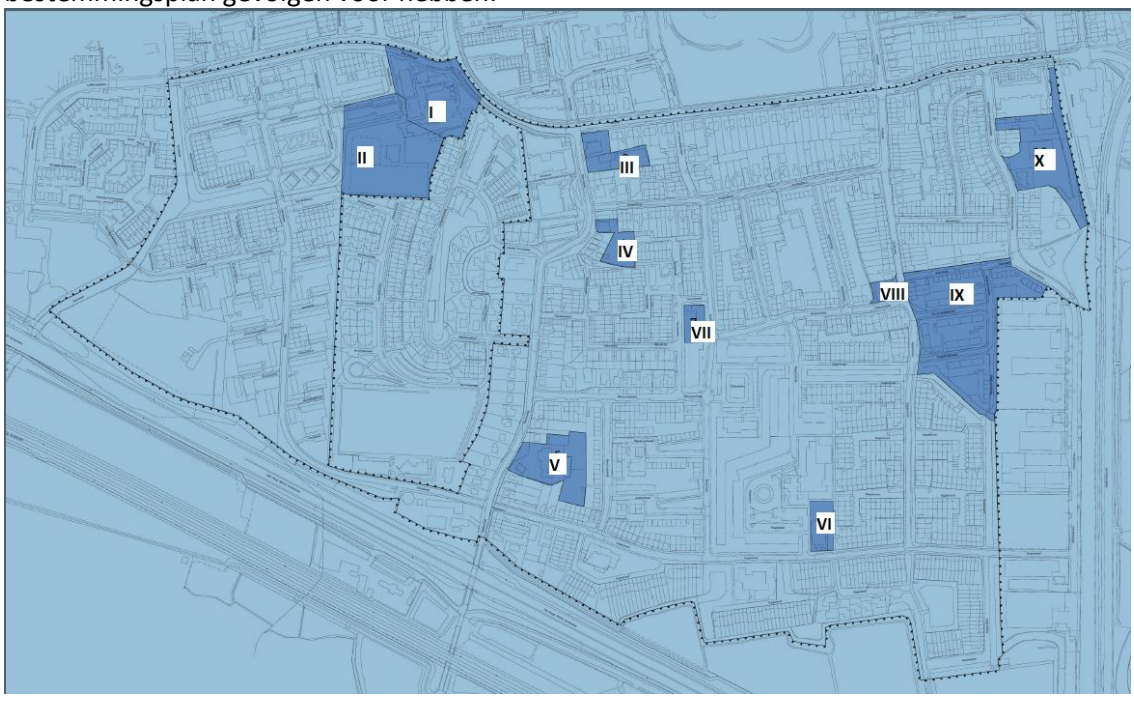

[1] Kenmerk NL.IMRO.1525.BP2015SAS05009

In deze risicoberekening zijn de wijzigingsbevoegdheden I, II en VII buiten beschouwing gelaten. Deze gebieden worden in apart bestemmingsplannen beschreven.

In dit rapport wordt de huidige situatie vergeleken met de nieuwe situatie, waarin de wijzigingsbevoegdheden ingevuld zijn.

Voor de bevolkingsgegevens van de huidige situatie is uitgegaan van de populatieservice. Met behulp van de populatieservice is een populatiebestand aangemaakt dat kan worden ingelezen in RBM II.

Voor de bevolkingsgegevens voor de nieuwe situatie is de bestaande populatie aangevuld met de volgende bevolkingscijfers per wijzigingbevoegdheid:

Wijzigingsbevoegdheid	aantal woningen	aantal personen dag	aantal personen nacht
III: hoek Parklaan/Menneweg	12	15	30
V: Menneweg 107, 109, 141, Saturnusstraat	12	15	30
VI: Kagerdreef 51a	10	13	25
VIII+IX: Geelhoornstraat Lindenlaan Platanenlaan	103	130	260
X: Adelborst van Leeuwenlaan	15	20	40

2.2. Transportroutes

Ten zuidoosten van het plangebied loopt de A44. Ten noordoosten van het plangebied loopt de N208. Over deze beide wegen worden gevaarlijke stoffen vervoerd.

2.2.1. Rijksweg A44

De Rijksweg A44 loopt langs het plangebied.
Volgens bijlage I van de Regeling Basisnet moet gerekend worden met 3000 tankwagens GF3 per jaar.

2.3.1. Provinciale weg N208

Ten noordoosten van het plangebied loopt de provinciale weg N208. Hier moet gerekend worden met de volgende transportgegevens[2]:
GF3: 36 transporten per jaar
LF1: 845 transporten per jaar
LF2: 409 transporten per jaar

[2] Telgegevens uit de tabel “2016 05 Lijst wegvakken data tellingen & basisnet_tcm21-83404”van Rijkswaterstaat, opgehoogd met een factor 15% volgens het GE-groeiscenario uit het Rijkswaterstaatrapport “Toekomstverkenning vervoer gevaarlijke stoffen over de weg” voor LF 1 en LF2 en een factor 50% voor GF3.

3. Risicoberekeningen: resultaten

3.1. A44

3.1.1. Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico kent zowel in de huidige situatie als in de toekomstige situatie geen PR 10-6 contour.

3.1.2. Groepsrisico

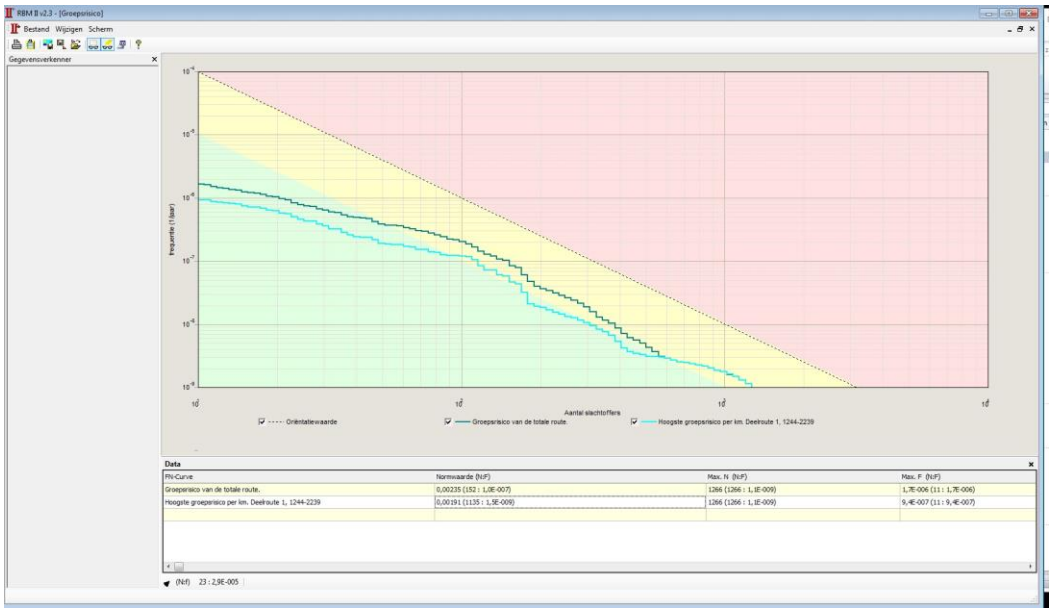

GroepsrisicoA44 huidig

Het hoogste groepsrisico voor de A44 in de huidige situatie is 0,235 * OW.

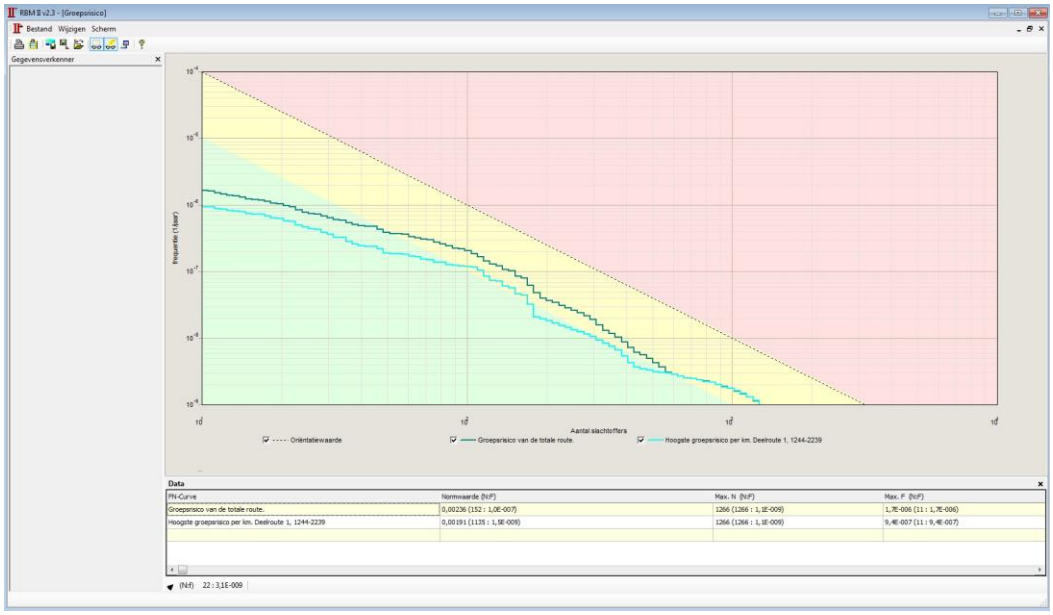

Groepsrisico A44 nieuw

In de nieuwe situatie is het hoogste groepsrisico voor de A44 0,236*OW.

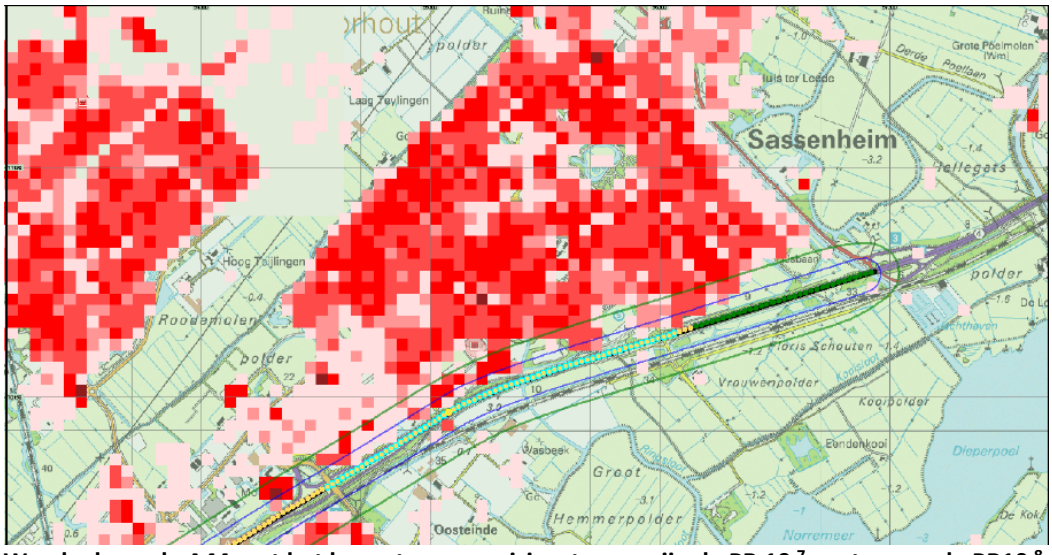

Wegdeel van de A44 met het hoogste groepsrisico, tevens zijn de PR 10^{-7} contour en de PR10^{-8} contour zichtbaar

In de nieuwe situatie wordt het hoogste groepsrisico op hetzelfde wegvak bereikt als in de huidige situatie. Het groepsrisico neemt heel weinig toe van 0,235*OW naar 0,236*OW.

3.2. N208

3.2.1. Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico kent zowel in de huidige situatie als in de toekomstige situatie geen PR 10-6 contour.

3.2.2. Groepsrisico

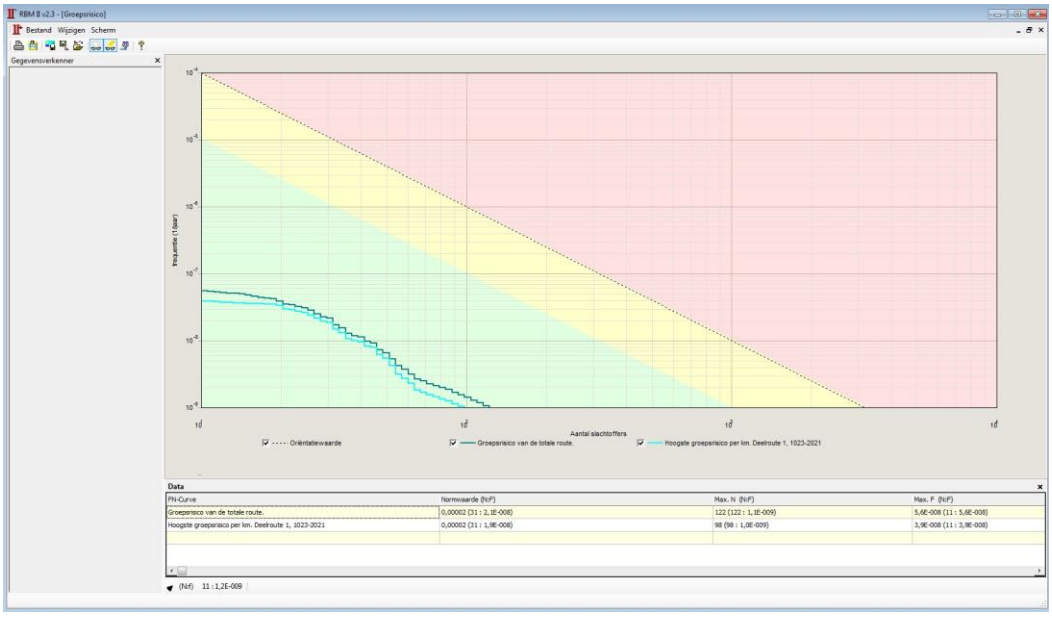

Groepsrisico N208 huidig

Het hoogste groepsrisico voor de N208 in de huidige situatie is 0,002 * OW.

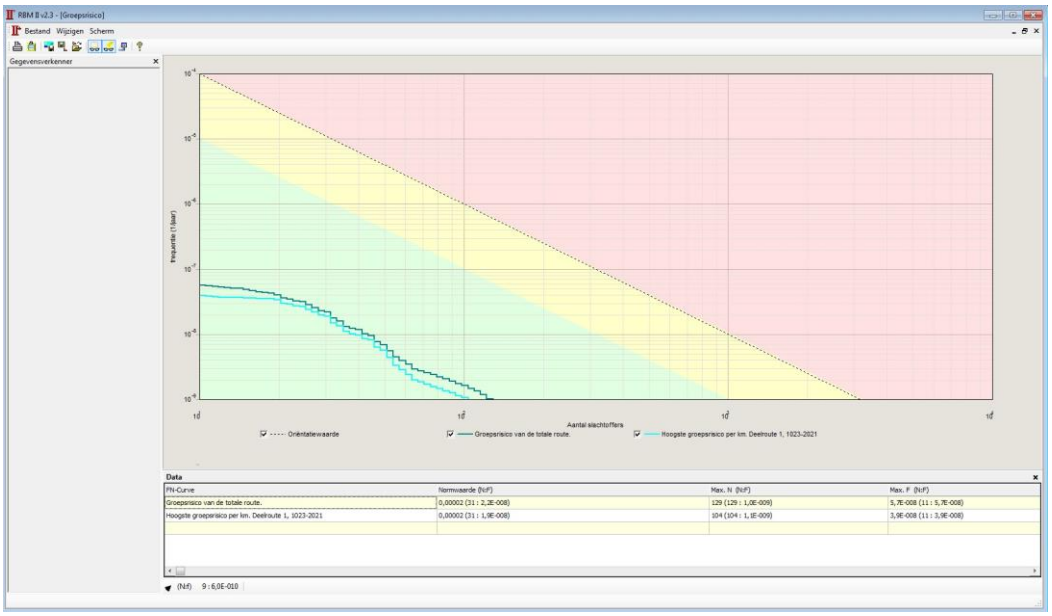

Groepsrisico N208 nieuw

Het hoogste groepsrisico voor de N208 in de nieuwe situatie is 0,002 * OW.

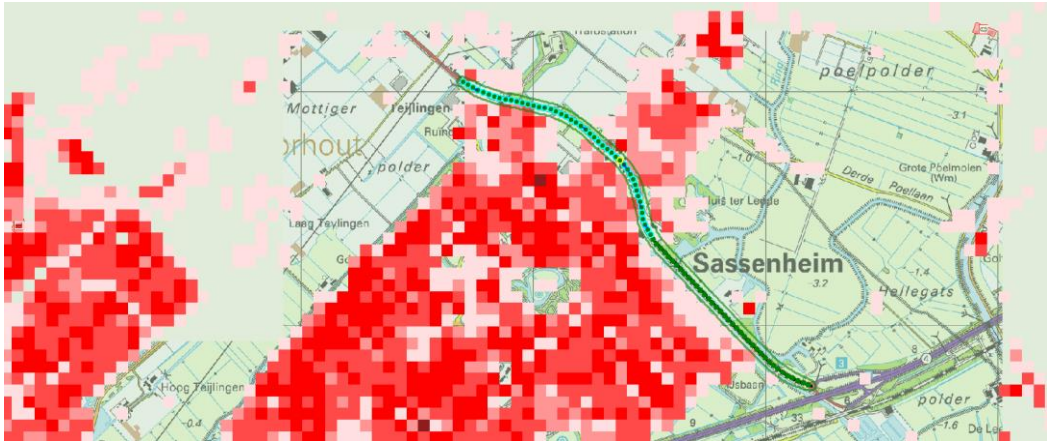

Wegdeel van de N208 met het hoogste groepsrisico, tevens is de PR10^{-8} contour zichtbaar

In de nieuwe situatie wordt het hoogste groepsrisico op hetzelfde wegvak bereikt als in de huidige situatie. Het groepsrisico neemt niet toe

3. Conclusies

De PR grenswaarde contour (PR 10^{-6}) ligt op de weg. Aan de norm voor de PR grenswaarde wordt voldaan.
Door de realisatie van de wijzigingsbevoegdheden bij bestemmingsplan in Sassenheim Oost neemt het groepsrisico op de A44 toe van 0,235 tot 0,236 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft dus onder de oriëntatiewaarde.
Het groepsrisico op de N208 is zowel in de huidige als in de nieuwe situatie 0,002 maal de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico blijft daar dus ruim onder de oriëntatiewaarde.

Bijlage 4 Berekening stikstofdepositie, AERIUS berekening

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat resultaten van een stikstofdepositieberekening met AERIUS Calculator. U kan dit document gebruiken voor de onderbouwing van depositie onder de drempelwaarde (0.05 mol/ha/j) in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, afhankelijk van de door u gekozen rekeninstellingen.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH3) en stikstofoxide (NOx), of één van beide. Hiermee is de depositie van de activiteit berekend en uitgewerkt. Op basis van de gekozen rekeninstellingen zijn de resultaten op Natura 2000-gebieden, als wel voor overige natuurgebieden inzichtelijk gemaakt.

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in de Calculator. Voor meer toelichting verwijzen we u naar de websites www.aerius.nl pas.natura2000.nl.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Emissie
- Depositie natuurgebieden
- Depositie habitattypen

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
ODWH	, Teylingen

Activiteit

Omschrijving
wijzigingsgebieden BP Sassenheim Oost

Datum berekening	Rekenjaar
25 augustus 2016, 14:24	2016

Rekeninstellingen
Berekend voor Nb-wet.

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	460,70 kg/j
NH3	152,00 kg/j

Depositie

Hectare met hoogste project-bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied	Provincie
Kennemerland-Zuid	Zuid-Holland

Situatie 1
0,06

Toelichting

indicatieve stikstofberekening voor 6 wijzigingsgebieden (uitgaande van 7m uitstoothoogte en vrijstaande woningen)

Locatie
Situatie 1

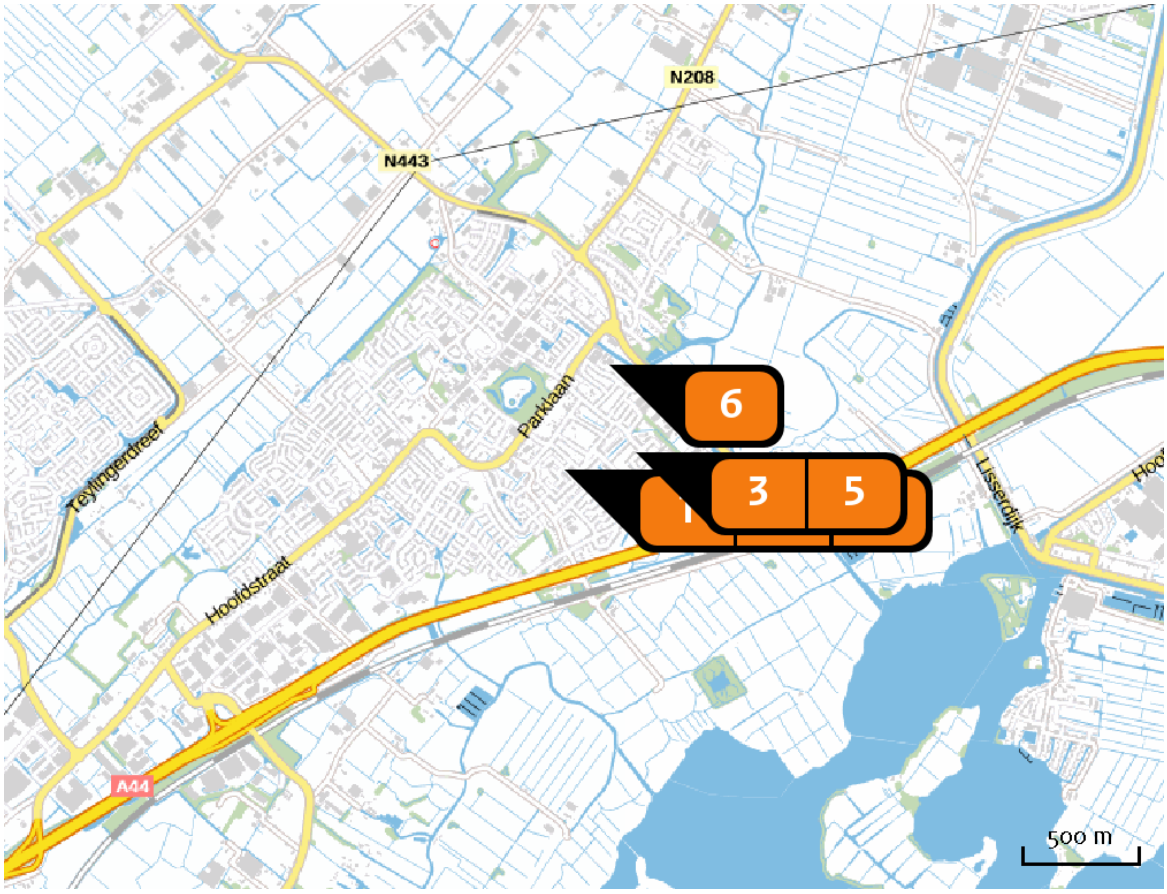

Emissie (per bron)
Situatie 1

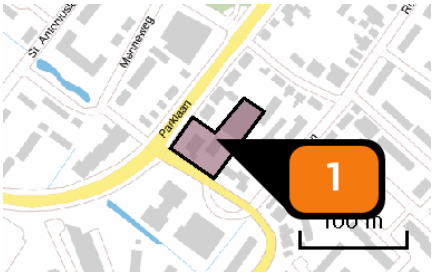

Naam	wijzigingsgebied III (12 woningen)
Locatie (X,Y)	96062, 470914
Uitstoothoogte	7,0 m
Oppervlakte	0,3 ha
Spreiding	0,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NOx	36,40 kg/j
NH_3	12,00 kg/j

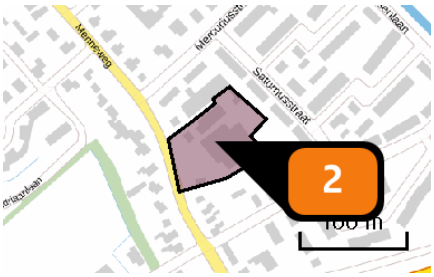

Naam	Wijzigingsgebied V (12 woningen)
Locatie (X,Y)	96274, 470589
Uitstoothoogte	7,0 m
Oppervlakte	0,5 ha
Spreiding	0,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NOx	36,40 kg/j
NH3	12,00 kg/j

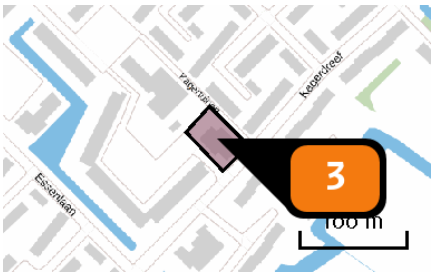

Naam	Wijzigingsgebied VI (10 woningen)
Locatie (X,Y)	96586, 470762
Uitstoothoogte	7,0 m
Oppervlakte	0,2 ha
Spreiding	0,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NOx	30,30 kg/j
NH3	10,00 kg/j

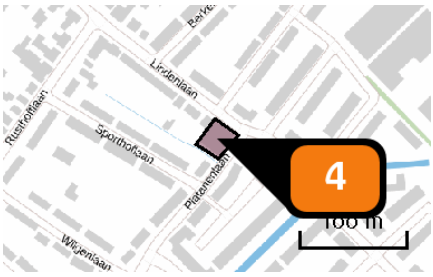

Naam	Wijzigingsgebied VIII (3 woningen)
Locatie (X,Y)	96433, 471036
Uitstoothoogte	7,0 m
Oppervlakte	0,1 ha
Spreiding	0,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NOx	9,10 kg/j
NH3	3,00 kg/j

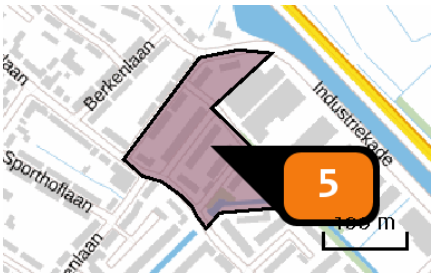

Naam	Wijzigingsgebied IX (max 100 woningen)
Locatie (X,Y)	96538, 471079
Uitstoothoogte	7,0 m
Oppervlakte	2,1 ha
Spreiding	0,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NOx	303,00 kg/j
NH3	100,00 kg/j

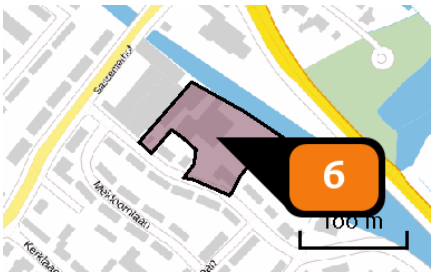

Naam	Wijzigingsgebied X (15 woningen)
Locatie (X,Y)	96449, 471296
Uitstoothoogte	7,0 m
Oppervlakte	0,7 ha
Spreiding	0,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NOx	45,50 kg/j
NH3	15,00 kg/j

Depositie natuur-gebieden

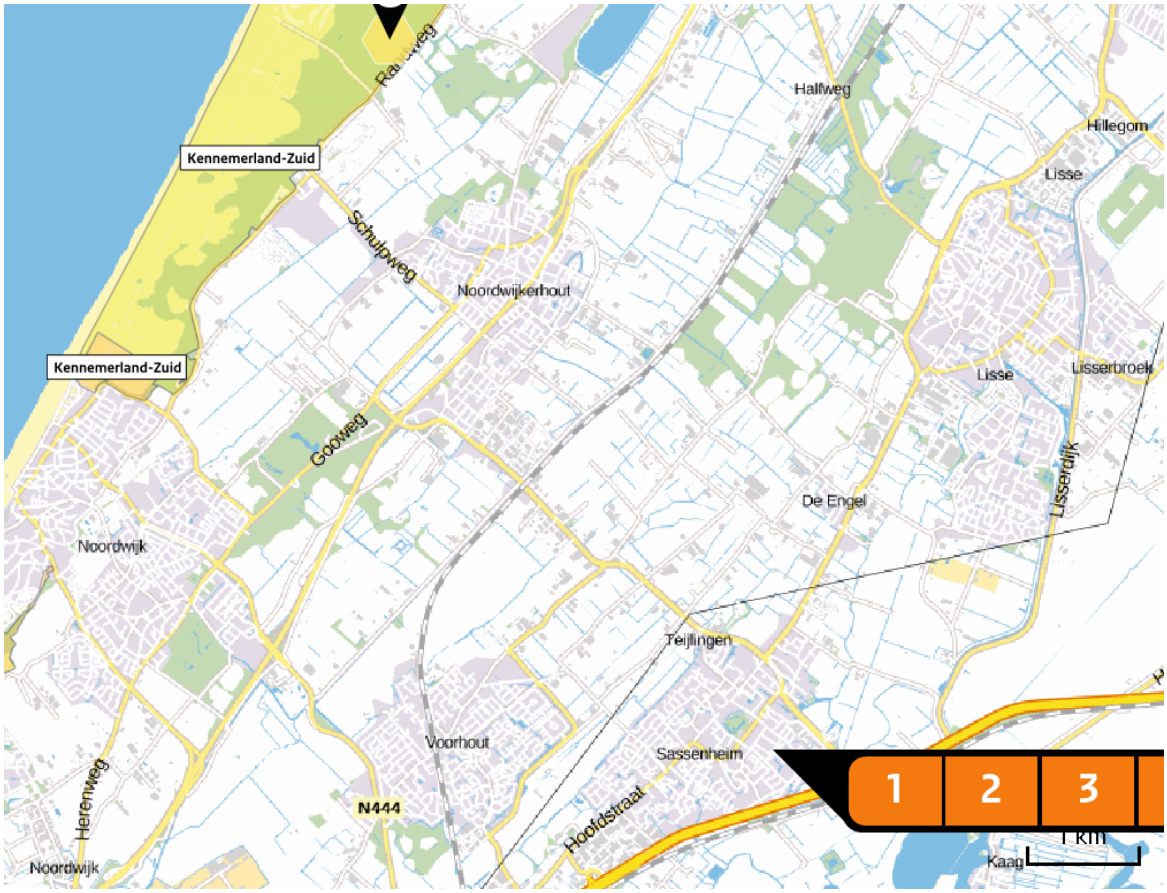

Hoogste projectbijdrage (Kennemerland-Zuid)

Hoogste projectbijdrage per natuurgebied

- Habitatrichtlijn
- Vogelrichtlijn
- Beschermd natuurgebied
- Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn
- Habitatrichtlijn, Beschermd natuurgebied
- Vogelrichtlijn, Beschermd natuurgebied
- Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn, Beschermd natuurgebied

Depositie PAS-gebieden

Natuurgebied	Hoogste depositie (mol/ha/j)	Overschrijding KDW	Ontwikkelingsruimte beschikbaar
Kennemerland-Zuid	0,06	●	✓

○ Geen overschrijding*

● Wel overschrijding

✓ Ontwikkelingsruimte beschikbaar**

✗ Geen ontwikkelingsruimte beschikbaar

◪ Er is hier geen effect dat relevant is voor de uitgifte van ontwikkelingsruimte, dus de berekende toename is niet relevant voor de beoordeling

* Deze uitkomst wordt niet meegenomen in de toetsing aan de Nb-wet. Bij de toetsing aan de NB-wet gaat het om de relevante hexagonen waarvoor ontwikkelingsruimte is gereserveerd.

** Bij beoordeling van een vergunningaanvraag in het kader van de Nb-wet wordt vastgesteld of er voldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is en of dat significante verslechtering uitgesloten kan worden.

Depositie per habitattype

Kennemerland-Zuid

Habitattype	Hoogste depositie (mol/ha/j)	Overschrijding KDW	Ontwikkelingsruimte beschikbaar
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,06	●	✓
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,06	●	✓
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	>0,05	●	✓
ZGH2180C Duinbossen (binnenduinrand)	>0,05	○	⊘
H2170 Kruipwilgstruwelen	>0,05	○	⊘

○ Geen overschrijding*

● Wel overschrijding

✓ Ontwikkelingsruimte beschikbaar**

✗ Geen ontwikkelingsruimte beschikbaar

⊘ Er is hier geen effect dat relevant is voor de uitgifte van ontwikkelingsruimte, dus de berekende toename is niet relevant voor de beoordeling

* Deze uitkomst wordt niet meegenomen in de toetsing aan de Nb-wet. Bij de toetsing aan de NB-wet gaat het om de relevante hexagonen waarvoor ontwikkelingsruimte is gereserveerd.

** Bij beoordeling van een vergunningaanvraag in het kader van de Nb-wet wordt vastgesteld of er voldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is en of dat significante verslechtering uitgesloten kan worden.

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden verleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2015.1_20160514_90ad58c36e
Database	versie 2015.1_20160514_90ad58c36e

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2015-handboek-0

Bijlage 5 Inspraak- en vooroverlegnota

gemeente
TEYLINGEN

Inspraak- en vooroverlegnota

Voorontwerpbestemmingsplan Sassenheim Oost

NL.IMRO.1525.BP2015SAS05009-0201

Versie: januari 2017
Opstellers: afdeling Ruimte

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3

2 Vooroverlegreacties 4

3 Inspraakreacties 6

1 Inleiding

Het huidige bestemmingsplan 'Oost' wordt vervangen door een nieuw bestemmingsplan 'Sassenheim Oost'. Het huidige bestemmingsplan is binnenkort ouder dan 10 jaar. Volgens de wet moet het bestemmingsplan dan geactualiseerd worden. Een andere reden waarom we het bestemmingsplan herzien is dat we zoveel mogelijk dezelfde regels in de bestemmingsplannen in Teylingen willen.
Het nieuwe bestemmingsplan is in hoofdzaak een "conserverend" plan. Dat houdt in dat er geen nieuwe ontwikkelingen worden opgenomen. Alleen de bestaande regels worden geactualiseerd. Wel is voor een aantal specifieke locaties in het bestemmingsplan een mogelijkheid opgenomen om een bestemming te wijzigen. Bijvoorbeeld van een bedrijfsbestemming naar een woonbestemming. Deze wijzigingsmogelijkheden staan ook al in het huidige bestemmingsplan.
Voor een aantal woonpercelen geldt dat de bouwmogelijkheden worden verkleind. Voor deze percelen is het in het huidige plan mogelijk om aanbouwen en/of uitbouwen te voorzien van twee verdiepingen. Vanuit stedenbouwkundige oogpunt en in het belang van de directe omwonenden zijn dergelijke uitbreidingen niet langer wenselijk. Op dit moment geldt het huidige bestemmingsplan met de ruimere (hogere) bouwmogelijkheden nog. De eigenaren van deze woningen zijn daarom nog in de gelegenheid gesteld een vergunningaanvraag in te dienen. Dit kan nog tot het moment dat een ontwerp van het bestemmingsplan ter inzage wordt gelegd, naar verwachting begin maart 2017. De eigenaren van deze woonpercelen zijn hierover geïnformeerd.

Van **donderdag 8 september 2016** tot en met **woensdag 19 oktober 2016** heeft het voorontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegen voor inspraak. Op 19 september 2016 heeft een inloopavond plaatsgevonden, waar reacties gegeven konden worden op het plan. Ook zijn de vooroverlegpartners in de gelegenheid gesteld hun reactie in te dienen. In deze nota wordt een antwoord gegeven op de ingediende inspraak- en vooroverlegreacties.

2 Vooroverlegreacties

In het Besluit ruimtelijke ordening is vastgelegd dat bij de voorbereiding van een nieuw bestemmingsplan relevante (overheids)instanties in de gelegenheid moeten worden gesteld om een vooroverlegreactie in te dienen. De volgende instanties zijn verzocht een vooroverlegreactie op te stellen, met het verzoek om binnen de ter inzage periode te reageren:

Naam
• Provincie Zuid Holland • Hoogheemraadschap van Rijnland • Veiligheidsregio Hollands-Midden / Brandweer Hollands-Midden • TenneT TSO B.V. • Omgevingsdienst West Holland • Gemeente Teylingen • Cultuur Historisch Genootschap Duin- en Bollenstreek • Adviseur archeologie, gemeente Katwijk • Greenport ontwikkelingsmaatschappij Bollenstreek • Teylingen Ondernemersvereniging • Ministerie van Infrastructuur & Milieu/Rijkswaterstaat • Ministerie van Economische Zaken • Ministerie van Defensie • Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed • Verkeersadviseur Politie • Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland • Liandon BV namens Liander Infra West NV • N.V. Nederlandse Gasunie (Gas, Transport, Services) • Dunea Duin&Water • Zuid-Hollandslandschap

Van de volgende instanties is een reactie ontvangen. De beantwoording van de reacties is in de daaropvolgende tabel opgenomen. In de tweede en derde kolom van die tabel wordt aangegeven of de reactie leidt tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Nr.	Naam	Onderwerp
A	Gasunie Transport Services B.V.	Geen opmerkingen op het VOBP
B	Veiligheidsregio Hollands midden	Geen opmerkingen op het VOBP
C	Cultuur Historisch Genootschap Duin- en Bollenstreek	Geen opmerkingen op het VOBP
D1	Hoogheemraadschap van Rijnland	Geen opmerkingen op het VOBP
D2	Hoogheemraadschap van Rijnland	Geen opmerkingen op het VOBP
E	Ministerie van Infrastructuur & Milieu/Rijkswaterstaat	Geen opmerkingen op het VOBP
F1	Adviseur archeologie, gemeente Katwijk	Archeologie
F2	Adviseur archeologie, gemeente Katwijk, correctie	Archeologie

F Adviseur archeologie de heer J. Lanzing, gemeente Katwijk

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
1. De koppeling van categorieën in de toelichting aan de Waarden 1, 2 en 3 uit de regels is onvoldoende duidelijk.	In art. 5.5.2 van de toelichting wordt gesproken over vier categorieën. De koppeling met de specifieke vorm van waarde zal worden toegevoegd.	Aan art. 5.5.2 van de toelichting wordt een laatste zin toegevoegd: De dubbelbestemmingen zijn Categorie 5: waarde 1 Categorie 6: waarde 2 Categorie 8: waarde 3
2. De verstoringswaarden in de regels moeten gecorrigeerd worden.	De verstoringsregels komen niet overeen met de verstoringsmaten in het archeologiebeleid Teylingen 2015 en worden aangepast.	Art. 23.2.C.3 van de regels wordt als volgt aangepast: 100 cm wordt vervangen door 30 cm. Art. 23.2.C.4 van de regels wordt als volgt aangepast: 500 m2 wordt vervangen door 1000 m2.

3 Inspraakreacties

Het voorontwerpbestemmingsplan "Sassenheim Oost" heeft zes weken ter inzage gelegen. In die periode kon iedereen een inspraakreactie over het plan indienen. Bovendien heeft een inloopavond plaatsgevonden, waar reacties gegeven konden worden op het plan.

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de inspraakreacties, die de (rechts)personen tegen het voorontwerp hebben ingediend. De beantwoording van de inspraakreacties is na de tabel opgenomen.

De reacties zijn ingedeeld in de volgende categorieën:
I Beperking regels
II Wijzigingsbevoegdheid
III Foutief bestemd in VOBP
IV Wijzigingsverzoeken

Nr.	Naam	Categorie
1	Linde	I
2	Kiebert	III
3	Kiebert	III
4	Arnoldus/Kampinga	IV
5	Suurd	IV
6	Matze	I
7	Batenburg	I
8	Westerbeek	II
9	Kiebert	II
10	Natzijl	I
11	Bakker	III
12 a/b	Zwinkels	II
13 a/b	Lans	I en III
14 a/b	Kiebert	II
15	Bakker	III
16	Warmenhoven	III
17 a/b	Vooruitgang	IV
18	Ambtelijk	III

Categorie I: Beperking regels

1
Naam: M. ter Linde
Adres: Kagerweide 24
Postcode en Woonplaats: 2172 HT Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Kan het in het nieuwe bestemmingsplan mogelijk blijven om een balkon op mijn garage te plaatsen? PS: woonkamer ligt op de eerste verdieping. *= dit gearceerde deel is de uitbouw waarop ik in de toekomst een balkon/terras wil aanbrengen.	In het voorontwerp bestemmingsplan is onder Wonen -2 (artikel 19) het volgende t.b.v. dakterrassen opgenomen: <u>19.2.3 Dakterrassen</u> Voor dakterrassen, die nog niet aanwezig zijn tijdens de ter inzage legging van dit bestemmingsplan, gelden de volgende regels: a. dakterrassen zijn toegestaan op de achtergevel en/of zijgevel van het hoofdgebouw en op aan- en uitbouw als zowel de achtergevel als de zijgevel is gericht naar openbaar toegankelijk gebied; b. dakterrassen zijn niet toegestaan aan de voorgevel van de woning; c. de bouwhoogte van terrashekken ten behoeve van dakterrassen bedraagt ten hoogste 1,2 m boven de vloer van het dakterras. Conclusie: Ja, het bestemmingsplan laat toe om een dakterras op de garage aan de Kagerweide 24 te realiseren.	Geen aanpassing bestemmingsplan.
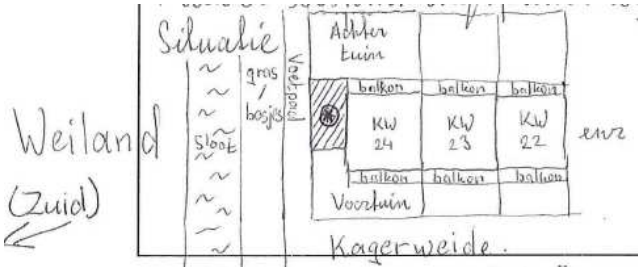		

6
Naam: J.G.M. Matze
Adres: J.P. Gouverneurlaan 42
Postcode en Woonplaats: 2171 ES Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Ik woon in de woning J.P. Gouverneurlaan 42. In het huidige bestemmingsplan is er de mogelijkheid om een lift te realiseren naar de tweede verdieping vanuit de bestaande uitbouw. Het nieuwe bestemmingsplan heeft die mogelijkheid niet. In het kader van langer thuis wonen wil ik die mogelijkheid wel hebben voor het geval ik slecht ter been wordt of in een rolstoel beland.	Voor bestemming Wonen-1 en Wonen-2 wordt in de algemene afwijkingsregels (artikel 29) opgenomen dat een eenpersoonslift toelaatbaar is aan zij- of achtergevel.	Het bestemmingsplan, artikel 29 "algemene afwijkingsregels", wordt aangepast, waarbij dit mogelijk wordt gemaakt met een omgevingsvergunning.

7
Naam: R.J. Batenburg
Adres: Rusthofflaan 28
Postcode en Woonplaats: 2171 EW Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
1. De beperkte en onduidelijke informatievoorziening over de verkleining van de uitbreidingsmogelijkheden is onvoldoende.	De mening over de beperkte en onduidelijke informatievoorziening wordt niet gedeeld. Bij aanvang van de ter inzage termijn van het voorontwerp bestemmingsplan hebben alle eigenaren, van percelen waarvoor geldt dat de bouwvlakken op een andere wijze bestemd worden, een brief gekregen. Hierin is zo goed mogelijk uitgelegd wat de doelstelling en de gevolgen zijn. Daarnaast zijn de eigenaren in de brief uitgenodigd om bij vragen contact op te nemen met de betrokken medewerkers van de gemeente. Uiteraard is dit ook nu nog mogelijk.	Geen aanpassing bestemmingsplan.
2. Ik wil het recht behouden in de toekomst mijn woning uit te breiden, daar waar deze nu wordt ingeperkt.	Naar aanleiding van deze inspraakreactie en gelet op de situering van bebouwing van de aangrenzende percelen is het bouwvlak aan de achterzijde van de woning aangepast overeenkomstig het huidige bestemmingsplan Oost.	Aanpassing bouwvlak Rusthofflaan 28 op verbeelding (plankaart).

10
Naam: P. Natzijl
Adres: Rusthofflaan 26
Postcode en Woonplaats: 2171 EW Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Ik ben het niet eens met de verkleining van uitbreidingsmogelijkheden van mijn woning aan de Rusthofflaan. Meerdere woningen hebben inmiddels diverse meerlaagse uitbreidingen aan de even kant van de Rusthofflaan. De diepe kavels lenen zich daar namelijk uitstekend voor aan die kant van de Rusthofflaan. Het lijkt mij een onrechtvaardige beperking van de mogelijkheden om mijn woning in de toekomst op dezelfde manier uit te breiden. De genoemde reden van overlast door minder privacy en zonlicht is vreemd, daar de huizen rondom juist al meerlaags meerdere meters naar achter zijn gegaan. Mijn advies is om voor de eigenaren van de woningen die door deze beperking worden benadeeld, een uitzondering in het bestemmingsplan te regelen, en de mogelijkheid te bieden om net als de andere uitgevoerde meerlaagse uitbreidingen, hun woning meerlaags te kunnen uitbreiden, conform het huidige plan (en de plannen daarvoor).	Naar aanleiding van deze inspraakreactie en gelet op de situering van bebouwing van de aangrenzende percelen, is het bouwvlak van de woning aangepast overeenkomstig het huidige bestemmingsplan Oost.	Aanpassing bouwvlak Rusthofflaan 26 op verbeelding (plankaart).

13
Naam: J.C. van der Lans
Adres: Rusthofflaan 28a
Postcode en Woonplaats: 2171EW Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Hierbij reageer ik op een brief d.d. 29-08-2016 (zaaknr. 150032) door u verstuurt aan de bewoners Rusthofflaan 26 en 28. Het betreft het Voorontwerpbestemmingsplan Sassenheim-Oost. Mijn vraag aan u is, waarom deze brief niet aan Rusthofflaan 28a is verstuurd. Van mijn beide buren Dhr. Batenburg en Dhr. Natzijl, heb ik vernomen dat zij bezwaar hebben gemaakt tegen de voorgenomen plannen. Door de informatie door beide aan mij gedaan, kan ik het ook niet eens zijn met dit voorontwerpbestemmingsplan.	Naar aanleiding van deze inspraakreactie is telefonisch contact geweest met de indiener van de inspraakreactie en is per email verzocht om het bezwaar in de inspraakreactie te onderbouwen. De gemeente heeft geen onderbouwing ontvangen. De aard van het bezwaar is dan ook niet bekend. Een aantal adressen is door middel van een brief, persoonlijk geïnformeerd. Dit gaat om adressen van woningen waarbij in het voorontwerp bestemmingsplan kleinere bouwvlakken zijn opgenomen dan de bouwvlakken van het geldende bestemmingsplan. Omdat dit geldt voor de buren van bewoner van Rusthofflaan 28a, de woningen Rusthofflaan 26 en 28, hebben de eigenaren van deze woningen een brief ontvangen van de gemeente. Omdat deze situatie niet geldt voor het perceel Rusthofflaan 28a, heeft de indiener van de inspraakreactie deze brief niet ontvangen. Dit is telefonisch en per email aan de indiener van de inspraakreactie meegedeeld.	Geen aanpassing op het perceel Rusthofflaan 28a naar aanleiding van inspraakreactie. Omdat een eerder verleende vrijstelling van het bestemmingsplan niet op juiste wijze was verwerkt, wordt het bestemmingsplan voor dit perceel wel ambtshalve aangepast.

Categorie II: Wijzigingsbevoegdheid

8 Westerbeek
Naam 1: Investia Vastgoed B.V.
Naam 2: F.J. Westerbeek
Namens: P.L.G. Fisser, Menneweg 74, Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
In het voorontwerp bestemmingsplan is het perceel bestemd als Maatschappelijk. Deze bestemming heeft/geeft een dermate onzekere toekomst voor de verhuur van het object dat wij een verruiming van de bestemming Maatschappelijk noodzakelijk achten om verdere leegstand en verpaupering van het object tegen te gaan. Het object is uitermate geschikt voor transformatie naar appartementen (Wonen-3). Dit eventueel in combinatie met Maatschappelijk, het kinderdagverblijf. De markt vraagt naar huurappartementen! Graag gaan wij in overleg met de gemeente om een juiste bestemming te geven aan het pand om tot een mooie passende invulling te komen waar zowel de Gemeente Teylingen als omwonende en de gehele omgeving plezier en gemak van zal ondervinden. Mondeling is de inspraakreactie aangevuld met het verzoek voor deze verruiming van de toegestane functie een wijzigingsbevoegdheid op te nemen.	De gemeente staat open voor overleg. Voorwaarde voor het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid is dat de haalbaarheid van het plan is aangetoond. Omdat er geen concreet plan (inclusief ruimtelijke onderbouwing) is ingediend is op dit moment niet aan te geven of het plan haalbaar is.	Geen aanpassing bestemmingsplan.

9
Naam: S.M. Kiebert
Adres: Molenstraat 15
Postcode en Woonplaats: 2171 GM Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Betreft: Adelborst van Leeuwenlaan 5, 7, 5a, 5b, boxen 1-25		
1. Patiowoningen: Wij verzoeken de wijzigingsbevoegdheid tot woningbouw te handhaven maar zonder vermelding van aantallen en bouwhoogte.	De stedenbouwkundige randvoorwaarden voor deze wijzigingsbevoegdheid zijn aangepast. Het aantal is gehandhaafd, doch de bouwhoogte is aangepast.	De voorwaarden van de wijzigingsbevoegdheid worden aangepast.
2. Woningen/appartementen A. van Leeuwenlaan 5+7: Deze woningen hebben van oudsher een woonbestemming. Nu is het gehele perceel, inclusief de woning 5 en 7, ingekleurd als bedrijf. Graag zien wij dit aangepast naar bestemming wonen.	Op het perceel nr. SSH00A7886G0 is volgens het geldende bestemmingsplan, één dienstwoning toegestaan (Adelborst van Leeuwenlaan 5). Deze specifieke aanduiding zal worden overgenomen in het ontwerpbestemmingsplan Sassenheim Oost.	

12
Naam 1: Advocatenkantoor Zwinkels
Naam 2: B.J.P.M. Zwinkels
Namens: H.J. Beljon, woonachtig aan de Adelborst van Leeuwenlaan 15 te Sassenheim
En namens: Aannemersbedrijf fa. H&B Beljon, gevestigd aan de Adelborst van Leeuwenlaan 15a te Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Betreft Adelborst van Leeuwenlaan 15a		
Ik verzoek u namens de heer Beljon en Aannemersbedrijf fa. H&B Beljon om de milieucategorie van het bedrijf te bepalen op milieucategorie 3.	In het geldende bestemmingsplan is ter plaatse van deze locatie een bedrijf toegestaan met een milieucategorie van maximaal 2, zoals genoemd in de Staat van Bedrijfsactiviteiten. Omdat het aannemersbedrijf valt in een milieucategorie 3 wordt ter plaatse van de betreffende locatie hiervoor een specifieke aanduiding opgenomen op de verbeelding.	In het bestemmingsplan wordt een specifieke aanduiding "Aannemersbedrijf toegestaan" opgenomen.
Voorts verzoek ik u de bouwmaten op zijn bedrijfsperceel te stellen op een goothoogte van 6 meter en een bouwhoogte van 10 meter.	Overeenkomstig het geldende bestemmingsplan wordt een maximale goothoogte opgenomen van 6 meter. De maximale bouwhoogte wordt gesteld op 10 meter.	Maximale (goot- en) bouwhoogte wordt aangepast.
Voor wat betreft de voorwaarden verbonden aan de wijzigingsbevoegdheid verzoek ik u om de voorwaarden te verbreden tot eengezinswoningen met een goothoogte van 7 meter en een bouwhoogte van 12 meter.	De voorwaarden voor toepassing van de wijzigingsbevoegdheid worden aangepast. Aan de zijde van het water zijn woningen met een maximale bouwhoogte van 11 meter toegestaan. In het middengebied geldt een bouwhoogte van 10 meter en aan de kant van de Adelborst van Leeuwenlaan 9 meter. De maximale goothoogte wordt voor alle woningen op maximaal 6 meter gesteld. De gemeente meent dat met deze gevarieerde bouwhoogten enerzijds een statige uitstraling gerealiseerd kan worden(vaartkant) en anderzijds aan te sluiten bij de bouwhoogten van de omgeving.	Voorwaarden wijzigingsbevoegdheid wordt aangepast.
De splitsing tussen de ontwikkeling van Adelborst van Leeuwenlaan 5a en 15a dient nader te worden uitgewerkt door te bepalen dat op het perceel van cliënt maximaal 10 woningen mogen worden gerealiseerd.	Aan de voorwaarden van de wijzigingsbevoegdheid wordt toegevoegd dat de woningdichtheid ten hoogste 25 woningen per hectare bedraagt. Hiermee wordt een evenredige verdeling in verhouding tot de grootte van de twee percelen binnen deze wijzigingsbevoegdheid bereikt.	Voorwaarden wijzigingsbevoegdheid wordt aangepast.

14
Naam: S.M. Kiebert
Adres: Molenstraat 15
Postcode en Woonplaats: 2171 GM Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Betreft: Parklaan 130-134 Bestemming wijzigen naar 'Wonen' i.v.m. plannen om hier grondgebonden woningen te bouwen.	De gemeente kan zich niet vinden in de stedenbouwkundige invulling. Bouwen in de tweede lijn, achter rijwoningen aan de straatzijde, is niet wenselijk. De gemeente staat overigens open voor overleg om de mogelijkheden te bekijken voor een andere invulling van deze locatie.	Geen aanpassing.

Categorie III: Foutief bestemd in VOBP

2
Naam: Kiebert
Adres: Molenstraat 15
Postcode en Woonplaats: 2171 GM Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Betreft: Perceel Parklaan 130a – 134 (eigenaar: Kiebert Beheer BV). Nummer 134 heeft in het huidige bestemmingsplan een goothoogte van 4 meter. In het nieuwe plan is dit 4 meter bouwhoogte geworden. Dit is onjuist. Graag aanpassen naar goothoogte 4 meter. (Zoals het nu is)	In het huidige bestemmingsplan Oost is een maximale goothoogte van 4 meter aangegeven. Deze goothoogte wordt in het ontwerpbestemmingsplan Sassenheim Oost overgenomen. Daaraan wordt een bouwhoogte van 8 meter toegevoegd, vanwege vergelijkbare bouwhoogtes van de omliggende bebouwing.	Op de verbeelding (plankaart) wordt toegevoegd: Goothoogte 4 meter Bouwhoogte 8 meter.

3
Naam: Kiebert
Adres: Molenstraat 15
Postcode en Woonplaats: 2171 GM Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Betreft: Perceel Adelborst Van Leeuwenlaan 5, 7, 5a, 5b, garage 1-24. Zelfstandige woningen. Nummers 5 en 7 staan niet in het bestemmingsplan aangegeven als woonruimte. Graag aanpassen/toevoegen.	Op het betreffende perceel is volgens het bestemmingsplan Oost één dienstwoning toegestaan (Adelborst van Leeuwenlaan 5). Deze specifieke aanduiding zal worden overgenomen in het ontwerpbestemmingsplan Sassenheim Oost.	Op de verbeelding (plankaart) wordt toegevoegd: specifieke functie aanduiding “bedrijfswoning toegestaan”.

11
Naam: J.W.N. Bakker (eigenaar Lindenlaan 32)
Adres: Elbalaan 57
Postcode en Woonplaats: 2161 DZ Lisse

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Betreft: Lindenlaan 32. Voor Lindenlaan 32 geldt alléén categorie 2 (volgens bestemming). Terwijl tankstations onder 3 vallen. Dit moet dus nog worden aangepast.	In het geldende bestemmingsplan is ter plaatse van deze locatie een bedrijf toegestaan met een milieucategorie tot en met categorie 2, zoals genoemd in de Staat van Bedrijfsactiviteiten. Het tankstation aan de Lindelaan verkoopt geen LPG. Volgens de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' valt volgens de staat van bedrijfsactiviteiten een benzineservicestation zonder LPG onder categorie 2. De staat van bedrijfsactiviteiten met een toelichting is opgenomen als bijlage 1 bij de regels van het voorontwerpbestemmingsplan.	Geen aanpassing voor de categorie. Wel een ambtshalve aanpassing: toegevoegd wordt de specifieke functie aanduiding “verkooppunt motorbrandstof”.

15 Zie nummer 11 hierboven.

16
Naam: J. Warmenhoven
Adres: Kerklaan 70
Postcode en Woonplaats: 2171 GD Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
De goothoogte van ons bestaande pand aan de Kerklaan 70-72 is in het huidige bestemmingsplan 6m en nok 11m, in het nieuwe plan staat goothoogte 4m en nokhoogte 8m, dat is een enorme beperking. Vernieuwing als bestaand is dan onmogelijk omdat het huidige pand een hogere goot en nokhoogte heeft. Ik lijd daardoor ernstige schade.	Uit bouwtekeningen en hoogtemetingen blijkt dat goothoogte 4m en nokhoogte 8m voldoende is om als bestaand te vernieuwen. Een goot- en nokhoogte van respectievelijk 6m en 11m is uit stedenbouwkundig oogpunt niet wenselijk. De gemeente vindt het daarom niet gewenst het bestemmingsplan aan te passen. Wanneer er concrete plannen zijn voor vernieuwing tot een hogere goot- en nokhoogte is de gemeente, gelet op het nu nog geldende bestemmingsplan, bereid om tot het moment van de vaststelling van het bestemmingsplan, bij een aanvaardbaar plan, medewerking te verlenen aan deze hogere goot- en nokhoogte.	Geen aanpassingen bestemmingsplan.

De achterbouw krijgt een goothoogte 4m i.p.v. de huidige 6m in het huidige bestemmingsplan. Is daar een goede reden voor?	In het huidige bestemmingsplan Oost is een maximale goothoogte van 6 meter aangegeven. Vanuit stedenbouwkundig oogpunt en in het belang van de directe omwonenden is een verhoging van het gebouw tot een goothoogte van maximaal 6 meter niet (langer) wenselijk. Uit bouwtekeningen blijkt een goothoogte van 4m en een nokhoogte van 6m voldoende om bestaand te vernieuwen.	Geen aanpassingen bestemmingsplan.

Categorie IV: Wijzigingsverzoeken

4
Naam: E.R. Arnoldus en H.C. Kampinga
Adres: Kagerdreef 1 en 3
Postcode en Woonplaats: 2172 HG Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Ervaren meer geluidsoverlast sinds april 2015. Is er een recent geluidsrapport bij de gemeente? Naar onze beleving genereert de Kaagbrug ook erg veel geluidsoverlast.	Om 2016 is naar aanleiding van klachten door een onafhankelijk bureau een geluidsonderzoek uitgevoerd. Hoofdconclusie uit dit rapport is dat de gemeten waarden voldoen aan de vastgestelde plafondwaarde, waardoor Rijkswaterstaat niet gedwongen kan worden maatregelen te treffen omdat het plafond niet is bereikt. De gemeente zal de monitorverslagen in de gaten blijven houden. Het onderzoek en bijbehorend collegevoorstel is: http://www.teylingen.nl/bis/bw/College_B_en_W/Besluiten_van_collegevergaderingen/2016/04/26_april_2016_09_00 punt 15 Akoestisch onderzoek geluid A44 en spoorlijn. Op dit moment is er geen aanleiding het ontwerpbestemmingsplan hierop aan te passen.	Geen aanpassingen bestemmingsplan.

5
Naam: D. Suurd
Adres: Rusthofflaan 69
Postcode en Woonplaats: 2171 EV Sassenheim

Ook namens:

Familie Caspers Rusthofflaan 61	Familie Hoekstra Rusthofflaan 63	Familie Soesbergen Rusthofflaan 65	Mevrouw de Zwart Rusthofflaan 67

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
Wij hebben een wens voor in het nieuwe bestemmingsplan 'Sassenheim Oost'. Wij wonen in	Vanuit stedenbouwkundig oogpunt is een dergelijke uitbreiding in hoogte niet wenselijk. Het uitbreiden van	Geen aanpassing bestemmingsplan.

het blok Rusthofflaan 61 t/m 69. Graag zouden wij allemaal de mogelijkheid krijgen om onze woning te verruimen aan de achterzijde. De kavels zijn diep, maar het woonoppervlak is niet erg groot. Met name de bovenverdieping is klein voor gezinnen met opgroeiende kinderen. (42m2). Kunt u in het nieuwe bestemmingsplan het bouwvlak met 3 meter vergroten om ons de mogelijkheid te geven voor een aanbouw van 2 verdiepingen?	de woning op de verdieping kan tot overlast leiden voor de omwonenden, zoals minder privacy of minder (zon)licht. Concreet houdt dit in dat we het bouwvlakken van de woningen aan de Rusthofflaan 61-69 op de plankaart van het bestemmingsplan niet zullen verruimen.	

17
Naam 1: Woonstichting Vooruitgang
Naam 2: J. van Buren
Adres: Hoofdstraat 10
Postcode en Woonplaats: 2171 AT Sassenheim

Reactie	Beantwoording	Aanpassing bestemmingsplan
De woonstichting is nu bezig met planning groot onderhoud Kooiflats (Kagerplein, Platanenlaan, Kagervoorde). Andere galerijhekken etc. geen bouwkundige zaken behalve dat er nieuwe liften in de planning zitten. Die kunnen niet in de oude schacht en worden buiten het gebouw geplaatst. Zie tekening. Dit wordt momenteel nader uitgewerkt met architect en liftenfabrikant. Het is niet onze grond namelijk. De vraag is nu of het in het bestemmingsplan past. Zo niet is mijn vraag of het meegenomen kan worden.	Er wordt medewerking verleend aan dit verzoek door in de algemene afwijkingsregels (artikel 29) voor de bestemming Wonen-3 schachten voor liften met een omgevingsvergunning toe te staan buiten het bouwvlak.	Artikel 29 algemene afwijkingsregels wordt aangepast, waarbij deze schachten met omgevingsvergunning mogelijk worden gemaakt.

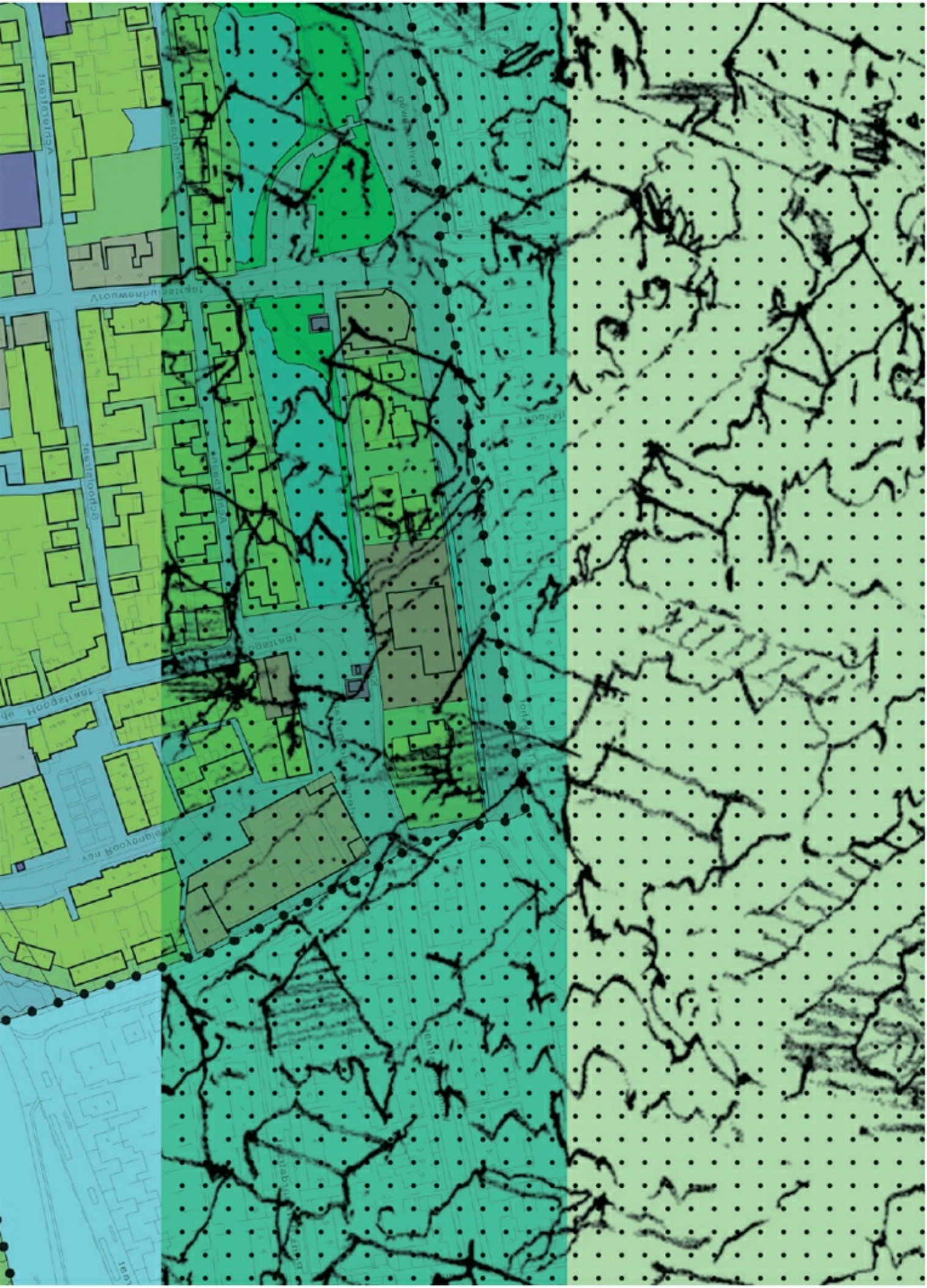

Geachte raadsleden,

Graag maak ik gebruik van de mogelijkheid de zienswijze tav het tankstation aan de Lindenlaan 32 in Sassenheim toe te lichten en te reageren op de reactie van de gemeente, eea mede namens de heren Schmidt, Willemse en Van Zoen. Het moge u bekend zijn dat wij als omwonenden falikant tegen een tankstation op deze locatie in een woonwijk zijn.

In het huidige bestemmingsplan is een tankstation niet toegestaan, bedoeld of onbedoeld. Wij gaan uit van bedoeld, mede gelet op het bestemmingsplan uit 1994, waarin het reeds als minder gewenst aangemerkt was . De status "tankstation niet toegestaan" is bevestigd door de RvSt, het tankstation valt nu derhalve onder het overgangsrecht. Overgangsrecht kan slechts eenmaal voor de duur van een bestemmingsplan worden verleend.

in de concept versie van het voorliggende bestemmingsplan was er evenmin sprake van het toestaan van het tankstation. Wettelijk gezien logisch, na het toepassen van het overgangsrecht.

Tot onze verbijstering probeerde de gemeente onder het mom van een ambtelijke correctie de aanduiding tankstation opnieuw in te voeren in de definitieve versie van het bestemmingsplan. Naar onze mening druist zo'n wijziging in tegen de manier waarop een bestemmingsplan voorgelegd dient te worden. belangrijke zaken horen in de concept versie thuis. Bovendien als ter plaatse opnieuw een tankstation toegestaan wordt, zal dit beoordeeld moeten worden naar de regelgeving van nu. Die staat een tankstation zo dicht bij woningen niet toe.

Stellen dat het tankstation aan de vereiste milieuvergunningen voldoet en daarom legaal is, is omdraaien van de werkelijkheid. Om legaal te zijn moet ook aan het bestemmingsplan voldaan worden. Overigens is de milieuvergunning slechts met de hakken over de sloot door de RvSt geaccepteerd, hetgeen ook te denken geeft.

Nu komt de gemeente met een nieuwe uitweg, anders valt het niet te noemen, zaaksgebonden overgangsrecht. Zoals gezegd, overgangsrecht kan eenmaal verleend worden en wij verwachten niet dat deze vondst stand zal houden bij de RvSt, gezien de aanwezige jurispredentie. En ook hierbij geldt dat een tankstation opnieuw wordt toegestaan, hetgeen beoordeeld moet worden naar de normen van nu.

Verder stelt de gemeente dat er een belangenafweging is gemaakt, is daar enige rapportage van en is die u bekend? Het lijkt ons dat er voornamelijk met een belang rekening is gehouden, nl dat van de grondeigenaar. in het verleden hebben we vaker het vermoeden gehad dat de grondeigenaar bevoordeeld zou worden door relaties binnen het ambtelijk apparaat, de gang van zake nu lijkt dit te bevestigen.

B&W hebben een aantal jaren geleden een inspanningsverplichting tot uitplaatsing van het tankstation opgelegd gekregen door de raad. Omwonenden verkeren in de veronderstelling dat deze plicht nog steeds bestaat.

De uitbater van het tankstation heeft zelf ook serieus geprobeerd een andere locatie te vinden en

uiteindelijk gevonden bij het station Sassenheim. De toenmalige wethouder heeft hem echter een zwijgplicht opgelegd gedurende de onderhandelingen. Pas achteraf toen het spel al gespeeld was hoorden omwonenden het verhaal van de uitbater. De gemeente zag groot geld in de locatie die de uitbater aan had gedragen en ging er mee aan de haal. Hoe hier gegokt en verloren is, is u bekend. Waarschijnlijk was dit een van de weinige serieuze mogelijkheden om het tankstation uit te plaatsen, een optie die zeker haalbaar was geweest.

Hoezo zouden omwonenden zich niet misleid voelen door dit gedrag van de gemeente en nu ook weer de wijze waarop met dit bestemmingsplan omgegaan wordt?

TOVV

Transparant Ontwikkelen Van Vastgoed

Geachte heer/mevrouw,

Naar aanleiding van het verzoek om spreektijd tijdens de gemeente raadsvergadering van 13 juni as. Geven wij u hierbij aan omtrent welke locatie het betreft en wat onze vragen cq opmerkingen zijn,

Betreft: Wijzigingsbevoegdheid 2 – Menneweg 107, 109, 141 en Saturnusstraat van bestemmingsplan Sassenheim-Oost

Herontwikkeling is in samenspraak met de eigenaar van menneweg 141 opgepakt door ons en zal hopelijk worden getrasformeerd naar 12 tot 14 woningen.

Na onderhandeling en verwerving van de omliggende grondstukken (welke thans lopen)zal plan worden ingediend.

Thans hebben wij het plan om op deze locatie twee onder een kap woningen te realiseren welke niet zullen worden aangesloten op het aardgas net en waarvan de daken zijn voorzien van zonnecellen welke in het dak zijn verwerkt.

Wij willen graag voor definitieve verwerving van de gronden afstemming met de betreffende instanties omtrent de uitvoerbaarheid en eisen.

Probleem thans is de locatie met de bestemming recreatief. Op deze locatie is thans een dansschool gevestigd en om deze te kunnen verlpaatsen zijn wij opzoek naar een locatie waar de huidige eigenaar haar bedrijf kan voortzetten.

Indien geen er geschikte locatie is, is het mogelijk om de huidige locatie te laten betstaan maar dienen wij extra maatregelen te nemen om de de resterende 12 woningen te kunnen realiseren.

Wij willen dan ook graag op voorhand overleg hebben hoe we dit zouden kunnen oplossen.

Henk Wurtz

TOVV.

Gemeente Teylingen
T.a.v.: De Gemeenteraad
Postbus 149
2215 ZJ Voorhout

Per mail: gemeenteraad@raadteylingen.nl

Sassenheim, 13 juni 2017

Betreft: Inspraakreactie bestemming Lindenlaan 32 Sassenheim

Geachte leden van de Gemeenteraad Teylingen,

Naar aanleiding van het voornemen tot vaststelling van het bestemmingsplan “Sassenheim Oost”, doen wij u dit schrijven toekomen.

Wij zijn eigenaar van het perceel Lindenlaan 32 Sassenheim waarop sedert 1963 een autobedrijf en een tankstation is gevestigd. De ondernemer die het tankstation exploiteert heeft hier aanzienlijke investeringen gedaan om het tankstation de veiligheid te geven die vereist is. De Raad van State heeft in diverse procedures, eveneens aangegeven dat het Tankstation voldoet conform de vereiste wet- en regelgeving en tevens overeenkomstig het bestemmingsplan is.

In het bestemmingsplan is opgenomen de bestemming “verkooppunt motorbrandstof”. Deze bestemming heeft het altijd gehad en zal gehandhaafd moeten blijven aangezien het tankstation een goede en positieve aanvulling is voor de omgeving en biedt meer dan voldoende waarborgen op het gebied van veiligheid. De genoemde locatie is voor een langdurige periode verhuurd en zicht op het einde van een exploitatie is hier niet aanwezig.

De vraag rijst dan ook waarom een uitsterfconstructie zou moeten plaatsvinden. Wij zijn daar geen voorstander van. Het is duidelijk dat genoemde bezwaarmakers, in het verleden, zelf zijn gaan wonen in de nabijheid van het tankstation en dat er geen enkele reden zou zijn om de huidige bestemming weg te bestemmen. Er zijn geen inhoudelijke argumenten hiervoor aangedragen waarom een tankstation hier ook in de toekomst niet passend zou zijn. Zowel exploitant als eigenaar hebben hier in het verleden en de nabije toekomst geen

rekening mee gehouden en zijn uitgegaan van een bepaalde mate van rechtszekerheid. Deze rechtszekerheid zou in het nieuwe ontwerp-bestemmingsplan gehandhaafd moeten blijven.

Concluderend zou in het bovengenoemde kader van een uitsterf-regeling van de genoemde voorziening, geen sprake mogen zijn. Temeer daar hier geen redenen voor zijn.

Wij vragen u vriendelijk het oorspronkelijke plan te blijven handhaven.

Vertrouwende u allen hiermee voldoende te informeren.

Met vriendelijke groet,

J.W.N Bakker (Jacques) en S.J.N. Bakker (Sven)

Elbalaan 57
2161 DZ Lisse
Tel: 06-14971734
info@oranjestate.nl

Raadsvoorstel Besluitvormend

Onteigening ten behoeve van het project Noordelijke Randweg Voorhout.

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	Z-17-006036
datum voorstel:	26 april 2017
datum collegevergadering:	9 mei 2017
datum raadsvergadering:	29 juni 2017
agendapunt:	0
portefeuillehouder:	Bas Brekelmans
behandelend ambtenaar:	Peter van Goch
e-mailadres:	p.vangoch@hltsamen.nl

Wij stellen voor:

De Kroon (i.c. het ministerie van Infrastructuur en Milieu) te verzoeken over te gaan tot aanwijzing ter onteigening ten name van de gemeente Teylingen van enkele percelen en delen van percelen, gelegen langs de Haarlemmertrekvaart in Voorhout, ten behoeve van het project Noordelijke Randweg Voorhout, volgens het bij het ontwerpbesluit behorende verzoek en het als zodanig gewaarmerkte onteigeningsplan.

Inleiding
Voor de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout en de ecologische zone naast de Haarlemmertrekvaart en de randweg in Voorhout heeft uw raad op 30 juni 2016 het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' vastgesteld. Het bestemmingsplan maakt de aanleg mogelijk van de Noordelijke Randweg (Bollendreef). De weg vormt een schakel tussen de N444 en de (deels nog aan te leggen) ontsluitingsweg Hooghkamer. Op die manier ontstaat een verbinding tussen de N444 en de Zuidelijke Randweg (Teylingerdreef) en de Jacoba van Beierenweg (N450). Naast de weg wordt een fietspad aangelegd. De weg kruist de spoorlijn Haarlem-Leiden met een onderdoorgang. Het bestemmingsplan is op 15 september 2016 onherroepelijk geworden.

Bestaand kader en context
De gemeente legt deze infrastructuur en de ecologische verbindingszone aan. In het bestemmingsplan hebben deze gronden de bestemmingen 'Groen', 'Verkeer', 'Water' en de dubbelbestemming 'Waterstaat-Waterkering'. De gemeente heeft de afgelopen periode een groot deel van de benodigde gronden minnelijk kunnen verwerven.

De Noordelijke Randweg loopt grotendeels parallel aan de Haarlemmertrekvaart. De zone ten zuiden en direct grenzend aan de Haarlemmertrekvaart is in het provinciale beleid opgenomen als Ecologische Verbindingszone, als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur c.q. het Natuurnetwerk Nederland. In deze zone mogen geen bestemmingen worden gecreëerd die de natuurfunctie onmogelijk maken. Het heeft de voorkeur om de ecologische zone in te richten in samenhang met de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout, omdat hiermee tevens de noodzakelijke waterberging kan worden gerealiseerd en omdat de resterende gronden tussen de weg en de trekvaart te

klein zijn om nog agrarisch te kunnen worden gebruikt. Het is bovendien niet wenselijk dat deze afzonderlijke percelen een eigen uitrit op de randweg hebben.

Voor de aanleg heeft de gemeente nog enkele percelen en delen van percelen nodig. Deze zijn aangegeven op de onteigeningslijst behorende bij het onteigeningsplan. Dit plan treft u in de bijlagen bij dit voorstel aan.

Beoogd effect
Momenteel rijdt veel autoverkeer via het centrum van Voorhout. Met de aanleg van de randweg wordt een groot deel van dit verkeer om Voorhout heen geleid. Dit komt de verkeersveiligheid en de leefbaarheid in het centrum van Voorhout sterk ten goede. De randweg verbetert daarnaast de regionale bereikbaarheid voor het autoverkeer en fietsverkeer en gaat een schakel vormen in de hoogwaardige openbaar vervoer verbinding tussen Noordwijk en Schiphol via Voorhout en Sassenheim.

Argumenten
De reden om de Kroon thans te verzoeken om een Koninklijk Besluit tot onteigening te nemen is ingeven door de volgende argumenten:

1.1 *Noodzaak tot onteigening is het grote belang van de aanleg van de randweg*.
De aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout is noodzakelijk om de leefbaarheid, verkeersveiligheid en de bereikbaarheid van Voorhout te verbeteren. Ook is de noodzaak aanwezig om de regionale bereikbaarheid voor het autoverkeer en het fietsverkeer te verbeteren. Voorts is het noodzakelijk een schakel te realiseren in de hoogwaardige openbaar vervoer verbinding tussen Noordwijk en Schiphol alsmede een ecologische verbindingszone aan te leggen, als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur. Voor de aanleg van deze infrastructuur dient over de volle eigendom (vrij van lasten en rechten) van de te onteigenen percelen/perceelsgedeelten te worden beschikt, zoals opgenomen op de bij het raadsbesluit behorende grondplantekening en onteigeningslijst. Voor een uitvoerige onderbouwing van de noodzaak wordt verwezen naar de bij dit raadsbesluit behorende zakelijke beschrijving.

1.2 *Minnelijke verwerving heeft tot heden niet tot het gewenste resultaat geleid*.
De noodzaak tot onteigening is verder aanwezig, omdat de gemeente met alle eigenaren en beperkt gerechtigden onderhandelingen heeft gevoerd en nog steeds voert, om de betreffende percelen of delen van kadastrale percelen langs minnelijke weg tijdig en voor een aannemelijke prijs te verwerven. De minnelijke verwerving is tot op heden redelijk succesvol verlopen. De gemeente heeft nu meer dan 65% van de gronden in eigendom, die noodzakelijk zijn voor de realisering van de Noordelijke Randweg en de ecologische verbindingszone.
Dit overleg heeft echter niet met alle eigenaren tot concrete koopovereenkomsten geleid. Er is momenteel geen zekerheid van minnelijke overeenstemming met alle grondeigenaren en beperkt gerechtigden binnen redelijke termijn.

1.3 *Uitvoering van de infrastructuur is urgent*.
De gemeente verstrekt de opdracht om de infrastructuur en de ecologische verbindingszone aan te leggen. De uitvoering van het bestemmingsplan c.q. de aanleg van de infrastructuur en de ecologische verbindingszone kunnen niet worden gerealiseerd, wanneer de gemeente niet over de volle eigendom van de te onteigenen percelen/perceelsgedeelten beschikt. Urgentie is voorts aanwezig nu er momenteel geen zicht is op het bereiken van minnelijke overeenstemming met de resterende grondeigenaren binnen afzienbare termijn. Voor de uitvoering van het werk conform de planning dient de gemeente in het 3^{e} kwartaal 2018 over alle gronden te kunnen beschikken. Voor de uitvoerige planning en samenhang tussen de projectonderdelen wordt verwezen naar de bij dit raadsbesluit behorende zakelijke beschrijving.

1.4 *Beroep van de grondeigenaren op zelfrealisatie slaagt in dit geval niet*.
De noodzaak tot onteigening is in het algemeen aanwezig, wanneer de betreffende grondeigenaar niet in staat wordt geacht zelfstandig het bestemmingsplan op zijn perce(e)l(en) uit te voeren in de vorm en op de wijze die de gemeente in het algemeen belang het meest wenselijk acht. Een beroep van de grondeigenaar op zelfrealisatie slaagt in dat geval niet.

Het zelfstandig realiseren van deze infrastructuur en ecologische verbindingszone wordt, gezien het algemene belang van de aan te leggen voorzieningen enerzijds en de eigendomsverhoudingen in het gebied anderzijds, niet mogelijk en niet doelmatig geacht. De gemeente heeft er daarom voor gekozen dit te doen. Daarbij komt dat – volgens vaste jurisprudentie van de Kroon – de overheid voor de aanleg van niet-commerciële publieke voorzieningen, zoals verkeersdoeleinden, landschappelijke inpassing en waterberging, steeds het publieke instrument van onteigening kan inzetten.

Kanttekeningen
Geen.

Financiële consequenties
Onderhavig besluit heeft in principe geen financiële consequenties: het betreft uitsluitend het verzoek aan de Kroon tot het aanwijzen van de te onteigenen gronden. Parallel aan de behandeling van dit verzoek door de Kroon, vervolgt de gemeente het minnelijk overleg met de eigenaren met wie nog niet tot overeenstemming is gekomen. Voor onder meer de grondverwerving ten behoeve van het project heeft de gemeenteraad op 15 mei 2014 een krediet van €2.000.000,- beschikbaar gesteld. Grondtransacties die de komende periode worden afgesloten, zijn gedekt binnen dit krediet.

Aanpak, uitvoering en participatie
Het verzoek en het indienen van het onteigeningsplan
De gemeenteraad dient op grond van artikel 78 Onteigeningswet een verzoek in bij de Kroon om een Koninklijk Besluit (KB) tot onteigening te nemen. Het onteigeningsplan wordt bij dit verzoek gevoegd. Het onteigeningsplan bestaat onder andere uit een zakelijke beschrijving van het plan met daarin opgenomen de planologische grondslag van de mogelijkheid van onteigening. Het onteigeningsplan bestaat verder uit een onteigeningslijst, een belanghebbendenlijst, een adressenlijst, een grondplantekening, diverse andere tekeningen en een logboek van de gevoerde onderhandelingen.

De procedure naar aanleiding van het verzoek
Rijkswaterstaat Corporate Dienst neemt namens het ministerie van Infrastructuur en Milieu het verzoek in behandeling, stelt vast of aan de onderhandelingsvereisten is voldaan en stelt een ontwerp-KB op. Rijkswaterstaat Corporate Dienst stuurt het ontwerp-KB samen met het onteigeningsplan naar de gemeente waarin de ter onteigening aan te wijzen gronden zijn gelegen, met het verzoek om het ontwerp-KB gedurende zes weken ter inzage te leggen.

Gedurende deze termijn kunnen belanghebbenden zienswijzen bij Rijkswaterstaat Corporate Dienst indienen. Rijkswaterstaat Corporate Dienst verleent vervolgens binnen zes maanden het KB.

Het Koninklijk Besluit en de aanvang van de gerechtelijke fase
Indien de Kroon na advies van de Raad van State kan instemmen met het onteigeningsplan zal er een KB worden verleend. Het KB geldt voor een periode van twee jaar.

Nadat het KB is verleend kan de gemeente, indien nodig, de onteigeningsprocedure bij de rechtbank starten. In de gerechtelijke onteigeningsprocedure spreekt de rechter de onteigening uit en stelt de schadeloosstelling vast. Na betaling van het voorschot op de schadeloosstelling wordt het onteigeningsvonnis in de openbare registers van het Kadaster ingeschreven, waardoor de eigendom overgaat op de gemeente. Vervolgens vindt definitieve vaststelling van de schadeloosstelling plaats.
Door het voeren van de administratieve onteigeningsprocedure worden de betreffende gronden niet onteigend. Ook het verlenen van het KB resulteert niet in onteigening. Onteigening vindt pas na uitspraak van de rechter in de gerechtelijke procedure plaats. Daarbij komt dat de onderhandelingen gedurende de gehele procedure onverminderd worden voortgezet en de procedure op ieder moment kan worden gestopt, bijvoorbeeld als er alsnog overeenstemming wordt bereikt.

Communicatie/participatie
Rijkswaterstaat Corporate Dienst draagt tijdens het voeren van de administratieve onteigeningsprocedure zorg voor de (wettelijk voorgeschreven) externe communicatie met de gemeente en belanghebbenden, zoals:
- de publicatie van de terinzagelegging van het ontwerp Koninklijk Besluit in de Teylinger en de Staatscourant;
- de verzending van het ontwerp-Koninklijk Besluit en de kennisgeving aan belanghebbenden;
- de publicatie van bekendmaking van het Koninklijk Besluit in plaatselijke huis-aan-huisblad en de Staatscourant;
- de toezending van het Koninklijk Besluit aan de eigenaren en (overige bekende) rechthebbenden.

Herziening onteigeningsplan voor moment verzoekbesluit
Het onteigeningsplan wordt ruim van tevoren in procedure gebracht om tijdig in de raad te kunnen worden behandeld. De Kroon verlangt echter ook dat van de meest actuele stand van zaken moeten worden uitgegaan.
Mocht in dat kader in de tijd tussen het verzenden van dit voorstel en uw vergadering grond in eigendom zijn verkregen, dan krijgt u een aangepaste onteigeningslijst, waarvan het aangekochte perceel is afgevoerd. Ook vindt vanaf heden tot aan het raadbesluit nog regelmatig een kadastrale check plaats en kan het zijn dat ook in de onteigeningslijst en de belanghebbendenlijst (op het laatste moment) nog mutaties plaatsvinden. Tenslotte kan de Corporate Dienst nog aanwijzingen geven of mutaties doorvoeren in formulieren, die verplichten tot aanpassing van het onteigeningsplan. Indien dit aan de orde is zullen wij u hierover daags voor de raadsvergadering informeren door middel van een nota van wijzigingen.

Duurzaamheid

1. De Noordelijke Randweg zelf moet als een duurzame maatregel worden beschouwd, in die zin dat hiermee de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid (vooral in de Herenstraat in Voorhout) duurzaam worden verbeterd.
2. Uit onderzoek naar de effecten van de randweg op nabijgelegen Natura2000-gebieden is gebleken dat de aanleg van de weg in het gebied rond Voorhout leidt tot een lagere stikstofdepositie.
3. In samenhang met de aanleg van de weg wordt de ecologische verbindingszone tussen de randweg en de Haarlemmertrekvaart ingericht. Hiermee ontstaat nieuwe natuur en nieuw leefgebied voor bestaande maar ook nieuwe soorten in het gebied. Bovendien worden mitigerende en compenserende maatregelen getroffen om negatieve impact op in het gebied levende soorten te beperken.

4. Met de aanleg van de randweg wordt bewust gekozen voor een kwalitatieve fietsstructuur, met vrijliggende fietspaden, een fietsbrug over de Haarlemmertrekvaart en een ongelijkvloerse kruising met de N444.
5. Duurzaamheid (in een life cycle benadering) is een van de aspecten waarop in het project afwegingen worden gemaakt ten aanzien van materiaalgebruik en uitvoering.
6. In het project toe te passen openbare verlichting wordt energiezuinig uitgevoerd.
7. Met een eigenaar van aangrenzende agrarische percelen is de afspraak gemaakt dat een deel van de uit het project vrijkomende grond wordt gebruikt voor de ophoging van agrarische graslanden. Dit betekent dat de betreffende percelen worden opgehoogd met gebiedseigen grond en levert een besparing op van enkele honderden vrachtwagenbewegingen voor de afvoer en stort van de grond.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
Dit voorstel heeft betrekking op de gemeente Teylingen.

Urgentie
De aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout is noodzakelijk met het oog op het verbeteren van de verkeersleefbaarheid en verkeersveiligheid in het centrum van Voorhout (Herenstraat) en met het oog op een goede externe bereikbaarheid van Voorhout (nieuwe verbinding van en naar de N444) voor zowel auto, fiets als openbaar vervoer. Door verdere woningbouw in Hooghkamer en Engelse Tuin en andere (regionale) ruimtelijke ontwikkelingen, zal de verkeersdruk op het bestaande wegennet de komende periode verder toenemen, waarmee de noodzaak tot aanleg van de Noordelijke Randweg eveneens groeit.

Met het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan is de aanleg van de randweg en de naastgelegen ecologische verbindingszone ruimtelijk mogelijk gemaakt. Dat betekent dat de beschikking (in eigendom) over alle voor het project benodigde gronden op dit moment de belangrijkste bepalende factor is voor de planning van de realisatie van het project.

Op hoofdlijn valt de uitvoering van het project in drie delen uiteen.

1. De realisatie van de onderdoorgang onder het spoor, waarmee de randweg het spoor Leiden-Haarlem ongelijkvloers kruist. De onderdoorgang wordt door ProRail gerealiseerd, op verzoek van de gemeente. Belangrijke mijlpalen in de planning zijn de noodzakelijke buitendienststellingen; treinvrije periode die gedurende een aantal weekenden nodig zijn om het werk te kunnen maken. De treinvrije periodes zijn gepland in het najaar van 2018. Om deze planning te kunnen halen dient de gemeente tijdig over de benodigde gronden te beschikken. ProRail start de aanbesteding voor de realisatie van de uitvoering pas op het moment dat er zekerheid is over de grondverwerving.
2. De realisatie van de nieuwe aansluiting van de Noordelijke Randweg op de provinciale weg N444, in de vorm van een turborotonde. De betreffende gronden hiervoor zijn reeds in eigendom en de realisatie hiervan wordt verder voorbereid. De planning is dat tweede helft 2018 wordt gestart met deze werkzaamheden.
3. De realisatie van het tussenliggende deel van de randweg, tussen N444 en de onderdoorgang. Dit betreft de rijbaan, inclusief fietspaden, bermen, bermsloten, kunstwerken, voorzieningen en de ecologische verbindingszone. Voor dit deel zijn nog niet alle gronden verworven.

Er is uiteraard samenhang tussen deze onderdelen en de weg kan pas volledig worden gerealiseerd (lees: contracten voor de realisatie hiervan kunnen pas in de markt worden gezet) op het moment dat alle benodigde gronden in eigendom zijn.

Indien niet tijdig over de benodigde gronden kan worden beschikt, dient de planning van het project hierop te worden aangepast. De gemeente is hierbij afhankelijk van de doorlooptijd van de onteigeningsprocedure.

Evaluatie
Er is geen evaluatie voorzien.

Bijlagen en achtergrondinformatie
- Voordracht aan de Kroon.
- Bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout', bestaande uit verbeelding, regels en een toelichting.
- Onteigeningsplan, bestaande uit: zakelijke beschrijving, lijst van te onteigenen onroerende zaken/rechten, lijst van belanghebbenden, grondplantekening, overzichtstekening, inrichtingstekening, grondplantekening geprojecteerd op de inrichtingstekening, grondplantekening geprojecteerd op de verbeelding van het bestemmingsplan.
- Logboeken (niet openbaar).

Burgemeester en wethouders van Teylingen,

Juul J.G. Covers,
secretaris

Carla G.J. Breuer,
burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 9 mei 2017,

gelet op het bepaalde in de Onteigeningswet en op het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout',

besluit:

De Kroon (i.c. het ministerie van Infrastructuur en Milieu) via de Corporate Dienst te verzoeken over te gaan tot aanwijzing ter onteigening op grond van Titel IV van de Onteigeningswet ten name van de gemeente Teylingen van enkele percelen en delen van percelen, gelegen langs de Haarlemmertrekvaart in Voorhout, ten behoeve van het project Noordelijke Randweg Voorhout, volgens het bij dit besluit behorende verzoek en het als zodanig gewaarmerkte onteigeningsplan.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 29 juni 2017.

Robert van Dijk,
griffier

Carla G.J. Breuer,
voorzitter

Memo: wijzigingen in raadsvoorstel Onteigeningsbesluit Noordelijke Randweg Voorhout (raad 29 juni 2017) ten opzichte van stukken zoals behandeld in de Commissie Ruimte op 13 juni 2017

Op 9 mei 2017 heeft het college besloten de raad voor te stellen op 29 juni 2017 te besluiten de Kroon (i.c. het ministerie van Infrastructuur en Milieu) via de Corporate Dienst te verzoeken over te gaan tot aanwijzing ter onteigening op grond van Titel IV van de Onteigeningswet ten name van de gemeente Teylingen van enkele percelen en delen van percelen, gelegen langs de Haarlemmertrekvaart te Voorhout, ten behoeve van het project Noordelijke Randweg Voorhout.

Op 13 juni 2017 is dit onderwerp behandeld in de commissie Ruimte en is besloten de gemeenteraad te adviseren dit als hamerstuk te behandelen onder voorbehoud van de reactie van de Corporate Dienst van Rijkswaterstaat (CD).

In het raadsvoorstel is (onder *Herziening onteigeningsplan voor moment verzoekbesluit)* aangegeven dat de Kroon verlangt dat van de meest actuele stand van zaken wordt uitgegaan, op het moment dat het verzoek tot onteigening wordt ingediend. Dit betekent dat de bij het raadsvoorstel behorende stukken tot het laatste moment kunnen worden aangepast.

De afgelopen dagen:

- Heeft er afstemming plaatsgevonden met de CD (op 15 juni 2017 en aansluitende afstemming in de dagen daarna) op basis waarvan enkele technische aanpassingen nodig bleken in de bij het besluit behorende stukken;
- Is de onderhandeling en correspondentie met de betreffende grondeigenaren vervolgd. Van gesprekken is verslag gemaakt, er zijn brieven aan grondeigenaren gestuurd en deze acties zijn verwerkt in de logboeken (geheime stukken).

Op basis hiervan zijn de bij het besluit behorende stukken gewijzigd, zodat de meest actuele stukken onderdeel zijn van het raadsbesluit. Het betreft technische wijzigingen in tekeningen en stukken en het opnemen van de meest actuele stand van zaken in de logboeken en de zakelijke beschrijving.

De eigenaren, percelen en perceelsgedeelten waarop het besluit betrekking heeft, zijn niet gewijzigd.

Het betreft de hieronder genoemde wijzigingen.

- De voordracht (brief aan de Kroon) is gewijzigd, met aangepaste ondertekening;
- De grondplantekening is gewijzigd, met enkele kleine, technische aanpassingen in titel, labels en opname van de meest recente kadastrale ondergrond;
- De onteigeningslijst is op basis van nieuwe inzichten van de CD aangepast, met een technische wijziging waarbij bij geheel te onteigenen percelen de term “geheel” i.p.v. het oppervlak is opgenomen;
- De zakelijke beschrijving is aangepast, waarbij de opmerkingen van de CD zijn verwerkt en waarin de laatste stand van zaken ten aanzien van het minnelijk traject is verwerkt;
- De lijst van belanghebbenden is aangepast, waarbij ook gebruikers van de betreffende percelen, zonder pachtovereenkomst of met kortlopende pachtovereenkomst volledigheidshalve zijn opgenomen, evenals Dunea (formeel geen rechthebbende maar wel gebruiker van één perceel);
- De projectie van de grondplantekening op de verbeelding van het bestemmingsplan is op enkele technische punten aangepast;
- De adressenlijst is aangepast, conform het recent door de CD vastgestelde nieuwe format;

- De logboeken (geheim) zijn aangepast zodat ook de meest actuele acties en correspondentie met de betreffende grondeigenaren hierin is verwerkt.

Ook nadat de raad op 29 juni 2016 het verzoekbesluit heeft genomen, zal er op het laatste moment voor indienen van het verzoek bij de Kroon, nog een kadastrale check plaatsvinden en zullen eventuele wijzigingen hierin worden verwerkt.

gemeente
TEYLINGEN

Zijne Majesteit de Koning
door tussenkomst van de Minister van Infrastructuur en Milieu
Rijkswaterstaat Corporate Dienst
Afdeling BJV Publiekrecht
Postbus 2232
3500 GE UTRECHT

Verzenddatum	**zaaknummer**	**afdeling**
	Z-17-006036	Ruimte
onderwerp	**uw kenmerk**	**behandeld door**
Administratieve onteigeningsprocedure Noordelijke Randweg Voorhout		Jaap Kik
	bijlage	**telefoon**
		14 0252

Postbus 149
2215 ZJ Voorhout
gemeente@teylingen.nl
www.teylingen.nl
T 14 0252
F 0252 – 783 599

Bestuurscentrum
Raadhuisplein 1
Voorhout

Gemeentekantoor
Wilhelminalaan 25
Sassenheim

Majesteit,

Hierbij ontvangt u het besluit van de gemeenteraad van Teylingen van 29 juni 2017 met het verzoek enkele kadastrale percelen/perceelsgedeelten ter onteigening aan te wijzen. De betreffende percelen/perceelsgedeelten zijn gelegen langs de Haarlemmertrekvaart in Voorhout, gemeente Teylingen. Het betreft de percelen en perceelsgedeelten zoals aangegeven op bijgaande onteigeningslijst. De betreffende gronden zijn nodig voor de aanleg van het project Noordelijke Randweg Voorhout c.q. de realisering van het onherroepelijke bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' van de gemeente Teylingen.

Bij bijgaand raadsbesluit hebben wij de vereiste stukken gevoegd volgens de *Checklist verzoek aanwijzing ter onteigening* van uw ministerie.

Wij gaan ervan uit dat u hiermee over alle informatie beschikt. Voor vragen of nadere informatie kunt u contact opnemen met de heer J. Kik van de gemeente Teylingen op telefoonnummer 06 - 11 866 946 of met de heer M. van Putten van Overwater Grondbeleid Adviesbureau BV, telefoonnummer 078 - 674 94 67.

Hoogachtend,
Namens de gemeenteraad van Teylingen,

Robert van Dijk
griffier

Carla G.J. Breuer
voorzitter

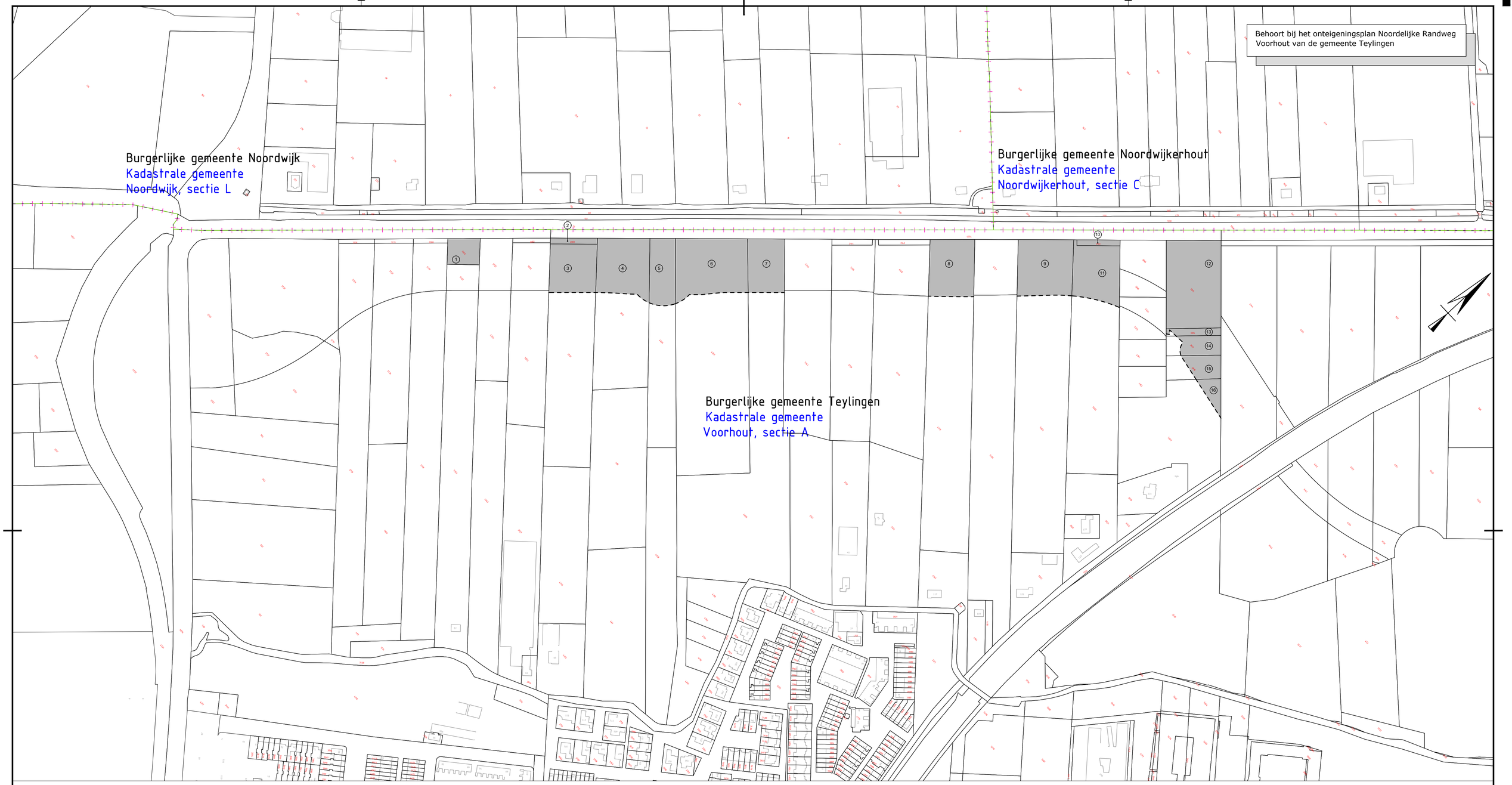

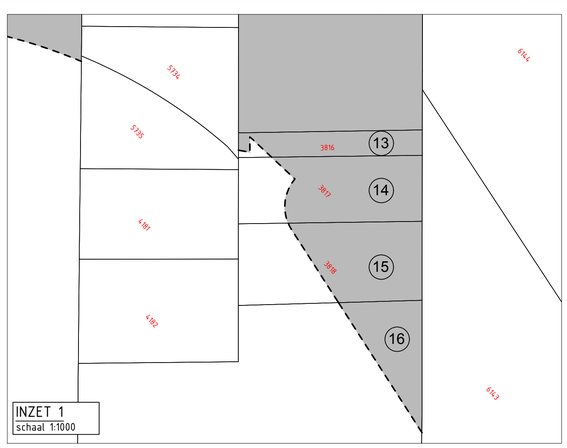

Behoort bij het raadsbesluit onteigening ten behoeve van
het project Noordelijke Randweg Voorhout
d.d. 29 juni 2017

De griffier van de gemeente Teylingen

Robert van Dijk

Legenda

- kadastrale perceelgrens
- kadastrale sectiegrens
- burgerlijke gemeentegrens
- onteigeningsgrens
- 4333 perceelnummer
- 13 grondplannummer
- 57 bebouwing met huisnummer
- te onteigenen

revisie	omschrijving	getekend	gecontroleerd	akkoord	datum
1	Aanpassingen n.a.v. overleg RWS Corporate Dienst	ing. R.F.N. Zutt	ing. J.J. Pak	ing. J.J. Hoogland	20-06-2017
0	Eerste uitgave	Ing. R.F.N. Zutt	Ing. J.J. Pak	Ing. J.J. Hoogland	29-03-2017

opdrachtgever
Gemeente Teylingen

project
Noordelijke Randweg Voorhout, Gemeente Teylingen

omschrijving
Grondplantekening bij onteigeningsplan
Noordelijke Randweg Voorhout

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together
HaskoningDHV Nederland B.V.
Infrastructure

formaat	schaal	fase	bladnr.	van
A1	1:2000	Administratieve onteigeningsprocedure	1	1

documentstatus: DEFINITIEF
documentversie: D.1.0
projectnummer / tekeningnummer: DW-BC6342100100-G-0701

Behoort bij het raadsbesluit onteigening ten behoeve van het project Noordelijke Randweg Voorhout
d.d. 29 juni 2017

De griffier van de gemeente Teylingen

Robert van Dijk

LIJST VAN DE TE ONTEIGENEN ONROERENDE ZAKEN
ONTEIGENINGSPLAN: NOORDELIJKE RANDWEG VOORHOUT
VERZOEKENDE INSTANTIE: GEMEENTE TEYLINGEN

Grondplan nr.	Te onteigenen grootte ha	a	ca	Van de onroerende zaak, kadastraal bekend, gemeente Voorhout Als	Ter grootte van ha	a	ca	Sectie en nr.	Ten name van
1	geheel			haven	0	09	55	A 3833	½ eigendom Aloysius Gerardus van Kampen, gehuwd met Siti Marjanah, Voorhout; ½ eigendom Siti Marjanah, gehuwd met Aloysius Gerardus van Kampen, Voorhout.
2	geheel			terrein (grasland)	0	02	80	A 2083	½ eigendom Rotij Grondontwikkeling West B.V., Rijssen, zetel: Rotterdam; ½ eigendom Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw, Woerden, zetel: Zoetermeer.
3	0	27	22	terrein (grasland)	1	24	70	A 2031	½ eigendom Rotij Grondontwikkeling West B.V., Rijssen, zetel: Rotterdam; ½ eigendom Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw, Woerden, zetel: Zoetermeer.
4	0	35	79	terrein (grasland)	0	93	95	A 3812	½ eigendom Rotij Grondontwikkeling West B.V., Rijssen, zetel: Rotterdam; ½ eigendom Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw, Woerden, zetel: Zoetermeer; Opstalrecht nutsvoorzieningen Liander Infra N.V., Arnhem.
5	0	20	73	terrein (grasland)	0	69	75	A 4259	½ eigendom Rotij Grondontwikkeling West B.V., Rijssen, zetel: Rotterdam; ½ eigendom Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw, Woerden, zetel: Zoetermeer.
6	0	48	49	terrein (grasland)	2	05	80	A 4257	Ballast Nedam Sigma B.V., Nieuwegein.
7	0	23	63	terrein (grasland)	2	44	50	A 4890	Ballast Nedam Sigma B.V., Nieuwegein.
8	0	30	85	terrein (teelt-kweek)	1	74	50	A 4179	Ballast Nedam Ontwikkelingsmaatschappij B.V., Nieuwegein, zetel: Amsterdam.
9	0	36	92	terrein (teelt-kweek)	2	04	80	A 5023	Ballast Nedam Sigma B.V., Nieuwegein.

10	geheel			wegen	0	02	80	A 2140	Agatha Cornelia de Groot, Voorhout.
11	0	31	07	terrein (teelt-kweek)	1	36	25	A 5025	1/3 eigendom Hermanus Jacobus Cornelis Maria van Gent, gehuwd met Jacoba Gerarda Maria Hoogeveen, Voorhout; 1/3 eigendom Jacobus Martinus Maria van Gent, gehuwd met Elisabeth Margaretha Maria Verhaar, Voorhout; 1/3 eigendom Lucas Stefanus Maria van Gent, gehuwd met Catharina Maria Smit, Voorhout.
12	geheel			erf – tuin	0	57	55	A 3815	Ballast Nedam Sigma B.V., Nieuwegein.
13	0	04	60	berging-stalling (garage-schuur)	0	04	85	A 3816	Ballast Nedam Sigma B.V., Nieuwegein.
14	0	09	60	erf – tuin	0	13	00	A 3817	Ballast Nedam Sigma B.V., Nieuwegein.
15	0	09	27	bedrijvigheid (kas) terrein (teelt-kweek)	0	15	40	A 3818	Ballast Nedam Sigma B.V., Nieuwegein.
16	0	05	89	terrein (teelt-kweek)	1	07	60	A 5027	Johannes Martinus Jozef Zwetsloot, gehuwd met Rozalina Agatha Maria Scheffers, Voorhout.

Behoort bij het onteigeningsplan Noordelijke Randweg Voorhout van de gemeente Teylingen

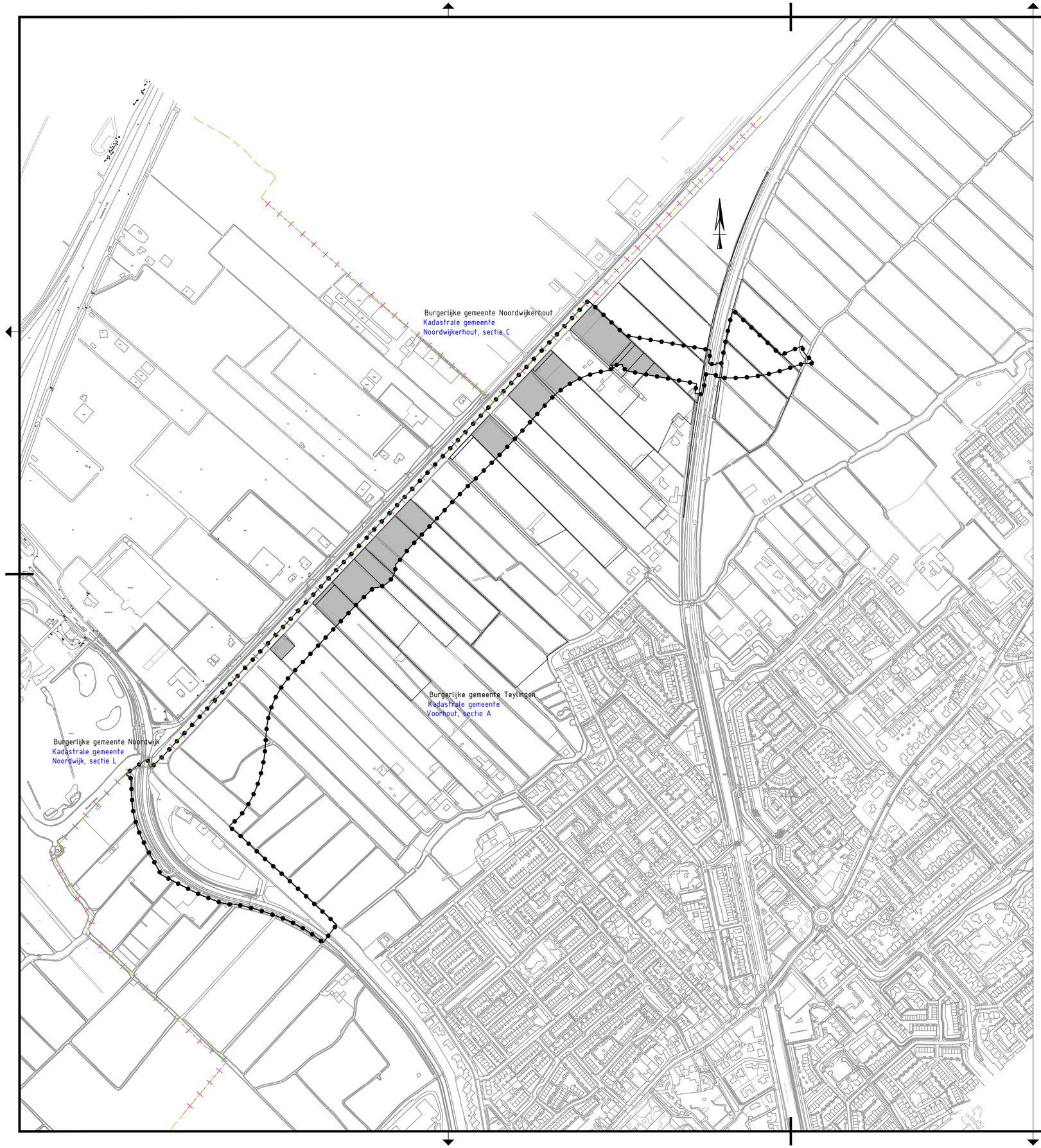

Legenda

- GBKN
- burgerlijke gemeentegrens
- kadastrale sectiegrens
- bestemmingsplangrens
- betrokken percelen
- te onteigenen kadastraal perceelsgedeelte

revisie	omschrijving	getekend	gecontroleerd	akkoord	datum
0	Eerste uitgave	Ing. R.F.N. Zutt	Ing. J.J. Pak	Ing. J.J. Hoogland	29-03-2017

opdrachtgever
Gemeente Teylingen

project
Noordelijke Randweg Voorhout

omschrijving
Noordelijke Randweg Voorhout
in de gemeente Teylingen
OVERZICHTSTEKENING

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together
HaskoningDHV Nederland B.V.
Infrastructure

documentstatus: DEFINITIEF
documentversie: D.0.0

formaat	schaal	fase	bladnr.	van
A1	1:5000	Administratieve onteigeningsprocedure	1	1

projectnummer / tekeningnummer
DW-BC6342100100-G-0703

Versiedatum: 16-1-2016 Format zakelijke beschrijving IV

ZAKELIJKE BESCHRIJVING

Onteigening Noordelijke Randweg Voorhout

1. Aanhef

Onteigening van gronden ter realisering van het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' gelegen in de Boekhorstpolder ten zuiden van de Haarlemmertrekvaart, ten name van de gemeente Teylingen.

2. Aanleiding, nut en noodzaak werk en urgentie onteigening

2.1 Aanleiding

De gemeente Teylingen is voornemens om de Noordelijke Randweg Voorhout, bijbehorende voorzieningen alsmede een Ecologische Verbindingszone te Voorhout te realiseren.

De aanleiding van de vaststelling van het daartoe strekkende bestemmingsplan is ingegeven door:

- de wens van het gemeentebestuur om de leefbaarheid, verkeersveiligheid en de bereikbaarheid van de kern Voorhout te verbeteren;
- de behoefte van de gemeente en de regio om de regionale bereikbaarheid voor het autoverkeer en fietsverkeer te verbeteren;
- het belang van de provincie om een schakel te realiseren in de hoogwaardige openbaar vervoer verbinding tussen Noordwijk en Schiphol;
- alsmede een ecologische verbindingszone te realiseren, als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (tegenwoordig: Natuurnetwerk Nederland).

De Noordelijke Randweg Voorhout vormt een nieuwe verbinding voor autoverkeer ten noordwesten van Voorhout, die aansluit op de provinciale weg N444 en op de Bollendreef (ontsluitingsweg nieuwbouw Hooghkamer). Op deze manier ontstaat een nieuwe randwegstructuur rond Voorhout, inclusief een ongelijkvloerse kruising van het spoor Leiden-Haarlem. Naast de verbinding voor autoverkeer is ook een nieuwe fietsstructuur gepland, die grotendeels parallel loopt aan de autoverbinding. De fietsstructuur langs de randweg sluit aan op de nu doodlopende Spoorlaan in Voorhout en op een nieuwe fietsbrug over de Haarlemmertrekvaart, zodat nieuwe, regionale fietsverbindingen ontstaan op de routes tussen Noordwijk, Noordwijkerhout, Voorhout en Sassenheim. Deze verbindingen zijn van belang voor woon-werk, recreatieve en schoolfietsroutes.

In het provinciale beleid is de strook aangrenzend aan de Haarlemmertrekvaart aangewezen als ecologische verbindingszone. Met de ligging van de Noordelijke Randweg is hiermee rekening gehouden. Het uitgangspunt is dat in samenhang met de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout deze strook als natuurgebied wordt ingericht. Op deze manier wordt invulling gegeven aan het ruimtelijke (ecologische) beleid en dit biedt de mogelijkheid van voor de aanleg van de Noordelijke Randweg noodzakelijke natuur- en watercompensatie.

2.2 Nut en noodzaak

Regionale bereikbaarheid
De aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout is van belang voor de verbetering van de regionale bereikbaarheid. De huidige routes tussen Voorhout, Sassenheim, Noordwijk en Noordwijkerhout lopen in belangrijke mate via de Jacoba van Beierenweg / Herenstraat, door het centrum van Voorhout. Dit betreft deels 30 km/u-gebied, dat niet is bedoeld en ingericht als doorgaande, ontsluitende route, zie afbeelding 1.

Met de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout wordt dit verkeer in belangrijke mate buiten het centrum van Voorhout om geleid. Er ontstaat effectief een nieuwe verbinding tussen de provinciale wegen N444 en N443. In deze verbinding wordt nu voorzien door de route via het centrum van Voorhout, zie afbeelding 1.

Verkeerskundige analyse laat zien dat met de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout het verkeer zich beter verdeelt over het netwerk. Op de N444 ter hoogte van Voorhout en de N443, twee regionaal belangrijke verbindingen, neemt de verkeersdruk af als gevolg van de aanleg van de Noordelijke Randweg, aangezien het verkeer zich dankzij de nieuwe verbinding beter kan verdelen.

Bovendien worden met de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout nieuwe routes aangeboden, die een alternatief vormen voor de regionale routes via de N443 en het centrum van Voorhout (Herenstraat) en de gelijkvloerse spoorkruisingen (overwegen) die in deze wegen liggen.

De verbetering van de leefbaarheid, de verkeersveiligheid en de bereikbaarheid van centrum van de kern Voorhout.
De kern Voorhout is één van de kernen van de gemeente Teylingen. De afgelopen decennia is Voorhout sterk uitgebreid en ook voor de komende periode is verdere uitbreiding, met name in de vorm van woningbouw voorzien. De Herenstraat in Voorhout vormt in de huidige situatie een belangrijke ontsluitingsroute en verbinding van en naar de provinciale weg N444 (en verder naar de A44 in het zuiden en de N206 in het noorden), zie afbeelding 1. Als gevolg van het feit dat het spoor Leiden-Haarlem door Voorhout loopt en er op dit moment één overweg is, gelegen in de Herenstraat, vormt dit de verbinding tussen beide zijden van het dorp en vindt er op de Herenstraat een bundeling van het autoverkeer plaats.

Tegelijkertijd is de Herenstraat een 30 km/u-straat (met menging van autoverkeer en fietsers) en is het de belangrijkste winkel- en voorzieningenstraat van Voorhout. Het gevolg is een zeer hoge verkeersintensiteit in de Herenstraat, die niet verenigbaar is met het 30 km/u-regime en de functie van de straat.

Zonder maatregelen zal, als gevolg van verdere ruimtelijke ontwikkeling (met name de locaties Hooghkamer en Engelse Tuin, maar ook kleinere plannen) en de verdere autonome groei van de automobiliteit, het verkeer in de Herenstraat verder toenemen. Dit tast de leefbaarheid en de verkeersveiligheid in het centrum van Voorhout verder aan. Er is in toenemende mate sprake van een zeer matige ontsluiting: via een 30 km/u-straat

met een sterke verblijfsfunctie, waarbij de gelijkvloerse kruising (overweg) met het spoor moet worden gepasseerd, die meerdere keren per uur gesloten is, als gevolg waarvan wachtrijen in het dorp ontstaan.

Doorrekeningen met het verkeersmodel laten zien dat de verkeersdruk op de Herenstraat toeneemt tot meer dan 10.000 mvt per etmaal, indien geen maatregel in de vorm van de aanleg van een tweede verbinding (randweg) wordt getroffen. Een intensiteit van meer dan 10.000 mvt per etmaal is niet verenigbaar met een 30 km/u-straat.

Met de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout, wordt een nieuwe ontsluitingsroute gecreëerd. Effectief ontstaat er een nieuwe verbinding naar de provinciale weg N444, waarbij het verkeer als gevolg van de randwegstructuur zoveel mogelijk buiten de kern Voorhout om wordt geleid. De Noordelijke Randweg Voorhout zal het spoor Leiden-Haarlem ongelijkvloers, middels een onderdoorgang kruisen, zodat een conflictvrije en vlotte verbinding ontstaat tussen het deel van Voorhout ten oosten van het spoor en de N444, zie afbeelding 1. Veel verkeer dat nu via de Herenstraat rijdt, gaat dan gebruik maken van de nieuwe verbinding via de Noordelijke Randweg. Als gevolg hiervan zal de verkeersdruk in de Herenstraat (centrum Voorhout) afnemen, ten gunste van de verkeersveiligheid en de leefbaarheid.

Afbeelding 1.

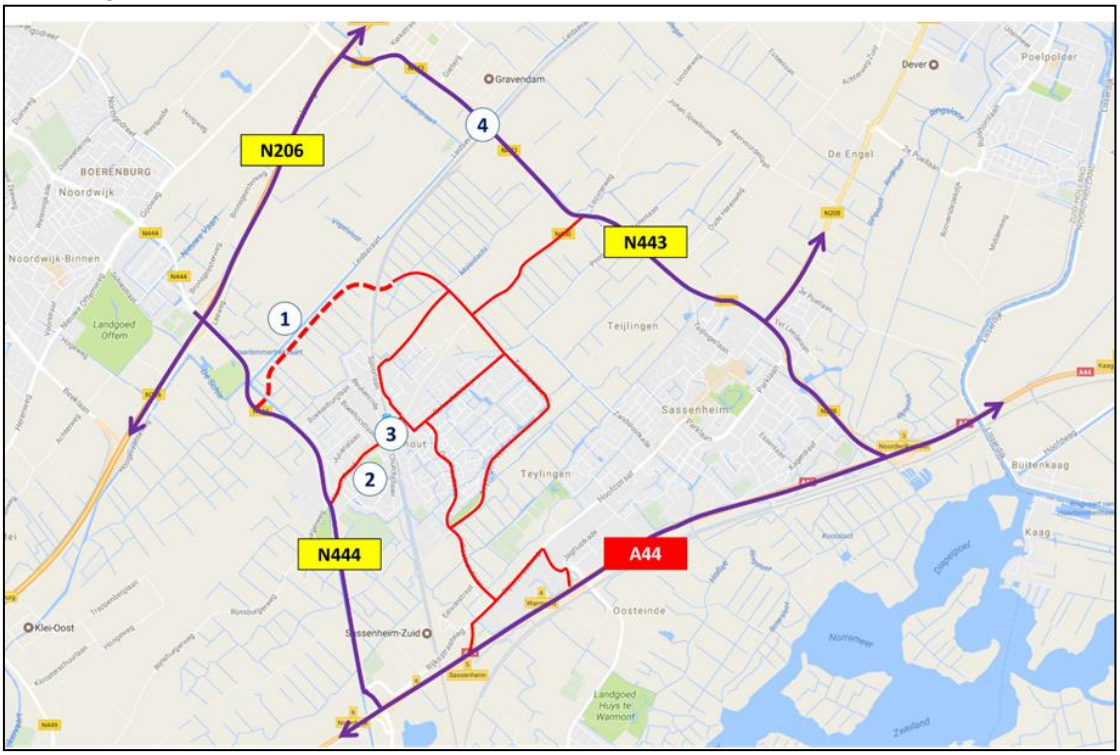

Rood weergegeven de ontsluitende wegen van Voorhout, richting de hoofdwegenstructuur bestaande uit de provinciale wegen N206, N443 en N444 en de rijksweg A44 (paars). Rood gestippeld (1) het tracé van de Noordelijk Randweg Voorhout; (2) de Herenstraat die nu als centrumstraat zwaar wordt belast gezien de ontsluitende en doorgaande functie; (3) de overweg in de Herenstraat / Jacoba van Beierenweg en (4) de overweg in de provinciale weg N443.

Fietsverbinding
Voor fietsers uit Voorhout en Noordwijk en Noordwijkerhout is het gewenst om een nieuwe, kortere en kwalitatief goede verbinding tussen het centrum van Voorhout en Noordwijk en Noordwijkerhout (en vice versa) te realiseren voor woon-werkverkeer, scholieren en recreatief gebruik.

Hoogwaardig openbaar vervoer verbinding
De Duin- en Bollenstreek is strategisch gelegen ten opzichte van de Haarlemmermeer, waaronder Schiphol, en de daar aanwezige werkgelegenheidsconcentraties. Eerder is door de provincies Noord-Holland en Zuid-Holland en de regio de Bereikbaarheidsstudie Grensstreek uitgevoerd. Daaruit is geconcludeerd dat het openbaar vervoer op deze corridor achterblijft bij de ontwikkeling van het autoverkeer. Als gevolg hiervan wordt de potentie van het openbaar vervoer niet volledig benut en wordt geen volwaardig alternatief geboden voor de auto.

De inzet is een multimodaal vervoersysteem waarin reizigers keuze hebben tussen verschillende vervoerswijzen en waarin netwerken van auto, OV en fiets goed worden verknoopt en daardoor optimaal worden benut. Om dit te kunnen bereiken is besloten om – naast andere maatregelen – het openbaar vervoer op de corridor Duin- en Bollenstreek - Schiphol te verbeteren. Deze verbetering van het openbaar vervoer en de opwaardering naar Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) krijgen vorm door maatregelen op de corridor Noordwijk - Voorhout (station) – Sassenheim (station) – Lisse – Schiphol, kortweg de HOV-corridor Noordwijk – Schiphol.

De HOV-corridor Noordwijk-Schiphol is opgenomen in het beleid van de provincie Zuid-Holland en de gemeente Teylingen en is onderwerp van bestuurlijke afspraken die zijn gemaakt over de invoering hiervan. De Noordelijke Randweg Voorhout vormt een belangrijke schakel in de corridor Noordwijk-Schiphol. Zonder randweg zou de HOV-route via de Herenstraat, door het centrum van Voorhout lopen. Dit is slecht verenigbaar met de verblijfsfunctie van deze straat en zorgt voor grote onbetrouwbaarheid in de lijnvoering (en daarmee de aansluitingen op knooppunten) aangezien in dat geval de gelijkvloerse spoorkruising (overweg) in de Herenstraat moet worden gekruist, die zeer regelmatig sluit voor een passerende trein. Met de Noordelijke Randweg Voorhout als schakel in de HOV-route, wordt een ongelijkvloerse kruising van het spoor gerealiseerd zodat vertragingen en onbetrouwbaarheid als gevolg van overwegsluitingen zijn uitgesloten. Om deze reden is er door de provincie Zuid-Holland een financiële bijdrage aan de Noordelijke Randweg Voorhout opgenomen in de investeringsmiddelen voor de realisatie van de HOV-corridor.

De Ecologische Verbindingszone
Natuur is een belangrijk aspect in een aantrekkelijke leef- en werkomgeving in het dichtstbevolkte deel van Nederland. Daar hoort ook de zorg bij voor de groene ruimte, waaronder de natuur. Het beleid van de provincie voor natuur is het behoud van de kwaliteit van de bestaande natuur en de realisering van nieuwe natuur, het creëren van samenhang tussen de natuurgebieden en het behoud en bevordering van de biodiversiteit.

De gronden tegen en ten zuiden van de Haarlemmertrekvaart zijn in dat kader bedoeld om in te richten als Ecologische Verbindingszone, als onderdeel van de Ecologische

Hoofdstructuur (tegenwoordig Natuur Netwerk Nederland), zie afbeelding 2. De reden om de gronden voor de Ecologische Verbindingszone in dit bestemmingsplan als zodanig te bestemmen is dat de resterende gronden tussen de weg en de Haarlemmertrekvaart na realisering van de weg te klein zijn om nog agrarisch te kunnen worden gebruikt. Tevens wordt hiermee de compensatie van boezemwater, de noodzakelijke natuurcompensatie als gevolg van de aanleg van de randweg en de compensatie van Ecologische Hoofstructuur natuur benodigd voor project 'Nagelbrug en verbreding N444' gerealiseerd.

Afbeelding 2.

De ecologische hoofdstructuur (groen), zoals op genomen in de Visie Ruimte en Mobiliteit van de provincie Zuid-Holland

Noodzaak van de onteigening
De te onteigenen percelen zijn thans agrarisch of recreatief in gebruik. Voor het realiseren van de Noordelijke Randweg is reeds een aantal percelen/perceelsgedeelten verworven. Op dit moment dienen nog een aantal percelen/perceelsgedeelten verworven te worden. Deze percelen/perceelsgedeelten zijn weergegeven op de bij bijgaand raadsbesluit behorende grondtekening en onteigeningslijst.

Met de planologische vastlegging van de Noordelijke Randweg en de ecologische verbindingszone in het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout', is het ruimtelijk ontwikkelingsbelang en het publiek belang gegeven.

2.3 Planning en urgentie

De gemeente wil zo spoedig mogelijk na de eigendomsverkrijging van alle percelen overgaan tot realisering van het bestemmingplan Noordelijke Randweg te Voorhout. De realisering van de Noordelijke Randweg c.s. kan niet worden afgerond, omdat de ter onteigening aan te wijzen perceelsgedeelten/percelen niet in eigendom zijn van de gemeente Teylingen.

Urgentie
Urgentie is voorts aanwezig nu geen zicht is op het binnen redelijke termijn alsnog bereiken van minnelijke overeenstemming over verwerving van het benodigde perceel/percelen.

Planning
Het project Noordelijke Randweg Voorhout valt ten aanzien van de voorbereiding en uitvoering op hoofdlijn in drie delen uiteen.

1. De voorbereiding en realisatie van de onderdoorgang onder het spoor. ProRail is eigenaar en beheerder van het spoor en realiseert deze onderdoorgang op verzoek van de gemeente Teylingen. De realisatie vindt plaats binnen het raamcontract dat ProRail met een aantal aannemers heeft afgesloten voor de realisatie van onderdoorgangen (de zgn. TunnelAlliantie). De voorbereiding (onderzoeken, conditionering, uitwerking en contractering) vindt plaats in afstemming tussen gemeente en ProRail. Voor dit onderdeel geldt de planning zoals die tussen gemeente en ProRail tot stand is gekomen. Belangrijke mijlpalen in deze planning zijn de noodzakelijke buitendienststellingen; treinvrije periodes die gedurende een aantal weekenden nodig zijn om het werk te kunnen maken. Gezien de gevolgen op de dienstregeling dienen deze zeer ruim van te voren te worden aangevraagd.

2. De voorbereiding en realisatie van de nieuwe aansluiting van de Noordelijke Randweg Voorhout op de provinciale weg N444. De randweg sluit aan op de N444 in de vorm van een turborotonde. Het betreft een nieuwe aansluiting in de provinciale weg. De provincie Zuid-Holland is toekomstig eigenaar en beheerder van deze aansluiting.

3. De voorbereiding en realisatie van de Noordelijke Randweg Voorhout, aansluitend op de nieuwe aansluiting op de N444 ten westen en de Bollendreef (wijkontsluitingsweg Hooghkamer) ten oosten. Het betreft de rijbaan inclusief bermen, fietspaden, bermsloten, kunstwerken en daarbij horende uitrusting en inrichting. Eveneens de aanleg c.q. inrichting van de naast de randweg gelegen ecologische verbindingszone. Deze werkzaamheden worden door de gemeente gerealiseerd.

De planning voor genoemde drie hoofdonderdelen van het project is als volgt.

Planning onderdoorgang spoor Leiden-Haarlem:

Planuitwerkingfase (onderzoeken, ontwerp, klanteisen):	t/m Q1 2017
Aanvragen treinvrije periodes:	najaar 2016
Contractvoorbereidingsfase (opstellen contractstukken):	Q1 en Q2 2017
Vaststellen Objectovereenkomst (contract ProRail-gemeente):	Q2 2017
Aanbesteding (binnen TunnelAlliantie):	juli 2017
Gunning aan aannemer:	najaar 2017
Voorbereiding aannemer (engineering, logistiek, vergunningen):	t/m najaar 2018
Realisatie onderdoorgang:	Q3 2018 – Q1 2020
- *Treinvrije periode 1:*	*sept. 2018*
- *Treinvrije periode 2:*	*nov. 2018*

Planning aansluiting Noordelijke Randweg Voorhout – N444:

Realisatie- en beheerovereenkomst provincie en gemeente:	Q2 2017
Voorbereidingen contract t.b.v. aanbesteding:	Q3 2017
Gunning:	Q4 2017
Voorbereiding aannemer:	Q1 en Q2 2018
Start uitvoering:	Q3 2018
Werk gereed:	Q2 2019

Planning Noordelijke Randweg en ecologische verbindingszone:

Afronden ontwerp (infra, kunstwerken, ecologische verbindingszone):	Q2 2017
Contractvoorbereidingsfase:	Q3 en Q4 2017
Contractering:	Q1 en Q2 2018
Start realisatie:	Q3 2018
Oplevering werk:	Q4 2019

Er is uiteraard samenhang tussen de onderdelen: eerst wordt op het tracé van de randweg een voorbelasting en bouwweg aangelegd. Dit dient om restzettingen na aanleg van de weg te voorkomen. De bouwlocatie van de onderdoorgang onder het spoor, ten westen van de spoorlijn is via deze bouwweg bereikbaar. Na de constructieve bouw van de onderdoorgang wordt de voorbelasting weggehaald en de weg definitief aangelegd en wordt ook de deklaag asfaltverharding door de onderdoorgang aangelegd.

Genoemde planning gaat er van uit dat de gemeente tijdig over de benodigde gronden kan beschikken. Voor zowel ProRail als gemeente geldt dat de uitvoering van het werk wordt aanbesteed (start tender) op het moment dat er zekerheid is dat over de betreffende gronden kan worden beschikt.

Economische uitvoerbaarheid

De kosten voor de realisering van het bestemmingsplan Noordelijke Randweg Voorhout bestaan hoofdzakelijk uit de kosten voor de aanleg van de weg (in de brede zin van het woord), de grondverwerving en de zogenaamde VAT-kosten (voorbereiding, administratie en toezicht; waaronder de kosten voor het opstellen van het ontwerp). De onderdoorgang van de randweg onder het spoor Leiden-Haarlem en de brug over de Leidsevaart zijn relatief kostbare elementen van de aanleg van de weg.

Het kostenoverzicht is gebaseerd op de kostenraming conform de SSK-systematiek, behorende bij het Voorlopig Ontwerp van de Randweg (begin 2015) en de begin 2017 opgestelde specifieke SSK-kostenraming voor de onderdoorgang onder het spoor. De SSK-systematiek is de door kennisinstituut CROW vastgestelde en door wegbeheerders in Nederland gebruikte methode voor het eenduidig ramen van kosten.

Omdat in de ontwerpfase mogelijk nog niet alle definitieve kosten in beeld zijn en omdat er onvoorziene zaken kunnen optreden (bijvoorbeeld: verontreinigde grond of minder draagkrachtige bodem) zijn de bouwkosten op basis van de hoeveelheden opgehoogd met kosten en risico-opslagen (SSK-systematiek). Omdat sprake is van nog niet bekende en nader te detailleren kostenfactoren en risico's, kent de uitkomst van de raming een 'best estimate' en een bandbreedte waarbinnen de werkelijke kosten zullen liggen (laagste en hoogste waarde).

De uitkomst van de kostenramingen voor het totale project Noordelijke Randweg Voorhout is dan als volgt. Hierin zijn inbegrepen alle onderdelen van het project; de weg, fietsstructuur, kunstwerken, onderdoorgang onder het spoor en de maatregelen op het grondgebied van Noordwijk.

Kostenraming, best estimate: € 25.379.673
Laagste (gunstigste) waarde: € 20.554.137
Hoogste (ongunstigste) waarde: € 30.205.209

Het project wordt gefinancierd uit gemeentelijke middelen en bijdragen van provincie Zuid-Holland, de regio Holland Rijnland en het Hoogheemraadschap van Rijnland, in de vorm van een subsidie of bijdrage. Het overzicht van baten en daarmee de dekking van het project is als volgt.

bijdrage		**omvang**	**status**
Provincie; BDU	€	4.318.000	Reeds beschikt, deels reeds bevoorschot.
Provincie; HOV	€	3.800.000	Opgenomen in bestuursovereenkomst, deels reeds beschikt.
Provincie; eenmalige bijdrage	€	3.000.000	Bestuurlijk toegezegd, vastgelegd in bestuurlijke brief.
Holland Rijnland: RIF	€	7.200.000	Opgenomen in investeringsprogramma. Subsidie kan worden aangevraagd op basis van definitief ontwerp.
Bijdrage uit Engelse Tuin	€	460.000	Ligt vast in overeenkomst.
Provincie; bijdrage vanuit gedeeld belang	€	500.000	In overleg afgestemd met provincie. Deels vastgelegd in verslag en overeenkomst, deels nog in onderhandeling.

bijdrage		**omvang**	**status**
Provincie: subsidie eco-zone	€	420.000	Deels beschikt. Verdere aanvraag en beschikking in samenhang met grondverwerving.
Rijnland: bijdrage boezemkering	€	100.000	Afgestemd met Rijnland. Verzoek tot bijdrage is ingediend.
Gemeentelijke investering	€	5.000.000	Raadsbesluit, investering opgenomen in begroting.
Totaal baten	**€**	**24.798.000**	

De status per financieringsbron verschilt. BDU-subsidies zijn bijvoorbeeld reeds aangevraagd en beschikt. Andere subsidies kunnen pas worden aangevraagd en beschikt als het ontwerp definitief is vastgesteld. Ten aanzien van de bijdrage van hoogheemraadschap en provincie geldt dat hierover reeds afstemming heeft plaatsgevonden.

Uitgaande van de 'best estimate' kostenraming komen de kosten en de baten van het project nagenoeg overeen en is sprake van een project wat economisch gezien uitvoerbaar is.

2.4 Verzoeker om onteigening

De gemeenteraad van Teylingen is de verzoeker van deze onteigening. De gemeente is de meest gerede partij om te verzoeken om de betreffende percelen en perceelsgedeelten ter onteigening aan te wijzen, aangezien het de realisering van een gemeentelijk bestemmingsplan betreft, het niet aannemelijk is dat de eigenaren tot tijdige realisering van het bestemmingsplan zullen overgaan en de gemeente de betreffende gronden niet minnelijk heeft kunnen verwerven. De gronden die op de onteigeningslijst zijn vermeld zijn gelegen in het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout'.

2.5 Noodzaak tot onteigening

De gemeente dient voor de realisatie van het bestemmingsplan Noordelijke Randweg Voorhout tenminste voor de volle breedte van wegprofiel, inclusief bermen, bermsloten, fietspad en de beoogde ecologische verbindingszone over het volle eigendom van de ter onteigening aan te wijzen perceel/percelen te beschikken, uitgezonderd de gronden in eigendom zijnde van Railinfratrust B.V. Met ProRail zijn namens Railinfratrust B.V. aparte afspraken gemaakt over de realisering van een onderdoorgang onder het spoor en de aanleg van het betreffende deel van het tracé op de gronden in eigendom zijnde van Railinfratrust B.V. (de spoorbaan).

Minnelijke verwerving
Met alle in de perceellijst genoemde grondeigenaren en overige gerechtigden van de gronden die nodig zijn voor de realisering van het plan zijn in de afgelopen periode besprekingen gevoerd over de aankoop van de onderhavige percelen.

De onderhandelingen hebben voor meer dan 65% van de benodigde gronden tot overeenstemming geleid, zodat deze percelen in beginsel niet ter onteigening behoeven te worden aangewezen.

De noodzaak voor het voeren van de onteigeningsprocedure voor de op de onteigeningslijst opgenomen percelen en/of perceelsgedeelten is aanwezig. De gemeente heeft namelijk tot op heden met alle eigenaren van en (beperkt of zakelijk) gerechtigden op de op de onteigeningslijst opgenomen percelen en/of perceelsgedeelten onderhandelingen gevoerd (en voert die nog steeds), om te trachten de betreffende percelen en/of perceelsgedeelten langs minnelijke weg tijdig en voor een aannemelijke prijs te verwerven. Deze onderhandelingen hebben voor wat betreft de voor de op de onteigeningslijst opgenomen eigenaren en (beperkt of zakelijk) gerechtigden echter tot op heden nog niet tot het gewenste resultaat geleid. Er bestaat momenteel geen zicht op het binnen redelijke termijn alsnog bereiken van minnelijke overeenstemming. Het alsnog bereiken van minnelijke overeenstemming kan niet langer worden afgewacht.

Er zijn aan alle op de onteigeningslijst opgenomen grondeigenaren en bekende gerechtigden diverse mondelinge en schriftelijke aanbiedingen gedaan en er is meerdere keren overleg gevoerd. De aanbiedingen voor verwerving van de te onteigenen percelen en perceelsgedeelten zijn niet aanvaard. Overigens is er niet met iedere grondeigenaar en gerechtigde evenveel overleg gevoerd, omdat in enkele gevallen het contact met de grondaankopers door de grondeigenaren werd afgehouden. In een aantal gevallen is getracht om door middel van procesafspraken met grondeigenaren minnelijke overeenstemming te bereiken, maar verliep (en verloopt) het maken van deze procesafspraken vanuit de kant van de grondeigenaren vertraging op. Ook in die gevallen hebben de verwervers niet altijd het gewenste inhoudelijk overleg kunnen voeren met de grondeigenaren.

Recent is door de gemeente wel overeenstemming bereikt met de eigenaren van grondplannummer 1 over de aankoop van hun perceel. Deze overeenstemming heeft momenteel echter nog niet geresulteerd in eigendomsoverdracht van dit perceel aan de gemeente. Zolang de gemeente nog niet definitief over de eigendom van de betreffende grond beschikt, dient het onderhavige kadastrale perceel in het onteigeningsplan betrokken te blijven.

Voor wat betreft de grondplannummers 2, 3, 4 en 5 is laatstelijk bij brief van 30 mei 2017 nog een schriftelijk aanbod gedaan ter voorkoming van onteigening. Op 20 juni 2017 is contact opgenomen met de grondeigenaren, mede om na te gaan of zij met het aanbod kunnen instemmen. Grondeigenaren hebben het aanbod afgewezen.
Voor wat betreft grondplannummer 4 is bij brief van 23 maart 2017 aan de zakelijk gerechtigde een schriftelijk aanbod gedaan tot het verleggen van de leiding alsmede de hervestiging van het zakelijk recht en de bijbehorende erfdienstbaarheid. Op dit aanbod

heeft de zakelijk gerechtigde nog niet gereageerd. Vervolgens is op 18 mei 2017 een rappel gestuurd, hierop is echter nog geen instemmende reactie ontvangen Voor het verloop van de onderhandelingen wordt verwezen naar het logboek dat behoort bij het onteigeningsplan

Voor wat betreft de grondplannummers 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14 en 15 is laatstelijk bij brief van 29 mei november 2017 nog een schriftelijk aanbod gedaan ter voorkoming van onteigening. Op 20 juni 2017 is contact opgenomen met de grondeigenaren, mede om na te gaan of zij met het aanbod kunnen instemmen. Grondeigenaren hebben het aanbod afgewezen.

Voor wat betreft grondplannummer 9 is aan de beperkt gerechtigden een schriftelijk aanbod gedaan tot hervestiging van de erfdienstbaarheid van vaarweg. Beperkt gerechtigden hebben hierop op 31 mei 2017 hun akkoord gegeven. Na de onteigening zal er een nieuwe erfdienstbaarheid van vaarweg worden gevestigd.

Voor wat betreft grondplannummer 10 is bij brief van 30 mei 2017 laatstelijk nog een schriftelijk aanbod gedaan ter voorkoming van onteigening. Op 14 juni 2017 heeft er een overleg plaatsgevonden met de vertegenwoordiger(s) van de grondeigenaar, mede om na te gaan of grondeigenaar met het aanbod kan instemmen. Namens de grondeigenaar is tijdens het overleg het aanbod afgewezen.

Voor wat betreft grondplannummer 11 is bij brief van 30 mei 2017 laatstelijk nog een schriftelijk aanbod gedaan ter voorkoming van onteigening. Op 14 juni 2017 heeft er een overleg plaatsgevonden met de (vertegenwoordiger van) grondeigenaren, mede om na te gaan of zij met het aanbod kunnen instemmen. Grondeigenaren hebben tijdens het overleg het aanbod afgewezen.

Voor wat betreft grondplannummer 16 is laatstelijk bij brief van 29 mei 2017 nog een schriftelijk aanbod gedaan ter voorkoming van onteigening. Op 20 juni 2017 is nog contact opgenomen met de grondeigenaar, mede om na te gaan of deze met het aanbod kan instemmen. Grondeigenaar heeft het aanbod afgewezen.

Tijdens de besprekingen met de grondeigenaren en zakelijk gerechtigden is geïnformeerd naar de eventuele aanwezigheid van belanghebbenden, anders dan blijkend uit de onderzoeken in de openbare registers, het Handelsregister, de Gemeentelijke Basisadministratie en uit opname van de plaatselijke situatie. Alle belanghebbenden blijkend uit de onderzoeken en de inventarisatie bij de grondeigenaren zijn opgenomen op de belanghebbendenlijst.

De belanghebbenden die formeel nog een recht hebben, maar daar als gevolg van de afspraken met de gemeente geen aanspraak meer op kunnen maken, zijn alleen zekerheidsheidshalve opgevoerd als belanghebbende

De gebruikers van de op de onteigeningslijst aangewezen percelen en perceelsgedeelten zijn eveneens opgenomen op de belanghebbendenlijst. Gezien de gebruikstitel (gebruik

om niet dan wel eenjarige pacht eindigend per 31 december 2017) is geconstateerd dat hier als gevolg van de onteigening geen schade uit voortvloeit.

De gehuwden (niet zijnde mede-eigenaren) van de op de onteigeningslijst aangewezen percelen en perceelsgedeelten zijn volledigheidshalve opgenomen op de belanghebbendenlijst.

Parallel aan het voeren van de administratieve onteigeningsprocedure is de gemeente doorlopend bezig en blijft de gemeente trachten om de onderhavige kadastrale percelen en perceelsgedeelten alsnog langs de minnelijke weg te verwerven. In verband met de noodzaak van het realiseren van het bestemmingsplan en de noodzaak om tijdig over alle daarvoor benodigde gronden te kunnen beschikken, is het noodzakelijk om thans tot onteigening over te gaan.

Het erfdienstbaarhedenonderzoek
Ten behoeve van dit onteigeningsplan is een erfdienstbaarhedenonderzoek uitgevoerd door het Kadaster over de periode vanaf 1950 tot juli 2016. Op de percelen kadastraal bekend gemeente Voorhout, sectie A, nummers 3812, 3833, 5023 en 5027 zijn erfdienstbaarheden aangetroffen.

Naar aanleiding van dit onderzoek van het Kadaster is nader onderzoek gedaan of de betreffende beperkt gerechtigden nog een (redelijk) belang hebben bij de erfdienstbaarheid dan wel of er daadwerkelijk een erfdienstbaarheid aanwezig is.

In een aantal gevallen bleek uit het nader onderzoek dat in het Kadaster weliswaar een erfdienstbaarheid is vermeld, maar dat dit niet als zodanig is gevestigd en er ook geen rechten aan de betreffende erfdienstbaarheid kunnen worden ontleend.
Alle beperkt gerechtigden die uit het onderzoek van het Kadaster naar voren zijn gekomen zijn echter zekerheidshalve wel opgenomen op de belanghebbendenlijst (ook diegenen die inmiddels ook al afstand hebben gedaan van hun erfdienstbaarheid). Alleen aan de beperkt gerechtigden die daadwerkelijk een recht hebben op de betreffende erfdienstbaarheid, zijn aanbiedingen gedaan.

Voor wat betreft de erfdienstbaarheden die ten doel hebben om een uitweg ten behoeve van het te onteigenen perceel te handhaven is van belang dat deze erfdienstbaarheden na de onteigening van het desbetreffende perceel/perceelsgedeelte geen functie meer hebben.

Voor de erfdienstbaarheden die betrekking hebben op de mogelijkheid om via de bestaande watergangen te komen en te gaan naar de Haarlemmertrekvaart is aan betreffende gerechtigden een vervangende erfdienstbaarheid aangeboden en deze is in een geval al geaccepteerd.

Zelfrealisatie
Zelfrealisatie is gezien de te realiseren bestemmingen Groen, Verkeer en Water niet aan de orde.

3. Grondslag/rechtsbasis onteigening

3.1 Bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout'

Ingevolge artikel 77 en verder van de Onteigeningswet kan onteigening plaatsvinden onder meer in het belang van de ruimtelijke ontwikkeling ter uitvoering van een bestemmingsplan of een inpassingsplan.

De planologische grondslag voor de onteigening is gelegen in het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' van de gemeente Teylingen. Het ontwerpbestemmingsplan is vanaf 18 februari 2016 gedurende zes weken ter inzage gelegd. Tijdens deze periode kon iedereen zienswijzen indienen. Op 30 juni 2016 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan gewijzigd vastgesteld en voornoemd bestemmingsplan is inmiddels onherroepelijk.

Voor een verdere beleidsmatige onderbouwing van de planologische grondslag wordt verwezen naar het bestemmingsplan.

3.2 Bestemmingen

De in het bestemmingsplan opgenomen bestemmingen zijn de volgende:

Groen – artikel 3
De voor Groen aangewezen gronden zijn bestemd voor groenvoorzieningen, water en voet- en fietspaden. Daarnaast biedt de bestemming ruimte aan de realisatie van een ecologische verbindingszone, een langzaamverkeersontsluiting al dan niet in de vorm van een kunstwerk over de Haarlemmertrekvaart en perceelsontsluitingen.

Verkeer – artikel 4
De voor Verkeer aangewezen gronden zijn bestemd voor rijwegen en daarbij behorende voorzieningen, waaronder voet- en fietspaden, hellingbanen, rotondes, bermen, duikers, groen, perceelontsluitingen, water en kunstwerken.

De spoorlijn Leiden-Haarlem is specifiek aangeduid, met de functie railverkeer. Ten behoeve van de ongelijkvloerse kruising onder de spoorlijn zijn ondergrondse bouwwerken mogelijk gemaakt. Daarnaast is een brug voorzien over de Leidsevaart ten behoeve van de aansluiting van de Randweg op de N444, deze is tevens specifiek aangeduid. De bestemming verkeer legt verder een voorwaardelijke verplichting op voor bepaalde delen van de weg voor de toepassing van geluidsreducerend wegdek.

Water – artikel 6
De voor Water aangewezen gronden zijn bestemd voor water en waterhuishoudkundige voorzieningen. In deze bestemming is ook de aanleg van oevers, talud mogelijk gemaakt evenals bruggen en duikers. Daarnaast biedt de bestemming ruimte aan de realisatie van een ecologische verbindingszone, een langzaamverkeersontsluiting in de vorm van een kunstwerk (brug).

Waterstaat – Waterkering – artikel 8
De voor Waterstaat – Waterkering aangewezen gronden zijn - behalve voor de andere aldaar geldende bestemming(en) - mede bestemd voor de waterkering. Binnen deze dubbelbestemming mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden gebouwd ten dienste van deze dubbelbestemming. Bouwen voor de overige aldaar geldende bestemmingen is in beginsel niet toegestaan.

3.3 Plangebied

Het plangebied is gelegen in de Boekhorstpolder. Dit is de polder ten noordwesten van de bestaande bebouwingsgrens van de kern Voorhout. Het plangebied betreft een strook ten zuidoosten van de Haarlemmertrekvaart tussen de N444, die ten zuiden van het plangebied ligt en de Jacoba van Beierenweg aan de noordzijde van het plangebied. De ligging van het plangebied is weergegeven in de navolgende afbeelding 3.

Afbeelding 3.

De eigendomsposities binnen het plangebied zijn versnipperd, dat heeft tot gevolg dat er over het hele tracé percelen/perceelgedeelten zijn waar de onteigening betrekking op heeft.

4. Beschrijving/toelichting werken

4.1 Bestaande situatie

De op de onteigeningslijst vermelde percelen en perceelsgedeelten betreffen percelen/perceelsgedeelten grasland, die doorsneden en omringd worden door watergangen. In een enkel geval betreft het een gedeelte van een volle grond tuinbouwbedrijf, een moestuin of een recreatief perceel. De percelen en perceelsgedeelten zijn op dit moment agrarisch of recreatief in gebruik.

4.2 Wijze van planuitvoering

Het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' voorziet onder andere in de aanleg van een nieuwe weg voor autoverkeer met daarnaast een vrijliggend fietspad en een

natuurgebied. De gemeente heeft een inrichtingstekening met kenmerk DW-BC6342100100-G-0704 op laten stellen voor de inrichting van de percelen en geeft hiermee inzicht in de door haar voorgestane wijze van planuitvoering. De inrichtingstekening vormt onderdeel van het onteigeningsplan.

Het profiel van de Noordelijke Randweg zal worden aangesloten op de op dit moment meest westelijke rotonde van de Bollendreef, ten oosten van de spoorlijn. De randweg gaat de spoorlijn Leiden-Haarlem ongelijkvloers kruisen door middel van een onderdoorgang.
Tevens zal er een rotonde halverwege de Noordelijke Randweg worden gerealiseerd. Hoewel er nog geen sprake is van concrete en uitgewerkte plannen voor woningbouw in de polder Boekhorst dient deze aansluiting wel nu reeds in de planvorming en het ontwerp te worden opgenomen. Hiervoor is een aantal redenen:

- Het is niet gewenst de betreffende gronden eerst als natuur te bestemmen en in te richten en in een latere fase dit weer teniet te doen met de aanleg van de rotonde.
- In het ontwerp van de Noordelijke Randweg is de boezemkade van de Haarlemmertrekvaart teruggelegd van de waterkant naar de berm van de Noordelijke Randweg. Het is gewenst de te verleggen boezemkeringsstructuur bij aanleg van de randweg vast aan te leggen en daarmee te voorkomen dat deze later weer moet worden aangepast.

De Noordelijke Randweg krijgt een nieuwe aansluiting op de provinciale weg N444. Deze aansluiting wordt vormgegeven als turborotonde en komt te liggen in het nu groene gebiedje direct ten zuiden van de Noordwijkerhoekbrug. Op deze plek gaat het fietspad met een fietstunnel onder de N444 door ter hoogte van de randweg, zodat een veilige oversteek voor fietsers en voetgangers ontstaat.

Met de aanleg van de randweg ontstaan ook nieuwe fietsverbindingen. De Spoorlaan (die nu doodloopt) wordt als fietspad doorgetrokken tot aan het nieuwe fietspad langs de randweg. Over de Haarlemmertrekvaart wordt een nieuwe fietsbrug gemaakt, globaal in het verlengde van de Spoorlaan, zodat een nieuwe, kortere en veilige verbinding ontstaat tussen Noordwijk, Noordwijkerhout en Voorhout.

Langs de Haarlemmertrekvaart wordt als onderdeel van de ecologische hoofdstructuur een ecologische verbindingszone gerealiseerd. Het is een zone van ongeveer 30 meter breed, die bestaat uit natuur met beheertype moeras. De oever bestaat uit een goed ontwikkelde, kruidenrijke moerasvegetatie met rietland en wilgenbosjes. In het niet te voedselrijke en schone water is bij voorkeur sprake van een rijke waterplantenvegetatie met zowel ondergedoken als drijvende waterplanten. Tevens wordt in het plangebied 900 m^2 water aan watercompensatie gerealiseerd. Om te voorkomen dat bootjes de nieuwe watervlakken van de ecologische verbindingszone invaren, wordt een drempel onder water tussen de Haarlemmertrekvaart en het 'open boezemwater' aangelegd.

5. Gemeente(n)

De ter onteigening aan te wijzen gronden zijn gelegen in de gemeente Teylingen.

6. Tenaamstelling onteigening

De onteigening zal geschieden ten name van de gemeente Teylingen. De onteigening zal plaatsvinden op grond van Titel IV van de Onteigeningswet ('over onteigening in het belang van de ruimtelijke ontwikkeling, van de volkshuisvesting, van de openbare orde en van de handhaving van de Opiumwet'), de artikelen 77 en verder.

Behoort bij besluit van de raad van de gemeente Teylingen van 29 juni 2017.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 2031	23-3-2017
	Boekenburglaan VOORHOUT	12:13:23
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 2031
Grootte:	1 ha 24 a 70 ca
Coördinaten:	92636-471556
Omschrijving kadastraal object:	TERREIN (GRASLAND)
Locatie:	Boekenburglaan VOORHOUT Leidsevaart VOORHOUT
Koopsom:	€ 1.167.350 Jaar: 1997
Oorspronkelijke koopsom is NLG	2.572.500
(Met meer onroerend goed verkregen)	
Ontstaan op:	14-9-1987

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

1/2 **EIGENDOM**

Rotij Grondontwikkeling West B.V.
Jutestraat 8
7461 TR RIJSSEN
Zetel: ROTTERDAM
KvK-nummer: 24248218 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan: HYP4 14313/8 reeks ZOETERMEER d.d. 4-12-1997
Eerst genoemde object in brondocument: VOORHOUT A 2031

Nog niet (volledig) verwerkte brondocumenten:

HYP4 70321/147	d.d. 23-3-2017
HYP4 70321/146	d.d. 23-3-2017
HYP4 70321/145	d.d. 23-3-2017
HYP4 70305/177	d.d. 21-3-2017

Kadaster

Betreft:	VOORHOUT A 2031	23-3-2017
	Boekenburglaan VOORHOUT	12:13:23
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Gerechtigde

1/2 **EIGENDOM**

Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw
Stationsweg 1
3445 AA WOERDEN

Postadres:	Gatwickstraat 1 1043 GK AMSTERDAM
Zetel:	ZOETERMEER
KvK-nummer:	41149285 (Bron: Handelsregister)

Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan:	HYP4 14313/8 reeks ZOETERMEER d.d. 4-12-1997
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 2031

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 2083	23-3-2017
	Boekenburglaan VOORHOUT	12:13:52
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 2083	
Grootte:	2 a 80 ca	
Coördinaten:	92547-471642	
Omschrijving kadastraal object:	TERREIN (GRASLAND)	
Locatie:	Boekenburglaan VOORHOUT Leidsevaart VOORHOUT	
Koopsom:	€ 1.167.350	Jaar: 1997
Oorspronkelijke koopsom is NLG	2.572.500	
(Met meer onroerend goed verkregen)		
Ontstaan op:	14-9-1987	

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

1/2 **EIGENDOM**

Rotij Grondontwikkeling West B.V.
Jutestraat 8
7461 TR RIJSSEN
Zetel: ROTTERDAM
KvK-nummer: 24248218 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan: HYP4 14313/8 reeks ZOETERMEER d.d. 4-12-1997
Eerst genoemde object in brondocument: VOORHOUT A 2083

Nog niet (volledig) verwerkte brondocumenten:

HYP4 70321/147	d.d. 23-3-2017
HYP4 70321/146	d.d. 23-3-2017
HYP4 70321/145	d.d. 23-3-2017
HYP4 70305/177	d.d. 21-3-2017

Kadaster

Betreft:	VOORHOUT A 2083	23-3-2017
	Boekenburglaan VOORHOUT	12:13:52
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Gerechtigde

1/2 **EIGENDOM**

Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw
Stationsweg 1
3445 AA WOERDEN

Postadres:	Gatwickstraat 1 1043 GK AMSTERDAM
Zetel:	ZOETERMEER
KvK-nummer:	41149285 (Bron: Handelsregister)

Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan:	HYP4 14313/8 reeks ZOETERMEER d.d. 4-12-1997
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 2083

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 2140	22-2-2017
	Leidsevaart VOORHOUT	11:25:26
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	21-2-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 2140
Grootte:	2 a 80 ca
Coördinaten:	92941-472061
Omschrijving kadastraal object:	WEGEN
Locatie:	Leidsevaart VOORHOUT
Ontstaan op:	29-9-1987

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

EIGENDOM

Mevrouw Agatha Cornelia de Groot
Prins Bernhardstraat 52
2215 AW VOORHOUT

Geboren op:	26-06-1925
Geboren te:	NOORDWIJK

(Persoonsgegevens zijn ontleend aan Basisregistratie Personen)

Recht ontleend aan:	HYP4 15249/14 reeks ZOETERMEER d.d. 17-12-1998
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 2140

Aantekening recht

BURGERLIJKE STAAT GEHUWD
Betrokken persoon:
De heer Herman Godefridus van Gent
Prins Bernhardstraat 52
2215 AW VOORHOUT

Geboren op:	19-07-1924
Geboren te:	VOORHOUT
Overleden op:	05-10-1997

(Persoonsgegevens zijn ontleend aan Basisregistratie Personen)

Ontleend aan:	BSA 505/20007 reeks ZOETERMEER d.d. 17-5-2005

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 3812	23-3-2017
	Boekenburglaan VOORHOUT	12:14:08
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 3812	
Grootte:	93 a 95 ca	
Coördinaten:	92642-471629	
Omschrijving kadastraal object:	TERREIN (GRASLAND)	
Locatie:	Boekenburglaan VOORHOUT Leidsevaart VOORHOUT	
Koopsom:	€ 1.167.350	Jaar: 1997
Oorspronkelijke koopsom is NLG	2.572.500	
(Met meer onroerend goed verkregen)		
Ontstaan op:	14-9-1987	

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

1/2 **EIGENDOM**

Rotij Grondontwikkeling West B.V.
Jutestraat 8
7461 TR RIJSSEN
Zetel: ROTTERDAM
KvK-nummer: 24248218 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan: HYP4 14313/8 reeks ZOETERMEER d.d. 4-12-1997
Eerst genoemde object in brondocument: VOORHOUT A 3812

Nog niet (volledig) verwerkte brondocumenten:

HYP4 70321/147	d.d. 23-3-2017
HYP4 70321/146	d.d. 23-3-2017
HYP4 70321/145	d.d. 23-3-2017
HYP4 70305/177	d.d. 21-3-2017

Kadaster

Betreft: VOORHOUT A 3812 23-3-2017
Boekenburglaan VOORHOUT 12:14:08
Uw referentie: 30371563
Toestandsdatum: 22-3-2017

Gerechtigde
1/2 **EIGENDOM**

Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw
Stationsweg 1
3445 AA WOERDEN
Postadres: Gatwickstraat 1
1043 GK AMSTERDAM
Zetel: ZOETERMEER
KvK-nummer: 41149285 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan: HYP4 14313/8 reeks ZOETERMEER
d.d. 4-12-1997
Eerst genoemde object in brondocument: VOORHOUT A 3812

Gerechtigde

OPSTALRECHT NUTSVOORZIENINGEN

Liander Infra N.V.
Utrechtseweg 68
6812 AH ARNHEM
Zetel: ARNHEM
KvK-nummer: 08021677 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan: HYP4 69849/97 d.d. 6-1-2017
OORSPRONKELIJK GEVESTIGD BIJ 4 11007 00028 GVH

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 3815	23-3-2017
	Spoorlaan VOORHOUT	11:53:48
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 3815	
Grootte:	57 a 55 ca	
Coördinaten:	93050-472103	
Omschrijving kadastraal object:	ERF - TUIN	
Locatie:	Spoorlaan VOORHOUT	
Koopsom:	€ 14.612.379	Jaar: 2007
(Met meer onroerend goed verkregen)		
Ontstaan op:	14-9-1987	

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

EIGENDOM
BALLAST NEDAM SIGMA B.V.
Ringwade 71
3439 LM NIEUWEGEIN
Zetel: NIEUWEGEIN
KvK-nummer: 30202166 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan:	HYP4 52787/190	d.d. 31-7-2007
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 3815	
Brondocumenten mogelijk van belang:	HYP4 62475/175	d.d. 17-1-2013

Aantekening recht

KOOP OF VOOROVEREENKOMST TOT KOOP ZIE WET VOORK RECHT GEMTEN
Ontleend aan: HYP4 40073/87 reeks ZOETERMEER
d.d. 31-1-2003

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 3816	23-3-2017
	Boekhorstlaan VOORHOUT	11:54:01
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 3816
Grootte:	4 a 85 ca
Coördinaten:	93083-472070
Omschrijving kadastraal object:	BERGING-STALLING (GARAGE-SCHUUR)
Locatie:	Boekhorstlaan VOORHOUT
Koopsom:	€ 14.612.379 Jaar: 2007
(Met meer onroerend goed verkregen)	
Ontstaan op:	14-9-1987

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

EIGENDOM
BALLAST NEDAM SIGMA B.V.
Ringwade 71
3439 LM NIEUWEGEIN
Zetel: NIEUWEGEIN
KvK-nummer: 30202166 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan:	HYP4 52787/190	d.d. 31-7-2007
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 3816	
Brondocumenten mogelijk van belang:	HYP4 62475/175	d.d. 17-1-2013

Aantekening recht

KOOP OF VOOROVEREENKOMST TOT KOOP ZIE WET VOORK RECHT GEMTEN
Ontleend aan: HYP4 40073/89 reeks ZOETERMEER
d.d. 31-1-2003

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 3817	23-3-2017
	Boekhorstlaan VOORHOUT	11:54:17
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 3817	
Grootte:	13 a	
Coördinaten:	93094-472060	
Omschrijving kadastraal object:	ERF - TUIN	
Locatie:	Boekhorstlaan VOORHOUT	
Koopsom:	€ 14.612.379	Jaar: 2007
(Met meer onroerend goed verkregen)		
Ontstaan op:	14-9-1987	

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

EIGENDOM

BALLAST NEDAM SIGMA B.V.
Ringwade 71
3439 LM NIEUWEGEIN

Zetel:	NIEUWEGEIN	
KvK-nummer:	30202166 (Bron: Handelsregister)	

Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan:	HYP4 52787/190	d.d. 31-7-2007
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 3817	
Brondocumenten mogelijk van belang:	HYP4 62475/175	d.d. 17-1-2013

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 3818	23-3-2017
	Spoorlaan VOORHOUT	11:54:30
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 3818
Grootte:	15 a 40 ca
Coördinaten:	93114-472045
Omschrijving kadastraal object:	BEDRIJVIGHEID (KAS) TERREIN (TEELT - KWEEK)
Locatie:	Spoorlaan VOORHOUT
Koopsom:	€ 14.612.379 Jaar: 2007
(Met meer onroerend goed verkregen)	
Ontstaan op:	14-9-1987

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

EIGENDOM
BALLAST NEDAM SIGMA B.V.
Ringwade 71
3439 LM NIEUWEGEIN
Zetel: NIEUWEGEIN
KvK-nummer: 30202166 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan:	HYP4 52787/190	d.d. 31-7-2007
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 3818	
Brondocumenten mogelijk van belang:	HYP4 62475/175	d.d. 17-1-2013

Aantekening recht

KOOP OF VOOROVEREENKOMST TOT KOOP ZIE WET VOORK RECHT GEMTEN
Ontleend aan: HYP4 40073/87 reeks ZOETERMEER
d.d. 31-1-2003

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 3833	22-2-2017
	Leidsevaart VOORHOUT	11:34:21
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	21-2-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 3833	
Grootte:	9 a 55 ca	
Coördinaten:	92475-471548	
Omschrijving kadastraal object:	HAVEN	
Locatie:	Leidsevaart VOORHOUT	
Koopsom:	€ 45.378	Jaar: 2000
Ontstaan op:	14-9-1987	

Publiekrechtelijke beperkingen

Er zijn geen beperkingen bekend in de Landelijke Voorziening WKPB en de Basisregistratie Kadaster.

Gerechtigde

1/2 EIGENDOM

De heer Aloysius Gerardus van Kampen
Breughelhof 12
2215 AB VOORHOUT

Geboren op:	14-05-1962
Geboren te:	VOORHOUT

(Persoonsgegevens zijn ontleend aan Basisregistratie Personen)

Recht ontleend aan:	HYP4 16965/27 reeks ZOETERMEER d.d. 4-12-2000
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 3833

Aantekening recht

BURGERLIJKE STAAT GEHUWD
Betrokken persoon:
Mevrouw Siti Marjanah
Breughelhof 12
2215 AB VOORHOUT

Geboren op:	14-12-1968
Geboren te:	SLEMAN (INDONESIE)
Ontleend aan:	BSA 506/3007 reeks ZOETERMEER d.d. 30-5-2005

Kadaster

Betreft:	VOORHOUT A 3833	22-2-2017
	Leidsevaart VOORHOUT	11:34:21
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	21-2-2017	

Gerechtigde

1/2 **EIGENDOM**

Mevrouw Siti Marjanah
Breughelhof 12
2215 AB VOORHOUT

Geboren op:	14-12-1968
Geboren te:	SLEMAN (INDONESIE)
Recht ontleend aan:	HYP4 16965/27 reeks ZOETERMEER d.d. 4-12-2000
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 3833

Aantekening recht

BURGERLIJKE STAAT GEHUWD
Betrokken persoon:
De heer Aloysius Gerardus van Kampen
Breughelhof 12
2215 AB VOORHOUT

Geboren op:	14-05-1962
Geboren te:	VOORHOUT

(Persoonsgegevens zijn ontleend aan Basisregistratie Personen)

Ontleend aan:	BSA 506/3007 reeks ZOETERMEER d.d. 30-5-2005

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 4179	23-3-2017
	Spoorlaan VOORHOUT	11:54:47
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 4179	
Grootte:	1 ha 74 a 50 ca	
Coördinaten:	92971-471797	
Omschrijving kadastraal object:	TERREIN (TEELT - KWEEK)	
Locatie:	Spoorlaan VOORHOUT	
Koopsom:	€ 475.108	Jaar: 2009
Ontstaan op:	31-1-1991	
Ontstaan uit:	VOORHOUT A 4066 VOORHOUT A 4067 gedeeltelijk	

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

EIGENDOM
Ballast Nedam Ontwikkelingsmaatschappij BV
Ringwade 71
3439 LM NIEUWEGEIN

Postadres:	Postbus: 1564 3430 BN NIEUWEGEIN
Zetel:	AMSTERDAM
KvK-nummer:	24237504 (Bron: Handelsregister)

Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan:	HYP4 57652/164 d.d. 23-12-2009
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 4179

Aantekening recht

KOOP OF VOOROVEREENKOMST TOT KOOP ZIE WET VOORK RECHT GEMTEN
Ontleend aan: HYP4 14502/12 reeks ZOETERMEER
d.d. 24-2-1998

KOOP OF VOOROVEREENKOMST TOT KOOP ZIE WET VOORK RECHT GEMTEN
Ontleend aan: HYP4 40083/184 reeks ZOETERMEER
d.d. 18-2-2003

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 4257	23-3-2017
	Beukenrode VOORHOUT	11:55:05
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 4257	
Grootte:	2 ha 5 a 80 ca	
Coördinaten:	92742-471672	
Omschrijving kadastraal object:	TERREIN (GRASLAND)	
Locatie:	Beukenrode VOORHOUT	
Koopsom:	€ 14.612.379	Jaar: 2007
(Met meer onroerend goed verkregen)		
Ontstaan op:	11-10-1993	
Ontstaan uit:	VOORHOUT A 4194 gedeeltelijk	

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

EIGENDOM
BALLAST NEDAM SIGMA B.V.
Ringwade 71
3439 LM NIEUWEGEIN
Zetel: NIEUWEGEIN
KvK-nummer: 30202166 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan:	HYP4 52787/190	d.d. 31-7-2007
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 4257	
Brondocumenten mogelijk van belang:	HYP4 62475/175	d.d. 17-1-2013

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 4259	23-3-2017
	Boekenburglaan VOORHOUT	12:14:30
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 4259
Grootte:	69 a 75 ca
Coördinaten:	92694-471639
Omschrijving kadastraal object:	TERREIN (GRASLAND)
Locatie:	Boekenburglaan VOORHOUT Leidsevaart VOORHOUT
Koopsom:	€ 1.167.350 Jaar: 1997
Oorspronkelijke koopsom is NLG	2.572.500
(Met meer onroerend goed verkregen)	
Ontstaan op:	11-10-1993
Ontstaan uit:	VOORHOUT A 4194 gedeeltelijk

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

1/2 **EIGENDOM**

Rotij Grondontwikkeling West B.V.
Jutestraat 8
7461 TR RIJSSEN
Zetel: ROTTERDAM
KvK-nummer: 24248218 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan: HYP4 14313/8 reeks ZOETERMEER d.d. 4-12-1997
Eerst genoemde object in brondocument: VOORHOUT A 4259

Nog niet (volledig) verwerkte brondocumenten:

HYP4 70321/147	d.d. 23-3-2017
HYP4 70321/146	d.d. 23-3-2017
HYP4 70321/145	d.d. 23-3-2017
HYP4 70305/177	d.d. 21-3-2017

Kadaster

Betreft:	VOORHOUT A 4259	23-3-2017
	Boekenburglaan VOORHOUT	12:14:30
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Gerechtigde

1/2 **EIGENDOM**

Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw
Stationsweg 1
3445 AA WOERDEN

Postadres:	Gatwickstraat 1 1043 GK AMSTERDAM
Zetel:	ZOETERMEER
KvK-nummer:	41149285 (Bron: Handelsregister)

Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan:	HYP4 14313/8 reeks ZOETERMEER d.d. 4-12-1997
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 4259

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 4890	23-3-2017
	Beukenrode VOORHOUT	11:55:27
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 4890	
Grootte:	2 ha 44 a 50 ca	
Coördinaten:	92896-471576	
Omschrijving kadastraal object:	TERREIN (GRASLAND)	
Locatie:	Beukenrode VOORHOUT	
Koopsom:	€ 14.612.379	Jaar: 2007
(Met meer onroerend goed verkregen)		
Ontstaan op:	30-9-2002	
Ontstaan uit:	VOORHOUT A 4193 gedeeltelijk	

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

EIGENDOM
BALLAST NEDAM SIGMA B.V.
Ringwade 71
3439 LM NIEUWEGEIN
Zetel: NIEUWEGEIN
KvK-nummer: 30202166 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan:	HYP4 52787/190	d.d. 31-7-2007
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 4890	
Brondocumenten mogelijk van belang:	HYP4 62475/175	d.d. 17-1-2013

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 5023	23-3-2017
	Spoorlaan 121 BY 2215 KR VOORHOUT	11:55:39
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 5023
Grootte:	2 ha 4 a 80 ca
Coördinaten:	93048-471879
Omschrijving kadastraal object:	TERREIN (TEELT - KWEEK)
Locatie:	Spoorlaan 121 BY 2215 KR VOORHOUT
Koopsom:	€ 14.612.379 Jaar: 2007
(Met meer onroerend goed verkregen)	
Ontstaan op:	20-10-2004
Ontstaan uit:	VOORHOUT A 3398 VOORHOUT A 2804 gedeeltelijk

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

EIGENDOM
BALLAST NEDAM SIGMA B.V.
Ringwade 71
3439 LM NIEUWEGEIN
Zetel: NIEUWEGEIN
KvK-nummer: 30202166 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan:	HYP4 52787/190	d.d. 31-7-2007
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 5023	
Brondocumenten mogelijk van belang:	HYP4 62475/175	d.d. 17-1-2013

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 5025	22-2-2017
	Spoorlaan VOORHOUT	11:22:05
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	21-2-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 5025
Grootte:	1 ha 36 a 25 ca
Coördinaten:	93071-471936
Omschrijving kadastraal object:	TERREIN (TEELT - KWEEK)
Locatie:	Spoorlaan VOORHOUT
Ontstaan op:	20-10-2004
Ontstaan uit:	VOORHOUT A 3821 gedeeltelijk

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

1/3 EIGENDOM

De heer Hermanus Jacobus Cornelis Maria van Gent
Spoorlaan 127
2215 KR VOORHOUT

Geboren op:	05-12-1954
Geboren te:	VOORHOUT

(Persoonsgegevens zijn ontleend aan Basisregistratie Personen)

Recht ontleend aan:	HYP4 64925/182 d.d. 24-9-2014
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 5025

Aantekening recht

BURGERLIJKE STAAT GEHUWD
Betrokken persoon:
Mevrouw Jacoba Gerarda Maria Hoogeveen
Spoorlaan 127
2215 KR VOORHOUT

Geboren op:	17-10-1955
Geboren te:	WASSENAAR

(Persoonsgegevens zijn ontleend aan Basisregistratie Personen)
Ontleend aan: HYP4 64925/182 d.d. 24-9-2014

Betreft: VOORHOUT A 5025 22-2-2017
Spoorlaan VOORHOUT 11:22:05
Uw referentie: 30371563
Toestandsdatum: 21-2-2017

Gerechtigde
1/3 **EIGENDOM**
De heer Jacobus Martinus Maria van Gent
Vincent van Goghstraat 3
2215 AR VOORHOUT
Geboren op: 18-09-1956
Geboren te: VOORHOUT
(Persoonsgegevens zijn ontleend aan Basisregistratie Personen)

Recht ontleend aan: HYP4 64925/182 d.d. 24-9-2014
Eerst genoemde object in brondocument: VOORHOUT A 5025

Aantekening recht
BURGERLIJKE STAAT GEHUWD
Betrokken persoon:
Mevrouw Elisabeth Margaretha Maria Verhaar
Vincent van Goghstraat 3
2215 AR VOORHOUT
Geboren op: 27-03-1957
Geboren te: VOORHOUT
(Persoonsgegevens zijn ontleend aan Basisregistratie Personen)
Ontleend aan: HYP4 64925/182 d.d. 24-9-2014

Gerechtigde
1/3 **EIGENDOM**
De heer Lucas Stefanus Maria van Gent
Waterlelieweg 21
2215 GR VOORHOUT
Geboren op: 07-08-1963
Geboren te: VOORHOUT
(Persoonsgegevens zijn ontleend aan Basisregistratie Personen)

Recht ontleend aan: HYP4 64925/182 d.d. 24-9-2014
Eerst genoemde object in brondocument: VOORHOUT A 5025

Aantekening recht
BURGERLIJKE STAAT GEHUWD
Betrokken persoon:
Mevrouw Catharina Maria Smit
Waterlelieweg 21
2215 GR VOORHOUT
Geboren op: 28-11-1966
Geboren te: NOORDWIJK
(Persoonsgegevens zijn ontleend aan Basisregistratie Personen)
Ontleend aan: HYP4 64925/182 d.d. 24-9-2014

Kadaster

Betreft:	VOORHOUT A 5025	22-2-2017
	Spoorlaan VOORHOUT	11:22:05
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	21-2-2017	

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 5027	22-2-2017
	Spoorlaan VOORHOUT	11:30:35
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	21-2-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 5027
Grootte:	1 ha 7 a 60 ca
Coördinaten:	93152-471974
Omschrijving kadastraal object:	TERREIN (TEELT - KWEEK)
Locatie:	Spoorlaan VOORHOUT
Ontstaan op:	20-10-2004
Ontstaan uit:	VOORHOUT A 4183 gedeeltelijk

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

EIGENDOM

De heer Johannes Martinus Jozef Zwetsloot
Spoorlaan 131
2215 KR VOORHOUT

Geboren op:	28-03-1945
Geboren te:	VOORHOUT

(Persoonsgegevens zijn ontleend aan Basisregistratie Personen)

Recht ontleend aan:	HYP4 65424/3 d.d. 22-12-2014
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 5027
Recht ontleend aan:	HYP4 40384/38 reeks ZOETERMEER d.d. 14-7-2004
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 5027

Aantekening recht

BURGERLIJKE STAAT GEHUWD
Betrokken persoon:
Mevrouw Rozalina Agatha Maria Scheffers
Spoorlaan 131
2215 KR VOORHOUT

Geboren op:	14-11-1944
Geboren te:	STOMPWIJK
Ontleend aan:	HYP4 40384/38 reeks ZOETERMEER d.d. 14-7-2004
Brondocumenten mogelijk van belang:	HYP4 65424/3 d.d. 22-12-2014

Kadaster

Betreft:	VOORHOUT A 5027	22-2-2017
	Spoorlaan VOORHOUT	11:30:35
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	21-2-2017	

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Lijst van de belanghebbenden (artikel 79, aanhef en onder 6º) bij onteigeningsplan (Noordelijke Randweg Voorhout)

De heer A.G. van Kampen
Mevrouw S. Marjanah
Rotij Grondontwikkeling West B.V.
Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw
De heer G.P. van Leeuwen
Liander Infra N.V.
Dunea N.V.
Ballast Nedam Sigma B.V.
Ballast Nedam Ontwikkelingsmaatschappij B.V.
J.J. Olieman
P.A. van Leeuwen
De heer C.J.G. van Leeuwen
Mevrouw J.S.M. Heemskerk
Interterra Beheer B.V.
De heer G.M. van Leeuwen
De heer S.H. van Leeuwen
Mevrouw J.F. Heemskerk
Mevrouw P.C. van Leeuwen
Mevrouw Q.P. van Leeuwen
Mevrouw S.C. van Leeuwen
Mevrouw J.C. van Leeuwen
Mevrouw M.Q. van Leeuwen
Mevrouw M.C. van Leeuwen
Mevrouw A.C. de Groot
De heer H.J.C.M. van Gent en mevrouw J.G.M. Hoogeveen
De heer J.M.M. van Gent en mevrouw E.M.M. Verhaar
De heer L.S.M. van Gent en mevrouw C.M. Smit
De heer J.M.J. Zwetsloot en mevrouw R.A.M. Scheffers

INFORMATIE OVER DE TOEPASSING VAN DE WET OPENBAARHEID VAN BESTUUR BIJ DE TERINZAGELIGGING VAN STUKKEN ONTEIGENING TITEL IV,

Ingevolge artikel 78, tweede lid, van de onteigeningswet moeten de in artikel 79 van de onteigeningswet bedoelde stukken en gegevens met het ontwerp onteigeningsbesluit ter inzage worden gelegd. Tot deze stukken en gegevens behoren ook een overzicht van het gevoerde minnelijk overleg (logboek) met bewijsstukken en een lijst van belanghebbenden (artikel 79, onder ten vijfde en ten zesde, van de onteigeningswet).

Bij de terinzageligging van het ontwerp onteigeningsbesluit met de daarbij behorende stukken, wordt toepassing gegeven aan de Wet openbaarheid van bestuur.

In de logboeken, de bewijsstukken en de adressenlijst van de belanghebbenden zijn gegevens opgenomen die betrekking hebben op de persoonlijke levenssfeer. De adressenlijst van belanghebbenden wordt om die reden niet ter inzage gelegd. De logboeken en de bewijsstukken liggen om die reden niet voor een ieder ter inzage.

Alleen de (rechts)personen die op de lijst met te onteigenen onroerende zaken of de lijst met belanghebbenden zijn vermeld mogen het op hen betrekking hebbende logboek en de achterliggende stukken inzien. Dit geldt ook voor hun echtgeno(o)t(e), vertegenwoordigers of gemachtigden. Om inzage te krijgen in die stukken dient men zich te legitimeren. Een vertegenwoordiger dient tevens zijn/haar bevoegdheid in deze aan te tonen. Is de adviseur geen advocaat dan dient deze een daartoe strekkende machtiging van zijn cliënt te overleggen.

Ministerie van I&M, Corporate Dienst van Rijkswaterstaat.

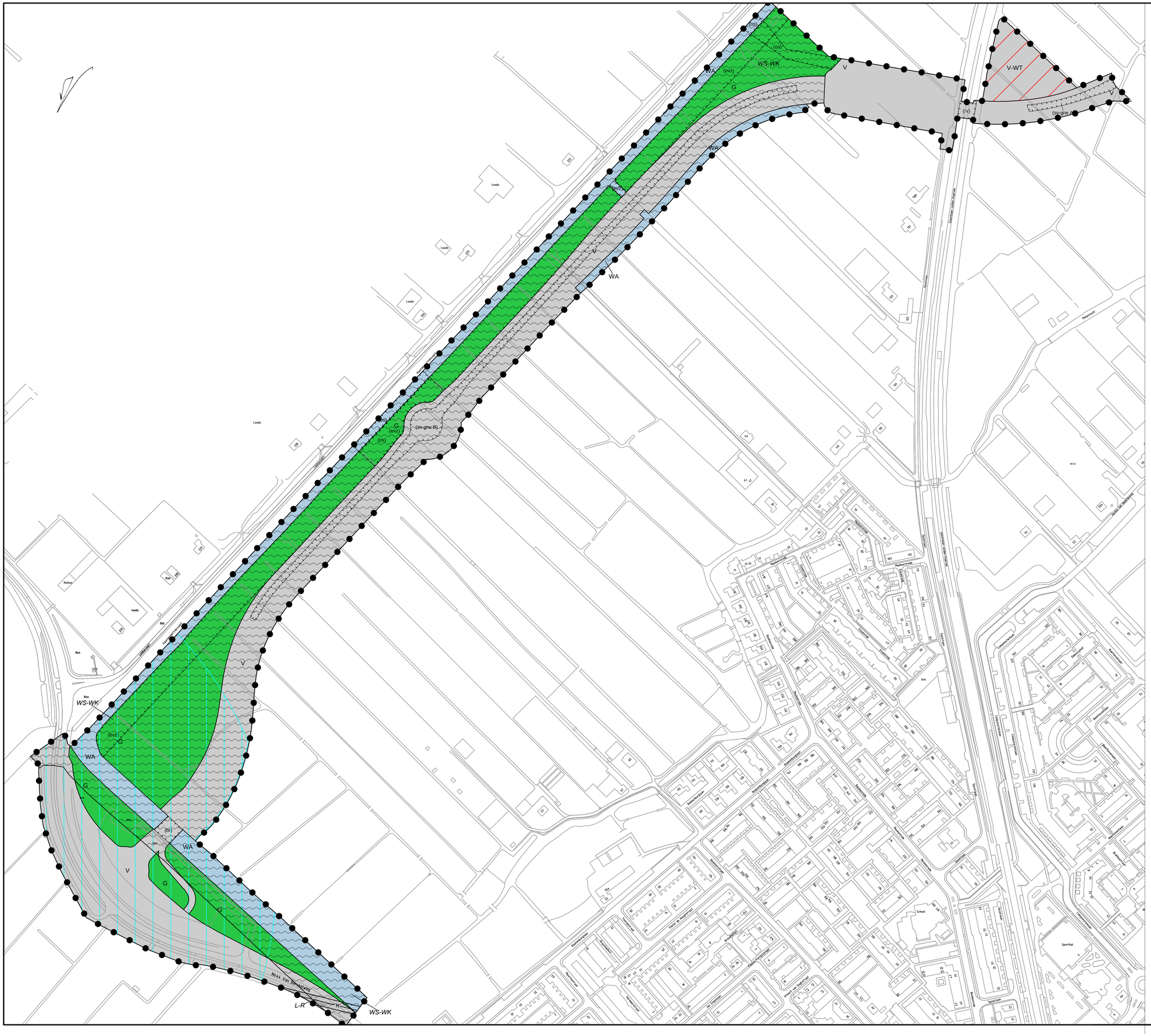

Plangebied

Noordelijke Randweg Voorhout

Enkelbestemmingen

G	Groen
V	Verkeer
V-WT	Verkeer - Werkterrein
WA	Water

Dubbelbestemmingen

L-R	Leiding - Riool
WS-WK	Waterstaat - Waterkering

Gebiedsaanduidingen

- vrijwaringszone - molenbiotoop
- wetgevingzone - wijzigingsgebied

Functieaanduidingen

(br)	brug
(evz)	ecologische verbindingszone
(os)	ontsluiting
(rv)	railverkeer
(sv-grw A)	specifieke vorm van verkeer - geluidsreducerend wegdek A
(sv-grw B)	specifieke vorm van verkeer - geluidsreducerend wegdek B

Figuren

R — hartlijn leiding - riool

VASTGESTELD

OVERLEG

TERINZAGELEGGING ONTWERP

18/02/2016 t/m 30/03/2016

VASTSTELLING

GEWIJZIGD

DATUM PLOT 10-5-2016

USER AKlur

Gemeente Teylingen

Bestemmingsplan

Noordelijke Randweg Voorhout

IDN NL.IMRO.1525.BP2013VHT07002-0401

WERKNR.	316.101.00
SCHAAL	1:2000
DATUM	30 juni 2016
GETEKEND	whl

N

FORMAAT A1

PROJECTMAP J:\316\101\003 Projectresultaat\verbeelding\dwg

BESTAND RO-BP-316101001-VB-VST2.dwg

BLAD . --

KuiperCompagnons

Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Architectuur, Landschap BV
City & Regional Planning, Urban Design, Architecture, Landscape

Postadres: Postbus 13060 3004 HB Rotterdam
Bezoekadres: Van Nelleweg 6060 3044 BC Rotterdam
Telefoon: 010 433 00 99
Fax: 010 404 56 69
E-mail: kuiper@kuiper.nl
Internet: www.kuiper.nl

Projectie grondplantekening op verbeelding bestemmingsplan, bij onteigeningsplan Noordelijke Randweg Voorhout

Burgerlijke gemeente Noordwijkerhout
Kadastrale gemeente
Noordwijkerhout, sectie C

Burgerlijke gemeente Noordwijk
Kadastrale gemeente
Noordwijk, sectie L

Burgerlijke gemeente Teylingen
Kadastrale gemeente
Voorhout, sectie A

Plangebied

Noordelijke Randweg Voorhout

Enkelbestemmingen

- G — Groen
- V — Verkeer
- V-WT — Verkeer - Werkterrein
- WA — Water

Dubbelbestemmingen

- *L-R* — Leiding - Riool
- *WS-WK* — Waterstaat - Waterkering

Gebiedsaanduidingen

- vrijwaringszone - molenbiotoop
- wetgevingzone - wijzigingsgebied

Functieaanduidingen

- (br) — brug
- (evz) — ecologische verbindingszone
- (os) — ontsluiting
- (rv) — railverkeer
- (sv-grw A) — specifieke vorm van verkeer - geluidsreducerend wegdek A
- (sv-grw B) — specifieke vorm van verkeer - geluidsreducerend wegdek B

Figuren

- R — hartlijn leiding - riool
- kadastrale perceelgrens
- kadastrale sectiegrens
- burgerlijke gemeentegrens
- 4333 — perceelnummer
- 13 — grondplannummer
- 57 — bebouwing met huisnummer
- te onteigenen

VASTGESTELD

OVERLEG

TERINZAGELEGGING ONTWERP
18/02/2016 t/m 30/03/2016

VASTSTELLING
30 juni 2016

GEWIJZIGD

DATUM PLOT 22-6-2017
USER NL79362

Gemeente Teylingen

Bestemmingsplan

Noordelijke Randweg Voorhout

IDN	NL.IMRO.1525.BP2013VHT07002-0401
WERKNR.	316.101.00
SCHAAL	1:2000
DATUM	30 juni 2016
GETEKEND	whl
FORMAAT	A1
PROJECTMAP	MERIDIAN
BESTAND	DW-BO634210100-G-0705.dwg
BLAD	. --

N

KuiperCompagnons
Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Architectuur, Landschap BV
City & Regional Planning, Urban Design, Architecture, Landscape

Postadres: Postbus 13060 3004 HB Rotterdam
Bezoekadres: Van Nelleweg 6060 3044 BC Rotterdam
Telefoon: 010 433 00 99
Fax: 010 404 56 69
E-mail: kuiper@kuiper.nl
Internet: www.kuiper.nl

Raadsvoorstel

Vaststelling bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout'.

---

doel:	besluitvormend
aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	70521
datum voorstel:	10 mei 2016
datum collegevergadering:	17 mei 2016
datum raadsvergadering:	30 juni 2016
agendapunt:	-
portefeuillehouder:	Bas Brekelmans
behandelend ambtenaar:	Peter van Goch
e-mailadres:	p.vangoch@teylingen.nl

Wij stellen voor:

1. De zienswijzen van de indieners in behandeling te nemen en aan deze zienswijzen deels tegemoet te komen zoals aangegeven in de *Nota van beantwoording zienswijzen, tevens Nota van wijzigingen* van 10 mei 2016 en voor het overige niet tegemoet te komen aan de ingebrachte zienswijzen.
2. Het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' met de digitale planidentificatie NL.IMRO.1525.BP2013VHT07002-0401 gewijzigd vast te stellen volgens de bijgevoegde en bij dit besluit behorende *Nota van beantwoording zienswijzen, tevens Nota van wijzigingen* van 10 mei 2016.

Inleiding
In het coalitieakkoord 2014-2018 is opgenomen dat kan worden gestart met de uitvoering en het realiseren van de Noordelijke Randweg in Voorhout.

De weg vormt de verbinding tussen de N444 en de wijkontsluitingsweg van Hooghkamer. Met de aanleg van de laatste is begonnen. De randweg is een belangrijke schakel in de plannen voor het verbeteren van de bereikbaarheid op de corridor Noordwijk-Sassenheim voor alle modaliteiten (auto, fiets, openbaar vervoer). De aanleg van de weg is bovendien van groot belang voor het verbeteren van de leefbaarheid in de kern van Voorhout en dan vooral op de Herenstraat. Een strook tussen de randweg en de Haarlemmertrekvaart wordt volgens het provinciale beleid ingericht als ecologische verbindingszone.

In 2014 heeft uw raad een voorbereidings- en realisatiekrediet beschikbaar gesteld. Eerder, in 2012 is uw raad akkoord gegaan met het projectplan voor de Noordelijke Randweg Voorhout. Daarvan maakten een schetsontwerp van de weg en een variantenstudie van de aansluiting op de N444 deel uit. Intussen is het Definitief Ontwerp van de weg gereed, inclusief de gekozen aansluiting op de N444 en de onderdoorgang onder het spoor Haarlem-Leiden.

Om de aanleg van de weg en de inrichting van de ecologische zone planologisch mogelijk te maken is een bestemmingsplan nodig.

Bestaand kader en context
Op grond van artikel 1.3.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is op 9 januari 2013 in 'De Teylinger' en op de gemeentelijke website bekendgemaakt dat een bestemmingsplan wordt voorbereid om de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout mogelijk te maken.

Vervolgens is een voorontwerpbestemmingsplan opgesteld. Dit is in het kader van het overleg als bedoeld in artikel 3.1.1 van het Bro voorgelegd aan o.a. de provincie Zuid-Holland, het Hoogheemraadschap van Rijnland, de Omgevingsdienst West-Holland en de gemeente Noordwijk. Van 26 februari tot en met 8 april 2015 is een inspraakprocedure gehouden, met een inloopavond op 17 maart 2015.

Het ontwerpbestemmingsplan heeft voor een ieder ter inzage gelegen van 18 februari tot en met 30 maart 2016, met een inloopavond op 2 maart 2016. Er zijn acht zienswijzen ingekomen. Aan een aantal zienswijzen kan tegemoet worden gekomen (zie hierna).

Beoogd effect
De weg vormt de verbinding tussen de N444 en de wijkontsluitingsweg van Hooghkamer. De randweg is een belangrijke schakel in de plannen voor het verbeteren van de bereikbaarheid op de corridor Noordwijk-Sassenheim voor alle modaliteiten (auto, fiets, openbaar vervoer). De aanleg van de weg is bovendien van groot belang voor het verbeteren van de leefbaarheid in de kern van Voorhout en dan vooral op de Herenstraat.

Argumenten
1.1 *De zienswijzen zijn in de Nota van beantwoording, tevens Nota van wijzigingen, van een passende reactie voorzien*.
In de Nota van beantwoording, tevens Nota van wijzigingen, zijn de acht zienswijzen samengevat en van een reactie voorzien.

1.2 *Gewijzigde vaststelling is nodig*.
De wijziging heeft betrekking op de regels en is het gevolg van het honoreren van de ingediende zienswijzen over geluidhinder. In de regels wordt bepaald dat de weg eerst in gebruik mag worden genomen nadat het betreffende deel van tracé is voorzien van geluidsreducerend asfalt. Het betreffende weggedeelte wordt op de verbeelding aangeduid en paragraaf 5.5 van de toelichting wordt op dit punt aangepast.

2.1 *Het bestemmingsplan biedt het planologisch-juridisch kader voor de aanleg van de randweg met bijkomende werken en de ecologische zone*.

Overwegingen
Van 26 februari tot en met 8 april 2015 is voor het voorontwerpbestemmingsplan een inspraakprocedure gehouden, met een inloopavond op 17 maart 2015. Naar aanleiding van de inspraakreacties is de ligging van de fietsbruggen opnieuw overwogen. In dat kader is besloten de fietsroute, en daarmee de fietsbrug, via de rotonde halverwege de weg, vooralsnog niet aan te leggen. Tevens is besloten de fietsroute vanuit de Spoorlaan in Voorhout dichter bij de randweg te leggen, zodat minder versnippering ontstaat. Dit is verwerkt in het ontwerpbestemmingsplan.

Het ontwerpbestemmingsplan met identificatienummer NL.IMRO.1525.BP2013VHT07002-0301 heeft in overeenstemming met artikel 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht voor een ieder ter inzage gelegen van 18 februari tot en met 30 maart 2016.

Een ieder is in de gelegenheid gesteld in deze periode zienswijzen over het ontwerpbestemmingsplan kenbaar te maken aan de gemeenteraad. Van de terinzagelegging en van de mogelijkheid zienswijzen in te brengen is op 2 maart 2016 kennisgeving gedaan op de website van de gemeente, in 'De Teylinger' en in de Staatscourant.

Zienswijzen van drie indieners over geluidhinder, in combinatie met een heroverweging gezien de snelheid van productontwikkelingen in geluidsreducerende wegdekken, hebben ertoe geleid dat voor een groot deel van het tracé van de weg stil asfalt wordt toegepast. Daarmee wordt voldaan aan de wettelijke grenswaarden van 48 dB voor woningen aan de Leidsevaart in Noordwijk en in Noordwijkerhout. Er hoeven daarom geen hogere grenswaarden geluid voor deze woningen te worden vastgesteld. Eventuele maatregelen aan de gevels van deze woningen zijn daarmee niet nodig.

Om te verzekeren dat stil asfalt wordt toegepast, wordt een zogenoemde voorwaardelijke verplichting opgenomen in artikel 4.3. Hierin wordt bepaald dat de weg eerst in gebruik mag worden genomen nadat het betreffende deel van het tracé is voorzien van geluidsreducerend asfalt, zodanig dat de geluidsbelasting op de gevels van de woningen aan de Leidsevaart in Noordwijk en in Noordwijkerhout niet hoger is dan de wettelijke grenswaarde van 48 dB. Het weggedeelte wordt op de verbeelding aangeduid. Paragraaf 5.5 van de toelichting wordt op dit punt aangepast.

Andere zienswijzen, waaraan tegemoet gekomen kan worden, hebben betrekking op de uitvoering van het werk. Het gaat hier o.a. om de manier van inrichting van de ecologische zone en om de gevolgen van het doortrekken van de Spoorlaan als fietspad. Deze worden waar mogelijk in het kader van de uitvoering van het werk gehonoreerd en leiden niet tot een wijziging van het bestemmingsplan. Voor een volledig overzicht wordt kortheidshalve verwezen naar de Nota.

Financiële consequenties
Geen. De kosten van het bestemmingsplan komen ten laste van het voorbereidings- en realisatiekrediet voor de randweg.

Aanpak, uitvoering en participatie
Over het voorontwerpbestemmingsplan is het wettelijk verplichte vooroverleg gevoerd en is een inspraakprocedure gehouden. Over het ontwerpbestemmingsplan heeft een ieder zienswijzen kunnen inbrengen.
Wat betreft het raadsbesluit tot (gewijzigde) vaststelling van het bestemmingsplan worden belanghebbenden erop gewezen dat zij binnen zes weken na bekendmaking van het besluit tegen het vastgestelde bestemmingsplan beroep in kunnen stellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag en dat zij in dat geval de Voorzitter van die Afdeling tevens een verzoek om voorlopige voorziening kunnen doen.

Duurzaamheid
1. De Noordelijke Randweg zelf moet als een duurzame maatregel worden beschouwd, in die zin dat hiermee de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid (vooral in de Herenstraat in Voorhout) duurzaam worden verbeterd.
2. Uit onderzoek naar de effecten van de randweg op nabijgelegen Natura2000-gebieden is gebleken dat de aanleg van de weg in het gebied rond Voorhout leidt tot een lagere stikstofdepositie.
3. In samenhang met de aanleg van de weg wordt de ecologische verbindingszone tussen de randweg en de Haarlemmertrekvaart ingericht. Hiermee ontstaat nieuwe natuur en nieuw leefgebied voor bestaande maar ook nieuwe soorten in het gebied. Bovendien worden mitigerende en compenserende maatregelen getroffen om negatieve impact op in het gebied levende soorten te beperken.
4. Met de aanleg van de randweg wordt bewust gekozen voor een kwalitatieve fietsstructuur, met vrijliggende fietspaden, een fietsbrug over de Haarlemmertrekvaart en een ongelijkvloerse kruising met de N444.
5. Duurzaamheid (in een life cycle benadering) is een van de aspecten waarop in het project afwegingen worden gemaakt ten aanzien van materiaalgebruik en uitvoering.
6. In het project toe te passen openbare verlichting wordt energiezuinig uitgevoerd.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
Dit raadsvoorstel is alleen van toepassing op de gemeente Teylingen.

Urgentie
De raad behoeft niet voor een bepaalde datum te besluiten.

Evaluatie
Niet van toepassing.

Bijlagen en achtergrondinformatie
Overzicht van bijlagen die integraal deel uitmaken van dit besluit.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het collegebesluit van 17 mei 2016,

gelet op artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening,

besluit:

1. De zienswijzen van de indieners in behandeling te nemen en aan deze zienswijzen deels tegemoet te komen zoals aangegeven in de *Nota van beantwoording zienswijzen, tevens Nota van wijzigingen* van 10 mei 2016 en voor het overige niet tegemoet te komen aan de ingebrachte zienswijzen.
2. Het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' met de digitale planidentificatie NL.IMRO.1525.BP2013VHT07002-0401 gewijzigd vast te stellen volgens de bijgevoegde en bij dit besluit behorende *Nota van beantwoording zienswijzen, tevens Nota van wijzigingen* van 10 mei 2016.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 30 juni 2016,

de griffier	de voorzitter
Robert van Dijk	Carla G.J. Breuer

Gemeente Teylingen

Bestemmingsplan "Noordelijke Randweg Voorhout"

Vastgesteld

30 juni 2016

gemeente
TEYLINGEN

Gemeente Teylingen

Bestemmingsplan "Noordelijke Randweg Voorhout"

Vastgesteld

Inhoud:

- toelichting
- regels
- verbeelding

werknummer: 316.101.00
datum: 30 juni 2016
bestand: J:\316\101\00\3.projectresultaat\d. vaststelling

Procedureoverzicht

Fase	Datum
concept	december 2014
Voorontwerp	4 februari 2015
Ontwerp	15 februari 2016
Vaststelling	30 juni 2016

KuiperCompagnons
Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Architectuur, Landschap
City & Regional Planning, Urban Design, Architecture, Landscape

Inhoudsopgave

Toelichting bij ontwikkelingsgericht bestemmingsplan 3

Hoofdstuk 1 Inleiding 3
1.1 Aanleiding 3
1.2 Ligging plangebied 3
1.3 Vigerende bestemmingspannen 3
1.4 Planproces 3
1.5 Leeswijzer 5
1.6 Separate bijlagen 5

Hoofdstuk 2 Gebiedsvisie 6
2.1 Teylingen in een groter geheel 6
2.2 Noordelijke Randweg 6
2.3 Ontwikkelingen 9

Hoofdstuk 3 Juridische planbeschrijving 10
3.1 Algemeen 10
3.2 Planvorm 10
3.3 Opbouw van de regels 10

Hoofdstuk 4 Beleidskader 13
4.1 Nationaal beleid 13
4.2 Provinciaal beleid 14
4.3 Regionaal beleid 17
4.4 Gemeentelijk beleid 17
4.5 Conclusie 18
4.6 Overige thema's 18

Hoofdstuk 5 Milieuonderzoek 19
5.1 MER 19
5.2 Verkeerskundige aspecten 20
5.3 Externe Veiligheid 20
5.4 Kabels en leidingen 20
5.5 Verkeersgeluid 21
5.6 Luchtkwaliteit 22
5.7 Landschap, cultuurhistorie en archeologie 23
5.8 Bodem 26
5.9 Ecologie 27
5.10 Water 32
5.11 Duurzaamheid 35
5.12 Explosieven 36

Hoofdstuk 6 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 37
6.1 Inspraak en vooroverleg 37
6.2 Ontwerpfase 37

Hoofdstuk 7 Economische uitvoerbaarheid 38

Toelichting bij ontwikkelingsgericht bestemmingsplan

Het bestemmingsplan bestaat uit twee juridisch bindende onderdelen: de regels en de verbeelding. De toelichting geeft een duidelijk beeld van het bestemmingsplan en van de daaraan ten grondslag liggende gedachten, maar maakt geen (juridisch bindend) deel uit van het bestemmingsplan. Een goede afstemming tussen de toelichting en de beide juridische onderdelen van het bestemmingsplan is van groot belang.

Hoofdstuk 1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat informatie over het plangebied, de aanleiding voor de voorgenomen ontwikkeling, de vigerende plannen, de planvorm, de mogelijke mer-plicht en de leeswijzer.

1.1 Aanleiding

De gemeente Teylingen is bezig met het voorbereiden van de aanleg van de Noordelijke Randweg. De weg vormt een nieuwe schakel tussen de N444 en de (deels nog aan te leggen) ontsluitingsweg Hooghkamer. Op die manier ontstaat een verbinding tussen de N444 en de Zuidelijke Randweg en de Jacoba van Beierenweg (N450). Naast de weg wordt een fietspad aangelegd. De weg kruist de spoorlijn Leiden-Haarlem met een onderdoorgang.

Momenteel rijdt veel autoverkeer via het centrum van Voorhout. Met de aanleg van de randweg wordt een groot deel van dit verkeer om Voorhout heen geleid. Dit komt de verkeersveiligheid en de leefbaarheid in het centrum van Voorhout sterk ten goede. De randweg verbetert daarnaast de regionale bereikbaarheid voor het autoverkeer en fietsverkeer en gaat een schakel vormen in de hoogwaardige openbaar vervoer verbinding tussen Noordwijk en Schiphol via Voorhout en Sassenheim.

De realisatie van de Noordelijke Randweg is in strijd met de geldende bestemmingsplannen van de gemeente Teylingen. Het bestemmingsplan voorziet niet in een (geschikte) binnenplanse ontheffingsmogelijkheid, waarmee het plan mogelijk gemaakt kan worden. Door dit bestemmingsplan wordt de aanleg van de Noordelijke Randweg juridisch-planologisch mogelijk gemaakt.

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied betreft het tracé Noordelijke Randweg van de aansluiting met de nieuwe ontsluitingsweg Hooghkamer tot aan de aansluiting met de N444. De weg kruist de spoorlijn Leiden-Haarlem met een onderdoorgang, loopt vervolgens parallel aan de Haarlemmertrekvaart en kruist de Leidsevaart met een brug. Kort na de brug volgt de aansluiting van de Noordelijke Randweg op de N444 met een rotonde. Dit tracé ligt ten noordwesten van de kern Voorhout (zie ook paragraaf 2.2, afbeelding 1.1). Het gebied wordt globaal begrensd door de Haarlemmertrekvaart in het noordwesten en het buitengebied van Voorhout (agrarische percelen) in het zuidoosten.

1.3 Vigerende bestemmingspannen

Momenteel gelden vier bestemmingsplannen voor het plangebied. Het nieuwe bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' vervangt de vigerende plannen gedeeltelijk. Het gaat om de volgende bestemmingsplannen:

- Voorhout, Landelijk Gebied 1992, vastgesteld op 15 oktober 1992;
- Voorhout, Landelijk Gebied 2004, vastgesteld op 16 december 2004;
- Hooghkamer 2011, vastgesteld op 23 juni 2011;
- Hooghkamer 2011, 1e herziening, vastgesteld op 13 maart 2014;
- Buitengebied Teylingen, vastgesteld op 30 april 2015.

1.4 Planproces

Dit bestemmingsplan is in opdracht van de gemeente Teylingen opgesteld door KuiperCompagnons BV te Rotterdam. De procedure voor het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' volgt uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en daaraan gekoppelde regelgeving, bijvoorbeeld het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Voorafgaand aan de bestemmingsplanprocedure heeft vooroverleg plaatsgevonden. Tijdens de inloopbijeenkomst is het voorontwerpbestemmingsplan getoond en zijn bewoners en andere belanghebbenden in de gelegenheid gesteld vragen te stellen. Daarnaast vindt

gedurende het planproces hierover informatievoorziening plaats via de gemeentelijke website, de Staatscourant en de gemeenteberichten in het lokale nieuwsblad De Teylinger.

Hierna worden de processtappen nader toegelicht.

Vooraankondiging

Op grond van artikel 1.3.1 van het Bro dient voorafgaand aan een procedure van een bestemmingsplan waarin een ruimtelijke ontwikkeling wordt gefaciliteerd, een vooraankondiging te worden gepubliceerd waarin de gemeente aangeeft een bestemmingsplan voor te bereiden. De vooraankondiging van dit bestemmingsplan heeft plaatsgevonden op 27 februari 2013.

Inspraak

Het voorontwerpbestemmingsplan is voorafgaand aan de formele bestemmingsplanprocedure voor inspraak vrijgegeven. Gedurende een periode van 6 weken is een ieder in de gelegenheid gesteld schriftelijk en/of mondeling te reageren op het bestemmingsplan. Gedurende de termijn voor inspraak is een inloopbijeenkomst gehouden, tijdens deze bijeenkomst werd het voorontwerpbestemmingsplan getoond en werden geïnteresseerden in de gelegenheid gesteld om vragen te stellen.

De ontvangen inspraakreacties tijdens de inspraakprocedure zijn samengevat en beantwoord, waarvan in de Inspraak- en overlegnota Bestemmingsplan Noordelijke Randweg Voorhout verslag is gedaan. De nota is als bijlage 15 bij dit bestemmingsplan gevoegd.

Conform artikel 3.1.1 van het Bro dienen burgemeester en wethouders bij de voorbereiding van een bestemmingsplan overleg te plegen met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met de rijks- en provinciale diensten die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn.

In dit kader is het voorontwerpbestemmingsplan voor advies toegezonden aan de volgende instanties:

1. Provincie Zuid-Holland;
2. Hoogheemraadschap van Rijnland;
3. Gemeente Noordwijk;
4. Gemeente Noordwijkerhout;
5. Omgevingsdienst West-Holland;
6. Prorail;
7. N.V. Nederlandse Gasunie;
8. Senior archeoloog van de gemeente Katwijk;
9. Liander;
10. Dunea;
11. Monumentencommissie van de gemeente Teylingen;
12. Teylinger Ondernemersvereniging.

Ontwerp

Na afronding van de inspraakprocedure en het vooroverleg wordt de formele bestemmingsplanprocedure gestart. De aanpassingen die volgen uit de inspraakreacties en de overlegreacties zijn verwerkt in het ontwerpbestemmingsplan. Ook zijn er ambtshalve aanpassingen doorgevoerd.

Op de voorbereiding van een bestemmingsplan is artikel 3.8 Wro (gelezen in samenhang met afdeling 3.4 van de Awb) van toepassing. De kennisgeving van het ontwerpbesluit tot vaststelling van het bestemmingsplan moet in de Staatscourant worden geplaatst en dient ook via elektronische weg te geschieden. Tevens dient de kennisgeving te worden toegezonden aan die diensten van Rijk en provincie die belast zijn met de behartiging van belangen die in het plan in het geding zijn en aan het waterschap.

Het ontwerpbestemmingsplan wordt gedurende zes weken ter inzage gelegd. Binnen deze termijn wordt een ieder in de gelegenheid gesteld schriftelijk en/of mondeling een zienswijze op het plan in te dienen. Ook moeten de stukken met de kennisgeving aan de eerder genoemde diensten en instanties worden toegezonden (artikel 3:13 Awb), of er moet worden aangegeven waar de (digitale) stukken te vinden zijn (elektronische kennisgeving).

Vaststelling

Binnen twaalf weken na de termijn van terinzagelegging moet de gemeenteraad beslissen omtrent de vaststelling van het bestemmingsplan.

1.5 Leeswijzer

Het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' bestaat uit deze toelichting, de planregels en de verbeelding. Deze toelichting is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1: bevat een aantal algemene, inleidende planaspecten;
- Hoofdstuk 2: betreft een omschrijving van het plangebied;
- Hoofdstuk 3: vormt de juridische grondlegging van dit bestemmingsplan;
- Hoofdstuk 4: geeft een korte samenvatting van de gemeentelijke en provinciale ruimtelijke beleidsdocumenten die van invloed zijn op het plangebied;
- Hoofdstuk 5: bevat alle relevante (milieu)onderzoeksaspecten van normstelling en beleid, uitkomsten van het onderzoek en gevolgen voor juridische regelingen;
- Hoofdstuk 6: gaat in op de maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan en op handhaving van het bestemmingsplan;
- Hoofdstuk 7: gaat in op de economische uitvoerbaarheid.

1.6 Separate bijlagen

Bij dit bestemmingsplan behoren de volgende separate bijlagen:

Bijlage1, Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai 27 oktober 2015, Omgevingsdienst West-Holland, met bijgevoegd Memo afweging geluidsreducerend asfalt Randweg Voorhout (21 april 2016, Royal Haskoning DHV) en Advies over toepassen stil asfalt (2 mei 2016, Omgevingsdienst West-Holland).

Bijlage 2, Luchtkwaliteit 19 december 2014, RHDHV.

Bijlage 3, Archeologisch vooronderzoek 1159, juni 2005, RAAP.

Bijlage 4, Archeologisch vooronderzoek 1209, november 2005, RAAP.

Bijlage 5, Archeologisch onderzoek 1698, januari 2015, IDDS.

Bijlage 6, Bodemonderzoek (inventariserend) 21 november 2014, Terra Milieu.

Bijlage 7, Bodemonderzoek (aanvullend) 3 november 2014, Terra Milieu.

Bijlage 8, Faunaonderzoek 13 december 2012, ECO-Logisch + Addendum 3 augustus 2015.

Bijlage 9, Flora-onderzoek, juli 2013, NWC.

Bijlage 10, Actualiserende quickscan flora en fauna, 19 oktober 2015, VanderHelm.

Bijlage 11, Mitigatie- en compensatieplan, 28 januari 2016, VanderHelm.

Bijlage 12, Landschapsplan, 13 januari 2016, RHDHV.

Bijlage 13, Voortoets Natuurbeschermingswet 1998, Advies Omgevingsdienst West-Holland 6 mei 2013 en reactie Omgevingsdienst Haaglanden 5 november 2013.

Bijlage 14, Explosievenonderzoek, 7 oktober 2015, T&A Survey.

Bijlage 15, Nota inspraak en overleg, 24 november 2015.

Bijlage 16, Nota van zienswijzen, tevens nota van wijzigingen, 10 mei 2016.

Hoofdstuk 2 Gebiedsvisie

2.1 Teylingen in een groter geheel

De gemeente Teylingen ligt in de Bollenstreek. Het gebied maakt deel uit van de Greenport Duin- en Bollenstreek in de regio Holland Rijnland. Voorhout ligt op de overgang van het strandwallenlandschap van de Bollenstreek naar het rivierenlandschap van de Oude Rijn.

De strandwallen bestaan nagenoeg geheel uit bollengronden. Het agrarisch grondgebruik is intensief en er is weinig opgaande beplanting. Omdat de strandvlakten zich vroeger minder goed leenden voor bebouwing, is de bebouwing geconcentreerd op de strandwal.

De Noordelijke Randweg is gepland op de strandvlakten. De strandvlakten bestaan grotendeels uit weidegronden. Omdat de weidegronden extensief worden gebruikt, zijn er in het gebied weidevogels. Dit is nader onderzocht (zie paragraaf 5.9). Grote delen van de strandvlakten zijn dan ook aangewezen als Relatienotagebied (afstemming beheer van waardevolle natuur- en landschappen en de landbouwontwikkeling). Het gebied is open door het nagenoeg ontbreken van bebouwing en opgaande beplanting.

Veel regionale infrastructuur verknoopt zich in Teylingen. De N206, A44- en A4-corridors verbinden de noord- en zuidvleugel van de Randstad. Door de strategische ligging in de Randstad is er sprake van een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven. Daarnaast ligt de kust op korte afstand, wat recreatieve doorgaande verkeersstromen in de gemeente tot gevolg heeft.

2.2 Noordelijke Randweg

De Noordelijke Randweg Voorhout is al langer onderdeel van het beleid van de gemeente Teylingen en daarvoor de gemeente Voorhout. De randweg is onderdeel van de toekomstvisie en structuurvisie van de gemeente (zie “gemeentelijk beleid” onder 4.4.).

De ambitie tot aanleg van de Noordelijke Randweg heeft in het nieuwe Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP) van de gemeente Teylingen gestalte gekregen en is daarna opgenomen in het Raadsprogramma 2010-2014. De realisatie van de Noordelijke Randweg is ook opgenomen in het Coalitieakkoord 2014-2018 van de gemeente Teylingen.

De aanleg van de Noordelijke Randweg is nodig om de regionale verkeersstromen in de toekomst beter te kunnen afwikkelen. Deze weg is ook voor Teylingen van essentieel belang om een alternatief te bieden voor de 'oude' route via de Jacoba van Beierenweg/Herenstraat door de dorpskern van Voorhout. Ook dient de Noordelijke Randweg de N444 te ontlasten, waar gedurende warme zomerdagen filevorming ontstaat wegens verkeer richting Noordwijk. De weg moet een bijdrage leveren aan de bereikbaarheid van de regio en aan het verminderen van de leefbaarheidsproblemen in Voorhout.

De Noordelijke Randweg Voorhout vormt een nieuwe verbinding ten noordwesten van de kern Voorhout. De weg vormt een nieuwe schakel tussen de provinciale weg N444 en de ontsluitingsweg die wordt aangelegd in het kader van de wijkontwikkeling Hooghkamer en die eveneens onderdeel is van de randwegstructuur rond Voorhout. Op deze wijze ontstaat een nieuwe noordelijke ontsluiting van Voorhout op de N444 en een verbinding tussen de N444 en N443 via de Jacoba van Beierenweg.

De Noordelijke Randweg Voorhout kruist het spoor Leiden-Haarlem middels een onderdoorgang (ongelijkvloerse kruising). Nabij de N444 kruist de Noordelijke Randweg de Leidsevaart middels een vaste brug. De weg wordt aangelegd als een weg voor het autoverkeer (met twee rijstroken) met daarnaast een vrijliggend fietspad. Het fietspad wordt aan de "binnenkant" van de weg c.q. aan de zijde van Voorhout gelegd. Op deze manier wordt aangesloten bij de bestaande randwegstructuur. Afbeelding 1.1 geeft schematisch een overzicht van het project, zowel het Teylingse als Noordwijkse deel.

Afbeelding 1.1 Globaal tracé Noordelijke Randweg

Op de verschillende onderdelen van het project wordt hierna ingegaan.

Fietsstructuur

Naast de Randweg wordt een fietspad aangelegd. Het fietspad wordt aan één zijde gelegd en in twee richtingen bereden. Het fietsad wordt van de hoofdrijbaan gescheiden met een tussenberm. Het fietspad wordt aangelegd aan de Voorhoutse zijde van de Randweg, als voorzetting van de bestaande randwegstructuur (Teylingerdreef) en de wijkontsluitingsweg Hooghkamer (Bollendreef).

Bij de nieuwe aansluiting op de N444 gaat het fietspad samen met de weg met een brug over de Leidsevaart. Vervolgens kruist het fietspad de N444 met een fietstunnel. Ten westen van de N444 sluit het fietspad aan op een parallelweg. Deze parallelweg wordt over beperkte lengte aangelegd om de hier aanwezige uitritten op aan te sluiten. Deze parallelweg sluit aan op de nieuwe rotonde waarmee de Noordelijke Randweg Voorhout wordt aangesloten op de N444. Ten noorden en zuiden gaat de parallelweg over in het bestaande fietspad langs de N444.

Bij de spoorlijn Leiden-Haarlem gaat het fietspad samen met de hoofdrijbaan ongelijkvloers onder het spoor door. Ten oosten van de spoorlijn sluit de weg aan de op de laatste rotonde die in het plan Hooghkamer wordt gerealiseerd en het fietspad sluit hier aan op het fietspad dat langs de wijkontsluitingsweg Hooghkamer wordt aangelegd.

De Spoorlaan wordt als fietspad doorgetrokken tot aan het fietspad langs de Noordelijke Randweg. Op deze manier ontstaat een nieuwe korte verbinding naar het centrum van Voorhout. Ter hoogte van de onderdoorgang onder het spoor kruist dit fietspad de randweg ongelijkvloers (gebruikmakend van het hoogteverschil). Ten noorden van de randweg wordt een fietsverbinding gerealiseerd (inclusief fietsbrug over de Haarlemmertrekvaart) naar de Leidsevaart aan de overzijde van de Haarlemmertrekvaart. Deze verbinding voorziet in nieuwe fietsverbindingen op de relaties tussen Voorhout en Noordwijk en Noordwijkerhout. Dit zijn gezien de relatief korte afstanden zeer kansrijke utilitaire verbindingen, voor zowel woon-werkverkeer als scholieren, maar ook recreatief kansrijke verbindingen. Voor fietsers uit Voorhout ontstaat zo een nieuwe, kortere en kwalitatief goede verbinding tussen het centrum van Voorhout en Noordwijk en Noordwijkerhout (en vice versa).

Ter hoogte van de plek waar aan de zijde van Noordwijk de omlegging van de Leidsevaart begint (zie hierna onder “Omlegging Leidsevaart”) wordt rekening gehouden met de mogelijke toekomstige aanleg van een fietsbrug over de Haarlemmertrekvaart. Hiermee wordt voorzien in een nieuwe fietsverbinding tussen de Randweg en de omlegging Leidsevaart en daarmee

een nieuwe verbinding tussen Noordwijk en Voorhout. In de voorontwerpfase vormde deze verbinding onderdeel van de scope van de aanleg van de Randweg. Mede op basis van de op het voorontwerp binnengekomen inspraakreacties en nadere informatie is een heroverweging gemaakt ten aanzien van de fietsstructuur en deze fietsverbinding. Deze verbinding voorziet weliswaar in een nieuwe route tussen Voorhout en Noordwijk maar leidt voor fietsers niet tot een kortere route aangezien fietsers van/naar het centrum van Voorhout alsnog via de (doorgetrokken) Spoorlaan rijden.

De fietsbrug ter hoogte van de omlegging Leidsevaart voorziet in een nieuwe en kortere verbinding als op termijn de locatie Nieuw Boekhorst wordt ontwikkeld en als onderdeel van deze ontwikkeling er een nieuwe fietsverbinding door het plangebied wordt aangelegd die aansluit op het bestaande dorp. Omdat deze verbinding het plangebied van voorliggend bestemmingsplan betreft en omdat deze verbinding de ecologische verbindingszone kruist die met dit plan wordt bestemd en het niet gewenst is in een latere fase alsnog de verbinding mogelijk te maken ten opzichte van een geldende groenbestemming, heeft het de voorkeur de fietsverbinding in dit plan al positief te bestemmen.

Ecologische verbindingszone

De Noordelijke Randweg loopt grotendeels parallel aan de Haarlemmertrekvaart. In het midden van de trekvaart ligt de gemeentegrens tussen Teylingen en Noordwijk. De zone ten zuiden en direct grenzend aan de Haarlemmertrekvaart is in het provinciale beleid opgenomen als Ecologische Verbindingszone, als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Zie afbeelding 4.1, op basis waarvan kan worden bepaald dat de zone een breedte dient te hebben van circa 30 meter. Op grond van de provinciale Verordening Ruimte mogen in deze zone geen bestemmingen worden gecreëerd die de natuurfunctie onmogelijk maken. Aanleg van de weg in deze zone is derhalve niet toegestaan. Het heeft de voorkeur om de ecologische zone in te richten in samenhang met de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout, aangezien hiermee werk met werk kan worden gemaakt, de resterende gronden tussen de weg en de trekvaart te klein zijn om nog agrarisch te kunnen worden gebruikt en het niet wenselijk is dat afzonderlijke percelen een eigen uitrit op de randweg hebben.

Met de provincie Zuid-Holland (initiatiefnemer van project "Nagelbrug en verbreding N444") is afgesproken dat in de Ecologische Verbindingszone compensatie plaatsvindt van boezemwater en EHS-natuur, die als gevolg van het project "Nagelbrug en verbreding N444" moet plaatsvinden, maar niet kan worden opgelost.

Boezemwaterstructuur

In combinatie met de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout wordt de boezemkeringsstructuur aangepast. De Haarlemmertrekvaart is boezemwater. De polder Boekhorst ligt op polderpeil. In afstemming met het Hoogheemraadschap van Rijnland, wordt de ecologische verbindingszone tussen de trekvaart en de randweg op boezempeil gebracht. Hiervoor is het nodig de bestaande boezemkade langs de trekvaart te verleggen. In het ontwerp van de randweg is de boezemkade geïntegreerd in de noordelijke buitenberm van de weg.

In de polder Boekhorst liggen vier boezemwatergangen die direct aansluiten op de Haarlemmertrekvaart. Deze watergangen blijven behouden als boezemwater met een verbinding naar de trekvaart. Hiertoe worden de vier watergangen met elkaar verbonden middels een boezemwatergang langs de Noordelijke Randweg, die met een doorvaarbare duiker wordt verbonden met de Haarlemmertrekvaart.

Omlegging Leidsevaart

Eveneens onderdeel van het project Noordelijke Randweg Voorhout is de verlegging van de Leidsevaart, op het grondgebied van de gemeente Noordwijk. Met het aansluiten van de Noordelijke Randweg op de N444 dient de bestaande aansluiting van de Leidsevaart, direct ten noorden van de Noordwijkerhoekbrug, te komen vervallen (vanuit het provinciale beleid ten aanzien van het aantal en de onderlinge afstand tussen aansluitingen). Het alternatief voor de huidige aansluiting is gevonden in het omleggen van de Leidsevaart, achter het tuincentrum langs, tot aan de bestaande aansluiting van de Leeweg op de N444. Deze omlegging van de Leidsevaart is daarmee onderdeel van het project Noordelijke Randweg Voorhout, maar betreft een maatregel op het grondgebied van de gemeente Noordwijk. Hiervoor wordt door de gemeente Noordwijk een bestemmingsplan vastgesteld.

Rotonde

Onderdeel van het ontwerp en onderhavig bestemmingsplan is een aansluiting in de vorm van een rotonde halverwege de Noordelijke Randweg. Hoewel er nog geen sprake is van concrete en uitgewerkte plannen voor woningbouw in de polder Boekhorst dient deze aansluiting wel

nu reeds in de planvorming en het ontwerp te worden opgenomen. Hiervoor is een aantal redenen:

- Ter plekke van de rotonde is de Ecologische Verbindingszone smaller dan de maatvoering zoals opgenomen in het provinciale beleid. Het is niet gewenst de betreffende gronden eerst als natuur te bestemmen en in te richten en in een latere fase dit weer teniet te doen met de aanleg van de rotonde.
- De te verleggen boezemkeringsstructuur, die wordt aangelegd in de buitenberm van de randweg, heeft een afwijkende ligging ter hoogte van de rotonde. Het is gewenst deze bij aanleg van de randweg toekomstvast aan te leggen en daarmee te voorkomen dat deze later weer moet worden aangepast (i.v.m. hinder van werkzaamheden, kapitaalvernietiging, grondwerk in de Ecologische Verbindingszone).
- Het is sterk gewenst de oversteek van de randweg voor fietsers ter hoogte van de fietsbrug over de Haarlemmertrekvaart, te laten plaatsvinden nabij de rotonde. Op deze plek ligt de snelheid van het autoverkeer laag en wordt een veel veiliger oversteek geboden dan wanneer sprake zou zijn van een solitaire fietsoversteek. De ligging van de rotonde en de fietsbrug en fietsoversteek moeten dan qua ontwerp en ligging in ieder geval op elkaar zijn afgestemd.

Hoogwaardig Openbaar Vervoer verbinding Noordwijk – station Sassenheim

De route van de nieuw aan te leggen HOV-verbinding tussen Noordwijk en station Sassenheim is voorzien over de Noordelijke Randweg. In de plannen is niet voorzien in een vrijliggende busbaan. Bussen zullen gebruik maken van de autorijbaan. Wel is het van belang dat een bus een goede doorstroming heeft zonder vertraging. Het ontwerp van de randweg voorziet hierin.

2.3 Ontwikkelingen

Het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' heeft een relatie met de volgende ontwikkelingen.

De aanleg van de wijkontsluitingsweg Hooghkamer

De wijkontsluitingsweg waar de Noordelijke Randweg op aan zal sluiten wordt aangelegd als onderdeel van de realisatie van de wijk Hooghkamer. In de planvorming voor de wijk Hooghkamer is ook het wegprofiel van de Randweg uitgewerkt. In dit bestemmingsplan voor de Noordelijke Randweg wordt dit wegprofiel verder uitgewerkt voor het gehele tracé.

Fietsverbinding Noordwijk – Sassenheim

In het provinciale fietspadenplan 2008 is een fietsverbinding tussen Noordwijk, Voorhout en Sassenheim opgenomen. Deze fietsverbinding loopt deels langs het tracé van de Noordelijke Randweg. De fietsverbinding Noordwijk - Sassenheim maakt deel uit van dit bestemmingsplan. De vormgeving van het fietspad moet daarom voldoen aan de eisen, die de provincie stelt aan deze hoogwaardige fietsvoorzieningen. Deze eisen zijn reeds verwerkt in het ontwerp van het fietspad langs de wijkontsluitingsweg Hooghkamer en wordt ook voor het ontwerp van de rest van het tracé (dat deel uitmaakt van dit bestemmingsplan) voortgezet.

Hoofdstuk 3 Juridische planbeschrijving

In dit hoofdstuk worden de juridische aspecten van het bestemmingsplan nader omschreven, hierbij wordt nader ingegaan op de gekozen planvorm en de opbouw van de regels.

3.1 Algemeen

Het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' is een ontwikkelingsplan. Dit betekent dat door middel van dit bestemmingsplan ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt in het plangebied. In dit geval de aanleg van de Noordelijke Randweg met een ongelijkvloerse kruising onder de spoorlijn Leiden-Haarlem en een aansluiting op de N444. Daarnaast biedt dit bestemmingsplan de mogelijkheid om een ecologische zone te realiseren, tussen de Haarlemmertrekvaart en de nieuwe weg. Bij het opstellen van dit bestemmingsplan is zo veel mogelijk aangesloten bij het 'Handboek bestemmingsplannen gemeente Teylingen' en het document 'Analysefase Noordelijke Randweg Voorhout'.

3.2 Planvorm

3.2.1 Verbeelding en regels

Het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' bestaat uit een verbeelding van de bestemmingen en de daaraan verbonden regels. De bestemming van de gronden (en wateren) is geometrisch bepaald door middel van lijnen, coderingen en arceringen. Bij de bestemmingen zijn regels ten aanzien van het bouwen en het gebruik opgenomen.

Bij het opstellen van de verbeelding en de regels is uitgegaan van de gemeentelijke standaard 'Handboek bestemmingsplannen gemeente Teylingen' (gebaseerd op de DURPstandaarden). Dat wil zeggen dat een vaste indeling van verbeelding en regels is aangehouden en dat de verbeelding getekend is op een wijze zodat deze uniform is met andere bestemmingsplannen van de gemeente Teylingen en eenvoudig geschikt te maken is voor digitale toepassingen en uitwisseling met andere instanties (conform SVBP 2012).

3.2.2 Bestemmingsvlak

In het plan is het toegestane gebruik van de gronden bepaald. Iedere functie heeft daartoe een bestemming gekregen, in dit geval Verkeer(-Werkterrein), Groen of Water. In de regels is per bestemming bepaald welke gebruiksmogelijkheden voor de gronden gelden.

Bij de opzet van dit bestemmingsplan is gekozen voor gedetailleerde bestemmingen, maar met een globale bestemmingsregeling. Dat wil zeggen dat op de verbeelding is aangegeven waar welke bestemming gewenst is, maar met flexibiliteitsmogelijkheden. De beoogde nieuwe situatie is vastgelegd, waarbij een minimale schuifruimte wordt geboden aan de uiteindelijke situering van het nieuwe tracé en de aansluiting op de N444. Gezien de aard van het bestemmingsplan (infrastructuur) zijn geen gebouwen gewenst en zijn daarom ook geen bouwvlakken opgenomen.

3.2.3 Aanduidingen

Voor een aantal afwijkende functies is een aanduiding opgenomen. Zo is voor de groenstrook tussen de Haarlemmertrekvaart en de nieuwe weg een aanduiding 'ecologische verbindingszone' (evz) opgenomen ten behoeve van de ontwikkeling en het behoud van de aldaar aanwezige of gewenste (potentiële) ecologische waarden. Binnen de bestemming verkeer is een aanduiding 'railverkeer' (rv) opgenomen ten behoeve van de spoorlijn Leiden-Haarlem en een aanduiding 'brug' (br) ten behoeve van een brug over de Leidsevaart. Tot slot is binnen de bestemmingen Groen en Water de aanduiding 'ontsluiting' (os) opgenomen voor langzaamverkeersontsluitingswegen vanaf de Noordelijke Randweg, over de Haarlemmertrekvaart. Op de verbeelding is verder nog een gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone - molenbiotoop' opgenomen ten behoeve van de molen ten westen van het plangebied.

3.3 Opbouw van de regels

3.3.1 Inleidende regels

In dit hoofdstuk is een aantal begrippen verklaard dat wordt gebruikt in de regels. Dit voorkomt dat er bij de uitvoering van het plan onduidelijkheden ontstaan over de uitleg van bepaalde regelingen. Daarnaast is het artikel "Wijze van meten" opgenomen waarin bepaald is hoe de voorgeschreven maatvoering in het plan gemeten moet worden.

3.3.2 Bestemmingsregels

In dit hoofdstuk zijn de in het plan voorkomende bestemmingen geregeld. In ieder artikel is per bestemming bepaald welk gebruik van de gronden is toegestaan en welke bouwregels er gelden. Tevens zijn, waar mogelijk, flexibiliteitsbepalingen opgenomen. In het bestemmingsplan zijn de volgende bestemmingen opgenomen:

Bestemming Groen

De voor Groen aangewezen gronden zijn bestemd voor groenvoorzieningen, water en voet- en fietspaden. Daarnaast biedt de bestemming ruimte aan de realisatie van een ecologische verbindingszone en een langzaamverkeersontsluiting over de Haarlemmertrekvaart. Deze ontsluitingsweg mag ten hoogste 8 meter breed worden. Naast voorgenoemde functies kunnen binnen de bestemming ook nutsvoorzieningen gerealiseerd worden.

Bestemming Verkeer

De voor Verkeer aangewezen gronden zijn bestemd voor rijwegen en daarbij behorende voorzieningen. De spoorlijn Leiden-Haarlem is specifiek aangeduid. Ten behoeve van de ongelijkvloerse kruising onder de spoorlijn zijn ondergrondse bouwwerken mogelijk gemaakt. Daarnaast is een brug voorzien over de Leidsevaart ten behoeve van de aansluiting van de Randweg op de N444, deze is tevens specifiek aangeduid.

Bestemming Verkeer – Werkterrein

De voor Verkeer - Werkterrein aangewezen gronden zijn primair bestemd voor werkterreinen en bijbehorende tijdelijke voorzieningen voor de aanleg van de randweg en de onderdoorgang. De gronden zijn tevens voorzien van een wijzigingsbevoegdheid waarmee de bestemming kan worden gewijzigd in een agrarische bestemming, na voltooiing van de werkzaamheden.

Bestemming Water

De voor Water aangewezen gronden zijn in eerste instantie bestemd voor water en waterhuishoudkundige voorzieningen. In deze bestemming is ook de aanleg van oevers en het talud mogelijk gemaakt.

Dubbelbestemming Leiding – Riool

De voor Leiding - Riool aangewezen gronden zijn - behalve voor de andere aldaar geldende bestemming(en) - mede bestemd voor de bescherming van de aanwezig rioolleiding. Binnen deze dubbelbestemming mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden gebouwd ten dienste van deze dubbelbestemming. Bouwen voor de overige aldaar geldende bestemmingen is in beginsel niet toegestaan.

Dubbelbestemming Waterstaat – Waterkering

De voor Waterstaat - Waterkering aangewezen gronden zijn - behalve voor de andere aldaar geldende bestemming(en) - mede bestemd voor de waterkering. Binnen deze dubbelbestemming mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden gebouwd ten dienste van deze dubbelbestemming. Bouwen voor de overige aldaar geldende bestemmingen is in beginsel niet toegestaan.

3.3.3 Algemene regels

Anti-dubbeltelregel

In deze regel is vastgelegd dat grond die in aanmerking moest worden genomen bij het verlenen van een omgevingsvergunning, waarvan de uitvoering heeft plaatsgevonden of alsnog kan plaatsvinden, bij de beoordeling van een andere aanvraag om omgevingsvergunning niet opnieuw in beschouwing mag worden genomen.

Algemene aanduidingsregels

Nabij het plangebied staat een molen. De molenbiotoop van deze molen valt gedeeltelijk binnen de grenzen van het plangebied. Voor het bouwen binnen deze molenbiotoop gelden restricties. Hiertoe is in de algemene aanduidingsregels een beschermende regeling opgenomen.

Algemene bouwregels

In deze regeling is vastgelegd dat ondergeschikte bouwdelen in beperkte mate zijn gevrijwaard van de in het bestemmingsplan genoemde maten en afmetingen. Ook is vastgelegd dat de bestaande afmetingen en afstandsmaten van bestaande bouwwerken als

maximale afmetingen dan wel minimale afstandsmaten worden beschouwd.

Algemene wijzigingsregels

In dit artikel is een algemene wijzigingsregel opgenomen. Het betreft een standaardregeling die het mogelijk maakt om bij de uitvoering van bouwplannen beperkte afwijkingen van het plan mogelijk te maken die niet met een omgevingsvergunning voor afwijken geregeld kunnen worden.

3.3.4 Overgangs- en slotregels

In het overgangsrecht is een regeling opgenomen voor bebouwing en gebruik dat al bestond bij het opstellen van het plan, maar dat strijdig is met de opgenomen regeling. Onder bepaalde voorwaarden mag deze strijdige bebouwing en/of strijdig gebruik worden voortgezet of gewijzigd.

In de slotregel is de officiële naam van het plan bepaald. Onder deze naam kan het bestemmingsplan worden aangehaald.

Hoofdstuk 4 Beleidskader

Dit hoofdstuk geeft het relevante (toegepast op plangebied) actuele ruimtelijk beleidskader weer en conclusies met betrekking tot de betekenis van het beleidskader voor het plan. Het specifieke, sectorale, beleid gericht op bepaalde (milieu)thema's komt bij het programma en het onderzoek aan bod. Dit heeft als voordeel dat op één plaats alle informatie over een onderwerp is verzameld.

4.1 Nationaal beleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) is op 13 maart 2012 in werking getreden. Deze structuurvisie vervangt de Nota Ruimte. De structuurvisie geeft een nieuw, integraal kader voor het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid op Rijksniveau en is de 'kapstok' voor bestaand en nieuw Rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. In de structuurvisie schetst het Rijk ambities tot 2040 en doelen, belangen en opgaven tot 2028.

De leidende gedachte in de SVIR is ruimte maken voor groei en beweging. De SVIR is de eerste Rijksnota die de onderwerpen infrastructuur en ruimte integraal behandelt. In de SVIR richt het Rijk zich vooral op decentralisatie. De verantwoordelijkheid wordt verplaatst van Rijksniveau naar provinciaal en gemeentelijk niveau.

Door urbanisatie, individualisering, vergrijzing en ontgroening nemen de ruimtelijke verschillen toe. Vanaf 2035 groeit de bevolking niet meer. De samenstelling van de bevolking, en daarmee de samenstelling van huishoudens, verandert. Ambities tot 2040 zijn onder andere het aansluiten van woon- en werklocaties op de (kwalitatieve) vraag en het zoveel mogelijk benutten van locaties voor transformatie en herstructurering. Ook wil het Rijk ervoor zorgen dat in 2040 een veilige en gezonde leefomgeving met een goede milieukwaliteit wordt geboden. Dit moet voor zowel het landelijk als het stedelijk gebied gelden. In de SVIR is verder vastgelegd dat provincies en (samenwerkende) gemeenten verantwoordelijk zijn voor programmering van verstedelijking. (Samenwerkende) gemeenten zorgen voor (boven)lokale afstemming van woningbouwprogrammering die past binnen de provinciale kaders. Ook zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de woningbouwprogramma's.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Het Rijk legt met het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), de nationale ruimtelijke belangen juridisch vast. Enerzijds betreft het de belangen die reeds in de (ontwerp-) AMvB Ruimte uit 2009 waren opgenomen en anderzijds is het Barro aangevuld met onderwerpen uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Het besluit is op 30 december 2011 in werking getreden.

Onderwerpen waarvoor het Rijk ruimte vraagt zijn de mainportontwikkeling van Rotterdam, bescherming van de waterveiligheid in het kustfundament en in en rond de grote rivieren, bescherming en behoud van de Waddenzee en enkele werelderfgoederen, zoals de Beemster, de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Stelling van Amsterdam en de uitoefening van defensietaken. Ter bescherming van deze belangen zijn reserveringsgebieden, begrenzingen en vrijwaringszones opgenomen. In het besluit is aangegeven op welke wijze bestemmingsplannen voor deze gebieden moeten zijn ingericht. Indien geldende bestemmingsplannen niet voldoen aan het Barro dan moeten deze binnen drie jaar na inwerkingtreding van het besluit zijn aangepast.

Bij besluit van 28 augustus 2012 (in werking getreden op 1 oktober 2012) is het Barro aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen hoofdinfrastructuur (reserveringen voor hoofdwegen en landelijke spoorwegen en vrijwaring rond Rijksvaarwegen), de elektriciteitsvoorziening, het regime van de herijkte ecologische hoofdstructuur en waterveiligheid (bescherming van primaire waterkeringen en bouwbeperkingen in het IJsselmeergebied).

Ook is bij besluit van 28 augustus 2012 het Bro aangepast. In het Bro is de ladder voor duurzame verstedelijking (duurzaamheidsladder) opgenomen. Als gevolg van deze wijziging zijn gemeenten en provincies verplicht om in de toelichting van een ruimtelijk besluit de duurzaamheidsladder op te nemen, wanneer een zodanig besluit een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt.

Het Barro doet geen specifieke uitspraken die van belang zijn voor het bestemmingsplan.

De aanleg van de Noordelijke Randweg is in lijn met het gestelde in het nationaal beleid.

4.2 Provinciaal beleid

Visie Ruimte en Mobiliteit en Verordening Ruimte

Op 9 juli 2014 hebben Provinciale Staten van de Provincie Zuid-Holland de Visie Ruimte en Mobiliteit (VRM), het Programma Ruimte, het Programma Mobiliteit en de Verordening Ruimte vastgesteld. Het beleid is op 1 augustus 2014 in werking getreden.

Deze tijd vraagt om maatwerk, flexibiliteit en aanpassingsvermogen, onder andere omdat ontwikkelingen minder voorspelbaar zijn en demografische ontwikkelingen in de diverse regio's verschillen. Maatwerk, flexibiliteit, aanpassingsvermogen en samenwerking zijn sleutelbegrippen in de Visie Ruimte en Mobiliteit.

De provincie stelt de behoefte van de gebruiker centraal; het aanbod moet afgestemd zijn op de vraag. Daarbij zet de provincie in op een efficiënte benutting van de ruimte en de netwerken, met aandacht voor de (ruimtelijk) kwaliteit. De provincie heeft vier rode draden benoemd:

1. beter benutten van wat er is
2. vergroten van de agglomeratiekracht
3. verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit
4. bevorderen van de transitie naar een water- en energie efficiënte samenleving.

De vier rode draden zijn uitgewerkt in regelgeving, door het toepassen van:

A. de ladder voor duurzame verstedelijking
B. de integrale kwaliteitskaart
C. het categoriseren van alle gebieden naar kwaliteiten, gekoppeld met de aard en schaal van ontwikkelingen.

Voor het plangebied zijn uit de VRM de volgende aspecten relevant.

Verbeteren OV-verbindingen tussen knooppunten en centra

Nabij het plangebied is de aanduiding 'stedenbaan' aangegeven (kaart 3). De provincie zet in op een combinatie van knooppuntontwikkeling met bijzondere aandacht voor onderbenutte capaciteit op het netwerk en slimme verbindingen van kernen en dorpen in het landelijke gebied.

Op dezelfde locatie is ook de aanduiding 'maatregelen HOV-netwerk' aangegeven (kaart 2, aanduiding is gelijk aan aanduiding 'stedenbaan'). Een kwalitatief hoogwaardig systeem van openbaar vervoer (HOV) op niveau van de stedelijke agglomeratie vereist inhaalslagen op twee punten. Ten eerste loopt het OV-systeem nog steeds achter de grote toename van regionale verplaatsingen (10-30 km) aan. Ten tweede is de benutting van capaciteitswinst in het regionale systeem door de aanleg van de HSL nog niet volledig gewaarborgd. Het oplossen van knelpunten in het regionale systeem blijft daarom belangrijk.

Beschermingscategorie 1 - gebieden met bijzondere kwaliteiten

De ecologische zone langs de Haarlemmertrekvaart in het plangebied is op de visiekaart aangeduid als 'beschermingscategorie 1 - gebieden met bijzondere kwaliteiten' (kaart 6, aanduiding is gelijk aan aanduiding 'ecologische hoofdstructuur'). In de VRM wordt voor gebieden met deze aanduiding het volgende vermeld.

Hoge en specifieke natuurwaarden in Zuid-Holland, gebundeld in de ecologische hoofdstructuur en Natura 2000, die met elkaar een substantiële bijdrage leveren aan de Europese biodiversiteit. Provincie en rijk hebben een gedeelde verantwoordelijkheid voor instandhouding en versterking van deze waarden.

Ecologische hoofdstructuur

De ecologische zone in het plangebied is op de visiekaart van de VRM aangeduid als 'ecologische hoofdstructuur' (kaart 7 en 8 van de VRM). De EHS bestaat uit een robuust, kwalitatief hoogwaardig en samenhangend netwerk van bestaande bos- en natuurgebieden, landgoederen, nieuwe natuurgebieden, ecologische verbindingen, de grote rijkswateren en de Noordzee. De EHS wordt goed beheerd en valt onder categorie 1 (zie hierboven).

Op basis van de visiekaart kan worden bepaald dat de ecologische zone in het plangebied een breedte heeft van circa 30 meter. Om die reden is op de verbeelding bij dit bestemmingsplan de aanduiding 'ecologische verbindingszone' opgenomen, welke overal een

minimale breedte heeft van 30 meter.

Molenbiotoop

Ten westen van het plangebied staat een molen, de molenbiotoop van deze molen valt gedeeltelijk in het plangebied. Op de VRM is dit gebied aangeduid als 'molenbiotoop' (kaart 9 van de VRM). De VRM stelt hierover het volgende.

Naast de historische structuren en cultuurlandschappen richt de provincie zich in haar beleid ook op twee bijzondere typen monumenten: molens en landgoederen. Molens en landgoederen vormen een kenmerkende combinatie van cultuurhistorie, natuur en landschap. Daarbij gaat het niet alleen om het monument op zich maar ook om zijn omgeving en ensemblewaarde. Hiervoor zijn in de Verordening Ruimte planologische beschermingszones (zogenoemde biotopen) opgenomen.

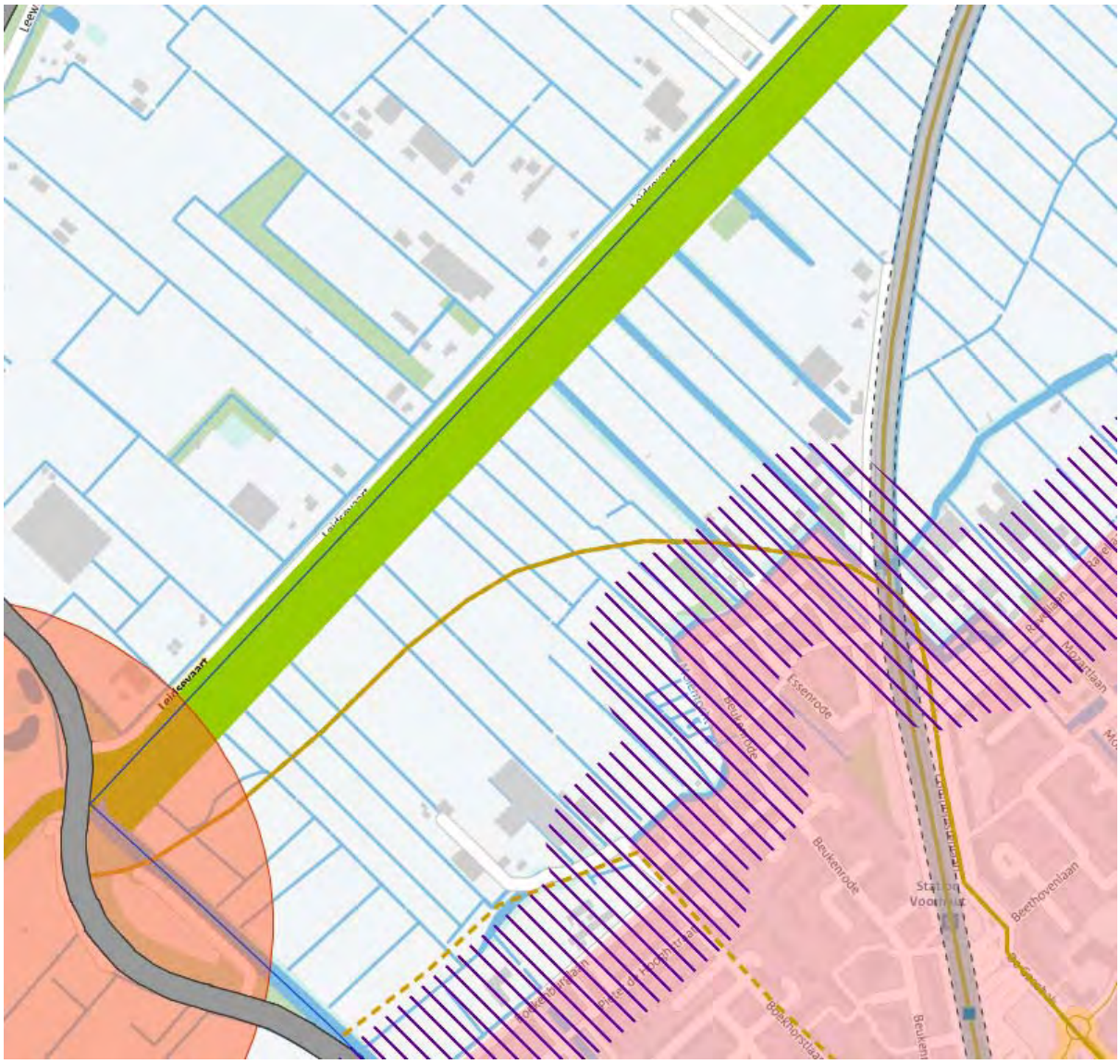

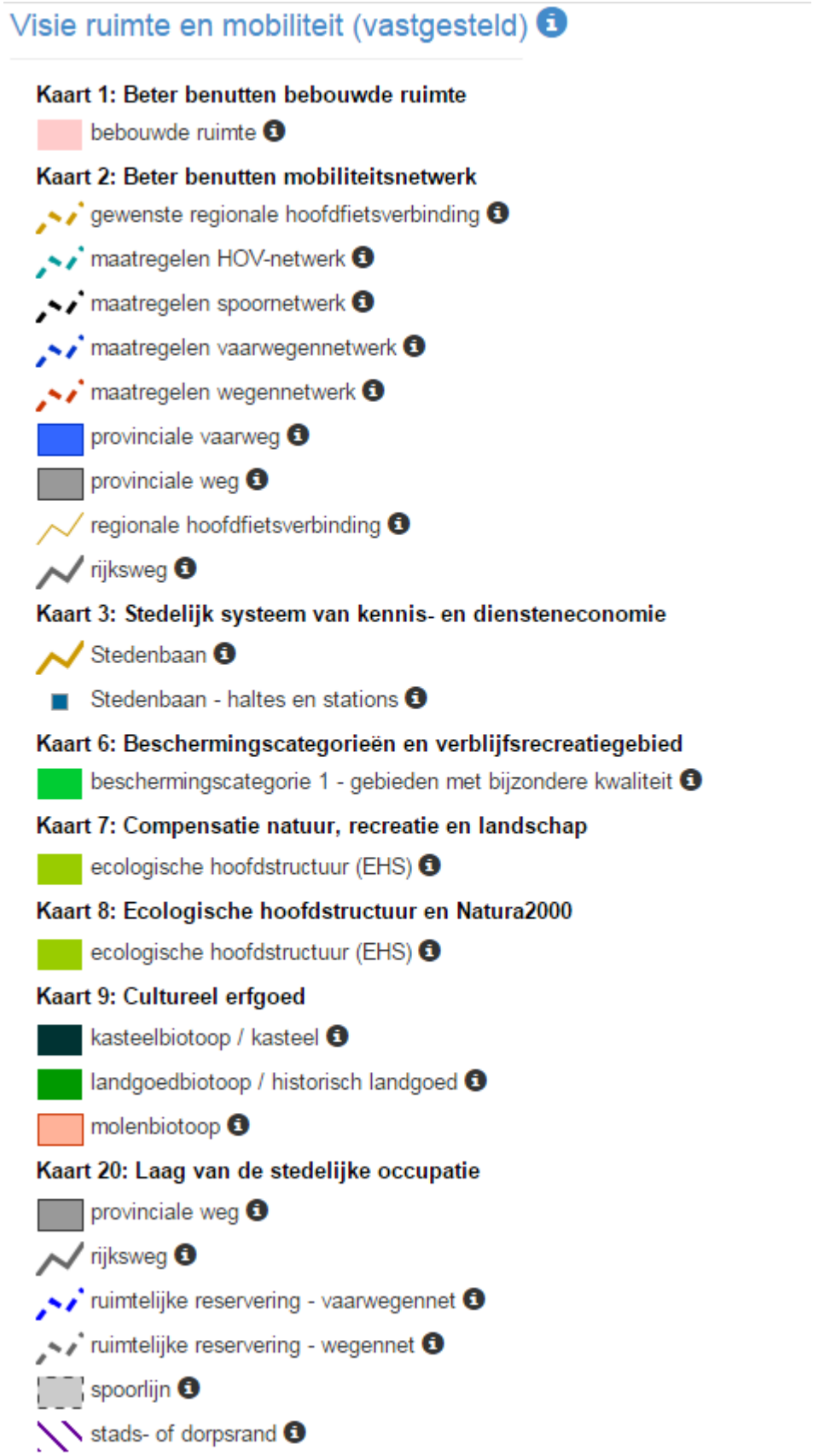

Afbeelding 4.1: Uitsnede Visiekaart VRM met legenda

Weidevogelgebied en karakteristieke landschapselementen

In de Provinciale Verordening Ruimte 2014 en de Beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie

en Landschap Zuid-Holland 2013 is de bescherming van belangrijke provinciale weidevogelgebieden en landschapselementen vastgelegd. Voor ingrepen in deze gebieden en/of landschapselementen geldt (net zoals bij de EHS-gebieden) het 'nee, tenzij-principe': er zijn geen bestemmingswijzigingen mogelijk als daardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied en/of het landschapselement significant worden aangetast, tenzij er sprake is van groot openbaar belang, er geen reële alternatieven zijn, de negatieve effecten zoveel mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten worden gecompenseerd. Als dat het geval is en de ruimtelijke ontwikkeling mag plaatsvinden, dan geldt dat er compensatie toegepast moet worden. Hiervoor geldt de provinciale Beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland 2013. De toelichting bij het bestemmingsplan moet dan een verantwoording over de wijze van compensatie bevatten.

Doorwerking plangebied

Op de functiekaart staat de HOV verbinding indicatief aangegeven, met de realisatie van de Noordelijke Randweg wordt hieraan invulling gegeven. In het bestemmingsplan is de ecologische verbindingszone nader aangeduid en beschermd. Daarnaast geldt op grond van de Verordening een restrictie voor het bouwen binnen de molenbiotoop. De molenbiotoop is in het bestemmingsplan nader aangeduid en beschermd. Het plangebied ligt niet in het weidevogelgebied, zodat er geen verdere toetsing aan het beleid ter bescherming van het weidevogelgebied uitgevoerd hoeft te worden. Ook liggen er geen karakteristieke landschapselementen in het plangebied. De aanleg van de Noordelijke Randweg is daarmee in lijn met de VRM.

4.3 Regionaal beleid

Regionale Structuurvisie 2020

Op 24 juni 2009 heeft het Algemeen Bestuur de Regionale Structuurvisie 2020 Holland Rijnland vastgesteld. Op de visiekaart (zie afbeelding 4.1) zijn verschillende ontwikkelingen opgenomen, met betrekking tot de planlocatie zijn het openbaar vervoer (OV), de fietspaden, de woningbouwlocaties en de groene verbindingen van belang. De planlocatie van de Noordelijke Randweg is aangegeven als zoekgebied voor overige infrastructuur (gele gestippelde pijl). Langs de Haarlemmertrekvaart is het Regionet-OV gepland en langs de Noordelijke Randweg en richting Noordwijk en Noordwijkerhout verschillende fietsroutes. Het gebied ten oosten en westen van de spoorlijn is aangegeven als woningbouwlocatie (geel). De Haarlemmertrekvaart zelf is opgenomen als groene verbinding (groene lijn).

Het aanleggen van de Noordelijke Randweg is in lijn met en geeft invulling aan de Regionale Structuurvisie 2020.

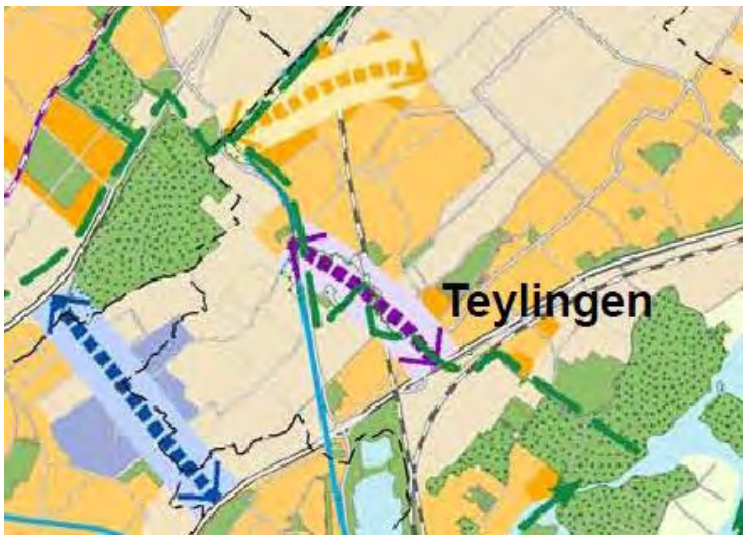

Afbeelding 4.2: Uitsnede Visiekaart Regionale Structuurvisie 2020 Holland Rijnland

4.4 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Teylingen

Op 25 juni 2015 heeft de gemeentreraad de structuurvisie Teylingen 2030 "Duurzaam Bloeiend" vastgesteld. Op de structuurvisiekaart (zie afbeelding 4.3) staat de Noordelijke Randweg middels een rode bollenlijn aangegeven als nieuwe gebiedsontsluiting inclusief fietsverbinding. Het gebied ten zuiden van de Noordelijke Randweg en ten westen van de

spoorlijn is gereserveerd voor woningbouw tot 2030, het gebied ten noorden voor graslanden. Ten oosten van de spoorlijn is nieuw woongebied tot 2030 en een park gepland. De ecologische verbindingszone is met een groene bollenlijn op de kaart aangeduid.

Afbeelding 4.3: Uitsnede Structuurvisiekaart Teylingen

4.5 Conclusie

Het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' voorziet in de aanleg van een nieuwe weg en fietsverbinding alsmede de aanleg van de ecologische verbindingszone. De aanleg van deze infrastructuur is reeds in het provinciale, regionale en gemeentelijke beleid verankerd. De ontwikkeling is een directe uitwerking van dit beleid. Er kan zodoende geconcludeerd worden dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

4.6 Overige thema's

Naast de verschillende bovengenoemde ruimtelijke beleidsdocumenten die van toepassing zijn op het thema Ruimtelijke Ordening op rijks-, provinciaal- en gemeentelijk niveau, bestaan er ook beleidsdocumenten die voorzien in de thema's mobiliteit, natuur en landschap, water, archeologie en cultuurhistorie en milieu. Onder Hoofdstuk 5 wordt per onderzoeksaspect kort het relevante beleid samengevat weergegeven.

Hoofdstuk 5 Milieuonderzoek

5.1 MER

Door de omgevingsdienst West-Holland is een intern advies gegeven om te bepalen of het bestemmingsplan MER-plichtig of (vormvrij) m.e.r.-beoordelingsplichtig is. Dit advies is hieronder integraal overgenomen.

MER-plicht

Om het bepalen of het bestemmingsplan dat de Noordelijke Randweg Voorhout mogelijk maakt direct MER-plichtig is, moet worden beoordeeld of de activiteit voorkomt op de C-lijst van het Besluit milieueffectrapportage en of er een MER-plicht geldt via een passende beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet.

De aan te leggen Randweg voldoet niet aan de beschrijving van autoweg uit onderdeel A van de bijlage van het Besluit milieueffectrapportage, omdat de weg niet alleen voor autoverkeer toegankelijk zal zijn en het niet verboden zal zijn op deze weg te stoppen of te parkeren. De Noordelijke Randweg wordt een weg met hetzelfde profiel en van dezelfde categorie als de bestaande Zuidelijke Randweg. De aan te leggen weg is derhalve niet te beschouwen als een autoweg in de zin van het Besluit milieueffectrapportage en valt daarom niet onder onderdeel C1.2 van het Besluit milieueffectrapportage.

Op grond van onderdeel C1.3 van het Besluit milieueffectrapportage is de aanleg, wijziging of uitbreiding van een weg bestaande uit vier of meer rijstroken, of verlegging of verbreding van bestaande wegen van twee rijstroken of minder tot wegen met vier of meer rijstroken niet zijnde een autosnelweg of autoweg MER-plichtig, in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een weg met een tracélengte van 10 kilometer of meer. De aan te leggen weg zal bestaan uit slechts twee rijstroken en valt daarom niet onder de beschrijving van het onderdeel C1.3 van het Besluit milieueffectrapportage.

Uit de Voortoets Natuurbeschermingswet die is opgesteld voor de Noordelijke Randweg, blijkt dat er geen significante negatieve effecten in een beschermd natuurgebied optreden, als gevolg van de weg. Er hoeft dus op grond van artikel 19j, lid 2 van de Natuurbeschermingswet geen passende beoordeling te worden opgesteld, zodat op grond van artikel 7.2a lid 1 van de Wet milieubeheer het plan niet MER-plichtig is.

(Vormvrij) m.e.r.-beoordeling

Om het bepalen of het bestemmingsplan dat de Noordelijke Randweg Voorhout mogelijk maakt m.e.r.-beoordelingsplichtig is, moet worden beoordeeld of de activiteit voorkomt op de D-lijst van het Besluit milieueffectrapportage. Op grond van artikel 2, lid 5, sub b, van het Besluit milieueffectrapportage moet voor activiteiten die voorkomen op de D-lijst van het Besluit milieueffectrapportage, maar in gevallen onder de vermelde drempelwaarde een vormvrije m.e.r.-beoordeling worden uitgevoerd.

Omdat er geen sprake is van een autosnelweg of autoweg zoals beschreven in het Besluit milieueffectrapportage, valt de Noordelijke Randweg Voorhout niet onder onderdeel D1.1 van het Besluit milieueffectrapportage.

Op grond van onderdeel D1.2 is de wijziging of uitbreiding van een weg bestaande uit vier of meer rijstroken, of verlegging of verbreding van bestaande wegen van twee rijstroken of minder tot wegen met vier of meer rijstroken niet zijnde een autosnelweg of autoweg m.e.r.-beoordelingsplichtig in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een weg met een tracélengte van 5 kilometer of meer. Aangezien er geen sprake is van een wijziging of uitbreiding van een weg met vier of meer rijstroken, en er ook geen sprake is van verlegging of verbreding van een bestaande weg, is onderdeel D1.2 ook niet van toepassing.

Onderdeel D1.1 en D1.2 zijn niet van toepassing, waardoor het opstellen van een m.e.r.-beoordeling of een vormvrije m.e.r.-beoordeling niet noodzakelijk is.

Conclusie

Voor de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout is het opstellen van een MER of het opstellen van een (vormvrije) m.e.r.-beoordeling niet noodzakelijk.

5.2 Verkeerskundige aspecten

In hoofdstuk 2 is een beeld gegeven van het bestaande gebied en van de toekomstige ontwikkelingen. Het nut en de noodzaak van de aanleg van de Noordelijke Randweg zijn daarin beschreven. In deze paragraaf wordt een verdere beschrijving gegeven van de verkeerskundige functie van de weg. Ook is de relatie met de andere projecten, die in hoofdstuk 2 kort behandeld zijn, nader uitgewerkt.

Verkeerskundige functie van de weg

De categorisering van de wegen in de gemeente Teylingen is vastgesteld in het GVVP 2010-2020. De gemeente Teylingen heeft in dit beleidsdocument een indeling in categorieën vastgesteld die afwijkt van Duurzaam Veilig. In het GVVP staat voor de Noordelijke Randweg omschreven dat het wegprofiel conform een gebiedsontsluitingsweg (GOW) buiten de bebouwde kom met een ontwerpsnelheid van 60 km per uur ingericht dient te worden. De voorzieningen voor het langzaam verkeer, fiets- en voetpaden, dienen gescheiden van de rijbaan aangebracht te worden. De primaire functie van een GOW is doorstromen op de wegvakken en uitwisselen op de kruispunten. Het profiel van de Noordelijke Randweg sluit aan bij het profiel van de wijkontsluitingsweg voor Hooghkamer en de Zuidelijke Randweg (Teylingerdreef). De Noordelijke Randweg sluit in het westen aan op de provinciale weg N444.

Kunstwerken

Uit het geplande tracé blijkt dat er 3 grotere kunstwerken aangelegd dienen te worden:

- de Noordelijke Randweg kruist het spoor: het beleid van ProRail is erop gericht om het aantal gelijkvloerse kruisingen tussen weg en spoor zo veel mogelijk te beperken en terug te brengen. Nieuwe spoorkruisingen dienen dan ook ongelijkvloers vormgegeven te worden. De kruising van de Noordelijke Randweg met het spoor is daarom voorzien als een ongelijkvloerse kruising (onderdoorgang);
- de Noordelijke Randweg moet de Leidsevaart kruisen: deze kruising is voorzien als een brug. Kort na de brug volgt de aansluiting van de Noordelijke Randweg op de N444. De randweg takt aan op de N444, vormgegeven als turbo- c.q. meerstrooksrotonde. Dit is om capaciteitsredenen noodzakelijk: een enkelstrooksrotonde heeft te weinig capaciteit om het verkeer te kunnen verwerken;
- de Noordelijke Randweg kruist de Haarlemmertrekvaart ten behoeve van langzaamverkeer op twee locaties: deze kruisingen zijn voorzien als een brug en doorkruisen een stuk van de ecologische verbindingszone om vervolgens over de Haarlemmertrekvaart in de richting van de gemeente Noordwijk respectievelijk de gemeente Noordwijkerhout te ontsluiten. Vooralsnog wordt alleen de brug richting Noordwijkerhout aangelegd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.2.

Daarnaast wordt een aantal bestaande en nieuwe sloten gekruist door de Noordelijke Randweg (middels duikers).

5.3 Externe Veiligheid

Het transport, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen brengen risico's met zich mee door de mogelijkheid dat bij een ongeval gevaarlijke lading vrij kan komen. De discipline externe veiligheid houdt zich bezig met de hieraan verbonden risico's voor mensen die zich in de nabijheid van gevaarlijke stoffen bevinden.

Externe veiligheid maakt onderscheid tussen risicobronnen en risico-ontvanger. De risicobronnen zijn in 2 groepen te verdelen:

1. transportassen, zoals wegen en spoorwegen waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt;
2. inrichtingen waarin productie, gebruik, verstrekking en/of opslag van gevaarlijke stoffen plaatsvindt.

Het vervoer van gevaarlijke stoffen vindt plaats over de doorgaande wegen A44, N443 en de N206. Dit zal door de aanleg van de Noordelijke Randweg niet wijzigen. Over de Noordelijke Randweg zullen daarom geen gevaarlijke stoffen vervoerd gaan worden. Hieruit volgt dat het aspect externe veiligheid niet tot belemmeringen leidt ten aanzien van de voorgestelde planvorming. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht. Indien er wel vervoer van gevaarlijke stoffen over de Noordelijke Randweg gaat plaatsvinden, zal een berekening moeten worden gemaakt om de omvang van het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR) te kunnen bepalen.

5.4 Kabels en leidingen

In het plangebied liggen diverse kabels en leidingen:

- Parallel aan en gelegen direct ten westen van de Leidsevaart (trekvaart) loopt een hoogspanningskabel. Het betreft een dubbele oliegekoelde 50kV en 100kV kabel, in beheer bij Liandon.
- Eveneens parallel aan en gelegen direct ten westen van de Leidsevaart ligt een watertransportleiding. Deze is in beheer bij Dunea. Halverwege de Noordelijke Randweg, haaks gelegen ten opzichte van de weg, ligt eveneens een watertransportleiding van Dunea.
- Direct naast de spoorbaan, in het spoortalud liggen diverse kabels ten behoeve van het spoor.
- Aan de Noordwijkse zijde direct ten noorden van de Haarlemmertrekvaart ligt een gasleiding, in beheer bij Liander. Deze is van invloed op het project en wordt behandeld in het bestemmingsplan voor de maatregelen op het grondgebied van gemeente Noordwijk.
- Langs de provinciale weg N444 liggen verschillende datakabels.
- In het meest zuidelijke deel van het plangebied, op het zuidelijke punt waar de verlegging van de N444 begint, ligt een drukriool.

Met de beheerders van genoemde kabels en leidingen vindt overleg plaats over gevolgen van het project en benodigde maatregelen.

De watertransportleiding die halverwege de Noordelijke Randweg kruist kan hetzelfde tracé behouden en dient dieper te worden aangelegd in verband met de aanleg van de fundering van de randweg en naastgelegen sloot.

De waterleiding en hoogspanningskabel die direct ten westen van de Leidsevaart liggen moeten worden verlegd om de aanleg van de brug over de Leidsevaart en de aansluiting op de N444 mogelijk te maken.

De kabels in het spoortalud kunnen blijven liggen; hiermee wordt met de aanleg van de onderdoorgang onder het spoor rekening gehouden.

5.5 Verkeersgeluid

Wettelijk kader

De regels (grenswaarden) met betrekking tot de (maximaal) toelaatbare hoeveelheid geluid afkomstig van een weg zijn opgenomen in de Wet geluidhinder (Wgh) en het Besluit geluidhinder. De gemeente hanteert het door de ODWH opgestelde hogere waarden beleid. Dit beleid is opgenomen in de notitie "Richtlijnen voor het vaststellen van hogere waarden Wet geluidhinder – Herziene versie 2013 - Nieuwe situaties" van de Omgevingsdienst West-Holland (ODWH) van 4 maart 2013.

De Wgh is alleen van toepassing binnen een conform deze wet geldende geluidszone. De grenswaarden (voorkeurswaarde en ten hoogste toelaatbare waarde) uit de Wgh zijn van toepassing op de geluidsbelasting op de gevel van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen (o.a. scholen en ziekenhuizen).

Daarnaast gelden normen met betrekking tot de toelaatbare geluidsbelasting binnen geluidgevoelige bestemmingen, die afhankelijk zijn van het gebruik van de ruimte.

Geluidszones rond wegen

De regels en normen die gelden voor wegverkeerslawaai zijn opgenomen in hoofdstuk VI "Zones langs wegen" van de Wgh. De regels en normen uit deze wet gelden binnen de wettelijk vastgestelde zone van een weg. Op grond van artikel 74 Wgh heeft elke weg een geluidszone, met uitzondering van de volgende wegen:

- Wegen gelegen binnen een als woonerf aangeduid gebied;
- Wegen waarvoor een maximumsnelheid van 30 km/uur geldt.

De breedte van de zone van een weg is geregeld in afdeling 1 "Omvang geluidzones" van genoemd hoofdstuk. De breedte van een zone is, op grond van artikel 74 Wgh, afhankelijk van de ligging in stedelijk of buitenstedelijk gebied en van het aantal rijstroken. De behandelde wegen hebben 2 rijstroken. De breedte van de zone voor de verschillende categorieën zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Aantal rijstroken		
	Buitenstedelijk gebied	Stedelijk gebied
3 of 4	400 m	350 m
1 of 2	250 m	200 m

Het wettelijk kader is nader uitgewerkt in het onderzoeksrapport in bijlage 1.

Onderzoek en uitkomst

In het kader van dit bestemmingsplan is nader onderzoek uitgevoerd naar het aspect geluidhinder (Omgevingsdienst West-Holland, d.d. 27 oktober 2015). Dit onderzoek is aangevuld met een Memo afweging geluidsreducerend asfalt Randweg Voorhout (Royal Haskoning DHV, 21 april 2016) en Advies over toepassen stil asfalt (Omgevingsdienst West-Holland, 2 mei 2016). Deze documenten zijn als bijlage 1 opgenomen bij dit bestemmingsplan. Hieronder zijn de conclusies integraal opgenomen.

In het onderzoek zijn de geluidsbelastingen berekend op woningen ten gevolge van de Noordelijke Randweg. Voor de Leidsevaart en de N444 zijn de geluidbelastingen berekend voorafgaand aan de aanleg van de Noordelijke Randweg (2017) en 10 jaar na de aanleg van de Noordelijke Randweg (2027).

De Noordelijke Randweg veroorzaakt een geluidsbelasting boven de voorkeurswaarde van 48 dB bij 6 woningen langs de Leidsevaart (in de gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout) en bij 5 woningen in Hooghkamer (op basis van de stedenbouwkundige opzet voor Hooghkamer ten tijde van het akoestisch onderzoek).

Om de overschrijding van de voorkeurswaarde op de woningen in Hooghkamer tegen te gaan, is het nodig om geluidsreducerend asfalt toe te passen met een reductiewaarde van ten minste 3 dB. Een verharding met deze reductie dient te worden toegepast op het deel van de randweg, direct ten westen van de oostelijke projectgrens (waar de randweg aansluit op de derde en laatste rotonde van Hooghkamer) over een lengte van 100 meter. Hiermee wordt de geluidsbelasting zo ver verminderd dat er voor de woningen in Hooghkamer geen overschrijding van de voorkeurswaarde van 48 dB is.

Om de overschrijding van de voorkeurswaarde op de (zes) woningen aan de Leidsevaart tegen te gaan, is het nodig om geluidsreducerend asfalt toe te passen met een reductiewaarde van ten minste 2,8 dB. Een verharding met deze reductie dient te worden toegepast over een lengte van 865 meter, ter hoogte van de betreffende woningen. Hiermee wordt de geluidsbelasting zo ver verminderd dat er voor de woningen aan de Leidsevaart geen overschrijding van de voorkeurswaarde van 48 dB is.

Voor de overige delen van de Noordelijke Randweg is het op basis van het akoestisch onderzoek niet nodig om geluidsreducerend asfalt toe te passen en kan in principe een standaardverharding worden toegepast. Om redenen van beheer (toepassen van eenzelfde verhardingstype over grotere lengte met het oog op onderhoud en vervanging) is echter aan te raden om - gezien de beperkte lengte van de resterende wegvakken - dezelfde geluidsreducerende verharding toe te passen als op het aangrenzende deel.

5.6 Luchtkwaliteit

Wettelijk kader

De Wet milieubeheer (Wm) biedt de volgende grondslagen voor de onderbouwing dat een plan voldoet aan de wet- en regelgeving voor luchtkwaliteit:

1. het project leidt niet tot overschrijding van grenswaarden uit tabel 1 (art. 5.16 lid 1 sub a);
2. het plan draagt niet in betekenende mate bij aan een verslechtering van de luchtkwaliteit (art. 5.16 lid 1 sub c);
3. er worden grenswaarden overschreden, maar ten gevolge van het project is er per saldo sprake van een verbetering van de concentratie van de betreffende stof of blijft de concentratie gelijk (art. 5.16 lid 1 sub b onder 1);
4. er worden grenswaarden overschreden, maar ten gevolge van een door het project optredend effect of een met het plan samenhangende maatregel is er per saldo sprake van een verbetering van de concentratie van de betreffende stof of blijft de concentratie gelijk (art. 5.16 lid 1 sub b onder 2);
5. het project is genoemd of beschreven in, dan wel past binnen of is in elk geval niet strijdig met het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (art. 5.16 lid 1 sub d).

Wanneer een plan voldoet aan één van bovenstaande grondslagen, kan het wat luchtkwaliteit betreft doorgang vinden.

Tabel 1. Grenswaarden luchtkwaliteit

Stof	Grenswaarde	Toetsingsperiode
NO_2 (stikstofdioxide)	40 µg/m³ (vanaf 2015)	Jaargemiddelde
	200 µg/m³ (vanaf 2015)	Uurgemiddelde, mag maximaal 18x per kalenderjaar overschreden worden
PM_{10} (fijn stof)	40 µg/m³	Jaargemiddelde
	50 µg/m³	24-uurgemiddelde, mag maximaal 35 maal per kalenderjaar overschreden worden
$PM_{2,5}$ (fijn stof)	25 µg/m³	Jaargemiddelde, deze is vanaf 2015 van kracht

De concentraties stikstofdioxide (NO_2) en fijn stof (PM_{10}/$PM_{2,5}$) zijn in de Nederlandse situatie het meest kritisch ten opzichte van de grenswaarden. Voor deze stoffen zijn in dit onderzoek berekeningen uitgevoerd. De overige stoffen uit de Wm zijn in Nederland niet kritisch ten aanzien van de normen. Deze stoffen zijn in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten.

Onderzoek en conclusie

In het kader van dit bestemmingsplan is een onderzoek uitgevoerd naar het aspect luchtkwaliteit (Royal Haskoning DHV, d.d. 19 december 2014). Dit onderzoek is toegevoegd als bijlage 2 bij dit bestemmingsplan. Hieronder zijn de conclusies van dit onderzoek integraal opgenomen.

De luchtkwaliteit is berekend binnen de zichtjaren 2015 en 2025. De berekeningen zijn uitgevoerd met de NSL-Rekentool. Uit de resultaten blijkt dat de grenswaarden uit de Wet milieubeheer in geen van de zichtjaren wordt overschreden. Ook in de tussenliggende jaren en de verdere toekomst worden geen overschrijdingen van de grenswaarden verwacht.

Het plan voldoet hiermee op grond van art. 5.16 lid 1 sub a aan de luchtkwaliteitseisen uit de Wet milieubeheer. Op het gebied van luchtkwaliteit zijn er daarom geen belemmeringen om de Noordelijke Randweg Voorhout te realiseren.

5.7 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Landschap en cultuurhistorie

Het plangebied van de Noordelijke Randweg Voorhout ligt op de strandvlakten. Het gebied bestaat grotendeels uit weidegronden en is open door het nagenoeg ontbreken van bebouwing en opgaande beplanting.

De ontstaansgeschiedenis hangt nauw samen met de bewegingen van de zeespiegel. In perioden waarin de zee zich terugtrok en de kust zich uitbreidde, kon een gordel van hoger gelegen zandige ruggen ontstaan (strandwallen). Tussen de strandwallen ontstonden vlakke gebieden (strandvlakten). Vanaf de 17e eeuw zijn de strandwallen afgezand om aan de vraag naar zand voor de uitbreiding van steden te voldoen. Om zand af te kunnen voeren, werden brede zandvaarten gegraven, die nu nog in de Bollenstreek aanwezig zijn. De afgevlakte strandwallen bleken zeer geschikt voor bloembollenteelt. De afwisseling van bloembollen op de afgezande strandwallen en weilanden in de strandvlakten is kenmerkend voor de Bollenstreek.

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Teylingen (zie afbeelding 5.2) en op de kaart van KennisInfrastructuur CultuurHistorie (KICH) zijn geen monumenten in het plangebied van de Noordelijke Randweg weergegeven.

Een goede landschappelijke inpassing van de Noordelijke Randweg kan daarmee de ruimtelijke kwaliteit van het gebied versterken.

De Haarlemmertrekvaart en Dinsdagse Wetering zijn al meer dan 350 jaar onderdeel van de bestaande vaarwegstructuur tussen Leiden en Haarlem en worden beschouwd als elementen van cultuurhistorische waarde.

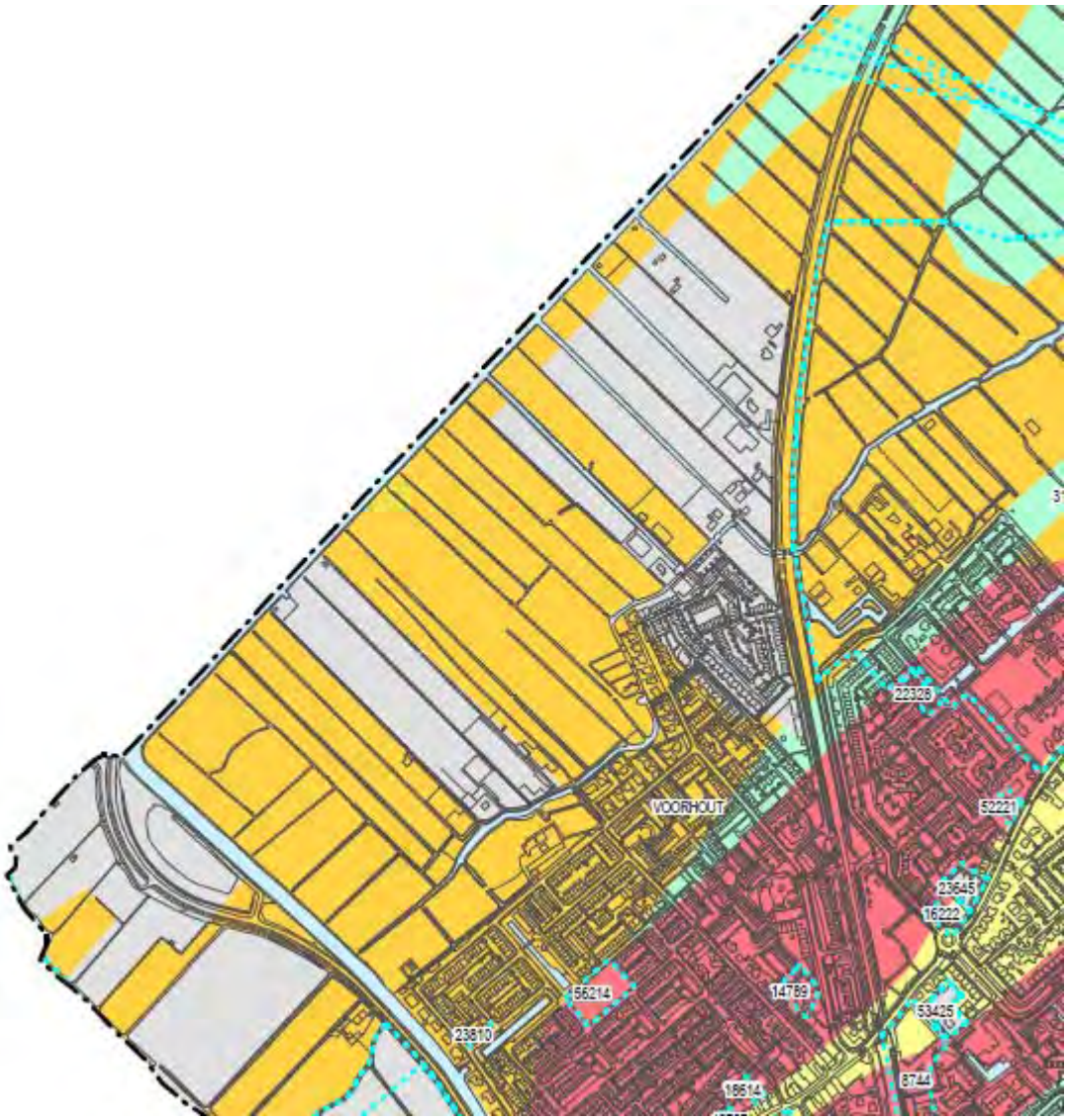

afbeelding 5.2: uitsnede archeologische beleidskaart, gemeente Teylingen

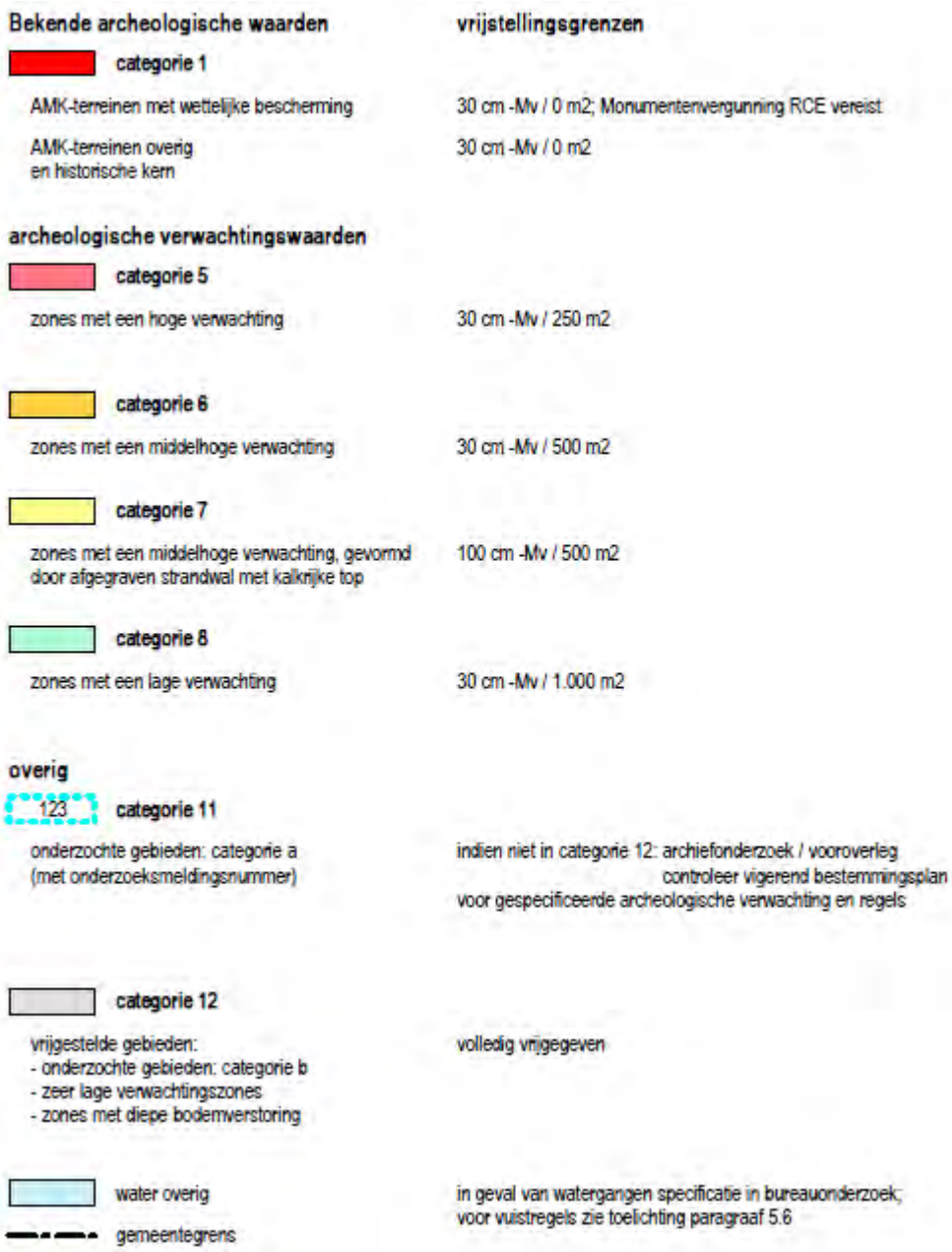

afbeelding 5.2a: legenda archeologische beleidskaart, gemeente Teylingen

Archeologie

In het kader van de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout zijn verschillende archeologische onderzoeken uitgevoerd. Het gaat om archeologische vooronderzoeken door RAAP uit respectievelijk juni en november 2005 en het archeologisch veldonderzoek door IDDS uit januari 2015. Deze onderzoeken zijn als respectievelijk bijlage 3, 4 en 5 bij deze toelichting opgenomen. Het doel van deze onderzoeken was om de geologische opbouw van het plangebied in kaart te brengen en daarmee de archeologische verwachting van het gebied te specificeren.

Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied is gelegen op de overgang van een strandvlakte die is gevormd in het Midden of Laat Neolithicum naar een estuariumgebied (komafzettingen van de Oude Rijn) dat vanaf ongeveer dezelfde periode is ontstaan. Voor het plangebied geldt een lage tot middelhoge verwachting.

Uit het booronderzoek is gebleken dat het plangebied lang een nat landschap is geweest: eerst een estuarium, daarna een veenmoeras dat uiteindelijk regelmatig overstroomde. Eigenlijk is het gebied pas sinds de Late Middeleeuwen bruikbaar voor de mens. Na de laatste overstromingen is men het gebied gaan ontwateren middels weteringen en sloten en kon het

gebied gebruikt worden voor landbouw. De kans op archeologische waarden in de bodem is daarmee op basis van de landschappelijke opbouw al klein. De uitgebreide en diepe verstoringen van de bodem in aanmerking genomen, is de kans op onverstoorde archeologische resten zeer klein.

Op basis van de resultaten van het inventariserend veldonderzoek wordt geadviseerd om geen vervolgonderzoek uit te laten voeren.

Tijdens het veldonderzoek zijn in het plangebied geen locaties aangetroffen die een hoge archeologische potentie hebben (opduikingen van strandwal- en/of duinzand). Aan de hand hiervan wordt geconcludeerd dat het plangebied een lage archeologische potentie heeft.

Naar verwachting zal er als gevolg van de geplande werkzaamheden geen verstoring van archeologische waarden optreden. Er worden geen aanbevelingen voor vervolgonderzoek gedaan, daarom is in dit bestemmingsplan geen beschermende regeling (dubbelbestemming Waarde Archeologie met aanlegverbod) opgenomen. Hieruit volgt dat het aspect archeologie niet tot belemmeringen leidt ten aanzien van de voorgestelde planvorming.

5.8 Bodem

In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is bepaald, dat in de toelichting van een bestemmingsplan inzicht moet worden verkregen over de uitvoerbaarheid van het plan. Dit betekent dat er onder andere inzicht verkregen moet worden in de noodzaak van een (mogelijk noodzakelijke) bodemsanering.

Bodemkwaliteitskaart

De Omgevingsdienst West-Holland heeft een bodemkwaliteitskaart opgesteld. Ter plaatse van de onderzoekslocatie zijn op basis hiervan geen gegevens omtrent de gemiddelde bodemkwaliteit bekend.

Bodemloket

Het Bodemloket (www.bodemloket.nl) is een initiatief van de gezamenlijke bevoegde overheden in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb). Deze 12 provincies en 29 gemeenten verzamelen constant gegevens over bodemonderzoeken en bodemsaneringen die (in het kader van de Wbb) worden uitgevoerd. Het Bodemloket geeft inzicht in het historisch gebruik van de locatie wanneer dit in milieuhygiënisch opzicht van belang is of op een locatie onderzoek heeft plaatsgevonden of dit onderzoek aanleiding geeft tot vervolgstappen (nader onderzoek of bodemsanering) of dat een locatie wellicht al gesaneerd is. Uit het bodemloket blijkt dat ter plaatse van de onderzoekslocatie en in de directe omgeving bodemonderzoeken zijn uitgevoerd.

Onderzoek

Ter plaatse van de geplande locatie van de Noordelijke Randweg N444 te Voorhout is een verkennend bodemonderzoek conform NEN 5740 uitgevoerd (Terra Milieu, d.d. 21 november 2013, zie bijlage 6). Voor de uitvoer van het bodemonderzoek is een vooronderzoek conform NEN 5725 uitgevoerd. Op basis van het vooronderzoek is de onderzoeksstrategie bepaald.

De aanleiding voor het verkennend bodemonderzoek wordt gevormd door de geplande aanleg van de Noordelijke Randweg plus de inrichting van de ecologische verbindingszone. Momenteel is de locatie hoofdzakelijk in gebruik voor agrarische doeleinden. Het doel van het onderzoek is het inzichtelijk maken van de (milieuhygiënische) kwaliteit van de bodem op de locatie. Tijdens het verkennend bodemonderzoek is de volgende onderzoeksstrategie gehanteerd; ‘grootschalige onverdachte locatie’ (ONV).

Op basis van het uitgevoerde onderzoek en de analyseresultaten kan worden geconcludeerd dat zowel in de grond als het grondwater enkele parameters verhoogd worden aangetroffen. De locatie kan daarom niet meer als onverdacht worden beschouwd. Hiervoor is echter geen aanvullend onderzoek benodigd. Tijdens het veldwerk zijn tevens enkele verdachte deellocaties aangetroffen, hiervoor is aanvullend onderzoek uitgevoerd.

Aanvullend onderzoek en conclusie

Ter plaatse van Noordelijke randweg N444 te Voorhout is onderzoek gedaan naar asbest in bodem conform NEN 5707 (Terra Milieu, d.d. 3 november 2014, zie bijlage 7). Voor de uitvoer van het bodemonderzoek is een vooronderzoek conform NEN 5725 uitgevoerd. Op basis van het vooronderzoek en een inspectie van de locatie is de onderzoeksstrategie bepaald.

De locaties (schuurtjes) hebben alle drie een oppervlakte van ca. 100 m² en zijn in gebruik voor agrarische doeleinden. Tijdens het bodemonderzoek is een halfverharding (puin) aangetroffen welke als asbestverdacht werd beschouwd.

Naar aanleiding van de geplande ontwikkelingen zijn de locaties onderzocht. Het doel van het onderzoek is om met een relatief geringe inspanning aan te tonen of het vermoeden dat verontreinigende stoffen in de vorm van asbest aanwezig zijn op de locatie terecht is.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek en de analyseresultaten kan worden geconcludeerd dat ter plaatse van deellocatie 1 asbest op het maaiveld wordt aangetroffen. Geadviseerd wordt het maaiveld door middel van handpicking door een SC530 bedrijf te laten saneren tegelijkertijd met het verwijderen/slopen van de schuur.

In de bodem ter plaatse van de verschillende deellocaties wordt geen asbesthoudend materiaal aangetroffen. De locaties zijn hierdoor niet meer verdacht op het voorkomen van asbest in de bodem.

Op basis van de resultaten van dit bodemonderzoek zijn er geen bezwaren voor het huidige en/of toekomstige gebruik van de locatie.

5.9 Ecologie

5.9.1 Flora- en faunawet (Ffw)

Een groot deel van de inheemse dier- en plantensoorten is beschermd middels de Flora- en faunawet (2002). De bepalingen van deze wet zijn van grote invloed op ruimtelijke ingrepen, zoals het aanleggen van infrastructuur, het realiseren van bebouwing, het uitbreiden van industriegebieden, enzovoort. Bij (ruimtelijke) ingrepen moet op basis van de Flora- en faunawet een toetsing plaatsvinden. Deze toetsing moet de volgende onderdelen bevatten:

- inventarisatie van wettelijk beschermde flora- en faunasoorten in het plangebied en binnen de invloedssfeer van het project of plangebied;
- inventarisatie/beoordeling van (significant) nadelige effecten op deze beschermde soorten en hun habitat (zowel binnen het plangebied als in de invloedssfeer van het plangebied), als gevolg van de plannen of ingreep;
- een opname van maatregelen die de negatieve effecten op de beschermde soorten en hun leefgebieden mitigeren en/of compenseren.

Sinds 2005 zijn de beschermde soorten uit de Flora- en faunawet verdeeld in drie groepen die, op grond van het Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet, ondergebracht zijn in drie tabellen (uitgebreide omschrijving van de betreffende soorten per tabel is opgenomen als bijlage bij het Floraonderzoek):

Tabel 1: Algemene soorten

Voor deze soorten geldt een vrijstelling. Er hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden, maar wel moet de zorgplicht worden nagekomen.

Tabel 2: Overige soorten

Als een goedgekeurde gedragscode op de activiteiten van toepassing is, geldt een vrijstelling voor deze soorten. Er hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden, maar de activiteiten moeten aantoonbaar worden uitgevoerd zoals in de gedragscode staat. Tevens geldt de zorgplicht. Als niet gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode, maar wel maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen, hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. Om zeker te weten of de mitigerende maatregelen voldoende zijn en er inderdaad geen ontheffing nodig is, kan een ontheffing aangevraagd worden om de maatregelen (goed) te laten keuren. Als niet gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode en geen maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of rust- en verblijfplaats te garanderen, dient een ontheffing aangevraagd te worden. De aanvraag wordt beoordeeld op de volgende punten:

- in welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door de activiteiten?
- komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Soorten van Tabel 3: Soorten bijlage 1 Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten / bijlage IV Habitatrichtlijn (HRL)

Als mitigerende maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen, hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. Om zeker te weten of de mitigerende maatregelen voldoende zijn en er inderdaad geen ontheffing nodig is, kan een ontheffing aangevraagd worden om de maatregelen (goed) te laten keuren. Als geen of alleen compenserende maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de

voortplantings- en/of rust- en verblijfplaats te garanderen, dient een ontheffing aangevraagd te worden op grond van een wettelijk belang uit artikel 2 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (soorten bijlage 1 Besluit) of uit de Habitatrichtlijn (soorten bijlage IV HRL).

Deze belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna (b);
- volksgezondheid of openbare veiligheid (d);
- dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten (e).

En alléén voor soorten van bijlage 1 Besluit:

- uitvoering werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j).

De aanvraag wordt beoordeeld op de volgende punten:

- in welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats door de activiteiten aangetast?
- is er een wettelijk belang (belang b, d, e of j)?
- is er een bevredigende oplossing?
- komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Bij de aanvraag van een ontheffing Flora- en faunawet zijn een activiteitenplan en - in sommige gevallen - een compensatieplan, noodzakelijk. Hierin staan de bevindingen uit de flora- en faunatoets kort vermeld en worden de maatregelen beschreven die uitgevoerd zullen worden om er voor te zorgen dat de beschermde soorten in (de omgeving van) het betreffende gebied duurzaam in stand gehouden zullen worden.

5.9.1.1 Faunaonderzoek

Er leven verschillende diersoorten in het gebied waar de Noordelijke Randweg wordt aangelegd. Om inzicht te krijgen in de gevolgen van de aanleg van de Noordelijke Randweg voor het milieu, is er een faunaonderzoek uitgevoerd in het plangebied (E.C.O. Logisch, d.d. 13 december 2012). Dit onderzoek inclusief addendum d.d. 3 augustus 2015 is opgenomen als bijlage 8 bij deze toelichting. Daarmee is in beeld gebracht welke diersoorten er in het gebied voorkomen.

Broedvogels

Binnen het onderzoeksgebied zijn alleen algemene broedvogels aangetroffen. Het betreft de soorten merel, zanglijster, heggenmus, winterkoning, roodborst, koolmees, pimpelmees, houtduif, wilde eend, krakeend, meerkoet, waterhoen, kievit, grutto, tureluur en scholekster. De laatste van deze soorten heeft geen jaarrond beschermde nestlocaties, maar is wel opgenomen in de Rode Lijst broedvogels.

In de geplande ecologische zone zijn territoria aangetroffen van de groene specht en de grote bonte specht. Eenmaal is hier een vrouwelijk individu van de bosuil waargenomen. Een broedgeval van deze soort is echter niet geconstateerd. In bijlage 1 van het Faunaonderzoek (inclusief addendum) zijn de territoria van de weidevogels op kaart weergegeven. In het deel ten oosten van de spoorweg zijn geen territoria vastgesteld. In het aangrenzend gebied zijn wel waarnemingen gedaan van de grutto, de kievit, de tureluur en de scholekster. Het is dan ook niet uit te sluiten dat dit deel van het plangebied onderdeel uitmaakt van broedbiotoop voor weidevogels.

Vleermuizen

Binnen het plangebied zijn de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de watervleermuis waargenomen. Per functie wordt het gebruik van het plangebied nader toegelicht. In bijlage 1 van het Faunaonderzoek (inclusief addendum) zijn de waarnemingen van vleermuizen op kaart weergegeven.

Zomer- en kraamverblijven

Tijdens het onderzoek naar zomer- en kraamverblijven van vleermuizen zijn geen verblijfplaatsen in het plangebied aangetroffen. Vanaf circa een half uur voor zonsopkomst is geen activiteit van vleermuizen meer waargenomen.

Paarverblijven

Er zijn geen paarverblijven van de gewone dwergvleermuis in het plangebied waargenomen. Een exemplaar van de gewone dwergvleermuis maakte wel gebruik van het plangebied als baltsterritorium.

Vliegroutes / foerageerzones

Alle groenstructuren in het plangebied worden gebruikt als foerageerzone door de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. De rosse vleermuis maakt gebruik van de open velden in het plangebied als foerageerzone. De watergangen in het plangebied, in het bijzonder ten noorden en in het westen van het plangebied, worden door de watervleermuis benut als foerageerzone. Voor alle waargenomen soorten geldt dat steeds slechts enkele individuen gebruik maken van het plangebied. Duidelijke vliegroutes zijn niet vastgesteld, al is het zeer waarschijnlijk dat de watergang ten noorden van het plangebied ook als vliegroute wordt benut door de watervleermuis.

Als gevolg van de aanleg van de weg zullen groenstructuren, waaronder bomen, verloren gaan die nu door de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis worden gebruikt. Het heeft de voorkeur het leefgebied dat verloren gaat met de kap van de bomen, te compenseren met nieuwe aanplant van bomen in de directe omgeving zodat het leefgebied van de vleermuizen in stand blijft. In het mitigatie- en compensatieplan, dat als bijlage 11 bij de toelichting is gevoegd, is aangegeven dat de kap van bomen elders zal worden gecompenseerd met nieuwe aanplant.

Winterverblijven

De binnen het plangebied aanwezige bebouwing is niet geschikt bevonden als winterverblijf voor vleermuizen. De bebouwing biedt te weinig bescherming tegen schommelingen en temperaturen en tocht.

Rugstreeppad

De kleinere watergangen en greppels in het plangebied worden door de rugstreeppad gebruikt als voortplantingswater. Daarnaast maakt deze soort gebruik van het plangebied als landbiotoop met de functies van foerageergebied en winterverblijf. Tijdens vrijwel alle locatiebezoeken is deze soort waargenomen. Het betreft zowel volwassen als juveniele exemplaren van deze soort. In bijlage 1 van het Faunaonderzoek (inclusief addendum) is de verspreiding van de rugstreeppad in het plangebied op kaart weergegeven. Ten oosten van de spoorweg zijn geen waarnemingen gedaan van deze soort.

Vissen

In de grotere watergangen in en ten noorden van het plangebied zijn de beschermde soorten bittervoorn, kleine modderkruiper, paling en rivierdonderpad waargenomen. Daarnaast zijn de algemene soorten blankvoorn, baars, rietvoorn, snoek en tiendoornige stekelbaars in het plangebied vastgesteld. In bijlage 1 van het Faunaonderzoek (inclusief addendum) zijn de waarnemingen van beschermde vissen op kaart weergegeven. Het plangebied ten zuiden van het spoor is niet specifiek onderzocht. Echter, gezien de polder hetzelfde is en de wateren met elkaar in verbinding staan, mag worden aangenomen dat hier dezelfde beschermde vissoorten kunnen worden aangetroffen.

Overige soorten

Binnen het plangebied zijn de gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker waargenomen. Alle functies welke voor deze soorten van belang zijn, zijn in het plangebied aanwezig.

Belang plangebied voor beschermde soorten

Het plangebied en de directe omgeving bevatten elementen welke worden benut door beschermde soorten. Hieronder is weergegeven welke functies zijn aangetroffen en wat het belang van het plangebied is voor de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie.

Het plangebied is van beperkt belang voor de algemene zangvogels, welke het plangebied gebruiken als broedbiotoop. Voor de aangetroffen weidevogels geldt dat het belang van het plangebied groter is. Bij het doorkruisen van de huidige polder met de Noordelijke Randweg, gaat broedbiotoop voor deze soorten verloren.

Het plangebied is van beperkt belang voor vleermuizen als foerageergebied. In de directe omgeving blijft afdoende geschikte habitat beschikbaar voor de aangetroffen soorten, waardoor de gunstige staat van instandhouding voor deze soorten niet in het geding komt.

Het plangebied is van groot belang voor de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie van de rugstreeppad. De soort is niet in de omgeving waargenomen en het plangebied bevat alle functies welke van belang zijn voor deze soort. Voor de algemene beschermde amfibieën blijft in de omgeving voldoende geschikte habitat beschikbaar om de gunstige staat van instandhouding van de soorten te garanderen.

Voor de aangetroffen beschermde vissen gaat leefgebied verloren. Voor de soorten kleine modderkruiper, paling en rivierdonderpad geldt dat er redelijke alternatieven in de omgeving beschikbaar blijven. De locaties waar bittervoorn is aangetroffen zijn echter van groter belang, gezien deze zich in het geplande traject van de noordelijke randweg bevinden.

5.9.1.2 Floraonderzoek

Naast het onderzoek naar de mogelijke aanwezige fauna is ook de waarde van het plangebied voor beschermde flora onderzocht (NWC, d.d. juli 2013). Dit onderzoek is opgenomen als Bijlage 9 bij deze toelichting. Hierbij is gekeken naar de eventuele gevolgen van de plannen voor beschermde vaatplanten in het plangebied.

Vaatplanten

Op verschillende locaties binnen het plangebied zijn groeiplaatsen van de algemeen beschermde Gewone dotterbloem aangetroffen, een soort van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Er zijn geen zwaarder beschermde vaatplanten waargenomen. Gezien de voedselrijke bodem in het plangebied worden deze hier ook niet verwacht. Op afbeelding 5.3 aangegeven waar de groeiplaatsen zijn aangetroffen.

Afbeelding 5.3: luchtfoto met in rood aangeduid de locaties waar groeiplaatsen van de algemeen beschermde gewone dotterbloem zijn aangetroffen.

Voor soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet, zoals de in het plangebied aangetroffen Gewone dotterbloem, geldt een vrijstelling voor het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen. In het plangebied zijn verder geen groeiplaatsen van zwaarder beschermde vaatplanten aangetroffen en het gebied biedt geen geschikte habitats voor deze vaatplanten. Wat betreft vaatplanten is een ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet op dit moment niet nodig en geldt alleen de algemene zorgplicht (zie ook paragraaf 5.9.1).

Bomencompensatie

Met de aanleg van de nieuwe aansluiting van de Noordelijke Randweg Voorhout op de provinciale weg N444 gaat een deel van houtopstand verloren die zich bevindt in het gebied tussen de N444 en de Leidsevaart. Het oppervlak hiervan is dusdanig dat hier de Boswet op van toepassing is. Dit betekent dat het te kappen areaal bomen dient te worden gecompenseerd. Daarbij is van belang dat deze compensatie past binnen de kaders voor de landschappelijke inpassing van de weg in de omgeving. Compensatie van bomen vindt plaats in de directe omgeving van de aansluiting van de Randweg op de N444, zoals uitgewerkt in

zowel het mitigatie- en compensatieplan als het landschapsplan, die als bijlage 11 en 12 bij de toelichting zijn gevoegd.

Actualiserende ecologische quickscan

Er is een actualiserende ecologische quickscan uitgevoerd, zodat een recent beeld bestaat van de situatie in het plangebied (VanderHelm, 19 oktober 2015). Deze quickscan is als Bijlage 10 bij deze toelichting gevoegd. In de quickscan worden aanbevelingen gedaan voor de uitvoeringsfase.

5.9.1.3 Conclusie

In het plangebied zijn de volgende beschermde dier- en plantensoorten aangetroffen:

- Broedvogels: grutto, scholekster, kievit en tureluur;
- Meerdere soorten vleermuizen;
- De rugstreeppad;
- Vissen: bittervoorn, kleine modderkruiper en de rivierdonderpad.
- Vaatplanten: gewone dotterbloem

Voor de padden en vissen geldt dat het gebied waar de Noordelijke Randweg komt een belangrijk leefgebied is. In het ontwerp van de weg zal nader worden ingegaan in hoeverre er maatregelen nodig zijn om de instandhouding van deze beschermde soorten te garanderen. In ieder geval zullen er bomen worden aangeplant. In het kader van het definitieve ontwerp van de weg is een compensatie- en mitigatieplan opgesteld, dat als bijlage 11 bij de toelichting is gevoegd. Voor alle overige (aangetroffen) diersoorten blijft in de omgeving voldoende geschikte habitat beschikbaar om de gunstige staat van instandhouding van de soorten te garanderen. Bovendien is er door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet verleend voor de rugstreeppad en bittervoorn (d.d. 23 juli 2015, kenmerk FF/75C/2015/0099.toek.sh). Voor de aangetroffen beschermde vaatplanten geldt een vrijstelling voor het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen.

5.9.2 Natuurbeschermingswet (Nbw)

5.9.2.1 Wettelijk kader

Voor het uitvoeren van projecten en handelingen die negatieve effecten kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied en die niet nodig zijn voor het beheer van het Natura 2000-gebied, is een vergunning nodig. Het bevoegd gezag hiervoor zijn Gedeputeerde Staten, tenzij de Nbwet-procedure aanhaakt bij de omgevingsvergunning. In dat geval zijn burgemeester en wethouders het bevoegd gezag, maar is er een verklaring van geen bedenkingen van GS nodig.

Instandhoudingsdoelstellingen beschrijven de doelen voor natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten om een gunstige staat van instandhouding te waarborgen.

Bij besluiten om een plan (bijvoorbeeld een bestemmingsplan) vast te stellen moet op grond van artikel 19j van de Natuurbeschermingswet rekening worden gehouden met de effecten op Natura 2000-gebieden en het beheerplan. Ook activiteiten buiten het Natura 2000-gebied zelf kunnen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied hebben. Dit wordt 'externe werking' genoemd.

Van negatieve effecten is sprake als, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, een habitattype verslechtert of soorten significant worden verstoord. Deze bescherming geldt alleen voor de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Projecten en handelingen die de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied aantasten zijn in ieder geval vergunningplichtig.

5.9.2.2 Onderzoek

De kortste afstanden van het tracé tot de nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn als volgt:

- Coepelduynen; 2,7 km
- Kennemerland-Zuid: 2,8 km

Er heeft onderzoek plaatsgevonden naar de effecten van de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout op beide Natura-2000 gebieden. Hiertoe is met de Regionale Verkeer- en Milieukaart (RVMK) een vergelijking gemaakt van een situatie met en zonder randweg. In beide gevallen zijn de andere uitgangspunten gelijk en wordt uitgegaan van een prognosesituatie waarin rekening wordt gehouden met verschillende ruimtelijke ontwikkelingen die de komende jaren hun beslag krijgen (woningbouw bedrijventerreinontwikkeling etc.). Voor de opzet en uitgangspunten wordt verwezen naar het advies van de Omgevingsdienst West-Holland (met als bijlage het advies van de

Omgevingsdienst Haaglanden uit 2013), dat als bijlage 13 bij de toelichting is gevoegd.

Geconcludeerd wordt dat door de aanleg van de randweg het aantal autokilometers per etmaal afneemt, waardoor ook de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden afneemt.

Daarnaast vindt een verschuiving van de verkeersbewegingen plaats van de Herenstraat, N443, N206, Gooweg en Leidsevaart naar de Noordelijke Randweg Voorhout, de ontsluitingsweg Hooghkamer en de N450. De verkeersbewegingen verplaatsen zich daarmee verder naar het oosten, dus verder van de Natura 2000-gebieden af. Stikstof als gevolg van verkeer op de nieuw aan te leggen Noordelijke Randweg Voorhout zal, in vergelijking met de situatie zonder Noordelijke Randweg Voorhout op grotere afstand van de Natura 2000-gebieden geëmitteerd worden.

5.9.2.3 Conclusie

Daarmee kan geconcludeerd worden dat als gevolg van de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout geen significante negatieve effecten door stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden optreden.

5.10 Water

5.10.1 Europees- en rijksbeleid

Nationaal Waterplan

Het Nationaal Waterplan is de opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en is opgesteld voor de planperiode 2009 - 2015. Het Nationaal Waterplan is in december 2009 door de ministerraad vastgesteld.

Het Nationaal Waterplan beschrijft de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid. Het rijk streeft naar een duurzaam en klimaatbestendig waterbeheer en heeft de ambitie om de komende decennia te investeren in bescherming tegen overstromingen en in de zoetwatervoorziening.

Voor een duurzaam en klimaatbestendig watersysteem is het van belang bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening te houden met waterhuishoudkundige eisen op de korte en de lange termijn. Om een duurzaam en klimaatbestendig watersysteem te bereiken moet het water meer bepalend zijn bij de besluitvorming over grote ruimtelijke opgaven dan voorheen. De mate van bepalendheid wordt afhankelijk gesteld van, onder meer, de omvang en de aard van de ingrepen, bestaande functies, nieuwe andere ruimteclaims en de bodemgesteldheid van een gebied.

Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie. Het Nationaal Waterplan is gedetailleerder dan de SVIR en blijft als uitwerking van de SVIR bestaan. Specifiek gaat het over de gebieden die deel uitmaken van de ruimtelijke hoofdstructuur, het IJsselmeer, de Noordzee en de rivieren. Ook de bescherming van vitale functies en kwetsbare objecten is een onderwerp van nationaal belang. Hiervoor geldt het Barro.

Waterwet

De Waterwet regelt het beheer van de waterkeringen, het oppervlaktewater en het grondwater, verbetert de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening en zorgt voor een eenduidige bestuurlijke procedure en daarbij behorende rechtsbescherming voor besluiten. De Waterwet dient als paraplu om de Kaderrichtlijn Water (KRW) te implementeren en geeft ruimte voor implementatie van toekomstige Europese richtlijnen.

De waterschappen hebben een bevoegdheid voor het verlenen van vergunningen voor grondwateronttrekkingen, bemalingen en infiltraties, met uitzondering van onttrekkingen voor drinkwater, koude en warmteopslag en grote industriële onttrekkingen van meer dan 150.000 m^3/jaar. Gemeenten hebben verdergaande taken en bevoegdheden in het kader van de zorgplicht voor het inzamelen van afvalwater in de riolering en voor hemelwater en grondwater.

Nationaal Bestuursakkoord Water

In het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) is het kabinetsstandpunt over het waterbeleid in de 21e eeuw vastgelegd. De hoofddoelstellingen zijn: het waarborgen van het veiligheidsniveau bij overstromingen en het verminderen van wateroverlast. Daarbij wordt de voorkeur gegeven aan ruimtelijke maatregelen boven technische maatregelen.

In het NBW is ook de watertoets als procesinstrument opgenomen. De watertoets is het proces van vroegtijdig informeren, adviseren en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. Het doel van dit instrument is waarborgen dat de waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet in beschouwing worden genomen als het gaat om waterhuishoudkundige relevante ruimtelijke plannen en besluiten. Uitvoering van de watertoets betekent in feite dat de gemeente en de waterbeheerder samenwerken bij het uitwerken van ruimtelijke plannen, zodat problemen in het gebied zelf en de omgeving worden voorkomen. De watertoets is sinds 2003 verankerd in het Besluit ruimtelijke ordening en hiermee verplicht voor alle ruimtelijke plannen en besluiten.

In 2008 is het NBW geactualiseerd met als doel de watersystemen in 2015 op orde te krijgen, met name op het gebied van wateroverlast en watertekort.

Kaderrichtlijn water

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) geeft een kader voor de bescherming van de ecologische en chemische kwaliteit van oppervlaktewater en grondwater. Zo dienen alle waterlichamen in 2015 een "goede ecologische toestand" (GET) te hebben bereikt en dienen sterk veranderende c.q. kunstmatige wateren in 2015 een "goed ecologisch potentieel" (GEP) te hebben bereikt. De chemische toestand dient in 2015 voor alle wateren (natuurlijk en kunstmatig) goed te zijn.

Waterbeheer 21e eeuw (WB21)

In september 2000 heeft de commissie Waterbeheer 21e eeuw advies uitgebracht over het toekomstig waterbeheer in Nederland. Belangrijk onderdeel van WB21 is het uitgangspunt van ruimte voor water. Er mag geen afwenteling plaatsvinden. Berging moet binnen het stroomgebied plaatsvinden. Dit betekent onder andere het aanwijzen en instandhouden van waterbergingsgebieden. Daarnaast wordt verdroging bestreden en worden watertekorten verminderd.

5.10.2 Provinciaal beleid

De provincie Zuid-Holland heeft het waterbeleid geformuleerd in het "Beleidsplan Groen, Milieu en Water 2006 - 2010" van augustus 2006. Met dit plan wordt voortgeborduurd op het vigerende rijks- en provinciale beleid en de afspraken die met de Zuid-Hollandse waterpartners zijn gemaakt. In het beleidsplan is het provinciaal beleid voor milieu en water en voor natuur en landschap geïntegreerd. Het geeft de kaders en doelstellingen voor de periode 2006 - 2010 met een doorkijk naar 2020.

De provincie wil met haar beleid ook bijdragen aan een duurzame inrichting van het milieu volgens zo hoog mogelijke kwaliteitsmaatstaven. De nadruk ligt daarin op duurzaam stedelijk waterbeheer en op het voorkomen van wateroverlast. Wateraspecten zoals waterkwaliteit, riolering/afkoppeling, waterberging, veiligheid, (grond)wateroverlast en ecologische oeverinrichting dienen bij ruimtelijke inrichting en beheer van de openbare ruimte integraal te worden aangepakt. In het beleidsplan zijn de kansen en bedreigingen voor het leefmilieu in kaart gebracht. Eén van de uitkomsten ten aanzien van oppervlaktewater is dat meer dan de helft van de wateren in de provincie niet voldoet aan de doelstellingen van biologisch gezond oppervlaktewater. Het aantal ongezuiverde lozingen en riooloverstorten dient te worden teruggedrongen.

Daarnaast neemt door de verdergaande verstedelijking het waterbergend vermogen steeds verder af. Terwijl de wateroverlast als gevolg van de klimaatverandering en zonder het treffen van maatregelen verder zal toenemen.

5.10.3 Beleid waterbeheer

Waterbeheerplan

Voor de planperiode 2010-2015 is het Waterbeheerplan (WBP) van Rijnland van toepassing. In dit plan stelt Rijnland haar ambities vast voor de komende planperiode. Ook worden de maatregelen in het watersysteem aangegeven. Het nieuwe WBP legt meer accent op de uitvoering.

De drie hoofddoelen zijn: veiligheid tegen overstromingen, voldoende water en gezond water.

Voor de veiligheid is het cruciaal dat de waterkeringen voldoende hoog en stevig zijn én blijven en dat rekening wordt gehouden met mogelijk toekomstige dijkverbeteringen. Voor voldoende water is een compleet watersysteem nodig, dat goed ingericht, te beheren en te

onderhouden is. Rijnland wil daarom het watersysteem op orde hebben en toekomstvast maken. Hierdoor kan Rijnland rekening houden met klimaatverandering. De verandering van het klimaat zorgt immers voor mogelijk meer lokale en heviger buien, perioden van langdurige droogte en zeespiegelrijzing. Het speelt op deze ontwikkelingen in.

Keur en beleidsregels

De nieuwe Waterwet vereist een nieuwe keur. Deze is samen met nieuwe Beleidsregels op 22 december 2009 in werking getreden. De "Keur en Beleidsregels" maken het mogelijk dat het Rijnland haar taken uitvoeren. De Keur is een verordening van de waterbeheerder met wettelijke regels (gebod- en verbodsbepalingen). Aan deze Keur zijn bepalingen toegevoegd voor het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water in de bodem. De Keur geeft regels voor het gebruik van of het uitvoeren van activiteiten op:

- waterkeringen (onder andere duinen, dijken en kaden);
- watergangen (onder andere kanalen, rivieren, sloten, beken);
- andere waterstaatswerken (o.a. bruggen, duikers, stuwen, sluizen en gemalen).

De Keur stelt verbodsbepalingen op voor werken en werkzaamheden in of bij de bovengenoemde waterstaatswerken. Rijnland kan met de afgifte van een vergunning ontheffing verlenen van de Keur voor het uitvoeren van bepaalde activiteiten. De Keur is een belangrijk middel om via vergunningverlening en handhaving het watersysteem op orde te houden of te krijgen. In de Beleidsregels, die bij de Keur horen, is het beleid van Rijnland nader uitgewerkt. De ontheffing van de Keur is een activiteit in de zin van de Waterwet. Bij een aanvraag omgevingsvergunning, waarbij sprake is van een keurontheffing, zal dit bij de Keur onderdeel uitmaken van het toetsingskader.

Beleid Riolering en afvalwaterzuivering

Rijnland streeft naar samenwerking in de afvalwaterketen en wil hierover graag adviseren. Rijnland geeft de voorkeur aan het scheiden van hemelwater en afvalwater. Naast een voorkeursvolgorde voor afvalwater geldt voor de behandeling van hemelwater de zorgplicht. Rijnland geeft daarbij de voorkeur aan brongerichte maatregelen boven 'end-of-pipe' maatregelen.

Hemelwater kan de capaciteit van riolering en zuivering aanzienlijk belasten. Dat is niet wenselijk en vaak ook niet nodig. Zeker bij nieuwbouwontwikkelingen is het gescheiden aanbieden van hemelwater en afvalwater vaak een doelmatige maatregel. Rijnland volgt hierbij de voorkeursvolgorde (rijksbeleid), waarbij voorop staat het voorkomen van het ontstaan van afvalwater, als er afvalwater is het zoveel mogelijk beperken van verontreiniging en waar mogelijk afvalwaterstromen scheiden. De gemeente kan gebruik maken van deze voorkeursvolgorde bij de totstandkoming van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). De uiteindelijke afweging wordt lokaal gemaakt, waarbij doelmatigheid van de oplossing centraal staat.

Het te lozen hemelwater mag geen significante verslechtering van de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater veroorzaken. Maatregelen om dit te bereiken zijn duurzaam bouwen, infiltratie, het toepassen van berm- of bodempassage en straatkolken met extra voorzieningen. Als ondanks de zorgplicht en de preventieve maatregelen het te lozen hemelwater naar verwachting een aanmerkelijk negatief effect heeft op de oppervlaktewaterkwaliteit, kan in overleg tussen gemeente en hoogheemraadschap gekozen worden voor aanvullende voorzieningen, een verbeterd gescheiden stelsel of - als laatste keus - aansluiten op het gemengde stelsel. Ook kan de gemeente in overleg met het hoogheemraadschap kiezen voor een generieke 'end-of-pipe' aanpak. Deze keuze moet dan expliciet gemaakt worden in het GRP.

5.10.4 Noordelijke Randweg

Watersysteem

Met de aanleg van de Noordelijke Randweg wijzigt de waterstructuur. De weg komt grotendeels te liggen parallel aan de Haarlemmertrekvaart en haaks op de polderslotenstructuur van de polder Boekhorst. De Leidsevaart en Haarlemmertrekvaart betreft boezemwater, de meeste sloten in de polder zijn polderwatergangen. Uitzondering hierop vormen de vier boezemwatergangen in het oosten van het plangebied die direct aansluiten op de Haarlemmertrekvaart. Aan het eind van de, vanaf het westen gerekend, tweede boezemwatergang bevindt zich een gemaal waarmee water uit de polder in de boezem wordt gemalen.

De structuur van vier boezemwatergangen wordt weliswaar doorsneden met de aanleg van de randweg maar blijft behouden door middel van aanleg van een nieuwe boezemwatergang,

parallel aan de randweg, waarmee de vier boezemwatergangen onderling worden verbonden. Middels een doorvaarbare duiker blijven deze boezemwatergangen aangesloten op de Haarlemmetrekvaart. Op deze manier blijven de vier boezemwatergangen toegankelijk vanaf de trekvaart.

Toename verhard oppervlak en compensatie

Met de aanleg van de Noordelijke Randweg worden delen van sloten gedempt. Het gedempte oppervlak wordt in een 1:1 verhouding gecompenseerd.

De aanleg van de randweg leidt tot toename van verhard oppervlak. Dit moet worden gecompenseerd met nieuw te realiseren open water, uitgaande van 15% nieuw water ten opzichte van de oppervlakte verharding. Daar waar de weg afwatert op de boezem wordt dit gecompenseerd met boezemwater, daar waar de weg afwatert op de polder met polderwater.

Weg en fietspad zijn voorzien van buitenbermen. Hierop wordt afgewaterd. Er worden geen kolken aangelegd.

Peil

In de nieuwe situatie wordt de boezemkade geïntegreerd in de noordelijke buitenberm van de randweg en wordt de zone tussen de randweg en de Haarlemmertrekvaart op boezempeil gebracht. Dit omwille de wens van het hoogheemraadschap om met de aanleg van de weg de waterstructuur meer robuust te maken. Het verhogen van het waterpeil naar boezemniveau past bovendien beter bij de uitgangspunten voor de inrichting van de Ecologische Verbindingszone, die in het provinciale beleid is beoogd als drassige strook op het grensgebied van land en water.

Kunstwerken (water gerelateerd)

Binnen de scope van het project Noordelijke Randweg Voorhout vallen drie bruggen: een brug voor autoverkeer, fietsers en voetgangers over de Leidsevaart, ten zuiden van de Noordwijkerhoekbrug en twee bruggen voor fietsers en voetgangers over de Haarlemmertrekvaart, ten oosten van de Noordwijkerhoekbrug. Ten aanzien van de brug over de Leidsevaart wordt uitgegaan van een (ten opzichte van winterpeil) doorvaarprofiel met een hoogte van 2,50 meter, met één overspanning over de Leidsevaart. Voor de beide fietsbruggen wordt uitgegaan van een doorvaarprofiel van (hxb) 2,50 bij 7,10 meter. Gezien de ligging van de (weg) Leidsevaart ten opzichte van de Haarlemmertrekvaart is het nodig een deel van de te overbruggen hoogte boven het water te realiseren. Ten grondslag aan het doorvaarprofiel van de bruggen ligt een onderzoek naar het doorvaarprofiel van bruggen in de trekvaart in de omgeving. Met de gehanteerde doorvaarprofielen voor de nieuwe bruggen, zullen deze nooit maatgevend c.q. beperkend zijn ten opzichte van bestaande of andere nieuwe te bouwen (Nagelbrug) bruggen.

De toe te passen duikers worden gedimensioneerd in overstemming met de uitgangspunten van Hoogheemraadschap van Rijnland. Hetzelfde geldt voor het profiel van de nieuw te graven watergangen.

5.11 Duurzaamheid

Met betrekking tot de Noordelijke Randweg heeft de gemeente hoge duurzaamheidsambities.

Het aspect duurzaamheid krijgt in het project Noordelijke Randweg Voorhout op verschillende manieren invulling.

- De Noordelijke Randweg zelf moet als een duurzame maatregel worden beschouwd, in die zin dat hiermee de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid duurzaam worden verbeterd. De leefbaarheid en verkeersveiligheid in het centrum van Voorhout (m.n. de Herenstraat) staan sterk onder druk. Deze situatie is niet duurzaam. Door de aanleg van de Noordelijke Randweg wordt het autoverkeer grotendeels buiten de bebouwde kom van Voorhout heen geleid, waarmee een structureel goede en veilige (duurzame) oplossing ontstaat.
- Uit onderzoek naar de effecten van de Randweg op nabijgelegen Natura2000-gebieden is gebleken dat de aanleg van de weg in het gebied rond Voorhout leidt tot een lagere stikstofdepositie. De reden hiervoor is dat voor een deel van het verkeer als gevolg van de aanleg van de weg nieuwe en kortere verbindingen ontstaan. Cumulatief leidt tot minder autokilometers in het beschouwde gebied en daarmee tot minder uitstoot.
- In samenhang met de aanleg van de weg wordt de Ecologische Verbindingszone tussen de Randweg en Haarlemmertrekvaart ingericht. Hiermee ontstaat nieuw leefgebied voor bestaande maar ook nieuwe soorten in het gebied. Bovendien worden gedurende de aanleg mitigerende en compenserende maatregelen getroffen om de negatieve impact op in het gebied levende soorten te beperken.

- Met de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout wordt bewust gekozen voor een kwalitatieve fietsstructuur, met vrijliggende fietspaden, fietsbruggen over de Haarlemmertrekvaart en een ongelijkvloerse kruising van de N444. Er ontstaan nieuwe, kortere en kwalitatieve verbindingen tussen Noordwijk, Voorhout, Sassenheim en Noordwijkerhout. Hiermee wordt op deze verbindingen voor gebruikers de fiets een meer concurrerend en aantrekkelijk alternatief voor de auto. Het stimuleren van de fiets past in een duurzaam verkeerssysteem. Vooralsnog wordt alleen de fietsbrug in de richting van Noordwijkerhout aangelegd.
- Duurzaamheid (in een life cycle benadering) is één van de aspecten waarop in het project afwegingen worden gemaakt ten aanzien van materiaalgebruik en uitvoering. Dit geldt bijvoorbeeld voor de fietsbruggen over de Haarlemmertrekvaart.
- In het project toe te passen openbare verlichting wordt energiezuinig uitgevoerd.

5.12 Explosieven

Ten behoeve van de voorliggende ontwikkeling is een explosievenonderzoek uitgevoerd, dat als bijlage 14 bij de toelichting is gevoegd. Uit het onderzoek blijkt dat een groot deel van het plangebied onverdacht is op het aantreffen van explosieven, behoudens de zone rondom de spoorlijn Leiden - Haarlem (zie afbeelding 5.4). Voor dit gebied dient voor aanvang van de werkzaamheden een detectieonderzoek te worden uitgevoerd.

Afbeelding 5.4: bodembelastingskaart

Hoofdstuk 6 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.1 Inspraak en vooroverleg

Het voorontwerpbestemmingsplan is voorafgaand aan de formele bestemmingsplanprocedure voor inspraak vrijgegeven. Daarnaast is het voorontwerpbestemmingsplan voor advies toegezonden aan de instanties genoemd in §1.5.

De ontvangen inspraakreacties tijdens de inspraakprocedure en de vooroverlegreacties zijn samengevat en beantwoord in de Nota inspraak en overleg, die als bijlage 15 bij de toelichting is gevoegd.

6.2 Ontwerpfase

Na afronding van de inspraakprocedure en het vooroverleg is de formele bestemmingsplanprocedure gestart. De aanpassingen die volgden uit de inspraakreacties en de overlegreacties zijn verwerkt in het ontwerpbestemmingsplan. Ook zijn er ambtshalve aanpassingen doorgevoerd.

Het ontwerpbestemmingsplan heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Binnen deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld schriftelijk en/of mondeling een zienswijze op het plan in te dienen. Ook zijn de stukken met de kennisgeving aan de eerder genoemde diensten en instanties toegezonden (artikel 3:13 Awb). Binnen de termijn zijn acht zienswijzen ingediend. Deze zijn samengevat en van een beantwoording voorzien in de als Bijlage 16 bijgevoegde Nota van beantwoording zienswijzen tevens Nota van wijzigingen ontwerpbestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout'.

Hoofdstuk 7 Economische uitvoerbaarheid

De Noordelijke Randweg Voorhout is een op zichzelf staande infrastructuurontwikkeling. Het opstellen van een exploitatieplan is derhalve niet aan de orde. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de kosten en dekking c.q. baten van het project en de grondverwerving.

Kosten

De kosten bestaan hoofdzakelijk uit de kosten voor de aanleg van de weg (in de brede zin van het woord), de grondverwerving en de zogenaamde VAT-kosten (voorbereiding, administratie en toezicht; waaronder de kosten voor het opstellen van het ontwerp). De onderdoorgang van de randweg onder het spoor Leiden-Haarlem en de brug over de Leidsevaart zijn relatief kostbare elementen van de aanleg van de weg.

Het kostenoverzicht is gebaseerd op de kostenraming conform de SSK-systematiek, behorende bij het Voorlopig Ontwerp van de Randweg (begin 2015) en de eind 2015 opgestelde specifieke SSK-kostenraming voor de onderdoorgang onder het spoor. De SSK-systematiek is de door kennisinstituut CROW vastgestelde en door wegbeheerders in Nederland gebruikte methode voor het eenduidig ramen van kosten. De investeringskosten zijn de totale kosten benodigd voor de aanleg van de weg, waaronder:

- de bouwkosten (voor wegen, fietspaden, kruispunten, onderdoorgang onder het spoor, bruggen en duikers, et cetera);
- grondverwerving;
- kosten voor verleggen kabels en leidingen;
- kosten voor saneringswerkzaamheden aan de voormalige vuilstort aan de Leidsevaart;
- kosten voor de inrichting van de ecologische verbindingszone;
- kosten voor engineering;
- kosten voor leges, verzekeringen, administratie en toezicht;
- reservering voor in deze fase nog niet bekende kosten;
- risico-opslagen.

Een SSK-kostenraming heeft meerdere uitkomsten. Op basis van het beschikbare ontwerp worden de hoeveelheden bepaald (zoals de hoeveelheid te ontgraven grond, hoeveelheid aan te brengen fundering en asfalt, lengtes en dieptes van damwand en kubieke meters beton voor kunstwerken, et cetera). Omdat in de ontwerpfase mogelijk nog niet alle definitieve kosten in beeld zijn en omdat er onvoorziene zaken kunnen optreden (bijvoorbeeld: verontreinigde grond of minder draagkrachtige bodem) worden de bouwkosten op basis van de hoeveelheden opgehoogd met nader te detailleren kosten en risico-opslagen. Daarnaast wordt rekening gehouden met kosten voor engineering en indirecte bouwkosten (bijvoorbeeld voor tijdelijk werkterrein en verkeersmaatregelen). Omdat sprake is van nog niet bekende en nader te detailleren kostenfactoren en risico's, kent de uitkomst van de raming een “best estimate” en een bandbreedte waarbinnen de werkelijke kosten zullen liggen (laagste en hoogste waarde).

De uitkomst van de kostenramingen voor het totale project Noordelijke Randweg Voorhout is dan als volgt. Hierin zijn inbegrepen alle onderdelen van het project; de weg, fietsstructuur, kunstwerken, onderdoorgang onder het spoor en de maatregelen op het grondgebied van Noordwijk.

Kostenraming, best estimate: € 25.379.673

Laagste (gunstigste) waarde: € 20.554.137

Hoogste (ongunstigste) waarde: € 30.205.209

Baten

Het project wordt gefinancierd uit gemeentelijke middelen en bijdragen van provincie Zuid-Holland, de regio Holland Rijnland en het Hoogheemraadschap van Rijnland, in de vorm van een subsidie of bijdrage. Het overzicht van baten en daarmee de dekking van het project is als volgt.

De status per financieringsbron verschilt. BDU-subsidies zijn bijvoorbeeld reeds aangevraagd en beschikt. Andere subsidies kunnen pas worden aangevraagd en beschikt als het ontwerp definitief is vastgesteld. Ten aanzien van de bijdrage van Rijnland en provincie geldt dat hierover reeds afstemming heeft plaatsgevonden en het definitief maken van deze afspraken parallel loopt aan de onderhavige ruimtelijke procedure.

bijdrage	omvang	status

Provincie; BDU	€ 4.318.000	Reeds beschikt, deels reeds bevoorschot
Provincie; HOV	€ 3.800.000	Opgenomen in bestuursovereenkomst, deels reeds beschikt
Provincie; eenmalige bijdrage	€ 3.000.000	Bestuurlijk toegezegd, vastgelegd in bestuurlijke brief
Holland Rijnland: RIF	€ 7.200.000	Opgenomen in investeringsprogramma. Subsidie kan worden aangevraagd op basis van definitief ontwerp.
Bijdrage uit Engelse Tuin	€ 460.000	Ligt vast in overeenkomst.
Provincie; bijdrage vanuit gedeeld belang	€ 500.000	In overleg afgestemd met provincie. Deels vastgelegd in verslag en overeenkomst, deels nog in onderhandeling.
Provincie: subsidie eco-zone	€ 420.000	Deels beschikt. Verdere aanvraag en beschikking in samenhang met grondverwerving.
Rijnland: bijdrage boezemkering	€ 100.000	Afgestemd met Rijnland. Verzoek tot bijdrage is ingediend.
Gemeentelijke investering	€ 5.000.000	Raadsbesluit, investering opgenomen in begroting.
Totaal baten	**€ 24.798.000**	

De gemeentelijke bijdrage is opgenomen in de begroting, nadat hier eerder door de gemeenteraad toe is besloten.

Een deel van de baten is nog in onderhandeling of opgenomen in bestuurlijke afspraken en/of programma's. Op het moment dat het project ver genoeg is gevorderd om de betreffende subsidie aan te vragen, wordt de aanvraag ingediend.

Naast de hier benoemde baten wordt parallel aan de verdere projectvoorbereiding en -uitwerking steeds bezien of mogelijke aanvullende dekking kan worden gecreëerd uit andere (externe) dekkingsbronnen.

Kosten versus baten en risico's

Uitgaande van de best estimate kostenraming komen de kosten en de baten van het project nagenoeg overeen en is sprake van een financieel gedekt project. Indien de werkelijke kosten lager liggen is het project uiteraard eveneens financieel gedekt. Een risico voor het project is het scenario waarin de werkelijke kosten hoger liggen dan de best estimate, aangezien in dit geval de kosten de baten overstijgen en het project niet financieel gedekt is.

Het feit dat het project op basis van de nu bekende gegevens financieel gedekt is, vormt voldoende basis om de ruimtelijke procedure door te zetten. In die afweging speelt eveneens mee dat het plangebied uitvoerig is onderzocht en de Randweg buiten het verkeer en buiten de bebouwde omgeving wordt aangelegd en daarmee het risico op onvoorziene kosten relatief klein is. Aangezien in SSK-ramingen (ook in de best estimate raming) wordt gerekend met opslagen, leert de praktijk dat projecten regelmatig worden aanbesteed voor een bedrag onder het geraamde bedrag. Hierbij is ook vergelijkend gekeken naar andere spooronderdoorgang-projecten die de afgelopen periode in andere gemeenten zijn aanbesteed.

Dit neemt evenwel niet weg dat er sprake is van een risico en in een ongunstig geval de kosten hoger kunnen uitvallen dan de baten. De kosten van het project zijn in deze fase gebaseerd op de VO-raming en specifieke kostenraming voor de onderdoorgang onder het spoor (2015). Naarmate het project vordert en de onzekerheden in de kosten kleiner worden, wordt dit verwerkt in de projectbegroting. Indien hiertoe aanleiding ontstaat zal aan het gemeentebestuur worden voorgelegd hoe wordt omgegaan met een mogelijk dekkingstekort. Parallel aan de verdere projectuitwerking wordt daarnaast bezien of aanvullende financiering kan worden gevonden uit nieuwe dekkingsbronnen.

Grondverwerving

De gronden benodigd voor de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout en de ecologische verbindingszone waren in beginsel (aanvang project) volledig in eigendom bij particuliere eigenaren. De gemeente dient de voor de randweg de benodigde gronden van

deze eigenaren te verwerven. Het betreft 12 eigenaren aan de Teylingse zijde van de Haarlemmertrekvaart.

De grondeigenaren in het plangebied zijn globaal onder te verdelen in drie groepen:

- Ontwikkelaars/projectontwikkelaars/bouwers/beleggers: deze hebben veruit de meeste grond in het plangebied in eigendom. Zij hebben in de regel hun grondpositie verworven toen 15 tot 20 jaar geleden de locatie Nieuw-Boekhorst als ontwikkellocatie in de boeken is gezet. Hun primaire belang zit in de mogelijkheid van ontwikkeling in de polder.
- Agrariërs: een deel van de gronden is in eigendom bij agrariërs. Zij hebben in de regel de gronden al van oudsher in eigendom en gebruik. Agrarisch gebruik betreft deels grasland en op een deel van de gronden vindt teelt van bollen/bloemen/planten plaats.
- Recreatief: een tweetal eigenaren gebruikt hun (relatief kleine) perceel voornamelijk recreatief. Het betreft twee percelen die grenzen aan de Haarlemmertrekvaart en die deels zijn begroeid met bomen. Ondanks de agrarische bestemming is hier geen sprake meer van agrarisch gebruik maar wordt de grond extensief recreatief gebruikt.

De gemeente zet in beginsel in op onderhandeling met de betreffende eigenaren om de gronden minnelijk te kunnen verwerven. Gezien het belang van het project en het feit dat de grondverwerving de planning van het project bepaalt, wordt echter ook de mogelijke onteigening van gronden voorbereid. De gemeente heeft inmiddels van een deel van de eigenaren de benodigde gronden verworven en is in gesprek met de overige eigenaren over de aankoop van de benodigde gronden.

Regels

Inhoudsopgave

Regels		**3**
Hoofdstuk 1	**Inleidende regels**	**4**
Artikel 1	Begrippen	4
Artikel 2	Wijze van meten	6
Hoofdstuk 2	**Bestemmingsregels**	**7**
Artikel 3	Groen	7
Artikel 4	Verkeer	8
Artikel 5	Verkeer - Werkterrein	9
Artikel 6	Water	10
Artikel 7	Leiding - Riool	11
Artikel 8	Waterstaat - Waterkering	13
Hoofdstuk 3	**Algemene regels**	**14**
Artikel 9	Anti-dubbeltelregel	14
Artikel 10	Algemene aanduidingsregels	15
Artikel 11	Algemene bouwregels	16
Artikel 12	Algemene wijzigingsregels	17
Artikel 13	Overige regels	18
Hoofdstuk 4	**Overgangs- en slotregels**	**19**
Artikel 14	Overgangsrecht	19
Artikel 15	Slotregel	20

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan

het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' met identificatienummer NL.IMRO.1525.BP2013VHT07002-0401 van de gemeente Teylingen.

1.2 bestemmingsplan

De geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels.

1.3 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels, regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.4 aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.5 bebouwing

een of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

1.6 bestaand

a. bij bebouwing: een gebouw of een bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan tot stand is gekomen of tot stand zal komen met in achtneming van het bepaalde bij of krachtens de Woningwet en/of de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
b. bij gebruik: het legale gebruik zoals aanwezig op het tijdstip dat het plan ter inzage is gelegd.

1.7 bestaande afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen

afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen, die op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan tot stand zijn gekomen of zullen komen met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Woningwet en/of de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.8 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak.

1.9 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.10 bevoegd gezag

bevoegd gezag zoals bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.11 bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.

1.12 bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.13 ecologische waarden

aanwezige en potentiële waarden, gebaseerd op de beoogde natuurkwaliteit voor het gebied, waartoe behoren de natuurdoelen en natuurkwaliteit, geomorfologische processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, de mate van stilte, donkerte en openheid, de landschapsstructuur en de belevingswaarde.

1.14 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.15 kunstobject

bouwwerken geen gebouw zijnde, of onderdelen van bouwwerken, die worden aangemerkt als uitingen van beeldende kunst.

1.16 landschapswaarde

de aan een gebied toegekende waarde met betrekking tot het waarneembare deel van de aardoppervlakte, die wordt bepaald door de herkenbaarheid en de identiteit van de onderlinge samenhang tussen levende en niet-levende natuur.

1.17 nutsvoorzieningen

voorzieningen ten behoeve van het openbare nut, zoals transformatorhuisjes, gasreduceerstations, schakelhuisjes, duikers, bemalingsinstallaties, gemaalgebouwtjes, telefooncellen, voorzieningen ten behoeve van (ondergrondse) afvalinzameling en apparatuur voor telecommunicatie.

1.18 overig bouwwerk

een bouwkundige constructie van enig omvang, geen pand zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.19 peil

a. de bovenkant van de afgewerkte beganegrondvloer voor gebouwen indien de bovenkant van de afgewerkte beganegrondvloer ligt tussen 0 en 0,15 m boven het bestaande gemiddelde aansluitende afgewerkte terrein;
b. in alle andere gevallen is dit de bovenkant van het bestaande gemiddelde aansluitende afgewerkte terrein, waarbij plaatselijke, niet bij het verdere verloop van het terrein passende ophogingen of verdiepingen aan de voet van het bouwwerk, anders dan noodzakelijk voor de bouw daarvan, buiten beschouwing blijven.

1.20 verbeelding

voorheen plankaart; de digitale kaart, waarop de bestemmingen van de in het plan begrepen gronden zijn aangegeven.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij het toepassen van deze regels wordt als volgt gemeten/gerekend:

2.1 afstand

de afstand tussen bouwwerken onderling wordt daar gemeten waar deze afstand het kleinst is.

2.2 bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

Bij ondergronds bouwen: vanaf peil tot aan de bovenkant van de laagst gelegen afgewerkte vloer onder peil van een bouwwerk/gebouw.

2.3 breedte, lengte en diepte van een bouwwerk

tussen (de lijnen getrokken door) de buitenzijde van de gevels en het hart van de scheidingsmuren; bij afwezigheid van een gevel: de rand van het bouwwerk geprojecteerd op het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.4 oppervlakte van een bouwwerk met wanden

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.5 de oppervlakte van een bouwwerk zonder wanden, zoals open overkappingen en daarmee vergelijkbare bouwwerken, geen gebouwen zijnde

het overdekte grondoppervlak, dat loodrecht gelegen is onder het dakoppervlak.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Groen

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Groen aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groen, water en voet- en fietspaden;
b. ter plaatse van de aanduiding 'ecologische verbindingszone': tevens voor de realisatie en het behoud van ecologische waarden;
c. ter plaatse van de aanduiding 'ontsluiting': tevens voor langzaamverkeersverbindingen, al dan niet in de vorm van een kunstwerk;
d. kunstobjecten, behoudens ter plaatse van de aanduiding 'ecologische verbindingszone';
e. perceelontsluitingen;
f. nutsvoorzieningen.

3.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van vlaggenmasten, verkeers- of wegaanduiding of de verlichting bedraagt ten hoogste 7 m;
c. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde, bedraagt ten hoogste 4 m;
d. ter plaatse van de aanduiding 'ecologische verbindingszone' mag niet worden gebouwd.

Artikel 4 Verkeer

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Verkeer aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. rijwegen bestaande uit ten hoogste twee maal één rijstrook, alsmede opstelstroken, busstroken, voet- en fietspaden, hellingbanen, opritten, rotondes, bermen, bruggen, viaducten en duikers;
b. ter plaatse van de aanduiding 'railverkeer': uitsluitend voor spoorwegverkeer en de daarbij behorende beheer- en onderhoudswerkzaamheden, alsmede ongelijkvloers kruisend verkeer;
c. reclame-uitingen;
d. kunstobjecten;
e. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals geluidswerende voorzieningen, groen, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, water, wegmeubilair, duikers, speelvoorzieningen en kunstwerken;
f. nutsvoorzieningen.

4.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, anders dan ten behoeve van de verkeersregeling, de verkeers- of wegaanduiding, viaducten, bruggen of de verlichting bedraagt ten hoogste 7 m;
c. de bouwhoogte van een brug ter plaatse van de aanduiding 'brug' bedraagt ten hoogste 4 m;
d. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
e. de ondergrondse bouwhoogte van de ondergrondse bouwwerken ten behoeve van ongelijkvloers kruisend verkeer bedraagt maximaal 15 meter beneden maaiveld.

4.3 Gebruiksregels

4.3.1 Voorwaardelijke verplichting

Rijwegen ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van verkeer - geluidsreducerend wegdek A' mogen pas in gebruik worden genomen indien deze zijn voorzien van een geluidsreducerend wegdek met een geluidsreducerend vermogen van 4,8 dB voor lichte voertuigen en van 3,9 dB uitgaande van 95% licht verkeer, 4% middelzwaar verkeer en 1% zwaar verkeer, of gelijkwaardig.

4.3.2 Voorwaardelijke verplichting

Rijwegen ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van verkeer – geluidsreducerend wegdek B' mogen pas in gebruik worden genomen indien deze zijn voorzien van een geluidsreducerend wegdek met een geluidsreducerend vermogen van 2,8 dB voor lichte voertuigen en van 2,8 dB uitgaande van 95% licht verkeer, 4% middelzwaar verkeer en 1% zwaar verkeer, of gelijkwaardig.

Artikel 5 Verkeer - Werkterrein

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Verkeer - Werkterrein aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. werkterreinen en bijbehorende tijdelijke voorzieningen voor de aanleg van de randweg en de onderdoorgang;
b. reclame-uitingen;
c. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, water, wegmeubilair, duikers en kunstwerken;
d. nutsvoorzieningen.

5.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van tijdelijke gebouwen bedraagt ten hoogste 8 m;
b. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, anders dan ten behoeve van de verkeersregeling, de verkeers- of wegaanduiding, viaducten, bruggen of de verlichting bedraagt ten hoogste 7 m;
c. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m.

5.3 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd overeenkomstig het bepaalde in artikel 3.6 Wet ruimtelijke ordening ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone-wijzigingsgebied' de bestemming Verkeer - Werkterrein te wijzigen naar de bestemming "Agrarisch - Grondgebonden veehouderij - waardevolle graslanden" uit het bestemmingsplan "Buitengebied Teylingen" of de rechtsopvolger daarvan.

Artikel 6 Water

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Water aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. verkeer te water en oeververbindingen;
b. water ten behoeve van de waterhuishouding en oevers;
c. bruggen, duikers en steigers;
d. ter plaatse van de aanduiding 'ecologische verbindingszone': tevens voor de realisatie en het behoud van ecologische waarden;
e. ter plaatse van de aanduiding 'ontsluiting': tevens voor een langzaamverkeersverbinding in de vorm van een kunstwerk.

6.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, anders dan ten behoeve van de verkeersregeling of de verlichting en bruggen bedraagt ten hoogste 4 m;
c. ter plaatse van de aanduiding 'ecologische verbindingszone' mag niet worden gebouwd.

Artikel 7 Leiding - Riool

7.1 Bestemmingsomschrijving

7.1.1

De voor Leiding - Riool aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere aldaar geldende bestemming(en) - mede bestemd voor een rioolleiding met een diameter van 400 mm (of groter).

7.1.2

De belangen van de in lid 7.1.1 bedoelde dubbelbestemming zijn primair ten opzichte van de belangen van de andere daar voorkomende bestemmingen.

7.1.3

Indien de belangen van de in lid 7.1.1 bedoelde dubbelbestemming in strijd zijn met de belangen van een andere samenvallende dubbelbestemming dan geldt de volgende rangorde:

1. Waterstaat - Waterkering;
2. Leiding - Riool.

7.2 Bouwregels

Ten aanzien van de in lid 7.1 bedoelde gronden gelden de volgende bouwregels:

a. op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd;
b. op of in deze gronden mogen uitsluitend overige bouwwerken ten dienste van de in lid 7.1 bedoelde bestemming worden gebouwd, waarvan de bouwhoogte niet meer mag bedragen dan 2 m.

7.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd bij omgevingsvergunning af te wijken van het bepaalde in lid 7.2 en toestaan dat ten dienste van de andere daar voorkomende bestemmingen mag worden gebouwd, mits:

a. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van het doelmatig functioneren van de leiding;
b. vooraf advies wordt ingewonnen van de betreffende leidingbeheerder.

7.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

7.4.1 Verbod

Het is verboden ter plaatse van de gronden als bedoeld in lid 7.1 de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen uitvoeren of te laten uitvoeren zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden van burgemeester en wethouders:

a. het aanbrengen van een gesloten wegdek;
b. het aanbrengen van beplantingen en/of bomen c.q. het vellen en/of rooien;
c. het winnen, toevoeren, afdammen en stuwen van water;
d. het tot stand brengen en/of in exploitatie nemen van boor- en pompputten;
e. het aanleggen van dijken, kaden of andere waterkerende werken;
f. het aanleggen van parallelriolen, nutsvoorzieningen, transportleidingen en andere boven- en ondergrondse leidingconstructies;
g. het wijzigen van watergangen en het uitvoeren van afgravings- en ontgrondingswerkzaamheden anders dan normaal spitwerk, dieper dan 30 cm;
h. het uitvoeren van heiwerken en/of het indrijven van scherpe voorwerpen in de bodem dieper dan 30 cm.

7.4.2 Uitzonderingen

Het bepaalde in lid 7.4.1 is niet van toepassing op werken en werkzaamheden die

a. het normale onderhoud betreffen;
b. van ondergeschikte betekenis zijn;
c. passen binnen het kader van de normale bodemexploitatie en het bodemgebruik;
d. op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan in uitvoering zijn dan wel krachtens een vóór dat tijdstip aangevraagde omgevingsvergunning of anderszins mogen worden uitgevoerd.

7.4.3 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 7.4.1 wordt uitsluitend verleend indien hierdoor geen schade wordt of kan worden toegebracht aan de bedrijfsveiligheid van de betreffende leiding.

7.4.4 Advies

Alvorens te beslissen over het verlenen van een omgevingsvergunning, winnen burgemeester en wethouders schriftelijk advies in bij de leidingbeheerder.

Artikel 8 Waterstaat - Waterkering

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waterstaat - Waterkering aangewezen gronden zijn - behalve voor de andere aldaar geldende bestemming(en) - mede bestemd voor de waterkering.

8.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

a. op de gronden mogen ten behoeve van de in lid 8.1 genoemde bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt ten hoogste 4 m;
c. ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

8.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 8.2. Deze vergunning wordt verleend, indien de bij de betrokken bestemming behorende bouwregels in acht worden genomen en het waterkeringsbelang door de bouwactiviteiten niet onevenredig wordt geschaad.Hiervoor is een schriftelijk advies nodig van de beheerder van de waterkering.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 9 Anti-dubbeltelregel

Grond, die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 10 Algemene aanduidingsregels

10.1 Molenbiotoop

In afwijking van Hoofdstuk 2 gelden ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - molenbiotoop' de volgende regels:

a. binnen een afstand van 100 m tot het middelpunt van de molen wordt geen bebouwing opgericht hoger dan de onderste punt van de verticaal staande wiek;
b. binnen een afstand van 100 tot 400 m tot het middelpunt van de molen wordt geen bebouwing opgericht met een hoogte die meer bedraagt dan 1/100 van de afstand van het bouwwerk tot het middelpunt van de molen, gerekend vanaf de onderste punt van de verticaal staande wiek;
c. het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van dit lid onder a en b, indien:
    1. de vrije windvang of het zicht op de molen al zijn beperkt vanwege aanwezige bebouwing en de windvang en het zicht op de molen niet verder worden beperkt vanwege de nieuw op te richten bebouwing;
    2. toepassing van de in dit lid onder a bedoelde afstands- en/of hoogtematen de belangen in verband met de nieuw op te richten bebouwing onevenredig zouden schaden;
d. indien op grond van Hoofdstuk 2 een lagere maximale bouwhoogte geldt dan de maximaal toelaatbare bouwhoogte ingevolge dit lid onder a t/m c, prevaleert de maximaal toelaatbare bouwhoogte van Hoofdstuk 2.

Artikel 11 Algemene bouwregels

11.1 Overschrijding bouw- en bestemmingsgrenzen

De bestemmingsgrenzen mogen worden overschreden, indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan ingevolge de bestemming gegeven gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden en bouwwerken, door ondergeschikte bouwdelen, zoals funderingen, mits de overschrijding ten hoogste 1,5 m bedraagt.

Artikel 12 Algemene wijzigingsregels

12.1 Overschrijding bestemmingsgrenzen

Burgemeester en wethouders kunnen op grond van artikel 3.6, lid 1 sub a van de Wet ruimtelijke ordening de in het plan opgenomen bestemmingen wijzigen ten behoeve van overschrijding van bestemmingsgrenzen, voor zover zulks van belang is voor een technisch betere realisering van bestemmingen of bouwwerken dan wel voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein. De overschrijdingen mogen echter ten hoogste 3 m bedragen en het bestemmingsvlak mag met ten hoogste 10% worden vergroot.

Artikel 13 Overige regels

13.1 Werking wettelijke regelingen

De wettelijke regelingen, waarnaar in de regels wordt verwezen, gelden zoals deze luiden op het moment van de vaststelling van het plan.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 14 Overgangsrecht

14.1 Overgangsrecht bouwwerken

Voor bouwwerken luidt het overgangsrecht als volgt:

a. een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het bestemmingsplan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,:
   1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   2. na het tenietgaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is tenietgegaan;
b. het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van dit lid onder a een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk zoals bedoeld in dit lid onder a, met ten hoogste 10%;
c. dit lid onder a is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsregeling van dat plan.

14.2 Overgangsrecht gebruik

Voor gebruik luidt het overgangsrecht als volgt:

a. het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet;het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in dit lid onder a, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind;
b. indien het gebruik, bedoeld in dit lid onder a, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten;
c. dit lid onder a is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsregeling van dat plan.

Artikel 15 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: Regels van het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout'.

KuiperCompagnons

Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Architectuur, Landschap

City & Regional Planning, Urban Design, Architecture, Landscape

e-mail: kuiper@kuiper.nl

www.kuiper.nl

Van Nelle Ontwerpfabriek

Gebouw Thee 0

Van Nelleweg 3042

3044 BC Rotterdam

T 010 433 00 99

F 010 404 56 69

Behoort bij het onteigeningsplan Noordelijke Randweg Voorhout van de gemeente Teylingen

Burgerlijke gemeente Noordwijk
Kadastrale gemeente
Noordwijk, sectie L

Burgerlijke gemeente Noordwijkerhout
Kadastrale gemeente
Noordwijkerhout, sectie C

Burgerlijke gemeente Teylingen
Kadastrale gemeente
Voorhout, sectie A

Paddenpoel

Duiker t.b.v. agrarische ontsluiting

Sluit aan op te verbreden watergang Hoogkamer

Sluit aan op rotonde ontsluitingsweg Hoogkamer

Legenda

- kadastrale perceelgrens
- kadastrale sectiegrens
- burgerlijke gemeentegrens
- nieuwe eigendomsgrens
- 4333 perceelnummer
- 13 grondplannummer
- 57 bebouwing met huisnummer
- te onteigenen

verklaring

- rijbaan
- fietspad
- agrarische verharding
- kunstwerk
- middengeleider
- bomen / bosschage / struweel
- moeraszone
- talud / berm
- bloemrijke berm
- plantvak open water
- haag
- water (polder/boezem)

revisie	omschrijving	getekend	gecontroleerd	akkoord	datum
0	Eerste uitgave	Ing. R.F.N. Zutt	Ing. J.J. Pak	Ing. J.J. Hoogland	26-04-2017

opdrachtgever
Gemeente Teylingen

project
Noordelijke Randweg Voorhout

omschrijving
Noordelijke Randweg Voorhout
in de gemeente Teylingen
GRONDPLANTEKENING + INRICHTINGSPLAN

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together
HaskoningDHV Nederland B.V.
Infrastructure

documentstatus: DEFINITIEF
documentversie: D.1.0

formaat: A1
schaal: 1:2000
fase: Administratieve onteigeningsprocedure
bladnr.: 1
van: 1

projectnummer / tekeningnummer
DW-BC6342100100-G-0704

Behoort bij het onteigeningsplan Noordelijke Randweg Voorhout van de gemeente Teylingen

Paddenpoel

Paddenpoel

Duiker t.b.v. agrarische ontsluiting

Sluit aan op te verbreden watergang Hoogkamer

Sluit aan op rotonde ontsluitingsweg Hoogkamer

verklaring

- rijbaan
- fietspad
- agrarische verharding
- kunstwerk
- middengeleider
- bomen / bosschage / struweel
- moeraszone
- talud / berm
- bloemrijke berm
- plantvak open water
- haag
- water (polder/boezem)

0	Eerste uitgave	Ing. R.F.N. Zutt		Ing. J.J. Hoogland	26-04-2017
revisie	omschrijving	getekend	gecontroleerd	akkoord	datum

opdrachtgever

Gemeente Teylingen

project

Noordelijke Randweg Voorhout

omschrijving

Noordelijke Randweg Voorhout
in de gemeente Teylingen
INRICHTINGSPLAN

HaskoningDHV Nederland B.V.
Infrastructure

documentstatus: DEFINITIEF | documentversie: D.0.0

formaat: A1 | schaal: 1:2000 | fase: Administratieve onteigeningsprocedure | bladnr.: 1 | van: 1

projectnummer / tekeningnummer: DW-BC6342100100-G-0706

gemeente
TEYLINGEN

De Kroon,
door tussenkomst van de Minister van Infrastructuur
en Milieu, Rijkswaterstaat Corporate Dienst,
Afdeling BJV Publiekrecht,
Postbus 2232
3500 GE UTRECHT

Verzenddatum	**zaaknummer**	**afdeling**
..... 2017	Z-17-006036	Ruimte
onderwerp	**uw kenmerk**	**behandeld door**
Administratieve onteige-ningsprocedure Noordelijke Randweg Voorhout		Jaap Kik
	Bijlagen	**telefoon**
	div.	14 0252

Postbus 149
2215 ZJ Voorhout
gemeente@teylingen.nl
www.teylingen.nl
T 14 0252
F 0252 – 783 599

Bestuurscentrum
Raadhuisplein 1
Voorhout

Gemeentekantoor
Wilhelminalaan 25
Sassenheim

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij krijgt u het besluit van de gemeenteraad van 29 juni 2017 met het verzoek enkele kadastrale percelen/perceelsgedeelten ter onteigening aan te wijzen. De betreffende percelen/perceelsgedeelten zijn gelegen langs de Haarlemmertrekvaart in Voorhout, gemeente Teylingen. Het betreft de percelen en perceelsgedeelten zoals aangegeven op bijgaande onteigeningslijst. De betreffende gronden zijn nodig voor de realisering van het project Noordelijke Randweg Voorhout ter uitvoering van het onherroepelijke bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' van de gemeente Teylingen.

Bij het raadsbesluit hebben wij de vereiste stukken gevoegd volgens de *Checklist verzoek aanwijzing ter onteigening* van uw ministerie.

Vragen
Wij gaan ervan uit dat u hiermee over alle informatie beschikt. Voor vragen of nadere informatie kunt u contact opnemen met de heer J. Kik van de gemeente Teylingen op telefoonnummer 06-11866946 of met de heer E. Pekelder van Overwater Grondbeleid Adviesbureau BV, telefoonnummer 078-6749411.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders van Teylingen,

Jaap Kik
Projectleider Noordelijke Randweg Voorhout

Behoort bij het onteigeningsplan Noordelijke Randweg Voorhout van de gemeente Teylingen

Burgerlijke gemeente Noordwijk
Kadastrale gemeente
Noordwijk, sectie L

Burgerlijke gemeente Noordwijkerhout
Kadastrale gemeente
Noordwijkerhout, sectie C

Burgerlijke gemeente Teylingen
Kadastrale gemeente
Voorhout, sectie A

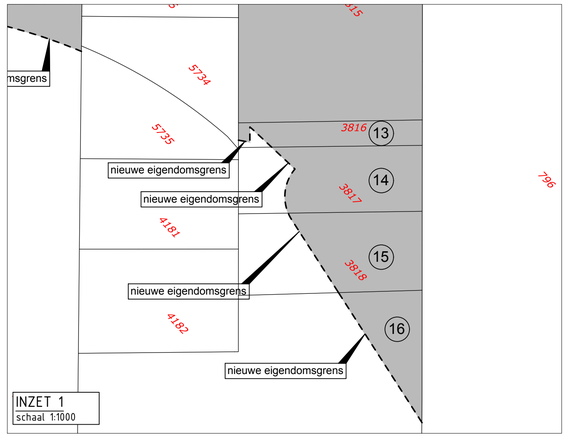

Legenda

- kadastrale perceelgrens
- kadastrale sectiegrens
- burgerlijke gemeentegrens
- nieuwe eigendomsgrens
- 4333 perceelnummer
- 13 grondplannummer
- 57 bebouwing met huisnummer
- te onteigenen

revisie	omschrijving	getekend	gecontroleerd	akkoord	datum
2					
1					
0	Eerste uitgave	Ing. R.F.N. Zutt	Ing. J.J. Pak	Ing. J.J. Hoogland	29-03-2017

opdrachtgever
Gemeente Teylingen

project
Noordelijke Randweg Voorhout

omschrijving
Noordelijke Randweg Voorhout
in de gemeente Teylingen
GRONDPLANTEKENING

HaskoningDHV Nederland B.V.
Infrastructure

documentstatus: DEFINITIEF
documentversie: D.0.0

formaat: A1
schaal: 1:2000
fase: Administratieve onteigeningsprocedure
bladnr.: 1
van: 1

projectnummer / tekeningnummer
DW-BC6342100100-G-0701

Behoort bij het onteigeningsplan Noordelijke Randweg Voorhout van de gemeente Teylingen

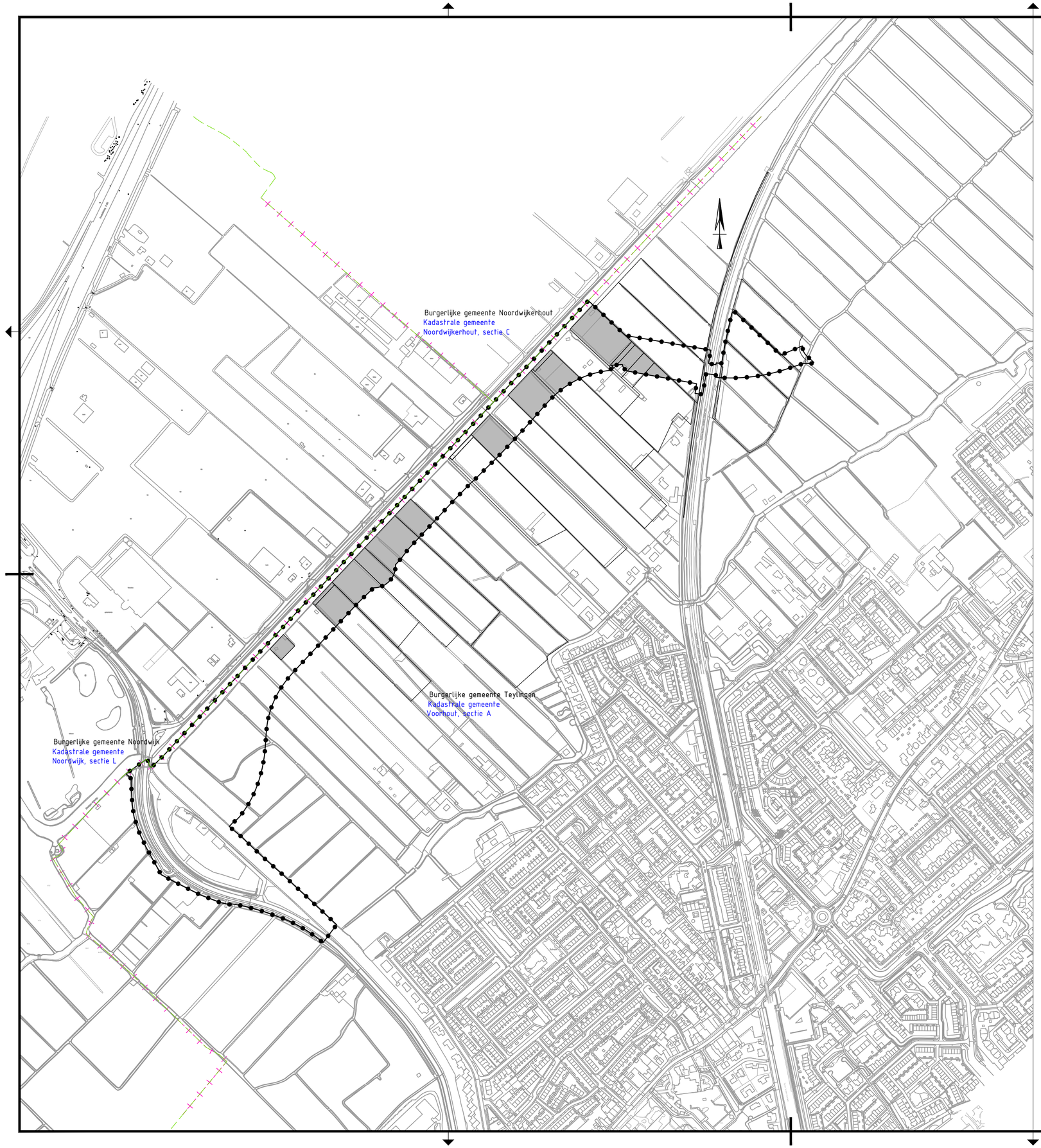

Legenda

- GBKN
- burgerlijke gemeentegrens
- kadastrale sectiegrens
- bestemmingsplangrens
- betrokken percelen
- te onteigenen kadastraal perceelsgedeelte

revisie	omschrijving	getekend	gecontroleerd	akkoord	datum
0	Eerste uitgave	Ing. R.F.N. Zutt	Ing. J.J. Pak	Ing. J.J. Hoogland	29-03-2017

opdrachtgever
Gemeente Teylingen

project
Noordelijke Randweg Voorhout

omschrijving
Noordelijke Randweg Voorhout
in de gemeente Teylingen
OVERZICHTSTEKENING

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together
HaskoningDHV Nederland B.V.
Infrastructure

documentstatus: DEFINITIEF
documentversie: D.0.0

formaat	schaal	fase	bladnr.	van
A1	1:5000	Administratieve onteigeningsprocedure	1	1

projectnummer / tekeningnummer
DW-BC6342100100-G-0703

LIJST VAN DE TE ONTEIGENEN ONROERENDE ZAKEN
ONTEIGENINGSPLAN: NOORDELIJKE RANDWEG VOORHOUT
VERZOEKENDE INSTANTIE: GEMEENTE TEYLINGEN

Grondplan nr.	Te onteigenen grootte			Van de onroerende zaak, kadastraal bekend, gemeente Voorhout Als	Ter grootte van			Sectie en nr.	Ten name van
	ha	a	ca		ha	a	ca		
1	0	09	55	haven	0	09	55	A 3833	½ eigendom Aloysius Gerardus van Kampen, gehuwd met Siti Marjanah, Voorhout; ½ eigendom Siti Marjanah, gehuwd met Aloysius Gerardus van Kampen, Voorhout.
2	0	02	80	terrein (grasland)	0	02	80	A 2083	½ eigendom Rotij Grondontwikkeling West B.V., Rijssen, zetel: Rotterdam; ½ eigendom Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw, Woerden, zetel: Zoetermeer.
3	0	27	22	terrein (grasland)	1	24	70	A 2031	½ eigendom Rotij Grondontwikkeling West B.V., Rijssen, zetel: Rotterdam; ½ eigendom Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw, Woerden, zetel: Zoetermeer.
4	0	35	79	terrein (grasland)	0	93	95	A 3812	½ eigendom Rotij Grondontwikkeling West B.V., Rijssen, zetel: Rotterdam; ½ eigendom Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw, Woerden, zetel: Zoetermeer; Opstalrecht nutsvoorzieningen Liander Infra N.V., Arnhem, zetel: Arnhem.
5	0	20	73	terrein (grasland)	0	69	75	A 4259	½ eigendom Rotij Grondontwikkeling West B.V., Rijssen, zetel: Rotterdam; ½ eigendom Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw, Woerden, zetel: Zoetermeer.
6	0	48	49	terrein (grasland)	2	05	80	A 4257	Ballast Nedam Sigma B.V., Nieuwegein, zetel: Nieuwegein.
7	0	23	63	terrein (grasland)	2	44	50	A 4890	Ballast Nedam Sigma B.V., Nieuwegein, zetel: Nieuwegein.
8	0	30	85	terrein (teelt-kweek)	1	74	50	A 4179	Ballast Nedam Ontwikkelingsmaatschappij B.V., Nieuwegein, zetel: Amsterdam.

9	0	36	92	terrein (teelt-kweek)	2	04	80	A 5023	Ballast Nedam Sigma B.V., Nieuwegein, zetel: Nieuwegein.
10	0	02	80	wegen	0	02	80	A 2140	Agatha Cornelia de Groot, gehuwd met Herman Godefridus van Gent †, Voorhout.
11	0	31	07	terrein (teelt-kweek)	1	36	25	A 5025	1/3 eigendom Hermanus Jacobus Cornelis Maria van Gent, gehuwd met Jacoba Gerarda Maria Hoogeveen, Voorhout; 1/3 eigendom Jacobus Martinus Maria van Gent, gehuwd met Elisabeth Margaretha Maria Verhaar, Voorhout; 1/3 eigendom Lucas Stefanus Maria van Gent, gehuwd met Catharina Maria Smit, Voorhout.
12	0	57	55	erf – tuin	0	57	55	A 3815	Ballast Nedam Sigma B.V., Nieuwegein, zetel: Nieuwegein.
13	0	04	60	berging-stalling (garage-schuur)	0	04	85	A 3816	Ballast Nedam Sigma B.V., Nieuwegein, zetel: Nieuwegein.
14	0	09	60	erf – tuin	0	13	00	A 3817	Ballast Nedam Sigma B.V., Nieuwegein, zetel: Nieuwegein.
15	0	09	27	bedrijvigheid (kas) terrein (teelt-kweek)	0	15	40	A 3818	Ballast Nedam Sigma B.V., Nieuwegein, zetel: Nieuwegein.
16	0	05	89	terrein (teelt-kweek)	1	07	60	A 5027	Johannes Martinus Jozef Zwetsloot, gehuwd met Rozalina Agatha Maria Scheffers, Voorhout.

Versiedatum: 16-1-2016 Format zakelijke beschrijving IV

ZAKELIJKE BESCHRIJVING

Onteigening Noordelijke Randweg Voorhout

1. Aanhef

Onteigening van gronden ter realisering van het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' gelegen in de Boekhorstpolder ten zuiden van de Haarlemmertrekvaart, ten name van de gemeente Teylingen.

2. Aanleiding, nut en noodzaak werk en urgentie onteigening

2.1 Aanleiding

De gemeente Teylingen is voornemens om de Noordelijke Randweg Voorhout, bijbehorende voorzieningen alsmede een Ecologische Verbindingszone te Voorhout te realiseren.

De aanleiding van de vaststelling van het daartoe strekkende bestemmingsplan is ingegeven door:

- de wens van het gemeentebestuur om de leefbaarheid, verkeersveiligheid en de bereikbaarheid van de kern Voorhout te verbeteren;
- de behoefte van de gemeente en de regio om de regionale bereikbaarheid voor het autoverkeer en fietsverkeer te verbeteren;
- het belang van de provincie om een schakel te realiseren in de hoogwaardige openbaar vervoer verbinding tussen Noordwijk en Schiphol alsmede een Ecologische Verbindingszone te realiseren, als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur.

De Noordelijke Randweg Voorhout vormt een nieuwe verbinding voor autoverkeer ten noordwesten van Voorhout, die aansluit op de provinciale weg N444 en op de Bollendreef (ontsluitingsweg nieuwbouw Hooghkamer). Op deze manier ontstaat een nieuwe randwegstructuur rond Voorhout, inclusief een ongelijkvloerse kruising van het spoor Leiden-Haarlem. Naast de verbinding voor autoverkeer is ook een nieuwe fietsstructuur gepland, die grotendeels parallel loopt aan de autoverbinding. De fietsstructuur langs de randweg sluit aan op de nu doodlopende Spoorlaan in Voorhout en op een nieuwe fietsbrug over de Haarlemmertrekvaart, zodat nieuwe, regionale fietsverbindingen ontstaan op de routes tussen Noordwijk, Noordwijkerhout, Voorhout en Sassenheim. Deze verbindingen zijn van belang voor woon-werk, recreatieve en schoolfietsroutes.

In het provinciale beleid is de strook aangrenzend aan de Haarlemmertrekvaart aangewezen als ecologische verbindingszone. Met de ligging van de Noordelijke Randweg is hiermee rekening gehouden. Het uitgangspunt is dat in samenhang met de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout deze strook als natuurgebied wordt ingericht. Op deze manier wordt invulling gegeven aan het ruimtelijke (ecologische beleid) beleid en dit biedt de mogelijkheid van voor de aanleg van de Noordelijke Randweg noodzakelijke natuur- en watercompensatie.

2.2 Nut en noodzaak

Regionale bereikbaarheid
De aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout is van belang voor de verbetering van de regionale bereikbaarheid. De huidige routes tussen Voorhout, Sassenheim, Noordwijk en Noordwijkerhout lopen in belangrijke mate via de Jacoba van Beierenweg / Herenstraat, door het centrum van Voorhout. Dit betreft deels 30 km/u-gebied, dat niet is bedoeld en ingericht als doorgaande, ontsluitende route, zie afbeelding 1.

Met de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout wordt dit verkeer in belangrijke mate buiten het centrum van Voorhout om geleid. Er ontstaat effectief een nieuwe verbinding tussen de provinciale wegen N444 en N443. In deze verbinding wordt nu voorzien door de route via het centrum van Voorhout, zie afbeelding 1.

Verkeerskundige analyse laat zien dat met de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout het verkeer zich beter verdeelt over het netwerk. Op de N444 ter hoogte van Voorhout en de N443, twee regionaal belangrijke verbindingen, neemt de verkeersdruk af als gevolg van de aanleg van de Noordelijke Randweg, aangezien het verkeer zich dankzij de nieuwe verbinding beter kan verdelen.

Bovendien worden met de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout nieuwe routes aangeboden, die een alternatief vormen voor de regionale routes via de N443 en het centrum van Voorhout (Herenstraat) en de gelijkvloerse spoorkruisingen (overwegen) die in deze wegen liggen.

De verbetering van de leefbaarheid, de verkeersveiligheid en de bereikbaarheid van centrum van de kern Voorhout.
De kern Voorhout is één van de kernen van de gemeente Teylingen. De afgelopen decennia is Voorhout sterk uitgebreid en ook voor de komende periode is verdere uitbreiding, met name in de vorm van woningbouw voorzien. De Herenstraat in Voorhout vormt in de huidige situatie een belangrijke ontsluitingsroute en verbinding van en naar de provinciale weg N444 (en verder naar de A44 in het zuiden en de N206 in het noorden), zie afbeelding 1. Als gevolg van het feit dat het spoor Leiden-Haarlem door Voorhout loopt en er op dit moment één overweg is, gelegen in de Herenstraat, vormt dit de verbinding tussen beide zijden van het dorp en vindt er op de Herenstraat een bundeling van het autoverkeer plaats.

Tegelijkertijd is de Herenstraat een 30 km/u-straat (met menging van autoverkeer en fietsers) en is het de belangrijkste winkel- en voorzieningenstraat van Voorhout. Het gevolg is een zeer hoge verkeersintensiteit in de Herenstraat, die niet verenigbaar is met het 30 km/u-regime en de functie van de straat.

Zonder maatregelen zal, als gevolg van verdere ruimtelijke ontwikkeling (met name de locaties Hooghkamer en Engelse Tuin, maar ook kleinere plannen) en de verdere autonome groei van de automobiliteit, het verkeer in de Herenstraat verder toenemen. Dit tast de leefbaarheid en de verkeersveiligheid in het centrum van Voorhout verder aan. Er is in toenemende mate sprake van een zeer matige ontsluiting: via een 30 km/u-straat

met een sterke verblijfsfunctie, waarbij de gelijkvloerse kruising (overweg) met het spoor moet worden gepasseerd, die meerdere keren per uur gesloten is, als gevolg waarvan wachtrijen in het dorp ontstaan.

Doorrekeningen met het verkeersmodel laten zien dat de verkeersdruk op de Herenstraat toeneemt tot meer dan 10.000 mvt per etmaal, indien geen maatregel in de vorm van de aanleg van een tweede verbinding (randweg) wordt getroffen. Een intensiteit van meer dan 10.000 mvt per etmaal is niet verenigbaar met een 30 km/u-straat.

Met de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout, wordt een nieuwe ontsluitingsroute gecreëerd. Effectief ontstaat er een nieuwe verbinding naar de provinciale weg N444, waarbij het verkeer als gevolg van de randwegstructuur zoveel mogelijk buiten de kern Voorhout om wordt geleid. De Noordelijke Randweg Voorhout zal het spoor Leiden-Haarlem ongelijkvloers, middels een onderdoorgang kruisen, zodat een conflictvrije en vlotte verbinding ontstaat tussen het deel van Voorhout ten oosten van het spoor en de N444, zie afbeelding 1. Veel verkeer dat nu via de Herenstraat rijdt, gaat dan gebruik maken van de nieuwe verbinding via de Noordelijke Randweg. Als gevolg hiervan zal de verkeersdruk in de Herenstraat (centrum Voorhout) afnemen, ten gunste van de verkeersveiligheid en de leefbaarheid.

Afbeelding 1.

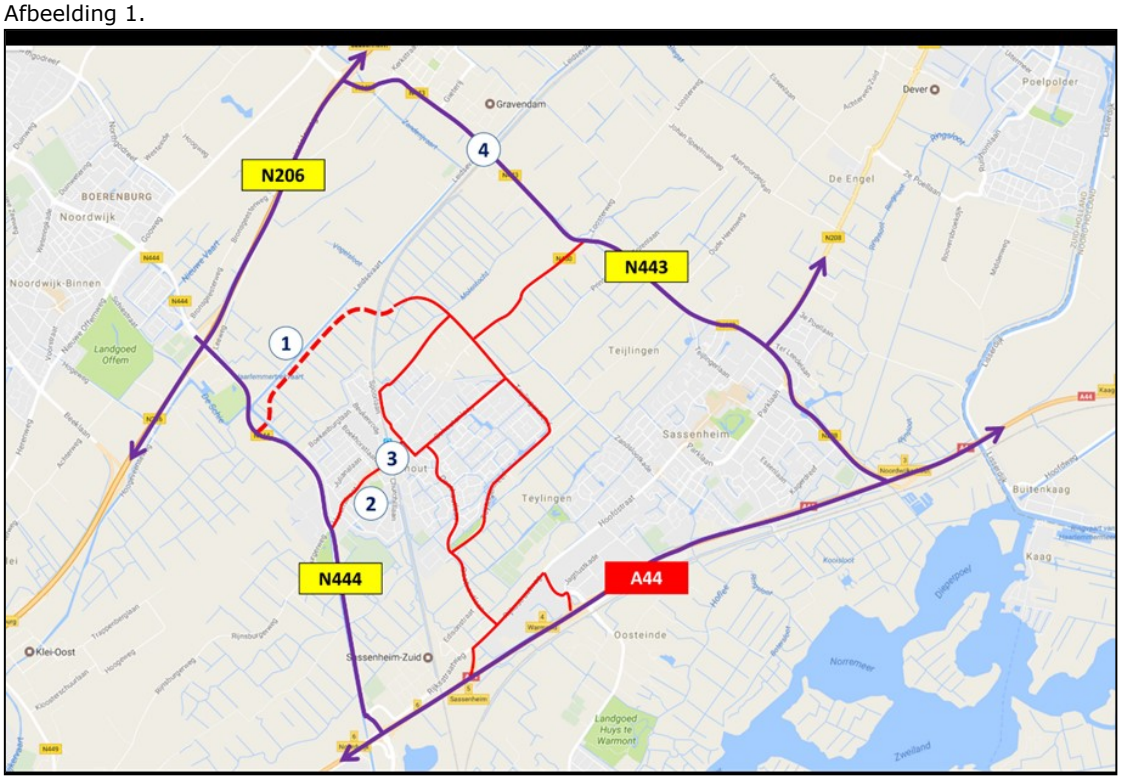

Rood weergegeven de ontsluitende wegen van Voorhout, richting de hoofdwegenstructuur bestaande uit de provinciale wegen N206, N443 en N444 en de rijksweg A44 (paars). Rood gestippeld (1) het tracé van de Noordelijk Randweg Voorhout; (2) de Herenstraat die nu als centrumstraat zwaar wordt belast gezien de ontsluitende en doorgaande functie; (3) de overweg in de Herenstraat / Jacoba van Beierenweg en (4) de overweg in de provinciale weg N443.

Fietsverbinding
Voor fietsers uit Voorhout en Noordwijk en Noordwijkerhout is het gewenst om een nieuwe, kortere en kwalitatief goede verbinding tussen het centrum van Voorhout en Noordwijk en Noordwijkerhout (en vice versa) te realiseren voor woon-werkverkeer, scholieren en recreatief gebruik.

Hoogwaardig openbaar vervoer verbinding
De Duin- en Bollenstreek is strategisch gelegen ten opzichte van de Haarlemmermeer, waaronder Schiphol, en de daar aanwezige werkgelegenheidsconcentraties. Eerder is door de provincies Noord-Holland en Zuid-Holland en de regio de Bereikbaarheidsstudie Grensstreek uitgevoerd. Daaruit is geconcludeerd dat het openbaar vervoer op deze corridor achterblijft bij de ontwikkeling van het autoverkeer. Als gevolg hiervan wordt de potentie van het openbaar vervoer niet volledig benut en wordt geen volwaardig alternatief geboden voor de auto.

De inzet is een multimodaal vervoersysteem waarin reizigers keuze hebben tussen verschillende vervoerswijzen en waarin netwerken van auto, OV en fiets goed worden verknoopt en daardoor optimaal worden benut. Om dit te kunnen bereiken is besloten om – naast andere maatregelen – het openbaar vervoer op de corridor Duin- en Bollenstreek - Schiphol te verbeteren. Deze verbetering van het openbaar vervoer en de opwaardering naar Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) krijgen vorm door maatregelen op de corridor Noordwijk - Voorhout (station) – Sassenheim (station) – Lisse – Schiphol, kortweg de HOV-corridor Noordwijk – Schiphol.

De HOV-corridor Noordwijk-Schiphol is opgenomen in het beleid van de provincie Zuid-Holland en de gemeente Teylingen en is onderwerp van bestuurlijke afspraken die zijn gemaakt over de invoering hiervan. De Noordelijke Randweg Voorhout vormt een belangrijke schakel in de corridor Noordwijk-Schiphol. Zonder randweg zou de HOV-route via de Herenstraat, door het centrum van Voorhout lopen. Dit is slecht verenigbaar met de verblijfsfunctie van deze straat en zorgt voor grote onbetrouwbaarheid in de lijnvoering (en daarmee de aansluitingen op knooppunten) aangezien in dat geval de gelijkvloerse spoorkruising (overweg) in de Herenstraat moet worden gekruist, die zeer regelmatig sluit voor een passerende trein. Met de Noordelijke Randweg Voorhout als schakel in de HOV-route, wordt een ongelijkvloerse kruising van het spoor gerealiseerd zodat vertragingen en onbetrouwbaarheid als gevolg van overwegsluitingen zijn uitgesloten. Om deze reden is er door de provincie Zuid-Holland een financiële bijdrage aan de Noordelijke Randweg Voorhout opgenomen in de investeringsmiddelen voor de realisatie van de HOV-corridor.

De Ecologische Verbindingszone
Natuur is een belangrijk aspect in een aantrekkelijke leef- en werkomgeving in het dichtstbevolkte deel van Nederland. Daar hoort ook de zorg bij voor de groene ruimte, waaronder de natuur. Het beleid van de provincie voor natuur is het behoud van de kwaliteit van de bestaande natuur en de realisering van nieuwe natuur, het creëren van samenhang tussen de natuurgebieden en het behoud en bevordering van de biodiversiteit.

De gronden tegen en ten zuiden van de Haarlemmertrekvaart zijn in dat kader bedoeld om in te richten als Ecologische Verbindingszone, als onderdeel van de Ecologische

Hoofdstructuur (tegenwoordig Natuur Netwerk Nederland), zie afbeelding 2. De reden om de gronden voor de Ecologische Verbindingszone in dit bestemmingsplan als zodanig te bestemmen is dat de resterende gronden tussen de weg en de Haarlemmertrekvaart na realisering van de weg te klein zijn om nog agrarisch te kunnen worden gebruikt. Tevens wordt hiermee de compensatie van boezemwater en Ecologische Hoofstructuur natuur als gevolg van het project 'Nagelbrug en verbreding N444' door de realisering van de Ecologische Verbindingszone opgelost.

Afbeelding 2.

De ecologische hoofdstructuur (groen), zoals op genomen in de Visie Ruimte en Mobiliteit van de provincie Zuid-Holland

Noodzaak van de onteigening
De te onteigenen percelen zijn thans agrarisch of recreatief in gebruik. Voor het realiseren van de Noordelijke Randweg is reeds een aantal percelen/perceelsgedeelten verworven. Op dit moment dienen nog een aantal percelen/perceelsgedeelten verworven te worden. Deze percelen/perceelsgedeelten zijn weergegeven op de bij bijgaand raadsbesluit behorende grondtekening en onteigeningslijst.

Met de planologische vastlegging van de Noordelijke Randweg en de ecologische verbindingszone in het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout', is het ruimtelijk ontwikkelingsbelang en het publiek belang gegeven.

2.3 Planning en urgentie

De gemeente wil zo spoedig mogelijk na de eigendomsverkrijging van alle percelen overgaan tot realisering van het bestemmingplan Noordelijke Randweg te Voorhout. De realisering van de Noordelijke Randweg c.s. kan niet worden afgerond, omdat de ter onteigening aan te wijzen perceelsgedeelten/percelen niet in eigendom zijn van de gemeente Teylingen.

Urgentie
Urgentie is voorts aanwezig nu geen zicht is op het binnen redelijke termijn alsnog bereiken van minnelijke overeenstemming over verwerving van het benodigde perceel/percelen.

Planning
Het project Noordelijke Randweg Voorhout valt ten aanzien van de voorbereiding en uitvoering op hoofdlijn in drie delen uiteen.

1. De voorbereiding en realisatie van de onderdoorgang onder het spoor. ProRail is eigenaar en beheerder van het spoor en realiseert deze onderdoorgang op verzoek van de gemeente Teylingen. De realisatie vindt plaats binnen het raamcontract dat ProRail met een aantal aannemers heeft afgesloten voor de realisatie van onderdoorgangen (de zgn. TunnelAlliantie). De voorbereiding (onderzoeken, conditionering, uitwerking en contractering) vindt plaats in afstemming tussen gemeente en ProRail. Voor dit onderdeel geldt de planning zoals die tussen gemeente en ProRail tot stand is gekomen. Belangrijke mijlpalen in deze planning zijn de noodzakelijke buitendienststellingen; treinvrije periodes die gedurende een aantal weekenden nodig zijn om het werk te kunnen maken. Gezien de gevolgen op de dienstregeling dienen deze zeer ruim van te voren te worden aangevraagd.

2. De voorbereiding en realisatie van de nieuwe aansluiting van de Noordelijke Randweg Voorhout op de provinciale weg N444. De randweg sluit aan op de N444 in de vorm van een turborotonde. Het betreft een nieuwe aansluiting in de provinciale weg. De provincie Zuid-Holland is toekomstig eigenaar en beheerder van deze aansluiting.

3. De voorbereiding en realisatie van de Noordelijke Randweg Voorhout, aansluitend op de nieuwe aansluiting op de N444 ten westen en de Bollendreef (wijkontsluitingsweg Hooghkamer) ten oosten. Het betreft de rijbaan inclusief bermen, fietspaden, bermsloten, kunstwerken en daarbij horende uitrusting en inrichting. Eveneens de aanleg c.q. inrichting van de naast de randweg gelegen ecologische verbindingszone. Deze werkzaamheden worden door de gemeente gerealiseerd.

De planning voor genoemde drie hoofdonderdelen van het project is als volgt.

Planning onderdoorgang spoor Leiden-Haarlem:

Planuitwerkingfase (onderzoeken, ontwerp, klanteisen):	t/m Q1 2017
Aanvragen treinvrije periodes:	najaar 2016
Contractvoorbereidingsfase (opstellen contractstukken):	Q1 en Q2 2017
Vaststellen Objectovereenkomst (contract ProRail-gemeente):	Q2 2017
Aanbesteding (binnen TunnelAlliantie):	juli 2017
Gunning aan aannemer:	najaar 2017
Voorbereiding aannemer (engineering, logistiek, vergunningen):	t/m najaar 2018
Realisatie onderdoorgang:	Q3 2018 – Q1 2020
- *Treinvrije periode 1:*	*sept. 2018*
- *Treinvrije periode 2:*	*nov. 2018*

Planning aansluiting Noordelijke Randweg Voorhout – N444:

Realisatie- en beheerovereenkomst provincie en gemeente:	Q2 2017
Voorbereidingen contract t.b.v. aanbesteding:	Q3 2017
Gunning:	Q4 2017
Voorbereiding aannemer:	Q1 en Q2 2018
Start uitvoering:	Q3 2018
Werk gereed:	Q2 2019

Planning Noordelijke Randweg en ecologische verbindingszone:

Afronden ontwerp (infra, kunstwerken, ecologische verbindingszone):	Q2 2017
Contractvoorbereidingsfase:	Q3 en Q4 2017
Contractering:	Q1 en Q2 2018
Start realisatie:	Q3 2018
Oplevering werk:	Q4 2019

Er is uiteraard samenhang tussen de onderdelen: eerst wordt op het tracé van de randweg een voorbelasting en bouwweg aangelegd. Dit dient om restzettingen na aanleg van de weg te voorkomen. De bouwlocatie van de onderdoorgang onder het spoor, ten westen van de spoorlijn is via deze bouwweg bereikbaar. Na de constructieve bouw van de onderdoorgang wordt de voorbelasting weggehaald en de weg definitief aangelegd en wordt ook de deklaag asfaltverharding door de onderdoorgang aangelegd.

Genoemde planning gaat er van uit dat de gemeente tijdig over de benodigde gronden kan beschikken. Voor zowel ProRail als gemeente geldt dat de uitvoering van het werk wordt aanbesteed (start tender) op het moment dat er zekerheid is dat over de betreffende gronden kan worden beschikt.

Economische uitvoerbaarheid

De kosten voor de realisering van het bestemmingsplan Noordelijke Randweg Voorhout bestaan hoofdzakelijk uit de kosten voor de aanleg van de weg (in de brede zin van het woord), de grondverwerving en de zogenaamde VAT-kosten (voorbereiding, administratie en toezicht; waaronder de kosten voor het opstellen van het ontwerp). De onderdoorgang van de randweg onder het spoor Leiden-Haarlem en de brug over de Leidsevaart zijn relatief kostbare elementen van de aanleg van de weg.

Het kostenoverzicht is gebaseerd op de kostenraming conform de SSK-systematiek, behorende bij het Voorlopig Ontwerp van de Randweg (begin 2015) en de eind 2015 opgestelde specifieke SSK-kostenraming voor de onderdoorgang onder het spoor. De SSK-systematiek is de door kennisinstituut CROW vastgestelde en door wegbeheerders in Nederland gebruikte methode voor het eenduidig ramen van kosten.

Omdat in de ontwerpfase mogelijk nog niet alle definitieve kosten in beeld zijn en omdat er onvoorziene zaken kunnen optreden (bijvoorbeeld: verontreinigde grond of minder draagkrachtige bodem) zijn de bouwkosten op basis van de hoeveelheden opgehoogd met kosten en risico-opslagen (SSK-systematiek). Omdat sprake is van nog niet bekende en nader te detailleren kostenfactoren en risico's, kent de uitkomst van de raming een 'best estimate' en een bandbreedte waarbinnen de werkelijke kosten zullen liggen (laagste en hoogste waarde).

De uitkomst van de kostenramingen voor het totale project Noordelijke Randweg Voorhout is dan als volgt. Hierin zijn inbegrepen alle onderdelen van het project; de weg, fietsstructuur, kunstwerken, onderdoorgang onder het spoor en de maatregelen op het grondgebied van Noordwijk.

Kostenraming, best estimate: € 25.379.673
Laagste (gunstigste) waarde: € 20.554.137
Hoogste (ongunstigste) waarde: € 30.205.209

Het project wordt gefinancierd uit gemeentelijke middelen en bijdragen van provincie Zuid-Holland, de regio Holland Rijnland en het Hoogheemraadschap van Rijnland, in de vorm van een subsidie of bijdrage. Het overzicht van baten en daarmee de dekking van het project is als volgt.

bijdrage		**omvang**	**status**
Provincie; BDU	€	4.318.000	Reeds beschikt, deels reeds bevoorschot.
Provincie; HOV	€	3.800.000	Opgenomen in bestuursovereenkomst, deels reeds beschikt.
Provincie; eenmalige bijdrage	€	3.000.000	Bestuurlijk toegezegd, vastgelegd in bestuurlijke brief.
Holland Rijnland: RIF	€	7.200.000	Opgenomen in investeringsprogramma. Subsidie kan worden aangevraagd op basis van definitief ontwerp.
Bijdrage uit Engelse Tuin	€	460.000	Ligt vast in overeenkomst.
Provincie; bijdrage vanuit gedeeld belang	€	500.000	In overleg afgestemd met provincie. Deels vastgelegd in verslag en overeenkomst, deels nog in onderhandeling.

bijdrage		**omvang**	**status**
Provincie: subsidie eco-zone	€	420.000	Deels beschikt. Verdere aanvraag en beschikking in samenhang met grondverwerving.
Rijnland: bijdrage boezemkering	€	100.000	Afgestemd met Rijnland. Verzoek tot bijdrage is ingediend.
Gemeentelijke investering	€	5.000.000	Raadsbesluit, investering opgenomen in begroting.
Totaal baten	**€**	**24.798.000**	

De status per financieringsbron verschilt. BDU-subsidies zijn bijvoorbeeld reeds aangevraagd en beschikt. Andere subsidies kunnen pas worden aangevraagd en beschikt als het ontwerp definitief is vastgesteld. Ten aanzien van de bijdrage van hoogheemraadschap en provincie geldt dat hierover reeds afstemming heeft plaatsgevonden.

Uitgaande van de 'best estimate' kostenraming komen de kosten en de baten van het project nagenoeg overeen en is sprake van een project wat economisch gezien uitvoerbaar is.

2.4 Verzoeker om onteigening

De gemeenteraad van Teylingen is de verzoeker van deze onteigening. De gemeente is de meest gerede partij om te verzoeken om de betreffende percelen en perceelsgedeelten ter onteigening aan te wijzen, aangezien het de realisering van een gemeentelijk bestemmingsplan betreft, het niet aannemelijk is dat de eigenaren tot tijdige realisering van het bestemmingsplan zullen overgaan en de gemeente de betreffende gronden niet minnelijk heeft kunnen verwerven. De gronden die op de onteigeningslijst zijn vermeld zijn gelegen in het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout'.

2.5 Noodzaak tot onteigening

De gemeente dient voor de realisatie van het bestemmingsplan Noordelijke Randweg Voorhout tenminste voor de volle breedte van wegprofiel, inclusief bermen, bermsloten, fietspad en de beoogde ecologische verbindingszone over het volle eigendom van de ter onteigening aan te wijzen perceel/percelen te beschikken, uitgezonderd de gronden in eigendom zijnde van Railinfratrust B.V. Met ProRail zijn namens Railinfratrust B.V. aparte afspraken gemaakt over de realisering van een onderdoorgang onder het spoor en de aanleg van het betreffende deel van het tracé op de gronden in eigendom zijnde van Railinfratrust B.V. (de spoorbaan).

Minnelijke verwerving
Met alle in de perceellijst genoemde grondeigenaren en overige gerechtigden van de gronden die nodig zijn voor de realisering van het plan zijn in de afgelopen periode besprekingen gevoerd over de aankoop van de onderhavige percelen.

De onderhandelingen zijn gevoerd namens de gemeente Teylingen door de heer drs. J. Kik (werkzaam bij de gemeente Teylingen), de heer ing. E. Pekelder RT en mr. M. van Putten (beide werkzaam bij het Grondbeleid Adviesbureau Overwater, hierna te noemen Overwater). De onderhandelingen hebben voor meer dan 65% van de benodigde gronden tot overeenstemming geleid, zodat deze percelen in beginsel niet ter onteigening behoeven te worden aangewezen.

De noodzaak voor het voeren van de onteigeningsprocedure is verder aanwezig, omdat de gemeente tot op heden met alle eigenaren van en beperkt gerechtigden op de onderhavige (kadastrale) percelen en perceelsgedeelten onderhandelingen hebben gevoerd en nog steeds voeren, om te trachten de percelen en perceelsgedeelten langs minnelijke weg tijdig en voor een aannemelijke prijs te verwerven, maar deze onderhandelingen tot op heden nog niet tot het gewenste resultaat hebben geleid. Er bestaat momenteel geen zicht op het binnen redelijke termijn alsnog bereiken van minnelijke overeenstemming. Het alsnog bereiken van minnelijke overeenstemming kan niet langer worden afgewacht.

Er zijn aan alle overige grondeigenaren en bekende gerechtigden diverse mondelinge en schriftelijke aanbiedingen gedaan en er is meerdere keren overleg gevoerd. De aanbiedingen voor verwerving van de te onteigenen percelen en perceelsgedeelten zijn niet aanvaard. Overigens is er niet met iedere grondeigenaar en gerechtigde evenveel overleg gevoerd, omdat in enkele gevallen het contact met de grondaankopers door de grondeigenaren werd afgehouden.

Recent is door de gemeente wel overeenstemming bereikt met de eigenaren van grondplannummer 1 over de aankoop van hun perceel. Deze overeenstemming heeft momenteel echter nog niet geresulteerd in eigendomsoverdracht van deze percelen aan de gemeente. Zolang de gemeente nog niet definitief over de eigendom van de betreffende grond beschikt, dient het onderhavige kadastrale perceel in het onteigeningsplan betrokken te blijven.

Voor wat betreft de grondplannummers 2, 3, 4 en 5 is bij brief van 5 oktober 2016 een schriftelijk aanbod gedaan ter voorkoming van onteigening, dit aanbod is vervolgens op 13 april 2017 herhaald. Hierop is door de grondeigenaren niet gereageerd.

Vervolgens is een rappel gestuurd, hierop is echter ook geen reactie ontvangen. Voor het verloop van de onderhandelingen wordt verwezen naar het logboek dat behoort bij het onteigeningsplan.

Voor wat betreft de grondplannummer 4 is bij brief van 23 maart 2017 aan de zakelijk gerechtigde een schriftelijk aanbod gedaan tot hervestiging van het zakelijk recht en de bijbehorende erfdienstbaarheid. Dit aanbod is door de zakelijk gerechtigde niet geaccepteerd.

Vervolgens is een rappel gestuurd, hierop is echter geen reactie ontvangen. Voor het verloop van de onderhandelingen wordt verwezen naar het logboek dat behoort bij het onteigeningsplan

Voor wat betreft de grondplannummers 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14 en 15 is bij brief van 19 november 2016 een schriftelijk aanbod gedaan ter voorkoming van onteigening, dit aanbod is vervolgens op 11 april 2017 herhaald. Hierop is door de grondeigenaren niet gereageerd.

Vervolgens is een rappel gestuurd, hierop is echter geen reactie ontvangen. Voor het verloop van de onderhandelingen wordt verwezen naar het logboek dat behoort bij het onteigeningsplan.

Voor wat betreft de grondplannummer 9 is aan de beperkt gerechtigden een schriftelijk aanbod gedaan tot hervestiging van de erfdienstbaarheid van vaarweg. Hierop is door de beperkt gerechtigden nog niet gereageerd.

Vervolgens is een rappel gestuurd, hierop is echter geen reactie ontvangen. Voor het verloop van de onderhandelingen wordt verwezen naar het logboek dat behoort bij het onteigeningsplan.

Voor wat betreft de grondplannummers 10 en 11 is bij brief van 20 juni 2016 een schriftelijk aanbod gedaan ter voorkoming van onteigening. Vervolg is per e-mail van 14 maart 2017 een herzien aanbod gedaan. (Overigens hebben er uiteraard tussen de aanbiedingen door onderhandelingen plaatsgevonden). Het aanbod d.d. 14 maart 2017 is door de grondeigenaren niet geaccepteerd.

Vervolgens is een rappel gestuurd, hierop is echter geen reactie ontvangen. Voor het verloop van de onderhandelingen wordt verwezen naar het logboek dat behoort bij het onteigeningsplan.

Voor wat betreft de grondplannummer 16 is bij brief van 27 juni 2016 een schriftelijk aanbod gedaan ter voorkoming van onteigening, dit aanbod is vervolgens op 22 februari 2017 herhaald. (Overigens hebben er uiteraard tussen de aanbiedingen door onderhandelingen plaatsgevonden). Het aanbod d.d. 22 februari 2017 is door de grondeigenaar niet geaccepteerd.

Vervolgens is een rappel gestuurd, hierop is echter geen reactie ontvangen. Voor het verloop van de onderhandelingen wordt verwezen naar het logboek dat behoort bij het onteigeningsplan.

Tijdens de besprekingen met de grondeigenaren en zakelijk gerechtigden is geïnformeerd naar de eventuele aanwezigheid van belanghebbenden, anders dan blijkend uit de onderzoeken in de openbare registers, het Handelsregister, de Gemeentelijke Basisadministratie en uit opname van de plaatselijke situatie. Alle belanghebbenden blijkend uit de onderzoeken en de inventarisatie bij de grondeigenaren zijn opgenomen op

de belanghebbendenlijst. De belanghebbenden die formeel nog een recht hebben, maar daar als gevolg van de afspraken met de gemeente geen aanspraak meer op kunnen maken, zijn alleen zekerheidsheidshalve opgevoerd als belanghebbende.

Parallel aan het voeren van de administratieve onteigeningsprocedure is de gemeente doorlopend bezig en blijft de gemeente trachten om de onderhavige kadastrale percelen en perceelsgedeelten alsnog langs de minnelijke weg te verwerven. In verband met de noodzaak van het realiseren van het bestemmingsplan en de noodzaak om tijdig over alle daarvoor benodigde gronden te kunnen beschikken, is het noodzakelijk om thans tot onteigening over te gaan.

Het erfdienstbaarhedenonderzoek
Ten behoeve van dit onteigeningsplan is een erfdienstbaarhedenonderzoek uitgevoerd over de periode vanaf 1950 tot juli 2016. Op de percelen kadastraal bekend gemeente Voorhout, sectie A, nummers 3812, 3833, 5023 en 5027 zijn erfdienstbaarheden aangetroffen. De conclusies van dit onderzoek, zijn weergegeven in een aparte bijlage. De belanghebbenden die uit het onderzoek naar voren zijn gekomen zijn opgenomen op de belanghebbendenlijst.

Voor wat betreft de erfdienstbaarheden die ten doel hebben om een uitweg ten behoeve van het te onteigenen perceel te handhaven is van belang dat deze erfdienstbaarheden na de onteigening van het desbetreffende perceel/perceelsgedeelte geen functie meer hebben.

Voor de erfdienstbaarheden die betrekking hebben op de mogelijkheid om via de bestaande watergangen te komen en te gaan naar de Haarlemmertrekvaart is aan betreffende gerechtigden een vervangende erfdienstbaarheid aangeboden.

Zelfrealisatie
De noodzaak tot onteigening is in het algemeen aanwezig, wanneer de betreffende grondeigenaar niet in staat geacht kan worden om zelfstandig het bestemmingsplan op diens perceel of percelen uit te voeren in de vorm en op de wijze die door de gemeente in het kader van het publiek belang het meest wenselijk wordt geacht. Een beroep van de grondeigenaar op zelfrealisatie kan in dat geval niet slagen.

Het zelfstandig realiseren van de bestemmingen Groen, Verkeer en Water op de te onteigenen percelen en perceelsgedeelten is, mede gezien het publieke belang van de te realiseren voorzieningen, niet opportuun. Daarbij komt dat - volgens vaste Kroonjurisprudentie - de overheid voor de aanleg van niet-commerciële publieke voorzieningen, zoals verkeersdoeleinden, landschappelijke inpassing en water(berging) steeds het publiekrechtelijk instrument van onteigening kan inzetten.

3. Grondslag/rechtsbasis onteigening

3.1 Bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout'

Ingevolge artikel 77 en verder van de Onteigeningswet kan onteigening plaatsvinden onder meer in het belang van de ruimtelijke ontwikkeling ter uitvoering van een bestemmingsplan of een inpassingsplan.

De planologische grondslag voor de onteigening is gelegen in het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' van de gemeente Teylingen. Het ontwerpbestemmingsplan is vanaf 18 februari 2016 gedurende zes weken ter inzage gelegd. Tijdens deze periode kon iedereen zienswijzen indienen. Op 30 juni 2016 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan gewijzigd vastgesteld en voornoemd bestemmingsplan is inmiddels onherroepelijk.

Voor een verdere beleidsmatige onderbouwing van de planologische grondslag wordt verwezen naar het bestemmingsplan.

3.2 Bestemmingen

De in het bestemmingsplan opgenomen bestemmingen zijn de volgende:

Groen – artikel 3
De voor Groen aangewezen gronden zijn bestemd voor groenvoorzieningen, water en voet- en fietspaden. Daarnaast biedt de bestemming ruimte aan de realisatie van een ecologische verbindingszone, een langzaamverkeersontsluiting al dan niet in de vorm van een kunstwerk over de Haarlemmertrekvaart en perceelsontsluitingen.

Verkeer – artikel 4
De voor Verkeer aangewezen gronden zijn bestemd voor rijwegen en daarbij behorende voorzieningen, waaronder voet- en fietspaden, hellingbanen, rotondes, bermen, duikers, groen, perceelontsluitingen, water en kunstwerken.

De spoorlijn Leiden-Haarlem is specifiek aangeduid, met de functie railverkeer. Ten behoeve van de ongelijkvloerse kruising onder de spoorlijn zijn ondergrondse bouwwerken mogelijk gemaakt. Daarnaast is een brug voorzien over de Leidsevaart ten behoeve van de aansluiting van de Randweg op de N444, deze is tevens specifiek aangeduid. De bestemming verkeer legt verder een voorwaardelijke verplichting op voor bepaalde delen van de weg voor de toepassing van geluidsreducerend wegdek.

Water – artikel 6
De voor Water aangewezen gronden zijn bestemd voor water en waterhuishoudkundige voorzieningen. In deze bestemming is ook de aanleg van oevers, talud mogelijk gemaakt evenals bruggen en duikers. Daarnaast biedt de bestemming ruimte aan de realisatie van een ecologische verbindingszone, een langzaamverkeersontsluiting in de vorm van een kunstwerk.

Waterstaat – Waterkering – artikel 8
De voor Waterstaat – Waterkering aangewezen gronden zijn - behalve voor de andere aldaar geldende bestemming(en) - mede bestemd voor de waterkering. Binnen deze dubbelbestemming mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden gebouwd ten dienste van deze dubbelbestemming. Bouwen voor de overige aldaar geldende bestemmingen is in beginsel niet toegestaan.

3.3 Plangebied

Het plangebied is gelegen in de Boekhorstpolder. Dit is de polder ten noordwesten van de bestaande bebouwingsgrens van de kern Voorhout. Het plangebied betreft een strook ten zuidoosten van de Haarlemmertrekvaart tussen de N444, die ten zuiden van het plangebied ligt en de Jacoba van Beierenweg aan de noordzijde van het plangebied. De ligging van het plangebied is weergegeven in de navolgende afbeelding 3.

Afbeelding 3.

De eigendomsposities binnen het plangebied zijn versnipperd, dat heeft tot gevolg dat er over het hele tracé percelen/perceelgedeelten zijn waar de onteigening betrekking op heeft.

4. Beschrijving/toelichting werken

4.1 Bestaande situatie

De op de onteigeningslijst vermelde percelen en perceelsgedeelten betreffen percelen/perceelsgedeelten grasland, die doorsneden worden en omringd worden door watergangen. In een enkel geval betreft het een gedeelte van een volle grond tuinbouwbedrijf, een moestuin of een recreatief perceel. De percelen en perceelsgedeelten zijn op dit moment agrarisch of recreatief in gebruik.

4.2 Wijze van planuitvoering

Het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' voorziet onder andere in de aanleg van een nieuwe weg voor autoverkeer met daarnaast een vrijliggend fietspad en een

natuurgebied. De gemeente heeft een inrichtingstekening met kenmerk DW-BC6342100100-G-0704 op laten stellen voor de inrichting van de percelen en geeft hiermee inzicht in de door haar voorgestane wijze van planuitvoering. De inrichtingstekening vormt onderdeel van het onteigeningsplan.

Het profiel van de Noordelijke Randweg zal worden aangesloten op de te realiseren rotonde van de Bollendreef. De randweg gaat de spoorlijn Leiden-Haarlem ongelijkvloers kruisen door middel van een onderdoorgang.
Tevens zal er een rotonde halverwege de Noordelijke Randweg worden gerealiseerd. Hoewel er nog geen sprake is van concrete en uitgewerkte plannen voor woningbouw in de polder Boekhorst dient deze aansluiting wel nu reeds in de planvorming en het ontwerp te worden opgenomen. Hiervoor is een aantal redenen:

- Het is niet gewenst de betreffende gronden eerst als natuur te bestemmen en in te richten en in een latere fase dit weer teniet te doen met de aanleg van de rotonde.
- In het ontwerp van de Noordelijke Randweg is de boezemkade van de Haarlemmertrekvaart teruggelegd van de waterkant naar de berm van de Noordelijke Randweg. Het is gewenst de te verleggen boezemkeringsstructuur bij aanleg van de randweg vast aan te leggen en daarmee te voorkomen dat deze later weer moet worden aangepast.

De Noordelijke Randweg krijgt een nieuwe aansluiting op de provinciale weg N444. Deze aansluiting wordt vormgegeven als turborotonde en komt te liggen in het groene gebiedje direct ten zuiden van de Noordwijkerhoekbrug. Op deze plek gaat het fietspad met een fietstunnel onder de N444 door ter hoogte van de randweg, zodat een veilige oversteek voor fietsers en voetgangers ontstaat.

Met de aanleg van de randweg ontstaan ook nieuwe fietsverbindingen. De Spoorlaan (die nu doodloopt) wordt als fietspad doorgetrokken tot aan het nieuwe fietspad langs de randweg. Over de Haarlemmertrekvaart wordt een nieuwe fietsbrug gemaakt, globaal in het verlengde van de Spoorlaan, zodat een nieuwe, kortere en veilige verbinding ontstaat tussen Noordwijk, Noordwijkerhout en Voorhout.

Langs de Haarlemmertrekvaart wordt als onderdeel van de ecologische hoofdstructuur een ecologische verbindingszone gerealiseerd. Het is een zone van ongeveer 30 meter breed, die bestaat uit een aaneengesloten moerasverbinding. De oever bestaat uit een goed ontwikkelde, kruidenrijke moerasvegetatie met rietland en wilgenbosjes. In het niet te voedselrijke en schone water is bij voorkeur sprake van een rijke waterplantenvegetatie met zowel ondergedoken als drijvende waterplanten. Tevens wordt in het plangebied 900 m^2 water aan watercompensatie gerealiseerd. Om te voorkomen dat bootjes de nieuwe watervlakken van de ecologische verbindingszone invaren, wordt een drempel onder water tussen de Haarlemmertrekvaart en het 'open boezemwater' aangelegd.

5. Gemeente(n)

De ter onteigening aan te wijzen gronden zijn gelegen in de gemeente Teylingen.

6. Tenaamstelling onteigening

De onteigening zal geschieden ten name van de gemeente Teylingen. De onteigening zal plaatsvinden op grond van Titel IV van de Onteigeningswet ('over onteigening in het belang van de ruimtelijke ontwikkeling, van de volkshuisvesting, van de openbare orde en van de handhaving van de Opiumwet'), de artikelen 77 en verder.

Behoort bij besluit van de raad van de gemeente Teylingen van 29 juni 2017.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 2031	23-3-2017
	Boekenburglaan VOORHOUT	12:13:23
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 2031
Grootte:	1 ha 24 a 70 ca
Coördinaten:	92636-471556
Omschrijving kadastraal object:	TERREIN (GRASLAND)
Locatie:	Boekenburglaan VOORHOUT Leidsevaart VOORHOUT
Koopsom:	€ 1.167.350 Jaar: 1997
Oorspronkelijke koopsom is NLG	2.572.500
(Met meer onroerend goed verkregen)	
Ontstaan op:	14-9-1987

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

1/2 **EIGENDOM**

Rotij Grondontwikkeling West B.V.
Jutestraat 8
7461 TR RIJSSEN
Zetel: ROTTERDAM
KvK-nummer: 24248218 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan: HYP4 14313/8 reeks ZOETERMEER d.d. 4-12-1997
Eerst genoemde object in brondocument: VOORHOUT A 2031

Nog niet (volledig) verwerkte brondocumenten:

HYP4 70321/147	d.d. 23-3-2017
HYP4 70321/146	d.d. 23-3-2017
HYP4 70321/145	d.d. 23-3-2017
HYP4 70305/177	d.d. 21-3-2017

Kadaster

Betreft:	VOORHOUT A 2031	23-3-2017
	Boekenburglaan VOORHOUT	12:13:23
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Gerechtigde

1/2 **EIGENDOM**

Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw
Stationsweg 1
3445 AA WOERDEN

Postadres:	Gatwickstraat 1 1043 GK AMSTERDAM
Zetel:	ZOETERMEER
KvK-nummer:	41149285 (Bron: Handelsregister)

Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan:	HYP4 14313/8 reeks ZOETERMEER d.d. 4-12-1997
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 2031

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 2083	23-3-2017
	Boekenburglaan VOORHOUT	12:13:52
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 2083	
Grootte:	2 a 80 ca	
Coördinaten:	92547-471642	
Omschrijving kadastraal object:	TERREIN (GRASLAND)	
Locatie:	Boekenburglaan VOORHOUT Leidsevaart VOORHOUT	
Koopsom:	€ 1.167.350	Jaar: 1997
Oorspronkelijke koopsom is NLG	2.572.500	
(Met meer onroerend goed verkregen)		
Ontstaan op:	14-9-1987	

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

1/2 **EIGENDOM**

Rotij Grondontwikkeling West B.V.
Jutestraat 8
7461 TR RIJSSEN
Zetel: ROTTERDAM
KvK-nummer: 24248218 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan: HYP4 14313/8 reeks ZOETERMEER d.d. 4-12-1997
Eerst genoemde object in brondocument: VOORHOUT A 2083

Nog niet (volledig) verwerkte brondocumenten:

HYP4 70321/147	d.d. 23-3-2017
HYP4 70321/146	d.d. 23-3-2017
HYP4 70321/145	d.d. 23-3-2017
HYP4 70305/177	d.d. 21-3-2017

Kadaster

Betreft:	VOORHOUT A 2083	23-3-2017
	Boekenburglaan VOORHOUT	12:13:52
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Gerechtigde

1/2 **EIGENDOM**

Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw
Stationsweg 1
3445 AA WOERDEN

Postadres:	Gatwickstraat 1 1043 GK AMSTERDAM
Zetel:	ZOETERMEER
KvK-nummer:	41149285 (Bron: Handelsregister)

Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan:	HYP4 14313/8 reeks ZOETERMEER d.d. 4-12-1997
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 2083

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 2140	22-2-2017
	Leidsevaart VOORHOUT	11:25:26
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	21-2-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 2140
Grootte:	2 a 80 ca
Coördinaten:	92941-472061
Omschrijving kadastraal object:	WEGEN
Locatie:	Leidsevaart VOORHOUT
Ontstaan op:	29-9-1987

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

EIGENDOM

Mevrouw Agatha Cornelia de Groot
Prins Bernhardstraat 52
2215 AW VOORHOUT

Geboren op:	26-06-1925
Geboren te:	NOORDWIJK

(Persoonsgegevens zijn ontleend aan Basisregistratie Personen)

Recht ontleend aan:	HYP4 15249/14 reeks ZOETERMEER d.d. 17-12-1998
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 2140

Aantekening recht

BURGERLIJKE STAAT GEHUWD
Betrokken persoon:
De heer Herman Godefridus van Gent
Prins Bernhardstraat 52
2215 AW VOORHOUT

Geboren op:	19-07-1924
Geboren te:	VOORHOUT
Overleden op:	05-10-1997

(Persoonsgegevens zijn ontleend aan Basisregistratie Personen)

Ontleend aan:	BSA 505/20007 reeks ZOETERMEER d.d. 17-5-2005

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 3812	23-3-2017
	Boekenburglaan VOORHOUT	12:14:08
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 3812	
Grootte:	93 a 95 ca	
Coördinaten:	92642-471629	
Omschrijving kadastraal object:	TERREIN (GRASLAND)	
Locatie:	Boekenburglaan VOORHOUT Leidsevaart VOORHOUT	
Koopsom:	€ 1.167.350	Jaar: 1997
Oorspronkelijke koopsom is NLG	2.572.500	
(Met meer onroerend goed verkregen)		
Ontstaan op:	14-9-1987	

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

1/2 **EIGENDOM**

Rotij Grondontwikkeling West B.V.
Jutestraat 8
7461 TR RIJSSEN
Zetel: ROTTERDAM
KvK-nummer: 24248218 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan: HYP4 14313/8 reeks ZOETERMEER d.d. 4-12-1997
Eerst genoemde object in brondocument: VOORHOUT A 3812

Nog niet (volledig) verwerkte brondocumenten:

HYP4 70321/147	d.d. 23-3-2017
HYP4 70321/146	d.d. 23-3-2017
HYP4 70321/145	d.d. 23-3-2017
HYP4 70305/177	d.d. 21-3-2017

Kadaster

Betreft: VOORHOUT A 3812 23-3-2017
Boekenburglaan VOORHOUT 12:14:08
Uw referentie: 30371563
Toestandsdatum: 22-3-2017

Gerechtigde
1/2 **EIGENDOM**

Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw
Stationsweg 1
3445 AA WOERDEN
Postadres: Gatwickstraat 1
1043 GK AMSTERDAM
Zetel: ZOETERMEER
KvK-nummer: 41149285 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan: HYP4 14313/8 reeks ZOETERMEER
d.d. 4-12-1997
Eerst genoemde object in brondocument: VOORHOUT A 3812

Gerechtigde

OPSTALRECHT NUTSVOORZIENINGEN

Liander Infra N.V.
Utrechtseweg 68
6812 AH ARNHEM
Zetel: ARNHEM
KvK-nummer: 08021677 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan: HYP4 69849/97 d.d. 6-1-2017
OORSPRONKELIJK GEVESTIGD BIJ 4 11007 00028 GVH

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 3815	23-3-2017
	Spoorlaan VOORHOUT	11:53:48
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 3815	
Grootte:	57 a 55 ca	
Coördinaten:	93050-472103	
Omschrijving kadastraal object:	ERF - TUIN	
Locatie:	Spoorlaan VOORHOUT	
Koopsom:	€ 14.612.379	Jaar: 2007
(Met meer onroerend goed verkregen)		
Ontstaan op:	14-9-1987	

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

EIGENDOM
BALLAST NEDAM SIGMA B.V.
Ringwade 71
3439 LM NIEUWEGEIN
Zetel: NIEUWEGEIN
KvK-nummer: 30202166 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan:	HYP4 52787/190	d.d. 31-7-2007
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 3815	
Brondocumenten mogelijk van belang:	HYP4 62475/175	d.d. 17-1-2013

Aantekening recht

KOOP OF VOOROVEREENKOMST TOT KOOP ZIE WET VOORK RECHT GEMTEN
Ontleend aan: HYP4 40073/87 reeks ZOETERMEER
d.d. 31-1-2003

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 3816	23-3-2017
	Boekhorstlaan VOORHOUT	11:54:01
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 3816
Grootte:	4 a 85 ca
Coördinaten:	93083-472070
Omschrijving kadastraal object:	BERGING-STALLING (GARAGE-SCHUUR)
Locatie:	Boekhorstlaan VOORHOUT
Koopsom:	€ 14.612.379 Jaar: 2007
(Met meer onroerend goed verkregen)	
Ontstaan op:	14-9-1987

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

EIGENDOM
BALLAST NEDAM SIGMA B.V.
Ringwade 71
3439 LM NIEUWEGEIN
Zetel: NIEUWEGEIN
KvK-nummer: 30202166 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan:	HYP4 52787/190	d.d. 31-7-2007
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 3816	
Brondocumenten mogelijk van belang:	HYP4 62475/175	d.d. 17-1-2013

Aantekening recht

KOOP OF VOOROVEREENKOMST TOT KOOP ZIE WET VOORK RECHT GEMTEN
Ontleend aan: HYP4 40073/89 reeks ZOETERMEER
d.d. 31-1-2003

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 3817	23-3-2017
	Boekhorstlaan VOORHOUT	11:54:17
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 3817	
Grootte:	13 a	
Coördinaten:	93094-472060	
Omschrijving kadastraal object:	ERF - TUIN	
Locatie:	Boekhorstlaan VOORHOUT	
Koopsom:	€ 14.612.379	Jaar: 2007
(Met meer onroerend goed verkregen)		
Ontstaan op:	14-9-1987	

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

EIGENDOM

BALLAST NEDAM SIGMA B.V.
Ringwade 71
3439 LM NIEUWEGEIN

Zetel:	NIEUWEGEIN	
KvK-nummer:	30202166 (Bron: Handelsregister)	

Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan:	HYP4 52787/190	d.d. 31-7-2007
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 3817	
Brondocumenten mogelijk van belang:	HYP4 62475/175	d.d. 17-1-2013

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 3818	23-3-2017
	Spoorlaan VOORHOUT	11:54:30
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 3818
Grootte:	15 a 40 ca
Coördinaten:	93114-472045
Omschrijving kadastraal object:	BEDRIJVIGHEID (KAS) TERREIN (TEELT - KWEEK)
Locatie:	Spoorlaan VOORHOUT
Koopsom:	€ 14.612.379 Jaar: 2007
(Met meer onroerend goed verkregen)	
Ontstaan op:	14-9-1987

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

EIGENDOM
BALLAST NEDAM SIGMA B.V.
Ringwade 71
3439 LM NIEUWEGEIN
Zetel: NIEUWEGEIN
KvK-nummer: 30202166 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan:	HYP4 52787/190	d.d. 31-7-2007
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 3818	
Brondocumenten mogelijk van belang:	HYP4 62475/175	d.d. 17-1-2013

Aantekening recht

KOOP OF VOOROVEREENKOMST TOT KOOP ZIE WET VOORK RECHT GEMTEN
Ontleend aan: HYP4 40073/87 reeks ZOETERMEER
d.d. 31-1-2003

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 3833	22-2-2017
	Leidsevaart VOORHOUT	11:34:21
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	21-2-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 3833	
Grootte:	9 a 55 ca	
Coördinaten:	92475-471548	
Omschrijving kadastraal object:	HAVEN	
Locatie:	Leidsevaart VOORHOUT	
Koopsom:	€ 45.378	Jaar: 2000
Ontstaan op:	14-9-1987	

Publiekrechtelijke beperkingen

Er zijn geen beperkingen bekend in de Landelijke Voorziening WKPB en de Basisregistratie Kadaster.

Gerechtigde

1/2 EIGENDOM

De heer Aloysius Gerardus van Kampen
Breughelhof 12
2215 AB VOORHOUT

Geboren op:	14-05-1962
Geboren te:	VOORHOUT

(Persoonsgegevens zijn ontleend aan Basisregistratie Personen)

Recht ontleend aan:	HYP4 16965/27 reeks ZOETERMEER d.d. 4-12-2000
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 3833

Aantekening recht

BURGERLIJKE STAAT GEHUWD
Betrokken persoon:
Mevrouw Siti Marjanah
Breughelhof 12
2215 AB VOORHOUT

Geboren op:	14-12-1968
Geboren te:	SLEMAN (INDONESIE)
Ontleend aan:	BSA 506/3007 reeks ZOETERMEER d.d. 30-5-2005

Kadaster

Betreft:	VOORHOUT A 3833	22-2-2017
	Leidsevaart VOORHOUT	11:34:21
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	21-2-2017	

Gerechtigde

1/2 **EIGENDOM**

Mevrouw Siti Marjanah
Breughelhof 12
2215 AB VOORHOUT

Geboren op:	14-12-1968
Geboren te:	SLEMAN (INDONESIE)
Recht ontleend aan:	HYP4 16965/27 reeks ZOETERMEER d.d. 4-12-2000
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 3833

Aantekening recht

BURGERLIJKE STAAT GEHUWD
Betrokken persoon:
De heer Aloysius Gerardus van Kampen
Breughelhof 12
2215 AB VOORHOUT

Geboren op:	14-05-1962
Geboren te:	VOORHOUT

(Persoonsgegevens zijn ontleend aan Basisregistratie Personen)

Ontleend aan:	BSA 506/3007 reeks ZOETERMEER d.d. 30-5-2005

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 4179	23-3-2017
	Spoorlaan VOORHOUT	11:54:47
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 4179	
Grootte:	1 ha 74 a 50 ca	
Coördinaten:	92971-471797	
Omschrijving kadastraal object:	TERREIN (TEELT - KWEEK)	
Locatie:	Spoorlaan VOORHOUT	
Koopsom:	€ 475.108	Jaar: 2009
Ontstaan op:	31-1-1991	
Ontstaan uit:	VOORHOUT A 4066 VOORHOUT A 4067 gedeeltelijk	

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

EIGENDOM
Ballast Nedam Ontwikkelingsmaatschappij BV
Ringwade 71
3439 LM NIEUWEGEIN

Postadres:	Postbus: 1564 3430 BN NIEUWEGEIN
Zetel:	AMSTERDAM
KvK-nummer:	24237504 (Bron: Handelsregister)

Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan:	HYP4 57652/164 d.d. 23-12-2009
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 4179

Aantekening recht

KOOP OF VOOROVEREENKOMST TOT KOOP ZIE WET VOORK RECHT GEMTEN
Ontleend aan: HYP4 14502/12 reeks ZOETERMEER
d.d. 24-2-1998

KOOP OF VOOROVEREENKOMST TOT KOOP ZIE WET VOORK RECHT GEMTEN
Ontleend aan: HYP4 40083/184 reeks ZOETERMEER
d.d. 18-2-2003

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 4257	23-3-2017
	Beukenrode VOORHOUT	11:55:05
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 4257	
Grootte:	2 ha 5 a 80 ca	
Coördinaten:	92742-471672	
Omschrijving kadastraal object:	TERREIN (GRASLAND)	
Locatie:	Beukenrode VOORHOUT	
Koopsom:	€ 14.612.379	Jaar: 2007
(Met meer onroerend goed verkregen)		
Ontstaan op:	11-10-1993	
Ontstaan uit:	VOORHOUT A 4194 gedeeltelijk	

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

EIGENDOM
BALLAST NEDAM SIGMA B.V.
Ringwade 71
3439 LM NIEUWEGEIN
Zetel: NIEUWEGEIN
KvK-nummer: 30202166 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan:	HYP4 52787/190	d.d. 31-7-2007
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 4257	
Brondocumenten mogelijk van belang:	HYP4 62475/175	d.d. 17-1-2013

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 4259	23-3-2017
	Boekenburglaan VOORHOUT	12:14:30
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 4259
Grootte:	69 a 75 ca
Coördinaten:	92694-471639
Omschrijving kadastraal object:	TERREIN (GRASLAND)
Locatie:	Boekenburglaan VOORHOUT Leidsevaart VOORHOUT
Koopsom:	€ 1.167.350 Jaar: 1997
Oorspronkelijke koopsom is NLG	2.572.500
(Met meer onroerend goed verkregen)	
Ontstaan op:	11-10-1993
Ontstaan uit:	VOORHOUT A 4194 gedeeltelijk

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

1/2 **EIGENDOM**

Rotij Grondontwikkeling West B.V.
Jutestraat 8
7461 TR RIJSSEN
Zetel: ROTTERDAM
KvK-nummer: 24248218 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan: HYP4 14313/8 reeks ZOETERMEER d.d. 4-12-1997
Eerst genoemde object in brondocument: VOORHOUT A 4259

Nog niet (volledig) verwerkte brondocumenten:

HYP4 70321/147	d.d. 23-3-2017
HYP4 70321/146	d.d. 23-3-2017
HYP4 70321/145	d.d. 23-3-2017
HYP4 70305/177	d.d. 21-3-2017

Kadaster

Betreft:	VOORHOUT A 4259	23-3-2017
	Boekenburglaan VOORHOUT	12:14:30
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Gerechtigde

1/2 **EIGENDOM**

Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw
Stationsweg 1
3445 AA WOERDEN

Postadres:	Gatwickstraat 1 1043 GK AMSTERDAM
Zetel:	ZOETERMEER
KvK-nummer:	41149285 (Bron: Handelsregister)

Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan:	HYP4 14313/8 reeks ZOETERMEER d.d. 4-12-1997
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 4259

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 4890	23-3-2017
	Beukenrode VOORHOUT	11:55:27
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 4890	
Grootte:	2 ha 44 a 50 ca	
Coördinaten:	92896-471576	
Omschrijving kadastraal object:	TERREIN (GRASLAND)	
Locatie:	Beukenrode VOORHOUT	
Koopsom:	€ 14.612.379	Jaar: 2007
(Met meer onroerend goed verkregen)		
Ontstaan op:	30-9-2002	
Ontstaan uit:	VOORHOUT A 4193 gedeeltelijk	

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

EIGENDOM
BALLAST NEDAM SIGMA B.V.
Ringwade 71
3439 LM NIEUWEGEIN
Zetel: NIEUWEGEIN
KvK-nummer: 30202166 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan:	HYP4 52787/190	d.d. 31-7-2007
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 4890	
Brondocumenten mogelijk van belang:	HYP4 62475/175	d.d. 17-1-2013

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 5023	23-3-2017
	Spoorlaan 121 BY 2215 KR VOORHOUT	11:55:39
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	22-3-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 5023
Grootte:	2 ha 4 a 80 ca
Coördinaten:	93048-471879
Omschrijving kadastraal object:	TERREIN (TEELT - KWEEK)
Locatie:	Spoorlaan 121 BY 2215 KR VOORHOUT
Koopsom:	€ 14.612.379 Jaar: 2007
(Met meer onroerend goed verkregen)	
Ontstaan op:	20-10-2004
Ontstaan uit:	VOORHOUT A 3398 VOORHOUT A 2804 gedeeltelijk

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

EIGENDOM
BALLAST NEDAM SIGMA B.V.
Ringwade 71
3439 LM NIEUWEGEIN
Zetel: NIEUWEGEIN
KvK-nummer: 30202166 (Bron: Handelsregister)
Voor de meest actuele naam, zetel en adres, raadpleeg het KvK-nummer.

Recht ontleend aan:	HYP4 52787/190	d.d. 31-7-2007
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 5023	
Brondocumenten mogelijk van belang:	HYP4 62475/175	d.d. 17-1-2013

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 5025	22-2-2017
	Spoorlaan VOORHOUT	11:22:05
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	21-2-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 5025
Grootte:	1 ha 36 a 25 ca
Coördinaten:	93071-471936
Omschrijving kadastraal object:	TERREIN (TEELT - KWEEK)
Locatie:	Spoorlaan VOORHOUT
Ontstaan op:	20-10-2004
Ontstaan uit:	VOORHOUT A 3821 gedeeltelijk

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

1/3 EIGENDOM

De heer Hermanus Jacobus Cornelis Maria van Gent
Spoorlaan 127
2215 KR VOORHOUT

Geboren op:	05-12-1954
Geboren te:	VOORHOUT

(Persoonsgegevens zijn ontleend aan Basisregistratie Personen)

Recht ontleend aan:	HYP4 64925/182 d.d. 24-9-2014
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 5025

Aantekening recht

BURGERLIJKE STAAT GEHUWD
Betrokken persoon:
Mevrouw Jacoba Gerarda Maria Hoogeveen
Spoorlaan 127
2215 KR VOORHOUT

Geboren op:	17-10-1955
Geboren te:	WASSENAAR

(Persoonsgegevens zijn ontleend aan Basisregistratie Personen)
Ontleend aan: HYP4 64925/182 d.d. 24-9-2014

Betreft: VOORHOUT A 5025 22-2-2017
Spoorlaan VOORHOUT 11:22:05
Uw referentie: 30371563
Toestandsdatum: 21-2-2017

Gerechtigde
1/3 **EIGENDOM**
De heer Jacobus Martinus Maria van Gent
Vincent van Goghstraat 3
2215 AR VOORHOUT
Geboren op: 18-09-1956
Geboren te: VOORHOUT
(Persoonsgegevens zijn ontleend aan Basisregistratie Personen)

Recht ontleend aan: HYP4 64925/182 d.d. 24-9-2014
Eerst genoemde object in brondocument: VOORHOUT A 5025

Aantekening recht
BURGERLIJKE STAAT GEHUWD
Betrokken persoon:
Mevrouw Elisabeth Margaretha Maria Verhaar
Vincent van Goghstraat 3
2215 AR VOORHOUT
Geboren op: 27-03-1957
Geboren te: VOORHOUT
(Persoonsgegevens zijn ontleend aan Basisregistratie Personen)
Ontleend aan: HYP4 64925/182 d.d. 24-9-2014

Gerechtigde
1/3 **EIGENDOM**
De heer Lucas Stefanus Maria van Gent
Waterlelieweg 21
2215 GR VOORHOUT
Geboren op: 07-08-1963
Geboren te: VOORHOUT
(Persoonsgegevens zijn ontleend aan Basisregistratie Personen)

Recht ontleend aan: HYP4 64925/182 d.d. 24-9-2014
Eerst genoemde object in brondocument: VOORHOUT A 5025

Aantekening recht
BURGERLIJKE STAAT GEHUWD
Betrokken persoon:
Mevrouw Catharina Maria Smit
Waterlelieweg 21
2215 GR VOORHOUT
Geboren op: 28-11-1966
Geboren te: NOORDWIJK
(Persoonsgegevens zijn ontleend aan Basisregistratie Personen)
Ontleend aan: HYP4 64925/182 d.d. 24-9-2014

Kadaster

Betreft:	VOORHOUT A 5025	22-2-2017
	Spoorlaan VOORHOUT	11:22:05
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	21-2-2017	

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Kadaster

Dienst voor het kadaster en de openbare registers in Nederland
Gegevens over de rechtstoestand van kadastrale objecten, met uitzondering van de gegevens inzake hypotheken en beslagen

Betreft:	VOORHOUT A 5027	22-2-2017
	Spoorlaan VOORHOUT	11:30:35
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	21-2-2017	

Kadastraal object

Kadastrale aanduiding:	VOORHOUT A 5027
Grootte:	1 ha 7 a 60 ca
Coördinaten:	93152-471974
Omschrijving kadastraal object:	TERREIN (TEELT - KWEEK)
Locatie:	Spoorlaan VOORHOUT
Ontstaan op:	20-10-2004
Ontstaan uit:	VOORHOUT A 4183 gedeeltelijk

Publiekrechtelijke beperkingen

Aanwijzing van gronden, Wet voorkeursrecht gemeenten
Ontleend aan: 156 datum in werking 22-3-2016
(Gegevens conform de gemeentelijke beperkingenregistratie)
Betrokken bestuursorgaan, de gemeente: Teylingen

Gerechtigde

EIGENDOM

De heer Johannes Martinus Jozef Zwetsloot
Spoorlaan 131
2215 KR VOORHOUT

Geboren op:	28-03-1945
Geboren te:	VOORHOUT

(Persoonsgegevens zijn ontleend aan Basisregistratie Personen)

Recht ontleend aan:	HYP4 65424/3 d.d. 22-12-2014
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 5027
Recht ontleend aan:	HYP4 40384/38 reeks ZOETERMEER d.d. 14-7-2004
Eerst genoemde object in brondocument:	VOORHOUT A 5027

Aantekening recht

BURGERLIJKE STAAT GEHUWD
Betrokken persoon:
Mevrouw Rozalina Agatha Maria Scheffers
Spoorlaan 131
2215 KR VOORHOUT

Geboren op:	14-11-1944
Geboren te:	STOMPWIJK
Ontleend aan:	HYP4 40384/38 reeks ZOETERMEER d.d. 14-7-2004
Brondocumenten mogelijk van belang:	HYP4 65424/3 d.d. 22-12-2014

Kadaster

Betreft:	VOORHOUT A 5027	22-2-2017
	Spoorlaan VOORHOUT	11:30:35
Uw referentie:	30371563	
Toestandsdatum:	21-2-2017	

Einde overzicht

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.

Lijst van de belanghebbenden (artikel 79, aanhef en onder 6º) bij onteigeningsplan (Noordelijke Randweg Voorhout)

De heer A.G. van Kampen en mevrouw S. Marjanah
De heer G.P.M. van Leeuwen en mevrouw M.C. van der Meer
Rotij Grondontwikkeling West B.V.
Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw
Liander Infra N.V.
Ballast Nedam Sigma B.V.
Ballast Nedam Ontwikkelingsmaatschappij B.V.
De heer C.J.G. van Leeuwen en mevrouw J.S.M. Heemskerk
Interterra Beheer B.V.
De heer G.M. van Leeuwen
De heer S.H. van Leeuwen
Mevrouw J.F. Heemskerk en de heer W.N. van Leeuwen, overleden
Mevrouw P.C. van Leeuwen
Mevrouw Q.P. van Leeuwen
Mevrouw S.C. van Leeuwen
Mevrouw J.C. van Leeuwen
Mevrouw M.Q. van Leeuwen
Mevrouw M.C. van Leeuwen
Mevrouw A.C. de Groot en de heer H.G. van Gent, overleden
De heer H.J.C.M. van Gent en mevrouw J.G.M. Hoogeveen
De heer J.M.M. van Gent en mevrouw E.M.M. Verhaar
De heer L.S.M. van Gent en mevrouw C.M. Smit
J.M.J. Zwetsloot (eenmanszaak)
De heer J.M.J. Zwetsloot en mevrouw R.A.M. Scheffers

INFORMATIE OVER DE TOEPASSING VAN DE WET OPENBAARHEID VAN BESTUUR BIJ DE TERINZAGELIGGING VAN STUKKEN ONTEIGENING TITEL IV,

Ingevolge artikel 78, tweede lid, van de onteigeningswet moeten de in artikel 79 van de onteigeningswet bedoelde stukken en gegevens met het ontwerp onteigeningsbesluit ter inzage worden gelegd. Tot deze stukken en gegevens behoren ook een overzicht van het gevoerde minnelijk overleg (logboek) met bewijsstukken en een lijst van belanghebbenden (artikel 79, onder ten vijfde en ten zesde, van de onteigeningswet).

Bij de terinzageligging van het ontwerp onteigeningsbesluit met de daarbij behorende stukken, wordt toepassing gegeven aan de Wet openbaarheid van bestuur.

In de logboeken, de bewijsstukken en de adressenlijst van de belanghebbenden zijn gegevens opgenomen die betrekking hebben op de persoonlijke levenssfeer. De adressenlijst van belanghebbenden wordt om die reden niet ter inzage gelegd. De logboeken en de bewijsstukken liggen om die reden niet voor een ieder ter inzage.

Alleen de (rechts)personen die op de lijst met te onteigenen onroerende zaken of de lijst met belanghebbenden zijn vermeld mogen het op hen betrekking hebbende logboek en de achterliggende stukken inzien. Dit geldt ook voor hun echtgeno(o)t(e), vertegenwoordigers of gemachtigden. Om inzage te krijgen in die stukken dient men zich te legitimeren. Een vertegenwoordiger dient tevens zijn/haar bevoegdheid in deze aan te tonen. Is de adviseur geen advocaat dan dient deze een daartoe strekkende machtiging van zijn cliënt te overleggen.

Ministerie van I&M, Corporate Dienst van Rijkswaterstaat.

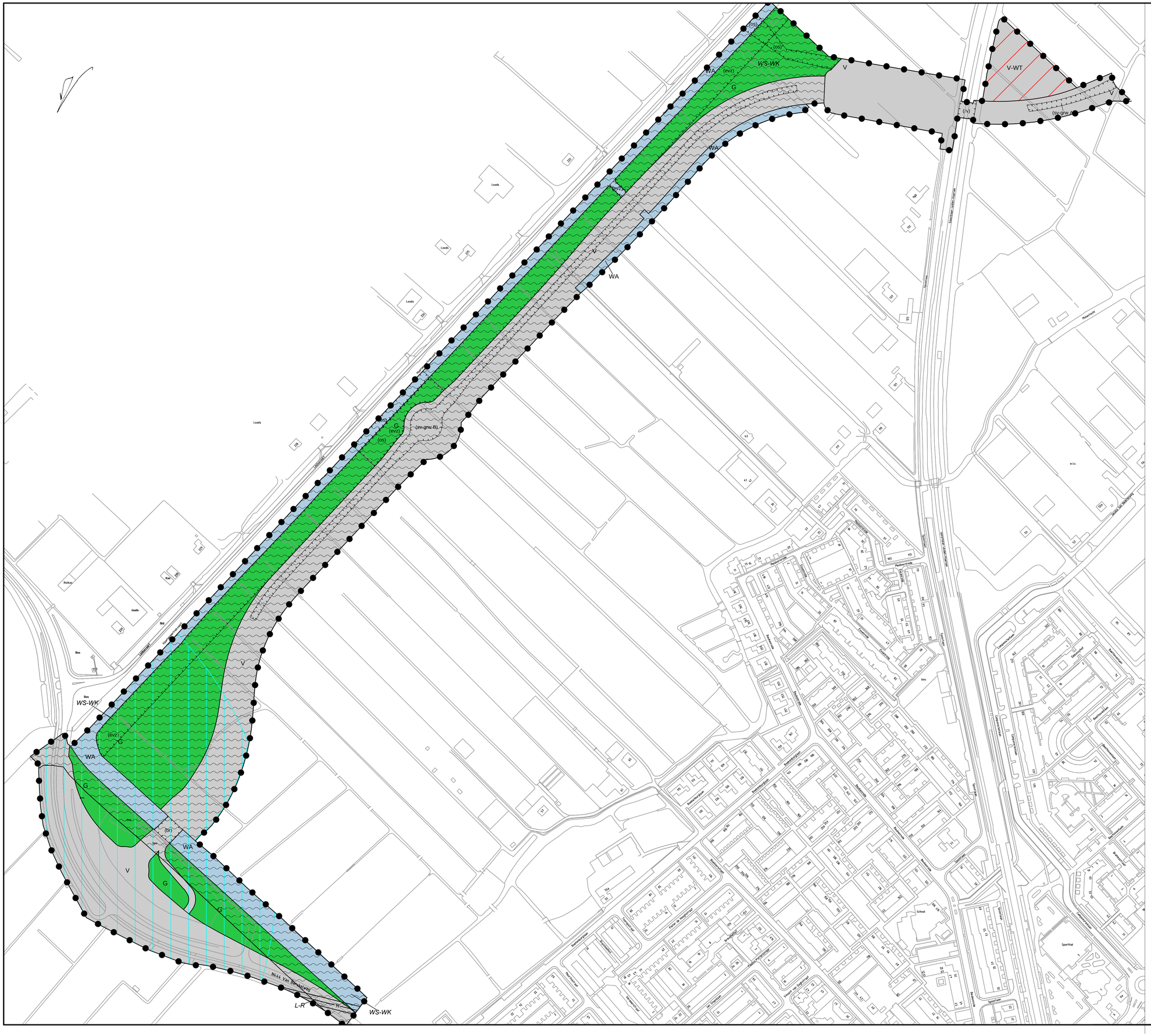

Plangebied

Noordelijke Randweg Voorhout

Enkelbestemmingen

G	Groen
V	Verkeer
V-WT	Verkeer - Werkterrein
WA	Water

Dubbelbestemmingen

L-R	Leiding - Riool
WS-WK	Waterstaat - Waterkering

Gebiedsaanduidingen

- vrijwaringszone - molenbiotoop
- wetgevingzone - wijzigingsgebied

Functieaanduidingen

(br)	brug
(evz)	ecologische verbindingszone
(os)	ontsluiting
(rv)	railverkeer
(sv-grw A)	specifieke vorm van verkeer - geluidsreducerend wegdek A
(sv-grw B)	specifieke vorm van verkeer - geluidsreducerend wegdek B

Figuren

R — hartlijn leiding - riool

VASTGESTELD

OVERLEG

TERINZAGELEGGING ONTWERP

18/02/2016 t/m 30/03/2016

VASTSTELLING

GEWIJZIGD

DATUM PLOT 10-5-2016

USER AKlur

Gemeente Teylingen

Bestemmingsplan

Noordelijke Randweg Voorhout

IDN NL.IMRO.1525.BP2013VHT07002-0401

WERKNR.	316.101.00
SCHAAL	1:2000
DATUM	30 juni 2016
GETEKEND	whl

N

FORMAAT A1

PROJECTMAP J:\316\101\003 Projectresultaat\verbeelding\dwg

BESTAND RO-BP-316101001-VB-VST2.dwg

BLAD . --

KuiperCompagnons

Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Architectuur, Landschap BV
City & Regional Planning, Urban Design, Architecture, Landscape

Postadres: Postbus 13060 3004 HB Rotterdam
Bezoekadres: Van Nelleweg 6060 3044 BC Rotterdam
Telefoon: 010 433 00 99
Fax: 010 404 56 69
E-mail: kuiper@kuiper.nl
Internet: www.kuiper.nl

Plangebied

Noordelijke Randweg Voorhout

Enkelbestemmingen

- G — Groen
- V — Verkeer
- V-WT — Verkeer - Werkterrein
- WA — Water

Dubbelbestemmingen

- *L-R* — Leiding - Riool
- *WS-WK* — Waterstaat - Waterkering

Gebiedsaanduidingen

- vrijwaringszone - molenbiotoop
- wetgevingzone - wijzigingsgebied

Functieaanduidingen

- (br) — brug
- (evz) — ecologische verbindingszone
- (os) — ontsluiting
- (rv) — railverkeer
- (sv-grw A) — specifieke vorm van verkeer - geluidsreducerend wegdek A
- (sv-grw B) — specifieke vorm van verkeer - geluidsreducerend wegdek B

Figuren

R — hartlijn leiding - riool

te onteigenen

VASTGESTELD

OVERLEG

TERINZAGELEGGING ONTWERP

18/02/2016 t/m 30/03/2016

VASTSTELLING

30 juni 2016

GEWIJZIGD

DATUM PLOT 6-4-2017

USER N79362

Gemeente Teylingen

Bestemmingsplan

Noordelijke Randweg Voorhout

IDN	NL.IMRO.1525.BP2013VHT07002-0401
WERKNR.	316.101.00
SCHAAL	1:2000
DATUM	30 juni 2016
GETEKEND	whl
FORMAAT	A1
PROJECTMAP	MERIDIAN
BESTAND	DW-BO834210100-G-0705.dwg
BLAD	. --

N

KuiperCompagnons

Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Architectuur, Landschap BV
City & Regional Planning, Urban Design, Architecture, Landscape

Postadres: Postbus 13060 3004 HB Rotterdam
Bezoekadres: Van Nelleweg 6060 3044 BC Rotterdam
Telefoon: 010 433 00 99
Fax: 010 404 56 69
E-mail: kuiperc@kuiper.nl
Internet: www.kuiper.nl

Raadsvoorstel

Vaststelling bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout'.

---

doel:	besluitvormend
aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	70521
datum voorstel:	10 mei 2016
datum collegevergadering:	17 mei 2016
datum raadsvergadering:	30 juni 2016
agendapunt:	-
portefeuillehouder:	Bas Brekelmans
behandelend ambtenaar:	Peter van Goch
e-mailadres:	p.vangoch@teylingen.nl

Wij stellen voor:

1. De zienswijzen van de indieners in behandeling te nemen en aan deze zienswijzen deels tegemoet te komen zoals aangegeven in de *Nota van beantwoording zienswijzen, tevens Nota van wijzigingen* van 10 mei 2016 en voor het overige niet tegemoet te komen aan de ingebrachte zienswijzen.
2. Het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' met de digitale planidentificatie NL.IMRO.1525.BP2013VHT07002-0401 gewijzigd vast te stellen volgens de bijgevoegde en bij dit besluit behorende *Nota van beantwoording zienswijzen, tevens Nota van wijzigingen* van 10 mei 2016.

Inleiding
In het coalitieakkoord 2014-2018 is opgenomen dat kan worden gestart met de uitvoering en het realiseren van de Noordelijke Randweg in Voorhout.

De weg vormt de verbinding tussen de N444 en de wijkontsluitingsweg van Hooghkamer. Met de aanleg van de laatste is begonnen. De randweg is een belangrijke schakel in de plannen voor het verbeteren van de bereikbaarheid op de corridor Noordwijk-Sassenheim voor alle modaliteiten (auto, fiets, openbaar vervoer). De aanleg van de weg is bovendien van groot belang voor het verbeteren van de leefbaarheid in de kern van Voorhout en dan vooral op de Herenstraat. Een strook tussen de randweg en de Haarlemmertrekvaart wordt volgens het provinciale beleid ingericht als ecologische verbindingszone.

In 2014 heeft uw raad een voorbereidings- en realisatiekrediet beschikbaar gesteld. Eerder, in 2012 is uw raad akkoord gegaan met het projectplan voor de Noordelijke Randweg Voorhout. Daarvan maakten een schetsontwerp van de weg en een variantenstudie van de aansluiting op de N444 deel uit. Intussen is het Definitief Ontwerp van de weg gereed, inclusief de gekozen aansluiting op de N444 en de onderdoorgang onder het spoor Haarlem-Leiden.

Om de aanleg van de weg en de inrichting van de ecologische zone planologisch mogelijk te maken is een bestemmingsplan nodig.

Bestaand kader en context
Op grond van artikel 1.3.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is op 9 januari 2013 in 'De Teylinger' en op de gemeentelijke website bekendgemaakt dat een bestemmingsplan wordt voorbereid om de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout mogelijk te maken.

Vervolgens is een voorontwerpbestemmingsplan opgesteld. Dit is in het kader van het overleg als bedoeld in artikel 3.1.1 van het Bro voorgelegd aan o.a. de provincie Zuid-Holland, het Hoogheemraadschap van Rijnland, de Omgevingsdienst West-Holland en de gemeente Noordwijk. Van 26 februari tot en met 8 april 2015 is een inspraakprocedure gehouden, met een inloopavond op 17 maart 2015.

Het ontwerpbestemmingsplan heeft voor een ieder ter inzage gelegen van 18 februari tot en met 30 maart 2016, met een inloopavond op 2 maart 2016. Er zijn acht zienswijzen ingekomen. Aan een aantal zienswijzen kan tegemoet worden gekomen (zie hierna).

Beoogd effect
De weg vormt de verbinding tussen de N444 en de wijkontsluitingsweg van Hooghkamer. De randweg is een belangrijke schakel in de plannen voor het verbeteren van de bereikbaarheid op de corridor Noordwijk-Sassenheim voor alle modaliteiten (auto, fiets, openbaar vervoer). De aanleg van de weg is bovendien van groot belang voor het verbeteren van de leefbaarheid in de kern van Voorhout en dan vooral op de Herenstraat.

Argumenten
1.1 *De zienswijzen zijn in de Nota van beantwoording, tevens Nota van wijzigingen, van een passende reactie voorzien*.
In de Nota van beantwoording, tevens Nota van wijzigingen, zijn de acht zienswijzen samengevat en van een reactie voorzien.

1.2 *Gewijzigde vaststelling is nodig*.
De wijziging heeft betrekking op de regels en is het gevolg van het honoreren van de ingediende zienswijzen over geluidhinder. In de regels wordt bepaald dat de weg eerst in gebruik mag worden genomen nadat het betreffende deel van tracé is voorzien van geluidsreducerend asfalt. Het betreffende weggedeelte wordt op de verbeelding aangeduid en paragraaf 5.5 van de toelichting wordt op dit punt aangepast.

2.1 *Het bestemmingsplan biedt het planologisch-juridisch kader voor de aanleg van de randweg met bijkomende werken en de ecologische zone*.

Overwegingen
Van 26 februari tot en met 8 april 2015 is voor het voorontwerpbestemmingsplan een inspraakprocedure gehouden, met een inloopavond op 17 maart 2015. Naar aanleiding van de inspraakreacties is de ligging van de fietsbruggen opnieuw overwogen. In dat kader is besloten de fietsroute, en daarmee de fietsbrug, via de rotonde halverwege de weg, vooralsnog niet aan te leggen. Tevens is besloten de fietsroute vanuit de Spoorlaan in Voorhout dichter bij de randweg te leggen, zodat minder versnippering ontstaat. Dit is verwerkt in het ontwerpbestemmingsplan.

Het ontwerpbestemmingsplan met identificatienummer NL.IMRO.1525.BP2013VHT07002-0301 heeft in overeenstemming met artikel 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht voor een ieder ter inzage gelegen van 18 februari tot en met 30 maart 2016.

Een ieder is in de gelegenheid gesteld in deze periode zienswijzen over het ontwerpbestemmingsplan kenbaar te maken aan de gemeenteraad. Van de terinzagelegging en van de mogelijkheid zienswijzen in te brengen is op 2 maart 2016 kennisgeving gedaan op de website van de gemeente, in 'De Teylinger' en in de Staatscourant.

Zienswijzen van drie indieners over geluidhinder, in combinatie met een heroverweging gezien de snelheid van productontwikkelingen in geluidsreducerende wegdekken, hebben ertoe geleid dat voor een groot deel van het tracé van de weg stil asfalt wordt toegepast. Daarmee wordt voldaan aan de wettelijke grenswaarden van 48 dB voor woningen aan de Leidsevaart in Noordwijk en in Noordwijkerhout. Er hoeven daarom geen hogere grenswaarden geluid voor deze woningen te worden vastgesteld. Eventuele maatregelen aan de gevels van deze woningen zijn daarmee niet nodig.

Om te verzekeren dat stil asfalt wordt toegepast, wordt een zogenoemde voorwaardelijke verplichting opgenomen in artikel 4.3. Hierin wordt bepaald dat de weg eerst in gebruik mag worden genomen nadat het betreffende deel van het tracé is voorzien van geluidsreducerend asfalt, zodanig dat de geluidsbelasting op de gevels van de woningen aan de Leidsevaart in Noordwijk en in Noordwijkerhout niet hoger is dan de wettelijke grenswaarde van 48 dB. Het weggedeelte wordt op de verbeelding aangeduid. Paragraaf 5.5 van de toelichting wordt op dit punt aangepast.

Andere zienswijzen, waaraan tegemoet gekomen kan worden, hebben betrekking op de uitvoering van het werk. Het gaat hier o.a. om de manier van inrichting van de ecologische zone en om de gevolgen van het doortrekken van de Spoorlaan als fietspad. Deze worden waar mogelijk in het kader van de uitvoering van het werk gehonoreerd en leiden niet tot een wijziging van het bestemmingsplan. Voor een volledig overzicht wordt kortheidshalve verwezen naar de Nota.

Financiële consequenties
Geen. De kosten van het bestemmingsplan komen ten laste van het voorbereidings- en realisatiekrediet voor de randweg.

Aanpak, uitvoering en participatie
Over het voorontwerpbestemmingsplan is het wettelijk verplichte vooroverleg gevoerd en is een inspraakprocedure gehouden. Over het ontwerpbestemmingsplan heeft een ieder zienswijzen kunnen inbrengen.
Wat betreft het raadsbesluit tot (gewijzigde) vaststelling van het bestemmingsplan worden belanghebbenden erop gewezen dat zij binnen zes weken na bekendmaking van het besluit tegen het vastgestelde bestemmingsplan beroep in kunnen stellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag en dat zij in dat geval de Voorzitter van die Afdeling tevens een verzoek om voorlopige voorziening kunnen doen.

Duurzaamheid
1. De Noordelijke Randweg zelf moet als een duurzame maatregel worden beschouwd, in die zin dat hiermee de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid (vooral in de Herenstraat in Voorhout) duurzaam worden verbeterd.
2. Uit onderzoek naar de effecten van de randweg op nabijgelegen Natura2000-gebieden is gebleken dat de aanleg van de weg in het gebied rond Voorhout leidt tot een lagere stikstofdepositie.
3. In samenhang met de aanleg van de weg wordt de ecologische verbindingszone tussen de randweg en de Haarlemmertrekvaart ingericht. Hiermee ontstaat nieuwe natuur en nieuw leefgebied voor bestaande maar ook nieuwe soorten in het gebied. Bovendien worden mitigerende en compenserende maatregelen getroffen om negatieve impact op in het gebied levende soorten te beperken.
4. Met de aanleg van de randweg wordt bewust gekozen voor een kwalitatieve fietsstructuur, met vrijliggende fietspaden, een fietsbrug over de Haarlemmertrekvaart en een ongelijkvloerse kruising met de N444.
5. Duurzaamheid (in een life cycle benadering) is een van de aspecten waarop in het project afwegingen worden gemaakt ten aanzien van materiaalgebruik en uitvoering.
6. In het project toe te passen openbare verlichting wordt energiezuinig uitgevoerd.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
Dit raadsvoorstel is alleen van toepassing op de gemeente Teylingen.

Urgentie
De raad behoeft niet voor een bepaalde datum te besluiten.

Evaluatie
Niet van toepassing.

Bijlagen en achtergrondinformatie
Overzicht van bijlagen die integraal deel uitmaken van dit besluit.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het collegebesluit van 17 mei 2016,

gelet op artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening,

besluit:

1. De zienswijzen van de indieners in behandeling te nemen en aan deze zienswijzen deels tegemoet te komen zoals aangegeven in de *Nota van beantwoording zienswijzen, tevens Nota van wijzigingen* van 10 mei 2016 en voor het overige niet tegemoet te komen aan de ingebrachte zienswijzen.
2. Het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' met de digitale planidentificatie NL.IMRO.1525.BP2013VHT07002-0401 gewijzigd vast te stellen volgens de bijgevoegde en bij dit besluit behorende *Nota van beantwoording zienswijzen, tevens Nota van wijzigingen* van 10 mei 2016.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 30 juni 2016,

de griffier	de voorzitter
Robert van Dijk	Carla G.J. Breuer

Gemeente Teylingen

Bestemmingsplan "Noordelijke Randweg Voorhout"

Vastgesteld

30 juni 2016

gemeente
TEYLINGEN

Gemeente Teylingen

Bestemmingsplan "Noordelijke Randweg Voorhout"

Vastgesteld

Inhoud:

- toelichting
- regels
- verbeelding

werknummer: 316.101.00
datum: 30 juni 2016
bestand: J:\316\101\00\3.projectresultaat\d. vaststelling

Procedureoverzicht

Fase	Datum
concept	december 2014
Voorontwerp	4 februari 2015
Ontwerp	15 februari 2016
Vaststelling	30 juni 2016

KuiperCompagnons
Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Architectuur, Landschap
City & Regional Planning, Urban Design, Architecture, Landscape

Inhoudsopgave

Toelichting bij ontwikkelingsgericht bestemmingsplan 3

Hoofdstuk 1 Inleiding 3
1.1 Aanleiding 3
1.2 Ligging plangebied 3
1.3 Vigerende bestemmingspannen 3
1.4 Planproces 3
1.5 Leeswijzer 5
1.6 Separate bijlagen 5

Hoofdstuk 2 Gebiedsvisie 6
2.1 Teylingen in een groter geheel 6
2.2 Noordelijke Randweg 6
2.3 Ontwikkelingen 9

Hoofdstuk 3 Juridische planbeschrijving 10
3.1 Algemeen 10
3.2 Planvorm 10
3.3 Opbouw van de regels 10

Hoofdstuk 4 Beleidskader 13
4.1 Nationaal beleid 13
4.2 Provinciaal beleid 14
4.3 Regionaal beleid 17
4.4 Gemeentelijk beleid 17
4.5 Conclusie 18
4.6 Overige thema's 18

Hoofdstuk 5 Milieuonderzoek 19
5.1 MER 19
5.2 Verkeerskundige aspecten 20
5.3 Externe Veiligheid 20
5.4 Kabels en leidingen 20
5.5 Verkeersgeluid 21
5.6 Luchtkwaliteit 22
5.7 Landschap, cultuurhistorie en archeologie 23
5.8 Bodem 26
5.9 Ecologie 27
5.10 Water 32
5.11 Duurzaamheid 35
5.12 Explosieven 36

Hoofdstuk 6 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 37
6.1 Inspraak en vooroverleg 37
6.2 Ontwerpfase 37

Hoofdstuk 7 Economische uitvoerbaarheid 38

Toelichting bij ontwikkelingsgericht bestemmingsplan

Het bestemmingsplan bestaat uit twee juridisch bindende onderdelen: de regels en de verbeelding. De toelichting geeft een duidelijk beeld van het bestemmingsplan en van de daaraan ten grondslag liggende gedachten, maar maakt geen (juridisch bindend) deel uit van het bestemmingsplan. Een goede afstemming tussen de toelichting en de beide juridische onderdelen van het bestemmingsplan is van groot belang.

Hoofdstuk 1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat informatie over het plangebied, de aanleiding voor de voorgenomen ontwikkeling, de vigerende plannen, de planvorm, de mogelijke mer-plicht en de leeswijzer.

1.1 Aanleiding

De gemeente Teylingen is bezig met het voorbereiden van de aanleg van de Noordelijke Randweg. De weg vormt een nieuwe schakel tussen de N444 en de (deels nog aan te leggen) ontsluitingsweg Hooghkamer. Op die manier ontstaat een verbinding tussen de N444 en de Zuidelijke Randweg en de Jacoba van Beierenweg (N450). Naast de weg wordt een fietspad aangelegd. De weg kruist de spoorlijn Leiden-Haarlem met een onderdoorgang.

Momenteel rijdt veel autoverkeer via het centrum van Voorhout. Met de aanleg van de randweg wordt een groot deel van dit verkeer om Voorhout heen geleid. Dit komt de verkeersveiligheid en de leefbaarheid in het centrum van Voorhout sterk ten goede. De randweg verbetert daarnaast de regionale bereikbaarheid voor het autoverkeer en fietsverkeer en gaat een schakel vormen in de hoogwaardige openbaar vervoer verbinding tussen Noordwijk en Schiphol via Voorhout en Sassenheim.

De realisatie van de Noordelijke Randweg is in strijd met de geldende bestemmingsplannen van de gemeente Teylingen. Het bestemmingsplan voorziet niet in een (geschikte) binnenplanse ontheffingsmogelijkheid, waarmee het plan mogelijk gemaakt kan worden. Door dit bestemmingsplan wordt de aanleg van de Noordelijke Randweg juridisch-planologisch mogelijk gemaakt.

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied betreft het tracé Noordelijke Randweg van de aansluiting met de nieuwe ontsluitingsweg Hooghkamer tot aan de aansluiting met de N444. De weg kruist de spoorlijn Leiden-Haarlem met een onderdoorgang, loopt vervolgens parallel aan de Haarlemmertrekvaart en kruist de Leidsevaart met een brug. Kort na de brug volgt de aansluiting van de Noordelijke Randweg op de N444 met een rotonde. Dit tracé ligt ten noordwesten van de kern Voorhout (zie ook paragraaf 2.2, afbeelding 1.1). Het gebied wordt globaal begrensd door de Haarlemmertrekvaart in het noordwesten en het buitengebied van Voorhout (agrarische percelen) in het zuidoosten.

1.3 Vigerende bestemmingspannen

Momenteel gelden vier bestemmingsplannen voor het plangebied. Het nieuwe bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' vervangt de vigerende plannen gedeeltelijk. Het gaat om de volgende bestemmingsplannen:

- Voorhout, Landelijk Gebied 1992, vastgesteld op 15 oktober 1992;
- Voorhout, Landelijk Gebied 2004, vastgesteld op 16 december 2004;
- Hooghkamer 2011, vastgesteld op 23 juni 2011;
- Hooghkamer 2011, 1e herziening, vastgesteld op 13 maart 2014;
- Buitengebied Teylingen, vastgesteld op 30 april 2015.

1.4 Planproces

Dit bestemmingsplan is in opdracht van de gemeente Teylingen opgesteld door KuiperCompagnons BV te Rotterdam. De procedure voor het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' volgt uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en daaraan gekoppelde regelgeving, bijvoorbeeld het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Voorafgaand aan de bestemmingsplanprocedure heeft vooroverleg plaatsgevonden. Tijdens de inloopbijeenkomst is het voorontwerpbestemmingsplan getoond en zijn bewoners en andere belanghebbenden in de gelegenheid gesteld vragen te stellen. Daarnaast vindt

gedurende het planproces hierover informatievoorziening plaats via de gemeentelijke website, de Staatscourant en de gemeenteberichten in het lokale nieuwsblad De Teylinger.

Hierna worden de processtappen nader toegelicht.

Vooraankondiging

Op grond van artikel 1.3.1 van het Bro dient voorafgaand aan een procedure van een bestemmingsplan waarin een ruimtelijke ontwikkeling wordt gefaciliteerd, een vooraankondiging te worden gepubliceerd waarin de gemeente aangeeft een bestemmingsplan voor te bereiden. De vooraankondiging van dit bestemmingsplan heeft plaatsgevonden op 27 februari 2013.

Inspraak

Het voorontwerpbestemmingsplan is voorafgaand aan de formele bestemmingsplanprocedure voor inspraak vrijgegeven. Gedurende een periode van 6 weken is een ieder in de gelegenheid gesteld schriftelijk en/of mondeling te reageren op het bestemmingsplan. Gedurende de termijn voor inspraak is een inloopbijeenkomst gehouden, tijdens deze bijeenkomst werd het voorontwerpbestemmingsplan getoond en werden geïnteresseerden in de gelegenheid gesteld om vragen te stellen.

De ontvangen inspraakreacties tijdens de inspraakprocedure zijn samengevat en beantwoord, waarvan in de Inspraak- en overlegnota Bestemmingsplan Noordelijke Randweg Voorhout verslag is gedaan. De nota is als bijlage 15 bij dit bestemmingsplan gevoegd.

Conform artikel 3.1.1 van het Bro dienen burgemeester en wethouders bij de voorbereiding van een bestemmingsplan overleg te plegen met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met de rijks- en provinciale diensten die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn.

In dit kader is het voorontwerpbestemmingsplan voor advies toegezonden aan de volgende instanties:

1. Provincie Zuid-Holland;
2. Hoogheemraadschap van Rijnland;
3. Gemeente Noordwijk;
4. Gemeente Noordwijkerhout;
5. Omgevingsdienst West-Holland;
6. Prorail;
7. N.V. Nederlandse Gasunie;
8. Senior archeoloog van de gemeente Katwijk;
9. Liander;
10. Dunea;
11. Monumentencommissie van de gemeente Teylingen;
12. Teylinger Ondernemersvereniging.

Ontwerp

Na afronding van de inspraakprocedure en het vooroverleg wordt de formele bestemmingsplanprocedure gestart. De aanpassingen die volgen uit de inspraakreacties en de overlegreacties zijn verwerkt in het ontwerpbestemmingsplan. Ook zijn er ambtshalve aanpassingen doorgevoerd.

Op de voorbereiding van een bestemmingsplan is artikel 3.8 Wro (gelezen in samenhang met afdeling 3.4 van de Awb) van toepassing. De kennisgeving van het ontwerpbesluit tot vaststelling van het bestemmingsplan moet in de Staatscourant worden geplaatst en dient ook via elektronische weg te geschieden. Tevens dient de kennisgeving te worden toegezonden aan die diensten van Rijk en provincie die belast zijn met de behartiging van belangen die in het plan in het geding zijn en aan het waterschap.

Het ontwerpbestemmingsplan wordt gedurende zes weken ter inzage gelegd. Binnen deze termijn wordt een ieder in de gelegenheid gesteld schriftelijk en/of mondeling een zienswijze op het plan in te dienen. Ook moeten de stukken met de kennisgeving aan de eerder genoemde diensten en instanties worden toegezonden (artikel 3:13 Awb), of er moet worden aangegeven waar de (digitale) stukken te vinden zijn (elektronische kennisgeving).

Vaststelling

Binnen twaalf weken na de termijn van terinzagelegging moet de gemeenteraad beslissen omtrent de vaststelling van het bestemmingsplan.

1.5 Leeswijzer

Het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' bestaat uit deze toelichting, de planregels en de verbeelding. Deze toelichting is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1: bevat een aantal algemene, inleidende planaspecten;
- Hoofdstuk 2: betreft een omschrijving van het plangebied;
- Hoofdstuk 3: vormt de juridische grondlegging van dit bestemmingsplan;
- Hoofdstuk 4: geeft een korte samenvatting van de gemeentelijke en provinciale ruimtelijke beleidsdocumenten die van invloed zijn op het plangebied;
- Hoofdstuk 5: bevat alle relevante (milieu)onderzoeksaspecten van normstelling en beleid, uitkomsten van het onderzoek en gevolgen voor juridische regelingen;
- Hoofdstuk 6: gaat in op de maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan en op handhaving van het bestemmingsplan;
- Hoofdstuk 7: gaat in op de economische uitvoerbaarheid.

1.6 Separate bijlagen

Bij dit bestemmingsplan behoren de volgende separate bijlagen:

Bijlage1, Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai 27 oktober 2015, Omgevingsdienst West-Holland, met bijgevoegd Memo afweging geluidsreducerend asfalt Randweg Voorhout (21 april 2016, Royal Haskoning DHV) en Advies over toepassen stil asfalt (2 mei 2016, Omgevingsdienst West-Holland).

Bijlage 2, Luchtkwaliteit 19 december 2014, RHDHV.

Bijlage 3, Archeologisch vooronderzoek 1159, juni 2005, RAAP.

Bijlage 4, Archeologisch vooronderzoek 1209, november 2005, RAAP.

Bijlage 5, Archeologisch onderzoek 1698, januari 2015, IDDS.

Bijlage 6, Bodemonderzoek (inventariserend) 21 november 2014, Terra Milieu.

Bijlage 7, Bodemonderzoek (aanvullend) 3 november 2014, Terra Milieu.

Bijlage 8, Faunaonderzoek 13 december 2012, ECO-Logisch + Addendum 3 augustus 2015.

Bijlage 9, Flora-onderzoek, juli 2013, NWC.

Bijlage 10, Actualiserende quickscan flora en fauna, 19 oktober 2015, VanderHelm.

Bijlage 11, Mitigatie- en compensatieplan, 28 januari 2016, VanderHelm.

Bijlage 12, Landschapsplan, 13 januari 2016, RHDHV.

Bijlage 13, Voortoets Natuurbeschermingswet 1998, Advies Omgevingsdienst West-Holland 6 mei 2013 en reactie Omgevingsdienst Haaglanden 5 november 2013.

Bijlage 14, Explosievenonderzoek, 7 oktober 2015, T&A Survey.

Bijlage 15, Nota inspraak en overleg, 24 november 2015.

Bijlage 16, Nota van zienswijzen, tevens nota van wijzigingen, 10 mei 2016.

Hoofdstuk 2 Gebiedsvisie

2.1 Teylingen in een groter geheel

De gemeente Teylingen ligt in de Bollenstreek. Het gebied maakt deel uit van de Greenport Duin- en Bollenstreek in de regio Holland Rijnland. Voorhout ligt op de overgang van het strandwallenlandschap van de Bollenstreek naar het rivierenlandschap van de Oude Rijn.

De strandwallen bestaan nagenoeg geheel uit bollengronden. Het agrarisch grondgebruik is intensief en er is weinig opgaande beplanting. Omdat de strandvlakten zich vroeger minder goed leenden voor bebouwing, is de bebouwing geconcentreerd op de strandwal.

De Noordelijke Randweg is gepland op de strandvlakten. De strandvlakten bestaan grotendeels uit weidegronden. Omdat de weidegronden extensief worden gebruikt, zijn er in het gebied weidevogels. Dit is nader onderzocht (zie paragraaf 5.9). Grote delen van de strandvlakten zijn dan ook aangewezen als Relatienotagebied (afstemming beheer van waardevolle natuur- en landschappen en de landbouwontwikkeling). Het gebied is open door het nagenoeg ontbreken van bebouwing en opgaande beplanting.

Veel regionale infrastructuur verknoopt zich in Teylingen. De N206, A44- en A4-corridors verbinden de noord- en zuidvleugel van de Randstad. Door de strategische ligging in de Randstad is er sprake van een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven. Daarnaast ligt de kust op korte afstand, wat recreatieve doorgaande verkeersstromen in de gemeente tot gevolg heeft.

2.2 Noordelijke Randweg

De Noordelijke Randweg Voorhout is al langer onderdeel van het beleid van de gemeente Teylingen en daarvoor de gemeente Voorhout. De randweg is onderdeel van de toekomstvisie en structuurvisie van de gemeente (zie “gemeentelijk beleid” onder 4.4.).

De ambitie tot aanleg van de Noordelijke Randweg heeft in het nieuwe Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP) van de gemeente Teylingen gestalte gekregen en is daarna opgenomen in het Raadsprogramma 2010-2014. De realisatie van de Noordelijke Randweg is ook opgenomen in het Coalitieakkoord 2014-2018 van de gemeente Teylingen.

De aanleg van de Noordelijke Randweg is nodig om de regionale verkeersstromen in de toekomst beter te kunnen afwikkelen. Deze weg is ook voor Teylingen van essentieel belang om een alternatief te bieden voor de 'oude' route via de Jacoba van Beierenweg/Herenstraat door de dorpskern van Voorhout. Ook dient de Noordelijke Randweg de N444 te ontlasten, waar gedurende warme zomerdagen filevorming ontstaat wegens verkeer richting Noordwijk. De weg moet een bijdrage leveren aan de bereikbaarheid van de regio en aan het verminderen van de leefbaarheidsproblemen in Voorhout.

De Noordelijke Randweg Voorhout vormt een nieuwe verbinding ten noordwesten van de kern Voorhout. De weg vormt een nieuwe schakel tussen de provinciale weg N444 en de ontsluitingsweg die wordt aangelegd in het kader van de wijkontwikkeling Hooghkamer en die eveneens onderdeel is van de randwegstructuur rond Voorhout. Op deze wijze ontstaat een nieuwe noordelijke ontsluiting van Voorhout op de N444 en een verbinding tussen de N444 en N443 via de Jacoba van Beierenweg.

De Noordelijke Randweg Voorhout kruist het spoor Leiden-Haarlem middels een onderdoorgang (ongelijkvloerse kruising). Nabij de N444 kruist de Noordelijke Randweg de Leidsevaart middels een vaste brug. De weg wordt aangelegd als een weg voor het autoverkeer (met twee rijstroken) met daarnaast een vrijliggend fietspad. Het fietspad wordt aan de "binnenkant" van de weg c.q. aan de zijde van Voorhout gelegd. Op deze manier wordt aangesloten bij de bestaande randwegstructuur. Afbeelding 1.1 geeft schematisch een overzicht van het project, zowel het Teylingse als Noordwijkse deel.

Afbeelding 1.1 Globaal tracé Noordelijke Randweg

Op de verschillende onderdelen van het project wordt hierna ingegaan.

Fietsstructuur

Naast de Randweg wordt een fietspad aangelegd. Het fietspad wordt aan één zijde gelegd en in twee richtingen bereden. Het fietsad wordt van de hoofdrijbaan gescheiden met een tussenberm. Het fietspad wordt aangelegd aan de Voorhoutse zijde van de Randweg, als voorzetting van de bestaande randwegstructuur (Teylingerdreef) en de wijkontsluitingsweg Hooghkamer (Bollendreef).

Bij de nieuwe aansluiting op de N444 gaat het fietspad samen met de weg met een brug over de Leidsevaart. Vervolgens kruist het fietspad de N444 met een fietstunnel. Ten westen van de N444 sluit het fietspad aan op een parallelweg. Deze parallelweg wordt over beperkte lengte aangelegd om de hier aanwezige uitritten op aan te sluiten. Deze parallelweg sluit aan op de nieuwe rotonde waarmee de Noordelijke Randweg Voorhout wordt aangesloten op de N444. Ten noorden en zuiden gaat de parallelweg over in het bestaande fietspad langs de N444.

Bij de spoorlijn Leiden-Haarlem gaat het fietspad samen met de hoofdrijbaan ongelijkvloers onder het spoor door. Ten oosten van de spoorlijn sluit de weg aan de op de laatste rotonde die in het plan Hooghkamer wordt gerealiseerd en het fietspad sluit hier aan op het fietspad dat langs de wijkontsluitingsweg Hooghkamer wordt aangelegd.

De Spoorlaan wordt als fietspad doorgetrokken tot aan het fietspad langs de Noordelijke Randweg. Op deze manier ontstaat een nieuwe korte verbinding naar het centrum van Voorhout. Ter hoogte van de onderdoorgang onder het spoor kruist dit fietspad de randweg ongelijkvloers (gebruikmakend van het hoogteverschil). Ten noorden van de randweg wordt een fietsverbinding gerealiseerd (inclusief fietsbrug over de Haarlemmertrekvaart) naar de Leidsevaart aan de overzijde van de Haarlemmertrekvaart. Deze verbinding voorziet in nieuwe fietsverbindingen op de relaties tussen Voorhout en Noordwijk en Noordwijkerhout. Dit zijn gezien de relatief korte afstanden zeer kansrijke utilitaire verbindingen, voor zowel woon-werkverkeer als scholieren, maar ook recreatief kansrijke verbindingen. Voor fietsers uit Voorhout ontstaat zo een nieuwe, kortere en kwalitatief goede verbinding tussen het centrum van Voorhout en Noordwijk en Noordwijkerhout (en vice versa).

Ter hoogte van de plek waar aan de zijde van Noordwijk de omlegging van de Leidsevaart begint (zie hierna onder “Omlegging Leidsevaart”) wordt rekening gehouden met de mogelijke toekomstige aanleg van een fietsbrug over de Haarlemmertrekvaart. Hiermee wordt voorzien in een nieuwe fietsverbinding tussen de Randweg en de omlegging Leidsevaart en daarmee

een nieuwe verbinding tussen Noordwijk en Voorhout. In de voorontwerpfase vormde deze verbinding onderdeel van de scope van de aanleg van de Randweg. Mede op basis van de op het voorontwerp binnengekomen inspraakreacties en nadere informatie is een heroverweging gemaakt ten aanzien van de fietsstructuur en deze fietsverbinding. Deze verbinding voorziet weliswaar in een nieuwe route tussen Voorhout en Noordwijk maar leidt voor fietsers niet tot een kortere route aangezien fietsers van/naar het centrum van Voorhout alsnog via de (doorgetrokken) Spoorlaan rijden.

De fietsbrug ter hoogte van de omlegging Leidsevaart voorziet in een nieuwe en kortere verbinding als op termijn de locatie Nieuw Boekhorst wordt ontwikkeld en als onderdeel van deze ontwikkeling er een nieuwe fietsverbinding door het plangebied wordt aangelegd die aansluit op het bestaande dorp. Omdat deze verbinding het plangebied van voorliggend bestemmingsplan betreft en omdat deze verbinding de ecologische verbindingszone kruist die met dit plan wordt bestemd en het niet gewenst is in een latere fase alsnog de verbinding mogelijk te maken ten opzichte van een geldende groenbestemming, heeft het de voorkeur de fietsverbinding in dit plan al positief te bestemmen.

Ecologische verbindingszone

De Noordelijke Randweg loopt grotendeels parallel aan de Haarlemmertrekvaart. In het midden van de trekvaart ligt de gemeentegrens tussen Teylingen en Noordwijk. De zone ten zuiden en direct grenzend aan de Haarlemmertrekvaart is in het provinciale beleid opgenomen als Ecologische Verbindingszone, als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Zie afbeelding 4.1, op basis waarvan kan worden bepaald dat de zone een breedte dient te hebben van circa 30 meter. Op grond van de provinciale Verordening Ruimte mogen in deze zone geen bestemmingen worden gecreëerd die de natuurfunctie onmogelijk maken. Aanleg van de weg in deze zone is derhalve niet toegestaan. Het heeft de voorkeur om de ecologische zone in te richten in samenhang met de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout, aangezien hiermee werk met werk kan worden gemaakt, de resterende gronden tussen de weg en de trekvaart te klein zijn om nog agrarisch te kunnen worden gebruikt en het niet wenselijk is dat afzonderlijke percelen een eigen uitrit op de randweg hebben.

Met de provincie Zuid-Holland (initiatiefnemer van project "Nagelbrug en verbreding N444") is afgesproken dat in de Ecologische Verbindingszone compensatie plaatsvindt van boezemwater en EHS-natuur, die als gevolg van het project "Nagelbrug en verbreding N444" moet plaatsvinden, maar niet kan worden opgelost.

Boezemwaterstructuur

In combinatie met de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout wordt de boezemkeringsstructuur aangepast. De Haarlemmertrekvaart is boezemwater. De polder Boekhorst ligt op polderpeil. In afstemming met het Hoogheemraadschap van Rijnland, wordt de ecologische verbindingszone tussen de trekvaart en de randweg op boezempeil gebracht. Hiervoor is het nodig de bestaande boezemkade langs de trekvaart te verleggen. In het ontwerp van de randweg is de boezemkade geïntegreerd in de noordelijke buitenberm van de weg.

In de polder Boekhorst liggen vier boezemwatergangen die direct aansluiten op de Haarlemmertrekvaart. Deze watergangen blijven behouden als boezemwater met een verbinding naar de trekvaart. Hiertoe worden de vier watergangen met elkaar verbonden middels een boezemwatergang langs de Noordelijke Randweg, die met een doorvaarbare duiker wordt verbonden met de Haarlemmertrekvaart.

Omlegging Leidsevaart

Eveneens onderdeel van het project Noordelijke Randweg Voorhout is de verlegging van de Leidsevaart, op het grondgebied van de gemeente Noordwijk. Met het aansluiten van de Noordelijke Randweg op de N444 dient de bestaande aansluiting van de Leidsevaart, direct ten noorden van de Noordwijkerhoekbrug, te komen vervallen (vanuit het provinciale beleid ten aanzien van het aantal en de onderlinge afstand tussen aansluitingen). Het alternatief voor de huidige aansluiting is gevonden in het omleggen van de Leidsevaart, achter het tuincentrum langs, tot aan de bestaande aansluiting van de Leeweg op de N444. Deze omlegging van de Leidsevaart is daarmee onderdeel van het project Noordelijke Randweg Voorhout, maar betreft een maatregel op het grondgebied van de gemeente Noordwijk. Hiervoor wordt door de gemeente Noordwijk een bestemmingsplan vastgesteld.

Rotonde

Onderdeel van het ontwerp en onderhavig bestemmingsplan is een aansluiting in de vorm van een rotonde halverwege de Noordelijke Randweg. Hoewel er nog geen sprake is van concrete en uitgewerkte plannen voor woningbouw in de polder Boekhorst dient deze aansluiting wel

nu reeds in de planvorming en het ontwerp te worden opgenomen. Hiervoor is een aantal redenen:

- Ter plekke van de rotonde is de Ecologische Verbindingszone smaller dan de maatvoering zoals opgenomen in het provinciale beleid. Het is niet gewenst de betreffende gronden eerst als natuur te bestemmen en in te richten en in een latere fase dit weer teniet te doen met de aanleg van de rotonde.
- De te verleggen boezemkeringsstructuur, die wordt aangelegd in de buitenberm van de randweg, heeft een afwijkende ligging ter hoogte van de rotonde. Het is gewenst deze bij aanleg van de randweg toekomstvast aan te leggen en daarmee te voorkomen dat deze later weer moet worden aangepast (i.v.m. hinder van werkzaamheden, kapitaalvernietiging, grondwerk in de Ecologische Verbindingszone).
- Het is sterk gewenst de oversteek van de randweg voor fietsers ter hoogte van de fietsbrug over de Haarlemmertrekvaart, te laten plaatsvinden nabij de rotonde. Op deze plek ligt de snelheid van het autoverkeer laag en wordt een veel veiliger oversteek geboden dan wanneer sprake zou zijn van een solitaire fietsoversteek. De ligging van de rotonde en de fietsbrug en fietsoversteek moeten dan qua ontwerp en ligging in ieder geval op elkaar zijn afgestemd.

Hoogwaardig Openbaar Vervoer verbinding Noordwijk – station Sassenheim

De route van de nieuw aan te leggen HOV-verbinding tussen Noordwijk en station Sassenheim is voorzien over de Noordelijke Randweg. In de plannen is niet voorzien in een vrijliggende busbaan. Bussen zullen gebruik maken van de autorijbaan. Wel is het van belang dat een bus een goede doorstroming heeft zonder vertraging. Het ontwerp van de randweg voorziet hierin.

2.3 Ontwikkelingen

Het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' heeft een relatie met de volgende ontwikkelingen.

De aanleg van de wijkontsluitingsweg Hooghkamer

De wijkontsluitingsweg waar de Noordelijke Randweg op aan zal sluiten wordt aangelegd als onderdeel van de realisatie van de wijk Hooghkamer. In de planvorming voor de wijk Hooghkamer is ook het wegprofiel van de Randweg uitgewerkt. In dit bestemmingsplan voor de Noordelijke Randweg wordt dit wegprofiel verder uitgewerkt voor het gehele tracé.

Fietsverbinding Noordwijk – Sassenheim

In het provinciale fietspadenplan 2008 is een fietsverbinding tussen Noordwijk, Voorhout en Sassenheim opgenomen. Deze fietsverbinding loopt deels langs het tracé van de Noordelijke Randweg. De fietsverbinding Noordwijk - Sassenheim maakt deel uit van dit bestemmingsplan. De vormgeving van het fietspad moet daarom voldoen aan de eisen, die de provincie stelt aan deze hoogwaardige fietsvoorzieningen. Deze eisen zijn reeds verwerkt in het ontwerp van het fietspad langs de wijkontsluitingsweg Hooghkamer en wordt ook voor het ontwerp van de rest van het tracé (dat deel uitmaakt van dit bestemmingsplan) voortgezet.

Hoofdstuk 3 Juridische planbeschrijving

In dit hoofdstuk worden de juridische aspecten van het bestemmingsplan nader omschreven, hierbij wordt nader ingegaan op de gekozen planvorm en de opbouw van de regels.

3.1 Algemeen

Het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' is een ontwikkelingsplan. Dit betekent dat door middel van dit bestemmingsplan ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt in het plangebied. In dit geval de aanleg van de Noordelijke Randweg met een ongelijkvloerse kruising onder de spoorlijn Leiden-Haarlem en een aansluiting op de N444. Daarnaast biedt dit bestemmingsplan de mogelijkheid om een ecologische zone te realiseren, tussen de Haarlemmertrekvaart en de nieuwe weg. Bij het opstellen van dit bestemmingsplan is zo veel mogelijk aangesloten bij het 'Handboek bestemmingsplannen gemeente Teylingen' en het document 'Analysefase Noordelijke Randweg Voorhout'.

3.2 Planvorm

3.2.1 Verbeelding en regels

Het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' bestaat uit een verbeelding van de bestemmingen en de daaraan verbonden regels. De bestemming van de gronden (en wateren) is geometrisch bepaald door middel van lijnen, coderingen en arceringen. Bij de bestemmingen zijn regels ten aanzien van het bouwen en het gebruik opgenomen.

Bij het opstellen van de verbeelding en de regels is uitgegaan van de gemeentelijke standaard 'Handboek bestemmingsplannen gemeente Teylingen' (gebaseerd op de DURPstandaarden). Dat wil zeggen dat een vaste indeling van verbeelding en regels is aangehouden en dat de verbeelding getekend is op een wijze zodat deze uniform is met andere bestemmingsplannen van de gemeente Teylingen en eenvoudig geschikt te maken is voor digitale toepassingen en uitwisseling met andere instanties (conform SVBP 2012).

3.2.2 Bestemmingsvlak

In het plan is het toegestane gebruik van de gronden bepaald. Iedere functie heeft daartoe een bestemming gekregen, in dit geval Verkeer(-Werkterrein), Groen of Water. In de regels is per bestemming bepaald welke gebruiksmogelijkheden voor de gronden gelden.

Bij de opzet van dit bestemmingsplan is gekozen voor gedetailleerde bestemmingen, maar met een globale bestemmingsregeling. Dat wil zeggen dat op de verbeelding is aangegeven waar welke bestemming gewenst is, maar met flexibiliteitsmogelijkheden. De beoogde nieuwe situatie is vastgelegd, waarbij een minimale schuifruimte wordt geboden aan de uiteindelijke situering van het nieuwe tracé en de aansluiting op de N444. Gezien de aard van het bestemmingsplan (infrastructuur) zijn geen gebouwen gewenst en zijn daarom ook geen bouwvlakken opgenomen.

3.2.3 Aanduidingen

Voor een aantal afwijkende functies is een aanduiding opgenomen. Zo is voor de groenstrook tussen de Haarlemmertrekvaart en de nieuwe weg een aanduiding 'ecologische verbindingszone' (evz) opgenomen ten behoeve van de ontwikkeling en het behoud van de aldaar aanwezige of gewenste (potentiële) ecologische waarden. Binnen de bestemming verkeer is een aanduiding 'railverkeer' (rv) opgenomen ten behoeve van de spoorlijn Leiden-Haarlem en een aanduiding 'brug' (br) ten behoeve van een brug over de Leidsevaart. Tot slot is binnen de bestemmingen Groen en Water de aanduiding 'ontsluiting' (os) opgenomen voor langzaamverkeersontsluitingswegen vanaf de Noordelijke Randweg, over de Haarlemmertrekvaart. Op de verbeelding is verder nog een gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone - molenbiotoop' opgenomen ten behoeve van de molen ten westen van het plangebied.

3.3 Opbouw van de regels

3.3.1 Inleidende regels

In dit hoofdstuk is een aantal begrippen verklaard dat wordt gebruikt in de regels. Dit voorkomt dat er bij de uitvoering van het plan onduidelijkheden ontstaan over de uitleg van bepaalde regelingen. Daarnaast is het artikel "Wijze van meten" opgenomen waarin bepaald is hoe de voorgeschreven maatvoering in het plan gemeten moet worden.

3.3.2 Bestemmingsregels

In dit hoofdstuk zijn de in het plan voorkomende bestemmingen geregeld. In ieder artikel is per bestemming bepaald welk gebruik van de gronden is toegestaan en welke bouwregels er gelden. Tevens zijn, waar mogelijk, flexibiliteitsbepalingen opgenomen. In het bestemmingsplan zijn de volgende bestemmingen opgenomen:

Bestemming Groen

De voor Groen aangewezen gronden zijn bestemd voor groenvoorzieningen, water en voet- en fietspaden. Daarnaast biedt de bestemming ruimte aan de realisatie van een ecologische verbindingszone en een langzaamverkeersontsluiting over de Haarlemmertrekvaart. Deze ontsluitingsweg mag ten hoogste 8 meter breed worden. Naast voorgenoemde functies kunnen binnen de bestemming ook nutsvoorzieningen gerealiseerd worden.

Bestemming Verkeer

De voor Verkeer aangewezen gronden zijn bestemd voor rijwegen en daarbij behorende voorzieningen. De spoorlijn Leiden-Haarlem is specifiek aangeduid. Ten behoeve van de ongelijkvloerse kruising onder de spoorlijn zijn ondergrondse bouwwerken mogelijk gemaakt. Daarnaast is een brug voorzien over de Leidsevaart ten behoeve van de aansluiting van de Randweg op de N444, deze is tevens specifiek aangeduid.

Bestemming Verkeer – Werkterrein

De voor Verkeer - Werkterrein aangewezen gronden zijn primair bestemd voor werkterreinen en bijbehorende tijdelijke voorzieningen voor de aanleg van de randweg en de onderdoorgang. De gronden zijn tevens voorzien van een wijzigingsbevoegdheid waarmee de bestemming kan worden gewijzigd in een agrarische bestemming, na voltooiing van de werkzaamheden.

Bestemming Water

De voor Water aangewezen gronden zijn in eerste instantie bestemd voor water en waterhuishoudkundige voorzieningen. In deze bestemming is ook de aanleg van oevers en het talud mogelijk gemaakt.

Dubbelbestemming Leiding – Riool

De voor Leiding - Riool aangewezen gronden zijn - behalve voor de andere aldaar geldende bestemming(en) - mede bestemd voor de bescherming van de aanwezig rioolleiding. Binnen deze dubbelbestemming mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden gebouwd ten dienste van deze dubbelbestemming. Bouwen voor de overige aldaar geldende bestemmingen is in beginsel niet toegestaan.

Dubbelbestemming Waterstaat – Waterkering

De voor Waterstaat - Waterkering aangewezen gronden zijn - behalve voor de andere aldaar geldende bestemming(en) - mede bestemd voor de waterkering. Binnen deze dubbelbestemming mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden gebouwd ten dienste van deze dubbelbestemming. Bouwen voor de overige aldaar geldende bestemmingen is in beginsel niet toegestaan.

3.3.3 Algemene regels

Anti-dubbeltelregel

In deze regel is vastgelegd dat grond die in aanmerking moest worden genomen bij het verlenen van een omgevingsvergunning, waarvan de uitvoering heeft plaatsgevonden of alsnog kan plaatsvinden, bij de beoordeling van een andere aanvraag om omgevingsvergunning niet opnieuw in beschouwing mag worden genomen.

Algemene aanduidingsregels

Nabij het plangebied staat een molen. De molenbiotoop van deze molen valt gedeeltelijk binnen de grenzen van het plangebied. Voor het bouwen binnen deze molenbiotoop gelden restricties. Hiertoe is in de algemene aanduidingsregels een beschermende regeling opgenomen.

Algemene bouwregels

In deze regeling is vastgelegd dat ondergeschikte bouwdelen in beperkte mate zijn gevrijwaard van de in het bestemmingsplan genoemde maten en afmetingen. Ook is vastgelegd dat de bestaande afmetingen en afstandsmaten van bestaande bouwwerken als

maximale afmetingen dan wel minimale afstandsmaten worden beschouwd.

Algemene wijzigingsregels

In dit artikel is een algemene wijzigingsregel opgenomen. Het betreft een standaardregeling die het mogelijk maakt om bij de uitvoering van bouwplannen beperkte afwijkingen van het plan mogelijk te maken die niet met een omgevingsvergunning voor afwijken geregeld kunnen worden.

3.3.4 Overgangs- en slotregels

In het overgangsrecht is een regeling opgenomen voor bebouwing en gebruik dat al bestond bij het opstellen van het plan, maar dat strijdig is met de opgenomen regeling. Onder bepaalde voorwaarden mag deze strijdige bebouwing en/of strijdig gebruik worden voortgezet of gewijzigd.

In de slotregel is de officiële naam van het plan bepaald. Onder deze naam kan het bestemmingsplan worden aangehaald.

Hoofdstuk 4 Beleidskader

Dit hoofdstuk geeft het relevante (toegepast op plangebied) actuele ruimtelijk beleidskader weer en conclusies met betrekking tot de betekenis van het beleidskader voor het plan. Het specifieke, sectorale, beleid gericht op bepaalde (milieu)thema's komt bij het programma en het onderzoek aan bod. Dit heeft als voordeel dat op één plaats alle informatie over een onderwerp is verzameld.

4.1 Nationaal beleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) is op 13 maart 2012 in werking getreden. Deze structuurvisie vervangt de Nota Ruimte. De structuurvisie geeft een nieuw, integraal kader voor het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid op Rijksniveau en is de 'kapstok' voor bestaand en nieuw Rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. In de structuurvisie schetst het Rijk ambities tot 2040 en doelen, belangen en opgaven tot 2028.

De leidende gedachte in de SVIR is ruimte maken voor groei en beweging. De SVIR is de eerste Rijksnota die de onderwerpen infrastructuur en ruimte integraal behandelt. In de SVIR richt het Rijk zich vooral op decentralisatie. De verantwoordelijkheid wordt verplaatst van Rijksniveau naar provinciaal en gemeentelijk niveau.

Door urbanisatie, individualisering, vergrijzing en ontgroening nemen de ruimtelijke verschillen toe. Vanaf 2035 groeit de bevolking niet meer. De samenstelling van de bevolking, en daarmee de samenstelling van huishoudens, verandert. Ambities tot 2040 zijn onder andere het aansluiten van woon- en werklocaties op de (kwalitatieve) vraag en het zoveel mogelijk benutten van locaties voor transformatie en herstructurering. Ook wil het Rijk ervoor zorgen dat in 2040 een veilige en gezonde leefomgeving met een goede milieukwaliteit wordt geboden. Dit moet voor zowel het landelijk als het stedelijk gebied gelden. In de SVIR is verder vastgelegd dat provincies en (samenwerkende) gemeenten verantwoordelijk zijn voor programmering van verstedelijking. (Samenwerkende) gemeenten zorgen voor (boven)lokale afstemming van woningbouwprogrammering die past binnen de provinciale kaders. Ook zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de woningbouwprogramma's.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Het Rijk legt met het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), de nationale ruimtelijke belangen juridisch vast. Enerzijds betreft het de belangen die reeds in de (ontwerp-) AMvB Ruimte uit 2009 waren opgenomen en anderzijds is het Barro aangevuld met onderwerpen uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Het besluit is op 30 december 2011 in werking getreden.

Onderwerpen waarvoor het Rijk ruimte vraagt zijn de mainportontwikkeling van Rotterdam, bescherming van de waterveiligheid in het kustfundament en in en rond de grote rivieren, bescherming en behoud van de Waddenzee en enkele werelderfgoederen, zoals de Beemster, de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Stelling van Amsterdam en de uitoefening van defensietaken. Ter bescherming van deze belangen zijn reserveringsgebieden, begrenzingen en vrijwaringszones opgenomen. In het besluit is aangegeven op welke wijze bestemmingsplannen voor deze gebieden moeten zijn ingericht. Indien geldende bestemmingsplannen niet voldoen aan het Barro dan moeten deze binnen drie jaar na inwerkingtreding van het besluit zijn aangepast.

Bij besluit van 28 augustus 2012 (in werking getreden op 1 oktober 2012) is het Barro aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen hoofdinfrastructuur (reserveringen voor hoofdwegen en landelijke spoorwegen en vrijwaring rond Rijksvaarwegen), de elektriciteitsvoorziening, het regime van de herijkte ecologische hoofdstructuur en waterveiligheid (bescherming van primaire waterkeringen en bouwbeperkingen in het IJsselmeergebied).

Ook is bij besluit van 28 augustus 2012 het Bro aangepast. In het Bro is de ladder voor duurzame verstedelijking (duurzaamheidsladder) opgenomen. Als gevolg van deze wijziging zijn gemeenten en provincies verplicht om in de toelichting van een ruimtelijk besluit de duurzaamheidsladder op te nemen, wanneer een zodanig besluit een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt.

Het Barro doet geen specifieke uitspraken die van belang zijn voor het bestemmingsplan.

De aanleg van de Noordelijke Randweg is in lijn met het gestelde in het nationaal beleid.

4.2 Provinciaal beleid

Visie Ruimte en Mobiliteit en Verordening Ruimte

Op 9 juli 2014 hebben Provinciale Staten van de Provincie Zuid-Holland de Visie Ruimte en Mobiliteit (VRM), het Programma Ruimte, het Programma Mobiliteit en de Verordening Ruimte vastgesteld. Het beleid is op 1 augustus 2014 in werking getreden.

Deze tijd vraagt om maatwerk, flexibiliteit en aanpassingsvermogen, onder andere omdat ontwikkelingen minder voorspelbaar zijn en demografische ontwikkelingen in de diverse regio's verschillen. Maatwerk, flexibiliteit, aanpassingsvermogen en samenwerking zijn sleutelbegrippen in de Visie Ruimte en Mobiliteit.

De provincie stelt de behoefte van de gebruiker centraal; het aanbod moet afgestemd zijn op de vraag. Daarbij zet de provincie in op een efficiënte benutting van de ruimte en de netwerken, met aandacht voor de (ruimtelijk) kwaliteit. De provincie heeft vier rode draden benoemd:

1. beter benutten van wat er is
2. vergroten van de agglomeratiekracht
3. verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit
4. bevorderen van de transitie naar een water- en energie efficiënte samenleving.

De vier rode draden zijn uitgewerkt in regelgeving, door het toepassen van:

A. de ladder voor duurzame verstedelijking
B. de integrale kwaliteitskaart
C. het categoriseren van alle gebieden naar kwaliteiten, gekoppeld met de aard en schaal van ontwikkelingen.

Voor het plangebied zijn uit de VRM de volgende aspecten relevant.

Verbeteren OV-verbindingen tussen knooppunten en centra

Nabij het plangebied is de aanduiding 'stedenbaan' aangegeven (kaart 3). De provincie zet in op een combinatie van knooppuntontwikkeling met bijzondere aandacht voor onderbenutte capaciteit op het netwerk en slimme verbindingen van kernen en dorpen in het landelijke gebied.

Op dezelfde locatie is ook de aanduiding 'maatregelen HOV-netwerk' aangegeven (kaart 2, aanduiding is gelijk aan aanduiding 'stedenbaan'). Een kwalitatief hoogwaardig systeem van openbaar vervoer (HOV) op niveau van de stedelijke agglomeratie vereist inhaalslagen op twee punten. Ten eerste loopt het OV-systeem nog steeds achter de grote toename van regionale verplaatsingen (10-30 km) aan. Ten tweede is de benutting van capaciteitswinst in het regionale systeem door de aanleg van de HSL nog niet volledig gewaarborgd. Het oplossen van knelpunten in het regionale systeem blijft daarom belangrijk.

Beschermingscategorie 1 - gebieden met bijzondere kwaliteiten

De ecologische zone langs de Haarlemmertrekvaart in het plangebied is op de visiekaart aangeduid als 'beschermingscategorie 1 - gebieden met bijzondere kwaliteiten' (kaart 6, aanduiding is gelijk aan aanduiding 'ecologische hoofdstructuur'). In de VRM wordt voor gebieden met deze aanduiding het volgende vermeld.

Hoge en specifieke natuurwaarden in Zuid-Holland, gebundeld in de ecologische hoofdstructuur en Natura 2000, die met elkaar een substantiële bijdrage leveren aan de Europese biodiversiteit. Provincie en rijk hebben een gedeelde verantwoordelijkheid voor instandhouding en versterking van deze waarden.

Ecologische hoofdstructuur

De ecologische zone in het plangebied is op de visiekaart van de VRM aangeduid als 'ecologische hoofdstructuur' (kaart 7 en 8 van de VRM). De EHS bestaat uit een robuust, kwalitatief hoogwaardig en samenhangend netwerk van bestaande bos- en natuurgebieden, landgoederen, nieuwe natuurgebieden, ecologische verbindingen, de grote rijkswateren en de Noordzee. De EHS wordt goed beheerd en valt onder categorie 1 (zie hierboven).

Op basis van de visiekaart kan worden bepaald dat de ecologische zone in het plangebied een breedte heeft van circa 30 meter. Om die reden is op de verbeelding bij dit bestemmingsplan de aanduiding 'ecologische verbindingszone' opgenomen, welke overal een

minimale breedte heeft van 30 meter.

Molenbiotoop

Ten westen van het plangebied staat een molen, de molenbiotoop van deze molen valt gedeeltelijk in het plangebied. Op de VRM is dit gebied aangeduid als 'molenbiotoop' (kaart 9 van de VRM). De VRM stelt hierover het volgende.

Naast de historische structuren en cultuurlandschappen richt de provincie zich in haar beleid ook op twee bijzondere typen monumenten: molens en landgoederen. Molens en landgoederen vormen een kenmerkende combinatie van cultuurhistorie, natuur en landschap. Daarbij gaat het niet alleen om het monument op zich maar ook om zijn omgeving en ensemblewaarde. Hiervoor zijn in de Verordening Ruimte planologische beschermingszones (zogenoemde biotopen) opgenomen.

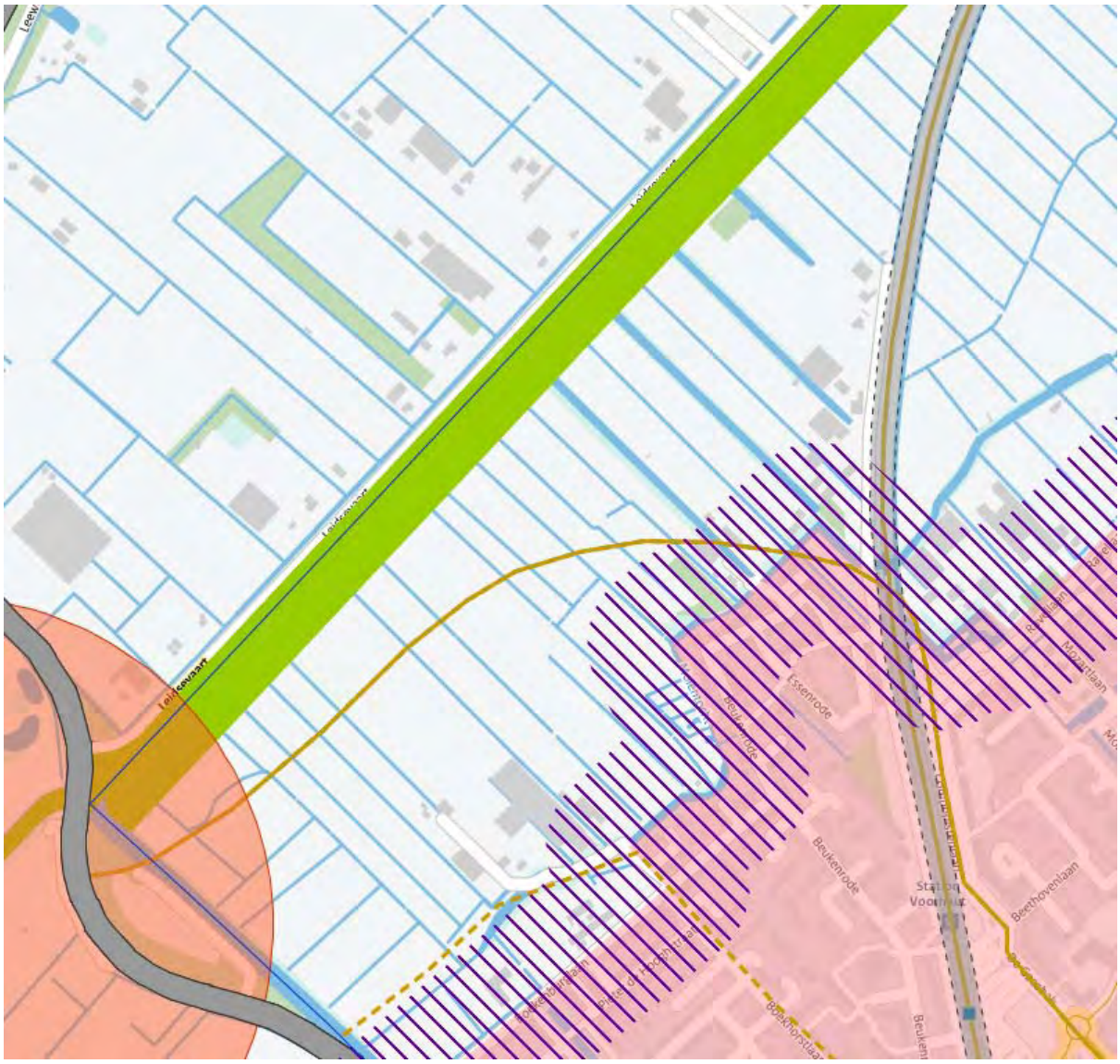

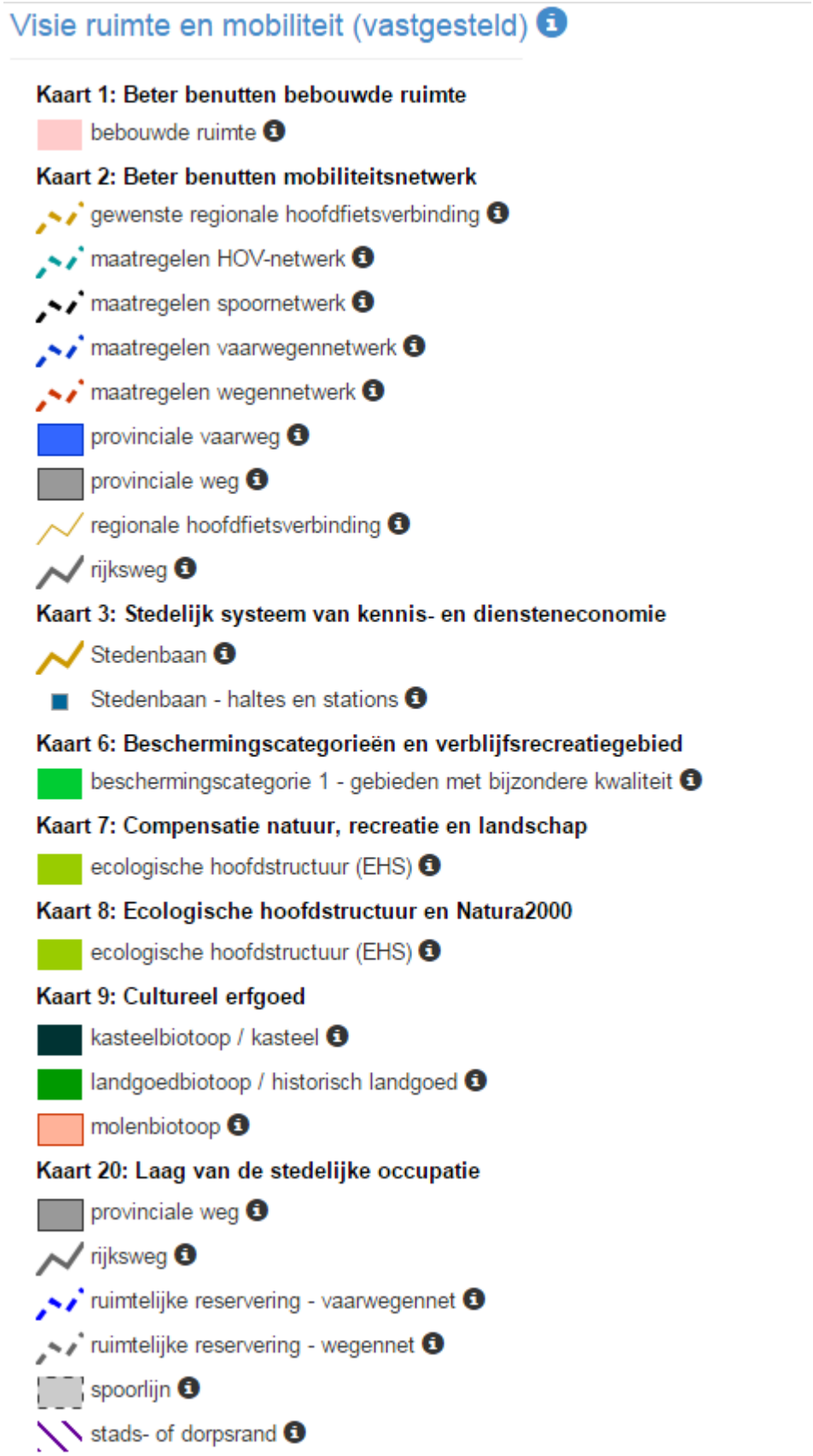

Afbeelding 4.1: Uitsnede Visiekaart VRM met legenda

Weidevogelgebied en karakteristieke landschapselementen

In de Provinciale Verordening Ruimte 2014 en de Beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie

en Landschap Zuid-Holland 2013 is de bescherming van belangrijke provinciale weidevogelgebieden en landschapselementen vastgelegd. Voor ingrepen in deze gebieden en/of landschapselementen geldt (net zoals bij de EHS-gebieden) het 'nee, tenzij-principe': er zijn geen bestemmingswijzigingen mogelijk als daardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied en/of het landschapselement significant worden aangetast, tenzij er sprake is van groot openbaar belang, er geen reële alternatieven zijn, de negatieve effecten zoveel mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten worden gecompenseerd. Als dat het geval is en de ruimtelijke ontwikkeling mag plaatsvinden, dan geldt dat er compensatie toegepast moet worden. Hiervoor geldt de provinciale Beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland 2013. De toelichting bij het bestemmingsplan moet dan een verantwoording over de wijze van compensatie bevatten.

Doorwerking plangebied

Op de functiekaart staat de HOV verbinding indicatief aangegeven, met de realisatie van de Noordelijke Randweg wordt hieraan invulling gegeven. In het bestemmingsplan is de ecologische verbindingszone nader aangeduid en beschermd. Daarnaast geldt op grond van de Verordening een restrictie voor het bouwen binnen de molenbiotoop. De molenbiotoop is in het bestemmingsplan nader aangeduid en beschermd. Het plangebied ligt niet in het weidevogelgebied, zodat er geen verdere toetsing aan het beleid ter bescherming van het weidevogelgebied uitgevoerd hoeft te worden. Ook liggen er geen karakteristieke landschapselementen in het plangebied. De aanleg van de Noordelijke Randweg is daarmee in lijn met de VRM.

4.3 Regionaal beleid

Regionale Structuurvisie 2020

Op 24 juni 2009 heeft het Algemeen Bestuur de Regionale Structuurvisie 2020 Holland Rijnland vastgesteld. Op de visiekaart (zie afbeelding 4.1) zijn verschillende ontwikkelingen opgenomen, met betrekking tot de planlocatie zijn het openbaar vervoer (OV), de fietspaden, de woningbouwlocaties en de groene verbindingen van belang. De planlocatie van de Noordelijke Randweg is aangegeven als zoekgebied voor overige infrastructuur (gele gestippelde pijl). Langs de Haarlemmertrekvaart is het Regionet-OV gepland en langs de Noordelijke Randweg en richting Noordwijk en Noordwijkerhout verschillende fietsroutes. Het gebied ten oosten en westen van de spoorlijn is aangegeven als woningbouwlocatie (geel). De Haarlemmertrekvaart zelf is opgenomen als groene verbinding (groene lijn).

Het aanleggen van de Noordelijke Randweg is in lijn met en geeft invulling aan de Regionale Structuurvisie 2020.

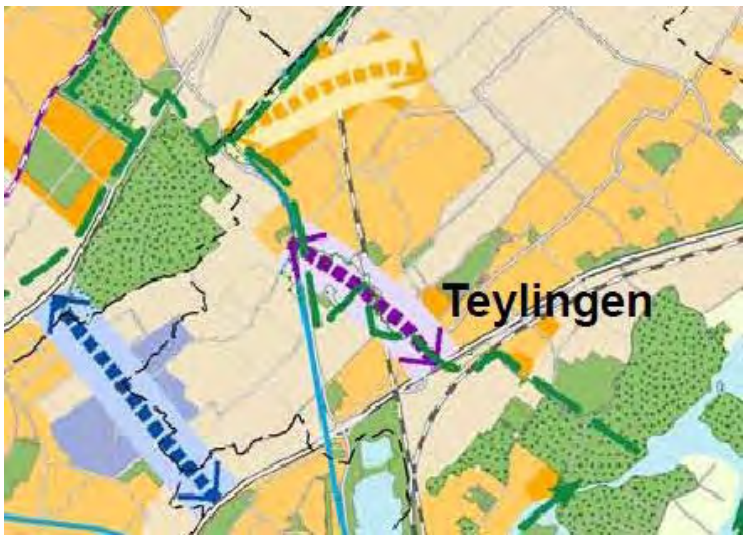

Afbeelding 4.2: Uitsnede Visiekaart Regionale Structuurvisie 2020 Holland Rijnland

4.4 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Teylingen

Op 25 juni 2015 heeft de gemeentreraad de structuurvisie Teylingen 2030 "Duurzaam Bloeiend" vastgesteld. Op de structuurvisiekaart (zie afbeelding 4.3) staat de Noordelijke Randweg middels een rode bollenlijn aangegeven als nieuwe gebiedsontsluiting inclusief fietsverbinding. Het gebied ten zuiden van de Noordelijke Randweg en ten westen van de

spoorlijn is gereserveerd voor woningbouw tot 2030, het gebied ten noorden voor graslanden. Ten oosten van de spoorlijn is nieuw woongebied tot 2030 en een park gepland. De ecologische verbindingszone is met een groene bollenlijn op de kaart aangeduid.

Afbeelding 4.3: Uitsnede Structuurvisiekaart Teylingen

4.5 Conclusie

Het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' voorziet in de aanleg van een nieuwe weg en fietsverbinding alsmede de aanleg van de ecologische verbindingszone. De aanleg van deze infrastructuur is reeds in het provinciale, regionale en gemeentelijke beleid verankerd. De ontwikkeling is een directe uitwerking van dit beleid. Er kan zodoende geconcludeerd worden dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

4.6 Overige thema's

Naast de verschillende bovengenoemde ruimtelijke beleidsdocumenten die van toepassing zijn op het thema Ruimtelijke Ordening op rijks-, provinciaal- en gemeentelijk niveau, bestaan er ook beleidsdocumenten die voorzien in de thema's mobiliteit, natuur en landschap, water, archeologie en cultuurhistorie en milieu. Onder Hoofdstuk 5 wordt per onderzoeksaspect kort het relevante beleid samengevat weergegeven.

Hoofdstuk 5 Milieuonderzoek

5.1 MER

Door de omgevingsdienst West-Holland is een intern advies gegeven om te bepalen of het bestemmingsplan MER-plichtig of (vormvrij) m.e.r.-beoordelingsplichtig is. Dit advies is hieronder integraal overgenomen.

MER-plicht

Om het bepalen of het bestemmingsplan dat de Noordelijke Randweg Voorhout mogelijk maakt direct MER-plichtig is, moet worden beoordeeld of de activiteit voorkomt op de C-lijst van het Besluit milieueffectrapportage en of er een MER-plicht geldt via een passende beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet.

De aan te leggen Randweg voldoet niet aan de beschrijving van autoweg uit onderdeel A van de bijlage van het Besluit milieueffectrapportage, omdat de weg niet alleen voor autoverkeer toegankelijk zal zijn en het niet verboden zal zijn op deze weg te stoppen of te parkeren. De Noordelijke Randweg wordt een weg met hetzelfde profiel en van dezelfde categorie als de bestaande Zuidelijke Randweg. De aan te leggen weg is derhalve niet te beschouwen als een autoweg in de zin van het Besluit milieueffectrapportage en valt daarom niet onder onderdeel C1.2 van het Besluit milieueffectrapportage.

Op grond van onderdeel C1.3 van het Besluit milieueffectrapportage is de aanleg, wijziging of uitbreiding van een weg bestaande uit vier of meer rijstroken, of verlegging of verbreding van bestaande wegen van twee rijstroken of minder tot wegen met vier of meer rijstroken niet zijnde een autosnelweg of autoweg MER-plichtig, in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een weg met een tracélengte van 10 kilometer of meer. De aan te leggen weg zal bestaan uit slechts twee rijstroken en valt daarom niet onder de beschrijving van het onderdeel C1.3 van het Besluit milieueffectrapportage.

Uit de Voortoets Natuurbeschermingswet die is opgesteld voor de Noordelijke Randweg, blijkt dat er geen significante negatieve effecten in een beschermd natuurgebied optreden, als gevolg van de weg. Er hoeft dus op grond van artikel 19j, lid 2 van de Natuurbeschermingswet geen passende beoordeling te worden opgesteld, zodat op grond van artikel 7.2a lid 1 van de Wet milieubeheer het plan niet MER-plichtig is.

(Vormvrij) m.e.r.-beoordeling

Om het bepalen of het bestemmingsplan dat de Noordelijke Randweg Voorhout mogelijk maakt m.e.r.-beoordelingsplichtig is, moet worden beoordeeld of de activiteit voorkomt op de D-lijst van het Besluit milieueffectrapportage. Op grond van artikel 2, lid 5, sub b, van het Besluit milieueffectrapportage moet voor activiteiten die voorkomen op de D-lijst van het Besluit milieueffectrapportage, maar in gevallen onder de vermelde drempelwaarde een vormvrije m.e.r.-beoordeling worden uitgevoerd.

Omdat er geen sprake is van een autosnelweg of autoweg zoals beschreven in het Besluit milieueffectrapportage, valt de Noordelijke Randweg Voorhout niet onder onderdeel D1.1 van het Besluit milieueffectrapportage.

Op grond van onderdeel D1.2 is de wijziging of uitbreiding van een weg bestaande uit vier of meer rijstroken, of verlegging of verbreding van bestaande wegen van twee rijstroken of minder tot wegen met vier of meer rijstroken niet zijnde een autosnelweg of autoweg m.e.r.-beoordelingsplichtig in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een weg met een tracélengte van 5 kilometer of meer. Aangezien er geen sprake is van een wijziging of uitbreiding van een weg met vier of meer rijstroken, en er ook geen sprake is van verlegging of verbreding van een bestaande weg, is onderdeel D1.2 ook niet van toepassing.

Onderdeel D1.1 en D1.2 zijn niet van toepassing, waardoor het opstellen van een m.e.r.-beoordeling of een vormvrije m.e.r.-beoordeling niet noodzakelijk is.

Conclusie

Voor de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout is het opstellen van een MER of het opstellen van een (vormvrije) m.e.r.-beoordeling niet noodzakelijk.

5.2 Verkeerskundige aspecten

In hoofdstuk 2 is een beeld gegeven van het bestaande gebied en van de toekomstige ontwikkelingen. Het nut en de noodzaak van de aanleg van de Noordelijke Randweg zijn daarin beschreven. In deze paragraaf wordt een verdere beschrijving gegeven van de verkeerskundige functie van de weg. Ook is de relatie met de andere projecten, die in hoofdstuk 2 kort behandeld zijn, nader uitgewerkt.

Verkeerskundige functie van de weg

De categorisering van de wegen in de gemeente Teylingen is vastgesteld in het GVVP 2010-2020. De gemeente Teylingen heeft in dit beleidsdocument een indeling in categorieën vastgesteld die afwijkt van Duurzaam Veilig. In het GVVP staat voor de Noordelijke Randweg omschreven dat het wegprofiel conform een gebiedsontsluitingsweg (GOW) buiten de bebouwde kom met een ontwerpsnelheid van 60 km per uur ingericht dient te worden. De voorzieningen voor het langzaam verkeer, fiets- en voetpaden, dienen gescheiden van de rijbaan aangebracht te worden. De primaire functie van een GOW is doorstromen op de wegvakken en uitwisselen op de kruispunten. Het profiel van de Noordelijke Randweg sluit aan bij het profiel van de wijkontsluitingsweg voor Hooghkamer en de Zuidelijke Randweg (Teylingerdreef). De Noordelijke Randweg sluit in het westen aan op de provinciale weg N444.

Kunstwerken

Uit het geplande tracé blijkt dat er 3 grotere kunstwerken aangelegd dienen te worden:

- de Noordelijke Randweg kruist het spoor: het beleid van ProRail is erop gericht om het aantal gelijkvloerse kruisingen tussen weg en spoor zo veel mogelijk te beperken en terug te brengen. Nieuwe spoorkruisingen dienen dan ook ongelijkvloers vormgegeven te worden. De kruising van de Noordelijke Randweg met het spoor is daarom voorzien als een ongelijkvloerse kruising (onderdoorgang);
- de Noordelijke Randweg moet de Leidsevaart kruisen: deze kruising is voorzien als een brug. Kort na de brug volgt de aansluiting van de Noordelijke Randweg op de N444. De randweg takt aan op de N444, vormgegeven als turbo- c.q. meerstrooksrotonde. Dit is om capaciteitsredenen noodzakelijk: een enkelstrooksrotonde heeft te weinig capaciteit om het verkeer te kunnen verwerken;
- de Noordelijke Randweg kruist de Haarlemmertrekvaart ten behoeve van langzaamverkeer op twee locaties: deze kruisingen zijn voorzien als een brug en doorkruisen een stuk van de ecologische verbindingszone om vervolgens over de Haarlemmertrekvaart in de richting van de gemeente Noordwijk respectievelijk de gemeente Noordwijkerhout te ontsluiten. Vooralsnog wordt alleen de brug richting Noordwijkerhout aangelegd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.2.

Daarnaast wordt een aantal bestaande en nieuwe sloten gekruist door de Noordelijke Randweg (middels duikers).

5.3 Externe Veiligheid

Het transport, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen brengen risico's met zich mee door de mogelijkheid dat bij een ongeval gevaarlijke lading vrij kan komen. De discipline externe veiligheid houdt zich bezig met de hieraan verbonden risico's voor mensen die zich in de nabijheid van gevaarlijke stoffen bevinden.

Externe veiligheid maakt onderscheid tussen risicobronnen en risico-ontvanger. De risicobronnen zijn in 2 groepen te verdelen:

1. transportassen, zoals wegen en spoorwegen waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt;
2. inrichtingen waarin productie, gebruik, verstrekking en/of opslag van gevaarlijke stoffen plaatsvindt.

Het vervoer van gevaarlijke stoffen vindt plaats over de doorgaande wegen A44, N443 en de N206. Dit zal door de aanleg van de Noordelijke Randweg niet wijzigen. Over de Noordelijke Randweg zullen daarom geen gevaarlijke stoffen vervoerd gaan worden. Hieruit volgt dat het aspect externe veiligheid niet tot belemmeringen leidt ten aanzien van de voorgestelde planvorming. Nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht. Indien er wel vervoer van gevaarlijke stoffen over de Noordelijke Randweg gaat plaatsvinden, zal een berekening moeten worden gemaakt om de omvang van het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR) te kunnen bepalen.

5.4 Kabels en leidingen

In het plangebied liggen diverse kabels en leidingen:

- Parallel aan en gelegen direct ten westen van de Leidsevaart (trekvaart) loopt een hoogspanningskabel. Het betreft een dubbele oliegekoelde 50kV en 100kV kabel, in beheer bij Liandon.
- Eveneens parallel aan en gelegen direct ten westen van de Leidsevaart ligt een watertransportleiding. Deze is in beheer bij Dunea. Halverwege de Noordelijke Randweg, haaks gelegen ten opzichte van de weg, ligt eveneens een watertransportleiding van Dunea.
- Direct naast de spoorbaan, in het spoortalud liggen diverse kabels ten behoeve van het spoor.
- Aan de Noordwijkse zijde direct ten noorden van de Haarlemmertrekvaart ligt een gasleiding, in beheer bij Liander. Deze is van invloed op het project en wordt behandeld in het bestemmingsplan voor de maatregelen op het grondgebied van gemeente Noordwijk.
- Langs de provinciale weg N444 liggen verschillende datakabels.
- In het meest zuidelijke deel van het plangebied, op het zuidelijke punt waar de verlegging van de N444 begint, ligt een drukriool.

Met de beheerders van genoemde kabels en leidingen vindt overleg plaats over gevolgen van het project en benodigde maatregelen.

De watertransportleiding die halverwege de Noordelijke Randweg kruist kan hetzelfde tracé behouden en dient dieper te worden aangelegd in verband met de aanleg van de fundering van de randweg en naastgelegen sloot.

De waterleiding en hoogspanningskabel die direct ten westen van de Leidsevaart liggen moeten worden verlegd om de aanleg van de brug over de Leidsevaart en de aansluiting op de N444 mogelijk te maken.

De kabels in het spoortalud kunnen blijven liggen; hiermee wordt met de aanleg van de onderdoorgang onder het spoor rekening gehouden.

5.5 Verkeersgeluid

Wettelijk kader

De regels (grenswaarden) met betrekking tot de (maximaal) toelaatbare hoeveelheid geluid afkomstig van een weg zijn opgenomen in de Wet geluidhinder (Wgh) en het Besluit geluidhinder. De gemeente hanteert het door de ODWH opgestelde hogere waarden beleid. Dit beleid is opgenomen in de notitie "Richtlijnen voor het vaststellen van hogere waarden Wet geluidhinder – Herziene versie 2013 - Nieuwe situaties" van de Omgevingsdienst West-Holland (ODWH) van 4 maart 2013.

De Wgh is alleen van toepassing binnen een conform deze wet geldende geluidszone. De grenswaarden (voorkeurswaarde en ten hoogste toelaatbare waarde) uit de Wgh zijn van toepassing op de geluidsbelasting op de gevel van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen (o.a. scholen en ziekenhuizen).

Daarnaast gelden normen met betrekking tot de toelaatbare geluidsbelasting binnen geluidgevoelige bestemmingen, die afhankelijk zijn van het gebruik van de ruimte.

Geluidszones rond wegen

De regels en normen die gelden voor wegverkeerslawaai zijn opgenomen in hoofdstuk VI "Zones langs wegen" van de Wgh. De regels en normen uit deze wet gelden binnen de wettelijk vastgestelde zone van een weg. Op grond van artikel 74 Wgh heeft elke weg een geluidszone, met uitzondering van de volgende wegen:

- Wegen gelegen binnen een als woonerf aangeduid gebied;
- Wegen waarvoor een maximumsnelheid van 30 km/uur geldt.

De breedte van de zone van een weg is geregeld in afdeling 1 "Omvang geluidzones" van genoemd hoofdstuk. De breedte van een zone is, op grond van artikel 74 Wgh, afhankelijk van de ligging in stedelijk of buitenstedelijk gebied en van het aantal rijstroken. De behandelde wegen hebben 2 rijstroken. De breedte van de zone voor de verschillende categorieën zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Aantal rijstroken		
	Buitenstedelijk gebied	Stedelijk gebied
3 of 4	400 m	350 m
1 of 2	250 m	200 m

Het wettelijk kader is nader uitgewerkt in het onderzoeksrapport in bijlage 1.

Onderzoek en uitkomst

In het kader van dit bestemmingsplan is nader onderzoek uitgevoerd naar het aspect geluidhinder (Omgevingsdienst West-Holland, d.d. 27 oktober 2015). Dit onderzoek is aangevuld met een Memo afweging geluidsreducerend asfalt Randweg Voorhout (Royal Haskoning DHV, 21 april 2016) en Advies over toepassen stil asfalt (Omgevingsdienst West-Holland, 2 mei 2016). Deze documenten zijn als bijlage 1 opgenomen bij dit bestemmingsplan. Hieronder zijn de conclusies integraal opgenomen.

In het onderzoek zijn de geluidsbelastingen berekend op woningen ten gevolge van de Noordelijke Randweg. Voor de Leidsevaart en de N444 zijn de geluidbelastingen berekend voorafgaand aan de aanleg van de Noordelijke Randweg (2017) en 10 jaar na de aanleg van de Noordelijke Randweg (2027).

De Noordelijke Randweg veroorzaakt een geluidsbelasting boven de voorkeurswaarde van 48 dB bij 6 woningen langs de Leidsevaart (in de gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout) en bij 5 woningen in Hooghkamer (op basis van de stedenbouwkundige opzet voor Hooghkamer ten tijde van het akoestisch onderzoek).

Om de overschrijding van de voorkeurswaarde op de woningen in Hooghkamer tegen te gaan, is het nodig om geluidsreducerend asfalt toe te passen met een reductiewaarde van ten minste 3 dB. Een verharding met deze reductie dient te worden toegepast op het deel van de randweg, direct ten westen van de oostelijke projectgrens (waar de randweg aansluit op de derde en laatste rotonde van Hooghkamer) over een lengte van 100 meter. Hiermee wordt de geluidsbelasting zo ver verminderd dat er voor de woningen in Hooghkamer geen overschrijding van de voorkeurswaarde van 48 dB is.

Om de overschrijding van de voorkeurswaarde op de (zes) woningen aan de Leidsevaart tegen te gaan, is het nodig om geluidsreducerend asfalt toe te passen met een reductiewaarde van ten minste 2,8 dB. Een verharding met deze reductie dient te worden toegepast over een lengte van 865 meter, ter hoogte van de betreffende woningen. Hiermee wordt de geluidsbelasting zo ver verminderd dat er voor de woningen aan de Leidsevaart geen overschrijding van de voorkeurswaarde van 48 dB is.

Voor de overige delen van de Noordelijke Randweg is het op basis van het akoestisch onderzoek niet nodig om geluidsreducerend asfalt toe te passen en kan in principe een standaardverharding worden toegepast. Om redenen van beheer (toepassen van eenzelfde verhardingstype over grotere lengte met het oog op onderhoud en vervanging) is echter aan te raden om - gezien de beperkte lengte van de resterende wegvakken - dezelfde geluidsreducerende verharding toe te passen als op het aangrenzende deel.

5.6 Luchtkwaliteit

Wettelijk kader

De Wet milieubeheer (Wm) biedt de volgende grondslagen voor de onderbouwing dat een plan voldoet aan de wet- en regelgeving voor luchtkwaliteit:

1. het project leidt niet tot overschrijding van grenswaarden uit tabel 1 (art. 5.16 lid 1 sub a);
2. het plan draagt niet in betekenende mate bij aan een verslechtering van de luchtkwaliteit (art. 5.16 lid 1 sub c);
3. er worden grenswaarden overschreden, maar ten gevolge van het project is er per saldo sprake van een verbetering van de concentratie van de betreffende stof of blijft de concentratie gelijk (art. 5.16 lid 1 sub b onder 1);
4. er worden grenswaarden overschreden, maar ten gevolge van een door het project optredend effect of een met het plan samenhangende maatregel is er per saldo sprake van een verbetering van de concentratie van de betreffende stof of blijft de concentratie gelijk (art. 5.16 lid 1 sub b onder 2);
5. het project is genoemd of beschreven in, dan wel past binnen of is in elk geval niet strijdig met het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (art. 5.16 lid 1 sub d).

Wanneer een plan voldoet aan één van bovenstaande grondslagen, kan het wat luchtkwaliteit betreft doorgang vinden.

Tabel 1. Grenswaarden luchtkwaliteit

Stof	Grenswaarde	Toetsingsperiode
NO_2 (stikstofdioxide)	40 µg/m³ (vanaf 2015)	Jaargemiddelde
	200 µg/m³ (vanaf 2015)	Uurgemiddelde, mag maximaal 18x per kalenderjaar overschreden worden
PM_{10} (fijn stof)	40 µg/m³	Jaargemiddelde
	50 µg/m³	24-uurgemiddelde, mag maximaal 35 maal per kalenderjaar overschreden worden
$PM_{2,5}$ (fijn stof)	25 µg/m³	Jaargemiddelde, deze is vanaf 2015 van kracht

De concentraties stikstofdioxide (NO_2) en fijn stof (PM_{10}/$PM_{2,5}$) zijn in de Nederlandse situatie het meest kritisch ten opzichte van de grenswaarden. Voor deze stoffen zijn in dit onderzoek berekeningen uitgevoerd. De overige stoffen uit de Wm zijn in Nederland niet kritisch ten aanzien van de normen. Deze stoffen zijn in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten.

Onderzoek en conclusie

In het kader van dit bestemmingsplan is een onderzoek uitgevoerd naar het aspect luchtkwaliteit (Royal Haskoning DHV, d.d. 19 december 2014). Dit onderzoek is toegevoegd als bijlage 2 bij dit bestemmingsplan. Hieronder zijn de conclusies van dit onderzoek integraal opgenomen.

De luchtkwaliteit is berekend binnen de zichtjaren 2015 en 2025. De berekeningen zijn uitgevoerd met de NSL-Rekentool. Uit de resultaten blijkt dat de grenswaarden uit de Wet milieubeheer in geen van de zichtjaren wordt overschreden. Ook in de tussenliggende jaren en de verdere toekomst worden geen overschrijdingen van de grenswaarden verwacht.

Het plan voldoet hiermee op grond van art. 5.16 lid 1 sub a aan de luchtkwaliteitseisen uit de Wet milieubeheer. Op het gebied van luchtkwaliteit zijn er daarom geen belemmeringen om de Noordelijke Randweg Voorhout te realiseren.

5.7 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Landschap en cultuurhistorie

Het plangebied van de Noordelijke Randweg Voorhout ligt op de strandvlakten. Het gebied bestaat grotendeels uit weidegronden en is open door het nagenoeg ontbreken van bebouwing en opgaande beplanting.

De ontstaansgeschiedenis hangt nauw samen met de bewegingen van de zeespiegel. In perioden waarin de zee zich terugtrok en de kust zich uitbreidde, kon een gordel van hoger gelegen zandige ruggen ontstaan (strandwallen). Tussen de strandwallen ontstonden vlakke gebieden (strandvlakten). Vanaf de 17e eeuw zijn de strandwallen afgezand om aan de vraag naar zand voor de uitbreiding van steden te voldoen. Om zand af te kunnen voeren, werden brede zandvaarten gegraven, die nu nog in de Bollenstreek aanwezig zijn. De afgevlakte strandwallen bleken zeer geschikt voor bloembollenteelt. De afwisseling van bloembollen op de afgezande strandwallen en weilanden in de strandvlakten is kenmerkend voor de Bollenstreek.

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Teylingen (zie afbeelding 5.2) en op de kaart van KennisInfrastructuur CultuurHistorie (KICH) zijn geen monumenten in het plangebied van de Noordelijke Randweg weergegeven.

Een goede landschappelijke inpassing van de Noordelijke Randweg kan daarmee de ruimtelijke kwaliteit van het gebied versterken.

De Haarlemmertrekvaart en Dinsdagse Wetering zijn al meer dan 350 jaar onderdeel van de bestaande vaarwegstructuur tussen Leiden en Haarlem en worden beschouwd als elementen van cultuurhistorische waarde.

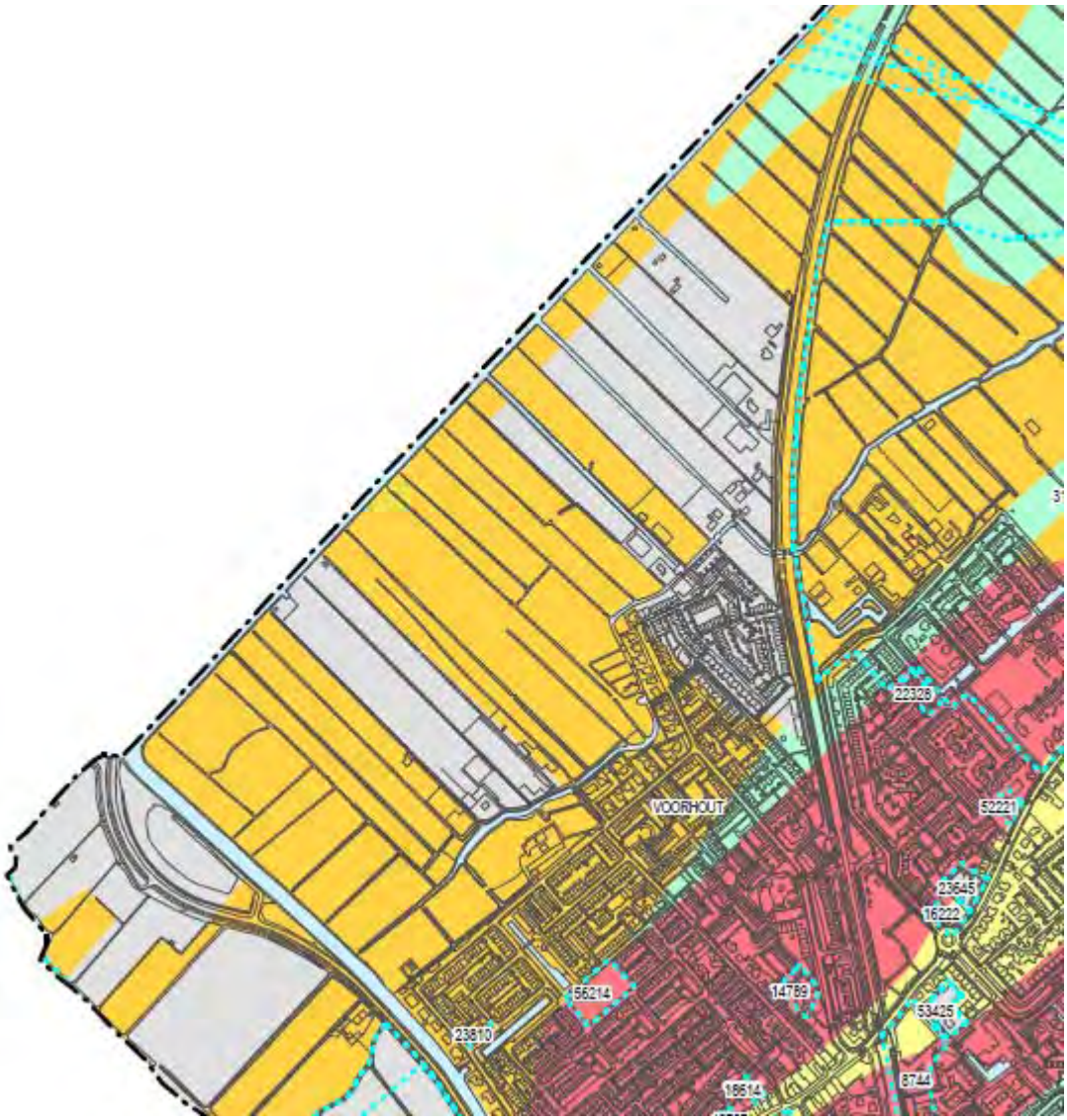

afbeelding 5.2: uitsnede archeologische beleidskaart, gemeente Teylingen

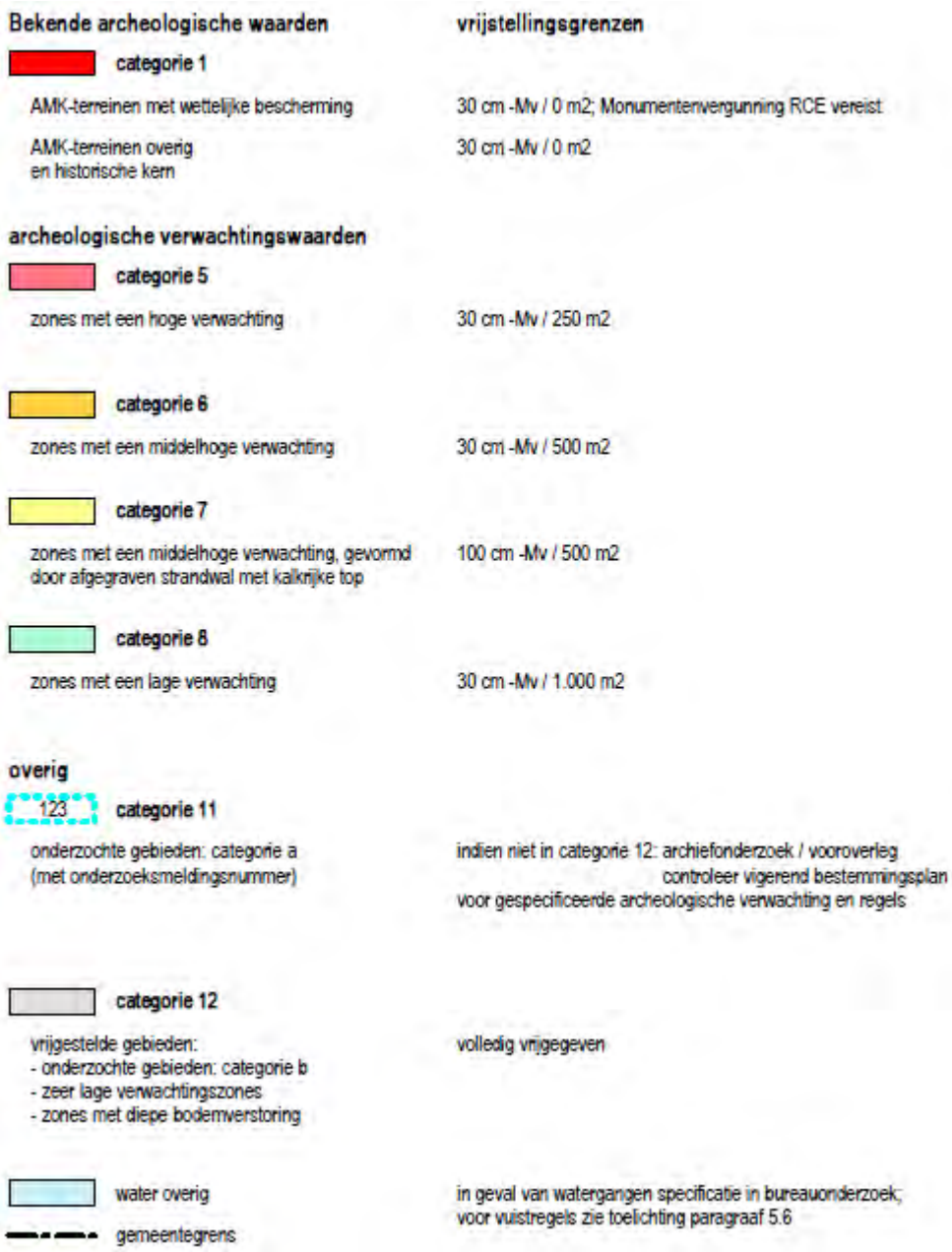

afbeelding 5.2a: legenda archeologische beleidskaart, gemeente Teylingen

Archeologie

In het kader van de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout zijn verschillende archeologische onderzoeken uitgevoerd. Het gaat om archeologische vooronderzoeken door RAAP uit respectievelijk juni en november 2005 en het archeologisch veldonderzoek door IDDS uit januari 2015. Deze onderzoeken zijn als respectievelijk bijlage 3, 4 en 5 bij deze toelichting opgenomen. Het doel van deze onderzoeken was om de geologische opbouw van het plangebied in kaart te brengen en daarmee de archeologische verwachting van het gebied te specificeren.

Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied is gelegen op de overgang van een strandvlakte die is gevormd in het Midden of Laat Neolithicum naar een estuariumgebied (komafzettingen van de Oude Rijn) dat vanaf ongeveer dezelfde periode is ontstaan. Voor het plangebied geldt een lage tot middelhoge verwachting.

Uit het booronderzoek is gebleken dat het plangebied lang een nat landschap is geweest: eerst een estuarium, daarna een veenmoeras dat uiteindelijk regelmatig overstroomde. Eigenlijk is het gebied pas sinds de Late Middeleeuwen bruikbaar voor de mens. Na de laatste overstromingen is men het gebied gaan ontwateren middels weteringen en sloten en kon het

gebied gebruikt worden voor landbouw. De kans op archeologische waarden in de bodem is daarmee op basis van de landschappelijke opbouw al klein. De uitgebreide en diepe verstoringen van de bodem in aanmerking genomen, is de kans op onverstoorde archeologische resten zeer klein.

Op basis van de resultaten van het inventariserend veldonderzoek wordt geadviseerd om geen vervolgonderzoek uit te laten voeren.

Tijdens het veldonderzoek zijn in het plangebied geen locaties aangetroffen die een hoge archeologische potentie hebben (opduikingen van strandwal- en/of duinzand). Aan de hand hiervan wordt geconcludeerd dat het plangebied een lage archeologische potentie heeft.

Naar verwachting zal er als gevolg van de geplande werkzaamheden geen verstoring van archeologische waarden optreden. Er worden geen aanbevelingen voor vervolgonderzoek gedaan, daarom is in dit bestemmingsplan geen beschermende regeling (dubbelbestemming Waarde Archeologie met aanlegverbod) opgenomen. Hieruit volgt dat het aspect archeologie niet tot belemmeringen leidt ten aanzien van de voorgestelde planvorming.

5.8 Bodem

In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is bepaald, dat in de toelichting van een bestemmingsplan inzicht moet worden verkregen over de uitvoerbaarheid van het plan. Dit betekent dat er onder andere inzicht verkregen moet worden in de noodzaak van een (mogelijk noodzakelijke) bodemsanering.

Bodemkwaliteitskaart

De Omgevingsdienst West-Holland heeft een bodemkwaliteitskaart opgesteld. Ter plaatse van de onderzoekslocatie zijn op basis hiervan geen gegevens omtrent de gemiddelde bodemkwaliteit bekend.

Bodemloket

Het Bodemloket (www.bodemloket.nl) is een initiatief van de gezamenlijke bevoegde overheden in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb). Deze 12 provincies en 29 gemeenten verzamelen constant gegevens over bodemonderzoeken en bodemsaneringen die (in het kader van de Wbb) worden uitgevoerd. Het Bodemloket geeft inzicht in het historisch gebruik van de locatie wanneer dit in milieuhygiënisch opzicht van belang is of op een locatie onderzoek heeft plaatsgevonden of dit onderzoek aanleiding geeft tot vervolgstappen (nader onderzoek of bodemsanering) of dat een locatie wellicht al gesaneerd is. Uit het bodemloket blijkt dat ter plaatse van de onderzoekslocatie en in de directe omgeving bodemonderzoeken zijn uitgevoerd.

Onderzoek

Ter plaatse van de geplande locatie van de Noordelijke Randweg N444 te Voorhout is een verkennend bodemonderzoek conform NEN 5740 uitgevoerd (Terra Milieu, d.d. 21 november 2013, zie bijlage 6). Voor de uitvoer van het bodemonderzoek is een vooronderzoek conform NEN 5725 uitgevoerd. Op basis van het vooronderzoek is de onderzoeksstrategie bepaald.

De aanleiding voor het verkennend bodemonderzoek wordt gevormd door de geplande aanleg van de Noordelijke Randweg plus de inrichting van de ecologische verbindingszone. Momenteel is de locatie hoofdzakelijk in gebruik voor agrarische doeleinden. Het doel van het onderzoek is het inzichtelijk maken van de (milieuhygiënische) kwaliteit van de bodem op de locatie. Tijdens het verkennend bodemonderzoek is de volgende onderzoeksstrategie gehanteerd; ‘grootschalige onverdachte locatie’ (ONV).

Op basis van het uitgevoerde onderzoek en de analyseresultaten kan worden geconcludeerd dat zowel in de grond als het grondwater enkele parameters verhoogd worden aangetroffen. De locatie kan daarom niet meer als onverdacht worden beschouwd. Hiervoor is echter geen aanvullend onderzoek benodigd. Tijdens het veldwerk zijn tevens enkele verdachte deellocaties aangetroffen, hiervoor is aanvullend onderzoek uitgevoerd.

Aanvullend onderzoek en conclusie

Ter plaatse van Noordelijke randweg N444 te Voorhout is onderzoek gedaan naar asbest in bodem conform NEN 5707 (Terra Milieu, d.d. 3 november 2014, zie bijlage 7). Voor de uitvoer van het bodemonderzoek is een vooronderzoek conform NEN 5725 uitgevoerd. Op basis van het vooronderzoek en een inspectie van de locatie is de onderzoeksstrategie bepaald.

De locaties (schuurtjes) hebben alle drie een oppervlakte van ca. 100 m² en zijn in gebruik voor agrarische doeleinden. Tijdens het bodemonderzoek is een halfverharding (puin) aangetroffen welke als asbestverdacht werd beschouwd.

Naar aanleiding van de geplande ontwikkelingen zijn de locaties onderzocht. Het doel van het onderzoek is om met een relatief geringe inspanning aan te tonen of het vermoeden dat verontreinigende stoffen in de vorm van asbest aanwezig zijn op de locatie terecht is.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek en de analyseresultaten kan worden geconcludeerd dat ter plaatse van deellocatie 1 asbest op het maaiveld wordt aangetroffen. Geadviseerd wordt het maaiveld door middel van handpicking door een SC530 bedrijf te laten saneren tegelijkertijd met het verwijderen/slopen van de schuur.

In de bodem ter plaatse van de verschillende deellocaties wordt geen asbesthoudend materiaal aangetroffen. De locaties zijn hierdoor niet meer verdacht op het voorkomen van asbest in de bodem.

Op basis van de resultaten van dit bodemonderzoek zijn er geen bezwaren voor het huidige en/of toekomstige gebruik van de locatie.

5.9 Ecologie

5.9.1 Flora- en faunawet (Ffw)

Een groot deel van de inheemse dier- en plantensoorten is beschermd middels de Flora- en faunawet (2002). De bepalingen van deze wet zijn van grote invloed op ruimtelijke ingrepen, zoals het aanleggen van infrastructuur, het realiseren van bebouwing, het uitbreiden van industriegebieden, enzovoort. Bij (ruimtelijke) ingrepen moet op basis van de Flora- en faunawet een toetsing plaatsvinden. Deze toetsing moet de volgende onderdelen bevatten:

- inventarisatie van wettelijk beschermde flora- en faunasoorten in het plangebied en binnen de invloedssfeer van het project of plangebied;
- inventarisatie/beoordeling van (significant) nadelige effecten op deze beschermde soorten en hun habitat (zowel binnen het plangebied als in de invloedssfeer van het plangebied), als gevolg van de plannen of ingreep;
- een opname van maatregelen die de negatieve effecten op de beschermde soorten en hun leefgebieden mitigeren en/of compenseren.

Sinds 2005 zijn de beschermde soorten uit de Flora- en faunawet verdeeld in drie groepen die, op grond van het Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet, ondergebracht zijn in drie tabellen (uitgebreide omschrijving van de betreffende soorten per tabel is opgenomen als bijlage bij het Floraonderzoek):

Tabel 1: Algemene soorten

Voor deze soorten geldt een vrijstelling. Er hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden, maar wel moet de zorgplicht worden nagekomen.

Tabel 2: Overige soorten

Als een goedgekeurde gedragscode op de activiteiten van toepassing is, geldt een vrijstelling voor deze soorten. Er hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden, maar de activiteiten moeten aantoonbaar worden uitgevoerd zoals in de gedragscode staat. Tevens geldt de zorgplicht. Als niet gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode, maar wel maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen, hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. Om zeker te weten of de mitigerende maatregelen voldoende zijn en er inderdaad geen ontheffing nodig is, kan een ontheffing aangevraagd worden om de maatregelen (goed) te laten keuren. Als niet gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode en geen maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of rust- en verblijfplaats te garanderen, dient een ontheffing aangevraagd te worden. De aanvraag wordt beoordeeld op de volgende punten:

- in welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door de activiteiten?
- komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Soorten van Tabel 3: Soorten bijlage 1 Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten / bijlage IV Habitatrichtlijn (HRL)

Als mitigerende maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen, hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. Om zeker te weten of de mitigerende maatregelen voldoende zijn en er inderdaad geen ontheffing nodig is, kan een ontheffing aangevraagd worden om de maatregelen (goed) te laten keuren. Als geen of alleen compenserende maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de

voortplantings- en/of rust- en verblijfplaats te garanderen, dient een ontheffing aangevraagd te worden op grond van een wettelijk belang uit artikel 2 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (soorten bijlage 1 Besluit) of uit de Habitatrichtlijn (soorten bijlage IV HRL).

Deze belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna (b);
- volksgezondheid of openbare veiligheid (d);
- dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten (e).

En alléén voor soorten van bijlage 1 Besluit:

- uitvoering werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j).

De aanvraag wordt beoordeeld op de volgende punten:

- in welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats door de activiteiten aangetast?
- is er een wettelijk belang (belang b, d, e of j)?
- is er een bevredigende oplossing?
- komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Bij de aanvraag van een ontheffing Flora- en faunawet zijn een activiteitenplan en - in sommige gevallen - een compensatieplan, noodzakelijk. Hierin staan de bevindingen uit de flora- en faunatoets kort vermeld en worden de maatregelen beschreven die uitgevoerd zullen worden om er voor te zorgen dat de beschermde soorten in (de omgeving van) het betreffende gebied duurzaam in stand gehouden zullen worden.

5.9.1.1 Faunaonderzoek

Er leven verschillende diersoorten in het gebied waar de Noordelijke Randweg wordt aangelegd. Om inzicht te krijgen in de gevolgen van de aanleg van de Noordelijke Randweg voor het milieu, is er een faunaonderzoek uitgevoerd in het plangebied (E.C.O. Logisch, d.d. 13 december 2012). Dit onderzoek inclusief addendum d.d. 3 augustus 2015 is opgenomen als bijlage 8 bij deze toelichting. Daarmee is in beeld gebracht welke diersoorten er in het gebied voorkomen.

Broedvogels

Binnen het onderzoeksgebied zijn alleen algemene broedvogels aangetroffen. Het betreft de soorten merel, zanglijster, heggenmus, winterkoning, roodborst, koolmees, pimpelmees, houtduif, wilde eend, krakeend, meerkoet, waterhoen, kievit, grutto, tureluur en scholekster. De laatste van deze soorten heeft geen jaarrond beschermde nestlocaties, maar is wel opgenomen in de Rode Lijst broedvogels.

In de geplande ecologische zone zijn territoria aangetroffen van de groene specht en de grote bonte specht. Eenmaal is hier een vrouwelijk individu van de bosuil waargenomen. Een broedgeval van deze soort is echter niet geconstateerd. In bijlage 1 van het Faunaonderzoek (inclusief addendum) zijn de territoria van de weidevogels op kaart weergegeven. In het deel ten oosten van de spoorweg zijn geen territoria vastgesteld. In het aangrenzend gebied zijn wel waarnemingen gedaan van de grutto, de kievit, de tureluur en de scholekster. Het is dan ook niet uit te sluiten dat dit deel van het plangebied onderdeel uitmaakt van broedbiotoop voor weidevogels.

Vleermuizen

Binnen het plangebied zijn de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis en de watervleermuis waargenomen. Per functie wordt het gebruik van het plangebied nader toegelicht. In bijlage 1 van het Faunaonderzoek (inclusief addendum) zijn de waarnemingen van vleermuizen op kaart weergegeven.

Zomer- en kraamverblijven

Tijdens het onderzoek naar zomer- en kraamverblijven van vleermuizen zijn geen verblijfplaatsen in het plangebied aangetroffen. Vanaf circa een half uur voor zonsopkomst is geen activiteit van vleermuizen meer waargenomen.

Paarverblijven

Er zijn geen paarverblijven van de gewone dwergvleermuis in het plangebied waargenomen. Een exemplaar van de gewone dwergvleermuis maakte wel gebruik van het plangebied als baltsterritorium.

Vliegroutes / foerageerzones

Alle groenstructuren in het plangebied worden gebruikt als foerageerzone door de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. De rosse vleermuis maakt gebruik van de open velden in het plangebied als foerageerzone. De watergangen in het plangebied, in het bijzonder ten noorden en in het westen van het plangebied, worden door de watervleermuis benut als foerageerzone. Voor alle waargenomen soorten geldt dat steeds slechts enkele individuen gebruik maken van het plangebied. Duidelijke vliegroutes zijn niet vastgesteld, al is het zeer waarschijnlijk dat de watergang ten noorden van het plangebied ook als vliegroute wordt benut door de watervleermuis.

Als gevolg van de aanleg van de weg zullen groenstructuren, waaronder bomen, verloren gaan die nu door de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis worden gebruikt. Het heeft de voorkeur het leefgebied dat verloren gaat met de kap van de bomen, te compenseren met nieuwe aanplant van bomen in de directe omgeving zodat het leefgebied van de vleermuizen in stand blijft. In het mitigatie- en compensatieplan, dat als bijlage 11 bij de toelichting is gevoegd, is aangegeven dat de kap van bomen elders zal worden gecompenseerd met nieuwe aanplant.

Winterverblijven

De binnen het plangebied aanwezige bebouwing is niet geschikt bevonden als winterverblijf voor vleermuizen. De bebouwing biedt te weinig bescherming tegen schommelingen en temperaturen en tocht.

Rugstreeppad

De kleinere watergangen en greppels in het plangebied worden door de rugstreeppad gebruikt als voortplantingswater. Daarnaast maakt deze soort gebruik van het plangebied als landbiotoop met de functies van foerageergebied en winterverblijf. Tijdens vrijwel alle locatiebezoeken is deze soort waargenomen. Het betreft zowel volwassen als juveniele exemplaren van deze soort. In bijlage 1 van het Faunaonderzoek (inclusief addendum) is de verspreiding van de rugstreeppad in het plangebied op kaart weergegeven. Ten oosten van de spoorweg zijn geen waarnemingen gedaan van deze soort.

Vissen

In de grotere watergangen in en ten noorden van het plangebied zijn de beschermde soorten bittervoorn, kleine modderkruiper, paling en rivierdonderpad waargenomen. Daarnaast zijn de algemene soorten blankvoorn, baars, rietvoorn, snoek en tiendoornige stekelbaars in het plangebied vastgesteld. In bijlage 1 van het Faunaonderzoek (inclusief addendum) zijn de waarnemingen van beschermde vissen op kaart weergegeven. Het plangebied ten zuiden van het spoor is niet specifiek onderzocht. Echter, gezien de polder hetzelfde is en de wateren met elkaar in verbinding staan, mag worden aangenomen dat hier dezelfde beschermde vissoorten kunnen worden aangetroffen.

Overige soorten

Binnen het plangebied zijn de gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker waargenomen. Alle functies welke voor deze soorten van belang zijn, zijn in het plangebied aanwezig.

Belang plangebied voor beschermde soorten

Het plangebied en de directe omgeving bevatten elementen welke worden benut door beschermde soorten. Hieronder is weergegeven welke functies zijn aangetroffen en wat het belang van het plangebied is voor de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie.

Het plangebied is van beperkt belang voor de algemene zangvogels, welke het plangebied gebruiken als broedbiotoop. Voor de aangetroffen weidevogels geldt dat het belang van het plangebied groter is. Bij het doorkruisen van de huidige polder met de Noordelijke Randweg, gaat broedbiotoop voor deze soorten verloren.

Het plangebied is van beperkt belang voor vleermuizen als foerageergebied. In de directe omgeving blijft afdoende geschikte habitat beschikbaar voor de aangetroffen soorten, waardoor de gunstige staat van instandhouding voor deze soorten niet in het geding komt.

Het plangebied is van groot belang voor de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie van de rugstreeppad. De soort is niet in de omgeving waargenomen en het plangebied bevat alle functies welke van belang zijn voor deze soort. Voor de algemene beschermde amfibieën blijft in de omgeving voldoende geschikte habitat beschikbaar om de gunstige staat van instandhouding van de soorten te garanderen.

Voor de aangetroffen beschermde vissen gaat leefgebied verloren. Voor de soorten kleine modderkruiper, paling en rivierdonderpad geldt dat er redelijke alternatieven in de omgeving beschikbaar blijven. De locaties waar bittervoorn is aangetroffen zijn echter van groter belang, gezien deze zich in het geplande traject van de noordelijke randweg bevinden.

5.9.1.2 Floraonderzoek

Naast het onderzoek naar de mogelijke aanwezige fauna is ook de waarde van het plangebied voor beschermde flora onderzocht (NWC, d.d. juli 2013). Dit onderzoek is opgenomen als Bijlage 9 bij deze toelichting. Hierbij is gekeken naar de eventuele gevolgen van de plannen voor beschermde vaatplanten in het plangebied.

Vaatplanten

Op verschillende locaties binnen het plangebied zijn groeiplaatsen van de algemeen beschermde Gewone dotterbloem aangetroffen, een soort van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Er zijn geen zwaarder beschermde vaatplanten waargenomen. Gezien de voedselrijke bodem in het plangebied worden deze hier ook niet verwacht. Op afbeelding 5.3 aangegeven waar de groeiplaatsen zijn aangetroffen.

Afbeelding 5.3: luchtfoto met in rood aangeduid de locaties waar groeiplaatsen van de algemeen beschermde gewone dotterbloem zijn aangetroffen.

Voor soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet, zoals de in het plangebied aangetroffen Gewone dotterbloem, geldt een vrijstelling voor het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen. In het plangebied zijn verder geen groeiplaatsen van zwaarder beschermde vaatplanten aangetroffen en het gebied biedt geen geschikte habitats voor deze vaatplanten. Wat betreft vaatplanten is een ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet op dit moment niet nodig en geldt alleen de algemene zorgplicht (zie ook paragraaf 5.9.1).

Bomencompensatie

Met de aanleg van de nieuwe aansluiting van de Noordelijke Randweg Voorhout op de provinciale weg N444 gaat een deel van houtopstand verloren die zich bevindt in het gebied tussen de N444 en de Leidsevaart. Het oppervlak hiervan is dusdanig dat hier de Boswet op van toepassing is. Dit betekent dat het te kappen areaal bomen dient te worden gecompenseerd. Daarbij is van belang dat deze compensatie past binnen de kaders voor de landschappelijke inpassing van de weg in de omgeving. Compensatie van bomen vindt plaats in de directe omgeving van de aansluiting van de Randweg op de N444, zoals uitgewerkt in

zowel het mitigatie- en compensatieplan als het landschapsplan, die als bijlage 11 en 12 bij de toelichting zijn gevoegd.

Actualiserende ecologische quickscan

Er is een actualiserende ecologische quickscan uitgevoerd, zodat een recent beeld bestaat van de situatie in het plangebied (VanderHelm, 19 oktober 2015). Deze quickscan is als Bijlage 10 bij deze toelichting gevoegd. In de quickscan worden aanbevelingen gedaan voor de uitvoeringsfase.

5.9.1.3 Conclusie

In het plangebied zijn de volgende beschermde dier- en plantensoorten aangetroffen:

- Broedvogels: grutto, scholekster, kievit en tureluur;
- Meerdere soorten vleermuizen;
- De rugstreeppad;
- Vissen: bittervoorn, kleine modderkruiper en de rivierdonderpad.
- Vaatplanten: gewone dotterbloem

Voor de padden en vissen geldt dat het gebied waar de Noordelijke Randweg komt een belangrijk leefgebied is. In het ontwerp van de weg zal nader worden ingegaan in hoeverre er maatregelen nodig zijn om de instandhouding van deze beschermde soorten te garanderen. In ieder geval zullen er bomen worden aangeplant. In het kader van het definitieve ontwerp van de weg is een compensatie- en mitigatieplan opgesteld, dat als bijlage 11 bij de toelichting is gevoegd. Voor alle overige (aangetroffen) diersoorten blijft in de omgeving voldoende geschikte habitat beschikbaar om de gunstige staat van instandhouding van de soorten te garanderen. Bovendien is er door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet verleend voor de rugstreeppad en bittervoorn (d.d. 23 juli 2015, kenmerk FF/75C/2015/0099.toek.sh). Voor de aangetroffen beschermde vaatplanten geldt een vrijstelling voor het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen.

5.9.2 Natuurbeschermingswet (Nbw)

5.9.2.1 Wettelijk kader

Voor het uitvoeren van projecten en handelingen die negatieve effecten kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied en die niet nodig zijn voor het beheer van het Natura 2000-gebied, is een vergunning nodig. Het bevoegd gezag hiervoor zijn Gedeputeerde Staten, tenzij de Nbwet-procedure aanhaakt bij de omgevingsvergunning. In dat geval zijn burgemeester en wethouders het bevoegd gezag, maar is er een verklaring van geen bedenkingen van GS nodig.

Instandhoudingsdoelstellingen beschrijven de doelen voor natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten om een gunstige staat van instandhouding te waarborgen.

Bij besluiten om een plan (bijvoorbeeld een bestemmingsplan) vast te stellen moet op grond van artikel 19j van de Natuurbeschermingswet rekening worden gehouden met de effecten op Natura 2000-gebieden en het beheerplan. Ook activiteiten buiten het Natura 2000-gebied zelf kunnen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied hebben. Dit wordt 'externe werking' genoemd.

Van negatieve effecten is sprake als, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, een habitattype verslechtert of soorten significant worden verstoord. Deze bescherming geldt alleen voor de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Projecten en handelingen die de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied aantasten zijn in ieder geval vergunningplichtig.

5.9.2.2 Onderzoek

De kortste afstanden van het tracé tot de nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn als volgt:

- Coepelduynen; 2,7 km
- Kennemerland-Zuid: 2,8 km

Er heeft onderzoek plaatsgevonden naar de effecten van de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout op beide Natura-2000 gebieden. Hiertoe is met de Regionale Verkeer- en Milieukaart (RVMK) een vergelijking gemaakt van een situatie met en zonder randweg. In beide gevallen zijn de andere uitgangspunten gelijk en wordt uitgegaan van een prognosesituatie waarin rekening wordt gehouden met verschillende ruimtelijke ontwikkelingen die de komende jaren hun beslag krijgen (woningbouw bedrijventerreinontwikkeling etc.). Voor de opzet en uitgangspunten wordt verwezen naar het advies van de Omgevingsdienst West-Holland (met als bijlage het advies van de

Omgevingsdienst Haaglanden uit 2013), dat als bijlage 13 bij de toelichting is gevoegd.

Geconcludeerd wordt dat door de aanleg van de randweg het aantal autokilometers per etmaal afneemt, waardoor ook de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden afneemt.

Daarnaast vindt een verschuiving van de verkeersbewegingen plaats van de Herenstraat, N443, N206, Gooweg en Leidsevaart naar de Noordelijke Randweg Voorhout, de ontsluitingsweg Hooghkamer en de N450. De verkeersbewegingen verplaatsen zich daarmee verder naar het oosten, dus verder van de Natura 2000-gebieden af. Stikstof als gevolg van verkeer op de nieuw aan te leggen Noordelijke Randweg Voorhout zal, in vergelijking met de situatie zonder Noordelijke Randweg Voorhout op grotere afstand van de Natura 2000-gebieden geëmitteerd worden.

5.9.2.3 Conclusie

Daarmee kan geconcludeerd worden dat als gevolg van de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout geen significante negatieve effecten door stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden optreden.

5.10 Water

5.10.1 Europees- en rijksbeleid

Nationaal Waterplan

Het Nationaal Waterplan is de opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en is opgesteld voor de planperiode 2009 - 2015. Het Nationaal Waterplan is in december 2009 door de ministerraad vastgesteld.

Het Nationaal Waterplan beschrijft de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid. Het rijk streeft naar een duurzaam en klimaatbestendig waterbeheer en heeft de ambitie om de komende decennia te investeren in bescherming tegen overstromingen en in de zoetwatervoorziening.

Voor een duurzaam en klimaatbestendig watersysteem is het van belang bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening te houden met waterhuishoudkundige eisen op de korte en de lange termijn. Om een duurzaam en klimaatbestendig watersysteem te bereiken moet het water meer bepalend zijn bij de besluitvorming over grote ruimtelijke opgaven dan voorheen. De mate van bepalendheid wordt afhankelijk gesteld van, onder meer, de omvang en de aard van de ingrepen, bestaande functies, nieuwe andere ruimteclaims en de bodemgesteldheid van een gebied.

Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie. Het Nationaal Waterplan is gedetailleerder dan de SVIR en blijft als uitwerking van de SVIR bestaan. Specifiek gaat het over de gebieden die deel uitmaken van de ruimtelijke hoofdstructuur, het IJsselmeer, de Noordzee en de rivieren. Ook de bescherming van vitale functies en kwetsbare objecten is een onderwerp van nationaal belang. Hiervoor geldt het Barro.

Waterwet

De Waterwet regelt het beheer van de waterkeringen, het oppervlaktewater en het grondwater, verbetert de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening en zorgt voor een eenduidige bestuurlijke procedure en daarbij behorende rechtsbescherming voor besluiten. De Waterwet dient als paraplu om de Kaderrichtlijn Water (KRW) te implementeren en geeft ruimte voor implementatie van toekomstige Europese richtlijnen.

De waterschappen hebben een bevoegdheid voor het verlenen van vergunningen voor grondwateronttrekkingen, bemalingen en infiltraties, met uitzondering van onttrekkingen voor drinkwater, koude en warmteopslag en grote industriële onttrekkingen van meer dan 150.000 m^3/jaar. Gemeenten hebben verdergaande taken en bevoegdheden in het kader van de zorgplicht voor het inzamelen van afvalwater in de riolering en voor hemelwater en grondwater.

Nationaal Bestuursakkoord Water

In het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) is het kabinetsstandpunt over het waterbeleid in de 21e eeuw vastgelegd. De hoofddoelstellingen zijn: het waarborgen van het veiligheidsniveau bij overstromingen en het verminderen van wateroverlast. Daarbij wordt de voorkeur gegeven aan ruimtelijke maatregelen boven technische maatregelen.

In het NBW is ook de watertoets als procesinstrument opgenomen. De watertoets is het proces van vroegtijdig informeren, adviseren en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. Het doel van dit instrument is waarborgen dat de waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet in beschouwing worden genomen als het gaat om waterhuishoudkundige relevante ruimtelijke plannen en besluiten. Uitvoering van de watertoets betekent in feite dat de gemeente en de waterbeheerder samenwerken bij het uitwerken van ruimtelijke plannen, zodat problemen in het gebied zelf en de omgeving worden voorkomen. De watertoets is sinds 2003 verankerd in het Besluit ruimtelijke ordening en hiermee verplicht voor alle ruimtelijke plannen en besluiten.

In 2008 is het NBW geactualiseerd met als doel de watersystemen in 2015 op orde te krijgen, met name op het gebied van wateroverlast en watertekort.

Kaderrichtlijn water

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) geeft een kader voor de bescherming van de ecologische en chemische kwaliteit van oppervlaktewater en grondwater. Zo dienen alle waterlichamen in 2015 een "goede ecologische toestand" (GET) te hebben bereikt en dienen sterk veranderende c.q. kunstmatige wateren in 2015 een "goed ecologisch potentieel" (GEP) te hebben bereikt. De chemische toestand dient in 2015 voor alle wateren (natuurlijk en kunstmatig) goed te zijn.

Waterbeheer 21e eeuw (WB21)

In september 2000 heeft de commissie Waterbeheer 21e eeuw advies uitgebracht over het toekomstig waterbeheer in Nederland. Belangrijk onderdeel van WB21 is het uitgangspunt van ruimte voor water. Er mag geen afwenteling plaatsvinden. Berging moet binnen het stroomgebied plaatsvinden. Dit betekent onder andere het aanwijzen en instandhouden van waterbergingsgebieden. Daarnaast wordt verdroging bestreden en worden watertekorten verminderd.

5.10.2 Provinciaal beleid

De provincie Zuid-Holland heeft het waterbeleid geformuleerd in het "Beleidsplan Groen, Milieu en Water 2006 - 2010" van augustus 2006. Met dit plan wordt voortgeborduurd op het vigerende rijks- en provinciale beleid en de afspraken die met de Zuid-Hollandse waterpartners zijn gemaakt. In het beleidsplan is het provinciaal beleid voor milieu en water en voor natuur en landschap geïntegreerd. Het geeft de kaders en doelstellingen voor de periode 2006 - 2010 met een doorkijk naar 2020.

De provincie wil met haar beleid ook bijdragen aan een duurzame inrichting van het milieu volgens zo hoog mogelijke kwaliteitsmaatstaven. De nadruk ligt daarin op duurzaam stedelijk waterbeheer en op het voorkomen van wateroverlast. Wateraspecten zoals waterkwaliteit, riolering/afkoppeling, waterberging, veiligheid, (grond)wateroverlast en ecologische oeverinrichting dienen bij ruimtelijke inrichting en beheer van de openbare ruimte integraal te worden aangepakt. In het beleidsplan zijn de kansen en bedreigingen voor het leefmilieu in kaart gebracht. Eén van de uitkomsten ten aanzien van oppervlaktewater is dat meer dan de helft van de wateren in de provincie niet voldoet aan de doelstellingen van biologisch gezond oppervlaktewater. Het aantal ongezuiverde lozingen en riooloverstorten dient te worden teruggedrongen.

Daarnaast neemt door de verdergaande verstedelijking het waterbergend vermogen steeds verder af. Terwijl de wateroverlast als gevolg van de klimaatverandering en zonder het treffen van maatregelen verder zal toenemen.

5.10.3 Beleid waterbeheer

Waterbeheerplan

Voor de planperiode 2010-2015 is het Waterbeheerplan (WBP) van Rijnland van toepassing. In dit plan stelt Rijnland haar ambities vast voor de komende planperiode. Ook worden de maatregelen in het watersysteem aangegeven. Het nieuwe WBP legt meer accent op de uitvoering.

De drie hoofddoelen zijn: veiligheid tegen overstromingen, voldoende water en gezond water.

Voor de veiligheid is het cruciaal dat de waterkeringen voldoende hoog en stevig zijn én blijven en dat rekening wordt gehouden met mogelijk toekomstige dijkverbeteringen. Voor voldoende water is een compleet watersysteem nodig, dat goed ingericht, te beheren en te

onderhouden is. Rijnland wil daarom het watersysteem op orde hebben en toekomstvast maken. Hierdoor kan Rijnland rekening houden met klimaatverandering. De verandering van het klimaat zorgt immers voor mogelijk meer lokale en heviger buien, perioden van langdurige droogte en zeespiegelrijzing. Het speelt op deze ontwikkelingen in.

Keur en beleidsregels

De nieuwe Waterwet vereist een nieuwe keur. Deze is samen met nieuwe Beleidsregels op 22 december 2009 in werking getreden. De "Keur en Beleidsregels" maken het mogelijk dat het Rijnland haar taken uitvoeren. De Keur is een verordening van de waterbeheerder met wettelijke regels (gebod- en verbodsbepalingen). Aan deze Keur zijn bepalingen toegevoegd voor het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water in de bodem. De Keur geeft regels voor het gebruik van of het uitvoeren van activiteiten op:

- waterkeringen (onder andere duinen, dijken en kaden);
- watergangen (onder andere kanalen, rivieren, sloten, beken);
- andere waterstaatswerken (o.a. bruggen, duikers, stuwen, sluizen en gemalen).

De Keur stelt verbodsbepalingen op voor werken en werkzaamheden in of bij de bovengenoemde waterstaatswerken. Rijnland kan met de afgifte van een vergunning ontheffing verlenen van de Keur voor het uitvoeren van bepaalde activiteiten. De Keur is een belangrijk middel om via vergunningverlening en handhaving het watersysteem op orde te houden of te krijgen. In de Beleidsregels, die bij de Keur horen, is het beleid van Rijnland nader uitgewerkt. De ontheffing van de Keur is een activiteit in de zin van de Waterwet. Bij een aanvraag omgevingsvergunning, waarbij sprake is van een keurontheffing, zal dit bij de Keur onderdeel uitmaken van het toetsingskader.

Beleid Riolering en afvalwaterzuivering

Rijnland streeft naar samenwerking in de afvalwaterketen en wil hierover graag adviseren. Rijnland geeft de voorkeur aan het scheiden van hemelwater en afvalwater. Naast een voorkeursvolgorde voor afvalwater geldt voor de behandeling van hemelwater de zorgplicht. Rijnland geeft daarbij de voorkeur aan brongerichte maatregelen boven 'end-of-pipe' maatregelen.

Hemelwater kan de capaciteit van riolering en zuivering aanzienlijk belasten. Dat is niet wenselijk en vaak ook niet nodig. Zeker bij nieuwbouwontwikkelingen is het gescheiden aanbieden van hemelwater en afvalwater vaak een doelmatige maatregel. Rijnland volgt hierbij de voorkeursvolgorde (rijksbeleid), waarbij voorop staat het voorkomen van het ontstaan van afvalwater, als er afvalwater is het zoveel mogelijk beperken van verontreiniging en waar mogelijk afvalwaterstromen scheiden. De gemeente kan gebruik maken van deze voorkeursvolgorde bij de totstandkoming van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). De uiteindelijke afweging wordt lokaal gemaakt, waarbij doelmatigheid van de oplossing centraal staat.

Het te lozen hemelwater mag geen significante verslechtering van de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater veroorzaken. Maatregelen om dit te bereiken zijn duurzaam bouwen, infiltratie, het toepassen van berm- of bodempassage en straatkolken met extra voorzieningen. Als ondanks de zorgplicht en de preventieve maatregelen het te lozen hemelwater naar verwachting een aanmerkelijk negatief effect heeft op de oppervlaktewaterkwaliteit, kan in overleg tussen gemeente en hoogheemraadschap gekozen worden voor aanvullende voorzieningen, een verbeterd gescheiden stelsel of - als laatste keus - aansluiten op het gemengde stelsel. Ook kan de gemeente in overleg met het hoogheemraadschap kiezen voor een generieke 'end-of-pipe' aanpak. Deze keuze moet dan expliciet gemaakt worden in het GRP.

5.10.4 Noordelijke Randweg

Watersysteem

Met de aanleg van de Noordelijke Randweg wijzigt de waterstructuur. De weg komt grotendeels te liggen parallel aan de Haarlemmertrekvaart en haaks op de polderslotenstructuur van de polder Boekhorst. De Leidsevaart en Haarlemmertrekvaart betreft boezemwater, de meeste sloten in de polder zijn polderwatergangen. Uitzondering hierop vormen de vier boezemwatergangen in het oosten van het plangebied die direct aansluiten op de Haarlemmertrekvaart. Aan het eind van de, vanaf het westen gerekend, tweede boezemwatergang bevindt zich een gemaal waarmee water uit de polder in de boezem wordt gemalen.

De structuur van vier boezemwatergangen wordt weliswaar doorsneden met de aanleg van de randweg maar blijft behouden door middel van aanleg van een nieuwe boezemwatergang,

parallel aan de randweg, waarmee de vier boezemwatergangen onderling worden verbonden. Middels een doorvaarbare duiker blijven deze boezemwatergangen aangesloten op de Haarlemmetrekvaart. Op deze manier blijven de vier boezemwatergangen toegankelijk vanaf de trekvaart.

Toename verhard oppervlak en compensatie

Met de aanleg van de Noordelijke Randweg worden delen van sloten gedempt. Het gedempte oppervlak wordt in een 1:1 verhouding gecompenseerd.

De aanleg van de randweg leidt tot toename van verhard oppervlak. Dit moet worden gecompenseerd met nieuw te realiseren open water, uitgaande van 15% nieuw water ten opzichte van de oppervlakte verharding. Daar waar de weg afwatert op de boezem wordt dit gecompenseerd met boezemwater, daar waar de weg afwatert op de polder met polderwater.

Weg en fietspad zijn voorzien van buitenbermen. Hierop wordt afgewaterd. Er worden geen kolken aangelegd.

Peil

In de nieuwe situatie wordt de boezemkade geïntegreerd in de noordelijke buitenberm van de randweg en wordt de zone tussen de randweg en de Haarlemmertrekvaart op boezempeil gebracht. Dit omwille de wens van het hoogheemraadschap om met de aanleg van de weg de waterstructuur meer robuust te maken. Het verhogen van het waterpeil naar boezemniveau past bovendien beter bij de uitgangspunten voor de inrichting van de Ecologische Verbindingszone, die in het provinciale beleid is beoogd als drassige strook op het grensgebied van land en water.

Kunstwerken (water gerelateerd)

Binnen de scope van het project Noordelijke Randweg Voorhout vallen drie bruggen: een brug voor autoverkeer, fietsers en voetgangers over de Leidsevaart, ten zuiden van de Noordwijkerhoekbrug en twee bruggen voor fietsers en voetgangers over de Haarlemmertrekvaart, ten oosten van de Noordwijkerhoekbrug. Ten aanzien van de brug over de Leidsevaart wordt uitgegaan van een (ten opzichte van winterpeil) doorvaarprofiel met een hoogte van 2,50 meter, met één overspanning over de Leidsevaart. Voor de beide fietsbruggen wordt uitgegaan van een doorvaarprofiel van (hxb) 2,50 bij 7,10 meter. Gezien de ligging van de (weg) Leidsevaart ten opzichte van de Haarlemmertrekvaart is het nodig een deel van de te overbruggen hoogte boven het water te realiseren. Ten grondslag aan het doorvaarprofiel van de bruggen ligt een onderzoek naar het doorvaarprofiel van bruggen in de trekvaart in de omgeving. Met de gehanteerde doorvaarprofielen voor de nieuwe bruggen, zullen deze nooit maatgevend c.q. beperkend zijn ten opzichte van bestaande of andere nieuwe te bouwen (Nagelbrug) bruggen.

De toe te passen duikers worden gedimensioneerd in overstemming met de uitgangspunten van Hoogheemraadschap van Rijnland. Hetzelfde geldt voor het profiel van de nieuw te graven watergangen.

5.11 Duurzaamheid

Met betrekking tot de Noordelijke Randweg heeft de gemeente hoge duurzaamheidsambities.

Het aspect duurzaamheid krijgt in het project Noordelijke Randweg Voorhout op verschillende manieren invulling.

- De Noordelijke Randweg zelf moet als een duurzame maatregel worden beschouwd, in die zin dat hiermee de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid duurzaam worden verbeterd. De leefbaarheid en verkeersveiligheid in het centrum van Voorhout (m.n. de Herenstraat) staan sterk onder druk. Deze situatie is niet duurzaam. Door de aanleg van de Noordelijke Randweg wordt het autoverkeer grotendeels buiten de bebouwde kom van Voorhout heen geleid, waarmee een structureel goede en veilige (duurzame) oplossing ontstaat.
- Uit onderzoek naar de effecten van de Randweg op nabijgelegen Natura2000-gebieden is gebleken dat de aanleg van de weg in het gebied rond Voorhout leidt tot een lagere stikstofdepositie. De reden hiervoor is dat voor een deel van het verkeer als gevolg van de aanleg van de weg nieuwe en kortere verbindingen ontstaan. Cumulatief leidt tot minder autokilometers in het beschouwde gebied en daarmee tot minder uitstoot.
- In samenhang met de aanleg van de weg wordt de Ecologische Verbindingszone tussen de Randweg en Haarlemmertrekvaart ingericht. Hiermee ontstaat nieuw leefgebied voor bestaande maar ook nieuwe soorten in het gebied. Bovendien worden gedurende de aanleg mitigerende en compenserende maatregelen getroffen om de negatieve impact op in het gebied levende soorten te beperken.

- Met de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout wordt bewust gekozen voor een kwalitatieve fietsstructuur, met vrijliggende fietspaden, fietsbruggen over de Haarlemmertrekvaart en een ongelijkvloerse kruising van de N444. Er ontstaan nieuwe, kortere en kwalitatieve verbindingen tussen Noordwijk, Voorhout, Sassenheim en Noordwijkerhout. Hiermee wordt op deze verbindingen voor gebruikers de fiets een meer concurrerend en aantrekkelijk alternatief voor de auto. Het stimuleren van de fiets past in een duurzaam verkeerssysteem. Vooralsnog wordt alleen de fietsbrug in de richting van Noordwijkerhout aangelegd.
- Duurzaamheid (in een life cycle benadering) is één van de aspecten waarop in het project afwegingen worden gemaakt ten aanzien van materiaalgebruik en uitvoering. Dit geldt bijvoorbeeld voor de fietsbruggen over de Haarlemmertrekvaart.
- In het project toe te passen openbare verlichting wordt energiezuinig uitgevoerd.

5.12 Explosieven

Ten behoeve van de voorliggende ontwikkeling is een explosievenonderzoek uitgevoerd, dat als bijlage 14 bij de toelichting is gevoegd. Uit het onderzoek blijkt dat een groot deel van het plangebied onverdacht is op het aantreffen van explosieven, behoudens de zone rondom de spoorlijn Leiden - Haarlem (zie afbeelding 5.4). Voor dit gebied dient voor aanvang van de werkzaamheden een detectieonderzoek te worden uitgevoerd.

Afbeelding 5.4: bodembelastingskaart

Hoofdstuk 6 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.1 Inspraak en vooroverleg

Het voorontwerpbestemmingsplan is voorafgaand aan de formele bestemmingsplanprocedure voor inspraak vrijgegeven. Daarnaast is het voorontwerpbestemmingsplan voor advies toegezonden aan de instanties genoemd in §1.5.

De ontvangen inspraakreacties tijdens de inspraakprocedure en de vooroverlegreacties zijn samengevat en beantwoord in de Nota inspraak en overleg, die als bijlage 15 bij de toelichting is gevoegd.

6.2 Ontwerpfase

Na afronding van de inspraakprocedure en het vooroverleg is de formele bestemmingsplanprocedure gestart. De aanpassingen die volgden uit de inspraakreacties en de overlegreacties zijn verwerkt in het ontwerpbestemmingsplan. Ook zijn er ambtshalve aanpassingen doorgevoerd.

Het ontwerpbestemmingsplan heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Binnen deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld schriftelijk en/of mondeling een zienswijze op het plan in te dienen. Ook zijn de stukken met de kennisgeving aan de eerder genoemde diensten en instanties toegezonden (artikel 3:13 Awb). Binnen de termijn zijn acht zienswijzen ingediend. Deze zijn samengevat en van een beantwoording voorzien in de als Bijlage 16 bijgevoegde Nota van beantwoording zienswijzen tevens Nota van wijzigingen ontwerpbestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout'.

Hoofdstuk 7 Economische uitvoerbaarheid

De Noordelijke Randweg Voorhout is een op zichzelf staande infrastructuurontwikkeling. Het opstellen van een exploitatieplan is derhalve niet aan de orde. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de kosten en dekking c.q. baten van het project en de grondverwerving.

Kosten

De kosten bestaan hoofdzakelijk uit de kosten voor de aanleg van de weg (in de brede zin van het woord), de grondverwerving en de zogenaamde VAT-kosten (voorbereiding, administratie en toezicht; waaronder de kosten voor het opstellen van het ontwerp). De onderdoorgang van de randweg onder het spoor Leiden-Haarlem en de brug over de Leidsevaart zijn relatief kostbare elementen van de aanleg van de weg.

Het kostenoverzicht is gebaseerd op de kostenraming conform de SSK-systematiek, behorende bij het Voorlopig Ontwerp van de Randweg (begin 2015) en de eind 2015 opgestelde specifieke SSK-kostenraming voor de onderdoorgang onder het spoor. De SSK-systematiek is de door kennisinstituut CROW vastgestelde en door wegbeheerders in Nederland gebruikte methode voor het eenduidig ramen van kosten. De investeringskosten zijn de totale kosten benodigd voor de aanleg van de weg, waaronder:

- de bouwkosten (voor wegen, fietspaden, kruispunten, onderdoorgang onder het spoor, bruggen en duikers, et cetera);
- grondverwerving;
- kosten voor verleggen kabels en leidingen;
- kosten voor saneringswerkzaamheden aan de voormalige vuilstort aan de Leidsevaart;
- kosten voor de inrichting van de ecologische verbindingszone;
- kosten voor engineering;
- kosten voor leges, verzekeringen, administratie en toezicht;
- reservering voor in deze fase nog niet bekende kosten;
- risico-opslagen.

Een SSK-kostenraming heeft meerdere uitkomsten. Op basis van het beschikbare ontwerp worden de hoeveelheden bepaald (zoals de hoeveelheid te ontgraven grond, hoeveelheid aan te brengen fundering en asfalt, lengtes en dieptes van damwand en kubieke meters beton voor kunstwerken, et cetera). Omdat in de ontwerpfase mogelijk nog niet alle definitieve kosten in beeld zijn en omdat er onvoorziene zaken kunnen optreden (bijvoorbeeld: verontreinigde grond of minder draagkrachtige bodem) worden de bouwkosten op basis van de hoeveelheden opgehoogd met nader te detailleren kosten en risico-opslagen. Daarnaast wordt rekening gehouden met kosten voor engineering en indirecte bouwkosten (bijvoorbeeld voor tijdelijk werkterrein en verkeersmaatregelen). Omdat sprake is van nog niet bekende en nader te detailleren kostenfactoren en risico's, kent de uitkomst van de raming een “best estimate” en een bandbreedte waarbinnen de werkelijke kosten zullen liggen (laagste en hoogste waarde).

De uitkomst van de kostenramingen voor het totale project Noordelijke Randweg Voorhout is dan als volgt. Hierin zijn inbegrepen alle onderdelen van het project; de weg, fietsstructuur, kunstwerken, onderdoorgang onder het spoor en de maatregelen op het grondgebied van Noordwijk.

Kostenraming, best estimate: € 25.379.673

Laagste (gunstigste) waarde: € 20.554.137

Hoogste (ongunstigste) waarde: € 30.205.209

Baten

Het project wordt gefinancierd uit gemeentelijke middelen en bijdragen van provincie Zuid-Holland, de regio Holland Rijnland en het Hoogheemraadschap van Rijnland, in de vorm van een subsidie of bijdrage. Het overzicht van baten en daarmee de dekking van het project is als volgt.

De status per financieringsbron verschilt. BDU-subsidies zijn bijvoorbeeld reeds aangevraagd en beschikt. Andere subsidies kunnen pas worden aangevraagd en beschikt als het ontwerp definitief is vastgesteld. Ten aanzien van de bijdrage van Rijnland en provincie geldt dat hierover reeds afstemming heeft plaatsgevonden en het definitief maken van deze afspraken parallel loopt aan de onderhavige ruimtelijke procedure.

bijdrage	omvang	status

Provincie; BDU	€ 4.318.000	Reeds beschikt, deels reeds bevoorschot
Provincie; HOV	€ 3.800.000	Opgenomen in bestuursovereenkomst, deels reeds beschikt
Provincie; eenmalige bijdrage	€ 3.000.000	Bestuurlijk toegezegd, vastgelegd in bestuurlijke brief
Holland Rijnland: RIF	€ 7.200.000	Opgenomen in investeringsprogramma. Subsidie kan worden aangevraagd op basis van definitief ontwerp.
Bijdrage uit Engelse Tuin	€ 460.000	Ligt vast in overeenkomst.
Provincie; bijdrage vanuit gedeeld belang	€ 500.000	In overleg afgestemd met provincie. Deels vastgelegd in verslag en overeenkomst, deels nog in onderhandeling.
Provincie: subsidie eco-zone	€ 420.000	Deels beschikt. Verdere aanvraag en beschikking in samenhang met grondverwerving.
Rijnland: bijdrage boezemkering	€ 100.000	Afgestemd met Rijnland. Verzoek tot bijdrage is ingediend.
Gemeentelijke investering	€ 5.000.000	Raadsbesluit, investering opgenomen in begroting.
Totaal baten	**€ 24.798.000**	

De gemeentelijke bijdrage is opgenomen in de begroting, nadat hier eerder door de gemeenteraad toe is besloten.

Een deel van de baten is nog in onderhandeling of opgenomen in bestuurlijke afspraken en/of programma's. Op het moment dat het project ver genoeg is gevorderd om de betreffende subsidie aan te vragen, wordt de aanvraag ingediend.

Naast de hier benoemde baten wordt parallel aan de verdere projectvoorbereiding en -uitwerking steeds bezien of mogelijke aanvullende dekking kan worden gecreëerd uit andere (externe) dekkingsbronnen.

Kosten versus baten en risico's

Uitgaande van de best estimate kostenraming komen de kosten en de baten van het project nagenoeg overeen en is sprake van een financieel gedekt project. Indien de werkelijke kosten lager liggen is het project uiteraard eveneens financieel gedekt. Een risico voor het project is het scenario waarin de werkelijke kosten hoger liggen dan de best estimate, aangezien in dit geval de kosten de baten overstijgen en het project niet financieel gedekt is.

Het feit dat het project op basis van de nu bekende gegevens financieel gedekt is, vormt voldoende basis om de ruimtelijke procedure door te zetten. In die afweging speelt eveneens mee dat het plangebied uitvoerig is onderzocht en de Randweg buiten het verkeer en buiten de bebouwde omgeving wordt aangelegd en daarmee het risico op onvoorziene kosten relatief klein is. Aangezien in SSK-ramingen (ook in de best estimate raming) wordt gerekend met opslagen, leert de praktijk dat projecten regelmatig worden aanbesteed voor een bedrag onder het geraamde bedrag. Hierbij is ook vergelijkend gekeken naar andere spooronderdoorgang-projecten die de afgelopen periode in andere gemeenten zijn aanbesteed.

Dit neemt evenwel niet weg dat er sprake is van een risico en in een ongunstig geval de kosten hoger kunnen uitvallen dan de baten. De kosten van het project zijn in deze fase gebaseerd op de VO-raming en specifieke kostenraming voor de onderdoorgang onder het spoor (2015). Naarmate het project vordert en de onzekerheden in de kosten kleiner worden, wordt dit verwerkt in de projectbegroting. Indien hiertoe aanleiding ontstaat zal aan het gemeentebestuur worden voorgelegd hoe wordt omgegaan met een mogelijk dekkingstekort. Parallel aan de verdere projectuitwerking wordt daarnaast bezien of aanvullende financiering kan worden gevonden uit nieuwe dekkingsbronnen.

Grondverwerving

De gronden benodigd voor de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout en de ecologische verbindingszone waren in beginsel (aanvang project) volledig in eigendom bij particuliere eigenaren. De gemeente dient de voor de randweg de benodigde gronden van

deze eigenaren te verwerven. Het betreft 12 eigenaren aan de Teylingse zijde van de Haarlemmertrekvaart.

De grondeigenaren in het plangebied zijn globaal onder te verdelen in drie groepen:

- Ontwikkelaars/projectontwikkelaars/bouwers/beleggers: deze hebben veruit de meeste grond in het plangebied in eigendom. Zij hebben in de regel hun grondpositie verworven toen 15 tot 20 jaar geleden de locatie Nieuw-Boekhorst als ontwikkellocatie in de boeken is gezet. Hun primaire belang zit in de mogelijkheid van ontwikkeling in de polder.
- Agrariërs: een deel van de gronden is in eigendom bij agrariërs. Zij hebben in de regel de gronden al van oudsher in eigendom en gebruik. Agrarisch gebruik betreft deels grasland en op een deel van de gronden vindt teelt van bollen/bloemen/planten plaats.
- Recreatief: een tweetal eigenaren gebruikt hun (relatief kleine) perceel voornamelijk recreatief. Het betreft twee percelen die grenzen aan de Haarlemmertrekvaart en die deels zijn begroeid met bomen. Ondanks de agrarische bestemming is hier geen sprake meer van agrarisch gebruik maar wordt de grond extensief recreatief gebruikt.

De gemeente zet in beginsel in op onderhandeling met de betreffende eigenaren om de gronden minnelijk te kunnen verwerven. Gezien het belang van het project en het feit dat de grondverwerving de planning van het project bepaalt, wordt echter ook de mogelijke onteigening van gronden voorbereid. De gemeente heeft inmiddels van een deel van de eigenaren de benodigde gronden verworven en is in gesprek met de overige eigenaren over de aankoop van de benodigde gronden.

Regels

Inhoudsopgave

Regels		**3**
Hoofdstuk 1	**Inleidende regels**	**4**
Artikel 1	Begrippen	4
Artikel 2	Wijze van meten	6
Hoofdstuk 2	**Bestemmingsregels**	**7**
Artikel 3	Groen	7
Artikel 4	Verkeer	8
Artikel 5	Verkeer - Werkterrein	9
Artikel 6	Water	10
Artikel 7	Leiding - Riool	11
Artikel 8	Waterstaat - Waterkering	13
Hoofdstuk 3	**Algemene regels**	**14**
Artikel 9	Anti-dubbeltelregel	14
Artikel 10	Algemene aanduidingsregels	15
Artikel 11	Algemene bouwregels	16
Artikel 12	Algemene wijzigingsregels	17
Artikel 13	Overige regels	18
Hoofdstuk 4	**Overgangs- en slotregels**	**19**
Artikel 14	Overgangsrecht	19
Artikel 15	Slotregel	20

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan

het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout' met identificatienummer NL.IMRO.1525.BP2013VHT07002-0401 van de gemeente Teylingen.

1.2 bestemmingsplan

De geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels.

1.3 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels, regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.4 aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.5 bebouwing

een of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

1.6 bestaand

a. bij bebouwing: een gebouw of een bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan tot stand is gekomen of tot stand zal komen met in achtneming van het bepaalde bij of krachtens de Woningwet en/of de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
b. bij gebruik: het legale gebruik zoals aanwezig op het tijdstip dat het plan ter inzage is gelegd.

1.7 bestaande afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen

afstands-, hoogte-, inhouds- en oppervlaktematen, die op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan tot stand zijn gekomen of zullen komen met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Woningwet en/of de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.8 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak.

1.9 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.10 bevoegd gezag

bevoegd gezag zoals bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.11 bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.

1.12 bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.13 ecologische waarden

aanwezige en potentiële waarden, gebaseerd op de beoogde natuurkwaliteit voor het gebied, waartoe behoren de natuurdoelen en natuurkwaliteit, geomorfologische processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, de mate van stilte, donkerte en openheid, de landschapsstructuur en de belevingswaarde.

1.14 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.15 kunstobject

bouwwerken geen gebouw zijnde, of onderdelen van bouwwerken, die worden aangemerkt als uitingen van beeldende kunst.

1.16 landschapswaarde

de aan een gebied toegekende waarde met betrekking tot het waarneembare deel van de aardoppervlakte, die wordt bepaald door de herkenbaarheid en de identiteit van de onderlinge samenhang tussen levende en niet-levende natuur.

1.17 nutsvoorzieningen

voorzieningen ten behoeve van het openbare nut, zoals transformatorhuisjes, gasreduceerstations, schakelhuisjes, duikers, bemalingsinstallaties, gemaalgebouwtjes, telefooncellen, voorzieningen ten behoeve van (ondergrondse) afvalinzameling en apparatuur voor telecommunicatie.

1.18 overig bouwwerk

een bouwkundige constructie van enig omvang, geen pand zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.19 peil

a. de bovenkant van de afgewerkte beganegrondvloer voor gebouwen indien de bovenkant van de afgewerkte beganegrondvloer ligt tussen 0 en 0,15 m boven het bestaande gemiddelde aansluitende afgewerkte terrein;
b. in alle andere gevallen is dit de bovenkant van het bestaande gemiddelde aansluitende afgewerkte terrein, waarbij plaatselijke, niet bij het verdere verloop van het terrein passende ophogingen of verdiepingen aan de voet van het bouwwerk, anders dan noodzakelijk voor de bouw daarvan, buiten beschouwing blijven.

1.20 verbeelding

voorheen plankaart; de digitale kaart, waarop de bestemmingen van de in het plan begrepen gronden zijn aangegeven.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij het toepassen van deze regels wordt als volgt gemeten/gerekend:

2.1 afstand

de afstand tussen bouwwerken onderling wordt daar gemeten waar deze afstand het kleinst is.

2.2 bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

Bij ondergronds bouwen: vanaf peil tot aan de bovenkant van de laagst gelegen afgewerkte vloer onder peil van een bouwwerk/gebouw.

2.3 breedte, lengte en diepte van een bouwwerk

tussen (de lijnen getrokken door) de buitenzijde van de gevels en het hart van de scheidingsmuren; bij afwezigheid van een gevel: de rand van het bouwwerk geprojecteerd op het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.4 oppervlakte van een bouwwerk met wanden

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.5 de oppervlakte van een bouwwerk zonder wanden, zoals open overkappingen en daarmee vergelijkbare bouwwerken, geen gebouwen zijnde

het overdekte grondoppervlak, dat loodrecht gelegen is onder het dakoppervlak.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Groen

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Groen aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groen, water en voet- en fietspaden;
b. ter plaatse van de aanduiding 'ecologische verbindingszone': tevens voor de realisatie en het behoud van ecologische waarden;
c. ter plaatse van de aanduiding 'ontsluiting': tevens voor langzaamverkeersverbindingen, al dan niet in de vorm van een kunstwerk;
d. kunstobjecten, behoudens ter plaatse van de aanduiding 'ecologische verbindingszone';
e. perceelontsluitingen;
f. nutsvoorzieningen.

3.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van vlaggenmasten, verkeers- of wegaanduiding of de verlichting bedraagt ten hoogste 7 m;
c. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde, bedraagt ten hoogste 4 m;
d. ter plaatse van de aanduiding 'ecologische verbindingszone' mag niet worden gebouwd.

Artikel 4 Verkeer

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Verkeer aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. rijwegen bestaande uit ten hoogste twee maal één rijstrook, alsmede opstelstroken, busstroken, voet- en fietspaden, hellingbanen, opritten, rotondes, bermen, bruggen, viaducten en duikers;
b. ter plaatse van de aanduiding 'railverkeer': uitsluitend voor spoorwegverkeer en de daarbij behorende beheer- en onderhoudswerkzaamheden, alsmede ongelijkvloers kruisend verkeer;
c. reclame-uitingen;
d. kunstobjecten;
e. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals geluidswerende voorzieningen, groen, parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, water, wegmeubilair, duikers, speelvoorzieningen en kunstwerken;
f. nutsvoorzieningen.

4.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, anders dan ten behoeve van de verkeersregeling, de verkeers- of wegaanduiding, viaducten, bruggen of de verlichting bedraagt ten hoogste 7 m;
c. de bouwhoogte van een brug ter plaatse van de aanduiding 'brug' bedraagt ten hoogste 4 m;
d. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m;
e. de ondergrondse bouwhoogte van de ondergrondse bouwwerken ten behoeve van ongelijkvloers kruisend verkeer bedraagt maximaal 15 meter beneden maaiveld.

4.3 Gebruiksregels

4.3.1 Voorwaardelijke verplichting

Rijwegen ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van verkeer - geluidsreducerend wegdek A' mogen pas in gebruik worden genomen indien deze zijn voorzien van een geluidsreducerend wegdek met een geluidsreducerend vermogen van 4,8 dB voor lichte voertuigen en van 3,9 dB uitgaande van 95% licht verkeer, 4% middelzwaar verkeer en 1% zwaar verkeer, of gelijkwaardig.

4.3.2 Voorwaardelijke verplichting

Rijwegen ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van verkeer – geluidsreducerend wegdek B' mogen pas in gebruik worden genomen indien deze zijn voorzien van een geluidsreducerend wegdek met een geluidsreducerend vermogen van 2,8 dB voor lichte voertuigen en van 2,8 dB uitgaande van 95% licht verkeer, 4% middelzwaar verkeer en 1% zwaar verkeer, of gelijkwaardig.

Artikel 5 Verkeer - Werkterrein

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Verkeer - Werkterrein aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. werkterreinen en bijbehorende tijdelijke voorzieningen voor de aanleg van de randweg en de onderdoorgang;
b. reclame-uitingen;
c. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals parkeervoorzieningen, perceelontsluitingen, water, wegmeubilair, duikers en kunstwerken;
d. nutsvoorzieningen.

5.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van tijdelijke gebouwen bedraagt ten hoogste 8 m;
b. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, anders dan ten behoeve van de verkeersregeling, de verkeers- of wegaanduiding, viaducten, bruggen of de verlichting bedraagt ten hoogste 7 m;
c. de bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt ten hoogste 9 m.

5.3 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd overeenkomstig het bepaalde in artikel 3.6 Wet ruimtelijke ordening ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingzone-wijzigingsgebied' de bestemming Verkeer - Werkterrein te wijzigen naar de bestemming "Agrarisch - Grondgebonden veehouderij - waardevolle graslanden" uit het bestemmingsplan "Buitengebied Teylingen" of de rechtsopvolger daarvan.

Artikel 6 Water

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Water aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. verkeer te water en oeververbindingen;
b. water ten behoeve van de waterhuishouding en oevers;
c. bruggen, duikers en steigers;
d. ter plaatse van de aanduiding 'ecologische verbindingszone': tevens voor de realisatie en het behoud van ecologische waarden;
e. ter plaatse van de aanduiding 'ontsluiting': tevens voor een langzaamverkeersverbinding in de vorm van een kunstwerk.

6.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd en gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, anders dan ten behoeve van de verkeersregeling of de verlichting en bruggen bedraagt ten hoogste 4 m;
c. ter plaatse van de aanduiding 'ecologische verbindingszone' mag niet worden gebouwd.

Artikel 7 Leiding - Riool

7.1 Bestemmingsomschrijving

7.1.1

De voor Leiding - Riool aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere aldaar geldende bestemming(en) - mede bestemd voor een rioolleiding met een diameter van 400 mm (of groter).

7.1.2

De belangen van de in lid 7.1.1 bedoelde dubbelbestemming zijn primair ten opzichte van de belangen van de andere daar voorkomende bestemmingen.

7.1.3

Indien de belangen van de in lid 7.1.1 bedoelde dubbelbestemming in strijd zijn met de belangen van een andere samenvallende dubbelbestemming dan geldt de volgende rangorde:

1. Waterstaat - Waterkering;
2. Leiding - Riool.

7.2 Bouwregels

Ten aanzien van de in lid 7.1 bedoelde gronden gelden de volgende bouwregels:

a. op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd;
b. op of in deze gronden mogen uitsluitend overige bouwwerken ten dienste van de in lid 7.1 bedoelde bestemming worden gebouwd, waarvan de bouwhoogte niet meer mag bedragen dan 2 m.

7.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd bij omgevingsvergunning af te wijken van het bepaalde in lid 7.2 en toestaan dat ten dienste van de andere daar voorkomende bestemmingen mag worden gebouwd, mits:

a. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van het doelmatig functioneren van de leiding;
b. vooraf advies wordt ingewonnen van de betreffende leidingbeheerder.

7.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

7.4.1 Verbod

Het is verboden ter plaatse van de gronden als bedoeld in lid 7.1 de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen uitvoeren of te laten uitvoeren zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden van burgemeester en wethouders:

a. het aanbrengen van een gesloten wegdek;
b. het aanbrengen van beplantingen en/of bomen c.q. het vellen en/of rooien;
c. het winnen, toevoeren, afdammen en stuwen van water;
d. het tot stand brengen en/of in exploitatie nemen van boor- en pompputten;
e. het aanleggen van dijken, kaden of andere waterkerende werken;
f. het aanleggen van parallelriolen, nutsvoorzieningen, transportleidingen en andere boven- en ondergrondse leidingconstructies;
g. het wijzigen van watergangen en het uitvoeren van afgravings- en ontgrondingswerkzaamheden anders dan normaal spitwerk, dieper dan 30 cm;
h. het uitvoeren van heiwerken en/of het indrijven van scherpe voorwerpen in de bodem dieper dan 30 cm.

7.4.2 Uitzonderingen

Het bepaalde in lid 7.4.1 is niet van toepassing op werken en werkzaamheden die

a. het normale onderhoud betreffen;
b. van ondergeschikte betekenis zijn;
c. passen binnen het kader van de normale bodemexploitatie en het bodemgebruik;
d. op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan in uitvoering zijn dan wel krachtens een vóór dat tijdstip aangevraagde omgevingsvergunning of anderszins mogen worden uitgevoerd.

7.4.3 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 7.4.1 wordt uitsluitend verleend indien hierdoor geen schade wordt of kan worden toegebracht aan de bedrijfsveiligheid van de betreffende leiding.

7.4.4 Advies

Alvorens te beslissen over het verlenen van een omgevingsvergunning, winnen burgemeester en wethouders schriftelijk advies in bij de leidingbeheerder.

Artikel 8 Waterstaat - Waterkering

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waterstaat - Waterkering aangewezen gronden zijn - behalve voor de andere aldaar geldende bestemming(en) - mede bestemd voor de waterkering.

8.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

a. op de gronden mogen ten behoeve van de in lid 8.1 genoemde bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt ten hoogste 4 m;
c. ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) mag - met inachtneming van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw)regels - uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

8.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 8.2. Deze vergunning wordt verleend, indien de bij de betrokken bestemming behorende bouwregels in acht worden genomen en het waterkeringsbelang door de bouwactiviteiten niet onevenredig wordt geschaad.Hiervoor is een schriftelijk advies nodig van de beheerder van de waterkering.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 9 Anti-dubbeltelregel

Grond, die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 10 Algemene aanduidingsregels

10.1 Molenbiotoop

In afwijking van Hoofdstuk 2 gelden ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - molenbiotoop' de volgende regels:

a. binnen een afstand van 100 m tot het middelpunt van de molen wordt geen bebouwing opgericht hoger dan de onderste punt van de verticaal staande wiek;
b. binnen een afstand van 100 tot 400 m tot het middelpunt van de molen wordt geen bebouwing opgericht met een hoogte die meer bedraagt dan 1/100 van de afstand van het bouwwerk tot het middelpunt van de molen, gerekend vanaf de onderste punt van de verticaal staande wiek;
c. het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van dit lid onder a en b, indien:
    1. de vrije windvang of het zicht op de molen al zijn beperkt vanwege aanwezige bebouwing en de windvang en het zicht op de molen niet verder worden beperkt vanwege de nieuw op te richten bebouwing;
    2. toepassing van de in dit lid onder a bedoelde afstands- en/of hoogtematen de belangen in verband met de nieuw op te richten bebouwing onevenredig zouden schaden;
d. indien op grond van Hoofdstuk 2 een lagere maximale bouwhoogte geldt dan de maximaal toelaatbare bouwhoogte ingevolge dit lid onder a t/m c, prevaleert de maximaal toelaatbare bouwhoogte van Hoofdstuk 2.

Artikel 11 Algemene bouwregels

11.1 Overschrijding bouw- en bestemmingsgrenzen

De bestemmingsgrenzen mogen worden overschreden, indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan ingevolge de bestemming gegeven gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden en bouwwerken, door ondergeschikte bouwdelen, zoals funderingen, mits de overschrijding ten hoogste 1,5 m bedraagt.

Artikel 12 Algemene wijzigingsregels

12.1 Overschrijding bestemmingsgrenzen

Burgemeester en wethouders kunnen op grond van artikel 3.6, lid 1 sub a van de Wet ruimtelijke ordening de in het plan opgenomen bestemmingen wijzigen ten behoeve van overschrijding van bestemmingsgrenzen, voor zover zulks van belang is voor een technisch betere realisering van bestemmingen of bouwwerken dan wel voor zover zulks noodzakelijk is in verband met de werkelijke toestand van het terrein. De overschrijdingen mogen echter ten hoogste 3 m bedragen en het bestemmingsvlak mag met ten hoogste 10% worden vergroot.

Artikel 13 Overige regels

13.1 Werking wettelijke regelingen

De wettelijke regelingen, waarnaar in de regels wordt verwezen, gelden zoals deze luiden op het moment van de vaststelling van het plan.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 14 Overgangsrecht

14.1 Overgangsrecht bouwwerken

Voor bouwwerken luidt het overgangsrecht als volgt:

a. een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het bestemmingsplan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,:
   1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   2. na het tenietgaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is tenietgegaan;
b. het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van dit lid onder a een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk zoals bedoeld in dit lid onder a, met ten hoogste 10%;
c. dit lid onder a is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsregeling van dat plan.

14.2 Overgangsrecht gebruik

Voor gebruik luidt het overgangsrecht als volgt:

a. het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet;het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in dit lid onder a, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind;
b. indien het gebruik, bedoeld in dit lid onder a, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten;
c. dit lid onder a is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsregeling van dat plan.

Artikel 15 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: Regels van het bestemmingsplan 'Noordelijke Randweg Voorhout'.

KuiperCompagnons

Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Architectuur, Landschap

City & Regional Planning, Urban Design, Architecture, Landscape

e-mail: kuiper@kuiper.nl

www.kuiper.nl

Van Nelle Ontwerpfabriek

Gebouw Thee 0

Van Nelleweg 3042

3044 BC Rotterdam

T 010 433 00 99

F 010 404 56 69

Behoort bij het onteigeningsplan Noordelijke Randweg Voorhout van de gemeente Teylingen

Burgerlijke gemeente Noordwijk
Kadastrale gemeente
Noordwijk, sectie L

Burgerlijke gemeente Noordwijkerhout
Kadastrale gemeente
Noordwijkerhout, sectie C

Burgerlijke gemeente Teylingen
Kadastrale gemeente
Voorhout, sectie A

Paddenpoel

Duiker t.b.v. agrarische ontsluiting

Sluit aan op te verbreden watergang Hoogkamer

Sluit aan op rotonde ontsluitingsweg Hoogkamer

Legenda

- kadastrale perceelgrens
- kadastrale sectiegrens
- burgerlijke gemeentegrens
- nieuwe eigendomsgrens
- 4333 perceelnummer
- 13 grondplannummer
- 57 bebouwing met huisnummer
- te onteigenen

verklaring

- rijbaan
- fietspad
- agrarische verharding
- kunstwerk
- middengeleider
- bomen / bosschage / struweel
- moeraszone
- talud / berm
- bloemrijke berm
- plantvak open water
- haag
- water (polder/boezem)

revisie	omschrijving	getekend	gecontroleerd	akkoord	datum
0	Eerste uitgave	Ing. R.F.N. Zutt	Ing. J.J. Pak	Ing. J.J. Hoogland	26-04-2017

opdrachtgever
Gemeente Teylingen

project
Noordelijke Randweg Voorhout

omschrijving
Noordelijke Randweg Voorhout
in de gemeente Teylingen
GRONDPLANTEKENING + INRICHTINGSPLAN

HaskoningDHV Nederland B.V.
Infrastructure

documentstatus: DEFINITIEF
documentversie: D.1.0

formaat	schaal	fase	bladnr.	van
A1	1:2000	Administratieve onteigeningsprocedure	1	1

projectnummer / tekeningnummer
DW-BC6342100100-G-0704

Behoort bij het onteigeningsplan Noordelijke Randweg Voorhout van de gemeente Teylingen

Paddenpoel

Paddenpoel

Duiker t.b.v. agrarische ontsluiting

Sluit aan op te verbreden watergang Hoogkamer

Sluit aan op rotonde ontsluitingsweg Hoogkamer

verklaring

- rijbaan
- fietspad
- agrarische verharding
- kunstwerk
- middengeleider
- bomen / bosschage / struweel
- moeraszone
- talud / berm
- bloemrijke berm
- plantvak open water
- haag
- water (polder/boezem)

0	Eerste uitgave	Ing. R.F.N. Zutt		Ing. J.J. Hoogland	26-04-2017
revisie	omschrijving	getekend	gecontroleerd	akkoord	datum

opdrachtgever

Gemeente Teylingen

project

Noordelijke Randweg Voorhout

omschrijving

Noordelijke Randweg Voorhout
in de gemeente Teylingen
INRICHTINGSPLAN

HaskoningDHV Nederland B.V.
Infrastructure

documentstatus: DEFINITIEF | documentversie: D.0.0

formaat: A1 | schaal: 1:2000 | fase: Administratieve onteigeningsprocedure | bladnr.: 1 | van: 1

projectnummer / tekeningnummer: DW-BC6342100100-G-0706

Raadsvoorstel Besluitvormend

Het Hart van Holland: regionale agenda Omgevingsvisie 2040

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	Z-17-010193
datum voorstel:	8 mei 2017
datum collegevergadering:	23 mei 2017
datum raadsvergadering:	29 juni 2017
agendapunt:	0
portefeuillehouder:	Bas Brekelmans
behandelend ambtenaar:	Sjoukje Eringa
e-mailadres:	S.Eringa@hltsamen.nl

Wij stellen voor:

1. Het Hart van Holland: regionale agenda Omgevingsvisie 2040 vast te stellen
2. In te stemmen met de Nota van beantwoording zienswijzen Het Hart van Holland: regionale agenda Omgevingsvisie 2040

Inleiding
Het Hart van Holland: regionale agenda Omgevingsvisie 2040 is een project van de gemeenten Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten, Wassenaar en Zoeterwoude. Omdat wij onze positie binnen de Deltametropool[1] en de samenhang tussen onze gemeenten willen versterken en bovenal voor een aantal bovenlokale grote opgaven staan, werken wij samen aan een regionale agenda Het Hart van Holland: regionale agenda Omgevingsvisie 2040 met daarin de gemeenschappelijke opgaven die onze fysieke leefomgeving raken.

Bestaand kader en context
Regionale structuurvisie Holland Rijnland
Structuurvisie Teylingen 2030

Beoogd effect
Met het opleveren van Het Hart van Holland: regionale agenda Omgevingsvisie 2040 is de adaptieve agenda voor de ruimtelijke ontwikkeling van de regio in 2040 door de tien deelnemende gemeenten neergelegd.

[1] De Deltametropool, grofweg het stedelijke gebied van Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Eindhoven.

De regionale agenda kan gebruikt worden als algemeen kader voor de lokale uitwerking van ieders lokale omgevingsvisie. Daarnaast agendeert het de thema's die in regionaal verband verder uitgewerkt moeten worden. Het is een adaptieve agenda, in de komende jaren zal de agenda verder ingevuld moeten worden. Dit betekent dat de uitvoering door de tien gemeenten gezamenlijk ter hand moet worden genomen.

Argumenten

1.1 De agenda "Het Hart van Holland: regionale agenda Omgevingsvisie 2040 zorgt ervoor dat de ruimtelijke ontwikkeling in de regio richting 2040 beter op elkaar afgestemd wordt

Dit is belangrijk voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Regionale afstemming is bovenal noodzakelijk, voor bijvoorbeeld de praktische onderbouwing van de ladder van duurzame verstedelijking en om nieuwe ontwikkelingen zo goed mogelijk te laten renderen. De agenda Het Hart van Holland: regionale agenda Omgevingsvisie 2040 creëert hiermee kansen voor ruimtelijke ontwikkeling. De agenda zal gebruikt worden als regionaal kader voor de lokale omgevingsvisie. De opgaven en waarden zullen regionaal verder worden uitgewerkt en door vertaald naar het grondgebied van de eigen gemeente.

Daarnaast is de regionale agenda Omgevingsvisie 2040 ook een belangrijk middel om samenwerking in de regio te bevorderen. Het afgelopen jaar is de samenwerking steeds hechter geworden. Er is vertrouwen tussen partijen en er is duidelijke behoefte aan een vervolg. Door te blijven investeren in deze samenwerking wordt het vertrouwen tussen de deelnemende gemeenten verder versterkt. Dit kan ook de afstemming en samenwerking tussen de gemeenten in meer bredere zin versterken. De samenwerking rond de regionale agenda omgevingsvisie 2040 vervult daarmee een rol als vliegwiel.

1.2 Het Hart van Holland: regionale agenda Omgevingsvisie 2040 agendeert de grote opgaven en ontwikkelingen in het fysieke domein en vragen veel tijd. Dat geeft een langdurige betrokkenheid

Om die grote opgaven te kunnen realiseren werken we samen in uitvoeringsprogramma's die uit de regionale agenda worden afgeleid, zoals beschreven in hoofdstuk4. Wij stellen ons voor dat dit thematische of gebiedsgerichte programma's zijn waar we in wisselende samenstellingen met de logische partners samenwerken. Dat zullen regelmatig partners zijn waarmee we nu, binnen de huidige grenzen van het hart van Holland, nog niet mee samenwerken. Om de integraliteit te waarborgen wordt alle informatie steeds gedeeld in de stuurgroep en projectgroep, waar alle deelnemende gemeenten zitting hebben. Daarmee heeft de samenwerking de vorm van een regionaal uitvoeringsprogramma.

2.1 De zienswijzen zijn van een passende reactie voorzien in de Nota van beantwoording Zienswijzen Het Hart van Holland: regionale agenda Omgevingsvisie 2040

Kanttekeningen

Geen.

Financiële consequenties

Niet van toepassing op dit voorstel.

Aanpak, uitvoering en participatie
Het stuk is afgestemd met de deelnemende gemeenten. Daarnaast is er intern afgestemd met een groot aantal belanghebbenden binnen de gemeente en tussen de gemeenten. Ook is er een participatietraject doorlopen, in samenwerking met het Rijnlands Architectuur Platform (RAP). Hierbij zijn een breed scala aan bedrijven, instellingen en burgers betrokken geweest. Ter informatie is de opbrengst van deze participatie als bijlage toegevoegd. Bij de uitwerking van de in de agenda opgenomen thema's is eveneens een breed scala aan partijen betrokken geweest. De meest direct betrokkenen zijn ook opgenomen in de colofon van de agenda en de publicatie van het RAP. Om ook in een vroegtijdig stadium de betrokkenheid van de colleges en gemeenteraden te borgen is er driemaal een bijeenkomst voor de tien betrokken raden georganiseerd, alsmede een collegeconferentie.

Daarnaast heeft de agenda Het Hart van Holland: regionale agenda Omgevingsvisie 2040 gedurende zes weken ter visie gelegen. De hierop ingediende zienswijzen zijn verwerkt in een nota van beantwoording.

De zienswijze / opmerkingen, die door het college van Teylingen zijn ingediend op de ontwerp Regionale Agenda Omgevingsvisie Hart van Holland zijn verwerkt in de definitieve Regionale Agenda.

Duurzaamheid
Duurzaamheid is een belangrijk onderdeel van deze regionale agenda Omgevingsvisie 2040.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
Dit raadsvoorstel is alleen van toepassing op de gemeente Teylingen.

Urgentie
Het is van belang dat de 10 deelnemende gemeenten de voorstellen vast laten stellen in de maand juni 2017.

Evaluatie
Niet van toepassing op dit voorstel.

Bijlagen en achtergrondinformatie
1. Publicatie Het Hart van Holland
2. Regionale agenda Omgevingsvisie 2040
3. Nota van beantwoording zienswijzen Hart van Holland: Regionale agenda Omgevingsvisie 2040

namens het college van burgemeester en wethouders,

Juul J.G. Covers, secretaris	Carla G.J. Breuer, burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het collegebesluit van 23 mei 2017,,

gelet op 108 van de Gemeentewet,

besluit:

1. Het Hart van Holland; regionale agenda Omgevingsvisie 2040 vast te stellen
2. In te stemmen met de Nota van beantwoording zienswijzen Het Hart van Holland: regionale agenda Omgevingsvisie 2040.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 29 juni 2017,

Robert van Dijk,
griffier

Carla G.J. Breuer,
voorzitter

Behoort bij raadsbesluit Het Hart van Holland
regionale agenda Omgevingsvisie 2040
d.d. 29 juni 2017

De griffier van gemeente Teylingen

Robert van Dijk

Het Hart van Holland

Regionale Agenda

Omgevingsvisie 2040

NATIONALE PILOT OMGEVINGSWET
Ministerie van Infrastructuur & Milieu

20 april 2017

kaag en braassem katwijk leiden leiderdorp noordwijk oegstgeest teylingen voorschoten wassenaar zoeterwoude

Het Hart van Holland

Regionale Agenda

Omgevingsvisie 2040

Het Hart van Holland, Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040 is een gezamelijk product van de onderstaande gemeenten die samen Het Hart van Holland vormen.

Gemeente Kaag en Braassem

Gemeente Oegstgeest

Katwijk

gemeente Teylingen

Leiden

Gemeente Voorschoten

leiderdorp

Gemeente Wassenaar

Gemeente Noordwijk

Gemeente Zoeterwoude

Een aantrekkelijke en veilige leefomgeving gaat niet alleen over de bijzondere locaties en plekken in het Hart van Holland maar vooral ook om aandacht te hebben voor de dagelijkse leefomgeving.

10 gemeenten, één visie

De omgeving waarin wij leven: daarover gaat deze “Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040” met als titel “Het Hart van Holland”. De omgeving waarin wij leven, dat is de ruimte om ons heen waarin wij wonen, werken, recreëren, winkelen, fietsen, wandelen, naar school gaan en studeren. Hoe kunnen we die leefomgeving het beste ontwikkelen? Hoe zorgen we bijvoorbeeld dat we ook in de toekomst voldoende woningen hebben, zonder waardevolle landschappen aan te tasten? Hoe gaan we om met klimaatverandering en vermindering van CO2-uitstoot? Hoe houden we onze omgeving leefbaar, goed bereikbaar en economisch krachtig? Zulke vragen beantwoorden wij in dit document.

De omgeving waarin wij leven, houdt niet op bij de grens van de gemeente waarin wij wonen. Die omgeving is veel groter. Ook al wonen we in verschillende gemeenten, we delen dezelfde omgeving. Die omgeving willen we goed ontwikkelen, met een gemeenschappelijk kader voor ruimtelijke ontwikkelingen en met inzicht in de kwaliteiten die bewoners waarderen in hun eigen gemeente en elders in de regio. Zo komen we met elkaar tot betere resultaten.

Dit document is een gezamenlijk product van de gemeenten Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten, Wassenaar en Zoeterwoude. Deze coalitie is niet zomaar ontstaan: onze gemeenten delen belangrijke kwaliteiten met elkaar, die we willen behouden en die we in samenhang willen versterken, en we staan met elkaar voor opgaven die gemeentegrenzen overstijgen. Dit document bevat onder meer een beschrijving van gedeelde waarden, een gezamenlijke visie op ontwikkeling van de leefomgeving en een regionale agenda met afspraken over projecten en programma’s die we gaan uitvoeren.

De manier waarop dit document tot stand is gekomen, is bijzonder. Dat vinden we niet alleen zelf. Ook het ministerie van Infrastructuur en Milieu vindt dat. Door het ministerie is ons samenwerkingsinitiatief aangewezen als een van de tien nationale pilots Omgevingswet 2018.

De meeste kennis over onze leefomgeving zit natuurlijk bij de honderdduizenden inwoners van onze tien gemeenten. Het Rijnlands Architectuur Platform (RAP) heeft namens ons vele bijeenkomsten georganiseerd waarin inwoners konden meedenken en meepraten. De opbrengst van deze bijeenkomsten is samengevoegd in het boekje: “Uit het Hart van Holland”. Vanzelfsprekend is dat een belangrijke bron geweest bij de totstandkoming van dit document. Wij bedanken daarom ook iedereen die via activiteiten van het RAP een bijdrage heeft geleverd.

Het is onze overtuiging dat we met deze “Regionale agenda Omgevingsvisie 2040” beschikken over een uitstekende basis voor ontwikkeling van onze leefomgeving. Samen met onze inwoners, bedrijven en instellingen kunnen we deze benutten als leidraad bij grote opgaven die op ons afkomen, zoals de behoefte aan enkele tienduizenden extra woningen en bijbehorende voorzieningen. Die moeten we een plek geven. Ook willen we blijven bijdragen aan de economische kracht, bereikbaarheid en duurzaamheid van onze omgeving, zoals we ook inspelen op klimaatverandering, vermindering van CO2-uitstoot en de wens om waardevolle landschappen te versterken. Op die manier kunnen we gezamenlijk recht doen aan de titel van dit document: “Het Hart van Holland”. Doet u mee?

Samenvatting

Visie voor Het Hart van Holland

In deze “regionale agenda omgevingsvisie 2040” voor het Hart van Holland beschrijven de gemeenten Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Noorwijk, Oegstgeest, Voorschoten, Teylingen, Wassenaar en Zoeterwoude hun ambities en hun gezamenlijke koers voor ontwikkeling van de leefomgeving op hun grondgebied.

De gemeenten in het Hart van Holland bouwen voort op ruimtelijke structuren die al lange tijd bepalend zijn, zoals de Oude Rijn, de vijf karakteristiek Hollandse landschapstypen in het gebied (kust en duinen, bollen, plassen, veenweidegebied en landgoederen), snelle verkeersassen (spoorverbindingen, A4, A44) en het netwerk voor langzaam verkeer (wandelaars en fietsers). Mede dankzij deze structuren is de leefomgeving in het Hart van Holland “compleet”, “sterk”, “open” en “mooi”. Deze vier waarden hanteren de gemeenten als leidraad voor verdere ontwikkeling van de leefomgeving. Wij kiezen ervoor om zo de kwaliteiten in de afzonderlijke gemeenten te versterken en minder goed ontwikkelde plekken te verbeteren, bijvoorbeeld langs (voormalige) gemeentegrenzen.

Nationale en internationale trends en ontwikkelingen gaan niet aan het Hart van Holland voorbij. Deze willen de tien gemeenten in hun leefomgeving inpassen. Hierbij gaat het onder meer om de trek naar de stad, veranderingen in demografie, klimaatveranderingen, behoefte aan nieuwe energiebronnen, bodemdaling in veengebieden, toenemende mobiliteit, globalisering, technologische innovatie, flexibilisering en functievermenging.

Naast deze “grote” trends en ontwikkelingen hebben de tien gemeenten ook specifieke opgaven voor de leefomgeving, met een regionale impact. Deze willen ze goed met elkaar afgestemd aanpakken. Ook delen de gemeenten drie maatschappelijke ambities voor de leefomgeving: zij willen dat die bijdraagt aan een sterke economische positie van de regio in de Randstad, dat de omgeving duurzaam & robuust is en ons helpt gezond & veilig te blijven.

Voor realisatie van deze opgaven en ambities hebben de gemeenten een ruimtelijk kader opgesteld dat uit vijf elementen is opgebouwd:

- gezonde lucht,
- verstedelijking rondom de Oude Rijn,
- behoud en versterking van open, robuuste en onderling verbonden landschappen die doorlopen tot aan de oevers van de Oude Rijn,
- voortreffelijke bereikbaarheid, zonder dat de leefomgeving daaronder lijdt,
- draagkrachtige bodem.

Op rechterpagina is het ruimtelijk kader conceptmatig weergegeven.

Voor elk van deze elementen is een zogenoemde visiekaart opgesteld, met contouren. Deze plattegronden maken integraal onderdeel uit van de “regionale agenda omgevingsvisie”.

De tien gemeenten uit het Hart van Holland gaan samen aan de slag met de opgaven en ambities uit dit document. Daartoe kiezen ze periodiek de belangrijkste opgaven en thema’s en de gebieden waar als eerste iets moet gebeuren om de ambities uit dit document te verwezenlijken. Per thema en per gebied vormen de tien gemeenten telkens een klein cluster van direct betrokken gemeenten, zodat ze efficiënt en daadkrachtig te werk kunnen gaan.

De inhoud van deze “regionale agenda omgevingsvisie 2040” gebruiken de gemeenten in het Hart van Holland ook als leidraad wanneer zij elk een wettelijk voorgeschreven omgevingsvisie voor hun eigen grondgebied opstellen. Daarmee is deze regionale agenda “zelfbindend”.

Dankzij de gezamenlijke koers die in al die gemeentelijke documenten (en vervolgacties) zal doorklinken, werken zij met elkaar aan een nog veel mooiere leefomgeving voor de inwoners van ons Hart van Holland!

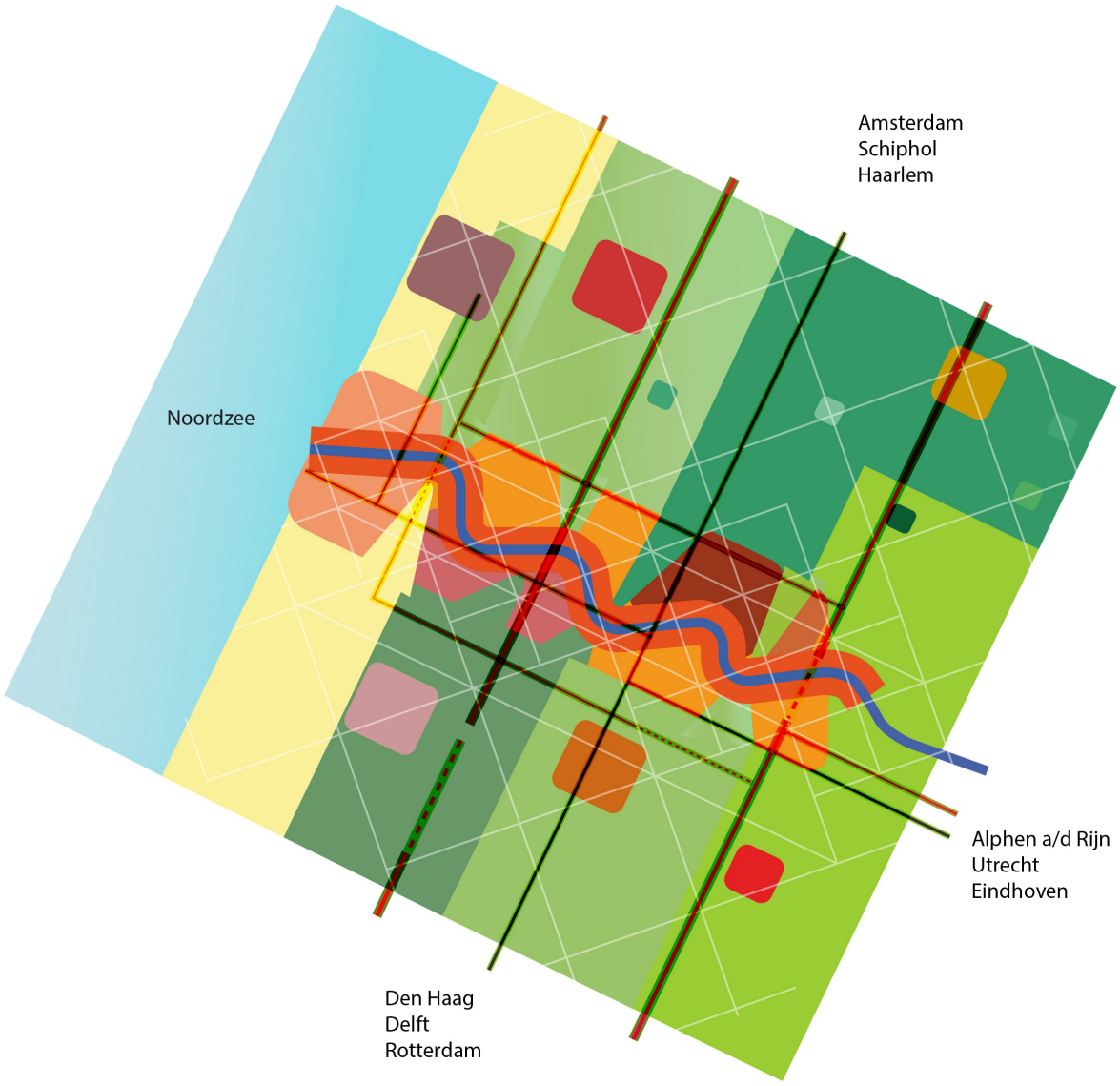

Figuur 1
Conceptmatige weergave visie Hart van Holland:
Een aangesloten stedelijk gebied langs de oude Rijn met robuuste verbindingen naar de verschillende landschappen waarbinnen zich aantrekkelijke, vitale kernen bevinden. Alles is goed verbonden middels goed ingepaste infrastructuurnetwerken op verschillende schalen.

Studeren aan de gracht in Leiden.

3.

Inhoud

Voorwoord 5

Samenvatting 6

Inhoud 9

1 Inleiding 10

1.1 Wat is dit voor een document
1.2 Hoe is het tot stand gekomen?
1.3 Een gezamenelijk agenda voor visie, samenwerking en uitvoering
1.4 Leeswijzer

2 Context 14

2.1 Het Hart van Holland nu
2.2 Wat komt er op ons af?
2.3 Krachten bundelen, anticiperen en kansen benutten

3 Visie 32

3.1 Wat ons bindt
3.2 Integraal ruimtelijk kader
3.3 Integrale regionale agenda voor de fysieke leefomgeving
3.4 Visie op de samenwerking

4 Samenwerkingsagenda 58

4.1 Aan de slag met verstedelijking
4.2 Aan de slag met energietransitie
4.3 Aan de slag met mobiliteit
4.4 Aan de slag voor landschap, groen en biodiversiteit
4.5 Aan de slag met digitale informatie voorziening
4.6 Werkwijze
4.7 Agenda/Planning

I Kaartenbijlage 63

Colofon 76

Inleiding

Niet eerder in de Nederlandse geschiedenis stelden tien gemeenten samen een omgevingsvisie op. Dat roept allerlei vragen op. Waarom doen die gemeenten dat? Wat voor een document levert dat op? Hoe is dat document tot stand gekomen? Wat is de praktische betekenis van zo'n gezamenlijk document en hoe gaat dat werken? In deze inleiding geven we antwoord op deze vragen en we sluiten af met een leeswijzer.

1.1 Wat is dit voor een document?

Volgens de nieuwe Omgevingswet beschrijft een omgevingsvisie "de ontwikkelingen en ambities voor een grondgebied". Voor dat grondgebied is de omgevingsvisie allesomvattend, met bijzondere aandacht voor onderwerpen als bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, landschappen, natuur en cultureel erfgoed. De visie is geen gedetailleerd plan maar toont de hoofdlijnen voor het langetermijn¬beleid. De rijksoverheid, de provincies en gemeenten zijn verplicht een omgevingsvisie te maken voor hun grondgebied. De wettelijke basis voor de omgevingsvisie is vastgelegd in de Omgevingswet.

Onze "regionale agenda omgevingsvisie 2040" hebben wij opgesteld in de geest van de Omgevingswet: we beschrijven de ontwikkelingen en ambities voor ons grondgebied. Bovendien bevat dit document ook een hoofdstuk met een gezamenlijke agenda en concrete afspraken van de tien gemeenten. Deze regionale opzet wijkt af van omgevingsvisies die elders in Nederland worden opgesteld. Met deze gezamenlijke agenda kunnen we de kracht van de regionale samenwerking laten zien. Aan onze regionale opzet is het te danken dat het Hart van Holland door het ministerie van Infrastructuur en Milieu is uitgeroepen tot een van de tien "Nationale pilots Omgevingsvisie". De totstandkoming van ons document kan andere regio's wellicht tot voorbeeld zijn.

1.2 Hoe is het tot stand gekomen?

Deze "regionale agenda omgevingsvisie 2040" voor het Hart van Holland heeft een lange voorgeschiedenis. De kiem voor dit project lag in Leiden. Zo'n drie jaar geleden kwamen bestuurders en ambtenaren daar tot het inzicht dat ruimtelijke ontwikkelingen zo vaak gemeentegrenzen overschrijden, dat het wenselijk is om de ambities voor die ruimtelijke ontwikkeling samen te formuleren. Bij buurgemeenten troffen zij velen die dat inzicht deelden. En met die medestanders gingen ze aan de slag.

Het eerste product in aanloop naar dit document was het manifest over het "metropolitane gebied" van Leiden en omgeving. Dit manifest bevatte vier waarden, die de acht gemeenten met elkaar delen, en die ze als leidraad voor hun ruimtelijke ontwikkeling wilden gebruiken: "compleet", "sterk", "open" en "mooi".

De waarden in dat manifest vonden weerklank. Naar aanleiding hiervan besloten nog eens twee gemeenten toenadering te zoeken, die ook onderdeel uitmaken van onze gezamenlijke "daily urban system" (dit is de omgeving waarin het leven van alledag zich afspeelt voor het merendeel van onze bewoners). Daarmee was de coalitie compleet: tien gemeenten in het Hart van Holland gingen samen aan de slag.

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2014 besloten de betrokken wethouders van de tien gemeenten aanvankelijk om een "regionale omgevingsvisie 2040" op te stellen. Later bleek dat juridisch niet mogelijk. Een regionale omgevingsvisie heeft geen wettelijke basis. Volgens de wet kunnen gemeenten alleen voor hun eigen grondgebied een omgevingsvisie opstellen en vastleggen. De betrokken wethouders besloten hierop hun gezamenlijke document niet weg te gooien, maar om te vormen tot een "regionale *agenda* omgevingsvisie 2040". Belangrijke argumenten daarbij waren onder meer dat zij daarmee een sterkere positie zouden hebben bij provincie en rijksoverheid, dat zij veel grensoverschrijdende opgaven delen, en dat een regionale agenda een goede basis vormt voor gemeentelijke omgevingsvisies. Deze "regionale agenda omgevingsvisie 2040" voor het Hart van Holland hebben wij volledig in de geest van de nieuwe omgevingswet opgesteld.

Het Rijnlands Architectuur Platform (Het RAP) heeft op ons verzoek vele bijeenkomsten georganiseerd waarin inwoners konden meedenken en meepraten over de ontwikkeling van onze leefomgeving. De opbrengst van deze bijeenkomsten is samengevoegd in het boekje: "Uit het Hart van Holland". Vanzelfsprekend is dat voor ons een belangrijke bron geweest. Dit document gaat over onze leefomgeving. En de meeste kennis over onze leefomgeving zit natuurlijk de honderdduizenden inwoners van onze tien gemeenten.

Naast de bijeenkomsten voor inwoners hebben we ook allerlei bijeenkomsten georganiseerd met specialisten die vakmatig betrokken zijn bij onze leefomgeving, met snelkookpansessies, festivals en thematische bijeenkomsten.

In bestuurlijk en ambtelijk overleg hebben we alle inzichten, wensen en ideeën gewogen en we hebben beslissingen genomen over de manier waarop we deze wilden verwerken in dit eindproduct: “Het Hart van Holland, regionale agenda Omgevingsvisie 2040”.

1.3 Een gezamenlijke agenda voor visie, samenwerking en uitvoering

Deze “regionale agenda omgevingsvisie 2040” beschrijft op hoofdlijnen hoe we willen dat onze leefomgeving zich ontwikkelt, en welke ambities we daarbij hebben. Hierbij ligt de nadruk op thema’s en opgaven die gemeentegrenzen overschrijden.

Voor de tien gemeenten in het Hart van Holland is deelname aan deze regionale agenda vrijwillig, maar niet vrijblijvend. We spreken af dat de gemeentelijke omgevingsvisie die elke gemeente voor het eigen grondgebied moet vaststellen, aansluit op deze “regionale agenda omgevingsvisie 2040”. En telkens wanneer we beleidsnota’s of andere plannen opstellen voor aspecten in onze leefomgeving, doen we dat in lijn met de inhoud van dit document. De tien gemeenten laten zich daarop graag aanspreken.

De inhoud van dit document bepaalt ook onze agenda namens Het Hart van Holland in gezamenlijk overleg met andere overheden, zoals buurgemeenten buiten ons gebied, de provincie en de rijksoverheid. Ook zij stellen omgevingsvisies op. En wij willen natuurlijk graag dat de visies van provincie en rijk aansluiten op die van ons.

Naast hoofdlijnen voor gemeentelijke omgevingsvisies bevat dit document ook een samenwerkingsagenda. Hierin benoemen we de regionale programma’s en projecten die we – naar aanleiding van dit document – gaan uitvoeren, we beschrijven hoe we slagvaardige coalities opzetten om van deze programma’s en projecten een succes te maken, en hoe we onze samenwerkingsagenda actueel houden. Deze samenwerkingsagenda zal ons niet alleen helpen deze “regionale agenda” uit te voeren, maar ook om elkaar snel op te zoeken bij nieuwe initiatieven die invloed hebben op de leefomgeving van bewoners van meer dan één gemeente.

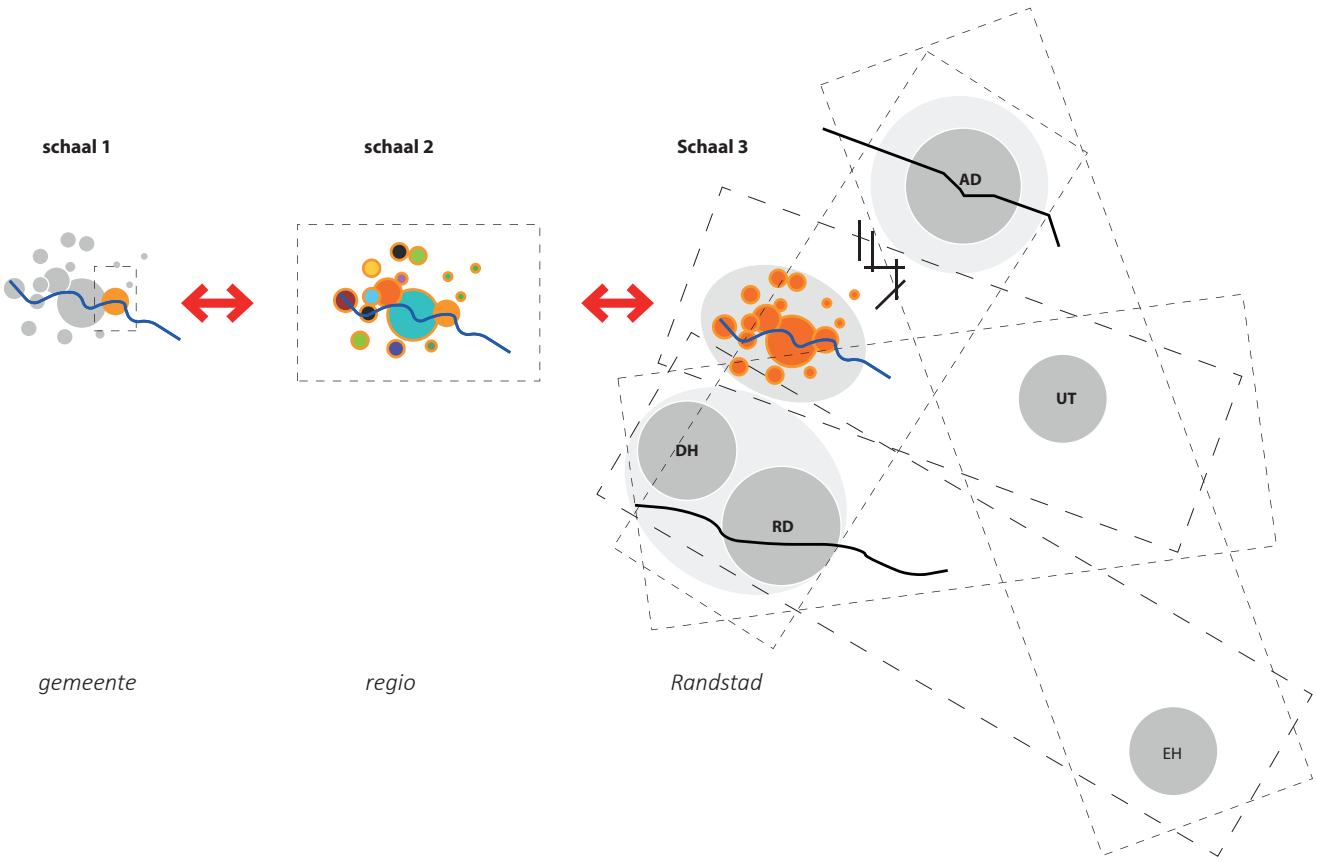

Figuur 2
De samenwerking tussen de gemeentes zorgt voor een schaalsprong in het denken over de regio.

De gemeenten uit het Hart van Holland werken niet alleen op het gebied van de leefomgeving, maar ook op allerlei andere terreinen met elkaar samen, in allerlei verschillende verbanden. Vijf van de tien gemeenten die gezamenlijk deze “regionale agenda Omgevingsvisie 2040” hebben opgesteld, werken bijvoorbeeld ook aan gezamenlijke toekomstvisie voor de Leidse regio. Gemeenten uit de bollenstreek hebben een intergemeentelijke structuurvisievastgesteld.*

Al deze initiatieven en samenwerkingsverbanden vullen elkaar aan en versterken elkaar, mits gemeenten telkens op het juiste moment de krachten bundelen en op verschillende schaalniveaus doen wat nodig is. De leefwereld van onze inwoners eindigt niet bij de gemeentegrenzen; het zou raar zijn als ons denken over de leefomgeving dat wel zou doen. In hoofdstuk 4 beschrijven we hoe we dat samen aanpakken.

1.4 Leeswijzer

De kwaliteiten van het Hart van Holland zoals we dat nu kennen, komen aan bod in hoofdstuk 2 (“Context”), onder meer aan de hand van de vier waarden sterk, compleet, open en mooi. Ook beschrijven we daar de gedeelde opgaven en afzonderlijke kwaliteiten van de tien gemeenten en maatschappelijke, economische en klimatologische trends die invloed hebben op onze leefomgeving, waartoe we ons zullen moeten verhouden.

Onze ambities voor ontwikkeling van onze leefomgeving, en het ruimtelijk kader waarbinnen we die ambities willen realiseren, beschrijven we in hoofdstuk 3 (“Visie”). Dit mondt uit in een visiekaart “Hart van Holland”. Het hoofdstuk sluit af met onze visie op de samenwerking tussen onze gemeenten, met oog op realisatie van onze ambities.

Hoofdstuk 4 (“Samenwerkingsagenda”) is praktischer van aard. Hierin benoemen we de regionale programma’s en projecten waarmee we op korte termijn aan de slag gaan.

Nota bene: dit document hebben we geschreven in de eerste persoon meervoud (“we”). Dat roept de vraag op wie er schuil gaat achter dat “we”. Met “we” bedoelen we de gemeentebesturen die deze regionale toekomstvisie hebben vastgesteld, colleges die met deze visie hebben ingestemd, en verder iedereen die met hen de schouders wil zetten onder uitvoering van deze “regionale agenda omgevingsvisie 2040”.

** Voor het grondgebied waar Hart van Holland Regionale Agenda Omgevingsvisie2040 en de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport 2016 (ISG2016) elkaar overlappen is de ISG leidend.*

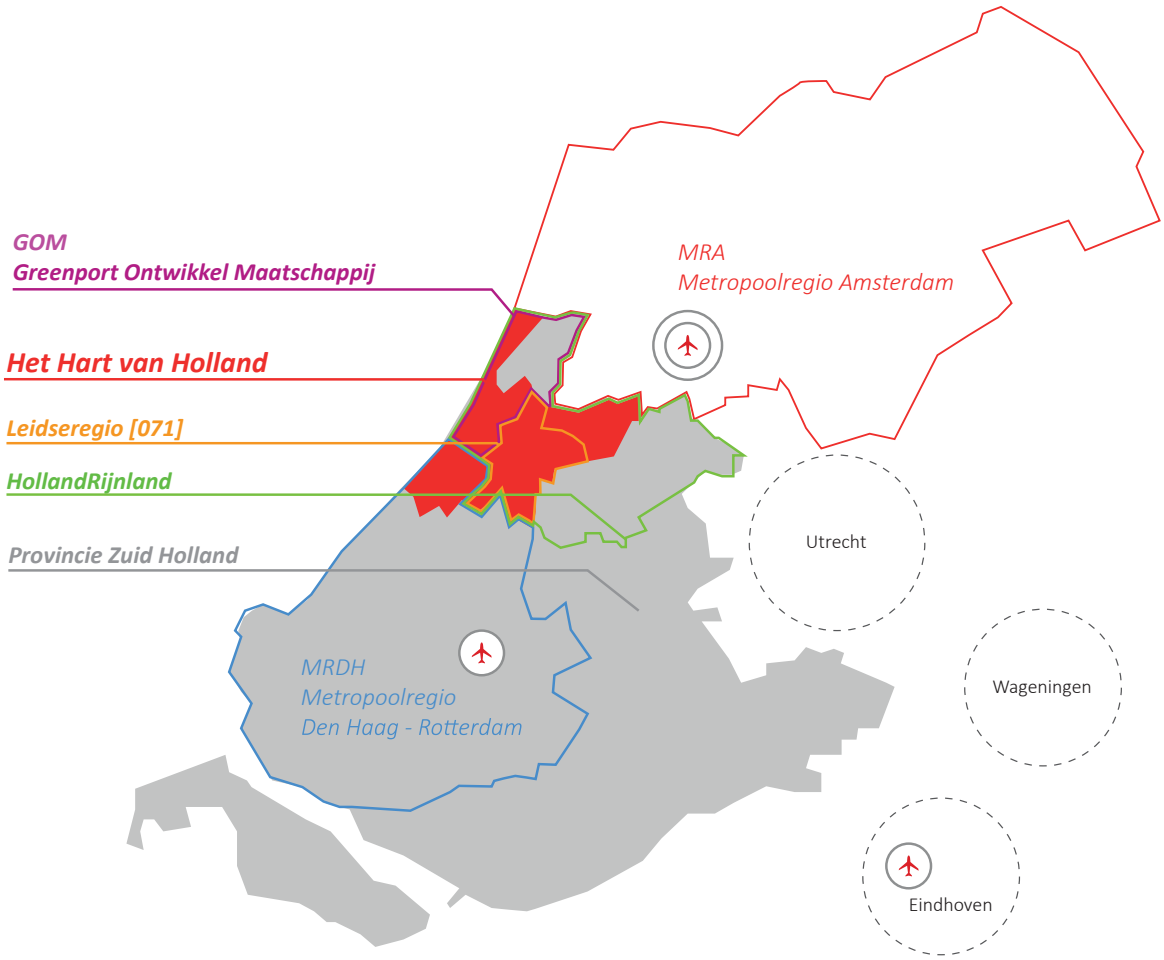

Figuur 3
In Hart van Holland wordt veel en in verschillende verbanden samen gewerkt aan uiteenlopende opgaven.

Strandopgang bij Noordwijk aan Zee.

4.

2

Context

In het Hart van Holland is het heel goed wonen, werken, recreëren, fietsen, wandelen, studeren. Het is een omgeving waar 380 duizend mensen léven, midden in de Randstad. Dat doen we in tien heel verschillende gemeenten, die met elkaar een aantal kwaliteiten delen, maar die ook met elkaar voor grote opgaven staan. In dit hoofdstuk benoemen we de kwaliteiten en opgaven voor onze leefomgeving.

2.1 Het Hart van Holland nu

Het beginpunt voor onze “regionale agenda” is het Hart van Holland van vandaag, met kwaliteiten en waarden die we koesteren, zowel van afzonderlijke gemeenten als van het geheel. Willen we kwaliteiten versterken, dan moeten we weten hoe ons vertrekpunt eruitziet, en welke trends en ontwikkelingen we zullen moeten inpassen in onze omgeving. Daarover gaat deze paragraaf.

Tussen de dag van vandaag en het jaar 2040 bouwen we voort op de leefomgeving zoals we die nu hebben, in de dorpskernen, het stedelijk gebied en de buitengebieden van het Hart van Holland (zie ook figuur 4). Sommige onderdelen van onze omgeving zullen we vernieuwen of transformeren en we zullen nieuwe elementen toevoegen. We beginnen niet uit het niets; we bouwen voort op ons erfgoed - ruimtelijke ontwikkelingen die soms al meer dan duizend jaar geleden zijn begonnen.

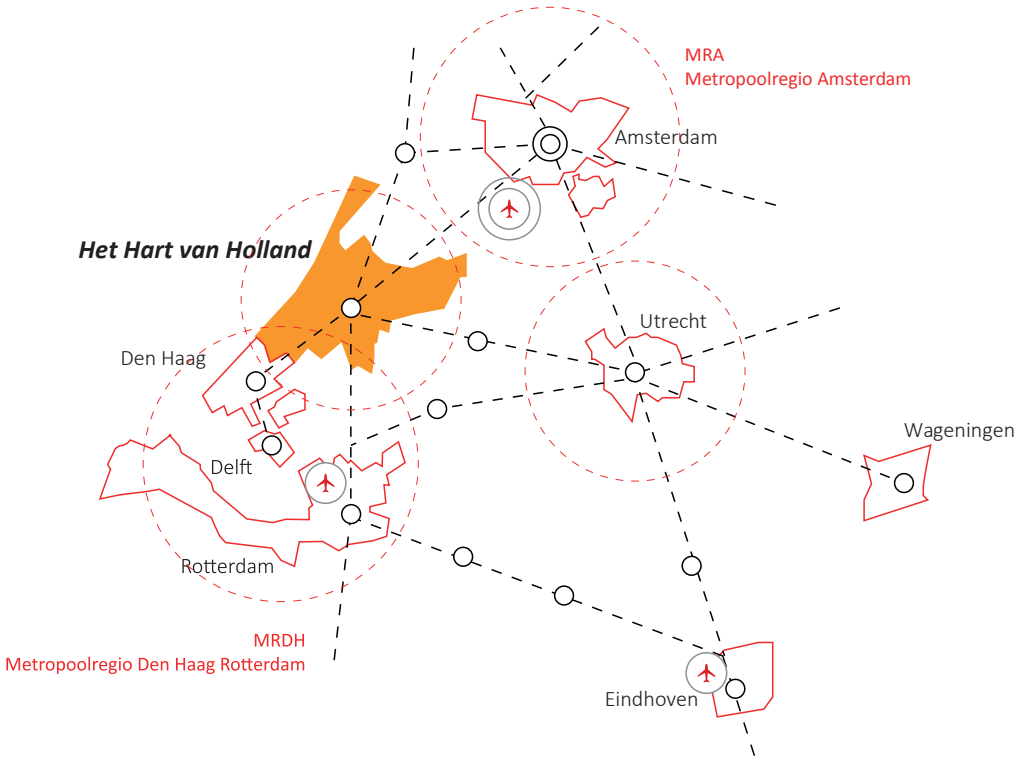

Figuur 4
Hart van Holland doet er toe op de schaal van de Randstad, qua oppervlak, aantal inwoners en ligging.

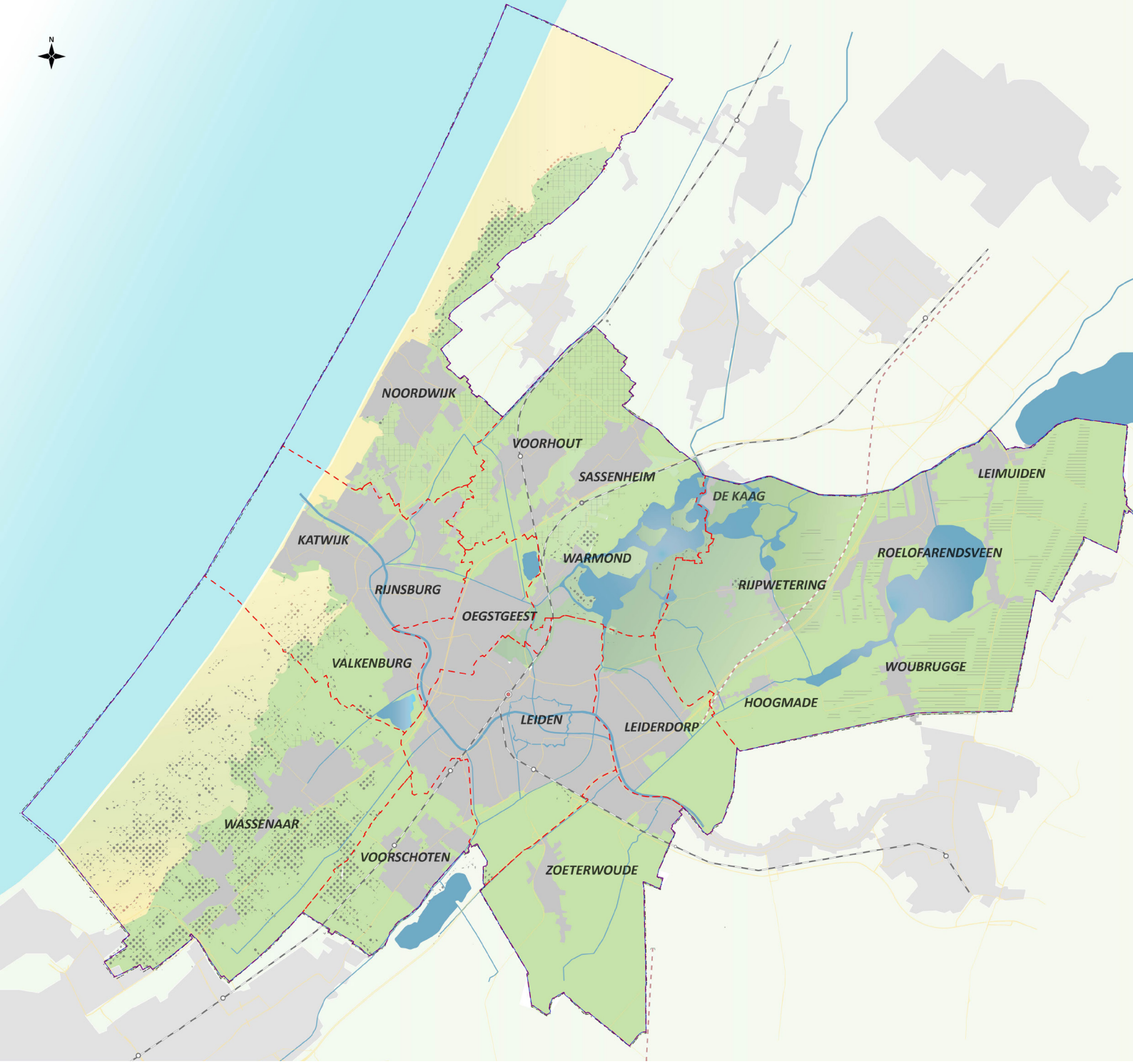

Kaart 1
De verschillende gemeentes vormen samen het Hart van Holland.

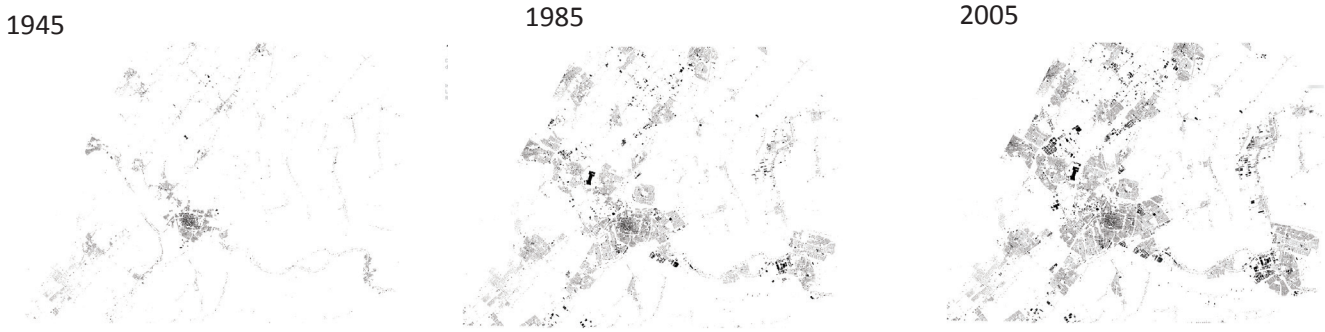

Figuur 5
Historische Ontwikkeling van de regio maakt in zichtelijk dat de verschillende kernen met elkaar vergroeid zijn geraakt tot een aaneengesloten stedelijk gebied

2.1.1 De historie van onze ruimtelijke ontwikkeling

De leefomgeving in het Hart van Holland heeft zich in de loop der eeuwen langs vijf ruimtelijke hoofdstructuren ontwikkeld: de Oude Rijn, de landschappen, de kernen, de snelle verkeersassen en het netwerk voor langzaam verkeer.

Oude Rijn

De oudste structuur in ons gebied is de Oude Rijn. De eerste permanente nederzettingen in onze omgeving ontstonden langs de oevers van deze rivier, die als Limes de noordgrens van het Romeinse rijk markeerde. Vanuit deze nederzettingen hebben stad en land zich verder ontwikkeld. Lange tijd was de rivier de belangrijkste vervoersverbinding in de regio. Tegenwoordig gaat vervoer nauwelijks meer over het water. Wel staat de rivier symbool voor een belangrijke opgave van het gebied: het verbeteren van de oost-westverbindingen.

De Oude Rijn heeft in potentie een grote cultuurhistorische waarde, maar die wordt nu onderbenut. Vanaf de openbare weg is de rivier slecht zichtbaar. Wie over de Oude Rijn vaart, ziet vooral achterkanten van gebouwen.

Landschappen

Zee, duinen, bollen, polders, landgoederen en plassen: alle typisch Hollandse landschapssoorten zijn aanwezig in ons Hart van Holland. Deze landschappen hebben elk een eigen structuur, flora en fauna. Hoewel de landschappen onder druk staan door verstedelijking en ze op sommige plekken versnipperd zijn geraakt, zijn ze vaak nog goed herkenbaar en soms ook beschermd. Vanuit het verstedelijkte gebied zijn ze wandelend of op de fiets binnen vijftien minuten bereikbaar, wat uniek is in Nederland. Omdat het er mooi is en prettig toeven, maken we veel gebruik van die landschappen. Ze dragen bij aan de kwaliteit van leven in onze regio.

De kwaliteit van de landschappen is niet vanzelfsprekend. Behoud, betere toegankelijkheid voor recreanten en karaktervolle ontwikkeling van de landschappen vergt inspanning en geld. Als die uitblijven, dreigt versnippering, verpaupering en kwaliteitsverlies.

Kernen

Wie langs de oevers van Oude Rijn trekt, zal en grote variëteit aan historische kernen en gemeenschappen ontdekken, met een goede kwaliteit van leven. De culturele, maatschappelijke en economische diversiteit van al die kernen heeft een grote waarde voor de bewoners. De gemeenschappen in deze kernen en onze band met het omringende landschap hebben de identiteit van ons leefgebied gevormd.

In de afgelopen zeventig jaar hebben de istorische kernen in het Hart van Holland veel nieuwe buitenwijken gekregen. Langs de Oude Rijn is daardoor een aaneengesloten stedelijk gebied ontstaan. Maar zo is de bebouwing in het gebied niet ontworpen. De verschillende gemeenten realiseerden hun uitbreidingswijken en bedrijventerreinen veelal “met de ruggen naar elkaar toe”. Daardoor is de leefomgeving rondom (voormalige) gemeentegrenzen van wisselende kwaliteit. Tegenwoordig wonen bewoners weer liever in of nabij een levendige dorps- of stadskern dan in een rustiger, maar kernloze uitbreidingswijk.

Door het gebied langs de Oude Rijn verder te verstedelijken – rekening houdend met het karakter van de omgeving - kunnen meer inwoners profiteren van al het moois dat de regio te bieden heeft. Het stedelijk gebied wordt er levendiger van. Bovendien heeft concentratie van bebouwing allerlei voordelen: inwoners hoeven bijvoorbeeld minder grote afstanden af te leggen naar scholen, naar werk, naar winkels et cetera. Inwoners van steden verbruiken minder fossiele brandstoffen dan bewoners van buitenwijken.

Snelle assen

Het Hart van Holland ligt midden in de Randstad. Onze centrale ligging laat ons profiteren van de infrastructuur die Amsterdam en Schiphol verbindt met Den haag en Rotterdam. Via het spoor, de A4 en de A44 zijn de grote steden met al hun werkgelegenheid snel te bereiken. Voor bedrijven die hun personeel rekruteren uit Amsterdam én Rotterdam/Den Haag, zijn wij een aantrekkelijke locatie. Hetzelfde geldt voor forensen die verspreid over de Randstad werken.

Ondanks deze snelle verkeersassen heeft ons wegennetwerk niet het kwaliteitsniveau dat wenselijk is. Aanleg van de Rijnlandroute zal hierin verbetering brengen, maar daarmee worden niet alle knelpunten verholpen (denk bijvoorbeeld aan de doorstroming op de A44/N44 en aan de verbindingen voor auto en OV vanuit het oosten (Utrecht, N11) met de kust).

Netwerk voor langzaam verkeer

Ons netwerk voor fietsers en voetgangers is fijnmazig en in alle windrichtingen goed ontwikkeld. Het biedt een goede verbinding tussen onze kernen en overstappunten voor OV. Voor de leefbaarheid van ons gebied is het belangrijk dat de dagelijkse voorzieningen goed en snel bereikbaar zijn, met voldoende voorzieningen om fietsen te stallen, in het bijzonder bij stations. Ook is het belangrijk dat het netwerk uitnodigt tot recreatief gebruik, bijvoorbeeld met een “fietsrondje” om de Kaag.

Ondanks de fijnmazigheid, zijn er nog steeds schakels die ontbreken in het netwerk voor fiets en voetganger. Ook zijn niet alle routes even mooi, comfortabel en veilig. Mede door de opkomst van de

Een fijnmazig langzaam-verkeersnetwerk maakt recreatie en beleving van de historische landschappen mogelijk.

elektrische fiets stellen we steeds hogere eisen aan fietsverbindingen.

2.1.2 Waarden die we koesteren

Wat kenmerkt de ruimtelijke omgeving van het Hart van Holland? Hoe kun je dat in enkele woorden samenvatten? En welke kwaliteiten zouden we moeten willen versterken? Deze vragen hebben wij onszelf gesteld toen wij aan de start stonden van het traject dat leidde tot deze Regionale agenda omgevingsvisie. In het “Manifest voor het metropolitane gebied Leiden” hebben wij ze beantwoord. Het manifest beschrijft vier gedeelde waarden van onze leefomgeving die wij op prijs stellen, en die wij als uitgangspunt gebruiken voor onze verdere ontwikkeling: compleet, sterk, open en mooi.

Onze regio is **compleet**. Samen bieden wij een volledig aanbod van economische, maatschappelijke en culturele voorzieningen, die complementair zijn aan elkaar: van rust en ruimte in open landschappen tot drukte en rumoer in een bruisende stad. Dit aanbod is niet alleen aantrekkelijk voor onze eigen bevolking, maar ook voor nationale en internationale bezoekers en bedrijven.

Ook zijn wij complementair aan de metropoolregio’s Amsterdam, Rotterdam/Den Haag en Utrecht. Zij bieden ons grootstedelijke voorzieningen. Wij bieden hen de kwaliteit van onze hoog opgeleide bevolking, onze landschappen, fraaie woonmilieus en hoogwaardige kennisinstellingen.

Op specifieke onderdelen kunnen wij ons nog verbeteren. Zo zullen we ons gezamenlijk inspannen om alle segmenten van de woningmarkt goed te bedienen; als we talentvolle jongeren aan onze regio willen binden, zullen we ruimte moeten vinden om hen te huisvesten.

Ons gebied is **sterk**: het is welvarend en velen wonen, werken en verblijven er graag. Met de Universiteit Leiden, het Bio Science Park en het Space cluster in Noordwijk hebben wij belangrijke troeven in handen om te blijven floreren in de 21ste eeuw. Kennis, bedrijvigheid, bereikbaarheid, wonen en recreatie weten we goed te combineren. De goede bereikbaarheid per auto en spoor maakt ons aantrekkelijk als vestigingsplaats, zowel voor forensen als bedrijven. Onze economie omvat verschillende sectoren, zoals bio science, bollen (“Greenport Duin- en Bollenstreek”),toerisme, space, voedselproductie en cultuur.

Het Hart van Holland wordt nog sterker, wanneer we de waarde van de bijzondere landschappen in onze omgeving beter weten te verbinden met het stedelijke gebied langs de Oude Rijn. En binnen dat stedelijke gebied kunnen we ons versterken met verdere campusvorming (Bio science park), functievermenging, transformatie en gerichte verdichting. Ook is het wenselijk de basis voor de kenniseconomie in onze regio te verbreden. Deze leunt nu sterk op twee sectoren: “life science & health” en space.

Onze regio is ronduit **mooi** te noemen. De omgeving van zee, duinen, bollen, veenweidegebieden, landgoederen en plassen dragen bij aan de woonkwaliteit. Onze historische kernen zijn goed bewaard gebleven en herkenbaar. We zijn royaal bedeeld met erfgoed. De afwisseling van stedelijke en landschappelijke gebieden draagt bij aan de identiteit en cultuur van onze gemeenschappen.

Toch is onze regio niet overal even mooi. In de overgangsgebieden tussen historische kernen, tussen stedelijk gebied en open landschappen, langs gemeentegrenzen en rond infrastructuur zijn plekken ontstaan die niet de kwaliteit hebben die we graag zouden willen. Als we mooi willen zijn (en blijven), moeten we “lelijk” samen durven aanpakken.

Wij zijn **open**, letterlijk en figuurlijk. Letterlijk, doordat iedereen in onze regio binnen een kwartiertje fietsen een van de open landschappen kan bereiken die onze woonkernen omringen. Onze dorpen en steden zijn goed bereikbaar. Snelle assen van spoorwegen en autosnelwegen verbinden ons met alle delen van de Randstad. Nergens in Nederland is zo veel werkgelegenheid bereikbaar binnen 45 minuten reistijd. We grenzen aan Schiphol – en daarmee aan de hele wereld. Dit bevordert de samenwerking en het sociale en economische verkeer in onze regio. Ook figuurlijk stellen wij ons open: onze welvaart hebben we mede te danken aan een permanente stroom van nieuwkomers uit binnen- en buitenland, zoals studenten, docenten, onderzoekers en expats. Zij voelen zich hier snel thuis.

We zijn open, maar daarmee zijn we nog niet klaar tot 2040. Open landschappen staan onder druk van verstedelijking: woningen bouwen in een weiland is goedkoper dan op een binnenstedelijke locatie. Als we het landschap open willen houden, betekent dit dat we in bestaande kernen en langs de Oude Rijn zullen moeten “verdichten”. Telkens wanneer we ergens een rijtje eengezinswoningen met een tuin realiseren, wordt de kans groter dat we in de toekomst noodgedwongen toch open landschap moeten opofferen.

Ook infrastructuur zorgt voor druk op open landschappen.

Op verschillende plekken in het Hart van Holland kan de bereikbaarheid beter, zowel per auto als openbaar vervoer. Maar verbeteringen zijn vaak lastig in te passen, zowel in het stedelijk gebied als in de groene omgeving.

Polderlandschap met kenmerkende molens wordt gekoesterd in Het Hart van Holland .

2.1.3 Specifieke kwaliteiten van de afzonderlijke gemeenten

Naast de vier waarden die wij met elkaar delen, beschikken onze tien gemeenten ook allemaal over specifieke kwaliteiten. Ze verschillen van elkaar. Die variëteit is een kracht. Door de kust en de open landschappen die op fietsafstand liggen, is het bijvoorbeeld aangenaam wonen in het stedelijke gebied rondom de Oude Rijn; door de nabijheid van de universiteit, het Bio Science Park en allerlei stedelijke voorzieningen in Leiden is het prettig wonen in dorpskernen rondom de stad. Hieronder benoemen we in steekwoorden de voornaamste kwaliteiten van de afzonderlijke gemeenten.

Binnen het Hart van Holland is de complementariteit sterk: de kwaliteiten van de verschillende gemeenten vullen elkaar aan: van stedelijk, druk en bruisend tot rustig, landschappelijk en landelijk. Ze concurreren niet met elkaar, maar vullen elkaar aan. Dat versterkt onze aantrekkingskracht op potentiële nieuwe bewoners, studenten en bedrijven.

Door de grote variëteit in de regio kan iedereen er iets van zijn gading vinden, variërend van wonen in een kleine, hechte dorpsgemeenschap tot wonen in een historische stad met allerlei voorzieningen. Door deze verschillen te accentueren, versterken we de aantrekkelijkheid van de hele regio.

Noordwijk

Mondaine badplaats met hotels in het hoogste segment en evenementen, cultuurhistorie Noordwijk Binnen, bollen, space, duingebied, topsportfaciliteiten waaronder een internationale golfbaan

Katwijk

Familiebadplaats, MKB, Bloemen, Hechte gemeenschap, Visserij, Duinen, Kustwerk

Wassenaar

Landgoederenzone, gevarieerd woonmilieu, hoogwaardig voorzieningsniveau, historisch dorpscentrum, internationale uitstraling (internationale scholen, Amerikaanse ambassade) afwisselend landschap duin horst weide, extensieve recreatie, rustig familiestrand

Teylingen

Bollen, Greenport, maritiem, mooi lommerrijk wonen, plassen/ recreatie, internationale bedrijvigheid

Oegstgeest

Landgoederen en wonen, internationale middelbare school, fun shopping, Corpus, snelle verbinding Den Haag, Schiphol en Amsterdam, Life sciences, dorpsgevoel nabij de stad, verbondenheid in sport en cultuur

Leiden

Historie en cultuur, internationale kennis, historische binnenstad, universiteitsstad, monumenten en musea, Bio science park, stedelijke voorzieningen

Voorschoten

Aantrekkelijke groene woongemeente, tussen Leiden en Den Haag, historische dorpskern, landschappen (duin horst weide) twee stations, landgoederen

Kaag en Braassem

Hollandse Plassen en veenweide, rust, open landschap, recreatie, ondernemers in scheepsbouw, voedselproductie en snijbloemen, vitale kernen, waterrijk wonen, langs de A4, dicht bij Schiphol

Leiderdorp

Centraal en toch rustig wonen, autobereikbaarheid, internationale basisschool, zorg/vitaliteitscluster, sportvoorzieningen, meubelboulevard, binnenhaven

Zoeterwoude

Ontspannen in het Groene Hart, Heineken, als voorbeeld van duurzame bedrijvigheid, gemoedelijk wonen nabij de stad, agrarisch cultuurschap

Figuur 6
Schema met kwaliteiten per gemeente

Kasteel Duivenvoorde is een voorbeeld van specifieke kwaliteit!

"Dat landschap moet onderhouden worden"

2.2 Wat komt er op ons af?

Het Hart van Holland heeft alles in zich om zich met allure te blijven ontwikkelen als dynamische, aantrekkelijke en welvarende regio in de 21ste eeuw. Maar dat vergt wel dat we die toekomst gezamenlijk en met ambitie tegemoet treden, dat we maatschappelijke, economische en klimatologische trends en ontwikkelingen niet afwachten maar zelf het roer in handen nemen, dat we niet omzien hoe de wereld verandert maar zelfbewust onze kwaliteiten versterken. Door kennis over onze kwaliteiten te combineren met inzicht in externe trends en ontwikkelingen kunnen we deze laatste op een karaktervolle manier inpassen in onze leefomgeving. Dat is onze ambitie. Daartoe kijken we eerst welke trends en ontwikkelingen er op ons afkomen.

Trek naar de stad

De 21ste eeuw wordt ook wel “de eeuw van de stad” genoemd. Sinds kort woont meer dan de helft van de wereldbevolking in de stad en dat percentage zal blijven toenemen. Ook in Nederland zie je dat. Grensgebieden in Zeeland, Limburg, Drenthe en Groningen kampen met krimp. Steeds meer mensen trekken naar de Randstad en de regio Eindhoven. Daar zijn de meeste banen te vinden. Daar heeft de economie de grootste dynamiek. En daar heb je de beste culturele voorzieningen. Deze trek naar de stad versterkt zichzelf: werkgevers vestigen zich het liefst op de plek waar hun potentiële werknemers wonen. En hoe meer werkgevers zich in de stad vestigen, hoe aantrekkelijker het wordt voor anderen om zich óók in de stad te vestigen.

Een mooie, attractieve en per fiets goed bereikbare omgeving rondom de stad vergroot de aantrekkingskracht nog eens extra. Recreatiegebieden, plekken voor outdoor-sporten, horeca en agrotoerisme in het landschap om de stad dragen zo bij aan de dynamiek in de stad.

• *Effect op onze leefomgeving:*

De druk op schaarse ruimte in de Randstad neemt toe. Dat leidt tot hoge huizenprijzen, als het woningaanbod niet meegroeit met de vraag. Voor huishoudens met middeninkomens en lage inkomens wordt het steeds lastiger een passende woning te vinden. Jongeren die net zijn afgestudeerd, zullen onze regio weer verlaten als zij elders wel een betaalbare woning kunnen vinden. Dan verworden we tot het Bussum van de Randstad: aangenaam wonen, maar zonder veel dynamiek. Door het aantal woningen wel te laten groeien, versterken we het draagvlak voor bijzondere stedelijke voorzieningen en voor investeringen in omliggende landschappen.

• *Onze opgaven:*

Het woningaanbod kwalitatief en kwantitatief laten meegroeien met de vraag. Voldoende nieuwe woningen ontwikkelen om een deel van de jongeren die hier studeren, na hun studie aan de regio te binden, met respect voor landschappelijke kwaliteiten. Nieuwe woningen toevoegen, onder meer met oog op behoud en groei van werkgelegenheid. Serieus kijken naar herbestemmen van gebouwd erfgoed - dat in veelvoud aanwezig is in dit gebied. Slimmer gebruik van de ondergrond, om intensivering van ruimtegebruik en verdichting mogelijk te maken.

Veranderingen in de demografie

Nederlandse huishoudens worden al tientallen jaren steeds kleiner. Deze trend blijft doorzetten. Het aantal eenpersoonshuishoudens neemt toe. Daardoor hebben we in Nederland steeds meer woningen nodig om hetzelfde aantal mensen te kunnen huisvesten.

De Nederlandse bevolking wordt bovendien steeds ouder. De levensverwachting van pasgeborenen stijgt jaar in jaar uit. Bovendien verandert de leeftijdsopbouw. Het percentage 85-plussers in de bevolking neemt in de komende decennia snel toe. In absolute aantallen zal het aantal ouderen dat behoefte heeft aan zorg en ondersteuning fors toenemen. Voor gemeenten heeft dit grote gevolgen: zij hebben de wettelijke verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat mensen langer in hun eigen leefomgeving kunnen blijven wonen.

In de bevolkingsprognoses vormt migratie een onzekere factor, vooral door onvoorspelbaarheid van de omvang van internationale vluchtelingenstromen.

• *Effect op onze leefomgeving:*

Als het aantal woningen gelijk blijft, neemt het inwonertal af, doordat huishoudens steeds kleiner worden. Wanneer dit gebeurt, neemt ook het draagvlak af voor voorzieningen, zoals winkels. Dit effect laat zich het sterkst voelen in kleine kernen. Daar is het voorzieningenniveau in de afgelopen decennia al gestaag gedaald. Meer doorstroming op de woningmarkt kan deze ontwikkeling daar helpen tegengaan.

Ook door toename van de gemiddelde leeftijd van de bevolking verandert de behoefte aan voorzieningen. De verhuisbereidheid onder ouderen is laag. Kernen waar nu veel 65-plussers wonen, zullen over 15 tot 20 jaar veel 85-plussers tellen. Daardoor veranderen de wensen over de leefomgeving, met minder behoefte aan winkels en sport en meer aan zorg en ontmoeting, bijvoorbeeld.

Uit demografische en planologische analyses van de provincie Zuid-Holland blijkt dat we in de komende

tien jaar nog circa 30.000 woningen nodig hebben om de “autonome bevolkingsgroei” (geboorten minus overlijden) in het Hart van Holland op te vangen. Dit is exclusief extra toestroom door binnenlandse en buitenlandse immigratie. Van die 30.000 woningen zijn er zo’n 20.000 opgenomen in de harde en zachte plannen van gemeenten. Voor 10.000 woningen zoeken we nog naar een plek.

• *Onze opgaven:*

De woningvoorraad mee laten ontwikkelen met een evenwichtige bevolkingsopbouw, met voldoende woningen voor alle leeftijdscategorieën en doelgroepen, onder meer om draagvlak te behouden en te versterken voor voorzieningen. Onze omgeving leefbaar en aantrekkelijk houden voor alle generaties. Openbare ruimte op zo’n manier inrichten dat deze uitnodigt tot bewegen, ontmoeting en contact. Levensloopbestendige woningbouw.

De extra woningen waaraan behoefte is, passen we zorgvuldig in binnen het stedelijk gebied en de overige kernen van het Hart van Holland. Doen we dat niet, of doen we dat niet gezamenlijk, dan lopen we het risico dat die woningen er toch gaan komen, maar niet op een wenselijke manier (bijvoorbeeld doordat een gemeente die op zeker moment krap bij kas zit, open landschap opoffert).

Het stedelijke milieu van Leiden wordt gewaardeerd en trekt mensen aan.

Klimaatverandering

De gemiddelde temperatuur op aarde stijgt. In het klimaatakkoord van Parijs (2015) is als streefdoel afgesproken om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 graad Celsius. Of dit voldoende is om ingrijpende klimaatverandering te verhinderen, zullen we moeten afwachten. Vooralsnog lijkt het erop dat we in Nederland vooral te maken krijgen met meer extreme weertypen, zoals langere droge perioden afgewisseld met heftiger neerslag: meer regen in korte tijd.

• *Effect op onze leefomgeving:*

Heftiger regenbuien stellen nieuwe eisen aan onze waterberging en afwatering. In bebouwde gebieden is de kans op wateroverlast relatief groot: water sijpelt daar snel naar de riolering, die moeite heeft het tempo bij te houden. Een omgeving met meer groen (in de openbare ruimte, in tuinen en op daken), en met meer waterberging kan wateroverlast helpen verminderen. Dit groen kan ook de overlast van een ander effect van klimaatverandering helpen tegengaan: hittestress. Dit fenomeen doet zich vooral voor in steden. Daar loopt de temperatuur in de zomer hoger op dan elders. Voor mensen met een kwetsbare gezondheid en ouderen levert dat risico's op.

De langere droge periodes, die ook bij klimaatverandering lijken te horen, leveren weer andere risico's op, bijvoorbeeld voor dijken. Door uitdroging kunnen die verzwakken.

• *Onze opgave:*

Onze gebouwde omgeving zo aanpassen dat deze meer water kan opvangen en verwerken. Dat vergt inspanningen van het waterschap, gemeenten, burgers en bedrijven, met kleine en grote ingrepen, variërend van het verwijderen van bestrating uit tuinen tot grootschalige waterberging en verbeterde afwatering. Zulke ingrepen kunnen ook hittestress helpen voorkomen, vooral wanneer we meer groen toevoegen. Deze ingrepen passen in een beleid van verduurzaming van onze leefomgeving.

Uitsnede uit de kaart Overstromingsgevoelig gebied, Planbureau voor de Leefomgeving

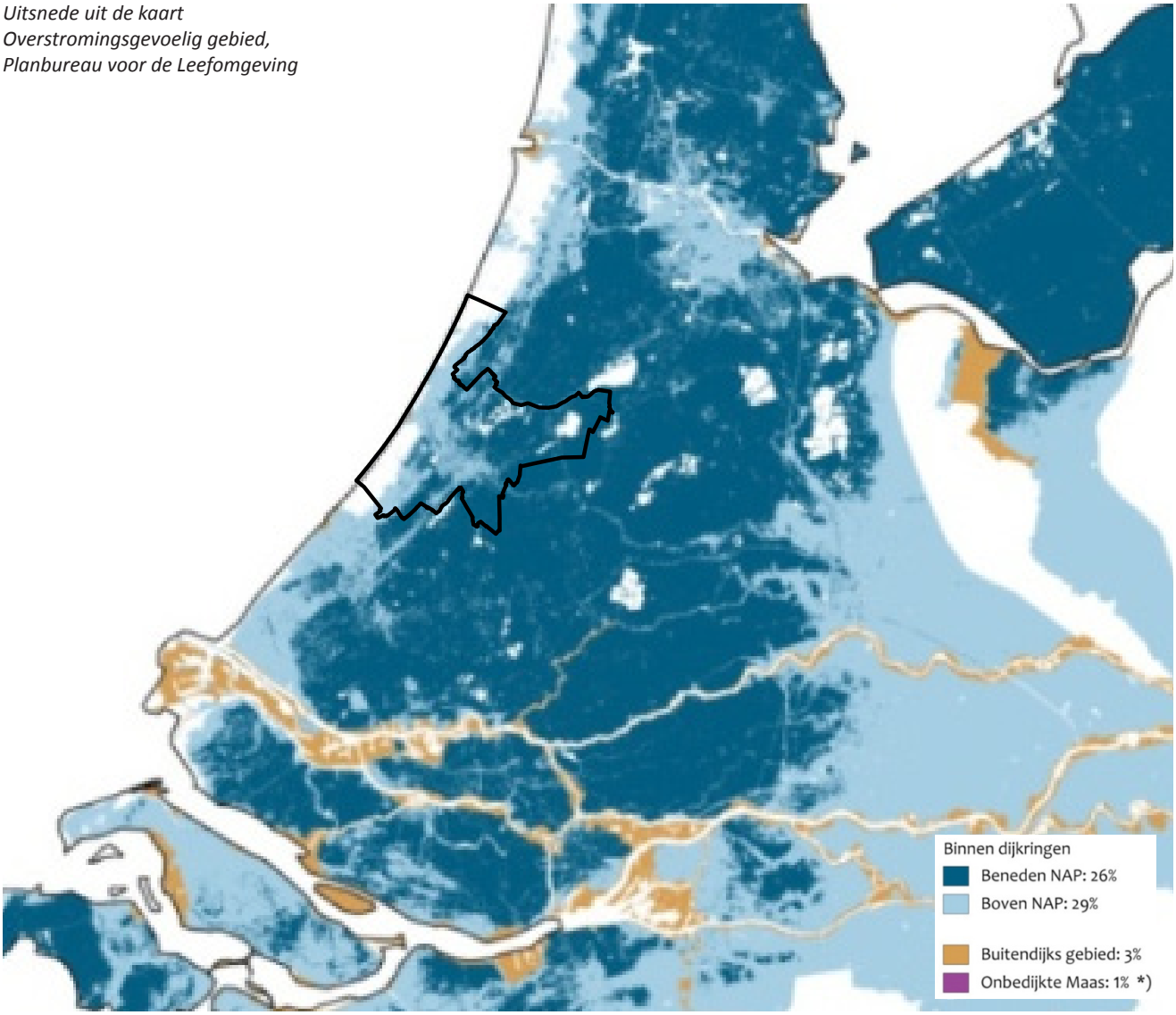

Behoefte aan nieuwe energiebronnen en vermindering energieverbruik

De voorraad fossiele energiebronnen op aarde, zoals olie, kolen en gas, is eindig. Het gebruik van deze energiebronnen maakt ons kwetsbaar. Gaswinning in Nederland werkt aardbevingen in de hand. Import van gas en olie maakt ons afhankelijk geopolitieke krachten. Kolen zijn ruim beschikbaar, maar hebben net als olie en gas als nadeel dat ze leiden tot uitstoot van grote hoeveelheden broeikasgas (met name CO2). Om klimaatdoelstellingen te behalen, zullen we de uitstoot van CO2 en andere broeikasgassen zeer fors moeten verminderen. Dat lukt alleen door energiebesparende maatregelen te combineren met een overgang op schone energiebronnen, zoals windenergie, energie uit biomassa, zonne-energie en geothermie (zowel "diepe geothermie" als "warmte/koudeopslag" en bodemwarmtewisselaars). Gebruik van zulke schone energiebronnen vergt doorgaans veel ruimte.

De ruimtelijke implicaties van energietransitie zijn afhankelijk van ons ambitieniveau, importmogelijkheden en energiebesparing. Hoe ver willen we onze CO2-uitstoot terugbrengen? En hoeveel daarvan kunnen we realiseren door energie te besparen? Hoeveel schone energie kunnen we importeren uit andere regio's, die meer produceren dan ze zelf nodig hebben? Die importmogelijkheden lijken vooralsnog beperkt: alle landen en alle regio's in Europa hebben schone energie nodig om aan hun eigen doelstellingen te kunnen voldoen. Wel biedt import van restwarmte (via het warmtenet) perspectief.

• *Effect op onze leefomgeving:*

Door inpassing van schone energiebronnen in het landschap zal dat landschap veranderen. Schone energiebronnen, zoals windmolens, grootschalige zonneparken en installaties voor geothermie, gebruiken veel ruimte in stad en land. Voor deze bronnen geldt: groter is efficiënter. Hetzelfde geldt voor de import van restwarmte uit de Rotterdamse haven, via de warmterotonde.

• *Onze opgaven:*

Met behulp van energiebesparing en opwekking van schone energie toewerken naar een energieneutrale regio in 2050. De energietransitie beschouwen we als een ontwerpopgave: een mix van schone energiebronnen inpassen in ons landschap op een manier die past bij onze waarden ("compleet, sterk, open en mooi"). Dit kan betekenen dat we in sommige energiebronnen meer investeren dan in andere. Ook zetten we in op energiebesparing: minder gebruik van energie betekent immers dat er ook minder opgewekt hoeft te worden. Vooral in de bestaande woningvoorraad valt nog veel winst te boeken.

Toenemende mobiliteit

De inwoners van Nederland verplaatsen zich steeds meer en over steeds grotere afstanden. In de komende decennia zullen autobezit en autogebruik blijven groeien, verwachten het CPB en het Planbureau voor de Leefomgeving. Het aantal reizigerskilometers per trein zal fors groeien. Hoe groot die groei precies zal zijn, weten we niet. Groei van de mobiliteit is afhankelijk van zaken als bevolkingsontwikkeling, economische groei en werkgelegenheid. Ook is er invloed van internationale ontwikkelingen, zoals klimaatafspraken en de ontwikkeling van energieprijzen.

Door technologische ontwikkeling zal de manier waarop we ons verplaatsen, gaan veranderen. Auto's worden zuiniger en schoner, de opmars van de elektrische fiets zal doorzetten en de zelfrijdende auto kan op lange termijn van alles veranderen.

• *Effect op onze leefomgeving:*

Het wordt drukker op de wegen. Afhankelijk van de technologische ontwikkeling zijn de gevolgen voor de leefbaarheid groter of iets minder groot: elektrische auto's zijn beter voor de luchtkwaliteit dan auto's met een verbrandingsmotor. Ook rondom stations wordt het drukker, vooral met geparkeerde fietsen.

• *Onze opgaven:*

Goede verbindingen tot stand brengen tussen bestemmingen binnen het Hart van Holland, met omliggende regio's en met Schiphol. Dat vergt goede bereikbaarheid en kwaliteit van OV, een robuuste infrastructuur (ook voor elektrische voertuigen), goede inpassing in het landschap (ondergronds als het moet) en een comfortabel en veilig fietsnetwerk met aantrekkelijke routes en voldoende fietsenstallingen bij stations.

"Deze regio is Holland op zijn Hollandst."

Bodemdaling

De bodem van grote delen van het Hart van Holland bestaat uit veen. Deze veenbodem daalt. Dit geldt vooral in Kaag en Braassem, Leiderdorp en Zoeterwoude, maar ook in een aantal andere gemeenten. Per jaar komt de veenbodem 1 tot 3 centimeter lager te liggen, als gevolg van ontwatering en “veenoxidatie”. Daarbij komen veel broeikasgassen vrij.

• *Effect op onze leefomgeving:*

Door bodemdaling verandert het landschap. Mogelijkheden voor landbouw nemen af. Ook ontstaat wateroverlast. Bodemdaling leidt tot extra kosten voor aanleg, onderhoud en/of beheer van infrastructuur, zoals wegen, pompen en waterkeringen. In stedelijk gebied met een veenbodem zijn zulke kosten tot vier keer zo hoog als in gebieden met een andere bodemsoort. Afhankelijk van de ernst van de bodemdaling kan het noodzakelijk zijn om sommige ruimtelijke functies, zoals wonen, te verplaatsen naar gebieden zonder bodemdaling. Ook is het denkbaar om negatieve effecten van bodemdaling te beperken door functies te combineren, zoals extensieve landbouw met waterberging of recreatie.

• *Onze opgaven:*

Een samenhangende aanpak voor veengebieden die kampen met bodemdaling. Samen met betrokkenen zoals bewoners, bedrijven, provincie, rijksoverheid en andere Groene Hart-gemeenten in beeld brengen welke technische opties mogelijk zijn om bodemdaling tegen te gaan, en welke alternatieve functies we aan veengebieden kunnen toevoegen, zoals waterberging, recreatie en nieuwe vormen van duurzaam landschapsbeheer.

Uitsnede uit de kaart verwachte bodemdaling door veenoxidatie bij onveranderd beleid, 2010-2050, Planbureau voor de Leefomgeving

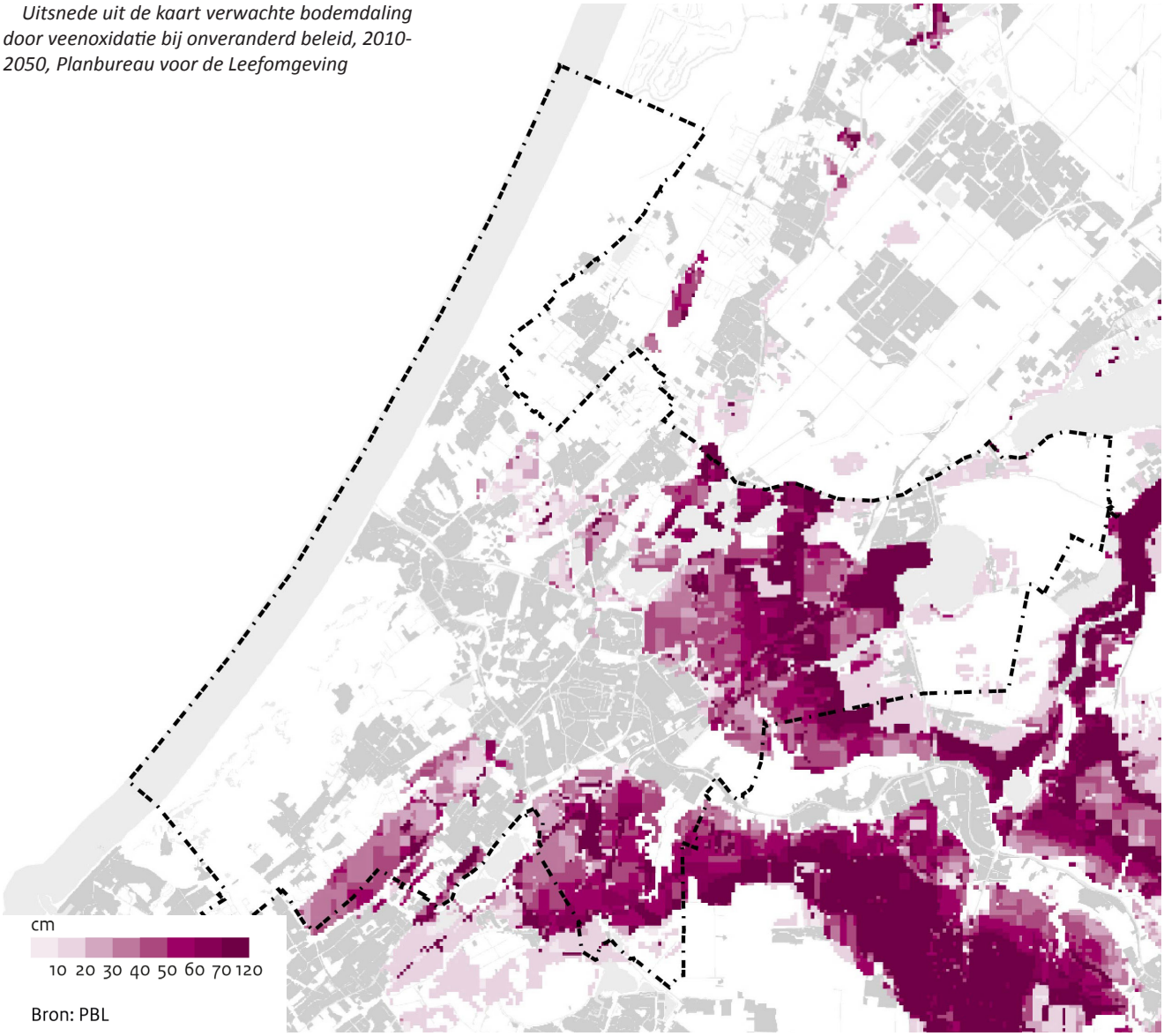

Globalisering

Nederland is voor economische groei, werkgelegenheid en welvaart sterk afhankelijk van handel met andere landen binnen en buiten de Europese Unie. Producten die we hier ontwikkelen en produceren, gaan naar afnemers over de hele wereld. Behoud en groei van welvaart vergt ontwikkeling van telkens nieuwe en verbeterde producten en diensten die nationaal en internationaal aftrek vinden. Steden en regio's die daarvoor goede omstandigheden weten te creëren, zijn het beste toegerust op een welvarende toekomst. Die goede omstandigheden bestaan uit een omgeving waarin kennisintensieve bedrijven en instellingen goed gedijen, nabij een grote luchthaven als Schiphol, en waar mensen graag wonen, bijvoorbeeld vanwege de goede voorzieningen, het aantrekkelijke culturele klimaat en de mooie omgeving.

• *Effect op onze leefomgeving:*

Wanneer we ruimte bieden aan economische dynamiek in het Hart van Holland, draagt dat bij aan onze welvaart en dus aan onze mogelijkheden om onze kwaliteiten te versterken. Door binnen het stedelijk gebied en andere kernen meer ruimte te bieden voor werkgelegenheid, bijpassende woonmilieus en voorzieningen kunnen we méér waardevolle ruimte beschermen, zoals de landschappen die ons omringen.

• *Onze opgaven:*

Een samenhangende aanpak ontwikkelen om ruimte te bieden voor bedrijvigheid die past bij de kwaliteiten en behoeften van de regio (campusvorming, aantrekkelijke werkmilieus, ontmoetingsplekken, groeimogelijkheden), voor wonen en bijbehorende voorzieningen (voldoende aantrekkelijke woningen voor verschillende doelgroepen, cultuuraanbod, onderwijs, recreatie et cetera) en voor behoud van aantrekkelijke landschappen.

Technologische innovatie

Door nieuwe technologieën kunnen machines steeds meer taken uitvoeren die voorheen alleen door mensen konden worden gedaan. Daar komen ook steeds nieuwe toepassingen bij, zoals van 3d-printers, slimme auto's en landbouwrobots. Hierdoor verandert de arbeidsmarkt. Sommige beroepen verdwijnen. Tegelijkertijd ontstaan er nieuwe functies, bijvoorbeeld voor ontwerp, productie en onderhoud van die nieuwe machines.

• *Effect op onze leefomgeving:*

Wat de impact is van verdere technologische innovatie, automatisering en robotisering op de arbeidsmarkt in het Hart van Holland kunnen we nog niet goed overzien. Wel weten we dat sociaal contact niet door machines overgenomen kan worden. Ook ontmoeting en kennisuitwisseling laten zich niet automatiseren (maar wel vergemakkelijken, bijvoorbeeld met sociale media).

• *Onze opgaven:*

Ontwikkeling van innovatieve en kennisgerelateerde bedrijvigheid stimuleren en onderzoeken wat de consequenties zijn van technologische innovatie voor de fysieke leefomgeving

Flexibilisering en functievermenging

Het aantal zelfstandigen zonder personeel in Nederland neemt al jarenlang toe. Ook mensen die in loondienst werken, werken steeds vaker flexibel, bijvoorbeeld door een of meer dagen per week thuis te werken. Door deze ontwikkelingen is de behoefte aan vierkante meters kantoorruimte afgenomen. En de kantoren die we nog wel hebben, veranderen geleidelijk aan van functie en inrichting, met meer ruimte voor ontmoeting, flexibele samenwerking en kennisuitwisseling.

• *Effect op onze leefomgeving:*

Door deze flexibilisering neemt de strikte scheiding tussen wonen, werken en recreëren af, ook in ruimtelijke zin. Een zakelijk overleg kan zowel op kantoor als in een espressobar om de hoek plaatsvinden. De behoefte aan functievermenging neemt toe, met meer mogelijkheden om te werken in traditionele woonomgevingen, meer horeca in omgevingen waar voorheen alleen gewerkt werd, en een prettige openbare ruimte op plekken waar veel mensen werken.

• *Onze opgaven:*

Gemengde omgevingen creëren, waarin wonen, werken en recreëren (in willekeurige volgorde) op een goede manier samen gaan, met ruimte voor ontmoeting en kennisuitwisseling.

Ook kijken naar hoe herbestemming van gebouwd erfgoed mogelijkheden biedt tot revitalisering van gebieden.

2.3 Krachten bundelen, anticiperen en kansen benutten

De tien gemeenten in het Hart van Holland hebben niet alleen kwaliteiten, maar – eerlijk is eerlijk – ook punten die minder goed zijn ontwikkeld, en eigenschappen waaruit kansen voortvloeien die nog niet (volledig) zijn benut. Hieronder benoemen we eerst per gemeente enkele punten die minder goed zijn ontwikkeld, en daarna de kansen die nog niet (volledig) zijn benut.

Deze overzichten beschouwen we als specifieke opgaven voor gemeenten in het Hart van Holland, die we in samenhang met elkaar aanpakken.

Naast kwaliteiten en opgaven hebben delen de gemeenten in het Hart van Holland ook maatschappelijke doelen met elkaar. Die komen in het slot van deze paragraaf aan bod.

2.3.1 Ruimtelijke kwaliteit is leidend, niet volgend

De beschreven trends en ontwikkelingen schetsen, soms duidelijk en soms wat vager, opgaven die ergens in het Hart van Holland ruimtelijk zullen moeten neerslaan. De totale ruimtelijk impact valt nog niet te overzien, maar wat wel duidelijk is, is dat spanning zal ontstaan met aspecten die wij van onze leefomgeving waarderen: openheid van het landschap, kleinschaligheid en meerkernigheid, bereikbaarheid, eigen karakter.

Naast externe ontwikkelingen die op ons af komen, moeten we natuurlijk ook de opgaven die voortvloeien uit ons eigen grondgebruik niet vergeten: op sommige plekken zijn gemeenten met de achterkanten tegen elkaar aan gegroeid, de regionale bereikbaarheid is onder de maat, de landschappen zijn nauwelijks “ervaarbaar” in het verstedelijkt gebied en de grootste ruimtelijke structuur van het gebied - de Rijn - is grotendeels onzichtbaar en ontoeganklijk geworden.

Nu moeten we natuurlijk de trends en hun impact beter (laten) uitzoeken, en de bestaande opgaven (samen) oppakken.

Maar wat we vooral moeten proberen te voorkomen, is dat de kwaliteit van onze leefomgeving een afgeleide wordt van allerlei sectorale en soms tegenstrijdige belangen en ontwikkelingen. (Ruimtelijke) kwaliteit moet leidend zijn - en niet volgend.

Verschillende opgaven hebben verschillende, soms elkaar uitsluitende, oplossingen: een integraal kader is nodig om de juiste afweging te kunnen maken. Dat kader moet komen uit een waardering van wat onze leefomgeving nu is: wat er goed aan is (behoudenswaardig), wat er slecht aan is (te verbeteren/ aan te pakken). Die waardering, uitgezet in de bredere grotere context, tijd, ruimte en ambities, vormt een visie.

Aan de hand van deze visie kan elke toekomstige ontwikkeling of opgave bekeken worden door de bril van “voegt het toe of doet het af aan de visie die we voor onze leefomgeving hebben”. Het is onze overtuiging dat het stellen van deze vraag de kwaliteit van onze leefomgeving telkens weer zal helpen verbeteren.

Op de volgende pagina zijn een aantal kansen en ontwikkelpunten van de verschillende gemeentes te lezen.

“Maak van die rivier de voorkant van het landschap”

2.3.2 "Minder goed ontwikkelde punten", per gemeente

Noordwijk

(OV) bereikbaarheid, diversiteit aanbod woon en werkmilieus, openhouden landschap

Katwijk

Bereikbaarheid (Auto, OV, Fiets), Klimaatbesstendigheid (water, hitte), gebrek aan kwalitatief groen en open landschap in de dorpen, hoogwaardige werkgelegenheid

Wassenaar

OV-bereikbaarheid, overbelasting A44/ N44, aanbod betaalbare woningen

Teylingen

Inpassing infrastructuur, inbedding ruïne van Teylingen in recreatieve routes, diversiteit aanbod woon en werkmilieus, openhouden landschap

Oegstgeest

Bereikbaarheid met OV, aanbod sociale woningbouw, mogelijkheden voor kleine en middelgrote bedrijven, aansluiting op regionale infrastructuur

Leiden

Aanbod verschillende woon en werkmilieus, groen in de stad, kwaliteit openbare ruimte

Voorschoten

Bereikbaarheid irt doorstroming, bodemdaling en beperkte relatie met de Vliet

Kaag en Braassem

Bereikbaarheid met OV, (fiets, wandel en vaar) recreatienetwerk, bodemdaling, geluid van Schiphol en A4, diversiteit aanbod woon en werkmilieus

Leiderdorp

Inpassing infrastructuur, rafelranden bebouwing aan landschap, diversiteit aanbod woon en werkmilieus, openhouden landschap, bodemdaling

Zoeterwoude

bereikbaarheid buitengebied, evenwichtige bevolkingsopbouw, basisniveau dagelijkse voorzieningen, bodemdaling

2.3.3 "Kansen die nog niet (volledig) zijn benut", per gemeente

Noordwijk

Boulevardzone,inzet cultuurhistorie bij herontwikkeling en nieuwbouw, duurzaamheid, Space campus, Flower Science campus

Katwijk

Wonen en werken aan de Oude Rijn, zeejachthaven en recreatieve vaarwegen, Vliegveld Valkenburg (bijv. Unmanned valley), goed bereikbare kust

Wassenaar

Profilering als 'Landgoed aan zee', waterrecreatie, verbinden toeristische clusters, ondertunneling N44

Teylingen

Flower Science campus

Oegstgeest

Uitbouwen bestaande kwaliteiten, zoals voorzieningen en beeldkwaliteit, wonen en werken aan de Oude Rijn, gebruik landgoederen versterken, Life sciences internationaal versterken

Leiden

Groei Bio Science Park tot 27.000 arbeidsplaatsen; wonen en werken in Stationsgebied, wonen en werken aan de Oude Rijn

Voorschoten

Uitbouwen bestaande kwaliteiten en verbeteren verbinding (fysiek en visueel) met de Vliet

Kaag en Braassem

Recreatieve ontwikkeling, uniek waterwonen (Hollandse Plassenwonen)

Leiderdorp

Vergroten diversiteit (woon en werk) milieu's, Vitaliteitscampus, OV bereikbaarheid, wonen en werken aan de Oude Rijn

Zoeterwoude

Station/ bereikbaarheid, agrotoerisme, wonen en werken aan de Oude Rijn, verduurzamen agrosector

2.3.4 Onze maatschappelijke ambities

De tien gemeenten in het Hart van Holland delen niet alleen waarden en kwaliteiten, maar ook maatschappelijke ambities, die ze allemaal van belang vinden.

Die ambities zijn ten eerste dat onze leefomgeving ons helpt economisch sterk en innovatief te zijn, ten tweede dat de leefomgeving duurzaam en robuust is, zodat deze ook voor volgende generaties prettig leefbaar is, en ten derde dat de leefomgeving gezond en veilig is.

Economisch sterk

Een gezonde economie is de basis voor onze welvaart. Dat geldt ook voor het Hart van Holland. De fysieke inrichting van onze leefomgeving is een van de factoren die de ontwikkeling van de economie beïnvloedt. Die leefomgeving ontwikkelen we daarom op zo'n manier dat deze onze economische kracht versterkt.

Het Hart van Holland is niet alleen een woonregio, maar ook een regio met veel werkgelegenheid, onder meer op het Bio Science Park van Leiden, in de Greenport Bollenstreek en in toerisme. Versterking van die economische kracht vergt slim ruimtelijk beleid, met aandacht voor campusvorming, "multimodale" bereikbaarheid, digitale bereikbaarheid, aantrekkelijke plekken om te bezoeken, te wonen en te werken ("werk volgt wonen"), goede voorzieningen, betrouwbare en schone energievoorziening, volop cultuur, en recreatiemogelijkheden, onder meer in goed ontsloten landschappen met wandel- en fietsnetwerken en met voor bezoekers en toeristen goed bereikbare historische binnensteden, dorpskernen en stranden.

Duurzaam en robuust

Besluiten over de inrichting van onze leefomgeving hebben een lange tijdshorizon: wanneer we beslissen om ergens een weg aan te leggen of een gebouw neer te zetten, dan beïnvloedt dat ook de leefomgeving van volgende generaties. Daarom nemen we besluiten die duurzaam zijn.

Daarmee bedoelen we dat ze voorzien in de behoeften van huidige generaties, met respect voor ons erfgoed en zonder dat we daarmee de mogelijkheden in gevaar brengen voor toekomstige generaties om ook in hun behoeften te voorzien. Bovendien kiezen we voor een inrichting van de leefomgeving die robuust is. We investeren alleen in robuuste aanpassingen, bijvoorbeeld met infrastructuur die onze bereikbaarheid nu en in de toekomst verbetert, met woningbouw die past bij een bevolkingsopbouw die verandert, met bouwlocaties op stevige grond zonder overstromingsgevaar et cetera.

Vanwege het belang van een duurzame en robuuste leefomgeving houden we in onze besluiten rekening met de noodzaak tot energiebesparing, met het belang van energietransitie (overgang op niet-fossiele energiebronnen), met klimaatverandering, met biodiversiteit, met hergebruik van afvalstromen als nieuwe grondstoffen, enzovoort.

Gezond & veilig

Onze leefomgeving heeft al eeuwenlang een grote invloed op onze gezondheid en veiligheid. Tweehonderd jaar geleden leidden ongezonde aspecten van onze leefomgeving nog vaak tot uitbraken van besmettelijke ziekten, zoals cholera en tyfus. Door aanleg van riolering en sanitaire voorzieningen hebben we zulke ziekten uitgebannen. Tegenwoordig vormen niet-besmettelijke ziekten en aandoeningen het grootste risico. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om verkeersongevallen, aandoeningen van de luchtwegen (fijnstof!), diabetes, obesitas en hart- en vaatziekten. Dit risico neemt toe door onveilige inrichting van de openbare ruimte, door nabijheid van autowegen en door afwezigheid van bewegingsmogelijkheden (wandelen, fietsen, spelen, sporten).

Vanwege het belang van onze leefomgeving voor onze gezondheid en veiligheid wegen we de aspecten "gezond & veilig" telkens mee in beslissingen over de inrichting van die leefomgeving. Dat begint direct vanaf de voordeur: de openbare ruimte richten we zo in dat deze uitnodigt tot bewegen, ontmoeten, recreëren en sporten. Stad-landverbindingen laten we doorlopen tot diep in het verstedelijkte gebied. Fiets- en wandelnetwerken zijn kwalitatief goed, met

de juiste vertakkingen en houden rekening met de opkomst van de elektrische fiets. Op grotere schaal plannen we in het Hart van Holland de komst en inpassing van infrastructuur en industrie op zo'n manier dat hinder, geluid en uitstoot zo veel mogelijk beperkt blijven, en dat de externe veiligheid geborgd blijft.

In deze regionale agenda omgevingsvisie 2040 komen niet alleen onze inhoudelijke ambities tot 2040 samen, maar ook de redenen waarom wij **samen** aan de slag gaan, en hoe de samenwerking in het Hart van Holland zich verhoudt tot initiatieven van afzonderlijke gemeenten.

De inhoud van dit document zal doorwerken in de omgevingsvisies van de tien gemeenten. Daarmee bereiden wij ons niet alleen gezamenlijk voor op invoering van de omgevingswet, maar ook op toekomstige samenwerking.

Bij de buitenwatering in Katwijk komen verschillende thema's ruimtelijk bij elkaar.

3

Visie

Hoe willen we dat het Hart van Holland zich ontwikkelt? Waar geven we ruimte voor verandering van onze fysieke leefomgeving? En welke veranderingen vinden we wenselijk en belangrijk? Het antwoord op deze vragen komt samen in onze visie voor de leefomgeving. Deze visie, die we samenballen in kaarten van het Hart van Holland, gebruiken we als leidraad voor toekomstige ontwikkeling.

3.1 Wat ons bindt

De verdere ontwikkeling van onze fysieke leefomgeving begint niet met een blanco pagina, maar is stevig geworteld in de maatschappelijke en bestuurlijke realiteit van vandaag. Deze hebben we beschreven in het hoofdstuk 2 (“Context”). Dit levert vijf elementen op die ons onderling binden, waarbij we voor succes afhankelijk zijn van elkaars inzet, en die samen het vertrekpunt vormen voor onze regionale agenda:

- Kwaliteiten van de fysieke leefomgeving in het Hart van Holland *versterken*.
- De gedeelde waarden “Compleet, sterk, mooi en open” *toepassen*.
- Opgaven uit nationale en internationale trends en ontwikkelingen *inpassen*.
- Specifieke opgaven van de tien gemeenten met een regionale impact *aanpakken*.
- Gezamenlijke maatschappelijke doelen hiermee *combineren*.

De uitwerking van onze regionale agenda is ook afhankelijk van onze relatie met omliggende gebieden in de Randstad, die zich óók ontwikkelen. Over die relatie gaat de volgende paragraaf.

Verbonden met de gehele Randstad

Het Hart van Holland is door zijn ligging een belangrijke schakel in verschillende systemen, zoals landschappen en infrastructuur die de metropoolregio Amsterdam verbinden met de metropoolregio Rotterdam – Den Haag. Veel bedrijven en instellingen in het Hart van Holland onderhouden een nauwe relatie met die metropoolregio’s. Veel inwoners werken in Den Haag, op Schiphol of in Amsterdam. Voor veel bedrijven is de nabijheid van Schiphol een belangrijke vestigingsvoorwaarde. En instellingen als de Universiteit Leiden en het LUMC floreren mede dankzij nevenvestigingen en samenwerking met partners in de metropoolregio Rotterdam – Den Haag. De metropoolregio’s hebben daarmee een belangrijke functie voor ons.

Voor bewoners van regio’s om ons heen heeft het Hart van Holland ook een belangrijke functie, als plek om te studeren, te werken of te bezoeken, als toerist of recreant. De economische kracht van ons gebied, onderwijsinstellingen, het vele erfgoed, musea en de open landschappen hebben voor hen een belangrijke waarde.

Vanwege de verbondenheid met andere regio’s is het belangrijk de ontwikkeling van de leefomgeving in het Hart van Holland telkens op twee schalen te beschouwen; het niveau van het Hart van Holland zelf en het niveau van de Randstad. Het verstedelijkte gebied van het Hart van Holland, dat dichtbebouwd en dicht bewoond is, moet fijn en leefbaar blijven en – in vergelijking met de grote steden – op een prettige manier overzichtelijk en kleinschalig. Verder heeft Het Hart van Holland grote waarde voor de openheid van de gehele Randstad, van de Rottemeren tot de Westeinderplassen, en van de duinen tot en met het Groene Hart.

Het Hart van Holland heeft een voortreffelijke ligging in de Randstad, maar dat voordeel benutten we nog onvoldoende. We hebben nog te lange reistijden van en naar belangrijke (universitaire) centra in de Randstad en daarbuiten (zoals Foodvalley Wageningen en Brainport Eindhoven). Dat komt vooral doordat de treinverbinding met Utrecht nog niet optimaal is, en doordat de verbindingen per OV en auto binnen het Hart van Holland niet optimaal zijn.

In potentie is er geen regio van waaruit je per OV zo veel werkgelegenheid kunt bereiken binnen 45 minuten reistijd als de onze. In de praktijk geldt dat echter vooral voor inwoners rondom treinstations (vooral bij Leiden Centraal) en veel minder voor inwoners van (bijvoorbeeld) onze kustgemeenten. Ook de A44/N44 naar Den Haag is een knelpunt, onder meer vanwege files bij gelijkvloerse kruisingen. Verder laat de bereikbaarheid van de kust te wensen over. Het verkeersnetwerk is gefragmenteerd en zorgt voor overlast in dorpskernen en in het landschap.

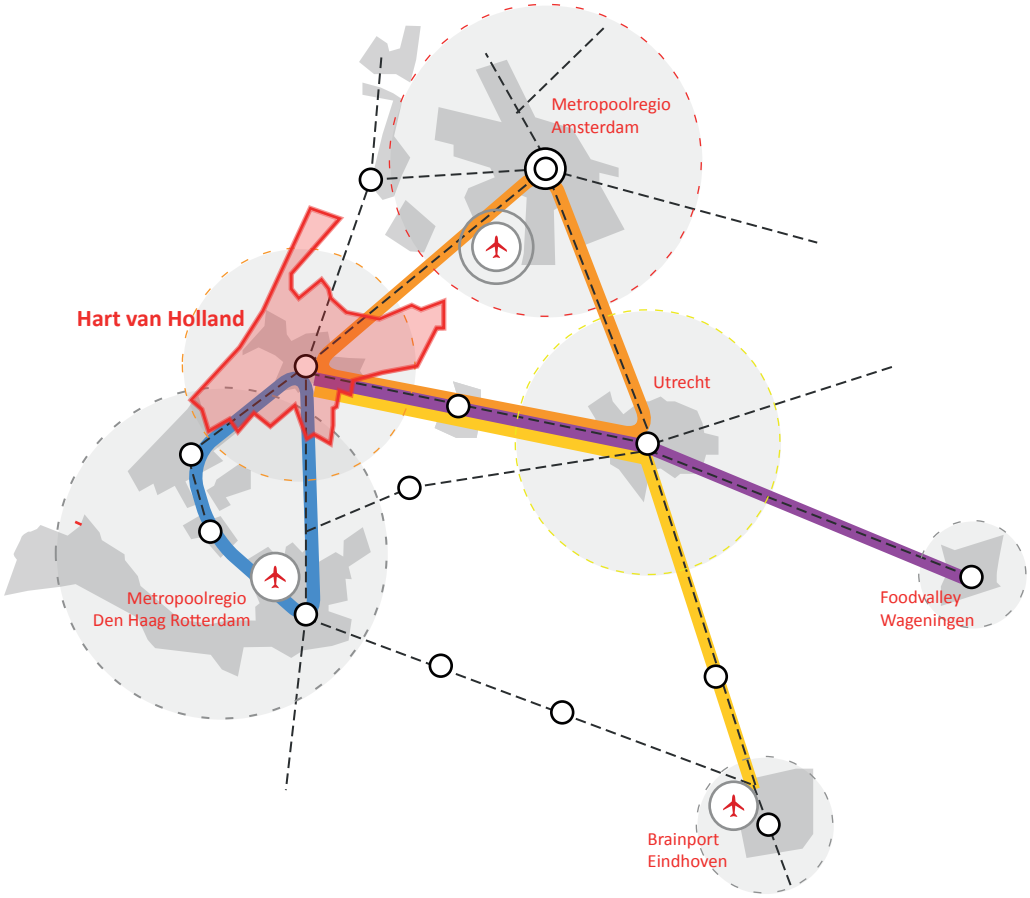

Figuur 7
Excellent verbonden met ons kennis en ondernemerschapsnetwerk in de Randstad

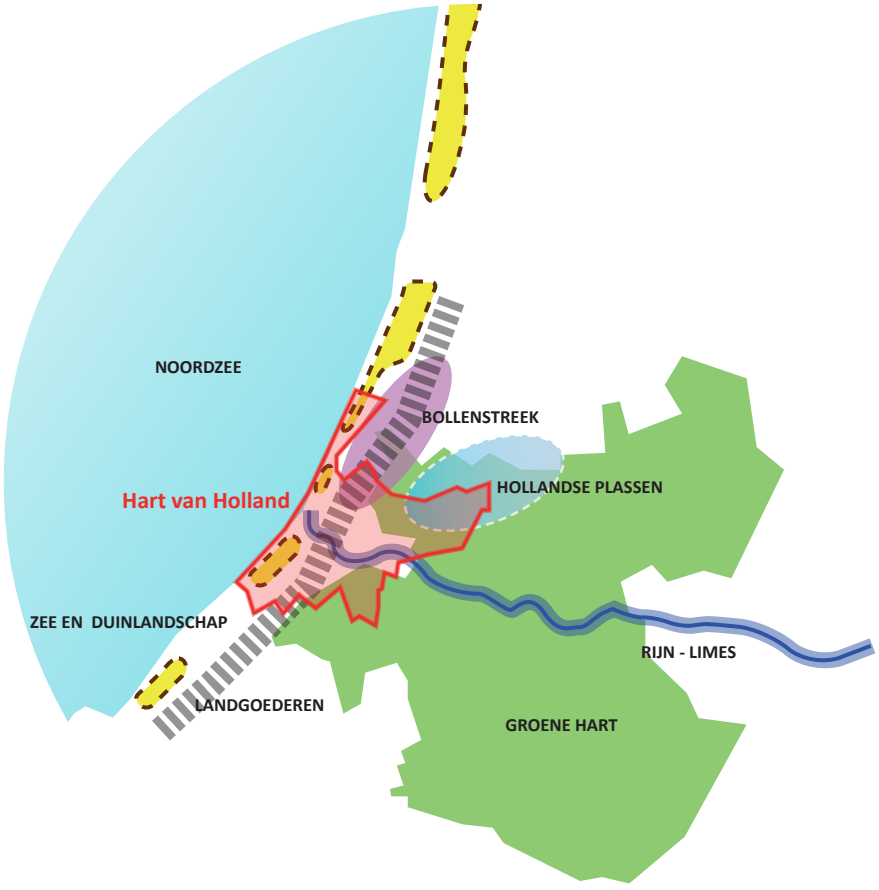

Figuur 8
In het Hart van Holland komen nationale (grote) landschappen bij elkaar en lopen door, ook door het verstedelijkt gebied!

3.2 Integraal ruimtelijk Kader

De belangrijkste keuzen voor ontwikkeling van onze leefomgeving nemen we op in een zogeheten ruimtelijk kader. Dat kader is per definitie integraal: in het ruimtelijk domein komen alle opgaven voor onze leefomgeving samen. En onze ruimte kunnen we maar één keer inrichten. De keuzen die we daarbij maken gaan over verstedelijking, over robuuste open landschappen en over infrastructuur die nodig is voor onze bereikbaarheid. Deze keuzen moeten passen binnen de mogelijkheden en beperkingen die luchtkwaliteit en bodemgesteldheid ons bieden. Luchtkwaliteit en bodemgesteldheid perken de keuzevrijheid in: door probleem met lucht of bodem kunnen we niet overal vrijelijk kiezen voor – bijvoorbeeld – extra verstedelijking.

Het integrale ruimtelijk kader omvat contouren voor de fysieke ontwikkeling van het Hart van Holland, met een bruisend, gevarieerd stedelijk gebied aan de Oude Rijn, omzoomd door aantrekkelijke, economisch sterke en duurzame landschappen die tot in het hart van het stedelijk gebied doorlopen, waarin diverse, vitale en authentieke kernen liggen, voortreffelijk verbonden door een robuust netwerk voor snel en langzaam verkeer. Het ruimtelijk kader geeft richting aan beleidskeuzen voor de toekomst van het Hart van Holland, aan locatiebeslissingen voor bouwprojecten, over aanleg van wegen en andere infrastructuur, en over behoud, bescherming en versterking van groengebieden.

Binnen dit ruimtelijke kader realiseren we met elkaar onze ambities en opgaven voor de leefomgeving in het Hart van Holland. In het ruimtelijk kader komen drie fundamentele keuzen samen, die we hieronder toelichten.

Verstedelijking concentreren we rond de Oude Rijn

De Oude Rijn stroomt al duizenden jaren als levensader door het Hart van Holland. Daar ontstonden de eerste menselijke nederzettingen in de regio. En daar blijven we ons stedelijk gebied verder ontwikkelen. De Oude Rijn is de kennis-as binnen het Hart van Holland, maar ook de verbindings-as voor cultuur, verdichting en transformatie. Zo accommoderen we groei van het inwonertal van de regio. Dat doen we op een manier die de variëteit en kwaliteit van de verschillende kernen en gemeenschappen langs de Oude Rijn versterkt, met campusvorming, met (veel) hogere intensiteit waar dat past, in buurten met een eigen karakter, met functiemenging, met beter zicht op het water (vooral voor langzaam verkeer), beter toeganklijk erfgoed en met verbeterde groene verbindingen naar omliggende landschappen. Door groene landschappen tot diep in verstedelijkt gebied door te trekken, dragen we daar bij aan verbeterde luchtkwaliteit. En door bebouwing af te stemmen op de stevigheid van de ondergrond, voorkomen we hinder als gevolg van bodemdaling.

De concentratie van verstedelijking rondom de Oude Rijn betekent overigens niet dat er in andere gebieden niet gebouwd (of verdicht mag worden). In tegendeel. Waar dat oude kernen en landschappen ondersteunt en versterkt, is het juist wenselijk om bebouwing toe te voegen, met gepaste dichtheden en architectuur, aansluitend op de omgeving.

Landschappen versterken: robuust, open en verbonden

De open landschappen zijn een belangrijke kwaliteit van het Hart van Holland, die we behouden, beschermen en versterken. Ze zijn onderdeel van ons erfgoed. Ook vormen ze een duidelijke groene buffer tussen ons stedelijk gebied en de bebouwing van de metropoolregio Rotterdam – Den Haag enerzijds en van de metropoolregio Amsterdam anderzijds.

Om nog meer waarde te ontlenen aan de open landschappen laten we deze doorlopen tot diep in het stedelijke gebied langs de Oude Rijn. Daaraan koppelen we een programma voor aantrekkelijke fiets- en looproutes, met recreatiemogelijkheden die passen bij uiteenlopende leefstijlen (actief, rustig, gezellig, exclusief enzovoort). Dit vergroot de woonkwaliteit in ons stedelijk gebied.

Voortreffelijke bereikbaarheid, zonder dat de leefomgeving eronder lijdt

Te voet, te paard en per schip: zo verplaatsten Hollanders zich enkele eeuwen geleden. De huidige inwoners en bezoekers van het Hart van Holland reizen nog steeds weleens te voet en héél soms per schip, maar meestal met de fiets, de auto of het openbaar vervoer en ook steeds vaker met nieuwe vervoersmiddelen, zoals snelle elektrische fietsen. De infrastructuur van gisteren past daardoor niet meer bij de behoeften van vandaag en morgen.

Bereikbaarheid beschouwen we als een belangrijke omgevingskwaliteit, voor bewoners, voor bevoorrading van winkels en bedrijven en voor doorgaand verkeer. In onze leefomgeving passen we robuuste netwerken in voor fiets, auto en openbaar vervoer. Die netwerken verschaffen ons voortreffelijke bereikbaarheid, zowel in het stedelijke gebied langs de Oude Rijn als in de overige kernen. Maar we weten ook dat “zware” infrastructuur diezelfde omgevingskwaliteit negatief beïnvloedt, door verlies aan uitzicht, door geluidsoverlast en door fijnstof. Vanwege deze combinatie van voor- en nadelen kiezen we voor zorgvuldige inpassing van wegen, met onderscheid tussen doorgaand en bestemmingsverkeer en tussen

langzaam en snelverkeer, met in achtneming van lokale landschappelijke waarden en effect op de woonkwaliteit. Waar kansrijke OV-verbindingen ontbreken, voegen we die toe. De nabijheid van Schiphol levert ons ook een combinatie van voor- en nadelen op; dankzij het vliegverkeer ligt de hele wereld om de hoek, maar datzelfde vliegverkeer leidt ook tot geluidsoverlast.

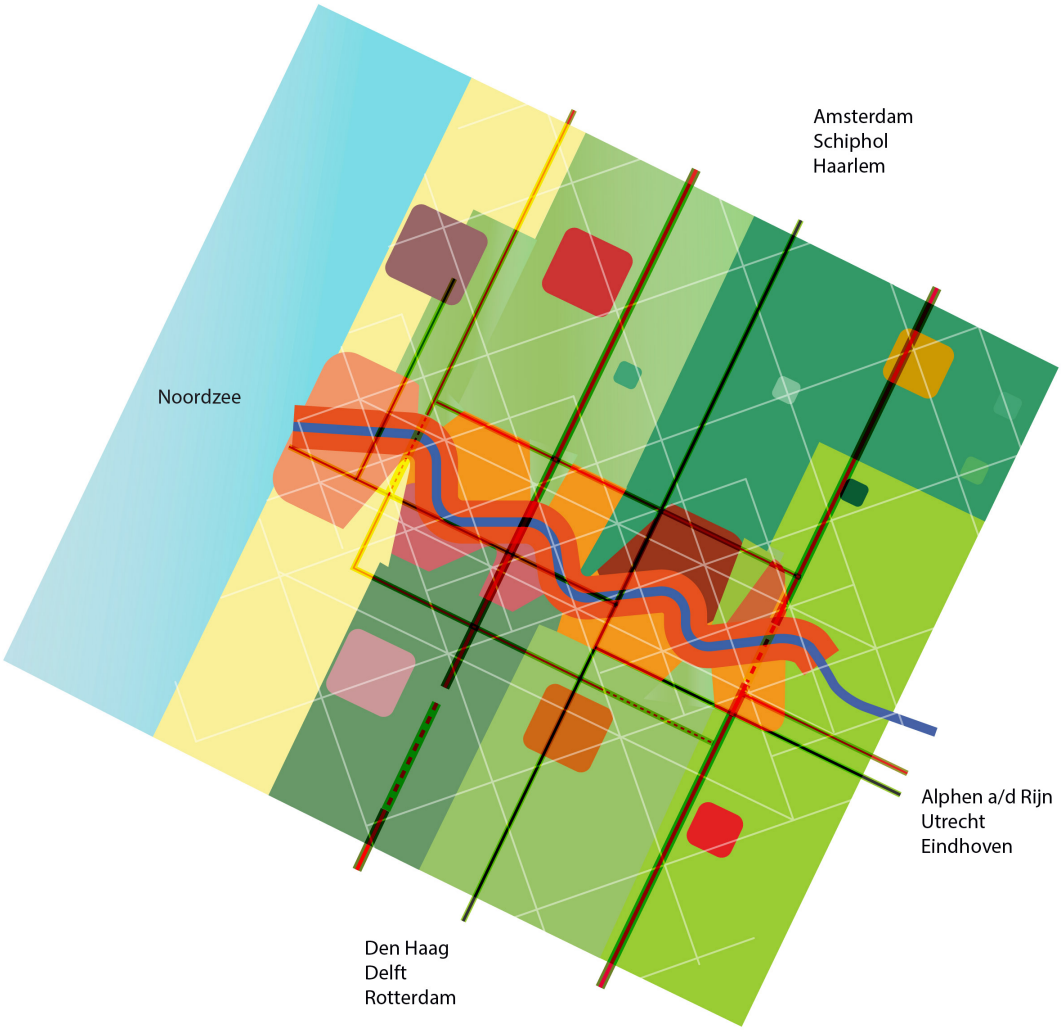

Figuur 9
Ruimtelijk kader Hart van Holland

3.3 Integrale regionale agenda voor de fysieke leefomgeving

In deze “regionale agenda omgevingsvisie 2040” beschrijven we hoe we onze inhoudelijke opgaven en ambities een plek geven in vijf lagen van onze fysieke leefomgeving. Daarmee sluiten we aan bij de bedoeling van de omgevingswet. In die vijf lagen combineren we informatie over alle thema’s die op grond van de Omgevingswet in omgevingsvisies moeten worden opgenomen. Die thema’s zijn: bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed. Tezamen is dit op te vatten als “ integrale visie op de fysieke leefomgeving”.

Vijf lagen van de leefomgeving

In dit document onderscheiden wij vijf “lagen” van de leefomgeving:

- Gezonde lucht
- Robuust landschappelijk raamwerk
- Gevarieerde verstedelijking langs de Oude Rijn
- Optimale bereikbaarheid
- Draagkrachtige ondergrond

De gewenste ontwikkeling van elk van deze “lagen” illustreren wij met een visiekaart. Dit levert samen vijf visiekaarten met toelichting op, die samen de kaders vormen waarbinnen we onze leefomgeving in de komende jaren ontwikkelen. Dit geldt voor alle opgaven, variërend van de woningbouw van vandaag tot en met parkeerinstallaties voor de onbemande, zelfrijdende auto’s van overmorgen.

Als we de verschillende visiekaarten voor de vijf “lagen” van de leefomgeving combineren, resulteert dit in een integrale “visiekaart Hart van Holland”.

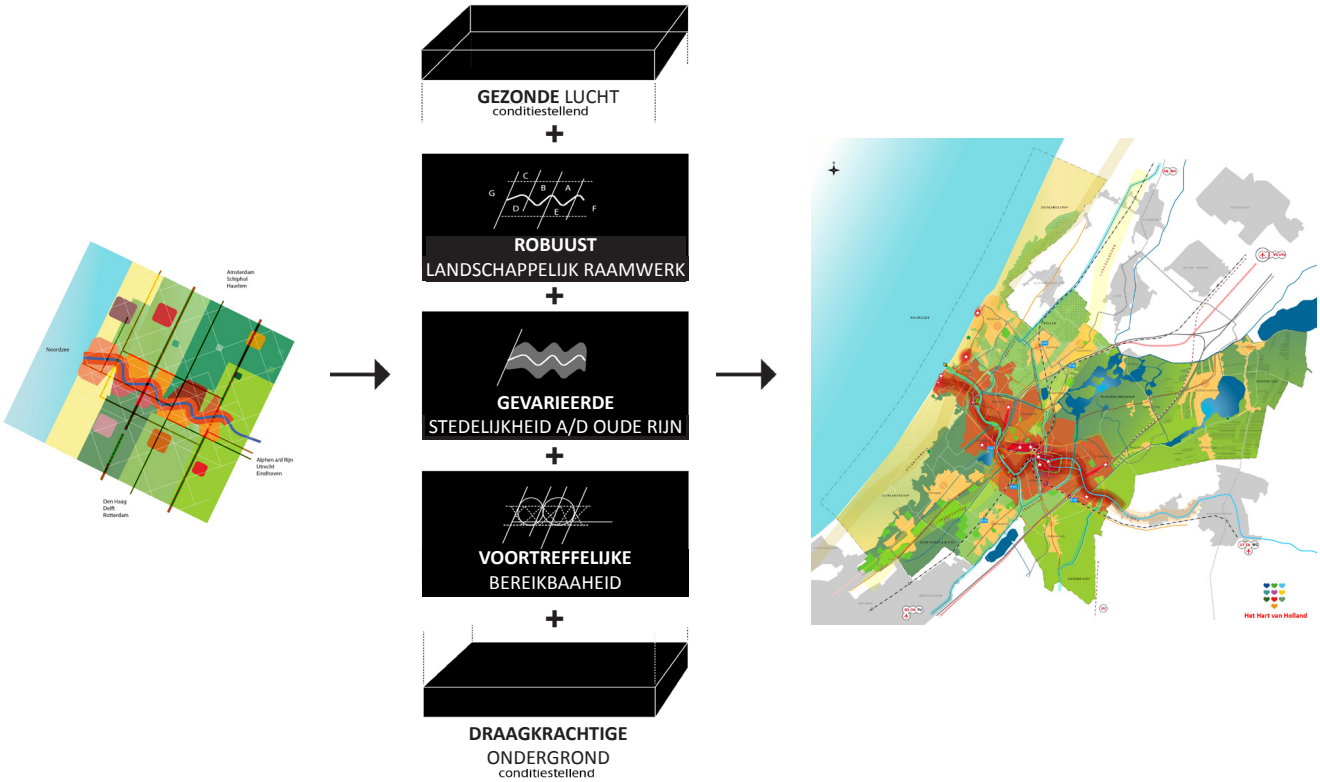

Ruimtelijk kader Hart van Holland | *Fysieke lagen integrale visie op de leefomgeving* | *Illustratieve visiekaart Hart van Holland*

Figuur 10
Koppeling concept > fysieke lagen leefomgeving > visiekaart

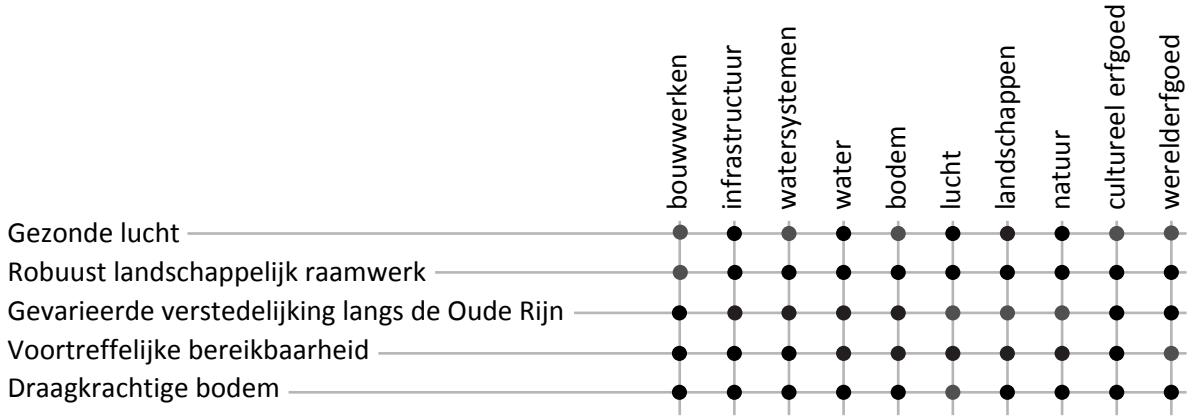

Figuur 11
Koppeling 5 visielagen met Omgevingswet thema's
De 5 visielagen zijn eigenlijk systemen waarin onderdelen van de fysieke leefomgeving die directe of indirecte relaties met elkaar hebben, in samenhang worden uitgelegd. De 5 systemen zijn niet waardevrij - ze getuigen van bepaalde ambities en manieren van omgaan met de leefomgeving.

"Een goede visie biedt houvast aan iets waarvan we nog niet weten of het er echt komt"

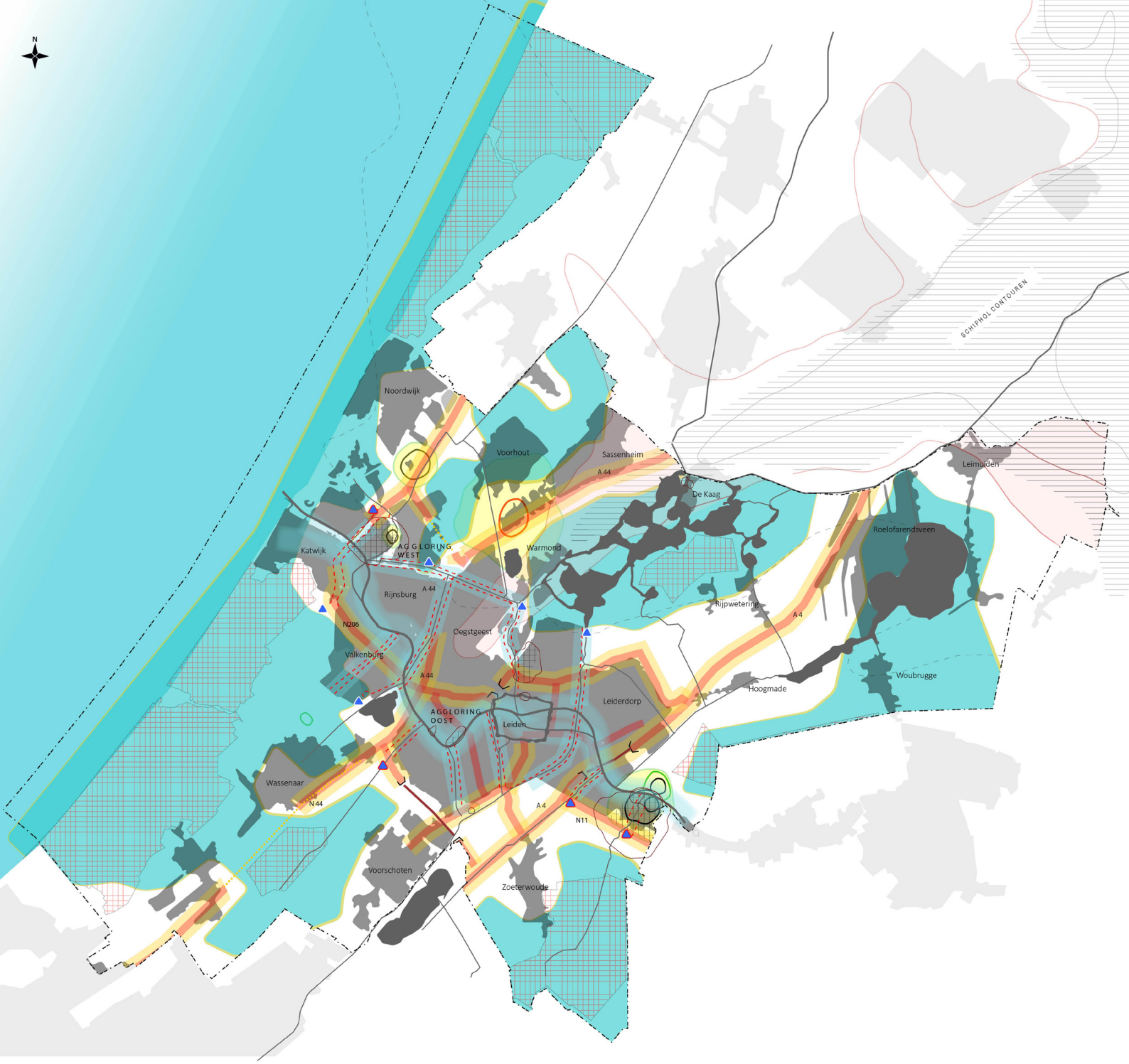

Visiekaart Gezonde Lucht
Experiment visiekaart Lucht & Geluid
Deze kaart is een eerste poging om te komen tot een visiekaart lucht en geluid als onderdeel van gehele integrale visie op de leefomgeving.

Lucht(kwaliteit), geluid(niveaus) en geur(contouren) zijn kaderstellend voor de overige lagen waaruit de Visiekaart is opgebouwd

LEGENDA

Gezondheidsknelpunten langs wegen;
- Zone 100m tot drukke weg
- Zone 300m tot drukke weg

Industrie
- Geuroverlast toegestaan binnen contouren
- Geluidshinder toegestaan binnen contouren

Geluidshinder contouren Schiphol:
- 48Lden contour
- 58Lden contour
- Lden contour 20Ke
- Beperkingengebied voor woningbouw

Omgeving
- Verstedelijkt/bebouwd gebied
- Water hoofdstructuur Hart van Holland
- Buitengebied - de landschappen
- Overgang landschap/verstedelijkt gebied -> schone lucht (schoner dan de norm)
- Overgang landschap/verstedelijkt gebied -> normale luchtkwaliteit (binnen de norm)
- Verbindingen tussen stad en land (groen-blauw)
- Stilte gebied
- Gebied met hoge luchtkwaliteit (schone lucht)

3.3.1 Gezonde Lucht

De bovenste laag van onze leefomgeving is altijd en overal “de lucht”. Ruiken, horen en zien: we doen het allemaal via de lucht. “Lucht” is daarmee een op zichzelf onzichtbaar, maar heel belangrijk element van onze leefomgeving. Geuren verspreiden zich via de lucht, geluiden verspreiden zich door de lucht en lichtdeeltjes verplaatsen zich door de lucht. Bovendien hebben we de lucht om ons heen nodig om adem te halen. En dat gaat beter naar mate die lucht schoner is.

Een belangrijke hinderpaal voor een gezonde lucht is fijnstof. Kortdurende blootstelling aan hoge concentraties en langdurige blootstelling aan lage concentraties fijnstof leidt tot allerlei nadelige gezondheidseffecten, vooral voor ouderen en mensen met hart-, vaat- of longaandoeningen. Levenslange blootstelling kan leiden tot blijvende klachten, zoals verminderde longfunctie, verergering van klachten aan luchtwegen en vroegtijdige sterfte aan met name luchtwegklachten en hart- en vaatziekten.

De hoogste concentraties fijnstof zijn volgens het RIVM te vinden langs drukke straten en snelwegen (in ons gebied bijvoorbeeld langs de A4), in de buurt van op- en overslagbedrijven en bij grote stallen.

Economisch sterker door schone lucht

Vermindering van blootstelling aan fijnstof (lees: een schonere lucht) leidt tot betere gezondheid. Langdurige blootstelling aan fijnstof leidt tot verergering van bestaande ziekten, zoals aandoeningen van hart- en vaatstelsel, luchtwegen en longen. De gemiddelde levensduurverkorting door al het fijnstof bedraagt in Nederland ongeveer een jaar. Ook stank-, licht- en geluidsoverlast hebben negatieve gezondheidseffecten. Deze verminderen de kwaliteit van leven, ze leiden tot hogere zorguitgaven en ze drukken onze productiviteit.

Hoe kunnen we duurzaam bijdragen aan schonere lucht?

Onder “schone lucht” verstaan we niet alleen de kwaliteit van de lucht die we inademen, maar ook de afwezigheid van geur-, licht- en geluidsoverlast en een lage CO2-uitstoot.

Overal zit fijnstof in de lucht. Veel fijnstof die we inademen, komt uit het buitenland of uit de natuur. Slechts een klein deel van het fijnstof in steden (10 tot 20%) komt uit lokale bronnen. Natuurlijk fijnstof komt bijvoorbeeld uit zeezout en uit “bodemstof” die opwaait en in de lucht belandt. “Buitenlands” fijnstof komt onder meer uit industrie, verkeersuitstoot en door luchtverontreiniging die wordt beïnvloed door ammoniakuitstoot uit de landbouw. Ammoniak reageert in de lucht met stikstofoxiden uit verkeer en industrie, waarbij stofdeeltjes worden gevormd die zich over honderden kilometers verplaatsen. In Nederlandse steden maakt dit zogenoemde secundaire fijnstof ruim 60 procent van de fijnstofconcentratie uit.

Hoge concentraties fijnstof rondom drukke straten en snelwegen produceren we zelf. Daartegen kunnen we maatregelen nemen, bijvoorbeeld door het aantal brommers en scooters met zeer vervuilende tweetact-motoren te verminderen, door autoverkeer te verminderen en door meer elektrisch of anderszins schoner te gaan rijden.

Vermindering van geur-, licht- en geluidsoverlast vergt vooral specifieke, lokale maatrelen.

Hoe houden we de lucht gezond & veilig?

Overlast van fijnstof, geur, licht en geluid pakken we aan. We gaan ambitieus aan de slag voor schonere lucht, tot diep in het verstedelijkte gebied, en voor een fijnere leefkwaliteit door overlast tegen te gaan of weg te nemen. Gevoelige bestemmingen zoals basisscholen realiseren we niet binnen 100 meter van ‘drukke en vervuilende wegen of kruispunten’, en bij snelwegen houden we een afstand van 300 meter aan of we kiezen voor andere maatregelen, zoals overkapping van wegen. Activiteiten en bestemmingen die hinder opleveren, situeren we op plekken waar bewoners er zo min mogelijk last van hebben, zonder de kwaliteit van landschappen aan te tasten. Hier hoort ook goede inpassing van infrastructuur in de omgeving bij. Overlast nemen we weg door vervuilende activiteiten aan te pakken, zodat de luchtkwaliteit in de regio gestaag maar zeker verbetert – zowel in het buitengebied als in het verstedelijkt gebied. Dat gaat samen met verbeterde inpassing van doorgaand verkeer (bijvoorbeeld ondergronds), afvang van CO2, vergroten van groenareaal en wateroppervlak in verstedelijkt gebied, en samen met boeren maatregelen uitwerken ter vermindering van uitstoot.

De ambities voor schone lucht en hoge leefkwaliteit stellen grenzen aan ruimtelijke ontwikkelmogelijkheden, en daarmee zijn ze “kaderstellend” voor ontwikkeling van een robuust landschappelijk raamwerk, gevarieerde verstedelijking en bereikbaarheid.

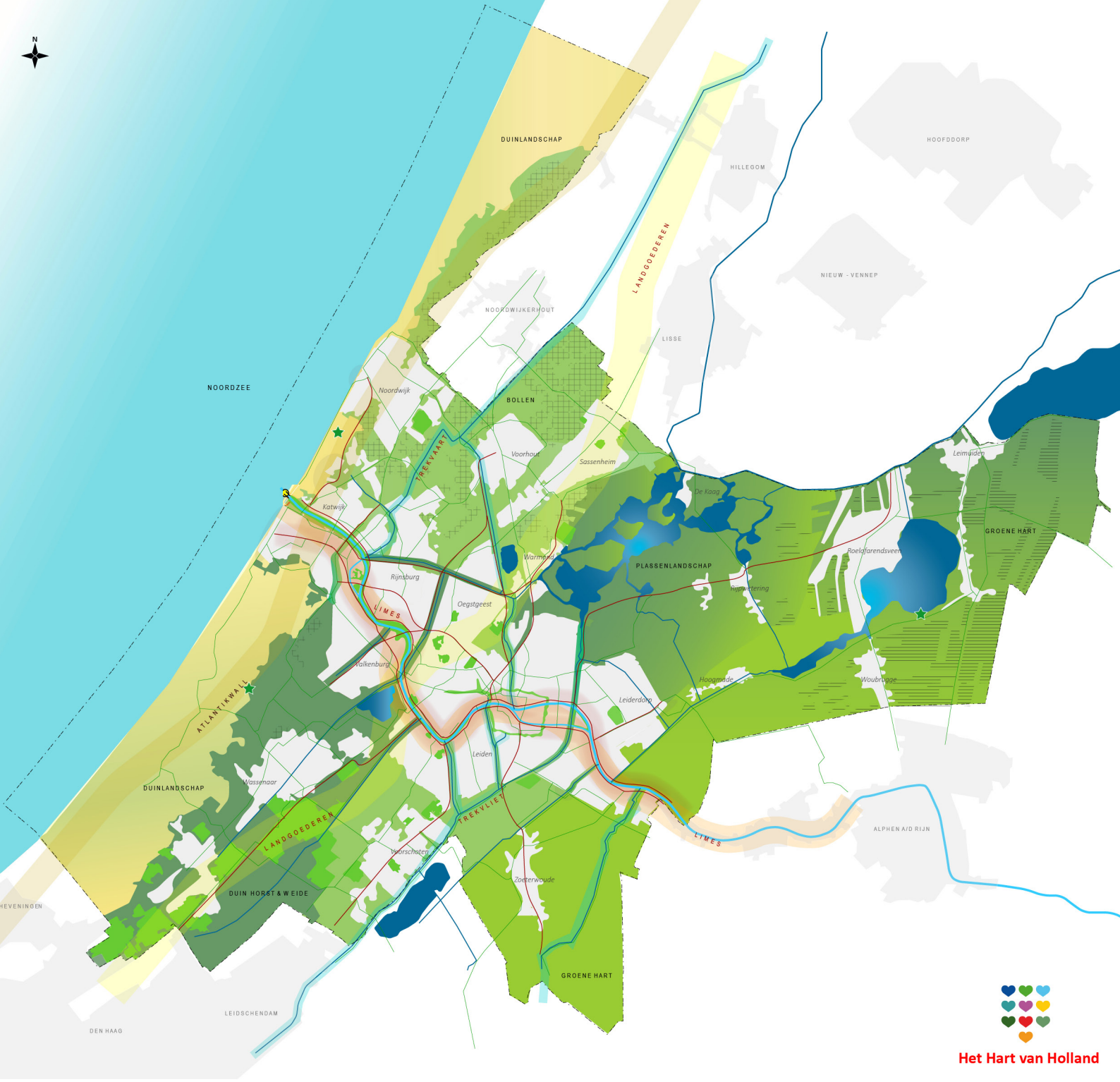

Het Hart van Holland

Visiekaart Robuust Landschappelijk Raamwerk
Een raamwerk dat de Oude Rijn, de trekvaarten, de duinwallen en de landschappen op een robuuste manier verbindt, voor mens en dier.

LEGENDA

Productie en Recreatie landschappen:
- Duinlandschap
- Plassenlandschap
- Het groene hart - weidelandschap
- Weide en polderlandschap
- Bollenstreek
- Bossages en weidelandschap
- Landgoederen en parken
- Agrarisch gebruik van de ruimte
- Water hoofdstructuur
- Noordzee
- De Oude Rijn
- Hoofdsnelfietsnetwerk Hart van Holland
- Hoofdfietsnetwerk Hart van Holland
- Natuurmonument
- Nautische verbinding Rijn - Noordzee
- Zeejachthaven Hart van Holland

LIMES Nominatie Unesco Werelderfgoed
- LIMES gebied- strook
- Grens Het Hart van Holland

3.3.2 Robuust Landschappelijk Raamwerk

Het Hart van Holland omvat alle typisch Hollands landschapstypen: duinlandschap, bollenstreek, plassenlandschap, veenweidegebieden en landgoederen. Via de Oude Rijn en een netwerk van trekvaarten zijn deze met elkaar verbonden. Ons landschappelijk raamwerk omvat landschappelijk erfgoed, landbouwgronden, natuur, water en watersystemen.

De kenmerkende landschappen van Het Hart van Holland zijn geleidelijk ontstaan in een periode van vele, vele eeuwen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat deze grote cultuur-historische en archeologische waarden omvatten. Voorbeelden daarvan zijn de Limes, ooit de noordgrens van het Romeinse rijk langs de Oude Rijn, en drie provinciale “kroonjuwelen” (de Kagerplassen, de Landgoederenzone, die grotendeels in Voorschoten en Wassenaar ligt, en de Weipoort, een monumentaal, schilderachtig bebouwingslint in Zoeterwoude).

Economisch sterker door robuust landschappelijk raamwerk

De landschappen van het Hart van Holland zijn van oudsher een plek waar geboerd wordt. Tot op de dag van vandaag bewerken agrariërs het land, onder meer voor bollenteelt, om vee te kunnen houden en om streekproducten te kunnen maken. Daardoor – en doordat er mensen wonen – blijft het landschap leven. Hoewel er spanning kan zitten tussen toepassing van economisch efficiënte agrarische productieprocessen en landschappelijke waarden, zetten veel agrariërs en tuinders zich in voor behoud van kwaliteiten van het open landschap, nu en in de toekomst.

De landschappen in het Hart van Holland hebben ook een belangrijke functie als plek voor ontspanning en recreatie, naast hun functie als productiegrond. Schoonheid en openheid van omliggende landschappen dragen bij aan de aantrekkingskracht van steden, blijkt uit onderzoek. Steden met een groene omgeving die recreatiemogelijkheden biedt voor verschillende leefstijlen hebben daarmee een streepje vóór op steden in – bijvoorbeeld – een industrieel gebied. Tenminste, als die mooie omgeving goed wordt onderhouden (bijvoorbeeld met oog voor natuurwaarden en biodiversiteit) en bovendien ook goed ontsloten is voor sport, ontspanning, toerisme en recreatie, met goede bereikbaarheid per voet, fiets, OV, auto en pleziervaartuig en met fijnmazige wandel- en fietsnetwerken. Een pannenkoekenhuis op de juiste plek maakt dit helemaal af.

In de nabije toekomst kan het landschap extra bijdragen aan economische kracht, wanneer hierin meer (duurzame!) energiewinning plaatsvindt.

Duurzaam en robuust landschappelijk raamwerk

“Groen” is in al haar betekenissen de belangrijkste waarde van het Hart van Holland en kenmerkend voor de regio, vinden inwoners en professionals die via activiteiten van het Rijnlands Architectuurplatform (RAP) hebben meegedacht over de inhoud van dit document. Maar groen is ook hun grootste zorg: hoe kunnen we groen beschermen? Daarbij zien ze duurzaamheid als beste perspectief: helder, gezamenlijk, enthousiasmerend.

De landschappen zijn in het Hart van Holland zijn duurzaam als toekomstige generaties ze op dezelfde manier kunnen gebruiken als huidige generaties. En het landschap is robuust, als de inrichting van het landschap is afgestemd op de effecten en klimaatverandering, en als de inrichting bovendien zo is gekozen dat deze het gemakkelijker maakt om de bijzondere waarden van het landschap in stand te houden. De cultuur-historische en archeologische waarden in onze landschappen hebben een belang dat de gemeentegrenzen overschrijdt, en daarom werken we samen aan behoud en versterking daarvan.

De twee doelen voor ons landschappelijk raamwerk, duurzaam en robuust, zijn goed te combineren. Door het landschap aantrekkelijker te maken voor recreatie, bijvoorbeeld met betere netwerken voor fietsers en voetgangers, met groene uitlopers (“groene wiggen”) tot diep in het stedelijk gebied en met inheemse flora en fauna en een hoge biodiversiteit, zal de waardering voor dat landschap en voor landschappelijke erfgoed toenemen. Deze waardering helpt om bijzondere landschappen te behouden, te beschermen en te versterken. Door bovendien nieuwe natuur toe te voegen, ontzien we de bestaande ecologisch waardevolle gebieden (zoals bijvoorbeeld het beschermde duingebied).

Een duurzaam en robuust landschap is niet gratis: de kosten voor onderhoud en verbetering slaan niet noodzakelijkerwijs neer bij degenen die profijt hebben van die verbetering. Daarom is een gezamenlijke aanpak wenselijk, die deelbelangen overstijgt. Die kan leiden tot een solide business case voor grondgebruik en landschapsonderhoud.

Een onzekere factor voor onze landschappen is het effect van klimaatverandering op de flora en fauna (biodiversiteit). Daarover hebben we nu nog onvoldoende kennis. Wel weten we dat het niet denkbeeldig is dat flora en fauna hier zullen veranderen, wanneer er een wereldwijde temperatuurstijging optreedt van 2 graden Celsius. Om de implicaties van klimaatverandering op biodiversiteit een goede plek te geven in het natuur- en landschapsbeleid voor het Hart van Holland laten we eerst aanvullend onderzoek verrichten.

Gezond en veilig met robuust landschappelijk raamwerk

Het landschap draagt op verschillende manieren bij aan onze gezondheid en veiligheid. Wanneer alle bewoners op maximaal 15 minuten fietsen van open landschap wonen, bevordert dat beweging en dus gezondheid. We richten het landschap zo in dat het uitnodigt tot bewegen, met schoon en veilig water, een gezonde bodem en gezonde flora en fauna.

Het landschap krijgt ook een steeds grotere rol in waterberging en klimaatadaptatie. Door letterlijk ruimte te maken voor water verminderen we het risico op overstroming van straten, wijken en buurten als gevolg van hevige regenval. Daarin werken kleine en grote schakels met elkaar samen: van groene daken op woningen en tuinen zonder stenen tot grootschalige waterberging die we kunnen combineren met waterrecreatie.

Figuur 12 Verbeelding Landschappelijke Verbinding in het Raamwerk
Een mogelijke beeld van het landschap van de toekomst in Het Hart van Holland, zo zou een verbinding of schakel in het raamwerk eruit kunnen zien. Er is ruimte voor ondernemerschap, recreatie en nieuwe functies zoals energie-opwekking! Het mooie landschap blijft open met lange vergezichten maar is onderhevig aan veranderingen: net zoals het al honderden jaren gaat met het Hollandse landschap, het verandert, maar het blijft open en nat.

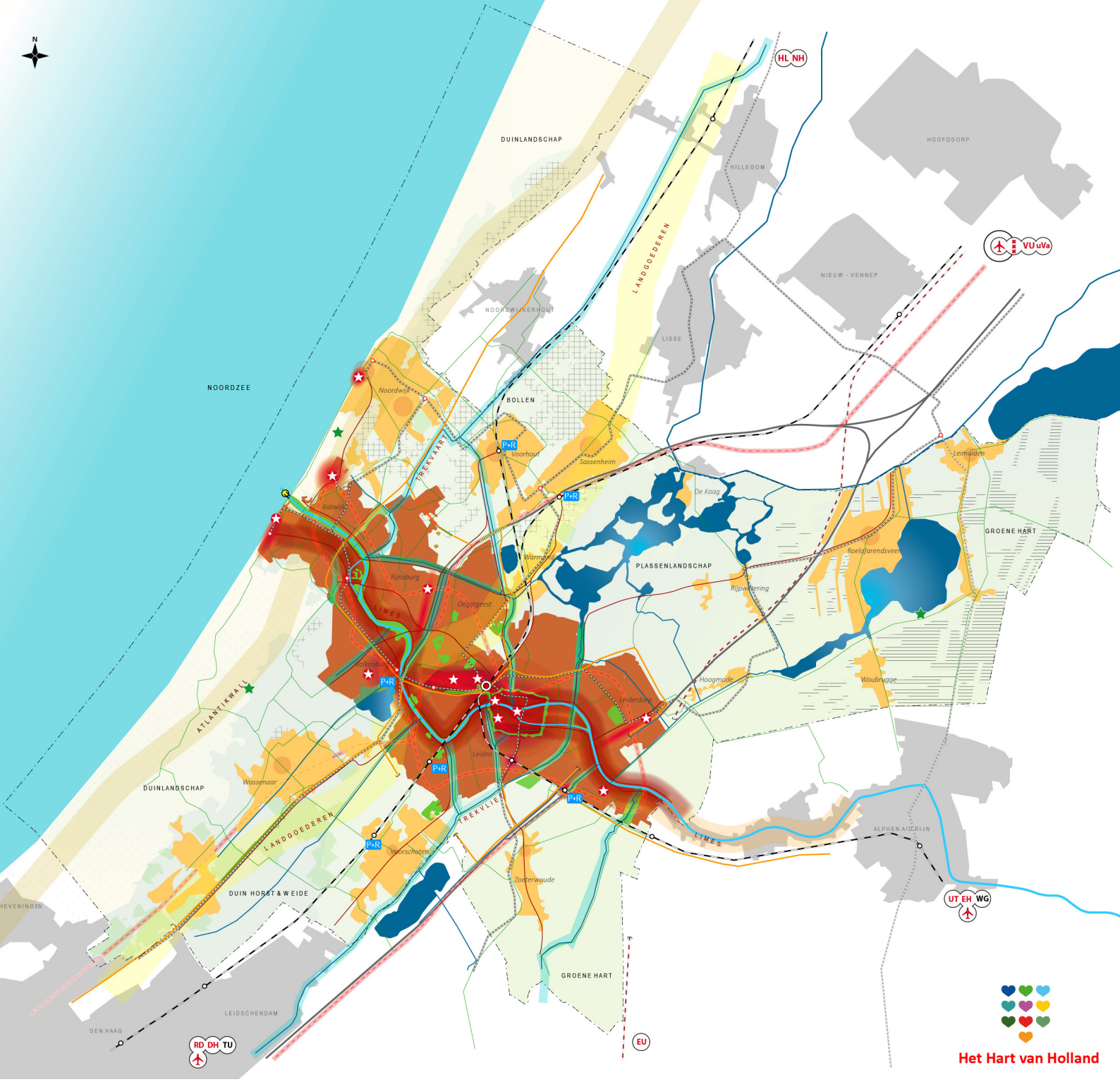

Visiekaart Gevarieerde vestedelijking langs de Oude Rijn

LEGENDA

Verstedelijkt gebied
- Verstedelijkt aaneengesloten gebied langs de Rijn
- Kernen in het landschap
- Rijnstadslandschap - kern verstedelijkt gebied
- Campusgebied met bijzonder programma
- Lokaal centrum
- Cluster met (inter)nationaal programma
- De Oude Rijn
- Natuurmonument
- Nautische verbinding Rijn - Noordzee
- Zeejachthaven Hart van Holland
- Landgoederen en parken
- Agrarisch gebruik van de ruimte
- Water hoofdstructuur
- Noordzee
- Grens Het Hart van Holland

Verbindingen randstad:
HL Haarlem,NH Noord Holland, DH Den Haag, RD Rotterdam (Erasmus Universiteit), UT Utrecht (Universiteit) , EH Eindhoven (Universiteit) , WG Wageningen (Universiteit) ,TU TU Delft, EU Europa (HSL), VU Vrije Universiteit Amsterdam, UvA Universiteit van Amsterdam

- Nationaal OV knoopunt
- Regionaal OV knooppunt
- HOV Knoopunt
- Internationale spoorlijn
- Nationale spoorlijn
- HOV netwerk
- Aggloring en hoofdautoweg
- Rijkswegen
- P+R regionaal belang
- Hoofdsnelfietsnetwerk Hart van Holland
- Hoofdfietsnetwerk Hart van Holland
- Infrabundel goed in gepast in directe omgeving

Energie en Warmte infrastructuur
- Conceptueel Warmtenet Hart van Holland

3.3.3 Gevarieerde verstedelijking langs de Oude Rijn

De eerste nederzettingen in het Hart van Holland ontstonden meer dan duizend jaar geleden langs de Oude Rijn. Inmiddels is daar een aaneengesloten stedelijk gebied ontstaan, met mooie, heel verschillende kernen met veel historisch erfgoed, maar ook met minder mooi ontwikkelde gebieden, vooral langs (voormalige) gemeentegrenzen.

Door ontwikkeling van de bevolking (vergrijzing, meer eenpersoonshuishoudens, binnenlandse en buitenlandse migratie) is er in het Hart van Holland een grote behoefte aan nieuwe woningen, van verschillende typen, voor uiteenlopende doelgroepen. Om in deze behoefte te voorzien hebben we in de komende jaren vele duizenden nieuwe woningen nodig. Daarmee stellen we de volgende generatie en de daaropvolgende generatie in staat ook een woonplek te vinden in ons gebied. Die volgende generaties zijn nodig om dynamiek te houden in de regio, met een gezond draagvlak voor allerlei stedelijke voorzieningen en voor investeringen in behoud, bescherming en versterking van open landschappen en groen.

In aanvulling op woningen zijn ook andere voorzieningen nodig, zoals winkels, scholen, openbaar groen, horeca, sportterreinen en ruimte voor bedrijvigheid. We staren ons daarom niet blind op woningbouw, maar streven naar gevarieerde “verstedelijking”: plekken waar méér mensen kunnen wonen, werken en leven, in een omgeving die duurzaam, gezond en aantrekkelijk is ingericht, overal goed bereikbaar, groen, gevarieerd en – waar dat past binnen de omgeving – met een (veel) hogere dichtheid.

Nieuwe woningen en andere stedelijke voorzieningen realiseren we op een gevarieerde manier, vooral geconcentreerd rondom de Oude Rijn en in de grotere kernen daarbuiten – tenminste, waar dat bestaande kernen en landschappen ondersteunt of versterkt. We kiezen voor slimme manieren van bouwen en verdichting, onder meer met transformatie, voor gevarieerde woonmilieus, die passen bij de dorpse of juist stedelijke karakteristieken van een plek, voor mooiere overgangen tussen stad of dorp en omliggende landschappen. Daar hoort ook bij dat we kwalitatieve sterke landschappelijke verbindingen realiseren. Daarmee koppelen we de kwaliteiten van de Oude Rijn aan de kwaliteiten van andere kernen en landschappen.

Economisch sterker door gevarieerde verstedelijking

Voor nationale en internationale bedrijven en instellingen zijn het woonklimaat en de aanwezigheid van potentiële nieuwe werknemers belangrijke vestigingsvoorwaarden. Met gevarieerde verstedelijking langs de Oude Rijn voorzien we daarin, met een passend en betaalbaar woningaanbod voor verschillende typen woningzoekenden, met functiemenging (wonen en werken), met ruimte voor bedrijvigheid die past bij het karakter van de omgeving, met karaktervolle kernen en met voldoende ruimte om een deel van de studenten en andere jongeren na hun opleiding aan de regio te binden.

Door de verstedelijking te concentreren langs de Oude Rijn kunnen we de nabijheid van open landschappen voor iedereen behouden en versterken. Niemand hoeft eerst door eindeloze suburbs te rijden om uiteindelijk een strookje groen te zien. Bovendien ontstaat door verdere verstedelijking meer dichtheid in bebouwing. Dat biedt allerlei kansen voor functiemenging, campusvorming, kennisuitwisseling en ontmoeting. Deze ontwikkeling past bij de kenniseconomie van vandaag en morgen.

Deze verstedelijking komt niet vanzelf. Binnenstedelijk bouwen is duurder dan in weilanden (de waarde die verloren gaat wanneer open landschappen verdwijnen, is lastig in geld uit te drukken). Ook vergt het extra inspanning om terreinen die eerst een andere functie hadden als vliegveld of fabriekslocatie, om te toveren tot aantrekkelijke nieuwe kernen. Maar binnenstedelijk bouwen, verdichting en transformatie zijn wel onze ambitie.

De verstedelijking langs de Oude Rijn is niet alleen bedoeld om aantrekkelijk te wonen, met goede voorzieningen in de buurt, maar ook om te werken. Regionale economische motoren vinden hier ook een plek, variërend van kleinschalige dienstverlening (de kapper om de hoek) tot grootschalige productie- en maakindustrie, zoals de brouwerij van Heineken.

Verstedelijking die bijdraagt aan gezondheid en veiligheid

De verdere verstedelijking langs de Oude Rijn en – waar dat past – ook in andere kernen in het Hart van Holland realiseren we op een manier die bijdraagt aan gezondheid en veiligheid. Dit vergt een combinatie van grootschalig plannen en fijnmazig maatwerk. Grote infrastructuur en “zware” bedrijvigheid passen we zorgvuldig in, binnen de regio, zodat hinder en overlast aanvaardbaar blijven. Fijnmazig maatwerk is nodig in de uitwerking van concrete plannen voor verstedelijking, met openbare ruimte die uitnodigt tot ontmoeting en tot bewegen, en met veilige en comfortabele fiets- en wandelroutes tussen woon- en werkplekken en andere voorzieningen (scholen, winkels, parken, sportterreinen et cetera). “Groene wiggen” (uitlopers

van omliggende landschappen in het stedelijke gebied) dragen bij aan de aantrekkelijkheid van het stedelijk gebied. Ze maken landschappen op een mooie, gezonde en veilige manier bereikbaar vanuit het verstedelijkte gebied.

Duurzame en robuuste verstedelijking

De verdere verstedelijking in het Hart van Holland realiseren we op zo'n manier dat volgende generaties daar met genoegen op terugkijken. Daarmee leggen we onszelf hoge eisen op. Nieuwe bebouwing moet bijvoorbeeld energiezuinig zijn en liefst zelfs energie opleveren (denk aan zogenoemde nul-op-de-meter-woningen). Ook streven we naar verduurzaming van bestaande woningen (A-label). Nieuwe bebouwing moet flexibel zijn, met volop mogelijkheden voor functiemenging: ze moet mee ontwikkelen met de behoeften van een bevolking die geleidelijk ouder wordt, en met een economie die steeds sneller innoveert en verandert.

Ons bouwprogramma situeren we op de juiste plek, met een groene inrichting (denk aan buitenruimte, daken, klimplanten langs muren), op stevige bodem en met voldoende waterberging, op zo'n manier dat bebouwing past in de omgeving en een mooiere en duidelijke(r) afbakening vormt tussen stedelijk gebied en open landschap. Zo behouden en versterken we de bestaande kwaliteiten van dorpen en kernen.

Figuur 13 *Verbeelding ontwikkeling Gevarieerde verstedelijking langs de Oude Rijn*
Het stedelijk kerngebied langs de Rijn wordt een stedelijk gebied waarin gewoond, gewerkt en gerecreëerd wordt. Een gebied met dichtheden en gebouwhoogtes die passen bij Het Hart van Holland. In deze zone krijgen de voetgangers, wandelaars en fietsers alle ruimte en is de auto ondergeschikt. De Rijn wordt niet helemaal volgebouwd: bebouwde en open, groene oevers wisselen elkaar af in aantrekkelijke goed bereikbare gebied.

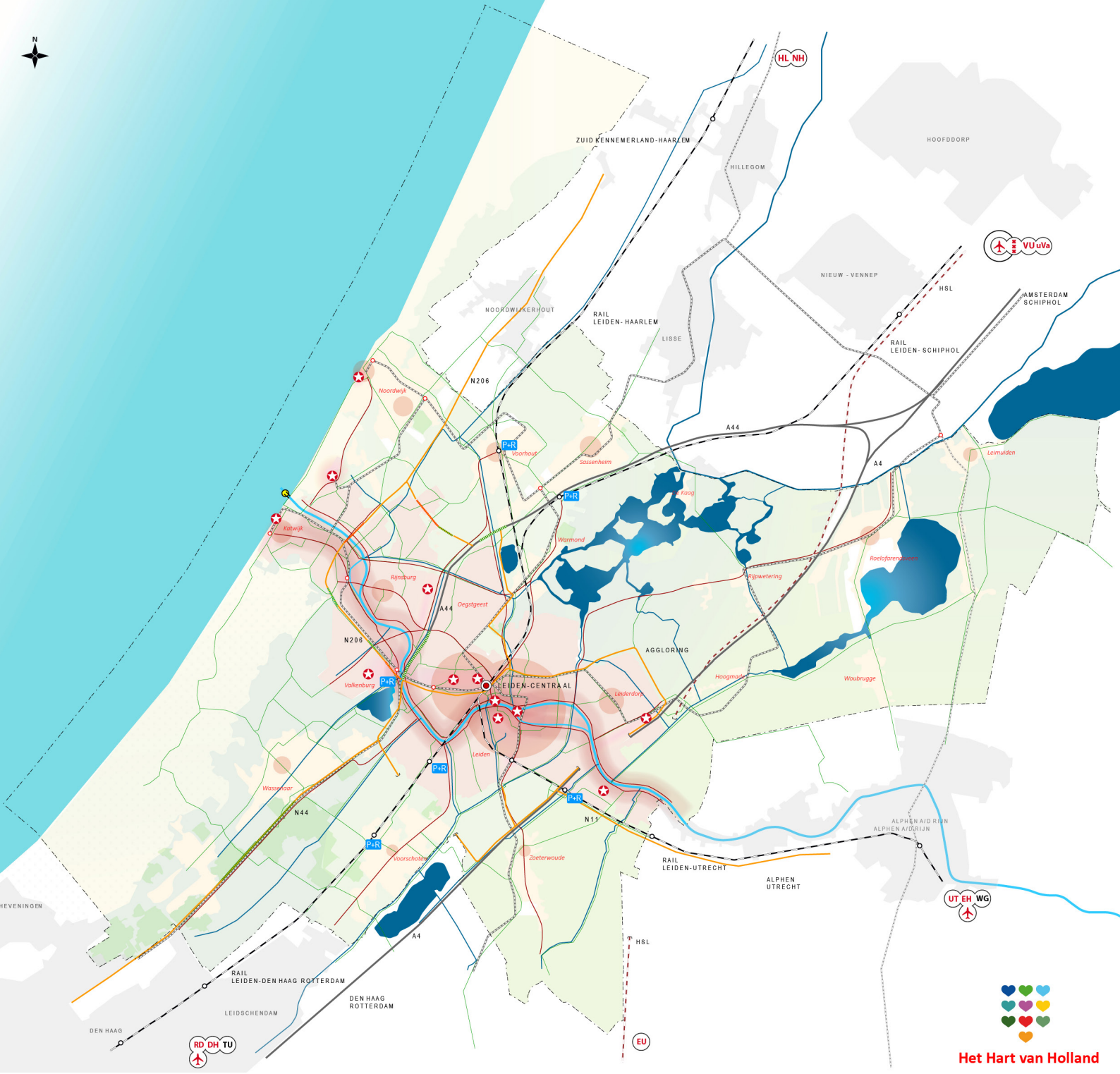

Visiekaart Voortreffelijke bereikbaarheid

Bereikbaarheid is belangrijk, maar voortreffelijk wordt het pas als de positieve effecten van bereikbaarheid in balans staan met andere factoren die leefbaarheid beinvloeden: gezondheid, nabijheid, rust, ruimte.

Belangrijkste ingrepen:

- *UItgebreid en fijnmazig (E)fiets-, wandel en vaarnetwerk*
- *HOV naar zee*
- *Robuust regio netwerk (veel alternatieve routes ipv verbredingen)*
- *Goede inpassing infrastructuur - in stad en land*

LEGENDA

Verkeersinfrastructuur
- Nationaal OV knoopunt
- Regionaal OV knooppunt
- HOV Knoopunt
- Internationale spoorlijn
- Nationale spoorlijn
- HOV netwerk
- Aggloring en hoofdautoweg
- Rijkswegen
- P+R regionaal belang
- Hoofdsnelfietsnetwerk Hart van Holland
- Hoofdfietsnetwerk Hart van Holland
- Infrabundel goed in gepast in directe omgeving

Energie en Warmte infrastructuur
- Conceptueel Warmtenet Hart van Holland

Verbindingen randstad:
- HL Haarlem,NH Noord Holland, DH Den Haag, RD Rotterdam (Erasmus Universiteit), UT Utrecht (Universiteit) , EH Eindhoven (Universiteit) , WG Wageningen (Universiteit) ,TU TU Delft, EU Europa (HSL), VU Vrije Universiteit Amsterdam, UvA Universiteit van Amsterdam

Verstedelijkt gebied
- Verstedelijkt aaneengesloten gebied langs de Rijn
- Kernen in het landschap
- Rijnstadslandschap - kern verstedelijkt gebied
- Campusgebied met bijzonder programma
- Lokaal centrum
- Cluster met (inter)nationaal programma
- De Oude Rijn

- Natuurmonument
- Nautische verbinding Rijn - Noordzee
- Zeejachthaven Hart van Holland

- Landgoederen en parken
- Agrarisch gebruik van de ruimte
- Water hoofdstructuur
- Noordzee

- Grens Het Hart van Holland

3.3.4 Voortreffelijke Bereikbaarheid

In onze leefomgeving neemt de infrastructuur voor mobiliteit een belangrijke plek in. Niet alleen neemt deze infrastructuur veel ruimte in, maar ook stuwt infrastructuur de economische ontwikkeling. Ondernemers en bedrijven vestigen zich immers het liefst op goed bereikbare plaatsen. Voortreffelijke bereikbaarheid vergroot het aantal banen dat binnen acceptabele reistijd bereikbaar is, en het biedt inwoners grotere keuzevrijheid (ga ik naar zwembad a of b? naar sportclub c of d? naar middelbare school e of f?).

Onze infrastructuur ontwikkelen we op zo'n manier dat deze leidt tot voortreffelijke bereikbaarheid per voet, fiets, boot, OV en auto, zowel voor het verstedelijkte gebied langs de Oude Rijn als voor overige grote en kleine kernen, en bovendien op zo'n manier dat de infrastructuur bijdraagt aan woonkwaliteit, gezondheid & veiligheid en aan duurzaamheid, met bescherming van open landschappen.

Voortreffelijke bereikbaarheid vergt goed functionerende en onderling samenhangende netwerken, die goed zijn ingepast in onze leefomgeving en andersom. Voorzieningen die veel bezoekers trekken, positioneren we het liefst op plekken die al voortreffelijk bereikbaar zijn. En daar waar belangrijke schakels in netwerken ontbreken of ondermaats zijn, voegen we die toe of passen we die aan. Dit geldt bijvoorbeeld voor een hoogwaardige OV-verbinding die oost-west door het stedelijk gebied langs de Rijn loopt. Die is er nu nog niet. Een voorbeeld van ondermaats OV is de spoorverbinding Leiden-Alphen aan den Rijn-Utrecht. Die bestaat grotendeels uit enkel spoor. Voor goed functioneren van de Randstad is verdubbeling zeer gewenst.

Hoe infrastructuur bijdraagt aan gezondheid & veiligheid

Dat bewegen gezond is, weten we allemaal. Met slim gekozen infrastructuur kunnen we het gemakkelijker en aantrekkelijker maken om te bewegen. Daarom werken we aan scheiding van snel en langzaam verkeer, goede en veilige netwerken van wandelroutes (in de buurten waar we wonen en werken, en voor recreatie) en van fietsroutes (in de hele regio, met voldoende brede fietspaden en stallingsmogelijkheden bij OV). Aansluiting van deze netwerken op hoogwaardige OV-verbindingen vermindert de noodzaak om de auto te pakken. Ook nieuwbouwlocaties sluiten we op deze netwerken aan.

De waarde van die netwerken voor "langzaam verkeer" zit onder meer in de fijnmazigheid. Die komt vaak in het gedrang bij grote "infrabundels", zoals autowegen, waterwegen en treinspoor. Daar zijn oversteekplaatsen nodig, bijvoorbeeld met tunnels of bruggen. Verder is meer aandacht nodig voor snelheidsverschillen op het fietspad, door opkomst van de elektrische fiets, bijvoorbeeld met doordachte toepassing van voorrangsregels op fietskruisingen en met glooiende in plaats van haakse bochten. Wandelnetwerken betreffen niet alleen langeafstandswandelpaden, maar ook aantrekkelijke korte wandelrondjes (tot 30 minuten) in woongebieden.

Hoewel we binnen het stedelijk gebied en andere kernen meer aandacht geven aan fiets en OV, blijft bereikbaarheid per auto en vrachtauto óók belangrijk, in het bijzonder voor forensen en daar waar gewerkt wordt. Zulke verkeersbewegingen leveren naast geluidsoverlast ook uitstoot op, die schadelijk is voor de gezondheid. Autoverkeer heeft grote invloed op de leefbaarheid. Routes voor doorgaand gemotoriseerd verkeer leggen we daarom bij voorkeur om kernen heen in plaats van dwars erdoorheen, en liever onder de grond dan op maaiveld of erboven. Hierbij pakken we knelpunten niet telkens afzonderlijk aan, maar kiezen we voor een benadering die bijdraagt aan een sterk, veilig, gezond en robuust netwerk.

Wat maakt de infrastructuur duurzaam en robuust?

Wanneer OV- en fietsnetwerken comfortabel en fijnmazig zijn, dan kan dat mensen verleiden de auto te laten staan. Met oog op duurzaamheid is dat natuurlijk een belangrijk resultaat. Fietsinfrastructuur is robuust wanneer alle belangrijke bestemmingen binnen het stedelijk gebied goed met elkaar verbonden zijn (woonwijk, school, werk, winkels, station, sportterrein), en je je fiets daar bovendien op een prettige manier kunt stallen, onder meer bij NS-stations.

Voor gemotoriseerd verkeer is de infrastructuur robuust wanneer belangrijke bestemmingen zonder veel variatie in reistijden bereikbaar zijn, wanneer de kans op incidenten klein is, en wanneer bestemmingen beschikken over voldoende parkeergelegenheid. Goede doorstroming is in dit licht belangrijker dan een hoge maximumsnelheid. Goede doorstroming betekent dat doorgaand verkeer kruispunten bij voorkeur ongelijkvloers passeert, en dat alternatieve routes beschikbaar zijn wanneer op een doorgaande route een calamiteit optreedt. Plannen voor de zogenoemde aggloring in en om Leiden, tussen de A4 en A44, zijn op deze principes gebaseerd. Uitbreiding naar het westen zou de weginfrastructuur robuuster maken tussen de A44 en de zee. Dit geldt ook voor aanpassing van de A44 (snelheidsverlaging, inpassing in stedelijk netwerk, ondergronds). Elders vergt ook toenemende drukte met landbouw- en recreatieverkeer nieuwe aandacht.

Uitbreiding van faciliteiten voor schoon gemotoriseerd verkeer (laadpunten voor elektrische voertuigen, waterstof, groen gas) draagt bij aan verduurzaming.

Economisch sterker door goede infrastructuur

Dat voortreffelijke bereikbaarheid goed is voor bedrijvigheid, hoeven we waarschijnlijk niet toe te lichten. Bevoorrading van winkels en bereikbaarheid van bedrijventerreinen vergen permanent aandacht. De nabijheid van Schiphol is een belangrijke vestigingsvoorwaarde voor veel internationale bedrijven. Aanleg van de Rijnlandroute en de zogenoemde agglo-ring rondom Leiden zijn ook goed voor bedrijvigheid. Maar we willen méér. Het Hart van Holland omvat verscheidene plekken die door verbetering van bereikbaarheid economisch (veel) sterker zouden kunnen worden. Dat geldt bijvoorbeeld voor de kustplaatsen (vanuit de regio Leiden is er nog geen hoogwaardige OV-verbinding met het strand) en voor het space-cluster in Noordwijk (idem). Ook een nieuwe verbinding tussen de N206 en de A44 ten noorden van Rijnsburg maakt de kust en de Duin- en Bollenstreek beter bereikbaar. Naast wegverkeer biedt ook scheepvaart nieuwe, onvermoede kansen, bijvoorbeeld met een “klimaatneutrale” corridor van Zoeterwoude naar de Rotterdamse haven.

Verbetering van de OV- en de weginfrastructuur in de regio is lokaal, provinciaal en zelfs nationaal van belang. Lokaal ontlast dit kernen van doorgaand en sluipverkeer. Provinciaal en nationaal zit het belang in de rol van het Hart van Holland als cruciale schakel

in het functioneren van de Randstad, tussen de noord- en zuidvleugel in.

Naast de OV- en weginfrastructuur biedt de waterinfrastructuur ook economische kansen, vooral (maar niet uitsluitend) met oog op toerisme en recreatie. Verbetering van vaarwegen en het vaarroutenetwerk kan op verschillende plekken in het Hart van Holland tot nieuwe werkgelegenheid leiden.

Figuur 14 Verbeelding ontwikkeling Voortreffelijke bereikbaarheid

De infrastructuur die benodigd is om goed bereikbaar en daardoor aantrekkelijk te zijn gaat in Het Hart van Holland niet ten koste van een andere belangrijke kwaliteit: het aantrekkelijke landschap, of dat nu stadslandschap, duinlandschap, polderlandschap of een van de andere gewaardeerde landschappen is. Het op orde brengen van onze infrastructuurnetwerken is belangrijk maar een aantrekkelijke fraaie inpassing hiervan in de lokale omgeving is net zo belangrijk. Beide gaan over de kwaliteit van de leefomgeving en worden daarom gelijkwaardig behandeld.

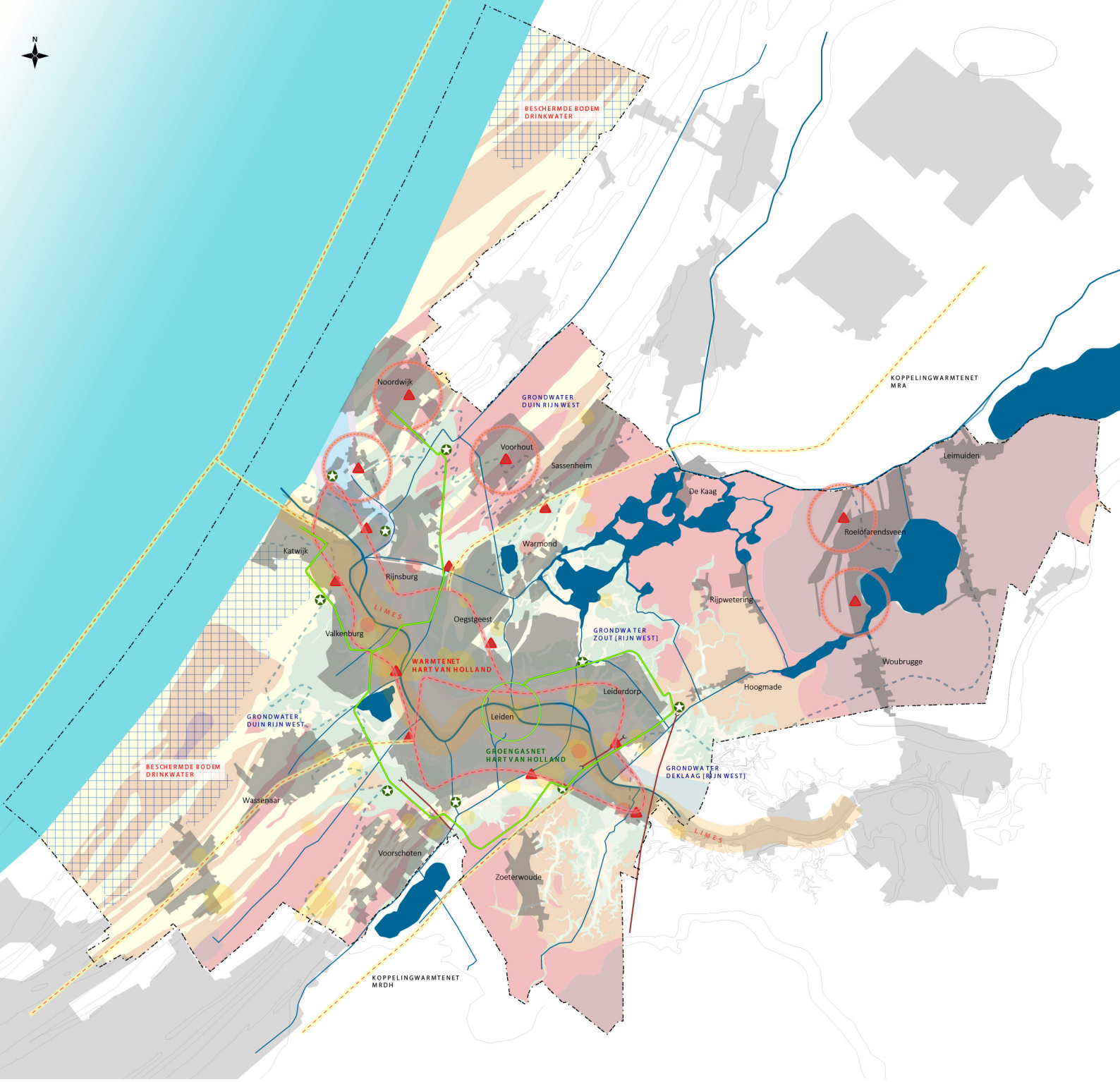

Experiment visiekaart Ondergrond

Deze kaart is een eerste poging om te komen tot een visiekaart bodem en water als onderdeel van gehele integrale visie op de leefomgeving. De draagkracht van de bodem, ondergrondse infrastructuur en erfgoedlijnen zijn kaderstellend voor de overige lagen waaruit de Visiekaart is opgebouwd.
Voor water wordt op het moment gewerkt aan een thematische verdiepingstudie om de visie aan te scherpen.

LEGENDA

Netwerken in de bodem:

- Regionaal Gasnetwerk - met 'Groen-bio' gas
- Warmtenet - Hart van Holland Regionale hoofdleidingen
- Warmtenet - Potentie randstedelijke verbinding
- Warmtenet Lokaal netwerk rond boring-geothermie
- Regionale hoofdinfrastructuur in de ondergrond
- Invoer groengas op netwerk [schematisch]
- Geothermie bron [schematisch]

Bewustzijn van de samenstelling van de ondergrond:

Toplaag bodem [schematisch]

- Bosveen [bodemdalingsgevoelig]
- Veen [zeer bodemdalingsgevoelig]
- Mesotoof Rietveen [bodemdalingsgevoelig]
- Oeverwal middelhoog
- Oeverwal laag
- Komgebied
- Estuarium
- Zoetmoeras
- Oude duinen en strandwallen

Benutten potentie van de bodem;

LIMES Nominatie Unesco Werelderfgoed

- LIMES gebied- strook
- Schematische weergave nederzetting Limes

Archeologische monumenten [schematisch]

- Hoge waarde
- Zeer hoge waarde

NB>
In grote delen van Hart Holland is er een grote kans op archeologische sporen in de bodem

- *Grens samenstelling grondwatersystemen*
- Beschermde bodem drinkwater (milieubeschermingsgebied)
- Bebouwd gebied Hart van Holland
- Water hoofdstructuur Hart van Holland
- Noordzee
- Grens Hart van Holland

3.3.5 Draagkrachtige Ondergrond

De ondergrond is de natuurlijke basis voor alle ruimtelijke ontwikkelingen. Veranderingen in de ondergrond voltrekken zich van nature traag. Die traagheid legitimeert dat we hier zorgvuldig mee moeten omgaan. “Draagkrachtige ondergrond” heeft voor ons een dubbele betekenis: letterlijk (draagkracht voor bebouwing) en figuurlijk (als instrument voor energietransitie, intensivering van ruimtegebruik in stedelijke gebieden, klimaatopgave en kwaliteit van het landschap). De zorgvuldige omgang noopt tot duurzame keuzen en integrale gebiedsontwikkeling, in de wetenschap dat niet alles kan en mag met de ondergrond. Daarin verschilt de ondergrond niet van de bovengrond.

Dat we stevig op de grond staan, vinden we in Nederland de gewoonste zaak van de wereld. Maar die stevige ondergrond is lang niet zo vanzelfsprekend als we vaak denken. In grote delen van het Hart van Holland daalt de bodem, jaar in jaar uit. Dat leidt tot overstromingsgevaar. Bovendien stoten inklinkende veenweidegebieden veel CO2 uit. Aandacht voor de ondergrond is niet alleen om deze redenen gerechtvaardigd, maar bijvoorbeeld ook vanwege archeologische schatten die erin schuilgaan, vanwege aardwarmte die we kunnen gebruiken om gebouwen te verwarmen, vanwege drinkwater dat we erin zuiveren, en vanwege de wirwar aan kabels en leidingen die we erin hebben gestopt. Met aandacht en beleid kunnen we stevig op de grond blíjven staan.

Om duurzame keuzen te maken voor het gebruik van de ondergrond hebben we inzicht nodig in de verschillende waarden van de ondergrond: hoe willen we die gebruiken en benutten en welke willen we juist met rust laten en beschermen?

Tot de ondergrond rekenen we ook het oppervlaktewater en het grondwater in het Hart van Holland. De kwaliteit van het oppervlaktewater is om allerlei redenen van belang, niet in het minst vanwege biodiversiteit, gebruik als zwemwater en bewatering van land- en tuinbouwgewassen. De kwaliteit van oppervlakte- en grondwater wordt onder meer beïnvloed door verzilting (nabijheid van de zee), door bestrijdingsmiddelen en door de aanwezigheid van voedingsstoffen voor alles wat groeit en bloeit in en om het water.

Een robuuste ondergrond

Niet alle delen van het Hart van Holland beschikken over een solide bodem. Net als in de andere veenweidegebieden in het Groene Hart zien we in onze regio bodemdaling optreden, variërend van 1 tot 3 centimeter per jaar. Bodemdaling treedt ook op in sommige woonwijken van het Hart van Holland. In de komende halve eeuw kunnen sommige plekken anderhalve meter (!) lager komen te liggen. Die bodemdaling ontstaat vooral door ontwatering. Ontwatering is op veel plekken nodig om een waterpeil te handhaven dat past bij agrarisch landgebruik. Maar de bodemdaling die daarvan het gevolg is, heeft grote consequenties, bijvoorbeeld doordat de kans op overstromingen toeneemt, en doordat deze het beheer en onderhoud van wegen en andere voorzieningen veel duurder maakt. Bij de aanpak van de problematiek van bodemdaling zoeken we samenwerking met gemeenten en andere overheden in het Groene Hart, die al over meer kennis en ervaring beschikken.

Robuust gebruik van de ondergrond betekent vooral dat we die ondergrond doordacht gebruiken. Waar de bodem te veel zakt, situeren we bijvoorbeeld geen woningen of andere gebouwen meer. En we maken goede, samenhangende plannen en spelregels voor gebruik voor de ondergrond. Die gaan vooral over aanleg van ondergrondse infrastructuur, zoals kabels, leidingen, warmtenetten, tunnels en voorzieningen voor geothermie (met de juiste onderlinge afstand), met aandacht voor bescherming van erfgoed en open landschappen.

Een gezonde & veilige ondergrond

We hechten veel waarde aan groen, fauna en de karakteristieke open landschappen in het Hart van Holland. Die hebben een gezonde bodem nodig. Ook voor het welzijn van de mensen in het Hart van Holland is een gezonde en veilige bodem noodzakelijk, bijvoorbeeld vanwege het belang van schoon drinkwater. Het grondgebruik in de regio stemmen we af op de gewenste kwaliteit van de grond, de robuustheid en gewenste waterkwaliteit. Daar hoort ook bij dat we verontreiniging voorkomen en aanpakken.

Economische waarde van de bodem

Het gebruik van grond bepaalt doorgaans de waarde die we aan de bodem ontlenen. Naar mate er meer mogelijkheden zijn om de grond te gebruiken, neemt de economische waarde toe. Van onherbergzame gebieden zonder bodemschatten is die waarde laag; van grond in de Randstad is de potentiële economische waarde veel hoger, vanwege de mogelijkheden voor agrarisch grondgebruik, bebouwing, waterberging en recreatie. Extra economische waarde ontstaat door toepassing van technieken als geothermie en warmte/koudeopslag.

Aardwarmte uit de bodem kan een bijdrage leveren aan vermindering van onze behoefte aan fossiele brandstoffen. Deze warmte kan in principe via warmtenetten (stadsverwarming) gebruikt worden om woningen en andere gebouwen te verwarmen. Dit vergt een efficiënte koppeling tussen installaties voor geothermie en warmtenetten. Hierbij lijkt een warmtenet met twee ringen wenselijk, zodat betrouwbaarheid van levering hoog blijft (net als bij ringstructuren in hoogspanningsnetten). Ook is het wenselijk toekomstige koppeling met de metropoolregio Amsterdam mogelijk te maken.

3.3.6 Visiekaart Hart van Holland

De gewenste ontwikkeling van onze fysieke leefomgeving hebben wij samengevat in de "Visiekaart Hart van Holland" (Figuur 19). Deze biedt een handzaam overzicht voor alle gemeenten, kernen en deelgebieden samen. In deze visiekaart hebben wij vanzelfsprekend niet alle details kunnen opnemen uit de vorige vijf paragrafen; voor die details verwijzen wij daarom terug naar de afzonderlijke kaarten per "laag" van de leefomgeving.

Deze visiekaart biedt houvast om de leefomgeving van het Hart van Holland gezond & veilig te ontwikkelen, duurzaam & robuust en economisch sterk. De vele kwaliteiten van het gebied kunnen we hiermee verder versterken, onder meer als aantrekkelijk en gevarieerd landsdeel, centraal in de randstad, met een bruisend stedelijk gebied langs de Oude Rijn, vol met monumenten, erfgoed en historie, prettige kernen, lokaal en nationaal goed bereikbaar, omzoomd door vijf typisch Hollandse landschapstypen, met alle dagelijkse en wekelijkse voorzieningen nabij.

3.4 Visie op de Samenwerking

Een eeuw geleden lagen overal nog weilanden tussen de verschillende kernen langs de Oude Rijn. Nu ligt daar een aaneengesloten stedelijk gebied. Keuzes van het ene gemeentebestuur raken daardoor nu vaak ook belangen van inwoners uit een of meer andere gemeenten. De leefomgeving van de inwoners van het Hart van Holland houdt niet op bij de gemeentegrenzen. En om die leefomgeving op de gewenste manier verder te ontwikkelen, rekening houdend met ieders belangen, trekken de gemeenten samen op.

In deze paragraaf beschrijven we kaders voor de samenwerking tussen gemeenten om de verdere ontwikkeling van onze leefomgeving tot een succes te maken.

Van "Regionale agenda Omgevingsvisie 2040" naar zichtbare acties in onze leefomgeving

De tien gemeenten in het Hart van Holland hebben gezamenlijk dit document opgesteld, na veel studie en overleg en met behulp van professionals en inwoners die hebben meegedacht over onze leefomgeving. Dit document is onze gezamenlijke vertrekpunt voor de omgevingsvisies die de gemeenten voor hun eigen grondgebied vaststellen, voor de zogeheten omgevingsplannen, die bestemmingsplannen gaan vervangen, en voor concrete projecten, acties en activiteiten die daaruit voortvloeien.

Dit document formuleert een gezamenlijk vertrekpunt en een gezamenlijke ontwikkelrichting voor het Hart van Holland. Ons gezamenlijke vertrekpunt bestaat uit vijf elementen:

- Hooggewaardeerde kwaliteiten van de fysieke leefomgeving in de afzonderlijke gemeenten van het Hart van Holland *versterken*.
- Onze vier gedeelde waarden "compleet, sterk, open en mooi" *toepassen*.
- Opgaven uit nationale en internationale trends en ontwikkelingen in onze leefomgeving *inpassen*, zoals het accommoderen van "de trek naar de stad", toename van het aantal huishoudens door "gezinsverdunning", aanpassing aan klimaatverandering en vermindering van CO2-uitstoot.
- Specifieke opgaven van de tien gemeenten met een regionale impact *aanpakken*.
- Gezamenlijke maatschappelijke doelen ("economisch sterk", "duurzaam & robuust", "gezond & veilig") in de ontwikkeling van onze leefomgeving *combineren*.

In dit document hebben we geen "stip op de horizon" opgenomen; we beschrijven niet hoe de regio eruit moet zien in 2040. Wel geven we contouren aan waarbinnen de fysieke leefomgeving zich wat ons betreft mag (en moet) ontwikkelen, met voortreffelijk bereikbare, gevarieerde verstedelijking langs de Oude Rijn en in de kernen, en met robuuste open landschappen daaromheen. Deze contouren komen samen in de vijf plattegronden met bijbehorende teksten in paragraaf 3.3: "Integrale visie op de fysieke leefomgeving".

Bij alle nieuwe ontwikkelingen in de leefomgeving van het Hart van Holland die we in gang zetten of mogelijk maken, stellen we ons vooraf kritisch de vraag of die ontwikkeling goed aansluit bij de vijf elementen van ons gezamenlijke vertrekpunt en bij onze "integrale visie op de fysieke leefomgeving. We zijn niet bang om daarbij tegenspraak op te zoeken. Tegenspraak helpt om tot betere ideeën te komen.

Het is onze overtuiging dat we samen méér kwaliteit aan onze leefomgeving kunnen toevoegen dan wanneer iedere gemeente op eigen grondgebied alle ambities en opgaven probeert te combineren. Door samen op te trekken, samen te programmeren en nieuwe initiatieven met elkaar af te stemmen kunnen we specifieke kwaliteiten van afzonderlijke plekken nóg beter tot uitdrukking laten komen, en dan kunnen we ook betere programma's ontwikkelen op de minder mooie plekken, met name langs gemeentegrenzen. Een lelijke "achterdeur" transformeren we zo tot een aantrekkelijker "tussendeur".

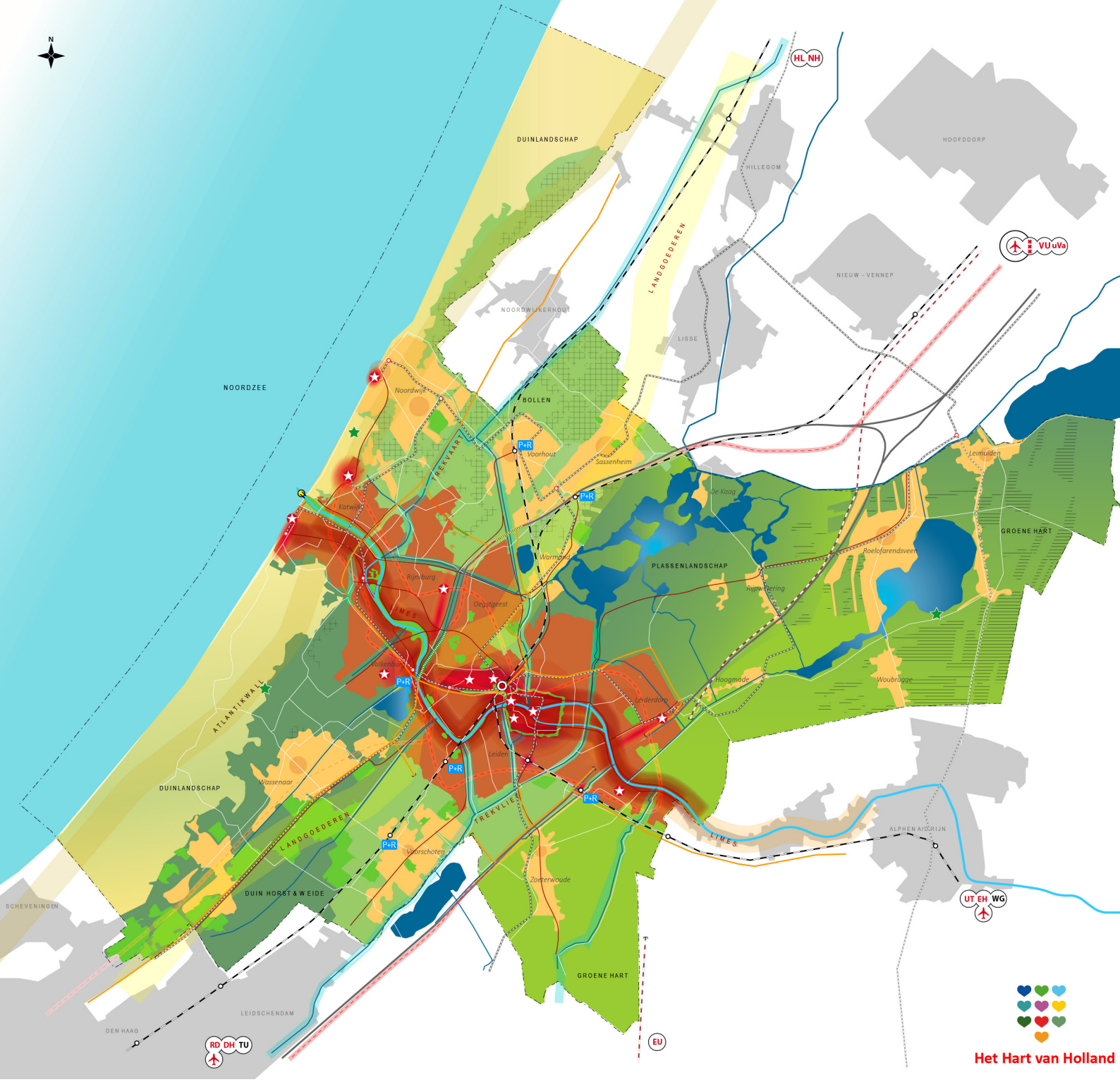

Visiekaart Hart van Holland

LEGENDA

Productie en Recreatie landschappen:
- Duinlandschap
- Plassenlandschap
- Het groene hart - weidelandschap
- Weide en polderlandschap
- Bollenstreek
- Bossages en weidelandschap
- Landgoederen en parken
- Agrarisch gebruik van de ruimte
- Water hoofdstructuur
- Noordzee

Verstedelijkt gebied
- Verstedelijkt aaneengesloten gebied langs de Rijn
- Kernen in het landschap
- Rijnstadslandschap - kern verstedelijkt gebied
- Campusgebied met bijzonder programma
- Lokaal centrum
- Cluster met (inter)nationaal programma
- De Oude Rijn

- Natuurmonument
- Nautische verbinding Rijn - Noordzee
- Zeejachthaven Hart van Holland

Verkeersinfrastructuur
- Nationaal OV knoopunt
- Regionaal OV knooppunt
- HOV Knooppunt
- Internationale spoorlijn
- Nationale spoorlijn
- HOV netwerk
- Aggloring en hoofdautoweg
- Rijkswegen
- P+R regionaal belang
- Hoofdsnelfietsnetwerk Hart van Holland
- Hoofdfietsnetwerk Hart van Holland
- Infrabundel goed in gepast in directe omgeving

Energie en Warmte infrastructuur
- Conceptueel Warmtenet Hart van Holland

- Grens Het Hart van Holland

Verbindingen randstad:
HL Haarlem,NH Noord Holland, DH Den Haag,
RD Rotterdam (Erasmus Universiteit),
UT Utrecht (Universiteit) , EH Eindhoven (Universiteit) ,
WG Wageningen (Universiteit) ,TU TU Delft,
EU Europa (HSL), VU Vrije Universiteit Amsterdam,
UvA Universiteit van Amsterdam

Om daadwerkelijk meer kwaliteit aan de leefomgeving in het Hart van Holland toe te voegen werken we samen. En dat betekent onder meer dat we ideeën, visie en plannen voor ons eigen grondgebied in een vroeg stadium met elkaar afstemmen. Met “elkaar” bedoelen we zowel gemeenteraden, colleges, portefeuillehouders Ruimtelijke Ordening en ambtenaren als onze inwoners. We nemen geen besluiten over veranderingen van onze gezamenlijke leefomgeving zonder ons verdiept te hebben in de belangen van andere betrokkenen, zodat we die andere belangen kunnen meewegen.

Naast ideeën, visies en plannen voor ons eigen grondgebied (dus van één gemeente) hebben we ook gezamenlijke opgaven. Die gezamenlijke opgaven kunnen we uiteenrafelen in “kennisontwikkeling”, “interactie”, “prioritering”, “planvorming”, “financiering” en “realisatie”. Met “interactie” bedoelen we ondersteuning van het netwerk van inwoners, professionals, raadsleden, collegeleden en ambtenaren die in wisselende samenstellingen betrokken zijn bij (initiatieven voor) projecten en activiteiten in onze leefomgeving die gemeentegrenzen overschrijden. Met deze opgaven gaan we niet allemaal tegelijk aan de slag. Onze financiële middelen zijn beperkt. Hetzelfde geldt voor de capaciteit van onze organisaties. Daarom werken we samen in clusters.

Een themagericht of opgavengericht cluster

Gezamenlijke opgaven werken we op een efficiënte manier uit, met zorgvuldig gekozen clusters van gemeenten. Voor ieder thema dat we aanpakken, is een van de tien gemeenten bestuurlijk trekker. Voor uitwerking van de thema’s stellen de betrokken gemeenten tijd/geld/investeringen beschikbaar. Het cluster van gemeenten verkent onder leiding van de bestuurlijk trekker de opgave, het onderzoekt de ruimtelijke impact en het formuleert desgewenst verschillende scenario’s om het thema in te passen in de leefomgeving. Het cluster bestaat uit gemeenten die de betreffende opgave met elkaar delen.

Voorbeeld van thema’s die zich lenen voor dergelijke coalities zijn de energietransitie, wateropgave, klimaatverandering en de trek naar de stad.

Een gebiedsgericht cluster

Specifieke gebieden kunnen te maken hebben met specifieke opgaven. Dat geldt bijvoorbeeld in het stedelijk gebied langs de Oude Rijn, maar ook langs de kust, in de strook duin-horst-weiden, langs de A44 en langs de A4. Logische coalities zijn daarbij de volgende:

- Kust (Noordwijk, Katwijk, Wassenaar)
- A44 (Teylingen, Oegstgeest, Katwijk, Leiden, Voorschoten en Wassenaar)
- A4 (Kaag en Braasem, Leiderdorp, Leiden, Zoeterwoude en Voorschoten)
- De Oude Rijn (Katwijk, Oegstgeest, Leiden, Leiderdorp, Zoeterwoude)
- Noord (Noordwijk, Katwijk, Teylingen, Oegstgeest, Kaag en Braasem, Leiden, Leiderdorp)
- Zuid (Katwijk, Wassenaar, Leiden, Voorschoten, Zoeterwoude).

De precieze samenstelling van de ambities volgt na vaststelling van dit document.

Overkoepelende coalitie

Het Hart van Holland is van tien gemeenten samen. En dus werken die tien gemeenten samen aan visie, onderzoek, prioritering, afstemming, ambassadeurschap, lobby en beïnvloeding. In deze overkoepelende coalitie komen alle lijntjes samen. Hier wisselen bestuurders en ambtenaren formeel maar vooral ook informeel informatie uit: nieuwtjes, ideeën, initiatieven, ergernissen, frustraties en blijdschap over successen.

Om uitvoering van deze regionale agenda te organiseren, werken de tien gemeenten uit het Hart van Holland met een gezamenlijke stuurgroep. Daarin is elke gemeente met een collegelid vertegenwoordigd. De stuurgroep stuurt op integraliteit en op de gebiedsgerichte en thematische uitwerking van dit document. De stuurgroep wordt ondersteund door een projectgroep, waarin elke gemeente ambtelijk vertegenwoordigd is. Deze projectgroep bewaakt de integraliteit.

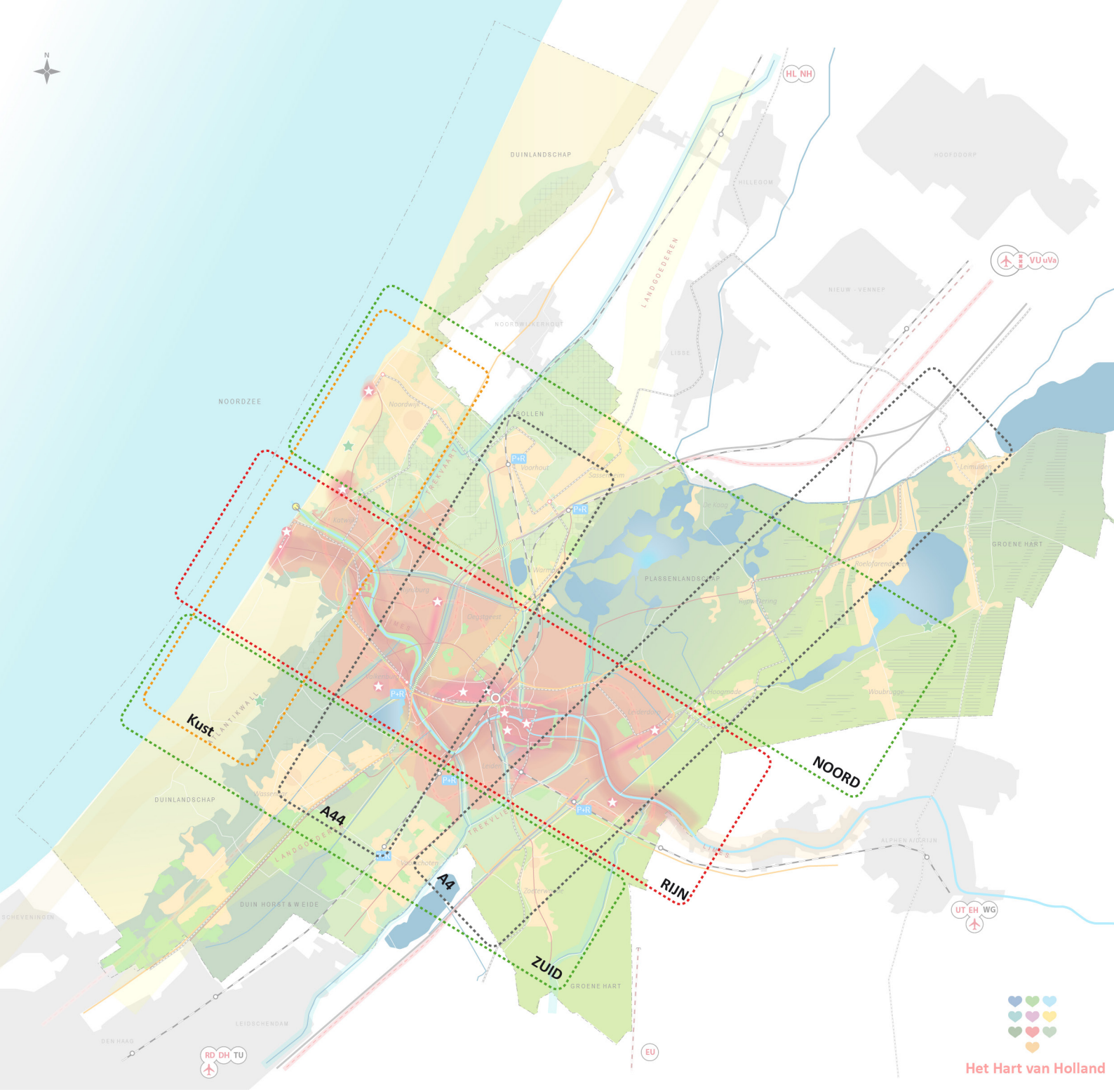

Kaart Gebiedsgerichte aanpak
Grensoverschrijdende gebieden waar opgaven fysiek zullen neerslaan

Samenwerkingsagenda

Zodra deze "regionale agenda Omgevingsvisie 2040" is vastgesteld, gaan we aan de slag. In dit hoofdstuk benoemen we kort met welke punten we beginnen. Deze samenwerkingsagenda is dynamisch: zodra we agendapunten voldoende hebben uitgewerkt, kunnen ze van de agenda af. Ook zullen er in de komende jaren nieuwe punten bij komen, wanneer de gemeenten in het Hart van Holland daartoe aanleiding zien.

4.1 Aan de slag met verstedelijking

Boven aan deze "regionale agenda Omgevingsvisie 2040" staat verstedelijking. Wonen, werken, voorzieningen en infrastructuur willen we concentreren langs de Oude Rijn en in de overige kernen in het Hart van Holland, zodat we waardevolle open landschappen daaromheen kunnen beschermen en versterken.

Dit is wat we achtereenvolgens gaan doen:

A. De behoefte in kaart

De verstedelijking willen we niet "zomaar" laten gebeuren, omdat dat de kans op onevenwichtige ontwikkeling, verrommeling van de leefomgeving en mismatches op de markten voor wonen, kantoren en bedrijventerreinen in de hand werkt. Voor een evenwichtige ontwikkeling van deze markten en van de leefomgeving in de regio is het nodig goed zicht te hebben op de toekomstige behoefte. Daarom voeren de we de volgende activiteiten uit:

- Kennis en inzicht vergaren (en up-to-date houden) in toekomstige kwantitatieve en kwalitatieve behoefte tot 2025 en tot 2040 naar woningen (onderverdeeld naar verschillende woonmilieus , waaronder sociale woningbouw), voorzieningen, kantoren en bedrijventerreinen en de mogelijkheden om met de huidige ruimtelijke plannen daarin te voorzien. Hierbij trekken we samen op met (andere gemeenten in) Holland Rijnland.
- Onderzoek naar ruimtebehoefte en functiemenging van economische clusters, met aandacht voor verschillende typen werkgelegenheid en campusvorming.
- Aanvullend: in kaart brengen op welke plekken nieuwbouw wenselijk is voor behoud van de sociale structuur, verenigingsleven en/of voorzieningen, in het licht van vergrijzing en leegloop van kleine kernen.

B. Locaties selecteren en programmering afstemmen

Veranderingen in de hoeveelheid woningen, voorzieningen, vierkante meters kantoorruimte, bedrijventerreinen en infrastructuur willen we een plek geven binnen de contouren van het stedelijk gebied langs de Oude Rijn en omliggende kernen. Dat willen we in onderlinge samenhang doen, zodat verstedelijking en verdichting de kwaliteit van onze leefomgeving bevorderen, en onze identiteit, leefbaarheid, duurzaamheid en groen gegarandeerd blijven. Dat vergt een zorgvuldige keuze van ontwikkel-, transformatie-, herbestemmings- en verdichtingslocaties. Die keuze moet leiden tot een hoge kwaliteit van afzonderlijke buurten en plekken, tot de juiste complementariteit van alle buurten en plekken tezamen, en tot goede verbondenheid van al die buurten en plekken. Dit gaat we doen:

- Gezamenlijke selectie en afstemming van (keuzen voor) ontwikkel-, transformatie-, herbestemmings- en verdichtingslocaties, waarmee opgeteld in de regionale behoefte kan worden voorzien.
- Afstemming van gewenste programmering op ontwikkellocaties, met oog op regionale behoefte.
- Inventarisatie van plekken die vanwege duurzaamheidsopgaven (energie, klimaat, bodem, biodiversiteit), landschappelijke waarden en gezondheid wel of juist niet voor specifieke typen ontwikkeling in aanmerking komen in het stedelijk gebied langs de Oude Rijn en in overige kernen.
- Hier afspraken over maken.

C. Financieringsmogelijkheden verkennen

Binnenstedelijke vernieuwing, transformatie en verdichting tot stand brengen is ingewikkelder en duurder dan de aanleg van buitenwijk na buitenwijk. Toch gaat onze voorkeur uit naar concentratie van verstedelijking in het gebied langs de Oude Rijn en in de overige kernen. Om onze verstedelijkingsambities op die manier te realiseren hebben we investeringscoalities nodig.

Om straks extra investeringsruimte te creëren, beginnen we met de volgende acties:

- Verkenning naar kansrijke publieke, publiek-private en private financieringsconstructies en verdienmodellen voor verdichting en transformatie in het stedelijk gebied en overige kernen, om zo het landschap te kunnen sparen.
- Bij andere overheden gezamenlijk uitdragen van het belang van kleinschaligheid en diversiteit voor de identiteit van onze leefomgeving en financiële mogelijkheden om deze te ontwikkelen.

D. Verstedelijking als ontwerpopgave

Met de verdere verstedelijking langs de Oude Rijn en in de dorpskernen willen we veel verschillende doelen combineren: hooggewaardeerde kwaliteiten van de leefomgeving in de afzonderlijke gemeenten van het Hart van Holland versterken, onze vier gedeelde waarden “compleet, sterk, open en mooi” toepassen, opgaven uit nationale en internationale trends en ontwikkelingen in onze leefomgeving inpassen, zoals het accommoderen van “de trek naar de stad”, toename van het aantal huishoudens door “gezinsverdunning”, aanpassing aan klimaatverandering en vermindering van CO2-uitstoot, specifieke opgaven van de tien gemeenten met een regionale impact aanpakken en gezamenlijke maatschappelijke doelen (“economisch sterk”, “duurzaam & robuust”, “gezond & veilig”) in de ontwikkeling van onze leefomgeving combineren. Dat is nogal wat. En dat lukt niet wanneer we oude manieren van werken toepassen, zoals een sectorale benadering, toepassing van standaardoplossingen en een interne focus, zonder veel participatie van niet-professioneel betrokkenen. Wat we wel gaan doen is:

- Verkennen hoeveel verdichting en transformatie mogelijk is in een aantal specifieke gebieden, met behoud van de gewenste kwaliteit van de leefomgeving.
- Kennis over verstedelijking als multidisciplinaire ontwerpopgave opbouwen, delen en toepassen binnen het Hart van Holland. Verstedelijking en de vele doelen die we daarmee combineren, beschouwen als een reeks multidisciplinaire ontwerpopgaven voor ontwikkeling en uitwerking van kleine en grote projecten.

“Iedereen kan altijd een eerste stap zetten”

(Voorlopige) resultaten uit de reeds opgestarte verkennende onderzoek Energietransitie

- Verkennen hoe de duurzaamheidsopgaven doorwerken in de verstedelijkings- en verdichtingsopgaven en deze tot uitgangspunt van de ontwerpopgave maken.
- Studie naar inpassing woningbouwopgave in relatie tot het karakter van de omgeving en het regionale verkeerssysteem.
- Inbreng van inwoners uit het Hart van Holland benutten bij ontwerpopgaven.

4.2 Aan de slag met de energietransitie

Onze prioriteit nummer 2 is de energietransitie. Die staat nog in de kinderschoenen in Nederland en dat geldt – als we eerlijk zijn – ook voor het Hart van Holland. Het percentage schone energie dat we in Nederland verbruiken, is in vergelijking met andere landen in West-Europa heel laag. We hebben dus een inhaalslag te maken. Met de tien gemeenten uit het Hart van Holland hebben we al in beeld laten brengen wat we in ons gebied kunnen doen om meer schone energie op te wekken en de uitstoot van CO2 te verminderen. Nu is het zaak om daaraan een vervolg te geven. Dit is wat we achtereenvolgens gaan doen:

- Een gezamenlijke energieagenda opstellen, met een uitvoeringsprogramma voor definiëring en realisatie van projecten die leiden tot uitbreiding van de capaciteit om schone energie op te wekken met een nader te bepalen hoeveelheid Petajoule.
- Opwekking mogelijk maken van grote hoeveelheden schone energie in het Hart van Holland, op manieren die aansluiten bij de bijzondere kwaliteiten van de regio (compleet, sterk, open en mooi).
- Een gezamenlijke energiebesparingsagenda opstellen, met een uitvoeringsprogramma voor realisatie van gemeentegrens-overschrijdende projecten die leiden tot beperking van de behoefte aan fossiele brandstoffen en andere energiebronnen.

4.3 Aan de slag met mobiliteit

Onze prioriteit nummer 3 is verbetering van de bereikbaarheid. De infrastructuur die daarvoor nodig is, moet passen bij en aansluiten op de verstedelijking en de mobiliteitsbehoefte van de inwoners en gebruikers van het Hart van Holland, nu en in de toekomst. Er kan veel tijd verstrijken tussen planning en realisatie, weten we uit ervaring (de Rijnlandroute stond een halve eeuw geleden al op plankaarten van de regio!). Daarom wachten we de mobiliteitsbehoefte niet af, maar anticiperen we op de behoefte van morgen en overmorgen. Dit is wat we achtereenvolgens gaan doen:

- Kennis en inzicht vergaren in de benodigde ontwikkeling van infrastructuur, om de bereikbaarheid op het gewenste niveau te brengen en te houden, voor verschillende vervoersvormen (wandelen, fietsen, openbaar vervoer, auto), ook wanneer het aantal woningen in de regio toeneemt, met bijzondere aandacht voor de realisatie van een ringweg rond Katwijk die aansluit op de zogenoemde aggloring van Oegstgeest, Leiden en Leiderdorp.
- Regionaal programma gezonde verstedelijking opstellen, met aandacht voor stimuleren van bewegen, meer ruimte voor fietsen en lopen, en een verbetering van de verblijfskwaliteit in de omgeving van drukke wegen.
- Regionale studies naar eigentijdse verbeteringen van regionaal fietsnetwerk (onder andere met snelfietsroutes), autosysteem, wandelen en openbaar vervoer (waaronder openbaar vervoer naar de kust en verbetering treinspoor naar Utrecht).
- Organisatie regionale samenwerking mobiliteit (ook met provincie en Holland Rijnland).

4.4 Aan de slag voor landschap, groen en biodiversiteit

Prioriteit nummer 4 is voor ons de combinatie van landschap, groen en biodiversiteit. Dit onderwerp is impliciet aan de orde gekomen bij het thema verstedelijking, maar verdient natuurlijk ook op zichzelf aandacht en actie. Dit is wat we achtereenvolgens gaan doen:

- Verkenning uitvoeren naar manieren om het landschappelijk raamwerk te versterken en de overgangen van open landschap naar dorpskernen en stedelijk gebied beter (en mooier!) te accentueren.
- Verkenning naar effecten van klimaatverandering, verstedelijking, bodemdaling en grondgebruik op de biodiversiteit, opdat effecten voor biodiversiteit goed kunnen worden meegewogen in beslissingen over verstedelijking, het landschap en grondgebruik.
- Actieprogramma opstellen voor aanpak van (en omgang met) bodemdaling in het veenweidegebied. Aan de hand van twee pilots Merenwijk (Leiden) en de Veender en Lijkerpolder (Kaag en Braassem) zoeken we uit wat de effecten zijn op het stedelijke en landelijke gebied.* Hierbij benutten we onze

contacten met het Platform Slappe Bodem, dat actief is in het Groene Hart.

- Verkenning of de kustverdediging en het poldersysteem ook met de nieuwe klimaatscenario's nog op orde zijn.

4.5 Aan de slag met digitale informatievoorziening

De invoering van de Omgevingswet, gepland voor begin 2019, grijpen we aan voor verbetering van de digitale informatievoorziening over wensen voor veranderingen in onze leefomgeving.

Dit is wat we achtereenvolgens gaan doen:

- Digitale ontsluiting van onze ambities, opgaven en gewenste ontwikkeling van de leefomgeving in het Hart van Holland, als onderdeel van digitalisering van informatievoorziening naar aanleiding van de Omgevingswet.

4.6 Werkwijze

Wij werken met elkaar samen aan ruimtelijke opgaven in het Hart van Holland, in coalities die passen bij de opgave. Een instrument dat we veel zullen gebruiken, is "ontwerpend onderzoek". Daarmee kunnen we resultaten van onze bevindingen een ruimtelijke vertaling geven. In dat ontwerpend onderzoek betrekken we onze inwoners en professionals uit de regio. Zij kennen de omgeving immers als geen ander.

- Ook in de volgende stappen die we met elkaar zetten, zullen we inwoners en professioneel betrokkenen bij de leefomgeving blijven opzoeken, per gemeente en – als onderwerpen zich daarvoor lenen – ook gezamenlijk, bij de uitwerkingsprogramma's.

Bij elk van de bovenstaande acties werken we samen in een coalitie van gemeenten, waarbij we kiezen uit een van de volgende zes geografisch samenhangende clusters:

De noordelijke strook:
Noordwijk, Katwijk, Teylingen, Oegstgeest, Leiden, Leiderdorp en Kaag en Braassem.

De Oude Rijn:
Katwijk, Oegstgeest, Leiden, Leiderdorp en Zoeterwoude.

De zuidelijke strook
Wassenaar, Katwijk, Leiden, Voorschoten en Zoeterwoude.

De kuststrook:
Wassenaar, Katwijk en Noordwijk.

De strook langs de A44:
Teylingen, Oegstgeest, Katwijk, Leiden, Wassenaar.

De strook langs de A4:
Kaag en Braassem, Leiderdorp, Leiden, Voorschoten en Zoeterwoude.

Niet toevallig lopen er veel gemeentegrenzen door deze zes geografische clusters. Bij de ontwikkelingen van deze gebieden hebben we tot nu toe nauwelijks voorbij onze gemeentegrenzen gekeken. Als het ons lukt om dat in het vervolg beter te doen, wordt onze leefomgeving niet alleen sterker, maar vooral ook mooier.

Aan alle acties uit dit hoofdstuk (gemarkeerd met een pijltje) koppelen we na vaststelling van deze regionale agenda een of meer geografische clusters en een "trekker": een gemeente uit dat cluster, die een voortrekkersrol vervult als coördinator en uitvoerder van het betreffende actiepunt. Dit laat onverlet dat bij elk actiepunt meerdere gemeenten een bijdrage leveren aan uitvoering, in de vorm van ambtelijke capaciteit en/of financiële middelen.

Ambtelijke kosten en taken verdelen we op een evenredige manier over alle gemeenten uit het Hart van Holland.

Tot slot, deze "regionale agenda Omgevingsvisie 2040" is tot stand gekomen met inzet van veel betrokken inwoners en professionals. Dat is heel waardevol voor ons geweest; zonder hun bijdrage zou dit document niet zijn geworden wat het nu is. Wij zijn hun veel dank verschuldigd, en blijven ook in de toekomst, dankbaar, beroep op hen doen.

4.7 Agenda/ Planning

Dit gaan we doen:

- Afronding "Het Hart van Holland, Regionale agenda Omgevingsvisie 2040": eind 2016
- Oplevering conceptdocument door de stuurgroep: december 2016
- Bestuurlijke conferentie: december 2016
- Start beschrijving regionale programma's en projecten: 1e helft 2017
- Bestuurlijke besluitvorming: 1e helft 2017
- Doorwerking inhoud op thema's en gebieden: eind 2016
- Start projecten en programma's Hart van Holland: januari 2017

** 1 Hierbij worden we ondersteund door het ministerie van Infrastructuur en Milieu (Rijkswaterstaat).*

Aantrekkelijk rustig groen woonmilleu in Leiderdorp.

10.

I Kaartenbijlage

Visiekaart

Het Hart van Holland 2040

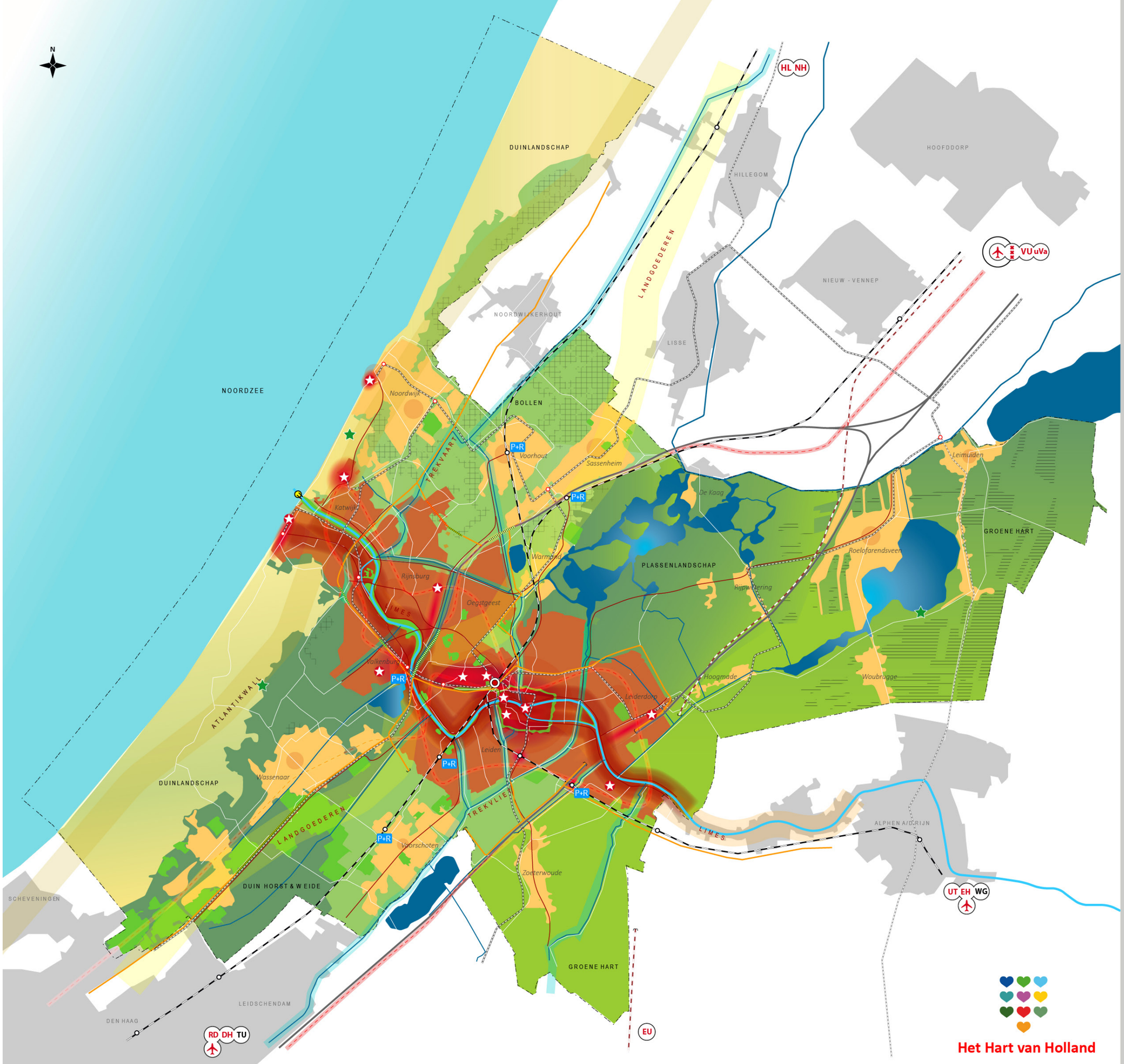

LEGENDA

Verkeersinfrastructuur
- Nationaal OV knoopunt
- Regionaal OV knooppunt
- HOV Knoopunt
- Internationale spoorlijn
- Nationale spoorlijn
- HOV netwerk
- Aggloring en hoofdautoweg
- Rijkswegen
- P+R regionaal belang
- Hoofdsnelfietsnetwerk Hart van Holland
- Hoofdfietsnetwerk Hart van Holland
- Infrabundel goed in gepast in directe omgeving

Energie en Warmte infrastructuur
- Conceptueel Warmtenet Hart van Holland

Verstedelijkt gebied
- Verstedelijkt aaneengesloten gebied langs de Rijn
- Kernen in het landschap
- Rijnstadslandschap - kern verstedelijkt gebied
- Campusgebied met bijzonder programma
- Lokaal centrum
- Cluster met (inter)nationaal programma
- De Oude Rijn

- Natuurmonument
- Nautische verbinding Rijn - Noordzee
- Zeejachthaven Hart van Holland

Productie en Recreatie landschappen:
- Duinlandschap
- Plassenlandschap
- Het groene hart - weidelandschap
- Weide en polderlandschap
- Bollenstreek
- Bossages en weidelandschap
- Landgoederen en parken
- Agrarisch gebruik van de ruimte
- Water hoofdstructuur
- Noordzee

- - - Grens Het Hart van Holland

Verbindingen randstad:
HL Haarlem,NH Noord Holland, DH Den Haag,
RD Rotterdam (Erasmus Universiteit),
UT Utrecht (Universiteit) , EH Eindhoven (Universiteit) ,
WG Wageningen (Universiteit) ,TU TU Delft,
EU Europa (HSL), VU Vrije Universiteit Amsterdam,
UvA Universiteit van Amsterdam

Versie 20 april 2017

Visiekaart

Het Hart van Holland 2040

Gezonde Lucht

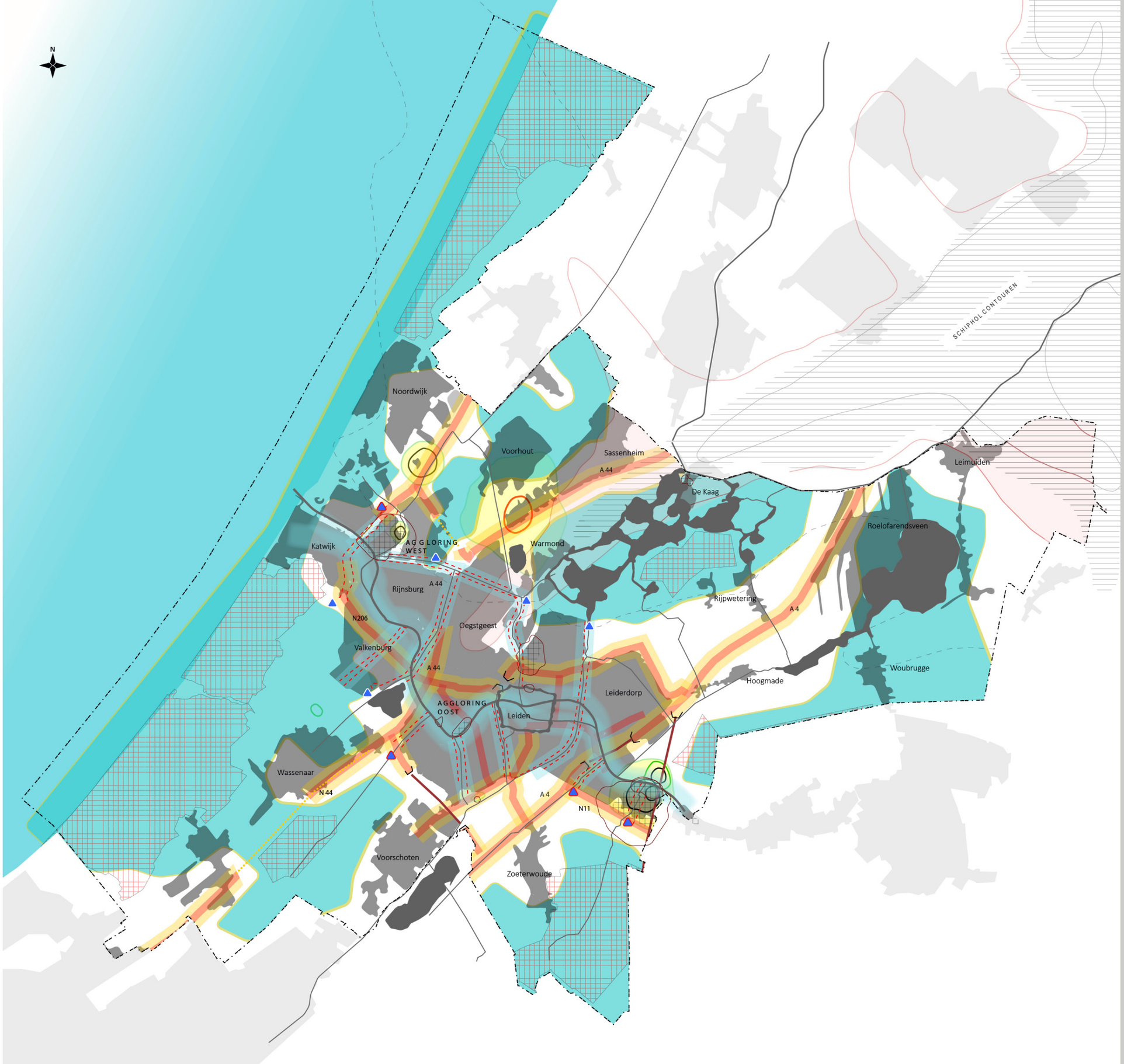

LEGENDA

Gezondheidsknelpunten langs wegen;
- Zone 100m tot drukke weg
- Zone 300m tot drukke weg

Industrie
- Geuroverlast toegestaan binnen contouren
- Geluidshinder toegestaan binnen contouren

Geluidshinder contouren Schiphol:
- 48Lden contour
- 58Lden contour
- Lden contour 20Ke
- Beperkingengebied voor woningbouw

Omgeving
- Verstedelijkt/bebouwd gebied
- Water hoofdstructuur Hart van Holland
- Buitengebied - de landschappen
- Overgang landschap/verstedelijkt gebied -> schone lucht (schoner dan de norm)
- Overgang landschap/verstedelijkt gebied -> normale luchtkwaliteit (binnen de norm)

- Verbindingen tussen stad en land (groen-blauw)

- Stilte gebied
- Gebied met hoge luchtkwaliteit (schone lucht)

Versie 20 april 2017

Visiekaart

Het Hart van Holland 2040

Robuust Landschappelijk Raamwerk

LEGENDA

Productie en Recreatie landschappen:
- Duinlandschap
- Plassenlandschap
- Het groene hart - weidelandschap
- Weide en polderlandschap
- Bollenstreek
- Bossages en weidelandschap
- Landgoederen en parken
- Agrarisch gebruik van de ruimte
- Water hoofdstructuur
- Noordzee
- De Oude Rijn
- Natuurmonument
- Nautische verbinding Rijn - Noordzee
- Zeejachthaven Hart van Holland

LIMES Nominatie Unesco Werelderfgoed
- LIMES gebied- strook
- Hoofdsnelfietsnetwerk Hart van Holland
- Hoofdfietsnetwerk Hart van Holland
- Grens Het Hart van Holland

Het Hart van Holland

Versie 20 april 2017

Visiekaart

Het Hart van Holland 2040

Gevarieerde Verstedelijking langs de Oude Rijn

LEGENDA

Verstedelijkt gebied
- Verstedelijkt aaneengesloten gebied langs de Rijn
- Kernen in het landschap
- Rijnstadslandschap - kern verstedelijkt gebied
- Campusgebied met bijzonder programma
- Lokaal centrum
- Cluster met (inter)nationaal programma
- De Oude Rijn

- Natuurmonument
- Nautische verbinding Rijn - Noordzee
- Zeejachthaven Hart van Holland

Verkeersinfrastructuur
- Nationaal OV knoopunt
- Regionaal OV knooppunt
- HOV Knoopunt
- Internationale spoorlijn
- Nationale spoorlijn
- HOV netwerk
- Aggloring en hoofdautoweg
- Rijkswegen
- P+R regionaal belang
- Hoofdsnelfietsnetwerk Hart van Holland
- Hoofdfietsnetwerk Hart van Holland
- Infrabundel goed in gepast in directe omgeving

Energie en Warmte infrastructuur
- Conceptueel Warmtenet Hart van Holland

- Water hoofdstructuur
- Noordzee

- - - Grens Het Hart van Holland

Verbindingen randstad:
HL Haarlem,NH Noord Holland, DH Den Haag,
RD Rotterdam (Erasmus Universiteit),
UT Utrecht (Universiteit) , EH Eindhoven (Universiteit) ,
WG Wageningen (Universiteit) ,TU TU Delft,
EU Europa (HSL), VU Vrije Universiteit Amsterdam,
UvA Universiteit van Amsterdam

Het Hart van Holland

Versie 20 april 2017

Visiekaart

Het Hart van Holland 2040

Voortreffelijke Bereikbaarheid

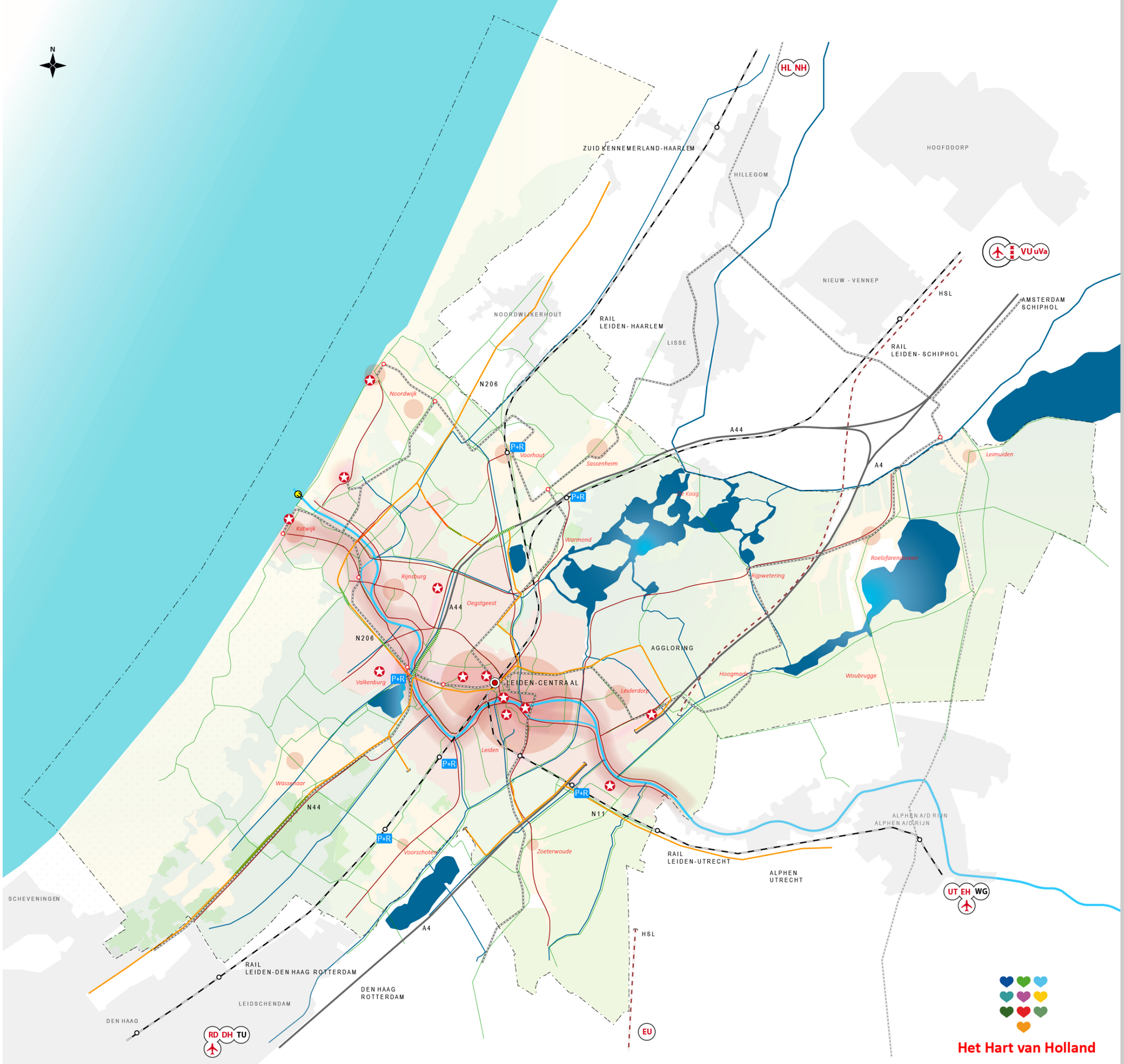

LEGENDA

Verkeersinfrastructuur
- Nationaal OV knoopunt
- Regionaal OV knooppunt
- HOV Knoopunt
- Internationale spoorlijn
- Nationale spoorlijn
- HOV netwerk
- Aggloring en hoofdautoweg
- Rijkswegen
- P+R regionaal belang
- Hoofdsnelfietsnetwerk Hart van Holland
- Hoofdfietsnetwerk Hart van Holland
- Infrabundel goed in gepast in directe omgeving

Energie en Warmte infrastructuur
- Conceptueel Warmtenet Hart van Holland

Verstedelijkt gebied
- Verstedelijkt aaneengesloten gebied langs de Rijn
- Kernen in het landschap
- Rijnstadslandschap - kern verstedelijkt gebied
- Campusgebied met bijzonder programma
- Lokaal centrum
- Cluster met (inter)nationaal programma
- De Oude Rijn

- Natuurmonument
- Nautische verbinding Rijn - Noordzee
- Zeejachthaven Hart van Holland
- Water hoofdstructuur
- Noordzee

- - - Grens Het Hart van Holland

Verbindingen randstad:
HL Haarlem,NH Noord Holland, DH Den Haag, RD Rotterdam (Erasmus Universiteit), UT Utrecht (Universiteit) , EH Eindhoven (Universiteit) , WG Wageningen (Universiteit) ,TU TU Delft, EU Europa (HSL), VU Vrije Universiteit Amsterdam, UvA Universiteit van Amsterdam

Het Hart van Holland

Versie 20 april 2017

Visiekaart

Het Hart van Holland 2040

Draagkrachtige Ondergrond

LEGENDA

Netwerken in de bodem:

- Regionaal Gasnetwerk - met 'Groen-bio' gas
- Warmtenet - Hart van Holland Regionale hoofdleidingen
- Warmtenet - Potentie randstedelijke verbinding
- Warmtenet Lokaal netwerk rond boring-geothermie
- Regionale hoofdinfrastructuur in de ondergrond
- Invoer groengas op netwerk [schematisch]
- Geothermie bron [schematisch]

Bewustzijn van de samenstelling van de ondergrond:

Toplaag bodem [schematisch]

- Bosveen [bodemdalingsgevoelig]
- Veen [zeer bodemdalingsgevoelig]
- Mesotoof Rietveen [bodemdalingsgevoelig]
- Oeverwal middelhoog
- Oeverwal laag
- Komgebied
- Estuarium
- Zoetmoeras
- Oude duinen en strandwallen

Benutten potentie van de bodem;

LIMES Nominatie Unesco Werelderfgoed

- LIMES gebied- strook
- Schematische weergave nederzetting Limes

Archeologische monumenten [schematisch]

- Hoge waarde
- Zeer hoge waarde

NB>
In grote delen van Hart Holland is er een grote kans op archeologische sporen in de bodem

- *Grens samenstelling grondwatersystemen*
- Beschermde bodem drinkwater (milieubeschermingsgebied)
- Bebouwd gebied Hart van Holland
- Water hoofdstructuur Hart van Holland
- Noordzee
- Grens Hart van Holland

Versie 20 april 2017

Colofon

Het eindproduct “Hart van Holland Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040” is opgesteld in opdracht van de gemeente besturen van de 10 deelnemende gemeentes.

Contact:
Gemeente Leiden
Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling
Stationsplein 107
2312AJ Leiden

Postbus 9100
2300 PC Leiden

t.a.v.
Jeroen Traudes - Projectleider
(j.traudes@leiden.nl)

Organisatie
Elena Chevtchenko, Tom van der Eng, Fred Goedbloed, Maarten Schmitt, Jeroen Traudes, Martin Verwoest (allen Gemeente Leiden)

Projectgroep
Lia van Berkel (Gemeente Kaag en Braassem),
Joel Eichler (Gemeente Kaag en Braassem),
Jan Vergeer (Gemeente Kaag en Braassem),
Judith van der Laken (Gemeente Katwijk)
Rudolf van Ee (Gemeente Katwijk)
Merijn Vroonhof (Gemeente Leiderdorp)
Joke Boot (Gemeente Leiderdorp)
Marcel van Veen (Gemeente Noordwijk)
Nicole van Eeden (Gemeente Oegstgeest)
Judith Boomsma (Gemeente Oegstgeest)
Marcel Schuring (Gemeente Teylingen)
Miriam van der Laan (Gemeente Voorschoten + Wassenaar)
Helena Meijer (Gemeente Voorschoten + Wassenaar)
Els Möhle (Gemeente Zoeterwoude)
Christa van der Meer (Gemeente Zoeterwoude)
Petros Ceelen (Gemeente Zoeterwoude)
Paul Severijns (Provincie Zuid-Holland)
Alex de Roos (Provincie Zuid-Holland)
Claudia de Kort (Holland Rijnland)
Jeroen Ververs (Holland Rijnland)
Anne Kuiten (Hoogheemraadschap Rijnland)

Met gewaardeerde input en medewerking van:
Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Ministerie van Economische Zaken
Ministerie van Wonen
Rijkswaterstaat
Alliander
Eneco
Stedin
Dunea
Provincie Zuid Holland
Holland Rijnland
Vereiniging Deltametropool
Rijnlands Architectuur Platform Leiden
en vele anderen

Tekst
Pieter van der Straaten

Quotes
Afkomstig uit Publicatie Uit het Hart van Holland - Oogst van Inwoners voor de Omgevingsvisie 2040

Foto’s
Gemeente Leiden tenzij anders vermeld

Ontwerp en Vormgeving
Elena Chevtchenko (**anders**)
&
Tom van der Eng (**bureauvandereng**)

GEMEENTE
Kaag en Braassem

Katwijk

Leiden

leiderdorp

Gemeente
NOORDWIJK

GEMEENTE OEGSTGEEST

gemeente
TEYLINGEN

Gemeente
Voorschoten

Gemeente Wassenaar

Gemeente
Zoeterwoude

Nota van beantwoording zienswijzen
Het Hart van Holland: Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040
CONCEPT 100% VERSIE
dd 8 december 2016

Hart van Holland

Behoort bij raadsbesluit Het Hart van Holland regionale agenda Omgevingsvisie 2040 d.d. 29 juni 2017

De griffier van gemeente Teylingen

Robert van Dijk

Thema	Nr	Bron	Inhoud en beschrijving opmerking of reaktie	Beantwoording	leidt tot aanpassing concept 100% versie?	zo ja, waar?
	1	**Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid** per mail, 6 april 2017	Onder het kopje 'Gezonde Lucht', p 39, geven de gemeenten aan de milieuoverlast te willen aanpakken door onder andere wegen te overkappen. Verschillende voorbeelden in Nederland laten zien dat een overkapping de leefomgeving en ruimtelijke ontwikkeling een impuls kan geven. Maar een overkapping is enorm kostbaar en er zijn andere maatregelen denkbaar die leefkwaliteit kunnen verbeteren. Ik wil u adviseren om goed over alternatieve (en meer adaptieve) maatregelen na te denken, voordat er verwachtingen worden geschept naar uw achterban met betrekking tot een overkapping. Daarnaast is Rijkswaterstaat om redenen van o.a. veiligheid, kosten en beheer geen voorstander van overkappingen van ons hoofdwegennet.	De Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040 is een agenderend ambitie en visie document, dat verbeteringen voorstelt ten opzichte van de huidige situatie. Daarbij is onze ambitie dat de lucht nu en tot 2040 (en verder) gezond blijft en hopelijk nog gezonder kan worden - door allerlei maatregelen die wij nog niet allemaal precies op het netvlies hebben. Het overkappen van (doorgaande) wegen in bebouwd/ stedelijk gebied is, zoals u stelt, maar 1 van de mogelijke maatregelen om onze ambitie van gezondere lucht te bereiken. De voordelen van zulke maatregelen (bv minder uitstoot/betere afvangmogelijkheid; opheffen fysieke barrierewerking en ontwikkelings beperkingen; vermindering geluidsoverlast) zullen inderdaad zorgvuldig gewogen moeten worden tegen de uitdagingen. Graag gaan we in het vervolgtraject een gesprek aan met u over alle mogelijke maatregelen om onze inwoners van schonere en gezondere lucht te voorzien richting 2040.	Nee	
	2		Op blz 45 wordt gesproken over het concentreren van verstedelijking langs de Oude Rijn. Deze concentratie is, zoals ik het lees, vooral gebaseerd op landschappelijke kwaliteit en voorzieningen. Uit de tekst maak ik niet duidelijk op dat ook goed is gekeken naar mogelijkheden voor verdichting en concentratie geredeneerd vanuit duurzame bereikbaarheid. Ik zou willen benadrukken dat voorkomen moet worden dat nieuwe (woningbouw)ontwikkeling nog plaatsvindt op locaties die niet goed en multimodaal bereikbaar zijn.	Het gebied langs de Oude Rijn IS AL verstedelijkt/ bebouwd, van Katwijk tot aan Zoeterwoude, zie oa kaarten huidige situatie op pagina 15. De gemeenten in dat gebied zijn langzamerhand tegen elkaars grenzen aangegroeid, veelal zonder aandacht voor samenhang of ruimtelijke kwaliteit, en met rommelige grensgebieden als gevolg. Tegelijkertijd zijn de oost-west verbindingen in het gebied (OV maar ook fiets, auto, wandelroutes) in het gebied ver onderontwikkeld (oa doordat het geen doorgaande routes zijn zoals de Noord-Zuid verbindingen (A44 en A4, spoorlijnen enz)), waardoor de bereikbaarheid van de kernen MAAR OOK de economische clusters van Katwijk en Noordwijk veel te wensen over laat. De Regionale Agenda stelt voor om de opgave van verdichting/ trek naar de stad als aanleiding te gebruiken om de oost-west bereikbaarheid langs de Oude Rijn flink te verbeteren en tegelijkertijd samenhang en ruimtelijke (en landschappelijke kwaliteit) in het reeds verstedelijkt gebied te creëren/ introduceren.	Nee	
	3		Op p 49 wordt gesproken over het robuuster maken van de infrastructuur. Hierbij staat 'Dit geldt ook voor aanpassing van de A44 (snelheidsverlaging, inpassing in stedelijk netwerk, ondergronds)'. Rijkswaterstaat heeft op de A44 geen plannen voor veranderingen ten opzichte van nu, met uitzondering van de realisatie van de Rijnlandroute. Dat betekent dat de A44 een autosnelweg blijft. Weliswaar is de doorstroming op de N44 nu niet optimaal, maar na openstelling van de Rijnlandroute zal deze naar verwachting verbeteren.	De Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040 is een agenderend ambitie en visie document, dat verbeteringen voorstelt ten opzichte van de huidige situatie. Toen de A44 (bedacht en) gebouwd was (1938-1961, als een autosnelweg en als zodanig vormgegeven), liep het vrij door het landschap waar af en toe een kern in voorkwam dat al dan niet erop werd aangesloten. Ondertussen loopt het dwars door stedelijk gebied, met nog steeds de vormgeving van een autosnelweg. De rol die de A44 in het gebied vervult is eigenlijk tweeledig: aan de ene kant is het een (doorgaande) weg van Den Haag naar Schiphol/ Amsterdam en aan de andere kant is het een regionale ontsluitingsweg met heel veel (en toch niet genoeg) op- en afritten. De gemeenten van het Hart van Holland willen graag agenderen dat die tweeledige rol van de A44 belemmerend werkt voor het vervullen van zowel de regionaal ontsluitende als de doorgaande functies.	Nee	
	4		Op de visiekaart "Voortreffelijke bereikbaarheid" is een nieuwe verbindingsweg weergegeven ten noorden van Rijnsburg tussen de N206 en de A44. Reeds eerder is aan de gemeente Katwijk kenbaar gemaakt dat een nieuwe aansluiting op de A44 om verkeerstechnische redenen niet mogelijk is. Ik verzoek u hiermee in de verdere uitwerking van de plannen rekening te houden.	De Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040 is een agenderend ambitie en visie document, dat verbeteringen voorstelt ten opzichte van de huidige situatie. De nieuwe verbindingsweg waar u naar refereert komt voort uit de ambitie Voortreffelijke Bereikbaarheid en dient ter onsluiting van de regio en economische clusters aan de westzijde van de regio zoals de aggloring (ringweg noord en oost) dat aan de oostzijde zal doen. Zie ook antwoord op opmerking 3: als de A44 zijn functie van regionale ontsluitingsweg wil (blijven) vervullen, zijn meer op- en afritten nodig en moet het beter in het stedelijk gebied worden ingepast.	Nee	
	5		In diverse visiekaarten is de A4 bij Leiden weergegeven alsof deze ondergronds in een tunnel zou liggen. Er is geen tunnel maar wel een verdiepte ligging die korter is dan op uw visiekaart weergegeven. Ik verzoek u daarom de kaart aan te passen en de weg weer te geven zoals deze is.	De Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040 is een agenderend ambitie en visie document, dat verbeteringen voorstelt ten opzichte van de huidige situatie. De ambitie om voortreffelijk bereikbaar te zijn (en blijven) betekent onder andere betere inpassing van (doorgaande) infrastructuur, zowel in het stedelijk gebied als in het landschap. De huidige inpassing van de A4 ter hoogte van de Oude Rijn kan, gezien vanuit ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid, beter.	Nee	
	6		Op pagina 61 bovenaan is aangegeven "verkenning of de kustverdediging en het poldersysteem ook met de nieuwe klimaatscenario's nog op orde zijn". Dit is primair een taak van het waterschap en niet van de gemeenten. Ik verzoek u deze tekst te schrappen dan wel zo aan te passen dat duidelijk wordt wat de rol van de gemeenten hierbij zou moeten zijn.	De Hart van Holland gemeenten agenderen graag dat de klimaatadaptatie opgave (en daarmee ook kustverdediging) integraal aangepakt moet worden: dat gaan wij samen met het Hoogheemraadschap en andere partners doen.	Nee	

7		Op diverse visiekaarten is ter hoogte van Katwijk in de Noordzee een lichtgeel vierkant getekend. Deze wordt in de legenda niet verklaard. Ik verzoek u dit vierkant van de kaart te verwijderen dan wel dit alsnog in de legenda op te nemen. Voor de Zee jachthaven Hart van Holland geldt dat deze ingreep o.a. gevolgen kan hebben voor het kustfundament en de zandstromen langs de kust. Rijkswaterstaat wordt graag in een vroeg stadium betrokken bij de verdere uitwerking hiervan.	Het lichtgele vierkant waar u naar refereert is de aanduiding van de erfgoedlijn van de Oude Rijn (dat wordt bij visiekaart Robuust Landschappelijk Raamwerk duidelijk), dat in de overige kaarten bedekt wordt door andere lagen. Het hoeft inderdaad niet voorbij de kustlijn door te lopen, wordt aangepast. De ambitie voor zeejachthaven Katwijk wordt als een integrale opgave opgepakt, waarbij alle relevante partijen (Rijkswaterstaat inbegrepen) uiteraard betrokken zullen worden.	Ja	visiekaarten
8		In uw visiedocument is in diverse kaarten een verbindingsboog tussen A4 en A44 opgenomen nabij knooppunt Burgerveen, zonder een toelichting in de tekst. Momenteel zijn bij Rijkswaterstaat of de gemeente Haarlemmermeer geen plannen of ideeën bekend voor een dergelijke ingreep. Ook maakt het visiedocument niet duidelijk wat de aanleiding vormt voor deze infrastructurele wens en hoe dit aansluit op de ambities van de deelnemende gemeenten aan de Omgevingsvisie 2040. Ik verzoek u een tekstuele toelichting op de verbindingsboog in het visiedocument op te nemen. Als er geen directe aanleiding of inhoudelijke onderbouwing aan deze verbindingsboog ten grondslag ligt, dan verzoek ik u de huidige situatie in de tekeningen op te nemen.	De Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040 is een agenderend ambitie en visie document, dat verbeteringen voorstelt ten opzichte van de huidige situatie. Deze maatregel moet u zien als idee, de wijze waarop aan de ambitie invulling wordt gegeven is nog niet bepaald. De ambitie om voortreffelijk bereikbaar te zijn (en blijven) betekent onder andere inzet op het robuuster maken van het infrastructuur netwerk, bijvoorbeeld door het maken van alternatieve routes die doorstroming mogelijk maken, bv bij calamiteiten, maar die ook voor meer keuzevrijheid zorgen in het kiezen van een route. De ambitie achter de boog tussen A4 en A44 waar u naar verwijst, is dat bij een eventuele calamiteit op de A4 (of de A44), er toch een (snelle) alternatieve route aan de Noordzijde van het Hart van Holland aanwezig is (zoals de Rijnlandroute het aan de Zuidzijde gaat worden), zodat (doorgaand) verkeer niet door het stedelijk gebied de weg hoeft te zoeken.	Nee	
9	**Platfrom Hondenvrienden** per mail, 8 april 2017	"Al met al vele redenen voor de gemeenten Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten, Wassenaar en Zoeterwoude om goed na te denken over hondenbeleid en de mogelijkheden van recreatie met loslopende honden, zowel in de eigen gemeente als in de gehele regio. Het is belangrijk dat er voldoende losloop-WANDEL-gebieden zijn. Binnen gemeenten zijn er veelal vooral uitren- en losloopplekken. Losloop-WANDEL-gebieden zijn, mede door de benodigde oppervlakte, bij uitstek de verantwoordelijkheid van een regio, zoals het Hart van Holland. Platform Hondenvrienden vraagt u bovenstaande informatie mee te nemen in de verdere ontwikkeling van het Hart van Holland. Voorts vraagt Platform Hondenvrienden u bij de planning van recreatie en natuur rekening te houden met bewoners die in hun eigen omgeving met hun loslopende hond graag recreëren en wandelen. We hopen dat u - zowel nu als in de toekomst - graag met ons van gedachten wilt wisselen over onze bijdrage aan uw missie. U kunt ons daarvoor te allen tijde bereiken, ook indien u vragen hebt."	In het Hart van Holland is (open) ruimte een schaars goed. De ruimte die er is, wordt steeds intensiever gebruikt en moet steeds meer functies ondersteunen - door verstedelijking, maar ook door andere opgaven zoals: energietransitie, klimaatadaptatie. Wat het preciese ruimtebeslag van deze opgaven zal zijn, weten we nog niet, maar we weten wel dat de ruimtevraag fors zal zijn. Daarnaast zullen sommige functies elkaar bijten/ uitsluiten. We weten ook dat een aanpak van alles naast elkaar faciliteren, niet meer zal volstaan: daar is - tot 2040 - gewoonweg geen ruimte voor. De ruimte die we hebben zal anders en multifunctioneel ingericht moeten worden - met aandacht voor meer en verschillende soorten gebruikers tegelijk. De Regionale agenda Omgevingsvisie 2040 stelt in ieder geval als ambitie dat iedereen vanuit het kernstedelijk gebied op een gezonde (groene) en veilige manier fietsend en wandelend naar de verschillende landschappen kan komen - door gebruik te maken van het Robuust Landschappelijk Raamwerk. En vice versa natuurlijk ook - dat mensen die in meer afgelegen kernen wonen, op een prettige manier de stad kunnen bereiken. Hoewel hondenbezitters niet expliciet genoemd zijn, zal er ook met die groep gebruikers rekening gehouden moeten worden in de uitwerking. We zijn bewust van de positieve effecten van honden op sociale leven en gezondheid van hun baasjes. Maar we zijn er ons ook van bewust dat er in het stedelijk gebied rekening gehouden moet worden met meerdere gebruikers van het schaarse groen. Het is een (integrale) ontwerpopgave dat ook als zodanig opgepakt gaat worden.	Nee	
10	**Bedrijfsleven Rijnland** **+ VNO NCW Rijnland** (per mail, dd 31 maart 2017)	Willen in gesprek als het gaat om de concretisering van de ambitie van "een sterke economische positie van de regio" en de daarbij behorende randvoorwaarden. "Een sterke economische regio is immers voortreffelijk bereikbaar, heeft voldoende ruimte om te ondernemen en onderwijs dat tegemoetkomt aan de technologische eisen van de toekomst."	Wij gaan graag met u in gesprek over de verdere uitwerking.	Nee	
11	**Holland Rijnland** per brief dd 6 april 2017	Aandachtspunt thematische/ projectmatige afstemming met andere gemeenten (buiten Hart van Holland); graag in gesprek over concretisering regionale opgaven	In onze regio bestaan veel samenwerkingsverbanden. Bij elke opgave zoeken we de logische partners. Elke opgave heeft een eigen maat en schaal. Wij bewaken de samenhang tussen de verschillende initiatieven. Wanneer opschaling aan de orde is doen we dat (zie bijvoorbeeld de energietransitie.) Niet in alle gevallen is dit echter mogelijk of wenselijk.	Nee	
12	**AO/BO Greenport** per mail, concept dd 29 maart 2017	"Graag benadrukken wij het belang van de samenhang van de regio Holland Rijnland in het geheel en voor onze gemeenten de samenwerking binnen de Greenport Duin- en Bollenstreek in het bijzonder. In de voorliggende agenda worden immers diverse belangwekkende ontwikkelingen geschetst die niet slechts voor de tien deelnemende gemeenten relevant zijn, maar goede uitwerking en afstemming binnen de gehele regio Holland Rijnland verdienen. Daarbij moet wat ons betreft de volwaardige betrokkenheid van Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout gewaarborgd zijn."	In onze regio bestaan veel samenwerkingsverbanden. Bij elke opgave zoeken we de logische partners. Elke opgave heeft een eigen maat en schaal. Wij bewaken de samenhang tussen de verschillende initiatieven, maar opschalen is niet altijd mogelijk of wenselijk. In ieder geval worden de buurgemeenten betrokken bij het vervolg/ uitwerking van van betreffende gebieden en thema's. Voor de thema's die de gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout raken trekken we graag samen op.	Nee	

13		Aandachtspunt presentatie Hart van Holland als regio: "We verzoeken u dan ook de tien gemeenten die deelnemen aan Hart van Holland niet als alternatieve "regio" te presenteren maar de opgaven die in het stuk beschreven staan in samenspraak met de gehele regio Holland Rijnland op te pakken. "	De samenwerking Hart van Holland is inhoudelijk en niet bestuurlijk. Daar zit ook zijn kracht. We hebben geen ambitie om dit gebied als alternatieve regio te presenteren.	Nee	
14		"Tenslotte delen wij u mee dat we voornemens zijn om, naar het voorbeeld van 'Hart van Holland', een startdocument te laten opstellen om te komen tot gezamenlijke uitgangspunten, hoofdlijnen en thema's voor de omgevingsvisies vanuit het perspectief van de Greenport Duin- en Bollenstreek. Het spreekt vanzelf dat we daarbij graag aansluiten bij en gebruik maken van de inzichten vanuit 'Hart van Holland'."	We zijn verheugd en stellen graag de inzichten uit de Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040 ter beschikking.	Nee	
15	**Indiener uit Katwijk** Mondeling, opgetekend door Fred Goedbloed op 6 april 2017 op Stationsplein 107 Leiden	1. De Regionale agenda Omgevingsvisie het Hart van Holland 2040 gaat uit van het behoud van en de versterking van het landschap. De Regionale agenda zegt ook dat er een trek naar de stad plaatsvindt en dat die verstedelijking binnen de bestaande dorpen en stad zal plaatsvinden. Het is maar de vraag of dit echt zal gebeuren. Om te beginnen: komen er wel zoveel mensen naar de Randstad toe? En als die mensen naar de Randstad komen, hoe behouden we dan de kwaliteit van onze leefomgeving (conform artikel 4 van de Omgevingswet)?	De nationale trends (bevolkingsprognoses enz) laten zien dat, behalve de autonome groei (bevolkingsgroei zittende inwoners), in de toekomst steeds meer mensen naar de steden zullen trekken om gebruik te kunnen maken van de voorzieningen (werk, recreatie, zorg enz). Ook doordat mensen langer leven en aktief blijven, zal het aandeel een- en tweepersoonshuishoudens (zonder kinderen dus) toenemen. Dit is enerzijds een uitdaging: de bestaande woning- en voorzieningenvoorraad, maar ook de bestaande infrastructuur zullen herijkt moeten worden en de druk op de ruimte zal toenemen. Maar tegelijkertijd is het ook een enorme kans om dingen samen beter te doen dan tot nu toe is gebeurd: betere voorzieningen binnen krijgen, meer investeringen in leefbaarheid en het landschap, integrale aanpak van energieopgaven en klimaatadaptatie. De enige manier die wij zien om die kans ook daadwerkelijk te verzilveren, is door samen op te trekken, samen een visie te formuleren op hoe we het gebied richting 2040 willen, en om samen ook aan de uitwerking van die visie en de opgaven te werken.	Nee	
16		2. Voor onze gezondheid en ons leefomgeving is het groen en de kwaliteit van omliggende landschappen van groot belang. In hoeverre zal de Regionale Agenda het opkopen van gronden door projectontwikkelaars kunnen tegengaan? Als die immers kunnen doorgaan met grond projecten te realiseren, dan gaat de omgevingskwaliteit er erg op achteruit.	Dat is inderdaad een uitdaging. De Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040 is een agenderend ambitie en visie document, dat verbeteringen voorstelt ten opzichte van de huidige situatie. Het heeft geen wettelijke status, maar is zelfbindend: dus een gemeente die het vaststelt, verbindt zich aan de ambities, ideeën en opgaven die erin beschreven staan, en uiteraard het samen uitwerken van die ambities, ideeën en opgaven.	Nee	
17		3. Is er ook voldoende overleg met de provincie geweest om de uitgangspunten van de wet (het bewaken van de integrale kwaliteit van de leefomgeving) te behartigen? En zal de provincie ook daadwerkelijk optreden als er ongewenste ontwikkelingen in het groen gaan plaatsvinden?	De provincie zat (en zit) vanaf het begin aan tafel bij de totstandskoming van de Regionale Agenda Omgevingsvisie: bij de projectgroep en de Stuurgroep. Zowel de provincie als de gemeenten van het Hart van Holland zijn zoekende naar HOE we de integrale kwaliteit van de leefomgeving van het Hart van Holland gaan bewaken. Maar DAT we dat, SAMEN, moeten doen, daarover bestaat geen twijfel.	Nee	
18		4. Het is duidelijk dat we hier in een prachtig stukje Holland wonen, maar blijft dat ook zo? Nu komen er nog mensen om van ons groen, onze bollen en onze plassen te genieten in het voorjaar en de zomer. Als het landschap verder verrommelt is het hier niet zo mooi meer. Dat is niet goed voor het toerisme, maar helemaal niet voor de bewoners van dit gebied. Hoe gaan we ervoor zorgen dat die kwaliteit overeind blijft?	Wij denken verrommeling enkel te kunnen tegengaan als we bewust met onze ruimte omgaan: een aanpak van alles naast elkaar faciliteren, zal niet meer volstaan: daar is - tot 2040 - gewoonweg geen ruimte voor. De ruimte die we hebben, zal anders en multifunctioneel ingericht moeten worden - met aandacht voor meer en verschillende soorten gebruikers tegelijk. Het is een (integrale) ontwerpopgave die ook als zodanig opgepakt gaat worden.	Nee	
19		5. De belangrijkste biotopen van deze regio zitten in onze duinen (Natura 2000). Biedt de Regionale agenda voldoende houvast om onze duinen en de natuur in onze duinenverder te versterken en de soortenrijkdom overeind te houden? Het is nu al heel erg druk in de duinen en met alle nieuwe bewoner die er bij komen wordt het alleen maar drukker.	Dat is zeker een uitdaging. Daarom werken wij bij de uitwerking van de Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040 samen met Dunea, de betreffende gemeenten, Naturalis en Wageningen University aan een onderzoek wat de water en biodiversiteit opgaven voor dit gebied zouden kunnen zijn EN hoe we die opgaven kunnen combineren met de andere opgaven - verstedelijking, energietransitie, klimaatadaptatie enz. Dit is al aan de gang.	Nee	
20		6. Groen heeft een economische waarde, het klimaat verandert en de natuur komt onder druk te staan. Willen we het groen ook groen houden, dan moeten we er ook voor zorgen dat we stilstaan bij de economische waarde van het groen voor ons gebied en daarna handelen; dus beschermen	Dat is zeker waar. Dat idee, dus dat het landschap een van de economische motoren van het Hart van Holland is, is een van de uitgangspunten van de Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040. We houden ook vast aan dat idee en brengen het overal in. Zo is het Hart van Holland pilot in de Programma Landschap als Vestigingsvoorwaarde van (oa) Vereniging Deltametropool, waarbij gekeken wordt hoe we die economische waarde inzichtelijk en meetbaar kunnen maken zodat de afweging tussen groen en bebouwen evenwichtiger wordt.	Nee	
21		7. Waterberging: als het klimaat verandert, moeten we ook nadenken over de manier waarop we dat extra water gaan bergen, hoe doen we dat in de stad en in het land?	Inderdaad, in de uitwerking van de Regionale Agenda Omgevingsvisie zijn wij nu bezig met inzichtelijk maken hoe groot de opgave ten behoeve van Klimaatadaptatie eigenlijk is, wat voor impact het zal hebben in stedelijk gebied en in het landschap en wat voor impact het zal hebben op het huidig grondgebruik.	Nee	

22	**Gemeente Noordwijkerhout**, per brief d.d. 7 april 2017	Het concept regionale agenda Omgevingsvisie 2040 "Het Hart van Holland" met belangstelling gelezen.Gezien de vaak grensoverschrijdende opgaven die hier worden aangestipt had het meer voor de hand gelegen om om de grens van de bestaande regio Holland Rijnland te hanteren. Dit is een gemiste kans.	In onze regio bestaan veel samenwerkingsverbanden. Bij elke opgave zoeken we de logische partners. Elke opgave heeft een eigen maat en schaal. Wij bewaken de samenhang tussen de verschillende initiatieven. Wanneer opschaling aan de orde is doen we dat (zie bijvoorbeeld de energietransitie.) Niet in alle gevallen is dit echter mogelijk of wenselijk. Bij de heroriëntatie van Holland Rijnland is ondermeer uitgesproken dat er geen revisie komt van de regionale structuurvisie van Holland Rijnland. Het initiatief voor het opstellen van ruimtelijke visies werd bij de subregio's gelegd. Voor de intiatiefnemer van het Hart van Holland-proces; de gemeente Leiden was op dat moment de situatie al urgent omdat de eigen Structuurvisie aan een herijking toe was. In het besef dat veel van de opgaven die op dat moment geïdentificeerd werden grensoverschrijdend waren is een inhoudelijke coalitie gevormd op de relevante thema's (kennis)economie, wonen en infrastructuur. Bij de uitwerking van die thema's, door de gekozen tijdshorizon 2040 en het besluit om samen aan een agenda voor de Omgevingsvisie te werken zijn de duurzaamheidsopgaven nadrukkelijker in beeld gekomen dan eerder werd voorzien. Die kennis hebben wij steeds uitgedragen en gedeeld, zodat ook de niet-deelnemende gemeenten ervan konden profiteren. Deze werkwijze waarin tempo kan worden gemaakt, nieuwe kennis wordt gegenereerd en op inhoud naar effectieve samenwerkingsvormen wordt gezocht, heeft onze regio, Holland Rijnland, veel voordeel gebracht. Het heeft er mede toe bijgedragen dat wij als Holland Rijnland-gemeenten binnenkort een mooi energie-akkoord met de provincie zullen sluiten.	Nee	
23	**Gemeente Alphen aan den Rijn** per brief dd 7 april 2017	Allereerst wil ik u complimenteren met het resultaat van een gezamenlijk product van 10 gemeenten in de regio. Het is een mooi integraal visiedocument op het ruimtelijk vlak met ook maatschappelijk benoemde ambities. Tegelijkertijd ligt daar ook voor Alphen aan den Rijn en het Groene Hart,de beperking van een westwaartse oriëntatie van de regio. Op het gebied van bodemdaling lezen we dat ook richting Alphen wordt gekeken, een oostwaartse oriëntatie vinden we echter niet terug als het gaat om bereikbaarheid van de regio in relatie tot Utrecht, het Groene Hart als vestigingsplaats voor bedrijven en bewoners, de kwaliteit van het landschap en het belang van recreatie en toerisme in het Groene Hart. De Oude Rijn wordt prominent als ruimtelijk structurerend element beschouwd en als drager voor een gevarieerde verstedelijking maar lijkt in de visie te eindigen bij Leiderdorp. De kracht van de Oude Rijn als verbinder wordt onderstreept en daar ben ik het van harte mee eens. De agenda is, zoals u benadrukt in uw brief,een agenderend document. De opgaven en waarden worden verder regionaal uitgewerkt en ik zou dan ook heel graag in overleg met u treden over de regionale schaal. Hoe kunnen we de opgaven van Het Hart van Holland: Regionale Agenda Omgevingsvisie 2040 relateren aan het oostelijk deel van de regio Holland Rijnland?	In onze regio bestaan veel samenwerkingsverbanden. Bij elke opgave zoeken we de logische partners. Elke opgave heeft een eigen maat en schaal. Wij bewaken de samenhang tussen de verschillende initiatieven, maar opschalen is niet altijd mogelijk of wenselijk. Het Hart van Holland Regionale Agenda Omgevingsvisie is maar het begin: het is een agenda waarin we vanuit een logisch samenhangend gebied (eerst 8 en later 10 gemeenten) begonnen zijn met het identificeren van uitdagingen waar onze gebied mee te maken krijgt in de komende 25 jaar: een samenwerking puur gebaseerd op inhoud en gevoel van urgentie. Wij zijn niet van plan om onze bevindingen voor ons te houden, in tegendeel, en hopen dat andere (buur)gemeenten dezelfde houding aannemen in het vervolg. Graag werken we samen bij het uitwerken van de opgaven waar we samen voor staan.	Nee	

UIT HET HART VAN HOLLAND

publicatie van het Rijnlands Architectuur Platform

NOORDWIJK
25.691 inwoners

KATWIJK
62.782 inwoners

WASSENAAR
25.675 inwoners

VOORSCHOTEN
24.951 inwoners

UIT HET HART VAN HOLLAND

Oogst van inwoners voor de Omgevingsvisie 2040

publicatie van het Rijnlands Architectuur Platform

In de loop van het proces muntten
de opstellers van de regionale
Omgevingsvisie 2040 een nieuwe
naam voor onze regio:
Het Hart van Holland,
de centrale regio binnen de provincie
Noord- en Zuid-Holland.
'Uit het Hart van Holland' verwijst
naar onze regio en naar de waarde
die onze inwoners aan
dit gebied hechten.

UIT HET HART VAN HOLLAND

De afgelopen maanden sprak het Rijnlands Architectuur Platform (RAP) met inwoners uit onze regio over onze toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. Met zowel burgers als professionele 'ruimtemakers' spraken we over maatschappelijke ontwikkelingen als vergrijzing en de energietransitie, over technologische ontwikkelingen, over nieuwe netwerken in de samenleving, en over de gevolgen daarvan voor de ruimtelijke inrichting van de regio. We vroegen naar elkaars toekomstbeeld, en naar de bedreigingen en kansen die we zien voor onze leefomgeving. En we gingen in gesprek over de voordelen én valkuilen van een intensievere samenwerking tussen gemeenten.

De inbreng die we ontvingen, is verwerkt tot deze publicatie: Uit het Hart van Holland, een bijdrage aan de 'Omgevingsvisie 2040' van de tien samenwerkende gemeenten in onze regio*.

Perspectief van inwoners
De tien gemeenten werken aan de 'Omgevingsvisie 2040'; een gedeeld beleid voor gezamenlijke ruimtelijke ontwikkelingen van onze regio voor de komende decennia. RAP kreeg de uitnodiging van de samenwerkende gemeenten om bij te dragen aan deze Omgevingsvisie.
In het 'Manifest voor het Metropolitane gebied Leiden', dat aan de basis voor de visie ligt, is op degelijke wijze het stedenbouwkundige en geografisch karakter van de regio in kaart gebracht. RAP vond het waardevol om dit te spiegelen aan het perspectief van de inwoners van het gebied en besloot daarom een kleinschalig onderzoek te doen naar de kijk van de inwoners van onze regio op de toekomst van hun leefomgeving.

Kennis van onderop
'Uit het Hart van Holland' is een aanvulling op alle technische kennis die de makers van de Omgevingsvisie hebben, of ontvangen. Kennis van onderop. Het is een bonte verzameling van ideeën en aanbevelingen van inwoners van de regio. Ideeën gebaseerd op de dagelijkse praktijk.

We hopen dat **Uit het Hart van Holland** inspiratie geeft aan de visiemakers, de bestuurders en de uiteindelijke uitvoerders van de plannen.

Josse Popma en Marije van den Berg
Leiden, november 2015

* Deze tien gemeenten zijn: Kaag en Braassem, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten, Wassenaar en Zoeterwoude.

In deze publicatie vindt u de oogst van ons kleinschalige onderzoek in vier delen.

INTRODUCTIE 8

Een gesprek met drie ambtenaren die aan de visie werken. Over waarom gemeenten de visie maken, en het belang ervan.

OOGST INWONERS 12

De opbrengst van de sessies met inwoners uit de regio. Een diverse groep mensen die wonen en/of werken in een van de tien betrokken gemeenten. U kunt hun ideeën lezen over maatschappelijke trends die wij met hen bespraken, over basale beleidsthema's, en antwoorden op vragen die wij hen persoonlijk stelden.
Een selectie van deze ideeën lichten we eruit door zes interviews met deelnemers op een voor hen belangrijke plek in de regio.

OOGST PROFESSIONALS 40

De opbrengst uit de sessie die we hielden met lokale professionele 'ruimtemakers': architecten, stedenbouwkundigen, adviseurs, ontwikkelaars. Welke vakinhoudelijke suggesties doen zij, en welke wensen hebben zij voor het bijbehorende proces om tot uitvoering van die visie te komen?
En vier ruimtemakers geven hun persoonlijke visie in een kort interview.

CONCLUSIES 54

Tot slot vindt u onze conclusies. Het is een poging om de rode draden bloot te leggen die door de verzameling aan ideeën lopen. Het is daarmee een interpretatie van de verzamelde uitspraken, als aanbevelingen en ondersteuning voor de Omgevingsvisie 2040.

DOEMSCENARIO, DOENERS EN EEN DROOM

Tien gemeenten werken samen aan één Omgevingsvisie. Er zijn goede redenen om elkaar op te zoeken: zonder visie gebeuren er "ongelukken" in het landschap en in de onderlinge verhoudingen. Welke ongelukken dat zijn, wie dat kan voorkomen en hoe dat landschap eruit ziet als de Omgevingsvisie er wel ligt, vroegen wij aan drie direct betrokkenen: ***Els Möhle*** *(Zoeterwoude),* ***Rudolf van Ee*** *(Katwijk) en* ***Fred Goedbloed*** *(Leiden).*

Een gesprek in drie delen.

I Doemscenario
het landschap in 2040 als we niets doen

Fred Goedbloed "Je kunt om de vraag te beantwoorden hoe het landschap er in 2040 uitziet als we niks doen, twee kanten op kijken: naar de stad en het landschap. Als de Omgevingsvisie is mislukt, zal er waarschijnlijk nog steeds een prachtig, monumentale stad zijn. Het landschap is echter ingrijpend veranderd. Elke gemeente heeft de vraag naar duurzame energie en de gevolgen van klimaatverandering binnen de eigen grenzen opgelost.

Er staan onderstations en windmolens op de vreemdste plekken. De bodem is gedaald en groen is op sommige plekken moeras geworden. De boomgordels die we nodig hebben om de hittegolven op te vangen, zijn versnipperd en slecht in het landschap ingepast. Landweggetjes zijn verzwaard om aan de behoefte voor onbemande voertuigen te voldoen. Ik ben bang dat we niet verdichten in de stad, maar vooral het landschap gaan volbouwen. Je gaat hier de deur uit en je rijdt door een aaneenschakeling van bebouwing naar de duinen: wijken vol simpele catalogusbouw. Niks spannends, niks moois. We plamuren het gebied dicht met het aaneenrijgen van bouwtrends.

Kijk hoe de Oude Rijn bij Rijnsburg is verdwenen . Dat dreigt nu ook bij Oegstgeest te gebeuren De historische structuren zoals de wegen langs de Oude Rijn lopen niet meer logisch door en splitsen zich op raarste plekken. Zonder Omgevingsvisie dreigt versplintering en fragmentatie. Ik vraag me af of we hier dan nog zo prettig wonen."

Els Möhle "Ons landschap is museaal geworden. Daarin is niets veranderd en alles hetzelfde gebleven. Dat landschap kenmerkt zich door een verkeerde balans tussen ondernemers, burgers en recreatie. We zien nu al in de omgeving van Zoeterwoude spanning ontstaan tussen stedelingen die buiten zijn gaan wonen en agrariërs, spanning tussen behoud van het landschap en de noodzakelijke schaalvergroting. Zonder uitbreiding is er bijna geen agrarisch ondernemen meer mogelijk, tegen die uitbreiding is verzet. Maar een Omgevingsvisie moeten we niet beperken tot ruimtelijke onderwerpen alleen: de stad is er voor de mensen, niet andersom. Denk aan een woonvisie die we nu ontwikkelen - daarin is veel aandacht voor jongeren en ouderen. De middengroep dreigt vergeten te worden. Die gezinnen heb je nodig. Anders kun je je supermarkt en school wel vaarwel zeggen. Met een gezamenlijk woningbouwprogramma kun je hier op sturen. Daar heb je die Omgevingsvisie ook voor nodig, want zonder zijn er in Zoeterwoude in 2040 geen scholen en geen supermarkten meer; boeren hobbyen of zijn uitgekocht door stedelingen die er een B&B starten; het verstikt, terwijl de mens is geboren om zich te ontwikkelen."

Rudolf van Ee "Als er geen gezamenlijke ruimtelijke visie is, zet de versnippering alleen maar verder door. Er zijn zoveel verschillende besturen in dat gebied actief en hun grenzen zie je terug in dat landschap – op een negatieve manier. Kijk langs de Oude Rijn: alle bedrijvigheid en werkgelegenheid trekt er weg, veel plekken worden geprivatiseerd en gekapitaliseerd met villawijken. Een Omgevingsvisie moet een afweging maken tussen de wens om woongebied van de Randstad te worden of als stedelijke regio er voor te zorgen dat je in 2040 een aantrekkelijk gebied bent voor bedrijven om je hier te vestigen. En welke stedelijke structuren heb je nodig om ook nu nog ongekende, nieuwe ontwikkelingen aan te kunnen? Als we niets doen, staan er langs de Oude Rijn alleen nog maar woningen en dat zal zonder Omgevingsvisie verder worden doorgetrokken: monotone, saaie woonboel. Dat staat trouwens diametraal tegenover het museale Zoeterwoude. Zonder visie verlies je het stedelijke karakter dat dit gebied altijd heeft gekenmerkt. De vitaliteit en dynamiek van het gebied komt zo onder druk te staan. Er dreigt een verschuiving van publiek naar privaat: zonder Omgevingsvisie worden de mooie stukken geprivatiseerd en komt er een hek omheen."

II Doeners
wie kan dit doemscenario voorkomen?

Els Möhle: "Als er mensen verantwoordelijk zijn voor het beeld van de regio in 20140 zonder Omgevingsvisie, dan zijn we dat allemaal. Dus moeten we allemaal mee. Wij moeten bestuurders aanspreken: zij moeten ook mee. En vanuit de landelijke politiek mogen lokale besturen daar veel actiever op worden aangesproken. Waarom bezoekt de Rijksoverheid niet heel actief de gebieden en nemen zij op basis van wat ze zien besluiten over de regionale leefomgeving? Zo werkt het het beste. Beslis niet zonder gebiedskennis vanachter het bureau. Gemeenten moeten maatwerk bieden voor de burger. Het zou fijn zijn als provincie en rijksoverheid dit zouden doen voor gemeenten en regio's.

Rudolf van Ee "De verantwoordelijkheidsvraag heeft heel veel te maken met de veranderde rol van de overheid in de ruimtelijke ordening. Twintig jaar geleden was het normaal dat de overheid de regie in handen nam. Zij stippelde het beleid uit: daar mag een Vinexwijk komen, daar konden we bouwen, daar wat verdienen. De lagere overheden hadden deze hoofdlijnen uit te werken en het was duidelijk. Dat is niet meer. De Provincie zou met de regio de lokale besturen moeten wijzen op de uitdagingen waar we voor staan. Zij moeten een visie

ontwikkelen waar wij mee aan de slag moeten, zeker als het gaat om gemeente-overstijgende vraagstukken als klimaatadaptatie en het energievraagstuk. Maar ze worden door de metropoolregio's Rotterdam – Den Haag en Amsterdam ingehaald. Waarom sleept Amsterdam al het geld binnen en gebeurt dat in deze regio met heel veel moeite? De regio Leiden is naar inwoneraantal de vierde regio van ons land!"

Fred Goedbloed "Je hebt bestuurlijk commitment nodig. Je kan niet met een groot thema als duurzaamheid aan de slag zonder dat een gemeenteraad zich daarover heeft uitgesproken. Zonder bestuurlijk draagvlak gaat het niet. Je kan iets ambtelijk voorbereiden, maar het bestuur moet er voor gaan. Zo hoort het ook. Maar het is complex en er staat veel op het spel.

Rudolf van Ee "We moeten echt anders gaan denken. Welke rol moet je pakken, waarop moet je regie voeren en waar moet je het overlaten aan de private sector? Die vragen moeten een plek krijgen in zo'n Omgevingsvisie."

Els Möhle "Maar hoe concreter de visie, hoe minder gemeenten meedoen. Die visie moet op een bepaald abstractieniveau blijven…"

Rudolf van Ee "…maar die visie moet ook adresseren, anders heeft het geen enkele zin. Stel: we weten dat door het mooiste weidegebied van de regio een weg moet komen omdat het essentieel voor de bereikbaarheid is en onze werkgelegenheid . Die weg moet door één gemeente komen, en al het geld moet in die ene tunnel worden gestoken. Gaat dat geld er komen? Gaan die andere gemeenten daarvoor betalen?"

Els Möhle "Nee. Iedereen moet het met een visie eens zijn en dat gaat op dit punt niet gebeuren. We moeten voorkomen dat het ambitieniveau te hoog is, we moeten streven naar de juiste balans tussen visie en concrete afspraken. Dat voorkomt dat het nu, in dit eerste stadium al te prikkelend wordt. Want dan doen er te veel partijen niet meer mee. Leg eerst een basis in de samenwerking en bouw vandaaruit verder. Eerst de relatie, dan de concrete stappen en plannen."

Rudolf van Ee "Maar waarom schrijven we de visie dan? Willen we in de regio onze portemonnee trekken om een probleem van één specifieke gemeente samen op te lossen? Zo'n Omgevingsvisie moet wel gaan over projecten zoals de A4 en hoe we de financiën gaan verdelen. Als je dat niet doet, en het ambitieniveau niet hoog genoeg is, dan hebben we er niks aan. Dat zeg ik dan heel stellig!"

Fred Goedbloed "Kijk, zo'n visie is altijd groter dan het team dat het schrijft. Dat maakt die verantwoordelijkheidsvraag zo ontzettend lastig te beantwoorden. Er zijn zoveel partijen bij betrokken. Die diversiteit is ook een kracht van deze regio. Er zijn projecten niet doorgegaan omdat gemeenten hebben dwarsgelegen. Dat de RijnlandRoute het landschap spaart, komt omdat Voorschoten zo enorm heeft gehamerd op ondertunneling. Daarom vind ik alleen al de afspraak om samen tot zo'n visie te komen geweldig. Misschien is het proces om tot zo'n Ontwikkelingsvisie te komen, belangrijker dan het product. Dat proces bouwt het onderlinge vertrouwen op. Een voorbeeld: toen we begonnen, hadden we geen kaart van de regio, we hadden geen ondergronden, we hadden geen idee wat er speelde. Nu is die kaart er wel en kunnen we ook nieuwe onderwerpen adresseren, zoals een duurzaam 2050."

III Droom
het landschap na een ideale Omgevingsvisie

Fred Goedbloed "Een goede Omgevingsvisie garandeert diversiteit en kleinschaligheid in de regio. Het gaat uiteindelijk om de kwaliteit van de leefomgeving - die is dan op orde. Het is hier prettig toeven: op straat, in de stad. In 2040 ziet de openbare ruimte er overigens totaal anders uit. De straten moeten anders, zeker als we de buien krijgen die ze zeggen dat we krijgen."

Rudolf van Ee "Als we onze elementaire routes met elkaar hebben verknoopt en je prettig buiten bent waar je mensen ontmoet: dat kan als we de ideale Omgevingsvisie hebben geschreven. De twintigste eeuw is de eeuw van de auto, de 21ste eeuw is de bevrijding van de auto. De stad is een plek waar mensen willen wonen en werken. Ik denk dat we geen overlast meer hebben van vervoer - daar kunnen we in de ideale Omgevingsvisie voor kiezen."

Els Möhle "Dat plan gaat trouwens niet alleen over stedenbouw, ook over bijvoorbeeld veiligheid. Je hebt wel nog wat te doen als je die stad voor 60-jarigen wil inrichten. Die openbare ruimte zal op mensen gericht moeten zijn."

Fred Goedbloed "Je zal veel meer hoogbouw krijgen om het omliggende landschap te sparen. Met meer mensen binnen de stads- en dorpsgrenzen zijn er ook meer gebruikers van voorzieningen en winkels. Die kun je dan beter in stand houden. Het is jammer dat het zo moeilijk is om bewoners bij zo'n langetermijnvisie te betrekken. Het gaat immers om de plek waar ze zich thuis voelen en waar hun leven zich afspeelt. Dan komt zo een toekomstbeeld voor de bewoners toch als een verrassing.

Rudolf van Ee "Mijn ideaal is de stad als het verlengde van thuis. Ik maak me zorgen om mensen die zich terugtrekken in hun capsule en daar niet meer uit komen. Dat is voor de ontwikkeling van de stad en regio slecht. De beste regio is de regio waar verschillende mensen elkaar ontmoeten en vanuit die ontmoetingen samen bijdragen aan de kwaliteit van hun leefomgeving. Daarvoor moeten ze naar buiten."

Els Möhle "Dan moet dat voorzieningenniveau wel op peil blijven. Nu praat je nog met de buschauffeur en taxichauffeur en degene naast je. Straks niet meer. Als je geen noodzaak meer hebt om naar buiten te gaan, doe je dat niet. Dan blijf je binnen waar je boodschappen worden gebracht en de dienstverlening via internet wordt geregeld. Wie binnenblijft, in zijn eigen capsule, ontmoet geen mensen meer. We hebben het mensen gevraagd op straat: zij maken zich zorgen over de eenzaamheid in de toekomst. Rijst de vraag aan welke type voorzieningen hebben mensen behoefte? Die technische ontwikkelingen houd je niet meer tegen, dus moeten mensen om andere redenen naar buiten: omdat het er aantrekkelijk is."

Rudolf van Ee "Als buurten in staat zijn zelf de kwaliteit van hun eigen leefomgeving te organiseren, dan zijn dat de sterke buurten van de toekomst. Mijn mond is opengevallen bij een project in Wenen: vergelijkbaar met de Bijlmermeer, maar dan koopwoningen. Daar was een Vereniging van Eigenaren en waren buurten verantwoordelijk voor de openbare ruimte. Een prachtige buurt en hetzelfde beton als in Amsterdam. Prachtig.
Dat staat haaks op wijken waar mensen een schutting neerzetten omdat ze last hebben van hun buurman waar hun vrouw overspannen van is geworden … Dat moeten we voorkomen."

Fred Goedbloed "Maar voor wie regelen we het dan? Voor die buurman? Voor de hoogopgeleide, slimme ondernemende stadsgenoot? Bestuur heeft een democratische legitimiteit nodig. Die mag niet verdwijnen. Tegelijkertijd weten we al lang dat er iets moet gebeuren: door de trek naar de stad komen hier 30.000 nieuwe mensen wonen, we worden ouder, het klimaat verandert, de fossiele brandstoffen raken op. We hebben lang uitgesteld om te doen wat we moeten doen. We kunnen niet lang meer wachten. Daar zijn we hard mee bezig."

Els Möhle is Hoofd Ruimtelijke Ontwikkeling in de gemeente Zoeterwoude.
Rudolf van Ee is stedenbouwkundige in Katwijk.
Fred Goedbloed is beleidsmedewerker van de Leidse afdeling ruimte.

OOGST INWONERS

Oogst van inwoners… de werkwijze
Om de kennis en de ideeën van inwoners voor de toekomst van de regio boven tafel te krijgen, organiseerden we vier sessies waarin we telkens met een groep van circa tien mensen in gesprek gingen. Niemand kan in de toekomst kijken; om toch op een zinnige manier te anticiperen op de toekomst, bouwden we het gesprek op aan de hand van zes maatschappelijke trends waarvan we verwachten dat zij van grote invloed gaan zijn. We vroegen deelnemers na te denken over de betekenis van deze trends. Voor hen persoonlijk, en voor ons als gemeenschap.

Startpunt waren de zes maatschappelijke trends: vitaliteit, diversiteit, natuurlijk kapitaal, verzorgen, verbinding en doe-het-zelven. Prikkelend verwoord, om gedachten los te wekken.
Ook voorhanden: een eerste voorzet met steekwoorden en sfeerbeelden naar wat dat op het persoonlijke, het maatschappelijke en politieke vlak zou kunnen betekenen.
In duo's maakten we een vertaling van de trends: wat betekent dit voor mij? Wat vind ik hiervan? Op post-its schreven de duo's hun ideeën bij de onderwerpen.
Daarna: gezamenlijk zoeken naar overeenkomsten en verschillen. Waarbij ieder met stickers aangaf welke ideeën uit de totale verzameling voor hem of haar persoonlijk het belangrijkst zijn. Zo ontstond een eerste schifting van de inbreng.

Ten slotte stelden we iedereen nog een aantal gerichte vragen. Met de gedachten van de voorgaande denkoefening in hun hoofd, beantwoorden de deelnemers vier vragen: wat wil ik behouden, waar moeten we mee stoppen, wat moet er anders, wat moeten we ontwikkelen?
Ter afronding beschreven de deelnemers een persoonlijk toekomstbeeld.

Oogst van inwoners… een leeswijzer
In het volgende hoofdstuk vindt u de opbrengst van de sessies. U kunt de oogst aan ideeën lezen over de maatschappelijke trends die wij met hen bespraken. Ook leest u hun ideeën geordend tot basale beleidsthema's. Daarna volgen de antwoorden op vragen die wij hen persoonlijk stelden.

Een selectie van deze ideeën lichten we eruit met een portret en het verhaal van zes deelnemers op voor hen belangrijke locaties in onze regio.

Ideeën bij de trend

VITALITEIT

● *Een idee met potentie*
♥ *Een idee waar je van houdt*

PERSOONLIJK

Wat betekent deze trend op persoonlijk vlak?

IN BEWEGING BLIJVEN ●

LOOP EN RENROUTES ●

LANGZAMER LEVEN ● ●

VITALITEIT ALLER BELANGRIJKSTE ● ♥

SLIMMERE NIEUWE OUDERE DIE VOLOP IN HET LEVEN STAAT ●

MAATSCHAPPELIJK

En wat op maatschappelijk vlak?

LEVENDIGE WIJK, WOON- WERK- EN LEEF-OMGEVING, VERSTERKT LEEFBAARHEID ●

OUDEREN BLIJVEN LANGER THUIS WONEN ●

OUDEREN ZIJN KAPITAAL ● ● ● ♥

WE ZIJN ONSTERFELIJK ● ● ●

MARKT LEIDEN (VITALE STAD) ♥ ●

POLITIEK

En politiek?

BELANG OM AAN TE KUNNEN PASSEN AAN VERANDERINGEN ♥ ♥ ●

NEVENFUNCTIES VAN BOEREN ESSENTIEEL IN LANDSCHAP (FLEXIBILITEIT IN REGELGEVING) ●

VERGRIJZING IS TIJDELIJK (WONINGEN GENOEG) ●

HOE IS DE BEVOLKINGSOPBOUW OVER 50 JAAR? ●

MEER AANDACHT VOOR GEZONDHEID ●

Ideeën bij de trend

DIVERSITEIT

PERSOONLIJK

DIVERSITEIT IS NORMALER

VOLDOENDE KEUS

ANARCHIE (VRIJHEID)

RIJK EN ARM KLOOF

MAATSCHAPPELIJK

GEEN DIVERSITEIT DOOR VERSTEDELIJKING

ER MOET OPEN RUIMTE BLIJVEN. GROEN DUS MEER INVLOED BIJ BOUWEN EN HERINRICHTEN.

GROEN ALS OASES IN HET STEDELIJKE LANDSCHAP

DIVERSITEIT IN HET WONINGBESTAND

HOE WORDEN DE KOSTEN VAN EEN MOOI LANDSCHAP BETAALD?

DEZE REGIO IS HOLLAND OP ZIJN HOLLANDST

POLITIEK

POLITIEKE DIVERSITEIT ZORGT VOOR ONBESTUURBAAR GEHEEL

STEDEN COMPETITIE

KIEZEN = LEF

IN 2040 8 GEMEENTES OVER IN NL

BELOOFDE EENVOUD (MAAR IN PRAKTIJK VERSPLINTERING)

VISIE OP EU SCHAAL OPLOSSINGEN OP STEDELIJKE SCHAAL

OPEN HOUDEN. BOUWSTOP!

Ideeën bij de trend

NATUURLIJK KAPITAAL

Ideeën bij de trend

VERZORGEN

PERSOONLIJK

- EXTENDED FAMILY, GROOT FAMILIE
- ANDERE WOON-SAMENSTELLINGEN
- NIEUWE WOONVORMEN ZORG GROEPJES
- BUREN LEREN KENNEN EN HELPEN

MAATSCHAPPELIJK

- RUIMTE VOOR BOEREN NATUURBEHEER
- BEHOUD HISTORIE (OOK VAN LANDSCHAP)
- RENOVATIE IN PLAATS VAN NIEUWBOUW
- ALS JE IETS NIEUWS DOET KIJK DAN VOORUIT (MILIEUTECHNISCH) BV. FIETSPADEN MET ZELFVERLICHTENDE VERF
- KANTOOR-RUIMTE, LEEGSTAND, GOEDKOPER HUREN, START-UPS.
- WONEN ALS IN 17E EEUW, COMPACT.

POLITIEK

- CULTURELE WAARDEN GAAN WEER LEVEN

Ideeën bij de trend

VERBINDING

PERSOONLIJK

- VERBINDEN IN DE ZIN VERBINTENIS ZAL VOOR JONGEREN STEEDS MOEILIJKER WORDEN. TIJDSDRUK SPITSUUR VAN HET LEVEN
- MEER CLUBS. RECREATIE.
- STRAAT ALS HUISKAMER (ONTMOETING)
- VIRTUELE VS WERKELIJKHEID (CONTACT)

MAATSCHAPPELIJK

- DE WEGEN SLIBBEN DICHT. OV. FIETS. SINGAPORE (VOORBEELD)
- SNELLE FIETS-VERBINDINGEN + RUITERPADEN
- WATER OPNIEUW BELANGRIJK ALS INFRASTRUCTUUR
- VERBIND GROENE DELEN VOOR FIETSERS EN WANDELAARS
- GROENE VERBINDINGEN. ANDERS DOOIE OTTERS
- RANDSTAD RAIL

POLITIEK

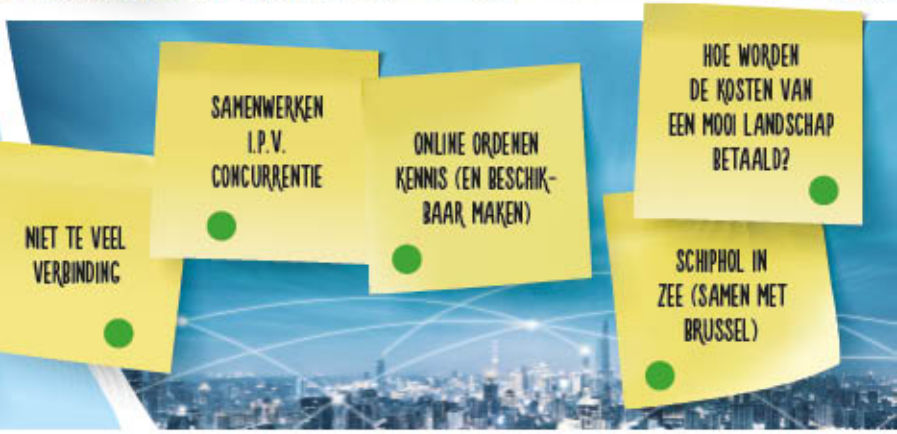

- KLEINE GEMEENSCHAP ONDERLING VERBONDEN
- NIET TE VEEL VERBINDING
- SAMENWERKEN I.P.V. CONCURRENTIE
- ONLINE ORDENEN KENNIS (EN BESCHIK-BAAR MAKEN)
- HOE WORDEN DE KOSTEN VAN EEN MOOI LANDSCHAP BETAALD?
- SCHIPHOL IN ZEE (SAMEN MET BRUSSEL)

Ideeën bij de trend

DOE-HET-ZELVEN

Ideeën geordend naar beleidsthema

● *Een idee met potentie* ♥ *Een idee waar je van houdt*

ECONOMISCH

- ♥ ● ● ● Ouderen zijn kapitaal
- ♥ ♥ ● Belang om aan te kunnen passen aan veranderingen
- ♥ ♥ Nieuw economisch tijdperk. Bezit is geen optie meer
- ♥ Hoe worden de kosten van een mooi landschap betaald?
- ♥ Landbouw grond niet meer nodig voor voedsel/bloemen... vrij om...
- ♥ Verdwijnende beroepen
- ♥ Stadslandbouw
- ● ● Niet alleen de economische maar ook de immateriële waarde
- ● Maak business van maatschappelijke uitdagingen (klimaat, vergrijzing etc.)
- ● Voldoende keus
- ● Recreatie
- ● In beweging blijven

SOCIAAL

- ♥ ● ● Buren leren kennen en helpen
- ♥ ● Vitaliteit allerbelangrijkste
- ♥ ● Nieuwe energievormen
- ♥ ● Meer clubs. Recreatie
- ● ● ● Diversiteit is normaler
- ♥ Achter je baan/werk aan verhuizen
- ● ● Extended family, groot-familie
- ● ● Kleine samenhangende leefgemeenschappen (tegenover individualisering)
- ● ● Virtuele vs werkelijkheid (contact)
- ● Rijk en arm kloof
- ● Minder bezit, meer delen
- ● Andere woonsamenstellingen

DUURZAAMHEID

- ♥ ● ● Afval bestaat niet
- ● ● ● ● Moet je groen opzoeken, of moet het er gewoon zijn?
- ● ● Zelf, samen energie opwekken
- ● ● Duurzame energiebronnen
- ● ● Recht op energiewinning. Daken benutten voor zonnepanelen
- ● Langetermijnvisie om duurzame oplossingen te realiseren
- ● Water bron van energie, Katwijk geen eb en vloed
- ● Renovatie in plaats van nieuwbouw
- ● Als je iets nieuws doet kijk dan vooruit (milieutechnisch) bijvoorbeeld fietspaden met zelfverlichtende verf
- ● Nieuwe dynamische natuur waar mogelijk

Ideeën geordend naar beleidsthema

INFRASTRUCTUUR

- Randstad rail
- Snelle fietsverbindingen + ruiterpaden + …. Paden
- De wegen slibben dicht, ov, fiets. Singapore (als voorbeeld)
- Water opnieuw belangrijk als infrastructuur
- Snelle fietsverbindingen, snelle vaarverbindingen
- Waterwegen/oude/vergeten netwerken voor alles gebruiken
- De oude Rijn is de NW snelweg met de fluisterboot
- Goed (h)ov
- Optimale bereikbaarheid, voor voorzieningen, van landschap. I want it all and I want it now
- Kleine gemeenschap onderling verbonden

STAD

- Groen als oases in het stedelijke landschap
- Markt Leiden (vitale stad)
- Straat als huiskamer
- Wonen als in 17e eeuw, compact
- 100% energieneutraal – stad als energiefabriek
- Visie op EUschaal, oplossingen op stedelijke schaal
- Stedencompetitie
- Ook voor natuur bij verstedelijking
- Buitenspelen
- Levendige wijk woon- werk- en leeg omgeving versterkt leefbaarheid
- Geweldige stadsparken

LAND

- Ruimte voor boeren natuurbeheer
- Behoud historie (ook van landschap)
- Groene verbindingen, anders dooie otters
- Er moet open ruimte blijven
- Veenweide geheel veel kaasboeren en koeien
- Open houden. Bouwstop!
- Verbind groene delen voor fietsers en wandelaars
- Deze regio is Holland op zijn Hollandst
- Nevenfuncties van boeren essentieel in landschap

"Ik fiets langs een tunnel waar voor zevenhonderd miljoen de HSL is ingelegd. Dat hadden we ervoor over om dat rivierenlandschap te behouden. Trek die gedachte door en maak van de rivier weer de voorkant van dat landschap. Gebruik oude gebouwen langs het water voor nieuwe ontwikkelingen, niet voor een parkeerplaats of de achteringang van een winkelcentrum. Dat geeft een heel unheimisch gevoel. De Oude Rijn heeft altijd verbonden. Mensen werkten langs de fabriek, staken over om te wonen. Langs en op het water legden gemeenschappen duurzame contact met elkaar. Nu snijdt die rivier dat landschap in tweeën, is het een barrière. Gemeenten trekken langs het water hun eigen plan. Dat is zonde: versterk elkaars ontwikkeling en steek weer eens over."

"Maak van die rivier de voorkant van het landschap"

Pieter Grijpink woont in Leiderdorp, is bedrijfsarts, fanatiek fietser en lid van de werkgroep Kijk op de Rijndijk.

De aanbeveling van

PIETER GRIJPINK

De aanbeveling van

FRUM VAN EGMOND

“In de kern moet het gaan om positief anarchisme”

“We leven in een heel lastige tijd om keuzes voor de lange termijn te maken. Er staat zoveel te gebeuren met zulke ingrijpende veranderingen tot gevolg. Denk bijvoorbeeld aan artificiële superintelligentie: wat betekent dat voor ons werk, wonen, onze gezondheid, kortom: voor ons leven in de ruimte? Ik pleit daarom voor positief anarchisme: autonomie en verantwoordelijkheid in kleine, lokale groepen. Alleen als je je optimaal kan ontplooien, kan je een bijdrage leveren aan je omgeving. De duinen en de zee zijn daarvoor een heel mooie metafoor: het is een duidelijke structuur waarbinnen voortdurend beweging is. Een structuur die vrijheid garandeert. Een Omgevingsvisie moet de beslissingen over de inrichting van het landschap lokaal beleggen. Juist omdat het zo’n lastige tijd is om nu een beslissing te nemen.”

Frum van Egmond woont in Noordwijk, is oprichter van De Noordwijkse School en begeleidt vanuit haar stiching onderwijsinnovaties op basisscholen en middelbare scholen.

De aanbeveling van

RENE VAN DE SMEEDE

"Elke kern moet zijn identiteit behouden"

"Als in de Omgevingsvisie staat dat we straks alles op dezelfde manier moeten doen, vrees ik dat de Randstad al snel op Los Angeles gaat lijken: lange verbindingswegen tussen woonwijken en industrie. Het adagium *the bigger the better* hebben we losgelaten, dat moeten we niet omarmen met deze visie. Ik denk dat we juist uit moeten gaan van wat kernen onderscheidt. In Voorschoten is dat onze historie, aan het pad door de duinenrij waar de Romeinen langs de grens van hun rijk reisden; onze hechte, sociale structuur en de uitstekende bereikbaarheid. Dat zijn kernpunten die bij elk nieuw beleid leidend zouden moeten zijn, opgesteld door mensen uit de gemeenschap zelf. Gedragen door enthousiasme. Ik denk dat we lokaal moeten doen wat kan en alleen regionaal moeten doen wat moet. Dat zou het leidend principe van de visie moeten zijn."

Rene van de Smede woont in Voorschoten, is oudbestuurslid van Swiss Life, bestuurslid van het Museum Voorschoten en actief betrokken bij de ontwikkelingen in het centrum van het dorp.

Persoonlijke visies

MIJN TOEKOMSTBEELD

Het roer moet om! Minder economie en meer aandacht voor de mens en zijn omgeving. Groen en gezondheid bepalen het levensgeluk. Meer respect en verdraagzaamheid.
RENE VAN DE SMEEDE

De samenleving wordt dermate cultureel divers dat wanneer wij dat niet gaan beheersen er chaos en anarchie ontstaat. Werk zal in hoge mate gaan veranderen en de burger wordt gedwongen in hoge mate snel nieuwe dingen te leren anders vervalt hij in armoede.
RONALD KUIVENHOVEN

1. Water speelt een belangrijke rol. Waterberging,transport middel, bron van energie.
2. Meer delen minder bezit. Meer clubs die recreatie voorzieningen beheren en onderhouden. Nieuwe gemeenschappen ontwikkelen.
3. Meer flexwerkers en online retail Behoefte aan plekken om samen te werken. Markthallen.

RICHARD JUFFERMANS

Een overheid die niet alleen probleemoplossend werkt maar juist door een krachtige visie talenten, inwoners, publieke en private partijen verbindt. Overheidsvisie: volledig duurzame stad en zorg voor iedereen.
Duurzaamheid als nieuwe “man op de maan” in de zin van verbindende visie voor wetenschappers en ondernemers door de overheid.
AUDRIE VAN VEEN

Het groene hart blijft open. Goed openbaar vervoer. Er is geen afval meer, alles word hergebruikt. De diverse gemeentes in de regio werken goed samen, met name planologisch.
EVA VAN DEINSE

Regio als deel van de stad. Met mooie parken, fietspaden, goed openbaar vervoer. Dus geen scheiding van stad en platteland. Dus goed plannen op basis van demografische ontwikkelingen en kennis over betere milieutechnische oplossingen.
SASKIA JANZEN

Diversiteit in wijken wat betreft maatschappelijke status, leeftijd, etc. inclusief scholen, groen, cultuur. Groen rond de stad uitgebreid/behouden.
HANNAH GROOS

Weidse blik. Zee. Polders. Kaag. 'natuur' (groene dingen) afgewisseld met steen.
XANDER BERGERS

Het komt wel goed.
SJAAK VAN DE GEIJN

Kleine gemeente die zelfstandig blijven. Geen bouw in de polder.
MARLOES DE JONG

Ingrijpende ingrepen voor lange termijn niet doen.
FRUM VAN EGMOND

Rustig, groen dichtbij, divers, oorspronkelijk, kleinschalig waar mogelijk.
WIL TAMIS

Persoonlijke visies

DIT IS GOED EN HOUDEN WE ZO...

Verscheidenheid van stad en dorp. Eigenheid.
RICK VAN WELL

Kagerplassen, duingebied, groene hart, recreatie de longen van stedelijk gebied.
JAN VAN DIJK

Culturele, wetenschappelijke, natuurlijke erfenis van voorgaande generaties/inleven. Immateriele waarden zijn ook waardevol.
HENNIE VOLKER-DIEBEN

Solidariteit. Sterk positie cultuur en recreatie. Economische focus op kennis & zorg.
RICHARD POST

Europa als schaal om klimaatverandering en vergrijzing aan te pakken. Steden als plaatsen om oplossingen te realiseren.
AUDRIE VAN VEEN

Onze democratie, participatie (zoals dit). Alles van waarde is kwetsbaar, dit vooral behouden kunst, cultuur, architectuur. Hoogwaardige kennisontwikkeling. Het groen dat er is. Deze nog beter verbinden.
LEEN BORST

De Leidse markt. Het strand in Katwijk. De Neipoort. Boerenkaas.
EVA VAN DEINSE

De derde van oktober.
SJAAK VAN DE GEIJN

Holland op zijn Hollands, het traditionele veenweidelandschap met koeien gras en kaas.
CORNEEL VAN RIJN

Steden en grotere dorpen naast elkaar. Fietspaden.
PETER VERKERK

Het groene hart en de ondernemers die het gebied onderhouden. Recreatie in polder. Boerderijen. Streekproducten.
MARLOES DE JONG

De laatste grote intacte rest van het strandwallen landschap (tussen Den Haag en Leiden) echter continue onderdrukt.
WIM TER KEURS

1. Groei van het Bio Science Park
2. Internationaal gebruik Bio Training Facility
3. Behoud binnenstad
4. Goed OV Bus/Tram.
JAN CANNOO

Open landschap in polders zoveel mogelijk bewaren en daarbij de "verzorgers" van dit landschap wel de kans geven om een net inkomen te verwerven.
JANNEKE VAN KLINK

Persoonlijke visies

...DAT MOET ANDERS

Groen is niet iets wat zou moeten worden ingepland, het moet er zijn als onderdeel van de omgeving.
TANJA KOECKHOVEN

De manier waarop we voedsel produceren. Energie opwekken.
PETER VERKERK

Inefficiënt zwaar wegtransport.
RICHARD JUFFERMANS

Vast percentage van de investering in infrastructuren wordt besteed om hier meer energie uit te winnen. (overheid) Er moet vanuit de leefwereld van ouderen worden gedacht. (niet voor hen)
PETER VERKERK

Regeldruk verminderen, wegzakken minder gezegenden in isolement/armoede. Tweedeling superrijken en de rest.
Geef tijd ruimte in het denken, plannen en ontwerpen. "Zachte" waarden op hun maatschappelijke/economische waarden beoordelen en in meedelen en meewegen.
PETER DORDREGTER

Druk op de open ruimte moet minder. Versnippering van land(bouw)schappen en natuur. Biodiversiteit met lokale identiteit moet beter beschermt en (her)ontwikkeld.
CKEES VAN OIJEN

1. Singularity/kunstmatige intelligentie
2. Flexibel bouwen/ruimte invullen om mee te kunnen bewegen met verrandering.
3. Zelfregulatie/positieve anarchie.

FRUM VAN EGMOND

Betere samenwerking in de regio.
1. Gelijke regelgeving
2. 1 gemeente kan plannen niet blokkeren (tram).

JAN CANNOO

Meer hergebruik ipv nieuw gekocht. Kinderen spelen meer buiten. Kinderen gaan op de fiets naar school.
EVA VAN DEINSE

10 Koninkrijken. Logistiek Leiden. Nieuwbouw > verplicht zonnepanelen.
XANDER BERGERS

Projectontwikkelaars die ruimtelijk invulling bepalen.
HANNAH GROOS

Het geloof in groei als oplossing voor veel/alle problemen.
HENNIE VOLKER-DIEBEN

Persoonlijke visies

DIT GAAN WE ONTDEKKEN...

Samenlevingsverbanden tussen jong en oud, studenten en wijkbewoners.
RICK VAN WELL

- Quality of life (sneller, slimmer, makkelijker) versus gezondheid/ duurzaam.
- Ecosystemen
- Water als energie,transport en leefbron => wordt voor de nieuwe “high street
- Groene plekken worden geïsoleerd cq beschermd.
- Ouderen- = de toekomst.
- Groen/duurzaamheid.

HILDEGARD ASSIES

Civil society. De zoektocht als levenshouding. Energie neutraliteit. Levensverlengende gezondheidheidstechnieken.
Zelfsturende processen: bv autoverkeer. Meer ruimte voor pret.
PETER DORDREGTER

High-tech ontwikkelde eetbare substanties. Volkomen virtuele genotsensaties?
De oorsprong van verworvenheden. Dat bezit wellicht geen betekenis meer heeft.
Dat wat je doet meer betekent dan wat je bezit. Dat het postfossiele tijdperk zover is.
Omgaan met eenzaamheid.
LEEN BORST

Kennis uit eigen regio inzetten voor eigen regio (via starters en aansluitingen bij bestaande economie). Zelforganisatie en de mogelijkheden daarvan.
Natuurlijk water als zwemwater.
LEX VAN DELDEN

Mogelijkheden om lokaal/ regionaal de kringlopen te sluiten. Echt kennis maken met andere culturen.
CKEES VAN OIJEN

Schoonheid stad. Sociale cohesie. Schone energie.
XANDER BERGERS

Krimp.
SJAAK VAN DE GEIJN

Schone bedrijvigheid terug in de stad brengen. Wonen en werken combineren + spin off van al die bedrijvigheid.
PIETER GRIJPINK

1. Benutten natuurlijk kapitaal.
2. Groene netwerken.
3. Dynamische natuur dichtbij
WIL TAMIS

Flexibel ontwerp en invulling van de structuurvisie en gebiedsvisie. Ruimte voor ondernemers, burgers en buitenlui om binnen bepaalde parameters zaken te ontwikkelen.
Adaptief, niet een dichtgetimmerd toekomstbeeld/ ontwerpvisie.
CORNEEL VAN RIJN

Nieuw voedsel. Delen van bezit.
RICHARD JUFFERMANS

Persoonlijke visies

...DIT MOET VERDWIJNEN

Versplinterde besluitvorming (te veel micro-belangen) Egoïsme.
RENE VAN DE SMEEDE

De verfijnde regelgeving die initiatief en vrijheid beperkt.
RONALD KUIVENHOVEN

Het geloof in groei als oplossing voor veel/alle problemen.
De teugels van het geld die alles sturen. Marktwerking is niet de oplossing voor alles. Uitsluiting van groepen (laag opgeleiden, etc.).
HENNIE VOLKER-DIEBEN

Lege, verpauperde bedrijfsterreinen. Bus. In plaats daarvan andere vormen van openbaar vervoer.
RICHARD POST

Inefficiënt zwaar wegtransport.
RICHARD JUFFERMANS

Auto's uit de binnenstad.
Grote verpleeg- en verzorghuizen. The usuals: armoede, honger, etc.
LEX VAN DELDEN

Dat er nu nieuwbouwprojecten zijn die geen gebruik maken van "toekomstige"energiebronnen zoals thermische verwarming.
SASKIA JANZEN

Versnippering.
SJAAK VAN DE GEIJN

Kinderboerderijen van de gemeente. Alle evenementen.
Mais in het landschap, Bos/Woud in het groene hart.
Niet agrarisch benutte natuur.
Rigide overheidsbeleid en de invulling daarvan.
CORNEEL VAN RIJN

Korte termijn visie (afhankelijk van politieke termijnen).
Energieverspilling, fossiele brandstoffen. Onverschilligheid.
AUDRIE VAN VEEN

Ongeremde groei* van de bebouwde ruimte ten koste van de ruimte *(>2% per jaar; elke 35 jaar verdubbeld).
Schaamteloze woningbouwplannen: Nieuw Valkenburg bruto woningdichtheid 24 per hectare.
WIM TER KEURS

Fragmentatie gemeentelijk bestuur: bijvoorbeeld tegenstrijdige ontwikkelingen rond oude rijn Zoeterwoude/Leiden-dorp geen gezicht!
PIETER GRIJPINK

Grootschalige, intensieve landbouw.
WIL TAMIS

Vele regels voor ondernemers of het ontbreken van de hulp hoe het wel kan. Ondernemers zorgen namelijk voor leefbaarheid werkgelegenheid enzovoort.
JANNEKE VAN KLINK

De aanbeveling van

HENNIE VOLKER-DIEBEN

“Iedereen kan altijd een eerste stap zetten”

“Oud Poelgeest was uitgewoond. Er waren ruiten stuk, de duiven vlogen door het gebouw. Het was jarenlang een feestruimte voor studentenverenigingen geweest.
De Stichting Oud Poelgeest heeft het vervolgens met een hoop enthousiasme en liefde weten op te knappen. Het belangrijkste is om te vertellen over deze bijzondere historische plek, een groene oase middenin zo’n verstedelijkt gebied.
De les van Oud Poelgeest vind ik dat je niemand moet uitsluiten en diversiteit juist een kracht is om iets te bereiken. Een orkest vol piccolo’s is ook niet om aan te horen. Diversiteit en liefde voor cultuur-historische erfenis staat soms haaks op geldelijk gewin, maar is te waardevol niet heel zorgvuldig mee om te gaan.”

Hennie Volker-Dieben woont in Leiden, is voormalig arts, en zet zich als voorzitter van Stichting Erfgoed Oud Poelgeest in voor het beheer van Landgoed Oud Poelgeest in Oegstgeest.

De aanbeveling van

JAN CANNOO

"Mensen wilden vijfentwintig jaar geleden naar een vinexwijk. De Amsterdamse binnenstad is toen in Almere en Lelystad gaan wonen. En nu willen we weer terug. Daar hebben we toen geen rekening mee gehouden. Het is ook zo moeilijk om nu in een visie vast te leggen wat straks over twintig, dertig jaar jaar wordt gebouwd of aangelegd. Tegelijkertijd bewijst het Bio Science Park (BSP) dat het kan. Als je vasthoudt aan een visie. Leiden heeft altijd vastgehouden aan het soort bedrijven dat zich op het BSP mochten vestigen. Dat betekent dat er heel lang stukken grond braak hebben gelegen. De afgelopen tien jaar is daar een versnelling in gekomen. Een goede Omgevingsvisie biedt houvast aan iets waarvan we nog niet weten of het er echt komt."

"Een goede visie biedt houvast aan iets waarvan we nog niet weten of het er echt komt"

Jan Cannoo woont in Leiden, is Facility Manager van het recent opgerichte Biotech Training Facility en lid van de Ondernemersvereniging Bio Science Park.

62

De aanbeveling van

JANNEKE VAN KLINK

“Dat landschap moet onderhouden worden”

“Mensen uit de stad genieten met volle teugen van een uniek landschap. En terecht. Ze beseffen vaak niet hoe hard daaraan gewerkt wordt. Boeren en tuinders steken daar zestig, tachtig uur per week in en vaak voor een loon onder het minimum. Die schoonheid is niet vanzelf gekomen en dat vergeten mensen nog wel eens. Biedt aan die tuinders en boeren ook de ruimte hun hun boterham in dat landschap te kunnen verdienen. Ik denk dat we daar in de Omgevingsvisie ruimte voor moeten inruimen. Dat onderhoud moet je niet door een gemeente of een provincie laten doen - je moet boeren de mogelijkheid bieden om daarmee aan de slag te blijven.”

Janneke van Klink woont in Leimuiden, is enthousiast paardrijdster en werkt op de manege de Ripse Ruiters in Rijpwetering (Kaag en Braassem).

OOGST PROFESSIONALS

Oogst van professionals… de werkwijze
We vroegen lokale 'ruimtemakers' om hulp om de vertaling te maken van de kennis en ideeën van inwoners (uit de voorgaande sessies) naar de wereld van professionele planners en beleidsmakers. Een diverse groep van zo'n veertig mensen nam de uitnodiging aan, van stedenbouwer tot architect, van energie-expert tot projectontwikkelaar.

Om te voorkomen dat het direct over concrete oplossingen voor de korte termijn zou gaan, namen we de deelnemers mee in de leefwereld van de inwoners aan de hand van de oogst van onze eerdere sessies. De conclusies daaruit waren echter nog niet helder genoeg, en de hoeveelheid informatie overweldigend.
Maar vooral bleek dat deze groep ervaren plannenmakers zich meer zorgen maakte over het toekomstige samenwerkingsproces, dan om de vakinhoud. Waar we aan moeten werken in deze regio is grotendeels wel bekend, vond men. Veel belangrijker vonden zij het om te bespreken wat er nodig is voor een succesvolle samenwerking in onze regio. En daar geven we hen, achteraf gezien, groot gelijk in.

Het open gesprek dat volgde mondde uit in een, verre van volledige, bestellijst. Voor de visie zelf én voor het ontwikkelproces in de komende jaren.

Oogst van professionals… de leeswijzer
In het volgende hoofdstuk vindt u de opbrengst van de sessie. U kunt de ideeën lezen geordend naar suggesties voor de vakinhoud van de visie, en suggesties voor het bijbehorende proces om tot uitvoering te komen. Ook in dit hoofdstuk worden enkele ideeën uitgelicht in de vorm van interviews met vier deelnemers.

Wat ruimtemakers wensen

WAT DE VISIE INHOUDELIJK ZOU MOETEN BEVATTEN

- Maak (en doe het nu ook echt) een Groene Schatkaart: polders, corridor Duivenvoorde, Leidse Hout). Doe dat samen, om te voorkomen dat de grensgebieden buiten de aandacht vallen (en daarmee verrommelen).

- Wat bindt ons? De Rijn. Zet die centraal.

- Maak werk van de route van en naar de kust (via de Rijn en op de fiets) en van en naar het plassengebied (ook om agritoerisme te bevorderen, wat het landschap intact kan houden)

- We bouwen voor 50.000 mensen huizen in deze regio tot 2040; wees daarbij duidelijk in welke woonmilieus dat zal zijn. Bepaal de woningbouwopgave met zijn allen (en vergeet daarbij niet de geldstromen zichtbaar te maken). Overweeg om in te zetten op transformatie, niet op nieuwbouw.

- Met al die vrije tijd in de toekomst is inzetten op toerisme ontzettend belangrijk.

- Bestem bestaand vastgoed in het landelijk gebied flexibel(er), juist om de kwaliteit van het landschap te behouden. Zonder rendabele ontwikkelingen is het erfgoed niet in stand te houden.

- Maak het verstedelijkt gebied zichtbaar zonder de gemeentegrenzen. Betrek daarbij de routes die mensen nu al volgen (en gebieden die ze benutten of vermijden).

- Maak van de ‘Marktplaats van heerlijkheden’ in de regio de propositie.

Wat ruimtemakers wensen

HOE WE HET PROCES EN DE ONDERLINGE RELATIES ZIEN

- Stel de horizon van ruimtelijke plannen op 10 jaar, en laat die grens meebewegen. Verder dan dat kunnen we niet kijken. Het meebewegen dwingt een continue dialoog af waarbij de dilemma's steeds opnieuw bekeken en gewogen kunnen worden op basis van de werkelijkheid.

- Maak van deze 'kleine randstad' de Proeftuin voor ruimtelijke planning.

- De energietransitie en CO_2-reductie lukt alleen regionaal (aardwarmte, zout/zoet-energie en warmterotonde). Benut dat.

- De overheid is voorzichtig en risicomijdend. De markt die het 'op zou moeten lossen', neemt ook geen risico. Niemand stapt groots in op de toekomst. Nodig is het daarom om de ontwerpopgaven op micro-niveau als uitgangspunt te nemen, waar mensen (en gemeenten en ontwikkelaars als ze willen) kunnen instappen, en waar door die kleinere schaal meer ruimte is voor (10%?) bewonersontwikkelaars en 'not so usual suspects'.
  Werk aan een witte-vlekken- of kansenkaart met een transparant gunningsproces. Werk als gemeenten daarvan uit: de krachten die belemmeren en stimuleren. Denk dan aan
  - grondposities
  - geldstromen
  - ontsluiting en ander verkeer
  - afspraken die er al liggen
  - met wie, en zonder wie
  - of plannen die juist niet zijn gemaakt

- Maak gebruik van de grotere ruimtelijke besluiten die al genomen zijn (Rijnlandroute, bijvoorbeeld) om betere ruimtelijke spelregels tussen gemeenten af te spreken. Als je toch al met elkaar aan tafel zit met een grote gemeenschappelijke opgave, benut die urgentie dan om de samenwerking in nog bredere zin te verbeteren.

- De energietransitie heeft ruimtelijke consequenties. Dat zijn ontwikkelingen die niemand wil maar wel moeten, op langere termijn. Die dingen moeten we inventariseren en de pijn moeten we verdelen. Sluit aan bij het programma van TNO dat die 'inconvenient truth' inventariseert.

- Overweeg om samenwerking af te dwingen op een bepaalde straal (500 meter?) vanaf de gemeentegrenzen.

De aanbeveling van Maya van der Steenhoven

WE MOETEN NIET BOREN NAAR GAS, MAAR JAGEN OP WARMTE

"Een CO_2-neutrale gemeente halen we niet alleen door zonnepanelen op ons dak te schroeven", waarschuwt ***Maya van der Steenhoven****, programmadirecteur bij Warmte Koude Zuid-Holland.*

"Zonnepanelen zijn belangrijk want ze leiden tot *awareness* bij consumenten, waardoor ze bijvoorbeeld meer aan besparing gaan doen. Voor een duurzame toekomst zijn grotere maatregelen nodig: niet of/of, maar en/en." Maatregelen die steden overstijgen en de regio aangaan. Gemeenten, stelt Van der Steenhoven, hebben ronkende doelstellingen maar ze hebben geen idee wat die doelstelling in de praktijk inhoudt. Wat ze nodig hebben om het doel wel te bereiken, moeten ze in kaart brengen. Hoeveel zonne- en windenergie, hoeveel besparing zijn er nodig? "Dan worden namelijk een aantal zaken glashelder."

Ten eerste zien gemeenten hoeveel duurzame energieopwekking nodig is voor die CO_2-neutrale ambities. Van der Steenhoven: "De transitie naar duurzame energie heeft impact op de ruimtelijke ordening: we moeten anders gaan leven.We zullen minder op gas koken, duurzame energieopwekking is zichtbaar in ons straatbeeld. Transitie kost eerst geld en die investeringen in een andere energiehuishouding moet door iemand gedaan worden. Dat verdienen we terug." En ja, dat doet pijn. "Spreek die pijn maar eens uit", stelt Van der Steenhoven. "Nu staan we in het duurzaamheidsdossier stil. Als we hardop durven te zeggen dat we heel moeilijke keuzes moeten maken, is dat misschien wel de eerste stap."

Ten tweede is het goed om met andere gemeenten te kijken naar de mogelijkheid om gezamenlijk in de regio de energieambities te verwezenlijken. Grote steden kunnen niet binnen eigen stadsgrenzen CO_2-neutraal worden. “Samenwerken met omliggende gemeentes om de benodigde ruimte te verdelen zal dus noodzaak zijn.” Dat zijn geen eenvoudige gesprekken: andere gemeenten zullen niet klaarstaan om windmolens voor Leiden te plaatsen. Maar alleen door samen te werken kunnen de maatschappelijke kosten van de energietransitie beheersbaar blijven.

Ten slotte moeten gemeenten zich realiseren dat we niet de luxe meer hebben om te kiezen tussen verschillende opties. Het is én isolatie, én zonnepanelen, én groen gas, én windenergie. “Het bizarre is dat heel veel mensen doen alsof de ene optie beter is dan de andere.” Van der Steenhoven ziet dat bij elk project voor duurzame energie belangengroeperingen naar voren komen die hun eigen optie verdedigen en alternatieve, duurzame opties met luid geroep verketteren. “Ik baal ervan, maar ik kan me ook voorstellen dat een bestuurder soms kiest voor een veel te lage ambitie op duurzaamheid. Het levert wel wat kritiek op, maar lang niet zoveel gezeur als het daadwerkelijk inzetten op duurzame energieopwekking. De wethouder die een windmolenpark in zijn gemeente aankondigt, heeft direct drie belangengroeperingen op zijn nek die hem willen lynchen. Het betrekken van burgers, bijvoorbeeld door burgers mede-eigenaar te maken van bijvoorbeeld de windmolens, helpt, maar ook dat is geen garantie voor succes.”

Als een bestuurder toch een hoge ambitie wil verwezenlijken, helpt het de doelstelling concreet uit te werken. Hierbij zouden gemeenteraad, burgerinitiatieven, corporaties en de netbeheerder moeten worden betrokken om zo samen te zien wat nodig is om deze ambitie te halen. “Blijf dan ook achter de bestuurder staan en verdedig deze gezamenlijk richting belangengroepen.”
Een concrete, snelle winst is te boeken met warmte en zou veel meer aandacht moeten krijgen. Besparen op en verduurzamen van warmte is dus een flinke stap in de juiste richting. Inzicht in de verschillende manieren om te verduurzamen krijgt de gemeenten onder andere door het maken van een Warmtekoude kaart. Van der Steenhoven maakt nu met tien gemeenten, waaronder Leiden, zo’n kaart. Deze kaart geeft inzicht in waar lokale warmtebronnen zijn die we niet benutten en waarvoor we op een andere plek ‘fossiele’ warmte opwekken.

De net opgeleverde kaart in Schiedam laat bijvoorbeeld zien dat er mogelijkheden zijn voor een koppeling van een glasfabriek die warmte kwijt moet aan industrie in de omgeving die warmte nodig heeft. Van der Steenhoven: “Schakel vervolgens zwembaden en scholen tussen de warmtebron en -afnemer en je hebt een idee wat duurzaam energiegebruik voor de ruimtelijke ordening betekent.” Omdat deze kaarten uiteindelijk in iedere gemeente in Zuid-Holland worden gemaakt, kun je ook zien hoe de warmte het best kan worden gedeeld over de grenzen van de stad heen. Het ziekenhuis en zwembad van de één kan profijt hebben van de warmtebron van de ander.

De aanbeveling van Theo van de Plas

UITEINDELIJK MOET ER EÉN REKENSOM ONDER WORDEN GESCHOVEN

*De stip op de horizon is nodig, maar **Theo van der Plas** (senior ontwikkelingsmanager bij BPD Ontwikkeling) ziet dat die stip bij de Omgevingsvisie verder weg ligt dan zijn ontwikkelingen meestal duren.*

“Een ontwikkeling van de ruimte kost gemiddeld zeven jaar.” Een horizon in 2040 ligt een stuk verder. Wat niet betekent dat ‘dromen’ over hoe de toekomst eruit komt te zien nutteloos is. Zeker niet. “Een visie koppelt ontwikkelingen aan draagvlak - daarin ligt het belang van een visie. Er zijn geen direct waarneembare effecten, maar er wordt wel een koers uitgezet. En soms is de route daarheen direct, soms gaat-ie wat bochtig.”

Complexe som

Uiteindelijk moet elke droom worden ‘getoetst’: wie gaat wat precies betalen? Van der Plas rekent een hypothetische herontwikkeling van een verrommeld bedrijventerrein voor: een kwart van het budget om bestaande bedrijven uit te kopen, een kwart voor de grond, een kwart voor de ontwikkeling en dan moet er nog belasting en ontwikkelkosten worden uitgekeerd. Dat zijn de kosten die uiteindelijk ook geld gaan opleveren. Maar de werkelijke som is natuurlijk een stuk complexer.

Niet alleen

Van der Plas: “Kijk naar de A12 - ooit begonnen als ‘zandpad’ voor de Romeinen, nu is het de motor van de economische ontwikkeling in de regio. Hoe belangrijk die motor is, kan je van tevoren niet uitrekenen.” Er zal bij belangrijke keuzes dus altijd moeten worden samengewerkt tussen overheden en marktpartijen: geen van de stakeholders kan een ontwikkeling zelf dragen.

Kwaliteit leefmilieu

Die samenwerking levert veel op, weet Van der Plas. Kijk op de grens van Leidschendam-Voorburg bij de N14: ruim 700 woningen, een weg die onder- en bovengronds gaat, een politiebureau, brandweerkazerne en kantoorruimten. Een ontwikkeling die een lange aanloop heeft gekent, maar waar alle betrokkenen nu zeer tevreden mee zijn. De betrachte zorgvuldigheid heeft ook een goede reden: “Je doet het maar een keer goed”, legt Van der Plas uit. “Dus moet je in een keer het wenselijke woon-, werk- en leefmilieu creëren.”

De kwaliteit van dat milieu kan wat Van der Plas betreft in een Omgevingsvisie worden vastgelegd, als er maar een moment komt waarop er ook een rekensom onder wordt geschoven.

“De A12 is begonnen als ‘zandpad’ voor de Romeinen, nu is het de motor van de economische ontwikkeling in de regio. Hoe belangrijk die motor is, kan je van tevoren niet uitrekenen.”

De aanbeveling van Esther Stevelink

GUN DE ZELFBOUWER ZIJN PROJECT

In elke stad zijn complexe stukjes grond waar 'iets' mee moet, maar ontwikkelaars niet voor in de rij staan, weet ***Esther Stevelink*** *(Gagaa Architecten, Leiden) uit ervaring. Gun die niches aan de zelfbouwer, laat die hoekjes door stedelingen inrichten en naar hun eigen hand zetten. Hun succes straalt ook af op de stad en haar bestuur.*

Het is een niche, geeft Esther Stevelink (Gaaga Architecten Leiden) direct toe: burgers die in bouwgroepen hun eigen plannen ontwikkelen. Maar die niche wint aan belang in steden die steeds vaker moeten inbreiden en waar nauwelijks meer plaats is voor standaardoplossingen. “Elke stad heeft complexe plekken waar iets mee moet, maar ontwikkelaars niet voor in de rij staan.” Verkoop dat vooral bestaande vastgoed aan burgers - zoals gebeurt met de Woonfabriek aan de Middelstegracht in Leiden. Daar waren sociale woningen gepland, maar die gingen door de crisis niet door. Nu bouwen zestien partijen er hun woning.
Dat gebeurt ook in Amsterdam, waar de politiek zelfs een percentage zelfbouw in haar woningbouwbeleid heeft opgenomen. “Die politieke wil”, stelt Stevelink, “is de eerste stap die we moeten zetten.”

Winst of wonen

Die eerste stap leidt volgens Stevelink tot burgerparticipatie en ruimtelijke kwaliteit. Niet dat ontwikkelaars die kwaliteit niet bieden, voegt ze daar direct aan toe. “Maar een ontwikkelaar gaat voor winst - een bewoners gaat voor wonen.”
Dat verschil vertaalt zich bijvoorbeeld in oplossingen voor duurzaamheid. “Voor een ondernemer zijn die oplossingen vaak te duur, voor een zelfbouwer zijn ze een investering.” Het verschil tussen winst en wonen vertaalt zich ook in de architectuur en de woonwensen. Ontwikkelaars bouwen ‘gemiddelde’ huizen, zelfbouwers bouwen maatwerk. En dat is duur - een belangrijke reden overigens waarom er nauwelijks zelfbouwprojecten in de sociale sector zijn te vinden. “Wij zitten met de Woonfabriek echt aan de bovenkant van de markt”, legt Stevelink uit. “Alles wat we doen is maatwerk.”

Lastig

Dat vereist zelfvertrouwen en mondige burgers. Stevelink noemt dat ook de paradox van de zelfbouwer: “Enerzijds is de gemeente blij dat er mondige burgers zijn die weten wat ze willen, anderzijds is het wel eens lastig zaken doen met mensen die zich niet zomaar uit het veld laten slaan.” Daarom zitten in Amsterdam en Leiden professionals tussen bewoners en het bestuur. Ook dat, stelt Stevelink, kan je op verschillende manieren organiseren. “Er zijn mensen die alles zelf doen, er zijn mensen die veel uitbesteden.”
De manier waarop die relatie tussen ontwikkelaars en gemeente is georganiseerd, staat niet vast.
Wat wel vast moet liggen, is het belang dat gemeenten aan zelfbouwers gaan hechten. Ook al is het een niche, het is volgens Stevelink een niche die aan belang wint en past bij een robuuste Omgevingsvisie. “Wij hebben na buurtbijeenkomsten, waarin we vertelden wat er in de Woonfabriek in Leiden gebeurt, vooral enthousiasme ervaren”, vertelt Stevelink. “De buurt heeft de plannen omarmd.”
Er was geen enkel verzet tegen de plannen en dat in een complexe, binnenstedelijke ontwikkeling met veel belangen per vierkante meter. “Nul bezwaren. Dat straalt ook af op de gemeente. De buurt vindt burgers die iets doen, sympathieker dan een ontwikkelaar die er aan de slag gaat.”

“Nul bezwaren. De buurt vindt burgers die iets doen, sympathieker dan een ontwikkelaar die er aan de slag gaat.”

De aanbeveling van Henk Hartzema

LIEFDE VOOR HET LANDSCHAP MAAKT HAAR WAARDE WEERBAAR

*Succesvolle, regionale samenwerking heeft volgens **Henk Hartzema** (Studio Hartzema, supervisor Bio Science Park Leiden) vier voorwaarden: algehele urgentie, evidente deelwinsten, pluriformiteit en liefde. Een gesprek over de valkuilen en kansen van regionale samenwerking.*

Algehele urgentie
"Alles wat in de Randstad speelt, speelt ook in de Leidse regio. Probleem: die Leidse regio is bestuurlijk versnipperd en er is een nijpend gebrek aan ruimte en dan dreigen al snel inefficiënte oplossingen. Zonde, want door regionale samenwerking ontstaan ook schaalvoordelen. Het Bio Science Park is in de regio een onbetwiste ontwikkeling en kan daardoor ook een Europese impact hebben.
De urgentie van regionale samenwerking om die ruimte te ordenen, is alleen maar groter geworden sinds de landelijke overheid ruimtelijke ordening uit haar handen heeft laten vallen. Het gebrek aan een nationale visie over ruimtegebruik is pijnlijk en ontluisterend. De gevolgen worden dan ook langzaam zichtbaar: het Groene Hart wordt door sluipmoordenaars kapot gemaakt, ecologische verbindingen doorgeknipt, wegen onlogisch aan elkaar gezet. Nederland was een planologisch gidsland en dat laten we nu liggen. We kijken toe hoe in kleine hapjes dat prachtige landschap om zeep wordt geholpen."

Evidente deelwinsten
"Om dat tegen te gaan, moet je samenwerken en dat kan door evidente deelwinsten te benoemen. Die zit bijvoorbeeld in de mogelijkheid om functies van ruimte uit te ruilen. Bij Oegstgeest, tussen de Oude Rijn en de A44, was begin deze eeuw nog voorzien van ruimte voor laagwaardige bedrijven terrein, terwijl het een prachtig gebied is om te wonen. De gemeente is toen naar de provincie gegaan om te vragen daar toch woningen neer te kunnen zetten en elders de bedrijven. Daarin zat een evidente deelwinst voor Oegstgeest. Het heeft geleid tot het Masterplan knoop Leiden-West waar zes gemeenten hebben samengewerkt. Ook daar hebben we de deelwinsten expliciet gemaakt.
Dat betekent dat je moet weten wat de ander voor zijn of haar achterban komt ophalen."

Pluriformiteit
"Je hoeft maar een kwartier te fietsen om in deze regio in een totaal andere wereld terecht te komen. Die verscheidenheid versterkt de autonomie in zo'n deelgebied en is tegelijkertijd een kracht: om iets gezamenlijks te bereiken moet je altijd een spade dieper. Er is namelijk niet één kracht die alles bindt. Die pluriformiteit zit ook in het landschap dat zo waanzinnig afwisselend is - waarin iedereen zijn plek vindt. Die kracht boor je aan door een platform te bieden aan mensen. Probeer voortdurend met hen in contact te blijven. Idealiter is een omgevingsvisie geen product, maar een proces."

Liefde
"Anderhalf jaar geleden ben ik met een rondvlucht over de streek gevlogen en heb daarvan foto's gemaakt. Over dat landschap heb ik lezingen gegeven en iedereen, bleek, had zijn hart eraan verpand. De schoonheid van de verschillen is zo groot: de ononderbroken duinenrij, de Oude Rijn, het weidelandschap. Elke visie op dat landschap moet die pluriformiteit zichtbaar maken, koesteren en de waarde onderschrijven. Die waarde kan alleen door liefde weerbaar worden gemaakt; alleen als je verliefd bent, vecht je er voor. Bestuurders in deze regio hebben goud in handen, maar dat beseffen ze soms te weinig. Dat mogen ze veel vetter aanzetten. Hun deelwinst is de heimelijke trots voorop te lopen in het behoud van wat er is en de Leidse regio als voorbeeld te nemen voor de ontwikkeling van de Randstad."

"De urgentie van regionale samenwerking om de ruimte te ordenen, is alleen maar groter geworden sinds de landelijke overheid ruimtelijke ordening uit haar handen heeft laten vallen."

CONCLUSIES

Met de conclusies uit dit kleinschalige onderzoek doen we een poging om de rode draad bloot te leggen die door de verzameling aan ideeën loopt. Een interpretatie van de verzamelde uitspraken, als aanbevelingen en ondersteuning voor de Omgevingsvisie 2040. Opvallend sterk is de roep om lerend vermogen en een open houding van de deelnemende gemeenten: pak de uitgestoken hand van inwoners én betrokken professionals uit het Hart van Holland aan.

Verbinding
Vitaliteit
Diversiteit

Over de inhoud:

WAT?

Deelnemers aan dit project zijn niet bang voor verandering. Sterker: zij achtten het van noodzakelijk belang dat beweging en dynamiek - de kenmerken van een vitale maatschappij - in het hart van een visie is terug te zien. Ze spreken zich duidelijk uit voor duurzaamheid en voor behoud van groen - de fundamenten onder een gezond leven. Deelnemers willen verbinden: met elkaar, met de regio en met de natuur vanuit de kwaliteiten van de bestaande situatie. Verbinden heeft ook een ideale schaal: lokaal wat lokaal kan, regionaal wat regionaal moet. Dan dreigt, vrezen deelnemers, overheersing door de stad met verzet en gebrek aan samenwerking tot gevolg.

SHOWSTOPPER

Onbegrip voor het boerenland
Voor een zogenoemd 'Metropolitaan gebied' is de invloed van landbouw en veeteelt zeer sterk aanwezig. Dit boerenland dient goed begrepen en betrokken te worden in de 'stedelijke visie'. Ook in relatie tot (technologische) veranderingen en bijvoorbeeld stadslandbouw en de consequenties daarvan voor de inrichting van de omgeving. Landbouwgrond is wellicht steeds minder nodig voor productie van voedsel en bloemen, maar wel voor streekproducten, specialiteiten voor stedelingen. De stedelijke visie loopt onherstelbare averij op als het boerenbelang slechts wordt vernauwd tot onderhoud van een wensbeeld over groen van de stedeling.

SELLING POINT

Groen is goud
De openheid van het polderlandschap, de schoonheid van een stadspark. De waarde van landgoederen en biodiversiteit. ‘Groen’ vindt men in al haar betekenissen de belangrijkste waarde en kenmerkend voor de regio. Daarmee is groen ook de grootste zorg. De Omgevingsvisie zal deze waarden moeten benoemen en beschermen.
Van wijk- tot regioniveau. Groen verbindt deelnemers en smeedt een sterke band tussen mensen en hun omgeving. Die band biedt aanknopingspunten en risico’s die duidelijk moeten worden uitgesproken. Groen is essentieel en nooit af.

SHOWSTOPPER

Statisch programmeren
We verhuizen achter ons werk aan, bezit is ondergeschikt aan gebruik, onze woonsamenstellingen veranderen wat diversiteit in het woningbestand vereist, voor natuurbeheer is de natuurlijke dynamiek vaker uitgangspunt, we ‘bewegen’ van fysiek naar digitaal: deelnemers benadrukten vooral de verandering als eigenschap van een permanent programma. Welk programma, waar en hoe dienen in te spelen op de dynamiek van de samenleving.

Versplintering
Deelnemers maakten zich zorgen over de terugtredende overheid en verwachtten dat dit leidt tot sterke tegenstellingen. Het belang van 'samen leven' wordt steeds groter en gepropageerde zelfredzaamheid ziet niet iedereen als wenselijk, maar eerder als een ratrace. Verbindingen tussen mensen, in clubverband, gemeenschappen op kleine schaal, zien deelnemers dan ook als een verzekering.
Van de gemeenten en lokale politiek verwacht men verantwoordelijk bestuur: samenwerking in plaats van concurrentie. Bestuur dat ook met oplossingen komt voor de inrichting van de omgeving. Oplossingen die diversiteit in woningbestand en wijken bewaken. Alternatieven die hier geen rekening mee houden, vrezen deelnemers, gaan ten koste van een welvarende samenleving.

Onderschikken maatschappelijke waarde
Andere dan alleen financiële waarde zouden bij inhoudelijke keuzes voor de aanpassing en aanvulling van onze omgeving sterker meegewogen moeten worden. Denk aan historische en natuurwaarde of waarde van sociale structuren. Die komen onder druk te staan als alleen financieel gewin op de korte termijn criteria voor besluitvorming zijn.

SELLING POINT

Verbindende kracht van duurzaamheid
Niet alleen groen, ook duurzaamheid verbindt mensen met elkaar, met hun activiteiten en hun omgeving. Een duurzame maatschappij stelt gezamenlijke, begrijpbare doelen die sterk gekoppeld zijn aan de lange termijn van een visie als deze. Dat noodzaakt wel een gezamenlijke aanpak die deelbelangen overstijgt. Denk aan energietransitie, lucht- en waterkwaliteit, warmte, leven zonder afval, etcetera. Benut 'duurzaamheid' als nieuwe man op de maan; een helder, gezamenlijk, enthousiasmerend doel.

Open deuren verder openen
De kwaliteiten van de Oude Rijn en de Plassen moeten beter worden benut: voor recreatie, transport, natuurwaarde en wellicht ook als bron van energie. Water is een essentieel element in de omgevingskwaliteit. De schaal en het gebruik van de regio lenen zich bij uitstek voor een netwerk van goede fietsverbindingen, zowel als verkeersweg als voor recreatief gebruik. De route naar de kust, noemden veel deelnemers, is voor verbetering vatbaar. Net als het openbaar vervoer zoals de Randstadrail dat deelnemers gebruiken om te werken en te recreëren. Het zijn open deuren die verder open moeten worden gezet.

Gezond oud
Groen, duurzaamheid en verbindingen zijn de fundamenten onder ideeën over ouderdom die sterk vanuit persoonlijke beleving wordt benoemd. Het begrip ‘vitaliteit’ is ingeburgerd geraakt.
Het gaat deelnemers om de kwaliteit van leven, hun gezondheid en de rol die de omgeving daarin speelt. Er zijn zorgen om de zorg, vanuit de actuele veranderingen in regelgeving en ‘vergrijzing’. Deelnemers hebben een opbouwende houding: zorg motiveert en is daarmee een kans voor betrokkenheid bij het samenwerken aan een duurzame toekomst.

Over het krachtenveld:

WIE?

Om sociaal kapitaal te laten renderen, is een voortdurende interactie onmisbaar. Deelnemers geven aan na de Omgevingsvisie niet klaar te zijn, maar betrokken te willen blijven. Hun input is waardevol: zij zijn niet alleen burger of inwoner, maar ook 'knooppunten' in duurzame kennis-netwerken: wijkverenigingen, scholen, universiteit, gemeentelijke organisaties. Partijen moeten elkaar vinden, opzoeken en evidente winsten gunnen. Wie de vragende partij is, is daaraan ondergeschikt: dat kan een overheid zijn die specifieke kennis nodig heeft, dat kunnen burgers zijn met een initiatief dat begeleiding vraagt. Belangrijk is voortdurend te blijven zoeken naar input voor ontwikkeling en te blijven monitoren wat daarmee gebeurt.

SHOWSTOPPER

Verlies eigen karakters
Er heerst een sterk sentiment het eigen, plaatselijke karakter te behouden. De Omgevingsvisie brengt tien gemeenten samen, deels opgebouwd uit meerdere kernen en elk met een eigen geschiedenis en cultuur. Men voelt zich verbonden met een eigen woonomgeving en wil dat graag zo houden. Wonen, werken en winkelen is in Oegstgeest of Voorschoten anders dan in Zoeterwoude of Kaag en Braassem, laat staan in Leiden. De diversiteit is groot en voor deelnemers van essentiële waarde. Tegelijkertijd wordt de gehele regio door hen gebruikt. Door duidelijke keuzes te maken voor onderwerpen en daarbij de eigen karakters te beschermen, kan de 'Leidse dominantie' worden tegengegaan. Deze dominantie, daadwerkelijk en gepercipieerd, ligt altijd op de loer. Dit mede door beperkte capaciteit bij deelnemende gemeenten.

SELLING POINT

Bindend akkoord
Een gelegitimeerde visie verbindt op verschillende niveaus: tussen burgers onderling, tussen burger en (lokale) overheden en tussen overheden onderling. Een akkoord is een overeenkomst waar partijen zich op kunnen beroepen om grillen van een enkelen te voorkomen en zo het algemeen belang steeds scherp voor ogen te houden. Tegelijkertijd is het een verzekering voor krachten van hoger hand: de bemoeienis van provincie en landelijke overheid.

SHOWSTOPPER

Gebrek aan ruimte voor initiatief
Inwoners doen mee en ontwikkelen initiatieven. Deze visie is daar het tastbare bewijs van. Maar ook bij het recht op eigen energiewinning, bouwen door burgers en ruimte voor ondernemers in hun rol als landschapsbeheerder vragen zij ruimte. Om ambitieuze doelen te halen is vereende kracht nodig. Biedt daarom de mogelijkheid voor inwoners om een rol te spelen bij uitvoering van plannen en behalen van doelen. Maak plannen niet te star, stel duidelijke spelregels. Biedt kortom ruimte voor alternatieve oplossingen en verwelkom initiatief. Alleen dan voorkom je verzet.

Probleemeigenaar onbenoemd
Hoe worden de kosten van een mooi landschap verdeeld? De rijksoverheid trekt zich terug, lokale overheden hebben maar een beperkte capaciteit, private middelen zijn schaars en de markt neemt slechts beperkt risico. Zonder probleemeigenaar geen aanspreekpunt, zonder aanspreekpunt geen probleemoplossend vermogen. Een goede visie schetst een proces hoe hiermee om te gaan. Veranderingen vinden plaats uit noodzaak. Benoem de noodzaak, voor wie die noodzaak een urgent probleem is en wie baat heeft bij een oplossing. Betrek hen vervolgens bij het ontwikkelen en uitvoering van die oplossing.

SELLING POINT

Benut potentieel van inwoners
Van overheden wordt verwacht dat zij grote structuren organiseren, faciliteren, initiatief nemen en kennis en kunde zoekt bij inwoners. Tegelijkertijd zijn deelnemers mondig en kundig genoeg om van de overheid te vragen hen bij te staan bij hun plannen. Zoek voortdurend manieren om het sociale kapitaal dat er is, ook te gebruiken. De uitspraak: "Ouderen zijn kapitaal" is daar symbolisch voor. Net als het idee van de 'stad als energiefabriek' in combinatie met 'zelf, samen energie opwekken'. Een concept waar inwoners aan deel kunnen nemen.

Blijf in gesprek
Inwoners hebben niet alleen een mening, ze hebben ook kennis. In onze groepen (burgers en pro's) bestond een sterke wens om mee te denken en mee te beslissen. Ook als 'ze niet weten wat ze willen' valt er veel te leren. Gebruik het gesprek om voeling te krijgen en te houden met het speelveld en zet die voeling in om draagvlak te creeëren. Dat betekent dat je vragen neerlegt bij de ander en antwoorden krijgt waar jezelf niet opkomt.

Over het proces en de vorm:

HOE?

Deelnemers vragen niet om een statische Omgevingsvisie, maar om lerend vermogen; ze vragen om een visie die kansen en ruimte biedt aan ontwikkelingen die we nog niet kennen. Dat betekent dat inwoners signalen moeten geven die (ambtelijke) organisaties kunnen duiden en waarop zij kunnen inspelen. Dat betekent ook: werk in uitvoering tot 2040. De visie is geen product, maar een platform waar legitieme besluiten worden genomen en verantwoordelijkheden voor de ruimtelijke ordening en ontwikkeling zo democratisch mogelijk worden belegd. Niet alleen tot er een klap op de 'Omgevingsvisie 2040' is gegeven, maar vanaf nu; en tijdens alle noodzakelijke en legitieme plannenmakerij de komende decennia; totaan de laatste oplevering ergens rond 2040.

SHOWSTOPPER

Gebrek aan aanpassingsvermogen
25 jaar is een lange periode. Er worden grote veranderingen verwacht, maar die zijn niet exact te voorspellen. Organiseer dus voor het onverwachte. Een plan begint pas wanneer visie op papier staat en lerend vermogen is ingebouwd.

Gebrek aan bindende afspraken
De overheid bindt. Deelnemers zien een rol voor de overheid in het maken van bindende afspraken, bijvoorbeeld over samenwerking op grensgebieden en de manier waarop je daar in de toekomst mee omgaat. Over financiering: het eerlijk delen van lasten en lusten binnen de regio. En afspraken over wat niet regionaal bepaald gaat worden.

Beter het democratisch proces
Verbeter het democratisch proces, want je red het niet met een abstract onderwerp, een open vraag, wat mensen bij elkaar zetten in een zaaltje.
Ook wij probeerden het. We vroegen honderdveertig mensen, veertig deden mee. Plus even zoveel professionals. De vorm bepaalt vaak het type deelnemers, en dit was geen afspiegeling van de samenleving. Verbloem dat niet. Dan kan immers een vertekend beeld ontstaan en draagvlak uitblijven of zelfs weerstand ontstaan. Dat het moeilijk is om aan te sluiten bij de leefwereld, inwoners te betrekken, is echter geen reden om het niet steeds weer opnieuw toch te proberen. Stel scherpe diagnoses van het democratisch tekort en doe passende ingrepen als nodig.

Tegen de geldstroom in
Eenmaal gevonden gedeelde belangen blijven alleen gedeeld wanneer geldstromen zichtbaar en te beïnvloeden zijn. En wanneer maatschappelijke doelen tegen de geldstroom in behaald moeten worden, wint het geld. Wanneer het lukt om winst en risico, baten en lasten, te laten meestromen met de gemeenschappelijke doelstellingen uit de visie, gaan (publiek) geld en algemeen belang elkaar versterken. Dat vraagt om transparante gunningsprocessen en helderheid over waar de winst en het risico - zowel in geld als maatschappelijk - neerslaat.

SELLING POINT

Verkort de horizon
25 jaar is een lange periode. Stel mijlpalen.
Stel heldere doelen. Stel plandoelen met korte doorlooptijd. "Stel de horizon van ruimtelijke plannen op 10 jaar, en laat die grens meebewegen."

Betrek de regio
Als de visie op papier staat, begint het pas.
Betrek bewoners ook bij de verdere uitwerking, concretere plannen, knellende onderwerpen.
Biedt structuur, stel duidelijke vragen die het eigen verhaal uitlokken, wees nieuwsgierig en sta open voor signalen dat bijsturing nodig is. Benoem die signalen van te voren en maak anderen ook eigenaar van een visie.

Verlaag drempel om mee te doen
Betrokkenheid kost energie: soms mist het belang, vaker mist de tijd om met de overheid mee te doen. Organiseer dus anders: biedt middelen en methodes om drempels voor deelnemers te verlagen. Sluit in je vorm en je vraag aan bij de ander. Stel concrete vragen. Maak het minder abstract. Biedt mogelijkheid om mee te praten op het moment dat het de deelnemer uitkomt. En op het moment dat je zelf nog nieuwsgierig bent. Koppel terug en houd deelnemers betrokken.

COLOFON

Rijnlands Architectuur Platform
www.rapleiden.nl
contact@rapleiden.nl

Opdrachtgever
Gemeente Leiden, Jeroen Traudes, Fred Goedbloed, Martin Verwoest

Projectorganisatie en samenstelling
Josse Popma en Marije van den Berg

Redactie
Sebastiaan van der Lubben (interviews en eindredactie conclusies), Marije van den Berg, Josse Popma

Fotografie
Gabi van Ingen

Vormgeving
Café Correct, Sanne Fennema

Publiciteit
Michiel van Poelgeest

Deelnemers Inwoners
Audrie van Veen, Ckees van Oijen, Corneel van Rijn, Eva van Deinse, Frum van Egmond, Hannah Groos, Hennie Völker-Dieben, Hildegard Assies, Jan Cannoo, Jan van Dijk, Janneke van Klink, Leen Borst, Lex van Delden, Marc Koene, Marieke van Harte, Marloes de Jong, Peter Dordregter, Peter Verkerk, Pieter Grijpink, René van der Smeede, Richard Juffermans, Richard Post, Rick van Well, Ronald Kuivenhoven, Saskia Janzen, Sjaak van de Geijn, Tanja Koeckhoven, Wil Tamis, Wim ter Keurs, Xander Bergers.

Deelnemers Professionals
Axel Moltgen, Ben Schildwacht, Christoffel Klap, Esther Stevelink, Hans Bakker, Henk Hartzema, Jan Willem ter Steege, Jean Paul Corel, Jeoffrey Bloemen, Leen Borst, Marjan van Duijn, Marlies Folker, Maya van der Steenhoven, Patrick Colly, Patrick Joosen, Peter de Ligny, Peter Van Swieten, Peter Veldmans, Rene Penning, Ronald Knappers, Theo van der Plas, Wiebe van Houten, Willem Debets, Yvonne Berloth.

Met bijzondere dank aan
Els Möhle, Rudolf van Ee, Miriam van der Laan, Fred Goedbloed, Pieter Grijpink, Frum van Egmond, Rene van de Smede, Hennie Völker-Dieben, Jan Cannoo, Janneke van Klink, Maya van Steenhoven, Henk Hartzema, Theo van der Plas, Esther Stevelink, Judith van der Laken en Richard Post.

Deze publicatie kwam tot stand met een bijdrage van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie.

stimuleringsfonds
creatieve industrie

KAAG EN BRAASSEM
25.745 inwoners

OEGSTGEEST
22.910 inwoners

TEYLINGEN
35.735 inwoners

LEIDERDORP
26.813 inwoners

ZOETERWOUDE
8.075 inwoners

LEIDEN
121.163 inwoners

Rijnlands Architectuur Platform | www.rapleiden.nl | contact@rapleiden.nl

Raadsvoorstel Besluitvormend

Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2017

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	Z-17-006565
datum voorstel:	29 maart 2017
datum collegevergadering:	16 mei 2017
datum raadsvergadering:	29 juni 2017
agendapunt:	
portefeuillehouder:	Carla Breuer
behandelend ambtenaar:	Rene Knaap
e-mailadres:	R.Knaap@hltsamen.nl

Wij stellen voor:

1. De Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2017 vast te stellen;
2. De Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2010 in te trekken.

Inleiding
In de huidige Wegsleepverordening staat het bergingsbedrijf BCB vermeld. Dit bergingsbedrijf is failliet. In de nieuwe Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2017 is de naam van het bergingsbedrijf verwijderd. Tevens zijn de tarieven en een aantal andere inhoudelijke zaken aangepast. Een lijst met de verschillen van de Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2010 ten opzichte van de Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2017 is als bijlage toegevoegd. De bevoegdheid tot het vaststellen van deze verordening ligt bij de gemeenteraad. Gekozen is voor bergingsbedrijf BRL omdat de plaats van bewaring van voertuigen geografisch dichtbij ligt en de tarieven voor het wegslepen ongeveer hetzelfde zijn.

Beoogd effect
Door het vaststellen van de Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2017 is deze weer actueel. In de nieuwe Wegsleepverordening is een bergingsbedrijf opgenomen met de daarbij behorende tarieven.

Financiële consequenties
Er zijn geen kosten voor de gemeente bij het wegslepen van een voertuig in het geval van een overtreding/gedraging.

Aanpak, uitvoering en participatie
Na vaststelling door de raad van de Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2017 wordt deze gepubliceerd.

Bijlagen en achtergrondinformatie

- Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2017
- Overzicht van wijzigingen Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2010 en 2017

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het collegebesluit nr. 12642 met als onderwerp Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2017,

gelet op het bepaalde in artikel 149 van de Gemeentewet, artikel 173, tweede lid van de Wegenverkeerswet 1994 en het Besluit wegslepen van voertuigen; Overwegende dat het wenselijk is om in voorkomende gevallen op de weg staande voertuigen te kunnen verwijderen, over te brengen en in bewaring te stellen,

besluit:

1. De Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2017 vast te stellen;
2. De Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2010 in te trekken.

Tekst van de regeling

Wegsleepverordening Teylingen 2017

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. RVV 1990: het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;
b. wet: de Wegenverkeerswet 1994;
c. besluit: het Besluit wegslepen van voertuigen;
d. voertuig: wat hieronder wordt verstaan in artikel 1, onder al RW 1990;
e. motorrijtuig: wat hieronder wordt verstaan in artikel 1 eerste lid, onder c van de wet;
f. het college: het college van burgemeester en wethouders;
g. de bergingsspecialist: Berging Regio Leiden B.V., gevestigd te Leiden en/of een ander door of namens het college aan te wijzen bergingsbedrijf;
h. markt: de warenmarkt, welke krachtens een besluit van het college op de daartoe aangewezen plaats, dag en tijd wordt gehouden;
i. evenement: evenement waarvoor op grond van artikel 2.24 van de Algemene Plaatselijke Verordening Teylingen een vergunning is verstrekt of een melding is gedaan;
j. jaarmarkt: de markt die tijdens de jaarlijkse feestweek wordt georganiseerd en waarvoor door de burgemeester vergunning wordt verleend.

Artikel 2 Aanwijzing van wegen en weggedeelten waar voertuigen kunnen worden verwijderd, overgebracht en in bewaring gesteld in het belang van het vrijhouden van wegen en weggedeelten

1. Als wegen en weggedeelten, bedoeld in artikel 170 eerste lid, onder c van de wet worden alle wegen en weggedeelten binnen de gemeente aangewezen voor zover ze behoren tot een van de in artikel 2 van het besluit bedoelde soorten van wegen en weggedeelten.

2. Verder zijn de hierna genoemde wegen en weggedeelten aangewezen als wegen en weggedeelten als bedoeld in artikel 170 eerste lid, onderdeel c van de wet:

a. op een fietspad, nader aangeduid door bord G11, G12a of G 13 van bijlage 1 bij het RW 1990;

b. op een fietsstrook, ander aangeduid door een doorgetrokken of onderbroken streep gemarkeerd gedeelte van de rijbaan waarop afbeeldingen van een fiets zijn aangebracht;

c. op een erf, nader aangeduid door bord G5 van die bijlage, voorzover het voertuig niet is geparkeerd op een parkeerplaats die als zodanig is aangeduid of aangegeven;

d. op een weg of weggedeelte waar een markt wordt gehouden;

e. op een weg of weggedeelte waar de jaarmarkt wordt gehouden;

f. op een weg of weggedeelte waar een evenement wordt gehouden;

g. voor een inrit of uitrit;

h. op een weg of weggedeelte waar wordt geparkeerd op een zodanige wijze dat de vrijheid van het verkeer wordt belemmerd of gehinderd.

Artikel 3 Plaats bewaring voertuigen en openingstijden

1. Als plaats (eventueel: plaatsen) van bewaring van voertuigen wordt (worden) aangewezen het terrein van Bergingsbedrijf Rondom Leiden (BRL), Amphoraweg 11 te Leiden.

2. a. De openingstijden van de in het eerste lid, onder a bedoelde bewaarplaats zijn: op werkdagen van 08.00 tot 18.00 uur.

b. Buiten bovengenoemde tijden is de bewaarplaats op afroep geopend.

Artikel 4 Kosten overbrengen en bewaren voertuigen

1. De kosten (excl. BTW) van het overbrengen van een voertuig naar de bewaarplaats bedragen:

- Uitrijtarief: € 71,78;
- Laad / sleeptarief: € 140,90;
- Totaal tarief € 212,68.

In het geval het bergingsbedrijf ter plaatse komt en de eigenaar is reeds aanwezig dan zijn de voorrijkosten € 90,- incl. BTW.

2. De kosten van het bewaren van een voertuig bedragen:

- € 10,50 extra stallingskosten na 24 uur per dag.

3. De in de vorige leden genoemde bedragen worden jaarlijks aangepast overeenkomstig de procentuele wijziging die het consumenten-prijsindexcijfer over de maand maart van het lopende kalenderjaar heeft ondergaan ten opzichte van dit prijsindexcijfer over de maand maart van het daaraan voorafgaande jaar. De aldus berekende bedragen worden vóór 1 januari in het gemeenteblad bekend gemaakt en gelden voor het daaropvolgende kalenderjaar.

Artikel 5 Overbrengen en in bewaring stellen van motorrijtuigen in het geval van gebleken onvoldoende rijgeschiktheid of rijvaardigheid dan wel het ontbreken van een behoorlijk zichtbare kentekenplaat

Wanneer gebruik wordt gemaakt van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 130 vierde lid, 164, zevende lid, en 174 eerste lid van de wet, zijn artikelen 1, 3 en 4 van deze verordening van overeenkomstige toepassing.

Artikel 6 Inwerkingtreding

Lid 1
Deze verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking.

Lid 2
Vanaf dat moment wordt de Wegsleepverordening Teylingen 2010 ingetrokken, met dien verstande dat deze Verordening van toepassing blijft voor de gevallen van vóór de in het eerste lid bedoelde datum.

Artikel 7 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Wegsleepverordening Teylingen 2017.

Toelichting

Toelichting algemeen

Bevoegdheid tot het wegslepen van voertuigen is een bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders. Het wegslepen van een voertuig moet worden gezien als een bijzondere vorm van bestuursdwang.

In de Awb zijn algemene regels gesteld over de toepassing van bestuursdwang. Deze regels zijn voor een groot deel ook van toepassing op het wegslepen van voertuigen. Tegen besluiten tot het wegslepen van voertuigen staat op grond van de Awb bezwaar en vervolgens beroep open.

Verhouding Wet-Mulder en bestuursdwang

Wanneer een voertuig fout geparkeerd staat en wegsleepwaardig is, zijn er in principe twee naast elkaar bestaande manieren om hiertegen op te treden. Allereerst door politie en justitie op grond van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wet-Mulder) via het opmaken van een proces-verbaal.

Daarnaast door het uitvoeren van bestuursdwang (lees: het laten wegslepen en bewaren van dat voertuig) door het college van burgemeester en wethouders. Vanzelfsprekend is het wel noodzakelijk om de geconstateerde parkeerovertreding zo goed mogelijk vast te leggen wanneer alleen gebruik wordt gemaakt van de bestuursdwangbevoegdheid. Voor eventuele latere bezwaar- en beroepsprocedures op grond van de Awb is het verstandig de geconstateerde parkeerovertreding zo goed mogelijk vast te leggen In een schriftelijk document en bij voorkeur vergezeld te laten gaan van een foto die de feitelijke situatie weergeeft.

Verordening In artikel 170 e. v.

In de Wegenverkeerswet 1994 is het kader aangegeven waarbinnen het college van burgemeester en wethouders gebruik kan maken van zijn bevoegdheid tot het wegslepen van voertuigen. Hoewel de bevoegdheid tot het wegslepen van voertuigen in de wet is

neergelegd, kan het college pas goed van deze bevoegdheid gebruikmaken wanneer de gemeenteraad in een verordening nadere regels heeft gesteld over de toepassing van deze bevoegdheid, zoals in artikel 173, tweede lid van de wet wordt voorgeschreven. In deze verordening dienen in elk geval regels te worden gesteld over:

1. de aanwijzing van de plaats(en) waar de weggesleepte voertuigen worden bewaard;

2. de berekening van de kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van het wegslepen en bewaren van voertuigen;

3. de eventuele aanwijzing van wegen en weggedeelten waar op grond van artikel 170, eerste lid, onder c WVW 1994 voertuigen mogen worden weggesleept.

Aangezien in artikel 173, tweede lid van de wet wordt aangegeven dat de nadere regels bij gemeentelijke verordening moeten worden gesteld, kunnen de hiervoor genoemde onderwerpen niet worden gedelegeerd aan het college van burgemeester en wethouders. De uitwerking van de nadere regels van de verordening kan wel door het college van burgemeester en wethouders geschieden (bijvoorbeeld door middel van beleidsregels).

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze bepaling is een aantal begrippen omschreven dat diverse malen in deze verordening terugkomt. De omschrijving van deze begrippen spreekt voor zich. Veelal wordt verwezen naar definities uit bestaande wetgeving.

Ad d. Voertuig

Het begrip 'voertuig', zoals in artikel 1, onder al RVV 1990 is omschreven, is ruim. Hieronder vallen niet alleen motorvoertuigen, maar ook fietsen en bromfietsen, invalidenvoertuigen, trams en wagens. Al deze voertuigen vallen derhalve onder de werking van deze Wegsleepverordening.

Ook in de APV is een bepaling opgenomen over de verwijdering van fietsen en bromfietsen van de openbare weg (zie artikel 5.12). Deze bepaling is aanvullend op wat de wegenverkeerswetgeving beoogt te regelen. In artikel 5.12 van de APV spelen namelijk andere belangen een rol, zoals de openbare orde en veiligheid, het uiterlijk aanzien en de openbare gezondheid.

Ad e. Motorrijtuig

Het begrip 'motorrijtuig' is apart omschreven omdat artikel 5 van de Wegsleepverordening alleen betrekking heeft op dit soort voertuigen.

Artikel 2 Aanwijzing van wegen en weggedeelten waar voertuigen kunnen worden verwijderd, overgebracht en in bewaring gesteld in het belang van het vrijhouden van wegen en weggedeelten

Zoals hiervoor in het algemene deel van de toelichting is gememoreerd, is de bevoegdheid tot het wegslepen van voertuigen in de wet zelf geregeld. Voor het wegslepen van voertuigen in het belang van de veiligheid op de weg of de vrijheid van het verkeer hoeven geen wegen en weggedeelten te worden aangewezen. Van deze bevoegdheid kan op alle wegen en weggedeelten binnen de gemeente gebruik worden gemaakt. Voor het wegslepen van voertuigen in het belang van het vrijhouden van wegen en weggedeelten kunnen op grond van artikel 170 eerste lid, aanhef en onder c, en artikel 173 tweede lid, aanhef en onder c WVW 1994 bij gemeentelijke verordening wegen en weggedeelten worden aangewezen. In artikel 2 van het Besluit wegslepen van voertuigen is nader aangegeven om welke soorten van wegen en weggedeelten het kan

gaan, zoals onder andere gehandicaptenparkeerplaatsen, taxistandplaatsen, laad- en loshavens, parkeerplaatsen Voor vergunninghouders, voetgangersgebieden en dergelijke. Het is aan de gemeenteraad om in deze Wegsleepverordening de wegen en weggedeelten aan te wijzen waar het college van burgemeester en wethouders van deze bevoegdheid gebruik kan maken. In de tekst van deze verordening is de ruimste variant opgenomen: alle wegen en weggedeelten binnen de gemeente zijn aangewezen. Voor de duidelijkheid zijn een aantal specifieke situaties expliciet benoemd.

Voor de volledigheid wordt nog eens opgemerkt dat een parkeerovertreding, zoals in deze bepaling bedoeld, op zich niet zonder meer voldoende is om over te gaan tot het wegslepen en in bewaring stellen van een voertuig.

Per geval zal tevens moeten worden beoordeeld of de specifieke parkeerovertreding het wegslepen en in bewaring stellen van het desbetreffende voertuig ook rechtvaardigt. Indien bijvoorbeeld een voertuig midden in de nacht op een laad- en loshaven wordt geparkeerd terwijl alle winkels en bedrijven dicht zijn, zal het normaal gesproken niet weggesleept mogen worden.

Artikel 3 Plaats bewaring voertuigen en openingstijden

De inhoud van de bepaling spreekt voor zich. Vanwege de redactie van artikel 173, tweede lid WVW 1994 moet(en) de plaats(en) van bewaring van voertuigen door de gemeenteraad worden aangewezen. Delegatie aan het college van burgemeester en wethouders is niet mogelijk. In onvoorziene omstandigheden is het denkbaar dat de burgemeester op grond van zijn bijzondere bevoegdheden ter handhaving van de openbare orde tijdelijk ook andere terreinen aanwijst als plaats van bewaring van voertuigen. De openingstijden dienen redelijk ruim te worden gekozen. Openstelling van de bewaarplaats(en) alleen gedurende werkdagen lijkt niet voldoende omdat iemand hierdoor onevenredige schade kan lijden, die mogelijk op de gemeente wordt verhaald.

Artikel 4 Kosten overbrengen en bewaren voertuigen

In artikel 13 tot en met 15 van het Besluit wegslepen van voertuigen is geregeld welke soorten van kosten die verbonden zijn aan het wegslepen en in bewaring stellen van voertuigen, in rekening kunnen worden gebracht.

Het gaat hierbij niet alleen om personele en materiële kosten die direct verband houden met het wegslepen en in bewaring stellen van voertuigen, maar ook om kosten die verbonden zijn aan bekendmaking van beschikkingen, verkoop, eigendomsoverdracht om niet of vernietiging van voertuigen, inclusief de taxatie van deze voertuigen, renteverlies, WA-verzekering en dergelijke.

In de Wegsleepverordening hoeven deze kostencomponenten niet allemaal inzichtelijk te worden gemaakt. Volstaan kan worden met een uitsplitsing van de kosten die verbonden zijn aan het wegslepen van voertuigen enerzijds en de bewaring van deze voertuigen anderzijds.

In het tweede lid van deze bepaling, waarin de kosten van bewaring van voertuigen worden geregeld, wordt het begrip 'etmaal' gebruikt. Het etmaal, zoals hier bedoeld, begint op het moment van in bewaring nemen van een voertuig en eindigt 24 uur later.

Artikel 5 Overbrengen en in bewaring stellen van motorrijtuigen in het geval van gebleken onvoldoende rijgeschiktheid of rijvaardigheid dan wel het ontbreken van een behoorlijk zichtbare kentekenplaat

Naast de in artikel 170, eerste lid WVW 1994 bedoelde gevallen zijn in deze wet nog twee gevallen genoemd, waarin het noodzakelijk kan zijn om een voertuig te laten wegslepen en in bewaring te laten stellen.

Achtereenvolgens wordt hier gedoeld op:

• het niet afgeven van zijn rijbewijs, wanneer dit is ingevorderd, omdat iemand zijn motorrijtuig heeft bestuurd terwijl hij onder invloed was van drogerende stoffen of alcohol en dergelijke (zie artikel 130 en 164 WVW 1994);

• de situatie dat een motorrijtuig niet beschikt over een behoorlijk zichtbare kentekenplaat terwijl de eigenaar of houder van dat motorrijtuig niet direct te achterhalen is. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan voertuigwrakken die geen kenteken meer hebben of aan situaties dat er sprake kan zijn van het 'knoeien' met kentekens in geval van autodiefstal.

Wanneer in dit soort gevallen een voertuig moet worden weggesleept en in bewaring genomen, is er geen sprake van uitoefening van bestuursdwang. Artikel 170, eerste lid WVW 1994, waarin de bestuursdwangbevoegdheid is geregeld, is dan ook niet van toepassing verklaard in de genoemde gevallen. In feite gaat het om een vorm van inbeslagname van goederen die ook in het strafrecht voorkomt.

Wel heeft de wetgever voor deze gevallen diverse bepalingen uit hoofdstuk X. Bestuursdwang van de WVW 1994 (artikel 170 e.v.) van overeenkomstige toepassing verklaard. Het is raadzaam om ook in de Wegsleepverordening de artikelen over de bewaarplaats(en) van voertuigen en openingstijden (artikel 3) en de kosten van overbrengen en bewaren van voertuigen (artikel 4) voor deze gevallen van overeenkomstige toepassing te verklaren.

Artikel 6 Inwerkingtreding

Deze bepaling spreekt voor zich.

Bijlage bij toelichting van de Wegsleepverordening Teylingen 2017

A. Veiligheid op de weg en vrijheid van het verkeer

Als gevallen waarin verwijdering, overbrenging en inbewaringstelling van voertuigen in het belang van de veiligheid op de weg en de vrijheid van het verkeer (zie artikel 170, eerste lid, aanhef en onder a en b WVW 1994) noodzakelijk kunnen zijn, kunnen worden genoemd:

Plaats op de weg

a. een voertuig is tot stilstand gebracht op een trottoir, voetpad of fietspad, tenzij het een fiets, bromfiets of invalidenvoertuig betreft (zie artikel 10 en artikel 5 tot en met 7 RW 1990).

Laten stilstaan

b. een voertuig is tot stilstand gebracht:

1. op een kruispunt, rotonde of een overweg;

2. op een fietsstrook of de rijbaan langs een fietsstrook;

3. op een oversteekplaats of binnen een afstand van 5 meter daarvan;

4. in een tunnel;

5. bij een bord bushalte (eventueel: ook tramhalte) ter hoogte van de geblokte markering of, indien die markering niet is aangebracht, op een afstand van minder dan 12 meter van het bord, tenzij het stilstaan dient voor het onmiddellijk laten in- en uitstappen van passagiers;

6. op de rijbaan langs een busstrook;

7. op een busbaan of een busstrook met uitzondering van een lijnbus;

8. langs een gele doorgetrokken streep of in strijd met bord E2 van bijlage 1 RVV 1990;

9. op de rijbaan, inclusief de invoeg- en uitrijstrook, van een autosnelweg of autoweg, of behoudens in noodgevallen - op de vluchtstrook, de vluchthaven of de berm van zo'n weg. (Zie artikel 23, 43, tweede lid, en 81 RVV 1990 en bord E2 van bijlage 1 bij het RW 1990.)

c. een voertuig is geparkeerd:

1. bij een kruispunt op een afstand van minder dan 5 meter daarvan;

2. voor een inrit of een uitrit;

3. buiten de bebouwde kom op de rijbaan van een voorrangsweg;

4. langs een gele onderbroken streep of in strijd met bord El van bijlage 1 RW 1990;

5. op een wijze waardoor er sprake is van dubbel parkeren;

6. binnen een erf, waarbij - voorzover het een motorvoertuig betreft - geen gebruik is gemaakt van de parkeerplaatsen die als zodanig zijn aangeduid of aangewezen;

7. op een weg waarvoor een geslotenverklaring geldt;

8. zonder dat de voorgeschreven voertuigverlichting in werking is gesteld;

- (Zie artikel 24, 25, 38 e.v. en 46 RVV 1990 en bord El van bijlage 1 bij het RVV 1990.)

d. een voertuig is tot stilstand gebracht in strijd met een bevel of een aanwijzing, gegeven door een daartoe bevoegd en als zodanig kenbare ambtenaar of ander persoon;

(Zie artikel 82 RVV 1990.)

Gevaarlijk of hinderlijk gedrag

e. een voertuig is overigens zodanig tot stilstand gebracht of geparkeerd dat gevaar op de weg wordt of kan worden veroorzaakt of dat het verkeer op de weg wordt of kan worden gehinderd.

(Zie artikel 5 WVW 1994, het zogenaamde kapstokartikel.)

B. Vrijhouden van aangewezen weggedeelten en wegen

Verwijdering, overbrenging en inbewaringstelling van voertuigen in het belang van het vrijhouden van aangewezen weggedeelten en wegen (zie artikel 170, eerste lid, aanhef en onder c WVW 1994 en artikel 2 Besluit wegslepen van voertuigen) kunnen noodzakelijk zijn in het geval dat een voertuig geparkeerd is:

a. op een weg of weggedeelte waar door middel van bord El van bijlage 1 van het RVV 1990 of door middel van een gele onderbroken streep als bedoeld in artikel 24, lid 1 onder e RW 1990 wordt aangegeven dat ter plaatse een parkeerverbod geldt;

b. op een weg of weggedeelte waar door middel van bord E2 van die bijlage of door middel van een gele doorgetrokken streep als bedoeld in artikel 23, lid 1 onder g RW 1990 wordt aangegeven dat ter plaatse een verbod stil te staan geldt;

c. op een parkeerplaats nader aangeduid door bord E4 van die bijlage (al dan niet met onderbord) voorzover:

- het voertuig niet behoort tot de toegelaten categorie of groep voertuigen; - het voertuig op een andere dan de aangegeven wijze is geparkeerd;

- het voertuig op andere dagen of uren dan aangegeven is geparkeerd;

d. op een taxistandplaats, nader aangeduid door bord E5 van die bijlage, tenzij het parkeren gebeurt met een taxi;

e. op een gehandicaptenparkeerplaats, nader aangeduid met bord E6 van die bijlage:

- tenzij het parkeren gebeurt met een gehandicaptenvoertuig;

- tenzij gebruik wordt gemaakt van een geldige en duidelijk zichtbaar aangebrachte gehandicaptenparkeerkaart;

- die gereserveerd is voor een bepaald voertuig, tenzij het parkeren gebeurt met dat voertuig;

f. op een laad- en losplaats, nader aangeduid door bord E7 van die bijlage (met uitzondering van de aangegeven dagen of uren), tenzij de bestuurder van het voertuig bezig is met het onmiddellijk laden en lossen van goederen;

g. op een parkeerplaats, nader aangeduid door bord E8 van die bijlage voorzover het voertuig niet behoort tot de toegelaten categorie of groep voertuigen;

h. op een parkeerplaats, nader aangeduid door bord E9 van die bijlage en bestemd voor vergunninghouders, tenzij het parkeren gebeurt met het voertuig waarvoor een parkeervergunning is afgegeven;

i. in een voetgangersgebied, nader aangeduid door bord G7 of Cl van die bijlage (eventueel: met uitzondering van aangegeven dagen en uren.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 29 juni 2017,

Robert van Dijk	Carla G.J. Breuer
griffier	Voorzitter

Lijst van afwijkingen Wegsleepverordening Teylingen

- Titel gewijzigd in 2017

Huidige verordening	Nieuwe verordening
Wegsleepverordening Teylingen 2010	Wegsleepverordening gemeente Teylingen 2017

- Artikel 1 uitgebreid met punt g. t/m j.

Huidige verordening	Nieuwe verordening
	g. de bergingsspecialist: Berging Regio Leiden B.V., gevestigd te Leiden en/of een ander door of namens het college aan te wijzen bergingsbedrijf; h. markt: de warenmarkt, welke krachtens een besluit van het college op de daartoe aangewezen plaats, dag en tijd wordt gehouden; i. evenement: evenement waarvoor op grond van artikel 2.24 van de Algemene Plaatselijke Verordening Teylingen een vergunning is verstrekt of een melding is gedaan; j. jaarmarkt: de markt die tijdens de jaarlijkse feestweek wordt georganiseerd en waarvoor door de burgemeester vergunning wordt verleend.

- Artikel 2 Lid 2 a. t/m h. toegevoegd

Huidige verordening	Nieuwe verordening
	2. Verder zijn de hierna genoemde wegen en weggedeelten aangewezen als wegen en weggedeelten als bedoeld in artikel 170 eerste lid, onderdeel c van de wet: a. op een fietspad, nader aangeduid door bord G11, G12a of G 13 van bijlage 1 bij het RW 1990; b. op een fietsstrook, ander aangeduid door een doorgetrokken of onderbroken streep gemarkeerd gedeelte van de rijbaan waarop afbeeldingen van een fiets zijn aangebracht; c. op een erf, nader aangeduid door bord G5 van die bijlage, voorzover het voertuig niet is geparkeerd op een parkeerplaats die als zodanig is aangeduid of aangegeven; d. op een weg of weggedeelte waar een markt wordt gehouden; e. op een weg of weggedeelte waar de jaarmarkt wordt gehouden; f. op een weg of weggedeelte waar een evenement wordt gehouden; g. voor een inrit of uitrit;

	h. op een weg of weggedeelte waar wordt geparkeerd op een zodanige wijze dat de vrijheid van het verkeer wordt belemmerd of gehinderd.

- Artikel 3 Lid 1 Bergingsbedrijf aangepast

Huidige verordening	**Nieuwe verordening**
1. Als plaats van bewaring van voertuigen wordt aangewezen het terrein van BCB, Industriekade 5 te Hillegom,	1. Als plaats (eventueel: plaatsen) van bewaring van voertuigen wordt (worden) aangewezen het terrein van Bergingsbedrijf Rondom Leiden (BRL), Amphoraweg 11 te Leiden.

- Artikel 3 Lid 2 openingstijden aangepast

Huidige verordening	**Nieuwe verordening**
2. De openingstijden van de in het eerste lid bedoelde bewaarplaats zijn: - maandag t/m vrijdag van 09.00 uur tot 17.00 uur;	2. a. De openingstijden van de in het eerste lid, onder a bedoelde bewaarplaats zijn: op werkdagen van 08.00 tot 18.00 uur. b. Buiten bovengenoemde tijden is de bewaarplaats op afroep geopend.

- Artikel 3 Lid 3 verwijderd en deels ondergebracht bij Lid 2

Huidige verordening	**Nieuwe verordening**
3. Buiten de openingstijden kan het voertuig worden opgehaald na het maken van een telefonische afspraak via telefoonnummer 0252-535 050.	

- Artikel 4 Lid 1 gewijzigd en tarief geplaatst

Huidige verordening	**Nieuwe verordening**
1. De kosten van het overbrengen en bewaren van voertuigen zijn opgenomen in een bij deze verordening behorende Tarievenlijst.	1. De kosten (excl. BTW) van het overbrengen van een voertuig naar de bewaarplaats bedragen: • Uitrijtarief: € 71,78; • Laad / sleeptarief: € 140,90; • Totaal tarief € 212,68. In het geval het bergingsbedrijf ter plaatse komt en de eigenaar is reeds aanwezig dan zijn de voorrijkosten € 90,- incl. BTW.

- Artikel 4 Lid 2 gewijzigd en tarief geplaatst

Huidige verordening	**Nieuwe verordening**
2. De gemeenteraad kan de kosten voor het overbrengen en bewaren van voertuigen, vermeld op de Tarievenlijst, jaarlijks aanpassen op basis van de consumentenprijsindex van het CBS.	2. De kosten van het bewaren van een voertuig bedragen: • € 10,50 extra stallingskosten na 24 uur per dag.

- Artikel 4 Lid 3 toegevoegd consumenten-prijsindex

Huidige verordening	**Nieuwe verordening**

	3. De in de vorige leden genoemde bedragen worden jaarlijks aangepast overeenkomstig de procentuele wijziging die het consumenten-prijsindexcijfer over de maand maart van het lopende kalenderjaar heeft ondergaan ten opzichte van dit prijsindexcijfer over de maand maart van het daaraan voorafgaande jaar. De aldus berekende bedragen worden vóór 1 januari in het gemeenteblad bekend gemaakt en gelden voor het daaropvolgende kalenderjaar.

- Artikel 6 Lid 2 tekstueel gewijzigd

Huidige verordening	**Nieuwe verordening**
2. Vanaf dat moment wordt de Wegsleepverordening Teylingen 2006 ingetrokken.	Lid 2 Vanaf dat moment wordt de Wegsleepverordening Teylingen 2010 ingetrokken, met dien verstande dat deze Verordening van toepassing blijft voor de gevallen van vóór de in het eerste lid bedoelde datum.

- Artikel 7 titel gewijzigd naar 2017

Huidige verordening	**Nieuwe verordening**
Deze verordening wordt aangehaald als: Wegsleepverordening Teylingen 2010	Deze verordening wordt aangehaald als: Wegsleepverordening Teylingen 2017.

- Verwijderd Afschriften van dit besluit naar en de aangegeven betrokkenen

Huidige verordening	**Nieuwe verordening**
Afschriften van dit besluit naar: - Arrondissementsparket te ’s Gravenhage. - Politie Hollands Midden, ter attentie van: - Team Oegstgeest (mailadres: d1oegstgeest-teamsecretariaat@hollands-midden.politie.nl - Jan de Roode (Bijzondere Wetten Katwijk) jan.de.roode@hollands-midden.politie.nl - Dirk Meinders (Sassenheim) (mailadres: dirk.meinders@hollands-midden.politie.nl) - Willem Theil (Voorhout) (mailadres: willem.theil@hollands-midden.politie.nl) - Peter de Boer (Warmond) (mailadres: peter.de.boer@hollands-midden.politie.nl) - Afdeling Beheer Leefomgeving, Buitengewone Opsporings Ambtenaren (BOA’s) - BCB, Industriekade 5, 2181 AJ Hillego	

- Verwijderd Tarieventabel 2013 wegsleepverordening

Huidige verordening	**Nieuwe verordening**

2.1 De kosten die verband houden met het wegslepen, de opslag en de afgifte van een voertuig zijn: - uitrijtarief € 103,19 - uitvoeringstarief € 103,19 - opslag 1e etmaal en afgifte tijdens kantooruren (08.00 uur – 17.00 uur) € 48.63 - opslag daaropvolgende dagen: per etmaal of deel van een etmaal € 12,75 - extra toeslag bij afgifte buiten kantooruren (17.00 uur – 08.00 uur) € 75,00	

- Toelichting toegevoegd

Huidige verordening	**Nieuwe verordening**
	Toelichting toegevoegd.

Raadsvoorstel Besluitvormend

Rapport rekenkamercommissie Projectbeheersing

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	Z-17-007507
datum voorstel:	05-04-17
datum collegevergadering:	nvt
datum raadsvergadering:	29 juni 2017
agendapunt:	-
portefeuillehouder:	Griffie
behandelend ambtenaar:	Lisanne Korteling
e-mailadres:	L.Korteling@raadteylingen.nl

Wij stellen voor:

1. De aanbevelingen in het rekenkamerrapport Projectbeheersing over te nemen;
    1. Successen vieren;
    2. Geen projecten starten zonder helderheid over de dekking van een mogelijk aanmerkelijk negatief saldo van de financiële baten en lasten;
    3. Expliciet vaststellen wat de verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn van de raad, het college, ambtenaren en derden;
    4. Vaststellen wanneer en waarover de raad minimaal schriftelijk geïnformeerd wordt;
    5. Burgerparticipatie vooraf voorzien van een duidelijk plan.
2. De aanbevelingen voor uitvoering in handen te stellen van het college;
3. Het college te verzoeken over de implementatie van de aanbevelingen aan de gemeenteraad te rapporteren voor 1 december 2017.

Inleiding
De Rekenkamercommissie Teylingen heeft onderzoek gedaan naar de Projectbeheersing.

Om hier een beeld van te krijgen zijn drie projecten onderzocht:

- De nieuwbouw van de Andreasschool in Voorhout.
- De nieuwbouw van de brede school Kloppend Hart in Warmond
- De revitalisering van het eiland Koudenhoorn

De rapportage van het onderzoek bestaat uit conclusies en aanbevelingen en het onderzoeksrapport. U heeft deze stukken op 30 maart jl. ontvangen. Het college heeft een bestuurlijke reactie gegeven 20 april 2017. Deze heeft u ontvangen op 21 april via de raadsmail en via de lijst ingekomen stukken van mei.

Bestaand kader en context
De rekenkamercommissie Teylingen heeft conform artikel 2 van de Verordening op de gemeentelijke rekenkamercommissie Teylingen 2015 tot taak de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur te onderzoeken.

Conclusies
Hieronder volgen samengevat de conclusies.

1. De projectbeheersing is redelijk op orde;
2. Betrokkenen zijn over het algemeen positief over de totstandkoming en het resultaat van de onderzochte projecten;
3. Er zijn wel elementen die, gekeken naar alle onderzochte projecten, beter kunnen en ook moeten bij toekomstige projecten om ze beter te kunnen sturen en beheersen. Daarvoor zijn goede afspraken van belang op het moment dat de raad zijn kaders stelt met betrekking tot de strategische doelen, en de lasten en baten van het project.

Aanbevelingen
De aanbevelingen uit het rapport van BMC zijn:

1. Successen vieren;

De projecten zijn gerealiseerd. De betrokkenen zijn over het algemeen positief over de totstandkoming en het resultaat van de onderzochte projecten. Een eerste aanbeveling is om successen als deze meer met elkaar en de raad te delen en dus te vieren.

2. Geen projecten starten zonder helderheid over de dekking van een mogelijk aanmerkelijk negatief saldo van de financiële baten en lasten;

Indien en zo lang onzeker is of er voldoende bijdragen van derden kunnen worden geïnd om het project te laten voldoen aan de randvoorwaarden die de gemeente daaraan stelt, staat de haalbaarheid van het project ter discussie. Starten met een dergelijk project houdt het risico in dat de gemeente uiteindelijk voor veel hogere kosten komt te staan dan de bedoeling was. In een dergelijk geval behoort de raad expliciet de afweging te kunnen maken of hij bereid is die extra kosten te dragen in het geval de externe financiering niet kan worden gerealiseerd en hoe die kosten in dat geval worden gedekt, dan wel of het project pas kan worden gestart indien de externe financiering vooraf zeker is gesteld. Een volledig beeld van de risico's en alternatieven als een risico optreedt is sowieso van belang. Dat geldt ook voor een volledig beeld van de eigen inzet van middelen bij de start van een project. Daarbij moet ook gedacht worden aan de inzet van ambtenaren in tijd en in geld. Deze inzet wordt nu niet vooraf inzichtelijk gemaakt voor de raad.

3. Expliciet vaststellen wat de verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn van de raad, het college, ambtenaren en derden;

Met name de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de gemeente en derden kunnen per project aanmerkelijk verschillen. Het is belangrijk dat de raad en ook alle andere betrokkenen bij het project vooraf helder zicht hebben op de verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen het project. Zonder dit zicht is effectieve kaderstelling en controle door de raad niet mogelijk.

4. Vaststellen wanneer en waarover de raad minimaal schriftelijk geïnformeerd wordt;

   Effectieve controle door de raad of de projectvoortgang in overeenstemming is met zijn kaderstelling vooraf vereist dat de raad ten minste een rapportage ontvangt bij afronding van elke projectfase en na afronding van een project. We spreken dan over een rapportage van de mate van realisatie van doelen, activiteiten en inzet van middelen ten opzichte van de vastgestelde ramingen, een geactualiseerde vooruitblik en een conclusie in hoeverre het project nog voldoet aan randvoorwaarden die daaraan bij de start zijn gesteld.

5. Burgerparticipatie vooraf voorzien van een duidelijk plan.

   Expliciteer vooraf de doelen van participatie, de risico's van participatie (inclusief beheersingsmaatregelen), de graad van participatie die binnen een project geschikt is (participatieladder), de fase(n) waarin participatie wordt toegepast, de mensen en organisaties die mogen meepraten (inclusief hun belangen), het geldende beleid, de kaders en de regels, de professionele begeleiding van het participatietraject, de werkvormen en de communicatie, de ondersteuning met geld, expertise en capaciteit.

Financiële consequenties
Afhankelijk van besluitvorming van de raad. Dit is op voorhand niet door de rekenkamercommissie aan te geven.

Aanpak, uitvoering en participatie
Mensen die betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van de projecten zijn uitgenodigd voor een enquête. Zie hiervoor het rapport en de bijlagen.

Duurzaamheid
-

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
-

Urgentie
-

Evaluatie
De rekenkamercommissie zal een jaar na vaststelling van het rapport bekijken hoe doorwerking van het rapport heeft plaatsgevonden, we zullen daarbij de rapportage van het college betrekken (besluitpunt 3).

Bijlagen en achtergrondinformatie
- Conclusies en aanbevelingen
- Onderzoeksrapport
- Reactie college van B&W
- https://www.youtube.com/watch?v=LlUiQeqai4Q (kort filmpje met de uitkomsten)

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het rapport van de rekenkamercommissie Projectbeheersing,

gelet op artikel 81oa en 108 van de gemeentewet,

besluit:

1. De aanbevelingen in het rekenkamerrapport Projectbeheersing over te nemen;
    1. Successen vieren;
    2. Geen projecten starten zonder helderheid over de dekking van een mogelijk aanmerkelijk negatief saldo van de financiële baten en lasten;
    3. Expliciet vaststellen wat de verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn van de raad, het college, ambtenaren en derden;
    4. Vaststellen wanneer en waarover de raad minimaal schriftelijk geïnformeerd wordt;
    5. Burgerparticipatie vooraf voorzien van een duidelijk plan.
2. De aanbevelingen voor uitvoering in handen te stellen van het college;
3. Het college te verzoeken over de implementatie van de aanbevelingen aan de gemeenteraad te rapporteren voor 1 december 2017.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 29 juni 2017,

Robert van Dijk
griffier

Carla G.J. Breuer
voorzitter

BMC | implementatie

Onderzoek naar projectbeheersing door de gemeente Teylingen

Behoort bij raadsbesluit rapport rekenkamercommissie
Projectbeheersing
d.d. 29 juni 2017

De griffier van gemeente Teylingen

Robert van Dijk

Rapport
Rekenkamercommissie gemeente Teylingen

BMC Implementatie
21 maart 2017
drs. A.H.M. van Helden
J.M. Blok MSc
Projectnummer: P001006
Correspondentienummer: FB-1503-84921

Inhoud

HOOFDSTUK 1	INLEIDING	2
1.1	Doelstelling en aanpak op hoofdlijnen	2
1.2	Beeld per project op hoofdlijnen	2
1.3	Normen waaraan projecten getoetst zijn	5
1.4	Leeswijzer	5
HOOFDSTUK 2	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	6
2.1	Conclusies	6
2.2	Toelichting op conclusies	7
2.3	Aanbevelingen	8
HOOFDSTUK 3	BEVINDINGEN OP HOOFDLIJNEN	10
3.1	Hoofdnorm doelen, activiteiten en inzet van middelen	10
3.2	Hoofdnorm haalbaarheid project	11
3.3	Hoofdnorm burgerparticipatie	11
3.4	Hoofdnorm verantwoordelijkheden en bevoegdheden	12
3.5	Hoofdnorm monitoren, bijsturen en afronden	13
BIJLAGE 1	BEVINDINGEN PER NORM	14
BIJLAGE 2	GEREALISEERDE DOELEN EN KOSTEN KOUDENHOORN WARMOND	30

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Doelstelling en aanpak op hoofdlijnen

Doelstelling

De Rekenkamercommissie van de gemeente Teylingen vroeg zich af of sturing en beheersing van projecten binnen de gemeente ordelijk verloopt. Een belangrijke vraag daarbij was ook in hoeverre burgerparticipatie daarbij een rol heeft gespeeld. Het doel was om, via een onderzoek naar drie verschillende projecten,

- te komen tot uitspraken over de gemeentelijke projectbeheersing in het algemeen;
- te komen tot uitspraken over de mate waarin burgerparticipatie succesvol is toegepast;
- en in het bijzonder te kunnen beoordelen of hieruit leerpunten kunnen worden gedestilleerd voor de sturing en beheersing van projecten in de toekomst.

Aanpak op hoofdlijnen

Het onderzoek is gedaan op basis van documenten die aan de raad zijn aangeboden, documenten die aan het college zijn aangeboden en ambtelijke project-documenten. Ook is er een digitale enquête uitgevoerd waarbij betrokkenen van buiten de gemeentelijke organisatie zijn gevraagd naar hun mening over de projecten en in het bijzonder het participatietraject. Wethouder Van Velzen en twee ambtenaren zijn mondeling geënquêteerd. Om te kunnen beoordelen hoe de sturing en beheersing van de projecten is verlopen, is de verzamelde informatie getoetst aan een normenkader. De projecten zijn beoordeeld tot en met de realisatie. Nieuwe ontwikkelingen na de realisatie zijn niet beoordeeld.

1.2 Beeld per project op hoofdlijnen

De volgende drie projecten zijn onderzocht:

- Andreasschool Voorhout: In 2012 is door de raad besloten in te stemmen met vervangende nieuwbouw van de Andreasschool. De school was duidelijk toe aan vervanging. Het plan was om een brede duurzame school te realiseren. Het schoolbestuur trad op als bouwheer tijdens dit project en de gemeente nam deel in de stuur- en projectgroep. In 2015 is de school geopend. Het is een brede en energie neutrale school geworden.
- Kloppend hart Warmond: In 2011 is door de raad besloten om in te stemmen met de gezamenlijke huisvesting van de drie scholen van Warmond en andere maatschappelijke organisaties. Een fusie tussen de drie scholen is besproken maar niet van de grond gekomen; wel zijn twee scholen gefuseerd. Het project heeft door de besprekingen behoorlijke vertraging opgelopen maar in 2015 is het Kloppend hart toch geopend.
- Koudenhoorn Warmond: Koudenhoorn is een recreatie-eiland dat een kwaliteitsimpuls moest krijgen. Samen met betrokken organisaties is hiervoor een plan ontwikkeld. In 2014 is het heringerichte recreatie-eiland geopend, maar nog niet alle werkzaamheden waren toen afgerond. Dat is op dit moment nog steeds niet het geval.

Hieronder wordt het verloop van de drie projecten beschreven. Dit gebeurt vooral aan de hand van de verschillende raadsbesluiten en bestuurlijke stukken.

Andreasschool Voorhout

- Mei 2012: De raad stemt in met een notitie over vervangende nieuwbouw van de Andreasschool en wijst € 2.500.000,— toe aan de Andreasschool. Vernieuwing van de Andreasschool is al jaren een punt van discussie. Het gebouw vraagt om onderhoud en er moet op korte termijn iets gebeuren. Ook voldoet de indeling niet aan de huidige onderwijskundige inzichten. Het beleid van de gemeente is erop gericht zoveel mogelijk brede scholen te realiseren. De gemeente wil in dit kader bij de Andreasschool een buitenschoolse opvang en peuterspeelzaal realiseren. Het schoolbestuur 'de Sophia Stichting'[1] is op grond van de onderwijswetgeving juridisch eigenaar van het gebouw en treedt op als bouwheer.
- April 2013: Het college tekent een intentieovereenkomst met de Sophia Stichting. Het project wordt in opdracht van de Sophia Stichting gerealiseerd. De gemeente participeert via een door partijen in te stellen stuur- en projectgroep (Sophia Stichting, Andreasschool, de Speelbrug en de gemeente) om de realisatie te ondersteunen.
- September 2013: De raad neemt kennis van het ontwerpplan en het collegebesluit om medewerking te verlenen aan een afwijking van het bestemmingsplan. De nieuwe school omvat acht klaslokalen en in de school bevindt zich een peuterspeelzaal en een buitenschoolse opvang. Daarbij kiest de school ook voor een kinderdagverblijf.
- Januari 2015: De nieuwe school wordt volgens planning in gebruik genomen. Er heeft geen formele afronding van het project plaatsgevonden via het college of de raad. Wel is er een interne evaluatie gehouden. Het gemeentelijk budget is niet overschreden, wel moest het ontwerp op een aantal punten aangepast worden zodat het binnen het taakstellende budget paste. Daarnaast heeft de Sophia Stichting zelf geïnvesteerd in zonnepanelen, een kunstgrasveld en een kinderdagverblijf.

Kloppend hart Warmond

- 2008: Het Integraal Huisvestingsbeleidsplan Onderwijs wordt vastgesteld en de raad en het college gaan akkoord met planvorming om de drie scholen van Warmond te huisvesten in één multifunctionele accommodatie waarin ook andere voorzieningen een plaats kunnen krijgen.
- Mei 2011: De raad stemt in met de Keuzenota Kloppend hart Warmond en kiest voor een denkrichting en een duurzaamheidsscenario. De denkrichting zorgt voor nieuwe huisvesting van de scholen, het huisvesten van maatschappelijke organisaties tegen een maatschappelijk tarief en een betere exploitatie van het Trefpunt waardoor een werkelijk kloppend hart kan worden gerealiseerd. De totale investering valt binnen de € 5.000.000,—.
- September 2013: De raad stemt in met de koopovereenkomst van grond.
- Mei 2014: De raad wordt geïnformeerd over het definitieve basisontwerp. De drie scholen hadden het plan te fuseren maar dat is door reacties vanuit de achterbannen uitgesteld. Er is daarom toch ontworpen voor drie scholen. Dit alles heeft geleid tot een vertraging van een jaar.

[1] De Stichting Katholiek Onderwijs Voorhout was het schoolbestuur van de Andreasschool. In 2012 fuseerde de stichting met de Sophia Stichting.

- Oktober 2016: De evaluatie wordt door het college vastgesteld en ter informatie naar de raad gestuurd. In november 2015 is het Kloppend hart Warmond geopend. De ingebruikname was oorspronkelijk begin 2014 gepland. De realisatie was ruim binnen budget. Wel is de raad is na het definitief beschikbaar stellen van het krediet akkoord gegaan met extra budget voor grondaankoop (€ 345.000,— + kapitaallasten) en tijdelijke huisvesting (€ 300.000,—). Het laatste budget is beschikbaar gesteld uit het jaarrekeningoverschot van 2012.

Koudenhoorn Warmond

- November 2008: De raad stelt het Uitvoeringsprogramma Toerisme en Recreatie vast. Het doel is om Koudenhoorn te upgraden door middel van het verbeteren van bestaande voorzieningen en het creëren van nieuwe voorzieningen zodat er een betere beleving ontstaat van het eiland. Koudenhoorn bestaat uit een recreatiegedeelte en een stiltegebied. Een kwaliteitsimpuls wordt wenselijk gevonden om te kunnen blijven voldoen aan de vraag van de bewoners in het omliggende gebied naar dagrecreatie.
- November 2009: De raad stelt € 40.000,— beschikbaar voor opstellen inrichtingsplan.
- Juni 2011: De raad stelt het definitieve ontwerp vast. De kosten van het ontwerp van € 1.600.000,— (zijn exclusief de bouw van de historische werf, het natuur- en educatiecentrum en het paviljoen) en vallen binnen de geraamde kosten van € 2.000.000,—. In de kadernota is rekening gehouden met een investering van maximaal € 500.000,—. Dit houdt in dat de gemeente voor de overige financiering subsidies moet ontvangen.
- Juni 2012: De raad wijzigt het bestemmingsplan.
- Maart 2014: Het heringerichte Koudenhoorn wordt geopend. De passantenplaatsen, een jeugdplek, een kinderboerderij en fietsenstallingen zijn gerealiseerd; de speeltuin is vernieuwd, paden, natuurvriendelijke oevers, bermen en een hondenstrandje zijn aangelegd; sloten en paddenpoelen zijn gegraven, riet en strand zijn uitgebreid en afvalbakken zijn neergezet. In 2015 moeten nog enkele werkzaamheden uitgevoerd worden zoals het realiseren van een horecalocatie, een natuur- en educatiecentrum, een historische scheepswerf en een speelbos.
- 2015-2016: Het speelbos en de horecalocatie inclusief een ruimte bestemd voor een natuur- en educatiecentrum zijn gerealiseerd. De historische scheepswerf moet nog opgestart worden. Het definitieve ontwerp was door de raad vastgesteld zonder kosten voor de historische scheepswerf. Uit de jaarrekeningen over 2011 tot en met 2015 is voorzichtig op te maken dat het project binnen budget is gebleven. Er zijn echter ook investeringen in relatie tot het gebied Koudenhoorn gedaan waarvan voor ons niet duidelijk is ze ook geheel of gedeeltelijk moeten worden toegewezen aan het project Koudenhoorn. In bijlage 2 wordt een overzicht van doelen en kosten gepresenteerd. Ook is voor ons niet duidelijk hoeveel subsidie het project uiteindelijk heeft ontvangen en van welke partijen. In de jaarrekening over 2012 staat alleen dat aanvullende subsidies inmiddels zijn ontvangen.

1.3 Normen waaraan projecten getoetst zijn

Ter objectivering van de beoordeling van de projecten is een normenkader gehanteerd. Hieronder geven wij een beeld op hoofdlijnen van de verschillende normen die zijn onderscheiden. Wij onderscheiden daarbij hoofdnormen en normen per hoofdnorm. Bijlage 1 bevat een gedetailleerde omschrijving, waarbij de normen weer verder zijn uitgesplitst naar deelnormen. Die deelnormen tonen wij uitsluitend bij wijze van verantwoording van de onderzoekstechniek en ten behoeve van toekomstige toepassing binnen projecten op ambtelijk niveau.

Hoofdnorm	Norm
Doelen, activiteiten en inzet van middelen	• De doelen geven een duidelijke richting aan het project. De strategische doelen zijn door de raad vastgesteld. • De activiteiten leiden naar verwachting tot de beoogde doelen. • De inzet van middelen is een realistische voorspelling van de kosten en inzet van personeel. Deze is vastgesteld door de raad. • Er is geen strijdigheid met regels, afspraken en maatschappelijke normen. • Alternatieven zijn overwogen.
Haalbaarheid project	• De haalbaarheid van het project wordt vooraf en tevens op diverse momenten tijdens de projectuitvoering beoordeeld. De raad beslist over de haalbaarheid (onder andere financieel en overige risico's).
Burgerparticipatie	• Externe betrokken hebben waardering voor de aanpak en uitvoering van het project. • Betrokkenheid van externe partijen dragen bij aan slagvaardig, slim, snel en/of efficiënt realiseren van het project. • De stem van de samenleving is vertegenwoordigd en klinkt door (democratie). • Er is sprake van goed teamspel: instructieve interactie en duidelijkheid voor iedereen. • De samenwerking met externe partijen kent een professionele voorbereiding en aanpak.
Verantwoordelijkheden en bevoegdheden	• De verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden is helder en geschikt voor de realisatie van de doelen, activiteiten en inzet van middelen.
Monitoren, bijsturen en afronden	• De vinger wordt 'tijdens en na afloop van de rit' aan de pols gehouden. De raad wordt op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en wordt om strategische beslissingen gevraagd zodra die aan de orde (behoren) te zijn.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de *conclusies en aanbevelingen* van het onderzoek gepresenteerd. Hoofdstuk 3 bevat per project de *bevindingen op hoofdlijnen*. Deze zijn gebaseerd op de *bevindingen per norm* in bijlage 1. Deze bijlage vormt de onderste laag van het rapport, de projecten zijn hierin tegen het gehanteerde normenkader aan gehouden.

Hoofdstuk 2 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk vermelden wij de conclusies en aanbevelingen.

2.1 Conclusies

Deze paragraaf bevat de belangrijkste oordelen over de gemeentelijke projectbeheersing. Het gaat hierbij om een oordeel over het geheel van de drie onderzochte projecten. We abstraheren daarbij van specifieke aspecten per afzonderlijk project. De bevindingen per afzonderlijk project staan in hoofdstuk 3 van dit rapport.

De conclusies zijn:

1. De projectbeheersing is redelijk op orde.
2. Betrokkenen zijn over het algemeen positief over de totstandkoming en het resultaat van de onderzochte projecten.
3. Er zijn wel elementen die, alle onderzochte projecten overziend, beter kunnen en ook moeten kunnen bij toekomstige projecten om ze beter te kunnen sturen en beheersen. Daarvoor zijn goede afspraken van belang op het moment dat de raad zijn kaders stelt met betrekking tot de strategische doelen, en de lasten en baten van het project.

2.2 Toelichting op conclusies

In onderstaande tabel lichten wij de conclusies toe. Wij tonen daartoe ons oordeel per hoofdnorm over het geheel van de drie onderzochte projecten:

Hoofdnorm	Beoordeling gemeentelijke projectbeheersing
Doelen, activiteiten en inzet van middelen	**Goed** • De doelen van de projecten zijn helder geformuleerd. • Aan de raad worden alternatieven gepresenteerd. **Kan beter** • Er zijn geen lasten in geld of in tijd geraamd voor de inzet van de ambtelijke organisatie. Een goede raming voorkomt dat projecten vertraging oplopen.
Haalbaarheid project	**Goed** • De cijfers en aannames die zijn gebruikt bij het formuleren van activiteiten en inzet van middelen zijn expliciet gemaakt in de raadsvoorstellen van de projecten Andreasschool en Kloppend Hart. Voor het project Koudenhoorn is de kostenraming niet ontvangen. **Kan beter** • Het is niet duidelijk hoe de lasten en investeringen worden gefinancierd. Zonder een duidelijke financiering is het risico groter dat de realisatie van projecten onzeker wordt of leidt tot onvoorziene tekorten. Indien er risico's blijven bestaan dan moet worden aangegeven wat er gedaan wordt om ze te beheersen of wat de alternatieven zijn indien de risico's optreden.
Burgerparticipatie	**Goed** • Burgerparticipatie draagt bij aan steun voor de projecten, grotere betrokkenheid en deelname. **Kan beter** • De projecten kennen geen plan van aanpak voor burgerparticipatie. Een goed plan van aanpak voorkomt verkeerde verwachtingen bij de betrokkenen en voorkomt vertraging bij de realisatie.
Verantwoordelijk-heden en bevoegd-heden	**Goed** • De verantwoordelijkheidsverdeling gedurende de projectuitvoering tussen de raad en het college, en de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van alle gemeentelijk actoren lijken helder, al staan ze niet expliciet in de raadsbesluiten. **Kan beter** • De verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen de gemeente en derden is bij de projecten waar de gemeente bouwheer was niet goed geformuleerd. Een goede formulering voorkomt dat derden andere verwachtingen hebben dan de gemeente, zoals bij de participatietrajecten is gebeurd.

Monitoren, bijsturen en afronden	**Goed** • De eindresultaten van de projecten zijn goed. De doelen zijn op hoofdlijnen gerealiseerd, betrokkenen zijn positief en de projecten zijn voor zover zichtbaar binnen het door de raad vastgestelde krediet tot stand gekomen. **Kan beter** • De projecten worden niet formeel afgerond. Een verplichting om af te ronden, ook bij succesvolle projecten, voorkomt dat delen van projecten actief blijven en er ontevredenheid over de afhechting is, en helpt de raad zijn rol uit te oefenen. • De raad wordt alleen op de hoogte gesteld van de voortgang van de projecten als hij wordt gevraagd middelen ter beschikking te stellen. Informeren over de voortgang na een projectfase helpt de raad zijn rol uit te oefenen en vraagt een regelmatige toets van het college.

2.3 Aanbevelingen

Hieronder formuleren wij onze aanbevelingen en geven wij per aanbeveling een toelichting:

1. *Successen vieren*
   De projecten zijn gerealiseerd. De betrokkenen zijn over het algemeen positief over de totstandkoming en het resultaat van de onderzochte projecten. Een eerste aanbeveling is om successen als deze meer met elkaar en de raad te delen en dus te vieren.

2. *Geen projecten starten zonder helderheid over de dekking van een mogelijk aanmerkelijk negatief saldo van de financiële baten en lasten*
   Indien en zo lang onzeker is of er voldoende bijdragen van derden kunnen worden geïnd om het project te laten voldoen aan de randvoorwaarden die de gemeente daaraan stelt, staat de haalbaarheid van het project ter discussie. Starten met een dergelijk project houdt het risico in dat de gemeente uiteindelijk voor veel hogere kosten komt te staan dan de bedoeling was. In een dergelijk geval behoort de raad expliciet de afweging te kunnen maken of hij bereid is die extra kosten te dragen in het geval de externe financiering niet kan worden gerealiseerd en hoe die kosten in dat geval worden gedekt, dan wel of het project pas kan worden gestart indien de externe financiering vooraf zeker is gesteld. Een volledig beeld van de risico's en alternatieven als een risico optreedt is sowieso van belang. Dat geldt ook voor een volledig beeld van de eigen inzet van middelen bij de start van een project. Daarbij moet ook gedacht worden aan de inzet van ambtenaren in tijd en in geld. Deze inzet wordt nu niet vooraf inzichtelijk gemaakt voor de raad.

3. *Expliciet vaststellen wat de verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn van de raad, het college, ambtenaren en derden*
   Met name de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de gemeente en derden kunnen per project aanmerkelijk verschillen. Het is belangrijk dat de raad en ook alle andere betrokkenen bij het project vooraf helder zicht hebben op de verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen het project. Zonder dit zicht is effectieve kaderstelling en controle door de raad niet mogelijk.

4. *Vaststellen wanneer en waarover de raad minimaal schriftelijk geïnformeerd wordt*
   Effectieve controle door de raad of de projectvoortgang in overeenstemming is met zijn kaderstelling vooraf vereist dat de raad ten minste een rapportage ontvangt bij afronding van elke projectfase en na afronding van een project. We spreken dan over een rapportage van de mate van realisatie van doelen, activiteiten en inzet van middelen ten opzichte van de vastgestelde ramingen, een geactualiseerde vooruitblik en een conclusie in hoeverre het project nog voldoet aan randvoorwaarden die daaraan bij de start zijn gesteld.

5. *Burgerparticipatie vooraf voorzien van een duidelijk plan*
   Expliciteer vooraf de doelen van participatie, de risico's van participatie (inclusief beheersingsmaatregelen), de graad van participatie die binnen een project geschikt is (participatieladder), de fase(n) waarin participatie wordt toegepast, de mensen en organisaties die mogen meepraten (inclusief hun belangen), het geldende beleid, de kaders en de regels, de professionele begeleiding van het participatietraject, de werkvormen en de communicatie, de ondersteuning met geld, expertise en capaciteit.

Hoofdstuk 3 Bevindingen op hoofdlijnen

In dit hoofdstuk vermelden wij de bevindingen op hoofdlijnen. We doen uitspraken door de projecten tegen de normen aan te houden. Zoveel mogelijk is geprobeerd om met de uitspraken recht te doen aan alle drie de projecten. Uitspraken gaan steeds op voor minimaal twee van de drie onderzochte projecten.

3.1 Hoofdnorm doelen, activiteiten en inzet van middelen

Norm → De doelen geven een duidelijke richting aan het project. De strategische doelen zijn door de raad vastgesteld.
De maatschappelijk opgaven waarvoor de drie projecten in het leven zijn geroepen waren helder. Voor alle projecten was het onvermijdelijk dat er iets moest gebeuren.

Norm → De activiteiten leiden naar verwachting tot de beoogde doelen.
Op hoofdlijnen zijn activiteiten beschreven die tot de beoogde doelen moesten leiden. Voor duurzaamheid en burgerparticipatie gold dat veel minder, het was niet duidelijk welke activiteiten precies waartoe moesten leiden.

Norm → De inzet van middelen is een realistische voorspelling van de kosten en inzet van personeel. Deze is vastgesteld door de raad.
In eerste instantie, bij reserveren van de gevraagde kredieten, was de hoogte daarvan gebaseerd op grove ramingen of normbedragen. Bij het definitief beschikbaar stellen van de kredieten kreeg de raad inzicht in gedetailleerdere ramingen. Volgens de wethouder komt de raming voor duurzaamheid bij de scholen standaard tot stand doordat de gemeente 15 à 20% bovenop de projectraming ter beschikking stelde. De te verwachte kosten van de gevraagde ambtelijke inzet was niet duidelijk geraamd bij de projecten. Bij Kloppend hart viel op dat de grondaankoop p.m. was geraamd en dat er voor tijdelijke huisvesting geen kosten waren geraamd.

Norm → Er is geen strijdigheid met regels, afspraken en maatschappelijke normen.
Voor de drie projecten moesten bestemmingsplannen worden gewijzigd of moest ervan afgeweken worden. De raad heeft de bestemmingsplannen gewijzigd voor Kloppend hart en Koudenhoorn. Door het college is voor de Andreasschool van een bestemmingsplan afgeweken. De raad is hierover geïnformeerd.

Bij het project Koudenhoorn werd verwacht dat een budget van ongeveer € 25.000,— toereikend zou zijn voor de begeleiding bij het traject. De offerte voor de begeleiding was € 36.500,—. Volgens een verordening van de gemeente is een openbare inschrijvingsprocedure nodig als de definitieve prijs boven de € 30.000,— ligt. Het college heeft de raad laten weten dat ze het niet noodzakelijk achtte om een nieuwe procedure te starten ‘omdat de huidige producten een goed beeld geven van de juiste verhouding tussen prijs en kwaliteit’.

Norm → Alternatieven zijn overwogen.
Alternatieven zijn voor de projecten overwogen. Bij de projecten Kloppend hart en Koudenhoorn kon de raad kiezen tussen alternatieven. Bij de Andreasschool was er geen duidelijk alternatief. Wel was verplaatsing in plaats van nieuwbouw in een eerder stadium besproken.

3.2 Hoofdnorm haalbaarheid project

Norm → De haalbaarheid van het project wordt vooraf en tevens op diverse momenten tijdens de projectuitvoering beoordeeld. De raad beslist over de haalbaarheid (onder andere financieel en overige risico's).
Alle projecten kenden financiële onzekerheden bij de start. Bij de Andreasschool wilde het college in een later stadium bekijken wie het beheer en de exploitatie van de peuterspeelzaal en de BSO op zich zou nemen. Het uitgangspunt was wel dat de geïnvesteerde middelen terugontvangen werden. Ook bleek in een later stadium dat er een tekort was waarvan de Sophia Stichting dacht dat ze deze door te bezuinigen zou kunnen dichten. In beide gevallen besloot de raad met zijn akkoord dat het project levensvatbaar was.

Bij het Kloppend hart was de financiering van de duurzaamheidsinvesteringen door subsidies en door het terugverdienen door een duurzamere exploitatie onzeker. Ook was het college afhankelijk van het tussentijds toekennen van extra budget voor grondaankoop en voor tijdelijke huisvesting. Steeds besloot de raad alsnog het gevraagde krediet beschikbaar te stellen.

Het verkrijgen van subsidies voor het project Koudenhoorn was lange tijd onzeker. Toch besloot de raad akkoord te gaan met het project. Toen de raad snel akkoord moest gaan met het wijzigen van het bestemmingsplan om nog in aanmerking te kunnen komen voor provinciale subsidies deed hij dat.

Tussentijds is de haalbaarheid van de projecten niet meer apart getoetst en aan de raad aangeboden. De raad heeft tussentijds niet kunnen controleren of de gestelde doelen behaald werden binnen het beschikbaar gestelde budget.

3.3 Hoofdnorm burgerparticipatie

Norm → Externe betrokken hebben waardering voor de aanpak en uitvoering van het project.
De projecten scoren goed bij de betrokken organisaties. Men is over het algemeen tevreden over het eindresultaat en ook over het traject. Bij de projecten Kloppend hart en Koudenhoorn is er wel wat ontevredenheid over de afhechting en de verbindingen binnen de projecten. Over Koudenhoorn wordt gezegd: 'Er is veel gerealiseerd maar het project is nooit voldoende afgehecht, afgemaakt' en 'Het kan nog zoveel beter en mooier als er veel beter gehandhaafd wordt.

Daarnaast moeten bepaalde onderdelen nog steeds worden afgemaakt'. Over Kloppend hart wordt gezegd: 'Ik heb niet de indruk dat er sprake is van verbinding en gezamenlijkheid'.

Norm → Betrokkenheid van externe partijen dragen bij aan slagvaardig, slim, snel en/of efficiënt realiseren van het project.
Alle projecten kennen veel betrokkenen. Participatie heeft ertoe bijgedragen dat de projecten breed gedragen werden. Wel zorgde de participatie er bij Kloppend hart voor dat de realisatie langer duurde.

Norm → De stem van de samenleving is vertegenwoordigd en klinkt door (democratie).
Participatie bij project Koudenhoorn was zeer democratisch. Iedereen kon meedoen en er werd naar iedereen geluisterd, participanten hadden echt invloed. Alleen was het geen optie om Koudenhoorn onveranderd te laten terwijl sommige respondenten dat wel hadden gewild.

Norm → Er is sprake van goed teamspel: instructieve interactie en duidelijkheid voor iedereen.
Door participatie kregen betrokkenen bij Koudenhoorn meer oog voor elkaars belangen. Een gebruiker bij Kloppend Hart gaf aan dat ze betrokken had willen worden bij de afmetingen en ligging van lokalen en gebruiksruimten. Er waren geen gebruiksvriendelijke aanpassingen van de inrichting meer mogelijk, 'helaas stond alles al vast'.

Norm → De samenwerking met externe partijen kent een professionele voorbereiding en aanpak.
Bij Kloppend hart en Koudenhoorn werd er burgerparticipatie ingezet terwijl er nog niet echt een plan voor was. Burgerparticipatie was vrij nieuw en er moest nog gezocht worden naar een werkende formule. In de praktijk werkte vooral de aanpak bij Koudenhoorn goed. Daar was ook sprake van goede externe begeleiding. Wel bleek het achteraf voor respondenten mogelijk te zijn geweest om vaker te stemmen bij de keuze voor de verschillende varianten. Het college heeft de raad hierover geïnformeerd voordat de raad het definitieve ontwerp vaststelde. De raad besloot de uitkomst van de stemming te volgen.

3.4 Hoofdnorm verantwoordelijkheden en bevoegdheden

Norm → De verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden is helder en geschikt voor de realisatie van de doelen, activiteiten en inzet van middelen.
De verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen de gemeente was helder. De raad bepaalde de kaders en stelde krediet beschikbaar voor de projecten, het college voerde de projecten uit.

De rol van de gemeente ten opzichte van derden verschilde wel bij de drie onderzochte projecten. Bij het project de Andreasschool was de Sophia Stichting bouwheer, deze rol voor het schoolbestuur was door wetgeving bepaald. De gemeente participeerde via een door partijen ingestelde stuur- en projectgroep. Bij het Kloppend hart en Koudenhoorn was de gemeente zelf bouwheer. In de rol van bouwheer werd veel verwacht van de gemeente door de betrokkenen. De scholen die bij Kloppend hart participeerden kwamen in de rol van consument. Ze waren zich minder bewust van het budget bijvoorbeeld. Ze gaven aan dat ze keuzes hebben gemaakt die ze bij een beter bewustzijn van het budget anders gemaakt zouden hebben. Ook bij project Koudenhoorn waren de betrokken organisaties zich weinig bewust van de kaders. De betrokkenen mochten vrij ontwerpen en alle wensen op tafel leggen. Dat leidde tot een ontwerp dat niet binnen het beschikbare budget gerealiseerd kon worden. Uiteindelijk hebben de betrokkenen wel met elkaar ervoor gezorgd dat het ontwerp binnen budget kon worden gerealiseerd. Toch zijn hun eigen wensen grotendeels gehandhaafd. Gevraagd naar wat er beter had gekund werd gezegd dat Koudenhoorn verbinding mist tussen de verschillende functies en afhechting nooit heeft plaatsgevonden. Het inwilligen van alle wensen lijkt ten koste zijn gegaan van het creëren van de verbindingen. Ook de wethouder zei dat hij met de kennis van nu graag ‘nog meer een centrumgevoel binnen Koudenhoorn’ had gerealiseerd.

3.5 Hoofdnorm monitoren, bijsturen en afronden

Norm → De vinger wordt ‘tijdens en na afloop van de rit’ aan de pols gehouden. De raad wordt op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en wordt om strategische beslissingen gevraagd zodra die aan de orde (behoren) te zijn.
Voor de start van de projecten werd de raad gevraagd de kaders vast te stellen en krediet te reserveren. Uit dat krediet werden de voorbereidingskredieten, gefaseerd, door de raad beschikbaar gesteld. Daarna stelde de raad, eveneens uit het gereserveerde bedrag, het uitvoeringskrediet beschikbaar en kon de uitvoering echt van start gaan.

Vanaf het beschikbaar stellen van de uitvoeringskredieten voor de drie projecten is de raad niet expliciet op de hoogte gehouden van de voortgang. Alleen bij Kloppend hart is het college wel naar de raad gegaan om goedkeuring te vragen voor extra budget voor grondaankoop en voor tijdelijke huisvesting. Opmerkelijk was dat de raad niet expliciet is duidelijk gemaakt dat de totaal geraamde kosten hoger waren bij het vaststellen van het definitieve ontwerp dan bij de eerder vastgestelde keuzenota. Weliswaar bleven de geraamde kosten binnen het gereserveerde budget (van € 5.000.000,—), maar waar in de eerste raming rekening werd gehouden met € 270.000,— dat terugverdiend moest worden door duurzame nieuwbouw (waardoor de totaal geraamde kosten € 4.840.000,— waren) werd dat in een later stadium € 110.000,— (waardoor de totaal geraamde kosten € 5.000.000,— waren). In bijlage 1 wordt de kostenraming van de keuzenota gepresenteerd.

Het was bij de projecten niet gebruikelijk voor het college om na afloop te evalueren en de resultaten daarvan te delen met de raad. In januari 2015 is de vernieuwde Andreasschool geopend. Er is nog geen evaluatie naar de raad gestuurd. Wel is er een interne evaluatie gehouden. Het project Koudenhoorn is nog niet geëvalueerd, dat kan zijn omdat onderdelen van het project nog niet afgerond waren.

Wel is er in de jaarrekeningen gerapporteerd, maar deze presentatie is zeer summier (en valt bovendien niet op binnen het brede karakter van dat document). Over Kloppend hart heeft het college tijdens dit onderzoek van de Rekenkamercommissie nog wel een evaluatie naar de raad gestuurd, een jaar na afronding van het project. De betrokken ambtenaar gaf aan dat de evaluatie niet is blijven liggen, maar dat er na opening van het pand nog één en ander moest worden opgeleverd en financieel moest worden afgerond.

Bijlage 1 Bevindingen per norm

Norm	Waardering en opmerking					
Doelen, activiteiten en inzet van middelen						
De doelen geven een duidelijke richting aan het project. De strategische doelen zijn door de raad vastgesteld:	**Andreasschool Voorhout**		**Kloppend hart Warmond**		**Koudenhoorn Warmond**	
Denk hierbij aan: • Het is duidelijk wat de maatschappelijke opgave is waarvoor dit project in het leven wordt geroepen. • Deze opgave is helder vertaald naar één of meer strategische doelen (beoogde maatschappelijke effecten). • Strategische doelen zijn vertaald naar tactische en vooral ook operationele doelen (beoogde producten en/of diensten). • De doelen kennen een consistent en logisch onderling verband, in technisch én in politiek-bestuurlijk opzicht. • Minimaal de operationele doelen zijn SMART-geformuleerd. • Voor zover het project relaties kent met andere doelen en projecten van de gemeente, is er sprake van een heldere afbakening met die andere doelen en projecten, en zijn onderlinge afhankelijkheden scherp in beeld gebracht.	++	Het gebouw vroeg volgens het college om onderhoud en op korte termijn moest er iets gebeuren. Ook voldeed de indeling niet aan de huidige onderwijskundige inzichten. Het beleid van de gemeente was om zoveel mogelijk brede scholen te realiseren. Ook werd duurzaamheid als belangrijk doel gezien. De raad heeft de doelen met het beschikbaar stellen van de kredieten vastgesteld. De nieuwbouw van de Andreasschool kon volgens het college gezien worden in context met strategische doelen op het gebied van andere beleidsterreinen: integraal huisvestingsbeleidsplan, onderwijs, jeugd, kunst en cultuur, bibliotheek, sport en Wmo. Ook is door het college de relatie van de investering voor de nieuwbouw met andere onderwijsinvesteringen aan de raad voorgelegd.	++	Het voorzieningenniveau in Warmond stond onder druk en een brede school was aantrekkelijker volgens de verwachting van het college. Het project moest gaan bijdragen aan het creëren van nieuwbouw voor de scholen en het behoud van keuzemogelijkheden in het onderwijs, het behoud en het versterken van voorzieningen en het versterken van de synergie, en het optimaliseren van de exploitatie van het sociaal cultureel centrum het Trefpunt. Dit moest het kloppende hart van Warmond worden. De raad heeft ingestemd met de denkrichting voor het project. Ook kon de raad kiezen uit speciale duurzaamheidsscenario's die door het college waren opgesteld. Duurzaamheid was een belangrijk thema binnen het college.	++	Het recreatie-eiland heeft een belangrijke waarde voor de leefbaarheid van de regio, maar de mogelijkheden werden in de toenmalige vorm niet volledig benut. Het doel was om het recreatieve karakter te versterken met behoud dan wel verbetering van natuurlijke elementen. Voor de gemeente waren duurzaamheid, creativiteit en draagvlak belangrijke elementen voor het project. De operationele doelen zijn door de participanten bedacht. De raad is daarmee akkoord gegaan. Volgens wethouder Van Velzen moest Koudenhoorn worden gerevitaliseerd en stond het al jaren op de agenda. Bij zijn aanstelling besloot hij een paar projecten tot uitvoering te brengen, waar Koudenhoorn er één van was. Pas als één van deze projecten zou zijn afgerond dan waren andere projecten aan de beurt om uitgevoerd te worden.

• De operationele doelen zijn helder vertaald naar projectfasen en daarbinnen naar concrete activiteiten: wat gaat de gemeente precies doen om deze doelen te bereiken.		De afweging is gemaakt dat als er geïnvesteerd wordt in de Andreas-school, er dan niet geïnvesteerd kan worden in andere scholen gezien de ruimte in het budget. De Sophia Stichting was in dit project de bouw-heer. Het plan van aanpak van de gemeente was hierdoor op hoofdlijnen.				Grenzend aan Koudenhoorn moest ook een brug vervangen worden en er moesten passantenplaatsen worden aangepakt.
De activiteiten leiden naar verwachting tot de beoogde doelen:	**Andreasschool Voorhout**		**Kloppend hart Warmond**		**Koudenhoorn Warmond**	
Denk hierbij aan: • De activiteiten kennen een consistent en logisch onderling verband, in technisch én in politiek-bestuurlijk opzicht. • De activiteiten zijn SMART-geformuleerd. • De activiteiten zijn helder vertaald naar projectfases.	+	De activiteiten van de gemeente waren van een andere aard dan bij andere projecten doordat de gemeente geen bouwheer was. Op hoofdlijnen heeft de gemeente wel projectfases gedefinieerd, maar de specificering lag bij de Sophia Stichting.	+/-	De activiteiten kennen een consistent en logisch onderling verband. Ten eerste heeft de gemeente kernpartners bij elkaar gebracht. Dit waren naast de gemeente de drie scholen, de bibliotheek en de peuterspeelzaal. Met elkaar is een visie opgesteld voor het project opgesteld. De gemeente had de thema's duur-zaamheid en burgerparticipatie ook aan het project verbonden, maar onvoldoende helder gemaakt hoe dit gerealiseerd moest worden.	+/-	Het is voor ons onduidelijk of de activiteiten helder zijn vertaald naar projectfases. De gemeente had de thema's duur-zaamheid en burgerparticipatie ook aan het project verbonden, maar onvoldoende helder gemaakt hoe dit gerealiseerd moest worden.

<table>
<tr><th>De inzet van middelen is een realistische voorspelling van de kosten en inzet van personeel. Deze is vastgesteld door de raad:</th><th colspan="2">Andreasschool Voorhout</th><th colspan="2">Kloppend hart Warmond</th><th colspan="2">Koudenhoorn Warmond</th></tr>
<tr>
<td>De activiteiten zijn, zoveel mogelijk afzonderlijk, voorzien van een (geraamde) inzet van middelen, in lasten en baten.</td>
<td>+</td>
<td>Bij de toewijzing van de gereserveerde gelden door de raad waren de lasten van de activiteiten op hoofdlijnen geraamd:

<table>
<tr><th>Activiteit</th><th>Lasten (€)</th></tr>
<tr><td>Nieuwbouw</td><td>1.860.000</td></tr>
<tr><td>Tijdelijke huisvesting</td><td>120.000</td></tr>
<tr><td>Duurzaamheid</td><td>270.000</td></tr>
<tr><td>Peuterspeelzaal en BSO</td><td>235.000</td></tr>
<tr><td>Externe ambtelijke ondersteuning en bestemmingsplan procedure</td><td>15.000</td></tr>
<tr><td>Gymzaal</td><td>0</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td>2.500.000</td></tr>
</table>

Bij het definitief beschikbaar stellen van het gereserveerde krediet door de raad kon de raad kennisnemen van een gedetailleerde kostenraming voorzien van grondslagen per subactiviteit voor de nieuwbouw.</td>
<td>+/-</td>
<td>Bij de toewijzing van de gereserveerde gelden door de raad waren de lasten van de activiteiten richtinggevend geraamd:

<table>
<tr><th>Activiteit</th><th>Lasten (€)</th></tr>
<tr><td>Aanpassing Trefpunt</td><td>675.000</td></tr>
<tr><td>Nieuwbouw</td><td>3.275.000</td></tr>
<tr><td>Grondaankoop</td><td>p.m.</td></tr>
<tr><td>Duurzaamheid Trefpunt</td><td>250.000</td></tr>
<tr><td>Duurzaamheid nieuwbouw</td><td>410.000</td></tr>
<tr><td>Infrastructuur</td><td>500.000</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td>5.110.000</td></tr>
<tr><td>Terugverdienen duurzaamheid nieuwbouw</td><td>-270.000</td></tr>
<tr><td>Totaal na terugverdientijd</td><td>4.840.000</td></tr>
</table>

Bij het definitief beschikbaar stellen van het gereserveerde krediet door de raad was er een gedetailleerde raming.</td>
<td>+/-</td>
<td>De raad stelde € 40.000,— beschikbaar voor het opstellen van een inrichtingsplan. De kosten voor dit project zijn € 36.500,—, maar het was nog onduidelijk of er meerwerk nodig was.

Bij de toewijzing van de gereserveerde gelden door de raad waren de lasten van de activiteiten op hoofdlijnen geraamd:

<table>
<tr><th>Activiteit</th><th>Lasten (€)</th></tr>
<tr><td>Herinrichting variant 1+</td><td>2.000.000</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td>2.000.000</td></tr>
</table>

Bij het definitief beschikbaar stellen van het gereserveerde krediet door de raad was de raming gewijzigd. De totale kosten werden geraamd op € 1.600.000,—. Dat is exclusief de bouw van de historische werf, het natuureducatiecentrum en het paviljoen. Een gedetailleerde kostenraming die wel naar de raad verzonden is, die is door ons niet ontvangen.</td>
</tr>
</table>

				Na het definitief beschikbaar stellen van het krediet is de raad nog akkoord gegaan met extra budget voor grondaankoop (€ 345.000,— + kapitaallasten gedekt door onvoorzien) en tijdelijke huisvesting (€ 300.000,—).		
De inzet van middelen per activiteit is SMART-geformuleerd.	+	De inzet van middelen is realistisch geraamd.	+/-	Voordat de investering in duurzaamheid werd gedaan, moesten met de scholen wel afspraken worden gemaakt zodat een deel van de energiebesparing bij de gemeente terug zou komen. Deze afspraken zijn niet gemaakt waardoor de raming voor het onderdeel duur-zaamheid niet realistisch is.	nvt	Het is voor ons niet duidelijk of er realistisch geraamd is omdat de kostenraming niet door ons ontvangen is.
De grondslagen waarop de raming van middelen is gebaseerd zijn expliciet gemaakt.	+	De eerste raming van de nieuwbouw kende een normbedrag uit de onder-wijsverordening. Bij het definitief beschikbaar stellen van het gereser-veerde krediet door de raad kon de raad kennisnemen van een gedetailleerde kostenraming voorzien van grondslagen per subactiviteit. Het budget voor duurzaamheid kwam volgens de wethouder tot stand doordat de gemeente 15 à 20% bovenop de projectraming ter beschikking stelde.	+	Voor de aanpassingen en de nieuwbouw zijn prijzen per m² als grondslag gebruikt. De prijs voor de grondaankoop was niet bekend.	nvt	Het is voor ons niet duidelijk geworden of de grondslagen van de ramingen expliciet zijn gemaakt uit de ontvangen documenten.
Er zijn ramingen opgenomen voor onvoorziene activiteiten en meerwerk.	-	Er waren geen duidelijke ramingen voor onvoorziene activiteiten en meerwerk opgenomen.	+	Er zijn ramingen voor onvoorzien opgenomen.	nvt	Het is voor ons niet duidelijk of er ramingen voor onvoorziene activiteiten zijn opgenomen omdat de kostenraming niet door ons ontvangen is.

De lasten zijn geraamd in €'s en daarbinnen zoveel mogelijk ook per fte inzet van personen met een gemeentelijk dienstverband.	+/-	Er was geen ambtelijke inzet geraamd.	+/-	Er was geen ambtelijke inzet geraamd.	nvt	Het is voor ons niet duidelijk of ambtelijke inzet geraamd is omdat de kostenraming niet door ons ontvangen is.
Het is duidelijk hoe de netto-lasten worden bekostigd (uit welke gemeentelijke budgetten) en hoe de investeringsuitgaven worden gefinancierd.	+/-	De nieuwbouw kon worden bekostigd uit het budget voor 'renovatie en nieuwbouw scholen' in de gemeentebegroting. Het college wilde in een later stadium bekijken wie het beheer en de exploitatie van de peuterspeelzaal en de BSO op zich zou nemen. Het uitgangspunt was wel dat de geïnvesteerde middelen terugontvangen werden. Later werd helder dat Kindercentrum De Speelbrug exploitant zou worden en dat de Sophia Stichting het hele gebouw zou beheren. Het kinderdagverblijf werd later toegevoegd aan het project en werd gefinancierd door de Sophia Stichting. De totaal geraamde kosten pasten bij het definitief beschikbaar stellen van het krediet nog niet binnen het taakstellende budget. Er was een tekort van € 334.000,—. De Sophia Stichting wilde dit tekort oplossen door voordelen te halen uit de aanbesteding en detaillering van het ontwerp.	-	In de meerjarenbegroting was budget opgenomen voor het project. Voor grondaankoop was p.m. opgenomen. De financiering van het project was niet helemaal rond. Een deel van de meerkosten voor het energiezuinig maken van het gebouw moest door de scholen in 15 jaar worden terugverdiend. Ook werd nog onderzocht of er subsidiemogelijkheden waren in het kader van duurzaamheid. Bij het definitief beschikbaar stellen van het krediet bleek er een tekort van € 74.000,— doordat het buitenterrein van de scholen ongeveer driemaal zo groot was als de norm voorschrijft. Hier stond tegenover dat de scholen een subsidie van € 75.000,— toegezegd hadden gekregen. Na het definitief beschikbaar stellen van het krediet is de raad nog akkoord gegaan met extra budget voor grondaankoop (€ 345.000,— + kapitaallasten gedekt door onvoorzien) en tijdelijke huisvesting (€ 300.000,—). Het laatste budget is beschikbaar gesteld uit het jaarrekeningoverschot van 2012.	-	Het project kon voor € 500.000,— worden bekostigd uit de begroting en € 1.500.000,— moest door subsidies gefinancierd worden. Of deze subsidies verkregen zouden worden was onzeker bij het beschikbaar stellen van het krediet. Veel subsidiestromen waren wegbezuinigd, daarnaast bleken ook niet alle elementen subsidiabel. Er was veel achterstallig onderhoud dat ruim 50% van de totale herinrichting vormde. Er werd bij het beschikbaar stellen van het krediet nog onderzocht op welke bijdrage van het onderhoudsbudget gerekend kon worden.

Er is geen strijdigheid met regels, afspraken en maatschappelijke normen:	Andreasschool Voorhout		Kloppend hart Warmond		Koudenhoorn Warmond	
Voor zover het project naar verwachting leidt tot niet-naleving van externe en interne regelgeving, afspraken en/of algemeen aanvaarde maatschappelijke normen, is dit in het projectplan helder aangegeven en gemotiveerd.	+	Het ontwerp was qua bouwhoogte in strijd met het ter plaatse geldende bestemmingsplan. Gelet op de juris-prudentie liet het college weten mede-werking te kunnen verlenen aan het afwijken van het bestemmingsplan. De raad besloot om medewerking te verlenen aan het afwijken van het bestemmingsplan.	+	Een bestemmingsplanwijziging was noodzakelijk. Dit is in oktober 2012 door de raad gedaan.	+	De definitieve prijs voor de partij die het inrichtingsplan heeft geschreven lag boven de grens waaronder geen openbare inschrijfprocedure plaats hoeft te vinden. Het college achtte het toch niet noodzakelijk om een nieuwe procedure te starten omdat de huidige producten een goed beeld gaven van de juiste verhoudingen tussen prijs en kwaliteit. Voor het project was ook een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk. Dit is in juni 2012 door de raad gedaan. Ook heeft hij toen ingestemd met een Nota van beantwoording zienswijzen.
Alternatieven zijn overwogen:	**Andreasschool Voorhout**		**Kloppend hart Warmond**		**Koudenhoorn Warmond**	
Voor het geheel van de voorgestelde doelen, activiteiten en inzet van middelen is ten minste één alternatief benoemd (het beste alternatief) en is helder gemotiveerd waarom deze minder voldoet.	+	De vernieuwing speelde al jaren. Eerst werd gesproken over verplaatsing maar dat werd doorkruist door een aantal ontwikkelingen zoals uitstel van oplevering van de wijk waar naar verplaatst zou worden. Daarbij was er de voorkeur voor nieuwbouw omdat de school goed scoorde ten aanzien van leerlingenaantallen en spreiding van het onderwijs, en door de goede demo-grafische ontwikkelingen in het gebied.	++	Al eerder wilde de gemeente Warmond dit gebied ontwikkelen, maar dat was moeilijk omdat de omwonenden vonden dat het gebied in de toenmalige plannen te volgebouwd zou worden. De raad kon uiteindelijk voor dit project kiezen tussen verschillende denk-richtingen en duurzaamheidsscenario's.	+	Er zijn alternatieven overwogen. Al jaren was er de wens om het eiland aan te pakken maar de vele tegengestelde belangen hielden de ontwikkeling lange tijd tegen. Uiteindelijk had de gemeente drie scenario's ontwikkeld uiteenlopend van een inrichting met beperkte ruimte voor recreatie en het behoud van de huidige voorzieningen tot een inrichting met veel ruimte voor recreatie.

						Aan de hand van reacties van inwoners en gebruikers is een keuze gemaakt. Op initiatief van de wethouder die een ambitieuzere voorkeur had is er een + aan het scenario toegevoegd, hierover is discussie ontstaan met de betrokkenen.

Norm	Waardering en opmerking					
Haalbaarheid project						
De haalbaarheid van het project wordt vooraf en tevens op diverse momenten tijdens de projectuitvoering beoordeeld. De raad beslist over de haalbaarheid (onder andere financieel en overige risico's):	**Andreasschool Voorhout**		**Kloppend hart Warmond**		**Koudenhoorn Warmond**	
De cijfers en aannames die zijn gebruikt bij het formuleren van doelen, activiteiten en inzet van middelen zijn expliciet gemaakt in (de toelichting op) het projectvoorstel.	+	Cijfers en aannames zijn expliciet gemaakt door het college.	+	Cijfers en aannames zijn expliciet gemaakt door het college.	+/-	Het is voor onduidelijk of cijfers en aannames voldoende expliciet zijn gemaakt door het college omdat de kostenraming niet ontvangen is door ons.
Voor zover ze cruciaal zijn voor de realisatie van de doelen, zijn ze voorzien van een gevoeligheidsanalyse die aangeeft wat de gevolgen zijn bij plausibele andere aannames.	-	Het project kende een risicovolle financiering. Uit de stukken en interviews blijkt niet dat het college heeft aangegeven wat de gevolgen zouden zijn als de financiering niet zou slagen.	-	Het college ging ervan uit dat een deel van de duurzaamheidsinvesteringen zou worden terugverdiend. Ook dacht het college hiervoor subsidies te kunnen ontvangen. Er werd echter niet geanticipeerd op de mogelijkheid dat dit niet mogelijk zou zijn.	-	Het was onduidelijk of het project subsidies kon ontvangen. Het college gaf niet aan wat de gevolgen zouden zijn als de subsidies niet ontvangen zouden worden.
Helder is in welke mate deze prognoses zijn gebaseerd op onafhankelijk onderzoek/second opinion c.q. in hoeverre deze plausibel zijn in het licht van beschikbare andere bronnen.	+/-	Het is voor ons niet helder of de uitgangspunten onafhankelijk onderzocht zijn.	+/-	Het is voor ons niet helder of de uitgangspunten onafhankelijk onderzocht zijn.	+/-	Het is voor ons niet helder of de uitgangspunten onafhankelijk onderzocht zijn.

Uit de formulering van doelen, activiteiten en inzet van middelen (en de toelichting daarop) is duidelijk in hoeverre de verwachte maatschappelijke kosten en baten opwegen de economische kosten en baten voor de gemeente, ofwel: in hoeverre het project voor de gemeente levensvatbaar is.	+/-	Er is niet expliciet duidelijk gemaakt dat de kosten van het project opwegen tegen de maatschappelijke voordelen. Met de instemming met het project vindt de raad dat er een goede verhouding tussen maatschappelijk baten en financiële kosten is.	+/-	Er is niet expliciet duidelijk gemaakt dat de kosten van het project opwegen tegen de maatschappelijke voordelen. Met de instemming met het project vindt de raad dat er een goede verhouding tussen maatschappelijk baten en financiële kosten is.	+/-	Er is niet expliciet duidelijk gemaakt dat de kosten van het project opwegen tegen de maatschappelijke voordelen. Met de instemming met het project vindt de raad dat er een goede verhouding tussen maatschappelijk baten en financiële kosten is.
Kansen en risico's zijn evenwichtig in beeld gebracht en SMART geformuleerd, in een duidelijk perspectief. Risico's van maatschappelijke weerstanden, bijvoorbeeld van omwonenden en/of belangenorganisaties en mede-overheden zijn daarbij betrokken.	+	Het college heeft de risicovolle financiering, het tekort en de afwijking van het bestemmingsplan in beeld gebracht.	+	Het college heeft de risicovolle financiering in beeld gebracht.	+	Het college heeft de risicovolle financiering in beeld gebracht.
Kansen en risico's zijn voorzien van maatregelen voor benutten en beheersen.	-	Er zijn geen maatregelen beschreven om de risicovolle financiering en de afwijking van het bestemmingsplan te beheersen. Over het tekort liet het college weten dat dit formeel lag bij de Sophia Stichting, maar dat ook de gemeente feitelijk risico liep door kans op scherpere aanpassingen van ontwerp en vertraging in bouwproces. Hiervoor zijn geen beheersmaatregelen beschreven.	-	Er zijn geen maatregelen beschreven om de risicovolle financiering te beheersen.	-	Er zijn geen maatregelen beschreven om de risicovolle financiering te beheersen.
De haalbaarheid van het project, in het licht van kansen en risico's, wordt gedurende het project ten minste tijdens elke projectfase opnieuw tegen het licht gehouden aan de hand van actuele inzichten.	-	De haalbaarheid is niet tijdens elke projectfase tegen het licht gehouden.	-	De haalbaarheid is niet tijdens elke projectfase tegen het licht gehouden.	-	De haalbaarheid is niet tijdens elke projectfase tegen het licht gehouden.

Norm	Waardering en opmerking					
Burgerparticipatie						
Externe betrokken hebben waardering voor de aanpak en uitvoering van het project:	**Andreasschool Voorhout**		**Kloppend hart Warmond**		**Koudenhoorn Warmond**	
	Gemeente	Participanten	Gemeente	Participanten	Gemeente	Participanten
	9,2	8	7,8	7	8	6,6
Gemiddeld rapportcijfer	Twee participanten namens externe kernpartners en één betrokken ambtenaar hebben via een digitale enquête meegewerkt aan dit onderzoek. Namens de gemeente zijn de betrokken wethouder en een andere betrokken ambtenaar mondeling geïnterviewd. Het project scoort goed bij de participanten. Ze geven aan dat er een goede samenwerking was. Het eindresultaat vindt men ook mooi. Het is een fijne school geworden, erg licht en een goed binnenklimaat met koude en warmte opslag.		Drie participanten namens externe kernpartners en drie participanten namens verschillende betrokken organisaties hebben via een digitale enquête meegewerkt aan dit onderzoek. Namens de gemeente zijn de betrokken wethouder en ambtenaar mondeling geïnterviewd. Het project scoorde ruim voldoende bij de participanten. Wel is de scoreverdeling wat divers. Wat kritiek is er over de afronding die men onvoldoende vindt.		Acht participanten namens verschillende betrokken organisaties hebben via een digitale enquête meegewerkt aan dit onderzoek. Namens de gemeente zijn de betrokken wethouder en een ambtenaar mondeling geïnterviewd. Het project scoort bij de participanten lager omdat één respondent antwoordt dat er tot op heden nog geen historische werf is gerealiseerd. Ook is er wat onvrede omdat men vindt dat het project niet voldoende is afgemaakt.	
Betrokkenheid van externe partijen dragen bij aan slagvaardig, slim, snel en/of efficiënt realiseren van het project:	**Andreasschool Voorhout**		**Kloppend hart Warmond**		**Koudenhoorn Warmond**	
Denk hierbij aan: • Nieuwe/betere ideeën, inzichten, oplossingen. • Meer ambitie of kwaliteit door bundelen krachten. • Snellere realisatie van de opgave. • Het delen van verantwoordelijk-heid.	+	Als de bouwheer, de Sophia Stichting, wordt gezien als participant dan heeft de participatie bijgedragen aan een goede realisatie.	+/-	Participatie zorgde ervoor dat de realisatie lang duurde. Er waren veel betrokken partijen en kritische omwonenden. Ook moesten er partijen worden gecompenseerd. Daarnaast heeft de gemeente de scholen de tijd gegeven om hun fusieplannen tot uitvoering te laten komen.	+	Veel tegengestelde belangen van gebruikers hielden ontwikkeling van Koudenhoorn lange tijd tegen. Op het moment dat het project door de wethouder werd opgepakt hebben de gebruikers een centrale rol. Alle betrokkenen konden meedoen.

						De wethouder gaf aan dat hij het erg positief vond dat de participanten zelf de verantwoordelijkheid hebben genomen om, na het noteren van al hun wensen, weer op die wensen te bezuinigen. Wel gaf hij aan dat hij zelf meer ambitie in het project heeft moeten brengen door bij de keuze voor het uit te voeren scenario ook elementen uit de andere scenario's aan het plan toe te voegen.
De stem van de samenleving is vertegenwoordigd en klinkt door (democratie):	**Andreasschool Voorhout**		**Kloppend hart Warmond**		**Koudenhoorn Warmond**	
Denk hierbij aan: • Steun voor inhoud plan/project/ initiatief. • Tevredenheid over proces ongeacht inhoud. • Meer invloed op besluitvorming. • Grotere betrokkenheid en deel-name. • Wederzijds begrip en vertrouwen. • Een zorgvuldige afweging van belangen.	+	Naast de Sophia Stichting zijn ook omwonenden betrokken bij het project. Ze zijn via bijeenkomsten en nieuws-brieven geïnformeerd over het project. Hen is aangeboden om suggesties aan te dragen voor het programma van eisen. Er vond een voorlichtingsbijeen-komst plaats over het proces. Pas daarna werden de vergunningen aangevraagd. Een respondent gaf aan dat rekening gehouden is met de wensen van omwonenden en dat er geen bezwaren van hen zijn geweest.	+/-	Bij het project heeft de participatie bijgedragen aan steun voor de inhoud van het plan. Wel geeft een gebruiker aan dat ze betrokken had willen worden bij de afmetingen en ligging van lokalen en gebruiksruimten. Er waren geen gebruiksvriendelijke aanpassingen van de inrichting meer mogelijk, 'helaas stond alles al vast'.	+	Het college stelt dat het een gedragen plan is. Iedereen die wilde kon participeren in het project. Via thema-bijeenkomsten om te komen tot een definitief ontwerp hebben participanten invloed kunnen uitoefenen op de besluitvorming. Bij de bijeenkomsten kregen ze ook oog voor elkaars belangen. De betrokkenen die negatiever zijn over het plan zijn diegenen die betrokken zijn bij de historische werf of het eiland liever gehouden hadden zoals het was. Uiteindelijk is met twee partijen, die bezwaar hadden gemaakt bij de rechtbank, een convenant gesloten. Ook de overige inwoners zijn volgens het college tevreden met de uitwerking. Bij de scenariokeuze hebben ze via een stemming invloed kunnen uitoefenen.

						Als kanttekening geldt dat een aantal inwoners meerdere reactieformulieren hebben ingevuld met als doel de uitkomst te beïnvloeden.
Er is sprake van goed teamspel: instructieve interactie en duidelijkheid voor iedereen:	**Andreasschool Voorhout**		**Kloppend hart Warmond**		**Koudenhoorn Warmond**	
Denk hierbij aan: • Duidelijkheid over geldende kaders en regels. • Duidelijke spelregels voor de samenwerking. • Juiste verwachtingen over en weer. • Een open houding bij de gemeente. • Een open houding bij de andere deelnemers • Open en constructieve interactie. • Op elkaar voortbouwen. • Prettige omgang en bejegening. • Tijdige communicatie. • Inzet om conflicten oplossen wanneer nodig. • Voelen deelnemers zich serieus genomen.	++	De gemeente en de Sophia Stichting zijn beiden erg tevreden over de samenwerking bij het project.	+	Met de kernpartners en gebruikers van het Trefpunt is het programma van eisen opgesteld. De keuze voor de architect is samen met de scholen gemaakt. Verenigingen van het Trefpunt en de klankbordgroep hadden een adviserende stem die overeen-kwam met de keuze. Achteraf waren er weinig bezwaren wat lijkt te duiden op een goede samenwerking.	+/-	Betrokkenen voelden zich over het algemeen voldoende geïnformeerd bij het participatietraject. Wel leidde de participatie ook tot verwachtingen, waarvan het lang onzeker bleef of de gemeente ze kon waarmaken in verband met de lange tijd onzeker financiering. De kaders en regels rond het participatietraject waren niet geheel duidelijk. Het ging veel over details en dat had voorkomen kunnen worden. Bijvoorbeeld had duidelijker gemaakt kunnen worden dat het gebied al bestond uit een stilte- en een recreatie-gedeelte en dat het project alleen betrekking had op het verbeteren van het recreatiegedeelte. Om de negatieve stemmen niet teveel het proces te laten beïnvloeden had de wethouder wel heel duidelijk aan-gegeven dat er bij de eerste bijeen-komsten enkel positieve bijdragen werden geduld. Pas in latere bijeen-komsten mochten tegenstemmers zich laten horen. Volgens de wethouder is het daar niet van gekomen.

De samenwerking met externe partijen kent een professionele voorbereiding en aanpak:	Andreasschool Voorhout		Kloppend hart Warmond		Koudenhoorn Warmond	
Denk hierbij aan: • Een plan van aanpak voor de participatie. • Een passende rol van de raad. • Zicht op relevante spelers en hun belangen. • Zicht op geldend beleid, kaders en regels. • Steun van raad, college en/of management. • Professionele begeleiding van het traject. • Maatwerk in werkvormen en communicatie. • Ondersteuning met geld, expertise of capaciteit. • Ondersteuning met begrijpelijk informatie.	+	De gemeente was een duidelijke intentieovereenkomst met de Sophia Stichting overeengekomen. Omdat de Sophia Stichting bouwheer was, was zij veder verantwoordelijk voor de vormgeving van de uitvoering en dus de samenwerking met de externe partijen.	-	Participatie werd net actueel. De kaders en regels rond het participatietraject waren niet geheel duidelijk. Er was geen plan van aanpak.	+	De gemeente had niet een speciale visie op participatie. Het was één van de eerste projecten waarbij participatie een rol speelde. Er moest nog gezocht worden naar een nieuwe manier van werken. Een begeleidende partij probeerde het proces zo soepel mogelijk te laten verlopen. Ze hadden het traject voor de totstandkoming interactief opgezet. Inwoners konden informatie lezen over het project, reageren via een forum en waren door middel van een actorenbijeenkomst betrokken bij het tot stand brengen van het kader. Ook organiseerde de begeleidende partij thema-bijeenkomsten voor de betrokkenen om het voorlopige ontwerp naar het definitieve ontwerp uit te werken.

Norm	Waardering en opmerking					
Verantwoordelijkheden en bevoegdheden						
De verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden is helder en geschikt voor de realisatie van de doelen, activiteiten en inzet van middelen:	**Andreasschool Voorhout**		**Kloppend hart Warmond**		**Koudenhoorn Warmond**	
Bij de vaststelling van het projectplan is helder hoe de verantwoordelijkheidsverdeling – en de bijbehorende verdeling van bevoegdheden – is gedurende de projectuitvoering tussen de raad en het college, ook wat betreft inhoudelijke en financiële gevolgen (mee- en tegenvallers).	+	De raad kon met zijn budgetrecht invloed uitoefenen op het project. Het college was als beleidseigenaar verantwoordelijk voor de uitvoering die door de Sophia Stichting werd gedaan. Het college antwoordde op raadsvragen dat het formele risico, als niet binnen het benodigde budget wordt gerealiseerd, lag bij de Sophia Stichting, maar dat het feitelijke risico is dat het ontwerp scherper aangepast zou worden en er vertraging kon optreden in het bouwproces.	+	De raad kon met zijn budgetrecht invloed uitoefenen op het project. De raadscommissie Welzijn had de kaders opgesteld. Het college was verantwoordelijk voor de uitvoering.	+	De verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen de gemeente en de andere betrokkenen was bijzonder. Omdat de grond eigendom is van de gemeente stond de gemeente aan de lat. De betrokkenen mochten ontwerpen binnen het geraamde budget.
Voor alle gemeentelijke actoren die zijn betrokken bij het project is helder wat ieders verantwoordelijkheid is en over welke bevoegdheden ieder beschikt om die verantwoordelijkheid waar te maken.	+	De wethouder nam zitting in de stuurgroep. Tot de eerste raming was er een ambtenaar betrokkenen bij het project die daarna wat meer naar de achtergrond vertrok en werd opgevolgd door een collega. Ook was er een ambtenaar namens gemeentewerken betrokken. De rolverdeling was duidelijk.	+	Er is geen reden om aan te nemen dat de verdeling van verantwoordelijkheden niet helder was.	+	Twee ambtenaren hebben het project achtereenvolgens samen met de wethouder getrokken. Er is geen reden om aan te nemen dat de verdeling van verantwoordelijkheden niet helder was.

De verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen de gemeente en eventuele derden (subsidiegevers en andere externe stakeholders) is SMART geformuleerd.	++	De Sophia Stichting deed de aanvraag voor vervangende nieuwbouw, deze voldeed aan de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Teylingen 2006. Het college tekende een intentieovereenkomst met de Sophia Stichting, die bouwheer werd. Het project werd in opdracht van de Sophia Stichting gerealiseerd. De gemeente participeerde via een door partijen ingestelde stuur- en projectgroep (bestaande uit de Sophia Stichting, de Andreasschool, Kindercentrum De Speelbrug en de gemeente) om de realisatie te ondersteunen.	-	De aankoop van grond werd gedaan onder voorbehoud van realisatie van de benodigde maatschappelijke bestemming. Mocht dit niet worden gerealiseerd dan had de verkoper, de Protestantse Gemeente, recht op een schadevergoeding. De koopovereenkomst is een uitwerking van de intentieovereenkomst met de Protestantse Gemeente waarmee het college ingestemd heeft. De goedgekeurde intentieovereenkomst had nog geen definitieve financiële consequenties.	-	De verdeling van verantwoordelijkheden met de betrokken partijen was niet geheel helder. De participanten hadden geen kader waar aan ze zich houden moesten.
Deze verdeling is consistent met de doelen, activiteiten en inzet van middelen, en is passend bij de politieke, bestuurlijke en ambtelijke inrichting van de gemeente.	+	De rol van bouwheer voor het schoolbestuur is door wetgeving bepaald. De gemeente participeerde via een door partijen ingestelde stuur- en projectgroep. In deze rol kon de gemeente volgens de wethouder bijvoorbeeld het thema duurzaamheid aanjagen.	+/-	De gemeente was bouwheer, en daardoor kwamen de scholen in de rol van consument. Ze waren zich minder bewust van het budget bijvoorbeeld. Zo gaven ze in de enquête aan dat ze bepaalde keuzes hebben gemaakt die ze bij een beter bewustzijn van het budget anders gemaakt zouden hebben.	+	Er waren veel wensen en de gemeente gaf veel verantwoordelijkheid aan de participanten bij het ontwerp. Het past bij de context om veel verantwoordelijkheid in de handen van de gebruikers te leggen. Het risico was wel aanwezig dat er de verschillende wensen niet voldoende bij elkaar konden komen.

Norm	Waardering en opmerking					
Monitoren, bijsturen en afronden						
De vinger wordt 'tijdens en na afloop van de rit' aan de pols gehouden. De raad wordt op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en wordt om strategische beslissingen gevraagd zodra die aan de orde (behoren) te zijn:	**Andreasschool Voorhout**		**Kloppend hart Warmond**		**Koudenhoorn Warmond**	
Gedurende de voortgang van het project toetst het college regelmatig de mate van realisatie van doelen, activiteiten en inzet van middelen ten opzichte van de vastgestelde doelen, activiteiten en inzet van middelen.	--	De voortgang is niet formeel getoetst.	--	De voortgang is niet formeel getoetst.	--	De voortgang is niet formeel getoetst.
Op basis van deze toets en de haalbaarheidstoets stelt het college de raad schriftelijk op de hoogte van de voortgang en de eventuele maatregelen tot bijsturen die het college neemt binnen de kaders van zijn eigen verantwoordelijkheid.	--	Sinds het beschikbaar stellen van het definitieve krediet in september 2013 is de raad niet op de hoogte gesteld van de voortgang. Dit terwijl de raad bijvoorbeeld was beloofd dat zij nog een planschadeverhaal overeenkomst door het college zou worden voorgelegd. Daarin zou onder andere de (eventuele) aanpassing en het herstel van de openbare ruimte worden geregeld. Navraag bij de afdeling Ruimte van de gemeente leert dat een dergelijke overeenkomst niet is afgesloten. Daarover is de raad niet geïnformeerd.	+/-	Bij de aanvraag van het derde voorbereidingskrediet informeert het college de raad met een stand van zaken memo. Sinds het beschikbaar stellen van het definitieve krediet in mei 2014 is de raad niet op de hoogte gesteld van de voortgang.	-	Het college heeft de raad alleen via de jaarrekening summier op de hoogte gebracht van de voortgang. Dit terwijl de raad was beloofd dat hij zou worden geïnformeerd als de financiën van het project zou zijn uitgekristalliseerd. Wel deelde de wethouder in een raadsvergadering mee dat de subsidies in eerste instantie waren afgewezen. De wethouder deelde ook mee dat de gemeente toch nog in aanmerking kon komen voor subsidie. Dan moest de raad wel snel het bestemmingsplan vaststellen en moesten de zienswijzen snel worden beantwoord. In de jaarrekening bleek vervolgens dat de subsidies zijn ontvangen.

Het college voorziet de uitkomsten van de toetsen van gemotiveerde voorstellen aan de raad tot al dan niet wijzigen door de raad van de doelen, activiteiten en inzet van middelen.	nvt	Het was niet nodig om voorstellen te doen aan de raad om onderdelen te wijzigen.	-	In de ramingen was geen rekening gehouden met lasten voor tijdelijke huisvesting. Ook was de grond-aankoop p.m. opgenomen. Voor beide investeringen moest het college de raad vragen om budget ter beschikking te stellen. Er was in de eerste raming rekening gehouden met € 270.000,— dat terugverdiend moest worden door duurzame nieuwbouw en in een later stadium met € 110.000,—. Deze aanpassingen waren niet expliciet in een raadsbesluit beschreven.	nvt	Het was niet nodig om voorstellen te doen aan de raad om onderdelen te wijzigen.
Na afronding van het project stelt het college de raad schriftelijk op de hoogte van de mate van realisatie van doelen, activiteiten en inzet van middelen ten opzichte van de vastgestelde doelen, activiteiten en inzet van middelen.	--	Eind 2014 is het nieuwe gebouw opgeleverd en per januari 2015 is de nieuwe school in gebruik genomen. De raad is eind 2016 nog niet op de hoogte gesteld over de afronding van het project door middel van een evaluatie. Wel is er een interne evaluatie gehouden.	+	In november 2015 is het Kloppend hart geopend. De raad wordt op 15 december 2016 door het college op de hoogte gesteld over de afronding van het project door middel van een evaluatie. De betrokken ambtenaar gaf aan dat de evaluatie niet is blijven liggen, maar dat er na opening van het pand nog één en ander moest worden opgeleverd en financieel moest worden afgerond. In de evaluatie wordt kort ingegaan op de mate van realisatie van doelen, activiteiten en de inzet van middelen ten opzicht van de vastgestelde doelen, activiteiten en middelen. Ook worden er leerpunten benoemd.	-	Koudenhoorn is in 2014 geopend. Er waren toen echter nog delen van het project niet afgerond zoals het realiseren van een horecalocatie, natuur-educatiecentrum, historische scheepswerk en een speelbos. Het college communiceerde over de voortgang met de raad via de jaarrekening. Die presentatie was zeer summier en niet heel duidelijk. De historische scheepswerf is het enige deel dat op het moment van dit onderzoek nog niet is afgerond. Het project is niet met de raad geëvalueerd.
Het college vraagt op basis daarvan decharge aan de raad voor het project.	-	Voor het project is geen aparte decharge aangevraagd.	-	Voor het project is geen aparte decharge aangevraagd.	nvt	Het project is nog niet volledig afgerond.

Bijlage 2 Gerealiseerde doelen en kosten Koudenhoorn Warmond

Over de realisatie van de doelen en kosten in het kader van het project Koudenhoorn Warmond is alleen via de jaarrekeningen gerapporteerd. In onderstaande tabel is alle informatie uit de jaarrekening met betrekking tot de doelen en de kosten samengevoegd. Er zijn investeringen gedaan die zeker tot het project Koudenhoorn behoren en er zijn investeringen gedaan, in relatie tot het gebied Koudenhoorn, waarvan voor ons niet duidelijk is of ze ook geheel of gedeeltelijk tot het project Koudenhoorn behoren. Omdat we geen kostenraming hebben ontvangen was de grens tussen de projecten niet goed door ons te bepalen. De investeringen die zeker tot het project Koudenhoorn behoren worden in de jaarrekeningen de laatste jaren aangeduid als investeringen voor het 'Definitief ontwerp Koudenhoorn' en worden gepresenteerd in de derde kolom. In de vierde kolom worden de overige investeringen in relatie tot het gebied Koudenhoorn gepresenteerd.

Jaar-reke-ning	Gedaan	Investeringen Koudenhoorn (€)	
		'Definitief ontwerp'	Overig
2011	'Het definitief ontwerp is vastgesteld. We gaan nu verder met de uitwerking zodat we in de tweede helft van 2012 kunnen starten met de uitvoering. Er is een nieuw bestemmingsplan opgesteld, zodat alle gewenste maatregelen passen binnen de bestemming. Begin 2012 wordt dit plan ter inzage gelegd'.	€ 101.248,—	
2012	'Er is gestart met de uitvoering van enkele elementen op het recreatie-eiland Koudenhoorn. De passantenplaatsen zijn gerealiseerd en de speeltuin is vernieuwd. Ook de brug naar Koudenhoorn is in uitvoering. Aanvullende subsidies zijn inmiddels ontvangen. De uitvoering vindt gefaseerd plaats. Na de aanbesteding zal blijken of er voldoende budget is om alle maatregelen uit te kunnen voeren'.	€ 57.000,—	• Vervangen brug Koudenhoorn: € 250.700,— • Accommodatie Balgerij Koudenhoorn: € 217.000,— • Uitbreiden passantenplaatsen Koudenhoorn: € 403.800,—
2013	'Na een uitgebreid participatietraject is op 1 november 2013 gestart met de uitvoering van de werkzaamheden. Oplevering in maart 2014. Het strandje is voor de zomer aangelegd en de historische haven is afgerond'.	€ 272.100,—	• Vervangen brug Koudenhoorn: € 836.000,— • Accommodatie Balgerij Koudenhoorn: € 50.000,—

Jaar-reke-ning	Gedaan	Investeringen Koudenhoorn (€)	
		'Definitief ontwerp'	Overig
2014	'Na een uitgebreid participatietraject en een gefaseerde uitvoering is het heringerichte Koudenhoorn begin 2014 geopend. In 2015 worden nog enkele afrondende werkzaam-heden uitgevoerd zoals het realiseren van een horecalocatie, natuur- en educatiecentrum, historische scheepswerf en een speelbos'.	€ 815.168,—	• Vervangen brug Koudenhoorn: € 31.367,—
2015	'In 2015 is Het Paviljoen op Koudenhoorn gerealiseerd. Onderdeel van Het Paviljoen is een ruimte bestemd voor het Natuur Ontdekkings Centrum Koudenhoorn. Vrijwilligers zijn bezig fondsen te werven voor de inrichting en exploitatie van het centrum. Naar verwachting wordt het centrum medio 2016 geopend. De Scheepswerf is bedacht in een deel van de voor-malige kiosk op Koudenhoorn. Na een opknapbeurt van de kiosk kan de Scheepswerf opgestart worden. Ook dit wordt door vrijwilligers gedaan'.	€ 142.000,—	
	Totaal	**€ 1.387.516,—**	**€ 1.788.867,—**

Raming definitief ontwerp (exclusief bouw historische werf/haven, natuur educatiecentrum en paviljoen)	€ 1.600.000,—

Behoort bij raadsbesluit rapport rekenkamercommissie
Projectbeheersing
d.d. 29 juni 2017

De griffier van gemeente Teylingen

Robert van Dijk

Rekenkamercommissie

gemeente TEYLINGEN

‘Projectbeheersing’

Rekenkamercommissie-onderzoek naar projectbeheersing door de gemeente Teylingen

Conclusies en aanbevelingen

Rekenkamercommissie Teylingen

Datum: 22 maart 2017

Onderzoek naar projectbeheersing van de gemeente Teylingen

Uitgevoerd door Thijs Blok en Toine van Helden van BMC advies met ondersteuning van secretaris/onderzoeker van de rekenkamercommissie Teylingen Lisanne Korteling

Voorwoord

De Rekenkamercommissie Teylingen heeft aan BMC gevraagd om onderzoek te doen naar de projectbeheersing door de gemeente Teylingen. Om hier een beeld van te krijgen zijn drie projecten onderzocht:

- De nieuwbouw van de Andreasschool in Voorhout.
- De nieuwbouw van de brede school Kloppend Hart in Warmond
- De revitalisering van het eiland Koudenhoorn

Daarnaast heeft de rekenkamercommissie - vanwege de bijzondere opdracht van de raad om bij ieder onderzoek burgerparticipatie er op de een of andere manier bij te betrekken - ook gekeken naar de mate waarin burgerparticipatie succesvol is toegepast. In de afgelopen maanden heeft dit onderzoek onder begeleiding van de rekenkamercommissie plaatsgevonden. In de bijlage treft u het volledige rapport aan. De onderzoekers hebben naar aanleiding van het onderzoek conclusies en aanbevelingen opgesteld. Zie pagina 7, 8 en 9 van het rapport. De rekenkamercommissie stemt volledig in met deze conclusies en aanbevelingen. Hieronder gaan we er nog wat nader op in.

Behalve de conclusies en aanbevelingen treft u in dit document ook nog wat achtergrondinformatie over de projecten aan.

Conclusies

De hoofdconclusies zijn:

1. **De projectbeheersing is redelijk op orde;**

2. **Betrokkenen zijn over het algemeen positief over de totstandkoming en het resultaat van de onderzochte projecten;**

3. **Er zijn wel elementen die, gekeken naar alle onderzochte projecten, beter kunnen en ook moeten bij toekomstige projecten om ze beter te kunnen sturen en beheersen. Daarvoor zijn goede afspraken van belang op het moment dat de raad zijn kaders stelt met betrekking tot de strategische doelen, en de lasten en baten van het project.**

De uitkomsten van het onderzoek zijn overwegend positief. De betrokkenen zijn blij met de resultaten en er zijn geen vreselijke missers geconstateerd. De rekenkamercommissie wil daar twee belangrijke opmerkingen bij maken:

- De projecten zijn goed verlopen, maar met name de financiële afspraken vooraf, zijn onvoldoende gemaakt. Uiteindelijk is het allemaal goed gekomen en waar nodig heeft de raad ingestemd met nadere financiering, maar de gemeente liep wel risico's.

- De burgerparticipatie stond bij deze projecten nog in de kinderschoenen. Dat is niemand kwalijk te nemen. Sterker nog: het is natuurlijk prima dat de gemeente geprobeerd heeft om de mensen er goed bij te betrekken. Terugkijkend zijn er duidelijk punten waarvan geleerd kan worden op weg naar een professionele aanpak van burgerparticipatie.

Aanbevelingen

De aanbevelingen zijn:

1. **Successen vieren;**

2. **Geen projecten starten zonder helderheid over de dekking van een mogelijk aanmerkelijk negatief saldo van de financiële baten en lasten;**

3. **Expliciet vaststellen wat de verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn van de raad, het college, ambtenaren en derden;**

4. **Vaststellen wanneer en waarover de raad minimaal schriftelijk geïnformeerd wordt;**

5. **Burgerparticipatie vooraf voorzien van een duidelijk plan.**

In het rapport worden de aanbevelingen verder toegelicht. De rekenkamercommissie wil in het licht van de conclusies hierbij nog de volgende opmerkingen plaatsen:

De raad heeft het budgetrecht en stelt de kaders. Het is op zich niet onoverkomelijk als aan het begin van een project nog niet alle bedragen precies duidelijk zijn, maar het is dan aan de raad om bij het besluit heldere afspraken te maken over het vervolg: welke risico's zijn er? Hoe worden die beheerst? Als alle financiële consequenties nog niet duidelijk zijn, of als de dekking nog niet gevonden is, in hoeverre kan het college dan al verder gaan met het project? De raad en het college moeten er samen voor zorgen dat de raad nooit in de positie komt dat een project onomkeerbaar gevorderd is als de financiën nog niet op orde zijn. Als raad aanvullend krediet moeten verstrekken 'omdat het niet anders kan,' moet vermeden worden.

Het met elkaar afspreken dat burgerparticipatie moet plaatsvinden is niet genoeg. Van tevoren moet voor de verschillende fases van het project duidelijk worden afgesproken:

- Wie mogen er meepraten? De hele gemeente? De hele regio? Alleen de mensen uit de straat? Alleen de toekomstige gebruikers?
- Waarover kan er meegepraat worden? Alleen over de kleur van de kozijnen, of kunnen de omwonenden nog zeggen dat ze het hele project niet voor de deur willen hebben?
- Wat wordt er met de inbreng gedaan? Gaat het om het vragen van advies aan de betrokkenen? Hebben de betrokkenen het voor het zeggen? Of gaat het eigenlijk alleen om het informeren van de mensen? En in hoeverre zal er worden geluisterd naar de inbreng? Dit kan in verschillende fasen natuurlijk verschillend zijn. Aan het begin - als de plannen nog in de ontwerpfase zijn - is er normaal gesproken meer ruimte dan als het hoogste punt van de bouw al bereikt is.
- Het allerbelangrijkste is de communicatie over de participatie. Iedereen moet van tevoren weten hoe het staat met de hierboven genoemde punten, en het is ook belangrijk dat de

mensen weten op welke manier en op welk moment zij een terugkoppeling kunnen verwachten.

En tot slot: het is jammer dat de afronding van projecten niet duidelijker wordt gemarkeerd. Spreek van tevoren af wanneer het project wordt afgesloten waarbij ook het financiële verloop in kaart is gebracht en vier het succes!

De projecten op hoofdlijnen

Andreasschool Voorhout:

In 2012 is door de raad besloten in te stemmen met vervangende nieuwbouw van de Andreasschool. De school was duidelijk aan vervanging toe. Het plan was om een brede duurzame school te realiseren. Het schoolbestuur trad op als bouwheer tijdens dit project en de gemeente nam deel in de stuur- en projectgroep. In 2015 is de school geopend. Het is een brede en energie-neutrale school geworden.

Kloppend hart Warmond:

In 2011 is door de raad besloten om in te stemmen met de gezamenlijke huisvesting van de drie scholen van Warmond en andere maatschappelijke organisaties in één gebouw. Een fusie tussen de drie scholen is besproken maar niet van de grond gekomen, wel zijn twee scholen gefuseerd. Het project heeft door de besprekingen behoorlijke vertraging opgelopen. In 2015 is het Kloppend hart geopend.

Koudenhoorn Warmond:

Koudenhoorn is een recreatie-eiland dat een kwaliteitsimpuls moest krijgen. Samen met betrokken organisaties is hiervoor een plan ontwikkeld. In 2014 is het heringerichte recreatie-eiland geopend, maar nog niet alle werkzaamheden waren toen afgerond. Dat is op het moment van het onderzoek nog steeds niet het geval.

gemeente
TEYLINGEN

Rekenkamercommissie Teylingen
Lisanne Korteling, secretaris

email: l.korteling@raadteylingen.nl

Verzenddatum	zaaknummer	afdeling
20-4-2017	Z-17-007288	Beleid en advies
Onderwerp	**uw kenmerk**	**behandeld door**
Reactie op onderzoek Rekenkamercommissie Teylingen naar Projectbeheersing		Hendrik de Vries
	bijlage	**telefoon**
		14 0252

Postbus 149
2215 ZJ Voorhout
gemeente@teylingen.nl
www.teylingen.nl
T 14 0252
F 0252 - 783 599

Bestuurscentrum
Raadhuisplein 1
Voorhout

Gemeentekantoor
Wilhelminalaan 25
Sassenheim

Geachte leden van de Rekenkamercommissie Teylingen,

Voor ons ligt uw onderzoek 'Projectbeheersing' van 21 maart 2017. Dit onderzoek naar drie projecten (nieuwbouw Andreasschool Voorhout, nieuwbouw Brede School Warmond en Revitalisering Koudenhoorn Warmond) is uitgevoerd door BMC Implementatie, namens de Rekenkamercommissie van Teylingen. Met deze brief ontvangt u de reactie van ons college op uw onderzoek.

Reactie
Met genoegen nemen wij kennis van uw onderzoek, conclusies en aanbevelingen. Het verheugt ons dat de uitkomsten van uw onderzoek overwegend positief zijn.

Wij hebben uw aanbevelingen met grote interesse gelezen en nemen deze ter harte. Het college is het met u eens dat er bij aanvang van een project helderheid moet zijn over de financiën, de verantwoordelijkheden en bevoegdheden, het informeren van de Raad en de vorm van burgerparticipatie.

In de gemeente Teylingen is in de afgelopen jaren het projectmatig werken en burgerparticipatie opgezet en doorontwikkeld. Binnen onze HLT-organisatie worden deze onderdelen verder geprofessionaliseerd. Uw aanbevelingen nemen wij mee in dit proces.

Tot slot
Het college dankt uw commissie voor het onderzoek en in het bijzonder voor uw aanbevelingen. Wij zien uw aanbevelingen als een kans om ons werk verder te verbeteren.

Met vriendelijke groet,
namens het college van burgemeester en wethouders

C.G.J. Breuer
Burgemeester

J.J.G. Covers
Gemeentesecretaris

Raadsvoorstel Besluitvormend

Ontwerpbegroting 2018 Gemeenschappelijke Regeling werkorganisatie HLT Samen

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	Z-17-011039
datum voorstel:	
datum collegevergadering:	23 mei 2017
datum raadsvergadering:	
agendapunt:	0
portefeuillehouder:	C.G.J. Breuer
behandelend ambtenaar:	Jos Augustinus
e-mailadres:	j.augustinus@hltsamen.nl

Wij stellen voor:

1. Als zienswijze aan het bestuur te laten weten dat de raad instemt met de ontwerpbegroting 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling werkorganisatie HLT Samen volgens het bijgevoegde concept.

Inleiding

In de Wet gemeenschappelijke regelingen is vastgelegd dat het Dagelijks Bestuur van een gemeenschappelijke regeling de ontwerpbegroting toestuurt aan de raden van deelnemende gemeenten. De raden kunnen op grond van artikel 35 Wet gemeenschappelijke regelingen zienswijzen over de ontwerpbegroting indienen. Teylingen neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling HLT samen. Het bestuur van HLTsamen heeft de ontwerpbegroting 2018 vastgesteld en heeft deze begroting samen met de Kaderbrief 2018-2021 nu bij de raden van Hillegom, Lisse en Teylingen aangeboden. De raden kunnen vervolgens bij het bestuur HLTsamen hun zienswijze naar voren brengen. Het bestuur HLTsamen neemt deze zienswijzen mee in de definitieve vaststelling van de begroting en zendt daarna de vastgestelde begroting aan de raden. Voorgesteld wordt een zienswijze over de ontwerpbegroting 2018 uit te brengen met een positieve strekking.

Bestaand kader en context
Op grond van artikel 35 Wet gemeenschappelijke regelingen worden de raden van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten in de gelegenheid gesteld zienswijzen in te dienen over de ontwerpbegroting 2018.

Beoogd effect

Goede uitvoering van de financiële cyclus van deze gemeenschappelijke regeling waar Teylingen aan deelneemt. Daarnaast een goede behartiging van de belangen van gemeente binnen de begroting van deze gemeenschappelijke regeling.

Argumenten
Hieronder leest u de beoordeling van de ontwerpbegroting 2018 van de gemeenschappelijke regeling werkorganisatie HLT Samen.

Gemeenschappelijke Regeling werkorganisatie HLT Samen	Contactpersoon: Ton van Wieringen/Jos Augustinus
Bijdrage gemeente in 2018	De bijdragen van de deelnemende gemeenten voor 2018 zijn vastgesteld op: a) Gemeente Hillegom € 8.908.000 b) Gemeente Lisse € 10.582.000 **c) Gemeente Teylingen € 17.378.000.**
Beleidsvoornemens 2018 + financiële impact en wettelijke grondslag	In artikel 20 van de Gemeenschappelijke Regeling werkorganisatie HLT Samen is aangegeven dat de begroting van HLTsamen wordt vastgesteld door het bestuur. De begroting is door het bestuur vastgesteld op 11 mei 2017. De ontwerpbegroting is gebaseerd op de uitvoering van de politieke programma's van de drie deelnemende gemeenten, Hillegom, Lisse en Teylingen. De basis is hiervoor gelegd in het bedrijfsplan. De drie K's (kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid) en zijn voor het bestuur leidend in de realisatie van de HLTsamen begroting. Daarnaast is er een opgave om in 2020 de 5% bezuinigingsdoelstelling te realiseren. De begroting van HLTsamen kent geen nieuwe ontwikkelingen en is volgend aan de begrotingen van de drie gemeenten. De algemene financiële en beleidsmatige kaders zijn benoemd in de bij de stukken ter inzage gelegde kaderbrief daarin zijn ook de risico's benoemd. Deze HLT begroting is in een relatief kort tijdsbestek opgesteld en is beknopt. Het tijdsbestek was helaas te kort om qua planning in de pas te lopen met de begrotingen van de andere Gemeenschappelijke Regelingen. Het bestuur draagt er zorg voor dat vanaf 2018 dit wel gebeurt.
Afwijking begroting 2018 t.o.v. meerjarenbegroting 2018-2021	Afwijkingen van de werkelijke loon- en prijsstelling over 2016 en 2017 worden met de deelnemende gemeenten verrekend. In de Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen en begroting HLTsamen wordt rekening gehouden met de geldende CAO gemeenten. De huidige looptijd van de CAO gemeenten is tot 1 mei 2017.

	De inzet van bonden en onderhandelingspartner voor gemeenten, de VNG, komen niet met elkaar overeen. Wijzigingen in de CAO hebben direct gevolgen voor de begroting HLTsamen. Met een salarisbudget van ruim € 26 miljoen kan een afwijking van een procent verstrekkende gevolgen hebben. De begroting van HLTsamen heeft geen mogelijkheid tot opvangen van afwijkingen en deze worden verrekend met de deelnemende gemeenten. De afwijkingen tussen de indexering van 1,3% en de werkelijke kosten gaan we verrekenen. Het belangrijkste doel hierbij is voorkomen dat de werkorganisatie HLTsamen uitgehold wordt en wij niet de ambities en taken kunnen realiseren.
Wordt de financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen 2018 toegepast? Zo nee, licht de afwijking toe.	De ontwerp Begroting HLTsamen 2018-2021 sluit aan op de financiële kaders en de uitgangspunten uit het Bedrijfsplan HLT Samen Sterker! De ontwerp Begroting HLTsamen 2018 is structureel sluitend en materieel in evenwicht. De lasten zijn gestegen conform het Financieel kader gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden (voorheen ook wel de Strijknorm genoemd). In basis is de Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen leidend voor de indexering voor loon- en prijsstelling die 1,3% bedraagt.
Overige opmerkingen/toekomstige ontwikkelingen	Er wordt voor 2018 rekening gehouden met gelijkblijvende werkzaamheden voor de aangesloten gemeenten. Nieuwe en veranderende taken worden opgenomen in resp. de kadernota's en begrotingen van de deelnemende gemeenten. Voor HLTsamen worden deze na goedkeuring van de deelnemende gemeenten overgedragen aan de werkorganisatie. Het bestuur van HLTsamen heeft een rol in het bepalen van de capaciteit die gemoeid is met de uitvoering van de nieuwe taken. Werkzaamheden die zijn besloten door de deelnemende gemeenten kunnen na vaststelling van de HLTsamen begroting door een begrotingswijziging worden ingevoerd in de HLTsamen begroting. Het bestuur heeft de ontwerpbegroting vastgesteld. Het bestuur biedt nu de ontwerpbegroting aan de raden van Hillegom, Lisse en Teylingen aan. De raden kunnen vervolgens bij het bestuur HLTsamen hun zienswijze naar voren brengen. Het bestuur HLTsamen neemt deze zienswijzen mee in de definitieve vaststelling van de begroting en zendt de vastgestelde begroting 2018 aan de raden.
Advies: wel/geen zienswijze indienen	Een zienswijze met een positieve strekking indienen over de ontwerpbegroting 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling werkorganisatie HLT Samen.

Kanttekeningen
De onlangs gehouden Tweede Kamerverkiezingen en de gemeenteraadsverkiezingen in 2018 kunnen gevolgen hebben voor het beleid en/of de uitvoeringstaken van de gemeenschappelijke regelingen.

Financiële consequenties
De kosten voor Teylingen bedragen € 17.378.000. Dit bedrag wordt opgenomen in de gemeentelijke begroting 2018.

Aanpak, uitvoering en participatie
Het HLT bestuur heeft de ontwerpbegroting vastgesteld. Het HLT bestuur biedt de ontwerpbegroting nu aan de raden van Hillegom, Lisse en Teylingen aan.
De raden kunnen vervolgens bij het bestuur HLTsamen hun zienswijze naar voren brengen. Het bestuur HLTsamen neemt deze zienswijzen mee in de definitieve vaststelling van de begroting. Tot slot zendt het bestuur de vastgestelde begroting aan de raden.

Duurzaamheid
N.v.t.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
De raden van de HLT gemeenten hebben alle drie de mogelijkheid hun zienswijze in te dienen. Het college- en raadsvoorstel wordt bij alle drie de gemeenten nagenoeg gelijkluidend ingediend.

Urgentie
De begroting HLTsamen moet voor 1 augustus 2017 zijn ingediend bij Gedeputeerde Staten van de Provincie Zuid-Holland.

Evaluatie
N.v.t.

Bijlagen en achtergrondinformatie
1. Ontwerpbegroting 2018 HLTsamen (11 mei 2017)
2. Kaderbrief HLTsamen
3. Aanbiedingsbrief Lisse
4. Conceptbrief HLTsamen Lisse

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het voorstel van het college d.d. 23 mei 2017 ,

gelet op artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen,

besluit:

Als zienswijze aan het bestuur te laten weten dat de raad instemt met de ontwerpbegroting 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling werkorganisatie HLT Samen volgens het bijgevoegde concept.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 29 juni 2017,

Robert van Dijk
griffier

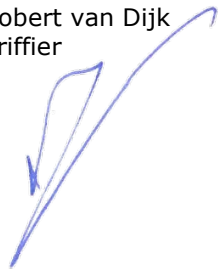

Carla G.J. Breuer
voorzitter

gemeente TEYLINGEN

Werkorganisatie HLTsamen
T.a.v. het bestuur
Postbus 32
2180 AA Hillegom

Verzenddatum	**zaaknummer**	**afdeling**
	Z-17-011039	Bestuur en Management Ondersteuning
Onderwerp	**uw kenmerk**	**behandeld door**
Zienswijze ontwerpbegroting 2018 werkorganisatie HLTsamen		Jos Augustinus
	bijlage	**telefoon**
	1	14 0252

Postbus 149
2215 ZJ Voorhout
gemeente@teylingen.nl
www.teylingen.nl
T 14 0252
F 0252 – 783 599

Bestuurscentrum
Raadhuisplein 1
Voorhout

Gemeentekantoor
Wilhelminalaan 25
Sassenheim

CONCEPT

Geacht bestuur,

U heeft ons de ontwerpbegroting 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling werkorganisatie HLT Samen toegestuurd en geeft ons conform de Wet gemeenschappelijke regelingen de mogelijkheid een zienswijze in te dienen over de ontwerpbegroting. Op …… 2017 is in de raadsvergadering de ontwerpbegroting 2018 besproken. Het raadsbesluit treft u bijgaand aan. In deze brief leest u onze reactie.

Positieve zienswijze
Wij kunnen instemmen met de ontwerpbegroting voor 2018. Wij hebben kennis genomen van uw toezegging vanaf 2018 qua planning in de pas te lopen met de begrotingen van de andere Gemeenschappelijke Regelingen.

Met vriendelijke groet,
De gemeenteraad van Teylingen,

R. van Dijk
Griffier

C.G.J. Breuer
burgemeester

Behoort bij raadsbesluit Zienswijze ontwerpbegroting 2018 HLT samen
d.d. 29 juni 2017

De griffier van gemeente Teylingen

Robert van Dijk

Gemeenschappelijke Regeling HLTsamen

Ontwerp Begroting HLTsamen 2018-2021

Versie: 11 mei 2017 Bestuur HLTsamen

GEMEENTE HILLEGOM

LISSE

gemeente TEYLINGEN

Inhoudsopgave

Voorwoord 2
1. Voorstel 3
2. Inleiding 4
   2.1. Algemeen 4
   2.2. Financiële bijdragen 6

3. Programmaplan 7
   3.1. Programma Bedrijfsvoering 7
      3.1.1. Personeel en organisatie en HLT@work
      3.1.2. Communicatie
      3.1.3. Facilitaire zaken en huisvesting
      3.1.4. Automatisering
      3.1.5. Bestuurs- en managementondersteuning
      3.1.6. Informatiebeleid en -beheer
      3.1.7. Juridische zaken
      3.1.8. Financiën
   3.2. Programma Dienstverlening 11
      3.2.1. Buitenruimte
      3.2.2. Publieksservice
      3.2.3. Maatschappelijke ontwikkeling
      3.2.4. Ruimte ontwikkeling
      3.2.5. Strategie en projecten
   3.3. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 12

4. Samenvatting van de begroting 14

5. Paragrafen 15
   5.1. Verplichte paragrafen niet voor HLTsamen 15
   5.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 15
   5.3. Financiering 18
   5.4. Verbonden partijen 20

6. Financiële begroting 21
   6.1. Uitgangspunten begroting 21
   6.2. Financieel overzicht 22
   6.3. Overzicht investeringen 22
   6.4. Reserves en voorzieningen 23

Bijlagen

Bijlage 1. Overzicht investeringen 2018-2021 24
Bijlage 2. Toelichting aansluiting begroting 25

Voorwoord

Aan het bestuur,

Het directieteam biedt u hierbij de begroting 2018-2021 aan van de gemeenschappelijke regeling HLTsamen. HLTsamen is de werkorganisatie voor de drie afzonderlijke gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen. Zij ondersteunt de zelfstandige gemeentebesturen bij de strategische denkkracht en de uitvoering van hun taken. De werkorganisatie is een krachtige innovatieve partner en dienstverlener voor inwoners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties. HLTsamen is nabij onze inwoners en gemeentebesturen, speelt snel in op veranderingen in de samenleving en levert een bijdrage aan het versnellen en versterken van initiatieven.

2018 wordt het tweede jaar van de werkorganisatie. Er wordt gewerkt aan de basis op orde en de werkorganisatie als krachtige innovatieve partner en dienstverlener zal steeds meer gestalte krijgen.

De begroting HLTsamen bevat de budgetten voor de bedrijfsvoering van de werkorganisatie zoals personeel, ICT, facilitaire etc. Daarnaast wordt ingegaan op de voornemens voor het goed functioneren van de organisatie. Belangrijkste focus is en blijft de realisatie van de visie en daarmee die van de ambities op het gebied van Kwaliteit, Kostenreductie, Kwetsbaarheid en de verbeterde Strategische positie. We willen dit bereiken met gemotiveerde medewerkers die inventief, krachtig en verbindend zijn.

Ook deze begroting is in een relatief kort tijdsbestek opgesteld en is dan ook beknopt. Het tijdsbestek was helaas te kort om qua planning in de pas te lopen met de begrotingen van de andere Gemeenschappelijke Regelingen. We zorgen dat vanaf 2018 dit wel gebeurt.

Directieteam HLTsamen

4 mei 2017

1. Voorstel

Voorgesteld wordt:

1. De begroting HLTsamen 2018 en meerjarenramingen 2019-2021 vast te stellen.

2. Een bedrag van € 2.485.665 beschikbaar te stellen voor de investeringen, jaarschijf 2018, zoals vermeld in het overzicht investeringen.

3. De genoemde extra taken in de kadernota's van de gemeenten uit te voeren.

4. De bijdragen van de deelnemende gemeenten voor 2018 vast te stellen op:

a.	Gemeente Hillegom	€	8.908.000
b.	Gemeente Lisse	€	10.582.000
c.	Gemeente Teylingen	€	17.378.000

2. Inleiding

2.1. Algemeen

HLTsamen is gestart op 1 januari 2017 met een nieuwe organisatie. De begroting HLTsamen 2018-2021 is een vervolg op de eerste begroting van HLTsamen. De basis is het Bedrijfsplan 'HLT Samen Sterker', zo mogelijk aangevuld met de huidige ontwikkelingen van de domeinen. Omdat er geen werkprogramma's van de domeinen in staan, is deze begroting financieel gestuurd.

Rolverdeling werkorganisatie HLTsamen

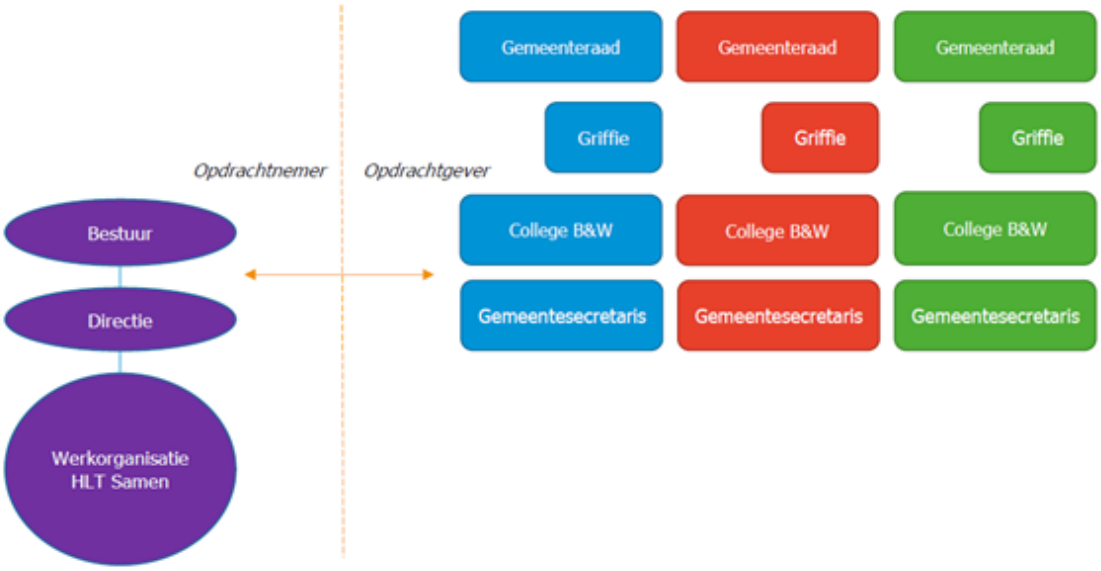

Visie HLTsamen
"HLTsamen ondersteunt de zelfstandige gemeentebesturen bij de strategische denkkracht en de uitvoering van hun taken. De werkorganisatie is –in opdracht van de gemeentebesturen- een krachtige, innovatieve partner en dienstverlener voor inwoners en gemeentebesturen, speelt snel in op veranderingen in de samenleving en levert een bijdrage aan het versnellen en versterken van initiatieven."

Hoe bereiken we dat?
HLTsamen is een verbindende, inventieve en krachtige ambtelijke organisatie die in staat is om nieuwe ontwikkelingen snel en adequaat op te pakken. Een organisatie die participatie hoog in het vaandel heeft staan en samen met inwoners, organisaties en bedrijven aan de slag gaat om de leefbaarheid en vitaliteit van de dorpen te optimaliseren.

Kernwaarden
De kernwaarden van HLTsamen staan centraal in ons denken en doen. Ze geven richting aan de wijze waarop we met elkaar samenwerken. Hoe we onze klanten, van burger tot bestuur, zo goed mogelijk ondersteunen. Dat is ook terug te zien in deze begroting. De kernwaarden zijn:

- Inventief - We benutten kansen en durven te gaan voor creatieve oplossingen.
- Krachtig - We zijn doelgericht en daadkrachtig.
- Verbindend - We brengen mensen en hun ideeën en vragen bij elkaar en vinden het gemeenschappelijk belang.

HLTsamen maakt het mogelijk om de '3 K's' (Kwaliteitsverbetering, Kwetsbaarheidsvermindering en Kostenreductie) te realiseren en aan de strategische positie te werken.

Kwaliteitsverbetering kan worden gerealiseerd door de bedrijfsvoeringsprocessen het komend jaar verder te standaardiseren en, waar mogelijk, LEAN te richten.

Kwaliteit gaat ook over de verdere ontwikkeling van de organisatie en de medewerkers. Dit betreft individuele opleidings- en coachtingstrajecten (HLT-University), team,- en domeinontwikkeling aangestuurd door de directie en uitgevoerd door HLT@work en het MD-programma.

Teneinde de (door)ontwikkeling planmatig en strategisch te kunnen aansturen werkt de directie met het MT nog in 2017 een "Strategisch Directie Plan 2017-2020" uit. In dit plan wordt ook uitgewerkt langs welke lijnen HLTsamen de komende jaren de opgedragen financiële taakstelling gaat realiseren. Wat we willen bereiken is dat HLTsamen een organisatie is die met een structureel lagere begroting duurzaam de ambities op het gebied van de andere twee "Ks"en de "S" realiseert. Daarnaast krijgen het Concernplan en de Domein-/teamplannen vorm, inhoud en borging op basis van het OverheidsOntwikkelmodel (OOM).

Strategische positie

HLTsamen draagt bij aan een betere strategische positie (de S) van de drie gemeenten in de Bollenstreek en op grotere regionale schaal. Maar ook op provinciaal en landelijk niveau. In het nieuwe domein Strategie en Projecten zorgen strategisch adviseurs en projectleiders voor (meer) strategische adviescapaciteit rondom complexe en regionale vraagstukken. Winst zit verder in het bewaken van de belangrijke ontwikkelingen op bovenlokale schaalniveaus, het proactief daarnaar handelen en het in positie brengen van de gemeenteraden. Tot slot draagt ook het gezamenlijk ambtelijk en bestuurlijk voorbereiden van bovenlokale bestuurlijke overleggen het nodige bij aan het versterken van de strategische positie.

Monitoring

We volgen de voortgang van de 3 K's en de S met behulp van de 'Monitor HLT-ontwikkeling'. Uw bestuur krijgt naar verwachting de rapportage begin 2018 aangeboden om te kunnen bespreken in de drie gemeenteraden. Daarnaast maken we gebruik van de rapportages "Waar Staat Je Gemeente", "Vensters op Dienstverlening" en "Vensters op Bedrijfsvoering" en de reguliere onderzoeken door accountant, Rekenkamer, controller, etc.

Zienswijzeprocedure en vaststelling

Het bestuur stelt de ontwerpbegroting vast. Het bestuur biedt de ontwerpbegroting daarna aan de raden van Hillegom, Lisse en Teylingen aan. De raden kunnen vervolgens bij het bestuur HLTsamen hun zienswijze naar voren brengen.
Het bestuur HLTsamen neemt deze zienswijzen mee in de definitieve vaststelling van de begroting.
Tot slot zendt het bestuur de vastgestelde begroting aan de raden.

Provinciaal toezicht

In de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn de regels opgenomen voor de werkorganisatie HLTsamen. De provincie Zuid-Holland houdt toezicht op de financiën van de in de provincie gelegen gemeenschappelijke regelingen. Van de provincie is de Begrotingscirculaire 2018-2021 ontvangen waarin de wettelijke criteria en een aantal (actuele) onderwerpen zijn opgenomen die bijzondere aandacht verdienen voor het financiële toezicht. Volgens de planning voor een gemeenschappelijke regeling moet de begroting van een gemeenschappelijke regeling zijn verzonden vóór 1 augustus voorafgaand aan het jaar waarvoor de begroting geldt. De begroting moet structureel en reëel in evenwicht zijn en dan komt de gemeenschappelijke regeling in aanmerking voor repressief toezicht. Wij zijn voornemens aan deze regels te voldoen.

Nieuwe taken

Nieuwe en veranderende taken worden opgenomen in respectievelijk de kadernota's en begrotingen van de deelnemende gemeenten. Voor HLTsamen worden deze na goedkeuring van de deelnemende gemeenten overgedragen aan de werkorganisatie. Het bestuur van HLTsamen heeft een rol in het bepalen van de capaciteit die gemoeid is met de uitvoering van de nieuwe taken. Werkzaamheden die zijn besloten door de deelnemende gemeenten kunnen na vaststelling van de HLTsamen begroting door een begrotingswijziging worden ingevoerd in de HLTsamen begroting. Nieuwe taken in de kadernota's 2018 van de deelnemende gemeenten zijn daarom nog niet opgenomen in deze begroting.

2.2. Financiële bijdragen

De financiële bijdragen in deze begroting zijn inclusief BTW. In de financiële tabellen kunnen afwijkingen voorkomen door afrondingen. De gemeentelijke bijdragen voor de begroting van HLTsamen zijn voor de komende jaren als volgt geraamd.

				bedragen x € 1.000
HLT Samen	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Bijdrage Hillegom	8.908	8.746	8.531	8.531
Bijdrage Lisse	10.582	10.156	9.916	9.916
Bijdrage Teylingen	17.378	16.955	16.503	16.503
Totaal baten	**36.868**	**35.858**	**34.950**	**34.950**

Bij vaststelling van het bedrijfsplan zijn de incidentele transitiekosten (frictie) geraamd op € 2,465 miljoen (exclusief inflatie) voor de periode tot en met 2019. De frictiekosten zijn inclusief inflatie opgenomen in de totale bijdrage.

				bedragen x € 1.000
Aandeel gemeente	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Hillegom	115	271	138	75
Lisse	131	308	157	85
Teylingen	230	542	276	149
	477	**1.122**	**571**	**304**

De bijdrage voor 2018 en volgende jaar is aangepast aan het ‘financieel kader gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden’

3. Programmaplan

Het programmaplan bestaat uit twee programma's, te weten Programma Bedrijfsvoering en Programma Dienstverlening, en daarnaast uit het overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.

3.1. Programma Bedrijfsvoering

De gemeentebesturen van Hillegom, Lisse en Teylingen hebben ambities. Om die ambities te realiseren hebben we mensen en middelen nodig. HLTsamen is de werkorganisatie die daar uitvoering aan geeft, een bedrijfsvoeringsorganisatie. In dit programma wordt de manier geschetst waarop HLTsamen hier invulling aan geeft en welke instrumenten hiervoor nodig zijn. Onder dit programma vallen alle activiteiten die worden uitgevoerd door het domein Bedrijfsvoering. (Ter informatie: dit programma doet tevens dienst als de voorgeschreven paragraaf Bedrijfsvoering).

Visie op het domein Bedrijfsvoering
De onderstaande visie is geschreven voor de medewerkers van het domein Bedrijfsvoering.

1. Wij doen het samen, goed, op tijd en binnen budget.
2. Wij faciliteren de organisatie om de beste prestaties mogelijk te maken.
3. Wij zijn betrouwbaar.
4. Wij zijn er om onze collega's in hun kracht te zetten.
5. Wij zijn niet het doel maar het middel.
6. Wij zorgen voor een goede sfeer.
7. Wij zijn oplossingsgericht, hebben een positieve instelling en zijn daadkrachtig.

Het domein Bedrijfsvoering, kent 3 invalshoeken:

- *Inwoner*
  Wij gaan verstandig met uw geld om, wij verspillen niets, wij doen de juiste en verantwoorde zaken met uw belastinggeld.
- *Bestuurder*
  Wij zorgen dat de organisatie levert wat er gevraagd wordt en liefst nog een beetje meer. Wij zijn uw gespreks- en sparringpartner.
- *Medewerker*
  Wij creëren een werkomgeving waarin wij jullie kwaliteiten optimaal willen benutten, waarin het leuk is om te werken, waarin het niet erg is om meer te geven dan gevraagd, waarin het excelleren wordt beloond en waar je ook fouten mag maken. Wij faciliteren jou om je werk optimaal te doen.

Wat willen we bereiken
Door het samenvoegen van de bedrijfsvoeringstaken is voorkomen dat er per organisatieonderdeel bedrijfsbureaus ontstaan. Wel wordt voorgesteld om omwille van de herkenbaarheid en inhoudelijke betrokkenheid eerste aanspreekpunten (accounthouders) per domein en college aan te stellen, bijvoorbeeld voor de onderdelen P&O en Financiën. Dit voorkomt dat er een te grote afstand tussen het domein Bedrijfsvoering en de colleges en domeinen en teams in het primaire proces ontstaat.

Wat gaan we ervoor doen
Om het doel te bereiken zijn uitgangspunten geformuleerd:

➢ We adviseren op basis van mogelijkheden en kansen	inventief
➢ Harmoniseren waar kan	inventief
➢ Empowerment van medewerkers en bestuurders	krachtig
➢ VAT systematiek, rolvast	krachtig
➢ Zoek elkaar op, doe het samen	verbindend

3.1.1. Team Personeel en organisatie en HLT@work

Wat willen we bereiken
We geven ondersteuning aan de realisatie van de organisatiedoelen HLTsamen. Het P&O beleid voor de medewerkers is hier optimaal op afgestemd en we gebruiken diverse middelen om de organisatie en medewerkers te ontwikkelen.

Wat gaan we ervoor doen
Door de toenemende complexiteit van de samenleving en de snelle interne en externe ontwikkelingen binnen gemeenten wordt er veel van medewerkers verwacht. Duurzame inzetbaarheid is een blijvend vraagstuk. We investeren in zelf- en taakbewuste medewerkers die verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen loopbaan. In het eerste jaar (2017) van HLTsamen werken we vooral aan het inrichten en op orde krijgen van de nieuwe organisatie. Dit doen we door beleid en instrumenten op P&O-gebied in samenhang te ontwikkelen en leidinggevenden te ondersteunen bij de opbouw van hun

team. In 2018 richten we ons op de verdere ontwikkeling en inzetbaarheid van medewerkers binnen HLTsamen, waarbij de kernwaarden van HLTsamen (verbindend, inventief en krachtig) leidend zijn.

Lean
Via de LEAN-methode leveren we een bijdrage aan het verhogen van de kwaliteit, ervaren uit het perspectief van de klant. Klanten zijn burgers, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties, maar ook interne klanten (collega's en bestuurders). We werken LEAN door onze handelingen, werkwijzen en processen slim in te richten. We creëren een zo groot mogelijke waarde voor de klant in combinatie met het doelmatig inzetten van onze middelen.
Om bovenstaande bijdrage te kunnen leveren zetten we op verschillende sporen in. Zo draaien we diverse LEAN-verbetertrajecten en geven trainingen aan medewerkers en leidinggevenden. Ook organiseren we een groep medewerkers door de gehele organisatie die diepgaandere kennis en ervaring gaat opdoen. Zo fungeren ze als ambassadeurs van deze werkwijze binnen hun teams en afdelingen.

Verplichte beleidsindicator Bestuur en organisatie	2018
Formatie (Fte per 1.000 inwoners)	4,88
Bezetting (Fte per 1.000 inwoners)	4,95
Externe inhuur (als % van totale loonsom + kosten inhuur externen)	0,59%

De berekeningen zijn op basis van de verwachte formatie en geraamde aantallen inwoners.

HLT@work

Wat willen we bereiken

Naast het team P&O is een apart onderdeel voor mobiliteit en organisatieontwikkeling gepositioneerd: HLT@Work. Binnen dit organisatieonderdeel is aandacht voor de (door)-ontwikkeling van de organisatie en haar medewerkers. Door mobiliteit, persoonlijke- en organisatieontwikkeling houden we de werkorganisatie HLTsamen gezond en vitaal. Ingespeeld wordt op ontwikkelingen op het terrein van mens- en organisatieontwikkeling. Dit komt ten goede aan de dienstverlening die de werkorganisatie verleent aan gemeentebesturen en de buitenwereld.

Wat gaan we ervoor doen

Voor medewerkers staat talentontwikkeling centraal. Vanuit HLT@Work worden hiervoor persoonlijke ontwikkeltrajecten geïnitieerd. Naast individuele talentontwikkeling voor medewerkers en leidinggevenden wordt ook gewerkt aan teamontwikkeling en cultuurverandering. Daarnaast ligt bij HLT@Work de taak belegd om de interne en externe mobiliteit te bevorderen en te faciliteren. Alles om de medewerker in staat te stellen zijn werk zo goed mogelijk te kunnen verrichten.

3.1.2. Team Communicatie

Wat willen we bereiken

We leven in een wereld die - gedreven door technologie - steeds sneller verandert. Baanbrekende concepten worden bijna dagelijks gepresenteerd. Er zijn voorbeelden te over. Denk aan Uber, Airbnb, Blendle. De beschreven platformsamenleving vloeit hier uit voort. De dialoog met onze inwoners speelt zich daardoor op steeds meer plaatsen af: on- en offline, in de digitale en in de echte wereld.
Dat maakt dat wij als overheidsorganisatie steeds wendbaarder moeten zijn. Dat is een proces dat tijd kost. Dit vraagt om een stevige communicatie visie, een passende infrastructuur en medewerkers en bestuurders die zich bekwamen in het gebruiken van de nieuwe mogelijkheden.

Wat gaan we ervoor doen

Een voorbeeld daarvan zijn de diverse community 's die we het afgelopen jaar hebben opgezet onder andere voor de pilot met de sociale teams. De sociale teams van de dorpskernen Warmond en Voorhout krijgen het grootste aantal aanmeldingen binnen via facebook omdat het laagdrempelig werkt. Maar ook breder binnen het sociaal domein is in samenwerking met de 5 bollengemeenten de community 'bollenstreek met elkaar' opgezet een platform waar initiatieven van inwoners onder de aandacht worden gebracht, nieuwe initiatieven worden gestimuleerd en sociaal geëngageerde inwoners elkaar weten te vinden op het platform. Deze ontwikkeling vergroot en verbreedt ons bereik. En dit wordt verder uitgerold en geïmplementeerd.

Daarnaast werken we aan bewustwording via bredere publiekscampagnes waarbij een crossmediale aanpak wordt gehanteerd. Facebook advertising zit naast de offline media tegenwoordig standaard in onze middelenmix. Door deze ontwikkeling kunnen wij heel specifiek meten wat effecten zijn van onze communicatie. Dit geeft de mogelijkheid om tijdens de loop van projecten of programma's bij te sturen en echt in gesprek te gaan met de doelgroep. Naast het bereik neemt ook de aantoonbare effectiviteit van onze communicatie toe. We gaan van 'zenden', naar 'luisteren' en ' in gesprek.

Er zijn nog veel meer voorbeelden en mogelijkheden, en er zullen er nog veel meer volgen in het tempo waarmee de wereld- gedreven door technologie- zich ontwikkelt. Het advies is om hier proactief op in te spelen zodat we de samenleving goed kunnen bedienen.

3.1.3. Team Facilitaire zaken en huisvesting

Wat willen we bereiken

Het team Facilitaire zaken en huisvesting staat voor dienstverlening aan vooral de interne gemeentelijke organisatie, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Hoewel er veel geharmoniseerd wordt en efficiënter wordt ingericht zal er ook getracht worden om de eigenheid van de dienstverlening in de kantoren van de afzonderlijke gemeenten in stand te houden. Daarbij hoort een adequaat gebruik van de beschikbare gemeentelijke huisvesting.

Wat gaan we ervoor doen

Waar mogelijk worden werkprocessen efficiënter gemaakt zonder de gewoonten van de afzonderlijke gemeenten geweld aan te doen. Zo blijven de gewenste service en inzet van medewerkers voor vergaderingen van de raden onveranderd. Er zal worden gewerkt aan instandhouding van de gemeente Teylingen als Fairtrade gemeente, en intensivering van de verduurzaming in de gemeenten Lisse en Hillegom.

3.1.4. Team Automatisering

Wat willen we bereiken

Wij zorgen voor een schaalbaar, betrouwbaar en veilig automatiseringsplatform zodat onze in- en externe klanten optimaal bediend worden.

Wat gaan we ervoor doen

We werken aan een verdere integratie van de werkzaamheden in HLTsamen. De integratie werkt zo als katalysator om ook op applicatieniveau dichter tot elkaar te komen. De dienstverlening wordt geoptimaliseerd door de klant centraal te stellen en de communicatie met de klant hoog in het vaandel te hebben.

3.1.5. Team Bestuurs- en managementondersteuning

Wat willen we bereiken

Het team Bestuurs- en managementondersteuning wil optimale ondersteuning bieden aan de colleges van Hillegom, Lisse en Teylingen, aan het bestuur en management van HLTsamen en aan de Ondernemingsraad.

Wat gaan we ervoor doen

We zorgen voor de juiste bezetting op het juiste moment, waarbij we rekening houden met de wensen en behoeften van onze klanten. Door het harmoniseren van processen worden medewerkers breder inzetbaar binnen het team.

3.1.6. Team Informatiebeleid en -beheer

Wat willen we bereiken

De HLT-gemeenten streven naar een gegarandeerde hoogwaardige dienstverlening. De werkorganisatie HLTsamen zet prominent in op het digitale kanaal (slimme formulieren, mijnoverheid.nl, sociale media). Zij houdt ook de balie en telefoon open voor mensen die daar behoefte aan hebben. Wij werken digitaal en zaakgericht volgens geharmoniseerde en geoptimaliseerde processen.

Voor het team Informatiebeleid en Informatiebeheer betekent dit:

- dat wij het mogelijk maken dat burgers, bedrijven, medewerkers en ketenpartners maximaal en veilig gebruik kunnen maken van de gemeentelijke informatie;
- dat wij streven naar een slank en standaard applicatielandschap door:
    - de huidige applicaties te harmoniseren;
    - aanschaf nieuwe functionaliteit en koppelingen tussen applicaties op basis van sluitende business case;
    - maximaal gebruik van landelijke registraties en portalen zoals ‘mijn overheid’;
    - nieuwe applicaties of functionaliteit bij voorkeur in de cloud;
    - dat wij werken aan de professionalisering van Informatisering, ter invulling van onder andere Informatiebeleid, Informatiebeveiliging, Informatiebeheer, Gegevensmanagement en Data analyse (Business Intelligence).

Wat gaan we ervoor doen

In het informatiejaarplan van 2018 staat harmonisatie nog steeds hoog op de agenda. Na de harmonisatie van het zaaksysteem (2016), burgerzaken en datadistributie in 2017 volgen in 2018 en 2019 de harmonisatie of aanbesteding van:

- de financiële en rapportage applicaties;
- de personeels- en salarisapplicaties;
- de gemeentelijke websites en webcare;
- de vergunningen en toezicht applicaties;
- de authentieke basisregistraties en Geo-viewer;
- de applicaties ten behoeve van beheer buitenruimte.

Naast de harmonisatie werken wij door aan het door verder ontwikkelen van het informatielandschap. Hierbij gaat het o.a. om applicatie doorontwikkeling, vervanging, doorvoeren van wettelijke wijzigingen en invoering van wetgeving zoals de Omgevingswet.
Met ons informatiebeleid en -beheer treffen we maatregelen en brengen we voorzieningen aan om onze gegevens goed te ordenen en gemakkelijk toegankelijk te houden. Met een optimale kwaliteit van onze gegevens en de wijze waarop deze beschikbaar worden gesteld, bepalen we voor een groot deel de kwaliteit van het functioneren van de organisatie.

3.1.7. Team Juridische zaken

Wat willen we bereiken

De juridische kwaliteit van de organisatie en haar producten zal minimaal op hetzelfde niveau blijven. Waar mogelijk willen wij deze verhogen binnen HLTsamen. We streven naar minder bezwaar- en beroepschriften door de inzet op informeel overleg.

Wat gaan we ervoor doen

Dit willen wij bereiken door de juiste (juridische) voorwaarden te scheppen, een (proactieve) adviesrol aan te nemen en door de juridische kwaliteit regelmatig te toetsen / controleren. We werken aan de juridische kwaliteitszorg onder meer door in 2018 en verder de organisatie op onderdelen juridisch te scholen. Daarnaast zal in 2018 een geharmoniseerd contractbeheer en contractmanagementsysteem in gebruik genomen worden.

3.1.8. Team Financiën

Wat willen we bereiken

We geven uitvoering aan de financiële verordeningen van de drie gemeenten en die van HLTsamen. In de financiële verordeningen zijn de uitgangspunten opgenomen voor het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie is hierin beschreven.
We willen ervoor zorgen dat de output van de financiële administratie voldoet aan de geldende richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies. De kwaliteit is vooral gebaseerd op juistheid, tijdigheid, volledigheid en rechtmatigheid.

Wat gaan we ervoor doen

We volgen de vastgestelde en verplichte planning- en controlcyclus. Voor HLTsamen is deze begonnen met de kaderbrief 2018, die is toegezonden aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten. In de kaderbrief zijn de uitgangspunten voor de begroting 2018 aangegeven. We starten met de voorbereiding voor de overgang naar één financieel pakket voor de gemeenten en de werkorganisatie HLTsamen.

3.2. Programma Dienstverlening

Onder dit programma vallen alle activiteiten die worden uitgevoerd door de domeinen Buitenruimte, Publieksservice, Maatschappelijke ontwikkeling, Ruimtelijke ontwikkeling en Strategie en projecten.

Wat willen we bereiken
We streven naar een gegarandeerde, kwalitatief hoogwaardige dienstverlening richting inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties. Op politiek-bestuurlijk niveau vraagt dit om een goede invulling en beleving van deze verantwoordelijkheid.

Wat gaan we ervoor doen
We realiseren lokale dienstverlening, dicht bij de inwoners en waar nodig dicht bij het lokale gemeentebestuur. In de geformeerde domeinen wordt hieraan uitvoering gegeven.

3.2.1. Domein Buitenruimte

Wat willen we bereiken
Het belangrijkste doel is om de buitenruimte op een kwalitatief goed niveau te houden waardoor de leefbaarheid goed wordt gewaardeerd door de bewoners, organisaties en bedrijven. De buitenruimte heeft tevens een belangrijke waarde als ontmoetingsplaats. In 2018 zal de werkwijze van het Domein verder worden verduurzaamd, het wagenpark zal zoveel mogelijk elektrisch worden aangedreven. Ook zal de dienstverlening verder worden ontwikkeld, waardoor meldingen eenvoudiger gedaan kunnen worden maar ook beter afgehandeld kunnen worden.

Wat gaan we ervoor doen
Het domein Buitenruimte zorgt voor de realisatie van de diverse nieuwe projecten in de buitenruimte en beheert de verschillende voorzieningen in de buitenruimte met een grote diversiteit aan gebruikers. Tevens draagt zij zorg voor de veiligheid in de buitenruimte.

De realisatie van de projecten wordt in participatie met de betrokkenen uitgevoerd. De uitvoering zal meer en meer gericht worden op integrale duurzame gebiedsontwikkeling in nauw overleg met het domein Ruimtelijke ontwikkeling. Ook zal de dienstverlening van het Domein worden onderzocht aan de hand van de nieuwe ontwikkelingen zoals de komst van de Omgevingswet, de Participatiewet e.d..

Er liggen kansen om de wendbaarheid en flexibiliteit van het Domein te vergroten en hiermee in te spelen op de doelstellingen van de organisatie. Onderdeel hiervan is het gaan nadenken over de relatie met het overheids N.V. Meerlanden. Er is een vraag naar een steeds hogere doorloopsnelheid van producten, gebruik van nieuwe automatiserings- en informatietechnieken en innovatie van de markt of de maatschappij. Een samenwerking van een kleine hoogwaardige regievoerende organisatie met het bedrijfsleven (innovatie vanuit de markt), een overheids N.V. en het maatschappelijk veld biedt hiertoe veel mogelijkheden door een gespreid risico en het benutten van elkaars kracht en kwaliteiten.

3.2.2. Domein Publieksservice

Wat willen we bereiken
Het verbeteren van de dienstverlening aan onze klanten (inwoners, bedrijven en instellingen) is een van de doelstellingen van HLTsamen. De productgerichte dienstverlening aan inwoners en bedrijven is zoveel mogelijk geconcentreerd in het domein Publieksservice, dat gericht is op klantcontacten via alle beschikbare kanalen. Het domein bestaat uit de teams Burgerzaken, Informatiecentrum, Kwaliteit en Ontwikkeling en Vergunningen (Bouwen en APV).

Uitgangspunt voor het domein is de klant met zijn of haar (aan)vraag. Bij het inrichten van onze processen denken wij dan ook vanuit de klant.

De loketten worden in de individuele gemeenten gehuisvest zodat de gemeente fysiek nabij de inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties staat. Daarmee wordt de publieke dienstverlening decentraal uitgevoerd, maar centraal georganiseerd.

De ingezette digitalisering ontwikkelt zich steeds verder. Door nieuwe technologie, standaardisatie en deregulering is betere en goedkopere dienstverlening mogelijk. Het landelijke uitgangspunt is “digitaal, tenzij…”. Tenzij … er sprake is van inwoners die beperkte vaardigheden hebben of als het gaat om complexe (aan)vragen.

Wat gaan we ervoor doen
Aan de hand van managementinformatie sturen we op een kosten efficiënte dienstverlening. Een verdergaande digitalisering en automatisering staan centraal. Ons uniforme aanbod van digitale producten zal toenemen. We gaan uit van een zelfredzame klant en verleiden deze klant naar het gebruiken van onze onlinedienstverlening. Op drie locaties blijven we toegankelijk voor de klant die hiervan gebruik wil maken.

3.2.3. Domein Maatschappelijke ontwikkeling

Wat willen we bereiken

De missie van het domein Maatschappelijke Ontwikkeling is: samen met inwoners en maatschappelijke organisaties werken aan een leefbare samenleving en aan ondersteuning voor wie dat nodig heeft zodat inwoners naar vermogen kunnen deelnemen en bijdragen aan de maatschappij.

Wat gaan we ervoor doen

Het sociale domein staat de komende jaren in het teken van innovatie en verbinding. Door te werken vanuit één visie en samenhang ontstaan mogelijkheden om gezinnen en mensen te ondersteunen bij het oplossen van problemen. Maatwerk leveren, omdat de inwoners centraal staan. Bij het aanbieden van zorg wordt aansluiting gezocht bij de vraag van de cliënt en bij de lokale ondersteuningsstructuur.

Onze beleidsprocessen worden gestuurd vanuit opdrachtgever - opdrachtnemerschap. Het domein Maatschappelijke ontwikkeling onderhoudt relaties met een groot aantal organisaties en instellingen.

Er ligt een grote opgave, dus de bedrijfsvoering van de afdeling richt zich op een effectieve en efficiënte manier van werken. De impact van de decentralisaties is (nog steeds) groot. De samenwerking met de regio hierin biedt mogelijkheden maar vraagt ook veel aandacht en inzet bij het invullen van de transformatieopgave en de bestuurlijke ambities.

Voor inzicht in de effecten van het gevoerde beleid van het gemeentelijk beleid is monitoring van groot belang. Voor de taken binnen het sociaal domein is dit, gezien de omvang en de complexiteit ook het geval. Er is sprake van veel nieuw beleid, veel nieuwe processen en een cultuurverandering. Er moet goed gevolgd worden hoe deze veranderingen verlopen, of de gewenste effecten worden behaald, welke resultaten het oplevert voor inwoners en of dat gedaan wordt met de beschikbare middelen

3.2.4. Domein Ruimtelijke ontwikkeling

Wat willen we bereiken

Het domein Ruimtelijke ontwikkeling is een resultaatgericht domein wat verantwoordelijkheid draagt voor de kwaliteit van en beleid op wonen, werken, mobiliteit en recreëren binnen HLT. Het is een daadkrachtig domein waarop bestuur, inwoners en bedrijven graag een beroep doen. Het domein staat voor vertrouwen, verbinden en kwaliteit.

Wat gaan we ervoor doen

Wij zijn een omgevingsbewust domein waarbij er aandacht is voor een brede belangenafweging tussen de diverse stakeholders en politieke wensen. Het continue gevecht om de schaarste van de ruimte en kwaliteit van de ordening van deze ruimte is van grote invloed op ons handelen. Wij nemen de verantwoordelijkheid voor de woon- werk en leefomgeving van onze inwoners en bedrijven.

3.2.5. Domein Strategie en projecten

Wat willen we bereiken

Het domein Strategie en projecten pakt een aantal strategische interne en externe ontwikkelingen op die van invloed kunnen zijn op werkorganisatie HLTsamen als geheel en de HLT-gemeenten. De projectleiders richten zich vanuit hun competentie primair op domein overstijgende en/of organisatie brede vraagstukken.
Het domein Strategie en projecten heeft de opgave om een nadrukkelijke impuls te geven aan de strategische positionering van de drie individuele gemeentebesturen én de drie gemeenten samen in de (grotere) regio.

Wat gaan we ervoor doen

Daarbij valt te denken aan strategische opgaven die niet binnen een afzonderlijk domein vallen, zoals de positionering van de gemeenten in de regio, de positionering van de regio op bovenregionale schaal, samenwerking op en/of uitbesteding van taken en bezuinigingsvraagstukken. Ook taken die direct raken aan de advisering van de individuele colleges van B&W kunnen in dit domein worden gepositioneerd.
De projectleiders doen waar nodig een (formatief en kwalitatief) beroep op capaciteit binnen de betreffende domeinen om de projectorganisatie vorm en inhoud te geven. Alle medewerkers van de werkorganisatie HLTsamen, ook buiten het Domein Strategie en projecten, maken binnen hun domeinen en teams werkafspraken over projectmatig werken.

3.3. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Het derde onderdeel van het programmaplan betreft de algemene dekkingsmiddelen en de post onvoorzien.

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn baten en lasten die niet specifiek aan een programma zijn toe te rekenen. Dit betreft bijvoorbeeld de algemene uitkering en niet-gebonden belastingen. In deze begroting zijn geen algemene dekkingsmiddelen van toepassing.

Onvoorzien

De regelgeving schrijft voor dat in de begroting een onvoorzien bedrag is opgenomen. De hoogte staat vrij. In de HLT begroting is een bedrag geraamd van € 1.000.

4. Samenvatting van de begroting

In onderstaand overzicht worden de baten en lasten zichtbaar gemaakt. U stelt de begroting vast op de totale baten en de totale lasten.

				bedragen x € 1.000 (inclusief BTW)
Expolitatiebegroting werkorganisatie HLT Samen	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Begroting 2017	36.814	36.822	36.823	36.823
Cao en indexaties 2018 (incl btw)	480	469	457	457
	37.294	*37.291*	*37.280*	*37.280*
Taakstelling		-862	-1.725	-1.725
Begroting 2018	**37.294**	**36.429**	**35.555**	**35.555**
Tijdelijke functies tot pensionering	113	58		
Correcties en aanpassingen	-1.483	-1.231	-899	-899
Nieuwe taken 2017	375	294	294	294
Frictiekosten	571	309		
Totaal lasten	**36.868**	**35.858**	**34.950**	**34.950**
Bijdrage deelnemende gemeenten	36.868	35.858	34.950	34.950
Totaal baten	**36.868**	**35.858**	**34.950**	**34.950**
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**

Voor 2021 zijn de werkelijke cijfers nog niet bekend.

Zie bijlage 2 voor nadere toelichting van de posten uit deze tabel.

5. Paragrafen

Volgens de voorschriften wordt in de begroting een aantal paragrafen opgenomen. Niet alle verplichte paragrafen zijn van toepassing voor HLTsamen.

5.1. Verplichte paragrafen niet voor HLTsamen

HLTsamen heft geen **lokale heffingen.** HLTsamen heeft geen **kapitaalgoederen** omdat deze in eigendom en beheer zijn bij de deelnemende gemeenten. De paragraaf **Bedrijfsvoering** is in deze begroting ondergebracht in het programma Bedrijfsvoering. HLTsamen heeft grond noch **grondbeleid**.

5.2. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheer

Inleiding
Per 1 januari 2017 voert de werkorganisatie HLTsamen actief beleid op de beheersing van de risico's die we gezamenlijk lopen. Door een scherp inzicht in de actuele risico's worden de betrokken partijen in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen. Om een complexe veranderopgave als de vorming van de werkorganisatie HLTsamen in goede banen te leiden, vooral ook in financiële zin, is het van belang de risico's consequent te monitoren. Dit doen we door tenminste twee maal per jaar de risico's te herijken en door continu te anticiperen op nieuwe risico's. In de paragraaf richten we ons op financiële risico's op het gebied van bedrijfsvoering. De overige risico's zijn terug te vinden in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de afzonderlijke gemeenten.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële risico's op te kunnen vangen. Dit weerstandsvermogen wordt bepaald door enerzijds de beschikbare weerstandscapaciteit en anderzijds door de risico's die de organisatie loopt.

Uitgangspunt is dat de gemeenschappelijke regeling de jaarlijkse rekeningresultaten volledig afwikkelt op de deelnemende gemeenten. De gemeenschappelijke regeling houdt dus geen algemene reserve aan en bouwt geen eigen weerstandsvermogen op. Als zich tegenvallers voordoen die niet opgevangen kunnen worden binnen de reguliere begroting van HLTsamen, dan komt dit ten laste van de gemeenten. Het benodigde weerstandsvermogen om de risico's van HLTsamen op te vangen wordt dus gevormd bij de gemeenten zelf. Het is aan respectievelijk Hillegom, Lisse en Teylingen om de hieronder genoemde risico's wel of niet in hun eigen begroting op te nemen.

Om de risico's te kunnen classificeren hebben we ze naar laag, midden en hoog. Op basis van de huidige inzichten zijn de volgende risico's geïnventariseerd en van beheersmaatregelen voorzien.

Beschrijving risico	Beheersmaatregel	Kans dat risico zich voordoet	Financieel risico
Aannames in de incidentele lasten blijken niet toereikend te zijn. Als gevolg van de vorming van de werkorganisatie HLTsamen en de daarmee samenhangende keuzen op het gebied van personeel, formatieomvang, arbeidsvoorwaarden, digitalisering en harmonisering van ICT-voorzieningen, treden potentieel frictie- en desintegratiekosten op.	Voor de dekking van deze potentiele lasten wordt incidenteel een transitiebudget geraamd van € 2,465 miljoen. De uitputting van dit budget zal consequent gemonitord worden en waar nodig zullen maatregelen getroffen worden om deze te beheersen.	20-40%	€ 500.000
De inschatting van de efficiencyvoordelen blijken niet juist te zijn. De opgave om realisatie van de reductie van 2,5% (2019) en 5% (vanaf 2020) op de bedrijfsvoeringslasten te realiseren is ambitieus maar mogelijk. In een organisatie in de opstartfase kan het lastig zijn besparing tijdig te realiseren, door de ontwikkelopgaven die er op het pad komen.	De werkorganisatie HLTsamen moet sturen op de meegegeven kostenreductie van 2,5% (2019) en 5% (vanaf 2020), zoals in dit bedrijfsplan opgenomen. Over de mate van realisatie van de kostenreductie wordt periodiek gerapporteerd in de planning- en controlcyclus van HLT, voor het eerst in de bestuursrapportage 2017.	0-20%	€ 1.800.000
Als gevolg van de samenwerking ontstaat een 'weglekeffect' betreffende kostendekkende activiteiten. In de huidige begrotingen van de afzonderlijke gemeenten wordt een deel van de personeelskosten toegerekend aan afval, riool, leges etc. Als gevolg van de samenwerking kunnen mogelijk minder kosten aan deze kostendekkende activiteiten worden toegerekend.	Besparingspotentieel op de bedrijfsvoeringslasten, dat binnen werkorganisatie HLTsamen wordt gerealiseerd, maar toegerekend wordt aan kostendekkende activiteiten binnen de productenbegroting van de individuele gemeentebegrotingen, komt direct ten gunste van de doorbelasting (aan de inwoner) van deze activiteiten.	*Dit risico ontstaat in de GR maar heeft als het zich voordoet zijn uitwerking bij de drie gemeenten. Geadviseerd wordt dit risico op te nemen in de gemeentelijke begrotingen.*	N.v.t.
Tegenvallende lasten of baten kunnen niet gecompenseerd worden.	De werkorganisatie HLTsamen zal de budgetten goed moeten bewaken en zo nodig ter compensatie bezuinigen op andere uitgaven. In de begrotingspunten is een (beperkte) post onvoorzien opgenomen van € 1.000.	20-40%	€ 100.000

Beschrijving risico	Beheersmaatregel	Kans dat risico zich voordoet	Financieel risico
Financieel kader gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden is niet toereikend. Voor de jaarlijkse prijsindexatie van de begrotingen van gemeenschappelijke regelingen wordt jaarlijks een uniform financieel kader afgesproken gebaseerd op de prijsontwikkeling bruto binnenlands product. Dit kader is ook van toepassing op HLTsamen. Er bestaat een risico dat de GR niet uitkomt met dit kader omdat de cao-ontwikkeling hoger is dan het afgesproken financiële kader.	In principe mag er van worden uitgegaan dat gemiddeld genomen de prijsstijging vanuit de kaderstelling gemeenschappelijke regelingen voldoende is om de loon-prijsstijging uit te kunnen bekostigen. Hierbij is van belang dat in een jaar dat de toegestane stijging hoger is dan de cao-ontwikkeling het extra budget wordt gereserveerd voor toekomstige cao stijging.	0-20%	€ 500.000
Rente verloopt anders dan geraamd. De rekenrente die HLTsamen hanteert is 0,5%. Dit is een relatief lage rente. Ondanks dat op dit moment tegen zeer geringe percentages leningen aangetrokken kunnen worden, is de kans aanwezig dat de rente op termijn weer gaat oplopen.	De werkorganisatie monitort de renteontwikkelingen.	0-20%	€ 50.000
Langdurig ziekteverzuim leidt tot onvoorziene kosten. Personeelskosten zijn de grootste kostenpost van HLTsamen. Langdurig ziekteverzuim kan er toe leiden dat inhuur noodzakelijk is boven op de lasten van de formatie.	Ziekteverzuim monitoren en periodiek bespreken in het MT. In overleg met MT waar nodig gerichte acties afspreken.	0-20%	€ 250.000
ICT-storingen en problemen in de informatievoorziening leiden tot complicaties, kosten en schadeclaims. Bij een crash van het computersysteem ligt de organisatie vrijwel geheel stil. Datalekken door medewerkers en derden leiden tot complicaties in de sfeer van informatieveiligheid, privacy. Uitval telefoon/dataverkeer leidt tot onbereikbaarheid en verstoringen.	De werkorganisatie treft een geheel van maatregelen om het risico te verminderen dan wel tot een minimum te beperken.	0-20%	€ 50.000

Ter informatie: het berekende risico bedraagt in totaal (maximale kans x risico) = € 770.000. Desgewenst kunnen de aangesloten gemeenten hun aandeel in de eigen risico-paragraaf opnemen, via de afgesproken verdeelsleutel.

5.3. Paragraaf Financiering

Kaders

In de financiële verordening zijn de kaders gesteld voor het uitoefenen van de financieringsfunctie. In het treasurystatuut wordt dit verder uitgewerkt. Dit statuut zal moeten voldoen aan de wettelijke regelgeving zoals onder andere is opgenomen in de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) en de Wet Schatkistbankieren. Het treasurystatuut wordt in januari 2017 vastgesteld door het bestuur.

Afdekken reguliere exploitatiekosten en totaalfinanciering

Het tijdig, juist en volledig beschikbaar hebben van financiële informatie is van wezenlijk belang om de treasuryfunctie naar behoren uit te voeren. Een goede liquiditeitsplanning is hiervoor essentieel. HLTsamen verkrijgt zijn financiële middelen door periodieke bijdragen van de deelnemende gemeenten die de reguliere exploitatiekosten afdekken. De hoogte van de periodieke bijdrage proberen we af te stemmen op de financieringsbehoefte. Dit is zowel voor HLTsamen, als ook voor de deelnemende gemeenten gunstig voor de liquiditeitspositie.

bedragen x € 1.000

HLT Samen	2018	2019	2020	2021
Bijdrage Hillegom	8.908	8.746	8.531	8.531
Bijdrage Lisse	10.582	10.156	9.916	9.916
Bijdrage Teylingen	17.378	16.955	16.503	16.503
Totaal baten	**36.868**	**35.858**	**34.950**	**34.950**

Omdat de reguliere exploitatie kosten gefinancierd worden door de deelnemende gemeenten, heeft HLTsamen in principe geen geldleningen nodig anders dan voor de aanschaf van bedrijfsmiddelen met een meerjarig nut. Het aantrekken van geldleningen zal nodig zijn voor de aanschaf en vervanging van bedrijfsmiddelen. Gezien de hoogte van de geraamde investeringen zal er naar verwachting extra financiering noodzakelijk zijn. Gelet op de ontwikkelingen op de rentemarkt zullen we, in het geval van een liquiditeitstekort, steeds beoordelen of het zinvol is om gebruik te maken van kortlopende of langlopende leningen. Hierbij zullen we in eerste instantie gebruik kunnen maken van eventuele liquiditeitsoverschotten bij de deelnemende gemeenten. Financiële consequenties voor de rentelasten als gevolg van het aantrekken van vreemd vermogen zijn nu nog niet opgenomen in de begroting. Via de tussenrapportage houden we u, indien nodig, op de hoogte van de ontwikkelingen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het wettelijk maximum aan leningen met een rente typische looptijd korter dan één jaar. De kasgeldlimiet staat HLTsamen toe in 2017 de financieringsbehoefte tot een bedrag van ruim € 3 miljoen te dekken met kortlopende geldleningen.

Bedragen x € 1.000

	2018	2019	2020	2021
Begrote lasten	36.869	35.858	34.950	34.950
Maximaal toegestane kasgeldlimiet (8,5%)	3.134	3.048	2.971	2.971

Ruimte kasgeldlimiet 2018 per kwartaal (x € 1.000)	1e kw 2018	2e kw 2018	3e kw 2018	4e kw 2018
Gemiddelde netto vlottende schuld (+) dan wel				
gemiddelde overschot vlottende middelen (-)				
Kasgeldlimiet	3.134	3.134	3.134	3.134
Ruimte	**3.134**	**3.134**	**3.134**	**3.134**

Renterisiconorm

De renterisiconorm bepaalt het feitelijke renterisico op de door HLTsamen aangetrokken langlopende geldleningen. Volgens de wet FIDO mogen de renterisico's van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Er zijn per 1 januari 2018 geen langlopende geldleningen.

EMU - saldo

Decentrale overheden zijn verplicht het EMU - saldo in de begroting op te nemen. Hieronder is het voorgeschreven model opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	-/+	Begr. 2018	Begr. 2019	Begr. 2020	Begr. 2021
Exploitatiesaldo voor toevoeging aan (+) cq onttrekking uit reserves (-)	-/+				
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	240	738	1.421	2.355
Bruto dotaties aan de voorzieningen ten laste van de exploitatie	+				
Uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa	-	-2.486	-931	-1.255	-691
De in mindering gebrachte bijdragen van Rijk, Provincie, EU en overige	+				
Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im) materiële vaste activa	+				
Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	-				
Uitgaven aan aankoop van grond en uitgaven van bouwrijp maken	-				
Verkoopopbrengsten van grond	+				
Boekwinst op grondverkopen	-				
Betalingen ten laste van voorzieningen	-				
Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	-				
Berekend EMU-saldo		**-2.245**	**-193**	**166**	**1.664**

De berekening heeft een beperkt effect op de geldhoeveelheid van het landelijk EMU – saldo. Van overschrijding van de referentiewaarde/ maximale is geen sprake. Ook als de sancties op overschrijdingen uit hoofde van de Wet Hof al van kracht zouden zijn, betekent deze uitkomst dat de werkorganisatie geen maatregelen in de vorm van het temporiseren van investeringen zou hoeven nemen.

5.4. Paragraaf Verbonden partijen

De uitvoering van taken is complexer geworden. In toenemende mate worden taken aan andere organisatie uitbesteed. Dit wordt nog eens versterkt door de decentralisaties. Gemeenten blijven verantwoordelijk voor de aansturing van de verbonden partij, de controle en de financiële gevolgen voor de eigen organisatie. In HLT-verband wordt een gezamenlijke nota verbonden partijen voorbereid.

De organisatie HLTsamen is zelf betrokken bij één verbonden partij, namelijk Stichting RIJK. Voor de volledigheid nemen we deze hier op. In 2017 blijkt of de stichting daadwerkelijk een verbonden partij is van HLTsamen, of van de drie afzonderlijke gemeenten. Het hieronder vermelde bedrag bij 'deelname' is de bijdrage van Hillegom, Lisse en Teylingen samen.

Naam	**Stichting Regionaal Inkoopbureau IJmond en Kennemerland (RIJK)**					
Vestigingsplaats	Heemstede					
Rechtsvorm	Stichting					
Zeggenschap	Van elke deelnemende gemeente in HLTsamen zit de gemeentesecretaris in Algemeen bestuur					
Belang	Stichting RIJK is een samenwerkingsorganisatie tussen gemeenten om financiële, kwalitatieve en procesmatige voordelen voor haar leden te halen. Daarnaast wordt inkoop als strategisch en tactisch instrument ingezet ter ondersteuning van de beleidsdoelstellingen van de gemeente.					
Beleidsinformatie	Er zijn op dit moment zeventien deelnemende gemeenten. Groei wordt niet uitgesloten, maar actieve acquisitie vindt niet plaats.					
Beleidsrisico's	De kosten van de stichting RIJK bestaan vrijwel volledig uit personeelslasten, het beleidsrisico is daarom beperkt.					
Relatie met paragraaf	Bedrijfsvoering					
Financieel belang*	**Deelname**	**Resultaat**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
(Bedragen x € 1.000)	**2018**	**2018**	**31-12-2018**	**1-1-2018**	**31-12-2018**	**1-1-2018**
	314	0	310	310	0	0

* Nog geen jaarcijfers bekend.

6. Financiële begroting

6.1. Uitgangspunten begroting

De begroting HLTsamen sluit aan op de financiële kaders en de uitgangspunten uit het Bedrijfsplan HLT Samen Sterker!

Geen nadeelgemeenten

Er is, als gevolg van de samenwerking in financiële zin, geen nadeelgemeente ten aanzien van het ingebrachte budget voor de exploitatie van de werkorganisatie HLTsamen. Om dit uitgangspunt te borgen is de exploitatiebegroting van werkorganisatie HLTsamen bij aanvang opgebouwd vanuit de bedrijfsvoeringslasten in de drie individuele gemeentelijke begrotingen met als peildatum 1 januari 2016.

Financieel kader

Het 'financieel kader gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden' (voorheen ook wel de Strijknorm genoemd) wordt van toepassing verklaard op de gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie HLTsamen en gehanteerd per 1 januari 2018. Met dit kader beogen de deelnemende gemeenten een uniform financieel kader te bieden voor de jaarlijkse prijsindexatie van de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen.

Constante prijzen in meerjarenbegroting

In de meerjarenramingen 2019-2021 is geen indexatie meegenomen (constante prijzen). De inbreng van de afzonderlijke gemeenten in HLTsamen zal stijgen door prijs- en loonindexatie conform het 'Financieel kader gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden'. Dit wordt jaarlijks bij het vaststellen van de begroting voorgelegd.

6.2. Financieel overzicht

				bedragen x € 1.000 (inclusief BTW)
Expolitatiebegroting werkorganisatie HLT Samen	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Personeelskosten	27.169	26.469	25.811	25.811
Personeelsgerelateerde budgetten	3.118	3.118	3.118	3.118
ICT-budgetten	4.248	4.234	4.234	4.234
Facilitaire budgetten	1.825	1.888	1.888	1.888
Overige bedrijfsvoeringskosten	505	505	505	505
Inzetbare stelpost besparingen	428	215		
Totaal reguliere taken	**37.293**	**36.429**	**35.555**	**35.555**
Tijdelijke functies tot pensionering (Lisse)	113	58		
Correcties op bedrijfsplan (o.a. achterblijvende kosten bij gemeenten)	-1.483	-1.231	-899	-899
Totaal overig	**-1.370**	**-1.173**	**-899**	**-899**
Garantiebanen	203	203	203	203
Uitvoeren kadernota 2017 Hillegom				
Uitvoeren kadernota 2017 Lisse	172	91	91	91
Totaal nieuwe taken	**375**	**294**	**294**	**294**
Frictiekosten Hillegom	138	75		
Frictiekosten Lisse	157	85		
Frictiekosten Teylingen	276	149		
Totaal frictiekosten	**571**	**309**	**0**	**0**
Totaal lasten	**36.869**	**35.858**	**34.950**	**34.950**
Bijdrage Hillegom	8.908	8.746	8.531	8.531
Bijdrage Lisse	10.582	10.156	9.916	9.916
Bijdrage Teylingen	17.378	16.955	16.503	16.503
Totaal baten	**36.868**	**35.858**	**34.950**	**34.950**
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**

6.3. Overzicht investeringen

Vanuit de werkplannen van de drie gemeenten zijn de investeringen uit de individuele investeringsplannen gekomen. Vanuit de nieuw te maken investeringsplannen en de gezamenlijke inkoop zal wellicht efficiënter ingekocht kunnen worden en zullen de bedragen de komende jaren nog wijzigen.

Bij de investeringen wordt uitgegaan van een investeringsniveau dat overeenkomt met het taakstellende budget aan kapitaallasten.
Hierbij is uitgegaan van het afgesproken gemiddeld bedrag aan kapitaallasten van € 1,7 miljoen per jaar (prijspeil 2017). Dit is ook opgenomen in de meerjarenbegroting en vormt als het ware het budgettaire kader voor het totaal aan investeringen. Dit betekent dat de vrijvallende kapitaallasten gebruikt worden voor nieuwe investeringen / vervangingsinvesteringen. De investeringsplanning dient zodanig te worden vormgegeven dat het totaal aan kapitaallasten dat daaruit voortvloeit het bedrag van € 1,7 miljoen niet overstijgt. De planning in de jaren 2020 en 2021 zijn in dit stadium vrijwel niet ingevuld in het investeringsschema. Dit zal, met het ontwikkelen van de jaarplannen en een meerjaren perspectief verder worden uitgewerkt.

Investeringen	2018	2019	2020	2021
Facilitaire zaken				
Aanpassingen bedrijfsmiddelen	235.000	70.000	555.000	0
Tractie	28.000	0	0	0
Buitenruimte				
Aanpassingen bedrijfsmiddelen	0	0	0	0
Tractie	437.665	161.000	50.000	41.000
Automatisering				
Technische infrastructuur	275.000	0	0	0
Informatisering	775.000	650.000	650.000	650.000
Diverse teams	735.000	50.000	0	0
Totaal investeringen	**2.485.665**	**931.000**	**1.255.000**	**691.000**

In bijlage 1 ‘Investeringen’ zijn alle investeringen genoemd.

6.4 Reserves en voorzieningen

HLTsamen heeft op dit moment geen reserves en voorzieningen. Mocht een reserve of voorziening worden gevormd, dan wordt in dit onderdeel toegelicht:
a. de vorming en besteding
b. de toerekening en verwerking van rente

Per bestemming wordt minimaal aangegeven:
a. het specifieke doel van de reserve
b. de voeding van de reserve
c. de maximale hoogte van de reserve
d. de maximale looptijd

Als de bestemmingsreserve vervalt, komt deze ten gunste van de exploitatie.

Bijlage 1. Investeringen

Bijlage investeringen					
Investering	**Budget-houder**	**Jaar van uitvoering investerings-bedrag 2018**	**Jaar van uitvoering investerings-bedrag 2019**	**Jaar van uitvoering investerings-bedrag 2020**	**Jaar van uitvoering investerings-bedrag 2021**
Uitvoering informatie jaarplan	IBB	775.000	650.000	650.000	650.000
Investeringen Informatiebeleid en -beheer		**775.000**	**650.000**	**650.000**	**650.000**
Apparatuur trouwzaal/kantine Locatie Voorhout	Facilitair			20.000	
Aanpassing balie Locatie Voorhout	Facilitair			25.000	
Beveiliging Locatie Lisse	Facilitair	30.000			
Vervangen meubilair/stoelen Diverse Locaties	Facilitair	81.000		15.000	
Vervangen bureau's	Facilitair	18.000			
Vervangen tractie, electro scooters	Facilitair	8.000			
Vervangen bedrijfswagen facilitair locatie Hillegom	Facilitair	20.000			
Verganging Mobiele telefoons	Facilitair	56.000	40.000	180.000	
Vervanging Laptop en portreplicators	Facilitair			315.000	
AO-printer reproduktie	Facilitair	20.000			
Vervanging infrastructuur netwerk locatie Sassenheim	Facilitair	30.000			
Vervanging Airco ICT-ruimte locatie Lisse	Facilitair		30.000		
Investeringen Facilitair		**263.000**	**70.000**	**555.000**	**0**
PenO, onderdeel Personeelszaken	Personeelszaken	50.000			
Financiën, onderdeel Financiëel pakket	Financiën	225.000			
E-loket, onderdeel E-formulieren	Communicatie	30.000			
Intranet	Communicatie				
Burgerzaken	Dienstverlening	400.000	50.000		
Technische infrastructuur	Automatisering	275.000			
Openbare orde en veiligheid	Personeelszaken	30.000			
Investeringen diverse teams		**1.010.000**	**50.000**	**0**	**0**
John Deerne Tractor	Buitenruimte		72.000		
Schaffer Schovel	Buitenruimte	50.000			
Yamaha Diesel moterboot/Scottel werkboot 2015	Buitenruimte		20.000		
Volkswagen Crafter 8-VGH-80	Buitenruimte	78.000			
Volkswagen Transporter 1-VFX-94	Buitenruimte	46.065			
Volkswagen Transporter 1-VFX-95	Buitenruimte	45.000			
Volkswagen Transporter 1-VFX-96	Buitenruimte	41.000			
Volkswagen Transporter 1-VFX-97	Buitenruimte	41.000			
Volkswagen Transporter 1-VFX-98	Buitenruimte	41.000			
Volkswagen Transporter 1-VFX-99	Buitenruimte	47.800			
Volkswagen Transporter 8-VGN-30	Buitenruimte	47.800			
Vervanging auto Gemeentewerken	Buitenruimte		25.000		
Volkswagen Caddy 2 t.b.v. uitvoerder buitendienst	Buitenruimte		22.000		
Volkswagen Caddy 2 t.b.v. uitvoerder buitendienst	Buitenruimte		22.000		
Vervangen maaiarm	Buitenruimte			25.000	
Renault Kangoo (elektrisch)	Buitenruimte			25.000	
Volkswagen Transporter VK-752-L (spelen)	Buitenruimte				41.000
Investeringen Buitenruimte		**437.665**	**161.000**	**50.000**	**41.000**
		2.485.665	**931.000**	**1.255.000**	**691.000**

Bijlage 2. Toelichting aansluiting begroting

(Tabel pagina 12)					bedragen x € 1.000 (inclusief BTW)
	Expolitatiebegroting werkorganisatie HLT Samen	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
A	Begroting 2017	36.814	36.822	36.823	36.823
B	Inflatie	480	469	457	457
	Bedrijfsplan inclusief Cao en indexaties	*37.294*	*37.291*	*37.280*	*37.280*
C	Taakstelling		-862	-1.725	-1.725
	Begroting 2018	**37.294**	**36.429**	**35.555**	**35.555**
D	Tijdelijke functies tot pensionering	113	58		
E	Correcties en aanpassingen	-1.483	-1.231	-899	-899
F	Nieuwe taken uit 2017	375	294	294	294
G	Frictiekosten	571	309	0	0
	Totaal lasten	**36.868**	**35.858**	**34.950**	**34.950**
H	Bijdrage deelnemende gemeenten	36.868	35.858	34.950	34.950
	Totaal baten	**36.868**	**35.858**	**34.950**	**34.950**
	Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**

A. Vastgestelde begroting 2017
De inbreng van de drie gemeenten uit het Bedrijfsplan HLT Samen Sterker en de vastgestelde cao en indexaties.

B. Inflatie
het Financieel kader gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden is toegepast (1,3%).

C. Taakstelling
De geformuleerde taakstelling 2,5% in 2019 en 5% voor de volgende jaren.

D. Tijdelijke functies tot pensionering
Door bezuinigingen in het verleden heeft de gemeente Lisse voor enkele medewerkers aanvullende afspraken gemaakt. Deze bedragen zijn daarvoor bestemd.

E. Correcties en aanpassingen.

Correcties	**Hillegom**	**Lisse**	**Teylingen**	**Totaal**
- Kapitaallasten individuele investeringen tot 2017	-238	-280	-654	-1.172
- Indexaties		-37	-150	-187
- HR21			35	35
- Loonkosten Gemeentewerken			-27	-27
- Garantiebanen			-100	-100
- Ondersteuning griffie	-32			-32
Subtotaal correcties	**-270**	**-317**	**-896**	**-1.483**

- Kapitaallasten: de incidentele transitiekosten (frictie) voor 2017 genereren kapitaallasten die al eerder zijn opgenomen zijn in de bedragen van het bedrijfsplan. Deze zijn gecorrigeerd om dubbeltelling te voorkomen.
- In de begrotingen van Lisse en Teylingen waren in de bedrijfsvoering bedragen opgenomen voor inflatie. Omdat er in de HLT begroting 2016 gerekend is met de nullijn, zijn deze bedragen gecorrigeerd en werken door in deze begroting.
- Nagekomen kosten voor functiewaardering HR21 in Teylingen.
- Correctie in de loonkosten van Gemeentewerken Teylingen.
- De garantiebanen waren in Teylingen al opgenomen in de begroting. Om dubbeltelling te voorkomen is dit bedrag gecorrigeerd.
- De ondersteuning griffie blijft voor een gedeelte bij de gemeente Hillegom.

F. Nieuwe taken

In de kadernota's van de gemeenten zijn enkele nieuwe taken opgevoerd die door HLTsamen worden uitgevoerd.

Nieuwe taken	Hillegom	Lisse	Teylingen	Totaal
- Garantiebanen	50	50	100	200
- Uitvoeren kadernota's 2017		170		170
Totaal nieuwe taken				370

H. Frictiekosten

De frictiekosten zijn als budget voor HLTsamen opgevoerd om een totaalbeeld te kunnen geven.

bedragen x € 1.000

Aandeel gemeente	2018	2019	2020	2021
Hillegom	138	75	0	0
Lisse	157	85	0	0
Teylingen	276	149	0	0
	571	**309**	**0**	**0**

I. Bijdrage deelnemende gemeenten

Dit is de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten inclusief de frictiekosten, BTW en de overige wijzigingen.

bedragen x € 1.000

Aandeel BTW in bijdrage	2018	2019	2020	2021
Bijdrage Hillegom	456	429	408	408
Bijdrage Lisse	528	497	472	472
Bijdrage Teylingen	908	855	812	812
Totaal aandeel BTW HLTsamen	**1.893**	**1.782**	**1.691**	**1.691**

Bovenstaande cijfers in de tabel zijn exclusief de BTW van de geplande investeringen.

HLTsamen
Postbus 32
2180 AA Hillegom
T 14 02 52
info@hltsamen.nl

Gemeenteraad Teylingen
Postbus 149
2215 ZJ VOORHOUT

Datum 16 mei 2017
Uw kenmerk
Ons kenmerk PSvD-2018-T
Onderwerp Ontwerp Begroting HLTsamen 2018-2021
Behandeld door Paul Schadde van Dooren
Telefoon 0252-537372
Bijlage(n)

Geachte gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u de Kaderbrief 2018 en de ontwerp Begroting HLTsamen 2018-2021 aan van de werkorganisatie HLTsamen.

Wij verzoeken u uw reactie op de ontwerpbegroting aan ons kenbaar te maken middels een zienswijze. Wij vragen u dit bij voorkeur vóór 10 juli 2017 te doen zodat de zienswijzen adequaat kunnen worden behandeld.

Met vriendelijke groet,
Bestuur HLTsamen

De voorzitter,
A. van Erk

De secretaris,
J.J.G. Covers

Kaderbrief HLTsamen 2018

Inleiding

Voor u ligt de Kaderbrief HLTsamen 2018. Deze benoemt de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor de ontwerpbegroting 2018-2021 van de werkorganisatie HLTsamen. De nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regelingen (art. 34b) schrijft voor dat gemeenschappelijke regelingen jaarlijks een kaderbrief opstellen.

Kort over HLTsamen

Op 1 januari zijn we na anderhalf jaar intensieve voorbereiding gestart met HLTsamen. Nu we een paar maanden op weg zijn, kunnen we stellen dat de start tamelijk soepel is verlopen. Voor de toekomst verwachten we van HLTsamen dat dit de strategische positie van de drie gemeenten versterkt in de Bollenstreek en op grotere regionale schaal (de s). Daarnaast werken we hard aan het realiseren van de drie k's: het verbeteren van de dienstverlening, het verminderen van de kwetsbaarheid op (cruciale) functies en het beheersen én verminderen van de kosten. Centraal daarbij staan de kernwaarden inventief, krachtig en verbindend; we benutten kansen en zijn creatief, doelgericht en daadkrachtig. We brengen mensen en hun ideeën en vragen bij elkaar en vinden het gemeenschappelijk belang. HLTsamen ondersteunt zo de zelfstandige gemeentebesturen.

Bedrijfsplan als basis

De begroting van de werkorganisatie HLTsamen is gebaseerd op de uitvoering van de politieke programma's van de drie deelnemende gemeenten, Hillegom, Lisse en Teylingen. De basis is hiervoor gelegd in het bedrijfsplan. De drie K's (kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid) zijn voor ons leidend in de realisatie van de HLTsamen begroting. Daarnaast hebben we een grote opgave om in 2020 de 5% bezuinigingsdoelstelling te realiseren. De begroting van HLTsamen kent geen nieuwe ontwikkelingen, wij zijn volgend aan de begrotingen van de drie gemeenten.

Besluitvorming

Het HLT bestuur wordt verzocht in te stemmen met de uitgangspunten:

1. Er wordt voor 2018 rekening gehouden met gelijkblijvende werkzaamheden voor de aangesloten gemeenten;
2. In basis is de Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen leidend voor de indexering voor loon- en prijsstelling die 1,3% bedraagt;
3. Afwijkingen van de werkelijke loon- en prijsstelling over 2016 en 2017 worden met de deelnemende gemeenten verrekend.

Toelichting Uitgangspunten

1. <u>Gelijkblijvende werkzaamheden</u>

   Bij inbreng van de werkzaamheden 2017 zijn deze één op één ingebracht in de werkorganisatie HLTsamen.

2. Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen

   Door de deelnemende gemeenten is besloten tot de hantering van de Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen (voorheen Strijknorm). HLTsamen is als gemeenschappelijke regeling gehouden aan deze vastgestelde financiële kaderstelling. De toegestane indexering is, op basis van de Septembercirculaire Gemeentefonds 2016, voor 2018 berekend op 1,3%.

3. Afwijking loon- en prijsstelling

   In de Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen en begroting HLTsamen wordt rekening gehouden met de geldende CAO gemeenten. De huidige looptijd van de CAO gemeenten is tot 1 mei 2017. De inzet van bonden en onderhandelingspartner voor gemeenten, de VNG, komen niet met elkaar overeen. Wijzigingen in de CAO hebben direct gevolgen voor de begroting HLTsamen. Met een salarisbudget van ruim € 26 miljoen kan een afwijking van een procent verstrekkende gevolgen hebben. De begroting van HLTsamen heeft geen mogelijkheid tot opvangen van afwijkingen en deze worden verrekend met de deelnemende gemeenten. De afwijkingen tussen de indexering van 1,3% en de werkelijke kosten gaan we verrekenen. Het belangrijkste doel hierbij is voorkomen dat de werkorganisatie HLTsamen uitgehold wordt en wij niet de ambities en taken kunnen realiseren.

   Daarnaast gaan wij graag in gesprek met het bestuur van HLTsamen om te komen tot structurele afspraken. Wij maken hiervoor een voorstel en agenderen dat voor een bijeenkomst van het HLT bestuur.

Nieuwe taken

Nieuwe en veranderende taken worden opgenomen in resp. de kadernota's en begrotingen van de deelnemende gemeenten. Voor HLTsamen worden deze na goedkeuring van de deelnemende gemeenten overgedragen aan de werkorganisatie. Het bestuur van HLTsamen heeft een rol in het bepalen van de capaciteit die gemoeid is met de uitvoering van de nieuwe taken. Werkzaamheden die zijn besloten door de deelnemende gemeenten kunnen na vaststelling van de HLTsamen begroting door een begrotingswijziging worden ingevoerd in de HLTsamen begroting.

Risico's

Wijziging aard en omvang van het takenpakket
In de begroting wordt uitgegaan van een takenpakket dat vergelijkbaar is met 2017. De aard en omvang van het takenpakket wordt door het bevoegd gezag, de gemeenteraden van de aangesloten gemeenten, bepaald. Kleine verschuivingen in het takenpakket zijn binnen de begroting op te vangen, maar grotere afwijkingen kunnen leiden tot (frictie)kosten.

Individueel keuze budget (IKB)
Werkgevers- en werknemersorganisaties hebben met elkaar besloten tot het invoeren van het IKB voor medewerkers bij overheidsorganisaties, waaronder gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Bij de individuele keuzes van de medewerkers kan het risico van het IKB voor HLTsamen maximaal € 175.000 zijn. Met deze (jaarlijkse) budgettaire gevolgen is in de begroting van HLTsamen geen rekening gehouden.

Cijfers zijn gebaseerd op peildatum 1 januari 2016
Bij het vervaardigen van de HLTsamen begroting 2017 zijn de budgetten overgenomen van de deelnemende gemeenten. De budgetten van 2016, waarbij geraamde bedragen zijn gebruikt, kunnen afwijken van de werkelijke bedragen in de jaarrekeningen 2016. De afwijkingen kunnen door de planning niet verwerkt worden in de begroting 2018. Dit kan afwijkingen tot gevolg hebben.

Gemeenschappelijke Regeling HLTsamen

Ontwerp Begroting HLTsamen 2018-2021

Versie: 11 mei 2017 Bestuur HLTsamen

Inhoudsopgave

Voorwoord 2
1. Voorstel 3
2. Inleiding 4
   2.1. Algemeen 4
   2.2. Financiële bijdragen 6

3. Programmaplan 7
   3.1. Programma Bedrijfsvoering 7
      3.1.1. Personeel en organisatie en HLT@work
      3.1.2. Communicatie
      3.1.3. Facilitaire zaken en huisvesting
      3.1.4. Automatisering
      3.1.5. Bestuurs- en managementondersteuning
      3.1.6. Informatiebeleid en -beheer
      3.1.7. Juridische zaken
      3.1.8. Financiën
   3.2. Programma Dienstverlening 11
      3.2.1. Buitenruimte
      3.2.2. Publieksservice
      3.2.3. Maatschappelijke ontwikkeling
      3.2.4. Ruimte ontwikkeling
      3.2.5. Strategie en projecten
   3.3. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 12

4. Samenvatting van de begroting 14

5. Paragrafen 15
   5.1. Verplichte paragrafen niet voor HLTsamen 15
   5.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 15
   5.3. Financiering 18
   5.4. Verbonden partijen 20

6. Financiële begroting 21
   6.1. Uitgangspunten begroting 21
   6.2. Financieel overzicht 22
   6.3. Overzicht investeringen 22
   6.4. Reserves en voorzieningen 23

Bijlagen

Bijlage 1. Overzicht investeringen 2018-2021 24
Bijlage 2. Toelichting aansluiting begroting 25

Voorwoord

Aan het bestuur,

Het directieteam biedt u hierbij de begroting 2018-2021 aan van de gemeenschappelijke regeling HLTsamen. HLTsamen is de werkorganisatie voor de drie afzonderlijke gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen. Zij ondersteunt de zelfstandige gemeentebesturen bij de strategische denkkracht en de uitvoering van hun taken. De werkorganisatie is een krachtige innovatieve partner en dienstverlener voor inwoners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties. HLTsamen is nabij onze inwoners en gemeentebesturen, speelt snel in op veranderingen in de samenleving en levert een bijdrage aan het versnellen en versterken van initiatieven.

2018 wordt het tweede jaar van de werkorganisatie. Er wordt gewerkt aan de basis op orde en de werkorganisatie als krachtige innovatieve partner en dienstverlener zal steeds meer gestalte krijgen.

De begroting HLTsamen bevat de budgetten voor de bedrijfsvoering van de werkorganisatie zoals personeel, ICT, facilitaire etc. Daarnaast wordt ingegaan op de voornemens voor het goed functioneren van de organisatie. Belangrijkste focus is en blijft de realisatie van de visie en daarmee die van de ambities op het gebied van Kwaliteit, Kostenreductie, Kwetsbaarheid en de verbeterde Strategische positie. We willen dit bereiken met gemotiveerde medewerkers die inventief, krachtig en verbindend zijn.

Ook deze begroting is in een relatief kort tijdsbestek opgesteld en is dan ook beknopt. Het tijdsbestek was helaas te kort om qua planning in de pas te lopen met de begrotingen van de andere Gemeenschappelijke Regelingen. We zorgen dat vanaf 2018 dit wel gebeurt.

Directieteam HLTsamen

4 mei 2017

1. Voorstel

Voorgesteld wordt:

1. De begroting HLTsamen 2018 en meerjarenramingen 2019-2021 vast te stellen.

2. Een bedrag van € 2.485.665 beschikbaar te stellen voor de investeringen, jaarschijf 2018, zoals vermeld in het overzicht investeringen.

3. De genoemde extra taken in de kadernota's van de gemeenten uit te voeren.

4. De bijdragen van de deelnemende gemeenten voor 2018 vast te stellen op:

a.	Gemeente Hillegom	€	8.908.000
b.	Gemeente Lisse	€	10.582.000
c.	Gemeente Teylingen	€	17.378.000

2. Inleiding

2.1. Algemeen

HLTsamen is gestart op 1 januari 2017 met een nieuwe organisatie. De begroting HLTsamen 2018-2021 is een vervolg op de eerste begroting van HLTsamen. De basis is het Bedrijfsplan 'HLT Samen Sterker', zo mogelijk aangevuld met de huidige ontwikkelingen van de domeinen. Omdat er geen werkprogramma's van de domeinen in staan, is deze begroting financieel gestuurd.

Rolverdeling werkorganisatie HLTsamen

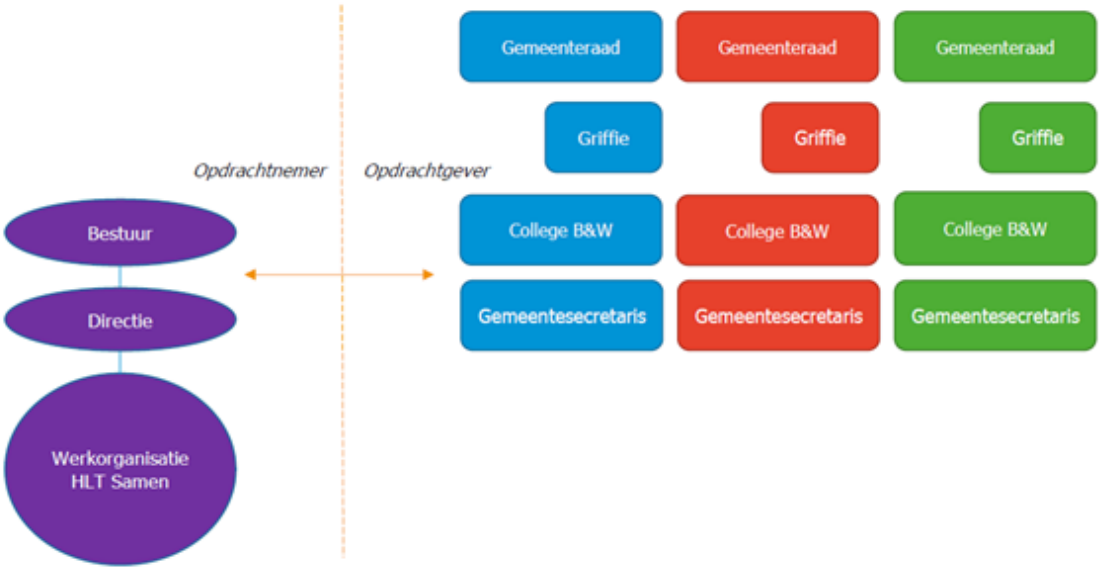

Visie HLTsamen
"HLTsamen ondersteunt de zelfstandige gemeentebesturen bij de strategische denkkracht en de uitvoering van hun taken. De werkorganisatie is –in opdracht van de gemeentebesturen- een krachtige, innovatieve partner en dienstverlener voor inwoners en gemeentebesturen, speelt snel in op veranderingen in de samenleving en levert een bijdrage aan het versnellen en versterken van initiatieven."

Hoe bereiken we dat?
HLTsamen is een verbindende, inventieve en krachtige ambtelijke organisatie die in staat is om nieuwe ontwikkelingen snel en adequaat op te pakken. Een organisatie die participatie hoog in het vaandel heeft staan en samen met inwoners, organisaties en bedrijven aan de slag gaat om de leefbaarheid en vitaliteit van de dorpen te optimaliseren.

Kernwaarden
De kernwaarden van HLTsamen staan centraal in ons denken en doen. Ze geven richting aan de wijze waarop we met elkaar samenwerken. Hoe we onze klanten, van burger tot bestuur, zo goed mogelijk ondersteunen. Dat is ook terug te zien in deze begroting. De kernwaarden zijn:

- Inventief - We benutten kansen en durven te gaan voor creatieve oplossingen.
- Krachtig - We zijn doelgericht en daadkrachtig.
- Verbindend - We brengen mensen en hun ideeën en vragen bij elkaar en vinden het gemeenschappelijk belang.

HLTsamen maakt het mogelijk om de '3 K's' (Kwaliteitsverbetering, Kwetsbaarheidsvermindering en Kostenreductie) te realiseren en aan de strategische positie te werken.

Kwaliteitsverbetering kan worden gerealiseerd door de bedrijfsvoeringsprocessen het komend jaar verder te standaardiseren en, waar mogelijk, LEAN te richten.

Kwaliteit gaat ook over de verdere ontwikkeling van de organisatie en de medewerkers. Dit betreft individuele opleidings- en coachtingstrajecten (HLT-University), team,- en domeinontwikkeling aangestuurd door de directie en uitgevoerd door HLT@work en het MD-programma.

Teneinde de (door)ontwikkeling planmatig en strategisch te kunnen aansturen werkt de directie met het MT nog in 2017 een "Strategisch Directie Plan 2017-2020" uit. In dit plan wordt ook uitgewerkt langs welke lijnen HLTsamen de komende jaren de opgedragen financiële taakstelling gaat realiseren. Wat we willen bereiken is dat HLTsamen een organisatie is die met een structureel lagere begroting duurzaam de ambities op het gebied van de andere twee "Ks"en de "S" realiseert. Daarnaast krijgen het Concernplan en de Domein-/teamplannen vorm, inhoud en borging op basis van het OverheidsOntwikkelmodel (OOM).

Strategische positie

HLTsamen draagt bij aan een betere strategische positie (de S) van de drie gemeenten in de Bollenstreek en op grotere regionale schaal. Maar ook op provinciaal en landelijk niveau. In het nieuwe domein Strategie en Projecten zorgen strategisch adviseurs en projectleiders voor (meer) strategische adviescapaciteit rondom complexe en regionale vraagstukken. Winst zit verder in het bewaken van de belangrijke ontwikkelingen op bovenlokale schaalniveaus, het proactief daarnaar handelen en het in positie brengen van de gemeenteraden. Tot slot draagt ook het gezamenlijk ambtelijk en bestuurlijk voorbereiden van bovenlokale bestuurlijke overleggen het nodige bij aan het versterken van de strategische positie.

Monitoring

We volgen de voortgang van de 3 K's en de S met behulp van de 'Monitor HLT-ontwikkeling'. Uw bestuur krijgt naar verwachting de rapportage begin 2018 aangeboden om te kunnen bespreken in de drie gemeenteraden. Daarnaast maken we gebruik van de rapportages "Waar Staat Je Gemeente", "Vensters op Dienstverlening" en "Vensters op Bedrijfsvoering" en de reguliere onderzoeken door accountant, Rekenkamer, controller, etc.

Zienswijzeprocedure en vaststelling

Het bestuur stelt de ontwerpbegroting vast. Het bestuur biedt de ontwerpbegroting daarna aan de raden van Hillegom, Lisse en Teylingen aan. De raden kunnen vervolgens bij het bestuur HLTsamen hun zienswijze naar voren brengen.
Het bestuur HLTsamen neemt deze zienswijzen mee in de definitieve vaststelling van de begroting.
Tot slot zendt het bestuur de vastgestelde begroting aan de raden.

Provinciaal toezicht

In de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn de regels opgenomen voor de werkorganisatie HLTsamen. De provincie Zuid-Holland houdt toezicht op de financiën van de in de provincie gelegen gemeenschappelijke regelingen. Van de provincie is de Begrotingscirculaire 2018-2021 ontvangen waarin de wettelijke criteria en een aantal (actuele) onderwerpen zijn opgenomen die bijzondere aandacht verdienen voor het financiële toezicht. Volgens de planning voor een gemeenschappelijke regeling moet de begroting van een gemeenschappelijke regeling zijn verzonden vóór 1 augustus voorafgaand aan het jaar waarvoor de begroting geldt. De begroting moet structureel en reëel in evenwicht zijn en dan komt de gemeenschappelijke regeling in aanmerking voor repressief toezicht. Wij zijn voornemens aan deze regels te voldoen.

Nieuwe taken

Nieuwe en veranderende taken worden opgenomen in respectievelijk de kadernota's en begrotingen van de deelnemende gemeenten. Voor HLTsamen worden deze na goedkeuring van de deelnemende gemeenten overgedragen aan de werkorganisatie. Het bestuur van HLTsamen heeft een rol in het bepalen van de capaciteit die gemoeid is met de uitvoering van de nieuwe taken. Werkzaamheden die zijn besloten door de deelnemende gemeenten kunnen na vaststelling van de HLTsamen begroting door een begrotingswijziging worden ingevoerd in de HLTsamen begroting. Nieuwe taken in de kadernota's 2018 van de deelnemende gemeenten zijn daarom nog niet opgenomen in deze begroting.

2.2. Financiële bijdragen

De financiële bijdragen in deze begroting zijn inclusief BTW. In de financiële tabellen kunnen afwijkingen voorkomen door afrondingen. De gemeentelijke bijdragen voor de begroting van HLTsamen zijn voor de komende jaren als volgt geraamd.

				bedragen x € 1.000
HLT Samen	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Bijdrage Hillegom	8.908	8.746	8.531	8.531
Bijdrage Lisse	10.582	10.156	9.916	9.916
Bijdrage Teylingen	17.378	16.955	16.503	16.503
Totaal baten	**36.868**	**35.858**	**34.950**	**34.950**

Bij vaststelling van het bedrijfsplan zijn de incidentele transitiekosten (frictie) geraamd op € 2,465 miljoen (exclusief inflatie) voor de periode tot en met 2019. De frictiekosten zijn inclusief inflatie opgenomen in de totale bijdrage.

				bedragen x € 1.000
Aandeel gemeente	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Hillegom	115	271	138	75
Lisse	131	308	157	85
Teylingen	230	542	276	149
	477	**1.122**	**571**	**304**

De bijdrage voor 2018 en volgende jaar is aangepast aan het ‘financieel kader gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden’

3. Programmaplan

Het programmaplan bestaat uit twee programma's, te weten Programma Bedrijfsvoering en Programma Dienstverlening, en daarnaast uit het overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.

3.1. Programma Bedrijfsvoering

De gemeentebesturen van Hillegom, Lisse en Teylingen hebben ambities. Om die ambities te realiseren hebben we mensen en middelen nodig. HLTsamen is de werkorganisatie die daar uitvoering aan geeft, een bedrijfsvoeringsorganisatie. In dit programma wordt de manier geschetst waarop HLTsamen hier invulling aan geeft en welke instrumenten hiervoor nodig zijn. Onder dit programma vallen alle activiteiten die worden uitgevoerd door het domein Bedrijfsvoering. (Ter informatie: dit programma doet tevens dienst als de voorgeschreven paragraaf Bedrijfsvoering).

Visie op het domein Bedrijfsvoering
De onderstaande visie is geschreven voor de medewerkers van het domein Bedrijfsvoering.

1. Wij doen het samen, goed, op tijd en binnen budget.
2. Wij faciliteren de organisatie om de beste prestaties mogelijk te maken.
3. Wij zijn betrouwbaar.
4. Wij zijn er om onze collega's in hun kracht te zetten.
5. Wij zijn niet het doel maar het middel.
6. Wij zorgen voor een goede sfeer.
7. Wij zijn oplossingsgericht, hebben een positieve instelling en zijn daadkrachtig.

Het domein Bedrijfsvoering, kent 3 invalshoeken:

- *Inwoner*
  Wij gaan verstandig met uw geld om, wij verspillen niets, wij doen de juiste en verantwoorde zaken met uw belastinggeld.
- *Bestuurder*
  Wij zorgen dat de organisatie levert wat er gevraagd wordt en liefst nog een beetje meer. Wij zijn uw gespreks- en sparringpartner.
- *Medewerker*
  Wij creëren een werkomgeving waarin wij jullie kwaliteiten optimaal willen benutten, waarin het leuk is om te werken, waarin het niet erg is om meer te geven dan gevraagd, waarin het excelleren wordt beloond en waar je ook fouten mag maken. Wij faciliteren jou om je werk optimaal te doen.

Wat willen we bereiken
Door het samenvoegen van de bedrijfsvoeringstaken is voorkomen dat er per organisatieonderdeel bedrijfsbureaus ontstaan. Wel wordt voorgesteld om omwille van de herkenbaarheid en inhoudelijke betrokkenheid eerste aanspreekpunten (accounthouders) per domein en college aan te stellen, bijvoorbeeld voor de onderdelen P&O en Financiën. Dit voorkomt dat er een te grote afstand tussen het domein Bedrijfsvoering en de colleges en domeinen en teams in het primaire proces ontstaat.

Wat gaan we ervoor doen
Om het doel te bereiken zijn uitgangspunten geformuleerd:

➢ We adviseren op basis van mogelijkheden en kansen	inventief
➢ Harmoniseren waar kan	inventief
➢ Empowerment van medewerkers en bestuurders	krachtig
➢ VAT systematiek, rolvast	krachtig
➢ Zoek elkaar op, doe het samen	verbindend

3.1.1. Team Personeel en organisatie en HLT@work

Wat willen we bereiken
We geven ondersteuning aan de realisatie van de organisatiedoelen HLTsamen. Het P&O beleid voor de medewerkers is hier optimaal op afgestemd en we gebruiken diverse middelen om de organisatie en medewerkers te ontwikkelen.

Wat gaan we ervoor doen
Door de toenemende complexiteit van de samenleving en de snelle interne en externe ontwikkelingen binnen gemeenten wordt er veel van medewerkers verwacht. Duurzame inzetbaarheid is een blijvend vraagstuk. We investeren in zelf- en taakbewuste medewerkers die verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen loopbaan. In het eerste jaar (2017) van HLTsamen werken we vooral aan het inrichten en op orde krijgen van de nieuwe organisatie. Dit doen we door beleid en instrumenten op P&O-gebied in samenhang te ontwikkelen en leidinggevenden te ondersteunen bij de opbouw van hun

team. In 2018 richten we ons op de verdere ontwikkeling en inzetbaarheid van medewerkers binnen HLTsamen, waarbij de kernwaarden van HLTsamen (verbindend, inventief en krachtig) leidend zijn.

Lean
Via de LEAN-methode leveren we een bijdrage aan het verhogen van de kwaliteit, ervaren uit het perspectief van de klant. Klanten zijn burgers, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties, maar ook interne klanten (collega's en bestuurders). We werken LEAN door onze handelingen, werkwijzen en processen slim in te richten. We creëren een zo groot mogelijke waarde voor de klant in combinatie met het doelmatig inzetten van onze middelen.
Om bovenstaande bijdrage te kunnen leveren zetten we op verschillende sporen in. Zo draaien we diverse LEAN-verbetertrajecten en geven trainingen aan medewerkers en leidinggevenden. Ook organiseren we een groep medewerkers door de gehele organisatie die diepgaandere kennis en ervaring gaat opdoen. Zo fungeren ze als ambassadeurs van deze werkwijze binnen hun teams en afdelingen.

Verplichte beleidsindicator Bestuur en organisatie	2018
Formatie (Fte per 1.000 inwoners)	4,88
Bezetting (Fte per 1.000 inwoners)	4,95
Externe inhuur (als % van totale loonsom + kosten inhuur externen)	0,59%

De berekeningen zijn op basis van de verwachte formatie en geraamde aantallen inwoners.

HLT@work

Wat willen we bereiken

Naast het team P&O is een apart onderdeel voor mobiliteit en organisatieontwikkeling gepositioneerd: HLT@Work. Binnen dit organisatieonderdeel is aandacht voor de (door)-ontwikkeling van de organisatie en haar medewerkers. Door mobiliteit, persoonlijke- en organisatieontwikkeling houden we de werkorganisatie HLTsamen gezond en vitaal. Ingespeeld wordt op ontwikkelingen op het terrein van mens- en organisatieontwikkeling. Dit komt ten goede aan de dienstverlening die de werkorganisatie verleent aan gemeentebesturen en de buitenwereld.

Wat gaan we ervoor doen

Voor medewerkers staat talentontwikkeling centraal. Vanuit HLT@Work worden hiervoor persoonlijke ontwikkeltrajecten geïnitieerd. Naast individuele talentontwikkeling voor medewerkers en leidinggevenden wordt ook gewerkt aan teamontwikkeling en cultuurverandering. Daarnaast ligt bij HLT@Work de taak belegd om de interne en externe mobiliteit te bevorderen en te faciliteren. Alles om de medewerker in staat te stellen zijn werk zo goed mogelijk te kunnen verrichten.

3.1.2. Team Communicatie

Wat willen we bereiken

We leven in een wereld die - gedreven door technologie - steeds sneller verandert. Baanbrekende concepten worden bijna dagelijks gepresenteerd. Er zijn voorbeelden te over. Denk aan Uber, Airbnb, Blendle. De beschreven platformsamenleving vloeit hier uit voort. De dialoog met onze inwoners speelt zich daardoor op steeds meer plaatsen af: on- en offline, in de digitale en in de echte wereld.
Dat maakt dat wij als overheidsorganisatie steeds wendbaarder moeten zijn. Dat is een proces dat tijd kost. Dit vraagt om een stevige communicatie visie, een passende infrastructuur en medewerkers en bestuurders die zich bekwamen in het gebruiken van de nieuwe mogelijkheden.

Wat gaan we ervoor doen

Een voorbeeld daarvan zijn de diverse community 's die we het afgelopen jaar hebben opgezet onder andere voor de pilot met de sociale teams. De sociale teams van de dorpskernen Warmond en Voorhout krijgen het grootste aantal aanmeldingen binnen via facebook omdat het laagdrempelig werkt. Maar ook breder binnen het sociaal domein is in samenwerking met de 5 bollengemeenten de community 'bollenstreek met elkaar' opgezet een platform waar initiatieven van inwoners onder de aandacht worden gebracht, nieuwe initiatieven worden gestimuleerd en sociaal geëngageerde inwoners elkaar weten te vinden op het platform. Deze ontwikkeling vergroot en verbreedt ons bereik. En dit wordt verder uitgerold en geïmplementeerd.

Daarnaast werken we aan bewustwording via bredere publiekscampagnes waarbij een crossmediale aanpak wordt gehanteerd. Facebook advertising zit naast de offline media tegenwoordig standaard in onze middelenmix. Door deze ontwikkeling kunnen wij heel specifiek meten wat effecten zijn van onze communicatie. Dit geeft de mogelijkheid om tijdens de loop van projecten of programma's bij te sturen en echt in gesprek te gaan met de doelgroep. Naast het bereik neemt ook de aantoonbare effectiviteit van onze communicatie toe. We gaan van 'zenden', naar 'luisteren' en ' in gesprek.

Er zijn nog veel meer voorbeelden en mogelijkheden, en er zullen er nog veel meer volgen in het tempo waarmee de wereld- gedreven door technologie- zich ontwikkelt. Het advies is om hier proactief op in te spelen zodat we de samenleving goed kunnen bedienen.

3.1.3. Team Facilitaire zaken en huisvesting

Wat willen we bereiken

Het team Facilitaire zaken en huisvesting staat voor dienstverlening aan vooral de interne gemeentelijke organisatie, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Hoewel er veel geharmoniseerd wordt en efficiënter wordt ingericht zal er ook getracht worden om de eigenheid van de dienstverlening in de kantoren van de afzonderlijke gemeenten in stand te houden. Daarbij hoort een adequaat gebruik van de beschikbare gemeentelijke huisvesting.

Wat gaan we ervoor doen

Waar mogelijk worden werkprocessen efficiënter gemaakt zonder de gewoonten van de afzonderlijke gemeenten geweld aan te doen. Zo blijven de gewenste service en inzet van medewerkers voor vergaderingen van de raden onveranderd. Er zal worden gewerkt aan instandhouding van de gemeente Teylingen als Fairtrade gemeente, en intensivering van de verduurzaming in de gemeenten Lisse en Hillegom.

3.1.4. Team Automatisering

Wat willen we bereiken

Wij zorgen voor een schaalbaar, betrouwbaar en veilig automatiseringsplatform zodat onze in- en externe klanten optimaal bediend worden.

Wat gaan we ervoor doen

We werken aan een verdere integratie van de werkzaamheden in HLTsamen. De integratie werkt zo als katalysator om ook op applicatieniveau dichter tot elkaar te komen. De dienstverlening wordt geoptimaliseerd door de klant centraal te stellen en de communicatie met de klant hoog in het vaandel te hebben.

3.1.5. Team Bestuurs- en managementondersteuning

Wat willen we bereiken

Het team Bestuurs- en managementondersteuning wil optimale ondersteuning bieden aan de colleges van Hillegom, Lisse en Teylingen, aan het bestuur en management van HLTsamen en aan de Ondernemingsraad.

Wat gaan we ervoor doen

We zorgen voor de juiste bezetting op het juiste moment, waarbij we rekening houden met de wensen en behoeften van onze klanten. Door het harmoniseren van processen worden medewerkers breder inzetbaar binnen het team.

3.1.6. Team Informatiebeleid en -beheer

Wat willen we bereiken

De HLT-gemeenten streven naar een gegarandeerde hoogwaardige dienstverlening. De werkorganisatie HLTsamen zet prominent in op het digitale kanaal (slimme formulieren, mijnoverheid.nl, sociale media). Zij houdt ook de balie en telefoon open voor mensen die daar behoefte aan hebben. Wij werken digitaal en zaakgericht volgens geharmoniseerde en geoptimaliseerde processen.

Voor het team Informatiebeleid en Informatiebeheer betekent dit:

- dat wij het mogelijk maken dat burgers, bedrijven, medewerkers en ketenpartners maximaal en veilig gebruik kunnen maken van de gemeentelijke informatie;
- dat wij streven naar een slank en standaard applicatielandschap door:
    - de huidige applicaties te harmoniseren;
    - aanschaf nieuwe functionaliteit en koppelingen tussen applicaties op basis van sluitende business case;
    - maximaal gebruik van landelijke registraties en portalen zoals ‘mijn overheid’;
    - nieuwe applicaties of functionaliteit bij voorkeur in de cloud;
    - dat wij werken aan de professionalisering van Informatisering, ter invulling van onder andere Informatiebeleid, Informatiebeveiliging, Informatiebeheer, Gegevensmanagement en Data analyse (Business Intelligence).

Wat gaan we ervoor doen

In het informatiejaarplan van 2018 staat harmonisatie nog steeds hoog op de agenda. Na de harmonisatie van het zaaksysteem (2016), burgerzaken en datadistributie in 2017 volgen in 2018 en 2019 de harmonisatie of aanbesteding van:

- de financiële en rapportage applicaties;
- de personeels- en salarisapplicaties;
- de gemeentelijke websites en webcare;
- de vergunningen en toezicht applicaties;
- de authentieke basisregistraties en Geo-viewer;
- de applicaties ten behoeve van beheer buitenruimte.

Naast de harmonisatie werken wij door aan het door verder ontwikkelen van het informatielandschap. Hierbij gaat het o.a. om applicatie doorontwikkeling, vervanging, doorvoeren van wettelijke wijzigingen en invoering van wetgeving zoals de Omgevingswet.
Met ons informatiebeleid en -beheer treffen we maatregelen en brengen we voorzieningen aan om onze gegevens goed te ordenen en gemakkelijk toegankelijk te houden. Met een optimale kwaliteit van onze gegevens en de wijze waarop deze beschikbaar worden gesteld, bepalen we voor een groot deel de kwaliteit van het functioneren van de organisatie.

3.1.7. Team Juridische zaken

Wat willen we bereiken

De juridische kwaliteit van de organisatie en haar producten zal minimaal op hetzelfde niveau blijven. Waar mogelijk willen wij deze verhogen binnen HLTsamen. We streven naar minder bezwaar- en beroepschriften door de inzet op informeel overleg.

Wat gaan we ervoor doen

Dit willen wij bereiken door de juiste (juridische) voorwaarden te scheppen, een (proactieve) adviesrol aan te nemen en door de juridische kwaliteit regelmatig te toetsen / controleren. We werken aan de juridische kwaliteitszorg onder meer door in 2018 en verder de organisatie op onderdelen juridisch te scholen. Daarnaast zal in 2018 een geharmoniseerd contractbeheer en contractmanagementsysteem in gebruik genomen worden.

3.1.8. Team Financiën

Wat willen we bereiken

We geven uitvoering aan de financiële verordeningen van de drie gemeenten en die van HLTsamen. In de financiële verordeningen zijn de uitgangspunten opgenomen voor het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie is hierin beschreven.
We willen ervoor zorgen dat de output van de financiële administratie voldoet aan de geldende richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies. De kwaliteit is vooral gebaseerd op juistheid, tijdigheid, volledigheid en rechtmatigheid.

Wat gaan we ervoor doen

We volgen de vastgestelde en verplichte planning- en controlcyclus. Voor HLTsamen is deze begonnen met de kaderbrief 2018, die is toegezonden aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten. In de kaderbrief zijn de uitgangspunten voor de begroting 2018 aangegeven. We starten met de voorbereiding voor de overgang naar één financieel pakket voor de gemeenten en de werkorganisatie HLTsamen.

3.2. Programma Dienstverlening

Onder dit programma vallen alle activiteiten die worden uitgevoerd door de domeinen Buitenruimte, Publieksservice, Maatschappelijke ontwikkeling, Ruimtelijke ontwikkeling en Strategie en projecten.

Wat willen we bereiken
We streven naar een gegarandeerde, kwalitatief hoogwaardige dienstverlening richting inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties. Op politiek-bestuurlijk niveau vraagt dit om een goede invulling en beleving van deze verantwoordelijkheid.

Wat gaan we ervoor doen
We realiseren lokale dienstverlening, dicht bij de inwoners en waar nodig dicht bij het lokale gemeentebestuur. In de geformeerde domeinen wordt hieraan uitvoering gegeven.

3.2.1. Domein Buitenruimte

Wat willen we bereiken
Het belangrijkste doel is om de buitenruimte op een kwalitatief goed niveau te houden waardoor de leefbaarheid goed wordt gewaardeerd door de bewoners, organisaties en bedrijven. De buitenruimte heeft tevens een belangrijke waarde als ontmoetingsplaats. In 2018 zal de werkwijze van het Domein verder worden verduurzaamd, het wagenpark zal zoveel mogelijk elektrisch worden aangedreven. Ook zal de dienstverlening verder worden ontwikkeld, waardoor meldingen eenvoudiger gedaan kunnen worden maar ook beter afgehandeld kunnen worden.

Wat gaan we ervoor doen
Het domein Buitenruimte zorgt voor de realisatie van de diverse nieuwe projecten in de buitenruimte en beheert de verschillende voorzieningen in de buitenruimte met een grote diversiteit aan gebruikers. Tevens draagt zij zorg voor de veiligheid in de buitenruimte.

De realisatie van de projecten wordt in participatie met de betrokkenen uitgevoerd. De uitvoering zal meer en meer gericht worden op integrale duurzame gebiedsontwikkeling in nauw overleg met het domein Ruimtelijke ontwikkeling. Ook zal de dienstverlening van het Domein worden onderzocht aan de hand van de nieuwe ontwikkelingen zoals de komst van de Omgevingswet, de Participatiewet e.d..

Er liggen kansen om de wendbaarheid en flexibiliteit van het Domein te vergroten en hiermee in te spelen op de doelstellingen van de organisatie. Onderdeel hiervan is het gaan nadenken over de relatie met het overheids N.V. Meerlanden. Er is een vraag naar een steeds hogere doorloopsnelheid van producten, gebruik van nieuwe automatiserings- en informatietechnieken en innovatie van de markt of de maatschappij. Een samenwerking van een kleine hoogwaardige regievoerende organisatie met het bedrijfsleven (innovatie vanuit de markt), een overheids N.V. en het maatschappelijk veld biedt hiertoe veel mogelijkheden door een gespreid risico en het benutten van elkaars kracht en kwaliteiten.

3.2.2. Domein Publieksservice

Wat willen we bereiken
Het verbeteren van de dienstverlening aan onze klanten (inwoners, bedrijven en instellingen) is een van de doelstellingen van HLTsamen. De productgerichte dienstverlening aan inwoners en bedrijven is zoveel mogelijk geconcentreerd in het domein Publieksservice, dat gericht is op klantcontacten via alle beschikbare kanalen. Het domein bestaat uit de teams Burgerzaken, Informatiecentrum, Kwaliteit en Ontwikkeling en Vergunningen (Bouwen en APV).

Uitgangspunt voor het domein is de klant met zijn of haar (aan)vraag. Bij het inrichten van onze processen denken wij dan ook vanuit de klant.

De loketten worden in de individuele gemeenten gehuisvest zodat de gemeente fysiek nabij de inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties staat. Daarmee wordt de publieke dienstverlening decentraal uitgevoerd, maar centraal georganiseerd.

De ingezette digitalisering ontwikkelt zich steeds verder. Door nieuwe technologie, standaardisatie en deregulering is betere en goedkopere dienstverlening mogelijk. Het landelijke uitgangspunt is “digitaal, tenzij…”. Tenzij … er sprake is van inwoners die beperkte vaardigheden hebben of als het gaat om complexe (aan)vragen.

Wat gaan we ervoor doen
Aan de hand van managementinformatie sturen we op een kosten efficiënte dienstverlening. Een verdergaande digitalisering en automatisering staan centraal. Ons uniforme aanbod van digitale producten zal toenemen. We gaan uit van een zelfredzame klant en verleiden deze klant naar het gebruiken van onze onlinedienstverlening. Op drie locaties blijven we toegankelijk voor de klant die hiervan gebruik wil maken.

3.2.3. Domein Maatschappelijke ontwikkeling

Wat willen we bereiken

De missie van het domein Maatschappelijke Ontwikkeling is: samen met inwoners en maatschappelijke organisaties werken aan een leefbare samenleving en aan ondersteuning voor wie dat nodig heeft zodat inwoners naar vermogen kunnen deelnemen en bijdragen aan de maatschappij.

Wat gaan we ervoor doen

Het sociale domein staat de komende jaren in het teken van innovatie en verbinding. Door te werken vanuit één visie en samenhang ontstaan mogelijkheden om gezinnen en mensen te ondersteunen bij het oplossen van problemen. Maatwerk leveren, omdat de inwoners centraal staan. Bij het aanbieden van zorg wordt aansluiting gezocht bij de vraag van de cliënt en bij de lokale ondersteuningsstructuur.

Onze beleidsprocessen worden gestuurd vanuit opdrachtgever - opdrachtnemerschap. Het domein Maatschappelijke ontwikkeling onderhoudt relaties met een groot aantal organisaties en instellingen.

Er ligt een grote opgave, dus de bedrijfsvoering van de afdeling richt zich op een effectieve en efficiënte manier van werken. De impact van de decentralisaties is (nog steeds) groot. De samenwerking met de regio hierin biedt mogelijkheden maar vraagt ook veel aandacht en inzet bij het invullen van de transformatieopgave en de bestuurlijke ambities.

Voor inzicht in de effecten van het gevoerde beleid van het gemeentelijk beleid is monitoring van groot belang. Voor de taken binnen het sociaal domein is dit, gezien de omvang en de complexiteit ook het geval. Er is sprake van veel nieuw beleid, veel nieuwe processen en een cultuurverandering. Er moet goed gevolgd worden hoe deze veranderingen verlopen, of de gewenste effecten worden behaald, welke resultaten het oplevert voor inwoners en of dat gedaan wordt met de beschikbare middelen

3.2.4. Domein Ruimtelijke ontwikkeling

Wat willen we bereiken

Het domein Ruimtelijke ontwikkeling is een resultaatgericht domein wat verantwoordelijkheid draagt voor de kwaliteit van en beleid op wonen, werken, mobiliteit en recreëren binnen HLT. Het is een daadkrachtig domein waarop bestuur, inwoners en bedrijven graag een beroep doen. Het domein staat voor vertrouwen, verbinden en kwaliteit.

Wat gaan we ervoor doen

Wij zijn een omgevingsbewust domein waarbij er aandacht is voor een brede belangenafweging tussen de diverse stakeholders en politieke wensen. Het continue gevecht om de schaarste van de ruimte en kwaliteit van de ordening van deze ruimte is van grote invloed op ons handelen. Wij nemen de verantwoordelijkheid voor de woon- werk en leefomgeving van onze inwoners en bedrijven.

3.2.5. Domein Strategie en projecten

Wat willen we bereiken

Het domein Strategie en projecten pakt een aantal strategische interne en externe ontwikkelingen op die van invloed kunnen zijn op werkorganisatie HLTsamen als geheel en de HLT-gemeenten. De projectleiders richten zich vanuit hun competentie primair op domein overstijgende en/of organisatie brede vraagstukken.
Het domein Strategie en projecten heeft de opgave om een nadrukkelijke impuls te geven aan de strategische positionering van de drie individuele gemeentebesturen én de drie gemeenten samen in de (grotere) regio.

Wat gaan we ervoor doen

Daarbij valt te denken aan strategische opgaven die niet binnen een afzonderlijk domein vallen, zoals de positionering van de gemeenten in de regio, de positionering van de regio op bovenregionale schaal, samenwerking op en/of uitbesteding van taken en bezuinigingsvraagstukken. Ook taken die direct raken aan de advisering van de individuele colleges van B&W kunnen in dit domein worden gepositioneerd.
De projectleiders doen waar nodig een (formatief en kwalitatief) beroep op capaciteit binnen de betreffende domeinen om de projectorganisatie vorm en inhoud te geven. Alle medewerkers van de werkorganisatie HLTsamen, ook buiten het Domein Strategie en projecten, maken binnen hun domeinen en teams werkafspraken over projectmatig werken.

3.3. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Het derde onderdeel van het programmaplan betreft de algemene dekkingsmiddelen en de post onvoorzien.

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn baten en lasten die niet specifiek aan een programma zijn toe te rekenen. Dit betreft bijvoorbeeld de algemene uitkering en niet-gebonden belastingen. In deze begroting zijn geen algemene dekkingsmiddelen van toepassing.

Onvoorzien

De regelgeving schrijft voor dat in de begroting een onvoorzien bedrag is opgenomen. De hoogte staat vrij. In de HLT begroting is een bedrag geraamd van € 1.000.

4. Samenvatting van de begroting

In onderstaand overzicht worden de baten en lasten zichtbaar gemaakt. U stelt de begroting vast op de totale baten en de totale lasten.

				bedragen x € 1.000 (inclusief BTW)
Expolitatiebegroting werkorganisatie HLT Samen	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Begroting 2017	36.814	36.822	36.823	36.823
Cao en indexaties 2018 (incl btw)	480	469	457	457
	37.294	*37.291*	*37.280*	*37.280*
Taakstelling		-862	-1.725	-1.725
Begroting 2018	**37.294**	**36.429**	**35.555**	**35.555**
Tijdelijke functies tot pensionering	113	58		
Correcties en aanpassingen	-1.483	-1.231	-899	-899
Nieuwe taken 2017	375	294	294	294
Frictiekosten	571	309		
Totaal lasten	**36.868**	**35.858**	**34.950**	**34.950**
Bijdrage deelnemende gemeenten	36.868	35.858	34.950	34.950
Totaal baten	**36.868**	**35.858**	**34.950**	**34.950**
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**

Voor 2021 zijn de werkelijke cijfers nog niet bekend.

Zie bijlage 2 voor nadere toelichting van de posten uit deze tabel.

5. Paragrafen

Volgens de voorschriften wordt in de begroting een aantal paragrafen opgenomen. Niet alle verplichte paragrafen zijn van toepassing voor HLTsamen.

5.1. Verplichte paragrafen niet voor HLTsamen

HLTsamen heft geen **lokale heffingen.** HLTsamen heeft geen **kapitaalgoederen** omdat deze in eigendom en beheer zijn bij de deelnemende gemeenten. De paragraaf **Bedrijfsvoering** is in deze begroting ondergebracht in het programma Bedrijfsvoering. HLTsamen heeft grond noch **grondbeleid**.

5.2. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheer

Inleiding
Per 1 januari 2017 voert de werkorganisatie HLTsamen actief beleid op de beheersing van de risico's die we gezamenlijk lopen. Door een scherp inzicht in de actuele risico's worden de betrokken partijen in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen. Om een complexe veranderopgave als de vorming van de werkorganisatie HLTsamen in goede banen te leiden, vooral ook in financiële zin, is het van belang de risico's consequent te monitoren. Dit doen we door tenminste twee maal per jaar de risico's te herijken en door continu te anticiperen op nieuwe risico's. In de paragraaf richten we ons op financiële risico's op het gebied van bedrijfsvoering. De overige risico's zijn terug te vinden in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de afzonderlijke gemeenten.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële risico's op te kunnen vangen. Dit weerstandsvermogen wordt bepaald door enerzijds de beschikbare weerstandscapaciteit en anderzijds door de risico's die de organisatie loopt.

Uitgangspunt is dat de gemeenschappelijke regeling de jaarlijkse rekeningresultaten volledig afwikkelt op de deelnemende gemeenten. De gemeenschappelijke regeling houdt dus geen algemene reserve aan en bouwt geen eigen weerstandsvermogen op. Als zich tegenvallers voordoen die niet opgevangen kunnen worden binnen de reguliere begroting van HLTsamen, dan komt dit ten laste van de gemeenten. Het benodigde weerstandsvermogen om de risico's van HLTsamen op te vangen wordt dus gevormd bij de gemeenten zelf. Het is aan respectievelijk Hillegom, Lisse en Teylingen om de hieronder genoemde risico's wel of niet in hun eigen begroting op te nemen.

Om de risico's te kunnen classificeren hebben we ze naar laag, midden en hoog. Op basis van de huidige inzichten zijn de volgende risico's geïnventariseerd en van beheersmaatregelen voorzien.

Beschrijving risico	Beheersmaatregel	Kans dat risico zich voordoet	Financieel risico
Aannames in de incidentele lasten blijken niet toereikend te zijn. Als gevolg van de vorming van de werkorganisatie HLTsamen en de daarmee samenhangende keuzen op het gebied van personeel, formatieomvang, arbeidsvoorwaarden, digitalisering en harmonisering van ICT-voorzieningen, treden potentieel frictie- en desintegratiekosten op.	Voor de dekking van deze potentiele lasten wordt incidenteel een transitiebudget geraamd van € 2,465 miljoen. De uitputting van dit budget zal consequent gemonitord worden en waar nodig zullen maatregelen getroffen worden om deze te beheersen.	20-40%	€ 500.000
De inschatting van de efficiencyvoordelen blijken niet juist te zijn. De opgave om realisatie van de reductie van 2,5% (2019) en 5% (vanaf 2020) op de bedrijfsvoeringslasten te realiseren is ambitieus maar mogelijk. In een organisatie in de opstartfase kan het lastig zijn besparing tijdig te realiseren, door de ontwikkelopgaven die er op het pad komen.	De werkorganisatie HLTsamen moet sturen op de meegegeven kostenreductie van 2,5% (2019) en 5% (vanaf 2020), zoals in dit bedrijfsplan opgenomen. Over de mate van realisatie van de kostenreductie wordt periodiek gerapporteerd in de planning- en controlcyclus van HLT, voor het eerst in de bestuursrapportage 2017.	0-20%	€ 1.800.000
Als gevolg van de samenwerking ontstaat een 'weglekeffect' betreffende kostendekkende activiteiten. In de huidige begrotingen van de afzonderlijke gemeenten wordt een deel van de personeelskosten toegerekend aan afval, riool, leges etc. Als gevolg van de samenwerking kunnen mogelijk minder kosten aan deze kostendekkende activiteiten worden toegerekend.	Besparingspotentieel op de bedrijfsvoeringslasten, dat binnen werkorganisatie HLTsamen wordt gerealiseerd, maar toegerekend wordt aan kostendekkende activiteiten binnen de productenbegroting van de individuele gemeentebegrotingen, komt direct ten gunste van de doorbelasting (aan de inwoner) van deze activiteiten.	*Dit risico ontstaat in de GR maar heeft als het zich voordoet zijn uitwerking bij de drie gemeenten. Geadviseerd wordt dit risico op te nemen in de gemeentelijke begrotingen.*	N.v.t.
Tegenvallende lasten of baten kunnen niet gecompenseerd worden.	De werkorganisatie HLTsamen zal de budgetten goed moeten bewaken en zo nodig ter compensatie bezuinigen op andere uitgaven. In de begrotingspunten is een (beperkte) post onvoorzien opgenomen van € 1.000.	20-40%	€ 100.000

Beschrijving risico	Beheersmaatregel	Kans dat risico zich voordoet	Financieel risico
Financieel kader gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden is niet toereikend. Voor de jaarlijkse prijsindexatie van de begrotingen van gemeenschappelijke regelingen wordt jaarlijks een uniform financieel kader afgesproken gebaseerd op de prijsontwikkeling bruto binnenlands product. Dit kader is ook van toepassing op HLTsamen. Er bestaat een risico dat de GR niet uitkomt met dit kader omdat de cao-ontwikkeling hoger is dan het afgesproken financiële kader.	In principe mag er van worden uitgegaan dat gemiddeld genomen de prijsstijging vanuit de kaderstelling gemeenschappelijke regelingen voldoende is om de loon-prijsstijging uit te kunnen bekostigen. Hierbij is van belang dat in een jaar dat de toegestane stijging hoger is dan de cao-ontwikkeling het extra budget wordt gereserveerd voor toekomstige cao stijging.	0-20%	€ 500.000
Rente verloopt anders dan geraamd. De rekenrente die HLTsamen hanteert is 0,5%. Dit is een relatief lage rente. Ondanks dat op dit moment tegen zeer geringe percentages leningen aangetrokken kunnen worden, is de kans aanwezig dat de rente op termijn weer gaat oplopen.	De werkorganisatie monitort de renteontwikkelingen.	0-20%	€ 50.000
Langdurig ziekteverzuim leidt tot onvoorziene kosten. Personeelskosten zijn de grootste kostenpost van HLTsamen. Langdurig ziekteverzuim kan er toe leiden dat inhuur noodzakelijk is boven op de lasten van de formatie.	Ziekteverzuim monitoren en periodiek bespreken in het MT. In overleg met MT waar nodig gerichte acties afspreken.	0-20%	€ 250.000
ICT-storingen en problemen in de informatievoorziening leiden tot complicaties, kosten en schadeclaims. Bij een crash van het computersysteem ligt de organisatie vrijwel geheel stil. Datalekken door medewerkers en derden leiden tot complicaties in de sfeer van informatieveiligheid, privacy. Uitval telefoon/dataverkeer leidt tot onbereikbaarheid en verstoringen.	De werkorganisatie treft een geheel van maatregelen om het risico te verminderen dan wel tot een minimum te beperken.	0-20%	€ 50.000

Ter informatie: het berekende risico bedraagt in totaal (maximale kans x risico) = € 770.000. Desgewenst kunnen de aangesloten gemeenten hun aandeel in de eigen risico-paragraaf opnemen, via de afgesproken verdeelsleutel.

5.3. Paragraaf Financiering

Kaders

In de financiële verordening zijn de kaders gesteld voor het uitoefenen van de financieringsfunctie. In het treasurystatuut wordt dit verder uitgewerkt. Dit statuut zal moeten voldoen aan de wettelijke regelgeving zoals onder andere is opgenomen in de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) en de Wet Schatkistbankieren. Het treasurystatuut wordt in januari 2017 vastgesteld door het bestuur.

Afdekken reguliere exploitatiekosten en totaalfinanciering

Het tijdig, juist en volledig beschikbaar hebben van financiële informatie is van wezenlijk belang om de treasuryfunctie naar behoren uit te voeren. Een goede liquiditeitsplanning is hiervoor essentieel. HLTsamen verkrijgt zijn financiële middelen door periodieke bijdragen van de deelnemende gemeenten die de reguliere exploitatiekosten afdekken. De hoogte van de periodieke bijdrage proberen we af te stemmen op de financieringsbehoefte. Dit is zowel voor HLTsamen, als ook voor de deelnemende gemeenten gunstig voor de liquiditeitspositie.

bedragen x € 1.000

HLT Samen	2018	2019	2020	2021
Bijdrage Hillegom	8.908	8.746	8.531	8.531
Bijdrage Lisse	10.582	10.156	9.916	9.916
Bijdrage Teylingen	17.378	16.955	16.503	16.503
Totaal baten	**36.868**	**35.858**	**34.950**	**34.950**

Omdat de reguliere exploitatie kosten gefinancierd worden door de deelnemende gemeenten, heeft HLTsamen in principe geen geldleningen nodig anders dan voor de aanschaf van bedrijfsmiddelen met een meerjarig nut. Het aantrekken van geldleningen zal nodig zijn voor de aanschaf en vervanging van bedrijfsmiddelen. Gezien de hoogte van de geraamde investeringen zal er naar verwachting extra financiering noodzakelijk zijn. Gelet op de ontwikkelingen op de rentemarkt zullen we, in het geval van een liquiditeitstekort, steeds beoordelen of het zinvol is om gebruik te maken van kortlopende of langlopende leningen. Hierbij zullen we in eerste instantie gebruik kunnen maken van eventuele liquiditeitsoverschotten bij de deelnemende gemeenten. Financiële consequenties voor de rentelasten als gevolg van het aantrekken van vreemd vermogen zijn nu nog niet opgenomen in de begroting. Via de tussenrapportage houden we u, indien nodig, op de hoogte van de ontwikkelingen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het wettelijk maximum aan leningen met een rente typische looptijd korter dan één jaar. De kasgeldlimiet staat HLTsamen toe in 2017 de financieringsbehoefte tot een bedrag van ruim € 3 miljoen te dekken met kortlopende geldleningen.

Bedragen x € 1.000

	2018	2019	2020	2021
Begrote lasten	36.869	35.858	34.950	34.950
Maximaal toegestane kasgeldlimiet (8,5%)	3.134	3.048	2.971	2.971

Ruimte kasgeldlimiet 2018 per kwartaal (x € 1.000)	1e kw 2018	2e kw 2018	3e kw 2018	4e kw 2018
Gemiddelde netto vlottende schuld (+) dan wel				
gemiddelde overschot vlottende middelen (-)				
Kasgeldlimiet	3.134	3.134	3.134	3.134
Ruimte	**3.134**	**3.134**	**3.134**	**3.134**

Renterisiconorm

De renterisiconorm bepaalt het feitelijke renterisico op de door HLTsamen aangetrokken langlopende geldleningen. Volgens de wet FIDO mogen de renterisico's van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Er zijn per 1 januari 2018 geen langlopende geldleningen.

EMU - saldo

Decentrale overheden zijn verplicht het EMU - saldo in de begroting op te nemen. Hieronder is het voorgeschreven model opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	-/+	Begr. 2018	Begr. 2019	Begr. 2020	Begr. 2021
Exploitatiesaldo voor toevoeging aan (+) cq onttrekking uit reserves (-)	-/+				
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	240	738	1.421	2.355
Bruto dotaties aan de voorzieningen ten laste van de exploitatie	+				
Uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa	-	-2.486	-931	-1.255	-691
De in mindering gebrachte bijdragen van Rijk, Provincie, EU en overige	+				
Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im) materiële vaste activa	+				
Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	-				
Uitgaven aan aankoop van grond en uitgaven van bouwrijp maken	-				
Verkoopopbrengsten van grond	+				
Boekwinst op grondverkopen	-				
Betalingen ten laste van voorzieningen	-				
Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	-				
Berekend EMU-saldo		**-2.245**	**-193**	**166**	**1.664**

De berekening heeft een beperkt effect op de geldhoeveelheid van het landelijk EMU – saldo. Van overschrijding van de referentiewaarde/ maximale is geen sprake. Ook als de sancties op overschrijdingen uit hoofde van de Wet Hof al van kracht zouden zijn, betekent deze uitkomst dat de werkorganisatie geen maatregelen in de vorm van het temporiseren van investeringen zou hoeven nemen.

5.4. Paragraaf Verbonden partijen

De uitvoering van taken is complexer geworden. In toenemende mate worden taken aan andere organisatie uitbesteed. Dit wordt nog eens versterkt door de decentralisaties. Gemeenten blijven verantwoordelijk voor de aansturing van de verbonden partij, de controle en de financiële gevolgen voor de eigen organisatie. In HLT-verband wordt een gezamenlijke nota verbonden partijen voorbereid.

De organisatie HLTsamen is zelf betrokken bij één verbonden partij, namelijk Stichting RIJK. Voor de volledigheid nemen we deze hier op. In 2017 blijkt of de stichting daadwerkelijk een verbonden partij is van HLTsamen, of van de drie afzonderlijke gemeenten. Het hieronder vermelde bedrag bij 'deelname' is de bijdrage van Hillegom, Lisse en Teylingen samen.

Naam	**Stichting Regionaal Inkoopbureau IJmond en Kennemerland (RIJK)**					
Vestigingsplaats	Heemstede					
Rechtsvorm	Stichting					
Zeggenschap	Van elke deelnemende gemeente in HLTsamen zit de gemeentesecretaris in Algemeen bestuur					
Belang	Stichting RIJK is een samenwerkingsorganisatie tussen gemeenten om financiële, kwalitatieve en procesmatige voordelen voor haar leden te halen. Daarnaast wordt inkoop als strategisch en tactisch instrument ingezet ter ondersteuning van de beleidsdoelstellingen van de gemeente.					
Beleidsinformatie	Er zijn op dit moment zeventien deelnemende gemeenten. Groei wordt niet uitgesloten, maar actieve acquisitie vindt niet plaats.					
Beleidsrisico's	De kosten van de stichting RIJK bestaan vrijwel volledig uit personeelslasten, het beleidsrisico is daarom beperkt.					
Relatie met paragraaf	Bedrijfsvoering					
Financieel belang*	**Deelname**	**Resultaat**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
(Bedragen x € 1.000)	**2018**	**2018**	**31-12-2018**	**1-1-2018**	**31-12-2018**	**1-1-2018**
	314	0	310	310	0	0

* Nog geen jaarcijfers bekend.

6. Financiële begroting

6.1. Uitgangspunten begroting

De begroting HLTsamen sluit aan op de financiële kaders en de uitgangspunten uit het Bedrijfsplan HLT Samen Sterker!

Geen nadeelgemeenten

Er is, als gevolg van de samenwerking in financiële zin, geen nadeelgemeente ten aanzien van het ingebrachte budget voor de exploitatie van de werkorganisatie HLTsamen. Om dit uitgangspunt te borgen is de exploitatiebegroting van werkorganisatie HLTsamen bij aanvang opgebouwd vanuit de bedrijfsvoeringslasten in de drie individuele gemeentelijke begrotingen met als peildatum 1 januari 2016.

Financieel kader

Het 'financieel kader gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden' (voorheen ook wel de Strijknorm genoemd) wordt van toepassing verklaard op de gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie HLTsamen en gehanteerd per 1 januari 2018. Met dit kader beogen de deelnemende gemeenten een uniform financieel kader te bieden voor de jaarlijkse prijsindexatie van de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen.

Constante prijzen in meerjarenbegroting

In de meerjarenramingen 2019-2021 is geen indexatie meegenomen (constante prijzen). De inbreng van de afzonderlijke gemeenten in HLTsamen zal stijgen door prijs- en loonindexatie conform het 'Financieel kader gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden'. Dit wordt jaarlijks bij het vaststellen van de begroting voorgelegd.

6.2. Financieel overzicht

				bedragen x € 1.000 (inclusief BTW)
Expolitatiebegroting werkorganisatie HLT Samen	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Personeelskosten	27.169	26.469	25.811	25.811
Personeelsgerelateerde budgetten	3.118	3.118	3.118	3.118
ICT-budgetten	4.248	4.234	4.234	4.234
Facilitaire budgetten	1.825	1.888	1.888	1.888
Overige bedrijfsvoeringskosten	505	505	505	505
Inzetbare stelpost besparingen	428	215		
Totaal reguliere taken	**37.293**	**36.429**	**35.555**	**35.555**
Tijdelijke functies tot pensionering (Lisse)	113	58		
Correcties op bedrijfsplan (o.a. achterblijvende kosten bij gemeenten)	-1.483	-1.231	-899	-899
Totaal overig	**-1.370**	**-1.173**	**-899**	**-899**
Garantiebanen	203	203	203	203
Uitvoeren kadernota 2017 Hillegom				
Uitvoeren kadernota 2017 Lisse	172	91	91	91
Totaal nieuwe taken	**375**	**294**	**294**	**294**
Frictiekosten Hillegom	138	75		
Frictiekosten Lisse	157	85		
Frictiekosten Teylingen	276	149		
Totaal frictiekosten	**571**	**309**	**0**	**0**
Totaal lasten	**36.869**	**35.858**	**34.950**	**34.950**
Bijdrage Hillegom	8.908	8.746	8.531	8.531
Bijdrage Lisse	10.582	10.156	9.916	9.916
Bijdrage Teylingen	17.378	16.955	16.503	16.503
Totaal baten	**36.868**	**35.858**	**34.950**	**34.950**
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**

6.3. Overzicht investeringen

Vanuit de werkplannen van de drie gemeenten zijn de investeringen uit de individuele investeringsplannen gekomen. Vanuit de nieuw te maken investeringsplannen en de gezamenlijke inkoop zal wellicht efficiënter ingekocht kunnen worden en zullen de bedragen de komende jaren nog wijzigen.

Bij de investeringen wordt uitgegaan van een investeringsniveau dat overeenkomt met het taakstellende budget aan kapitaallasten.
Hierbij is uitgegaan van het afgesproken gemiddeld bedrag aan kapitaallasten van € 1,7 miljoen per jaar (prijspeil 2017). Dit is ook opgenomen in de meerjarenbegroting en vormt als het ware het budgettaire kader voor het totaal aan investeringen. Dit betekent dat de vrijvallende kapitaallasten gebruikt worden voor nieuwe investeringen / vervangingsinvesteringen. De investeringsplanning dient zodanig te worden vormgegeven dat het totaal aan kapitaallasten dat daaruit voortvloeit het bedrag van € 1,7 miljoen niet overstijgt. De planning in de jaren 2020 en 2021 zijn in dit stadium vrijwel niet ingevuld in het investeringsschema. Dit zal, met het ontwikkelen van de jaarplannen en een meerjaren perspectief verder worden uitgewerkt.

Investeringen	2018	2019	2020	2021
Facilitaire zaken				
Aanpassingen bedrijfsmiddelen	235.000	70.000	555.000	0
Tractie	28.000	0	0	0
Buitenruimte				
Aanpassingen bedrijfsmiddelen	0	0	0	0
Tractie	437.665	161.000	50.000	41.000
Automatisering				
Technische infrastructuur	275.000	0	0	0
Informatisering	775.000	650.000	650.000	650.000
Diverse teams	735.000	50.000	0	0
Totaal investeringen	**2.485.665**	**931.000**	**1.255.000**	**691.000**

In bijlage 1 ‘Investeringen’ zijn alle investeringen genoemd.

6.4 Reserves en voorzieningen

HLTsamen heeft op dit moment geen reserves en voorzieningen. Mocht een reserve of voorziening worden gevormd, dan wordt in dit onderdeel toegelicht:
a. de vorming en besteding
b. de toerekening en verwerking van rente

Per bestemming wordt minimaal aangegeven:
a. het specifieke doel van de reserve
b. de voeding van de reserve
c. de maximale hoogte van de reserve
d. de maximale looptijd

Als de bestemmingsreserve vervalt, komt deze ten gunste van de exploitatie.

Bijlage 1. Investeringen

Bijlage investeringen					
Investering	**Budget-houder**	**Jaar van uitvoering investerings-bedrag 2018**	**Jaar van uitvoering investerings-bedrag 2019**	**Jaar van uitvoering investerings-bedrag 2020**	**Jaar van uitvoering investerings-bedrag 2021**
Uitvoering informatie jaarplan	IBB	775.000	650.000	650.000	650.000
Investeringen Informatiebeleid en -beheer		**775.000**	**650.000**	**650.000**	**650.000**
Apparatuur trouwzaal/kantine Locatie Voorhout	Facilitair			20.000	
Aanpassing balie Locatie Voorhout	Facilitair			25.000	
Beveiliging Locatie Lisse	Facilitair	30.000			
Vervangen meubilair/stoelen Diverse Locaties	Facilitair	81.000		15.000	
Vervangen bureau's	Facilitair	18.000			
Vervangen tractie, electro scooters	Facilitair	8.000			
Vervangen bedrijfswagen facilitair locatie Hillegom	Facilitair	20.000			
Verganging Mobiele telefoons	Facilitair	56.000	40.000	180.000	
Vervanging Laptop en portreplicators	Facilitair			315.000	
AO-printer reproduktie	Facilitair	20.000			
Vervanging infrastructuur netwerk locatie Sassenheim	Facilitair	30.000			
Vervanging Airco ICT-ruimte locatie Lisse	Facilitair		30.000		
Investeringen Facilitair		**263.000**	**70.000**	**555.000**	**0**
PenO, onderdeel Personeelszaken	Personeelszaken	50.000			
Financiën, onderdeel Financiëel pakket	Financiën	225.000			
E-loket, onderdeel E-formulieren	Communicatie	30.000			
Intranet	Communicatie				
Burgerzaken	Dienstverlening	400.000	50.000		
Technische infrastructuur	Automatisering	275.000			
Openbare orde en veiligheid	Personeelszaken	30.000			
Investeringen diverse teams		**1.010.000**	**50.000**	**0**	**0**
John Deerne Tractor	Buitenruimte		72.000		
Schaffer Schovel	Buitenruimte	50.000			
Yamaha Diesel moterboot/Scottel werkboot 2015	Buitenruimte		20.000		
Volkswagen Crafter 8-VGH-80	Buitenruimte	78.000			
Volkswagen Transporter 1-VFX-94	Buitenruimte	46.065			
Volkswagen Transporter 1-VFX-95	Buitenruimte	45.000			
Volkswagen Transporter 1-VFX-96	Buitenruimte	41.000			
Volkswagen Transporter 1-VFX-97	Buitenruimte	41.000			
Volkswagen Transporter 1-VFX-98	Buitenruimte	41.000			
Volkswagen Transporter 1-VFX-99	Buitenruimte	47.800			
Volkswagen Transporter 8-VGN-30	Buitenruimte	47.800			
Vervanging auto Gemeentewerken	Buitenruimte		25.000		
Volkswagen Caddy 2 t.b.v. uitvoerder buitendienst	Buitenruimte		22.000		
Volkswagen Caddy 2 t.b.v. uitvoerder buitendienst	Buitenruimte		22.000		
Vervangen maaiarm	Buitenruimte			25.000	
Renault Kangoo (elektrisch)	Buitenruimte			25.000	
Volkswagen Transporter VK-752-L (spelen)	Buitenruimte				41.000
Investeringen Buitenruimte		**437.665**	**161.000**	**50.000**	**41.000**
		2.485.665	**931.000**	**1.255.000**	**691.000**

Bijlage 2. Toelichting aansluiting begroting

(Tabel pagina 12)					bedragen x € 1.000 (inclusief BTW)
	Expolitatiebegroting werkorganisatie HLT Samen	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
A	Begroting 2017	36.814	36.822	36.823	36.823
B	Inflatie	480	469	457	457
	Bedrijfsplan inclusief Cao en indexaties	*37.294*	*37.291*	*37.280*	*37.280*
C	Taakstelling		-862	-1.725	-1.725
	Begroting 2018	**37.294**	**36.429**	**35.555**	**35.555**
D	Tijdelijke functies tot pensionering	113	58		
E	Correcties en aanpassingen	-1.483	-1.231	-899	-899
F	Nieuwe taken uit 2017	375	294	294	294
G	Frictiekosten	571	309	0	0
	Totaal lasten	**36.868**	**35.858**	**34.950**	**34.950**
H	Bijdrage deelnemende gemeenten	36.868	35.858	34.950	34.950
	Totaal baten	**36.868**	**35.858**	**34.950**	**34.950**
	Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**

A. Vastgestelde begroting 2017
De inbreng van de drie gemeenten uit het Bedrijfsplan HLT Samen Sterker en de vastgestelde cao en indexaties.

B. Inflatie
het Financieel kader gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden is toegepast (1,3%).

C. Taakstelling
De geformuleerde taakstelling 2,5% in 2019 en 5% voor de volgende jaren.

D. Tijdelijke functies tot pensionering
Door bezuinigingen in het verleden heeft de gemeente Lisse voor enkele medewerkers aanvullende afspraken gemaakt. Deze bedragen zijn daarvoor bestemd.

E. Correcties en aanpassingen.

Correcties	**Hillegom**	**Lisse**	**Teylingen**	**Totaal**
- Kapitaallasten individuele investeringen tot 2017	-238	-280	-654	-1.172
- Indexaties		-37	-150	-187
- HR21			35	35
- Loonkosten Gemeentewerken			-27	-27
- Garantiebanen			-100	-100
- Ondersteuning griffie	-32			-32
Subtotaal correcties	**-270**	**-317**	**-896**	**-1.483**

- Kapitaallasten: de incidentele transitiekosten (frictie) voor 2017 genereren kapitaallasten die al eerder zijn opgenomen zijn in de bedragen van het bedrijfsplan. Deze zijn gecorrigeerd om dubbeltelling te voorkomen.
- In de begrotingen van Lisse en Teylingen waren in de bedrijfsvoering bedragen opgenomen voor inflatie. Omdat er in de HLT begroting 2016 gerekend is met de nullijn, zijn deze bedragen gecorrigeerd en werken door in deze begroting.
- Nagekomen kosten voor functiewaardering HR21 in Teylingen.
- Correctie in de loonkosten van Gemeentewerken Teylingen.
- De garantiebanen waren in Teylingen al opgenomen in de begroting. Om dubbeltelling te voorkomen is dit bedrag gecorrigeerd.
- De ondersteuning griffie blijft voor een gedeelte bij de gemeente Hillegom.

F. Nieuwe taken

In de kadernota's van de gemeenten zijn enkele nieuwe taken opgevoerd die door HLTsamen worden uitgevoerd.

Nieuwe taken	Hillegom	Lisse	Teylingen	Totaal
- Garantiebanen	50	50	100	200
- Uitvoeren kadernota's 2017		170		170
Totaal nieuwe taken				370

H. Frictiekosten

De frictiekosten zijn als budget voor HLTsamen opgevoerd om een totaalbeeld te kunnen geven.

bedragen x € 1.000

Aandeel gemeente	2018	2019	2020	2021
Hillegom	138	75	0	0
Lisse	157	85	0	0
Teylingen	276	149	0	0
	571	**309**	**0**	**0**

I. Bijdrage deelnemende gemeenten

Dit is de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten inclusief de frictiekosten, BTW en de overige wijzigingen.

bedragen x € 1.000

Aandeel BTW in bijdrage	2018	2019	2020	2021
Bijdrage Hillegom	456	429	408	408
Bijdrage Lisse	528	497	472	472
Bijdrage Teylingen	908	855	812	812
Totaal aandeel BTW HLTsamen	**1.893**	**1.782**	**1.691**	**1.691**

Bovenstaande cijfers in de tabel zijn exclusief de BTW van de geplande investeringen.

Voorstel bestuur HLTsamen Besluitvormend

Ontwerp Begroting HLTsamen 2018-2021

zaaknummer:	Klik hier om het zaaknummer/decoskenmerk in te voeren
datum bestuursvergadering:	11 mei 2017
behandelend ambtenaar:	Paul Schaddé van Dooren
Afdeling:	Domein Bedrijfsvoering, team financiën
e-mailadres:	p.schadde@hltsamen.nl
embargo:	☐

Wij stellen voor:

1) De ontwerp Begroting HLTsamen 2018 en meerjarenramingen 2019-2021 vast te stellen;
2) Een bedrag van € 2.485.665 beschikbaar te stellen voor de investeringen, jaarschijf 2018, zoals vermeld in het overzicht investeringen;
3) De bijdragen van de deelnemende gemeenten voor 2018 vast te stellen op:
   a) Gemeente Hillegom € 8.908.000
   b) Gemeente Lisse € 10.582.000
   c) Gemeente Teylingen € 17.378.000;
4) De begroting HLTsamen 2018 en meerjarenramingen 2019-2021 voor de zienswijze van de gemeenten toe te zenden aan de gemeenteraden.
5) De kaderbrief mee te zenden ter informatie

Samenvatting
Het bestuur stelt de ontwerpbegroting vast. Het bestuur biedt de ontwerpbegroting daarna aan de raden van Hillegom, Lisse en Teylingen aan. De raden kunnen vervolgens bij het bestuur HLTsamen hun zienswijze naar voren brengen. Het bestuur HLTsamen neemt deze zienswijzen mee in de definitieve vaststelling van de begroting. Tot slot zendt het bestuur de vastgestelde begroting aan de raden.

Inleiding

In artikel 20 van de Gemeenschappelijke Regeling werkorganisatie HLTsamen is aangegeven dat de begroting van HLTsamen wordt vastgesteld door het bestuur. Deze verplichting is ook opgenomen in de Wet gemeenschappelijke regelingen, artikel 34.

Wat willen we bereiken?

Vaststellen van de ontwerp Begroting HLTsamen 2018-2021.

Waarom nemen we dit besluit: argumenten

1) De begroting HLTsamen 2018-2021 geeft de directie mandaat tot het doen van de gestelde doelen in de begroting;

2) In de Bijlage investeringen worden de (vervangings)investeringen genoemd die bij vaststelling worden geaccordeerd;
3) Bij vaststelling worden de gemeentelijke bijdragen per 2018 in rekening gebracht;
4) Overeenkomstig regelgeving worden de gemeenteraden van de aangesloten gemeenten in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen;
5) Het voornemen was om in de pas te lopen met de andere Gemeenschappelijke Regelingen, het tijdsbestek was helaas te kort om qua planning in de pas te lopen met de andere kaderbrieven en begrotingen. Door toezending van de kaderbrief wordt (enigszins) voldaan aan de regelgeving.

Wat moeten we meewegen bij dit besluit: kanttekeningen

Ook deze begroting is in een relatief kort tijdsbestek opgesteld en is dan ook beknopt. Het tijdsbestek was helaas te kort om qua planning in de pas te lopen met de begrotingen van de andere Gemeenschappelijke Regelingen. We zorgen dat vanaf 2018 dit wel gebeurt.

Wat kost het.

De ontwerp Begroting HLTsamen 2018-2021 sluit aan op de financiële kaders en de uitgangspunten uit het Bedrijfsplan HLT Samen Sterker! De ontwerp Begroting HLTsamen 2018 is structureel sluitend en materieel in evenwicht. De lasten zijn gestegen conform het Financieel kader gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden (voorheen ook wel de Strijknorm genoemd).

Aanpak, uitvoering en participatie

Na vaststelling van de Begroting HLTsamen 2018-2021 wordt het besluit tot vaststellen gepubliceerd in het plaatselijke weekblad van de deelnemende gemeenten.

Duurzaamheid

n.v.t.

Urgentie

De Begroting HLTsamen moet voor 1 augustus 2017 zijn ingediend bij Gedeputeerde Staten van de Provincie Zuid-Holland.

Evaluatie

- n.v.t.

Bijlagen en achtergrondinformatie

n.v.t.

Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling werkorganisatie HLT Samen,

Gelezen het voorstel van de directie HLTsamen,

Besluit:

1) De ontwerp Begroting HLTsamen 2018 en meerjarenramingen 2019-2021 vast te stellen;
2) Een bedrag van € 2.485.665 beschikbaar te stellen voor de investeringen, jaarschijf 2018, zoals vermeld in het overzicht investeringen;
3) De bijdragen van de deelnemende gemeenten voor 2018 vast te stellen op:
   a) Gemeente Hillegom € 8.908.000
   b) Gemeente Lisse € 10.582.000
   c) Gemeente Teylingen € 17.378.000;
4) De begroting HLTsamen 2018 en meerjarenramingen 2019-2021 voor de zienswijze van de gemeenten toe te zenden aan de gemeenteraden.
5) De kaderbrief mee te zenden ter informatie

Aldus besloten in de Bestuursvergadering HLTsamen van 11 mei 2017,

de voorzitter
A. van Erk

de secretaris
J. Covers

Raadsvoorstel Besluitvormend

1e Voortgangsrapportage 2017

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	Z-17-011408
datum voorstel:	
datum collegevergadering:	30 mei 2017
datum raadsvergadering:	29 juni 2017
agendapunt:	-
portefeuillehouder:	Maak keuze
behandelend ambtenaar:	Martin Martens
e-mailadres:	M.Martens@hltsamen.nl

Wij stellen voor:

1. De 1e Voortgangsrapportage 2017 vast te stellen;
2. Het krediet uitplaatsing STV te verhogen met € 170.000 en de daarbij horende begrotingswijziging vast te stellen;
3. In te stemmen met de investering aanschaf fraude documentscanners (binnen HLTsamen) van totaal € 25.000;
4. De bij de 1e Voortgangsrapportage voorgestelde wijzigingen in de programmabudgetten en de daarbij horende begrotingswijziging (zie bijlage 1 van de Voortgangsrapportage) vast te stellen.

Inleiding
In de 1e Voortgangsrapportage 2017 wordt de raad geïnformeerd over de beleidsmatige en financiële afwijkingen ten opzichte van de programmabegroting 2017. De kan aanleiding geven voor de raad tot bijsturing van het huidige beleid.

Bestaand kader en context
In artikel 189 van de Gemeentewet is het budgetrecht van de raad geregeld. De financiële verordening gemeente Teylingen 2014 bepaalt in artikel 6 dat het college de raad tweemaal per jaar informeert door middel van tussentijdse rapportages.

Beoogd effect
Het informeren van de raad over de beleids- en financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting 2017 en de raad te mogelijkheid te geven tot bijsturing van de begroting 2017 op basis van de informatie tot 1 mei 2017.

Argumenten
1.1 In de financiële verordening is afgesproken dat het college de raad tweemaal per jaar

informeert over de realisatie van de begroting.
De tussentijdse rapportage gaat in op afwijkingen ten aanzien van de beleidsrealisatie en de financiën van de programma's en de budgetten. In de 1e Voortgangsrapportage 2017 wordt de verantwoording afgelegd over de periode januari t/m april 2017.

2.1 I.v.m. prijsstijging is het huidige krediet niet toereikend.
In de raad van december 2014 is een krediet beschikbaar gesteld voor de uitplaatsing STV van € 2,2 miljoen euro. Medio 2015 zijn de intentie-overeenkomsten gesloten met STV en de Stichting. In 2016 zijn hier nadere afspraken over gemaakt en vastgelegd in de raamovereenkomst en de overeenkomst van bruikleen. Uitvoering van het project vindt deels dit jaar en deels in 2018. Aangezien de raming van € 2,2 miljoen is gebaseerd op prijspeil 2014 en de uitvoering plaats vindt in 2017/2018 worden we geconfronteerd met prijsstijging. De gemiddelde prijsstijging in deze periode is 2,5 % per jaar . De totale prijsstijging komt neer op een bedrag van € 170.000. De extra kapitaallasten van € 10.600 kunnen worden gedekt uit de stelpost prijsstijging.

3.1 De externe ontwikkelingen vragen om versnelling.
Dit jaar onderzoeken wij om documentscanners in te zetten om zo documentfraude tegen te gaan. De externe ontwikkelingen vragen om een versnelling op deze behoefte.
Via deze Voortgangsrapportage wordt gevraagd in te stemmen met deze investering. De raden van Hillegom en Lisse wordt eveneens gevraagd in te stemmen. In de HLTsamen wordt bij goedkeuring het krediet opgenomen bij de eerste tussentijdse rapportage.

4.1De raad heeft het budgetrecht om wijzigingen door te voeren in de begroting.
Het budgetrecht is het recht om over middelen te beschikken. Het budgetrecht ligt in gemeenten bij de raad. Dit is vastgelegd in artikel 189 van de Gemeentewet. De essentie van het budgetrecht is dat de raad door middel van vaststelling van de begroting het college machtigt tot uitvoering conform de begroting (inclusief wijzigingen op de begroting).

Kanttekeningen
N.v.t.

Financiële consequenties

	Begroting 2017 voor wijzigingen	Wijzigingen	Begroting 2017 na wijzigingen
Baten	€ 89.323.140	€ 2.178.690	€ 91.501.830
Lasten	-€ 89.230.029	-€ 2.088.989	-€ 91.319.018
Saldo	€ 93.111	€ 89.701	€ 182.812

Het saldo van de begroting 2017 bedroeg afgerond € 93.000,- positief. Met de mutaties in de 1e Voortgangsrapportage 2017 komt het begrotingssaldo uit op afgerond € 183.000, positief. De mutaties worden nader toegelicht per programma.

Aanpak, uitvoering en participatie
Na besluitvorming over deze Voortgangsrapportage worden de voorgestelde wijzigingen verwerkt in de begroting.

Duurzaamheid
N.v.t

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
Dit betreft alleen Teylingen.

Urgentie
N.v.t.

Evaluatie
In de 2e Voortgangsrapportage 2017 wordt de raad geïnformeerd over de afwijkingen in beleid en budgetten per 1-10-2017. Via de programmarekening 2017 wordt uiteindelijk definitief verantwoording afgelegd.

Bijlagen en achtergrondinformatie
1e Voortgangsrapportage
Begrotingswijziging verhogen krediet uitplaatsing STV

namens het college van burgemeester en wethouders,

Dhr. J.J.G. Covers secretaris	Mevr. C.G.J. Breuer burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het collegebesluit van 30 mei 2017 met als onderwerp 1e Voortgangsrapportage 2017,

gelet op artikel 189 van de Gemeentewet,

besluit:

1. De 1e Voortgangsrapportage 2017 vast te stellen;
2. Het krediet uitplaatsing STV te verhogen met € 170.000 en de daarbij horende begrotingswijziging vast te stellen;
3. In te stemmen met de investering aanschaf fraude documentscanners (binnen HLTsamen) van totaal € 25.000;
4. De bij de 1e Voortgangsrapportage voorgestelde wijzigingen in de programmabudgetten en de daarbij horende begrotingswijziging (zie bijlage 1 van de Voortgangsrapportage) vast te stellen.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 29 juni 2017,

Dhr. R. van Dijk
griffier

Mevr. C.G.J. Breuer
voorzitter

Behoort bij raadsbesluit 1e voortgangsrapportage 2017
d.d. 29 juni 2017

De griffier van gemeente Teylingen

Robert van Dijk

1e Voortgangsrapportage 2017

Teylingen. Moderne dorpen midden in de wereld

gemeente TEYLINGEN

Inhoudsopgave

1. Aanbiedingsbrief 3

2 Programma's 5
2.1. Programma 1: Ruimte, Wonen, Mobiliteit en Duurzaamheid 5
2.2. Programma 2: Toerisme en Economie 6
2.3. Programma 3: Sociaal Domein 7
2.4. Programma 4: Leefomgeving 10
2.5. Programma 5: Dienstverlening 12
2.6. Programma 6: Bestuur, Veiligheid en Financiën 14

Bijlage 1 Overzicht financiële afwijkingen 16

1. Aanbiedingsbrief

1.1 Inleiding

Met de eerste Voortgangsrapportage 2017 informeren wij u over de belangrijkste afwijkingen en ontwikkelingen per mei 2017 ten opzichte van de in de programmabegroting 2017 opgenomen activiteiten. Tevens maken wij de afwijkingen op de toegekende budgetten inzichtelijk. De peildatum van de rapportage is 1 mei 2017.

Per saldo is het effect van de financiële afwijkingen die wij melden in de 1e Voortgangsrapportage afgerond € 90.000 positief. Wij vragen uw raad de budgetaanpassingen als gevolg van de afwijkingen vast te stellen.
Relevante mutaties in de rapportage zijn:

Programma	Omschrijving	Bedrag
1	Verkoop 'oude' bibliotheek Voorhout :	
	- Netto opbrengstwaarde verkoop	€ 700.000
	- ten gunste van Regionaal Investerings Fonds reserve	-€ 700.000
1	Motie Erfgoed en initiatiefvoorstel Monumentenbeleid	-€ 50.000
1	Extra capaciteit toetsen inititiatieven aan bestemmingsplanne	-€ 50.000
1	Toekomst bestendig perspectief polders rond de Kaag	-€ 25.000
6	HLTsamen incidentele frictielasten:	
	- incidentele frictielasten vanuit bedrijfsplan HLTsamen	-€ 637.000
	- ten laste van algemene reserve	€ 637.000
6	Hogere algemene uitkering	€ 320.000
	Overige wijzigingen	-€ 105.000
	Resultaat tussentijdse rapportage	€ 90.000

In deze aanbiedingsbrief gaan we nader in op de financiële mutaties op het gebied van verkoop 'oude' bibliotheek, frictiekosten HLT en het Gemeentefonds.

Verkoop 'oude' bibliotheek Voorhout

In het eerste kwartaal van 2017 is de 'oude' bibliotheek in Voorhout verkocht. De verkoopwaarde van dit pand bedroeg € 800.000 met een boekwaarde van € 100.000. De netto opbrengst van € 700.000 van de verkoop van dit pand wordt gestort in de reserve voor het Regionaal Investeringsfonds. De reserve bedraagt met deze toevoeging op dit moment € 835.000.

Incidentele frictielasten HLT

In het bedrijfsplan HLTsamen zijn incidentele frictielasten (sociaal plan kosten, flankerend beleid personeel, desintegratiekosten I&A) opgenomen voor de drie gemeenten met een totaal bedrag van € 2,465 miljoen. Deze lasten zijn verdeeld naar de 3 gemeente op basis van inbrengpercentages. In de raad van 3 maart 2016 heeft u met het vaststellen van het bedrijfsplan reeds met het aandeel van Teylingen van € 1,2 miljoen ingestemd (t.l.v. de algemene reserve). Het resterende deel van 2016 (€95.612) en het geraamde bedrag in 2017
(€ 541.844) zijn hierin opgenomen. Deze lasten worden gedekt vanuit de algemene reserve.

Actualisatie algemene uitkering op basis van de septembercirculaire 2016 € 200.000 (voordelig)

Uit de septembercirculaire blijkt dat de gemeenten de komende jaren extra geld van het Rijk tegemoet kunnen zien. In de Rijksbegroting die op Prinsjesdag is gepresenteerd, heeft het Kabinet onder meer extra geld uitgetrokken voor veiligheid, defensie, zorg, onderwijs en armoedebestrijding. Omdat de uitkering uit het Gemeentefonds meegroeit met de omvang van (dit deel van) de rijksuitgaven, profiteren de gemeenten hiervan mee. Voor 2017 kunnen de gezamenlijke gemeenten ongeveer € 200 miljoen extra tegemoet zien, voor Teylingen een bedrag van € 200.000. Uit

actualisatie van aantallen/maatstaven (o.a. inwoners, jongeren, woningen) blijkt een voordeel van € 120.000.

1 .2 Financiële uitkomst van de 1e Voortgangsrapportage 2017

	Begroting 2017 voor wijzigingen	Wijzigingen	Begroting 2017 na wijzigingen
Baten	€ 89.323.140	€ 2.124.690	€ 91.447.830
Lasten	-€ 89.230.029	-€ 2.034.989	-€ 91.265.018
Saldo	€ 93.111	€ 89.701	€ 182.812

Het saldo van de begroting 2017 bedroeg afgerond € 93.000 positief. Met de mutaties in de 1e Voortgangsrapportage komt het begrotingssaldo 2017 uit op afgerond € 183.000 positief. De mutaties worden nader toegelicht per programma.

1 .3 Verhogen investeringskrediet

In de raad van december 2014 is een krediet beschikbaar gesteld voor de uitplaatsing STV van € 2,2 miljoen euro. Medio 2015 zijn de intentie-overeenkomsten gesloten met STV en de Stichting. In 2016 zijn hier nadere afspraken over gemaakt en vastgelegd in de raamovereenkomst en de overeenkomst van bruikleen. Uitvoering van het project vindt deels dit jaar en deels in 2018. Aangezien de raming van € 2,2 miljoen is gebaseerd op prijspeil 2014 en de uitvoering plaats vindt in 2017/2018 worden we geconfronteerd met prijsstijging. De gemiddelde prijsstijging in deze periode is 2,5 % per jaar. De totale prijsstijging komt neer op een bedrag van € 170.000. De extra kapitaallasten van € 10.600 kunnen worden gedekt uit de stelpost prijsstijging. Voorgesteld wordt de investering met dit bedrag te verhogen.

1 .4 Leeswijzer

De 1e Voortgangsrapportage 2017 is net als in 2016 compacter dan voorheen. Zo is onder het kopje 'wat willen we bereiken' de doelenboom niet meer opgenomen en rapporteren we bij het onderdeel 'wat gaan we ervoor doen' alleen op afwijkingen. Onder 'wat mag het kosten' treft u per programma de financiële wijzigingen aan.

1 .5 Te nemen besluit

Resumerend stellen wij u voor:
1. Vaststellen van de 1e Voortgangsrapportage 2017;
2. Het krediet uitplaatsing STV te verhogen met 170.000 en de daarbij horende begrotingswijziging vast te stellen;
3. In te stemmen met de investering aanschaf fraude documentscanners (binnen HLTsamen) van totaal € 25.000;
4. De bij de 1e Voortgangsrapportage voorgestelde wijzigingen in de programmabudgetten en de daarbij horende begrotingswijziging (zie bijlage 1) vast te stellen.

Teylingen, mei 2017

Burgemeester en wethouders van de gemeente Teylingen

2 Programma's

2.1. Programma 1: Ruimte, Wonen, Mobiliteit en Duurzaamheid

Portefeuillehouder: **Wethouder Bas Brekelmans**
Wethouder Arno van Kempen
Domein: **Ruimtelijke ontwikkeling**
Domeinmanager: **Marcel Schuring**

Wat mag het kosten?

Lasten/Baten	Taakveld	Begroot 2017 voor wijzigingen	Wijzigingen (toegelicht)	Overige wijzigingen	Begroot 2017 na wijzigingen
Lasten	Ruimtelijke ordening	-€ 1.675.637	-€ 75.000	€ 0	-€ 1.750.637
	Monumenten	-€ 102.839	-€ 50.000	€ 0	-€ 152.839
	Verkoop gemeentelijke eigendommen	-€ 42.101	-€ 100.000	€ 0	-€ 142.101
	Mutatie reserves	€ 0	-€ 700.000	€ 0	-€ 700.000
			-€ 925.000	€ 0	
Baten	Verkoop gemeentelijke eigendommen	€ 0	€ 800.000	€ 0	€ 800.000
			€ 800.000	€ 0	
Eindtotaal			**-€ 125.000**	**€ 0**	

Ruimtelijke ordening
- Beoordelen aanvragen nieuwe initiatieven in bestemmingsplannen -€ 50.000 (nadelig, incidenteel)
Door de aantrekkende economie komen er meer initiatieven van particulieren en bedrijven bij de gemeente binnen. Een deel daarvan (niet passend binnen de bestemmingsplannen) moet beoordeeld worden door het domein Ruimte Ruimtelijke ontwikkeling. Daarvoor is extra capaciteit nodig. Dit speelt ook bij de andere HLT gemeenten. Hiervoor zijn bedragen geraamd in de verhouding € 25.000 (H)- € 25.000 (L) -€ 50.000 (T).

- Motie toekomstbestendig perspectief voor de polders - € 25.000 (nadelig, incidenteel)
Door de gemeenteraad is een motie aangenomen over een toekomstbestendig perspectief voor de polders rond de Kaag. Om deze motie te kunnen uitvoeren is extra capaciteit nodig.

Monumenten
- Motie Erfgoed en initiatiefvoorstel Monumentenbeleid - € 50.000 (nadelig, incidenteel)
Door de gemeenteraad zijn op 30 maart 2017 een motie Erfgoed en een initiatiefvoorstel Monumentenbeleid aangenomen. Om de motie en het initiatiefvoorstel te kunnen uitvoeren is extra capaciteit nodig en/of worden de werkzaamheden uitbesteed.

Verkoop gemeentelijke eigendommen / Mutatie reserves
- Verkoop 'oude' bibliotheek Voorhout (budgettair neutraal)
Dit betreft de verkoop van de 'oude' bibliotheek in Voorhout voor een verkoopwaarde van € 800.000 met een boekwaarde van € 100.000. De opbrengst van de verkoop van de bibliotheek in Voorhout is conform het voorstel van 15 december 2016 gestort in de reserve voor het Regionaal Investeringsfonds.

Aanvulling risico op Paragraaf Weerstandsvermogen
- Risico Grondexploitatie Hooghkamer
Voor de grondexploitatie Hooghkamer wordt bij de derde herziening uitgegaan van een volledige interne projectorganisatie vanaf 2018 met een kostenniveau gebaseerd op de plankostenscan. Voor elk jaar dat de projectorganisatie niet volledig intern wordt opgezet wordt ca € 500.000 meer kosten ingeschat.
Daarnaast worden risico's van vertraging van het project en het niet volledig realiseren van ingezette bezuinigingen opgevoerd. Het risico bedrag grondexploitatie wordt van € 100.000 verhoogd naar € 1.000.000 met een kans van 50 %.

2.2. Programma 2: Toerisme en Economie

Portefeuillehouder: **Wethouder Bas Brekelmans**
Wethouder Kees van Velzen
Domein: **Ruimtelijke ontwikkeling**
Domeinmanager: **Marcel Schuring**

Wat mag het kosten?

Lasten/Baten	Product	Begroot 2017 voor wijzigingen	Wijzigingen (toegelicht)	Overige wijzigingen	Begroot 2017 na wijzigingen
Lasten	Overige aangelegenheden handel- en ambacht	-€ 826.862	-€ 360.000	€ 0	-€ 1.186.862
			-€ 360.000	€ 0	
Eindtotaal			**-€ 360.000**	**€ 0**	

Overige aangelegenheden handel- en ambacht
- Hogere OZB inkomsten voor het Ondernemersfonds - € 360.000 (Budgettair neutraal)
De OZB-inkomsten niet-woningen eigenaren inzake het Ondernemersfonds worden op deze post afgedragen aan het Ondernemersfonds.

2.3. Programma 3: Sociaal Domein

Portefeuillehouder: **Wethouder Arno van Kempen**
Wethouder Kees van Velzen
Wethouder Bas Brekelmans
Domein: **Maatschappelijke ontwikkeling**
Domeinmanager: **Ine van Holland**

Wat gaan we ervoor doen?

SOCIAAL DOMEIN

Beleidsdoel	
Afgeleid beleidsdoel	**Wat gaan we ervoor doen?**
Voorzieningen	
Samenhangend aanbod (transformatie jeugdhulp)	We hebben regionaal (Holland Rijnlandniveau) doorlopend overleg met de samenwerkingsverbanden, zorgaanbieders en andere betrokkenen over de voortgang van de geboden jeugdhulp in het algemeen en over specifieke zaken als thuiszittersproblematiek, dyslexiezorg en opvang voor kinderen in crisissituaties. Het Regionaal Bureau Leerplicht is hier ook nauw bij betrokken. *Toelichting:* Activiteiten lopen zoals gepland. Budgetten jeugdhulp zijn evenwel te krap, met als gevolg dat op sommige plaatsen het inzetten van hulp langer duurt. Om de wachtlijstproblematiek te lijf te gaan en de transformatieopgave verder te ondersteunen, wordt de raad (via een afzonderlijk raadsvoorstel) om extra budget gevraagd.

OVERIG

Beleidsdoel	
Afgeleid beleidsdoel	**Wat gaan we ervoor doen?**
Gelijke startpositie van een ieder	
Passend onderwijs-huisvestingsbeleid	We voeren de acties van het in 2016 opgestelde IHP uit. *Toelichting:* In afwachting van het op te stellen spreidingsplan, is het IHP uitgesteld tot 2018. Het spreidingsplan wordt in 2017 per dorp opgeleverd.
	Samen met het schoolbestuur treffen we voorbereidingen voor de nieuwbouw van de Kinderburg in 2020. *Toelichting:* In afwachting van het spreidingsplan, wordt in de loop van 2017 een nieuw voorstel voor voorbereidingskrediet ingediend.
Cultuur als leergebied voor verhogen kwaliteit omgeving	
Mogelijke bredere inzet lokale omroep	We werken (zoveel mogelijk samen met de andere Bollengemeenten) gemaakte afspraken over de functie van de Bollenstreek Omroep verder uit. *Toelichting:* Voor de eerste helft van 2017 verlenen we een extra subsidie van €10.000. De besteding van de subsidie leggen we vast in een aanvullende overeenkomst. Bij tevredenheid hierover wordt in de tweede helft van 2017 nogmaals €10.000 verleend.

Wat mag het kosten?

Lasten/Baten	Taakveld	Begroot 2017 voor wijzigingen	Wijzigingen (toegelicht)	Overige wijzigingen	Begroot 2017 na wijzigingen
Lasten	Onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs	-€ 696.699	-€ 15.000	€ 0	-€ 711.699
	Gemeentelijk minimabeleid	-€ 532.000	-€ 93.000	-€ 5.000	-€ 630.000
	Maatschappelijk werk	-€ 1.714.303	-€ 76.935	€ 0	-€ 1.791.238
	Media	-€ 828.132	-€ 18.000	€ 0	-€ 846.132
	Wet WMO	-€ 10.000	-€ 130.779	€ 0	-€ 140.779
			-€ 333.714	-€ 5.000	
Baten	Mutatie reserves	€ 423.710	€ 207.714	€ 0	€ 631.424
			€ 207.714	€ 0	
Eindtotaal			**-€ 126.000**	**-€ 5.000**	

Onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs

- declaratie van de Burcht van uitgaven voor verzekering - € 15.000 (nadelig, structureel)

De Burcht is een school voor Voortgezet Speciaal Onderwijs aan zeer moeilijk opvoedbare kinderen. Het is de interne school van Forensisch Centrum Teylingereind te Sassenheim. Alle leerlingen die in deze gesloten justitiële inrichting zijn opgenomen krijgen onderwijs op school De Burcht. Jaarlijks stuurt de Burcht een declaratie voor de kosten die gemeente Teylingen aan de Burcht moet betalen. Dit gaat om de gymvergoeding, OZB en sinds 2016 ook de opstalverzekering. De Burcht heeft recht op deze vergoedingen, daarom wordt voorgesteld €15.000 euro bij te ramen.

Gemeentelijk minimabeleid

- Uitgaven bestrijding gevolgen armoede voor kinderen - € 93.000 (budgettair neutraal)

Het kabinet stelt vanaf 2017 structureel € 85 miljoen beschikbaar voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen. Verdeling vindt plaats via door het CBS ontwikkelde gegevens over kinderen met een kans op armoede. Voor Teylingen betekent dit een bedrag van € 93.000.

Media

-Subsidie omroep BO - € 18.000 (nadelig, incidenteel)

Voor een kwalitatieve impuls aan de organisatie stellen wij voor een subsidie van € 20.000 te verstrekken. Aangezien € 2.000 uit het restant 2016 betaald kan worden is een extra bedrag € 18.000 nodig.

Maatschappelijk werk

- Uitgaven project "dement talent" - € 54.435 (budgettair neutraal)

De gemeente Teylingen wil een dementievriendelijke gemeente zijn. In dat kader zijn er meerdere bijeenkomsten georganiseerd voor stakeholders met de vraag hoe wij met elkaar de gemeente dementievriendelijk kunnen maken. Een van de projecten die hieruit voortvloeit is dement talent. Dit is een project die voor en met mensen met een beginnende dementie, bij hun interesse passende activiteiten organiseert waarbij ze hun actieve rol in de samenleving zo lang mogelijk kunnen behouden.
Deze uitgaven worden gedekt vanuit de reserve sociaal domein.

- Inhuur externe capaciteit voor het opstellen van beleidsplan integrale schulddienstverlening Teylingen - € 22.500 (budgettair neutraal)

Op grond van de per 1 juli 2012 in werking getreden Wet gemeentelijke schuldhulpverlening moet de gemeenteraad voor een termijn van vier jaar een beleidsplan voor schulddienstverlening vaststellen. De geldigheidsduur van het beleidsplan "Van schuldhulpverlening naar schulddienstverlening" is in Teylingen beëindigd op 1 juli 2016. Op dat moment is besloten een geheel vernieuwd schuldhulpverleningsplan op te stellen, en niet het "oude" schulddienstverleningsplan voor de komende jaren vast te stellen. Daartoe is een verlenging van het "oude" schulddienstverleningsplan aangenomen die loopt tot 1 juli 2017. Voor die tijd moet er voor de gemeente Teylingen een passend beleidsplan zijn. Voorgesteld wordt budget vrij te maken voor de inhuur van externe capaciteit voor de opstelling van dit Beleidsplan integrale schulddienstverlening Teylingen. Deze uitgaven worden gedekt vanuit de reserve sociaal domein.

WMO

- Tijdelijke uitbreiding formatie - € 130.779 (budgettair neutraal)

De bestuurlijke ambitie en de wettelijke taken van het sociaal domein vragen meer formatie dan beschikbaar was in 2017. Daarom is evenals in 2016 besloten om voor 2017 de formatie tijdelijk uit te breiden met 6fte.

Mutatie reserves

De volgende uitgaven worden gedekt vanuit de reserve sociaal domein

- Uitgaven project "dement talent"	€ 54.435
- Inhuur externe capaciteit voor het opstellen van beleidsplan integrale schulddienstverlening Teylingen	€ 22.500
- Tijdelijke uitbreiding formatie	€ 130.779
Totale onttrekking aan de reserve	€ 207.714

Verhoging investering uitplaatsing STV

In de raad van december 2014 is een krediet beschikbaar gesteld voor de uitplaatsing STV van € 2,2 miljoen euro. Medio 2015 zijn de intentie-overeenkomsten gesloten met STV en de Stichting. In 2016 zijn hier nadere afspraken over gemaakt en vastgelegd in de raamovereenkomst en de overeenkomst van bruikleen. Uitvoering van het project vindt deels dit jaar en deels in 2018. Aangezien de raming van € 2,2 miljoen is gebaseerd op prijspeil 2014 en de uitvoering plaats vindt in 2017/2018 worden we geconfronteerd met prijsstijging. De gemiddelde prijsstijging in deze periode is 2,5 % per jaar . De totale prijsstijging komt neer op een bedrag van € 170.000. De extra kapitaallasten van € 10.600 kunnen worden gedekt uit de stelpost prijsstijging. Voorgesteld wordt de investering met dit bedrag te verhogen.

2.4. Programma 4: Leefomgeving

Portefeuillehouder: **Wethouder Kees van Velzen**
Domein: **Buitenruimte**
Domeinmanager: **Marco Witkamp**

Wat gaan we ervoor doen?

Beleidsdoel	
Afgeleid beleidsdoel	**Wat gaan we ervoor doen?**
Zorg voor het milieu	
Verbeteren afvalscheiding	Duurzaamheid krijgt ook invulling door nog betere afvalscheiding. Als doelstelling streven we minimaal de landelijke doelstelling na dat 75% van het huishoudelijk afval in Teylingen gescheiden wordt ingezameld. Dit betekent een forse vermindering van de hoeveelheid ongescheiden afval (restafval). Het Rijk heeft deze doelstelling vertaald in een richtlijn van 100 kilo per inwoner per jaar. Om deze afvaldoelstellingen te realiseren, zal de inzamelstructuur, mogelijk in combinatie met een andere heffingsvorm, moeten worden aangepast. In 2016 zijn de kaders en uitgangspunten voor het nieuwe afvalbeleidsplan vastgesteld. *Toelichting:* Op dit moment wordt onderzocht wat het beste systeem is waarmee de doelstelling behaald kan worden.
Huidige kwaliteit openbare ruimte behouden samen met bewoners	
Participatie uitbreiden en intensiveren	Om tijdens het participatieproces de juiste kaders te kunnen meegeven aan onze bewoners is nieuw beleid nodig. Het bomenbeleid en het speelplaatsenbeleid is in 2015 vastgesteld. Het groenbeleidsplan is in 2016 vastgesteld evenals het wegenbeleidsplan en het duurzaamheidsplan. Hiermee beschikken we in 2017 over nieuw beleid op gebied van wegen, groen, bomen, afval en duurzaamheid in de openbare ruimte. *Toelichting:* Voor afval is nog niet voldoende draagvlak voor het aanpassen van het beleid.

Wat mag het kosten?

Lasten/Baten	Product	Begroot 2017 voor wijzigingen	Wijzigingen (toegelicht)	Overige wijzigingen	Begroot 2017 na wijzigingen
Lasten	Wegenbegeheer	-€ 2.412.802	-€ 36.000	€ 0	-€ 2.448.802
	Openbare verlichting	-€ 599.404	€ 298.500	€ 0	-€ 300.904
	Openbaar groen	-€ 2.012.952	-€ 20.319	€ 0	-€ 2.033.271
			€ 242.181		
Baten	Mutaties reserves	€ 980.676	-€ 298.500	€ 0	€ 682.176
			-€ 298.500	€ 0	
Eindtotaal			**-€ 56.319**	**€ 0**	

Wegenbeheer
- *Verhogen uitgaven waterschapsbelasting - € 36.000 (nadelig)*
De waterschapsbelasting wordt structureel te laag geraamd en dient met € 36.000 te worden verhoogd (conform 2e voortgangsrapportage 2016).

Openbare verlichting / Mutatie reserves
- *Wijziging BBV voor Vervanging Openbare verlichting +/- € 298.500 (budgettair neutraal)*
De wijziging komt voort uit nieuwe regelgeving BBV (Besluit,Begroting en Verantwoording) waarin investeringen in het vervolg moeten worden afgeschreven en niet meer in één keer ten laste van een bestemmingsreserve mogen worden gebracht.
De BBV regelgeving biedt wel de mogelijkheid tot het afschrijven van deze investeringen en ten laste te brengen van een dekkingsreserve.

In de begroting 2018 zal de bestemmingsreserve openbare verlichting worden omgevormd in een dekkingsreserve openbare verlichting. Dit is pas vanaf 2018 omdat de afschrijvingen pas een jaar later ten laste hiervan worden gebracht.
Naar verwachting zal deze dekkingsreserve openbare verlichting in 2019 het saldo € 0 bereiken. Vervanging van openbare verlichting zal dan ten laste komen van de exploitatie.

Openbaar groen
- Park Rusthoff behaald de besparing niet - € 20.319 (nadelig)
De vergoeding van de beheerkosten voor park Rusthoff is met € 20.000 per jaar verlaagd. Voorzien was dat extra commerciële inkomsten uit het paviljoen deze verlaging zou compenseren. Er is geen volledige horecavergunning aan het paviljoen gekoppeld waardoor de inkomsten sterk achtergebleven zijn. De besparing van € 20.000 wordt niet gerealiseerd en derhalve dient de raming hiermee verhoogd te worden (conform 2e voortgangsrapportage 2016).

2.5. Programma 5: Dienstverlening

Portefeuillehouder: **College van Burgemeester & Wethouder**
Domein: **Publieksservice**
Domeinmanager: **Edwin Kolen**

Wat gaan we ervoor doen?

Beleidsdoel	
Afgeleid beleidsdoel	**Wat gaan we ervoor doen?**
Inspelen op regionale, en voldoen aan wettelijke ontwikkelingen	
Meer inzetten op fraudebestrijding	Ook wij vinden dit thema van belang en bereiden beleid voor ten behoeve van onder andere brondocumentenonderzoek en adresonderzoek. *Toelichting:* Dit jaar onderzoeken wij of documentscanners ingezet kunnen worden om zo documentfraude tegen te gaan. De externe ontwikkelingen vragen een versnelling op deze behoefte.
Contacten dichter bij de burger brengen	
Ketenpartners betrekken bij dienstverlening	De bedrijvencontactfunctionaris en de wijkregisseur maken in 2017 in samenwerking met onze maatschappelijke partners (bedrijven, verenigingen en inwoners) een plan hoe wij onze dienstverlening kunnen optimaliseren. Dit staat los van onze huidige werkwijze waarbij wij proactief onze klanten benaderen en vragen hen mee te denken hoe wij aanvraagprocedures kunnen vereenvoudigen. *Toelichting:* Vanaf 1 januari is de functienaam van de wijkregisseur veranderd in contactfunctionaris bedrijven, verenigingen en wijken. Voordat we een plan kunnen maken, is het noodzakelijk om de positie en de inhoud van de taken van de contactfunctionaris opnieuw te bepalen.
Efficiënte dienstverlening met een menselijke maat	
Vernieuwen klantgeleidingssysteem	In 2017 schaffen wij een klantgeleidingssysteem aan dat toekomstgericht is. Ten opzichte van ons huidige systeem zal direct informatie over de klant(vraag) meegezonden worden naar de baliemedewerker. Hierdoor wordt de klant persoonlijker ontvangen en sneller geholpen. Daarnaast helpt het systeem fraude te herkennen en daarmee mogelijk te voorkomen. *Toelichting:* Voor nu is gekozen het zelfde systeem te gebruiken als Hillegom en Lisse. Met dit systeem wordt nog geen informatie meegezonden van de klant naar de baliemedewerker en hierin is geen fraudeherkenning opgenomen.

Wat mag het kosten?

Lasten/Baten	**Product**	**Begroot 2017 voor wijzigingen**	**Wijzigingen (toegelicht)**	**Overige wijzigingen**	**Begroot 2017 na wijzigingen**
Baten	Uitvoering OZB niet-woningen	€ 1.763.543	€ 360.000	€ 0	€ 2.123.543
			€ 360.000	€ 0	
Eindtotaal			**€ 360.000**	**€ 0**	

Uitvoering OZB niet-woningen
- Hogere OZB-inkomsten voor het Ondernemersfonds € 360.000 (budgettair neutraal)
De OZB-inkomsten inzake het Ondernemersfonds worden op deze post ontvangen. Deze zijn in programma 2 opgenomen als uitgaven voor het Ondernemersfonds.

Aanvraag krediet binnen HLTsamen

- *krediet aanschaf fraude documentscanners € 25.000 (nadelig vanaf 2018)*

Dit jaar onderzoeken wij om documentscanners in te zetten om zo documentfraude tegen te gaan. De externe ontwikkelingen vragen om een versnelling op deze behoefte.
Via deze Voortgangsrapportage wordt gevraagd in te stemmen met deze investering. De raden van Hillegom en Lisse wordt eveneens gevraagd in te stemmen. In de HLTsamen wordt bij goedkeuring het krediet opgenomen bij de eerste tussentijdse rapportage.

2.6. Programma 6: Bestuur, Veiligheid en Financiën

Portefeuillehouder: **Burgemeester Carla Breuer**
Wethouder Kees van Velzen
Domein: **Bedrijfsvoering**
Buitenruimte
Domeinmanager: **Hans Deul**
Marco Witkamp

Wat gaan we ervoor doen?

Beleidsdoel	
Afgeleid beleidsdoel	**Wat gaan we ervoor doen?**
Veilige leefomgeving	
Veiligheidsbeleving vergroten	Minimaal 1x per jaar een wervingsactie om het aantal deelnemers aan Burgernet in de gemeente te vergroten. *Toelichting:* De wervingsacties regionaal opgepakt door het inzetten van promotieteams (vanuit Burgernet).
	Voortzetten van het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) met de ondernemers, politie en brandweer. Het winkelgebied van Sassenheim veilig en leefbaar houden, door het organiseren van trainingen, het oprichten van een BHV collectief en het doorvoeren van kleine aanpassingen in de buitenruimte (wordt bepaald op basis van een jaarlijkse schouw). *Toelichting:* Nieuw is dat ook voor het winkelgebied Voorhout een KVO wordt voorbereid.
Aanpak (woon)overlast	Beperken van overlast door verwarde personen door de inzet van een regionale opvangvoorziening in samenwerking met de ggz en de politie. *Toelichting:* Per 1 mei 2017 is de opvang voor deze doelgroep operationeel bij GGZ Rivierduinen in Leiden.
	De samenwerking met politie, NS en Prorail op basis van het veiligheidsarrangement op de stationsgebieden voortzetten om zowel de objectieve- als de subjectieve veiligheid op de stations te verbeteren. Hierbij valt te denken aan de acties tegen fietsendiefstal zoals de inzet van posters en lokfietsen door de politie. Technisch of persoonlijk toezicht vormt hierbij het sluitstuk. *Toelichting:* Er wordt gewerkt aan een integraal voorstel voor de raad over de mogelijkheden rondom een bewaakte fietsenstalling in combinatie met warm toezicht voor station Sassenheim.

Wat mag het kosten?

Lasten/Baten	Product	Begroot 2017 voor wijzigingen	Wijzigingen (toegelicht)	Overige wijzigingen	Begroot 2017 na wijzigingen
Lasten	Bestuurlijke samenwerking	€ 814.898	-€ 637.456	€ 0	€ 177.442
	Ondersteuning raad	-€ 430.767	-€ 16.000	€ 0	-€ 446.767
			-€ 653.456	€ 0	
Baten	Mutatie reserves	€ 603.946	€ 637.456	€ 0	€ 1.241.402
	Algemene uitkeringen	€ 25.531.410	€ 418.000	€ 0	€ 25.949.410
			€ 1.055.456	€ 0	
Eindtotaal			**€ 402.000**	**€ 0**	

Bestuurlijke samenwerking / Mutatie reserves

- *uitgaven incidentele frictielasten +/- € 637.456 (budgettair neutraal)*

In het bedrijfsplan HLTsamen waarover de raad op 3 maart 2016 heeft besloten zijn incidentele frictielasten (sociaal plan kosten, flankerend beleid personeel, desintegratiekosten I&A) opgenomen met een totaal bedrag voor de drie gemeenten van € 2,465 miljoen. Deze lasten zijn verdeeld naar de 3 gemeente op basis van inbrengpercentages.

Het resterende deel van 2016 (€95.612) en het geraamde bedrag in 2017 (€ 541.844) zijn hierin opgenomen. Deze lasten worden gedekt vanuit de algemene reserve.

Ondersteuning raad

-Uitgaven griffie voor politiek actief - € 16.000 (nadelig, incidenteel)

In september 2016 is gestart met de eerste cursusreeks van Politiek Actief. De 25 beschikbare plaatsen waren snel vergeven zodat een tweede cursusreeks is georganiseerd voor februari/maart 2017. Het aantal beschikbare plaatsen is gelet op de grote belangstelling uitgebreid van 25 naar 30 personen. Ook deze cursusreeks was snel overtekend. Voor een eventueel vervolg is inmiddels een wachtlijst aangelegd.

Voorstel is om een derde cursusreeks te organiseren in september van dit jaar. De totale kosten voor tweede en derde cursusreeks bedragen €16.000.

Mutatie reserves

De volgende uitgaven worden gedekt vanuit de algemene reserve

- Uitgaven incidentele frictielasten € 637.456

Algemene uitkeringen

De verhoging van de algemene uitkeringen wordt veroorzaakt door:

- Actualisatie algemene uitkering op basis van de septembercirculaire 2016 € 200.000 (voordelig, structureel)

Uit de septembercirculaire blijkt dat de gemeenten de komende jaren extra geld van het Rijk tegemoet kunnen zien. In de Rijksbegroting die op Prinsjesdag is gepresenteerd, heeft het Kabinet onder meer extra geld uitgetrokken voor veiligheid, defensie, zorg, onderwijs en armoedebestrijding. Omdat de uitkering uit het Gemeentefonds meegroeit met de omvang van (dit deel van) de rijksuitgaven, profiteren de gemeenten hiervan mee. Voor 2017 kunnen de gezamenlijke gemeenten ongeveer € 200 miljoen extra tegemoet zien, voor Teylingen een bedrag van € 200.000.

- Actualisatie van de aantallen/maatstaven de circulaire € 120.000 (voordelig, structureel)

De raming van de algemene uitkering 2017 is gebaseerd op de aantallen/maatstaven zoals bekend ten tijde van de meicirculaire 2016. Uit actualisatie van deze aantallen/maatstaven (o.a. inwoners, jongeren, woningen) blijkt een voordeel van € 120.000.

- Extra geld voor ouderen in moeilijke situaties € 5.000 (budgettair neutraal)

In 2017 en 2018 stelt het Rijk jaarlijks € 3,75 miljoen beschikbaar voor armoedebestrijding onder ouderen met een bijstandsuitkering. Voor Teylingen komt dit neer op een bedrag van € 5.000. Het kabinet wil meer financiële ruimte aan gemeenten geven om ouderen in moeilijke situaties te kunnen helpen. Er is daarbij vooral gedacht aan bijzondere bijstand voor gepensioneerden zonder volledige AOW. De uitgaven zijn in programma 3 sociaal domein verhoogd met € 5.000 voor dit onderdeel.

- Extra geld voor armoedebestrijding voor kinderen € 93.000 (budgettair neutraal)

Het kabinet stelt vanaf 2017 structureel € 85 miljoen beschikbaar voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen. Verdeling vindt plaats via door het CBS ontwikkelde gegevens over kinderen met een kans op armoede. Voor Teylingen betekent dit een bedrag van € 93.000. De uitgaven zijn in programma 3 sociaal domein verhoogd met € 93.000 voor dit onderdeel.

Bijlage 1 Overzicht financiële afwijkingen

Programma 1 : Ruimte, Wonen, Mobiliteit en Duurzaamheid

FCL Code	FCL Omschrijving	ECL Code	ECL Omschrijving	Lasten/baten	2017	Toelichting
6310401	Project verkoop gemeentelijke eigendommen	33200I	Overige verkopen duurzame goe	Baten	€ 800.000	De verkoop van de bibliotheek in Voorhout conform het voorstel van 15 december 2016.
6310401	Project verkoop gemeentelijke eigendommen	61000U	Kapitaallasten	Lasten	-€ 100.000	Dit betreft de boekwaarde van de verkochte bibliotheek in Voorhout.
6980111	Mutaties reserve programma 1	60016U	Reserve investeringsstrategie H	Lasten	-€ 700.000	De opbrengst van de verkoop van de bibliotheek in Voorhout conform het voorstel van 15 december 2016 wordt gestort in de reserve voor het Regionaal Invetseringsfonds.
6810101	Structuur- en bestemmingsplannen	30300U	Overige personeel derden	Lasten	-€ 50.000	Door de aantrekkende economie komen er meer initiatieven van particulieren en bedrijven bij de gemeente binnen. Een deel daarvan (niet passend binnen de bestemmingsplannen) moet beoordeeld worden door het domein Ruimte. Daarvoor is extra capaciteit nodig. Dit speelt ook bij de andere HLT gemeenten. Hiervoor zijn bedragen geraamd in de verhouding 25.000-25.000-50.000.
6810101	Structuur- en bestemmingsplannen	34308U	Advies- en onderzoekskosten	Lasten	-€ 25.000	Door de gemeenteraad is een motie aangenomen over een toekomstbestendig perspectief voor de polders rond de Kaag. Om deze motie te kunnen uitvoeren is extra capaciteit nodig.
6541201	Monumentenzorg	34323U	Diensten door derden	Lasten	-€ 50.000	Door de gemeenteraad zijn op 30 maart 2017 een motie Erfgoed en een initiatiefvoorstel Monumentenbeleid aangenomen. Om de motie en het initiatiefvoorstel te kunnen uitvoeren is extra capaciteit nodig en/of worden de werkzaamheden uitbesteed.
Totaal programma 1					-€ 125.000	

Programma 2: Toerisme En Economie

FCL Code	FCL Omschrijving	ECL Code	ECL Omschrijving	Lasten/baten	2017	Toelichting
6310301	Overige aangelegenheden handel - ambacht	42503U	Bijdragen	Lasten	-€ 360.000	De OZB-inkomsten niet-woningen eigenaren inzake het Ondernemersfonds worden op deze post afgedragen aan het Ondernemersfonds.
Totaal programma 2					-€ 360.000	

Programma 3: Sociaal Domein

FCL Code	FCL Omschrijving	ECL Code	ECL Omschrijving	Lasten/baten	2017	Toelichting
6443102	VSO/ZMOK	42401U	Overige bijdragen	Lasten	-€ 15.000	De Burcht is een school voor Voortgezet Speciaal Onderwijs aan zeer moeilijk opvoedbare kinderen. Het is de interne school van Forensisch Centrum Teylingereind te Sassenheim. Alle leerlingen die in deze gesloten justitiële inrichting zijn opgenomen krijgen onderwijs op school De Burcht. Jaarlijks stuurt de Burcht een declaratie voor de kosten die gemeente Teylingen aan de Burcht moet betalen. Dit gaat om de gymvergoeding, OZB en sinds 2016 ook de opstalverzekering. De Burcht heeft recht op deze vergoedingen, daarom wordt voorgesteld €15.000 euro bij te ramen.
6614101	Minimavoorzieningen	42505U	Overige subsidies	Lasten	-€ 93.000	Het kabinet stelt vanaf 2017 structureel € 85 miljoen beschikbaar voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen. Verdeling vindt plaats via door het CBS ontwikkelde gegevens over kinderen met een kans op armoede. Voor Teylingen betekent dit een bedrag van € 93.000.
6614101	Minimavoorzieningen	42505U	Overige subsidies	Lasten	-€ 5.000	Iin 2017 en 2018 stelt het Rijk jaarlijks € 3,75 miljoen beschikbaar voor armoedebestrijding onder ouderen met een bijstandsuitkering. Voor Teylingen komt dit neer op een bedrag van € 5.000. Het kabinet wil meer financiële ruimte aan gemeenten geven om ouderen in moeilijke situaties te kunnen helpen. Er is daarbij vooral gedacht aan bijzondere bijstand voor gepensioneerden zonder volledige AOW.
6620102	Ouderen	34323U	Diensten door derden	Lasten	-€ 54.435	Dekking vanuit de algemene reserve.
6980123	Mutatie reserves programma 3	60002I	Algemene reserve vrij	Baten	€ 54.435	Dekking van het project "dement talent" vanuit algemene reserve.
6580401	Media	42500U	Subsidies overige instellingen	Lasten	-€ 18.000	Extra subsidie t.b.v. kwalitatieve impuls omroep BO
6614101	Minimavoorzieningen	30300U	Overige personeel derden	Lasten	-€ 22.500	Op grond van de per 1 juli 2012 in werking getreden Wet gemeentelijke schuldhulpverlening moet de gemeenteraad voor een termijn van vier jaar een beleidsplan voor schulddienstverlening vaststellen. De geldigheidsduur van het beleidsplan "Van schuldhulpverlening naar schulddienstverlening" is in Teylingen beëindigd op 1 juli 2016. Er is tijdig een nieuw beleidsplan aan de Commissie Welzijn aangeboden, alleen op grond van de inbreng van de verschillende fracties in de Commissie is besloten het voorstel niet in te dienen voor de raadsvergadering van 30 juni. Op grond van deze beslissing is er een verlenging van het "oude" schulddienstverleningsplan aangenomen die loopt tot 1 juli 2017. Voor die tijd moet er voor de gemeente Teylingen een passend beleidsplan zijn. Voorgesteld wordt budget vrij te maken voor de inhuur van externe capaciteit voor de opstelling van dit Beleidsplan integrale schulddienstverlening Teylingen.
6980113	Mutaties reserve programma 3	60002I	Algemene reserve vrij	Baten	€ 22.500	Beleidsplan schulddienstverlening tlv buffer Sociaal Domein
6620104	Projectorganisatie invoering 3D	30300U	Overige personeel derden	Lasten	-€ 130.779	De bestuurlijke ambitie en de wettelijke taken van het sociaal domein vragen meer formatie dan beschikbaar was in 2017. Daarom is evenals in 2016 besloten om voor 2017 de formatie tijdelijk uit te breiden met 6fte.
6980113	Mutaties reserve programma 3	60002I	Algemene reserve vrij	Baten	€ 130.779	Inhuur personeel Sociaal Domein tlv buffer Sociaal Domein
Totaal programma 3					-€ 131.000	

Programma 4: Leefomgeving

FCL Code	FCL Omschrijving	ECL Code	ECL Omschrijving	Lasten/baten	-2017	Toelichting
6210101	Onderhoud en reparatie wegenstelstel	34105U	Waterschapsbelasting	Lasten	-36.000	De waterschapsbelasting wordt structureel te laag geraamd en dienst met € 36.000 te worden verhoogd (2e voortgangsrapportage 2016).
6210201	Openbare verlichting	34323U	Diensten door derden	Lasten	298.500	Bedrag verlaagd i.v.m. nieuwe BBV regelgeving. Alle investeringen dienen in het vervolg tre worden afgeschreven. Ook de onttrekking aan de reserve openbare verlichting komt te vervallen. Van de reserve openbare verlichting wordt een dekkingsreserve gemaakt
6221101	Waterbeheer	34306U	Onderhoudswerkzaamheden	Lasten	-13.258	Budget wordt verhoogd t.l.v. budget aankoop diverse materialen waterbeheer (2e voortgangsrapportage 2016)
6221101	Waterbeheer	32301I	Liggelden VR	Baten	26.230	Betreft administratieve wijziging. Budget Ligelden wordt nu geraamd op liggelden VR
6221101	Waterbeheer	32201I	Liggelden	Baten	-26.230	Budget l;iggelden is overgeboekt naar Liggelden VR
6221101	Waterbeheer	34303U	Aankoop diverse materialen	Lasten	13.258	Budget kan worden afgeraamd t.g.v. de post 6221101 34306 (2e voortgangsrapportage 2016).
6560302	Park Rusthoff	42502U	Overige inkomensoverdrachten	Lasten	-20.319	De bespraring van € 20.000 wordt niet gerealiseerd en derhalve dient de raming hiermee verhoogd te worden (2e voortgangsrapportage 2016)
6980124	Mutatie reserves programma 4	60040I	Bestemmingsreserve openbare v	Baten	-298.500	Bedrag verlaagd i.v.m. nieuwe BBV regelgeving. Alle investeringen dienen in het vervolg tre worden afgeschreven. Ook de onttrekking aan de reserve openbare verlichting komt te vervallen. Van de reserve openbare verlichting wordt een dekkingsreserve gemaakt
Totaal programma 4					-€ 56.319	

Programma 5: Dienstverlening

FCL Code	FCL Omschrijving	ECL Code	ECL Omschrijving	Lasten/baten	-2017	Toelichting
6932202	Uitvoering OZB niet-woningen	40101I	OZB niet-woningen eigenaren	Baten	360.000	De OZB-inkomsten niet-woningen eigenaren inzake het Ondernemersfonds worden op deze post ontvangen.
Totaal programma 5					€ 360.000	

Programma 6: Bestuur, Veligheid en Financiën

FCL Code	FCL Omschrijving	ECL Code	ECL Omschrijving	Lasten/baten	-2017	Toelichting
6005110	Ambtelijke samenwerking HLT	34336U	Overige diensten en aankopen	Lasten	-541.844	In de begroting van Teylingen was nog niet eerder de geraamde frictielastenvanuit het bedrijfsplan HLTsamen geraamd.
6005110	Ambtelijke samenwerking HLT	34336U	Overige diensten en aankopen	Lasten	-95.612	In 2016 is een deel uitgegeven van de in het bedrijfsplan geraamde incidentele frictielasten. Het restant zal in 2017 worden uitgegeven.
6980116	Mutaties reserve programma 6	60002I	Algemene reserve vrij	Baten	637.456	De incidentele frictielasten 2017 en restant 2016 worden vanuit de algemene reserve gedekt.
6006101	Griffie	34323U	Diensten door derden	Lasten	-16.000	Politiek actief
6120201	Rampenbestrijding	34325U	Opleidingskosten	Lasten	9.000	obv 2e voortgangsrapportage 2016: deze post verlagen met 9000. Zie ook ECL 34336
6120201	Rampenbestrijding	34336U	Overige diensten en aankopen	Lasten	-9.000	obv 2e voortgangsrapportage 2016: deze post tenonrechte verlaagd met 9000. Dit had moeten zijn bij de post ECL34325 opleidingskosten
6140101	Openbare orde en veiligheid	34303U	Aankoop diverse materialen	Lasten	2.000	Deze post wordt met € 2.000 verlaagd t.g.v. de post kosten werkkleding.
6140101	Openbare orde en veiligheid	34361U	Kosten werkkleding	Lasten	-2.000	Deze post is ten onrechte niet geraamd en wordt nu met € 2.000 verhoogd t.l.v. de post Aaankoop diverse materialen.
6921101	Algemene uitkering gemeentefonds	41100I	Algemene uitkering	Baten	200.000	Uit de septembercirculaire blijkt dat de gemeenten de komende jaren extra geld van het Rijk tegemoet kunnen zien. In de Rijksbegroting die op Prinsjesdag is gepresenteerd, heeft het Kabinet onder meer extra geld uitgetrokken voor veiligheid, defensie, zorg, onderwijs en armoedebestrijding. Omdat de uitkering uit het Gemeentefonds meegroeit met de omvang van (dit deel van) de rijksuitgaven, profiteren de gemeenten hiervan mee. Voor 2017 kunnen de gezamenlijke gemeenten ongeveer € 200 miljoen extra tegemoet zien,voor Teylingen een bedrag van € 200.000.
6921101	Algemene uitkering gemeentefonds	41100I	Algemene uitkering	Baten	120.000	Actualisatie maatstaven
6921101	Algemene uitkering gemeentefonds	41100I	Algemene uitkering	Baten	5.000	Iin 2017 en 2018 stelt het Rijk jaarlijks € 3,75 miljoen beschikbaar voor armoedebestrijding onder ouderen met een bijstandsuitkering. Voor Teylingen komt dit neer op een bedrag van € 5.000. Het kabinet wil meer financiële ruimte aan gemeenten geven om ouderen in moeilijke situaties te kunnen helpen. Er is daarbij vooral gedacht aan bijzondere bijstand voor gepensioneerden zonder volledige AOW.
6921101	Algemene uitkering gemeentefonds	41100I	Algemene uitkering	Baten	93.000	Het kabinet stelt vanaf 2017 structureel € 85 miljoen beschikbaar voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen. Verdeling vindt plaats via door het CBS ontwikkelde gegevens over kinderen met een kans op armoede. Voor Teylingen betekent dit een bedrag van € 93.000.
Totaal programma 6					€ 402.000	

Totaal	€ 89.681	

Gemeente Teylingen	Raming van baten en lasten	Provincie Zuid- Holland	Begrotingsjaar	2017
			nummer	14

Verhoging investering uitplaatsing STV

De raad van de gemeente Teylingen

besluit:

de raming van baten en lasten voor het dienstjaar 2017 als volgt te wijzigen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 29 juni 2017

, de burgemeester

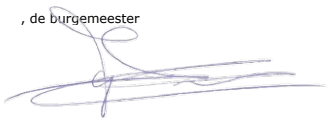

, de griffier

Produkt-nummer Lasten		Nieuwe of verhoging raming	verlaging raming	2018	2019	2020
	Raming van baten en lasten					
	Programma					
	Totaal exploitatie			-	-	-
	Investerings- en financieringsstaat					
7.531.045	Tennispark STV, sporttechnisch					
33.300	Aankoop duurzame goederen	170.000				
	Totaal investeringen	**170.000**		-	-	-
	Kostenverdeelstaat					
	Totaal kostenplaatsen			-	-	-

Produkt-nummer	Omschrijving	Nieuwe of verhoging raming	verlaging raming	2018	2019	2020
Baten						
	Raming van baten en lasten					
	Programma					
	Totaal exploitatie	-	-	-	-	-
	Investerings- en financieringsstaat					
7.999	Overboekingsrekening kapitaaldienst					
00999	Dekkingsrekening	170.000				
	Totaal investeringen	**170.000**	-	-	-	-
	Kostenverdeelstaat					
	Totaal kostenplaatsen	-	-	-	-	-

1e Voortgangsrapportage

2017

gemeente
TEYLINGEN

Teylingen. *Moderne dorpen midden in de wereld*

Inhoudsopgave

1. Aanbiedingsbrief 3

2 Programma's 5
2.1. Programma 1: Ruimte, Wonen, Mobiliteit en Duurzaamheid 5
2.2. Programma 2: Toerisme en Economie 6
2.3. Programma 3: Sociaal Domein 7
2.4. Programma 4: Leefomgeving 10
2.5. Programma 5: Dienstverlening 12
2.6. Programma 6: Bestuur, Veiligheid en Financiën 14

Bijlage 1 Overzicht financiële afwijkingen 16

1. Aanbiedingsbrief

1.1 Inleiding

Met de eerste Voortgangsrapportage 2017 informeren wij u over de belangrijkste afwijkingen en ontwikkelingen per mei 2017 ten opzichte van de in de programmabegroting 2017 opgenomen activiteiten. Tevens maken wij de afwijkingen op de toegekende budgetten inzichtelijk. De peildatum van de rapportage is 1 mei 2017.

Per saldo is het effect van de financiële afwijkingen die wij melden in de 1e Voortgangsrapportage afgerond € 90.000 positief. Wij vragen uw raad de budgetaanpassingen als gevolg van de afwijkingen vast te stellen.
Relevante mutaties in de rapportage zijn:

Programma	Omschrijving	Bedrag
1	Verkoop 'oude' bibliotheek Voorhout :	
	- Netto opbrengstwaarde verkoop	€ 700.000
	- ten gunste van Regionaal Investerings Fonds reserve	-€ 700.000
1	Motie Erfgoed en initiatiefvoorstel Monumentenbeleid	-€ 50.000
1	Extra capaciteit toetsen inititiatieven aan bestemmingsplanne	-€ 50.000
1	Toekomst bestendig perspectief polders rond de Kaag	-€ 25.000
6	HLTsamen incidentele frictielasten:	
	- incidentele frictielasten vanuit bedrijfsplan HLTsamen	-€ 637.000
	- ten laste van algemene reserve	€ 637.000
6	Hogere algemene uitkering	€ 320.000
	Overige wijzigingen	-€ 105.000
	Resultaat tussentijdse rapportage	€ 90.000

In deze aanbiedingsbrief gaan we nader in op de financiële mutaties op het gebied van verkoop 'oude' bibliotheek, frictiekosten HLT en het Gemeentefonds.

Verkoop 'oude' bibliotheek Voorhout

In het eerste kwartaal van 2017 is de 'oude' bibliotheek in Voorhout verkocht. De verkoopwaarde van dit pand bedroeg € 800.000 met een boekwaarde van € 100.000. De netto opbrengst van € 700.000 van de verkoop van dit pand wordt gestort in de reserve voor het Regionaal Investeringsfonds. De reserve bedraagt met deze toevoeging op dit moment € 835.000.

Incidentele frictielasten HLT

In het bedrijfsplan HLTsamen zijn incidentele frictielasten (sociaal plan kosten, flankerend beleid personeel, desintegratiekosten I&A) opgenomen voor de drie gemeenten met een totaal bedrag van € 2,465 miljoen. Deze lasten zijn verdeeld naar de 3 gemeente op basis van inbrengpercentages. In de raad van 3 maart 2016 heeft u met het vaststellen van het bedrijfsplan reeds met het aandeel van Teylingen van € 1,2 miljoen ingestemd (t.l.v. de algemene reserve). Het resterende deel van 2016 (€95.612) en het geraamde bedrag in 2017
(€ 541.844) zijn hierin opgenomen. Deze lasten worden gedekt vanuit de algemene reserve.

Actualisatie algemene uitkering op basis van de septembercirculaire 2016 € 200.000 (voordelig)

Uit de septembercirculaire blijkt dat de gemeenten de komende jaren extra geld van het Rijk tegemoet kunnen zien. In de Rijksbegroting die op Prinsjesdag is gepresenteerd, heeft het Kabinet onder meer extra geld uitgetrokken voor veiligheid, defensie, zorg, onderwijs en armoedebestrijding. Omdat de uitkering uit het Gemeentefonds meegroeit met de omvang van (dit deel van) de rijksuitgaven, profiteren de gemeenten hiervan mee. Voor 2017 kunnen de gezamenlijke gemeenten ongeveer € 200 miljoen extra tegemoet zien, voor Teylingen een bedrag van € 200.000. Uit

actualisatie van aantallen/maatstaven (o.a. inwoners, jongeren, woningen) blijkt een voordeel van € 120.000.

1 .2 Financiële uitkomst van de 1e Voortgangsrapportage 2017

	Begroting 2017 voor wijzigingen	Wijzigingen	Begroting 2017 na wijzigingen
Baten	€ 89.323.140	€ 2.124.690	€ 91.447.830
Lasten	-€ 89.230.029	-€ 2.034.989	-€ 91.265.018
Saldo	€ 93.111	€ 89.701	€ 182.812

Het saldo van de begroting 2017 bedroeg afgerond € 93.000 positief. Met de mutaties in de 1e Voortgangsrapportage komt het begrotingssaldo 2017 uit op afgerond € 183.000 positief. De mutaties worden nader toegelicht per programma.

1 .3 Verhogen investeringskrediet

In de raad van december 2014 is een krediet beschikbaar gesteld voor de uitplaatsing STV van € 2,2 miljoen euro. Medio 2015 zijn de intentie-overeenkomsten gesloten met STV en de Stichting. In 2016 zijn hier nadere afspraken over gemaakt en vastgelegd in de raamovereenkomst en de overeenkomst van bruikleen. Uitvoering van het project vindt deels dit jaar en deels in 2018. Aangezien de raming van € 2,2 miljoen is gebaseerd op prijspeil 2014 en de uitvoering plaats vindt in 2017/2018 worden we geconfronteerd met prijsstijging. De gemiddelde prijsstijging in deze periode is 2,5 % per jaar. De totale prijsstijging komt neer op een bedrag van € 170.000. De extra kapitaallasten van € 10.600 kunnen worden gedekt uit de stelpost prijsstijging. Voorgesteld wordt de investering met dit bedrag te verhogen.

1 .4 Leeswijzer

De 1e Voortgangsrapportage 2017 is net als in 2016 compacter dan voorheen. Zo is onder het kopje 'wat willen we bereiken' de doelenboom niet meer opgenomen en rapporteren we bij het onderdeel 'wat gaan we ervoor doen' alleen op afwijkingen. Onder 'wat mag het kosten' treft u per programma de financiële wijzigingen aan.

1 .5 Te nemen besluit

Resumerend stellen wij u voor:
1. Vaststellen van de 1e Voortgangsrapportage 2017;
2. Het krediet uitplaatsing STV te verhogen met 170.000 en de daarbij horende begrotingswijziging vast te stellen;
3. In te stemmen met de investering aanschaf fraude documentscanners (binnen HLTsamen) van totaal € 25.000;
4. De bij de 1e Voortgangsrapportage voorgestelde wijzigingen in de programmabudgetten en de daarbij horende begrotingswijziging (zie bijlage 1) vast te stellen.

Teylingen, mei 2017

Burgemeester en wethouders van de gemeente Teylingen

2 Programma's

2.1. Programma 1: Ruimte, Wonen, Mobiliteit en Duurzaamheid

Portefeuillehouder: **Wethouder Bas Brekelmans**
Wethouder Arno van Kempen
Domein: **Ruimtelijke ontwikkeling**
Domeinmanager: **Marcel Schuring**

Wat mag het kosten?

Lasten/Baten	Taakveld	Begroot 2017 voor wijzigingen	Wijzigingen (toegelicht)	Overige wijzigingen	Begroot 2017 na wijzigingen
Lasten	Ruimtelijke ordening	-€ 1.675.637	-€ 75.000	€ 0	-€ 1.750.637
	Monumenten	-€ 102.839	-€ 50.000	€ 0	-€ 152.839
	Verkoop gemeentelijke eigendommen	-€ 42.101	-€ 100.000	€ 0	-€ 142.101
	Mutatie reserves	€ 0	-€ 700.000	€ 0	-€ 700.000
			-€ 925.000	€ 0	
Baten	Verkoop gemeentelijke eigendommen	€ 0	€ 800.000	€ 0	€ 800.000
			€ 800.000	€ 0	
Eindtotaal			**-€ 125.000**	**€ 0**	

Ruimtelijke ordening
- Beoordelen aanvragen nieuwe initiatieven in bestemmingsplannen -€ 50.000 (nadelig, incidenteel)
Door de aantrekkende economie komen er meer initiatieven van particulieren en bedrijven bij de gemeente binnen. Een deel daarvan (niet passend binnen de bestemmingsplannen) moet beoordeeld worden door het domein Ruimte Ruimtelijke ontwikkeling. Daarvoor is extra capaciteit nodig. Dit speelt ook bij de andere HLT gemeenten. Hiervoor zijn bedragen geraamd in de verhouding € 25.000 (H)- € 25.000 (L) -€ 50.000 (T).

- Motie toekomstbestendig perspectief voor de polders - € 25.000 (nadelig, incidenteel)
Door de gemeenteraad is een motie aangenomen over een toekomstbestendig perspectief voor de polders rond de Kaag. Om deze motie te kunnen uitvoeren is extra capaciteit nodig.

Monumenten
- Motie Erfgoed en initiatiefvoorstel Monumentenbeleid - € 50.000 (nadelig, incidenteel)
Door de gemeenteraad zijn op 30 maart 2017 een motie Erfgoed en een initiatiefvoorstel Monumentenbeleid aangenomen. Om de motie en het initiatiefvoorstel te kunnen uitvoeren is extra capaciteit nodig en/of worden de werkzaamheden uitbesteed.

Verkoop gemeentelijke eigendommen / Mutatie reserves
- Verkoop 'oude' bibliotheek Voorhout (budgettair neutraal)
Dit betreft de verkoop van de 'oude' bibliotheek in Voorhout voor een verkoopwaarde van € 800.000 met een boekwaarde van € 100.000. De opbrengst van de verkoop van de bibliotheek in Voorhout is conform het voorstel van 15 december 2016 gestort in de reserve voor het Regionaal Investeringsfonds.

Aanvulling risico op Paragraaf Weerstandsvermogen
- Risico Grondexploitatie Hooghkamer
Voor de grondexploitatie Hooghkamer wordt bij de derde herziening uitgegaan van een volledige interne projectorganisatie vanaf 2018 met een kostenniveau gebaseerd op de plankostenscan. Voor elk jaar dat de projectorganisatie niet volledig intern wordt opgezet wordt ca € 500.000 meer kosten ingeschat.
Daarnaast worden risico's van vertraging van het project en het niet volledig realiseren van ingezette bezuinigingen opgevoerd. Het risico bedrag grondexploitatie wordt van € 100.000 verhoogd naar € 1.000.000 met een kans van 50 %.

2.2. Programma 2: Toerisme en Economie

Portefeuillehouder: **Wethouder Bas Brekelmans**
Wethouder Kees van Velzen
Domein: **Ruimtelijke ontwikkeling**
Domeinmanager: **Marcel Schuring**

Wat mag het kosten?

Lasten/Baten	Product	Begroot 2017 voor wijzigingen	Wijzigingen (toegelicht)	Overige wijzigingen	Begroot 2017 na wijzigingen
Lasten	Overige aangelegenheden handel- en ambacht	-€ 826.862	-€ 360.000	€ 0	-€ 1.186.862
			-€ 360.000	€ 0	
Eindtotaal			**-€ 360.000**	**€ 0**	

Overige aangelegenheden handel- en ambacht
- Hogere OZB inkomsten voor het Ondernemersfonds - € 360.000 (Budgettair neutraal)
De OZB-inkomsten niet-woningen eigenaren inzake het Ondernemersfonds worden op deze post afgedragen aan het Ondernemersfonds.

2.3. Programma 3: Sociaal Domein

Portefeuillehouder: **Wethouder Arno van Kempen**
Wethouder Kees van Velzen
Wethouder Bas Brekelmans
Domein: **Maatschappelijke ontwikkeling**
Domeinmanager: **Ine van Holland**

Wat gaan we ervoor doen?

SOCIAAL DOMEIN

Beleidsdoel	
Afgeleid beleidsdoel	**Wat gaan we ervoor doen?**
Voorzieningen	
Samenhangend aanbod (transformatie jeugdhulp)	We hebben regionaal (Holland Rijnlandniveau) doorlopend overleg met de samenwerkingsverbanden, zorgaanbieders en andere betrokkenen over de voortgang van de geboden jeugdhulp in het algemeen en over specifieke zaken als thuiszittersproblematiek, dyslexiezorg en opvang voor kinderen in crisissituaties. Het Regionaal Bureau Leerplicht is hier ook nauw bij betrokken. *Toelichting:* Activiteiten lopen zoals gepland. Budgetten jeugdhulp zijn evenwel te krap, met als gevolg dat op sommige plaatsen het inzetten van hulp langer duurt. Om de wachtlijstproblematiek te lijf te gaan en de transformatieopgave verder te ondersteunen, wordt de raad (via een afzonderlijk raadsvoorstel) om extra budget gevraagd.

OVERIG

Beleidsdoel	
Afgeleid beleidsdoel	**Wat gaan we ervoor doen?**
Gelijke startpositie van een ieder	
Passend onderwijs-huisvestingsbeleid	We voeren de acties van het in 2016 opgestelde IHP uit. *Toelichting:* In afwachting van het op te stellen spreidingsplan, is het IHP uitgesteld tot 2018. Het spreidingsplan wordt in 2017 per dorp opgeleverd.
	Samen met het schoolbestuur treffen we voorbereidingen voor de nieuwbouw van de Kinderburg in 2020. *Toelichting:* In afwachting van het spreidingsplan, wordt in de loop van 2017 een nieuw voorstel voor voorbereidingskrediet ingediend.
Cultuur als leergebied voor verhogen kwaliteit omgeving	
Mogelijke bredere inzet lokale omroep	We werken (zoveel mogelijk samen met de andere Bollengemeenten) gemaakte afspraken over de functie van de Bollenstreek Omroep verder uit. *Toelichting:* Voor de eerste helft van 2017 verlenen we een extra subsidie van €10.000. De besteding van de subsidie leggen we vast in een aanvullende overeenkomst. Bij tevredenheid hierover wordt in de tweede helft van 2017 nogmaals €10.000 verleend.

Wat mag het kosten?

Lasten/Baten	Taakveld	Begroot 2017 voor wijzigingen	Wijzigingen (toegelicht)	Overige wijzigingen	Begroot 2017 na wijzigingen
Lasten	Onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs	-€ 696.699	-€ 15.000	€ 0	-€ 711.699
	Gemeentelijk minimabeleid	-€ 532.000	-€ 93.000	-€ 5.000	-€ 630.000
	Maatschappelijk werk	-€ 1.714.303	-€ 76.935	€ 0	-€ 1.791.238
	Media	-€ 828.132	-€ 18.000	€ 0	-€ 846.132
	Wet WMO	-€ 10.000	-€ 130.779	€ 0	-€ 140.779
			-€ 333.714	-€ 5.000	
Baten	Mutatie reserves	€ 423.710	€ 207.714	€ 0	€ 631.424
			€ 207.714	€ 0	
Eindtotaal			**-€ 126.000**	**-€ 5.000**	

Onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs

- declaratie van de Burcht van uitgaven voor verzekering - € 15.000 (nadelig, structureel)

De Burcht is een school voor Voortgezet Speciaal Onderwijs aan zeer moeilijk opvoedbare kinderen. Het is de interne school van Forensisch Centrum Teylingereind te Sassenheim. Alle leerlingen die in deze gesloten justitiële inrichting zijn opgenomen krijgen onderwijs op school De Burcht. Jaarlijks stuurt de Burcht een declaratie voor de kosten die gemeente Teylingen aan de Burcht moet betalen. Dit gaat om de gymvergoeding, OZB en sinds 2016 ook de opstalverzekering. De Burcht heeft recht op deze vergoedingen, daarom wordt voorgesteld €15.000 euro bij te ramen.

Gemeentelijk minimabeleid

- Uitgaven bestrijding gevolgen armoede voor kinderen - € 93.000 (budgettair neutraal)

Het kabinet stelt vanaf 2017 structureel € 85 miljoen beschikbaar voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen. Verdeling vindt plaats via door het CBS ontwikkelde gegevens over kinderen met een kans op armoede. Voor Teylingen betekent dit een bedrag van € 93.000.

Media

-Subsidie omroep BO - € 18.000 (nadelig, incidenteel)

Voor een kwalitatieve impuls aan de organisatie stellen wij voor een subsidie van € 20.000 te verstrekken. Aangezien € 2.000 uit het restant 2016 betaald kan worden is een extra bedrag € 18.000 nodig.

Maatschappelijk werk

- Uitgaven project "dement talent" - € 54.435 (budgettair neutraal)

De gemeente Teylingen wil een dementievriendelijke gemeente zijn. In dat kader zijn er meerdere bijeenkomsten georganiseerd voor stakeholders met de vraag hoe wij met elkaar de gemeente dementievriendelijk kunnen maken. Een van de projecten die hieruit voortvloeit is dement talent. Dit is een project die voor en met mensen met een beginnende dementie, bij hun interesse passende activiteiten organiseert waarbij ze hun actieve rol in de samenleving zo lang mogelijk kunnen behouden.
Deze uitgaven worden gedekt vanuit de reserve sociaal domein.

- Inhuur externe capaciteit voor het opstellen van beleidsplan integrale schulddienstverlening Teylingen - € 22.500 (budgettair neutraal)

Op grond van de per 1 juli 2012 in werking getreden Wet gemeentelijke schuldhulpverlening moet de gemeenteraad voor een termijn van vier jaar een beleidsplan voor schulddienstverlening vaststellen. De geldigheidsduur van het beleidsplan "Van schuldhulpverlening naar schulddienstverlening" is in Teylingen beëindigd op 1 juli 2016. Op dat moment is besloten een geheel vernieuwd schuldhulpverleningsplan op te stellen, en niet het "oude" schulddienstverleningsplan voor de komende jaren vast te stellen. Daartoe is een verlenging van het "oude" schulddienstverleningsplan aangenomen die loopt tot 1 juli 2017. Voor die tijd moet er voor de gemeente Teylingen een passend beleidsplan zijn. Voorgesteld wordt budget vrij te maken voor de inhuur van externe capaciteit voor de opstelling van dit Beleidsplan integrale schulddienstverlening Teylingen. Deze uitgaven worden gedekt vanuit de reserve sociaal domein.

WMO

- Tijdelijke uitbreiding formatie - € 130.779 (budgettair neutraal)

De bestuurlijke ambitie en de wettelijke taken van het sociaal domein vragen meer formatie dan beschikbaar was in 2017. Daarom is evenals in 2016 besloten om voor 2017 de formatie tijdelijk uit te breiden met 6fte.

Mutatie reserves

De volgende uitgaven worden gedekt vanuit de reserve sociaal domein

- Uitgaven project "dement talent"	€ 54.435
- Inhuur externe capaciteit voor het opstellen van beleidsplan integrale schulddienstverlening Teylingen	€ 22.500
- Tijdelijke uitbreiding formatie	€ 130.779
Totale onttrekking aan de reserve	€ 207.714

Verhoging investering uitplaatsing STV

In de raad van december 2014 is een krediet beschikbaar gesteld voor de uitplaatsing STV van € 2,2 miljoen euro. Medio 2015 zijn de intentie-overeenkomsten gesloten met STV en de Stichting. In 2016 zijn hier nadere afspraken over gemaakt en vastgelegd in de raamovereenkomst en de overeenkomst van bruikleen. Uitvoering van het project vindt deels dit jaar en deels in 2018. Aangezien de raming van € 2,2 miljoen is gebaseerd op prijspeil 2014 en de uitvoering plaats vindt in 2017/2018 worden we geconfronteerd met prijsstijging. De gemiddelde prijsstijging in deze periode is 2,5 % per jaar . De totale prijsstijging komt neer op een bedrag van € 170.000. De extra kapitaallasten van € 10.600 kunnen worden gedekt uit de stelpost prijsstijging. Voorgesteld wordt de investering met dit bedrag te verhogen.

2.4. Programma 4: Leefomgeving

Portefeuillehouder: **Wethouder Kees van Velzen**
Domein: **Buitenruimte**
Domeinmanager: **Marco Witkamp**

Wat gaan we ervoor doen?

Beleidsdoel	
Afgeleid beleidsdoel	**Wat gaan we ervoor doen?**
Zorg voor het milieu	
Verbeteren afvalscheiding	Duurzaamheid krijgt ook invulling door nog betere afvalscheiding. Als doelstelling streven we minimaal de landelijke doelstelling na dat 75% van het huishoudelijk afval in Teylingen gescheiden wordt ingezameld. Dit betekent een forse vermindering van de hoeveelheid ongescheiden afval (restafval). Het Rijk heeft deze doelstelling vertaald in een richtlijn van 100 kilo per inwoner per jaar. Om deze afvaldoelstellingen te realiseren, zal de inzamelstructuur, mogelijk in combinatie met een andere heffingsvorm, moeten worden aangepast. In 2016 zijn de kaders en uitgangspunten voor het nieuwe afvalbeleidsplan vastgesteld. *Toelichting:* Op dit moment is er bestuurlijk nog niet voldoende draagvlak voor een bepaalde oplossingsrichting waarmee de doelstelling behaald kan worden.
Huidige kwaliteit openbare ruimte behouden samen met bewoners	
Participatie uitbreiden en intensiveren	Om tijdens het participatieproces de juiste kaders te kunnen meegeven aan onze bewoners is nieuw beleid nodig. Het bomenbeleid en het speelplaatsenbeleid is in 2015 vastgesteld. Het groenbeleidsplan is in 2016 vastgesteld evenals het wegenbeleidsplan en het duurzaamheidsplan. Hiermee beschikken we in 2017 over nieuw beleid op gebied van wegen, groen, bomen, afval en duurzaamheid in de openbare ruimte. *Toelichting:* Voor afval is nog niet voldoende draagvlak voor het aanpassen van het beleid.

Wat mag het kosten?

Lasten/Baten	Product	Begroot 2017 voor wijzigingen	Wijzigingen (toegelicht)	Overige wijzigingen	Begroot 2017 na wijzigingen
Lasten	Wegenbegeheer	-€ 2.412.802	-€ 36.000	€ 0	-€ 2.448.802
	Openbare verlichting	-€ 599.404	€ 298.500	€ 0	-€ 300.904
	Openbaar groen	-€ 2.012.952	-€ 20.319	€ 0	-€ 2.033.271
			€ 242.181		
Baten	Mutaties reserves	€ 980.676	-€ 298.500	€ 0	€ 682.176
			-€ 298.500	€ 0	
Eindtotaal			**-€ 56.319**	**€ 0**	

Wegenbeheer
- *Verhogen uitgaven waterschapsbelasting - € 36.000 (nadelig)*
De waterschapsbelasting wordt structureel te laag geraamd en dient met € 36.000 te worden verhoogd (conform 2e voortgangsrapportage 2016).

Openbare verlichting / Mutatie reserves
- *Wijziging BBV voor Vervanging Openbare verlichting +/- € 298.500 (budgettair neutraal)*
De wijziging komt voort uit nieuwe regelgeving BBV (Besluit,Begroting en Verantwoording) waarin investeringen in het vervolg moeten worden afgeschreven en niet meer in één keer ten laste van een bestemmingsreserve mogen worden gebracht.
De BBV regelgeving biedt wel de mogelijkheid tot het afschrijven van deze investeringen en ten laste te brengen van een dekkingsreserve.

In de begroting 2018 zal de bestemmingsreserve openbare verlichting worden omgevormd in een dekkingsreserve openbare verlichting. Dit is pas vanaf 2018 omdat de afschrijvingen pas een jaar later ten laste hiervan worden gebracht.
Naar verwachting zal deze dekkingsreserve openbare verlichting in 2019 het saldo € 0 bereiken. Vervanging van openbare verlichting zal dan ten laste komen van de exploitatie.

Openbaar groen
- Park Rusthoff behaald de besparing niet - € 20.319 (nadelig)
De vergoeding van de beheerkosten voor park Rusthoff is met € 20.000 per jaar verlaagd. Voorzien was dat extra commerciële inkomsten uit het paviljoen deze verlaging zou compenseren. Er is geen volledige horecavergunning aan het paviljoen gekoppeld waardoor de inkomsten sterk achtergebleven zijn. De besparing van € 20.000 wordt niet gerealiseerd en derhalve dient de raming hiermee verhoogd te worden (conform 2e voortgangsrapportage 2016).

2.5. Programma 5: Dienstverlening

Portefeuillehouder: **College van Burgemeester & Wethouder**
Domein: **Publieksservice**
Domeinmanager: **Edwin Kolen**

Wat gaan we ervoor doen?

Beleidsdoel	
Afgeleid beleidsdoel	**Wat gaan we ervoor doen?**
Inspelen op regionale, en voldoen aan wettelijke ontwikkelingen	
Meer inzetten op fraudebestrijding	Ook wij vinden dit thema van belang en bereiden beleid voor ten behoeve van onder andere brondocumentenonderzoek en adresonderzoek. *Toelichting:* Dit jaar onderzoeken wij of documentscanners ingezet kunnen worden om zo documentfraude tegen te gaan. De externe ontwikkelingen vragen een versnelling op deze behoefte.
Contacten dichter bij de burger brengen	
Ketenpartners betrekken bij dienstverlening	De bedrijvencontactfunctionaris en de wijkregisseur maken in 2017 in samenwerking met onze maatschappelijke partners (bedrijven, verenigingen en inwoners) een plan hoe wij onze dienstverlening kunnen optimaliseren. Dit staat los van onze huidige werkwijze waarbij wij proactief onze klanten benaderen en vragen hen mee te denken hoe wij aanvraagprocedures kunnen vereenvoudigen. *Toelichting:* Vanaf 1 januari is de functienaam van de wijkregisseur veranderd in contactfunctionaris bedrijven, verenigingen en wijken. Voordat we een plan kunnen maken, is het noodzakelijk om de positie en de inhoud van de taken van de contactfunctionaris opnieuw te bepalen.
Efficiënte dienstverlening met een menselijke maat	
Vernieuwen klantgeleidingssysteem	In 2017 schaffen wij een klantgeleidingssysteem aan dat toekomstgericht is. Ten opzichte van ons huidige systeem zal direct informatie over de klant(vraag) meegezonden worden naar de baliemedewerker. Hierdoor wordt de klant persoonlijker ontvangen en sneller geholpen. Daarnaast helpt het systeem fraude te herkennen en daarmee mogelijk te voorkomen. *Toelichting:* Voor nu is gekozen het zelfde systeem te gebruiken als Hillegom en Lisse. Met dit systeem wordt nog geen informatie meegezonden van de klant naar de baliemedewerker en hierin is geen fraudeherkenning opgenomen.

Wat mag het kosten?

Lasten/Baten	**Product**	**Begroot 2017 voor wijzigingen**	**Wijzigingen (toegelicht)**	**Overige wijzigingen**	**Begroot 2017 na wijzigingen**
Baten	Uitvoering OZB niet-woningen	€ 1.763.543	€ 360.000	€ 0	€ 2.123.543
			€ 360.000	€ 0	
Eindtotaal			**€ 360.000**	**€ 0**	

Uitvoering OZB niet-woningen
- Hogere OZB-inkomsten voor het Ondernemersfonds € 360.000 (budgettair neutraal)
De OZB-inkomsten inzake het Ondernemersfonds worden op deze post ontvangen. Deze zijn in programma 2 opgenomen als uitgaven voor het Ondernemersfonds.

Aanvraag krediet binnen HLTsamen

- *krediet aanschaf fraude documentscanners € 25.000 (nadelig vanaf 2018)*

Dit jaar onderzoeken wij om documentscanners in te zetten om zo documentfraude tegen te gaan. De externe ontwikkelingen vragen om een versnelling op deze behoefte.
Via deze Voortgangsrapportage wordt gevraagd in te stemmen met deze investering. De raden van Hillegom en Lisse wordt eveneens gevraagd in te stemmen. In de HLTsamen wordt bij goedkeuring het krediet opgenomen bij de eerste tussentijdse rapportage.

2.6. Programma 6: Bestuur, Veiligheid en Financiën

Portefeuillehouder: **Burgemeester Carla Breuer**
Wethouder Kees van Velzen
Domein: **Bedrijfsvoering**
Buitenruimte
Domeinmanager: **Hans Deul**
Marco Witkamp

Wat gaan we ervoor doen?

Beleidsdoel	
Afgeleid beleidsdoel	**Wat gaan we ervoor doen?**
Veilige leefomgeving	
Veiligheidsbeleving vergroten	Minimaal 1x per jaar een wervingsactie om het aantal deelnemers aan Burgernet in de gemeente te vergroten. *Toelichting:* De wervingsacties regionaal opgepakt door het inzetten van promotieteams (vanuit Burgernet).
	Voortzetten van het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) met de ondernemers, politie en brandweer. Het winkelgebied van Sassenheim veilig en leefbaar houden, door het organiseren van trainingen, het oprichten van een BHV collectief en het doorvoeren van kleine aanpassingen in de buitenruimte (wordt bepaald op basis van een jaarlijkse schouw). *Toelichting:* Nieuw is dat ook voor het winkelgebied Voorhout een KVO wordt voorbereid.
Aanpak (woon)overlast	Beperken van overlast door verwarde personen door de inzet van een regionale opvangvoorziening in samenwerking met de ggz en de politie. *Toelichting:* Per 1 mei 2017 is de opvang voor deze doelgroep operationeel bij GGZ Rivierduinen in Leiden.
	De samenwerking met politie, NS en Prorail op basis van het veiligheidsarrangement op de stationsgebieden voortzetten om zowel de objectieve- als de subjectieve veiligheid op de stations te verbeteren. Hierbij valt te denken aan de acties tegen fietsendiefstal zoals de inzet van posters en lokfietsen door de politie. Technisch of persoonlijk toezicht vormt hierbij het sluitstuk. *Toelichting:* Er wordt gewerkt aan een integraal voorstel voor de raad over de mogelijkheden rondom een bewaakte fietsenstalling in combinatie met warm toezicht voor station Sassenheim.

Wat mag het kosten?

Lasten/Baten	Product	Begroot 2017 voor wijzigingen	Wijzigingen (toegelicht)	Overige wijzigingen	Begroot 2017 na wijzigingen
Lasten	Bestuurlijke samenwerking	€ 814.898	-€ 637.456	€ 0	€ 177.442
	Ondersteuning raad	-€ 430.767	-€ 16.000	€ 0	-€ 446.767
			-€ 653.456	€ 0	
Baten	Mutatie reserves	€ 603.946	€ 637.456	€ 0	€ 1.241.402
	Algemene uitkeringen	€ 25.531.410	€ 418.000	€ 0	€ 25.949.410
			€ 1.055.456	€ 0	
Eindtotaal			**€ 402.000**	**€ 0**	

Bestuurlijke samenwerking / Mutatie reserves

- *uitgaven incidentele frictielasten +/- € 637.456 (budgettair neutraal)*

In het bedrijfsplan HLTsamen waarover de raad op 3 maart 2016 heeft besloten zijn incidentele frictielasten (sociaal plan kosten, flankerend beleid personeel, desintegratiekosten I&A) opgenomen met een totaal bedrag voor de drie gemeenten van € 2,465 miljoen. Deze lasten zijn verdeeld naar de 3 gemeente op basis van inbrengpercentages.

Het resterende deel van 2016 (€95.612) en het geraamde bedrag in 2017 (€ 541.844) zijn hierin opgenomen. Deze lasten worden gedekt vanuit de algemene reserve.

Ondersteuning raad

-Uitgaven griffie voor politiek actief - € 16.000 (nadelig, incidenteel)

In september 2016 is gestart met de eerste cursusreeks van Politiek Actief. De 25 beschikbare plaatsen waren snel vergeven zodat een tweede cursusreeks is georganiseerd voor februari/maart 2017. Het aantal beschikbare plaatsen is gelet op de grote belangstelling uitgebreid van 25 naar 30 personen. Ook deze cursusreeks was snel overtekend. Voor een eventueel vervolg is inmiddels een wachtlijst aangelegd.

Voorstel is om een derde cursusreeks te organiseren in september van dit jaar. De totale kosten voor tweede en derde cursusreeks bedragen €16.000.

Mutatie reserves

De volgende uitgaven worden gedekt vanuit de algemene reserve

- Uitgaven incidentele frictielasten € 637.456

Algemene uitkeringen

De verhoging van de algemene uitkeringen wordt veroorzaakt door:

- Actualisatie algemene uitkering op basis van de septembercirculaire 2016 € 200.000 (voordelig, structureel)

Uit de septembercirculaire blijkt dat de gemeenten de komende jaren extra geld van het Rijk tegemoet kunnen zien. In de Rijksbegroting die op Prinsjesdag is gepresenteerd, heeft het Kabinet onder meer extra geld uitgetrokken voor veiligheid, defensie, zorg, onderwijs en armoedebestrijding. Omdat de uitkering uit het Gemeentefonds meegroeit met de omvang van (dit deel van) de rijksuitgaven, profiteren de gemeenten hiervan mee. Voor 2017 kunnen de gezamenlijke gemeenten ongeveer € 200 miljoen extra tegemoet zien, voor Teylingen een bedrag van € 200.000.

- Actualisatie van de aantallen/maatstaven de circulaire € 120.000 (voordelig, structureel)

De raming van de algemene uitkering 2017 is gebaseerd op de aantallen/maatstaven zoals bekend ten tijde van de meicirculaire 2016. Uit actualisatie van deze aantallen/maatstaven (o.a. inwoners, jongeren, woningen) blijkt een voordeel van € 120.000.

- Extra geld voor ouderen in moeilijke situaties € 5.000 (budgettair neutraal)

In 2017 en 2018 stelt het Rijk jaarlijks € 3,75 miljoen beschikbaar voor armoedebestrijding onder ouderen met een bijstandsuitkering. Voor Teylingen komt dit neer op een bedrag van € 5.000. Het kabinet wil meer financiële ruimte aan gemeenten geven om ouderen in moeilijke situaties te kunnen helpen. Er is daarbij vooral gedacht aan bijzondere bijstand voor gepensioneerden zonder volledige AOW. De uitgaven zijn in programma 3 sociaal domein verhoogd met € 5.000 voor dit onderdeel.

- Extra geld voor armoedebestrijding voor kinderen € 93.000 (budgettair neutraal)

Het kabinet stelt vanaf 2017 structureel € 85 miljoen beschikbaar voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen. Verdeling vindt plaats via door het CBS ontwikkelde gegevens over kinderen met een kans op armoede. Voor Teylingen betekent dit een bedrag van € 93.000. De uitgaven zijn in programma 3 sociaal domein verhoogd met € 93.000 voor dit onderdeel.

Bijlage 1 Overzicht financiële afwijkingen

Programma 1 : Ruimte, Wonen, Mobiliteit en Duurzaamheid

FCL Code	FCL Omschrijving	ECL Code	ECL Omschrijving	Lasten/baten	2017	Toelichting
6310401	Project verkoop gemeentelijke eigendommen	33200I	Overige verkopen duurzame goe	Baten	€ 800.000	De verkoop van de bibliotheek in Voorhout conform het voorstel van 15 december 2016.
6310401	Project verkoop gemeentelijke eigendommen	61000U	Kapitaallasten	Lasten	-€ 100.000	Dit betreft de boekwaarde van de verkochte bibliotheek in Voorhout.
6980111	Mutaties reserve programma 1	60016U	Reserve investeringsstrategie H	Lasten	-€ 700.000	De opbrengst van de verkoop van de bibliotheek in Voorhout conform het voorstel van 15 december 2016 wordt gestort in de reserve voor het Regionaal Invetseringsfonds.
6810101	Structuur- en bestemmingsplannen	30300U	Overige personeel derden	Lasten	-€ 50.000	Door de aantrekkende economie komen er meer initiatieven van particulieren en bedrijven bij de gemeente binnen. Een deel daarvan (niet passend binnen de bestemmingsplannen) moet beoordeeld worden door het domein Ruimte. Daarvoor is extra capaciteit nodig. Dit speelt ook bij de andere HLT gemeenten. Hiervoor zijn bedragen geraamd in de verhouding 25.000-25.000-50.000.
6810101	Structuur- en bestemmingsplannen	34308U	Advies- en onderzoekskosten	Lasten	-€ 25.000	Door de gemeenteraad is een motie aangenomen over een toekomstbestendig perspectief voor de polders rond de Kaag. Om deze motie te kunnen uitvoeren is extra capaciteit nodig.
6541201	Monumentenzorg	34323U	Diensten door derden	Lasten	-€ 50.000	Door de gemeenteraad zijn op 30 maart 2017 een motie Erfgoed en een initiatiefvoorstel Monumentenbeleid aangenomen. Om de motie en het initiatiefvoorstel te kunnen uitvoeren is extra capaciteit nodig en/of worden de werkzaamheden uitbesteed.
Totaal programma 1					-€ 125.000	

Programma 2: Toerisme En Economie

FCL Code	FCL Omschrijving	ECL Code	ECL Omschrijving	Lasten/baten	2017	Toelichting
6310301	Overige aangelegenheden handel - ambacht	42503U	Bijdragen	Lasten	-€ 360.000	De OZB-inkomsten niet-woningen eigenaren inzake het Ondernemersfonds worden op deze post afgedragen aan het Ondernemersfonds.
Totaal programma 2					-€ 360.000	

Programma 3: Sociaal Domein

FCL Code	FCL Omschrijving	ECL Code	ECL Omschrijving	Lasten/baten	2017	Toelichting
6443102	VSO/ZMOK	42401U	Overige bijdragen	Lasten	-€ 15.000	De Burcht is een school voor Voortgezet Speciaal Onderwijs aan zeer moeilijk opvoedbare kinderen. Het is de interne school van Forensisch Centrum Teylingereind te Sassenheim. Alle leerlingen die in deze gesloten justitiële inrichting zijn opgenomen krijgen onderwijs op school De Burcht. Jaarlijks stuurt de Burcht een declaratie voor de kosten die gemeente Teylingen aan de Burcht moet betalen. Dit gaat om de gymvergoeding, OZB en sinds 2016 ook de opstalverzekering. De Burcht heeft recht op deze vergoedingen, daarom wordt voorgesteld €15.000 euro bij te ramen.
6614101	Minimavoorzieningen	42505U	Overige subsidies	Lasten	-€ 93.000	Het kabinet stelt vanaf 2017 structureel € 85 miljoen beschikbaar voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen. Verdeling vindt plaats via door het CBS ontwikkelde gegevens over kinderen met een kans op armoede. Voor Teylingen betekent dit een bedrag van € 93.000.
6614101	Minimavoorzieningen	42505U	Overige subsidies	Lasten	-€ 5.000	Iin 2017 en 2018 stelt het Rijk jaarlijks € 3,75 miljoen beschikbaar voor armoedebestrijding onder ouderen met een bijstandsuitkering. Voor Teylingen komt dit neer op een bedrag van € 5.000. Het kabinet wil meer financiële ruimte aan gemeenten geven om ouderen in moeilijke situaties te kunnen helpen. Er is daarbij vooral gedacht aan bijzondere bijstand voor gepensioneerden zonder volledige AOW.
6620102	Ouderen	34323U	Diensten door derden	Lasten	-€ 54.435	Dekking vanuit de algemene reserve.
6980123	Mutatie reserves programma 3	60002I	Algemene reserve vrij	Baten	€ 54.435	Dekking van het project "dement talent" vanuit algemene reserve.
6580401	Media	42500U	Subsidies overige instellingen	Lasten	-€ 18.000	Extra subsidie t.b.v. kwalitatieve impuls omroep BO
6614101	Minimavoorzieningen	30300U	Overige personeel derden	Lasten	-€ 22.500	Op grond van de per 1 juli 2012 in werking getreden Wet gemeentelijke schuldhulpverlening moet de gemeenteraad voor een termijn van vier jaar een beleidsplan voor schulddienstverlening vaststellen. De geldigheidsduur van het beleidsplan "Van schuldhulpverlening naar schulddienstverlening" is in Teylingen beëindigd op 1 juli 2016. Er is tijdig een nieuw beleidsplan aan de Commissie Welzijn aangeboden, alleen op grond van de inbreng van de verschillende fracties in de Commissie is besloten het voorstel niet in te dienen voor de raadsvergadering van 30 juni. Op grond van deze beslissing is er een verlenging van het "oude" schulddienstverleningsplan aangenomen die loopt tot 1 juli 2017. Voor die tijd moet er voor de gemeente Teylingen een passend beleidsplan zijn. Voorgesteld wordt budget vrij te maken voor de inhuur van externe capaciteit voor de opstelling van dit Beleidsplan integrale schulddienstverlening Teylingen.
6980113	Mutaties reserve programma 3	60002I	Algemene reserve vrij	Baten	€ 22.500	Beleidsplan schulddienstverlening tlv buffer Sociaal Domein
6620104	Projectorganisatie invoering 3D	30300U	Overige personeel derden	Lasten	-€ 130.779	De bestuurlijke ambitie en de wettelijke taken van het sociaal domein vragen meer formatie dan beschikbaar was in 2017. Daarom is evenals in 2016 besloten om voor 2017 de formatie tijdelijk uit te breiden met 6fte.
6980113	Mutaties reserve programma 3	60002I	Algemene reserve vrij	Baten	€ 130.779	Inhuur personeel Sociaal Domein tlv buffer Sociaal Domein
Totaal programma 3					-€ 131.000	

Programma 4: Leefomgeving

FCL Code	FCL Omschrijving	ECL Code	ECL Omschrijving	Lasten/baten	-2017	Toelichting
6210101	Onderhoud en reparatie wegenstelstel	34105U	Waterschapsbelasting	Lasten	-36.000	De waterschapsbelasting wordt structureel te laag geraamd en dienst met € 36.000 te worden verhoogd (2e voortgangsrapportage 2016).
6210201	Openbare verlichting	34323U	Diensten door derden	Lasten	298.500	Bedrag verlaagd i.v.m. nieuwe BBV regelgeving. Alle investeringen dienen in het vervolg tre worden afgeschreven. Ook de onttrekking aan de reserve openbare verlichting komt te vervallen. Van de reserve openbare verlichting wordt een dekkingsreserve gemaakt
6221101	Waterbeheer	34306U	Onderhoudswerkzaamheden	Lasten	-13.258	Budget wordt verhoogd t.l.v. budget aankoop diverse materialen waterbeheer (2e voortgangsrapportage 2016)
6221101	Waterbeheer	32301I	Liggelden VR	Baten	26.230	Betreft administratieve wijziging. Budget Ligelden wordt nu geraamd op liggelden VR
6221101	Waterbeheer	32201I	Liggelden	Baten	-26.230	Budget l;iggelden is overgeboekt naar Liggelden VR
6221101	Waterbeheer	34303U	Aankoop diverse materialen	Lasten	13.258	Budget kan worden afgeraamd t.g.v. de post 6221101 34306 (2e voortgangsrapportage 2016).
6560302	Park Rusthoff	42502U	Overige inkomensoverdrachten	Lasten	-20.319	De bespraring van € 20.000 wordt niet gerealiseerd en derhalve dient de raming hiermee verhoogd te worden (2e voortgangsrapportage 2016)
6980124	Mutatie reserves programma 4	60040I	Bestemmingsreserve openbare v	Baten	-298.500	Bedrag verlaagd i.v.m. nieuwe BBV regelgeving. Alle investeringen dienen in het vervolg tre worden afgeschreven. Ook de onttrekking aan de reserve openbare verlichting komt te vervallen. Van de reserve openbare verlichting wordt een dekkingsreserve gemaakt
Totaal programma 4					-€ 56.319	

Programma 5: Dienstverlening

FCL Code	FCL Omschrijving	ECL Code	ECL Omschrijving	Lasten/baten	-2017	Toelichting
6932202	Uitvoering OZB niet-woningen	40101I	OZB niet-woningen eigenaren	Baten	360.000	De OZB-inkomsten niet-woningen eigenaren inzake het Ondernemersfonds worden op deze post ontvangen.
Totaal programma 5					€ 360.000	

Programma 6: Bestuur, Veligheid en Financiën

FCL Code	FCL Omschrijving	ECL Code	ECL Omschrijving	Lasten/baten	-2017	Toelichting
6005110	Ambtelijke samenwerking HLT	34336U	Overige diensten en aankopen	Lasten	-541.844	In de begroting van Teylingen was nog niet eerder de geraamde frictielastenvanuit het bedrijfsplan HLTsamen geraamd.
6005110	Ambtelijke samenwerking HLT	34336U	Overige diensten en aankopen	Lasten	-95.612	In 2016 is een deel uitgegeven van de in het bedrijfsplan geraamde incidentele frictielasten. Het restant zal in 2017 worden uitgegeven.
6980116	Mutaties reserve programma 6	60002I	Algemene reserve vrij	Baten	637.456	De incidentele frictielasten 2017 en restant 2016 worden vanuit de algemene reserve gedekt.
6006101	Griffie	34323U	Diensten door derden	Lasten	-16.000	Politiek actief
6120201	Rampenbestrijding	34325U	Opleidingskosten	Lasten	9.000	obv 2e voortgangsrapportage 2016: deze post verlagen met 9000. Zie ook ECL 34336
6120201	Rampenbestrijding	34336U	Overige diensten en aankopen	Lasten	-9.000	obv 2e voortgangsrapportage 2016: deze post tenonrechte verlaagd met 9000. Dit had moeten zijn bij de post ECL34325 opleidingskosten
6140101	Openbare orde en veiligheid	34303U	Aankoop diverse materialen	Lasten	2.000	Deze post wordt met € 2.000 verlaagd t.g.v. de post kosten werkkleding.
6140101	Openbare orde en veiligheid	34361U	Kosten werkkleding	Lasten	-2.000	Deze post is ten onrechte niet geraamd en wordt nu met € 2.000 verhoogd t.l.v. de post Aaankoop diverse materialen.
6921101	Algemene uitkering gemeentefonds	41100I	Algemene uitkering	Baten	200.000	Uit de septembercirculaire blijkt dat de gemeenten de komende jaren extra geld van het Rijk tegemoet kunnen zien. In de Rijksbegroting die op Prinsjesdag is gepresenteerd, heeft het Kabinet onder meer extra geld uitgetrokken voor veiligheid, defensie, zorg, onderwijs en armoedebestrijding. Omdat de uitkering uit het Gemeentefonds meegroeit met de omvang van (dit deel van) de rijksuitgaven, profiteren de gemeenten hiervan mee. Voor 2017 kunnen de gezamenlijke gemeenten ongeveer € 200 miljoen extra tegemoet zien,voor Teylingen een bedrag van € 200.000.
6921101	Algemene uitkering gemeentefonds	41100I	Algemene uitkering	Baten	120.000	Actualisatie maatstaven
6921101	Algemene uitkering gemeentefonds	41100I	Algemene uitkering	Baten	5.000	Iin 2017 en 2018 stelt het Rijk jaarlijks € 3,75 miljoen beschikbaar voor armoedebestrijding onder ouderen met een bijstandsuitkering. Voor Teylingen komt dit neer op een bedrag van € 5.000. Het kabinet wil meer financiële ruimte aan gemeenten geven om ouderen in moeilijke situaties te kunnen helpen. Er is daarbij vooral gedacht aan bijzondere bijstand voor gepensioneerden zonder volledige AOW.
6921101	Algemene uitkering gemeentefonds	41100I	Algemene uitkering	Baten	93.000	Het kabinet stelt vanaf 2017 structureel € 85 miljoen beschikbaar voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen. Verdeling vindt plaats via door het CBS ontwikkelde gegevens over kinderen met een kans op armoede. Voor Teylingen betekent dit een bedrag van € 93.000.
Totaal programma 6					€ 402.000	

Totaal	€ 89.681	

Raadsvoorstel Besluitvormend

Beslissing op bezwaar tegen beschikbaar stellen gelden voor skeelerbaan te Warmond

aan:	de raad van de gemeente
zaaknummer:	Z-17-001827
datum voorstel:	12 juni 2017
datum collegevergadering:	20 juni 2017
datum raadsvergadering:	29 juni 2017
agendapunt:	0
portefeuillehouder:	Brekelmans
behandelend ambtenaar:	Willemijn Pas
e-mailadres:	w.pas@hltsamen.nl

Wij stellen voor:

1. Om het advies van de commissie bezwaren en klachten te volgen en de bezwaarschriften gericht tegen het besluit om € 125.000,- beschikbaar te stellen voor het aanleggen van een skeelerbaan op de landijsbaan Veerpolder te Warmond, als niet-ontvankelijk te stellen.
2. In te stemmen met de inhoud van bijgevoegde brief beslissing op bezwaar

Inleiding
Op 15 december 2016 heeft de raad besloten €125.000,- beschikbaar te stellen en in te stemmen met een garantstelling voor een lening van maximaal €25.000,- ten behoeve van de aanleg van de skeelerbaan op de landijsbaan Veerpolder in Warmond en te laten uitbetalen door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Teylingen wanneer aan een aantal voorwaarden is voldaan. Tegen dit besluit zijn vijf bezwaarschriften ingediend.
De bezwaarschriften zijn voor advies in handen gesteld van de commissie bezwaren en klachten (hierna: de commissie). De commissie heeft op 8 juni 2017 advies uitgebracht. Aan de hand van dit advies wordt u gevraagd te beslissen op deze bezwaren.

Bestaand kader en context
De aanvraag voor de aanleg van een skeelerbaan betrof een burgerinitiatief en was niet voorzien in de begroting. Ook zijn er geen voorzieningen getroffen voor dit soort initiatieven. Daarom werd voorgesteld het geld uit de algemene reserve te halen en een begrotingswijziging vast te stellen. De raad is hiertoe bevoegd.

Beoogd effect
Een beslissing te nemen op de ingediende bezwaren.

Argumenten
1. *Omdat het raadsbesluit geen besluit is waartegen bezwaar kan worden gemaakt.*
Uit het advies van de commissie bezwaren en klachten blijkt dat het raadsbesluit hier aan de orde geen besluit in de zin van de Awb is, waartegen bezwaar kan worden ingediend. Er ontstaat immers nog geen daadwerkelijke aanspraak op de bijdrage

door het genomen raadsbesluit. Om daadwerkelijk de gelden te ontvangen, moet er nog een subsidieaanvraag worden ingediend bij het college. Het college gaat mee in dit advies om de bezwaren niet ontvankelijk te verklaren.

Kanttekeningen
Tegen dit besluit is beroep bij de rechtbank mogelijk. Begrijpelijk is dat bezwaarden teleurgesteld zullen zijn in dit besluit. Naast deze juridische weg vinden er gesprekken plaats tussen de wethouder en de omwonenden.

Financiële consequenties
N.v.t.

Aanpak, uitvoering en participatie
Om tot daadwerkelijke toekenning van het beschikbaar gestelde bedrag te komen dient de Warmondse ijsclub nog een subsidieaanvraag in te dienen. Daarop zal het college een subsidiebesluit nemen op grond van de geldende subsidieverordening.
Tegen het besluit tot het verlenen van de subsidie door het college, kunnen belanghebbenden bezwaar maken. Het is de vraag of alle bezwaarden in die procedure als belanghebbenden kunnen worden aangemerkt. De commissie geeft de raad mee om het college te wijzen op het belang van heldere communicatie richting of met bezwaarden, bij het nemen van het (uiteindelijke) subsidiebesluit.

De omwonenden van de skeelerbaan hebben gekozen voor een juridische weg via de bezwarencommissie. Omwonenden hebben doordat zij in hun bezwaar niet ontvankelijk zijn verklaard, geen inhoudelijke reactie op hun bezwaarschrift gekregen. Deze gronden betreffen vooral overlast die het gebruik van de skeelerbaan met zich mee kan brengen. De gronden zijn onderwerp in de gesprekken, die wethouder Brekelmans voert. De gesprekscyclus startte eind februari en loopt nog.

Duurzaamheid
Duurzame relatie met inwoners (van buurtgemeente).

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
N.v.t.

Urgentie
Gelet op de wettelijk vastgestelde termijnen van een bezwaarprocedure, moet zo snel mogelijk een besluit worden genomen.

Evaluatie
N.v.t.

Bijlagen en achtergrondinformatie
- Advies skeelerbaan subsidie
- Verslag hoorzitting
- Beslissing op bezwaar

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

Gelezen het collegebesluit van 20 juni 2017 met als onderwerp beslissing op bezwaar burgerinitiatief skeelerbaan Warmond,

gelet op artikelen 7:1 en 7:10 Awb ,

besluit:

1. Vaststellen dat bijgevoegde bezwaarschriften niet-ontvankelijk zijn
2. In te stemmen met de inhoud van bijgevoegde brief beslissing op bezwaar

Aldus besloten in de raadsvergadering van 29 juni 2017,

Robert van Dijk
griffier

Carla G.J. Breuer
voorzitter

Beslissing op bezwaar, niet-ontvankelijk

Geachte [heer/mevrouw],

Op [datum bezwaarschrift] heeft u een bezwaarschrift ingediend tegen ons besluit van 15 december 2016 waarmee wij geld beschikbaar stellen voor het burgerinitiatief om een skeelerbaan te realiseren. In deze brief leest u ons besluit op het bezwaarschrift, onze overwegingen daartoe en wat u kunt doen als u het er niet mee eens bent.

Besluit
We verklaren uw bezwaar niet ontvankelijk. Dit betekent dat we uw bezwaarschrift niet inhoudelijk in behandeling nemen.

Overwegingen
De commissie bezwaren en klachten heeft op 8 juni 2017 advies uitgebracht. U vindt dit advies in de bijlage bij dit besluit. Het advies maakt deel uit van de motivering van dit besluit. De commissie adviseert om uw bezwaarschrift niet-ontvankelijk te verklaren. De reden hiervoor is dat volgens de commissie ons besluit om geld ter beschikking te stellen geen besluit is in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Aangezien nu geen sprake is van een besluit in de zin van de Awb waartegen bezwaar kan worden gemaakt, dienen de bezwaarschriften niet-ontvankelijk te worden verklaard.
Wij zijn het eens met de commissie en nemen het advies en de overwegingen van de commissie over. Wij verklaren uw bezwaarschrift dan ook niet-ontvankelijk.

Gang van zaken
In uw bezwaarschrift heeft u voornamelijk gronden naar voren gebracht betreffende overlast die het gebruik van de skeelerbaan met zich mee kan brengen.
Via de formele weg, namelijk besluitvorming waarbij advies wordt gevraagd aan de commissie bezwaren en klachten, is niet toegekomen aan deze gronden. De redenen zijn aangegeven in het advies van de commissie. Wij snappen dat dit voor u teleurstellend is.
Via de informele weg van gesprekken met wethouder Brekelmans komen deze gronden echter wel aan de orde. De gesprekscyclus startte eind februari en loopt nog.
Wij hopen dat deze gesprekken leiden tot oplossingen die gedragen worden door alle betrokken partijen.

Oneens met dit besluit?
U kunt dan binnen zes weken na de verzenddatum ervan een beroepschrift indienen bij de rechtbank Den Haag. Voor het in behandeling nemen van uw beroepschrift moet u wel griffierecht betalen.
U kunt digitaal beroep instellen via: http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht. U moet daarvoor wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden. U kunt ook per post beroep instellen. U stuurt het beroepschrift dan aan de rechtbank Den Haag, Postbus 20302, 2500 EH te Den Haag. Het beroepschrift moet een datum hebben en uw handtekening moet eronder staan. Ook uw naam en adresgegevens moeten er op staan. Verder is het belangrijk dat u in het beroepschrift aangeeft tegen welk besluit u in beroep gaat en wat uw redenen daarvoor zijn.
Het beroepschrift staat de werking van het besluit niet in de weg. Bij een spoedeisend belang kunt u een verzoek indienen om de werking voorlopig uit te stellen. Dat verzoek dient u in bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Den Haag, Postbus 20302, 2500 EH te Den Haag. Hier moet u ook griffierecht voor betalen.

Vragen?

Heeft u nog vragen? Neemt u dan contact met Willemijn Pas op. Dit kan via het algemene telefoonnummer 14 0252. Houd daarbij het vermelde zaaknummer bij de hand.

Met vriendelijke groeten,
namens de raad van Teylingen,

R. van Dijk	C.G.M. Breuer
Griffier	Voorzitter

ADVIES VAN DE COMMISSIE BEZWAREN EN KLACHTEN

Aan de raad van de gemeente Teylingen:

Advies in de zaak van de Vereniging van Eigenaren Karpers & Forellen, diverse bewoners van de rand van de Karperbuurt en de Forelbuurt in de Merenwijk in Leiden (hierna: Rand Karper Forel), de heer G.R.J. Kosters, de heer P. Janse en de Wijkvereniging Merenwijk.

De bezwaarschriften zijn gericht tegen uw besluit van 15 december 2016, waarbij een bijdrage van € 125.000 beschikbaar is gesteld aan de Warmondse IJsclub voor het aanleggen van een skeelerbaan op de landijsbaan Veerpolder te Warmond en te laten uitbetalen door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Teylingen (hierna: het college) wanneer aan een aantal voorwaarden is voldaan.

De bezwaarschriften zijn in handen gesteld van de commissie bezwaren en klachten (hierna: de commissie). De commissie heeft de bezwaren conform artikel 7:2 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) behandeld tijdens een openbare hoorzitting op dinsdag 30 mei 2017. Het verslag van de hoorzitting is bij dit advies gevoegd en maakt daarvan onderdeel uit.

De commissie adviseert in deze zaak in de volgende samenstelling:
- De heer mr. drs. J.J. Arts (voorzitter)
- Mevrouw mr. W. Lever (lid)
- De heer mr. D.O. Bogers (lid)
- De heer J.H. Moraal (secretaris)

FEITEN

1.	12-6-2016	burgerinitiatief Warmondse IJsclub
2.	15-12-2016	besluit door de gemeenteraad
3.	21-1-2017	bezwaarschrift Rand Karper Forel
4.	24-1-2017	bezwaarschrift de heer G.R.J. Kosters
5.	25-1-2017	bezwaarschrift de heer P. Janse
6.	26-1-2017	bezwaarschrift Wijkvereniging Merenwijk
7.	10-2-2017	bezwaarschrift Vereniging van Eigenaren Karpers & Forellen

ONTVANKELIJKHEID

Op grond van de artikelen 8:1 en 7:1 van de Awb kan een belanghebbende bezwaar maken tegen een besluit. Bezwaar kan dus slechts worden gemaakt als sprake is van een besluit in de zin van de Awb.

De eerste vraag die de commissie gelet hierop dient te beantwoorden is of het besluit van de gemeenteraad van 15 december 2016 een besluit in de zin van de Awb is.

Besluit in de zin van de Awb?

Op grond van artikel 1:3 van de Awb wordt onder een besluit verstaan*: een schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan, inhoudende een publiekrechtelijke rechtshandeling.*

De gemeenteraad heeft op 15 december 2016 besloten een bijdrage van € 125.000,- beschikbaar te stellen aan de Warmondse IJsclub voor het aanleggen van een skeelerbaan op de landijsbaan Veerpolder in Warmond en te laten uitbetalen door het college wanneer aan de gestelde

voorwaarden is voldaan.

Op de hoorzitting heeft de gemeenteraad uiteen gezet dat met zijn besluit sprake is van een besluit in de zin van de Awb doch met een beperkte reikwijdte (instructiebesluit). Indien de IJsclub de bijdrage wil krijgen, zal zij namelijk een aanvraag om subsidie moeten doen bij het college, conform de geldende subsidieverordening. Er is aldus nog geen subsidie verleend. De commissie merkt daarbij nog op dat de IJsclub vooralsnog ook geen aanvraag om subsidieverlening heeft gedaan.

De commissie constateert, gelet op voornoemd artikel 1:3 van de Awb, dat het raadsbesluit een schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan betreft. De vraag is echter of er sprake is van een "publiekrechtelijke rechtshandeling". Dit houdt in dat het besluit moet zijn genomen op basis van een publiekrechtelijk voorschrift en dat de handeling gericht is op enig rechtsgevolg.

De commissie is van opvatting dat het beschikbaar stellen van financiële middelen door de raad niet kan worden gezien als een publiekrechtelijke rechtshandeling. De commissie vindt voor deze opvatting steun in vaste rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, zie onder andere de uitspraak van 12 januari 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BP0549, van 24 september 2014, ECLI:NL:RVS:2014:3486 en van 23 mei 2007, ECLI:NL:RVS:2007:BA5511. De eerdere uitspraak van 17 mei 2001, ECLI:NL:RVS:2001:AB2050, waarnaar de raad in zijn pleitnota verwijst, geeft geen aanleiding voor een andere opvatting aangezien in die uitspraak, anders dan hier het geval is, sprake was van een subsidiebesluit.

De commissie constateert dat de hierboven genoemde vaste rechtspraak duidelijk weergeeft dat een raadsbesluit als hier aan de orde geen besluit in de zin van de Awb is, waartegen bezwaar kan worden gemaakt. Er ontstaat immers nog geen daadwerkelijke aanspraak op de bijdrage door het genomen raadsbesluit. Er zal nog een subsidieaanvraag bij het college dienen te worden gedaan, waarop het college een subsidiebesluit zal nemen op grond van de geldende subsidieverordening. De tegen het raadsbesluit gerichte bezwaarschriften dienen volgens de commissie dan ook niet-ontvankelijk te worden verklaard.

Bij het daadwerkelijk verlenen van de subsidie door het college, kunnen belanghebbenden tegen dát besluit bezwaar maken. Hierbij dient wel te worden meegegeven dat het nog maar de vraag is of alle bezwaarden in die procedure belanghebbenden zullen zijn. Dit is echter een punt dat aan de orde zal komen indien het college de subsidie verleent en tegen dat besluit bezwaar wordt gemaakt. De commissie geeft de gemeenteraad in dit kader mee om het college te wijzen op het belang van heldere communicatie vanuit het college naar bezwaarden, bij het nemen van het (uiteindelijke) subsidiebesluit.

Conclusie

De commissie is aldus van oordeel dat, nu geen sprake is van een besluit in de zin van de Awb waartegen bezwaar kan worden gemaakt, de bezwaarschriften niet-ontvankelijk dienen te worden verklaard. Om die reden komt de commissie niet meer toe aan een inhoudelijke beoordeling van de aangevoerde bezwaren tegen het raadsbesluit.

ADVIES

De commissie adviseert u:

- de bezwaarschriften niet-ontvankelijk te verklaren.

Lisse, 8 juni 2017

De commissie bezwaren en klachten,

mr. drs. J.J. Arts
voorzitter

J.H. Moraal
plaatsvervangend secretaris

Verslag van de hoorzitting van de commissie voor bezwaren en klachten op dinsdag 30 mei 2017 naar aanleiding van diverse bezwaren tegen het besluit van de raad van de gemeente Teylingen van 15 december 2016, over een bijdrage van € 125.000 voor de Warmondse IJsclub voor het aanleggen van een skeelerbaan op de landijsbaan Veerpolder te Warmond en te laten uitbetalen van dat bedrag door het college wanneer aan een aantal voorwaarden is voldaan.

Bezwaarmakers:
De heer Eggen (namens de VVE Karpers en Forellen)
De heer Nijhuis (namens de VVE Karpers en Forellen)
De heer Mom (namens de Rand Karpers en Forellen)
De heer Heldeweg (namens de Rand Karpers en Forellen)
De heer Vorenhout (namens de Wijkvereniging Merenwijk)

Derde belanghebbende:
De heer Biemond (namens Warmondse IJsclub, voorzitter)
De heer Van der Post (namens Warmondse IJsclub, vicevoorzitter)

De heer mr. P.J. Koomen (namens de gemeenteraad van Teylingen, hierna te noemen: verweerder)
De heer K.B.J. Overbeek (namens de gemeenteraad van Teylingen, hierna te noemen: verweerder)
Mevrouw W. Pas (gemeente Teylingen)

De heer mr. drs. J.J. Arts (voorzitter commissie bezwaren en klachten)
Mevrouw mr. W. Lever (lid commissie bezwaren en klachten)
De heer mr. D.O. Bogers (lid commissie bezwaren en klachten)
De heer J.H. Moraal (secretaris commissie bezwaren en klachten)
Mevrouw M. Azmi (notulist)

Afwezig:
De heer Kosters (laat zich tijdens de hoorzitting vertegenwoordigen door de heer Mom)
Mevrouw Schuurmans (heeft zich afgemeld)
De heer Janse (heeft zich afgemeld)

De voorzitter opent de hoorzitting en heet de aanwezigen welkom. Hij stelt de commissieleden voor en licht de procedure toe. Hierbij geeft hij aan dat de bezwaarschriften die zagen op het al dan niet nodig zijn van een omgevingsvergunning reeds zijn besproken op de hoorzitting van 18 april jl. De commissie heeft hierover inmiddels aan het college een advies uitgebracht. In de hoorzitting van hedenavond wordt alleen het raadsbesluit van 15 december 2016 besproken. De voorzitter geeft het woord aan de heer Mom.

De heer Mom draagt zijn pleitnota voor.

De heer Vorenhout krijgt vervolgens het woord. Hij herhaalt hetgeen reeds is ingebracht in zijn bezwaarschrift. Hij geeft daarbij aan dat hij het woord subsidie niet heeft gebruikt. Tevens geeft hij aan dat hij zich kan vinden in hetgeen de heer Mom over het natuurgebied naar voren heeft gebracht.

De heer Eggen draagt eveneens zijn pleitnota voor.

De heer Koomen krijgt namens de gemeenteraad het woord. Hij maakt daarbij gebruik van een pleitnota. Hij reageert tevens op hetgeen door bezwaarmakers naar voren is gebracht. Daarbij merkt hij op dat indien bezwaarden van mening zijn dat het besluit niet zorgvuldig tot stand is gekomen, zij

gebruik kunnen maken van het petitierecht. Tevens licht hij toe dat de gemeenteraad een autonome bevoegdheid heeft waarbij kan worden afgeweken van beleid.

De heer Biemond draagt een pleitnota voor. Tevens licht hij toe dat de IJsclub zich richt op de eigen jeugd. Zij kunnen dan beschikken over een skeelerbaan in de directe omgeving.

Namens de heer Kosters leest de heer Mom tot slot een pleitnota voor.

De voorzitter vraagt aan de gemeenteraad hoe en wanneer het raadsbesluit kenbaar is gemaakt.

De heer Overbeek geeft aan dat dit via de website van de gemeente is gebeurd.

De heer Koomen voegt toe dat raadsbesluiten na de raadsvergadering worden getekend.

De voorzitter vraagt of er nu subsidie is verleend.

De heer Koomen geeft aan dat dit niet het geval is. Het college verleent de subsidie, op grond van de subsidieverordening.

De voorzitter vraagt of het raadsbesluit een besluit is in de zin van de Awb. Hoe verhoudt het raadsbesluit zich tot het nog te nemen subsidiebesluit door het college? Is sprake van twee besluiten waartegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld?

De heer Koomen antwoordt dat sprake is van een financieel besluit, waarbij middelen beschikbaar worden gesteld. Het is een soort instructiebesluit, een bijzonder besluit met beperkte reikwijdte.

De voorzitter reageert hierop door te vragen of alle financiële raadsbesluiten besluiten zijn in de zin van de Awb.

De heer Koomen antwoordt dat zulk soort besluiten wel als een besluit in de zin van de Awb wordt gezien.

Mevrouw Lever vraagt wanneer er nu een aanspraak bestaat op de € 125.000,- .

De heer Koomen geeft aan dat dit na het raadsbesluit is. Daarna dient er door de IJsclub een aanvraag om subsidieverlening te worden ingediend bij het college.

De heer Bogers vraagt of het raadsbesluit een ander besluit betreft, omdat het voortkomt uit de verordening op het burgerinitiatief.

De heer Koomen bevestigt dit.

De heer Vorenhout vraagt aan de gemeenteraad wat bedoeld wordt met de inwoners van Merenwijk.

De voorzitter vraagt de gemeenteraad deze vraag te beantwoorden.

De heer Koomen antwoordt dat hiermee de inwoners van de Merenwijk wordt bedoeld.

De heer Vorenhout is van mening dat de Wijkvereniging ontvankelijk is en verwijst daarbij naar artikel 2 van de statuten.

De voorzitter vraagt aan de VVE wanneer zij bezwaar hebben gemaakt.

De heer Eggen antwoordt dat dit op 8 februari is geweest. Zij hadden reeds kennis genomen van het besluit voor de raadsvergadering.

De heer Bogers vraagt de gemeenteraad of de VVE naar zijn mening ook niet-ontvankelijk is, afhankelijk van de statuten.

De heer Koomen bevestigt dit.

De heer Mom is zeer verbaasd dat er sprake is van een beperkt besluit. Het raadsbesluit geeft recht op uitbetaling aan de IJsclub; er is geen tussenstap.

De heer Eggen geeft ook aan teleurgesteld te zijn in de stellingname van de gemeenteraad. Ze voelen zich gepasseerd.

De heer Nijhuis wil graag antwoorden op de vragen die eerder in het proces zijn gesteld en te vinden zijn in het bezwaarschrift.

De heer Bieman wil graag de positieve kanten benadrukken. Het is een prachtig plan en de IJsclub staat open voor gesprekken en het maken van afspraken.

De heer Eggen geeft aan dat er een opzet is voor een overeenkomst.

De heer Nijhuis geeft als positief aan dat de skeelerbaan niet meer in een natuurgebied ligt.

Niets meer aan de orde zijnde dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun komst en toelichting en sluit de hoorzitting.

Lisse, 8 juni 2017

De voorzitter

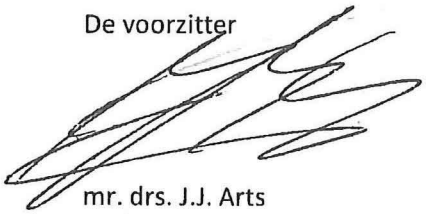

mr. drs. J.J. Arts

De secretaris

J.H. Moraal

Gemeente Teylingen
T.a.v. commissie Bezwaar en Beroep
Postbus 149
2215 ZJ Voorhout

Betreft: **Bezwaar** - Burgerinitiatief Skeelerbaan Warmond
Raadsvergadering 15 december 2016, zaaknummer 165746.

Leiden, 21 januari 2017

Als bewoners van woningen aan de Tandkarper, Edelkarper, Goudkarper en Rivierforel (gemeente Leiden) kijken wij uit op de bestaande landijsbaan achter de dijk (gemeente Teylingen). Dit maakt ons tot direct belanghebbenden bij de plannen voor een professionele skeeler- en wedstrijdbaan op de bestaande landijsbaan van de Warmondse IJsclub (WIJC). Met dit schrijven maken wij formeel bezwaar tegen het raadsbesluit van 15 december 2016 om de WIJC (onder voorwaarden) subsidie te verstrekken, de hiertoe gepubliceerde 'nieuwe aanvraag omgevingsvergunning' (nr. 176591, 15 december 2016) en de (kennelijke) intrekking hiervan (status onduidelijk). Wij vinden op zijn zachtst gezegd dat de gemeente Teylingen slordig omspringt met de huidige en toekomstige belangen van ons als direct omwonenden. Hieronder lichten wij dit toe.

Aanleiding

De Warmondse IJsclub heeft zeer concrete plannen om op de bestaande landijsbaan een professionele skeelerbaan/wedstrijdbaan van asfalt aan te leggen. De baan beoogt een regionale functie. Voor dit plan heeft de gemeenteraad van Teylingen 15 december jl. besloten tot een subsidie van € 125.000, mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Eén van deze voorwaarden is het verkrijgen van een omgevingsvergunning. Inmiddels gaan er geruchten (status voor ons onduidelijk) dat deze voorwaarde door de gemeente zou zijn ingetrokken. Indien zo, dan wordt van het raadsbesluit afgeweken. Hoe sympathiek een 'burgerinitiatief' ook mag zijn, een zorgvuldige en transparante afweging van belangen en risico's is van groot belang. Het komt de participatie van burgers en het vertrouwen in lokale politiek ten goede.
Wij, bewoners van huizen aan de Tandkarper, Edelkarper, Goudkarper en Rivierforel (gemeente Leiden) bevinden ons in de directe omgeving van de huidige landijsbaan en de geplande skeeler-/wedstrijdbaan. Met direct 'zicht op' en op korte gehoorsafstand. Onze woningen liggen (vanuit Warmond gezien) direct achter de dijk tegen de Veerpolder aan, net over de grens Teylingen/Leiden. De plannen van de WIJC en de voorwaardelijke instemming van de gemeente Teylingen hebben onder ons als bewoners van voornoemde straten, grote onrust veroorzaakt, mede ingegeven door ervaringen met de huidige landijsbaan. Deze is (naar de aard van een landijsbaan) periodiek in gebruik. Overlast in termen van licht en geluid is voor direct omwonenden merkbaar aanwezig, maar wordt vanwege het tijdelijke karakter van de overlast (min of meer) gedoogd. De plannen voor een professionele skeeler-/wedstrijdbaan met regionale, zelfs provinciale aantrekkingskracht impliceren echter gebruik het hele jaar door. Wij maken ons ernstig zorgen dat daarmee ook de overlast (geluid, licht, bezoekersaantal met bijbehorende parkeer- en verkeersdruk) een structureel karakter krijgt. Voor ons betekent dit een fundamentele aantasting van ons dagelijks woongenot. Wij hechten eraan deze zorgen met u te delen en onze bezwaren kenbaar te maken.

Bezwaren

1. Aantasting dagelijks woongenot

Het omzetten van een landijsbaan (incidenteel in gebruik, door vrijwilligers gerund) naar een professionele skeeler- en wedstrijdbaan met regionale en provinciale uitstraling, zal tot meer overlast leiden. Frequentie en omvang van de overlast zullen toenemen en structureel worden. De baan zal (voor wie er woont) letterlijk 'onontkoombaar' zijn. De ervaren overlast is divers:

- **Geluid**. De bestaande **geluidsinstallatie** van de WIJC wordt nu al gebruikt, onder andere bij de aanwezigheid van natuurijs en bij evenementen, zoals verhuur van de baan aan bedrijven. In de huidige situatie veroorzaakt dit overlast voor omwonenden. Mede afhankelijk van ligging en windrichting, kun je elkaar op het terras soms niet meer verstaan. Sommigen moeten ramen, binnen zelfs ventilatieroosters, sluiten om de herrie letterlijk buiten de deur te houden. Frequenter resp. structureel gebruik van een geluidsinstallatie (het hele jaar door), betekent een ingrijpende aantasting van ons leefklimaat. Wij rekenen erop dat de gemeente onverkort zal toezien op de naleving en handhaving van de wettelijke normen voor geluid.

- **Licht**. De landijsbaan gebruikt ook een **lichtinstallatie**. Ook deze veroorzaakt overlast en wordt door omwonenden gedoogd vanwege het sporadisch gebruik. Wij verwachten dat gebruik van de (geplande) nieuwe baan, nu het hele jaar door lichtoverlast kan geven. Wij gaan ervan uit dat de gemeente ook zal toezien op de naleving en handhaving van de normen voor licht.

- **Parkeeroverlast en verkeersdrukte**. De gemeente stelt in haar stukken dat de nieuwe, geplande professionele skeeler-/wedstrijdbaan de enige officiële wedstrijdbaan zal zijn in heel Zuid-Holland. De dichtstbijzijnde nu is in Purmerend. De gemeente stelt dat de nieuwe wedstrijdbaan een grote regionale aantrekkingskracht kan hebben. De consequenties van dit vertrekpunt van de gemeente Teylingen en de WIJC zijn dat de bezoekersaantallen, in vergelijking met de huidige situatie, aanzienlijk zullen stijgen. Dit zal leiden tot extra verkeersbewegingen en nog meer parkeerdruk. Uit de beschikbare stukken kunnen wij niet opmaken dat er zorgvuldig onderzoek is verricht naar de gevolgen van de huidige plannen voor de verkeersdrukte & -afhandeling en voor de parkeerlast. Reeds in de huidige situatie van een beperkte ijsbaan ondervinden wij verkeers- en parkeerhinder. Een deel van de bezoekers van de baan zal niet helemaal via Oegstgeest willen omrijden om bij de baan te komen. Ze nemen de 'short cut': parkeren de auto op onze woonerven en leggen het laatste stuk over het Veerpad lopend af, zoals dit soms ook gebeurt met bezoekers van de golfclub. De parkeerdruk in de Karpers & Forellen is nu al hoog: het aantal parkeerplaatsen is uiterst beperkt en staat niet in relatie staat tot het aantal bewoners van de woonerven. Met de geplande baan zal het niet meer om incidentele dagen of periodes gaan.

2. Aantasting groene karakter

We maken ons ook zorgen over de **aantasting van het huidige groene karakter** van het gebied door de aanleg van een asfaltplein en asfaltbaan op de plaats waar nu een weidelandschap is. We verzetten ons hiertegen. Immers: het groene karakter en de toegankelijkheid hiervan is voor veel méér mensen van belang dan voor ons alleen. Daarom willen we ook dit nadrukkelijk noemen. Op basis van nu beschikbare plannen kan worden geconstateerd dat een groot gedeelte van de huidige groene polder zal worden geasfalteerd. Naast consequenties voor het groene aanzicht en karakter van dit gebied heeft dit ook **ecologische gevolgen**. Dit is een fundamentele aanslag op het groene en ecologische karakter van dit gebied, zoals dit al decennia lang aanwezig is. Ook de **plaatsing van reclameborden**, zoals voorzien in het plan om de financiën van de exploitatie van de professionele

skeelerbaan mogelijk te maken, draagt aan de ontmanteling van het groene gebied bij. Wij hebben grote bezwaren tegen deze additionele visuele vervuiling van een tot nu toe volledig groen gebied.

Vragen

Wij, ondertekenaars van dit bezwaar, maken ons grote zorgen over de mogelijke gevolgen van uw besluit en de uitvoering van de voorgenomen plannen. Wij vragen ons ernstig af of alle consequenties (ook voor uw directe 'buren' in de Karpers & Forellen) voldoende zijn doordacht. Welke inschattingen worden gemaakt en waarop zijn deze gebaseerd? U, noch wij, kunnen de gevolgen op langere termijn gefundeerd overzien. Daarom zijn onderzoek en overleg noodzakelijk. Wij hebben de volgende vragen:

1. Een van de voorwaarden voor subsidieverlening aan de WIJC (raadsbesluit 15 december 2016), is het verkrijgen van een omgevingsvergunning. Inmiddels gaan er geruchten (status onduidelijk) dat deze voorwaarde door de gemeente zou zijn ingetrokken. Indien zo, dan wordt **afgeweken van het raadsbesluit**. Kunt u duidelijkheid verschaffen over de opvolging van de door de raad gestelde voorwaarde? Kunt u (in elk geval) voorzien in een vorm van redelijk overleg?

2. Heeft de gemeente onderzoek laten verrichten naar (de diverse aspecten van) **omgevingsbelasting** ten gevolge van de aanleg van de baan? Zo ja, dan zien wij graag het betreffende rapport tegemoet. Zo nee, dan verzoeken wij u ons te informeren waarom dit onderzoek niet is uitgevoerd en verzoeken u dit alsnog te willen doen. Hoe denkt de gemeente toe te zien op handhaving van de geldende normen voor licht en geluid? Overweegt de gemeente de normen voor licht en geluid kritischer te bezien en bij te stellen bij de eventuele komst van een nieuwe baan (gezien het dan meer structurele gebruik van de baan)?

3. De baan zal een regionale functie hebben en moet exploitabel zijn. De baan zal zich dus ontwikkelen (groeimodel). Met de toename van het aantal bezoekers, zullen meer voorzieningen nodig zijn (kleedruimtes, sanitaire voorzieningen, parkeerplaatsen, aan- en afvoerwegen). Deze dienen aan wettelijke eisen te voldoen. Wat is uw **visie op de ontwikkeling van de baan** in de nabije toekomst? Heeft de gemeente Teylingen onderzoek laten verrichten naar de verwachte **bezoekersaantallen**, opdat daar een realistische inschatting van kan worden gemaakt? Zo ja, dan zien wij het betreffende rapport graag tegemoet. Zo nee, dan verzoeken wij u ons te informeren waarom dit onderzoek niet is uitgevoerd en hoe de gemeente parkeeroverlast in onze aanpalende (Leidse) straten (woonerven) in de toekomst denkt te voorkomen.

4. Heeft de gemeente Teylingen **alternatieve locaties** voor de realisering van de skeelerbaan overwogen e/o onderzocht? Zo ja, dan zijn wij benieuwd naar uw afwegingen e/o een eventueel rapport. Zo nee, dan verzoeken wij u ons te informeren waarom dit onderzoek niet is uitgevoerd.

5. Heeft de gemeente Teylingen onderzoek gedaan naar de **ecologische effecten** van de skeelerbaan? Zo ja, dan zien wij graag het betreffende rapport tegemoet. Zo nee, dan verzoeken wij u ons te informeren waarom dit onderzoek niet is uitgevoerd.

Wij spreken nadrukkelijk onze behoefte uit om in overleg met u te treden om
1) onze zorgen te delen en nader toe te lichten en
2) van u te horen hoe u onze zorgen (goed onderbouwd) kunt wegnemen dan wel hoe u overlast (van diverse aard) kunt voorkomen resp. tot een minimum kunt beperken. Nu én in de toekomst.

Volledigheidshalve (n.a.v. van een vraag van een raadsfractie in uw gemeenteraadsvergadering van 15 december 2016): er is geen overleg geweest tussen de WIJC en de bewoners van Karpers & Forellen. Het (eerste) contact met de Warmondse IJsclub bleef beperkt tot enkele minuten voorafgaande aan voornoemde vergadering.

Namens de bewoners van de Tandkarper, Edelkarper, Goudkarper en Rivierforel die dit bezwaarschrift ondersteunen (zie hierna), tekenen wij,

Hoogachtend,

Marjolein Schuurmans Frans Grader Rudi Heldeweg

Cc. Leden gemeenteraad Teylingen
College van B &W gemeente Leiden
Leden gemeenteraad Leiden
VvE Karpers & Forellen

ONDERTEKENAARS*	van dit bezwaar
Tandkarper 1	Mr. R.G. van der Laan en M.H.F. van der Laan
Tandkarper 3	A.T.W. Soethof en G.W. Soethof-Dohmen
Tandkarper 5	Drs. M.J.G. Schuurmans Mhob
Tandkarper 7	Drs. J.B.M.A.M Völkers en Drs. M. Völkers-Menger
Tandkarper 9	Prof. dr. C.H.B.W. Lamers en I. Lamers-Pot
Tandkarper 11	F. Grader en E. Grader-Schwab
Tandkarper 13	W.J. Reedijk en J.A.E. Reedijk-Smits
Tandkarper 15	Ir. A.J.A. Mom en W.P.H.M. Moors
Edelkarper 18	Mr. H.C. Pelger en Dr. R.F. Heldeweg
Edelkarper 20	Dr. L.J. van Gerwen
Edelkarper 24	P. Janse
Edelkarper 26	K. Luykx
Edelkarper 28	Fam. T. Jacobs
Edelkarper 30	P. Neijenhuis en L. Neijenhuis
Edelkarper 32	S. van Dullemen en A. de Raad
Goudkarper 9	Prof. Dr. T.W.J. Huizinga
Goudkarper 17	Prof. dr. J. Gussekloo en Prof. Dr. F. Dekker
Goudkarper 19	T. Kaptein en Drs. R.G.M. Pillen RA

ONTVANGEN

25 JAN 2017

NO:

Van: Peter Janse
Edelkarper 24
2318NK LEIDEN
E:
M:

Aan Gemeente Teylingen
T.a.v. Leden van de Raad
Postbus 149
2215ZJ VOORHOUT

Betreft: Skeelerbaan

Leiden, 24 januari 2017

Geachte Leden van de Raad,

Inmiddels is mij duidelijk geworden uit geschriften afkomstig van de VVE Karpers en Forellen en vandaag van de Warmondse IJsclub, dat uw Raad op 15 december j.l. besloten heeft om onder voorwaarden € 125.000 subsidie te verlenen voor de aanleg van een professionele skeeler-/ wedstrijdbaan, direct achter de dijk grenzend aan onze achtertuin. De baan vervangt de huidige landijsbaan en zou zomer 2017 klaar voor gebruik moeten zijn.

Daarbij is de informatie van partijen tegenstrijdig. Zo spreekt de VVE onder meer over een omgevingsvergunning die nog door uw gemeente moet worden afgegeven. De ijsclub stelt dat dit gelet, op het bestemmingsplan, niet nodig is.

Inmiddels heeft de VVE bezwaar aangetekend tegen afgifte van deze vergunning, een bezwaar waar ik gaarne mee instem. Deze brief dient hiermee eveneens als formeel bezwaarschrift te worden beschouwd.

Of alle aangedragen "punten van zorg" en de repliek daarop hout snijden, laat ik gaarne aan u over.

Mijn zorg wordt veroorzaakt door de aanduiding *professioneel* van de nog aan te leggen baan. Hoewel ik de ijsclub een warm hart toedraag (mijn gezin is vele jaren lid geweest; we vonden het afgelopen zondag gezellig dat de baan weer even open was; ik kijk altijd met bewondering naar de leden die vanaf augustus weer hun veldtraining draaien), wil het er bij mij niet in dat zo'n baan met grote potentie, voortaan gerund wordt door vrijwilligers van de ijsclub. De aantrekkingskracht van de skeelerbaan is daarvoor te groot. Daarnaast is het ineens een bijna "echt" bedrijf met "echte" kosten waar "echte" inkomsten tegenover horen te staan.

Kortom, ik verwacht een hoop ongewenst gedoe dat mijn woongenot ernstig gaat aantasten. Ik ben de vele bedrijfsfeesten nog niet vergeten die Dekker Warmond op het ijsclubterrein heeft georganiseerd, een onvoorstelbare geluidsoverlast van halverwege de ochtend tot begin van de nacht. Hoewel een buurman daar een dik dossier van klachten over heeft aangelegd, heeft uw gemeente hier volledig niets mee gedaan. Overigens is hem nooit duidelijk geworden of Dekker over een vergunning of zo beschikt. Hij is feitelijk gewoon genegeerd. U begrijpt dat ik geen zin heb in een dergelijk nieuw en dan dagelijks "feestje" rond of óp de voorgenomen skeelerbaan.

Met voorbijgaan aan de noodzaak van die omgevingsvergunning, vraag ik u met klem ervoor zorg te dragen dat de voorgenomen baan onder een regime geplaatst wordt dat mij in alle redelijkheid, vrijwaart van die overlast.

Met vriendelijke groet,

Gemeente Teylingen
T.a.v. commissie Bezwaar en Beroep
Postbus 149
2215 ZJ Voorhout

Betreft: **Bezwaar** - Burgerinitiatief Skeelerbaan Warmond
Raadsvergadering 15 december 2016, zaaknummer 165746.

Leiden, 8 februari 2017

Op 26 januari 2017 heeft er een Buitengewone Algemene Ledenvergadering van de Vereniging van Eigenaren Karpers en Forellen (246 woningen) in de Leidse Merenwijk plaatsgevonden over de voorgenomen plannen voor een professionele skeeler- en wedstrijdbaan op de bestaande landijsbaan van de Warmondse IJsclub (WIJC). De meningen liepen uiteen van ' geen skeelerbaan' tot 'skeelerbaan onder toetsbare en afdwingbare voorwaarden'. Een paar leden verklaarden voorstander van een skeelerbaan te zijn, waarbij ook zij stelden dat er wel goed overleg over de verwachte overlast zal moeten plaatsvinden met de gemeente Teylingen en de WIJC. De ledenvergadering heeft het bestuur gevraagd en gemandateerd om een gebalanceerd bezwaar (over het proces en over de inhoud) in te dienen bij de gemeente Teylingen. Met dit schrijven maakt het bestuur van de VVE Karpers en Forellen alsnog formeel bezwaar tegen het raadsbesluit van 15 december 2016 om de WIJC subsidie te verstrekken voor de aanleg van een skeelerbaan mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Hiertoe is een 'nieuwe aanvraag omgevingsvergunning' (nr. 176591, 15 december 2016) gepubliceerd en deze is kennelijke weer ingetrokken, waar tegen wij formeel bezwaar maken.. De VVE vindt dat de gemeente Teylingen niet goed omgaat met de huidige en toekomstige belangen van ons als direct omwonenden.
Hieronder licht de VVE haar bezwaren toe.

Vooraf

De Warmondse IJsclub heeft concrete plannen om op de bestaande landijsbaan een professionele skeelerbaan/wedstrijdbaan van asfalt aan te leggen. De baan beoogt een regionale functie. Voor dit plan heeft de gemeenteraad van Teylingen 15 december jl. besloten tot een subsidie van € 125.000, mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Eén van deze voorwaarden is het verkrijgen van een omgevingsvergunning. Ook bij het afhandelen van een burgerinitiatief moet er een zorgvuldige en transparante afweging van belangen en risico's plaatsvinden.
Veel woningen van de bewoners van de Karpers en Forellen bevinden zich aan de rand van de buurt, in de directe omgeving van de geplande skeeler-en wedstrijdbaan, met direct zicht op de baan en daarmee ook op korte gehoorafstand. De plannen van de WIJC en de voorwaardelijke instemming van de gemeente Teylingen hebben grote onrust veroorzaakt bij de leden van de VVE: overlast in termen van licht en geluid zal voor direct omwonenden merkbaar aanwezig zijn, maar zal ook door meerdere bewoners ervaren gaan worden. De plannen voor een professionele skeeler- en wedstrijdbaan met regionale en zelfs provinciale aantrekkingskracht impliceren echter gebruik het hele jaar door. De VVE maakt zich ernstig zorgen dat daarmee ook de overlast (geluid, licht, bezoekersaantal met bijbehorende parkeer- en verkeersdruk) een structureel karakter krijgt. Voor de bewoners van de Karpers en Forellen betekent dit een aantasting van het dagelijks woongenot. De VVE hecht eraan deze zorgen met u te delen en onze bezwaren kenbaar te maken.

Bezwaren

Overlast dagelijks woongenot

Het omzetten van een landijsbaan naar een professionele skeeler- en wedstrijdbaan met regionale en provinciale uitstraling, zal tot meer overlast gaan leiden. De gemeente Teylingen stelt in haar stukken dat de nieuwe, geplande professionele skeeler- en wedstrijdbaan de enige officiële wedstrijdbaan zal zijn in heel Zuid-Holland. De gemeente stelt dat de nieuwe wedstrijdbaan een grote regionale aantrekkingskracht kan hebben. De consequenties van dit vertrekpunt van de gemeente Teylingen en de WIJC zijn dat de bezoekersaantallen, in vergelijking met de huidige situatie, aanzienlijk zullen stijgen. Derhalve mag verwacht worden dat frequentie en omvang van de overlast zullen toenemen en structureel worden.
De te ervaren overlast richt zich op een viertal aspecten.

1. **Geluid**. De bestaande geluidsinstallatie van de WIJC wordt nu al gebruikt, onder andere bij de aanwezigheid van natuurijs en bij evenementen, zoals verhuur van de baan aan bedrijven. In de huidige situatie veroorzaakt dit overlast voor de direct omwonenden. Frequenter resp. structureel gebruik van een geluidsinstallatie (het hele jaar door), betekent een ingrijpende aantasting van ons leefklimaat. De VVE rekent erop dat de gemeente Teylingen onverkort zal toezien op de naleving en handhaving van de met de WIJC overeen te komen normen bij het gebruik van een geluidsinstallatie. De VVE vraagt tegenslaat deze normen zodanig zullen worden gesteld dat de toename van geluidsoverlast in onze woonbuurt tot een minimum wordt beperkt.
2. **Licht**. De landijsbaan gebruikt ook een lichtinstallatie. De VVE verwacht dat gebruik van de (geplande) nieuwe baan, nu het hele jaar door lichtoverlast kan geven. De VVE gaat ervan uit dat de gemeente Teylingen met een goed onderbouwd lichtplan komt om zo min mogelijk hinder te veroorzaken in de woningen aan de rand van onze woonbuurt. Ook hier rekent de VVE erop dat de gemeente zal toezien op de naleving en handhaving van de normen voor het te gebruiken lichtniveau.
3. **Parkeeroverlast en verkeersdrukte**. Er mag worden verwacht dat aanzienlijk stijgende bezoekersaantallen zullen leiden tot extra verkeersbewegingen en nog meer parkeerdruk. Uit de beschikbare stukken kan de VVE niet opmaken of er zorgvuldig onderzoek is verricht naar de gevolgen van de huidige plannen voor de verkeersdrukte en voor de parkeerlast. Reeds in de huidige situatie van een beperkte ijsbaan ondervinden de bewoners van de Karpers en Forellen verkeers- en parkeerhinder. Een deel van de bezoekers van de kant van Leiden zal niet via Oegstgeest willen omrijden om bij de baan te komen. Ze gebruiken de korte route en parkeren de auto op onze woonerven en leggen het laatste stuk over het bruggetje en het Veerpad lopend af, zoals dit ook al gebeurt met bezoekers aan de golfclub. De parkeerdruk in de Karpers en Forellen is nu al hoog: het aantal parkeerplaatsen is uiterst beperkt en staat niet in relatie tot het aantal bewoners van de woonerven.
4. **Groene karakter.** Een aantal leden maakt zich ernstig zorgen over de aantasting van het huidige groene karakter van het gebied. De VVE wijst er op dat de provincie diverse richtlijnen heeft opgesteld voor onze groene buffer. De VVE rekent er op dat de gemeente Teylingen deze richtpunten in haar overwegingen mee zal nemen bij de verdere besluiten rond de skeelerbaan.

De VVE stelt de volgende vragen aan de gemeente Teylingen

Aansluitend op de op 15 januari 2017 door de VVE ingediende zienswijze (waarop wij tot op heden geen reactie mochten ontvangen, evenmin een bevestiging van ontvangst) vraagt de VVE zich ernstig af of alle consequenties, ook voor de directe buren in de Leidse Merenwijk, in het bijzonder de bewoners van de

Karpers en Forellen voldoende zijn doordacht. Welke inschattingen worden gemaakt en waarop zijn deze gebaseerd? Is hierover overleg gevoerd met de buurgemeente Leiden? U, noch wij, kunnen de gevolgen op langere termijn gefundeerd overzien. Daarom zijn verder onderzoek en goed overleg noodzakelijk.

1. Een van de voorwaarden voor subsidieverlening aan de WIJC (raadsbesluit 15 december 2016), is het verkrijgen van een omgevingsvergunning. Deze voorwaarde zou door de gemeente zijn ingetrokken. Indien dat het geval is wordt afgeweken van het genomen raadsbesluit.
   Kan de gemeente Teylingen duidelijkheid verschaffen over de opvolging van de door de raad gestelde voorwaarde? De VVE heeft daar nog geen bericht over ontvangen maar is gaarne bereid tot overleg.

2. Heeft de gemeente onderzoek verricht naar de aspecten van de omgevingsbelasting ten gevolge van de aanleg van de baan? Zo ja, dan ziet de VVE graag het betreffende rapport tegemoet. Zo nee, dan verzoekt de VVE u ons te informeren waarom dit onderzoek niet is uitgevoerd en verzoekt de VVE u dit alsnog te doen. Hoe denkt de gemeente toe te zien op handhaving van de geldende normen voor licht en geluid? Overweegt de gemeente de normen voor licht en geluid kritischer te bezien en bij te stellen bij de eventuele komst van een nieuwe baan, omdat er meer structureel gebruik van de baan zal worden gemaakt?

3. De baan zal een regionale functie hebben en moet exploitabel zijn. De baan zal zich dus ontwikkelen (groeimodel). Met de toename van het aantal bezoekers, zullen meer voorzieningen nodig zijn. Deze dienen aan wettelijke eisen te voldoen. Wat is de visie van de gemeente Teylingen op de ontwikkeling van de baan in de nabije toekomst? Heeft de gemeente Teylingen onderzoek laten verrichten naar de verwachte aantallen bezoekers, opdat daar een realistische inschatting van kan worden gemaakt? Zo ja, dan ziet de VVE het betreffende rapport graag tegemoet. Zo nee, dan verzoekt de VVE u ons te informeren waarom dit onderzoek niet is uitgevoerd en hoe de gemeente parkeeroverlast in de aanpalende straten (woonerven) van de Karpers en Forellen in de toekomst denkt te voorkomen.

4. Heeft de gemeente Teylingen onderzoek gedaan naar de ecologische effecten van de skeelerbaan? Zo ja, dan ziet de VVE graag het betreffende rapport tegemoet.
   Zo nee, dan verzoekt de VVE u ons te informeren waarom dit onderzoek niet is uitgevoerd.

5. Heeft de gemeente Teylingen contact gehad met de gemeente Leiden over de onder 2, 3 en 4 genoemde aspecten?

Het bestuur van de VVE wil graag met de gemeente Teylingen in overleg treden om de zorgen van onze leden te delen en die zorgen nader toe te lichten. Dan verneemt de VVE graag van de gemeente Teylingen hoe u onze zorgen kunt wegnemen dan wel hoe u de verwachte overlast wilt voorkomen resp. tot een minimum wilt beperken. Als de baan er komt, dan alleen onder strikte voorwaarden.

Namens de Vereniging van Eigenaren Karpers en Forellen
Louis Eggen, voorzitter

cc. Leden van de gemeenteraad Teylingen
Leden van de gemeenteraad Leiden
College van B&W Leiden

Contactgegevens

p/a A.J.H. Eggen Zilverkarper 20 2318 NC Leiden

Aan de gemeente Teylingen

Via gemeente@teylingen.nl

Betreft: Bezwaar inzake aanvraag omgevingsvergunning, aanleggen skeelerbaan door Warmondse IJsclub, Veerpolder 18, 2361 KV Warmond

Uw kenmerk 2016 1560

Van G.R.J. Kosters, Spiegelkarper 4, 2318NH Leiden

Leiden 24-01-2017

Geacht Bestuur,

Hierbij maak ik bezwaar tegen bovengenoemde aanvraag omgevingsvergunning, aanleggen skeelerbaan, met kenmerk 20161560. Ook teken hierbij ook protest aan tegen de gang van zaken. Een en ander in het verlengde van het eerder ingediende bezwaar van de Vereniging van eigenaren Karpers & Forellen tegen de gepubliceerde omgevingsvergunning over de komst van een professionele skeelerbaan op de bestaande landijsbaan van de Warmondse IJsclub

Als eigenaar/bewoner van het woonhuis Spiegelkarper 4 protesteer ik ook tegen de al gerealiseerde activiteiten (asfaltering landelijk gebied en de creatie van vele extra parkeerplaatsen – naar nu gebleken is- t.b.v. de aanleg van een professionele skeelerbaan).

Ik zal direct en ernstige last en hinder ondervinden van de (verdere) voornemens om een skeelerbaan aan te leggen, die- bij verdere realisatie - zal leiden tot verdere aantasting en verloedering van het landelijk karakter van mijn omgevings-milieu (landelijk karakter-geluid –licht en fysieke directe en indirecte omgeving).

Naast de al bestaande en toenemende overlast van het overvliegend verkeer van en naar Schiphol heb ik vooral in de zomer en herfstmaanden last van lichtvervuiling en vooral hinderlijk geluid (vooral zware boem-boem-boem bas en galmende geluiden der roeptoeters) veroorzaakt door/vanuit Dekker "imperium".

De aantasting van de omgevingsrust is niet alleen voor mij een toenemende zorg.

Ik wil ook speciale aandacht vragen voor de grazende en rustende en verblijvende dieren. Het is altijd bijzonder om van deze van de vrijheid en natuur genietende dieren te kunnen genieten. Onlangs bleek mij dat het mij omringende en nu in discussie zijnde landelijk gebied al is aangetast (asfaltering weideland voor gerealiseerde aanleg en uitbreiding parkeerplaatsen in de Veerpolder/Warmondse IJsclub) en

met name het al belaste milieu, de komende jaren in toenemende mate verder dreigt te worden aangetast door de verdere voornemens van uw gemeente. Maar wie maakt zich in het hier en nu zorgen over rust en ruimte en meer bijzonder de kikkers, karpers, hazen, vogels, geiten, koeien en de ezels?

Te meer daar er nu al doelvreemde activiteiten - die in de laatste jaren op het terrein van de IJsclub plaatsvinden – in toenemende mate oorzaak van overlast vormen.

Ook op de – helaas - spaarzame momenten, dat het vriest zodat er gebruik kan worden gemaakt van het ondergespoten gras-polderland van de Warmondse IJsclub (oorspronkelijke doelstelling), ervaar ik hinder van geluid en licht vervuiling en is er nauwelijks plaats op het voor mijn huis gelegen plein voor het parkeren van mijn auto.

Het is op sommige tijdstippen al niet eenvoudig om bij ons huis een parkeerplaats te bemachtigen. Het feit dat er inmiddels bij Dekker /IJsclub heel veel nieuwe parkeerplaatsen zijn aangelegd – na nu eerst blijkt dat dit gedaan is in de context van beoogde aanleg van een professionele skeelerbaan - zal voor toekomstige bezoekers van de voorgenomen skeelerbaan geen reden zijn om niet in onze wijk/ m.n. ook Kroeskarper te parkeren.

De andere route om bij de parkeerplaatsen bij Dekker te komen, zal immers voor veel bezoekers veel meer omrijden betekenen. Dat de toegangsweg via Warmond naar Dekker/IJsbaan veel zwaarder zal worden belast bij onverhoopte realisatie van uw plannen, zal uw gemeente ongetwijfeld bekend zijn.

Wellicht is het aan de aandacht voor uw gemeente bestuur ontgaan, maar in Leiden is de schaarste aan parkeerplaatsen aanleiding geweest om tot nieuw parkeerbeleid over te gaan. Parkeerzones, vergunningenbeleid en kosten voor de burgers. Onze wijk is daar tot nu toe – mirabile dictum - buiten gebleven.

Uw voornemen – gesteund door een subsidie uit gemeenschapsmiddelen in de orde van 125.000 Eur zal – indien de plannen worden doorgezet – onvermijdelijk leiden tot een parkeer-, vergunningenbeleid en de bewoners van onze wijk en mij dus op extra kosten jagen.

Ernstige aantastingen van het genot van mijn woningbezit zijn derhalve aan de orde.

In 2010/11 is er veel rumoer geweest rond het voornemen om een Jachthaven aan te leggen in de Broek- en Simontjespolder. Na veel onrust en commotie vanuit onze wijk en omgeving is dat geblokkeerd.

Uw voornemens, inclusief de eerdere tolerantie van de gemeente/c.q. toestemming tot de gerealiseerde uitbreiding van de parkeerplaatsen bij Dekker c.q. IJsclub c.q. Veerpolder, komen onbegrijpelijk voor, en druisen in tegen goed nabuurschap, ergo tegen algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Daarom dien ik dit bezwaar in.

Hoogachtend,

G.R.J. Kosters

Wijkvereniging Merenwijk

Leiden, donderdag 26 januari 2017

Dames en heren,

De inwoners van de Merenwijk en uw directe buren in Warmond zijn enthousiaste gebruikers van de gelegenheden in de Veerpolder en het naastgelegen natuurgebied "De Kagerzoom". Uit de vandaag gepubliceerde resultaten van de vorig jaar gehouden enquête blijkt overduidelijk dat wij het gebied een warm hart toedragen. Vooral de rust en de weidse natuur zijn belangrijke redenen om het gebied te bezoeken en er trots op te zijn. Wij hopen dan ook dat niets deze beleving in de weg zal staan en we als goede buren samen kunnen genieten van dit stukje echt Hollands Landschap.

Ook de transformatie van de Veerpolder mag dit plezier niet in de weg staan. Die ontwikkeling naar een gebied met intensieve recreatie vraagt om goed doordacht handelen. De sport en ontspanning die nu al aanwezig zijn, zorgen voor regelmatige overlast voor direct omwonenden en staan op gespannen voet met de natuurwaarden in het Kagerzoomgebied. Licht, geluid en verkeer laten zich niet inperken door een grens op een kaart. U krijgt er een stevige verkeerskundige opgave bij, die u niet kunt afwentelen op uw buren. En de uitbaters in de Veerpolder zullen heel graag klanten uit de groep bezoekers van de Kagerzoom willen aantrekken.

Het niet nodig hebben van een omgevingsvergunning voor de aanleg van een intensief te gebruiken Skeelerbaan op de grens tussen de Veerpolder en de Kagerzoom is voor ons een teken dat uw goede nabuurschap blijkbaar geen daadwerkelijke inspraak toelaat. Als dit de gang van zaken wordt bij de verdere ontwikkeling van de Veerpolder, dan belooft dat weinig goeds. Helaas.

De Wijkvereniging Merenwijk is een constructieve partij, die als goede buur wil opereren. Wij zien de gemeente Teylingen ook als goede buur. Bij goede nabuurschap hoort echter niet dat we aan de voorkant lijken mee te praten met enquêtes en af en toe een gesprek voeren, terwijl aan de achterkant allerlei plannen vrij baan krijgen.

De inwoners van de Merenwijk roepen u daarom op om de ontwikkeling van de Veerpolder niet los te zien van de behoefte aan rust en ruimte in de Kagerzoom. Tevens verzoeken wij u om op de ingeslagen weg voort te gaan en om in samenspraak met uw buren te komen tot een integrale visie voor het gehele gebied. De Veerpolder kan daarvan niet los worden gezien. Normale vergunningsprocedures horen daar ook bij: alles overlaten aan bilaterale overleggen zal alleen maar leiden tot veel frustratie bij alle partijen en zal een slechte start zijn voor de hard werkende ondernemingen en verenigingen in de hernieuwde Veerpolder.

Wij zien uw spoedige reactie en optreden met vertrouwen tegemoet.

Bankrekening:
IBAN NL96 TRIO 0254 8554 31
BIC TRIONL2U
KvK 65181492

Algemeen e-mail:
info@wv-merenwijk.nl
Facturatie e-mail:
penningmeester@wv-merenwijk.nl

Website:
www.wv-merenwijk.nl
Twitter:
@WijkV_Merenwijk

Wijkvereniging Merenwijk,
Namens deze: Michel Vorenhout

Bijlagen: 2

1. Foto situatie ter hoogte van schaatsbaan Warmondse Ijsclub, alwaar een Skeelerbaan is gepland
2. Mededeling gemeentewinkel Teylingen dd 13 jan 2017 "Beëindigen aanvraag omgevingsvergunning voor aanleg Skeelerbaan"

Foto 1. Goed zichtbaar is de verwaarloosbare afstand tot de eerste woningen.

Bankrekening:
IBAN NL96 TRIO 0254 8554 31
BIC TRIONL2U
KvK 65181492

Algemeen e-mail:
info@wv-merenwijk.nl
Facturatie e-mail:
penningmeester@wv-merenwijk.nl

Website:
www.wv-merenwijk.nl
Twitter:
@WijkV_Merenwijk

Raadsvoorstel Besluitvormend

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	Z-17-006962
datum voorstel:	1 mei 2017
datum collegevergadering:	23 mei 2017
datum raadsvergadering:	29 juni 2017
agendapunt:	
portefeuillehouder:	Kees van Velzen
behandelend ambtenaar:	Ron van der Geest
e-mailadres:	R.vanderGeest@hltsamen.nl

Wij stellen voor:

1. Een ontwerpverklaring van geen bedenkingen af te geven, zoals bedoeld in artikel 2.27 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), voor het afwijken van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Oosthoutlaan voor het realiseren van een zonnepanelenweide op het eilandje Oosthoutlaan in Sassenheim.
2. Dat de onder punt 1 vermelde ontwerpverklaring van geen bedenkingen een dag na de termijn waarbinnen zienswijze kunnen worden ingediend de status van definitieve verklaring van geen bedenkingen krijgt, ingeval geen zienswijzen zijn ontvangen.

Inleiding
Begin 2016 is de Duurzaamheidsagenda Teylingen 2016 – 2018 vastgesteld door de gemeenteraad. Eén van de acties is dat de gemeente op zoek gaat naar een duurzame aanpak voor onder andere het opwekken van energie. Om invulling te geven aan deze duurzame aanpak is, tijdens de zoektocht naar geschikte locaties voor een zonnepanelenweide, het eilandje binnen bedrijventerrein Oosthoutlaan naar voren gekomen als een geschikte locatie. De gemeente Teylingen heeft op 24-04-2017 een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor de zonnepanelenweide op het eilandje binnen bedrijventerrein Oosthoutlaan. Deze aanvraag is strijdig met het bestemmingsplan Bedrijventerrein Oosthoutlaan. Medewerking aan de omgevingsaanvraag is mogelijk als de raad besluit een (ontwerp) verklaring van geen bedenkingen af te geven.

Volgens de omgevingsaanvraag wordt het eilandje (in de lengterichting gezien) voor de helft voorzien van een zonnepanelenweide en de andere helft wordt ingericht als groenzone met looppad, natuurvriendelijke oevers en bijbehorende beplanting.
Indien de gemeenteraad besluit een (ontwerp)verklaring van geen bedenkingen af te geven wordt de ontwerpverklaring van geen bedenkingen, het ontwerpbesluit en de bijbehorende stukken ter inzage gelegd. Tijdens de ter inzage legging van het ontwerpbesluit is het voor een ieder mogelijk om een zienswijze in te dienen. Na de periode van de ter inzage legging kan de gemeente Teylingen met inachtneming van eventuele zienswijze overgaan tot het verlenen van de omgevingsvergunning.

Nadat de omgevingsvergunning is verleend wordt niet direct tot aanleg van de zonnepanelenweide overgegaan. Eerst zal subsidie worden aangevraagd bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland om aanspraak te maken op de subsidieregeling 'Stimulering Duurzame Energieproductie'. Het hebben van een omgevingsvergunning is een indieningsvereiste ten behoeve van de subsidieaanvraag. Na het wel of niet toekennen van de aangevraagde subsidie wordt de totale investering voor de aanleg van de zonnepanelenweide inzichtelijk. Pas dan zal het college de raad een voorstel doen over de werkelijke uitvoering. Dat voorstel zal voorzien zijn van een (kosten)begroting.

Bestaand kader en context
Het bestemmingsplan bedrijventerrein Oosthoutlaan laat de aanleg van een zonnepanelenweide niet toe. Vanuit het duurzaamheidsbeleid is het opwekken van duurzame energie een actiepunt. In de zoektocht naar geschikte locaties is het eilandje binnen bedrijventerrein Oosthoutlaan naar voren gekomen als haalbaar. Om te komen tot een omgevingsvergunning voor de aanleg van een zonnepanelenweide moet er afgeweken worden van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Oosthoutlaan. Hiervoor is een verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad vereist. Voor de aanleg van de zonnepanelenweide zal subsidie worden aangevraagd. Eén van de vereiste voor de subsidieaanvraag is dat er een omgevingsvergunning is verleend. Op 4 april is er tijdens de commissie Ruimte een presentatie gegeven ter toelichting op de beoogde zonnepanelenweide.

Beoogd effect
Een omgevingsvergunning voor het aanvragen van subsidie en voor het aanleggen van de zonnepanelenweide.

Argumenten
1.1 Het realiseren van een zonnepanelenweide is strijdig met het ter plaatse geldende bestemmingsplan Bedrijventerrein Oosthoutlaan.

Medewerking aan een omgevingsvergunning is alleen mogelijk door af te wijken van het bestemmingsplan.

1.2 In geval van strijdigheid met het bestemmingsplan kan in bepaalde situaties een omgevingsvergunning worden verleend.

Artikel 2.12 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) bepaalt dat een omgevingsvergunning kan worden verleend. Dit is o.a. mogelijk doordat de aanvraag niet in strijd is met het principe van een goede ruimtelijke ordening en de motivering van de aanvraag een goede ruimtelijke onderbouwing bevat. Voorts bepalen artikel 2.27 van de Wabo en artikel 6.5 van het besluit omgevingsrecht (Bor) dat in dit geval een verklaring van geen bedenkingen nodig is.

1.3 Een omgevingsvergunning is een vereiste voor het aanvragen van subsidie en voor de aanleg van de zonneweide.

2.1 Dit draagt bij aan een vlotte procedure.
Indien er geen zienswijzen worden ingediend, wordt voorgesteld de ontwerpverklaring van geen bedenkingen als een definitieve verklaring van geen bedenkingen aan te merken. Dit houdt in dat de definitieve verklaring van geen bedenkingen niet meer aan de raad voorgelegd wordt.

Kanttekeningen
Het eilandje binnen het bedrijventerrein Oosthoutlaan waarop beoogt is om de zonnepanelenweide aan te leggen is op dit moment nog in eigendom van de projectontwikkelaar. Dit eilandje maakt deel uit van de gronden die aan de gemeente worden overgedragen nadat de realisatie van het bedrijventerrein gereed is. De projectontwikkelaar, als huidige eigenaar van deze gronden, heeft aangegeven in te

stemmen met de aanleg van de zonnepanelenweide. Deze afspraak zal in een aparte overeenkomst worden vastgelegd. Vanuit het project bedrijventerrein Oosthoutlaan zou het eilandje oorspronkelijk worden ingericht met enkele bomen.

Financiële consequenties
De totale kosten voor dit project hebben een globaal geschatte omvang van € 300.000,--
Op 4 april is aan de commissie Ruimte een presentatie gegeven over de zonnepanelenweide. Met het ontvangen van de presentatie heeft de commissie Ruimte aangegeven inzicht te willen krijgen in de totale investeringskosten. Deze totale investeringskosten zijn afhankelijk van het verkrijgen van subsidie en daarnaast leveren de zonnepanelen energie op waardoor een reductie op de energierekening te weeg wordt gebracht.

Momenteel wordt gewerkt aan een kostenbegroting waaruit zal blijken na hoeveel jaar het moment 'kostenneutraal' wordt bereikt. Op het moment van indienen van dit voorstel is deze bedoelde kostenbegroting nog niet gereed. Op het moment dat de kostenbegroting gereed is en dit raadsvoorstel omtrent de 'verklaring van geen bedenkingen' is nog niet behandeld, dan wordt deze kostenbegroting alsnog aangeleverd.

In geval de kostenbegroting niet gereed is ten tijde van de behandeling van dit voorstel omtrent de verklaring, wordt deze in ieder geval gevoegd bij het toekomstige aparte raadsvoorstel voor het verkrijgen van het budget ten behoeve van de daadwerkelijke uitvoering.

Een omgevingsvergunning, en dus in dit geval een vvgb, is noodzakelijk voor het aanvragen van subsidie omdat een omgevingsvergunning een indieningsvereiste is ten behoeve van de aanvraag om subsidie.

Aanpak, uitvoering en participatie
Op 4 april is een presentatie gegeven tijdens de vergadering van de commissie Ruimte over de zonnepanelenweide. Deze presentatie is openbaar en de bekendmaking van deze presentatie is gepubliceerd in de rubriek gemeenteberichten van de gemeente Teylingen.
De ter inzage legging van de ontwerp omgevingsvergunning, de ontwerpverklaring van geen bedenkingen inclusief bijbehorende stukken wordt gepubliceerd, en worden voor een periode van zes weken ter inzage gelegd voor het indienen van zienswijzen (conform afd. 3.4 Awb).

Duurzaamheid
Begin 2016 is de Duurzaamheidsagenda Teylingen 2016 – 2018 vastgesteld door de gemeenteraad. In de duurzaamheidsagenda worden vier belangrijke trends onderscheiden: circulaire economie, marge naar mainstream (van bijzaak naar hoofdzaak), energieke samenleving (heft in eigen handen) en sturen op condities (aanjagen van duurzame ontwikkeling door overheid).
Op basis van de vier trends en de ambitie 'Teylingen volledig duurzaam in 2030' zijn acties beschreven waarmee Teylingen invulling geeft aan duurzame ontwikkeling.
Eén van de acties is dat de gemeente in haar eigen bedrijfsvoering steeds op zoek gaat naar een duurzame aanpak. Met de beoogde realisatie van de zonnepanelenweide geeft de gemeente Teylingen invulling aan het duurzaamheidsbeleid. De voorgenomen aanleg van de zonneweide op het 'eilandje Oosthout' is een van de mogelijkheden om via een eigen zonnepanelenweide een deel van de gemeentelijke energievoorziening duurzaam op te wekken.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
Dit voorstel is alleen van toepassing op de gemeente Teylingen.

Urgentie
Eind september 2017 wordt door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland het loket geopend om in te schrijven voor subsidie. Als indieningsvereiste voor de aanvraag om subsidie geldt dat een omgevingsvergunning verleend moet zijn. Omdat het ontwerpbesluit voor zes weken ter inzage moet worden gelegd zal op tijd gestart moeten worden met deze uitgebreide procedure omgevingsaanvraag. Dit om er voor te zorgen dat op tijd (september 2017) vergunning is verleend.

Evaluatie
Niet van toepassing op dit voorstel.

Bijlagen en achtergrondinformatie
1. Ruimtelijke onderbouwing
2. Aanvraag omgevingsvergunning

namens het college van burgemeester en wethouders,

Juul J.G. Covers, secretaris	Carla G.J. Breuer, burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente ,

gelezen het collegebesluit van 23 mei 2017,

gelet op artikel 2.27 Wabo en afdeling 6.5 Bor,

besluit:

1. In ontwerp te verklaren geen bedenkingen te hebben tegen de aanvraag omgevingsvergunning van de gemeente Teylingen, ontvangen 24 april 2017 voor het aanleggen van een zonnepanelenweide op het eilandje Oosthoutlaan, gelegen binnen bedrijventerrein Oosthoutlaan in Sassenheim.

2. Dat de onder punt 1 vermelde ontwerpverklaring van geen bedenkingen een dag na de termijn waarbinnen zienswijze kunnen worden ingediend de status van definitieve verklaring van geen bedenkingen krijgt, ingeval geen zienswijzen zijn ontvangen.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 29 juni 2017,

Robert van Dijk, griffier	Carla G.J. Breuer, voorzitter

Ontwerp verklaring van geen bedenkingen voor een zonnepanelenweide op bedrijventerrein Oosthoutlaan, Sassenheim

gemeente TEYLINGEN

Deze ontwerp verklaring van geen bedenkingen behoort bij de procedure aanvraag omgevingsvergunning voor een zonnepanelenweide op een eilandje Oosthoutlaan (gelegen binnen bedrijventerrein Oosthoutlaan) aan de Oosthoutlaan in Sassenheim. Deze locatie staat ook bekend als Einsteinpark, Sassenheim. Deze ontwerp verklaring van geen bedenkingen is verwoord in het raadsvoorstel met zaaknummer Z-17-006962.

Overwegende dat:

- op 24 april 2017 een aanvraag omgevingsvergunning is ontvangen voor het plaatsen van zonnepanelenweide op de locatie Einsteinpark;
- de aanvraag omgevingsvergunning ingevolge artikel 3.11 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht onverwijld naar de gemeenteraad is verzonden;
- is gebleken dat de aanvraag niet in overeenstemming is met het ter plaatse geldende bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Oosthoutlaan;
- vanwege de geconstateerde strijdigheid, de uitvoering van het project slechts mogelijk is indien daartoe een projectafwijkingsbesluit als bedoeld in artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genomen wordt;
- een omgevingsvergunning door middel van een projectafwijkingsbesluit moet zijn voorzien van een ruimtelijke onderbouwing;
- de aanvraag voorziet in een ruimtelijke onderbouwing;
- het bevoegd gezag de omgevingsvergunning niet kan verlenen voordat de gemeenteraad heeft verklaard daartegen geen bedenkingen te hebben;
- de gemeenteraad een verklaring van geen bedenkingen alleen kan weigeren in het belang van een goede ruimtelijke ordening;
- uit de ruimtelijke onderbouwing blijkt dat het project niet in strijd met een goede ruimtelijke ordening is. Met de komst van de zonnepanelenweide op het eilandje Oosthoutlaan fungeert het eilandje nog steeds als overgangszone van en naar de corridor 'de Rode Molen polder'. Met de zonnepanelenweide wordt invulling gegeven aan het duurzaamheidsbeleid van de gemeente Teylingen.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 29 juni 2017.

de griffier
Robert van Dijk

de voorzitter
Carla G.J. Breuer

Ruimtelijke onderbouwing

29-03-2017

1. Aanleiding

In december 2013 is het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Oosthoutlaan' vastgesteld door de gemeenteraad van Teylingen. Dit bestemmingsplan heeft betrekking op het transformeren van de agrarische gronden nabij het regionale bedrijventerrein Sassenheim-Zuid tot nieuwe uitgeefbare gronden voor met name kleinschalige bedrijvigheid. Door de zorgvuldige vormgeving van het nieuwe bedrijventerrein, met voldoende ruimte voor groen en water, is getracht een zorgvuldige ruimtelijke overgang richting de Oosthoutlaan en de omliggende agrarische gronden te waarborgen.

Inmiddels hebben zich meerdere initiatiefnemers gemeld bij de gemeente Teylingen met een bouwplan dat niet past binnen de kaders van het vigerend bestemmingsplan. In het kader van een zorgvuldige procedure is de gemeente Teylingen voornemens om voor deze initiatieven een herziening van het vigerend bestemmingsplan op te stellen. Op dit moment wil de gemeente ook juridisch-planologisch uitvoering geven aan de wens een zonneweide te realiseren ter hoogte van het 'Eilandje Oosthout' aan de Oosthoutlaan.

Deze motivering gaat verder in op de beoogde zonneweide. In de volgende paragrafen wordt aandacht besteed aan de volgende aspecten:

- Ligging en huidige situatie bedrijventerrein Oosthoutlaan en 'Eilandje Oosthout'
- Beschrijving initiatief
- Vigerend bestemmingsplan en afwijking
- Beleidstechnische inpasbaarheid
- Ruimtelijke / stedenbouwkundige inpasbaarheid
- Conclusie

2. Ligging en huidige situatie bedrijventerrein Oosthoutlaan en 'Eilandje Oosthout'

De Oosthoutlaan verbindt de kernen Voorhout en Sassenheim (via de Rijksstraatweg). Tussen Voorhout en Sassenheim, parallel aan het bebouwingslint van de Rijksstraatweg, ligt het landelijk gebied. De openheid van dit gebied is de ruimtelijke kwaliteit waardoor landschappelijke beleving ontstaat tussen de stedelijke kernen. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1 In rood het bedrijventerrein Oosthoutlaan en in blauw het 'Eilandje Oosthout'

In de huidige situatie is een deel van het bedrijventerrein reeds gerealiseerd conform de uitgangspunten van het bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Oosthoutlaan' uit 2013. Dit is zichtbaar in figuur 1 en in onderstaande figuur. Zo is de ontsluitingsroute, die aansluiting vindt op de Oosthoutlaan en start in het verlengde van de Edisonstraat, reeds aangelegd. De bebouwing behorend bij de in 2014 vergunde ontwikkeling van de PostNL is inmiddels ook aanwezig.

Ook de groene overgang tussen de Oosthoutlaan is door middel van een groen eiland omringd met water gerealiseerd. Dit eiland wordt ook wel het 'Eilandje Oosthout' genoemd. Op dit eiland is de zonneweide voorzien. Dit ontwerp zal worden doorvertaald naar een concrete aanvraag omgevingsvergunning.

Figuur 2 Huidige situatie 'Eilandje Oosthout' en ontwerp

3. Beschrijving initiatief

De gemeente Teylingen wil in 2030 100% duurzaam zijn. Daarvoor is een Duurzaamheidsbeleid en Uitvoeringsprogramma opgesteld en door de raad goedgekeurd. Onderdeel van deze ambitie is dat de gemeente de energie die de gemeente gebruikt, ook zelf gaat opwekken. Hiervoor is onder andere een bedrag opgenomen in de investeringen onder de noemer zonneweides.

Voor de realisatie van de eigen opwekking van energie kijkt de gemeente naar de mogelijkheden op daken, maar ook naar grondlocaties. In toenemende mate worden grondlocaties ingezet voor grootschalige energieopwekking. De gemeente is voornemens de reeds aangelegde groene overgangszone 'Eilandje Oosthout', aan te wenden voor de combinatie van groen en een veldinstallatie met zonnepanelen. Deze installatie kan in principe in 6-7% van de gemeentelijke stroombehoefte voorzien via eigen opwekking. Hiermee geeft de gemeente invulling aan de eigen energie-ambitie in combinatie met natuurontwikkeling op deze locatie.

De locatie wordt beoordeeld als zeer geschikt voor de gecombineerde uitwerking van 'natuurzone' en 'zonneweide'. De technische haalbaarheid is inmiddels ook onderzocht. Het realiseren van een zonneweide op deze locatie en het verzorgen van de aansluiting op het stroomnet, zijn mogelijk.

Voor de locatie is een voorlopig ontwerp gemaakt waarbij maximaal wordt ingezet op een visueel aantrekkelijke locatie met een duurzame boodschap. Op deze plaats investeert de gemeente in zowel nieuwe natuurwaarde als de opwekking van energie. Het voorlopig ontwerp van het eiland is weergegeven in figuur 3.

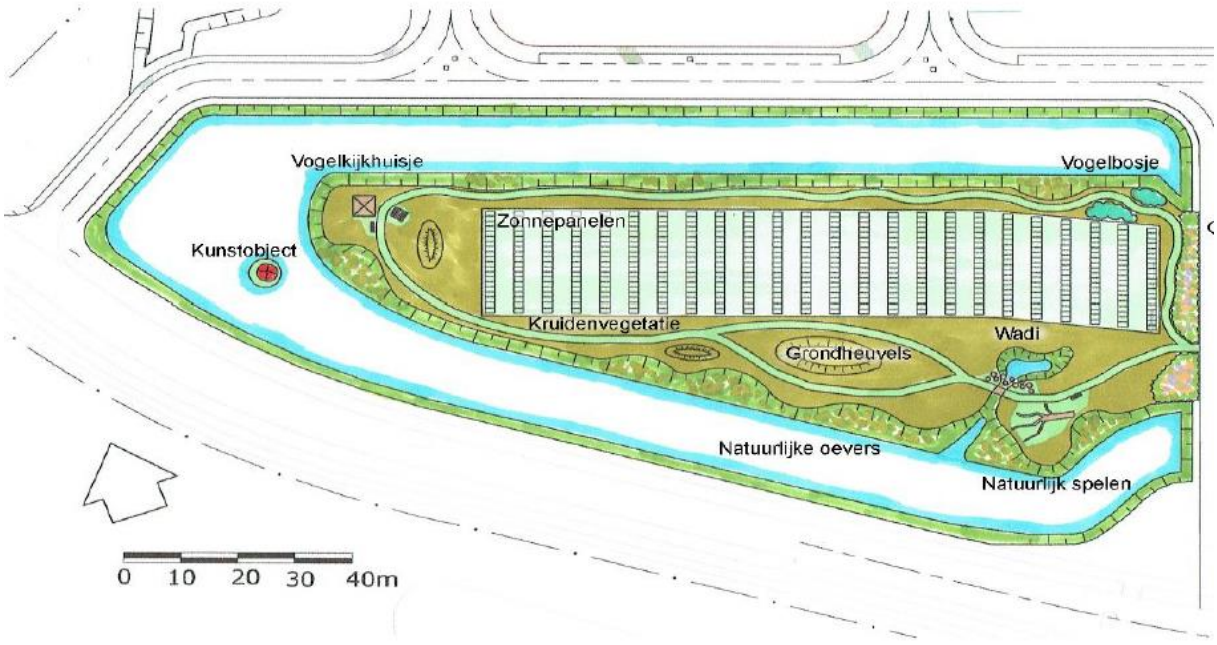

Figuur 3 Indicatief ontwerp 'Eilandje Oosthout' met zonnepanelen

4. Vigerend bestemmingsplan en afwijking

Ter plaatse van het 'Eilandje Oosthout' geldt op basis van het vigerend bestemmingsplan de bestemming 'Groen'. Deze gronden zijn in hoofdzaak bestemd ten behoeve van groen, water en voet- en fietspaden. Ook mogen bij deze bestemming behorende voorzieningen zoals straatmeubilair, nutsvoorzieningen, bruggen en duikers worden gerealiseerd. Dit tot een bouwhoogte van 3 meter.

De voorziene zonneweide betreft geen functie die past binnen de huidige bestemming. Om deze reden is het noodzakelijk dat als de gemeente Teylingen wil afwijken van het bestemmingplan 'Bedrijventerrein Oosthoutlaan' dit ruimtelijk wordt gemotiveerd. Dit document is hiervoor bedoeld. De gemeente Teylingen wil enerzijds medewerking verlenen door middel van een omgevingsvergunning (afwijken bestemmingsplan) en zal aansluitend deze omgevingsvergunning verankeren in een herziening van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Oosthoutlaan.

Figuur 4 Vigerend bestemmingsplan 'Bedrijventerrein Oosthoutlaan'

4. Beleidstechnische inpasbaarheid

De provincie heeft de ambitie om Zuid-Holland een duurzame, concurrerende en leefbare regio te laten zijn. Groei van de industrie en bedrijvigheid moet samengaan met gebruik van andere schone energiebronnen zoals zonne-energie, energie uit water en biomassa. Samen met gemeenten wordt daarnaast ingezet op energiebesparing in de gebouwde omgeving.

Begin 2016 is de Duurzaamheidsagenda Teylingen 2016 – 2018 vastgesteld door de gemeenteraad. In de duurzaamheidsagenda worden vier belangrijke trends onderscheiden: circulaire economie, marge naar mainstream (van bijzaak naar hoofdzaak), energieke samenleving (heft in eigen handen) en sturen op condities (aanjagen van duurzame ontwikkeling door overheid).

Op basis van de vier trends en de ambitie 'Teylingen volledig duurzaam in 2030' zijn acties beschreven waarmee Teylingen invulling geeft aan duurzame ontwikkeling. Het streven is om in 2018 minimaal 65% duurzaamheid te bereiken.

Eén van de acties is dat de gemeente in haar eigen bedrijfsvoering steeds op zoek gaat naar een duurzame aanpak. Hiermee geeft zij een voorbeeld en stimuleert haar leveranciers om duurzame producten, diensten en werken aan te bieden. De gemeente onderzoekt onder andere hoe de elektriciteit die de gemeente gebruikt waar mogelijk duurzaam in Teylingen of de regio opgewekt kan worden, bijvoorbeeld door aanleg van zonneweides, diepe geothermie of kleinschalige windenergie. De voorgenomen aanleg van de zonneweide op het 'Eilandje Oosthout' is een van de mogelijkheden om via een eigen zonneweide een deel van de gemeentelijke energievoorziening duurzaam op te wekken.

5. Ruimtelijke / stedenbouwkundige inpasbaarheid

Het ruimtelijke inrichtingsmodel van het bestemmingplan 'Bedrijventerrein Oosthoutlaan' gaat onder andere uit van een ruime landschappelijke overgang langs de Oosthoutlaan. Vandaar de aanleg van de groenzone met watergang tussen de Oosthoutlaan en de nieuwe bedrijfskavels.

Ondanks dat de zonnepanelen -in de lengterichting gezien- op het eilandje worden geplaats, blijft gezien vanuit de richting Sassenheim naar Voorhout de landschappelijke overgangszone in voldoende mate in stand voor de beleving van een 'geleidelijke overgang' naar het zicht op het open landschap. Er ontstaat geen smalle corridor met plots het zicht op het open landschap. Dit mede gelet op de beperkte hoogte van de zonnepanelen (Het gaat om bewegende delen die, vanaf het maaiveld gezien, een maximale hoogtestand van 2,2 meter kunnen bereiken). Voorwaarde is wel dat het overige groen van het eilandje wordt uitgevoerd zoals het ontwerp dat aangeeft waarbij voldoende ruimte moet zijn voor de natuurvriendelijke oevers en bijbehorende beplanting. Daarnaast kan met grondheuvels in combinatie met beplanting een spannend landschap worden gecreëerd dat ook het zicht op de panelen verzacht.

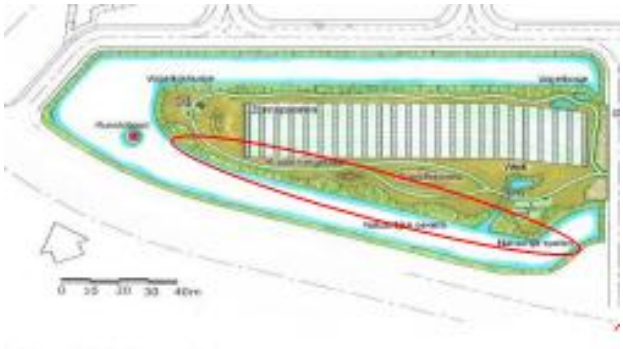

Figuur 5. Binnen het rode ovaal: voldoende ruimte voor natuurvriendelijke oevers en bijbehorende beplanting

Vanuit Voorhout richting Sassenheim is het open landschap zowel links als rechts te beleven. Vanuit deze rijrichting zal het eilandje met name moeten voorkomen dat de gebruiker van de Oosthoutlaan vanuit het open landschap 'ineens' in een smalle corridor van bedrijfsbebouwing terecht komt. Door zonnepanalen te plaatsen over de lengterichting van het eilandje -waarbij de andere helft met groen wordt ingepast- behoud het eilandje in ruime mate de openheid waardoor geen sprake is van het ontstaan van een smalle corridor.

Figuur 6. Zicht vanuit Voorhout

Vanuit Voorhout gezien, markeert de rode stip in figuur 6 de plek waar de gebruiker van de Oosthoutlaan het zicht op de openheid verliest. Het zicht op dit punt zal ook met zonnepanelen niet voor de beleving van een smalle / benauwde corridor zorgen.

Door de hoogte van de (toekomstige) bedrijven zullen deze voldoende waarneembaar blijven na de plaatsing van de panelen en de inrichting van de natuurvriendelijke oever met bijvoorbeeld opgaand riet. Bijkomstig voordeel is dat het riet ook als biomassa dienst doet en het eilandje op die manier op verschillende manieren bijdraagt aan een duurzaam Teylingen.

Vanaf de toegangsweg naar het bedrijventerrein verdient de toegankelijkheid naar het eilandje aandacht. Het is aannemelijk dat de zonneweide wordt afgesloten ter voorkoming van vandalisme. Door de huidige opzet van het ontwerp ontstaat de kans dat de gemeente Teylingen het eilandje daadwerkelijk zal afschermen door over de lengte van de kopse kant van het eilandje een hekwerk te plaatsen. Dat is niet wenselijk. Door aan de kopse kant van het eilandje het water door te trekken kan dit worden voorkomen. Indien het ontwerp op dit punt wordt aangepast kan de toegang met een veel korter hekwerk worden afgesloten en blijft de openheid en het natuurlijke karakter overeind.

Figuur 7. Voorstel verruiming watergang

6. Conclusie

De beoogde zonneweide past binnen de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente, maar kan niet worden aangelegd op basis van het vigerend bestemmingsplan. Het gebruik van de groenzone voor de opwekking van duurzame energie gaat, gezien het aan Rho voorgelegde ontwerp, in dit geval samen met het leveren van een bijdrage aan de landschappelijke inpassing van het terrein. De voorgestelde aanpassing van het ontwerp over de kopse kant van het eilandje wordt als noodzakelijk gezien als de gemeente Teylingen directe toegang naar het eilandje wil voorkomen.

Het eilandje ingericht met een zonnepanelenweide is stedenbouwkundig aanvaardbaar en het eilandje fungeert ook met een zonnepanelenweide als overgangsgebied. Er dient aandacht te zijn voor de opmerking over de grondheuvels in combinatie met beplanting zodat een spannend landschap wordt gecreëerd waardoor het zicht op de panelen wordt verzacht.

Ons kenmerk:
2017039793

Uitwerking per milieuaspect
Advies ruimtelijke plannen

Gegevens project

Project	Zonnenpanelenweide Oosthoutlaan te Sassenheim
Gemeente	Teylingen
Datum vraag	10 maart 2017
Contactpersoon gemeente	De heer R. Van der Geest
Contactpersoon ODWH	Mevrouw C. Lokman

Gegevens procedure

Soort procedure	Omgevingsvergunning met afwijkingsprocedure
Strijdigheid met het vigerende bestemmingsplan	Bestemmingsplan Bedrijventerreinen Oosthoutlaan

Afbeelding 1: Opzet plan

Het plan betreft het realiseren van een zonnepanelenveld aan de Oosthoutlaan te Sassenheim. Er worden 480 zonnepanelen geplaatst ten behoeve van 45 woningen met daarbij een gedeelte voor natuurontwikkeling. Er worden niet-reflecterende panelen geplaatst.

Volgens opgave van de gemeente d.d. 3 april 2017 is het voorgenomen gebruik/bezoek van de locatie als volgt:

Dubbelfunctie: zonneweide en natuurontwikkelingsgebied
Het eilandje krijgt een dubbelfunctie. Gedeeltelijk wordt het eilandje ingericht als zonneweide c.q. een opwekkingsinstallatie voor het opwekken van stroom.

Voor het overige wordt het eilandje ingericht als natuurontwikkelingsgebied. Het voornemen is om een relatief natte omgeving te creëren waar vooral veel planten en insecten zoals vlinders en libellen gaan komen.

Niet vrij toegankelijk
Het eilandje wordt niet vrij toegankelijk; de locatie wordt afgesloten met een hek. Voor onderhoudswerkzaamheden wordt een onverhard smal natuurlijk pad over het eilandje aangelegd.
Ten behoeve van het onderhoud van de zonne-installatie zal af en toe een onderhoudsmedewerker het terrein bezoeken voor werkzaamheden.
1-2 bezoekers, dagdeel, maximaal vier maal per jaar.

Ten behoeve van het onderhoud van het terrein zelf zullen beheermedewerkers 2-3 maal per jaar onderhoud plegen indien noodzakelijk. Het voornemen is wel om onderhoud tot een minimum te beperken en de natuur haar gang te laten gaan.
2-3 onderhoudsmedewerkers, 1-2 dagen, maximaal twee maal per jaar.

Ecologische en biologische monitoring
Voor de monitoring van de natuurontwikkeling zal periodiek de natuurontwikkeling onderzocht worden door inventarisaties tijdens bezoeken. Een aantal malen per jaar zullen naar verwachting 2-3 deskundigen een inventarisatie maken van planten, bloei, voorkomende insecten, vogels e.d. Ook wordt hierbij fotodocumentatie verzameld om een meerjarig ontwikkelingsverslag te maken.
1-3 monitors, dagdeel, 4-6 maal per jaar.

Excursies
Indien daar aanleiding en gelegenheid voor is, kan enkele malen per jaar een kleine excursie voor belangstellenden worden georganiseerd om ter plaatse te zien hoe deze natuurontwikkeling zich voltrekt, via een begeleide rondgang met een van de monitors.
Max. 15 per excursie, max. duur een dagdeel, max. 8 maal per jaar, niet leeftijdsgebonden, dus alle leeftijden, op inschrijving.

Algemeen
Bij het adviseren op het plan is uitgegaan van de aangeleverde stukken.

Archeologie
Beleid en regelgeving
Het archeologiebeleid van de gemeente Teylingen is gebaseerd op wetgeving en de archeologische verwachtings- en beleidskaart van Teylingen (2015). Het doel van dit beleid is het archeologisch erfgoed van Teylingen te behouden en te beschermen. Teylingen heeft waardering voor het archeologische erfgoed. Zij neemt de verantwoordelijkheid voor het eigen bodemarchief en streeft ernaar de kennis van de archeologie van het grondgebied te vergroten. Zij heeft daarbij de volgende uitgangspunten:

- streven naar, zoveel mogelijk, behoud in de grond van archeologische waarden. Als behoud in de grond (in-situ) niet mogelijk blijkt moeten de archeologische waarden veilig gesteld worden door behoud buiten de grond (ex-situ), door middel van een definitieve archeologische opgraving
- de verstoorder, initiatiefnemer van de bodemverstoringen, betaalt

- archeologie verankeren in ruimtelijke ordening
- bewustmaking van een breed publiek door communicatie
- regionale samenwerking en afstemming.

De archeologische waarden en verwachtingenkaart van Teylingen is in 2015 opgesteld.[1] Deze kaart is ingedeeld in zones waar verschillende regimes gelden naar aanleiding van de archeologische waarde of de archeologische verwachtingswaarde. Voor deze waarderingsgebieden wordt in opzet dezelfde planregel gebruikt, waarin een omgevingsvergunningstelsel is opgenomen. De verschillen tussen de waarderingsgebieden zitten in de oppervlakten en diepte van bodemverstoring vanaf wanneer een vergunning dient te worden aangevraagd.

Archeologische verwachting en bestemmingsplanregels

Op de archeologische beleidskaart van Teylingen ligt het plangebied grotendeels in een zone waarvoor geen archeologisch vervolgonderzoek meer nodig is. Alleen op de zuidoostelijke hoek van het plangebied rust een hoge archeologische verwachting (aangeduid met roze kleur in afbeelding 2). In het archeologisch beleid van de gemeente Teylingen wordt voor deze gebieden doorgaans een vrijstelling van een omgevingsvergunning gegeven bij bodemingrepen die kleiner zijn dan 250 m^2 en ondieper reiken dan 30 cm. Bovenstaande regels zijn vastgelegd in het huidige bestemmingsplan bedrijventerrein Oosthoutlaan Teylingen (afbeelding 3).

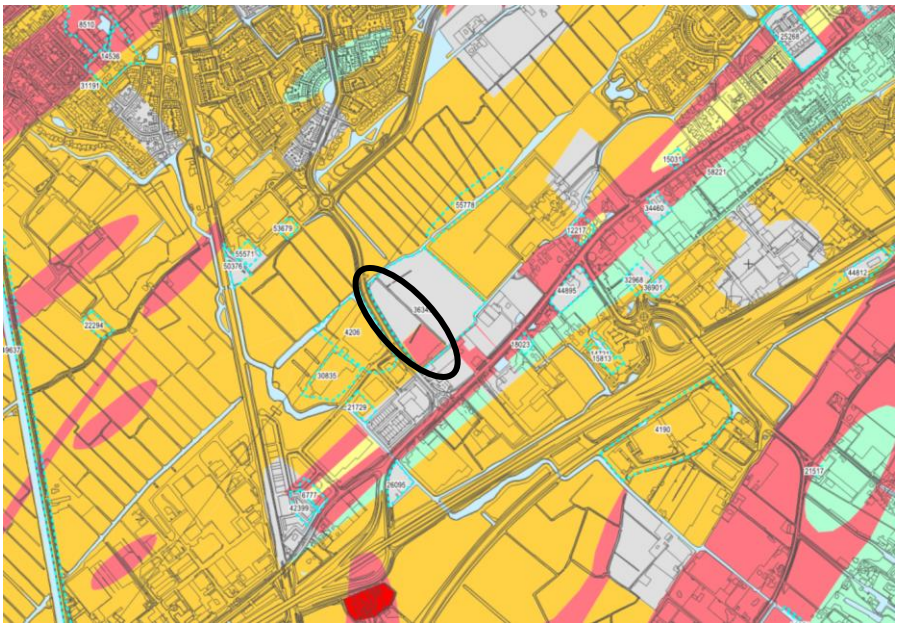

Afbeelding 2 Archeologische beleidskaart van Teylingen. Het plangebied is aangeduid met een zwart kader.

[1] Wink, K. e.t. 2014: Toelichting op de archeologische verwachtings(waarden) kaart en beleidskaart Gemeenten Katwijk, Noordwijk, Noordwijkerhout, Lisse, Teylingen en Hillegom, Weesp (Raap-rapport 2852).

Afbeelding 3 Bestemmingsplankaart Bedrijventerrein Oosthoutlaan. Het plangebied waar de zonnepalen worden geplaatst is met een rood kader aangeduid.

Volgens het plan voor het plaatsen van 480 zonnepanelen op het perceel aan de Oosthoutlaan zal de bodem op de volgende wijze worden verstoord:

- De funderingsdiepte is – afhankelijk van de grondgesteldheid – maximaal 1,5 meter.
- De fundering van de installatie zal waarschijnlijk plaatsvinden via enkele honderden palen, te plaatsen onder de volledige installatie-oppervlakte. De exacte omvang moet nog volgen uit het aangepaste ontwerp.

De panelen worden geplaatst conform (afbeelding 4), waarbij alleen bodemingrepen plaatsvinden in het gebied waarvoor op basis van het archeologiebeleid geen nadere regels ten aanzien van archeologie zijn vastgelegd.

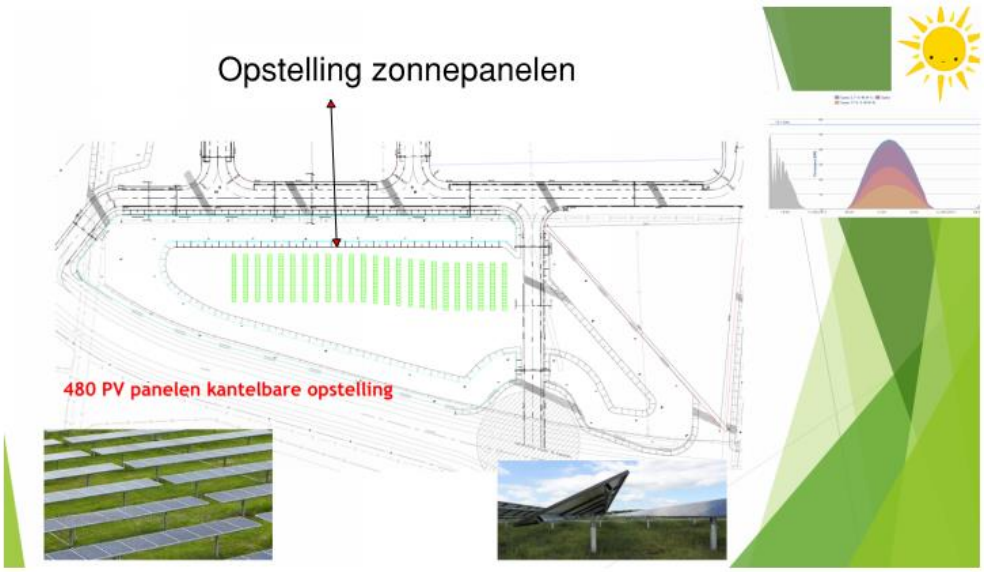

Afbeelding 4 (bron: HTL samen, duurzaambouwend aan de toekomst 10 februari 2017)

Omdat het bouwplan niet op gronden ligt met een dubbelbestemming voor archeologische waarden is archeologie geen belemmering bij de uitvoering van dit plan. Indien er archeologische resten worden aangetroffen moet dit worden gemeld aan de Minister van OC&W.

Conclusie
Vanuit archeologie is er geen belemmering voor het plan.

Wij verzoeken u om bij het verlenen van de vergunning de volgende tekst op te nemen:

Melding toevalsvondst
Ingeval archeologische resten worden aangetroffen dient dit op grond van artikel 5.10 van de Erfgoedwet onmiddellijk te worden gemeld aan de Minister van OC&W. De vondst dient gedurende 6 maanden, te rekenen vanaf de datum van de melding, ter beschikking te worden gesteld of gehouden voor wetenschappelijk onderzoek.

Besluit Milieueffectrapportage (m.e.r.)
Beleid en regelgeving
Voor activiteiten die zijn genoemd in lijst C en D in de bijlage bij het Besluit m.e.r. moet worden nagegaan of er sprake is van een geval waarin een m.e.r.-beoordelingsbesluit moet worden genomen (D-lijst) of een MER moet worden opgesteld en een m.e.r.-procedure moet worden doorlopen (C-lijst). Voor elke activiteit is een drempelwaarde genoemd. Indien de drempelwaarde niet wordt behaald moet een zogeheten 'vormvrije m.e.r.-beoordeling' worden uitgevoerd waarin wordt nagegaan of er sprake is van belangrijke negatieve gevolgen voor het milieu die een m.e.r. noodzakelijk maken.

Beoordeling
Een installatie voor de opwekken van duurzame energie met behulp van zonnepanelen komt op geen van beide lijsten voor. Er hoeft daarom in geen geval aandacht te worden besteed aan de m.e.r.-plicht of m.e.r.-beoordelingsplicht op grond van het Besluit m.e.r.

Conclusie
Voor het oprichten van het zonnepark is geen m.e.r.-beoordeling nodig.

Bedrijven en milieuzonering
Beleid en regelgeving
In het kader van een goede ruimtelijke ordening moet worden beoordeeld of bedrijven in de omgeving worden belemmerd door de ontwikkeling en of ter plaatse van gevoelige functies, zoals woningen, sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Voor de beoordeling hebben wij gebruik gemaakt van de Handreiking Bedrijven en milieuzonering (VNG, editie 2009). Per milieucategorie geldt een minimaal gewenste

afstand, de richtafstand. Deze richtafstand geldt tussen enerzijds de grens van de bestemming die bedrijven (of andere milieubelastende functies) toelaat en anderzijds als uiterste situering van de gevel van een woning die volgens het bestemmingsplan of via vergunning vrij bouwen mogelijk is. De in de handreiking opgenomen afstanden zijn indicatief en verschillen per gebiedstype waarin de ontwikkeling zal plaatsvinden Uitgangspunt is dat deze afstanden gemotiveerd worden toegepast.

Beoordeling
Het plangebied kan worden getypeerd als gemengd gebied. In de omgeving van het plangebied bevinden zich diverse bedrijven en (bedrijfs)woningen.

Volgens het bedrijfsinformatiesysteem van de Omgevingsdienst zijn de volgende bedrijven en/of activiteiten aanwezig in de omgeving van het plangebied:

Bedrijf/activiteit	**Adres**	**SBI-2008**	**Milieu cat.**	**Minimale gewenste afstand**	**Huidige afstand tot het plangebied**
Post NL Depot	Oosthoutlaan, Sassenheim	531	2	10 m	30 m
De Menken Keuken B.V.	Edisonstraat 2, Sassenheim	1061	4.1	100 m	55 m
Interplan Bouwsupport	Wattstraat 3, Sassenheim	71	1	0 m	50 m
Riso Benelux	Oosthoutlaan 4, Sassenheim	74	1	0 m	40 m
Verschoor Kraanverhuur	Rijksstraatweg 59	773	3.1	30 m	100 m

In het plangebied is een zonnepanelenveld geprojecteerd. De activiteiten van deze inrichting zijn ingedeeld in SBI-code 2008: 35.11.3, zijnde productie van elektriciteit door zonnecellen, warmtepompen en waterkracht. De milieucategorie is 1. De richtafstand van de inrichting tot gemengd gebied is 0 m.

De volgende (bedrijfs)woningen zijn aanwezig in de omgeving van het plangebied:

Adres	**Minimale gewenste afstand**	**Huidige afstand tot het plangebied**
Rijksstraatweg 61 b (bedrijfswoning Verschoor Kraanverhuur)	0 m	190 m
Rijksstraatweg 63 (bedrijfswoning agrarisch bedrijf)	0 m	240 m

Uit bovenstaande tabellen blijkt het volgende:

- Er wordt niet voldaan aan de richtafstand tot het nabijgelegen bedrijf De Menken Keuken. De richtafstand tot dit bedrijf bedraagt 100 meter vanwege het aspect geluid in gemengd gebied. Het plangebied bevindt zich echter op een afstand van 55 meter.

In het plangebied bevinden zich echter geen woningen of andere geluidsgevoelige objecten, waardoor de richtafstanden voor geluid geen rol spelen.
- De omliggende woningen liggen op grote afstand. Er wordt ruim voldaan aan de richtafstand. Ter plaatse van de woningen is sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Lichthinder/lichtreflectie
Vanwege reflectie van de zonnepanelen kan lichthinder ontstaan voor de omgeving. Volgens artikel 2.1, onder h, van het Activiteitenbesluit milieubeheer dient een inrichting lichthinder te voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau te beperken.
De reflectie kan met name hinder veroorzaken aan het verkeer komende uit de Edisonstraat. Door de gemeente (als aanvrager van de omgevingsvergunning) is aangegeven dat niet-reflecterende panelen worden geplaatst. Op basis van de gegevens is echter nog niet geheel duidelijk of dit afdoende is. De fabrikant kan hier meer duidelijkheid over geven. Behalve het soort panelen is ook de richting waarin de panelen liggen, de hoogte en de kanteling van de panelen van belang voor de mate van reflectie. Dat is nu moeilijk te beoordelen. Bij de gekozen opzet kan door de groenvoorziening mogelijke reflectie worden voorkomen.

In het kader van de natuurlijke uitstraling van het eilandje als geheel zal gebruik gemaakt worden van niet-reflecterende panelen. Gelet hierop zal er naar verwachting geen sprake zijn van onaanvaardbare hinder vanwege reflectie van de zonnepanelen voor verkeersdeelnemers en de omliggende bedrijven.
Dit moet echter wel nadrukkelijk worden aangetoond voordat het ontwerpbesluit ter inzage wordt gelegd.

Wet milieubeheer/ Activiteitenbesluit milieubeheer
Het betreft een inrichting waarop mogelijk het Activiteitenbesluit milieubeheer van toepassing is. Volgens bijlage I van het Besluit omgevingsrecht (Bor), onderdeel C, gaat het mogelijk om categorie 1, onderdeel 1.1, onder a. Het is niet onaannemelijk dat er een of meer elektromotoren aanwezig zijn met een vermogen of een gezamenlijk vermogen groter dan 1,5 kW, met dien verstande dat bij de berekening van het gezamenlijk vermogen een elektromotor met een vermogen van 0,25 kW of minder buiten beschouwing blijft.

Het betreft dan een type A-inrichting volgens het Activiteitenbesluit milieubeheer. Er hoeft geen melding op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer te worden gedaan. Wel moet worden voldaan aan de regels van het Activiteitenbesluit.

<u>Conclusie</u>
Vanuit bedrijven en milieuzonering is er geen belemmering. Aangezien er niet-reflecterende panelen worden gebruikt en er een groenvoorziening wordt aangebracht is er naar verwachting geen sprake van onaanvaardbare lichthinder ten gevolge van reflectie van de zonnepanelen. Gelet hierop zal er naar verwachting geen sprake zijn van onaanvaardbare hinder vanwege reflectie van de zonnepanelen voor verkeersdeelnemers en de omliggende bedrijven.

Bodem

Beleid en regelgeving

Bij de ontwikkeling van een ruimtelijk plan en/of bestemmingsplan dient rekening te worden gehouden met de bodemkwaliteit ter plaatse. De reden hiervoor is dat eventueel aanwezige bodemverontreiniging van groot belang kan zijn voor de keuze van bepaalde bestemmingen en/of voor de uitvoerbaarheid van een bestemmingsplan. Voor een bestemming zoals wonen, gelden ander normen dan voor bijvoorbeeld de bestemming bedrijven. Uitgangspunt is dat de bodemkwaliteit als gevolg van aanwezige bodemverontreiniging geen onaanvaardbaar risico oplevert voor de gebruikers van de bodem. Bovendien mag de bodemkwaliteit niet verslechteren door grondverzet (bijvoorbeeld graafwerkzaamheden). Dit is het zogenaamde stand still-beginsel.

Beoordeling

De ontwikkeling betreft het wijzigen van de bestemming groen naar een locatie voor energieopwekking (zonnepanelen) inclusief de aanleg van een cluster zonnepanelen.

Van deze locatie zijn bij de Omgevingsdienst bodemonderzoeken bekend. Het betreft een verkennend onderzoek van IDDS met kenmerk 0907B223/dbi/rap1 en datum 22 september 2009 en een verkennend onderzoek van IDDS met kenmerk 1411G713/DBI/rap1 en datum 30 januari 2015.
Uit de resultaten van deze bodemonderzoeken blijkt dat ter plaatse van de geplande zonnepanelen de grond en het grondwater niet tot licht verontreinigd zijn.

Conclusie

Op basis van de resultaten van de bodemonderzoeken is de locatie geschikt voor het beoogd gebruik. Er zijn vanuit het bodemaspect geen bezwaren voor de nieuwe bestemming.

Indien grond wordt aan- of afgevoerd, moet dit plaatsvinden volgens de door de overheid gestelde regels. In het bijzonder wordt gewezen op het Besluit bodemkwaliteit.

Geluid

Beleid en Regelgeving

Geluidsoverlast kan worden veroorzaakt door industrielawaai, railverkeerslawaai, wegverkeerslawaai en luchtverkeerslawaai van Schiphol. De Wet geluidhinder en de Luchtvaartwet kennen grenswaarden voor geluid. Bepaalde geluidgevoelige objecten mogen alleen worden toegelaten als zij geen ontoelaatbare geluidsbelasting ondervinden. Daartoe moeten op grond van artikel 3.3.1 Besluit ruimtelijke ordening zones in het bestemmingsplan worden opgenomen rond geluidbronnen. Het bestemmingsplan moet de ligging en de afmetingen van woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen en van geluidsgevoelige terreinen gelegen binnen de zone van een weg, spoorweg of industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder aangeven.

Als een bepaalde bestemming en/of een bepaalde geluidsbron niet in de Wet geluidhinder of Luchtvaartwet is geregeld, moet in het kader van de goede ruimtelijke ordening toch een akoestische afweging gemaakt worden.

De Wet geluidhinder geeft mogelijkheden om een hogere waarde vast te stellen voor wegverkeer, railverkeer en industrielawaai. Op 4 maart 2013 heeft de Omgevingsdienst de herziene versie van de 'Richtlijnen voor het vaststellen van hogere waarden' vastgesteld. Op basis van deze richtlijnen stelt de Omgevingsdienst een maximale hogere waarde van 58 dB voor, voor verkeerslawaai en 63 dB voor railverkeer. Voor industrielawaai en Luchtvaartlawaai gelden de wettelijke grenswaarden.

Beoordeling
Er is geen sprake van het oprichten van een geluidsgevoelig object. Er hoeft niet te worden getoetst aan de Wet geluidhinder.
Een zonnepanelenveld produceert weinig geluid. De omvormers kunnen zorgen voor een zoemend geluid, maar dit is geen relevante geluidsbelasting. De omgeving zal geen last hebben van het geluid dat geproduceerd wordt bij het zonnepanelenveld.
Op voorhand kan worden geconstateerd dat deze inrichting geen relevante geluidbelasting veroorzaakt. Specifiek geluidsonderzoek is dan ook niet aan de orde.

Conclusie
Vanuit geluid is er geen belemmering voor het plan.

Luchtkwaliteit
Beleid en regelgeving
In de Wet milieubeheer zijn kwaliteitseisen voor de buitenlucht opgenomen. Titel 5.2 Wm 'Luchtkwaliteitseisen' wordt kortweg aangeduid als de Wet luchtkwaliteit. Het doel van de wet is om mens en milieu bescherming te bieden tegen de negatieve effecten van luchtverontreiniging. Voor de gezondheid van de mens is een goede luchtkwaliteit van groot belang. In de wet is, door middel van criteria, een onderscheid gemaakt tussen grote en kleine ruimtelijke projecten. Een project is klein als het niet in betekenende mate leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. De grens ligt bij 3 % van de grenswaarde (= 1,2 $\mu g/m^3$) voor stikstofdioxide en fijn stof.

Vanaf 1 januari 2015 geldt er ook een grenswaarde voor een kleinere fractie van fijn stof nl. $PM_{2.5}$. De grenswaarde voor $PM_{2,5}$ bedraagt 25 $\mu g/m^3$. Gezien het grote verschil tussen de grenswaarde en de achtergrondconcentratie zullen overschrijdingen van deze grenswaarde niet vaak voorkomen. Het blijkt dat als de grenswaarde voor PM_{10} niet wordt overschreden, er geen overschrijding van de grenswaarde voor $PM_{2,5}$ zal zijn.

Beoordeling
Het plan heeft een beperkte verkeersaantrekkende werking. Een aantal keer per jaar wordt het terrein bezocht in verband met onderhoud en voor de monitoring van de natuurontwikkeling en belangstellenden. Het plan draagt niet in betekenende mate bij aan de verslechtering van de luchtkwaliteit.

Conclusie
Vanuit luchtkwaliteit is er geen belemmering voor het plan.

Externe veiligheid
Beleid en regelgeving
Voor het milieuaspect externe veiligheid is een aantal bronnen van belang, namelijk: het vervoer van gevaarlijke stoffen via de weg, het spoor of het water, het transport door ondergrondse leidingen en de opslag van gevaarlijke stoffen. De normen voor het externe veiligheidsbeleid hebben een wettelijke status. Deze normen zijn een wettelijke verplichte toetsingsgrond bij besluiten op grond van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Woningwet.

Beoordeling
De locatie krijgt een dubbelfunctie. Een deel van de locatie wordt ingericht als zonneweide c.q. een opwekkingsinstallatie voor het opwekken van stroom.
Het overige deel wordt ingericht als natuur-ontwikkelingsgebied. Het voornemen is om een relatief natte omgeving te creëren waar vooral veel planten en insecten zoals vlinders en libellen gaan komen.

De locatie wordt niet vrij toegankelijk; de locatie wordt afgesloten met een hek. Voor onderhoudswerkzaamheden wordt een onverhard smal natuurlijk pad over het eilandje aangelegd.
Ten behoeve van her onderhoud van de zonne-installatie zal af en toe een onderhoudsmedewerker het terrein bezoeken voor werkzaamheden.

Ten behoeve van het onderhoud van het terrein zelf zullen beheermedewerkers 2-3 maal per jaar onderhoud plegen indien noodzakelijk. Het voornemen is wel om onderhoud tot een minimum te beperken en de natuur haar gang te laten gaan.
2-3 onderhoudsmedewerkers, 1-2 dagen, maximaal twee maal per jaar.

Voor de monitoring van de natuurontwikkeling zal periodiek de natuurontwikkeling onderzocht worden door inventarisaties tijdens bezoeken. Een aantal malen per jaar zullen naar verwachting 2-3 deskundigen een inventarisatie maken van planten, bloei, voorkomende insecten, vogels e.d. Ook wordt hierbij fotodocumentatie verzameld om een meerjarig ontwikkelingsverslag te maken.
1-3 monitors, dagdeel, 4-6 maal per jaar.

Indien daar aanleiding en gelegenheid voor is, kan enkele malen per jaar een kleine excursie voor belangstellenden worden georganiseerd om ter plaatse te zien hoe deze natuurontwikkeling zich voltrekt, via een begeleide rondgang met een van de monitors.
Max. 15 per excursie, max. duur een dagdeel, max. 8 maal per jaar, niet leeftijdsgebonden, dus alle leeftijden, op inschrijving.

Risicobronnen
In de omgeving van het plangebied liggen de volgende risicobronnen:
- Inrichtingen: Menken B.V., Esso Selfservice B.V., Wesseling Transport B.V.
- transportroute gevaarlijke stoffen over A44

Inrichtingen

Esso Selfservice B.V., Oosthoutlaan 2, Sassenheim

Ligging plangebied ten opzichte van bron: dit tankstation ligt op ongeveer 130 meter van het plangebied.

Voor LPG-tankstations geldt sinds 14 juni 2016 de 'Circulaire effectafstanden externe veiligheid LPG-tankstations voor besluiten met gevolgen voor de effecten van een ongeval'. De risicoafstanden tot aan vulpunt, ondergronds reservoir of afleverzuil zijn altijd kleiner dan of gelijk aan 40 meter. Het plangebied ligt dus buiten deze risicoafstanden.

Verder moet rekening gehouden worden met effectafstanden: binnen het invloedsgebied (150 meter) geldt de verantwoordingsplicht groepsrisico (grondslag: Bevi), en binnen de effectafstand voor het ongevalsscenario met de grootste effectafstand (160 meter van het vulpunt) moet bij zeer kwetsbare objecten een extra motivatie gegeven worden (grondslag: circulaire). Het gaat hier niet om een zeer kwetsbaar object, dus die extra motivatie is niet nodig. Wel ligt het plan gedeeltelijk binnen het invloedsgebied en moet dus een groepsrisicoverantwoording gegeven worden.

Dit geldt alleen als de invulling van het plangebied nu leidt tot ten minste beperkt kwetsbare objecten.

Menken B.V. Edisonstraat 2, Sassenheim

Ligging plangebied/project tov bron: Menken ligt aan de andere kant van de weg, maar heeft geen invloedsgebied buiten de inrichtinggrens. De risico's van dit bedrijf zijn wel van belang voor het brandweeradvies.

Wesseling Transport B.V., Anton Philipsweg 20a, Sassenheim

Ligging plangebied/project tov bron: het plangebied ligt deels binnen het invloedsgebied van Wesseling transport (toxisch scenario heeft een effectafstand dodelijk van 1000 meter).

Transportroute A44

Over de A44 wordt onder andere LPG vervoerd. Het plangebied ligt op ruim 400 meter van de weg. Bij een incident met een LPG tankwagen kan een BLEVE ontstaan.

Conclusie

In de omgeving van het plangebied zijn activiteiten met gevaarlijke stoffen, waarvan het invloedsgebied over het plangebied loopt.

Vanwege de beperkte toegankelijkheid van het plangebied is er echter geen sprake van kwetsbare of kwetsbare objecten in het plangebied.

Externe veiligheid is geen belemmering voor het realiseren van het plan

Ecologie

Beleid en regelgeving

Ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden getoetst aan de natuurbeschermingswetgeving en beleid. Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. In deze wet zijn de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Boswet samengevoegd. Wat betreft gebiedsbescherming is er door de nieuwe wet niets veranderd behalve dat de

Beschermde Natuurmonumenten niet meer zijn beschermd onder deze wet. Voor soorten die beschermd zijn op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn is er ook niets veranderd behalve dat aan de verbodsbepalingen het woord 'opzettelijk' is toegevoegd. Voor overige soorten kan er een bescherming gelden op basis van de zogenaamde 'nationale lijst' (artikel 3.10). Met name vlinders, libellen en planten die onder de Flora- en faunawet geen beschermingsregime kenden (anders dan zorgplicht), zijn in de nieuwe wet wel beschermd. Ook zijn er soorten die op basis van de nieuwe wet niet meer zijn beschermd. Activiteiten waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, dienen voorkomen te worden, bijvoorbeeld door het treffen van mitigerende maatregelen. Indien dit niet mogelijk is, dan is het uitvoeren van een dergelijke activiteit alléén toegestaan met een natuurtoestemming van Omgevingsdienst Haaglanden. Een mitigatieplan of natuurtoestemming dient in het bezit te zijn voorafgaand aan de start van de uitvoeringsfase.

Naast de verbodsbepalingen staat in de Wnb dat voor alle in het wild levende planten- en diersoorten de zogenaamde zorgplicht geldt. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. De zorgplicht geldt voor iedereen en voor alle planten en dieren, beschermd of niet.

<u>Beoordeling</u>
Het bedrijventerrein is in ontwikkeling, er zijn enkele wegen aangelegd, er is een distributiecentrum aanwezig en er is een landtong aangelegd. Ten behoeve van het bedrijventerrein Oosthoutlaan, zijn diverse ecologische onderzoeken uitgevoerd.

- Rugstreeppad en kleine modderkruiper in en rond bedrijventerrein Oosthoutlaan te Sassenheim, augustus 2010, adviesbureau Mertens
- Actualiserend onderzoek Flora- en faunawet bedrijventerrein Oosthoutlaan te Sassenheim, augustus 2013, adviesbureau Mertens

Gebiedsbescherming
Het plan betreft het realiseren van een 'park' met zonnepanelen (480 stuks), de rest van het eilandje wordt 'natuurvriendelijk' ingericht. Het terrein is niet vrij toegankelijk en zal beperkt bezocht worden voor onderhoudswerkzaamheden, monitoring van de natuurontwikkeling en belangstellenden. De verwachting is dat het beoogde plan niet zal leiden tot een significante toename van het wegverkeer. Het plan zal daarom geen significant negatief effect hebben op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden in het algemeen, en het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid in het bijzonder. Het plangebied bevindt zich niet in een gebied dat onderdeel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) en niet in een provinciaal beschermd weidevogelgebied. Gelet op het voorgaande levert het aspect gebiedsbescherming geen belemmeringen op. Er hoeft hiervoor geen nader onderzoek plaats te vinden.

Soortenbescherming
In de periode 2014-2016 is het plangebied en directe omgeving van grasland veranderd naar tijdelijk verhard parkeerterrein en vervolgens weer naar grasland. In de directe omgeving is een distributiecentrum van Post.nl gerealiseerd en zijn er sloten gedempt

en nieuwe gegraven. In de huidige situatie is het plangebied begroeid met gras, met aan de zuid-, oost- en noordzijde een watergang.

De ecologische onderzoeken uit 2010 en 2013 zijn uitgevoerd voordat bovengenoemde werkzaamheden hadden plaatsgevonden. In het onderzoek uit 2010 is alleen gekeken naar de kleine modderkruiper en de rugstreeppad. De kleine modderkruiper is toen aangetroffen in de watergang aan de oostzijde van het plangebied. De rugstreeppad is niet aangetroffen.
Uit het onderzoek van 2013 kwam naar voren dat het gebied en directe omgeving van het bedrijventerrein foerageergebied is voor de beschermde gewone dwergvleermuis en laatvlieger. In de sloten op de grens van het gebied was de beschermde kleine modderkruiper aangetroffen. Andere beschermde soorten waaronder de rugstreeppad waren niet aangetroffen. Daarnaast kwamen er algemene broedvogels, algemene planten (zwanenbloem), amfibieën (gewone pad, bruine kikker, meerkikker) en zoogdieren (mol, veldmuis, bosmuis, konijn, haas en huisspitsmuis) voor. Uit het onderzoek werd geconcludeerd dat de gewone dwergvleermuis en laatvlieger na realisatie van het bedrijventerrein gewoon konden blijven foerageren binnen of rond het gebied. Effecten op deze vleermuizen werden derhalve uitgesloten. Door de herziening van het bestemmingsplan verandert dit niet. Er is geen nieuw ecologisch onderzoek naar de vleermuis nodig.

Verder kon de kleine modderkruiper na realisatie van het bedrijventerrein blijven voorkomen in de wateren. Deze soort werd dus niet beïnvloed. Daarnaast is onder de Wnb de kleine modderkruiper niet meer beschermd, anders dan volgens de zorgplicht. Er is geen nieuw ecologisch onderzoek naar vissen nodig.

Wat de betreft de rugstreeppad is deze in 2010 en 2013 niet aangetroffen. De rugstreeppad is wel in Voorhout (meest recent in 2016) waargenomen. Gezien de huidige situatie van het plangebied, de nieuwe watergangen en de bereikbaarheid van het terrein vanuit de kern Voorhout, is het niet waarschijnlijk dat de rugstreeppad zich het afgelopen jaar naar het plangebied heeft verplaatst en daar verblijft. Voor wat betreft de rugstreeppad behoeft geen nieuw ecologisch onderzoek te worden uitgevoerd.

Onder de Wnb worden nieuwe soorten beschermd. Dit zijn voornamelijk vlinders, libellen en planten. Gezien de recente geschiedenis van het plangebied en de huidige situatie is het niet waarschijnlijk dat een van deze nieuw beschermde soorten in het plangebied voorkomen.

<u>Conclusie</u>
Gebiedsbescherming
Het plangebied is niet gelegen in een Natura 2000-gebied, maakt geen onderdeel uit van het NNN en is niet gelegen in een provinciaal belangrijk weidevogelgebied. Daarnaast is de verwachting dat er geen sprake zal zijn van een significante toename van het wegverkeer als gevolg van het plan. Het plan zal niet leiden tot een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen van het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid. Het aspect gebiedsbescherming levert geen planologische belemmeringen op. Een nader onderzoek is niet noodzakelijk.

Soortenbescherming
Er behoeft geen nieuw ecologisch onderzoek te worden uitgevoerd. Het aspect soortenbescherming levert geen planologische belemmeringen op. Wel dient te allen tijde de zorgplicht in acht te worden genomen.

Samenvatting en algehele conclusie
Naar aanleiding van de beoordeling van de ter beschikking gestelde informatie concluderen wij het volgende:

- Het aanleggen van een zonnepanelenweide stuit niet op milieu planologische belemmeringen. Aandacht dient er te zijn voor de reflectie van de zonnepanelen. Echter de aanvrager heeft aangegeven matte panelen toe te passen. Dit moet voldoende blijken uit de aanvraag.

Gegevens bevoegd gezag

Referentienummer	Datum ontvangst

Formulierversie
2017.01

Aanvraaggegevens

Let op: vul het formulier alstublieft volledig in.

Aanvraagnummer	-
Aanvraagnaam	-
Uw referentiecode	-
Ingediend op	-
Projectomschrijving	-
Gefaseerd	

Overzicht bijgevoegde modulebladen

Aanvraaggegevens

Aanvragergegevens

Locatie van de werkzaamheden

Werkzaamheden en onderdelen

Handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten

- Handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten

Zonnepaneel of -collector plaatsen

- Bouwen

Bijlagen

Kosten

Nawoord en ondertekening

Formulierversie
2017.01

Aanvrager

1 Persoonsgegevens aanvrager/melder

Geslacht

- ☐ Man
- ☐ Vrouw
- ☐ Niet bekend

Voorletters

Voorvoegsels

Achternaam

2 Verblijfsadres

Postcode

Huisnummer

Huisletter

Huisnummertoevoeging

Straatnaam

Woonplaats

Adres

3 Correspondentieadres

Adres

4 Contactgegevens

Telefoonnummer

E-mailadres

Formulierversie
2017.01

Aanvrager bedrijf

1 Bedrijf

KvK-nummer: 27364167

Vestigingsnummer:

Statutaire naam: GEMEENTE TEYLINGEN

Handelsnaam:

2 Contactpersoon

Geslacht: ☒ Man ☐ Vrouw

Voorletters: R.V.M.

Voorvoegsels: DE

Achternaam: Mooij

Functie: BELEIDSMEDEWERKER

3 Vestigingsadres bedrijf

Postcode: 2171 CS

Huisnummer: 25

Huisletter:

Huisnummertoevoeging

Straatnaam WILHELMINALAAN

Woonplaats SASSENHEIM

Adres

4 Correspondentieadres

Adres POSTBUS 149
2215 ZJ VOORHOUT

5 Contactgegevens

Telefoonnummer 06-47147890

Faxnummer /

E-mailadres R.DEMOOIJ@TEGLINGEN.NL

Adres berichtenbox /

Formulierversie
2017.01

Gemachtigde

1 Persoonsgegevens gemachtigde

Geslacht
- ☐ Man
- ☐ Vrouw
- ☐ Niet bekend

Voorletters

Voorvoegsels

Achternaam

2 Verblijfsadres

Postcode

Huisnummer

Huisletter

Huisnummertoevoeging

Straatnaam

Woonplaats

Adres

3 Correspondentieadres

Adres

4 Contactgegevens

Telefoonnummer

E-mailadres

Formulierversie
2017.01

Gemachtigde bedrijf

1 Bedrijf

KvK-nummer

Vestigingsnummer

Statutaire naam

Handelsnaam

2 Contactpersoon

Geslacht

☐ Man
☐ Vrouw

Voorletters

Voorvoegsels

Achternaam

Functie

3 Vestigingsadres bedrijf

Postcode

Huisnummer

Huisletter

Huisnummertoevoeging

Straatnaam

Woonplaats

Adres

4 Correspondentieadres

Adres

5 Contactgegevens

Telefoonnummer

Faxnummer

E-mailadres

Adres berichtenbox

Formulierversie
2017.01

Locatie

1 Locatieaanduiding

Locatie waar de werkzaamheden plaatsvinden

- ☐ Adres
- ☒ Kadastraal perceelnummer
- ☐ Locatie op Noordzee, Waddenzee of IJsselmeer

2 Adres

Postcode

Huisnummer

Huisletter

Huisnummertoevoeging

Straatnaam

Plaatsnaam

Gelden de werkzaamheden in deze aanvraag/melding voor meerdere adressen of percelen?

- ☐ Ja > *Specificeer hieronder de locatie(s)*
- ☐ Nee

Specificatie locatie

Toelichting op locatie

3 Kadastraal perceelnummer

Burgerlijke gemeente: FEYLINGEN

Kadastrale gemeente: -

Kadastrale sectie: SSH00V3 2924 G0000

Kadastraal perceelnummer: 2924

Bouwplannaam:

Bouwnummer:

Gelden de werkzaamheden in deze aanvraag/melding voor meerdere adressen of percelen?
- [ ] Ja
- [x] Nee

Specificatie locatie: REST PERCEEL "EILANDJE", ONDERDEEL ONTWIKKELING OOSTHOUTLAAN

Toelichting op locatie:

4 Eigendomssituatie

Eigendomssituatie van het perceel
- [ ] U bent eigenaar van het perceel
- [ ] U bent erfpachter van het perceel
- [ ] U bent huurder van het perceel
- [x] Anders

Uw belang bij deze aanvraag: DE GEMEENTE WORDT EIGENAAR CONTRACTUEEL VASTGELEGD.

5 Aanvulling locatieaanduiding

RD coördinaten

X-coördinaat:

Y-coördinaat:

ETRS89 / WGS84 Coördinaten

Invoerwijze
- [ ] Graden.decimale graden
- [ ] Graden.minuten.decimale minuten
- [ ] Graden.minuten.seconden.decimale seconden

Lengte:

Breedte:

Kilometerraai

Rivier of kanaal:

Kilometering:

Zijde
- [ ] Noorden (N)
- [ ] Zuiden (Z)
- [ ] Oosten (O)
- [ ] Westen (W)
- [ ] Links (Li)
- [ ] Rechts (Re)

6 Toelichting

Eventuele toelichting op locatie

Handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten

Formulierversie
2017.01

1 Handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten

Geef een omschrijving van de handelingen die uitgevoerd zullen worden.

AANLEGGEN ZONNEWEIDE OP DEEL PERCEEL,

Wat is het doel en het belang van de handelingen die uitgevoerd zullen worden?

(?) Voor welke beschermde soorten wordt de vergunning aangevraagd?

(?) Voor welke handelingen wordt de vergunning aangevraagd?

Toelichting Handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten

Formulierversie
2017.01

1 Handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten

Voor welke beschermde soorten wordt de vergunning aangevraagd?
- Geef per soort de Nederlandse en de wetenschappelijke naam.

Voor welke handelingen wordt de vergunning aangevraagd?
- Geef aan welke handelingen, bedoeld in art. 3.1, 3.5 of 3.10 Wet natuurbescherming er zullen plaatsvinden.

Formulierversie
2017.01

Bouwen

Zonnepaneel of -collector plaatsen

1 Type bouwwerk

? Wat gaat u bouwen?

Zonnepaneel of -collector plaatsen
ZONNEWEIDE pln. 480 panelen

2 De bouwwerkzaamheden

? Wat is er op het bouwwerk van toepassing?

- ☐ Het wordt geheel vervangen
- ☐ Het wordt gedeeltelijk vervangen
- ☒ Het wordt nieuw geplaatst

? Eventuele toelichting

Hebt u voor deze bouwwerkzaamheden al eerder een vergunning aangevraagd?

- ☐ Ja
- ☒ Nee

3 Plaats van het bouwwerk

? Waar gaat u bouwen?

- ☒ Op het terrein
- ☐ Aan of op het hoofdgebouw
- ☐ Aan of op een bijgebouw of ander bouwwerk > *Vul hieronder de naam van het bijgebouw of bouwwerk in.*

Naam van het bijgebouw of bouwwerk

4 Seizoensgebonden en tijdelijke bouwwerken

> Een bouwwerk kan seizoensgebonden en/ of tijdelijk zijn. Denk aan bijvoorbeeld een tijdelijke bouwkeet of een strandtent die voor drie jaar achter elkaar in april wordt opgebouwd en in oktober weer afgebroken.

? Gaat het om een seizoensgebonden bouwwerk?

- ☐ Ja > *Beantwoord de volgende twee vragen over de periode waarin het bouwwerk aanwezig is.*
- ☒ Nee

Het bouwwerk is aanwezig van

- ☒ Januari
- ☐ Februari
- ☐ Maart
- ☐ April
- ☐ Mei
- ☐ Juni
- ☐ Juli
- ☐ Augustus
- ☐ September
- ☐ Oktober
- ☐ November
- ☐ December

Het bouwwerk is aanwezig tot

- ☐ Januari
- ☐ Februari
- ☐ Maart
- ☐ April
- ☐ Mei
- ☐ Juni
- ☐ Juli
- ☐ Augustus
- ☐ September
- ☐ Oktober
- ☐ November
- ☒ December

(?) Gaat het om een tijdelijk bouwwerk?

- ☐ Ja > *Vul hieronder eerst in hoeveel hele jaren het bouwwerk op de locatie blijft bestaan en vervolgens het aantal maanden (bijvoorbeeld: 0 jaren en 6 maanden of 1 jaar en 3 maanden).*
- ☒ Nee

Hoeveel hele jaren blijft het bouwwerk op de locatie bestaan? 25 jaar

Hoeveel maanden?

5 Uiterlijk bouwwerk/welstand

Beschrijf van de onderstaande onderdelen de materialen en kleuren die u voor het bouwwerk gebruikt. U mag het veld leeg laten als u materialen en kleuren in de bijlagen vermeldt

Onderdelen	Materiaal	Kleur
Gevels		
- Plint gebouw		
- Gevelbekleding		
- Borstweringen		
- Voegwerk		
Kozijnen		
- Ramen		
- Deuren		
- Luiken		
Balkonhekken		
Dakgoten en boeidelen		
Dakbedekking		

Vul hier overige onderdelen en bijbehorende materialen en kleuren in. N.V.T.

6 Mondeling toelichten

(?) Ik wil mijn bouwplan mondeling toelichten voor de welstandscommissie/ stadsbouwmeester.

- ☐ Ja
- ☐ Nee

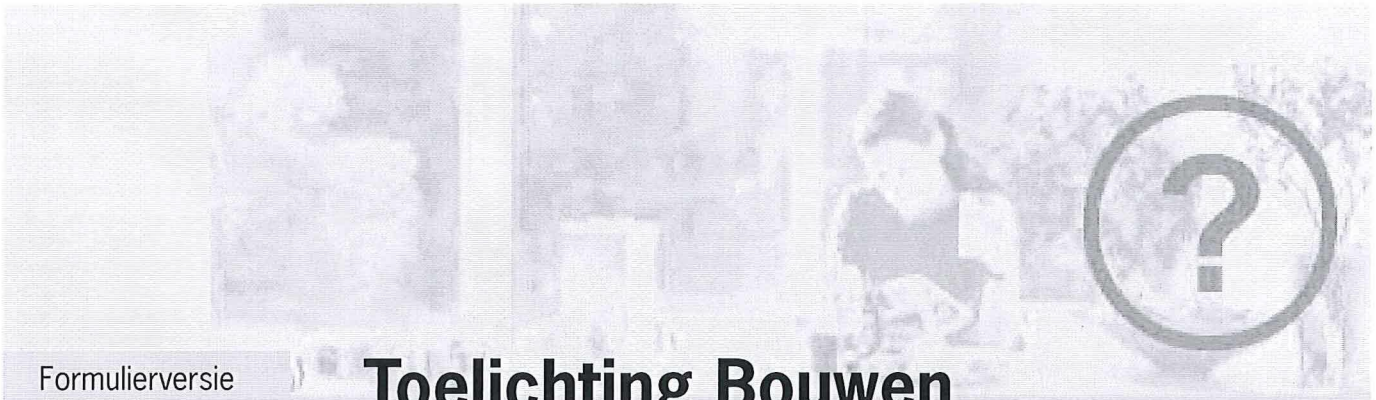

Formulierversie
2017.01

Toelichting Bouwen

1 Type bouwwerk

Wat gaat u bouwen?
- Geef aan wat u gaat bouwen. U kunt meerdere bouwwerken invullen. Voorbeeld: nieuwe woning, schuur.

2 De bouwwerkzaamheden

Wat is er op het bouwwerk van toepassing?
- Geef aan of u een bouwwerk nieuw gaat plaatsen, geheel gaat vervangen of gedeeltelijk gaat vervangen.

Eventuele toelichting
- Geef eventueel een toelichting op uw werkzaamheden.

3 Plaats van het bouwwerk

Waar gaat u bouwen?
- Kies voor terrein als u een losstaand bouwwerk plaatst. Kies voor hoofdgebouw als u bouwt op of aan het belangrijkste gebouw op een perceel. Een hoofdgebouw is bijvoorbeeld een woning. Een bijgebouw is in functie, manier waarop het is gebouwd of formaat ondergeschikt aan het hoofdgebouw. Een bijgebouw is bijvoorbeeld een schuur, garage of tuinhuisje. Onder een ander bouwwerk vallen bouwwerken anders dan een aanbouw, uitbouw, bijgebouw of overkapping. Dit is bijvoorbeeld een plantenkas, hondenhok, volière of speelhuisje.

4 Seizoensgebonden en tijdelijke bouwwerken

Gaat het om een seizoensgebonden bouwwerk?
- Vul hieronder in gedurende welke periode het bouwwerk aanwezig is.

Gaat het om een tijdelijk bouwwerk?
- Vul hieronder in hoelang het bouwwerk op de locatie blijft bestaan.

6 Mondeling toelichten

Ik wil mijn bouwplan mondeling toelichten voor de welstandscommissie/stadsbouwmeester.
- Kies hiervoor als u uw keuzes voor materiaal, kleur en vormgeving persoonlijk wilt toelichten voor de welstandscommissie of de stadsbouwmeester.

Formulierversie
2017.01

Kosten

Bouwen

Zonnepaneel of -collector plaatsen

Wat zijn de geschatte kosten in euro's (exclusief BTW)? € 250.000

Projectkosten

Wat zijn de geschatte kosten voor het totale project in euro's (exclusief BTW)? € 300.000

Formulierversie
2017.01

Toe te voegen bijlagen

- Activiteitenplan
- Bijlage anders Handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten
- Bijlage anders Zonnepaneel of -collector plaatsen
- Welstand
- Bestemmingsplan, beheersverordening en bouwverordening eenvoudige bouwwerken
- Constructieve veiligheid eenvoudige bouwwerken
- Kwaliteitsverklaringen
- Plattegronden en doorsneden bouwen eenvoudige bouwwerken

Formulierversie
2017.01

Nawoord en ondertekening

Zijn de bijlagen bij deze aanvraag compleet ☐ Ja ☐ Nee

Alleen te beantwoorden als de bijlagen nog niet compleet zijn

De volgende bijlagen dien ik later in _____

Alleen te beantwoorden als de bijlagen nog niet compleet zijn

De volgende bijlagen dien ik niet in _____

Vul uw eventuele persoonlijke opmerkingen over uw aanvraag hier in. _____

Als blijkt dat voor één van de onderdelen geen vergunning verleend kan worden, wilt u dan voor de overige onderdelen wel een vergunning ontvangen? ☐ Ja ☐ Nee

Geeft u toestemming om persoons- en adresgegevens van de aanvrager/melder en, indien van toepassing, de gemachtigde openbaar te maken? ☐ Ja ☐ Nee

Geeft u toestemming om de geschatte projectkosten / kosten van de werkzaamheden openbaar te maken? ☐ Ja ☐ Nee

---

☐ Hierbij verklaar ik dat ik de aanvraag/melding naar waarheid heb ingevuld en dat ik weet dat er kosten verbonden kunnen zijn aan het indienen van een aanvraag.

Niet verplicht in te vullen indien u gemachtigde bent

Handtekening aanvrager

Datum _____

Handtekening

_____

Handtekening gemachtigde

Datum _____

Handtekening

_____

Terugsturen van de aanvraag

U kunt de aanvraag of melding inclusief bijbehorende bescheiden per post versturen naar onderstaand adres van het bevoegd gezag. Het e-mailadres of contactformulier is alleen bedoeld voor het stellen van vragen en niet voor het indienen van een aanvraag of aanvullende gegevens.

Bevoegd gezag omgevingsvergunning

Naam:	Gemeente Teylingen
Bezoekadres:	Wilhelminalaan 25 2171 CS Sassenheim
Postadres:	Postbus 149 2215 ZJ Voorhout
Telefoonnummer:	0252-783300
Faxnummer:	0252-783599
E-mailadres:	gemeente@teylingen.nl
Website:	www.teylingen.nl
Contactpersoon:	Onno Persoon

De locatie
Oosthoutlaan

Huidige situatie

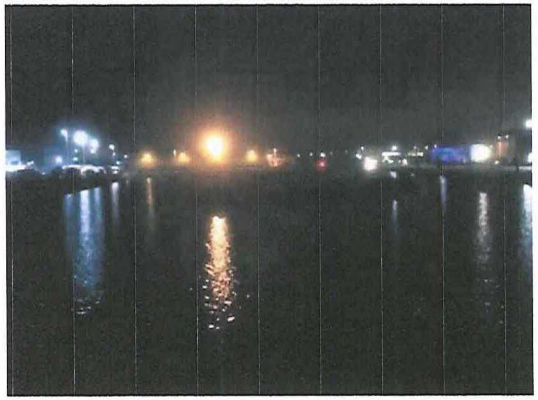

Opstelling zonnepanelen

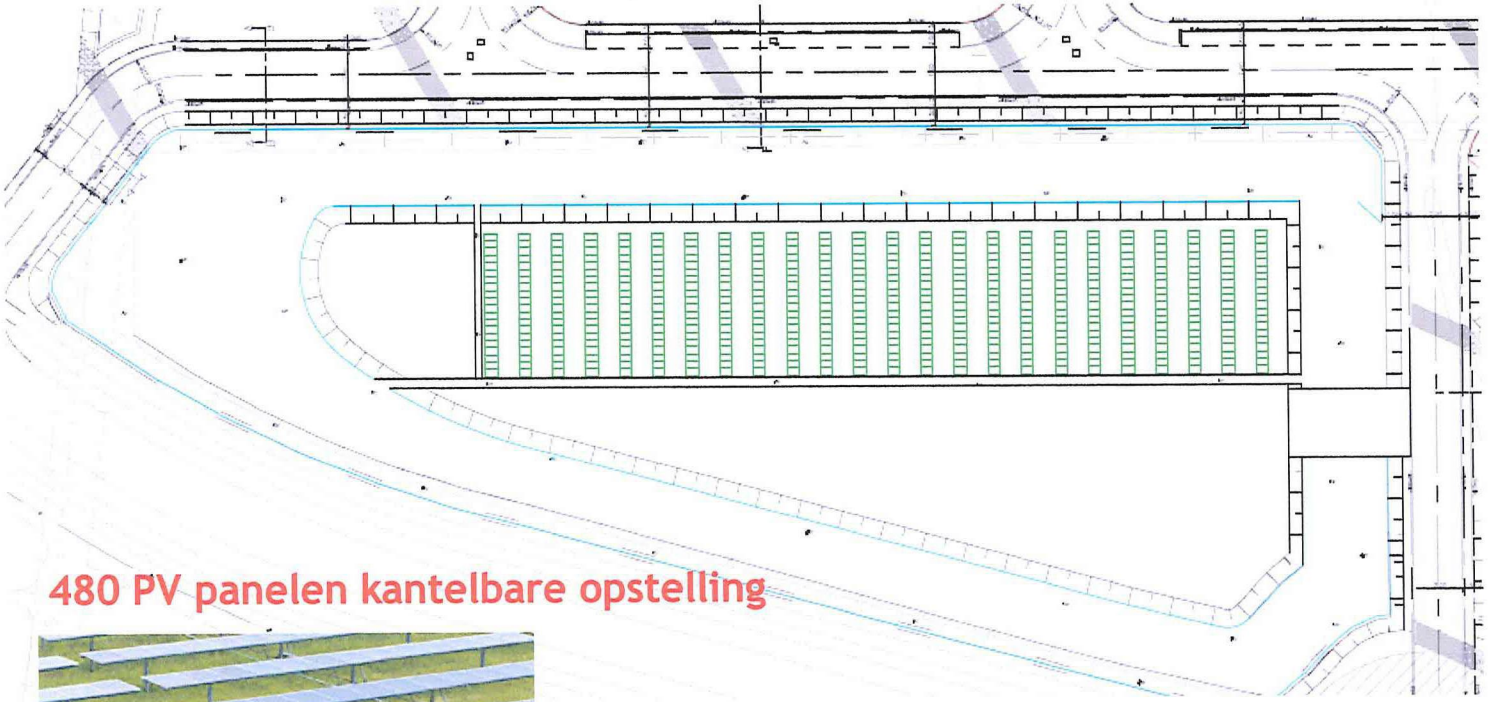

480 PV panelen kantelbare opstelling

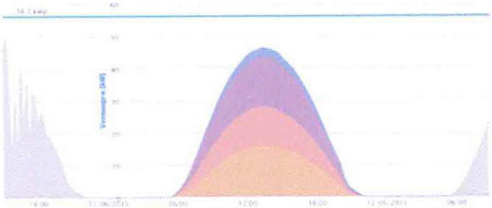

Opbrengsten

- 480 zonnepanelen
- De opbrengst 160.000 kWh per jaar.

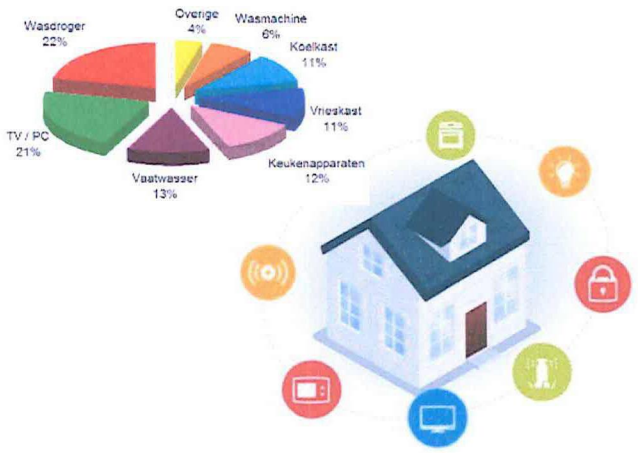

45 woningen

Bouwplan

Hekwerk, hoog max. 2,5 meter

Door hoogteverschillen toe te voegen; ontwikkelt zich een interessante kruidenlaag

Natuurontwikkeling voor biodiversiteit

The advantages of exotrack HZ V.2

High flexibility for flowing topography

For maximum project adaptability our trackers smoothly follow hilly topography without land grading.

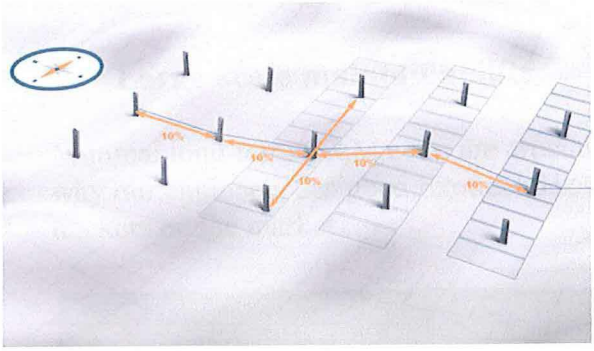

- **Adaptable:** Up to 10% slope tolerance in all directions, even between piers
- **Easy alignment:** Only 3 to 5 piles to align across 20 or 30 meters
- **Flexible:** Short tracker rows offer high layout flexibility

Unrivalled simplicity for smooth and fast installation

Exotrack HZ V.2's straightforward design and unrivalled simplicity are reflected in its market leading installation rate of 200 man-hours per MWp.

- **Streamlined:** Few parts, pre-mounted elements, and 5 times less bolts and nuts than most other trackers
- **Safe:** Lightweight parts weighing no more than 50 kg (110 pounds) do not require special installation
- **Fast:** High product mounting tolerances for speedy deployment even in remote areas

Important cost savings in dc cabling

Our years of on-site experience led us to design an optimized solar tracker system that reduces the DC wiring costs of utility-scale solar plants by up to 17 %.

TECHNICAL DATASHEET

exotrack® HZ

SINGLE-AXIS TRACKER FOR cSi MODULES

Less Maintenance, More Power

At Exosun, our solar trackers are the result of perfectionist engineering and years of hands-on experience. Flawless in their simplicity, robustness, and flexibility, our trackers are the smartest solution on the market for smooth and fast project deployment, high solar performance and profits.

FRAMED & GLASS / GLASS MODULES COMPLIANT

1000 & 1500 VOLTS VERSIONS

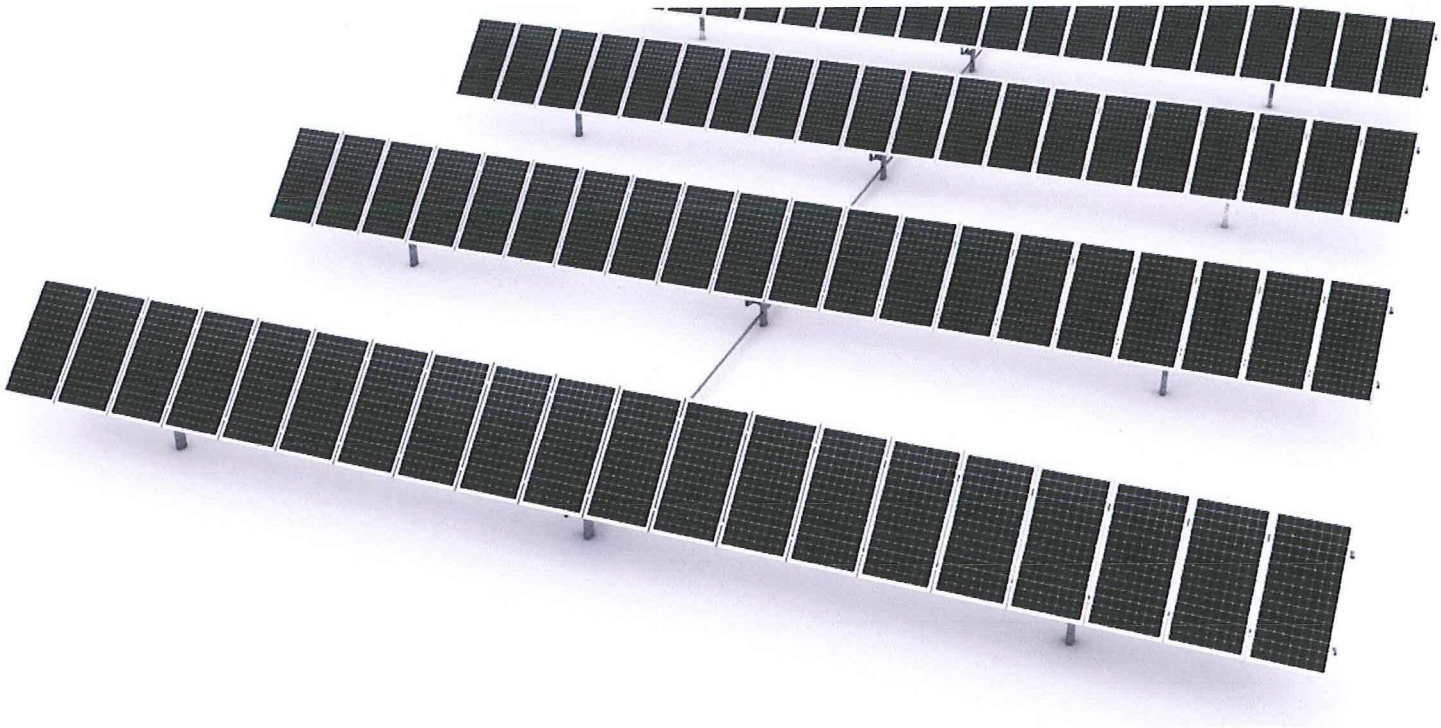

Highest flexibility for flowing topography

- Follows hilly landscapes without land grading.
- 10% slope tolerances in all directions & between tables.
- Short tables for better adaptation and layout flexibility.

Unrivalled simplicity for smooth and fast installation

- Highest ramming and installation tolerances.
- Mechanical installation less than 200 man-hours/ MW.
- Fast deployment and increased safety: no specific machine needed thanks to lightweight parts.

Important cost savings in DC wiring

- Optimally engineered with 1 string per tracker row.
- Up to 17% cost reduction in DC cabling thanks to the reduced use of PV extension cables.
- No specific DC string trenches.

Market leading reliability: Avoid unexpected OPEX

- Balanced design, structural stiffness, and high quality materials.
- Complete lubrication-free solution, no on-site yearly greasing.
- Limited maintenance with 1 controller and 0 sensors for 10 MW.

•TECHNICAL SPECIFICATIONS

EXOTRACK HZ FOR cSi MODULES 60/72 cells

	1000 V	1500 V
GENERAL CHARACTERISTICS		
Tracked area	Up to 1200 m^2 (12916 ft^2).	
Motors per MWp*	5	
Power per tracker*	200 kWp	
Rows per tracker*	Up to 30	Up to 20
Strings per row	1 string	
Daily tracking	± 50°	
Piles per MW*	450	500
Foundation installation tolerances	Diameter tolerance ± 6.2 cm (1.6 in), tilt ± 2°, twist ± 8°, height ± 4 cm (1.6 in)	
Module configuration	1 in portrait (60/72 cells)	
Module fixation	Framed modules: propietary clamp with integrated grounding Glass/Glass modules: proprietary clamp	
Slope acceptance	Up to 10% between tables. Undulating slopes accepted	
Ground coverage ratio*	From 26 to 50%	
MATERIALS AND DIMENSIONS		
Structure	Maintenance-free movement transmission HDG / Galvanized steel / Stainless steel / Composite / Aluminum	
DC string management	Cable trays or raceways	
ELECTROMECHANICAL CHARACTERISTICS AND AUTOMATIC DEVICE		
Drive type	Brushless gear motor, 3 phases, 400 VAC (CE) or 460 VAC (UL)	
Power consumption*	± 500 kWh/MWp/year (including stand-by mode)	
Control system architecture	Exobox centralized piloting system. Up to 1 per 10 MWp	
REMOTE CONTROL AND SCADA INTERFACE		
Remote control	Via ExoPortal -web application-	
Monitoring and data access	Via OPC server or Modbus TCP	
WIND & SNOW RESISTANCE* Eurocodes (ASCE 7-10)	**Indicative value, can vary depending on tracker configuration**	
In any position	Up to 100 km/h (62 mph)	Up to 100 km/h (62 mph)
In stow position	Up to 215 km/h (135 mph)	Up to 180 km/h (110 mph)
Snow resistance	Up to 2 025 N/m^2 (30 psf)	
WARRANTIES		
Warranties	5 years on product - 10 years on structure Optional warranties available - 20 years extensions	

* Module and/or project specific

Exotrack HZ tracker - cSi 1000V

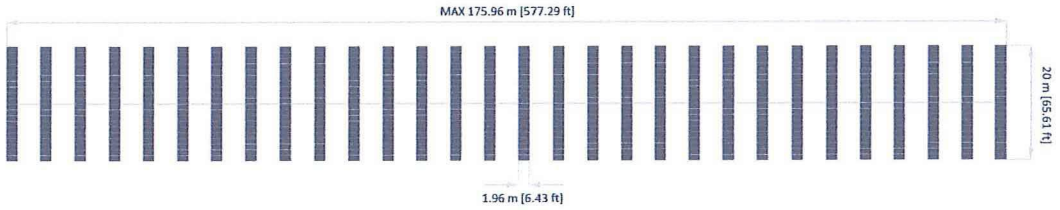

Exotrack HZ tracker - cSi 1500V

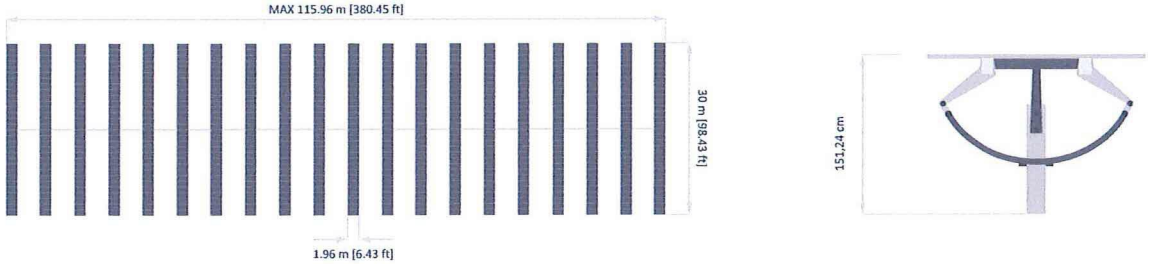

Bijlage bij aanvraag omgevingsvergunning zonneweide Oosthoutlaan

Solar Frontier zonnepanelen

De beste investering in hoog rendement zonne-energie!

Bij Twente Zon zijn wij bijzonder gecharmeerd van de Solar Frontier zonnepanelen.
Deze **CIS dunne film panelen** hebben **vele voordelen**. Vanuit esthetisch oogpunt tonen de volkomen **egaal zwarte zonnepanelen** bijzonder mooi. Maar, de **belangrijkste reden** is dat de panelen met een lagere Wattpiek per m^2 meter een overtuigend hogere kWh per m^2 genereren dan kristallijne zonnepanelen. Uit officiële onderzoeken blijkt: **8-12% meer rendement**!
In Nederland schijnt niet altijd de zon èn er valt nog wel eens schaduw op de zonnepanelen. In tegenstelling tot de gewone kristallijne panelen leveren de Solar Frontier zonnepanelen ook **zeer goede prestaties bij bewolking en schaduw**.

Solar Frontier zet in op POWER en combineert de nieuwste technieken met de hoogste technische normen en dit levert een heel interessant zonnepaneel op, waarbij een **zeer hoge module efficiëntie** van 12,6% wordt geclaimd **bij zwakke lichtcondities**.

SOLAR FRONTIER

Rendement Solar Frontier: Testresultaten

8-12% meer rendement: Solar Frontier ten opzichte van andere (kristallijne) zonnepanelen

Of vergelijkbare matte panelen.

Toelichting gebruik (als onderdeel van de aanvraag omgevingsvergunning voor de zonnepanelenweide).

De locatie krijgt een dubbelfunctie. Een deel van de locatie wordt ingericht als zonneweide c.q. een opwekkingsinstallatie voor het opwekken van stroom.
Het overige deel wordt ingericht als natuur-ontwikkelingsgebied. Het voornemen is om een relatief natte omgeving te creëren waar vooral veel planten en insecten zoals vlinders en libellen gaan komen.

De locatie wordt niet vrij toegankelijk; de locatie wordt afgesloten met een hek. Voor onderhoudswerkzaamheden wordt een onverhard smal natuurlijk pad over het eilandje aangelegd.
Ten behoeve van her onderhoud van de zonne-installatie zal af en toe een onderhoudsmedewerker het terrein bezoeken voor werkzaamheden.

Ten behoeve van het onderhoud van het terrein zelf zullen beheermedewerkers 2-3 maal per jaar onderhoud plegen indien noodzakelijk. Het voornemen is wel om onderhoud tot een minimum te beperken en de natuur haar gang te laten gaan.
2-3 onderhoudsmedewerkers, 1-2 dagen, maximaal twee maal per jaar.

Voor de monitoring van de natuurontwikkeling zal periodiek de natuurontwikkeling onderzocht worden door inventarisaties tijdens bezoeken. Een aantal malen per jaar zullen naar verwachting 2-3 deskundigen een inventarisatie maken van planten, bloei, voorkomende insecten, vogels e.d. Ook wordt hierbij fotodocumentatie verzameld om een meerjarig ontwikkelingsverslag te maken.
1-3 monitors, dagdeel, 4-6 maal per jaar.

Indien daar aanleiding en gelegenheid voor is, kan enkele malen per jaar een kleine excursie voor belangstellenden worden georganiseerd om ter plaatse te zien hoe deze natuurontwikkeling zich voltrekt, via een begeleide rondgang met een van de monitors.
Max. 15 per excursie, max. duur een dagdeel, max. 8 maal per jaar, niet leeftijdsgebonden, dus alle leeftijden, op inschrijving.

Memo Concept business case Zonnepanelen Oosthoutlaan "eilandje".

Aan: College van B&W Teylingen
Van: Rob de Mooij, beleidsmedewerker duurzaamheid
CC: H. de Vries, H. van der Ark
Datum: 25 juni 2017

Betreft: bijstelling plannen Oosthoutlaan en business case

Vooraf

Voor de zonnepanelen op de locatie Oosthoutlaan is in eerste instantie als uitgangspunt gekozen om gebruik te maken van zogeheten trackers: een installatie waarmee de panelen gedurende de dag meebewegen met de zon. Dit leidt tot hogere opbrengsten per paneel. Daartegenover staan ook hogere kosten voor de installatie. Het is echter niet in voldoende mate mogelijk gebleken hiermee een positieve, veilige business case op te zetten.

Deze bijstelling zal leiden tot het anders plaatsen van de panelen dan eerder voorzien, maar wel binnen het grondvlak dat als uitgangspunt genoemd was. De ruimte voor groene ontwikkeling wordt hierdoor niet kleiner.

Omdat het ontwerp en de vergunningaanvraag uitgingen van de tracker opstelling, zullen het ontwerp en de vergunningaanvraag op dit punt nog aangepast moeten worden, op korte termijn.

Business case

Bijgaand treft u een samenvatting van de uitgebreide business case aan die voor de locatie is opgesteld door Greenspread.

Kostenraming samengevat

- De berekening is nu gebaseerd op een vaste veldopstelling van 600 panelen aan de achterzijde van het eiland. Bij het definitieve ontwerp blijkt nog welk aantal precies geplaatst kan worden. Mogelijk is dit iets hoger of lager.
- **De berekende investering bedraagt in totaal 184.443 Euro**, turn key oplevering.
  Dit is ongeveer 308 Euro per paneel, all-in, en ongeveer 1,14 Euro per Wp geïnstalleerd vermogen.
- De jaarlijkse exploitatielasten in geval van een eigen exploitatie door de gemeente worden geraamd op 3.104 Euro per jaar; hierin zijn o.a. onderhoud, verzekering en reservering voor vervanging van omvormers na 15 jaar opgenomen.

Batenraming samengevat

- Bij de SDE+ subsidie is het relevant op welk niveau wordt ingeschreven om subsidie te verkrijgen. Voor deze business case is het rendement uitgewerkt op basis van diverse subsidieniveaus.

Basisbedrag SDE+ waarop wordt ingeschreven	Projectrendement	Terugverdientijd	Cumulatieve kasstroom na 25 jaar
9 eurocent	-0,8%	> 25 jaar	-13.441
10 eurocent	0,6%	19,2 jaar	9.593
11 eurocent.	**1,9%**	**14,1 jaar**	**32.628**
12 eurocent	3,2%	12,6 jaar	55.663
12,5 eurocent (max. 2017)	3,8%	12,0 jaar	67.180

De beschikbare subsidie wordt toegekend op basis van het principe van de laagste inschrijving eerst.

Voorgestelde keuze voor gemeentelijke exploitatie

Het voorstel is om bij de SDE+ aanvraagronde in het najaar van 2017 een SDE+ subsidie aan te vragen voor de locatie Oosthoutlaan, op een subsidieniveau van 12 eurocent. Indien de geluiden uit de inschrijvingsmarkt daar vooraf aanleiding voor geven, kan ook lager of hoger worden ingeschreven, maar niet lager dan 11 eurocent.

Noodzaak verklaring van geen bezwaar

Voor deze subsidieaanvraag is een goedgekeurde omgevingsvergunning een vereiste, en voor het afwijken van het nu geldende bestemmingsplan is een verklaring van geen bezwaar van de raad noodzakelijk.

Het afgeven van deze verklaring ten behoeve van de te doorlopen procedure betekent niet dat het project daarmee al goedgekeurd is. Voordat het project kan worden uitgevoerd, zal de raad akkoord moeten gaan met de uiteindelijke plannen en de benodigde investeringen.

Alternatieve tijdlijn

Mocht het niet mogelijk blijken alle voorbereidende werkzaamheden en goedkeuringen tijdig gereed te hebben voor de indiening van de subsidieaanvraag eind september 2017, dan is het naar verwachting weer mogelijk om in de voorjaarronde van maart 2018 alsnog een subsidieaanvraag in te dienen.

Gebruik van daken voor zonnepanelen in Teylingen

De gemeente maakt voor opwekking van energie gebruik van de eigen gemeentelijke daken. Voor vier gebouwen is SDE+ subsidie aangevraagd en gekregen. De uitwerking van deze projecten kan nu van start. Dit betreft in totaal ongeveer 1.400 panelen. De gemeente kan echter niet alle voor energieneutraliteit benodigde energie opwekken op eigen daken.

Bedrijven in Teylingen hebben in samenwerking met de gemeente eveneens SDE+ subsidies aangevraagd. Ook deze subsidies zijn inmiddels bijna allemaal ontvangen. De bedrijven zelf kunnen nu de projectrealisatie in gang zetten. Dit gaat om plm. 26.000 panelen op daken.

En bedrijven ondernemen ook zelf activiteiten voor verduurzaming.
De firma Dekker plaatst bijvoorbeeld in totaal op alle panden zo'n 35.000 panelen. Hiervan is een deel in Teylingen.
En PostNL, buurbedrijf van het voorgenomen eilandje aan de Oosthoutlaan, zal op zeer korte termijn zelf 1.070 panelen gaan plaatsen op het distributiecentrum.

Raadsvoorstel Besluitvormend

Prognose uitgaven jeugdhulp, extra budget voor 2017 en 2018

aan:	de raad van de gemeente
zaaknummer:	Z-17-009235
datum voorstel:	24 april 2017
datum collegevergadering:	9 mei 2017
datum raadsvergadering:	29 juni 2017
agendapunt:	0
portefeuillehouder:	Arno van Kempen
behandelend ambtenaar:	Ella Visser
e-mailadres:	E.Visser@hltsamen.nl

Wij stellen voor:

1. In te stemmen met de uitbreiding van het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp Holland Rijnland, en daarvoor in 2017 € 309.428 en in 2018 € 433.327 extra beschikbaar te stellen.
2. In te stemmen met de mogelijkheid van toekennen van cliëntvolgend budget via het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp Holland Rijnland.

Inleiding
De TWO Jeugdhulp stelt vast dat in 2016 en ook voor de komende jaren 2017 - 2020 een te groot verschil blijft bestaan tussen de beschikbare financiële middelen en de vraag naar jeugdhulp. Het door het Rijk beschikbaar gestelde budget is te snel gedaald. Om de komende jaren niet alleen voldoende jeugdhulp te kunnen bieden, maar ook de transformatie te blijven stimuleren, zijn extra middelen nodig.
De TWO Jeugdhulp heeft een notitie opgesteld (zie bijlage), waarin inzicht wordt gegeven in de berekening van de extra benodigde financiële middelen. Verder schetst de TWO Jeugdhulp de mogelijkheden tot intensivering van de sturing op het jeugdhulpstelsel.
Op 12 april jl. heeft het PHO Maatschappij positief geadviseerd over dit voorstel. Nu moet de raad een besluit nemen. De raad is bevoegd te besluiten over het beschikbaar stellen van extra middelen.

Bestaand kader en context
Relevante regelgeving:
- Jeugdwet
- Regionale beleidsnota “Hart voor de jeugd”

Eerdere besluitvorming:
- Besluit over Budgetten Jeugdhulp 2016 en Tijdelijk Fonds Jeugdhulp, raad oktober 2016

Beoogd effect
Een haalbare, verantwoorde en efficiënte inkoop van jeugdhulp in 2017 en verder. Met als uitgangspunt jeugdhulp zoveel mogelijk integraal in de eigen omgeving te bieden, met versterking van de regie van het gezin en de jongeren. Hiermee geven we inhoud aan de wettelijke gemeentelijke verantwoordelijkheid voor Jeugdhulp.

Argumenten
1.1. Gemeenten zijn wettelijk verplicht voldoende jeugdhulp beschikbaar te stellen
De Jeugdwet verplicht gemeenten dit.

1.2 De benodigde jeugdhulp past niet binnen de financiële kaders.
Het budget dat de gemeente ontvangt van het rijk is niet voldoende om te kunnen voorzien in de vraag van jeugdhulp. In 2015 en 2016 is een kosten daling gerealiseerd van 1%. Uitgaande van eenzelfde daling zal er in 2017 een regionaal tekort van € 6.900.000 zijn. Een gedeelte van dit tekort kan voor 2017 opgevangen worden door de inzet van de huidige middelen ad € 3.600.000,- uit het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp. Het verwachte resterende tekort is daarmee voor 2017 € 3.300.000,-. Ook in de jaren daarna wordt een tekort voorzien. De notitie van de TWO Jeugdhulp geeft inzicht in verwachte uitgaven en inkomsten en het verschil daartussen. Naast deze prognose, weten we dat er aanbieders zijn die aangeven niet uit te komen met het budget voor 2017.

2.1 Naast het financieren van transformatievoorstellen te financieren er is meer nodig
Het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp is opgericht om aanbieders uit te nodigen om voorstellen te ontwikkelen voor innovatie en transformatie. Er is nu echter ook budget nodig om de wachttijden te beperken en cliëntenstops te voorkomen. Aanbieders hebben financiële middelen nodig om jeugdigen jeugdhulp te bieden.

2.2 Cliëntvolgende budgetten maakt sterke controle mogelijk op toekennen van extra budget.
Het zonder meer ophogen van de budgetplafonds vermindert de mogelijkheid tot sturing in het contractmanagement terwijl de sturing op wachtlijsten en wachttijden juist een belangrijk onderdeel is. Extra middelen beschikbaar stellen in de vorm van cliëntvolgend budget geeft de mogelijkheid om goed te kunnen nagaan of de gevraagde extra middelen echt nodig zijn. De aanbieders zullen op cliëntniveau moeten aantonen dat dit budget nodig is. De TWO Jeugdhulp noemt dit in de notitie cliëntvolgend budget.

Kanttekeningen
1.1 *Voor 2019 en verder worden ook tekorten voorzien.*
Toch wordt alleen voor 2017 en 2018 extra budget gevraagd. De reden daarvoor is dat er nog veel onduidelijk is en de vraag naar jeugdhulp zich lastig laat voorspellen. We hebben nu ervaringsgegevens voor 2015 en 2016. De komende jaren wordt het inzicht groter. De effecten van genomen maatregelen worden duidelijker. Bovendien zal er een Regionale Sturingsagenda Jeugdhulp, als onderdeel van de Werkagenda Jeugd, worden opgesteld. Daarmee wordt onderzocht of en welke extra maatregelen genomen kunnen worden om nog sterker te sturen op transformatie en kostendaling. Het verdient daarom de voorkeur om in 2018 te bekijken wat er voor 2019 en verder nodig is.

1.2 Een aantal zaken zijn niet meegenomen in de prognose.
Het betreft ontwikkelingen rond Veilig Thuis en ontwikkeling van beleid over verlengde Jeugdhulp (jeugdhulp vanaf 18 jaar). De financiële consequenties zijn in deze prognose nog niet meegenomen.

Binnenkort worden de gemeenten geïnformeerd over de ontwikkelingen rond Veilig Thuis. Mogelijk zal ook hiervoor binnen de Programmabegroting Jeugdhulp aanvullende middelen gevraagd worden. Ten tijde van het opstellen van dit voorstel is dat bedrag nog niet bekend.
Beleid dat in ontwikkeling is over verlengde jeugdhulp is onderdeel van de aanpak van 18-/18+ problematiek. Een eerste voorstel wordt voor de zomer aan het PHO Maatschappij voorgelegd. De kosten zijn nog niet bekend.

2.1 Clientvolgende budgetten kunnen leiden tot extra administratieve lasten.
Van aanbieders wordt een extra inspanning gevraagd, zij zullen hun aanvragen voor cliëntvolgend budget zeer specifiek moeten onderbouwen. Ook voor de beoordeling van aanvragen is er meer tijd nodig dan wanneer het budgetplafond simpel zou worden verhoogd. Door het cliëntvolgend budget daar waar mogelijk collectief in te richten, wordt onnodige administratieve voorkomen.

2.2 Ruimte transformatie-aanvragen en voor cliëntvolgende budgetten hangen samen.
Volgens dit voorstel kunnen met het Tijdelijk Fonds zowel transformatievoorstellen als extra jeugdhulp (cliëntvolgend budget) worden gefinancierd. Dit bergt het risico in zich dat het aandeel voor transformatievoorstellen kleiner wordt, als de aanvragen voor extra jeugdhulp hoger worden. Om dat te voorkomen wordt jaarlijks bepaald wat hoe de verdeling zal zijn en is er minimum aan het aandeel voor transformatie. De notitie doet voor 2017 een voorstel.

Financiële consequenties
De notitie beschrijft in hoofdstuk 6 hoe de totale extra bijdrage voor 2017 en 2018 wordt verdeeld over de 13 gemeenten. Voor de HLT-gemeenten betekent dit de volgende extra kosten:

	Hillegom	Lisse	Teylingen
2017	€ 180.287,00	€ 170.052,00	€ 309.428,00
2018	€ 252.447,00	€ 238.144,00	€ 433.327,00

De extra uitgaven worden gedekt door de reserve Sociaal Domein.

De notitie noemt de volgende afspraken over de hoogte en verdeling van het Tijdelijk Fonds:

- De bestemming van het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp zal bij opstellen van de regionale programmabegroting jeugdhulp wordt verdeeld in een deel voor transformatieplannen en een deel voor cliëntvolgend budget;
- De hoogte van de bijdragen per gemeente zal jaarlijks definitief bepaald worden bij het opstellen of herzien van de regionale Programmabegroting Jeugdhulp.
- In september van het lopende jaar zal op basis van de actuele situatie de verdeling van het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp opnieuw worden beoordeeld aan de hand van goedgekeurde transformatieplannen en verwachte resterende noodzaak voor het inzetten van cliëntvolgende budgetten.

Aanpak, uitvoering en participatie
Na positief besluit van de raden van de regio Holland Rijnland zal de TWO Jeugdhulp het besluit uitvoeren. De TWO Jeugdhulp zal aanbieders van jeugdhulp informeren over de uitbreiding van het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp.

Daarnaast zal Holland Rijnland de negatieve gevolgen van het verdeelmodel voor de jeugdhulpbudgetten voor onze regio bij het Rijk aankaarten. Bovendien zal er een Regionale Sturingsagenda Jeugdhulp, als onderdeel van de Werkagenda Jeugd, worden opgesteld. Daarmee wordt onderzocht of en welke extra maatregelen genomen kunnen worden om nog sterker te sturen op transformatie en kostendaling.

Duurzaamheid
Het beschikbaar stellen van extra budget maakt de inzet van jeugdhulp mogelijk. Jeugdhulp draagt bij aan de ontwikkeling van kinderen zodat later naar vermogen zo zelfstandig kunnen functioneren in de maatschappij.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
Alle gemeenten van de regio Holland Rijnland nemen een besluit. In Hillegom Lisse en Teylingen wordt hetzelfde besluit genomen. Er zijn geen inhoudelijke verschillen.

Urgentie
Een raadsbesluit voor het zomerreces is zeer wenselijk. Dit geeft de TWO de mogelijkheid om in de zomer nog maatregelen te nemen om wachttijden te beperken en cliëntenstops te voorkomen.

Evaluatie
Via de kwartaalrapportages worden de uitgaven verantwoord.

Bijlagen en achtergrondinformatie
- Notitie Prognose uitgaven Jeugdhulp Holland Rijnland 2017 en verder.
- Begrotingswijziging.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het collegebesluit van 9 mei 2017, met als onderwerp "prognose uitgaven jeugdhulp, extra budget voor 2017 en 2018,

gelet op artikelen 2.1 en 2.3 van de Jeugdwet,

besluit:

1. In te stemmen met de uitbreiding van het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp Holland Rijnland, en daarvoor in 2017 € 309.428 en in 2018 € 433.327 extra beschikbaar te stellen.
2. In te stemmen met de mogelijkheid van toekennen van cliëntvolgend budget via het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp Holland Rijnland.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 29 juni 2017,

R. van Dijk
griffier

Carla G.J. Breuer
Voorzitter

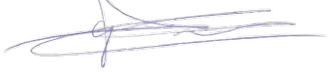

MOTIE (artikel 33 RvO)
(Ieder lid kan ter vergadering een motie indienen)

gemeente TEYLINGEN

Van (naam raadslid of fractie)	CDA, D66, ChristenUnie
Aan	De voorzitter
Onderwerp:	Motie pilot vroegsignalering jeugdhulp
Datum raad in openbare vergadering bijeen:	29 juni 2017

De fracties van het CDA, D66 en ChristenUnie,

Overwegende dat kinderen en gezinnen met een dringende hulpvraag snel en adequaat geholpen moeten worden;
van oordeel, dat een innovatieve manier van werken, waarbij ingezet wordt op preventie door vroegsignalering en pré-diagnostiek, noodzakelijk is voor een kwalitatief goede, effectieve en efficiënte jeugdzorg die ook (financieel) houdbaar is;

voorts van oordeel, dat daartoe ook nauw met het onderwijs samengewerkt moet worden aan de hand van een medische triage;

constaterende dat er in Holland Rijnland tot nu toe weinig aandacht is voor deze nieuwe manier van werken, inclusief de daarbij gewenste samenwerking met het onderwijs;

roept het college op in 2017 een pilot te starten in de gemeente Teylingen waarbij prioriteit wordt gegeven aan vroegsignalering met behulp van zorg-onderwijs arrangementen
en gaat over tot de orde van de dag."

Besluit raad:
23 stemmen voor
0 stemmen tegen

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van 29 juni 2017
de griffier, de burgemeester,

Robert van Dijk Carla G.J. Breuer

MOTIE (artikel 33 RvO)
(Ieder lid kan ter vergadering een motie indienen)

gemeente TEYLINGEN

Van (naam raadslid of fractie)	VVD (Sabrina van der Lubbe)
Aan	De voorzitter
Onderwerp:	Kosten Jeugdhulp
Datum raad in openbare vergadering bijeen:	29 juni 2017

De fractie van de VVD, …

Stelt/stellen de raad voor de volgende motie aan te nemen:

Overwegende, dat:

- Het belangrijk is dat kinderen die dat nodig hebben snel goede en doelgerichte hulp krijgen aangeboden;
- De Gemeenteraad haar kaderstellende taak goed moet kunnen uitvoeren en dat bij de aanbestedingstrajecten van Jeugdzorg, mede door de regionale inkoop, onvoldoende van de grond komt;
- Het college nu meermaals aan de Raad aanvullend budget vraagt voor de uitvoering van Jeugdhulp;
- Uit de nota over extra budget jeugdhulp blijkt dat ook de budgetten voor de daaropvolgende jaren knellen;
- Tegelijkertijd in het coalitieakkoord is afgesproken dat het budget van het Rijk binnen enkele jaren het werkbudget moet worden;
- Er nog geen zicht is op dat dit streven gehaald wordt;

Roept het college op:

om bij elke commissie Welzijn te informeren over de voortgang van de maatregelen die genomen worden om de kosten voor jeugdhulp structureel terug te brengen naar het niveau volgens het uitgangspunt 'rijksbudget=werkbudget'

en gaat over tot de orde van de dag."

Besluit raad:
9 stemmen voor (VVD en D66)
14 stemmen tegen (CDA, Trilokaal, PvdA en CU)

Aldus afgewezen in de openbare vergadering van de raad van 29 juni 2017

de griffier,	de burgemeester,
Robert van Dijk	Carla G.J. Breuer

Prognose uitgaven Jeugdhulp Holland Rijnland 2017 en verder

Extra middelen nodig voor regionale jeugdhulp

TWO Jeugdhulp

19 april 2017

ZES OP TIEN GEMEENTEN HEEFT TEKORT OP JEUGDHULP

Binnenlands Bestuur 01 dec 2016

Ruim 57 procent van de gemeenten verwacht dit jaar niet uit te komen met het jeugdhulpbudget. Voor volgend jaar zien nog meer gemeenten het somber in: ruim zes op de tien gemeenten (61 procent) van de gemeenten voorziet in 2017 in de rode cijfers te belanden.

Geen zicht
Een op de vijf gemeenten stevent dit jaar niet af op een tekort en eenzelfde aantal weet nog niet of het dit jaar afsluit met een tekort of overschot op het budget voor jeugdhulp. Dat blijkt uit onderzoek van Binnenlands Bestuur en de NOS onder 215 gemeenten. Voor 2017 verwachten nog meer gemeenten (60,9 procent) niet met het jeugdbudget uit te komen. Een kleiner percentage (12,6 procent) schat een tekort noch een overschot op de jeugdhulp in. Een kwart van de gemeenten heeft daar nog geen zicht op.

Schril contrast
De te verwachten tekorten staan in schril contrast met de overschotten over 2015. Veel gemeenten die vorig jaar nog overhielden op de jeugdhulp, duiken dit en volgend jaar (diep) in de rode cijfers. De redenen zijn divers. De verdere korting op het rijksbudget wordt genoemd, evenals de gevolgen van het verdeelmodel. Een grotere zorgvraag dan verwacht en de toename in de zwaarte van de zorg, speelt gemeenten parten. Het lukt gemeenten nog onvoldoende om via de inzet op preventie jongeren uit de (duurdere) specialistische zorg te houden, zo blijkt verder uit de enquête.

Budgetkorting
Een krappe 3,8 miljard euro voor de jeugdhulp werd vorig jaar onder de gemeenten verdeeld, volgens het zogeheten historische verdeelmodel. Voor dit jaar was er vanuit het rijk bijna 3,7 miljard beschikbaar voor gemeenten. Het budget voor komend jaar is met 3,5 miljard euro opnieuw lager. Daarnaast is dit jaar het objectieve verdeelmodel – deels – ingevoerd. Er is gekozen voor een invoertraject in drie stappen. Ook geldt een overgangsregeling, waarin onder meer is geregeld dat de negatieve herverdeeleffecten nooit hoger dan 15 euro per inwoner per jaar mogen zijn. Roosendaal is een van de gemeenten die aangeeft door het nieuwe verdeelmodel de komende jaren tekort te komen op de jeugdzorg. Door de budgetkorting schieten onder meer Berkelland en Dronten in de rode cijfers. Maastricht stelt dat de tekorten oplopen door de budgetverlaging en herverdeling van het budget door het rijk.

Gestegen zorgvraag
Leidschendam-Voorburg is een van de gemeenten die aangeeft door een gestegen zorgvraag niet met het budget uit te komen. De Bilt stelt dat de zorgvraag weliswaar gelijk blijft, maar dat die zorg zwaarder dus duurder is. De verminderde solidariteit onder gemeenten, bij de verevening van dure zorg, leidt in Aa en Hunze en in Delfzijl tot een tekort.

Gemeenten hebben voor de decentralisatie jeugdzorg afspraken gemaakt over onderlinge verdeling van de kosten en risico's. In diverse jeugdzorgregio's worden die afspraken nu ter discussie gesteld. Zwolle geeft aan dat de transformatie van zorg tijd vergt en de verwachte voordelen 'qua timing niet synchroon lopen met de budgetverlaging'.

Knelpunt

Bijna de helft van de gemeenten (47 procent) stelt dat de rijksbudgetten voor jeugd en Wmo ontoereikend zijn. Slechts 6,5 procent geeft aan uit te komen met het budget. Ruim de helft van de gemeenten (51 procent) kan daar om verschillende redenen (nog) geen duidelijk antwoord op geven. Zo stelt Aalburg dat het lastig is in te schatten, omdat de hulpvraag complex en divers is én toeneemt in crisissituaties. Buren zegt weliswaar nu met het budget uit te komen, 'maar voor de komend jaren hebben we nog wel wat angst. Er zijn verdere bezuinigingen aangekondigd. Als die gepaard gaan met een toename van zorgvraag, durven we nu nog niet te garanderen dat het genoeg is.' Cranendonck stelt dat de budgetten jeugd naar verwachting ontoereikend zijn, maar dat door ontschotting per saldo de budgetten wel toereikend zijn. 'We verwachten geen grote overschotten in de toekomst.'

De resultaten van deze enquête liggen in lijn met een recent onderzoek onder ambtenaren werkzaam in het sociaal domein dat door I&O Research in opdracht van Binnenlands Bestuur is uitgevoerd. Daaruit kwam naar voren dat ambtenaren zich de grootste zorgen maken over de jeugdzorg, waarbij het budget als grootste knelpunt werd genoemd.

Binnenlands Bestuur en de NOS benaderden alle 390 Nederlandse gemeenten. 215 gemeenten vulden de enquête in. Die gemeenten vormen qua omvang en landelijke spreiding een goede afspiegeling van alle gemeenten.

Inhoud

Vooraf 5
Leeswijzer 5
1. Samenvatting 6
1.1 Analyse 7
1.2 Resumé gevraagd besluit 7
2. Prognose budgettair tekort Jeugdhulp 2016 8
2.1 Proces Budgetten Jeugdhulp 2016 en Tijdelijk Fonds Jeugdhulp 8
2.2 Besteding extra middelen in 2016 9
2.3 Prognose realisatie 2016 10
3. Prognose budgettair tekort 2017 en verder 11
3.1 Scenario's lastendaling 11
3.2 Financieel vooruitzicht 2017 13
4. Sturen en stimuleren 15
4.1 Sturen en stimuleren 15
4.2 Interventies 15
4.3 Regionale Sturingsagenda Jeugd 17
5. Extra middelen Jeugdhulp Holland Rijnland 17
5.1 Uitbreiding en aanpassing Tijdelijk Fonds Jeugdhulp 17
5.2 Extra middelen inzetten onder voorwaarden 18
5.2.1 Voorwaarden Tijdelijk Fonds Jeugdhulp blijven van toepassing 19
5.2.2 Toekenning cliëntvolgende budgetten mogelijk maken 19
5.3 Integratie-uitkering sociaal domein 20
6. Voorstel 20
6.1 Extra middelen jeugdhulp 20
Bijlage 1: ·Sturen en stimuleren 23
1 Inleiding en historie 23
2. Sturen op Transformatie 23
3. Voorwaarden om te kunnen sturen en stimuleren 24
3.1 Reëel begroten op basis van gebruik 24
3.2 Voortdurend proces van monitoren van gebruik 24
3.3 Dialoog met aanbieders/ toegang en binnen sociale basisinfrastructuur 24
3.4 Tijd 25
3.5 Focus en keuzes 25
3.6 Competenties medewerkers 25
4. Lokaal en/of regionaal 25

Vooraf

In december 2016 is in het Pho Maatschappij door de TWO Jeugdhulp een toelichting gegeven op het 'Bestedingsvoorstel extra middelen Jeugdhulp Holland Rijnland 2016'. Het voorstel bevatte de eerste prognose Jeugdhulp 2016 en een prognose van verdere jaren. De TWO Jeugdhulp voorziet voor de uitvoering van de regionale jeugdhulp in Holland Rijnland een substantieel nadelig saldo van gemiddeld ruim 6 miljoen per jaar. In een extra Pho Maatschappij van 21 december 2016 is ingegaan op de redenen van het financiële tekort en zijn tevens de knelpunten in de sturing voorgelegd met hieraan gekoppeld mogelijke voorstellen tot verbetering.

Leeswijzer

In deze notitie wordt inzicht gegeven in de berekening van de extra benodigde financiële middelen voor 2016 en het verwachte tekort in de periode 2017 – 2020. Verder werkt de TWO Jeugdhulp de mogelijkheden tot sturing in grote lijn uit. De notitie vervolgt met een concreet voorstel ten behoeve van het beschikbaar stellen van de extra benodigde middelen voor 2017 en 2018 en de aanpak van een mogelijk betere sturing op het jeugdhulpstelsel.

TWO JEUGDHULP HOLLAND RIJNLAND

De gemeenten in Holland Rijnland hebben in 2014 het DB van Holland Rijnland gevraagd zorg te dragen voor de inrichting van de TWO Jeugdhulp. De TWO Jeugdhulp heeft de daarbij de volgende missie:

Namens de deelnemende gemeenten realiseren van een adequaat aanbod van goede, passende en tijdige (specialistische) hulp aan jeugdigen en gezinnen.

Diensten TWO Jeugdhulp

- Het faciliteren van procesregie op de te realiseren transformatie in de jeugdhulp;
- Het verzamelen van gemeentelijke wensen en behoeften, evenals het leveren van input aan gemeenten voor eventuele verdere beleidsontwikkeling op het terrein van jeugdhulp;
- Het voorbereiden van de inkoop van jeugdhulp, het contracteren van jeugdhulpaanbieders;
- Het voeren van contractmanagement en -beheer;
- Het verstrekken van periodieke managementrapportages aan gemeenten over budgetuitputting, zorggebruik en prestatie-indicatoren
- Signaleren, analyseren, monitoren en sturen op basis van de periodieke managementrapportages ten behoeve van beleidsontwikkeling, inkoop, budgetuitputting en contractmanagement;
- Accorderen van facturen en zorgdragen voor tijdige betaling;
- Het optreden als budgethouder en het verantwoorden van de bestede middelen op basis van toetsing aan het contract;
- Archivering van alle relevante (contract) stukken betreffende het opdrachtgeverschap;
- Het bieden van een Servicedesk voor vragen van aanbieders of gemeenten (cliënten dienen zich tot gemeenten te wenden).
- Inrichten, bemensen en doorontwikkelen van de Jeugdbeschermingstafel.

1. Samenvatting

De TWO Jeugdhulp stelt vast dat er in 2016 een groot verschil is ontstaan tussen de beschikbare financiële middelen en de vraag naar jeugdhulp. De TWO schat in dat dit grote verschil tenminste voortduurt tot en met 2020. Het door het Rijk beschikbaar gestelde budget is veel sneller gedaald dan de mogelijkheid om via transformatie de jeugdhulp anders, en goedkoper, in te richten. Dat dit geen specifiek probleem is voor Holland Rijnland blijkt ook uit het onderzoek dat Binnenlands Bestuur samen met de NOS in december 2016 heeft uitgevoerd (zie kader).

In 2016 is gestuurd op het verminderen van de jeugdhulpkosten o.a. door strenge selectie bij overschrijding van het budgetplafond – via de inzet van het Expertteam voor cliëntvolgend budget. De kosten voor jeugdhulp nemen in 2016 ten opzichte van 2015 met 1,2% af. Het verwachte tekort over 2016 wordt dan ook niet veroorzaakt door een toename van de uitgaven maar vooral veroorzaakt door een te sterke daling van het onderdeel Jeugd van de Integratie-uitkering Sociaal Domein. Het totale geprognosticeerde tekort ad € 7.635.000, - over 2016 is voornamelijk opgebouwd uit € 1.305.000, - verwachte nagekomen kosten uit 2015 en € 6.330.000 nadelig resultaat over 2016. Omdat een tekort al werd voorzien, is in 2016 door de gemeenten in totaal al € 3.000.000, - extra ter beschikking gesteld en is het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp in het leven geroepen om de transformatie te kunnen versnellen.

Op basis van de realisatie 2015 en de prognose 2016 - 2020 wordt het meerjarige tekort geschat op gemiddeld bijna 6 miljoen euro per jaar. De TWO Jeugdhulp verwacht dat, bij onveranderde sturing, de gemeenten de komende jaren maximaal een daling van de uitgaven aan jeugdhulp kunnen realiseren van 1% per jaar. In een scenario waarbij een daling van 2,5% gerealiseerd wordt, is het verschil tussen inkomsten en uitgaven in 2021 gedicht.

De inzet van de huidige middelen via het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp biedt in ieder geval onvoldoende financiële dekking voor het verwachte jaarlijkse tekort van € 6 miljoen. Daarom wordt voorgesteld extra budget toe te voegen aan het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp en de bestedingsmogelijkheid van het fonds daarvoor te verbreden.

De huidige mogelijkheden tot sturing lijken een daling van ruim 1 procent kosten in 2016 te hebben opgeleverd. Het is nu niet mogelijk gebleken binnen de eerder vastgestelde financiele kaders te blijven. Om in 2021 wel binnen deze financiële kaders blijven, is een daling van 2,5% van de kosten op jaarbasis noodzakelijk (zie grafiek pagina 11). Om deze daling te kunnen realiseren, is een doorontwikkeling van binnen het beleid passende sturing op het jeugdhulp stelsel in Holland Rijnland noodzakelijk. De haalbaarheid is afhankelijk van een groot aantal factoren die niet alle door gemeenten in Holland Rijnland zijn te beïnvloeden.

Het is vanuit financieel perspectief belangrijk stil te staan bij de gemeentelijke verantwoordelijkheid. De gemeente is wettelijk verplicht voldoende en passende jeugdhulp in te kopen. Deze wettelijke plicht behelst een open-einde-regeling. Als vastgesteld is dat jeugdhulp nodig is (en niet kan wachten) zal de gemeente dat moeten betalen, ongeacht het feit of het door het rijk toegekende budget hiertoe toereikend is.

De afgelopen jaren, al ver voor de invoering van de Jeugdwet, laten landelijke data een stijging zien in de vraag naar jeugdhulp. Deze vraag wordt door een complex aan factoren veroorzaakt, waaronder sociaaleconomische factoren, een maatschappelijke ontwikkeling waarbij vroegsignalering (ook door ouders zelf) en diagnostiek leidt tot eerdere aanpak, vergroting van kennis over aandoeningen en mogelijke behandelwijze, maar ook door de druk die een samenleving legt op opvoeders en kinderen.

Het lijkt noodzakelijk de sturing op het jeugdhulpstelsel te intensiveren. Dit betekent ook dat bezien moet worden welke sturingsmogelijkheden mogelijk zijn om binnen de visie Hart voor de Jeugd te doen wat nodig is. In deze notitie worden de mogelijkheden voor het aanpassen van de sturing toegelicht en worden de rollen en verantwoordelijkheden in beeld gebracht.

Het jaarlijkse tekort wordt door de TWO Jeugdhulp geschat op 6 miljoen euro.

1.1 Analyse

In de Notitie Budgetten Jeugdhulp Holland Rijnland & Tijdelijk Fonds Jeugdhulp van juli 2016 is uitgebreid stilgestaan bij de achterliggende oorzaken van de geprognotiseerde uitgaven. In het Jaaroverzicht Jeugdhulp Holland Rijnland 2016 – dat in mei 2017 gepubliceerd wordt – komt de inhoudelijke analyse over het afgelopen jaar aan de orde. Later dit jaar volgen voorstellen voor aanpassing van de bekostiging van de regionale kosten aan jeugdhulp. Deze notitie gaat vooral in op de financiële consequenties van de analyses en de mogelijkheden tot bijsturing. Kortgezegd komt het erop neer dat de vraag naar specialistische jeugdhulp, de aard van de hulpvraag, de duur van de inzet en het aantal cliënten minder snel in evenwicht kan worden gebracht met de beschikbare middelen dan oorspronkelijk was voorzien. Het door het Rijk beschikbaar gestelde budget is hiervoor te snel gedaald. De huidige set aan beheersmaatregelen van de gemeenten als opdrachtgever en van de jeugdhulpaanbieders als uitvoerders van de jeugdhulp biedt hiervoor geen afdoende oplossingen.

Het door het Rijk beschikbaar gestelde budget is te snel gedaald, de vraag naar specialistische jeugdhulp daalt niet.

1.2 Resumé gevraagd besluit

Voortkomend uit deze notitie wordt het PHO voorgesteld de gemeenten te adviseren:
1. Kennis te nemen van de prognose voor 2017 en de noodzaak voor intensivering van de sturing in het jeugdhulpstelsel.
2. In te stemmen met de mogelijkheid van toekennen van cliëntvolgend budget (per cliënt of per groep cliënten) via het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp Holland Rijnland.
3. In te stemmen met de uitbreiding van het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp Holland Rijnland, en daarvoor de komende jaren in totaal € 7,9 miljoen extra beschikbaar te stellen om de transformatie te stimuleren en om cliëntvolgend budget mogelijk te maken.

Eerder is al € 6,5 miljoen ter beschikking gesteld aan het Tijdelijk Fonds, te weten voor de jaren 2017 (€ 3,6 mln.), 2018 (€ 1,9 mln.) en 2019 (€ 1 mln.).

3a. De eerdere vulling van het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp Holland Rijnland te wijzigen in € 6,8 mln. (2017), € 6,5 mln. (2018) en € 1,0 mln. (2019)

3b. De storting in het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp per gemeente jaarlijks definitief te bepalen bij het opstellen of herzien van de regionale Programmabegroting Jeugdhulp;

3c. De bestemming van het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp bij het opstellen van de programmabegroting verdelen in een deel voor transformatieplannen en een deel voor cliëntvolgend budget;

3d. Op basis van de actuele situatie de verdeling van het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp in september van het lopende jaar herzien aan de hand van goedgekeurde transformatieplannen en verwachte resterende noodzaak voor het inzetten van cliëntvolgende budgetten.

3e. Inbreng vanuit de gemeenten naar rato jeugdhulpbudget te laten plaatsvinden.

3f. Voor Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem alleen het aandeel voor de veiligheidspartners mee te nemen.

4. Een Regionale Sturingsagenda Jeugdhulp op te stellen, als onderdeel van de Werkagenda Jeugd, voor aanvullende maatregelen om sterker te sturen op de transformatie.

2. Prognose budgettair tekort Jeugdhulp 2016

De gemeenten binnen Holland Rijnland hebben gekozen voor inhoudelijk georiënteerd beleid waarbij de verantwoordelijkheid van toeleiding en uitvoering van specialistische jeugdhulp is belegd bij professionals. Deze opdracht verhoudt zich goed met het karakter van de Jeugdwet die immers een openeinde regeling is. Het adagium ‘geen kind in de knel’ is veelvuldig in- en door het Pho Maatschappij uitgesproken. De keuze om de verantwoordelijkheid bij de professional te leggen, beperkt de directe invloed op het sturen op kosten De TWO Jeugdhulp heeft door de adviezen van het Expertteam de mogelijkheid gekregen een objectief oordeel te krijgen over de benodigde inzet aan jeugdhulp voor individuele casussen. Hiermee wordt voorkomen dat de aan de jeugdhulpaanbieders toegekende budgetplafonds ongelimiteerd en vooraf worden opgehoogd. De sturing op inhoud wordt op deze wijze direct vertaald naar de inzet van financiële middelen. Uiteraard geldt dat het financiële kader als ijkpunt wordt gehanteerd in de kwartaalgesprekken en nadrukkelijk als signaleringskenteken dient voor de (financiële) sturing op de jeugdhulpaanbieders.

De gemeenten binnen Holland Rijnland hebben er met ‘Hart voor de jeugd’ voor gekozen het professionele oordeel leidend te laten zijn voor de inzet en de uitvoering van de specialistische jeugdhulp.

2.1 Proces Budgetten Jeugdhulp 2016 en Tijdelijk Fonds Jeugdhulp

De TWO Jeugdhulp heeft in april 2016 vastgesteld dat in dat jaar een te groot verschil ontstaat tussen de beschikbare financiële middelen en de vraag naar jeugdhulp en heeft daarvoor een analyse van de oorzaken gegeven. Kortgezegd kwam het erop neer dat de vraag naar specialistische jeugdhulp, de aard van de hulpvraag en het aantal cliënten minder snel in evenwicht kan worden gebracht met de daling van de beschikbare middelen dan oor-

spronkelijk was voorzien. In april 2016 heeft een eerste klankbordronde over aanvullende financiering van de jeugdhulp met het Pho Maatschappij plaatsgevonden. Inzet was daarbij om eventuele aanvullende financiering direct te koppelen aan transformatiedoelen vanuit “Hart voor de Jeugd”.

Dit heeft in mei 2016 geleid tot een eerste voorstel voor extra middelen in het Memo Transformatiefonds dat in de Pho’s van 25 mei en 22 juni 2016 vertrouwelijk besproken is. Het Pho heeft in het laatst genoemde overleg aangegeven behoefte te hebben aan meer duiding, onderbouwing en verdere uitwerking, ook van de financiële paragraaf. De TWO Jeugdhulp heeft het voorstel daarop aangepast waarna het op 24 augustus 2016 in het Pho Maatschappij tot besluitvorming over het voorstel Budgetten Jeugdhulp 2016 en Tijdelijk Fonds Jeugdhulp heeft geleid. De besluitvorming in de colleges en/of gemeenteraden heeft echter lange tijd in beslag genomen en is eerst op 1 december 2016 afgerond. In de tussenperiode heeft de TWO Jeugdhulp, op basis van de door het Pho Maatschappij vastgestelde instructie, door de jeugdhulpaanbieders de nodige plannen laten opstellen en de daarvoor toereikende onderbouwing laten aanleveren.

De besluitvormingsprocessen over extra middelen voor jeugdhulp vergen veel tijd.

2.2 Besteding extra middelen in 2016

De 13 samenwerkende gemeenten hebben met het Dagelijks Bestuur van Holland Rijnland een dienstverleningsovereenkomst gesloten. Daarin is onder andere bepaald dat het DB op advies en instructie van het Pho Maatschappij de contracten met de jeugdhulpaanbieders kan afsluiten. Het DB kan pas formeel overgaan tot het afsluiten van contracten en de aanpassing daarvan in addenda, als besluitvorming over het (verruimen van het) financiële kader door de gemeenten heeft plaatsgevonden.

Het DB moet daarbij rekening houden met het budgetrecht van de 13 gemeenteraden. Dat wil zeggen dat er in principe geen financiële voorstellen behandeld kunnen worden als de besluitvorming in de gemeente/gemeenteraden nog niet is afgerond. Het behandelen van een voorstel voor de inzet van de 3 miljoen euro aan extra middelen 2016 kon dan ook niet eerder dan op 1 december 2016 plaatsvinden. Voor de inzet van 1 miljoen euro vanuit het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp in 2016 is de besluitvorming te laat gekomen. De gemeenten hebben inmiddels wel de criteria voor het bepalen van de inzet van die middelen uit het Tijdelijke Fonds Jeugdhulp vastgesteld. In de Programmabegroting Jeugdhulp 2017 is hiermee rekening gehouden. Met de gemeenten Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem is afgesproken dat geen vulling van het fonds meer plaats vindt voor dat deel van de jeugdhulp dat de beide gemeenten lokaal inkopen maar slechts voor het deel gedwongen kader jeugdhulp en veiligheidspartners.

Voor de inzet van de cliëntvolgende budgetten (niet zijnde pgb’s) maakt de manager TWO Jeugdhulp gebruik van het door het DB verleende mandaat. Dit betreft een financiering op cliëntniveau en staat naast de vaststelling van addenda voor aanpassing van budgetplafonds. Zie ook paragraaf 5.2.2 voor de werkwijze rond cliëntvolgende budgetten.

2.3 Prognose realisatie 2016

Zoals gememoreerd maakte de eerste financiële prognose Jeugdhulp Holland Rijnland 2016 onderdeel uit van het bestedingsvoorstel. Vraag is of de TWO Jeugdhulp niet op een eerder moment het signaal over overschrijding van de begroting had kunnen afgeven. Voor het antwoord hierop is enige context nodig.

Als wijze van bekostigen in 2015 en 2016 wordt het regime van bevoorschotten, rapporteren, verantwoorden en afrekenen gehanteerd. Hierdoor is er weliswaar – op basis van de gegevens van de jeugdhulpaanbieders – per kwartaal redelijk zicht op een indicatie van de bestedingen maar komt eerst in de eindafrekening de werkelijke realisatie in beeld. Het maken van goede prognoses wordt bemoeilijkt omdat niet altijd met de meest actuele cijfers gewerkt kan worden. In 2017 zal dit probleem door de invoering van het automatische berichtenverkeer verbeterd zijn. Op dat moment zijn de cijfers realtime beschikbaar. De extra middelen voor 2016 zijn pas in december 2016 verwerkt in addenda bij de contracten met de jeugdhulpaanbieders. Er was eind 2016 slechts bekend bij welke aanbieders sprake was van tekorten, maar er was op dat moment nog geen mogelijkheid van prognose op de gehele jaarrekening. Het kan dus zijn dat bij de verantwoording jeugdhulp 2016 (1 mei 2017) ook een aantal meevallers opgenomen kunnen worden. In 2016 is een post van 1.3 mln. Meegenomen die nagekomen kosten betreffen uit 2015. Het betreft dus geen feitelijke kosten 2016. Ook zijn de extra lasten aan PGB's in de onderstaande prognose verwerkt. Voor de berekening van de kostendaling van ruim 1% die in deze nota wordt geschetst moet deze 1.3 mln. Van de kosten 2016 worden afgetrokken en verrekend, om tot een objectieve vergelijking te kunnen komen.

PROGNOSE REALISATIE 2016			
	2015	**2016**	**2016**
13 gemeenten			
Uitkering jeugdhulp	*103.687.000*	*97.484.000*	*97.484.000*
	Realisatie	**Begroting**	**Prognose**
Jgt	12.984.000	13.736.000	13.451.000
Inzet jeugdhulp	79.893.000	74.471.000	77.814.000
Begroot Expertteam niet gecontracteerde jeugdhulp en cliëntvolgend budget		550.000	1.440.000
Begroot Zorgcontinuïteit en instroom vanuit andere regio's		275.000	617.000
Prognose Afrekening 2015 (extra nagekomen kosten)			1.305.000
Pgb	7.706.000	5.000.000	6.690.000
Uitvoeringskosten TWO incl. inkoopteam	1.258.000	1.705.000	1.705.000
Lokale inzet jeugdhulp	2.809.000	2.097.000	2.097.000
Totale jeugdhulp	*104.651.000*	*97.834.000*	*105.118.000*
Onbetaalde overproductie	3.790.000		
Saldo	- 964.000		**-7.635.000**
Saldo incl. 3 miljoen extra middelen			**-4.635.000**

De prognose 2016 is onder andere tot stand gekomen op basis de contractafspraken, de verplichtingen voortkomend uit adviezen van het Expertteam, de prognose PGB van de SVB en de landelijke schattingen wat betreft de landelijke inkoop (LTA). Op 1 april 2017 is een herijkte prognose opgesteld. In die prognose isl rekening houden met feitelijke verantwoordingen van de jeugdhulpaanbieders over 2016 en een nieuwe prognose van het SVB van de PGB cijfers. Deze prognose heeft niet geleid tot een aanpassing van de eerdere prognose. Medio mei zal een laatste herijking van prognose 2016 plaatsvinden.

3. Prognose budgettair tekort 2017 en verder

3.1 Scenario's lastendaling

In 2016 lijken de uitgaven ten opzichte van 2015 licht te dalen (1,2%). Om in een periode van vier jaar binnen de financiële kaders te kunnen werken, is een grotere jaarlijkse afname van de lasten noodzakelijk (2,5%). Om in 2017 binnen de kaders te kunnen werken, is naar verwachting een daling van de kosten van 11% noodzakelijk. De TWO Jeugdhulp verwacht zeker niet dat het huidige beleid leidt tot een daling van 11%. Hieronder worden 2 meer reële scenario's uitgewerkt. In het eerste scenario wordt uitgegaan van een zich voortzettende daling van 1%. In het 2e scenario wordt uitgegaan van een jaarlijkse daling van 2,5%. In dit scenario wordt vanaf 2021 binnen de bestaande financiële kaders gewerkt.

Onderstaande grafiek geeft voor de 2 scenario's weer hoe de tekorten zich ontwikkelen en vanaf welk moment inkomsten en uitgaven in balans zijn. Bij een daling van de kosten van 1% blijkt dit moment niet te vallen in de komende 5 jaar.

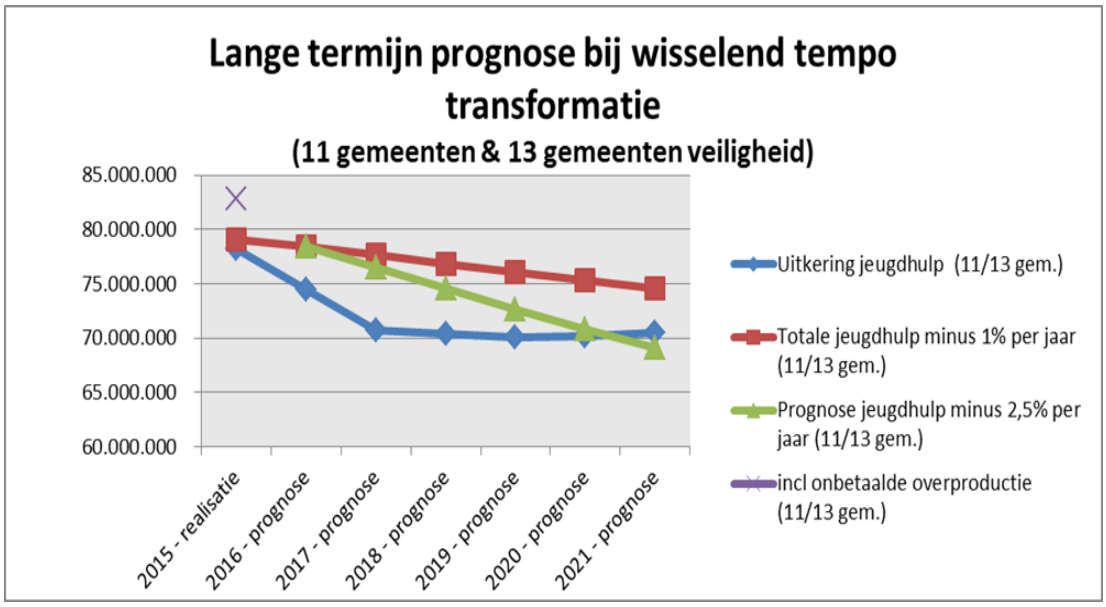

Bij een jaarlijkse daling van de kosten van 2,5% wordt over 5 jaar budgetneutraal gewerkt, maar 2016 laat een kostendaling van ongeveer 1% zien.

In onderstaande tabellen worden de verwachte tekorten weergegeven in twee scenario's.

- Scenario 1: de kosten dalen met 1% per jaar.
- Scenario 2: de kosten dalen met 2,5% per jaar.

In de regel saldo cumulatief zijn de totale cumulatieve tekorten weergegeven. Bijvoorbeeld in 2019 worden de verwachte tekorten 2017, 2018 en 2019 bij elkaar opgeteld. Hiermee is het totaal verwachte beslag op de middelen in beeld gebracht.

Scenario daling lasten 1%	**2017**	**2.018**	**2019**	**2020**
Verwachte uitkering Jeugdhulp	70.758.584	70.366.300	70.084.034	70.135.949
Inzet tijdelijk fonds	3.588.106	1.910.335	955.167	0
Verwachte lasten Jeugdhulp	77.637.841	76.861.463	76.092.848	75.331.920
Verwacht saldo	**-3.291.151**	**-4.584.828**	**-5.053.647**	**-5.195.971**
Saldo cummulatief	-3.291.151	-7.875.979	-12.929.626	-18.125.597

Scenario daling lasten 2,5%	**2017**	**2.018**	**2019**	**2020**
Verwachte uitkering Jeugdhulp	70.758.584	70.366.300	70.084.034	70.135.949
Inzet tijdelijk fonds	3.588.106	1.910.335	955.167	0
Verwachte lasten Jeugdhulp	76.461.510	74.549.972	72.686.223	70.869.068
Verwacht saldo	**-2.114.820**	**-2.273.338**	**-1.647.022**	**-733.119**
Saldo cummulatief	-2.114.820	-4.388.158	-6.035.180	-6.768.299

Voor beide scenario's geldt dat de haalbaarheid afhankelijk is van meerdere ontwikkelingen en de te maken keuzes in de sturing. In hoofdstuk 4 wordt hierop ingegaan.

De gevraagde opbouw van het tijdelijk fonds zal er na goedkeuring als volgt uit gaan zien:

Tijdelijk Fonds Jeugdhulp	**2017**	**2018**	**2019**	**Totaal**
Eerdere besluitvorming	3.588.106	1.910.335	955.167	6.453.608
Vulling volgens dit voorstel	3.291.151	4.584.828	0	7.875.979
Totaal Tijdelijk Fonds	**6.879.257**	**6.495.163**	**955.167**	**14.329.588**

NB: **op basis van de eerder genomen besluiten ten aanzien van het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp geldt dat voor 2017 het fonds door de gemeenten gevuld wordt tot € 3,6 mln. De prognose (1% kostendaling per jaar) is, mede doordat onvoldoende historische informatie aanwezig is, nog niet dusdanig betrouwbaar genoeg dat daar verregaande meerjarige keuzes op gebaseerd kunnen worden. Gevraagd wordt de eerdere vulling van het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp Holland Rijnland vooralsnog voor 2017 en 2018 thans aan te passen en te wijzigen in € 6,98mln. (2017) en € 6,5 mln. (2018). Dit omvat daarom een extra bijdrage in het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp in twee jaar van € 7,6 mln. tot in totaal € 14,3 mln.**

De middelen die gemeenten van het Rijk ontvangen voor Jeugdhulp zijn onderdeel van de integratie-uitkering Sociaal Domein. In paragraaf 5.3 wordt hier nader op ingegaan.

3.2 Financieel vooruitzicht 2017

Uiteraard benut de TWO Jeugdhulp, passend binnen de beleidskaders en de daarbij behorende mogelijkheden, al alle mogelijkheden om de lasten te beperken. Het is duidelijk dat transformatieresultaten en de hiermee beoogde besparingen een meerjarig traject vergen en dat tevens in 2017 en de komende jaren extra middelen nodig zijn om alle jeugdigen die dit nodig hebben een goede ondersteuning te kunnen blijven bieden.

In 2017 is een tariefkorting van gemiddeld 5% toegepast. Daarnaast is aan 19 grote jeugdhulpaanbieders een budgetkorting opgelegd van gemiddeld 8,5%[1]. Beseft wordt dat dit, na de in 2015 al ingezette vermindering, een grote impact heeft op deze organisaties en dat dit gevolgen kan hebben voor de inzet van de ondersteuning aan jongeren.

De 19 jeugdhulpaanbieders is daarom de mogelijkheid geboden om ter hoogte van ongeveer 8,5% aan productie gerelateerde innovatieve plannen in het kader van het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp in te dienen. Dit biedt de aanbieders extra armslag waardoor de risico's beperkt kunnen worden. Daarbij stellen de gemeenten strikte eisen aan een andere manier van werken die er toe leidt dat transformatie wordt gestimuleerd en dat zo mogelijk een kostendaling wordt gerealiseerd. De totale hoogte van het middels het Tijdelijke Fonds Jeugdhulp ter beschikking gestelde bedrag bedraagt voor 2017 circa € 3.600.000, -.

In beide geschetste scenario's ontstaat in 2017 een tekort. Voor scenario 1 (een jaarlijkse kostendaling van 1%) is dat een tekort van € 6.900.000, - en bij scenario 2 (een jaarlijkse kostendaling van 2,5%) bedraagt dat tekort € 5.700.000, - Na inzet van de middelen uit het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp resteert dan nog een tekort van respectievelijk € 3.300.000, - (in scenario 1) of € 2.100.000, - (in scenario 2). Daarnaast zijn er posten binnen de Programmabegroting Jeugdhulp (zoals PGB's) die buiten de reikwijdte van het fonds vallen, in de prognose is echter al wel rekening gehouden met hogere kosten voor PGB's. Daarnaast moet hier het risico worden benadrukt dat een te laag budget Jeugdhulp (zorg in natura) leidt tot een verhoging van de druk op de PGB's.

In de prognoses van beide scenario's zijn een aantal andere ontwikkelingen niet mee genomen. Zo wordt bijvoorbeeld gewerkt aan voorstellen in het kader van 18-/18+. Onderdeel daarvan is de financiering van voortgezette jeugdhulp. Op dit moment wordt in het kader van de Werkagenda Jeugd door het AO gewerkt aan voorstellen voor een benodigde uitbreiding van verlengde pleegzorg met 60 plekken en naast wonende mentorhulp voor 18-plussers met 40 plekken. Deze uitbreiding kan niet worden gefinancierd uit de huidige budgetten jeugdhulp. Welke mogelijke andere financieringsbronnen er zijn en wat daadwerkelijk in dit kader nodig is, is nog niet uitgekristalliseerd en wordt eerst in de loop van 2017 duidelijk. Ook zijn er nog voorstellen te verwachten in het kader van Veilig Thuis.

[1] In het kader op pagina 14 staat de werking van het huidige Tijdelijke Fonds Jeugdhulp aangegeven.

TIJDELIJK FONDS JEUGDHULP HOLLAND RIJNLAND

Toelichting inzet Fonds
Met het beschikbaar stellen van middelen via het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp hebben de gemeenten de mogelijkheid geboden in te zetten op inkoop van noodzakelijke jeugdhulp en op transformatie van de Jeugdhulp. Het doel daarvan was: doen wat nodig is maar wel zodanig dat transformatie van jeugdhulp wordt gestimuleerd. Dit vraagt een hybride aanpak vanuit duidelijke doelstellingen waarbij sturingsvraagstukken aan de orde zijn. Hieronder wordt ingegaan op de werking van het Fonds.

Bij de contractering 2017 – 2019 is uitgegaan van een realistische verdeling van de middelen per aanbieder. Dit zou een tekort van € 3,5 miljoen betekenen op de begroting. Dit was de reden dat, naast de algemene korting van 5% op de tarieven, de budgetten voor 19 grote aanbieders met 8,5% gekort zijn (in totaal ook € 3,5 miljoen). Hiermee is de Programmabegroting Jeugdhulp 2017 sluitend gemaakt. Deze grote aanbieders zijn mede verantwoordelijk gemaakt voor een versnelling in de transformatie en daarmee verantwoordelijk om op termijn binnen de regionale financiële kaders de jeugdhulp vorm te geven. De jeugdhulpaanbieders kunnen voor het Tijdelijk fonds Jeugdhulp Holland Rijnland plannen indienen om de transformatie te versnellen en de druk op de budgetten te verlichten. Plannen kunnen per jaar worden ingediend, maar meerdere plannen zullen een looptijd van enkele jaren kunnen hebben.

Het Fonds wordt ingezet zoals bedoeld en door de gemeenten is vastgesteld: namelijk het versnellen van de transformatie. Het is wel zo dat in eerste instantie in het bijzonder de grotere aanbieders uitgedaagd worden met plannen te komen die die versnelling ook echt gaan maken. Hiermee gaan de te ontwikkelen plannen nadrukkelijk de vrijblijvendheid voorbij. Een aanbieder brengt namelijk een deel van zijn productie ook daadwerkelijk binnen een transformatieplan.

In eerste instantie zijn de in de begroting opgenomen middelen van het tijdelijk fonds voor deze grotere aanbieders gereserveerd. Dit betekent niet automatisch dat zij dit ook daadwerkelijk gaan benutten. En als ze het gaan benutten, dan onder de voorwaarden, die het Pho Maatschappij daarvoor heeft vastgesteld. Binnen de Programmabegroting Jeugdhulp 2017 is het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp daarom nog steeds extra geld dat alleen onder transformatievoorwaarden wordt ingezet.

Beheer en omvang fonds
Het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp wordt ingezet op de transformatiedoelen van de gemeenten Holland Rijnland. De uitgaven uit het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp zijn vastgesteld door het Pho Maatschappij. De reden om de inzet over een periode van 3,5 jaar te laten verlopen is gelegen in het feit dat die duur tenminste noodzakelijk is om effectieve transformatie[2] te realiseren.

[2] In Denemarken heeft het circa 7 jaar geduurd voordat de uitgaven aan jeugdhulp na de start van de transformatie gingen dalen – en het verdieneffect in middelen zichtbaar werd – overigens nog zonder dat daarbij een korting op de beschikbare budgetten vooraf had plaatsgevonden.

4. Sturen en stimuleren

Zoals omschreven in hoofdstuk 3 biedt de inzet van de huidige middelen via het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp onvoldoende financiële dekking voor het budgettair tekort. Op basis van de huidige mate en mogelijkheden van sturing op het jeugdhulpstelsel is de verwachting dat scenario 1, een terugloop van kosten van gemiddeld 1% per jaar, het hoogst haalbare resultaat gaat bieden.

Om tot een daling van 2,5% te komen, en daarmee het realiseren van scenario 2, zal in ieder geval de sturing op het jeugdhulpstelsel geïntensiveerd moeten worden. Daarbij komt dat het inzetten van verdergaande sturingsinstrumenten, zoals die op dit moment in de Werkagenda Jeugd worden ontwikkeld, pas op de langere termijn resultaat laat zien. Tot de afwegingen die gemaakt moeten worden bij het onderzoek naar mogelijkheden om tot 2,5% daling per jaar te komen behoort een brede verkenning van haalbare extra sturingsmogelijkheden. . Met andere woorden: de gemeenten zullen nadrukkelijke beleidsmatige keuzes moeten maken binnen de visie “doen wat nodig is”.

In dit hoofdstuk worden de mogelijkheden tot het sturen en stimuleren toegelicht en de rollen en verantwoordelijkheden in beeld gebracht. In Bijlage 1 wordt daar dieper op ingegaan.

4.1 Sturen en stimuleren

In de jeugdwet zijn voor de gemeenten verschillende rollen opgenomen. Denk hierbij aan: opdrachtgever voor aanbieders van jeugdhulp, verantwoordelijk voor preventie, inrichten van het lokale stelsel, samenwerking met partners zoals onderwijs en dergelijke. Deze verschillende rollen leiden tot verschillende rolnemingen in het sturingsvraagstuk. Interventies waarmee gestuurd kan worden zijn globaal te verdelen in twee categorieën. Beide type interventies zijn noodzakelijk om de vastgestelde doelen te realiseren:

Sturen: Dusdanige afspraken maken en deze monitoren dat een beweging in de gewenste richting ontstaat. Denk hierbij aan gezamenlijk afschaling van zorg, tariefkorting op jeugdhulp en het niet meer inkopen van een bepaald type jeugdhulp in de veronderstelling dat inwoners een ander antwoord moeten vinden op hun ondersteuningsvraag. Deze interventies hebben vooral op korte termijn effect. Zij kunnen niet zonder meer jaren achter elkaar herhaald ingezet worden.

Stimuleren: Jeugdhulp zodanig inhoudelijk innoveren dat verwijzers, inwoners en alle betrokkenen aangespoord worden jeugdhulp in te zetten die in lijn ligt met ‘Hart voor de Jeugd’. Deze interventies laten effect zien op (middel)lange termijn (3-5 jaar).
Vooraf is niet altijd de garantie te geven dat de interventies ook daadwerkelijk het gewenste resultaat vertonen. Deze interventies zijn onderdeel van een langlopend proces van transformatie van het stelsel als geheel.

4.2 Interventies

Er kunnen verschillende interventies worden ingezet:

- Versterken voorveld: Een passend aanbod aan vrij-toegankelijke, preventieve voorzieningen, doet mogelijk de druk op het specialistische veld afnemen.

- Beïnvloeden instroom: De invloed op de verwijzers/toeleiders is wisselend en in de visie is nadrukkelijk opgenomen dat de gemeente niet de rol van de professional overneemt. Zij spelen echter een belangrijke rol in de gewenste zorginhoudelijke transformatie.
- Volume: Door financiële ruimte te creëren voor het type jeugdhulp dat de regio in lijn met de visie juist wil stimuleren, wordt het gebruik hiervan aangemoedigd. Een zelfde principe kan toegepast worden op het niveau van aanbieders. Vanuit een gedeelde visie op de zorgmarkt kan om moverende redenen de ene aanbieder meer (financiële) ruimte geboden worden dan de ander. Dit vereist overigens het maken van specifieke beleidskeuzes.
- Kosten: hierbij is te denken aan het toepassen van een tariefkorting bij aanbieders, maar ook de kosten die gemeenten zelf maken zijn hier onderdeel van.
- Uitstroom: interventies die uitstroom bevorderen zoals: trajectgerichte allianties tussen aanbieders, maar ook het anders inzetten van specifieke deskundigheid van specialistische aanbieders (meer naar voren), enz.

.

Om ook daadwerkelijk resultaten te bereiken dienen deze interventies in samenhang met elkaar ingezet te worden[3]. Dit wordt in het Regionale Sturingsagenda Jeugdhulp wordt ruim aandacht aan de coherentie gegeven.

ROLLEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN IN DE REGIONALE JEUGDHULP

De TWO Jeugdhulp is verantwoordelijk voor de uitvoering van het inhoudelijk opdrachtgeverschap, het contracteren en verantwoorden van de ingekochte regionale jeugdhulp en het signaleren en adresseren van wenselijkheden en leemten in het van beleid voor het jeugddomein. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten tussen de gemeenten en Holland Rijnland. De beleidsmatige kaders waarbinnen de TWO haar werk verricht worden ontwikkeld door AO Jeugd en het Pho Maatschappij, mede op basis van de signaal- en adresseringsadviezen van de TWO. Daarnaast zorgt de TWO Jeugdhulp voor de procesregie op de te realiseren transformatie en geeft het invulling aan het accountmanagement naar gemeenten en naar de jeugdhulpaanbieders.

De transformatie vereist dat gemeenten gezamenlijk beleid ontwikkelen en opstellen en een gezamenlijke visie hebben op de jeugdhulp. De Strategische Eenheid faciliteert het gezamenlijk opdrachtgeverschap via de Werkagenda Jeugd, het Ambtelijk Overleg Jeugd en het Pho Maatschappij vanuit de reguliere platformfunctie. Via deze route worden de voorstellen voor beleid en beleidsrealisatie afgestemd met alle gemeenten om vervolgens tot besluitvorming te komen. Een en ander houdt in dat de TWO in belangrijke mate afhankelijk is van de kwaliteit van de beleidsontwikkeling door de gemeenten maar anderzijds zijn die in belangrijke mate afhankelijk van ervaringen, signalen en voorstellen van de TWO.

De toegang tot jeugdhulp berust bij de JGT's (namens de gemeenten), de huisartsen, de medische specialisten, de jeugdhulpaanbieders onderling en gecertificeerde instellingen. De omvang van de hulpvraag is daarbij een grote onbekende factor. Daarnaast stellen de JGT's namens de gemeenten beschikkingen op voor (het toekennen van) pgb's. De TWO Jeugdhulp rapporteert over deze onderdelen en heeft hierin een signalerende en adviserende rol.

Vanuit het beleid vastgelegd in het visiedocument 'Hart voor de Jeugd' hebben de jeugdhulpaanbieders een leidende rol in de vaststelling en de uitvoering van een bij de hulpvraag passende zorg.

[3] In Bijlage 1 wordt nader ingegaan op de mogelijkheden tot sturen en stimuleren

Binnen de daarvoor geldende contractuele en beleidskaders hebben de jeugdhulpaanbieders vervolgens een transformatieopgave waardoor op termijn een meer effectieve en efficiënte werking van de jeugdhulpketen kan ontstaan. De TWO Jeugdhulp voert de procesregie op deze opgave door middel van contractering, agendering, signalering en advisering. De directe invloed van het contractmanagement op de transformatie van het jeugdhulpstelsel is daarom beperkt.

4.3 Regionale Sturingsagenda Jeugd

Via de Werkagenda Jeugd wordt door de gemeenten al intensief samengewerkt op onderdelen van de beleidsvorming rond de transformatie van de jeugdhulp. In de eerste helft van 2017 worden diverse interventies, zoals genoemd in dit hoofdstuk, door het Ambtelijk Overleg Jeugd en de TWO Jeugdhulp nader uitgewerkt en vertaald in een concreet Regionaal Uitvoeringsplan Jeugd.

Dit plan wordt in nauwe samenwerking met de gecontracteerde aanbieders – via de ontwikkeltafels - en de Coöperatie JGT Holland Rijnland opgesteld. De gecontracteerde aanbieders zijn daarnaast bezig met transformatieplannen. Het opstellen van plannen was één van de voorwaarden om een beroep te kunnen doen op het Tijdelijke Fonds Jeugdhulp. In het Regionaal Uitvoeringsplan Jeugd, als onderdeel van de Werkagenda Jeugd, worden ook de rollen in de sturing inzichtelijk gemaakt.

Het is belangrijk het sturen en het stimuleren op alle vlakken te intensiveren en een concreet Regionale Sturingsagenda Jeugd als onderdeel van de Werkagenda Jeugd daarvoor op te stellen.

5. Extra middelen Jeugdhulp Holland Rijnland

5.1 Uitbreiding en aanpassing Tijdelijk Fonds Jeugdhulp

De TWO Jeugdhulp stelt dat op basis van de huidige mate van sturing op het jeugdhulpstelsel de verwachting is dat scenario 1 het hoogst haalbare resultaat gaat bieden. Om tot een daling van 2,5% te komen volgens scenario 2, moet de sturing op het jeugdhulpstelsel geïntensiveerd worden. Het effect van de intensivering zal – in financiële zin – niet direct merkbaar zijn. Uitgaande van een daling van 1% van de kosten laat 2017 zoals hierboven aangeven een tekort zien van € 6.900.000. Een gedeelte van dit tekort kan voor 2017 opgevangen worden door de inzet van de huidige middelen uit het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp van € 3.600.000,-. Het verwachte resterende tekort is daarom € 3.300.000,-.

Het is noodzakelijk om te komen tot een extra financiële inspanning voor de jaren 2017 – 2018.

Indien het financiële kader niet wordt aangepast zal dit leiden tot het beperken van de mogelijkheden tot het bieden van jeugdhulp en/of het ontstaan van lange wachtlijsten en wachttijden. Dit is onwenselijk omdat er een wettelijke verplichting ligt om jeugdhulp te bieden aan jeugdigen die dit nodig hebben. Daarnaast voorkomt snel ingezette hulp in veel gevallen uitgestelde hulp die vaak zwaarder en duurder is. Om dit te voorkomen, is het noodzakelijk te komen tot een extra financiële inspanning. Scenario 1 wordt hiervoor als uitgangspunt genomen, met de kanttekening dat bij de vaststelling van de Programmabegroting Jeugdhulp het verwachte tekort opnieuw wordt bepaald. Als blijkt dat de intensivering van de sturing een grotere daling van de kosten dan 1% tot gevolg heeft, kan sprake zijn van een afbouw van de inzet van de extra middelen.

De inzet van deze middelen kan op diverse manieren plaats vinden. Elk hebben zij voor- en nadelen. Het zonder meer ophogen van de budgetplafonds vermindert de mogelijkheid tot sturing in het contractmanagement terwijl de sturing op wachtlijsten en wachttijden juist een belangrijk onderdeel is. Voorkeur verdient daarom een deel van de extra middelen beschikbaar te stellen in de vorm van cliëntvolgend budget. Dit kan, onder voorwaarden, ook collectief om een toename van de administratieve last te vermijden.

Daarom wordt voorgesteld om extra middelen toe te voegen aan het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp. De extra middelen worden daarmee niet rechtstreeks toegevoegd aan de Programmabegroting Jeugdhulp. Dit houdt echter wel in dat het karakter van het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp voor een deel wordt aangepast. Er ontstaat dus een hybride doelstelling in het Fonds die zowel is gericht op stimuleren van transformatie als op het cliëntgericht extra inkopen van noodzakelijke jeugdhulp

5.2 Extra middelen inzetten onder voorwaarden

Voor het ter beschikking stellen van de middelen uit het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp zijn spelregels opgesteld. Een toekenning uit het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp verhoogt niet het budgetplafond van een aanbieder. Voor de inzet van de nu extra gevraagde middelen aan het Tijdelijk Fonds zijn duidelijke aanvullende spelregels nodig. Om optimale financiële sturing binnen het bestaand beleid vorm te geven, worden de middelen toegevoegd aan het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp. Tegelijkertijd wordt een bestedingsmogelijkheid toegevoegd aan het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp, namelijk cliëntgebonden budget. Jaarlijks kan het PHO bij vaststelling van de Programmabegroting Jeugdhulp en in september van het lopende jaar richting geven in de verdeling van de totale middelen in het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp naar ‘versnellen van transformatie’ en cliëntgebonden budget. Dit versterkt de mogelijkheid tot financiële sturing op de gewenste transformatie, terwijl het tegelijkertijd mogelijk maakt om de noodzakelijk geachte hulpverlening te bekostigen, als de mogelijkheden voor innovatie en transformatie geen gelijke pas houden met de financiële druk. Met alle jeugdhulpaanbieders is de noodzaak tot transformatie contractueel vastgelegd. Uiteindelijk moet het gehele aanbod aan regionale inzet uit getransformeerde jeugdhulp gaan bestaan.

Voorgesteld wordt om het bedrag van € 6,8 mln. in het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp voor 2017 als volgt te verdelen:

- Transformatie: € 4.600.000,-
- Cliëntvolgend budget: € 2.200.000,-

en de verdeling bij vaststelling/herziening van de Programmabegroting Jeugdhulp en in september van het lopende jaar door het Pho Maatschappij vast te laten stellen. De verdeling komt neer op het toevoegen van € 1.000.000 aan middelen voor transformatie.

5.2.1 Voorwaarden Tijdelijk Fonds Jeugdhulp blijven van toepassing

Aanbieders kunnen plannen indienen indien ze een beroep wensen te doen op de extra middelen. Deze plannen dienen een concrete versnelling te brengen in de transformatie en moeten direct gekoppeld zijn aan het primaire cliëntproces van een aanbieder. Voor de beoordeling van de plannen is een werkgroep ingericht met beleids- en financiële medewerkers van de aangesloten gemeenten. De voorwaarden en beoordelingscriteria van de transformatieplannen zijn door het Pho Maatschappij vastgesteld. Binnen de Programmabegroting Jeugdhulp is het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp daarom nog steeds extra geld.

5.2.2 Toekenning cliëntvolgende budgetten mogelijk maken

Op basis van het door het DB verleende mandaat aan de manager TWO Jeugdhulp kan (eventueel met behulp van het Expertteam voor de objectivering van de urgentie van de hulpverlening) een cliëntvolgend budget worden toegekend. De TWO Jeugdhulp beoordeelt de aanvraag (met inbegrip van eventueel advies van het Expertteam) en er wordt, naast de bepaling van de urgentie, in ieder geval getoetst op de volgende criteria:

- De voorwaarden van het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp
- Groei van het aantal cliënttrajecten
- Inzet op uit- of doorstroom van bestaande cliënten
- Andere aspecten van regionaal beleid (voorveld, eigen verantwoordelijkheid, etc.)

Voor het bepalen van de omvang van cliëntvolgende budgetten moet de betreffende jeugdhulpaanbieder specifieke informatie aanleveren. Deze informatie heeft betrekking op de omvang van de wachtlijst en de wachttijd, instroomgegevens, verwachte duur en type jeugdhulp en de te verwachten uitstroomgegevens. Hiermee wordt o.a. inzicht verkregen in de extra te financieren jeugdhulp op cliëntniveau en in de hoogte van het benodigde budget van de jeugdhulpaanbieder voor de resterende duur van het jaar. Jeugdhulpaanbieders zijn goed in staat een dergelijke prognose af te geven.

In samenspraak met het Expertteam kan bepaald worden of de zorg zo nodig ook door andere jeugdhulpaanbieders (ook eventueel nog niet niet-gecontracteerde aanbieders) kan worden verleend. Zo kan voorkomen worden dat er onevenredige verschillen ontstaan in de wachttijden bij de verschillende aanbieders. Hierbij wordt de keuzevrijheid van de cliënt uiteraard niet beperkt. Registratie op cliëntniveau zorgt ervoor dat de extra financiering ook daadwerkelijk besteed is aan de jeugdigen zoals bij de aanvraag is aangegeven.

Nadrukkelijk wordt opgemerkt dat, om administratieve lasten te vermijden, cliëntvolgende budgetten ook collectief kunnen worden afgesproken. Dat kan bijvoorbeeld bij die aanbieders die einde 2016 extra middelen hebben ontvangen (dus per 2017 een hoger cliëntenaantal kenden) maar hiervoor niet de noodzakelijke budgetten heeft ontvangen. In alle gevallen blijven echter de bovengenoemde criteria van kracht.

5.3 Integratie-uitkering sociaal domein

De middelen die gemeenten van het Rijk ontvangen voor Jeugdhulp zijn onderdeel van de integratie-uitkering Sociaal Domein. Het is aan gemeenten om de middelen van de integratie-uitkering in te zetten binnen het sociaal domein. Het onderdeel jeugdhulp van de integratie-uitkering is (vooralsnog) onvoldoende om de kosten jeugdhulp te kunnen dragen. Een lobby richting het Rijk over de tekorten op het onderdeel Jeugdhulp zal onderdeel zijn van de regionale strategie om de uitgaven aan jeugdhulp beter in balans te krijgen met de inkomsten. Daarom wordt door de Strategische Eenheid gewerkt aan het op stellen van een zogenaamde position paper.

Dit position paper is bedoeld als input voor gemeentebestuurders. Het geeft het standpunt van de gemeenten in Holland Rijnland weer ten aanzien van het jeugdhulpbudget. Het betoog luidt dat het Objectief Verdeelmodel van het Rijk niet aansluit bij de regionale vraag naar jeugdhulp en dat voor onderdelen hiervan (extra) compensatie voor onze regio benodigd is. Inzet voor dit moment is het kenbaar maken van het standpunt van de regio via het netwerk van bestuurders op landelijk niveau. Dit kan zijn bij ministeries, de VNG en Kamerleden.

Een lobby richting het Rijk ten aanzien van de tekorten voor jeugdhulp zal onderdeel zijn van het regionale plan om de uitgaven beter in balans te krijgen met de inkomsten.

6. Voorstel

6.1 Extra middelen jeugdhulp

Gevraagd worden extra middelen ter dekking van de te verwachte tekorten over de periode 2017 - 2018 ter beschikking te stellen als toevoeging aan het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp Holland Rijnland onder de voorwaarden zoals beschreven in hoofdstuk 5 en volgens de hieronder opgenomen verdeling per gemeente. Extra vulling van het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp voor de jaren 2019 en 2020 is nog niet aan de orde omdat de prognose, mede door ontbrekende betrouwbare historische vergelijkende cijfers, niet voldoende robuust is.

Voor het Tijdelijk Fonds Jeugdhulp Holland Rijnland worden de bedragen met betrekking tot veiligheid aangepast. De TWO Jeugdhulp schat in dat voor het aandeel ‘veiligheidspartners’ volstaan kan worden met een bedrag van € 400.000, - voor de jaren 2017 en 2018. De vulling van het Fonds verloopt dan via de onderstaande regeling. De al verstuurde verzoeken tot betaling zullen worden aangevuld. De bedragen in onderstaande schema’s zijn dus inclusief de bedragen die al door de gemeenten aan het Fonds ter beschikking zijn gesteld.

Veiligheid	Uitbreiding tijdelijk fonds		Bestaand fonds	Totaal tijdelijk fonds
Gemeente	**2017**	**2018**		
Alphen aan den Rijn	52.935	52.935	0	105.870
Hillegom	7.795	7.795	0	15.590
Kaag en Braassem	7.372	7.372	0	14.744
Katwijk	23.448	23.448	0	46.895
Leiden	47.286	47.286	0	94.572
Leiderdorp	9.384	9.384	0	18.768
Lisse	7.353	7.353	0	14.705
Nieuwkoop	8.119	8.119	0	16.237
Noordwijk	7.394	7.394	0	14.787
Noordwijkerhout	5.642	5.642	0	11.284
Oegstgeest	7.250	7.250	0	14.501
Teylingen	13.379	13.379	0	26.758
Zoeterwoude	2.644	2.644	0	5.288
Totaal	**200.000**	**200.000**	**0**	**400.000**

Aandeel ambulant en verblijf	Uitbreiding tijdelijk fonds		Bestaand fonds	Totaal tijdelijk fonds
Gemeente	**2017**	**2018**		
Alphen aan den Rijn	0	0	0	0
Hillegom	172.492	244.682	359.807	776.981
Kaag en Braassem	0	0	0	0
Katwijk	518.856	736.003	1.088.202	2.343.061
Leiden	1.046.351	1.484.260	2.185.149	4.715.760
Leiderdorp	207.649	294.552	437.241	939.441
Lisse	162.699	230.791	335.678	729.168
Nieuwkoop	179.649	254.835	372.411	806.895
Noordwijk	163.609	232.081	343.864	739.555
Noordwijkerhout	124.846	177.095	260.583	562.524
Oegstgeest	160.438	227.583	321.360	709.382
Teylingen	296.049	419.948	624.383	1.340.380
Zoeterwoude	58.512	82.999	124.931	266.442
Totaal	**3.091.151**	**4.384.828**	**6.453.608**	**13.929.588**

Totaal Tijdelijk fonds	**3.291.151**	**4.584.828**	**6.453.608**	**14.329.588**

Als blijkt dat de intensivering van de sturing een grotere daling van de kosten dan 1% tot gevolg heeft, of bij een verhoging van de integratie-uitkering, kan jaarlijks een afbouw van de inzet van de extra middelen overwogen worden.

De verdeling is gebaseerd op basis van de verhoudingsgewijze inzet van middelen per gemeente. Omdat de gemeenten Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem enkel deelnemen

voor de diensten gerelateerd aan veiligheid en gedwongen kader is het onderscheid in het fonds zichtbaar gemaakt in de onderdelen ‘veiligheidspartners’ enerzijds en ‘ambulant en verblijf’ anderzijds.

Bijlage 1: ·Sturen en stimuleren

1 Inleiding en historie

Om iets te kunnen zeggen over de sturingsprincipes binnen Jeugdhulp is enig inzicht in de historie van Jeugdhulp noodzakelijk. Voordat jeugdhulp onder verantwoordelijkheid van de gemeenten werd gebracht waren het afzonderlijke 'markten' met ieder een eigen financier, bekostigingssystematiek en dus andere sturingsmechanismen.

Met de overgang van deze verschillende taken naar de gemeenten per 1 januari 2015 was de eerste prioriteit het realiseren van zorgcontinuïteit en het, al werkend, kennis opdoen van al deze verschillende sectoren. Tegelijkertijd heeft de regio een grote stelselwijziging doorgevoerd: met grote inspanning van de jeugdhulpaanbieders zijn de JGT's opgericht. Wanneer nagedacht wordt over sturing en monitoring van het huidige stelsel aan jeugdhulp is het van belang deze complexiteit vanuit het verleden te herkennen en erkennen om vanuit dit gegeven met haalbare verbetervoorstellen te komen.

2. Sturen op Transformatie

In de dialoog over transformatie zijn verschillende beelden te herkennen.

1. Inhoudelijke zorgvernieuwing: ontwikkelen van een jeugdhulpaanbod in lijn met 'Hart voor de Jeugd'
2. Naar een andere organisatie van het stelsel: bekostiging, verantwoording, inkoop en andere organisatorische zaken, regelen en veranderen in lijn met 'Hart voor de Jeugd'.
3. Zoveel mogelijk geld ook daadwerkelijk beschikbaar voor hulp: het werk wordt uitgevoerd door organisaties die lean en meaningvol georganiseerd zijn.

Interventies in elk van de ontwikkellijnen hebben effect op het geheel. In de dialoog is het goed te verkennen vanuit welk dominant beeld de ander spreekt, wanneer hij praat over transformatie. Dit beïnvloedt namelijk de visie op sturing en de sturingsinstrumenten.

Voorbeeld sturing en interventies

Gemeente X streeft naar een andere inzet van de deskundigheid bij dagbehandeling van kinderen. Inhoudelijke transformatie-opgave is de kinderen dichtbij huis, in een normale omgeving te helpen in plaats van op een locatie van de aanbieder.

Deze ambulante behandeling vindt zoveel als mogelijk plaats op voorzieningen als onderwijs en kinderopvang (sociale basis-infrastructuur). Medische specialisten en het JGT zijn de belangrijkste verwijzers naar dagbehandeling. Financieel effect is dat een ambulant traject ongeveer 1/3 kost van een traject dagbehandeling op locatie van aanbieder.

Dit voorbeeld leidt onder andere tot de volgende interventies:

- Sturen op instroom: JGT en medisch specialisten moeten goed geïnformeerd zijn over de nieuw ontstane mogelijkheden van behandeling op een reguliere voorziening door een specialistische jeugdhulpaanbieder

- Versterken van voorveld: zodanig verbinden van specifieke deskundigheid en het lokale voorveld dat beroep op jeugdhulp vermindert. De deskundigheid van de pedagogisch medewerkers op de reguliere voorziening, groeit doordat zij samenwerken met een collega met specifieke deskundigheid en andersom.
- Sturen op volume: In overleg met aanbieder wordt volume dagbehandeling afgebouwd en ambulant opgebouwd.

3. Voorwaarden om te kunnen sturen en stimuleren

3.1 Reëel begroten op basis van gebruik

Om als gemeente daadwerkelijk in positie te komen om te kunnen sturen is een reële begroting op basis van het bekende gebruik van jeugdhulp een noodzakelijke voorwaarde. De huidige financiële druk op het stelsel als geheel is zo groot, dat andere sturingsinterventies onder grote druk staan en hier (vrijwel) geen resultaten van verwacht kunnen worden. Op basis van een begroting gebaseerd op realisatie kan een beleidsrijke begroting opgesteld worden. Waarin haalbare financiële effecten op basis van gekozen interventies doorgerekend worden.

Voorwaarde om reëel te kunnen begroten is de beschikking over valide gegevens over een langere periode. Met de invoering van het digitaal berichtenverkeer en in de loop van de tijd wordt de kwaliteit van de data beter. Ook het gebruik van ‘big data’ moet in dit verband een rol gaan spelen. Hierdoor kan immers steeds beter reëel begroot worden.

Het perspectief van een reële begroting vraagt om aandacht voor de inkomsten jeugdhulp. De middelen die gemeenten van het Rijk ontvangen voor Jeugdhulp zijn onderdeel van de integratie-uitkering Sociaal Domein. Het is aan gemeenten om de middelen van de integratie-uitkering in te zetten binnen het sociaal domein. Het onderdeel jeugdhulp van de integratie-uitkering is (vooralsnog) onvoldoende om de kosten jeugdhulp te kunnen dragen. Een lobby richting het Rijk over de tekorten op het onderdeel Jeugdhulp, moet in het perspectief van de integratie-uitkering sociaal domein bezien worden.

3.2 Voortdurend proces van monitoren van gebruik

Ontwikkelen van realistische prestatie-indicatoren, hierop kwantitatief en kwalitatief monitoren en evalueren en bijsturen is noodzakelijk. Hierbij dient in acht genomen te worden, dat de administratieve last niet zodanig toeneemt voor de gemeente en haar partners dat de kosten onnodig stijgen.

3.3 Dialoog met aanbieders/ toegang en binnen sociale basisinfrastructuur

Transformatie van huidig aanbod vindt plaats bij aanbieders, met de kennis en de kunde van aanbieders, onder regie en opdrachtgeverschap van de gemeente. Met andere woorden: we hebben onze partners: jeugdhulpaanbieders, toeleiders en lokale voorzieningen hard nodig om een duurzaam stelsel voor jeugdhulp te ontwikkelen.

3.4 Tijd

Transformeren kost tijd. De jeugdwet beoogt een nieuw landschap van jeugdhulp. De bezuinigingen binnen de verschillende compartimenten van jeugdhulp zijn ook al langere tijd aan de gang. Dit betekent dat een aantal (financiële) quickwins al door voorgangers (zoals zorgverzekeraar en provincie) zijn ingezet. Om voortgang te kunnen monitoren en daadwerkelijk resultaten te kunnen boeken is het belangrijk haalbare (tussen)doelen te stellen in de tijd.

3.5 Focus en keuzes

Energie bundelen: papier is geduldig, maar verandering vindt vooral buiten plaats. Om ook daadwerkelijk effect te resulteren is het van belang binnen het brede terrein van jeugdhulp en de gewenste transformatie focus aan te brengen. Door een beperkt aantal 'vliegwielprojecten' aan te wijzen, kan de gemeente met haar partners concrete resultaten gaan boeken. Deze concrete projecten leiden door hun uitstraling tot een bredere cultuurverandering en dragen bij aan de gewenste maatschappelijke effecten. De maatschappelijk effecten op zich, behelzen een verandering van cultuur en gedrag, per definitie een langdurig proces. Regionaal deels dezelfde keuzes maken versterkt dit effect.

3.6 Competenties medewerkers

Een dergelijke veranderopgave vraagt iets anders van medewerkers dan het werken in het oude stelsel. Niet alleen bij de gemeente, maar ook in het veld. In het aannamebeleid van de gemeente en in de inkoop moet aandacht zijn voor de competenties van de medewerkers om deze veranderopgave ook daadwerkelijk voor elkaar te krijgen.

4. Lokaal en/of regionaal

Afhankelijk van de gekozen aanpak wordt een keuze gemaakt voor de sturingsinstrumenten. Sommige bewegingen beginnen vaak beter klein (dynamisch, kansrijk) om pas later uit te rollen naar een breder/groter gebied. Sommige bewegingen vragen juist om een robuust volume. Binnen één project kan heel goed sprake zijn van elkaar versterkende lokale en regionale instrumenten. Om bij aanbieders en gemeenten de energie optimaal te benutten is afstemming over de gewenste projecten noodzakelijk. Dit om te voorkomen dat partijen tegenstrijdige opdrachten ontvangen en in verschillende richtingen worden gestuurd.

Ervaring met Inkoop jeugdzorg Holland Rijnland

Commissie welzijn Teylingen

12 juni 2017

YOEP

Inkoop jeugdzorg HollandRijnland

Open, Transparant en Coöperatief

- Accounthouders
- Ontwikkeltafel

Zoekt samenwerking

- aanbieders, gemeenten, scholen

Streeft naar eenvoud in contracteren, facturering en verantwoording

Gericht op optimaal inkoop van het zorgaanbod

Voert beleid uit

Kan het ook slimmer?

Wat zou U als raadslid willen?

- Preventie
- Vraaggedreven inkopen
- Noodzakelijk maar voldoende
- Afschalen van dure zorg
- Monitoring en controle
- Regie houden op gezonde jeugd

Vraag naar Jeugdzorg is complex, veelzijdig en heel groot….

Transformatie vraagt om nieuw beleid .

Wat is daar voor nodig ?

Van aanbod naar vraag → **Methode inkopen niet het product**
Ketensamenwerking → **Verbinden en afschalen**
Nieuwe technieken → **ICT**
Vroeg signalering en methodische aanpak → **Preventie**
Onderwijs/zorg arrangementen → **kinderen zitten op school**
Integratieve financiering

Om de transformatie te ondersteunen heeft YOEP met Partners twee projecten voor het tijdelijk fonds ingediend

1. RAATMAKERS. (Brijder, Buurtwerk, Buitenwereld en YOEP).
Het voorkomen van uithuisplaatsing door een intensieve en projectmatige aanpak met ketenpartners, client/verzorger en het informele netwerk

- *Afschalen en keten integratie*
- *Methodische en Projectmatige aanpal (JIM en SCRUM)*
- *Beter voor het kind en het gezin*
- ***Tot 3 miljoen besparing** per jaar voor HollandRijnland*

In ZHZ en in den Haag zijn we nu aan de slag

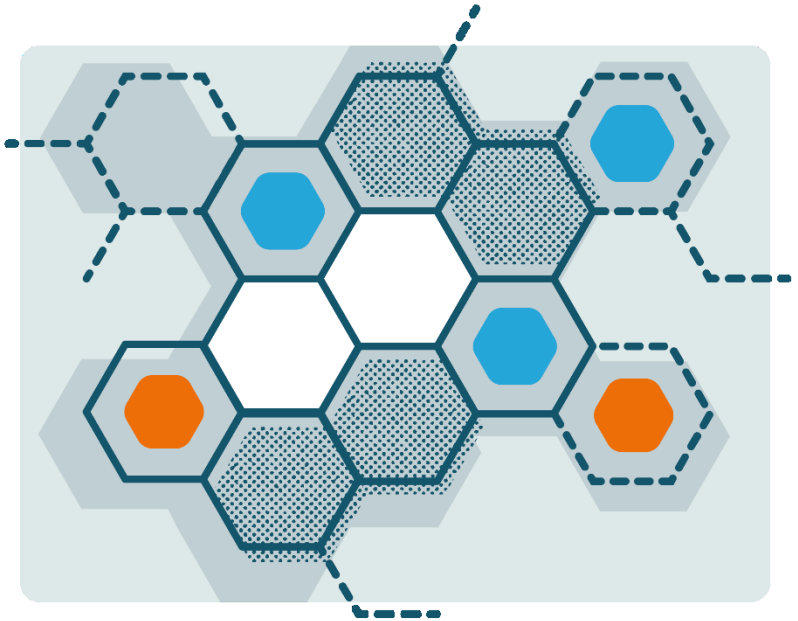

Slim Arrangeren

2. Slim Arrangeren: vroeg indicatie en vraaganalyse door inzet van het triage en pre-diagnose instrument op scholen en in wijkteams.

- *Wat is **nu** noodzakelijk en voldoende voor het kind*
- *Inzicht in de complexiteit en vraag voor ondersteuning*
- *Über-achtige Inzet van ouders en leerkrachten*
- *ICT → vraaganalyse en monitoring*

Wordt momenteel toegepast op scholen, bij zorgaanbieders (3000 gebruikers)

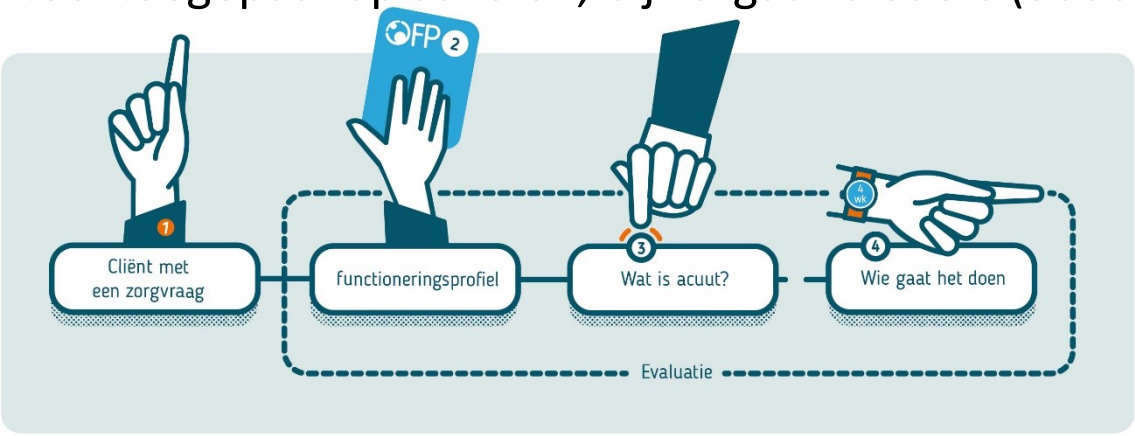

Jammer dat Hollandrijnland deze programma's heeft afgewezen

Beleidskaders:

- Buiten eigen doelgroep-productie en budget
- Inkoop is niet gericht op de keten
- Geen Intersectorale concurrentie
- Innovatie alleen binnen de eigen organisatie
- i.p.v focusseren op de cliënt en zijn directe omgeving wordt gekeken naar de aanbieder.
- Vroegsignalering is belegd bij jeugdgezondheidszorg?

Zorginhoudelijk:

- Voldeed niet aan de regels voor uithuisplaatsing?
- Niet bewezen oplossingen (innovatie?)

YOEP en partners voldoen aan alle kwaliteitsnormen

Transformatie vraagt om nieuw beleid

Wij denken graag mee

Raadsvoorstel Besluitvormend

Vaststelling gemeentelijke programmarekening 2016

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	Z-17-010903
datum voorstel:	16 mei 2017
datum collegevergadering:	23 mei 2017
datum raadsvergadering:	29 juni 2017
agendapunt:	-
portefeuillehouder:	Kees van Velzen
behandelend ambtenaar:	Ron Uljee
e-mailadres:	R.Uljee@hltsamen.nl

Wij stellen voor:

1. De programmarekening 2016 vast te stellen.
2. In te stemmen met de overhevelingsvoorstellen naar 2017 en de bijbehorende begrotingswijziging vast te stellen.
3. Het resterende jaarrekeningsaldo van € 1.422.445 toe te voegen aan de algemene reserve.
4. Kennis te nemen van het accountantsverslag over 2016.

Inleiding
Hierbij bieden wij u de gemeentelijke programmarekening over het jaar 2016 aan. In deze programmarekening doen wij verslag van de in 2016 uitgevoerde activiteiten en bereikte resultaten. De programmarekening 2016 geeft naar het oordeel van de accountant een getrouw beeld in overeenstemming met het "Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten" en de "Beleidsregels toepassing WNT". Uit het (concept-)accountantsverslag zijn een aantal bevindingen naar voren gekomen.

Bestaand kader en context
Op grond van artikel 198 van de Gemeentewet is de gemeenteraad bevoegd tot het vaststellen van de programmarekening. Via een raadsmededeling hebben wij u in april reeds geïnformeerd over een positief resultaat. Dit positieve resultaat is n.a.v. de accountantscontrole nader vastgesteld op € 1.590.876. Dit is inclusief de voorgestelde naar 2017 over te hevelen exploitatiebudgetten van € 168.431.

Beoogd effect
1. Vaststellen van de programmarekening 2016.
2. Overeenstemming met de gemeenteraad over de over te hevelen budgetten naar 2017.

3. Kennis te nemen van het concept-accountantsverslag van Baker, Tilly, Berk Accountants.

Argumenten
1.1 *De programmarekening 2016 van Teylingen dient te worden vastgesteld door de raad.*
Op grond van artikel 198 van de Gemeentewet stelt de raad de jaarrekening en het jaarverslag vast in het jaar volgend op het begrotingsjaar. De jaarrekening betreft alle baten en lasten van de gemeente. Voor 15 juli dient de vastgestelde jaarrekening te worden ingediend bij de provincie.

2.1 In het jaar 2016 zijn niet alle budgetten uitgegeven door vertragingen.
De niet uitgegeven budgetten zijn noodzakelijk om de werkzaamheden in 2017 alsnog uit te voeren. Door de overheveling naar 2017 is deze uitvoering financieel geborgd.

3.1. Na rekening te hebben gehouden met de overhevelingsvoorstellen bedraagt het voordelig saldo € 1.422.445.
Conform het door de raad vastgestelde beleid in de nota reserves en voorzieningen 2012 kan het resterende jaarrekeningsaldo worden toegevoegd aan de algemene reserve.

4.1. Uit het accountantsverslag zijn een aantal bevindingen naar voren gekomen.
Tijdens de accountantscontrole zijn een aantal bevindingen naar voren gekomen. De belangrijkste bevindingen hebben betrekking op de onzekerheid in de verantwoording van de gemeente v.w.b. het sociaal domein. De belangrijkste onzekerheden zijn:
- declaraties van zorgaanbieders zijn nog niet volledig ontvangen;
- kans op onjuiste of onvolledige toepassing woonplaatsbeginsel bij de bestedingen Jeugdhulp;
- geen zekerheid vanuit de Sociale Verzekeringsbank over de juistheid en rechtmatigheid van de PGB's.

De onzekerheid die voortvloeit uit de bovenstaande punten werkt door in de jaarrekening van de gemeente. Deze situatie en de geschetste onzekerheden zijn overigens van toepassing op nagenoeg alle gemeenten in Nederland. Met de overige bevindingen gaan wij aan de slag.

Kanttekeningen
n.v.t.

Financiële consequenties
Voorgesteld wordt om de volgende bedragen naar 2017 over te hevelen:
a. € 14.000 voor het Outcometraject Movisie voor mantelzorg;
b. € 16.592 vanuit het budget voor 'pilots sociaal team';
c. € 10.000 voor de Zorgserre in het kader van dementievriendelijke gemeente;
d. € 127.839 vanuit het budget voor Vluchtelingenwerk voor het huisvesten en de integratie van statushouders;
Totaal € 168.431 (*dekking uit rekeningresultaat 2016).*

e. € 109.949 vanuit het budget 'motie vertrouwen in de professional' en 'budget ontschotter';
f. € 218.000 vanuit het restant van het personeelsbudget van maatschappelijke ontwikkeling;
Totaal € 327.949 *(dekking uit de algemene reserve).*

Conform het door de raad vastgestelde beleid in de nota reserves en voorzieningen 2012 stellen wij voor het jaarrekeningsaldo (€ 1.422.445), na rekening te hebben gehouden met de overhevelingsvoorstellen, toe te voegen aan de algemene reserve.

Aanpak, uitvoering en participatie
Geen bijzonderheden

Duurzaamheid
n.v.t.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
n.v.t.

Urgentie
De vastgestelde jaarrekening moet voor 15 juli bij de provincie worden ingediend

Evaluatie
n.v.t.

Bijlagen en achtergrondinformatie
a. Programmarekening 2016
b. Accountantsverslag over 2016
c. Begrotingswijziging 2017 n.a.v. jaarrekening 2016

namens het college van burgemeester en wethouders,

Dhr. J.J.G. Covers	Mevr. C.G.J. Breuer
secretaris	burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het collegebesluit van 23 mei 2017,

gelet op artikel 198 van de Gemeentewet,

besluit:

1. De programmarekening 2016 vast te stellen.
2. In te stemmen met de overhevelingsvoorstellen naar 2017 en de bijbehorende begrotingswijziging vast te stellen.
3. Het resterende jaarrekeningsaldo van € 1.422.445 toe te voegen aan de algemene reserve.
4. Kennis te nemen van het accountantsverslag over 2016.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 29 juni 2017,

Dhr. R. van Dijk
griffier

Mevr. C.G.J. Breuer
voorzitter

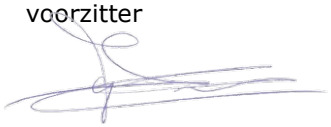

Behoort bij raadsbesluit vaststelling gemeentelijke
programmarekening 2016 Teylingen
d.d. 29 juni 2017

De griffier van de gemeente Teylingen

Robert van Dijk

Jaarrekening
2016

Teylingen. *Moderne dorpen midden in de wereld*

gemeente
TEYLINGEN

Inhoudsopgave

1. Aanbiedingsbrief programmarekening 2016 3

2. Leeswijzer 8

3 Jaarverslag 10
3.1 Programma 1: Ruimte, Wonen, Mobiliteit en Duurzaamheid 11
3.2 Programma 2: Toerisme en Economie 22
3.3 Programma 3: Sociaal Domein 30
3.4 Programma 4: Leefomgeving 42
3.5 Programma 5: Dienstverlening 50
3.6 Programma 6: Bestuur, Veiligheid en Financiën 54

4 Paragrafen 64
4.1 Paragraaf Lokale Heffingen 65
4.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 71
4.3 Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen 81
4.4 Paragraaf Financiering 89
4.5 Paragraaf Bedrijfsvoering 94
4.6 Paragraaf Verbonden Partijen 99
4.7 Paragraaf Grondbeleid 110
4.8 Paragraaf Duurzaamheid 118

5 Financiële Jaarrekening 120
5.1 Balans 122
5.2 Totaaloverzicht resultaat per programma 124
5.3 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening 125
5.4 Toelichting op de balans 129
5.5 Toelichting op de programmarekening 144
5.6 Overzicht incidentele baten en lasten 163

6 Single information single audit (SISA) 168

7 Controleverklaring accountant 170

8 Vaststellingsbesluit 171

Bijlagen 172
Bijlage 1: Wet Revitalisering Generiek Toezicht 173

1. Aanbiedingsbrief programmarekening 2016

1.1 Inleiding

Voor u ligt de jaarrekening van de gemeente Teylingen over het jaar 2016. In deze jaarrekening doen wij verslag van de in 2016 uitgevoerde activiteiten en bereikte resultaten. Het kader voor de verantwoording wordt gevormd door de vastgestelde begroting 2016, het coalitieakkoord "Zorgzaam regisseren, dichtbij mensen" door de raad vastgesteld als raadsprogramma 2014-2018 en het collegeprogramma "samen krachtig verbinden".

Het jaar 2016 sluiten we af met een positief saldo. Dit positieve saldo is opgebouwd uit een positief resultaat (€ 1.422.000) en budgetten die worden voorgesteld om over te hevelen naar 2017 (€ 169.000), samen € 1.591.000. Dit betekent dat we de geplande activiteiten in 2016 binnen de door u gestelde budgetten hebben kunnen uitvoeren.

Conform het door de raad vastgestelde beleid in de nota reserves en voorzieningen 2012 stellen wij voor het jaarrekeningsaldo (€ 1.422.000), na rekening te hebben gehouden met de overhevelingsvoorstellen, toe te voegen aan de algemene reserve.

Wij hebben in 2016 uitvoering gegeven aan de speerpunten en centrale thema's die opgenomen zijn in het raadsprogramma. In deze jaarrekening treft u per programma de verantwoording over het jaar 2016 aan.

1.2 Uitvoering collegeprogramma

In deze aanbiedingsbrief hebben wij een beknopte samenvatting opgenomen, met als rode draad de 3 centrale thema 's uit het collegeprogramma die door alle programma's heenlopen: dichtbij inwoners, met elkaar en financieel gezond.

Dichtbij inwoners

Bij het uitwerken van de duurzaamheidsambities betrekken we veel inwoners. Zo hebben we de duurzaamheidslening ingesteld om huiseigenaren te helpen bij het verduurzamen van de eigen woning. De Werkgroep Fairtrade zet zich al jaren in om samen met de gemeente het gedachtegoed achter Fairtrade uit te dragen.

Samen met de omwonenden en andere betrokken participanten stellen we een gedragen visie op voor de Ruïne van Teylingen en omgeving.

In het sociaal domein hebben we ingezet op een adequate en effectieve ondersteuning van mantelzorgers. Om ervoor te zorgen dat onze ondersteuning goed blijft aansluiten bij de wensen en behoeften, zijn we een traject gestart om in gesprek te gaan met mantelzorgers, zorgaanbieders en de welzijnsstichting.
Om invulling te geven aan onze ambitie om een dementievriendelijke gemeente te zijn, hebben we een brede conferentie over dit thema georganiseerd waarin we samen met het veld acties hebben geformuleerd en initiatieven hebben ontplooid.

De gemeente richt de openbare ruimte zo in dat bewoners er optimaal gebruik van kunnen maken. Het is vanzelfsprekend dat Teylingen haar bewoners betrekt bij de (her)inrichting van de openbare ruimte. We gaan daarin zo ver dat we bewoners vragen mee te denken bij het ontwerp (bijvoorbeeld de herinrichting Ganzenwei/Kloosterwei te Warmond), de keuze van de materialen en het groen. In 2016 werd onder andere geparticipeerd bij het herinrichten van de St. Antoniuslaan, de Wasbeekerlaan en de Essenlaan/ Platanenlaan. De bewoners namen actief deel aan het ontwerp en werden betrokken bij de uitvoering om overlast tot een minimum te beperken. Ook is gestart met de participatie voor de aanleg van speelplekken in de nieuwbouwwijken Hooghkamer en Engelse tuin.

De focus bij de uitvoering van onze dienstverlening lag ook in 2016 op de klant. Wij hebben onze dienstverlening op een efficiënte en klantgedreven wijze uitgevoerd. Onze dienstverlening is actueel en eigentijds. Onze houding naar de klant is proactief en meedenkend. Wij zijn in 2016 samen met Hillegom en Lisse gestart met het ontwikkelen van een dienstverleningsconcept. De uitgangspunten hieruit zijn gebruikt voor het inrichtingsplan van het domein Publieksservice.

De gemeente Teylingen staat ook in deze raadsperiode voor grote opgaven en projecten, waarmee veel geld is gemoeid. Zo verandert de rol van de gemeente in de samenleving en daarmee ook de relatie tussen overheid en haar stakeholders. De relatie tussen gemeente en samenleving is vaker gelijkwaardig en het vertrouwen moeten we als bestuur en organisatie verdienen. Het vraagt van ons als organisatie dat we aansluiten op wat leeft in de samenleving en in staat zijn om als netwerk te functioneren. Dit vraagt veel van de communicatieve vaardigheden. Het voortdurend verbeteren van communicatie met inwoners blijft van groot belang. Ruimte creëren voor de dialoog, transparantie en proactieve opstelling van organisatie en bestuur is hierin het uitgangspunt. Sociale media en persoonlijke communicatie zijn hierbij belangrijke aandachtspunten.

Met elkaar
Het verbeteren van de infrastructuur vraagt om een regionale aanpak. Samen met partners zoals omliggende gemeenten, provincie, ministerie, ProRail, NS en onze inwoners en ondernemers werken we aan het uitvoeren van bereikbaarheidsprojecten. We hebben nieuwe infrastructuur aangelegd (zoals HOV-corridor, Noordelijke Randweg Voorhout en fietspaden) en voor goede voorzieningen gezorgd, bijvoorbeeld bij de stations. Verbindingen tussen en toegang naar knooppunten van openbaar vervoer maken we hiermee aantrekkelijker.
Bij de uitwerking van de Noordelijke Ontsluiting Greenport (Duinpolderweg) letten we erop dat de wegen op een goede manier in het landschap worden ingepast en flora en fauna zo veel mogelijk behouden blijven.

De samenwerking op gebied van openbare werken met Katwijk en Noordwijk is uitgebreid met de andere bollengemeenten Noordwijkerhout, Lisse en Hillegom. Er is een programma opgesteld voor de samenwerking op projectbasis voor de jaren 2016 en 2017.
Met de gemeenten Katwijk, Noordwijk, Noordwijkerhout, Lisse en het Hoogheemraadschap van Rijnland (HHR) is een samenwerking opgestart om de integrale afvalwaterketen te optimaliseren, om een kostenbesparing te realiseren en om de kwaliteit te verbeteren. Hiervoor is een integraal Afvalwaterketenplan opgesteld dat in december/ januari bij iedere afzonderlijke gemeente is aangeboden. Een van de maatregelen hieruit is het oprichten van één regionaal Waterloket, die een overkoepelende functie krijgt voor waterknelpunten in de hele streek. Hierdoor kunnen effectievere en duurzamere maatregelen genomen worden.
Samen met Katwijk is de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) gerealiseerd, een knappe prestatie en een voorbeeld voor een goede samenwerking. Hiermee is aan de wettelijke plicht voldaan. Het beheer is daaruit voortvloeiend bij de gemeente Katwijk ondergebracht. Wellicht sluiten op termijn Lisse en Hillegom hier ook bij aan.

In sociaal domein is in co-creatie met onze samenwerkingspartners de WMO Transformatieagenda 2017-2018 opgesteld. Hiermee hebben we vorm en inhoud gegeven aan onze ambities voor de WMO in de komende jaren. Daarnaast is in Holland Rijnlandverband verder vormgegeven aan de transformatie van de jeugdhulp.
We hebben nadrukkelijk oog voor de gevolgen van gemeentelijk beleid voor de verenigingen. Dit beleid moet in lijn zijn met de faciliterende rol die we als gemeente richting verenigingen innemen. Om voor al onze inwoners de kans op een passende baan te vergroten, hebben we voorbereidingen getroffen om social return on investment op te kunnen nemen in ons aanbestedingsbeleid.

Veiligheid is van ons allemaal. Met elkaar is veel meer te bereiken en daarom kunnen we niet zonder onze partners. Gezamenlijk signaleren, optreden, maar ook financieren is belangrijk om de veiligheid in de gemeente te versterken. Zo is regionaal toezicht gehouden op de naleving van de drank- en horecawet en hebben we samen met partners zoals politie, brandweer, jongerenwerk en corporaties gewerkt aan de aanpak van overlast in de wijken. Het is van belang om zoveel mogelijk aan te sluiten op de belevingswereld van inwoners en ondernemers.

De samenwerking binnen het Keurmerk Veilig Ondernemen en het gezamenlijk vervullen van de ogen- en orenfunctie (Burgernet, whatsapp groepjes) zijn hier een mooi voorbeeld van.

Financieel gezond
Voor het bereiken van structureel begrotingsevenwicht is in 2016 bij de toekenning van aanvullende middelen aan beleidsvelden het in het raadsakkoord vastgelegde afwegingskader het uitgangspunt geweest.

Om de strategische positie te versterken, de kwetsbaarheid te verkleinen, de kwaliteit te vergroten en de kosten te verminderen hebben de gemeenteraden van Hillegom, Lisse en Teylingen toestemming aan de colleges gegeven voor het aangaan van de Gemeenschappelijke regeling werkorganisatie HLT Samen op basis van het Bedrijfsplan 'HLT Samen Sterker!'.

Vanaf 1 januari 2016 zijn overheidsondernemingen verplicht om vennootschapsbelasting af te dragen over winstgevende activiteiten. Gemeenten zijn onder de nieuwe wet in principe vennootschapsbelastingplichtig voor alle werkzaamheden, die als een ondernemingsactiviteit kunnen worden aangemerkt. Een inventarisatie, ondersteund door PWC en in oktober voorgelegd aan de Belastingdienst, wijst er op dat Teylingen geen onder de vpb vallende activiteiten heeft. De Belastingdienst heeft hierover nog geen formeel standpunt ingenomen.

1.3 Financieel resultaat 2016

Programma	Omschrijving	Bedrag	Effect
Saldo programmabegroting 2016		**€ 0**	**Voordelig**
Mutaties Tussentijdse rapportages :			
Div.	Kapitaallasten/actualiseren investeringsplan	€ 557.000	Voordelig
1	Vluchtelingen, project opvang statushouders	-€ 100.000	Nadelig
1	Voorziening Faciliterende deel Hooghkamer	-€ 1.107.000	Nadelig
2	Uitvoering Economische Agenda Duin en Bollenstreek	-€ 135.000	Nadelig
2	Sloop woning en voedselbank Parklaan Sassenheim	-€ 150.000	Nadelig
3	Diverse mutaties Sociaal Domein	€ 893.000	Voordelig
6	Algemene uitkering	€ 676.000	Voordelig
6	Dividend	-€ 209.000	Nadelig
	Overige	-€ 205.000	Nadelig
Subtotaal na tussentijdse rapportages		€ 220.000	
Saldo programmabegroting 2016 na tussentijdse rapportage		**€ 220.000**	**Voordelig**
Mutaties Jaarrekening 2015			
1	Correctie Voorziening Hooghkamer	€ 667.000	Voordelig
3	Toevoeging buffer sociaal domein	-€ 431.000	Nadelig
3	Budget huisvesting en reintegratie statushouders (overheveling naar 2017)	€ 128.000	Voordelig
5	Hogere inkomsten bouwvergunningen	€ 319.000	Voordelig
5	Hogere precario inkomsten	€ 130.000	Voordelig
6	Algemene uitkering 2016	€ 209.000	Voordelig
	Algemene uitkering afrekening oude jaren	€ 338.000	Voordelig
6	Actualisatie voorziening wethouders pensioenen	-€ 338.000	Nadelig
KPL	Lagere ICT uitgaven	€ 106.000	Voordelig
Div.	Overige	€ 243.000	Voordelig
Subtotaal jaarrekening		€ 1.371.000	
Rekeningresultaat 2016		**€ 1.591.000**	
Div.	Budgetten overgeheveld naar 2017	-€ 169.000	Nadelig
Rekeningresultaat 2016 na overhevelingen		**€ 1.422.000**	

De begroting 2016 is gestart met saldo van € 0. Dit begrotingssaldo is na de tussentijdse rapportages in 2016 uitgekomen op een positief begrotingssaldo van € 220.000.
Het rekeningresultaat 2016 na overhevelingen bedraagt € 1.422.000 voordelig.

De mutaties na de tussentijdse rapportages die hebben geleid tot het uiteindelijke rekeningsaldo zijn hoofdzakelijk incidenteel van aard en worden in paragraaf 5.5 Toelichting op de programmarekening nader toegelicht.

1.4 Financiën decentralisaties

Op het gebied van Jeugdzorg is in 2016 gestuurd op het verminderen van jeugdhulpkosten o.a. door strenge selectie bij overschrijding van het budgetplafond. De kosten zijn in regioverband met 1,2% gedaald. Echter doordat het door het Rijk beschikbaar gestelde budget veel sneller daalt dan de mogelijkheid om via transformatie de jeugdhulp anders (en goedkoper) in te richten is een fors tekort ontstaan. Ten opzichte van het budget van € 7,4 miljoen bedroegen de werkelijke uitgaven € 8,1 miljoen, een overschrijding van € 0,7 miljoen. Bij het opstellen van de begroting 2016 was uitgegaan van een tekort van € 0,2 miljoen.
Binnen het totaal van het Sociaal Domein wordt het tekort op jeugd meer dan goed gemaakt door het overschot op de WMO. In de lijn van 2015 is ten opzichte van de oorspronkelijke raming van € 3,5 miljoen voor WMO-begeleiding is € 1,6 miljoen minder uitgegeven.
De taken op het gebied van Participatie zijn nagenoeg binnen het beschikbaar bestelde Rijksbudget van € 3,2 miljoen uitgevoerd. Op begrotingsbasis gingen we uit van een tekort van € 34.000, het werkelijke tekort bedroeg € 41.000.

Tot slot zijn diverse incidentele projectkosten uit de buffer Sociaal Domein betaald voor een totaalbedrag van € 0,6 miljoen. Dit betreft: uitgaven amendement 'vertrouwen in professional', monitoring 3D, Social Return on Investment, pilot sociale teams, tijdelijk ambtelijke capaciteit, onderzoek overschot WMO, tijdelijk fonds jeugd.

De buffer Sociaal domein stijgt door bovengenoemde mutaties van per saldo € 0,1 miljoen naar € 3,3 miljoen. Een financiële samenvatting van de drie decentralisaties is in onderstaand overzicht af te lezen.

Stand buffer Sociaal domein 1-1-2016	3.182.828
Tekort Jeugd	-716.473
Tekort Participatie	-41.182
Overschot WMO	1.525.862
Tijdelijk Fonds Jeugd	-301.605
Diverse incidentele/transformatie projecten	-336.326
Stand buffer Sociaal domein 31-12-2016	3.313.104

1.5 Financiële vermogenspositie

De positie van de algemene reserve is licht gedaald van € 66,1 miljoen aan het begin van het jaar naar € 65,8 miljoen aan het einde van het jaar (exclusief jaarrekeningresultaat 2016).
De buffer van het sociale domein opgenomen onder de algemene reserve bedraagt per 31-12-2016 afgerond € 3,3 miljoen.

2. Leeswijzer

Deze programmarekening bestaat uit een jaarverslag (beleidsmatige verantwoording) en een jaarrekening (financiële verantwoording). In het jaarverslag (hoofdstuk 3) wordt per programma verantwoording afgelegd over de behaalde beleidsdoelen en de maatschappelijke effecten. De paragrafen (hoofdstuk 4) geven inzicht in de programma overstijgende onderwerpen.
In de jaarrekening (hoofdstuk 5) vindt u de cijfermatige presentatie van de resultaten in 2016. In dit hoofdstuk is de balans opgenomen en is een analyse gemaakt van het verschil tussen de begrote budgetten en de werkelijk uitgegeven/ontvangen bedragen.

Algemeen

Dit jaar is de opzet van de Programmarekening conform de Programmarekening 2015. De gebruikte opzet sluit aan met de opzet van de Programmabegroting 2016-2019. Dit maakt de vergelijking met het gewenste beleid en de realisatie transparanter.
De bedragen in de programmarekening zijn afgerond op hele euro's, dit leidt ertoe dat sommige tabellen kleine afrondingsverschillen bevatten.

Jaarverslag

Ieder programma is op eenzelfde wijze opgebouwd en bevat de volgende onderdelen:

Algemeen
Van ieder programma worden in de kop de verantwoordelijke wethouder(s), de betrokken afdeling(en) en de programmamanager genoemd. De programmamanager verzorgt de integrale aanlevering van de informatie.

Visie
Onder dit kopje staat in hoofdlijnen de doelstelling van het programma. In de doelenboom zijn de te bereiken doelstellingen grafisch weergegeven zodat eenvoudig de onderlinge verbanden inzichtelijk zijn.

Wat wilden we bereiken?
In de doelenboom treft u een grafische weergave worden van de te behalen doelstellingen.

Welke ontwikkelingen speelden er?
Onder dit kopje worden de belangrijkste ontwikkelingen in 2016 vermeld.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan?
In de Programmabegroting 2016 is per doelstelling aangegeven welke activiteiten er vooral in 2016 zouden plaatsvinden. Per activiteit wordt teruggekoppeld wat daadwerkelijk is gerealiseerd in 2016.

Wat waren de voor dit programma relevante documenten
Hier staan de vastgestelde beleidsdocumenten opgesomd die relevant zijn voor het programma.

Prestatie indicatoren
Samen met de gemeenteraad zijn per programma een aantal belangrijke prestatie indicatoren geformuleerd. In de kolom realisatie wordt teruggekoppeld wat de realisatie in 2015 is.

Wat heeft het gekost?
In deze tabel worden de totale lasten en baten per programma weergegeven.

Paragrafen

Paragraaf lokale heffingen
Deze paragraaf gaat in op de lastendruk voor de burgers. Van alle belastingen en heffingen die geheven worden in de gemeente wordt aangegeven wat daadwerkelijk aan opbrengsten ontvangen is.

Paragraaf weerstandsvermogen
In deze paragraaf wordt uiteengezet wat de 'weerstand' is van de gemeente. Enerzijds bestaat dit uit de stand van de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit, de posten onvoorzien en de stille reserves. Anderzijds wordt dit bepaald door de risico's. Deze aspecten worden in beeld gebracht.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
De gemeente is verantwoordelijk voor het onderhoud van een aantal zogenaamde kapitaalgoederen. Dit zijn goederen in de openbare ruimte zoals gebouwen, speelterreinen, wegen, openbare verlichting, riolering, bruggen enz. De lasten voor deze kapitaalgoederen staan verspreid opgenomen in de begroting. In deze paragraaf worden per categorie de lasten inzichtelijk gemaakt.

Paragraaf financiering
Hierin wordt de financieringspositie van de gemeente uiteengezet en de ontwikkelingen ten aanzien van de treasuryfunctie weergegeven.

Paragraaf bedrijfsvoering
In deze paragraaf informeren wij u over de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van de bedrijfsvoering. Deze informatie dient ook als achtergrond bij de budgetten die beschikbaar waren voor de organisatie voor het realiseren van de doelstellingen uit de begroting 2014.

Paragraaf verbonden partijen
Hierin worden de verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen) geëvalueerd en in relatie tot de doelstellingen gezet.

Paragraaf grondbeleid
In deze paragraaf wordt de stand van zaken van de diverse grondexploitaties opgenomen.

Paragraaf duurzaamheid
In deze paragraaf wordt de stand van zaken van de duurzaamheidsagenda en de projecten rondom duurzaamheid opgenomen.

Jaarrekening
De programmarekening bestaat uit de balans en de jaarrekening. Zowel van de balans als van de jaarrekening is een analyse van de belangrijkste verschillen tussen de begroting en de realisatie gemaakt.

Single information single audit (SISA)
Deze bijlage bevat de (voorlopige) afrekeningen van ontvangen subsidies. Van zowel het Rijk als de Provincie ontvangt de gemeente subsidies. Vanaf 2006 is het verplicht de afrekening/verantwoording van dergelijke subsidies in een aparte bijlage op te nemen in de jaarrekening, de zogenoemde SISA-bijlage.

Bijlagen
Bijlage Wet Revitalisering Generiek Toezicht
In de jaarrekening is voor de Provincie Zuid-Holland ook een eindverantwoording opgenomen inzake de Wet Revitalisering Generiek Toezicht.
Op 1 oktober 2012 is de Wet revitalisering generiek toezicht in werking getreden. Op grond van deze wet houdt de provincie toezicht op uitvoering van medebewindswetten door gemeenten. De provincie heeft met de gemeenten afspraken gemaakt, vastgelegd in een bestuursovereenkomst, hoe het toezicht is ingericht. Het toezicht houdt in dat voor 15 juli de gemeenten elk jaar verantwoording afleggen over de wijze waarop de gemeenten de medebewindswetten uitvoeren. De thema's zijn financiën, ruimtelijke ordening, omgevingsrecht, provinciale risicokaart en archief- en informatiebeheer.

3 Jaarverslag

3.1 Programma 1: Ruimte, Wonen, Mobiliteit en Duurzaamheid

Portefeuillehouder: **Wethouder Bas Brekelmans**
Wethouder Arno van Kempen
Afdeling: **Ruimte**
Programmamanager: **Marcel Schuring**

Visie

Teylingen is een gemeente waar het plezierig wonen en werken is, met goede voorzieningen en recreatiemogelijkheden dichtbij huis. Met dorpen met een eigen identiteit die goed bereikbaar zijn (auto, fiets en openbaar vervoer) en waar het prettig is om te verblijven in een schone, groene, duurzame en veilige omgeving. Hierbij staat kwaliteit voorop. Om dit te bereiken, werken we samen met onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties en staan we open voor initiatieven. Met onze (regio)partners, waaronder de bollengemeenten, werken we samen aan een krachtige Duin- en Bollenstreek.

Teylingen wil een duurzame gemeente zijn in een duurzame regio. Bij alle maatregelen geldt duurzaamheid als een integraal toetsingscriterium. Dit geldt ook voor de afspraken die in de samenwerking met de regiopartners worden gemaakt. Duurzaam heeft daarbij de betekenis van houdbaar.

Thema's

Dichtbij Inwoners

- *Faciliteren van juiste plannen en matchen vraag en aanbod woningbouwprojecten*
  Er is momenteel vooral een markt voor eengezinswoningen in de goedkope koop, de sociale en de middel dure huursector. Hier leggen we voorlopig het accent op, tenzij de marktvraag verandert. Wij stimuleren de ontwikkeling van meer vrije sector huur en goedkope koop om te voorzien in de marktbehoefte en om doorstroming teweeg te brengen. Het is wel van belang om gedifferentieerd en duurzaam te bouwen, duurzaam, met een hoog beeldkwaliteit en een aantrekkelijke openbare ruimte. We willen flexibiliteit en diversiteit in de woningen en in de woningbouwlocaties. Wij stimuleren particulier opdrachtgeverschap zodat kopers maximaal invloed hebben op de realisatie van hun woning.
- *Bestemmingsplannen op overbodige regels checken; wat klemt en hindert?*
  We streven naar flexibele en ruime bestemmingsplannen, die zoveel mogelijk duidelijkheid bieden via de plankaart en zo min mogelijk regels bevatten. De huidige bestemmingsplannen zijn actueel. We zorgen ervoor dat deze actualiteit in 2016 behouden blijft en schrappen overbodige en beperkende regels waar nodig is. Het gemeentelijke Handboek voor bestemmingsplannen is het uitgangspunt voor nieuwe bestemmingsplannen. Het beoogde doel van genoemd handboek is het beschikbaar stellen van een compact naslagwerk met een overzicht van praktische toepasbare regels welke op een eenvoudige wijze uitgelegd en toegelicht zijn.
- *Duurzaamheid als uitdaging voor gemeente en inwoners*
  Bij het uitwerken van de duurzaamheidsambities betrekken we veel inwoners. Zo hebben we de duurzaamheidslening ingesteld om huiseigenaren te helpen bij het verduurzamen van de eigen woning. De Werkgroep Fairtrade zet zich al jaren in om samen met de gemeente het gedachtegoed achter Fairtrade uit te dragen.

Met elkaar

- *Infrastructuur verbeteren (met regionale partners)*
  Het verbeteren van de infrastructuur vraagt om een regionale aanpak. Samen met partners zoals omliggende gemeenten, provincie, ministerie, ProRail, NS en onze inwoners en ondernemers werken we aan het uitvoeren van bereikbaarheidsprojecten. We leggen nieuwe infrastructuur aan (zoals HOV-corridor, Noordelijke Randweg Voorhout en fietspaden) en zorgen voor goede voorzieningen, bijvoorbeeld bij de stations. Verbindingen tussen en toegang naar knooppunten van openbaar vervoer maken we hiermee aantrekkelijker.

Bij de uitwerking van de Noordelijke Ontsluiting Greenport (Duinpolderweg) letten we erop dat de wegen op een goede manier in het landschap worden ingepast en flora en fauna zo veel mogelijk behouden blijven.

- *Woningmarkt op gang brengen (corporaties, projectontwikkelaars, inwoners)*
  Gezamenlijk gaan wij op zoek naar een betere match tussen vraag en aanbod, zowel op de korte als op de langere termijn. We bieden ruimte aan vernieuwende initiatieven. Met de corporaties gaan we ook in 2016 op zoek naar mogelijkheden om sociale huurwoningen te realiseren. Voor nieuwkomers op de woningmarkt die op zoek zijn naar een betaalbare koopwoning hebben we extra aandacht.
  Wij vinden het belangrijk dat ook jongeren een kans krijgen op de woningmarkt. Voor koopwoningen stellen wij startersleningen beschikbaar. Ook zijn we in 2015 gestart (Teylingerhof) met een pilot om de betaalbaarheid van woningen te vergroten. Het gaat om een financieringsregeling waarbij een deel van de woning later wordt betaald. Met de corporaties gaan wij op zoek naar maatregelen die de doorstroming bevorderen, zodat ook goedkope(re) huurwoningen beschikbaar komen.
- *Nieuwe initiatieven Zorgpact aanjagen*
  De vergrijzing leidt tot een vraag naar woonvormen waar wonen, welzijn en zorg goed gecombineerd kunnen worden.

Welke externe ontwikkelingen speelden er?

- De Wet ruimtelijke ordening verplicht elke gemeente om bestemmingsplannen te digitaliseren en oudere plannen te actualiseren.
- Er komt een nieuwe Omgevingswet die de Wro en andere wetten vervangt. Deze collegeperiode zal waarschijnlijk duidelijk worden wanneer de wet wordt ingevoerd en wat deze voor onze gemeente gaat betekenen. Het ligt in de lijn der verwachting dat deze nieuwe wet in 2019 van kracht wordt.
- De Greenport Duin- en Bollenstreek biedt een samenhangende aanpak om de bollenteeltsector te revitaliseren. Daarbij is ook aandacht voor het milieuvriendelijker maken van de bollenteelt.
- Door de recessie zijn (woning-) bouwontwikkelingen vertraagd en soms gestopt. Momenteel tekent zich een licht herstel af.
- De nieuwe Woningwet is medio 2015 in werking getreden. In de nieuwe wet staan aangescherpte regels over het taakgebied van woningcorporaties en het toezicht. Daarnaast wordt de invloed van gemeenten en huurders op het beleid van corporaties versterkt. De corporatie moet met haar werkzaamheden naar redelijkheid bijdragen aan de uitvoering van de Woonvisie.
- De hogere asielmigratie leidt tot een extra behoefte aan woningen. In combinatie met alle andere woningzoekenden die zijn aangewezen op de sociale sector, resulteert dit een grotere druk op de woningvoorraad onder de liberalisatiegrens.
- Op grond van de Europese Richtlijn Luchtkwaliteit wordt in Teylingen voldaan aan de grenswaarden voor fijnstof. Doelstelling blijft om dit zo te houden.
- Initiatieven en projecten ondersteunen die een wezenlijke bijdrage zullen leveren aan het bereiken van de landelijke taakstelling op het gebied van de reductie van CO_2 uitstoot.
- Samen met de provincie en de regio hebben we een pakket aan maatregelen (Rijnlandroute, Hoogwaardig Openbaar Vervoer, Programma Ontsluiting Greenport) opgesteld om de bereikbaarheid van de regio Holland Rijnland te verbeteren. De komende jaren worden deze maatregelen uitgevoerd.
- Het belang om beleid en voorgenomen maatregelen te toetsen aan criteria van duurzaamheid, wordt steeds groter. Ook het (politieke) draagvlak voor die integrale toetsing wordt steeds breder.
- Hoofdlijnen Valentijns-akkoord *(het nummer verwijst naar afspraak nummer in het Valentijns-akkoord)*
  - 26: Faciliteren van de markt en actief op zoek gaan naar investeerders en plannenmakers;
    Elke gemeente speelt in op particuliere initiatieven op haar grondgebied. In de praktijk blijkt dat ontwikkelaars voor woningbouwprojecten niet actief benaderd hoeven te worden. Van die zijde is er genoeg belangstelling. De samenwerking wordt vooral gezocht als er sprake is van gemeentegrensoverschrijdende effecten zoals bij GOM-woningen.

- 27: Versneld uitvoeren van de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport (ISG) en stoppen van de "verrommeling" van het buitengebied. Hanteren van een gelijkluidende methodiek (tool box) bij het vaststellen van het bestemmingsplan buitengebied;
  De gemeenteraad Teylingen heeft op 30 juni 2016 (tezamen met de overige B-5 gemeenten) de herziening van de ISG vastgesteld De GOM is de uitvoeringsorganisatie voor de ISG. In het kader van de Economische Agenda wordt gewerkt aan een versnelling van de GOM. Door de B-6 gemeenten wordt inmiddels gebruik gemaakt van de opgestelde Kadernota bestemmingsplan Buitengebied. Teylingen heeft ingestemd met deze nota als uitvoeringsinstrument voor het opstellen van het bestemmingsplan Buitengebied.
- 28: Bouwvoorschriften en procedurevereisten in het buitengebied worden in de gemeenten gelijkgetrokken;
  Binnen de Greenportgemeenten is een intergemeentelijke "kadernota bestemmingsplannen buitengebied" opgesteld, met daarbij behorende procedure-afspraken en zogenaamde "modelregels". De verschillende colleges hebben eind 2012 ingestemd met het gebruik van de kadernota als uitvoeringsinstrument voor het opstellen van bestemmingsplannen buitengebied. Op deze wijze zijn door middel van vastgelegde afspraken de bouwvoorschriften en procedurevereisten gelijkgetrokken.
- 29: Gezamenlijk optrekken bij alle transities van winkelstraten, kantoorgebieden en bedrijventerreinen die verder gaan dan onderhoud en beheer (één basisniveau per gemeente);
  Het vraagstuk van de transitie van winkelstraten, kantoorgebieden en bedrijventerreinen werden voornamelijk besproken in het verband van Holland Rijnland. Het accent in de intergemeentelijke beleidsvorming verschuift naar de clusters binnen Holland Rijnland, maar op het niveau van de Duin- en Bollenstreek is het geen onderwerp van gesprek. Het gevoel van urgentie voor een gezamenlijke aanpak is niet wijdverbreid. Elke gemeente acteert voor zich.
- 30: Binnen twee jaar uitspreken over de vraag of er een gezamenlijk grond- en ontwikkelbedrijf moet komen voor transitiegebied in de gemeenten;
  De gemeenten Katwijk en Noordwijk hebben uitgesproken geen bevoegdheden of budget te willen overdragen aan een ander bestuursorgaan. Naast Katwijk en Noordwijk heeft alleen de gemeente Lisse een grondbedrijf.
- 31: Eenduidige woordvoering en zelf de regie houden over de ruimtelijke toekomst van de streek;
  De zes gemeenten werken op de ruimtelijke agenda bestuurlijk samen in het bestuurlijk overleg ruimtelijke ordening van de Greenport Duin- en Bollenstreek. De gemeenten hebben hun ruimtelijk beleid neergelegd in de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek. Die is vastgesteld door de zes gemeenteraden in juni en juli 2016 (op 30 juni 2016 door Teylingen).

  De Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport (ISG) heeft een integraal karakter, geldt voor het hele buitengebied van de zes Greenportgemeenten (met uitzondering van het plassengebied en de ontwikkellocatie Valkenburg) en gaat met name in op de toekomstige ruimtelijk-functionele ontwikkeling van het buitengebied. De ISG richt zich op een gemeenschappelijke inzet voor herstructurering en revitalisering van de Greenport Duin- en Bollenstreek in samenhang met verbetering van de natuurlijke, landschappelijke en recreatieve kwaliteiten.

  Bij een volgende evaluatie en actualisatie van de ISG wordt bezien of een omgevingsvisie kan worden opgesteld, waarbij de samenhang met andere omgevingsvisies die binnen Holland Rijnland ontwikkeld worden uiteraard van groot belang is.

- 32: Regionaal plan voor revitalisering van de woningmarkt;
  In 2016 zijn de voorbereidingen gestart om in 2017 de regionale Woonagenda 2017-2020 Holland Rijnland te geactualiseren. Lokale woonvisies en onderzoeken worden benut om de kwantitatieve en de kwalitatieve woonopgave te bepalen. De huisvesting van bijzondere doelgroepen (beschermd wonen, maatschappelijke opvang, statushouders en arbeidsmigranten) wordt hierin betrokken.

- 33: Gezamenlijk optrekken bij de plan- en besluitvorming over de Rijnland Route en het HOV (Hoogwaardig Openbaar Vervoer corridor);
  Via het platform Holland Rijnland en onderlinge werkoverleggen hebben de gemeenten contact over Rijnlandroute en HOV. Hun inbreng in de portefeuillehoudersoverleggen en het algemeen bestuur van Holland Rijnland stemmen zij tevoren met elkaar af.
- 34:Samenwerken aan het versterken en verfijnen van het OV-netwerk, het versterken en uitbreiden van het fiets- en wandelpadennetwerk en van recreatieve verbindingen;
  Ten aanzien van het openbaar vervoer komen wensen en opmerkingen ter sprake in Holland Rijnland verband. De inbreng in de portefeuillehouder-overleggen en het algemeen bestuur van Holland Rijnland wordt tevoren onderling afgestemd. Fiets- en wandelpaden en andere recreatieve, toeristische verbindingen worden door Lisse opgepakt in overleg met de overige gemeenten. In de Duin- en Bollenstreek zijn op het gebied van recreatie en toerisme de volgende projecten gerealiseerd:
  - Lisse heeft in oktober 2014 de realisatie van het wandelnetwerk afgerond.
  - Katwijk heeft een upgrade van het fietsknooppuntennetwerk opgeleverd op 1 januari 2017.
  - Hillegom heeft het sloepennetwerk in 2016 opgeleverd.
- 36:Inrichten gezamenlijk aanspreekpunt op het gebied van mobiliteitsmanagement.
  Dit onderdeel is nauwelijks relevant gebleken, gelet op de relatief kleine en verspreid gelegen locaties in de Bollenstreek. Deze afspraak lijkt overigens wel relevant voor de economische agenda. Dit is ook zo verwoord in de voortgangsrapportage over het Valentijnsakkoord van juni 2016.

Wat wilden we bereiken?

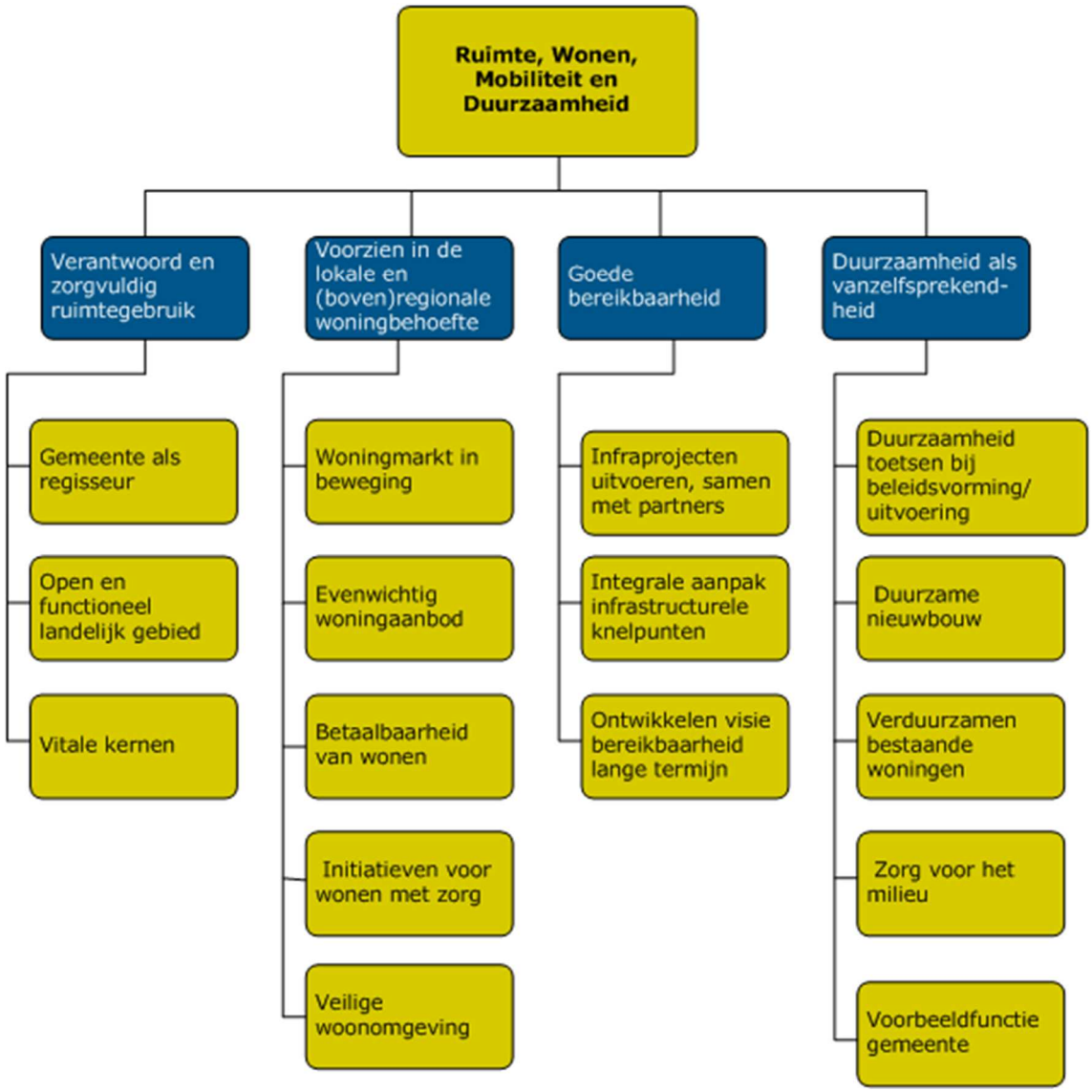

Wat hebben we ervoor gedaan?

Beleidsdoel	
Afgeleid beleidsdoel	**Wat hebben we ervoor gedaan?**
Verantwoord en zorgvuldig ruimtegebruik	
Gemeente als regisseur	Monitoren uitvoeringsprogramma Structuurvisie 2030 "Duurzaam bloeiend". *Toelichting:* De structuurvisie is een actueel beleidskader, gericht op de lange termijn. De implementatie van het uitvoeringsprogramma verloopt op hoofdlijnen volgens planning. Belangrijke beleidsmatige concretiseringen in 2016 zijn onder andere de nieuwe Woonvisie en de actualisatie van de Intergemeentelijke Structuurvisie voor de Greenport Duin- en Bollenstreek. Belangrijke beleidsdoelen/projecten worden in deze tabel separaat behandeld.
	Actuele en flexibele bestemmingsplannen opstellen conform het programma "actualiseren bestemmingsplannen". *Toelichting:* In 2016 is conform de vastgestelde planning uitvoering gegeven aan het opstellen van bestemmingsplannen.
	Actief participeren door Teylingen in regionale, provinciale en landelijke overlegstructuren met betrekking tot ruimtelijke ordening. *Toelichting:* Teylingen heeft actief deelgenomen aan de diverse overlegstructuren, met onder meer als concreet resultaat de actualisatie van de Intergemeentelijke Structuurvisie voor de Greenport Duin- en Bollenstreek.
Open en functioneel landelijk gebied	Uitwerking projecten Greenport Duin- en Bollenstreek. *Toelichting:* Het Bulb Trade Park Noordwijkerhout en Greenhouse Park in Rijnsburg is in uitvoering. De gronduitgifte in Bulb Trade Park loopt voorspoedig. In Teylingen zijn de bestemmingsplannen voor de Rijnsburgerweg 6 en 8 (Greenport Woningen) onherroepelijk en in uitvoering. In beide plannen worden in totaal 10 GOM-woningen gerealiseerd.
	Herijking Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek samen met de zes deelnemende gemeenten (Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen). *Toelichting:* Op 30 juni 2016 heeft de gemeenteraad de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek 2016 vastgesteld na een voorafgaande intensieve consultatieronde met alle stakeholders.
Vitale kernen	Op proactief wijze met partijen en burgers onder meer de volgende locaties ontwikkelen:
	Sassenheim: . Langeveld (2016/2018); *Toelichting:* In 2016 was de locatie Langeveld één van de onderzoek locaties om te voorzien in de realisering van tijdelijke woonunits voor de huisvesting van statushouders. Het realiseren van tijdelijke woonunits bleek politiek/bestuurlijk onhaalbaar. De planvorming voor woningbouw op deze locatie kan nu gestart worden. . Bloementuin (2016/2019); *Toelichting:* Tennisvereniging STV wordt volgens planning voorjaar 2018 uitgeplaatst naar sportpark Roodemolen, dan is de locatie Bloementuin beschikbaar voor woningbouw. In 2016 zijn de stukken voor het bestemmingsplan en de aanbesteding van deze woningbouwlocatie geactualiseerd, zodat deze procedures in 2017 doorlopen kunnen worden. Het plan voorziet in 85 woningen. . Schoonzorgseweg/Teylingerhof (2016/2017); *Toelichting:* Het bestemmingsplan is op 28 april 2016 door de raad vastgesteld en onherroepelijk. De omgevingsvergunningen voor de bouw van de 72 woningen zijn ook verleend en onherroepelijk. Nagenoeg alle woningen zijn verkocht. Er is gestart met de voorbelasting van het terrein en de werkzaamheden ten behoeve van het nieuwe rioolgemaal. Rond de zomer 2017 start volgens planning de bouw van de woningen, de oplevering van de woningen is gepland 2e kwartaal 2018. Aansluitend vindt de definitieve herinrichting van de openbare ruimte plaats (parkeerterrein

	Wasbeek). . Postpromenade (2016-2018); *Toelichting:* De gemeenteraad van Teylingen heeft op 27 oktober 2016 het bestemmingsplan ‘‘PostPromenade Hoofdstraat-Koetsiersweg, Sassenheim’ vastgesteld. Dit nieuwe bestemmingsplan heeft betrekking op het voorste deel van de locatie PostPromenade gezien vanaf de Hoofdstraat in Sassenheim. Met dit bestemmingsplan is het mogelijk om op deze locatie, na de sloop van de bestaande bedrijfsbebouwing, 35 gestapelde woningen (waarvan 17 sociale huur) en 22 grondgebonden rijwoningen te bouwen. Indien er geen beroep wordt ingediend is het bestemmingsplan per 23 december 2016 onherroepelijk. De start van de bouw is gepland is rond de zomer in 2017. Het resterende (achterste) deel van de PostPromenade was ook in 2016 tijdelijk in gebruik als supermarkt. . Hortusplein (verkennen bouwprogramma). *Toelichting:* In vervolg op de intentieovereenkomst met Hoogvliet Beheer en Woonstichting Vooruitgang zijn in 2016 planvarianten verkend en is gerekend en getekend aan het bouwprogramma. De intentie is in 2017 in gezamenlijk overleg tussen partijen te komen tot een voorkeursvariant als basis is voor een realisatieovereenkomst, communicatie-/participatietraject en planologische procedures.
	Voorhout: . Hooghkamer (doorlopend); *Toelichting:* In maart 2016 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak gedaan over een ingesteld beroep tegen het bestemmingsplan 'Hooghkamer 2011, 2e herziening'. Daarmee is dit bestemmingsplan onherroepelijk geworden. Inmiddels zijn de voorgaande jaren in Hooghkamer 389 woningen gebouwd en/of vergund. Dit jaar is het vooroverleg afgerond over het voorontwerpbestemmingsplan 'Hooghkamer 2011, 3e herziening'. Dit plan maakt de bouw van 391 woningen mogelijk in bouwfase 3. In 2017 wordt dit plan in procedure gebracht. . Engelse Tuin (2016/2018). *Toelichting:* Dit plan betreft de bouw van 180-200 woningen in diverse typen, waaronder de sociale sector. In 2016 zijn de eerste 28 woningen opgeleverd. Voorts is begonnen met de bouw van een appartementengebouw van 28 appartementen in de sector goedkope koop en een gebouw met 28 appartementen in de vrije sector. Tevens is begonnen met de bouw van 11 rijwoningen.
	Warmond: . Gemeentewerf (2016/2017); *Toelichting:* In de eerste helft van 2016 is er een markttender doorlopen waarbij aan vier partijen is gevraagd om een ruimtelijk en financieel bod te doen om tot een woningbouwontwikkeling te komen op deze locatie. Op basis van vooraf bepaalde criteria is een keuze gemaakt voor een stedenbouwkundig plan dat ruimtelijk en milieutechnische haalbaar is en past binnen onze kaders van de woonvisie 2016. Er worden 25 eengezinswoningen gerealiseerd, waarvan 12 in de sociale huursector. Op basis van het bod sluit de gemeentelijke grondexploitatie waarschijnlijk met een minimale opbrengst. Opgemerkt moet worden dat er een mogelijk financieel risico is met betrekking tot de kosten die gemaakt moeten worden voor een alternatieve oefenlocatie voor de brandweer. Vanaf 1 december 2016 ligt het ontwerp bestemmingsplan ter inzage die deze ontwikkeling planologisch mogelijk moet gaan maken. . Monitoren voortgang Hof van Leede (2016/2017). *Toelichting:* De bouw van het 1e appartementenblok is op dit moment in uitvoering. Van het 2e blok is inmiddels 75% verkocht en gaat begin 2017 gestart worden met de bouw.

Voorzien in de lokale en (boven)regionale woningbehoefte	
Woningmarkt in beweging	Ontwikkelaars stimuleren om woningen (huur en koop) te bouwen voor middeninkomens. *Toelichting:* Het gat tussen sociale huur en koop wordt steeds groter. Meer huishoudens vallen tussen wal en schip. In de woningbouwprogrammering is ruimte opgenomen voor de ontwikkeling van dure huurwoningen (€ 710 - € 900) en goedkope koopwoningen (tot € 187.000). Het voornemen van minister Blok om middeldure huur als aparte bestemming in bestemmingsplannen mogelijk te maken, helpt daarbij.
	Prestatieafspraken maken tussen gemeente, huurdersorganisaties en corporaties. *Toelichting:* Gemeenten, corporaties en huurdersbelangverenigingen in Hillegom, Lisse en Teylingen (Bollen-3) hebben eind 2016 prestatieafspraken voor de periode 2017-2020 gemaakt. De lokale afspraken worden jaarlijks gemaakt met een horizon van 2 jaar (nu 2017-2018). De afspraken gaan over het verkleinen van het tekort aan woningen voor lage inkomens, over het bevorderen van doorstroming en duurzaam en veilig wonen, het tegengaan van 'scheef wonen' en over het vergroten van het aantal op ouderen, jongeren en kwetsbare groepen afgestemde woningen.
Evenwichtig woningaanbod	Opstellen woningbouwprogramma dat aansluit bij de kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte, het woningbouwbeleid en de kwaliteiten en mogelijkheden per locatie. *Toelichting:* Bij de vaststelling van de Woonvisie in 2016 is tevens een woningbouwprogramma opgesteld. Het woningbouwprogramma is in 2016 tevens afgestemd op woningbouwplannen van andere gemeenten en op de provinciale randvoorwaarden.
	Afspraken maken met ontwikkelaars over uitvoering van het woningbouwprogramma. *Toelichting:* Er zijn binnen de projecten afspraken gemaakt met de ontwikkelaars over het programma. Ook is er periodiek overleg met de projectontwikkelaars waarbij de stand van zaken met elkaar wordt doorgenomen.
	Woningbouwprogramma jaarlijks monitoren. *Toelichting:* Het periodiek monitoren van het woningbouwprogramma is onderdeel van het uitvoeringsprogramma van de Woonvisie. Het programma wordt aangepast indien zich nieuwe ontwikkelingen voordoen. Gedacht kan worden aan ontwikkelingen op de woningmarkt en demografische ontwikkelingen (Woningbehoefteraming, Bevolkingsprognose, Woningmarktverkenning).
Betaalbaarheid van wonen	Het opnemen van huurwoningen in de sociale sector en goedkope koopwoningen in het woningbouwprogramma. *Toelichting:* Uitgangspunt voor het woningbouwprogramma is dat tenminste 35% bestaat uit sociale huur en goedkope koop. In de Prestatieafspraken met Stek, Warmunda en Vooruitgang is overeen-gekomen dat de komende periode circa 420 nieuwe sociale huurwoningen worden gerealiseerd waarvan een deel met een huurprijs tot € 628. In de verschillende projecten (o.a.Hooghkamer en Teylingerhof) zijn ook met projectontwikkelaars afspraken gemaakt over het realiseren van goedkope koopwoningen.
	Ontwikkelaars en corporaties stimuleren innovatieve woonconcepten tussen huur en koop te ontwikkelen/toe te passen. *Toelichting:* In het plan Teylingerhof (start bouw 2017) is een financieringsregeling afgesproken waarbij de koper een deel van de woning later betaald. Door de aangescherpte regelgeving is het voor corporaties moeilijk om in dit tussengebied nieuwe producten te ontwikkelen. Voor middeninkomens zetten we nu in op vrije sector huurwoningen (10%) en goedkope koopwoningen (10-15%).
	Stimuleren van goedkoper en energiezuinig (ver)bouwen om woonlasten te verlagen. *Toelichting:* In de prestatieafspraken zijn hierover diverse afspraken gemaakt. Gemeente en corporaties trekken gezamenlijk op – om samen met bewoners- de mogelijkheden na te gaan om energielasten en servicekosten te verlagen en over het bevorderen van energiebewustwording van bewoners.

	Er wordt een gezamenlijk traject gestart om huurwoningen te voorzien van zonnepanelen. De duurzaamheidslening is in stand gehouden om eigenaar-bewoners te stimuleren energiebesparende maatregelen te treffen in hun woning.
	Beschikbaar houden van budget voor startersleningen. *Toelichting:* In 2016 zijn 22 leningen verstrekt, de helft voor bestaande woningen en de andere helft voor nieuwbouw (Hooghkamer, Teylingerhof en Engelse Tuin). Het totaal aantal leningen eind 2016 is 248. De hoogte van het fonds is sinds 2012 ongewijzigd en bedraagt € 5.150.000. Eind 2016 is nog voldoende budget beschikbaar voor het verstrekken van nieuwe leningen in 2017. De revolverende werking is in 2016 verder doorgezet; rente en aflossing op de startersleningen worden teruggestort in het fonds. Dit budget is vervolgens opnieuw beschikbaar voor het verstrekken van nieuwe leningen aan starters.
Initiatieven voor wonen met zorg	Bevorderen van het aanbod van nultredenwoningen. *Toelichting:* De gemeente stimuleert de toevoeging van appartementen, patiowoningen en gezinswoningen die aanpasbaar zijn (bv Hooghkamer, Engelse Tuin, Bloementuin en Postpromenade). Bij gunstig gelegen nieuwbouwlocaties stelt de gemeente als voorwaarde dat volledig rolstoelgeschikte woningen worden opgenomen in het bouwprogramma (b.v. Hortusplein, Hooghkamer)
	Ontwikkelaars en corporaties stimuleren woningen/woonvormen voor ouderen te realiseren. *Toelichting:* In het woningbouwprogramma zijn voor ouderen geschikte woningen opgenomen (bv Bloementuin, Hooghkamer en Overteylingen). In Warmond wordt een seniorenproject gerealiseerd deels voor ouderen die voorheen terecht konden in een verzorgingshuis, deels voor vitale ouderen. Warmunda zet een seniorenmakelaar in en past lokaal maatwerk en het meenemen van het huurniveau toe om doorstroming van senioren vanuit eengezinswoningen te stimuleren.
Veilige woonomgeving	Het opnemen van de norm "bouwen volgens Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW)" in anterieure overeenkomsten met ontwikkelaars. *Toelichting:* De eis dat woningen en woonomgeving moeten voldoen aan het Politiekeurmerk Veilig Wonen is een standaard onderdeel in de overeenkomsten die met ontwikkelaars van nieuwbouwprojecten worden gesloten.
Goede bereikbaarheid	
Infraprojecten uitvoeren, samen met partners	Actief ondersteunen van de provincie Zuid-Holland bij de reconstructie van de Nagelbrug (N444) en de verbreding van de N444 (2014-2016). Uitvoering is afhankelijk van voortgang grondverwerving. *Toelichting:* De reconstructie van de Nagelbrug en de verbreding van de N444 is belangrijk voor de verbeterde bereikbaarheid van de streek. Wij ondersteunen de provincie bij dit project en zien toe op de belangen van Teylingen zoals de inrichting van de Herenstraat en de Rijnsburgerweg. De reconstructie is in uitvoering en loopt door tot in 2017.
	Voorbereiden (2014-2016) en uitvoeren (2016-2018) maatregelen ten behoeve van Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) corridor door Teylingen. *Toelichting:* Begin 2016 heeft de gemeenteraad ingestemd met het HOV-maatregelpakket. Daarmee is bepaald welke maatregelen in Voorhout en Sassenheim worden getroffen om de doorstroming en capaciteit van kruispunten te vergroten. In 2016 zijn op bepaalde punten de maatregelen verder gedetailleerd en geoptimaliseerd, in afstemming met direct belanghebbenden. Verder is in 2016 de uitvoering van de maatregelen verder voorbereid. Het betreft o.m. afstemming met RWS, ProRail en Hoogheemraadschap van Rijnland en de beheerders van kabels en leidingen. Er heeft trillingsonderzoek plaatsgevonden om te bepalen of maatregelen nodig zijn. In 2017 wordt het definitieve ontwerp van de maatregelen afgerond, vindt de contractering plaats en is gepland dat de eerste maatregelen in uitvoering gaan.
	Voorbereiden (2014-2016) en uitvoeren (2016-2018) aanleg Noordelijke Randweg Voorhout / Bollendreef. *Toelichting:* Voorjaar 2016 is het ontwerpbestemmingsplan voor de Noordelijke Randweg ter inzage gelegd en na aanpassing is het bestemmingsplan medio 2016 vastgesteld en

	inmiddels onherroepelijk. Van verschillende grondeigenaren zijn de benodigde gronden gekocht. Met de overige grondeigenaren vindt onderhandeling plaats. Het ontwerp van de randweg is verder uitgewerkt en met ProRail is de onderzoeks- en planvormingsfase voor de onderdoorgang onder het spoor doorlopen. In 2017 loopt de grondverwerving door. De gemeenteraad wordt gevraagd een onteigenings-besluit te nemen voor die gronden die minnelijk niet kunnen worden verworven. Met ProRail wordt de contractfase doorlopen en met de provincie worden afspraken gemaakt over de realisatie van de nieuwe aansluiting op de N444 en dit deel van het project zo snel mogelijk in uitvoering te brengen.
	Aanleg fietspad Roodemolenpolder / Schanspad. *Toelichting:* Maatgevend voor de planning van dit project is de grondverwerving. Gesprekken hierover lopen nog met de grondeigenaren. Ook provincie Zuid-Holland heeft een belangrijke rol in het project. In 2017 wordt de voorbereiding en uitvoering verder opgepakt.
	Uitvoeren (2016-2017) parkeerdek bij station Sassenheim. *Toelichting:* Voor dit project zijn de subsidiebeschikkingen (€ 2 mln) ontvangen en is de aanbestedingsprocedure gestart en doorlopen. Eind 2016 is opdracht gegeven aan aannemer Aan de Stegge uit Twello. In 2016 is de omgevingsvergunningaanvraag ingediend. Na de uitgebreide procedure (het parkeerdek past niet in het bestemmingsplan) zal in de tweede helft van 2017 het parkeerdek gebouwd worden.
Integrale aanpak infrastructurele knelpunten	Oplossen knelpunten voor fietsers en autoverkeer in relatie met HOV-corridor (2016-2018). *Toelichting:* Knelpunten voor fietsers en autoverkeer worden integraal opgelost in het project HOV-corridor.
	Fietsverbinding Voorhout-Noordwijk en Voorhout-Noordwijkerhout verbeteren in relatie met Noordelijke Randweg Voorhout (2016-2018). *Toelichting:* Deze fietsverbindingen zijn opgenomen in de ontwerpen van het project Noordelijke Randweg Voorhout.
	Stimuleren ketenmobiliteit door optimaliseren voorzieningen bij station Sassenheim en Voorhout. *Toelichting:* Er wordt veel gebruik gemaakt van de stations Voorhout en Sassenheim. Er is, bij met name station Sassenheim, een hoge parkeerdruk voor zowel fietsers als voor auto's. Er zijn goede contacten bij ProRail, provincie Zuid-Holland en het ministerie van Infrastructuur en Milieu. In 2017 wordt het parkeerdek bij station Sassenheim aangelegd waardoor de parkeercapaciteit van 280 parkeerplaatsen toeneemt naar 520 parkeerplaatsen. Ook zijn in 2016 afspraken gemaakt over de uitbreiding van de fietsenstallingen.
Ontwikkelen visie bereikbaarheid lange termijn	Actief participeren door Teylingen in regionale, provinciale en landelijke overlegstructuren met betrekking tot bereikbaarheid van de streek. *Toelichting:* Naast de participatie van de regio (Holland Rijnland) in de Rijnlandroute en de Duinpolderweg heeft Teylingen direct contact met onder andere provincie Zuid-Holland, het ministerie van IenM en ProRail over projecten als de HOV-corridor, de Noordelijke Randweg, het Parkeerdek station Sassenheim, uitbreiding fietsenstallingen stations en aanleg fietspaden.
Duurzaamheid als vanzelfsprekendheid	
Duurzaamheid toetsen bij beleidsvorming/ uitvoering	Op alle beleidsgebieden toetsen wat het effect van de (voorgenomen) maatregelen is voor de lange termijn en voor volgende generaties. In de besluitvorming wordt met een paragraaf duurzaamheid expliciet aandacht gevraagd voor een solide afweging. *Toelichting:* Bij steeds meer projecten wordt duurzaamheid al in de beginfase actief meegenomen. Zo kan het maximaal in het project verweven worden. Goede voorbeelden hiervan zijn de aanleg van het parkeerdek bij station Sassenheim en de aanpassing van de subsidieverordening. De paragraaf duurzaamheid werkt voor alle collegevoorstellen als een signalering over de wijze waarop duurzaamheid in de afweging betrokken is.
Duurzame nieuwbouw	"Duurzaam te bouwen" (dubo) opnemen in anterieure overeenkomsten met ontwikkelaars opnemen.

	Toelichting: Doorlopend worden er afspraken gemaakt met ontwikkelaars en corporaties over duurzaam bouwen. Dit wordt vastgelegd in anterieure overeenkomsten met de ontwikkelaars.
	Het toepassen van het GPR (gemeentelijke praktijk richtlijnen) Bouwbesluit. *Toelichting:* Doorlopend worden er afspraken gemaakt met ontwikkelaars en corporaties over eisen uit GPR-gebouwen. Dit wordt vastgelegd in anterieure overeenkomsten met de ontwikkelaars.
Verduurzamen bestaande woningen	Energiezuinig maken van huurwoningen vastleggen in prestatieafspraken met corporaties. *Toelichting:* Het bezit van Stek en Warmunda heeft in 2020 in Teylingen een gemiddeld energielabel B (Energie-Index 1,25). Gezien de leeftijd van het bezit en haar investeringscapaciteit, realiseert Vooruitgang deze doelstelling in 2022. Tussen gemeente en corporaties zijn afspraken gemaakt om een gezamenlijk traject te starten om huurwoningen van zonnepanelen te voorzien.
	Stimuleren en faciliteren van (buurt)initiatieven om particuliere woningen energiezuinig en duurzamer te maken. *Toelichting:* Teylingen heeft meegedaan aan de Energy Battle 2016. Hiermee worden bewoners gestimuleerd om met kleine maatregelen en bewust gedrag energie te besparen. Eind december organiseerde de gemeente een duurzaamheidsmarkt in Sassembourg om bewoners uit te dagen om duurzame energie-initiatieven te nemen.
	Duurzaamheidsleningen beschikbaar stellen. *Toelichting:* Verschillende bewoners hebben gebruik gemaakt van de duurzaamheidslening voor het plaatsen van zonnepanelen en het isoleren van de woning.
Zorg voor het milieu	Inspecties uitvoeren in bedrijven (doorlopend door Omgevingsdienst). *Toelichting:* De controles en vergunningverleningen zijn volgens planning uitgevoerd. In de jaarrekening van de Omgevingsdienst West-Holland wordt hier aandacht aan besteed.
Voorbeeldfunctie gemeente	Teylingen is Millenniumgemeente en Fairtrade gemeente en draagt het daarbij behorende beleid uit. *Toelichting:* In samenwerking met de Werkgroep Fairtrade Teylingen zijn acties ondernomen om de kennis over en het draagvlak voor Fairtrade producten te vergroten. Nieuw daarbij is een actie om ook Fairtrade goud onder de aandacht te brengen van stellen die in Teylingen willen trouwen. Voor Teylingen is ook een Eerlijk Winkelen Route ontwikkeld. Met een app is snel te zien bij welke ondernemers relatief veel duurzame producten te koop zijn.
	Verduurzamen en energiezuinig maken van de interne bedrijfsprocessen (onder meer duurzaam inkoop- en aanbestedingsbeleid, ICT en groenbeheer). *Toelichting:* Verschillende inkoopprocessn zijn verder verduurzaamd. Zo is een aanbesteding gedaan voor bedrijfsvoertuigen waarbij de personenauto's volledig elektrisch zullen zijn. Eind 2016 is door Teylingen het manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen getekend. Hiermee wordt een nieuwe en verbrede impuls gegeven aan duurzaam inkopen.
	Gemeentelijke gebouwen energiezuiniger maken volgens nieuwe (bouw)technische mogelijkheden, binnen verantwoorde financiële kaders. *Toelichting:* Bij de verbouwing van het bestuurscentrum en de gemeentewerf zijn duurzame maatregelen toegepast. In alle gebouwen zijn slimme meters geplaatst waardoor mogelijke besparingen door beter energiemanagement eerder gesignaleerd kunnen worden.

Prestatie- indicatoren

Beleidsdoel					
Afgeleid beleidsdoel	**Prestatie- indicatoren**	**Rekening 2015**	**Rekening 2016**	**Begroting 2016**	**Invloed**
Verantwoord en zorgvuldig ruimtegebruik					
Gemeente als regisseur	90% van de nieuwbouwwoningen realiseren in of aan bestaand dorpsgebied.	>90%.	>90%.	90%	Hoog
	Bestemmingsplannen actueel	conform planning	conform planning	100%	Hoog
Voorzien in de lokale en (boven)lokale woningbehoefte					
Betaalbaarheid van wonen	Uitstaande startersleningen *	230	248	210	Laag
Evenwichtig woningaanbod	Aantal gerealiseerde woningen*	150	126 (svz medio dec 2016)	87	Laag

** nieuwe prestatie-indicatoren vanaf 2015*

Wat waren de voor dit hoofdstuk relevante documenten?

- Programma actualiseren bestemmingsplannen
- Regionale Structuurvisie Holland Rijnland
- Provinciale Visie op Ruimte en Mobiliteit
- Regionale Woonagenda Holland Rijnland
- Woonvisie Teylingen
- Zorgpact Teylingen
- Begroting Teylingen – Begroting Omgevingsdienst West-Holland
- Duurzaamheidsagenda 2016 -2018
- Intergemeentelijke structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek
- Structuurvisie Teylingen 2030 Duurzaam bloeiend

Wat heeft het gekost?

Ruimte, Wonen, Mobiliteit en Duurzaamheid

Lasten en Baten voor programma Ruimte, Wonen, Mobiliteit en Duurzaamheid				
	Begroting 2016	Begroting 2016 na wijzigingen	Rekening 2016	Verschil jaarrekening en begroting na wijzigingen
Lasten	-12.699.532	-13.909.137	-11.055.558	2.853.579
Baten	9.540.187	9.436.817	7.158.121	-2.278.696
Saldo programma voor Reservemutaties	**-3.159.345**	**-4.472.320**	**-3.897.437**	**574.883**
Toevoeging aan Reserves	0	-388.669	-853.583	-464.914
Onttrekking aan Reserves	161.276	589.945	800.390	210.445
Saldo Reservemutaties	**161.276**	**201.276**	**-53.193**	**-254.469**
Saldo programmana Reservemutaties	**-2.998.069**	**-4.271.044**	**-3.950.630**	**320.414**

3.2 Programma 2: Toerisme en Economie

Portefeuillehouder: **Wethouder Bas Brekelmans**
Wethouder Kees van Velzen
Afdeling: **Ruimte**
Programmamanager: **Marcel Schuring**

Visie

Toerisme en Recreatie
De gemeente Teylingen heeft zich vanaf het begin tot doel gesteld Recreatie en Toerisme te ontwikkelen en dit waar mogelijk samen met onze regiopartners in de Bollenstreek, de Leidse Ommelanden en de Hollands Utrechtse Plassengemeenten. In de komende periode zet Teylingen in op een intensievere samenwerking met burgers, ondernemers en de regio en op het uitvoeren van projecten. Duurzaamheid en houdbaarheid maken onderdeel uit van deze ontwikkeling. Hierbij hebben wij natuur- en landschapswaarden en cultuur(historie) hoog in het vaandel staan. De toeristische sector vormt een steeds belangrijkere economische pijler.

Economie
De Duin- en Bollenstreek is één van de meest welvarendste en meest aantrekkelijke woonregio's van ons land. Ook op het gebied van economie (inclusief recreatie en toerisme) streven we dit doel na. De streek heeft alles in huis om zich als een krachtige economische regio te ontwikkelen. Dit doen we in verbinding met de meer stedelijke regio's van de Randstad: de regio als tuin van Amsterdam en Leiden. We gaan de kansen, die de gunstige ligging tussen Noord- en Zuidvleugel ons biedt, beter benutten. Randvoorwaarde is dat de bereikbaarheid optimaal op orde moet zijn.

In samenwerking met onze regiopartners versterken en vernieuwen we de economische clusters waar de Duin- en Bollenstreek van oudsher in excelleert: greenport en toerisme. Kansrijke niches ontwikkelen we door naar nieuwe, goed gewortelde clusters, bijvoorbeeld rondom ruimtevaartkennis, creativiteit, groene research & development of zorgtoerisme. We zorgen voor meer synergie tussen grote economische spelers en het midden- en kleinbedrijf in de regio. We investeren in het vestigingsklimaat en de arbeidsmarkt. We ontwikkelen het merk "Duin- en Bollenstreek" en rollen de rode loper uit voor bedrijven, bezoekers en nieuwe bewoners inclusief de bollebozen. Dit alles steeds in balans met het behoud van openheid, landschappelijke kwaliteit en woon aantrekkelijkheid.

Thema's

Dichtbij inwoners

- *Ruïne van Teylingen*
  Samen met de omwonenden en andere betrokken participanten stellen we een gedragen visie op voor de Ruïne van Teylingen en omgeving.

Met elkaar

- *Economic Board verbreden*
  De Economic Board is recent gestart als onderdeel van de Governance van de economische agenda Greenport Bollenstreek. De inbedding en mandatering van de Economic Board zijn nog niet uitgekristalliseerd. De Economic Board is een logische gesprekspartner voor de samenwerkende gemeenten bij het opstellen en uitwerken van een gezamenlijke economische visie. Daarmee wordt de functie van de Economic Board verbreed.
- *Regiomarketing*
  Gebieden en regio's concurreren met elkaar om 'de klant'. Die klant is een bewoner, een ondernemer, een recreant/ toerist of een consument in een winkelcentrum. Maar ook een investeerder die interesse heeft in een regio of een overheid die subsidie te vergeven heeft. De Bollenstreek is een eigen regio met een eigen identiteit en dat dragen we uit. Dit begint bij promotie op het gebied van Recreatie en Toerisme. De verschillende VVV's en marketeers in de regio zetten zich hiervoor in. Daarna volgen promotie en marketing op andere gebieden. Uiteindelijk komen we tot een totale regiomarketing van de Bollenstreek op het gebied van

wonen, werken en (be)leven. Samen met onze partners in de streek zullen we de regiomarketing verder vorm geven.

Welke externe ontwikkelingen speelden er?

- De vraag uit de samenleving naar goede recreatiegebieden neemt steeds meer toe. Mensen hebben de behoefte om dichtbij huis te kunnen recreëren.
- De noodzaak groeit om deze vraag in regionaal verband op te pakken en om onze doelen ten aanzien van recreatie en toerisme te kunnen bereiken.
- Door natuur te combineren met extensieve recreatie kunnen natuurgebieden versterkt en behouden worden voor de toekomst.
- De ontwikkelingen in de agrarische sector hebben invloed op de invulling van het buitengebied en bieden kansen voor recreatieve activiteiten.
- Naast recreatie en toerisme in de Bollenstreek zijn voor Teylingen ook de Leidse Ommelanden (LOL) en de Hollands- Utrechtse Plassen (HUP) erg belangrijk.
- Het Ondernemersplatform Hollandse Plassen (OPHP) heeft plannen voor de ontwikkeling van dit gebied, in het bijzonder voor de watersport en waterrecreatie. Teylingen trekt waar mogelijk en waar nodig samen op om deze plannen tot uitvoering te brengen.
- De uitvoering van de projecten van de Leidse Ommelanden zijn een speerpunt voor de jaren 2016-2020.
- Voor bestaande (verouderde) bedrijfslocaties is een revitaliseringsslag nodig. Ondernemers moeten dit oppakken, samen met de overheid. Dit levert echter beperkt ruimtewinst op. Er blijft in de toekomst een behoefte aan (nieuwe) goed bereikbare bedrijfslocaties. Wel kijken we eerst naar bestaande ruimtes en leegstand voordat we overgaan tot nieuwbouw.
- De gemeenten in de Bollenstreek hebben een gezamenlijke Economische Agenda die de komende jaren wordt uitgevoerd.
- De Greenport Duin- en Bollenstreek zorgt voor een samenhangende aanpak om de bollenteeltsector door te ontwikkelen en het toerisme te vergroten.
- De druk op de detailhandel neemt steeds meer toe waardoor de samenwerking tussen overheid en detailhandel en detailhandel onderling, steeds belangrijker wordt.
- Hoofdlijnen Valentijns-akkoord *(het nummer verwijst naar afspraak nummer in het Valentijns-akkoord)*
    - 17: Bundelen beleidsinspanningen voor de Greenport (één stem naar buiten) en herijking uitvoeringsafspraken GOM;
    - 18: Uniforme behandeling van vergunningaanvragen;
    - 19/20: Regionaal marketingplan en het ontwikkelen van een sterk regiomerk;
    - 21: Holland Space Center is een tweede regionale cluster naast de Greenport. Dit cluster moet ondersteund worden in het netwerk van universiteiten, overheden en bedrijfssectoren;
    - 22: Gezamenlijk ontwikkelen van een regionale ontwerpvisie op de ontwikkeling van bijvoorbeeld winkels;
    - 23: Inrichten van een gezamenlijke servicebalie;
    - 24: Verhogen organisatiegraad van het bedrijfsleven;
    - 25: Gezamenlijk uitvoeren van een regionaal onderwijsbeleid voor aansluiting van het regionale (beroeps-) onderwijs op de arbeidsmarkt.

Wat wilden we bereiken?

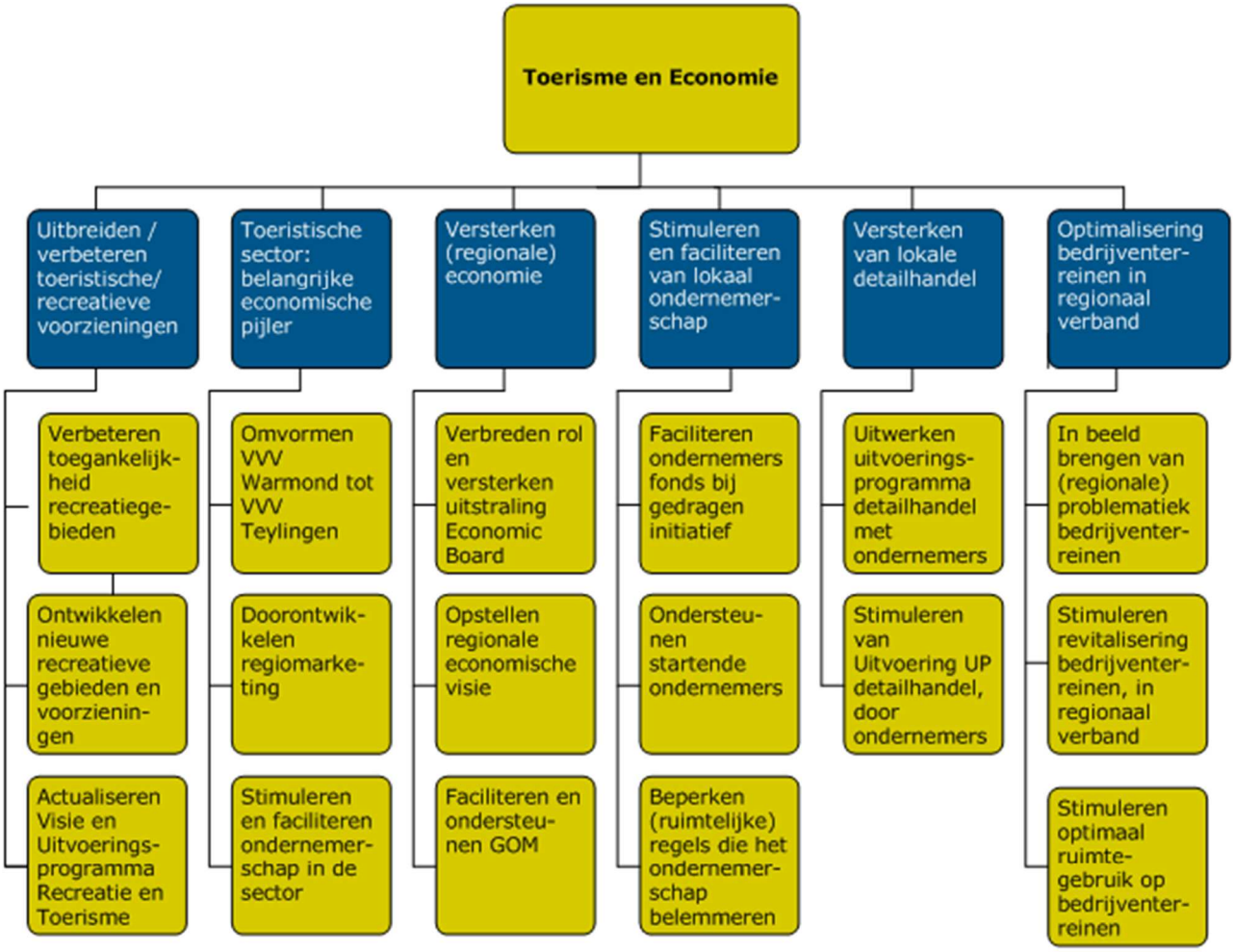

Wat hebben we ervoor gedaan?

Beleidsdoel	
Afgeleid beleidsdoel	**Wat hebben we ervoor gedaan?**
Uitbreiden en verbeteren toeristische, recreatieve voorzieningen	
Verbeteren toegankelijkheid recreatiegebieden	Planvorming Rondje Kaag: optimaliseren van fietsroutes in combinatie met pontjes waardoor het mogelijk wordt direct langs de Kaag te fietsen (2015-2020). *Toelichting:* Er is overlegd met vele grondeigenaren in de polders rondom de Kagerplassen. Insteek zijn nieuwe fietsverbindingen vanaf waar de recreant het authentieke landschap (plassen, polders, dijken, sloten, boerderijen, molens, natuur en weidevogels) beleeft. De aanleg van de fietspaden gaat gepaard met een 'duurzame' (people, profit, planet) kwaliteitsimpuls in zowel landschap en natuur als in de (agrarische en/of recreatieve) bedrijfsvoering. Het voorlopig ontwerp voor een fietspad (4 grondeigenaren) door de Zweilanderpolder (Zijldijk – pontje Kaageiland / Boekhorsterweg) is gereed. In 2017 wordt geprobeerd overeenstemming te bereiken met partijen en wordt intensiever ingezet op fietsverbindingen aan de Noordwest zijde van de Kagerplassen.
	Planvorming en uitvoering Boterhuispolder tweede fase: aanleggen fietspad aan de noordzijde zodat er rondom de polder gefietst kan worden (2015-2016).

	Toelichting: Het voorlopig ontwerp is gereed, overeenstemming bereikt met (aangrenzende) grondeigenaren en inmiddels heeft ook de stuurgroep Leidse Ommelanden ingestemd met het opstarten van de (technische) uitwerkings- en uitvoeringsfase in 2017. Het ontwerp omvat een fietsverbinding, een boerenwandelpad, nieuwe (weidevogel-) natuur en de inrichting van twee recreatieve erven gelegen aan de nieuwe verbindingen.
	Wandelnetwerk Bollenstreek tweede fase: in regionaal verband uitbreiden van het wandelnetwerk dat deels over boerenlandpaden voert (2015-2017). *Toelichting:* Dit wandelnetwerk is in regionaal verband opgepakt.
	Planvorming Kanosafari: in regionaal verband ontwikkelen van kanoroutes rondom de Kagerplassen en richting de kernen (2016-2020). *Toelichting:* Kanosafari is in ontwikkeling. Wordt in 2017/2018 verder opgepakt.
	Realiseren aanlegplaatsen: diverse aanlegplaatsen creëren zodat recreatieve bestemmingen bereikt kunnen worden over water (2014-2018). *Toelichting:* Diverse aanlegplaatsen zijn op Koudenhoorn aangelegd. Bij station Sassenheim worden in 2017/2018 aanlegplaatsen voor sloepen en watertaxi verder ontwikkeld.
Ontwikkelen nieuwe recreatieve gebieden en voorzieningen	Uitwerken visie Roodemolenpolder naar aanleiding van de uitkomsten van het participatietraject (2015-2018). *Toelichting:* In 2016 is gestart met de inventarisatie en uitwerking van varianten van de wandelroute door de Roodemolenpolder. In 2017 wordt dit verder uitgewerkt tot een uitvoeringsontwerp.
	Boterhuispolder tweede fase: faciliteren recreatieve voorzieningen bij agrarische bedrijven (2015-2016). *Toelichting:* Het voorlopig ontwerp is gereed, overeenstemming bereikt met (aangrenzende) grondeigenaren en inmiddels heeft ook de stuurgroep Leidse Ommelanden ingestemd met het opstarten van de (technische) uitwerkings- en uitvoeringsfase in 2017. Het ontwerp omvat een fietsverbinding, een boerenwandelpad, nieuwe (weidevogel-) natuur en de inrichting van twee recreatieve erven gelegen aan de nieuwe verbindingen.
	Ontwikkelen Kagerzoom: door provincie Zuid-Holland overgedragen recreatie gebied wordt in regionaal verband en samen met gebruikers herontwikkeld (2015-2018). *Toelichting:* Er zijn inventariserende gesprekken gevoerd met ijsclub, golfclub, agrariër, kinderboerderij, wijkvereniging Merenwijk, Stichting Broek- en Simontjespolder, Vogelwerkgroep, etc. Daarnaast zijn 50 interviews gehouden met gebruikers van het gebied en is een enquête uitgezet (bijna 1000 reacties) om recreatieve behoeften te peilen. Begin 2017 wordt een werkbijeenkomst georganiseerd waarna een eerste ontwikkelplan/ ontwerpschets zal worden uitgewerkt.
	Faciliteren ontwikkeling van Natuur Educatie Centrum en Historische Scheepswerf bij horeca op Koudenhoorn (2015-2016). *Toelichting:* Het Natuur Educatie Centrum is in 2016 geopend. De ontwikkeling van de Historische Scheepswerf loopt door in 2017.
	Ruïne van Teylingen: faciliteren uitwerking visie voor de ontwikkeling van de Ruïne van Teylingen en omgeving (2015-2018). *Toelichting:* In overleg met rijksdienst cultureel erfgoed, provincie en eigenaar van de ruïne worden uitkomsten participatie (2015) gelegd naast historisch-landschappelijk onderzoek (2016). Historische landschappelijke structuurelementen kunnen als uitgangspunt dienen voor toekomstige ontwikkelingen. Ruimtelijke mogelijkheden van aangrenzende percelen worden betrokken. Doel is de ruïne beter te verankeren aan zowel het landschap als aan het dorp (360 graden visie). Na vervolgparticipatie en overleg met omliggende grondeigenaren wordt een Masterplan opgesteld (2017), incl. afspraken over samenwerking. Daarna plannen in delen uitvoeren met derden (2018 e.v.).
Actualiseren Visie en Uitvoeringsprogramma Recreatie en Toerisme	Visie en Uitvoeringsprogramma Recreatie en Toerisme actualiseren en uitvoeren, inclusief afstemming op regionale en provinciale programma's (2015-2020). Onderdelen van de visie zijn onder andere wandelen, fietsen, varen,

	verblijfsrecreatie, regiomarketing, ligplaatsen voor pleziervaartuigen in jachthavens en voorzieningen zoals horeca aan water. *Toelichting:* De geactualiseerde visie op recreatie en toerisme is op 24 maart 2016 vastgesteld door de gemeenteraad.
Toeristische sector: belangrijke economische pijler	
Omvormen VVV Warmond tot VVV Teylingen	Samen met de VVV wordt meer gericht op de promotie en marketing van heel Teylingen, waarbij gebruik gemaakt wordt van de naamsbekendheid van Warmond (2015-2018). *Toelichting:* De VVV's in de Bollenstreek zijn met elkaar in gesprek over meer samenwerking gericht op promotie en marketing. VVV Teylingen maakt hier onderdeel vanuit.
Doorontwikkelen regiomarketing	Regiomarketing wordt samen met onze partners verder vormgegeven (2016-2018) met als oogmerk de regio onder de aandacht te (laten) brengen. Toelichting: Regiomarketing is een van de projecten uit de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek. Momenteel wordt toegewerkt naar een businesscase, in samenwerking met een externe project/klankbordgroep.
Stimuleren en faciliteren ondernemerschap in de sector	Gewenste recreatieve en toeristische initiatieven worden ondersteund en gefaciliteerd. Waar mogelijk wordt hierop proactief gehandeld op het gebied van bijvoorbeeld bestemmingsplannen. Toelichting: Hier wordt op ingespeeld. Met initiatiefnemers wordt proactief afgestemd.
	Transformatie van onderzoekscentra naar themaparken wordt in regionaal verband onderzocht. *Toelichting:* Dit wordt in regionaal verband onderzocht.
	Ondernemers (Teylingen Ondernemers Vereniging, Land- en Tuinbouw Organisatie e.d.) worden betrokken bij plan- en visievorming. *Toelichting:* Ondernemers worden betrokken bij de planvorming van bestemmingsplannen, ondernemersfonds en uitwerking detailhandelsvisie.
Versterken (regionale) economie	
Verbreden rol en versterken uitstraling Economic Board	Samenwerking met Economic Board verder concretiseren. Toelichting: In 2016 is gewerkt aan een voorstel voor de Governance van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek. Aan bureau Berenschot is opdracht verleend om een voorstel voor te bereiden. Een conceptrapportage is besproken in het portefeuillehouders overleg EZ van de Duin- en Bollenstreek.
	Organiseren van bijdragen door ondernemers aan de uitvoering van de Economische Agenda Greenport (2017). Toelichting: Met Onderwijs en Ondernemers is gewerkt aan verschillende projecten. Dit leidt o.a. tot subsidieaanvragen voor projecten.
	Organiseren van bijdragen door ondernemers en overheid voor het versterken van de economische kracht van de streek (vanaf 2016). Toelichting: In 2016 is gestart met het opstellen van 10 businesscases. Elk van de businesscases wordt voorbereid vanuit een projectgroep waarin het bedrijfsleven is vertegenwoordigd. In de businesscases moet worden weergegeven welke stakeholders gaan bijdragen aan het uitvoeren van de Businesscase. Besluitvorming hierover vindt plaats in 2017.
Opstellen regionale economische visie	Uitvoeren van de agenda behorende bij de Economische Visie voor de streek Toelichting: Gestart is met het uitwerken van de 10 gekozen projecten tot businesscases en het uitwerken van de Governance. Besluitvorming hierover vindt in 2017 plaats. Binnen elk project wordt intensief samengewerkt met Onderwijs en Ondernemers.
	Aan de hand van de gezamenlijke economische visie, het bedrijfsleven stimuleren om zich verder te organiseren en te ontwikkelen als gesprekspartner. Onderdeel daarbij is het stimuleren van park- en city management. Toelichting: In 2016 is gestart met het uitwerken van het project Ondernemershuis tot een businesscase. Daarin worden deze thema's meegenomen. Besluitvorming vindt plaats in 2017. Daarnaast is de Vereniging Bedrijfsleven Duin- en Bollenstreek

	overgegaan in de nieuwe stichting Bedrijfsleven Bollenstreek. Deze vereniging onder aanvoering van een nieuwe voorzitter neemt actief deel aan alle projecten van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek en fungeert als gesprekspartners voor de verdere ontwikkeling van de EAD&B.
Faciliteren en ondersteunen GOM	Verbinding versterken tussen de Economic Board en de Greenport Ontwikkelings Maatschappij (GOM), met als doel de uitvoering programma GOM (vanaf 2016) te versnellen. Toelichting: Een van de projecten van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek is het project Versnelling herstructurering Greenport. In 2016 is gestart met het opstellen van een businesscase. Vaststelling hiervan vindt plaats in 2017.
Stimuleren en faciliteren van lokaal ondernemerschap	
Faciliteren ondernemersfonds bij gedragen initiatief	Het ondersteunen van de uitvoering van het Ondernemersfonds Teylingen. Toelichting: De uitvoering van het Ondernemersfonds moet door de Stichting Ondernemersfonds Teylingen worden gedaan. De gemeente heeft alleen een faciliterende rol bij het toetsten van retributieverzoeken omdat vanuit privacyoverwegingen geen gegevens uit de belastingdatabase kunnen worden verstrekt.
	Jaarlijks wordt over het Ondernemersfonds Teylingen gerapporteerd. Toelichting: De stichting Ondernemersfonds Teylingen is gestart met verstrekken van kwartaalrapportages.
Ondersteunen startende ondernemers	Verkennen van mogelijkheden om startende ondernemers te ondersteunen (2016-2017). Toelichting: Dit wordt meegenomen in de businesscase Ondernemershuis in het kader van Economische Agenda Duin- en Bollenstreek. Besluitvorming hierover vindt plaats in 2017. Daarnaast zijn regionaal verkennende gesprekken gevoerd met De Loft Lisse over startersevenementen.
	Het initiatief wisselwinkels te ontwikkelen wordt samen met vastgoedeigenaren en ondernemers uitgewerkt (2016-2017). *Toelichting:* In 2016 is de stichting citymanagement opgericht. Deze stichting voert diverse opdrachten uit uit de visie Detailhandel. Een van deze onderdelen is het ontwikkelen van wisselwinkels in 2017.
Beperken (ruimtelijke) regels die het ondernemerschap belemmeren	Samen met de ondernemers wordt in Bollenstreekverband geïnventariseerd welke overbodige regels beperkingen opleveren voor onze ondernemers (2016-2018). *Toelichting:* Het beperken van overbodige regels is verwerkt in bijvoorbeeld het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied. Dit na uitvoerig overleg met de betrokken ondernemers. In bestemmingsplannen wordt specifiek aandacht besteed aan deregulering.
Versterken van lokale detailhandel	
Uitwerken uitvoerings-programma detailhandel met ondernemers	Uitvoeren centrumvisies Sassenheim, Voorhout en Warmond (vanaf 2016). *Toelichting:* In 2016 zijn de centrumvisies en de visie detailhandel door een werkgroep, bestaande uit winkeliers en de gemeente, geanalyseerd en is er een uitvoeringsagenda gemaakt. Deze uitvoeringsagenda is opgepakt door de stichting citymanagement en de gemeente. Voorbeelden zijn: feestverlichting, plantenbakken en de pilot van de kleinschalige horeca in de theekoepel in Warmond.
	Gefaseerd invoeren van de centrumvisies in de diverse beleidsregels (vanaf 2016). *Toelichting:* Dit wordt bijvoorbeeld meegenomen in de verzelfstandiging van de weekmarkt en het nieuwe standplaatsenbeleid.
	Vormgeven van centrummanagement door de ondernemers, gefaciliteerd vanuit de gemeente (2016-2018). *Toelichting:* In 2016 is de stichting citymanagement opgericht. Per 1 november is een citymanager aangesteld die zich bezighoudt met de uitvoering van de centrumvisies.
Stimuleren van Uitvoering UP detailhandel, door ondernemers	Stimuleren en faciliteren van overleg tussen vastgoedeigenaren en detailhandelsondernemers over het (door)ontwikkelen van de winkelcentra (vanaf 2016). *Toelichting:* Dit wordt doorlopend opgepakt, in het bijzonder bij locaties (Oosthoutplein en

	Herenstraat in Voorhout, Digros en Hoogvliet in Sassenheim) die daar om vragen.
	Stimuleren en faciliteren van promotie en marketing van de winkelcentra (vanaf 2016). *Toelichting:* Dit wordt uitgevoerd door de stichting citymanagement.
Optimalisering bedrijventerreinen in regionaal verband	
In beeld brengen van (regionale) problematiek bedrijventerreinen	In regionaal verband een Plan van Aanpak opstellen om de samenhangende problematiek rondom bedrijventerreinen aan te kunnen pakken (2016-2017). *Toelichting:* In Holland Rijnland verband worden alle bedrijventerreinen geïnventariseerd. Noordwijkerhout zit daarbij aan namens de Bollenstreek. Na de inventarisatie en de daarbij benoemde problematiek wordt bezien of dit op Bollenstreekniveau wordt opgepakt.
Stimuleren revitalisering bedrijventerreinen, in regionaal verband	In Bollenstreekverband mogelijkheden onderzoeken om de revitalisering van bedrijventerreinen te stimuleren (vanaf 2016). *Toelichting:* In Holland Rijnland verband worden alle bedrijventerreinen geïnventariseerd. Noordwijkerhout zit daarbij aan namens de Bollenstreek. Na de inventarisatie en de daarbij benoemde problematiek wordt bezien of dit op Bollenstreekniveau wordt opgepakt.
Stimuleren optimaal ruimtegebruik op bedrijventerreinen	In overleg met ondernemers worden de mogelijkheden tot optimaal ruimtegebruik op bedrijventerreinen verkend (vanaf 2016). *Toelichting:* In Holland Rijnland verband worden alle bedrijventerreinen geïnventariseerd. Noordwijkerhout zit daarbij aan namens de Bollenstreek. Na de inventarisatie en de daarbij benoemde problematiek wordt bezien of dit op Bollenstreekniveau wordt opgepakt.

Prestatie-indicatoren

Beleidsdoel					
Afgeleid beleidsdoel	**Prestatie- indicatoren**	**Rekening 2015**	**Rekening 2016**	**Begroting 2016**	**Invloed**
Hoogwaardige recreatieve voorzieningen					
Uitbreiden en verbeteren recreatieve voorzieningen	Ontwikkelen Kagerzoom	gestart met ontwikkelplan	Planvorming en participatie gestart.	uitvoeren ontwikkel-plan	Middel
Voldoende winkel aanbod					
Aantrekkelijk winkelgebied	Leegstand winkels in centra lager dan in omliggende gemeenten*	niet bekend	cijfers 2016 nog niet bekend	5%	Middel + Laag
Gunstig bedrijfsklimaat					
Versterking bollensector	2625 ha. bollengrond in de streek blijft gelijk Jaarlijks twee aanvragen in het kader van het Topsectoren beleid.	Het areaal bollengrond is in stand gebleven		2625 ha + twee aanvragen per jaar	Middel+ Laag

** nieuwe prestatie-indicatoren vanaf 2015*

Wat waren de voor dit hoofdstuk relevante documenten?

- Visie op recreatie en toerisme
- Economisch Beleidsplan
- DPO (Distributie Planologisch Onderzoek)
- Detailhandelsvisie Teylingen
- Economische Agenda Greenport Duin- en Bollenstreek

Wat heeft het gekost?

Toerisme en Economie

Lasten en Baten voor programma Toerisme en Economie				
	Begroting 2016	Begroting 2016 na wijzigingen	Rekening 2016	Verschil jaarrekening en begroting na wijzigingen
Lasten	-976.314	-1.467.421	-1.467.125	296
Baten	309.751	297.781	286.626	-11.155
Saldo programma voor Reservemutaties	**-666.563**	**-1.169.640**	**-1.180.499**	**-10.859**
Toevoeging aan Reserves	0	-150.000	0	150.000
Onttrekking aan Reserves	0	0	0	0
Saldo Reservemutaties	**0**	**-150.000**	**0**	**150.000**
Saldo programmana Reservemutaties	**-666.563**	**-1.319.640**	**-1.180.499**	**139.141**

3.3 Programma 3: Sociaal Domein

Portefeuillehouder: **Wethouder Arno van Kempen**
Wethouder Kees van Velzen
Wethouder Bas Brekelmans
Afdeling: **Maatschappelijke Ontwikkeling**
Programmamanager: **Ine van Holland**

Visie

3 Decentralisaties
Inwoners zijn zelfredzaam en participeren naar vermogen in de samenleving, met inzet van het sociale netwerk en eventueel professionele ondersteuning als dat nodig is.
Inwoners voelen zich verantwoordelijk voor zichzelf en voor hun sociale netwerk. De mensen maken de buurt en signaleren en ondernemen zelf actie als ze zich zorgen maken.
De buurt of wijk is een prettige woon- en leefomgeving voor alle inwoners (inclusieve samenleving).
De jeugd in Teylingen groeit gezond en veilig op. Ze ontwikkelen hun talenten en kunnen zo, nu en later, naar vermogen deelnemen en bijdragen aan de maatschappij.

De visie komt erop neer dat iedereen meedoet: van jong tot oud, vrijwilligers en professionals, beleidsmakers en bestuurders.

Om bovenstaande visie te kunnen realiseren, is het vanuit zowel kwalitatief als financieel oogpunt noodzakelijk in te zetten op transformatie van het sociaal domein. Er wordt toegewerkt naar ondersteuning en zorg waar dat nodig is. De gemeente doet dat door in sterkere mate dan voorheen aan te sluiten bij het zelf oplossend vermogen van de samenleving en de behoefte van mensen om zelf regie te voeren over hun leven. De burger, zijn behoeften, mogelijkheden en directe leefomgeving staan hierbij centraal. Dit vraagt om veranderingen in organisatie, cultuur en manieren van werken van de gemeente en uitvoerende organisaties, waarbij innovatie en partnerschap kernbegrippen vormen. Deze transformatieopdracht vertaalt zich naar de volgende concrete opgaven:
1. Meer maatwerk;
2. Minder escalatie naar eerstelijns- en de tweedelijnszorg en ondersteuning;
3. Betere preventie;
4. Minder zorgen, meer stimuleren;
5. Meer sturen op effectiviteit en efficiëntie;
6. Meer integraliteit.

Sport, onderwijs, cultuur en verenigingen
We gaan uit van de kracht en de dynamiek van de samenleving. We willen de betrokkenheid de ruimte geven om tot bloei te komen. In de samenleving is een groot zelf oplossend vermogen aanwezig. We willen voor deze betrokkenheid openstaan en haar stimuleren en zelf zaken loslaten. Als het lukt de betrokkenheid van de inwoners bij de samenleving te vergroten, bereiken we sociale duurzaamheid. Dit is een proces waarmee we in 2015 gestart zijn. De komende jaren moeten zowel wij als onze partners deze nieuwe houding/werkwijze verder onder de knie krijgen. Co-creatie en gelijkwaardigheid zijn daarbij sleutelwoorden.

Thema's

In dit programma komen heel nadrukkelijk de thema's 'dichtbij inwoners' en 'met elkaar' terug.
De beleidsdoelen en afgeleide beleidsdoelen geven inzicht in wat wij inhoudelijk gaan doen. De thema's zijn voor ons een leidraad in de manier waarop wij invulling geven aan de uitvoering van de genoemde activiteiten.

Dichtbij inwoners.

- We hebben de zorg voor een laagdrempelige en integrale toegang tot hulp en ondersteuning binnen het sociaal domein gecontinueerd. De speciaal voor dit doel aangestelde ontschotter heeft hier een belangrijke rol in gespeeld.

- We hebben ingezet op een adequate en effectieve ondersteuning van mantelzorgers. Om ervoor te zorgen dat onze ondersteuning goed blijft aansluiten bij de wensen en behoeften,

zijn we met Movisie een traject gestart om in gesprek te gaan met mantelzorgers, zorgaanbieders en de welzijnsstichting.

- Om invulling te geven aan onze ambitie om een dementievriendelijke gemeente te zijn, hebben we een brede conferentie over dit thema georganiseerd waarin we samen met het veld acties hebben geformuleerd en initiatieven hebben ontplooid.

- Voor inwoners voor wie de afstand tot de arbeidsmarkt te groot is, hebben we voorbereidingen getroffen om met ingang van volgend jaar (eerst in pilot vorm) een vorm van beschut werken aan te kunnen bieden.

Met elkaar.

- In co-creatie met onze samenwerkingspartners hebben we de WMO Transformatieagenda 2017-2018 opgesteld. Hiermee hebben we vorm en inhoud gegeven aan onze ambities voor de WMO in de komende jaren.

- In samenspraak met (sport)verenigingen hebben we gewerkt we aan de doorontwikkeling van de bestaande beheersstichtingen, zodanig dat (sport)verenigingen nog meer zelf de regie pakken en de samenwerking met elkaar en met maatschappelijke organisaties zoeken.

- We hebben nadrukkelijk oog voor de gevolgen van gemeentelijk beleid voor de verenigingen. Dit beleid moet in lijn zijn met de faciliterende rol die we als gemeente richting verenigingen innemen. Mochten verenigingen in onoverkomelijke problemen raken, dan gaan we oplossingsgericht met hen daarover in gesprek.

- We hebben verder vormgegeven aan de transformatie van de 3 decentralisaties zodanig dat we de kracht en ideeën van het maatschappelijk middenveld, zorgleveranciers en inwoners optimaal (blijven) benutten.

- We hebben de zelfredzaamheid in het sociale domein gestimuleerd door in te zetten op de versterking van de sociale netwerken van mensen.

- Organisaties die zich inzetten voor de zorgzame samenleving en daarmee als vangnet fungeren voor de zwakkeren in de samenleving, zijn door de gemeente gesteund.

- Om voor al onze inwoners de kans op een passende baan te vergroten, hebben we voorbereidingen getroffen om social return on investment op te kunnen nemen in ons aanbestedingsbeleid.

Welke externe ontwikkelingen speelden er?

- De druk op de buitensportvoorzieningen blijft hoog. De gemeente kiest voor een regisserende en faciliterende rol.
- De meest recente leerlingenprognoses bevestigden de al eerder ingezette daling van het aantal leerlingen in Teylingen. Dit had gevolgen voor onze voorzieningen.
- We hebben ingezet in op meer multifunctioneel gebruik van gemeentelijke welzijnsaccommodaties. Dit stimuleerde niet alleen de samenwerking tussen organisaties die in deze accommodaties gehuisvest zijn maar leidde ook tot een efficiënter gebruik van het gebouw.
- Op landelijk niveau heeft een harmonisatie plaatsgevonden tussen de peuterspeelzaal en het kinderdagverblijf. Dit betekent dat de gestelde kwaliteitseisen (nu) gelijk zijn. Tevens is het ministerie met een nieuw plan gekomen ten aanzien van de financiële afhandeling voor ouders die gebruik maken van de belastingteruggave. De betalingssystematiek gaat veranderen. Echter, als gevolg van de vorig jaar doorgevoerde lokale harmonisatie van het peuterspeelzaalwerk heeft dat voor Teylingen geen gevolgen, wij hebben hier al op geanticipeerd.
- De economie herstelt zich. Het aantal bijstandsgerechtigden is echter gestegen. Deze stijging kan volledig toegerekend worden aan het gestegen aantal statushouders in onze gemeente.

- Het Rijksbeleid zet in op het zo lang mogelijk zelfstandig thuis laten wonen van ouderen en mensen met een beperking. Dit vraagt om een integrale benadering van de aspecten wonen, zorg en welzijn.
- De verantwoordelijkheid voor beschermd wonen en maatschappelijke zorg wordt geleidelijk vanuit de centumgemeente overgebracht naar de regiogemeenten.
- De ontwikkelingen binnen het sociaal domein leiden tot een groter beroep op mantelzorgers en (zorg)vrijwilligers. Dit vraagt om een visie op de inzet en de ondersteuning van deze groepen. In de WMO Transformatieagenda is hier nadrukkelijk aandacht aan besteed.
- Een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep heeft harde grenzen gesteld aan de mogelijkheden voor omvorming van individuele voorzieningen naar algemene voorzieningen, met name waar het de hulp bij het huishouden betreft.
- Het verblijf van inwoners met een licht verstandelijke beperking in een daarvoor geschikte omgeving werd tot 2017 uitgevoerd door de centrumgemeente Leiden en is verschoven naar de (lokale) gemeente.
- Als gevolg van het landelijke herverdelingsmodel, dalen onze budgetten voor Jeugd, Participatie en Wmo aanzienlijk. Dit vergroot de noodzaak tot een transformatie in de wijze waarop we uitvoering geven aan de decentralisaties.
- Om doorstroom te bevorderen, zetten we in op een versnelde huisvesting van statushouders. Integratie van deze inwoners in onze samenleving speelt hierbij een belangrijke rol.
- Leerplichtigen in het eerste jaar van het MBO lopen het grootste risico om uit te vallen. VO/VSO en MBO werken samen om uitval van deze leerlingen te voorkomen door onder andere veel aandacht te besteden aan de juiste studiekeuze en te werken aan een grotere ouderbetrokkenheid.
- Per 1 januari 2017 is de ambtelijke samenvoeging tussen Hillegom, Lisse en Teylingen een feit. Vooruitlopend op dit moment hebben we in projectvorm de regionale samenwerking op het sociaal domein verder vormgegeven met de HLT gemeenten.

Wat wilden we bereiken?

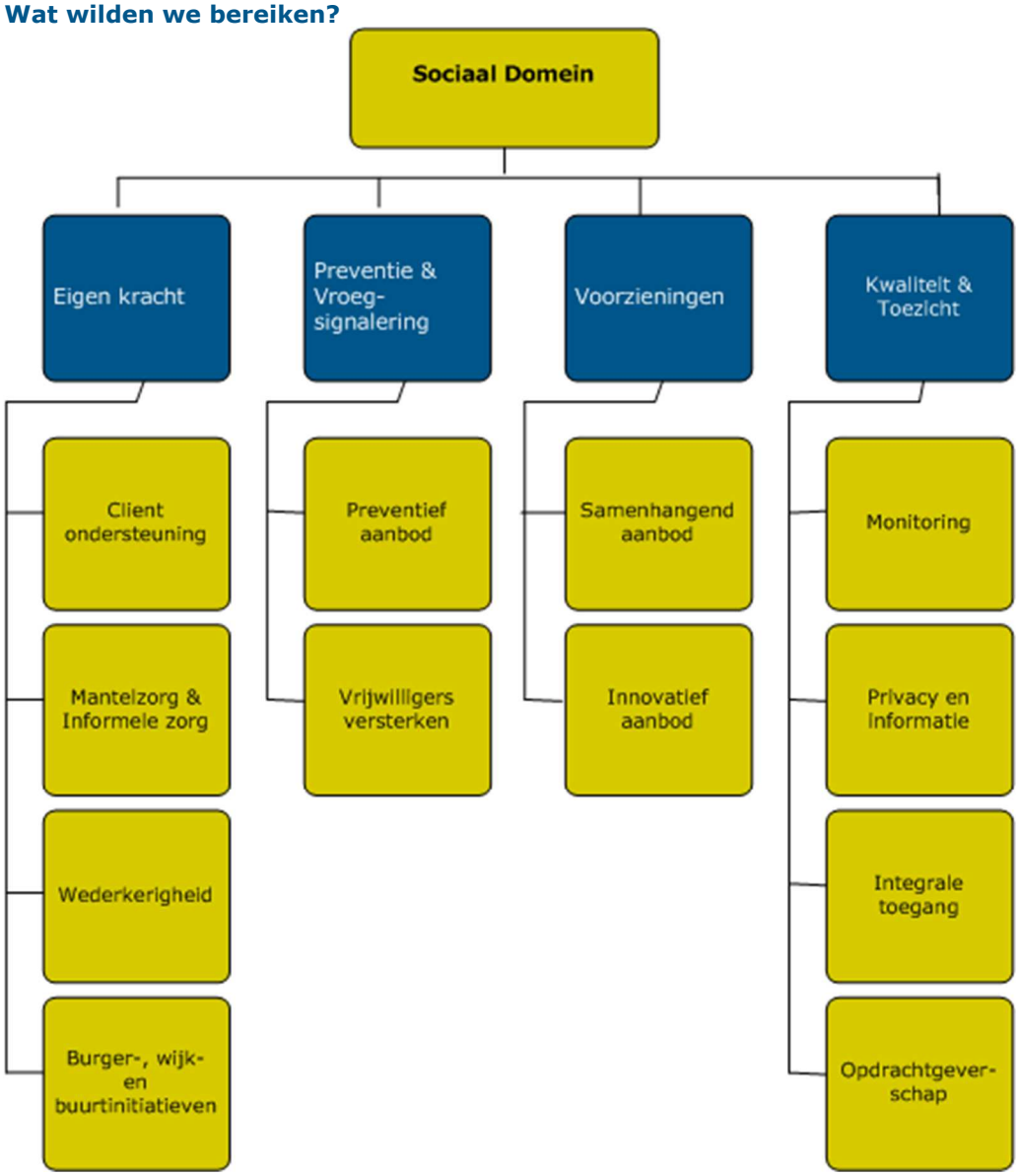

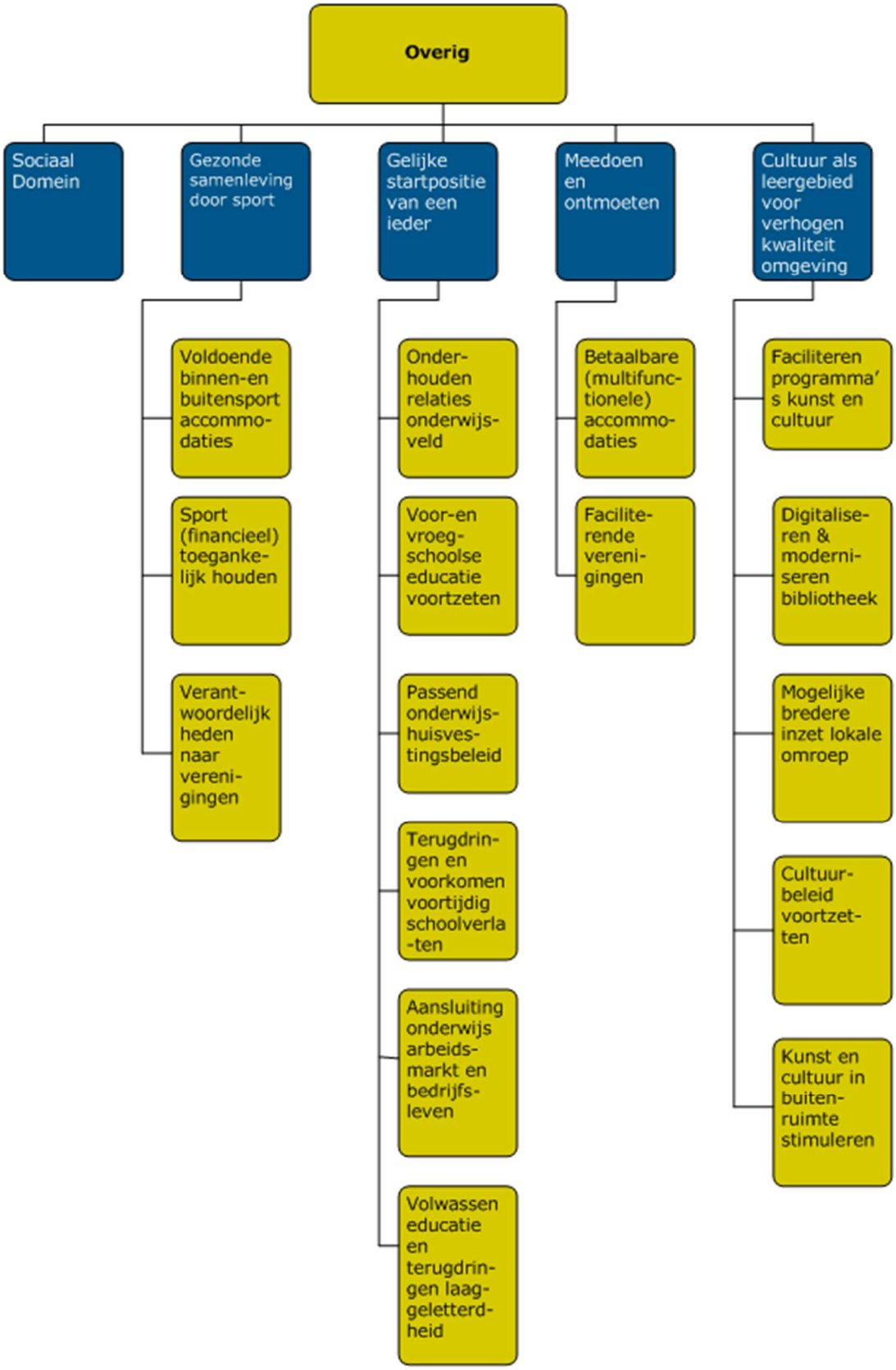

Wat hebben we ervoor gedaan?

Hieronder geven we weer wat we hebben gedaan in 2016. In de manier waarop we hier invulling aan hebben gegeven, speelde een aantal aspecten een belangrijke rol.
In de eerste plaats: samenwerking. Zo veel als mogelijk zoeken we actief onze partners in het veld op om in gezamenlijkheid invulling te geven aan de opgaven waar we voor staan. In de tweede plaats zetten we nadrukkelijk in op communicatie en participatie. Er gebeurt ontzettend veel binnen het sociaal domein. Het is van groot belang inwoners, cliënten en samenwerkingspartners in een zo vroeg

mogelijk stadium (en met de juiste communicatiemiddelen) mee te nemen in ontwikkelingen en eventuele wijzigingen in werkwijzen en ondersteuningsmogelijkheden. Tot slot is (sociale) duurzaamheid voor ons een belangrijk aandachtspunt. We bekijken op het fysieke vlak, bijvoorbeeld bij (sport)accommodaties, hoe we hier invulling aan kunnen geven, maar we kijken ook naar de mate waarin besluiten van invloed zijn op de toekomst van latere generaties (houdbaarheid).
Veel van de uitgevoerde activiteiten in 2016 golden voor alle drie de decentralisaties, bijvoorbeeld op het gebied van inkoop. Deze zijn niet afzonderlijk in het onderstaande overzicht opgenomen. Uitgangspunt was en blijft een integrale benadering van de drie decentralisaties. Bovendien is de opgesomde lijst van activiteiten in onderstaande tabel geen uitputtende lijst. Gekozen is voor een aantal in het oog springende, relevante en/of politiek gevoelige onderwerpen. Een overzicht van de gemeenschappelijke prioriteiten van de Bollen 5 gemeenten, vastgesteld op stuurgroepniveau, op het gebied van het sociaal domein is te vinden in de strategische agenda van het sociaal domein.

SOCIAAL DOMEIN

Beleidsdoel	
Afgeleid beleidsdoel	**Wat hebben we ervoor gedaan?**
Eigen kracht	
Clientondersteuning	We subsidiëren "MEE" voor Wmo en Jeugdhulp ondersteuning. *Toelichting:* Subsidieverstrekking heeft plaatsgevonden. Daarnaast zijn we met MEE in gesprek om de kwaliteit en de positie van(onafhankelijke) cliëntondersteuning te verstevigen.
Mantelzorg en informele zorg	We stellen een actieplan ten behoeve van betere combinatie werk en mantelzorg op. *Toelichting:* Met mantelzorgers en zorg- en welzijnsprofessionals is een traject gestart om de mantelzorgondersteuning te vernieuwen en vraaggericht in te richten.
	We geven uitvoering aan het actieplan respijtzorg. *Toelichting:* Er is een dienstenboek respijtzorg opgesteld, deze wordt verzonden onder alle relevante professionals in het maatschappelijk middenveld om inzicht te geven in alle mogelijkheden voor respijtzorg.
Wederkerigheid	We geven verder vorm aan de wederkerigheid binnen de Wmo. *Toelichting:* Een 'beroep' doen op elkaar hebben we opgenomen in de Transformatieagenda Wmo, de komende twee jaar gaan we hier nadere acties op ondernemen.
Burger- wijk en buurtinitiatieven	We sluiten aan op initiatieven vanuit de samenleving die bijdragen aan het versterken van de sociale samenhang in wijken en buurten. *Toelichting:* Het aantal buurtkamers groeit binnen de gemeente. Welzijn Teylingen is met sociale makelaars actief in wijken en buurten. Het stimuleren van wijkinitiatieven neemt een belangrijke plaats in binnen de uitrol van de transformatieagenda WMO.
Preventie en vroegsignalering	
Preventief aanbod	Op het gebied van Wmo en Jeugdhulp zetten we in op versterking van het preventief aanbod. *Toelichting:* In 2016 is vanuit het CJG, waarvan het JGT deel uitmaakt, het preventieloket jeugd van start gegaan, met vraaggericht, lokaal aanbod. Er is gestart met aanbod in een andere vorm, zoals webinars, mamacafé's en bijeenkomsten in samenwerking met het jongerenwerk: actuele thema's zoals verslaving voor en bij de jongeren en hun ouders. Op de basisscholen zijn intensieve weerbaarheidstrainingen gegeven die inzetten op preventie.
	We starten een traject op om het maatschappelijk werk opnieuw vorm te geven, in relatie met de 3 decentralisaties. *Toelichting:* Het traject is van start gegaan, gekeken wordt of dit breder op te pakken is via het opdrachtgeverschap.
	We evalueren de huidige inzet op schulddienstverlening en wanneer de uitkomsten hiertoe aanleidingl geven, passen we ons (preventief) beleid aan. *Toelichting:* De schulddienstverlening is intern door de ISD geëvalueerd. Uitkomsten hiervan worden meegenomen in het nog nieuw op te stellen beleidsplan

	schulddienstverlening. Met de gemeenteraad zijn procesafspraken gemaakt om te komen tot een integraal beleidsplan schulddienstverlening.
	We ontwikkelen een visie op opvoed en opgroeiklimaat (0e en 1e lijn) en geven uitvoering aan concrete projecten die bijdragen aan deze visie en transformatie van het sociaal domein. *Toelichting: V*isie is niet ontwikkeld. Uitvoering gebeurd via projecten van het CJG en de verbindingen binnen het sociaal domein.
Vrijwilligers versterken	We onderzoeken wat vrijwilligers van sportverenigingen nodig hebben om de signaalfunctie in de preventieve jeugdhulp uit te kunnen voeren. *Toelichting:* Dit onderzoek is uitgevoerd. De aanbevelingen zijn gepresenteerd. Samen met het CJG en via de beleidsnota sport wordt invulling gegeven aan de aanbevelingen van het onderzoek.
Voorzieningen	
Samenhangend aanbod	We gaan de dementievriendelijke gemeente vormgeven. Eind 2015 wordt het projectplan "dementievriendelijk Teylingen" vastgesteld. In 2016 wordt uitvoering gegeven aan de genoemde activiteiten in dit plan. *Toelichting:* Vanuit het Zorgpact is een conferentie over een "Dementievriendelijk Teylingen" gehouden. De ideeën die tijdens deze conferentie naar voren zijn gekomen worden in 2017 verder opgepakt. Gesignaleerde knelpunten in de begeleiding, hulp en ondersteuning worden verder uitgewerkt in de WMO transformatie agenda.
	We continueren onze inzet op de uitvoering van de projecten binnen het zorgpact. *Toelichting:* In 2016 heeft een aantal stuurgroepbijeenkomsten met de bestuurders van de partners van het Zorgpact plaatsgevonden. Er zijn diverse publicaties geweest over Comfortabel en Veilig Thuis wonen en de Huistest. We ondersteunen het ondernemersplatform Langer Comfortabel Thuis. De tijdelijke zorgserre is beschikbaar gesteld voor kandidaten. De serre is nog niet geplaatst. Begin januari 2017 dient deze zorgserre in combinatie met een huurwoning van Stichting Vooruitgang als modelwoning. We volgen de aanbevelingen uit het JSO onderzoek over zorg- en welzijnsdiensten op en nemen een aantal mee in de uitwerking van de transformatie agenda.
	We concretiseren de ontwikkelde scenario's om te onderzoeken of het mogelijk is doelgroepenvervoer in 2017 regionaal gebundeld aan te besteden. *Toelichting:* Met de zes Duin- en Bollengemeenten is een werkgroep gevormd om dit op te pakken. In 2016 nog geen resultaat beschikbaar.
	We komen tot afstemming tussen arbeidsmarkt en onderwijs. We stimuleren partijen tot afstemming en samenwerking. Daarbij dringen we bij werkgevers aan op het creëren van stage- en leerlingplaatsen, met gebruik van de kennis die de scholen hebben. We zijn betrokken bij de uitvoering van het convenant "bouwen en opleiden". We stimuleren de dialoog tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Speciale aandacht hebben we daarbij voor de aansluiting op MBO en de arbeidsmarkt van (kwetsbare) jongeren die uit het Praktijkonderwijs en het VSO komen. *Toelichting:* Voor het Programma VSV-maatregelen 2017-2020 van onze RMC-regio Holland Rijnland is eind 2016 de subsidie-aanvraag bij het Rijk ingediend. Nieuwe aandachtspunten in het programma zijn aansluiting op de arbeidsmarkt en maatregelen voor jongeren in kwetsbare posities. Deze maatregelen worden nog nader uitgewerkt en zullen aansluiten op lokale bestaande initiatieven.
	Zowel in het onderwijs als in de jeugdhulp wordt een monitor gehanteerd die een beeld geeft van de inzet van zorg in en om school. We hebben regionaal (Holland Rijnland niveau) doorlopend overleg met de samenwerkingsverbanden, zorgaanbieders en gemeenten over specifieke zaken als thuiszittersproblematiek, dyslexiezorg en opvang voor kinderen in crisissituaties. Het Regionaal Bureau Leerplicht is hier ook nauw bij betrokken. *Toelichting:* De monitor is uitgevoerd in de drie regio's van de Samenwerkingsverbanden PO (D&B, Rijnstreek en Leidse Regio). Enige opmerkelijke punten: de vanzelfsprekende, vlotte samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp is nog in ontwikkeling. JGT'ers voelen zich niet altijd tijdig betrokken maar dit verschilt erg per Samenwerkingsverband. Ervaring onderwijs: Met de komst van het JGT is de toegang tot de jeugdhulp

	laagdrempeliger geworden en scholen zien het JGT als noodzakelijke aanvulling op de eigen expertise.
Innovatief aanbod	In samenspraak met ketenpartners gaan we op zoek naar nieuwe en innovatieve concepten voor hulp en zorg. De kwaliteit van de voorzieningen voor cliënten spelen hierin een belangrijke rol. *Toelichting:* De zogenaamde 'ADHD-straat' is uitgerold door een samenwerkingsverband van Curium, huisartsen en het JGT.
	Op het terrein van de Wmo en de Jeugdhulp zoeken we naar een andere vorm van voorzieningen, binnen het kader van de jurisprudentie en andere wettelijke kaders. Doel is de bureaucratie te verminderen, kosten te besparen en de toegankelijkheid te verbeteren. Deze ontwikkeling vergt tijd en zorgvuldigheid om de kwaliteit van de voorzieningen (zoveel als mogelijk) in stand te houden en oog te hebben voor de belangen van cliënten. *Toelichting:* De mogelijkheid is onderzocht om hulp bij het huishouden als algemene voorziening aan te bieden, dit is door rechtelijke uitspraak is ingeperkt. Voor de jeugdhulp is een transformatiefonds opgericht waarin de zorgaanbieders concrete plannen en projecten voor de transformatie budget voor kunnen aanvragen. In 2016 is op het Sociaal Domein een ontschotter werkzaam die schotten in regelgeving en denken in beeld brengt. Op basis van casuïstiek worden maatwerkoplossingen bedacht en uitgevoerd. Gezamenlijk met de zorgpartners wordt afgesproken hoe dergelijke situatie in de toekomst voorkomen wordt.
	We starten met het Servicepunt Werk (vanuit de werkgeversbenadering). *Toelichting:* Vanaf half 2016 is het Servicepunt Werk van start gegaan.
	We voeren een pilot beschut werken uit. *Toelichting:* In 2016 zijn de voorbereidingen hiervoor getroffen zodat in 2017 gestart kan worden.
	We geven uitvoering aan de motie "vertrouwen in de professional" waarbij € 100.000,- handgeld beschikbaar is gesteld aan de medewerkers van het JGT. In overleg met de medewerkers van het JGT worden richtlijnen opgesteld. Deze richtlijnen bepalen of jongeren of gezinnen in acute noodsituaties gebruik kunnen maken van extra financiering, om zo escalatie van problemen te voorkomen. *Toelichting:* Het JGT heeft een aantal gezinnen/jongeren een (passende) oplossing kunnen bieden vanuit dit budget zodat er perspectief geboden kon worden voor de jongeren.
Kwaliteit en toezicht	
Monitoring	We voeren samen met de Bollen 5 een cliëntenervaringsonderzoek uit, in ieder geval op het gebied van de Wmo. *Toelichting:* Een extern bureau heeft het onderzoek uitgevoerd voor de Bollen5. De ISD Bollentreek kreeg in zijn algemeenheid een 7,3.
	We monitoren via verschillende instrumenten het sociaal domein. De rapportages worden onder andere benut voor bijstelling van het beleid. *Toelichting:* Monitoring is een continue proces. Langs verschillende wegen is data beschikbaar gesteld. Het project Monitoring Sociaal Domein bevindt zich in de laatste fase. Eind december/begin 2017 is de monitoring (het instrument) gereed.
Privacy en informatie	We implementeren de uitkomsten van de evaluatie van het toezichthouderschap binnen de Wmo. *Toelichting:* De evaluatie is in het vierde kwartaal beschikbaar gekomen. De uitkomsten zijn dan ook nog niet geïmplementeerd en wordt begin 2017 opgepakt.
Integrale toegang	We sturen op een integrale benadering van de hulpvraag en ondersteuning van inwoners (via het Wmo Loket, het CJG en maatschappelijke partners zoals het onderwijs, ISD, welzijnsorganisaties). *Toelichting:* In de kernen Voorhout en Warmond zijn pilots sociaal team gestart. Deze multidisciplinaire teams behandelen de hulpvraag integraal. Er heeft een bijeenkomst tussen CJG en pilots sociaal team plaatsgevonden met als doel evt.

	knelpunten in de samenwerking te signaleren en op te pakken. Het delen van informatie/privacy binnen de keten lijkt een knelpunt te zijn. Daarom is in het najaar 2016 een lezing gehouden hoe om te gaan met dit probleem.
	Op regionaal niveau streven we naar een doorontwikkeling van het JGT om het JGT nog beter in staat te stellen om snel en adequaat hulp te verlenen. We onderzoeken bijvoorbeeld op welke voorwaarden het JGT zelf specialistische hulp kan inzetten. *Toelichting:* Doorontwikkeling van de teams is voortdurend gaande, aangestuurd vanuit de Coöperatie maar ook bij de zelfsturende teams per gemeente. Daarnaast maakt doorontwikkeling deel uit van de contractafspraken met jeugdhulpaanbieders (die deelnemen aan de JGT's).
Opdrachtgeverschap	We zetten actief in op social return on investment (SROI). *Toelichting:* De colleges van de gemeenten in de Bollenstreek hebben besloten om Social Return On Investment (SROI) in te voeren. Er is een pilot in de periode van 1 juli 2016 tot en met 30 juni 2017. In de pilotfase bepalen de zes gemeenten in de Bollenstreek hoe SROI vorm krijgt in de eigen organisaties en in die van het Service Punt Werk en hoe de samenwerking plaatsvindt.
	Op regionaal niveau wordt een nieuwe bekostigingssystematiek ontwikkeld voor de jeugdhulp. *Toelichting:* Er is een keuze voor een systematiek gemaakt (het risicomodel) deze maakt onderdeel uit van de contractafspraken. Er zijn procesafspraken gemaakt voor de implementatie van de nieuwe bekostigingssystematiek.
	Ontschotting van de beschikbare middelen doen we binnen onze eigen organisatie, maar dragen we ook uit aan onze samenwerkingspartners (continu). Toelichting: We zijn de discussie 'menselijke maat' gestart met onze samenwerkingspartners, waar ontschotting onderdeel van uit maakt.

OVERIG

Beleidsdoel	
Afgeleid beleidsdoel	**Wat hebben we ervoor gedaan?**
Gezonde samenleving door sport	
Voldoende binnen-en buitensportaccommo-daties	We evalueren de huidige sportaccommodatienota en mede op basis van deze evaluatie stellen we nieuw sportbeleid op (2016). *Toelichting:* De beleidsnota wordt 1e kwartaal 2017 vastgesteld.
	Samen met de Stichting Exploitatie Foranholte geven we vorm aan de uitbreiding en herinrichting van Sport- en Recreatiepark Elsgeest (2016). *Toelichting:* In 2016 is samen met SEF en de direct betrokkenen (voetbal, hockey en handbal) een vernieuwd herinrichtingsplan (Plan 1C) opgesteld. Nieuwe berekeningen voor realisatie zijn gemaakt en verwerkt in een aangepaste begroting en opgenomen in de begroting 2017. Het proces voor de aankoop van de benodigde gronden door de gemeente is gestart en loopt nog.
	Samen met de Sassenheimse Tennis Vereniging (STV) en omwonenden geven we invulling aan de verplaatsing van STV naar Sportpark Roodemolen (2016). *Toelichting:* Afgelopen jaar lag de focus op het maken van de overeenkomsten die nodig zijn voor de verplaatsing, realisatie en integratie van STV naar sportpark Roodemolen. Begin 2017 wordt gestart met de voorbereidende werkzaamheden voor het nieuwe tenniscomplex.
Sport (financieel) toegankelijk houden	We voeren de sport- en cultuurregeling uit (continu). *Toelichting:* Naar aanleiding van de evaluatie van de regeling en het onderzoek door de Rekenkamercommissie, is de regeling aangepast en uitgebreid naar sporten buiten Teylingen en commerciële sporten.
Verantwoordelijkheden naar verenigingen	We ontwikkelen samen met de sportverenigingen een visie op een uitbreiding van de taken van de beheersstichtingen van de sportparken, mede op basis van de evaluatie van de sportaccommodatienota (2016). *Toelichting:* Dit wordt meegenomen in de beleidsnota die in het 1e kwartaal 2017 wordt vastgesteld.
	We evalueren en geven verder invulling aan onze faciliterende rol richting het

	beheer en de exploitatie van de sportparken. Dit als onderdeel van de evaluatie van de sportaccommodatienota (2016). *Toelichting:* De evaluatie heeft plaatsgevonden en wordt meegenomen in de beleidsnota die in het 1e kwartaal 2017 wordt vastgesteld.
Gelijke startpositie van een ieder	
Onderhouden relaties onderwijsveld	We voeren een jaarlijks informeel relatiegesprek met de schoolbesturen (continu). *Toelichting:* Vanwege de financiële problemen bij enkele schoolbesturen hebben we frequent formeel en informeel contact gehad.
Voor-en vroegschoolse educatie (VVE) voortzetten	We continueren onze inzet op Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) met als doel een verdere versterking van het preventieve veld rond de drie decentralisaties (continu). *Toelichting:* In 2016 is er verder geïnvesteerd in de kennis van de VVE-tutoren. Zo is er extra ingezet op de begeleiding van peuters van statushouders en begeleiding van kinderen met autisme.
Passend onderwijs-huisvestingsbeleid	Op basis van de leerlingenprognoses gaan we met de schoolbesturen in overleg over de benodigde onderwijshuisvesting op de middellange termijn en de uitkomsten hiervan vertalen we in een integraal huisvestingsplan (2016). *Toelichting:* Het IHP is uitgesteld tot medio 2017, omdat we eerst vanaf januari 2017 met de schoolbesturen het spreidingsplan opstellen.
	We stellen middelen beschikbaar waarmee het oudste gedeelte van de Achtbaan Beukenrode gerenoveerd kan worden (2016). *Toelichting:* Het schoolbestuur heeft besloten de renovatie in 2017 uit te voeren.
Terugdringen en voorkomen voortijdig schoolverlaten	We continueren onze inzet om via regionaal beleid (Regionaal Bureau Leerplicht) het aantal voortijdig schoolverlaters terug te dringen (continu). *Toelichting:* Het aantal VSV'ers is al jaren dalend en deze trend zet zich voort. De inzet van het Programma VSV heeft zijn vruchten afgeworpen. De meeste VSV'ers komen uit het MBO. Een van de redenen is dat zij een verkeerde studiekeuze maken of niet in staat blijken de overgang van VMBO naar MBO succesvol te doorlopen. Dit is de reden dat een aantal maatregelen in het nieuwe Programma VSV 2017-2020 zich specifiek op deze zaken richten.
Aansluiting onderwijs, arbeidsmarkt en bedrijfsleven	We geven invulling aan onze verplichting als werkgever om arbeidsplaatsen beschikbaar te stellen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en geven daarmee een voorbeeld voor het bedrijfsleven (continu). *Toelichting:* Voor het sociaal domein is tot tweemaal toe getracht invulling te geven aan een arbeidsplaats. Dit heeft geen vast dienstverband opgeleverd.
Volwasseneneducatie en terugdringen laag-geletterdheid	We geven regionaal invulling aan de beleidsruimte die ontstaat door de afbouw van de verplichte winkelnering voor volwasseneneducatie bij de ROC's vanaf 2016. *Toelichting:* Dit hebben we gedaan. 50 % budget ingezet bij ID college en de overige 50 % voor laagdrempelige toegang tot subregionaal Taalhuis, Taalpunt en het project JA (Jongeren en Arbeidsmarkt). Er is een aanbesteding gedaan voor 2017 voor de helft van de educatiemiddelen: taal-, reken- en digitale vaardigheden.
	We continueren onze inzet om bewustwording van inwoners te vergroten om laaggeletterdheid te herkennen en bespreekbaar te maken (continu). *Toelichting:* Dit hebben we gedaan. Het Convenant Bondgenootschap Geletterdheid liep tot sep 2016 en er is een nieuw convenant in maak met concrete acties voor 2017 e.v.
Meedoen en ontmoeten	
Betaalbare (multi-functionele)accommo-daties	We actualiseren de voorzieningennota (2016). Hierbij worden onder meer mogelijke kansen op het gebied van meer multifunctionele inzet van accommodaties betrokken. *Toelichting:* De voorzieningennota voor culturele en maatschappelijke organisaties wordt begin 2017 in besluitvorming gebracht.
Faciliteren verenigingen	Op basis van maatwerk (behoefte) voeren we relatiegesprekken met verenigingen (continu). *Toelichting:*

	Dit hebben we gedaan.
	We evalueren de uitwerking van Back to Basics (2016). *Toelichting:* Back to Basics is in 2014 geëvalueerd. In 2015 is een bijeenkomst met verenigingen geweest. Hieruit zijn actiepunten gekomen die in 2015 en 2016 uitgevoerd zijn.
	We dragen bij aan het uitvoeren van de actiepunten die voortkomen uit de uitwerking van de Motie Back to Basics (2016). *Toelichting:* Zie hierboven.
Cultuur als leergebied voor verhogen kwaliteit omgeving	
Faciliteren programma's kunst en cultuur	We continueren de cultuurprogramma's op het basisonderwijs (continu). *Toelichting:* Het college heeft besloten ook voor de komende vier jaar weer cultuureducatie op scholen aan te bieden.
Digitaliseren & moderniseren bibliotheek	We werken samen met de aangesloten gemeenten en de bibliotheek het in 2015 opgestelde meerjarenbeleidsplan van de Bibliotheek Bollenstreek verder uit in uitvoeringsovereenkomsten en monitoren de gemaakte afspraken. *Toelichting:* De uitvoeringsovereenkomsten zijn opgesteld en ondertekend.
Cultuurbeleid voortzetten	Door het mede financieren van de combinatiefunctionaris zorgen wij ervoor dat kinderen gestimuleerd worden om deel te nemen aan culturele activiteiten (continu). *Toelichting:* De combinatiefunctionarissen zijn in dienst van stichting de Combibrug. De combibrug verzorgt sport- kunst- en cultuurlessen zowel tijdens als na schooltijd en maakt ook een verbinding tussen de lessen op school en de lessen na schooltijd. Dit leidt er regelmatig toe dat kinderen lid worden bij een vereniging.
Kunst en cultuur in buitenruimte stimuleren	We ondersteunen initiatieven die bijdragen aan het stimuleren van het beleven van kunst en cultuur in de buitenruimte (continu). *Toelichting:* Het beleidsplan met activiteiten voor kunst in de buitenruimte is 4e kwartaal 2016 aangenomen. In de loop van 2017 wordt een kunstcommissie ingesteld.

Prestatie- indicatoren	**2016**	**2015 (gemeten)**
Basisonderwijs is voldoende nabij voor kinderen (helemaal mee eens/eens)	95%	63%
Waardering gezondheids /zorgvoorzieningen (huis-artsenpost, consultatiebureau, centrum jeugd en gezin, verzorgingshuis etc) (zeer tevreden /tevreden)	*	85%
Waardering welzijnsvoorziening (jongeren-ouderenvoorzieningen) (zeer tevreden/tevreden en weet niet)	*	43%/34%
Waardering sportvoorzieningen (zeer tevreden/ tevreden)	82%	69%

* In het licht van de ambtelijke samenvoeging is de doelstelling voor 2016 de meting van 2015 te handhaven (koersbewaking)
Score overgenomen uit "Waar staat je gemeente.nl"

Wat waren de voor dit hoofdstuk relevante documenten?

- Visie toekomst en focusgerichte bibliotheek Teylingen
- Beleidsnota WMO 2015-2016 Bollen vijf
- Contourennota servicepunt werk
- Nota onderwijsachterstandenbeleid
- Kunst in de buitenruimte
- Evaluatie combinatiefuncties 2015
- Nota nieuw welzijnsbeleid: Met andere ogen

- Sportaccommodatienota 2012-2015
- Nota herziening opzet sport- en cultuur regeling
- Evaluatie regeling sport- en cultuur Teylingen
- Evaluatie Back to Basics (herijking subsidiebeleid)
- Voorzieningennota 2009-2015
- Strategische visie 3 decentralisaties op eigen kracht
- Visie Hart voor de Jeugd
- Notitie Uitgangspunten toekomst jeugdhulp Holland Rijnland
- Regionaal opdrachtgeverschap jeugdhulp
- Inkoopstrategie Jeugdhulp 2016
- Evaluatie vrijwilligersbeleid

Wat heeft het gekost?

Sociaal Domein

Lasten en Baten voor programma Sociaal Domein				
	Begroting 2016	Begroting 2016 na wijzigingen	Rekening 2016	Verschil jaarrekening en begroting na wijzigingen
Lasten	-36.630.403	-35.668.923	-36.018.441	-349.518
Baten	5.183.313	4.863.048	4.876.320	13.272
Saldo programma voor Reservemutaties	**-31.447.090**	**-30.805.875**	**-31.142.121**	**-336.246**
Toevoeging aan Reserves	-706.857	-687.503	-1.166.986	-479.483
Onttrekking aan Reserves	1.058.499	1.447.175	1.478.367	31.192
Saldo Reservemutaties	**351.642**	**759.672**	**311.381**	**-448.291**
Saldo programmana Reservemutaties	**-31.095.448**	**-30.046.203**	**-30.830.740**	**-784.537**

3.4 Programma 4: Leefomgeving

Portefeuillehouder: **Wethouder Kees van Velzen**
Afdeling: **Gemeentewerken**
Programmamanager: **Kees Stoffer**

Visie

Algemeen

Teylingen kenmerkt zich door een prettige en aantrekkelijke woonomgeving met groene wijken, die kwaliteit en duurzaamheid uitstralen. Bij de inrichting en onderhoud van het groen en de speelplaatsen werken we zoveel mogelijk samen met de inwoners. De wijkregisseur ondersteunt en promoot bij bewoners het eigenaarschap van de openbare ruimte, met name waar het gaat om groen (boomspiegels en groenstroken) en speelplaatsen.
Herinrichting van wegen en de openbare ruimte wordt integraal aangepakt, per wijk of buurt, is duurzaam en onderhoudsarm en vindt plaats in nauw overleg met de bewoners. Bewoners doen middels participatie actief mee aan het ontwerpproces. Het beheer is wijkgericht, klantgericht, planmatig, integraal, ecologisch en duurzaam. De gemeente blijft verantwoordelijk als het gaat om de fysieke ontwikkeling van wijken en buurten en zal dit goed aan de burgers moeten uitleggen.
Om de kwaliteit van de buitenruimte op niveau te houden in een tijd van teruglopende middelen, werkt de gemeente nauw samen met de gemeenten Noordwijk en Katwijk. In 2016 is dit uitgebreid met de gemeenten Noordwijkerhout, Hillegom en Lisse.

Verkeer en Vervoer

De visie van Teylingen op mobiliteit is vastgelegd in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP) Teylingen 2010-2020. De koers en ambities in dit GVVP zijn gericht op duurzame bereikbaarheid, veiligheid, leefbaarheid en een goede parkeersituatie. Bereikbaarheid (onder meer aanleg nieuwe infrastructuur, openbaar vervoer) is opgenomen in programma 1 van deze begroting. Het uitvoeringsprogramma van het GVVP is erop gericht om de openbare ruimte Duurzaam Veilig in te richten (volgens richtlijnen van het CROW), schoolomgevingen veilig in te richten en parkeerproblemen op te lossen. We willen het fietsverkeer stimuleren door nieuwe, onderhoudsvrije fietspaden aan te leggen. Bij de uitvoering van de projecten in de buitenruimte besteden we extra aandacht aan verkeersveiligheid en toegankelijkheid voor voetgangers, ouderen en gehandicapten.

Thema's

Dichtbij Inwoners, met elkaar

Participatie in de buitenruimte

De gemeente richt de openbare ruimte zo in dat bewoners er optimaal gebruik van kunnen maken. Onze bewoners maken intensief gebruik van wegen, fiets- en voetpaden, van riolering voor de afvoer van het afvalwater en van parken en speelplaatsen om te spelen, te sporten en te recreëren. Daarom is het vanzelfsprekend dat Teylingen haar bewoners betrekt bij de (her)inrichting van de openbare ruimte. We gaan daarin zo ver dat we bewoners vragen mee te denken bij het ontwerp (bijvoorbeeld de herinrichting Ganzenwei/Kloosterwei te Warmond), de keuze van de materialen en het groen. Belangrijk is om duidelijk te zijn over de mogelijkheden en kaders te stellen, zodat het resultaat van de participatie binnen het beschikbare budget past. De afdeling Gemeentewerken heeft inmiddels veel ervaring met participatie en beschikt over medewerkers die dergelijke projecten tot een succesvol einde brengen. In 2016 werd onder andere geparticipeerd bij het herinrichten van de St. Antoniuslaan, de Wasbeekerlaan en de Essenlaan/ Platanenlaan. De bewoners namen actief deel aan het ontwerp en werden betrokken bij de uitvoering om overlast tot een minimum te beperken.Ook is gestart met de participatie voor de aanleg van speelplekken in de nieuwbouwwijken Hooghkamer en Engelse tuin.
Soms gaat participatie verder namelijk wanneer bewoners een deel van de buitenruimte zelf beheren en onderhouden (denk aan stukken openbaar groen en boomspiegels, Park Rusthoff, Overbosch, de kinderboerderij in Voorhout, de Eendenkooi en diverse speelplaatsen).

Duurzaamheid

Een belangrijk facet van integraal beheer is dat het resultaat duurzaam is (in materiaalgebruik en inrichting) en dat pas over 25 jaar de bewoners weer met grootschalige werkzaamheden en dus overlast in de straat worden geconfronteerd.
In het najaar is het beleid duurzaamheid in de openbare ruimte vastgesteld. Bij dit beleid is een uitvoeringsprogramma vastgesteld en hierbij zijn budgetten beschikbaar gesteld voor 2017 en 2018 om de opgenomen maatregelen te realiseren.
Bij taakgebieden op het gebied van duurzaamheid in de Openbare Ruimte moet worden gedacht aan: bestemming, ontwikkeling, initiële inrichting, herinrichting, beheer en functioneel gebruik.

Regionale Samenwerking

De samenwerking op gebied van openbare werken met Katwijk en Noordwijk is uitgebreid met de andere bollengemeenten Noordwijkerhout, Lisse en Hillegom. Er is een programma opgesteld voor de samenwerking op projectbasis voor de jaren 2016 en 2017.
Met de gemeenten Katwijk, Noordwijk, Noordwijkerhout, Lisse en het Hoogheemraadschap van Rijnland (HHR) is een samenwerking opgestart om de integrale afvalwaterketen te optimaliseren, om een kostenbesparing te realiseren en om de kwaliteit te verbeteren. Hiervoor is een integraal Afvalwaterketenplan opgesteld dat in december/ januari bij iedere afzonderlijke gemeente is aangeboden. Een van de maatregelen hieruit is het oprichten van één regionaal Waterloket, die een overkoepelende functie krijgt voor waterknelpunten in de hele streek. Hierdoor kunnen effectievere en duurzamere maatregelen genomen worden.
Samen met Katwijk is de BGT gerealiseerd, een knappe prestatie en een voorbeeld voor een goede samenwerking. Hiermee is aan de wettelijke plicht voldaan. Het beheer is daaruit voortvloeiend bij de gemeente Katwijk ondergebracht. Wellicht sluiten op termijn Lisse en Hillegom hier ook bij aan.

Welke externe ontwikkelingen speelden er?

- Participatie is een vast onderdeel bij het uitwerken van plannen op gebied van herinrichting, integraal beheer en nieuwbouw. Bewoners voelen zich steeds meer eigenaar van hun leefomgeving en voelen zich daar verantwoordelijk voor. Er treedt een verschuiving op naar gezamenlijk beheer en onderhoud van openbaar groen en speelplaatsen door onze bewoners.
- Bestaande en nieuwe openbare ruimte wordt duurzaam ingericht op basis van nieuw beleid. Het beheer van deze duurzaam ingerichte openbare ruimte zal minimale inspanning en kosten vergen.
- Buiten de landbouw worden gewasbeschermingsmiddelen gebruikt om onkruid op verhardingen te bestrijden, bijvoorbeeld op trottoirs in de steden. Vanaf maart 2016 mogen professionele gebruikers en particulieren geen gewasbeschermingsmiddelen meer gebruiken op een verharde ondergrond. Vanaf dit jaar past de gemeente andere methoden toe om onkruid op verharding te bestrijden. Via een aanbesteding hebben we een duurzame oplossing gerealiseerd waarbij de werkzaamheden voor straatreiniging (vegen en onkruidbestrijding op verharding) integraal worden uitgevoerd. Hierbij wordt gestuurd op de beeldkwaliteit van de openbare ruimte. De aannemer is integraal verantwoordelijk voor het totale beeld en kan hierdoor zijn materieel en bemensing zo doelgericht mogelijk inzetten.
- De snel veranderende samenleving vraagt om aanpassing van beleid op gebied van groen, afval, wegen en duurzaamheid in de openbare ruimte. Dit beleid komt tot stand in samenwerking met de burgers en zal resulteren in meer begrip en een grotere bijdrage (participatie) van de burgers en verdere deregulering.
- We krijgen het beheer over een aantal nieuwe woonwijken (bijvoorbeeld Hooghkamer, Engelse tuin). Dit vergt extra beheercapaciteit in de komende jaren.
- Hogere scheidingsdoelstellingen voor afval vanuit de rijksoverheid en vanuit het programma van de raad. Vanuit een vertrekpunt van 62% afvalscheiding gaan we naar minimaal 75% in 2020. Om dit doel te bereiken zijn meer en andere inspanningen nodig. Om nog meer afvalscheiding te realiseren, zal de inzamelstructuur, mogelijk in combinatie met een andere heffingsvorm, worden aangepast. Op basis van burgerparticipatie zijn oplossingen en voorkeuren in beeld gebracht en zijn de beleidskeuzes voorgelegd aan de gemeenteraad.
- Het rijk vraagt aan de hoogheemraadschappen, waterleidingbedrijven en de gemeenten om de kostenstijging in de afvalwaterketen te beperken door efficiënter om te gaan met de beschikbare middelen. Eind 2016 is het Integraal AfvalWaterKetenPlan opgesteld samen met alle regiogemeenten en partners, vergelijkbaar met het oude Gemeentelijk Riolering Plan

(GRP), maar dan bezien vanuit de gehele afvalwaterketen. Samenwerking, duurzame oplossingen bedenken en geplande investeringen herzien met een integrale bril leiden tot kostenreductie in de te nemen maatregelen.

Wat wilden we bereiken?

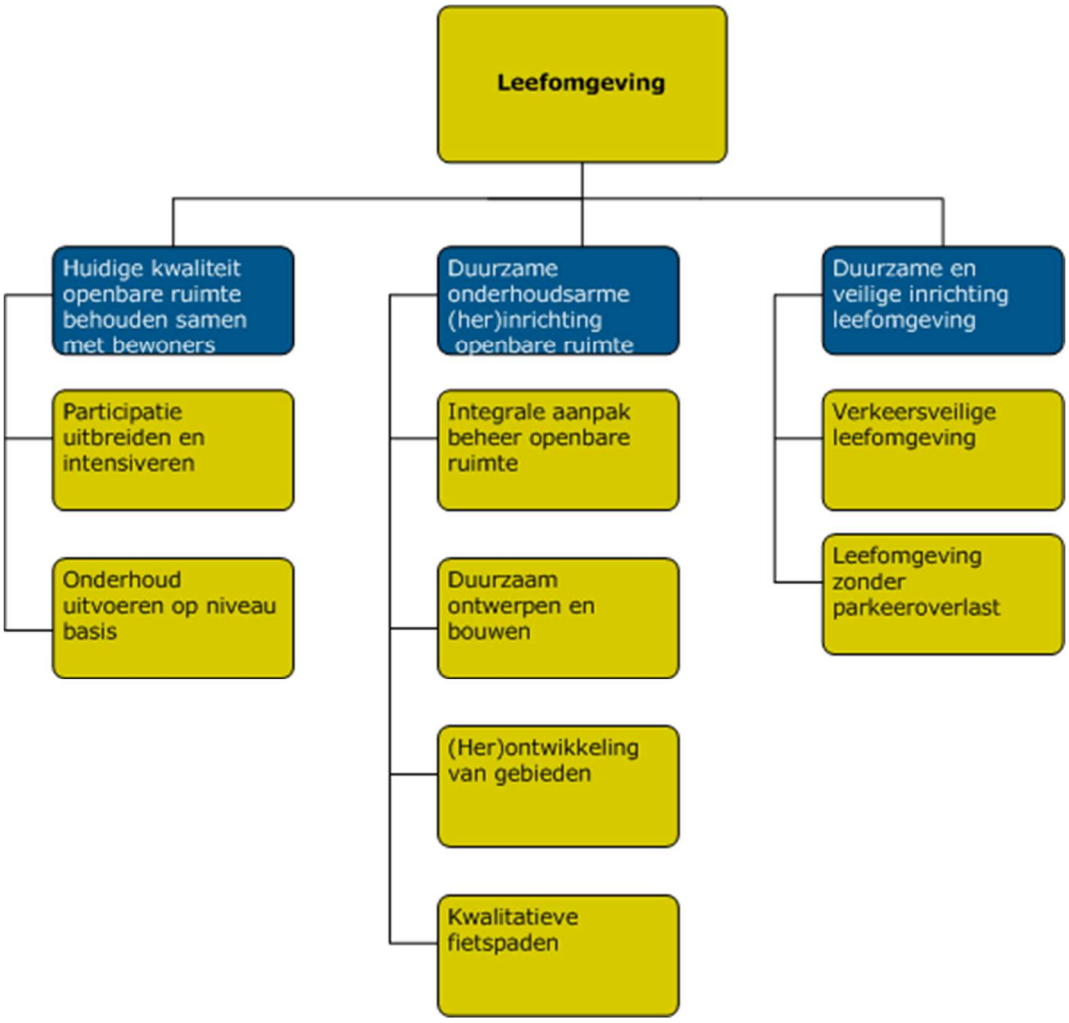

Wat hebben we ervoor gedaan?

Beleidsdoel	
Afgeleid beleidsdoel	**Wat hebben we ervoor gedaan?**
Huidige kwaliteit openbare ruimte behouden samen met bewoners	
Participatie uitbreiden en intensiveren	Voor integrale herinrichtingsprojecten is participatie inmiddels een gebruikelijke stap in het proces. We leggen de bewoners geen keuzes voor, maar betrekken ze bij het volledige ontwerpproces. Er wordt dus niet alleen geparticipeerd over het ontwerp van wegen en parkeerplaatsen, maar ook over de inrichting zoals het gebruik van materiaalsoorten, keuze van kleuren en groen- en boomsoorten. In 2016 staan de volgende integrale herinrichtingen op het programma: • St. Antoniuslaan (Sassenheim); • Philippostraat (Sassenheim); • Mgr Broerestraat (Voorhout); • Kievitspark (Voorhout); • Essenlaan en Platanenlaan (Sassenheim). *Toelichting:* De St. Antoniuslaan, Essenlaan en Platanenlaan zijn dit jaar gestart. Tijdens wijkschouws, participatie- en informatiebijeenkomsten konden burgers meedenken over de nieuwe inrichting van hun woonwijk. Bij de St. Antoniuslaan stond ook de inrichting van een veiligere schoolomgeving centraal. Voor laatst genoemd project heeft de gemeente op verzoek van de bewoners alles in het werk gesteld om de

	besluitvorming rondom de kap van een aantal bomen te versnellen. Overlast van deze bomen (verlies van naalden) is hierdoor voorkomen. Het hout van de gekapte bomen wordt op initiatief van een bewoner (lokaal) duurzaam hergebruikt met toepassing van houtzaagmolens die op windkracht werken. Met deze boomsoort (watercipressen) is hiermee nog geen ervaring opgedaan waardoor dit een innovatief project is. Ook is de herinrichting Wasbeekerlaan dit jaar in participatie uitgevoerd. De herinrichting van Wasbeekerlaan is gerealiseerd. In december heeft de oplevering plaatsgevonden en zijn de bomen en beplanting aangeplant die door de inwoners zijn uitgekozen. Philippostraat, Mgr. Broererstraat en Kievitspark zijn uitgesteld om hiermee capaciteitsruimte te creëren voor het project Herenweg in Warmond. Dit project heeft een hoge politieke urgentie gekregen en hiervoor wordt een uitgebreid participatietraject opgestart. In 2016 heeft de gemeenteraad de project- en participatie uitgangspunten vastgesteld. Hierbij heeft de gemeenteraad een amendement aangenomen om het projectgebied te vergroten. Een gedeelte van de Oosteinde is nu toegevoegd aan het project. Deze gewijzigde projectopdracht vraagt extra voorbereidingstijd (onderzoeken) voordat gestart kan worden met het participatietraject.
	Om tijdens het participatieproces de juiste kaders te kunnen meegeven aan onze bewoners is nieuw beleid nodig. Het bomenbeleid is begin 2015 vastgesteld en in de loop van 2015 is het speelplaatsenbeleid vastgesteld. Begin 2016 vindt besluitvorming plaats over het groenbeleidsplan en daarmee beschikken we in 2016 over nieuw beleid op gebied van wegen, groen, afval en duurzaamheid in de openbare ruimte. *Toelichting:* Het nieuwe groenbeleid is dit najaar door de gemeenteraad vastgesteld. Dit beleid richt zich sterk op de ontwikkeling van duurzaam werken en duurzame werkwijzen. De ontwikkeling van een kansenkaart biodiversiteit en het voorlichtingsproject Steenbreek zijn hiervan concrete voorbeelden. Bij dit beleidsplan worden de financiële middelen gevraagd die nodig zijn om de opgenomen ambities te kunnen realiseren. Voor het nieuwe afvalbeleidsplan heeft een participatietraject met bewoners plaatsgevonden waarin is meegedacht over de invulling van nieuw beleid dat zich richt op betere afvalscheiding. Hiervoor zijn drie participatiebijeenkomsten (per woonkern) gehouden en heeft een grootschalig bewonersonderzoek plaatsgevonden. De uitkomsten hiervan zijn samen met een keuzenotitie voorgelegd aan de gemeenteraad. Op verzoek van de gemeenteraad (aangenomen motie) worden nog alternatieve oplossingen onderzocht voor het bereiken van de gewenste doelstelling.
	Met participatie willen we ook de betrokkenheid vergroten in de gebruiksperiode. Als bewoners hebben meegedacht over de inrichting van hun groenstrook of speelplaats, dan is er vaak ook bereidheid om mee te doen met het klein dagelijks onderhoud. Ook zullen bewoners dan voorzichtiger omgaan met dit groen of de speelplaats en het niet accepteren als anderen schade aanrichten. *Toelichting:* Voor het jaar 2016 heeft dit onder andere geleid tot het initiatief onder bewoners om een speeltuinvereniging op te richten genaamd de Banaan Nagelkruidhof.
Participatie uitbreiden en intensiveren	Bij alles wat de gemeente doet, wordt nadrukkelijk gekeken welke mogelijkheden er zijn tot participatie. Heel veel plannen, beleid, renovaties en werken, lenen zich goed voor een gezamenlijke aanpak met bewoners, bedrijven en instellingen. En dat willen we aan de voorkant doen. Als er nog niets op papier staat, dus aan het begin gebruik maken van hun ideeën en expertise. Recente voorbeelden daarvan zijn bijvoorbeeld de JOP in Voorhout en de skatebaan in Sassenheim (door en voor jongeren). Maar ook de medewerking van de gemeente aan het Lokaal Fonds. Dat laatste is eigenlijk een voorbeeld van overheidsparticipatie. Vanuit de bevolking komt een initiatief, en de gemeente doet daar aan mee. Voor het komend jaar willen we participatie en overheidsparticipatie verder doorontwikkelen in de breedte. *Toelichting:* Er is een breed scala aan initiatieven opgepakt in Teylingen de afgelopen jaren. Vele inwoners beheren zelf een stuk openbaar groen of een speeltuin en er zijn buurttuinen opgezet. Daarnaast zijn er een lokaal fonds en een zorgcoöperatie opgezet. In 2016 zijn de gestarte projecten en beleidsplannen ook in participatie, in

	samenwerking met inwoners, bedrijven en organisaties, vormgeven. Daarnaast wordt de optie van een burgerpanel onderzocht.
Onderhoud uitvoer niveau basis	Onze bewoners zijn tevreden met het beeld van de openbare ruimte. De openbare ruimte is schoon en netjes en klachten worden door onze servicedienst zo snel mogelijk opgelost. Ook de inrichting van het groen en de kwaliteit van de bomen kan op waardering rekenen. Dit is het basisniveau voor onderhoud wat met de raad is afgesproken. Verbeterpunten zijn de oude VRI's, overlast bomen (vooral luizenpoep), de diepte van enkele sloten i.v.m. de bevaarbaarheid, de kwaliteit van het straatmeubilair (banken, vuilnisbakken), veegvuil in de straten en de kwaliteit van enkele speelplaatsen. *Toelichting:* De banken in het centrum van Sassenheim zijn vervangen door nieuwe eigentijdse exemplaren. Er is een nieuw integraal contract afgesloten voor de straatreiniging en onkruidbestrijding op verharding. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd op basis van beeldkwaliteit waardoor de inzet doelmatig en efficiënt plaatsvindt. De voertuigen voldoen aan de(nieuwste) duurzaamheidsnormen. Alle VRI's worden vervangen in het lopende HOV project. De geplande baggerwerkzaamheden voor 2016/2017 zijn gezamenlijk met Hillegom aanbesteed. In de winter van 2016/2017 worden de betreffende watergangen gebaggerd en weer op diepte gebracht. Vanuit bewonersverzoeken voor overlastgevende bomen, heeft de beoordelingscommissie dit jaar 22 bomen ter beoordeling gehad. Hiervan zijn 12 bomen verwijderd (dit is het maximaal vastgestelde aantal bomen). Daarnaast kan burgerparticipatie bij herinrichtingsprojecten resulteren in de verwijdering van bomen. In 2016 zijn onder andere de bomen vervangen in de Kwekersweg in Sassenheim en in de Scheepmakersdam in Warmond.
	Naast het oppakken van de verbeterpunten door de gemeentelijke diensten kunnen onze bewoners op eenvoudige manier een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de openbare ruimte. Zelf een stukje groen bijhouden of de speelplaats schoonhouden zijn voorbeelden van initiatieven die onze wijkregisseur kan faciliteren. *Toelichting:* Ook dit jaar hebben diverse inwoners een stuk openbaar groen in beheer genomen en er zijn dit jaar twee buurttuinen gestart. Omwonenden van de speeltuin in Nagelkruidhof Voorhout hebben via hun opgerichte speeltuinvereniging 'De Banaan' ervoor gezorgd dat er dit jaar nieuwe speeltoestellen zijn geplaatst waarbij ook de ondergrond is aangepast. Deze bewoners hebben in december een 'participatiedag' georganiseerd om samen nieuwe beplanting aan te brengen. Het onderhoud van de natuurspeelplek aan de Lisdoddehof was lastiger dan verwacht. In een gesprek met de wijkregisseur ontstond begin dit jaar het idee om de speelplek te veranderen in een buurttuin. Omwonenden hebben hiervoor samen een ontwerp gemaakt. Nadat de gemeente het terrein 'plantklaar' heeft gemaakt, hebben de omwonende de plek zelf helemaal ingericht.
Duurzame onderhoudsarme (her)inrichting openbare ruimte	
Integrale aanpak beheer openbare ruimte	In 2016 wordt verder gegaan met dit interne project. Ieder nieuw jaar wordt gestart met onderzoek of integrale aanpak van een straat of wijk mogelijk is. De werkzaamheden worden bij integraal beheer per gebied in 1 keer aangepakt of gecombineerd. De St. Antoniuslaan in Sassenheim en de Mgr. Broerestraat in Voorhout zijn voorbeelden van integrale beheerprojecten die in 2016 worden opgepakt. *Toelichting:* In 2016 heeft het participatietraject plaatsgevonden voor de herinrichting van St. Antoniuslaan in Sassenheim. Op verzoek van de gemeenteraad is ervoor gekozen om het project Herenweg in Warmond in participatie op te pakken. In tegenstelling tot het herinrichtingsproject St. Antoniuslaan is de het project Herenweg niet ingegeven vanuit noodzakelijk onderhoud, maar vanuit veiligheidsbeleving.
	In onze integrale aanpak is participatie een belangrijk middel. *Toelichting:* Dit komt tot uitdrukking in de gestarte projecten en beleidsplannen.
	Ook bij integrale projecten speelt duurzaamheid een steeds grotere rol. Beleid wordt opgesteld om kaders vast te stellen voor duurzaam materiaalgebruik en een meer duurzame inrichting. *Toelichting:* Deze doelen en uitgangspunten komen terug in de vastgestelde duurzaamheidsplannen van afdeling Ruimte en Gemeentewerken. De bijbehorende

	uitvoeringsprojecten en -maatregelen, waaronder een leidraad Duurzame Inrichting en Beheer Openbare Ruimte (DIBOR), geven hieraan een concrete invulling.
Duurzaam ontwerpen en bouwen	Duurzame (her)inrichting van de openbare ruimte maakt onderdeel uit van integraal beheer. Om kaders te kunnen vaststellen en handvatten te krijgen voor de uitvoeringsprogramma's is nieuw beleid nodig. Dit beleid wordt begin 2016 vastgesteld en zal daarna worden toegepast. *Toelichting:* In september 2016 is het duurzaamheidsplan voor de openbare ruimte vastgesteld door het college. Aan dit beleid zit een uitvoeringsprogramma vast en hiervoor zijn budgetten beschikbaar gesteld voor 2017 en 2018. Dit plan inclusief de maatregelen komen voort uit de integrale Uitvoeringsagenda Duurzaamheid. Voor het realiseren en borgen van een duurzame (inrichting en beheer) openbare ruimte zijn we bezig met het opstellen van een leidraad Duurzame inrichting en beheer openbare ruimte (DIBOR). Dit is een werkdocument dat steeds geactualiseerd wordt gehouden naar de actuele ontwikkelingen/innovaties en wet- en regelgeving. Duurzaamheid komt ook terug in het onlangs vastgestelde Groenbeleidsplan. Dit beleid is sterk gericht op de ontwikkeling van een duurzame inrichting en duurzame werkwijzen. De ontwikkeling van een kansenkaart biodiversiteit en het voorlichtingsproject Steenbreek zijn voorbeelden uit het Groenbeleidsplan waarmee duurzaamheid verdere invulling krijgt in Teylingen. Deze activiteiten zijn in gang gezet en worden in 2017 gerealiseerd.
	Het op te stellen beleid duurzaamheid in de openbare ruimte gaat uit van een nieuwe visie. We gaan de openbare ruimte inrichten met duurzame materialen (bijvoorbeeld wegverharding met baksteenklinkers in plaats van betonklinkers). Daardoor neemt de houdbaarheid toe en dalen de kosten en inspanning voor onderhoud. Dat vraagt in eerste instantie om een investering, maar deze investering wordt gespreid over 30 jaar (de levensduur van een betonklinker) en is eenmalig omdat een gebakken klinker minimaal 100 jaar meegaat. *Toelichting:* Deze visie en uitgangspunten komen tot uitdrukking bij de realisatie van nieuwe woongebieden en renovaties. Daarnaast worden deze uitgangspunten opgenomen en geborgd in de leidraad Duurzame inrichting en beheer openbare ruimte (DIBOR) en het Wegenbeleid.
	Bij de ontwikkeling van nieuwe (woon)gebieden wordt samenhang gevonden tussen de duurzame inrichting van de openbare ruimte en duurzaamheid in en om de bebouwing. Denk hierbij aan de verplichting van zonnecellen op de daken, zonneboilers en grijswatersystemen etc. *Toelichting:* De nieuw gerealiseerde woongebieden zijn in samenwerking tussen afdeling Gemeentewerken en afdeling Ruimte duurzaam ingericht en aangelegd. Zie programma 1 voor een toelichting op de onderdelen Woningbouw en Duurzaamheid.
	Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte worden innovaties toegepast die leiden tot duurzaamheid. *Toelichting:* Voor de herinrichting van de openbare ruimte zijn het toepassen van LED verlichting en de aanleg van een apart stelsel voor de afvoer van hemelwater relevante duurzaamheidsmaatregelen. Deze uitgangspunten zijn de nieuwe standaard bij (her)inrichtingen. Ook zijn de aanleg van Easypath fietselementen en het toepassen van glasschuim in het perron van de milieustraat recente voorbeelden van duurzame, innovatieve oplossingen.
(Her)ontwikkeling van gebieden	Bij de (her)ontwikkeling van gebieden is duurzaamheid het uitgangspunt. Woongebieden worden duurzaam ingericht zodat een minimale inspanning voor onderhoud nodig is. Duurzame materialen worden gebruikt en hergebruikt. Ook wordt er optimaal gebruik gemaakt van innovaties. *Toelichting:* Naast de al beschreven toelichting op deze onderdelen wordt duurzaamheid ook ingevuld door materialen die nog goed zijn opnieuw te gebruiken (hergebruik). Denk bijvoorbeeld aan straatstenen.
	De Leidraad Inrichting Openbare Ruimte wordt vervangen door de DIBOR, Duurzame Inrichting en Beheer Openbare Ruimte. *Toelichting:* Afgelopen jaar zijn we gestart met het opstellen van dit handboek. Naar verwachting is dit handboek medio 2017 gereed.
	Ook nieuwe woningen zijn duurzaam en zo veel mogelijk energieneutraal. Innovaties

	worden zoveel mogelijk toegepast. *Toelichting:* Zie programma 1. In de prestatieafspraken zijn hierover diverse afspraken gemaakt. Gemeente en corporaties trekken gezamenlijk op – om samen met bewoners- de mogelijkheden na te gaan om energielasten en servicekosten te verlagen en over het bevorderen van energiebewustwording van bewoners. Er wordt een gezamenlijk traject gestart om huurwoningen te voorzien van zonnepanelen. De duurzaamheidslening is in stand gehouden om eigenaar-bewoners te stimuleren energiebesparende maatregelen te treffen in hun woning.
Kwalitatieve fietspaden	Door de tegelverharding die in 2015 heeft plaatsgevonden is de kwaliteit van onze fietspaden erop vooruitgegaan en fietst het lekkerder. Een snelle verbinding stimuleert fietsgebruik en levert daarmee een bijdrage aan vermindering van CO_2-uitstoot. *Toelichting:* In 2016 is het laatste gedeelte van de fietspadverbinding bij Hooghkamer vervangen door duurzame fietspadelementen van Easypath.
	Deze manier van verharden zal meer fietsers aantrekken en daarmee een bijdrage leveren aan het toerisme in de gemeente. *Toelichting:* De indruk is dat de fietspaden intensief worden gebruikt.
Duurzame en veilige inrichting leefomgeving	
Verkeersveilige leefomgeving	In samenspraak met de scholen worden schoolomgevingen veiliger ingericht. Voorbeeld hiervan is de Sint Antoniuslaan. De voorbereidingen in 2015 worden opgestart en de uitvoering vindt plaats in 2016. De aanpassingen hebben vooral betrekking op de veiligheid van fietsers en voetgangers. *Toelichting:* Tijdens het participatietraject van het herinrichtingsproject St. Antoniuslaan in Sassenheim stond de inrichting van een verkeersveilige schoolomgeving centraal. Daarnaast is de verkeersveiligheid in samenwerking met de scholen en ouders ook verbeterd op de locaties van de Kinderburg en de Startbaan in Sassenheim.
	Nieuwe infrastructuur richten we in volgens het principe Duurzaam Veilig van kennisorganisatie CROW. De toegankelijkheid van de infrastructuur voor ouderen en gehandicapten is een specifiek onderdeel van het Programma van Eisen. *Toelichting:* Bij de projecten die zijn gestart en/of zijn uitgevoerd zijn deze uitgangspunten leidend geweest.
	Een Duurzaam Veilige inrichting van wegen maakt integraal onderdeel uit van onderhoud aan onze infrastructuur. *Toelichting:* Bij de projecten die zijn gestart en/of zijn uitgevoerd is dit uitgangspunt leidend geweest.
	Vanuit het uitvoeringsprogramma van het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP) voeren we, integraal met andere disciplines zoals wegbeheer, riolering e.d., veiligheidsmaatregelen uit onder meer op de volgende wegen (2015-2017): - Hoofdstraat Noord, Narcissenlaan/Van Alkemadelaan, Wasbeekerlaan (Sassenheim); - Herenweg/Sweilandstraat/Oranje Nassaulaan/Padoxlaan (Warmond); - Oosthoutlaan, in HOV-project (Voorhout). Daarnaast voeren we doorlopend maatregelen uit op het gehele wegennet, zodat de wegen voldoen aan de landelijke richtlijnen "basiskenmerken wegontwerp". *Toelichting:* De Hoofdstraat Noord is in verband met de ontwikkeling van de Digros uitgesteld. De voorbereidingen voor het project Herenweg zijn gestart. De Wasbeekerlaan is in participatie heringericht, afgestemd op het project Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) corridor. Verkeersmaatregelen Oosthoutlaan zijn opgenomen in het project HOV. Zie programma 1.
Leefomgeving zonder parkeeroverlast	Hoge parkeerdruk in bestaande wijken pakken we aan in overleg met direct betrokken bewoners. Dat wordt gerealiseerd door het aanleggen van extra parkeerplaatsen in nauw overleg met de bewoners uit de straat of wijk (2015-2018). Dit wordt bij voorkeur integraal uitgevoerd met andere beheerwerkzaamheden. *Toelichting:* In de Jan Steenlaan, Peperstraat en Lisdoddehof is op initiatief van bewoners de parkeersituatie verbeterd.

	Bij nieuwbouw passen we de parkeernormen toe voor auto en fiets uit de Parkeernota Teylingen zodat parkeeroverlast in de toekomst voorkomen wordt. *Toelichting:* De parkeerbehoefte bij nieuwbouwplannen worden berekend conform de Parkeernota Teylingen 2014.

Prestatie- indicatoren	**2016**	**2015 (gemeten)**
Te maken met onveilige verkeerssituaties in de buurt (zelden /nooit)	*	51%
Perken, plantsoenen en parken in de buurt voldoende onderhouden (helemaal mee eens/eens)	*	75%
De buurt is schoon (helemaal mee eens/ eens)	*	81%
Zorg door gemeente voor de woon- en leefomgeving (cijfer tenminste 7)	*	77%
In de buurt is voldoende parkeergelegenheid (helemaal mee eens/ eens)	*	55%
Speelvoorziening kinderen tot 12 jaar (zeer tevreden/tevreden)	*	56%

* In het licht van de ambtelijke samenvoeging is de doelstelling voor 2016 de meting van 2015 te handhaven (koersbewaking)
Score overgenomen uit "Waar staat je gemeente.nl". De nieuwe meting vindt plaats in 2017.

Wat waren de voor dit hoofdstuk relevante documenten?

- Wijkgericht werken
- Uitvoeringsprogramma groen 2014 - 2018
- Visie en beleid speelplaatsen 2015-2024
- Speelplaatsenbeheerplan 2014-2018
- Uitvoeringsprogramma Zwerfafval
- Afvalstoffenbeleidsplan
- Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2013 - 2016
- Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan
- Regionaal Verkeers- en Vervoersplan Holland Rijnland, met uitvoeringsprogramma
- Nota Regionale Investeringsstrategie Holland Rijnland
- Provinciaal fietspadenplan 2008
- Geactualiseerde wegenstructuur Voorhout 2020
- Gemeentelijk Verkeers-en Vervoersplan Teylingen (GVVP) 2010-2020

Wat heeft het gekost?

Leefomgeving

Lasten en Baten voor programma Leefomgeving				
	Begroting 2016	Begroting 2016 na wijzigingen	Rekening 2016	Verschil jaarrekening en begroting na wijzigingen
Lasten	-17.001.801	-18.911.664	-15.649.293	3.262.371
Baten	740.271	818.992	1.216.832	397.840
Saldo programma voor Reservemutaties	**-16.261.530**	**-18.092.672**	**-14.432.461**	**3.660.211**
Toevoeging aan Reserves	-146.793	-146.793	-146.793	0
Onttrekking aan Reserves	3.558.823	5.189.820	1.511.285	-3.678.535
Saldo Reservemutaties	**3.412.030**	**5.043.027**	**1.364.492**	**-3.678.535**
Saldo programmana Reservemutaties	**-12.849.500**	**-13.049.645**	**-13.067.969**	**-18.324**

3.5 Programma 5: Dienstverlening

Portefeuillehouder	**College van Burgemeester & Wethouders**
Afdeling	**Dienstverlening**
Verantwoordelijke	**Ine van Holland**

Visie

Wij zijn een dienstverlenende organisatie. Onze dienstverlening is mensgericht, actueel en efficiënt. Dienstverlening is van ons allemaal.

Dit betekent voor onze organisatie dat wij van buiten naar binnen denken. We gaan op zoek naar de kracht van de samenleving en benutten deze. Daardoor ontstaat een samenwerkingsrelatie met onze inwoners, instellingen en bedrijven. We maken duidelijke keuzes in wat we wel en wat we niet doen en communiceren hierover. We weten altijd waarom we iets doen en voor wie we het doen. We hebben oog voor de tegenstelling in belangen en communiceren hierover. Wij realiseren ons dat de wereld om ons heen niet stilstaat en dat veranderingen een continu proces zijn; veranderingen prikkelen ons om mee te denken. We haken aan op vragen en ontwikkelingen in de samenleving. Waar het kan, is onze dienstverlening 24 uur en 7 dagen in de week beschikbaar.

Thema's

Dichtbij Inwoners en Met elkaar:

De focus bij de uitvoering van onze dienstverlening lag ook in 2016 op de klant. Wij hebben onze dienstverlening op een efficiënte en klantgedreven wijze uitgevoerd. Onze dienstverlening is actueel en eigentijds. Onze houding naar de klant is proactief en meedenkend. Wij zijn in 2016 samen met Hillegom en Lisse gestart met het ontwikkelen van een dienstverleningsconcept. De uitgangspunten hieruit zijn gebruikt voor het inrichtingsplan van het domein Publieksservice. Dit is het domein waarin met ingang van 2017 de teams burgerzaken, vergunningen en contactcentrum zijn ondergebracht.

Welke externe ontwikkelingen speelden er?

- In 2017 zijn wij wettelijk verplicht te voldoen aan kwaliteitsnormen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Samen met Hillegom en Lisse kunnen we voldoen aan de wettelijke eisen.
- Naar verwachting zal per 1 januari 2018 de technische toets van het onderdeel "bouwen" verschuiven van de gemeente naar de private sector. Wij hebben hier eerder op geanticipeerd door te werken met een "flexibele schil". De verwachting is dat voor vergunningverlening 15% werk naar de private sector zal gaan. Wat dit financieel gaat betekenen is nog niet in beeld.
- Naar verwachting zal per medio 2019 de Omgevingswet van kracht worden. Bij invoering van deze wet krijgen gemeenten extra taken. Zo worden wij het bevoegd gezag voor een aantal "groene wetten" zoals de Waterwet en de Natuurbeschermingswet. Wetten waar nu de minister van Economische Zaken bevoegd gezag van is. Doordat wij werken met de eerder genoemde "flexibele schil" kunnen wij hier op anticiperen.
- Eind 2019 moeten alle gemeenten van de BRP (Basis Registratie Personen voorheen GBA) overstappen op een landelijke registratie van personen (Operatie Basisregistratie personen). Dit maakt onder meer plaatsonafhankelijke dienstverlening mogelijk. (bijvoorbeeld paspoort en rijbewijs aanvragen en ophalen in de gemeente naar keuze).
- De regionale visie op dienstverlening is gereed. Aansluitend zou een modulair uitvoeringsprogramma ontwikkeld worden. Vanwege de ambtelijke samenvoeging is bekeken in hoeverre de andere Duin- en Bollenstreek gemeenten (Noordwijkerhout, Noordwijk en Katwijk) betrokken wilden worden bij het nieuw op te zetten dienstverleningsconcept voor de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen.
- De Rijksoverheid wil veel meer in gaan zetten op fraudebestrijding. Ook wij vinden dit thema van belang en hebben actie ondernomen ten aanzien van brondocument- en adresonderzoek.
- De Rijksoverheid heeft aangegeven dat in 2017 contacten met de overheid zoveel mogelijk gedigitaliseerd moeten zijn. Alle producten voor de Gemeentewinkel die binnen het wettelijk kader en de huidige systemen konden worden gedigitaliseerd, zijn inmiddels gedigitaliseerd.

Wat wilden we bereiken?

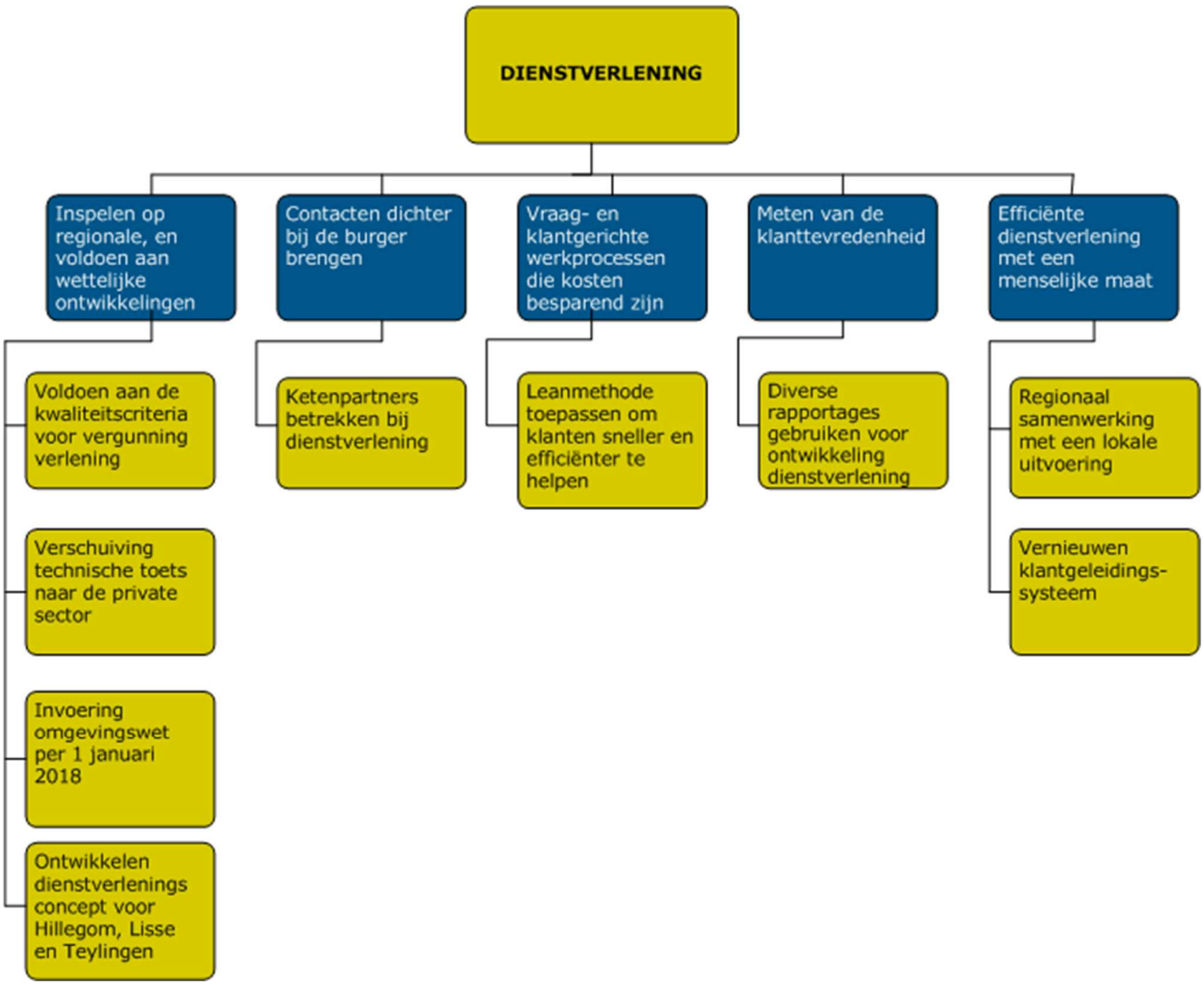

Wat hebben we ervoor gedaan?

Beleidsdoel	
Afgeleid beleidsdoel	**Wat hebben we ervoor gedaan?**
Inspelen op regionale, en voldoen aan wettelijke ontwikkelingen	
Voldoen aan de kwaliteitscriteria voor vergunningverlening	Om te voldoen aan de kwaliteitscriteria wordt samenwerking gezocht met Lisse, Hillegom en misschien Noordwijkerhout. We streven er naar om in 2016 gezamenlijk voor de 3 (4) gemeenten de VTH-taken uit te voeren. Toelichting: Naar aanleiding van de op handen zijnde ambtelijke samenwerking tussen Lisse, Hillegom en Teylingen heeft Noordwijkerhout aangegeven van de zijlijn mee te zullen kijken, maar niet verder te participeren in de samenwerking. In 2017 gaan de 3 gemeenten samenwerken.
	Er zal een, zoveel mogelijk geharmoniseerde, modelverordening opgesteld worden waarin omschreven wordt op welke wijze wij zullen voldoen aan de wettelijke kwaliteitscriteria. Deze verordening zal als uitgangspunt dienen voor het gezamenlijk uitvoeren van de VTH-taken. Toelichting: Samen met Hillegom en Lisse is een concept kwaliteitsverordening opgesteld. Deze wordt binnenkort ter goedkeuring aangeboden aan Gedeputeerde Staten. Na hun goedkeuring zal de verordening aangeboden worden aan de gemeenteraden van Lisse, Hillegom en Teylingen.
Verschuiving technische toets naar de private	Er zal samen met Lisse, Hillegom en Noordwijkerhout een impactanalyse gedaan worden om inzichtelijk te maken wat de gevolgen zijn van deze verschuiving.

sector	*Toelichting:* *Er is nog steeds niet duidelijk of en wanneer de verschuiving van de technische toets naar de private sector door zal gaan. Als hierover meer duidelijkheid is zullen we in HLT verband een impactanalyse uitvoeren.*
Invoering omgevingswet per 1 januari 2018	We zullen deze ontwikkeling op de voet volgen en daar waar mogelijk anticiperen op de nieuwe wetgeving. Het is van belang om straks voldoende expertise in huis te hebben om de nieuwe taakvelden op een goede manier uit te kunnen voeren. *Toelichting:* *De verwachting is nu dat de Omgevingswet niet eerder dan 1 juli 2019 zal worden ingevoerd. We blijven de ontwikkelingen op de voet volgen.*
Ontwikkelen dienstverleningsconcept voor Hillegom, Lisse en Teylingen	In 2016 wordt de dienstverlening van de 3 gemeenten onderzocht en wordt een gezamenlijk dienstverleningsconcept ontwikkeld. Er wordt onderzocht in hoeverre de andere Duin- en Bollenstreek gemeenten (Noordwijkerhout, Noordwijk en Katwijk) betrokken willen worden bij het nieuw op te zetten dienstverleningsconcept voor de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen. *Toelichting:* *De dagelijkse praktijk leerde dat het gezien de beschikbare ambtelijke uren onmogelijk was om de regiogemeenten te blijven betrekken bij het dienstverleningsconcept. In goed overleg met de regiogemeenten zijn we doorgegaan met Hillegom en Lisse.*
Contacten dichter bij de burger brengen	
Ketenpartners betrekken bij dienstverlening	In 2017 onderzoeken we wat onze ketenpartners verwachten van onze dienstverlening. *Toelichting:* nvt
	Afhankelijk van dit onderzoek ondernemen wij actie. *Toelichting:* nvt
Vraag- en klantgerichte werkprocessen die kostenbesparend zijn	
Leanmethode toepassen om klanten sneller en efficiënter te helpen	In 2016 worden de processen van Hillegom, Lisse en Teylingen zoveel mogelijk geharmoniseerd volgens de Leanmethode. *Toelichting:* *Om de methode volledig uit te nutten vraagt dat veel tijd. In de organisatie zijn daarom een aantal processen aangewezen welke conform de Leanmethode zijn ingericht. Andere geharmoniseerde processen zijn zoveel mogelijk vanuit het Lean gedachtegoed ingericht zonder daarvoor een heel Lean traject te doorlopen.*
Meten van de klanttevredenheid	
Diverse rapportages gebruiken voor ontwikkeling dienstverlening	In 2016 de gegevens van diverse interne rapportages en de benchmark GovMetric en "Waar staat je gemeente" gebruiken voor het ontwikkelen van het nieuwe dienstverleningsconcept. *Toelichting:* *In 2016 is uw gemeenteraad over GovMetric resultaten geïnformeerd.*
Efficiënte dienstverlening met een menselijke maat	
Regionale samenwerking met een lokale uitvoering	Bij de ontwikkeling van het dienstverleningsgconcept van de nieuw te vormen organisatie willen wij inzetten op hostmanship. *Toelichting:* *In diverse plannen is inmiddels hostmanship als aandachtspunt opgenomen.*
	Wij onderzoeken op welke gebieden van de dienstverlening wij samen kunnen werken met de Duin- en Bollenstreek gemeenten. Voor de dienstverlening van Hillegom, Lisse en Teylingen geldt dat deze zoveel mogelijk op één lijn komt. *Toelichting:* *In 2016 heeft de focus vooral gelegen op de ambtelijke samenwerking met Lisse en Hillegom.*
	Naar aanleiding van de uitkomsten starten wij in 2016 samenwerkingsprojecten. *Toelichting:* *Samenwerkingsprojecten zijn gestart met Lisse en Hillegom*
Vernieuwen klantgeleidingssysteem	In 2016 schaffen wij een klantgeleidingssysteem aan dat toekomstgericht is. Daarbij is aandacht voor het ontdekken en voorkomen van fraude. *Toelichting:* *Naar aanleiding van de ambtelijke samenvoeging met Lisse en Hillegom is besloten om tijdelijk bij Teylingen het klantvolgsysteem van Lisse en Hillegom te gaan gebruiken. Dit vanwege lopende contracten bij Lisse en Hillegom. In 2018 zal met de aanbesteding voor een nieuw systeem gestart worden.*

Prestatie-indicatoren

Beleidsdoel					
Afgeleid beleidsdoel	**Prestatie- indicatoren**	**Rekening 2014**	**Rekening 2015**	**Rekening 2016**	**Invloed**
Kwaliteitsverbetering					
Kwalitatief goede uitvoering Wet WOZ	Het percentage bezwaren tegen WOZ-beschikking naar maximaal 3% in 2015.	2,9%	1,3%	1,5%	Middel
Kwaliteitsniveau huidige dienstverlening handhaven.	Klanttevredenheid meten middels GovMetric	indicator vanaf 2014 gemeten	> 75%	>75%	Hoog
	Benchmark met GovMetric gemeenten		Top 5	Top 5	Hoog

Wat waren de voor dit hoofdstuk relevante documenten?

- www.kinggemeenten.nl
- www.e-overheid.nl
- www.operatiebrp.nl
- WOZ-wijzer, informatie voor raadsleden
- www.klantinfocus.nl/diensten/govmetric
- www.waarstaatjegemeente.nl
- www.hostmanship.nl

Wat heeft het gekost?

Dienstverlening

Lasten en Baten voor programma Dienstverlening				
	Begroting 2016	Begroting 2016 na wijzigingen	Rekening 2016	Verschil jaarrekening en begroting na wijzigingen
Lasten	-2.689.771	-2.829.771	-2.893.396	-63.625
Baten	16.181.699	16.958.262	17.532.365	574.103
Saldo programma voor Reservemutaties	**13.491.928**	**14.128.491**	**14.638.969**	**510.478**
Toevoeging aan Reserves	0	0	0	0
Onttrekking aan Reserves	0	0	0	0
Saldo Reservemutaties	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo programmana Reservemutaties	**13.491.928**	**14.128.491**	**14.638.969**	**510.478**

3.6 Programma 6: Bestuur, Veiligheid en Financiën

Portefeuillehouders:	**Burgemeester Carla Breuer** **Wethouder Bas Brekelmans**
Afdelingen:	**Bedrijfsvoering** **Gemeentewerken**
Programmamanager:	**Richard Vrieling en Kees Stoffer**

Visie

Integer bestuur

We kiezen ervoor om een regisserende gemeente te zijn. We staan open voor het eigen initiatief van de samenleving. We zoeken naar mogelijkheden en oplossingen in samenwerking met onze partners, in plaats van belemmeringen en beperkingen te zien. Om dit mogelijk te maken, geven wij een impuls op onze inzet op communicatie en participatie.
Wij benaderen de regionale samenwerking steeds vanuit de inhoud. De vorm is afhankelijk van de inhoud en het onderwerp, passend in de visie van een flexibele netwerksamenleving.
Bij onze werkwijze past een integer bestuur en ambtelijke organisatie.

Veilige woon- en leefomgeving

Samen met inwoners, ondernemers en de verschillende partners in de veiligheidsketen willen we regionaal de (sociale- en fysieke) veiligheid en leefbaarheid vergroten. Inwoners zijn zelf voor een groot deel verantwoordelijk voor hun eigen veiligheid, maar natuurlijk is ook de gemeente hiervoor verantwoordelijkheid. Samen met onze partners zorgen we voor het vergroten van de objectieve veiligheid in de gemeente en de veiligheidsbeleving onder de inwoners (denk bijvoorbeeld aan de samenwerking op het gebied van woninginbraken, de stationsgebieden, drank en horeca). We geven dit onderwerp de blijvende aandacht die het nodig heeft door het huidige beleid voort te zetten, waarbij we aansluiten op de prioriteiten uit het regionaal beleidsplan, de Veiligheidsmonitor, het Integraal Veiligheidsbeleid 2014-2017 en de Handhavingsnota 2013-2016. Verdere professionalisering van de vergunningverlening, handhaving en toezicht op het gebied van bouwen en- verbouwen (de omgevingsvergunning) wordt regionaal opgepakt.

Vitale organisatie en gezonde financiën

Teylingen staat voor een kwalitatief hoogwaardige dienstverlening, waarbij we steunen op onze professie en deskundigheid. We willen met woord en daad een resultaatgerichte partner zijn. Intergemeentelijke samenwerking is van belang om de kwaliteit, continuïteit en beschikbaarheid van onze dienstverlening te kunnen garanderen. Tevens stelt dit ons in staat om talentvolle en kwalitatief goede medewerkers aan ons te binden. Hierbij bieden we hen ruimte voor ontwikkeling en zorgen voor een lerende organisatie. We streven naar een vitale organisatie qua medewerkers en middelen, waarbij we het besten uit beide naar boven willen halen.
Wat betreft Financiën is een sluitend meerjarenbeeld het uitgangspunt. Een verstandige inzet van onze reserves gaan we daarbij niet uit de weg. Daar zijn reserves tenslotte voor. Bij verslechtering van onze financiën gaan we opzoek naar oplossingen die het beeld weer in evenwicht brengen. Dit doen wij aan de hand van de zogenoemde viertrapsraket. De lasten voor inwoners en bedrijven verhogen we niet onnodig.

Thema's

Dichtbij Inwoners

Communicatie versterken

De gemeente Teylingen staat ook in deze raadsperiode voor grote opgaven en projecten, waarmee veel geld is gemoeid. Zo verandert de rol van de gemeente in de samenleving en daarmee ook de relatie tussen overheid en haar stakeholders. De relatie tussen gemeente en samenleving is vaker gelijkwaardig en het vertrouwen moeten we als bestuur en organisatie verdienen. Het vraagt van ons als organisatie dat we aansluiten op wat leeft in de samenleving en in staat zijn om als netwerk te functioneren. Dit vraagt veel van de communicatieve vaardigheden. Het voortdurend verbeteren van communicatie met inwoners blijft van groot belang. Ruimte creëren voor de dialoog, transparantie en

proactieve opstelling van organisatie en bestuur is hierin het uitgangspunt. Sociale media en persoonlijke communicatie zijn hierbij belangrijke aandachtspunten.
De ambitie is om sterker te worden in het communiceren over plannen en ideeën die in ontwikkeling zijn ("communicatie voor beleid"). Daarnaast is de organisatie in staat om dilemma's rondom besluitvorming zichtbaar te maken. En tegelijkertijd zijn de medewerkers en bestuurders in staat om omgevingsgericht te communiceren en worden verwachtingen goed gemanaged.

Participatie stimuleren
De gemeente Teylingen wil graag een goede samenwerkingspartner zijn bij de uitwerking van maatschappelijke initiatieven. In de veranderende samenleving is samenwerking cruciaal. Samenwerking is noodzakelijk om tot effectief beleid te komen. Het is aan de gemeente om dit proces te regisseren, te faciliteren en te stimuleren. Belangrijk daarbij is dat de gemeente partijen bij elkaar brengt en met elkaar verbindt en, waar mogelijk, ruimte geeft om taken en verantwoordelijkheden over te nemen. Participatie is dan ook het uitgangspunt in het werk van de gemeentelijke organisatie en het bestuur. De gemeente staat open voor initiatieven uit de maatschappij en stimuleert, steunt en faciliteert deze initiatieven daar waar mogelijk. Essentiële vaardigheden daarbij zijn een open houding, goed luisteren en durven loslaten. Ook is het streven om niet als vanzelfsprekend activiteiten en beleid zelf op te pakken, maar juist inwoners, verenigingen, bedrijven en maatschappelijke organisaties te inspireren om zelf die ruimte te pakken om ideeën en plannen te maken en uit te voeren.

Met Elkaar
Veiligheid
Veiligheid is van ons allemaal. Met elkaar is veel meer te bereiken en daarom kunnen we niet zonder onze partners. Gezamenlijk signaleren, optreden, maar ook financieren is belangrijk om de veiligheid in de gemeente te versterken. Zo is regionaal toezicht gehouden op de naleving van de drank- en horecawet en hebben we samen met partners zoals politie, brandweer, jongerenwerk en corporaties gewerkt aan de aanpak van overlast in de wijken. Het is van belang om zoveel mogelijk aan te sluiten op de belevingswereld van inwoners en ondernemers. De samenwerking binnen het Keurmerk Veilig Ondernemen en het gezamenlijk vervullen van de ogen- en orenfunctie (Burgernet, whatsapp groepjes) zijn hier een mooi voorbeeld van.

Welke externe ontwikkelingen speelden er?
- Al geruime tijd hebben de gemeenten in de Bollenstreek vastgesteld dat, om hun strategische positie te versterken, intensieve samenwerking onderling noodzakelijk is. Ook willen de gemeenten de kwaliteit van hun werk verhogen, de kwetsbaarheid verkleinen en de kosten verminderen. De gemeenteraden van Hillegom, Lisse en Teylingen hebben daarom op 25 juni 2015 besloten tot een ambtelijke samenvoeging. Deze samenvoeging is in 2016 voorbereid en start per 1 januari 2017.
- Voor het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland is in 2016 een inhoudelijke agenda opgesteld. Vanwege de 25% bezuinigingstaakstelling is dit met een aangepaste inzet en andere rol ten opzichte van voorheen. Uitgangspunt is dat de gemeenten de inhoudelijke agenda van Holland Rijnland bepalen, waarbij de regio ook beschikbaar is voor opdrachten van de gemeenten of subregio’s. Het nieuwe Holland Rijnland is een netwerkorganisatie waarin wordt samengewerkt door ambtenaren in dienst van de regionale organisatie en ambtenaren vanuit de deelnemende gemeenten.
- Vanaf 1 januari 2016 zijn overheidsondernemingen verplicht om vennootschapsbelasting af te dragen over winstgevende activiteiten. Gemeenten zijn onder de nieuwe wet in principe vennootschapsbelastingplichtig voor alle werkzaamheden, die als een ondernemingsactiviteit kunnen worden aangemerkt. Een inventarisatie, ondersteund door PWC en in oktober voorgelegd aan de Belastingdienst, wijst er op dat Teylingen geen onder de vpb vallende activiteiten heeft. De Belastingdienst heeft hierover nog geen formeel standpunt ingenomen.
- De zes colleges van de Duin- en Bollenstreek werken samen in een crisisorganisatie om efficiënter hulp te verlenen tijdens rampen of crises. De nieuwe kijk op de crisisbeheersing (Bevolkingszorg 2.0) zorgt voor een veranderde werkwijze, waarbij de actieve zorg ingezet wordt voor niet zelfredzamen en meer gesteund wordt op de improvisatiekracht van medewerkers.

- De Wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (Wet VTH) is op 14 april 2016 in werking getreden. De belangrijkste wijziging is dat kwaliteitscriteria niet worden vastgelegd in landelijke regels, maar in een gemeentelijke verordening. IPO en VNG hebben een modelverordening ontwikkeld voor het vastleggen van de kwaliteitscriteria. Daarnaast is de verwachting dat in 2018 de Omgevingswet in werking treedt. Bij invoering van deze wet krijgen gemeenten extra taken. Zo worden zij het bevoegd gezag voor een aantal "groene wetten" zoals de Waterwet en de Natuurbeschermingswet. Wetten waar nu de minister van Economische Zaken bevoegd gezag van is.
- Hoofdlijnen Valentijns-akkoord *(het nummer verwijst naar afspraak nummer in het Valentijns-akkoord)*
    - 1: Ten aanzien van het ontwerpen van het integraal veiligheidsbeleid en het coördineren van de ambtelijke ondersteuning is in het veiligheidsberaad afgesproken dat dit in 2018 verder wordt uitgewerkt.
    - 2: Het inrichten van de gezamenlijke rampenstaf is in uitvoering.
    - 3: Gezamenlijk uitvoeren van beleid en handhaving op de gebieden van drank, drugs en horeca: het beleid is met elkaar gedeeld en afgestemd. Handhaving van drank en horeca wordt sinds 2015 binnen een gezamenlijke boa-pool opgepakt.
    - 4: Harmoniseren van de Algemene Plaatselijke Verordening en de vergunningverlening voor evenementen: het vergunningverleningsproces bij evenementen vindt op eenduidige wijze plaats. Doordat iedere gemeente gebruik maakt van het VNG model, is er sprake van vergaande harmonisatie. Daarnaast blijven lokale afwegingen mogelijk.
    - 5: Presenteren als eenheid in de veiligheidsregio en in de regionale politie-eenheid: de advisering wordt gezamenlijk opgepakt.
    - 6: Uniforme beleidsplanning politie, brandweer en de GHOR: eerdere consultatie van gemeenten is deels bereikt. De besluitvormingsprocedure loopt nog niet gelijk.

Wat wilden we bereiken?

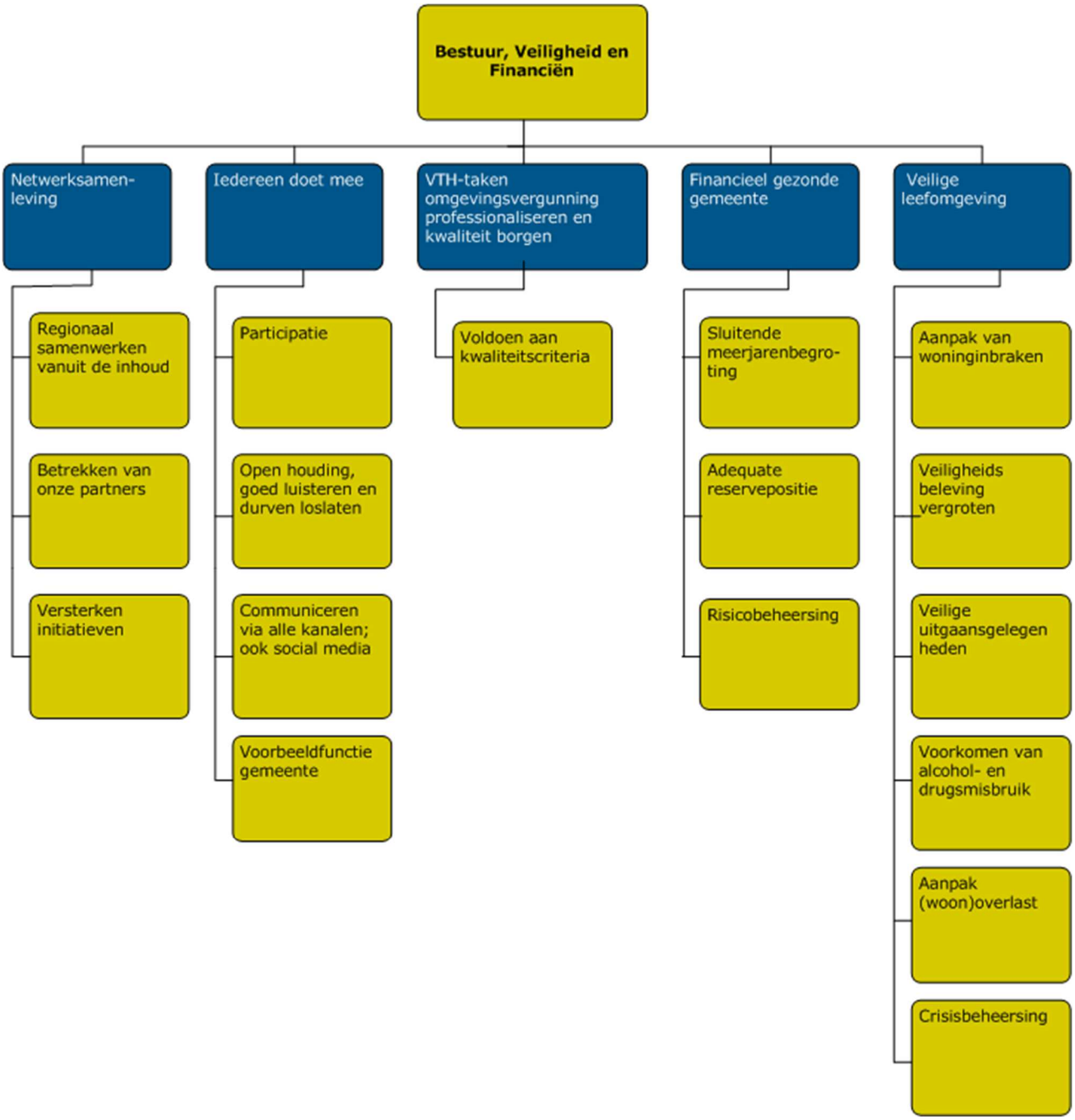

Wat hebben we ervoor gedaan?

Beleidsdoel	
Afgeleid beleidsdoel	**Wat hebben we ervoor gedaan?**
Netwerksamenleving	
Regionaal samenwerken vanuit de inhoud	We zoeken actief naar mogelijke ambtelijk samenwerking binnen onder meer het sociaal domein, economische zaken en bedrijfsvoering in de Duin- en Bollenstreek. *Toelichting:* Vooruitlopend op de HLT werkorganisatie is in 2016 gestart met de HLT samenwerking in HLT verband bij het sociaal domein. De Economische Agenda voor de Duin- en Bollenstreek is vastgesteld. De agenda bestaat uit een Visie en Uitvoeringsagenda. Daarnaast wordt een budget van € 135.000,- beschikbaar gesteld voor 2016. De afgelopen jaren zijn verschillende onderzoeken gedaan naar de economische situatie in de Duin- en Bollenstreek. Dit

	heeft ertoe geleid dat er een besef van urgentie is om de economische positie te versterken met behoud van de woonaantrekkelijkheid. Samen met de ondernemers, het maatschappelijk middenveld en de Economic Board is gewerkt aan een visie 2030 en uitvoeringsagenda voor de jaren 2016-2019. Met het vaststellen van de visie en de uitvoeringsagenda, als ook het beschikbaar stellen van financiering en formatie, is een eerste stap gezet in de uitvoering. Voor wat de bedrijfsvoering betreft is ene grote stap gezet met de vaststelling van de Gemeenschappelijke regeling werkorganisatie HLT Samen waaronder ook bedrijfsvoeringstaken zijn ondergebracht.
	Alle concrete samenwerkingsvoorstellen, waaronder het besluit te komen tot een ambtelijke samenvoeging met de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen, worden getoetst aan de criteria: kwaliteitsverbetering, vermindering kwetsbaarheid en kostenbesparing. *Toelichting:* De werkorganisatie HLT Samen is belast met een financiële reductie van 5% structureel ten opzichte van het ingebrachte bedrijfsvoeringslasten door de drie gemeenten bij aanvang van werkorganisatie HLT Samen in 2017. De financiële reductie van 5% gaat in per 1 januari 2020, in 2019 wordt 2,5% bespaard. Naast de financiële aspecten krijgen de vermindering kwetsbaarheid en de kwaliteitsverbetering ruimschoots aandacht. Daarnaast zorgen vanuit het domein Strategie & Projecten strategisch adviseurs en projectleiders voor (meer) strategische adviescapaciteit rondom complexe en regionale vraagstukken. Met name het bewaken van de majeure ontwikkelingen op lokale en bovenlokale schaalniveaus, het daarnaar proactief handelen, het daarvoor in positie brengen van de portefeuillehouders en het gezamenlijk ambtelijk, maar ook gezamenlijk bestuurlijk voorbereiden van bovenlokale bestuurlijke overleggen zal een impuls geven aan de strategische positionering van de individuele gemeenten.
	We zetten ons in op het daadwerkelijk realiseren van de 36 strategische samenwerkingsafspraken. Voortgang op dit vlak vinden wij van het allergrootste belang. We zullen de raad actief informeren over de voortgang. *Toelichting:* Een gezamenlijke actualisatie in regionaal verband van de afspraken voor de zomer 2016 bleek niet haalbaar. Om de gemeenteraad te informeren over de voortgang, hebben wij de actualisatie in juni 2016 zelf ter hand genomen en voor Teylingen uitgevoerd. In het bestuurlijk overleg met de Duin- en Bollenstreek gemeenten hebben wij kenbaar gemaakt dat onze focus op het realiseren van deze afspraken ongewijzigd blijft.
Betrekken van onze partners	In regionaal verband sturen wij en willen wij grip houden op de gemeenschappelijke regelingen (onder meer via een raadswerk groep). Wij controleren of zij de doelen, die wij met de deelname nastreven, ook realiseren. Verder is hetEen gezamenlijke actualisatie van de afspraken voor de zomer 2016 bleek in Bollen5 verband niet haalbaar. Om de gemeenteraad over de voortgang op de hoogte te houden , hebben wij de actualisatie zelf ter hand genomen en voor Teylingen uitgevoerd. Via een raadsmededeling werd de stand van zaken ter kennis gebracht van de gemeenteraad. Inzet is en blijft dat de focus vooral blijft liggen op voortgang van de samenwerking in de vijf domeinen met de 5 Bollenstreekgemeenten. van belang dat dit gebeurt tegen de kosten die met ons zijn afgesproken en de risico's voor ons worden beheerst. *Toelichting:* Op initiatief van Teylingse raadsleden worden de vergaderingen van het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland in Bollenstreekverband gezamenlijk voorbereid. Daardoor is vaker sprake van gezamenlijk standpunt bepaling vooraf en woordvoering. Voor wat de bekostiging betreft hanteren wij de financiële kaderstellingsnormen die regionaal worden opgesteld ("Du Chatinier norm"). Met deze "Financiële kaderstelling" hebben de gemeenten in Hollands-Midden sinds 2010 een instrument om hun bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen jaarlijks op een vaste wijze aan te passen aan de inflatie en aan de veranderingen in hun eigen financiële situatie ten gevolge van rijksbezuinigingen.
	We organiseren een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom naar de Raad. Dit brengt onze Raad in positie om nieuwe kaders te stellen. *Toelichting:* De gemeenteraad wordt jaarlijks in staat gesteld door het uitbrengen van zienswijze op de begroting van de gemeenschappelijke regeling invloed uit te oefenen en

	kaders te stellen. Voor alle vergaderingen van de regiomiddagen (PHO's) en AB vergaderingen van Holland Rijnland worden adviezen uitgebracht en standpunten vooraf ingenomen zodat de Teylingse vertegenwoordigers goed voorbereid aan vergaderingen deel kunnen nemen.
	Wij ondersteunen de improviserende overheid zoals omschreven in het rapport 'loslaten in vertrouwen' (opgesteld door de Raad voor openbaar bestuur) door ook naar onze partners een andere houding aan te nemen. *Toelichting:* We passen verschillende vormen van participatie toe (bij een veelheid aan projecten en trajecten in alle programma's).
Versterken initiatieven	Uit onderzoek naar verschillende beleids- en uitvoeringstaken moet blijken welke taken we slimmer, efficiënter of anders kunnen doen. Zoveel mogelijk in samenwerking met de Duin- en Bollenstreek. *Toelichting:* In 2016 verleende de gemeenteraad toestemming aan ons college voor het aangaan van de Gemeenschappelijke regeling werkorganisatie HLT Samen tussen de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen op basis van het Bedrijfsplan 'HLT Samen Sterker!'. Hierin zijn vier belangrijke uitgangspunten meegenomen: - het verbeteren van de strategische positie; - het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening; - het verminderen van de kwetsbaarheid; - een kostenreductie van 5 %. In het sociaal domein wordt nauw samengewerkt met de Bollenstreekgemeenten maar ook in Holland Rijnland verband (Tijdelijke werkorganisatie). In gezamenlijk overleg met de Bollenstreekgemeenten werd een nieuwe Meerjaren beleidskompas 2016 - 2019 en Subsidieovereenkomst 2016 - 2017 met de Bibliotheek Bollenstreek vastgesteld.
Iedereen doet mee	
Participatie	Als gemeente staan we voor ingrijpende taken waarbij we de oplossing vooral niet alleen zelf bedenken, maar zoveel mogelijk door samen met de bewoners, bedrijven en instellingen aan de slag gaan. Daarin zijn we vooraf alert op het managen van verwachtingen en het betrekken van de juiste stakeholders. We passen actief onze rol aan naar gelang er meer of minder zelfredzaamheid mogelijk is. Bij participatietrajecten gaan we nadrukkelijk na op welke wijze we jongeren een stem kunnen geven. Het gebruik van sociale media is een blijvend belangrijk instrument om jongeren te bereiken. *Toelichting:* In samenwerking met de griffie is gewerkt aan het plan van aanpak voor een burgerpanel 2.0 (team Teylingen). In het eerste kwartaal van 2017 wordt daarmee gestart.
Open houding, goed luisteren en durven loslaten	We investeren in bewustwording van de verschillende rollen en de vaardigheden die daarvoor nodig zijn. Van medewerkers wordt verwacht dat ze zich flexibel opstellen en meebewegen in diverse netwerken, in staat zijn dilemma's te delen en verwachtingen te managen. Daarop moet ons communicatieve optreden optimaal aansluiten. *Toelichting:* Er hebben diverse trainingen plaatsgevonden waarin bestuur en ambtelijke organisatie aan de slag zijn gegaan met het verder versterken communicatieve vaardigheden (mediatraining, omgevingsanalyse, factor C, social media, NLP). De vastgestelde kernwaarden, die centraal staan in de organisatie, Inventief, krachtig verbindend helpen ook in het verder stimuleren van de open houding, luisteren en durven loslaten.
Communiceren via alle kanalen; ook social media	Om alle doelgroepen te bereiken, gebruiken we passende en moderne communicatiemiddelen, zodat we zoveel mogelijk in verbinding staan en blijven met wat er speelt bij alle partijen en hierop snel en adequaat reageren. De menselijke maat in communicatie is het uitgangspunt. *Toelichting:* Veel ervaring opgedaan met online communicatie. Diverse campagnes gestart via facebook. Online is onderdeel van de aanpak. Communicatie is maatwerk en in de praktijk wordt ervaren wat werkt en niet werk. Deze ervaringen worden meegenomen en maakt het communicatieve optreden van bestuur, ambtenaren sterker zo ook worden aanpakken en werkwijze steeds verder verbeterd.

Voorbeeldfunctie gemeente	Open en integer handelen staat bij personeel en bestuur centraal. Integriteit wordt afdelingsbreed uitgedragen. Het thema komt periodiek aan bod in afdelings- en teamoverleggen. *Toelichting:* Iedere afdeling/team organiseert tenminste 1x per jaar een bijeenkomst over integriteit. Hiervoor wordt de gemeentesecretaris uitgenodigd. In de praktijk is dit op verschillende manieren ingevuld, via reguliere werkoverleggen of specifieke themabijeenkomsten. Daarnaast is integriteit ook aan de orde gekomen tijdens de beëdigingsgesprekken van nieuwe medewerkers, in het MT en via artikelen op het intranet. In het kader van de voorbereidingen op de ambtelijke fusie heeft tenslotte professor Hans van der Heuvel voor belangstellende medewerkers uit de 3 organisaties een lezing over integriteit gehouden.
	We stimuleren oud-bestuurders die gebruik maken van de wachtgeldregeling actief in het vinden van een andere betrekking. Mochten er werkzaamheden binnen Teylingen zijn die geschikt zijn voor de oud-bestuurder, dan gaan we daarover in gesprek. *Toelichting:* De aanspraken op wachtgeld door oud-bestuurders zijn zeer beperkt geweest.
VTH-taken omgevingsvergunning professionaliseren en kwaliteit borgen	
Voldoen aan kwaliteitscriteria 2.1	Eind 2015, begin 2016 wordt een modelverordening door de VNG aangeboden voor het vastleggen van de gemeentelijke kwaliteitsborging VTH taken. Samen met de gemeenten Lisse, Noordwijkerhout en Hillegom zullen wij deze verordening implementeren. *Toelichting:* De gemeentelijke verordening wordt in het eerste kwartaal van 2017 ter vaststelling aangeboden.
Financieel gezonde gemeente	
Sluitende meerjarenbegroting	Het in evenwicht houden van het huishoudboekje blijft een continue uitdaging. Als ingrijpende maatregelen nodig zijn gaan wij deze niet uit de weg. Hierover gaan wij met de Raad via de kadernota in overleg. Structureel evenwicht op een verantwoorde manier is ons uitgangspunt. *Toelichting:* In de 2e voortgangsrapportage was het geprognosticeerde begrotingssaldo € 120.000 positief. Het gerealiseerde jaarrekeningsaldo betreft €1,7 miljoen. Een toelichting op dit saldo staat in de aanbiedingsbrief.
	Om een sluitende meerjarenbegroting te bereiken hanteren wij de in het coalitieakkoord afgesproken viertrapsraket: 1. Vermindering van kosten door efficiënter (samen) te werken; 2. Zorgen voor extra inkomsten (profijtbeginsel, meer kostendekkendheid, subsidies); 3. Maatregelen die zorgen voor structureel lagere kosten (bewust minder doen); 4. Extra bijdrage van de inwoners, als dit echt niet anders kan (OZB, invoering nieuwe belastingen). *Toelichting:* Bij de kadernota is het college samen met de raad tot overeenstemming gekomen over de wijze waarop het meerjarenbeeld conform bovenstaande uitgangspunten sluitend wordt.
	Met de 1ste en 2de voortgangsrapportages informeren we de raad over de verwachte uitkomst van de jaarrekening en doen we voorstellen die ervoor moeten zorgen dat de jaarrekening geen tekort vertoont. *Toelichting:* De 1ste en 2de voortgangsrapportage van de gemeente Teylingen zijn uitgevoerd.
Adequate reservepositie	Jaarlijks doen we verslag en onderzoeken wij de noodzakelijkheid en de gewenste en feitelijke omvang van de reserves en voorzieningen in de 2de voortgangsrapportage. *Toelichting:* In de 2de voortgangsrapportage zijn geen bijzonderheden geconstateerd.
Risicobeheersing	Het managen van risico's is een doorlopend proces. We geven hier uiting aan door: • Gesprekken te voeren op alle afdelingen om medewerkers bewust te maken van risico's; • De belangrijkste risico's te identificeren en vast te leggen; • De geïdentificeerde risico's te monitoren; • Uniform te rapporteren in de Planning en Control documenten over de geïdentificeerde risico's. Ook voeren wij interne controlewerkzaamheden uit op de meest belangrijke

	processen binnen de gemeente om de getrouwheid en rechtmatigheid van ons eigen handelen te kunnen waarborgen. De accountant geeft jaarlijks in haar managementletter een oordeel over de kwaliteit van onze interne beheersmaatregelen. *Toelichting:* De resultaten van het risicomanagement binnen Teylingen hebben hun weerslag in de paragraaf weerstandsvermogen.
Veilige leefomgeving	
Aanpak van woninginbraken	Twee keer in het jaar zijn er gerichte preventieacties (voor de vakantieperiode en de donkere dagen), om zo het bewustzijn van de inwoners te vergroten. Te denken valt aan de witte voetjes- acties, het versturen van besmettingsbrieven, communicatiecampagnes. *Toelichting:* Alle preventieve acties zijn uitgevoerd. De integrale aanpak rondom woninginbraken werpt zijn vruchten af. Zo is het aantal inbraken de afgelopen jaren gedaald van 147 inbraken in 2013 naar 74 inbraken in 2016.
	Het opsporen van inbrekers door gerichte surveillance op bepaalde hotspots en hottimes, focus op veelplegers, internetsurveillance en de inzet van mobiele alarminstallaties (mobeye). *Toelichting:* Alle acties zijn uitgevoerd.
Veiligheidsbeleving vergroten	Communicatie over veiligheid dichter bij de beleving brengen door aan te sluiten op specifieke doelgroepen, prioriteiten en de inzet van sociale media. *Toelichting:* Tijdens communicatie campagnes is steeds opnieuw bekeken op welke manier de specifieke doelgroep het beste kon worden bereikt. Zo is nu ook t.a.v. woninginbraken en brandveiligheid aangesloten bij het project 'comfortabel en veilig ouder worden'.
	Minimaal 1x per jaar een wervingsactie om het aantal deelnemers aan Burgernet in de gemeente te vergroten. *Toelichting:* Tijdens alle wijkmarkten is aandacht gevraagd voor Burgernet en zijn leden geworven. Daarnaast zijn in november promotieteams ingezet bij supermarkten in Sassenheim, Voorhout en Warmond.
	Tweejaarlijks de stand van zaken veiligheid en veiligheidsgevoel en de resultaten hiervan vertalen in het veiligheidsbeleid. *Toelichting:* De uitkomsten van het onderzoek zijn in oktober bekend gemaakt en worden meegenomen bij de evaluatie en opstelling van het handhavings- en veiligheidsbeleid in 2017.
	Voortzetten van het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) met de ondernemers, politie en brandweer. Het winkelgebied van Sassenheim veilig en leefbaar houden, door het organiseren van trainingen, het oprichten van een BHV collectief en het doorvoeren van kleine aanpassingen in de buitenruimte (wordt bepaald op basis van een jaarlijkse schouw). *Toelichting:* De samenwerking binnen het KVO is op een succesvolle voortgezet. Zo zijn BHV trainingen georganiseerd, een preventiebijeenkomst rondom winkelcriminaliteit en is het jaar afgesloten met een schouw.
Veilige uitgaansgelegenheden	Borgen van veilig uitgaan, door voortzetting van het horecaconvenant (KVU), gericht toezicht en het optreden tegen excessen. *Toelichting:* De samenwerking met de KVU partners is voortgezet.
	Borgen van veilige evenementen, door integrale voorbereiding, toezicht en controle van/op evenementen. *Toelichting:* De integrale werkwijze rondom evenementen is voortgezet.
	Toepassen van het Bibob beleid, waarbij de integriteit van nieuwe ondernemers wordt onderzocht. *Toelichting:* Het afgelopen jaar zijn tien aanvragen getoetst. In geen van de gevallen was er aanleiding om advies te vragen bij het Landelijk Bureau Bibob.
Voorkomen van alcohol- en drugsmisbruik	Het geven van voorlichting aan specifieke doelgroepen, het inzetten van 'mystery guests' in sportkantines en horecagelegenheden en het toepassen van de

	Haltafdoening. *Toelichting:* Tijdens de Najaarsfeesten van Voorhout & Sassenheim is in samenwerking met Brijder ingezet op de bewustwording rondom 'NIX18'. Verder zijn sportverenigingen opgeroepen om zich aan te sluiten bij de landelijke actie "Blijf Helder''. Vanuit deze actie worden 'mystery guests' onderzoeken uitgevoerd en krijgen de verenigingen tips om beter de wet na te leven. Ook hebben de DHW-inspecteurs in september een instructie gekregen over de HALT-afdoening.
	Controle op de naleving van de regels in de DWH door voortzetting van de intergemeentelijke BOA pool. *Toelichting:* De regionale DHW-pool heeft controles uitgevoerd. In het veiligheidsberaad van december is een notitie met aanbevelingen voor de voortgang van de regiopool aangeboden.
	Toepassen van het sluitingsbeleid (woningen en lokalen) op basis van de Opiumwet. *Toelichting:* Het sluitingsbeleid is toegepast. Er zijn twee waarschuwingen verstuurd en geen woningen gesloten.
Aanpak (woon)overlast	Actualiseren van de Algemeen Plaatselijke Verordening en invoering van de exploitatievergunning. *Toelichting:* De APV is geactualiseerd en biedt voldoende mogelijkheden om bij overlast een horeca-inrichting tijdelijk te sluiten.
	<u>Veilige stations</u> De samenwerking met politie, NS en Prorail op basis van het veiligheidsarrangement op de stationsgebieden voortzetten om zowel de objectieve- als de subjectieve veiligheid op de stations te verbeteren (zoals inzet van lokfietsen, posters). Technisch of persoonlijk toezicht vormt hierbij het sluitstuk. *Toelichting:* In samenwerking met het Servicepunt Werk is bekeken welke mogelijkheden er zijn om 'warm toezicht' te organiseren op station Sassenheim. De procesbeschrijving is gereed, waarin de aanleiding, doelen en resultaten van de aanpak zijn uitgewerkt. Planning is in het tweede kwartaal van 2017 een voorstel ter besluitvorming aan te bieden en vervolgens na de zomerperiode van start te gaan.
	Voortzetting van de integrale aanpak rondom jeugd in de buitenruimte, waarin gemeente, politie en jongerenwerkers samenwerken en zo problematiek voorkomen en zicht houden op de jeugd en hotspots. *Toelichting:* De integrale aanpak rondom jeugd in de buitenruimte is voortgezet en werpt zijn vruchten af. Teylingen heeft geen hinderlijke, overlastgevende of criminele jeugdgroepen.
	<u>Vuurwerkoverlast</u> Met het oog op het zoveel mogelijk voorkomen en beperken van overlast en schade rondom vuurwerk, is besloten om acht vuurwerkvrije zones aan te wijzen rond zorginstellingen en kinderboerderijen. Daarnaast is het aantal schade beperkende maatregelen rondom afvalbakken en verkeersborden uitgebreid.
Crisisbeheersing	Jaarlijks medewerkers opleiden en oefenen in de koude fase (rampenbestrijding) volgens het gezamenlijk opleidingsplan. *Toelichting:* Het intergemeentelijke opleidingsplan is uitgevoerd.
	Per jaar een bestuurlijke oefening houden waarbij de kennis en vaardigheden versterkt worden. *Toelichting:* In november heeft de bestuurlijke oefening plaatsgevonden in de vorm van een workshop 'na fase', specifiek gericht op advisering en besluitvorming. Deze is goed verlopen. Daarnaast hebben de burgemeester en de loco burgemeesters wederom een mediatraining gevolgd en is de benodigde kennis opgefrist op twee regionale crisisbeheersingsdagen.
	Per kwartaal een alarmeringsoefening houden waaruit blijkt dat de minimaal benodigde bezetting gehaald is. *Toelichting:* Ieder kwartaal is een alarmeringsoefening gehouden, waarbij de minimaal benodigde bezetting is behaald en eventuele knelpunten zijn teruggekoppeld. In geval van een daadwerkelijk incident wordt een beroep gedaan op de intergemeentelijke crisisorganisatie.

Prestatie- indicatoren	2016	2015 (gemeten)
Voelt zich altijd/meestal veilig in de buurt	*	91%
De gemeente betrekt inwoners voldoende bij haar plannen (helemaal mee eens/eens, weet niet)	*	34%/20%
Waardering communicatie en voorlichting vanuit de gemeente (cijfer tenminste 7)	*	76%
Waardering dienstverlening gemeente via de digitale faciliteiten (website, digitale infobalie, loket) (cijfer tenminste 7)	*	63%
Gemakkelijk aan de benodigde gemeentelijke informatie komen (helemaal mee eens/eens)	*	80%
De tijd van afhandeling van een vraag was acceptabel (helemaal eens/eens)	*	72%
Waardering inspanningen gemeente voor haar inwoners (cijfer tenminste 7)	*	61%
Waardering over het algemeen van de dienstverlening gemeente (cijfer tenminste 7)	*	72%

* In het licht van de ambtelijke samenvoeging is de doelstelling voor 2016 de meting van 2015 te handhaven (koersbewaking)
Score overgenomen uit "Waar staat je gemeente.nl". De nieuwe meting vindt plaats in 2017.

Wat waren de voor dit hoofdstuk relevante documenten?

- Regionaal crisisplan
- Rapportages bevolkingszorg VRHM
- Integraal veiligheidsbeleid 2014-2017
- Veiligheidsjaarplan 2016
- Sluitingsbeleid art. 13b Opiumwet
- Bibob beleidslijn
- Handhavingsnota 2013-2016
- College programma 'Samen Krachtig Verbinden' annex Kadernota 2015-2018
- Rapport ROB 'Los laten in vertrouwen' 2012
- Voortgangsrapportage 36 Valentijnsafspraken
- Economische agenda Duin- en Bollenstreek
- Richtlijnen financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen
- Periodieke circulaires gemeentefonds
- Plan van aanpak Ambtelijke samenvoeging Teylingen, Hillegom en Lisse
- HLT Bedrijfsplan werkorganisatie HLT Samen

Wat heeft het gekost?

Bestuur, Veiligheid en Financiën

Lasten en Baten voor programma Bestuur, Veiligheid en Financiën				
	Begroting 2016	Begroting 2016 na wijzigingen	Rekening 2016	Verschil jaarrekening en begroting na wijzigingen
Lasten	-11.363.864	-12.245.577	-11.600.792	644.785
Baten	45.041.565	45.441.128	46.526.734	1.085.606
Saldo programma voor Reservemutaties	**33.677.701**	**33.195.551**	**34.925.942**	**1.730.391**
Toevoeging aan Reserves	-166.499	-166.499	-166.499	0
Onttrekking aan Reserves	600.768	1.642.823	1.223.619	-419.204
Saldo Reservemutaties	**434.269**	**1.476.324**	**1.057.120**	**-419.204**
Saldo programmana Reservemutaties	**34.111.970**	**34.671.875**	**35.983.062**	**1.311.187**

4 Paragrafen

4.1 Paragraaf Lokale Heffingen

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de lastendruk voor de burgers. Van alle belastingen en heffingen die geheven worden in de gemeente wordt aangegeven wat daadwerkelijk aan opbrengsten ontvangen is. De Gemeentewet geeft een limitatieve opsomming van de belastingen die een gemeente mag heffen. Teylingen maakt geen gebruik van de wettelijke mogelijkheden om hondenbelasting en toeristenbelasting te heffen.

Belastingen

Tegenover een belasting staat geen rechtstreekse individuele tegenprestatie van de overheid. De opbrengsten dienen als algemeen dekkingsmiddel. Onze gemeente heft de volgende belastingen: onroerende zaakbelastingen, roerende zaakbelastingen, forensenbelasting en precariobelasting.

Rechten

Rechten zijn betalingen voor een geleverde of een bewezen dienst. Hiervan zijn de tarieven in principe volledig kostendekkend. Het is niet toegestaan een meer dan kostendekkend tarief te hanteren. In Teylingen worden afvalstoffenheffing, rioolheffing, leges, parkeerbelasting, marktgeld en havengeld als rechten geheven.

Welke ontwikkelingen speelden er?

- In juni heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het langverwachte wetsvoorstel ingediend voor afschaffing van de precariobelasting op de ondergrondse leidingen van nutsbedrijven. Het voorstel wordt begin 2017 behandeld in de Tweede Kamer.
  Het voorstel kent een overgangstermijn van 10 jaar waarin gemeenten de opbrengst uit deze belasting moeten terugbrengen tot nul.
- Met ingang van 2016 zijn de tarieven OZB voor niet-woningen verhoogd t.b.v. de financiering van het Ondernemersfonds. 230 eigenaren en gebruikers hebben bezwaar gemaakt tegen deze verhoging. Deze bezwaren zijn afgewezen. De Stichting VOT heeft beroep aangetekend tegen de afwijzing. De mondelinge behandeling van het beroep is in januari 2017.

Wat wilden we bereiken?

- Belastingaanslagen worden tijdig, volledig en juist opgelegd.
- Afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges zijn kostendekkend.
- De tarieven OZB stijgen alleen als daartoe zwaarwegende redenen zijn.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prioriteiten	Doelstelling	Geplande activiteiten 2016	Realisatie 2016
Belastingaanslagen worden tijdig, volledig en juist opgelegd.	Aanslagen OZB, riool- en afvalstoffenheffing op één biljet. 98% van de aanslagen wordt voor 28 februari verzonden.	Regievoering op de activiteiten die door Noordwijk worden uitgevoerd. Planning en normen worden vastgelegd in een dienstverlenings-overeenkomst.	De aanslagen zijn eind maart 2016 verzonden. De regiefunctionaris heeft periodiek overleg met de belastingsamenwerking waarin planning en normen worden besproken.
Afvalstoffen-heffing, rioolheffing en leges zijn kostendekkend.	Alle kosten die op basis van de regelgeving verhaald mogen worden, worden ook daadwerkelijk	Bij de berekening van de kostendekking van rioolheffing wordt aansluiting gezocht met het Gemeentelijk Rioleringsplan 2013-2016.	Rioolheffing is conform Rioleringsplan 2013-2016

Prioriteiten	Doelstelling	Geplande activiteiten 2016	Realisatie 2016
	toegerekend.		

Het beleid lokale heffingen/kwijtschelding

Onroerende Zaakbelastingen (OZB)
Zoals gebruikelijk zijn de tarieven aangepast aan de gemiddelde daling of stijging van de WOZ-waarde. De hertaxatie van alle WOZ-objecten vindt jaarlijks plaats. Voor 2016 geldt de waarde naar het prijspeil van 1 januari 2015. Bij een verwachte stijging van de WOZ-waarden van de panden moeten de tarieven dalen om dezelfde opbrengst te kunnen halen. Andersom geldt ook dat bij een daling van de WOZ-waarden de tarieven zullen stijgen.
Daarnaast zijn de tarieven voor niet-woningen verhoogd met een opslag ten behoeve van de financiering van het Ondernemersfonds.

Roerende Zaakbelastingen
De tarieven voor eigenaren en gebruikers van roerende zaken zoals woonschepen en woonwagens zijn gelijk gesteld aan de tarieven voor eigenaren en gebruikers van onroerende zaken. Voor de belastingheffing maakt het hierdoor niet uit of iemand eigenaar of gebruiker is van een roerende zaak of een onroerende zaak.

Rioolheffing
De rioolheffing heeft als doel de kosten te financieren voor het in stand houden van het riool. Uit de opbrengsten van de heffing worden zowel de exploitatielasten als de kosten van de vervanging van het bestaande rioolstelsel bekostigd.
Bij de vaststelling van het vernieuwd Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) 2013-2016 is besloten om met ingang van 1 januari 2014 jaarlijks de tarieven met € 3 te verhogen.

Forensenbelasting
Bij de heffing van forensenbelasting worden mensen belast die niet in de gemeente wonen, maar wel profiteren van allerlei gemeentelijke voorzieningen. Bijvoorbeeld personen die een gemeubileerde (recreatie)woning ter beschikking hebben.

Precariobelasting
Precariobelasting wordt geheven voor het innemen of gebruiken van de openbare grond. In 2016 is het tarief voor ondergrondse leiding van nutsbedrijven verhoogd naar € 4,56 opdat de begrote opbrengst wordt gerealiseerd.

Leges
Uitgangspunt voor de tariefstelling is dat de leges 100% kostendekkend zijn. Naast een inflatiecorrectie van 1% zijn in 2016 enkele tarieven verhoogd op basis van tijdsbesteding.

Parkeerbelasting
Teylingen heft alleen parkeerbelasting van de gebruikers van het vrachtwagenparkeerterrein in Voorhout. Voor 2016 zijn de tarieven met 1 % geïndexeerd.

Marktgeld
Voor het innemen van een standplaats op de markten worden rechten geheven (voor Sassenheim en Voorhout marktgeld, voor Warmond precariobelasting). Om de markt voor zowel de huidige als de potentiële marktkooplieden aantrekkelijk te houden, zijn de markttarieven voor 2016 met 1 % geïndexeerd.

Havengeld
Voor het gebruik van de gemeentelijke haven en aanlegsteigers aan de Kagerplassen wordt havengeld in rekening gebracht. Hiermee wordt het onderhoud en beheer van de steigers gedeeltelijk gefinancierd. De tarieven voor 2016 zijn niet verhoogd.

Kwijtschelding
Indien een belastingplichtige niet in staat is anders dan met buitengewoon bezwaar de aanslag te betalen, kan kwijtschelding worden verleend. Het beleid met betrekking tot kwijtschelding is grotendeels landelijk ontwikkeld en vastgelegd in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. De gemeenteraad heeft een beperkt aantal keuzen waaronder de criteria voor de kosten van bestaan. Er is gekozen voor de maximale norm van 100% van de genormeerde bijstandsuitkering. Kwijtschelding kan worden verleend voor afvalstoffenheffing, rioolheffing en in incidentele gevallen ook voor de OZB. In 2016 is een bedrag van € 159.189 kwijtgescholden.

Rioolheffing
De rioolheffing heeft als doel de kosten te financieren voor het in stand houden van het riool. Uit de opbrengsten van de heffing worden zowel de exploitatielasten als de kosten van de vervanging van het bestaande rioolstelsel bekostigd.

Bij de vaststelling van het vernieuwd Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) 2013-2016 is besloten om met ingang van 1 januari 2014 jaarlijks de tarieven met € 3 te verhogen.

Kosten en baten riool	Rekening 2015	Primitieve begroting 2016	Begroting na wijz. 2016	Rekening 2016
Riolering	2.251.664	2.330.905	2.263.082	2.328.034
Perceptiekosten	42.873	60.000	60.000	55.658
Egalisatie voorziening	123.172	23.112	185.285	108.943
BTW	82.496	80.017	80.017	91.483
Totale uitgaven	2.500.205	2.494.034	2.588.384	2.584.119
Rioolrechten	2.500.205	2.494.034	2.588.384	2.584.119
Totale inkomsten	2.500.205	2.494.034	2.588.384	2.584.119
Dekkingspercentage	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

De hogere uitgaven van riolering ten opzichte van de begroting na wijzigingen (€65.000) worden veroorzaakt door hogere uitgaven aan onderhoudswerkzaamheden. Door de zeer hoge grondwaterstanden in Sassenheim en delen van Voorhout zijn er veel verzakkingen ontstaan. Dit heeft geresulteerd in bijna een verdubbeling van de hoeveelheid huisaansluitingen die op gemeentelijkterrein zijn verzakt en/of verstopt.
Hierdoor zijn ook de BTW lasten verhoogd.

De hogere inkomsten uit rioolrechten dan primitief was begroot (vaststelling begroting 2016) zijn veroorzaakt door extra inkomsten uit nieuwbouw.

De stand van de egalisatievoorziening riolering bedraagt per 31/12/2016 € 301.793.

Afvalstoffenheffing
Op grond van de wet Milieubeheer heeft de gemeente een inzamelverplichting bij elk perceel waar huishoudelijke afvalstoffen kunnen worden geproduceerd. De burger betaalt hiervoor een afvalstoffenheffing. De opbrengsten mogen de kosten niet overstijgen.

Het geheel van de kosten vormt, met de egalisatiereserve afval, een gesloten systeem, waarvoor een maximale kostendekking van 100% geldt. De egalisatiereserve liet de afgelopen jaren een positief

saldo zien. In 2016 is daarom een tariefsverlaging van € 15,- toegepast. Met deze teruggave van € 15,- worden onze inwoners gecompenseerd voor de gevolgen van de vorig jaar doorgevoerde verhoging van de precariotarieven.

Kosten en baten afval	Rekening 2015	Primitieve begroting 2016	Begroting na wijz. 2016	Rekening 2016
Afval	3.863.534	3.913.007	3.450.187	3.335.101
Straatreiniging (33,3%)	125.837	126.565	179.942	171.834
Egalisatie voorziening	57.419	-310.299	639.914	1.196.749
Perceptiekosten	75.058	120.000	120.000	91.541
BTW	483.160	528.802	528.802	505.737
Totale uitgaven	4.605.008	4.378.075	4.918.845	5.300.962
Afvalstoffenheffing	4.377.129	4.114.990	4.255.368	4.250.077
Overige inkomsten	227.880	263.085	663.477	1.050.885
Totale inkomsten	4.605.009	4.378.075	4.918.845	5.300.962
Dekkingspercentage	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

UItgaven
De lagere uitgaven van afval ten opzichte van de begroting na wijzigingen (€115.000) worden veroorzaakt door lagere uitgaven aan het verwerken van afval, door een lager verwerkingstarief en een mindere hoeveelheid afval. Dit heeft tot gevolg de lagere BTW lasten.
De lagere uitgaven van afval ten opzichte van de primitieve begroting (€ 578.000) worden met name veroorzaakt door lagere afschrijvingen (€ 98.000) en lagere verwerkingskosten (€ 415.000).

Inkomsten
De hogere inkomsten uit afvalstoffenheffing dan primitief was begroot (vaststelling begroting 2016) zijn veroorzaakt door extra inkomsten uit nieuwbouw.
De hogere overige inkomsten dan primitief was begroot wordt veroorzaakt door de terugbetaling geldlening VAB (€ 412.000) en hogere inkomsten uit overig afval (€ 352.000).

De stand van de egalisatievoorziening afval bedraagt per 31/12/2016 € 2.122.388.

Heffingskorting
Ter compensatie van de verhoging van het precariotarief op kabels en leidingen is een heffingskorting van € 13,40 verleend aan degenen die op 1 januari 2016 belastingplichtig waren voor rioolheffing.

Welke tarieven zijn in 2016 geheven?

	2015	2016
OZB eigenaren woningen	0,0781%	0,0793%
OZB eigenaren niet-woningen	0,1404%	0,1700%
OZB gebruikers niet-woningen	0,1125%	0,1367%
Rioolheffing – vastrecht	€ 137,00	€ 140,00
Rioolheffing – variabel recht (verbruik boven 300 m3, per m3)	€ 1,10	€ 1,10
Afvalstoffenheffing – laag tarief	€ 270,00	€ 255,00
Afvalstoffenheffing – hoog tarief	€ 339,00	€ 324,00
Forensenbelasting- tot en met € 9.999,00	€ 246,00	€ 248,45
Forensenbelasting- van € 10.000,00 tot en met € 24.999,00	€ 335,60	€ 338,95
Forensenbelasting- van € 25.000,00 tot en met € 99.999,00	€ 393,85	€ 397,80
Forensenbelasting- vanaf € 100.000,00	€ 639,90	€ 646,30
Marktgeld- kraam per vierkante meter per dag	€ 1,17	€ 1,18

Marktgeld- kraam per vierkante meter per kwartaal	€ 12,61	€ 12,74
Marktgeld- standplaats door een standwerker per dag	€ 8,40	€ 8,50
Parkeerbelasting- van minder dan 16 meter lengte per kal.jaar	€ 541,90	€ 547,08
Parkeerbelasting- vanaf 16 meter lengte per kalenderjaar	€ 976,05	€ 985,80
Havengeld- lengte vaartuig per strekkende meter, per dag	€ 1,00	€ 1,00
Precario: leidingen kabels en buizen	€ 3,34	€ 4,56

Woonlasten meerpersoonshuishouden

Woonlasten meerpersoonshuishouden	Rekening 2015	Begroting 2016	Rekening 2016
OZB-lasten voor gezin met gemiddelde WOZ-waarde	217,12	224,00	224,00
Rioolheffing voor gezin met gemiddelde WOZ-waarde	137,00	140,00	140,00
Afvalstoffenheffing voor een gezin	339,00	324,00	324,00
Heffingskorting		-/- 13,40	-/- 13,40
Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	693,12	674,60	674,60
Woonlasten landelijk gemiddeld voor gezin	716,00	723,00	723,00
Woonlasten t.o.v. gemiddelde jaar er voor x 100%	**96,8%**	**94,2%**	**94,2%**

Gemiddelde WOZ-waarde in 2015: € 278.000
Gemiddelde WOZ-waarde in 2016: € 281.000

Kwijtschelding

Kwijtschelding wordt verleend voor afvalstoffenheffing, rioolheffing en in incidentele gevallen voor OZB. Bij toetsing of iemand in aanmerking komt voor kwijtschelding worden de kosten van het levensonderhoud vastgesteld op 100% van de genormeerde bijstandsuitkering. De kwijtscheldingen worden ten laste gebracht van de exploitatie.

In het jaar 2016 is voor € 159.189 aan kwijtschelding verleend (2015: €169.432, 2014: € 150.317).

Aantallen kwijtschelding	2012	2013	2014	2015	2016
Geautomatiseerd verleend (klanten ISD)	158	0	0	0	
Geautomatiseerd verleend	67	0	0	177	178
Volledige kwijtschelding op aanvraag	109	288	347	133	231
Gedeeltelijke kwijtschelding op aanvraag	15	25	15	6	14
totaal toegekend	**349**	**313**	**352**	**316**	**423**
Aanvraag afgewezen	31	78	47	78	59
Niet in behandeling genomen		6	8	0	0
totaal aanvragen	**379**	**397**	**407**	**394**	482
Beroep aangetekend tegen afwijzing	2	5	6	6	7
Beroep gegrond (alsnog kwijtschelding)	2	4	6	3	0
Beroep ongegrond	0	1	0	3	7

Wat zijn de opbrengsten?

Lokale heffingen	Werkelijk 2015	Primitieve begroting 2016	Begroting 2016 na wijzigingen	Werkelijk 2016	Verschil
Belastingen					
Onroerende zaakbelasting	4.990.002	5.142.333	5.582.048	5.565.722	-16.326
Roerende-zaakbelasting	7.498	10.100	10.100	8.186	-1.914
Forensenbelasting	119.012	116.150	116.150	127.095	10.945
Precariobelasting	1.818.678	2.690.000	2.690.000	2.819.961	129.961
	6.935.189	7.958.583	8.398.298	8.520.964	122.666
Rechten					
Marktgelden	32.409	36.714	36.714	30.938	-5.776
Parkeerbelasting	7.734	10.605	10.605	7.345	-3.260
Haven- en kadegelden	20.803	22.000	22.000	16.711	-5.289
Leges	1.713.873	1.603.487	1.705.607	2.166.893	461.286
Afvalstoffenheffing	4.377.129	4.114.990	4.255.368	4.250.077	-5.291
Rioolheffing	2.500.205	2.494.034	2.588.384	2.584.119	-4.265
	8.652.151	8.281.830	8.618.678	9.056.083	437.405
	15.587.340	16.240.413	17.016.976	17.577.047	560.071

De meer inkomsten precariobelasting (€ 129.961) zijn in belangrijke mate het gevolg van een toename van het aantal strekkende meters water-, gas en elektriciteit leiding.
De verschil inkomsten leges (€ 461.286) is terug te voeren op meer inkomsten uit leges rijbewijzen (€ 51.000), leges burgelijke stand (€ 25.000), rijksleges (€ 65.000) en bouwleges (€ 319.000).

4.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het realiseren van ambities kan niet geschieden zonder het nemen van risico's. Risico's horen bij het proces om zaken te veranderen. Het is belangrijk bewust te zijn van de risico's en hierop te sturen. Doorontwikkeling van het risicobeleid en bewustzijn van risico's stond ook in 2016 hoog op de agenda. In deze paragraaf geven we inzicht in de risico's en zetten we deze af tegen de weerstandscapaciteit van de gemeente. De verhouding tussen de risico's en de weerstandscapaciteit wordt het weerstandsvermogen genoemd.

De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen bevat :

a. een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
b. een inventarisatie van de risico's;
c. de genomen maatregelen om de risico's te beheersen;
d. een set financiële kengetallen met toelichting op de uitkomst.

Welke ontwikkelingen speelden er?

Sinds 2014 krijgt het risicomanagement organisatiebreed structureel meer aandacht en is het identificeren, het beoordelen en het treffen van beheersmaatregelen blijvend ingebed in reguliere werkprocessen. Bij het in kaart brengen van de risico's is met name aandacht besteed aan risico's die betrekking hebben op omgeving, personeel, organisatie, ICT en gebeurtenissen die zich mogelijk voordoen op het juridische vlak. Belangrijk onderdeel van het risicomanagement is het risicobewustzijn.

Wat wilden we bereiken?

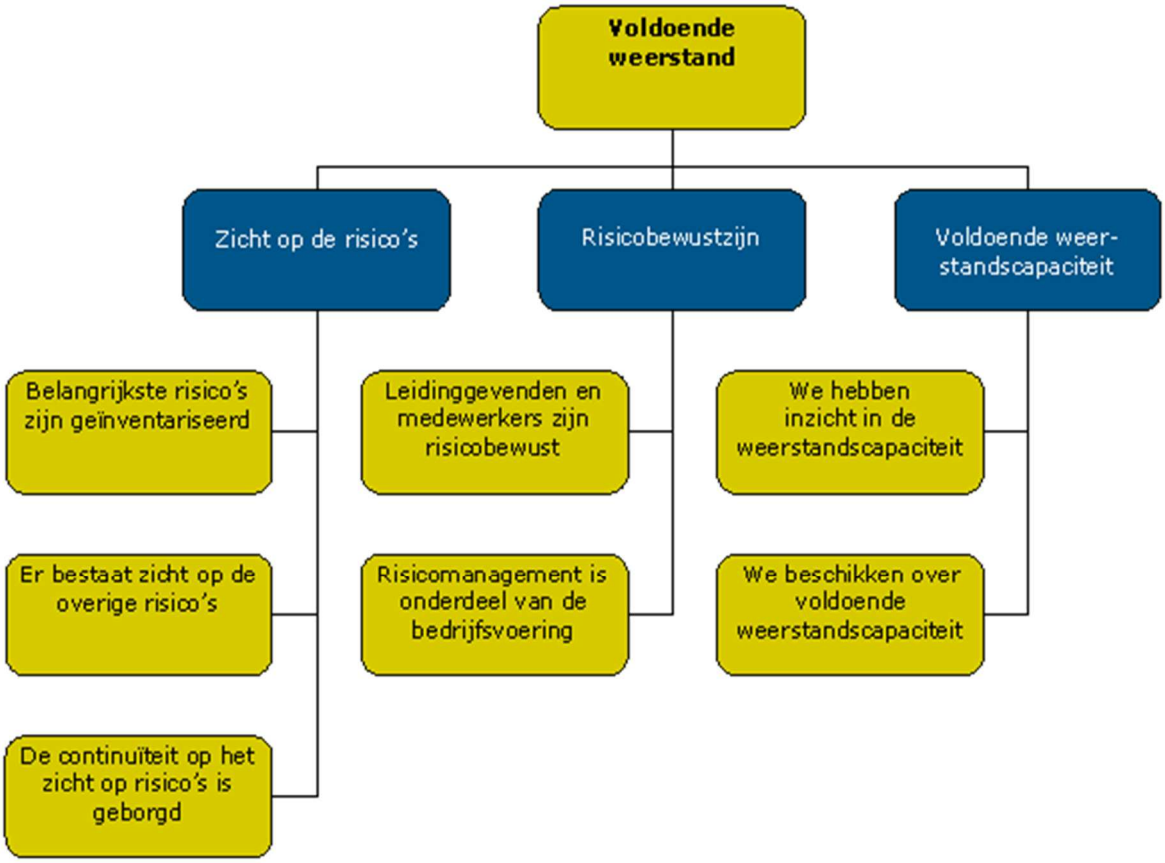

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prioriteiten	Doelstelling	Geplande activiteiten 2016	Realisatie 2016
Zicht op risico's	Belangrijkste risico's zijn geïnventariseerd	In een gesprek met de afdeling worden de risico's geïnventariseerd en interne controle maatregelen getroffen.	Risico's zijn in de p&c-documenten geïnventariseerd en getroffen beheersmaatregelen getoetst. In de projectplannen zijn de risico's specifiek gemaakt en beheersmaatregelen opgesteld.
	Er bestaat zicht op de overige risico's	De afdelingshoofden bewaken de aandacht voor risico's. In de planning- en control documenten vindt terugkoppeling plaats.	Tijdens de maandelijkse voortgangsgesprekken worden de risico's besproken. Bij de voortgangsrapportages is de status van alle risico's vastgelegd.
	De continuïteit op het zicht op risico's is gewaarborgd.	Bij het beschrijven van processen is risicobeheersing opgenomen.	Bij alle projecten en processen is risicoinventarisatie en -beheersing opgenomen.
Risicobewustzijn	Leidinggevenden en medewerkers zijn risicobewust.	In de beleidsnotities wordt zo nodig ingegaan op de risico's. Risicobewust zijn wordt meegenomen in het management development traject van teamcoördinatoren.	In de projectplannen zijn per project de risico's geïnventariseerd en beheersmaatregelen genomen.
	Risicomanagement is onderdeel van de bedrijfsvoering.	In de procesbeschrijvingen is risicobeheersing opgenomen.	Het beheersen van risico's is onderdeel van de functie van projectleiders.
Voldoende weerstands-capaciteit	We hebben inzicht in de weerstandscapaci-teit.	We hebben de beschikbare weerstandsmiddelen geïnventariseerd.	Zie financiële overzicht weerstandscapaciteit hieronder.
	We beschikken over voldoende weerstandscapaci-teit.	We hebben een globale inschatting gemaakt.	Per project is een inschatting gemaakt van de kosten die op kunnen treden bij risico's.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en de mogelijkheden waarover kan worden beschikt om niet geraamde lasten, die onverwacht en substantieel zijn, te dekken. De weerstandscapaciteit bestaat uit incidentele en structurele middelen. Incidentele middelen zijn eenmalig in te zetten zoals reserves. Een structureel middel is de maximale ruimte om de belastingopbrengsten te verhogen. De ruimte in de weerstandscapaciteit, het weerstandsvermogen, is het verschil tussen de weerstandscapaciteit en het totaal van alle risico's.

Incidentele weerstandscapaciteit

Incidentele weerstandscapaciteit (in € 1.000) stand per 31 december:	2016	2017	2018	2019
Algemene reserve	65.789	61.382	61.390	61.063
Stille reserves	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	**66.789**	**62.382**	**62.390**	**62.063**

- Algemene reserve

De omvang van de algemene reserve komt in aanmerking voor de weerstandscapaciteit. De omvang van de algemene reserve bedraagt per 31 december 2016 € 65,8 miljoen. Inzet van de reserve veroorzaakt een rentenadeel in de exploitatie.

- Stille reserves

In diverse eigendommen, zoals gebouwen en aandelen, zitten stille reserves. De te verwachten opbrengst van onroerende zaken zijn in 2015 opnieuw geactualiseerd en na recente verkopen Industriekade, Boerhaavestraat, geraamd op € 8,5 miljoen. De opbrengsten worden gedeeltelijk gebruikt voor de investeringsstrategie Holland Rijnland. Daarvoor is gefaseerd nog € 5,9 miljoen nodig. Voorzichtigheidshalve wordt een bedrag van € 1,0 miljoen aangemerkt als stille reserve.

Structurele weerstandscapaciteit

Structurele weerstandscapaciteit (in € 1.000) stand per 31 December:	2016	2017	2018	2019
Onbenutte belastingcapaciteit:				
Onroerende zaakbelastingen	1.583	1.583	1.583	1.583
Hondenbelasting en Toeristenbelasting	200	200	200	200
Onvoorzien	25	25	25	25
Totaal structurele weerstandscapaciteit	**1.808**	**1.808**	**1.808**	**1.808**

- Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit betreft de ruimte tussen de feitelijk geraamde inkomsten uit belastingen (onroerende zaakbelastingen (OZB), rioolheffing en afvalstoffenheffingen) versus de maximaal te realiseren inkomsten. Bij de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit OZB wordt de ruimte bepaald tussen het voorgestelde Teylingse OZB-tarief in de begroting en het door het Rijk vastgestelde drempeltarief voor 'artikel 12'-gemeenten. (Het Rijk heeft aangegeven bij welk tarief (percentage) een gemeente onder curatele wordt gesteld en een zogenoemde artikel 12 status krijgt). Ook het dekkingspercentage van de tarieven voor rioolheffing en afvalstoffenheffing is onderdeel van de onbenutte belastingcapaciteit. In Teylingen is voor de tarieven afvalstoffenheffing en rioolheffing gekozen voor 100% kostendekking. Ook voor de leges (inclusief bouwleges) is gekozen voor 100% kostendekking. Op dit onderdeel is geen onbenutte belastingcapaciteit aanwezig.

In 2009 zijn de Hondenbelasting en de Toeristenbelasting afgeschaft. Deze zijn aan de onbenutte belastingcapaciteit toegevoegd.

- Onvoorzien

Onvoorzien is een verplicht te ramen bedrag in de begroting voor het opvangen van onontkoombare en niet uit te stellen uitgaven die ten tijde van het opstellen van de begroting niet zijn voorzien. Het is een post waarop nooit rechtstreeks betalingen (mogen) worden gedaan. Voor de inzet van dit budget is een begrotingswijziging nodig. Het budget onvoorzien wordt verlaagd ten gunste van het benodigde uitgavenbudget. Structureel is een bedrag van € 25.000 geraamd. In de kadernota 2016-2019 is deze raming bijgesteld van € 50.000 naar € 25.000.

Risico's

De risico's zijn in het hierna volgende overzicht per programma inzichtelijk gemaakt.

Korte toelichting op de gehanteerde systematiek:

1. In de eerste kolom worden de risico's genummerd, deze nummering sluit aan bij de eventuele toelichting op het risico vermeld onder elk programma;
2. In de tweede kolom wordt het risico omschreven;
3. In de derde kolom staat de kans uitgedrukt in percentages dat het risico zich voordoet, tussen 10% en 25% (voorheen: laag), 25% en 50% (voorheen: middel) en tussen 50% en 75% (voorheen: hoog);
4. In de vierde kolom worden, indien mogelijk, de maximale financiële gevolgen geïdentificeerd indien een risico zich voordoet;

Inventarisatie van de risico's

In deze paragraaf worden de onderkende actuele risico's verwoord. Niet van elk risico is de kans dat het risico zich voordoet even groot. Ook heeft niet elk risico een gelijke mate van financiële impact.

Risico's Programma 1 Ruimte, Wonen en Duurzaamheid

Nr.	Risico	Kans	Bedrag
1.	Grondexploitatie (vertraging projecten)	>25% <50%	1.500.000
2.	Bodemverontreinigingen	>10% <25%	300.000
3.	Bijdrage investeringsfonds Holland Rijnland (opbrengst verkoop gem. eigendommen)	>25% <50%	1.500.000
4.	Planschade	>10% <25%	500.000
5.	Omgevingsdienst West-Holland	>75% <100 %	50.000

Toelichting op de risico's van Programma Ruimte, Wonen en Duurzaamheid

1. Wij voeren een combinatie van actief en passief grondbeleid (zie paragraaf Grondbeleid). Bij grondexploitaties in Sassenheim is er sprake van een actief grondbeleid. Deze grondexploitaties zijn voor ons risico en rekening. Vertraging betekent financieel risico (extra financieringslasten), juridische complicaties en extra inzet van het ambtelijk apparaat. Voor verdere informatie over de voortgang en risico's van de grondexploitaties verwijzen wij naar de paragraaf grondexploitaties. De gemeente loopt als grondeigenaar een risico. Jaarlijks wordt vastgesteld dat de boekwaarde niet hoger is dan de marktwaarde. In het slechtste geval moet de boekwaarde van de grond worden afgeraamd naar de marktwaarde.
2. In algemene zin geldt dat er voor de gemeente een financieel risico bestaat in geval van sanering van locaties met een bodemverontreiniging. Voor het gemeentelijke aandeel in de kosten van bodemsaneringen is een reserve gevormd (per 31/12/2016: € 413.350).
3. Jaarlijks moet de gemeente een bijdrage van € 0,7 miljoen betalen aan het investeringsfonds Holland Rijnland (verplichting 2017-2024: € 5,9 miljoen). De bijdrage wordt betaald uit de reserve Investeringsstrategie Holland Rijnland (31/12/2016: € 1,1 miljoen). Opbrengsten van de verkoop van gemeentelijke eigendommen worden gestort in de reserve. De nog te realiseren verkoopwaarde wordt geschat op € 7,3 miljoen. Als de geraamde verkopen niet worden gerealiseerd, moeten andere middelen uit de exploitatie worden gevonden om de jaarlijkse bijdrage van € 732.000 te dekken. Gelet op de jaarlijkse betalingsverplichting wordt een risico van € 1,5 miljoen ingeschat.

4. Voor schadeclaims op grond van artikel 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) zijn wij risicodrager. In de reguliere bedrijfsvoering zijn maatregelen ingebouwd om planschade te beperken. Bij de ontwikkeling van particuliere planwijzigingen sluiten wij overeenkomsten om de planschade af te wentelen op de initiatiefnemer. Bij conserverende bestemmingsplannen, die wij zelf maken, is altijd de kans aanwezig dat er planschade geclaimd wordt.
5. De Omgevingsdienst geeft aan dat met de bezuinigingen van de afgelopen jaren, de doorontwikkeling van de veranderagenda en het vertrek van Alphen aan den Rijn de financiële druk op de dienst is toegenomen. Er zijn zorgen over de robuustheid van de dienst. Dit kan leiden tot aanvullende bijdragen.

Risico's Programma 3 Sociaal Domein

Nr.	Risico	Kans	Bedrag
1.	De beoogde inzet vanuit het sociaal netwerk blijkt in de praktijk beperkt mogelijk **(WMO, Jeugd)**	>25% <50%	50.000
2.	De vraag naar (kosten van) zorg/ondersteuning overstijgt het budget **(WMO, Jeugd)**	>25% <50%	200.000
3.	Beoogde integraliteit van hulpverlening komt niet tot stand **(WMO, Jeugd)**	>50% <75%	25.000
4.	Loonkosten van zittende Wsw-ers drukken onevenredig zwaar op het totale P-budget **(Participatie)**	> 25% <50%	75.000
5.	Wet werk en bijstand (Wwb)	>25% <50%	104.000
6.	Verandering BTW regime sportaccommodaties	>50% <75%	PM
7.	Leerlingenvervoer	>25% < 50%	30.000

Toelichting op risico's Programma 3 Sociaal Domein
In bollen 5 verband zijn de financiële risico's (oorzaak, gevolg, maatregel) op het gebied van de nieuwe taken in het Sociaal Domein geïnventariseerd. Hieronder zijn de belangrijkste risico's opgenomen.

1. *Risico*
De beoogde inzet vanuit het sociaal netwerk blijkt in de praktijk beperkt mogelijk **(WMO, Jeugd)**

Maatregelen
- voldoende mantelzorgondersteuning,
- vroegsignalering van (on)mogelijkheden van sociaal netwerk.

2. *Risico*
De vraag naar (kosten van) zorg/ondersteuning overstijgt het budget **(WMO, Jeugd)**

Maatregelen
- afspraken maken met huisartsen,
- monitoren, analyseren en prognotisering van budget en uitgaven en cliënten,
- heroverwegen beleid,

- opdrachtgeverschap goed invullen om preventief te kunnen handelen en tijdig te kunnen sturen,
- opstellen draaiboek (incl. communicatieplan) bij faillissement specialistische zorgaanbieder.
- invulling accounthouderschap,
- inzetten extra financiële middelen (bestemmingsreserve)

3. *Risico*
Beoogde integraliteit van hulpverlening komt niet tot stand **(WMO, Jeugd)**
Oorzaak

Maatregelen
- meer sturing / regie op samenwerking door inzet extra capaciteit,
- partijen tijdig en blijvend betrekken bij inrichting nieuwe stelsel,
- invulling regierol van de gemeente en het opdrachtgeverschap.

4. *Risico*
Loonkosten van zittende Wsw-ers drukken onevenredig zwaar op het totale P-budget **(Participatie)**
Maatregelen
- re-integratie zittende Wsw-ers bevorderen, overleg met en invloed uitoefenen op de GR waar de Maregroep onder valt.

Overige risico's

5. In tijden van economische recessie wordt het beroep op uitkeringen groter. Ondanks het herstel van de economie is in 2016 vanwege de extra statushouders een stijging te zien. Een stijging van bijvoorbeeld 8 bijstandsklanten (2017 t.o.v. 2016) betekent een kostenpost van 104.000. Het Rijk vergoedt een deel van de kosten. De vergoedingssystematiek heeft een vertraagde werking: 1 à 2 jaar later wordt de verrekening opgemaakt. Het aantal bijstandscliënten bedroegen per 2014 : 246 (werkelijk), 2015 : 263 (werkelijk), 2016 : 268 (halfjaarcijfers), 2017 : 266 (begroting).

6. Bij investeringen in sport, zoals aanleg van kunstgrasvelden, vormt btw momenteel geen kostenpost voor de gemeenten. De gemeente kan volstaan met een investeringsbijdrage exclusief btw omdat de betreffende sportstichtingen gebruik kunnen maken van het sportbesluit. Reeds vanaf 2013 hangt de verruiming van de btw-sportvrijstelling boven het hoofd. Naar aanleiding van Europese rechtspraak is de Staatssecretaris van Financiën voornemens de sportvrijstelling aan te passen. Deze verruiming van de sportvrijstelling heeft tot gevolg dat ook de ter beschikkingstelling van sportaccommodaties, door onder meer gemeenten, is vrijgesteld van btw. Gemeenten hebben dan geen recht meer op aftrek van de btw op de investerings- en exploitatielasten en lopen mogelijk tegen correcties aan (herziening) van eerder in aftrek gebrachte btw. De staatssecretaris bevestigt nogmaals dat een wijziging van de btw-sportvrijstelling op termijn onvermijdelijk is. Op korte termijn ziet het kabinet geen mogelijkheid om de budgettaire gevolgen in te passen. Gelet op de verkiezingen in maart 2017, is het ons inziens aannemelijk dat de wetswijziging zal worden aangekondigd in het Belastingplan 2018. Dat wil zeggen, na de aantreding van het nieuwe kabinet. In dat geval zal de wetswijziging naar verwachting per 1 januari 2018 in werking treden.

7. De kosten voor het leerlingenvervoer is een risicofactor met een open einde regeling. In 2016 heeft dit risico zich gedeeltelijk voorgedaan. Ten opzichte van het beschikbare budget van € 275.000 is € 296.100 uitgegeven.

Risico's Programma 4: Leefomgeving

Nr.	Risico	Kans	Bedrag
1.	Beheerplannen openbare ruimte	>10% <25%	€ 100.000
2.	Reconstructie Zijldijk	>75% <100%	€ 300.000

Toelichting op de risico's van Programma Leefomgeving

1. Voor het in stand houden van de openbare ruimte zijn beheerplannen opgesteld. Jaarlijks vinden er inspecties plaats naar de kwaliteit van de voorzieningen op basis van de beheerplannen. Tekortkomingen, risico's en een plotselinge achteruitgang van het kwaliteitsniveau komen zo tijdig in beeld. Op basis van de beheerplannen bepaalt de raad het kwaliteitsniveau en stelt de raad middelen beschikbaar. Beheerplannen moeten periodiek worden geactualiseerd en bijgesteld. Bovendien is het van belang dat alle facetten van de openbare ruimte zijn meegenomen (wegen, gebouwen, verlichting, riolen enzovoort). In de paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' staat aangegeven welke beheerplannen aanwezig zijn en wanneer actualisatie nodig is.
2. Uit inspecties is gebleken dat de constructie van de Zijldijk verzakt is. De reconstructie van het dijklichaam en de verharding vallen onder de gezamenlijke verantwoordelijkheid van het Hoogheemraadschap van Rijnland , de provincie en de gemeente. Momenteel wordt nader onderzoek gedaan naar de technische oplossingen, raming van de kosten en de verdeling. De uitvoering staat gepland voor 2017. Het calamiteitenrisico is hierbij geschat. In de begroting is een investeringskrediet van € 860.000 (2016:€ 260.000 2017: € 600.000) opgenomen voor de reconstructie van de Zijldijk.

Risico's Programma 5: Dienstverlening

Nr.	Risico	Kans	Bedrag
1.	Samenwerking vergunningen	>60%	€ 80.000,-
2.	Omgevingswet	50%	€ 70.000,-

Toelichting op de risico's van Programma Dienstverlening

1. We gaan de samenwerking in de regio en de kwaliteit van vergunningverlening toekomstproof maken. We gaan samenwerken met Hillegom en Lisse. Er moeten aanloopkosten gemaakt worden om de centrumgemeente vorm te kunnen geven. Voor de aanloopkosten is nog geen bedrag opgenomen. Er is in de begroting wel meerjarig een besparing opgenomen van € 20.000.
2. Er is op dit moment nog onvoldoende in beeld welke extra taken er op ons af zullen komen met de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2019. De kans bestaat dat voor deze taken extra formatie nodig is.

Risico's Programma 6 Bestuur, Veiligheid en Financiën

Nr.	Risico	Kans	Bedrag
1.	Afschaffen precariobelasting	>50% <75%	2.700.000
2.	Algemene uitkering	>50% <75%	pm
3.	Gewaarborgde geldleningen natuurlijke en rechtspersonen	>10% <25%	350.000 (5 procent)
4.	Gewaarborgde geldleningen Waarborgfonds Sociale Woningbouw	>10% <25%	pm
5.	Verbonden partijen	>25% <50%	500.000
6.	project subsidies van provincie of rijk	>10% <25%	500.000 (schatting)
7.	Renteontwikkeling	>25% <50%	€ 0
8.	Rampen / crisisbestrijding	>10% <25%	500.000 (schatting)
9.	Vandalisme	>10% <25%	65.000
10.	Automatisering / ICT	>25% <50%	820.000
11.	Vennootschapsbelasting	>10% <25%	677.864
12.	Belasting inkomsten niet-woningen	>50% < 75%	90.000
13.	Aanbestedingen	>10% < 25%	50.000

Toelichting op de risico's van Programma Bestuur, Veiligheid en Financiën

1. Al enige jaren is er sprake van afschaffing van de precariobelasting bij nutsbedrijven. Ter behandeling ligt een concept wetsvoorstel waarin wordt voorgesteld de precariobelasting af te schaffen en af te bouwen in 5 jaren (was 10 jaar). Behandeling in het 1e kwartaal 2017
   In de kadernota 2017-2020 is gekozen om in de aanloop naar 2027 (nog gebaseerd op verwachte termijn van 10 jaar) bij de totstandkoming van de raadsprogramma's en coalitieakkoorden te bezien op welke wijze de eventueel wegvallende inkomsten binnen de gemeentebegroting gecompenseerd zullen worden..
2. De Algemene Uitkering is de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente. Als gevolg van veranderend beleid van het Rijk en de beheersing van het EMU-saldo is de ontwikkeling van de algemene uitkering aan verandering onderhevig. We volgen dit door de verschillende circulaires die het Rijk uitbrengt en nemen indien nodig daarop maatregelen. (Update in 2017, decembercirculaire 2016)

3. Er zijn aan diverse instellingen gewaarborgde geldleningen verleend. De grootste gewaarborgde lening is aan de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM) verleend (€ 7 miljoen). Jaarlijks ontvangen wij de begroting en de jaarrekening van de instellingen en toetsen deze actief.
4. Voor de toetsing van gewaarborgde geldleningen maakt Teylingen gebruik van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Het betreffen waarborgen aan de vier woonstichtingen. Aanvragen voor de waarborg van geldleningen worden door het WSW getoetst. Het WSW heeft hiervoor een risicomonitoring opgezet die moet voorkomen dat er daadwerkelijk aanspraak op de borgstelling wordt gedaan.
5. Teylingen heeft in een aantal organisaties een bestuurlijk en financieel belang (zie paragraaf verbonden partijen). Dit behelst een risico omdat Teylingen verplicht kan worden bij te springen bij eventuele nadelige resultaten van desbetreffende organisaties. Dit risico is vergroot omdat in het verleden in het kader van ombuigingsoperaties, taakstellende bezuinigingen aan de verbonden partijen zijn opgelegd.
   De gemeenteraad- en/of collegeleden welke binnen de verbonden partij de gemeente vertegenwoordigen, nemen een steeds actievere rol in zodat - indien nodig - tijdig kan worden bijgestuurd.
6. Door wijzigingen van het Rijksbeleid veranderen de taken en bevoegdheden van de gemeente. Daarmee veranderen ook de risico's. Te denken valt aan de drie decentralisaties (Werken naar vermogen, Begeleiding AWBZ, Jeugdzorg), de ontwikkelingen bij inburgering en de invoering van de Omgevingswet. We zijn hierop voortdurend alert en handelen proactief.
7. De renteontwikkelingen worden actief gevolgd. De liquiditeitenprognose wordt ieder kwartaal geactualiseerd. Via de planning- en control documenten wordt de raad geïnformeerd. Voor onze rentevisie is de prognose van de Bank Nederlandse Gemeenten leidend.
   De NUON gelden zijn in 2015 herbelegd bij de BNG. In de begroting 2016 is het risico opgenomen dat dit niet (tijdig) kon worden herbelegd. Dit is eind 2015 gerealiseerd, waardoor het risico nu op € 0 is gezet.
8. Teylingen ligt dicht bij Schiphol, heeft twee stations en diverse bedrijven binnen haar gemeentegrenzen waarbij een calamiteit kan voorkomen. Door het volgen van rampentrainingen en door de deelname aan rampenoefeningen wordt de organisatie voorbereid.
9. De gemeente is verzekerd tegen brand-, storm-, vliegtuig- en inbraakschade voor gebouwen. In totaal betreft dit ± 65 objecten. Het eigen risico per schade bedraagt € 1.000. Schades door vandalisme aan overige eigendommen zijn voor rekening van de gemeente. Een risico betreft een lagere uitkering dan de werkelijke schade bij eventuele onderverzekering. De verzekerde waarden van de gebouwen zijn volgens de polissen geïndexeerd. Periodiek wordt de juistheid daarvan bezien door taxaties (gebouwen om de zes jaar en inventarissen om de drie jaar). De gemeente heeft budgetten voor vandalisme opgenomen welke tot op heden toereikend zijn.
10. Met de aanschaf en onderhoud van ICT en automatisering zijn grote bedragen gemoeid. Uitval van automatisering levert een risico op, met name omdat de dienstverlening steeds meer wordt gedigitaliseerd en geacht wordt 24/7 beschikbaar te zijn. Opschaling in HLT-verband betekent in dit kader een verkleining van de risico's. Ook op de informatiebeveiliging worden audits uitgevoerd. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt nader ingegaan op informatiebeveiliging.
11. Vanaf 1 januari 2016 zijn overheidsondernemingen verplicht om vennootschapsbelasting af te dragen over winstgevende activiteiten. Gemeenten zijn onder de nieuwe wet in principe vennootschapsbelastingplichtig voor alle werkzaamheden, die als een ondernemingsactiviteit kunnen worden aangemerkt. Een inventarisatie, ondersteund door PWC en in oktober 2016 voorgelegd aan de Belastingdienst, wijst er op dat Teylingen geen onder de vpb vallende activiteiten heeft. De Belastingdienst heeft hierover nog geen formeel standpunt ingenomen.
12. Bij de bepaling van het OZB tarief niet-woningen wordt geen rekening gehouden met leegstand niet-woningen. Ervaring leert dat er ieder jaar sprake is van leegstand waardoor minder OZB inkomsten worden gerealiseerd dan op begrotingsbasis was geraamd. Ingeschat nadeel is maximaal 90.000 per jaar.
13. Het niet juist uitvoeren van de aanbestedingswet kan risico's met zich meebrengen. Om deze risico's te verkleinen zijn wij aangesloten bij een samenwerkingsverband in de regio, de stichting RIJK.

Conclusie weerstandsvermogen gemeente Teylingen

Om vast te stellen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de som van de per programma geïnventariseerde, gekwantificeerde risico's afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit leidt tot een ratio van het weerstandsvermogen. Voor de gemeente Teylingen komt de score uit op een 7. Gelet op de landelijk gehanteerde tabel inzake de weerstandsnorm, waarbij een uitkomst van > 2 de betekenis heeft van uitstekend, kan de ratio voor Teylingen als uitstekend worden gekwalificeerd.

Financiële kengetallen

In 2014 heeft de commissie Depla geadviseerd over vernieuwing van de begroting en de verantwoording van gemeenten. Om de financiële positie van gemeenten weer te geven en onderling landelijk te vergelijken, is onder andere geadviseerd om vanaf de begroting 2016 de volgende financiële kengetallen op te nemen.

	Jaarverslag 2016	rek. 2015	begr. 2016	rek. 2016
1 A	Netto schuldquote	25,7%	30,3%	16,8%
1 B	Netto schuldpositie gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-24,%	-18,2%	-30,7%
2	Solvabiliteit	68,1%	64,9%	66,6%
3	Grondexploitatie	18,3 %	2,3 %	3,4%
4	Structurele exploitatieruimte	2,46%	0,4%	4,9%
5	Woonlasten Teylingen t.o.v. landelijk gemiddelde jaar ervoor	96,8%	94,2 %	94,2

De kengetallen geven het volgende aan:

1A: De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De berekening is uitgewerkt in paragraaf financiering.

1B: Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. De berekening is uitgewerkt in paragraaf financiering.

2: De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De berekening is uitgewerkt in paragraaf financiering.

3: Voor dit kengetal zijn de niet-in-exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door het saldo van geraamde baten en lasten. De berekening is uitgewerkt in paragraaf grondbeleid.

4: De structurele exploitatie ruimte wordt bepaald door het saldo van structurele baten en lasten en het saldo van structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves gedeeld door het saldo van geraamde baten en lasten.

5: De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan het landelijk gemiddelde. De berekening is uitgewerkt paragraaf lokale lasten.

Het kengetal grondexploitatie komt als gevolg van gewijzigde verslaggevingsrichtlijnen in 2016 lager uit. Ongeacht deze wijziging is het kengetal zeer laag, wat een gering risico aangeeft bij het afdekken van eventuele verliezen op de grondpositie, bijvoorbeeld door te sturen op begrote inkomsten, danwel gebruik te maken van de mogelijkheden die de structurele exploitatieruimte biedt. Daarnaast kunnen financiële risico's intern goed opgevangen worden getuige de hoge solvabiliteitsratio en de relatief lage netto schuldquote. Waarbij de categorie 1A en 1B niet los van elkaar beoordeeld kunnen worden. Het verschil laat zich verklaren door de uitgezette hybride lening bij de BNG. Ook woonlasten in Teylingen bieden ingeval van structurele tekorten soelaas om eventuele (structurele) tekorten af te dekken.

4.3 Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen

Inleiding

Deze paragraaf beschrijft het onderhoud van kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Inrichting en onderhoud hebben een directe relatie tot elkaar. Sommige inrichtingen vragen veel onderhoud, andere juist weinig. Het doel is om overzicht te krijgen in het onderhouden van de gemeentelijke kapitaalgoederen. Dit is van belang omdat met dit onderhoud een substantieel deel van de begroting is gemoeid.

De gemeente Teylingen heeft een groot areaal aan openbare ruimte in beheer. Er zijn veel middelen nodig voor de instandhouding van de inrichting van de openbare ruimte, zoals wegen, riolering, water, groen, verlichting en gebouwen. De middelen die beschikbaar worden gesteld worden ingezet om het door de raad vastgestelde onderhoudsniveau te realiseren.

Voor een specificatie van de investeringen in de kapitaalgoederen verwijzen wij naar het investeringsplan, dat valt onder de kadernota 2016-2019.

Welke ontwikkelingen speelden er?

- Door de Europese kaderrichtlijn Water moeten er in de toekomst meer natuurlijke oevers komen. Het beheer moeten we hierop afstemmen.
- De centrale overheid stuurt steeds sterker op samenwerking in de afvalwaterketen. Daarvoor is een samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland en 6 andere gemeenten opgericht; het SGR (Samenwerking Gemeenten Rijnland). Doel van de samenwerking is te komen tot een integraal afvalwaterketenplan.
- De samenwerking op gebied van openbare werken met Katwijk en Noordwijk is uitgebreid met andere Bollengemeenten.
- Integraal en duurzaam inrichten en beheren van de openbare ruimte wordt verder ontwikkeld. Duurzame oplossingen zijn steeds vaker mogelijk.
- De regelgeving met betrekking tot chemische onkruidbestrijding op verharding is verder aangescherpt. Er mogen geen chemische bestrijdingsmiddelen meer worden gebruikt op verhardingen.

Wat wilden we bereiken?

We willen onze kapitaalgoederen goed en duurzaam beheren. Goed onderhouden kapitaalgoederen dragen bij aan een positieve beleving van onze bewoners en aan draagvlak voor het realiseren van de uitvoeringsprogramma's. Het niveau van onderhoud is vastgelegd in beleid. Om grote wisselingen in de exploitatie te voorkomen, werken we met onderhoudsvoorzieningen. Daaraan voegen we jaarlijks een vast bedrag toe. De uitname kan per jaar verschillen. Met duurzaam beheer en onderhoud streven we naar een minimaal negatief effect op het milieu.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prioriteiten	Doelstelling	Geplande activiteiten 2016	Realisatie 2016
Beheerplannen worden actueel gehouden.	Structureel een adequaat onderhoudsniveau realiseren.	Beheerplannen worden (regionaal) geüniformeerd om integraal beheer mogelijk te maken en meer duurzame oplossingen mogelijk te maken.	Beheerplannen zijn reeds voor langere tijd vastgesteld. Bij beëindiging wordt zoveel mogelijk geharmoniseerd.
Toepassing LED verlichting.	Minder energieverbruik en vermindering uitstoot CO_2.	De geplande vervangingen worden volgens een vastgesteld programma uitgevoerd.	De uitvoering is volgens het programma uitgevoerd en de voorbereidingen voor de aanbesteding voor de jaren 2018 en 2019 zijn gedaan.

Prioriteiten	Doelstelling	Geplande activiteiten 2016	Realisatie 2016
Toepassing 'real time control' in rioolstelsel.	Waterkwaliteit verbeteren. Het rioolstelsel is met telemetrie en automatisering uitgebreid zodat we het stelsel kunnen monitoren.	Het analyseren en verwerken van de meetgegevens en het vaststellen van eventuele acties.	De automatisering van de meetgegevens bleken niet goed te werken. Dit is nu hersteld waardoor we in de toekomst over bruikbare meetgegevens beschikken.
Onkruidbestrijding op verharding verduurzamen.	Het schoonhouden van verharding integraal aan pakken	Realiseren van een aanbesteding voor integraal en duurzaam schoon en onkruid vrij houden van de verharding.	De aanbesteding is gehouden waardoor de werkzaamheden integraal worden uitgevoerd (op basis van beeldkwaliteit).
Opstellen van beleid.	Met nieuw beleid, passend in het huidige tijdsbeeld, kunnen nieuwe uitvoeringsprogramma's worden opgesteld.	Opstellen beleid duurzaamheid openbare ruimte, afvalbeleid, beleid groen en beleid wegen.	Het duurzaamheidsplan en het groenbeleid zijn afgelopen jaar vastgesteld. Het afvalbeleidsplan moet verder vorm krijgen op basis van nog te nemen besluiten en te onderzoeken oplossingen (aangenomen motie gemeenteraad). Het participatietraject met bewoners heeft plaatsgevonden. Het wegenbeleid is in opstelling.
Samenwerking met 6 andere gemeenten en het Hoogheem-raadschap van Rijnland.	Opstellen van een Integraal Afval Waterketenplan (IAWKP)	PvA opstellen om gegarandeerd tot resultaat te komen. IAWKP laten vaststellen door de raad.	Het IAWKP is behandeld in de gemeenteraden van de individuele gemeenten.

Gemeentelijk rioleringsplan (GRP)

Op 30 mei 2013 is er een nieuw verbeterd Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) vastgesteld. In het Gemeentelijk Rioleringsplan zijn plannen opgenomen om zorg te dragen voor een adequaat stelsel van riolering.

Uitgangspunt is om op het gebied van rioleringen een zo continu mogelijk investeringsniveau te hanteren, waarbij de kwaliteit van het riool op een goed niveau blijft.

In het investeringsplan staan de activiteiten die voor 2016-2019 gepland zijn volgens het Gemeentelijk Rioleringsplan.

Voorziening groot onderhoud riolering (x € 1.000)	Begroting 2016	Werkelijk 2016
Stand per 1 januari 2016	1.000	397
Storting	737	737
Onttrekking	200	296
Stand per 31 december 2016	1.538	838

Uitvoering groot onderhoud riolering 2016	Planning 2016	Realisatie 2016	Bedrag
Sassenheim			
Vervanging Philippostraat	Ja	Is uitgesteld, wordt doorgeschoven naar 2017	
Vervanging Vaartkade	Ja	Is uitgesteld, wordt doorgeschoven naar 2017	
St. Antoniuslaan e.o.	Ja	Voorbereiding loopt, uitvoering 2017	
Wilgenlaan	Nee	Uitloop werkzaamheden uit 2016	€ 27.500
coating putten Kagertuinen	Nee	In verband met ernstige lekkages van 7 rioolputten in de Kagertuinen zijn deze voorzien van een coating zodat ze weer waterdicht zijn.	**€ 20.300,-**
Voorhout			
Vervanging mechanisch/elektrische deel BBB Kruidenschans	Ja	Is vervangen.	
Churchilllaan	Ja	Vervanging is uitgesteld i.v.m. de nieuwbouw van een aantal woningen. Het uitstel is beperkt tot 2 jaar. Als de woningen dan niet gebouwd zijn, zal alsnog worden gestart met het vervangen van de riolering.	
vervanging riool Pr. Bernhardstraat	Nee	In verband met instortingsgevaar van een deel van het riool in de Prins Bernhardstraat is een deel van het riool vervangen.	**€ 20.000**
Vervangen deel riool BNS terrein	Nee	een deel van het riool op het BNS-terrein is ingestort. Dit deel hebben wij laten vervangen.	**€ 9.000**
Warmond			
Deelreparaties vrij verval riolering	Ja	De deelreparaties worden aansluitend uitgevoerd op de werkzaamheden van de Herenweg Warmond. De uitvoering hiervan is gepland 2017/2018.	
Teylingen			
Vervangingen drukriool	Nee	aan de hand van de onderhoudsinspecties zijn diverse drukrioolinstallaties vervangingen van de elektrotechnische installaties uitgevoerd.	**€ 109.600**
Vervangingen rioolgemalen	Nee	aan de hand van onderhoudsinspecties zijn diverse rioolgemalen vervangingen van de elektrotechnische installaties uitgevoerd	**€ 108.200**

Toelichting afwijking realisatie ten opzichte van begroting:

Gemeentelijke gebouwen en objecten

Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen (x € 1.000)	Begroting 2016	Werkelijk 2016
Stand per 1 januari 2016	2.729	2.442
Storting	375	375
Onttrekking	469	862
Stand per 31 december 2016	2.635	1.955

Geplande uitvoering gebouwen en objecten 2016	**Planning 2016**	**Realisatie 2016**	Bedrag	
Sassenheim				
Fascines vervanging installaties		Is uitgevoerd.		
Voorhout				
Kleinschalig onderhoud aan diverse gebouwen		Vervangen dakpannen bestuurscentrum		
Warmond				
Kleinschalig onderhoud aan diverse gebouwen				

Toelichting afwijking realisatie ten opzichte van begroting:

Speelplaatsen

Opmerking Speelplaatsen:

In 2014 is het beheerplan speelplaatsen 2014-2018 vastgesteld. In september 2015 is het nieuwe speelplaatsenbeleid vastgesteld.
Omdat het nieuwe beleid uitgaat van meer natuurlijke speelelementen die minder kostbaar zijn, is de verwachting dat in 2018 de achterstand op vervanging is ingelopen.

Samen met de inwoners ontwerpen we de hieronder aangegeven speelplaatslocaties en richten we ze groen en duurzaam in.

Daarnaast worden er samen met de bewoners van de wijken Hooghkamer en Engelse tuin vier nieuwe speelplaatsen gerealiseerd, eind 2016-begin 2017. Deze speelplaatsen krijgen een groene uitstraling om spelen in het groen mogelijk te maken. In deze twee wijken wordt ook samen met de kinderen en ouders goed gekeken naar de mogelijkheden om informeel spelen te realiseren.

Geplande uitvoering speelplaatsen 2016	**Planning 2016**	**Realisatie 2016**	**Bedrag**
Sassenheim			
Speelplaats Knorrenburglaan/Van Zonneveldstraat (gedeeltelijk)	Ja	is uitgevoerd.	€ 11.950
Speelplaats Diligence (gedeeltelijk)	Ja	is uitgevoerd.	€ 11.900
Voorhout			
Speelplaats Schorrekruidweg	Ja	is uitgevoerd. Participatie aanbrengen groenvoorziening met omwonenden gepland.	€ 28.850
Speelplaats Vermeerstraat	Ja	is uitgevoerd.	€ 5.000
Speelplaats Dirck Verhagenstraat/Pieter van Slingerlandstraat	Ja	is uitgevoerd. Participatie aanbrengen groenvoorziening met scholen en omwonenden gepland	€ 39.400
Speelplaats Nagelkruidhof	Ja	is uitgevoerd.Omwonenden hebben een vereniging opgericht.	€ 37.500
Warmond			
Park Groot Leerust	Ja	Is nog niet gereed in verband met aanhouden omgevingsvergunning.	€ 10.200

Toelichting afwijking realisatie ten opzichte van begroting:

Groenbeheer (uitvoeringsprogramma groen)

Opmerking Groen:
Groenprojecten worden zoveel mogelijk in participatie uitgevoerd. In overleg met omwonenden wordt bepaald welke keuzes worden gemaakt om het groen- of de bomenstructuur te verbeteren of aan te passen.
Voor het uitvoeren van het boombeleidsplan is in de exploitatie structureel een bedrag van € 120.000 opgenomen. Voor het opknappen van het groen (groenverbeterplan) is voor 2016 een bedrag van € 75.000 gereserveerd. In 2017 wordt dit bedrag € 100.000 en structureel.

Boombeheer 2016	Planning 2016	Realisatie 2016	Bedrag
Warmond			
Burg. Ketelaarstraat	Ja	Vervangen bomen	€ 7.000,-
Munnickenbosch	Ja	Uitvoering herstelplan	€ 8.500,-
Sassenheim			
Bomen St. Antoniuslaan	Ja	Gedeeltelijk. Een aantal bomen verwijderd vooruitlopend op de uitvoering van de werkzaamheden, op basis van een participatieprocedure.	€ 6.000,-
Bomen Dr. de Visserlaan en (Korte) Menneweg	Ja	Voorbereiding gestart met burgerparticipatie, uitvoering in 2017	
Vervangen bomen Philippostraat	Ja	Niet uitgevoerd, schuift door naar 2017	
Kwekersweg	Nee	Vervangen bomen	€ 22.000,-
Teijlingerlaan	Ja	Vervangen bomen	€ 48.000,-
Vliegeniersweg	Nee	Vervangen bomen	€ 21.000,-
Park Rusthoff	Nee	Nieuwe bomen	€ 7.000,-
Voorhout			
Sportlaan		Nieuwe bomen	€ 5.500,-

Groenverbeterplan 2016	Planning 2016	Realisatie 2016	Bedrag
Warmond			
De Weiden	Nee	Aanplant vaste planten border	€ 5.000,-
Scheepmakersdam	Nee	Herinrichting groenborder	€ 9.000,-
Sassenheim			
Nicolaas Damesstraat	Nee	Herinrichting groenborder	€ 4.000,-
Narcissenlaan	Nee	Aanplant vaste plantenborder	€ 6.000,-
Tulpenstraat	Nee	Herinrichting groenborder	€ 9.000,-
Kagertuinen	Nee	Integraal met wegen	€18.000,-
Molenstraat	Nee	Integraal met wegen	€15.000,-
Papendrechtlaan	Nee	Aanplant bollen (biologisch)	€ 6.500,-
Voorhout			
Raadhuisplein	Nee	Aanplant vaste plantenborder	€ 6.500,-

Toelichting afwijking realisatie ten opzichte van begroting:

Beheerplan wegen

Voorziening groot onderhoud wegen (x € 1.000)	Begroting 2016	Werkelijk 2016
Stand per 1 januari 2016	754	798
Storting	700	700
Onttrekking	427	507
Stand per 31 december 2016	1.027	992

Toelichting afwijking realisatie ten opzichte van begroting: Ja

Geplande uitvoering onderhoud wegen 2016	Planning 2016	Realisatie 2016	Bedrag
Voorhout			
Kruidenschans	Ja	Deelreparaties uitgevoerd	€ 3.000,-
Pinksterbloemstraat	Ja	Deelreparaties uitgevoerd	€ 3.000,-
Engelselaan	Ja	De voorbereiding is gestart, vindt plaats in participatie met bewoners. Uitvoering in 2017	€ 8.000,- (diverse onderzoeken)
Warmond			
Zijldijk	Ja	Is doorgeschoven naar 2017/2018	€ 100.000,-
Scheepmakersdam	Ja	Rijbaan opnieuw aangelegd met hergebruikt materiaal en nieuwe bomen/beplanting aangeplant (met bewonersparticipatie)	€ 40.000,-
Sassenheim			
Kagertuinen	Ja	Nieuwe bestrating aangebracht	€ 120.000,-
Molenstraat	Ja	Nieuwe bestrating en nieuwe bomen aangeplant (met bewonersparticipatie)	€ 80.000,-
Platanenlaan/ Essenlaan	Ja	Is doorgeschoven naar 2017	€ 47.000,-
Antontiuslaan/ Dr. de Visserlaan	Ja	Is doorgeschoven naar 2017	€ 60.000,-
Teylingen			
Belijning	Ja	Is uitgevoerd	€ 30.000,-
Deelreparaties (klein onderhoud) asfalt op diverse locaties	Ja	Is uitgevoerd	€ 98.000,-

Toelichting afwijking realisatie ten opzichte van begroting:

Openbare verlichting

Algemeen:

Reserve openbare verlichting (x € 1.000)	Begroting 2016	Werkelijk 2016
Stand per 1 januari 2016	1.559	1.304
Storting	49	49
Onttrekking	442	414
Stand per 31 december 2016	1.160	940

Geplande uitvoering openbare verlichting 2016	Planning 2016	Realisatie 2016	Bedrag
Voorhout			
Afronding bestek 2015/2016			
Div. straten in Voorhout		Uitgevoerd	
Warmond			
Afronding bestek 2015/2016			
Div. straten in Warmond		Uitgevoerd	
Sassenheim			
Afronding bestek 2015/2016			
Div. straten in Sassenheim		Uitgevoerd	
		totaal	393.722

Uitvoering openbare verlichting 2016

Kern	Armatuur	Lichtmast	Geraamde Kosten
Voorhout	293	25	€ 135.000,-
Warmond	195	171	€ 132.000,-
Sassenheim	281	185	€ 175.000,-
Totaal	745	381	€ 442.000,-

Tunnels, bruggen en steigers

Uitvoering tunnels, bruggen en steigers 2016	Planning 2016	Realisatie 2016	Bedrag
Sassenheim			
Steiger Trekschuit 12	Ja	Nee, wordt doorgeschoven naar 2017	
Voorhout			
Steiger Elzenhorst 30	Ja	Nee, wordt doorgeschoven naar 2017	
Steiger Vermeerstraat 17	Ja	Nee, wordt doorgeschoven naar 2017	
Steiger Bestuurscentrum	Ja	Nee, wordt doorgeschoven naar 2017	
Steiger Kervelhof 15	Ja	Is uitgevoerd, geen volledige vervanging was noodzakelijk. Het gedeelte boven de waterlijn is vervangen.	€ 5.500,-
Voorbereiding vervanging brug Oranje Nassaulaan 54	Ja	Dit werk wordt meegenomen aansluitend op de werkzaamheden van het project Herenweg Warmond.	
Warmond			
Brug Poelweg	Nee	De brug stond voor 2017 op de planning echter is het dek al in 2016 al doorgerot. De bovenbouw van de brug is volledig vernieuwd.	€ 8.000,-

Toelichting afwijking realisatie ten opzichte van begroting:

Opmerking Tunnels, bruggen en steigers:
Jaarlijks wordt uitvoering gegeven aan het meerjarenprogramma aan de hand van uitgevoerde inspecties.

Baggeren

Jaarlijks wordt € 75.000 gestort in de voorziening waterbeheer.
De komende jaren zal voor het baggeren meer worden samengewerkt met het Hoogheemraadschap.

Voorziening groot onderhoud Waterwegen (x € 1.000)	Begroting 2016	Werkelijk 2016
Stand per 1 januari 2016	63	57
Storting	75	115
Onttrekking	84	123
Stand per 31 december 2016	54	50

Toelichting afwijking realisatie ten opzichte van begroting:

Uitvoering tunnels, bruggen en steigers 2016	Planning 2016	Realisatie 2016	Bedrag
Warmond			
Menneweg	Nee	Watergangen waren nog op diepte	
Voorhout			
Componistenlaan		Gebaggerd	
Chopinlaan		Gebaggerd	
P. van Slingerlandstraat	Ja	Gebaggerd	
Zuidelijke Randweg	Ja	Gebaggerd	
Wilgenhorst	Ja	Gebaggerd	
Roodemolenpolder	Nee	Watergangen waren nog op diepte	
Oosthoutlaan	Ja	Gebaggerd	

De locaties zijn gebaggerd in het winterseizoen van 2016/2017.

4.4 Paragraaf Financiering

Inleiding
De financieringsparagraaf geeft inzicht in de ontwikkelingen rond de gemeentelijke meerjarige financiering, in het te voeren beleid op dit gebied en in de risico's die we daarbij lopen.

Welke ontwikkelingen spelen er?
In 2016 is in mei de eerste opbrengst van de hybride lening van de BNG ontvangen (€ 339.044). In 2017 zal nog een bedrag van € 569.523 worden ontvangen betrekking hebbende op 2016. De lening is in principe eeuwigdurend, maar zal naar verwachting in 2021 worden terugontvangen.

Wat willen we bereiken?
De financiering is gericht op de ondersteuning van de publieke taak. Bij het tijdelijk beleggen van liquiditeitsoverschotten willen we een zo klein mogelijk risico lopen en, daarmee rekening houdend, een optimaal renteresultaat behalen. De kosten van het aantrekken van gelden moeten zo laag mogelijk worden gehouden.

Wat doen we daarvoor?

Prioriteiten	Doelstelling	Activiteiten 2016
Informatievoorziening bewaken	Meer dan 90% van de uitgaven en inkomsten groter dan € 500.000 kunnen meenemen bij de planning van de financiering.	De organisatie betrekken bij het belang van een goede informatievoorziening richting treasury. Daarnaast actief informatie inwinnen.
Liquiditeitsprognoses	Betrouwbare prognoses opstellen, die kunnen dienen als sturingsinstrument. Horizon van 3 jaar.	Bewustwording in de organisatie stimuleren.

Verbetering informatievoorziening en liquiditeitsprognoses
We verbeteren de uitvoering van de financieringsfunctie door de organisatie meer bewust te maken van het belang van goede interne communicatie over liquiditeiten.
Wekelijks stellen we liquiditeitsprognoses voor de korte termijn op om tijdig in te spelen op schommelingen in de liquiditeit. Jaarlijks stellen we één à twee liquiditeitsprognoses op voor minimaal drie jaar.

Garantiestelling leningen en verstrekken van geldleningen
Ons beleid is leningen of garanties uit hoofde van de 'publieke taak' alleen te verstrekken aan partijen die de gemeenteraad heeft goedgekeurd. Daarbij winnen we vooraf informatie in over de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij. Indien een andere voorziening beschikbaar is, verstrekt de gemeente uitsluitend aanvullend een lening of garantie.

Rentebeleid
We beperken renterisico's bij het aantrekken en uitzetten van gelden door de rentepercentages die we bij deze transacties overeenkomen te baseren op een rentevisie. Onze rentevisie is gebaseerd op recente rentetarieven en actuele informatie.

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft in maart 2016 de herfinancieringsrente vastgesteld op 0,0%. Dit was 0,05% Eind 2016 bedroeg de geldmarktrente voor aan te trekken kasgeldleningen -0,15% (driemaands). Het tarief voor creditsaldi op de rekening-courant is 0%. De kapitaalmarktrente voor aan te trekken leningen bedroeg eind 2016 1,9% (25 jaar, geen renteherziening). De verwachting is dat deze rentetarieven iets zullen stijgen.

Risicobeheer
Het risicobeheer is gericht op het beperken van financiële risico's. In het treasurystatuut zijn richtlijnen en limieten opgenomen, die de basis vormen voor alle transacties op dit gebied. Ons beleid is geen gebruik te maken van derivatentransacties. (Derivaten zijn financiële instrumenten zoals

opties en renteswaps die renterisico's kunnen afdekken, maar waarmee ook risico's worden aangegaan.)

De Wet Financiering Decentrale Overheden geeft normen voor het beperken van risico's. De belangrijkste risicocategorie is het renterisico, waarvan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm belangrijke richtlijnen zijn ter beperking van renterisico's.
De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een rente typische looptijd tot één jaar. Het totaal van deze leningen mag niet meer bedragen dan 8,5% van de totale lasten op de begroting. De renterisiconorm heeft betrekking op leningen met een rente typische looptijd vanaf één jaar.
De verplichte aflossingen en renteherzieningen op deze leningen mogen niet meer bedragen dan 20% van de totale lasten op de begroting. Het doel van deze normen is om het risico te beperken wanneer bij herfinanciering van de leningen een rentestijging leidt tot financiële problemen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het wettelijke maximum aan leningen met een rente typische looptijd korter dan één jaar. De kasgeldlimiet stond toe om in 2016 de financieringsbehoefte tot een bedrag van € 6.913.000 te dekken met kortlopende leningen.
Gelet op de lage rente voor kort krediet hebben we in 2016 zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de toegestane norm. Het was niet noodzakelijk om leningen voor een langere termijn aan te gaan.

Kasgeldlimiet		
1	Lasten begroting 2016	81.331.000
2	Maximaal toegestane kasgeldlimiet (8,5%)	6.913.000
3	Gemiddeld saldo vlottende korte schuld en vlottende middelen	0
4	Ruimte onder kasgeldlimiet	6.913.000

Renterisiconorm

De renterisiconorm wordt opgesteld met als doel de rentegevoeligheid van de portefeuille van leningen met een looptijd van een jaar of langer te beperken. Dit komt erop neer dat het renterisico in een bepaald jaar niet meer mag bedragen dan een wettelijk bepaald percentage van het begrotingstotaal.

Renterisiconorm		
1	Renteherziening op langlopende schuld o/g	0
2	Te betalen aflossingen	1.367.956
3	Renterisico (1 en 2)	1.367.956
4	Renterisiconorm	16.266.200
5a	Ruimte onder risiconorm	14.898.244
5b	Overschrijding risiconorm	0
4a	Begrotingstotaal	81.331.000
4	Renterisiconorm (20% van 4a)	16.266.200

Financieringsbehoefte

Per 1 januari 2016 hielden we rekening met een financieringstekort van € 9.785.000. Dit is het verschil tussen de investeringen enerzijds en de vaste financieringsmiddelen anderzijds (reserves, voorzieningen, langlopende leningen, waarborgsommen).
Het werkelijke financieringsoverschot per 1 januari 2016 bedroeg € 1.935.000.

Financieringsbehoefte per 1-1-2016 (x € 1.000 euro)	**Raming**	**Werkelijk**
Reserves en voorzieningen	93.466	100.345
Langlopende leningen en waarborgsommen	21.116	21.116
Totaal	114.582	121.461
Boekwaarde van de investeringen	124.367	119.526

Financieringstekort / overschot	-9.785	1.935

Schuldpositie en solvabiliteit

Het BBV schrijft een aantal kengetallen voor ter opname in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicomanagement. Omdat een aantal van deze kengetallen verband houden met de financiering, zijn deze ook hier opgenomen.

Netto schuldquote (bedragen x € 1.000)		**rek. 2015**	**begr. 2016**	**rek. 2016**
Vaste schulden	+	21.116	19.748	19.748
Netto vlottende schuld	+	11.396	12.000	13.433
Overlopende passiva	+	3.695	3.000	4.478
Fin. activa (uitsluitend art. 36, d, e, f)*	-	0	0	0
Uitzettingen < 1 jaar	-	15.326	10.000	23.312
Liquide middelen	-	1.457	1.000	831
Overlopende activa	-	267	300	486
Totaal		19.156	23.448	13.030
Totale baten, excl. mutaties reserves		74.441	77.384	77.597
Netto schuldquote (netto schuld/baten)		25,7%	30,3%	16,8%

* *Betreft:*
- *d. uitzettingen in de schatkist van het Rijk met een rente typische looptijd van één jaar of langer;*
- *e. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rente typische looptijd van één jaar of langer;*
- *f. overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer;*

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen (bedragen x € 1.000)		**rek. 2015**	**begr. 2016**	**rek. 2016**
Vaste schulden	+	21.116	19.748	19.748
Netto vlottende schuld	+	11.396	12.000	13.433
Overlopende passiva	+	3.695	3.000	4.478
Fin. activa (uitsluitend art. 36, b,c,d,e,f)*	-	37.003	37.540	36.865
Uitzettingen < 1 jaar	-	15.326	10.000	23.312
Liquide middelen	-	1.457	1.000	831
Overlopende activa	-	267	300	486
Totaal		-17.847	-14.092	-23.835
Totale baten, excl. mutaties reserves		74.441	77.384	77.597
Netto schuldquote (netto schuld/baten)		-24,0%	-18,2%	-30,7%

* *Betreft:*
- *b. leningen aan:*
  - *1. openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden;*
  - *2. woningbouwcorporaties;*
  - *3. deelnemingen;*

4. *overige verbonden partijen;*

c. *overige langlopende leningen;*
d. *uitzettingen in de schatkist van het Rijk met een rente typische looptijd van één jaar of langer;*
e. *uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rente typische looptijd van één jaar of langer;*
f. *overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer;*

Solvabiliteitsratio (bedragen x € 1.000)	rek. 2015	begr. 2016	rek. 2016
Eigen vermogen	92.647	85.513	91.843
Balanstotaal	136.054	131.782	137.954
Solvabiliteit (ev/balanstotaal)	68,1%	64,9%	66,6%

Uitzettingen

Per 31 december 2016 bedragen de uitzettingen ongeveer € 36,6 miljoen. Hiervan betreft € 25,2 miljoen de hybride lening aan de BNGBANK. Een bedrag van € 4,4 miljoen is de restantschuld van leningen die zijn verstrekt aan de Woonstichting Vooruitgang en STEK Wonen om diverse woningcomplexen mee te financieren. De overige uitzettingen betreffen de restantschulden van starters- en duurzaamheidsleningen ad € 5,3 miljoen en een bedrag van € 1,8 miljoen aan leningen, verstrekt aan diverse instellingen binnen de gemeente, alle ter uitvoering van de publieke taak.

Rentemethodiek t/m 2016

Alle rente loopt via de kostenplaats kapitaallasten.
Voor de inzet van materiële activa wordt de rente voor de financiering van de activa omgeslagen over de betreffende producten (lasten). Deze rente is een fictieve vergoeding voor de inzet van vreemd vermogen en van eigen vermogen. Het rentepercentage voor deze vergoeding wordt geraamd op het te verwachten marktrentepercentage voor langlopende leningen. In bepaalde gevallen wordt het rentepercentage gelijkgesteld aan de te ontvangen rente of het rentepercentage, dat specifiek in het verleden voor de investering is bepaald. De toegerekende rente komt tot uiting op de kostenplaats kapitaallasten (baten). De te ontvangen rente voor tijdelijke financieringsoverschotten wordt ook aan de batenkant van de kostenplaats kapitaallasten verantwoord.

De reserves en voorzieningen worden aangewend als intern financieringsmiddel. Hierdoor hoeft er minder geld geleend te worden op de kapitaalmarkt. De berekende rente over de reserves en voorzieningen noemen we ook wel bespaarde rente. De bespaarde rente wordt verantwoord op de kostenplaats kapitaallasten (lasten) en op functie 914 (6.914.101 baten). Een deel van de bespaarde rente wordt toegevoegd aan een aantal reserves en vloeien terug via functie 980 (6.980.101 lasten). De werkelijk te betalen jaarlijkse rentelasten van de aangegane langlopende leningen worden verantwoord aan de lastenkant van de kostenplaats kapitaallasten. Ook de te betalen rente voor tijdelijke financieringstekorten wordt aan de lastenkant van de kostenplaats kapitaallasten verantwoord.
De afschrijvingen worden ook verantwoord op de kostenplaats kapitaallasten en omgeslagen over de betreffende producten (lasten). Het voordelige of nadelige verschil op de kostenplaats wordt uiteindelijk verantwoord op functie 913 (6.913.101 baten of lasten).

Overzicht EMU-saldo

Sinds 2006 zijn gemeenten verplicht een raming van de eigen 'bijdrage' aan het EMU-saldo op te nemen. (EMU staat voor Economische en Monetaire Unie.) Aanleiding hiervoor was de overschrijding van de norm van het EMU-tekort van 3% waar Nederland mee werd geconfronteerd. Om de cijfers tussen verschillende landen goed te vergelijken zijn in de Europese Unie afspraken gemaakt over de wijze van berekening van het EMU-saldo.

Het EMU-saldo wordt berekend op kasbasis, dus de feitelijke geldstromen die in een jaar hebben plaatsgevonden. Een negatief EMU-saldo wil niet zeggen dat de gemeente onmiddellijk een probleem heeft, omdat de gemeente werkt met het baten- en lastenstelsel.

Het EMU-saldo van de gemeente Teylingen per eind 2016 ziet er als volgt uit:

	EMU saldo jaarrekening (x € 1.000)		**2016**
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan cq onttrekking uit reserves	-	804
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	2.764
3	Bruto dotaties aan de voorzieningen ten laste van de exploitatie	+	3.867
4	Uitgaven aan investeringen in (im) materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-	8.614
5	De in mindering op onder 4 bedoelde investeringen gebrachte bijdragen van Rijk, Provincie, EU en overigen	+	1.220
6a	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im) materiële vaste activa	+	10
6b	Boekwinst op desinvesteringen in (im) materiële vaste activa	-	0
7	Uitgaven aan aankoop van grond en uitgaven van bouwrijp maken	-	6.559
8a	Verkoopopbrengsten van grond	+	7.074
8b	Boekwinst op grondverkopen	-	0
9	Betalingen ten laste van voorzieningen	-	2.184
10	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	-	0
			-3.227

4.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

Teylingen wordt, evenals andere lokale overheden, in deze jaren geconfronteerd met ingrijpende veranderingen en daarmee gepaard gaande uitdagingen. Of het nu gaat om het versterken van de (lokale) economie, het bevorderen van de doorstroming op de woningmarkt, de transities in het sociale domein, de korting op overheidsfinanciering of de toenemende mondige burger. In het verlengde daarvan wordt invulling gegeven aan de participatiemaatschappij, waarbij iedereen die dat kan verantwoordelijkheid neemt voor zijn/haar eigen leven en omgeving. In optima forma speelt de overheid hierbij geen of slechts een faciliterende rol. Loslaten, of liever gezegd: op een andere manier vasthouden, is daarbij het credo. Evenals maatwerk, want geen situatie is hetzelfde en soms is er juist wel een (nadrukkelijke) rol van de gemeente nodig. In veel gevallen is dit dan een regisserende rol, waarbij de gemeente als verbinder, netwerker, facilitator en procesbegeleider opereert. Maatwerk vraagt dan ook steeds om een (zelf)bewuste keuze welke rol de gemeente wil innemen.

Wat wilden wij bereiken?

Missie

Een vitale, zelfredzame en zorgzame samenleving is ons streven. Een samenleving die vanuit eigen kracht en initiatief (maatschappelijke) doelen realiseert. Wij zorgen daarbij ervoor dat kwetsbare groepen binnen de samenleving mee kunnen blijven doen. Hierbij stimuleren wij onze inwoners, maatschappelijke organisaties en verenigingen actief te participeren.

Dat moet niet alleen omdat de vraagstukken te complex zijn om vanuit het gemeentehuis te besturen, maar het kan vooral omdat er in de gemeente Teylingen veel kennis, kunde en ervaring aanwezig is waardoor burgers, bedrijven en instellingen veel problemen nu al zelf oplossen.

Visie

Om deze complexe vraagstukken duurzaam het hoofd te bieden, willen we een flexibele organisatie zijn die lokaal, regionaal en landelijk weet wat er speelt, die erin slaagt partijen in haar gemeente en regio samen te brengen en die oplossingen faciliteert. Daarvoor werken wij niet alleen intensief samen met onze burgers, bedrijven en instellingen, maar ook met onze ketenpartners en andere partijen die onze missie helpen te realiseren.
In het bijzonder werken we intensief samen met onze buurgemeenten Lisse en Hillegom met wie wij per 2017 één ambtelijke organisatie realiseren, om meer kwaliteit, minder kwetsbaarheid, gelijkblijvende of lagere kosten en meer strategische kracht te realiseren. Natuurlijk blijven wij ook met de andere gemeenten om ons heen actief samenwerken.

Doelen

Afgeleid van onze missie en visie willen we als organisatie van de gemeente Teylingen de volgende doelen bereiken:

- Kwalitatief hoogwaardige dienstverlening bieden aan onze burgers, bedrijven en instellingen. Teylingen heeft alle basisgegevens beschikbaar en hoeft niet naar de bekende weg te vragen. Wij geven vanuit onze professie een deskundig advies zonder de oplossing zelf aan te dragen en zijn betrokken bij alles wat onze burgers, bedrijven en instellingen bezig houdt;
- Een resultaatgerichte partner zijn in de samenwerking en aanspreekbaar zijn op het behalen van de afgesproken resultaten;
- Een lerende organisatie zijn, die niet sec handelt vanuit bekende paden en oplossingen, maar nieuwsgierig is naar de vraag achter de vraag en op zoek gaat naar innovatieve oplossingen. En waar medewerkers ook die ruimte krijgen;
- Een vitale organisatie zijn voor wat betreft medewerkers en middelen, waarbij we uit beide het beste (naar boven) willen halen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Ambtelijke samenvoeging Hillegom, Lisse en Teylingen

Op basis van het besluit dat de drie raden in juni 2015 hadden genomen, werd door de raad in maart 2016 toestemming verleend aan de drie colleges om de Gemeenschappelijke Regeling Werkorganisatie HLT Samen aan te gaan. De colleges zijn de Gemeenschappelijke Regeling gedrieën aan. Het ook vastgestelde bedrijfsplan vormde de basis waarmee de nieuwe organisatie is vormgegeven. Het

bedrijfsplan was na het plan van aanpak de tweede stap in de totstandkoming van de toekomstige werkorganisatie. In het bedrijfsplan is gedetailleerd beschreven hoe te komen tot de samenvoeging per 1 januari 2017.
Vervolgens werd gestart met het implementatietraject dat op 1 januari 2017 heeft geleid tot de totstandkoming van de werkorganisatie. Gedurende de implementatiefase werd de raad regelmatig geïnformeerd.

Personeel en Organisatie

Organisatieontwikkeling
Op het gebied van organisatieontwikkeling heeft 2016 hoofdzakelijk in het teken gestaan van werkzaamheden ter voorbereiding op de nieuwe werkorganisatie HLTsamen. Werkgroepen geformeerd vanuit de 3 gemeenten zijn samen met directie en bestuur druk bezig geweest om te zorgen dat de nieuwe organisatie per 1 januari 2017 kan draaien. Met de vakorganisaties is een sociaal plan afgesproken, arbeidsvoorwaarden zijn geharmoniseerd, de organisatiestructuur is gevormd en functies zijn ingevuld. Een klein deel via sollicitatierondes, maar het grootste deel via een plaatsingstraject op basis van het principe 'mens volgt werk'. Daarnaast is een ontwikkeltraject gestart met als doel:
1. de kennismaking en verbinding tussen medewerkers van de drie ambtelijke organisaties te faciliteren.
2. te zorgen, dat de kernwaarden van de nieuwe organisatie betekenis krijgen en gaan leven onder de medewerkers en
3. medewerkers te helpen zich belangrijke (nieuwe) competenties in de nieuwe organisatie eigen te maken.

Samen met een extern bureau is hiervoor een ontwikkelprogramma gemaakt en zijn onder de noemer HLT University diverse workshops uitgevoerd.

Integraal gezondheidsbeleid en arbo
In 2016 zijn de jaarplannen RI&E voor respectievelijk kantoren en buitendienst overeenkomstig de gemaakte planning uitgevoerd.
De plannen voor de verbouwing van zowel het bestuurscentrum als de gemeentewerf in Voorhout zijn door de arbodienst getoetst en de daarbij gegeven adviezen zijn in die plannen verwerkt.
In 2016 is een health check uitgevoerd en is een onderzoek (2-meting) uitgevoerd naar de duurzame inzetbaarheid van het personeel. Op basis van de resultaten van deze onderzoeken zijn gerichte faciliteiten/activiteiten aangeboden en uitgevoerd.

Beleid bovenformatieve plaatsingen
We hebben beleid ontwikkeld om de kosten van bovenformatieve plaatsingen zoveel mogelijk te voorkomen c.q. te beperken. In 2016 zijn geen nieuwe bovenformatieve plaatsingen ontstaan. Door natuurlijk verloop en herplaatsing in een andere reguliere functie zijn bovendien de laatste bovenformatieve plaatsingen komen te vervallen.

Cao, salaris- en uitkeringskosten
Begin 2016 is een akkoord bereikt over een nieuwe cao voor de sector Gemeenten. Het akkoord is een kortdurende cao met procesafspraken en een loonafspraak. Per 1 januari zijn de salarissen gestegen met 3% en per 1 januari 2017 met 0,4%. Voor de dekking hiervan was in de begroting een bedrag geraamd.
De cao loopt tot 1 mei 2017. De VNG gebruikt de looptijd van deze cao om de voorstellen voor modernisering van verlof en beloning met de vakbonden uit te werken.

Onderstaand treft u het overzicht van de salaris- en uitkeringskosten 2016 aan. Dit overzicht betreft de totale salaris- en uitkeringskosten van de gemeente Teylingen, die betrekking hebben op de afdelingen, het bestuur, de griffie en de gemeenteraad.

Personeelskosten	Rekening 2015	Begroting 2016*	Rekening 2016	Verschil 2016
Salariskosten huidig personeel en bestuur en personeel derden	€ 13.285.334	€ 14.410.502	€ 14.374.725	€ 35.777
Uitkeringen voormalig personeel en ex-bestuurders	€ 219.974	€ 151.301	€ 218.707	€ -67.406
Stelposten inhuur derden t.b.v. vervanging bij ziekte en vacatures	€ 159.808	€ 473.540	€ 385.423	€ 88.117
Totaal	€ 13.665.116	€ 15.035.343	€ 14.978.855	€ 56.488
Inhuur personeel derden overig	€ 804.095	€ 538.002	€ 513.319	

Toelichting:
De totale personeelskosten zijn hoger in 2016 ten opzichte van 2015 doordat in 2017 het IKB (Individueel Keuze Budget) is ingegaan. Dit heeft geleid tot een eenmalig nadeel in 2016 van € 406.000. Daarnaast zijn er eenmalige budgetten beschikbaar gesteld voor de HLT samenvoeging. Niet alle externe inhuur wordt uit deze budgetten bekostigd. Voor sommige (vooral grotere) projecten, zoals Hooghkamer, zijn aparte budgetten in de begroting opgenomen. Per onderwerp bekijken we steeds, hoe we het werk met de beschikbare budgetten het beste kunnen organiseren.

Inkoop
Onze inkoopfunctie is vanaf het 4e kwartaal van 2014 uitbesteed aan stichting RIJK. Stichting RIJK is een samenwerkingsverband van verschillende gemeenten, die met deze samenwerking beogen hun inkoop professioneel te regelen. Teylingen wil met haar inkoopfunctie daarmee sterker staan en minder kwetsbaar zijn. Stichting RIJK begeleidt het proces van de meest risicovolle inkooptrajecten binnen Teylingen en pakt indien mogelijk trajecten samen met andere gemeenten op. Een aantal voorbeelden van trajecten die in 2016 regionaal zijn opgepakt zijn o.a.: transport en verwerking van GFT, uitzenden en detacheren payroll en ZZP. In HLTsamen zijn o.a. contracten gesloten op het gebied van een nieuw zaaksysteem en het vervangen en vernieuwen van een nieuwe ICT infrastructuur.

Financiën
Met deze jaarrekening presenteren we u het resultaat van het begrotingsjaar 2016 ten opzichte van de oorspronkelijke en met voortgangsrapportages bijgestelde begroting 2016. Een belangrijke financiële ontwikkeling in 2016 is het overschot op het budget WMO-begeleiding van € 1,6 miljoen . Deze onderschrijding zien we ook terug bij de overige ISD-gemeenten. Naar de exacte onderbouwing en de vraag of dit voordeel zich ook in de komende jaren zal voordoen wordt, ter uitvoering van door u ingediende motie, is onderzoek gedaan. Het onderzoek is afgerond, het rapport met bevindingen is begin november aan de gemeenteraad gepresenteerd.
Een andere belangrijke financiële ontwikkeling heeft betrekking op de gewijzigde BBV-regelgeving op het gebied van grondexploitaties. In de jaarrekening 2015 is voor het project Hooghkamer een voorziening getroffen van € 528.671. Vanaf 2016 is vanwege genoemde gewijzigde regelgeving en moet het gemengde project Hooghkamer administratief worden gesplitst. Het faciliterend deel van het project laat een verlies zien van € 1.636.023. Voor dit verlies wordt een voorziening getroffen. Per saldo een extra last van € 1.107.352. Overigens wordt op het actieve gemeentelijke deel een voordeel gecalculeerd van ruim €1.113.000. Regelgeving schrijft voor
dat dit voordeel pas na realisatie kan worden ingeboekt. Tenslotte moet gemeld worden dat de 3e herziening in het 1e kwartaal 2017 wordt ingebracht en kan leiden tot bijstelling van de getroffen voorziening.

Informatisering en Automatisering
Betrouwbare ICT producten en diensten zijn een belangrijke randvoorwaarde en kritische succesfactor voor het realiseren en slagen van de ambtelijke samenvoeging van Hillegom, Lisse en Teylingen. Door de HLTsamen I&A werkgroep is in 2016 met de hoogste prioriteit gewerkt aan een nieuwe ICT

omgeving die per 1 januari 2017 zal worden opgeleverd. Een gezamenlijk zaaksysteem en een uniforme desktop voor de HLTsamen medewerkers maken deel uit van deze nieuwe ICT omgeving. De harmonisatie van de verschillende ICT applicaties en systemen zal op volgorde van prioriteit na de start van HLTsamen doorgaan.
We beseffen dat het van belang is dat de informatie, die we gebruiken bij onze werkzaamheden en waarop we onze beslissingen baseren, beschikbaar en integer en vertrouwelijk (BIV) is. In 2016 hebben we onze aansluiting bij de Informatie Beveiligingsdienst (IBD) compleet gemaakt. We hebben het informatiebeveiligingsbeleidsplan vastgesteld op basis van de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG). We zijn intussen voorbereid op de signalering van datalekken die we op basis van de nieuwe wet (Meldplicht datalekken) moeten melden aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

Helaas hebben we in 2016 te maken gekregen met een datalek in het oude gemeentehuis van Warmond. Omdat dit datalek de eerste in zijn soort was, hebben we veelvuldig overleg gehad met de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Daarnaast is de onderbouwing van de melding zorgvuldig met de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) afgestemd. De officiële berichtgeving over het datalek is verlopen via onze burgemeester en gemeentesecretaris.

In verband met de nieuwe Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) die is ingegaan in mei 2016 en afgerond moet zijn in 2018, is het van belang de bescherming van privacy duidelijk te beleggen in de organisatie conform de aanbevelingen van de IBD. Dat betekent dat we een Information Security Officer (ISO of CISO) moeten benoemen en een Privacy Officer. Een Functionaris gegevensbescherming (FG) zal namens de AP toezicht moeten houden op hoe wij met privacy gevoelige informatie omgaan. Om datalekken zoals dit lek te voorkomen wordt er extra aandacht besteed aan de fysieke informatiebeveiliging, de bijbehorende processen en de bewustwording bij de medewerkers.

Communicatie
In 2015 is de kadernotitie en uitvoeringsprogramma Communicatie vastgesteld in 2016 is gewerkt aan het uitvoeringsprogramma. Centraal staat de communicatieve kracht van de bestuurders en medewerkers vergroten. Steeds meer wordt vooraf scherp in beeld gebracht welke betrokkenen er zijn en met wie op welke manier een relatie moet worden opgebouwd of moet worden gecommuniceerd. Naast advies en ondersteuning heeft communicatie gewerkt aan borging van werkwijze en communicatieaanpak in de (nieuwe)organisatie. Waarbij Factor Communicatie de leidende aanpak is. Online communicatie maakt onderdeel uit van de aanpak. Waarbij het bereiken van effecten centraal staan. Er is een plan opgesteld voor een burgerpanel 2.0. Er zijn woordvoerings, gespreks- en mediatrainingen georganiseerd. Ook is een raadscommunicatieplan opgesteld.

Huisvesting
De verbouwing van het bestuurscentrum is medio december 2016 opgeleverd. In het gebouw is een klimaatinstallatie aangebracht en groot onderhoud uitgevoerd. Het CJG/JGT heeft een plek op de benedenverdieping gekregen en is rechtstreeks van buitenaf bereikbaar. Ook is de raadszaal anders ingericht, een nieuwe geluidinstallatie aangebracht en zijn de deuren vervangen. Er zijn tijdens de project aanvullende werkzaamheden toegevoegd die op dat moment efficiënt bleken om te doen, zoals aanvullend schilderwerk en plafondreparaties. Het project wordt ruim binnen het beschikbare budget uitgevoerd door de meevallende aanbestedingen en slimme keuzes te maken.
Het bestuurscentrum zal vanaf 2017 in gebruik genomen worden door de werkorganisatie van de GR HLT Samen , CJG en natuurlijk het bestuur en de griffie van de gemeente Teylingen.

Deregulering
Gemeenten staan nu en in de toekomst voor grote maatschappelijke opgaven. Omstandigheden waarin gemeenten moeten opereren veranderen regelmatig. Procedures en regels zullen niet altijd een oplossing geven voor zaken die aan gemeenten worden toevertrouwd. Ook wij zullen meer moeten improviseren en, afhankelijk van de rol die wij vervullen, onze inzet kiezen.
Bij invoering en toepassing van regelgeving zal steeds de vraag centraal staan of de bewuste regels en procedures wel gewenst zijn voor onze noodzakelijke (flexibele) inzet.

Processen
Van de overheid mag worden verwacht, dat zij bij het uitvoeren van haar werk altijd streeft naar het meest optimale resultaat, waarbij alle maatschappelijke belangen worden meegewogen. Bovendien is

het belangrijk om dit resultaat op de meest doelmatige manier te bereiken. Bij een steeds veranderende omgeving en hogere eisen aan professionaliteit is het van belang om een lerende organisatie te zijn, die haar processen frequent tegen het licht houdt. Sinds 2014 zijn we deze elementen aan het borgen door het toepassen van LEAN management, dat toeziet op juist deze zaken. In 2016 is de aandacht vooral uitgegaan naar de inpassing van Lean in HLTsamen. Diverse processen die toch moesten worden geharmoniseerd zijn gelijk met behulp van deze methodiek ingericht. Daarnaast zijn er trainingen en workshops georganiseerd en gegeven over Lean. Tot slot zijn er voorbereidingen getroffen om Lean verder in HLTsamen vorm te geven in de vorm van presentaties en een opdrachtnotitie.

4.6 Paragraaf Verbonden Partijen

Inleiding

Vanuit de wettelijke regelgeving moet de paragraaf verbonden partijen ten minste aan de volgende eisen voldoen:

1. de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;
2. de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
3. de lijst van verbonden partijen.

Gemeentelijke taken worden in hoofdzaak op drie manieren uitgevoerd. Een manier om beleid uit te voeren, is door deelname aan een verbonden partij. Andere manieren zijn door de uitvoering in eigen beheer te houden (bijvoorbeeld bij een gemeentelijke dienst) of door de uitvoering uit te besteden aan een andere organisatie die verder geheel los staat van de gemeente (bijvoorbeeld door subsidie te geven of een Inkoopcontract te sluiten). Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Het aangaan van banden met verbonden partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Verbindingen met verbonden partijen zijn een manier om bepaalde publieke taken uit te voeren. Voor het aangaan en onderhouden van contacten met verbonden partijen is het van belang af te wegen:

- wat de meest doelmatige manier is om een taak uit te voeren;
- wat de beste garantie geeft dat de taak wordt uitgevoerd op een manier zoals we die voor ogen hebben;
- op welke manier we voldoende inhoudelijk en financieel inzicht hebben in het uitvoeren van een taak.

Het onderbrengen van taken bij een gemeenschappelijke regeling (verlengd lokaal bestuur) betekent niet dat de gemeente er 'dan van af is'. De uitvoering van publieke taken in verlengd lokaal bestuur vereist democratische controle. Het is van belang daarbij het zwaartepunt te leggen naar 'sturing vooraf' om grip te hebben.

We streven ernaar gepast invloed uit te oefenen op verbonden partijen, door zelf zitting te hebben in het dagelijks bestuur van de verbonden partij of via vertegenwoordiging van Teylingen door een bestuurder van de Bollen5- gemeenten. Deze bestuurder wordt ondersteund door de eigen ambtelijke organisatie en onze regiowerkgroep.

Het onderwerp staat volop in de belangstelling. De Raad voor Openbaar Bestuur heeft in december 2015 zijn advies ‘Wisselwerking’ gepresenteerd, Een advies dat er op is gericht de democratische legitimiteit van intergemeentelijke samenwerking te verbeteren. Het rapport bevat een aantal aanbevelingen. Raden hebben, volgens het ROB rapport Wisselwerking, het gevoel grip en sturing op samenwerkingsverbanden te verliezen. Op 2 juni 2016 hebben Teylingse raadsleden op initiatief van het presidium met de auteurs van het ROB-rapport gesproken over grip op samenwerkingsverbanden. Mede op basis van de motie Wisselwerking (maart 2016) is een opiniërende startnotitie opgesteld over de verbonden partijen (commissie januari 2017).

Ook is in regionaal verband in 2016 een financieel kader afgesproken voor de gemeenschappelijke regelingen. Zo laten betrokken gemeenten dezelfde geluiden horen en weten de gemeenschappelijke regelingen waar zij aan toe zijn. Bovendien voorkomen wij dat verdeeldheid in financiële taakstellingen te traag worden doorgevoerd en niet tijdig kunnen worden ingeboekt door de gemeenten. In discussies over begrotingen kunnen onze vertegenwoordigers in de besturen van de gemeenschappelijke regelingen vroegtijdig refereren aan het afgesproken financiële kader.

Welke ontwikkelingen speelden er?

Holland Rijnland

Onder de paraplu van Holland Rijnland werken 14 gemeenten samen. Door gezamenlijk optreden vergroten wij de slagkracht en de impact van projecten. Denk hierbij aan uitdagingen die te complex zijn voor individuele gemeenten, die de gemeentegrenzen overschrijden of waarbij samenwerking tot meer efficiëntie leidt.Om diezelfde redenen lobbyt Holland Rijnland bij de provincie, het rijk en externe

partners. In december 2015 werd in het Algemeen Bestuur (AB) de Inhoudelijke Agenda 2016 vastgesteld. Daar in zijn 4 ambities opgenomen:

1. De regio Holland Rijnland heeft een optimaal niveau van sociale voorzieningen, lokaal en regionaal, waarbij de eigen kracht van de burger centraal staat.
2. De regio Holland Rijnland is koploper in het toepassen van economische en technologische innovaties.
3. De regio Holland Rijnland is een aantrekkelijke en vitale woon- en leefomgeving.
4. De organisatie Holland Rijnland versterkt het strategisch vermogen van de samenwerkende gemeenten.

Vanuit de 4 ambities zijn 13 speerpunten benoemd.

In de loop van 2016 is op initiatief en onder voorzitterschap van onze gemeente sprake van een gezamenlijke voorbereiding door de 5 Bollenstreekgemeenten van de vergaderingen van het Algemeen Bestuur. Daar worden standpunten op elkaar afgestemd en de woordvoering besproken.

Wat mag het kosten ?

Gemeentelijke bijdragen verbonden partijen in €	Begroting 2016	Begroting 2016 na wijzigingen	Realisatie 2016	Verschil
1 Ruimte, Wonen en Duurzaamheid				
Holland Rijnland, Ruimtelijke Ordening	33.491	33.491	33.491	0
Holland Rijnland, Investeringsstrategie	154.000	154.000	154.000	0
Holland Rijnland, Wonen	36.951	36.951	36.951	0
Milieudienst West Holland	697.900	739.757	739.717	-40
2 Toerisme en Economie				
Holland Rijnland, Economische Zaken en Toerisme	17.627	17.627	17.627	0
Greenport, Uitvoering economische agenda	30.000	30.000	30.000	0
3 Sociaal Domein				
Holland Rijnland, Leerplicht en VSV	119.377	119.377	119.377	0
Holland Rijnland,Volwasseneducatie	4.800	4.800	0	-4.800
Holland Rijnland, Sociale Agenda Algemeen	8.001	8.001	8.001	0
Holland Rijnland, Zorg	4.641	4.641	4.641	0
Holland Rijnland,Jeugd en Cultuur	8.832	8.832	8.832	0
Holland Rijnland,Opdrachtgeverschap Jeugdhulp	88.437	88.437	88.437	0
Holland Rijnland, Participatie	11.630	11.630	11.630	0
Intergemeentelijke Sociale Dienst, bijstand	688.984	788.984	894.830	105.846
Intergemeentelijke Sociale dienst, minimavoorzieningen	308.715	308.715	381.312	72.597
Intergemeentelijke Sociale dienst, Wmo	516.861	516.861	763.504	246.643
Intergemeentelijke Sociale dienst, Wmo individueel	228.139	228.139	228.139	0
RDOGHM, Openbare gezondheidszorg	1.044.883	1.015.883	1.007.301	-8.582
Werkvoorzieningschap Kust-, Duin- en Bollenstreek/MareGroep	102.545	10.154	-50.901	-61.055
4 Leefomgeving				
Holland Rijnland, investeringsstrategie	577.905	577.905	577.905	0
Holland Rijnland, deelprogramma mobiliteit	25.995	25.995	25.995	0
5 Dienstverlening				

6 Bestuur, Veiligheid en Financiën				
Regionale brandweer Hollands Midden	1.865.470	1.729.470	1.728.004	-1.466
GHOR Hollands Midden	37.082	86.722	86.722	0
Holland Rijnland, algemene kosten	184.167	88.412	67.326	-21.086
Govunited	211.191	211.191	186.789	-24.402
Totaal	**7.007.624**	**6.845.975**	**7.149.630**	**303.655**

Totaal uitgaven per gemeenschappelijke regeling

Gemeenschappelijke regeling	Begroting 2016	Begroting 2016 na wijzigingen	Realisatie 2016	Verschil	
				in €	in %
Holland Rijnland	1.275.854	1.180.099	1.154.213	-25.886	-2%
Greenport	30.000	30.000	30.000	-	0%
Intergemeentelijke Sociale Dienst	1.742.699	1.842.699	2.267.785	425.086	23%
Werkvoorzieningschap Kust-, Duin- en Bollenstreek/MareGroep	102.545	10.154	50.901-	61.055-	-601%
Regionale dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden	1.044.883	1.015.883	1.007.301	8.582-	-1%
Veiligheidsregio Hollands Midden	1.865.470	1.729.470	1.728.004	1.466-	0%
GHOR Hollands Midden	37.082	86.722	86.722	-	0%
Milieudienst West-Holland	697.900	739.757	739.717	40-	0%
GOV United	211.191	211.191	186.789	24.402-	-12%
	7.007.624	**6.845.975**	**7.149.630**	**303.655**	

Beschrijving van de verbonden partijen

Holland Rijnland	
Vestigingsplaats	Leiden
Visie verbonden partij in relatie tot gemeentelijke doelstelling(en)	Holland Rijnland draagt binnen de regio zorg voor een optimale verbinding, ontmoeting en samenwerking op ruimtelijk, economisch en sociaal vlak. Holland Rijnland is een vrijwillige, maar niet vrijblijvende samenwerking van en voor veertien gemeenten in het hart van de Randstad.
Beleidsrealisatie verbonden partij	In 2016 is Holland Rijnland samen met de gemeenten gestart met het uitwerken van de Inhoudelijke Agenda. Deze Inhoudelijke Agenda geeft de regionale ambitie weer op de domeinen Maatschappij, Economie en Leefomgeving. Het betreft een dynamische agenda waarin door de samenwerkende gemeenten inhoudelijke speerpunten zijn geïdentificeerd als van regionaal belang. Daarnaast zijn agendabrede speerpunten benoemd. Op het merendeel van de onderwerpen verzorgt Holland Rijnland het platform en de coördinatie. Verder organiseert Holland Rijnland diverse overlegtafels (themacafés). De inhoud zelf wordt veelal verzorgd door de gemeenten of andere partners. Enkele resultaten: • de tijdelijke werkorganisatie (TWO) heeft voor 80 miljoen jeugdhulp gecontracteerd binnen de gestelde termijn en het financiële kader. • er zijn belangrijke stappen gezet in transformatie van de jeugdhulp, waarbij passende hulp voor jeugdigen en gezinnen het uitgangspunt is. • Regionaal bureau leerplicht: - Het aantal verzuimmeldingen van jongeren onder de 18 is met 16% gedaald. • - Het aantal jongeren met een melding is met 10% gedaald. -· Het aantal kinderen met een vrijstelling is afgenomen van 427 naar

	374. -· Het aantal thuiszitters is met 23% gedaald: van 52 in 2014-2015 naar 40 in 2015-2016; - MBO-scholen nemen meer hun verantwoordelijkheid waardoor het aantal preventieve trajecten is gedaald. • Met de gemeenten en publieke partners is een energieprogramma opgetuigd, (in juni 2017 wordt een gezamenlijk energieakkoord vastgesteld). • Ladder Duurzame Verstedelijking is opgezet. • Cofinancieringsfonds opgezet; Instrumentation for Space als eerste succes. • Aansluiting op Regionale Investeringsagenda georganiseerd, Leidse Campus, Hollands Utrechts Plassengebied en Spacecampus als eerste projecten > uitbreiding met Blueport en Shared Servicecentre Space. • Meerdere lobbytrajecten gevoerd: o.a. behoud groenonderwijs, Nationaal Park Hollandse Duinen (1 van de 3 mooiste natuurgebieden in Nederland). • Biobased programma plantenstoffen opgezet met aantal pilots in Holland Rijnland. • Europees programma Shared Responsibility. • Evaluatie/doorontwikkeling groenprogramma + LEADER • Doorontwikkeling Inhoudelijke Agenda. • Vier themacafes georganiseerd: Energie, Jeugd, SMART en Groen. In 2017 zijn 8 gepland. O.a. wachtlijsten, biodiversiteit.	
Gemeentelijke risico's door deze relatie	Door de voorgenomen aanpassing van structuur en samenwerking zullen de risico's voor de deelnemers afnemen. Wel ontstaan frictiekosten waarvan de omvang nog niet bekend is.	
Openbaar belang	Een evenwichtige ontwikkeling van de regio en het zo goed mogelijk op elkaar afstemmen van de belangen van de deelnemende gemeenten en hun inwoners.	
Veranderingen	De herpostionering, profilering en invulling van de taakstelling van het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland zal in 2016 gestalte krijgen.	
Vertegenwoordiging gemeente	Algemeen bestuur: Burgemeester C.G.J. Breuer, de heer R.M. ten Boden en mevrouw R.M. Keijzer	
(bedrag x € 1.000)	**1/1/2016**	**31/12/2016**
Eigen Vermogen	1.629	1.397
Vreemd Vermogen	33.444	32.973
Resultaat na bestemming		0

Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Bollenstreek	
Vestigingsplaats	Lisse
Visie verbonden partij in relatie tot gemeentelijke doelstelling(en)	Doelmatige uitvoering van de regelingen op het gebied van sociale zekerheid en de Wmo die onder gemeentelijke verantwoordelijkheid vallen.
Beleidsrealisatie verbonden partij	Taakuitvoering gericht op: • correcte, tijdige en rechtmatige verstrekking van uitkeringen en individuele Wmo verstrekkingen; • meer mensen sneller aan het werk helpen.
Gemeentelijke risico's door deze relatie	Enerzijds de bijdrage van de gemeente Teylingen in de exploitatielasten van de ISD, en anderzijds de uitvoering van een open einde regeling door de ISD waar de gemeente Teylingen de financiële lasten van draagt.
Openbaar belang	Individuele voorzieningen op het gebied van werk, inkomen en zorg.
Veranderingen	• De begroting van de ISD is gebaseerd op ongewijzigd beleid. Op het moment van het opstellen van de begroting was nog onvoldoende inzicht in de kosten van de Persoonsgebonden Budgetten Jeugd en Wmo. De begroting 2016 is daarom gebaseerd op het huidige beleid en gaat uit van de nu bekende budgetten. Zodra hierover meer bekend is, zal een aangepaste begroting 2016 worden opgesteld. Ook de financiële gevolgen van de oprichting van het Servicepunt Werk zijn nog niet

	opgenomen in de huidige begroting; • Onder andere de uitbreiding van de Wmo heeft tot een groter takenpakket van de ISD geleid. Dit heeft gemaakt dat (vooralsnog tijdelijk) uitbreiding van de formatie noodzakelijk is gebleken. Deze uitbreiding van de formatie is wel verwerkt in de begroting zoals deze nu is vastgesteld.	
Vertegenwoordiging gemeente	Algemeen Bestuur: wethouder A.L. van Kempen en wethouder K.P. van Velzen Dagelijks Bestuur: wethouder A.L. van Kempen	
bedrag (x€1.000)	**1/1/2016**	**31/12/2016**
Eigen Vermogen	0	0
Vreemd Vermogen	12.160	6.564
Resultaat na bestemming		0

Werkvoorzieningschap Kust, Duin- en Bollenstreek / De Maregroep		
Vestigingsplaats	Voorhout	
Visie verbonden partij in relatie tot gemeentelijke doelstelling(en)	Bevordering van interne en externe (onder de hoede van of buiten de Maregroep) gesubsidieerde arbeid door uitstroom medewerkers; begeleid werken; detachering; werken op locatie; verplaatsing vanuit industrie naar groen (en vice versa).	
Beleidsrealisatie verbonden partij	Werkverschaffing voor specifieke doelgroep door: • vaardigheid van mensen te vergroten; • inkomen te bieden door (gesubsidieerde) arbeid; • werk op maat te bieden, zowel binnen als buiten de Maregroep; • tijdelijke of langdurige werkplekken beschikbaar te stellen.	
Gemeentelijke risico's door de relatie met een verbonden partij	Bijdrage gemeente in tekort Maregroep via bonus/malus regeling. Vanwege rijksbezuinigingen is er vanaf 2011 een gemeentelijke bijdrage.	
Openbaar belang	Het op een bedrijfsmatige wijze uitvoeren van taken van en voor de deelnemende gemeenten op het terrein van gesubsidieerde arbeid.	
Veranderingen	Het kabinet heeft besloten de sociale werkvoorziening met ingang van 2015 onder te brengen in gemeentelijke werkbedrijven. Dit is een belangrijk onderdeel van de nieuwe Participatiewet. De aan de GR KDB deelnemende gemeenten hebben het besluit genomen tot oprichting van een Servicepunt Werk die in stappen invulling gaat geven aan de uitvoering van deze wet. Onlangs is een kartrekker aangesteld die een bedrijfsvoerings- en implementatieplan gaat opstellen. De uitkomst van deze werkzaamheden zal vervolgens aan de raden ter goedkeuring worden voorgelegd alvorens tot uitvoering kan worden overgegaan.	
Vertegenwoordiging gemeente	Dagelijks Bestuur: wethouder A.L. van Kempen Algemeen Bestuur: wethouder A.L. van Kempen	
bedrag (x€1.000)	**1/1/2016**	**31/12/2016**
Eigen Vermogen	5.404	3.033
Vreemd Vermogen	2.943	3.113
Resultaat na bestemming		842

Regionale dienst openbare gezondheidszorg Hollands-Midden	
Vestigingsplaats	Leiden
Visie verbonden partij in relatie tot gemeentelijke doelstelling(en	Bewaking, bescherming en bevordering van de gezondheid van alle inwoners van de Regio Hollands Midden.
Beleidsrealisatie verbonden partij	Uitvoering van opgedragen taken op grond van de Wet Publieke Gezondheid (Wpg) en de Wet veiligheidsregio's (Wvr) door: • Aanbod van een basistakenpakket met minimaal alle wettelijke taken Wet Publieke Gezondheidszorg (Wpg); • Kostendekkende uitvoering van aanvullende diensten en markttaken in het verlengde van wettelijke taken.
Openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de aan de regeling deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg, de volksgezondheid en het ambulancevervoer.

Regionale dienst openbare gezondheidszorg Hollands-Midden		
	Op basis van de Wpg zijn gemeenten verplicht om producten voor de collectieve gezondheidszorg in te kopen bij de GGD.	
Veranderingen	Het AB heeft op 25 maart 2015 de Ontwikkelagenda 2020 HM vastgesteld. In oktober 2016 is dit project afgerond met de eindrapportage "Gezond GeregelD". Aan de colleges is voorgesteld om het opdrachtgeverschap voor taken die niet onder de Wpg vallen, in te vullen via het Portefeuillehoudersoverleg Publieke Gezondheid HM en niet meer via het AB RDOG.. Aan de raden is gevraagd om de kaders voor Jeugdgezondheidszorg en Veilig Thuis vast te stellen. In 2017 en 2018 komen de kaders voor andere niet-Wpg-taken aan bod. In 2016 heeft de RDOG HM accountteams voor de gemeenten ingesteld. Daarmee beoogt de RDOG een integrale aanpak van vragen van de gemeente. De toegenomen drukte bij Meldpunt Zorg / Veilig Thuis heeft geleid tot uitbreiding van de formatie. In 2016 is die gedekt uit de reserves. Voor 2017 is een begrotingswijziging aangekondigd.	
Vertegenwoordiging gemeente	Dagelijks Bestuur: gemeente Lisse, Leiden, Gouda, Zoeterwoude, Bodegraven-Reeuwijk. Algemeen Bestuur: portefeuillehouders Volksgezondheid 23 gemeenten in de regio Holland Midden	
bedrag (x€1.000)	**1/1/2016**	**31/12/2016**
Eigen Vermogen	€ 5.765	€ 2.077
Vreemd Vermogen	€ 25.156	€ 24.699
Resultaat na bestemming		€ -436

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden (tot 2011: Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden)	
Vestigingsplaats	Leiden
Visie verbonden partij in relatie tot gemeentelijke doelstelling(en)	Hoogwaardige brandweerzorg en adequate crisisorganisatie. Versterken van de generieke crisisorganisatie en in het bijzonder de reactiekracht op alle soorten incidenten en het uitoefenen van de taken die in de Wet veiligheidsregio's aan de bestuursorganen van de gemeente zijn opgedragen.
Beleidsrealisatie verbonden partij	Voorbereiding, hulpverlening en coördinatie bij rampen.
Gemeentelijke risico's door deze relatie	De risico's worden beschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen behorende bij de programmabegroting van de Veiligheidsregio Hollands Midden. De risico's hebben onder andere betrekking op de werkkostenregeling, de samenvoeging van de meldkamers Hollands Midden en Haaglanden en de herverdeling van het gemeentefonds en BDUR (Besluit doeluitkering bestrijding van rampen en zware ongevallen). Voor een uitgebreide toelichting wordt kortheidshalve verwezen naar de programmabegroting.
Openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de aan de regeling deelnemende gemeenten op het terrein van politie, brandweer, rampenbestrijding en het realiseren van een gecoördineerde inzet bij zware ongevallen en rampen betrokken organisaties, instellingen en diensten.
Veranderingen	<u>Bevolkingszorg op orde 2.0 – eigentijdse bevolkingszorg, volgens afspraak</u> Het Algemeen Bestuur heeft op 2 april 2015 de rapportages 'Bevolkingszorg Veiligheidsregio Hollands Midden' vastgesteld. Deze rapportages bevatten de uitwerking van de nieuwe landelijke visie op de gemeentelijke taken (Bevolkingszorg) tijdens crises, namelijk "*Bevolkingszorg Hollands Midden richt zich op het stimuleren van de zelfredzaamheid van de maatschappij en verleent actieve zorg aan mensen die dat nodig hebben"*. Bevolkingszorg Hollands Midden biedt hedendaagse en realistische bevolkingszorg. De vertaling van de visie zit niet in grote organisatorische wijzigingen, maar in de manier van kijken en de manier van handelen van crisisfunctionarissen (zoals improvisatiekracht). Het Regionaal Crisisplan, deel bevolkingszorg, is hierop grotendeels aangepast.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden (tot 2011: Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden)		
	In 2017 volgen de laatste aanpassingen. <u>Bezuinigingsvoorstellen Brandweer Hollands Midden</u> In het Algemeen Bestuur van november 2014 is de Kadernota Meer-Anders-Minder (MAM) vastgesteld. In deze nota zijn de bezuinigingsvoorstellen voor de brandweer opgenomen. Voor Teylingen heeft dit onder andere betekend dat op de post Sassenheim een autospuit en een hulpverleningsvoertuig zijn verdwenen. Er zijn geen maatschappelijke effecten door het verdwijnen van de voertuigen, omdat in de gehele regio gewerkt wordt met operationele grenzen en een regionale paraatheid.	
Vertegenwoordiging gemeente	Algemeen Bestuur: Burgemeester C.G.J. Breuer Dagelijks Bestuur: geen	
bedrag (x€1.000)	**1/1/2015**	**31/12/2015**
Eigen Vermogen	10.396	9.928
Vreemd Vermogen	21.998	19.037
Resultaat na bestemming		2.467

Regeling Omgevingsdienst West-Holland		
Vestigingsplaats	Leiden	
Visie verbonden partij in relatie tot gemeentelijke doelstelling(en)	De Omgevingsdienst West-Holland staat voor: • het streven naar een optimale milieukwaliteit; • een bijdrage leveren aan de veiligheid van inwoners door ervoor te zorgen dat de milieuprestatie van bedrijven op orde is; • het bewerkstelligen van een duurzaam leefmilieu en een verbetering van onze leefomgeving; • het leveren van een bijdrage aan de oplossing van (mondiale) vraagstukken. De Omgevingsdienst wil een kwalitatief hoogstaande uitvoerings-deskundige zijn in het integraal aanpakken van omgevingsvraagstukken.	
Beleidsrealisatie verbonden partij	De Omgevingsdienst West-Holland is de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie van en voor de deelnemende overheden en staat voor het verbeteren en bewaken van de kwaliteit en veiligheid van de leefomgeving in Holland Rijnland.	
Gemeentelijke risico's door deze relatie	De gemeente bepaalt zelf de afname van het aantal uren.	
Openbaar belang	Het bewerkstelligen van een duurzaam leefmilieu en een verbetering van onze leefomgeving.	
Veranderingen	Vanwege de uittreding van de gemeente Alphen aan den Rijn maakt deze gemeente geen onderdeel meer uit van de begroting ODWH . Het proces van overdracht van werkzaamheden naar de ODMH is op 1 januari 2016 afgerond. Met Alphen aan den Rijn zijn ook afspraken gemaakt over de financiële afwikkeling van de uittreding. Om te komen tot herstel van de robuustheid van de Omgevingsdienst zijn maatregelen voorzien die de <u>financiële</u> robuustheid moeten bewerkstelligen. Daarnaast is duidelijk geworden dat het voorgestelde maatregelen pakket in financiële zin niet voldoende is om de toekomst van de ODWH zeker te stellen. De aanvullende maatregelen worden met de gemeentes besproken en er is een plan van aanpak gemaakt.	
Vertegenwoordiging gemeente	Dagelijks Bestuur: wethouder A.L. van Kempen Algemeen Bestuur: wethouder A.L. van Kempen	
bedrag (x€1.000)	**1/1/2016**	**31/12/2016**
Eigen Vermogen	2.804	1.665
Vreemd Vermogen	6.144	9.474
Resultaat		-267

Vuilafvoerbedrijf Duin-en Bollenstreek (VAB)	
Vestigingsplaats	Voorhout
Visie verbonden partij	Op milieuhygiënisch verantwoorde en doelmatige wijze afvoer van

Vuilafvoerbedrijf Duin-en Bollenstreek (VAB)		
	huishoudelijk restafval en gft-afval.	
Beleidsrealisatie verbonden partij	In 2016 worden de aanbestedingen van de exploitatie en het transport en de verwerking van gft met ingangsdatum medio 2016 gehouden. Ook wordt onderzoek gedaan naar de toekomst, nut en noodzaak van het terrein nu de einddatum van de huurovereenkomst in 2023 in zicht komt. Nieuwe ontwikkelingen in het keten- en afvalbeheer zullen hierbij betrokken worden. Het behalen van de scheidingsdoelstellingen zal effect hebben op de inzamelsystematiek en de overslag in de komende jaren.	
Gemeentelijke risico's door deze relatie	Het intensiveren van de samenwerking heeft tot doel om schaalvoordeel te behalen. Dit vraagt wel de benodigde inbreng van en afstemming met de deelnemende gemeenten.	
Openbaar belang	Doelmatige verwijdering van afvalstoffen (service, kosten, milieu).	
Vertegenwoordiging gemeente	Algemeen bestuur: wethouder C.P. van Velzen Dagelijks bestuur: wethouder C.P. van Velzen	
bedrag (x€1.000)	**1/1/2016**	**31/12/2016**
Eigen Vermogen	95	95
Vreemd vermogen	4.097	4.094
Resultaat na bestemming		0

Stichting Regionale Inkoop (RIJK)		
Vestigingsplaats	Heemstede	
Visie verbonden partij	Het creëren van voordelen op zowel financieel, kwalitatief als procesmatig gebied voor zelfstandige gemeenten, onder andere door het faciliteren van een regionaal inkoopbureau en voorts al wat met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.	
Beleidsrealisatie verbonden partij	De stichting valt onder de kleine organisaties zonder winstoogmerk. Stichting RIJK helpt de gemeenten die deelnemen hun inkoop functie professioneel te organiseren en op deze wijze inkoopvoordelen te bereiken.	
Gemeentelijke risico's door deze relatie	De inbrengkosten in de stichting.	
Openbaar belang	Een professionele inkoop organisatie voor haar deelnemers bieden	
Vertegenwoordiging gemeente	Lid algemeen bestuur: gemeentesecretaris J. Covers	
bedrag (x€1.000)	**1/1/2016**	**31/12/2016**
Eigen Vermogen	394	541
Vreemd vermogen	287	248
Resultaat na bestemming		184

Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM)	
Vestigingsplaats	Noordwijkerhout
Visie verbonden partij in relatie tot gemeentelijke doelstelling(en)	De GOM is een uitvoeringsorganisatie zonder publiekrechtelijke taken. Bij de GOM zijn zes Duin- en Bollenstreekgemeenten betrokken. De regio Holland Rijnland, en meer in het bijzonder het gebied van de Duin- en Bollenstreek, heeft een sterke internationale concurrentiepositie in de tuinbouwsector waar het gaat om bloemen, planten, bollen, knollen en vaste planten. Partijen willen deze internationale concurrentiepositie behouden, uitbouwen en versterken door een integrale gebiedsontwikkeling waarbij vorm en inhoud wordt gegeven aan een integrale ruimtelijke herstructurering van het gebied van de Duin- en Bollenstreek. De herstructurering van de Greenport vraagt een integrale en bovenlokale aanpak.
Beleidsrealisatie verbonden partij	De integrale gebiedsontwikkeling moet leiden tot versterking van de nationale en regionale economie en tot het versterken van het nationale landschap door behoud, revitalisering en versterking van onder andere het bollencomplex (2625 ha), de glastuinbouwclusters en het toerismecluster. Daarbij moet ook een aanzienlijke ruimtelijke kwaliteitsslag (incl. een actieve aanpak en sanering van verrommeling en verbetering van natuur en ecologie) bereikt worden voor het gehele gebied.

Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM)		
Gemeentelijke risico's door deze relatie	Met inachtneming van de kapitaalinbreng van de gemeenten (€ 390.000,-), de € 10 miljoen bijdrage van Holland Rijnland uit het regionaal investeringsfonds (RIF) voor de Greenport en een nader te bepalen deel van de € 20 miljoen uit het RIF voor de regionale groenstructuur, de toegekende FES-gelden, eventuele provinciale en rijksbijdragen, eventuele andere subsidies en de opbrengst uit de verkoop van gronden is het uitgangspunt van de GOM een budgettair neutraal eindresultaat. De gemeente Teylingen heeft zich (evenals de andere deelnemende gemeenten) garant gesteld voor een bedrag van € 7 miljoen.	
Openbaar belang	De Greenport Duin- en Bollenstreek moet het mondiaal handelslogistiek en kennisinnovatief centrum blijven, verder uitgroeien en worden versterkt tot een nog belangrijker economische motor voor de Randstad.	
Veranderingen/ontwikkeling	Op 30 juni 2016 is de herziening van de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek vastgesteld door de gemeenteraad.	
Vertegenwoordiging gemeente	Lid Algemene Vergadering van Aandeelhouders: wethouder B. Brekelmans	
bedrag (x€1.000)	**1/1/2016**	**31/12/2016**
Eigen Vermogen	390	390
Vreemd Vermogen	18.339	17.016
Resultaat		0

Stichting GovUnited	
Vestigingsplaats	Borculo
Visie verbonden partij in relatie tot gemeentelijke doelstelling(en)	GovUnited wil de dienstverlening en bedrijfsvoering van gemeenten in Nederland verbeteren door het organiseren van intensieve samenwerking, delen van kennis en expertise mede door de inzet van moderne, gestandaardiseerde ICT-middelen en daarbij behorende dienstverlening. Deelnemers aan GovUnited menen dat het ontwikkelen, onderhouden en beheren van ICT geen kerntaak voor gemeenten is. De 'markt' is goed in staat dit voor gemeenten te doen. Namens haar deelnemers voert GovUnited daarbij de regie. Zo kan een gemeente zich richten op haar kerntaak: de dienstverlening aan burgers en bedrijven. Onze bijdrage aan GovUnited levert concreet onderstaande punten op: • Lidmaatschap Stichting GovUnited; • Afname en gebruik van ICT- componenten zoals het zaaksysteem ter ondersteuning van e-dienstverlening, digitaal werken en archief, de gemeentelijke website en intranet site, het Antwoordportaal voor het klantcontactcentrum; • Doorontwikkeling van de genoemde ICT-componenten; • Ontwikkeling van kennisdocumenten, zoals stijlgids webredactie en de producten- en dienstencatalogus; • Gezamenlijke inkoop van producten en diensten.
Beleidsrealisatie verbonden partij	Samenwerkingsverband GovUnited regisseert momenteel mede namens Teylingen het gezamenlijke beheer van de zogeheten MidOffice suite. Deze suite bestaat uit het zaaksysteem, het systeem ter ondersteuning van de bestuurlijke besluitvorming (BIS) en de gemeentelijke website. De suite is ontwikkeld door Green Valley en per 14 oktober 2016 loopt de aanbesteding af. Dit is voor de deelnemende gemeenten aanleiding geweest om na te gaan of GovUnited nog steeds de verwachte meerwaarde biedt. Dit heeft voor Teylingen en de overige deelnemers geresulteerd in het beëindigen van GovUnited per oktober 2016.
Gemeentelijke risico's door de relatie met een verbonden partij	Het financiële risico van de gemeente concentreert zich voornamelijk op de afname van het zaaksysteem. We zijn verplicht het zaaksysteem af te nemen tot aan het aflopen van de aanbesteding in oktober 2016.
Openbaar belang	Goede ICT voorziening om de doelstellingen van bedrijfsvoering en dienstverlening waar te kunnen maken.

Stichting GovUnited	
Veranderingen	Door de ambtelijke samenvoeging per 1 januari 2017 is met Hillegom en Lisse een nieuw zaaksysteem collectief aanbesteed. Het nieuwe systeem is operationeel in 2017 en trainingen zijn gegeven aan de medewerkers van HLTsamen.

Alliander		
Vestigingsplaats	Amsterdam	
Visie verbonden partij	De visie verwoordt Alliander als volgt: "Door onze verbinding met de samenleving leveren we onze diensten snel, innovatief en betrouwbaar. Klanten ervaren het netwerkbedrijf Alliander hierdoor als de beste onderneming in zijn soort. In dialoog met onze stakeholders en vanuit onze ambitie om continu te verbeteren, zijn we in staat een evenwichtige bijdrage aan de groei van al onze stakeholders te realiseren. In de regio's waar we mee verbonden zijn, werken we gedreven aan een betere samenleving".	
Beleidsrealisatie verbonden partij	De energiesector is in beweging. De groeiende noodzaak om over te schakelen naar duurzame vormen van energieopwekking en –verbruik zorgt voor nieuwe politieke kaders, innovaties en veranderende klantbehoeften. De aandeelhouders achten substantiële groei van het bedrijf noodzakelijk om de kosten voor de klanten van Alliander zo laag mogelijk te houden. De toename van onder meer zonnepanelen, windmolens en elektrische auto's vraagt meer van het netwerk van Alliander. Daarom moet het net worden aangepast en daar zijn grote investeringen in onder andere ICT-systemen voor nodig. Als het bedrijf groeit, kan Alliander de noodzakelijke investeringen in Nederland met meer klanten delen en heeft dit op termijn een gunstige uitwerking op de tarieven voor klanten.	
Gemeentelijke risico's door deze relatie	De gemeente ontvangt dividend.	
Openbaar belang	Alliander is een privaatrechtelijk verbonden partij. Alliander is een energienetwerkbedrijf. Zij zorgen voor het transport van betrouwbare, betaalbare en veilige energie, vandaag en in de toekomst. Via het netwerk transporteren zij elektriciteit en gas naar 37% van alle elektriciteits- en gasklanten in Nederland. Alliander investeert in de facilitering van duurzame energievormen om zo bij te dragen aan een betere samenleving.	
Vertegenwoordiging gemeente	Namens de gemeente Teylingen is wethouder C.P. van Velzen de vertegenwoordiger.	
bedrag (x€1.000)	**1/1/2016**	**31/12/2016**
Eigen Vermogen	3.579	3.687
Vreemd Vermogen	4.093	4.039
Resultaat		246

DUNEA (Duinwaterbedrijf Zuid-Holland)	
Vestigingsplaats	Voorburg
Visie verbonden partij	Excellente dienstverlening, leveringsbetrouwbaarheid en aandacht voor natuur- recreatie- en waterkwaliteit.
Beleidsrealisatie verbonden partij	De doelen voor de komende beleidsperiode zijn allemaal gericht op het verder verduurzamen van de activiteiten. Door in te zetten op energiebesparing, duurzame energiebronnen en compensatieprojecten werkt Dunea aan een dalende CO_2-uitstoot. Daarnaast zijn een duurzame inzet van hulpbronnen en onze natuurlijke omgeving belangrijke thema's. Zij werken met overheidsprogramma's als Duurzaam Inkopen, Duurzaam Bouwen en het Cradle-to-Cradle principe.
Gemeentelijke risico's door deze relatie	Risico voor de aandeelhouder beperkt zich tot de wettelijke risico's. De drinkwaterwet geeft ruimte voor het uitbetalen van een (beperkt) dividend aan de aandeelhouders. De aandeelhouders vinden echter dat het uitbetalen van dividend niet past bij een drinkwaterbedrijf en hebben daarom besloten om de blokkade op het uitkeren van dividend in stand te houden. Hierdoor kan de volledige winst worden gebruikt voor het aflossen van leningen. Dit leidt tot lagere rentekosten en dus tot lagere tarieven op

	termijn.	
Openbaar belang	De productie en levering van goed en betrouwbaar drinkwater, 24 uur per dag, met zo min mogelijk storingen. De gemeente Teylingen is aandeelhouder.	
Vertegenwoordiging gemeente	Algemene Vergadering van Aandeelhouders: wethouder C.P. van Velzen	
bedrag (x€1.000)	**1/1/2016**	**31/12/2016**
Eigen Vermogen	175.239	184.478
Vreemd Vermogen	377.383	391.727
Resultaat		9.239

Bank Nederlandse gemeenten (BNG)		
Vestigingsplaats	Den Haag	
Visie verbonden partij	De kerntaak van de BNG is om tegen lage tarieven te voorzien in lange kredietverlening aan decentrale overheden en in kredietverlening onder garantie van overheden.	
Beleidsrealisatie verbonden partij	BNG vertaalt haar missie in de volgende strategische doelstellingen: • het behoud van substantiële marktaandelen in de Nederlandse publieke sector en het semipublieke domein; • het behalen van een redelijk rendement voor de aandeelhouders.	
Gemeentelijke risico's door deze relatie	De bank is een structuurvennootschap. Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. De gemeente ontvangt jaarlijks dividend. De resultaten van deze deelneming fluctueren en daarmee ook de dividenduitkering. Teylingen neemt deel voor een bedrag van € 25,5 miljoen in hybride kapitaal van de BNG bank. Hierdoor kan binnen strikte kaders van risicobeheersing een beter rendement worden behaald dan bij verplicht schatkistbankieren of bij het verstrekken van leningen aan medeoverheden.	
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten voor maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de uitvoering van de publieke taak. Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de staat, evenals het door de statuten beperkte werkterrein van de bank bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is.	
Veranderingen	Geen veranderingen.	
Vertegenwoordiging gemeente	Namens de gemeente Teylingen is Wethouder C.P. van Velzen de vertegenwoordiger.	
bedrag (x€1.000)	**1/1/2016**	**31/12/2016**
Eigen Vermogen	3.582	4.163
Vreemd Vermogen	149.923	145.348
Resultaat		226

4.7 Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

Grondbeleid bevindt zich op het snijvlak tussen ruimtelijk ordeningsbeleid (RO-beleid) en financiën. Grondbeleid is daarbij geen doel op zich maar een essentieel middel om mede uitvoering te geven aan gemeentelijke beleidsdoeleinden op het gebied van wonen, werken, welzijn, infrastructuur, recreatie, milieu en landschapsontwikkeling. Het beleid moet passen binnen de financiële mogelijkheden en doelstellingen van de gemeente. Met het grondbeleid wordt bepaald of en hoe instrumenten, zoals bijvoorbeeld onteigening of kostenverhaal, worden ingezet om de gestelde doelen te realiseren.
Het beleid van de gemeente voor de komende jaren is vormgegeven in de 'Strategische Visie Teylingen 2040' en het collegeprogramma. Hierin worden verschillende belangrijke uitspraken gedaan over het financieel- en RO-beleid, die de visie op het grondbeleid kleuren:

- "Teylingen neemt nadrukkelijker de regie op de ruimtelijke inrichting";
- "Teylingen gaat de toekomst in als regiegemeente. De gemeente heeft geen allesbepalende positie meer als het gaat om de fysieke en sociale ontwikkeling van de wijken en buurten. Zij is meer een partner in een netwerk";
- "De financiële toekomst is, meer dan in het verleden, onzeker. Mede door de onzekerheden achten wij het wijs de volgende jaren het te voeren beleid financieel sluitend te maken.";
- "Een goed uitgevoerd grondbeleid is ondersteunend aan het creëren van een goed woon-, werk- en leefklimaat.".

In de bovenstaande passages klinkt het grondbeleid door zoals de gemeente dat wil voeren: faciliteren waar kan en optreden waar nodig is. De gemeente voert dus een passief grondbeleid maar zal niet schromen om actief te worden als de situatie daar om vraagt.

Wat willen wij bereiken?

Transparantie tegenover externe partijen is hierbij van belang: wat mogen partijen van de gemeente verwachten? De 'betrouwbare en eerlijke overheid' is een principe waaraan de gemeente grote waarde hecht. Bij de uitvoering van grondbeleid houden we rekening met de beperkte financiële middelen en aanvaardbare risicomarges. De gemeente zal in de huidige economische situatie en marktsituatie 'de vinger aan de pols moeten houden'. De gemeente is in gesprek met professionals uit het werkveld (onder meer banken, ontwikkelaars en corporaties) en doet ook zelf onderzoek naar de afzetbaarheid en de productie van woningen, zowel nu als in de toekomst. Zo ontstaat er een beeld van de behoefte aan wonen, bedrijventerreinen en recreatiegebieden. Daar waar noodzakelijk zal de gemeente zelf stappen zetten om zaken voor elkaar te krijgen. De risico's moeten hierbij altijd aanvaardbaar zijn.

Het doel van grondbeleid binnen Teylingen is: 'het tijdig kunnen realiseren van een goed woon-, werk- en leefklimaat waarbij, rekening houdend met een beperkte financiële armslag en aanvaardbare risicomarges, de nadruk ligt op faciliteren waar kan en optreden waar nodig is, alsmede het rechtvaardig verdelen van kosten en opbrengsten over de exploitanten, gebruikers, eigenaren en de gemeente'.

Welke ontwikkelingen spelen er?

Ambitie

De gemeente heeft een groot aantal ambities vervat in de 'Strategische Visie Teylingen 2040'. De beschreven ambities geven richting aan het RO-beleid dat de komende jaren gevoerd moet worden, en zijn verder uitgewerkt in diverse beleidsnota's. De inhoudelijke beleidsdoelen van deze nota's op het gebied van ruimtelijke ordening, en dus ook grondbeleid, worden hieronder beknopt omschreven. De gemeentelijke structuurvisie is door de gemeenteraad vastgesteld in juli 2015. In deze visie is vastgelegd hoe de contouren van ruimtelijke toekomst van Teylingen er uit gaan zien. Deze visie is samen met de woonvisie, welke eind 2015 vastgesteld wordt, leidend voor het uit te voeren grondbeleid.

Rol van de gemeente

Het overgrote deel van de doelstellingen op ruimtelijk gebied moet de gemeente bereiken door te faciliteren. De grond en het vastgoed zijn namelijk voor het overgrote deel in bezit van andere partijen. Daar waar de gemeente de regierol op zich neemt zal zij zelf de grondexploitatie gaan voeren. De redenen om zelf de regie te nemen zijn divers. Het kan bijvoorbeeld zijn dat marktpartijen

geen potentieel zien in de ontwikkelingen (met name recreatie), het een wettelijke taak is van de gemeente (infrastructuur), de markt er onderling niet uitkomt en het plan toch van cruciaal belang is voor Teylingen (Hooghkamer, bedrijventerrein Oosthoutlaan) of de grond in gemeentelijk bezit is (Langeveld, Narcissenlaan, oude Gemeentewerf Warmond en De Woezel).

Woningen

Aantallen en Types

De gemeente Teylingen heeft als ambitie in ieder geval te voorzien in haar eigen woonbehoefte. Er zijn de komende jaren dan ook plannen voor woningbouw. Op basis van het voorgenomen bouwprogramma zullen tussen 2010-2017 ongeveer duizend woningen worden gebouwd. Bij het realiseren van deze opgave dient zoveel mogelijk binnen de rode contouren (de grenzen waarbinnen het stedelijk gebied de komende tien jaar mag worden uitgebreid)
gebouwd te worden. Dit is ook vastgelegd in de structuurvisie (visie van de gemeente op het ruimtelijk beleid) en is inmiddels door de raad vastgesteld. De gemeente stelt verschillende eisen aan woningbouwprojecten bijvoorbeeld:

- 40% van de totale bouwproductie bestaat uit betaalbare woningen voor vooral starters en senioren in de huur- en koopsector tot € 225.000. In de regio is afgesproken dat 30% bestaat uit sociale woningbouw;
- de gemeente is verantwoordelijk voor voldoende levensloopgeschikte woningen, variërend van woningen die geschikt zijn voor mensen met (enige) mobiliteitsbeperkingen tot woningen die geschikt zijn voor inwoners met zware en meervoudige beperkingen die goed toegankelijk en zorggeschikt zijn. De gemeente maakt afspraken met corporaties en projectontwikkelaars over een meerjarige bouwplanning;
- de gemeente reserveert gunstig gelegen nieuwbouwlocaties voor de bouw woningen die geschikt zijn voor rolstoelgebruikers, omdat dit type woningen in het algemeen alleen door nieuwbouw tot stand kan worden gebracht;
- de gemeente stelt hoge eisen aan de ruimtelijke inrichting, waarbij een aantrekkelijk gevarieerd woonklimaat en intensief ruimtegebruik wordt nagestreefd;
- woningen en woonomgeving moeten voldoen aan Woonkeur, waaronder het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW).

In de woonvisie die wordt opgesteld en eind 2015 vastgesteld zal worden, zullen mogelijk nieuwe eisen worden geformuleerd voor het woonbeleid dat de gemeente nastreeft. In deze woonvisie zullen in de tijd uitgezet de meest recente aantallen en projecten worden vastgelegd. Ook de typologie, segmenten en het aandeel sociale huur zullen hierin een belangrijke plaats krijgen.

Duurzame woon- (omgeving)

Teylingen is een Millenniumgemeente, waar duurzaamheid hoog op de agenda staat. Ook op stedenbouwkundig gebied streven we duurzaamheid na, door de toepassing van Dubo plusrichtlijnen van het Regionale Beleidskader Duurzame Stedenbouw. Daarnaast willen we de energetische kwaliteit van nieuwbouwwoningen verbeteren. De gemeente neemt deel aan het 'Zorgpact Teylingen', met als doel samenwerking en daarmee verbetering van ouderenhuisvesting op korte en langere termijn en wil hierbij een dementievriendelijke gemeente zijn. Een project als het woonzorgcentrum Sassembourg is hier een voorbeeld van.

Projecten

De volgende projecten, die overwegend bestaan uit woningbouw, zijn de komende jaren aan de orde:
Faciliterend:

- Engelse Tuin (Voorhout);
- Locatie Bakker / Beukenhof (Sassenheim);
- Kerkzicht (Voorhout);
- Fort Marina;
- Digros;
- RWZI;
- Kaagstraat/Menneweg;
- De Woezel;
- Langeveld (Sassenheim);

- Diverse ruimte voor ruimte woningen in heel Teylingen;

Regisserend:
- Hooghkamer, gedeeltelijk faciliterend (Voorhout);
- Gemeentewerf (Warmond);
- Narcissenlaan/Bloementuin (Sassenheim);
- Oosthaven (Sassenheim).

Er zijn diverse onderzoeken naar de woningmarkt en de woningbehoefte in Teylingen uitgevoerd. De resultaten van deze onderzoeken zijn met u gedeeld en vormden de input voor de woonvisie die begin 2016 is vastgesteld.
Vooralsnog hebben wij de locatie Langeveld opgenomen als te faciliteren activiteit, waarbij de intentie is de locatie te laten ontwikkelen door een projectontwikkelaar.

Economie: bedrijvigheid en winkels
Het aandeel van Holland Rijnland in het bruto binnenlands product (BBP) neemt af. Er is een tekort aan direct uitgeefbare bedrijventerreinen en er is sprake van een negatief migratiesaldo van zowel inwoners als bedrijven. Mede daarom wil de gemeente inzetten op de versterking van de economie. Met een potentiële beroepsbevolking van ruim 17.000 mensen en slechts 12.000 banen binnen de gemeentegrenzen valt er wat te winnen op het gebied van werkgelegenheid. Daarbij is de Greenport voor Teylingen een belangrijke en unieke economische drager. Bedrijventerreinen moeten vitaal, duurzaam en veilig zijn om het werkgelegenheidsaanbod op niveau te houden. De mogelijkheden die zich binnen de gemeentegrenzen aandienen, moeten we direct oppakken of nader onderzoeken. We willen niet alleen uitbreidingslocaties, maar ook bestaande terreinen revitaliseren. Daarbij streven we een optimale ruimtelijke inrichting na door slim en intensief ruimtegebruik.

Projecten
Aanpak van de volgende bedrijventerreinen is de komende jaren aan de orde:
Faciliterend:
- verbreding/transformatie Jagtlust 1 (Sassenheim);
- uitbreiding de Wetering/Greenib (Warmond);
- verbreding/transformatie Veerpolder (Warmond).

Regisserend:
- uitbreiding Oosthoutlaan (Sassenheim), de locatie is voor een groot gedeelte gevuld door de realisatie van het PostNL sorteercentrum.

De ontwikkeling van kantoren wordt de komende jaren beperkt voorzien. Dit kunnen we met name opvangen binnen de bovengenoemde terreinen en op enkele verspreid liggende locaties.
Het handhaven en versterken van de aantrekkingskracht van winkelcentra vormt een belangrijk aandachtspunt.

Recreatie, voorzieningen en infrastructuur
Door de groei van het inwonersaantal groeit ook de behoefte aan recreatiegebieden en voorzieningen. Bovendien wordt de druk op bestaande infrastructuur verhoogd. Om te voldoen aan toenemende en veranderende behoeften, zijn verschillende investeringen nodig. Om een indruk te geven van de opgaven, benoemen we hieronder een aantal projecten.

Projecten
Recreatie
Regisserend:
- herinrichting Koudenhoorn;
- aanleggen wandel- en fietspaden 2e fase Boterhuispolder.

Voorzieningen
Regisserend:
- de aanleg en renovatie van gemeentelijke sportaccommodaties;

- realiseren van een Brede School in Warmond;
- de aanleg van passende parkeervoorzieningen, zoals beschreven in de 'Parkeernota Teylingen'.

Infrastructuur
Regisserend:
- de aanleg van de Noordelijke Randweg Voorhout;
- het oplossen van de knelpunten op de provinciale wegen N443 en N444 om de ontsluiting van de Noordelijke Greenport te verbeteren. Dit gebeurt in overleg met de Provincie Zuid-Holland.

Financiële uitgangspunten
In de gemeentelijke grondexploitatie faseren we de kosten en opbrengsten in de tijd, stellen we een contante waardeberekening op en houden rekening met de effecten van prijsstijgingen en rente. Jaarlijks worden de grondexploitaties geactualiseerd. In het geval van particuliere grondexploitatie, waaraan de gemeente medewerking verleent, worden de kosten en opbrengsten ter verrekening in beeld gebracht.

Het nemen van winst schept mogelijkheden om nieuwe projecten aan te pakken of risico's op te vangen. Winsten op een project worden genomen zodra dit verantwoord is. Dit kan bij afronding van het project zijn of tussentijds. De gemeente Teylingen kan tussentijds winst nemen als aan alle onderstaande voorwaarden is voldaan:
- er is sprake van een actuele grondexploitatie;
- er is sprake van een substantiële winstverwachting;
- er bestaan geen risico's meer die niet door de grondexploitatie zelf gedragen kunnen worden;
- er ontstaat door winstneming geen nadelige boekwaarde;
- 90% van de gronduitgifte is voltooid.

Tussentijdse winstneming is alleen aan de orde bij volledig gemeentelijke grondexploitaties.

Op korte termijn verwachten we bij de grondexploitatie geen positief saldo dat kan worden toegevoegd aan de reserve. Voorlopig zijn alle winsten die voorzien zijn (door de raad) toegewezen aan onze afdracht in het Regionaal Investering Fonds (zie tabel aan het einde van deze paragraaf).

Per 1 januari 2016 moeten gemeenten vennootschapsbelasting (vpb) afdragen over de fiscale winst. Na ingewone advies is geconcludeerd dat de activiteiten vallend onder "Bouwgrond in exploitatie" niet vpb-plichtig zijn. Jaarlijks moet overigens de fiscale positie van de gemeente opnieuw worden beoordeeld.
Ook heeft de Commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording), met als doel verbetering van de transparantie in de verantwoording, de "Notitie Grondexploitaties 2016" uitgebracht. De richtlijn is ingegaan per 1 januari 2016. De bepaling van toe te rekenen rente aan Bouwgrond in exploitatie (Bie) is gewijzigd en van de bestaande indeling is de categorie "niet in exploitatie genomen gronden" vervallen. Vanwege fiscale- en BBV regelgeving zijn de complexen Bloementuin en Gemeentewerf Warmond ingebracht in de categorie "Bouwgrond in exploitatie" (Bie) en is het complex Langeveld, omdat dit complex vooralsnog niet zelf wordt ontwikkeld, ingebracht als materieel vast actief (MVA). Tenslotte geeft de BBV notitie "faciliterend grondbeleid" aan dat vanaf 2016 in de verantwoording onderscheid gemaakt moet worden in actief en faciliterend grondbeleid.
Het project Hooghkamer is een gemengde activiteit, waarin zowel het exploitatieplan (faciliterend) als de gemeentelijke bouwgrondexploitatie worden uitgevoerd. Het faciliterend deel betreft te verhalen kosten op ontwikkelaars, gebaseerd op het exploitatieplan en wordt voortaan als een vordering binnen het project vastgelegd. Aan de te verhalen kosten wordt de rente op basis van het door de raad vastgesteld renteomslag percentage toegerekend.

Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)
Het WSW verleent garanties op leningen die corporaties aantrekken om hun activiteiten op het gebied van de volkshuisvesting te financieren. De corporaties kunnen daardoor geld lenen tegen gunstige voorwaarden op de kapitaalmarkt.
Er is een 100% garantie, doordat het WSW de volgende zekerheden biedt:
1. Monitoring kredietwaardigheid corporaties;

2. Borgstellingreserve van WSW, opgebouwd uit betaalde provisies door corporaties;
3. Obligoverplichting door corporaties, op te vragen bij calamiteit(en). Een obligo is een verplichting van de deelnemer om aan het WSW een bedrag over te maken;
4. Achtervang door het rijk 50% en gemeenten 50% (middels renteloze lening).

In de zekerheidsstructuur van het WSW neemt de gemeente een belangrijke plaats in. Pas als de gemeentelijke achtervang is geregeld, kan WSW borg staan. De gemeente is een achtervangovereenkomst aangegaan voor alle corporaties die in de gemeente werkzaam zijn, tot het moment van wederopzegging (de zogenoemde ongelimiteerde achtervangovereenkomst).
Het risico dat de gemeente loopt, is theoretisch omdat:
1. Zodra een corporatie niet voldoende kredietwaardig is, wordt het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV) ingeroepen om orde op zaken te stellen;
2. Lukt dit niet, dan wordt het WSW aangesproken;
3. Pas als laatste worden rijk en gemeente aangesproken.

Als het rijk en gemeente worden aangesproken, dan zal er een renteloze lening worden verstrekt aan het WSW conform de afspraken in de achtervangovereenkomst. Het WSW heeft vervolgens recht op het onderpand van de corporatie. De maximale borg door het WSW kan nooit meer zijn dan de WOZ-waarde van het onderpand.
De WSW zal te zijner tijd het rijk en de gemeente de renteloze lening terugbetalen.
Het risico dat de gemeente loopt, is de rentederving wanneer een renteloze lening verstrekt moet worden.

Het WSW heeft tot op heden de gemeenten en het rijk nooit hoeven aan te spreken.

Woningwet
De nieuwe Woningwet is medio 2015 in werking getreden. In de nieuwe wet staan aangescherpte regels over het taakgebied van woningcorporaties en het toezicht. Daarnaast wordt de invloed van gemeenten en huurders op het beleid van corporaties versterkt. De corporatie moet met haar werkzaamheden naar redelijkheid bijdragen aan de uitvoering van de Woonvisie.

Projecten stand van zaken gemeentelijke grondexploitaties
Project Hooghkamer
Het bestemmingsplan en het bijbehorende exploitatieplan Hooghkamer zijn vastgesteld door de raad. De komende jaren wordt het uitgevoerd. Alhoewel het project qua uitvoering en begeleiding als een totaal wordt aangestuurd, is gelet op BBV wijzigingen het project per 1-1-2016 verantwoord in een faciliterend- en een gronduitgifte deel. De grondexploitatie is begin 2017 (prijspeil 1-1-2017) geactualiseerd. Het totaal van de exploitatie sluit op een nadelig saldo van € 331.000 (contante waarde). Waarbij het faciliterend deel sluit met een nadeel van € 961.690. Regelgeving schrijft voor dat voor het nadeel een voorziening wordt getroffen.

De 2e herziening van het bestemmingsplan is vastgesteld in de raad van september.

- Risico’s:

In de gemeenteraad is de risicoanalyse Hooghkamer besproken. Daarbij zijn de risico’s en kansen toegelicht. De volgende risico’s kunnen zich voordoen: plankosten, natuurcompensatie, vertraging, tunnel onder het spoor, Engelse Tuin, taxatie, onteigening, ander type sociale woningen, renterisico en indexrisico, onduidelijkheid over wijkontsluitingsweg als onderdeel van de Noordelijke Randweg.

- Kansen in dit plan:

Het vergroten van de inkomsten m.b.t. de kavels van vrijstaande woningen in bouwfase 3. De gemeente vraagt meer voor de ontwikkelgronden die zij bezit.

Project Narcissenlaan/Bloementuin

De procedure voor het bestemmingsplan en de aanbesteding vindt in 2015/2016 plaats. De verwachting is dat het project vanaf 2016/2017 van start kan gaan, wanneer de verhuizing van de Sassenheimse Tennis Vereniging is afgerond. Het plan kent een sluitende grondexploitatie.

- Risico's:

Het afzetrisico is beperkt, omdat het programma is afgestemd op de actuele marktvraag. Vertraging door het niet tijdig uitplaatsen van STV is een risico.

Project Gemeentewerf Warmond

In de eerste helft van 2016 is er een markttender doorlopen waarbij aan vier partijen is gevraagd om een ruimtelijk en financieel bod te doen om tot een woningbouwontwikkeling te komen op deze locatie. Op basis van vooraf bepaalde criteria is een keuze gemaakt voor een stedenbouwkundig plan dat ruimtelijk en milieutechnische haalbaar is en past binnen onze kaders van de woonvisie 2016. Op basis van het bod sluit de gemeentelijke grondexploitatie waarschijnlijk met een minimale opbrengst.

- Risico's:

Er is een mogelijk financieel risico met betrekking tot de kosten die gemaakt moeten worden voor een alternatieve oefenlocatie voor de brandweer.

Project Oosthaven

Het project Oosthaven is op dit moment niet in de markt te zetten. Er zal in de toekomst een nieuw plan moeten worden gemaakt. De marktsituatie is zo dat er geen mogelijkheden zijn om in de komende jaren hier iets tot stand te brengen.

- Risico's:

Het huidige plan sluit onvoldoende aan bij de huidige marktwensen. Mogelijk moeten de uitgangspunten worden bijgesteld, waardoor er verdere vertraging ontstaat.

Project bedrijfsterrein Oosthout

Vanuit de markt is er interesse voor het resterende deel van deze locatie. Het gaat daarbij niet (alleen) om mogelijke nieuwe bedrijven van buiten de regio.

Regionaal InvesteringsFonds

In onderstaande tabel staan de verwachte opbrengsten uit grondexploitaties en verkoop van gemeentelijke gebouwen. De opbrengsten worden gestort in de Reserve Investeringsstrategie Holland Rijnland. De jaarlijkse bijdrage aan het regionaal Investeringsfonds t/m 2024 bedraagt € 731.905 per jaar en wordt onttrokken aan deze reserve.

Te verkopen onroerende zaken	2016	2017	2018	2019	Na 2019	Totaal
Gemeentelijke woningen:						
- Oranje Nassaulaan 14 (Warmond)		€ 450.000				€ 450.000
Grondexploitaties:						
Terrein Langeveld (Sassenheim)			€ 2.862.000			€ 2.862.000
Narcissenlaan (Sassenheim)					€ 562.000	€ 562.000
Oosthoutplein Voorhout		€ 186.195				€ 186.195
Oude scholen:						
Kagerdreef 72 (Sassenheim)					€ 200.000	€ 200.000
St. Antoniuslaan 24A (Sassenheim)			€ 750.000		€ -	€ 750.000
Volksuniversiteit gebouw Kastanjehof						
Kompasschool		€ 800.000				€ 800.000
Clusterw oningen Piet van Slingenlandslaan		€ 800.000				€ 800.000
Biblitheek Voorhout		€ 700.000				€ 700.000
Lokatie de Woezel (Warmond)			€ 250.000			€ 250.000
Boerhaavestraat 54 (Voorhout)		€ 240.000				€ 240.000
Totaal opbrengst/verwachte opbrengst	€ -	€ 3.176.195	€ 3.862.000	€ -	€ 762.000	**€ 7.800.195**

Stand reserve investeringsstrategie Holland Rijnland 1-1	€ 1.599.106	€ 867.201	€ 3.311.491	€ 6.441.586	€ 5.709.681	
Stortingen	€ -	€ 3.176.195	€ 3.862.000	€ -	€ 762.000	
Onttrekkingen t/m 2024, € 731.905 per jaar	€ 731.905	€ 731.905	€ 731.905	€ 731.905	€ 3.659.525	
Stand per 31-12	€ 867.201	€ 3.311.491	€ 6.441.586	€ 5.709.681	€ 2.812.156	

Reserve grondexploitatie

De stand van de reserve bedraagt per 1-1-2017 afgerond € 13.000. De komende jaren vinden hierop geen mutaties plaats, omdat de resultaten uit de grondexploitaties gebruikt gaan worden voor de vulling van de reserve Investeringsstrategie Holland Rijnland.

Financieel overzicht grondexploitaties

Omschrijving van complexen faciliterend en in exploitatie	Boekwaarde per 1-1-2016	Totaal vermeerderingen	Totaal verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2016	Voorziening per 31-12-2016	Balanswaarde per 31-12-2016	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde opbrengsten	Geraamd eind resultaat
Hooghkamer									
. faciliterend	10.057.172	5.973.471	6.816.816	9.213.827	961.690	8.252.137	24.487.829	32.739.966	961.690
. in exploitatie	135.882	502.686	257.099	381.469		381.469	713.955	1.726.022	-630.598
subtotaal	10.193.054	6.476.157	7.073.915	9.595.296	961.690	8.633.606	25.201.784	34.465.988	331.092
Gemeentewerf (in expl.)	240.913	35.776		276.689		276.689	118.788	395.521	-44
totaal	10.433.967	6.511.933	7.073.915	9.871.985	961.690	8.910.295			

Omschrijving van complexen materieel vaste activa	Boekwaarde per 1-1-2016	Totaal vermeerderingen	Totaal verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2016	Gemiddelde boekwaarde per m2
Hoofdstraat/Langeveld	1.822.757			1.822.757	51
Bloementuin	1.904.795			1.904.795	92
	3.727.552			3.727.552	

Toelichting:
Vermeerderingen zijn kosten die gemaakt worden voor onder meer verwerven gronden, bouwrijpmaken, bestemmingsplan, planschade etc.
Verminderingen zijn opbrengsten door verkoop grond, bijdragen projectontwikkelaar, subsidie etc.

De boekwaarde van Hoofdstraat/Langeveld betreft de gemaakte kosten tot en met 31-12-2015. Vanaf 1-1-2016 is het complex van grond in exploitatie ingedeeld naar materieel vast actief. Het voornemen is om de grond door een marktpartij te laten ontwikkelen.
Voor het complex Bloementuin is het voornemen om het complex in de loop van 2017 als bouwgrond in exploitatie aan te wijzen.

Kengetal grondexploitatie

Vanaf het begrotingsjaar 2016 schrijft het BBV een aantal kengetallen voor ter opname in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicomanagement. De opbouw van het kengetal treft u onderstaand aan.

Kengetal grondexploitatie	rek. 2015	begr. 2016	rek. 2016
Niet in exploitatie genomen bouwgronden	3.969	0	0
Bouwgronden in exploitatie	9.664	1.722	658
Totaal	13.633	1.722	658
Totale baten, excl. mutaties reserves	74.441	76.000	77.597
Grondexploitatie	18,3%	2,3%	0,85%

4.8 Paragraaf Duurzaamheid

Inleiding

Eén van de drie speerpunten van het coalitieakkoord 2014-2018 is "Duurzaamheid en Houdbaarheid". Hieronder wordt verstaan het realiseren van ontwikkelingen die aansluit op de behoeften van het heden, zonder het vermogen van de toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen.
In deze collegeperiode willen we extra inzetten op houdbaarheid. In het coalitieakkoord is gekozen voor het hanteren van het uitgangspunt van houdbare ontwikkelingen, ontwerpen en besluiten. Het begrip houdbaarheid heeft hierbij nadrukkelijk een brede betekenis: het begrip geeft aan dat bij elk besluit en project meegewogen wordt of een ontwikkeling of besluit ook op de lange(re) termijn economisch, milieutechnisch en/of sociaal voordeel biedt.

Wat willen wij bereiken?

Missie
Duurzaamheid en houdbaarheid zijn integraal onderdeel van zowel beleidsvorming als beleidsuitvoering van de gemeente.
De gemeente stimuleert, faciliteert en voert uit. De gemeente is de spin in het web van duurzaamheid en heeft een aanjagende, prikkelende en stimulerende rol binnen de samenleving.
In samenwerking met onze partners in de regio streven wij ernaar om met de Duin- en Bollenstreek de meest duurzame regio in Nederland te worden.

Wat gaan we ervoor doen?

Begin 2016 wordt de nieuwe Duurzaamheidsagenda vastgesteld in de Raad. Op basis van deze agenda worden acties geprioriteerd en in samenhang uitgevoerd. De financiële consequenties van de duurzaamheidsagenda worden opgevoerd in de agenda en in de besluitvorming meegenomen. Daarnaast worden vooral voor de openbare ruimte in 2016 vier beleidsplannen opgesteld met een grote component duurzaamheid: duurzame openbare ruimte, afval, groen en wegen en

<u>We geven het goede voorbeeld</u>
Met duurzaam beheer en onderhoud streven we naar een minimaal negatief effect op het milieu. De aanpassing van openbare verlichting naar LED gaat ook in 2016 door, hierdoor daalt het energieverbruik. In 2016 doen we een aanbesteding voor het integraal en duurzaam schoon en onkruidvrij houden van de straten en andere verhardingen. Dit zijn voorbeelden van de verduurzaming die we doorvoeren in de bedrijfsvoering. Waar kansen zijn worden deze actief opgepakt, duurzaamheid is daarbij altijd een integraal onderdeel van de afwegingen.

We dragen onze ambitie rond duurzaamheid actief uit. De medewerkers van de gemeente zijn de ambassadeurs van de aanpak.

<u>We doen het samen</u>
De ontwikkeling naar een duurzaam Teylingen is een proces dat we samen met bewoners en organisaties aanpakken. Hierbij staan we nadrukkelijk open voor initiatieven uit de gemeenschap en bieden we actief onze hulp aan. Tegelijk houden we ook zelf de ontwikkelingen bij en grijpen we kansen aan. De op 1 september aangekondigde subsidie op energiebesparende maatregelen bij sportverenigingen is een voorbeeld van zo'n kans waarbij we samen met betrokkenen kijken hoe we hier in Teylingen optimaal op kunnen inspelen.

In de verschillende programma's gaan we op de betreffende onderwerpen samen met de gemeenschap aan de slag om Teylingen duurzamer te maken.

- Bij recreatie en toerisme zetten we in op een intensievere samenwerking met burgers, ondernemers en de regio en op het uitvoeren van projecten op het gebied van recreatie en toerisme. Hierbij zijn duurzaamheid en houdbaarheid onderdeel van de ontwikkeling en hebben wij natuur- en landschapswaarden en cultuur(historie) hoog in het vaandel.
- Voor de bouw van woningen op de locatie Langeveld wordt met corporaties, marktpartijen en inwoners een programma opgesteld. Daarbij worden ook de doelstellingen bepaald voor energiezuinige woningen, duurzaam materiaalgebruik en duurzame wijkontwikkeling.

- We gaan uit van de kracht en de dynamiek van de samenleving. We willen de betrokkenheid de ruimte geven om tot bloei te komen. In de samenleving is een groot zelfoplossend vermogen aanwezig. We willen voor deze betrokkenheid openstaan en haar stimuleren en zelf zaken loslaten. Als het lukt de betrokkenheid van de inwoners bij de samenleving te vergroten, bereiken we sociale duurzaamheid. Dit is een proces waarmee we in 2015 gestart zijn. De komende jaren moeten zowel wij als onze partners deze nieuwe houding/werkwijze verder onder de knie krijgen. Co-creatie en gelijkwaardigheid zijn daarbij sleutelwoorden.
- De duurzaamheidslening wordt samen met het duurzaam bouwloket ingezet als belangrijke instrumenten om bewoners te faciliteren bij het besparen van energie en het opwekken van duurzame energie;
- Ook op stedenbouwkundig gebied streven we duurzaamheid na, door de toepassing van Dubo plusrichtlijnen van het Regionale Beleidskader Duurzame Stedenbouw. Daarnaast willen we de energetische kwaliteit van nieuwbouwwoningen verbeteren.
- De gemeente neemt deel aan het 'Zorgpact Teylingen', met als doel samenwerking en daarmee verbetering van ouderenhuisvesting op korte en langere termijn, en wil hierbij een dementievriendelijke gemeente zijn. Een project als het woonzorgcentrum Sassembourg is hier een voorbeeld van.
- Bedrijventerreinen moeten vitaal, duurzaam en veilig zijn om het werkgelegenheidsaanbod op niveau te houden. De mogelijkheden die zich binnen de gemeentegrenzen aandienen, moeten we direct oppakken of nader onderzoeken. We willen niet alleen uitbreidingslocaties, maar ook bestaande terreinen revitaliseren. Daarbij streven we een optimale ruimtelijke inrichting na door slim en intensief ruimtegebruik.

5 Financiële Jaarrekening

5.1 Balans

BALANS

Activa	PER 31-12-2016	PER 31-12-2015
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Kosten van agio en disagio	126.575	154.703
Kosten onderzoek en ontwikkeling	69.003	-7.121
Totaal immateriële vaste activa	195.578	147.582
Materiële vaste activa		
Investeringen met een economisch nut		
Gronden en terreinen	11.895.744	8.074.057
Woonruimten	877.658	0
Bedrijfsgebouwen	30.132.266	30.994.570
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	11.585.023	11.270.469
Vervoermiddelen	201.918	152.023
Machines, apparaten en installaties	2.187.457	1.196.277
Overige investeringen met een economisch nut	3.369.589	1.393.964
	60.249.654	53.081.359
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut		
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.135.518	956.075
	1.135.518	956.075
Investeringen ec. nut, waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven	14.167.636	14.176.016
Totaal materiële vaste activa	75.552.808	68.213.450
Financiele vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	277.259	277.259
Leningen aan woningbouwcorporaties	4.352.561	4.521.524
Leningen aan deelnemingen	25.200.000	25.200.000
Overige langlopende leningen u/g	7.035.438	7.004.418
	36.865.258	37.003.201
Totaal vaste activa	112.613.644	105.364.233
Vlottende activa		
Voorraden		
In exploitatie genomen bouwgronden	658.157	10.193.053
Voorziening grondexploitatie		-528.671
		9.664.382
Niet in exploitatie genomen bouwgronden		3.968.465
Voorraad overige grond en hulpstoffen	6.198	7.110
	664.354	13.639.957
Uitzettingen met rentetyp. looptijd korter dan 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	5.572.262	5.850.739
Rekening-courantverhouding met het Rijk	3.745.769	3.218.421
	9.318.031	9.069.161
Overige vorderingen	5.686.862	6.434.814
Voorziening voor dubieuze debiteuren	-145.000	-178.000
	5.541.862	6.256.814
Overige vorderingen, faciliterend grondbeleid	9.213.827	0
Voorziening grondexploitatie	-961.690	
	8.252.137	0
Totaal uitzettingen met rentetyp. looptijd korter dan 1 jaar	23.112.030	15.325.974
Overlopende activa	532.571	267.017
	532.571	267.017
Liquide middelen		
Kassaldi	3.114	3.522
Banksaldi	828.161	1.453.555
	831.275	1.457.077
Totaal vlottende activa	25.140.230	30.690.025
Totaal generaal	137.753.873	136.054.257

BALANS

Passiva	PER 31-12-2016	PER 31-12-2015
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserves	65.554.551	66.094.834
Bestemmingsreserves	24.412.731	25.978.556
Nog te bestemmen resultaat	1.590.876	573.693
	91.558.158	92.647.082
Totaal eigen vermogen	91.558.158	92.647.082
Voorzieningen		
Egalisatievoorzieningen	2.995.548	3.297.817
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.416.617	2.326.112
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	3.292.491	1.545.170
	8.704.655	7.169.100
Vaste schulden met een rentetyp. looptijd van 1 jaar of langer		
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige fin. instellingen	19.747.567	21.115.523
- overige binnenlandse sectoren	0	0
Waarborgsommen	31.720	31.720
	19.779.287	21.147.244
Vlottende passiva		
Netto-vlott. schulden met rentetyp. looptijd < 1 jaar		
Kasgeldleningen	5.000.000	5.000.000
Bank- en girosaldi	0	465.201
Overige schulden	8.433.277	5.930.857
	13.433.277	11.396.058
Overlopende passiva		
Nog te betalen bedragen	4.278.495	3.694.774
	4.278.495	3.694.774
Totaal vlottende passiva	17.711.772	15.090.832
Totaal generaal	137.753.873	136.054.257
Waarborgen voor uitstaande geldleningen	142.181.000	141.255.000

5.2 Totaaloverzicht resultaat per programma

Programma		Begroting 2016	Begroting 2016 na wijzigingen	Rekening 2016
1	**Ruimte, Wonen, Mobiliteit en Duurzaamheid**			
	Lasten	12.674.532	13.908.837	11.055.558
	Baten	9.540.187	9.436.817	7.158.121
	Saldo	3.134.345	4.472.020	3.897.437
2	**Toerisme en economie**			
	Lasten	977.702	1.468.809	1.468.443
	Baten	309.751	297.781	286.626
	Saldo	667.951	1.171.028	1.181.816
3	**Sociaal Domein**			
	Lasten	36.630.403	35.668.923	36.018.441
	Baten	5.183.313	4.863.048	4.876.320
	Saldo	31.447.090	30.805.875	31.142.121
4	**Leefomgeving**			
	Lasten	17.001.801	18.911.664	15.649.293
	Baten	740.271	818.992	1.216.832
	Saldo	16.261.530	18.092.672	14.432.461
5	**Dienstverlening**			
	Lasten	2.689.771	2.829.771	2.893.396
	Baten	16.181.699	16.958.262	17.532.365
	Saldo	-13.491.928	-14.128.491	-14.638.969
6	**Bestuur, Veiligheid en Financiën**			
	Lasten	11.357.064	12.238.777	11.600.792
	Baten	45.041.565	45.441.128	46.526.734
	Saldo	-33.684.501	-33.202.351	-34.925.942
Totaalsaldo voor mutatie reserves		4.334.487	7.210.753	1.088.924
Mutatie reserves				
	Onttrekkingen aan reserves	-5.375.366	-8.917.838	-5.013.661
	Toevoegingen aan reserves	1.020.149	1.587.539	2.333.861
Saldo mutatie reserves		-4.355.217	-7.330.299	-2.679.800
Totaalsaldo na mutatie reserves		-20.730	-119.546	-1.590.876

5.3 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
Dividenden van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke. Personele kosten worden niet geactiveerd. Dus voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen.

Vaste activa

1. *Afschrijvingsbeleid immateriële vaste activa*

- Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden lineair in 5 jaar afgeschreven.
- Een saldo voor agio of disagio wordt lineair in 5 jaar afgeschreven.

2. Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa met economisch nut

- Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd en hierop wordt niet afgeschreven.
- De volgende materiële vaste activa met economisch nut worden afgeschreven in:
  a. max. 80 jaar: rioleringen en duikers;
  b. 10 jaar: aanleg tijdelijke terreinwerken;
  c. 40 jaar: nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen;
  d. 10 jaar: tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen;
  e. 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, en schoolgebouwen;
  f. 15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen;
  g. 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen;
  h. 3 jaar: pc's/laptops, monitoren, servers en smartphones;
  i. 4 jaar: overige automatisering;
  j. 10 jaar: kantoormeubilair en schoolmeubilair;
  k. 20 jaar: motorvaartuigen;
  l. 8 jaar: zware transportmiddelen en schuiten;
  m. 6 jaar: aanhangwagens, personenauto's en lichte motorvoertuigen.

3. *Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa met maatschappelijk nut*
   - Materiële vaste activa met een meerjarig maatschappelijk nut worden onder aftrek van bijdragen van derden lineair afgeschreven over de verwachte levensduur van het actief of onttrokken uit de reserves.
   - De volgende materiële vaste activa met maatschappelijk nut worden (indien niet onttrokken uit de reserves) afgeschreven in:
     a. 10 jaar: speelplaatsen/terreinen;
     b. 10 jaar: kunstgras sportvelden;
     c. 15 jaar: natuurgras sportvelden;
     d. 30 jaar: eerste aanleg sporttechnische laag sportvelden;
     e. 40 jaar: kleedlokalen sportvoorzieningen;
     f. 40 jaar: aanleg plantsoenen, parken en groenvoorzieningen;
     g. 20 jaar: reconstructie plantsoenen, parken en groenvoorzieningen;
     h. 20 jaar: wegen, pleinen en rotondes;
     i. 10 jaar: strooibenodigdheden;
     j. 12 jaar: verkeersregelinstallaties;
     k. 20 jaar: tunnels, viaducten en bruggen;
     l. 20 jaar: armaturen openbare verlichting;
     m. 40 jaar: lichtmasten openbare verlichting;
     n. 10 jaar: straatmeubilair (abri's, bewegwijzering, straatnaam- en verkeersborden);
     o. 30 jaar: havens: dammen en steigers;
     p. 30 jaar: waterwegen, waterbergingen en walbeschoeiing;
     q. 15 jaar: pompen en gemalen.

4. Investeringen in kunst met een cultuurhistorische waarde worden niet geactiveerd.

5. Overige niet genoemde investeringen worden zo veel mogelijk volgens bovenstaande richtlijnen geactiveerd.

6. Voor investeringen gedurende het jaar start de afschrijving in het volgende jaar.

Financiële vaste activa

Leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ('kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen' in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa

Voorraden

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs met bijkomende kosten, dan wel de lagere marktwaarde. De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen

sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

De overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddeld betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten
De liquide middelen en overlopende posten worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Onderscheid tussen reserves en voorzieningen

In het Besluit Begroting en Verantwoording is een onderscheid gemaakt tussen reserves en voorzieningen. De reserves worden weer onderscheiden in algemene reserve en bestemmingreserves.

Algemene reserve : alle reserves, niet zijnde een bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve : een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Voorziening : een voorziening is een deel van het vermogen dat afgezonderd is wegens

1. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs ingeschat kunnen worden;
2. op de balansdatum bestaande risico's m.b.t. bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs ingeschat kan worden;
3. kosten die in een volgend jaar zullen worden gemaakt mits het maken van de kosten zijn oorsprong mede vindt in het (lopende) jaar of in een voorafgaand jaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal jaren.
4. van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49 onderdeel b.

Van een voorziening is dus sprake als het gaat om te kwantificeren financiële verplichtingen of risico's. Elke voorziening moet de omvang hebben van de betreffende verplichting of het betreffende risico. Het gaat bij voorzieningen om min of meer onzekere verplichtingen die te zijner tijd tot schulden kunnen worden, zoals bijvoorbeeld wachtgeld- en belastingverplichtingen, pensioenverplichtingen, garantieverplichtingen en dergelijke. Ook kunnen voorzieningen betrekking hebben op verplichtingen, samenhangend met het in de tijd onregelmatig gespreid zijn van bepaalde kosten, zoals bijvoorbeeld groot onderhoud. Indien de financiële verplichtingen of risico's niet te kwantificeren zijn dan dienen deze zaken vermeld te worden in de risicoparagraaf.

Pensioenen en andere lange termijn-personeelsbeloningen
Het pensioenfonds waarbij de gemeente Teylingen is aangesloten geeft aan dat zij geen waardering conform Richtlijn voor de Jaarrekening 271 kan maken, aangezien zij geen betrouwbare en consistente splitsing kan maken van de fondsbeleggingen en pensioenverplichtingen tegenover deelnemers, ex-deelnemers en slapers van de diverse bij het fonds aangesloten werkgevers. De gemeente Teylingen heeft bij eventuele tekorten in het pensioenfonds geen verplichting tot

aanvullende bijdragen anders dan toekomstige premieverhogingen. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Gebruik van schattingen
Bij het opstellen van de jaarrekening dient het College van Burgemeester en Wethouders, in overeenstemming met de algemeen aanvaarde grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die mede bepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen afwijken van deze schattingen.

Rentetoerekening aan reserves en voorzieningen
Aan de gevormde dekkingsreserves en de "algemene reserve vrij" wordt rente toegerekend. Rentetoerekening aan de voorzieningen is niet toegestaan, aangezien de voorzieningen groot genoeg moeten zijn om de achterliggende verplichtingen of risico's te kunnen dekken. Vorenstaande houdt in dat voorzieningen zoveel mogelijk moeten worden onderbouwd met meerjarenplanningen.

Vaste schulden
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met betaalde aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Waarborgen voor uitstaande geldleningen
Dit betreft leningen die door de gemeente zijn gewaarborgd. Deze leningen zijn niet in de balans opgenomen omdat dit nog geen verplichting met zich meebrengt. Het totaalbedrag is wel opgenomen buiten de balans onderaan.

5.4 Toelichting op de balans

Vaste activa

De vaste activa worden onderscheiden in:

A. Immateriële vaste activa: Dit betreft o.a. de restantboekwaarde van de betaalde agio voor de hybride lening aan de BNG en bedraagt ± € 126.575. Daarnaast behoort hiertoe de restantboekwaarde van de planstudiefase voor de hoogwaardige openbaar vervoersverbinding in Teylingen voor een bedrag van € 69.003. Het totaal van de immateriële vaste activa bedraagt € 195.578.

B. Materiële vaste activa met een economisch nut: gronden en terreinen, gebouwen, weg- en waterbouwkundige werken, vervoermiddelen en machines etc. en overige investeringen. Het totaalbedrag in de eindbalans bedraagt € 60.249.654.

C. Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut: gronden en terreinen, weg- en waterbouwkundige werken en overige investeringen.
Het totaalbedrag in de eindbalans bedraagt € 1.135.518.

D. Investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven. Het totaalbedrag in de eindbalans bedraagt € 14.167.636.

E. Financiële vaste activa: dit betreft aandelen, deelnemingen en langlopende leningen. Bij aandelen en deelnemingen gaat het niet om maximale winst doch om instandhouding van instanties of bedrijven die nut opleveren voor de gemeente zoals nutsbedrijven en de Bank Nederlandse Gemeenten.
Het totaalbedrag op de eindbalans bedraagt € 36.865.258 . Dit bedrag is als volgt te specificeren:

-	kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	€ 277.259
-	leningen aan woningbouwcorporaties	€ 4.352.561
-	leningen aan deelnemingen (hybride lening BNG)	€ 25.200.000
-	overige langlopende leningen u/g	€ 7.035.438

Recapitulatie verloop vaste activa (art 52 BBV)

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2016	Investering	Des-investering	Afschrijvingen	Aflossingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2016
Immateriele vaste activa							
kosten geldleningen	154.702,80	0	0	28.128	0	0,00	126.575
Kosten onderzoek en ontwikkeling	-7.121	76.124	0	0	0	0	69.003
Totaal immateriële vaste activa	147.582	76.124	0	28.128	0	0	195.578
Materiele vaste activa							
Investeringen met een economisch nut							
Gronden en terreinen	11.911.609	0	0	15.865	0	0	11.895.744
Woonruimten	0	877.658	0	0	0	0	877.658
Bedrijfsgebouwen	29.925.530	1.321.517	66.927	1.047.854	0	0	30.132.266
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	11.533.353	718.172	104.230	550.772	0	11.500	11.585.023
Vervoermiddelen	152.023	154.830	0	104.935	0	0	201.918
Machines, apparaten en installaties	1.204.633	1.249.278	0	266.454	0	0	2.187.457
Overige investeringen	2.081.764	1.464.327	-44.908	166.916	0	54.494	3.369.589
	56.808.912	5.785.782	126.250	2.152.796	0	65.994	60.249.654
Investeringen in de openbare ruimte							
met een maatschappelijk nut							
Gronden en terreinen	0	0	0	0	0	0	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	956.075	1.455.392	0	238.979	0	1.036.970	1.135.518
Overige investeringen	0	0	0	0	0	0	0
	956.075	1.455.392	0	238.979	0	1.036.970	1.135.518
Investeringen ec. nut, waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven	14.176.016	335.523	0	343.903	0	0	14.167.636
Totaal materiële vaste activa	71.941.002	7.576.697	126.250	2.735.678	0	1.102.964	75.552.808
Financiele vaste activa							
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	277.259	0	0	0	0	0	277.259
Leningen aan woningbouwcorporaties	4.521.524	0	0	0	168.963	0	4.352.561
Leningen aan deelnemingen	25.200.000	0	0	0	0	0	25.200.000
Overige langlopende leningen u/g	7.004.418	961.343	0	0	930.323	0	7.035.438
Ov. uitzettingen	0	0	0	0	0	0	0
Totaal financiele vaste activa	37.003.201	961.343	0	0	1.099.286	0	36.865.258
Totaal vaste activa	109.091.785	8.614.164	126.250	2.763.806	1.099.286	1.102.964	112.613.644
Faciliterend grondbeleid, overige vorderingen	10.057.172	5.973.471	6.816.816	0	0	0	9.213.827
Voorraad bouwgronden in exploitatie	376.794	538.462	257.099	0	0	0	658.157
Totaal boekwaarde staat Activa	119.525.751	15.126.097	7.200.165	2.763.806	1.099.286	1.102.964	122.485.627

In 2016 is dus voor een totaalbedrag van ruim € 8,6 mln geïnvesteerd. De voornaamste investeringen worden hieronder genoemd.

Immateriële vaste activa

Kosten onderzoek en ontwikkeling

Kosten Planstudiefase HOV Teylingen ± € 76.124. Deze kosten worden geheel gesubsidieerd door de provincie Zuid Holland.

Materiële vaste activa

De nieuwe investeringen in woningen betreffen:

Voorbereidingskrediet schoolwoningen voor bewoning	5.882
Aankoop 15 woningen t.b.v. statushouders	871.776
	877.658

De nieuwe investeringen in bedrijfsgebouwen betreffen:

Bouwkrediet Kloppend Hart Warmond bouw scholen	77.021
Bouwkrediet Kloppend Hart Warmond verbouw Trefpunt	19.244
Nieuwbouw Andreasschool	50.000
Vier lokalen KTS voor VSO ZMOK	506.500
Extra kleedkamers Roodemolenpolder	75.545
Fietsenstalling bijplaatsen Sassenheim	11.242
Huisvesting gemeentewerken, fase 1	57.432
Huisvesting gemeentewerken, fase 2	524.532
	1.321.517

De investeringen in grond- weg- en waterbouwkundige werken (Ec. nut) betreffen:

Renovatie velden MHC Voorhout	13.000

Tennispark STV op Roodemolenpolder, grondwerk	502.935
NS Station Sassenheim	30.772
Parkeerdek station Sassenheim	165.016
Overig	6.449
	718.172

De investeringen in vervoermiddelen betreft de vervanging van een DAF bakwagen (€ 154.830).

De investeringen in machines, apparaten en installaties betreffen:

Strooimiddelen 2011-2013	10.555
Audiovisuele apparatuur raadzaal bestuurscentrum	76.545
Klimaatinstallatie	1.142.956
Smartboards	19.222
	1.249.278

De overige investeringen (economisch nut) betreffen:

Renovatie De Springplank	341.298
Huisvesting CJG Voorhout	348.109
Basisregistratie (WOZ)	12.350
Basisregistratie (BGT)	32.277
Lockers voor laptops	27.878
Investeringen I&A HLT	702.170
Overig	246
	1.464.327

Investeringen in grond- weg- en waterbouwkundige werken (maatsch. nut) betreffen:

Rondje Kaag, aanleg fietspaden	37.042
Herinrichting Roodemolenpolder	22.210
Boterhuispolder 2e fase	17.153
Kagerzoom	27.224
Voorbereidingskrediet Noordelijke randweg	435.220
Maatregelen langzaam verkeer	29.000
Aanleg fietsverbinding Wasbeeklaan	23.210
Betonnen fietspadelementen Hooghkamer/Engelselaan	101.192
Herinrichting Wasbeekerlaan	400.880
Herinrichting Platanenlaan/Essenlaan	23.430
Vervangen brug Menneweg	17.175
Wegnemen opstakels maatregelen 2013	11.370
Toets essentiële herkenbaarheidskenmerken	43.990
Aanvullende maatregelen attentieverhoging VFVR	21.341
Herinrichten schoolomgevingen	45.704
Aanpak parkeerproblemen	17.987
Walbeschoeiing	96.761
Vervangen duikers	14.992
Ligplaatsen Voorhavenkwartier Sassenheim	27.329
Herstel geluidswal Randweg	11.601
Overig	30.582
	1.455.392

De nieuwe investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven betreffen:

Centrale milieustraat	312.605
Maatregelen basisrioleringsplan vGRVP 2013-2016	10.984
Overig	11.933
	335.523

Financiële vaste activa

Overige langlopende geldleningen u/g

In 2016 is in totaal voor € 780.988 aan nieuwe startersleningen en voor € 180.355 aan duurzaamheidsleningen verstrekt via de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Eveneens is een bedrag van € 482.292, resp. € 50.899 afgelost. Voorts is € 334.836 afgelost op de hypothecaire lening verband houdende met de verkoop van het gemeentehuis in Warmond. De overige aflossingen ad € 62.296 betreft leningen aan diverse maatschappelijke instellingen en verenigingen.

Vlottende activa

Voorraden

De voorraden hebben voor € 658.157 betrekking op de bouwgronden. Onderstaand treft u de financiële ontwikkeling aan van de voorraad bouwgronden. Voor gedetailleerdere informatie verwijzen wij u naar de paragraaf Grondbeleid.

Omschrijving van complexen faciliterend en in exploitatie	Boekwaarde per 1-1-2016	Totaal vermeerderingen	Totaal verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2016	Voorziening per 31-12-2016	Balanswaarde per 31-12-2016	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde opbrengsten	Geraamd eind resultaat
Hooghkamer									
. faciliterend	10.057.172	5.973.471	6.816.816	9.213.827	961.690	8.252.137	24.487.829	32.739.966	961.690
. in exploitatie	135.882	502.686	257.099	381.469		381.469	713.955	1.726.022	-630.598
subtotaal	10.193.054	6.476.157	7.073.915	9.595.296	961.690	8.633.606	25.201.784	34.465.988	331.092
Gemeentewerf (in expl.)	240.913	35.776		276.689		276.689	118.788	395.521	-44
totaal	10.433.967	6.511.933	7.073.915	9.871.985	961.690	8.910.295			

Omschrijving van complexen materieel vaste activa	Boekwaarde per 1-1-2016	Totaal vermeerderingen	Totaal verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2016	Gemiddelde boekwaarde per m2
Hoofdstraat/Langeveld	1.822.757			1.822.757	51
Bloementuin	1.904.795			1.904.795	92
	3.727.552			3.727.552	

De gemeentelijke grondexploitatie van Hooghkamer is, als gevolg van BBV voorschriften, per 1-1-2016 gesplitst in een actief deel (gemeentelijke uitgifte) en een kostenverhaal deel (uitgifte door derden, faciliterend deel). De kosten uit de gemeentelijke grondexploitatie zijn grotendeels over de twee delen gesplitst naar rato van opbrengsten. De opbrengsten zijn verdeeld naar waarde van de uitgifte van de gemeente (actief deel) en van derden (kostenverhaal deel).

Op de boekwaarde van de grondexploitatie (faciliterend) is op de balans een voorziening in mindering gebracht van € 961.690. Per 31-12-2015 was deze voorziening € 528.671. Met ingang van 2016 is deze boekwaarde als vordering opgenomen onder de “uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar”.

Wijzigingen boekwaarden per 1-1-2016 t.o.v. balans per 31-12-2015

Balansrekeningen	Balans per 31-12-2015	Mutaties wijzigingen BBV	Boekwaarden per 1-1-2016
Gronden en terreinen (economisch nut)	8.074.057	3.727.552	11.801.608
Voorraad onderhanden werk in exploitatie	10.193.053	-9.816.259	376.794
Niet in exploitatie genomen bouwgronden	3.968.465	-3.968.465	0
Faciliterend grondbeleid, overige vorderingen	0	10.057.172	10.057.172
totalen	22.235.575	0	22.235.575

Uitzettingen met rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De boekwaarde van de grondexploitatie (faciliterend deel) bedraagt € 9.213.827. Zoals eerder vermeld is hierop een voorziening in mindering gebracht van € 961.690.

Het debiteurensaldo betreffende openbare lichamen bedraagt per 31 december 2016 € 5.572.263. Het debiteurensaldo betreffende de overige vorderingen per 31 december 2016 bedraagt in totaal € 5.686.862. Het totale debiteurensaldo is hierdoor € 11.259.125 (eind 2015: € 12.285.553). Na aftrek van de voorziening voor dubieuze debiteuren van € 145.000,- bedraagt dit saldo € 11.114.125.
De voorziening dubieuze debiteuren is in 2016 met € 33.000,- verlaagd. De vorderingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Openstaand per dd. 31-12-2016	Openstaand per dd. 31-12-2015
Diverse gemeenten/HHR	€ 91.906	€ 117.507
Min. van Financien	€ 5.421.482	€ 5.443.264
Overige ministeries	€ -	€ -
Provincie Zuid-Holland	€ 58.875	€ 289.969
	€ 5.572.263	€ 5.850.739
Leges & belastingen	€ 3.453.783	€ 534.841
Rente & Aflossing	€ 649.315	€ 214.016
Schade eigendommen	€ 4.788	€ 20.357
Huur accommodaties	€ 247.994	€ 256.071
Overige debiteuren	€ 1.330.982	€ 5.409.528
	€ 5.686.862	€ 6.434.814
Totaal	€ 11.259.125	€ 12.285.553
Totaal debiteuren na aftrek voorziening	€ 11.114.125	€ 12.107.553

Ten tijde van de opstelling van deze jaarrekening stond hiervan nog ± € 7.750.000 open. Hiervan heeft € 5.350.000,- betrekking op de per 1 juli 2017 te ontvangen uitkering compensabele BTW van de Belastingdienst. Daarnaast staat nog ongeveer € 400.000,- aan gemeentelijke belastingen open. De overige debiteuren staan nog voor een bedrag van ongeveer € 2.000.000 open.

Schatkistbankieren

In december 2013 is de regelgeving omtrent het schatkistbankieren ingegaan. In deze jaarrekening wordt verslag gedaan over de uitvoering van het schatkistbankieren conform art 52c van het BBV. Het bedrag dat gemiddeld over een kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden (drempelbedrag) bedraagt voor 2015 € 630.000. In onderstaande tabel is aangegeven welke bedragen gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist zijn gehouden.

Drempelbedrag schatkistbankieren	2016
Lasten begroting 2016	81.331.000
Maximaal toegestaan drempelbedrag (0,75%)	609.983
Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 1e kwartaal	311.966
Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 2e kwartaal	385.100
Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 3e kwartaal	355.668
Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 4e kwartaal	252.214

Per 31 december 2016 stond ruim € 3,7 mln gestald bij de schatkist.

Overlopende activa

De naar 2017 overlopende activa ad € 532.571 betreffen enkele nog te ontvangen vergoedingen en subsidies, waarvoor ten tijde van de opstelling van de jaarrekening nog geen beschikking of factuur was ontvangen. Daarnaast een in 2017 te verrekenen bedrag aan kosten voor het complex Bloementuin (€ 46.769).

Liquide middelen

Per 31 december 2016 bedroegen de kas- en banksaldi als volgt:

	Bankrekeningen	Debet
110010	BNG hoofdrekening NL04BNGH0285120530	269.981,18
110021	BNG belastingen NL73BNGH0285120549	64.304,76
110030	BNG Gemeentewinkel NL51BNGH0285120557	9.536,26
110135	Rabobank NL24RABO0366000993	38.014,78
110145	Kasbank NL52KASA0223715824	53.374,45
110175	St. Stim.fonds Volkshuisvesting, opneembaar saldo	392.949,88
		828.161,31

	Kassen	Debet
110200	Kas afd. I.S.I. (BA)	1.363,51
110210	Kassen afdeling Gemeentewinkel	1.750,00
		3.113,51

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves. Een uitgebreid overzicht van de samenstelling van het eigen vermogen en de mutaties van 2016 is te vinden in de onderstaande verloopstaat eigen vermogen.

Verloopstaat eigen vermogen

Omschrijving	Saldo aan het begin van het dienstjaar	Vermeer-dering wegens bijboeking van rente	Vermeer-dering t.l.v. exploitatie	Vermin-dering t.b.v. exploitatie	Mutaties uit hoofde van res. bestemming vorig jaar	Vermin-dering ter dekking van afschrij-vingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar
Algemene reserves	66.094.834	11.830	510.129	1.432.021	573.693	203.914	65.554.551
Bestemmingsreserves	25.978.556	909.319	902.583	1.888.646	-	1.489.080	24.412.731
Nog te bestemmen resultaat	573.693	-	1.590.876	-	573.693-	-	1.590.876
Totaal Eigen Vermogen	**92.647.082**	**921.149**	**3.003.588**	**3.320.667**	**0**	**1.692.994**	**91.558.158**

Toelichting

Algemene reserves

Omschrijving	Saldo aan het begin van het dienstjaar	Vermeer-dering wegens bijboeking van rente	Vermeer-dering t.l.v. exploitatie	Vermin-dering t.b.v. exploitatie	Mutaties uit hoofde van res. bestemming vorig jaar	Vermin-dering ter dekking van afschrij-vingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar
Algemene reserves	**66.094.834**	11.830	510.129	1.432.021	573.693	203.914	**65.554.551**

De doelstelling van de algemene reserve is het opvangen van eventuele tegenvallers en risico's. In de nota reserves en voorzieningen is gesteld dat het weerstandsvermogen van de gemeente Teylingen minimaal 5% en maximaal 10% van de begrote exploitatie-uitgaven, exclusief die voor de bouwgrondcomplexen, moet bedragen (thans € 69.000.000, exclusief reserve mutaties). Met deze uitgangspunten zou het saldo van de algemene reserve zich tussen € 3,5 en € 7 miljoen moeten bevinden. De gemeente Teylingen voldoet dus ruimschoots aan haar doelstelling.
In 2016 hebben de volgende mutaties plaats gevonden:

Algemene reserve vermindering:	
Subsidie T. de Boer	7.721
Overheveling budget 2015: Speelvoorzieningen	6.500
Bedrijfsplan ambtelijke fusie kosten I&A	134.847
Versterking communicatie	96.171
Overheveling budget 2015: Advieskosten VPB	11.177
Projectbudget HLTsamen Incidentele transitiekosten	400.000
Vervangingsbudget Teylingen	240.000
Tijdelijk fonds Jeugdhulp Holland Rijnland	301.605
Onttrekking ivm aanpassing geluidswal	234.000
Vermindering ten behoeve van de exploitatie	*1.432.021*
Verminderingen investeringen ten laste van algemene reserve	203.914
Algemene reserve vermindering	**1.635.935**

Algemene reserve vermeerdering:	
Verkoop Groenstroken	50.000
Overboeken reserve kinderopvang naar AR	28.721
Buffer sociaal domein	431.408
Vermeerdering ten laste van exploitatie	*510.129*
Bestemming resultaat 2015	573.693
Algemene reserve vermeerdering	**1.083.822**

Bestemmingsreserves

Omschrijving	Saldo aan het begin van het dienstjaar	Vermeer-dering wegens bijboeking van rente	Vermeer-dering t.l.v. exploitatie	Vermin-dering t.b.v. exploitatie	Vermin-dering ter dekking van afschrij-vingen	Saldo aan het einde van het dienstjaar
Reserve Kinderopvang	28.721			28.721		0
Reserve Bodemsanering	413.350					413.350
Reserve Sociale woningbouw	-		553.169			553.169
Reserve Startersleningen (nog te storten)	1.105.414			638.669		466.745
Reserve Startersleningen (SVn)	4.763.961		300.657			5.064.619
Reserve Duurzaamheidsleningen (nog te storten)	400.000					400.000
Reserve Duurzaamheidsleningen (SVn)	598.765		244-			598.522
Reserve grondexploitatie	12.588					12.588
Reserve Investeringsstrategie Holland	1.599.106			731.905		867.201
Reserve IZA-gelden	146.488			75.656		70.832
Reserve Openbare verlichting	1.304.499		49.000	413.695		939.804
Dekkingsreserve nieuwbouw gemeentehuis	2.253.118	134.922			222.514	2.165.526
Dekkingsreserve Park Rusthoff	957.335	47.793			81.771	923.357
Dekkingsreserve Sportcomplex Rode	3.322.299	232.237			313.168	3.241.368
Dekkingsreserve Sportcomplex Vijfmeiweg	449.229	31.409			40.565	440.073
Dekkingsreserve Sportcomplex Wasbeek,	966.740	67.593			87.297	947.036
Dekkingsreserve Sport- en recreatiecomplex Wasbeek	458.367	38.061			99.177	397.251
Dekkingsreserve sporthal Voorhout	237.886	10.697			15.305	233.278
Dekkingsreserve Clubgebouw Jeu de Boules De Vaste Voet	14.957	841			5.238	10.560
Dekkingsreserve sporthal De Korf	1.905.233	54.073			159.580	1.799.726
Dekkingsreserve jongerencentrum Voorhout	1.024.005	47.172			69.368	1.001.809
Dekkingsreserve jongerencentrum Sassenheim	595.759	41.661			52.253	585.167
Dekkingsreserve Sociaal Cultureel Centrum	2.285.412	159.831			195.938	2.249.305
Dekkingsreserve Scojesa	137.871	8.272			10.603	135.540
Dekkingsreserve Tjarda	139.796	8.388			10.751	137.433
Dekkingsreserve Kunstgrasvelden vv Foreholte	191.399	6.622			82.298	115.723
Dekkingsreserve Brandweergarage Warmond	666.256	19.747			43.254	642.749
Totaal bestemmingsreserves	**25.978.556**	**909.319**	**902.583**	**1.888.646**	**1.489.080**	**24.412.731**

Reserve Kinderopvang
In voorgaande jaren is deze reserve gevormd uit bijdragen van het Rijk ter uitbreiding van de kinderopvang. Deze reserve is in 2016 niet ingezet en is toegevoegd aan de algemene reserve.

Reserve Bodemsanering
Deze reserve is bestemd voor de dekking van het gemeentelijke aandeel in de kosten van bodemsaneringen. Het saldo bedraagt ultimo 2016 € 413.350.
Voor de sanering van het terrein aan de Industriekade 14-18 in Sassenheim heeft de provincie Zuid-Holland een bedrag beschikbaar gesteld van € 4.000.000. Van deze kosten moet door de gemeente Teylingen 7,5% = € 300.000 betaald worden. In 2010 is een bedrag van €148.629 uit de reserve gehaald voor dit doel. In 2005 is een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen 3 partijen (gemeente, provincie en 3 bedrijven) waarbij is afgesproken dat een eventuele

budgetoverschrijding van niet meer dan € 800.000 gelijkelijk wordt opgevangen. In het slechts denkbare geval betekent dit voor Teylingen € 266.667.
Daarnaast worden nog bodemsaneringen bijvoorbeeld op de locatie Wasbeek verwacht.

Reserve sociale woningbouw
In de 1e voortgangsrapportage 2016 is besloten om een reserve Sociale Woningbouw te vormen. De reserve wordt gevoed met inkomsten sociale woningbouw uit de anterieure overeenkomsten die tussen gemeenten en projectontwikkelaars en andere grondeigenaren worden gesloten. Deze gelden worden ingezet om elders in de gemeente sociale woningbouw te realiseren. Over de reserve wordt beschikt na toestemming van de raad.

In deze reserve is gestort het saldo van het oude Volkshuisvestingsfonds (nu Reserve startersleningen nog te storten) (€ 388.669) en de ontvangen middelen uit anterieure overeenkomsten 2016 bestemd voor sociale woningbouw (€ 164.500).

Reserve Startersleningen (nog te storten)
Deze reserve betreft het saldo dat nog niet is gestort in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting voor startersleningen. Maar waartoe de raad wel heeft besloten om dit kapitaal vrij te maken voor dit doel. In 2016 is € 250.000 onttrokken uit deze reserve en overgeboekt naar de reserve startersleningen (uitgezet). Dit bedrag is namelijk gestort in het fonds voor startersleningen. Daarnaast heeft er een storting plaats gevonden (€388.669) in de reserve sociale woningbouw.

Reserve Startersleningen (SVn)
De Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten beheert het Gemeentelijk revolving fund voor startersleningen. Vanuit deze stichting worden startersleningen verstrekt met een maximum van € 50.000 aan de inwoners van Teylingen.
Elke starterslening wordt afgelost, zodat de gemeente uit de terug te ontvangen aflossing en rente weer nieuwe startersleningen kan verstrekken.
In 2016 is € 250.000 uitgeleend en de rente en beheersvergoeding € 50.657 in het fonds gestort.
Het saldo van het fonds bedraagt ultimo 2016 € 5.064.619. Hiervan is € 4.719.369 uitgeleend aan en het restant (€ 598.522) staat in r/c verhouding bij de SVn.
Per 31 december 2015 bedroeg het uitgeleende bedrag € 4.420.673.

Reserve Duurzaamheidsleningen (nog te storten)
In de reserve duurzaamheidsleningen (in bezit) worden de bedragen gestort waartoe de raad heeft besloten om vrij te maken voor duurzaamheidsleningen.
In 2016 hebben er geen mutaties plaats gevonden.

Reserve Duurzaamheidsleningen (SVn)
De Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten beheert het Gemeentelijk revolving fund voor duurzaamheidsleningen.
In 2016 is in mindering gebracht de rente en de beheersingskosten - € 244.
Het saldo van het fonds bedraagt ultimo 2016 € 598.522. Hiervan is € 550.822 uitgeleend en staat € 47.699 in r/c verhouding bij de SVn
Per 31 december 2015 bedroeg het uitgeleende bedrag € 421.366.

Reserve grondexploitatie
Deze reserve wordt gevoed uit de winsten op grondexploitaties en is bedoeld om verliezen uit andere complexen op te vangen. Het saldo ultimo 2016 is € 12.558.

Reserve Investeringsstrategie Holland Rijnland
Deze reserve is gevormd om aan de financiële verplichting van de investeringsstrategie Holland Rijnland te voldoen. Jaarlijks wordt € 731.905 betaald. De verplichting vanaf 2017 t/m 2024

bedraagt € 5.855.240. De reserve moet worden gevoed door opbrengsten uit incidentele verkopen van gemeentelijke eigendommen. In combinatie met deze reserve en de toekomstige gemeentelijke verkopen (zie paragraaf grondbeleid) is dit toereikend.

Reserve IZA gelden
Als gevolg van de liquidatie van de voormalige gemeenschappelijke regeling IZA (ziektekostenverzekering) heeft de gemeente Teylingen € 300.000 ontvangen. Met dit bedrag is de reserve IZA gevormd. In overleg met vertegenwoordigers van het personeel is besloten het bedrag gedurende zes jaar te besteden aan gezondheidsbeleid om daarmee duurzame inzetbaarheid van medewerkers te bewerkstelligen. In 2016 is hier € 75.656 aan uitgegeven. In HLTsamen wordt gekeken of en hoe hier invulling wordt aangegeven aan het restant
van de IZA reserve.

Reserve Openbare verlichting
Deze reserve is gevormd voor het vervangen van de openbare verlichting voor LED verlichting. Jaarlijks wordt deze reserve gevoed vanuit de besparing op energiekosten openbare verlichting (2016: € 49.000) en daarnaast worden de uitgaven voor de vervanging hiervan uit bekostigd (2016: € 413.695).

Zie ook de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen.

Dekkingsreserves
De standen van de diverse dekkingsreserves zijn gekoppeld aan de boekwaarde van de investeringen die in het verleden zijn gedaan. De vermeerderingen (rente) en verminderingen (afschrijvingen) zijn gekoppeld aan de mutaties die plaats vinden door rente en afschrijvingen van het materieel vast actief.

Nog te bestemmen resultaat 2016

Het nog te bestemmen resultaat na reservemutaties bedraagt over 2016 € 1.590.876,-. (2015: € 573.693,- 2014: € 1.705.922,-).

Voorzieningen

	begin van het dienstjaar	dering wegens bijboeking van rente	dering t.l.v. exploitatie	dering t.b.v. exploitatie	dering door inkomsten	direct ten laste van de voorzie-ningen	einde van het dienstjaar
Egalisatievoorzieningen							
Voorziening grootonderhoud wegen	798.674		700.000		64.690	571.844	991.521
Voorziening groot onderhoud waterwegen	57.543		115.000			123.016	49.527
Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	2.441.600		375.000			862.100	1.954.500
subtotaal	3.297.817		1.190.000		64.690	1.556.959	2.995.548
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's							
Voorziening bovenfomatief	261.846			130.799		131.047	0
Pensioenfonds ex-wethouders	2.064.266		421.450			69.099	2.416.617
subtotaal	2.326.112		421.450	130.799	-	200.146	2.416.617
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden							
Voorziening egalisatie afval	925.639		1.196.749				2.122.388
Voorziening egalisatie riolering	192.850		108.943				301.793
Voorziening vervangingsinvesteringen riolering	396.681		737.443			295.815	838.310
Voorziening parkeerfonds	30.000		-				30.000
subtotaal	1.545.170		2.043.135			295.815	3.292.491
							-
Totaal voorzieningen	**7.169.100**		**3.654.585**	**130.799**	**64.690**	**2.052.920**	**8.704.656**

Egalisatievoorzieningen

Voorziening groot onderhoud Wegen
In de raad van 23 juni 2011 is het geactualiseerde onderhoudsplan wegen vastgesteld voor de periode 2011 – 2015. De jaarlijkse storting is bepaald op € 700.000. In 2016 is aan dit

geactualiseerde plan verder uitvoering gegeven. Het saldo van deze voorziening bedraagt per ultimo 2016 € 991.521.
In de raad van 23 februari 2017 is het wegenbeheerplan 2017-2021 opnieuw vastgesteld. Conform dit laatste beheerplan is de voorziening de komende jaren toereikend. De jaarlijkse storting van € 700.000 wordt gehandhaafd.

Voorziening groot onderhoud Waterwegen
Er worden jaarlijks baggerwerkzaamheden uitgevoerd om de afwatering van het stedelijk- en landelijk gebied te borgen. In december 2014 is door de raad het baggerbeheerplan voor de periode 2015-2024 vastgesteld. Jaarlijks wordt deze voorziening gevoed met een bedrag uit de exploitatie. In 2016 is naast de vaste structurele bijdrage van € 75.000, een extra storting gedaan van € 40.000. Deze extra storting is noodzakelijk om de uitvoeringskosten van € 190.000 in de jaren 2016 en 2017 te dekken. Het saldo bedraagt ultimo 2016 € 49.527.

Voorziening groot onderhoud Gemeentelijke Gebouwen
Op basis van een meerjarenonderhoudsplanning wordt jaarlijks een gemiddeld bedrag in deze voorziening gestopt en wordt er onderhoud gepleegd. Wij gaan uit van de norm 'efficiënt doelmatige instandhouding'. Voor gebouwen die op de nominatie staan te worden afgestoten, wordt uitgegaan van de norm 'functionele instandhouding'. Ten laste van de exploitatie is in 2016 € 375.000 gestort en is er voor een bedrag van € 862.100 aan onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. Het saldo van deze voorziening bedraagt per ultimo 2016 € 1.954.500.
De voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen is toereikend voor de komende jaren.

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Voorziening bovenformatief
Deze voorziening is in 2015 gevormd voor de kosten van bovenformatief personeel. In 2016 is € 131.047 hiervoor aangewend en het restant bedrag van € 130.799 is vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.
De stand van de voorziening betreft ultimo 2016 € 0. De medewerkers zijn voor het grootste deel overgegaan van Teylingen naar HLTsamen. Ook de bovenformatieve zijn overgegaan naar HLTsamen en zijn opnieuw geplaatst op een functie.

Pensioenfonds ex- Wethouders
Om t.z.t. de lasten van gepensioneerde wethouders te kunnen betalen is deze voorziening ingesteld. Toevoeging vindt plaats aan de hand van het salaris zolang de wethouders nog in dienst zijn. De toevoeging aan de voorziening wordt berekend op basis van het op de pensioendatum noodzakelijke doelvermogen. Onttrekking vindt plaats als de desbetreffende ex-wethouders recht op de uitkering krijgen of als deze hun premie naar een pensioenfonds willen overhevelen.
De storting in deze voorziening was hoger dan begroot (verschil € 334.605) door een actualisering van de berekening van de hoogte van de voorziening per jaareinde. Dit wordt met name veroorzaakt door de rekenrente en leeftijdverwachting.
Het saldo van deze voorziening bedraagt ultimo 2016 € 2.416.617.

Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden

Voorziening egalisatie afval
De gemeente heeft een inzamelverplichting bij elk perceel waar huishoudelijke afvalstoffen worden geproduceerd. De burger betaalt hiervoor een afvalstoffenheffing. Het geheel van de uitgaven en inkomsten vormt samen met de egalisatievoorziening afval een gesloten systeem, waarvoor een maximale kostendekking van 100% geldt.
In 2016 is door o.a. lagere verwerkingskosten afval, hogere inkomsten plastic-afval en een incidentele teruggave ad € 1.196.749 in de egalisatievoorziening gestort. De hoogte van de voorziening betreft ultimo 2016 € 2.122.388.

De hoogte van de voorziening egalisatie afval zal in combinatie met het nieuw op te stellen afvalbeleidsplan worden meegenomen in de tarief bepaling van de afvalstoffenheffing voor 2018.

Voorziening egalisatie riolering
Ook voor deze egalisatievoorziening geldt dat het geheel van uitgaven en inkomsten samen met de egalisatievoorziening een gesloten systeem vormt, waarvoor een maximale kostendekking van 100% geldt. De storting in de deze voorziening wordt met name veroorzaakt door hogere inkomsten door nieuwbouw. De hoogte van de voorziening betreft ultimo 2016 € 301.793.
De hoogte van de voorziening egalisatie riool zal worden meegenomen in de tarief bepaling van de rioolheffing voor 2018.

Voorziening vervangingsinvesteringen Riolering
Toevoeging vindt ten laste van de exploitatie plaats op basis van een meerjaren onderhoudsplanning (GRP). In de raad van 29 april 2013 is een nieuw plan vastgesteld voor de periode 2013-2017. De storting is bepaald op € 737.443. Het saldo van de voorziening bedraagt ultimo 2016 € 838.310. Conform het geactualiseerde beheerplan is de voorziening de komende jaren toereikend.

Voorziening Parkeerfonds
In het parkeerfonds worden de bijdragen van ondernemers, die verplicht zijn bij uitbreiding in de parkeerbehoefte te voorzien, gestort. De gemeente verplicht zich middels overeenkomst voor de nieuw aan te leggen parkeerplaatsen zorg te dragen.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

Deze schulden bestaan uit langlopende leningen van banken. In 2016 zijn geen langlopende leningen afgesloten. Ten gevolge van reguliere aflossingen zijn de leningen afgenomen met € 1.367.956. Het totaal van de restantschulden van de opgenomen leningen bedraagt per 31 december 2016 € 19.747.567. Eind 2015 was dit € 21.115.523.

Leningnr. extern	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Jaar van de laatste aflossing	Rente %	Restantbedrag van de geld-lening aan het begin van het dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar op te nemen geldleningen	Bedrag van de rente of het rente-bestanddeel	Bedrag van de aflossing of het aflos-singsbestand-deel	Restantbedrag van de geld-lening aan het einde van het dienstjaar
1	2	5	6	7	8	9	10	11
Geldleningen								
Rabo 5086	907.560,43	2024	5,000%	326.721,72		15.729,39	36.302,42	290.419,30
Rabo 6153	907.560,43	2024	5,050%	326.721,72		16.343,74	36.302,42	290.419,30
Rabo 6690	1.361.340,65	2025	5,100%	544.536,20		25.443,12	54.453,63	490.082,57
Rabo 6526	453.780,22	2025	5,150%	181.512,07		8.799,80	18.151,21	163.360,86
Rabo 5968	453.780,22	2025	5,190%	181.512,07		9.105,60	18.151,21	163.360,86
Rabo 5272	1.815.120,86	2026	5,280%	798.653,24		38.955,02	72.604,83	726.048,41
BNG 92840	4.537.802,16	2026	5,660%	1.996.632,90		106.591,95	181.512,09	1.815.120,81
BNG 96469	4.500.000,00	2028	4,655%	2.340.000,00		100.984,17	180.000,00	2.160.000,00
NWB 10023635	2.000.000,00	2030	3,779%	1.200.000,00		42.639,54	80.000,00	1.120.000,00
BNG 94027	3.176.461,51	2031	3,160%	1.694.112,81		53.497,30	105.882,05	1.588.230,76
BNG 94768	612.603,25	2028	5,470%	318.553,69		16.088,18	24.504,13	294.049,56
NWB 10012317 ann	1.643.737,15	2033	3,230%	1.172.965,59		36.436,59	49.065,00	1.123.900,59
NWB 10012260 ann	1.343.629,61	2032	3,220%	925.539,14		29.688,19	41.745,84	883.793,30
NWB 10012261 ann	851.631,11	2032	3,220%	568.930,00		18.249,37	25.661,21	543.268,79
NWB 10011845	801.497,93	2032	3,280%	801.497,00		26.289,10	0,00	801.497,00
NWB 10011677 ann	1.315.091,37	2031	3,810%	937.635,13		35.172,96	43.620,18	894.014,95
BNG 102509	5.000.000,00	2032	4,333%	3.400.000,00		139.083,36	200.000,00	3.200.000,00
NWB 24982	5.000.000,00	2032	4,420%	3.400.000,00		143.861,92	200.000,00	3.200.000,00
Totaal langlopende leningen				21.115.523,28	0,00	862.959,31	1.367.956,22	19.747.567,06

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De netto vlottende schulden worden onderscheiden in kasgeldleningen en overige schulden. De netto vlottende schulden per 31 december 2016 bestaan uit een kasgeldlening van € 5.000.000 en

"overige schulden" ter grootte van € 8.433.277. Het totaal van de netto vlottende schulden bedraagt per eind 2016 € 13.433.277 (eind 2015 € 11.396.058).
De overige schulden bestaan uit de volgende kostensoorten:

Crediteuren	7.430.914
Hollands Utrechts Plassenberaad	3.169
Loyalis inhoudingen en afdrachten, excl. WGA ERD	2.024
Inhoudingen Fietsenplan	20
Verstrekkingen en inhoudingen bedrijfsfitness	4.517
Loonheffing inhoudingen en afdrachten	862.761
ABP inhoudingen en afdrachten	109.641
ABP-IPbw	2.354
VUT/FPU	17.877
	8.433.277

Ten tijde van de opstelling van deze jaarrekening stond hiervan nog ongeveer € 2.158.000 open. Dit betreft voornamelijk in 2017 nog te betalen rente van leningen over een gedeelte van 2016 (€ 590.000), een te betalen afrekening van Holland Rijnland voor jeugdzorg € 528.000, te betalen ICT-investeringen en opleidingskosten voor de HLT, die zijn voorgeschoten door de gemeente Hillegom voor een bedrag van € 504.000 en diverse overige nog te betalen kosten van € 536.000.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen doeluitkeringen (€ 3.266.148), geboekte verplichtingen per 31-12-2016 (€708.000) en diverse vooruit ontvangen bedragen (€ 304.000).

OVERLOPENDE PASSIVA ARTIKEL 49b BBV

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	Saldo 1-1-2016	Toevoeging 2016	Besteding 2016	Saldo 31-12-2016
Noordelijke Randweg 2007	196.512		80038	116.474
Noordelijke Randweg 2008	300.000			300.000
Noordelijke Randweg 2009	150.000			150.000
Noordelijke Randweg 2013	375.103			375.103
Stichting Afvalfonds Zwerfafval	51.791			51.791
Subsidie 2014 Realisatie Fietsproject	222.765		176.765	46.000
Parkeerdek Station Sassenheim	200.000	600.000	55.006	744.994
Groen/Recreatie Leidse Ommelanden 2014-	1.026.680	144.933	114.258	1.057.355
NS Station Sassenheim Subsidie 2013	424.431			424.431
Totaal	**2.947.281**	**744.933**	**426.067**	**3.266.147**

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Naam leverancier	Aard dienstverlening	Jaarlijke contract-waarde	Totaal verplichting	Looptijd contract t/m
Connexxion taxiservices	Leerlingenvervoer	€ 291.849	€ 291.849	2017
SUEZ	Huisvuilinzameling	€ 632.424	€ 1.264.848	2018
Maregroep	Groenbeheer	€ 605.802	€ 605.802	2017
Holland Rijnland	Regionaal Investeringsfonds	€ 732.000	€ 5.856.000	2024
Vliko	Inzameling, transport, verwerking oud papier en karton	€ 87.993	€ 475.162	2018
Den Ouden BV	Verwerken en transporteren afvalstromen	€ 45.243	€ 108.583	2018

Waarborgen en garanties

Buiten de balanstelling is het bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen opgenomen. Het totaalbedrag aan verstrekte waarborgen bedraagt € 142.181.000.
In 2016 zijn ten laste van de gemeente geen betalingen gedaan uit hoofde van de garantstellingen.

Overzicht gewaarborgde geldleningen 2016 (x 1.000)

	Oorspronke-lijk bedrag van de geldlening	Restant-bedrag van de geldlening aan het begin van het dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar gewaarborgde geldleningen	Restant-bedrag van de geldleningen aan het eind van het dienstjaar
Directe borgstellingen (100%)	9.981	9.542	225	9.542
Deelname Waarborgfonds Soc. Woningbouw (100%)	147.652	131.713	14.300	132.701
Totaal	157.633	141.255	14.525	142.181

Bijdrage Investeringsfonds Holland Rijnland

Wegens een overeenkomst met het Investeringsfonds Holland Rijnland is de gemeente tot het jaar 2024 een jaarlijkse bijdrage verschuldigd van € 732.000.

Onzekerheid die voortvloeit uit (mogelijk onjuiste) toepassing woonplaatsbeginsel bestedingen Jeugdhulp

In deze jaarrekening zijn de werkelijke lasten met betrekking tot de jeugdhulp (uit hoofde van Jeugdwet) opgenomen. Dit betreft grotendeels zorgkosten die door zorgaanbieders bij de gemeente in rekening zijn gebracht (via de Tijdelijke Werkorganisatie Opdrachtgeverschap Jeugdhulp Holland Rijnland). Volgens de Jeugdwet dient voor iedere jeugdige die zorg nodig heeft er één individuele gemeente verantwoordelijk te zijn voor het leveren van deze zorg. Om te bepalen welke gemeente dit is, is het zogeheten woonplaatsbeginsel van toepassing.
In verband hiermee bestaat er in deze jaarrekening 2016 een onzekerheid ten aanzien van de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van verantwoorde gedeclareerde zorgkosten van zorgaanbieders. De jeugdzorginstellingen hebben tot 5 jaar na afronding van de behandeling het recht om declaraties in te dien. De financiële omvang hiervan is naar verwachting beperkt.

Bovenstaande impliceert twee onzekerheden voor de jaarrekening 2016.
Enerzijds kan het zo zijn dat in de werkelijke lasten nu lasten zijn inbegrepen voor jeugdigen die in onze gemeente / regio verblijven, maar waarvoor de gezagsdrager eigenlijk woonachtig is in een andere gemeente. In dat geval had eigenlijk nog een factuur aan / vordering op een andere gemeente in de jaarrekening 2016 moeten zijn verantwoord.

Anderzijds kan het zo zijn dat zorgaanbieders aan andere gemeenten kosten in rekening hebben gebracht voor jeugdigen die in die gemeente verblijven, maar waarvan de gezagsdrager woonachtig is in onze gemeente / regio. In dat geval is het mogelijk dat deze gemeente(n) nog een factuur aan onze gemeente zullen versturen.

5.5 Toelichting op de programmarekening

5.5.1 Ruimte, Wonen, Mobiliteit en Duurzaamheid

Lasten en Baten voor programma Ruimte, Wonen, Mobiliteit en Duurzaamheid	Begroting 2016	Begroting 2016 na wijzigingen	Rekening 2016	Verschil jaarrekening en begroting na wijzigingen
Lasten	**-12.699.532**	**-13.909.137**	**-11.055.558**	**2.853.579**
Vluchtelingen	0	-100.000	-56.695	43.305
Milieu	-128.276	-128.276	-134.416	-6.140
Milieuhandhaving	-887.637	-1.013.894	-942.449	71.445
Verkoop gemeentelijke eigendommen	-3.726	-54.026	-140.635	-86.609
Monumenten	-151.856	-151.856	-137.112	14.744
Ruimtelijke ordening	-1.735.821	-1.610.821	-1.728.993	-118.172
Woningexploitatie/woningbouw	-268.535	-267.222	-178.878	88.344
Woonruimte-aangelegenheden	-120.281	-130.281	-315.680	-185.399
Bouwgrondexploitatie	-9.403.400	-10.452.761	-7.420.700	3.032.061
Baten	**9.540.187**	**9.436.817**	**7.158.121**	**-2.278.696**
Monumenten	0	0	25	25
Woningexploitatie/woningbouw	278.033	278.033	179.912	-98.121
Ruimtelijke ordening	12.500	35.000	249.190	214.190
Woonruimte-aangelegenheden	158.350	158.350	94.660	-63.690
Bouwgrondexploitatie	9.091.304	8.965.434	6.634.334	-2.331.100
Saldo programma voor Reservemutaties	**-3.159.345**	**-4.472.320**	**-3.897.437**	**574.883**
Toevoeging aan Reserves	0	-388.669	-853.583	-464.914
Onttrekking aan Reserves	161.276	589.945	800.390	210.445
Saldo Reservemutaties	**161.276**	**201.276**	**-53.193**	**-254.469**
Saldo programmana Reservemutaties	**-2.998.069**	**-4.271.044**	**-3.950.630**	**320.414**

Analyse uitkomsten rekening versus begroting na wijziging

Lasten	**Effect**	**Bedrag in €**	**Incident./ Struct.**
<u>Bouwgrondexploitatie</u> Het verschil is terug te voeren op het project Hooghkamer, op de onderdelen verwerving, bouw en woonrijp maken. De grondexploitatie wordt in het 2e kwartaal 2017 herzien.	Budgettair neutraal	€ 2.568.000	I
Voor het verwacht verlies op contante waarde is een voorziening getroffen, in de begroting betrof dit € 1,1 miljoen, in de jaarrekening € 433.000.	Voordelig	€ 674.000	I
<u>Woonruimte-aangelegenheden</u> Dit betreffen de niet begrote interne rente lasten over verstrekte startersleningen uit het stimuleringsfonds . Deze kosten werden in voorgaande jaren via de renteomslag meegenomen en zijn daar oorspronkelijk begroot. Echter op basis van een juiste verantwoording is ervoor gekozen dat dit jaar zo te verantwoorden.	Budgettair neutraal	-€ 169.500	S
<u>Woningexploitatie/woningbouw</u> Minder kapitaallasten, overigens zijn er derhalve ook	Budgettair	€ 95.600	S

minder rente inkomsten	neutraal		
<u>Ruimtelijke ordening</u> De hogere uitgaven worden veroorzaakt door een hogere doorbelasting vanuit de kostenplaatsen. Dit heeft te maken met de systematiek van door belasten op begrotingsbasis. Zie voor een analyse van de kostenplaatsen paragraaf 5.5.7.	Nadelig	-€ 91.700	I
Meer advies en onderzoekkosten inzake uitzetten markttender, planschadekosten	Nadelig	-€ 13.800	I
<u>Vluchtelingen</u> Voor de organisatie, bewonersbijeenkomsten, opvang van staushouders is minder uitgegeven. Het project loopt door in 2017.	Voordelig	€ 43.000	I
<u>Verkoop gemeentelijke eigendommen</u> Inzake de verkoop en begeleiding van projecten zoals Koudenhoorn, sportpark Elsgeest, snippergroen, MO contracten en verkoop scholen	Nadelig	-€ 87.000	I/S
Overige		<u>€ 44.749</u>	
Totaal		**€ 3.063.349**	
Baten			
<u>Bouwgrondexploitatie</u> De verschillen zijn terug te voeren op het project Hooghkamer, waaronder minder inkomsten dan begroot, maar ook doordat technisch de verantwoorde inkomsten en uitgaven via de inkomsten op de balanspost voorraden worden verantwoord.	Budgettair neutraal	-€ 2.541.000	I
<u>Woonruimte-aangelegenheden</u> Er zijn minder rente inkomsten verantwoord uit het stimuleringsfonds startersleningen	Nadelig	-€ 63.700	S
<u>Woningexploitatie/woningbouw</u> Minder inkomsten uit langlopende geldleningen	Budgettair neutraal	-€ 98.000	S
<u>Ruimtelijke ordening</u> Uit anterieure overeenkomsten en exploitatie overeenkomsten zijn meer inkomsten ontvangen. Een deel van deze inkomsten zijn gestort in de reserve volkshuisvestingsfonds voor sociale woningbouw.	Budgettair neutraal	€ 214.000	I
Overige		<u>€ 234</u>	
Totaal		**-€ 2.488.466**	
Reserves			
<u>Toevoeging aan Reserves</u>			

Storting uit de reserve startersleningen (nog te storten) in de reserve startersleningen (SVn). Dit deel is in de r/c verhouding bij SVn gestort.	Budgettair Neutraal	-€ 250.000
Storting van de rente en beheersvergoeding inzake startersleningen.	Budgettair Neutraal	-€ 50.657
Storting van de rente en beheersvergoeding inzake duurzaamheidsleningen.	Budgettair Neutraal	€ 244
Storting in reserve volkshuisvestingsfonds inzake anterieure overeenkomsten voor sociale woningbouw.	Budgettair Neutraal	-€ 164.500
		-€ 464.913

Onttrekking aan Reserves

Storting uit de reserve startersleningen (nog te storten) in de reserve startersleningen (SVn). Dit deel is in de r/c verhouding bij SVn gestort.	Budgettair Neutraal	€ 250.000
Er zijn geen uitgaven gedaan aan bodemsanering, dus geen onttrekking aan de reserve bodemsanering.	Budgettair Neutraal	-€ 10.000
Er zijn geen uitgaven gedaan voor de overheveling vanuit de jaarrekening 2015 voor de WoOnvisie.	Budgettair Neutraal	-€ 30.000
Overige		€ 445
		€ 210.445

Totaal	**€ 320.415**

5.5.2 Toerisme en Economie

Lasten en Baten voor programma Toerisme en Economie				
	Begroting 2016	Begroting 2016 na wijzigingen	Rekening 2016	Verschil jaarrekening en begroting na wijzigingen
Lasten	**-976.314**	**-1.467.421**	**-1.467.125**	**296**
Overige openluchtrecreatie	-299.003	-299.631	-248.237	51.394
Toerisme	-220.816	-229.163	-227.032	2.131
Nutsbedrijven	-41.652	-41.652	-41.926	-274
Overige aangelegenheden handel- en ambacht	-328.136	-798.268	-812.469	-14.201
Exploitatie bedrijfspanden	-58.765	-70.765	-100.798	-30.033
Markten	-27.942	-27.942	-36.663	-8.721
Baten	**309.751**	**297.781**	**286.626**	**-11.155**
Overige openluchtrecreatie	18.377	81.407	84.464	3.057
Toerisme	60.383	60.383	49.970	-10.413
Overige agrarische zaken	0	25.000	28.913	3.913
Overige aangelegenheden handel- en ambacht	150.000	50.000	51.191	1.191
Exploitatie bedrijfspanden	44.277	44.277	41.150	-3.127
Markten	36.714	36.714	30.938	-5.776
Saldo programma voor Reservemutaties	**-666.563**	**-1.169.640**	**-1.180.499**	**-10.859**
Toevoeging aan Reserves	0	-150.000	0	150.000
Onttrekking aan Reserves	0	0	0	0
Saldo Reservemutaties	**0**	**-150.000**	**0**	**150.000**
Saldo programmana Reservemutaties	**-666.563**	**-1.319.640**	**-1.180.499**	**139.141**

Analyse uitkomsten rekening versus begroting na wijziging

	Effect	Bedrag	Incidenteel/ Structureel
Lasten			
Overige openluchtrecreatie			
Dit betreft de inwonersbijdrage 2016 Toerisme Duin en Bollenstreek, de bijdrage is binnen de begrotingsruimte verantwoord op het product overige aangelegenheden en handel.	Budgettair Neutraal	€ 35.000	S
Minder uitgaven (bijdragen) recreatieve activiteiten en onderhoudswerkzaamheden	Voordelig	€ 17.800	I
Overige		-€ 52.434	
Totaal		**€ 366**	
Baten			
Totaal		**-€ 11.155**	
Totaal programma 2		**-€ 10.789**	

5.5.3 Sociaal Domein

Lasten en Baten voor programma Sociaal Domein	Begroting 2016	Begroting 2016 na wijzigingen	Rekening 2016	Verschil jaarrekening en begroting na wijzigingen
Lasten	**-36.630.403**	**-35.668.923**	**-36.018.441**	**-349.518**
Veiligheid, Jeugdreclassering en Opvang jeugd	-693.618	-718.089	-707.705	10.384
Jeugdgezondheidszorg, uniform	-874.292	-874.292	-876.140	-1.848
Inkomensvoorziening	-221.000	-221.000	-221.000	0
Leerplicht	-151.921	-130.921	-131.253	-332
Inkomensvoorziening	-4.593.470	-4.728.660	-4.794.738	-66.078
Werkgelegenheidsvoorziening	-2.977.276	-3.017.330	-2.955.939	61.391
Lastenverlichting	-154.220	-154.220	-162.455	-8.235
Kunst	-71.762	-71.762	-70.457	1.305
Speelvoorzieningen	-269.565	-291.065	-297.823	-6.758
Overige cultuur en recreatie	-62.204	-62.804	-80.444	-17.640
Algemene voorzieningen WMO en jeugd	-64.132	-64.132	-65.980	-1.848
Toezicht St. Openbaar Onderwijs	-4.393	-4.393	-3.959	434
Leerlingenvervoer	-337.715	-337.715	-359.335	-21.620
Openbare bibliotheken	-771.375	-771.375	-780.279	-8.904
Vormings- en ontwikkelingswerk	-67.061	-67.061	-68.059	-998
Gemeentelijke sportaccommodaties	-1.674.719	-1.676.219	-1.649.512	26.707
Exploitatie overige sportaccommodaties	-52.161	-52.161	-52.997	-836
Sportbeoefening	-183.221	-183.221	-171.511	11.710
Musea/expositieruimten	-58.471	-61.398	-60.317	1.081
Participatiebudget	-336.761	-368.658	-265.154	103.504
Gemeentelijke minimabeleid	-718.922	-718.922	-698.619	20.303
Vluchtelingen	-126.296	-223.761	-96.504	127.257
Wet WMO	-5.458.280	-3.939.254	-4.315.527	-376.273
Kinderopvang	-439.852	-458.500	-433.177	25.323
Wet maatschappelijke ondersteuning	-1.030.672	-1.145.510	-1.086.858	58.652
PGB WMO en Jeugd	-852.826	-583.826	-621.610	-37.784
Individuele voorzieningen Natura en Jeugd	-4.719.101	-5.117.195	-5.663.447	-546.252
Algemene baten en lasten	-42.763	-42.763	-43.044	-281
Lokaal onderwijsbeleid	-346.686	-410.686	-396.074	14.612
Maatschappelijk werk	-1.223.464	-1.242.164	-1.203.899	38.265
Jeugdgezondheidszorg, maatwerk	-336.655	-326.306	-320.460	5.846
Gezondheidszorg	-283.717	-254.717	-241.661	13.056
Sociaal cultureel werk	-1.261.173	-1.293.738	-1.231.943	61.795
SCC 't Trefpunt	-313.031	-316.178	-288.729	27.449
Groene sportvelden en sportterreinen	-1.466.509	-1.168.857	-1.192.080	-23.223
Onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs	-713.780	-681.997	-697.371	-15.374
Onderwijshuisvesting bijzonder onderwijs	-1.688.589	-1.568.032	-1.480.925	87.107
Onderwijshuisvesting openbaar onderwijs	-244.261	-250.311	-243.288	7.023
Eerstelijnsloket WMO en jeugd	-1.744.489	-2.069.730	-1.988.167	81.563
Baten	**5.183.313**	**4.863.048**	**4.876.320**	**13.272**
Wet WMO	0	0	114.706	114.706
Vluchtelingen	20.000	20.000	79.210	59.210
Lokaal onderwijsbeleid	63.635	63.635	63.821	186
Onderwijshuisvesting openbaar onderwijs	27.525	27.525	25.174	-2.351
Vormings- en ontwikkelingswerk	28.835	28.835	0	-28.835
Groene sportvelden en sportterreinen	8.913	7.341	7.280	-61
Musea/expositieruimten	124.100	124.495	101.899	-22.596
Speelvoorzieningen	253	253	0	-253
Toezicht St. Openbaar Onderwijs	1.800	1.800	1.800	0

Gemeentelijke sportaccommodaties	227.012	189.784	185.173	-4.611
Exploitatie overige sportaccommodaties	1.223	1.873	1.872	-1
SCC 't Trefpunt	137.000	148.000	158.658	10.658
Inkomensvoorziening	4.055.259	3.826.519	3.739.221	-87.298
Kinderopvang	142.680	142.680	143.119	439
Openbare bibliotheken	53.100	21.750	22.575	825
Overige cultuur en recreatie	29.737	29.737	6.255	-23.482
Jeugdgezondheidszorg, maatwerk	3.400	3.400	2.700	-700
Onderwijshuisvesting bijzonder onderwijs	37.871	37.871	33.324	-4.547
Onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs	-971	-971	0	971
Werkgelegenheidsvoorziening	0	0	41.489	41.489
Participatiebudget	83.856	83.856	0	-83.856
Sociaal cultureel werk	138.085	104.665	148.044	43.379
Saldo programma voor Reservemutaties	**-31.447.090**	**-30.805.875**	**-31.142.121**	**-336.246**
Toevoeging aan Reserves	-706.857	-687.503	-1.166.986	-479.483
Onttrekking aan Reserves	1.058.499	1.447.175	1.478.367	31.192
Saldo Reservemutaties	**351.642**	**759.672**	**311.381**	**-448.291**
Saldo programmana Reservemutaties	**-31.095.448**	**-30.046.203**	**-30.830.740**	**-784.537**

Analyse uitkomsten rekening versus begroting na wijziging

Lasten	**Effect**	**Bedrag in €**	**Incidenteel/ Structureel**
<u>Inkomensvoorziening</u> Ten opzichte van een totaalbudget van € 3,9 miljoen is op het gebied van bijstandsuitgaven een licht tekort (1,5%).	nadeel	-66.000	I
<u>Werkgelegenheidsvoorziening</u> In de begroting 2016 van de GR Kust-Duin en Bollenstreek was rekening gehouden met een gemeentelijke exploitatiebijdrage. Uit de jaarrekening is gebleken dat vanwege de positieve resultaten 2016 deze bijdrage niet noodzakelijk is.	budgettair neutraal	61.000	I
<u>Participatiebudget</u> De middelen voor volwasseneducatie worden door het Rijk rechtstreeks aan de centrumgemeente Leiden betaald.	budgettair neutraal	84.000	I
<u>Vluchtelingen</u> De extra ontvangen Rijksmiddelen i.v.m. verhoogde asielinstroom worden deels in 2017 uitgegeven en zijn derhalve overgeheveld naar 2017.	voordeel	128.000	I
<u>Wet WMO</u>			

In de 2e Voortgangsrapportage 2016 is het budget (3,5 miljoen) voor WMO begeleiding naar beneden bijgesteld met 1,8 miljoen. Ten opzichte van deze bijgestelde raming vallen de werkelijke uitgaven 140.000 hoger uit. Door een gewijzigde toerekening naar de verschillende producten van de exploitatielasten van de ISD vallen deze kosten op dit product hoger uit (246.000).	nadeel	-376.000	I
<u>Wet maatschappelijke ondersteuning</u> Het voordeel op dit product wordt veroorzaakt door lagere uitgaven uitvoering WMO-beleidsplan (42.000) en WMO-vervoersvoorzieningen (17.000).	voordeel	59.000	I
<u>Individuele voorzieningen Natura en Jeugd/Eerstelijnsloket WMO en Jeugd</u> In 2016 is een groot verschil ontstaan tussen de beschikbare financiele middelen en de vraag naar jeugdzorg. Het door het Rijk beschikbaar gestelde budget is veel sneller gedaald dan de mogelijkheid om via transformatie de jeugdhulp anders, en goedkoper in te richten.	nadeel	-464.000	S
<u>Sociaal cultureel werk</u> Vanuit de kadernota 2016 is een budget geraamd van 70.000 voor mantelzorgcompliment. De werkelijke uitgaven bedroegen 32.000, een lagere besteding van 38.000. Verder zijn er diverse kleinere afwijkingen op dit product (24.000).	voordeel	62.000	I
<u>Onderwijshuisvesting bijzonder onderwijs</u> Ten opzichte van de raming van 1,1 miljoen vallen de werkelijke kapitaallasten 87.000 lager uit. Dit komt onder andere door het btw-vriendelijke model wat is toegepast bij de renovatie van de Springplank, het uitstellen van de sloop noodlokalen de Waaier en het ruim binnen het budget realiseren van het Kloppend Hart in Warmond.	voordeel	87.000	I
Overige		75.482	
Totaal		**-349.518**	
Baten			
<u>Wet WMO</u> Diverse vanuit 2015 doorlopende projectkosten i.v.m. 3 decentralisaties zijn doorbelast naar de regiogemeenten.	budgettair neutraal	115.000	I
<u>Vluchtelingen</u>			

Vanuit het COA zijn extra middelen ontvangen voor de opvang van statushouders.	voordeel	59.000	I
<u>Inkomensvoorziening</u> De werkelijke Rijksvergoeding BUIG waar de bijstandsuitkeringen uit betaald moeten worden valt t.o.v. de raming van 3,8 miljoen wat lager uit.	nadeel	-87.000	I
<u>Werkgelegenheidsvoorziening</u> Van het ministerie van SZW is over het jaar 2014 een bonus begeleid werken ontvangen van 41.000. Dit bedrag is doorbetaald aan de GR KDB.	budgettair neutraal	41.000	I
<u>Participatiebudget</u> De middelen voor volwasseneducatie worden door het Rijk rechtstreeks aan de centrumgemeente Leiden betaald.	budgettair neutraal	-84.000	I
Overige		-30.728	
Totaal		**13.272**	

Reserves

<u>Toevoeging aan Reserves</u> Het saldo Rijksuitgaven-tov uitgaven sociaal domein is toegevoegd aan het buffer Sociaal Domein.		-479.483	
<u>Onttrekking aan reserves</u> Overige	budgettair neutraal	31.192	I
Totaal		**-€ 784.537**	

5.5.4 Leefomgeving

Lasten en Baten voor programma Leefomgeving	Begroting 2016	Begroting 2016 na wijzigingen	Rekening 2016	Verschil jaarrekening en begroting na wijzigingen
Lasten	**-17.001.801**	**-18.911.664**	**-15.649.293**	**3.262.371**
Toerisme	-43.804	-43.804	-44.093	-289
Natuurbescherming	-11.583	-11.583	-10.445	1.138
Grondwater	-12.622	-19.622	-21.054	-1.432
Straatmeubilair	-87.417	-89.917	-83.301	6.616
Overige agrarische zaken	-13.998	-13.998	-20.237	-6.239
Lijkbezorging	-18.152	-17.901	-17.975	-74
Afvalverwijdering en -verwerking	-3.913.007	-4.090.101	-4.544.700	-454.599
Communicatie en voorlichting	-182.672	-182.672	-178.145	4.527
Verkeersveiligheid	-953.471	-1.200.171	-680.340	519.831
Riolering	-2.354.017	-2.448.367	-2.439.469	8.898
Openbaar groen	-2.975.645	-2.884.739	-2.928.215	-43.476
Overige waterwegen	-705.164	-876.591	-649.902	226.689
Parkeren	-203.829	-451.958	-142.342	309.616
Openbaar vervoer	-236.063	-208.518	-209.394	-876
Bruggen en tunnels	-180.049	-173.138	-159.226	13.912
Openbare verlichting	-743.726	-743.726	-682.381	61.345
Wegenbeheer	-4.366.582	-5.454.858	-2.838.074	2.616.784
Baten	**740.271**	**818.992**	**1.216.832**	**397.840**
Openbare verlichting	200	200	179	-21
Afvalverwijdering en -verwerking	573.384	675.085	1.055.963	380.878
Parkeren	13.150	13.150	19.754	6.604
Overige waterwegen	31.875	20.645	20.309	-336
Openbaar groen	58.700	58.700	64.742	6.042
Wegenbeheer	19.500	19.500	23.674	4.174
Straatmeubilair	16.357	16.357	16.876	519
Lijkbezorging	27.105	15.355	15.336	-19
Saldo programma voor Reservemutaties	**-16.261.530**	**-18.092.672**	**-14.432.461**	**3.660.211**
Toevoeging aan Reserves	-146.793	-146.793	-146.793	0
Onttrekking aan Reserves	3.558.823	5.189.820	1.511.285	-3.678.535
Saldo Reservemutaties	**3.412.030**	**5.043.027**	**1.364.492**	**-3.678.535**
Saldo programmana Reservemutaties	**-12.849.500**	**-13.049.645**	**-13.067.969**	**-18.324**

Analyse uitkomsten rekening versus begroting na wijziging

Lasten	**Effect**	**Bedrag in €**	**Incidenteel/ Structureel**
<u>Afvalverwijdering en -verwerking</u>			
De hogere uitgaven worden veroorzaakt door:			
1. lagere verwerkingskosten afval door een lager verwerkingstarief en een lagere hoeveelheid	Budgettair neutraal	€ 115.000	S
2. door de lagere uitgaven en hogere inkomsten verpakkingsmateriaal stijgt de bijdrage aan de egalisatievoorziening afval.	Budgettair neutraal	€ -557.000	I/S

Verkeersveiligheid			
De lagere uitgaven worden veroorzaakt door lagere uitgaven aanverkeersveiligheid , zoals herinrichten schoolomgeving, maatregelen veilig verkeer opgenomen in het GVVP.	Budgettair neutraal	€ 509.000	I
Overige waterwegen			
De lagere uitgaven worden veroorzaakt door lagere unvesteringen in het vervangen van duikers, steigers en walbeschoeiing.	Budgettair neutraal	€ 232.000	I
Parkeren			
De lagere uitgaven worden veroorzaakt door lagere uitgaven aan fietsparkeercapaciteit en parkeerproblemen dan was begroot. Deze uitgaven worden gedekt vanuit de algemene reserve en daarmee is het effect budgettair neutraal.	Budgettair neutraal	€ 308.000	I
Openbare verlichting			
De lagere uitgaven van openbare verlichting worden veroorzaakt			
1. door lagere onderhoudswerkzaamheden.	Voordelig	€ 31.000	I/S
2. lagere uitgaven LED verlichting lantaarnpalen.	Budgettair neutraal	€ 28.000	I
Wegenbeheer			
De lagere uitgaven worden met name veroorzaakt doordat een groot aantal projecten niet zijn uitgevoerd. Zoals herinrichting Oosthoutlaan, reconstructie Menneweg, maatregelen uit langzaam verkeer en oversteeklocaties. Daarnaast heeft de gemeente dit jaar meer subsidie ontvangen voor de Noordelijke randweg dan is uitgegegeven.	Budgettair neutraal	€ 2.601.000	I
Overige		-€ 4.629	
Totaal		**3.262.371**	
Baten			
Afvalverwijdering en -verwerking			
De hogere inkomsten van afval wordt veroorzaakt door hogere afdrachten op het plasticafval. Doordat er meer afval zoals blik en drinkkartonnen ook onder het plastic vallen zijn de afdrachten vele malen hoger.	Budgettair neutraal	€ 381.000	I/S
Overige		€ 16.840	
Totaal		**397.840**	

Reserves

	Budgettair neutraal	
Onttrekking aan reserves		
Aan de reserves zijn minder uitgaven onttrokken door lagere uitgaven aan		
- Verkeersveiligheid	€ -509.000	I
- Overige waterwegen	€ -232.000	I
- Parkeren	€ -308.000	I
- Wegenbeheer	€ -2.601.000	I
		I
Lagere uitgaven LED verlichting via bestemmingsreserve openbare verlichting	€ -28.000	I
Overige	€ -535	
Totaal	**€ -3.678.535**	
Totaal	**€ -18.324**	

5.5.5 Dienstverlening

Lasten en Baten voor programma Dienstverlening				
	Begroting 2016	Begroting 2016 na wijzigingen	Rekening 2016	Verschil jaarrekening en begroting na wijzigingen
Lasten	**-2.689.771**	**-2.829.771**	**-2.893.396**	**-63.625**
Verkiezingen en referenda	-63.040	-123.040	-93.062	29.978
Burgerzaken	-1.007.613	-1.007.613	-1.007.972	-359
Uitvoering Wet WOZ	-279.881	-279.881	-306.946	-27.065
Bevolking	-212.029	-212.029	-285.145	-73.116
Bouw-, woning- en welstandstoezicht	-901.118	-981.118	-932.737	48.381
Lasten heffingen en invordering gemeentelijke belastingen	-226.090	-226.090	-267.533	-41.443
Baten	**16.181.699**	**16.958.262**	**17.532.365**	**574.103**
Baten roerende-zaakbelastingen	10.100	10.100	8.186	-1.914
Lasten heffingen en invordering gemeentelijke belastingen	0	0	456	456
Baten rioolrechten	2.494.034	2.588.384	2.584.119	-4.265
Bouwvergunningen	997.880	1.100.000	1.419.442	319.442
Baten OZB-gebruikers	782.058	902.928	905.666	2.738
Baten forensenbelasting	116.150	116.150	127.095	10.945
Baten parkeerbelasting	10.605	10.605	7.345	-3.260
Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	4.114.990	4.255.368	4.250.259	-5.109
Baten OZB-eigenaren	4.360.275	4.679.120	4.660.056	-19.064
Openbare orde en veiligheid	88.350	88.350	87.521	-829
Bevolking	515.257	515.257	657.943	142.686
Burgerzaken	2.000	2.000	4.315	2.315
Baten precariobelasting	2.690.000	2.690.000	2.819.961	129.961
Saldo programma voor Reservemutaties	**13.491.928**	**14.128.491**	**14.638.969**	**510.478**
Toevoeging aan Reserves	0	0	0	0
Onttrekking aan Reserves	0	0	0	0
Saldo Reservemutaties	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo programmana Reservemutaties	**13.491.928**	**14.128.491**	**14.638.969**	**510.478**

Analyse uitkomsten rekening versus begroting na wijziging

Lasten	**Effect**	**Bedrag in €**	**Incidenteel/ Structureel**
Bevolking			
In 2016 zijn er meer rijbewijzen en paspoorten verstrekt dan was ingeschat. Daarmee zijn de uitgaven van deze aanvragen ook gestegen zoals rijksleges en kosten document.	Nadelig	-€ 73.000	n.v.t.
Overige	Voordelig	€ 9.375	
Totaal		**-€ 63.625**	
Baten			
Bouwvergunningen			
Doordat een aantal nieuwbouwlocaties worden ontwikkeld in Teylingen is ook het aantal aanvragen omgevingsvergunningen gestegen. Dit brengt met zich mee dat ook de legesopbrengsten hoger zijn uitgevallen dan aanvankelijk geraamd.	Voordelig	€ 319.000	I
Bevolking			
In 2016 zijn er meer rijbewijzen en paspoorten verstrekt dan was ingeschat.	Voordelig	€ 143.000	n.v.t.
Baten precariobelasting			
De meer inkomsten precariobelasting zijn in belangrijke mate het gevolg van een toename van het aantal strekkende meters water-, gas en elektriciteit leiding. Dit wordt veroorzaakt door een herberekening van Liander en Dunea en uitbredingen van nieuwbouwlocaties.	Voordelig	€ 130.000	S
Overige	Nadelig	-€ 17.897	
Totaal		€ 574.103	
Totaal		**€ 510.478**	

5.5.6 Bestuur, Veiligheid en Financiën

Lasten en Baten voor programma Bestuur, Veiligheid en Financiën				
	Begroting 2016	Begroting 2016 na wijzigingen	Rekening 2016	Verschil jaarrekening en begroting na wijzigingen
Lasten	**-11.357.064**	**-12.238.777**	**-11.600.792**	**637.985**
Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar	-769.500	-921.659	-944.762	-23.103
Representatie	-53.420	-53.420	-39.830	13.590
Bestuur	-1.109.170	-1.126.852	-1.497.937	-371.085
Brandweer	-2.021.183	-1.885.811	-1.893.843	-8.032
Rampenbestrijding	-370.551	-408.303	-411.656	-3.353
Ondersteuning college	-1.787.407	-1.823.350	-1.931.817	-108.467
Communicatie en voorlichting	-656.936	-656.936	-674.544	-17.608
Bestuurlijke samenwerking	-318.205	-969.291	-866.628	102.663
Ondersteuning raad	-851.277	-885.940	-841.934	44.006
Bouw-, woning- en welstandstoezicht	-1.066.357	-1.079.412	-1.090.513	-11.101
Overige financiële middelen	-87.132	-132.024	-24.832	107.192
Algemene baten en lasten	-485.094	10.959	-16.868	-27.827
Saldo van de kostenplaatsen	-449.894	-977.800	-39.493	938.307
Openbare orde en veiligheid	-1.020.630	-1.008.630	-1.035.030	-26.400
Risicobeheer	-310.308	-320.308	-291.105	29.203
Baten	**45.041.565**	**45.441.128**	**46.526.734**	**1.085.606**
Bouw-, woning- en welstandstoezicht	0	-40.000	-38.500	1.500
Openbare orde en veiligheid	0	0	826	826
Brandweer	156.000	216.500	214.383	-2.117
Risicobeheer	55.000	55.000	57.646	2.646
Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar	4.427.734	4.490.170	4.516.899	26.729
Bestuur	10.800	10.800	17.494	6.694
Algemene uitkeringen	25.316.327	25.992.327	26.539.310	546.983
Saldo van de kostenplaatsen	-252.514	-252.514	-222.514	30.000
Overige financiële middelen	1.099.414	740.041	947.216	207.175
Uitkering deelfonds sociaal domein	14.216.039	14.216.039	14.482.693	266.654
Algemene baten en lasten	12.765	12.765	11.282	-1.483
Saldo programma voor Reservemutaties	**33.684.501**	**33.202.351**	**34.925.942**	**1.723.591**
Toevoeging aan Reserves	-166.499	-166.499	-166.499	0
Onttrekking aan Reserves	600.768	1.642.823	1.223.619	-419.204
Saldo Reservemutaties	**434.269**	**1.476.324**	**1.057.120**	**-419.204**
Saldo programmana Reservemutaties	**34.118.770**	**34.678.675**	**35.983.062**	**1.304.387**

Analyse uitkomsten rekening versus begroting na wijziging

Lasten	**Effect**	**Bedrag in €**	**Incidenteel/ Structureel**
<u>Bestuur</u>			
Hogere uitgaven door een extra storting in de voorziening pensioenwethouders door het actualiseren van de voorziening.	Nadelig	-€ 338.000	S

Ondersteuning college			
De hogere uitgaven worden veroorzaakt door een hogere doorbelasting vanuit de kostenplaatsen. Dit heeft te maken met de systhematiek van doorbelasten op begrotingsbasis. Zie voor een analyse van de kostenplaatsen paragraaf 5.5.7.	N.v.t.	-€ 148.000	N.v.t.
Bestuurlijke samenwerking			
Betreft lagere uitgaven in 2016 aan de HLT samenwerking dan in eerste instantie werd gedacht. Deze uitgaven staan nu gepland voor 2017. Deze uitgaven worden gedekt uit de algemene reserve en zijn budgettair neutraal.	Budgettair neutraal	€ 95.000	I
Overige financiële middelen			
In de begroting was rekening gehouden op een hogere rente. In de rekening zijn er minder rente lasten.	Voordelig	€ 62.000	I/S
Saldo van de kostenplaatsen			
Dit heeft te maken met de systhematiek van doorbelasten op begrotingsbasis. Zie voor een analyse van de kostenplaatsen paragraaf 5.5.7.	N.v.t.	€ 938.000	N.v.t.
Overige		€ 28.985	
Totaal		€ 637.985	
Baten			
Algemene uitkeringen			
Over het jaar 2015 is een nabetaling ontvangen van 208.000. De werkelijke ontvangst 2016 viel op basis van de normeringssystematiek t.o.v. de raming van 26 miljoen 339.000 hoger uit. Uit de decembercirulaire is gebleken dat er sprake is van onderuitputting bij het Rijk. Dit heeft als gevolg dat de hogere bijdrage bij de meicirculaire 2017 grotendeels weer verrekend wordt.	Voordelig	€ 547.000	I
Overige financiële middelen			
Dit betreft het:			
1. het calculatieverschil veroorzaakt door de lagere rentecomponent in de kapitaallasten.	Voordelig	€ 37.500	S
2. Daarnaast betreft het een juiste verantwoording van rentelasten starters- en duurzaamheidsleningen. Zie programma 1, Woonruimte aangelegenheden (-€ 169.500).	Budgettair neutraal	€ 169.500	S

Uitkering deelfonds sociaal domein			
Ten opzichte van de raming van 14,2 miljoen is de werkelijke Rijksbijdrage sociaal domein 267.000 hoger uitgevallen. Dit voordeel wordt betrokken in het totaalsaldo van het sociaal domein.	Budgettair neutraal	€ 267.000	I
Overige		€ 64.606	
Totaal		€ 1.085.606	
Reserves			
Aan de algemene reserve zijn minder onttrekkingen gedaan omdat onderstaande uitgaven binnen de reguliere budgetten gedekt konden worden.	Budgettair neutraal		I
- Kadernota 2016: voor impuls werkgelegenheid		-€ 100.000	
- Overhevelingen jaarrekening 2015: Plaatsen van slimme energiemeters		-€ 15.000	
- Overhevelingen jaarrekening 2015: Loopbaanbudget Teylingen		-€ 127.000	
- Overhevelingen jaarrekening 2015:Advieskosten vennootschapsbelasting		-€ 6.000	
Aan de algemene reserve zijn minder onttrekkingen gedaan omdater minder uitgaven zijn gedaan aan:	Budgettair neutraal		
- Versterking communicatie		-€ 35.000	
- Lean management		-€ 54.000	
- HLT samenwerking		-€ 95.000	
Overige		€ 12.796	
Totaal		-€ 419.204	
Totaal		**€ 1.304.387**	

5.5.7. Kostenplaatsen

Lasten en Baten voor de kostenplaatsen	Begroting 2015 na wijzigingen	Rekening 2015	Verschil jaarrekening en begroting na wijzigingen
lasten	**-17.389.753**	**-17.019.364**	**370.389**
Personeelslasten	-13.373.672	-13.453.640	-79.968
ICT kosten	-1.050.533	-943.920	106.613
Kapitaallasten	-776.365	-768.140	8.225
Diensten door derden	-318.137	-167.190	150.947
Aankoop diverse materialen	-279.651	-240.209	39.442
Opleidingskosten	-272.139	-195.487	76.652
Onderhoudswerkzaamheden	-251.164	-290.420	-39.256
Energiekosten	-200.198	-176.452	23.746
Kantoorartikelen	-185.186	-122.595	62.591
Overige personeelslasten	-160.004	-146.302	13.702
Toevoeging voorziening groot onderhoud gebouwen	-121.607	-121.607	0
Schoonmaakwerkzaamheden	-107.744	-132.813	-25.069
Kosten vaste telefonie en data verbindingen	-88.200	-87.450	751
Verzekeringen	-63.681	-47.021	16.660
Administratie, porti, bankkosten	-55.500	-38.703	16.797
Belastingen	-47.220	-51.982	-4.762
Overige kosten	-38.752	-35.432	3.320
baten	**246.743**	**266.558**	**19.815**
Terugontvangst gem.regelingen	182.300	192.400	10.100
Overige inkomsten	64.443	74.158	9.715
Saldo kostenplaatsen	**-17.143.010**	**-16.752.806**	**390.204**

Personeelslasten
Dit betreffen de personeelslasten van de afdelingen. De personeelslasten van het bestuur, griffie en de directie worden verantwoord op programma 6.
De hogere uitgaven zijn vooral gedaan voor de vervangende werkzaamheden in het kader van HLT samen. Gedurende het jaar is besloten om een deel van het opleidingsbudget hiervoor in te zetten.

ICT kosten
De uitgaven voor ICT zijn € 107.000 lager dan was begroot. Dit wordt veroorzaakt door:
1. het afbouwen en stopzetten van een aantal contracten (o.a. Govunited en Greenvalley € 50.000) ;
2. minder uitgaven aan onderhoud (€ 13.000) en overige diensten en aankopen (€ 21.000). Door HLTsamen zijn veel werkzaamheden anders opgepakt of uitgesteld.

Diensten door derden
De uitgaven voor diensten door derden zijn lager dan was begroot ad € 150.947.
Dit wordt met name veroorzaakt doordat hieronder een budget ad € 100.000 was opgenomen voor het bieden van werkgelegenheid en werkervaring met een arbeidsbeperking. Hier zijn geen uitgaven gedaan.

Samen met het Servicepunt Werk is vorig jaar getracht enerzijds geschikte werkplekken binnen onze organisatie te vinden en anderzijds kandidaten vanuit het doelgroepenregister.
Door verschillende redenen is dit meerdere keren niet doorgegaan.
In HLTsamen is het per 1 januari 2017 wel gelukt en is iemand met een beperking aam de slag gegaan. De lagere uitgaven zijn incidenteel van aard.

Opleidingskosten
De opleidingskosten zijn € 77.000 lager dan was begroot. Door de organisatie is gedurende het jaar ook besloten om een deel van het budget in te zetten voor personeelslasten (zie tekort personeelslasten € 78.000).

Kantoorartikelen
De lagere uitgaven aan kantoorartikelen dan was begroot € 63.000 wordt veroorzaakt door diverse lagere uitgaven aan kantoorartikelen (€ 17.000), druk- en bindwerk (€ 28.000) en abonnementen (€ 18.000). Deze lagere uitgaven worden veroorzaakt door de steeds verdergaande digitalisering van werkzaamheden. Deze lagere uitgaven zijn dus structureel van aard.

5.5.8. Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2016 primitief	Begroting 2016 na wijzigingen	Rekening 2016
Inkomsten			
Lokale heffingen	€ 16.240.413	€ 17.016.976	€ 17.577.047
Algemene uitkering	€ 39.532.366	€ 40.208.366	€ 41.022.003
Dividend	€ 785.000	€ 549.835	€ 549.577
Saldo Financieringsfunctie	€ 298.732	€ 325.858	€ 356.499

5.5.9. Wet Normering Topinkomens

De WNT is een Nederlandse wet die openbaarmaking van zogenaamde topinkomens voorschrijft. De WNT-norm bedraagt in 2016 € 179.000. OP basis van deze wet moeten de inkomens van de top ambtenaren binnen de gemeente genoemd worden in de jaarrekening.
In Teylingen betreft dit de volgende topambtenaren.

Naam	**J. Covers**	**R. van Dijk**
Functie(s)	Secretaris	Griffier
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	ja	ja
Individueel WNT-maximum	**€ 179.000**	**€ 179.000**
Bezoldiging		
Beloning	€ 106.563,65	€ 89.846.49
Belastbare onkostenvergoedingen	€70,00	€70,00
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.373,00	€ 11.920,95
Subtotaal	*€ 121.006,65*	*€ 101.837,44*
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging	**€ 121.006,65**	**€ 101.837,44**
Gegevens 2015		
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	1,0	1,0
Bezoldiging 2015		
Beloning	€ 111.145,14	€ 92.298,84
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 1.079,41	€ 553,10
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.850,66	€ 12.374,64
Totaal bezoldiging 2015	**€ 127.075,21**	**€105.226,28**
Individueel WNT-maximum 2015	€ 178.000	€ 178.000

5.6 Overzicht incidentele baten en lasten

Door een opsomming van de incidentele baten en lasten wordt informatie gegeven die relevant is voor het beoordelen van de financiële positie. Onder incidenteel wordt verstaan baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen en incidenteel van aard zijn. Baten en lasten onder een bedrag van € 5.000,- zijn niet vermeld.

Programma 1 Ruimte, Wonen en Duurzaamheid (x €1.000)	Primitieve begroting 2016	Wijzigingen 2016	Begroting Na wijzigingen 2016	Werkelijk 2016
Lasten:				
Grond exploitaties	-8.527	1.251	-7.276	-7.043
Project opvang statushouders	0	-100	-100	-57
Totaal lasten	-8.527	1.151	-7.376	-7.099
Baten:				
Grond exploitaties	9.083	0	8.766	6.349
Anterieure overeenkomsten	0	0	0	165
Totaal baten	0	0	8.766	6.513
Mutaties reserves:				
Onttrekkingen				
Onttrekking reserve starterslening	0	389	389	389
Toevoegingen				
Toevoeging reserve starterslening	0	-389	-389	-389
Ant. Overeenkomst naar reserve sociale woningbouw	0	0	0	-165
Totaal mutaties reserves	0	0	0	-165
Totaal	-8.527	1.151	1.390	-751

Programma 2 Toerisme en Economie (x €1.000)	Primitieve begroting 2016	Wijzigingen 2016	Begroting Na wijzigingen 2016	Werkelijk 2016
Lasten:				
	0	0	0	0
Totaal lasten	0	0	0	0
Baten:				
	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0
Mutaties reserves:				
Onttrekkingen				
Toevoegingen				
Sloop Voedselbank	0	-150	-150	-150
Totaal mutaties reserves	0	-150	-150	-150
Totaal	0	-150	-150	-150

Programma 3 Sociaal Domein (x €1.000)	Primitieve begroting 2016	Wijzigingen 2016	Begroting Na wijzigingen 2016	Werkelijk 2016
Lasten:				

Projectorganisatie invoering 3D	0	-195	-195	-188
Jeugd en Geziensteams	0	-145	-145	-35
Totaal lasten	0	-340	-340	-223
Baten:				
Projectorganisatie invoering 3D				115
Totaal baten	0	0	0	115
Mutaties reserves				
Onttrekkingen				
Tijdelijk fonds Jeugdhulp	0	302	302	302
Stortingen				
Buffer Sociaal Domein	83	-35	48	-431
Totaal mutaties reserves	83	267	350	-130
Saldo programma 3	**83**	**-73**	**10**	**-238**

Programma 4 Leefomgeving (x €1.000)	**Primitieve begroting 2016**	**Wijzigingen 2016**	**Begroting Na wijzigingen 2016**	**Werkelijk 2016**
Lasten:				
Afval egalisatie voorziening, terugbetaling lening VAB	0	-406	-406	-406
Extra afschrijvingen openbare ruimte:				
Onderhoud en reparatie wegenstelsel	-1.921	-546	-2.467	38
Geluidswal	0	-234	-234	-234
Verkeersmaatregelen	-225	-387	-612	-103
Parkeren	-85	-250	-335	-26
Overige waterwegen	-226	-118	-344	-112
Totaal lasten	-2.457	-1.941	-4.398	-843
Baten				
Terugbetaling lening VAB	0	406	406	406
Totaal baten	0	406	406	406
Mutaties reserves				
Onttrekkingen				
Extra afschrijvingen openbare ruimte:				
Onderhoud en reparatie wegenstelsel	1.921	546	2.467	-38
Geluidswal	0	234	234	234
Verkeersmaatregelen	225	387	612	103
Parkeren	85	250	335	26
Overige waterwegen	226	118	344	112
Totaal	2.457	1.535	3.992	437
Stortingen				
Totaal mutaties reserves	2.457	1.535	3.992	437
Saldo programma 4	0	0	0	0

Programma 6 Bestuur, Veiligheid en	**Primitieve**		**Begroting**	

Financiën (x €1.000)	begroting 2016	Wijzigingen 2016	Na wijzigingen 2016	Werkelijk 2016
Lasten:				
Vervangings- en projectbudget HLT		-630	-630	-535
Kadernota: Versterken communicatie en Lean	-185	0	-185	-96
Bedrijfsplan ambtelijke fusie kosten I&A	0	0	-230	-135
IZA gelden	-50	0	-50	-76
Totaal lasten	-235	-630	-1.095	-842
Baten:				
Hogere algemene uitkering oude jaren	0	0	0	209
Totaal baten	0	0	0	209
Mutaties reserves				
Onttrekkingen				
Vervangings- en projectbudget HLT	0	630	630	535
Kadernota: Versterken communicatie en Lean	185	0	185	96
Bedrijfsplan ambtelijke fusie kosten I&A	0	0	230	135
IZA gelden	50	0	50	76
saldo	235	630	1.095	842
Stortingen				
Algemene reserve rente vrij	-12	0	-12	-12
Totaal mutaties reserves	223	630	1.083	830
Saldo programma 6	-12	0	-12	197

In het onderstaande overzicht worden de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves weergegeven.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	Programma	Primitieve begroting 2016	Wijzigingen 2016	Begroting Na wijzigingen 2016	Realisatie 2016
Structurele onttrekkingen aan de reserves:					
Reserve Investeringsstrategie Holland Rijnland	1/4	€ 731.905	€ 0	€ 731.905	€ 731.905
Onttreking reserve startersleningen	1	€ 0	€ 0	€ 0	€ 250.000
Openbare verlichting LED	4	€ 442.000	€ 0	€ 442.000	€ 413.695
Dekking van afschrijvingen:					
Dekkingsreserve sportcomplex Rode Molenpolder	3	€ 313.168	€ 0	€ 313.168	€ 313.168
Dekkingsreserve sportcomplex Vijfmeiweg	3	€ 40.565	€ 0	€ 40.565	€ 40.566
Dekkingsreserve sportcomplex Wasbeek,korfbal	3	€ 87.297	€ 0	€ 87.297	€ 87.297
Dekkingsreserve sport-en recreatiecompl Wasbeek	3	€ 99.177	€ 0	€ 99.177	€ 99.177
Dekkingsreserve sporthal Voorhout	3	€ 15.305	€ 0	€ 15.305	€ 15.305
Dekkingsreserve clubgebouw Jeu de Boule De Vaste Voet	3	€ 5.238	€ 0	€ 5.238	€ 5.238
Dekkingsreserve sporthal de Korf	3	€ 159.580	€ 0	€ 159.580	€ 159.580
Dekkingsreserve jongerencentrum Voorhout	3	€ 69.368	€ 0	€ 69.368	€ 69.368
Dekkingsreserve jongerencentrum Sassenheim	3	€ 52.253	€ 0	€ 52.253	€ 52.253
Dekkingsreserve Sociaal Cultureel Centrum	3	€ 195.938	€ 0	€ 195.938	€ 195.938
Dekkingsreserve Scojesa	3	€ 10.603	€ 0	€ 10.603	€ 10.603
Dekkingsreserve Tjarda	3	€ 10.751	€ 0	€ 10.751	€ 10.751
Dekkingserserve kunstgrasvelden VV Foreholte	3	€ 82.298	€ 0	€ 82.298	€ 82.298
Dekkingsreserve Park Rusthoff	4	€ 81.771	€ 0	€ 81.771	€ 81.771
Dekkingsreserve nieuwbouw gemeentehuis	6	€ 222.514	€ 0	€ 222.514	€ 222.514
Dekkingsreserve Brandweergarage Warmond	6	€ 43.254	€ 0	€ 43.254	€ 43.254
Totaal		€ 2.662.985	€ 0	€ 2.662.985	€ 2.884.681

Structurele toevoegingen aan de reserves:					
Openbare verlichting LED - lagere energielasten	4	€ 49.000	€ 0	€ 49.000	€ 49.000
Verkopen openbaar groen	4	€ 50.000	€ 0	€ 50.000	€ 50.000
Toevoeging reserve startersleningen	1	€ 0	€ 0	€ 0	€ 300.657
Toevoeging rente:					
Dekkingsreserve sportcomplex Rode Molenpolder	3	€ 232.237	€ 0	€ 232.237	€ 232.237
Dekkingsreserve sportcomplex Vijfmeiweg	3	€ 31.409	€ 0	€ 31.409	€ 31.409
Dekkingsreserve sportcomplex Wasbeek, korfbal	3	€ 67.593	€ 0	€ 67.593	€ 67.593
Dekkingsreserve sport-en recreatiecomplex Wasbeek	3	€ 38.061	€ 0	€ 38.061	€ 38.061
Dekkingsreserve sporthal Voorhout	3	€ 10.697	€ 0	€ 10.697	€ 10.697
Dekkingsreserve clubgebouw Jeu de Boules De Vaste Voet	3	€ 841	€ 0	€ 841	€ 841
Dekkingsreserve sporthal de Korf	3	€ 54.073	€ 0	€ 54.073	€ 54.073
Dekkingsreserve jongerencentrum Voorhout	3	€ 47.172	€ 0	€ 47.172	€ 47.172
Dekkingsreserve jongerencentrum Sassenheim	3	€ 41.661	€ 0	€ 41.661	€ 41.661
Dekkingsreserve Sociaal Cultureel Centrum	3	€ 159.831	€ 0	€ 159.831	€ 159.831
Dekkingsreserve Scojesa	3	€ 8.232	€ 0	€ 8.232	€ 8.272
Dekkingsreserve Tjarda	3	€ 8.388	€ 0	€ 8.388	€ 8.388
Dekkingsreserve Kunstgrasvelden VV Foreholte	3	€ 6.622	€ 0	€ 6.622	€ 6.622
Dekkingsreserve Park Rusthoff	4	€ 47.793	€ 0	€ 47.793	€ 47.793
Dekkingsreserve nieuwbouw gemeentehuis	6	€ 134.922	€ 0	€ 134.922	€ 134.922
Dekkingsreserve Brandweergarage Warmond	6	€ 19.747	€ 0	€ 19.747	€ 19.747
Totaal		€ 1.008.279	€ 0	€ 1.008.279	€ 1.308.976

6 Single information single audit (SISA)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2016 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2017

OCW	**D9**	**Onderwijsachterstanden beleid 2011-2017 (OAB)** **Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstanden beleid 2011-2017**	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 04*	
			€ 121.558	€ 0	€ 0	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t* *Indicatornummer: D9 / 05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t* *Indicatornummer: D9 / 07*	Van andere gemeenten in (jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicatornummer: D9 / 08*	

I&M	**E27B**	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden** **Provinciale beschikking en/of verordening** **Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen**		Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 03*	**Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen** **Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen** *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 04*	**Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen** **Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen** *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 05*
			1	DRM06G07003 Noordelijke randweg Voorhout	€ 80.038	€ 80.038		
			2	PZH-2008-531505 Noordelijke Randweg Voorhout	€ 0	€ 0		
			3	PZH-2008-921659 Noordelijke Randweg	€ 0	€ 0		
			4	PZH-2012-358776634 Noordelijke Randweg projectsubsidie 2013	€ 0	€ 0		
			5	PZH-2015-502177365 Parkeerdek Station Sassenheim	€ 55.006	€ 110.011		
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 07*	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 09*	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 10*
			1	DRM06G07003 Noordelijke randweg Voorhout	€ 354.010	€ 354.010	Spaarproject	Nee
			2	PZH-2008-531505 Noordelijke Randweg Voorhout	€ 0	€ 0	Spaarproject	Nee
			3	PZH-2008-921659 Noordelijke Randweg	€ 0	€ 0	Spaarproject	Nee
			4	PZH-2012-358776634 Noordelijke Randweg projectsubsidie 2013	€ 0	€ 0	Spaarproject	Nee
			5	PZH-2015-502177365 Parkeerdek Station Sassenheim	€ 55.006	€ 110.011		Nee

SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2016** **Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.**	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2 / 11*	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2 / 12*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee

SZW	**G2A**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2015** **Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1).** **(Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 01*	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 02*	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 03*	Besteding (jaar T-1) IOAW inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 04*	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 05*	Besteding (jaar T-1) IOAZ inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 06*
			1 61525	€ 3.192.113	€ 49.546	€ 341.913	€ 847	€ 19.374	
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 07*	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 08*	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 09*	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 10*	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 11*	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 12*
			1 61525	€ 252	€ 0	€ 3.872	€ 0	€ 500	
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 13*	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2A / 14*					
			1 61525	€ 0					
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeent edeel 2016** **Besluit**	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 01*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 02*	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 03*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 04*	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 05*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 07*	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 *Aard controle R* *Indicatornummer: G3 / 08*	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G3 / 09*				
			€ 0	€ 0	Nee				
SZW	**G3A**	**Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2015** **Besluit**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G3A / 01*	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 02*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 03*	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 04*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 05*	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 06*
			1 61525	€ 0	€ 14.500	€ 12.091	€ 31.949	€ 7.566	
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G3A / 07*	Besteding (jaar T-1) Bob inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 08*	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 09*	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicatornummer: G3A / 10*		
			1 61525	€ 0	€ 0	€ 0			

7 Controleverklaring accountant

8 Vaststellingsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van ;

B E S L U I T :
1. De Programmarekening 2016 vast te stellen;

2. De volgende bedragen naar 2017 over te hevelen:

a. € 14.000,- voor het Outcometraject Movisie voor mantelzorg
(dekking uit rekeningresultaat 2016) ;
b. € 109.949,- Vanuit het budget 'motie vertrouwen in de professional' en 'budget ontschotter' *(dekking uit algemene reserve);*
c. € 218.000 vanuit het restant van het personeelsbudget van maatschappelijke ontwikkeling *(dekking uit algemene reserve);*
d.€ 16.592,- vanuit het budget voor 'pilots sociaal team' € 16.592,-
(*dekking uit rekeningresultaat 2016) ;*
e. € 10.000,- voor de Zorgserre in het kader van dementievriendelijke gemeente.
(*dekking uit rekeningresultaat 2016) ;*
f. € 127.839,- vanuit het budget voor Vluchtelingenwerk voor het huisvesten en de integratie van statushouders.
(*dekking uit rekeningresultaat 2016) ;*

3. Het restant van het voordelige resultaat ad € 1.422.445 toe te voegen aan de algemene reserve;

4. De begroting 2017 dienovereenkomstig te wijzigen.

College van burgemeester en wethouders,

De secretaris,	De burgemeester,
Juul J.G. Covers	**Carla G.J. Breuer**

Bijlage

Bijlage 1: Wet Revitalisering Generiek Toezicht

Financiën	**Groen / Oranje / Rood (inkleuren)**	**TOELICHTING (korte en bondige tekst)**
Er is structureel en reëel begrotingsevenwicht		Het meerjarenslado laat een structureel en reëel begrotingsevenwicht zien.
Is er reden voor extra aandacht?	Nee	
Ruimtelijke ordening	Groen/Oranje/Rood	TOELICHTING
De gemeente voldoet aan de in de Wet ruimtelijke ordening opgenomen verplichtingen inzake bestemmingsplannen, beheersverordeningen en structuurvisies		1. Ja. 2. A: Ja B: - 3. A: Nee B: Voor 4 kleine gebieden zijn de bestemmingsplannen niet actueel. Het gaat hierbij om: 1. de stationslocatie in Voorhout 2. de locatie Langeveld in Sassenheim 3. de locatie Watertuin in Warmond 4. de locatie Molen Speelman in Sassenheim. Toelichting: Locatie 1 (nu parkeerterrein bij station) en 2 (nu agrarisch terrein Langeveld) zijn destijds niet opgenomen in het bestemmingsplan Voorhout-Oost respectievelijk Sassenheim-West omdat deze beide locaties nieuwe woningbouwlocaties zullen worden. Locatie 3 (recreatiewoningen) is niet opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied Teylingen omdat de randvoorwaarden voor deze locatie ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan nog niet duidelijk waren. Momenteel wordt aan dit bestemmingsplan hard gewerkt. De planning is vaststelling in het 4e kwartaal 2017. Voor Locatie 4 (nu een molenstomp) is dit kleine bestemmingsplan destijds niet door de raad vastgesteld. Hiervoor is op dit moment een nieuw bestemmingsplan in voorbereiding. De planning is vaststelling 4e kwartaal 2017.
Is er reden voor extra aandacht?	Nee	

Omgevingsrecht **Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Milieu, Bouwen en Wonen**	Groen/Oranje/Rood	TOELICHTING
De gemeente beschikt over een vastgestelde Verordening VTH		De verodening is door het college vastgesteld en ligt ter goedkeuring bij de provincie. Na goedkeuring zal de verordening ter vaststelling aan de gemeenteraad worden aangeboden.
Is er reden voor extra aandacht?	Nee	
Monumentenzorg	Groen/Oranje/Rood	TOELICHTING
De gemeente beschikt over een deskundige adviescommissie m.b.t. de (rijks)monumenten		
Is er reden voor extra aandacht?	Nee	
Archief- en informatiebeheer	Groen/Oranje/Rood	TOELICHTING
Het archief- en informatiebeheer zijn op orde		Op grond van de resultaten van dit inspectieonderzoek kan geconcludeerd worden dat de gemeente Teylingen in voldoende mate voldoet aan de eisen van de Archiefwet 1995. Er is op geen der onderzochte deelterreinen sprake van (ernstige) taakverwaarlozing, op grond waarvan de provinciale toezichthouder dient in te grijpen. Echter aan de volgende deelterreinen voldoet de gemeente nog niet aan de norm of zullen de deelterreinen dusdanig veranderen als gevolg van de ambtelijke fusie van de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen per 1 januari 2017, dat deze als verbeterpunten worden opgevoerd. Door de nieuw te vormen organisatie HLT Samen kunnen de volgende
Is er reden voor extra aandacht?	Nee	

Huisvesting Vergunninghouders	Groen/Oranje/Rood	TOELICHTING	
Er is volledig en tijdig voldaan aan de halfjaartaakstelling en er is geen achterstand		Gevraagde informatie	Stand van zaken
		Voorsprong per 1 januari van het verantwoordingsjaar (doorhalen w at niet van toepassing is)	9
		Fase interventieladder op 1 januari	gerealiseerd
		Taakstelling eerste halfjaar van het verantwoordingsjaar	42
		In het eerste halfjaar gehuisveste vergunninghouders	13
		Achterstand per 1 juli van het verantwoordingsjaar (doorhalen w at niet van toepassing is)	20
		Fase interventieladder op 1 juli	signaleren
		Taakstelling tweede halfjaar van het verantwoordingsjaar	49
		In het tweede halfjaar gehuisveste vergunninghouders	30
		Achterstand per 31 december van het verantwoordingsjaar (doorhalen w at niet van toepassing is)	39
		Fase interventieladder op 31 december	signaleren
		eventuele toelichting	
Is er reden voor extra aandacht?	Nee		

Gemeente Teylingen	Raming van baten en lasten	Provincie Zuid- Holland	Begrotingsjaar nummer	2017 13

Jaarrekening 2016

De raad van de gemeente Teylingen

besluit:

de raming van baten en lasten voor het dienstjaar 2017 als volgt te wijzigen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 29 juni 2017

, de burgemeester

, de griffier

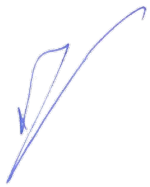

Produkt-nummer Lasten		Nieuwe of verhoging raming	verlaging raming	2018	2019	2020
	Raming van baten en lasten					
	Programma					
6.630.101	Sociaal Cultureel werk					
42.505	Overige subsidies	14.000				
6.671.102	Sociale wijkteams					
34.336	Overige diensten en aankopen	16.592				
6.652.102	Lokaal WMO beleid					
42.503	Bijdragen	10.000				
6.621.101	Vreemdelingen					
42.500	Subsidies overige instellingen	127.839				
6.671.101	Jeugd en gezinsteams					
33.300	Aankoop duurzame goederen	109.949				
6.620.104	Projectorganisatie invoering 3D					
30.300	Overig personeel derden	218.000				
	Totaal exploitatie	**496.380**	**-**	**-**	**-**	**-**
	Investerings- en financieringsstaat					
7.910.100	Algemene reserve vrij					
60.002	Algemene reserve vrij	496.380				
	Totaal investeringen	**496.380**	**-**	**-**	**-**	**-**
	Kostenverdeelstaat					
	Totaal kostenplaatsen	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Produkt-nummer Baten	Omschrijving	Nieuwe of verhoging raming	verlaging raming	2018	2019	2020
	Raming van baten en lasten					
	Programma					
6.980.123	Mutatie reserves programma 3					
60.002	Algemene reserve vrij	14.000				
6.980.123	Mutatie reserves programma 3					
60.002	Algemene reserve vrij	16.592				
6.980.123	Mutatie reserves programma 3					
60.002	Algemene reserve vrij	10.000				
6.980.123	Mutatie reserves programma 3					
60.002	Algemene reserve vrij	127.839				
6.980.123	Mutatie reserves programma 3					
60.002	Algemene reserve vrij	109.949				
6.980.123	Mutatie reserves programma 3					
60.002	Algemene reserve vrij	218.000				
	Totaal exploitatie	**496.380**	**-**	**-**	**-**	**-**
	Investerings- en financieringsstaat					
7.999	Overboekingsrekening kapitaaldienst					
00999	Dekkingsrekening	496.380				
	Totaal investeringen	**496.380**	**-**	**-**	**-**	**-**
	Kostenverdeelstaat					
	Totaal kostenplaatsen	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Behoort bij raadsbesluit vaststelling gemeentelijke programmarekening 2016 Teylingen d.d. 29 juni 2017

De griffier van de gemeente Teylingen

Robert van Dijk

Accountants

BAKER TILLY BERK

Baker Tilly Berk N.V.
Entrada 303
Postbus 94124
1090 GC Amsterdam
T: +31 (0)20 644 28 40
F: +31 (0)20 646 35 07
E: amsterdam@bakertillyberk.nl
KvK: 24425560
www.bakertillyberk.nl

Aan de gemeenteraad van de
Gemeente Teylingen

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2016 van de gemeente Teylingen te Teylingen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van de gemeente Teylingen op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:
1. de balans per 31 december 2016;
2. het totaaloverzicht resultaat per programma over 2016;
3. de algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening en andere toelichtingen;
4. het overzicht incidentele baten en lasten; en
5. de SiSa-verantwoording.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly Berk N.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560.
In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Teylingen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 807.000 (1% van de lasten), waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de gemeenteraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 40.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:
- de aanbiedingsbrief programmarekening 2016;
- de leeswijzer;
- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- het vaststellingsbesluit;
- de bijlage 1: Wet revitalisering Generiek Toezicht.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:
- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening
Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader.
In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

De gemeenteraad is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol en de Regeling Controleprotocol WNT 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van

controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 21 juni 2017

Baker Tilly Berk N.V.

was getekend

drs. E.C.J. Moens RA

Raadsvoorstel Besluitvormend

Governance voor de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	Z-17-009363
datum voorstel:	26 april 2017
datum collegevergadering:	23 mei 2017
datum raadsvergadering:	29 juni 2017
agendapunt:	-
portefeuillehouder:	Bas Brekelmans
behandelend ambtenaar:	Fred Wulp
e-mailadres:	f.wulp@hltsamen.nl

Wij stellen voor:

1. Om voor de periode 2018 tot en met 2021 een jaarlijks budget beschikbaar te stellen van € 90.000,- conform het verzoek in de kader nota 2018 voor de uitvoering van de Governance van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek. Het benodigde budget voor 2017, €45.000,-, wordt gefinancierd vanuit de begroting 2017;
2. Kennis te nemen van de uitgewerkte Governance structuur conform eerdere besluitvorming;
3. Kennis te nemen van het verwachte totaal benodigde budget van € 1.275.000,- (jaarlijks) voor de zes gemeenten tot en met 2021.

Inleiding

In de periode april-mei 2016 stelden de raden van 6 gemeenten van de Duin- en Bollenstreek de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek (EAD&B) vast. Deze agenda is het fundament onder de ambitie de economische positie van de Duin- en Bollenstreek te versterken met behoud van de woonaantrekkelijkheid. De EAD&B bestaat uit twee delen: de Visie en de Uitvoeringsagenda (zie bijlagen 3 en 4). Onderdeel van de besluitvorming was de vorming van een Governance.

Vertegenwoordigers van samenwerkende gemeenten, ondernemers en onderwijsinstellingen uit de regio, bereidden de Uitvoeringsagenda voor. Uit deze verkenning rolden 10 kansrijke projecten rond vier thema's: Greenport, Toerisme, Space en Zorg. Vijf van die projecten zijn zichtbare en concrete initiatieven. Deze iconische projecten dragen direct bij aan de economische vitaliteit van onze regio. Daarnaast zijn er vijf randvoorwaardelijke projecten. Deze zijn ondersteunend voor het economische klimaat van onze regio en voor de andere businesscases. Het gaat om de volgende projecten:

Iconische projecten
1. Flower Attraction
2. Gezonde en energieke regio
3. Space Tech Campus: uitbouw Space Business Park
4. Blueport
5. Flower Science

Randvoorwaardelijke projecten
6. Regiomarketing
7. Versnelling herstructurering Greenport
8. Ondernemershuis
9. Verbeteren bereikbaarheid van de streek
10. Verkenning onderwijs en arbeidsmarkt

Proces

Na vaststelling van de EAD&B, verbonden de wethouders van de samenwerkende gemeenten zich als projecteigenaren aan de 10 projecten. Het opzetten van de Governance werd opgepakt als 11e project.

Kwartiermaken
Arjan Slobbe en Richard van de Merwe startten als kwartiermakers. Zij hielpen de projecten uit te werken tot businesscases waarin de haalbaarheid, of het ontbreken daarvan, is uitgewerkt. Zij hielpen de projectgroepen samen te stellen, die de businesscases uitwerkten. Ze zorgden voor relevante kennis en vertegenwoordiging uit de triple helix in de projectgroepen. Zij bewaakten van de voortgang en stuurden op het verbinden van de projecten onderling. Tot slot adviseerden zij de projecteigenaren en het bestuurlijk overleg. De kwartiermakers zijn gekozen op basis van hun kennis en ervaring én op basis van hun netwerken in de streek.

Bedrijfsleven Bollenstreek
De vereniging Bedrijfsleven Bollenstreek deed actief mee aan het uitwerken van de businesscases. In elk project nam een vertegenwoordiger zitting in een project-, klankbord- of uitwerkingsgroep. Zo verbond het Bedrijfsleven Bollenstreek zijn brede achterban met de EAD&B.

Besluiten over 10 businesscases na de zomer
Elke projectgroep koos een eigen weg om tot de beste uitwerking van de businesscase te komen. Op dit moment worden de laatste businesscases afgerond. De onderlinge verbindingen en overlappende activiteiten tussen de businesscases worden onder de loep genomen. Er wordt nog een financiële en inhoudelijke efficiencyslag doorgevoerd op de businesscases. Na de zomer leggen wij de complete voorstellen aan u voor.

Voorstel Governance

Het voorstel voor de Governance (zie bijlagen 1 en 2) van de EAD&B leggen wij hierbij als eerste aan u voor. De Governance regelt de aansturing van de verdere uitwerking en doorontwikkeling van de Economische Agenda binnen de Triple Helix. In het sturingsmodel staan de projecten centraal. Daar zit immers enthousiasme en betrokkenheid van bedrijven, kennisinstellingen en overheden. Daar kan privaat geld worden gegenereerd. De potentie tot kracht en versnelling ligt in de projecten besloten.

Bestaand kader en context

Het nu voorliggende voorstel voor de Governance is een uitwerking van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek die is vastgesteld in de gemeenteraad van 28 april 2016.

Beoogd effect

Het versterken van de economische positie van de Duin- en Bollenstreek met behoud van de woonaantrekkelijkheid.

Argumenten
1.1. De Governance is uitgewerkt met stakeholders

Het voorstel voor de Governance voor de EAD&B is ontstaan in gesprek met stakeholders uit de Triple Helix. Er is gekozen voor een model waarbij de projecten centraal staan. Een Economic Board zorgt voor de denkkracht, de verbinding en de doorontwikkeling.

1.2. Een aanjaagteam is noodzakelijk

Een aanjaagteam ondersteunt de Economic Board. Centraal persoon in het team is een "aanjager". Die zorgt voor inhoudelijk denkkracht, stimuleert nieuwe projecten, legt verbindingen tussen projecten, onderhoudt het netwerk en breidt het uit. Daarnaast regelt het team de administratieve ondersteuning en de communicatie. Hiervoor is € 250.000,- nodig.

1.3. Er is aanjaaggeld nodig

Het aanjaagteam heeft handgeld nodig om onderzoek te kunnen doen, communicatiemiddelen in te zetten en projecten aan te jagen en te verbinden. Hiervoor is een beperkt budget van € 50.000,- nodig.

1.4. De kosten worden verdeeld over de 5 gemeenten

De uitvoering van de Governance wordt bekostigd door de gemeenten Hillegom., Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen. De verdeling is op basis van inwoneraantal. De kosten voor Teylingen bedragen € 90.000,-.

1.5. Binnen de kadernota is financiering aangevraagd

Voor de uitvoering van de Economische Agenda (Governance en businesscases) is binnen de kadernota 2018 voor de periode 2018 -2021 een jaarlijks bedrag van € 385.000,- aangevraagd.

2.1. de Governance structuur is uitgewerkt naar aanleiding van eerdere besluitvorming

Bij vaststelling van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek is vastgelegd dat voor de uitvoering van de Agenda een Governance vanuit de Triple Helix moest worden georganiseerd. In samenspraak met de stakeholders is de structuur verder uitgewerkt.

3.1. Het geschatte benodigde budget geeft een beeld van de benodigde gemeentelijke bijdrage

Geschat op basis van de nu bekende gegevens bedragen:
• de kosten voor uitvoering van de Governance en de businesscases jaarlijks € 1.275.000,- voor de zes gemeenten, welke zijn meegenomen in het voorstel voor de Kadernota;
• de noodzakelijke eenmalige kosten voor verplaatsingskosten, opstartkosten of aanschaf van materiaal € 650.000,00 voor de zes gemeenten. Hiervoor wordt na de zomer een afzonderlijk voorstel aan u voorgelegd;
• De gevraagde financiering is voor enkele gemeenten al opgenomen in de kadernota's. In andere gemeenten worden begrotingsvoorstellen geagendeerd.

Hiermee wordt het nu gevraagde budget van € 300.000,- in perspectief van het totaal geplaatst.

Kanttekeningen

De gemeente Katwijk heeft zich verbonden met de 071-agenda van de Leidse regio. Binnen de Economische Agenda doen zij mee op de sporen Greenport en Toerisme. Daarnaast doen ze mee met projecten waar een gezamenlijk belang ligt. Over de bijdrage aan de Governance wordt nog gesproken met Katwijk. Dit wordt meegenomen bij het voorstel na de zomer over de businesscases.

Het bedrijfsleven draagt niet in financiële zin bij aan de Governance maar wel in uren. Geld steken de ondernemers in de projecten. Het opstarten en financieren van de Governance ligt daarmee bij de overheid.

Tussen de verschillende businesscases bestaan verbindingen of is er sprake van overlappende activiteiten. Ook bij de uitvoering van de Governance en verschillende businesscases is dat zichtbaar. Die worden momenteel uitgewerkt. Dit biedt de mogelijkheid om nog een financiële en inhoudelijke efficiencyslag door te voeren op de businesscases. Na de zomer worden de complete voorstellen aan u voorgelegd. Het in dit voorstel genoemde totaal benodigde budget is daarom slechts bedoeld om in beeld te brengen hoe de Governance ongeveer past binnen de overige kosten.

Bij de aanbesteding van de inrichting van het aanjaagteam moeten de aanbestedingsregels in acht worden genomen. Bij de oprichting van het aanjaagteam moet rekening wordt gehouden met de overlap die er (mogelijk) is met andere businesscases. Dit wordt de komende maanden uitgewerkt. Daarom kan nog niet worden bepaald welke regels van toepassing zijn (bv Europees). Samen met de Stichting Rijk wordt dit later opgepakt.

Financiële consequenties

De jaarlijkse kosten van de uitvoering van dit voorstel bedragen € 300.000,- voor de 5 gemeenten. Daarvan komt € 90.000,- ten last voor Teylingen. Voor 2017 is € nog 45.000,- noodzakelijk. Dekking hiervoor kan worden gevonden in de post overige aangelegenheden handel – ambacht (6310301). Voor de jaren 2018 – 2021 is binnen de kadernota een aanvraag ingediend. Het nu gevraagde bedrag past hierbinnen.

Het bedrag dat nu gevraagd wordt, heeft betrekking op een deel van het benodigde budget om alle businesscases uit te kunnen voeren. Geschat op basis van de nu bekende gegevens bedragen:

- de kosten van de Governance en voor uitvoering van de businesscases jaarlijks € 1.275.000,- voor de zes gemeenten.
- de noodzakelijke eenmalige kosten voor verplaatsingskosten, opstartkosten of aanschaf van materiaal € 650.000,00 voor de zes gemeenten.

Deze kosten worden op basis van inwoneraantal verdeeld over de gemeenten.

Wij werken verdere invulling van het benodigde budget uit en leggen dit samen met de andere businesscases na de zomer aan u voor. Wij verwerken daarin ook eventueel te bereiken efficiëntievoordelen tussen de businesscases.

Aanpak, uitvoering en participatie

Als het benodigde budget is toegekend, geven wij verder invulling aan de businesscases en de Governance en de afstemming hiertussen. Wij werken daarbij samen met de stakeholders uit de markt. Met het besluit over de Governance beleggen we de aansturing van de EAD&B bij de Economic Board. De Economic Board bestaat uit vertegenwoordigingen vanuit de Triple Helix.

Duurzaamheid

Circulaire economie is als belangrijk dwarsverband vastgelegd in de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek. Daarmee is de aandacht voor duurzaamheid verankerd.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)

Zes gemeenten uit de streek werken samen aan de EAD&B. De HLT gemeenten bereidden zes van de 11 businesscases voor.

Urgentie

Aanleiding voor het opstellen van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek was het achterblijven van de economie van de streek ten opzichte van andere regio's. Overheid, Onderwijs en Ondernemers verbonden zich aan de businesscases. Die vormen de eerste concrete stappen om de economie te versterken. De Governance zoals die nu wordt voorgelegd, is voorwaardelijk om kracht en versnelling in de projecten te bereiken.

Evaluatie

Na vier jaar wordt het functioneren van de uitvoering van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek geëvalueerd. Evaluatie van de businesscases vindt plaats op daarvoor geschikte momenten binnen het proces van de individuele cases.

Bijlagen en achtergrondinformatie

Bijlage 1: Oplegnotitie opzet Governance voor de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek
Bijlage 2: Eindrapport Governance van Berenschot
Bijlage 3: Visiedocument Economische Agenda Duin- en Bollenstreek
Bijlage 4: Uitvoeringsagenda Economische Agenda Duin- en Bollenstreek

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het collegebesluit van 23 mei 2017 over de Governance voor de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek,

gelet op artikel 108 van de gemeente wet,

besluit:

1. Om voor de periode 2018 tot en met 2021 een jaarlijks budget beschikbaar te stellen van € 90.000,- conform het verzoek in de kader nota 2018 voor de uitvoering van de Governance van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek. Het benodigde budget voor 2017, €45.000,-, wordt gefinancierd vanuit de begroting 2017;
2. Kennis te nemen van de uitgewerkte Governance structuur conform eerdere besluitvorming;
3. Kennis te nemen van het verwachte totaal benodigde budget van € 1.275.000,- (jaarlijks) voor de zes gemeenten tot en met 2021.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 29 juni 2017,

de griffier | de voorzitter

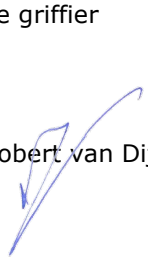

Robert van Dijk | Carla G.J. Breuer

MOTIE (artikel 33 RvO)

gemeente TEYLINGEN

Van (naam raadslid of fractie)	CDA, ……, …
Aan	De voorzitter
Onderwerp:	Inbreng economische agenda van grote regionale private spelers
Datum raad in openbare vergadering bijeen:	

De fractie(s) van CDA, ……, ….

Stellen de raad voor de volgende motie aan te nemen:

Overwegingen

- op basis van verschillende onderzoeken naar de economische situatie in de Duin- en Bollenstreek is in een gezamenlijk proces met ondernemers, het maatschappelijk middenveld en de 'Economic Board' de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek tot stand gekomen en in april 2016 vastgesteld;

- de economische agenda bestaat uit een Visie en een Uitvoeringsagenda van tien kansrijke projecten (elf incl. de 'governance'), bij de uitwerking waarvan ook het bedrijfsleven nauw betrokken is geweest;

- in de reflectie n.a.v. gehouden interviews in het adviesrapport van bureau Berenschot over de besturing van de uitvoering van de economische agenda is onder meer te lezen dat in de regionale economische agenda nog onvoldoende 'commitment' (relatie) is gelegd met ***grote*** regionale private spelers; sommigen zouden graag nauwer betrokken zijn, maar zijn dat nauwelijks;

roept het college op:

in de eerstvolgende vergadering van de commissie BFT een actieplan voor te leggen hoe gekomen kan worden tot het aansluiten van bedoelde **grote** regionale private spelers bij de uitvoering van de economische agenda;

en gaat over tot de orde van de dag."

Besluit raad:
23 stemmen voor
0 stemmen tegen

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van 29 juni 2017

De griffier,	De burgemeester,
Robert van Dijk	Carla G.J. Breuer

MOTIE (artikel 33 RvO)

gemeente TEYLINGEN

Van (naam raadslid of fractie)	CDA en ChristenUnie
Aan	De voorzitter
Onderwerp:	Handen af: vertrouwen, daadkracht en versnellen
Datum raad in openbare vergadering bijeen:	

De fractie(s) van CDA en ChristenUnie,

Stellen de raad voor de volgende motie aan te nemen:

Overwegingen

- in april 2016 ontbrak de inrichting van de 'governance' in het raadsvoorstel Economische Agenda Duin- en Bollenstreek;
- in plaats van de door het college gedachte twee tot drie maanden om de 'governance' te realiseren, heeft het ruim een jaar geduurd alvorens dit belangrijke sturingsvraagstuk wordt aangeboden aan de Raad;
- het gezamenlijk ontwikkelen, bedenken en eens worden over complexe vraagstukken met verschillende portefeuillehouders, vele ondernemers, deskundigen, bestuursleden van ondernemersverenigingen, adviseurs, kwartiermakers en colleges, is een lastig proces waar veel tijd in gaat zitten;
- het is duidelijk geworden dat het in het optreden van de gemeentelijke overheden in dit proces ontbreekt aan daadkracht, verantwoordelijkheidsgevoel en het besef van urgentie; eigen belang i.p.v. het gezamenlijke belang lijkt voorop te staan en eilandjesgedrag prevaleert boven het behalen van resultaten die goed zijn voor de economie van onze streek en voor onze inwoners;
- in dit verband merkt adviesbureau Berenschot op dat er weinig vertrouwen is onderling en dat opvalt dat publieke partijen zichzelf vrijwel voortdurend in het centrum van de economische agenda zetten; het Bedrijfsleven Bollenstreek klaagt dat het veel te traag gaat met de uitvoering van de Economische agenda, dat er geen teamspel is en geen coördinatie en dat de gemeenten aan het navelstaren zijn;

roept het college op:

- in de richting van alle betrokken bestuurlijke overheden in de regio, waarbij Teylingen met het aannemen van deze motie het goede voorbeeld kan geven, op te roepen tot een 'handen af'-houding waaronder wij verstaan het gezamenlijke belang centraal stellen en komen tot daadkrachtig en slagvaardig optreden dat leidt tot een aanzienlijke versnelling van de verdere voortgang van de uitvoering van de economische agenda en tot tevredenheid bij alle betrokken partijen;
- in de eerstvolgende vergadering van de commissie BFT een actieplan voor te leggen hoe dit gewenste bestuurlijke gedrag kan worden gerealiseerd;

en gaat over tot de orde van de dag."

Besluit raad:
23 stemmen voor
0 stemmen tegen

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van 29 juni 2017

De griffier,	De burgemeester,
Robert van Dijk	Carla G.J. Breuer

MOTIE (artikel 33 RvO)

gemeente TEYLINGEN

Van (naam raadslid of fractie)	CDA, ……, …
Aan	De voorzitter
Onderwerp:	Inbreng economische agenda Duin- en Bollenstreek gemeente Katwijk
Datum raad in openbare vergadering bijeen:	

De fractie(s) van CDA, ……, ….

Stellen de raad voor de volgende motie aan te nemen:

Overwegingen

- na een gezamenlijk traject van de provincie Zuid-Holland en de zes gemeenten in de Duin- en Bollenstreek is in april 2016 de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek vastgesteld, bestaande uit een Visie en een Uitvoeringsagenda van tien projecten (elf incl. de 'governance');

- de visie en de agenda worden door de gemeenten Hillegom, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen gedragen; de gemeente Katwijk ondersteunt daar waar zij gezamenlijke belangen ziet, denkt mee, trekt projecten en financiert mee op projectbasis;

- behalve projectkosten zijn er echter ook kosten voor de 'overhead' en andere kosten en als Katwijk profijt heeft bij uitvoering van de projecten, is het niet meer dan redelijk als ook de gemeente Katwijk daar een evenredig deel aan bijdraagt;

roept het college op:

in de eerstvolgende vergadering van de commissie BFT een actieplan/memo aan te bieden hoe kan worden gekomen tot een eerlijke, evenredige bijdrage van de gemeente Katwijk conform het profijtbeginsel;

en gaat over tot de orde van de dag."

Besluit raad:
stemmen voor
stemmen tegen

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van
De griffier, De burgemeester,

R. van Dijk Drs. C.G.J. Breuer

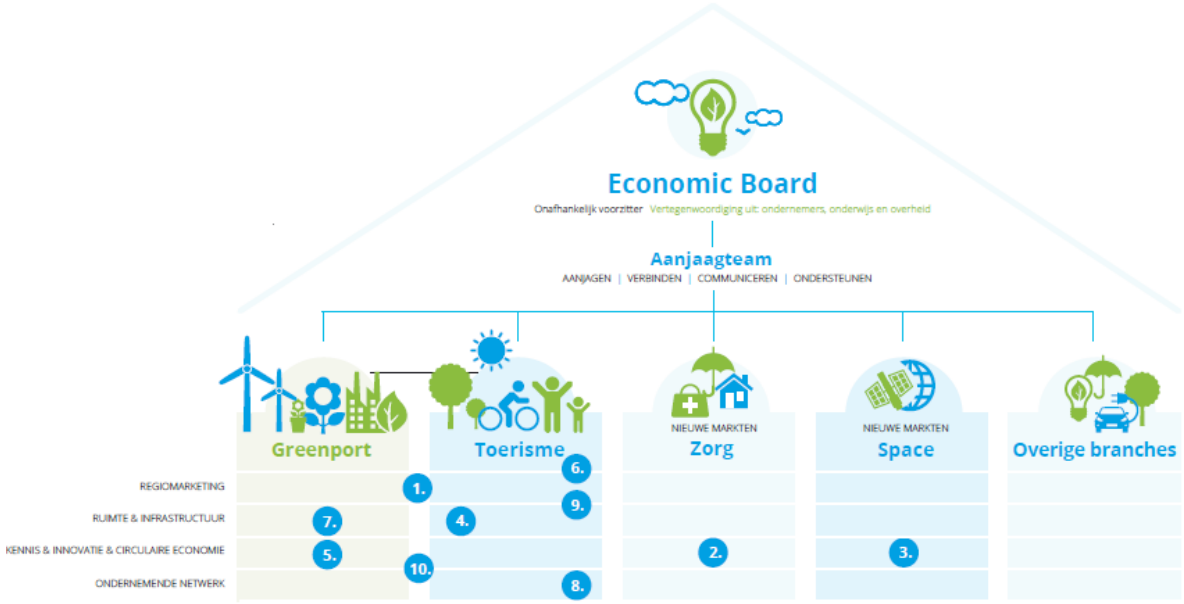

OPLEGNOTITIE GOVERNANCE ECONOMISCHE AGENDA DUIN - EN BOLLENSTREEK

Oplegnotitie opzet Governance voor de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek

De eerste opgave na de vaststelling van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek (EAD&B) was het opzetten van een nieuwe Governance structuur. Deze structuur moest zorg dragen voor de doorontwikkeling van de agenda en de ondersteuning en coördinatie van de lopende projecten. Daarbij moest rekening worden gehouden met de bestaande Economic Board.

Aanleiding
Het samenspel tussen ondernemers, onderzoekswereld, onderwijs en overheden is cruciaal om de economie van de Duin- en Bollenstreek te dragen en in te spelen op kansen voor nieuwe markten. Juist in de samenwerking tussen alle partijen ontstaat de meerwaarde die noodzakelijk is om de economie te versterken. In de visie van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek is dan ook het belang van een goed samengestelde Governance onderstreept.

Om de uitvoering van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek succesvol te maken, is het noodzakelijk dat gezamenlijk de koers vast wordt gehouden en impulsen worden gegeven vanuit een breed gedragen stip op de horizon. Hiervoor is het noodzakelijk dat er aansturing vanuit de Triple Helix plaatsvindt. Er zijn in onze regio nu reeds veel actoren betrokken bij het realiseren van de tien projecten uit de Economische Agenda en dat zullen er alleen maar meer worden. Een Governance moet dan ook een goede reflectie zijn van de sectoren die bepalend zijn voor de economie van de streek.

In de visie en het uitvoeringsprogramma is de Economic Board, die voor de uitvoering van de Economische Agenda Greenport D&B is opgericht, genoemd als partij die bij de ontwikkeling van een nieuwe Governance moet worden betrokken. De leden van de Board hebben inmiddels hun zetels ter beschikking gesteld om ruime te bieden aan een nieuwe invulling van de aansturing. Dit biedt de kans om een model toegesneden op de specifieke behoeften vanuit de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek te kiezen.

Wat hebben we gedaan
Aan het bureau Berenschot is gevraagd om de vraag te bezien hoe de besturing van de regionale Economische Agenda eruit zou kunnen zien, zodat partijen optimaal kracht en snelheid kunnen maken met de economische agenda en projecten in de regio.

In de Duin- en Bollenstreek wil men kracht en tempo maken met de regionale Economische Agenda. Lange tijd is er vanuit gegaan dat het daarvoor nodig is dat er een krachtige organisatie wordt opgericht, met bevoegdheden en beschikking over (publiek en privaat) geld en middelen. Pogingen een dergelijke organisatie op te richten, hebben tot op heden niet tot succes geleid.

Berenschot heeft allereerst een aantal cruciale betrokken partijen bevraagd. Belangrijkste vraag daarbij: wat zijn criteria waaraan de besturing moet voldoen? Voorts hebben zij succesfactoren in enkele andere regio's bestudeerd. Vervolgens hebben zij een advies voor de besturing van de Economische Agenda ontwikkeld (zie ook bijgevoegd rapport van Berenschot).

Criteria die zij daarbij hebben gehanteerd zijn onder meer:
- praktisch en goed werkbaar, niet te complex;
- partijen (publiek en privaat) voelen niet voor overdracht van bevoegdheden, willen zeggenschap houden over (eigen) middelen, die men in regionale economische ontwikkeling investeert;
- afstemming en samenwerking tussen publieke partijen onderling, tussen private partijen onderling en tussen publiek/private partijen is een belangrijk criterium voor geslaagde sturing;

- omdat wenselijk is om voor de realisatie van de Economische Agenda ook private middelen te genereren, dient er private deelname te zijn in de wijze waarop het economisch programma gestuurd wordt;
- uitgangspunt moet zijn: naast oog voor het eigenbelang ook oog voor het grotere geheel, als de regio er beter van wordt, wordt iedereen er beter van.

Conclusie en advies Berenschot

De conclusie van Berenschot is dat men geen (nieuwe) organisatie moet oprichten met een formelere (rechts)vorm en overdracht van geld en bevoegdheden. Dat wordt geen katalysator, maar een blokkade, een 'showstopper'. Het oprichten van een formele organisatie is in dit stadium niet effectief en er is geen draagvlak voor.

Daarnaast is het niet passend om de uitvoering van de Economische Agenda onder te brengen bij bestaande organisaties. Die zijn met andere, specifieke doelen opgericht en lenen zich niet zomaar om dit meervoudige programma uit te voeren. Bovendien speelt daar ook dat er geen draagvlak is om geld en bevoegdheden over te dragen.

Het advies luidt dan ook dat in plaats daarvan in de Duin- en Bollenstreek in de sturing van de Economische Agenda de projecten centraal moeten staan. Daar zit immers enthousiasme, betrokkenheid van bedrijven en kennisinstellingen. Daar kan privaat geld worden gegenereerd. Deelnemers in de projecten zijn bedrijven, kennisinstellingen en overheden (lokaal, provinciaal, Europees bijv). De potentie tot kracht en versnelling ligt in de projecten besloten.

Om die kracht tot zijn recht te laten komen, is van belang ook bedrijven en kennisinstellingen duurzaam de Economische Agenda te laten bepalen en daar waar mogelijk projecten te laten trekken.

Laat een klein aanjaagteam, gefinancierd door de samenwerkende gemeenten (en waar mogelijk door bedrijven of andere stakeholders) deze projecten ondersteunen en faciliteren. Dit aanjaagteam is dienend aan de projecten en aan de samenhang daartussen.
Voorts is een brede raad met stakeholders nodig (een regionale Economic Board) die de projecten onderling afstemt en de samenhang in de projecten van de Economische Agenda bewaakt, erover adviseert en krachtige partijen van binnen en buiten de regio aan de Economische Agenda verbindt.

Bestuurlijke afstemming
In het bestuurlijk overleg is meerdere malen gesproken over de Governance en het advies van Berenschot. Daarbij is uitgebreid gediscussieerd over de feitelijke invulling van het model dat Berenschot voorstelt. Vanuit het overleg zijn de volgende criteria naar voren gekomen die van belang zijn voor de verdere invulling:

- de projecten vormen het hart van de Governance van de EAD&B;
- de voorzitters (en leden) van de projectgroepen moeten niet te veel worden belast in de aansturing van de gehele agenda (en dus niet standaard in de Economic Board);
- bij de uitvoering en aansturing van de EAD&B is het van belang goed het strategisch, tactisch en operationeel niveau vast te leggen;
- de Economic Board wordt gevuld vanuit de triple Helix;
- in de Economic Board moeten de 4 thema's uit de EAD&B zijn vertegenwoordigd;
- projecten die essentieel zijn voor de voortgang van de EAD&B moeten in de Economic Board vertegenwoordigd kunnen zijn.
- de overheid is faciliterend;
- de opzet van de Economic Board wordt klein gehouden;

- het aanjaagteam krijgt een beperkte omvang;
- de samenhang tussen de projecten moet worden bewaakt;
- nieuwe projecten moeten worden gestimuleerd.

In deze oplegnotitie wordt een nadere invulling van het Governance-model beschreven. Dit omdat een verdere concretisering noodzakelijk is om snel tot invulling te komen om te voorkomen dat een leemte ontstaat tussen de (huidige) tijdelijke aansturing en de definitieve aansturing. En er moet een link worden gelegd naar die projecten die bij de invulling/uitvoering de inzet van uitvoerende en/of coördinerende functies bevatten. Ten opzichte van het advies van Berenschot wordt minder een beroep gedaan op de voorzitters van de projectgroepen en wordt de totale omvang van de Economic Board verlaagd van 15 tot 20 mensen naar maximaal 10.

Om sturing te geven aan de uitvoering van de EAD&B wordt een bredere Economic Board (voor de gehele economie van de streek, gericht op alle branches) opgericht. Deze board is verantwoordelijk voor de voortgang, doorontwikkeling en samenhang binnen de Economische Agenda. Zij wordt hierbij ondersteund door een aanjaagteam. De projecten binnen de Economische Agenda vormen het feitelijke hart van de programmering en kennen per project hun eigen structuur en financiering.

Hieronder wordt een nadere invulling gegeven.

Projecten
De projecten zijn het hart van de EAD&B. Daar wordt invulling gegeven aan de doelen van de EAD&B, worden resultaten geboekt en successen behaald. Investeringen in de EAD&B vanuit ondernemers en onderwijs vinden vooral hier plaats. Deze investeringen overstijgen vele malen de investeringen die de overheid doet in EAD&B (die vooral bestaan uit apparaatskosten en stimuleringsgelden). De projectstructuur vormt daarmee de basis van de Governance.

De belangrijkste taak voor de Economic Board is dan ook het ondersteunen en aanjagen van de lopende projecten, het vinden en stimuleren van nieuwe projecten en het bewaken van de samenhang tussen de projecten. Om de verbindingen tussen de projecten te versterken, is het van belang dat de voorzitters/delegaties elkaar met een zekere frequentie (2 à 3 keer per jaar) treffen. Het aanjaagteam ondersteunt dit.

Economic Board
In de Economic Board moeten de 4 thema's uit de EAD&B (Zorg, Space, Toerisme en Greenport) en de overheid in ieder geval zijn vertegenwoordigd. Deze leden kiezen een (onafhankelijke) voorzitter (boegbeeld) al dan niet uit hun eigen groep. Indien mogelijk moeten projecten die essentieel zijn voor de verdere ontwikkeling van de EAD&B (bv regiomarketing) in de Board vertegenwoordigd kunnen zijn.

De Board is verantwoordelijk voor de aansturing van het aanjaagteam en heeft daarvoor de beschikking over een budget. Dit budget wordt in eerste instantie ter beschikking gesteld door de samenwerkende gemeenten. Later kunnen wellicht bijdragen worden gegenereerd vanuit hogere overheden en/of onderwijs/ondernemers. Daarnaast beslist de Board over welke projecten passen binnen de Economische Agenda. Om nieuwe projecten te kunnen stimuleren, wordt een klein aanjaagbudget beschikbaar gesteld vanuit de samenwerkende gemeenten. Ook dit budget kan op termijn worden aangevuld met bijdragen vanuit hogere overheden en/of onderwijs/ondernemers. De Board gaat niet over de inhoud of financiering van projecten (dat ligt bij de projectorganisatie), maar kan wel bijdragen aan de positionering van het project en het vinden van financiering.

Aanjaagteam
De uitvoering van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek moet worden ondersteund. Deze ondersteuning richt zich op het aanjagen van de bestaande projecten, verbindingen leggen tussen de projecten, het ondersteunen van nieuwe initiatieven, het verbreden van het netwerk, communicatie, het inbrengen van kennis en het ondersteunen van de Economic Board. Het bureau is in de basis klein van opzet. Het aanjaagteam bevat één coördinator/aanjager. Daarnaast moeten administratieve en communicatieve taken worden belegd.

De functie van aanjager is essentieel voor het slagen van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek. Van belang is dat de aanjager zich kan bewegen binnen het krachtveld van zowel de publieke als private kant. Hij/zij begrijpt beide talen, heeft snel inzicht in complexe krachtenveld en legt onderling, maar ook met het onderwijs verbindingen.

De aanjager functioneert op bestuurlijk en directieniveau en opereert onafhankelijk met respect voor en van de verschillende partijen. Met als belangrijk doel het aanjagen van voortgang in bestaande projecten maar ook het signaleren van veelbelovende kansen voor de streek.

Hij/zij:
- fungeert als sparringpartner en adviseur voor de leden van Economic Board
- bouwt aan een netwerk met de CEO's van de streek en onderhoudt dit netwerk
- herkent en stimuleert nieuwe initiatieven zodat die uit kunnen groeien tot kansrijke businesscases
- legt verbindingen tussen lopende en nieuwe projecten.

Omdat samenwerken in deze streek niet altijd vanzelf gaat, vraagt de aanjager partijen actief aan tafel. Hij/zij brengt niet de voordelen van samenwerken in beeld en stimuleert die samenwerking. Door boven partijen te staan kan de aanjager het best verbindingen leggen en adviseren.

Binnen verschillende projecten zijn ook coördinatieve en/of uitvoerende functies noodzakelijk (denk aan regiomarketing of ondernemershuis). Door daar waar mogelijk functies slim te combineren, is er minder personele inzet noodzakelijk dan wanneer elke "organisatie" apart wordt neergezet. Op deze manier worden efficiëntievoordelen bereikt, onderlinge samenhang bewaakt en een deel van de kwetsbaarheid van een kleine organisatie opgevangen.

Netwerkvorming
Het netwerk rondom de projecten en de Economic Board is van groot belang voor een succesvolle doorontwikkeling van de EAD&B. Dit netwerk moet worden geactiveerd, gebruikt en uitgebreid door de Board en vanuit de projecten. Maar het is ook van belang om uit dit netwerk nieuwe projecten, ideeën en kansen te halen. Om dat te faciliteren wordt door de Economic Board en het aanjaagteam jaarlijks een conferentie georganiseerd waar partijen uit de triple Helix gestimuleerd worden actief mee te denken en te doen.

Verbinding naar andere projecten
De Governance heeft uiteraard een verbinding naar alle projecten. Er is wel een aantal projecten waarbij de verbinding intensiever is. De projecten Ondernemershuis en Regiomarketing zijn daar voorbeelden van. Daar liggen kansen voor synergie, efficiëntie en versterking. Hier wordt nog verder invulling aangegeven.

Begroting:
Uitgaande van een aanjager, ondersteuning en communicatie bedragen de kosten € 250.000,-. Daarnaast is een bedrag noodzakelijk als aanjaaggeld en voor kosten voor de Economic Board.

Hiervoor is een bedrag van € 50.000,- nodig. Kosten als huisvesting, ICT, enz. zijn nog niet begroot, omdat dit moet worden bekeken in relatie tot de overige projecten.

Invoering
Het is van belang dat zowel het aanjaagteam als de Economic Board snel van start gaan. De opdracht van de kwartiermakers is geëindigd op 31 maart 2017. Het is daarom van belang dat de coördinator zo spoedig mogelijk aan de slag gaat. De profielschets is in de bijlage beschreven, dus een sollicitatieprocedure kan worden gestart onder de verantwoordelijkheid van de zes wethouders.

Voor de invulling van de Economic Board is het noodzakelijk dat actief wordt gezocht naar kandidaten uit de vier Thema's. Aan de kwartiermakers is gevraagd of zij namen kunnen noemen van mogelijke kandidaten. Maar ook vanuit de netwerken van de projecten en/of die van de wethouders kunnen kandidaten worden gevonden. Het is wel van belang dat dit op korte termijn wordt opgepakt. Vanuit HLT kan ambtelijke formatie worden geleverd om dit op te pakken.

De invulling van de andere functies (administratieve ondersteuning, communicatie,…) kan het beste worden opgepakt in samenspraak met de invulling van vergelijkbare functies uit andere projecten.

Ook na het oprichten van het aanjaagteam is er nog ambtelijke inzet noodzakelijk. Als ondersteuning van de vertegenwoordiger van de overheid in de Economic Board, maar ook sparringpartner en aanspreekpunt voor de coördinator (en rest van het aanjaagteam).

BIJLAGE

Profielschets coördinator

Profiel

We zijn op zoek naar een inspirerende, ondernemende en verbindende persoonlijkheid; je bent door de wol geverfd in het leiden van programma's in een complexe omgeving. Je functioneert op bestuurlijk en directieniveau, maar hebt vooral oog voor de ondernemers in de streek. Je bent sterk in creatieve oplossingen en weet op een natuurlijke manier draagvlak en voortgang in de projecten te creëren. Je hebt kennis van bestuurlijke als maatschappelijke processen. Daarbij is netwerken je tweede natuur en ben je geïnteresseerd in de bedrijvigheid van de Duin- en Bollenstreek.

Taken en verantwoordelijkheden
De coördinator ondersteunt en adviseert de Economic Board, zorgt voor de coördinatie tussen en het aanjagen van lopende projecten en stimuleert de ontwikkeling van nieuwe projecten.

Taken
- *Coördineren van de uitvoering van de projecten;*
- *Signaleren van kansen en bedreigingen bij de uitvoering van het uitvoeringsprogramma;*
- *Doorontwikkelen en beheren van het uitvoeringsprogramma;*
- *Samen met partners initiëren en voorbereiden van nieuwe projecten;*
- *Ondersteunen Economic Board;*
- *Faciliteren van relevante overlegstructuren;*
- *Interne en externe communicatie;*
- *Faciliteren bestuurlijke besluitvorming;*
- *Aansturing administratieve ondersteuning.*

Functie-eisen
- *HBO of Academisch werk- en denkniveau;*
- *Capaciteit om strategisch denken te combineren met hands-on realisatievermogen;*
- *Ervaring als programma- of projectleider;*
- *Bekend met en enthousiast over het werken in een publiek-private omgeving;*
- *Sterke communicatieve vaardigheden.*

Kon pagina 1 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren

Foutmelding

PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 2 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 3 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 4 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 5 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 6 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 7 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 8 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 9 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 10 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 11 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 12 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 13 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 14 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 15 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 16 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 17 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 18 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 19 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 20 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 21 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 22 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 23 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 24 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 25 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 26 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 27 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 28 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 29 uit document Bijlage 2 Eindrapport Governance.pdf niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

VISIE

ECONOMISCHE AGENDA

DUIN- EN BOLLENSTREEK

VISIE

ECONOMISCHE AGENDA

DUIN- EN BOLLENSTREEK

INHOUDSOPOPGAVE

1. KERN VAN DE VISIE 2030 3

2. ECONOMISCHE ANALYSE EN TRENDS 5

3. DOELSTELLINGEN EN LIJNEN NAAR DE TOEKOMST 11
   - 3.1. CENTRALE DOELSTELLING 11
   - 3.2. LIJNEN NAAR DE TOEKOMST 11
   - 3.3. POSITIONERING VAN DE REGIO 12

4. DE UITVOERING: CLUSTERS EN THEMA'S 15
   - 4.1. VERSTERKEN VAN DE GREENPORTECONOMIE 15
   - 4.2. VERNIEUWEN EN VERBREDEN VAN HET TOERISTISCH PRODUCT 16
   - 4.3. VERKENNEN VAN KANSRIJKE NIEUWE MARKTEN EN HET STIMULEREN VAN NIEUWE COMBINATIES 16
   - 4.4. ONDERSCHEIDENDE REGIOMARKETING GERICHT OP BEDRIJVEN EN BEZOEKERS 17
   - 4.5. WERKEN AAN PASSENDE RUIMTE, INFRASTRUCTUUR & VESTIGINGSKLIMAAT 18
   - 4.6. VERBETEREN VAN DE KENNISINFRASTRUCTUUR, HET INNOVATIEKLIMAAT EN DE AANSLUITING VAN ONDERWIJS OP REGIONALE ARBEIDSMARKTVRAGEN 19
   - 4.7. STIMULEREN VAN HET ONDERNEMEN EN INNOVEREN IN NETWERKEN 19
   - 4.8. GLOBALE IMPACTANALYSE 21

5. GOVERNANCE EN MIDDELEN 23
   - 5.1. INLEIDING 23
   - 5.2. STRUCTUUR 23
   - 5.3. KOSTEN 23

1. KERN VAN DE VISIE 2030

De Duin- en Bollenstreek is één van de welvarendste en meest aantrekkelijke woonregio's van ons land. Dat willen we vooral blijven. Maar veel geld wordt buiten de regio verdiend, er is weinig werk voor hoger opgeleiden en de traditionele sectoren waar de regio mee groot geworden is – bollenteelt, bollenhandel en toerisme – staan onder druk. In de nationale lijstjes van economische prestaties is de regio afgezakt naar het rechter rijtje (nummers 41 van 46 regio's in de ranking van het onderzoek van Bureau Louter, 2014). Dat heeft vooral te maken met het bescheiden Bruto Regionaal Product, de ontwikkeling van dragende sectoren, het beperkte aantal starters en andere indicatoren voor het innovatiepotentieel die op oranje staan. De Duin- en Bollenstreek is inmiddels meer woon- dan werkregio en lijkt onvoldoende te profiteren van kansen die de ligging tussen Noord- en Zuidvleugel biedt. Tegelijk heeft de streek alles in huis om zich als een krachtige economische regio te ontwikkelen. Maar wel in verbinding met de meer stedelijke regio's van de Randstad: de regio als tuin van Amsterdam en Leiden. Een tuin met gecultiveerde natuur waarin vanzelfsprekend ook hard gewerkt wordt.

KERN VAN ONZE VISIE IS:

- versterken en vernieuwen van de economische clusters waar de Duin- en Bollenstreek van oudsher in excelleert: greenport en toerisme;
- door ontwikkelen van kansrijke nieuwe markten naar nieuwe clusters die goed zijn geworteld in de regio, bijvoorbeeld rondom zorg, wellness en de toepassing van ruimtevaartkennis;
- meer synergie tussen grote economische spelers en het midden- en kleinbedrijf in de regio;
- investeren in infrastructuur, vestigingsklimaat en de arbeidsmarkt;
- ontwikkelen van het merk "Duin- en Bollenstreek" en aantrekken van bedrijven en bezoekers;
- maar steeds in balans met het behoud van openheid, landschappelijke kwaliteit en woonaantrekkelijkheid.

2. ECONOMISCHE ANALYSE EN TRENDS

Onze gezamenlijke visie is gebaseerd op de premisse dat een veerkrachtige regio niet alleen een plek is om te wonen en te recreëren, maar ook een gezonde eigen economie weet op te bouwen en vast te houden. Een economie die werk biedt aan ten minste een deel van de inwoners en daarmee zorgt voor voldoende draagvlak voor voorzieningen. Bijzonder is dat de Duin- en Bollenstreek van oudsher zowel stuwende werkgelegenheid[1] heeft met sectoren die er internationaal toe doen (greenport, toerisme), naast een gevarieerde verzorgende economie. De ligging in de schaduw van metropool-regio's is niet alleen een gunstige vestigingsplaatsfactor, maar zorgt ook voor overloop van de kenniseconomie. De economie van de streek is verknoopt met die van de omliggende regio's, ook conjunctureel.

De afgelopen jaren zijn verschillende economische studies verschenen die een verrassend consistent beeld laten zien van hoe de vlag er economisch bij hangt en waar zich kansen voordoen. De bollen- en sierteelt zijn wereldwijd vermaard, maar de productie in de regio zelf neemt af en de focus is steeds meer verlegd naar handel. Het aantal banen in de Greenport is afgenomen en bedraagt nu circa 9%[2]. De sector is sterk internationaal georiënteerd, maar tegelijk behoudend. Feit is dat het aantal starters, de spin-off en de interactie met andere sectoren vanuit de Greenport beperkt is[3]. De eigen kennisbasis in de regio – essentieel voor de vitaliteit van clusters – is smal. Er is een innovatie- en demonstratiecentrum en Wageningen Universiteit is in de streek aanwezig met een vestiging van het Praktijkonderzoek Plant & Omgeving, specifiek gericht op bollenteelt. Maar de pre-competitieve samenwerking tussen bedrijven is beperkt en campusvorming staat veelal nog in de kinderschoenen.

Ook het toerisme is iconisch voor de regio: bloemenpracht en Noordzeekust zijn een vast onderdeel van de Holland-marketing en trekken veel internationale bezoekers. Toch is de werkgelegenheid in de sector zelf bescheiden (1 á 2%) en vooral geconcentreerd in het hotelwezen en congrestoerisme[4]. De netwerkvorming binnen deze branche en de uitwisseling met andere sectoren is beperkt. Toerisme zorgt wél voor veel indirecte werkgelegenheid. Experts veronderstellen[5] dat

modernisering van het toeristisch product nodig is: beter inspelen op wensen van het kwaliteitstoerisme en het realiseren van daarmee samenhangende topaccommodaties. Alleen op deze manier kan de Duin- en Bollenstreek blijven meedoen in de hogere leagues.

Stuwend kan ook de kenniseconomie zijn. Met ESA-ESTEC in Noordwijk heeft de regio een internationaal topinstituut op het vlak van ruimtevaart in huis. Maar ofschoon sinds 2005 een succesvol incubator programma loopt, werkt ESTEC vooral samen met wereldspelers en de regionale spin-off is nog niet optimaal[6]. Datzelfde geldt voor andere high tech bedrijven in de regio zoals AKZO: het gaat steeds om één gespecialiseerd bedrijf met weinig regionale spin-off. Oftewel: veel hoogwaardige banen, maar nog geen serieuze clustervorming. Daarvoor zijn er zeker kansen in de regio. De centrale ligging tussen noord- en zuidvleugel helpt daarbij: de kennis- en diensteneconomie uit grootstedelijke regio's breidt zich uit naar de Duin- en Bollenstreek, is in feite al realiteit. De groene setting is attractief voor een deel van de creatieven en kenniswerkers.

Bureau Louter heeft recent een gedetailleerde economische foto van de regio gemaakt die ook de basis is voor onderstaande sterkte-zwakteanalyse. Louter constateert dat de werkgelegenheid in de regio zelf terugloopt. Nog steeds doet de Duin- en Bollenstreek het voor een woonregio op economisch vlak opmerkelijk goed en ligt de werkeloosheid ruim onder het nationaal gemiddelde. Maar het banenverlies loopt sneller op dan in andere regio's, juist in het MBO-segment. De dragende sectoren kennen geen of weinig groei. En omdat hoger opgeleiden bereid zijn over steeds grotere afstand te pendelen, neemt enerzijds de concurrentie met andere woonregio's toe en anderzijds wordt de afhankelijkheid van werkregio's steeds groter. Voor MBO-ers is de pendelbereidheid minder groot, maar juist voor deze groep is het arbeidsmarktperspectief in de regio zelf op termijn minder rooskleurig door robotisering en automatisering.

Alles overziende is sprake van een economisch DNA met twee gezichten[7]. Enerzijds het iconische bollen- en handelscluster en het toerisme in de duinrand. Anderzijds de aanzetten voor kennis-clusters, gestimuleerd door de overloop van de diensteneconomie uit grootstedelijke regio's. De streekeigen economie en suburbane functies kunnen elkaar versterken, maar zitten elkaar op dit moment vaak ruimtelijk in de weg. Tuinbouwbedrijven vinden nieuwe productieruimte vooral buiten de regio. Andersom draagt landschappelijke versnippering niet bij aan de parkachtige beleving. Ook ligt het gevaar van tweedeling op de loer: twee economische gemeenschappen met eigen belangen en weinig synergie. Er is sprake van onbenut potentieel voor wat betreft de suburbane economie: persoonlijke dienstverlening, zorg en kennis[8]. Maar de condities in de sfeer van ruimte, bereikbaarheid, opleidingen en innovatie moeten dan wel worden verbeterd. Ook de kansen voor cross-overs tussen sectoren worden in verschillende studies benoemd. Met als belangrijk voorbeeld de biobased economy – verwaarding van reststoffen uit de Greenport en gespecialiseerde teelt van biogrondstoffen – naast groene life sciences en het zorgtoerisme.

ECONOMISCHE ANALYSE: STERKE EN ZWAKKE PUNTEN, KANSEN EN BEDREIGINGEN[9].

PLUSSEN

- Aantrekkelijk woongebied
- Centrale ligging in de Randstad, internationaal verbonden
- Nabijheid van veel werk
- Twee herkenbare economische clusters (greenport, toerisme)
- Toonaangevend internationaal researchcomplex (Estec)
- Veel banen in de zorg, gevarieerde verzorgende economie
- Handen-uit-de-mouwen-mentaliteit

MINNEN

- Ruimte is schaars, grond is duur
- Infrastructuur suboptimaal / Oost-West
- weinig banen voor hoogopgeleiden, scheve woon-werkbalans
- Weinig vernieuwing: innovatiekracht en ondernemerschap bescheiden
- Investeringsruimte greenport klein
- Weinig clustervorming in kennis of zorg
- Organisatiegraad en netwerkvorming bedrijfsleven op regioschaal beperkt
- Bestuurlijke versnippering

KANSEN

- Vernieuwen en versterken sleutelsectoren
- Nieuwe niches: kenniscluster en cross-overs
- Biobased economy / groene life sciences
- Slow toerisme / congressen en evenementen
- Zorg: gezond ouder worden in de bollenstreek
- Suburbane economie: overloop uit en samenwerking met omliggende regio's
- Werken in parkachtige omgeving / gespecialiseerde werklocaties
- Investerend vermogen / slapend kapitaal

BEDREIGINGEN

- Behoudende sectoren, weinig spin-off
- Concurrentie van andere productiegebieden
- Weinig ruimte voor starten en opschalen
- Binding jongeren en jonge gezinnen aan de regio blijkt lastig / verdringing woonmarkt
- Weinig eigen kenniscentra, aansluiting onderwijs op arbeidsmarkt niet optimaal
- Afhankelijkheid van omliggende regio's qua onderwijs, conjunctuur en voorzieningen
- werkgelegenheid MBO- en lager opgeleiden op termijn onder druk
- Ontbreken ruimtelijke dynamiek en tegelijk voortdurende druk op het landschap
- Niet met één mond praten / eigen profiel?

INTERMEZZO: WAAR WILLEN WE OVER VIJFTIEN JAAR STAAN?

Alles begint met ambitie. Waar wil de regio in 2030 staan? We schetsen een vergezicht, een droom die realistisch is en in stapjes dichterbij gebracht kan worden. Mits we daar als regio – ondernemers, onderzoek, onderwijs én overheden – samen de schouders onder gaan zetten.

In 2030 heeft de regio zich verder ontwikkeld als een aantrekkelijke woonregio, die ook economisch weer kerngezond is en veel internationale toeristen is blijven trekken. Qua economisch prestaties is de Duin- en Bollenstreek opgeschoven naar het linker rijtje en kan zich moeiteloos meten met de andere Greenports. De Bollenstreek is een sterk merk dat staat voor kwaliteit.

De Greenport onderging schaalvergroting en er bleven 100 kwekers in de streek over met grote jongens én nichespelers[10]. De bulkproductie is grotendeels uit de streek verdwenen en vervangen door een variëteit van exclusievere producten. Toeristische activiteiten zijn een belangrijke neveninkomst geworden voor tuinbouwbedrijven. De wereldhandel in bollen- en sierteeltgewassen wordt nog steeds grotendeels bediend vanuit onze regio en "Bulb Valley" is een begrip geworden. Er heeft zich in de regio een gezaghebbend kennisinstituut ontwikkeld vanuit het Flower Science Center, dat nauw verbonden is met de Universiteiten van

Wageningen, Amsterdam en Leiden. De campus trekt startende ondernemers en biedt allerlei laboratorium faciliteiten. De regio is één van de voorbeeldregio's voor gespecialiseerde biobased economy. Door samenwerking met ESTEC zijn toepassingen in precisielandbouw ontwikkeld die in de Duin- en Bollenstreek in praktijk worden gebracht. De regio heeft daarvoor testvelden ontwikkeld en kennis is een belangrijk exportproduct geworden. Tussen de topsectoren en het midden- en kleinbedrijf in de regio zijn interessante verbindingen gelegd. De uitbouw van de clusters zorgde ook voor nieuwe banen binnen het MKB.

Het is ook gelukt om de regio een nieuwe toeristische impuls te geven. De verwevenheid van de bloemeneconomie met het Holland-toerisme is versterkt door gerichte marketing en het gezamenlijk optrekken met cultuurtoerisme in Amsterdam, Leiden en Haarlem. Grote evenementen hebben de regio verder op de kaart gezet en trekken nieuwe groepen internationale bezoekers. Er heeft een fikse verschuiving plaats gevonden van dagtoerisme naar verblijfstoerisme. Het aandeel van zowel actieve, sportieve recreanten als van individuele toeristen die natuur & cultuur willen beleven is sterk vergroot en het seizoen is daardoor het hele jaar rond. Zowel aan de kust als in het binnenland zijn nieuwe kwaliteitslocaties ontwikkeld. De Duin- en Bollenstreek is één van de toonaangevende congresregio's van ons land geworden. Het zorg- en wellnesstoerisme is een onderscheidende niche geworden: revalideren met gezonde zeelucht en verzorgd ouder worden nabij de grote steden. De Kagerplassen en het Veenweidegebied bedienen als topbestemming vooral de Nederlandse markt ; Blueport heeft de regio op de kaart gezet bij watersporters.

Zowel Flora Holland als ESA-ESTEC konden worden behouden voor de regio. Rondom ESTEC is het Holland Space Cluster verder uitgebouwd, dat niet alleen kenniswerkers trekt maar ook veel regionale spin-off heeft gegenereerd in de vorm van startende bedrijven en netwerken met het regionale MKB. Bovendien heeft de Space Expo zich bewezen als nieuwe attractie voor binnen- en buitenlandse bezoekers. Kenniswerkers uit de verstedelijkte Randstad hebben de Duin- en Bollenstreek gevonden en de dorpen huisvesten inmiddels een keur aan kleine en grote kennisbedrijven die graag werken vanuit een groene omgeving nabij de metropoolregio's. Daarvoor heeft de regio een aantal werklandschappen en bedrijfsverzamelgebouwen helpen ontwikkelen.

De regio heeft flink geïnvesteerd in gastvrijheid, in marketing, in serviceverlening aan bedrijven en bewoners en in het vestigingsklimaat. Dat betaalde zich terug. Het merk "Bollenstreek" is geloofwaardig, ambitieus en mobiliseerde fondsen. De regio is wereldwijd bekend en goed vindbaar voor bezoekers en bedrijven. De ondernemers en onderzoekers uit de streek zijn de beste ambassadeur voor de Duin- en Bollenstreek. De uitstekende contacten die de overheid met hen onderhoudt, helpen daar zeker bij mee.

De Noordelijke ontsluiting van de Greenport is gerealiseerd en bedient ook het toegenomen toeristisch verkeer. Ook andere Oost-West verbindingen zijn sterk verbeterd. Er is een passend OV ontwikkeld dat goed aansluit bij de metropolitane systemen van noord- en zuidvleugel, en dat de regio beter intern ontsluit. De Duin- en Bollenstreek is daarmee nog meer onderdeel van het stedelijk weefsel van de Randstad geworden en aantrekkelijk voor recreëren in de achtertuin van Amsterdam. Het aanbod van bedrijventerreinen en kantoorlocaties is in balans met de vraag én sterk gethematiseerd. De Greenport Ontwikkelingsmaatschappij werd in staat gesteld een impuls te geven aan herstructurering van verouderde kassen en leegstaand vastgoed; dat bleek een goed remedie tegen verrommeling en heeft bijgedragen aan een aantrekkelijker landschap. Ook werd er nauw samengewerkt met de onderwijsinstelling binnen en buiten de regio aan een lesaanbod dat optimaal aansluit bij vragen vanuit het regionale bedrijfsleven. Zowel de Hogeschool als het ROC opende de afgelopen jaren gespecialiseerde dependances in de regio. Stageplekken zorgden er voor dat veel jongeren in de regio een baan vonden, juist ook in het middensegment.

Door de opleving van de regionale economie en de groei van metropoolregio's in de Randstad bleef er een onverminderde vraag naar passende woonmilieus. De Duin- en Bollenstreek is zowel hogere inkomens als jonge gezinnen blijven trekken, maar behield een eigen identiteit en werd geen aaneengesloten stedelijk gebied. De regio vond een manier om met de spanning tussen economie en wonen om te gaan. De dynamiek in de grondmarkt werd teruggebracht via een aantal transities op kansrijke plekken. Partijen werken samen op basis van gezamenlijke economische belangen met respect voor openheid en areaal. Succesvolle gebiedsontwikkelingen waren een voorbeeld voor nieuwe initiatieven.

De gemeenten gingen nauw samenwerken op basis van één serviceorganisatie. Een gezamenlijke afdeling Economische Zaken was daarbij de voorloper. De Economic Board van ondernemers, onderwijs en overheden gaf sturing aan de upgrading en verbreding van de economie en heeft zich inmiddels doorontwikkeld tot een doelcorporatie- de zogenaamde “Duin- en Bollenautoriteit”. De politiek houdt gepaste afstand maar weet zich erg betrokken bij ontwikkelingen.

3. DOELSTELLINGEN EN LIJNEN NAAR DE TOEKOMST

3.1. CENTRALE DOELSTELLING

De ambitie onder de Economische Agenda is een dubbeldoelstelling: het verbeteren van de economische prestaties van de Duin- en Bollenstreek én behoud van woonaantrekkelijkheid en toeristische wervingskracht.

We hebben een poging gedaan om de dubbeldoelstelling "smart" (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden) te maken. Meer banen, grotere bekendheid van de streek en het behoud van landschap zijn daarbij als indicatoren gekozen.

- Meer banen: we zetten in op groei van de werkgelegenheid met 3600 arbeidsplaatsen tot 2030 ofwel circa 6%, waarmee het aantal banen weer op het peil van 2003 terug komt[11].
- Grotere bekendheid: de Duin- en Bollenstreek is in 2030 als positief merk bekend bij 60% van de Nederlandse toeristen en bedrijven en een wereldwijd aansprekende brand voor bol- en siergewassen.
- Behoud van landschap: de karakteristieke openheid van de regio is toegenomen, de verstening is teruggebracht.

3.2. LIJNEN NAAR DE TOEKOMST

We werken de hoofdoelstelling uit naar 4 clusters – de pijlers van de economische agenda. De Duin- en Bollenstreek zet vol in op vernieuwing van de traditionele stuwende sectoren (bollenteelt- en handel, kust- en bloementoerisme) en op clustervorming rondom een aantal kansrijke nieuwe markten. We focussen bij dat laatste op zorg & wellness en op de toepassing van ruimtevaartkennis.

Elke pijler stelt specifieke randvoorwaarden aan kennisinfrastructuur, aan onderwijs & arbeidsmarkt, aan infrastructuur of ruimte. En ook op het vlak van promotie en acquisitie is er deels een eigen focus (aantrekken van nieuwe groene bedrijvigheid, profilering van de regio voor gezond ouder worden, internationaal toerisme enzovoorts). Maar er is ook samenloop: bijvoorbeeld infrastructuur die voor meerdere clusters interessant is (Oost-West verbindingen) en sectoren die elkaar in de regiomarketing kunnen versterken. De verbinding tussen topsectoren / grote, internationaal werkende bedrijven & instellingen enerzijds (de stuwende economie) en het Midden- en Kleinbedrijf in de regio anderzijds (de verzorgende economie), speelt ook bij alle clusters. Daarom zijn vier thema's geformuleerd

die dwars op de pijlers staan en ook in meer algemene zin relevant zijn voor de economische toekomst van de regio. Werkenderwijs gaan we de pijlers en thema's de komende jaren specifieker maken en beleggen met concrete projecten.

Dit zijn de thematische dwarsverbanden binnen onze Economische Agenda:

- onderscheidende regiomarketing gericht op bedrijven en bezoekers;
- werken aan passende ruimte, infrastructuur & vestigingsklimaat;
- verbeteren van de kennisinfrastructuur, het innovatieklimaat en de aansluiting van onderwijs op regionale arbeidsmarktvragen;
- stimuleren van het ondernemen en innoveren in netwerken;
- stimuleren van het ondernemen en innoveren in netwerken, mede met toepassing van concepten uit de circulaire economie.

Dit zijn de pijlers / economische lijnen naar de toekomst:

- versterken van de greenporteconomie;
- vernieuwen en verbreden van het toeristisch product;
- verkennen van kansrijke nieuwe markten en het stimuleren van nieuwe combinaties.

Binnen de derde pijler focussen we op nieuwe combinaties vanuit de zorg (bv. met wellness, toerisme of senior living) en space (bv. precisielandbouw en biobased economy). Ruimte voor creatieve en kennisintensieve bedrijvigheid is ook een nieuwe markt en gedijt vooral bij overloop vanuit de stedelijke regio's in de Randstad.

3.3. POSITIONERING VAN DE REGIO

De Duin- en Bollenstreek is geen eiland, maar de regio is krachtig verbonden met de verstedelijkte delen van de Randstad én met het groene hart. We zijn allereerst een prettige woonregio, maar ook een werkregio en toeristische destinatie. Door betere bereikbaarheid kunnen bewoners en bedrijven gebruik maken van de voorzieningen in de grote steden en maken we het toeristen gemakkelijker om een bezoek aan de stad te combineren met bloemen of kust. De Duin- en Bollenstreek is één van de scharnierpunten tussen de Noordvleugel / Schiphol-economie en de Zuidvleugel / metropool-economie van Den Haag en Rotterdam.

De Bollenstreek is verbonden met de Greenports van Westland & Oostland, Boskoop, Aalsmeer en in toenemende mate ook met die van Noord-Holland Noord. Qua kennisinfrastructuur ook met de universiteiten van Wageningen, Leiden, Delft en Amsterdam . Noordwijk, Noordwijkerhout en Katwijk vormen een belangrijke schakel binnen het Noordzee kusttoerisme. Als toeristische bestemming is de streek daarnaast verbonden met cultuursteden zoals Amsterdam, Haarlem en Leiden. Een specifieke plek neemt het congrestoerisme in.

Kloppend hart van ruimtevaarttechnologie is de European Space Agency (ESA-ESTEC) in Noordwijk. Vanuit de campus en het expoterrein ontstaan verbindingen met het regionale bedrijfsleven én met de kennisclusters in Leiden (biosciencepark) en Delft (techniek). Zorg en welzijn concentreren zich op dit moment in de regio binnen de driehoek tussen Noordwijk, Noordwijkerhout

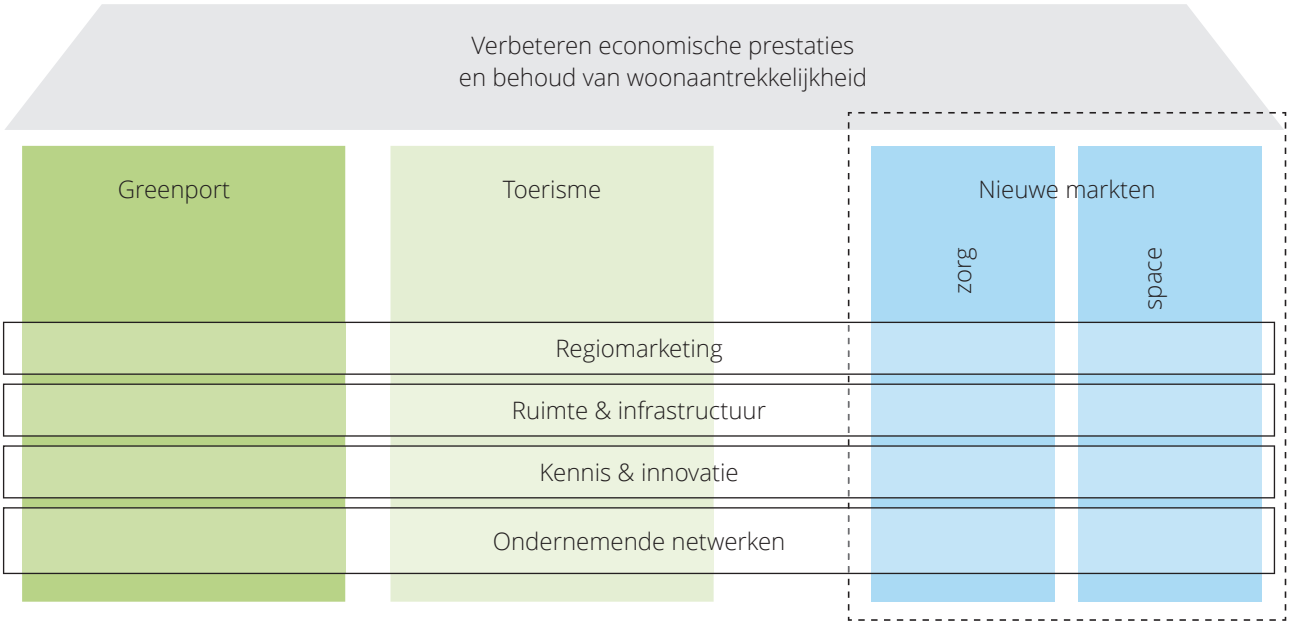

Schematisch: het huis van de Economische Agenda met de clusters als pijlers, een aantal thematische dwarsverbanden en ondernemende netwerken in de regio als stevig fundament.

en Teylingen. Uitbreiding van het cluster binnen de hele streek is kansrijk, zeker in verbinding met medische topvoorzieningen in Leiden, Den Haag en Amsterdam en met technologieontwikkeling in Delft.

De randstedelijke kenniseconomie is booming en clustert nu nog hoofdzakelijk in de grote steden. De verwachting is dat kennisondernemers en creatieve bedrijven in toenemende mate een groene setting om te werken gaan zoeken. De overloop vanuit de steden naar de Duin- en Bollenstreek ligt dan voor de hand en versterkt de relaties met Amsterdam en Den Haag.

4. DE UITVOERING: CLUSTERS EN THEMA'S

In deze paragraaf schetsen we kort het perspectief voor de verschillende clusters waar de regio op inzet. Ook voor de thematische dwarsverbanden geven we kort aan welke ontwikkeling we de komende jaren graag in gang willen zetten. We maken daarbij gebruik van de oogst van de dialoog tussen overheden, ondernemers, onderwijs en maatschappelijke instellingen die in 2014/15 in het kader van deze Economische Agenda is gevoerd. Op basis van die gesprekken is ook een eerste top 10 van sleutelprojecten geformuleerd: concrete projecten met impact voor banen voor en bekendheid van de regio, die geen geweld doen aan de landschappelijke kwaliteiten van de streek of deze juist versterken.

De 10 projecten zijn in een apart Uitvoeringsprogramma uitgewerkt. Van jaar tot jaar kunnen nieuwe projecten worden toegevoegd, mits deze passen binnen de grote lijnen van onze Economische Visie 2030. Ter illustratie zijn bij de verschillende clusters en thema's korte beschrijvingen opgenomen van de sleutelprojecten die we voor de korte termijn hebben gekozen. In paragraaf 4.8 beredeneren we wat de impact op de doelstellingen is van deze projecten.

4.1 VERSTERKEN VAN DE GREENPORTECONOMIE

Vernieuwing van de Greenport-economie is allereerst een kwestie van product- en keteninnovatie. Dat is vooral aan de sector zelf. Wel kunnen ondernemers, onderwijs- en onderzoeksinstellingen én overheden samenwerken op het vlak van technologieontwikkeling, energiebesparing, verduurzaming, nieuwe toepassingen en cross-overs. De biobased economy is mogelijk een kans. In de Duin- en Bollenstreek gaat het dan niet zozeer om winning van biomassa voor biobrandstoffen, maar om toepassing van restproducten en teelt van hoogwaardige grondstoffen voor bijvoorbeeld farmaceutische toepassingen. Uitbreiding van de kennisinfrastructuur van de Greenport is een must. Design en events kunnen waarde toevoegen aan traditionele producten. Nieuwe verdienmodellen in de Greenport ontstaan door sierteelt te combineren met toerisme. Het concept van Bulb Valley kan bijdragen aan wereldwijde bekendheid van de regio. Voor de sector is het belangrijk dat ook in de toekomst gespecialiseerd hoger en middenkader aangetrokken kan blijven worden. Samenwerking met de regionale onderwijsinstellingen is daarvoor nodig.

PROJECT 1 ICOON VAN DE DUIN- EN BOLLENSTREEK: FLOWER SCIENCE & FLOWER ATTRACTION

Flower Science richt zich op het stimuleren van innovatie in de Greenport Duin- en Bollenstreek. Flower Science (netwerk) vervult binnen deze doelstelling de rol van kennismakelaar/verbinder voor de Bollenstreek als het gaat om het realiseren en etaleren van innovatieve kwekers- en handelsinitiatieven, door samenwerkingen met en/of financiële ondersteuning door ondernemers, overheid, onderwijs en onderzoekspartners. Daarnaast maakt Flower Science (center) zich hard voor de realisatie van een fysieke plek (bijvoorbeeld in de vorm van een campus) waar de 4 O's (Onderwijs, Onderzoek, Ondernemers en Overheid) bij elkaar komen.

Flower Attraction richt zich op het vernieuwen & versterken van het toeristisch knooppunt Keukenhof in de breedste zin van het woord

PROJECT 5 BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN HET INNOVATIE- EN DEMONSTRATIECENTRUM BOLLEN EN VASTE PLANTEN (IDC)

Het IDC is een fysieke locatie (Praktijkonderzoek Plant & Omgeving) in Lisse waar ondernemers samen met onderzoek, onderwijs en organisaties uit de regio werken aan de toepassing en implementatie van kennis van binnen en buiten de sector. Binnen het IDC zijn er een negental partners die samen in staat zijn een brug te slaan naar of tussen ondernemers en andere stakeholders in de tuinbouwsector.

4.2. VERNIEUWEN EN VERBREDEN VAN HET TOERISTISCH PRODUCT

Ook bij dit cluster gaat het om innovatie en om nieuwe product-marktcombinaties. Het bloementoerisme kan slimmer verbonden worden met zowel het kusttoerisme in de regio als met cultuurtoerisme in Amsterdam en andere historische binnensteden. Verlenging van het seizoen is een uitdaging. Daarvoor is nodig nieuwe doelgroepen te trekken – bijvoorbeeld sportieve recreanten en rust & cultuurzoekers - en om het aanbod van accommodaties en attracties te moderniseren. Maar ook het binden van de vele bezoekers die kortdurend verblijven, is een uitdaging. Watersport biedt kansen, bijvoorbeeld op de Kagerplassen. Maar ook een mogelijke zeejachthaven in Katwijk en een goede verbinding naar het achterland horen daarbij. Het congrestoerisme is een groeimarkt. Netwerkvorming tussen ondernemers die direct of indirect werken in het toerisme in de regio, kan helpen bij vernieuwing. Gezamenlijke arrangementen en gezamenlijke marketing is een must.

In het kader van het gezamenlijke toeristisch beleid willen de gemeenten meer toeristische pleisterplaatsen realiseren op knooppunten van fiets-, wandel en vaarroutes. Er moet meer ruimte geboden worden om recreatief te ondernemen in het buitengebied. Routes binnen de regio moeten beter op elkaar aan gaan sluiten en aantrekkelijk worden gemaakt. Maar vooral de bereikbaarheid van de streek van buitenaf is een aandachtspunt. Voor internationale bezoekers is een verbinding van Amsterdam / Schiphol met de Keukenhof een gekoesterde wens.

PROJECT 4 BLUEPORT

Inzet en profilering op de Blueport van de Duin- en Bollenstreek. Water binnen de Bollenstreek biedt grootse kansen in de economie. Denk daarbij aan een versnelling van realisatie van de zeejachthaven van Katwijk, andere jachthavens, optimalisatie van de Kaag en eventueel realisatie van campings.

4.3. VERKENNEN VAN KANSRIJKE NIEUWE MARKTEN EN HET STIMULEREN VAN NIEUWE COMBINATIES

Clusters ontstaan wanneer meerdere, gerelateerde bedrijven zich in elkaars omgeving vestigen en met elkaar interacteren. Er ontstaan voordelen doordat de bedrijven gebruikmaken van dezelfde arbeidsmarkt, leveranciers, afzetkanalen of kennisinfrastructuur. De Bollenteelt en -handel vormen zo'n cluster. ESTEC is een gespecialiseerd kennisinstituut, maar de regionale spin-off is vooralsnog beperkt. Het speelveld is op dit moment nog te versnipperd om synergetische voordelen te kunnen behalen en om spacekennis te vermarkten met een productiebasis in de streek. Daar wil de regio aan werken, bijvoorbeeld via de realisering van een Space Tech Campus Duin- en Bollenstreek (project 3). Ruimtevaarttechnologie heeft interessante toepassingsmogelijkheden voor andere sectoren, bijvoorbeeld precisielandbouw. Ook de toepassing van groene research vanuit het Leidse Biosciencepark kan interessant zijn voor de Greenport. Via deze economische agenda willen we werken aan kansrijke cross-overs.

Vaak is startkapitaal (seed money) de bottleneck voor het opschalen van innovaties en voor slimme combinaties. Er draait al een incubatorprogramma rondom space business dat mogelijk een bredere werking kan krijgen in het verlengde van deze Economische Agenda. Een idee dat verder verkend moet worden is het oprichten van een Venture Capital Fund voor innovaties, met focus op groene technologie en de toepassing van space kennis.

PROJECT 3 SPACE TECH CAMPUS DUIN- EN BOLLENSTREEK

Realisatie van een nieuw Space Tech Campus Duin- en Bollenstreek dat zich de komende jaren profileert als -, en verder ontwikkelt tot -, één van de leidende Science & Technology clusters in de wereld. Ingezet wordt op vier geformuleerde sleutelfactoren:

1. techno hubs;
2. campusontwikkeling;
3. talent & open innovatie;
4. netwerk & branding.

Net als in veel andere regio's is de zorg in de Duin- en Bollenstreek een grote sector. Onderscheidend kunnen de komende jaren het wellnesstoerisme en vooral het zorgtoerisme worden. Gezond ouder worden aan de kust, healthy senior living; dat zijn toverwoorden. De streek is kansrijk om nieuwe, aangepaste en doorontwikkelde zorg- en woonconcepten een plaats te geven. Samenwerking tussen alle betrokken partijen is belangrijk. De veranderende zorg biedt kansen maar vraagt ook een andere mindset. Zorg moet meer aan huis worden geboden en uit de samenleving komen. Dit vereist ook dat zorgzoekers en zorgbieders elkaar in de buurt moeten kunnen vinden. Wijken moeten meer divers in opbouw worden. Door de bezuinigen op de zorg vanuit de Rijksoverheid neemt de werkgelegenheid van de zorgsector af. Het oppakken/invullen van nieuwe vormen van zorg leiden daarom niet tot meer werkgelegenheid, maar kunnen wel voor stabilisatie van het aantal arbeidsplaatsen zorgen.

Kansrijk zijn "Blue Zones": het gericht ontwikkelen van omgevingen waarin mensen samen gezond oud kunnen worden (project 2). Een concept dat gezonder leven stimuleert: beweging, gezonde voeding, revalidatie, zorg, veiligheid, enzovoorts. Een ander kansrijk concept kan "gastvrije zorg in de regio" zijn – combinaties van toerisme met revalidatie. Zorg & vitaliteit is een thema dat we in het verlengde van deze economische agenda verder willen verkennen.

PROJECT 2 BLUE OCEAN REGIOPROGRAMMA

De streek is kansrijk op het gebied van zorg & vitaliteit. Gezamenlijk dient een visie ontwikkeld te worden waarbij ingegaan wordt op zorg in de Duin- en Bollenstreek in de toekomst; hoe verbinden we verschillende generaties aan elkaar en welke woonconcepten passen bij de streek. Hoe richten we een wijk in gericht op zorg in de toekomst? Blue Zone is een (bestaand) programma gericht op kwaliteit van leven, lagere zorgkosten, meer vitale ouderen, meer werkgelegenheid, minder jeugdzorg, etc. Dit geeft richting aan het uitwerken het thema Zorg & Vitaliteit.

4.4. ONDERSCHEIDENDE REGIOMARKETING GERICHT OP BEDRIJVEN EN BEZOEKERS

Het is belangrijk om als regio meer met één mond te gaan praten en de kwaliteiten van de regio samenhangend onder de aandacht te brengen (project 6). Het gaat er enerzijds om internationale toeristen, Nederlandse dagrecreanten en congresgangers te trekken. Anderzijds om bedrijven te binden en te boeien. Een specifieke doelgroep zijn zorgtoeristen en vitale ouderen; de streek heeft potentie om uit te groeien als "het Florida van de Randstad". Een andere niche is het congrestoerisme. We moeten als regio nog scherper formuleren wat het DNA is van de regio. De keuzes in de deze Economische Agenda geven richting: Greenport, kusttoerisme, wooneconomie en gezond ouder worden. Bij elk van die invalshoeken willen we consequent onze boodschap uitdragen en in praktijk laten zien. Zo zal de bloembeleving centraal moeten blijven staan in onze uitingen, maar zullen bloemen ook het hele jaar rond zichtbaar moeten zijn in het landschap én de dorpen. Het realiseren van het Icoon van de Duin- en Bollenstreek oftewel Flower Science en Flower Attraction (project 1) draagt bij aan innovatie in de Greenport en het vergroten van de internationale bezoekersstroom. De ontwikkeling van aansprekende locaties en voorzieningen rondom senior living (project 2) vormen de bewijslast dat de woon- en zorgeconomie in onze streek bestaat.

PROJECT 6 REGIOMARKETING

Onder deze noemer het vormgeven van het DNA van de Bollenstreek, professionaliseren en door één organisatie laten uitvoeren (bij voorkeur door Noordwijk Marketing, vanwege bestaande professie en structuur). Het kansrijke thema Zorg & Vitaliteit vormt een belangrijk onderdeel van de strategie.

4.5. WERKEN AAN PASSENDE RUIMTE, INFRASTRUCTUUR & VESTIGINGSKLIMAAT

Het vestigingsklimaat is het economisch substraat waarop clusters floreren, nieuwe niches opbloeien en de verzorgende economie zich verder kan ontplooien. Enerzijds gaat het om de hardware: ruimte om te ondernemen op bedrijventerreinen en in eigentijdse verzamelgebouwen, goede verbindingen, digitale infrastructuur. Anderzijds om de software: de quality of life, gastvrijheid, het organiserend vermogen van de regio. Het opnieuw op gang brengen van de ruimtelijke dynamiek via een aantal kansrijke campus-ontwikkelingen is één van onze speerpunten. Te denken is bijvoorbeeld de campusontwikkeling binnen Flower Science (project 1) en het Space Tech Campus als onderdeel van het Space Businesspark (project 3). Maar ook het uitbouwen van het Bulb Trade Park past goed in deze filosofie. Versnelde herstructurering van leegstaand of vrijkomend agrarisch vastgoed (project 7) draagt sterk bij aan de landschappelijke kwaliteit en daarmee aan het vestigingsklimaat.

Een ander thema is de bereikbaarheid van de regio: die is van betekenis voor alle economische clusters. Daarbij gaat het om alle vormen van vervoer; auto, fiets en OV. Het verbeteren van de Oost-West verbindingen het meest

urgent. Dat zijn als het ware de sporten van de ladder die A4/N207 en N206 vormen, en de regio met de Noord- en Zuidvleugel verbindt. Elk van die dwarsverbindingen verdient aandacht in termen van optimalisatie van de doorstroming . De regiogemeenten werken samen aan het versterken en verfijnen van het OV-netwerk en aan het uitbreiden van het fietsnetwerk in het kader van de Valentijnsafspraken.

PROJECT 9 VERBETEREN BEREIKBAARHEID VAN DE STREEK

Integrale aanpak op het verbeteren van de Oost-West verbindingen. Door een gezamenlijke aanpak vanuit de Economische Agenda, oftewel het aanstellen van één verantwoordelijke aanjager/projectleider, een versnelling bieden aan de uitvoering van het Programma Ontsluiting Greenport (POG) en het onderliggend OV netwerk. Daarnaast kan een inventarisatie worden gemaakt van de overige knelpunten in de bereikbaarheid.

PROJECT 7 VERSNELLING GOM

Het beschikbaar stellen van financiering bovenop bestaande financiering, in welke vorm dan ook, om de GOM in staat te stellen sneller haar doelstelling te bereiken. Dit houdt in dat de GOM in de jaren 2015 tot en met 2018 in staat is projecten sneller te realiseren.

4.6. VERBETEREN VAN DE KENNISINFRASTRUCTUUR, HET INNOVATIEKLIMAAT EN DE AANSLUITING VAN ONDERWIJS OP REGIONALE ARBEIDSMARKTVRAGEN

De regio heeft zelf vooral middelbaar onderwijs en is voor het voortgezet onderwijs aangewezen op instellingen in de Leidse regio, Den Haag en Amsterdam. Het is belangrijk om het onderwijs en stagemogelijkheden goed aan te laten sluiten op vragen vanuit het regionale bedrijfsleven, ook dat van de Duin- en Bollenstreek: Greenport, toerisme, zorg, kennis enz. Door goede samenwerking tussen opleiders, bedrijven en overheden kan ook tijdig ingespeeld worden op veranderingen in de arbeidsmarktvraag. De toekomst voor MBO-ers is voor onze regio een specifiek aandachtspunt. De regio wil verkennen (project 10) in hoeverre het mogelijk is groenopleidingen rondom de regio beter te verbinden met de praktijk van de Greenport. Andere aandachtspunten en zijn het opleiden in hospitality in relatie tot het toerisme-cluster en gespecialiseerde opleidingen in healthy aging en senior-living in relatie tot ons zorgcluster. Verder lijken er kansen voor gespecialiseerde opleidingen in internationale handel.

PROJECT 10 VERKENNING ONDERWIJS EN ARBEIDSMARKT

Onderzoek naar de verschillende mogelijkheden om bestaande of nieuwe (hogere) opleidingen te verbinden aan de streek, inclusief de mogelijkheid van vestiging.

4.7. STIMULEREN VAN HET ONDERNEMEN EN INNOVEREN IN NETWERKEN

Dit is een thema dat speelt bij zowel de traditionele clusters Greenport en toerisme als bij de nieuwe clustervorming: de netwerkvorming tussen grote bedrijven en (kennis)instellingen met een internationale markt én het samenspel met het regionale MKB. Dat samenspel kan de motor zijn voor nieuwe initiatieven, voor opschaling van bedrijvigheid en extra banen in de verzorgende economie. Belangrijk is om zowel het starten als doorgroeien praktisch, financieel én ruimtelijk te faciliteren. Via een “ondernemershuis” willen we netwerkvorming van bedrijven in de regio bevorderen (project 8). Samenwerking met de Leidse regio op het vlak van opleiden in ondernemerschap is een optie.

PROJECT 8 ONDERNEMERSHUIS (VERSTERKEN ONDERNEMENDE NETWERKEN)

Het stimuleren en versterken van netwerkvorming tussen grote bedrijven en (kennis)instellingen met een internationale markt en het samenspel met het regionale MKB, met als doel een motor te vormen voor nieuwe initiatieven, opschaling van bedrijvigheid en extra banen in de verzorgende economie. Verkenning naar een ruimtelijke facilitering hiervan, de realisatie van een ondernemershuis.

Schematisch: de sleutelprojecten uit de Economische Agenda bedienen alle economische pijlers en dragen bij aan meerdere thema's. De cijfers refereren aan de overeenkomstige projectnummers.

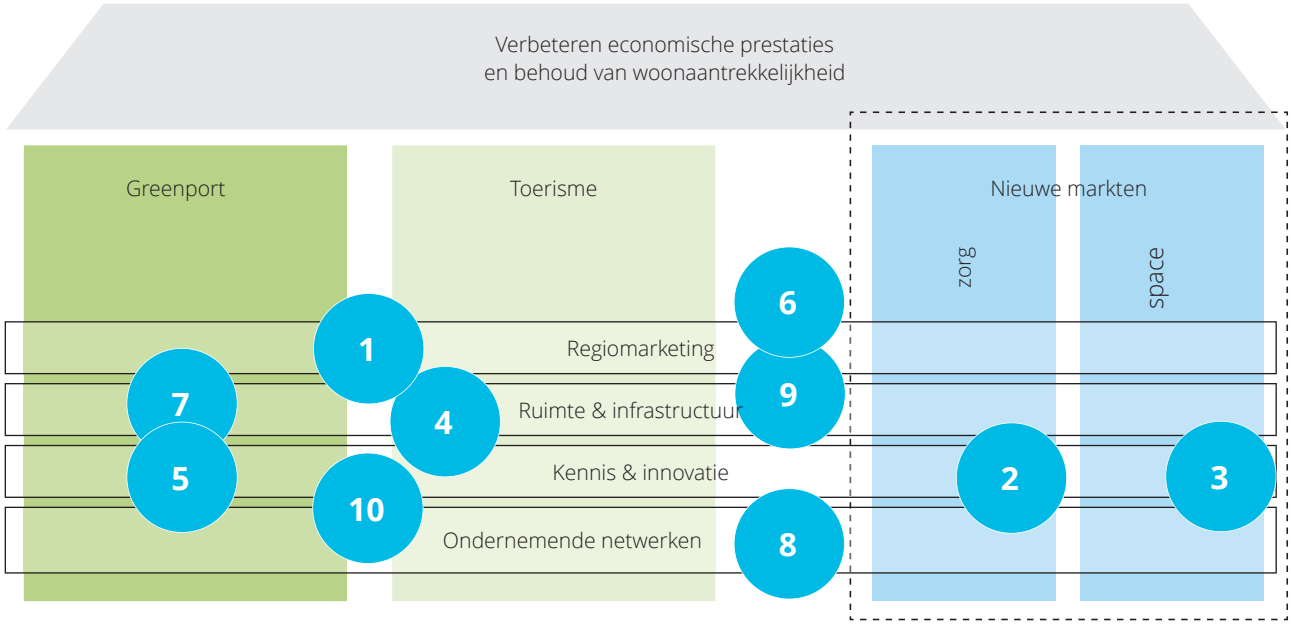

4.8. GLOBALE IMPACTANALYSE

Wat is de betekenis van de sleutelprojecten in termen van nieuwe banen, bekendheid van de regio en behoud van landschap? En wat is de impact op het innovatie- en vestigingsklimaat? Die vragen moeten de komende jaren werkenderwijs beantwoord worden. Een goede monitor is daarvoor nodig. Per sleutelproject zullen de verwachte maatschappelijke kosten en baten vooraf in beeld worden gebracht. In deze Economische Agenda volstaan we met een zeer globale en vooral kwalitatieve inschatting van de effecten.

	Meer banen	Grotere bekendheid	Behoud landschap	Innovatie & vestigingsklimaat
1. Icoon van de Bollenstreek: Flower Science & Flower Attraction	Ja	Ja	Neutraal	Ja
2. Blue Ocean Regioprogramma	Ja	Ja	Nee*	Ja
3. Space Tech Campus	Ja	Ja	Neutraal	Ja
4. Blueport	Ja	Ja	Nee*	Ja
5. IDC	Ja	Ja	Ja	Ja
6. Regiomarketing	Ja	Ja	Neutraal	Ja
7. Versnelling GOM	Neutraal	Neutraal	Ja	Ja
8. Ondernemershuis	Ja	Neutraal	Neutraal	Ja
9. Verbeteren bereikbaarheid van de streek	Ja	Neutraal	Nee*	Ja
10. Verkenning Onderwijs en Arbeidsmarkt	Neutraal	Ja	Neutraal	Ja

De projecten 2, 4 en 9 brengen met zich mee dat ingrepen in het landschap noodzakelijk zijn. Om aan de voorwaarde van behoud van het landschap te kunnen voldoen moeten in de planvorming extra maatregelen worden genomen.

5. GOVERNANCE EN MIDDELEN

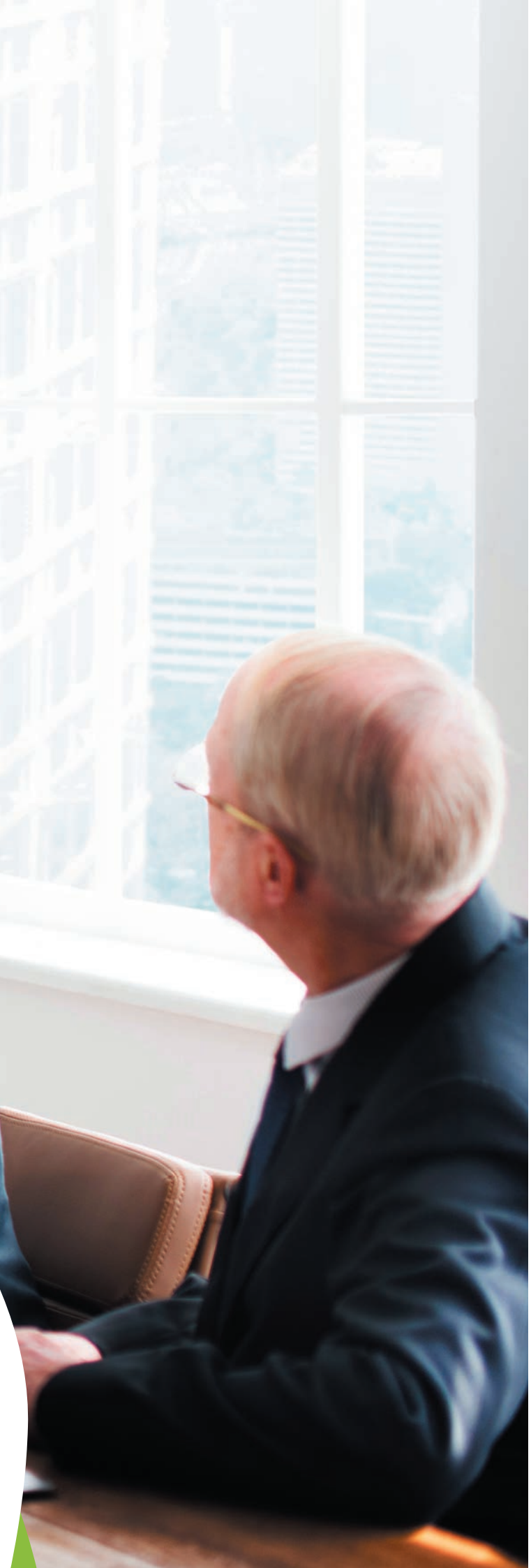

5.1. INLEIDING

Bij het opstellen van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek, is een governance structuur onontbeerlijk om de agenda ook daadwerkelijk te kunnen uitvoeren. Een structuur die recht doet aan de Economic Board en daarnaast volwaardige en kundige capaciteit levert voor de uitvoering én rekening houdt met organen als gemeenteraden, bedrijfsleven en bestaande stuurgroepen.
Gedurende het opstellen van de Economische Agenda is gebleken dat er nog een aantal stappen moeten worden gezet voordat er een volwaardige Governace kan worden neergezet.

5.2. NADERE INVULLING

Het samenspel tussen ondernemers, onderzoekswereld en overheden, is cruciaal om de economie van de Duin- en Bollenstreek te dragen en in te spelen op kansen voor nieuwe markten. Er zijn in onze regio nu reeds veel actoren betrokken. Zo zijn daar ondernemers, ondernemersverenigingen, sectorverenigingen, publiek-private samenwerkingen, onderwijsinstellingen, kennisinstellingen, de Economic Board, de gemeenten, Holland Rijnland, buurgemeenten en buurregio's, de Provincie en het Rijk.

Het opstellen van een governance tussen de publieke en private partijen is geen gemakkelijke opgave. De overheid is niet gewend om een deel van haar taken uit te voeren met private partijen en private partijen kennen niet altijd de politieke processen die hierbij komen kijken. Een succesvolle governance verdient aandacht, kennis en tijd om tot de juiste vorm te kunnen komen.
Hoewel belangrijke stappen zijn genomen is het nog te vroeg om een structuur vast te leggen voor de Governance. Daarom is het verder ontwikkelen van de Governance als 11e project opgenomen in de uitvoeringsagenda.

5.3. KOSTEN

Aan de uitvoering van de Economische Agenda zijn kosten verbonden. Enerzijds voor de uitvoering van de projecten en anderzijds apparaatskosten voor de Governance. De meeste kosten worden gemaakt binnen de projecten. Financiering vanuit de marktpartijen is daarbij vaak leidend.

De overheid is hierbij betrokken als aanjager, ondersteuner en subsidieverlener.

Daarbij moet worden opgemerkt dat vaker dan verwacht innovatie wordt gefacilieerd en gefundeerd door de overheid (zie o.a. “De ondernemende staat” van Mariana Mazzucato). Ook in dit traject is de overheid de aanjager van een brede economische agenda waarbij op (korte) termijn het bedrijfsleven naast van samenwerkende partner, ook een financierende partner wordt. Voor veel ondernemers ligt de aandacht primair op de eigen bedrijfsvoering en moet eerst de toegevoegde waarde van een dergelijke agenda worden bewezen. Wel is er bereidheid om samen te werken binnen een platform.

Om de Governance verder van de grond te krijgen moet de financiering (in eerste instantie) worden opgepakt door de gemeenten. Andere partijen zoals de provincie Zuid-Holland worden benaderd om ook mee te betalen. Op dit moment zijn de uitvoeringskosten nog niet bekend, anders dan voor de eerste fase van de uitvoering. Dit is de opstartfase en wordt opgepakt door een kwartiermaker. Deze kosten zijn geraamd op € 450.000,-. Dit is maar een klein deel van de totale kosten die gemoeid zijn met de uitvoering van de projecten.

Om de Governance in de toekomst goed te laten functioneren moet er ruimte zijn om projecten te op te nemen of te schrappen uit het programma. Om deze flexibiliteit te kunnen waarborgen, dient er een budget c.q. fonds beschikbaar te zijn, om dit te kunnen financieren.

NOTEN EN GEBRUIKTE RAPPORTEN

1. Stuwende bedrijven opereren op de wereldmarkt en trekken inkomsten, mensen en bedrijven naar de regio. Verzorgende sectoren bedienen vooral mensen en bedrijven in de regio zelf. De verzorgende economie is doorgaans verhoudingsgewijs het grootst (70-80%), maar wordt opgestuwd door het succes van grote spelers.
2. De betekenis van de Greenport-economie voor de Duin- en Bollenstreek, Aldus Willem in opdracht van GOB en Rabobank, 2013.
3. Kijk op de regionale economie van Holland-Rijnland (Oedzge Atzema, 2013).
4. De economie van de Duin en Bollenstreek (Bureau Louter, 2014).
5. Koersvast bestuur, concurrerende economie (Blaauwberg in opdracht van de Vereniging Bedrijfsleven Duin- en Bollenstreek, 2012).
6. Koersdocument Greenport Bollenstreek (Blaauwberg, 2012).
7. Economische toekomst DBS: benutting van het potentieel (Pieter Tordoir, 2014)
8. Bestuurlijke toekomst Duin- en Bollenstreek (Berenschot, 2012)
9. Gebaseerd op economische foto van Bureau Louter, deskresearch van eerdere studies/conferenties en een ambtelijke werksessie in oktober 2014.
10. Deze stip op de horizon is ontleend aan het Koersdocument 2012 voor de Greenport (Blaauwberg, 2012).
11. Vanaf 2003 is de werkgelegenheid binnen de Duin- en Bollenstreek met ups en down teruggelopen.

Katwijk
GEMEENTE HILLEGOM
LISSE
Gemeente NOORDWIJK
Gemeente Noordwijkerhout
gemeente TEYLINGEN

UITVOERINGSAGENDA

DUIN- EN BOLLENSTREEK

- SAMEN NAAR EEN KRACHTIGE ECONOMIE -

UITVOERINGSAGENDA

DUIN- EN BOLLENSTREEK

- SAMEN NAAR EEN KRACHTIGE ECONOMIE -

INHOUDSOPOPGAVE

1. INLEIDING 3

2. OPBOUW ECONOMISCHE AGENDA 5

3. VIJF PROJECTEN TER VERSTERKING VAN DE REGIONALE ECONOMIE: ICONEN VAN DE REGIO 9
   1. ICOON VAN DE DUIN- EN BOLLENSTREEK: FLOWER SCIENCE & FLOWER ATTRACTION 9
   2. BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN HET INNOVATIE- EN DEMONSTRATIECENTRUM BOLLEN EN VASTE PLANTEN (IDC) 12
   3. BLUE OCEAN REGIOPROGRAMMA – JE GOED EN ENERGIEK VOELEN 14
   4. SPACE TECH CAMPUS (UITBOUW SPACE BUSINESS PARK) 16
   5. BLUEPORT: STIMULEREN VAN (DE ORGANISATIEGRAAD VAN) WATERSPORT EN KAAGTOERISME 16

4. VIJF PROJECTEN TER VERSTERKING VAN DE REGIONALE ECONOMIE: VOORWAARDENSCHEPPENDE PROJECTEN 19
   6. REGIOMARKETING 19
   7. VERSNELLING GOM 20
   8. ONDERNEMERSHUIS 21
   9. VERBETEREN BEREIKBAARHEID VAN DE STREEK 22
   10. VERKENNING ONDERWIJS EN ARBEIDSMARKT 22

5. VERBINDING NAAR DE VISIE 27

6. MIDDELEN 29

BIJLAGE 32

De wethouders Economie van de gemeenten Hillegom, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, en Teylingen met de Economic Board Duin- en Bollenstreek.

1. INLEIDING

Voor u ligt de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek, opgesteld door de vijf gemeenten in samenspraak met de gemeente Katwijk, ondernemers, het maatschappelijk middenveld en de Economic Board. Deze agenda is het fundament onder de ambitie om de economische positie van de Duin- en Bollenstreek te versterken met daarnaast behoud van de woonaantrekkelijkheid. We zijn enthousiast over de tien projecten die als eerste voor uitvoering in aanmerking komen en zijn er klaar voor om gezamenlijk toe te werken naar resultaten.

In de economische visie 2030 Duin- en Bollenstreek, hebben we een aantal stevige conclusies en bevindingen met elkaar gedeeld. We leven samen in één van de welvarendste en meest aantrekkelijke woonregio's. We liggen tussen bloeiende regio's als metropoolregio Amsterdam, regio Leiden en de metropoolregio Rotterdam-Den Haag. We hebben alles in huis om ons als krachtige economische regio verder te ontwikkelen.

En die ontwikkeling is nodig, alleen al om alles wat sterk en mooi is in dit gebied te kunnen behouden. Behoud van de Duin- en Bollenstreek gaat niet zonder economische continuïteit. Het gaat ons nú heel goed. Om economische continuïteit in onze streek te kunnen borgen voor de toekomst moet er het nodige gebeuren. We profiteren onvoldoende van de economische kansen tussen de Noord- en de Zuidvleugel. Onze traditioneel sterke economische clusters als de greenport en het toerisme hebben een nieuwe impuls nodig. Er zijn grote kennisrijke en technologisch geavanceerde partijen binnen onze regio, zoals AKZO en ESA-ESTEC, die amper aan elkaar en met onze regio verbonden zijn. Het banenverlies in onze regio loopt snel op en de concurrentie met andere woonregio's neemt toe.

In de economische visie 2030 benoemden we onze gezamenlijke opgave: "Het toevoegen van nieuw economisch elan aan een voortreffelijk woongebied tussen de Zuidvleugel, de Noordvleugel en het Groene Hart van de Randstad zodat het kan blijven floreren."

Er is al veel onderzoek gedaan, er liggen al vele visies, die in tal van overeenkomsten en college- akkoorden overgenomen zijn in de afgelopen jaren. Er zijn ideeën genoeg. Kansen zijn er ook genoeg. En krachtige ondernemers en maatschappelijke partijen zijn er, binnen én buiten de streek, die graag bijdragen. Nu de realisatie nog. Tijd om de handen ineen te slaan!

De overheid heeft een belangrijke rol bij het identificeren en uitwerken van goede ideeën. Ideeën waar iedereen in de hele streek van kan profiteren. Als overheid realiseren de gemeenten in de steek zich ook dat ondernemers en de samenleving de economie maken. De overheid kan steunen, mogelijk maken, kansen creëren en barrières wegnemen.

Vanuit die rol en verantwoordelijkheid hebben de Economic Board en de zes wethouders economie in augustus 2014 het initiatief genomen een brede economische agenda op te stellen, zoals afgesproken in het Valentijnsakkoord uit 2013. Na een interactief proces met de inventarisatie van bestaande onderzoeken (van regio Holland Rijnland, de Rabobank, Blaauwberg, VBDB, Berenschot en bureau Louter), een congres, thematische werktafels en diverse raadsessies presenteren de Economic Board en de vijf wethouders Economie hierbij het voorstel voor de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek.

De gemeente Katwijk maakt sinds 2014 onderdeel uit van de Economische Agenda Leidse Regio. De economische samenwerking met de vijf Bollengemeenten vindt plaats binnen de strategische thema's Greenport en Toerisme. Deze samenwerking zal worden voortgezet. Vanuit deze situatie is Katwijk betrokken geweest bij de gesprekken die hebben geleid tot de totstandkoming van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek. De gemeente Katwijk waardeert de inzet van de vijf Bollengemeenten om te komen tot een gezamenlijke economische agenda en zal voor projecten, die vallen binnen de thema's Greenport en Toerisme, op projectniveau een nadere samenwerking overwegen.

De agenda bestaat uit tien projecten die cruciaal (kunnen) zijn voor het versterken van de Duin- en Bollenstreek. De meeste van deze projecten moeten nader uitgewerkt worden tot een volledige businesscase. Om te komen tot realisatie van de projecten is het noodzakelijk de projecten uit te werken tot volwaardige businesscases met inzicht in de kansen, risico's en financiële vereisten. De vijf wethouders economie en de Economic Board zullen de komende maanden gebruiken om in samenwerking met de betrokkenen deze slag te maken en stakeholders en investeerders te interesseren. Dat traject vraagt ook een financiële investering van de gemeenten om inzet en specialistische kennis in te zetten. Naar verwachting zal na zes maanden een vliegende start gemaakt worden en een flinke impuls aan de economie van de Duin- en Bollenstreek gegeven worden. Wij kijken er naar uit!

2. OPBOUW ECONOMISCHE AGENDA

Zoals gezegd zijn tien projecten benoemd. Vijf van die projecten zijn zichtbare en zeer concrete initiatieven die direct bijdragen aan de economische vitaliteit van onze regio. We noemen dit iconische projecten. Daarnaast zien we vijf randvoorwaardelijke projecten, die ook onmisbaar zijn gezien onze gezamenlijke ambities. We werken in de volgende pagina's de voorstellen nader uit. Per voorstel beantwoorden we vijf vragen.

- Wat?
- Waarom?
- Wie?
- Hoe?
- Wanneer?

DE TIEN PROJECTEN IN DE TWEE GENOEMDE CATEGORIEËN ZIJN IN ONDERSTAAND SCHEMA WEERGEGEVEN.

ICONISCHE PROJECTEN

1. Icoon van de Duin- en Bollenstreek: Flower Science & Flower Attraction
2. Blue Ocean Regioprogramma
3. Space Tech Campus Duin- & Bollenstreek
4. Blueport (stimuleren watersportsector)
5. IDC

RANDVOORWAARDELIJKE PROJECTEN

6. Regiomarketing (samenhang en profiel)
7. Versnelling GOM (versnelde herstructurering)
8. Ondernemershuis
9. Verbeteren bereikbaarheid van de streekOnderwijs MBO groen
10. Verkenning onderwijs en arbeidsmarkt

HOE ZIJN WE TOT DEZE TIEN PROJECTEN GEKOMEN?

De voorgaande jaren hebben ons een stapel aan beleidsplannen, economische visies en speerpunten opgeleverd. Naar aanleiding van de Valentijnsafspraken van 2013 willen wij deze stapel aan plannen concreet maken in een agenda van tastbare projecten, die strategische waarde en impact hebben. We hebben daarvoor een groslijst opgesteld met alle projecten, die hiervoor mogelijk in aanmerking komen. Deze groslijst is het resultaat van een interactief traject (met vele maatschappelijke partijen), waarin telkens verdiept en verder uitgewerkt is.

Een inventarisatie van bestaande stukken was de onvermijdelijke en noodzakelijke eerste stap. Rapporten van Holland Rijnland, Blaauwberg, VBDB, Berenschot en bureau Louter, onderzoeken van de Rabobank over de Greenport maar ook bestaand beleid zoals het koersdocument Greenport en de ambitieverklaring toerisme van de zes gemeenten zijn allemaal meenomen.

Discussies

Naast onderzoek hebben wij ook de discussie gezocht met een breed gezelschap van belangrijke stakeholders in onze regio. In november 2014 hebben wij samen met de provincie Zuid-Holland een conferentie georganiseerd om in gesprek te gaan met het bedrijfsleven, het maatschappelijk middenveld en bestuurders. Tijdens de bijeenkomst is door middel van werktafels over verschillende onderwerpen gesproken. Daarnaast hebben er een rondetafel bijeenkomst en diverse raadsessies plaatsgevonden waarin voorstellen konden worden aangedragen, aangescherpt of aangepast. Alle suggesties en tips zijn meegenomen in de groslijst.

Van groslijst naar krachtige agenda

Om te komen tot een top tien van aansprekende projecten zijn een aantal uitgangspunten en selectiecriteria voor projecten voor de Economische Agenda gehanteerd, te weten:

- het project is strategisch;
- het project is van impact op de economie van de streek;
- het project dient een regionaal doel;
- het project heeft actieve en enthousiaste stakeholders, oftewel de gemeente is niet de enige trekker;
- de projecten zijn evenredig verdeeld over het werkgebied van de regio;
- het project biedt als kapstok ruimte om meerdere kleine projecten te herbergen.

Bij selectie bleek dat veel projecten van de groslijst soms specifiek een taak omvatten en/of onderdeel konden zijn van een hogerliggend doel. Het is onze bedoeling en stellige overtuiging dat de geselecteerde tien projecten de mogelijkheid bieden om meerdere kleinere of meer praktisch georiënteerde projecten alsnog een plek te geven.

WAT GAAN WE DOEN?

Het ligt in de bedoeling deze tien projecten een impuls te geven en daarmee de realisatie van de Economische Agenda dichterbij te brengen. Dat vraagt per project om een andere impuls, maar centraal staat in alle projecten dat we, waar mogelijk onder aanvoering van de betrokken marktpartijen, de tien projectideeën uitwerken naar concrete realisatieplannen. Onderdeel daarvan is het opstellen van een businesscase per project. Het past bij onze rol als overheid om in deze vroege fase het opstellen van realisatieplannen en businesscases te faciliteren en te ondersteunen.
We willen medio 2016 per project de volgende vragen beantwoord zien. Daarmee kunnen alle betrokkenen een goede en gedegen afweging maken over waar wij onze schaarse middelen inzetten. Zodat het rendement van die investeringen maximaal ten goede komt aan onze gemeenschap.

Vragen

1. Wat houdt het project concreet in en welk maatschappelijk probleem of welke maatschappelijke waarde wordt geleverd?
2. Waarom zou dit project gerealiseerd moeten worden, wat draagt het bij aan (economische kern)doelen van onze regio?
3. Wie zijn betrokken en gecommitteerde stakeholders, die op basis van de businesscase tekenen voor de realisatie en er ook voor tekenen om te investeren? Wie zijn evt. nog nodig als participant?
4. Wanneer is het project succesvol? Welke kritieke prestatie indicatoren zijn er om dat te meten?
5. Hoe ziet de 'businesscase' voor dit project eruit: kosten, baten (financieel én in termen van gebied / gemeenschap), kansen, risico's, opbrengsten en hoe deze te realiseren. Verhouding tussen verwachte investeringen en resultaten.
6. Hoe: wat is de aanpak om het project te realiseren? Onder andere in termen van:
   - acties;
   - planning;
   - organisatie.

Wie?

De vijf portefeuillehouders zijn opdrachtgever, eindverantwoordelijk en bestuurlijk aanjager van het traject. De Economic Board is klankbord en adviesorgaan.. De vijf gemeenteraden zijn beslissers over de financiering en kaders. Een kwartiermaker wordt aangesteld om alle partijen op gelijke wijze te kunnen aanspreken. Deze is verantwoordelijk voor het coördineren van de tien projecten, alsook draagt hij/zij verantwoording voor het verder creëren van draagvlak voor het programma.

Daarbij hoort de afspraak dat de wethouders en de Economic Board, het komende half jaar de ruimte krijgen om de tien projecten, zoals in deze agenda zijn beschreven, op te pakken en uit te werken. En dat men in

oktober 2016 bij de raden terugkeert met resultaten voor besluitvorming.

ONZE VERVOLGSTAPPEN

We trekken een half jaar uit om realisatieplannen en businesscases op te stellen waarbij ook gebouwd wordt aan draagvlak onder de betrokken partijen.

Het eindresultaat zal per project een plan van aanpak zijn met financiële onderbouwing én met draagvlak en bereidheid onder de verantwoordelijke partijen. Als dat niet mogelijk blijkt, zal een negatieve conclusie over haalbaarheid gegeven worden. Qua planning zien wij voor de realisatie van de gehele agenda het volgende voor ons:

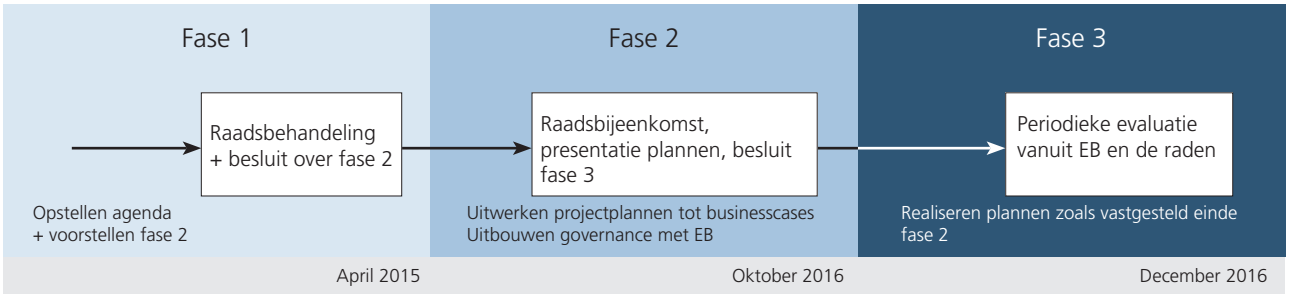

3. VIJF PROJECTEN TER VERSTERKING VAN DE REGIONALE ECONOMIE: ICONEN VAN DE REGIO

1. ICOON VAN DE DUIN- EN BOLLENSTREEK: FLOWER SCIENCE & FLOWER ATTRACTION

Binnen de gemeente Lisse zijn in de afgelopen twee jaar verscheidene concepten ontsproten die in grote mate bijdragen aan innovatie en regiomarketing in de streek. De initiatieven hebben de ambitie om de vier O's (ondernemers, onderzoek, onderwijs en overheid) bij elkaar te brengen om zodoende de innovatie in de streek naar een hoger niveau te organiseren. Daarnaast komen beide concepten vanuit de 'groene' sector en dragen bij aan de ontwikkeling en positionering van de Greenport. In de huidige tijd is het niet vanzelfsprekend dat ambitieuze plannen altijd tot realisatie komen. Goed onderzoek is daarom een vereiste.

WAT?

Flower Science is een initiatief van de gemeente Lisse om de innovatie binnen de Greenport te bevorderen. Het project richt zich op (de verdere) specialisatie van de streek op het gebied van kennis en expertise in de bollensector op het gebied van productie, handel en logistiek. Het project bestaat uit twee sporen. Belangrijkste is de realisatie van een 'center', een fysieke plek waar de vier O's zich vestigen en elkaar versterken. Het concept voor een ***campus*** is het meest concrete voorstel daarvoor. Bezien gaat worden of een dergelijke voorziening gerealiseerd kan worden. Het tweede spoor zet in op de netwerkvorming binnen de sector en de streek (o.a. via www.flowersciencecenter.nl en de organisatie van Flower Science cafés). Het netwerk en de verbindingen die vanuit dit spoor worden gelegd zullen in de toekomst van grote waarde zijn voor de realisatie van een center en is daarmee onlosmakelijk aan dit initiatief verbonden. Voor dit spoor geldt dat de komende periode gewerkt wordt aan het uitbouwen, ontwikkelen en versterken van de netwerken en verbindingen.

Flower Attraction, Er zijn een aantal initiatieven bekend die zich richten op het uitnutten van het toeristisch potentieel en de aantrekkingskracht van de Duin- en Bollenstreek & Keukenhof waaronder het Dutch Green Inspiration Center.

WAAROM?

De focus van de bollensector in onze regio verschuift. Het gaat niet meer om de productie[1]. Voor de Duin- en bollenregio gaat het nu en in de toekomst vooral om het ***vasthouden en ontwikkelen van kennis***, dat is economisch en cultureel kansrijker dan productie, logistiek en handel[2]. Flower Science richt zich dan ook op het ***vasthouden en ontwikkelen van kennis***. Flower Science draagt bij aan versterking van het economische cluster Greenport en stimuleert de doorontwikkeling van kansrijke niches zoals groene research. Er zijn een aantal motieven om dit project te omarmen die zich richting op de economische meerwaarde, verduurzaming en regiobranding.

- Economisch heeft Flower Science directe en indirecte meerwaarde. De realisatie en ontwikkeling van het project betekent werkgelegenheid en economische activiteit voor bedrijven in de regio. Daarnaast is voor de exploitatie personeel nodig. Een gezamenlijk concept verrijkt het aanbod van onderwijs en onderzoek. Tot slot bieden nieuwe samenwerkingsverbanden binnen een gezamenlijk concept grotere kansen op investeringen en subsidies en leiden zodoende tot een economische impuls. Daarnaast is er veel indirecte spinoff. Innovatie en specialistische kennisontwikkeling kunnen leiden tot nieuwe bedrijfsmatige activiteit en kunnen een waarde verhogend effect hebben (in Nederland en daarbuiten).
- Verduurzaming van onze maatschappij is een noodzaak. Verspilling van grondstoffen en milieuonvriendelijke productiemethoden zijn niet houdbare handelswijzen. Huidige productiewijzen kunnen en moeten gezonder en de bollenteelt kan laten zien dat schone(re) en duurzame productie mogelijk zijn.
- Het gezamenlijk concept moet een nationaal en internationaal 'eye-catcher' worden, die de herkenbaarheid van de regio vergroot en die de "brand" van de gehele regio met innovatie en duurzaamheid verbindt. Daarnaast heeft het een aanzuigende werking op nieuwe bedrijven en/of kennisinstellingen (al dan niet uit de bollen- en of duurzaamheidssector) Niet alleen de streek zelf, maar ook anderen, zoals Amsterdam en Leiden, kunnen zich hiermee profileren.

1 De traditionele bollenstreek tussen Leiden en Haarlem vertegenwoordigt nog maar tien procent van het bollenareaal in Nederland.
2 Bovendien is de bloem- en bollencultuur een fundament onder toerisme in de streek.

WIE?

De concepten zijn ontwikkeld door externe private partijen en hebben al een aantal stappen doorlopen.

HOE?

De komende drie maanden zullen gebruikt worden om onder leiding van de heer Zwart (GOM) een verkenning uit te voeren tussen diverse concepten en concepteigenaren. Het proces bestaat uit drie fases: (1) initiatieffase, (2) analysefase en (drie) uitwerkingsfase. In onderstaand schema zijn de onderdelen per fase weergegeven die hierna kort worden toegelicht.

INITIATIEFFASE

- Besluitvorming gemeente plan van aanpak: dit plan van aanpak wordt besproken met bijbehorende besluitvorming binnen de gemeente zodat de (democratische) legitimatie voor dit project ontstaat.
- Vorming projectteam: wanneer de legitimatie voor het project er is, moet het projectteam worden vormgegeven. Uit welke personen bestaat het projectteam, welk budget is benodigd en beschikbaar en welke planning wordt nagestreefd. Onderdeel binnen deze fase is ook de verkenning of beide initiatiefnemers gezamenlijk een projectgroep kunnen vormen.

ANALYSEFASE

- Analyse en uitwerking concept: De diverse concepten zijn tot op heden heel globaal gedefinieerd maar moeten nog nader worden uitgewerkt.
- Marktconsultatie: om de haalbaarheid in termen van marktbehoefte en verkoopbaarheid te kunnen bepalen, wordt voorgesteld een aantal ontwikkelende partijen te consulteren en daarbij te vragen naar hun ideeën over het concept en randvoorwaarden die nodig zijn willen zij daadwerkelijk geïnteresseerd zijn om het concept te realiseren en exploiteren. De locatie waar het concept moet worden gerealiseerd speelt daarbij een grote rol.
- Planologische analyse: voor de potentiële ontwikkellocaties die uit de marktconsultatie naar voren komen moet worden onderzocht in hoeverre het planologisch mogelijk is om de bestemming ook daadwerkelijk mogelijk te maken. Het al dan niet het verkrijgen van provinciale instemming speelt daarbij een belangrijke rol;
- Financiële analyse: op basis van de input uit de marktconsultatie en de planologische mogelijkheden kan de financiële haalbaarheid worden berekend voor de verschillende potentiële locaties. Op basis van deze analyse moet er een voorkeurslocatie worden benoemd;

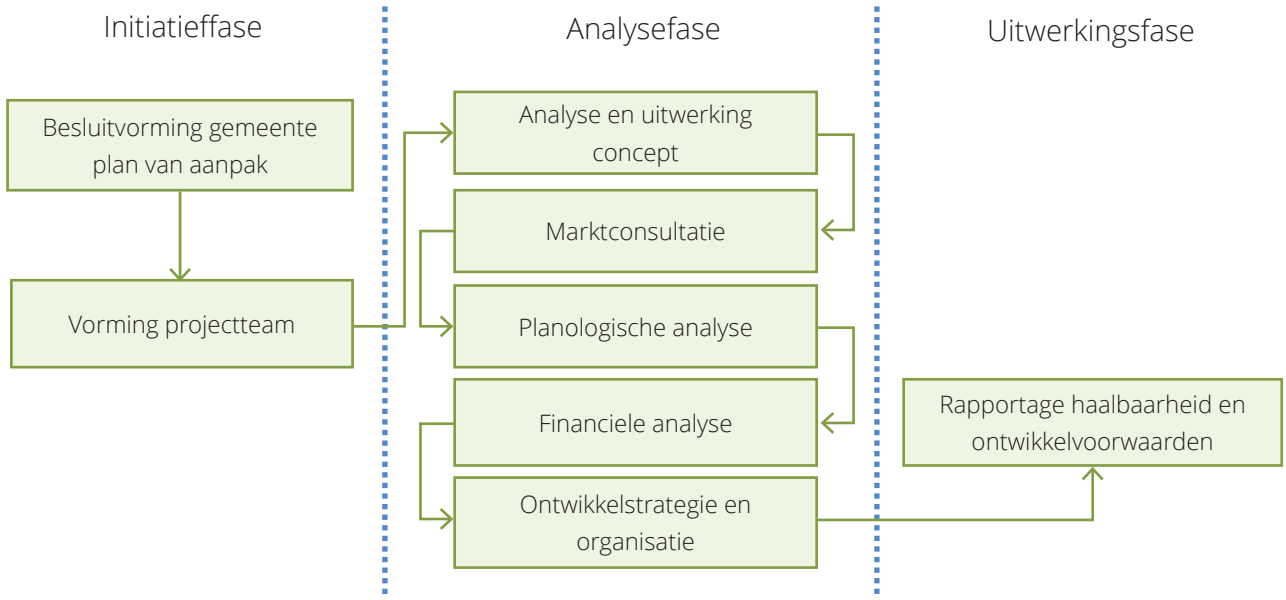

- Ontwikkelstrategie en organisatie: voor de voorkeurslocatie moet concreet worden gemaakt op welke wijze de betrokken partijen met elkaar kunnen c.q. moeten samenwerken en welke strategie moet worden gehanteerd om het concept ook daadwerkelijk te ontwikkelen. Het credo van 'het brengen van concept naar uitvoering' staat hierbij centraal.

UITWERKINGSFASE

- Rapportage haalbaarheid en ontwikkelvoorwaarden: de analyse wordt samengevat in een integrale analyse ten aanzien van de haalbaarheid en bijbehorende ontwikkelvoorwaarden. Deze rapportage dient voor de benodigde besluitvorming binnen de gemeente, maar ook voor de betrokken (private) partijen.

WANNEER?

De verwachting is dat de verkenning afgerond kan zijn in april 2016 en resulteert in een businesscase die ingaat op het concept, de randvoorwaarden, stakeholders en financiële middelen. Voor de periode tot 1-7-2016 wil het project vooral gebruik maken van de capaciteit van de heer Zwart als projectleider.

Na 1-7-2016 voorziet het projectteam (stand oktober 2015) een periode van twee jaar, om te komen tot de daadwerkelijke realisatie van het gezamenlijk concept, met dien verstande dat men voor dat tijdpad uiteraard wel afhankelijk is van positieve definitieve beslissingen (van anderen) over locatie et cetera..

2. BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN HET INNOVATIE- EN DEMONSTRATIECENTRUM BOLLEN EN VASTE PLANTEN (IDC)

WAT?

Het Innovatie en Demonstratie Centrum (IDC) voor de Bollen & Vaste planten is een fysieke locatie (PPO in Lisse) waar ondernemers samen met onderzoek, onderwijs en organisaties uit de regio werken aan de toepassing en implementatie van kennis van binnen en buiten de sector. Binnen het IDC zijn er een negental partners die samen in staat zijn een brug te slaan naar of tussen ondernemers en andere stakeholders in de tuinbouwsector.

De afgelopen twee jaar heeft het IDC in totaal 33 businesscases opgeleverd die allen werden opgezet door een of meerdere van de samenwerkende partners in samenwerking met minimaal een aantal ondernemers uit de Duin- en Bollenstreek.

WAAROM?

De focus van de bollensector in onze regio verschuift. Het gaat niet meer om de productie[3]. Voor de Duin- en bollenregio gaat het nu en in de toekomst vooral om het ***vasthouden en ontwikkelen van kennis***, dat is economisch en cultureel kansrijker dan productie, logistiek en handel[4].

3 De traditionele bollenstreek tussen Leiden en Haarlem vertegenwoordigt nog maar tien procent van het bollenareaal in Nederland.
4 Bovendien is de bloem- en bollencultuur een fundament onder toerisme in de streek.

De streek is versnipperd en door de kleinschaligheid van het gros van de ondernemers ook beperkt in haar mogelijkheden tot investeringen. Samenwerking is inmiddels een vereiste om te komen tot grotere innovaties. Ondernemers weten niet altijd de weg binnen de werkvelden van onderzoek, onderwijs en overheden. Het IDC is voor hen een laagdrempelig loket om ze te begeleiden en verder te helpen bij hun innovatievraag.

Het Innovatie- en Demonstratiecentrum Bollen en Vaste Planten is in 2013 opgestart met als doelstelling de ondernemer te begeleiden bij hun innovatievragen en deze verder te helpen ontwikkelen. Negen partijen hebben door samenwerking en gezamenlijke financiering cofinanciering verkregen in de vorm van EFRO gelden namens de provincie Zuid-Holland. Dit heeft geleid tot de oprichting van het huidige loket. Het IDC Bollen en Vaste Planten is één van de IDC's uit een groter netwerk van de regio Zuid Holland.

De provincie Zuid-Holland heeft aangegeven de EFRO subsidie eenmalig te hebben verstrekt en zal deze dus niet continueren voor de komende periode. De deelnemers uit het IDC zien de meerwaarde van deze samenwerking en streven naar het behouden van - maar ook door ontwikkelen van - dit IDC.

Er zijn twee concrete motieven om dit project te omarmen. Er is een economisch en regiomarketing motief.

- Economisch heeft het project directe en indirecte meerwaarde. De realisatie en ontwikkeling van het project betekent meer werkgelegenheid en economische activiteit voor bedrijven in de regio. Daarnaast wordt het aanbod van onderwijs en onderzoek in de streek op deze manier verder uitgebouwd en toegepast. Tot slot biedt dit samenwerkingsverband grotere kansen op investeringen en subsidies en leiden zodoende tot een economische impuls. Daarnaast is er veel indirecte spinoff. Innovatie en specialistische kennisontwikkeling kunnen leiden tot nieuwe bedrijfsmatige activiteit en kunnen een waarde verhogend effect hebben voor de productie, handel en logistiek van de sector (in

Nederland en daarbuiten).

- Qua regiobranding versterkt het project IDC het imago dat de Bollenstreek de 'hoofdstad van de bollensector' is. Van oudsher bevinden zich hier de handelsbedrijven, de intermediairs en de teelt. Ook nu de teelt zich verder verspreidt in Nederland zijn deze functies nog altijd gevestigd in de streek. De Duin- en Bollenstreek waarborgt alle functies binnen de bloembollenteelt.

WIE?

Onder leiding van de Rabobank zijn de volgende negen partners huidig deelnemer in het IDC: Anthos, KAVB, Kenniscentrum Plantenstoffen, PPO/WUR, Bollenacademie, NAK Tuinbouw, BKD, Hobaho en gemeente Lisse. Voor het vervolg van het IDC stappen bijna alle partners opnieuw in. De bollenacademie en de gemeente Lisse gaan niet verder. In plaats van de Gemeente Lisse zal in het vervolg de Greenport Duin- en Bollenstreek deze positie namens de zes gemeenten innemen.

Naast de huidige bezetting worden gesprekken gevoerd met nieuwe partners die de samenwerking kunnen vergroten. Partijen als Generade, Flynth, het Groen onderwijscentrum, CNB en DLV Plant worden hiervoor benaderd.

De gemeente Lisse is als projecteigenaar verantwoordelijk voor het opstellen en voorbereiden van de businesscase.

HOE?

De samenwerkende partners werken gezamenlijk aan een nieuw samenwerkingsmodel dat voor alle partijen een duurzame vorm biedt. De afgelopen periode zijn door de Greenport Duin- en Bollenstreek meerdere gesprekken met de provincie Zuid-Holland gevoerd om de mogelijkheden voor subsidie te bespreken. De provincie Zuid-Holland geeft aan dat als de totale investering van het IDC wordt ondergebracht bij de subsidieaanvraag van de Greenport Duin- en Bollenstreek (regeling tot versterken van regionale netwerken) de mogelijkheid bestaat om de financiële impuls van 50.000 euro te verdubbelen. Deze aanvraag is al door de Greenport ingediend maar de provincie Zuid-Holland heeft aangegeven deze tijd te willen en kunnen oprekken om dit te realiseren.
Met de investeringen van de partners, de bijdrage van de zes gemeenten in het kader van de Economische Agenda en de mogelijke verdubbeling die de provincie Zuid-Holland daarop kan bieden, is het IDC in staat voor de periode 2016-2018 een volwaardig loket te zijn. De investering geldt dan ook voor een periode van drie jaar.

WANNEER?

Het IDC wil per 1 januari 2016 haar activiteiten continueren. De EFRO subsidie verloopt per 31 december 2015. Het IDC heeft de afgelopen maanden haar missie, visie en strategie vastgesteld. Naar verwachting wordt de organisatievorm en financiering in december 2015 besloten. Het IDC heeft dan commitment en draagvlak van minimaal acht (en mogelijk meer) partijen uit de streek.
Het project wil voor de jaren 2016 tot en met 2018 vooral gebruik maken van een cofinanciering van jaarlijks 50.000,- euro van de zes gemeenten. Deze cofinanciering biedt de mogelijkheid het budget van het IDC bijna te verdubbelen en zodoende voldoende budget te verkrijgen voor de realisatie van de innovatievragen van ondernemers.
Het IDC is een bestaande structuur waar geen extra capaciteit en/of ondersteuning vanuit de tijdelijke werkorganisatie voor nodig is. De financiële impuls van de zes gemeenten en daardoor de beschikbare cofinanciering van de provincie Zuid-Holland zorgt er op deze manier voor dat het IDC behouden kan worden en daarmee blijft bijdragen aan innovatie binnen de Greenport.

3. BLUE OCEAN REGIOPROGRAMMA – JE GOED EN ENERGIEK VOELEN

WAT?

Sommige regio's in de wereld hebben bijzondere kwaliteiten. Mensen leven daar langer in blijde en goede gezondheid. Ze worden gezonder oud. Centraal staan daarbij de begrippen ***zingeving*** en ***healthy ageing***. Deze regio's heten Blue Zones. Mensen gebruiken vooral hun (leef-)omgeving om gezond te blijven. Lichamelijk, mentaal en sociaal.

Dit projectvoorstel heeft als doel om de natuurlijke kwaliteiten van onze zeeregio in beeld te brengen en te versterken. Zo ontstaat er een 'Blue Ocean Regio' met aantrekkingskracht op het gebied van leven, werken, hospitality, recreatie, zorg en zorgtoerisme. Ondernemingen en organisaties (zorginstellingen, zorgverleners, hotels en restaurants, sportclubs, onderwijs, architecten, voedingsdetailhandel, instellingen die de openbare ruimte en de natuur beheren, etc.) kunnen het idee van 'healthy ageing' laten doorwerken in hun producten, ontwerpen en diensten.
Doel van het project is het bouwen van de benodigde infrastructuur voor een 'blue-ocean-regiobeweging', waardoor mensen in onze regio zich beter voelen en daardoor vitaler oud worden, waar een nieuwe, bloeiende economie omheen gerealiseerd wordt met volop kansen

voor bestaande en nieuwe ondernemers (startups), waar een prettig en gedifferentieerd woonklimaat heerst en waar mensen wonen die bewust omgaan met hun leven.

Het blue-oceanprogramma is een meerjarig project voor sociale innovatie van de regio en is gericht op het beter en energieker voelen (gezonder oud worden), van nul tot 100. Niet belerend maar met duwtjes in de goede richting. In het programma worden de alle delen van onze samenleving (inwoners, bedrijven, overheid, onderwijs, onderzoek) aangesproken om mee te doen en bij te dragen aan het realiseren van het programma.

WAAROM?

Investeren in het transformeren van de Duin- en Bollenstreek in een blue-oceanregio in heeft vele positieve effecten.

- Het stimuleert ondernemerschap rondom zorg en vitaliteit.
- Het maakt de regio aantrekkelijker voor bewoners en bezoekers.
- Het verhoogt het imago van de regio.
- Het verhoogt het algemene welbevinden en gezondheidsniveau van de inwoners.
- Het creëert meer banen.
- Het is houvast voor ruimtelijke ordening en de ontwikkeling van nieuwe wijken.

Programma's zullen resulteren in actieve en gezonde(re) inwoners, een gezondheid gerelateerde infrastructuur en ruimtelijke ordening, nieuwe inspiratie voor stedenbouwkundige concepten, vitale en energieke ondernemingen, werkgelegenheid, samenwerking tussen verschillende zorg- en diagnostiek gerelateerde vernieuwingen, een daling van ziektekosten en -verzuim, een toename van congressen en toerisme en vitaliserende impulsen op het gebied van sport, onderwijs, leiderschap en hospitality.

WIE?

Stichting 'Noordwijk Blue Ocean Village' is, samen met de gemeente Noordwijk, projecteigenaar en verantwoordelijk voor het opstellen en voorbereiden van de businesscase. Marc Vieten (directeur Zorghotel Kim Noordwijk) is voorzitter van de stichting. Overige leden van de stichting:

- Stephan Stokkermans (directeur Grand Hotel Huis ter Duin)
- Jan Rijpstra (burgemeester Noordwijk)
- Stan Hendriks (Noordwijker en marketingstrateeg)

De stichting en de gemeente, zullen samen met maatschappelijke partners, het project verder brengen in het komende half jaar, onder andere door het organiseren van een startcongres met ontdekker-onderzoeker van de Blue Zones. Er zal een commerciële adviespartij worden betrokken die internationaal mee ontwikkelt aan Blue Zoneprogramma's. Daarnaast hebben lokale overheden en regionaal werkende private partijen (o.a. een bank, horecaleverancier en zorgverzekeraar) aangegeven veel potentie in het project te zien en te willen participeren.

HOE?

Het concept is ontwikkeld, gedeeld en spreekt velen in de regio aan omdat het past bij het DNA van de zeeregio. Het project is echter nog in een beginfase. De uitdaging is om in het komende half jaar concreter te worden, het project in acties en stappen uit te werken en scherp te krijgen welke regionale kwaliteiten het beste als eerste opgepakt kunnen worden. Daartoe zullen de volgende stappen gezet worden in de periode tot 1 oktober 2016.

- Een regionale bijeenkomst/Blue-Ocean-symposium, gevolgd door een werkconferentie met deskundigen en stakeholders. Lezing en begeleiding i.s.m. Blue Zones Inc. en Healthways Inc.
- Analyse van de gezondheid/vitaliteit van de bevolking i.s.m. deskundigen.
- De regionale bijeenkomst en de nulmeting moeten leiden tot een blauwdruk voor de start van blue-oceanprojecten in de hele regio (volgproject). In elke gemeente zullen er projecten starten.

Het is een participatief proces: samen vaststellen welke ambities we exact willen realiseren, welke samenhang, invloed en resultaten we willen. Welke verbinding het heeft met Greenport, Toerisme en Kennisclustering en Regiomarketing. Dit project begint relatief klein en mondt uit in een regionale participatie.

WANNEER?

De geplande opstartfase loopt tot oktober 2016. In de fase daarna zal een besluit komen op of en hoe er daadwerkelijk wordt ingezet op het transformeren van de Duin- en Bollenstreek in de eerste Blue Oceanregio van Nederland.

N.B. De term Blue Zones is beschermd. Op dit moment is nog niet duidelijk hoe groot de betrokkenheid van de organisatie Blue Zones zal zijn. De werktitel 'Blue Ocean Regio' is gekoppeld aan de naam van de stichting Noordwijk Blue Ocean Village.

4. SPACE TECH CAMPUS (UITBOUW SPACE BUSINESS PARK)

WAT?

Dit project behelst de realisatie van een (fysieke) Space Tech Campus buiten het terrein van ESA ESTEC, bij voorkeur op het Space Business Park. De Campus is een verzameling van innovatieve bedrijven en organisaties die allen werken in, of voor de ruimte-industrie. Vanuit de Space Tech Campus wordt gewerkt aan kansrijke verbindingen en cross-overs met verschillende clusters, onderwijs- en onderzoekinstellingen en startups in de Duin- en Bollenstreek. Het kenmerk van dit cluster is dat het open is, intelligente en leading edge infrastructuren heeft en betrokken burgers, consumenten en werknemers.

WAAROM?

De wereldwijde Space Technology sector heeft zich de afgelopen decennia ontwikkeld tot een miljarden business, waarbij in het dagelijks leven toegepaste producten en diensten niet meer weg te denken zijn. Technologieën die hun oorsprong vonden in de lucht- en ruimtevaart worden tegenwoordig over de volle breedte van verschillende industriële sectoren toegepast. Maar ook in de consumentenmarkt en op onderzoeksgebieden zoals energie, voedsel, gezondheid en het milieu worden deze technologieën ingezet. Een Space Tech Campus binnen de Duin- en Bollenstreek heeft uniek potentieel om uit te groeien tot hét Space Technologycluster in Nederland en Europa. De Space Tech Campus kan:

- extra directe economische activiteit genereren. Het trekt kennisintensieve bedrijven aan die bijdragen aan de economie van de Duin en Bollenstreek;
- extra indirecte economische activiteit genereren. Er zal veel extra economische activiteit komen als gevolg van de primaire, directe groei op de Campus. Te denken valt aan logistiek, ICT, bouw, wonen, boodschappen, catering et cetera;
- bijdragen aan het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid, innovatie en talent;
- bijdragen aan de regiobranding van de streek.

Over de economische rendementen van investeren in 'Space' is het volgende te zeggen: per saldo verdient Nederland aan de bijdrage aan ESA. In de afgelopen tien jaar, heeft Nederland gemiddeld € 89 miljoen per jaar bijgedragen aan ESA. In 2011 creëerde ESTEC een omzet in Nederland van in totaal € 354 miljoen. Dit is 4,26 maal de Nederlandse bijdrage in dat jaar tot ESA van € 84 miljoen. Met andere woorden: elke door Nederland geïnvesteerde euro levert € 4,26 op aan economische activiteit.
Enkele voorbeelden van extra terugverdienmechanismen:

- ESA/ESTEC is een van de grootste klanten van de KLM. Daarnaast genereren binnenkomende vluchten van alle industrieën die naar ESTEC toekomen business, alsmede de vluchten voor deelnemers aan conferenties, symposia en dergelijke;
- het grote aantal symposia en conferenties is van zeer groot belang voor Noordwijk (hotels, restaurants, transport).

WIE?

Er zijn vele partijen, zeker in de private sector, mogelijke partners. Genoemd worden in elk geval:

1. Holland Space Cluster
2. Onderwijsinstellingen in de Duin- en Bollenstreek (bijvoorbeeld Northgo college)
3. Flower Science center / IDC
4. Universiteit Leiden, sterrewacht
5. Provincie Zuid Holland
6. Space Expo
7. ESA BIC
8. Philips Electronics
9. TU Delft

Daarnaast zijn de Duin- en Bollenstreek gemeenten, onderwijsinstellingen en de provincie Zuid-Holland belangrijke partners.

De gemeente Noordwijk is, gezamenlijk met bovengenoemde mogelijke partners, projecteigenaar en verantwoordelijk voor het opstellen en voorbereiden van de businesscase.

HOE, WANNEER?

Dit project verdient een versnellende impuls. Het is zaak een partij te identificeren, die met kracht de uitwerking en het onderzoek van haalbaarheid gaat uitvoeren, om op afzienbare termijn tot een implementatieplan te kunnen komen.

5. BLUEPORT: STIMULEREN VAN (DE ORGANISATIEGRAAD VAN) WATERSPORT EN KAAGTOERISME

WAT?

In de Duin- en Bollenstreek hebben de watersport en waterrecreatie gebonden bedrijven een groot gezamenlijk belang. Toch is de sector versnipperd. Dit project omvat daarom het organiseren en samenbrengen van het cluster van aan watersport en waterrecreatie gebonden bedrijven. Met als doel uit te groeien tot een sterke, herkenbare samenwerking van stakeholders in de Blueport, naar voorbeeld van de Greenport Bollenstreek. De Blueport jaagt innovatie aan, stimuleert economische activiteiten in de watersector, bevordert samenwerking en kennisuitwisseling tussen bedrijven en met overheden en kennisinstellingen.

Resultaat is een goed functionerende Blueport waarin de gehele bedrijfskolom van de watersport en waterrecreatie is vertegenwoordigd, evenals de brancheorganisaties, overheden en kennisinstellingen en opleidingen die actief zijn in en voor de watersport en waterrecreatie. Het betreft een sterk herkenbare samenwerking van stakeholders naar het voorbeeld van de Greenport Bollenstreek. De Blueport heeft een gedragen businessplan, gericht op het vergroten van het verdienvermogen van de watersport business, behartigen van belangen op het gebied van watersport en waterrecreatie en het vergroten van het organisatorisch vermogen van het cluster.

WAAROM?

Het economische cluster van aan watersport gebonden bedrijven in de Bollenstreek is op dit moment onvoldoende georganiseerd. Aan zee en aan de Kagerplassen is een cluster ontstaan van bedrijfsleven en brancheorganisaties, gericht op de bouw, onderhoud- en reparatie van sport- en recreatievaartuigen, jachthavens, rederijen, de groothandel en detailhandel in watersportartikelen, maar ook roei-, kano-, zeil- en surfsport. Daarnaast is een groot deel van de horeca en campings, specifiek gericht op de water(sport) recreatie. Ruimtelijke concentratie (clustering) van sectoren op zowel gemeentelijk als regionaal schaalniveau is echter niet voldoende voor een (bovengemiddelde) economische groei in een regio.

Een sterk cluster van aan watersport en waterrecreatie gebonden bedrijven en brancheorganisaties biedt werkgelegenheid voor lager en hoger opgeleiden en zorgt voor meer bestedingen in de regio op allerlei terreinen. De sector geeft een belangrijke impuls aan het toeristisch product en indien sterker ontwikkeld in een samenwerkingsvorm, kan beter worden bijgedragen aan modernisering (vernieuwing en verbreding) van toerisme in de streek. Tot slot draagt een sterke sector bij aan beter en proactiever onderhoud van onze buitenruimte, doordat de sector daar zelf een belang bij heeft.

WIE?

De watersector in de streek kent veel spelers. Zoals gezegd, deze moeten eerst verbonden worden, aangezien de sector op dit moment nog versplinterd is. Belangrijke partijen zijn de WOKB en OPHP maar ook de jachthavens en grotere watergebonden horecavoorzieningen. De overheid heeft een aanjagende en ondersteunende rol bij het tot stand komen van de verdere organisatie van die sector. Eén van de eerste opgaven zal zijn om binnen de sector in onze regio te zoeken naar één of twee boegbeelden die het traject vanuit de sector 'smoel' kunnen geven.

De gemeente Katwijk is als projecteigenaar verantwoordelijk voor het opstellen en voorbereiden van de businesscase.

HOE?

Het opzetten van een Blueport Bollenstreek zal plaatsvinden in navolging van de Greenport Bollenstreek. Er is al flink ervaring opgedaan in de Greenport en ook nu wordt gewerkt aan een verbetering van de organisatie van de Greenport. De Blueport wordt op dezelfde wijze opgezet.

Dit vraagt in de eerste plaats om het bij elkaar brengen van de nu vooral versnipperde sector. Het plan is in een aantal sessies met de watersector uit onze regio gezamenlijk de meest kansrijke weg naar de Blueport Duin- en Bollenstreek te bepalen. Hierin ligt een belangrijke organiserende en aanjagende rol voor het projectteam van de gemeenten. De gemeente zal namelijk in deze beginfase als verbindende partij het initiatief moeten nemen en dragen. Doel is om met veel energie en inbreng van onafhankelijke kennis en inzichten van buiten te komen tot een gedragen, gezamenlijke visie en uitvoeringsprogramma (met bijbehorend investeringsplan) voor de toekomst van de Blueport.

WANNEER?

De planning is om begin 2016 een aantal sessies vanuit de watersector te beleggen. Kort daarna kan een onafhankelijke blik van buiten helpen bij het benoemen en uitwerken van de grote kansen voor de watersector in onze regio. In oktober 2016 ligt er een gedragen visie en uitvoeringsprogramma Blueport.

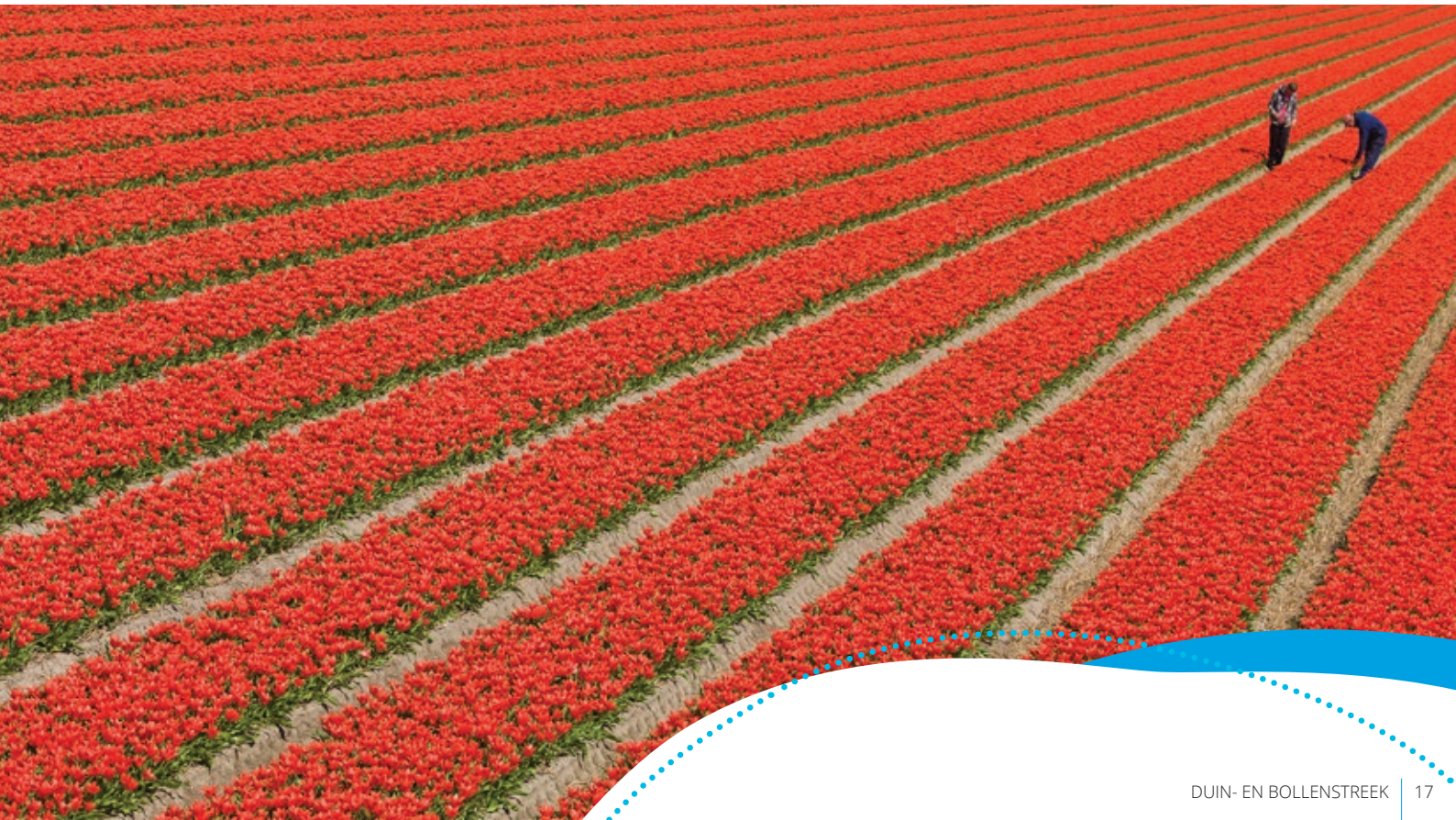

4. VIJF PROJECTEN TER VERSTERKING VAN DE REGIONALE ECONOMIE: VOORWAARDENSCHEPPENDE PROJECTEN

Naast projecten, die iconen (kunnen) vormen voor de regio, zijn er projecten, die zeer nodig zijn als randvoorwaarde voor economische ontwikkeling. Het gaat dan bijvoorbeeld om infrastructuur ontwikkeling, om herstructurering op tempo, om een proactieve, gezamenlijke regiomarketing-organisatie, om een energiek ondernemershuis, om het versterken van de verbinding onderwijs, kennisinfrastructuur en regionale arbeidsmarkt. We beschrijven de voorwaardenscheppende projecten hieronder.

6. REGIOMARKETING

WAT?

Toerisme is een groot gedeeld belang van de verschillende sectoren in onze regio waaraan wij onze kracht (deels) ontlenen. Amsterdam heeft dit al ontdekt en maakt er reclame mee. Zij zetten onze streek neer als **de tuin van Amsterdam!** Dat is natuurlijk mooi, maar liever nog bepalen wij zelf hoe 'de buitenwereld' onze regio ziet en betitelt.

Wat we ons scherp moeten realiseren is dat onze regio een 'sterk merk' is en een imago heeft. We willen dat merk, dat imago heel bewust en krachtig neerzetten. Om alle kansen te kunnen benutten, willen wij de gedeelde identiteit en kracht in onze regio verdiepen. In dit project gaan we met tempo antwoorden vinden op de vragen: wat is sterk, wat willen we behouden, waar liggen onze wortels, wat is onze voor anderen herkenbare en aantrekkelijke identiteit, waarmee we duurzaam de toekomst aankunnen? Op basis daarvan wordt een implementatieplan voor gebundelde regiomarketing ontwikkeld.

WAAROM?

De ambitie in de Duin- en Bollenstreek is meer aantrekkingskracht uit te oefenen op burgers, bedrijven en bezoekers. Onze regio trekt jaarlijks miljoenen bezoekers uit binnen- en buitenland. Om in trek te blijven, moet continue en stevig energie gestopt worden in professionele 'branding' van de streek en haar economische mogelijkheden.

Het DNA van de streek biedt daartoe legio mogelijkheden. We hebben enorm veel dat van grote waarde is voor onze regio en voor Nederland

als geheel. Denk aan de bloemenbeleving, aan strand en duinen, de recreatie, het zakelijk vergaderen en congresseren, onze kwaliteiten in de zorg qua revalideren en herstellen, et cetera. Maar ook bijvoorbeeld aan de rijke cultuurhistorie, toeristische trekkers als de Keukenhof, Space Expo en diverse musea, folklore-evenementen zoals bloemencorso's, Search And Rescue (SAR) in Katwijk en de Kaagweek .

Het aantrekken van mensen die in de regio willen wonen (bewoners), de regio willen bezoeken (bezoekers) of zich als bedrijf hier willen vestigen (bedrijven) levert een belangrijke bijdrage aan het versterken van de economische structuur van de Duin- en Bollenstreek (en van de hele regio Holland Rijnland). Om aantrekkingskracht te kunnen uitoefenen, is het zeer belangrijk om:

1. herkenbaar te zijn;
2. doelgroepen effectief en op de juiste manier te bereiken;
3. een 'kloppend' en authentiek verhaal te hebben dat krachtig en aantrekkelijk is en overtuigt.

WIE?

Er zijn natuurlijk al veel partijen druk bezig met het opzetten en uitvoeren van marketingactiviteiten. Zo zijn er de lokale VVV's, de marketingclubs van Noordwijk, Katwijk, Lisse en Leiden en sites als bollenstreek.info. We zien echter dat er veel versplinterde energie wordt ingezet, waarbij allerlei verschillende beelden van onze regio gecommuniceerd worden. Wij willen al deze partijen bij elkaar brengen. Partijen die hierin een rol kunnen spelen zijn:

- de Economic Board leden;
- organisaties als Keukenhof, Space Center;
- vertegenwoordigers vanuit het bedrijfsleven als ondernemersverenigingen en brancheorganisaties;
- zorginstellingen, woningcorporaties en onderwijsorganisaties;
- de gemeenten (Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen) en hun bestaande marketing organisaties;
- omliggende regio's of andere gemeenten zoals Leiden, Haarlem en Amsterdam.

De gemeente Teylingen is als projecteigenaar verantwoordelijk voor het opstellen en voorbereiden van de businesscase.

HOE?

Ten eerste is het inhoudelijk laden van het merk van de streek van belang. Wat kenmerkt ons? Hiervoor kunnen we veel zelf bedenken, maar de blik van buiten is cruciaal. Hoe beleven toeristen onze regio? Hoe kijken andere Nederlanders naar onze regio? Wat is herkenbaar, onderscheidend? Daarom zetten we experts in om samen met onze eigen mensen, organisaties en kennis te komen tot de krachtige lading van het merk van onze regio.

Ten tweede verbeteren we onze marketingmachine. Daarbij gaat het vooral om het versterken van het organiserend vermogen van de regio. Er gebeurt al veel op het gebied van regiomarketing en 'branding' van het profiel van de regio. Die initiatieven moeten gebundeld worden. Hoe dit precies vorm dient te krijgen, moeten we op korte termijn nader met elkaar uitwerken en gaan uitvoeren. Daarnaast zijn er andere projecten uit de Economische Agenda, waarbij marketing ook een rol speelt. Die krijgen in dit project een plek. Dit kan echter pas als deze projectplannen vastgesteld en verder uitgewerkt zijn. We werken dan ook in twee sporen die beiden een horizon hebben tot oktober 2016. Samen leiden de twee sporen tot een implementatieplan regiomarketing;

- het inhoudelijk laden van het merk;
- het optuigen van organisatorische kracht.

WANNEER?

In oktober 2016 zijn beide sporen afgerond. Er ligt dan een definitief en doorgerekend voorstel over vormgeving en consequenties van het professioneel opzetten van regiomarketing én een overkoepelend regionaal 'merk' waarmee wij onze regio op de kaart zetten. Samen is dit het implementatieplan. In 2017 kan de nieuwe regiomarketing uitgerold worden, in samenhang met de overige projecten op deze agenda.

7. VERSNELLING GOM

WAT?

Iedereen wil graag dat het opruimen van verrommeling en versnippering en het herontwikkelen tot mooie productieve locaties, sneller gaat. Daar is geld voor nodig. Als er middelen beschikbaar zijn, kunnen dergelijke processen versneld worden. Dit project behelst het proberen sneller het geld te genereren dat nodig is om effectief te kunnen herstructureren. De Greenport OntwikkelingsMaatschappij ziet daarvoor twee sporen:

1. het reguliere spoor waarmee GOM zelf al doende is; het zo mogelijk sneller verkopen van bouwtitels / woningbouwlocaties (doen) ontwikkelen;
2. het ontwikkelen van andere / alternatieve / aanvullende (financiële) arrangementen of oplossingen om aan middelen te komen, die bij herstructurering in het gebied benut kunnen worden.

Het project 'Versnelling GOM', is met name gericht op punt 2. Het resultaat van het project betreft een

concrete aanpak om sneller financiële middelen voor het uitvoeringsprogramma van GOM te genereren.

WAAROM?

De GOM heeft als doel de ruimtelijke herstructurering van de Duin- en Bollenstreek te realiseren. Modernisering en herstructurering is economisch en ruimtelijk urgent. Het herstructureringspotentieel (aangeboden locaties) is aanzienlijk en zal de komende jaren verder toenemen.

WIE?

Gezien de directe verwevenheid van dit project met de bedrijfsvoering van de GOM voert de organisatie van de GOM directe regie op dit project. Daarnaast heeft men binnen de GOM de beschikking over de juiste expertise. Het team kan zo nodig gecomplementeerd worden met de juiste kennis op het gebied van subsidies en communicatie en een bestuurlijk vertegenwoordiger. De gemeente Noordwijkerhout is als projecteigenaar verantwoordelijk voor het opstellen en voorbereiden van de businesscase. Dit in samenspraak met de GOM.

HOE?

We voeren een verkenning uit naar de implementatiemogelijkheden. Vooralsnog zijn meerdere oplossingsrichtingen mogelijk, die het waard zijn nader te worden uitgewerkt en onderbouwd.
Een mogelijke optie is het zoeken naar aanvullende subsidies. Juist in dit domein is de 'no cure-no pay' aanpak gebruikelijk. Dat betekent dat voor dit project geen hoge kosten begroot hoeven te worden.

WANNEER, VERVOLGSTAP?

Voorstel is om in het eerste halfjaar van 2016 voortvarend alternatieve / aanvullende (financiële) arrangementen te ontwikkelen. Medio 2016 moet dat tot één of enkele uitvoerbare opties leiden.

8. ONDERNEMERSHUIS

WAT?

Als ondernemers in de regio elkaar weten te vinden, kunnen zij samen de regio sterk maken! Dit project betreft het oprichten van een Ondernemershuis om aan netwerkvorming onder ondernemers te doen. Het Ondernemershuis is behalve een netwerk ook een fysieke locatie.

WAAROM?

Netwerkvorming tussen grote bedrijven, het regionale MKB en (kennis)instellingen met een internationale markt is nodig in de Duin- en Bollenstreek. Dergelijke netwerken vormen een voedingsbodem voor nieuwe initiatieven, voor opschaling van bedrijvigheid en voor extra banen. Belangrijk is om zowel het starten als doorgroeien van een onderneming praktisch, financieel én ruimtelijk te faciliteren. Door met vijf gemeenten samen een ondernemershuis te realiseren worden ondernemers in heel de Duin- en Bollenstreek bereikt én wordt (als gunstig bijproduct) samenwerking tussen de gemeenten gecreëerd.

WIE?

De trekkende kracht achter het ondernemershuis is de Economic Board Duin- en Bollenstreek. Namens hen start een projectteam met een verkenning, die moet uitmonden in de oprichting van een Ondernemershuis. Het team bestaat uit de volgende mensen:

- projectleider;
- vertegenwoordigers van de zes ondernemersverenigingen;
- vertegenwoordiger van de VBDB;
- mogelijk vertegenwoordiger van de Kamer van Koophandel uit Den Haag/Amsterdam;
- communicatieadviseur.

De gemeente Hillegom is als projecteigenaar verantwoordelijk voor het opstellen en voorbereiden van de businesscase.

HOE?

De verkenning brengt in kaart waar ondernemers behoefte aan hebben in een Ondernemershuis, hoe netwerk gevormd kan worden, waar een Ondernemershuis te vestigen zou zijn, wat nodig is om een Ondernemershuis te kunnen laten functioneren, wie wat bij kan dragen, wie partners zijn. De gemeenten hebben een faciliterende en stimulerende rol binnen dit initiatief. Voor de verkenning is het volgens de gemeenten wenselijk een deskundig bureau in te schakelen, die de hiervoor genoemde vragen kan onderzoeken en een implementatieplan kan maken.

WANNEER, VERVOLGSTAP?

De eerstvolgende stap in dit project is een verkenning van de behoeften om te komen tot een versterking van het netwerk onder de doelgroep, de ondernemers in onze gemeenten. De verkenning geeft inzicht in bestaand aanbod, behoeftes en mogelijkheden om bestaande initiatieven te verbinden. De verkenning geeft daarnaast een beeld van de mogelijkheden en kosten. Op basis van dat beeld kan een vervolgbesluit genomen worden over de te varen koers.

9. VERBETEREN BEREIKBAARHEID VAN DE STREEK

WAT?

Het project omvat het aanjagen en versnellen van mogelijke verbeteringen van zogeheten Oost-Westverbindingen, het verbeteren van de bereikbaarheid van bedrijventerreinen, ons buitengebied en de recreatieve en toeristische voorzieningen, alsmede het optimaliseren van het HOV-netwerk in onze streek.

Bij het aanjagen brengen we als regio onder andere veel nadrukkelijker en met meer urgentie Holland Rijnland in positie. Zij is, samen met de provincie Zuid-Holland, in eerste instantie verantwoordelijk voor de verbeteringen in de verkeersstructuur. Wanneer het gaat om de grensstreek van Noord- en Zuid-Holland is de provincie Noord-Holland hier ook bij betrokken. In het kader van de regionale economische agenda gaan we binnen dit project op zoek naar manieren om plannen, waarvan nut en noodzaak in voldoende mate zijn aangetoond, zo snel mogelijk gerealiseerd te krijgen. Daarnaast wordt een inventarisatie gemaakt van alle andere verkeer- en vervoervraagstukken in de regio Duin- en Bollenstreek.

WAAROM?

Een belangrijke voorwaarde voor het versterken van de regionale economie is een goede bereikbaarheid, via alle vervoersmiddelen (OV, weg, fiets, spoor). Hiervoor zijn al veel (lokale en regionale) plannen en afspraken gemaakt. Daarnaast zijn hierover ook binnen Holland Rijnland en met de provincie Zuid-Holland afspraken gemaakt. Desondanks moeten we vaststellen dat de bereikbaarheid van onze streek op dit moment nog steeds niet optimaal is. Veel doorgaand en regionaal verkeer moet gebruik maken van wegen door woonkernen. Er zijn knelpunten en mogelijke verbeteringen komen niet snel tot stand. Met name de oost-westverbindingen schieten tekort. Voortgang van projecten ter verbetering van deze Oost-Westverbindingen hebben dan ook prioriteit. Daarnaast kunnen ruimtelijk-economische ontwikkelingen leiden tot toename van knelpunten.

WIE?

Zoals gezegd, primair zijn Holland Rijnland en de provincie Zuid-Holland aan zet om de geplande plannen en voorstellen uiteindelijk te realiseren. Wij willen daar vanuit de Economische Agenda zoveel mogelijk bij helpen en aanjagen, zonder daarbij taken over te nemen. Het gaat dan bijvoorbeeld om het vinden/zoeken van (bestuurlijk) draagvlak, het oplossen van blokkades en het beschikbaar stellen van denk- en regelcapaciteit. Binnen dit project zal nauw met zowel Holland Rijnland als de provincie(s) worden samengewerkt in het waar mogelijk versnellen van de diverse projecten waarvan nut en noodzaak in voldoende mate zijn aangetoond.

De gemeente Noordwijkerhout is als projecteigenaar verantwoordelijk voor het opstellen en voorbereiden van deze businesscase.

HOE?

Hoe dit project vorm zal krijgen, hangt van de samenwerking met Holland Rijnland en provincie(s) af. We voorzien in elk geval de volgende mogelijke activiteiten:

- analyse knelpunten in huidige projecten/plannen oost-westverbindingen in de Duin- en Bollenstreek;
- gesprek tussen bedrijfsleven, gemeenten en Holland Rijnland organiseren om bestuurlijke urgentie te vergroten;
- inventarisatie mogelijke maatregelen (anders of aanvullend op de al voorgenomen maatregelen in bestaande beleidsstukken).

Vanuit de portefeuillehouders Economie zal bij hun collega-portefeuillehouders van Infrastructuur / Verkeer & Vervoer én bij Holland Rijnland bestuurlijk aangedrongen worden op versnelling. Wat we in elk geval willen voorkomen, is dat er nieuwe en parallelle groepjes bezig gaan met een al helder en duidelijk belegd beleidsterrein. We werken dus nauw samen met al bestaande organisaties.

WANNEER?

De doorlooptijd van planvorming voor dit project is circa zes maanden. Aan het eind van deze periode worden de gemeenten geïnformeerd over:

- de versnellingsmogelijkheden;
- de al gerealiseerde versnelling;
- de keuzes tot extra investeringen om versnellingen te realiseren.

10. VERKENNING ONDERWIJS EN ARBEIDSMARKT

WAT?

Dit project omvat een verkenning naar mogelijkheden om bestaande of nieuwe (bij voorkeur hogere) opleidingen te verbinden met de Duin- en Bollenstreek. Het resultaat moet een keuze mogelijk maken om in een bepaalde richting wel/niet verder te investeren (in tijd en geld). Vanzelfsprekend hangen de verbindingen tussen onderwijs en ondernemers samen met die sectoren waarin onze regio sterk is: bloemen, bollen, toerisme, hospitality en bepaalde zorggebieden.

Doel van het onderzoek is beantwoording van de vraag hoe de kennisinfrastructuur in de streek het beste versterkt kan worden. Welke soorten verbindingen met bovenregionale onderwijsinstellingen zoals de ROC's, Hogescholen en Universiteiten zijn wenselijk en haalbaar in de Duin- en Bollenstreek?

WAAROM?

Verbindingen van het regionaal bedrijfsleven met kennis- en onderwijsinstellingen zijn van vitaal belang. Ze bevorderen innovatie, concurrentiekracht, ze bevorderen het vestigingsklimaat en trekken bedrijven en startups aan, ze bevorderen perspectief door goed passende aansluitingen tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Verbindingen kunnen de regio de kans bieden zich te profileren met 'groene opleidingen', en wellicht ook met (praktijk-)opleidingen in hospitality en zorg. Tot slot (ver-) binden ze hoog opgeleide mensen aan onze regio.

Een verkenning als deze is van belang omdat de verbindingen met onderwijs en kennisinfrastructuur in de regio op dit moment verschraald zijn. Dat heeft gevolgen voor het ondernemings- en innovatieklimaat, voor het vestigingsklimaat. Doel is om kennis, onderwijs, onderzoek en ondernemerschap weer optimaal met elkaar in verbinding te stellen, zowel voor het hoger als voor het middelbaar onderwijs. Dit is nodig om behoud (en groei) van bedrijvigheid, werk en innovatie in de streek te bewerkstelligen.

WIE?

PROJECTSTURING/REGIE

- De operationele sturing voor dit project zal belegd worden bij onze projectgroep. De projectleider zal daarin een belangrijke speler zijn.
- Tegelijkertijd is één van de eerste uitdagingen te zoeken naar een krachtig boegbeeld uit de regio die dit onderwerp geloofwaardig kan vertolken. Betrokkenheid van de Economic Board is daarbij een krachtige voorwaarde.

KLANKBORDGROEP

- Ondernemer vanuit uitzendbranche
- Ondernemer vanuit de zorg
- Ondernemer hospitality/toerisme
- Onderwijs VMBO
- Onderwijs MBO groen
- Onderwijs HBO
- Overheid regionaal
- Overheid boven-regionaal

De gemeente Hillegom is als projecteigenaar verantwoordelijk voor het opstellen en voorbereiden van de businesscase.

WANNEER EN HOE?

De verbindingen tussen onderwijs, onderzoek, ondernemers en de regio is een terrein waarin veel expertise en kennis nodig is om betekenisvol te kunnen bijdragen. Mogelijke verbindingen moeten op waarde geschat kunnen worden.
Het idee is om een daartoe goed gekwalificeerde en toegeruste externe partij in het eerste halfjaar van 2016 een uitgewerkte aanpak te laten maken om de verbindingen tussen onderwijs, arbeidsmarkt, kennisinfrastructuur in de regio te verbeteren. Die externe partij wordt nauw begeleid door de bovengenoemde klankbordgroep onder aanvoering van een regionaal boegbeeld en de projectleider.

11. GOVERNANCE

WAT?

Het samenspel tussen ondernemers, onderzoekswereld en overheden is cruciaal om de economie van de Duin- en Bollenstreek te dragen en in te spelen op kansen voor nieuwe markten. Er zijn in onze regio nu reeds veel actoren betrokken bij het realiseren van de tien projecten in de Economische Agenda en dat zullen er alleen maar meer worden. Zo zijn tot nu toe ondernemers, ondernemersverenigingen, sectorverenigingen, publiek-private samenwerkingen, onderwijsinstellingen, kennisinstellingen, de Economic Board, de gemeenten, Holland Rijnland, buurgemeenten en buurregio's, de provincie Zuid-Holland en het Rijk betrokken. Met zoveel actoren is het een uitdaging samen een krachtige governance te organiseren.

Om te komen tot deze publiek-private samenwerking in een zorgvuldige governance, wordt een kwartiermaker aangesteld. Deze kwartiermaker is verantwoordelijk voor de coördinatie tussen de diverse projecten, het ondersteunen van de Economic Board en het verder voorbereiden van de uitwerking van de governance. Een administratief ondersteuner zal de kwartiermaker in deze assisteren.

WAAROM?

De overheid heeft de rol om initiatieven in de samenleving te steunen en te laten groeien. Vanzelfsprekend is de overheid een actieve partner in het meedenken, organiseren en sturen, maar het initiatief ligt zoveel als mogelijk bij de ondernemers, de inwoners en de maatschappelijke partners. Het is dan ook niet meer dan logisch om governance te organiseren die niet alleen bestaat uit de overheid, maar ook de overige stakeholders hierin worden betrokken.

De Economic Board is in 2012 opgericht, als aanjager en adviseur van de Economische Agenda Greenport Duin- en Bollenstreek. De Economic Board beperkt zich niet tot de Greenport en wil zich graag breed ontwikkelen en inzetten. Een goede integratie van dit orgaan in de governance is wenselijk.
Er zijn twee concrete motieven om dit project te omarmen. Er is een economisch motief en een regiomarketing motief.

- Economisch heeft het project indirecte meerwaarde. Het aansturen van de Economische Agenda in de vorm van een triple helix samenwerking, creëert een aanspreekpunt in de streek voor economische en toeristische initiatieven uit de markt, een platform om gezamenlijk tot het aanjagen en uitvoeren van de agenda te komen. Tot slot biedt dit samenwerkingsverband grotere kansen op investeringen en subsidies en leidt zodoende tot een economische impuls.
- Qua regiobranding versterkt de Economic Board het gezicht van de Duin- en Bollenstreek en verstevigt daarmee ook indirect de economische kansen en zichtbaarheid.

WIE?

Voor het realiseren van een krachtige governance, moet uiteraard met de verschillende partijen rekening worden gehouden. Het is de kunst om dit zorgvuldig te doen en zo een voor iedereen passende vorm te vinden waarin de samenwerking optimaal is en dit leidt tot een betere ondersteuning van de economie in de streek.
De governance moet weergeven hoe de publiek-private samenwerking is vormgegeven, met inbegrip van de huidige Economic Board.

De gemeente Teylingen is als projecteigenaar verantwoordelijk voor het opstellen en voorbereiden van de businesscase. Dit in samenspraak met de Economic Board.

HOE?

Het opstellen van een governance tussen de publieke en private partijen is geen gemakkelijke opgave. De overheid is niet gewend om een deel van haar taken uit te voeren met private partijen en private partijen kennen niet altijd de politieke processen die hierbij komen kijken. Een succesvolle governance verdient aandacht, kennis en tijd om tot de juiste vorm te kunnen komen.
De kwartiermaker wordt aangesteld om alle partijen op gelijke wijze te kunnen aanspreken. Deze is tevens verantwoordelijk voor het coördineren van de tien projecten, alsook draagt hij/zij verantwoording voor het verder creëren van draagvlak voor het programma.

WANNEER?

Voor het komende eerste half jaar van 2016 is tijd en capaciteit nodig voor de uitwerking van de governance en het creëren van draagvlak voor deze nieuwe vorm van aansturen. Het doel is om halverwege 2016 een volwaardige governance structuur te hebben ontwikkeld die op dat moment in werking kan worden gesteld.

KOSTEN?

Vanuit de verschillende projecten is aangegeven dat er externe onderzoeken dienen te worden uitgevoerd. Hierbij valt te denken aan haalbaarheidsonderzoeken, verkenningen et cetera. Voorgesteld wordt om een hiertoe budget beschikbaar te stellen. Daarnaast dient er budget beschikbaar te zijn voor de inhuur van een kwartiermaker en een ondersteuner. Dit budget kan door de vijf wethouders toegekend worden aan de projecten.

Voor een effectieve uitvoering van de Economische Agenda moeten de in deze notitie verwoorde ambities en gevraagde investering als één geheel worden gezien. Het geheel is immers meer dan de som der delen. Om het ambitieniveau van deze agenda te kunnen waarmaken en bereiken, wordt gevraagd de benodigde middelen beschikbaar te stellen.

5. VERBINDING NAAR DE VISIE

De projecten zijn verdeeld over de pijlers/thema's van de visie (zie onderstaand schema). Daarbij is wel zichtbaar dat in deze beginfase, het aantal projecten in de gevestigde pijlers makkelijker te vinden zijn dan bij de nieuwe markten. Dit is een aandachtpunt in de verdere proces. Extra aandacht moet in de toekomst gegeven worden aan het vinden van projecten in de thema's Zorg en Space.

Schematisch: de sleutelprojecten uit de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek, bedienen alle economische pijlers en dragen bij aan meerdere thema's. De cijfers refereren aan de overeenkomstige projectnummers.

Ook zijn de projecten verdeeld over de dwarsverbanden die belangrijk voor de verdere ontwikkeling van de thema's zijn. Naar de toekomst toe is het wel van belang extra aandacht te besteden aan het stimuleren van ondernemende netwerken.

Inzet op duurzaamheid is voor de gemeenten in de Duin-en Bollenstreek een belangrijk onderwerp. Dit is binnen dit programma terug te vinden in verschillende projecten, bijvoorbeeld in de projecten 'Icoon van de Bollenstreek' (project 1.) en het 'Blue Ocean Regioprogramma' (project 2.).

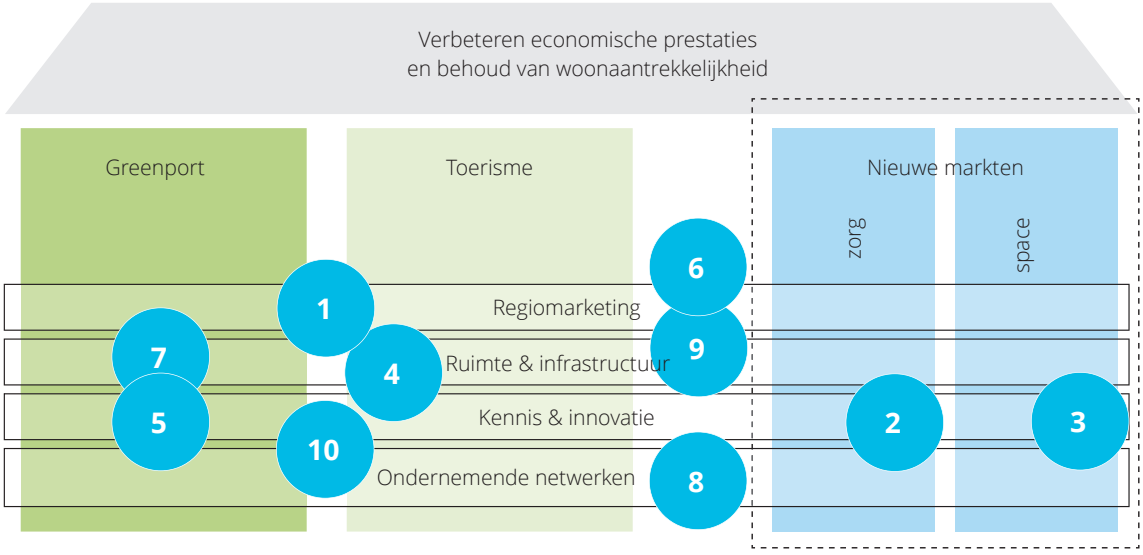

6. MIDDELEN

In de komende maanden is een investering nodig in het traject van de Economische Agenda. De projectvoorstellen zijn nu nog zeer verschillend van aard en omvang. Ook zijn de projectvoorstellen in verschillende fasen van volwassenheid. Logisch, gezien de stappen tot nu toe, maar niet praktisch werkbaar voor de Economische Agenda. De investering zou ertoe moeten leiden dat we, zoals in hoofdstuk 1 opgemerkt, komen tot tien samenhangende, gelijkluidende businesscases die én besluitvorming mogelijk maken, én praktische uitvoering/haalbaarheid dichterbij brengen.

Daarvoor is ook van belang dat veel van de betrokken maatschappelijke partijen, mee-investeren. Soms door middel van inleg van middelen, bijna altijd in het beschikbaar stellen van tijd. We zien daartoe grote bereidheid onder de betrokken partijen, die ook voor deze fase al druk in de weer zijn geweest. We staan er dus als gemeenten niet alleen voor.

GEZAMENLIJKE PRODUCTIE ONDER LICHTE COÖRDINATIE

Het aanstellen van de in het voorgaande hoofdstuk genoemde kwartiermaker (met ondersteuning), is nu de belangrijkste volgende stap. Zij kunnen aanjagen, onderzoeken, coördineren en (indien noodzakelijk) opstellen.

We pakken de uitvoering van de agenda verder 'lean en mean' op. Dat houdt in dat we het werk waar mogelijk gewoon in onze reguliere gemeentelijke organisaties oppakken. Daarbij blijft veel (inhoudelijke) verantwoordelijkheid voor de projecten bij de individuele gemeenten, die allen één of twee projecten onder hun hoede nemen. Dat wil niet zeggen dat we ons er makkelijk vanaf maken. Elke portefeuillehouder is er diep van doordrongen dat de projecten onze gezamenlijke volle inzet vragen. Dat betekent dat elke individuele gemeente een topprestatie zal moeten leveren ten aanzien van de aan die gemeente toegewezen businesscases/projecten.

Tegelijkertijd willen we ook gezamenlijk werken aan samenhangende resultaten en businesscases, op basis waarvan we echt kunnen oordelen over de investeringen in de Economische Agenda. We werken immers aan een overkoepelende, integrale economische agenda voor onze hele regio. De businesscases moeten hetzelfde zijn opgebouwd en vorm zijn gegeven, op hetzelfde detailniveau zijn en dezelfde afwegingskaders hebben. Dat vraagt overtuigende inzet op overkoepelende coördinatie en afstemming. Daartoe stellen we

een kwartiermaker aan. De geraamde inzet van de kwartiermaker staat hieronder weergegeven.

- Een kwartiermaker – inhuur 3/4 dagen per week.
- 0,5 Fte ondersteuning.

De kwartiermaker heeft een sterk aanjagende en verbindende functie. Hij of zij borgt de onderlinge verbinding en synergie tussen de projecten en de te nemen stappen om te komen tot businesscases. Hij of zij verbindt ook de medewerkers van de individuele gemeenten die werken aan de projecten. Dat houdt in het organiseren van regelmatige ontmoeting (bijvoorbeeld één keer per twee weken een gezamenlijke (werk)dag 'atelier Economische Agenda Duin- en Bollenstreek', op wisselende locaties in onze regio). Daarnaast heeft de kwartiermaker (zoals in het vorige hoofdstuk beschreven) een ondersteunende taak richting de Economic Board.

De kwartiermaker valt onder directe verantwoordelijkheid van de vijf wethouders en krijgt zijn/haar opdracht van de vijf wethouders gezamenlijk. Ook rapporteert de kwartiermaker aan dit gremium. De dagelijkse aansturing van de kwartiermaker ligt bij de regionaal trekker economie, wethouder Brekelmans van de gemeente Teylingen.

Het voorstel is de kwartiermaker extern in te huren. Dit omdat de competenties die gevraagd worden én de zwaarte van de trekkende rol, vragen om voldoende gekwalificeerde inzet; bovendien kan een onafhankelijke derde overtuigd en overtuigend tussen de partijen in staan. Dat vraagt om een specialist; iemand die gewend is zulke trajecten met vele partijen en stakeholders te realiseren. In de gekozen constructie is de kwartiermaker niet verantwoordelijk voor de kwaliteit van de individuele businesscases. Dat zijn de individuele portefeuillehouders van de gemeenten die de projecten oppakken. De verdeling van de projecten vindt plaats conform afspraken, gemaakt door de zes portefeuillehouders.

INVESTEREN IN DE PROJECTEN: EXTERNE DESKUNDIGHEID

Naast een overkoepelende behoefte aan verbinding en synergie is vanuit de individuele projecten aangegeven dat externe onderzoeken noodzakelijk zijn. Hierbij moet u denken aan haalbaarheidsonderzoeken, verkenningen et cetera. De onderzoeken brengen specialistische kennis ten aanzien van de tien projecten in, waardoor het mogelijk wordt om tot betekenisvolle businesscases te komen. Het gaat daarbij om kennis, die in de bestaande gemeentelijke organisaties nog onvoldoende voorhanden is, bijvoorbeeld over het ontwikkelen van maximale economische waarde bij enkele projecten zoals Bluezone, Blueport, Icoon van de Duin- en Bollenstreek het Space cluster, alliantievorming en het realiseren van doorbraken.

ECONOMISCH INVESTERINGSFONDS DUIN & BOLLENSTREEK (EIDB) – DURF TE INVESTEREN IN DUURZAME WELVAART IN DE REGIO

Onderstaand geven wij een inschatting van de benodigde investering om de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek naar de volgende fase te brengen. Die investering is deels in natura (de inzet van medewerkers voor de individuele projecten) en deels financieel (middelen voor inzet team én onderzoekskosten).

Belangrijk is natuurlijk hoe wij de gevraagde investering willen beheren. Het voorstel is om daarvoor het Economische Investeringsfonds Duin & Bollenstreek (EIDB) in het leven te roepen. Het EIDB is een "ontschotfonds" dat beheerd wordt door de vijf wethouders. Zij besluiten gezamenlijk over de besteding van de middelen. Het fonds bevat de middelen om de Economische Agenda een stap verder te brengen. Voordelen van het fonds zijn dat middelen makkelijker te verdelen zijn over de projecten en zo de optimale inzet van middelen mogelijk wordt en dat latere inleg (ook door externe inbreng van maatschappelijke partijen), makkelijk wordt.

De kwartiermaker en ondersteuner doen het beheer van het fonds en adviseert de wethouders over inzet van middelen uit het fonds. In het raadsbesluit horende bij deze visie vragen wij de gemeenteraden daarnaast om per gemeente vast te stellen dat zij één of twee projecten op zich nemen en daartoe de benodigde inzet en kwaliteit beschikbaar maken.

Een globale eerste inschatting door Berenschot (op basis van opgaven door de diverse projecten) laat zien dat een investering van circa € 450.000,- nodig zou zijn voor vervolmaking van de businesscases. Dat wil zeggen: € 350.000,- programmakosten voor het verder brengen van inhoud / resultaat van de projecten, en € 100.000,- voor een kwartiermaker plus ondersteuning.

Ons voorstel is dan ook gezamenlijk € 450.000,- in te leggen in het nog in te stellen EIDB.

OVER DE INVESTERINGEN

Raming van de externe onderzoekskosten op voorhand is lastig. Wel hebben de projecten zelf een inschatting gemaakt van de te verwachten kosten. Het Space Tech

Campus project is het enige project dat geen externe onderzoekskosten verwacht. De overige projecten voorzien allen noodzakelijke investeringen. In totaal ramen de projecten van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek € 320.000,- aan inzet. Daarbij dient rekening te worden gehouden met ongeveer 10% onvoorzien (€ 30.000,-). De ingeschatte kosten per project zijn door Berenschot bekeken. Op basis van hun ervaring zijn de bedragen niet op voorhand onwaarschijnlijk of onrealistisch (gemiddelde businesscase voor € 30.000,- tot €40.000,- is aannemelijk). De mate van onderbouwing vanuit de projecten loopt uiteen, wat de inschatting van onderzoekskosten ingewikkeld maakt. Uiteindelijk zal aan de hand van daadwerkelijke offertes van externe partijen moeten blijken welke precieze inzet nodig is en welke kosten dat met zich meebrengt. Desalniettemin lijkt, vanuit het totaal aan projecten bekeken, een investeringspot van € 350.000,- nodig om een betekenisvolle bijdrage te leveren aan het succes van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek. Zoals gezegd wordt de investeringspot beheerd door de vijf wethouders via het EIDB. Zij beslissen over de uiteindelijke inzet van middelen en leggen hierover verantwoording af aan de vijf gemeenteraden.

T.a.v. de inzet van de externe kwartiermaker ramen wij een inzet van 3/4 dagen per week in de komende vijf maanden. Met een ondersteuning een 0,5 fte (vanuit de eigen organisaties). Dit resulteert in € 100.000,-

BETEKENISVOL INVESTEREN IN HET GEHEEL

De investeringen die wij vragen betekenen iets. Er zijn ambities! We vragen van u om deze ambities en investeringen niet uit elkaar te rafelen en onderdeel voor onderdeel te bekijken. Het gaat om het geheel. Ambities en projecten versterken elkaar en voor deze agenda geldt daadwerkelijk dat het geheel meer is dan de som der delen. Wij vragen ook van u om de middelen niet te minimaliseren en tegelijkertijd wel het ambitieniveau van deze agenda te behouden. Investering en ambitie horen hand in hand te gaan.

Het gaat om het geheel en de synergie tussen de projecten. Investeer tegelijkertijd in verschillende, samenhangende projecten, dat maakt de grootste kracht!

BIJLAGE:
TOTALE GROSLIJST BENOEMDE PROJECTEN D&B. NA SELECTIE VAN TIEN PRIORITAIRE PROJECTEN VIEL FLINK DEEL HIERVAN AF.

1. GOM versnelling
2. Flower Science Park versnellen;
3. Onderwijs: HBO Hospitality en WO Greenport;
4. Sportenproject (integraal aanpakken); Verbeteren Oost-West verbindingen; Versterking/versnelling Programma Ontsluiting Greenport
5. Regiomarketing professionaliseren;
6. Zeejachthaven
7. Toeristische trekker Bloemenicoon project
8. Zorghotels/zorgboerderijen; Er zijn een aantal specialistische ziekenhuizen om deze streek heen. Deze streek is een prachtig gebied om te revalideren. Aanbieden revalidatielocaties.
9. Space icoon: Space Expo verbeteren en verhuizen/Planetarium (nieuwste naam: ('National Space Centre')
10. Blueport (campings, jachthavens etc Kaag);
11. Innovatieproject gericht op ander verdienmodel ontwikkelen: niet gericht op meer efficiëntie, maar op meer toegevoegde waarde per bol/bloem door toevoegen creatieve concepten
12. Op de cross-over Greenport – Toerisme: verdienmodel toerisme voor greenport-ondernemers
13. Innovatieproject gericht op high tech veredeling die duurzaam telen op kleine oppervlakten mogelijk maakt
14. Nieuwe collectieve fondsen voor onderzoek en ontwikkeling
15. Bevorderen instroom midden- en hoger kader
16. Campusontwikkeling (concentratie kennisfuncties)
17. Regiomarketing gebaseerd op kwaliteitsconcept bollen
18. Centraal innovatie-/projectenloket dat ondernemers ontzorgt
19. Ondernemersplan competitie
20. Ruimtelijke optimalisatie door concentratie en herverkaveling
21. Campus oprichten; techno hubs creëren
22. Incubation programma's starten voor jonge ondernemers
23. Bedrijfsverzamelgebouw(en) vestigen
24. Kennisplatform oprichten (realiseren binnen 1 jaar) bij ESA ESTEC; gemeenten faciliteren en organiseren. Elke gemeente 1 thema
25. Venture capital fund oprichten (innovatiefonds): focus op groen – blauw en space: geld is er dus liefst bankonafhankelijk
26. Onderliggend OV netwerk (aansluiten op hoofd netwerk)
27. Verbetering toeristisch fietsnetwerk (kwantiteits- en kwaliteitsverbetering)
28. Ondersteuning/inzetten op thematische bedrijventerreinen: Flower science park ('Wageningen in het Westen twee.0') (mogelijk i.c.m. een campus), Space businesspark, Bulb Trade Park. >> In contact komen met Michel Haring van de UVA, daar willen ze een "Wageningen in het westen" opzetten. Maak bedrijventerreinen met een thema. Nu, elke gemeente eigen kleine terreinen, nauwelijks ruimte voor grote bedrijven. Samenwerken tussen gemeenten om gezamenlijk terreinen te ontwikkelen.

29. Creëren/ versterken van jaar-rond toeristische iconen. Voor deze streek zijn dat er drie: Keukenhof, Space expo incl. planetarium e.d. en strand Noordwijk/Katwijk;
30. Ruimte bieden voor ondernemershuizen (flexibele ruimten, ontmoeting faciliteren) en bedrijfsverzamelgebouwen in de kernen.
31. Aansluiten bij Green Life Sciences Campus Amsterdam (Greenport Aalsmeer en de Amsterdam Economic Board);
32. Kennismatch groene opleidingen
33. Proeftuin/showcase 'Gezond ouder worden - Lang vitaal' gekoppeld aan e-health en welzijns- en zorgconcepten/-voorzieningen (Gerrit Jan Vos (Marente) Marcel Loosen (ABC Vastgoed)) Marente noemt twee locaties die hiervoor direct geschikt gemaakt zouden kunnen worden. Ook nuttig - regio-inventarisatie van alle mogelijke locaties.
34. Senior Living - De Duin- en Bollenstreek als de streek voor community-developmentprojecten (Gerrit Jan Vos (Marente) Marcel Loosen (ABC Vastgoed))
35. The Flower-Experience en Flower Science. Ontwikkelmogelijkheden van icoonlocatie. De Keukenhof, met allerhande verbindingsmogelijkheden.
36. De bloem als thema en leidraad voor de bezoeker, om deze door de regio te leiden, van kust, naar Keukenhof, naar de velden, het panorama van Lisse en de Hortus in Leiden
37. Short Hill Malls. Hoog-segment verkooplocaties die in de regio een breed luxe designaanbod ontsluiten voor de koopkrachtige 55 plussers die we naar de regio weten te halen en hier komen wonen.
38. Ondernemersvriendelijke gemeente
39. Ondernemershuis
40. Het DNA van de streek bepalen
41. Pleisterplaatsen en stapstenen. Creëren van mogelijkheden voor horeca in het buitengebied op kruispunten van routes of strategische toeristische punten: mobiele standplaatsen, kleinschalige horeca.
42. Icoonproject: een pretpark waar bloemen het jaarrond kunnen worden beleefd
43. Er moet een platform zijn waar alles te vinden is aan activiteiten, hotels, routes en het verbinden van voorzieningen door middel van arrangementen. Op dit moment is de beschikbare informatie onvoldoende overzichtelijk en onvoldoende vindbaar.
44. Competentiegericht onderwijs mbo3
45. Proeftuin groene research
46. Regionale beursvloer bedrijven voor middelbare scholieren: inspelen op arbeidsmarkttrends, imago verbetering, realiteitsbesef, ervaringen uitwisselen.
47. Levensvatbare winkelcentra / visie Detailhandel
48. Governance (intern en qua externe lobby)
49. Visie op huisvesting in te toekomst ivm andere zorgvormen
50. Gastvrije zorg in de toekomst
51. Formuleren rentmeesterschap over de regio: bezield, duurzaam, vitaal, samen en coherent
52. Combineren busjes voor specifiek vervoer ter ondersteuning aan het OV.

GEMEENTE
HILLEGOM
LISSE
Gemeente
NOORDWIJK
Gemeente
Noordwijkerhout
gemeente
TEYLINGEN

1. In de ‘reflectie’ van het rapport van Berenschot (blz. 5) staan de volgende verontrustende punten:

- In de economische samenwerking werd er -als een soort uitgangspunt- steeds van uitgegaan dat het oprichten van een krachtige organisatie met bevoegdheden en geld ***de*** oplossing is om versnelling en kracht te realiseren. Maar, er is geen draagvlak voor overdracht van bevoegdheden en geld aan een krachtige organisatie. Impliciet staat er dus eigenlijk dat alles wat Berenschot verder heeft bedacht, niet de beste oplossing is. Is dat de reden waarom voor een ‘next best’-oplossing is gekozen? Die analyse cq conclusie is niet juist. Inderdaad gingen we er in het begin van uit dat een centrale organisatie waaraan alle bevoegdheden en geld zijn overgedragen de beste oplossing zou zijn om de economie aan te sturen. Echter, Berenschot heeft aangetoond dat dit een foute en naïeve veronderstelling is. Omdat er nauwelijks tot geen draagvlak is, maar ook omdat private partijen dan niet bereid zullen zijn om bijdragen te gaan leveren. Die doen dat alleen indien ze duidelijk kunnen zien aan welk project het geld wordt besteed, en willen als stakeholder dan ook in de aansturing van dat betreffende project meebeslissen. Daarom is voor het decentrale en modulaire model gekozen, die het beste past bij de specifieke situatie in de Duin- en Bollenstreek. Geen ‘next best’ oplossing dus zoals u stelt, maar juist het meest passend in onze streek. .

- Tussen de regels lees ik dat er weinig vertrouwen is onder de partijen. Voor ons als gemeenteraad van Teylingen klinkt dat niet vertrouwenwekkend. Het is juist dat er weinig vertrouwen is, dat heeft Berenschot ook opgemerkt. Naar onze mening is dat nu echter juist hetgeen we willen verbeteren met een gezamenlijke regionale aanpak waar draagvlak voor is. In de totstandbrenging van deze en andere business cases is dan ook veel tijd en energie gaan zitten. Maar nu is het zover, en willen we aan de slag. Als we er samen een succes van maken, dan kan en zal ook het onderlinge vertrouwen gaan groeien. Dat zou ontzettend goed zijn voor de Duin- en Bollenstreek.

- Er is in de regionale economische agenda nog onvoldoende ‘commitment’, relatie, gelegd met ***grote*** regionale private spelers. Sommigen zouden graag nauwer betrokken zijn, maar zijn dat nauwelijks. Dat klopt, en dat is ook zeker de bedoeling! Maar dat is ook een groeiproces. Het is van belang om nu zo snel mogelijk de vaststellingefase af te ronden en over te gaan naar de uitvoering van de businesscases en de bemensing van de Economic Board en het aanjaagteam. Daarin spelen immers grote (en kleinere) private partijen een belangrijke rol.

- Wat opvalt: publieke partijen zetten vrijwel voortdurend zichzelf in het centrum van de economische agenda’. Deze constatering van Berenschot is vrees ik ook juist. Ze bedoelen daar overigens naast ambtenaren en colleges ook de gemeenteraden mee. Het is goed om deze spiegel voorgehouden te hebben gekregen. Het heeft ertoe geleid dat we bijv bij de Economic Board kiezen

voor een Triple Helix met dus maar een beperkte rol voor de overheid. Tevens willen we de aanjager nadrukkelijk geen ambtelijke functie maken en moeten we de projecten bij voorkeur door het bedrijfsleven en ondernemers laten leiden.

- Herkent de wethouder deze constateringen en hoe ziet het college dit? Zie de reacties hierboven.

2. M.b.t. de governance heeft noch de Economic Board noch de projectleider bevoegdheden. Dan wordt de projectleider en in zijn kielzog de EB een coördinerende functie en die benoem je daarmee feitelijk tot een maagzweerfunctie: 'Je moet veel maar je mag niks'.Kan de wethouder dit bevestigen? Nee in het geheel niet. We herkennen ons niet in de negatieve typering van deze belangrijke coördinerende en aanjagende functie. Dat dit zo is, is ook nadrukkelijk gebleken tijdens de afgelopen periode waarin de kwartiermakers die rol vervulden. De beperkte bevoegdheden van de EB tav het besteden van geld is juist, maar dat is zoals eerder aangegeven nu juist de manier waarop de governance ook in de praktijk effectief kan zijn. We leggen de bevoegdheden daar waar de stakeholders zijn en waar ze tot resultaat kunnen leiden.

3. Wordt de eigenlijke governance (wie bepaalt, wie heeft de leiding, wie neemt beslissingen) pas zichtbaar bij het concretiseren van de projecten? Als dat juist is, begrijpt de wethouder dan als er wordt gezegd dat het dus nog steeds wachten is en dat van de Raad wordt verwacht vertrouwen te hebben dat het wel goed komt met die governance? Het deel van de Governance dat gericht is op de aansturing van een specifiek project ligt ook binnen dat project. Het is een illusie om te denken dat grote en kleine betalende bedrijven de aansturing van hun project uit handen geven aan een EB. Daar willen ze zelf nadrukkelijk regie op houden, samen met gemeente of andere stakeholders als die meebetalen. Dat is niet iets verkeerds of slechts, dat is de praktijk, en daar moeten we gebruik van maken. Door projectinitiatieven te omarmen en daar met een EB en aanjager de juiste randvoorwaarden voor te scheppen, kunnen we juist de regionale economie gezamenlijk aanpakken. De EB en aanjager dienen dus juist te zijn gericht op het mogelijk maken, faciliteren en oppakken van de door bedrijven intrinsiek gewenste projecten, en niet andersom. Dat zal niet gaan werken. Die rol van de EB is dus complementair en ook een wezenlijk onderdeel van de Governance

4. Voor de bemensing van de Economic Board 2.0 zie ik nog geen namen, alleen maar suggesties waar ze te vinden. Ik zou niet beginnen voordat de Board is opgericht en samengesteld omdat zij uiteindelijk een verantwoordelijkheid krijgen om e.e.a. te bewaken. Graag een reactie van het college. Daarom leggen we nu de Governance business case aan u voor, zodat na positieve besluitvorming er draagvlak en funding is om de vorming en samenstelling van de EB inderdaad zo snel mogelijk uit te voeren.

5. Wat ik ook merkwaardig vind, is dat Berenschot adviseert dat de EB zo'n 15 man groot wordt maar dat wordt door het voorstel teruggebracht naar 10. In het voorstel wordt dat klein genoemd maar dat is een kwestie van smaak, want 10 is best veel. Verder stelde Berenschot voor dat de Board zo'n 10 keer bij elkaar zou dienen te

komen maar ook dat wordt in het voorstel teruggebracht naar 2-3 keer. Mij lijkt dat te weinig. Ook hier graag een reactie van het college. Berenschot ging bij haar advisering er vanuit dat alle voorzitters van projectgroepen in de EB zouden plaatsnemen. Na toetsing van dit advies kregen wij signalen vanuit de projectgroepen en het Bedrijfsleven Bollenstreek dat hier weinig draagvlak voor is. Bovendien waren de portefeuillehouders EZ van mening dat dit een te grote groep zou worden. Het voorstel is om het aantal EB leden te beperken, maar er dient wel een goede samenstelling van partijen uit de Triple Helix te zijn, en tevens een afspiegeling van de branches greenport, toerisme, zorg en space. De frequentie van vergaderen is ook een inschatting die we nu doen, afgestemd op de rol van de EB in de governance structuur. Indien dit door de EB leden straks als te weinig wordt gezien, staat hen niks in de weg om hun eigen gewenste vergaderfrequentie vast te stellen.

6. Waarom kiezen voor een onafhankelijk voorzitter van de EB i.p.v. iemand van naam en faam die men kent en mandaat heeft? Bij voorkeur is de onafhankelijk voorzitter ook iemand van naam en faam, die boegbeeld kan zijn voor de regionale economie. Daarbij denken we niet aan een belangenbehartiger, maar aan een persoon die vrijuit en met gezag sturing aan de EB kan geven.

7. Datzelfde geldt voor de ‘aanjager’. Met de heren Slobbe en van de Merwe als kwartiermakers hebben we nu twee ingevoerde, ervaren en met de agenda bekende personen . Waarom die inruilen voor een onafhankelijke aanjager? Het is geen principiële keuze tegen de heren Slobbe en van de Merwe. Hun taak en werk als kwartiermaker voor de totstandkoming van de businesscases zit erop. Voor de aanjager zijn we inderdaad op zoek naar vergelijkbare personen, dus met feeling voor en respect vanuit het bedrijfsleven. Het begrote en gevraagde bedrag is echter onvoldoende voor een continuering door beide heren (zo zij dit al willen). De kwartiermakers hadden bovendien de pionierstaak om de gehele opzet van de businesscases te begeleiden. De rol van aanjager in het vervolg is meer die van adviseur, coördinator en stimuleren van bestaande en nieuwe projecten.

8. Men wil voorzien in een aanjager die de Economic Board gaat ondersteunen. Die functionaris is belangrijk en moet een cruciale rol gaan vervullen. Daarom is daar relatief veel geld voor uitgetrokken. Ik heb een vraag gesteld over de samenstelling van het team en over de onderbouwing van het bedrag van 250.000 euro. Bij deze nogmaals dank voor het antwoord. De enige vraag die ik daar nog over heb, is hoe het gedachte salaris van de aanjager zich verhoudt tot de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (vroeger de Balkende-norm geheten)? Die is niet van toepassing omdat uitgegaan wordt van invulling via een externe partner (adviesbureau of zzp). Wel kan het zijn dat rekening moet worden gehouden met Europese aanbesteding als uit de verdere invulling van de projecten blijkt dat er verbindingen zijn met andere functies vanuit de projecten.

9. De voorzitters van de projectgroepen komen niet standaard in de EB en moeten 'niet teveel worden belast met de aansturing...'. Dat nu lijkt tegenstrijdig met het werk van een projectleider. Dit gaat ook in tegen het voorstel van Berenschot en ik lees niet waarom men tegen dat advies ingaat. Zeker als de projectleiders over de financiering van de projecten gaan, lijkt mij deze constructie niet verstandig. Waarom

is hier voor gekozen? Zoals al eerder opgemerkt ligt de focus van de voorzitters op hun eigen projecten. Dat is waar ze voor kiezen. Het deelnemen aan de EB vergt een veel bredere focus die niet per definitie aansluit op de wensen, vaardigheden en belangen van de projectvoorzitters. Daarom is er voor gekozen de invulling voor de EB primair vorm te geven vanuit de benodigde competenties en Triple Helix samenstelling. Uiteraard is het zo dat als als daar een of meerdere projectvoorzitters binnen passen, dat dat natuurlijk een optie is.

10. Men verwacht dat de projecten privaat geld gaan ophalen. Maar als de private partijen dat doen en het dus zelf kunnen, dan hebben ze de gemeenten toch niet nodig en dus is de vraag waarom ze dan deze structuur zouden omarmen? De projecten die binnen de Economische Agenda worden opgepakt hebben in meer of mindere mate een relatie met de overheid. Dit voor een deel als medefinancier, als aanjager of in onze vergunningverlenende en faciliterende rol. Een project dat volledig met privaat geld wordt gefinancierd en verder geen verbinding heeft met de overheid zal inderdaad niet snel binnen dit kader worden ingebracht.

11. Als men snel van start wil gaan, en dat staat er, dan moeten toch de namen voor de diverse functies (EB, aanjager, projectleiders, etc.) ook snel bekend zijn/worden. Ik lees niets over de tijdlijnen op dat punt en ook niet wie precies gaat zorgen dat die mensen er komen; wie is in de lead? Het bestuurlijk overleg van de portefeuillehouders EZ is in de lead. Twynstra Gudde is ingehuurd om onder andere de invulling van de Economic Board te begeleiden. De planning is dat rond de vaststelling van de projecten (oktober) ook de invulling van de EB en het aanjaagteam bekend zijn.

12. Over 4 jaar zal worden geëvalueerd. Ik zie graag dat dit jaarlijks gebeurt en bovendien zie ik graag dat de dan te hanteren evaluatiecriteria op voorhand worden vastgesteld. Uitgangspunt is inderdaad evaluatie in het vierde jaar met overigens wel een jaarlijkse verantwoording over besteding van het budget. Dit omdat het een traject is voor meerdere jaren. Op projectniveau worden eigen evaluaties gehouden, met daarbij passende termijnen. Bij de businesscases kunnen en zullen we die benoemen en zijn die uiteraard bespreekbaar.

13. Vorig jaar heb ik ook al over de positie en rol van Katwijk gesproken en ik heb toen gezegd het gevoel te hebben dat Katwijk het liefst van twee walletjes wil eten: van het 071-walletje en van het Bollenstreek-walletje. We willen wel meedoen maar alleen als het ons wat oplevert. Dit ‘meedoen' komt nogal vrijblijvend over. In het raadsvoorstel stond toen: “Katwijk denkt mee, trekt projecten en financiert mee op projectbasis”. Voorzitter, het lijkt tijd om Katwijk aan te spreken op dit halfslachtige optreden. Behalve projectkosten zijn er ook kosten voor de ‘overhead’ en andere kosten waarbij het niet meer dan redelijk is als ook Katwijk daar een ‘eerlijk deel’ aan bijdraagt. De CDA-fractie overweegt een motie op dit punt, maar hoort eerst graag de opvatting van het college op dit punt. Het standpunt van Katwijk is vanaf het begin helder geweest. Zij hebben zich voor hun economische agenda verbonden aan de 071-agenda. Binnen de Duin- en Bollenstreek hebben zij zich verbonden aan de thema’s Toerisme en Greenport. Op dat gebied doen ze dan ook gewoon mee. Daarnaast zijn ze bereid om als partner op te treden bij andere projecten als die aansluiten bij hun economische agenda. Aan de inhoudelijke kant is hun bijdrage dus

zeker niet vrijblijvend. Wel worden er gesprekken gevoerd met Katwijk over een bijdrage aan de Governance. Dit stuit vooralsnog op de keuze van de gemeenteraad van Katwijk om zicht te verbinden aan de 071-agenda en niet in een tweede Governance te willen stappen. We zijn het echter met u eens dat het jammer is dat Katwijk hier zo terughoudend in is.

14. Wij worden gevraagd kennis te nemen van het verwachte totale benodigde budget van € 1.275.000 (waarvan 385.000 voor Teylingen). Kennis nemen, is niet zo moeilijk maar ik zie graag een onderbouwing van het bedrag. Waar is dit geld voor bestemd, hoe is de toedeling aan de projecten en op welke wijze zijn de kosten verdeeld over de gemeenten. Die onderbouwing is ook niet te vinden in de Kadernota. Graag zie ik de onderbouwing tijdig voor de behandeling van de Kadernota tegemoet. Ik heb begrepen dat wij een afzonderlijk voorstel krijgen voor de opstartkosten. De kosten van het gehele programma worden verdeeld over de gemeenten op basis van inwoneraantal. Per businesscase wordt in beeld gebracht wat de kosten zijn voor de uitvoering. Die cijfers krijgt u dus nog bij de respectievelijke businesscases. Om een tipje van de sluier op te lichten, dit kan zijn voor accountmanagers (bijvoorbeeld bij de projecten Space, Ondernemershuis en Onderwijs & Arbeidsmarkt), onderzoekskosten (bijvoorbeeld Flower Attraction, Space en Blue Port), bijdragen aan activiteiten (bijvoorbeeld Flower Attraction, Healthy Region of Versnelling herstructurering Greenport) of ondersteuning van een totaal programma waarin alle genoemde kosten naar voren komen (zoals Flower Science).

D66

1. Waarom is dit proces zo traag verlopen? Het gezamenlijk ontwikkelen, bedenken, en eens worden over 11 vaak complexe vraagstukken, met 6 portefeuillehouders, vele ondernemers, deskundigen, bestuursleden van ondernemersverenigingen, adviseurs, kwartiermakers en colleges, is een lastig proces. Daar gaat gewoon veel tijd in zitten. Maar het is gelukt en we zijn blij dat we nu toe zijn aan de besluitvorming. Uiteraard hopen we ook op een snelle besluitvorming in de respectievelijke gemeenteraden om aan de slag te gaan met de uitvoering.

2. Ik mis de governance vanuit de Raden. Moet daar een afspraak over worden gemaakt? De gemeenteraad stuurt aan de voorkant bij het beschikbaar stellen van financiering. Dat geldt voor de Governance, maar ook voor alle andere businesscases waarin de gemeente deelneemt als stakeholder. Daarvoor is nu geen aparte afspraak nodig, want dat is staand beleid. Per businesscase zal ook bepaald moeten worden hoe en hoe vaak de verantwoording plaatsvindt.

Trilokaal

Wat kunnen projecten opleveren? Is er een soort kosten/baten-analyse? Zeker! De kosten en baten zijn verbonden met de businesscases. Bij elke businesscase zal worden aangegeven wat de doelstelling is, welke activiteiten er gewenst zijn en ook wat de verwachte kosten en baten zullen zijn.

PvdA

Is de wethouder het mij eens als ik zeg dat het enthousiasme van het Bedrijfsleven Bollenstreek afbrokkelt? Of dat zo is zou u aan het BB moeten vragen, maar wij interpreteren de brief van het BB vooral als een aansporing om nu toch snel over te

gaan tot uitvoering. Dat is op zich zeker begrijpelijk. Juist omdat er enthousiasme is voelt het bestuurlijke besluitvormingsproces als vertragend voor ondernemers. Hierover zijn wij in gesprek met de betrokkenen. Maar met het BB hopen wij op een zo spoedig mogelijke start van de uitvoering.

MOTIE (artikel 33 RvO)
(Ieder lid kan ter vergadering een motie indienen)

gemeente TEYLINGEN

Van (naam raadslid of fractie)	ChristenUnie, PvdA
Aan	De voorzitter
Onderwerp:	Vestiging bouwmarkt Oosthoutlaan Sassenheim
Datum raad in openbare vergadering bijeen:	30 juni 2017

De fracties van, ChristenUnie, Partij van de Arbeid

Stellen de raad voor de volgende motie aan te nemen:

Inleiding

Volgens uitlatingen van wethouder Brekelmans heeft het college in april 2017 besloten in principe medewerking te verlenen aan het realiseren van een Gamma aan de Oosthoutlaan in Sassenheim. In zijn reactie geeft het college aan van mening te zijn dat een bouwmarkt een toevoeging is op de bestaande voorzieningen in Teylingen. Er is in Teylingen geen bouwmarkt van deze omvang aanwezig.

In maart 2014 heeft de Raad de Detailhandelsvisie Teylingen aangenomen. De afspraken uit de Detailhandelsvisie hebben invloed op het realiseren van grootschalige detailhandel buiten de kernen. Alhoewel de Detailhandelsvisie de vestiging van dit soort bedrijven weliswaar mogelijk blijft maken, is ook het volgende gesteld:

(1) nieuwe ontwikkelingen moeten aantoonbaar waarde toevoegen aan de detailhandel van Teylingen en daarmee niet kannibaliseren met de bestaande winkelvoorraad;
(2) het is noodzakelijk zeer terughoudend te zijn ten aanzien van de vestiging van perifere detailhandel in het buitengebied;
(3) bij elk initiatief dient de Ladder voor Duurzame Verstedelijking (LvDV) afgelopen te worden om nut en noodzaak aan te tonen, in lijn met het provinciale beleid.

Ook de visie van provincie Zuid-Holland staat 'uiterst kritisch' tegenover de vestiging van perifere detailhandel 'omdat die veelal ten koste gaat van de bestaande winkelgebieden in de centra' en is er 'op gericht om detailhandelsvoorzieningen zoveel als mogelijk te bundelen en te concentreren in de centra van steden, dorpen en wijken'. Daarbij staat 'de bescherming van de kleinschalige detailhandel in de kernen van dorpen en steden voorop' (https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/economie-energie/werklocaties/detailhandel/).

Overwegingen

- dat het college bij het beoordelen van de aanvraag voor de vestiging van een Gamma in Teylingen uitsluitend een 'lokale bril' heeft opgezet, blijkend uit de mening van het college dat een bouwmarkt een toevoeging is op de bestaande voorzieningen in Teylingen en dat er in Teylingen geen bouwmarkt van deze omvang aanwezig is;
- dat deze handelwijze op zeer gespannen voet staat met de eerste twee treden van de LvDV waarin wordt gesteld dat moet worden gekeken of sprake is van een

actuele regionale behoefte en of in die behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan worden voorzien;
- dat bovendien een voor een bouwmarkt geschikte locatie binnen afzienbare tijd voorhanden is.
- dat er in de beoordeling van de Adviescommissie Detailhandel wel van wordt uitgegaan dat de aanvraag regionaal is afgestemd met andere gemeenten.
- Dat er in de beoordeling van de Adviescommissie niet wordt ingegaan op de aanleiding van het vertrek van Multimate.
- dat Gamma als 'grootschalige' detailhandel in toenemende mate branchevervaging toepast waardoor het inmiddels veel producten voert (zowel bouwmarktgerelateerde als niet direct bouwmarktgerelateerde artikelen) die ook in kleinschalige detailhandel in de winkelstraten van Voorhout en Sassenheim aanwezig zijn.
- dat dit kan leiden tot kaalslag in het winkelbestand en daarmee tot aantasting van de ruimtelijke kwaliteit.

Roept het College op:
- te concluderen dat de aanvraag voor een vestiging van Gamma in Teylingen zich slecht verhoudt tot de door de Provincie en door het college zelf gestelde voorwaarden en bovendien op belangrijke punten strijdig is met de door de Raad vastgestelde visie op de detailhandel in Teylingen;
- te concluderen dat het gewenst is alle betrokken partijen zo spoedig duidelijkheid te geven en dat het daarom nutteloos en daarmee onverantwoord zou zijn de procedure van wijziging van het bestemmingsplan door te zetten als reeds nu vaststaat dat de uitkomst van dat traject zal zijn dat vestiging van Gamma niet kan plaatsvinden;
- op grond van het vorenstaande de onderhandelingen met Gamma en de voorbereiding op de ruimtelijke inpassing stop te zetten.

En gaat over tot de orde van de dag.

Besluit raad:
stemmen voor
stemmen tegen

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van 29 juni 2017
de griffier, de burgemeester,

Robert van Dijk Carla G.J. Breuer

MOTIE

Inleiding
Het "Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Teylingen" (hierna: RvO) bevat in artikel 1 de volgende definitie:
"een motie is een korte en gemotiveerde verklaring over een onderwerp waardoor een oordeel, wens of verzoek wordt uitgesproken"

Een motie is dus gericht op het doen van een uitspraak. Het kan o.a. gaan om het uitspreken van een wens (van inhoudelijke, politieke of procedurele aard), of het uitspreken van instemming dan wel afkeuring over bepaalde ontwikkelingen.

Een motie betreft dus niet een concreet besluit dat op rechtsgevolg is gericht; zij heeft geen juridische, maar politieke betekenis. Burgemeester en wethouders zijn formeel niet gebonden aan een motie of tot uitvoering ervan verplicht. Wel kan het naast zich neerleggen van een motie door het college leiden tot een vertrouwensbreuk tussen raad en college, waaruit het college en/of de raad consequenties kunnen trekken. De raad kan bijvoorbeeld het college verzoeken een uitspraak te doen omtrent het al dan niet uitvoeren van de motie.

Vereisten voor de indiening en behandeling; besluitvormingsprocedure (ontleend aan art. 34 RvO)
- een motie kan ter vergadering door ieder raadslid worden ingediend;
- de indiening geschiedt schriftelijk bij de voorzitter;
- over een motie wordt een apart besluit genomen;
- de behandeling van een motie over een aanhangig onderwerp vindt niet plaats in afzonderlijke termijnen, maar tegelijk met de beraadslaging over dat onderwerp;
- de behandeling van een motie over een niet geagendeerd onderwerp vindt aan het einde van de vergadering plaats (dergelijke moties benaderen de in artikel 36 geregelde initiatiefvoorstellen).

Afhandeling moties:
Ingediende moties die een raadsmeerderheid hebben worden op de actielijst van de raad geplaatst. Deze moties blijven op de actielijst staan totdat de raad besluit dat deze kunnen worden afgevoerd. Het instemmen van de raad met een motie is ook een raadsbesluit zodat naderhand ondertekening van de motie door de griffier en de voorzitter zal plaatsvinden.

MOTIE (artikel 33 RvO)

Van	Fractie D66
Aan	De voorzitter van de Raad van Teylingen
Onderwerp:	Oproep aan de raad om zich pas bij behandeling van de bestemmingsplanwijziging uit te spreken over de komst van een bouwmarkt
Datum raad in openbare vergadering bijeen:	29 juni 2017

De fractie van D66,

Overwegende

1. Dat bij ruimtelijke ontwikkelingen het bestemmingsplan leidend is en er nog geen bestemmingsplanwijziging rond de komst van een bouwmarkt aan de raad is voorgelegd
2. Dat een ieder het democratisch recht heeft om een bestemmingsplanwijziging aan te vragen en de daarbij behorende juridische procedures te volgen
3. Dat inwoners het recht hebben op de mogelijkheid om in te spreken over en bezwaar en beroep aan te tekenen tegen ontwikkelingen en raadsbesluiten, maar niet tegen aangenomen moties
4. Dat de raad de belangen van àlle inwoners behartigt
5. Dat ten tijde van het bespreken, op 14 juni in BFT, van de motie over de komst van een bouwmarkt de informatie niet compleet was (zo was het standpunt van de provincie en de TOV niet bekend, en werd de detailhandelsvisie later nog verduidelijkt).

Verzoekt de raad de beslissing over een eventuele komst van een bouwmarkt pas te nemen op het moment dat de daartoe benodigde bestemmingsplanwijziging bij de raad voorligt en bij de overwegingen dan ook de informatie te betrekken die is binnengekomen tussen 14 juni 2017 en dat moment.

Besluit raad:
9 stemmen voor (D66 en VVD)
14 stemmen tegen (CU, CDA, PvdA en Trilokaal)

Aldus afgewezen in de openbare vergadering van de raad van 29 juni 2017

De griffier,	De burgemeester,
Robert van Dijk	Carla G.J. Breuer

Visie detailhandel Teylingen

Maart 2014

gemeente TEYLINGEN

INHOUDSOPGAVE

0. SAMENVATTING VISIE DETAILHANDEL TEYLINGEN 1

1. INLEIDING 4
1.1 Achtergrond en situatieschets 4
1.2 Leeswijzer 5

2. DETAILHANDELSSTRUCTUUR EN OPGAVE VOOR TEYLINGEN 6
2.1 Conclusies detailhandel in Teylingen 6
2.2 Trends in de detailhandel en consumentengedrag 12
2.3 Opgave die nu voorligt voor de Teylingse detailhandel 13

3. ADVIES VOOR STERKE DETAILHANDEL TEYLINGEN 17
3.1 Maak strategische keuzes voor een vitale hoofdstructuur voor de detailhandel in Teylingen: versterk kernwinkelgebieden op basis van eigen kracht en toekomstperspectief 17
3.2 Kies voor de zondagopenstelling in Teylingen, maar werk stevig aan draagvlak 25
3.3 Samenwerking is cruciaal om succesvol te veranderen 28
3.4 Ga actief aan de slag met vastgoedeigenaren om leegstand te beperken en centra te versterken 33
3.5 Voer een zeer terughoudend en op maat gesneden beleid voor overige vormen van detailhandel in Teylingen 36

4. UITVOERINGPLAN 42
Actie 1: Verkennen mogelijkheden centrummanagement 42
Actie 2: Vastgoedeigenaren betrekken en organiseren 43
Actie 3: Opstellen ontwikkelvisie of –strategie per kern 44
Actie 4: Handhaving en beleid 46

0. SAMENVATTING VISIE DETAILHANDEL TEYLINGEN

Huidige detailhandel Teylingen functioneert naar behoren
Teylingen heeft ten opzichte van vergelijkbare plaatsen een relatief beperkt winkelaanbod, met circa 47.500 m² winkelvloeroppervlakte (wvo). Dit relatief beperkte aanbod is verklaarbaar en wordt grotendeels veroorzaakt doordat consumenten veel keuzemogelijkheden hebben om te gaan winkelen in andere (dichtbij gelegen) centra. De voorraad in Teylingen betreft 50 winkels in de dagelijkse sector (12.500 m² wvo) en circa 120 winkels in de niet-dagelijkse sector (24.500 m² wvo). Bovendien zijn er 70 niet-winkelvoorzieningen in de gemeente (denk dan onder andere aan horeca, cultuur en ambachten). In totaal staat circa 20 panden leeg, samen goed voor een leegstand van circa 10.000 m² wvo (peildatum oktober 2013). Deze leegstand lijkt heel groot, echter een beeld per kern en per pand laat zien dat de leegstand zich met name concentreert in oude panden, vaak solitair gelegen of op de nominatie voor herontwikkeling. In de kernwinkelgebieden is de leegstand zeer laag.

De detailhandel in Teylingen functioneert op dit moment in vergelijking met omliggende gemeenten naar behoren, zo blijkt uit analyses in het kader van dit advies over de detailhandel. Ten opzichte van omliggende gemeenten zijn de prestaties in het Koopstromenonderzoek Randstad (2011) relatief beter.

Door trends en ontwikkelingen in consumentengedrag, de omgeving en in de detailhandel ligt er een aanzienlijke opgave voor om de winkelstructuur in Teylingen te versterken en te moderniseren
Diverse trends en ontwikkelingen in het consumentengedrag, de omgeving en in de detailhandel leiden ertoe dat stilzitten geen optie is. De detailhandel en daarmee samenhangend de structuur in Teylingen gaat veranderen. Niets doen leidt tot een verslechtering van de concurrentiepositie van Teylingen als winkelgebied, met als gevolg dat het aantal bezoekers terugloopt en er leegstand ontstaat. Sowieso daalt de vraag naar winkelruimte in de toekomst verder door de geschetste ontwikkelingen. In sombere scenario's moet rekening gehouden worden met een afname van het aantal vierkante meters winkelvloer van circa 30%. Kortom: de toekomstverwachtingen ten aanzien van de detailhandel maken nu tot een geschikt moment voor een visie op de toekomstige detailhandelsstructuur in de gemeente, zodat deze aantrekkingskracht blijft behouden voor inwoners van Teylingen en daarbuiten. Deze visie ligt in dit document voor.

Hoe de detailhandelsstructuur te versterken?

De visie streeft ernaar om binnen de geschetste context de winkelstructuur naar de toekomst toe zo vitaal mogelijk te houden, de overlevings- en ondernemingskansen te maximaliseren en het winkelaanbod kwalitatief op te waarderen. Daartoe zijn drie heldere keuzes in de structuur noodzakelijk:

1. Nieuwe ontwikkelingen moeten aantoonbaar waarde toevoegen aan de detailhandel van Teylingen en daarmee niet kannibaliseren met de bestaande winkelvoorraad. Uitgangspunt is krimp in plaats van groei, met behoud van ruimte voor vernieuwing. Het advies is om zeer terughoudend om te gaan met detailhandelsontwikkelingen en (nieuwe) vormen van detailhandel buiten de kernwinkelgebieden (en dus in aanloopstraten, solitair en perifeer).
2. Clustering van winkels in compacte en levendige winkelgebieden is noodzakelijk om de aantrekkelijkheid van centra in de toekomst te behouden. Door te werken met kernwinkelgebieden en aanloopstraten kan geanticipeerd worden op de te verwachten ontwikkelingen. Nieuwe activiteiten en investeringen moeten met name in de kernwinkelgebieden plaatsvinden.
3. Winkelgebieden in Teylingen moeten elkaar versterken in plaats van beconcurreren. Natuurlijk is al een onderscheid ontstaan. De visie zet in op het versterken van de bestaande functie van de winkelgebieden zonder deze te verstoren.

Om de visie te effectueren is een uitvoeringsplan opgesteld met daarin de belangrijkste acties die opgepakt moeten worden. Een gezamenlijke aanpak en investeringen zijn nodig van zowel ondernemers, vastgoedeigenaren, vastgoedmarktpartijen (ontwikkelaars/beleggers), financiers en de gemeente. Samenwerking en een gecoördineerde aanpak is dan van belang, anders gaat dit niet of onvoldoende van de grond komen. Het uitvoeringsplan gaat uit van de volgende vier acties:

1. Het verkennen van de mogelijkheden tot oprichting en financiering van centrummanagement en het aanstellen van een (onafhankelijke) centrummanager, waarbij ondernemers, eigenaren en gemeente gezamenlijk werken aan de toekomstige detailhandel in Teylingen.
2. Het verenigen van eigenaren in een vastgoedeigenarenoverleg (per kern of per gebied) en zo structureel overleg te voeren met deze – voor het uitvoeren van deze visie – zo belangrijke groep.
3. Het opstellen van een gebiedsvisie of ontwikkelplan per kern zodat de centrummanager structureel acties op kan pakken in het kader van het versterken van de centra, de openbare ruimte en inrichting, de routing en verkeers- en parkeerstructuur, veiligheid, promotie en evenementen, online winkelen, aanpak van leegstand en draagvlak voor koopzondagen.

4. Het implementeren en effectueren van deze visie in concreet beleid, zoals het doorvoeren van deze visie in bestemmingsplannen, monitoring van ontwikkelingen en handhaving. Gezien de ontwikkelingen in de detailhandel en de opkomst van (nieuwe) vormen van detailhandel buiten de kernwinkelgebieden is het noodzakelijk zeer terughoudend te zijn in het toestaan van allerlei vormen van detailhandel die de structuur kunnen bedreigen. In het advies zijn concrete uitgangspunten geformuleerd ten aanzien van deze andere vormen van detailhandel.

Koopzondag

Een belangrijk uitgangspunt voor het opstellen van dit advies was de besluitvorming en invoering van een permanente zondagopenstelling in Teylingen. De voor- en tegenargumenten van de zondagopenstelling zijn diffuus en van de zondagopenstelling mag niet worden verwacht dat deze het redmiddel is voor de detailhandel en teruglopende consumentenbestedingen. Echter, voor enkele branches en kernen is de zondagopenstelling noodzakelijk om concurrentiekracht en omzet te behouden. Vandaar dat het advies is de permanente zondagopenstelling te handhaven. Hierbij is wel de kanttekening geplaatst dat er gezocht moet worden naar draagvlak zodat een groot deel van de winkels open is. Het meest effectief is om gezamenlijk afspraken te maken over thematische koopzondagen waarop een groot deel van de winkels open is en ook door middel van evenementen of promotie gezorgd wordt voor succes. Een permanente zondagopenstelling biedt daarnaast voor creatieve ondernemers mogelijkheden om gericht consumenten te bedienen in – voor die ondernemer / branche - ‘piekseizoenen’.

1. INLEIDING

In dit hoofdstuk gaan we in op uw situatie en vindt u de leeswijzer van dit rapport.

1.1 Achtergrond en situatieschets

Net als in veel andere gemeenten, staat ook in Teylingen de detailhandel onder druk. Online winkelen, recessie, vergrijzing: de winkelkassa's rinkelen steeds minder vaak. Leegstand van winkels neemt hierdoor zichtbaar toe in Teylingen. En dit is slecht voor de aantrekkelijkheid van het winkelaanbod en de leefbaarheid van de kernen. Bovendien: omringende gemeenten zitten niet stil. Ook zij trekken hard aan inwoners en toeristen.

Op 1 maart 2014 gaat de nieuwe winkelopenstelling op zon- en feestdagen in. Winkels mogen dan iedere zondag geopend zijn. Dit heeft de gemeenteraad van Teylingen in mei 2013 bepaald. Bij de behandeling van de verordening heeft de gemeenteraad besloten dat er een nieuwe detailhandelsvisie moet komen, die concreet aangeeft wat de kansen zijn voor versterking van het Teylingse winkelapparaat, inclusief de consequenties van keuzes hierin. Deze rapportage geeft op basis van trends en ontwikkelingen een advies over de toekomstige detailhandelsstructuur in Teylingen en de keuzes die daarbij horen.

Dit advies voor de detailhandelsvisie van Teylingen is tot stand gekomen in samenwerking met de begeleidingsgroep. Deze groep bestond uit:

- Laura van Klink, Kamer van Koophandel;
- Frans Visser, Hoofdbedrijfschap Detailhandel;
- Fred Wulp en Hendrik de Vries, gemeente Teylingen;
- Diverse ondernemers: Willemien Wagner (namens hoofdbestuur TOV), Jules de Vries (namensTOV kern Sassenheim), Ruud Neuteboom (namens TOV kern Voorhout), Petra Planjer (namens TOV kern Warmond), Jeroen Schulte (namens ongeorganiseerden kern Voorhout), Arnoud Vermeulen (namens ongeorganiseerden kern Sassenheim).

Aanpak en gevolg proces

Om te komen tot dit advies over de detailhandelsstructuur in Teylingen is een aanpak gevolg waarbij op diverse wijzen interactie met stakeholders is gezocht. In onderstaand stappenplan de gevolgde aanpak in vijf processtappen.

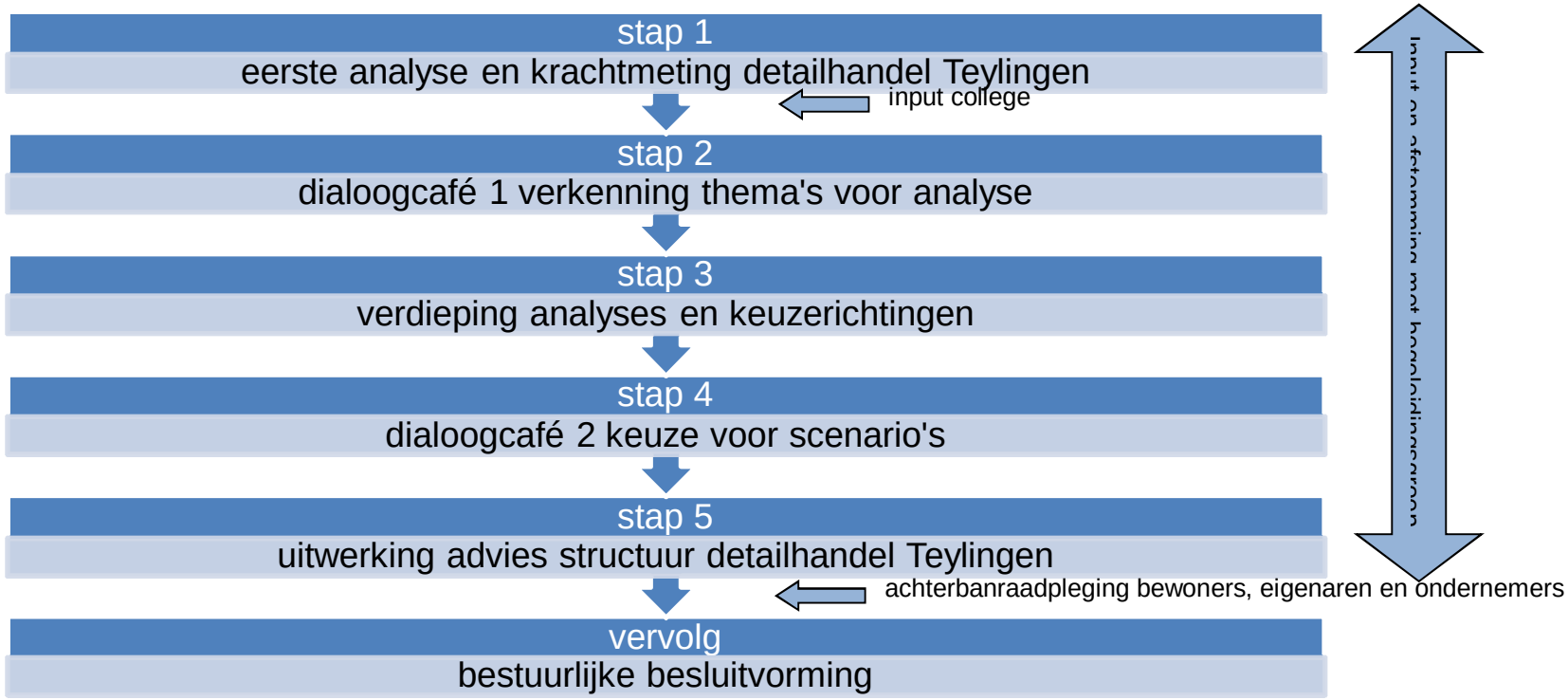

1.2 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk leest u de belangrijkste conclusies uit de analyse van de cijfers, winkelgebieden en trends. In hoofdstuk 3 leest u onze adviezen om zo goed mogelijk in te spelen op de veranderende situatie en het versterken van de detailhandel in Teylingen. Het afsluitende hoofdstuk geeft kort weer welke vervolgstappen en acties nodig zijn om het advies uit te voeren. In het bijlagenboek zijn de resultaten van de analysefase uitgebreid weergegeven.

2. DETAILHANDELSSTRUCTUUR EN OPGAVE VOOR TEYLINGEN

In dit hoofdstuk zetten we de belangrijkste conclusies uit de analyse kort op een rij. Een uitgebreide beschrijving vindt u in het bijlagenboek. Ook leest u een beknopte schets van de algemene trends in de detailhandel en in het consumentengedrag en de betekenis voor de detailhandel in Teylingen.

2.1 Conclusies detailhandel in Teylingen

Voor het opstellen van dit advies over de detailhandel in Teylingen is het belangrijk om te weten hoe deze nu functioneert en zich de afgelopen jaren ontwikkeld heeft. De belangrijkste conclusies leest u hieronder.

Ontwikkelingen aanbodzijde Teylingen

- Teylingen heeft ten opzichte van vergelijkbare plaatsen een relatief beperkt winkelaanbod, met circa 47.500 m² wvo[1]. Dit relatief beperkte aanbod is verklaarbaar en wordt grotendeels veroorzaakt doordat consumenten veel keuzemogelijkheden hebben om te gaan winkelen in andere (dichtbij gelegen) centra. Denk dan aan omliggende gemeenten die afgelopen jaren veel hebben geïnvesteerd in de verbetering van centra, maar ook Leiden, Hoofddorp, Leidsenhage, Den Haag, Haarlem en Amsterdam. Het aanbod in Teylingen is sinds 2009 met circa 4.000 m² wvo toegenomen.
- De voorraad in Teylingen betreft 50 winkels in de dagelijkse sector (12.500 m² wvo) en circa 120 winkels in de niet-dagelijkse sector (24.500 m² wvo). Bovendien zijn er 70 niet-winkelvoorzieningen in de gemeente (denk dan onder andere aan horeca, cultuur en ambachten). In totaal staat circa 20 panden leeg (peildatum oktober 2013).
- In vergelijking tot andere kernen in de regio en plaatsen van vergelijkbare omvang kent de detailhandelsstructuur in Teylingen:
  - een gelijkwaardig tot ruim aanbod in de categorie dagelijks;
  - een mager aanbod in de categorie niet-dagelijks (met name volumineus blijft sterk achter, in mindere mate blijven vrije tijd & sport en mode & luxe achter);
  - een hoge filialiseringsgraad.
- Het centrum van Sassenheim is het grootste winkelgebied in Teylingen met circa

[1] Uitgaande van meest recente cijfers van Locatus (mei 2013) en een update / aanscherping door
Wvo = winkelvloeroppervlak. Voor een uitgebreide beschrijving van diverse begrippen, zie het bijla

85 winkels, goed voor bijna 18.000 m² wvo. Het centrum is het meest divers met onder andere grote en middelgrote supermarkten en ketens zoals Action, Blokker, Big Bazar, Hema, Intertoys en Xenos. Recente vernieuwingen zijn van meerwaarde voor het winkelcentrum. Naast investeringen in parkeren en uitstraling heeft de vernieuwing geleid tot de vestiging van een aantal – voor Teylingen - nieuw formules. Het winkelcentrum is langgerekt met een klein 'circuit' ter hoogte van de Kerklaan.

- Voorhout kent meerdere kleine winkelconcentraties. De grootste is het langgerekte gebied Herenstraat tot het Jacoba van Beierenhof. In totaal telt dit gebied circa 45 winkels en 9.000 m² wvo. Dit gebied kent enkele grotere ketens (Hema, Zeeman, Kruidvat), met daarnaast diverse winkels gericht op dagelijkse boodschappen (supermarkten, drogist, versspeciaalzaken). Het gebied heeft recent een impuls gekregen door de nieuwbouw Herenstaete. Daarnaast is er in Voorhout een kleinere winkelconcentratie aan het Oosthoutplein, gedomineerd door de supermarkt Aldi.
- Warmond kent een kleinschalig en verspreid winkelgebied. Er zijn circa 12 winkels (waaronder een middelgrote Albert Heijn en diverse kleine speciaalzaken), goed voor ruim 2.000 m² wvo. Bovendien zijn er relatief veel horecagelegenheden en ambachten te vinden verspreid over de Dorpsstraat. Het dorp is – meer dan Sassenheim en Voorhout – gericht op toeristen.

- Teylingen kent circa 16.000 m² wvo aan winkelruimte buiten de kerngebieden (30% van het totaal). De grootste concentraties zijn te vinden aan de Koetsiersweg (ruim 5.000 m² wvo) en de Wasbeekerlaan (circa 9.000 m² wvo[2]). Eerstgenoemde locatie wordt op termijn herontwikkeld. Het grootste deel van de locatie staat al leeg. Wasbeekerlaan is een nieuwbouwlocatie, hier is op dit moment nog 4.000 m² wvo direct beschikbaar.

- Op basis van de meest actuele cijfers van Locatus (mei 2013) bedraagt de leegstand in Teylingen circa 15% (ca. 6.400 m² wvo, exclusief leegstand op Wasbeekerlaan). Ten opzichte van 2011 en 2012 is de leegstand in Teylingen licht afgenomen. In perspectief (en op basis van eigen inventarisatie) liggen deze cijfers genuanceerder. Het kernwinkelgebied van Sassenheim kent een leegstand van slechts 3,5%. In Voorhout is de leegstand 18%, maar deze wordt gedomineerd door grootschalige leegstand van slechts enkele panden (indien die buiten beschouwing worden gelaten is de leegstand 8%). In Warmond is de leegstand 2,5% (exclusief groot pand met

[2] We houden hier rekening met de totale omvang van Wasbeekerlaan en niet alleen de verhuurde meters.

horeca/winkelbestemming). Kortom, de leegstand in de centrumgebieden is zeer beperkt en benedengemiddeld. Met name ‘oudere’ winkellocaties buiten de kernwinkelgebieden staan leeg (en zijn deels in afwachting van herontwikkeling).

Ontwikkelingen vraagzijde Teylingen

- Demografische ontwikkelingen hebben een effect op de draagkracht en bestedingen in de detailhandel. In Teylingen krimpt de bevolking licht, is sprake van een sterke vergrijzing en is het besteedbaar inkomen circa 10 tot 15% hoger dan elders in de regio of nationaal.
- In 2011 is koopstromenonderzoek voor de Randstad uitgevoerd[3]. Dit onderzoek geeft inzicht in het functioneren van de detailhandel in de gemeente Teylingen.
- De koopkrachtbinding voor de dagelijkse sector bedraagt 85%. Dit betekent dat 15% van de dagelijkse bestedingen buiten de gemeente worden gedaan. Dit cijfer is in vergelijking met het vorige koopstromenonderzoek verbeterd. In 2004 was de koopkrachtbinding 80%. Ook ten opzichte van gemeenten met een vergelijkbare omvang is het bindingspercentage hoog (gemiddeld 82%).
- De koopkrachtbinding voor de niet-dagelijkse sector bedraagt 36%. Dit betekent dat meer dan 60% van de niet-dagelijkse bestedingen buiten de gemeente worden gedaan. Dit cijfer is in vergelijking met het vorige koopstromenonderzoek sterk verslechterd. In 2004 was de koopkrachtbinding 43%. 12% van de aankopen aan niet-dagelijkse artikelen wordt via internet gekocht. In de niet-dagelijkse sector is de concurrentie op korte afstand relatief sterk, zoals Noordwijk, Katwijk, Leiden, overige centra in de Bollenstreek en iets verder Haarlem, Hoofddorp, Den Haag en Amsterdam. In vergelijking met omliggende gemeenten doet Teylingen het relatief goed. Ontwikkelingen in de detailhandel vragen echter om een antwoord. Er is geen tijd om achterover te leunen.
- Het winkelaanbod in Teylingen heeft ook aantrekkingskracht op inwoners van buiten de gemeente, mede vanuit toerisme (bijvoorbeeld in Warmond). Een behoorlijk deel (19%) van de omzet aan niet-dagelijkse artikelen komt van inwoners uit andere gemeenten. Omliggende gemeenten hebben het grootste aandeel hierin, maar ook 3% van de bestedingen komt van mensen van buiten de regio, overwegend toeristen.
- Uit de gegevens kunnen we ook conclusies trekken over bestedingen van inwoners van Teylingen die elders winkelen (koopkrachtafvloeiing). In totaal wordt € 71 miljoen(van een totaal bestedingspotentieel van € 181 miljoen onder de Teylingse bevolking) niet in winkels in Teylingen uitgegeven. De verklaring hiervoor is de

[3] Door I&O Research in opdracht van de provincie, Kamer van Koophandel en gemeenten.

aantrekkingskracht van andere centra in de regio. Naast bestedingen in fysieke winkels is sinds 2004 het winkelen via internet enorm toegenomen (verzesvoudigd). Dit leidt tot afvloeiing van bestedingspotentieel (inmiddels circa 7% van het totale bestedingspotentieel, in 2004 was dit nog slechts 1%). In totaal circa € 12 miljoen op jaarbasis, met name niet-dagelijks. Verwachting is dat internet de komende jaren doorgroeit. Samen moeten ondernemers in Teylingen hier een antwoord voor zoeken.

- De omzet van winkels in Teylingen is € 125 miljoen (68% dagelijks en 32% niet-dagelijks). Ten opzichte van 2004 is de omzet met 23% gestegen (dagelijks + 31%, niet-dagelijks +0%). Met name de verkoop via internet is een belangrijke reden voor de beperkte omzetgroei in niet-dagelijks.

In de figuur hierna is een samenvatting van bovenstaande te zien.

Figuur 1: Samenvatting bestedingen in detailhandel in Teylingen, ontwikkeling tussen 2004 en 2011

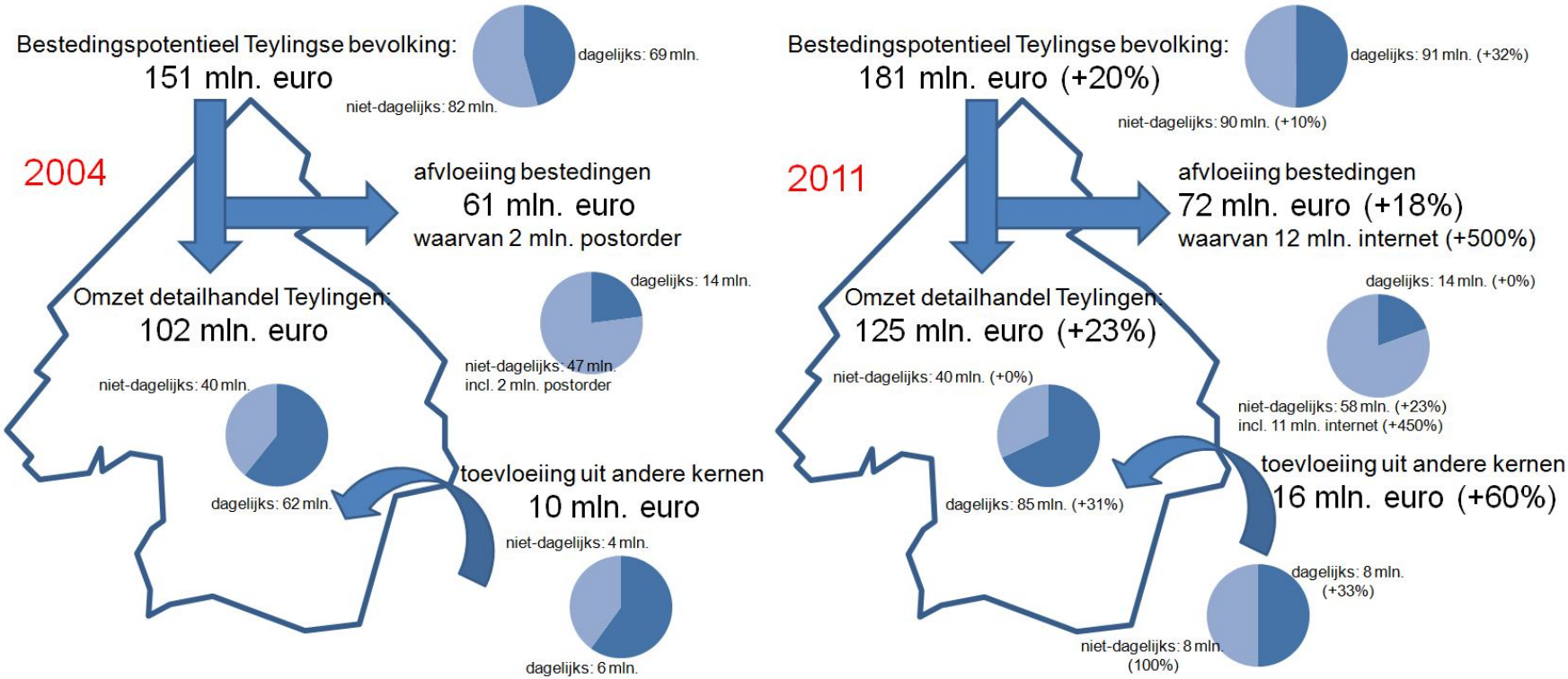

Bron: Koopstromenonderzoek Randstad, 2011, bewerking Stec Groep, 2013.

Conclusie: De detailhandel in Teylingen functioneert op een gemiddeld niveau. Zeker ten opzichte van omliggende gemeenten zijn de prestaties goed. Een relatieve vergelijking met omliggende gemeenten in de Bollenstreek laat zien dat Teylingen op de meeste aspecten beter scoort. Het gaat dan om de verandering die gemeten is sinds 2004. Zie onderstaand figuur.

Figuur 2: Ontwikkeling indicatoren koopstromen in Teylingen en de Bollenstreek tussen 2004 en 2011

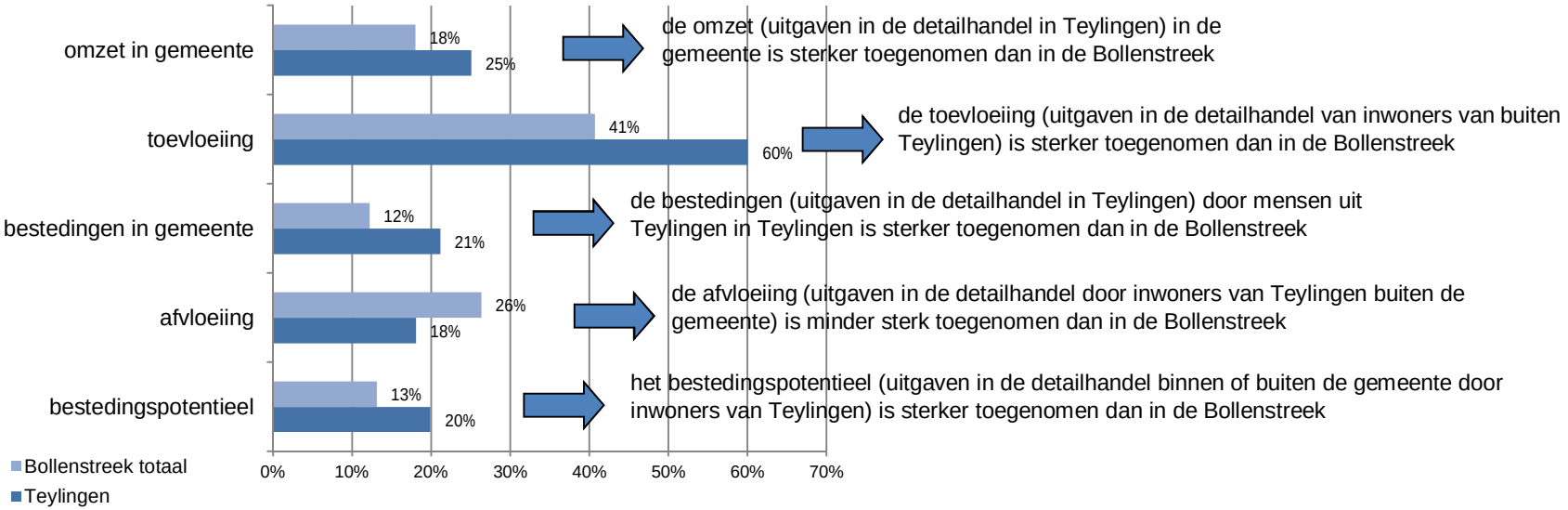

Bron: Koopstromenonderzoek Randstad, 2011, bewerking Stec Groep

2.2 Trends in de detailhandel en consumentengedrag

In de vorige paragraaf heeft u een actueel beeld gekregen van het functioneren van de detailhandel in Teylingen. In deze paragraaf leest u in het kort de belangrijkste trends die de komende jaren van invloed zijn op het functioneren van de detailhandel in Teylingen. Een uitgebreide beschrijving leest u in het bijlagenboek.

Tabel 1: Trends en betekenis voor detailhandel in Teylingen

Trend	Uitleg	Betekenis voor Teylingen *(uitwerking in hoofdstuk 3)*
Consumentengedrag verandert	• Het consumentengedrag verandert onder invloed van trends onder de bevolking. Deze veranderingen leiden tot meer of minder bezoek aan winkels. • Steeds vaker worden (winkel)activiteiten gecombineerd. • Het motief van winkelen is bepalend welke winkelcentrum bezocht gaat worden. Deze scheiding wordt steeds harder.	• De gemeente Teylingen moet samen met ondernemers en eigenaren per centrum kijken welk toekomstperspectief er ligt om de consument zo goed mogelijk te bedienen. • Centra moeten inspelen op de behoefte bij de consument om koopkracht te behouden of aan te trekken. • In hoofdstuk 3 een nadere uitwerking hiervan.
Vergrijzing betekent een ander koopgedrag	• Voor ouderen is belangrijk dat een winkelgebied schoon en veilig is en dat het aangenaam verblijven is. Winkelen is een dagje uit gecombineerd met andere activiteit. • Ouderen zijn mobieler dan voorheen, waardoor niet vanzelfsprekend voor het centrum 'om de hoek' gekozen wordt. Ook is het koopgedrag van ouderen anders.	• De winkelcentra in Teylingen moeten ouderen 'verleiden'. Er moet iets te beleven zijn (combinatie met museum of evenement) en het moet er schoon en veilig zijn.
Winkelen via internet groeit verder	• De afgelopen jaren is de omzet van detailhandel via internet sterk gegroeid. Dit in tegenstelling tot de groei in de totale detailhandel. • In 2012 is 10% van de omzet in de detailhandel verkocht via internet. Verwachtingen voor de toekomst gaan uit van een verdere groei. Conservatieve scenario's gaat uit circa 20% omzet voor online in 2020.	• Inwoners van Teylingen kopen voor circa € 12 miljoen via internet. Dit groeit gestaag. Gevolg is dat de omzet van de fysieke winkel daalt. • In de toekomst verwachten we een teruggang in aantal winkelmeters in Teylingen, oplopend tot circa 30%. • Dit heeft grote gevolgen voor de centra in Teylingen. Deze moeten compacter worden om levendigheid en aantrekkingskracht te behouden.
Clicks need bricks and bricks need clicks	• De consument maakt heel bewust keuzes ten aanzien van het aankoopgedrag (fysiek of online).	• Het 'nieuwe winkelen' is een overlevingsstrategie voor fysieke winkels in Teylingen. Dit betekent dat fysieke winkels

	• Voor ondernemers met een fysieke winkel is het noodzaak om naast een sterke fysieke winkel ook een online winkel te hebben. • Online winkels willen steeds vaker ook een fysieke winkel of afhaallocatie dichtbij het de consument.	ook online de (vaste) consument kunnen bedienen en dat winkelen in Teylingen een beleving wordt. • Online winkels zullen steeds meer vraag uitoefenen op fysieke winkelgebieden en er afhaalpunten willen openen.
Perifere detailhandel vergt maatwerk	• Perifere en volumineuze detailhandel zijn de afgelopen decennia sterk gegroeid. De toekomstverwachtingen voor perifere detailhandel en solitaire winkellocaties zijn matig. Bovendien kan het de positie van de detailhandel in de centra verzwakken (maar ook versterken).	• De gemeente Teylingen moet zeer terughoudend zijn in het toestaan van ontwikkelingen buiten de kernwinkelgebieden omdat deze ontwikkelingen de positie van de centra kan verzwakken en versnippering teweeg kan brengen. • De vestiging van perifere detailhandel heeft ook een aantal positieve aspecten, zoals de vernieuwing van het winkelbestand (en daardoor extra aantrekken of minder afvloeien van koopkracht uit de gemeente), combinatiebezoek aan andere winkels in Teylingen en extra werkgelegenheid.

2.3 Opgave die nu voorligt voor de Teylingse detailhandel

Detailhandel in Teylingen functioneert nu redelijk tot goed……
Om te bepalen hoe het huidige winkelaanbod in Teylingen functioneert is een distributieve berekening voor het dagelijkse en niet-dagelijkse winkelaanbod in de gemeente. De conclusies uit paragraaf 2.1 en het koopstromenonderzoek geven hier ook al een kijk in. Echter, we kiezen ervoor om ook vanuit een distributieplanologisch onderzoek (DPO) het functioneren in beeld te brengen. In een DPO wordt op basis van landelijke normgetallen een inschatting gemaakt van de potentiële uitbreidingsruimte naar winkels. Deze kan verschillen van de werkelijke cijfers uit een koopstromenonderzoek doordat bijvoorbeeld een deel van deze marktruimte al wordt ingevuld door detailhandelsaanbod in omliggende (grotere) plaatsen. Tegelijkertijd maakt het DPO ook helder welke verbeterslag de detailhandel in Teylingen nog kan realiseren.

Het dagelijkse winkelaanbod in de gemeente Teylingen is nu circa 12.500 m² wvo groot, het niet-dagelijkse aanbod is circa 24.500 m² wvo groot (exclusief leegstand[4]). Voor de dagelijkse sector berekenen we een haalbaar

[4] In totaal is de leegstand circa 10.500 m² wvo, waarbij aangetekend moet worden dat Wasbeekerlaan een nieuwbouwontwikkeling betreft (nog niet gevuld).

aanbod op basis van de huidige uitgangspunten van circa 10.500 tot 11.000 m² wvo. Dit betekent dat er relatief veel vierkante meters zijn ten opzichte van de bestedingen. Dit heeft tot gevolg dat de vloerproductiviteit lager ligt dan in vergelijkbare gemeenten in de regio. Voor de niet-dagelijkse sector berekenen we een haalbaar aanbod van circa 26.500 m² wvo. Op basis van de cijfers schatten we in dat de detailhandel in Teylingen maximaal functioneert.

Let op: deze berekening geeft op basis van geaggregeerde cijfers een beeld over het functioneren van de detailhandel op dit moment. Deze laat zien dat er op niveau van Teylingen zeer beperkt marktruimte is voor nieuwe winkelmeters. Terughoudendheid is gewenst gezien deze berekening en de analyses en trends in het voorgaande. Echter, de detailhandel en de consument vragen om vernieuwing in aanbod en diversiteit. Per aanvraag is maatwerk nodig waarbij gekeken moet worden naar de impact op de bestaande winkelstructuur en de toegevoegde waarde voor het winkelcentrum of de gemeente. Daarbij geldt dat in eerste instantie initiatieven geclusterd moeten worden in de kernwinkelgebieden zodat hier draagvlak blijft voor detailhandel en voorzieningen en om wildgroei te voorkomen. In hoofdstuk drie werken we dit verder uit.

Tabel 2: huidig functioneren detailhandel Teylingen

	Teylingen	
sector	**Dagelijks**	**Niet-dagelijks**
inwoneraantal	35.700	35.700
bestedingen per hoofd*	€ 2.280	€ 2.660
koopkrachtbinding inwoners Teylingen**	85%	36%
gebonden bestedingen inwoners Teylingen	€ 69 mln.	€ 34 mln.
koopkrachttoevloeiing**	9%	19%
omzet afkomstig van buiten Teylingen	€ 7 mln.	€ 18 mln.
totale omzet	€ 76 mln.	€ 52 mln.
m² wvo***	12.500	24.500
vloerproductiviteit	€ 6.500 per m²	€ 1.700 per m²
normvloerproductiviteit******	€ 7.100 per m²	€ 1.950 per m²
haalbaar aanbod in m² wvo	10.800	26.500
indicatie actuele uitbreidingsruimte m² wvo	-1.700	2.000

* Bron: HBD
** Bron: Koopstromenonderzoek Randstad, 2011
*** Bron: Locatus 2013, exclusief leegstand (ca. 6.400 m² wvo)
**** Bron: HBD, bewerking Stec Groep

……maar door trends en ontwikkelingen in consumentengedrag en de detailhandel is een krimp te verwachten tot en met 2025

De detailhandel in Teylingen functioneert nu naar behoren en in vergelijking met omliggende gemeenten goed. Tijd om nu stil te zitten is er echter niet. Op basis van de trends die we in de vorige paragraaf schetsten is dit geen vaststaand gegeven. Omliggende gemeenten investeren in de opwaardering (en daarmee versterking van de aantrekkingskracht) van de centra en de trends en ontwikkelingen hebben een impact op de detailhandel in Teylingen. Hoe dit precies gaat uitpakken is lastig te voorspellen en afhankelijk van diverse factoren. Ruwe schattingen lopen uiteen van een vermindering van het winkelbestand (in zowel winkels als m² wvo) van 10 tot 20%. In sommige scenario's is een afname van 30% denkbaar.

Nu niks doen betekent dat de detailhandel in Teylingen aan aantrekkingskracht verliest
De detailhandel in Teylingen staat op een kruispunt. Indien nu niks gedaan wordt verslechterd de concurrentiepositie van Teylingen en de drie centra als winkelgebied. Dit betekent dat het aantal bezoekers terugloopt (immers meer mensen gaan elders winkelen) en dat hierdoor een aantal winkels in de problemen komt. Dit leidt tot meer leegstand en een nog verder verminderde aantrekkingskracht. Hierdoor krijgen eigenaren ook te maken met lagere vastgoedwaarden en dalende huurprijzen. In feite zijn dit elkaar versterkende processen waar in feite geen einde aan komt. Kortom: de toekomstverwachtingen ten aanzien van de detailhandel maken nu tot een geschikt moment voor een visie op de toekomstige detailhandelsstructuur in de gemeente, zodat deze aantrekkingskracht blijft behouden voor inwoners van Teylingen en daarbuiten. Deze visie ligt in dit document voor.

In het volgende hoofdstuk gaan we in op de maatregelen die u kunt treffen om de aantrekkelijkheid van de detailhandelsstructuur in Teylingen te versterken en weerbaar te maken voor toekomstige ontwikkelingen.

3. ADVIES VOOR STERKE DETAILHANDEL TEYLINGEN

In dit hoofdstuk leest u ons advies voor een sterke detailhandelsstructuur in Teylingen nu en in de toekomst.

3.1 Maak strategische keuzes voor een vitale hoofdstructuur voor de detailhandel in Teylingen: versterk kernwinkelgebieden op basis van eigen kracht en toekomstperspectief

Kiezen is nodig om bestaande Teylingse winkelstructuur gezond te houden
Zoals geconstateerd is de groei uit de detailhandel van Teylingen. Sterker, de komende 5 tot 10 jaar zullen in het teken staan van verdere krimp van het aantal benodigde fysieke winkelmeters. Opgave is om binnen deze context de structuur naar de toekomst toe zo vitaal mogelijk te houden, de overlevings- en ondernemingskansen voor winkeliers te maximaliseren en het winkelaanbod kwalitatief op te waarderen. Daartoe zijn duidelijke keuzes in de structuur noodzakelijk. De drie belangrijkste:

1. Alleen kwaliteitsmeters toevoegen
Nieuwe ontwikkelingen moeten aantoonbaar waarde toevoegen aan de winkelstructuur van Teylingen en mogen de bestaande voorraad niet 'kannibaliseren'. Het gaat dan om winkels en/of aanbod dat nu nog ontbreekt in het winkelapparaat van Teylingen en waar aantoonbaar behoefte aan c.q. marktruimte voor is. Kortom, kwaliteit boven kwantiteit. Plannen voor nieuwe winkels dienen per initiatief beoordeeld te worden op hun wenselijkheid op basis van het bestemmingsplan, vigerend beleid en toegevoegde waarde aan het winkelaanbod. De gewenste detailhandelsstructuur - zoals verderop toegelicht - dient leidend te zijn bij de overwegingen, waarbij het uitgangspunt is dat er in de Teylingse detailhandel eerder sprake is van krimp dan van groei. We gaan in dit document uit van een structuur op hoofdlijnen. Per kern moet een verdiepingsslag gemaakt worden zoals verderop in deze paragraaf beschreven staat.

Er moet wel ruimte zijn voor vernieuwing. Immers, de detailhandel is (continu) in beweging, gestimuleerd door ontwikkelingen als online winkelen, schaalvergroting, productvernieuwing en filialisering. Deze ontwikkelingen stellen voortdurend nieuwe eisen aan winkelvastgoed. En dat betekent simpelweg dat er wel behoefte blijft aan herontwikkeling en/of nieuwbouw. De strategie daarbinnen moet echter zijn dat deze herontwikkeling of nieuwbouw een bijdrage moet leveren aan de opwaardering van een winkelgebied en alleen met uitbreiding van

het aantal meters gepaard mag gaan als deze ook echt wat aan de structuur toevoegt. Bij elk initiatief dient de Ladder voor Duurzame Verstedelijking (LvDV) afgelopen te worden om nut en noodzaak aan te tonen, in lijn met het provinciale beleid.

Europese Dienstenrichtlijn
In de Europese Dienstenrichtlijn zijn economische vestigingseisen verboden. Winkels (en bijvoorbeeld een daarvoor noodzakelijke bestemmingsplanwijziging) kunnen niet geweigerd worden op basis van een gebrek aan economische marktruimte of het mogelijk omvallen van een andere winkel. Bij het al dan niet toestaan van nieuwe winkels (of een bestemmingsplanwijziging) dient het te gaan om ruimtelijk relevante criteria. Het kan dan gaan om zaken als de ruimtelijke inpasbaarheid (laadvermogen locatie), ruimtelijke kwaliteit (stedenbouw) of mobiliteit (verkeersdruk). Of om een duurzame ontwrichting van de detailhandelsstructuur. Dit is het geval als dagelijkse voorzieningen voor de consument niet meer binnen redelijke afstand gelegen zijn.

2. Werk aan clustering in compacte, levendige winkelgebieden
We adviseren u in te zetten op compacte(re) kernwinkelgebieden waar winkels zo veel mogelijk geclusterd zijn. Nu zijn de drie kernwinkelgebieden immers vrij uitgestrekt. Met de verwachte krimp van het aantal benodigde meters winkelruimte gaan gaten vallen door de toenemende leegstand die hiermee gepaard gaat. Dit zet de kwaliteit en aantrekkelijkheid van deze winkelgebieden onder druk. Eventuele vernieuwingen in het winkelbestand moeten binnen de bestaande (compactere) winkelgebieden plaatsvinden, mits (ruimtelijk) passend. Ook moet de mogelijkheid bekeken worden om solitaire winkels te verplaatsen richting de centra. In aanloopgebieden adviseren we zeer terughoudend te zijn met nieuwe detailsactiviteiten en te werken met een ‘uitsterfconstructie’ waarbij de functie detailhandel – in overleg met eigenaren – vervalt bij leegstand en perspectief geboden wordt voor andere functies (bijvoorbeeld wonen of dienstverlening), waarbij de aanloopstraat niet helemaal verloederd.

Door te clusteren en winkelgebieden compacter te maken kunnen ondernemers profiteren van elkaars aantrekkingskracht en gebruik maken van gemeenschappelijke faciliteiten, zoals parkeerplaatsen. Voor de bezoeker levert clustering gemak, overzichtelijkheid en keuzemogelijkheden. Dit resulteert in meer bezoekers en meer draagvlak voor verbreding en verdieping van het totale assortiment. Daarnaast is concentratie gunstig voor het aantal verkeersbewegingen.

3. Zet in op onderling complementaire winkelgebieden

Om elke kern – en het Teylingse winkelapparaat als geheel – zo goed mogelijk te laten presteren is het van belang om de winkelgebieden elkaar aan te laten vullen en ieder een gepaste functie te laten vervullen. Winkelgebieden kunnen daarbij grofweg een of meerdere van de volgende functies voor consumenten vervullen: boodschappen doen, winkelen en recreëren, doelgerichte (laagfrequente) aankopen.
Sassenheim heeft als grootste winkelgebied en door de structuur en aanwezige horeca op dit moment feitelijk alle functies in zich. Voorhout is vooral een (dagelijkse) boodschappencentrum, terwijl Warmond het meer moet hebben van toeristen en bezoekers van buiten het dorp die hier komen winkelen en recreëren.

De Teylingse winkelgebieden zijn al behoorlijk complementair. Het is slim dit naar de toekomst verder te versterken. Hieronder geven we onze visie hierop per winkelgebied in een gebieds-ID.

Gebieds-ID Sassenheim: kernwinkelgebied met divers winkelbestand
Het centrum van Sassenheim is het grootst en kent het meest complete aanbod. Grofweg strekt het centrum zich uit over de Hoofdstraat (tussen Wilhelminalaan en Teylingerlaan), met een concentratie ter hoogte van de Kerklaan. Dit centrum heeft de meeste potentie om in te kunnen spelen op nieuwe trends, waardoor het ook de meeste kans heeft om door te ontwikkelen als kernwinkelgebied van de gemeente Teylingen. Ondanks de recessie is er weinig leegstand en is er nog steeds dynamiek. Recente investeringen hebben geleid tot een modern centrum met voldoende parkeermogelijkheden. Bovendien zijn er plannen bij ondernemers voor additionele investeringen. Opvallend is dat er veel ‘standaard’ winkels en ketens in het centrum gevestigd zijn (75% van de winkelvloeroppervlakte zijn filiaalbedrijven). Hierdoor is het onderscheidend vermogen ten opzichte van andere centra (in omliggende gemeenten) beperkt.

Uitdagingen voor de toekomst zijn:
- Het is noodzakelijk dat een keuze gemaakt wordt in gebieden die het kernwinkelgebied vormen en gebieden die meer als aanloopstraat gezien worden. De uitdaging zit vooral in het verbinden van de sterke delen van het centrum (met name de uiteinden), door een aantrekkelijke mix van publiekstrekkers, winkels, horeca, voorzieningen en parkeren. Hierbij moet krimp van het aantal winkelmeters wel het uitgangspunt zijn.
- We stellen voor om voor het aanloopgebied conservatief om te gaan met nieuwe ontwikkelingen en een natuurlijk momentum te gebruiken om een discussie over transformatie of herontwikkeling op te pakken met eigenaren. Door maximaal te faciliteren bij het zoeken naar een alternatieve invulling is het mogelijk om eigenaren voldoende perspectief te bieden.

- Winkeliers en horeca moeten het centrum als één geheel gaan beschouwen en als zodoende in de markt zetten. De kwaliteit, het voorzieningenniveau, parkeren en veiligheid moeten verbeteren zodat een prettig winkelklimaat ontstaat. Dit vereist een hoge mate van samenwerking en het ontwikkelen van een beeldmerk. Op die manier kan het *funshoppen* worden uitgebouwd en een bijdrage worden geleverd aan de toekomstbestendigheid van het centrum.
- Herstructureringslocaties Hortusplein en Digros moet bijdragen aan een versterking van het kernwinkelgebied.
- Een zo goed mogelijk afgestemd verkeerscirculatieplan waarbij de bereikbaarheid en het parkeren nabij het centrum verbetert en gekeken wordt naar optimalisatie (door bijvoorbeeld woon-werk verkeer te mijden uit het centrum).
- Om een echte stap voorwaarts te maken is het voor het centrum van Sassenheim noodzakelijk dat het winkelbestand diverser en spannender wordt. Er moet actief gezocht worden naar nieuwe winkel(formules) die het centrum kunnen versterken en de winkelbeleving vergroten.

Gebieds-ID Voorhout: boodschappen- en voorzieningencentrum

Voorhout heeft een centrum dat vooral is gericht op de dagelijkse behoefte. Daarnaast zijn er een aantal winkels gericht op niet-dagelijkse producten. De aanhoudende recessie en trends die we voorspellen ten aanzien van de detailhandel zullen een effect hebben op de winkels. Al enkele jaren zijn er plannen voor herontwikkeling van een deel van de Herenstraat en inkrimping van het gebied (volgens het – in 2001 geïntroduceerde – haltermodel). Tot nu komt deze herontwikkeling en inkrimping (nog) niet van de grond. Deze inkrimping is noodzakelijk voor het behoud van een sterk en functioneel winkelgebied. Op enkele delen van de winkelstraat is de uitstraling en kwaliteit matig (zoals ook eerder geconstateerd in de stedenbouwkundige visie voor de Herenstraat, 2009).

Positief is dat de woningbouwplannen in Teylingen met name gericht zijn op de Voorhoutse kant van de gemeente. Hierdoor blijft – zeker voor dagelijkse boodschappen – een goed toekomstperspectief voor de detailhandel in Voorhout, waarbij het centrum zich met name richt op de dagelijkse behoefte en enkele winkels die passen bij het verzorgingsgebied van Voorhout (zoals frequente niet-dagelijkse aankopen en horecavoorzieningen). Bovendien wordt het verblijfsklimaat verbeterd door de aanleg van de Randweg.

Figuur 3: Kernwinkelgebied Voorhout

Bron: Stedenbouwkundige visie Herenstraat, herijking structuurvisie 2001, RBOI i.o.v. gemeente Teylingen, 2009

Uitdagingen voor de toekomst zijn:

- Een concentratie van het winkelgebied is noodzakelijk om combinatiebezoek tussen dagelijks/dagelijks en dagelijks/niet-dagelijks te stimuleren. Kern van de zaak is om het centrum langzaam in te dikken, zonder dat bestaande winkels nu moeten verplaatsen. In de stedenbouwkundige visie uit 2009 is een onderscheid gemaakt in aanloopstraat en kernwinkelgebied. Deze verdeling past in onze ogen goed bij het compacter maken van het winkelgebied in Voorhout.
- We stellen voor om voor het aanloopgebied conservatief om te gaan met nieuwe ontwikkelingen en een natuurlijk momentum te gebruiken om een discussie over transformatie of herontwikkeling op te pakken met eigenaren. Door maximaal te faciliteren bij het zoeken naar een alternatieve invulling is het mogelijk om eigenaren voldoende perspectief te bieden. In de praktijk moeten ondernemers en eigenaren de noodzaak van verandering in gaan zien en verleid worden om op zoek te gaan naar alternatieven. In 3.3 en 3.4 gaan we hier nader op in.
- Voor het kernwinkelgebied is herontwikkeling en een verdere versterking van de uitstraling gewenst. Herontwikkeling hier moet kwaliteit aan het gebied toevoegen en de broodnodige vernieuwing op gang brengen. De ruimtelijke structuur en het voorzieningenniveau moeten hierop worden afgestemd en worden geconcentreerd.
- Thematisch bestaat het winkelbestand in Voorhout in de toekomst vooral uit winkels die voorzien in de dagelijkse behoefte (supermarkt, slager, groente, vis, drogist) en beperkt niet-dagelijkse producten (hoge frequentie van aankopen zoals textielsupers of kleiner warenhuis). Van belang is om de wisselwerking tussen beide typen winkels te vergroten en te versterken.
- Voor Oosthoutplein stellen we voor een status quo te hanteren. De huidige winkels functioneren prima. Aandachtspunt is de beperkte ruimte voor vernieuwing en schaalvergroting voor met name Aldi. Vanuit de visie vestigt de Aldi zich idealiter in het kernwinkelgebied van Voorhout, maar dit strookt niet met de plannen en strategie van het bedrijf (die zoekt naar solitaire plek, met een goede bereikbaarheid en voldoende parkeren). Vandaar dat een status quo op dit moment de beste oplossing biedt.

Gebieds-ID Warmond: versterken toeristisch profiel

In Warmond is de detailhandel dusdanig beperkt en afhankelijk van bezoekers van buitenaf dat er geen mogelijkheden zijn om dit centrum uit te breiden. Behoud van het huidige niveau moet bepalend zijn bij de keuzes die worden gemaakt. Daar hoort ook het behoud van de recreatieve functie van de kern. De uitstraling van de Dorpsstraat als geheel is matig en door het autoverkeer en de geparkeerde auto's is het verblijfsklimaat voor voetgangers en fietsers onvoldoende.

Uitdagingen voor de toekomst zijn:

- Het versterken van het toeristisch recreatieve profiel van het centrum door een op de toerist afgestemd gemixt aanbod van detailhandel (dagelijks o.a. supermarkt en vers, kadowinkel, handwerk, streekproducten, etc.), ambachten (kapper, schoonheidssalon, verhuur van fietsen, kunst & cultuur, etc.) en horeca (café, lunchroom, restaurant). De kunst is om één geheel te creëren waarbij het aanbod zoveel mogelijk geconcentreerd wordt in de Dorpsstraat tussen Middendorplaan en Meerrustlaan.
- Voor Warmond geldt dat een verbetering van de ruimtelijk-functionele structuur, bereikbaarheid, profilering en presentatie kan leiden tot een kwaliteitssprong van het gebied en daarmee de aantrekkingskracht vergroot kan worden.
- Het toeristisch profiel kan verder versterkt worden door behoud van de huidige zondagopenstelling, evenementen (gekoppeld aan een braderie, tentoonstelling, markt, etc.) en een gezellige uitstraling van het winkelgebied, waarbij kleinschaligheid voorop staat. Kortom; een integrale kijk op de Dorpsstraat in Warmond.

Visie met actiepunten per centrum opstellen

We adviseren om samen met ondernemers en vastgoedeigenaren te komen tot een plan per centrum op basis van bovenstaande gebieds-ID's. De bovenstaande uitgangspunten zijn hiervoor leidend. Voor Voorhout is in het verleden al een stedenbouwkundige visie opgesteld. Deze kan de basis zijn voor een plan ter versterking en clustering van de detailhandel. Een plan per kern bestaat uit de volgende elementen:

- Wat is sterk en wat zijn verbeterpunten ten aanzien van de locaties?
- Wat zijn de bronpunten en publiekstrekkers?
- Hoe beoordelen ondernemers het winkelgebied en wat zijn de toekomstplannen?
- Wat is het kernwinkelgebied en wat zijn de aanloopstraten?
- Wat is het gewenste profiel en welke doelgroepen (bestaande en nieuwe winkels) passen daarbij?
- Hoe dragen openbare ruimte, veiligheid en voorzieningen bij aan een sterk centrum en een prettig verblijfsklimaat?
- Welke routing, verkeersstructuur en parkeerbeleid past bij het centrum zodat een prettig verblijfsklimaat ontstaat en toch voldoende dichtbij de winkels gekomen kan worden?
- Hoe kunnen ondernemers (winkeliers, horeca, voorzieningen) de samenhang in het centrum vergroten?
- Welke partijen zijn betrokken bij de totstandkoming van de visie en de uitvoering ervan?
- Welke stappen moeten gevolgd worden en wat is de fasering?

3.2 Kies voor de zondagopenstelling in Teylingen, maar werk stevig aan draagvlak

De koopzondag leidt tot flinke verdeeldheid onder de ondernemers(verenigingen) en inwoners in Teylingen
Eerdere raadplegingen onder de ondernemers(verenigingen) in Teylingen, ook in kader van deze detailhandelsvisie, hebben duidelijk gemaakt dat de meningen verdeeld zijn over wel of niet open op zondag. De argumenten tegen verruiming van de openstelling op de zondag zijn vooral gericht op de onmogelijkheid voor de kleine ondernemer om te concurreren met grote ketens, het behoud van de huidige omzet, verarming in het winkelbestand en het (on)gelijke speelveld. De voorstanders kijken vooral naar de ruimere openstelling in omliggende winkelcentra (danwel via een koopzondag danwel via de avondwinkelconstructie) en de omzetten die daarmee verloren gaan.

Onder de consument is de koopzondag, ook in Teylingen, hoe dan ook relatief populair. Zo'n 60% van de Teylingers maakt (weleens) gebruik van de koopzondag, zo blijkt uit peilingen uit 2011 (in het kader van het koopstromenonderzoek Randstad). In Teylingen is in 2012 onderzoek gedaan naar de koopzondag en het gebruik maken ervan (I&O Research, 2012). Hieruit blijkt dat slechts een beperkt deel van de consumenten ook daadwerkelijk de koopzondag in Teylingen bezoekt. Circa 60% van de mensen uit Teylingen bezoekt nooit een koopzondag in de eigen gemeente. Als dit wel het geval is wordt vaak een supermarkt bezocht en in slechts 7% van de gevallen is het doel *funshoppen.*

Ook is het beeld diffuus waar het gaat om effecten op economie, werkgelegenheid en omzet. Enerzijds zien we voorbeelden waar omzetverhoging en meer werkgelegenheid daadwerkelijk plaatsvinden, anderzijds zijn er ook veel voorbeelden die een ander beeld geven: mensen geven niet meer geld uit, omzet wordt gespreid over meer openingsuren c.q. er vindt verschuiving plaats van andere weekdagen naar de zondag, et cetera.

In onderstaande tabel zijn een aantal argumenten voor en tegen een zondagopenstelling opgesomd.

Tabel 3: Voor- en tegenargumenten zondagopenstelling

Voor	Tegen
• De klant raakt er steeds meer aan gewend om 24/7 boodschappen te doen. • De klant wil gemak en winkelt op voor hem/haar het beste moment, door individualisering en hogere arbeidsparticipatie is winkelen op zondag een extra kans om boodschappen of aankopen te doen. • Steeds groter aandeel internet in de detailhandel zorgt voor teruglopende omzetten in fysieke winkel. • Koopkracht vloeit af naar plaatsen waar men zondag wel open is. • Met name in de foodsector is de koopzondag een algemeen geaccepteerd goed geworden dat bijdraagt aan de omzet van het bedrijf (een deel dat anders weglekt). • Gelijk speelveld supermarkten Teylingen en elders. • Consument doet extra inkopen op zondag. Uitgaven op zondag zijn bestedingen die anders niet worden gedaan of bestedingen die anders terecht komen in andere sectoren, zoals bijvoorbeeld attractieparken of in de horeca. • Verschillende onderzoeken wijzen erop dat deelname van het aantal winkeliers bepalend is voor het succes van de koopzondag. • Kleine meerderheid van consumenten in zijn algemeenheid is voor permanente zondagopenstelling (en maakt er dus ook gebruik van).	• Draagvlak onder winkeliers is laag. Groot deel gaat nu ook niet open tijdens aangewezen koopzondagen. • Het merendeel van de uitgaven kan gezien worden als bestedingen die door de consument 'verschoven' worden van de andere weekdagen naar de zondag. • Aanbod *funshoppen* in de gemeente is te gering waardoor koopzondag in beperkte mate extra klanten trekt. • Vooral (grote) recreatieve winkelgebieden zijn in trek op koopzondag. De koopstromen op koopzondag richten zich vooral op centrumgebieden (binnensteden) en thematische winkelcentra zoals woonboulevards en Factory Outlet Centers. • Kleine winkeliers in de foodsector kunnen/willen niet mee in de trend van permanente zondagopenstelling; ze verwachten opzetverlies of sluiting waardoor diversiteit van winkelgebieden terugloopt. • Het draagvlak onder inwoners van Teylingen voor een permanente zondagopenstelling in Teylingen is gering (het aanbod en *funshopgehalte* speelt hierin een belangrijke rol, want mensen winkelen wel elders – bv in Leiden - op zondag).

Bron: Stec Groep, op basis van diverse bronnen

Waarom de koopzondag voor een supermarkt makkelijker is dan voor een zelfstandige winkelier.

Een supermarkt heeft een andere kostenstructuur dan een kleinbedrijf. De variabele loonkosten liggen lager vanwege de jonge gemiddelde leeftijd van het personeel. Voor een supermarkt is het dan ook makkelijker om op een zondag open te gaan omdat eerder het break-evenpoint (constante kosten gedeeld door dekkingsbijdrage) gehaald wordt. Nadat alle constante kosten zijn terugverdiend is de dekkingsbijdrage (afzet * (verkoopprijs minus variabele kosten per product)) niet meer nodig voor het dekken van de constante kosten. De dekkingsbijdrage wordt dan pure winst voor de onderneming vooral omdat de lonen laag zijn en de omzetten hoog. Centrumwinkels kunnen alleen maar verantwoord opengaan als er voldoende klanten naar het centrum komen. Voor het kleinbedrijf kan alleen een drukke zondag bijdragen aan winstverbetering, anders is het bedrijfseconomisch niet aantrekkelijk om open te gaan. Dit neemt overigens niet weg dat ook voor supermarkten de financiële resultaten onder druk staan door hogere inkoopprijzen en versterkte concurrentie. Voor supermarkten is dan juist extra nadelig als zij niet open kunnen, terwijl dit in buurgemeenten wel het geval is.

Koopzondag is niet het redmiddel voor alle trends en veranderingen in de detailhandel……
De koopzondag dreigt voor veel gemeenten een *doel* op zich te worden en door sommige partijen gezien te worden als *hét redmiddel* voor de detailhandel. Dit is echter onjuist. Het is eerst en vooral van belang dat er gewerkt wordt aan het beschikbaar blijven van een aantrekkelijke detailhandelsstructuur met voldoende diversiteit aan winkels en aantrekkelijke centra. Dat is namelijk wat de consument wil. Deze heeft genoeg van de vervlakking in de ‘stenen winkelcentra’ en zoekt juist naar gebieden waar wat te beleven valt en waar het door de samenstelling van het winkelbestand aantrekkelijk is om naar toe te gaan aanvullend op zijn digitale koopgedrag. De koopzondag kan een belangrijk *middel* zijn om dit te realiseren, maar niet zonder meer. Immers, juist de koopzondag kan er ook voor zorgen dat kleine zelfstandigen het af moeten leggen tegen supermarkten en filialen, waardoor het aanbod niet wordt versterkt, maar juist verschraalt. Een zorgvuldige en op maat van Teylingen gesneden koopzondag is dus gewenst.

….maar kan wel helpen om koopkracht vast te houden, zeker ook omdat omliggende gemeenten wel een zondagopenstelling hebben
Steeds meer gemeenten in de omgeving van Teylingen gaan over tot verruiming van de winkeltijden. Gemeenten als Leiden, Leiderdorp, Lisse, Oegstgeest, et cetera, hebben allemaal besloten tot het vrijgeven van de koopzondag. Hierdoor trekken de winkelgebieden van deze gemeenten ook op zondag aan de Teylingse consument. De koopkrachtafvloeiing die hiervan het gevolg is, is uiteraard ook nadelig voor de Teylingse ondernemer, ook de kleine zelfstandige winkelier.

Tegen deze context adviseren wij, in lijn met het Raadsbesluit over Winkeltijdenverordening dat nu voorligt, om de koopzondag vrij te geven voor de gemeente Teylingen. Het argument hiervoor is dat voor sommige branches

(vooral supermarkt) en kernen (vooral Warmond) de zondagopenstelling van levensbelang is om niet onder te sneeuwen in de regionale concurrentiestrijd om de consument. Daarbij kiezen we ervoor om de zondagopenstelling niet te beperken om – voor ondernemers – zoveel mogelijk een gelijk speelveld te creëren en daardoor omzetverschuivingen tussen de kernen of branches te beperken.

Belangrijk om te realiseren bij de vrijgave van de zondagopenstelling, is dat het draagvlak onder een groot deel van de ondernemers beperkt is. Vandaar dat we tegelijkertijd adviseren om te werken aan het versterken van dit draagvlak. Ondernemers moeten een balans kunnen en zien te vinden in de zondagopenstelling. Teylingen en de drie kernen zijn niet van dermate omvang dat 52 koopzondagen vanaf het begin een succes zijn. 52 'koopzondagen op z'n Teylings' betekent dat ondernemers vrij zijn om op zondag open te zijn, maar dat er gezamenlijk draagvlak gezocht wordt voor een aantal thematische koopzondagen rondom feestdagen en evenementen. Op die momenten is het draagvlak voor een koopzondag het grootst en is er voor de kleine ondernemer extra omzet te behalen. Als dit een succes wordt kan dit verder uitgebreid worden naar meer koopzondagen.

Juist door de koopzondag vrij te geven wordt de creativiteit van de ondernemer aangesproken. Er is geen verplichting om elke zondag open te zijn, iedereen is hier vrij in. Voor een geslaagde zondagopenstelling op de thematische zondagen is een hoog draagvlak gewenst (hier moet ook actief aan gewerkt worden), maar op overige zondagen in het jaar kan iedere ondernemer zijn of haar moment uitkiezen. Versspeciaalzaken hebben bijvoorbeeld in de zomer het meeste profijt (strand, toeristen, barbecue), terwijl een gespecialiseerde sportwinkel (gericht op sneeuw en winter) veel meer ziet extra zondagen in het winterseizoen. Er zijn veel smaken denkbaar. Door middel van internet en sociale media kunnen inwoners gewezen worden op de openstelling en de tijden dat de winkel open is.

3.3 Samenwerking is cruciaal om succesvol te veranderen

Samenwerking moet professioneler en meer draagkracht krijgen: verken mogelijkheden centrummanagement
De aantrekkingskracht van de detailhandel in Teylingen moet worden vergroot om de verwachte ontwikkelingen het hoofd te kunnen bieden. Een gezamenlijke aanpak en investeringen zijn nodig van zowel ondernemers, vastgoedeigenaren, vastgoedmarktpartijen (ontwikkelaars/beleggers), financiers en de gemeente. Samenwerking en een gecoördineerde aanpak is dan van belang, anders gaat dit niet of niet voldoende van de grond komen.

Op dit moment werken ondernemers in Teylingen samen aan het versterken van de diverse winkelgebieden via de Teylingen Ondernemers Vereniging (TOV). Acties en projecten hebben nu vooral betrekking op het samenbrengen en organiseren van activiteiten in de winkelcentra en sfeeracties. Het draagvlak is goed, maar zeker niet dekkend. We constateren dat de samenwerking nu vooral gericht is op afstemmen en bekostiging van activiteiten en evenementen. Een verdere professionaliseringsslag is nodig, zeker gezien de flinke opgave waar de detailhandel in Teylingen voor staat.

We adviseren de oprichting van centrummanagement en te verkennen of hier voldoende (breed) draagvlak voor is onder de Teylingse kernen. De bal ligt hier in eerste instantie bij de ondernemers. Gezien het gedeelde belang (ondernemers, eigenaren, consument, gemeente) is het goed dat de gemeente aangehaakt is vanaf de start van het project. De precieze structuur en het werkgebied van het centrummanagement is nog niet uitgekristalliseerd (per kern of voor de hele gemeente met werkgroepen per kern). Onderzoek moet dit uitwijzen (evenals financiering). Verstandig is om eerst een kwartiermaker aan te stellen die onderzoekt of er een wenselijkheid is tot centrummanagement, in welke vorm en welke financiering daarbij past.

Definitie centrummanagement
Centrummanagement is een structureel samenwerkingsverband van publieke en private partijen in een centrum, op basis van gelijkwaardigheid, met een gezamenlijke inzet van middelen. Centrummanagement richt zich op alles wat te maken heeft met het economisch functioneren en de ruimtelijke kwaliteit van het centrumgebied, rekening houdend met de leefbaarheid en de positie van het winkellandschap in de regio. Centrummanagement moet overigens vooral uit de ondernemers komen, daar moet de drive en het draagvlak liggen om hier ook echt wat mee te doen. De gemeente kan faciliteren. Daarbij is sprake van een gezamenlijk en gedeeld belang. Zowel bewoners, eigenaren, ondernemers als gemeente hebben belang bij een fraai ogend en goed functionerend centrum. Centrummanagement doet niet aan belangenbehartiging vanuit één individuele partij (zoals de winkeliers) en is dus ook geen politiek instrument. Het is een onafhankelijke organisatie die tussen en boven de partijen staat en werkt op basis van gedeelde uitgangspunten.

Centrummanagement is een aparte organisatie die vanuit een aantal ambities (bijvoorbeeld de plannen per kern) aan de slag gaat met de realisatie en dus een sterker winkelgebied. Het centrummanagement wordt georganiseerd via een stichting. Dit bevestigt de onafhankelijke status, doel en belang van samenwerking. Daarnaast kan men als onafhankelijke partij contracten aan gaan. In het centrummanagement participeren partijen die een belang en betrokkenheid hebben in het centrum. Het gaat dan tenminste om de volgende partners:

- Teylingen Ondernemers Vereniging (TOV)
- Gemeente Teylingen

- Vastgoedeigenaren centrum (onder de voorwaarde dat deze in een vastgoedeigenarenoverleg georganiseerd zijn en afvaardiging kunnen sturen, zie paragraaf 3.4)
- eventueel: toeristische groeperingen (zoals de VVV)

Organisatorisch bestaat centrummanagement uit een bestuur (toezichthouder), centrummanager en diverse werkgroepen. Zie de figuur.

Figuur 4: Mogelijke structuur organisatie centrummanagement

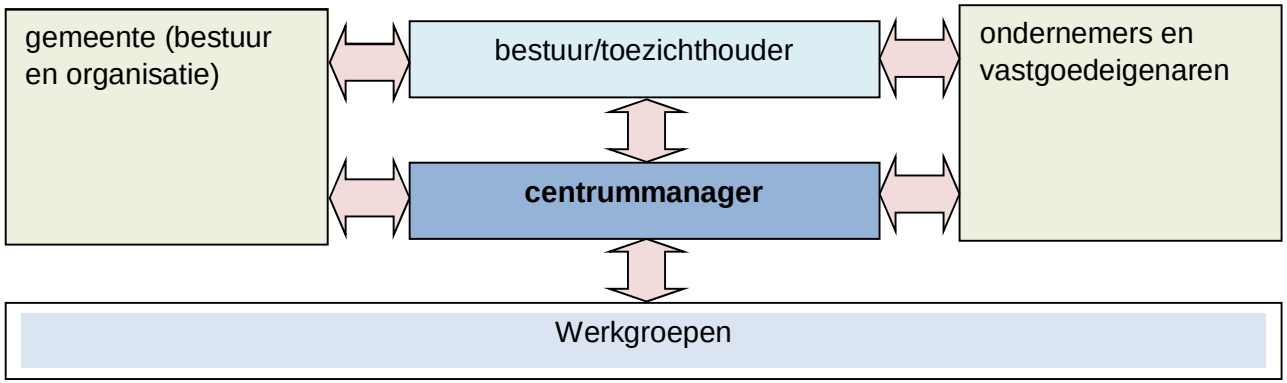

Profiel centrummanager
De centrummanager zorgt voor de praktische aansturing van de werkorganisatie, waarbij projectoverleg plaatsvindt op werk- / projectniveau. We gaan uit van een functie van 16 tot 24 uur per week, afhankelijk van het aantal kernen en de ambities. Een centrummanager heeft onder andere de volgende kernkwaliteiten:

- Ondernemend, creatief en uitvoeringsgericht.
- Overtuigingskracht en doorzettingsvermogen.
- Bruggenbouwer, teamplayer.
- Onafhankelijk zonder persoonlijke of zakelijke belangen in het centrum.
- Affiniteit, kennis en ervaring met detailhandel, horeca, vastgoedontwikkeling en evenementen.
- Ervaring met gemeentelijke regelgeving en procedures.
- Kan omgaan met conflicten en belangentegenstellingen.

Centrummanagement kan niet zonder additionele financiële middelen
Het centrummanagement dat we beogen kan een manier zijn om de samenwerking tussen ondernemers, vastgoedeigenaren en de gemeente te versterken. Het kan leiden tot meer begrip en vertrouwen, gezamenlijk beleid, echte resultaten en nieuwe investeringen, zo tonen voorbeelden elders[5]. We adviseren u de mogelijkheden verder in kaart te brengen. Dit in samenhang met de mogelijkheden voor het instellen van een BIZ of een ondernemersfonds[6]. Zo kan de ondernemersbijdrage in de financiering collectief worden geregeld en wordt ervoor gezorgd dat 'free-riders' mee betalen in de gezamenlijke kosten. Zonder vitale financieringsbasis waarin alle partijen hun bijdrage leveren is het centrummanagement namelijk bij aanvang ten dode opgeschreven. We gaan uit van structurele bijdragen voor centrummanagement. Ook sponsoring en subsidies behoren tot de mogelijke financieringsbronnen voor centrummanagement.

Jaarlijkse bijdrage, BIZ of ondernemersfonds?
Centrummanagement kan op verschillende manieren gefinancierd worden. In feite komt het neer op een bijdrage die aan ondernemers gevraagd wordt op jaarbasis, het instellen van een BIZ en een ondernemersfonds. Vanwege het vrijwillige karakter van de jaarlijkse bijdrage, adviseren we om een BIZ of ondernemersfonds in te stellen. Dit biedt de meeste mogelijkheden op het tegengaan van free-riders en het bij elkaar krijgen van de benodigde financiële middelen. Een BIZ of ondernemersfonds kan in plaats van of bovenop andere belastingen of heffingen geïnd worden.

Waarop kan centrummanagement zich het beste richten in Teylingen?
In paragraaf 3.1 heeft u kunnen lezen dat per kern een plan of visie opgesteld dient te worden. Dit is ook het kader waarin centrummanagement te werk gaat om de versterking van de winkelgebieden tot stand te brengen. Interessante aspecten waar het centrummanagement zich met acties en projecten op kan richten zijn bijvoorbeeld:

- Branchering en leegstandsbestrijding in de diverse kernen. Denk aan het instellen van een 'Wasstraat' voor leegstaande panden; een team van deskundigen dat actief met de eigenaren (en eventuele potentiële eindgebruikers) van leegstaande winkelpanden in Teylingen de

[5] Onder meer in Oss, Sittard-Geleen, Oud-Beijerland, Weert, Helmond, Dordrecht en Leid
[6] Het ondernemersfonds wordt gevuld door een verplichte bijdrage bv. door extra heffing

herinvullingsmogelijkheden in kaart brengt. Maar ook het ruimte bieden aan pop-up stores, tijdelijk ondernemerschap, tijdelijke horeca, et cetera. Hiervoor zijn flexibele bestemmingsplannen gewenst.

- Versterking van de marketing en promotie en het organiseren van evenementen. Denk o.a. aan de ontwikkeling van een website (zie ook Nieuwe Winkelen) en het verder professionaliseren en vernieuwen van de vele evenementen in Teylingen.
- Ruimtelijk inrichting, beheer, veiligheid, bereikbaarheid en parkeren. Bijvoorbeeld upgrading van de openbare ruimte via uniform meubilair, kunstobjecten, een half-jaarlijkse schouw door de winkelgebieden van de drie kernen. Maar ook investeringen in voorzieningen voor bijvoorbeeld ouderen, fietsoplaadpunten, et cetera. Veiligheid in de vorm van een Keurmerk Veilig Ondernemen is hierbinnen een belangrijk aspect dat zeker tot het takenpakket van de centrummanager behoort.

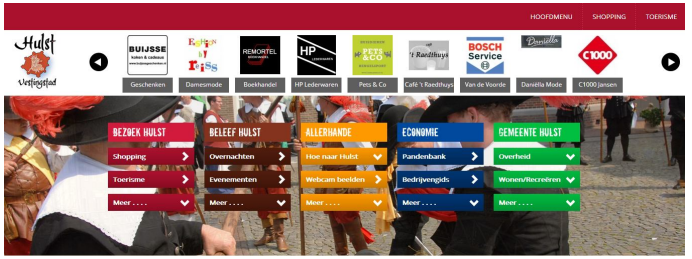

- Activiteiten rondom Het Nieuwe Winkelen. Hierbij kan gedacht worden aan het opzetten van een online winkelstraat, waar alle winkeliers in Teylingen bij aan zijn gesloten (daarbij kunnen aparte sites, of onderdelen binnen de website naar kern worden gemaakt natuurlijk). Enerzijds functioneert deze digitale winkelstraat dan als ‘webshop’ voor de ondernemers, anderzijds is het een reclameportaal en een manier om de (digitale) zichtbaarheid van de ondernemer naar de consument te vergroten. Op de website kan ook gecommuniceerd worden over evenementen(kalender), koopavonden, en over (belemmeringen in) de bereikbaarheid en parkeren.
- Communicatie, vastgoed en financiering. Denk hierbij aan het uitbrengen van een nieuwsbrief, het professionaliseren van overleg met ondernemers, regelmatige workshops of thema-avonden voor ondernemers rondom een relevant en interessant onderwerp (zoals gastheerschap en Het Nieuwe Winkelen). In het bijzonder moet u daarbij ook denken aan het instellen van een overlegplatform met vastgoedeigenaren en financiers van winkelpanden in Teylingen, waarmee u werkt aan een plan van aanpak om leegstand te bestrijden en winkeliers meer financiële zekerheid te bieden. Denk hierbij aan het verkennen van nieuwe financiële arrangementen (zoals ingroei-/maatwerkhuur) en kredietverlening.

3.4 Ga actief aan de slag met vastgoedeigenaren om leegstand te beperken en centra te versterken

Vastgoedeigenaren hebben een sleutelpositie in het oplossen van de leegstand, het versterken van de structuur en een opwaardering van de Teylingse winkelgebieden
Belangrijk uitgangspunt van de visie is het compacter maken van de drie centra en het upgraden van de aantrekkelijkheid ervan door leegstand te bestrijden en op te lossen, panden te onderhouden en op te knappen, et cetera. Hiervoor is het ook de bedoeling dat er per centrum een plan opgesteld wordt dat de koers bepaald voor de komende jaren. Via actieve samenwerking in de vorm van centrummanagement wordt een bijdrage geleverd aan de realisatie. In beide is belangrijke rol weggelegd voor de vastgoedeigenaren.

Tot enkele jaren geleden zaten vastgoedeigenaren in de positie dat panden toch wel werden verhuurd en dat de huurstroom ‘veilig’ was. Deze situatie is drastisch veranderd en de toekomst ziet er niet veel beter uit. Vastgoedeigenaren, ondernemers en gemeente Teylingen hebben elkaar nodig om naar de toekomst toe een vitale detailhandel(structuur) te borgen. Enkele voorbeelden die in het oog springen in Teylingen en waar nagedacht moet worden over transformatie, herontwikkeling, leegstandbestrijding of functiewijziging zijn de Koetsiersweg (transformatie naar woningbouw), vernieuwing Hortusplein (uitbreiding supermarkt en vernieuwing gebied), Digros-locatie (herontwikkeling en vernieuwing) en Herenstraat (vernieuwing en verbetering uitstraling).

Voorbeelden van acties samen met vastgoedeigenaren
Acties waaraan gedacht kan worden:

- Instellen van overlegplatform met vastgoedeigenaren en financiers, bijvoorbeeld door de oprichting van een vastgoedeigenarenoverleg (per kern of delen van kernen).
- Met dit overlegplatform ontwikkelen van een toekomstvisie op specifieke delen van uw centra en deelname in centrummanagement.
- Opstellen van een wervend document waarin feiten, cijfers en vestigingsvoordelen van enthousiaste gevestigde ondernemers staan. Hiermee actief de boer op gaan (door centrummanagement, maar ook individuele ondernemers, vastgoedeigenaren, gemeente) om winkelformules die nog ontbreken in de winkelstructuur van Teylingen aan te trekken.
- Organiseren van een ‘leegstaande panden Safari’: met vastgoedeigenaren, financiers, ondernemers en potentiële huurders een bezoek brengen aan de zeg 5 tot 10 belangrijkste leegstaande panden.
- In kaart brengen van de mogelijkheden voor andere vormen van huur, zoals ingroeihuur.

- In kaart brengen van de mogelijkheden voor een andere invulling/herbestemming van panden. Natuurlijk ligt dit voor sommige panden lastig en zullen eigenaren soms eerst hun verlies moeten nemen. Dit alles is ook in belangrijke mate afhankelijk van het toekomstperspectief van het gebied waarin het pand ligt en de financiering van het pand.
- Verkennen mogelijkheden tot opzet van een vastgoedfonds voor eigenaren van winkelpanden om zo stedelijke herverkaveling mogelijk te maken. Veel leegstand wordt – naast een onaantrekkelijke locatie – veroorzaakt doordat het pand incourant is. Denk aan te weinig winkelfront, te beperkte winkelruimte en gebrek aan uitstraling. Leegstand kan dan ook onder meer bestreden worden door dit aan te pakken. Probleem hierbij is dat veel eigendom in uw centra versnipperd is. Dit maakt het lastig om tot aanpak van leegstand en clustering te komen en panden weer courant te maken naar de wensen en eisen van de huidige en toekomstige winkeliers.

Concreet voorbeeld: vastgoedfonds winkelpanden
Een vastgoedfonds voor eigenaren van winkelpanden is een interessant idee (onder meer in Rotterdam is hier ervaring mee opgedaan bij de aanpak van de Witte de Withstraat en de Noorderboulevard) om de vastgoedaanpak gestalte te geven. Het voorbeeld in Rotterdam behelst het volgende principe: Eigenaren brengen – tegen een nader te bepalen inbrengwaarde – hun panden in dit fonds in. In ruil hiervoor krijgen ze aandelen in dit fonds die de waarde van de ingebrachte panden vertegenwoordigen. Het fonds beschikt zo over meerdere panden en kan vervolgens aan het werk om via de vastgoedkant bij te dragen aan de gewenste detailhandelsstructuur. Idee is dat de eigenaren via het fonds een beter rendement halen dan wanneer zij individueel hun pand zouden exploiteren. Bovendien kan het aanleiding geven om panden te vernieuwen en meer op maat te maken voor (grotere) gebruikers of een andere bestemming (transformatie).

We raden u aan om de mogelijkheden voor zo'n fonds verder te verkennen en te bekijken in welke constructie en voor welke kernen dit vooral van meerwaarde kan zijn.

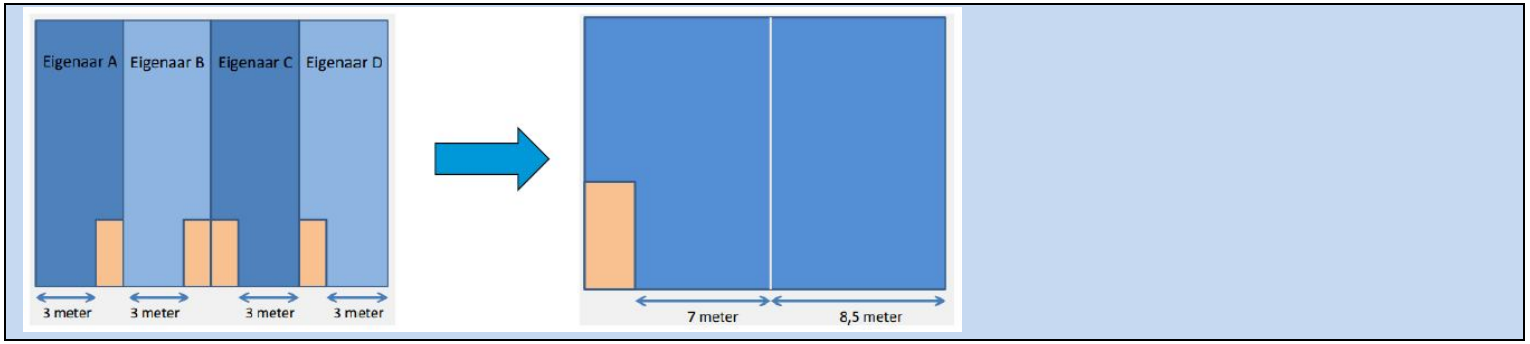
Eigenaar A
Eigenaar B
Eigenaar C
Eigenaar D
3 meter
3 meter
3 meter
3 meter
7 meter
8,5 meter

3.5 Voer een zeer terughoudend en op maat gesneden beleid voor overige vormen van detailhandel in Teylingen

Binnen de kernwinkelgebieden, zijn alle typen detailhandel toegestaan. Bestaande winkels buiten de kernwinkelgebieden kunnen hun bedrijfsvoering voortzetten. Hiervoor geldt dat een uitbreiding van de winkel in principe niet is toegestaan, tenzij dit al is afgesproken[7]. Nieuwvestiging van detailhandel buiten het kernwinkelgebied wordt uitgesloten. Tevens kan de bestemming op bestaande winkelpanden buiten de kernwinkelgebieden verruimd worden, zodat (leegstaande) winkelpanden bijvoorbeeld een woonfunctie krijgen, hier is maatwerk nodig waarbij gebruik wordt gemaakt van bijvoorbeeld een vrijstelling. Voor enkele branches en typen winkels is vestiging buiten de kernwinkelgebieden te rechtvaardigen (omdat ze qua aard en omvang niet passen binnen de kernwinkelgebieden). Het gaat dan om perifere (volumineuze) detailhandel, verkoop aan huis en afhaalpunten voor via het internet verkochte goederen. Deze vormen van detailhandel kunnen een aanvulling vormen op de detailhandelsstructuur van Teylingen, maar kunnen deze ook ondermijnen. Aangezien het uitgangspunt van deze visie is het behouden en compacter maken van de bestaande structuur, adviseren we uitermate terughoudend om te gaan met andere vormen van detailhandel.

Perifere en Grootschalige Detailhandelsvestigingen (PDV/GDV)
Het uitgangspunt ten aanzien van PDV/GDV is dat het brancheaanbod op locaties die plek bieden aan PDV/GDV complementair moet zijn aan dat in de kernwinkelgebieden van Teylingen. Dat wil zeggen dat op locaties voor PDV/GDV in Teylingen geen vestigingen mogen worden toegelaten uit branches die gewoonlijk in de centra van Sassenheim, Voorhout en/of Warmond zijn gevestigd. Ook in deze branches is sprake van afnemende bestedingen, onder meer door het toenemende aandeel bestedingen via internet. De huidige cijfers ten aanzien van bestedingen per inwoner en kooporiëntatie zullen naar verwachting in de nabije toekomst verder afnemen. Het is belangrijk om zorgvuldig te kijken of er daadwerkelijk marktruimte is voor dergelijke functies en uitbreiding van de activiteiten. Bovendien moeten nieuwe. Terughoudendheid is in relatie tot de geschetste krimp in de detailhandel gewenst.

Vier toetsingscriteria zijn van toepassing op PDV/GDV:

[7] Sowieso hanteert de provincie een grens van maximaal 10% uitbreiding op het bestaande vloeroppervlak voor bestaande winkels buiten het kernwinkelgebied.

- Branchering: enkel branches in de sfeer van ‘in en om het huis’ (o.a. bouwmarkten, tuincentra, keukens, sanitair), vervoer en buitensport zijn toegestaan op plekken buiten de kernwinkelgebieden. Het gaat dus in feite om branches met volumineuze producten of om grootschalige vestigingen die niet passen binnen de bestaande winkelcentra (vanwege omvang of verkeersaantrekkende werking). Ontheffing is mogelijk voor echt grootschalige artikelen zoals zwembaden, jacuzzi’s, buitenspeeltoestellen, piano’s, etc. waarbij zeer strikte handhaving noodzakelijk is.
- Vigerend beleid: in de Verordening Ruimte van de provincie Zuid-Holland is opgenomen dat bij ontwikkelingen buiten de centra groter dan 2.000 m² bruto vloeroppervlak een distributieplanologisch onderzoek en toetsing (of er geen sprake is van ontwrichting van de detailhandelsstructuur) nodig is. Nieuwe initiatieven moeten niet kannibaliseren met de bestaande voorraad detailhandel in de kernen. De al genoemde Europese Dienstenrichtlijn speelt hierbij overigens een belangrijke rol.
- Regio: tevens is advies nodig van het Regionaal Economisch Overleg (REO) in Holland-Rijnland.
- Nevenactiviteiten: steeds vaker zien we dat branchevervaging optreedt bij winkels binnen en buiten de kernwinkelgebieden. Deze vervaging heeft als belangrijkste oorzaak het aanbieden van een totaalassortiment en inspelen op wensen van de consument. Echter, dit kan oneigenlijke concurrentie in de hand werken. Van belang is om een bovengrens van branchevreemde producten af te spreken en hierop te handhaven. Eventueel kan een commissie branches opgericht worden om dit te toetsen. De verordening ruimte van de provincie is hierin leidend. Deze schrijft voor dat maximaal 20% van de winkelvloer bij perifere detailhandel mag bestaan uit nevenactiviteiten gelieerd aan de hoofdactiviteit. Ook hier mag geen sprake zijn van ontwrichting.

Cruciaal is verder de handhaving van de gevoerde branchering van PDV/GDV vestigingen.

Plekken voor PDV/GDV in Teylingen
Op bedrijventerrein Jagtlust zijn op dit moment al diverse volumineuze detailhandelsactiviteiten gevestigd en ook in het economisch beleidsplan uit 2012 is deze locatie aangewezen voor verdere concentratie van dergelijke activiteiten. Bij voorkeur is deze locatie het concentratiepunt van dergelijke vormen van detailhandel, of er moeten zwaarwegende redenen zijn om hiervan af te wijken. Het bestaande gebied Koetsiersweg staat op de nominatie voor herontwikkeling naar woningbouw (plan PostPromenade). Aan de gemeente is het zaak om actief hierop te sturen zodat het aanbod aan winkels voor perifere, grootschalige of volumineuze detailhandel beperkt blijft tot één gebied. Op overige locaties – waar bestemmingsplannen de vestiging van deze branches nu toestaan – moet zoveel mogelijk gekeken worden of de detailhandelsbestemming verwijderd kan worden. Dit om ongewenste ontwikkelingen te voorkomen. Op al ontwikkelde

plekken kan met eigenaren in overleg gekeken worden naar alternatieven voor detailhandel, ook om wildgroei te voorkomen en rekening houdend met claims die hier al liggen. Creativiteit en maximaal faciliteren is voor dergelijke plekken gewenst. Sowieso moet zeer terughoudend omgegaan worden met het toestaan van nieuwe ontwikkelingen buiten de kernwinkelgebieden.

Verkoop aan huis

We vinden detailhandel aan huis ongewenst, omdat het concurreert met de reguliere centra in Teylingen. Het zorgt voor verdere versnippering van het winkelaanbod en veroorzaakt ongewenste verkeersbewegingen in de wijken. We adviseren kortom, om deze vorm van detailhandel te verbieden.[8]

Internetafhaalpunten/webwinkels[9]

Met het toenemen van de internetverkoop in de detailhandel ontstaan nieuwe winkelvormen. Voor een goede doorvertaling in bestemmingsplannen heeft de Kamer van Koophandel een brochure opgesteld, die we hier ook hanteren als uitgangspunt.

Waar het gaat om internetwinkels zonder fysieke bezoekmogelijkheid is de beleidsregel simpel. De hoofdfunctie van de nieuwe internetwinkel moet passen binnen het bestemmingsplan (functie, bestemming of bedrijfsmatig verkeer). Waar het gaat om internetwinkels met een fysieke bezoekmogelijkheid wordt de beleidsregel complexer. Het gaat om zogenaamde afhaalpunten (ook wel 'collection & delivery points' genoemd), waarbij internetwinkels consumenten de mogelijkheid bieden om producten af te halen. Het risico bestaat dat deze afhaalpunten verkapte winkels worden en zo gaan concurreren met de gevestigde detailhandel in de drie centra van Sassenheim, Voorhout en Warmond. We adviseren internetwinkels met een fysieke bezoekmogelijkheid (niet zijnde afhaalpunt) te categoriseren met de hoofdfunctie detailhandel en dus alleen toe te staan op plekken met een detailhandelsbestemming (en afhankelijk van de omvang alleen in de kernwinkelgebieden). Indien er veel verkeer of omvang gewenst is kan het nodig zijn om te zoeken naar een alternatieve locatie buiten de centra.

[8] Overigens is een kapperszaak of schoonheidssalon in dat opzicht een dienstverlener en geen detailhandel. Conform de definitie van de Kamer van Koophandel.

[9] Een webwinkel is detailhandel als het pand een ruimtelijke uitstraling heeft. Kenmerkend voor de ruimtelijke uitstraling van detailhandel is dat de kopers hun producten ter plaatse bekijken en ophalen. Vaak houdt dit in dat een webwinkel detailhandel is als goederen ten verkoop aan particulieren worden aangeboden, de via deze webwinkels gedane bestellingen worden geaccepteerd, de betaling van deze goederen wordt gecontroleerd, de bestelde goederen worden verzameld, verpakt, verzendgereed gemaakt en ter verzending aangeboden. Het zal vooral van de feitelijke activiteiten op het perceel afhangen of sprake is van ruimtelijke uitstraling en aldus sprake is van detailhandel.

Voor afhaalpunten adviseren we u het volgende beleid:

- Voor ondergeschikte afhaalpunten is de bestaande bestemming vaak voldoende of kan gewerkt worden met een afwijkingsbevoegdheid. Er gelden de volgende beoordelingscriteria:
  - de primaire bedrijfsactiviteit is opslag en distributie, aanvullende detailhandels-/verkoopactiviteiten zijn een ondergeschikte functie en de verkoopruimte bedraagt maximaal 10% van het bruto vloeroppervlak (bvo) met een maximum van 50 m² bvo[10];
  - het volledig assortiment is alleen te bezichtigen via internet op (post)catalogus;
  - levering van de producten mag niet leiden tot onveilige (verkeers)situaties.
- Voor zelfstandige afhaalpunten wordt geadviseerd om de bestemming 'afhaalpunt' op te nemen in het (nieuwe) bestemmingsplan, of het mogelijk maken van een afwijkingsbevoegdheid of vrijstelling. Vanwege de verkeersaantrekkende werking van dergelijke afhaalpunten is de locatiekeuze en bereikbaarheid een essentieel toetsingscriterium. We adviseren zeer terughoudend te zijn met het toestaan van afhaalpunten in Teylingen, maar ontwikkelingen in de markt niet te dwarsbomen[11].

De vestiging van een afhaalpunt in de centra kan overigens een aantrekkende en versterkende werking hebben op het centrum. Mensen moeten er immers hun pakketje ophalen en zijn dan in het centrum en kunnen dan ook vervolgbestedingen doen.

Detailhandel bij tankstations

Hoewel onbemande tankstations in opkomst zijn, vormen winkels bij bemande tankstations een steeds belangrijkere bron van inkomsten. Om te voorkomen dat deze teveel gaan concurreren met de reguliere detailhandel is het belangrijk om hier richtlijnen voor af te spreken in de visie. Daarbij adviseren we uit te gaan van een maximale winkel van 75 m² bvo bij een motorbrandstoffenverkooppunt. Het assortiment moet gericht zijn op automobilisten.

[10] Maximaal 10% van het bruto vloeroppervlak (bvo) met een maximum van 50 m² bvo wordt vaak door gemeenten gehanteerd.

[11] Denk bijvoorbeeld aan de opkomst van afhaalpunten van supermarkten (zoals bijvoorbeeld van AH en superdirect.com). Te starre bestemmingen blokkeren de vernieuwing en innovatie in de detailhandel.

Productiegebonden detailhandel
Bij productiegebonden detailhandel gaat het om bedrijven met als hoofdactiviteit productie of assemblage of kweek. De verkoop van dat product in of vanuit de bedrijfslocatie vormt een ondergeschikte activiteit in het bedrijfsproces. Om te voorkomen dat productie verplaatst en een winkel of showroom overblijft is het nodig om in het bestemmingsplan regels op te nemen. Bijvoorbeeld:

- Showroom bij het bedrijf niet toestaan.
- Noodzaak van showroom, vergezellen met de volgende regels:
  - de showroom 20% van de totale bedrijfsvloeroppervlakte bedragen, met maximum van 100 m² bvo;
  - productie of assemblage moet op dezelfde locatie hebben plaatsgevonden, en;
  - de uitstraling mag niet die van een winkel zijn.

Vliegende winkels
Onder vliegende winkels verstaan we een kortdurende detailhandelsverkoop tegen dumpprijzen vanuit locaties waar normaliter geen detailhandel plaatsvindt. Denk hierbij aan horecagelegenheden, maar bijvoorbeeld ook aan stock sales vanuit een distributiemagazijn van een kledingmerk. Dit soort vliegende winkels kunnen de bestaande detailhandel en detailhandelsstructuur van Teylingen sterk benadelen. Op langere termijn is dat ook in het nadeel van de consument, omdat de bestaande winkels onder druk komen te staan. Daarmee neemt het gevaar toe dat het winkelaanbod, en zo ook de keuzemogelijkheden voor de Teylingse consument, afnemen. We raden u dan ook aan om zeer terughoudend om te gaan met deze zogenaamde ‘vliegende winkels’ buiten de detailhandelsstructuur, zeker als het om de verkoop van nieuwe producten gaat. Wellicht is het mogelijk om bij dergelijke stock sales leegstaande winkelpanden in het centrum tijdelijk te verhuren om zo ook bezoekers in het centrum te krijgen (met kans op vervolgbestedingen).

Overigens bedoelen we hier niet een ‘rommelmarkt’ mee. Mits goed geregeld en gehandhaafd, vormt een dergelijke markt geen negatieve invloed. Natuurlijk kunt u ervoor kiezen om verder uitzonderingen te maken voor incidentele verkopen in samenhang met (toeristische) evenementen of bijzondere ‘happenings’, zoals het Bloemencorso, de Kaagweek, de Westlander Zeildagen, de Turf- en Strontrace, het Havenfestival en het Luchtkussenfestival.

Handhaving en beleid
In dit advies zijn diverse elementen beschreven die ervoor moeten zorgen dat de detailhandel in Teylingen ook in de toekomst goed kan functioneren. Gezien de ontwikkelingen in de detailhandel en de opkomst van (nieuwe) vormen van detailhandel buiten de kernwinkelgebieden is het noodzakelijk zeer terughoudend te zijn in het

toestaan van allerlei vormen van detailhandel die de structuur kunnen bedreigen. Er zijn concrete uitgangspunten geformuleerd ten aanzien van deze andere vormen van detailhandel. Voor een deel komt het aan op handhaving van de in deze visie geformuleerde uitgangspunten en de vertaling van het advies in bestemmingsplannen. Ten aanzien van handhaving is het noodzakelijk om vergunningen regelmatig te controleren, waarbij vooral het (neven)assortiment aandachtspunt is. Dit geldt met name voor winkels buiten de kernwinkelgebieden. Immers we constateerden dat binnen de kernwinkelgebieden in principe alle vormen van detailhandel mogelijk (moeten) zijn. Ten aanzien van bestemmingsplannen en vergunningen is het zaak om zoveel mogelijk te sturen op het voorkomen van detailhandelsbestemmingen buiten de kernwinkelgebieden. Complicerende factor is dat de bestemmingsplannen in Teylingen net herzien zijn. Er zijn echter mogelijkheden om via gesprekken met eigenaren of via vrijstellingen (voor alternatieve bestemmingen) oplossingen te bieden en zo de potentie van perifere winkels terug te dringen. Dit geldt overigens ook voor winkels in aanloopstraten van kernwinkelgebieden. Door verruiming kan perspectief ontstaan voor nieuwe initiatieven bij eigenaren.

4. UITVOERINGPLAN

In dit hoofdstuk leest u het uitvoeringsplan voor realisatie van dit advies over de detailhandel in Teylingen.

Het advies over de detailhandelsstructuur in hoofdstuk drie geeft aan wat wenselijk is voor een sterke detailhandelsstructuur in Teylingen naar de toekomst. Deze uitvoeringsstrategie geeft een aanzet om de ambities en het wensbeeld uit de visie te kunnen bereiken. Benoemde acties in het advies worden hier slechts beperkt herhaald, maar horen wel tot de kern van het uitvoeringsplan.

Voor de uitvoeringsstrategie staan vier acties centraal die in onze optiek cruciaal zijn om zo goed mogelijk de uitvoering van de voorgestelde detailhandelsstructuur en uitdagingen die op u af komen op te pakken:

1. verkennen mogelijkheden centrummanagement;
2. vastgoedeigenaren betrekken en organiseren;
3. opstellen visie per kern;
4. handhaving en beleid.

Actie 1: Verkennen mogelijkheden centrummanagement

Waarom?

De aantrekkingskracht van de detailhandel in Teylingen moet worden vergroot om de verwachte ontwikkelingen het hoofd te kunnen bieden. De acties die hiervoor nodig zijn, zullen echter niet vanzelf van de grond komen. Een gezamenlijke aanpak en investeringen zijn nodig van zowel ondernemers, vastgoedeigenaren, vastgoedmarktpartijen (ontwikkelaars/beleggers), financiers en de gemeente. Samenwerking en een gecoördineerde aanpak is dan van belang, anders gaat dit niet of niet voldoende van de grond komen. Centrummanagement kan hiervoor een oplossing bieden en vormt feitelijk dé basis voor de noodzakelijke acties voor een gezonde detailhandel in Teylingen. Draagvlak, mogelijkheden, structuur en werkgebied (per kern of voor de hele gemeente met werkgroepen per kern) van het centrummanagement moeten dan ook op korte termijn worden verkend.

Hoe?

- Aanstellen kwartiermaker die een voorinventarisatie houdt waarbij de wenselijkheid van centrummanagement bij diverse partijen verkend wordt.
- Informatieavond en draagvlakmeting centrummanagement, incluis BIZ/ondernemersfonds.
- Bij voldoende draagvlak:
    - opstellen businessplan centrummanagement met daarin aandacht voor: ambities en doelstellingen, meerjarenprogramma (waaronder acties onder 2 t/m 4), organisatiemodel en financiering;
    - opstellen profiel centrummanager;
    - werving, selectie en aanstellen manager.

Vervolgens uitvoering businessplan, waaronder acties onder 2 t/m 4 en genoemd in de visie onder 3.3, bijvoorbeeld:

- Branchering en leegstandsbestrijding in de diverse kernen.
- Versterking van de marketing en promotie en het organiseren van evenementen.
- Ruimtelijk inrichting, beheer, veiligheid, bereikbaarheid en parkeren.
- Activiteiten rondom Het Nieuwe Winkelen en online winkelen in Teylingen.
- Communicatie, vastgoed en financiering.

Wie?

- Ondernemers (TOV) initieert, gemeente faciliteert. Met name in verkennende fase.
- Centrummanagement is een aparte organisatie en geen politiek instrument. Ondernemers, eigenaren en gemeente bepalen samen de agenda en het werkterrein van het bestuur (van de organisatie).
- Centrummanager is onafhankelijke persoon die de uitvoering van centrummanagement op zich neemt.

Wanneer?

- Verkenning eerste helft 2014.
- Bij positieve uitslag eind 2014 oprichten organisatie en werving centrummanager.
- Eind 2014: aanstellen centrummanager en start uitvoering.

Actie 2: Vastgoedeigenaren betrekken en organiseren

Waarom?

De pandeigenaren in het centrum van Teylingen zijn nog niet verenigd. Zij spelen echter een belangrijke rol bij het goed economisch functioneren van de winkelgebieden in Sassenheim, Teylingen en Warmond (behoud vastgoedwaarde van de panden, leegstandsbestrijding). Hun betrokkenheid en stem is dan ook van groot belang voor het centrummanagement. Om in het centrummanagement vertegenwoordigd te kunnen zijn als partner en om met één mond te kunnen spreken dienen de vastgoedeigenaren zich te verenigen in een vastgoedeigenarenoverleg. Dit project is dan ook gericht op het organiseren van pandeigenaren en deze – bij voorkeur – aan te laten sluiten als partner bij het centrummanagement.

Hoe?

- Opstellen bestand/overzicht vastgoedeigenaren in kernwinkelgebieden van Teylingen.
- Benaderen van vastgoedeigenaren voor overleg/bijeenkomst over visie en verkenning centrummanagement.
- Verkennen mogelijkheden overlegplatform met vastgoedeigenaren en/of de oprichting van een vastgoedeigenarenoverleg (per kern of delen van kernen), overtuigen van noodzaak en urgentie.
- Deelname in centrummanagement via afvaardiging vanuit vastgoedeigenarenoverleg.
- Verkennen mogelijkheden opzet vastgoedfonds voor herontwikkelen en uit de markt halen van panden voor detailhandel.

Met wie?

- Gemeente, samen met vastgoedeigenaren en ondernemers.

Wanneer?

- Eerste helft 2014.

Actie 3: Opstellen ontwikkelvisie of –strategie per kern

Waarom?

In de visie is op hoofdlijnen de gewenste ontwikkelingsrichting per kern weergegeven. Het is nu noodzakelijk dat deze globale ontwikkelingsrichting/streefbeeld door ondernemers, samen met vastgoedeigenaren en gemeente per kern wordt uitgewerkt in een concrete visie en actieplan. Daarin kan ook op maat uitwerking worden gegeven

aan bijvoorbeeld de koopzondag per kern. Het opstellen van de visies kan prima onder de vlag van het centrummanagement gebeuren in werkgroepen per kern.

Hoe?

- Na oprichting van centrummanagement: werkgroep instellen die verantwoordelijk is voor opstellen visie betreffende kern.
- Proces voor opstellen visie uitstippelen en faciliteren.
- In visie in ieder geval aandacht besteden aan:
    - Wat is sterk en wat zijn verbeterpunten ten aanzien van de locaties?
    - Wat zijn de bronpunten en publiekstrekkers?
    - Hoe beoordelen ondernemers het winkelgebied en wat zijn de toekomstplannen?
    - Wat is het kernwinkelgebied en wat zijn de aanloopstraten?
    - Wat is het gewenste brancheprofiel en welke doelgroepen (bestaande en nieuwe winkels) passen daarbij?
    - Hoe dragen openbare ruimte, veiligheid en voorzieningen bij aan een sterk centrum en een prettig verblijfsklimaat?
    - Welke routing, verkeersstructuur en parkeerbeleid past bij het centrum zodat een prettig verblijfsklimaat ontstaat en toch voldoende dichtbij de winkels gekomen kan worden?
    - Wat is de gewenste invulling voor koopzondag?
    - Hoe kunnen ondernemers (winkeliers, horeca, voorzieningen) de samenhang in het centrum vergroten?
    - Welke partijen zijn betrokken bij de totstandkoming van de visie en de uitvoering ervan?
    - Welke stappen moeten gevolgd worden en wat is de fasering?

Met wie?

- Onder aansturing van het centrummanagement, met daarbij rol voor ondernemers, gemeente en (georganiseerde) vastgoedeigenaren.
- Bij voorkeur via specifieke werkgroepen per kern, waarin ook niet-partners, zoals banken, bewoners, recreatie, ambulante handel,politie of brandweer, zitting kunnen nemen en hun bijdrage kunnen leveren.

Wanneer?

- Na oprichting centrummanagement, dus vanaf eind 2014.

Actie 4: Handhaving en beleid

Waarom?

In dit advies zijn diverse elementen beschreven die ervoor moeten zorgen dat de detailhandel in Teylingen ook in de toekomst goed kan functioneren. Gezien de ontwikkelingen in de detailhandel en de opkomst van (nieuwe) vormen van detailhandel buiten de kernwinkelgebieden is het noodzakelijk zeer terughoudend te zijn in het toestaan van allerlei vormen van detailhandel die de structuur kunnen bedreigen. In het advies zijn concrete uitgangspunten geformuleerd ten aanzien van deze andere vormen van detailhandel. Voor een deel komt het aan op handhaving van de in deze visie geformuleerde uitgangspunten en de vertaling van het advies in bestemmingsplannen. Ten aanzien van handhaving is het noodzakelijk om vergunningen regelmatig te controleren, waarbij vooral het (neven)assortiment aandachtspunt is. Dit geldt met name voor winkels buiten de kernwinkelgebieden. Immers we constateerden dat binnen de kernwinkelgebieden in principe alle vormen van detailhandel mogelijk (moeten) zijn. Ten aanzien van bestemmingsplannen en vergunningen is het zaak om zoveel mogelijk te sturen op het voorkomen van detailhandelsbestemmingen buiten de kernwinkelgebieden. Complicerende factor is dat de bestemmingsplannen in Teylingen net herzien zijn. Er zijn echter mogelijkheden om via gesprekken met eigenaren of via vrijstellingen (voor alternatieve bestemmingen) oplossingen te bieden en zo de potentie van perifere winkels terug te dringen. Dit geldt overigens ook voor winkels in aanloopstraten van kernwinkelgebieden. Door verruiming kan perspectief ontstaan voor nieuwe initiatieven bij eigenaren.

Hoe?

- Vigerende bestemmingsplannen buiten de kernwinkelgebieden doorlichten op detailhandelsbestemming: in overleg met eigenaren zoeken naar een oplossing om bestemming winkel te laten vervallen[12].
- Analyse van alternatieve aanwendbaarheid voor winkelgebieden buiten de kernwinkelgebieden en die geen toekomstperspectief meer hebben voor detailhandel.

[12] Zeker voor plannen die nog niet tot ontwikkeling zijn gekomen is het mogelijk om de bestemming te schrappen zonder planschade. Hiervoor is wel een visie nodig (bijvoorbeeld deze visie als basis) en een uitspraak dat de bestemming detailhandel per een afgesproken datum komt te vervallen indien nog niet in realisatie genomen. Voor gronden die eigendom zijn van de gemeente is dit goed te hanteren. Voor bestemmingen die al gerealiseerd zijn (bijvoorbeeld een bedrijfspand dat nu niet als winkel fungeert) is het nodig in overleg met eigenaren te zoeken naar een oplossing.

- Integratie van herontwikkellocaties in Teylingen in visie op detailhandel, zoveel mogelijk bevorderen en versnellen van ontwikkelingen.
- Dit alles in overleg met daar gevestigde ondernemers en eigenaren van vastgoed.
- Faciliteren van verplaatsingen naar te versterken winkelgebieden.
- Waar mogelijk achterblijvend winkelvastgoed uit de markt halen.
- Bewaken branchering winkelgebieden in de drie kernen.
- Monitoring/communicatie.

Met wie?

- Gemeente in de lead en waar mogelijk via het centrummanagement en individuele ondernemers en eigenaren.

Wanneer?

- Doorlopend, vanaf 2014.

Aan: Commissie BFT

Van: Bas Brekelmans

Onderwerp: Motie Gamma

Datum: 12 juni 2017

Inleiding

Door de Christen Unie en de PvdA is een motie voorbereid over de mogelijke vestiging van een bouwmarkt op het bedrijventerrein Oosthoutlaan. Met deze memo wil ik u informeren over de stand van zaken en ingaan op een aantal argumenten uit de motie.

Nadat wij waren benaderd door Investia Vastgoed over de vestigingsmogelijkheden van een bouwmarkt is overleg gepleegd met de TOV, zijn de omliggende gemeenten in de gelegenheid gesteld om te reageren op het plan en is op basis van een onderzoek van Antea beoordeeld of er ruimte is voor de vestiging van een bouwmarkt. Pas na deze stappen is een collegebesluit genomen over het vragen van een advies bij de Detailhandelscommissie Zuid-Holland. Onderdeel van dit besluit is een concept voorontwerp bestemmingsplan dat op meer aspecten ingaat dan alleen de vestigingsmogelijkheid van een bouwmarkt. Het concept voorontwerpbestemmingsplan is een vereiste bij het vragen van advies bij de detailhandelscommissie. U heeft al eerder de stukken behorende bij de adviesaanvraag ontvangen (inclusief het onderzoek van Antea en het concept voorontwerp bestemmingsplan) Op dit moment zijn wij in afwachting van het advies van de detailhandelscommissie.

In de motie wordt gesproken over het op korte termijn beschikbaar komen van een locatie waar een bouwmarkt zich kan vestigen. Wij gaan er daarbij vanuit dat de locatie wordt bedoeld aan de Wasbeekerlaan waar voorheen de Multimate was gevestigd.

Er wordt in de motie nog gesproken over de vervanging van de Provinciale Structuurvisie door de Visie Ruimte en Mobiliteit, dit heeft al enkele jaren geleden plaatsgevonden. Daarmee is dus de Visie Ruimte en Mobiliteit het toetsingskader voor ruimtelijke plannen. Met dit kader is dan ook rekening gehouden bij de voorbereiding van het plan.

In de motie van de Christen Unie en de PvdA over de mogelijke vestiging van een Gamma worden een aantal argumenten naar voren gebracht waarom er geen bouwmarkt gevestigd zou kunnen worden op het bedrijventerrein Oosthoutlaan. In hieronder wordt ingegaan op deze argumenten.

Argument motie: het past niet binnen de Detailhandelsvisie.

De detailhandelsvisie laat de vestiging van een bouwmarkt wel toe. . Het buiten het centrum plaatsen van detailhandel (die vanwege de aard of de omvang van de goederen in ruimtelijke zin niet of niet goed inpasbaar is in de centra en die niet essentieel is voor de kwaliteit van de centra) is juist wat de detailhandelsvisie mogelijk maakt. De Oosthoutlaan is daarom ook een geschikte locatie voor een bouwmarkt, passend binnen de detailhandelsvisie.

Overigens gaat het hier niet om een nieuwe ontwikkeling gezien vanuit de detailhandelsvisie. Tot voor kort was er een bouwmarkt van vergelijkbare omvang (Multimate) in Teylingen gevestigd. Er is dus gezien vanuit de detailhandelsvisie slechts sprake van een nieuwe locatie en uitbater.

Argument motie: bij de beoordeling is alleen een lokale bril opgezet.

Bij de beoordeling is zowel lokaal als boven lokaal gekeken. Er is overleg gepleegd met de TOV die positief heeft gereageerd op het plan. Er is overleg gepleegd met de omliggende gemeenten. En Antea heeft met het rapport 'economische impactanalyse' onderzocht wat de lokale en regionale ruimte is.

Argument motie: er wordt niet voldaan aan de eerste twee treden van de Ladder voor Duurzame Verstedelijking (LvDV).

In het onderzoek (de economische impactanalyse) van Antea worden die punten juist behandeld. Er is onderzoek gedaan naar de actuele regionale behoefte en naar andere mogelijke locaties. Gebleken is dat er behoefte is die niet op aan andere locatie kan worden ingevuld.
In de motie wordt bij dit argument aangegeven dat het feit dat er sprake is van bovenlokale trekkracht dit zou klemmen met het voldoen aan de LvDV. Hier is geen sprake van. Voor grootschalige en perifere detailhandel geldt vrijwel altijd dat er sprake is van bovenlokale trekkracht. Dit effect wordt altijd meegewogen bij het doorlopen van de LvDV en dat is nu ook gebeurd.

Argument motie: binnen afzienbare tijd komt een locatie beschikbaar.

Gerekend in bestuurlijke termen zou dit wellicht zo gezien kunnen worden. Maar gezien vanuit de markt duurt dat veel te lang. De huidige gegadigde is dan allang afgehaakt.

Argument motie: er is geen regionale behoefte omdat er al genoeg bouwmarkten in de omgeving zijn.

De behoefte is één van de onderdelen waar Antea onderzoek naar heeft gedaan. Het onderzoek van Antea, vertaald in de economische impactanalyse, toont aan dat met de komst van een bouwmarkt in behoefte wordt voorzien.

Het aantal winkels van een type is geen wegingscriterium. Net zo min als er wordt bekeken bij de vestiging van een Blokker, Hema, supermarkt of drogisterij naar het aantal in de omgeving gevestigde vergelijkbare bedrijven gebeurt dat nu ook niet. De enige toetsing die kan plaatsvinden is op de actuele regionale behoefte.

Argument motie: vestiging van een bouwmarkt leidt tot moordende concurrentie.

Los van het feit dat de gemeente zich bij haar besluitvorming niet mag laten leiden door argumenten die gebaseerd zijn op de concurrentie, is er geen grond voor dit argument. Enerzijds was er in het recente verleden sprake van een vergelijkbare bouwmarkt en die heeft niet geleid tot de hier genoemde moordende concurrentie en kaalslag. Anderzijds heeft de TOV aangegeven positief tegenover dit voorstel te staan en dit niet als bedreigend te zien. Het onderzoek van Antea toont aan dat er geen sprake is van economische ontwrichting.

Argument motie: er wordt niet voldaan aan provinciaal beleid.

De Visie Ruimte en mobiliteit en de bijbehorende verordening Ruimte biedt ruimte aan de vestiging van een bouwmarkt buiten de centra. Volgens de Verordening Ruimte voorzien bestemmingsplannen alleen in detailhandel binnen de centra maar gelden er uitzonderingen voor detailhandel buiten de centra. Eén van die uitzonderingen zijn bouwmarken met een minimale omvang van 1000m2 bruto vloeroppervlak en daar is hier sprake van. Voor dergelijke ontwikkelingen buiten de centra gelden voorwaarden: er dient advies gevraagd te worden aan de adviescommissie detailhandel van de

provincie Zuid-Holland. Op dit moment ligt de adviesaanvraag ter behandeling voor aan de Adviescommissie. Aan de hand van het advies worden verdere stappen genomen.

Elly van der Geest-van der Lans

Van: Robert van Dijk
Verzonden: maandag 19 juni 2017 22:55
Aan: Raad Teylingen 2014; College van B&W Teylingen
CC: Fred Wulp; Griffie Teylingen
Onderwerp: FW: Informatie motie Gamma
Bijlagen: Bijlage 1 Oplegnotitie Ruimtelijk Economische Impact Ananlyse bouwmarkt Oosthoutlaan.pdf; Bijlage 2 Memo, antwoorden nav eerste reactie adviescommissie.docx.pdf; Bijlage 3 Ruimtelijk Economische Impact Analyse Bouwmarkt Sassenheim.pdf; advies teylingen oosthoutlaan.pdf

Geachte raadsleden,

Ter aanvulling op de eerder aangeleverde reactie op de ingediende motie Gamma het volgende:

Advies commissie detailhandel provincie Zuid Holland Op 14 juni j.l. heeft de Adviescommissie Detailhandel Zuid-Holland onze adviesaanvraag over de mogelijke vestiging van een bouwmarkt op het bedrijventerrein Oosthoutlaan behandeld. Het advies is vandaag aan ons uitgebracht en wil ik u niet onthouden. De Adviescommissie heeft positief geoordeeld over het plan. Naar het oordeel van de commissie is het vestigen van een bouwmarkt van deze omvang passend bij de schaal van de gemeente. Het plan is passend binnen de lokale en regionale behoefte. In het advies is ook een suggestie gedaan tav de gebouwen aan de Wasbeekerlaan en een over verdere regionale afstemming. Naar aanleiding van dit advies kan worden geconcludeerd dat naar mening van de commissie wordt voldaan aan de eerste stappen van de Ladder voor Duurzame Verstedelijking en het provinciaal beleid. Het advies is als bijlage toegevoegd.

Detailhandelsvisie
Naast het advies van de Adviescommissie wil ik u ook nog een ander punt meegegeven. De detailhandelsvisie biedt geen ruimte voor vestiging van een bouwmarkt in de centra. Daarom is in de visie ruimte geboden om vestiging buiten de centra te realiseren. Hiermee moet terughoudend worden omgegaan, maar dat is gedaan door het plan te toetsten aan de daarvoor in de visie speciaal opgenomen toetsingscriteria. Voor het realiseren van perifere of grootschalige detailhandelsvestigingen zijn vier toetsingscriteria in de detailhandelsvisie opgenomen. Een bouwmarkt is binnen die criteria genoemd als mogelijke optie. Met het onderzoek van Antea en het ontvangen advies van de Advies commissie is ook voldaan aan de andere toetsingscriteria die in de detailhandelsvisie zijn opgenomen. Het positieve oordeel van de Adviescommissie bevestigt ook nu vanuit de provinciaal oogpunt de passendheid binnen de visie. Het rapport van Antea en bijbehorende stukken sturen we nogmaals mee.

Daarnaast wil ik graag het volgende onder uw aandacht brengen. In het door u als Raad in 2013 vastgestelde bestemmingsplan Bedrijventerrein Oosthoutlaan was een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het aldaar vestigen van een bouwmarkt groter dan 1000m2 bvo. Toen was de Raad dus akkoord met die optie. De provincie heeft dat destijds echter niet overgenomen, waardoor die toen lokaal gedragen wijzigingsbevoegdheid uiteindelijk niet is opgenomen in het onherroepelijk bestemmingsplan bedrijventerrein Oosthoutlaan. Omdat de wijzigingsbevoegdheid dus nooit geëffectueerd is, kan daar nu ook geen gebruik van worden gemaakt en is opnieuw een aanvraag bestemmingsplanwijziging nodig. Ik breng dit even ter herinnering, omdat het goed is te weten dat de Raad dus enkele jaren geleden akkoord is gegaan met de optie van een bouwmarkt daar (en nu ligt er een positief advies van de Adviescommissie).

Ten slotte wil ik opmerken dat wij bij de besluitvorming ook de belangen en behoefte van onze inwoners moeten meewegen en niet alleen die van die van de bedrijven in de centra. Onze indruk is dat er onder inwoners een brede behoefte bestaat aan een bouwmarkt in Teylingen.

Met vriendelijke groet,

Bas Brekelmans

Adviescommissie Detailhandel Zuid-Holland
p.a. Van Dethstraat 30, 2807 RS GOUDA

secretariaat@adviescommissiedetailhandel.nl
www.adviescommissiedetailhandel.nl

19 juni 2017

College van Burgemeester en Wethouders van
de Gemeente Teylingen
per e-mail

Betreft: **advies met betrekking tot de wijziging van het bestemmingsplan Oosthoutlaan NL.IMRO.1525.oooo-0001**

Geacht college,

De adviescommissie Detailhandel Zuid-Holland heeft uw aanvraag van 2 mei 2017 voor een Advies op het concept voorontwerp herziening bedrijventerrein Oosthoutlaan van 22 maart 2017 in haar vergadering van 14 juni 2017 behandeld.

De adviescommissie is daarbij gekomen tot een *positief advies*.

De aanvraag

De aan de adviescommissie voorgelegde vraag betreft de mogelijke aanpassing van het bestemmingsplan Oosthoutlaan ten behoeve van de vestiging van een bouwmarkt, i.c. Gamma.

De detailhandelsontwikkeling omvat de mogelijkheid tot ontwikkeling van een bouwmarkt van ten hoogste 2.500 m^2 wvo op een kavel met de aanduiding specifieke vorm van bedrijf.

Aangezien de uitbreiding die u voorziet groter is dan 1.000 m^2 heeft u eerder al gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de Adviescommissie Detailhandel Zuid-Holland te vragen om een 'Eerste Reactie'.

De adviescommissie heeft op 10 oktober 2016 een eerste reactie gegeven op de toen voorliggende plannen tot aanpassing van het bestemmingsplan Oosthoutlaan. Een eerste reactie wordt door de adviescommissie niet openbaar gemaakt.

Overwegingen van de commissie

Gezien het type onderneming en de relatief beperkte omvang daarvan alsmede het gegeven dat eerder een bouwmarkt met een lokale verzorgingsfunctie is opgeheven voorziet de adviescommissie geen ontwrichting van de detailhandelsstructuur.

Ook leidt deze ontwikkeling volgens de adviescommissie niet tot onaanvaardbare leegstand. In het aangegeven verzorgingsgebied lijkt voldoende markt voor een bouwmarkt van de aangegeven omvang.

Het provinciaal beleid staat de ontwikkeling van een bouwmarkt op de aangegeven locatie ook toe.

De adviescommissie heeft geconstateerd dat naar aanleiding van de eerste reactie een aantal argumenten is aangescherpt en het verzorgingsgebied is aangepast.

Naar aanleiding van de toegestuurde stukken maakt de commissie nog de volgende opmerkingen.

Het marktperspectief van de detailhandel is niet zodanig dat uitbreiding van het aantal winkelmeters gewenst is. Het provinciale beleid voor detailhandel is daarom, naast versterking van de detailhandelsstructuur, gericht op het uit de markt nemen van kansloze winkelmeters. De adviescommissie acht het wenselijk dat op het moment dat het voormalige Multimate-pand niet meer in gebruik is als supermarkt, dus uiterlijk over vijf jaar, de bestemming detailhandel van het betreffende pand wordt afgenomen.

Met name voor de regionale afstemming vraagt de adviescommissie nog extra aandacht. De gemeente Teylingen geeft aan dat er overleg is geweest met de omliggende gemeenten. Voor de adviescommissie is van belang dat regionale afspraken worden gebaseerd op een goed inzicht in de regionale effecten en regionale overeenstemming over de berekening van die effecten en dan met name op inzicht in de bindings- en toevloeiingspercentages.

De adviescommissie geeft dit laatste punt met nadruk aan met het oog op eventuele toekomstige adviesaanvragen voor andere detailhandelsontwikkelingen.

Het advies

Op basis van bovenstaande overwegingen komt de adviescommissie tot een positief advies voor een ontwikkeling van maximaal 2.500 m^2 op het bedrijventerrein Oosthoutlaan, uitsluitend voor een bouwmarkt.

Publicatie

In het kader van de door de adviescommissie beoogde transparantie wordt dit advies vanaf 24 juli 2017 gepubliceerd op de website van de adviescommissie: www.adviescommissiedetailhandel.nl

Een afschrift van dit advies versturen wij aan Provincie Zuid-Holland.

Met vriendelijke groet,
Adviescommissie Detailhandel Zuid-Holland

Mevr. E.H.M. Bakker-Derks
voorzitter

J.F.M. Verweij
secretaris

croonenburo5

anteagroup

Vestiging bouwmarkt te Sassenheim, Bedrijvenpark Oosthoutlaan

Ruimtelijk Economische Impact Analyse

Studie naar marktruimte (DPO) & ruimtelijke effecten

Vestiging bouwmarkt te Sassenheim, Bedrijvenpark Oosthoutlaan

Ruimtelijk Economische Impact Analyse

Studie naar marktruimte (DPO) & ruimtelijke effecten

Datum:
13 februari 2017

Opdrachtgever
Meijer Planontwikkeling Sassenheim B.V.
Jagtlustkade 12
2171 AG Sassenheim

Datum vrijgave	Opsteller(s)	Projectleider	Vrijgave
13 februari 2017	MvdH, WB, RV	AvD	

anteagroup

croonenburos

Contactgegevens:
Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT

T. 06-51479679
E. anthony.vandongen@anteagroup.com

Copyright © 2016
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

anteagroup

croonenburo5

Inhoudsopgave

Blz.

1 Inleiding 1
1.1 Aanleiding en onderzoeksvraag 1

2 Uitgangspunten en onderzoekskader 5
2.1 Regio 5
2.2 Huidig aanbod in Doe-het-Zelf 8

3 Beleidskader 11
3.2 Demografische gegevens 15
3.3 Plannen en initiatieven 15
3.4 Trends en ontwikkelingen 16

4 Regionale vraag en ontwikkelruimte 18
4.1 Uitgangspunten 18
4.2 Bestedingsruimte 19
4.3 Ruimtelijk economische Effecten 22

5 Conclusies en aanbevelingen 27
5.1 Aanbod doe-het-zelf gemeente Teylingen 27
5.2 Bestedingsruimte voor nieuwe winkelformule 27
5.3 Detailhandelsstructuur 28
5.4 Aansluiting op overheidsbeleid 29

6 Ladder voor duurzame verstedelijking 30

7 Bronnenlijst 31

Bijlage 1. Plancapaciteit in Oegstgeest

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en onderzoeksvraag

Bricorama B.V. is voornemens een bouwmarkt volgens de Gamma-formule te realiseren op het Bedrijvenpark Oosthoutlaan te Sassenheim (Gemeente Teylingen). Meijer Planontwikkeling Sassenheim B.V. is hierbij als vastgoedontwikkelaar betrokken en heeft Antea Group gevraagd om in samenwerking met Croonenburo5 te onderzoeken of en zo ja welke marktruimte bestaat voor de vestiging van een bouwmarkt op het bedrijvenpark.

Omdat de realisatie van de geplande Gamma-bouwmarkt niet past binnen de bouwmogelijkheden van het geldende bestemmingsplan en er dus een herziening van het bestemmingplan nodig is, is het noodzakelijk om conform het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6.) een toets uit te voeren op 'de ladder voor duurzame verstedelijking'. Hiervoor moet de actuele regionale behoefte en de ruimtelijk economische effecten van een nieuwe detailhandelsvestiging worden aangetoond en onderzocht. Naast het onderzoek naar de marktruimte, heeft Meijer Planontwikkeling Sassenheim B.V. Antea Group gevraagd om deze toets en het bijbehorende onderzoek uit te voeren.

De onderzoeksvraag luidt als volgt:

- Wat is de marktruimte in het totale verzorgingsgebied van de gemeente Teylingen voor toevoeging van een winkel in de doe-het-zelf branche?
- Wat is de ruimtelijk economische impact van een nieuwe vestiging van de Gamma-formule op de detailhandelsstructuur in het verzorgingsgebied van de (detailhandels)locatie Oosthoutlaan in de gemeente Teylingen?

1.1.1 Gamma-winkelformule

Gamma is onderdeel van franchisegever Intergamma, waartoe ook de Karwei behoort. De totale organisatie bestaat uit 166 Gamma- en 136 Karwei-bouwmarkten in Nederland en 82 Gamma vestigingen in België. Met dit aanzienlijke aantal bouwmarkten is Gamma de nummer één detailhandel in de doe-het-zelfmarkt van de Benelux en behoort het tot de top-15 binnen Europa. Franchisenemers van de Gamma en/of Karwei en de franchisegever Intergamma dragen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor succesvolle bedrijfsvoering.

De doelgroep van de Gamma is de particuliere consument. De Gamma heeft als doelstelling dat het wil voorzien in de totale behoefte van de consument bij het verbouwen, onderhouden en verfraaien van de gehele woning en de directe omgeving, zoals de tuin en de garage. Het assortiment van de Gamma bestaat uit typische doe-het-zelfartikelen zoals bouwmaterialen, (tuin)gereedschappen, diverse hout- en ijzerwaren, sanitaire artikelen, verf, vloeren, behang met daarbij een beperkt aanvullend aanbod. Het verkoop vloeroppervlak van de Gamma-bouwmarkten varieert doorgaans tussen de 2.000 m² en 10.000 m² winkelvloeroppervlak (wvo), afhankelijk van de regionale ruimte en behoefte.

Gamma speelt ook in op de veranderende consumentenheisen. Zo wordt met het concept Gamma Compact de bouwmarkt dichter bij de consument gebracht, zit in alle Nederlandse bouwmarkten een PostNL Pakketpunt waar consumenten hun bestelling van andere winkels zoals Coolblue of Zalando kunnen ophalen en/of versturen en heeft Gamma een webshop.

1.1.2 Locatie

De beoogde locatie ligt aan de Oosthoutlaan te Sassenheim in de gemeente Teylingen, ten noorden van Leiden. Aan de noordzijde van de locatie zal de firma Menken hun pand realiseren en ligt het sorteer- en distributiecentrum van POST NL en sportcomplex Roodemolenpolder, aan de oostzijde is het bedrijf Verschoor gevestigd en aan de zuidzijde het regionale bedrijventerrein Sassenheim-Zuid. De locatie ligt langs een van de verbindingswegen tussen Voorhout en Sassenheim en is goed ontsloten via de Rijksstraatweg naar Sassenheim en de A44 richting Amsterdam en Leiden/Den Haag.

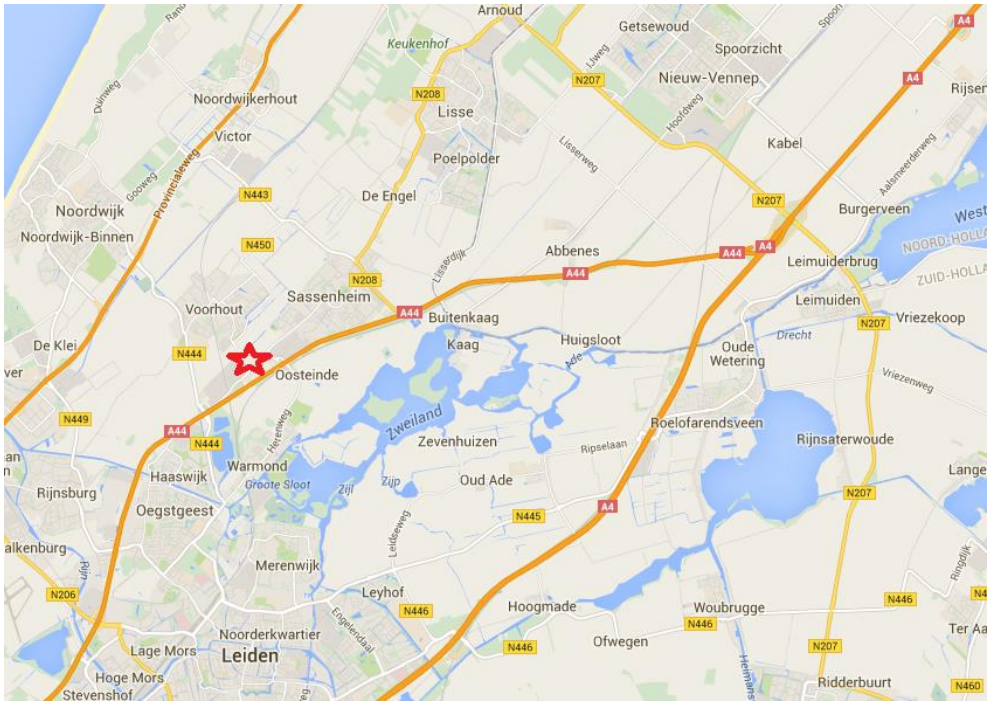

Figuur 1: beoogde locatie bouwmarkt

De entree van het nieuwe terrein ligt aan een erftoegangsweg aan de Oosthoutlaan, in het verlengde van de Edisonstraat.

De bestemming voor de locatie volgens het bestemmingsplan is ‘bedrijf’. De betreffende kavel is circa 4.375 m². Franchisenemer Bricorama B.V. gaat voorlopig uit van het realiseren van een bouwmarkt met ca. 2.500 m² netto winkelvloeroppervlak. Voorliggend plan is niet mogelijk volgens de vigerende bestemmingsplanregels, waardoor een wijziging van de planregels en plankaart noodzakelijk is. Als herziening van vigerend bestemmingsplan is een concept voorontwerp bestemmingsplan opgesteld. Hierin is de betreffende kavel vergroot naar circa 6.000 m².

Voor een bestemmingswijziging die detailhandelsontwikkelingen mogelijk maakt buiten de stedelijke centra waarvan de omvang meer dan 1000 m² bruto vloeroppervlak bedraagt, is in het Besluit van Gedeputeerde Staten Zuid-Holland op 26 mei 2015 vastgesteld dat deze positief beoordeeld moet worden door de ‘adviescommissie detailhandel Zuid-Holland’. Voortvloeiend uit de Verordening Ruimte 2014’ brengt deze commissie een advies uit aan de gemeente en Provincie met een beoordeling of de regionale behoefte voldoende is aangetoond in een Distributie-Planologisch onderzoek (DPO) en de nieuwe detailhandelsontwikkeling het woon- en leefklimaat

niet onevenredig aantast. Deze aspecten worden in dit rapport gecombineerd onder de noemer ‘ruimtelijk economische impactanalyse’. Daarnaast dient deze onderbouwing als instrument om het initiatief te toetsen aan de ‘ladder voor duurzame verstedelijking’.

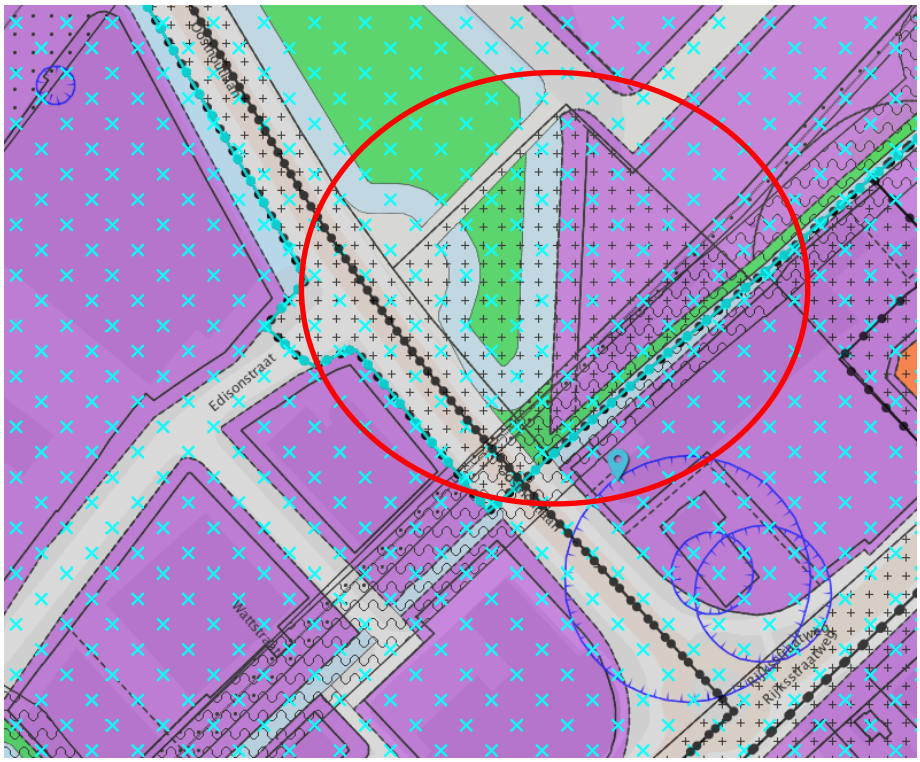

Figuur 2: uitsnede vigerend bestemmingsplan (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

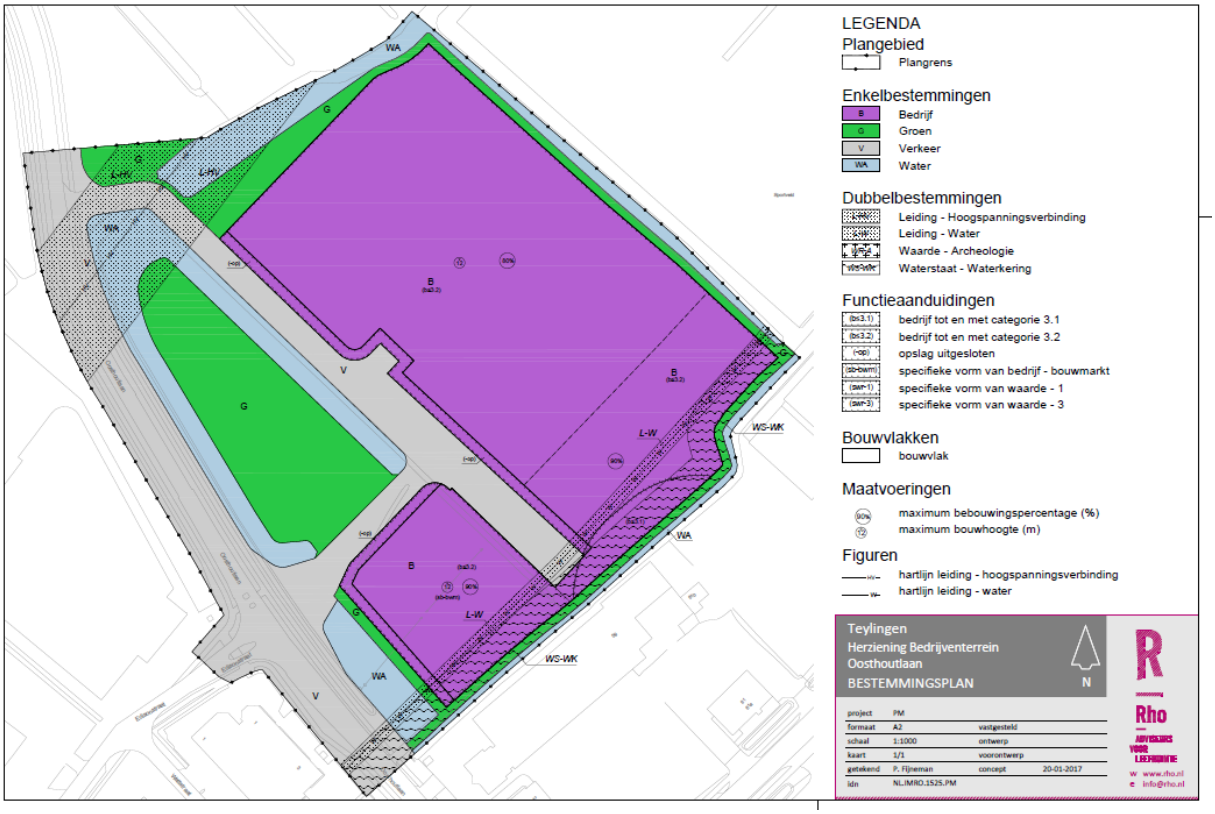

Figuur 3: Uitsnede herziening bestemmingsplan Bedrijventerrein Oosthoutlaan

2 Uitgangspunten en onderzoekskader

In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten en onderzoekskaders uiteengezet op basis waarvan de conclusies in hoofdstuk 4 worden getrokken. Hiervoor wordt na het bepalen van de regio, het geldend beleidskader uiteengezet en vervolgens worden de demografische gegevens van de gemeente en het verzorgingsgebied beoordeeld. Het huidige aanbod in de betreffende branche wordt geanalyseerd en de actuele planvoorraad in de regio wordt hiernaast gezet. Tot slot worden trends en ontwikkelingen in de detailhandelsbranche in algemene zin en in de specifieke doe-het-zelf branche beschreven. Alle aspecten uit dit hoofdstuk zullen worden gebruikt voor het berekenen van de marktruimte in de betreffende branche in hoofdstuk 4.

2.1 Regio

De beoogde locatie ligt in de gemeente Teylingen, tussen Sassenheim en Voorhout in. De gemeenten Lisse, Noordwijkerhout, Noordwijk, Katwijk en Oegstgeest liggen op 15 minuten auto reistijd van deze locatie. Deze informatie wordt gecombineerd met informatie over de koopstromen in de regio om het totale verzorgingsgebied te bepalen.

Regionale onderzoeken naar de koopstromen worden verricht door I&O Research. Voor voorliggend plangebied is de meest recente versie het “Randstad Koopstromenonderzoek 2011”[1]. Aangezien er geen overzicht van de onderlinge koopstromen specifiek voor de doe-het-zelfbranche is, wordt gekeken naar de koopstromen niet-dagelijkse artikelen in het algemeen. Uit het Koopstromenonderzoek blijkt dat het verzorgingsgebied van gemeente Teylingen voor niet-dagelijkse artikelen voornamelijk in de eigen gemeente (81%) ligt. Ook Lisse (3%), Oegstgeest (2%), Katwijk (2%), Noordwijkerhout (2%) en Hillegom (2%) zorgen voor een geringe toestroom van bestedingen. Verder komt uit de overige buurgemeenten (4%) en de rest van Nederland (3%) nog een beperkt deel van de bestedingen.

1 Actualisatie van de koopstromencijfers in de Randstad is in 2016 gestart, de resultaten hiervan zijn echter nog niet beschikbaar ten tijde van de oplevering van dit onderzoek.

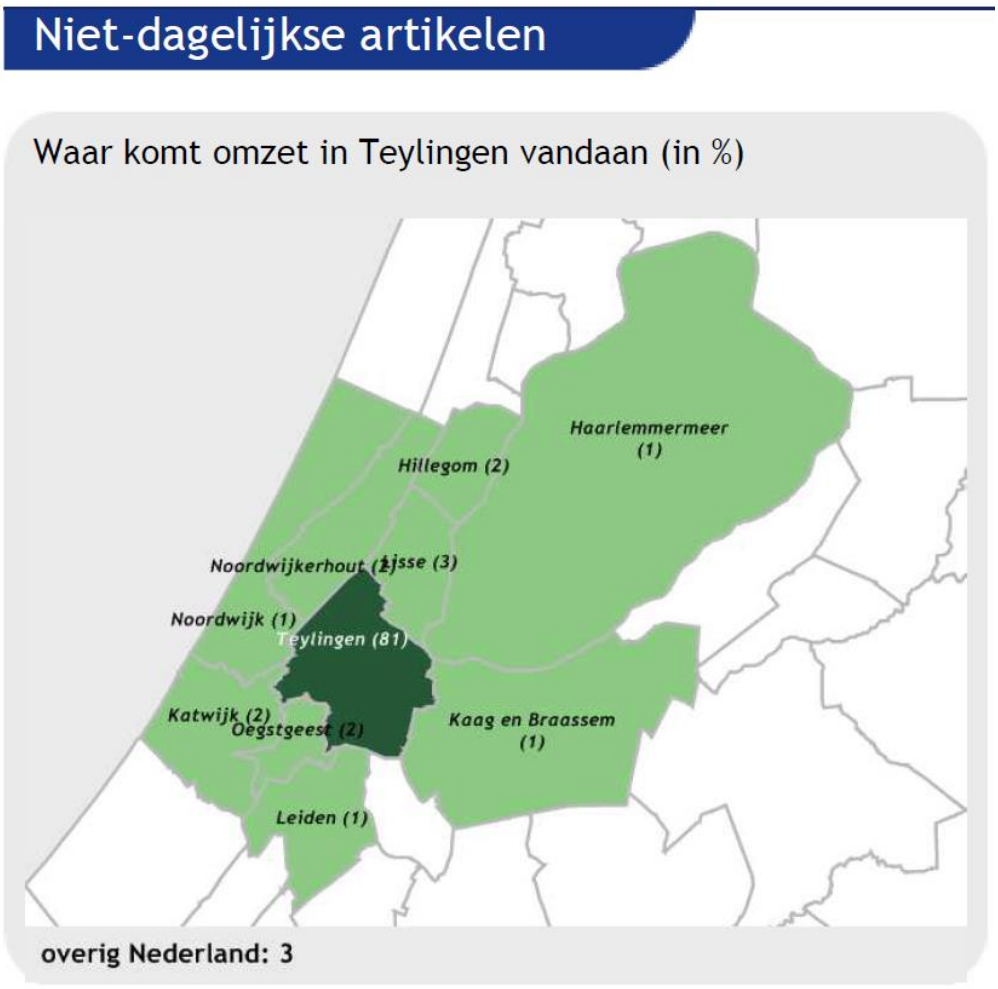

Figuur 4: Herkomst uitgaven gemeente Teylingen (bron: Koopstromenonderzoek Randstad 2011)

Uit het overzicht van het “Randstad Koopstromen Onderzoek 2011” blijkt daarnaast dat slechts 36% van de bestedingen aan niet-dagelijkse artikelen door de inwoners van gemeente Teylingen in de gemeente zelf worden gedaan. 11% van de bestedingen wordt in gemeente Lisse gedaan en 8% in gemeente Leiden. Een kleiner aandeel van de bestedingen worden in andere buurtgemeenten maar ook in de rest van Nederland gedaan.

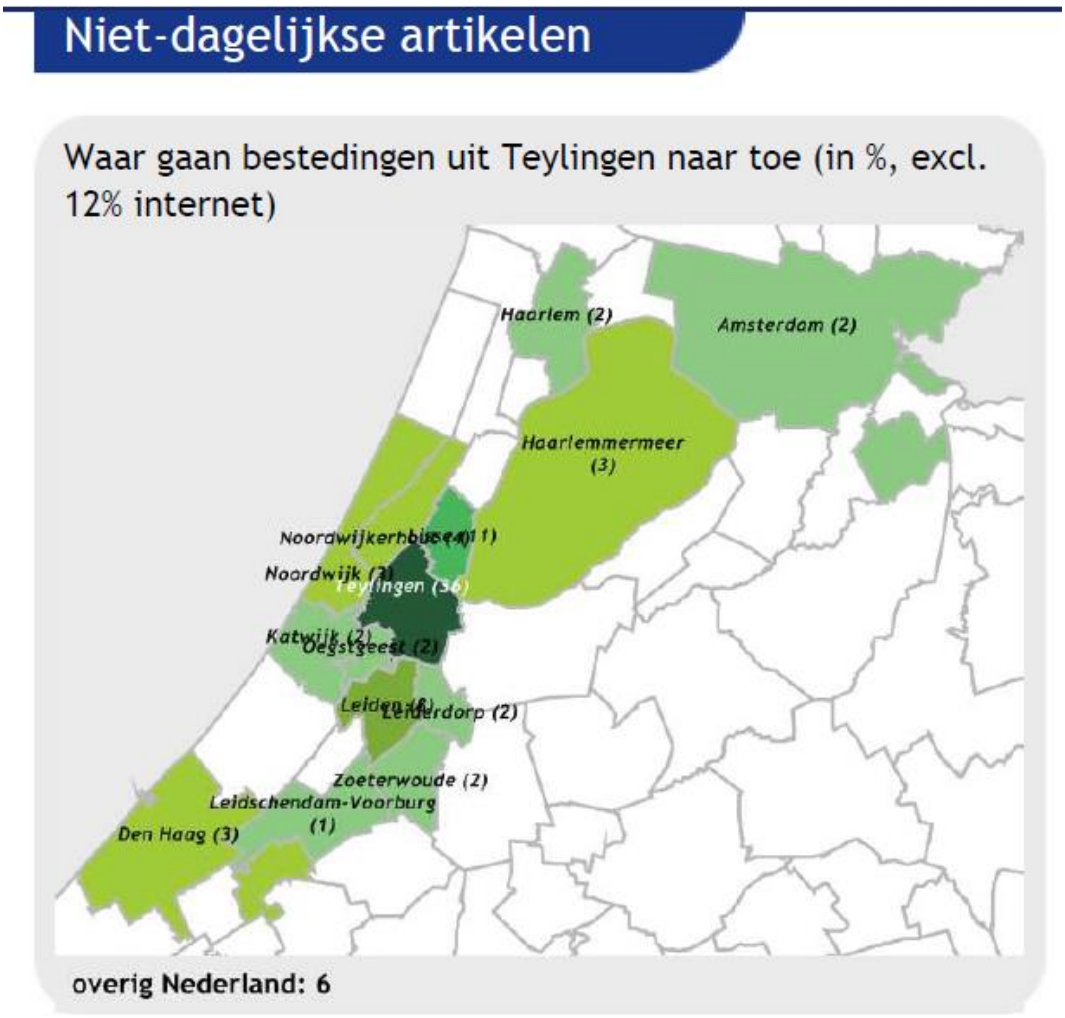

Figuur 5: Locatie aanschaf niet-dagelijkse artikelen inwoners gemeente Teylingen (bron: Koopstromenonderzoek Randstad 2011)

Op dit moment heeft gemeente Teylingen geen bouwmarkt. De gemeente Katwijk kent vier bouwmarkten, Lisse één, Noordwijk twee en Noordwijkerhout één. Verder zijn er in gemeente Leiden zeven bouwmarkten gevestigd.

Gezien de koopstromen, het aanbod in de regio en de aard van de geplande Gamma vormt de gemeente Teylingen het **primaire** verzorgingsgebied voor een nieuwe bouwmarkt in Sassenheim. In het onderzoek worden gezien de koopstromen niet-dagelijkse artikelen ook de gemeenten Lisse, Oegstgeest en Noordwijkerhout meegenomen in het totale verzorgingsgebied van voorliggend plan. Dit is gebaseerd op de goede infrastructurele verbindingen tussen deze gemeenten en de gemeente Teylingen. De gemeenten Katwijk, Noordwijk, Hillegom en Leiden worden ondanks de (zeer beperkte) koopkrachttoevloeiing naar Teylingen niet meegenomen in het totale verzorgingsgebied. Naar verwachting zal gezien het bestaande aanbod bouwmarkten in deze gemeenten en de feitelijke infrastructurele verbinding t.o.v. het plangebied de toestroom naar een bouwmarkt in Sassenheim nihil zijn.

2.2 Huidig aanbod in Doe-het-Zelf

Bouwmarkten zijn conform de standaarddefinities in de ruimtelijke economie ingedeeld in de branche doe-het-zelf. Het aanbod doe-het-zelf betreft de volgende categorieën (conform Centraal Bureau voor de Statistiek):

- Bouwmarkten (allround winkels groter of gelijk aan 1.500 m²)
- Breedpakketzaken (allround winkels, kleiner dan 1.500 m²)
- Speciaalzaken in IJzerwaren en gereedschappen
- Speciaalzaken in Verf en Behang
- Winkels in hout- en bouwmaterialen (incl. winkels in deuren en kozijnen)

Aanbod doe-het-zelf in totale verzorgingsgebied Teylingen
Het aanbod doe-het-zelf in het totale verzorgingsgebied omvat in totaal 7.132 m² winkelvloeroppervlak (wvo). Hierbij bestaat onderscheid tussen allround zaken en speciaalzaken. Alleen Lisse en Noordwijkerhout zijn voorzien van een bouwmarkt van de grote landelijke ketens. Oegstgeest is voorzien van een breedpakketzaak.

Tabel 1: overzicht doe-het-zelf aanbod totale verzorgingsgebied Teylingen (bron: locatus, aanvulling gemeente Teylingen)

Gemeente	Wvo all-round (o.a. bouwmarkt)	Wvo d-h-z speciaal	Wvo d-h-z totaal
Teylingen	0	707	707
Lisse	2.830	161	2.991
Oegstgeest	184	0	184
Noordwijkerhout	3.250	0	3.250
Totaal	**6.264**	**868**	**7.132**

Tabel 2: overzicht winkels doe-het-zelf totale verzorgingsgebied (bron: Locatus, * Aanvulling gemeente Teylingen)

Plaats	Keten	Naam	Wvo (m²)	winkelgebied
Oegstgeest	(Zelfst/nvt)	Doe Het Zelf Centrum	184	Bebouwde kom
Voorhout	(Zelfst/nvt)	Van Kesteren	129	Centrum Voorhout
Voorhout*	(Zelfst/nvt)	Van Schooten Bouwmaterialen	174	Centrum Voorhout
Voorhout	(Zelfst/nvt)	Schulte Doe Het Zelf	329	Centrum Voorhout
Lisse	Deco Home	Deco Home	121	Centrum Lisse
Lisse	(Zelfst/nvt)	Zandvliet en zn	40	Bebouwde kom
Lisse	Gamma	Gamma	2830	Bedrijfsterrein
Warmond	(Zelfst/nvt)	Th H Verhaar	75	Centrum Warmond
Noordwijkerhout	Karwei	Karwei	3250	Bedrijfsterrein

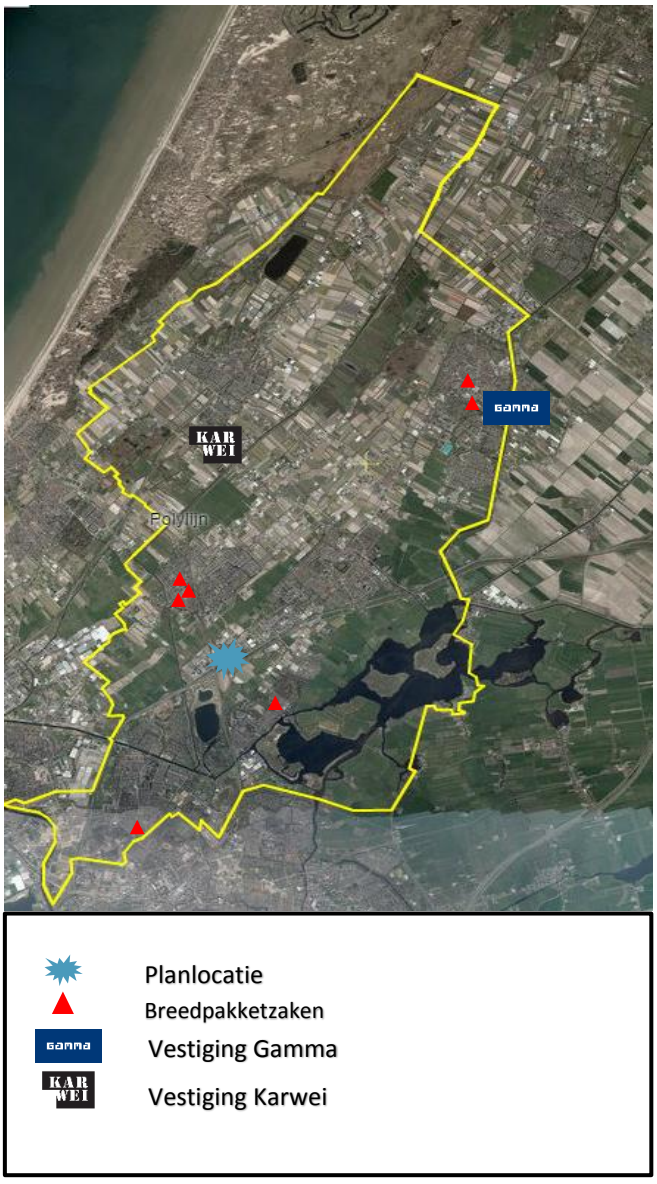

Figuur 5: Ligging plangebied en ruimtelijke spreiding aanbod doe-het-zelf in totale verzorgingsgebied

De bouwmarkten in het totale verzorgingsgebied kennen een gemiddeld wvo van ca. 3.040 m². De breedpakketzaak kent een wvo van 184 m².

Binnen het totale verzorgingsgebied is er sprake van een ruimtelijke spreiding van winkels in de doe-het-zelfbranche. Er is binnen deze regio geen sprake van een clusterlocatie van bouwmarkten, waardoor de bouwmarktvestigingen een overwegend lokale markt bedienen en solitair gelegen zijn op bedrijventerreinen. Dit is ook wenselijk uit het oogpunt van planologische aspecten zoals geluid- en verkeershinder. In de verschillende dorpskernen zijn enkele kleinschalige breedpakketzaken gevestigd. Wat opvalt is dat van de vier gemeenten in het verzorgingsgebied Lisse en Noordwijkerhout een bouwmarkt gelegen op een bedrijventerrein bezitten en Oegstgeest door de directe ligging naast Leiden gebruik kan maken van de voorzieningen die deze stad te

bieden heeft. Teylingen daarentegen, dat zowel qua oppervlakte als qua inwoners de grootste gemeente binnen dit verzorgingsgebied is, heeft na het vertrek van de Multimate geen bouwmarkt in de directe nabijheid. De Gamma in Lisse ligt op ongeveer 9 km afstand van de geplande bouwmarkt in Teylingen en de Karwei in Noordwijkerhout op ongeveer 7 km afstand. Indien marktruimte kan worden aangetoond binnen deze regio en daarnaast kan worden onderbouwd dat er geen bezwaarlijke ruimtelijke effecten worden verwacht, dan is voorliggend initiatief een logische aanvulling op de bestaande voorzieningenstructuur.

Aanbod verzorgingsgebied per gemeente
In onderstaande tabel is het aanbod binnen het totale verzorgingsgebied van de beoogde bouwmarkt nader toegelicht.

Tabel 3: Overzicht d-h-z aanbod per 1000 inwoners per gemeente (bron: Locatus)

Gemeente	Inwoneraantal (CBS, 1 januari 2015)	Doe-het-zelf aanbod per 1000 inwoners (m² wvo)	Allround aanbod per 1000 inwoners (m² wvo)
Teylingen	35.646	20	0
Lisse	22.539	133	126
Oegstgeest	22.997	8	8
Noordwijkerhout	16.063	202	202
Totale verzorgingsgebied	**97.245**	**73**	**64**
Landelijk gemiddelde[2]		**159**	**123**

Als we het aanbod aan doe-het-zelf winkels beoordelen in relatie tot de bevolking van het totale verzorgingsgebied is er sprake van een aanbod van 73 m² wvo per 1.000 inwoners. Landelijk ligt dit aanbod op gemiddeld 159 m² voor de doe-het-zelf winkels[3]. Het aanbod in het totale verzorgingsgebied ligt daarmee onder het landelijk gemiddelde. Dit is een belangrijke indicatie dat op regionale schaal ruimte is voor het toevoegen van winkelvloeroppervlak in deze branche. Het totale verzorgingsgebied wordt om die reden als onderzoekgebied voor deze studie gebruikt, desalniettemin wordt in ogenschouw genomen dat de geplande Gamma vooral marktruimte binnen de gemeente Teylingen wil benutten.

In voorliggende analyse zijn landelijke cijfers echter niet leidend en wordt dieper ingegaan op de specifieke regionale en lokale situatie door middel van een analyse van beleid, demografische ontwikkelingen, brancheontwikkelingen en de branche-specifieke regionale ontwikkelruimte.

2 Locatus, "Database Locatus, Variabelen Verkooppunt Verkenner"
3 Locatus, “Database Locatus, Landelijke kengetallen Doe-Het-Zelfbranche”

3 Beleidskader

3.1.1 Provincie

Bron: Notitie Detailhandel Zuid-Holland, opgesteld in juli 2012
Zuid-Holland is wat betreft economische mogelijkheden en inwoneraantal een potentiële Europese topregio. Voor het profiteren van dit potentieel is een optimale benutting van de detailhandelsstructuur belangrijk. De provincie Zuid-Holland staat voor een grote uitdaging, omdat naar verwachting de druk op het detailhandelsvastgoed in de periode tot en met 2030 verder zal toenemen. Er is behoefte aan een aanpak die niet gericht is op groei, maar op vernieuwing en aanpassing. Zowel het gezamenlijk winkelvloeroppervlak (wvo) als de zachte planvoorraad moeten door de verschillende instanties in omvang worden teruggebracht. Kwaliteit moet echter leidend zijn volgens de Provincie, dus het is daarnaast belangrijk dat kansrijke nieuwe complementaire ontwikkelingen worden gestimuleerd en alleenstaande concepten juist worden ontmoedigd. Op deze wijze wordt de bestaande structuur van het detailhandelsaanbod in zijn geheel het meest versterkt.

De hoofdstructuur in de provincie Zuid-Holland bestaat uit een fijnmazig netwerk van hoofd- en ondersteunende centra, aangevuld met de belangrijkste PDV-clusters. De provincie Zuid-Holland formuleert op basis hiervan de volgende strategische beleidskeuzes;

1. Een reductie van het wvo met de nadruk op versterking van de hoofdstructuur.
2. Het terugbrengen van het aantal PDV-locaties en geen nieuwe ruimte bieden aan deze vorm van detailhandel in centra.
3. Toepassen SER-ladder: alleen nieuwe ontwikkelingen mogelijk als de behoefte is aangetoond en er regionale afstemming heeft plaatsgevonden.

Een verdere uitbreiding van het aantal PDV-vestigingen wordt door de Provincie niet wenselijk geacht, tenzij er kan worden aangetoond dat het een lokale functie betreft. Op basis van het beleid voortkomend uit de *Verordening Ruimte 2014* van de provincie Zuid-Holland kan worden vastgesteld dat de provincie in haar beleid buiten de centra expliciet de ruimte biedt voor ontwikkeling van grootschalige PDV (> 1.000 m² bruto vloeroppervlak). Hier zitten wel twee voorwaarden aan verbonden;

1. Het woon- en leefklimaat wordt niet onevenredig aangetast.
2. Er ontstaat geen onaanvaardbare leegstand.

De precieze invulling van deze strategische beleidsimplicaties vanuit de provincie vindt plaats op regionaal niveau. De aanvraag van Bricorama B.V. heeft betrekking op het beleid van de regio Holland Rijnland, welke in de volgende subparagraaf wordt behandeld.

3.1.2 Regio

Bron: Strategie voor detailhandel op perifere locaties Holland Rijnland, vastgesteld op 23 februari 2012.
De gemeente Teylingen maakt op het gebied van perifere detailhandel (PDV) onderdeel uit van het overkoepelende beleid van het *Regionaal Economisch Overleg Holland-Rijnland*. Deze beleidsvisie uit 2012 is een vernieuwde versie van het eerder in 2006 opgestelde beleid, aangepast naar de nieuwste trends in de branche en de maatschappelijke ontwikkelingen in de afgelopen jaren.

De structuur binnen de regio Holland Rijnland bestaat uit gemeentelijke centra aangevuld met zes perifeer gelegen detailhandelsclusters voor meer volumineuze vestigingen. In de visie van Holland Rijnland staat de ontwikkeling van de reguliere winkelcentra voorop, pas daarna is ruimte voor ontwikkeling op een van de PDV-clusters. Hiermee wordt getracht de leegstand in de centra te beperken, potenties te bundelen en zullen zwakke locaties geleidelijk verdwijnen. Het regiobestuur heeft bovendien een sterkte voorkeur voor volumineuze PDV-branches (woninginrichting, doe-het-zelf en tuincentra) die elkaars verzorgingsgebied niet overlappen, zodat de huidige gewenste positie van de bestaande winkelgebieden niet ondermijnd worden. PDV vestigingen zijn hierbij uitsluitend gevestigd in de daarvoor aangewezen PDV-clusters. Het Dagelijks Bestuur van de regio Holland Rijnland heeft de ambitie om het functioneren van de zes bestaande PDV-clusters te optimaliseren en daarbij een zevende cluster toe te voegen. Dit zevende cluster is echter later door de provincie geschrapt.

Voor de ontheffing van een PDV-initiatief op een van de clusters gelden de volgende bindende voorwaarden:

- Grootschalige vestigingen van minimaal 1.000 m² wvo
- Ontheffing op basis van voorwaarden voor een specifiek assortiment (geen branche);
- Limitatieve omschrijving van het assortiment;
- Alleen volumineuze artikelen (indicatie per artikel > 1m^3);
- Het initiatief is handhaafbaar voor gemeenten
- Eerst lokale toetsing, daarna regionale toetsing

Ontwikkeling van een PDV op een locatie buiten de zes daarvoor bestemde clusters vindt alleen doorgang indien deze valt binnen de volgende sectoren:

1. Bouwmarkten;
2. Detailhandel in zeer volumineuze goederen: auto's, motoren, boten, caravans, keukens, badkamers, vloerbedekking, parket, zonwering, tenten, grove bouwmaterialen en landbouwwerktuigen;
3. Tuincentra;
4. Detailhandel in brand- en explosiegevaarlijke goederen;

Als aanvulling op de specifieke sector vereist het regiobestuur van Holland Rijnland voor ontwikkeling buiten de aangewezen PDV-clusters bovendien dat het gaat om een puur solitaire vestiging.

Nieuwe ontwikkelingen moeten de huidige structuur versterken en nieuwe ontwikkelingen die uitbreiding van het ruimtegebruik vergen, zijn alleen mogelijk als de ontwikkeling niet op een bestaande locatie mogelijk is. De huidige clustering van detailhandel en voorzieningen is een leidend principe.

Bricorama B.V. wil de vestiging van de Gamma op een niet bestaand PDV-cluster realiseren. Het feit dat het om een bouwmarkt gaat, er sprake is van een grootschalig bedrijfsconcept en het om een puur solitaire vestiging gaat, zijn indicaties dat voorliggend plan aansluit op het beleid. Dit onderzoek zal verder aan moeten tonen dat ook aan de voorwaarden wat betreft bediening van de een lokale markt en wordt voldaan en dat ontwikkeling op een bestaande locatie niet mogelijk is.

<u>Bron: Retailvisie Leidse Regio 2025, d.d. 24 juni 2015.</u>
Naast de 'Strategie voor detailhandel op perifere locaties Holland Rijnland', is voor de regio ook de 'Retailvisie Leidse Regio 2025' relevant. Deze visie is getekend door gemeente Oegstgeest.

Om in 2025 een kansrijke detailhandelsstructuur in de Leidse regio te hebben, moet het retailaanbod voor de consument volgens deze visie kwalitatief verbeterd worden. Dit wordt bereikt door te focussen op de toekomstbestendige winkelgebieden, met als directe uitdaging een vermindering van het aantal vierkante meters winkelruimte.

In de visie wordt onderscheid gemaakt in de functies die de winkelgebieden hebben voor de consument zodat een koppeling gemaakt kan worden tussen de behoeftes van de consument en het winkelgebied. Voor de doelgerichte winkelgebieden (Complete winkelcentra gericht op doelgerichte aankopen en de oriëntatie hierop omdat de artikelen groot van omvang of relatief duur zijn) geldt dat een keuze gemaakt moet worden in minder meters. De vierkante meters doelgerichte winkels zullen voornamelijk op een natuurlijke wijze door transformatie verminderd worden. Tevens mogen alleen nieuwe winkels gerealiseerd worden als er een slecht presterend winkelpand wordt gesaneerd. De visie staat reguliere detailhandel toe op PDV-locaties, mits deze vestigingen zich niet binnen de hoofdbranches Levensmiddelen, Persoonlijke Verzorging en Mode & Kleding bevinden. Vestigingen moeten wel minimaal 1.000 m2 BVO behelzen, aansluitend bij het provinciale beleid. Ook hiervoor dient wel aangetoond te worden dat er genoeg marktruimte is.

Bovenstaande geldt enkel voor gemeente Oegstgeest. Gemeente Teylingen valt niet binnen deze regio maar aangezien Oegstgeest wel binnen het totale verzorgingsgebied van de Gamma in Sassenheim valt, is hier kort aandacht aan besteed. De kern van het beleid, het behouden van een goed voorzieningenniveau in winkelgebieden, komt overeen met het beleid van de provincie Zuid-Holland. De geplande bouwmarkt is complementair aan het bestaande aanbod, waardoor het geen invloed heeft op bestaande winkelstructuur.

3.1.3 Gemeente Teylingen

Bron: Visie detailhandel Teylingen, vastgesteld in maart 2014
De gemeente Teylingen kent een relatief beperkt winkelaanbod. Dit aanbod wordt verklaard door het feit dat lokale en regionale consumenten veel keuzemogelijkheden hebben om naar andere nabij gelegen winkelgebieden te gaan.

De lokale detailhandelsstructuur kenmerkt zich als volgt:

- een relatief grote voorraad in de categorie dagelijks (50 winkels, 12.500 m² wvo);
- een zeer beperkt aanbod in de categorie niet-dagelijks (120 winkels, 24.500 m² wvo), waarbij wordt opgemerkt dat voornamelijk de volumineuze sectoren- zoals bouwmarkten- achterblijven;
- hoge mate van filialisering.

Ontwikkelingen zoals online winkelen, schaalvergroting, productinnovaties en filialisering zorgen ervoor dat er constant nieuwe eisen aan winkelvastgoed worden gesteld. Dat houdt daarom vanzelfsprekend ook in dat er behoefte blijft aan herontwikkeling en/of nieuwbouw. De gemeente Teylingen zet voor het behouden van een vitaal toekomstperspectief van de lokale detailhandel in op drie essentiële keuzes. De gemeente probeert aan de hand van deze richtlijnen zich een weg te banen binnen het spanningsveld van behoefte aan krimp en noodzaak tot vernieuwing:

1. Alleen kwaliteitsmeters toevoegen; ·Het uitvoeren van nieuwe ontwikkelingen mag alleen plaatsvinden als deze aantoonbaar iets toevoegen aan de bestaande structuur. Het moet dus aan aanbod ontbreken en er moet marktruimte voor zijn. Dit is in lijn met de SER-ladder.

2. Werk waar mogelijk aan clustering in compacte, levendige winkelgebieden;
   Met de verwachte krimp van het aantal winkels in het achterhoofd is het van belang dat de detailhandel in de centra geclusterd worden. Leegstand heeft een zelfversterkend effect, wat de aantrekkelijkheid van een winkelgebied onder druk zet. Solitaire winkels moeten waar mogelijk naar het centrum verplaatst kunnen worden, waarbij in de aanloopstraten in overleg met de vastgoedeigenaren gekeken moet worden naar een nieuwe functie voor deze panden om verpaupering tegen te gaan.
3. Zet in op onderling complementaire winkelgebieden;
   De winkelgebieden binnen de gemeente moeten elkaar aanvullen in plaats van beconcurreren. Dit leidt er toe dat er minder uitvloeiing van bestedingen plaats vindt en dat de aantrekkingskracht van de gemeente toeneemt.

De focus in het lokale beleid van de gemeente ligt overeenkomstig met het regiobeleid nadrukkelijk op de centra. Wat betreft de ontwikkeling van detailhandel in perifere gebieden wordt door de gemeente ‘een zeer terughoudend en op maat gesneden beleid’ gehanteerd. In principe is ontwikkeling van detailhandel buiten de centra niet toegestaan. Slechts voor enkele branches kan een uitzondering worden gemaakt. Het gaat dan om perifere volumineuze detailhandel, verkoop aan huis en afhaalpunten voor via het internet gekochte goederen. Deze vormen van detailhandel kunnen, mits complementair en niet concurrerend van aard, een aanvulling vormen op de detailhandelsstructuur van Teylingen.

In het beleid van de gemeente Teylingen worden vier specifieke toetsingscriteria beschreven voor de ontwikkeling van volumineuze PDV projecten;

- Het betreft specifiek branches in de sfeer van ‘in en om het huis’ (o.a. bouwmarkten, tuincentra, keukens, sanitair), vervoer en buitensport die zijn toegestaan. Dit type detailhandel past in de regel niet in het centrum, vanwege de omvang en/of verkeersaantrekkende werking.
- Het plan moet zich aanpassen aan het huidige beleid: in de Verordening Ruimte van de provincie Zuid-Holland is opgenomen dat bij ontwikkelingen buiten de centra een distributieplanologisch onderzoek en toetsing of er geen sprake is van ontwrichting van de detailhandelsstructuur nodig is (deze zijn in de ruimtelijk economische impactanalyse gecombineerd). Ook voor dit type detailhandel geldt een voorkeur tot clustering. Projectontwikkeling moet goedkeuring krijgen van het Adviescommissie Detailhandel Zuid-Holland.
- Beperken van het aanbieden van nevenactiviteiten- en producten tot 20% van het totaal, om zo de ongewenste concurrentie met de detailhandel in het centrum te beperken.

Ondanks dat gemeente Teylingen terughoudend is in het realiseren van detailhandel op perifere locaties, streeft de gemeente wel naar een complementair aanbod. Gezien het lage aanbod niet-dagelijkse detailhandel, zou de vestiging van een bouwmarkt op het bedrijventerrein Oosthoutlaan bij kunnen dragen aan de wens van de gemeente Teylingen om de koopkrachtbinding te vergroten en daarmee afvloeiing te beperken voor bestedingen aan niet-dagelijkse artikelen. Omdat het een vorm van stedelijke ontwikkeling betreft, moet de onderbouwing gemotiveerd worden aan de hand van ‘de ladder voor duurzame verstedelijking’. Daarnaast moet de ontwikkeling goedkeuring krijgen van de Adviescommissie Detailhandel Zuid-Holland.

3.2 Demografische gegevens

Het aantal inwoners in het primaire verzorgingsgebied (gemeente Teylingen) bedraagt 35.646. De gemeente Teylingen laat na een groei in het inwonersaantal een kleine krimp zien. Onderstaande tabel geeft de bevolkingsontwikkeling en prognose weer voor de periode 2005-2035 (op basis van cijfers van het Centraal bureau voor de Statistiek en Planbureau voor de Leefomgeving).
De (beperkte) koopkrachttoevloeiing komt met name uit de gemeenten Lisse, Oegstgeest en Noordwijkerhout. Deze gemeenten hebben in totaal 61.599 inwoners. Al deze gebieden laten een stabiele groei zien. Over het algemeen groeit de bevolking in het totale verzorgingsgebied naar verwachting tot 98400 in 2020 en 99400 in 2025.

Tabel 4: bevolkingsontwikkeling gemeenten verzorgingsgebied (per 1 januari)

Bevolkingsontwikkeling	aantal inwoners						
gemeente	**2005**	**2010**	**2015**	**2020**	**2025**	**2030**	**2035**
Teylingen (Sassenheim, Voorhout en Warmond)	**34.663**	**35.759**	**35.646**	**34.900**	**34.300**	**34.100**	**34.200**
Lisse	**21.909**	**22.335**	**22.539**	**23.400**	**23.800**	**24.400**	**24.700**
Oegstgeest	**21.309**	**22.597**	**22.997**	**23.800**	**24.400**	**25.300**	**26.000**
Noordwijkerhout	**15.123**	**15.555**	**16.063**	**16.300**	**16.900**	**17.800**	**18.100**
Totaal verzorgingsgebied	**93.004**	**96.246**	**97.245**	**98.400**	**99.400**	**101.600**	**103.000**
	CBS	**CBS**	**CBS**	**PBL**	**PBL**	**PBL**	**PBL**

Bron: CBS, Statline / PBL

3.3 Plannen en initiatieven

In de omgeving van het totale verzorgingsgebied is een beperkt aantal PDV-initiatieven gepland. In de branche doe-het-zelf gaat het om een verplaatsing van een bouwmarkt in Katwijk. De verwachting is dat deze ontwikkeling pas over 2 jaar is gerealiseerd. De gemeente heeft de bestemming van de huidige locatie derhalve nog niet gewijzigd, maar gaat ervan uit dat zich hier geen andere bouwmarkt vestigt. Zij acht dit ook niet wenselijk. Deze vierkante meters zijn bouwmarkt zijn daarom niet meegenomen in de berekening van de marktruimte.

Recent (d.d. 24-11-2016) is voor het voormalig MEOB-terrein in Oegstgeest het bestemmingsplan ‘Haarlemmerstraatweg’ vastgesteld. Dit bestemmingsplan maakt een zeer breed scala aan bedrijfsactiviteiten mogelijk, waaronder ook grootschalige detailhandel zoals één bouwmarkt. Hiermee zijn de gebruiksmogelijkheden op het te herontwikkelen terrein gemaximaliseerd. In het bestemmingsplan is opgenomen dat binnen het bestemmingsvlak ‘Bedrijventerrein’ één bouwmarkt is toegestaan waarvan het bedrijfsvloeroppervlak ten hoogste 7.800 m2 bedraagt (ca. 6.300 m^2 wvo). Feitelijk is er hiermee geen toename van het aanbod in de regio, waardoor deze plancapaciteit niet is meegenomen in de berekening van de marktruimte. Gezien de brede bestemming is het ook twijfelachtig of dit gedurende de planperiode wordt gerealiseerd. Bovendien is ook niet op voorhand te bepalen wat de omvang en daarmee het ruimtelijk-economisch effect is van de bouwmarkt die planologisch mogelijk is gemaakt. Voor de volledigheid wordt in bijlage 1 desalniettemin kort ingegaan op de plancapaciteit in Oegstgeest en het effect op de marktruimte voor de Gamma in Teylingen.

Wat betreft woningbouw is de plancapaciteit en woningbehoefte door REO Holland Rijnland per gemeente samengevat in onderstaande tabel. Hieruit blijkt dat de woningbehoefteraming (WBR) in het primaire en totale verzorgingsgebied positief is. De gemeenten Teylingen, Lisse, Oegstgeest,

Katwijk en Noordwijkerhout hebben woningbouwlocaties die binnen nu en 2020 gerealiseerd kunnen worden (categorie 1) en reserveplannen voor woningbouwlocaties tot 2020 (categorie 2). In de komende jaren zullen in het totale verzorgingsgebied woningen bij gebouwd worden, dit kan een positief effect hebben op het bestedingspotentieel in niet-dagelijkse artikelen. Naast dit lange termijn effect zorgt het woningbouwprogramma vermoedelijk ook voor een piek in de bestedingen in de doe-het-zelfbranche.

Bijlage 1
Samenvattende tabel
WBR EN PLANCAPACITEIT BIJ GEMEENTEN en per subregio tot 2020

gemeente	WBR 2012-2019	*cat. 1*	*cat. 2a*	Capaciteit t.o.v. WBR
Alphen aan den Rijn *)	2.968	2.383	585	0
Hillegom	553	438	115	0
Kaag en Braassem	987	553	430	4
Katwijk	2.007	1.967	139	-40
Leiden	5.500	3.483	614	1.403
Leiderdorp	574	216	276	82
Lisse	776	673	0	103
Nieuwkoop	848	737	56	55
Noordwijk	1.031	1.132	768	-869
Noordwijkerhout	723	652	6	65
Oegstgeest	637	183	0	454
Teylingen	1.069	818	251	0
Voorschoten	517	371	146	0
Zoeterwoude	142	67	75	0
Holland Rijnland	**18.332**	**13.683**	**3.461**	**1188**

Subregio	WBR 2012-2019	*cat. 1*	*cat. 2a*	Capaciteit t.o.v. WBR
Noord	4.152	3.713	1.140	-701
West	9.377	6.287	1.250	1.899
Oost	4.803	3.673	1.071	59
Holland Rijnland	**18.332**	**13.683**	**3.461**	**1188**

Figuur 6: WBR en plancapaciteit woningen 2015 – 2020 (Bron: Holland Rijnland)

3.4 Trends en ontwikkelingen

3.4.1 Doe-het-zelf-branche

- De vraag naar gebruiksvriendelijke en drempelverlagende producten en service neemt toe. Bouwmarkten zullen zich dus anders moeten presenteren en ook hun assortiment hierop moeten aanpassen;
- Door de toenemende vergrijzing, ontgroening en eenpersoonshuishoudens veranderen ook de specifieke woonwensen (onder meer domotica);
- Er is sprake van een toenemende samenwerking met toeleveranciers en aftersales aanbieders;
- Er treedt een toenemende branchevervaging op waardoor de concurrentie van en met woonzaken, tuincentra en online aanbieders toeneemt;
- De consument heeft behoefte om online te kunnen kopen;

- Ketenintegratie is ook in de bouwmarkt in opkomst: zzp'er en kleine zelfstandige bouwondernemingen gaan steeds vaker naar een bouwmarkt in plaats van naar de groothandel.
- Positief nieuws voor productgroepen binnen doe-het-zelf zijn te melden voor vloeren. Hier zijn uitschieters te zien, dat is in lijn met het aantal groeiende verhuisbewegingen van de laatste tijd.
- Tevens is er positief nieuws voor de productgroep elektrisch gereedschap. De productgroep elektrisch gereedschap groeide in 2014 weer stevig, deze groei geldt tevens voor het segment tuingereedschap. Voor deze beide productgroepen geldt hier dat het toenemende vertrouwen van de consument een positieve vertaling heeft naar de stevige groei binnen deze productgroep.

3.4.2 Kansen en bedreigingen

- De bouwmarkten moeten een inhaalslag maken op gebied van online winkelen met levering binnen een uur;
- Prijzen van grondstoffen hebben invloed op de prijs van producten;
- Ondernemers en merken moeten zich onderscheiden op andere factoren dan prijs. De klant ziet een goede prijs/kwaliteitverhouding als een gegeven;
- Consumenten hechten meer waarde aan merken, maar er is nog weinig gevoel bij DHZ-merken. Bij DHZ-producten vinden consumenten kwaliteit, gevolgd door prijs, betrouwbaarheid en milieuvriendelijkheid de belangrijkste criteria;
- Vervaging tussen branches en daardoor assortimentsverbreding;
- Verdringingsconcurrentie in en van buiten de branche;
- Professionalisering en samenwerking worden een must;
- Toename doorstroming in de woningmarkt en stijging aantal verhuismomenten.

4 Regionale vraag en ontwikkelruimte

In dit hoofdstuk wordt het huidig en toekomstig functioneren van de markt voor de doe-het-zelf branche beschreven in zowel het primaire verzorgingsgebied (de gemeente Teylingen) en het totale verzorgingsgebied.

4.1 Uitgangspunten

4.1.1 Bestedingen

Voor de bestedingen in bouwmarkten wordt een doorberekening gehanteerd van de omzetkengetallen van het onderzoek 'Omzetkengetallen 2015' van Panteia[4]. In 2015 bedroegen de bestedingen aan doe-het-zelf producten volgens deze cijfers € 206, - per hoofd van de bevolking. De afgelopen jaren zijn de bestedingen sterk gedaald, zo werd in 2012 nog gemiddeld €220,- per hoofd van de bevolking aan doe-het-zelf producten uitgegeven. In dit onderzoek wordt het meest recente kengetal, dus €206,-, als uitgangspunt gehanteerd. Omdat per gemeente de bestedingen variëren vanwege verschil in inkomensniveau, hanteren we in dit onderzoek per gemeente ook aangepaste kengetallen. Op basis van inkomenscijfers van het CBS kan worden bepaald in welke mate het besteedbaar inkomen per gemeente verschilt t.o.v. het landelijke gemiddelde. Van het absolute verschil is berekend welk percentage hiervan wordt besteed aan doe-het-zelf producten, waarbij ook rekening is gehouden met de in de nieuwe standaard opgenomen prijselasticiteit van 0,50%. De bestedingen in de toekomst worden gelijkgesteld aan de huidige uitgaven per persoon, omdat aan de ene kant prijsconcurrentie binnen de branche zorgt voor lagere productprijzen, terwijl de aantrekkende woningmarkt leidt tot een grotere afzet van producten.

Tabel 5: gehanteerde kencijfers bestedingen per gemeente5

Gemeente	Inkomensniveau t.o.v. landelijk gemiddeld besteedbaar inkomen 2012 (€15.100 = 100) (CBS)	Doe-het-zelf Gecorrigeerd kencijfer bestedingen (€ per hoofd v.d. bevolking)
Teylingen	112	219
Lisse	105	212
Oegstgeest	128	235
Noordwijkerhout	103	209

4.1.2 Vloerproductiviteit

De term vloerproductiviteit geeft de netto omzet weer per m^2 winkelvloeroppervlak. Hiermee kan per branche bepaald worden of er in theorie sprake is van een rendabele bedrijfsvoering binnen de regio. Voor de doe-het-zelfbranche is het kengetal voor de netto vloerproductiviteit €1.536 per m^2, specifiek voor bouwmarkten is dit getal €1.460 per m^2. Zoals gebruikelijk in soortgelijke onderzoeken wordt ook in dit onderzoek met het kengetal voor de doe-het-zelf branche gerekend.

4 Panteia & Detailhandel.info, Omzetkengetallen 2015 ten behoeve van ruimtelijk-economisch onderzoek, juni 2016
5 In deze berekening worden de meest recente inkomenscijfers (uit 2012) afgezet tegen het meest recente omzetkengetal (2015). Er is voor gekozen om het omzetkengetal van 2015 in plaats van 2012 te gebruiken om een zo realistisch mogelijk beeld te schetsen.

4.1.3 Koopkrachtbinding & Koopkrachttoevloeiing

Uit het Koopstromenonderzoek Randstad 2011 kan worden afgeleid wat de koopkrachtbinding en koopkrachttoevloeiing is per gemeente in de doe-het-zelfbranche. Bij het bepalen van de marktruimte wordt gekeken naar de situatie in het primaire verzorgingsgebied, de gemeente Teylingen. Daarnaast wordt ook de marktsituatie in het totale verzorgingsgebied nader bestudeerd, mede om de mogelijke ruimtelijke effecten te kunnen beoordelen.

4.2 Bestedingsruimte

4.2.1 Koopkrachtbinding doe-het-zelf-branche

In tabel 6 is beoordeeld wat de huidige bestedingsruimte voor zowel het primaire als het totale verzorgingsgebied in de doe-het-zelf branche is. Hiervoor zijn de cijfers voor de doe-het-zelf branche uit het koopstromenonderzoek Randstad 2011 gebruikt. In het achterhoofd dient hierbij gehouden te worden dat in 2011 in Teylingen nog de Multimate van 3.000 m^2 gevestigd was. Vermoedelijk zorgde deze bouwmarkt voor het bindingspercentage van 49% in Teylingen. Inmiddels is deze vestiging gesloten en is het aanbod in Teylingen beperkt tot enkele kleinschalige doe-het-zelf zaken. De Gamma wil op dit gat inspringen en daarmee het aanbod in gemeente Teylingen herstellen.

Tabel 6: Benadering huidig economisch functioneren doe-het-zelf

	Teylingen	Lisse	Oegstgeest	Noordwijkerhout
Aantal inwoners (2015)	35.646	22.539	22.997	16.063
bestedingen per hoofd	€ 219	€ 212	€ 235	€ 209
totaal bestedingspotentieel (mln.)	€ 7,8	€ 4,8	€ 5,4	€ 3,4
koopkrachtbinding percentage dhz	49%	93%	9%	84%
Gebonden bestedingen (mln.)	€ 3,8	€ 4,4	€ 0,48	€ 2,9
koopkrachttoevloeiing (percentage vd omzet)	5%	23%	13%	55%
koopkrachttoevloeiing absoluut (mln.)	€ 0,2	€ 1,3	€ 0,07	€3,4
totale haalbare omzet (mln)	€ 4	€ 5,8	€ 0,56	€ 6,3
landelijk gemiddelde vloerproductiviteit doe-het-zelf	€ 1.536	€ 1.536	€ 1.536	€ 1.536
haalbaar aantal m^2 wvo	2.621	3.757	364	4.080
aanwezig aantal m^2 wvo	707	2.991	184	3.250
Marktruimte m^2 wvo	**1.914**	**766**	**180**	**830**

De berekening laat zien dat in gemeente Teylingen in de huidige markt ruimte is voor het toevoegen van ca. 1.900 m^2 winkelvloeroppervlak aan doe-het-zelf. Met het realiseren van de Gamma ontstaat een beperkt overaanbod van 600 m^2 in het primaire verzorgingsgebied. Ondanks dit overaanbod ontstaat, gelet op het huidige aanbod in Teylingen, met deze Gamma wel een complementaire voorzieningenstructuur.

Ook de overige gemeenten binnen het totale verzorgingsgebied laten in de huidige situatie markruimte zien, waardoor aangenomen kan worden dat daar sprake is van een gezonde verhouding tussen vraag en aanbod.

In de berekening van de huidige marktsituatie is uitgegaan van het bindingspercentage uit het Koopstromenonderzoek 2011 voor doe-het-zelf. Uit de planologische kengetallen voor detailhandel in de Randstad, gepubliceerd door Kluwer, blijkt dat voor gemeenten van vergelijkbare omvang als Teylingen een bindingspercentage in de doe-het-zelfbranche geldt van gemiddeld 67%. Gezien de hogere bindingspercentages in omliggende gemeenten met bouwmarkten gelijk aan of vergelijkbaar met de geplande Gamma, kan in een toekomstscenario met dit percentage gerekend worden tot een reële inschatting van 75%[6]. Dit leidt daarentegen vanzelfsprekend wel tot een afname van de koopstromen richting de doe-het-zelfzaken in deze omliggende gemeenten. Dit betekent dat het omzetverlies voor de overige bouwmarkten in de regio kan worden ingeschaald tussen de 18% en 26%[7] van het bestedingspotentieel voor doe-het-zelf van gemeente Teylingen.

6 Dit percentage is gebaseerd op het feit dat ondanks de aanwezigheid van een omvangrijke Multimate ten tijde van het Koopstromenonderzoek Randstad 2011, het Teylingse bindingspercentage in de doe-het-zelfbranche slechts 49% bedroeg. Dit toont aan dat de inwoners van Teylingen voor aankopen in de doe-het-zelfbranche zich ook oriënteren op andere gemeenten. Daarentegen is Gamma een bekendere winkelformule met een completer assortiment. Een koopkrachtbindingspercentage van 75% achten wij hiermee een zeer realistische inschatting.

7 Andere bouwmarkten profiteren van het lage bindingspercentage (49%) voor doe-het-zelf in Teylingen. Indien de binding in Teylingen toeneemt tot 67% neemt de omzet in de doe-het-zelfbranche in overige gemeenten in totaal af met 18% van de haalbare omzet uit Teylingen. Als de koopkrachtbinding in Teylingen toeneemt tot 75%, neemt de omzet in overige gemeenten in totaal af met 26%.

Bij het bepalen van het toekomstperspectief wordt gerekend met de reeds beschreven regionale bevolkingsgroei, de hierboven genoemde koopkrachtbindingspercentages en met de aangepaste koopkrachttoevloeiingpecentages in de omliggende gemeenten (hier wordt in het hoofdstuk regionale effecten dieper op ingegaan).

Tabel 7: Bandbreedte toekomstige situatie (inclusief Gamma in Sassenheim)

	Teylingen	Lisse	Oegstgeest[8]	Noordwijkerhout
Inwoners 2025	34.300	23.800	24.400	16.900
Bestedingen per hoofd	€ 219	€ 212	€ 235	€ 209
totaal bestedingspotentieel (mln.)	€ 7,5	€ 5	€ 5,7	€ 3,5
Bindingspercentage DHZ	49% - 75%	93%	9%	84%
Gebonden bestedingen (mln)	€ 3,7 - € 5,6	€ 4,7	€ 0,51	€ 3
Toevloeiing9 (percentage van de omzet)	5%	14% - 23%	13%	44% - 55%
koopkrachttoevloeiing absoluut (mln.)	€ 0,2 - € 0,3	€ 0,8 - € 1,4	€ 0,08	€ 2,3 - € 3,6
totale haalbare omzet (mln)	€ 3,9 - € 5,9	€ 5,5 - € 6,1	€ 0,6	€ 5,3 - € 6,6
landelijk gemiddelde vloerproductiviteit doe-het-zelf	€ 1.536	€ 1.536	€ 1.536	€ 1.536
haalbaar aantal m2 wvo	2522 - 3861	3560 - 3967	386	3468-4292
aanwezig aantal m2 wvo	3207	2991	184	3250
Marktruimte in m2 wvo	-685 tot 654	569 tot 976	202	218 - 1042

8 Voor Oegstgeest wordt gezien het beperkte aanbod de verhouding koopstromen constant gehouden. Afvloeiing van bestedingen naar bouwmarkten in de regio vindt reeds plaats, hier zal het toevoegen van een bouwmarkt in Teylingen naar verwachting weinig aan veranderen.

9 De toevloeiing wordt in het Randstad koopstromenonderzoek 2011 gegeven als percentage van de omzet in de doe-het-zelfbranche. We gaan er hierbij vanuit dat als gevolg van de lokale verzorgingsfunctie van de bouwmarkten in de regio geen afname plaatsvindt in het percentage gebonden bestedingen. Afname van de totale haalbare omzet in Lisse en Noordwijkerhout is dus sec het gevolg van een afname van de toevloeiing van bestedingen uit Teylingen. In de uitgangssituatie (49% koopkrachtbinding in Teylingen) is de koopkrachttoevloeiing in Lisse 23% van de haalbare omzet en in Noordwijkerhout 55%. Ingeval van een koopkrachtbindingspercentage in Teylingen van 75% in de toekomstige situatie, neemt het deel van de haalbare omzet in Lisse en Noordwijkerhout dat bestaat uit toevloeiing af. Aan de andere kant wordt dit omzetverlies (deels) gecompenseerd door een toename van de lokale bevolking. Concreet betekent dit dat in het uiterste geval in Lisse nog 14% van de omzet uit toevloeiing bestaat en in Noordwijkerhout nog 44%.

In het toekomstscenario waarin het regionale bindingspercentage gelijk blijft aan de huidige 49%, ontstaat er als gevolg van een lichte bevolkingskrimp in Teylingen een overschot van 685 m² wvo. In het totale verzorgingsgebied groeit juist als gevolg van de demografische ontwikkeling de haalbare omzet en daarmee de marktruimte in winkelvloeroppervlak gedurende de planperiode. In een realistisch toekomstscenario neemt naar verwachting gedurende de planperiode het koopkrachtbindingspercentage in het primaire verzorgingsgebied in de doe-het-zelfbranche toe tot minimaal 67% (gemiddelde in de doe-het-zelfbranche) en is 75% ook nog zeer reëel. Bij een binding van 67% ontstaat er nagenoeg een evenwicht tussen vraag en aanbod (242 m2 wvo marktruimte), bij 75% koopkrachtbinding resteert er een marktruimte van 654 m² bij realisatie van de Gamma in Teylingen in 2025. Ondanks een dalende afvloeiing van bestedingen uit Teylingen naar doe-het-zelfzaken in het totale verzorgingsgebied toont de bovenstaande toekomstbenadering aan dat in het totale verzorgingsgebied in 2025 nog altijd sprake is van een gezonde marktsituatie. Deze prognoses zijn een belangrijke indicatie dat in 2025 in het primaire en totale verzorgingsgebied Teylingen – Lisse- Oegstgeest- Noordwijkerhout marktruimte aanwezig is voor de geplande bouwmarkt van ca. 2.500 m² winkelvloeroppervlak.

Het toevoegen van een bouwmarkt aan het aanbod in de doe-het-zelfbranche gaat gepaard met een claim op de resterende marktruimte. Dit soort vestigingen heeft immers vanwege het brede assortiment en de lage vloerproductiviteit per vierkante meter een groot oppervlak nodig om de bedrijfsvoering rendabel te maken. Door deze marktruimte aan de beoogde Gamma in Teylingen toe te kennen, ontstaat in de regio een meer gelijkmatige ruimtelijke verdeling van solitaire bouwmarkten die met name een lokale markt voorzien van het nodige aanbod. Het haalbaar aantal vierkante meters doe-het-zelf in de gemeente Teylingen en de resterende marktruimte onderstrepen deze constatering. Zo is de geplande Gamma in de huidige en toekomstige situatie nagenoeg volledig te realiseren op basis van de autonome behoefte in Teylingen uitgaande van een realistisch bindingspercentage van 67%.

4.3 Ruimtelijk economische Effecten

Nu is aangetoond dat er naar verwachting voldoende lokale en regionale vraag bestaat naar extra meters bouwmarkt, kan worden nagegaan wat de mogelijke ruimtelijke effecten zijn van de opening van een bouwmarkt op de ruimtelijk economische structuur in de regio.

4.3.1 Beschikbare panden Teylingen

Een van de voorwaarden in het kader van duurzame verstedelijking is het beargumenteren dat voorliggend plan niet gerealiseerd kan worden in bestaande leegstaande panden.

In de ‘Behoefteraming bedrijfshuisvesting 2.0: 2010-2025’ heeft de regio Holland Rijnland de eigen structuur omtrent bedrijfshuisvesting onderzocht. Met betrekking tot de relatie tussen aanbod en opname gerelateerd aan de omvang van bedrijventerreinen blijkt dat in de omvangscategorie waartoe voorliggend plan behoort (2500-5000 m² wvo, 25% van de totale voorraad aan bedrijfsruimten) nagenoeg alle ruimte in gebruik is: 96% van het totaal aanbod geschikte bedrijfsruimten. Vraag en aanbod ligt dus heel dicht bij elkaar, waardoor er weinig geschikte ruimte beschikbaar is.

Voor de gemeente Teylingen geldt dat op basis van de data van Locatus kan worden vastgesteld dat binnen de gemeente alleen het pand gelegen op de Wasbeekerlaan 63 (3.010 m² wvo) te Sassenheim geschikt is voor de oppervlakte behoefte van voorliggend plan. Echter, dit voormalig Multimate-pand kan feitelijk niet langer worden bestempeld als leegstaand, omdat op 2 februari

2016 door de gemeenteraad van Teylingen is vastgesteld dat in dit pand een tijdelijke supermarkt wordt gerealiseerd gedurende minimaal 3 tot maximaal 5 jaar (bron: gemeente Teylingen, kenmerk 20151379).

Een naastgelegen leegstand pand, Wasbeekerlaan 59, komt in de cijfers van Locatus niet naar voren als geschikt pand. Wel heeft de gemeente gewezen op dit pand. Daarom is dit pand toch in de beoordeling meegenomen. Dit pand is echter ongeschikt voor het huisvesten van een bouwmarkt. De aanwezige vrije hoogte per bouwlaag is onvoldoende om een bouwmarkt in te kunnen vestigen.

Conclusie hieruit is dat op dit moment binnen de gemeente Teylingen geen leegstaand pand beschikbaar is dat geschikt is voor een bouwmarkt van de gewenste omvang.

4.3.2 Effecten op doe-het-zelf-branche

Eventuele effecten van de realisatie van de bouwmarkt op het reeds bestaande aanbod in de doe-het-zelfbranche in de regio zijn naar verwachting beperkt. In de gemeente Teylingen is op dit moment geen grootschalige doe-het-zelf vestiging voor handen, waardoor afvloeiing naar omliggende gemeenten plaatsvindt. Een bouwmarkt vormt hiermee een complementaire formule op het reeds bestaande winkelaanbod. De geplande bouwmarkt is vanwege zijn omvang en verkeersaantrekkende werking zowel niet inpasbaar als wenselijk binnen de bestaande kernwinkelgebieden in de gemeente Teylingen. Een solitaire locatie ligt daarom het meest voor de hand.

Naar verwachting zijn de effecten op de bestaande winkelcentra in Teylingen zeer beperkt. Een bouwmarkt wordt namelijk zeer doelmatig bezocht. Gezien het feit dat in de huidige situatie reeds bouwmarkten in andere gemeenten relatief dichtbij gelegen zijn, is het effect op ondernemers op centrumlocaties naar verwachting gering. De geplande bouwmarkt in Sassenheim leidt wat dat betreft met name tot een kwaliteitsverbetering van het voorzieningenaanbod van Teylingen en niet tot verdringing van lokale ondernemers.

De geplande bouwmarkt heeft mogelijk wel invloed op de bestaande koopstromen naar bouwmarkten gelegen in de omliggende gemeenten, wat kan leiden tot onwenselijke ruimtelijk-economische gevolgen. Deze mogelijke effecten worden hieronder nader behandeld. Aangezien er geen koopstromen bekend zijn voor specifiek de doe-het-zelfbranche, zullen deze effecten worden geformuleerd aan de hand van de koopstromen niet-dagelijkse artikelen en de redenatie dat autominuten in beginsel leidend zijn. Gelet op de koopstromen niet-dagelijkse artikelen vanuit Teylingen en het huidige aanbod van bouwmarkten, betreft het hier concreet de Karwei in Noordwijkerhout en de Gamma in Lisse.

Noordwijkerhout heeft een hoog toevloeiingspercentage van bestedingen in de doe-het-zelfbranche, namelijk 55%. De Karwei in Noordwijkerhout is gezien de reistijd de dichtstbijzijnde bouwmarkt voor het gros van de inwoners van Teylingen. We schatten daarom in dat in de huidige situatie 60% van de afvloeiende bestedingen uit Teylingen bij de Karwei in Noordwijkerhout werden besteed. De Gamma in Lisse leunt minder op de toevloeiing vanuit andere gemeenten (de doe-het-zelf branche in gemeente Lisse laat een koopkrachttoevloeiingspercentage van 23% zien) en is ook op een grotere afstand gelegen van gemeente Teylingen. De verwachting is derhalve dat deze vestiging ca. 30% van deze consumenten uit Teylingen trok. De overige afvloeiing van koopkracht van Teylingen die nu gebonden wordt aan de gemeente wordt verdeeld over vestigingen buiten het totale verzorgingsgebied, we schatten dit in op ca. 10%.

Tabel 8: Omzeteffecten bouwmarkten in de regio (absoluut, huidige situatie, zie ook p.19)

	Omzetverlies (18%-scenario)	Omzetverlies (26%-scenario)
Totaal[10]	€ 1.405.165	€ 2.029.683
Verdeeld over gebieden		
Gamma Lisse (30%)	€ 421.550	€ 608.905
Karwei Noordwijkerhout (60%)	€ 843.099	€ 1.217.810
Overig (10%)	€ 140.517	€ 202.968

Tabel 9: Omzeteffecten specifieke bouwmarkten in totale verzorgingsgebied

Locatie	Omvang (m^2 wvo)	Vloerproductiviteit Doe-het-zelfbranche per m2	Omzetclaim vestiging	Bandbreedte omzeteffect
Karwei Noordwijkerhout	3.250	€ 1.536	€ 4.992.000	17% - 24%
Gamma Lisse	2.830	€ 1.536	€ 4.346.880	10% - 14 %

De berekening in tabel 8 laat voor de twee scenario's de absolute invloed van de toenemende koopkrachtbinding in Teylingen door de komst van de Gamma op de omzet van de Gamma in Lisse, de Karwei in Noordwijkerhout en overige bouwmarkten buiten het totale verzorgingsgebied zien. De berekening in tabel 9 geeft vervolgens een benadering van de procentuele impact op de omzet van de Karwei in Noordwijkerhout en de Gamma in Lisse. De Gamma in Lisse zal naar verwachting een aanvaardbaar omzetverlies ervaren tot 15%. Voor de Karwei in Noordwijkerhout becijferen wij in een 'worst case' scenario een mogelijk omzetverlies van 24%.

De vraag is echter niet wat het mogelijke omzet effect is, maar of deze bouwmarkten nog bestaansrecht hebben als in Teylingen de Gamma gerealiseerd wordt en of er dus sprake kan zijn van ontwrichting van de bestaande voorzieningenstructuur. In onderstaande berekening wordt dan ook de marktruimte per gemeente aangetoond in een situatie waarin de Gamma in Teylingen gerealiseerd is en dus de koopkrachttoevloeiing vanuit Teylingen in deze gemeenten afgenomen is. In deze berekening is het omzetverlies voor de bestaande bouwmarkten door de komst van de Gamma in Teylingen gebruikt om de haalbare omzet te bepalen.

Het toevloeiingspercentage wordt constant gehouden op 5% van de omzet. Naar verwachting groeit het bindingspercentage en dus ook de totale haalbare omzet in Teylingen als gevolg van de geplande Gamma vestiging. Hierdoor stijgt echter ook de toevloeiing van bestedingen in absolute zin in vergelijking met de uitgangssituatie van 49% koopkrachtbinding. Deze extra toevloeiing van bestedingen in Teylingen komt neer op maximaal €95.000 (zie ook tabel 7). Waar deze bestedingen vandaan komen is echter niet te herleiden vanwege het ontbreken van specifieke koopstromen in de doe-het-zelfbranche. Hierdoor ontstaat een kleine afwijking in de totale haalbare omzet per gemeente. Vanwege de beperkte omvang hiervan heeft dit echter geen invloed op de resultaten van dit onderzoek.

10 Het totale omzeteffect is berekend door van de huidige totale potentiële omzet in Teylingen (7,8 miljoen, zie tabel 6) 18% en 26% te nemen. Dit wordt naar verwachting bij realisatie van de Gamma in Sassenheim extra aan het primaire verzorgingsgebied gebonden, waardoor deze omzet niet langer afvloeit naar andere gemeenten.

Tabel 10: Benadering marktsituatie doe-het-zelf in totale verzorgingsgebied bij realisatie Gamma (huidige situatie)

	Teylingen	Lisse	Oegstgeest	Noordwijkerhout
Inwoners (2015)	35.646	22.539	22.997	16.063
totale haalbare omzet huidig (mln)	4	5,8	0,56	6,3
Haalbare omzet bij realisatie Gamma (mln)	5,5 - 6,1	5,22 - 5,38	0,5	5,18 -5,46
Toe- of afname omzet in procenten per gemeente	37,5% - 52,5%	10% - 7%	nihil	18% - 13%
haalbaar aantal m2 wvo	3.581- 3.971	3.398 - 3.502	325	3.372 - 3.554
aanwezig aantal m2 wvo	3.200	2.991	184	3.250

Bovenstaande berekening laat zien dat ondanks een afnemend aantal bestedingen van consumenten uit de gemeente Teylingen, in gemeente Lisse, Oegstgeest en Noordwijkerhout genoeg ruimte is voor de bestaande voorzieningen. De omzet van de Gamma in Lisse en de Karwei in Noordwijkerhout zal afnemen, maar mede door het hoge bindingspercentage in deze gemeenten houden deze bouwmarkten hun bestaansrecht. Zoals het toekomstperspectief in tabel 7 naar voren kwam, zal de marktruimte door de toenemende bevolkingsomvang in Noordwijkerhout en Lisse alleen maar toenemen, ook als de koopkrachttoevloeiing afneemt.

De inschatting is dat de Karwei in Noordwijkerhout de meeste impact van de vestiging van de Gamma in Sassenheim zal ondervinden. Bovenstaande cijfers geven echter aan dat ook in die situatie nog marktruimte over is in Noordwijkerhout. Het is dan ook niet de verwachting dat de geplande Gamma zal leiden tot sluiting van de Karwei in Noordwijkerhout. Indien de Karwei tegen de verwachting in alsnog moet sluiten, heeft dit gezien de solitaire ligging op een bedrijventerrein geen ontwrichtende effecten op de bestaande voorzieningenstructuur in de gemeente en de regio. Ook het voorzieningenniveau blijft op peil, doordat de Gamma in Teylingen (deels) de behoefte van de inwoners in Noordwijkerhout kan bedienen. Het pand aan de Walserij heeft bovendien voldoende mogelijkheden voor herbestemming. Het vigerend bestemmingsplan biedt de mogelijkheid om het pand deels in te vullen met bedrijf tot en met de milieucategorie 3.1. Herbestemming van het pand kan dus ook bestaan uit een combinatie van een kleinere bouwmarkt, aangevuld met een ander bedrijf. Daarnaast is het pand op het oog in goede staat, waardoor middels een bestemmingsplanwijziging ook andere functies (bijv. een grootschalige leisure voorziening) mogelijk gemaakt kunnen worden. Ook uit intern onderzoek van de Intergamma komt naar voren dat de Karwei in Noordwijkerhout voldoende koopkracht weet te genereren om het effect van de vestiging van de Gamma in Teylingen zonder onoverkomelijke negatieve gevolgen te ervaren. Daarnaast wordt in het nieuwe bedrijfsconcept van de Karwei nadrukkelijk ingespeeld op de doelgroep jongere vrouwen door het aanbieden van een ander assortiment, waarmee deze keten zich onderscheidt van Gamma en deze twee vestigingen dus ook goed naast elkaar kunnen functioneren.

Bovenstaande cijfers tonen ook aan dat met de realisatie van de Gamma in Sassenheim, nog genoeg markruimte is in Lisse. Daarnaast tonen de koopstromen in niet-dagelijkse artikelen aan dat voor Lisse een ander verzorgingsgebied geldt dan voor Teylingen. Ondanks een (gering) omzetverlies zal de economische impact vermoedelijk beperkt zijn en niet leiden tot negatieve ruimtelijke effecten zoals een toename van de leegstand. Duurzame ontwrichting van de bestaande voorzieningenstructuur in Lisse als gevolg van de opening van een relatief kleinschalige Gamma in Sassenheim is naar verwachting dan ook niet aan de orde. De effecten op de Gamma in Lisse zijn dus aanvaardbaar.

Daarnaast is uit gegaan van een omzetverlies van 10% voor overige doe-het-zelfzaken zowel binnen als buiten de regio. Dit effect wordt naar verwachting verspreid over verschillende vestigingen, waardoor individuele doe-het-zelfzaken hier vermoedelijk geen noemenswaardige gevolgen van zullen ervaren.

Conclusie
De ruimtelijk economische effecten van de geplande bouwmarkt in Sassenheim zijn aanvaardbaar. De Karwei in Noordwijkerhout en de Gamma in Lisse zullen naar verwachting de grootste effecten ervaren aangezien een deel van de consumenten uit Teylingen die zij aantrekken, in de toekomst naar de Gamma in Sassenheim zullen gaan. Ondanks deze afname van de koopkrachttoevloeiing, laten beide gemeenten in de huidige en toekomstige situatie nog voldoende marktruimte zien. Hier zijn daarom ook geen ontwrichtende ruimtelijk-economische effecten te verwachten. Voor de gemeenten in de omgeving wordt een gering ruimtelijk-economisch effect verwacht. Van ontwrichting van de bestaande voorzieningenstructuur zal als gevolg van de geplande Gamma in Sassenheim geen sprake zijn.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Aanbod doe-het-zelf gemeente Teylingen

Aan de hand autoreisminuten van de planlocatie naar omliggende gemeenten en het "Randstad Koopstromen Onderzoek 2011" voor niet-dagelijks artikelen, is bepaald dat het primaire verzorgingsgebied voor de beoogde Gamma in gemeente Teylingen voornamelijk in de eigen gemeente ligt. Uit cijfers van het koopstromenonderzoek Randstad 2011 blijkt dat het bindingspercentage voor de doe-het-zelf branche in gemeente Teylingen op 49% ligt. Destijds was in Teylingen nog de Multimate van 3.000 m^2 gevestigd. Inmiddels is deze vestiging gesloten en is het aanbod in Teylingen beperkt tot enkele kleinschalige doe-het-zelf zaken. De Gamma wil op dit gat inspringen en daarmee het aanbod in gemeente Teylingen herstellen.

Verder blijkt uit het "Randstad Koopstromen Onderzoek 2011" dat ook Lisse (3%), Oegstgeest (2%), Katwijk (2%), Noordwijkerhout (2%) en Hillegom (2%) voor een geringe toestroom van niet-dagelijkse bestedingen zorgen. Kijkend naar het aantal bouwmarkten in deze gemeenten en de ligging van de potentiële toekomstige Gamma in Sassenheim, zou deze bouwmarkt ook consumenten uit de gemeenten Lisse, Oegstgeest en Noordwijkerhout kunnen trekken. In dit onderzoek worden deze gemeenten dan ook gerekend tot het totale verzorgingsgebied.

Het huidige aanbod doe-het-zelf in het totale verzorgingsgebied omvat in totaal 7.349 m^2 winkelvloeroppervlak (wvo). Hierbij bestaat een onderscheid tussen allround zaken en speciaalzaken. Alleen Lisse en Noordwijkerhout zijn voorzien van een bouwmarkt van de grote landelijke ketens. Oegstgeest is voorzien van een breedpakketzaak. Het aanbod doe-het-zelf zaken en specifieke bouwmarkten ligt onder het landelijk gemiddelde.

5.2 Bestedingsruimte voor nieuwe winkelformule

Bij de realisatie van de nieuwe bouwmarkt wordt uitgegaan van 2.500m^2 winkelvloeroppervlak. Voor de realisatie van de bouwmarkt is in de gemeente Teylingen in de huidige situatie marktruimte van 1.914 m^2 wvo. In dit onderzoek is tevens gekeken naar de marktsituatie in het totale verzorgingsgebied in de doe-het-zelfbranche. Binnen de regio is in de huidige situatie voor alle drie de gemeenten nog (een kleine) marktruimte geconstateerd, dit duidt op een gezonde verhouding tussen vraag en aanbod.

Gemeente Teylingen weet 49% van de bestedingen in de doe-het-zelf branche te binden. Uit de planologische kengetallen omtrent de specifieke doe-het-zelfbranche blijkt dat voor deze sector een gemiddeld bindingspercentage geldt van 67% voor soortgelijke gemeenten. Gezien de hogere bindingspercentages in omliggende gemeenten en de lokale verzorgingsfunctie van dergelijke bouwmarkten zoals in voorliggend plan, is in het toekomstscenario met dit percentage gerekend en tevens met een zeer realistische inschatting van 75%. Dit leidt echter wel tot een afname van de koopstromen richting de doe-het-zelfzaken in de omliggende gemeenten. Dit betekent dat het totale omzetverlies voor de overige bouwmarkten in de regio kan worden ingeschat tussen de 18% en 26% van het bestedingspotentieel voor doe-het-zelf van gemeente Teylingen.

Aan de hand van het huidige, realistische en optimistische koopkrachtbindingspercentage (49% – 67% - 75%) en de voorziene bevolkingsontwikkeling is een toekomstperspectief berekend in 2025. In het toekomstscenario waarin het bindingspercentage gelijk is gesteld aan de 49% uit het 'Randstad koopstromenonderzoek 2011', ontstaat er als gevolg van een bevolkingskrimp in

Teylingen een licht overschot van ca. 685 m² wvo in de huidige planperiode. Hoewel er in dit scenario sprake is van een gering overaanbod in vierkante meters, zou de geplande bouwmarkt alsnog een complementiare formule en kwaliteitsverbetering zijn ten opzichte van het huidige aanbod.

In het realistische toekomstscenario binnen de planperiode resteert bij een koopkrachtbindingspercentage van 67% in de doe-het-zelfbranche een marktruimte van ca. 242 m² in gemeente Teylingen. In het scenario met een koopkrachtbindingspercentage van 75% resteert er bij benadering 654 m^2 wvo aan marktruimte. Deze prognoses zijn een belangrijke indicatie dat in het primaire verzorgingsgebied nog voldoende ruimte is voor een bouwmarkt van ca. 2.500 m² winkelvloeroppervlak. Het benutten van deze marktruimte ten behoeve van een bouwmarkt op de geplande locatie is op zichzelf te verantwoorden gezien de bestaande (ruimtelijke) aanbodstructuur. Teylingen heeft, als grootste gemeente binnen de regio, als enige geen bouwmarkt als onderdeel van het voorzieningenaanbod. Regionaal overleg zal aangaande het benutten van de marktruimte echter tot een beslissing moeten leiden hoe deze al dan niet benut zal worden. De beoordeling van de ruimtelijk-economische effecten zal hierin meewegen.

5.3 Detailhandelsstructuur

De Gamma-formule van voorliggend plan betreft een solitaire vestiging die complementair is aan het bestaande aanbod in de centrumgebieden van gemeente Teylingen. Het effect op deze centrumgebieden is daarmee naar verwachting beperkt.

Een solitaire ligging van de geplande bouwmarkt is vanwege ruimtelijke, planologische, beleidsmatige en economische overwegingen het meest voor de hand liggend. De beoogde locatie is gelegen op een bedrijventerrein buiten de dorpskernen waardoor eventuele geluids- en verkeersoverlast beperkt is. Bovendien ligt het plangebied aan een verbindingsweg tussen de Teylingse plaatsen Sassenheim en Voorhout. Gezien de huidige- en toekomstige economische situatie in de regio is er voldoende marktruimte voor de nieuwe bouwmarkt en zullen de effecten van de nieuwe bouwmarkt op de reeds bestaande winkels in de doe-het-zelf branche beperkt zijn. De marktruimte die met voorliggend initiatief zal worden benut bevindt zich voor het grootste gedeelte in de gemeente Teylingen. Gelet op de huidige verspreiding van bouwmarkten over de regio is dit een logische aanvulling op het bestaande voorzieningenniveau. Zowel cijfermatig als ruimtelijk is er immers sprake van een beperkt aanbod binnen Teylingen. Van een clusterlocatie, die doorgaans een (boven-)regionale functie vervullen, is binnen de regio geen sprake. Binnen het totale verzorgingsgebied waar de geplande bouwmarkt deel van zal uitmaken bestaat het bestaande aanbod als gevolg hiervan uit solitaire vestigingen, hetgeen ook past bij de aard en de omvang van de betreffende gemeenten. Binnen het totale verzorgingsgebied hebben de gemeenten Lisse en Noordwijkerhout in de huidige situatie al een bouwmarkt van vergelijkbare omvang als het voorliggend plan om zodoende (met name) in de lokale behoefte te voorzien. Een solitaire vestiging in Teylingen is in dit kader dus een logische aanvulling op de structuur binnen het totale verzorgingsgebied.

Naar verwachting zal de Karwei-vestiging in Noordwijkerhout in beperkte mate gevolgen kunnen ervaren bij realisatie van een bouwmarkt op bedrijventerrein de Oosthoutlaan in Sassenheim. Ondanks een afname van de koopkrachttoevloeiing, laat deze gemeente in de huidige en toekomstige situatie nog voldoende marktruimte zien. Hier zijn daarom ook geen ontwrichtende ruimtelijk-economische effecten te verwachten. Ook intern onderzoek van franchisegever Intergamma heeft beoordeeld dat een eventueel afgezwakte koopstroom vanuit de gemeente Teylingen geen problemen oplevert voor de bedrijfsvoering van de Karwei in Noordwijkerhout. Bovendien wordt in het nieuwe bedrijfsconcept van de Karwei nadrukkelijk ingespeeld op de

doelgroep jongere vrouwen, waarmee deze keten zich onderscheidt van Gamma en deze twee vestigingen dus ook naast elkaar kunnen functioneren.

Ook gemeente Lisse laat in de huidige en toekomstige situatie bij realisatie van de Gamma in Sassenheim nog voldoende marktruimte zien. De Gamma in Lisse is naar verwachting in staat de eventuele negatieve effecten op te vangen door het hoge bindingspercentage in de gemeente zelf en toevloeiing van buiten het afgebakende verzorgingsgebied. Wat betreft Oegstgeest zal vermoedelijk de consumentenstroom van bewoners uit de wijk Haaswijk richting Leiden iets afnemen, dit is echter een gering effect. In bijlage 1 zal ingegaan worden op de recentelijk gewijzigde plancapaciteit in Oegstgeest.

Op basis van voorliggend ruimtelijk-economische impactanalyse is het mogelijk een weloverwogen beslissing te nemen binnen het spanningsveld van zowel ruimtelijke- als economische belangen. Van ontwrichting van de bestaande voorzieningenstructuur zal naar verwachting dus geen sprake zijn, alsmede dat er geen verstoring plaatsvindt van het goede woon- en leefklimaat in de omgeving.

5.4 Aansluiting op overheidsbeleid

Een analyse van de beleidsvoorschriften op provincie-, regio- en gemeenteniveau toont aan dat beleidsmakers op verschillende schaalniveaus terughoudend zijn met het toestaan van nieuwe ontwikkelingen van detailhandel in de bouwmarktbranche. Terughoudend wil echter niet zeggen onmogelijk of afwijzend. De focus ligt voornamelijk op het ontwikkelen van de PDV-clusters, maar waar de ontwikkeling van een bouwmarkt in een perifeer gebied complementair is aan het bestaande aanbod in voornamelijk de centra, wordt deze ruimte wel geboden.

De gemeente Teylingen kent geen bouwmarkt en ook in de regio is het aanbod van bouwmarkten ruim onder het landelijk gemiddelde. Het toevoegen van een bouwmarkt in Teylingen is dus een logische ontwikkeling. Er zijn geen vrijstaande panden beschikbaar voor herbestemming naar bouwmarkt. Hierdoor is realisatie op de kavel aan de Oosthoutlaan in Sassenheim een verantwoorde aanvulling op het bestaande aanbod.
Het feit dat Intergamma een complementaire winkelformule wil toevoegen aan de bestaande detailhandelstructuur in Teylingen, het een solitaire vestiging betreft en de marktruimte het toevoegen van minimaal een bouwmarkt naar verwachting toelaat, zijn indicaties dat voorliggend plan aansluit op het overheidsbeleid.

6 Ladder voor duurzame verstedelijking

In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) artikel 3.1.6 is de 'ladder voor duurzame verstedelijking' opgenomen als motiveringseis voor stedelijke ontwikkelingsprojecten. Het doorlopen van de ladder gebeurd via onderstaande drie stappen:

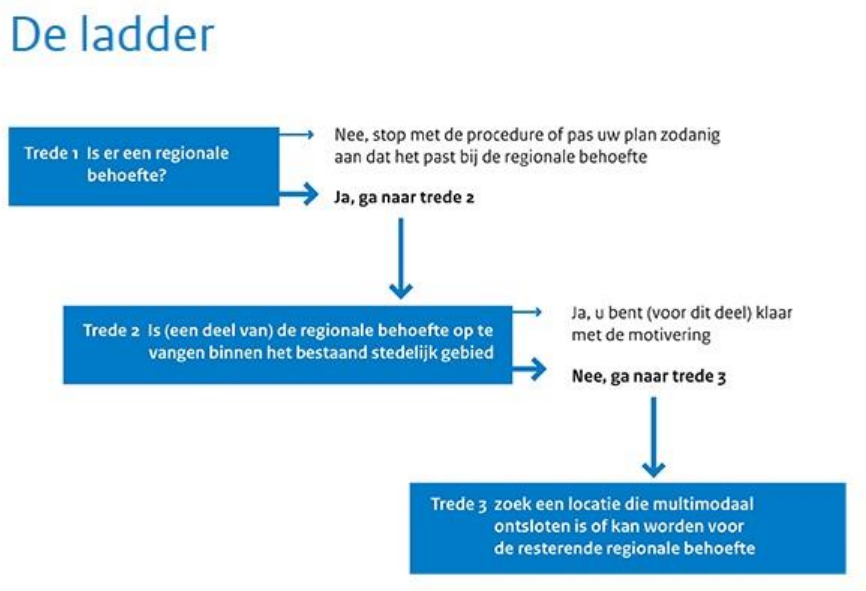

Voorliggend onderzoek bevat de noodzakelijke informatie om deze ladder te motiveren in het bestemmingsplan. Hieronder volgt een beknopte samenvatting:

Trede 1: Regionale behoefte
Het aanbod m^2 winkelvloeroppervlak doe-het-zelf ligt lager dan verwacht mag worden volgens het landelijke gemiddelde. De marktruimteprognoses met een realistisch bindingspercentage in het verzorgingsgebied tot 2025 tonen aan dat er minimaal ruimte is voor het toevoegen van ten minste één bouwmarkt met de omvang van voorliggend plan.

Zoals beschreven is er geen sprake van ontwrichting van de bestaande detailhandelsstructuur in Teylingen, omdat het aanbod complementair is aan het huidige aanbod in de gemeente. Op regionale schaal zullen afnemende koopstromen vanuit Teylingen naar bouwmarkten elders leiden tot een lichte omzetdaling, maar deze bestaande vestigingen zijn niet afhankelijk van deze koopstromen en de gemeenten laten ook bij realisatie van de Gamma nog marktruimte zien.

Trede 2: Ontwikkeling binnen bestaand stedelijk gebied
De ontwikkeling van voorliggend plan vindt plaats op een bouwrijpe kavel op bedrijventerrein Oosthoutlaan te Sassenheim. Daarmee kan worden gesteld dat het hier gaat om een ontwikkeling die plaatsvindt binnen het bestaand stedelijk gebied.

Op basis van leegstandgegevens over de gemeente Teylingen (Locatus) is vastgesteld dat er geen leegstaande bedrijfspanden zijn die voldoen aan de omvangseisen van voorliggend plan. Hiermee wordt voldaan aan de eisen van trede 2, waarmee de ruimtelijke onderbouwing afdoende gemotiveerd is en trede 3 niet aan de orde is.

7 Bronnenlijst

- ABN AMRO, *Visie op Wonen en Doe-het-zelfartikelen,* 2015
- Bureau Stedelijke Planning, '*Provincie Zuid-Holland ontwikkelingsmogelijkheden detailhandel; Bestuurlijke samenvatting*', in opdracht van Provincie Zuid-Holland, juli 2012
- CBS, *StatlineProvincie Zuid-Holland, Notitie detailhandel Zuid-Holland,* juli 2012
- Droogh, Trommelen en Partners (DTNP), '*Strategie detailhandel op perifere locaties Holland Rijnland',* in opdracht van Holland Rijnland, 2012
- Gemeente Teylingen, *'Visie detailhandel Teylingen'*, maart 2014
- Holland Rijnland, '*Beleid met betrekking tot de locaties voor perifere detailhandel (PDV*)', 5 maart 2014
- Holland Rijnland, *'Planlijst woningbouwprojecten',* mei 2015
- I&O Research, *Hoofdrapport 'Koopstromenonderzoek Randstad 2011'* in opdracht Provincies Zuid-Holland, Noord-Holland, Utrecht, Kamers van Koophandel, Hoofdbedrijfschap Detailhandel, Stadsregio's, deelnemende gemeenten, november 2011
- I&O Research, *Randstad Koopstromenonderzoek 2011, Factsheet gemeente Teylingen,* in opdracht Provincies Zuid-Holland, Noord-Holland, Utrecht, Kamers van Koophandel, Hoofdbedrijfschap Detailhandel, Stadsregio's, deelnemende gemeenten, november 2011
- *Dr. M. H. Stijnenbosch, Hanzehogeschool, Groningen,2015* Planologische kengetallen Kluwer 2015, Ontwikkelingen in de detailhandel in Nederland,
- Panteia & Detailhandel.info, Omzetkengetallen 2015 ten behoeve van ruimtelijk-economisch onderzoek, juni 2016
- Provinciale Staten van Zuid-Holland, '*Visie ruimte en mobiliteit: Verordening Ruimte 2014',* juli 2015
- Provincie Zuid-Holland, Notitie *'detailhandel Zuid-Holland'*, juli 2012
- Rabobank, *Cijfers & Trends; Een visie op Branches in het Nederlandse bedrijfsleven*, 2014-2015
- Retail Management Centre*, 'Retailvisie Leidse Regio'*, 24 juni 2015
- Rho adviseurs voor leefruimte, '*Onderbouwing Ladder voor Duurzame verstedelijking MEOB terrein Oegstgeest',* 22 september 2016

Bijlage 1. Plancapaciteit in Oegstgeest

Naast de invloed op de aanwezige doe het-het-zelf zaken in de regio, dient in het kader van de ladder voor duurzame verstedelijking ook de plancapaciteit meegenomen te worden in de afweging omtrent de regionale behoefte. Gedurende het opstellen van deze REIA is door de raad van de gemeente Oegstgeest, ondanks negatief advies van de adviescommissie detailhandel Zuid-Holland, het bestemmingsplan 'Haarlemmerstraatweg' vastgesteld (d.d. 24-11-2016). Dit bestemmingsplan maakt de herontwikkeling van het voormalig MEOB-terrein tot een bedrijventerrein met een breed scala aan functies mogelijk. Ook een bouwmarkt tot maximaal 6.300 m^2 wvo valt binnen de mogelijkheden van het bestemmingsplan.

Wanneer we met dit uiterste scenario rekening houden, conform de ladder voor duurzame verstedelijking, kan gedurende de planperiode van voorliggend initiatief het aanbod bouwmarkten in het totale verzorgingsgebied toenemen met maximaal 8.800 m^2 wvo[11]. De primaire verzorgingsgebieden van deze vestigingen overlappen elkaar deels. De gemeente Teylingen vormt het hele primaire verzorgingsgebied van de geplande Gamma, hetgeen past bij de aard en schaal van de ontwikkeling. Voor een bouwmarkt van ca. 6.000 m^2 op het MEOB-terrein vormt gemeente Oegstgeest gezamenlijk met Teylingen het primaire verzorgingsgebied[12], vanwege een regionale verzorgingsfunctie van een dergelijke bouwmarkt wordt 24% van de omzet uit het secundaire marktgebied (Noordwijk, Katwijk en Wassenaar) verwacht en 5% van de omzet komt van buiten het verzorgingsgebied.

Het doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is niet het reguleren van marktverhoudingen binnen een regio, maar het aan banden leggen van onnodig ruimtebeslag. Omdat het op beide locaties nieuwbouw betreft, beoogt de ladder daarom te voorkomen dat wordt gebouwd voor leegstand. Met andere woorden; er moet beoordeeld worden of er voldoende draagvlak is voor twee verschillende bouwmarkten van gezamenlijk maximaal 8.800 m^2 in elkaars nabijheid. Middels een quick-scan is beoordeeld of er in Teylingen en Oegstgeest gezamenlijk draagvlak is voor beide bouwmarkten.

Draagvlak Bouwmarkten Teylingen en Oegstgeest	
Bestedingspotentieel Teylingen (mln.)	€ 7,5
Bestedingspotentieel Oegstgeest (mln.)	€ 5,7
totaal bestedingspotentieel (mln.)	€ 13,2
Bindingspercentage	85%
Gebonden bestedingen (mln)	€ 11,22
Landelijk gemiddelde vloerproductiviteit bouwmarkt	€ 1.460
haalbaar aantal m2 wvo bouwmarkt Teylingen - Oegstgeest	7.685
Aanbod m2 wvo bouwmarkten Teylingen – Oegstgeest	8.800

11 Omvang Gamma is 2.500 m2, maximale omvang bouwmarkt op MEOB-terrein is 6.300 m2. In totaal dus een maximale toename van 8.800 m2.

12 Onderbouwing Ladder voor Duurzame verstedelijking MEOB terrein Oegstgeest, http://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0579.BPHaarlmstrw-VA01/b_NL.IMRO.0579.BPHaarlmstrw-VA01_tb2.pdf

Uitgaande van het bestedingspotentieel in gemeente Teylingen en Oegstgeest en een vergeleken met gemeente Lisse en Noordwijkerhout reëel bindingspercentage van 85%, is in totaal ca. 7.685 m^2 wvo bouwmarkt in Oegstgeest en Teylingen haalbaar. Dit betekent een overaanbod in vloeroppervlak van ca. 1.115 m2. Hierbij is echter enkel gerekend met de autonome bestedingen in Teylingen en Oegstgeest en nog niet met de toevloeiing vanuit andere gemeenten.

De geplande Gamma richt zich op het voorzien van de lokale behoefte in Teylingen, substantiële toevloeiing van buiten de gemeente is op basis van het vergelijkbare aanbod in de omgeving niet te verwachten. Wanneer in Oegstgeest de plancapaciteit voor de bouwmarkt maximaal wordt benut, betekent dit dat deze vestiging een regionale verzorgingsfunctie zou moeten hebben. Hierbij is er bij vaststelling van het bestemmingsplan 'Haarlemmerstraatweg' vanuit gegaan dat 24% van de omzet wordt behaald uit het secundaire marktgebied en 5% vanuit overige gebieden.

Op basis van het bestedingspotentieel en de omzetclaim van de bouwmarkten in Teylingen (1.460 * 2.500 = €3.650.000) en Oegstgeest (1.460*6.300 = €9.198.800) kan berekend worden hoeveel toevloeiing noodzakelijk is voor het bereiken van marktevenwicht in Teylingen-Oegstgeest. Het totale bestedingspotentieel in Teylingen en Oegstgeest is €13,2 mln, 85% van deze bestedingen wordt aan Teylingen en Oegstgeest gebonden, dit komt neer op €11,2 mln. Het verschil tussen de omzetclaim en de gebonden bestedingen is 12.848.000 – 11.220.000 = € 1.648.000, dit is 13% van de totale omzet. Er is dus 13% omzettoevloeiing nodig van buiten Teylingen en Oegstgeest om voldoende omzet te genereren waarbij beide vestigingen naast elkaar kunnen bestaan. Deze toevloeiing zal gezien de omvang en het bestaande aanbod in zijn geheel ten gunste zijn van de omvangrijke bouwmarkt in Oegstgeest. De 13% noodzakelijke toevloeiing is ruim onder de verwachte toevloeiing van 29% voor Oegstgeest, wat tot de conclusie leidt dat deze beide bouwmarkten naar verwachting naast elkaar kunnen bestaan binnen het deels overlappende verzorgingsgebied.

Conclusie
Ondanks dat recentelijk het bestemmingsplan 'Haarlemmerstraatweg' is vastgesteld dat een bouwmarkt van maximaal 6.300 m^2 wvo in Oegstgeest mogelijk maakt, zouden deze bouwmarkten met een reëel bindingspercentage van 85% en een toevloeiingspercentage van 13% naast elkaar kunnen bestaan. Er is op dit moment echter nog geen concreet zicht op de realisatie van een bouwmarkt in Oegstgeest, noch wat de eventuele omvang daarvan wordt. Aangenomen wordt dat mocht er een bouwmarkt in Oegstgeest gerealiseerd worden, dit geen negatieve invloed heeft op de uitkomst van de ladder voor duurzame verstedelijking voor de realisatie van de Gamma in Teylingen.

Memo

datum	20 januari 2017	
aan	Adviescommissie Detailhandel Zuid-Holland	Mevrouw E.H.M. Bakker-Derks
van	Antea Group	Anthony van Dongen Mai van der Heide Wout Berkers
kopie	Gemeente Teylingen	Fred Wulp
	Meijer Planontwikkeling Sassenheim B.V.	Frans-Jan Westerbeek
project	DPO Gamma Sassenheim	
projectnr.	0408457.00	
betreft	Beantwoording 'Eerste reactie op mogelijke aanpassing bestemmingsplan Oosthoutlaan ten behoeve van de vestiging van een bouwmarkt	

Geachte mevrouw E.H.M. Bakker-Derks,

Op 10 oktober 2016 heeft u een eerste reactie gegeven op de plannen tot aanpassing van het bestemmingsplan Oosthoutlaan ten behoeve van de vestiging van een bouwmarkt. In deze eerste reactie geeft u aan dat u met betrekking tot de verstrekte informatie en onderbouwing een aantal vragen en opmerkingen heeft. Hieronder gaan wij in op uw vragen en opmerkingen.

Vraag 1: Gezien de gewenste terughoudendheid in het toestaan van detailhandel op solitaire locaties, dient de vraag waarin moet worden voorzien vastgesteld te worden.

Antwoord: In hoofdstuk 4 gaan we in op de regionale vraag en ontwikkelruimte. Tabel 6 laat de huidige vraag en ontwikkelruimte zien, tabel 7 de toekomstige. Deze tabellen geven het totale bestedingspotentieel van gemeente Teylingen weer, de totaal haalbare omzet voor bouwmarkten in gemeente Teylingen (gezien de koopkrachtbinding en toevloeiing) en de marktruimte in Teylingen (gezien de landelijke vloerproductiviteit en het huidige aanbod in Teylingen).

Vraag 2: Hoewel wordt verwezen naar het Koopstromenonderzoek (2011) lijkt de begrenzing van het gekozen verzorgingsgebied niet aan te sluiten op de gegevens uit het KSO. Duidelijker is het wanneer wordt aangegeven welk deel van de geprognotiseerde omzet van de nieuwe bouwmarkt uit het primaire verzorgingsgebied (gemeente Teylingen) afkomstig is en welk deel van de omzet afkomstig is uit de omliggende regio.

Antwoord: Dit is aangepast in het rapport. Door het primaire verzorgingsgebied (gemeente Teylingen) te scheiden van de omliggende regio, konden we ook gebruik maken van de specifieke koopstroom cijfers voor doe-het-zelf in plaats van niet-dagelijkse artikelen in het algemeen. Bij de koopstroomcijfers voor doe-het-zelf zijn de onderlinge stromen tussen de verschillende gemeenten niet inzichtelijk, door alleen gemeente Teylingen als primair verzorgingsgebied te rekenen waren deze gegevens niet nodig. Hierdoor hebben we de voor de doe-het-zelf branche specifieke koopstroomcijfers kunnen gebruiken waardoor de berekeningen nog nauwkeuriger zijn.

Vraag 3: U geeft aan dat er regionale afstemming heeft plaatsgevonden. De adviescommissie leest dat er van de berekende 3.000 m2 regionale marktruimte nu 2.500 m2 door Teylingen wordt ingenomen.

Antwoord: Dat klopt. Omliggende gemeenten is gevraagd om te reageren op de REIA. Gemeente Oegstgeest, Noordwijkerhout en Katwijk hebben gereageerd en van ons een antwoord ontvangen. Deze gemeenten maakten geen bezwaar op de inname van een groot deel van de marktruimte door de beoogde bouwmarkt in Teylingen. Uit de nieuwe berekening blijkt overigens dat de geplande Gamma in de huidige en toekomstige situatie nagenoeg volledig te realiseren is op basis van de autonome behoefte in Teylingen uitgaande van een realistisch bindingspercentage van 67%. In de overige gemeenten is ook bij realisatie van de bouwmarkt in Teylingen nog (beperkte) marktruimte over.

Vraag 4: De adviescommissie zou graag meer aandacht zien voor de regionale effecten. De stelling dat er marktruimte zou zijn, leidt volgens de adviescommissie niet automatisch tot de conclusie dat er geen effecten elders optreden.

Antwoord: In het aangepaste rapport is meer aandacht besteed aan de regionale effecten. We voorzien met name effecten voor de Gamma in Lisse en de Karwei in Noordwijkerhout. Voor deze twee bouwmarkten hebben we berekend wat het effect kan zijn. Uit deze berekening blijkt dat de ruimtelijk economische effecten van de geplande bouwmarkt in Sassenheim aanvaardbaar zijn.

Vraag 5: Waar u verwijst naar de visie van Holland Rijnland mist de adviescommissie een relatie met de Retailvisie Leidse Regio 2025, te meer daar u wel een relatie legt met Katwijk en Oegstgeest. Deze beide gemeenten hebben de betreffende regiovisie onderschreven.

Antwoord: Dit is opgenomen in het rapport.

Vraag 6: Waar er effecten worden omschreven geeft u aan dat deze mogelijk optreden binnen hetzelfde concern (Intergamma). De adviescommissie stelt dat de beoordeling onafhankelijk van de exploitant dient te geschieden. Immers de detailhandelsbestemming c.q. bestemming bouwmarkt, kan mogelijk op termijn ook door andere exploitanten ingevuld worden.

Antwoord: Dit is aangepast in het rapport.

Vraag 7: De adviescommissie constateert dat bij diverse berekeningen gebruik gemaakt wordt van oudere cijfers (KSO, HBD). De adviescommissie wijst u op de recentere informatie met betrekking tot omzetkengetallen (2015) beschikbaar op www.detailhandel.info.

Antwoord: In de tussentijd heeft inderdaad een update plaatsgevonden van deze cijfers. In het rapport is nu gerekend met deze nieuwe cijfers.

Wij gaan er vanuit hiermee uw vragen voldoende beantwoord te hebben. Indien u nog opmerkingen heeft dan vernemen wij dat graag.

Oplegnotitie bij Ruimtelijk Economische Impact Analyse voor de ontwikkeling van een bouwmarkt op Bedrijventerrein Oosthoutlaan:

Meijer Planontwikkeling Sassenheim B.V. heeft de gemeente benaderd over de mogelijkheden om een bouwmarkt te kunnen vestigen op het Bedrijventerrein Oosthoutlaan te Sassenheim. Zij hebben daarvoor ook een kandidaat namelijk de Gamma. Meijer Planontwikkeling heeft aan Antea Group gevraagd een Ruimtelijk Economische Impact Analyse op te stellen om te bepalen of er voldoende marktruimte is voor de vestiging van een bouwmarkt. Uit deze rapportage blijkt dat de doe-het-zelf branche ondervertegenwoordigd is binnen Teylingen. Dat was ook te verwachten na de sluiting van de Multimate.

De vestiging van een bouwmarkt op het bedrijventerrein Oosthoutlaan past niet binnen het huidige bestemmingsplan. Dit betekent dat een bestemmingsplan wijziging nodig is om de vestiging te kunnen realiseren. Omdat het detailhandel betreft moet een mogelijke wijziging worden voorgelegd aan de Adviescommissie Detailhandel van de provincie Zuid Holland. Daarom wordt voordat wordt overgegaan tot het starten van een ruimtelijke procedure een verzoek gedaan aan de commissie. Al eerder is op basis van de concept plannen een eerste reactie van de gevraagd aan de Adviescommissie. De eerste reactie biedt ruimte om de mogelijkheid van een vestiging verder te verkennen. De punten uit de eerste reactie zijn door Antea verwerkt in de Ruimtelijk Economische Impact Analyse of de memo die ze hebben opgesteld.

Onderdeel van de voorbereiding voor het verzoek aan de detailhandelscommissie is het voorleggen van de plannen aan de omliggende gemeenten. Van de gemeenten Kaag en Braassem, Leiden en Noordwijk is geen inhoudelijke reactie ontvangen. Leiderdorp heeft geen bezwaar tegen de ontwikkeling. De overige gemeenten hebben volgende vragen en/of opmerkingen voorgelegd.

Noordwijkerhout:

1. Aan de ene kant is het niet meer dan logisch dat er in Teylingen - gezien het inwoneraantal - een "echte" bouwmarkt komt. Daarbij komt de vraag naar voren waarom de Multimate is weggegaan op de locatie bij het station Sassenheim? Als dat te maken heeft met onvoldoende reële (is niet hetzelfde als berekende) regionale marktruimte, dan lijkt het toch niet logisch dat er weer een bouwmarkt bij komt in de regio. Of had dit vertrek andere oorzaken?
   Antwoord: het vertrek van de Multimate had te maken met de schaalsprong die de vestiging had gemaakt na haar verhuizing vanaf de locatie aan de Koetsiersweg en de ligging van de nieuwe locatie die door klant niet werd gevonden..
2. Aan de andere kant mag dit er niet toe leiden dat de enige bouwmarkt in Noordwijkerhout - die voor een deel op bestedingen vanuit Teylingen draait- zijn deuren moet sluiten. Wegvallen van 16% van de bestedingen bij deze bouwmarkt, die in feite te groot is voor Noordwijkerhout sec, kan best negatieve gevolgen hebben voor het voortbestaan. Nu zijn wij niet bang voor een beetje concurrentie, maar als dit het vertrek betekent van Karwei-vestiging uit Noordwijkerhout, dan vind is dat wel zorgelijk. Zeker niet als de inwoners van de nieuwe geplande woningbouwlocaties in Noordwijkerhout straks voor doe-het-zelf-artikelen naar omliggende gemeenten moeten uitwijken.
   Antwoord: concurrentie mag geen basis zijn voor ruimtelijke keuzes, tenzij daardoor het voorzieningen niveau wordt ontwricht. Voor doe het zelf artikelen kan geen sprake zijn van ontwrichting. Daarnaast zijn inwoners van Teylingen nu ook aangewezen op doe-het-zelfzaken buiten de gemeente.
3. In het rapport is sprake van een PDV-locatie in de Noordelijke Bollenstreek. Dit initiatief gaat niet door.
   Antwoord: is aangepast in de rapportage.

Katwijk

1. Definitie verzorgingsgebied. Dit is bepaald op basis van koopstromen niet dagelijkse artikelen. De doe het zelf markt is maar een klein onderdeel van niet-dagelijks. Dus wellicht een wat magere onderbouwing, al denken wij wel dat het in de richting komt.
   Antwoord: is in de rapportage meegenomen.
2. In Katwijk gaat het inderdaad om een verplaatsing van een bouwmarkt. Maar let op: Op de oude locatie blijft wel de detailhandelsbestemming van kracht. Daar kan zich dus weer een bouwmarkt vestigen. Planologisch gezien gaat het dus om een toevoeging van een bouwmarkt
   Antwoord: Is meegenomen in de rapportage.
3. Er is gekeken naar beschikbare panden in Teylingen. Moet er in het kader van de ladder niet gekeken worden naar panden in het verzorgingsgebied?
   Antwoord: vestiging in een van de omliggende gemeenten ligt niet voor de hand gezien dat de behoefte aan een nieuwe bouwmarkt gelegen is in Teylingen.

Lisse

1. Lisse heeft een Gamma. Het verzoek betreft een Gamma voor Sassenheim. Hoewel het een bedrijf natuurlijk vrij staat een vestiging op te heffen, zouden we het vanuit een lokaal verzorgingsoogpunt bepaald ongewenst vinden als vestiging in Sassenheim – waarvoor dus een bestemmingsplanwijziging nodig is – ertoe zou kunnen leiden dat daardoor de vestiging in Lisse zou worden opgeheven. Lisse heeft dan helemaal niets meer op dit gebied en men moet uitwijken of naar Hillegom (Karwei) dan wel Sassenheim.
   Antwoord: concurrentie mag geen basis zijn voor ruimtelijke keuzes, tenzij daardoor het voorzieningen niveau wordt ontwricht. Voor doe het zelf artikelen kan geen sprake zijn van ontwrichting. Overigens heeft de Gamma aangegeven dat er geen plannen zijn om de vestiging in Lisse te sluiten.

Oegstgeest

1. Op 5 juli 2016 jl. heeft u per mail aan de gemeente Oegstgeest/ Team Ruimte - Beleid en advies verzocht om een reactie te geven op het bij u binnen gekomen verzoek tot het vestigen van een Gamma op het Bedrijventerrein Oosthoutlaan te Sassenheim. Onderstaand treft u onze reactie aan.
   In de provinciale verordening lijkt ruimte te zitten voor een bouwmarkt met een lokaal verzorgingsgebied, maar een goed DPO en een ladder-onderbouwing zijn daarvoor noodzakelijk. Gezien onze ontwikkeling en planologische mogelijkheden zoals wij die in het in procedure zijnde bestemmingsplan Haarlemmerstraatweg (o.a. MEOB-terrein) hebben opgenomen en dat meermaals ter commentaar aan de gemeente Teylingen is aangeboden, moeten wij concluderen dat de aangeboden Ruimtelijk Economische Impact Analyse zoals opgesteld door Antea geen rekening houdt met deze ontwikkeling. Verder wordt voor de onderbouwingen geen gebruik gemaakt van de meest recente cijfers die hiervoor beschikbaar zijn.
   Wij zien graag dat de door ons beoogde ontwikkeling als uitgangspunt wordt opgenomen in de Ruimtelijk Economische Impact Analyse aangezien deze planologische ruimte nu al reeds als uitwerkingsverplichting in het vigerende bestemmingplan bestaat en binnenkort in het herziene bestemmingsplan Haarlemmerstraatweg als directe bouwtitel wordt opgenomen. Ook in de Retailvisie Leidse regio 2025 is het vestigen van grootschalige detailhandel op het Meob-terrein opgenomen. Deze visie is in 2015 voor een zienswijze aan uw gemeente aangeboden.
   Antwoord: In de rapportage wordt rekening gehouden met de ontwikkelingen op het Meob-terrein

MOTIE (artikel 33 RvO)
(Ieder lid kan ter vergadering een motie indienen)

gemeente TEYLINGEN

Van (naam raadslid of fractie)	~~ChristenUnie, CDA, PvdA~~ ChristenUnie, PvdA
Aan	De voorzitter
Onderwerp:	Vestiging ~~Intratuin~~ Gamma
Datum raad in openbare vergadering bijeen:	~~15 mei 2014~~ 1juni 2017

De fracties van ~~CDA~~, ChristenUnie, Partij van de Arbeid

Stellen de raad voor de volgende motie aan te nemen:

Inleiding
1. Volgens ~~het Memo Intratuin van 1 april 2014~~uitlatingen van wethouder Brekelmans heeft het college in ~~oktober 2012~~april 2017 besloten in principe medewerking te verlenen aan het realiseren van een ~~Intratuin~~ Gamma aan de ~~Rijksstraatweg~~ Oosthoutlaan in Sassenheim. ~~De uitwerking van dat principebesluit is door zowel Intratuin als het college ter hand genomen. Intratuin heeft gezorgd voor het opstellen van een bestemmingsplan, voorzien van een ruimtelijke onderbouwing. Ook werd een Distributie Planologisch Onderzoek (DPO) uitgevoerd.~~

2. ~~In juni 2013 heeft het college ingestemd met het opgestelde voorontwerpbestemmingsplan en daarna werd een vooroverleg- en inspraakprocedure doorlopen. In dat verband is ook een REO-advies aangevraagd waarop positief is gereageerd.~~

3. In ~~het Memo Intratuin~~de reactie geeft het college aan van mening te zijn dat een ~~tuincentrum~~bouwmarkt een toevoeging is op de bestaande voorzieningen in Teylingen. Er is in Teylingen geen ~~tuincentrum~~ bouwmarkt van deze omvang aanwezig.

~~4. In het Memo wordt tevens gesteld dat het 'Besluit ruimtelijke ordening' het verplicht stelt om de 'ladder voor duurzame verstedelijking' toe te passen bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Die ladder kent drie treden, die neerkomen op:~~
~~(1) Is er een actuele regionale behoefte?~~
~~(2) In hoeverre kan in die behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio worden voorzien?~~
~~(3) In hoeverre wordt voorzien in die behoefte op locaties die, gebruikmakend van verschillende middelen van vervoer, passend ontsloten zijn of als zodanig worden ontwikkeld?~~

4. In juni 2013 heeft de Raad gevraagd om het opstellen van een visie op de detailhandel in Teylingen. Daar is door het college adequaat op gereageerd en inmiddels is de visie gereed en door de Raad in maart 2014 vastgesteld. Alhoewel dit traject -zoals in het ~~Memo Intratuin terecht wordt opgemerkt~~- is gestart geheel los van de voorbereiding op het bestemmingsplan voor ~~Intratuin~~Gamma, gaat van de detailhandelsvisie wel invloed uit op het voornemen tot de vestiging van een ~~Intratuin~~ Gamma in Teylingen. In de besluitvorming daarover is door het verschijnen van de visie sprake van een nieuwe ontwikkeling die het
college dwingt tot herbezinning. Zo staat in de detailhandelsvisie o.m. het volgende:
(1) nieuwe ontwikkelingen moeten aantoonbaar waarde toevoegen aan de detailhandel

van Teylingen en daarmee niet kannibaliseren met de bestaande winkelvoorraad;
(2) het is noodzakelijk zeer terughoudend te zijn ten aanzien van de vestiging van perifere detailhandel in het buitengebied;
(3) bij elk initiatief dient de Ladder voor Duurzame Verstedelijking (LvDV) afgelopen te worden om nut en noodzaak aan te tonen, in lijn met het provinciale beleid.

5. De Provincie voert ook beleid met betrekking tot de detailhandel. Dat beleid is op dit moment nog verankerd in de Provinciale Structuurvisie, maar zal op korte termijn worden vervangen door de Visie Ruimte en Mobiliteit, waarvan het ontwerp reeds is vastgesteld door Gedeputeerde Staten. Nu reeds wordt door de Provincie in de geest van de nieuwe visie gehandeld. In de nieuwe visie staat de bescherming van de kleinschalige detailhandel in de kernen van dorpen en steden voorop. Een van de voorwaarden bij vestiging van tuinbedrijven is dat de gemeente voldoende moet aantonen dat er geen sprake is van een achteruitgang van de ruimtelijke kwaliteit.

Overwegingen

- dat het college bij het beoordelen van de aanvraag voor de vestiging van een ~~Intratuin~~ Gamma in Teylingen uitsluitend een 'lokale bril' heeft opgezet, blijkend uit de mening van het college dat een ~~tuincentrum~~ bouwmarkt een toevoeging is op de bestaande voorzieningen in Teylingen en dat er in Teylingen geen tuincentrum van deze omvang aanwezig is;
- dat deze handelwijze op zeer gespannen voet staat met de eerste twee treden van de LvDV waarin wordt gesteld dat moet worden gekeken of sprake is van een actuele regionale behoefte en of in die behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan worden voorzien; dit klemt te meer nu in het DPO zelf ook al wordt gesproken over 'bovenlokale trekkracht' van ~~het tuincentrum~~een bouwmarkt;
- dat bovendien een voor een bouwmarkt geschikte locatie binnen afzienbare tijd voorhanden is.
- dat een regionale beoordeling van de aanvraag (bijv. in de Bollenstreek) zou hebben geleerd dat absoluut geen sprake is van een actuele regionale behoefte omdat binnen de regio al meer dan voldoende aanbod aanwezig is met de vestigingen van ~~Overvecht~~ Karwei in Noordwijkershout~~Lisse~~, ~~TuineXtra~~ Praxis in Noordwijk en ~~tuincentra in Hillegom~~bouwmarkten in Katwijk ~~met in totaal ruim 21.000 m2 hoeveelheid winkeloppervlakte en een gemiddeld aantal m2 per 1000 inwoners dat zonder Intratuin al ruim boven het landelijke gemiddeld ligt;~~
- dat met de komst van ~~Intratuin~~ Gamma sprake zal zijn van moordende concurrentie (getuige ook het ter ziele gegane Multimate, niet alleen met andere ~~tuincentra~~ bouwmarkten binnen de regio maar ook met de plaatselijke middenstand die veel producten voeren die in het assortiment van ~~Intratuin~~ Gamma voorkomen (zowel ~~tuingerelateerde~~ bouwmarktgerelateerde als niet direct ~~tuingerelateerde~~ bouwmarktgerelateerde artikelen) en dat dit onvermijdelijk zal leiden tot kaalslag in het winkelbestand en daarmee tot aantasting van de ruimtelijke kwaliteit.

Roept het College op:

- te concluderen dat de aanvraag voor een vestiging van ~~Intratuin~~ Gamma in Teylingen niet voldoet aan door de Provincie en door het college zelf gestelde voorwaarden en bovendien strijdig is met de door de Raad vastgestelde visie op de detailhandel in Teylingen;
- te concluderen dat het gewenst is alle betrokken partijen zo spoedig duidelijkheid te geven en dat het daarom nutteloos en daarmee onverantwoord zou zijn de procedure van wijziging van het bestemmingsplan door te zetten als reeds nu vaststaat dat de uitkomst van dat traject zal zijn dat vestiging van Intratuin niet kan plaatsvinden;
- op grond van het vorenstaande de onderhandelingen met ~~Intratuin~~ Gamma en de voorbereiding op de ruimtelijke inpassing stop te zetten.

En gaat over tot de orde van de dag.

Besluit raad:
~~14 stemmen voor (CDA, Trilokaal, PvdA en CU)~~
~~10 stemmen tegen (VVD, D66)~~

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van ~~15 mei 2014~~1 juni 2017

De griffier, De burgemeester,

Besluit raad:
stemmen voor
stemmen tegen

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van
de griffier, de burgemeester,

Robert van Dijk Carla G.J. Breuer

MOTIE

Inleiding
Het "Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Teylingen" (hierna: RvO) bevat in artikel 1 de volgende definitie:
"een motie is een korte en gemotiveerde verklaring over een onderwerp waardoor een oordeel, wens of verzoek wordt uitgesproken"

Een motie is dus gericht op het doen van een uitspraak. Het kan o.a. gaan om het uitspreken van een wens (van inhoudelijke, politieke of procedurele aard), of het uitspreken van instemming dan wel afkeuring over bepaalde ontwikkelingen.

Een motie betreft dus niet een concreet besluit dat op rechtsgevolg is gericht; zij heeft geen juridische, maar politieke betekenis. Burgemeester en wethouders zijn formeel niet gebonden aan een motie of tot uitvoering ervan verplicht. Wel kan het naast zich neerleggen van een motie door het college leiden tot een vertrouwensbreuk tussen raad en college, waaruit het college en/of de raad consequenties kunnen trekken. De raad kan bijvoorbeeld het college verzoeken een uitspraak te doen omtrent het al dan niet uitvoeren van de motie.

Vereisten voor de indiening en behandeling; besluitvormingsprocedure (ontleend aan art. 34 RvO)
- een motie kan ter vergadering door ieder raadslid worden ingediend;
- de indiening geschiedt schriftelijk bij de voorzitter;
- over een motie wordt een apart besluit genomen;
- de behandeling van een motie over een aanhangig onderwerp vindt niet plaats in afzonderlijke termijnen, maar tegelijk met de beraadslaging over dat onderwerp;
- de behandeling van een motie over een niet geagendeerd onderwerp vindt aan het einde van de vergadering plaats (dergelijke moties benaderen de in artikel 36 geregelde initiatiefvoorstellen).

Afhandeling moties:
Ingediende moties die een raadsmeerderheid hebben worden op de actielijst van de raad geplaatst. Deze moties blijven op de actielijst staan totdat de raad besluit dat deze kunnen worden afgevoerd. Het instemmen van de raad met een motie is ook een raadsbesluit zodat naderhand ondertekening van de motie door de griffier en de voorzitter zal plaatsvinden.